

C NO - 329

111KB.2

REVISED & ENLARGED
EDITION

VOLUME TWO

k - oh

UNIVERSITY OF MADRAS
LIBRARY
111KB.2

1605

1877

UNIVERSITY OF MADRAS

P33:4k
111KB.2

Rs. 30-00

REFERENCE

SRI JAGADGURU VISIWARADHYA
JNANA SIMHASAN JNANAMANDIR
LIBRARY

Jangamawadi Math. Varanasi

Acc. No.

799

~~1603~~

RECEIVED

LIBRARY
UNIVERSITY OF MICHIGAN
ANN ARBOR, MICH.
1903

REFERENCE

KITTEL'S
KANNADA-ENGLISH
DICTIONARY

IN 4 VOLUMES

(Revised and enlarged)

By

Prof. M. Mariappa Bhat, M. A.

VOLUME II

k — dh

UNIVERSITY OF MADRAS

1977

First edition published by
Basel Mission Book and Tract Depository
Mangalore (1894)

KITTEL'S
KANNADA-ENGLISH
DICTIONARY

P33:4K
111 K8.2
1605

COPYRIGHT RESERVED
UNIVERSITY OF MADRAS

VOLUME II

db

PRINTED AT

THE MANGALORE PRESS, GAR STREET, MANGALORE-1

REPRINT: LINGESAN ENTERPRISES, MADRAS.
(BY PHOTO OFF-SET PROCESS)

ಕಿಟ್ಟೆಲರ
ಕನ್ನಡ - ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಿಘಂಟು
೪ ಸಂಪುಟಗಳು

(ಪರಿಷ್ಕೃತ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತೃತ)
ಪ್ರೊ. ಎಂ. ಮರಿಯಪ್ಪ ಭಟ್ಟ, ಎಂ. ಎ

ಸಂಪುಟ ೨

ಕ - ಧ

SRI JAGADGURU VIS:IVARADHYA
JNANA SIMHASAN JNANAMANDIR
LIBRARY
langamawadi Math, Varanasi
Acc. No. 799

ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ

ಬಂಧುರ ಜಗ್ಗಣ - ಬರಹ

ಅನುಬಂಧ ೨

ಶ್ರೀ ೧೦೦ ನೇ ಸಂಚಿಕೆ
೨೦೦೦ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು

೨ ನೇ ಸಂಚಿಕೆ

೨ - ೨

೨೦೦೦

THE ALPHABET AND SYSTEM OF TRANSLITERATION.

The Kannaḍa alphabet (its consonants appearing with the mark that shows their power when being pronounced without a vowel, and that corresponds to the virāma of Saṃskṛita) together with its transliteration is as follows:

Kannaḍa	Transliteration	Kannaḍa	Transliteration
ಅ	a	ಝ	jh
ಆ	ā	ಞ	ñ
ಇ	i	ಟ	t
ಈ	ī	ಠ	ṭh
ಉ	u	ಡ	ḍ
ಊ	ū	ಢ	ḍh
ಋ	ṛi	ಣ	ṇ
ೠ	ṛī	ತ	t
ೃ	lṛi	ಥ	th
ೄ	lṛī	ದ	d
ಎ	e	ಧ	dh
ಏ	ē	ನ	n
ಐ	ai, ei	ಪ	p
ಒ	o	ಫ	ph
ಓ	ō	ಬ	b
ಔ	au	ಭ	bh
ಂ	m̐	ಮ	m
ಃ	ḥ	ಯ	y
಼, ಽ, ಞ	h̐, x̐	ರ	r
ಕ	k	ರಿ	ṛ
ಖ	kh	ಲ	l
ಗ	g	ವ	v
ಘ	gh	ಷ	ś
ಙ	ṇ	ಶ	ṣ
ಚ	c	ಸ	s
ಛ	ch	ಹ	h
ಜ	j	ಲ	l
		ಲ	l̐

LIST OF ABBREVIATIONS.

A.	Anthology (Mangalore, 1874, used only with regard to a few Saṁskṛita terms).	C. Bp.	Cannabasava purāṇa. Bibliotheca Carnātaka, Mangalore, 1851.
Abhā.	Anubhavāṁṛita (Manuscript; it differs greatly from the edition printed at the Vicāradarpaṇamudrākṣaraśāle, Bangalore, 1874).	Cd.	Hindū Caritradarpaṇa (Bangalore, 1882).
Abh. P.	Abhinava Pampa's Rāmāyaṇa (Manuscript).	cf.	confer (compare).
Abhā.	Anubhavaśikhāmaṇi (Manuscript).	Ch.	Nāgavarma's Chandas (Basat Mission Press, Mangalore, 1875). The references are to the Index for the Canarese text; if no v. with a number is added.
adj.	Saṁskṛita verbal adjective.	Cm.	Commentary.
Ap.	Ādi Purāṇa by Pampa (Ed. S. G. Narasimha- achar.—1900).	colloq.	colloquial.
B.	Bombay, the Department of Public Instruction, Kanarese Books: 1 (1882), 2 (1882), 3 (1883), 4 (1882), and 5 (1868). One of the numbers refers to the book, the other one to the page. The pages of B. 2 have been counted from p. 7 of the text not from the title-page.	Cpr.	Candraprabha purāṇa by Argaḷa dēva (Manuscript).
Bd.	Bēḍas (fowlers) of Dharwar.	Ct.	Caturāsya nighaṇṭu (according to two different Manuscripts, marked as I & II).
Bh.	Kumāra Vyāsa's Bhārata. Bangalore, Vicār darpaṇa Press, 1875.	Cv.	Canna Basavaṇṇanavara vacanagaḷu (Ed. Dr. R. C. Hirēmaṭh.—1963).
Bhn.	Bhārata nighaṇṭu (Manuscript).	Dh.	The Dhātuprakaraṇa of the Śabdamaṇi- darpaṇa.
Bp.	Basava purāṇa. Bibliotheca Carnātaka, Mangalore, 1850.	Dhw.	A portion of Dhanañjaya's ṭikā printed at Dharwar.
Br.	C. P. Brown Esq., of the Madras Civil Service (see Te.).	Dp.	Dāsapada. Bibliotheca Carnātaka, Mangalore, 1850. It is a collection of Dāsa songs from various manuscripts.
Bv.	Basavaṇṇanavara ṣaṣṭhala vacanagaḷu (Ed. S. S. Basavanal.—1954).	dupl.	duplication, that is to say a couple of words that are not the same as to form and meaning, used to make the idea more comprehensive or impressive, e. g. akaḷa cakaḷa, āsaḷ bēsaḷ, kaka pōka, giḍa gaḍḍe, giḍagaṇṭi, dana kaḷa, nuccu nusi, bandhu baḷaga, makkaḷu maḷigaḷu, mātu kathe, sandi gondi. Occasionally the first word is meaningless by itself, forming a sort of alliteration, e. g. akkaḍi takkaḍi, andā dundi, aradēsi parādēsi, āḷi dāḷi, ēru pēru,
C.	Common.		
Cb.	A small Kannaḍa Vocabulary (Śabdasaṅgraha, by Gururāva Viṭhala Mōhare) dedicated to Cannabasappa Basalingappa, Deputy Educational Inspector, Dharwar S. D. (1874).		

- taṭavata, as also the *second* one may be,
e. g. aḍḍa tiḍḍi, kara kannu, gaja baja,
cūru pāru, ḍoṅku ḍosaku, toḷḷe paḷḷe,
dēvaru diṇḍaru, dodde bidde. This last
kind may be referred to "reiteration",
q. v.
- E. English.
- e. g. exempli gratia (for example).
- fr. from.
- G. A small Canarese vocabulary by Gaṅgādhara
Maḍivāḷēśvara, Translation Exhibition,
Belgaum (Bangalore, 1869). The numbers
refer to the pages.
- Grj. Girijākalyāṇa. Bangalore, Lakṣmivilāsa Press,
1886.
- Gz. Gazetteer of the Bombay Presidency, Vol.
XXII, 1884.
- H. Hindūstānī.
- Hla. Ancient Kannaḍa commentary on Halāyu-
dha's Abhidhānaratnamālā (Manuscript).
- J. Jaimini Bhārata. Bibliotheca Carnātaka,
Mangalore, 1848. (Kṛṣṇarājavilāsa Press,
1861 & 1875).
- Jn. Jinamunitanaya (Manuscript).
- Jñs. Jñānasindhu. Bangalore, Karṇāṭaka Mudra-
kṣaraśāle Press, 1879.
- Jnv. Jagannāthavijaya (Manuscript).
- K. Kannaḍa.
- Kāvy. Nāgavarma's Kāvyaḷalōkana (Manuscript).
- Kk. Kabbigara Keypiḍi (Manuscript).
- Kp. Kaivalyapaddhati. Bangalore, Vicāradar-
paṇa Press, 1873.
- Kr. Kavirāja mārṅa (Ed. A. Venkata Rau &
H. Sesha Ayyangar.—1930).
- Lilv. Liṭṭavātiprabhandha. A specimen lithograph-
ed at Dharwar, 1873.
- M. Malayāḷa (A Malayalam and English Dic-
tionary by the Rev. H. Gundert, D. Ph.,
Mangalore, 1872).
- Mqb. Mūḍabidare (in South Canara).
- Mg. Mangalore (in South Canara).
- Mhr. Marāṭhī.
- Mr. Maṅgarāja's nighaṇṭu (Manuscript). For the
sake of convenience the verses of the
whole MS. have been counted successively
(without regard to the various divisions),
and are quoted in that manner. Four
MSS. have been consulted.
- MS. Manuscript. (MSS. = Manuscripts).
- My. Mysore.
- N. Name; proper name.
- Nn. Nānārtharatnākara (Manuscript).
- Nr. Nācirāciya, the ancient Kannaḍa commen-
tary on the Amarakōśa. The two Mqb.
Manuscripts used by the Author refer to
Trikaṇḍaśeṣa, Dhanañjaya, Rabhasa,
Viśvaparakāśikā, Vaijayantī, Subhūtiṭikā,
Subōdhe, and Halāyudha. Are these
references by Nācirāci himself?
- o. r. other reading. (o. rs. = other readings).
- P. Pañcatantra (a new translation, edited by
J. Garrett Esq., Director of Public Instruc-
tion in Mysore, Bangalore, 1865).
- Pb. Pampa Bhārata (Ed. Beḷḷāve Veṅkaṭa-
nāraṇappa.—1931).
- P. p. Past participle. (P. ps. = Past participles).
- Pr. W. S. Price Esq., Revenue Survey, Dharwar.
- Prll. Prabhuliṅgalilā (Manuscript).
- Prv. Proverb. (Prvs. = Proverbs).
- q. v. quod vide (which see).
- R. Rev. W. Reeve's Carnātaka and English
Dictionary.
- Rāghc. Rāghavāṅkacaritra (Manuscript).
- Rām. Kumāra Vālmiki's Rāmāyaṇa. When in the
references only two numbers are adduced,
they refer to the 31 sandhis (chapters) of
the Bibliotheca Carnātaka, Mangalore,
1849, which comprise the bālakāṇḍa, ayō-
dhyakāṇḍa, and six chapters of the araṇya-
kāṇḍa. The other references are to the
edition printed in Bangalore, Vicāradar-
paṇa Press, 1881.
- reit. reiteration, that is to say a couple of words of

- which the first one's meaning is made more comprehensive or impressive by the second one, though this is a mere alliterative formation and meaningless by itself (see "duplication"), *e. g.* aḍḍi saḍḍi, okkalu dakkalu, kaṭaku kuṭuku, gajji bijji, caḷa maḷa, curu buriga, taḍa baḍa, baḍa bagga, bēpāra sēpāra, loḍa baḍa, vecca sacca, sara bara. Especially the syllables *gi* (q. v.) and *pa* (see pa 3) are used in reiteration, *e. g.* āḷu giḷu, koḍu giḍu, tandare gindare (s. taru 1), ravi givi, śikhi gikhi, okkalu pakkalu, kaḷa paḷe, caḍu puḍane, taka pakane, taṭa paṭa, lekka pakka.
- rep.** repetition, that is to say the act of using the same word twice or thrice. See Śmd. 228 seq., and further *e. g.* allalli, ittitta, intintu, inthinta, enitenitu, ententa, ellelli, obbo-bba, tama tama, eṇṇeṇṇu, eraḍeraḍu, kṣḷu kṣḷu, tara tara (s. tara 1), dūra dūra, doḍḍa doḍḍa, saṇṇa saṇṇa, savi savi, hosa hosa, aridaridaridu (s. aridu).
- Rnc.** Rāmanāthacaritra (Manuscript).
- Rév.** Rājasekharaṇṇa (Manuscript; Bangalore edition, Kṛṣṇarāja Vilāsa Press, 1866).
- Śm.** Tōṭada Ārya's Śabdamañjari (Manuscript).
- Śmd.** Śabdamañidarpaṇa. The Arabic numbers refer to the pages of the edition printed at the Basel Mission Press, Mangalore, 1872; of the Roman ones I refers to the terms with 33e (p. 31 seq.), and II to those of pages 402-407.
- Śmd. Dh.** The list of Dhātus (verbal themes) of the Śabdamañidarpaṇa.
- Śév.** Śabaraśaṅkaravilāsa. Bellary, C. L. S. Press, (i. *e.* Citralipiśārada P.), 1886; and Madras, Grantharatnākara Press, 1887.
- Śi.** Śabdasāra (Manuscript).
- s.** sub (under).
- Sd.** Rev. D. Sanderson's edition of Mr. Reeve's Carnāṭaka and English Dictionary, Bangalore, 1858.
- seq.** sequentes, sequentia (following, succeeding).
- Si.** Siddhānti Subrahmaṇya Śāstri's new interpretation of the Amarakōśa, Bangalore, Vicārādarpaṇa Press, 1872. The numbers denote the pages.
- Sk.** Saṁskṛta.
- S. Mhr.** South Marāṭha (Mahratta).
- Sp.** Sarvajñapada (Manuscript & W.).
- Sś.** Sōmēśvaraśataka (Manuscript; Bangalore edition, Wesleyan Mission Press, 1872).
- St. & Pl.** Messrs. C. Stolz and G. Plebst's Five Hundred Indian Plants, Mangalore, 1881.
- sum.** summary.
- T.** Tamil (A Dictionary of the Tamil and English languages, by the Rev. J. P. Rottler, D. Ph., Madras, 1834).
- Tbh.** Tadbhava.
- Te.** Telugu (Messrs. A. D. Campbell and G. P. Brown's Telugu-English Dictionaries).
- Ts.** Tatsama.
- Tu.** Tuḷu (Tuḷu-English Dictionary, (i) A. Man-ner, Basel Mission Press, Mangalore, 1886 (ii) M. M. Bhat & A. S. Kēdīlaya, Madras University, 1967).
- V.** Vṛṣabhēndravijaya. Bangalore, Carnatic Press, 1875.
- V.** verse.
- va.** vacana (Prose passage).
- v. i.** verb intransitive.
- Vr.** Vaḍḍārādhane (Ed. D. L. Narasimhachar — 1959).
- v. t.** verb transitive.
- W.** Rev. G. Wurth's Canarese Poetical Anthology, Bangalore, 1868.
- Z.** Rev. F. Ziegler.
- @** certain special remarks by the present editor
- []** new items now included under old lexical entries.
- *** sign to indicate new lexical entries.

KITTEL'S
KANNADA-ENGLISH
DICTIONARY

(4 VOLUMES)

VOLUME
TWO

k - dh

KITTEL'S KANNADA-ENGLISH DICTIONARY

VOL. II

ಕ

k

ಕ **k.** the twenty-first letter of the alphabet (Smd. 12. 21). when the initial of the second word of a compound, it sometimes remains unchanged (Smd. 78. 79. 80. 198. 199. 207. 208. 209. 210. 217. 222. 223. 386), but often changes into ಗ (77. 78. 195. 197. 198. 199. 200. 202. 203. 205. 206. 207. 210-216. 218. 221-224. 381. 386. 387); once it takes the form of ಚ (215). about the very frequent dialectical interchange of ಕ and ಚ (ತಾಸಾ) see e. g. ಕೆಡು 2, ಕಿಟಾ, ಕಿವಿ, ಕೆಯಾ 2, etc.

ಕೆ k-a. 1. the letter ಕ when pronounced with the short a, as is generally done at school. —ಕಪೂತ್ತು. —ಕಪು. the under-letter (C.).

—**ಕೆ ka.** 2. = —ಕೆ 1, etc., in ಅಕ, ಅನಕ, ತನಕ.

—**ಕೆ ka.** 1. = —ಗ 1. an affix for forming masculine nouns (Smd. 241), probably taken from Sk. 2. an affix for the formation of neuter nouns. ಭಾವದೊಳು ಕಪ್ಪತ್ತಯಮ್ ಉಣ್ಣು, ಉಡುಕಂ, ನಡು ಕಮ್ ಎನ್ನುನೆ (249 Mdb. MS.; cf ಕಟುಕ).

ಕೆ ka. 2. the god *Brahmā*. 2, the soul. 3, the sun. 4, wind. 5, the head. 6, water. 7, pleasure. 8, the number one (Mr. 349). cf. ಕಂ & ಕಮ್.

ಕಂ kam. = ಕಮ್. the god *Brahmā* (ಸರೋಜಸಮೃದ್ಧ, ಬ್ರಹ್ಮನು Nn. 7; ಬ್ರಹ್ಮನ್ Mr. 493). 2, the soul (ಅತ್ಮನು Nn. 7). 3, the body considered as the field of the indwelling and working of the soul (ಕ್ಷೇತ್ರ Mr. 506). 4, the sun (ಸೂರ್ಯ Nn. 7). 5, wind (ಪವನ, ವಾಯು 7; ಮಾರುತ Mr. 493). 6, the head (ಶಿರ, ಮುಡೆ 7; ಶಿರ 493). 7, water (ಉದಕ 7; ವಾರಿ 493). 8, heaven (ಸ್ವರ್ಗ 7; Mr. 506). 9, fire (ಅಗ್ನಿ 7; ಅನಿ? o. r. ಅನಿ? 506). 10, an organ of sense (ಇಂದ್ರಿಯ 7; 506). 11, the sky (ವೈಶ್ವೇನು 506). 12, an ascetic (ಯತಿಶಿವ 506). 13, a parrot (ಕೀರ, ಗಿಳಿ 7). 14, a peacock (ನವಿಲ 7). 15, pleasure (ಸುಖಾನ್ತ 493). 16, a zero (ಶೂನ್ಯ 506).

ಕೆಯು kamyi. = ಕಯ್ 6, etc. bitterness (ಕಟು Ch.; C.).

ಕಂಸ kamśa. 1. = ಕಂಚ. brass, bell-metal. 2, a vessel made of metal, a drinking vessel, a goblet. 3, a king of Mathurā, the uncle and enemy of Kṛṣṇa (Smd. 183).

ಕಂಸ kamśa. 2. a segment of a circle as a parenthesis: a bracket (Mhr.; S. Mhr.); an arc (Mhr.).

ಕಂಸಜಿತ kamśa-jit. the conqueror of Kamśa: Kṛṣṇa.

ಕಂಸತಾಲ kamśa-tāla. a cymbal of bell-metal or brass (Bp. 12, 34).

ಕಂಸಹರ kamśa-hara. the destroyer of Kamśa: Kṛṣṇa (Mr. 18).

ಕಂಸಾನ್ತಕ kamśa-antaka. = ಕಂಸಹರ. (J. 14, 26).

ಕಂಸಾರಾತಿ kamśa-arāti. the enemy of Kamśa: Kṛṣṇa.

ಕಂಸಾರಿ kamśa-ari. = ಕಂಸಾರಾತಿ. (J. 10, 49; 13 sum.). 2, a kind of metrical foot (Ch.).

ಕಂಸಾಳ kamśāla. Tbh. of ಕಾಂಸಾತಾಲ (Smd. 381). a kind of cymbal; a gong (ಜಗಕೆ Smd. 64; ಕಂಚಲ್, ಜಗಕೆ Kk. 67, o. r. of

ಕಂಚಲ್: ಚಕ, ಬಕ; a triangle (My.). see Bp. 12, 44; C. Bp. 5, 7.

ಕಂಸಾಳಕ kamśāla-ka. a male gold- or silver-smith (My.; Te. ಕಂಸಾಲವಾಡು).

ಕಂಸಾಳಗಿತ್ತಿ kamśāla-gittī. a female cymbal-beater (Bp. 5, 43). 2, a female of the Kamśālakas (My.).

ಕಕ kak. = ಕಾ 2-, etc. — ಕಕ್ಕಾವಾಡೇ ಕಾಯಿ. the *Colocynth* (ಕಾಡ ಕವಡೇ ಕಾಯಿ, ಇನ್ನಾವಾರುಡೆ G.; My.).

ಕಕಲಾತೆ kakalāte. = ಕಕುಲತೆ, etc. love (C.).

ಕಕಾರ ka-kāra. the letter ಕ (Smd. 11).

ಕಕುಸ್ಥ kakud-sṭha. N. of a grandson of Ikṣvāku. (Rām. 3, 8, 13; My.).

ಕಕುಸ್ಥಜ kakutstha-ja. Rāma (Rām. 4, 1, 21).

ಕಕುದ್ kakud. = ಕಕುಡ. a peak or summit, etc.

ಕಕುದ kakuda. = ಕಕುಡ. a peak or summit (ಅದ್ವಿತೀ, ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು Nn. 143). 2, a bull's hump (ಗೂಳಿಯ ಬೆನ್ನ ಹಿಣಲು 143, o. r. ಹಿಳಲು). 3, a horn (ಗೂಳಿಯ ಕೊಮ್ಮು 143, o. r. ಕೋಡು). 4, the snout of a bull (ಮುಸುಳಿ 143, in one MS.). 5, a bull (ಪುಂಗವ, ಗೂಳಿ 143). 6, pre-eminent, chief; eminence, superiority (ಪ್ರಧಾನ, ಮುಖ್ಯ 143). 7, an ensign or symbol of royalty. 8, a sword (ಕೃಪಾಣ, ಖಡ್ಗ 143). 9, the sky (ರೋದೋಂಗಣ, ಆಕಾಶ 143).

ಕಕುದ್ಡ kakudma. Tbh. of ಕಕುದ್ಡತ್. (ಎತ್ತು Mr. 178).

ಕಕುದ್ಡತ್ kakud-mat. a bull; an ox.

ಕಕುದ್ವತಿ kakud-matī. the hip and loins (ಜಫನ Hla.; ಕುಡ್ಡೆಗ ಕೆ ತಟದ ಕುಣ Mr. 331, o. r. ಕುಣ).

ಕಕುಫ kakupha. = ಕಕ್ಕೋಕ, etc. N. of a paṇḍita. (Mg.).

ಕಕುಫ್ kakubh. = ಕಕುಫ. a summit. 2, a region, a quarter.

ಕಕುಫ್ kakubha. = ಕಕುಫ (Smd. 105). a region, a quarter (ದಿಶೋತ್ಕರ, ದಿಕ್ಕುಗಲ್ Nn. 128; ದಿಕ್ಕು Mr. 57). 2, pre-eminent, chief (ಮುಖ್ಯ 128). 3, a wooden vessel covered with leather, placed under the neck of a lute, to render the sound deeper (ವೀಣೆಯ ಕುನ್ನು ಕಾಯಿ G.). 4, the tree *Terminalia arjuna* W. & A. (ತೊಟೆಮುತ್ತಿ 128; ಅರ್ಜುನ ಮುತ್ತಿ Mr. 113). 5, one of the-rāgas or personified musical modes (ಗೀತ, ಗೀತವಿಧ 128).

ಕಕುಲತೆ kakulāte. = ಕಕಲಾತೆ, ಕಕುಲಾತೆ, ಕಕುಳತೆ, ಕಕ್ಕುಲಾತೆ, ಕಕ್ಕುಲತೆ, ಕಕ್ಕುಲಿತೆ. love (My.; ಪ್ರೀತಿ G.); compassion (My.; T. ಕಕ್ಕಿ, to pity); desire, especially vain desire (see ಕಕ್ಕುಲಿತೆ; Te. ಕಕ್ಕುಲಿತಿ, ಕಕ್ಕುಲಿತಿ).

ಕಕುಲಾತೆ kakulāte. = ಕಕುಲತೆ. love; compassion (C.).

ಕಕುಳತೆ kakulāte. = ಕಕುಲಾತೆ. (My.).

ಕಕೂಟ kakūṭa. a kind of bird (ಶರವೈ Mr. 172).

ಕಕ್ಕೋಕ kakōka. = ಕಕ್ಕೋಕ. (C.).

ಕಕ್ಕ kakka. = ಕಕ್ಕು. crooked. — ಕಕ್ಕ ವಿಕ್ಕು. reit. = ಕಕ್ಕು ವಿಕ್ಕು, q. v. (My.).

ಕಕ್ಕ kakka. = ಕಾಕಾ. a father's younger brother (C.; Te. ಕಕ್ಕ, papa, daddy). — ಕಕ್ಕಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. = ಕಕ್ಕಯ್ಯ. (Rp. 61, 9). — ಕಕ್ಕಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Rp. 3, 82; 9, 46; 37, 6; 47, 34; 57, 21, 29; My. = ಕಕ್ಕ). see ದೋಹರ—.

ಕಕ್ಕಡ kakkaḍa. a piece of twisted cloth dipped in oil, lighted, and carried about in the hand as a temporary light (C.; Te. ಕಾಗಡೆ; Mhr. ಕಾಕಡಾ, ಕಾಣ್ಕಡಾ). ಒನ್ನು ಕಕ್ಕಡಾ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಣ್ಣು, ಹೋಗು! (B. 4, 62).

ಕಕ್ಕಡೆ kakkaḍe. 1. (fr. ಕಡಿ4?) = ಕರ್ಕಡೆ. a weapon so called (M. ಕಕ್ಕಡೆ, a dagger; Sk. ಕರ್ಕಶ, a sword; Mhr., H. ಖಂಡೀಶ, a sort of dagger). [ತೊಳಗುವ ಬಾಳೆ ತಟ್ಟಣಾಪ ಕಕ್ಕಡೆ ಬಮ್ಮು ಕಮೊಳ್ ತಗುಳ್ಳು ಪಜ್ಜಳಿಸುವ ಪಂಚರಾಯಧಂ Pb. 10, 76]; (Grj. 8, 56 va.; Rsv. 6, 11 va.; Bh. 1, 7, 21). — ಕಕ್ಕಡೆ ನಲೆ. — ಬಲೆ. a kind of net (Śśv. 3, 24).

ಕಕ್ಕಡೆ kakkaḍe. 2. = ಕಟ್ಟಿಕಡೆ the farthest end. s. ಕಟ್ಟಿ 2. (My.).

*ಕಕ್ಕಮ್ಮ kakkambu. a special kind of arrow. ಗಲೆಯಮ್ಮ ಕಕ್ಕಮ್ಮ ಕಲ್ಲಮ್ಮ Pb. 13, 39.

*ಕಕ್ಕರ kakkara. temptation? excessive desire? ಅನ್ನು ಕಕ್ಕರ ಕಕ್ಕರಗಿಯ್ದಿಂ ತುದಿನಾಲಗಯೊಳ್ ತೊಡಲ್ವೆರಸು Pb. 4, 88 va.; 4, 88.

ಕಕ್ಕರ kakkara. = ಕಕ್ಕ. Tbh. of ಕಕ್ಕರ. — ಕಕ್ಕರವಕ್ಕ. — ದಕ್ಕ. (ಕಕ್ಕರ Si. 173). [—ಕಕ್ಕರನಳಯಿಗೆ. — ಪಳ (ಱ) ಯಿಗೆ. a flag with an emblem of krikara bird. ಮುಟ್ಟುವೆದೆಗಳೊಳ್ಳೊಂ ಪಾಸಿಕಾರೋದಹದ ಕಕ್ಕರನಳಯಿಗೆಯ ಚಿತ್ರಾವಳಿಯ ಪಳವೆಡೆಯ... ಜನಗಳನೆ ಮೊಗಂ ನೋಡದೆ ಸೂಸಿದಾಗಳ್ Ap. 4, 34 va.].

ಕಕ್ಕರಿ kakkari. = ಕಕ್ಕ, ಕೊಕ್ಕರಿ, (ಕುಡು3), ಕೊಗ್ಗ, ಕೊಂಗ, ಕೊಂಗು2, ಕೊಂಗರಿ, etc. crooked. — ಕಕ್ಕರಿ ಬಿಕ್ಕರಿ. reit. crookedness (My.).

ಕಕ್ಕಲಾತೆ kakkalāte. = ಕಕ್ಕಲತೆ. love; compassion (My.).

ಕಕ್ಕಸ kakkasa. trouble (heavy breathing, etc.) arising from an overloaded stomach, from running very fast, etc. (S. Mhr.; T. ಕರಿ. to be sick in the stomach). — ಕಕ್ಕಸವ್ವೆ ಟು. — ಪೆಟು. to suffer anguish (Śśv. 2, 15).

ಕಕ್ಕಸ kakkasa. Tbh. of ಕರ್ಕಶ (Śmd. 345; 49); Yama (ಪುಗೆ Cu 1, 86). ಕಕ್ಕಸನ ದೂತರ್ ಬನ್ನು, ಲೆಕ್ಕವಾಯಿತು! ಹೊಜೆಜ್ಜೆರೆ ನಕ್ಕೋರೆಲ್ಲ; ಬಿಡಿಸೋರೇನೋ, ಮನುಜ? (Dp. 28, 2). see C. Up. 45, 29; J. 2, 62; 7, 31; 14, 6; 21, 35; 26, 11; ಕಡುಗಕ್ಕಸ.

ಕಕ್ಕಸಗಾಣ kakkasa-gāṇa. a severe, cruel man (My.). feminine: ಕಕ್ಕಸಗಾಣಿ (My.).

ಕಕ್ಕಸಜವ್ವನ kakkasa-javvana. Tbh. of ಕರ್ಕಶಯಾನನ (Śmd. 376).

ಕಕ್ಕಸತೆ kakkasate. = ಕರ್ಕಶತೆ, q. v.

ಕಕ್ಕಸು kakkasu. = ಕಕ್ಕೋಸು. a cac-hus: a privy (My.; M. ಕಕ್ಕೂಸ; fr. the Danes or Dutch).

ಕಕ್ಕಾ kakkā. (fr. ಕಲಿಕು2?) = ಕಕ್ಕು2. — ಕಕ್ಕಾ ಬಿಕ್ಕ. reit. an affrighted or timid man (My.). — ಕಕ್ಕಾ ಬಿಕ್ಕರಿ. reit. fear, fright, alarm (My.). — ಕಕ್ಕಾ ಬಿಕ್ಕಿ. reit. = ಕಕ್ಕಾ ಬಿಕ್ಕರಿ. (My.). ಕಕ್ಕಾ ಬಿಕ್ಕು. reit. = ಕಕ್ಕಾ ಬಿಕ್ಕಿ. (My.).

ಕಕ್ಕಿ kakki. = ಕಕ್ಕಿ. — ಕಕ್ಕಿ ಗಿಡ. the tree Cassia fistula (ವ್ಯಾಧಿ ಘಾತ G.; S. Mhr.).

ಕಕ್ಕಿ kakki. (fr. ಕಕ್ಕ). a mother's younger sister; an uncle's wife (My.); a step-mother (My.).

ಕಕ್ಕಿಸು kakkisu. to cause to vomit (C.). 2, to make one discharge from the stomach; to make one give up, as what he has wrongfully seized and appropriated, to make him restore or refund (My.; Te. ಕಕ್ಕಿಸಂಚು, ಕಕ್ಕಿಸಿಲ್ಲ; T. ಕಕ್ಕಿ ನೈ).

ಕಕ್ಕು kaku. 1. = ಕಡಿಕ್ಕು 1, ಕಡುಕ್ಕು 1, ಕಟಕ್ಕು, ಕರ್ಕು 1, ಗರಕ್ಕು. a jag, a notch, a dent; the rough part of a millstone or of a saw, the toothed part of a file or saw, of a horse's bit, etc.; jaggedness, irregular surface, roughness; sharpness (Te.; Te. also ಕಟಕ್ಕು, ಕಟುಕ್ಕು; T., M. ಕರುಕ್ಕು; T. also: the edge of a knife or sword). (ಕುಡು ರೆಗೆ) ತಳ್ಳಿತ್ತು ಕಮ್ಮಸಿದು ಎನಿಪ್ಪ ನಾಲಗೆ ಲೇಸು, ಕಕ್ಕು ಕವಲಾಗೆ ದೊಲ್ಲಂ (Mr. 277). — ಕಕ್ಕು ದಟು. — ತಟು 4. = ಕಕ್ಕು ದಟು. (Śs.), ಕಡುಕ್ಕು ದಟು. a toothed, or sharp, sword. — ಕಕ್ಕು ದಟು. — ತಟು. = ಕಕ್ಕು ದಟು. (Śs.); (V. 4, 33).

ಕಕ್ಕು kaku. 2. = ಕಕ್ಕಾ. — ಕಕ್ಕು ಬಿಕ್ಕು. = ಕಕ್ಕಾ ಬಿಕ್ಕು. (C.).

ಕಕ್ಕು kaku. 3. (fr. ಕಡಿ4?). a shiver, a splinter. (ಸಿಗುಟು Sm. 79; cf. ಕೆಲೆ, ಚಕ್ಕೆ?).

ಕಕ್ಕು kaku. 4. (fr. ಕಲಿಕು 1). = ಕಟ್ಟು. to vomit (My.; in S. Mhr. especially used in regard to children; ಉದ್ಗಾರ Sm. 79; T., Te., Tu.; T. ಕನ್ನೆ. to retch, to hawk; cf. ಕಕ್ಕಸ?). ಬಿಕ್ಕು ಕಟುಕೆಯ ಅನ್ನು ಕಕ್ಕುತ್ತವೆ (B. 5, 32). ಕಕ್ಕಿ ಕೊಣ್ಣು ಅನ್ನ (ಸಮುದ್ದ ರಣ Si. 420).

ಕಕ್ಕು kaku. 5. vomiting; the thing vomited (S. Mhr.; Te.). — ಕಕ್ಕುರೋಗ. vomiting, sickness (ಪ್ರಜ್ಞಾರ್ಥಿಕೆ, ವಮಿ Si. 201).

*ಕಕ್ಕಮ್ಮ kakkumba. a kind of plant. ಅಮರೆ ಮಾಡಿದ ಬಿಟ್ಟುಳಿಯ ಕಕ್ಕಮ್ಮ ತೊಡಂಬೆಯ ಮಾಡಿಗೆಯ ಕದಳಿಕೆಯ ಕಣ್ಣು ಪಟಂ ಗಳುಮಂ Pb. 5, 47 va.

ಕಕ್ಕಲತೆ kakkulāte. = ಕಕ್ಕಲತೆ, etc. love; compassion (My.). [ಕಕ್ಕಲತೆಗೆ ಬನ್ನರಾಗದು ನೋಡಾ! ಧೈಯಿಗಟ್ಟು ಮನಧಾತು ಗಟ್ಟಿರೆ ಅಪ್ಪದು ತಪ್ಪದು Bv. 687; ಒಡಲ ಕಕ್ಕಲತೆಗೆ ಪರರ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ನ ವೈವ ಭವಿನೇಮಸ್ತ ರಂಗಳ್ಳಿ ಲಿಂಗಾರ್ಜನೆಯ ಮಾಡಿದದೆ ನಾಯಡಗು ನರಮಾಂಸ ತಪ್ಪದು Cv. 384]. ಒಕ್ಕಲ ಮನೆ ಸುಟ್ಟು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಕಕ್ಕಲತೆ ಪಟ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವೇನು? (Prv.).

ಕಕ್ಕಲಿತೆ kakkulite. love, compassion (My.; Bh. 1, 6, 33; Rām. 5, 8, 68; J. 6, 35); excessive desire, vain desire (Rp. 40, 33; J. 13, 7; 26, 35). ಬಹುಸಂಸಾರ ಮಾಯೆಯ ಕಕ್ಕಲಿತೆ ಯೊಳು ಬಿನ್ನೆನು (Dp. 6, 3). see Dp. 36, 2; 40, 1 — ಕಕ್ಕಲಿತೆಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. to feel vain desire (Dp. 53, 5).

ಕಕ್ಕಲಿತೆಕಾಣ kakkulite-kāṇa. a man who loves (Bh. 7, 15, 50).

ಕಕ್ಕ kakke. = ಕಕ್ಕಿ. a tree with clusters of yellow flowers and long round legumes, the pudding-pipe tree, Cassia fistula L. (ಅರಗ್ಗುಧ, ಅರೇನತ, ಶಮ್ಯಾಕ, ವ್ಯಾಧಿ ಘಾತ, ಚತುರಂಗುಲ, ಕೃತಮಾಲ, ಸುವರ್ಣಕ, etc. Nr.; ಅರಗ್ಗುಧ, ಸ್ವರ್ಣ ಪುಷ್ಪಿ, ರಾಜತರು, etc. Mr. 114; My.; Tu.; T. ಕಡುಕ್ಕು, ಕೊನ್ನೆ; M.

ಕೊನ್ನೆ). — ಕಕ್ಕೆಯ ಕಾಯ. (Si. 126). — ಕಕ್ಕೆಯ ಗಿಡ. (Si. 126).
— ಕಕ್ಕೆಯ ಮರ. (Nr.).

ಕಕ್ಕೋಕ kakkōka. = ಕಕುಫ, ಕಕ್ಕೋಕ, ಕೋಕ. N. of a Paṇḍita (My.; T. ಕೊಕ್ಕೋಗ, a treatise on women, their behaviour, etc. of a very lewd character; the book was written by ಕೊಕ್ಕೋಗವಿರುದಿ in Sk., and translated into Tamil by ಅದಿವೀರ ರಾಮ ಪಾಣ್ಡಿಯ, Rottler s. v. & s. ಕರಣ). — ಕಕ್ಕೋಕಶಾಸ್ತ್ರ. = ಕೋಕಶಾಸ್ತ್ರ and the T. ಕೊಕ್ಕೋಗ (My.; occasionally in S. Mhr.; where it is also called ಅನಂಗರಂಗಶಾಸ್ತ್ರ or ಕೋಕಮುನಿಶಾಸ್ತ್ರ).

ಕಕ್ಕೋಲ kakkōla. = ಕಕೋಲ. N. of a plant bearing a berry, the inner part of which is a waxy and aromatic substance; a perfume prepared from the berries of this plant.

ಕಕ್ಕೋಲಕ kakkōlaka. = ಕಕ್ಕೋಲ, ಕಕೋಲಕ. a perfume prepared from the berries of the ಕಕ್ಕೋಲ, (ಗವಲಕಜೂರ G.).

ಕಕ್ಕೋಸು kakkōsu. = ಕಕ್ಕಸು. (My.).

ಕಕ್ಕಟ kakkhaṭa. hard.

ಕಖ್ಖವದ kakhkhavaḍa. a certain feat of wrestlers (Cpr. 5, 77).

ಕಕ್ರ kakra. Tbh. of ಕೃಕರ. the printed partridge or southern Francolin, Francolinus pictus (Bd.); the eyed partridge, Perdix ocula (Bd.); the red-billed quail, Coturnix erythrohyncha (Bd.).

ಕಕ್ಶ kakṣa. = ಕಚ್ಚೆ 1, ಕಚ್ಚೆ. the hem of a garment tucked into the waist-band (ಕಚ್ಚೆ Mr. 491). 2, a piece of cloth worn over the privities (ಕಾಪು Nn. 117). 3, a girdle, a string or zone for fastening a cloth round the waist (ಉದಿನೂಲ್, ಉದಿದಾರ 117; ಕಾಂಚಿ 491). 4, grass. 5, a climbing plant. 6, a court in a palace, etc. (ಪ್ರಾಂಗಣ, ಅಂಗಣ 117; ಮುನ್ನಿರದ ಮುಮ್ಮಾಗ 491). 7, the armpit (ಕಂಕುಟ 117; ಕಂಕುಟ್ Mr. 321. 486, o. r. ಕೊಂಕಟ್). 8, a forest, ಖವಿಲ್ (ಕಾನ್ತಾರ, ಅದವಿ 117; ಅಟವಿ, ವಿಪಿನ, etc. Mr. 151). 9, an objection or reply in argument. 10, the side or flank. see Prv. s. ಪ್ರಸ್ತ.

ಕಕ್ಷಪಾಲ kakṣa-pāla. a bag carried under the armpit (My., also ಕಕ್ಷವಾಳ).

ಕಕ್ಷಪಾಲಿಕೆ kakṣa-pālīke. = ಕಕ್ಷಪಾಲ. (Rāsv. 5. 25 va.; V. 14, 31; My.).

ಕಕ್ಷಪುಟ kakṣa-puṭa. = ಕಕ್ಷಪಾಲ. (Grj. 2, 106 va.).

ಕಕ್ಷಮೂಲ kakṣa-mūla. the armpit. see ಕವಂಕುಟ್.

ಕಕ್ಷಾಂತರ kakṣa-antara. an inner court of a palace, etc.; an open space surrounded by buildings (ಪ್ರಕೋಷ್ಠ, ಮನೆಯ ನಿಲವು Mr. 201).

ಕಕ್ಷಾಪಟ kakṣa-paṭa. = ಕಚ್ಚೆಟ, ಕಚ್ಚೆಟ. a cloth passed between the legs to cover the privities.

ಕಕ್ಷಿ kakṣi. one party as opposed to another; objection, contention (My.).

ಕಕ್ಷಿಗಾಣ kakṣi-gāṇa. a party (in a civil or criminal case); one who maintains or defends a claim or wrong at issue (My.).

ಕಕ್ಷೆ kakṣe. = ಕಕ್ಷ Nos. 3. 6. 9. 2, the orbit of a planet (Mhr.; My.; B. 5, 182).

ಕಕ್ಷೆಸು kakṣesu. a kind of arrow (ಕವದಿಕೆಯನ್ನು Mr. 296).

ಕಕ್ಷ್ಯೆ kakṣye. an elephant's girth; a girdle or zone. 2, enclosure of an edifice; an open space surrounded by buildings, the square left unroofed in the centre of a house (see ನಡುತೊಟ್ಟಿ).

ಕಗ್ಗ- kag. (= ಕಡು 1, q. v., ಕಸ 1, etc.) hardness; strength; etc. — ಕಗ್ಗಣ್ಣು. = ಕಡಿಗಣ್ಣು, ಕಡುಗಣ್ಣು. a fast knot that cannot be easily untied (C.); a hard knot in wood (My.). — ಕಗ್ಗತ್ತಲೆ. — ಕತ್ತಲೆ. = ಕಡುಗತ್ತಲೆ. thick darkness (J. 26, 6; C.; B. 3, 125). — ಕಗ್ಗಲಿ. — ಕಲಿ. the tree Mimosa sundra Roxb. (Acacia sundra Dec., St. & Pl.). 2, the tree Acacia catechu Willd. (Mimosa catechu Lin.; M. ಕರಿಜ್ಜಾಲಿ; ಗಾಯತ್ರಿ, ಬಾಲ ತನಯ, ಬಿದಿರ, ದನ್ನ ಧಾವನ, ತಟಿಯದ ಮರ Si. 314). ಬಿಳಿ ಕಗ್ಗಲಿ ಮರ (ಕದರ, ಸಿತಬಿದಿರ, ಸೋಮನಲ್ಲ 134). ದುರ್ಗನ್ದವುಳ್ಳ ಕಗ್ಗಲಿ ಗಿಡ (ಅರಿಮೇದ, ಎಟ್ಟಿದಿರ, ಹುಚ್ಚುಕಗ್ಗಲಿ ಮರ 134). 3, = ಕಾವೇರಿ ಗಿಡ (My.). 4, a man of distinguished valor (My.). — ಕಗ್ಗಲ್ಲು. — ಕಲ್ಲು. = ಕಡುಗಲ್. a very hard stone (My.). — ಕಗ್ಗಾಡು. — ಕಾಡು. a thick-set, impervious jungle (My.). — ಕಗ್ಗಾಯಿ. — ಕಾಯಿ. = ಕಡುಗಾಯಿ. a hard, or an unripe, fruit (C.). — ಕಗ್ಗಾರು. — ಕಾರು. excess of rain (My.). — ಕಗ್ಗಾಟು. great dryness, drought (My.). — ಕಗ್ಗಾಲ. — ಕಾಲ. a trying time, famine (My.). — ಕಗ್ಗುಮ್ಮಳ. — ಕುಮ್ಮಳ. a hard gourd (My.). — ಕಗ್ಗೊಟಲೆ. — ಕೊಟಲೆ. a kind of Basilicum, Ocimum sanctum Lin. (ಕುತೇರಕ, ಕಿಂಜರ, ಪರ್ಣಾಸ Nr.; ಬಾಬರಿ, ಕುತ್ತಪತ್ರ, Mr. 129, o. rs. ಬಾರಿಕ್ಕಿ, ಬಾಸಬಾ, ಚಿತ್ರಪತ್ರ). ಬಿಳಿಯ ಕಗ್ಗೊಟಲೆ, Ocimum gratissimum Lin. (ಅರ್ಜಕ Nr.). — ಕಗ್ಗೊರ್ಲೆ. — ಕೊರ್ಲೆ. = ಕಗ್ಗೊಟಲೆ. (ಪರ್ಣಾಸ, etc., ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ ಗಿಡ, ಕಮ್ಮಗಗ್ಗೇ ಗಿಡ Si. 141). ಬಿಳಿ ಕಗ್ಗೊರ್ಲೆ (ಅರ್ಜಕ, ಬಿಳಿ ಗಗ್ಗೇ ಗಿಡ 141). ಕಗ್ಗೊಲೆ. — ಕೊಲೆ. a fell murder (Rām. 3, 4, 17; 3, 8, 10; Bh. 4, 3, 53).

ಕಗ್ಗ kagga. a long, tedious speech or literary composition (My.). — ಕಗ್ಗದವ. — ಅವ. a man of long, tedious speech (My.).

ಕಗ್ಗನೆ kaggane. = ಕಂಗನೆ. greatly, etc. (Abh. P. 13, 21).

ಕಗ್ಗು kaggu. = ಕಂಗು 3, ಕನಗು, ಕನರು No. 1, etc., ಗಗ್ಗು pungency, disagreeableness, especially said of the smell of burning oil (S. Mhr.).

ಕಂ kaṅ. = ಕಣ್ 1, etc. the eye. Dat. ಕಂಗಿ (Bp. 11, 34). Nom. pl. ಕಂಗ್ (Bp. 1, 49; 29, 24; 31, 15; 51, 81; 54, 71; 57, 44; Nn. 34; J. 3, 17). — ಕಂಕಣ. an eye-drop, a tear (ಕಣ್ಣ ನೀರು Nn. 45; Bp. 18, 77; 20, 25). — ಕಂಗಡೆ. — ಕಡೆ. = ಕಣ್ಣಡೆ. a side-glance, a leer (sic! J. 3, 10). — ಕಂಗಾಣು. — ಕಾಣು. = ಕಣ್ಣಾಣ್, ಕಣ್ಣಾಣ್. to perceive with the eyes (in opposition to mentally, S. Mhr.). — ಕಂಗಾಣೆಸು. — ಕಾಣೆಸು. = ಕಣ್ಣಾಣೆಸು. to cause to perceive with the eyes (S. Mhr.). — ಕಂಗುಣು. — ಕುಣು. = ಕಣ್ಣು ಗುಣು. a mark for the eye; the place at which the eye is to be (Bp. 18, 74). — ಕಂಗಡಿಸು. — ಕಡಿಸು. = ಕಣ್ಣಡಿಸು. to destroy the eye, etc.; to blind, to confuse, etc. (C.; J. 4, 23; 26, 4). — ಕಂಗಡು. — ಕಡು. = ಕಣ್ಣಡು. the eye or sight to be destroyed; to be blinded, confused or bewildered; to be vexed or irritated; to become afraid (C.; Bp. 56, 40; J. 4, 9; 8, 37. 40; 14, 25; 19, 31; 24, 35; B. 5, 258). — ಕಂಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. = ಕಣ್ಣೊಳಿಸು, q. v. (Śśv. 1, 69; 1, 71 va. & 79 va.; 1, 85; J. 5, 11; 15, 11; 31, 10). ಕಂಗೊಳಿಕು (Śm. 17).

ಕಂಕ kaṅka. a heron. 2, Yama. 3, a false or pretended Brāhmaṇa. 4, a title of Yudhiṣṭhira, from his assuming the disguise of a Brāhmaṇa before king Virāṭ (Bh. 4, 1, 6). 5, a kind of mango. — ಕಂಕವಕ್ಕಿ. — ವಕ್ಕಿ. a heron (ಕಂಕ, ಲೋದಪ್ಪಷ್ಠ Nr.).

ಕಂಕಟಿ kaṅkaṭa. *armour, mail*; an iron hook to goad an elephant.

ಕಂಕಟಿಕ kaṅkaṭika. *armour, mail* (ಬ್ರವಿ Mr. 292, o. r. ಕವುಳಿ).

ಕಂಕಡಿ kaṅkaḍi. Tbh. of ಕರ್ಕಟಿ. (My.; H.).

ಕಂಕಣ kaṅkaṇa. (Śmd. 384; Kk. 95; Śm. 77). = ಕಂಕಳ. *an ornament of the wrist, a bracelet* (ಹಸ್ತ ಭೂಷಣ Nn. 45); a string or ribbon tied round the wrist. 2, a waist-tie (ಉಡಿದಾರ, ಮೇಖಲೆ 45). 3, an ornament of the breast (ಕಾಸ್ತುಭ, ಪದಕ 45). 4, any ornament or trinket. 5, turning round (ಭ್ರಮಣ, ತಿರುಗುವುದು 45). 6, a crest. 7, a water-drop (J. 30, 7).

ಕಂಕಣವಾರ kaṅkaṇa-kāra. = ಬಂಕಣವಾರ. (My.).

ಕಂಕಣಗ್ರಹಣ kaṅkaṇa-grahana. a partial, or annular, eclipse (C.).

ಕಂಕಣಬದ್ಧ kaṅkaṇa-baddha. a man who has a kaṅkaṇa tied round his wrist for any good, favourable or happy rites (My.). 2, one who devotes himself to the accomplishment of any good or bad object (My.).

*ಕಂಕಣವಾರ kaṅkaṇavāra. a kind of ornament. ಅನಿತಪೋಷಂ ಮುಗುಳ್ಳಂಗೆ ತೋಳ್ಳ ಕಂಕಣವಾರಮೆನ್ನು ಬೇಟ್ಟಿನಿತೆ ಮಾಡಿ ತೊಟ್ಟು Pb. 2, 16.

ಕಂಕಣೇಕೆ kaṅkaṇēke. = ಕಂಕರಿಕೆ. a wrist-ornament furnished with bells.

ಕಂಕಟ kaṅkata. a comb (ಕೇಶಮಾರ್ಜನಿ, ಹಣೆಗೆ Mr. 208).

ಕಂಕಟಿಕೆ kaṅkatike. a comb.

ಕಂಕಪತ್ರ kaṅka-patra. furnished with the feathers of a heron: an arrow.

ಕಂಕಭಟ್ಟ kaṅka-bhaṭṭa. = ಕಂಕ No. 4. a title of Yudhistira. (C.).

ಕಂಕಮಾಲೆ kaṅka-māle. a kind of musical instrument; beating time by clapping the hands. (R.).

ಕಂಕಮುಖ kaṅka-mukha. a pair of tongs. (R.).

ಕಂಕರ kaṅkara. vile, bad. (R.).

ಕಂಕರಿ kaṅkari. Tbh. of ಖಂಕರಿ. having locks of hair (Śmd. 338.357). — ಕಂಕರಿಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. a large whip (ಬಲ್ಲಾಟಿ Ct. I, 79).

ಕಂಕರಿಕೆ kaṅkarike. (Tbh. of ಕಂಕಣೇಕೆ). ಮೆಯ್ಯ ಮಸಿಕಾರಲ ಬುಕ್ಕಲಿ ಪುಯ್ಯ ಫರಿಲ್ಲರೆನೆ ಕೆಯ್ಯ ಕಂಕರಿಕೆ (Śmd. 84 Mdb.).

ಕಂಕರೆ kaṅkare. gravel; a single pebble or particle (Mhr., H. ಕಂಕರ, Br.; R.).

ಕಂಕಳ kaṅkala. = ಕಂಕಣ. — ಕಂಕಳವರಳ್. -ಪರಳ್. a bracelet-gem; an excellent man: a man very familiar with proverbs (ನಲ್ಲಾದೆಗಾಣ Ct. I, 43).

ಕಂಕಲ್ kaṅkala. ಕಂಕಲು. = ಕಂಕುಲ್ q. v., etc. armpit (ಕಕ್ಷ, ಬಾಹುಮೂಲ Si. 210. 461; My.). ಕಂಕಲು ಎಲುವಿನ ಸ್ವಪ್ನ (ಜಕ್ಕು Si. 209). ಮೊಟಕೆಯ್ನಲ್ಲೂ ಮೇಲೆ ಕಂಕಲುನಿಗೂ ಮೇಲುತೋಳು (ಪ್ರಗಣ್ಣ 210). ಕಂಕಲು ಕೆಳಗಡೆ ಪಕ್ಷ (ಪಾರ್ಶ್ವ 210).

ಕಂಕಾಲ kaṅkāla. a skeleton (ಅಸ್ಥಿಪಂಜರ ಒಡಲ ಎಲು Mr. 397). 2, N. of a Dānava.

ಕಂಕಾಲಧರ kaṅkāla-dhara. who carries the backbone of Viṣṇu: Siva (C.).

ಕಂಕಾಲಮಾಲಿ kaṅkāla-māli. whose necklace is formed of bones: Siva. (My.).

ಕಂಕಾಲಾಂಕಪಾಲೆ kaṅkāla-aṅka-pāṇi. = siva. (Bp. 34, 23).

ಕಂಕಾಲಿ kaṅkāli. Siva (My.). 2, N. of a servant of Siva (Śiv. 1, 79 va.).

*ಕಂಕಾಲ kaṅkāla. = ಕಂಕಾಲ. a skeleton. ಬ್ರಹ್ಮಕಪಾಲ ವಿಷ್ಣು ಕಂಕಾಲವನಿಕ್ಕು ವಲ್ಲಿ ನೀಲಕಣ್ಣನೆಮ್ಮ ಗಣೇಶ್ವರನಾಗಿದನು Cv. 18.

ಕಂಕಿ kaṅki. = ಕಂಕು. an ear of jōla or sejjē (also of some other corn, My.) the grains of which have been removed (C.; Te.; cf. ಕಣಿಶ?). ಸುಂಕಿಗನು, ಹುರಿಹಲು, ಬಿಂಕಿನ ಬೆಲೆನಣ್ಣ, ಕಂಕಿಯು, ಸುಂಕ, ನಸುಗುಣ್ಣಿ ಈ ಅಲು ಸುಂಕಿದರೆ ಬಿಡವು (Sp.).

ಕಂಕು kaṅku. = ಕಂಕಿ. (My.).

ಕಂಕುಲ್ kaṅkuḷ. = ಕಂಕಲ್, ಕಂಕುಲಿ, ಕಂಕುಲು, ಕಂಕುಲುಲ್, ಕೊಂಕಲ್, ಕೊಂಕಲಿ, ಕೊಂಕಲು, ಕೊಂಕುಲ್ the armpit (ಕಕ್ಷ Mr. 486; My.; T. ಚಂಕ, ಕೈಕ್ಕುಲು; Te. ಚಂಕೆ, ಚಂಕಿಲಿ; Tu. ಕಂಕುಳಿ). ಉರದ ಸೆಜ್ಜೆಯನು ಒಡನೆ ಕಂಕುಲಿ ಅವಚಿ ಕೊಳುತಂ (Bp. 47, 46).

ಕಂಕುಲಿ kaṅkuḷi. = ಕಂಕುಲ್, etc. (ಕಕ್ಷ Nn. 117; C.; B. 3, 124).

ಕಂಕುಲು kaṅkuḷu. = ಕಂಕುಲ್, etc. (My.). ತೋಳ ಮೊದಲುಗಳ ಎರಡೂ, ಕಂಕುಲು (ಕಕ್ಷಗಳು Nr.). ಕಂಕುಲುನಿಲ್ಲಲಿ (Bp. 15, 21). ಕಂಕುಲುನಲಿ (43, 27). ಕಂಕುಲುಲಿ ಡೊಣ್ಣೆ, ಕೆಯ್ಯಲಿ ಶರಣಾರ್ಥಿ (Prv.; other form—ಸಲಾಮು).

ಕಂಕೆಲ್ಲಿ kaṅkēlli. = ಕಂಕಲಿ. the Aśoka tree, *Jonesia aśoka* Roxb.

ಕಂಕೋಷ್ಣ kaṅkōṣṇa. N. of a plant (ಪಟುಪರ್ಣಿ, ಹೈಮವತಿ, ಸ್ವರ್ಣ ಕ್ಷೀರಿ, ಹಿಮಾವತಿ, ಘಣ್ಣಾಮಣಿ ಸೂಪ್ತ Si. 156).

ಕಂಕೋಷ್ಣಿ kaṅkōṣṇi. a kind of leguminous shrub, *Glycine debilis* (ಕಾಡುದು Nr.).

ಕಂಗನೆ kaṅgane. = ಕಗ್ಗನೆ. greatly, excessively (Abh. P. 13, 49; Grj. 2, 106 va.).

ಕಂಗಲೆ kaṅgaḷa. = ಕಂಗಾಳ. a blind man (C.; T. ಕಂಗು, blackness; ಕಂಗುಲ್, darkness; could it be ಕಣ್-ಕಳ, one who has lost his eyes?).

ಕಂಗಾರು kaṅgāru. = ಕಂಗಾಲು, ಕಂಗು 2. displeasure, anger (My.).

ಕಂಗಾಲ್ kaṅgāl. poor; poverty-stricken; wretched; weak; barren, as soil (C.; Mhr., H.). — ಕಂಗಾಲ. -ಅ 3. a pauper, a miserable wretch, a weak man (My.).

ಕಂಗಾಲತನ kaṅgālatana. pauperism, wretchedness (My.).

ಕಂಗಾಲಿ kaṅgāli. wretchedness (Mhr.). 2, a pauper, a beggar (My., Te. as ಕಂಗಾಳ).

ಕಂಗಾಲು kaṅgālu. = ಕಂಗಾರು, etc. (S. Mhr., only in ಕಂಗಾಲ ಮನುಷ್ಯ, a disagreeable, angry man).

ಕಂಗಾಳ kaṅgāḷa. (ಕಣ್-ಕಾಣ?). = ಕಂಗಲೆ. (My.).

ಕಂಗಾಳಿ kaṅgāḷi. = ಕಂಗಾಲಿ, q. v.

ಕಂಗು kaṅgu. 1. great surprise (ಬಲಾಚೋಡ್ಯ Ct. I, 73).

ಕಂಗು kaṅgu. 2. = ಕಂಗಾರು, etc., (ಕೊಂಗು 2?). displeasure, anger (S. Mhr.; cf. ಕಡನು 1?). — ಕಂಗಾಗು. -ಅಗು. to become angry, to be displeased, irritated, loathed, or annoyed (S. Mhr.).

ಕೆಂಗು kaṅgu. 3. = ಕೆಗ್ಗು, etc. pungency etc. (My.).

ಕೆಂಗು kaṅgu. 4. = ಕೆಂಗುಂಗಿ, ಕೆಂಗೊಂಗಿ, ಕೆಂಗೊನ್ನಿ. the heart-pea, *Cardiospermum halicacabum* Lin. (ಜ್ವಲನ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯತೆ Mr. 146, one MS. ಕಾಂಗು).

ಕೆಂಗು kaṅgu. the Indian millet, *Panicum italicum* Lin. (ನವನೆ Mr. 373). see ಪ್ರಿಯಂಗು.

ಕೆಂಗುಂಗಿ kaṅguṅge. = ಕೆಂಗು 4. (ಪಾಪಾಪತಾಂಪು, ಕಟಿಭ, ಪಿಣ್ಣೆ. ವಣ್ಣೆ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯತೆ Nr.).

ಕೆಂಗೊಂಗಿ kaṅguṅge. = ಕೆಂಗುಂಗಿ. (Si. 159).

ಕೆಂಗೊನ್ನಿ kaṅgonḍi. = ಕೆಂಗೊಂಗಿ. (Si. 159).

ಕೆಂಗೋರೆ kaṅgōre. an ornamental cordon, groove, etc.; spiral lines (Mhr.; R.; Br.).

ಕಚ್ಚೆ kac. = ಕಚಿ, ಕಸ an imitative sound. (cf. Mhr. ಕಚಕಚ). — ಕಚ್ಚೆ ತಿನ್ನು. to eat in a crunching manner (C.). — ಕಚ್ಚೆನ್ನು ಬೀಟು. to sound as a stone falling into mud (C.). — ಕಚ್ಚೆ ತುಟು. to tread sticky mud and clay so that the peculiar, well-known sound is produced (C.).

ಕಚೆ kacā. = ಕಸ 5, ಕಸರ, ಗಜಿ. — ಕಚಮಿಚಿ. reit. the sound of mixing miscellaneous boiled things (as rice, vegetables, etc.) with the hand; confusion. — ಕಚಮಿಚಿ ಕಲಸು, to mingle boiled things in a confused manner (C.). — ಕಚಮಿಚಿ ಕೆಲಸ. confused work (My.).

ಕಚೆ kacā. the hair of the head (ಮಣ್ಣೆಯ ಕೂದಲ್ Nn. 48) 2, matted and twisted hair (ಜಟಿ 100). 3, a bundle of hair at the back of the head (ತುಟುಬು 51). 4, a cicatrix. 5, a cloud. 6, a binding, a band. 7, the hem of a garment.

ಕಚೆಕ್ ಕಾಕಾ. = ಕಚೆಕ್, ಕಚುಂಕ್. the sound produced when a stone falls into mud (My.).

ಕಚೆಕ್ ಕೆನೆ kacakkane. = ಕಚ್ಚೆ ನೆ, ಕೆಸಕ್ಕನೆ. smartly, forcibly, suddenly, as ಕಚ್ಚೆ ನೆ ಮುಳ್ಳು ನೆಟ್ಟು (C.: Te. ಖಚಿಕ್ಕನೆ. slapdash, at one smack). 2, with the sound produced when a stone falls into mud, or the feet tread wet on sticky clay (My.).

ಕಚಪ kacā-pa. cloud-drinker: grass; a leaf. (R.).

ಕಚಪಕ್ಷ kacā-pakṣa. a quantity of hair, much hair; thick or ornamented hair.

ಕಚಪಾಶ kacā-pāśa. = ಕಚಪಕ್ಷ. a quantity of hair, etc.

ಕಚಪು kacāpu. a dish of boiled vegetables or fruits seasoned with salt, pepper, etc. (My.; Tu. ಕಚಪು, ಕಚಿಪು; cf. ಕರಿಪು).

ಕಚಬನ್ನ kacā-bandha. a braid of hair (ಹಿಣಲ್ Ct. I, 74).

ಕಚಭರ kacā-bhara. = ಕಚಪಕ್ಷ. a mass of hair, etc. (Grj. 10, 16; Bp. 40, 19; 42, 24; J. 5, 15).

ಕಚಮಾಲ kacā-māla. smoke. (R.).

ಕಚರಾ kacārā. rubbish, dirt, straw, fragments (Mhr.; My.). — ಕಚರಾಕೆಲಸ. the work of removing rubbish (My.). 2, worthless business (My.). — ಕಚರಾತಟುಗಿ. Municipal tax (My.). — ಕಚರಾದುಪ್ಪಟಿ. a dirty duppaṭi (My.; ವರಾಠಿ, ಸ್ಥೂಲಾಟಿಕ Si. 223).

ಕಚವಾಯಿಸು kacavāyisu. to become weary, to be tired or exhausted (S. Mhr.; Mhr. ಖಚಣೇಂ).

ಕಚಾಕಚಿ kacākael. an imitative sound: a brawl a squabble (Mhr.; R., Te.). 2, hair against hair, pulling each other's hair (Sk.; Cpr. 10, 70).

ಕಚಾಯಿಸು kacāyisu. to be smart, prompt, careful, or clever in doing a business (My.; cf. Mhr. ಕಚಕಾ).

ಕಚಿ kacī. = ಕಚ್. — ಕಚಕಚಿ ನಮಲು. = ಕಚ್ಚೆ ತಿನ್ನು. (My.). — ಕಚಿಪಿಚಿ ತಿನ್ನು. = ಕಚ್ಚೆ ತಿನ್ನು. (C.).

ಕಚಿಕ್ kacik. = ಕಚಕ್, etc. (My.).

ಕಚು kacu. an esculent root, *Arum colocasia* and other kinds. 2, a garden plant, the long Zedoary, *Curcuma zerumbet* Roxb. (St. & Pl.).

ಕಚುಂಕ್ kacūnk. = ಕಚಿಕ್, etc. (My.).

ಕಚೂರ kacūra. = ಕಚೋರ. (C.). see ಗವಲ.

ಕಚೇರಿ kacēri. = ಕಚ್ಚೇರಿ. a hall of audience; a town-hall; a court for administration of public business; an office: it is applied to the people assembled, and to the business proceeding (C.; H., Mhr.). — ಕಚೇರಿ ಮಾಡು, to open a court or office for business; to carry on business in an office (C.; see Si. 109; B. 4, 146; 5, 265); [to give a musical concert].

ಕಚೋರ kacōra. = ಕಚೂರ, (ಕಚ್ಚೂರ), ಕಚ್ಚೂರ, ಕಚ್ಚೂರ, ಕಚೂರ. the long Zedoary, *Curcuma zerumbet* Roxb., and its root (ಕಚೂರಕ, ದ್ರಾವಿದಕ, etc. Nr.; My.). ಗನ್ನ ಕಚೋರ (ಕಚೂರಕ, ದ್ರಾವಿದಕ, etc. Si. 155). 2, a kind of yellow orpiment (ಅಂಗುಲಿ, ಅರಿದಾಳ Mr. 102). see ಅಜುಗಣ್ಣುನುಕ್ಕು, ಕರಿ, ಗಣ್ಣು.

ಕಚ್ಚೆ kacca. 1. Tbh. of ಕಚ್ಚೆ (Smd. 346). cf. ಕಚ್ಚೆ.

ಕಚ್ಚೆ kacca. 2. = ಕಚ್ಚಾ. unripe, green; uncooked, raw; rude, rough, unfinished; young, tender (as understanding); minor, less (as a measure or weight, My.; Mhr., H. ಕಚ್ಚಾ).

ಕಚ್ಚೆಟಿ kaccaṭa. = ಕಚ್ಚೆಟಿ, ಕಂಚಡಿ. (Tbh. of ಕಚ್ಚಾಪಟಿ). a cloth passed between the legs to cover the privities (Te. ಕಚ್ಚೆಡಿ, a tuck, truss, etc.). ಕಟ್ಟುವ ಕಚ್ಚೆಟಿ (ಕಾಪೀನ Mr. 256).

ಕಚ್ಚೆಡ kaccaḍa. = ಕಚ್ಚೆಡ. filth, rubbish (My.).

ಕಚ್ಚೆಡಿ kaccaḍi. a kind of vegetable dish (My., J. 6, 44). [T. ಕಚ್ಚೆಡಿ].

ಕಚ್ಚೆನೆ kaccaṇe. = ಕಚ್ಚೆನೆ No. 1. smartly, etc. ಕಚ್ಚೆನೆ ಮುಳ್ಳು ನೆಟ್ಟು (S. Mhr.).

ಕಚ್ಚೆರ kaccaṇa. = ಕಚ್ಚೆಡ. dirty, foul; spoiled; vile, wicked.

ಕಚ್ಚೆರಿ kaccaṇi. a kind of sauce ತುಟಾದ ಕಚ್ಚೆರಿ (ವಿಜಯ Mr. 219).

ಕಚ್ಚೆಲಿ kaccaḷi. an honorary arm-ring (ದಿರುದಿನ ಬಳೆ Smd. II, Sm. 40; ದಿರುದಿನ ಬಳೆ Kk. 73; ಕಮ್ಮರಿ Ct. I, 21, o. r. ಕಮ್ಮರಿ). ತೋಳ ಕಚ್ಚೆಲಾಯ ... ಪಲ ದಿರುದುಗರ್ (Rāv. 6, 11 va.).

ಕಚ್ಚಾ kacca. = ಕಚ್ಚೆ. (My.) — ಕಚ್ಚಾಸೇರು. a seer of only 20 or 24 rupees' weight (C.).

ಕಚ್ಚೆಕೆ kaccaḷke. biting, etc. (My.).

ಕಚ್ಚೆದ್ವೆ kad-eld. ಕಚ್ಚೆತ್. a particle introducing a direct question with expected positive answer, and a kind of inquiry.

ಕಚ್ಚಿ ಒಣ kacchiri. to join two things, to unite (ಯುಗಲ ಸನ್ಧಾನ Smd. Dh.). cf. ಇಟಿ 4.

ಕಚ್ಚಿ ಸು kacchisu. 1. to cause to bite.

ಕಚ್ಚಿ ಸು kacchisu. 2. to cause to join, to unite (My.).

ಕಚ್ಚು kacchu. 1. = ಕಚ್ಚು 1. to bite; to sting (C.). 2. to smart, to gripe, to ache, as the stomach; to bite, as pepper, etc. (C.). ಕಡಕುಹುಟ್ಟು ಕಚ್ಚು ಮಗನಂ (Bp. 48, 8). ಅವುಡಂ ಕಚ್ಚು ಕೊಳುತ (31, 13). ಕಚ್ಚುನ ಜೀಜುಜಿಮ್ಮ (Si. 176). ಕೊಟ್ಟ ಕಚ್ಚು ಭೇದಿಗಳು ಆಗುವಿಕೆ (201). ಕಚ್ಚಿದರೆ ಕಚ್ಚುವದು; ಕಿಚ್ಚಿಟ್ಟ, ಚೀಟ್ಟು (i. e. pepper Sp.). ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದುದು (ದಪ್ಪ Mr. 391). ಒನ್ನು ನಾಯಿ ಮಾಂಸದ ಕರಣೆಯನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಕೊಣ್ಣು (B. 2, 4). ಆ ಹಾವನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಕೊಣ್ಣು ಹೋಯಿತು (2, 28). ಕಚ್ಚೋ ನಾಯಿ ಬೊಗಳದು, ಬೊಗಳೋ ನಾಯಿ ಕಚ್ಚಿದು. — ಕಚ್ಚೋ ನಾಯಿಯು ಮುನ್ನೆ ಕಣ್ಣುಗ ಹಾಕಿದ (Prva.). see Bp. 46, 22; J. 13, 18; 24, 10, 11; B. 2, 47; Prvs. s. ಕನ್ನಮ್ಮಡಿ. — ಕಚ್ಚುಟ್ಟಿ. — ಆಟ. mutual biting (C.). 2, quarrel (C.). see Prv. s. ಮಚ್ಚಿನಾಲಿಗೆ. — ಕಚ್ಚಾಡು. — ಆಡು. to bite one another, as dogs (C.). 2, to quarrel (C.). see B. 5, 32.

ಕಚ್ಚು kacchu. 2. = ಕಚ್ಚು 2. biting; a bite; an incision; a notch, a nick; a wound. (cf. ಕಕ್ಕು 1). ಗಿಡಕ್ಕೆ ಚೂರಿಯನ್ನ ಕಚ್ಚು ಹಾಕಿದರೆ (B. 2, 32). ತುಬಾಕಿಯ ಬಾಯಿ ತಗಲಿ ಆ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಕಚ್ಚು ಬಿದ್ದದೆ (3, 45). ಮೇಲ್ಮೋಟಿಗೆ ಚೂರಿಯನ್ನ ಕಚ್ಚು ಹಾಕುವರು (4, 40). ಗಿಡದ ಬೊಡ್ಡಿಗೆ ಕೊಡ್ಡೆಯನ್ನ ಕಚ್ಚು ಹಾಕಿದರೆ (4, 70). ಕೆಯ್ಗೆ ಉಳಿಯನ್ನ ಕಚ್ಚಾಯಿತು (C.). 2, a bit, a fragment, a piece (My.).

ಕಚ್ಚು kacchu. 3. = ಕಚ್ಚು 4. washing; water in which raw rice has been washed (C.; ಯೂಷ G.; Te. ಕಚ್ಚು, ಕಡುಗು, ಕಲಿ; T. ಕಲು). see ಅಕ್ಕಿಗಚ್ಚು, ಕಲಗಚ್ಚು.

ಕಚ್ಚು kacchu. 4. to join (v. i., My.; see ಕವೆ).

ಕಚ್ಚುಟ್ಟಿ kacchuṭṭi. = ಕಚ್ಚುಟ್ಟಿ, q. v. (ಕಚ್ಚು ಪಟ್ಟಿ, ಕೌಪೀನ Hla.; ಗುಡ್ಡ, ಕೌಪೀನ Nn. 70). [ಎನ್ನುಮಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟು ದಿವ್ಯೋದೊರ್ವಂ ಕರಿಯ ಕಚ್ಚುಟ್ಟಿಮುಟ್ಟು ಮೈಯಿಲ್ಲಂ ಮನೆಯಂ ಪೂಸಿ Vr. 118, 16]; (Cpr. 6, 8; Bp. 12, 54; 27, 43).

ಕಚ್ಚೂರ kacchūra. a leafless plant, wild and cultivated, Kaempferia galanga Lin. (St. & Pl.).

ಕಚ್ಚಿ kacche. ಕಚ್ಚಿ. the organ of generation (yōni) of cows and buffaloes (S. Mhr.; Te., also ಕರಿ Tu. ಪಚ್ಚಿ).

ಕಚ್ಚಿ kacche. Tbh. of ಕಚ್ಚು and ಕಚ್ಚು (cf. ಕಚ್ಚು). the hem or end of a garment tucked into the waist-band (C.). [ಖಡಿಕೆಯ್ ತೀವಿ ಕೂರ್ಗಣೆ ಮದಕಾಲ್ತರಮಲೆನ ಕಚ್ಚಿ ನಿದಿಯಸಿಯೊಟಿ ಕರ್ಪಿಡಿದ ಪಣೆಗಟ್ಟು ಕೆಯ್ಯೊಡೆ ಬೆಡಂಗನೊಳಕೊಳೆ Pb. 10, 71]. 2, a cloth passed between the legs to cover the privities (ಕೋವಣ Sm. 86; My.; Te.). — ಕಚ್ಚಿಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. to tie a loin cloth. ಬಡಗ ನಾಡವರ್ ವಜ್ರಪಾಳನ ರಾಜ್ಯದೊಳಧರ್ಪದಮಂ ವಿಶುಟ್ಟು ಕಚ್ಚಿಗಟ್ಟಿದ ಸಯ್ಯಡು ವರುಂ ಕುಟುವಡವಂ ಪೊದೆವರುಮಾದೊರ್ Vr. 93, 18]. 3, a female's cloth (ಉಡು ಸೀರೆ Sm. 86). 4, a girdle (T. ಕಚ್ಚಿಟ್ಟು). see Bp. 47, 20; ಅಡರುಗಚ್ಚಿ, ಗಣ್ಣುಗಚ್ಚಿ; ಬಾಲಂಗಚ್ಚಿ; ದೀರಗಚ್ಚಿ; ವಾರಗಚ್ಚಿ; ಹಾರುವಗಚ್ಚಿ; ಹಿಂಗಚ್ಚಿ; Prv. s. ನವಾಳಿ. — ಕೆಯ್ ಬಾಯ್ ಕಚ್ಚಿ ಇವು ಮೂಟು ಸುದ್ದವಾಗಿದ್ದರೆ ಎತ್ತ ಹೋದರೂ ಭಯವಿಲ್ಲ (Prv.). — ಕಚ್ಚಿ ಹಜಕ, a lewd man (C.). — ಕಚ್ಚಿ ಹಜಕಿ, a lewd woman (C.).

ಕಚ್ಚೇರಿ kacchēri. = ಕಚೇರಿ. (My.).

ಕಚ್ಚು kaccha. the hem or end of a garment tucked into the waist-band; the tuck of a dōtra, etc. 2, contiguous to water; marshy ground. 3, the bank of a river. 4, N. of a country (B. 3, 47). 5, a part of a boat (ಹಡಗದ ನಾಳ G.). 6, a tree, the timber of which is used for making furniture, etc., Cedrela toona Roxb., the common Tūn (ತುನ್ನ). 7, the tree Hibiscus populneoides Roxb.

ಕಚ್ಚುಪ kaccha-pa. a tortoise. 2, one of the nine treasures of Kubēra. 3, a flat kind of still.

ಕಚ್ಚುಪಿ kaccha-pl. a female tortoise; a small tortoise. 2, the lute of Sarasvati. 3, a cutaneous disease, wart or blotch (ಒನ್ನು ಸಣ್ಣ ರೋಗ G.).

ಕಚ್ಚುಪುಡಿ kaccha-suddhi. purity of the hem of one's garment: chasteness (My.; Te.).

ಕಚ್ಚು kacchu. itch, scab. cf. ಕಚ್ಚಿ.

ಕಚ್ಚುರ kacchura. itchy, scabby; unchaste, libidinous.

ಕಚ್ಚುರೆ kacchura. the plant Alhagi maurorum Tournef. 2, a species of Curcuma. 3, the plant Carpopogon pruriens.

ಕಚ್ಚೋರ kacchōra. a species of Curcuma (Sk.). see ಕಚೋರ.

ಕಚಾಕ್ kajāk. the waist-band or sash worn by peons or sepoy (My.; H.).

ಕಚಾಕ್ kajāka. Tbh. of ಖಜಾಖ (Smd. 338, o. r. ಖಜಿಖಂ = ಕಚಿಕಂ).

ಕಚಾನಿ kajāni. = ಖಜಾನೆ. (My.).

ಕಚಿಕ kajika. see ಕಚಾಕ್.

ಕಜೂರ kajūra. = ಕಜ್ಜೂರ, ಕಜೂರ, ಖಜೂರ. the fruit of the date-tree (Phoenix dactylifera), also when compressed and packed in bundles (My.; Mhr. ಖಜೂರ; Te. ಕಜ್ಜೂರಪ್ಪ, ಗಜ್ಜೂರ).

ಕಜ್ಜ kajja. 1. = ಕಜ್ಜಾಯ. bread.

ಕಜ್ಜ kajja. 2. Tbh. of ಕಾಯ್ (Smd. 356; Ct. I, 16; ಉತ್ತಾಹ, ಉದ್ಯೋಗ Mr. 451; ಕಲಸ Bhn. 24). [ತಲೆಸೂಡಿ ಮುನ್ನ ಕಜ್ಜದ ಫಲ ಮಂ ಬೆಸಗೊಣ್ಣು ಮೇವಂ Kr. 3, 145; Pb. 4, 47; Cv. 106]. see Smd. 134, 262, 270; Bp. 28, 33; Rav. 4, 118; 5, 132; 13, 3; C. Bp. 47, 16; J. 5, 32; 29, 39; 30, 28; 31, 34; ಕಡುಗಜ್ಜ.

ಕಜ್ಜಲ kajjala. lamp-black, and a collyrium prepared from it (ಕಾಡಿಗಿ Nn. 61). 2, cloud.

ಕಜ್ಜಲಗಿರಿ kajjala-giri. a mountain of lamp-black (Bp. 58, 48).

ಕಜ್ಜಲಾದ್ರಿ kajjala-adri. = ಕಜ್ಜಲಗಿರಿ. (Bp. 58, 61).

ಕಜ್ಜಾಯ kajjāya. = ಕಜ್ಜ 1. bread (S. Mhr. Lingavantas). 2, a kind of sweet rice-cake (My.; T. ಕಜ್ಜಾಯ; Te. ಕಜ್ಜಾಯ, ಕಜ್ಜಿ ಮು; Mhr. ಪಾಜೇಂ). see Si. 300, 314, 401; Bp. 37, 65, 66, 67; J. 28, 20; C. Bp. 47, 42; ಪಂಜ; Prv. s. ನಾಯಿ, ಪ್ರಸ್ತಾಪ.

ಕಜ್ಜಿ kajji. = ಗಜ್ಜಿ. Tbh. of ಖಜಾಕ್ (Smd. 365). scab (the disease), itch (ಕಚ್ಚು, ಪಾಮನ್, etc. Si. 200; C.; Te.). ಕಜ್ಜಿಯುಳ್ಳವನು (ಕಚ್ಚು ರ Si. 202). ಕೆಯ್ ಕಜ್ಜಿ (ಕಚ್ಚು, ಪಾಮನ್, etc. Nr.). ಕರಿಯ ಕಜ್ಜಿಯುಳ್ಳವನು (ಪಾಮನ್, ಕಚ್ಚು ರ Nr.). ಹುರುಕು, ಕಜ್ಜಿ ಹತ್ತಿದರೆ ಗಸ್ತದ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳುವರು (B. 3, 80). ಸಜ್ಜನರು ಸಾಯಲೊಡೆ ನಿರ್ಜರರು ಮಜಗುವರು; ದೌರ್ಜನ್ಯಕಾರಿ ಸತ್ತರೇನ? ದೇಹದ ಕಜ್ಜಿ ಹರಿದನ್ನೆ! (Sp.). ಕಜ್ಜಿ ಇದ್ದವನಿಗೆ ಲಜ್ಜೆ ಇಲ್ಲ, ಅಜ್ಜಿ ಇದ್ದವನಿಗೆ ಯೋಚನೆ ಇಲ್ಲ (Prv.). see Prv. s. ಬೊಜ್ಜು. — ಕಜ್ಜಿ ಗಿಡ. a tree the rind and leaves of which are full of small scab-like elevations (My.). — ಕಜ್ಜಿ ಬುರುಕ. — ಪುರುಕ. a man who is infected with the itch and always scrat-

ches it (My.). feminine ಕಜ್ಜುಬುರುಕಿ (My.). — ಕಜ್ಜು ಹುಣ. worms in the body supposed to be the cause of the itch (C.).

ಕಜ್ಜೂರ kajjūra. = ಕಜ್ಜೂರ, etc. (C.). date fruit.

ಕಂಚ kañca. = ಕಂಚು. (Te.; T. ಕಂಚ; cf. ಕಂಸ1). bell-metal.

ಕಂಚಗಾಣ kañca-gāṇa. = ಕಂಚುಗಾಣ. (Smd. 235. 236). a worker in bell-metal, a brazier, a copper-smith (ಲೋಹಕಾರಕ Mr. 376, o. r. ಕಂಚು; C.).

ಕಂಚಗಾಣಾಕೆ kañca-gāṇika. the business of a brazier, etc. (C.).

ಕಂಚಗಾಣಿಕೆ kañca-gāṇika. a woman of the brazier caste (C.). (Smd. 244. 246).

ಕಂಚಡಿ kañcaḍi. = ಕಚ್ಚಡಿ. an under wear see ಕಾಸಿ.

ಕಂಚರ kañca-ra. moving in the water, aquatic. (R.).

ಕಂಚನಾಳ kañca-nāḷa. = ಕಂಚಾಳ, etc. (My.). mountain ebony.

ಕಂಚಾ kañca. a marble (made of stone or lac, or being the seed of gajuga, My.).

ಕಂಚಾಳ kañcāḷa. = ಕಂಚಿನಾಳ, etc. (My.). mountain ebony.

ಕಂಚಿ kañci. a kind of lime or bitter, sour orange (C.; Tu.; ಹೇರುಕೆ Mr. 112; ಈಳಿ, ಹಿರಳಿ, ನಾರಂಗ G.; cf. ಕಸರ್?). 2, a tall tree, *Trewia nudiflora* Lin. (St. & Pl., fam. Euphorbiaceae). — see ನೆಲ, ಪಾಲ್ಗಂಚಿ. — ಕಂಚಿನಿಮ್ಮಿಯ ಮರ. the tree *Artocarpus lacucha* (or *lokusa*) Roxb. (ಲಕುಚ, ಲಕುಚ, ಡಕು Nr.).

ಕಂಚಿ kañci. Tbh. of ಕಾಂಚಿ (Smd. 356). the town Conjeveram near Madras (T. ಕಚ್ಚಿ; My.; Bp. 24, 3; 25, 11). — ಕಂಚಿಮೇಕೆ. a small white goat (My.). — ಕಂಚಿದಸು. a small good-kind of cow (My.).

ಕಂಚಿಕೆ kañcika. (Tbh. of ಖಜಾಕೆ). a kind of spoon (ಸವುಟು Mr. 298).

ಕಂಚಿಗ kañciga. (ಅಸುರ Ct. I, 27, o. r. ಕವ್ವಿಗ). 2, N. among Telugu Brāhmanas and Sūdras (My.).

ಕಂಚಿನಿ kañcinī. a dancing girl (My.; Br.; H.).

ಕಂಚಿನಾಳ kañcināḷa. = ಕಂಚನಾಳ, ಕಂಚಾಳ, ಕಾಂಚಿನಾಳ, etc. the mountain ebony, *Bauhinia variegata* Lin. (ಕಾಂಚನಾರಕ, ಕೋವಿ ದಾರಕ Mr. 124, o. r. ಕಾಂಚಿನಾಳ; My.).

ಕಂಚು kañcu. = ಕಂಚ. Tbh. of ಕಾಂಚು white copper or brass, bell-metal, etc. (Smd. 348. 368; Nr.; Hlā. II, 15; Mr. 98; Sm. 68; Nn. 58. 84; C.). [ಪೊಟಲೊಳಗೊಪ್ಪೆ ಕನ್ನಡಿಯ ಕಂಚಿನ ತೋರಣ ದೋಳಿಗಳ ತಟ್ಟಾಸೆ Pb. 3, 74]; a vessel made of kañcu. see Si. 62. 330; B. 4, 141. [2, an eating plate made of bell-metal. ಕುಳ್ಳಿರು ಮಗನೆಯನ್ನೇಣಲಿಕ್ಕಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಕಂಚನಿಟ್ಟು ಬಿಸಿಯ ವ್ವಲಿಯಂ ಬಡಿಸಿ Vr. 188, 18; ಶರಣೆಮ್ಮದ ಮಾಣೆಮಾಣೆ ಎನ್ನ ಹೆಣನ ಮೇಲೆ ಕಂಚಿಟ್ಟುಣ್ಣಿರೆಯೂ ಮಾಣೆಮಾಣೆ Bv. 692]. ಒನ್ನು ಕಂಚಾಯಿತು, ಒನ್ನು ಮಿಂಚಾಯಿತು; ಮುನ್ನೆ ಕೂತಿಯಾ, ಮುದಿಗೊಬೆ? (Prv.). see Prv. s. ಪಂಚಶಾಲೆ. — ಕಂಚು ಮಿಂಚಾಗು. — ಆಗು. to appear or come like a flash, i. e. suddenly or unexpectedly, as a rare visitor, etc. (C.). — ಕಂಚುರಳಿ. — ಉರಳಿ. a round vessel of brass or bell-metal (My.; Si. 309).

ಕಂಚುಕೆ kañcuka. a bodice, a jacket (ಕುಪ್ಪಸ Nn. 88); a coat of mail, armour; the skin of a snake.

ಕಂಚುಕಾಂಗ kañcuka-aṅga. a kind of bodice. see ಬಳಸು.

ಕಂಚುಕೆ kañcuka. furnished with a bodice, etc. 2, an attendant on the women's apartments, a chamberlain; a master of ceremonies (Rév. 5, 21). 3, a snake. 4, a bodice; a coat of mail (ವಾರವಾಣ, ಏನಕೆ Nn. 97; see ಬಳಸು).

ಕಂಚುಕಿತ kañcukita. furnished with a bodice, etc. (Bp. 2, 22; 50, 57).

ಕಂಚುಗಾಣ kañcu-gāṇa. = ಕಂಚಗಾಣ. bell-metal smith (ವೈದ್ಯಕಾರ ಲೋಹಕಾರ Nr.; Grj. 2, 92; Si. 338; My.).

ಕಂಚು kañcu. water-born; a lotus (ತಾನರೆ Nn. 124; ಶತಪತ್ಯ Mr. 468). 2, Brahmā.

ಕಂಚಗರ್ಭ kañca-garbhā. Viṣṇu (My.).

ಕಂಚಜ kañca-ja. Brahmā (My.).

ಕಂಚಜಾತ kañca-jāta. = ಕಂಚಜ (My.).

ಕಂಚಜೋದ್ಭವ kañca-udbhava. Nārada, etc. (My.).

ಕಂಚನಾಳ kañca-nāḷa. = ಕಂಚಗರ್ಭ. (My.).

ಕಂಚನಾಲ kañca-nāḷa. -ಳ. the stalk of a lotus (Bp. 28, 25).

ಕಂಚನೇತ್ರ kañca-nētra. a lotus-eyed woman (My.).

ಕಂಚಬಾಣ kañca-bāṇa. who has the lotus for his arrow: Kāma. (My.).

ಕಂಚಭವ kañca-bhava. = ಕಂಚಜ. (My.).

ಕಂಚರ kañcara. the belly; an elephant; the sun; Brahmā. see ಮಾನ.

ಕಂಚರೀಟಿ kañcarīṭa. = ಖಂಚರೀಟಿ. a wagtail. (ಅಗಸವಕ್ಕಿ Ss.).

ಕಂಚಲೋಚನ kañca-lōcana. lotus-eyed: Viṣṇu (My.).

ಕಂಚವೈರಿ kañca-valri. the moon (ತಿಂಗಳ Sm. 112).

ಕಂಚಶರ kañca-śara. = ಕಂಚಬಾಣ. (My.).

ಕಂಚಸಖ kañca-sakha. the sun (Sév. 4, 44; My.).

ಕಂಚಸದ್ವಿ kañca-sadme. Lakṣmī (My.).

ಕಂಚಾತ kam-jāta. = ಕಂಚ. a lotus (Bp. 41, 20).

ಕಂಚಾಪ್ತ kañca-āpta. = ಕಂಚಸಖ. the sun (My.).

ಕಂಚಾರಿ kañca-ari. = ಕಂಚವೈರಿ. the moon (My.).

ಕಂಚಾಸನ kañca-āsana. Brahmā (My.).

ಕಂಚಾಸ್ಯೆ kañca-āsye. a lotus-faced woman (My.).

ಕಂಚೇಕ್ಷಣೆ kañca-ikṣaṇa. a lotus-eyed woman (My.).

ಕಂಚೋದಯ kañca-udaya. Brahmā (My.).

ಕಂಚೋದರ kañca-udara. Viṣṇu (My.).

ಕಂಚೋದ್ಭವ kañca-udbhava. Brahmā (My.).

ಕಟಿ kaṭi. 1. = ಕಟ್ಟು1, q. v. another form of ಕಡಿದು, ಕಡು, the final of which is doubled before vowels (Smd. 214. 215).

ಕಟಿ kaṭi. 2. = ಕಟ್ಟಿ2. — ಕಟಿ ಕಟಿ. the sound of grinding one's teeth (C.).

ಕಟಿ kaṭi. = ಕಟ್ಟಿ. pungent, sharp. cf. ಕಟ್ಟಲ. — ಕಟ್ಟಿ ಕ್ಕಾ ಮ್ವ ಕಪಾಯ. (ಕಾರ ಕಟಿ ಹುಳಿ ಒಗರುಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ರಸಗಳು Nn. 119).

ಕಟಿ kaṭi. 1. = ಕಟ್ಟು2, ಕಡೆ3, ಕಡಿ2, ಕಡೆ1. end; corner; etc. — ಕಟಿಬಾಯಿ = ಕಟಿವಾಯಿ. (C.). ಕೂಸಿನ ಕಟಿಬಾಯಿ ಹಿಡಿದು, ಹಾಲು ಕುಡಿಸು (C.). — ಕಟಿವಾಯ್. — ಬಾಯ್. = ಕಟಿಬಾಯಿ, ಕಟಿ ವಾಯಿ, ಕಡೆವಾಯಿ (My.). ಕುದುರೆಯ ಕಟಿವಾಯೋಳ್ ಸುಟಾ ಇರಲ್

ಉತ್ತಮಂ (Mr. 279). ಪಾಲ್ ಕಟಿನಾಯೋಫ ಒಗುತಿರಲು (Bp. 30, 6). see C. Bp. 47, 35; Bh. 3, 12, 17. — ಕಟಿನಾಯು. — ಬಾಯು. = ಕಟಿನಾಯು, etc. the two corners of the mouth (ಸ್ಯಕ್ಶ Mr. 318; My.). 2, a cheek, or temple (only in Si.). ಅನಯ ಕಟಿನಾಯು (ಗಣ್ಡ, ಕಟಿ Si. 269; ಕರಟಿ, ಗಣ್ಡ 414; see also 213).

ಕಟೆ kaṭa. 2. = ಕಟಿ 2, (ಕಟಿ 1). an imitative word of certain sounds. (cf. Sk. ಕಟಿಕಟಾ, the noise of rubbing together, etc.). — ಕಟಿಕಟಿ ಕಡಿ. to grind or rattle one's teeth (C.). 2, to produce the sound kaṭa-kaṭa in chewing a hard or crisp substance, as dry pulse, crisp or old bread, etc. (G.). — ಕಟಿಕಟಿನ್ನು. — ಎನ್ನು. to emit the sound of a stone, etc. when struck on another (C.). 2, to emit the sound of a thing when broken, to crackle (C.; Te. ಕಟುಕ್ಕನ್ನು). — ಕಟಿಕುಟಿ. a noise in the stomach arising from drinking much water (C.). — ಕಟಿ ಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. = ಕಟಿಕಟಿನ್ನು No. 2 (My.). — ಕಟಿಮುರಿ. the state of being bent from age and emitting the sound kaṭa when broken or chewed, said of bread (S. Mhr.). — ಕಟಿಮೈನ್ನು. to emit the peculiar sound of a hard substance (pulse. etc.) when chewed (S. Mhr.).

ಕಟೆ kaṭa. 3. usually used in compounds (Mhr. ಕಟಿ, pains, toil; ಕಟಿಕಟಿ, wrangling, squabbling, etc.). — ಕಟಿಕಟಿ. ಕಟಿಕಟಿ. reit. trouble (C.). ಇವಗೆ ನಾವು ಕಟಿಕಟಿಯ ಮಾತ್ರ ಮಾಡ ಬಾರದು (B. 5, 133). — ಕಟಿಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. to say (the same thing) again and again (in admonishing, S. Mhr.). — ಕಟಿಪಟಿ. reit. annoyance, trouble, cares (C.; Mhr. ಖಟಿಪಟಿ). 2, teasing persistence in speaking or begging for the benefit of oneself or of another (C.). 3, gabble (C.; Mhr. ಖಟಿಖಟಿ).

ಕಟೆ kaṭa. 4. = ಅಕಟಿ, etc. alas! etc. (My.). — ಕಟಿಕಟಾ. = ಅಕಟಿಕಟಾ. (Bp. 18, 9; My.; Te.; Mhr.). — ಕಟಿಕಟಿನ್. — ಎನ್. to utter ಕಟಿಕಟಾ (Bp. 23, 16).

ಕಟೆ kaṭa. a twist of straw or grass; a mat. 2, the outskirts of a town. 3, time, season (ಸಮಯ Nn. 141). 4, the hip; the flank. 5, the temples of an elephant (ಗಣ್ಡ, ಅನಯ ಗಣ್ಡ ಸ್ಥಲ 141). 6, a corpse. 7, a place where dead bodies are burnt or buried. 8, a hearse, a bier, a bed, etc. used for conveying a dead body. 9, a plank. 10, an annual plant. 11, = ಖಟಿ, grass. 12, much, excessive; excess, superabundance. (cf. ಕಟಿ 3, ಕಡು 1, ಕಡೆ 1).

ಕಟಿಕ kaṭaka. (fr. ಕಡಿ 4). = ಕಟಿಕ, ಕಟಿಗ, ಕಟುಕ, ಕಡಿಕ, ಕಡಿಗ. one who cuts or kills: a butcher (C.; ಮಾಂಸಿಕ, ವೈತಂಸಿಕ G.; cf. ಖಟಿಕ). [2. a spider. ಕಟಿಕ ಸೂತ್ರದ ಗೂಡ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ಸೂಲನು ಅವಿಲ್ಲಿವ್ವ ತನ್ನಿತ್ತು Cv. 9].

ಕಟಿಕ kaṭaka. = (ಕಟಿಕ, etc., ಕಡಕ No. 2), ಕಡಗ, ಕಡಗು, (K. ಕಡೆ 1), ಕಡಯ, ಕಡೆಯ. a bracelet (ಹಸ್ತ ವಿಭೂಷಣ Nn. 127; ವರಯ Mr. 523); an anklet; a circle, an orb; a wheel. 2, the side or ridge of a hill or mountain; tableland (ಪರ್ವತೋಪಶ್ಯುತ, ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು 127; ಗಿರಿಯ ಪೂರೆ 523). 3, an army; a multitude (ಸೈನ್ಯ, ಸೇನೆ 127; 523; ಸಮೂಹ Sm. Cm. 2). 4, the ocean ಶರಧಿ, ಸಮುದ್ರ 127; 523). 5, a royal metropolis (ರಾಜಧಾನಿ 523, therefore, e. g. = ಕಲ್ಯಾಣಪುರ Bp. 37, 50, and = Cuttack, the capital of Orissa). 6, the buttocks (ನಿತವ್ವು 523). 7, excess, largeness (ವಿಪುಲ, ದೊಡ್ಡಿತ್ತು 127). 8, a tooth, a tusk (ದನ್ತ, ದಾಡೆ 127; 523).

9, a ring placed as an ornament upon an elephant's tusk (ಅಲಂಕಾರ 523). 10, salt (ಸ್ವಾರ, ಉಪ್ಪು 127; 523). 11, heat of the sun, sunshine (ಅತಪ, ಬಿಸಿಲು 127). 12, a bow-string (ಸೇವ. 3, 52).

ಕಟಿಕಟಿ kaṭakakṭi. (fr. ಕಡೆಯ ಕಟಿ). a railing; a balustrade (My.; Te.; cf. ಕಟಾಂಜನ).

ಕಟಿಕನೆ kaṭakane. with the sound of ಕಟಿ 2, i. e. that produced when one bites a hard or crisp substance (C.).

ಕಟಿಕರಿಸು kaṭakarīsu. - to cut (a thread, etc.) in two by beating with a stone (C.; cf. ಕಟಿ 2).

ಕಟಿಕರೋಹಿಣಿ kaṭakarōhiṇi. = ಕಟಿಕರೋಹಿಣಿ, etc. (S. Mhr.) the dry plant Aristolochia bracteata Retz (Z.; see 3. ಕತ್ತೆ ಗರ್ಬ).

ಕಟಿಕರೋಹಿಣಿ kaṭakarōhiṇi. = ಕಟಿಮ್ಬರೆ, etc. (My.).

ಕಟಿಕರೋಹಿಣಿ kaṭakarōhiṇi. = ಕಟಿಮ್ಬರೆ, etc. (ಅಶೋಕರೋಹಿಣಿ, ಕೃಷ್ಣ ಭೇದಿ, ಕಟುರೋಹಿಣಿ G.).

ಕಟಿಕಿ kaṭaki. a biting, unfeeling, ironical language; irony; derision (My.; Te. ಕಟಿಕ, ಕಟಿಕಿ; J. 6, 50; 7, 6; 15, 26; 33, 15; 27, 37). [ಹದಿರು ಸೂಳಿಗೆ ಕಟಿಕಿ ವಿದ್ಯಾವಸ್ತುಗೆ ಮದ್ದುಮರೆ ಹಾವದಿಗಂಗೆ Cv. 360]. ಕಟಿಕಿಯನ್ ಆಡಿ (Bp. 53, 14). ಕಟಿಕಿಯನ್ ಅಡಲ್ (53, 72). ಕಟಿಕಿಯಾಗಿರ್ಪುದು ಈ ಮಾತು (J. 18, 44). 2, a shrew (J. 5, 61; My.). — ಕಟಿಕಿಮಾತು. — ಮಾತು. an ironical or ridiculous word (J. 6, 31). see ನುಣ್ಣು ಟಿಕಿ.

ಕಟಿಕು kaṭaku. 1. a sort of white or reddish earth or clay (S. Mhr.; cf. ಕಡು, Sk. ಖಟಿಕಾ).

ಕಟಿಕು kaṭaku. 2. = ಕಟಿ 2, ಕಟುಕು 2. dryness, crispness, said of bread and other eatables (C.; Mhr. ಕಡಕ). — ಕಟಿಕು ಕುಟುಕು. reit. (My.).

ಕಟಿಕು kaṭaku. = ಕಡಕ, ಕಡಕು 2, ಕಡುಕ, ಕಡುಕು. (Tbh. of ಕಟಿಕ). a kind of ear-ring with a precious stone or pearls in the middle (C.; T. ಕಡಕ್ಕು).

ಕಟಿಕೋಲ kaṭakōla. a spitting-vessel. (R.).

ಕಟಿಭಿ kaṭabhi. heart-pea, *Cardiospermum halicacabum* Lin.

ಕಟಿಮ್ಬರೆ kaṭambare. = ಕಟಿಕರೋಹಿಣಿ, ಕಟಿಕರೋಹಿಣಿ, ಕಟಿಕರೋಹಿಣಿ, ಕಟಿ, ಕಟುಕರೋಹಿಣಿ, ಕಟುರೋಹಿಣಿ. the medicinal plant *Helleborus niger* Lin.

ಕಟಿಮ್ಬರೆ kaṭambhare. the creeping plant *Paederia foetida* Linn.

ಕಟಿಲ್ಲನೆ kaṭallane. = ಕಟಿಕನೆ. (S. Mhr.).

ಕಟಾ kaṭa. = ಕಡಾ. — ಕಟಾಕಟಿ. reit. propriety, fitness, exactness (used with regard to eating and weighing, S. Mhr.).

ಕಟಾಕ್ಷ kaṭa (i. e. ಕಡೆ 1) -akṣa. a side-glance, a leer (ವಿಕ್ಷೇಪ, ಕಡೆಗಣ್ಣು ನೋಟ Mr. 316). 2, kind or tender regard, favor (C.). see ಮಾಲಿಸು.

ಕಟಾಕ್ಷಿಸು kaṭākṣisu. to cast a (loving) side-glance (Bp. 27, 66; 50, 3. 74; 57, 87; My.); to look at (My.); to favor. to regard (My.).

ಕಟಾಕ್ಷ kaṭākṣa. Tbh. of ಕಟಾಕ್ಷ. (My.).

ಕಟಾಂಜನ kaṭāñjana. = ಕಟಿವಂಜರ. a railing, generally of wood, to lean against (S. Mhr.; Mhr. ಕಟಾರಾ, ಕಡಡಾ; My. occasionally; cf. ಕಟಿಕಟಿ).

ಕಟಾಯಿಸು kaṭāyisu. to cause to cut or reap, as corn (My.; H.); to cut off, to deduct (My.); to finish (v. t.; C.).

ಕಟಾರಿ kaṭāri. = ಕಠಾರಿ. a sort of dagger (My.; Te. ಕಟಾರ, ಕಟಾರಿ, ಕಠಾರಿ; T. ಕಟ್ಟಾರಿ; M. ಕಟ್ಟಾರ, ಕಟ್ಟಾರಿ; H., Mhr. ಕಟಾರ್).
ಕಟಾವು kaṭāvu. cutting, reaping (My.; H.).

ಕಟಾಹ kaṭāha. = ಕಡಾಯ, ಕಡಾಯಿ. a boiler of a semispheroidal shape; a shallow boiler for oil or butter; a frying pan (ಕಪ್ಪರ, ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ Mr. 209; ಸುಪಾತ್ರ, ಒಳ್ಳಿದ ಪಾತ್ರ Nn. 107). 2, a hemisphere (Si. 114; Bp. 17, 18). 3, a winnowing basket; a cane or bamboo-seat (ಬಿದಿರ ಚಕ್ಕಳ Nn. 107, o. r. ಚೆ-). 4, coming in contact with, mixing with, union (ಮಿಲಿಸ, ಕೂಟಿ 107). 5, nearness (ಸಮೀಪ 107). 6, opportunity, season (ಸಮಯ, ಕಾಲವಿಶೇಷ 107). 7, ಸೂರೆ (107). 8, a turtle's shell. 9, a well. 10, hell. 11, a young buffalo whose horns are just appearing.

ಕಟಿ kaṭi. 1. = ಕಟಿ. to cut a stone with a chisel (S. Mhr.). ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಉಪ್ಪಾಟರು ಕಟಿಯುತ್ತಾರೆ (B. 4, 122). ಬೀಸಾ ಕಲ್ಲಿನ ಪಾಳಿಗಳನ್ನು ಕಟಿದು (5, 134). 2, to cut the mind, to keep it awake (S. Mhr.). ಅತ ಹೇಟದ್ದು ಕಟಿಯುತ್ತಿತ್ತು (5, 152).

ಕಟಿ kaṭi. 2. (cf. ಕಟಿ 2, ಕಟಿಕು 2). = ಕಟಿಕಟಿ. rep. crispness, as that of well baked bread (S. Mhr.).

ಕಟಿ kaṭi. the hip; the loins. 2, the buttocks (ಅರೋಹ, ನಿತನ್ನು Hla., Mr. 331).

ಕಟಿಕ kaṭika. = ಕಟಿಕ, etc. a murderer (ವೈತಂಸಿಕ, etc. Mr. 379, one MS. ಕಡಿಕ).

ಕಟಿಕು kaṭiku. = ಕಡಿಕು 2. to be severed, to break (v. i., as the strings of a fiddle, etc., My.).

ಕಟಿಗೆ kaṭiga. = ಕಟಿಕ, etc. a murderer (Rām. 5, 8, 50; J. 28, 32).

ಕಟಿಪ್ರೋಥ kaṭi-prōtha. the buttocks (ಕುಣ್ಡೆ Hla.; ಕಟಿಸಾನು, ಕಟಿಯುಗ, ಕುಣ್ಡೆ Mr. 331).

ಕಟಿಬಂಧ kaṭi-bandha. a girdle. 2, a zone of the earth (Mhr.; B. 4, 104, 172).

ಕಟಿಯುಗ kaṭi-yuga. = ಕಟಿಪ್ರೋಥ. (Mr. 331).

ಕಟಿಲ್ಲಕ kaṭillaka. = ಕಠಿಲ್ಲಕ. a species of the balsam apple, *Mordica charantia* Lin. (ಹಾಗಲ ಕಾಯಿ G.).

ಕಟಿವಾತ kaṭi-vāta. lumbago (My.).

ಕಟಿವೃತ್ತ kaṭi-vṛitta. one of the kinds of dramatic attitude (Mr. 82).

ಕಟಿರೇಷ kaṭi-śīrṣa. = ಕಟಿರೇಷಕ. (ತುದಿಗುಣ್ಡೆ Mr. 331).

ಕಟಿರೇಷಕ kaṭi-śīrṣaka. the hip (as projecting like a head). 2, the hip and loins, or the hollow above the hips.

ಕಟಿಸಾನು kaṭi-sānu. = ಕಟಿಪ್ರೋಥ. (Mr. 331).

ಕಟಿಸೂತ್ರ kaṭi-sūtra. a zone or waist-band worn by females (ಉಡೆ ನೂಲ್ Ct. II, 83; ಉಡುಗೆ I, 69).

ಕಟೀರ kaṭīra. a hip; the part about the hips, the cavity of the loins or the iliac region (ತಗಿ Mr. 331).

ಕಟು kaṭu. = ಕಟ, (K. ಕಡು 1). pungent, acrid, sharp (ಪಾರ Nn. 147, o. r. ಕಾರ). 2, strong-scented, pungent, ill-smelling; biting; hot; caustic, bitter, piercing; fierce, impetuous. 3, a pungent

taste, acerbity. 4, disagreeable; envious. 5, an improper action. 6, the plant *Helleborus niger* Lin. (ಕವ್ವಲ್ Mr. 118). cf. ಕವ್ವು 2.

ಕಟುಕ kaṭuka. = ಕಟಿಕ, etc. (My.). ಕಟುಕರ ಮನೆಯ ಕುಟಾಯ ಹಾಗೆ (Prv.). see ಅಸ್ವಾವರಜಾತಿ.

ಕಟುಕ kaṭuka. = ಕಟು. sharp, pungent, etc.

ಕಟುಕರೋಹಿಣಿ kaṭuka-rōhini. = ಕಟಿಮ್ಬರೆ, etc. the medicinal plant *Helleborus niger* Lin. (see Mr. 140, texts corrupt).

ಕಟುಕು kaṭuku. 1. = ಕಟುಕು 1, ಕಡುಕು 1, etc. a limited compass: smallness, littleness; a thin end (ಮಾತ್ರೆ, ತ್ವಚಿ, ಲವ, ಲೇಶ, ಕಣ, ಅಣು Nr., o. r. ಕಡುಕು). ನೂಲು ಮೊದಲಾದವು ಕಟುಕು (ತನ್ಮಾದ್ಯಂತ, ಪಕ್ಷ್ಮನ್ Nr., o. r. ಕಡುಕು).

ಕಟುಕು kaṭuku. 2. = ಕಟಿಕು 2. dryness or crispness said of biscuits etc. (My.).

ಕಟುತುಮ್ಮಿ kaṭu-tumbl. a bitter gourd, a variety of *Cucurbita lagenaris* (ಹಾಲುಗುಮ್ಮಿಳಕಾಯಿ G.; see its synonym ಇತ್ಯಾದಿ).

ಕಟುರ kaṭura. Tbh. of ಕಟೋರ (Smd. 339).

ಕಟುರೋಹಿಣಿ kaṭu-rōhini. = ಕಟುಕರೋಹಿಣಿ, etc. the plant *Helleborus niger* Lin. (see Si. 142).

ಕಟುಕ್ತ kaṭu-ukta. = ಕಟುಕ್ತಿ (Cpr. 5, 106).

ಕಟುಕ್ತಿ kaṭu-ukti. a bitter, caustic word (Śśv. 4, 30 va.).

ಕಟಿ kaṭe. = ಕಟಿ 1. ಕಲ್ಲು ಕಟಿಯುವ ಉಳಿ (ಕಲ್ಲುಳಿ G.).

ಕಟೀರ kaṭīra. a bowl or cup (My.; Mhr., H.).

ಕಟ್ಟ kaṭṭa. 1. = ಕಟ್ಟ 2. = ಕಟ್ಟಿಕಟ್ಟಿ, ಕಡಿ. to cut wood so that the sound ಕಟ್ಟಿ is produced (S. Mhr.). 2, to grind or rattle one's teeth (S. Mhr.).

ಕಟ್ಟ kaṭṭa. 2. = ಕಟ್ಟ 1, etc. another form of ಕಡೆ, end, etc. (Smd. 228). = ಕಟ್ಟಿಕಡೆ. = ಕಟ್ಟಿಕಡೆ 2. the extreme or farthest end, the very end; at the very end, at last, finally (G.; Te.). ಕಟ್ಟಿಕಡೆ ಪರ್ವಟ್ಟಿಕರಂಗೊಣ್ಣು (Smd. 229 Mḍb.). ಒನ್ನು ಶಬ್ದದ ಕಟ್ಟಿಕಡೆಯ ಅಕ್ಷರ (B. 3, 4). ಕಟ್ಟಿಕಡೆಗೆ (3, 96; 4, 218). = ಕಟ್ಟುತ್ತರೆ. = ಉತ್ತರೆ. a final or last answer or word (C.). = ಕಟ್ಟಿವಂಜರ. = ಪಂಜರ. (= ಕಟಾಂಜನ). border-cage: a railing or fence of wood or iron. ರಥದ ಕಟ್ಟಿವಂಜರ (ವರೂಥ; ರಥಗೋಪನ Hla.). ಸಮಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿವಂಜರ (ರಥಗೋಪ Mr. 286).

ಕಟ್ಟ kaṭṭa. 3. = ಕಟ್ಟು 1, etc. = ಕಟ್ಟಿನತ್ತಿ. = ಪತ್ತಿ. a kind of plant (ವೃತ್ತಿ ಕೆ Mr. 145, two MSS. ಕಟ್ಟಿನತ್ತಿಗೆ). = ಕಟ್ಟಿನತ್ತಿಗೆ. = ಪತ್ತಿಗೆ. (Smd. 95). the hatchet of a village goddess (ಅಮ್ಮಂಗೊಡಲಿ Ct. II, 18; see ಹೆಗ್ಗಟ್ಟಿನತ್ತಿಗೆ); [a kind of flower].

ಕಟ್ಟಡ kaṭṭaḍa. = ಕಟ್ಟಣ, ಕಟ್ಟಿ 1. a building (Tu.).

ಕಟ್ಟಣ kaṭṭaṇa. a building (My.). see Prv. 3. ಪಟ್ಟಣ.

ಕಟ್ಟನೆ kaṭṭaṇe. = ಕಟ್ಟಿ ಚೀಲ? (V. 8, 43).

ಕಟ್ಟನೆ kaṭṭaṇe. with the sound of ಕಟ್ಟಿ 1. = ಕಟ್ಟಿನ ಕಡಿ. to grind or rattle one's teeth (S. Mhr.). 2, to bite on a hard substance (S. Mhr.).

ಕಟ್ಟಯ್ಯ kaṭṭaysu. to embrace (Rām. 4, 4, 61).

ಕಟ್ಟಲು kaṭṭalu. = ಲ್. the state of being bound, tied, or surrounded (ಬದ್ಧ, ಸಿತ Nr.).

ಕಟ್ಟಲೆ kaṭṭale. = ಕಟ್ಟಳೆ 1, ಕಟ್ಟೆ. (C.). see ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ.

ಕಟ್ಟವಾಳಿ kaṭṭavāḷi. -ಳಿ. an obstinate, wicked woman or cow (S. Mhr.; Mhr. ಖಟ್ಟಾಳ, cross; vicious, as a horse or cow).

ಕಟ್ಟಳೆ kaṭṭaḷe. an established rule, a system etc. 1 & 2. see s. ಕಟ್ಟು.

ಕಟ್ಟ, kaṭṭi. = ಕಟ್ಟೆ, ಕಟ್ಟೆಗೆ. one who applies to or turns on, as water on land. see ನೀರು.

ಕಟ್ಟಿಗೆ kaṭṭige. Tbh. of ಕಾಷ್ಠಿಕೆ. a piece of wood or timber; wood or timber; fuel; a stick, a club (ಕಾಷ್ಠ G.; ಕಾಷ್ಠ, ದಾರು, ಮರ Si. 122; ವೇತ್ರ, ದಣ್ಡ Mr. 265; C.; T. ಕಟ್ಟು, Te. ಕಟ್ಟಿ, Tu. ಕಣ್ಣ). ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ತವನ ಸುಡಲನ್ನು ಒಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಿಗೆ (ಚಿತ್. ಚಿತ್, Nr.). ತಿರುಗಿ, ಕಟ್ಟಿಗೆ ಇಲ್ಲಾ! ಅನ್ದ ಹಾಗೆ (Priv.). see Bp. 12, 28; 21, 28; 23, 19; 30 sum.; 57, 16; B. 2, 23. 30; 3, 117; Si. 297. 399; 2, 19; 30 sum.; 57, 16; B. 2, 23. 30; 3, 117; Si. 297. 399; ಕಣ್ಣುಗಟ್ಟಿಗೆ, ಹೊಂಗೆಟ್ಟಿಗೆ. - ಕಟ್ಟಿಗೆ ಗಟ್ಟಿಗೆ. reit. (C.). - ಕಟ್ಟಿಗೆ ಯವ. -ಅವ. a mace-bearer, a door-keeper (ವೇತ್ರಧರ Mr. 265). 2, one who bears, or sells, wood (S. Mhr.).

ಕಟ್ಟಿಗೆಕಾಣ kaṭṭige-kāra. = ಕಟ್ಟಿಗೆಗಾಣ. (Bp. 59, 27).

ಕಟ್ಟಿಗೆಗಾಣ kaṭṭige-gāra. a mace-bearer, a door-keeper (ಪ್ರತಿಹಾರ Ct. II, 108).

ಕಟ್ಟಿಸು kaṭṭisu. to cause to bind, tie or fasten (ಬಿಡನ ಸ್ಮದ. Dh.; Bp. 16, 11; 28, 34; 42, 18; J. 8, 3; B. 3, 121); to cause to tie to, to cause to affix (B. 5, 123); to cause to stop (another's breath, as ಉಸುರು ಕಟ್ಟಿಸು, to smother, B. 3, 109); to cause to dam in (Bp. 26, 54); to cause to build (J. 5, 36; B. 4, 120; 5, 135); to cause (beasts) to copulate (C.); etc.

ಕಟ್ಟು kaṭṭu. 1. = ಕಟ್ಟೆ 1, ಕಡು 1 q. v., etc. (Smd. 214). (Te., T.). - ಕಟ್ಟಂಕ. -ಅಂಕ. (Smd. 386; Kk. 97). a severe battle. - ಕಟ್ಟಂಕದಲ್ಲಣ. -ತಲ್ಲಣ. (Smd. 387), fear arising from a severe battle. - ಕಟ್ಟೆಚ್ಚರಿ. -ಅಚ್ಚರಿ. (Smd. 69). extreme astonishment. - ಕಟ್ಟೆದವಿ. -ಅದವಿ. a thick, impervious jungle (J. 19, 11; see Jōgihāḍu s. ಅನ್ನೆ under ಅನ್ 1). - ಕಟ್ಟೆಣಕ. -ಅಣಕ. great strength (Grj. 2, 106 va.). - ಕಟ್ಟೆನೆಯರ್. (fr. ಅನ್ನೆ 2). very beautiful women (Rām. 6, 56, 38). - ಕಟ್ಟೆವುಕಳ. -ಅವುಕಳ. = ಕಟ್ಟೆವುಲಿ. (Bp. 33, 16). - ಕಟ್ಟೆವುಲಿ. -ಅವುಲಿ. a thick kind of porridge, chiefly made of bruised jōḷa, to which tamarind, etc., is added (G.; ಹುಳಿಯವುಲಿ G.). - ಕಟ್ಟೆರಣ್ಯ. -ಅರಣ್ಯ. = ಕಟ್ಟೆದವಿ. (J. 10, 20; 19, 18). - ಕಟ್ಟೆರಸು. -ಅರಸು. an anointed king, a monarch (Bp. 21, 20). - ಕಟ್ಟೆಜಾಕೆ. -ಅಜಾಕೆ. a daring fierce, wild understanding. (Sāv. 5, 9). - ಕಟ್ಟೆಲೆ. = ಕಟ್ಟೆಳೆ 1. (My.), of which the Mhr. ಖಟ್ಟಲಾ, ಖಟ್ಟಲೇಂ have been formed; it is also contracted into ಕಟ್ಟೆ, q. v. separately. - ಕಟ್ಟೆವಸರ. -ಅವಸರ. great hurry (J. 31, 44). - ಕಟ್ಟೆಳವಿ. -ಅಳವಿ. great wrestling (Bh. 4, 2, 61); great power etc. (Bh. 3, 19, 23). - ಕಟ್ಟೆಳೆ. -ಅಳೆ 2. (Smd. 214 Mdb.). = ಕಟ್ಟೆಲೆ. ಕಟ್ಟೆ. a strong or firm measure; an order, a command; a rule; rate [ಮೂಱು ಕೋಟಿ ಹದಿನೇಳು ಲಕ್ಷ ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ಯೋಜನ ಪರಿ ಪ್ರಮಾಣನ ಕಟ್ಟೆಳೆಯಾಯಿತ್ತು Cv. 1328]; (C.; J. 10, 39. 46; 11, 28; 17, 10; 31, 44; Abhā. 9, 26; ನಿಬಿ ನ್ನನೆ G.; T. ಕಟ್ಟೆಳೆ, Te. ಕಟ್ಟೆಡೆ); established rule, the right way or proper conduct, truth (ಸಾಸ್ಥೆ Nn. 162; ನಿಬಿಡ್ಡ, ಸತ್ಯ Mr. 358). 2, a law-suit, a case (C.; Mhr. ಖಟ್ಟಲಾ, ಖಟ್ಟಲೇಂ). 3, a weight by which anything is weighed (T.; see ಕಟ್ಟೆ). see B. 2, 19; 5, 10 85. 178. 289. 304. [ಪ್ರಾಸನ ಕಟ್ಟೆಳೆಯನ್ನಿ ನಿತು ವೆಗ್ಗಳವಾದರೆ ಈಶ್ವರ

ನೊಡೆಯುಳ್ಳದೆ ಮಾಣುವನೆ? Bv. 804]. - ಕಟ್ಟೆಳೆ. -ಅಳೆ 3. 2. thick butter-milk (without an admixture of water, ಮಜ್ಜೆಗೆ Ct. I, 47). - ಕಟ್ಟೆಳೆ. -ಅಳೆ. (Smd. 214). a tight embrace. - ಕಟ್ಟೆಲಿಕೆ. -ಅಲಿಕೆ. great grief (My.). - ಕಟ್ಟೆಲಿಪ್ಪ. -ಅಲಿಪ್ಪ. great love or pleasure (Grj. 10, 14 va. & 28 va.; V. 23, 13 va.). - ಕಟ್ಟೆಜ್ಜೆ. -ಅಜ್ಜೆ. a strict order; a hard measure (My.). ಕಟ್ಟೆಜಿಕ್ಕ. -ಅಜಿಕ್ಕ. excessive play or sportiveness (Rām. 6, 11, 7). - ಕಟ್ಟೆನೆ. -ಅನೆ. great excellency, first class, as soil (Te.); the state of being very fine or costly (as pearls, J. 17, 6). - ಕಟ್ಟೆಯು. -ಅಯು. (Smd. 214, o. r. ಕಟ್ಟೆಯು). a strict rule; firm resolution, firmness (Abh. P. 14, 79 va.; 14, 119); compulsion, violence, force [ಕಟ್ಟೆಯವೊಮ್ಮೆಬಾಪೋಗೆ ತನ್ನೆಯಬಾವಿಂಗಾ ಭಾರ್ಗವಂ ಕೊನ್ನನೆನ್ನು Pb. 12, 38; 1, 24]; (T.; cf. ಕಡ್ಡಾಯ). - ಕಟ್ಟುಸಣ್ಣ. -ಅಸಣ್ಣ. great weariness, etc. (Rām. 4, 2, 5). - ಕಟ್ಟುಸುರ. -ಅಸುರ. great vehemence or haughtiness; great cruelty (Bp. 53, 70; 60, 5; J. 26, 51; 27, 10). - ಕಟ್ಟುಳ್. -ಅಳ್. (Smd. 215). a strong, valiant man [ಒಟ್ಟಿಜೆಯಂ ಭಾರತದೊಳ್ ಕಟ್ಟುಳ್ಳಳನೊಂದು ತಪಿಸಲಾ ಜಿಟ್ಟಿಗರಂ ಪುಟ್ಟಿದನೆಮ್ಮವೊಲದಟಂ ಪುಟ್ಟಿದನುನು Pb. 5, 29; ಕಟ್ಟುಳ್ಳು ಶಿಷ್ಯತನಕೆ ಹೋದ ಕಪ್ಪವ ನೋಡಾ! Bv. 697]; (Cpr. 10, 85 va.). (ತುಣಲಾಳ್ Bhn. 37; Bp. 9, 38; J. 4, 46; 13, 60; 14, 16). - ಕಟ್ಟುಳ್ಳನ. -ಅಳ್ಳನ. great stateliness; great valour. - ಕಟ್ಟುಳ್ಳನವು. -ಅವು. to attain great stateliness (Rāv. 6, 11 va, twice). - ಕಟ್ಟಿದಿರ್. -ಇದಿರ್. the very front; exactly or just in front (Te. ಕಟ್ಟಿದುರು). [ದಾನಮನಾನಲಾನಲ್ಲದೆ ಪೊರ್ ನೆಪೆಯರಮ್ಮನೆ ತೊಟ್ಟನೆ ಕಟ್ಟಿದಿರೊಳ್ ... ಒರ್ವನುರಿಯ ಬಣ್ಣದ ಪಾರ್ವಂ Pb. 5, 68 va.; see Bv. 140]. see Bp. 11, 3; 22, 13; 24, 46; 26, 26; 39, 48; 53, 67; 60, 45; Rāv. 5, 120 va.; 13, 1 va.; Sāv. 1, 79 va. [-ಕಟ್ಟಿಪುಟ್ಟು. -ಇಪುಟ್ಟು. = ಕಟ್ಟಿಪುಟ್ಟು. ಸುಡುವುದರಾಗಿ ಯುಮೊಡಲಂ ಮಿಡುಕುವಿನಂ ಕಡಿದ ಕಟ್ಟಿಪುಟ್ಟುಗಳಮದಾನದೆಯನುರಿಸುವುದೊ Ap. 5, 13]. - ಕಟ್ಟಿಪುಟ್ಟು. -ಇಪುಟ್ಟು. a large black ant, Formica compressa Fabr. (C.; B. 2, 9; T. ಕಟ್ಟಿಪುಟ್ಟು; Te. ಕಟ್ಟಿಪಿವು). - ಕಟ್ಟಿಪುಟ್ಟು. -ಇಪುಟ್ಟು. = ಕಟ್ಟಿಪುಟ್ಟು. (Bh. 7, 16, 3; J. 24, 34). - ಕಟ್ಟಿಕೊಡಗೆ. land held free of any charge or tax (My.). - ಕಟ್ಟಿಗ್ಗ. -ಉಗ್ಗ. very fierce or severe [ಎನ್ನ ಅಪ್ಪಮದಂಗಳ ಸುಟ್ಟುರುಹಿದೆಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಗ್ಗದಿನ್ನ ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀ ಚರಣವ ಕಡೆ Bv. 482]; (J. 8, 40; 25, 51). - ಕಟ್ಟಿತ್ತರ. -ಉತ್ತರ. a strict order (My.). - ಕಟ್ಟಿತ್ತಾರ. a remission on a large scale, remission of land-rent on account of loss by failure of rain, etc. (R.). - ಕಟ್ಟಿಪಾಟು. an order; a system, a regulation (My., also ಕಟ್ಟಿಪಾಡು; T. ಕಟ್ಟಿಪಾಡು, Te. ಕಟ್ಟಿಪಾಟು). - ಕಟ್ಟಿಪಾಸ. -ಉಪಾಸ. great or severe fasting (Bp. 27, 16; My.). - ಕಟ್ಟಿಬುಟ್ಟಿ. -ಉಬುಟ್ಟಿ. great elation, etc. (Grj. 2, 106 va.; Rāv. 6, 11 va.). - ಕಟ್ಟಿಬುಟ್ಟಿ. -ಉಬುಟ್ಟಿ. (Smd. 214). = ಕಟ್ಟಿಬುಟ್ಟಿ. - ಕಟ್ಟಿಬುಟ್ಟು. -ಉಬುಟ್ಟು. (Smd. 215). very difficult breathing; troublesome asthma. - ಕಟ್ಟಿಬುಟ್ಟು. -ಉಬುಟ್ಟು. great anxiety, etc. (Grj. 7, 56 va.; Sāv. 2, 9). - ಕಟ್ಟಿಮಸ್ತಿ. -excessive pride (My.). - ಕಟ್ಟಿಮಸ್ತಿ. great strength (My.). - ಕಟ್ಟಿಮುತ್ತು. -ಉಮುತ್ತು. a great noise (My.). - ಕಟ್ಟಿವಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. colour of great brightness (Bp. 11, 26). - ಕಟ್ಟಿವೈಭಾವ. a female of great discrimination (Prll. 3, 10). - ಕಟ್ಟಿಹುರಿ. = ಕಡಿಹುರಿ, ಕಡುಹುರಿ, ಕಡುಪುಹುರಿ. twine that curls upon much twisting (S. Mhr.). - ಕಟ್ಟಿಹುಳಿ. a strong acid (My.). - ಕಟ್ಟಿಹುಳಿ. -ಉಹುಳಿ. a hard task, severe service (My.). - ಕಟ್ಟಿಹುಳಿ. -ಎಹುಳಿ. great love (V. 23, 13 va.). - ಕಟ್ಟಿಹುಳಿ. -ಎಹುಳಿ. great beauty (J. 17, 11). - ಕಟ್ಟಿಹುಳಿ. an excessive shooting of arrows (Rām. 6, 47, 31). - ಕಟ್ಟಿಹುಳಿ. -ಎಹುಳಿ. (Smd. 207). great

solitude; strict secrecy; privacy [ಕರ್ಣನಂ ಕರಿದಾಕೋಚಿಸಿ ತಮ್ಮಯ್ಯ ನಲ್ಲಿಗೆ ಪೋಗಿ ಪೊದಮಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿರಾನ್ನದೊಳಿನ್ನಂ Pb. 2, 88 va.]; (Abh. P. 15, 69 va.; Bh. 1, 8, 71). — ಕಟ್ಟಿಣ್ಣಿ. — ಏಣ್ಣಿ. (Smd. 214). great magnificence, etc. — ಕಟ್ಟಿಣ್ಣಿ. — ಏಣ್ಣಿ. excessive screaming (Rām. 6, 24, 15).

ಕಟ್ಟು kaṭṭu. 2. to bind, to tie; to dress, as a wound; to affix; to yoke; to construct; to build; to form; to fabricate, to compose, as verses; to arrange, as a play; to dam, to dam in, as water; to tie up; to shut up, as a passage, a door, etc., to block up; to cover; to lay by or amass, as money; to shut, as a mouth; to restrain, as (the appetite of) the belly; to apply to, to turn, as water on land; to apply to, as scent or colour to a cloth; to fix or determine, as the price of a thing; to bring together, to collect, as an army; to take into one's employ; to collect, acquire, or obtain, as merit; to contract or bring on, as the fruit of actions; to gain or conquer, as a country; to stop by magic; to bewitch, to charm, as a person or especially the eyes, to take one prisoner (ಬನ್ನನ ಸ್ಮದ. Dh.; Sm. 88; C.; Si. 231. 314; Te., T., Tu.; M. ಕಟ್ಟು). [ಒರ್ವನನಿಕ್ಕುವಂ ಕದನಮೋ ಮೇಣ್ ಕಟ್ಟುವಂ ಧರ್ಮನನ್ನನಂ Pb. 11, 84; Ap. 3, 72]. 2, to be bound or fixed, to stop, to be habitually in a place, e. g. ಅವನ ಬಾಯೊಳಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಬಯ್ಯಲು ಕಟ್ಟಿ ಇರುತ್ತವೆ (B. 2, 31; My.); to attach oneself to, e. g. ಉರಿ ಹೆಮ್ಮರನ ಸುತ್ತಲು ಕಟ್ಟಿತು (Bh. 1, 20, 55; see Rām. 5, 8, 63); to be checked, to become gheccimate, e. g. ಅರಸು ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಆಟ ಉಣ್ಣೇ? (Prv.); to be stopped, as urine, etc. in sickness (C.; Si. 201); to cover or copulate with, as beasts (My.), e. g. ಕಟ್ಟಿದ ಆವು (ಕಾಲ್ಯ, ಉಪಸರ್ಯ Hla.); to cause to copulate with (My.); to become with young (C.; Te.; B. 3, 24), e. g. ವೃಷಭನಿನ್ನ ಕಟ್ಟಿದ ಆಕಳು (ಸನ್ನಿನಿ Nr.); to be formed; to gather, as a boil, or secretion, or lump (especially used as the second member of a compound, C.; Te., M.). ಒನ್ನಡೆಯೊಳ್ ಕಟ್ಟುವುದೆ ಪಿರಿಯ ಪುಲಿಯುಮಂ ಕವಿಲೆಯುಮಂ? (Smd. 150). ಕಟ್ಟುಂ! (224). ಕಟ್ಟಿದರ್ (255). ಕಟ್ಟಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಬದ್ಧ, ವಿನದ್ಧ, ಅಮುಕ್ತ, ಅಸಿನದ್ಧ Hla.). ಕಟ್ಟಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಬದ್ಧ, ಸನ್ನಾನಿತ, ಮೂತ, ಉದ್ವಿತ, ಸನ್ನಿತ, ಸಿತ Si. 379). ಕಟ್ಟಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಅಥವಾ ಪೋಣಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಪುಷ್ಪ ಮಾಲಾದಿಗಳು (ಗ್ರಂಥಿತ, ಗ್ರಂಥಿತ 377). ಕಟ್ಟಲು ಪಟ್ಟಿ ಕರ್ಮ (ಸಮ್ಮಾದಿತಕರ್ಮ, o. r. ತನಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಣು ಕರ್ಮಂ ಗಳು Nn. 148). ಕಟ್ಟಿದನ್ಣಾ ಕರ್ಮಗಳು (ವಾನ್, ಕರ್ಮಫಲ 90). ನೀರ ಹರಿಯಲ್ ಈಯದೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಿ (ಆಧಾರ); ನೀರ ನಡುವೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಿ (ಸೇತು); ತಿದ್ದಲೆನ್ನು ನೊಗದ ಕೆಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹೋರಿ (ಪ್ರಪ್ಪವಾಹ); ಕರತಲದಲ್ಲಿ ಜ್ಯಾಘಾತನಿರಾಣಾರ್ಥಮ್ ಆಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಚರ್ಮ (ಗೋಧಿ); ಪಶುವ ಕಟ್ಟಲೆನ್ನು ಕಳದಲ್ಲಿ ನಟ್ಟಿ ಗೊಣ್ಣುವು (ಮೇಧಿ); ವಸಿಷ್ಠಪುತ್ರ ತೋಕ ದಿನ್ನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿಕೊಣ್ಣು ದಿದ್ದರೆ ನೂಲು ತಟನಾದ ನದಿ (ತತದ್ವು); ತನ್ನಿಯ ಕಟ್ಟಿ ಬಾಣಸುವ ದಣ್ಣಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಕಂಕಣ ಮೊದಲಾದುವು; ಚೆನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ನೇಲುವ ಹೂಮಾಲೆ (ಪ್ರಪ್ಪಪ್ಪಕ); ಹಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವ ಸೂತ್ರ (ಮೇಖಲೆ Nr.). ಸಪ್ತದ್ವೀಪಂಗಳಂ ಕಟ್ಟಿಕೊಣ್ಣು (having made his own, C. Bp. 47, 11). ಇನಿತು ಪುಣ್ಯಂಗಳಂ ನೀಂ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಳ್! (Bp.

17, 6). ಬೊಜಗರ ತಲೆಗಳಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಅಲಾ ಹುಲ್ಲು? (40, 32). ಕಟ್ಟಿ ಬಲಿಯಂ (having bewitched king Bali, 57, 23). ನಾಯ ಬಾಲ ಸೆಡೆಯಂ ಕಟ್ಟಿಲ್ಲೆ ಚನ್ನಪ್ಪದೇ? (Ss. 85). ಆತ್ಮಭವಂಗೆ ಪಟ್ಟಮನ್ ಅನು ನೋಡುತ್ತಾಹದಿಂ ಕಟ್ಟಿದಂ (Rsv. 4, 118 va.). ಮನವ ಘನದಲಿ ಕಟ್ಟಿ, ಘನವ ಮನದಲಿ ಕಟ್ಟಿ, ಮನಮ್ ಅದುವೆ ಪಾಪಕೆಳಸದಾ ಯೋಗಿಗೆ ವನ ವಾಸ ಯಾಕೆ? (Sp.). ಆಳು ಕಟ್ಟಿದವನೇ ಅರಸು, ಕೊಣ್ಣು ಇಕ್ಕಿದವನೇ ದಾತ. — ಕಟ್ಟಿದ ಮನೆ ವೆಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಅಟ್ಟಿಕೊಣ್ಣು ಬನ್ನೆಯೋ, ಯಮನೇ? (Prvs.). — see e. g. Bh. 8, 23, 35; ಅಡ್ಡಗಟ್ಟು, ಕೆಯ್ಯಟ್ಟು, ಗಲ್ಲೆಗಟ್ಟು, ಗುಡಿ ಕಟ್ಟು, ತೆಕ್ಕೆಗಟ್ಟು, ನೀಣುಗೆಗಟ್ಟು, ಮನೆಗಟ್ಟು, ಮೊಟ್ಟೆಗಟ್ಟು, ಮೊತ್ತಗಟ್ಟು, ಸನ್ನುಗಟ್ಟು, ಸಮ ಕಟ್ಟು, ಸೇಜಿಗಟ್ಟು, ಹುಣ್ಣುಗಟ್ಟು; Prv. 3. ಮನೆ. — ಕಟ್ಟಾದಿಸು. — ಆಡಿಸು. to embrace and cause to play: to tickle with vehemence (S. Mhr.). — ಕಟ್ಟಾಡು. — ಆಡು. to construct and play. ಮೇಘಂಗಳ ಆಕಾರ, ಬಾಲರು ಕಟ್ಟಾಡುವ ಕಟ್ಟಿ,.... ಇನ್ನುವುಂ ಸಿರಿ ಪುಲ್ಲ ಅಗ್ರದ ತುನ್ನುಡ್ (Ss. 74). — ಕಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳು. also: to embrace (My.; see Prv. 3. ಅಪ್ಪ2). ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗು, to conduct away with oneself (My.). — ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕು. = ಕಟ್ಟು. (C.). ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವದು (ಉದ್ವಾನ, ಬನ್ನನ Si. 265). ಅನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವ ಕಮ್ಮದನ್ಣಾ ಗೊಟಿ (ಅಲಾನ 271). ದನಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವ ಗೊಟಿ (ರಿವಕ, ಕೀಲಕ); ದನಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವ ಕೊರಳ ಕುಣಿಕೆಹಗ್ಗ (ದಾಮು); ಪಶುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವ ಹಗ್ಗವು (ದಾಮು 323). — ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟು. rep. see Prv. 3. ಬಿಟ್ಟಿಯೂಟಿ. [—ಕಟ್ಟಿಪದು. to accumulate. ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮಾನ್ತರದೊಳ್ ಕಟ್ಟಿ ಪಟ್ಟಿ ಮುಳಿಸನ್ Vr. 35, 5].

ಕಟ್ಟು kaṭṭu. 3. binding, tying, fastening; fettering; checking, restraint; impediment (ಉದ್ವಾನ, ಬನ್ನನ, ತಡೆ ಗೊಳಿಸುವಿಕೆ Si. 265; ಜನ್ನನ, ಪ್ರ.ಸಿ. ಚಾರ, ತಡೆ 391); [ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟುಗಳೆಲ್ಲಮಂ ತಾನೆ ಬಿಟ್ಟು ಕಳೆದು Pb. 2, 64 va.; Ap. 12, 124 va.]. 2, a band, a tie (ಬನ್ನನ Mr. 267); the tyre of a wheel; a boundary; a dam. 3, a pack, a bundle. 4, a frame. 5, something built, constructed or formed. 6, build, form, shape. 7, a regulation, a rule. 8, a fabrication, a fiction. 9, copulation of beasts. 10, bewitching. 11, checkmate (My.). ಮಹಾದೇವನ ಜಡೆಯ ಕಟ್ಟು (ಕಪರ್ಧ); ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ ಕಟ್ಟು (ಹಸ್ತಿನಪು, ಪರಿಕೂಟಿ Hla.). ನೀಡೆಯ ಕಟ್ಟು ನ ಬಿಗಿತ (ಉಪವಾಹ, ನಿಬನ್ನನ Si. 63). ಆಯುಧವು ಜಾಣು ಹೋಗದ ಹಾಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟು (ಮೇಖಲೆ 289). ಕಟ್ಟಿಣದ ಕಟ್ಟು ಹಾಕಿದ ಮರದ ಗುದಿಗೆ (ಪರಿಘ 290. 412). ಕಟ್ಟು ಹೂದ ಪಂಜು (Prv.). ಕಟ್ಟುಗಳು ಪಜಾಡು (Bp. 32, 44). — see e. g. ಇಕ್ಕಟ್ಟು, ಎಡೆಗಟ್ಟು, ಕಣ್ಣುಕಟ್ಟು, ಕಾಲ್ಗಟ್ಟು, ಕಿಸುಗಟ್ಟು, ಕಿಲ್ಲಟ್ಟು, ಕೇರ್ಗಟ್ಟು, ಚಾಕಟ್ಟು, ತಲೆಕಟ್ಟು, ತೋಳ್ಕಟ್ಟು, ನಡಿಕಟ್ಟು, ನಡುಕಟ್ಟು, ನೆಲಗಟ್ಟು, ನೆಲೆಗಟ್ಟು, ಪಲಗೆಗಟ್ಟು, ಮಣೆ ಕಟ್ಟು, ಮರಗಟ್ಟು, ಮಾರ್ಕಟ್ಟು, ಮೆಯ್ಯಟ್ಟು, ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು, ಸನ್ನುಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟಡಕ. — ಅಡಕ. a binding written agreement (My.). — ಕಟ್ಟಿನ್ನ. — ಅನ್ನ. boiled rice tied up for a journey (My.). — ಕಟ್ಟಾಗು. — ಆಗು. to become a rule or positiveness. ಕಟ್ಟಾಗಿ, rightly; positively (ನಿಯತಂ Smd. Cm. 82. 253; My.). 2, to stop (v. i.); to be hindered or impeded; to cease (used of trade, credit, strength, etc., C.). 3, to be shut or closed, as schools on account of holidays (B. 5, 276). — ಕಟ್ಟಾಣ. — ಆಣ. = ಕಪಾಣ. a necklace (generally) of small gold beads (C.; Te.). — ಕಟ್ಟಿನ ಹಾವು. = ಕಟ್ಟುಹಾವು. a fierce species of cobra, Ophiophagus elaps, the Harmadryad (My.). — ಕಟ್ಟುಕಡೆ. to go beyond the (common) boundary (Abh. P. 6, 136 va.; 15, 16 va.). — ಕಟ್ಟುಕಥೆ. a fabricated story, a fiction (C.). — ಕಟ್ಟುಕಮ್ಮ. a post to which

animals, etc. are tied (My.; Te.). — ಕಟ್ಟುಗಡಸು. — ಕಡಸು. a cow fit to receive the bull (ಕಾಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಿ ಬೆವೆಯಾದ ಆಕಳು, ಉಪಸರ್ಯ Nr.). — ಕಟ್ಟುಗೂಳಿ. a bull for breeding (My.). — ಕಟ್ಟುಗೂಳಿ. — ಕೂಳಿ. — ಕಟ್ಟುನ್ನ. (Abhā. 9, 26; My.). — ಕಟ್ಟುಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. to make firm (Bp. 44, 16). — ಕಟ್ಟುಂಜುರಿಗೆ. — ಕಟ್ಟುಂಜುರಿಗೆ. a knife for tying (to the waist). (Smd. 204). — ಕಟ್ಟುಂಜೋಳ. — ಕಟ್ಟುಂಜೋಳ. (Smd. 204). a bodice that is tied — ಕಟ್ಟು ಪಡು. to be bound, etc. ಕಟ್ಟು ಪಟ್ಟ (ಬದ್ಧ, ನದ್ಧ, ಸಂಯುತ Hla.). — ಕಟ್ಟುಪ್ಪು. — ಉಪ್ಪು. a kind of artificial medicinal salt. (My.). — ಕಟ್ಟು ಬೀಟು. to be bound or obliged (My.). — ಕಟ್ಟು ಮಾಡು. to bind; to tie, to fetter, as culprits (C.; B. 5, 106, 142, 201). 2, to put restraint on somebody (C.; 5, 138). 3, to make a regulation, to order (C.; B. 5, 58, 103). — ಕಟ್ಟು ಮಿಡೆ. a leather rope for tying (ಅಬನ್ದ, ಯೋಕ್ತ Si. 303). — ಕಟ್ಟು ಮುಟ್ಟು. dupl. great embarrassment or want (My.). 2, strength (My.). — ಕಟ್ಟುಮುಡಿ. a knot of braided hair (ಕಬರಿ, etc. Mr. 320). — ಕಟ್ಟುಮೊಸರು. curds strained by having been tied and hung up in a cloth (C.). — ಕಟ್ಟುವಡೆ. — ಪಡೆ. to be fettered; the mind to be fettered or checked (ಮನೋನಿರೋಧ Smd. Dh.; Abh. 13, 147 va.). [ಕಾಮ ಕ್ರೋಧ ಲೋಭ ಮೋಹಾದಿನ್ದ ಕಟ್ಟುವಡೆನು Bv. 47]. ಆಶಾಪಾದಿನಿಂದ ಕಟ್ಟುವಡೆದನಂ (Bp. 20, 23). ಅಣ್ಣ ದೇವನೋಳ್ ಇಡಿದ ವಾತ್ಸಲ್ಯಮ್ ಎನ್ನು ಬಲ್ಲಣ್ಣೆಯೋಳ್ ಕಟ್ಟುವಡೆದು, ಅಲ್ಲೆ ನಲ್ ಅಜಿಯದೆ (J. 18, 60). — ಕಟ್ಟುವಾಸ. a wrapper or cover (My.). — ಕಟ್ಟುಪ್ಪು. a fictitious term (My.). — ಕಟ್ಟುಹಾಪು. = ಕಟ್ಟಿನ ಹಾಪು. (My.). — ಕಟ್ಟುಹೋರಿ. = ಕಟ್ಟುಗೂಳಿ. (My.). — ಕಟ್ಟುಡೆ. — ಒಡೆ. to break a rule or promise (My.; ಮಾತ ಮುಟು G.). 2, an association to be dissolved (My.).

ಕಟ್ಟು kaṭṭu. 4. the water in which any kind of pulse has been boiled, the decoction of any kind of pulse (ಪಕ್ವಧಾನ್ಯರಸ Smd. Dh.; Sm. 88; C.; Te.; M. ಕಟ್ಟು, T. ಕಡುಗು). ಕುದಿಸಿದ ಕಟ್ಟು (ಯೂಷ Nr.). ಹೆಸಲು ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಕಟ್ಟು (ಯೂಷ Si. 495). ಹುರುಳಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಬನ್ನವಗೆ ಕುದುರೇ ಬೇ ಯಾಕೆ? (Prv.). — ಕಟ್ಟುನ್ನ. — ಅನ್ನ. boiled rice mixed with kaṭṭu (used without salt, etc. as a medicine, My.). ಕಟ್ಟುತನಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದವ ಕಟ್ಟುನ್ನ ಕ್ಕೂ ಒಪ್ಪ ಬೇಕು (Prv.). — ಕಟ್ಟುರಸ. = ಕಟ್ಟುಸಾಟು. (My.). 2, congealed mercury (My.). — ಕಟ್ಟುಸಾಟು. a decoction of pulse seasoned with salt, pepper, etc. (My.; Te.).

ಕಟ್ಟುಕೆ kaṭṭuka. ಕಟ್ಟು-ಉಕೆ (Smd. 239). a man who ties, 2, ಕಟ್ಟು-ಕೆ 1 No. 2. a fiction, a falsehood, a lie (ತೊಡಲ್, ನೂಳ್, ಪುಸಿ ಅನ್ಯತ Kk. 60, o. rs. ತೊಡಲ್, ತೊವಲ್).

ಕಟ್ಟುವಿಕೆ kaṭṭuvike. tying, etc. (ಬನ್ನನ, ಪ್ರಸಿತಿ, ಚಾರ Si. 391; ಯೋಗ, ಸನ್ನಹ 410; ಅಭಿಹಾರ; ಸನ್ನಹನ 449).

ಕಟ್ಟುಹ ಕಟ್ಟುಹ. tying, etc. (ಬನ್ನನ, ಪ್ರಸಿತಿ, ಚಾರ Nr.). ಬಲುವಾಗಿ ಕಟ್ಟುಹ (ಗ್ರಹ Nr.).

ಕಟ್ಟೆ kaṭṭe. 1. a structure (bank or bench) of earth or stones to sit upon for resting, transacting business, etc. (C.; Mhr. ಕಟ್ಟು); a station; a guard-house (My.). 2, an embankment, a dam, a dike (C.). 3, a causeway, a bridge (ಸೇತು, ವರಣ Hla., Mr. 416; ಸೇತು, ವಾರಣ, ಅಲಿ Si. 104, cf. 396). 4, a basin round the foot of a tree (ಅಲವಾಲ Sm. 89, C.); a basin or hollow made in the rice on one's plate, etc. for the reception of pepper

water, etc. (C.). 5, a pond (ಕುಣ್ಣೆ Sm. 36; ಕುಣ್ಣು 36, 89; My.). 6, a broom (T.; see ಕಸಗುಡಿಸಲುಕಟ್ಟೆ, ಚೀಪರಿ; a bundle, pack). 7, a formation (see ಸುಕ್ಕುಗಟ್ಟೆ). [ಉದಗ್ರ ಭೀಕರ ರಥಮುಟ್ಟು ದನ್ನಿ ಘಟಿಗಳ ಪೊಗಿಟ್ಟುಡೆ ಕಟ್ಟೆಗಟ್ಟಿದನ್ನಿರೆ ತಳದತ್ತ ರಾತಿ ಬಲಂ Ph. 3, 70; Ap. 4, 41 va.]. ನೀರ ಹರಿಯಲ್ ಈಯದೆ ಕಟ್ಟೆ ದ ಕಟ್ಟೆ (ಅಧಾರ); ನೀರ ನಡುವೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟೆ (ಸೇತು); ಮರದ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಉದಕವನ್ ಎಟವ ಕಟ್ಟೆ (ಅಲವಾಲ Nr.). ನೀರ ಕಟ್ಟೆ (ವೇಲೆ Si. 456). ಕಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟೆ ನೀರು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ, ಅಥವಾ ಚಿಕ್ಕ ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಂತ ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಕುಣ್ಣೆ (ವೇಶನ್ತ, ಪಲ್ಲು, ಅಲ್ಲುಸರಸ್ 91). ಅಂಗಕದೊಳಗೆ ಮಾಡಿದ ಕಟ್ಟೆ (ವಿಶದಿ G.). ಸುಂಕದ ಕಟ್ಟೆ (Si. 266). ಬಾಲರು ಕಟ್ಟಾಡುವ ಕಟ್ಟೆ (Ss. 74). ಮಕ್ಕಳು ಹೊಡೆಗೆ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು (B. 3, 80). ತನ್ನ ಮನೆಯ ಮುನ್ನ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಚಾಪೇ ಹಾಸಿಕೊಣ್ಣು, ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರವನ್ನು ಹಿಡುತ್ತಾ ಕೂತಿದ್ದನು (4, 183). see ಅಣೆಕಟ್ಟೆ.

ಕಟ್ಟೆ kaṭṭe. 2. the state of bamboos when they become old and sapless (ವಂಶವೃದ್ಧತ್ವ Sm. 89; Te. ಕಟ್ಟೆ, harsh, hard, dry; firewood; T. ಕಟ್ಟೆ, ಕಟಲ್, firewood; cf. ಕಟ್ಟೆಕು 2? ಗಣಗು?). ಬಿದಿರಿಗೆ ಕಟ್ಟೆ ಹಿಡಿಯತ, ಬಿದಿರು ಕಟ್ಟೆ ಹಾಯಿತು, [60 ವರ್ಷ ಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಬಿದಿರು ಕಟ್ಟೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ] (My.).

*ಕಟ್ಟೋಣ kaṭṭōṇa. = ಕಟ್ಟೆ. a building.

ಕಟ್ಟೆ kaṭṭa. 1. = ಕಟ್ಟೆ, etc. a building, an edifice (My.; Te.). see ಕಡಕಟ್ಟೆ.

ಕಟ್ಟೆ kaṭṭa. 2. flavour, savoury taste (S. Mhr.).

ಕಟ್ಟಲ kaṭṭhala. a small tree found in the north-west of India, the bark and seeds of which are used in medicine, and as aromatics; the fruit also is eaten; the common name is kāyaphal. (ಕಟಾಯ ಸಿವನೇ ಮರ Si. 131).

ಕಟ್ಟೆ kaṭṭe. dyspepsy (My.).

ಕಟ್ಟೆ kaṭṭe. = ಕಟ್ಟೆಲೆ, etc. (s. ಕಟ್ಟು 1). a weight (of stone or metal) used by goldsmiths and cinivāras (C.). ತೂಕದ ಪಡಿಕಟ್ಟೆ (ಕಾರ್ಪಿಕ Si. 329). ಕರ್ಪ ತೂಕದ ತಾಮ್ಮದ ಕಟ್ಟೆ (ಪಣ 329). 2, an established rule, order, or period (C.). ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾದ ಕಟ್ಟೆ (ವ್ರತ, ನಿಯಮ Si. 247). ಕಟ್ಟೆ ತುಮ್ಮಿದ ಮೇಲೆ ಚಣಮಾತ್ರವು (ಜೀವದಲ್ಲಿ) ಇರಲಿಲ್ಲ (Dp. 4). ಕಟ್ಟೆ ಯನ್ನು ಮೀಟಾ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಪರ್ಯಾಯ, ಅತಿಕ್ರಮ, etc. Si. 399). 3, a lawsuit, a case (C.). see ದಿನಗಟ್ಟೆ. — ಕಟ್ಟೆ ಕಲ್ಲು. stones used as weights (My.). — ಕಟ್ಟೆ ಚೀಲ. a bag for keeping the kaṭṭes and other things (C.).

ಕಟ್ಟಂಗ kaṭṭaṅga. the tree Calosanthus indica-BI.

ಕಟ್ಟರ kaṭṭara. contemptible.

ಕಠ kaṭha. N. of a sage, a pupil of Vaiśampāyana. 2, a note or simple sound. (R.).

ಕಠಾಣೆ kaṭhāṇi. another form of ಕಟ್ಟಾಣೆ. a necklace (My.; see s. ಕಟ್ಟು 3). ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಮುತ್ತಿನ ಕಠಾಣೆ (B. 4, 51).

ಕಠಾರಿ kaṭhāri. = ಕಟ್ಟಾರಿ. a kind of dagger. (C.; Bp. 61, 26, 32; Ss. 2, 79, 108). see ಹೊಂಗತಾರಿ.

ಕಠಿಂಬರ kaṭhimbāra. a kind of basil with small leaves, Ocimum sanctum Lin. see ಕಾಮುಕಸ್ತೂರಿ.

ಕಠಿಣ kaṭhina. = ಕಠಿಣ, Tbh. of ಕಠಿನ. hard, etc. (ಕತೋಣ G.).

ಕಠಿಣತೆ kaṭhinatē. Tbh. of ಕಠಿನತೆ. hardness, etc. (C. Bp. 47, 10; My.).

ಕಠಿಣತ್ವ kaṭhinatva. Tbh. of ಕಠಿನತ್ವ. (My.; ವೈಷಮ್ಯ G.).

ಕೆನ ಕಾಫಿನಾ. *hard; stiff; inflexible; solid; difficult; violent; severe; harsh; cruel* (ಕೆನೋರೆ, etc., ಬೆಟ್ಟದವ Mr. 228).

ಕೆನತೆ ಕಾಫಿನಾ. = ಕೆನತೆ. (My.).

ಕೆನತೆ ಕಾಫಿನಾ. *hardness, firmness; difficulty; severity; cruelty; intensity.* (My.).

ಕೆನತೆ ಕಾಫಿನಾ. *hard heart* (My.). 2, *hard-hearted, cruel, unkind.* (My.).

ಕೆನತೆ ಕಾಫಿನಾ. = ಕೆನತೆ. 2, *the bitter apple, Cucumis colocynthis* Lin. (ವಿಶಾಲ, ಬೆಟ್ಟದವ Mr. 133).

ಕೆನತೆ ಕಾಫಿನಾ. = ಕೆನತೆ, etc. (C.; B. 5, 127, 141, 142).

ಕೆನತೆ ಕಾಫಿನಾ. = ಕೆನತೆ. *hard; stiff; solid; sharp, piercing; severe; cruel* (ವಿಷ, ನಿಷ್ಕರ Nn. 11, o. rs. ನಿಷ್ಕರ, ನಿಷ್ಕರದ ನುಡಿ; ಕುಮುದ, ನಿಷ್ಕರ Nn. 29, o. r. ನಿಷ್ಕರನುಡಿ; see Mr. s. ಕೆನ). 2, *full, complete* (Sk.; see ಪೂರಿಗು).

ಕೆನತೆ ಕಾಫಿನಾ. *hardness, firmness; severity, rigour* (ಕೆನತೆ Cb.).

ಕೆನತೆ ಕಾಫಿನಾ. *unusually hard, severe, cruel, etc.* (J. 6, 7).

ಕಡೆ ಕಾಫಿನಾ. 1. *a debt* (ಮಣ, ಪರ್ಯಾಯದವನ, ಉದಾ ರ, ಸಾಲ Si. 299; C.; M.; Tu., T. ಕಡೆ, ಕಡೆ, ಕಡೆ). 2, *a loan* (of money, cloths, books, etc., and catables, C.). ಕಡೆ ಸಿಕ್ಕಿದುದಾದರೆ ಹಡಗ ನನಗಿರಲಿ! ಅನ್ನ. — ಕಡೆ ಹುಟ್ಟಿ, ಬಡವ ಕೆಟ್ಟ. — ಕಡೆಗ ಉಣ್ಣೋರೆ ಮನೆಗೆ ಕಡೆನ ಯಾರು ಕೊಟ್ಟರು? (Prvs.) ಈಯನು ಭವಿಗಲಿ ಕಡೆನ (Bp. 60, 15). ಕಡೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು ರುತ್ತೇನೆ (B. 4, 196). see ಕೆಂಯ್ಡ, ಮದಗಡ, ಮುಂಗಡ, etc. [deficiency. ಒನ್ನಟ ಕಡೆನ ಒನ್ನಟ ತಿದ್ದು ವವು Cv. 861]. — ಕಡೆಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. (Smd. 200). *to contract a debt; to borrow.* — ಕಡೆಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. = ಕಡೆಗೊಳ್. (Smd. 200). [—ಕಡೆಬಡ್ಡಿ. *giving loan on interest.* ಹಡೆದೊಡವ ವಸ್ತು ವನು ಮುಡ ಭಕ್ತರಿಗಲ್ಲದೆ ಕಡೆಬಡ್ಡಿಯ ಕೊಡಲಾಗದು Bv. 229]. — ಕಡೆ ಬೀಟು. *to fall into debt; to incur debt* (My.).

ಕಡೆ ಕಾಫಿನಾ. 2. = ಕಡೆ 2. (fr. ಕಡೆ 5). *a ferry, a ford* (My.; T. ಕಡೆ, a way).

ಕಡೆ ಕಾಫಿನಾ. 3. = ಕೆಟ 1, etc. — ಕಡೆಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. = ಕಡೆಗಣ್ಣು. (My.). — ಕಡೆ ತೇರಿಸು. *to relieve or save; to finish* (My.). — ಕಡೆ ತೇರು. = ಕಡೆ ತೇರು. *to reach the end; to be relieved (from distress), to be recovered (from disease); to be concluded or finished* (My.; Te.; T. ಕಡೆತ್ತೇಟು).

ಕಡೆ ಕಾಫಿನಾ. 4. = ಕಡೆ 4, ಕಯ್ 4. *churning.* (cf. Sk. ಮಜ). — ಕಡೆಗೋಲು. — ಕೋಲು. — ಕೋಲ್. *a churning stick* (ವೈಶಾಖ, ಮನ್ಯ, ಪಿಠರ, etc. Si. 323, 453; ವೈಶಾಖ, etc. Mr. 183; C.). — ಕಡೆ ಗೋಲುಬಳ್ಳಿ. *a scandent annual herb, native of South America, the love-apple plant, Lycopersicum esculentum* Mill. (Si. & Pl.). — ಕಡೆಗೋಲುಮಣ್ಣು. *a common grass, Panicum ciliare* Retz. (Z.). — ಕಡೆಗೋಲುಮರ. *the cross at the bottom of a churning stick* (My.). 2, *the tree Nauclea parviflora* Roxb. (Z.). — ಕಡೆಗೋಲುಹಗ್ಗ. *the churning string* (C.). — ಕಡೆಗೋಲುಹಡೆ. = ಕಡೆಗೋಲು ಮರ No. 1. (S. Mhr.).

ಕಡೆ ಕಾಫಿನಾ. 5. = ಕಡೆ 7. *cutting.* — ಕಡೆಕತ್ತಿ. *a chopper, a cleaver, a bill* (My.). — ಕಡೆಕತ್ತಿಕಾಯಿ or ಕಡೆಗತ್ತಿ ಅವರೆ the very large pod of the *Entada monastachya*, used as a vegetable (My.). — ಕಡೆಕತ್ತಿಕಾಯಿ ಬಳ್ಳಿ. *the creeper Entada monastachya* Dec.

(My.). — ಕಡೆಗತ್ತಿ. — ಕತ್ತಿ. *a small knife formed like a crescent with a hole at one end to put a string through* (S. Mhr.).

ಕಡೆ ಕಾಫಿನಾ. 6. P. p. of ಕಡೆ 3, in ಕಡೆಕೊಳ್ಳು. (C.).

ಕಡೆ ಕಾಫಿನಾ. 7. P. p. of ಕಡೆ 4, in ಕಡೆಕೊಳ್ಳು. (C.).

ಕಡೆ ಕಾಫಿನಾ. 8. P. p. of ಕಡೆ 6 or ಕಡೆ 3, in ಕಡೆಕೊಳ್ಳು. (C.).

ಕಡೆ ಕಾಫಿನಾ. 9. P. p. of ಕಡೆ 6, in ಕಡೆಕೊಳ್ಳು. (S. Mhr.).

ಕಡೆ ಕಾಫಿನಾ. 10. *an imitative sound.* — ಕಡೆಕಡ. *rep. the sound produced by the fall of a thunder-bolt* (S. Mhr.), or by the instrument called ಕಡೆಕಡ (C.; cf. Mhr. ಕಡೆಕಡ). — ಕಡೆಕಡನೆ. with *the sound of something hard (as a bone) when chewed* (B. 5, 243; this would refer it to ಕೆಟ 2; the term is not among the Kannada people in S. Mhr.). 2, with the sound produced by a windlass or wheel for raising water when in motion (My.). 3, with the sound produced by the feet in quick walking (see Prv. s. ಬೊಡಬೊಡನೆ). — ಕಡೆಕಡಲ್. *the sound produced by the fall of a thunder-bolt* (S. Mhr.).

ಕಡೆ ಕಾಫಿನಾ. 1. = ಕೆಟ 1, No. 1; ಕೆಟ 2. *dumb; ignorant, stupid.*

ಕಡೆ ಕಾಫಿನಾ. 2. Tbh. of ಕೆಟ. *a mat etc.* (Smd. 338, o. r. ತಡ = ತೆಟ).

ಕಡೆಕೆ ಕಾಫಿನಾ. = ಕಡೆಕೆ. *that cuts.* see ಮರಗಡೆ.

ಕಡೆಕೆ ಕಾಫಿನಾ. = ಕೆಟಕು, etc. (My.). 2, Tbh. of ಕೆಟಕೆ. *a bracelet.* see ಬಲಗಡೆ. — ಕಡೆಕೆಪಾತ್ರೆ. ಬಳೆ. = ಕಡೆಕೆಬಳೆ. (My.). — ಕಡೆಕೆಬಳೆ. *a bracelet with three points* (My.).

ಕಡೆಕೆ ಕಾಫಿನಾ. (fr. ಕಡೆ 5). *a kind of wicket or narrow passage (in walls or hedges, for the use of people only, My.).*

ಕಡೆಕು ಕಾಫಿನಾ. 1. *nice, beautiful, good, as a feast* (S. Mhr.; Mhr. ಕಡೆಕೆ).

ಕಡೆಕು ಕಾಫಿನಾ. 2. = ಕೆಟಕು, etc. (My.). see ಹತ್ತ ಕಡೆಕು.

ಕಡೆಗ ಕಾಫಿನಾ. Tbh. of ಕೆಟಕೆ *a bracelet* [ಅದರ್ಶಾನ್ವಯಿಗಿ ಬನ್ನಿ ನಿನ್ನೇ ನೆನ್ನೋಲೆಯ ಕಡೆಗಡೆವನೇ ನೋಡಿದವಾ Pb. 11, 123]; (Smd. 338; Smd. 72; ವಲಯ, ಕಮ್ಪು Nr.; ಕಮ್ಪು Si. 440; C.; T. ಕಡೆಗ, ಕಡೆಯ; Te. ಕಡಿಯ, ಕಡೆಮು; see Si. 219). see ಕಾಲ ಕಡೆಗ, ಕಾಲು-. ಬಡಿಗೆ ಯಲ್ಲದೆ ಚಿನ್ನ ಕಡೆಗವು ಆಗುವದೇನೋ? (Dp. 148). ಕಡೆಗ ಇದ್ದವಳು ಕಡೆಗೋಲು ಹಿಡಿಯಲಾಕಳೇ? (Prv.).

ಕಡೆಗಾ ಕಾಫಿನಾ. *a debtor* (My.).

ಕಡೆಗು ಕಾಫಿನಾ. 1. = ಕಡೆಗು 1 q. v., ಕಡೆಗು 1. *to become full of desire* (Te. ಕಡೆಗು, ಕಡೆಗು, ಕಣಗು, ಕಣಗು; to make haste). see Bp. 6, 2; 8, 11; 28, 53; 29, 10; 46, 51; 50, 23, 79.

ಕಡೆಗು ಕಾಫಿನಾ. 2. = ಕಡೆಗು 3. *a small channel issuing from a larger one and leading water e. g. to a plantain tree* (My.). see Prv. s. ಬಾಣಿ.

ಕಡೆಗು ಕಾಫಿನಾ. = ಕಡೆಗ, etc. (ಕೆಟಕೆ, ವಲಯ, ಬಳೆ Si. 219; only in Si.).

ಕಡೆಗರ ಕಾಫಿನಾ. *chaff, husk; the stalks of various sorts of pulse, etc.* (ಹೊಟ್ಟು G.).

ಕಡೆಗಾಯ್ತು kaṇṅaṅu-āyṭa. (Smd. 234). *a servant who has to attend to the wishes and whims of a king.* ಅದ್ವಿಯ ಗೂರ್ತಸುವನೆ ಆಯ್ತು ಅರಮನೆಯೊಳಗೆ ಪುಗುವ

ಪೊಣಮಡುವ ಝಳಮ್ಬಯ್ಯರ, ಸೂಜಾಯ್ಯರ, ಕಲ್ಲಾಯ್ಯರ, ಕಡಂಗಾಯ್ಯರ, ಅಚ್ಚುಳಾಯ್ಯರ ರಥಸಂ (234).

ಕಡಂಗು kaṇṅu. 1. (Smd. 48). = ಕಡಗು 1, etc. to be or become full of desire, ardour, eagerness, zeal, to be lusty, to be desirous of, to strive, to make efforts, etc. (ಚಿಕ್ಕಕ್ಕ, ಇಚ್ಛೆ Smd. Dh.; Sm. 84). [ಅನಿತಂ ತವ ಹೇಮರೇಣು ಗಳ್ಳರಸು ಕಡಂಗಿ ಪೊತ್ತು ನಡೆದತ್ತು Pb. 6, 32; Ap. 12, 34]; (Cpr. 5, 42). see Smd. 234; Abh. P. 11, 152; 13, 74; Grj. 1, 99; Bp. 14, 6; 50, 8; 53, 59; 61, 21; Rāv. 5, 82. 84. 123; 6, 11 va. (twice); 13. 84; 13, 86 va.; 13, 91; ಪೆರ್ಕಡಂಗು.

ಕಡಂಗು kaṇṅu. 2. desire, wish, etc. see ಕಡಂಗಾಯ್.

ಕಡಂಗು kaṇṅu. 3. = ಕಡಗು 2. a channel, a ditch, a trench (ಕುಲೈ Sm. 84; My.; T. ಕಿಡಂಗು, M. ಕಿಡಣ್ಣು); ಇ. ಕಡಿ 4? M., T., Tu. ಕಯ, ಕಟ, depth; a tank, a brook; see ಕಪ್ಪು 1; ಇ. Sk. ಗಡ, a ditch).

ಕಡಚೆ kaḍaḥ. the Sirissa tree, *Acacia speciosa* Willd. (St. & Pl.).

ಕಡಜ kaḍja. = ಕಣಜ. a wasp, a hornet. (ಗನ್ನೋಲಿ, ವಡೆ Nr.; My.). ಇ. ಹೆಗ್ಗಡಜ.

ಕಡಜೀರಿಗೆ kaḍajirige. = ಕಜೀರಿಗೆ. — ಕಡಜೀರಿಗೆಹುಟ. = ಕಡಜ (C.).

ಕಡತೆ kaḍata. 1. = ಕಡಿತೆ 1. cutting; biting, bite (as of insects); itching; gripe (in the intestines, see ಹೊಟ್ಟೆ-); a cut; an incision, a notch (C.). ಕಾಳಗದೊಳಗೆ ಕಡತೆ ಹತ್ತಿ (B. 3, 124). ಅಡಜಲ್ಲಿ ಕಡತವೂ ಗುಣ್ಣು ನಾಟುವದಿಲ್ಲ (4, 47). ಕತ್ತಿಯ ಕಡತಗಲೂ ಭಾರೆಯ ಗಾಯಗಲೂ (5, 56). ಅಡಕ್ಕೆ ಕತ್ತಿಯ ಕಡತವೂ ಗುಣ್ಣುಗಳೂ ಹತ್ತುವದಿಲ್ಲ (5, 250).

ಕಡತೆ kaḍata. 2. = ಕಡಿತೆ 2. a book made of folded cloth which is covered with charcoal paste, on which accounts and memorandums are written with baḷapa (C.; Te. ಕಡತ, ಕಡಿತ, ಕಣತ; T. ಕಡಿತ್ತ).

ಕಡದು kaḍadu. 1. = ಕಡೆದು. P. p. of ಕಡೆ 3. (C.).

ಕಡದು kaḍadu. 2. = ಕಡೆದು. P. p. of ಕಡೆ 5. (My.).

ಕಡದು kaḍadu. 3. = ಕಡಿದು. P. p. of ಕಡಿ 4. (B. 5, 32; C.).

ಕಡದು kaḍadu. 4. = ಕಡಿದು. P. p. of ಕಡಿ 3. (My.).

ಕಡದು kaḍadu. 5. (fr. ಕಡಿ 4). that which is steep: steepness (as of a hill, My.); that which is vertical or upright: the upright position of the handle of a hoe, the pole of a plough, etc. (My.).

ಕಡದು kaḍadu. 6. = ಕಡಿದು, etc. the state of being hard, rough or severe, as that of a word; that of being strong, hard or firm, as that of an iron article, etc. (My.). — ಕಡದಾಳು. — ಅಳು. a strong man (My.). — ಕಡದುಳ್ಳನ. — ಉಳ್ಳನ. = ಕಡದಾಳು. (My.).

ಕಡದುಗಾಣ kaḍadu-gāṇa. a powerful man (My.). 2, a man who is harsh or severe (My.).

ಕಡನೆ kaḍane. N. of a plant. see ಕಾಡ ಕಡನೆಗಿಡ.

ಕಡನ್ನು kaḍannu. = ಕಡನ್ನು ಟುತೆ. a wasp, a hornet (Smd. 48; Te. ಕಡುದುರು, ಕಣುದುರು; M. ಕಡನ್ನಲ್, ಕಡುನ್ನಲ್).

ಕಡನ್ನು ಟುತೆ kaḍannuṭe. = ಕಡನ್ನು ಟು. ತುಮ್ಮ ಪೀರ್ವಪೊಲ್ ಪಂ ಪೀರ್ವಪುಡೇ ಕಡನ್ನು ಟುತೆ ನವ್ಯಾ ಮೋದಮಂ ಪೂಗಲೊಳ್? (Jiv. 1, 13).

ಕಡಬ kaḍaba. = ಕಡಬೆ, (ಕಡವೆ), ಕಡವು, ಕಡವೆ q. v., ಕಡಹ 2. a species of deer (ಕುರಂಗ, ಕಮಲ Si. 455). ಇ. ಕಡಿತಿ; a kind of bison.

ಕಡಬು kaḍabu. = ಕಡುಬು, ಕಡುಮ್ಮ. a kind of cake boiled in steam (C.; in My. the same as ಇಡ್ಡೆಗೆ, q. v.; Te. ಕುಡುಮು; ಮೋದಕ G.). see ಪುಡಿಗಡಬು, ಪುರಿಗಡುಬು. — ಕಡ ಬಿನ ಕಾಳಗ. a quarrel about the kaḍabus that are distributed at temples among pūjāris, etc. on the ēkādaśī (My.).

ಕಡಬೆ kaḍabe. = ಕಡಬ, etc. a kind of deer (ಕಡವೆ G.).

ಕಡಮೆ kaḍame. (fr. ಕಡಿ 4, or ಕಲು 1). = ಕಡಿಮೆ. deficiency; want, defect; inferiority; less; rest, remainder (C.; Te.; ಕಯ, ಕಯಕ್ಕು, diminution; deficiency; ಇ. ಕಟಲ್ 1). ಕಡಮೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವದು (ಸಮ, ಸರ್ವ, ಅಶೇಷ, etc. Si. 371). ಹದಿ ನಾಟು ವರುಷಗಳಿಗೆ ಕಡಮೆ ಆದ ವಯಸ್ಸು (195). ಮುದಿತನದಿನ್ನ ಜರ್ಮ ದೊಳಗೆ ರಕ್ತ ಮಾಂಸಗಳ ಸತ್ಯ ಕಡಮೆ ಆಗಿ ಜೋಲು ಬಿದ್ದ ಗಳಿಗೆಜರ್ಮ ವುಳ್ಳವನು (ವರಿನ 197). ಮನ್ನಿಗಿನ್ನಲೂ ಕಡಮೆ ಆಗಿರುವ ಬೇಜೋಬ್ಬ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷನಾದ ಅಲೋಚನಾಧಿಕಾರಿ (ಕರ್ಮಸಚಿವ 257). ಜಾತ್ಯಾಚಾರ ಗುಣಾದಿಗಳಿನ್ನ ಕಡಮೆ ಆದನ್ನಾ ಅಧಮನು (368). ತೂಕದ ಕಡಮೆ; ಜಾತಿಯ ಕಡಮೆ (C.).

ಕಡಮ್ಮ kaḍamba. = ಕಡವೆ 1, ಕಡವಲ್, ಕಡವಲ, ಕಡವಾಲ, ಕಡವು, ಕಡ ವೊಡ, ಕಡಹ, ಕಡಮ್ಮ, ಕರಮ್ಮ 1, ಕಲಮ್ಮ, ಕಲಮ್ಮ. a tree with orange-coloured fragrant blossoms and with projecting antherae like the bristles of a hedge-hog, *Nauclea cadamba* Roxb. (T.; M. ಕಡಮ್ಮ; Te. ಕಡಾಮಿ, ಕಡಿಮಿ). ಕಡಮ್ಮದ ದುಮ್ಮ (ಕಡವು Kk. 70, o. r. ಕಡಮ್ಮ-). 2, the stalk of a pootherb (ದೇಣ್ಣು G.).

***ಕಡಮ್ಮ kaḍamma.** = ಕಡಬ. a kind of bison.

ಕಡಯ kaḍaya. = ಕಡಗ. a bracelet. (Rāv. 13, 59 va.; My.).

ಕಡಯಿಸು kaḍayisu. 1. to cause to churn, to have churned (My.). ಕಡಯಿಸಿದಂ ಸುರರಿನ್ ಅಸುರರಿಂ ಪಾಲ್ಗಡಲಂ (Smd. 273).

ಕಡಯಿಸು kaḍayisu. 2. = ಕಡಸು 1. to cause to pass, etc. (My.).

ಕಡಲ್ kaḍal. 1. (fr. ಕಡು 1). = ಕಲ್ 4. that is firm: a stone, a rock; an impediment (in the middle of a stream). ಹೊನಲನ್ ಇಬ್ಬಗೆ ಮಾಡುವ ಕಡಲು (ಕೂಪಕ ವಿದಾರಕ Nr.).

ಕಡಲ್ kaḍal. 2. (Smd. 27). ಕಡಲು. the sea; an ocean (ಶರಣಿಧಿ Ct. II, 33; ಜಲಧಿ, ಮುನ್ನೀರ್ Sm. 36; My.; T., Tu.; Te. ಕಡಲು, ಕಡಲಿ; ಇ. the terms s. ಕಡೆ?). [ನೆತ್ತರ ಕಡಲೊಳಗಣ ಜಿಗುಳೆ ಬಳೆನೆ ತೊಡೊಳೆ ಬಳೆದಂ Pb. 1, 46; Ap. 4, 41 va.]. ಎಚ್ಚಡಲ್ (Smd. 225). ಕಡಲ್ ಉಡುಗಿಯಾದ ಪೊಡವಿಯೊಳ್ (11. 12, o. r. ಉಡಿಗಿ). ಆ ಮುನೀಶ್ವರಂ ಶಾಸ್ತ್ರರಸದ ಕಡಲ ಪೋಲ್ ಇದಂ (251; see also 210). ಕಡಲು (ಸಮುದ್ರ, ಅಬ್ಬಿ, ಉದಧಿ, ಸಿನ್ನು, ಸಾಗರ, etc. Si. 80). ಹಾಲಿನ ಕಡಲು, ಉಪ್ಪಿನೀರಿನ ಕಡಲು, ಮೊಸರಿನ ಕಡಲು, ಹೆಣ್ಣದ ಕಡಲು (ಕ್ರೀ ರೋದ, ಲವಣೋದ, ದಧ್ನು, ಸುರೋದ 81). ಕಡಲಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಉಪ್ಪು (ಅಕ್ಟೀಬ, ವರಿ 311). ಕಡಲುಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ವಾಯದ ತಡೆ (456). see ಅಗ್ಗಡಲ್, ಇಂಗಡಲ್, ಕಿಟ್ಟಡಲ್, ನಡುಗಡಲ್, ಪಡುಗಡಲ್, ಪಾ

ಲೃಡಲ್, ಸವಿಗಡಲ್, ಸುತ್ತುಂಗಡಲ್; Bh. 1, 19, 18; Rāv. 6, 11; 6, 11 va.; J. 6, 3, 9; 13, 10; 18, 7; C. Bp. 2, 3. — ಕಡಲ ಕುವರಿ. Lakṣmī (My.). — ಕಡಲಣುಗ. — ಅಣುಗ. the moon (My.). — ಕಡಲ ನಾಲಗೆ. cuttle-fish bone (ಸಮುದ್ರಫೇನ, ದಿಣ್ಡೇರ, ಅಬ್ಬಿ ಕಳ, ಫೇನ Nr.). — ಕಡಲ ನಾಲಗೆ. = ಕಡಲ ನಾಲಗೆ. (ವಾರಿಫೇನ Mr. 144). — ಕಡಲ ಪಯಣ. a sea-voyage (B. 4, 188; My.). — ಕಡಲಿಡು. — ಇಡು. to form an ocean (as tears do, J. 19, 30; 32, 52). — ಕಡಲುದರೆ. — ತೆರೆ. a wave of the sea (Bp. 37, 25). — ಕಡಲೂರಿ. — ಉರಿ. the sea-fire, submarine fire (ಮುನ್ನೀರ್ಗಿಚ್ಚು, ಬಡಬಾನಲ Ct. II, 118). [ಕಡಲೂರಿ ಯನ್ನ ಕಾಲ ಘನ ಗರ್ಜನೆಯನ್ನ ಸಮಸ್ತ ದಿಕ್ಪಟಂ ಪಿಡುಗುವಿನಂ Pb. 13, 33]. — ಕಡಲಿ ಚ್ಚು. — ಕಿಚ್ಚು. = ಕಡಲೂರಿ. (ಬಡಬಾನ್ನ Sm. 12).

ಕಡಲೆ kaḍale. = ಕಡ್ಲೆ. the Bengal gram or chicken-pea, Cicer arietinum Lin. (ಚಣಕ, ಹರಿಮನ್ತ ಕ Nr.; ಬಣ್ಣ ಕ Mr. 373; ಉತ್ಕಲಿಕೆ, ಚಣಂ ಗ Nn. 102; C.; Tu., M.; T. ಕಡಲ್ಯೆ). ಪುಲ್ಲಾಯೆನ್ನು, ಉದ್ಭವ ಕಡಲೆ ತೋವರಿ ಗೋದುವೆ ಹೆಸರು ಮೊದಲಾದುವನ್ನ ಇಕ್ಕಿ ಅಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ (Smd. I). (ದುಷ್ಯವಿತೆಯನ್) ಓದಿವೊಡೆ, ಕಲ್ಲ ಮಾಲೆಯು ನಾದಂ; ಕಬ್ಬುನದ ಕಡಲೆ, ವಾದಿಸೆ ರಸಮಂ (Grj. 1, 22). ಆ ಕೀಟು ಗೊರವಂ ಮೆಲುತ್ತ ಕೊಟ್ಟಿ ಎಂಜಲ ಕಡಲೆ (Bp. 37, 67). see ನೆಲ. — ಕಡಲೆಬೇಳೆ. split kaḍale (C.). — ಕಡಲೆಮಸಾಲೆ. parched kaḍale mixed with various ingredients (C.). — ಕಡಲೆ ಹುಳಿ. juice extracted from the green pulse and the leaves of the plant (C.).

ಕಡವ kaḍava. = ಕಡಬ, etc. a kind of deer (ಗಣ್ಡವುತ Mr. 160).

ಕಡವ kaḍava. 1. = ಕಡವ್ವು, etc. a kind of tree (ಕಡವ್ವುದ್ರುಮ Sm. 25; My.; ಕಡವಾಲದ ಮರ G.).

ಕಡವ kaḍava. 2. a horse or stallion (S. Mhr.; H.). ಛ. ಕಣಬ?

ಕಡವರ kaḍavara. 1. = ಕಸವರ. gold (ಕಸವರ, ಸೊನ್ನೆ, ಚೆನ್ನೊನ್, ಮಿಘುನಿಶ್ಚಿ. 68; Sk. ಕರ್ಬೂರ, ಕರ್ಬೂರ, gold; ಛ. ಕಡಾರ & ಕಲ; ಕಡೆ 2?). ಕಡವರದ ಇರವೊ? (Bp. 1, 39; see also 23, 33; 30, 21; J. 28, 54).

ಕಡವರ kaḍavara. 2. a treasure (ಬಯ್ಯೆ Ct. I, 8, o. r. ಬಯಕೆ; ಬಯಕೆ II, 21; ನಿಧಾನ II, 83; ಬಯಕೆ, ನಿಧಾನ ಸ.). [ತೆಗೆಯ ಬಹುದೆ ಕಡವರ ದರಿವಂಗೆ? Bv. 267; Cv. 1400].

ಕಡವಲ್ kaḍaval. ಕಡವಲು. = ಕಡವಲ. a kind of tree (My.).

ಕಡವಲ kaḍavala. = ಕಡವಾಲ, etc. (ಕಡವಮರ G.; C.).

ಕಡವಸ kaḍavasa. (-ಪಸ?). = ಕಡಾಸು. a skin (to sit or lie on, or to put on like a cloth, ತೋಲ್, ತೊವಲ್, ಸಮ್ಮ Sm. 32; ತೋಲ್ 106; Te. ಕಡವಸ, ಕಲವಸ, ಕಳಾಸ; Mhr. ಕಡಾಸನೆ). ಜಡೆಯ ಕಟ್ಟಲು ಬಹುದು, ಕಡವಸದಿನ್ ಉಡ ಬಹುದು, ಬಿಡದೆ ದೇಗುಲದಲಿರ ಬಹುದು, ಕರಣವ ತಡೆಯುವದು ಅರಿದು! (Sp.).

ಕಡವಳ್ kaḍavaḷ. a deity, god (T. ಕಡವಳ್, ಕಡವಳ್). — ಕಡವಳ ನಮ್ಮಿ. N. (Bp. 9, 36; 27, 7; T.).

ಕಡವಾಲಿ kaḍavāli. = ಕಡವ್ವು, etc. (ಕಡವ, ಕಡವ್ವು, ಹಲಿಪ್ರಿಯ G.).

ಕಡವು kaḍavu. 1. = ಕಡಬ, etc. a species of deer. (ವಿಶಿ ನಾಶ್ Mr. 160). [ತಡಂ ಮೆಟ್ಟಿ ಮೆಟ್ಟಿ ಪರಿವ ಕಡವಿನ ಕಾಡೆಮ್ಮೆಯ ಮರೆಯ ಪಿಣ್ಣ ಗಳುಮಂ Pb. 5, 48 va.].

*ಕಡವು kaḍavu. 2. = ಕಡೆ 2. a ferry, a ford etc. Prv. ಕಡವು ದಾಟಿದ ಮೇಲೆ ಅಮ್ಮಿಗರ ಮಿಣ್ಣ.

ಕಡವು kaḍavu. = ಕಡವ್ವು, etc. (ಕಡವ್ವುದ ದ್ರುಮ Kk. 70; ಕಲಮ್ಮು Mr. 115) see Abb. P. 11, 56; Grj. 9, 32; Rāv. 8, 122.

ಕಡವೆ kaḍave. = ಕಡಬ, etc. an elk (C.; Te. ಕಡವ್ವು; T. ಕಡವ್ವು, ಕಡವ್ವು; M. ಕಡಮಾನ್; Tu. ಕಡಮ); the Indian stag, Rusa aristotelis (Gz.).

ಕಡವೊಡ kaḍavoḍa. = ಕಡವ್ವು, etc. (Rāv. 5, 58).

ಕಡಸಿಗೆ kaḍasiḡe. = ಕಡಸೀಗೆ. (C.).

ಕಡಸೀಗೆ kaḍasiḡe. N. of a plant (ಶೃಂಗ Mr. 150; My.).

ಕಡಸು kaḍasu. 1. = ಕಡೆಯಸು 2. to cause to pass. (My.).

ಕಡಸು kaḍasu. 2. a young cow or buffalo, that has not yet calved (My.; T. ಕಡಾರ, M. ಕಡಚ್ಚಿ). see ಕಟ್ಟುಗಡಸು.

ಕಡಹ kaḍaha. 1. churning (Rām. 1, 1, 3).

ಕಡಹ kaḍaha. 2. = ಕಡಬ, etc. ಗಾಳಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ನಡಿಯುವ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳ ಹುಲ್ಲೆ (ವಾಯುಮ್ಗುಗ, ವಾತಪ್ರಮಿ, ವಾತಮ್ಗುಗ); ಇದು ಕಡಹದ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಭೇದವು (Si. 168). ದೊಡ್ಡ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕಪ್ಪಾದ ಮುಂಗಾಲುಗಳುಳ್ಳ ಕಡಹ (ಕನ್ನಡಿ 169).

ಕಡಹ kaḍaha. = ಕಡವ್ವು, etc. (My.; ಕಡವಲ G.). ಕಡಹದ ಗಿಡ (ನೀಪ, ಪ್ರಿಯಕ, ಕಡವ್ವು, ಹಲಿಪ್ರಿಯ), ಈಚಲ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮಜಾತಿ, ದೇವಯೋಗ್ಯವಾದ ಈಚಲುಮರ (Si. 131).

ಕಡಾ kaḍā. = ಕಟಾ. (ಛ. Mhr. ಕಡಾ). — ಕಡಾಕಡಿ. reit. = ಕಟಾಕಟಿ. strictness, exactness, accuracy (used with regard to truth, weighing, etc., C.). — ಕಡಾಕೋಡು. reit. strength, firmness (as that of utensils, the body, etc., My.; ಛ. Mhr. ಕಡಾಕೋಟಿ, ಕಡೀಕೋಟಿ).

ಕಡಾಣೆ kaḍāṇi. = ಕಡಿಯಣ, etc. the bit of a bridle; the pin of the axle of a cart (My.). ಬಾಯಿಕಡಾಣೆ (ಕವಿಕೆ, ಖಲೀನ, ಲಗಾಂ Si. 274). see Si. 276, 277.

ಕಡಾಯ kaḍāya. = ಕಡಾಯ, etc. (C.).

ಕಡಾಯಿ kaḍāyi. Tbh. of ಕಟಾಹ. a large, round boiler of copper, bell-metal, or iron (C.; ಕಳಸಿಗೆ, ಭ್ರಾಪ್ಪ G.; T. ಕಡಾರ, M. ಕಡಾರ).

ಕಡಾಯಿಸು kaḍāyisu. 1. = ಜಡಾಯಿಸು, ಜಡಾಯಿಸು. to fasten tightly; to ram, as a gun; to drive in, as a nail, etc. (R.; T. ಕಡಾಜು, ಕಡಾವು, ಕಡವು, ಜಡಾಯಿಸು; M. ಕಡಾವು; Mhr. ಕಡಸಣೇಂ).

ಕಡಾಯಿಸು kaḍāyisu. 2. to emit or create a loud sound (ಸಪ್ತಳ ಮಾಡು G.; Mhr. ಕಡಕಾನಣೇಂ, to storm at, roar at, in scolding, etc.).

ಕಡಾರ kaḍāra. launy (ಕಡ್ರು, ಪಿಂಗಲ, ನಸುಗೆಮ್ಮು Mr. 443).

ಕಡಾವಿಗೆ kaḍāviḡe. wooden shoes (C.; ಹಾವುಗೆ Cb.; Mhr. ಖಡವಾ).

ಕಡಾವು kaḍāvu. = ಕಡಾವಿಗೆ. (My.).

ಕಡಾಸ kaḍāsa. the state of being torn, as a cloth (S. Mhr.). 2. = ಕಳಾಸ, a bag (My.; H.).

ಕಡಾಸು kaḍāsu. = ಕಡವಸ, q. v. (My.). a skin ಎದ್ದಾಳೆ, ಜೋಗಿ? ಅನ್ನರೆ ಕಡಾಸು ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ (Prv.).

ಕಡಿ kaḍi. 1. = ಕಡು 1, etc. hardness, intensity (T., M. ಕಡಿ; Te. ಗಡಿ, big, stout; ಕಡಿದಿ, great, large, strong; extreme). — ಕಡಿಕೋಪ. = ಕಡುಗೋಪ. (My.). = ಕಡಿಗಣ್ಣು. = ಕಗ್ಗಣ್ಣು, ಕಡುಗಣ್ಣು. (My.). — ಕಡಿಗಣ್ಣು. extreme danger (My.). — ಕಡಿಸುಡಿ. a harsh, cruel word (My.). — ಕಡಿಯಂ. — ಅಂ 3 (Smd. 184, o. r. ಕರಿಯಂ). a strong, etc., man (T.; a harsh, severe man). — ಕಡಿ ಹುರಿ. = ಕಟ್ಟುಹುರಿ twain that curls upon much twisting s. ಕಟ್ಟು 1. (My.).

ಕಡಿ kaḍi. 2. = ಕಟಿ 1, etc. end, corner, etc. (S. Mhr.).

ಕಡಿ kaḍi. 3. to bite; to bite off, as a piece of bread; to sting, as a bee or scorpion; to bite, as a snake; to itch, as the body; to pain, as the stomach; to gnash, as the teeth; to chew (ದನ್ನದಿಂ ಕಡಿ, ಕಚು Sm. 86; ಚರ್ವಣ 92; C.; T., M.; Tu. ಕಡೆ, ಕಡೆ; Te. ಕಟಚು, ಕಟುಚು; T. also ಕಟು). [ಕಡಿನ ಕಟ್ಟಿಮುಗುಳುಮದಾನೆಡೆಯನುರಿಸುವುದೊ Ap. 5, 13]. P. ps. ಕಡ, ಕಡದು, ಕಡಿದು. ಜೇನ ನೋಣಗಳು ಮೆಯ್ಯೆ ಎಲ್ಲಾ ದರೂ ಕಡಿದವೇನು? (B. 1, 9). ಹೊಟ್ಟೆ ಕಡಿಯುವಾಗ ಔಷಧವೆನ್ನು ಕಟು ಕೆಯನ್ನು ತಿನ್ನು (3, 40). ಪಲ್ಲು ಕಡಿ (ಪಲ್ಲು G.). ಇನಿತಿನಿತ್ತಾಗಲು ಇಕ್ಕುವ ಕಡಿದಡೆ ಅಗ್ಗದ ಮಧುರಮ್ ಆಗದೆ? (Bp. 22, 66). see Prv. 2. ಮೆಟ್ಟು 1.

ಕಡಿ kaḍi. 4. to cut; to hack; to chop; to cut down, to fell; to cut off; to dig, as a well, a ditch, etc.; to beat or pull, as the strings of a guitar (ಖಣ್ಣನ Sm. Dh.; Sm. 92; C.; ಹಳಚು G.; Tu. ಕಡ್ಡು). [ಶರಪಣತಿಯಂ ತಾಂ ತೋರ್ಪನೆನಗುತಿರದನ್ನ ನಿತುಮನೋಡನೆ ಕಡಿದನೆಡೆಯೊಳೆ ಚಿತ್ರಂ Pb 12, 63; Ap. 6, 76 va.]. P. ps. ಕಡ, ಕಡದು, ಕಡಿ, ಕಡಿದು (Sm. 224). ಪಟುವಂ ಕಡಿದಂ (156). ಕೊಡಲಿಯಂ ಕಡಿದಂ (157). ಕಡಿನ ಕತ್ತಿಗೆ (ಕೃಪಾಣೆ, ಲಾನಕರ್ತರಿ Hli.). ಕಡಿಯಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಫಿನ್ನ, ಫಾಚ, ಲಾನ, ಕೃತ್ತ, ದಾಕ, ದಿತ, ಫಿತ್ತ, ವೃತ್ತ Nr.; ದಾರಿತ, ಫಿನ್ನ, etc. Si. 382). ಕಡಿ ವುದು (ವರ್ಧನ, ಫೇದನ Nr.). ಮರವನ್ನು ಕಡಿಯುವ ಉಳಿ (ವೃಕ್ಷಾದನ, etc.), ಕಲ್ಲು ಕಡಿಯುವ ಉಳಿ (ಟಿಂಕ, etc. Si. 345). ಕಡಿದ ಮರ (ಫಿನ್ನ ಕುಜಾತ Nn. 12). ಕಡವುತ (Bp. 13, 2). ಅಡೆನ್ನರೆ ಅಡದು ಅದು; ಅಡ ಮರನ್ ನಿಜುವದು, ಕೊಡದೆ ಕೊಂಕಿ ನಡೆಯುವದು; ಕಡಿದರೆ ಅದು ಬಾಡದು (a guitar-string, Sp.). ಪೊಡವಿ ಕಡಿಯದೆ ಬೆಳೆಯ ನೆಡುವುದೇನೋ? (Dp. 148). ಕಟ್ಟುಗರ ಸೋಗೇ ಕಡಿದು (B. 3, 45). ಕನ್ನಕವನ್ನು ಕಡಿದು (5, 105). ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿದಾಗ ಬಾವೀ ಕಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರು. — ಕಡಿ ದವನ ಪಾಪ ಬಿಡ್ಣಾ ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಉಣ್ಣೇ? (Prv.). see Bp. 20, 14; 34, 33; 52, 35; 53, 56; 55, 16; 60, 50. 57; Bh. 1, 8, 31; J. 4, 23. 44; 10, 36; ತಡೆಗಡಿ, ತಲೆಗಡಿ. — ಕಡವಾಟಿ. — ಅಟಿ. mutual cutting or slaying; frequently: altercation, wrangling (C.). — ಕಡದಾಡು. ಅಡು. to cut, or cut down, mutually; to fight, to wrangle (C.; B. 5, 32). — ಕಡಿದಾಡು. = ಕಡದಾಡು. (My.; G. 110).

ಕಡಿ kaḍi. 5. = ಕಡಿದು P. p. of ಕಡಿ 4. ಕಡಿ ಕಡಿದು (= ಕಡಿದು ಕಡಿದು, Bp. 30, 4. 21; 39, 34; 45, 28; J. 12, 38). [ಶರಮನಿದಂ ಕಡಿಕಡಿ ಮುಡಿದೆರಡೆರಡನ್ನ ತಟಾದು Ap. 12, 102].

ಕಡಿ kaḍi. 6. = ಕಡಿ 3, q. v. to churn (S. Mhr.).

ಕಡಿ kaḍi. 7. = ಕಡ 5. cutting; a cut, a portion severed or cut off; a chip, a piece; a bit; a potsherd (ಶಕಲ Sm. Dh.; Sm. 92; Bh. 8, 23, 42; Cpr. 5, 39 va.). — ಕಡಿಕಡಿ. rép. cuts and fragments. — ಕಡಿಕಡಿ ಅಗು. (Bp. 24, 83; 52, 34; 53, 69). — ಕಡಿಕಡಿ ಮಾಡು. (Bp. 39, 33). — ಕಡಿಕಣ್ಣ. cuts and pieces (Abh. P. 3, 60; 13, 45. 78. 96. 108; Rām. 3, 6, 16). — ಕಡಿ ಕಣ್ಣು ಮಾಡು. (Bp. 58, 25). [—ಕಡಿಕೆಯ್. to cut into piece. ವರೂ ಥೆ ತುರಂಗಮಂಗಳಂ ತುರಿಪದೆ ತಾನೆ ಹೋದಿಸುತುಮಾರ್ಸುತುಂ ಕಡಿ ಕೆಯ್ತು ಕಾದೆ Pb. 12, 206]. — ಕಡಿಕೊಮ್ಮು. a cut branch (Abh. P. 13, 108). — ಕಡಿಗಡಿ. — ಕಡಿ. a cut-off piece. — ಕಡಿಗಡಿಯ. — ಅ 3. one who is a cut-off piece (Abh. P. 15, 60). — ಕಡಿಗಿಯ್. to cut in two (J. 22, 32). — ಕಡಿಗೊಮ್ಮುಗೊಳ್. — ಕೊಮ್ಮು — ಕೊಳ್. to lay hold of cut-off pieces of branches (Cpr. 5, 64 va.). — ಕಡಿಮೆಟ್ಟು.

the impression of a horse's hoof (My.). — ಕಡಿಯಕ್ಕ. — ಅಕ್ಕ. rice broken from brittleness (My.). see Prv. s. ಪಡಿ 4. — ಕಡಿವಡೆ. — ಪಡಿ. to receive a cut; to be cut off. ಕಡಿವಡೆದ ತೋರ್ಣ್ (Rév. 5, 120 va.). ಕಡಿವಡೆದ ಎಳವಳ್ಳಿ (13, 104 va.). see Bp. 11, 51; 19, 30; 49, 21; 54, 6; J. 12, 44; 22, 33; V. 14, 46. — ಕಡಿವಾಗ. — ಬಾಗ. portions cut off (Bh. 3, 17, 38). — ಕಡಿವೆಣ್ಣು. — ವೆಣ್ಣು. cutting to generate; to be cut (Rév. 9, 22). — ಕಡಿವೋಗು. — ವೋಗು. to be cut off (Abh. P. 13, 69. 89; Rév. 5, 119).

ಕಡಿ kaḍi. 8. curds mixed with salt, chillies, mustard, etc., and some rice-flour, boiled and seasoned (My.).

ಕಡಿ kaḍi. 9. an oblong roll of cotton thread (S. Mhr.; Mhr. ಕಡಿ; T. ಕಟು, a hank).

ಕಡಿ kaḍi. a fold of skin over the navel (S. Mhr.; ವಲಿ G.; Mhr. ಖಡಿ, an eminence, a little hill).

ಕಡಿಕೆ kaḍika. = ಕಟಿಕ, etc. a butcher. see ಕೊಲೆಗಡಿಕೆ.

ಕಡಿಕು kaḍiku. 1. = ಕಡುಕು 1, etc. a cut, a chip, a piece (ಫಿತ್ತ, ಶಕಲ, ಖಣ್ಣ Nr., o. r. ಕಡುಕು); etc.

ಕಡಿಕು kaḍiku. 2. = ಕಟಿಕು. to break (J. 11, 17).

ಕಡಿಗೆ kaḍiga. = ಕಡಿಕ, etc. see ಕಡುಗಡಿಗೆ, ಕೊಲೆಗಡಿಗೆ.

ಕಡಿತೆ kaḍi-ta. 1. = ಕಡತ 1. cutting etc., (Sm. 247); [ಕಡಿ ತಮಿಕ್ಕದನ್ನಿ ದ್ವ ಸಮಚತುರಶ್ರಂ Pb. 9, 104 va.]. see Rām. 6, 47, 30; 6, 51, 19; ಮೆಯ್ಯು ದಿತ.

ಕಡಿತೆ kaḍita. 2. = ಕಡತ 2. a book made of cloth etc. (ಅಮ್ಬರಿ Mr. 359; My.).

ಕಡಿತೆಕಾಣ kaḍita-kāra. one who cuts or hews (Bh. 6, 4, 107).

ಕಡಿತಲೆ kaḍitale. 1. a leather-shield (Abh. P. 4, 9; 7, 57; 13, 54; Bh. 6, 4, 35).

*ಕಡಿತಲೆ kaḍitale. 2. a kind of long sword. ಸುತ್ತಿಪಾದ್ ಕಾಲ್ಗಾ ಪಿನ ಕಡಿತಲೆಯ Pb. 3, 55 va.

ಕಡಿತಲೆಕಾಣ kaḍitale-gāra. = ಕಡಿತಲೆಗಾಣ. (Abh. P. 7, 57; 13, 53; 13, 54 va.).

ಕಡಿತಲೆಗಾಣ kaḍitale-kāra. a soldier armed with a shield (ಚರ್ಮ, ಫಲಕಪಾಣೆ Nr.).

ಕಡಿತೆ kaḍiti. = ಗಣಜೆ. a kind of deer (ಗೋಕರ್ಣ Si. 169; Te. ಕಡಜು, ಕಡಂಜು, ಕಡತಿ, a kind of deer; ಕಡತಿ, ಕಣತಿ, an elk; ಕಣಜು, the deer called Sāmba). cf. ಕಡಬ.

ಕಡಿದು kaḍidu. = ಕಡದು 6, ಕಡು 1, etc. (Sm. 95. 96). that is great, firm, strong, etc. it becomes ಕಟ್ಟು (214. 215) or ಕಡು (215), or ಕಡಿ (see ಕಡಿಯಂ). ಕಡಿದಾದ ಅಶ್ವರ್ಯಂ (ಕಟ್ಟಿಚ್ಚರಿ 69 Cm.). cf. ಕಣ್ಣಿತ. see ಕಡುಗಡಿದು.

ಕಡಿಪು kaḍipu. = ಕಡುಪು, ಕಡುಹು. vehemence, etc. (Abh. P. 13, 74).

ಕಡಿಮೆ kaḍime. = ಕಡಮೆ. (C.; Te.). see B. 4, 12. 95. 128; Si. 351. ಮನ್ನ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ತನ್ನಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ (Prv.). see Prvs. 2. ರೊಕ್ಕ, ಶೃಂಗಾರ. — ಕಡಿಮೆ ಮಾಡು. to make less. ಈ ಪಾಪದಿನ್ನೆ ನೀನು ನಿನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡು! (B. 5, 54). — ಕಡಿ ಮೆ ಬೀಟು. to fall short; wait to happen. ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಕಡಿಮೆ ಬೀಟುಗೊಡಲಿಲ್ಲ (B. 5, 178).

ಕಡಿಯೊ kaḍiyam a strong man. see s. ಕಡಿ 1.

ಕಡಿಯಾಣ kaḍiyāṇa. = ಕಡಾಣ, ಕಡಿಯಾಣ, ಕಡಿವಾಣ, ಕಡಿ
ನಾಣ. a bit, a bridle (ಬಲೀನ, ಕವಿಕ Hla.; ಕವಿ, ಬಲೀನ Nn.
59; My.; Te. ಕಳ್ಳಿಯಮ್ಮ, ಕಳ್ಳಿಮು; M. ಕಡಿಪಾಲ್; T. ಕಡಿವಾಳ;
Tu. ಕಡಿವಾಣ, ಕಡ್ಕನ).

ಕಡಿಯಾಣ kaḍiyāṇa. = ಕಡಿಯಾಣ, etc. (ಕವಿಕ, ಬಲೀನ Nr.;
My.). see Rśv. 6, 11 va.; Rām. 26, 22.

ಕಡಿಯಾಲ kaḍiyāla. the plant *Andropogon aciculatum* (ಶಂಖಿನಿ, ಜೋರಪುಷ್ಪಿ, ಕೇಶಿನಿ, ಹಕ್ಕರಿಕೆ ಸೊಪ್ಪು Sī. 153).

ಕಡಿಯಿಸು kaḍiyisu. = ಕಡಿಸು 2. to cause to cut, etc.
(ಖಣ್ಡನ Smd. Dh.).

ಕಡಿಯುವಿಕೆ kaḍiyuvike. cutting, etc. (ವರ್ಧನ, ಛೇದನ
Sī. 387).

ಕಡಿಲ್ kaḍil. = ಖಲಾಲ್. ಆಕೆಗೆ ಕಡಿಲನ್ನು ಆತಂ ನುಡಿದಂ (Smd.
139, not in Mdb.).

ಕಡಿವಾಣ kaḍivāṇa. = ಕಡಿಯಾಣ, etc. (ಖಲೀನ Mr. 274; My.).

ಕಡಿನಾಣ kaḍivāṇa. = ಕಡಿಯಾಣ, etc. (ಕವಿಯ Nr.; ಕವಿಕ,
ಕವಿಯ Sī. 495; My.). see Rśv. 6, 11 va.; B. 3, 55; 4, 184. ಕಡ್ಲೆಗೆ
ಬಾಯಿ ತೆರೆದು, ಕಡಿನಾಣಕ್ಕೆ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿದರೆ ಅದೀತೇ? - ಕಡ್ಲೆಗೆ
ಮುನ್ನು, ಕಡಿನಾಣಕ್ಕೆ ಹಿನ್ನು (Prvs.).

ಕಡಿಸ kaḍisa. a tree producing a brown berry that
is used as the drop to an earring (R.; Te. ಕಡಿಸ, the
tree *Cluytia collina* Roxb.; T. ಕಡಿಚ್ಚೈ, a shrub, *Caesaria elliptica*).

ಕಡಿಸು kaḍisu. 1. to cause to bite, etc. (My.). ನಾಯಿ
ಯಿನ್ನ ಕಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕಳ್ಳನು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು (B. 3, 126).

ಕಡಿಸು kaḍisu. 2. = ಕಡಿಯಿಸು. (My.). ಬನ್ನಿಯವರ ಬೇಡಿಗಳನ್ನು
ಕಡಿಸಿ (B. 5, 211). see Bp. 58, 66; C. Bp. 47, 22.

*ಕಡಿದ kaḍiha. = ಕಡಿತ 1, ಕಡತ 1. cutting etc. ಕಡಿದಕ್ಕೆ
ಬದಿಹಕ್ಕೆ ತನ್ನೆನ್ನ ಕಡಿಯಾಣಿಯ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಶರಣರ ಪಾದಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿಯ
ಮಾಡಿ ಸಲಹು Bv. 251.

ಕಡು kaḍu. 1. = ಕಗ್, ಕಟ್, ಕಟ್ಟ, ಕಟ್ಟು, ಕಡಿ 1, ಕಡ
ದು 6, ಕಡಿದು, ಕರ 1, ಕೊಡಿ. firmness; strength; hardness;
intensity; vehemence, impetuosity; swiftness; abund-
ance, excess; greatness (Te., M., T.; T. ಕಟ, to be
abundant; abundance; ಕಟುಮು, to be filled; ಕಾಟ್, to have a
hard grain, as a tree; to be strong in mind, etc.; cf. ಕಡಲ್ 1;
see ಕಡ; cf. Sk. ಕಟ, ಕಟ್ಟು). 2, greatly; swiftly (ಶೀಘ್ರಂ
Smd. 391; ಬೇಗಂ Cm.; cf. ಕಟ್ಟನೆ). it appears also as ಕಟ್ =
ಕಟ್ಟು, ಕಡಿದು (Smd. 214, 215). - ಕಡು ಕಂಗಡು. to become very
much afraid (Bp. 56, 40). - ಕಡುಕರುಣೆ. a person of great
compassion (Bp. 28, 12). - ಕಡುಕಷ್ಟ. great trouble (C.). - ಕಡು
ಕಳ್ಳ. a great thief (My.). ಕಳ್ಳರಲ್ಲಿ ಕಡುಕಳ್ಳರು ಹೊಕ್ಕ ಹಾಗೆ
(Prv.). - ಕಡುಕಾರ್ಪಣ್ಯ. great poverty, etc. (Sā. 42). - ಕಡು
ಕಾನಲಿ. a large frying-pan (Rām. 5, 8, 58). - ಕಡುಕಾವು. exces-
sive heat (C.). - ಕಡು ಕೆಯ್. to hasten, to hurry (ಶೀಘ್ರತ್ವ
Smd. Dh.); ಕಡು ಕೆಯ್ಯ, ಕೃತಾನ್ತನ್ ಇನ್ನು ನಿರ್ನರಮ್ ಎಟಿದು
ಯ್ಯ (Smd. 112, 153); [to show intensive valour. ಅರ್ಕಡುಕೆಯ್ಯ
ಪಾಣ್ವರೊಳಾಂತಿಯಲ್ ನೆರೆವನ್ನರ್ Ph. 9, 50; Ap. 13, 66]. see

Abh. P. 3, 59; 9, 49, 74; 10, 153 va.; 10, 218; 11, 52 va.; 11, 120;
13, 25, 33, 39, 46; 13, 101 va.; 14, 197. - ಕಡುಕೇಡು. a heavy loss
(My.). - ಕಡುಕೋಪ = ಕಡುಗೋಪ. ಕಡುಕೋಪ ಬನ್ನಾಗ ತಡ ಕೊ
ಣ್ಣ ವನೇ ಜಾಣ (Prv.). - ಕಡುಗಕ್ಕಸ. - ಕಕ್ಕಸ. great hardness (J.
30, 2); great cruelty (19, 14). - ಕಡುಗಜ್ಜ. - ಕಜ್ಜ. a great or
daring work or undertaking (Rśv. 13, 9). - ಕಡು ಗಡಬಡಿಸು.
to move very quickly about (Bp. 51, 59). - ಕಡುಗಡಿಗ. - ಕಡಿಗ.
a man intent on murder (J. 11, 27). - ಕಡುಗಡಿದು. - ಕಡಿದು.
very great or large (Cpr. 5, 41). - ಕಡುಗಣ್ಣು. = ಕಗ್ಗಣ್ಣು, ಕಡಿ
ಗಣ್ಣು. (My.). - ಕಡುಗತ್ತಲೆ. - ಕತ್ತಲೆ. = ಕಗ್ಗತ್ತಲೆ. great, thick
darkness (ಅನ್ಯತಮಸ, ಸನ್ನಮಸ Hla.; Abh. P. 9, 74). - ಕಡುಗಣ್ಣಿ.
- ಕಣ್ಣಿ. a cow very fond of her calf (ವತ್ಸಕಾಮೆ, ವತ್ಸಲೆ Hla.).
(Cpr. 5, 15). - ಕಡುಗಣ್ಣಿತನ. excessive fondness (Cpr. 8, 4 va.).
- ಕಡುಗಮ್ಮು. - ಕಮ್ಮು. an excessive or strong smell or fragran-
ce. [ಮುಡಿಗಳೊಳಗಲರ್ಧ ನೆಯ್ದಲ ಕಡುಗಮ್ಮುಮುನಿವಟ ಕಮ್ಮು ಗೆಲ್ಲುವು
Ap. 1, 60]; (Cpr. 5, 64 va.; Bp. 22, 66; Rśv. 6, 11 va.; 13, 71 va.;
J. 3, 8). ಕಡುಗಮ್ಮುವಡೆ. - ಪಡೆ to get or to become very
fragrant (J. 3, 36). - ಕಡುಗರ್ಪು. - ಕರ್ಪು. excessive blackness
(Rśv. 2, 8 va.). - ಕಡುಗಲ್. - ಕಲ್. = ಕಗ್ಗಲ್. a hard stone.
- ಕಡುಗಲಿ. - ಕಲಿ. a great, impetuous, daring hero. ಕಡುಗಲಿ!
ಸೇನುವ ಭಟ್ಟರ್ ಆರ್? (Smd. 177). ಅದು ಕಡುಗಲಿ (193). see Bp.
32, 13; 37, 46; Rām. 6, 47, 30; Rśv. 9, 11; 5, 123; J. 12, 28; 22, 3.
44. - ಕಡುಗಲಿತನ. - ಕಲಿತನ. great valor or heroism [ಕಡುಗಲಿತನ
ಮುಂ ಚಾಗದ ಪಡೆಮಾತುಂ ವಿವೇಯುರ್ಕುಮೋವನೊಳೆನ್ನುಂ ನಡೆಯುವು
Ap. 12, 104]; (Abh. P. 15, 60). - ಕಡುಗಲ್ಲೆಡೆ. ಕಡುಗಲ್ - ಎಡೆ.
a heart like a very hard stone (Smd. 89, 221). - ಕಡುಗಟ್ಟಲೆ.
- ಕಟ್ಟಲೆ. = ಕಡುಗತ್ತಲೆ. (Grj. 4, 70 va.). - ಕಡುಗಾಯ್. - ಕಾಯ್.
to become very hot (Rśv. 5, 43; J. 11, 37). - ಕಡುಗಾಯ್ಪು.
- ಕಾಯ್ಪು. excessive heat; excessive wrath. [ನಡುವಗಲ ದಿಸಿಲ್
ತನ್ನಂ ಸುಡೆ ವನಕರಿ ಕಮಲ ಬನ್ನು ಪೊಳ್ ದನಕರನೊಳ್ ಕಡುಗಾಯ್ಪನೆ
ಸರಸಿಜಮಂ ಕಿಡಿಸಲ್ ತಾಂ ಪೊಕ್ಕುದಾಗ ಬಗೆಗಾಕೊಳನಂ Kr. 3, 116].
see Abh. P. 9, 70; Grj. 8, 11 va.; J. 15, 4. - ಕಡುಗಾಸಿ. great
trouble; extreme fatigue (My.). - ಕಡುಗಾಳಿ. a strong wind.
(Smd. 215). [ಅಡಿಯಂ ಮೇಗಣ್ಣೆತ್ತುವ ಕಡುಗಾಳಿಯು ಪೊಯ್ಲೊಳಿಡಲ
ನೀರೊಟೆದಪುದು Ap. 13, 52]. - ಕಡುಗುಜ್ಜ. very short. ಕಡುಗುಜ್ಜ
ವೃಕ್ಷ (ಕೃಷ Mr. 103). [-ಕಡುಗುಜ್ಜು. great depth. ಕಡುಗುಜ್ಜು
ವರಸು ದಾಣೆಂ ಗಡ Ap. 12, 124]. - ಕಡುಗುದುರೆ. - ಕುದುರೆ. a swift
horse. [ಘೋರಾಯ್ ರ್ ಪೊಳೆಯಿಸಿ ದಿಸಿಲ್ಲುದುರೆಗಳ್ ಪೊಳೆವನ್ನೆ ಪೊ
ಳೆವ ಕಡುಗುದುರೆಗಳುಮಂ Pb. 10, 51 va.]; (Smd. 215). - ಕಡು
ಗುರು. a great teacher. (ನಿಗಣ್ಣು) ಕಡು ಗುರುವಿನನ್ನೆ ಅತಿವಿಭಕ್ತಿ
ಲಿಂಗಮನ್ ಈವುದು (Mr. 6). - ಕಡುಗುರುಡ. - ಕುರುಡ. a perfectly
blind man (ಕುಜ್ಜ Ct. I, 84). see Bp. 49, 46. [-ಕಡುಗೂರಿದುವು.
ಕೂರಿದುವು. very sharp ones. ಕೊಣ್ಣುವು ಕಡುಗೂರಿದುವನಿಪ ಗುರು
ತನೂಜನ ಕಣೆಗಳ್ Pb. 12, 82. - ಕಡುಗೂರ್ಪು. - ಕೂರ್ಪು. great love.
ಕಡುಗೂರ್ಪ ಮಡದಿಯ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಚೆನ್ನಿಗ ಕೊಮ್ಮ Bv. 40]. - ಕಡುಗೆ
ಜ್ಜಲ್. - ಕಜ್ಜಲ್. a big or full udder (Cpr. 4, 48). - ಕಡುಗೆಮ್ಮು.
ಕಮ್ಮು. a bright red colour (Cpr. 5, 48; Rśv. 2, 49; J. 3, 32).
- ಕಡು ಗೆಯ್. = ಕಡು ಕೆಯ್. (Grj. 6, 67 va.). - ಕಡುಗಲಸಿ.
ಕಲಸಿ. (Smd. 221). a hardy workman. - ಕಡುಗೇಡಿ. - ಕೇಡಿ.
(Smd. 198). a very mischievous person (My.). - ಕಡುಗೇಡುಗ.
- ಕೇಡುಗ. a very mischievous man (J. 24, 21). - ಕಡುಗೊರ್ಬು.
- ಕೊರ್ಬು. to grow very fat, etc. (Rśv. 1, 102 va.). [-ಕಡು
ಗೊರ್ಪು. - ಕೊರ್ಪು. = ಕಡುಗೊರ್ಬು. ಅನಿದಂ ಕಡೆಗೆಸೊಡೊಡೆನ್ನ ಕಡು
ಗೊರ್ವಿದ ತೋರ್ಲೆ ಕೊರ್ವದೇವುದೋ Ph. 3, 66] - ಕಡುಗೋಪ.

—ಕೋಪ. great wrath (ಕಿಸುಗಣ್ಣು Ct. I, 78; ಮನ್ಮಥ, ಮಹಾಕೋಪ Nn. 36; J. 4, 36; 12, 49). —ಕಡುಗೋಪಿ. —ಕೋಪಿ. a very passionate man (ಚಣ್ಣು Nr.). —ಕಡುಜಲನ. great beauty (Bp. 43, 59). —ಕಡುಷ. severe cold (Rśv. 9, 25; My.). —ಕಡುಜಾಗಿ. (Smd. 78, 198). a very liberal person. —ಕಡುಚೆಲ್ವ. = ಕಡುಜಲನ. (J. 6, 23; 24, 67). —ಕಡುಚೆಲ್ವ. —ಅ 3. a very handsome man (J. 30, 28). —ಕಡುಟಕ್ಕು. great cunning. (Smd. 78). —ಕಡು ತವಕ. great quickness or hurry (Bp. 40, 12; J. 25, 62). —ಕಡು ತಳತಳಿಸು. to shine very brightly (Bp. 18, 86). —ಕಡುತೇಜ. great lustre (J. 10, 16). —ಕಡುದರ್ಪ. excessive pride (My.). (Smd. 207, o. r. —ತಪ). —ಕಡದಿಟ್ಟ. a very bold nian (ಅವಟಿ Bh. 207, o. r. —ತಪ). —ಕಡದೀರ್ಘ. very long; very old (ಪುರಾಣ, ಅತಿವೀರ್ಘ Nn. 46). —ಕಡದುರುಳ. a very wicked man (Bp. 24, 56; 28, 24; 38, 138). —ಕಡದುಮುಳ. a very wicked man (Bp. 24, 56; 28, 24; 38, 138). —ಕಡದುಮುಳ. = ಕಡದುಮುಳ. (My.). feminine ಕಡದುಮುಳ. (J. 5, 61). —ಕಡಮೈನ್ಯ. great feebleness or thinness; great humbleness (J. 6, 28; My.). —ಕಡಮೊಡ್ಡಿ ತು. that is very great (ಬಿಣ್ಣು Ct. I, 65). —ಕಡುನಾಲಿಗೆ. a talkative tongue. ಕಳ್ಳಗೆ ಕಡನಾಲಿಗೆ. ಹಾದರಿಗಿತ್ತಿಗೆ ಹಲವು ನಾಲಿಗೆ (Prv.). —ಕಡುನೀತಿ. a very dear man; a great beauty (Rśv. 6, 24 va.). —ಕಡ ನೀತಿ. a great beauty, a fine damsel (Abh. P. 9, 162; 10, 69; 11, 85). —ಕಡುನೀತಿ. the very vital point (Abh. P. 13, 102). —ಕಡು ನೋರಿ. to feel great pain (J. 14, 24). —ಕಡುನೋರಿ. acute pain (ಕಾಡಣೆ, ಯಾತನೆ Nr.; My.). —ಕಡುಪರಿಮಳ. great fragrance (Bp. 35, 13; 44, 30). —ಕಡುಪಾತಕ. = ಕಡುಪಾಪ. (J. 19, 27). —ಕಡುಪಾಪ. a heinous sin (My.). ಮಾದುತಂ ಕಡ.ಪಾಪಂಗಳ, ಮಿಯಲ್, ಆತ ಶುಚಿಯೇ? (Ss. 64). 2, a very sinful person (ಕಾಮಿ Ct. I, 72). —ಕಡಪಾಪಿ. a notorious sinner (C.). —ಕಡುಪೊಸತು. a very wonderful thing (J. 28, 45). —ಕಡುಬಡತನ. great poverty (Bp. 27, 1). —ಕಡು ಬಡವ. a very poor man (J. 28, 54). —ಕಡುಬಲ್ಲಿದ. a very strong man, etc. (Abh. P. 5, 5). —ಕಡು ಬಲಿಲ್. —ಲು. to become very weary (Bp. 24, 61; 45, 34). —ಕಡು ಬಿನ್ನಣ. great skill. ಕಡುಬಿನ್ನಣವುಡೆ. —ಒಪಡೆ. to obtain or evince great skill (Rśv. 6, 11 va.). —ಕಡುಬಿಸಿ. great hotness; excessively hot (Bp. 14, 8). —ಕಡುಬಿಸಿಲ್. = ಕಡುಬಿಸಿಲ್. great heat of the sun (ನಿದಾಘ, ಘರ್ಮ Mr. 34; My.). —ಕಡು ಬೆಳೆ. to grow excessively (Bp. 30, 21). —ಕಡುಭರ. = ಕಡುತವಕ. (J. 13, 11). —ಕಡುಭೀಕರ. very dreadful or formidable. ಕಡುಭೀಕರನೋರ್. —ಒತೋರ್. to appear very formidable. ಕಡುಭೀಕರನೋರ್ಪ ಹಳ್ಳಂ (Rāghc. 17, 56). —ಕಡುಭೀತಿ. great fear (Bp. 32, 61). —ಕಡುಮರುಳು. great bewilderment (Bp. 41, 7). —ಕಡುಮಹಿಮೆ. great glory, etc. (Bp. 32, 49). —ಕಡು ಮಿಂಚು. to shine brightly (Bp. 44, 21). —ಕಡು ಮಿಡುಕು. to push violently (Bp. 52, 27). ಕಡು ಮಿಸುಗು. to shine intensely (Bp. 11, 41). —ಕಡುಮುನಿಸು. great anger (Bp. 47, 43). —ಕಡುಮುಪ್ಪು. very old age (C. Bp. 47, 46). —ಕಡು ಮುಳಿ. to become very angry (Abh. P. 13, 141 va.; J. 20, 30; 21, 30; Cpr. 5, 106 va.). —ಕಡುಮುಳಿಸು. = ಕಡುಮುನಿಸು. (Abh. P. 9, 32; Bp. 60, 26). —ಕಡುಮೂರ್ಖ. a big fool (ಅತಿಮೂರ್ಖ Nn. 156; My.). see Abhā. 8, 2; Prv. s. —ದೃಢಬುದ್ಧಿ. —ಕಡು ಮೆಚ್ಚು. to be greatly pleased (J. 21, 40). —ಕಡುಮೋಹಿತ. greatly infatuated, deluded, beguiled, or fascinated (Abh. P. 6, 35). —ಕಡುಯನ್ತ್ರತನ್ತ್ರ. great trickery (Bp. 40, 62). —ಕಡುರಾಗ. great affection. (Smd. 207). 2, great wrath. —ಕಡುರುತು. the fixed period of menstruation. ಕಡುರುತುವಿನವಳು (ಪುಷ್ಪವತಿ Mr. 302). —ಕಡುಲಾಗು. a great leap (Bh. 1, 20, 26). —ಕಡುಲೇಸು. very

good. ಕಡುಲೇಸುಮನದವಂ (ಚಿದ್ರೂಪ Mr. 241). [—ಕಡುವಸ್ತ್ರ. —ಪಸ್ತೆ. great coward. ಕಲಿಯನೆ ಪಸ್ತೆ ಮಾಟ್ಟ ಕಡುವಸ್ತ್ರಯನೊಳ್ಳಲಿ ಮಾಟ್ಟ Pb. 12, 92]. —ಕಡುವಣಿ. —ಮಣಿ. a heavy rain (Bh. 3, 9, 26). —ಕಡುವಣಿಗಣಿ. —ಮಣಿಗಣಿ. a heavy shower to fall (J. 20, 11). —ಕಡುವಿಚಿತ್ರ. very wonderful (Bp. 61, 62). —ಕಡು ವಿಡಿ. —ಗಡಿ. strength or toughness to abound. ಕಡುವಿಡಿದು ಇರ್ಪ ಚಿನ್ನಂಗಳಿರು ತರು ದಾಣೆಗೆ (Smd 75, o. r. ಕರು). [—ಕಡುವಿಣ್ಣುತ್ತು. —ಬಿಣ್ಣುತ್ತು. great weight. ಸರಿಗೆಯುವಂ ಕಡುವಿಣ್ಣು ತ್ತೆನಿಸಿ ನಡೆದುಂ Pb. 1, 144; —ಕಡುವಿಣ್ಣು. —ಬಿಣ್ಣು. = ಕಡುವಿಣ್ಣುತ್ತು. ಜಘನದ ಕಡು ವಿಣ್ಣಂ ಮಣಿಲೊಳಟ್ಟು ಬರೆ ಮೆಲ್ಲದಿಗಳ Pb. 7, 85. —ಕಡುವಿತ್ತೆಗೆ. able person with much experience. ಕತ್ತೆಟೆಯಿಸಿದವು ಪೊಣರ್ಪ ಬಿಲ್ಲ ಕಡುವಿತ್ತೆಗೆನಂ Pb. 10, 73. —ಕಡುವಿನ್ನೆ. —ಬಿನ್ನೆ. very sad, silent. ಅಸರಸೀಜ ಬಾಸ್ತವನ ಸಿಮ್ಪಿಡಿನೊಳ್ ಕಡುವಿನ್ನೆನಾದವಿನ್ನೇ ಸರಸೀರುಹಂ ಗಳ Pb. 4, 47]. —ಕಡುವಿಲ್ಲ. —ಬಿಲ್. —ಅ 3. a good archer [ಶರಸನ್ಧಾ ನಂ ನಿಟ್ಟಿ ಸಲಿವೆನ್ನಿನಮೆರಡು ಬಲದ ಕಡುವಿಲ್ಲರ್ ಭೋರ್ಗರೆದಿಸೆ Pb. 10, 72]; (Abh. P. 13, 46). —ಕಡುವಿನೇಕ. proper discrimination (Bp. 24, 80). —ಕಡುವಿಷ. a strong, deadly poison (Bp. 46, 22; My.). —ಕಡುವಿಷಿಲ್. —ಬಿಷಿಲ್. = ಕಡುವಿಷಿಲ್. (Abh. P. 11, 177; Rśv. 5, 34). [—ಕಡವೆಂಕಿ. —ಬೆಂಕಿ. excessive heat. ಕಡುವೆಂಕಿಯು ಕೆಂಪಾ ನ್ನಂ ಬಿಡಿವಿವನ ಸ್ವೇದಜಳಂ ಕಿವಿವಿದು Ap. 11, 54]. —ಕಡವೆಂಕೆ. —ಬೆಂಕೆ. = ಕಡವೆಂಕೆ. (Cpr. 5, 51). —ಕಡವೆಟ್ಟುತ್ತು. —ಬೆಟ್ಟುತ್ತು. that is very hard or rough. ಮೆಲ್ಲಿದವು ಅಪ್ಪ ಕಾಲ ತಳಮುಂ ಕಡುವೆಟ್ಟಿದವು ಅಪ್ಪ ಹಸ್ತಮುಂ (Smd. 117; Abh. P. 1, 76). —ಕಡುವಣಿಗು. —ಬಣಿಗು. great wonder (Rām. 2, 7, 13). [—ಕಡುವರ್ಜ. —ಪೆರ್ಜ. much increase. ಬಗೆಯದೆ ಮೆಯ್ಯೊಕಮಂ ಬಗೆ ಪಗೆವರ ಕಡುವರ್ಜನೆನ್ನ ಪೂಣ್ಣೆಯು Pb. 7, 67]. —ಕಡವೆಳ್ಳು. —ಬೆಳ್ಳು. a very white colour. [ಅನನೇನ್ದುವ ಕಡುವೆಳ್ಳು ಕೊಸಿನ ನೆಗೆಟ್ಟೆಯ ಬೆಳ್ಳುಮೊಲಾಯ್ತು Pb. 1, 125]. (ಕಣ್ಣಳ್) ನಡುವಣ ಕರ್ತುಂ ಕಡೆಯಣ ಕಡುವೆಳ್ಳುಂ (Smd. 81). —ಕಡುವೇಗ. —ಬೇಗ. great swiftness (Smd. 83; Abh. P. 13, 46; Bp. 37, 13; Rśv. 6, 11va. & 115 va.). 2, a very swift man, a runner (ವೇಗಾಯ್ತಂ Ct. II, 32). —ಕಡುವೇಗಿ. —ಬೇಗಿ. a very swift or fleet person or animal. ಕಡುವೇಗಿ ಅಹ ಕುದುರೆ (ಜನನ, ಜವಾಫೆಕ್ Nr.). —ಕಡುವೇಸಿಗಿ. —ಬೇಸಿಗಿ. very hot weather (J. 2, 14). —ಕಡು ಶಿಶು. a very young child (ಬಾಲಕ್ Mr. 525). —ಕಡುತೋಕ. great grief (ಅಟಲ್ Bh. 47; J. 28, 35). —ಕಡು ಸಡಲು. to become quite slack or loose (Bp. 22, 8). —ಕಡುಶೌರ್ಯ. great valour. (ಕಡುಹು Bh. 3; J. 13, 64). —ಕಡುಸಡಗರ. great beauty; great elation (Rśv. 6, 11 va.). —ಕಡುಸನ್ನಸ. excessive joy (Rśv. 13, 70 va.). —ಕಡುಸಡಸಿ. a person of great effort or daring (Bh. 1, 8, 11). [—ಕಡುಸಿಗ್ಗು. great shame. ಕುಮ್ಮುಸಮ್ಪು ವನನಾ ದ್ರುಪದಂ ಕಡುಸಿಗ್ಗು ಮಾಡಿದಂ Pb. 2, 48. —ಕಡುಸೊರ್ಕು. much pride. ಅ ಸೊವೊಳ್ ಕಡುಸೊರ್ಕಿ ಸೊರ್ಕಿಗಾವರಿಸುವ ತುಮ್ಮಿ Ap. 2, 5]. —ಕಡು ಸೊನ್ನಿ. a very profligate woman. see Smd. 244 s. ಬಕ್ಕಮ್ಪುಯಲ್. —ಕಡುಹುರಿ. = ಕಡುಹುರಿ. (My.). —ಕಡುಹೆಡ್ಡ. a very stupid man (My). ತಪ್ಪ ಸಾಧಿಸುವನಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪವನೆ ಕಡುಹೆಡ್ಡ (Sp.). —ಕಡು ಹೆಡ್ಡು. to become very much afraid (Bp. 37, 26; 47, 54). —ಕಡುಹೇಡಿ. a great coward (My.). —ಕಡುಹೋಗಿ. excessive smoke (Bh. 1, 20, 61).

ಕಡು kaḍu. 2. = ಕಡು 3. crookedness (see Ct. I, 13; s. ಕಡು 3). —ಕಡುವಿಲ್. —ಬಿಲ್. a crooked, bent bow (Abh. P. 3, 40; 4, 34).

ಕಡು kaḍu. chalk (S. Mhr.; Mhr. ಖಡಿ, ಖಡು, a sort of pipe-clay; cf. ಕಟಿಕು 1).

ಕಡುಕೆ kaḍuka. = ಕಟಕು, etc. a kind of ear-ring. (My.).

ಕಡುಕು kaḍuku. 1. = ಕಕ್ಕು, etc. cutting; a cut, a piece (ಕತ್ತ, etc. Nr., o. r. ಕಡಿಕು); a bit, a little (see ಕಟಕು 1); a jag, etc. — ಕಡುಕುನ್ದಣ. — o-ತಣ. (Smd. 204, o. r. ಕು.) = ಕಕ್ಕು ದಣ q. v., etc. a toothed or sharp sword

ಕಡುಕು kaḍuku. 2. a headless trunk (ಅಟ್ಟ, ಕಬನ್ದ Kk. 41; ಅಟ್ಟ, ಕಬನ್ದ Sm. 44; ಮುಣ್ಣು 80; T. ಕಡಿ, ಕಟ್ಟು, Sk. ಕಟ, a corpse; T. ಕಟ್ಟು also: the trunk of a tree).

ಕಡುಕು kaḍuku. 3. N. of a plant. ಸಣ್ಣ ಕಡುಕು (ಕಣಕೆ Nr.).

ಕಡುಕು kaḍuku. = ಕಟಕು, etc. (ಕಿವಿದಿಗಿ Sm. 80; ಕರ್ಣವೇಷ್ಯನ Mr. 337; My.; T. ಕಡುಕನ್). see Bp. 4, 39; 14, 4; ತೊಮ್ಮೆ ಗಡುಕು.

ಕಡುಗ kaḍuga. Tbh. of ಖಡ್ಗ. a sword (Rāv. 5, 55 va.; 14, 29; Rām. 30, 15; Bh. 6, 2, 4; C. Bp. 47, 37; Nn. 39).

ಕಡುಗು kaḍugu. 1. = ಕಡಗು, etc. to be full of desire. (J. 16, 10; 20, 34, 53; 23, 23; 25, 37).

ಕಡುಗು kaḍugu. 2. to become hard or solid (Bh. 4, 3, 54).

ಕಡುಪು kaḍu-pu. = ಕಡಿಪು, ಕಡುಪು. firmness, etc.; force, vehemence; severity, censoriousness; great valor; pride (Smd. 248). (ಸಿರಸ, ಅದಟು, ದರ್ಪ Cl. II, 49; Tu. ಕಡ್ಡೆ, M. ಕಡುಪು, ಕಡುಪು; T. ಕಡುಪು, speed). ಕಡುಪಿಂ, ಕಡುಪಿನಿಂ (Smd. 133); [ಕಡುಪಿನ ಪೊತ್ತು ಪಾಸಣಿಯನೆಯರೆ Pb. 3, 18; Ap. 1, 79]. see Abh. P. 7, 123; 10, 22, 58; 13, 95; 14, 119; Grj. 2, 106 va.; 9, 58 va.; Bp. 32, 4; 58, 62; Rāv. 6, 11; 13, 86 va.; J. 17, 14. — ಕಡುಪುಹುರಿ = ಕಡುಹುರಿ, etc. twain that cruls up on much twisting (My.).

ಕಡುಬು kaḍubu. = ಕಡಬು, etc. (My.). ತೀರ್ಥಶ್ರಾದ್ಧವ ಗೆಯ್ಯು, ಎಣೀಪ್ಪ ಕಡುಬುಗಳಂ ತಿನ್ನು (Jñs. 22, 30). see Si. 309, 314; ಉಣ್ಣೆ ಗಡುಬು, ಸೂಸಲ-; ಹೊಯಿಗಡುಬು.

ಕಡುಮೆ kaḍu-me. = ಕಡುಪು. firmness, pride etc. (Smd. 348). (M. ಕಡುಮೆ, ಕರುಮೆ).

ಕಡುಮ್ಬು kaḍumbu. = ಕಡಬು etc. (Smd. 48).

ಕಡುಹು kaḍuhu. = ಕಡುಪು, etc. (ಕಲಂಕ Mr. 483; ಕಡುಪಾಯ್ Bhn. 3; Bp. 28, 43, 53; 32, 39; 40, 35; 43, 47; 46, 42; Rām. 4, 3, 6; 5, 3, 61; 6, 13, 4; 6, 30, 10; 6, 51, 16; Bh. 1, 10, 37; 6, 2, 3; Dp. 148. — ಕಡುಹುಗಳ್ಳ. — ಕಳ್ಳ. a notorious thief (Bp. 11, 51).

ಕಡುಹುಕಾಳು kaḍuhu-kāḷa. a valorous man (Rām. 4, 6, 20; 6, 11, 10).

ಕಡೆ kaḍe. 1. (fr. ಕಡಿ 4). = ಕಟಿ, etc., ಕಡೆಯ 2. end; termination; outskirts; limit; the position of being last, low or inferior (occasionally = worse than); side; direction; place; aside; last; at last (ಅನಾಸನ Smd. Dh.; ಅನಿಮ Smd. 371 Cm.; ಅನ್ತ Smd. 90; ಸಾತಿ, ಅನಾಸನ Hlā.; ಅನ್ತ Nn. 88; ಅನ್ತ 111; ಅವಧಿ, ಅನ್ತ 120; ಸ್ವಸ್ತಿ, ಅವಧಿ 138; ಅವಧಿ Hlā.; C.; Tu., M., Te.; T. ಕಡ್ಡೆ). [ಅನ್ತ ಪೋಗಿಯುಂ ಪೋಡತರಾಜರಿಂ ಕಡೆಯೊಳಿರ್ಪುದು ಜೀಯಸಪಾದಮೆಮ್ಮುದು Pb. 6, 16; Ap. 4, 80]. it becomes ಕಟ್ಟು (Smd. 229). ಈ ಪದಂಗಳ ಕಡೆಯ ನಕಾರಕ್ಕೆ (56). ಪೂರ್ವಪದದ ಕಡೆಯುಂ ಪರಪದದ ಮೊದಲುಂ (60). ತುಕಾರ ದುಕಾರಂ ಗಳೆ ಕಡೆಯಾಗಿ ಪಲವು ಗುಣವಚನಂಗಳ ಒಳವು (96). ಗಾನ್ತಸಾನ್ತ ಧಾತುವಿನ ಕಡೆಗೆ ಎಲ್ಲಿಯುಂ ಲೋಪಮ್ ಆಕ್ಕುಂ (275). ಕಡೆಯಲ್ಲದುದು

(ಅನನ್ತ, ಅನವಧಿ); ಕಡೆಯಲ್ಲಿ (ಪಶ್ಚಾತ್); ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ (ಸಮನ್ತತಃ, ಪರಿತಃ, ಸರ್ವತಃ Nr.). ಹೆಸರ ಕಡೆಯೊಳು (ಸಾಮಾನ್ಯ, at the end of a proper name); ಕಡೆ ಮುಟ್ಟಲ್ ಹಿಡುವದು (ಪಾರಾಯಣ, ಸಾಕಲ್ಯ ವಚನ Hlā.). ಗಾಲಿಯ ಸುತ್ತಣ ಕಡೆ (ನೇಮಿ); ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪರ್ವದ ಕತ್ತಲೆ (ಸಸ್ತಮಸ Nr.). ಜನ್ಮದ ಕಡೆ (ನಿರ್ವಾಣ, ಜನ್ಮಾನ್ತ Nn. 19). ಬಹು ಕಾಲದಿನ್ದ ಮಾಮೂಲಾಗಿ ಗೋವುಗಳ ಹಿಣ್ಣು ಮನ್ನೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಕಡೆ (ಗೌಪೀನ Si. 104). ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯೂ (107). ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಕತ್ತಲೆ (ಸಸ್ತಮಸ 76). ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸೇನೆ ವ್ಯಾಪಿಸುವಿಕೆ (ಅಸಾರ 291). ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ (ಅಭಿತಃ 470). ಕಡೇಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು (ಜಘನ್ಯ 447). ಸಿಕ್ಕಿದ ಕಡೆಗೆಲ್ಲಾ ಹೋಗುವವನು (ವಿಶ್ವಪ್ರಜ್ಞ 362). ಕಡೆಗೂ ಬೆಳೆದಿರುವದು (ಪ್ರವೃದ್ಧ, ಪ್ರಸೃತ 377). ಕಾಶೀ ಕಡೆಯಿನ್ದ ಬನ್ನು (B. 3, 33). ಅವನನ್ನು ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಣು ಇದ್ದಳು (5, 55). ಇದೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಉಣ್ಣು, ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ (5, 134; see ಕಡೆಗೆ). ಕಡೆಗೆ ಬನ್ನನು, he came last (C.). ಕಡೆಗೆ ಹೋಗು, to go last (C.); to go aside (C.). ಕಡೆಗೆ ನಿಲ್ಲು, to stand aside (C.). ಕಡೆಯ ಪಾಲ್ಗೀಗಲಮೊಳ್ (Bp. 32, 52). ಪೌಳಿಯ ಕಡೆಗೆ ನಸು ಸಾರ್ವ (26, 30). ಹುಟ್ಟಿದುದು ಮೊದಲ್ ಇದುವೆ ಕಡೆ (41, 8). ಕಡೆಯೊಳ್ (at last, 47, 22). ಬಲಮ್ ಎಮ್ಮ ಭಾಗಂ, ನಿಮ್ಮ ಕಡೆ ಎಡನು (50, 27). ಕಾಲದ ಕಡೆಯ ವಡ್ಡೆ ಇದು (58, 62). ಏನು ಅಜಾಯದವ ಶ್ವಾನಕ್ಕಿನ್ದ ಕಡೆ. — ತರ್ಲ ಕೇಳುವವ ಮರುಳನಿಗಿನ್ದ ಕಡೆ. — ತುಚ್ಛ ಮಾತು ಅಡುವವನು ಹುಚ್ಚನಿನ್ದ ಕಡೆ. — ಬಾಲಸನ್ಯಾಸಿ ಕಟ್ಟಿರೆ ಕೂಟ ನಾಯಿಗಿನ್ದ ಕಡೆ. — ಮುತ್ತು ಕಟ್ಟಿರೆ ಭತ್ತಕ್ಕಿನ್ದ (or ಜೋಳಕ್ಕಿನ್ದ) ಕಡೆಯಾದೀತೇ? (Prv.). ಗುಡಿಯ ಬೋದಿಗೆ ಕಲ್ಲು, ಕಡೆ ಮೂಲೆ ಸೆಟಗು ತಾ ಕಲ್ಲು; ವರವನು ಕೊಡುವಾತ ಬೇಟೆ (Sp.). ಜ್ಞಾನ ನಿಲ್ಲದನ ಕಾಯವು ಹಾಟೂರ ಸ್ಥಾನದಿಂ ಕಡೆಯ! (Sp.). ಕಡೆಯ ಕಾಲಕೆ ತನ್ನ ದೃಢಬುದ್ಧಿ ಹಿಂಗುವವಂ (Dp. 148). ಸುಖದುಃಖದ ಉದಯದ ಕಡೆ ಮೊದಲ ಕಾಣಿಸುವನ್ ಅವನಂ? (Bh. 1, 8, 31). ಕಡೆಯಿಲ್ಲದ ಸಂಸಾರದ ನಡುಗಡಲ್ (Jmt. 24). ಕಡೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗ (B. 3, 15). see Bp. 19, 67; 57, 29; Bh. 2, 13, 33; Rāv. 5, 121; J. 15, 3; 17, 20; ಎಡಗಡೆ, ಒಳಗಡೆ, ಕೆಳಗಡೆ, ನಿಲಕಡೆ, ಪಿಂಗಡೆ, ಪಿನ್ನಗಡೆ, ಪೆರ್ಗಡೆ, ಬಯಲ್ಕಡೆ, ಬಲಗಡೆ, ಬಿಡುಗಡೆ, ಬೆಂಗಡೆ, ಮುಂಗಡೆ, ಮೇಲ್ಕಡೆ, ಹೆಗ್ಗಡೆ, ಹೊಟಕಡೆ; Prv. s. ಬುದ್ಧಿವನ್ತ. — ಕಡೆಕಣ್ಣು. = ಕಡೆಗಣ್, etc. (Si. 66). — ಕಡೆಕನ್ನು. = ಕಡೆಗನ್ನಿ. ಕಡೆಕನ್ನಿನ ಆಕಳು (ಚರಸೂತ, ವಸ್ತ್ರಯಾಣಿ Si. 322, only in Si.). — ಕಡೆಗಣ್. — ಕಣ್. = ಕಡೆಗಣ್ಣು. the outer corner of the eye [ಕಡೆಗಣ್ಣು ಮುನಿಸವಧಿನಮಿಪಪೋಲ್ ಕೆಮ್ಮನೆ ರಕ್ತಾವೃಜ್ಜುಜುಡಿಯನೀಟ್ಟುಳಿಗೊಳ್ಳಂ Kr. 1, 94; 1, 59; Pb. 8, 27 va.; Ap. 4, 10]; (ಕೇಕರ, ಅಪಾಂಗ Mr. 316). ಕಡೆಗಣ್ಣೆನ್ನೆ ನೋಡಿ (Smd. 98). ಕೆಮ್ಮಡರ್ಡ ಕಡೆಗಣ್ಣಿನ್ದ ಅಡಟಿ ನೋಡಿ (Rāv. 14, 5 va.). ಕಡೆಗಣ್ಣು ನೋಟ (ವಿಕ್ಷೇಪ, ಕುಟಾಕ್ಷ Mr. 316). ಕಡೆಗಣ್ಣು ಬೆಳಗು ಪೊಳೆಯೆ (Bp. 5, 28). see Abh. P. 4, 34; Bp. 18, 61; J. 11, 10, 11; 16, 7. — ಕಡೆಗಣಿಸು. — ಕಣಿಸು. = ಕಡೆಗಣ್ಣು. to look upon (something) as inferior, to slight, to contempt; to act overbearingly, etc. (ಅವಜ್ಞ Smd. Dh.; ತಳ್ಳಿಯ, etc., ಪ್ರತಿಹತ ಸ.; Abh. P. 7, 81; 9, 157; Bh. 1, 8, 40; Rāv. 6, 11 va.). [ಇದಂ ಕಡೆಗಣಿಸಲಾಗ ನಮಗೀಗಡೆ ಬೇಗಂ ಬಿಡಿಸಿ ತರ್ಪುದಾತನ ಸೆಟೆಯಂ Pb. 7, 37; Ap. 3, 61]. 2, the end to appear, to end (v. i.); to end (v. t.), to finish. ಅವುಡು ಕಾಣ್ಕೆಯಿಂ (sight) ತಣೆವು ಕಡೆಗಣಿಸದು, ಅದು ಅಸೇಜನಕಂ (Nr.). ಕಡೆಗಣಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಅವಸಿತ, ಸಿತ Nr.). — ಕಡೆಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. = ಕಡೆಗಣಿಸು, q. v. [ಸೀತೆ ಕಡಂಗಿ ಕಾಯ್ದು ಕಡೆಗಣ್ಣೆದಳವೊಡೆ Pb. 9, 49]; (ಅವಜ್ಞ, ಅವಜ್ಞ ಎನ್ನು ಮೀಟಾದುದು Smd. Dh.; Rāv. 1, 21; Te. ಕಡಗಾಂಜು, to excel, to surpass). — ಕಡೆಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. = ಕಡೆಗಣ್ಣು, ಕಡೆಗಣ್. (ನಯನೋಪಾನ್ತ, ಅಪಾಂಗ Hlā., Nr.; Si. 215; ಅಪಾಂಗ, ಕೇಕರ Nn. 81). ಕಡೆಗಣ್ಣು ನೋಟಂ (ಕುಟಾಕ್ಷ Nr., Hlā.; C.; Si. 215, 409). ಅನೆಯ ಕಡೆಗಣ್ಣು ದೇವತ (ನಿರ್ಯಾಣ Nr., Hlā.;

Si. 270). ಅನೆಯ ಕಡೆಗಣ್ಣು (ನಿಯಾಣ Mr. 156). ಮಡದಿಯರ ನಡೆ ನೋಟ್ಟು ಕಡೆಗಣ್ಣು ನಿಂ, ಕುಡಿವಿಲ್ಲನ ಆವೇಶವನ್ನು ಎಣೆಯಾದ ನಲ್ಲುಡಿ ಗಳಿಂ (Rāghc. 17, 67). ಕಡೆಗಣ್ಣು ನ ಬಿಳಿ ಕಾಪ್ಪಿ (ಶುಕ್ಲಾಪಾಂಗ G.). — ಕಡೆಗಣ್ಣಿ. — ಕಣ್ಣಿ. = ಕಡೆಕಣ್ಣು, ಕಡೆಗಣ್ಣಿ. a cow that has already full-grown calves or has born its last calf. ಕಡೆಗಣ್ಣಿಯ ಆಕಳು (ಚರಸೂತೆ, ವಪ್ಪಯಿಣಿ Nr.). — ಕಡೆಗಣ್ಣಿ. — ಕಣ್ಣಿ. = ಕಡೆಗಣ್ಣಿ. (ವಪ್ಪಯಿಣಿ, ಪ್ರಾಥಮತ್ವ Hlā.; ವಪ್ಪಯಿಣಿ Mr. 181). — ಕಡೆಗಣ್ಣಿ. the upper part of the neck (Bh. 1, 6, 16). — ಕಡೆಗಾಣ್. — ಕಾಣ್. — ಣು. the end to appear; to come to an end; to be accomplished (C.). ಕಡೆಗಣ್ಣು ಕಾರ್ಯ (ಕೃತ Mr. 466; Nn. 103). ಕಡೆಗಣ್ಣು ಯಾಗಂ (ಅವ ಭೃಥ Mr. 261). ಕಡೆಗಣ್ಣು ದು (ಅವಸಿತ, ಸಿತ Si. 381). — ಕಡೆಗಾಣಿಸು. — ಕಾಣಿಸು. to cause the end to appear; to finish, to accomplish; to fulfil (C.). ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಾಣಿಸುವದಕ್ಕೆ ಗಡಿಯಾಳವು ಬಹು ಉಪಯೋಗವಾದದ್ದು (B. 3, 88). ಅವನು ತನ್ನ ವಚನವನ್ನು ಬಹು ಜಾಗೃತೆಯಿಂದ ಕಡೆಗಾಣಿಸಿದನು (4, 78). ಅರವ್ವಿ ಸಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಡೆಗಾಣಿಸಿದ (4, 152). — ಕಡೆಗಾಣ. — ಕಾಣ. the last time (of one's life or of the world). ಕಡೆಗಾಣದ ಅನಶನಂ (ಪ್ರಾಯ, ಭೋಜನತ್ಯಾಗ, ಅನಶನ Hlā.). ಕಡೆಗಾಣಮೊಳು ಕೆಯ್ ಪಿಡಿದು ರಕ್ಷಿಸಿದ ಎನ್ನ (Dp. 119). see Abh. P. 4, 38; 7, 39 va.; 9, 32; 13, 34 va.; J. 8, 35; 13, 36. — ಕಡೆ ಗೀಲು. — ಕೀಲು. the pin of an axle (ಅಗ್ರಕೀಲಕ, ಅಡೆ, ಅಕ್ಷ Hlā.). — ಕಡೆಗೊ. ಕಡೆಗೆ-ಲೂ 7. to the very end; totally, perfectly. ಅವನ ಮೆಯ್ಯಳ್ಳತನದ ಹಂಚಿಕೆಗಳು ನಿನಗೆ ಕಡೆಗೊ ಗೊತ್ತು (B. 4, 139). — ಕಡೆಗೊಸು. — ಕೊಸು. the last or youngest child (My.). — ಕಡೆಗೆ. (see above). aside (C.); on, or to, a side; towards (C.; B. 2, 33); towards the end; in the end, at last, finally (Bp. 21, 19; 61, 38; C.; B. 3, 125; 5, 103); last, after all the others (C.). ಕಡೆಗೆ ತೆಗೆ, to take out of something (C.; B. 4, 158); to rescue (C.; B. 3, 41). ಕಡೆಗೆ ಬೀಲು, to come outside, as out of a room, etc. (C.); to come out (My.). ಕಡೆಗೆ ಮಾಣಿಸು, to remove, to heal (Bp. 17, 10). — ಕಡೆಗೆನ್ನೆ. — ಕೆನ್ನೆ. the end or the side of the cheek. see s. ಬಾನಲ್. — ಕಡೆಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. to finish (ಮುಗಿಸು G.; My.). — ಕಡೆಗೊಳ್ಳಿ. — ಕೊಳ್ಳಿ. the last portion or rest of a fire-brand (V. 39, 50 va.). — ಕಡೆಗೋಡಿ. — ಕೋಡಿ. a channel for carrying off an excess of water (ಪರೀವಾಹ, ಜಲೋಚ್ಚಾಸ Hlā., Mr. 418). [—ಕಡೆಗೋಡಿನರಿ. — ಕೋಡಿ-ನರಿ. to flow excessively. ಕಡೆಗೋಡಿನರಿದುವೆನಗಯ್ಯಾ, ನಯನದ ಸುಖಜಲಂಗಳು Bv. 847]. — ಕಡೆ ತನಕ. until the end (My.). ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನಿನ್ನ ಕಡೆತನಕ (B. 5, 218). — ಕಡೆ ತೇರು. = ಕಡ ತೇರು. to reach the end. (My.). — ಕಡೆವೆಗೆ. — ತೆಗೆ. = ಕಡೆಗೆ ತೆಗೆ (B. 5, 216). — ಕಡೆಮೋಟು. — ತೋಟು. the end to appear. ಕಡೆಮೋಟುತ್ತ ಇಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಅಗಸದ ನಡುವೆ (Abh. P. 1, 42). — ಕಡೆನೋಟಿ. a side glance (S. Mhr.). — ಕಡೆ ಮುಗಿಲ್. the horizon (Bh. 1, 20, 56). — ಕಡೆಯಣ. — ಅಣ್. — ಅ. a genitive form of ಕಡೆ. ಕಡೆಯಣ, ಕಡೆಯಣಂ (Smd. 135). ಕಡೆಯಣ ಅಕ್ಷ ರಂಗ್ (ಅಸ್ತ್ರಪುರ್ಣ 21. 56. 118. 365 Cm.). ಪದದ ಕಡೆಯಣ ದಕಾರಂ (217). ಕಡೆಯಣ ಅಕ್ಷ ರದ ಅದರ್ಶನಮಂ (ಅಸ್ತ್ರಪುರ್ಣಲೋಪಮಂ 56 Cm.). (ಕಣ್ಣು) ನಡುವಣ ಕರ್ಪುಂ ಕಡೆಯಣ ಕಡುವೆಳ್ಳಂ (81). — ಕಡೆಯಣಂ. — ಅಂ 3. the last man (Smd. 136). — ಕಡೆಯದ್ದುಸು. — ಅದ್ದುಸು. to bring to an end (Cpr. 8, 7 va.). — ಕಡೆಯಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. to come to a close; to end (Cpr. 10, 125). — ಕಡೆಯವಂ. — ಅವಂ. = ಕಡೆಯಣಂ. 2, a man of a side or party, a partisan (B. 5, 62, 68). — ಕಡೆ ವಗಲ್. — ವಗಲ್. evening or sun-set (ಪಿವ್ವುಗಲ್ Smd. 18). ಮುಪ್ಪುಗಲ್, ನಡುವಗಲ್, ಕಡೆವಗಲ್ (ತ್ರಿಸನ್ಯಾಕಾಲ ಕ್ಸ.). — ಕಡೆವಡು. — ವಡು. to occur at the end (Ch. v. 298). — ಕಡೆವಳ್ಳಿ. — ವಳ್ಳಿ. the outskirts of a village (Sā. 26). — ಕಡೆವಾಯ್. — ವಾಯ್. 1. to go

or get aside or away from; to pass by, through, or over; to escape (Cpr. 5, 64; Rāsv. 6, 11 va.). — ಕಡೆವಾಯ್. — ವಾಯ್. 2. = ಕಡೆವಾಯಿ. (ಕೆಸ. 3, 43. 44). — ಕಡೆವಾಯಿ. — ವಾಯಿ. = ಕಟಿವಾಯಿ, etc. (ಸ್ಯಕ್ಲನ್ Hlā.). [—ಕಡೆವಿಡಿ. — ವಿಡಿ. to follow in a particular direction. ಆ ವಿಜಯಾರ್ಥದ ಕಡೆವಿಡಿದು ಮೇಗೆ ನೆಗೆದ ವನವೇದಿಕಾ ಪ್ರದೇಶವನೆಯ್ದಿ ದಾಗಳ್ Ap. 13, 10 va.]. — ಕಡೆವುಟ್ಟು. — ವುಟ್ಟು. last birth. ಕಡೆವುಟ್ಟಿನಾಕೆ, the last-born or youngest woman (Abh. P. 11, 62). — ಕಡೆವಳಗು. — ಬೆಳಗು. = ಕಡೆವಳಲ್. (Rām. 3, 8, 22). — ಕಡೆ ಸರಿ. to go to one side or aside (ಕೆಸ. 3, 35 va.). — ಕಡೆ ಸೆಟಂಗು. the extreme edge of a garment (Bp. 53, 49). — ಕಡೆ ಸಾರ್. = ಕಡೆ ಸರಿ. (ಕೆಸ. 4, 26). — ಕಡೆ ಸಿಲ್ಪು. to remain behind, to be too late (V. 39, 48). — ಕಡೆಸೆಟಗು. = ಕಡೆಸೆಟಂಗು. — ಕಡೆಸೆಟಿ ಗೆಯ್. to make or create a final restraint or stop (Cpr. 5, 104). (Rām. 28, 8). — ಕಡೆಸೆಟಂಗು. (Smd. 197). = ಕಡೆಸೆಟಂಗು. — ಕಡೆ ಹಾಯ್. = ಕಡೆವಾಯ್. (My.). ಕಡೆ ಹಾಯದ ದಾರಿ (ಅಪಥ, etc. Si. 105). — ಕಡೆ ಹಾಯಿಸು. to cause to pass by, through, or over; to save (C.; ದಾಟಿಸು G.). ಪುಭವಾನ್ಮೋಕ್ಷನಿಯ ಕಡೆ ಹಾಯಿಸು, ಅಭವ! (Sarpabhūṣaṇa in B. 5, 320). ಪಾಪದಿನ್ನ ಕಡೆ ಹಾಯಿಸು, ದೇವರೆ! (C.). — ಕಡೆ ಹಾಯಿಸುವಿಕೆ. causing oneself to pass to the opposite shore of existence. ಮರಣದ ನರಿವಿಗೊ ಶಪಥದಿನ್ನ ಉಪ ವಾಸವ್ರತ ಮಾಡಿ ಕಡೆ ಹಾಯಿಸುವಿಕೆ (ಪ್ರಾಯ Si. 445). — ಕಡೆ ಹಾಯಿಸುವಿಕೆ. getting over or through, etc. ದುರ್ಗವನ್ನು ಕಡೆ ಹಾಯಿಸುವಿಕೆ (ಸಂಕ್ರಮ, ದುರ್ಗ ಸಂಚರ Si. 396). — ಕಡೆಹುಟ್ಟು. the last-born or youngest child (My.). — ಕಡೇಲಿ. a common form of ಕಡೆ ಯಲ್ಲಿ. (C.).

ಕಡೆ kaḍe. 2. = ಕಡೆಯೆ 1. ornamental lines and figures drawn with white clay, lime, flour, etc. in, and in the front of, houses, on thresholds, etc., daily or on festive occasions (ಪೂವಲಿ, ರಂಗವಲಿ ಕ್ಸ.; Grj. 20, 59; cf. ಕಡ ವರ?). — ಕಡೆಸಾಲ್. a row or mass of such ornamental work (Rām. 13, 5).

ಕಡೆ kaḍe. 3. = ಕಡಿ 6. to churn (ಮುನ್ನನ Smd. Dh.; ಪೊಸೆ, ಮುಥನ ಕಮ. 62; ಮುಥನ 90; ಪೊಸೆ Kk. 62; ಮುಥನ Nn. 127; Abh. P. 9, 82; J. 2, 9; C.; M., Tu.; T. ಕಡೆ; Te. ಚಿಲುಕು; T. ಕವ, ಕವ್ವ, churning stick; ಕವರ್, to churn; Te. ಕವ್ವ, churning stick; cf. ಕಜಲ್ 4) [ಮಹಾಮೇರುನನೆ ಕಡೆದು ಪಡೆದಳವಾರುಮುನಿಷಿಸಿದುದು Pb. 4, 1]; to stir, as water with a paddle-staff (B. 5, 156); to rub together, as two pieces of wood to excite fire. 2, to turn in a lathe (My.; Tu., T., M.). P. ps. ಕಡ, ಕಡದು, ಕಡೆದು. ಕಡೆವ ಕವ್ವ (ಕುಕರ Nr.). [ಕಪ್ಪು ರವಳುಕಿನ್ನ ಜಂ ಕಡೆದು ಕಣ್ಣು ರಿಪಂ ವಲಮೆನ್ನ ನಲ್ಲಳಂ Pb. 5, 16]. ಕಡೆವ ಮಡಕೆ (Smd. 338; ಮುನ್ನನಿ, ಗರ್ಗರಿ Nr.). ಕಡದು ಕಡೆ ತೆಗೆದ ಹಸುವಿನ ಮಜ್ಜೆಗೆ (ದಣ್ಣಾ ಹತ, ಕಾಲ ರೇಯ, ಅಸ್ತ Si. 316; see also 313. 316. 323). ಕಡವ ಕೋಲ್ (ದಣ್ಣು Mr. 525). ಕಡವುತ (Bp. 13, 2). ಮೊಸರು ಕಡೆಯುವ ಗಡಿಗೆ (ಮುನ್ನನಿ Si. 323). ಕಡೆಯುವ ನೇಣು (ನೇತ 452). ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಕಡೆಯುವ ಕಟ್ಟಿಗೆ (ಅರಣಿ G.; My.). ಕಡೆದು ಒರೆಗೊಣ್ಣು ಅಗ್ನಿಯಂ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಮರ (ಅರಣಿ, ನಿರ್ಮಾನ್ಯ ದಾರುಣಿ Si. 239). ಮೊಸರ ಕಡೆ ದರೆ ಬಣ್ಣ ಬರುವದು (B. 1, 15). see Prv. s. ಬೆಳಗು 2.

ಕಡೆ kaḍe. 4. = ಕಡ 4. etc. churning. — ಕಡೆಗೋಲ್. — ಕೋಲ್. — ಲು. a churning stick (ಗಣಿ Smd. 1; ಮುನ್ನ 338; ಕಯ್ಯೋಲ್ Smd. 11, Kk. 83; My.). ಕಡೆಗೋಲು (ಮುನ್ನ, ಮುನ್ಯಾನ್, ಮೈಲಾಬಿ, ಬಿಜಕ Hlā., Nr.). ಕಡೆಗೋಲು ಹೊಣತಾಗಿ ಬಣ್ಣ ತೋಟುವದೇನೋ? (Dp.

148). [— ಕಡೆಯಿಕ್ಕು. —ಇಕ್ಕು. to carve through the lathe work. ಕಡೆಯಿಕ್ಕಿದ ಬಿಡುಮುತ್ತಿನ ಪೊದರ್ವಣ್ಣನ ಬೆಳಗು Ap. 8, 16].

ಕಡೆ kaḍe. 5. to pass over; to transgress; to pass; to pass, to elapse; to get through (My.; T., M., Tu. ಕಡೆಪು; Te. ಗಡಚು, ಗಡುಚು; see ಕಡೆ 2; cf. ಕಳೆ 1). P. ps. ಕಡೆದು, ಕಡೆದು. ಸಮಾನವಿಧಿಮಾ ಅಹರು ಏಳು ತಲೆಗಡವ ಅನ್ನಬರ ಸನಾಥಿಗಳ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ನುಡಿಯಾದರೂ ಕಡೆಯ ಬಾರದು (Priv.). see ಕಟ್ಟು- s. ಕಟ್ಟು 3.

ಕಡೆ kaḍe. 6. = ಕಡೆ 1. to fall down, to sink (S. Mhr.). P. p. ಕಡ ಕಾಲು ಜಾಜು, ಕಡ ಕೊಣ್ಣು ಬಿದ್ದನು (B. 2, 31). ಆ ಮನೆಯು ಕಡ ಕೊಣ್ಣು ಬೀಳುವದು (3, 96).

ಕಡೆ kaḍe. = ಕಡೆಯ. a ring, a bracelet (C.; Mhr. ಕಡೀ).

***ಕಡೆಗಳೆ kaḍegaḷa.** corner of the battle field. ಕಡೆಗಳ ಕೈ ನೂಂಕುವೆ ಕಡಮನನಂಕನ ಕರೆದರೊ ಎನಿಸಿದರೆ ನಿಮ್ಮಾಳಲ್ಲಾ Bv. 699.

ಕಡೆಚೆಲು kaḍecalu. turning with a wheel or lathe (My.). [Tu.].

ಕಡೆತೆ kaḍeta. churning (My.). 2, = ಕಡೆಚಲು. (My.).

ಕಡೆಯ kaḍeya. 1. = ಕಡೆ 2, (ರಂಗವಲಿ Kk. 26). ornamental drawing.

ಕಡೆಯ kaḍeya. 2. = ಕಡೆ 1. ಕೆಲವು ತರದ ನಾಯಿಗಳು ನೀರೊಳಗೆ ಬಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಕಡೆಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆಯುತ್ತವೆ (B. 5, 29).

ಕಡೆಯ kaḍeya. = ಕಡೆ. Tbh. of ಕಟಕ. (ಸಿಂಜಿನಿ, ಹಂಸಕ Mr. 344; ಪಾರಿಹಾರ್ಯ, ಕಟಕ Bhn. 22; My.; Bp. 61, 27).

***ಕಡೆಯಾಣಿ kaḍeyāni.** great lustre. ಕಡಿಹಕ್ಕೆ ಬಡಿಹಕ್ಕೆ ತನ್ನನ್ನ ಕಡೆಯಾಣಿಯಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಪಾದಕ್ಕೆ ತೊಡಿಗೆಯ ಮಾಡಿ ಸಲಹು Bv. 251. 2, = ಕಡಾಣಿ.

ಕಡೆ kaḍḍa. 1. boldness; courage; impudence (ದಿಟ್ಟತನ Ct. II, 38).

ಕಡೆ kaḍḍa. 2. (fr. ಕರಡು 1). (= ಕೊಡ್ಡ 2). a clown, a blockhead; an unpolite man (S. Mhr.; Te. ಕಟಟ, stubborn, brutish, villainous). ಒಬ್ಬನನ್ನು ಕಡ್ಡ ಮಾಡು, to make a dolt of one, to spoil him (S. Mhr.). — ಕಡ್ಡಾಗು. to become a dolt, etc. (S. Mhr.).

ಕಡೆ kaḍḍa. 3. a pit-fall to catch elephants (My.; cf. ಕಪ್ಪು 2).

ಕಡೆ kaḍḍa. 4. = ಕರಡೆ q. v., etc. see ಉಬುಕಡ್ಡ, ಬಂಗಡ್ಡ.

***ಕಡೆ kaḍḍa. 5.** envy; enmity. ಅವರ್ವರ್ಗಮೋರ್ವರೊರ್ವ ರೊಳ್ ಮೂಗುದುಪಾಸಲಾಗದ ಕಡ್ಡಂ Pb. 12, 103 va.

ಕಡೆಣ kaḍḍana. a band of plaited hair. ಮದವಟ್ಟಿಗೆಯ ಕಡ್ಡಣ ಎನೆ ತಾನೆ ಜಡೆಗಟ್ಟು (Kk. 33, o. rs. ಮದವಟ್ಟಿಗೆಗೆ, ಮದವಟ್ಟಿಗೆನೆ, ಜಡೆಗಟ್ಟು).

ಕಡೆತೆನೆ kaḍḍatana. (fr. ಕಡ್ಡ 1). the state of being bold, etc. (Rām. 2, 2, 43).

ಕಡ್ಡಾಯ kaḍḍāya. (ಕಡ್ಡ 1-ಆಯ? or = ಕಟ್ಟಾಯ s. ಕಟ್ಟು 1). force, compulsion; forcing people to pay the price set upon articles, exaction (My.; Te.; Bp. 27, 52).

ಕಡ್ಡಾಯಗಾಱ kaḍḍāya-gāṛa. an outrageous man (My.).

ಕಡ್ಡಿ kaḍḍi. = ಕರಡಿ 1. (S. Mhr.).

ಕಡ್ಡಿ kaḍḍi. Tbh. of ಕಾಷ್ಠ (Smd. 370). a small stick, a bit of wood, the fibre or vein of a leaf, a bit of a stem or a haulm, etc.; a small stick used for writing (C.; ಪಲಾಲ G.; Te. ಗಡ್ಡಿ; see Si. 89, 122, 146, 156, 163-165). ಹುಲು ಕಡ್ಡಿ ಮೊದಲಹ ಕಸವು (16, 22). ಕಡ್ಡಿ ತಡೆವುವೆ ಕಡಲಂ? (Bh. 1, 19, 18). ಕಡ್ಡಿ ಕಣ್ಣು ಗಣೀರ ತಟುಬುವದು (or ತಡೆಯುವದು) (Priv.). ತೆಂಗಿನ ಕಡ್ಡಿ ಗಳಿಸ್ತ ಕಸಬೋರಿ ಗೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವರು (B. 2, 42). ಪಂಜರದ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಬಿದರಿನ ಕಡ್ಡಿಗಳು (ಕ್ಷೇಪಿಣಿ G.). ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡ ಬೇಡ! ಕಡ್ಡುತ್ತೀರಿ (said as a kind of oath; cf. Dp. 34 pallavi). — ಕಡ್ಡಂಚು. — ಅಂಚು. a small coloured line on the border of a cloth (My.). — ಕಡ್ಡಿ ಕಸ. dupl. (C.) — ಕಡ್ಡಿ ಚೆನ್ನಾ ಮನೆಕಕುನ. a book on omens consulted by putting a kaḍḍi between its leaves at random (C.). — ಕಡ್ಡಿಯರೆಗು. — ಅರೆಗು. stick lac, lac still attached to the sticks on which it was formed (C.). 2, a stick of sealing wax (My.). [Tu.].

***ಕಡ್ಡು kaḍḍu.** = ಕಡ್ಡ 1. boldness, courage, impudence. — ಕಡ್ಡು ನರ್. — ಬರ್. to be arrogant, impudent. ಅನ್ನು ಪೊಟಮದುವ ರಾತಿ ಕಾಲಾನಲನಂ ಕಣ್ಣು ಕಡ್ಡು ವನ್ನ ದೊಡ್ಡ ರೆಲ್ಲಂ ಮುಸುಟು Pb. 3, 61 va.

ಕಡ್ಡಿ kaḍḍe. (fr. ಕಡ್ಡ 1). a bold woman (Abh. P. 12, 60).

ಕಡ್ಡಿ kaḍḍe. a multitude (?). see ರಥ-.

ಕಡ್ಡ kaḍḍa. an imitative sound. (Mhr. ಬಡಬಡ, imitation of certain sounds, as of rustling, rattling, etc. = ಗಡಬಡ). — ಕಡ್ಡಬಡ್. reit. confused sounds, unintelligible sounds, said of speech (S. Mhr.).

ಕಡ್ಡ kaḍḍe. = ಕಡಲೆ q. v. (C.; ಚಣಕ G.). ಕಡ್ಡೆಯ ಹೊಲ, (B. 3, 22). ಹವಳದ ಹುಟ್ಟು ಕಡ್ಡೇ ಕಾಟಪ್ಪು ಇರುವದು (4, 171). ಕಡ್ಡೆಗೆ ಬಾಯಿ ತೆಟದು, ಕಡಿನಾಣಕ್ಕೆ ಬಾಯಿ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಅದೀತೇ? — ಕಡ್ಡೆಗೆ ಮುನ್ನು, ಕಡಿನಾಣಕ್ಕೆ ಹಿನ್ನು. — ಕಡ್ಡೆ ಇದ್ದವರಿಗೆ ಹಲ್ಲೆಲ್ಲ, ಹಲ್ಲೆದ್ದವರಿಗೆ ಕಡ್ಡೆ ಯಿಲ್ಲ. — ಕಡ್ಡೇ ಅನ್ನು ಕೆಯ್ಯ ತೊಳವ ಹಾಗೆ. — ಕಡ್ಡೇ ಸಂಗಡ ರಾಗಿ ಕೊಡಿ ಹುರಿದ ಹಾಗೆ (Priv.). see e. g. ನೆಲಗಡ್ಡೆ, ಶಿವನ ಕಡ್ಡೆ. — ಕಡ್ಡೆ ಗಂಗಾರ. — ಕಡ್ಡೆ ಗಂಗಾರನ ಹುಲ್ಲು. a kind of grass, Chlois polystachia Roxb. (Z.). — ಕಡ್ಡೆ ಪಾಯಸ. sweetened pāyasa made of kaḍḍe, coconut-juice, etc. (My.). — ಕಡ್ಡೆ ಪುಟಾಣಿ. fried kaḍḍe, (C.). ಕಡ್ಡೆ ಪುಟಾಣಿ ಸೀರೆ or ಕಡ್ಡೆ ಪುಟಾಣಿಬಣ್ಣದ ಸೀರೆ (My.). — ಕಡ್ಡೆ ಬುಡ್ಡಿ. the pod of kaḍḍe (S. Mhr.). — ಕಡ್ಡೆ ಹೂರಣ. boiled kaḍḍe mixed with sugar (C.).

ಕಣ್ kan. 1. = ಕಣ್- (ಕಂ-), ಕಣ್ಣು, ಕಣ್ಣು q. v., ಕನ್ 1-, ಕನ್ 2-. (Smd. 38). the eye; an eye or star of a peacock's tail; an eye-like knot in reeds, sticks, etc.; a small hole; an orifice; the small open place between a fingernail and the flesh under it; a mesh (ಚಕ್ಕು, ನೇತ್ರ, ನಯನ, etc. Mr. 316; ನೇತ್ರ, ಅಮೃತ Nn. 66; ದೃಕ್ 131; ದೃಕ್ಕು Kk. 63; ದೃಷ್ಟಿ Ct. II, 100; T.; M. ಕಣ್, ಕಣ್ಣು; Te. ಕನು, ಕನ್ನು; Tu. ಕಣ್ಣು). [ಕಾಣನೇಗೆಯ್ಯಂ ತನ್ನದೊಡ್ಡಮಂ ಕಾಣದನ್ನೆನ್ನಂ ಕಣ್ಣು ತಮ್ಮ ಕಾಡಿಗೆಯಂ Kr. 1, 45; Pb. 1, 47]. before vowels ಕಣ್; Gen. ಕಣ್ಣು (Smd. 162; Nr., Hlā.); dat. ಕಣ್ಣೆ (Smd. 11, 139); Instr. and Abl. ಕಣ್ಣಂ (128, 157); Acc. ಕಣ್ಣಂ (Bp. 54, 70; 59, 11; 61, 4), ಕಣ್ಣು (J. 4, 10); Loc. ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ (Hlā.), ಕಣ್ಣಲಿ (Bp. 47, 1); Nom. plural ಕಣ್ಣುಳ್ (Smd. 81, 116). ಕಣ್ಣಲಿ (ಪಾರೆ Mr. 513). ಮನದೊಳ್ ದಯಮಾ ಇಲ್ಲದವನ ಕಣ್ಣೇ? ಪುಣ್ಣೇ? (Smd. 84). ಕಣ್ಣು ನೀರು (ಅಶ್ರು, ಬಾಪ್ಪ, ರೋದನ, ನಯನಜಲ, ಅಶ್ರು, Hlā., Nr.; ಬಾಪ್ಪಜಲ, ಮನ್ನು Nn. 36). ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಜೋತಿ ಎನ್ನುದು; ಬಿಳಿಯ ಕಣ್ಣು ಕುದುರೆ

to cause oneself to catch the eye : to appear; to shine. ಕಣ್ಣಿನ
 ಲಸುಗುಂ (Smd. 74). ಪಟಕಬ್ಬುಂಗಳ ನೆಜೆ ಕಣ್ಣಿನ ಕೆರೆ ಕನ್ನಡದ
 ನುಡಿ (Ct. I, 1). see Abh. P. 3, 38; 16, 90; Bp. 12, 34; Rśv. 3, 45;
 13, 64; J 15, 10; 18, 13; C. Bp. 11, 9. 10. — ಕಣ್ಣೋಲ. — ಕೋಲ.
 decoration of the eyes by the application of black pigment;
 the eye that is like a raft (Śśv. 1, 43). — ಕಣ್ಣಕ್ಕ. an eye that
 resembles a wheel (Śśv. 4, 4). — ಕಣ್ಣಲ್ಲ. (Smd. 78). a smile
 of the eye (ಸರಸಾಶೋಕನ ಸ.). — ಕಣ್ಣಾಡೆ. eye-track: a faint
 notice (My.). — ಕಣ್ಣೆಟ್ಟ. an imposthume on the lid of the eye
 (S. Mhr.). — ಕಣ್ಣೊಡರ್. — ಸೊಡರ್. an eye that resembles a
 lamp; lustre of the eye (Abh. P. 3, 39). — ಕಣ್ಣ. — ಅ 3. a man
 who has eyes. see e. g. ಒಕ್ಕಣ್ಣ, ಕಿಡಿಗಣ್ಣ, ತಾವರೆಗಣ್ಣ, ಪಣೆಗಣ್ಣ,
 ಪಲಗಣ್ಣ, ಮುಕ್ಕಣ್ಣ, ಮೆಯ್ಯಣ್ಣ. — ಕಣ್ಣಡಿಗ. — ಅಡಿಗ. = ಕಣ್ಣಡಿಯ.
 who has one eye (of Viṣṇu) in his foot: Śiva (Kk. 4), Para-
 mēśvara (Śs). see Bp. 54, 44. — ಕಣ್ಣಡಿಯ. — ಅಡಿಯ. = ಕಣ್ಣಡಿಗ.
 (ಶಿವ ಸ್ಮ. 3). — ಕಣ್ಣನ್ನ. — ಅನ್ನ. N. (Bp. 18, 5. 18). — ಕಣ್ಣನ್ನೊಟಲಿ.
 — ಅ-ತೊಟಲಿ. (Smd. 205). a turning round of the eyes. — ಕಣ್ಣ
 ಪ. — ಅಪ. N. (Bp. 18 sum.; 18, 45. 84). — ಕಣ್ಣಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. N
 (Bp. 9, 35; 18, 1; 31, 21; 38, 46. 56). — ಕಣ್ಣಪ್ಪು. — ಅಪ್ಪು. eye-water
 tears (Bp. 18, 57). — ಕಣ್ಣಟಸು. — ಅಟಸು. to search with the
 eye. ತೊಟೆಯದಿಹ ಪೂಜಾರಿಗಳ (= ಇಂ) ಕಣ್ಣಟಸಿ ನೋಡಲ್ಪೆ
 (Bp. 26, 29). — ಕಣ್ಣಟು. — ಅಟು. to know (a person's) eye or
 the intent of (his) looks [ಸಾರಥಿ ಕಣ್ಣಟದೊಯ್ಯನೆ ತೇರಂ ಕೊನೆ
 ಗೊಣ್ಣು ಚಕ್ರಿಯಂ ಬಿನ್ನವಿಕುಂ Ap. 11, 57]; (Abh. P. 9, 82). ಕಣ್ಣ
 ಲರ್. — ಅಲರ್. a flower-like eye (J. 11, 9). — ಕಣ್ಣಲೆ. — ಅಲೆ. 1.
 to move towards the eye: to appear. ಕಣ್ಣಲದುದು (ಪೊಚ್ಚಟು
 ಸಿತು, ಪೊಡಕರಿಸಿತು (Smd. II, o. rs. ಕಣ್ಣಲೆ, ತಣ್ಣಲೆ; Kk. 75). see
 ಕಣ್ಣಲೆ. — ಕಣ್ಣಲೆ. — ಅಲೆ. 2. shine, lustre (of the sun, Abh. P.
 13, 93). — ಕಣ್ಣಲವು. — ಅಲವು. a power or possibility that solely
 depends on the eye (J. 16, 17). — ಕಣ್ಣಾಗಿರ್. — ಅಗ್ಗಿ, ಇರ್. to have
 the eye upon, to put one's desire on, to desire (Abh. P. 5, 62).
 — ಕಣ್ಣಾರ. — ಅರ = ಕಣ್ಣಾರೆ. (J. 25, 62; My.). — ಕಣ್ಣಾರೆ. — ಅರೆ. to the
 full of one's eye; distinctly, clearly [ಮುಕ್ತಿ ಶ್ರೀರಮಣನ ಪಾದ
 ಪೀಠಮೊಳ ಸುರಸಭೆ ಕಣ್ಣಾರೆ ನಡೆನೋಡೆ ಮದನಾಕಾರಂ ತಳದಂ ಸರ
 ಸ್ತುತಿ ಮಣೆಹಾರಂ Ap. 14, 1]; (C.; J. 11, 2). ಮಿಗೆ ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡುತ
 (Bp. 4, 13). ಆಗಳು ನಿನ್ನವಂ ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡುವನು (15, 35). ಇದನ್ನೆಲ್ಲ
 ಅವನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಣ್ಣನು (B. 3, 21). ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಣ್ಣರೂ ಪರಾವ್ಯುರಿ
 ನೋಡ ಬೇಕು (Priv.). see Abh. P. 9, 82; J. 13, 57; B. 4, 59; 5, 69.
 72. [— ಕಣ್ಣಾಟು. — ಅಟು. the eye to satiate. ಪುಡಿಯೊಳ್ ಪೊರಳ್ಳ
 ಪಗೆಯಂ ಕಣ್ಣಾರ್ಪನಂ ನೋಡಿದಳ್ Pb. 12, 151]. — ಕಣ್ಣಾಲಿ. — ಅಲಿ.
 the pupil (or ball) of the eye (Abh. P. 13, 54 va.; Bp. 42, 4;
 46, 56; 47, 29; J. 7, 58). — ಕಣ್ಣೆಡು. — ಇಡು. to fix the eye (on any
 thing, C.). ಕಣ್ಣೆಟ್ಟು ನೋಡುವರು (Bp. 25, 24). see Abh. P. 11, 152.
 — ಕಣ್ಣೆಲಿ. — ಇಲಿ 1. the eyes not being in existence. — ಕಣ್ಣೆಲಿ
 ಮೊಗ. who has a face without eyes: a blind man (ಕಣ್ಣೆಲ್ಲದಂ.
 (Kk. 38; ಅಸ್ತಕ ಸ.). — ಕಣ್ಣೆಲ್ಲದಂ. — ಇಲ್ಲದಂ. a blind man
 (Kk. 38). — ಕಣ್ಣೇರ್. — ನೀರ್. — ರು. (Smd. 190). eye-water:
 tears (ಬಾಪ್ಪ Si. 439; C.). ಗಟಗಟನೆ ಕಣ್ಣೇರ್ ಸುರಿಯೆ (Smd.
 229). ಕಣ್ಣೇರು ಸುರಿಸುತ್ತ (B. 3, 34; 4, 201). ಕಣ್ಣೇರು ಸುರಿಸಿದನು
 (4, 74). ಕಣ್ಣೇರು ಸುರಿಸುತ್ತಾನೆ (5, 58). ಕಣ್ಣೇರು ಹಾಕು (C.). see
 Priv. 3. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. — ಕಣ್ಣುಬ್ಬು. — ಉಬ್ಬು. an eye-brow (C.; ಭ್ರೂ
 ಹುಬ್ಬು Si. 214). — ಕಣ್ಣುರಿ. — ಉರಿ. flame of the eye. ಲಲಾಟದೊಳ್
 ಮಿಟುಪ ಕಣ್ಣುರಿಯುತ್ತೆ (Smd. 275). 2. envy (My.; see Priv. 3
 ಕಾಣು). 3. burning pain of the eye (My.). [— ಕಣ್ಣುಟು. — ಉಟು

net work of the eye lashes. ತುಟಗಿದ ಚಿಲ್ವೆಳಸಿ ಬಳಸಿ ನನವನತೆಯ ಕಣ್ಣುಟಾಯೆನೆ ನಿಟಗೊಣ್ಣು: Ap. 6, 98. — ಕಣ್ಣುಳ್ಳು. — ಉಳ್ಳು. eyes to shine. ಕಣ್ಣು ತೇಜಂ ಧರಾಧರೂಪದಿಂ ಧರಿಸುತುಮಾ ದೂತಂ ಕಣ್ಣುಳ್ಳಿ ನೋಡಿ ಕುಮಾರನಂ Ap. 14, 44]. — ಕಣ್ಣಂಜಲ್. — ಎಂಜಲ್. the impurity or evil (coming) from the eyes (of others), the injury of (inauspicious) looks (V. 9, 74; ದೃಷ್ಟಿದೋಷ Kk. 54; Sm. 63). — ಕಣ್ಣೆ ಮೆ. — ಎಮೆ. = ಕಣ್ಣೆ ಮೆ. an eyelid (ಪತ್ರ್ಫನ್ Illā; Abh. P. 1, 107). — ಕಣ್ಣೆ ಮೆ. — ಎಮೆ. = ಕಣ್ಣೆ ಮೆ. an eyelash; an eyelid (ಪತ್ರ್ಫನ್, ಅಪ್ಪಿಲೋಮನ್ Nr.; ಜವಲವ್ವು Kk. 32, Sm. 70; J. 18; 34; 32, 25). — ಕಣ್ಣೆ ಮೆವೆಚಿ. — ತೆಚಿ. to open the eyelids (J. 17, 40). — ಕಣ್ಣುಳ್ಳು. a secret as indicated by the eye (J. 30, 35). — ಕಣ್ಣುಳ್ಳಿ. ಕಣ್-ನೋಟಿ (Smd. 190). an eye-look. — ಕಣ್ಣೆ ರಿ. the eyes to turn round (Abh. P. 16, 14). — ಕಣ್ಣು ಮ್ಪು. — ಮ್ಪು. so that the eyes become full (C.). ಆ ಕೂಸಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಮ್ಪು ನೀರು ಬಸ್ತವು (B. 3, 25). ಕಣ್ಣು ಮ್ಪು ನೀರು (tears) ತಸ್ತು (3, 34). — ಕಣ್ಣೆ. — ತಣ್ಣೆ. = ಕಣ್ಣು ದಣ್ಣೆ. the eye to be satisfied (J. 26, 71). — ಕಣ್ಣೆ ಪ್ಪು. — ತಣ್ಣೆ ಪ್ಪು. satisfaction obtained by the eye (My.). — ಕಣ್ಣೆ ಪ್ಪು. — ತಣ್ಣೆ ಪ್ಪು. the eye to become full, i. e. to be wholly applied to (Grī. 3, 119 va.). — ಕಣ್ಣು ದಿ. — ತು ದಿ. the extremity of the eye, its outer corner. ಕಣ್ಣು ದಿಗಿ ಶೋಭಿಸುವ ಗೆರೆ (ಸೋಗಿ Sm. 72, o. r. ಗೆಜಿ). — ಕಣ್ಣು ದಿ ಗೆರೆ. a line (made with black pigment) proceeding from the outer corner of the eye. ಕಣ್ಣು ದಿಗಿರೇಗೊಳ್ ಸೋಗಿ ಎಪ್ಪು ಶಬ್ದಮ್ ಅಕ್ಕಂ ((Sm. 82, o. rs. ಗಜಿ, ಗೆರೆ). — ಕಣ್ಣು ಮ್ಪು. — ತು ಮ್ಪು. the eye to be employed to its full extent or scrutinously (V. 5, 22 va.). — ಕಣ್ಣೆ ಗೆ. — ತೆಗೆ. to open the eyes (My.). — ಕಣ್ಣೆ ಪಿ. = ಕಣ್ಣೆ ಪಿ. q. v. (Abh. P. 3, 75 va.). — ಕಣ್ಣೆ ಪಿ. — ತಣ್ಣೆ ಪಿ. to open the eyes; to give lustre (Abh. P. 3, 156); to make visible, to show. — ಕಣ್ಣೆ ಪಿ. — ತಣ್ಣೆ ಪಿ. (Smd. 78, o. r. — ಪಿ. the act of opening the eyes; the eyes being opened (Bh. 8, 21, 15). — ಕಣ್ಣೆ ಪಿ. — ತಣ್ಣೆ ಪಿ. = ಕಣ್ಣೆ ಪಿ. ಗೆ. (Rām. 1, 16, 31). — ಕಣ್ಣೆ ಪಿ. — ತಣ್ಣೆ ಪಿ. the eyes to open. 2, to open the eyes. [ಧನುರ್ವಿಷ್ಣು ಕಣ್ಣೆ ಪಿ. ವಿನೆಗಂ ಕಲ್ಪು ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಮೆಯ್ಯಾಳ್ ಮೆಟಿದಪ್ಪೆನ್ನೆನ್ನೆ ವಿಷ್ಣುಯಂ Pb. 2, 65]. see Smd. 118, 135; Bp. 38, 8; 47, 59; J. 4, 10; 31, 74. — ಕಣ್ಣೊಡವು. ತೊಡವು. an eye-ornament (Abh. P. 3, 39). ಕಣ್ಣೊಡಲ್. — ತೊಡಲ್. to turn round or roll the eyes (Sésv. 3, 48). 2, perplexed, puzzled sight (Cpr. 10, 82). — ಕಣ್ಣೊಡಮ್. — ತೊಡಮ್. turning round or rolling the eyes (J. 25, 38). — ಕಣ್ಣಿ. a web or film on the eye (My.). [— ಕಣ್ಣಿ. one who deceives; a cheat. ಇನ್ನು ಕಣ್ಣಿ ದಿಗರಪ್ಪರೆ ಮಾನಸರಪ್ಪರ್ Pb. 8, 76]. — ಕಣ್ಣಿ. — ಪಪೆ. to receive sight. [ಮುನ್ನೆ ನಡೆವ ಚಕ್ರರತ್ನ ಪ್ರಭಾಚಕ್ರಮೊಳಂ ಆ ಪಡೆ ಕಣ್ಣಿಡೆದನೆ ಸೋಪಾನಾಸ್ತರದೊಳೊಡು Ap. 13, 30 va.]; (Sésv. 5, 14 va.). — ಕಣ್ಣಿ. — ಪಪಿ. (Smd. 78). — ಕಣ್ಣಿ. an eye-drop; a tear. [ಇಟುವ ಪಿಣೆಲ್ ತೆರೊಟ್ಟಿ ಪಿಣೆ ಕಣ್ಣಿ ಮಾಣವೆ ಮೋದ Pb. 14, 5]. — ಕಣ್ಣಿ. — ಪರಿ. the proper manner or decorum of look. ಕಣ್ಣಿ. — ಕಿಡು. (Abh. P. 2, 53). — ಕಣ್ಣಿ. eye power; the faculty of vision (Cpr. 5, 78). — ಕಣ್ಣಿ. to open the eyes; to open them widely (from anger, My.; Bp. 14, 29; 20, 13). — ಕಣ್ಣಿ. ಕಣ್ಣಿ. a resting place for the eye. ಆ ನಾಡು ಮಿಯು ಕಣ್ಣಿ (Smd. 82 Md.b.). — ಕಣ್ಣಿ. faintness of sight, aversion to further seeing (My.). see ಕಣ್ಣಿ. [— ಕಣ್ಣಿ. — ಪಿ. to get the eye. ಕಣ್ಣಿ. ಪಲಮುನಿನ್ನು ಪತ್ತೆನೆನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಾಮದೇವನಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳು ಪ್ರಪ್ತಿ ಕೊಣ್ಣು Vr. 26, 12]. — ಕಣ್ಣಿ. (Smd. 82). sexual pleasure derived from looking (at another). [ಅಲ್ಲಿ ಪಡೆಮೆಚ್ಚಿಗಣ್ಣು ನ ಗಣ್ಣು ಗಾ

ಡಿಯಂ ಕಣ್ಣು ಫಣ್ಣೆನ್ನೆ ಕಣ್ಣೆ ಮದನಲತೆಯೆನ್ನು ನಾಗಕಣ್ಣೆ ಕಣ್ಣೆಟಿಂ ಗೊಣ್ಣು Pb. 4, 15 va.]; (Cpr. 5, 120). ಆ ಕಣ್ಣಿಟಿಂ ಕಿವಿವೇಟಿ ವಗ್ಗಿಳಿ (Bp. 45, 2). ಕಣ್ಣಿಟಿಂ ಗೊಣ್ಣು. — ಕೊಣ್ಣು. to obtain, etc. (Abh. P. 7, 105 va.). — ಕಣ್ಣಿ. pain in the eyes; soreness of the eyes (C.; Ch. v. 18; Bp. 9, 6). — ಕಣ್ಣಿ. — ಪೊಣ್ಣು. a pair of eyes; both eyes (Rév. 8, 82 va.; Sésv. 1, 46). — ಕಣ್ಣಿ. — ಪೊಣ್ಣು. (Smd. 78). space to which the power of vision extends, sight. [ಅವರ ಗಗನತಳಗಮನದೊಳೊಡು ಬೆಡಂಗಂ ನೋಡಿದರಾದರಿದಂ ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಲಂಗವಿನೆಗಂ Ap. 5, 65]; (Abh. P. 7, 105 va.; 9, 41, 76; Sésv. 3, 35 va.) ತಳದೊಳ್ ರುದ್ರಂ ಕಣ್ಣಿ ಕಣ್ಣಿಲನ್ ಆಗಿ (Smd. 78 Md.b., o. r. ರುದ್ರಂ). — ಕಣ್ಣಿ. — ಪೊಣ್ಣು. lustre of the eye (Abh. P. 10, 80). — ಕಣ್ಣಿ. — ಪೊಣ್ಣು. = ಕಣ್ಣಿ. (Cpr. 10, 14). — ಕಣ್ಣಿ. — ಕಣ್ಣಿ. 2. (Rév. 11, 85). — ಕಣ್ಣಿ. a screen or obstacle for the eye. ತೋಪಿಸೊಳ್ ಇದರ್, ಅವ ಕಣ್ಣಿ ಯಾದ ಎಲೆಗಳ ಹಟಾಡು (Singirāja 28, 35; My.). 2, the state of being hidden or invisible. ಅವನು ಕಣ್ಣಿ ಯಾದನು (My.). 3, heedlessness (C.). — ಕಣ್ಣಿ. 1. the eye to be disgusted with seeing (?). ಕಣ್ಣಿ. ದುರ್ವದನ್ ಅಟಾ ಕಣ್ಣಿ. (Ct. II, 106, o. r. ಕಣ್ಣಿ). — ಕಣ್ಣಿ. 2 (Ct. II, 98). the eye regarded as a flower; an eye that resembles a flower. [ತೋಪಾಡಿ ಕೆಯ್ಣಿ ಕಣ್ಣಿ. ಬನ್ನಿರೆ ನೋಡಿದಂ ಕಲುಪದಿಂ ಗಾಣ್ಣಿ. ಗಾಣ್ಣಿ. ನಮಂ Pb. 7, 7]; (Cpr. 2, 79; Abh. P. 1, 118; 6, 49; 9, 111, 117; 10, 81; Résv. 5, 110; 14, 94; J. 11, 19). — ಕಣ್ಣಿ. to flash on the mind, to appear clearly, etc. [ಪೊಣ್ಣು ಮನೇಪರ ಮಲೆಗಳದಂಗಂ ಕಣ್ಣಿ. ಮಣ್ಣಿ. ಲಂಗಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಗಣ್ಣಿ. Pb. 9, 39]; (Cpr. 4, 71; ಚಿತ್ರ ಸ್ವರಣ Smd. Dh.). see ಕಣ್ಣಿ. — ಕಣ್ಣಿ. to shut the eyes, to sleep. [ಒರ್ವಪಾರ್ವಂ ಬನ್ನ ಕಣ್ಣಿ. ಪಿ. ಪಿ. Pb. 3, 31 va.]; (Bp. 3, 18; Bh. 1, 6, 2; J. 7, 45). — ಕಣ್ಣಿ. eye-touch; the state of being within sight (Abh. P. 3, 28; 8, 30 va.). — ಕಣ್ಣಿ. — ಬಣ್ಣಿ. (Smd. 81). — ಕಣ್ಣಿ. (?) — ಕಣ್ಣಿ. a sign made with the eye. [ಮತ್ತಮಣ್ಣು ಕಣ್ಣಿ. ಗೆ ಮಿಟಲಮ್ಪು ಸಮ್ಪು ದರ್ Pb. 7, 9; 4, 82]; (Bp. 11, 40; My.). — ಕಣ್ಣಿ. = ಕಣ್ಣಿ. (My.). — ಕಣ್ಣಿ. sweetness or charm for the eye. ಮೆಯ್ಯಸವಿ ಕಣ್ಣಿ. ರೂಪು (Smd. 83 Md.b.). — ಕಣ್ಣಿ. the eye to be defeated; to be captivated by, or greatly pleased with, to be enamoured with. [ಅನಿತ್ತ ಸತ್ತ ನರ ನನ್ನನಗೆ ಕಣ್ಣಿ ಸೋಲ್ಪು ಬಗೆಯದಮರೇನ್ನಂ Pb. 11, 105]. ಕಣ್ಣಿ. (ಒಲ ಪಾಂಗು Ct. II, 26; Abh. P. 4, 10; 5, 54; 16, 39 va.). — ಕಣ್ಣಿ. eye-defeat: the state of captivating or charming. [ಕಣ್ಣಿ. ಲದಿಂ ಕಿಣ್ಣಂ ಬನ್ನ Pb. 8, 71]. ಕಣ್ಣಿ. ಲಮನ್ ಅಟಾಯುಂ ಪರವಣ್ಣಿ (Smd. 83; see s. ಪವಣ್ಣಿ).

ಕಣ್ ಕಾಣ. 2. = ಕಣ 3, etc. — ಕಣ್ಣಿ. rep. = ಕಣಕಣ (My.). ಕಣ್ಣಿ. to emit the sound of kaṇ kaṇ (My.).

ಕಣ kana. 1. = ಕಣ 1, ಗಣ 2, (ಗಡೆ 1, etc.). a stick (M., Tu. ಕಣ, T. ಕಣ್ಣಿ, a small bamboo branch; a small stick, shaft, hilt, handle; an arrow). — ಕಣಕಾಲ್. — ಕಾಲ್. = ಗಣ. the shin-bone (Abh. P. 13, 45; 13, 54 va.; Grj. 10, 60; My.; ಜಂಘ, ಪ್ರಸ್ಥತೆ Si. 207; M. ಕಣಕಾಲ್, T. ಕಣ್ಣಿ ಕಾಲ್).

ಕಣ kana. 2. the oblong piece of cloth from which a female's bodice is made (C.; cf. Mhr. ಖಣ, a square); [ನೆಳಲ ಪಾಣಿಯ ಬಣ್ಣದ ಕಣದ ಬಣ್ಣವಣ್ಣಿ ಗೆಯ ಜವಳಿಗಳನೆ Ap. 4, 34 va.].

ಕಣ kana. 3. = ಕಣ 2, ಗಣ 1, ಗಣ 1. an imitative sound. (Mhr. ಖಣ). — ಕಣಕಣ. rep. the ringing sound of unbroken,

sound earthen or metal vessels, bells, etc. when struck with the knuckles (C.). 2, the sound of the common tabor or tom-tom (ಹಲಿಗಿ) when struck (S. Mhr.; cf. ಕನಕ). — ಕಣಕಣನೆನ್ನು. — ಎನ್ನು. = ಕಣಕಣಿಸು. (C.). — ಕಣಕಣಾಯಿಸು. = ಕಣಕಣಿಸು. (My.). — ಕಣಕಣಿಸು. to emit the sound of kana kana (My.).

ಕಣ kana. 1. a grain, a single seed, as of rice, etc.; broken grain, grits, as of rice or millet [ಧಾನ್ಯಂಗಳಂ ಪದನಟುದುಗುವ ಕಣಂ ಮಾಡುವೊಕ್ಕು ನಪ. 6, 77 va.]; (ನುಜ್ಜು Hla., Mr. 372); a particle, a small bit, a granule; an atom. 2, a drop. 3, a spark (ಕಿಡಿಯೇಟುಗೆ Mr. 47); the facet of a gem. 4, small, minute. see B. 4, 55. 106. 124. 5, = ಕಣೆ, ಮಾಗಧ q. v. — ಕಣತಲೆಮಯ್ಯ. a harmless kind of small-pox (S. Mhr.).

ಕಣ kana. 2. = ಕಳ. Tbh. of ಬಲ. a threshing floor (J. 15, 6); a field of battle; a misty halo round the moon (S. Mhr.). ಕಣಗಳ ಗುಮ್ಮು (ಬಲಿನ, ಬಲೆ Si. 403; cf. 303). ಕಣಮೊಳು ಕಾದಿ ಗಲಿದ ಅತಿಬಲರ ಕೆಯ್ಯಾರಿಸುವ ದನಿ (Pril. 3, 5).

ಕಣ kana. 3. Tbh. of ಕ್ಷಣ. see ಅಕ್ಕಣ s. ಅಕ್ 1-.

ಕಣಕೆ kanaka. (fr. ಕಲಿ 2). = ಕಣಕ, ಕಣುಕ. dough, especially of wheaten flour (C.; Tu. ಕಲಪು, to mingle; to knead). [ಕಮ್ಮಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಣಕನ ನಾದಿನೆ ಕಾಣರೇ ಎನ್ನ ಮನ! Bv. 260]. ಕುಟ್ಟಿದ ಕಣಕದನ್ನ ಪದಾರ್ಥ (B. 4, 82). see Sp. s. ಮೆಕ್ಕ. — ಕಣಕ ಕುಟ್ಟುವ ಕಲ್ಲು. a smooth stone on which dough is put and pounded (C.).

ಕಣಕಪ್ಪಡಿ kana-kappadi. = ಕಣುಕಪ್ಪಡಿ, ಕಣ್ಣುಪ್ಪಡಿ, ಕಣ್ಣು ಪ್ಪಡಿ, ಕಣ್ಣು ಕಪ್ಪಡಿ, ಕಣ್ಣು ಕಪಟೆ, ಕಣ್ಣು ಕಪ್ಪಟೆ, ಕಣ್ಣು ಕಪ್ಪಟೆ. a flittermouse or bat (C.; Te. ಗಬ್ಬಿಡಾಯಿ, -ಯೆ, ಗಬ್ಬಿಲ; M. ಕಡವಾದಿಲ್).

*ಕಣಕು kanaku. an onomatopoeic word signifying the sound of a weapon. ಕಣಕನೆ ಚಕ್ರ ತೀವ್ರ ಹತಿಯಂ ತಲೆ ಪೋದೊಡೆ Pb. 10, 96; 13, 39.

ಕಣಗಲ kanagala. = ಕಣಗಿಲ್, etc. a kind of flower (ಹಯಮಾರ Cb.). ಬೀಳಿಕಣಗಲದ ಗಡ (ಕರವೀರ Cb.). ಕೆಮ್ಮು ಕಣ ಗಲ(ಕಬರಿ Cb., sic!). 2, a shrub yielding Tapioca, the bitter Cassava plant, Jatropha manihot L. (St. & Pl.).

ಕಣಗಿಲ್ kanagil. (Tbh. of ಕರವೀರ?). = ಕಣಗಲ Nr. 1, ಕಣ ಗಲ, ಕಣಗಲು, ಕಣಗಲೆ q. v., ಕಣಗಿಣಿ, ಕಣಗಲ್, ಕಣಗಿನ, ಕಣಗಿಲ್, ಕಣಗಿಲ, ಕಣಗಿಲಿ, ಕಣಗಿಲೆ, ಕಣಗಿಲೆ, ಗಣಗಲು, ಗಣಗಲು, ಗಣ್ಣೇಟಲೆ. (My.). ಕಿಸುಗಣಗಿಲ್ (Smd. 216, o. r. ಗಣಗಿಲೆ).

ಕಣಗಿಲ kanagila. = ಕಣಗಿಲ್, etc. (ಶತಪ್ರಾಸ G.).

ಕಣಗಿಲು kanagilu. = ಕಣಗಿಲ್, etc. (St. & Pl.). see ಮಗ-.

ಕಣಗಿಲೆ kanagille. = ಕಣಗಿಲ್, etc. Fragrant oleander, Nerium odorum, the root of which is poisonous and the leaves of which are compared to spears (ಪ್ರತಿಪಾಸ, ಶತಪ್ರಾಸ, ಚಣ್ಣಾತ, ಹಯಮಾರಕ, ಕರವೀರ Nr.; ಕರವೀರ, ಅಶ್ವಮಾರ Mr. 113, o. r. ಕಣಗಿಣಿ; My.; Tu., T., M. ಕಣವೀರ; Te. ಗನ್ನೇರು, ಗನ್ನೇರು, ಗನ್ನೇರು, ಗನ್ನೇನೆ; Mhr. ಕಣೇರೆ). see ಚಿಂಗಣಗಿಲೆ, ತೊಣಗಣಗಿಲೆ.

ಕಣಗು kanagu. see ಕೆಮ್ಮುಕಣಗು.

ಕಣಜ kanaja. = ಕಡಜ. (My.). a wasp.

ಕಣಜ kanaja. (= ಕಲಂಜಿ, ಗಳಗಿ, ಗಳಗಿ). a corn-bin, i. e. a cylindrical structure formed of bamboo-mats for storing grain,

placed either in the house or outside (C.; in My. it is, at present, generally constructed of planks or bricks; ಕುಸೂಲ Nr.; ಕಟ್ಟಿ, ಕಲಿಂಜಕ Nr.; ದಾನ್ಯಂಗಳ್ ಇದ ರಾವು Mr. 195; Mhr. ಕಣಗಾ; Te. ಕಣಜ, ಕಣಂಜ, ಕಣದ, ಕಣಜ, ಕಳಂಜ; T. ಕಳಂಜಿಯ); an enclosure for grain, a granary (Rām. 5, 8, 48). ಕಣಜಮೊಳ ಎನ್ನು ಭತ್ತವನ್ ಉಣ್ಣಡೆ (Bp. 24, 84). ಪಡಿಗಳಂ ಕಣಜಮೊಳ ಅಳಿಯ ಬೇಕು (53, 12). ಹಿರಿಯ ಕಣಜದ ದವಸಂ (53, 18). ವಿಯ ಕಣಜ ವನ್ ಒಡೆದು ಕೊಳುತಂ (24, 26). ಕಣಜಂಗಳಂ ಗಮ್ಮನೆ ಹಿರಿದು, ನೆಲ ಗಟ್ಟಿ ಗಟ್ಟಿಸಿ, ಕನಕನವರತ್ನ ಮಯರಿನಭವನಮಂ ರಚಿಸಿ (53, 29). ಸುಕರಧಾನ್ಯದ ಕಣಜಗಳ್ (C. Bp. 5, 50). — ಕಣಜದ ಹುಣ. — ಹುಣು. a wasp (My.; ಗನ್ನೋಲಿ, ವರಟೆ Si. 176; ವೃಶ್ಚಿಕ 405, sic!).

ಕಣಜು kanaju. = ಕಣಂಜು. (Smd. 48). a weight used in weighing coral (My.; Te. ಕಣುಜು, ಕಳಂಜು, a weight of one pagoda and a half, used in weighing coral; T. ಕಣಂಜು, a weight of two and a half pagodas: the 16th part of an ounce; M. ಕಣಂಜು, a drachm, weight of 2 silver fanams, etc.; cf. ಕರಿಜು). 2, = ಪಿಂಗಾಕ್ಷ (Mr. 157).

ಕಣಂಜು kanāñju. = ಕಣಂಜು. (Smd. 48).

ಕಣಪ kanapa. = ಕಣಯ, ಕಳೆಯ. a kind of spear or lance.

ಕಣಬ kanaba. a horse with white feet. ಅಡಿ ಬೆಳ್ಳಗೆ ಕಣಬನ್ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 276).

ಕಣಬೆ kanabe. N. of a species of creeper (ರಾದಿ, Mr. 147; cf. ಕಳನೆ 1?).

ಕಣಮೆ kaname. = ಕಣನೆ, ಕಣಮೆ, ಕಣವೆ, (ಕಣ್ಣೆ 1). a narrow pass between two mountains, a hill pass, a gap (My.; Te. ಗಣ್ಣೆ, ಕನಮೆ, ಕನವೆ ಕನ್ನೆ, ಕಲವೆ, ಗಣಮೆ; M. ಕಡಮ್ಮೆ, ಕಡಾಯಿ, ಕಟವಾಯಿ, ಕಟಾಯಿ; T. ಕಣವಾಯ್; Tu. ಕಣವೆ).

ಕಣಯ kanaya. = ಕಣೆ 2, ಕಣೆ 2. the knot which fastens a garment round the loins (ನೀವಿ, ಉಚ್ಚಯ Hla.).

ಕಣಯ kanaya. = ಕಣಪ, etc. [ಕರ್ಣನಂ ಸುತ್ರಿಮುತ್ರಿ ಕೊಣ್ಣು ಕಣಯ ಕಮ್ಮಣ ಮುಸಲ ಮುಸುಣ್ಣೆ ... ವಿವಿಧಾಯುಧಂಗಳೊಳಿಟ್ಟು Pb. 12, 118 va.]; (Abh. P. 13, 76 va.).

ಕಣಲಿಗೆ kanalige. = ಕಣಗಿಲೆ, etc. (ಪದ್ಮಳಿ Ct. II, 38; ಪದ್ಮಳಿ Kk. 22, o. rs. ಕಣಗಿಲೆ, ಕಣಗಿಲಿ). see Rām. 6, 44, 8.

ಕಣವೆ kanave. = ಕಣಮೆ, etc. a valley etc. (My.).

ಕಣಸು kanasu. = ಕನಸು. seeing, looking, sight. see ಅಲಗಣಸು s. ಅಲ 3, and cf. ಕಣಿಸು.

ಕಣಾ kanā. doest thou not see? is it not? lo! indeed! ಭೂಭುಜರು ಬರುತಿರ್ವರು, ಕಣಾ, ಕೇಳ್, ಅಜಕುಮಾರ ಕುಮಾರ! (Rām. 26, 17). see 26, 13, 15; Bh. 1, 8, 13, 27, 28; 2, 13, 35; J. 6, 48; 23, 41.

ಕಣಾದ kanā-ada. eating atoms or granules. 2, a goldsmith (= ಕಲಾದ). 3, N. of a ṛṣi, the author of the vaiśeṣika philosophy, a branch of the nyāya. (My.; G.).

ಕಣೆ kani. 1. a tabor or tom-tom (ಹಲಿಗಿ) which when struck, exactly emits the sound of kana 3 (S. Mhr.).

ಕಣೆ kani. 2. (= ಕಣಯ, etc.). a knot, a tie (My.; M. ಕಣೆ, a snare, gin). ಕಣಯ ಕುಣಿಕಿಲ (of bags that are tied) ಬಣ್ಣೆಯಂ ಬಿಚ್ಚಣಿಸಿ (Bp. 56, 5). [2, a bundle, treasure. ಗುಣು

ಗುಮ್ಮನ್ನು ಪಸಿದುರ್ದ ಬೆದಬೆದ ಬೆನ್ನಿನುಬರ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳ ಕಣಿಯೊಂ ಪೇಟಂ
Ap. 9, 90].

ಕಣಿ kani. 3. sight, spectacle (Tu., M.); ominous sight : what is seen at the birth of a child (signs in heaven, etc.), or first sight on peculiar days, or significant presents (M.); divination, sooth (ಚನ್ನೆ Sm. 96, o. r. ಚೆನ್ನೆ, Te. ಕನು; Te. ಕನು, to see). — ಕಣಿ ಕೇಳು. to ask for a divination (My.). ಕಳ್ಳನ ತಾಯಿಯ ಸಂಗಡ ಕಣಿ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ (Irv.). — ಕಣಿ ಹೇಳು. to explain a kani, to divine (My.; M. ಕಣಿ ಚೋಲ್ Te. ಕನಿ ಪಟ್ಟು). ಕಣಿ ಮುನ್ನಾದ ಶಕುನಗಳನ್ನು ಹೇಳುವವಳ (ವಿಪ್ರಶ್ನಿಕೆ, ಈಶ್ವರಕೆ, ದೈವಜ್ಞ Si. 188). 2, to deliver a long tedious speech (My.).

ಕಣಿ kani. 4. = ಕಣಿ 3. a heavy wooden roller etc. (S. Mhr.).

ಕಣಿ kani. 5. a stone (ಶಿಲೆ Sm. 96; cf. ಕಲ್ 4). [ಪ್ರಸ್ಥಿಯ ಮೇಲಣ ಕಣಿಯ ತನ್ನ ಪೂಜಾವಿಧಾನಕ್ಕೊಳಗಾದ ಅಸ್ತತ್ವವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಮುಟ್ಟಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕೆನ್ನುರು Cv. 913]. ಕಣಿಯೊ ಪರುಷದ? (Bp. 1, 39). ಎನ್ನ ಪರುಷದ ಕಣಿಯೆ! (36, 2). ಬಳಪದ ಕಣಿ (My.; see Tbh. ಕದು).

ಕಣಿ kani. 6. a place (ತಾವು Sm. 96; T. ಕಣಿ). see ಮುಂ ಕಣಿ.

***ಕಣಿ kani. 7.** a kind of weapon. ಸಿಂಹಾಟಿಕಮೆನ್ನು ಕುಸ್ತಮುಂ ಲೋಹವಾಹಿನಿಯನ್ನು ಸುರಿಗೆಯುಂ ಮನೋವೇಗಮೆನ್ನು ಕಣಿಯುಂ ಸಾ ನನ್ನ ಕಮೆನ್ನು ಬಾಳುಂ Ap. 15, 3 va.

ಕಣಿ kani. 1. an atom, a minute particle; a trifle. ಎಸಟವ್ವರಿವ ಶೂಕಲಾಶ್ವಗಳನಂ ಕಣಿಯುಂ ಬಗೆಯದೆ, ಮುಂಕೊಣ್ಣು, ಶುಕಿಸವೆ ಏಷಾ (Rāsv. 6, 11 va.).

ಕಣಿ kani. 2. = ಗಣಿ, ಗಣಿ. Tbh. of ಖನಿ (Sm. 364). that is dug : a ditch, a basin (see ಹರಿಕಣಿ); a mine, an asylum (ಅಕರ, ಖನಿ, ಗಂಜಿ Hla., Mr. 100; ಅಕರ, ಖನಿ Nn. 91; ಗಂಜಿ 104; Cl.). ಕಣಿ ಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಜೂರ್ಣಾದಿರೂಪಮ್ ಆಗಿಹುದು (ಅಕ್ಕತ Nr.). [—ಕಣಿ ಯಂ. —ಆಂ. one who is an asylum of etc. ಕಣಿಯಂ ಶಾರ್ಯಾಭಿ ಮಾನಕ್ಕೆಡಪಾದ ರಿಪುಸ್ಸೈಕ್ಕೆ ಸಂಗ್ರಾಮದೊಳ್ ಬಲ್ಲಣಿಯಂ... ಬನ್ನ ಕಣ್ಣಂ ಸುರೇಣ್ಣಂ Pb. 7, 95; 13, 10; Ap. 3, 15]. ಸೇವೆ ಅಪಾಯದ ದಣಿಯು ಕಣ್ಣಿನ ಕಣಿಯು (Dp. 54). see e. g. Bp. 22, 62; J. 6, 25; B. 5, 98.

ಕಣಿಕೆ kaniika. = ಕಣಿಕೆ, etc. dough ಕಮ್ಮಳಿಯ ಮೇಲೆ ಕಣಿಕಾ ನಾದಿದ (Prv.).

ಕಣಿಕೆ kaniika. = ಕಣಿಕು. the stalk of the great millet when deprived of its ear, either green or dry (S. Mhr.; Te.: a stick; cf. ಕಣ್ಣೆ ಕೆ 2). ಕಣಿಕೆಯ ಬಣವೆ (ಬಣವೆ G.). ಕಣಿಕೆಯ ಒಟ್ಟಲು (ಮೆದೆ G.). ಎರಡು ಸಿವಡು ಕಣಿಕೆ ತನ್ನ ಚೆಲ್ಲು (B. 2, 19). ಎಮ್ಮೆಗಳು ಹುಲ್ಲನ್ನೂ ಕಣಿಕೆಯನ್ನೂ ತಿನ್ನು ಬದುಕುವವು (5, 22).

ಕಣಿಕೆ kaniika. a small particle; an atom; a spark; a drop. 2, the plant *Premna spinosa* or *longifolia* Roxb. see ಸಣ್ಣ ಕಡುಕು 3.

ಕಣಿಗಲ್ kanigal. — ಲು. = ಕಣಿಗಲ್, etc. (My.). a kind of flower ಪ್ರತಿಹಾಸ, ಶತಪ್ರಾಸ, ಚಿಹ್ನಾತ, ಹಯಮಾರಕೆ, ಕರವೀರ ಎನ್ನರೆ ಗನ್ನೇ ಒಳೆ, ಕಣಿಗಲ ಗಿಡ; ಕೆಲವರು ಇದಲ್ಲದೆ ಮೊದಲು 3 ಶಬ್ದಗಳು ಬೀಳೆ ಕಣಿಗಲಿಗೂ 4 ಶಬ್ದಗಳು ಕೆಮ್ಮು ಕಣಿಗಲಿಗೂ ಪೆಸರೆನ್ನು, ಹೇಳುವರು (Si. 140).

ಕಣಿಗಾರ್ತಿ kani-gārti. a female fortune-teller (My., also ಕಣಿಗಾತಿ).

ಕಣಿಗಿನು kaniginu. = ಕಣಿಗಲ್, etc. (St. & Pl.).

ಕಣಿಗಿಲ್ kanigil. — ಲು. = ಕಣಿಗಲ್, etc. see ಚಂಗಣಿಗಲ್, ಚಿಂಗಣಿಗಲ್, ದೇವಗಣಿಗಲ್, ನೀರುಗಣಿಗಲ್, ನೆಲಗಣಿಗಲ್, ಪರ್ಗಣಿ ಗಲ್, ಮರಗಣಿಗಲ್.

ಕಣಿಗಿಲ್ kanigila. = ಕಣಿಗಲ್, etc. a kind of flower. ಕಣಿಗಿಲ್ ಗಿಡ : ಗಣಿಗಲ್ G.).

ಕಣಿಗಿಲ್ kanigili. = ಕಣಿಗಲ್, etc. (ಪಡ್ಧಿ Sm. 27, o. 13. ಕಣಿಗಲ್, ಕಣಿಗಲ್).

ಕಣಿಗಿಲ್ kanigile. = ಕಣಿಗಲ್, ಕಣಿಗಿಲ್ q. v., etc. (ಕರವೀರ, ಚಿಹ್ನಾತ, ಪಡ್ಧಿ G.).

ಕಣಿತಲೆ kanitale. the temple of the head (Si. 213, only in Si.; Te. ಕಣಿತ).

ಕಣಿತೆ kaniti. a female fortune-teller (ವಿಪ್ರಶ್ನಿಕೆ, ಈಶ್ವರಕೆ, ದೈವಜ್ಞ Nr.; My.).

ಕಣಿಮೆ kanime. = ಕಣಿಮೆ, etc. a valley (My.).

***ಕಣಿಯೆ kaniya.** a sooth-sayer, fortune teller. ಆ ಮಗು ಎಗೆ ಈಜುಲು ಗಾಳಿ ಭೂತ ಸೋಂಕಿತ್ತೆ ನ್ನು ಕಣಿಯರೆ, ಭೀಷಜರ ಬೆಸಗೊಣ್ಣು ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಂಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ Cv. 399. cf. ಕಣಿ.

ಕಣಿಲೆ kanile. = ಕಣಿಲೆ, etc. young shoot of bamboo q. v. (Dp. 170, 2).

ಕಣಿವೆ kanive. = ಕಣಿವೆ, etc. a valley.

ಕಣಿಶ ಕಾನಿಸಾ. an ear of corn (ಬೆಳದ ತೆನೆ Mr. 372).

ಕಣಿಸೆ kanisa. proper weight or value (Te.; T. ಕಣಿಜ; R.; cf. ಕಣಿಜು ?)

ಕಣಿಸು kanisu. = ಕಣಿಸು, ಕಳಿಸು 3. to appear; to see, to consider (cf. ಕಣಿಸು, ಕಣಿ 3, ಕಾಣ್ 1). see ಅಲಗಣಿಸು 3. ಅಲ 3, ಕಡೆಗಣಿಸು 3. ಕಡೆ 1.

ಕಣಿಯಂಸ್ ಕಾನಿಯಾಂ. ಕಣಿಯಂಸ್. very small; young, younger.

ಕಣು kanu. = ಕಣ್ 1, etc. the eye, etc. — ಕಣುಗಾಣ್. — ಕಾಣ್. = ಕಂಗಾಣ್, etc. to see or perceive with the eyes. ಮಿಣ್ಣೆಯ ಗಣ್ಣು ತಾ ದಣ್ಣೆಗೆ ಹೋದರೆ, (ಯಾರೂ) ಹಿಣ್ಣೆಯ ಹೆದಿಗೆಗೆ ಕೋಣನ ತನ್ನ, ಕಣುಗಣ್ಣು, ಹೊಡದನೆ (Sp.). — ಕಣುಗುಣು. — ಕುಣು. = ಕಂಗುಣು. a mark for the eye; knowledge acquired by the eye (Rām. 5, 8, 48). — ಕಣುದಣಿ. — ತಣಿ. = ಕಣ್ಣಿಣಿ. the eye to be perfectly satisfied (Bp. 29, 17). — ಕಣುಮಿಂಚು. a flash of the eye (Bp. 40, 4). — ಕಣುಶಾಲೆ. an acute pain in the eye (Bp. 18, 66).

ಕಣುಕೆ kanuka. = ಕಣಿಕೆ, etc. dough (My.).

ಕಣುಕಪ್ಪೆಟೆ kanu-kappate. = ಕಣುಕಪ್ಪಡಿ, etc. (My.).

ಕಣುಕು kanuku. = ಕಣಿಕೆ. the stalk of millet. ಕಣುಕಂ ಹುಲ್ಲನ್ ಇಕ್ಕಲು (Bp. 60, 27).

ಕಣೆ kane. 1. = ಕಣಿ 1 q. v., etc. a stick; an arrow (ಕೋಲ್, ಸರಲ್, ಅಮ್ಮು Ct. II, 47; ಕೋಲ್, ಸರಲ್, ಪುಣ್ಣು Kk. 40; ಸಾಯಕ 39; ಕೋಲ್, ಪುಣ್ಣು, ಸರಲ್ Sm. 43; cf. ಗಣಿ, Sk. ಶಣಿ; Tu. ಕಣಿ, a slender bamboo branch; the quill of a porcupine). ಕಣೆಯ ಹೊವೆ (ಹೊವೆ, etc. Kk. 40). [ಅರಿವ ನಡುವುದಿನ ನೇಗೋಲೆ ಲ್ಲಿದುಬರ್ತು ನಟ್ಟು ತೊನೆನ ಕಣಿಗಲ್ ಮೊಗ್ಗೊಂಯದೆ Pb. 10, 74]. ಮದನನ ನಿದಿಯಲರ್ಗಣಿಗಳನೆ ಪೋಲ್ವು ಅಕೆಯ ಕಣಿಳ್ (Sm. 81). ಮಹರಥರ ಜವನಾಳನೆ ಅಪ್ಪ ಕಣಿ (Abb. P. 13, 71). ಕಣಿಯ ಸನ್ಧಾನಂ

(ಮದುವೆ Sm. 92). see ಅಲರ್ಗಣೆ, ಕಮ್ಮಂಗಣೆ, ಕಿಬ್ಬಣೆ, ಕೂರ್ಗಣೆ, ಗಣ್ಣಗಣೆ, ಪರ್ಗಣೆ, ಬಲ್ಲಣೆ; J. 7, 61; 12, 20, 27. — ಕಣೆಗಣೆ. — ಕಣೆ. to rain arrows (J. 8, 29; 9, 16). — ಕಣೆಮೊಡು. — ತೊಡು. to put the arrow on the bow (Śā. 4, 19). — ಕಣೆಯೇಟು. — ಎಟು. a wound made with an arrow (Abh. P. 13, 80). — ಕಣೆವೋಗು. — ಪೋಗು. to become like a stick (Abh. P. 13, 54 va.).

ಕಣೆ kane. 2. = ಕಣಯ, etc. ಸ್ತ್ರೀಯ ಉದಿಯ ಸೀರೆಯ ಕಣೆ (ಸ್ತ್ರೀ ಕಟ್ಟಿನವಸ್ತ್ರ ಬಸ್ತು, ನೀವಿ, ನಿಜು Nr.).

ಕಣೆ kane. 3. = ಕಣೆ 4. the heavy wooden roller which stands upright in the stone or wood-mortar of an oil-mill and is turned round by oxen (ಧ್ರುವ, ಯಸ್ತಿ Mr. 213; My.; M.); a pair of such rollers used for a sugar-mill (My.).

ಕಣೆ kane. = ಕಣ No. 5. long pepper. 2, cummin seed.

ಕಣೆಗಿಲೆ kanegile. = ಕಣಗಿಲ್, etc. ಚಿಂಗಣೆಗಿಲೆ (Śmd. 216, o. r. ಚಿಂಗಣೆಗಿಲ್).

ಕಣೆಯ ಕಾಪಾ. a story, a tale (Rām. 6, 53, 54; Mhr., Koṅkani ಕಾಣ; H. ಕಹಾಣ).

ಕಣೆರಿ ಕಾಪರಿ. a prickly shrub, Zizyphus Oenoplia Mill. (St. & Pl.; Koṅkani ಕಣೆರಿ).

ಕಣ್ಣಪ್ಪಟೆ kan-kappaṭe. = ಕಣಕಪ್ಪಡಿ, etc. a flitter mouse or bat (My.).

ಕಣ್ಣಪ್ಪಡೆ kan-kappaḍe. = ಕಣ್ಣಪ್ಪಟೆ, etc. (B. 3, 27; My.).

ಕಣ್ಣು kanṇu. 1. = ಕಣಿಸು. to appear, to see. see ಕಡೆಗಣ್ಣು, ಕಿಸುಗಣ್ಣು.

ಕಣ್ಣು kanṇu. 2. sight, look. see ಕಿಸುಗಣ್ಣು 2.

ಕಣ್ಣು ಕಾಫಾ. 1. Tbh. of ಕಣ್ಣು (Śmd. 338, o. r. ಕುಣ್ಣು = ಕುಣ್ಣು). an iron style used for writing on palm-leaves (C.). 2, the neck of a vessel (C.). ದಣ್ಣ ಗಂಜುವ ಬಣ್ಣನ್ ಒಡಕುಹರವಿಯ ಕಣ್ಣು (Dp. 54). 3, another form of ಕಣ್ಣುಕೆ. see Prv. s. ದಣ್ಣು.

ಕಣ್ಣು ಕಾಫಾ. 2. = ಕರಟೆ 2. (My.). the shell of coconut.

ಕಣ್ಣುಕೆ ಕಾಫಾ. = ಕಣ್ಣು No. 3, ಕಣ್ಣೆಯ. a thorn; the point of a needle or pin (ಮುಳ್ಳು Nn. 39; ಮುಳ್ಳು 81). 2, the erection of the hair of the body in thrilling emotions (ಪುಲಕ, ರೋಮಾಂಚನ 39). 3, a troublesome person, a foe (ಅರಾತಿ, ಹಗೆ 39). 4, any annoyance or source of vexation; an obstacle, an impediment; sin (ಕಿಲ್ವಿಷ, ಪಾಪ 39); war (ಅಹವ, ಕಾಳಿಗ 39); danger, peril (J. 9, 31; C.; see ಪ್ರಾಣ-). 5, a hunter (ಲುಬ್ಬ ಕೆ, ಬೇಡ 39). ಬನ್ನ ಕಣ್ಣುಕವು ನಿವಾರಣವಾಯಿತು (B. 4, 63). see Prv. s. ಮಣ್ಣುಕ.

ಕಣ್ಣುಕಫೇದ್ಯ ಕಾಫಾ-ehēdyā. the cutting of thorns. see ಕೊಚುF. ಕಣ್ಣುಕದ್ವಾರ ಕಾಫಾ-dvāra. = ಕಣ್ಣೆಯವಾರ. (Śmd. 384). an impending door, etc.

ಕಣ್ಣುಕಫಲ ಕಾಫಾ-phala. the jack tree, *Artocarpus integrifolia* Lin.

ಕಣ್ಣುಕಾರಿ ಕಾಫಾ-kārī. = ಕಣ್ಣುಕಾರಿಕೆ No. 1. (My.; St. & Pl.; Sk.).

ಕಣ್ಣುಕಾರಿಕೆ ಕಾಫಾ-kārike. a sort of prickly nightshade, *Solanum jacquini* Willd. 2, ಅಣ್ಣುಕಗಿಡ (G.).

ಕಣ್ಣುಕೆ ಕಾಫಾ. what is prickly: an awn (ಲೂಬು Mr. 110).

2, N. of a plant (ತಣ್ಣು Mr. 121). 3, N. of another plant (ಕಟ್ಟಿಲೆ Mr. 147). 4, a troublesome, vexatious woman (J. 5, 61).

ಕಣ್ಣುಕಫಲ ಕಾಫಾ-phala. = ಕಣ್ಣುಕಫಲ. the jack tree, see Nr. s. ಹಳಸು.

ಕಣ್ಣಲೆ kanṭale. = ಕಣ್ಣುಲೆ, ಕಣ್ಣುಲೆ, ಕಣ್ಣೆ. a double bag carried across a beast (C.; Mhr. ಕಣ್ಣುಲೆ; Te. ಕಣ್ಣುಲ, ಕಣ್ಣುಲ; T. ಕಣ್ಣುಲೆ). see B. 4, 184; 5, 125.

ಕಣ್ಣುಲಿಸು kanṭalisu. to recoil, to shrink (Kavy. III, 3, 104); to rear, to prance (Rā. 13, 91; Te. ಕಣ್ಣು, ಕಟ್ಟಿರ = ನಾಟ್ಯ ಭೇದ; Cpr. 2, 42).

ಕಣ್ಣುಲೆ ಕಾಫಾ. = ಕಣ್ಣುಲೆ, etc. (My.). a double bag carried across a beast.

ಕಣ್ಣುಲೆ ಕಾಫಾ. = ಕಣ್ಣುಲೆ. (My.).

ಕಣ್ಣೆ kanṭi. = ಕಟ್ಟೆ. see ನೀರುಗಣ್ಣೆ.

ಕಣ್ಣೆ ಕಾಫಾ. 1. a species of *Solanum*. 2, the *Acacia catechu* and other thorny plants. 3, any thorny shrub, a thorny shrubby (C.; see ಗಿಡಗಣ್ಣೆ). 4, thorny; vexatious, annoying.

ಕಣ್ಣೆ ಕಾಫಾ. 2. Tbh. of ಕಣ್ಣೆ. a gold wire with a golden plate attached, being an ornament for the neck and breast of men (and women, C.).

ಕಣ್ಣೆಕಫಲ ಕಾಫಾ-phala. the jack tree, *Artocarpus integrifolia*.

ಕಣ್ಣೆಕೆ ಕಾಫಾ. = ಕಣ್ಣೆಕೆ 3. (My.). a roll of thread.

ಕಣ್ಣೆಕೆ ಕಾಫಾ. Tbh. of ಕಣ್ಣೆಕೆ (Śmd. 338, 357, where o. r. ಕಣ್ಣೆಗೆ). a single string of pearls.

ಕಣ್ಣೆಗೆ ಕಾಫಾ. = ಕಟ್ಟೆ. one who applies etc. see ನೀರುಗಣ್ಣೆಗೆ.

ಕಣ್ಣೆಗೆ ಕಾಫಾ. see ಕಣ್ಣೆಕೆ.

ಕಣ್ಣೆಯವಾರ ಕಾಫಾ-bāra. Tbh. of ಕಣ್ಣುಕದ್ವಾರ (Śmd. 384). an impending door.

ಕಣ್ಣೆಸು ಕಾಫಾ. (Śmd. 273 Mdb.). to straiten; to distress (Bh. 3, 18, 35; cf. ಕಟ್ಟು 2).

ಕಣ್ಣು ಕಾಫಾ. 1. an offset in the wall of a well; an offset (or set-off) at the foot of a wall; the foot of any vase-shaped vessel; the rim of a vessel; a flight of stairs leading down to the water of a well (My.; cf. ಕಟ್ಟು 3, ಕಡೆ 1).

ಕಣ್ಣು ಕಾಫಾ. 2. = ಕಣ್ಣು No. 1, ಕಮುಟ್ಟು, ಕಾಟೆ 3, etc. (My.; cf. Sk. ಕಟು). a disagreeable smell.

ಕಣ್ಣುಯ ಕಾಫಾ. = ಕಣ್ಣೆಯಾಯ. (My.). name of a Mysore king.

ಕಣ್ಣೆ ಕಾಫಾ. = ಕಣ್ಣಲೆ, etc. (My.). a double bag.

ಕಣ್ಣು ಕಾಫಾ. = ಕಣ್ಣು 1 No. 1 & 2. the throat, the forepart of the neck (ಕೊರಳು Nn. 49; ಕಣ್ಣರ, ಕೊರಳು 51). 2, the neck (of a vessel). 3, an iron style for writing on palm leaves (ಪತ್ರಿ Mr. 339; the true form is ಕಣ್ಣು). 4, sound, especially guttural sound (ನಾಡ, ಧ್ವನಿ 51). 5, the body (ಸಂದನನ, ದೇಹ 51). 6, proximity (ಸಮೀಪ 51). 7, a shore or bank (ತಟ, ದಡ 51). see Prv. s. ಹುರುಳಿ.

ಕಣ್ಣುಗತ ಕಾಫಾ-gata. being at or in the throat; come to the throat, as the breath or soul of a dying person. (My.)

ಕಣ್ಣುಗರಲ ಕಾಫಾ-garala. Śiva (My.).

ಕಣ್ಣುಪಾಠ ಕಾಫಾ-pāṭha. learning by rote or by heart (My.).

ಕಣ್ಣುಭೂಷೆ ಕಾಫಾ-bhūṣe. a collar or short necklace.

ಕಣ್ಣುಮಾಲೆ ಕಾಫಾ-māle. (Śmd. 386; Kk. 96). a necklace.

ಕಣ್ಣಲಗ್ನ kanṭha-lagna. fastened round the throat; embracing. (My.).

ಕಣ್ಣಶೋಷ kanṭha-śoṣa. aridness of the fauces; fruitless ex-
postulation, vain talk. (My., also as ಕಣ್ಣಶೋಷಣ).

ಕಣ್ಣಸೂತ್ರ kanṭha-sūtra. the cord worn by wives round their
neck (My.; Te.); the sacrificial thread (My.).

ಕಣ್ಣೆ kanṭhi. = ಕಣ್ಣೆ 2. a collar, a necklace (Sk.). ಮುತ್ತಿನ ಕಣ್ಣೆ
(My.; Si. 218). ಹೊಕ್ಕುಟ ತನಕ ಜೋತಾಡುವ ಮುತ್ತಿನ ಕಣ್ಣೆ (ಉರ
ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ, ಪ್ರಾಲಮ್ಬಿ ಕೆ. G.). 2, a female who has a throat (J.
6; 22).

ಕಣ್ಣೆಕೆ kanṭhike. ಕಣ್ಣೆ ಕಾ. = ಕಣ್ಣೆ ಕೆ. a single string of pearls (ಎಕಾ
ವಲಿ, ಒನ್ನು ಸರಮಾ ಅಗಿದ್ ಹಾರಂ Mr. 338).

ಕಣ್ಣೆತೆ kanṭhita. mourned about; longed for. see ಉತ್ಪಣ್ಣೆತೆ.

ಕಣ್ಣೆರವೆ kanṭhi-rava. roaring from the throat: a lion. 2, an
elephant in rut. 3, a pigeon. — ಕಣ್ಣೆರವರಾಯ. N. of a
Mysore king. — ಕಣ್ಣೆರವರಾಯನ ವರಹ. a pagoda worth ten
gold fanams (My.). — ಕಣ್ಣೆರವರಾಯನ ಹಣ. a gold fanam
(four and two-third Anas, My.). — ಕಣ್ಣೆರವರಾಯನ ಹೊನ್ನು. a
gold coin that is the half of a kanṭhiravarāya's varaha (My.).

ಕಣ್ಣೆರಾಯ kanṭhi-rāya. = ಕಣ್ಣೆರವರಾಯ. — ಕಣ್ಣೆರಾಯವರಹ.
= ಕಣ್ಣೆರವರಾಯನ ವರಹ. (My.; Te., Tu.). — ಕಣ್ಣೆರಾಯ ಹಣ.
= ಕಣ್ಣೆರವರಾಯನ ಹಣ (My.).

ಕಣ್ಣೆರಸರ kanṭhi-sara. = ಕಣ್ಣೆ. a necklace (My.; Si. 218).

ಕಣ್ಣೊಡ್ವೆ, kanṭha-oḍḍhya. the vowels ಒ, ಓ and ಔ (Smd.
66 Cm.; My.).

ಕಣ್ಣೆ kanḍe-215. 1. = ಕಣ್ಣೆ, ಕಣ್ಣೆ. didst thou, or
doest thou, (not) see? is it not so? (Bp. 38, 6. 7).

ಕಣ್ಣೆ kanḍa. 2. flesh, meat (My.; Te. ಕಣ್ಣೆ; ಛ. ಕಪ್ಪು 6).
ಕಣ್ಣೆವಂ ತಾಳಿಸೆ (ಚರೂಟಿ Mr. 217). ಕಣ್ಣೆದಿಣ್ಣೆ (Abh. P. 14, 7).
ಕಣ್ಣೆದಿಣ್ಣೆಯಂ ತೆಗೆ ತೆಗೆದು ಇಟ್ಟಿದು (Rsv. 5, 117). ಹಾದಿಯೊಳ್ ಊದಿ
ದನ್ ಒವರ್, ಬೂದಿ ಕರಂ ಪಾಟೆ, ಕಣ್ಣೆ ಮಂ; ಕಣ್ಣೆ ಮ್ ಇವೆನ್ನು, ಅದರಿಸಿ,
ಕುಕ್ಕಿ ಕೊಕ್ಕಿಂ, ಮೇದುದು ಅದಂ ಕಾಗೆ (9, 26). see ಮೀನ. — ಕಣ್ಣೆ
ವಿದು. — ಇಡು. to gather flesh, to grow stout (My.; Te. ಕಣ್ಣೆ ಪೆಟ್ಟು).

ಕಣ್ಣೆ kanḍa. 1. = ಕಣ್ಣೆ. Tbh. of ಖಣ್ಣ (Smd. 338). a piece [ವಿನತಾ
ಪುತ್ರನ ವಜ್ರ ಪುಣ್ಣ ಹತಿಗಂ ಮೆಯ್ಯಾನ್ನು ಕಣ್ಣೆಂಗಳುಳ್ಳಿನಮಂಗಳನೊಡ್ಡಿ
ಯೊಡ್ಡಿ Pb. 4, 26; 11 58]. see ಕರ್ಕಣ್ಣ, ಕರ್ಗಣ್ಣ, ಚೌಕಣ್ಣ, ಸಿರಿಕಣ್ಣ.
— ಕಣ್ಣೆ ಪುಣ್ಣ. dupl. piecemeal (My.). 2, cutting and break-
ing off, discarding further talk. ಕಣ್ಣೆ ತುಣ್ಣು ಮಾತಾಡು, to speak
so that further talk or argument becomes futile (an expression
especially used in favor of truth, S. Mhr.). — ಕಣ್ಣೆವಲೆ. — ಬಲೆ.
a net composed of different pieces (Bh. 3, 13, 23; Rsv. 5, 114 va.).
— ಕಣ್ಣೆ ಸಕ್ಕರೆ. sugarcandy (My.).

ಕಣ್ಣೆ kanḍa. 2. = ಕಣ್ಣೆ. a curtain etc. see ಕಣ್ಣೆ ಪಟೆ.

ಕಣ್ಣೆಗೆ kanḍaga = ಕಣ್ಣೆಗೆ, ಕಣ್ಣೆಗೆ q. v. a measure of
capacity or weight (C.; B. 3, 46. 117; 5, 312).

ಕಣ್ಣೆನೆ kanḍane. (fr. ಕಡು 1). = ಕಣ್ಣೆನೆ. final settlement;
treaty; capitulation (My.). — ಕಣ್ಣೆನೆಪತ್ರ. a paper of settle-
ment (My.). — ಕಣ್ಣೆನೆಹಣ. a fixed sum (My.).

ಕಣ್ಣೆನೆ kanḍane. = ಕಣ್ಣೆನೆ. (My.).

ಕಣ್ಣೆ ಪಟೆ kanḍa-paṭa. Tbh. of ಕಣ್ಣೆ ಪಟೆ (Smd. 356, o. r. ಕಣ್ಣೆ
ಪಡೆ). a curtain.

ಕಣ್ಣೆ ಪಡೆ kanḍa-paḍa. Tbh. of ಕಣ್ಣೆ ಪಟೆ (Smd. 380, o. r. ಕಣ್ಣೆ
ಪಟೆ).

*ಕಣ್ಣೆರಿಸು kanḍarisu. to engrave to sculpture. ಕಪ್ಪುರ
ವಳುಕಿಸ್ತೆಂ ಕಡೆದ ಕಣ್ಣೆರಿಸಂ ವಲಂ Pb. 5, 16; Ap. 11, 116.

ಕಣ್ಣೆರೆ kanḍare. a principal vessel or artery of the body; a sinew
(ಕೊರಳ ಹೆನ್ನರ Hla.; ಹೆನ್ನರ Mr. 398).

ಕಣ್ಣೆಲಿ kanḍali. a kind of bill-hook or cleaver (S. Mhr.).

ಕಣ್ಣೆ kanḍā. = ಕಣ್ಣೆ. a piece. — ಕಣ್ಣೆ ತುಣ್ಣು. = ಕಣ್ಣೆ ತುಣ್ಣು. (My.).

ಕಣ್ಣೆ kanḍi. 1. = ಕಣ್ಣೆ, ಗಣ್ಣೆ, (ಕಣಮೆ, etc.). a chink; a
hole; an opening (My.; M., Tu.; Te. ಗಣ್ಣೆ). [ಒಳ್ಳಣಾಮಣಿ
ಗಳ ದೀಪ್ತಿಗ್ ಬೆಳಗೆ ಧಾತ್ರಿಯನೊಯ್ಯನೆ ಕಣ್ಣೆ ಮಾಡಿ ಕರ್ಕೆ ತಣವಿನ
ಮನ್ನು ನಿನ್ನಿಪುಡ ಕೊಳ್ಳುಳನಂ ನಡೆನೋಪ್ತ Pb. 11, 41]. ಮೂತ್ರದ ಕಣ್ಣೆ,
ಶ್ವೇಷ್ಠದ ಕಣ್ಣೆ (Abhā 2, 71). ಚಕ್ರದ ಕಣ್ಣೆ (ಚಕ್ರ, ಚಕ್ರದ ಕಣ್ಣು
Si. 276). see Bp. 26, 31; 40, 69; ಅಮ್ಮುಗಣ್ಣೆ, ಕಣ್ಣುಗಣ್ಣೆ, ನಸುಳು
ಗಣ್ಣೆ, ಬೆಳಕಣ್ಣೆ, etc.; Prv. s. ಬಣ್ಣ 5. — ಕಣ್ಣೆವಲ್. — ಪಲ್. a tooth
that stands somewhat apart (from the other ones, Bp. 51, 54).
— ಕಣ್ಣೆಹಲ್ಲು. = ಕಣ್ಣೆವಲ್. (My.).

ಕಣ್ಣೆ kanḍi. 2. the capital of Ceylon, Candy (T.; B.
4, 206).

ಕಣ್ಣೆ kanḍi. a measure of (capacity and) weight (Si. 327; My.
= 20 maunds of 28 lbs.; S. Mhr.; Mhr. ಖಣ್ಣೆ: in Bombay of
20 Bombay maunds, or, for particular substances, 8 maunds;
at Poona of 20 Poona maunds; T. ಕಣ್ಣೆ, ಕಣ್ಣೆಲ್, a certain
weight, at Madras equal to 500 lbs.; M. ಕಣ್ಣೆ, a weight of 500
lbs.; Te. ಖಣ್ಣೆ, the Indian ton, which for tobacco is 480 pounds
for metals and hardware 500, for sugar, dates and soft goods
560; Mg., M. also: a certain timber-measure). see Prvs. s.
ಮಣ.

ಕಣ್ಣೆಕೆ kanḍike. (fr. ಕಡಿ 4). a piece (ತುಣ್ಣು Kk. 74).

ಕಣ್ಣೆಕೆ kanḍike. 2. a stalk or stem (ನಾಲ, ಕಾಣ್ಣ Hla.; ಛ.
ಕಣೆಕೆ).

ಕಣ್ಣೆಕೆ kanḍike 3. = ಕಣ್ಣೆಕೆ, ಕಣ್ಣು 2. a ball of thread,
a roll of thread on a small stick or straw, which is
put into the weaver's shuttle (C.; Te. ಕಣ್ಣೆ; T. ಕಣ್ಣು).
ನೂಲು ಕಣ್ಣೆಕೆಯನ್ ಇರಿಸಿ ನೇಯುವ ಕೊಪ್ಪವಿ (ನೇಮ, ವಾಯದಣ್ಣ
Si. 343, sic!). — ಕಣ್ಣೆಕೆಮುಳ್ಳು. the long thorns of certain sticks
on which weavers place wei kanḍikes to dry (C.).

ಕಣ್ಣೆಗೆ kanḍiga. = ಕಣ್ಣೆಗೆ, etc. a measure of capacity or
weight. (My.).

ಕಣ್ಣೆತೆ kanḍita. (often written and pronounced ಖಣ್ಣೆತೆ).
(fr. ಕಡಿವು or ಕಡು 1). firmness, positiveness, perempto-
riness, strictness, certainty (C.; Te. ಖಣ್ಣೆತೆ; T. ಕಣ್ಣೆತೆ;
ನಿಶ್ಚಯ G.). ಕಣ್ಣೆತದ ಮನ್ನಪೂರಿತಹವಿಯನ್ ಆಪ್ಪಾಡು ಎಂಜಲಿಪ್ಪದ
ವಾಯಸಂ? (J. 18, 46). — ಕಣ್ಣೆತಮಾತು. a decisive, last word
(C.). — ಕಣ್ಣೆತವಾಣಿ. a positive, true speech or word. ಇದುವೇ
ಕಣ್ಣೆತವಾಣಿ ಅಹುದು. (Jns. 42, 12). — ಕಣ್ಣೆತವಾದಿ. one who speaks
truly or justly (My.).

ಕಣ್ಣೆ ಸು kandisu. to settle, especially the price of a thing (S. Mhr.; Te. ಖಣ್ಣೆಂಚು; T. ಕಣ್ಣೆ). ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕಣ್ಣೆ ಸು, fix the price of this book! (S. Mhr.).

ಕಣ್ಣು kandu. 1. P. p. of ಕಾಣ್ 1, ಕಾಣು.

ಕಣ್ಣು kandu. 2. = ಕಣ್ಣೆ ಕೆ 3. a ball of thread (My., occasionally; T.; see ನೂಲು-).

ಕಣ್ಣು kandu. scratching; itching; the itch (ಖರ್ಚು, ಮಯ್ಯ ತಿಮಿರು Mr. 384).

ಕಣ್ಣು ಕೆ kanduka. = ಕನ್ನು ಕೆ, ಕನ್ನು ಕೆ. a ball (Si. 231, only Si.).

ಕಣ್ಣು ಗೆ kanduga. = ಕಣ್ಣು ಗೆ, etc. a measure of capacity, twenty kolagas (ಖಾರಿ Nr.; My.; Si. 329; ಶಾಖ Mr. 206; see Mr. s. ಪಾಗ and ಖರ್ಚು), from 20 to 32 hegas (a heru = 128 sēru, S. Mhr.); a weight of from 20 to 28 maunds (a maund = 48 sēru, S. Mhr.). ಅಯ್ಯಣ್ಣು ಗೆ (Smd. 224). ಕಣ್ಣು ಗೆ ಬೀಜವ ದಿತ್ತು ಕೆಯ (ಖಾರೀಕ Nr.). ಏನ್ನು ಕಣ್ಣು ಗೆ ಬೀಜವರೇ ನೆಲತ್ತು (ಖಾರೀಕ Si. 302). ಇಪ್ಪತ್ತು ಕಣ್ಣು ಗೆ (ವಾಹ 329). ಕಡೆ ಕಣ್ಣು ಗೆ ನೀರು ತಲುಬುವದು. — ಕಣ್ಣು ಗೆ ಉಣ್ಣೋರ ಮನೆಗೆ ಕಡನ ಯಾರು ಕೊಟ್ಟಾರು? — ಕತ್ತೆಯ ಮೊಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಗೆ ಹಾಲಿದ್ದರೇನು? — ಕಣ್ಣು ಗೆ ಹಾಲಿಗೆ ಒನ್ನೇ ಬೊಟ್ಟು ಹೆಪ್ಪು (Prvs.). see Bp. 9, 21; 23, 37; ಮೂಗಣ್ಣು ಗೆ.

ಕಣ್ಣು ತಿ kandutli. scratching; itching; the itch.

ಕಣ್ಣು ತಿ ಕರ್ಷಣೆ kandutli-karsana. rubbing or scratching what itches or the itch. see ತುಟುಸು.

ಕಣ್ಣು ಯನ kanduyana. scratching; itching; the itch.

ಕಣ್ಣು ಯಮಾನ kanduyamana. scratching. (My.).

ಕಣ್ಣು ಯೆ kanduyē. scratching; itching; the itch.

ಕಣ್ಣು ರೆ kandure. the plant *Mucuna pruritus* Hook.

ಕಣ್ಣೆಯೆ kandeya. 1. (fr. ಕಡಿ 4). a kind of sword (Rām. 3, 6, 41; 5, 3, 61; 6, 13, 6). [ಇಟುವ ಘಾಯ ಕಣ್ಣೆಯ ಭೇದ ವಿಸ್ತಾರ ತಿಳಿಯದು! Bv. 701]. ಕಣ್ಣೆಯವನ್ ಉಪ್ಪಿ ಝಳುವಿಸುತ್ತಂ ಮಣ್ಣೆಯಂ ಹೊಡದು (Bp. 27, 55). ಕಣ್ಣೆಯದ ಮೊಳೆ (a point or horn like a sword) ನೆಡೆದ ಬಿಡ್ಲದ ಹಿಣ್ಣು ಗಳ ತೋಟುಸುವಂ (Bh. 3, 13, 18).

ಕಣ್ಣೆಯೆ kandeya. 2. (fr. ಕಡು 1). greatness, large extent (cf. ಕವೆ). ಏನೇಟುವನು ಪಾಣ್ಣು ವಿನ ಕಣ್ಣೆಯಸಿರಿಯ ಸಡಗರವೆ? (Bh. 1, 4, 6). ತನಗೆ ಇರದೆ ಕಣ್ಣೆಯದ ಸಿರಿ? (1, 8, 60).

ಕಣ್ಣೋಲೆ kandōla. a basket for holding grain, made of bamboo or canes; any place in which provisions are kept, a store-room. 2, a camel.

ಕಣ್ಣೋಲವೀಣೆ kandōla-vīṇa. a lute of the Cāṇḍālas, a vulgar lute.

ಕಣ್ಣ ಕಪ್ಪಡಿ kanna-kappaḍi. = ಕಣಕಪ್ಪಡಿ, etc. a flitter mouse or bat (C.). 2, the Indian goat-sucker, *Caprimulgus indicus* (Bd.).

*ಕಣ್ಣೆಡೆ kannāḍa. a midscreen. ಕಾಯನವು ಕಣ್ಣೆಡೆವಿಲ್ಲ ಪ್ರಾಣ ಪಿಟ್ಟವಾಗಿ Cv. 1354.

ಕಣ್ಣೆ kanni. a rope, a cord; a neck-rope (ಸನ್ನಾನ, ದಾಮು 3; ದಾಮನ್ Hlā., Nr.; ಯೋತ್ರ, ಹಗ್ಗ Mr. 371; ದಾಮು Si. 323; ಸೆವ. 3, 23; C.; T.; Tu.: fibre, cf. ಕಯಲು). ಉರುಳ್ ಕೋಲ್ ಕಣ್ಣೆ ಮೊದಲಾದ ಮಗು ಪಕ್ಕಿಗಳ ಬನ್ನನೋಪಕರಣಂಗಳ (ವಿತಂಸ Nr.). see

ಕಾಲು-, ಕಾಲುಗಣ್ಣೆ, ಬಲ್ಲಣ್ಣೆ. — ಕಣ್ಣೆ ವಲೆ. — ಬಲೆ. a net which is drawn together by means of two ropes (Bh. 1, 20, 52; 3, 19, 46).

ಕಣ್ಣೆ ಲಿ kannili. one without eyes. see s. ಕಣ್ 1.

ಕಣ್ಣೆಲ್ ಕನ್ನಿರ. tear. see s. ಕಣ್ 1.

ಕಣ್ಣು kannu. = ಕಣ್ 1, etc. an eye. (ದೃಕ್, ದೃಷ್ಟಿ, ನೇತ್ರ, ಲೋಚನ, ಚಕ್ಷು, ನಯನ, ಅಪ್ಪುಕೆ, ಈಕ್ಷಣ, ಅಕ್ಷಿ Hlā.; Si. 214. 415; ಲೋಚನ Nn. 5; ನೇತ್ರ 8. 29; ಶುಕ್ಲ, ಅಕ್ಷಿ 32; ಅಕ್ಷ, ಅಪ್ಪುಕೆ 37; ವಿಲೋಚನ 51. 65; C.; Bp. 18. 68. 69). ಹೀಲಿಯ ಕಣ್ಣು (ಚೆನ್ನ) ಕೆ, ಮೇಚಕ Hlā.). ಕೆಯ್ ಕಣ್ಣು ಮೊದಲಾದವು ಅರ್ಥವ ಸೂಚಿಸುವ (ಸಂಜ್ಞೆ Nr.). ಕಣ್ಣೆ ನ ಮಧ್ಯೆ (ತಾರ, ದೃಗುಮಧ್ಯೆ Nn. 40). ಬಿಳುಪು ಮಿಕ್ಕ ಕಣ್ಣು ವಳು (ವಾಮಲೋಚನ); ಮೆಳ್ಳೆಗಣ್ಣೆ ನವನು (ವಲಿರ, ಕೇಕರ Nr.). ಕಣ್ಣೆಂಗೆ (Bp. 18, 67). ಕಣ್ಣೆ ಲಿ (11 71). ಒಳ್ಳೆ ಕಣ್ಣು ಗಳುಳ್ಳವಳು (ವಾಮಲೋಚನ 5 182). ಕಣ್ಣೆ ನ ಹುಬ್ಬುಗಳನ್ನು ಗಣ್ಣೆ ಕ್ಕು ವದು (ಭುಕ್ತುಟಿ 74). ಕಣ್ಣೆ ನ ಸಿಡ್ಡು (ದೂಷಿಕೆ 206). ಕಣ್ಣೆ ನ ಗುಡ್ಡು (ಕನೀನಿಕೆ ತಾರಕೆ 214). ಕಣ್ಣೆ ನಲ್ಲಿ ಸುರಿಯುವ ನೀರು (ಅಶ್ರು, etc. 214). ಕಣ್ಣೆ ನ ಕೊದಲು (ಪಕ್ಷು 437). ಕಣ್ಣು ಷಿಪ್ಪೆ (ವತ್ಸರ್ನ್ 437). ರೋಗದಿಂದ ಕೊಟಿತು ನೀರು ಸುರಿಯುವ ಕಣ್ಣು ಗಳುಳ್ಳವನು (ಚುಲ್ಲ, ಕ್ಲಿನ್ನಾಕ್ಷ 202). ನವಲುಗಟಾಯ ಕಣ್ಣು (ಚೆನ್ನ) ಕೆ 177). ಬಣ್ಣೆಯ ಕಣ್ಣು (ಅಭಿಷ್ಠಾನ 438; ಅಕ್ಷ 461). ಬಣ್ಣೆಯ ಕಣ್ಣೆ ನ ನಡುತೂಬು (ಪಿಣೆ ಕೆ, ನಾಭಿ 276). ಚಕ್ರದ ಕಣ್ಣು, etc. (ರಘಂಗ 276). ಬಣ್ಣೆಯ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚು ಸೇರುವ ಕಣ್ಣೆ ನ ಸುತ್ತ, ಲೋಹದ ಬಳಿ (ನೇಮಿ 276). ಬಲೆಯ ಕಣ್ಣು; ಹೊರಸಿನ ಕಣ್ಣು (C.). ಸೂಜಿಯ ಕಣ್ಣು (B. 4, 158). ಹೇವವಿಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣು ಗಣುಗೆ ಬೆಳದ ಕಣ್ಣು (Dp. 54). ಕಣ್ಣೆ ನಪ್ಪು, ಪ್ರಕಾಶವಿಲ್ಲ, ಮಣ್ಣೆ ನಪ್ಪು ಅಧಾರವಲ್ಲ. — ಕಣ್ಣು ಕೊಣ್ಣು ಹೋದ ದೈವ ಮತೀ ಕೊಟ್ಟಿತು (Prvs.). ಕಣ್ಣೆ ಲಿ ನಾನು ಇಂದಿನ ತನಕ ನೋಡಿದ್ದಿಲ್ಲ (B. 5, 131). ಅತಿನೇಗದಿಂದ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕಣ್ಣು ತೆಪ್ಪಿಯುವದು (5, 132). ಸುಮ್ಮನೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಣ್ಣು ನಪ್ಪು ಬಾರದು (5, 179). — ಕಣ್ಣಂಜಿಕೆ. — ಅಂಜಿಕೆ. fright caused by looks. ಕಣ್ಣಂಜಿಕೆ ತೋರಿಸು, to frighten by one's looks (C.). — ಕಣ್ಣು ತುಮ್ಮ. ಕಣ್ಣು ತುಮ್ಮಾ. = ಕಣ್ಣು ಮ್ಪು. (C.; B. 3, 81). ಕಣ್ಣು ತುಮ್ಮಾ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡು, to sleep soundly (C.). — [ಕಣ್ಣು ನೀರ್ = ಕಣ್ಣೆರ್. ಘಟೋತ್ಕಚನ ಸಾವಿಗೆ ಕರಮಾಲ್ಪು ಕಣ್ಣು ನೀರಂ ಸಿಡಿವನ್ನ ಕಾತ್ಮಜನಂ Ph. 12, 15 va. — ಕಣ್ಣು ಪಾಪೆ. the pupil of the eye. ಸುಭವೈಯ ರೂಪ ಕಣ್ಣು ಪಾಪೆಯನ್ನೆ ಕಣ್ಣು ಕೆ ತೋಲಿಕೆ ಕಣ್ಣು ಚ್ಚೆದ Ph. 4, 69 va.]. — ಕಣ್ಣು ಮ. ಷಿ. = ಕಣ್ಣು ಷಿ, q. v. (C.; B. 4, 72). ಕಣ್ಣು ರಿ. — ಅರಿ. = ಅರಿ 7. (My.). — ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ತರು. = ಕಣ್ಣೆ ಗೆ ನೀರು ತರು. (Mv.). — ಕಣ್ಣೆಳತೆ. — ಅಳತೆ. the distance which the eye can see (Rām. 30, 12). — ಕಣ್ಣುಣೆ. — ಅಣೆ. by my eyes! (a swearing formula, C.). — ಕಣ್ಣೆ ಗೆ ಕಾಣು. to appear to the eye (C.; B. 4, 65). — ಕಣ್ಣೆ ಗೆ ನೀರು ತರು. = ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ತರು. to bring tears into the eye, to begin to weep (S. Mhr.; B. 4, 201; 5, 156). — ಕಣ್ಣೆ ಗೆಬರ್. ಕಣ್ಣೆ ವರ್. also: to become significant or deserving to be considered, to become worthy of observation or adoration. ಕಣ್ಣೆ ಗೆ ಕಾಣು ಬಹನಾ ದು (ಲೋಚನಗೋಚರ, ವನ್ನನ Nn. 87). — ಕಣ್ಣೆ ಗೆ ಬೀಟು. to come into view (C.; B. 2, 6; 4, 37. — ಕಣ್ಣು ಕಟ್ಟಿನವ. — ಕಟ್ಟಿನ ಅವ. a juggler (C.). — ಕಣ್ಣು ಕಟ್ಟು. 1. or ಕಣ್ಣು ಕಟ್ಟುವಿದ್ಯೆ. = ಕಣ್ಣು ಗಟ್ಟು. juggling; magic (C.). — ಕಣ್ಣು ಕಟ್ಟು. 2. to shut, or blind, or bewitch the eyes; to deceive or impose upon (My.). — ಕಣ್ಣು ಕಾಣ್. — ಕಾಣು. = ಕಣ್ಣುಲ್. the eye to see. ಕಣ್ಣು ಕಾಣುವದಿಲ್ಲವೇ? (B. 2, 21). ಕಣ್ಣು ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ (2, 38). ಕಣ್ಣು ಕಾಣದ ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಮಣ್ಣೇನು? ಮುಸಿಯೇನು? (Prv.). 2, to see with one's eyes (cf. ಮನಗಾಣ್). ಅಜ್ಜಾ ಸಿಗಳಿರಾ! ಕಣ್ಣು ಕಾಣಿರೇ? (Bp. 58, 33). — ಕಣ್ಣು ಕಿಸಿ. to assume an angry look (C.). — ಕಣ್ಣು ಕಿಸುರು. = ಕಣ್ಣೆ ಸುರ್. an evil eye (C.). — ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕು. the eye to be dazzled as by the rays of the sun (C.). — ಕಣ್ಣು ಕುಟಿಕೆ. = ಕಣ್ಣುಟಿಕೆ. an impos-

thume on the eyelids (My.). — ಕಣ್ಣು ಕುಣಿಕೆ. = ಕಣ್ಣು ಕುಣಿಕೆ. (C.). — ಕಣ್ಣು ಕುಡುರು. the socket of the eye (My. occasionally). — ಕಣ್ಣು ಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. binding or bewitching the eye (ನೇತ್ರಬಂಧ Mr. 226). — ಕಣ್ಣು ಗಣ್ಡೆ. — ಕಣ್ಣೆ. an axle-box. ಚಕ್ರದ ಕಣ್ಣು ಗಣ್ಡೆ, etc. (ಅಪಸ್ಥರ Si. 276). — ಕಣ್ಣು ಗಾಣು. — ಕಾಣು. = ಕಣ್ಣು ಕಾಣು. (My.; ನೋಡು G.). ಕಣ್ಣು ಗಣ್ಣು (ಅಪರೋಕ್ಷ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ G.). ಕಣ್ಣು ಗಣ್ಣು (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ G.). — ಕಣ್ಣು ಗುಡ್ಡೆ. = ಕಣ್ಣು ಗುಡ್ಡು. (S. Mhr.). ಅನೆಯ ಕಣ್ಣು ಗುಡ್ಡೆ (ಇಷೀಕೆ, ಈಷೀಕೆ G.). see ಗುಡ್ಡೆ. — ಕಣ್ಣು ಗುಡ್ಡು. = ಕಣ್ಣು ಗುಡ್ಡು. an eye-ball; the pupil of the eye (ತಾರಕೆ, ಕನೀಚಿ Si. 214; ತಾರೆ 449; Te. ಕನು-). ಅನೆಯ ಕಣ್ಣು ಗುಡ್ಡು (ಈಷೀಕೆ, ಅಕ್ಕಿಕೊಟಿಕೆ 270). — ಕಣ್ಣು ಗುಡ್ಡೆ. = ಕಣ್ಣು ಗುಡ್ಡು. (My.). — ಕಣ್ಣು ಗೊನ್ನೆ. the pupil of the eye (C.). — ಕಣ್ಣು ಚಿಮುಟು. = ಕಣ್ಣು ಚಿಮುಟು. (My.). — ಕಣ್ಣು ಚಿಮುಟು. to press the eye-lids together, as a sign (My.); the pressing together of the eyelids, as a sign (C.). — ಕಣ್ಣು ಜೊಟಿ. the line of sight (S. Mhr.). 2, an expedient or means indicated with the eye (My.). — ಕಣ್ಣು ತುನ್ನು. = ಕಣ್ಣು ತುನ್ನು. (My.). — ಕಣ್ಣು ನೋಡಿ. Lachrymalis fistula (My.). — ಕಣ್ಣು ನೋವು. pain of the eye (C.). — ಕಣ್ಣು ಪಟ್ಟು. an external application to allay inflammation in the eyes (My.). — ಕಣ್ಣು ಪರೆ. = ಕಣ್ಣು ರೆ. (C.). — ಕಣ್ಣು ಪಿಚ್ಚು. rheum of the eye (S. Mhr.). — ಕಣ್ಣು ಪಿಸರು. = ಕಣ್ಣು ಪಿಚ್ಚು. (My.). — ಕಣ್ಣು ಪುಟ್ಟು. a blind put on the eyes of bullocks when working at the oil-mill (C.). — ಕಣ್ಣು ಬಡಿ. to shut the eyelids, to wink. ಕಣ್ಣು ಬಡಿಯುವವನು ಹೊತ್ತು (ನಿಮಿಷ G.). — ಕಣ್ಣು ಬೀಜ. a certain seed used as an eye-medicine (S. Mhr.). — ಕಣ್ಣು ಬೇನೆ. = ಕಣ್ಣು ನೋವು. (C.). — ಕಣ್ಣು ಬೊಟ್ಟು. a pair of silver-eyes, put over the eyes of village-idols by worshippers (C.). — ಕಣ್ಣು ಮಂಜು. dimness of sight (C.). — ಕಣ್ಣು ಮಣೆ. a stone used to rub inflamed eyes with (My.). — ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೆಯಾಟ. — ಅಟಿ. = ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೆಯಾಟ. (S. Mhr.). — ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೆಯಾಟ. — ಅಟಿ. = ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಾಣೆ. (C.). — ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಾಣೆ. a kind of blindman's buff (My.). — ಕಣ್ಣು ಮುಟ್ಟು. so that (it) touches the eye (ಕಣ್ಣು ರೆ G.). — ಕಣ್ಣು ಮೆತ್ತು. the state of the eye being sealed up with purulent matter (C.). ಕಣ್ಣು ಮೆತ್ತು ಹಾಕು. the eye to be sealed up by such matter (C.). — ಕಣ್ಣು ರುಪು. — ಉರುಪು. burning of the eye (C.). — ಕಣ್ಣು ಸನ್ನೆ. a sign made with the eye (C.). — ಕಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕು. rheum of the eye (S. Mhr.). — ಕಣ್ಣು ಸುಣುಪು. a slight view of (C.). — ಕಣ್ಣು ಸೋಗಿ. a line proceeding from the outer corner of the eye. — ಕಣ್ಣು ಸೋಗಿಹಚ್ಚಿ ಬೊಟ್ಟು. the figure of a crescent tattooed at the outer corner of the eye of women (S. Mhr.). — ಕಣ್ಣು ಹುಟ್ಟು. the eyebrow (My.; Si. 66). — ಕಣ್ಣು ಹೊವು. a white spot on the eye-ball (My.). — ಕಣ್ಣು ಹೋಗು. the eye to lose the power of seeing (My.). ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಹೋದವು (B. 5, 177). — ಕಣ್ಣೆ ತ್ತು. — ಎತ್ತು. to lift up the eyes (My.). ಅವನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣೆ ತ್ತು (B. 4, 74). ಅವರು ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಕಣ್ಣೆ ತ್ತು ಸಹ ನೋಡ ಬಾರದು (4, 215). — ಕಣ್ಣೆ ನೆ. — ಎನೆ. see ಕಣ್ಣೆ ನೆ ಸ. ಕಣ್ಣೆ 1. ಕಣ್ಣೆ ನೆ ಬಿಡಿಯದವರು (ಅನಿಮಿಷರು G.). ಕಣ್ಣೆ ನೆ ಬಿಡಿಯೋಣ (ಸ್ವಸ್ತ G.). — ಕಣ್ಣೆ ತ್ತು. — ಒತ್ತು. the eyes to cause trouble or to pain, as on account of grits in them (C.).

ಕಣ್ಣು ಕಪಟೆ kannu-kapaṭe. = ಕಣಕಪ್ಪಡಿ, etc. (My.). a bat etc.

ಕಣ್ಣು ಕಪ್ಪಟೆ kannu-kappaṭa. = ಕಣ್ಣು ಕಪಟೆ. (My.).

ಕಣ್ಣು ಕಪ್ಪಟೆ kannu-kappaṭe. = ಕಣ್ಣು ಕಪಟೆ. (My.).

ಕಣ್ಣೆ kanne. = ಕರಣೆ. a clot, a lump, as of jaggedy, flesh, curds, etc. (C.).

ಕಣ್ಣು kanva. N. of a fish. 2, sin, evil. (My.).

ಕತ್ತರ kat. = ಕಲ್ 4. a stone. — ಕತ್ತಾಟಿ. the Barbadoes aloe, Aloc barbadensis Mill. (St. & Pl.; My.; T. ಕಪ್ಪಾಟಿ, i. e. ಕಲ್-ತಾಟಿ; M. ಕಪ್ಪಾಟಿ, ಕಪ್ಪಾರ್ತಾಟಿ; Te. ಕಲಬನ್ನೆ, T. ತಾಟಿ ನರುಕ್ಕ, aloe). see ಅನಿ- 2, the small aloe, Aloc litoralis Koen. (My.).

ಕತ್ತೆ kata. 1. (Tbh. of ಕೃತ?). cause; reason (ಕಾರಣ Smd. 20; Grj. 7, 50; Bp. 5, 32; SSV. 8, 111; Te. ಕತ, ಕತನೆ). ಸರಸಿಜಾನನೆ, ನಿನ್ನ ಕತದಿಂ ಬದುಕಿದನು (Bp. 49, 29). ತನ್ನ ಹೆದ್ದೆಲೆ ಕತಿನದ ಕತದಿನ್ನ (54, 6).

ಕತ್ತೆ kata. 2. = ಕೊತ. an imitative sound. (Mhr. ಖತ). — ಕತಕತಕತ್ the sound produced by boiling water, etc. (S. Mhr.).

ಕತ್ತಕ kataka. 1. the clearing nut tree, Strychnos potatorum Lin. (Sk.; ಚಿಲ್ಲ Mr. 141); hypocrisy etc. (Cpr. 7, 8).

ಕತ್ತಕ kataka. 2. = ಗದಕ. Tbh. of ಕೃತಕ. see ಗನ್ನ ಗತಕ, ಗಾಯ-.

ಕತ್ತಬೆ katabe. recognisance, a writ of agreement, a written bond (C.; Mhr., H. ಕತಬಾ, ಕದಬಾ; Te. ಕದಪಾ, ಕದುಪಾ; B. 5, 268).

ಕತ್ತರ್ ಕತಾರೆ. = ಕದರ್. strife, contention (My.; H.).

ಕತ್ತಿ kati. (generally written ಖತಿ). = ಕಾತಿ 1, q. v. anger, wrath, rage (ಕಿಪಿಸು Ct. I, 16; T., M. ಕದ್, anger, wrath; cf. ಕಣ್ಣ; ಕದರ್ 6?). ಕತಿ ಮೂಡಿ (Bp. 27, 40). ಕತಿ ಅಂಕುರಿಸಿ (51, 7). ಕತಿ ಮಸಗಿದನು ಕಲಿಕರ್ಣ (Bh. 8, 23, 25). see Prv. s. ಮತಿ; Bh. 2, 10, 23, 25; 3, 18, 34; 4, 2, 56, 59; J. 4, 32; 8, 4, 9, 17; 12, 26, 27, 41; 13, 37. — ಕತ್ತಿಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to become angry, etc. (Bp. 18, 33; 24, 66; 53, 21; 56, 11; Bh. 8, 23, 25; J. 11, 38). ಕತ್ತಿಗೊಣ್ಣು ಶಮಿಸುವಿಕೆ (ಅಕ್ರೋಶನ Si. 387). — ಕತ್ತಿಗೋಪ. — ಕೋಪ. a passionate wrath (Si. 69). — ಕತ್ತಿವಿಡಿ. — ವಿಡಿ. = ಕತ್ತಿಗೊಳ್. (Bp. 32, 57).

ಕತ್ತಿಪಯ katipaya. several, some (ಹಲವು ಕೆಲವು Ct. I, 91).

ಕತ್ತೆ kate. Tbh. of ಕಥಾ. a story. [ಕತೆ ಪಿರಿದಾದೊಡಂ ಕತೆಯ ಮೆಯ್ಯಿದ ಲೀಯದ Pb. 1, 11]; (Smd. 338; My.). see ಒಡಗತೆ, ಮುಂಗತೆ.

ಕತ್ತೆಗಾಣ kate-gaṇa. a story-teller (C.).

ಕತ್ತೆ katta. — ಕತ್ತ ಗಾಲಿನ ಹಮ್ಮು. — ಕಾಲಿನ. = ಅಡು ಮುಟ್ಟಿದ ಗಿಡ No. 2. (My.).

ಕತ್ತರವಾಣೆ kattaravāṇi. a sheet of deceitful water? ಕತ್ತರವಾಣೆ ಯೋ ಎಣಗುವ ಚಿತ್ತದೆ ಕವಿತಪ್ಪ ಜಲವಿಂಗಳ ಪೋಲ್ ಎತ್ತಂ ಕವಿತನ್ನು ವು ಭೂಚ್ಚತ್ತ ನಯಂಗಾಗಿ ಬಿಜರರ್ ಎಚ್ಚ ಶರಂಗರ್ (Cpr. 6, 33).

ಕತ್ತರಿ kattari. = ಕತ್ತಿ. Tbh. of ಕರ್ತರಿ. a pair of scissors (Smd. 345; Ct. II, 99; ಚೀಲ ಬಾಲ Ct. I, 76; ಕೃಪಾಣೆ, ಕರ್ತರಿ Si. 345; C.; Te. ಕತ್ತರಿ). see B. 4, 148; 5, 123; ಇಲಿ, ಎಲೆಗತ್ತರಿ, etc. 2, a beam in a mill by which its kane is turned (ಬನರ Mr. 213; My.). — ಕತ್ತರಿ ಗಳ್ಳ. — ಕಳ್ಳ. a pickpocket (My.). [— ಕತ್ತರಿಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to grip as if catching by a pair of forked implement. ದಿಕ್ಕರಿಯಕ್ಕುವ ಪೋಲ್ ನೆಲಕ್ಕಿಕ್ಕ ಪತ್ತಿ ಕತ್ತರಿಗೊಳೆ ಕಾಯ್ದು Pb. 11, 104]. — ಕತ್ತರಿ ಗೋಲು. — ಕೋಲು. = ಕತ್ತರಿ No. 1. (My.). — ಕತ್ತರಿ ಘಟ್ಟಿಸು. to hold or squeeze firmly, as with a pair of scissors (Bh. 2, 2, 97). — ಕತ್ತರಿದಣು. — ತಣು. to cut, as with scissors (J. 20, 50). — ಕತ್ತರಿ ಪಟ್ಟು. a hold or seizure, as with a pair of scissors (My.). — ಕತ್ತರಿ

ಬಾವಲಿ. an ornament of gold and gems worn (by males and females) near the top of the ear (My.; Te.). — ಕತ್ತರಿಸು. gravel with sharp corners (Bp. 31, 3). — ಕತ್ತರಿನಾಣ. — ಪಾಣ. one having a sword in hand (Abh. P. 3, 48).

ಕತ್ತರಿಸು kattarisu. to cut with scissors or with scissor-like things, as teeth (C.; B. 4, 91); to cut in two; to cut; to cut off; to shear (C.; B. 5, 122; Te. ಕತ್ತರಿಂಚು); to pick, to pilfer, to steal (My.; Te.). ಕತ್ತರಿಸಲ್ ಪಟ್ಟು (ಧನ್ಯ, ಛಾತ, ಕೃತ, etc. Si. 382). ಅಯುಧಗಳನ್ನ ಕತ್ತರಿಸ ಕೂಡದ ಕವಚ (ನಿವಾತ 428). ಜಡ್ಡ ಕಯ ಕೂದಲನ್ ಅಲು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಕತ್ತರಿಸಿ (Bp. 14, 34). (ಕಬ್ಬಿಂ) ತುಣ್ಣು ತುಣ್ಣಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ (C. Bp. 11, 11). ಮಗುಟೆ ಕೂರಮ್ಮಿನಿನ್ ಎಚ್ಚು, ಪೋಪ ಅಮ್ಮನು ತ್ತರಿತದಿಂ ಕತ್ತರಿಸಿ (Rāghc. 17, 71). see Bh. 8, 23, 12; J. 4, 44; 7, 61; 12, 23. 27. 39. 49; 13, 40. 62; 14, 14. 16; 20, 14; 34, 17; Cpr. 6, 63.

ಕತ್ತಲ್ ಕattal. ಕತ್ತಲು. = ಕತ್ತಲೆ, etc. darkness (C.; ಅನ್ದ Si. 433). ಕತ್ತಲ ಹಕ್ಕಿ (ಜತುಕೆ, ಅಜಿನಪತ್ರೆ 175). ಮನೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕತ್ತಲೆ ಬಿದ್ದು, ಏನೂ ಕಾಣದ ಹಾಗಾಯಿತು (B. 1, 21). ಕತ್ತಲೇ ಗುದ್ದಾಟ (Priv.). see ಕಾರುಗತ್ತಲು.

ಕತ್ತಲ ಕattala. = ಕತ್ತಲ್. (S. Mhr.). ಅ ಹೊತ್ತಿನ ರಾತ್ರಿ ಕತ್ತಲ ಎತ್ತು (B. 5, 165). ಕತ್ತಲದ ಕೋಣೆ (5, 205). see ಮಬ್ಬಗತ್ತಲ. — ಕತ್ತಲ ಕಟ್ಟು. to stand in the light (S. Mhr.). — ಕತ್ತಲ ಬಿಡು. to stand out of the light (S. Mhr.).

ಕತ್ತಲಿಸು kattalisu. = ಕಟ್ಟಲಿಸು. to become or be dark (Abh. P. 7, 14 va.; 10, 80; 13, 44; Grj. 9, 50; Bhāgavata 10, 18, 6; Abhā. 5, 55; J. 4, 19).

ಕತ್ತಲೆ kattale. = ಕತ್ತಲ್, ಕತ್ತಲ, ಕತ್ತಲೆ, ಕಟ್ಟಲೆ. darkness (ಧಾನ್ಯ, ಅನ್ದ ಕಾರ, ತಿಮಿರ, ತಮಸ್, etc. Hlā., Nr., Si. 75; ತಿಮಿರ Nn. 12; ತಮ 26. 43. 85; ಭೃಂಗ, ತಿಮಿರ 45; ಅನ್ದ, ಗದ್ದರ 109; C.). ಕತ್ತಲೆಯನುಳ್ಳ ಇರುಳು (ತಮಿಸ್ಸೆ, ತಾಮಸಿ); ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪರ್ವದ ಕತ್ತಲೆ (ಸನ್ನಮಸಿ); ಹರವ ಕತ್ತಲೆ (ಅವತಮಸಿ Nr.). ಕಾಣ ಬಾರದ ಬಲದ ಕತ್ತಲೆಯೊಳಗೆ (Bp. 42, 31). ತೀವಿದವು ಕತ್ತಲೆಗಳು (J. 17, 21). ಎತ್ತತ್ತಲುಂ ಕತ್ತಲೆಗಳ್ ಇಟ್ಟಣಿಸಿ ಇವೆ (4, 10). see J. 2, 65; 3, 18; 9, 13; 16, 37; 17, 20; 24, 67; 28, 63; 29, 38; C. Bp. 4, 7; B. 1, 27; ಕಗ್ಗತ್ತಲೆ, ಕಡುಗತ್ತಲೆ, ಕಾಗಗತ್ತಲೆ, ಕಿಟುಗತ್ತಲೆ, ಬಲುಗತ್ತಲೆ, ಮುಟಗತ್ತಲೆ, ಮೋಡಗತ್ತಲೆ, ಹಗಲುಗತ್ತಲೆ, ಹೆಗ್ಗತ್ತಲೆ. — ಕತ್ತಲೆಗುದ್ದು. striking (people) with the fist in darkness, N. of a game (My.; Bh. 1, 6, 2). — ಕತ್ತಲೆವಣಿಯ. — ಮಣಿ-ಅ 3. he who is a jewel in darkness: the moon (ಜನ್ನರ, etc., ಶಶಿ Kk. 44 in two MSS., o. r. ಕಟ್ಟಲೆವಣಿಯ). Tu. also ಕತ್ತಲೆ.

ಕತ್ತಲೆ kattalā. slaughter? (H., Mhr. ಕತ್ತಲ, slaughter; general havoc). — ಕತ್ತಲಮವ್ವಳಿ. a horse so called (Bp. 59, 40).

ಕತ್ತಲಿಕೆ kattalike. (?) ಓರೆಯಿಟ್ಟದುವ ಅರೆಪೊಯ್ಲ (or ಅರಿ ಪೊಯ್ಲ) ಕತ್ತಲಿಕೆ (Cpr. 5, 104).

ಕತ್ತಿ kattī. Tbh. of ಕತ್ತಿ. a knife (excluding a pocket-knife. C.); a razor (C.); a sword (C.; J. 26, 6). (T., Te., Tu.). ಅತಂಗ ಕತ್ತಿಯಂ ಮಸೆದಂ (Smd. 159). ಸತ್ತಿಯೆಯೆಮ್ಮ ಕತ್ತಿ (Bp. 34, 33). ಕತ್ತಿಗೆ ಮತ್ತಿದ ಜೀನು. — ಬಂಗಾರದ ಕತ್ತಿಯಾದರೆ ರಕ್ತ ಬಾರ ದೇ? (Prvs.). see Si. 281. 289. 290. 303. 304; Priv. s. ಮತ್ತ. — ಕತ್ತಿ ಕಟ್ಟು. to gird on one's sword; to be hostile, to be opposed to (My.). — ಕತ್ತಿಮತ. a religion established by the sword or by force (My.). — ಕತ್ತಿಮದಿವೆ, the representation of a

king at his marriage by a sword as his proxy (My.). — ಕತ್ತಿ ಮಾತು. a mutual declaration of war between two states (My.). — ಕತ್ತಿಮೆವನಣೆಗೆ. the ceremony of parading a sword or swords from street to street. — ಕತ್ತಿಸಾಧಕ. = ಕತ್ತಿಸಾಧನ. (My.). 2, a man who learns the use of the sword; one skilled in the use of the sword (My.). — ಕತ್ತಿಸಾಧನ. sword exercise (My.).

ಕತ್ತಿಗೆ kattige. Tbh. of ಕತ್ತಿ. a weapon. ಕಡುವ ಕತ್ತಿಗೆ (ಕೃಪಾಣ, ಕುಲಿ, ಕರ್ತರಿ Hlā.). [ತಟತಟಿಸಿ ಪೊಳವ ಕತ್ತಿಗೆಯುಂ ಬೆರಸು ಪೊಪುಮಟ್ಟು ಕೀರ್ತಿಗೆಯೆಮ್ಮಗ್ರದೇವತೆ ಬೆಸಸು ಬೆಸನೆನ್ನು ಬೆಸನಂ ಬೇಡೆ Ph. 8, 42 va.]; (Cpr. 5, 36; Abh. P. 13, 78).

ಕತ್ತಿಸು kattisu. to inflame, to light, to kindle (My.).

ಕತ್ತು kattū. 1. the neck; the throat (ಕೊರಲು, ಗೋರ್ಣ Sm. 71; ಗಳ 97; ಕಣ್ಣು, ಗಳ Si. 213; Bh. 3, 23. 10; My.; T., M. ಕಲುತ್ತು Tu. ಕಕ್ಕಿಲ್). see Si. 169. 230; ಹೆಗ್ಗತ್ತು. — ಕತ್ತು ಮೂಟಾ. a neck without any ornament (My.).

ಕತ್ತು kattū. 2. to cause to burn with intensity, to inflame, to kindle (ಶಿಖಿಪಟೂಕರಣ Sm. 97; see ಕೊಳ್ಳಿ); 2, to begin to burn with flame, to kindle (My.; M.; Te. ಕನ್ನು, T. ಕನ್ನು).

ಕತ್ತು kattū. 3. to cry, to croak, to caw, to bray, etc. (T., R.).

ಕತ್ತು kattū. = ಖತ್. writ; a writing, a letter; a bond (S. Mhr.; Mhr., H. ಖತ್). 2, a kind of hand-writing: the letters running into each other (R.; Mhr. ಖತ್, a line drawn; ಖರಡ, a scrawl).

ಕತ್ತುವೆನೆ kattupena. quarrel? (ಬೆಗಂ Smd. II, o. r. ಜಗ ಳಂ).

ಕತ್ತುರಿ katturi. = ಕತ್ತುರಿ, ಕತ್ತುರಿ. musk. Tbh. of ಕತ್ತುರಿ [ಪೊಪ ಜವ್ವನದ ಮುಮ್ಮಣ್ಣ ದನ್ನೆ ಕರ್ಪಂ ಕೈಕೊಣ್ಣು ಕತ್ತುರಿಯಲ್ ಬರೆದನ್ನಪ್ಪ ವಿಶ್ರಾಂತ ತುಂಗನ ಮಿಸೆಗಳ್ Ph. 2, 39 va.; Ap. 2, 5; G-117]; (Smd. 349; Ct. II, 8; ಮೃಗನಾಭಿ Mr. 335, Si. 227; J. 11, 41; My.). see ಗನ್ನ-; ಪುಡಿಗತ್ತುರಿ. — ಕತ್ತುರಿಕಾಮು. a kind of drug and perfume (ವಾಲುಕ Mr. 131). cf. ಕಾಮುಕತ್ತುರಿ. — ಕತ್ತುರಿಮಿಗ. (Smd. 82). the musk-deer, Moschus moschiferus. — ಕತ್ತುರಿಯ ಮೃಗ. = ಕತ್ತುರಿಮಿಗ. (J. 3, 2; 28, 43). [—ಕತ್ತುರಿವಣ್. — ಪಣ್. a kind of fruit. ಎಸಳಂ ಮುಟ್ಟಲೊಡಂ ತನ್ನ ಸಾರಭಂಗೆಟ್ಟು ನೆಗಟ್ಟು ಕತ್ತುರಿವಣ್ಣಂ ಮುಸಿಗಮಣಿಯಪ್ಪುದನೆ Ap. 11, 121].

ಕತ್ತುರಿ katturi. = ಕತ್ತುರಿ. (My.; T.).

ಕತ್ತುರಿ kad-ṭṭiṇa. a kind of fragrant grass.

ಕತ್ತೆ katte. = ಕಟ್ಟೆ. an ass, a donkey (ವಾಲೇಯ, ಚಕ್ರಿ ವಾನ್, ಬರ, ಗರ್ವಭ, ರಾಸಭ Hlā., Nr., Mr. 185, Si. 324; ಪ್ರಕರ, ಗರ್ವಭ Nn. 45; J. 7, 59; C.; Tu.; T. ಕತ್ತೆ; Te. ಗಾಡಿವೆ). ಕತ್ತೆ ಕಣ್ಣು ಹೊತ್ತರೆ ಸೆಟ್ಟತನ ಮಾಡೀತೇ? — ಕತ್ತೆ ಕಸ್ತೂರಿ ಹೊತ್ತು. ಹಾಗೆ. — ಕತ್ತೆಗೆ ಕುದುರೆ ಸೋದರಮಾವನೇ! — ಕತ್ತೆಗೆ ಭಾಗ್ಯ ಕಸ್ತೂರಿ ಹೊಪುವದೇ! ಕತ್ತೆಗೆ ಯಾಕೆ ಕಾಲುಕಡಗ? — ಕತ್ತೆ ಚಿತ್ರಗಾಪನ ಮಿಣ್ಣು, ಹಣ ನೋಟ ಗಾಪನ ಮಿಣ್ಣು, ಟವಣೆ ಶಾನಭೋಗನ ಮಿಣ್ಣು. — ಕತ್ತೆ ತನ್ನಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು ರೆ ಹಾಲುಗೋಡೆ. — ಕತ್ತೆ ತಿನ್ನೂ ಹಾಲು, ಹೊರಳಿಯೂ ಹಾಲು. — ಕತ್ತೆ ಬಲ್ಲು, ದೇ ಬತ್ತದ ಸುಗಿಯ? — ಕತ್ತೆ ಬೆಲ್ಲಾ ಹೆತರೆ ಡೊವ್ವುಗೆ ಯಾಕೆ ಬಿಕ್ಕೆ? — ಕತ್ತೆ ಮೇದಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಮೇವಲ್ಲ. — ಕತ್ತೆ ಮೊಸರನ್ನದ ರುಚಿ ಬಲ್ಲದೇ? — ಕತ್ತೆ ಸತ್ತರೆ ಹಾಲುಗೋಡೆ. — ಕತ್ತೆ ಮೇಲೆ ಅತ್ತೆ ಏಪಾದರೆ ಕೊಡೆ ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕಿ ಮಾವ ಬರಬೇಕು. — ಕತ್ತೆಯ ಮೊಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಗ ಹಾಬಿದ್ದರೇನು? (Prvs.). ಕತ್ತೆ ಬಲ್ಲದೆ ಹೊತ್ತ ಕಸ್ತೂರಿಯ ಪರಿಮಳವ? (Dp. 76). see Priv. s. ಬತ್ತ 1. — ಕತ್ತೆ ಕಿಟು. the hyaena (C.; Tu. ಕತ್ತೆ ಕುರ್ಬ;

Te. ಗಾಡಿದೆ ಪುಲಿ). 2, a kind of deer (ಗನ್ನರ್ವ Si. 170; see ಕತ್ತೆ ಗುಣವು). — ಕತ್ತೆ ಕುಣುಬು. = ಕತ್ತೆ ಕಿಟುಬ No. 1. ಕತ್ತೆ ಕುಣುಬು ಎಲುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). 2, a class of kurubas who sell blankets and grain which they load on donkeys (My.). — ಕತ್ತೆ ಗರ್ಬ. a medicinal plant, Aristolochia bracteata Retz.; the dry plant is sold in the bazaar under the name of ಕಟ್ಟಿಕರೋಣಿ (Z.). — ಕತ್ತೆ ಗಿಟುಬ. — ಕಿಟುಬ. the striped hyaena (Gz.; My.). — ಕತ್ತೆ ಗುಣುಬು. — ಕುಣುಬು. = ಕತ್ತೆ ಕಿಟುಬ No. 2. (R.). — ಕತ್ತೆ ಗುಣುವು. — ಕುಣುವು. = ಕತ್ತೆ ಕಿಟುಬ No. 2. (ರಾಮು Nr.). — ಕತ್ತೆ ಮೊಗ. a donkey's face (J. 16, 20). — ಕತ್ತೆ ಬಾಲದ ಹುಲ್ಲು. a common grass, Chloris barbata Swartz (Z.; My.).

ಕತ್ಥನ katthana. boasting, praising. see ವಿಕತ್ಥನ.

ಕತ್ಥಾಯ katthāya. a term with an aspirate (Smd. 23, 0. 1 ಕಥಾಯ). cf. ಕಥೆಯ?

ಕತ್ತಿ katri. = ಕತ್ತರಿ. (My.). a pair of scissors. — ಕತ್ತಿಕಳ್ಳ. = ಕತ್ತರಿ ಗಳ್ಳ. (My.).

ಕತ್ತ್ವ katva. the letter ಕ (Smd. 345, 350).

ಕಥಂ katham. how? in what manner? whence? (My.).

ಕಥಕ kathaka. = ಕಥಿಕ. (My.).

ಕಥನ kathana. telling, saying, relating; informing; narration; tale. see ಉದಾಹರಿಸು; Kāvya. III, 3, B, 2, 92; ಸ್ವರೂಪ-; Bp. 13, 1.

ಕಥಾಂತರ kathā-antara. the course of a conversation; a story included in another, a subordinate story. (J. 9, 12).

ಕಥಾಪ್ರಸಂಗ kathā-prasaṅga. connection of speeches or discourse; talking, conversation; the topic of a story; the story itself (S. Mhr.).

ಕಥಾಲಾಪ kathā-lāpa. speech, conversation; narration. (J. 6, 43; 10, 1; 17, 58).

ಕಥಿಕ kathika. a narrator, a relater, a story-teller. (Bp. 13, 1; My.).

ಕಥಿಯಿಸು kathiyisu. = ಕಥಿಸು. to tell etc. (Rsv. 1, 106).

ಕಥಿಸು kathisu. to tell, to relate (Bp. 13, 1; My.).

ಕಥೆ kathe. = ಕತೆ. a speech; a tale, a story. ಎಲೆ, ಕನ್ನಡಿ ಕಲ ಸಮೆ, ಕಥೆಯ ಕೇಳು! (Smd. 155). ಕಥೆ ಕೇಳಿದರೆ ವ್ಯಥೆ ಹೋಗುವುದೇ? — ಕಥೆಗೊನ್ನು ಕಾಲುಣ್ಣೇ? (Prvs.). ಕಥೆ ಮಾಡು, ಕಥೆ ಸಾಗಿಸು (B. 5, 135), ಕಥೆ ಹೇಳು, to relate a story (C.). ಕಥೆಯ ಮಾಡುವ ಗೋಸಾವಿ (ಚಾರಣ G.). see Prv. 3. ಮಥನಕಾಲ.

ಕಥೆಯ kathyaya. (ಪಂಕ್ತಿ Kk. 57, 0. r. ಕಥೆಯ; cf. ಕತ್ಥಾಯ?).

ಕಡ್ kad. = ಕನ್ 2-, ಕಬ್ 1-, ಕಮ್ 1-, ಕಫ 1-, (ಕರಿ 7, etc.). blackness. — ಕದ್ದಾಟು. — ತಾಟು. a tree with a very dark bark, Xanthochymus pictorius (ತಮಾಲ, ಕಾಲಸ್ಯನ್ದ. ತಾಟಿಚ್ಚ Nr.). ಕದ್ದಾಟಿ. — ತಾಟಿ. = ಕದ್ದಾಟು. (ತಮಾಲ G.).

ಕಡ್ kad. a particle of interrogation which as former part of a compound means "bad".

ಕದೆ kada. 1. = ಕದವು, ಕದಹು. the leaf of a door (ಅರರಿ, ಕವಾಟಿ Mr. 191); a door (C.). (T. ಕದವು, ಕದವು, ಕಾವು; M. ಕದಗು, ಕಯವು; Te. ಗವನಿ, ಗವನಿ; T. ಕವನಿ, a city gate; cf. ಕದೆ, ಕಾಯ್ 1?). ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿ ತೆಗೆಯುವ ಕದ (ಕವಾಟಿ, ಅರರಿ Si. 112, see also 110). see ಅಮಳಗದ, ಪೊಂಗದ, ಮನೆಗದ; Bp. 24, 54; 42, 29; 43, 46. 47. 48. 49. ಬಾಕಲಗಳನ್ನೂ ಕದಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಸಿದರು (B.

5, 140). ಮನೇ ತಿಮ್ಮವನಗೆ ಕದ ಹಪ್ಪಳಸಣ್ಣಗೆ. — ಕದಾ ತಿಮ್ಮವನಿಗೆ ಹಪ್ಪಳ ಈಡೇ? (Prvs.). ಕದಕಟ್ಟಿ. dupl. (S. Mhr.).

ಕದೆ kada. 2. = ಗದ. (M. ಕಟಿ, to shake, shiver). 2. = ಕಲಿ, etc., an imitative sound: ha! ha! ha! (in laughing; Mhr. ಬದ). — ಕದಕದಿಸಿ ನಗು. to laugh with a chuckling sound or loudly (Śāstrasāra in W. v. 1319). — ಕದಕದಿಸು. rep. to shake, to move; to be agitated or commoted (ಸಂಜಲಪ್ಪ Smd. Dh.). — ಕದಕ್ಕದಿಸು. = ಕದಕದಿಸು. [ಪೊದಟ್ಟ ಕಬೀರ ಭರಂ ಪರದು ಪರ್ವ ತುಂಗಸ್ತನಂ ಕದಕ್ಕದಿಸೆ ಕಣ್ಣುಲರ್ ಪೊಳೆಯೆ Ap. 12, 14]; (Cpr. 10, 11; Abh. P. 12, 27; C. Bp. 6, 13; Rsv. 5, 110; 7, 170; Śkv. 2, 37). — ಕದಬದಿಸು. = ಕದಕದಿಸು. (Rām. 6, 51, 14).

ಕದಂ kadam. pace (Mhr., H. ಬುನ್ನಾ, high-mettled, as a horse; fiery, wild; etc.). — ಕದಂ ನಡಿಸು. to make walk fast, as a horse, etc. (My.).

ಕದಕ kadaka. a thievish, deceitful man. see ಅನ್ನಗದಕ, ಕೆಯ್ದಕ.

ಕದಕ kadaka. an awning; a canopy.

ಕದಕತನ kadakatana. thievishness. see ಕೆಯ್ದಕತನ.

ಕದಡಿಸು kadaḍisu. = ಕದರಿಸು, ಕದಲಿಸು. to cause to become turbid, etc. (My.).

ಕದಡು kadaḍu. 1. = ಕದರ್, ಕದರು 1, ಕದಲು 1, ಕಲಡು. to be shaken, agitated, stirred, perturbed, put into confusion, or troubled; to become turbid, foul, muddy, impure, or dim (ಕಲುಪ Smd. Dh.; My.; T. ಕಲು ಮು, to be confused). [ಮುಗಿಲಿನೆತ್ತಿಗುವ ಮುಟೆ ಕದಡಿ ಬರ್ಪತೊಟೆ Ap. 6, 62; Pb. 4, 62]. ಕದಡಿದ ಉದಕ (ಕಲುಪ, ಅನಚ್ಚ, ಅವಿಲ); ಕದಡಿದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಮ ಎನಿಸುಗು (Nr.). see ಕಣ್ಣುಡಡು, ಮನಂಗದಡು; Bp. 20, 17; 24, 19; 25, 33; 28, 55; 37, 39; 58, 62; J. 13, 47; Si. 83, 86, 454. 2, to stir (v. t.), etc. ಇವೆ ದನ್ನಿ ಕದಡಿದ ಕೊಳಂ (J. 28, 44).

ಕದಡು kadaḍu. 2. = ಕದರು 2, ಕದಲು 2. the state of being turbid, etc.; sediment, mud, etc. [ಸಾನ್ನಿನ ಸೌಸವದ ಕುಂಕುಮದ ಕತ್ತರಿಯ ಕದಡಂ ಕದಡಿ Pb. 5, 60 va.; Ap. 11, 148]; (J. 30, 8; Abhā. 1, 53). 2, commotion, tumult; perturbation, trouble (Bp. 40, 65; Bh. 1, 8, 1, 2; 8, 27, 36). see ಸಾಸಿನ ಗದಡು. — ಕದಡೇಟ್. — ಏಟ್. to become turbid (Śkv. 4, 18).

ಕದಡಿ kadaḍi. = ಕರಡಿ 1. a bear. (Bh. 3, 13, 16).

ಕದಡ್ kad-adhva. a bad road.

ಕದನ kadana. destroying, killing. 2, war, fight (ಕಾಳಿಗ Nn. 78, 0. r. ಜಗಲ; ಕಾಳಿಗ 96; My.). see Bh. 1, 8, 6, 10; J. 11, 14; 13, 2, 57; 21, 66. — ಕದನಗಲಿ. — ಕಲಿ. a hero in battle (Bh. 4, 2, 63).

ಕದನ್ನ kad-anna. bad rice or food (C.; B. 5, 76).

ಕದಪು kadapu. = ಕದಮ್ಮ (Smd. 48). the cheek (ಕಕ್ಕು, ಕನ್ನೆ, ಗಲ Sm. 71; ಕಟ್ಟಿ, ಗಣ್ಣು, ಗಣ್ಣು ಸ್ಥಲ Nn. 141; T. ಕಮಪ್ಪು, ಕವುಳ್, ಕನ್ನ; M. ಕವಿಳ್, ಕನ್ನ; Te. ಚಮ್ಮೆ, ಚೆಮ್ಮೆ; cf. Sk. ಕನ್ನಲ). [ಅಲ ಕಂ ಮನ್ನಾರ ಶೂನ್ಯಂ ಕದಪು ಮಕರಿಕಾ ಪತ್ರ ಶೂನ್ಯಂ Ap. 3, 13]. see Bp. 4, 23; 47, 58; J. 2, 48; 10, 50; 11, 25; 30, 2; ನುಣ್ಣು ದಪ್ಪ.

ಕದಮ್ಮ kadampu. = ಕದವು. the cheek (ಅಗಲಾ ಕುಮ್ಮ ಸವನಂ ಪರಾಕ್ರಮ ಧವಳನ ಪರಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಕದಮ್ಮಂ ಕರ್ಚಿ ದ್ರುಪದಂ

ತನ್ನ ಮಂಜದ ಕಾಲೋರ್ ಕಟ್ಟಿನೇಟ್ಟು Ph. 2, 62 va.]; (Cpr. 3, 51; Smid. 48). ಅರ್ತ ಕದಮ್ಬ (286). ಸ್ವ ತೆಳ್ಳದಮ್ಬ.

ಕದಮ್ಬ kadamba. = ಕದಮ್ಬ, etc., ಕರಮ್ಬ. 1. the tree *Nauclea cadamba*. 2, a mass, a multitude (see ಕದ). 3, mustard seed. 4, turmeric. 5, boiled rice mixed with various ingredients (My.).

ಕದಮ್ಬ ಕದಂಬಾ. the mustard seed plant, *Sinapis dichotoma*. 2, a mass, a multitude (see ಕದ). 3, = ಕರಮ್ಬ ಕ. v. (ದಧಿಯಾನ್ಮದುಗ್ಗಾ ದಿಯಲಿ ವಡೆಗಳಂ ಕಲಸಲ್ ಅವು Mr. 219).

ಕದಮ್ಬದ್ರುಮ kadamba-druma. = ಕದಮ್ಬ No. 1. (ಕದವ Sm. 25).

ಕದರ್ ಕadar. = ಕದಡು 1, etc. to become turbid etc. P. p. ಕದರ್ಮ (J. 11, 25).

ಕದರ kadara. a white sort of *Mimosa* (ಬಿಳೀ ಕಾಚಿನ ಗಿಡ G.).

ಕದರಿಸು kadarisu. = ಕದಡಿಸು, etc. to cause to become turbid. (My.).

ಕದರು kadam. 1. = ಕದರ್. P. p. ಕದರಿ (My.).

ಕದರು kadam. 2. = ಕದಡು 2, etc. (My.).

ಕದರು kadam. 3. ಕದರ್. = ಕದಿರ್, ಕದುರು. a spindle of metal or wood (C.; Te.). 2, lustre. — ಕದರ ಕಸ. a perennial plant, *Tortula aspera* L. (*Priva leptostachya* Juss.; Z.). — ಕದರ ಗಿಣಿ. the sun-bird (Pr.). — ಕದರುಮಲ್ಲಿಗೆ. a scandent shrub wild and cultivated, *Jasminum auriculatum* Vahl. (Z.).

ಕದರ್ಜೆ kadaree. = ಕತರ್ಜೆ. strife, contention. (My.).

ಕದರ್ಥನ kad-arthana. tormenting, troubling; estimating lightly, dispising, disdainig. see ಕೆಣಕು.

ಕದರ್ಯ kad-arya. mean; miserly, stingy.

ಕದಲಿ kadali. the plantain tree or banana, *Musa sapientum* (ಮೋಚೆ, ಬಾಣೆ Nn. 20). 2, a flag carried by an elephant, a flag, a banner (ಪತಾಕೆ Nn. 43). 3, a kind of deer. 4, the tree *Alstonia scholaris* (ವಿಲೇಶವಾಳೆ 43). 5, N. of another tree (ಭೂಜ, ವೃಕ್ಷ 43). 6, Siva (ಶಿವ, ಕುರ್ಮ 43). 7, the sky (ಗಗನ, ಆಕಾಶ 43). 8, an elephant (ಸಾಮಾಜ, ಅನೇ 43). 9, a seller of roots (ಮೂಲಿಗ, ಮೂಲಿಕೆಗಳ ಮಾಟುವವನು 43). 10, darkness (ತಮ, ಕತ್ತಲೆ 43). 11, the middle or interior of a wood (ವನಾನ್ತರ, ಅರಣ್ಯಮಧ್ಯ 43).

ಕದಲಿಕೆ kadalike. motion, agitation, etc. (My.).

ಕದಲಿಕೆ kadalike. = ಕದಲಿ No. 2. a flag (Abh. P. 13, 75).

ಕದಲಿಸು kadalisu. = ಕದಡಿಸು, etc. to cause to move, to cause to shake (My.; Te. ಕದಲಿಂಚು, ಕದಲಿಂಚು); to cause to become turbid (My.). ಕದಲಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿನ್ಮಾಡು (ವೇಲ್ಲಿತ, ಪ್ರೇಂಬಿತ, ಚಲಿತ, ಆಕಮ್ಪಿತ, etc. Si. 377).

ಕದಲು kadalu. 1. = ಕದಡು 1, etc. to move (v. i.), etc. (J. 13, 47; My.; Tu.; T.; Te. ಕದಲು, ಕದುಲು). ಕದಲುನದು (ಸ್ವರಣ, ಸ್ವರಣ Si. 389). — ಕದಲಾಡಿಸುವಿಕೆ. — ಆಡಿಸುವಿಕೆ: causing to move about (v. i., Si. 391). — ಕದಲಾಡು. — ಆಡು. to move about, to be unsteady, to shake, etc. ಕದಲಾಡುಸನ್ನಾ ಸ್ವಭಾವವಳ್ಳ ಅರತ್ವದಲಾರಿಗಳು (ಚಲನ, ಕಮ್ಪನ, ಕಮ್ಪ Si. 373). ಕದಲಾಡುತ್ತಿರುವನ್ನಾ ಚಂಚಲವಾದದು (ಚಲ, ಲೋಲ, ಚಂಚಲ, ತರಲ, etc. 373).

ಕದಲು kadalu. 2. = ಕದಡು 2, etc. sediment, etc. (My.).

ಕದಲೆ kadale. (fr. ಕದಲೆ). = ಕದಲೆ. a mass, a multitude (ಜಂಗುಳಿ, ತರಳ್ಳೆ, ದೊನ್ನುಳಿ, ಗಡಣ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ತಿನ್ನಣ, ಹೊರಳಿ, etc., ಸಮೂಹ Si.).

ಕದವು kadavu. = ಕದ 1, etc. a door (ಅರರ, ಕಪಾಟಿ Hk., Nr.; My.). ಶಿವಪುರದ ಕದವುಗಳು (Bp. 9, 15).

ಕದಹು kadahu. = ಕದವು, etc. a door. see Bp. 16, 5; 28, 49, 50; 43, 50; 44, 18; 47, 24; ಪೆರ್ಗದಹು, ಮುಚ್ಚುಗದಹು.

ಕದಳೆ kadali. Tbh. of ಕದಲಿ. a plantain tree (?). see J. 21, 11.

ಕದಳಿ kadali. = ಕದಲೆ. a mass (ಗೊನ್ನಣೆ, ಬಳಗ, ದೊನ್ನುಳಿ, ಸನ್ನಣೆ, etc., Sm. 54; Bh. 6, 8, 13).

*ಕದಳಿಕೆ kadalikē. = ಕದಲಿಕೆ, ಕದಲಿ No. 2. a flag. ಅಮ್ಬರದೊಳಮರ ವೃಂದಂಗಳ್ ಬಿತ್ತರಿಸುವ ಪತಾಕೆಗಳೆನಿಸುವ ಕರಿಕದಳಿಕೆಗಳುಂ Ap. 13, 44 va.

ಕದಾ kadā. at what time ?

ಕದಾಚಿತ್ kadā-ct. at some time or other.

ಕದಿ kadi. = ಕಳು 1. to steal (C.; T. ಕಡ್, ಕಳ್, ಕರ, ಕದುವು, ಕಜುಮು, ಕವರ್; ಕಯವು, ಕರವಡ, ಕಳವು, theft; Tu. ಕಣ್ಣು, ಕದ; ಕಣ್ಣು, a thief; ಕದ್ವು, theft; see ಕರೆ 4, ಕವರ್, ಕಸ 2, ಕಳ್ 2, ಗರವು). P. p. ಕದ್ದು (Bp. 43, 81; 54, 10; C.). ಕದಿಯಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಮುಷಿತ, ಮೂಷಿತ Si. 377). ಎದುರಾಗಿಯೇ ಕದ್ದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ಅಭಿಹಾರ, etc. 393). ಕದ್ದ ಕಳ್ಳನ ಮಾತು ಬದ್ಧಮ್ ಅದರೆ ಏನು? (Dp. 148). ತಾನು ಕದಿಯಲಿಚ್ಛಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ (B. 3, 38). ಕದ್ದು ತಿಮ್ಮುವದಕ್ಕಿಂತಾ ಬೇಡಿ ತಿಮ್ಮುವದು ಲೇಸು. — ಬೇಡಿ ಕೊಣ್ಣು ತಿನ್ನ ಬಯದು, ಕದ್ದು ಕೊಣ್ಣು ತಿನ್ನ ಬಾರದು. — ಕದ್ದು, ಮದುವೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ; ಮತ್ತೆ ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಲ್ಲು! (Prvs.).

ಕದಿಕಿ kadiki. a thievish woman. see ಕೆಯ್ದಿಕಿ.

ಕದಿರ್ kadir. ಕದಿರು. = ಕದುರು 3, etc. a spike of corn, an ear (ಧಾನ್ಯದ ತೆನೆ Sm. 66; ತೆನೆ 105; Kk. 66; Ct. II, 15; T., M.; M. also ಕರುದು). 2, a spindle (ಗುಣಕೃತಸಲಾಬೆ Sm. 105; T.; M. ಕದಿರ್, ಕವಜು). ಕದಿರು (ಗುಣವತಿ Mr. 206). 3, a ray of light (ಕಿರಣ Ct. II, 15; Kk. 66; Sm. 105; T.), splendour (ಕಾನ್ತಿ Ct. I, 100; Kk. 25; Sm. 15; M. ಕದಿರ್; Sk. ಖದಿರ, ಖಿದಿರ, ಚದಿರ, the moon; ಥಿದಿರ, fire; ಭುದ್ರ, a ray of light). ಕದಿರ್ಗಳ್ (Smid. 52). see Rkv. 2, 54; ಅಮರ್ಧಗದಿರ, ಇರಗದಿರ, ಕಿಂಗದಿರ, ಚಳಿಗದಿರ, ಚಿಂಗದಿರ್, ತಣ್ಣದಿರ, ನುಣ್ಣದಿರ್, ಬಿಸಿಗದಿರ, ಬಿಸುಗದಿರ್, ಬಿಸುಗದಿರ, ಬೆಂಗದಿರ್, ಬೆಂಗದಿರ, ಬೆಳ್ಳದಿರ, ಸೆಗಲಿಗದಿರ, ಹಿಮಗದಿರ. ಹಿವಗದಿರ. [4, spoke of a wheel. ಆ ರಥದ ಚಕ್ರದ ಪತ್ತುಂ ಕದಿರ್ಗಳ್ ನೆಲದೊಳದೊಡಂ ಚಾಣಾಕ್ಕಂ ಕಣ್ಣು Vr. 190, 21]. — ಕದಿ ಜೊಗನ್ನ. (Smid. 54). bright moonlight.

ಕದಿರ kadira. Tbh. of ಖದಿರ (Smid. 338). — ಕದಿರನೆಯ್ಯ. N. (Bp. 54, 74; 58, 4). — ಕದಿರನೆಯ್ಯ. N. (Bp. 48 sum.; 48, 1. 7. 20. 31. 32).

ಕದಿಲು kadilu. an imitative sound (of noise, Rām. 6, 19, 25).

ಕದಿಲೆ kadilē. old, ancient (My.; H.). ಕದಿಲೆಮ, an old inhabitant of a village, an old servant (My.). ಕದಿಲೆಮ, long standing (in service, etc., My.).

ಕದುಕು kaduku. (fr. ಕದಲೆ). to press, to squeeze (J. 4, 44).

ಕದುಪು kadupu. (fr. ಕದಲೆ). a herd, a flock (Te., R.; T. ಕದುಪು; Cpr. 7, 81 va.).

ಕದುಬು kadubu. to press; to seize or hold firmly; to distress, to straiten, to trouble; to urge with vehemence.

mence (Bh. 3, 13, 27; Rām. 3, 5, 9; J. 18, 53; 26, 21; cf. T. ಕೆದುರು. Te. ಕೆದುರು). cf. ಗೆದುರು.

ಕೆದುರು kaduru. = ಕೆದುರು 3, etc. (My.; Te.).

ಕೆದುಷ್ಣ kad-uṣṇa. lukewarm, tepid.

ಕೆದ್ದು ಕು kadṛiku. = ಕೆದ್ದು ಕು, ಕೆದ್ದುಂಕು 2. pecking; a stroke with the beak (ಚಂಚುಕುತ ಸ್ವ.).

ಕೆದ್ದು ಕು kadṛikku. = ಕೆದ್ದು ಕು, etc. (Ss.).

ಕೆದೆ kade. = ಕೆಲಿ 2, etc. to join, to be contiguous, to meet, to approach; to copulate; to be pressed or squeezed (Te. ಕೆದಿ, ಕೆವೆ, ಕವಿ, ಕವೆ; R.; T. ಕೆದಿ, to grow thick; to increase, grow; ಕೆದಿವು, bigness; ಕೆದಿವು, abundance; greatness; ಕೆದಿ, to be abundant; abundance; ಕೆದಿವು, to be filled, be abundant; ಕೆಯ, ಕೆಯವು, greatness; abundance; excellence; ಕೆಜಿ, cement; ಕೆಯಿವು, affinity; Te. ಕೆದುಮು, to extend; M. ಕೆದೆಲ್, what is spread out, reaches far; see ಕೆಜ್ಜು 4, ಕೆದು 1, ಕೆದ್ದಿ ಯ 2, ಕೆದೆಲಿ, ಕೆಲಿ 1).

*ಕೆದ್ದೆ ವಣಿ kaddavani. desire; conjugal union? ಪುರುಷನೊಂದಿಗೆ ಕೆದ್ದೆ ವಣಿವೆನಿಸಿದ ಸೋಂಕಿಂಗಂ ಗಾಡಿವೆನಿಸಿದ ವಾಸ ಕ್ಕಂ Pb. 4, 17 va. (cf. ಕೆವೆ).

ಕೆದ್ದಿಳಿಗ kaddaliga. a class of people (Rām. 5, 8, 51).

ಕೆದ್ದಿ kaddi. desire (?).

ಕೆದ್ದಿ ಕಾಟ kaddi-kāra. one who desires (?).—ಕೆಲವರ ಕೆದ್ದಿ ಕಾಟರ ದೇವ. Sugrīva (Rām. 6, 38, 15).

ಕೆದ್ದು kaddu. P. p. of ಕೆದಿ.

ಕೆದ್ದೆಯಿಸು kaddeyisu. to long for, to desire (?). ಪಸಾ ದಕೆ ಕೆದ್ದೆಯಿಸುವಂ ಬನ್ನಂ (Bp. 29, 7).

ಕೆದ್ದು kadru. brown, yellowish, tawny. 2, the wife of Kaśyapa and mother of the Nāgas.

ಕೆದ್ದುಂಕು kadruṅku. 1. = ಕೆದುಕು, ಕೆದುಂಕು. to peck. (Rsv. 1, 135 va.; J. 3, 11).

ಕೆದ್ದುಂಕು kadruṅku. 2. = ಕೆದ್ದು ಕು, etc. pecking, etc. (J. 11, 22).

ಕೆದ್ದದ kad-vada. speaking improperly.

ಕೆನ್-kan. 1. = ಕೆನ್ 1, etc. — ಕೆನ್ಟಿ. — ತೆಪ್ಪಿ. to open the eyes (Bp. 48, 30; J. 7, 58, 64; 12, 41).

ಕೆನ್-kan. 2. = ಕೆನ್- , etc. blackness; dark colour.

— ಕೆನ್ನಡ. the black country: Kannaḍa, the country and its language (C.); the country chiefly consists of the erebhūmi, black soil, cotton soil. a description of Kannaḍa, called dēśapaddhati, is found in Sp., of which a fragment is given in W. p. 339 seq.— ಕೆನ್ನಡ is declared to be a Tbh. of Sk. ಕರ್ನಾಟಕ, ಕರ್ನಾಟಕ (Smd. 350; Sm. 64; Kk. 67, 100); there arose many Paṇḍitas in Kannaḍa (Nāgavarma, etc.), and it was once considered to be the chief seat of learning in South-India (a remark necessary to explain the meaning of Kannaḍa-vakki). see Smd. 121; Kāvya. I, 3, 84-88. ಕೆನ್ನಡದ ನುಡಿ (Ct. I, 1; J. 1, 10). ನಾಗವರ್ಮನ ಕೆನ್ನಡಂ (Mr. 4). ಕೆನ್ನಡದ ಭಾಷೆ (J. 34, 41). 2, Canara (on the western coast), the Carnāṭic (on the eastern coast), and also Telugu (Br. 3. ಕೆನ್ನಡ), as being once dependencies

(and colonies) of Kannaḍa. ಕೆನ್ನಡಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. Kannaḍa poetry (Smd. 58). — ಕೆನ್ನಡಬಾಸೆ. the Kannaḍa language (Bp. 1, 21). — ಕೆನ್ನಡವಕ್ಕಿ. — ಪಕ್ಕಿ. (Smd. 197). the parrot (ಗಿಳಿ, ಪನ್ನೆತವಕ್ಕಿ Smd. II; ಜಾನಾಜಾಯ್, ಗಿಳಿ Ct. II, 83; ಪುರುಳಿ, ಪನ್ನೆತವಕ್ಕಿ, ಗಿಳಿ Sm. 28, Kk. 24). — ಕೆನ್ನ ಪುಲು. the great Indian bustard, Eupodotis edwardsii (Bd.); — the lesser Florican or Likh, Syphocotis aurita (Bd.); — Edward's bustard, Otis edwardsii (Bd.); the marbled bustard, Otis marmorata (Bd.); Macqueen's bustard, Otis macqueenii (Bd.). see ತಲೆಬಕ್ಕ. — ಕೆನ್ನೆಯ್ದಲ್. — ಲು. the blue water-lily (Abh. P. 3, 85). ಕೆನ್ನೆಯ್ದಲು (ನೀಲೆಯೇ ಪುಲ, ಕುನಲಯ Hli.). — ಕೆನ್ನೆಯ್ದಲ್. — ಲು. = ಕೆನ್ನೆಯ್ದಲ್, ಕೆನ್ನೆಯ್ದಲ್. ಕೆನ್ನೆಯ್ದಲು (ನೀಲಾಮೃತಜನ್ಮ, ಕನ್ನೇವರ Nr.). ಕೆನ್ನೆಯ್ದಲಿ! (Smd. 155). ಕೆನ್ನೆಯ್ದಲಿಂ (Rsv. 2, 59).

ಕೆನ್-kan. 3. = ಕೆಲ್ 4. — ಕೆನ್ನೆಲ. a stony, hard soil (My.).

ಕೆನೆ kana. = ಕೆನು, ಕೆನು. a sight, a dream (Tu.; T. ಕೆನು, ಕೆನು; M. ಕೆನು; Te. ಕೆಲೆ). — ಕೆನವರಿಕೆ. — ಪರಿಕೆ. talking in one's sleep (My.; Te. ಕೆಲವರಿನ). — ಕೆನವರಿಸು. — ಪರಿಸು. to cause a dream to come out: to undergo a change from, or deviate from, sleep: to talk in one's sleep (ನಿಪ್ರಾವಿಕಾರ Smd. Dh.; My.; Te. ಕೆಲವರಿಂಜು; Tu. ಕೆನವರು).

ಕೆನಕೆ kanaka. having the sound of ಕೆಣಕೆಣ No. 2 (see s. ಕಣ 3). — ಕೆನಕೆತವಟಿ. a kind of tambour (My.).

ಕೆನಕೆ kanaka. gold (ಚಿನ್ನ Nn. 113). 2, the thorn-apple, *Datura metel* and *fastuosa* (ಮದ್ದು ಗುಣಕೆಯ ಗಿಡ G.). 3, a N. 4, the tree *Cynometra ramiflora* Lin. (St. & Pl.).

ಕೆನಕೆಗಿರಿ kanaka-giri. the mountain Mēru. (Bp. 5, 58; 30, 27).

ಕೆನಕೆದಾಸೆ kanaka-dāsa. N. of a Vaiṣṇava devotee who composed many dāsaśāstras, the haribhaktiśāstra, etc. (C.). ಕೆನಕೆನ ಕವಿತ್ವ ತಿಳಿಕಿದರೂ ಸಿಕ್ಕದು (Priv.).

ಕೆನಕೆನಗೆ kanaka-naḡa. = ಕೆನಕೆಗಿರಿ. the mountain Mēru. (Bp. 61, 42)

ಕೆನಕೆಲೋಚನ kanaka-lōcana. N. of a demon (C. Bp. 47, 5).

ಕೆನಕೆವೃಷ kanaka-vṛṣa. a golden bull (J. 34, 28).

ಕೆನಕೆವೃಷ್ಟಿ kanaka-vṛṣṭi. a shower of gold (C.).

ಕೆನಕಾಕ್ಷ kanaka-akṣa. = ಕೆನಕೆಲೋಚನ. (C. Bp. 47, 3).

ಕೆನಕಾಚಲ kanaka-acala. = ಕೆನಕೆಗಿರಿ. the mountain Mēru. (Ss. 1, 54).

ಕೆನಕಾದ್ರಿ kanaka-adri. = ಕೆನಕೆಗಿರಿ. (ಮೇರು, ಸುರಗಿರಿ. Mr. 30).

ಕೆನಕಾಧ್ಯಕ್ಷ kanaka-adhyakṣa. a superintendent of the gold, a treasurer.

ಕೆನಕಾಬ್ಜೀನಿಯ kanaka-abjanīya. that consists of a multitude of lotus flowers: N. of a vṛtta (Ch.).

ಕೆನಕಾಭಿಷೇಕ kanaka-abhiṣēka. honouring a guru, or other venerable persons, by pouring gold coins on his feet or head (C.). ಕಾಬುಟ್ಟಿರದ ಬನ್ನರೆ ಕೆನಕಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿಸಬೇಕೋ? (Priv.).

ಕೆನಕಾಮ್ಬ ಕೆನಕಾ-ambaka. = ಕೆನಕಾಕ್ಷ. N. of a demon (C. Bp. 47, 2).

ಕೆನಕಾರವಿನ್ದ kanaka-aravinda. a gold-coloured lotus (J. 24, 13).

ಕೆನಕಾಲುಕೆ kanaka-āluke. a golden vase.

ಕೆನಕೆ kanake. one of the seven tongues of fire (Mr. 46).

ಕೆನೆಗು kanagu. = ಕೆಗ್ಗು, etc. pungency, etc. — ಕೆನೆಗಿನ ನಟ್ಟು. a very troublesome grass of a disagreeable smell, *Ishaemum pilosum* Wight. (Z.; My.). — ಕೆನೆಗಿನ ಹುಲ್ಲು. = ಕೆನೆಗಿನ ನಟ್ಟು. (Z.; My.).

ಕನಡಕ kanadaka. = ಕನ್ನಡಕ. a pair of spectacles (My.; Tu. ಕನ್ನಡಕ, T. ಮೂಕ್ಕು-ಕಣ್ಣಡಿ).

ಕನಡಿ kanadi. = ಕನ್ನಡಿ. a mirror, etc. (C.). see Prv. s. ಕನಸು. — ಕನಡಿಪಟ್ಟಿ. a small box made of mirror-glass (My.).

ಕನತ್ kanat. shining; desiring. (Bp. 35, 7; Sśv. 1, 54. 58. 69).

ಕನರ್ kanar. 1. = ಕಸರ್. the taste of something unripe to exist, to be acrid, tart or bitter (ಅಪಕ್ವರಸ ಸ್ಮದ. Dh.).

ಕನರ್ kanar. 2. = ಕನರು No. 2. an unripe, acrid, tart or bitter taste (Rsv. 10, 29). ಕನರ್ಗರ್ (Smd. 52). — ಕನರ್ಗರ್. — ಕನರ್. an acrid, bitter young shoot (Cpr. 2, 84).

ಕನರು kanaru. = ಕನ್ನ, etc., ಕಣ್ಣು, ಕಮರು, etc., ಕಸರು 1. a disagreeable smell, especially that of burning oil (My.). 2. = ಕನರ್ 2. (My.; Te.; Tu. ಕನರ್).

ಕನಲ್ kanal. 1. = ಕನಲು. to chafe (v. i.), to be angry (ಕ್ರೋಧ ಸ್ಮದ. Dh.; ಕಾಯ್ ಸ್ಮ. 101; Te.; J. 5, 25. 31. 39; 8, 24; T.: to burn; T. ಕನಿ, to glow, etc., see ಕನಿ). P. p. ಕನಲ್ [ಬಿರಿಯನೆ ಬೇಟೆಮೋ ದಿರಿವ ನಲ್ಲರಗಲ್ಲ ಕನಲ್ದೊನಲ್ಲ ನಲ್ಲರ ದೇಸೆಯನ್ನ ಮರ್ಥಿವರೆ Ap. 3, 86]; (Cpr. 5, 10; Rsv. 8, 116). ಕನಲುತ (Bp. 39, 43; 44, 20). [2, to flame. ಕನಲ್ ಕಣ್ಣು ದ ಮೇಲೆ ಪಟೆಯ ಬೇವಿ ನೆಣ್ಣೆ ಯೋ ತೊಯ್ದು ಕ್ಕಿದ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯ ಕಮ್ಮಿನತ್ತೆ Pb. 13, 71 va.].

ಕನಲ್ kanal. 2. wrath, anger (ಕೋಪ Ct. II, 27; ಕಿಸುಗಣ್ಣು, ಕಾಯ್, ಕನಿಸು, ಕೋಪ, etc. Ssm. 39; T.: fire; ಕನಿದಲ್, anger). 2, flame. — ಕನಲ್ದಿ. — ಕಡಿ. a fiery spark (Cpr. 5, 104).

*ಕನಲಿಸು kanalisu. to rouse the dormant fire, to rouse anger. ಅಕೆಯ ಹಾವ ಭಾವ ವಿಶಾಸ ವಿಭ್ರಮ ಕೊಳ್ಳೇಕ್ಷಂಗಳ ಮನಮನೋನಲಿಸೆಯುಮೇವಯಂ ಕನಲಿಸೆಯುಂ Pb. 4, 74 va.; 6, 73 va.

ಕನಲು kanalu. = ಕನಲ್ 1. to be angry, etc. [ತಾಪತ್ರಯನೆ ನ್ನರೆ ರೂಪ ಕಾಣುತ್ತ ಕನಲಿದ Bv. 900]. P. p. ಕನಲಿ (Bp. 50, 52). ಕನಲು ಬಹುದೇ? (53, 35). ಕನಲುವ (19, 28).

ಕನಲ್ ಕಾನಲ್. = ಕನಲ್ 2. (ಕೋಪ Ct. II, 27; ಮುಳಿಸು, ಕನಿಸು, ಕಿಸುಗಣ್ಣು Kk. 43; J. 6, 2).

*ಕನವರಿಸು kanavarisu. to dream. ಕನವರಿಸೆ ನಾಲ್ಕು ವೇದ ಮುಮನಗೆ ಮುಖೋದ್ಧತಂ Pb. 8, 53.

ಕನಸ kanasa. = ಕನಸು. a dream. ಕಲ್ಪನೆಯೋ? ಕನಸವೋ? (B. 3, 41). ಕನಸವಾಗಬಹುದು (5, 42).

ಕನಸು kanasu. = ಕನ q. v., ಕನಸ. a dream (C.). ಕನಸು ಕಾಣುವಿಕೆ, etc. (ದೇವನ Si. 437). [ನೋಡಿ ಗಣಗಮನೆ ಕನಸನ್ನು ಬಗೆವ ನ್ನೆಗಂ Ap. 7, 27 raga]. ತಾನ್ ಇರುಳು ಕಣ್ಣೆ ದ್ವ ಕನಸನ್ ಅವರ್ಗ ಪೇ ಟುತ್ತೆ (Bp. 3, 22). ಆ ಕನಸಂ ಕಣ್ಣು (18, 4. 6). ಕಾಣದ ಮುಟುವ ಕನಸು ಕಣ್ಣರೆ ಏಟು ಬಾರಿ ಎದ್ದು ಕೊತ. — ಕನಸಿನ ನೆಣ್ಣು ಕನಡಿಯೊಳಗಣ ಗಣ್ಣು (Prva.). ಅವನಿಗೆ ಕನಸು ಬಿತ್ತು, a dream fell on him; he dreamt (C.). see Grj. 4, 78; Bp. 36, 35; 53, 50; Bh. 2, 13, 16; J. 18, 41. — ಕನಸಿಲ್ಲದವ. — ಇಲ್ಲದವ. one who neither sleeps nor dreams; a god (ನಿರ್ಫರ Kk. 10 a). — ಕನಸುಗಾಣದ. — ಕಾಣದ. one who neither knows sleep nor sees dreams: a god. — ಕನಸುಗಾಣದರೆ ಕಿರಿಯಂ. the head of the deities: Brahmā (ಬ್ರಹ್ಮನು Ssm. 8).

ಕನಾತು kanātu. a tent wall (My.; Mhr., H.).

ಕನಿ kani. glow; tender-heartedness; pity, kindness, familiarity (T., M. ಕನಿವು; T., M. ಕನಿ, to glow; to become tender-hearted or compassionate; see ಕನಲ್ 1; cf. ಕರ 4?). — ಕನಿ ಕರ. reit. or dupl. pity, compassion (C.; B. 4, 89; Si. 72; Te., T.). — ಕನಿಕರಿಸು. to have compassion on. ಅವನನ್ನು ಕನಿಕರಿಸು (My.).

ಕನಿಕಪ್ಪ kanikaṣṭha. in S. Mhr., as it would appear, a Tbh. of ಕನಿಪ್ಪ?

ಕನಿಪ್ಪ kanikaṣṭha. the smallest or least; the last or worst; very small, inferior, base. 2, the youngest; a younger brother. ಕನಿಪ್ಪ ಪಕ್ಷ, at the least (My.).

ಕನಿಪ್ಪ ಕೆ kanikaṣṭhake. the little finger.

ಕನಿಪ್ಪೆ kanikaṣṭhe. the little finger.

ಕನೀನಿ kanini. the little finger. 2, the pupil of the eye.

ಕನೀನಿಕೆ kaninike. the little finger. 2, the pupil of the eye (ಅಕ್ಷಿ ಮಧ್ಯತಾರೆ, ಅಲಿ Mr. 316).

ಕನೀಯಸ್ kanīyas. smaller, less; younger; a younger brother.

ಕನೀಯಸಿ kanīyasi. a younger sister. (My.).

ಕನೀಯಾಂಸ kanīyāmsa. = ಕನೀಯಸ್, of which it is a Tbh. (Smd. 108).

ಕನ್ತ kanta. = ಕನ್ತು 2. a stipulated or fixed term of payment, an instalment (S. Mhr.; ವಾಯಿದೆ G.; H.).

ಕನ್ತಿ kanti. 1. = ಕನ್ತಿ, ಕನ್ತು 1. a cow that has calved (T. ಕಣ್ಣು). see ಎಳಗನ್ನಿ, ಕಡೆಗನ್ನಿ, ವರ್ಷಗನ್ನಿ.

ಕನ್ತಿ kanti. 2. a composition of kēru oil and ashes, of a black colour, used to smear over lingas and Basava-idols (S. Mhr.).

ಕನ್ತಿ kanti. a female mendicant (ಭಿಕ್ಷು ಕಿ Hla.; Abh. 16, 39 va.).

ಕನ್ತಿಸು kantisu. to extinguish, as a lamp (My.).

ಕನ್ತು kantu. to set, as the sun, to sink, etc. (My.; Tu. ಕನ್ತು go down; to enter, to pierce; to set, as the sun; depth; the state of being inclined or bent; see ಕಡೆಗಂ 3).

ಕನ್ತು kantu. 1. happy. 2, Kāma (ಸುರಭಿ, ಕಾಮನು Nn. 30; ಮದನ Mr. 22). 3, the heart. 4, a granary.

ಕನ್ತು kantu. 2. = ಕನ್ತ. an instalment, etc. (My.; Tu.). see Prv. s. ತೊನ್ನು 2.

ಕನ್ತು ಕೆ kantuka. = ಕನ್ತು ಕೆ. a ball for playing with. (Si. 230; Grj. 3, 91 va.; 40, 65; Bh. 3, 13, 34; Rsv. 13, 78; J. 23, 25).

ಕನ್ತು ಪಿತ kantu-plita. Viṣṇu (ಕಾಲ Mr. 520).

ಕನ್ತು ಮರ್ದನ kantu-mardana. Śiva (Bp. 49, 22).

ಕನ್ತು ವೈರಿ kantu-vairi. Śiva (Bp. 43, 23).

ಕನ್ತು ಹರ kantu-hara. Śiva (Bp. 17, 9; 52, 45).

ಕನ್ತೆ kante. a bundle, as of grass, straw, etc. (My.; M. ಕಣ್ಣು = ಕಟ್ಟು, T. ಕಣ್ಣು; cf. ಕಟ್ಟು 3).

ಕನ್ತೆ kante. a rag etc. Tbh. of ಕನ್ತೆ (Smd. 338; My.; see ಶತ-). ಕನ್ತೆಗೆ ತಕ್ಕ ಬೊನ್ನೆ (Prv.). [ಕನ್ತೆ ಬೊನ್ನೆಯ ಜಂಗಮ ಬನ್ನರೆ ಹೀನವನ್ನು ಕಣ್ಣೆ ನಾದರೆ ಪಂಜಮಹಾಪಾತಕ Bv. 411]. 2, uselessness, vainness (of words, business, things, as ಕನ್ತೆ ಮಾತು, etc., My.). — ಕನ್ತೆ ಬಿಸಾಡು. to throw one's rags away: to die (My.).

ಕನ್ತೆಗೆ kante-ga. a man who wears a patched garment (Smd. 237).

ಕನ್ನೆ kanthe. = ಕನ್ನೆ. a rag, a patched garment, especially one worn by certain ascetics or mendicants (Bp. 27, 44); a thick cloth made of quilted rags used as a cover at night (ಕನ್ನೆದಿ Mr. 207; ಬೊನ್ನೆ Si. 483). 2, a wall. see Prv. s. ಮುನ್ನೆನ. — ಕನ್ನೆಯ ಕನ್ನಿನಾಥಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 9).

ಕನ್ನೆ kanda. a young child, male or female (C.; Te. ಕನ್ನೆ; Tu. ಕಂಜಿ a calf; M. ಕಜ್ಜಿ, a boy; a calf; see ಕನ್ನೆ 2). It is often used as a term of endearment for grown-up children. see Bp. 2, 54; 37, 50; 47, 20. 24. 38; 58, 22; Bh. 1, 8, 61. 76; 2, 13, 8; J. 11, 2; 13, 55; 18, 20; 19, 24; 28, 59. — ಕನ್ನೆಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. see Prv. s. ತನ್ನೆ.

ಕನ್ನೆ kanda. a bulbous or tuberous root (ಸಾರಸದ ಗಡ್ಡೆ Mr. 420). 2, an esculent root, the root of *Amorhophallus campanulatus* Bl. 3, a lump, a swelling, a knot. 4, a kind of metre [ಕನ್ನೆಂಗಳ ಪಲವಾಗಿರೆ ಸುನ್ನರ ವೃತ್ತಂಗಳಕ್ಕರಂ Kr. 1, 35; Pb. 4, 94 va.]; (Ch.; Mr. 366; Kāvya. V., 962). 5, = ಕಂ-ದ. a cloud. 6, the lower part of the neck (T.; Rśv. 5, 91?); [7, middle of the eyebrow. ಅಧಾರ, ಲಿಂಗ, ನಾಭಿ, ಮಧ್ಯ, ನಾಳ, ಕನ್ನದ ಬಯಲೊಳಗಿರ್ಪ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾದ್ರಿ ಯನು Cv. 1029]. — ಕನ್ನೆ ಗಡ್ಡೆ. = ಕನ್ನೆ No. 2. (ಅತೋಫಫ್ಫ, ಶೂರಣಿ Si. 161). 2, the purple-stalked Dragon, *Dracontium polyphyllum* Lin. (St. & Pl.).

ಕನ್ನೆ ಕೆ kandaka. a ditch, a trench (Mhr.; H. ಖನ್ನಕ; C.; Te.; B. 3, 72; Si. 91. 107. 262. 396).

ಕನ್ನೆ ಕೆ ಕಂದಾಂಕೆ. an empty sack (ಬಜುಗೋಣೆ Mr. 350; Te. ಕನ್ನೆದಿಕೆ = ಕನ್ನೆ).

ಕನ್ನೆ ಮೂಲ kanda-mūla. a radish, and other esculent roots (Bp. 18, 19; 34. 7).

ಕನ್ನೆ ರೆ kandara. a cave; a glen, a valley.

ಕನ್ನೆ ರಾಲೆ kandara-āla. the tree *Hibiscus populneoides* Roxb. (*Thespesia populnea* Corr., the Portia tree). 2, = ಅಕ್ಕೋದ No. 1, a certain tree, described as a *Pilu* growing on the hills. see ಅಕ್ಕೋದ.

ಕನ್ನೆ ರಿ kandari. a cave.

ಕನ್ನೆ ರೆ kandare. a cave.

ಕನ್ನೆ ರೊಳ kandaroḷa. = ಕನ್ನೆ ರಾಲ. No. 1. a kind of tree (St. & Pl.).

ಕನ್ನೆ ಪರ್f kandarpa. *Kāma*, Cupid.

ಕನ್ನೆ ಪರ್ಜನಕ kandarpa-janaka. Viṣṇu. (C. Bp. 47, 17).

ಕನ್ನೆ ಪರ್ಜಾತ kandarpa-jāta. N. of a vṛitta (Ch.).

ಕನ್ನೆ ಪರ್ರಿಪು kandarpa-ripu. Śiva.

ಕನ್ನೆ ಪರ್ರಿಪುಗಣೆ kandarpa-ripu-gaṇa. a class of metrical feet (Ch.).

ಕನ್ನೆ ಪರ್ರಿಪು kandarpa-ari. Śiva. 2, a certain metrical foot (Ch.).

ಕನ್ನೆ ಲ್ kandāl. ಕನ್ನೆ ಲು. = ಕನ್ನೆ ಲ್. a small earthen water-vessel (My.; T. ಕನ್ನೆಲ್; Tu. ಕನ್ನೆಲ್). [ಹಾಲ ಕನ್ನೆ ಲು ತು ಪ್ಪದ ಮಡಕೆಯ ಬೋಡು ಮುಕ್ಕನೆ ಬೇಡ Bv. 416].

ಕನ್ನೆ ಲ kandalā. the skull. 2, the cheek; the cheek and temple (cf. ಕದಪು). see Abh. P. 13, 133 va. 3, a new shoot or sprig. [ಅವರ ಬೇಟೆದ ಕನ್ನೆ ಲ್ಳನ್ನೆ ಚಿತ್ರಾಂಗದ ವಿಚಿತ್ರವೀರ್ಯರೆಮ್ಮ ಮುಕ್ಕಳ್ಳ ಪುಟ್ಟಿ Pb. 1, 73 va.]. 4, gold. 5, war, battle (cf. ಕದನ).

ಕನ್ನೆ ಲಿ kandall. a species of deer (= ಕದಲಿ). 2, the plantain tree (= ಕದಲಿ). 3, a flag, a banner (= ಕದಲಿ).

ಕನ್ನೆ ವಾಹನ kanda-vāhana. whose vehicle is a cloud: Indra; N. (Bp. 18, 12).

ಕನ್ನೆ ಚಾರ kandācāra. military; the native militia; police (My.; Br., H.).

ಕನ್ನೆ ಯ kanda-āya. tribute; tax, house-tax, land-tax, ground-rent (My.; Te., T., M., Tu.; T. also ಕಜ್ಜಿ, tribute). 2, the space of four months (in astrology, My.; Te.).

* ಕನ್ನೆ ಲ kandāla. a vessel (cf. ಕನ್ನೆಲ್) ಬೆಳ್ಳಿಯ ಕನ್ನೆ ಲದ ಕಜ್ಜಿಯ ಹೊಕ್ಕ ಕೋರಾಣಿ Cv. 37.

ಕನ್ನೆ kandi. = ಕನ್ನೆ 1. a cow that has calved. see ಎಳೆ ಗನ್ನೆ, ಎಳೆಗನ್ನೆ, ಕಡುಗನ್ನೆ, ಕಡೆಗನ್ನೆ, ಮುಕ್ಕನ್ನೆ, ವರ್ಷಗನ್ನೆ.

ಕನ್ನೆ kandī. root-coloured; whitey-brown, dust-coloured (Mhr.; B. 4, 40; My.).

ಕನ್ನೆ ಕೆ-kandike. fading, faded condition, etc. (My.).

ಕನ್ನೆ ಲ್ kandil. ಕನ್ನೆ ಲ್. a candle. a lantern, a globe of glass (C.; Mhr., H. ಕನ್ನೆ ಲ, ಬುನ್ನೆ ಲ).

ಕನ್ನೆ ಸು kandisu. to cause to lose one's lustre, etc. (Cpr. 1, 101 va.; J. 18, 42).

ಕನ್ನೆ kandu. 1. = ಕನ್ನೆ 1, etc. a cow that has calved. see ಕಡೆಕನ್ನೆ.

ಕನ್ನೆ kandu. 2. a calf (ಕಜ್ಜು, ವತ್ಸ Sm. 33; ವತ್ಸ 98; ಗೋವತ್ಸ Kk. 62; My.; T. ಕನ್ನು; Tu. ಕಂಜಿ; M. ಕಜ್ಜಿ, ಕನ್ನು; Te. ಕನ್ನೆ an infant, cf. ಕನ್ನೆ). 2, young plantain trees around the mother-plant (My.; M.).

ಕನ್ನೆ kandu. 3. the foetus of beasts (C.; T., M. ಕರು; Te. ಕರುವು, ಕಡುಪು; cf. ಕರಣೆ, ಕಾಯಾ). ಕನ್ನೆ ಹಾಕು, (cattle) to miscarry (C., = ಕನ್ನೆ ಕ್ಕು). ಕನ್ನೆ ಕ್ಕಿದ ಅವು (ಅವತೋಕೆ, ಸ್ವವದ್ಭೆ Hla.) ಕನ್ನೆ ಹಾಕಿದ ಅಕಳು (ವೇದತ್ Nr.). ಕನ್ನೆ ಕ್ಕಿದಾಕಳು (ಅವತೋಕೆ Mr. 180). ಕನ್ನೆ ಹಾಕಿದ ಹಸುವು (ಅವತೋಕೆ Si. 321). (cf. Sk. ಕಲನ, ಕಲಲ, ಕಲೆ? K. ಕಳಿ 2?).

ಕನ್ನೆ kandu. 4. the top-stone in grinding (ಪೀಠಗ್ರಾಹಿ Sm. Dh.; ಪೀಠಗ್ರಾಹಿಯು ಶಿಲೆ Sm. 98; Grj. 2, 89).

ಕನ್ನೆ kandu. 5. to be burnt or scorched by the sun (said of the face) or by fire, to turn black as the body, etc. by exposure to the sun, to be charred (Te.; T. ಕನ್ನು, ಕಾನ್ನು, ಕರುಗು; R.; cf. ಕಮರು 1, ಕವುರು, ಕಟ್ಟು). 2, to lose one's lustre, colour, or freshness; to wane; to fade; to wither; to wane; etc. (ಗತಕಾನ್ತಿ Sm. Dh.; ಮುಸುಳಿದ ಕಾನ್ತಿ Sm. 98; My.; Tu., Te.). [ಪಗೆವರ ಪೆಣ್ಣೆರ ಮೊಗಂ ಗಳುಮಾಕೆಯ ಕುಚ ಚೂಚುಕಂಗಳುಮೊಡನೊಡನೆ ಕನ್ನೆ ದುವು Pb. 1, 141 va.; Ap. 2, 23]. ರೋಗದಿನ್ನ ಕನ್ನೆ ದವನು (ನುಬ್ಬ Si. 203). ಕಳೆ ಕನ್ನೆ ಕಾನ್ತಿಯಿಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು (ನಿಷ್ಪಥ, ವಿರತ 381). ಕನ್ನೆ ಬಟಲುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವ ರೋಗಾದಿಗಳು (ಸ್ವರ್ತ, ಸ್ವಪ್ನ, ಉಪತಪ್ತ 392). see Bp. 4, 28; 14, 7; 20, 17; 22, 8; 23, 28; 37, 39; 39, 64; 45, 52; 58, 24; Bh. 2, 13, 42; Rśv. 13, 104 va.; C. Bp. 47, 44; 50, 27; J. 7, 58; 13, 55; 17, 43; 31, 6; B. 5, 209.

ಕನ್ನೆ kandu. 6. discoloration by scorching, dark hue, blackness; want of lustre; a stain (ಕಜ್ಜಿ Sm. 98; ಕಜ್ಜಿ, ಕಳಂಕು Kk. 43; Te.). [ವನಭೃತ್ಯುನ ಕಯಾ ಶಿರೀಷ ಕುಸುಮಾ

ಭಾಂಗೆ ಕನ್ನಂ...ಮಾಡಿವನಾಂ Pb. 4, 69]. 2, lowness of spirits, grief, sorrow. ಎನ್ನ ಮನಸಿನ ಕನ್ನ ಅಣುವೆನ್ನೊ? (Bp. 45, 35). ಮನವಲಿ ಕನ್ನ ಕುನ್ನದು (Bh. 1, 8, 20). — ಕನ್ನ, ಕಸರು. dejection and ill-humours (Rām. 4, 3, 6). — ಕನ್ನ ಕುನ್ನ. stains and deficiencies (J. 13, 49; Sśv. 2, 100). ಮನಸಿನ-ಕನ್ನ ಕುನ್ನನು ಪಡಿಯದಿರು! (Bh. 1, 8, 8). — ಕನ್ನ ಗೊರಲ. — ಕೊರಲ. who has a black throat: Siva (Sm. 2: Kk. 4). — ಕನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ. blackish, impure silver (C.; Te.). — ಕನ್ನೊಗೆ. — ಬಗೆ. discoloration by scorching to be produced (Cpr. 5, 132).

ಕನ್ನ ಕandu. an iron plate or pan for baking cakes, etc. (ಸ್ತೋತ್ರಕೆ, ಕಾವಲಿ Mr. 211).

ಕನ್ನ ಕ kanduka. = ಕನ್ನ ಕ. a ball for playing with.

ಕನ್ನ ಗ kanduga. Tbh. of ಕನ್ನ ಕ in ಕರಗನ್ನ ಗ.

ಕನ್ನ ಗಾಣ kandu-gāṇa. a man whose eyes are dim (ಮೋಡಾಮೋಡಿ Bhn. 40, o. r. ಮುನ್ನು ಗಾಣ).

ಕನ್ನೂರಿ kandūrī. a certain Mussulman feast-day (S. Mhr.; T. ಕನ್ನೂರಿ).

ಕನ್ನೆ kande. = ಕನ್ನೆ. a species of plant (ವಿಷದಾರಿ, ಮಡುವಾಗಲ Mr. 149, o. r., in two MSS., ಕನ್ನೆ).

ಕನ್ನೊಟ್ಟಿ kandōṭṭi. a receptacle for money, either bag, box or safe (My.; Br. as ಖನ್ನೊಟ್ಟಿ; H.).

ಕನ್ನೆ kandlu. = ಕನ್ನೆಲ್. (My.).

ಕನ್ನೆ kam-dha. a cloud (Sk.). 2, the neck (Bh. 1, 7, 32).

ಕನ್ನರ kam-dhara. kam-dhara. (Smd. 102). head-bearer: the neck (ಕೊರಳು Nn. 51). 2, water-bearer: a cloud.

ಕನ್ನರೆ kamdhare. the neck (Smd. 102).

ಕನ್ನೆ kanna. 1. a hole made by burglars in a house-wall (ಸುರುಂಗ, ಸನ್ನಿ Hlā.; ಸನ್ನಿ, ಸುರುಂಗ Mr. 226; ಸುರುಂಗ Si. 484; C.; Te.; T., M., Tu.; cf. ಕಪ್ಪು 1 & 2); a chink (My.). ಕನ್ನದ ಬಾಗಿಲು (ಸುರುಂಗ Nr.). ಕೆಲವು ಕಳ್ಳರು...ಒಬ್ಬ ಸಾವುಕಾರನ ಮನೆಯ ಕನ್ನ ಕೊಚ್ಚಿದು (B. 3, 41). ಕನ್ನವಿಡುವ ಕಳ್ಳನನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ತನ್ನ ನನ್ನೆ (Prv.). see Bp. 31, 7. 8. 9. 20; ಅಗುಣಗನ್ನ, ಗೋಡೆಗನ್ನ, ನೆಲ ಗನ್ನ, ಹೊಸಕಿಲುಗನ್ನ; Prv. s. ಕಾಟಿ 2. — ಕನ್ನ ಗತ್ತರಿ. — ಕತ್ತರಿ. a certain iron instrument of burglars for making holes (C.). — ಕನ್ನ ಗತ್ತಿ. — ಕತ್ತಿ. another instrument of burglars (ಭಿತ್ತಿಚೀರ್ಣ Mr. 226, o. r. ಭಿತ್ತಿ ಭಿನ್ನ; C.). ಇವರು ತಮ್ಮ ಕೆಯ್ಯಾಳಗಿನ ಕನ್ನ ಗತ್ತಿಯಿನ್ನು ಇವರನ್ನು ಇಟ್ಟು (B. 3, 101). — ಕನ್ನ ಗಳ. — ಕಳ. a house-breaker (ನಿಶಿಡರ Mr. 226). — ಕನ್ನ ಗಳ್ಳ. — ಕಳ್ಳ. = ಕನ್ನ ಗಳ. (C.; ಪುರಂದರ Cb.). — ಕನ್ನ ದಗಣ. — ಅಗಣ. a pin for making holes in a wall (Bp. 31, 29). — ಕನ್ನದ ಬೊಮ್ಮ. N. (Bp. 31, 7). — ಕನ್ನದ ಬೊಮ್ಮಿದೇವ. N. (Bp. 31 sum.; 31, 1; 61, 9). — ಕನ್ನದ ಬೊಮ್ಮಿ ದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 2). — ಕನ್ನ ಮ್ಪಾಡಿ. — c-ಪಾಡಿ. N. of a village in Mysore. ಕನ್ನ ಮ್ಪಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮಳಿ ಕಿತ್ತು ಕೊಣ್ಣರಿ ಬಲಮುರಿಯಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲು ಮುಟ್ಟಾ ಕಟ್ಟಿಕೊಣ್ಣ (Prv.). — ಕನ್ನ ಕಳವು. burglary (My.). — ಕನ್ನ ಬೋರ. = ಕನ್ನ ಕಳವು. (My.).

ಕನ್ನೆ kanna. 2. = ಕನ್ನೆ. check (My.).

ಕನ್ನೆ kanna. ear. Tbh. of ಕರ್ಣ (Smd. 350).

ಕನ್ನೆ ಗಾಣ kanna-gāṇa. a burglar (My.).

ಕನ್ನೆಡ kannāḍa. 1. [the Kannāḍa country. ಕಾವೇರಿಯನ್ನು ಗೋದಾವರಿನವರವಿರ್ಧ ನಾಡದಾ ಕನ್ನಡದೊಳ್ Kr. 1, 36; Kannāḍa

language. ಅರಿದಾದಂ ಕನ್ನಡದೊಳ್ Kr. 1, 42. — ಕನ್ನಡಂಗಳ್ different dialects of Kannāḍa Kr. 1, 46; — ಕನ್ನಡಗಲ್ಪ. — ಕಲ್ಪ. Kannāḍa poetry Kr. 1, 27]. see s. ಕನ್ 2-.

* ಕನ್ನೆಡ kannāḍa. 2. illusion; screen. ತನುಮನಫನವೆನ್ನು ಕನ್ನೆಡ ನೋಡಯ್ಯ ಎನ್ನದೂ ಅಲ್ಲ, ನನ್ನದೂ ಅಲ್ಲ ಬಟಾಯ ಭ್ರಮೆಯ ಮಾತು Bv. 895. — ಕನ್ನೆಡಕ. = ಕನ್ನೆಡ. ವೃತ್ತಾಚಾರದ ಮುನ್ನಣ ಕನ್ನೆಡಕವ ಕಳೆದು ಕರತಳಾಮಳಕವಮಾಡಿ ತೋಟಬನ್ನನಯ್ಯ ಬಸವಣ್ಣನು Cv. 189 (fr. ಕನ್ 1?) cf. ಕಣ್ಣೆಡ.

* ಕನ್ನೆಡಕ kannāḍaka. = ಕನ್ನೆಡಕ. a pair of spectacles.

ಕನ್ನೆಡಿ kannāḍi. = ಕನ್ನೆಡಿ. a looking-glass, a mirror (ಅದರ್ಶ, ದರ್ಶಣ, ಮುಕುರ Hlā., Nr.; Si. 231; ಅದರ್ಶನ, ದರ್ಶಣ, etc. Mr. 205; ಮುಕುರ Nn. 102; ಕೆಯ್ಪಿಡಿ Ct. I, 98; Kk. 62; ಕೆಯ್ಪಿಡಿ, ಚಲ್ಲಿ Sm. 64; C.; Tu.; T., M. ಕಣ್ಣಾಡಿ); a pane of glass (C.; B. 5, 296); a lense of spectacles (C.; and in a plural sense): a pair of spectacles (My.; Tu.; T. also ಕಂಜನ, ಕಂಜನ, mirror; cf. Sk. ಕರ್ಕರ). [ಕನ್ನೆಡಿ ಕಮನೀಯಾಕಾರ ಬಿಟ್ಟು ಮಂ ತಾಳ್ತು ವೋಲ್ Kr. 3, 143; ಪೊಟಲೊಳಗೊಪ್ಪೆ ಕನ್ನೆಡಿಯ ಕಂಜನ ತೋರಣಮೋಳಿಗಳ್ Pb. 3, 74; Ap. 3, 23 va. — ಸಿರಿಗನ್ನೆಡಿ. — ಕನ್ನೆಡಿ. auspicious mirror Ap. 7, 10]. ತನ್ನ ನೋಡಲಿ! ಎನ್ನು, ಕನ್ನೆಡಿಯು ಕರೆವುದೇ? ತನ್ನಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ವುದಿಸಿದ ಮಹಾತ್ಮನು ಕನ್ನೆಡಿಯನ್ನೆ (Sp.). ಕುರುಡನ ಕೆಯ್ಪಿಲ್ಲಿ ಕನ್ನೆಡಿ ಕೊಟ್ಟಿ ಹಾಗೆ (Prv.). see Smd. 109, 113, 155; Abh. P. 11, 20; Bp. 1, 33; 36, 26, 45; 42, 35; 51, 32, 83; 60, 40; Bh. 1, 8, 83; Rśv. 6, 11 va.; 13, 63; J. 3, 17; 17, 24, 37; C. Bp. 5, 2, 51; Abhā. 1, 4; Bhāgavata 1, 1, 10; Cidakhāṇḍānubhavasāra 1, 7; ನಡೆಗನ್ನೆಡಿ, ಬೂತ, ರನ್ನ, ರಾಮಗನ್ನೆಡಿ. — ಕನ್ನೆಡಿಗೋಡೆ. a wall covered with mirrors (ಕನ್ನೆವಡಿ Ct. II, 63; Sś.). — ಕನ್ನೆಡಿಬಳೆ. a bracelet of lac in which small bits of a mirror are set (C.). — ಕನ್ನೆಡಿವಿಡಿ. — ವಿಡಿ. to seize or take a mirror (J. 17, 46). — ಕನ್ನೆಡಿಹರಳು. a piece of a mirror, e. g. that used by barbers (S. Mhr.). 2, lens of spectacles (My.). — ಕನ್ನೆಡಿಹಾವು. (My.). the snake Daboia russellii (?; cf. ಉರುಮಣ್ಣಲಹಾವು).

ಕನ್ನೆಡಿಗ kannāḍiga. a man of the Kannāḍa country.

ಕನ್ನೆಡಿಗಿತಿ kannāḍiga-iti. a Kannāḍa woman. (Smd. 244).

ಕನ್ನೆಡಿಸು kannāḍisu. 1. to mirror: to appear [ಕನ್ನೆನೀಕೆ ಕನ್ನೆಡಿಸಲೊ ಪಾದಿದೀ ನೆವದಿಂ Pb. 7, 89; Ap. 7, 10]; (Cpr. 1, 132; Abh. P. 9, 191); to cause to appear (11, 87).

ಕನ್ನೆಡಿಸು kannāḍisu. 2. to translate into Kannāḍa.

ಕನ್ನೆವಡೆ kanna-paḍa. or-maḍa. a wall covered with mirrors (ಕನ್ನೆಡಿಗೋಡೆ Ct. II, 63; Sś.; Abh. P. 9, 187 va.).

ಕನ್ನೆವುಜೆ kannavūḷe. — ಕನ್ನೆವುಜೆ. Tbh. of ಕನ್ನೆಕುಜ್ಜೆ (Hlā.).

ಕನ್ನೆವುರ kannavura. Tbh. of ಕರ್ಣಪೂರ (Smd. 380; Ct. II, 15; Kk. 27; Sm. 27, 72). ಅಯ್ಯೆ ತೊಳಕ ಕನ್ನೆವುರಂ (Smd. 75).

ಕನ್ನೆಕೆ kannike. Tbh. of ಕನ್ನೆಕೆ (Smd. 351, 359; ಕೂಸು Sś.; My.). [ಕೋಡಗೂಸುತನದ ಭಯದಿಂ ನಡುಗುವ ಕನ್ನಿಕೆಯ ಬೆಮರ ನೀರ್ಗಳ ಪೊನ ಲೊಟ್ಟುಡಿಯಲೊಡಗೂಡೆ Pb. 1, 92]. see Smd. 109; ಕಿಣಗನ್ನಿಕೆ. — ಕನ್ನೆಕೆಗಣ್ಣು. = ಕನ್ನೆಕಪತಿ. (Dhw.).

ಕನ್ನೆ kanne. a kind of plant. see ಮೂಟಲೆಗನ್ನೆ, ಹೊನ್ನೆಗನ್ನೆ.

ಕನ್ನೆ kanne. a maiden, etc. Tbh. of ಕನ್ನೆ (C.). [ಕೋಳಾಹಳಮೆನ್ನು ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಪುಟ್ಟಿದ ಗಿರಿಜೆಯೆನ್ನು ಕನ್ನೆಯನಾತಂ ಕಣ್ಣು Pb. 1, 68 va.; Ap. 3, 19; ಕನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಕೈವಿಡಿದನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೆರೆವೆನು ಮನ್ನಿಸು ಕಣ್ಣು ಮ

ಹಾಲಿಂಗವೇ Bv. 504]. ಇನಿತು ಅತಿಶಯನ್ ತಾಳುದು ಈ ಕನ್ನೆಯನು (Smd. 128). see Bp. 12, 6. 2, o. r. of ಕನ್ನೆ, q. v. — ಕನ್ನೆಗಿಡ. a young tree that has not yet borne any flowers and fruits (C.). — ಕನ್ನೆಮಾಡ. an upstairs room for maidens (Abh. P. 4, 81 va.). — ಕನ್ನೆವರ್ಣ. — ಪರ್ಣ. a girl, a virgin (J. 29, 30). [— ಕನ್ನೆವೇಟಿ. — ಬೇಟಿ. the girl's love. ತಾಮೆ ಕನ್ನೆದಿಸಿದವು ಕನ್ನೆಯ ಕನ್ನೆವೇಟಿಮಂ Pb. 4, 66].

ಕನ್ನತನ kannetana. maidenhood, virginity (My.).

ಕನ್ನೋಜೆ kannōja. = ಕನ್ನವುಜೆ, etc. (Bp. 6, 19).

ಕನ್ಯಾಕಾಜಾತ kanyākā-jāta. born of a young and unmarried woman.

ಕನ್ಯಾಕುಬ್ಜೆ kanyā-kubje. = ಕನ್ನವುಜೆ etc., ಕನ್ಯಾಕುಬ್ಜೆ. N. of an ancient city in the North of India, Kanoj.

ಕನ್ಯಕೆ kanyake. ಕನ್ಯಕಾ. = ಕನ್ನಿಕೆ. a girl, a maiden; a young virgin.

ಕನ್ಯಸೆ kanyase. the little finger.

ಕನ್ಯಾಕುಬ್ಜೆ kanyā-kubje. = ಕನ್ನವುಜೆ. (My.).

ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ kanyā-kumārī. the youthful goddess: Durgā. 2, N. of a river, where Pārvati is said to have done penance (S. Mhr.). 3, Cape Comorin (My.; T.).

ಕನ್ಯಾಕೆ kanyāke. = ಕನ್ನಿಕೆ (Sk.).

ಕನ್ಯಾದಾನ kanyā-dāna. giving a girl in marriage (without taking any fees, C.). 2, kanyā-dāna, receiving a girl in marriage.

ಕನ್ಯಾಪತಿ kanyā-pati. a daughter's husband. see ಕನ್ನಿಕೆಗೃಹ.

ಕನ್ಯಾಪರಿಣತೆ kanyā-parinate. a very proficient maiden (Abh. P. 4, 82).

ಕನ್ಯಾಪುತ್ರ kanyā-putra. the offspring of an unmarried girl.

ಕನ್ಯಾರ್ಥಿ kanyā-arthī. a man who asks for a maiden in marriage (J. 9, 6. 7; My.).

ಕನ್ಯಾವರಣ kanyā-varaṇa. choice of a bride (Rām. 1, 16, 46; J. 31, 15).

ಕನ್ಯಾವ್ರತ kanyā-vrata. a vow of virginity (S. Mhr.).

ಕನ್ಯಾಪುಲ್ಕ kanyā-sulka. the purchase-money of a maiden (J. 27, 29; My.).

ಕನ್ಯೆ kanye. ಕನ್ಯಾ. = ಕನ್ನೆ. a girl, a maiden, a virgin; a daughter (ಕೋಡಗೂರು, ಕುಮಾರಿ Hla.; Mr. 302). 2, Durgā. 3, the sign of the zodiac Virgo.

ಕಪೆ kapa. = ಕು, ಗಪ, etc. imitation of the sound emitted in eager gulping. — ಕಪಕಪ. rep. with the sound ಕಪಕಪ: quickly or greedily (C.). — ಕಪಕಪನೆ. rep. = ಕಪಕಪ. (C.). ಎನ್ನು ಮೂಸವಿದ್ವದೂ ತೋಳಗಲು ಅದನ್ನು ಕಪಕಪನೆ ತಿನ್ನು ಬಿದು ತ್ರವೆ (B. 5, 253).

ಕಪ kapa. phlegm. Tbh. of ಕಪ (Smd. 338).

ಕಪಟೆ kapaṭa. = ಕಬಟಿ, ಕವಡೆ. fraud, deceit, dissimulation, hypocrisy, falsity, disguise (ಕಯ್ಯವ, ಕಯ್ಯ, ಚತ್ತು ಕ ಸ್ಮ. 52; Kk. 66; ಕಯ್ಯವ Ct. I, 39; ಗಾಯ Bhn. 23). — ಕಪಟಿಮಾತು. a dissembling word or speech (ವಿಪ್ರ. ಲಪ್ಪು, Cb.; My.).

ಕಪಟಿಕ್ಯುತ್ಯ kapaṭa-kṛitya. a deceitful act (ಮೈಸಿಕ Bhn. 9).

ಕಪಟಿಗಾಣ kapaṭa-gāṇa. a deceitful man, a hypocrite (My.). feminine: ಕಪಟಿಗಾರ್ತಿ (My.).

ಕಪಟಿತನ kapaṭatana. deceitfulness (ತನ್ನೆ Cl.; My.). see ಕಪಟಿ ಕಪ.

ಕಪಟಿತ್ಯ kapaṭatva. = ಕಪಟಿತನ. (Dp. 31, 5; My.).

ಕಪಟಿವೇಷ kapaṭa-vēṣa. assuming a false dress or appearance; disguise. (C.).

ಕಪಟಿಶಬರ kapaṭa-śabara. Śiva (Śśv. 4, 39).

ಕಪಟಿಸ್ಥ kapaṭa-sṭha. = ಕಪಟಿಗಾಣ. a hypocrite, etc. (C.). feminine: ಕಪಟಿಸ್ಥಳು (C.).

ಕಪಟಿದ್ವಯ kapaṭa-hṛdaya. a man who has a deceitful, dishonest mind (ಕಟಬ Bhn. 61; My.).

ಕಪಟಾತ್ಮ kapaṭa-ātma. deceitfulness (Bp. 41, 9, neuter). 2, a deceitful man (S. Mhr.).

ಕಪಟಿ kapaṭi. = ಕವಡಿ 2. a fraudulent, deceitful, dishonest, hypocritical person (C.). see Bp. 38, 69; 40, 54, 63; 51, 40; B. 5, 39; Prv. s. 31.

ಕಪಟಿಕ kapaṭika. = ಕವಡಿ 2. acting deceitfully, dishonest; fraud.

ಕಪಟೆ kapaṭe. = ಕಪ್ಪಟೆ, etc. a bat see ಕಣ್ಣು —

ಕಪಡೆ kapaḍa. an article of apparel, cloth (C.; H.).

ಕಪಣಿ kapaṇi. a sort of cloak dyed with kāvi and worn by liṅgāyata priests or ascetics (S. Mhr.; Mhr. ಕಪಣಿ); a similar one of whatsoever colour, for children (S. Mhr.).

ಕಪರಿ kapaṇi. = ಕಪ್ಪರಿ No. 2. Tbh. of ಕರ್ಪರ. a beggar's bowl (My.).

ಕಪರ್ಧ kapaṛda. = ಕವಡಿ 1, ಕವಡೆ. a small shell or courie used as a coin or as a die in gambling, Cypraea moneta (ವರಾಟಿ, ಕವಡೆ Mr. 412). 2, braided and knotted hair, especially that of Śiva.

ಕಪರ್ಧಕ kapaṛdaka. = ಕಪರ್ಧ No. 1. see ಕವಡಿ 1.

ಕಪರ್ಧಿ kapaṛdī. having braided and knotted hair; Śiva. 2, sign for a metrically long letter (Ch.).

ಕಪಲಿ kapālī. ಕಪಲೆ. = ಕಪಿಲೆ 1, ಕನಿಲೆ 2, ಕಪ್ಪಲೆ. an apparatus for raising water, consisting of pulley, rope and leathern bucket worked by oxen on an inclined plane (S. Mhr.; My. ಕಪಲೆ; Tc. ಕಪಿಲೆ; T. ಕನಿಲೆ; Tc., T., M. ಕಪ್ಪಿ, a pulley = Arabic qabb; ಕಪಲಿ (ಕಪಲೆ) ಹೊಡೆ, to draw water by means of the kapālī (C.; M. ಕಪ್ಪಿ ಬಲಿಕ್ಕಿ). — ಕಪಲಿ (ಕಪಲೆ) ಬಾವಿ. a well fitted with the kapālī (C.).

ಕಪಾಲಿ kapaṭa. = ಕವಾಟಿ. the leaf or panel of a door; a door. 2, an almira (My.).

ಕಪಾಲಿ kapaṭi. = ಕವಾಯಿ, ಕವಾಯಿ. a gown reaching to the ankles (Br., H.); a dress for idols (My.).

ಕಪಾಲಿ kapāla. 1. the fragment of a vessel, a potsherd. 2, the skull, the cranium (Bp. 57, 22). 3, either half of a water-jar. 4, a cup, a jar, a pot, a cover, a lid; a beggar's bowl.

ಕಪಾಲಿ kapāla. 2. a cheek. Tbh. of ಕಪಾಲಿ. (C.).

ಕಪಾಲಧರ kapāla-dhara. = ಕಪಾಲಭೃತ್. Śiva (Mr. 12).

ಕಪಾಲಭೃತ್ kapāla-bhṛit. who wears skulls: Śiva.

ಕಪಾಲಹಸ್ತ kapāla-hasta. having a skull in his hand (in which he collects alms): Śiva (My.).

ಕಪಾಲಿ kapālī. 1. having skulls, etc. 2, Śiva. — ಕಪಾಲಿ ನಿಟ್ಟಿ ಕೆ. N. (Bp. 52, 10).

ಕಪಾಲಿ kapālī. 2. Tbh. of ಕಪಾಲಿ (S. Mhr.).

ಕಪಾಲಿಕೆ kapālika. = ಕಪಾಲ 1, ಕವಳಿಗೆ 1. skull, a vessel, etc.

ಕಪಾಲಿನಿ kapālinī. a woman of low caste, daughter of a mother of the Brahmanical caste and a fisherman father. (J. 5, 58); a śakti of Śiva (Śśv. 3, 12).

*ಕಪಾಳ kapāḷa. = ಕಪಾಲ. ದಣ್ಣ ಕಪಾಳ ಹಸ್ತನುಂ ... ಆಗಿ ವ್ಯಾಸಭಟ್ಟ ರಕಂ ಪುಟ್ಟುಪ್ಪದುಂ Pb. 1, 69 va.

ಕಪಿ kapī. a monkey. ಕಪಿ ಕುಣಿಸಿ, ಕಲ್ಲು ಕರಗಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಕಪಿಪುಟ. N. of a plant. see Si. s. ಅಜಹೆ and ತುಟಿ.

ಕಪಿಕಚ್ಚು kapī-kacchu. the plant *Mucuna prurius* Hook.

ಕಪಿಕೇತು kapī-kētu. having a monkey on his banner: Sugrīva (Abh. P. 10, 3).

ಕಪಿಕ ಕapīka. = ಕಪಿಶ. incense, storax or coarse benzoin (ಅಗಿಲು Mr. 335; Sk. ಕಪಿಜ, ಕಪಿಶ).

ಕಪಿಂಜಲ kapīñjala. = ಕವಿಂಜಳ, etc. a bird, the francoline partridge (ಲಾವುಗೆ Mr. 177).

ಕಪಿತ್ಥ kapittha. the elephant or wood-apple tree, *Feronia elephantum* Corr. (ಬೆಳವಲ್ Mr. 115; ಬೆಳವಲಗಿದ G.).

ಕಪಿಧ್ವಜ kapī-dhvaḥ. a banner on which is the figure of a monkey (J. 12, 16). 2, having a monkey as his symbol, his ensign or arms: Arjuna (Sk.; My.).

ಕಪಿಧ್ವಜಕುಲ kapīdhvaḥ-kula. the race that has a banner as its ensign on which is the figure of a monkey (Abh. P. 10, 2 va.).

ಕಪಿಧ್ವಜಕುಲಧ್ವಜ kapīdhvaḥ-kula-dhvaḥ. Sugrīva (Abh. P. 10, 2 va.).

ಕಪಿನಿ kapinī. = ಕಪಿಲೆ. the name of a river near Mysore (My.). 2, N. (My.).

ಕಪಿಮುಷ್ಟಿ kapī-muṣṭi. a. donkey-fist; firm grasp (avarice, obstinacy). ಕಪಿಮುಷ್ಟಿ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಕಪಿಮುಷ್ಟಿಗಾಱ kapīmuṣṭi-gāḷa. an avaricious, or obstinate, fellow (My.).

ಕಪಿಲ kapīla. = ಕವಿಲ್, ಕವಿಲ, ಕವಿಲು. monkey-coloured: brown, tawny. 2, N. of a ṛṣi. the founder of the sāṅkhya philosophy (Mr. 77. 258).

ಕಪಿಲವರ್ಣ kapīla-varṇa. a brown or tawny colour (ಕವಿಲ್ವರ್ಣ Ct. II, 74).

ಕಪಿಲೆ kapīle. 1. = ಕಪಲಿ, etc. (My.; Si. 90. 103).

ಕಪಿಲೆ kapīle. 2. = ಕವಲೆ, ಕವಲೆ 1. a brown cow; a fabulous cow of the Purāṇas. (Śmd. 150, o. r. ಕವಲೆ). [ಇನ್ನಿವರ ಬದುಕು ಹುಲಿ ಬದುಕು ಹುಲಿ ಕವಲೆಯು ತಿನ್ನ ಮಿಕ್ಕದ ನರಿ ತಿನ್ನುತ್ತೆ Cv. 67; Bv. 582]. 2, a tree, a kind of *Dalbergia sissoo*, or the *Dalbergia sissoo* itself. 3, a sort of perfume (ರೇಣುಕಬೀಜ G.). 4, the female elephant of the south-east. 5, N. of a river (Sk.; My. = ಕಪಿನಿ). — ಕಪಿಲೆ ಬಸವ. a brown bull stamped with a liṅga and left to roam about at liberty, etc. (My.).

ಕಪಿಲೇಶ kapīla-īśa. N. (Bp. 38, 11).

ಕಪಿಲೇಶ್ವರ kapīla-īśvara. N. (Bp. 10, 5).

ಕಪಿವಲ್ಲಿ kapī-vallī. a climbing plant, *Scindapsus officinalis* sweet. (ದೊಡ್ಡ ಹಿಪ್ಪಲಿ G.).

ಕಪಿವೃಷಭ kapī-vṛṣabha. Vāli (Rām. 4, 5, 10), or Sugrīva, or Hanumant.

ಕಪಿಶ kapīśa. monkey-coloured: brown, reddish-brown, dark-brown (ವ್ಯಾಪ್ಪ ಹಸರುಗೆನ್ನು Mr. 443). 2, incense, storax or coarse benzoin (see ಕಪಿಜ).

ಕಪಿಶೀರ್ಷ kapī-śīrṣa. a monkey's head (ಕಪಿಮುಷ್ಟಿ ಕ, ಮರ್ಕಟದ ಶಿರ Nn. 149). 2, the upper part or coping of a wall; a merlon of a fort (ಕೋಟೆಯಗ್ಗ, ಕೋಟೆಯ ತೆನೆ 149; ಕೋಟೆಯಗ್ಗ Mr. 466).

ಕಪಿಶನ kapīśana the hog-plum, *Spondias mangifera* (ಅಮೃದಿಯ ಗಿಡ G.). 2, the plant *Thespesia populnea* Corr. (*Hibiscus populneoides* Rox.). 3, the *Acacia sirisa*.

ಕಪಿೇಂದ್ರ kapī-indra. = ಕಪಿವೃಷಭ. the chief of the monkeys, etc. (Rām. 4, 8, 5).

ಕಪೋಯ ka-pūya. smelling badly; disgusting, disagreeable. (G.).

ಕಪೋತ kapōta. a dove, a pigeon (see ಹೊಪ್ಪಸು). 2, pigeon-holes, a dove-cot (ವಿಟಂಕ, ಹೆಟ್ಟಿಗೆ Mr. 200; see Bp. 18, 38).

ಕಪೋತಪಾಲಿ kapōta-pāli. a dove-cot.

ಕಪೋತಪಾಲಿಕೆ kapōta-pālika. a dove-cot.

ಕಪೋತಾಂಭಿ kapōta-aṅghri. a kind of perfume.

ಕಪೋತಾಂಜನ kapōta-añjana. antimony.

*ಕಪೋತಿಕಾ kapōtika. one of the lakṣaṇas of a drama. ಸನ್ನಿ ಪ್ರವೇಶ ವಿಷ್ಣು ಮೃತ್ಯು ಕಪೋತಿಕಾ ವ್ಯಾಳಿಕಾದಿ ಲಕ್ಷಣೋಪದೇಶಂಗಳಪ್ಪ ನಾಟಕಂ ಗಳೊಳಂ Pb. 2, 34 va.

ಕಪೋಲ kapōla. = ಕಪಾಲ 2. a cheek.

ಕಪ್ಪೆ kappa. 1. = ಕಪ್ಪು 7. tribute (ಕೊಟ್ಟಿ ಜ Smd. II; ಒಟ್ಟಿ ಜ Smd. 38; ಕೊಟ್ಟಿ ಒಡನೆ Mr. 267; ಕೊಟ್ಟಿ ಜ Kk. 84, o. r. ಒಟ್ಟಿ ಜ; ದಣ್ಣ Si. 416; C.; Te., T., M., Tu.; see T. s. ಕನ್ನಾಯ and cf. Sk. ಕರ). [ಭೂಪತಿಗೆ ಕಪ್ಪವನೀಗವನೀಶನತ್ತಣೆಂ Kr. 1, 115; Pb. 6, 28 va.; Ap. 2, 24; Vr. 147, 18]. see Si. 266; Bp. 23, 21; 27, 29; Bh. 2, 4, 7; Rśv. 5, 19 va. & 22 va.; 5, 127; 6, 35; J. 17, 10; 25, 12; 29. 22; B. 4, 116. — ಕಪ್ಪಂಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to take tribute (Abh. P. 10, 156 va.). — ಕಪ್ಪಗಾಣಿಕೆ. — ಕಾಣಿಕೆ. dupl. (ಕಾಣಿಕೆ, ಪಗಡಿ, ಪಸಾಯ, ನಲಿತ G.; My.).

ಕಪ್ಪೆ kappa. 2. = ಕಪ್ಪು 2. a pit, etc. (My.).

ಕಪ್ಪೆ kappa. 3. = ಕಪ್ಪು 1. black, etc. — ಕಪ್ಪಕಪ್ಪನೆ. rep. extreme blackness (J. 28, 41).

ಕಪ್ಪೆ kappa. 4. a ring of gold or silver-wire for the wrist or foot, worn as an ornament or as the sign of a vow to a deity. (My.).

ಕಪ್ಪೆಗೆ kappu-age. = ಕಪ್ಪು 1. black, etc. (My.).

*ಕಪ್ಪಂಗವಿ kappāṅgavi. enveloping darkness, intense darkness. ಅನ್ನೆಗಂ ಕಪ್ಪಂಗವಿಯಾಗಿ ಕವಿವ ದ್ರುಪದ ವಿಳಯಾನಳನಂ Pb. 12, 20 va.

ಕಪ್ಪಟ kappāḍa. = ಕಪ್ಪಡ. see ಮೇಣಗಪ್ಪಟ.

ಕಪ್ಪಟೆ kappāḍe. = ಕಪಟೆ, ಕಪ್ಪಡಿ, ಕಪ್ಪಡೆ, ಕಬಟೆ, ಕಬ್ಬಟೆ. a bat. see ಕಣಕಪ್ಪಟೆ, etc. (cf. ಗಬ್ಬಲಾಯ).

ಕಪ್ಪಡ kappāḍa. = ಕಪ್ಪಟ. cloth. Tbh. of ಕರ್ಪಟ. (ಅಂಜೆ Ss.; Te., T.: cloth). [ನೀಮುಮಡದ ಕೈಯನಿಲಿಕ್ಕಿಯರ್ಧಗಪ್ಪಡಮನೆಡದ ಮುಯ್ಯಿನ ಮೇಗಿಕ್ಕಿ Vr. 92, 16]. ಒರ್ವಿಡಿಗೊಲುಂ ಸಿತಗನ ಕಪ್ಪಡಮುಂ (Smd. 79). ಕಾಗಿನ ಕಪ್ಪಡವನು ಉಟ್ಟು (Bp. 29, 3). ಧಾತಕಪ್ಪಡ (43, 27). see Abh. P. 6, 35 va.; Bp. 47, 25; ಕಾಸಿಗಪ್ಪಡ, ನೀಲಿಗಪ್ಪಡ.

ಕಪ್ಪಡಿ kappadi. = ಕಪ್ಪಟೆ, etc. a bat. see ಕಣ.

ಕಪ್ಪಡಿ kappadi. cloth. Tbh. of ಕರ್ಪಟೆ. (Smd. 48). (see ಅಪ್ಪಡ್ಡೆ). [ನಿಚ್ಚ ನಿಚ್ಚ ತಿವರಾತ್ರಿಯ ನಾ ಮಾಡಲಪಾಯ ಕಪ್ಪಡಿ ವೇದದಿನ್ನಾ ನು ಬನ್ನಾ ದುವೆ Bv. 341]. — ಕಪ್ಪಡಿಸಂಗಮ. N. of the confluence of the rivers Krishna and Malāpahari, and of a village there (S. Mhr.). — ಕಪ್ಪಡಿಸಂಗಮೇಶ್ವರ. ಈಶ್ವರ. N. (Bp. 3, 28; 4, 48). — ಕಪ್ಪಡಿ ಸಂಗಮೇಶ್ವರಶ್ವರ. N. (Bp. 4, 56).

ಕಪ್ಪಡಿಗ kappadiga. a cheat, etc. Tbh. of ಕಾರ್ಪಟಿಕ. ಕಪ್ಪಡಿಗರ ದೇವತಾರ್ಚನೆ (ಚರ್ಚೆ Nr.).

ಕಪ್ಪಡೆ kappade. = ಕಪ್ಪಟೆ, etc. a bat see ಕಣ್ಣಪ್ಪಡೆ.

ಕಪ್ಪನೆ kappus-ane. 1. = ಕಪ್ಪಗೆ, ಕಪ್ಪಾನೆ. black, blackly; black colour; blackness. ಕಪ್ಪನೇ ವಸ್ತು (ಬಹುಲ Si. 456). ಉದ್ದವಾದ ಕಪ್ಪನೇ ಬದಲ ಜುಟ್ಟುಳ್ಳವನು (ಕೇಶವ, etc. 197).

ಕಪ್ಪನೆ kappane. 2. = ಕಬಕ್ಕನೆ, etc. in a snatching manner (C.).

ಕಪ್ಪರ kappara. 1. camphor. Tbh. of ಕರ್ಪೂರ. (S. Mhr.; ಸಾರಂ ಗ, ಸೋಮ Cb.).

ಕಪ್ಪರ kappara. 2. = ಕಪ್ಪರೆ, ಕೊಪ್ಪರ. a large potsherd. Tbh. of ಕರ್ಪರ (or ಕರ್ಪರ). [ಕಪ್ಪರದೊಳಗಣ ಅಪ್ಪಾಯನವ ಹಜ್ಜಾದಲ್ಲವೆ ಜೀವ ನಿರ್ಭಾವಕನಲ್ಲ Cv. 723]; (Te. ಕಪ್ಪರೆ, T. ಕಪ್ಪರೆ). — ಕಪ್ಪರಕಾಯಕ. = ಗುಣ್ಣು ಗಪ್ಪರ ಕಾಯಕ, q. v. (S. Mhr.).

ಕಪ್ಪರಿ kappari. collyrium, etc. Tbh. of ಕರ್ಪರಿ (or ಕರ್ಪರಿ). 2. = ಕಪರಿ, q. v. (My.). — ಕಪ್ಪರಿತುಕ್ಕ. (ಖರ್ಪರಿ, ದಾರ್ವಿಕೆ, ತುಕ್ಕ, ಕ್ಷಾಘೋದ್ವನ Nr.).

ಕಪ್ಪರೆ kappare. = ಕಪ್ಪರ. a large potsherd (My.).

ಕಪ್ಪಲ್ kappal. ಕಪ್ಪಲು. = ಕಪ್ಪು 2. a pit. ಆನೆಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಕಪ್ಪಲು ಮುನ್ನಾದವುಗಳು (ವಾರಿ Si. 272). — ಕಪ್ಪಲುರಿ. the jackal, Canis aureus (Gz.). — ಕಪ್ಪಲಾನರಿ. the Bengal fox, Canis (vulpes) bengalensis (Bd.).

ಕಪ್ಪಳಿ kappali. ? (Smd. 48).

ಕಪ್ಪಾನೆ kappus-ane. = ಕಪ್ಪನೆ 1. (My.).

ಕಪ್ಪು kappu. 1. to dig (ಬನನ Smd. Dh.; T. ಕಲ್ಲು, to dig with a small stick; cf. ಕಡಂಗು 3, ಕನ್ನ, ಕನ್ನ 1, ಗಬ್ಬರಿಸು).

ಕಪ್ಪು kappu. 2. = ಕಪ್ಪು 2, ಕಪ್ಪಲು. a hole in the ground, a pit (ನಿಮ್ಮ Sm. 100; My.; Tu. ಕಪ್ಪು; Te. ಕಾವು, a pit or well; cf. ಕಡ್ಡು 3?). — ಕಪ್ಪುಗುಣ. — ಕುಣ. a hole for catching elephants. ಆನೆಯ ಹಿಡಿಯಲೋಸ್ಕರ ಮಾಡಿದ ಕಪ್ಪುಗುಣ (ವಾರಿ, ಗಜ ಬನ್ನ ನಿ Nr.).

ಕಪ್ಪು kappu. 3. to cover; to spread, to extend; to overspread; to surround (Te., T., M. ಕಪ್ಪು, ಕಮ್ಮು; R.; cf. ಕವಿ 1).

ಕಪ್ಪು kappu. 4. a sign, a banner (ಪಾಲಿ, ಕೇತು, ಧ್ವಜ, ಲಿಂಗ, ಸಮಿತ್ತ Nr.).

ಕಪ್ಪು kappu. 5. = ಕಪ್ಪು. blackness; the colour black or dark-blue; black; collyrium; ink (ನೀಲ Nr.; ಕಾಲ, ಕೃಷ್ಣ Mr. 443; ನೀಲ 511; ಕೃಷ್ಣ 519; ಕರಿ Ct. I, 21, o. r. ಕರಿ; ಅಸಿತ Nn. 14, 42; ರಾಮ 24; ಕೃಷ್ಣ 45, 47; ಕಾಲೇನ, ಕರಿದು 76; ಮಸಿ Si. 485; Ct. Te., T., M., Tu.). — ಕಪ್ಪು ಬೆರಸಿದ ಕಮ್ಮು (ಧೂಮ್ನ); ಕಪ್ಪು ಬೆರಸಿದ ಮೊಪ್ಪಣ್ಣ (ಕಪ್ಪರ, ಕಸಿಲ, ಕಮ್ಮ, ಸಿಂಗ, etc.); ಕಪ್ಪು ಬೆರಸಿದ ಅರಿಸಿಮಣ್ಣಂ (ಶ್ಯಾಪ, ಕಸಿತ Nr.). ಚನ್ನಮಣ್ಣಲವ ನಡುವಣ ಕಪ್ಪು (ಮೃಗ, ಅಂಕ, etc. Hla.). ಕಪ್ಪಣ್ಣ ಇರ್ವ ನೆಮ್ಮಿಲ್ (ಕುಮುದ Mr.

420). ಎಮ್ಮೆ ಕಪ್ಪಿನ ಮೇಲೆ ಆವೆ (B. 1, 15). ಕಪ್ಪಿನದ ಬಣ್ಣ ಶುಸು ಕಪ್ಪಿನ ಮೇಲೆ ಇರುವದು (4, 147). ಅಲಿಕಲಂಗಳ ಕಪ್ಪನ್ ಅಣಕಪ ಸುಣ್ಣಗುರುಳ್ (Bp. 4, 29). ಮಿಸುಪ ಕಪ್ಪಿನ ಬಾಸೆಯಂ ಭಾವಿಸುವಂ (42, 23). ಕಪ್ಪ ಹಿಡಿದ ಅಕಲಂಕಾಂಚನದ ಒಪ್ಪದನ್ನದಿ (44, 2). ಅಕಳು ಕಪ್ಪಾದರೆ ಹೂಲು ಕಪ್ಪೇ? (Prv.). see Bp. 35, 13; 54, 35; Si. 40, 205, 206; J. 5, 35; 17, 14; 18, 34, 35; ಎಳೆಗಪ್ಪು, ಬಯಕೆಗಪ್ಪು. — ಕಪ್ಪ ಗನೆ. — ಅಗನೆ. = ಎಳಗನೆ. (My.). — ಕಪ್ಪುಕುರ್ಣ. a shrubby plant, Justitia ecobolium L. (St. & Pl.). — ಕಪ್ಪುಗೊರಲ. — ಕೊರಲ. who has a black throat: Siva (Bp. 18, 72). — ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣ. the colour black or dark-blue (ಕೃಷ್ಣ, ನೀಲ, ಅಸಿತ, ಶ್ಯಾಮ, ಕಾಲ, etc. Si. 51; B. 5, 245). — ಕಪ್ಪುಬೊಬ್ಬ 9. = ಕಪ್ಪುಕುರ್ಣ. (St. & Pl.).

ಕಪ್ಪು kappu. 6. flesh, meat (S. Mhr.; cf. ಕಣ್ಣ 2, ಕಣ್ಣ 3?).

ಕಪ್ಪು kappu. 7. = ಕಪ್ಪು 1. ಕಪ್ಪನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು (B. 5, 67). — ಕಪ್ಪುಕಾಣಿಕೆ. = ಕಪ್ಪುಗಾಣಿಕೆ. (Ch. 27). — ಕಪ್ಪುಗಾಣಿಕೆ. = ಕಪ್ಪು ಕಾಣಿಕೆ. (B. 5, 110).

ಕಪ್ಪುರ kappura. (Smd. 191). = ಕಪ್ಪರ 1, ಕಪ್ಪ. camphor. Tbh. of ಕರ್ಪೂರ [ತೊಳಪ್ಪ ಕಪ್ಪುರದ ಭಸ್ಕರಜ್ವಲ್ಪಶ್ಚಕ್ಷುಕ್ರಮೋಪ್ಪೆ Pb. 6, 8; Ap 2, 5]; (Smd. 381; Ct. II, 8; Kk. 94; B. 4, 70). — ಕಪ್ಪುರಗರಡಗೆ. — ಕರಡಗೆ. Tbh. of ಕರ್ಪೂರಕರಡಕ್ಕೆ (Smd. 381). — ಕಪ್ಪುರವಳಿಕು. — ಪಳಿಕು. camphor-crystal (Cn. 7, 92 va.). — ಕಪ್ಪುರವಳ್ಳು. = ಕಪ್ಪು ರವಳಿಕು. ಕೆಡಪಾದ ಕಪ್ಪುರವಳ್ಳುಗಳೆಸೆಯು Pu. 3, 49].

ಕಪ್ಪೆ kappe. a frog (ಮಣ್ಣುಕ, ಪ್ಪವಕ, ಪ್ಪವಗ, ಭೇಕ, ಶಾಲೂರ, etc. Hla., Nr., Mr. 411; Si. 89, 410; ಭೇಕ Nn. 10, 18; ಪ್ಪವಂ 46; C.; Te., Tu.; T. ತವಕ್ಕು, ತವಕ್ಕುಳ್ಳ, ತವಕ್ಕು). ಕಪ್ಪೆಗಳು ಮೀನುಗಳು ಇತ್ತುದದು ತಿರ್ಥವೇ? (Sp.). ಸರ್ಪನ ಉಣ್ಣೆ ಹೆಡೆಯು ನೆರಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಕಪ್ಪೆಯನೆ (Sp.). ಉಬ್ಬಿದ ಕಪ್ಪೆ ಆನೇ ಸುಂಗಿತೇ? — ಕಪ್ಪೆ ಕೂಗಿ ಮಹೇ ಬರಿಸಿದನೆ. — ಕಪ್ಪೆಯ ತುಲಾಭಾರಾ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prvs.). see ಹೆಬ್ಬು ಗಪ್ಪೆ, ಹೆಬ್ಬುಪ್ಪೆ. — ಕಪ್ಪೆಕೀಲಿ. a padlock (S. Mhr.). — ಕಪ್ಪೆಕುರ. a boil in the shape of a frog's body (C.). — ಕಪ್ಪೆಚಿತ್ತು. a bivalve shell, one half of which is occasionally used for giving babies milk to drink (ಶಮ್ಭುಕ, ಜಲಶಕ್ತಿ Si. 89; C.; B. 5, 184). — ಕಪ್ಪೆದೀಗ. = ಕಪ್ಪೆಕೀಲಿ. (C.). — ಕಪ್ಪೆರೊಟ್ಟಿಗಿಡ. a spreading herb, Malva rotundifolia L. (Z.). — ಕಪ್ಪೆಹುಣ್ಣು. a spreading sore in the palm of the hand, on the sole of the foot, etc. (S. Mhr.).

ಕಪ್ಪು kapra. = ಕಪ್ಪುರ. (ಧನಲ, ಸಿಂಧ, ಹಿಮಾಂಶು Cb.).

ಕಪ್ಪ kapha. = ಕಪ್ಪ. phlegm (ಅತಿಗೂರು Mr. 386).

ಕಪ್ಪಣಿ kaphani. the elbow.

ಕಪ್ಪಿ kaphi. phlegmatic; filled with mucus.

ಕಪ್ಪಣಿ kaphani. the elbow.

ಕಪ್ಪಣಿ kaphani. = ಕಪ್ಪಣಿ. (ಮೊಲಕೆಯ Mr. 323).

ಕಬ್ kab. 1. = ಕಬ್, etc. blackness. — ಕಬ್ಬಕ್ಕ. — ಕಕ್ಕ. = ಕರ್ಬಕ್ಕ. a rosefinch, a starling (Pr.; My.; Bh. 1, 20, 53; Ssv. 3, 33; ಕೃಕರ Si. 173, sic!). — ಕಬ್ಬಳಿ. = ಕಬ್ಬಳಿ. a black creeper with very strong fibres, used in tying the bamboos under a thatch, etc. (My.). — ಕಬ್ಬಳಿ. — ಬಳ್ಳಿ. = ಕಬ್ಬಳಿ, ಕರ್ಬಳಿ. (ತೃಗಭಕ್ಷ Mr. 147 in two MSS., o. r. ಕೃಗಭಕ್ಷ). — ಕಬ್ಬನ. — ಪುನ. see separately. — ಕಬ್ಬಿಗ. — ಹೊಗೆ. = ಕಾರ್ಬಿಗ. black smoke (Bh. 1, 20, 55, 60; 2, 10, 23).

ಕಬ್ kab. 2. = ಕಬ್ 4, etc. a stone. — ಕಬ್ಬಸುರಿ. the waved-leaf fig-tree, Ficus infectoria. ಕಬ್ಬಸುರಿಯ ಮರ (ಪ್ಲಕ್ಷ, ಜಟಿ, ಶರ್ಕಟಿ Nr.; Si. 128; cf. ಕಲ್ಲು ಬಸುರಿ).

ಕಬ kaba. = ಕವ. — ಕಬಕಬ. rep. = ಕವಕವ. (My.,
 ಕಬಕ್ಕನೆ kabakkane. = ಕಪ್ಪನೆ 2, ಕವಕ್ಕನೆ, ಗಪ್ಪನೆ, ಗಬಕ್ಕನೆ.
 in a snatching manner, with the sound produced in
 snatching; with that of gulping quickly. — ಕಬಕ್ಕನೆ
 ಕಬ್ಬ. to bite snatchingly, as a dog (C.). — ಕಬಕ್ಕನೆ ನುಂಗು.
 to gulp quickly, as beasts (My.).
 ಕಬಚ kabaca. = ಕವಚ. armour, jacket, etc. (My.).
 ಕಬಟೆ kabāṭa. = ಕಪ್ಪಟೆ, etc. a bat (My.).
 ಕಬಟೆ kabāṭa. Tbh. of ಕಪಟೆ. fraud. (Rām. 6, 12, 38).
 ಕಬನ್ಧ kabandha. water. 2, a cloud. 3, a headless trunk, especi-
 ally one retaining vitality (ಕಡುಕು, ಅಟ್ಟಿ Kk. 41). 4, N. of
 Rāhu. 5, N. of a Dānava or Rākṣasa, enemy of Indra;
 a Gandharva killed by Rāma (J. 18, 5).
 ಕಬರ kabara. a Muhammadan tomb (My.; Mhr., H.). — ಕಬರ
 ಸ್ಥಾನ. a cemetery (My.; H.).
 ಕಬರಿ kabari. = ಕವರಿ. a braid or fillet of hair; a knot of braided
 hair (ಕುನ್ನಲ, ನೇಡೆ, ಧಮಿಲ್ಲ, ಕಟ್ಟುಮುಡಿ Mr. 320; J. 2, 9; 11, 9;
 18, 27). 2, = ಜಾಲಿ ಗಿಡ (Cb.). 3, = ಅದಿನೇತುಳಸಿ (Cb.). 4, =
 ಕೆಮ್ಮು ಗಣಗಲ (Cb.). — ಕಬರಿಯಗ್ರ. — ಅಗ್ರ. the point of a braid
 of hair (ಜೊಲ್ಲೆ ದ C. I, 30).
 ಕಬರು kabaru. news; information (C.; Mhr., H. ಖಬರಿ). 2,
 attention! heed! (C.; H.).
 ಕಬರುದಾರಿ kabaru-dāra. a careful, or strict, man (My.).
 ಕಬರುದಾರಿ kabarudāri. care, carefulness (My.; Mhr., H.).
 ಕಬರುದಾರು kabarudāru. skilful, clever; careful, attention! take
 care! mind! (C.; Mhr., H. ಖಬರದಾರ).
 ಕಬಲ kabala. 1. = ಕಬಳ, ಕವಣ, ಕವಲ, ಕವಳ 1. a mouthful; a
 bolus, a pill.
 ಕಬಲ kabala. 2. = ಕೌಲು. agreement. (S. Mhr.; Mhr. ಕವಲ).
 ಕಬಲನ kabalana. swallowing by mouthfuls. see ತುತ್ತು, ತೀಣು.
 ಕಬಲಪ್ರವೇಶ kabala-pravēśa the entering of mouthfuls. see ಗಿಡಿ.
 ಕಬಲಿತ kabalita. swallowed as a mouthful, eaten (Cpr. 2, 52va.).
 ಕಬಳ kabāḷa. = ಕಬ್ಬಿಲ, ಕಬ್ಬೆಯ. a fowler, a huntsman
 (ಬೇಡ C. I, 58, o. r. ಕವಳ).
 ಕಬಳ kabāḷa. = ಕಬಲ 1, etc. mouthful food (ಜೇನಣ, ಪೊಳಿಗೆ, ತುತ್ತು
 ಸ.; ಅಹುತಿ, ತುತ್ತು Mr. 220). ರಣಕಬಳರಕ್ಕೆ ಮರ್ದುಗಳ್ ಪುದಿದ ಭರಣೆ
 ಗಳ (Rāv. 6, 11 va.). see ಗಜ, ಸಮ್ಪರಗವಳ. [—ಕಬಳಂಗೊಳ್.
 —ಕೊಳ್. to swallow. ಕರಿಣೇಗಣಂಗಳಾಕಾಶ ಪುಷ್ಪಂಗಳಿಂ ಚಾಮರಮಿಕ್ಕೆ
 ಮುದು ಪಲ್ಲವಂಗಳಂ ಕಬಳಂಗೊಳುತ್ತಂ Vr. 36, 20].
 ಕಬಳಿಸು kabāḷisu. to eat; to gulp, to devour (Bh. 8, 23, 13; My.).
 ಕಬಾಡ kabāḍa. = ಕವಾಡ. a bullock or horse-load of grass, wood,
 etc. (C.; Mhr.; Te., also ಕವಾಡ; T. ಕವಾಡ).
 ಕಬಾಡಿ kabāḍi. a person who brings and sells kabāḍas (S. Mhr.).
 ಕಬಾಬು kabābu. a ragout; a made dish of roast meat (Br.; H.;
 My.).
 ಕಬಾಯಿ kabāyi. = ಕವಾಯಿ, etc. a dress for idols. (My.).
 ಕಬೀರದಾಸ kabīra-dāsa. N. of a poet who was a devotee of
 Allah and Viṣṇu (C.).
 ಕಬೊಲ್ kabūl. = ಕಬೂಲ. agreeing to; consent (C.; Mhr., H.
 ಕಬುಲ).

ಕಬೂಲ kabūla. = ಕಬೂಲ್. consent. ಕಬೂಲ ಆಗೋಣ (ಶಕ Ch.).
 ಕಬೂಲ ಮಾಡೋಣ (ಗ್ರಹಣ, ಪರಿಗ್ರಹ Ch.).
 ಕಬೂಲಾತಿ kabūlāti. an agreement, written or oral (My.; Mhr.,
 H. ಕಬೂಲಾತ, ಕಬೂಲಾಯತ).
 ಕಬೋಜಿ kabōji. a blind man (My.; T., Te. ಕಬೋದಿ).
 ಕಬ್ಬ kabba. poetry. Tbh. of ಕಾವ್ಯ [ನೆಗಟ್ಟಿಯ ಕಬ್ಬದೊಳೊಡವ್ವುಡಂ
 ಮಾಡಿದರ್ Kr. 1, 32; Pb. 1, 7; Ap. 1, 19]; (Smd. 351; Ct. I, 26).
 see Smd. 13. 69. 121. 159; Ch. v. 19; J. 1, 10; ಇಡುಕುಂಗಬ್ಬ
 ಒಳ್ಳಬ್ಬ, ಪಟೆಗಬ್ಬ, ಪಾಡುಗಬ್ಬ, ಬಾಜನೆಗಬ್ಬ, ಬೆದಣ್ಣೆಗಬ್ಬ, ಮಾನಸಗಬ್ಬ.
 ಕಬ್ಬಟೆ kabbaṭe. = ಕಪ್ಪಟೆ, etc. — ಕಬ್ಬಟೇ ಹಕ್ಕಿ. a bat (ಚತುಕ,
 ಅಜಿನಪತ್ರ Si. 175; My.).
 ಕಬ್ಬಣ kabbaṇa. = ಕಬ್ಬಿಣ, etc. iron (C.). — ಕಬ್ಬಿಣಂಚು.
 —ಅಂಚು. (ಕನ್ನಡ Bb.).
 *ಕಬ್ಬಲಿಗ kabballiga. = ಕಬ್ಬಿಲಿಗ. a fisherman. ಕಾಮನೇ
 ಕಬ್ಬಲಿಗ ಕ್ರೋಧನೇ ಹೊಲೆಯ Cv. 498.
 ಕಬ್ಬಳಿ kabbaḷi. a black creeper. see s. ಕಬ್ಬಿಲಿ-
 ಕಬ್ಬಾರೆ kabbaāre. — ಕಬ್ಬಾರೆ ಹದ್ದು. a heron (ಲೋಹಪ್ರಸಕ್ತ, ಕಂಕ,
 ಹರಡೇ ಹಕ್ಕಿ Si. 172).
 ಕಬ್ಬ kabbi. = ಕಬ್ಬಿನ. the bit of a bridle. Tbh. of ಕವಿಯ. (Grj. 6,
 56va.; ಕವಿ Mr. 274; C. Bp. 47, 44; T. ಕವಿನ, bridle). see s. ಕಬ್ಬಿನ.
 ಕಬ್ಬಿಗ kabba-lga. a poet (Smd. 233). (ಕವಿ Ct. II, 15). [ಪೊಡ
 ವಿಪತಿ ಗೊರವನೆನೆ ಪೇಟ್ಟಡೆಯದು ಮದಕರಿಸಿ ಕಬ್ಬಿಗದೊಳೊನೆಯುಂ
 Kr. 1, 49]. see Smd. 188; ಅಟಗಬ್ಬಿಗ, ಕಿಟ್ಟಬ್ಬಿಗ, ನರಗಬ್ಬಿಗ; ಸೆಕ.
 1, 10. — ಕಬ್ಬಿಗರ ಕೆಯ್ಯಿಡಿ. N. of a Kannada dictionary (Kk. 3.
 101). — ಕಬ್ಬಿಗರ್. — ಕರ್. literary theft. see Smd. s. ಕೂಸಾಡಿಸು.
 ಕಬ್ಬಿಣ kabbiṇa. = ಕಬ್ಬಿಣ, ಕಬ್ಬುನ, ಕಬ್ಬುನ್, ಕಬೊನ್, ಕಬೊನ್,
 ಕಾರ್ಬೊನ್. (the dark-coloured; black metal): iron
 (ಲೋಹ, ಕಾಲಾಯಸ, etc. Si. 332; C.; Te. ಇನುಮು, T. ಇರುಮ್ಬು,
 ಕರುಮ್ಬುನ್, Tu. ಕರ್ಬ, see ಕಬ್ಬಿ 1). ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಿಟ್ಟ (ಮಣ್ಣೂರ
 Si. 332). ಕಬ್ಬಿಣದ ಪ್ರತಿಮೆ (346). ಕಬ್ಬಿಣದ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ (B. 3, 46).
 ಕಬ್ಬಿಣದ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಣಕ್ಕೆ ಏನು ಅಗ್ಗ? — ಕಬ್ಬಿಣದ ಅಂಗಡಿ
 ಯಲ್ಲಿ ಕಡ್ಲೆ ಹುಡುಕಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). see ಮುದ್ದೇ- — ಕಬ್ಬಿಣ
 ಕಿಟ್ಟ. rust of iron, scoriae, dross (ಮಣ್ಣೂರ, ಸಿಂಘಾಣ G.).
 — ಕಬ್ಬಿಣಗೊಮ್ಮೆ. an iron image (ಸ್ಥೂಪ Si. 420; G.). — ಕಬ್ಬಿಣಂ
 ಚು. — ಅಂಚು. = ಕಬ್ಬಿಣಂಚು. an iron plate for baking cakes, etc.
 (B. 4, 158). — ಕಬ್ಬಿಣದ ಪಾಳ. a bar of iron (My.). — ಕಬ್ಬಿಣಸಲಾಕೆ.
 an iron spike, etc. (ದಸಿ G.).
 ಕಬ್ಬಿನ kabbiṇa. = ಕಬ್ಬಿ. ಕುದುರೆಯ ಕಬ್ಬಿನ (ಕೀರ್ತಿ, ಅವಿಲಣ Nn. 149,
 o. r. ಕಬ್ಬಿಯ ಕೀಲು).
 ಕಬ್ಬಿಲ kabbiḷa. = ಕಬಳ, etc., ಕೊಬ್ಬಿಲ. a huntsman, a
 fowler; a rustic (=ಬೇಡ, ಬಿಲ್ಲ in the Bp). [ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಅಗಸ್ತ
 ಕಬ್ಬಿಲ, ದೂರ್ವಾಸ ಮಟ್ಟಿಗ Bv. 388]. see Bp. 58, 16. 29. 50; 59 sum.;
 59, 50. 54. 2, = ದಿವಾಕೀರ್ತಿ (?). ಇಮರ್ಕಾರನ್ ಎನ್ನು ಕಿಲಿಗಂ, ಈ
 ಜಾತಿಧರ್ಮದಿಂ ಶ್ರೇಷ್ಠನಹ ಕಬ್ಬಿಲಂ ನಿಷ್ಕನ್ (Mr. 381, o. rs. ಕನಿಷ್ಠನ್,
 ವಿಷ್ಠನ್). [3, fisherman. ಕಟಾಯ ಕಬ್ಬಿಲ ಬನ್ನು ಉಟಾಯ ಮಟ್ಟಿ
 ನೋಡಿ ಕಾಣದೆ Cv. 332]. — ಕಬ್ಬಿಲಪಡೆ. a crowd of kabbiḷas
 (Bp. 59, 42).
 ಕಬ್ಬಿಲಿಗ kabballiga. = ಕಬ್ಬೆಯ. a boatman, a fisher-
 man, a seller of chunam (S. Mhr.).

ಕಮಲಗಂಧಿ kamala-gandhi. a woman who has the fragrance of
a lotus (My.).

ಕಮಲಗರ್ಭ kamala-garbha. Brahmā (Bp. 54, 48).

ಕಮಲಜ kamala-ja. Brahmā (J. 13, 42).

ಕಮಲಜಾಣ್ಣ kamalaja-aṇḍa. the universe (Rām. 5, 8, 58).

ಕಮಲನಾಭ kamala-nābha. Viṣṇu. (My.).

ಕಮಲಪೇಟೆ kamala-pēṭi. a kind of ornamented border of a cloth (S. Mhr.; B. 3, 103).

ಕಮಲಬಾಣ kamala-bāṇa. who has a lotus-arrow: Kāma. (My.).

ಕಮಲಬಾಣನ kamala-bāṇdhava. the friend of the lotus: the sun. (My.).

ಕಮಲಭವ kamala-bhava. Brahmā. (Śmd. 268).

ಕಮಲಮಿತ್ರ kamala-mitra. = ಕಮಲಬಾಣನ. (ಚಿಂಗದಿರ Ct. II, 18).

ಕಮಲಮುಖಿ kamala-mukhi. a woman with a lotus-like face. (ನಾಲೀಕಮುಖಿ G.; My.).

ಕಮಲವದನೆ kamala-vadane. = ಕಮಲಮುಖಿ. (J. 9, 10).

ಕಮಲವೈರಿ kamala-vairi. the enemy of the lotus: the moon. (My.).

ಕಮಲಸಖ kamala-sakha. = ಕಮಲಮಿತ್ರ. the sun. (Śmd. 105).

ಕಮಲಸಮ್ಭವ kamala-sambhava. = ಕಮಲಜ. (J. 32, 31).

ಕಮಲಾಕ್ಷ kamala-akṣa. Viṣṇu or Kṛiṣṇa (Nn. 10). 2, the seed of the lotus of which beads are made (My.).

ಕಮಲಾಕ್ಷಸರ kamalākṣa-sara. a rosary of lotus-beads (My.).

ಕಮಲಾಕ್ಷಿ kamalākṣi. a woman with lotus-like eyes (J. 11, 15).

ಕಮಲಾದೇವಿ kamalā-dēvi. N. (Bp. 59, 8).

ಕಮಲಾನನೆ kamala-ānane. = ಕಮಲಮುಖಿ. (Bp. 42, 29).

ಕಮಲಾಪ್ತ kamala-āpta. = ಕಮಲಸಖ. the sun. (Rāv. 2, 54).

ಕಮಲಾಂಕ kamala-ambaka. = ಕಮಲಾಕ್ಷ No. 1. Viṣṇu. (Śśv. 4, 102; J. 33, 14).

ಕಮಲಾಯ kamala-āya. N. of a woman (Bp. 36, 59).

ಕಮಲಾಲಯ kamala-ālaya. Lakṣmī. (My.).

ಕಮಲಾನತಿ kamalā-vati. N. of a woman (My.). 2, N. of a town (My.).

ಕಮಲಾಸನ kamala-āsana. Brahmā. 2, a mode of sitting in yoga practice (My.).

ಕಮಲಿನಿ kamalini. a number of lotus-flowers; a lake or place abounding with them (ಪದ್ಮಿನಿ, ಬಿಸಿನಿ G.). 2, a woman regarded as a lotus (Śśv. 2, 57).

ಕಮಲೆ kamale. -ಲಾ. Lakṣmī (ಗೋಪಿನಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ Nn-29).

ಕಮಲೇಶ kamalā-līśa. Viṣṇu. (Dp. 30).

ಕಮಲೋತ್ತರ kamala-uttara. Safflower, Carthamus tinctorius Lin.

ಕಮಲೋದರ kamala-udara. Viṣṇu; the moon (J. 15, 11).

ಕಮಲೋದ್ಭವ kamala-udbhava. Brahmā. (G.; My.).

ಕಮಲ kamala. = ಕಮಲ. [ಕಮಲಮಿದು ಸಿನ್ನ ಮುಖದಂತೆ ಮುಖಮುಖಾ ಕಮಲದಂತೆ ಸಿಕ್ಕುವಂ Kr. 3, 63; (Śmd. 25)].

ಕಮಾನು kamānu. a bow; an arch, a vault (ಭಸು, etc. Si. 287; C.; Mhr., H.; B. 4, 146); the spring of a watch, etc. (My.; Mhr.); a fiddle-stick (My.).

ಕಮಾಯಿಷಿ kamāyīṣi. collection of the revenues (Br.; Mhr. ಕಮಾನಿಶಿ); the gain realized in an undertaking (My.; Mhr.).

ಕಮಾಯಿಷಿದಾರ kamāyīṣi-dāra. a toll-collector (My.); a superintendent of sea-customs (Mg.).

ಕಮಿಚ kamica. ಕಮಿಚಿ kamici. a riding whip (My.; H.).

ಕಮಿಕ್ಕ kamitṭi. a lover.

ಕಮುಟು kamuṭu. = ಕಮುಟು, ಕಮರು2, etc. rankness, rancidity, fetid smell, especially with respect to kobbari long kept and to dirty clothes (C.); the disagreeable smell of burnt oil or ghee (My.).

ಕಮ್ಪ kampa. trembling, tremor, quaking.

ಕಮ್ಪಣಿ kampana. a district (ವಿಷಯ, ಗ್ರಾಮ Hlā.; ವಿಷಯ, ಪಯಕ Mr. 189, o. r. ಪೈಕ; T. ಕಮ್ಪಳ, a man who lives in a cultivated country).

ಕಮ್ಪಣ kampana. = ಕಮ್ಪನ No. 3. a kind of weapon. [ಕಣಯ ಕಮ್ಪಣ ಮುಸಲ ಮುಸುಣ್ಣ... ಮಹಾವಿವಿಧಾಯುಧಗಳೊಳಿಟ್ಟು Pb. 12, 118 va.; ಎನ್ನ ತಾಯಿ ನಿನ್ನೆನ್ನ ನೀರನೆಣಿದುಮ್ಪಳು; ಎಮ್ಮಯ್ಯ ಚೆನ್ನಯ್ಯ ರಾಯ ಕಮ್ಪಣನ ಹೊಣುವ Bv. 351; (Abh. P. 13, 76 va.).

*ಕಮ್ಪಣೆಗೆ kampaniga. one who carries the royal weapon. ಚೆನ್ನ ಚೋಳನ ಮನೆಯ ಕಮ್ಪಣೆಗೆನಯ್ಯ Bv. 682.

ಕಮ್ಪನ kampana. trembling, shaken, unsteady. 2, trembling, tremor. 3, a kind of weapon. see ಅದಿರ್, ಅಲ್ಲಾಡು, ನಡಗು.

*ಕಮ್ಪಲ kamपाल. = ಕಮ್ಪಣ. district, region. ಹಗೆಯ ಕಮ್ಪಲ ಹೊಕ್ಕ ರತ್ನ ಘೋಷ Cv. 37.

ಕಮ್ಪಾಡಗೆ kam-pāḍaga. teak (ತೇಗು Śm. 25).

ಕಮ್ಪಾಯಮಾನ kam-pāyamāna. trembling; tremor (My.).

ಕಮ್ಪಾಹತೆ kam-pāhata. ತಮ್ಮಂ ಕಮ್ಪಾಹತಮಿವ (o. r. -ಮಿವ) ಸುನ್ನೆನಿಕಂ (o. r. ನಿನ್ನೆನಿಕಂ. Ct. I, 106).

ಕಮ್ಪಿತ kamṭita. trembling, shaking. (Bp. 22, 67; 6f, 11).

ಕಮ್ಪಿಲ kamṭila. = ಕಮ್ಪಿಲ್ಲ, ಕಾಮ್ಪಿಲ್ಲ, ಕಾಮ್ಪಿಲ್ಯ. N. of a plant.

ಕಮ್ಪಿಲ್ಲ kamṭilla. = ಕಮ್ಪಿಲ, etc. (ರೋಚನಿ, ನೂರೆ Si. 158).

ಕಮ್ಪಿಸು kamṭisu. to be odoriferous (Bp. 18, 30).

ಕಮ್ಪಿಸು kamṭisu. to tremble, etc. (Grj. 4, 86; Bp. 26, 27; J. 13, 8).

ಕಮ್ಪು kampu. = ಕಮ್ಪ. a bad smell (My; Te.; M. ಕೆನ್ನು, to stink). ಅಪಕ್ಕನಾದ ಕೆಟ್ಟ ಕಮ್ಪುಳ್ಳ ದ್ರವ್ಯವು (ವಿಸ್ರ, ಅಮಗ್ನಿ Si. 51). 2, a pleasant smell, fragrance (ಸಾಸನ Śmd. II; Kk. 63; ಸಾಸನ, ಕಮ್ಪಿತ್ತು, ಮಗಮಗಿಸು, ನಟು, ಪರಿಮಳ Śm 23; ಅಮೋದ, ಪರಿಮಳ, ಸಾರಭ್ಯ, ಸುಗಂಧಿ ಕೆ Hlā.; Grj. 2, 13. 61; C.; Te.). [ಅವಿರಳ ಕುಸುಮಾವಳಿ ಕಮ್ಪುವೆಣ್ಣೆ Pb. 4, 10; Ap. 1, 60]. ಅವುಡಾ ನೊನ್ನ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕಮ್ಪಾದ ಧೂಪಮಂ ಮಾಂಗಲ್ಯ ಎಮ್ಮರು (Nr.). ಪೂವಿನೊಳ್ ಕಮ್ಪು (Śmd. 163). ಕಮ್ಪಲದುಡು (55). ಜಾದಿಯತ್ತ ಚೆನ್ನಯ್ಯಂ ಕೇದಗೆಯತ್ತ ಚೆನ್ನಯ್ಯಂ ಕಮ್ಪು ಬನ್ನದು (150). ಶೈತ್ಯದ ಸ್ವತ್ವ ಭವನಮುಂ ಕಮ್ಪಿನ ಕಾರಾಗಾರಮುಂ ಚಲ್ಲಿನ ಕುಲಗೃಹಮುಂ (Cpr. 7, 92 va.). see Bp. 6, 8; 8, 18; 36, 29; Bh. 1, 5, 8; Śśv. 2, 39; Rāv. 5, 25; 10, 31 va.; J. 3, 30; 29, 28; ಅಲರ್ಗಮ್ಪು, ಕಡುಗಮ್ಪು, ಕೆಡುಗಮ್ಪು, ತನಿಗಮ್ಪು, ನಟುಗಮ್ಪು, ಪೂಗಮ್ಪು, ಪೊಸಗಮ್ಪು, ಮೆಯ್ಯ ಮ್ಪು, ಸೊಡರ್ಗಮ್ಪು. — ಕಮ್ಪುವಡೆ. -ಪಡೆ. to get fragrance, to become odoriferous (J. 3, 36). — ಕಮ್ಪುವಳ, that is full of perfumes: wind (ಅನಿಲ Kk. 16; ಗಾಳಿ, ಅನಿಲ, etc. Śm. 13).

ಕಮ್ಪುಗಾತಿ kampu-gāti. a woman who has a fragrant smell (C. Bp. 10, 6).

ಕನ್ನೆ kampe. = ಕನ್ನ. tremor, etc. see ಅನು.

ಕನ್ನೆ kampra. shaking, moving, trembling; agile.

ಕನ್ನೆ kamba. = ಕನ್ನ (Smd. 24). Tbh. of ಸ್ತಂಭ or ಸ್ತಂಭ (see ಕೂವಕನ್ನ). a post; a pillar (C.; Te., Tu. also ಕಬೆ, T., M.); a mast (T., M.). [ಅಗರ್ ದ್ರುಪದಂ ಪಟ್ಟಿಯ ನೆಲಗಟ್ಟಿನೊಳಂ ರಾಜಾ ವರ್ತದ ಕನ್ನದೊಳಂ ಪವಳದ ಜತ್ತೆಯೊಳಂ Pb. 3, 74 va.]; see Bp. 47, 7. 26; 49, 44; Sśv. 1, 70; Si. 120. 419; B. 4, 121.

ಕನ್ನೆ ಕಂಬರ್ತಿ. making up for a deficit (My.).

ಕನ್ನೆ ಕಂಬಲ. = ಕನ್ನಳಿ (Ct. II, 19). a blanket, a cumley, chiefly of a black colour. 2, a dew-lap.

ಕನ್ನೆ ಕಂಬಲಾಹ್ಯ. kambala-vāhya. a kind of carriage covered with a cumley and drawn by oxen.

ಕನ್ನೆ ಕಂಬಲಾಶ್ವತರ್ ಕಂಬಲಾ-śvatar. N. of two musicians in the court of Śiva (Sśv. 1, 29; 1, 79 va.).

ಕನ್ನೆ ಕಂಬಲಾಸನ. kambala-āsana. a blanket-seat (My.).

ಕನ್ನೆ ಕಂಬಲಿ. covered with a blanket.

ಕನ್ನೆ ಕಂಬಲಾಹ್ಯ ಕಂಬಲ-vaḥyaka. = ಕನ್ನೆ ಕಂಬಲಾಹ್ಯ. a kind of carriage etc.

ಕನ್ನೆ ಕಂಬಲಾ. 1. daily hire or wages (My.; cf. ಸನ್ನಳಿ?).

ಕನ್ನೆ ಕಂಬಲಾ. 2. a buffalo-race; a big rice field. (Tu.) see Prv. s. ವಣ್ಣಾರ.

ಕನ್ನೆ ಕಂಬಲಾ ಗಾಣ. kambala-gāṇa. a day-labourer (My.).

ಕನ್ನೆ ಕಂಬಲಿ. = ಕನ್ನಲ (Smd. 364; Ct. II, 19; ಅವಿಕ, ರಲ್ಲಕ, ಕನ್ನಲ, etc. Hla., Mr. 343; ರಲ್ಲಕ, ಕನ್ನಲ Nr.; C.; T., M., Te. also ಕನ್ನಳಿ; Tu. ಕನ್ನಳಿ). ಹಲವು ಸೂಟ್ ಉದಕಮೋ ಅಲುದಿ, ಸಳಿ ಸಳಿದು, ಒಗೆದೊಡಂ ಬಿಳಿದು ಅಹುದೆ ಕನ್ನಳಿ? (Bp. 60, 48). ಯಾವ ಊರೋ ಗೌಡ? ಅನ್ನರೆ ಕನ್ನಳಿ ಮೂಟು ಹಣ ಅನ್ನ. — ಕನ್ನಳಿಯು ಮೇಲೆ ಕಣೆ ನಾದಿದೆ. — ಕನ್ನಳಿಯವನ ಹೊಡೆದು, ಹಟ್ಟೆದವನ ಹೆಡುಸ ಬೇಕು (Prvs.) see Si. 223. 271. 276. 334; Bp. 20, 22; 58, 50; Prv. s. ಕನ್ನಮ್ಪಾಡಿ. — ಕನ್ನಳಿಕುಟುಂಬ. a class of Kurubas who weave blankets and whose wives wear only blankets (My.). — ಕನ್ನಳಿ ಯಳಿಗ. — ಅಳಿಗ. a kind of lizard or chameleon (ಸರಟೆ Ct. I, 68). — ಕನ್ನಳಿಹುಟು. a caterpillar (My.; M. ಕನ್ನಳಿಪುಟು, T. ಕನ್ನಳಿ ಪುಟಿ, Te. ಕನ್ನಳಿಪುರುಗು; ದುರ್ನಾಯಕ Mr. 165).

ಕನ್ನೆ ಕಂಬಲಾ. = ಕನ್ನಗಾಣ, etc. a blacksmith. (S. Mhr.).

ಕನ್ನೆ ಕಂಬಲಾ ಗಿತ್ತಿ. kambala-gitti. = ಕನ್ನಗಾಣಿತ್ತಿ, ಕನ್ನಗಾಣಿ. (S. Mhr.).

ಕನ್ನೆ ಕಂಬಲಾಕೆ. kambala-ke. = ಕನ್ನಗಾಣಕೆ. a blacksmith's business (S. Mhr.).

ಕನ್ನೆ ಕಂಬಲಾತಿ. kambalati. a kind of costly border of a silk garment (My.).

ಕನ್ನೆ kambli. 1. wire (C.; T., Te., M., Tu.; Te. also ಕನ್ನಿ); an iron band (My.); a bar of iron or a rail (My.); [ಬೆನ್ನ ಹುಣ್ಣು ಕನ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಕೀಸುವನ್ನಪ್ಪ ವೇದನೆಯಹುದೆನೆ! Bv. 303]; a bar, the bridge of the nose (My.). ಮೂಗಿನ ಕನ್ನಿ (Mr. 280). — ಕನ್ನಿಚ್ಚು. — ಅಚ್ಚು. = ಕನ್ನಿಯಚ್ಚು. (My.; Te. ಕನ್ನಿಯಚ್ಚು, ಕನ್ನಿಚ್ಚು). — ಕನ್ನಿಚ್ಚು. = ಕನ್ನಿಯಚ್ಚು. (G. 105. 115). — ಕನ್ನಿಯಚ್ಚು. — ಅಚ್ಚು. a plate with holes for drawing wire (S. Mhr.; M.).

ಕನ್ನೆ kambli. 2. a stripe (or stripes) running parallel with the border of a cloth (C.; Te., M., T.). see ಅಡ್ಡ; Si. 222; ಬ್ರಹ್ಮಗಮ್ಮ.

ಕನ್ನೆ kambli. 3. a thick bamboo (or pole) laid across the shoulder for carrying burdens, occasionally denoting the whole carrying apparatus [ವೆಂತ್ಯೆಯ ಮನೆಗೆ ಕನ್ನಿಯ ಹೊತ್ತ ವೆತ್ತನೂದಿಕ್ಕು Cv. 37]; (C., Te. a bar, a beam; cf. T. ಕನ್ನಿ, M. ಕನ್ನಿ, a cross piece of wood to hold the planks of a door or window together). ಕಾಸಿನ ಕನ್ನಿ (ಭಾರಯಪ್ಪಿ, ವಿಹಂಗಿಕೆ Hla.). see Bp. 6, 32; 43, 24. 25. 27. 29. 83; 44, 5. 6. 7. 12. 13; 50, 35; Rśv. 5, 114; J. 7, 5; ಅಡ್ಡ, ಅಡ್ಡ ಹೊತ್ತಿ.

ಕನ್ನೆ kambli. 4. a club, a mace (Rāghc. 17, 67; M. ಕನ್ನಿ). see ಕನ್ನಿಗ.

ಕನ್ನೆ kambli. a ladle or spoon. 2, a shoot, a branch or joint of a bamboo. 3, the tree Gardenia gummifera. (ಬಿಕ್ಕೆ Mr. 120).

ಕನ್ನೆ ಕಾಣಿ kambli-kāṇa. a bearer of the carrying apparatus called kambli (Bp. 9, 41; 47, 37; My.).

ಕನ್ನೆ ಕಂಬಿಗಾ. a mace bearer. a doorkeeper (ಪಡಿ ಯಣ Ct. I, 13).

ಕನ್ನೆ ಕಂಬಿಗಾ. perhaps Tbh. of ಕನ್ನಿಕ. an asura (see s. ಕಂಚಿಗ).

ಕನ್ನೆ kambu. = ರಮ್ಮ. a conch, a shell (ಶಂಖ Nn. 64; Bp. 5, 20). 2, a bracelet. 3, an elephant (ಗಜ, ಅನೆ Nn. 64). 4, water (ಜಲ, ಉದಕ 64). 5, the colour white (ಧವಲ, ಬಿಳಿದು 64). 6, a kind of grain (ಧಾನ್ಯಭೇದ 64; T., Te.; Holcus spicatus Lin., = M. ಕನ್ನಿ). 7, the neck. see Mr. 110 s. ಕರಡ.

ಕನ್ನೆ ಕಂಬುಕಾ. = ಕನ್ನಿ No. 1. 2, a mean person (Sk.; see ಕನ್ನಿಗ).

ಕನ್ನೆ ಕಂಬುಗಾ. ಕಂಬುಗಾ. ರಥಗುಟ್ಟಿ ವರೂಥ ಎನ್ನು, ದೂಳುಮುಟಿ; ಕನ್ನಿಗ ಎನ್ನೂ, ಎನ್ನುರು (Nr.).

ಕನ್ನೆ ಕಂಬು ಕಾಣಿ. kambu-kāṇa. a conch-like neck (J. 2, 4).

ಕನ್ನೆ ಕಂಬು ಗಾಣ. kambu-gāṇa. = ಕನ್ನಿಗಾಣ. (J. 13, 9. 26).

ಕನ್ನೆ ಕಂಬು ಗ್ರೀವ. kambu-grīva. = ಕನ್ನಿ ಕಣ್ಣ. 2, N. of a tortoise. (My.).

ಕನ್ನೆ ಕಂಬು ಗ್ರೀವೆ. kambu-grīve. a neck marked with three lines like a shell.

ಕನ್ನೆ kambha. = ಕನ್ನ (Smd. 24). (ಸ್ತಂಭ Nn. 76; ಧಾರಕ, ಸ್ತಂಭ Mr. 200; ಅಲಾನ 157). [ಪಳುಕಿನ ಕನ್ನಿಗ ಪೊಳೆವ ಪೊಳೆಪು Ap. 4, 30 ragale]. — ಕನ್ನಿಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. a construction on pillars. ಕನ್ನಿಗಟ್ಟಿನ ಮೇಲುಕಟ್ಟುಗಳು (Bp. 12, 13). — ಕನ್ನಿಪೂಜೆ. worship paid to the first pillar when erected in a building (at an auspicious moment, My.). — ಕನ್ನಿಮುಹೂರ್ತ. = ಕನ್ನಿಪೂಜೆ. (My.).

ಕನ್ನೆ kamma. = ಕಮ್ಮ 2. another form of ಕಮ್ಮ (Smd. 209. 210). see s. ಕಮ್ಮನೆ. — ಕಮ್ಮಗಿ. a species of basil with small leaves, Ocimum sanctum (ಪರ್ಣಾಸ, ಕಂಜಿರ, ಕುಟೀರಕ, ಕಗ್ಗೊಲೆ, ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ ಗಿಡ Si. 141). — ಕಮ್ಮಂಗಣೆ. — ಕಣೆ. a fragrant arrow. ಕಮ್ಮಂಗಣೆಯನ್ನೆ ಎಚ್ಚಪ್ಪ ಇನ್ನೂವಿನ ಪೊಡಟೊಳ್ ಇರ್ದು (Smd. 210). — ಕಮ್ಮಂಗಣೆಯ. — ಅ 3. who has fragrant arrows: Kāma (ಇಂಗೋಲಿಟ್ಟು, ಕಾಮ Smd. II; Kk. 79; Sīm. 7; ಕಾನ Ct. I, 94; ಸುರಧಿಶರ II, 16). — ಕಮ್ಮಲರ್. — ಅಲರ್. a frag-

rant flower (S&v. 1, 45). — ಕಮ್ಮಲರ್. — ಎಲರ್. a fragrant breeze.
ತೀಡುಪೊಡೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮಲರ್ ತೀಡುಗುಂ (Smd. 297).

ಕಮ್ಮ kamma. Tbh. of ಕರ್ನು. (My.).

ಕಮ್ಮಗಾಣ kamma-gāṇa. = ಕಮ್ಮಗಾಣ, ಕಮ್ಮಣ, ಕಮ್ಮಾಣ. (Smd. 235).
Tbh. of ಕರ್ನುಕಾರ. a blacksmith.

ಕಮ್ಮಗೆ kamma-gaṇa. fragrantly; deliciously (Smd. 389; C.). ಕಮ್ಮಗೆ ಉಣಿಸಿ, ದಿಮ್ಮಗೆ ಕಟ್ಟಿದ (Prv.). 2, fragrance, etc. ಕಮ್ಮಗೆ ತುಪ್ಪ (Abhā. 1, 44). ಕಮ್ಮಗೆಯ ಊಟ (C.).

ಕಮ್ಮಟ kammaṭa. coinage; mint [ಮತ್ಯೂಲೋಕನಮ್ಮದು ಕರ್ತಾರನ ಕಮ್ಮಟನಯ್ಯ Bv. 155]; (Rām. 5, 8, 48; rare in S. Mhr.; T. ಕಮ್ಮಟ್ಟ; M. ಕಮ್ಮಟ್ಟ, ಕಮ್ಮಟ್ಟ).

ಕಮ್ಮಟ kammaṭi. a coiner (Rām. 5, 8, 50).

ಕಮ್ಮತಿಗ kammattiga. = ಕಮ್ಮತಿಗ. (Bp. 9, 46).

ಕಮ್ಮನೆ kamma-ane. = ಕಮ್ಮನೆ. [ಅಗಲೆ ತೀವಿದ ಕಮ್ಮನಪ್ಪ ತುಪ್ಪದ ಕೊಡಮೊರ್ ಸಮನ್ತ ಮಡಗಿಟ್ಟುಡೆ Pb. 1, 131; ಹಾಲು ಸಿಹಿ, ತುಪ್ಪ ಕಮ್ಮನೆ, ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಬೋನ Bv. 416]; (Smd. 109. 389). — ಕಮ್ಮನೆ. rep. very fragrantly. (Smd. 229).

ಕಮ್ಮರಿ kammari. = ಕಮ್ಮರಿ. a declivity, a steep bank, a cliff, a precipice, a ravine (ಪ್ರಪಾತ, ತಪಿ, ಭೃಗು, ದರತೆ Nr.; ಸಟಾ Sm. 66. 117; ಸ೦ Kk. 71).

ಕಮ್ಮರಿ (ಃ) ಯೋಜ kammari-ōja. [= ಕಮ್ಮಟಾಯೋಜ. ಅನ್ನುಟು ಪೇಟು ಕಮ್ಮಗಿರೆ ಗಮ್ಮನೆ ಕಮ್ಮರಿಯೋಜನಾಗನೆ Ap. 2, 61]; (Cpr. 10, 124).

ಕಮ್ಮರು kammaru. the loins, the waist (My.; Br.; Mhr., H. ಕಮರು).

ಕಮ್ಮರುಬನ್ದ kammarrubanda. a leather waistband, belt. (My.; H.).

ಕಮ್ಮರೆ kammare. = ಕಚ್ಚೆ ಟಾ, q. v. (whether=a ಕಯ್ಯರೆ?).

ಕಮ್ಮಣ kammaṇa. = ಕಮ್ಮಗಾಣ, etc. (Smd. 235; ವೈಕಾರಕ Mr. 376; My.). ತಿದಿಯೊತ್ತುವ ಕಮ್ಮಣಮ್ಮಲ್ ಇದಂ ಭೀಮಂ (Smd. 91).

ಕಮ್ಮಣತಿ kammaṇa-ti. the wife of a blacksmith; a female of the blacksmith-caste (Smd. 246; My.).

*ಕಮ್ಮಣಾಯೋಜ kammari-ōja. a blacksmith. ಕಮ್ಮಣಾಯೋಜ ಜು ದಿಲ್ಲೊ ನಜನೆಮ್ಮದಂ ಮಾಡುವೆನೆ Pb. 12, 3.

ಕಮ್ಮಣ kammaṇa. = ಕಮ್ಮಗಾಣ, etc. (see Nr. 3. ಕಲುಕುಟಗ; Bp. 21, 29; C.). see Prv. 3. ನೊಳೆ 2. — ಕಮ್ಮಣಸಾಲೆ. the workshop of a blacksmith (My.). ಕಮ್ಮಣಸಾಲೆಗೆ ಸೂಜೀ ಕೊಣ್ಣು ಹೋದ ಹಾಗೆ (in order to sell it, Prv.).

ಕಮ್ಮಣಗಾತಿ kammaṇa-gaṭi. = ಕಮ್ಮಣಗಾತಿ.

ಕಮ್ಮಣಗಿತ್ತಿ kammaṇa-giṭṭi. = ಕಮ್ಮಣಗಿತ್ತಿ.

ಕಮ್ಮಣತಿ kammaṇa-ti. = ಕಮ್ಮಣತಿ. (C.).

ಕಮ್ಮಣಕೆ kammaṇa-ke. = ಕಮ್ಮಣಕೆ. a blacksmith's profession.

ಕಮ್ಮಣ kammaṇa. an artisan, an artificer: a blacksmith, a goldsmith, etc. (T., M.); a goldsmith (My.).

ಕಮ್ಮಿ kammi. 1. Tbh. of ಕರ್ನು. see ಕೂಟ್ಟಮ್ಮಿ.

ಕಮ್ಮಿ kammi. 2. deficiency (C.; Br., M.; Mhr., H. ಕಮ್ಮಾ, deficient; ಂ. ಕಡಿಮೆ). — ಕಮ್ಮಿ ಜಾಸ್ತಿ. more or less (My.).

ಕಮ್ಮಿತ್ತು kamma-ittu. = ಕಮ್ಮಿತ್ತು (Smd. 109). that which is fragrant; fragrance (ಪರಿಮಳ Kk. 68).

ಕಮ್ಮಿತ್ತು kamma-ittu. = ಕಮ್ಮಿತ್ತು. (ಕಮ್ಮಿ Sm. 23).

ಕಮ್ಮಿದ kammida. a fragrant man. ಕಮ್ಮಿದಂ (Smd. 109).

ಕಮ್ಮಿದಳೆ kammidaḷa. a fragrant woman. (Smd. 109. 245).

ಕಮ್ಮಿ kammu. 1. breath to be fragrant (ಗನ್ನಪ್ಪಾಸ Smd. Dh. Mḍb., o. rs. ದನ್ನಪ್ಪಾಸ, ದನ್ನಪ್ಪಾನ, ದನ್ನಪ್ಪನ). 2, to emit a sound as teeth do.

ಕಮ್ಮಿ kammu. 2. = ಕಮ್ಮಿ. a delicate smell, fragrance (ಕಿಟಾಡು ನಾನ್ Ct. I, 22). [—ಕಮ್ಮಿಣ್ಣೆ. —ಎಣ್ಣೆ. fragrant oil. ಹೊಂ ಗಿದ ಪುಪ್ಪದ ಪರಿಮಳವನುಣ್ಣೆಳ್ಳು ಅವು ತಮ್ಮಂಗವೆ ದಿಟ್ಟುಹೋದಾಗ ಕಮ್ಮಿಣ್ಣೆಯಾಗದಿತ್ತುನೆ? Cv. 701].

ಕಮ್ಮಿ kamme. one of the eight Brahmanical classes or castes (in My. only smārta Brāhmaṇas). ಬ್ರಾಹ್ಮರೊಳು ಕಮ್ಮಿ ಮೊದಲಾದ ಎಣ್ಣು ಕುಲಮ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 254; Te. ಕಮ್ಮಿ, ಕಮ್ಮಿ ವಾರು, T. ಕಮ್ಮವಾರ್, a caste of Telugu Sūdras, usually employed in agriculture). — ಕಮ್ಮಿಕುಲ. the kamme caste (Mr. 540, o. r. in one MS. ಕಮ್ಮಿ).

ಕಮ್ಮಿ kamra. desirous, cupidinous, loving; desirable.

ಕಯ್ kay. 1. = ಕಯ್ 1. this syllable often appears as ಕಯ್ and ಕೈ; it is, however, not unfrequently found in old good MSS., and appears to be radical; ಂ. e. g. Sk. ಶಯ, the hand, with Kannāḍa ಕಯ್ (ಕಯ್, ಕೈ), the hand. to avoid too great a deviation from present custom the form ಕಯ್ has been adopted wherever admissible.

ಕಯ್ kay. 2. = ಕಯ್ 2, etc. to do, etc.

ಕಯ್ kay. 3. = ಕಯಿ 2, ಕಯ್ 2, ಕಯ್ 3, etc. the hand, etc. (My.). [ಮಡಗಿಡಲೆನ್ನು ಪುತ್ರಿನೊಳಗೊಯ್ಯನೆ ಕುತ್ತಿದ ಕಯ್ಯಂ Ap. 2, 40. — ಕಯ್ ಮಾಡು. to take possession of. ಕುಲಧನ ಪರಿಕರ ಮಂ ಕಯ್ ಮಾಡಿ ಮನುಕುಲ ತಿಲಕಂ Ap. 4, 55. — ಕಯ್ಯಮ. that which is in hand. ಕಯ್ಯದಂ ದಿಟ್ಟು ಕಾಲದರ್ಕೆಗನುಗುಣವಾತನಂ ಪೋಲ್ಕುಂ Ap. 2, 9 va.]. — ಕಯ್ಯಳ. — ಅಳ. possibility for the hand (Abh. P. 9, 96). — ಕಯ್ಯಳವಿ. — ಅಳವಿ. strength of the hand (Abh. 9, 23). — ಕಯ್ಯಾರೆ. = ಕಯ್ಯಾರೆ. (Bp. 57, 36). — ಕಯ್ಯಾರ್. — ಪಾರ್. to seek for with the hand, to lay hold of (Abh. P. 7, 48).

ಕಯ್ kay. 4. = ಕಡೆ 4, etc., ಕೈ 5. churning. — ಕಯ್ಯೋಲ್. a churning stick (ಕಡಗೋಲ್ Kk. 83, o. r. ಕಡೆ). — ಕಯ್ಯೆ. — ಅಳೆ. buttermilk (ದಧಿಮುನ್ Mr. 219).

ಕಯ್ kay. 5. = ಕಯ್ 4. decoration. [—ಕಯ್ಯಯ್. to adorn. ತನ್ನ ಸೂಟಾಯ್ತೆಯಂ ತನ್ನ ಪೋಲೆ ಕಯ್ಯಯ್ ಬರವಂ ಬೇಡಲಟ್ಟದೊಡೆ Pb. 1, 85 va.].

ಕಯ್ kay. 6. = ಕಯಿ, ಕಯಿ 1, (ಕಯ್, ಕಯ್), ಕಯ್ 1, ಕಹಿ, ಕೈ 4. bitterness (T. ಕಡು; Te. ಚೀತಿ, ಚೀದು; T. ಕಡು, to be of a sharp or acrid taste; ಕಡ, ಕಯ, M. ಕೈ, to be bitter; Tu. ಕೈವೆ. ಂ. ಕತಿ?; Sk. ಕಟು; also ಕಟಿ?). (the term is at present frequently written ಬಯ್, ಬೈ, etc.). — ಕಯ್ಪಡವಲ ಗಿಡ. a sort of gourd, Trichosanthes dioeca (ಕುಲಕ, ಪಮೋಲ, ತಿಕ್ಕಕ, ಪಟು Si. 161; My.). — ಕಯ್ಪುಪ್ಪ. bitter herbs (My.). — ಕಯ್ಪೋರೆ. a kind of bitter gourd (ಇಕ್ಕಾಕ್ಕು, ಪಟುಕುಮ್ಪು Si. 161; My.; see ಕಹಿ ಸೋರೆ). — ಕಯ್ಪೋರೆ. a kind of bitter gourd (ಧಾಮಾರ್ಗವ, ಪೋಪಕ, ಅನಡೆಚೆಟ್ಟು Si. 150; My.; see ಕಹಿಹೀರೆ).

ಕಯ್ kay. 7. = ಕಯ್ 5, etc. a field.

ಕಯ್ kaya. N. of a Brāhmaṇa (Abh. P. 6, 34 va.; 6, 34. 35).

ಕಯ್ kayak. a sound emitted by the throat when firmly pressed (My.).

ಕಯಾಸ್ kayās. imagination, guess (Si. 470).

ಕಯಿ kayi. 1. = ಕಯ್ 6, etc. bitterness (My.; B. 4, 71).

ಕಯಿ kayi. 2. = ಕಯ್ 3, etc. the hand (My.). — ಕಯಿ ವಾರ = ಕಯ್ವಾರ, q. v. a pair of compasses (My.). — ಕಯಿ ಸನ್ನೆ = ಕಯ್ಸನ್ನೆ. a sign with the hand (C. Bp. 47, 32). — ಕಯಿ ಹಾಳೆ. a small book made of palm-leaves (ಕವಳಿಕೆ Mr. 338).

ಕಯಿರ kayira. a kind of horse (Bp. 59, 40). ಎಳೆಗತ್ತುದೋಣಿ (ತುರಗಂ) ಕಯಿರಂ (Mr. 275).

ಕಯಿಸು kayisu. = ಕಯ್ಸು, etc.

ಕಯ್ಸು kaypu. = ಕಯ್ಸು. (My.).

ಕಯ್ಸು kaype. bitterness (ಕಹಿ Ct. I, 98; Tu.; T. ಕಚತ್ತು; M. ಕತ್ತು, ಕೈತ್ತು). [ಮತ್ತಮಾಸನನ್ನೂ ಉಪ ಬಲ್ಪದೋಷವರ್ಧದೋಷವನ ಕಯ್ಸು ಸರಂಗಕಮ್ಮನುನೈ ಉಪ್ಪು Pb. 8, 20]; (Abh. P. 7, 126). — ಕಯ್ಸು ಸೋರೆ. = ಕಯ್ಸೋರೆ. ಗುಡಪಾನಂಗಲೋ ಅದ್ವೈ ಕಯ್ಸೋರೆ ತಾಂ ಸ್ವಾಮಿ ಅತ್ತುದೇ? (Sā. 64).

ಕಯ್ಸು kayyi. 1. = ಕಯ್ 6, etc. bitterness (My.; 3 ಕ್ತ Si. 50).

ಕಯ್ಸು kayyi. 2. = ಕಯ್ 3, etc. (ಪಾಣಿ, ಕಯ, ಪಂಚಶಾಖ, ಕರ, ಹಸ್ತ Hla.; My.). see ಕುಟುಗಯ್ಸು.

ಕಯ್ಸು kayra. ಕೈರ. a kind of tree. Tbh. of ಖದಿರ. (ಕಾಚು Mr. 144; Te.). — ಕಯ್ಸುಗುಳಿಗೆ a pill made of kaira. ಕಯ್ಸುಗುಳಿಗೆ ಮೊದಲಾಣಿಮುಖ ವಾಸಿಸುವ ಗಂಧಂ (ಅನೋದಿ, ಮುಖವಾಸನ Nr.).

ಕಯ್ಸುನಯ್ಸುಲ kayra-dambula. ಕೈರ. Tbh. of ಖದಿರತಾಮ್ಬುಲ (Smd. 381).

ಕಯ್ಸು kaysu. = ಕಯಿಸು, ಕಯ್ಸು, etc.

ಕರ kara. 1. = ಕರು 1, ಕರು 2. greatness, extensiveness, abundance, power, etc.; ಕರಂ, greatly, extensively, much, etc. (ಕನ್ನಂ, ನೆಜಿ, ನೀಡುಂ, ಅಯ್ತು, ಅಧಿಕ, etc. Smd. 391; Sm. 58; ಪಿರಿದುಂ, ನಾಡೆ, etc., ಅತ್ಯರ್ಥಂ Ct. II, 25; Te.; T. ಕರು, great, valuable; M. ಕರು, ಕಲು = ಕಡು, stout; hard; see ಕದೆ). see Ch. v. 200; Smd. 18. 193. 293. 408; Bp. 5, 56. 65; 6, 25; 25, 15; 32; 16; 34, 11; 51, 41; 52, 18; Sm. 13; Rā. 5, 121; 8, 112; 9, 7. 26. 29. 30; J. 3, 28; C. Bp. 5, 51; 11, 10. [2, nicety. ಕರಮವು ದೇಸಿಗೆ Kr. 1, 50; ಕರಮಸೆದಪುನಿವಿವ ನೆಲೆಯು ಚೈತ್ಯಗೃಹಂಗಳ್ Ap. 2, 32; Pb. 3, 84. — ಕರಲೇಸು. much beautiful. ಒಳ್ಳೆಯ ಮೈಲಾರನ ವೊಳಗಿಲ್ಲ ಸಣಬು ಹೊರಗಣ ಬಣ್ಣ ಕರ ಲೇಸಾಯಿತ್ತಯ್ಯ Bv. 280].

ಕರ kara. 2. = ಕರೆ 2, ಕರ್ 2-. P. p. of ಕರೆ 1. — ಕರ ಕೊಳ್ಳು. = ಕರೆದು ಕೊಳ್ಳು. (My.; B. 2, 35; 3, 81; 5, 107. 132. 161). ಕರ ಕೊಣ್ಣು ಬರು, to bring along with oneself; ಕರಕೊಣ್ಣು ಹೋಗು, to conduct away with oneself (C.). — ಕರತರ್. — ತರು = ಕರೆದು ಕೊಣ್ಣು ಬರ್. — ರು. to call and bring (Bp. 4, 4; 35, 28; Dp. 1; Si. 388; C.; B. 2, 31). — ಕರ ತರಿಸು. = ಕರೆದು ಕೊಣ್ಣು ಬರಿಸು. to cause to call and bring (Bp. 24, 81; 44, 70; 50, 46; 53, 42; 55, 31; C.; B. 4, 7. 20).

ಕರ kara. 3. an imitative word for certain harsh grating sounds. (cf. ಕಟಿ 2, ಕರ್ 3). — ಕರಕರ. rep. the sound made 1, in the gnashing of teeth (C.; Mhr.; Te. ಕರಕರೆ; M. ಕಟುಗಟಿ); 2, in chewing certain substances, as cūramari, raw cucumbers (C.; Mhr.); 3, in cutting the throat of an animal, in cutting strong cloth with a knife (C.); 4, in scratching the body (S. Mhr.); 5, in writing with a pen or an iron style (My.; Te.).

ಕರ kara. 4. = ಕಟಿ 3, ಕರೆ 5, ಕರ್ 4-. a term to express the state of being mentally grated, worried, pained, etc. — ಕರಕನ್ನ. dupl. = ಕರಕರೆ. (Rām. 6, 12, 14). (My.). — ಕರಕರ. rep. very painfully or severely. ಕರಕರ ನೊನ್ನು (Bp. 38, 57). — ಕರಕರಿಸು. to fret; to feel remorse; to be grieved (Bp. 42, 17; Rā. 13, 102 va.; My.). — ಕರಕರೆ. rep. remorse; grief (My.; Mhr. ಖರಖರ); worrying, troubling; trouble (C.). ಕರಕರೇ ದೇವನಿಗೆ ಕಾಯಿ ಹಣ್ಣು (Prv.). see Prv. 3. ಬರು. — ಕರಮರೆ. dupl. = ಕರೆಮರೆ. worry; annoyance; fret (Bp. 28, 67).

ಕರ kara. 1. doing, making; causing (ಕೃತ್ಯ Nr. 19). 2, the hand (ಹಸ್ತ, ಕಯ್ 19; ಕಯ್ Mr. 507). 3, a cubit, the distance from the elbow to the tip of the middle finger. 4, an elephant's trunk. 5, tax, impost, royal revenue, etc. (ರಾಜಾರ್ಥ, ಸಿದ್ಧಾಯ 19; ನೃಪಭಾಗ 507; ಬಲಿ, ನಾನಾ ಬಲಿಗಳ್ 19). 6, a ray of light (ಕಿರಣ, ರಶ್ಮಿ 19; ಕಿರಣ 507). 7, water (ಜಲ Mr. 507). 8, a cloud (ವಾರಿ ಪ್ರದ, ಮೇಘ 19; ಅಮ್ಬುಧಿ 507, o. r. ಅಮ್ಬುಜ). 9, blood (ಕಿಲಾಲ, ರಕ್ತ 19). 10, wind (ಪವನ, ವಾಯು 19; ಅನಿಲ 507). 11, the number two (ಎರಡು Mr. 347; Ch. v. 298). 12, the number six (Ch. v. 251, o. r. ಖರ. 308). see Sp. 3. ಮುನಿ 1. — ಕರಂಗೊಳ್. — o-ಕೊಳ್. to seize (see Smd. 3. ಕಟ್ಟಿ 2).

ಕರ kara. 2. hard, sharp, etc. Tbh. of ಖರ (Smd. 338).

ಕರಕ karaka. = ಕರಗ. hail (ಘನೋಪಲ, ಅರಿಕಲ್ Nn. 50; ಅರಿಕಲ್ Mr. 523; ಅರಿವರಲ್ Kk. 70, Sm. 35). 2, an ascetic's or student's waterpot (ಕಮಣ್ಣುಲ 50; 523). 3, ಕರಗ (50). 4, the pomegranate tree (ದಾಡಿಮ, ದಾಳಿಮ್ಬು 50; ದಾಡಿಮ 523). 5, a forest (ವನಾನ್ತರ, ಅರಣ್ಯ 50). 6, the ink-nut tree (ಅಫಯ, ಅಣಲೆ 50). 7, a nest (ನೀಡು, ಗೊಡು 50).

ಕರಕು karaku. = ಕರಿಕು, ಕರಿಂಕು, ಕರುಕು, ಕರ್ಕು 2. black, as produced by burning to cinder; cinder (C.); the black crust which forms at the outside of the bottom of cooking pots, or inside cooking pots (C.); burnt or calcined medicinal drugs which are used with a mixture of water during sickness (My.; Te. ಕರುಕು). — ಕರಕಾಮ್ಬು. — ಅಮ್ಬು. a solution in water of some burnt or calcined medical drug. ಕತ್ತುರದ ರಜನ್ನೇರಿವ ಕರಕಾಮ್ಬುವಂ ತಳಿ ದರವುರನೆ Ap. 4, 17].

ಕರಕ karake. hail.

ಕರಗ karaga. Tbh. of ಕರಕ. a kind of water-jar; a festival. (ಕರ್ಕರಿ, ಕರಕ Hla.; ಕರಕ Nn. 50; ಕರ್ಕರಿ Mr. 209; ಪಟ್ಟಿಳಿಗೆ Ct. II, 87); [ಕರಗದ ಧಾರೆಯನ್ನೆ ಸುರಿವ ನೆತ್ತರ ಧಾರಿಗಳ್ Pb. 12, 60 va.; Ap. 9, 126; Vr. 103, 28]; (Abh. P. 11, 97; Bp. 59, 4; My.). — ಕರಗ ಮ್ಬೊಳ್. — o-ಪೊಳ್. to carry a karaga (Smd. 200).

ಕರಗನ್ನುಗ kara-kanduga. a hand-ball (ಸೆಣ್ಣು Ct. I, 104, o. r. ಕರದಂಗುಗ).

ಕರಗನ್ನೆ kara-gandha. the plant *Uraria lagopodioides* (Sk. ಖರಗನ್ನೆ). 2, ಕಱಾಕೆ (Mr. 116; ಖರಗನ್ನೆ also = ನಾಗವಲೆ).

ಕರಗಲನ್ನಿಕೆ kara-galanlike. a small water-vessel (ಕಯ್ಯಡಿಗಿ Mr. 211).

ಕರಗಸು karagasa. = ಗರಗಸ. a saw. Tbh. of ಕ್ರಕಚ (Smd. 336. 3-7; Nr., III.; Mr. 299; C.; Te.). [ಮರಂಗಳಂ ಪೋಟ್ಟು ಕರಗಿಸುಂಗೆಂದು ಮುದ್ದಂ ವಿಡಿದು ಪೋಟ್ಟುಂ V. 96, 29]. see Bp. 22, 66; B. 4, 131; 5, 135; Prv. s. ಬಾಟೇ ಹಣ್ಣು.

ಕರಗಿಸು karagisu. = ಕರಿಗಿಸು, ಕರ್ಗಿಸು. to cause to be dissolved, to melt, etc. (C.). ಕರಗಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ವಿಲೀನ, ವಿಧುತ, etc.); ಹೊನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿಗಳನು ಕರಗಿಸಿ ಮಾಡಿದುದು (ಕೃತ Nr.). ಕರಗಿಸಿದ ತುಪ್ಪ (ವಿಲೀನ ದ್ರವ Hla.). see Si. 332. 345; [ಪುರಸ್ಕರ ನೊಂದಿತ್ತು ದೊನ್ನು ಬರದಿನ್ನು ಪವೆನ್ನ ವಿರೋಧಿ ವರ್ಗಮಂ ಕರಗಿಸೆಂ Pb. 8, 6; J. 15, 3; B. 4, 97. 140. 209. ಕಲ್ಲನಾದರೂ ಕರಗಿಸ ಬಹುದು, ಕಪಟಿಯ ಎನೆ ಕರಗದು.—ಕಪಟ ಕುಟು ಕಲ್ಲು ಕರಗಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.).

ಕರಗು karagu. = ಕರಂಗು, ಕರ್ಗು 1. to be dissolved; to melt (C.); to melt away, i. e. to decrease in bulk, to disappear, as a boil; to be dissolved, as the fetus (C.); to become softened to pity or love, to become affected (C.); to wane, as the body (My.); to pine away for grief, to languish (ವಿಲೀನ Smd. Dh.; Te.; T. ಕೃತಿ; M. ಕರಕ್ಕು). ತನೆ ಕರಗಿದ ಆಕಳು (ಆವತೋಕೆ, ಸ್ರವದ್ಭೇ Nr.). [ಆಗಲ್ ಭೀಮಸೇನಂ ತನ್ನ ತಲೆಯೊಳಂ ಮೆಯ್ಯೊಳಂ ಕರಗಿ ಸುರಿವರಗಿನುಯ ಬನ್ನು ಲ್ಲಂ ಪೊಸೆಮ ಬಿದಿರ್ಮ ಕಳೆದು Pb. 3, 6 va.; Ap. 9, 44; (Cpr. 4, 51). ಹಿಂದು ಪಾಪನ ಮಾಡಿ, ಹುನ ನೀರೊಳು ಮುಟ್ಟುಗೆ, ಕರಗೊದೇ ಪಾಪ? (Sp.). ಬೆಂಕಿಗೆ ಕರಗದ್ದು ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಕರಗಿತೇ?—ತಾಗದೆ ಬಾಗದು, ಬಿಸಿಯಾಗದೆ ಬೆನ್ನ ಕರಗದು (Prvs.). see Bp. 12, 30; 17, 19; 23, 26; 37, 39; 44, 26; 51, 20. 21; 61, 62; Bh. 1, 8, 88; Rām. 5, 8, 75; Rk. 1, 135 va.; J. 28, 32; Si. 201. 330. 382; B. 4, 71; 5, 71. 162; Prv. s. ಬಿಸಿ. 2, to melt (v. t.). see Smd. s. ಬಿಟ್ಟಿರೆ.

ಕರಗ್ರಹಣ kara-grahana. taking the hand (of the bride in the marriage ceremony): marriage (ಉದ್ವಾಹ, etc., ಮದುವೆ Mr. 307).

ಕರಂಕ karaṅka. the skull. 2, a water-pot made from a cocoanut. (R.).

ಕರಂಗು karaṅgu. = ಕರಗು. [ಎನ್ನು ತನ್ನ ನಾಣ್ಣಾಪನೆ. ಬಗೆದತನು ಪುತಾಸಿತ ಶರೀರನುಮಾಗಿ ಶನ್ನನು ಕರಂಗದೊಗಡೆ Pb. 1, 71 va.]; (Bp. 17, 19; 35, 2).

ಕರಚಿ karaḍi. = ಕರಜೆ, ಕಚಿ, ಕಜಿ. — ಕರಚಿಯು. a small pancake folded and including ellu and jaggary (S. Mhr.).

ಕರಜ kara-ja. = ಕಾರಾಜ. produced in or from the hand. 2, a finger-nail. 3, a timber tree, the Indian beech, *Pongamia glabra* Vent. 4, a sort of perfume.

ಕರಜಾತ kara-jāta. = ಕರಜ No. 2. (My.).

ಕರಜಿ karaḍi. = ಕರಜೆ, etc. — ಕರಜಿಯು. = ಕರಚಿಯು. (My.; Tu.; Te. ಕರ್ಜ-, ಬರ್ಜ-).

ಕರಂಜ karaṅja. = ಕರಜ No. 3. the tree *Pongamia glabra*. see ಹುರಿಗಲ್.

ಕರಂಜಕ karaṅjaka. the tree *Pongamia glabra*.

ಕರಂಜಿ karaṅji. = ಕರಜೆ, etc. ಕರಂಜಿಯು. = ಕರಚಿಯು (V. 9, 78).

ಕರಟೆ karaṭa. 1. an elephant's temples or cheek (ದನ್ನಿ ಕಪೋಲ, ಅನೆಯ ಗಣ್ಣು ಸ್ಥಲ Nr. 87; ಗಲ್ಲೆ Mr. 207; ಗಜಕಪೋಲ Mr. 524). 2, a crow (ಬಲಿ, ಕಾಗೆ 87; ಕಾಗೆ 524). 3, a frog (ಭೇಕೆ, ಕಪ್ಪೆ 87; ಕಪ್ಪೆ 524). 4, the sky (ನಭೆ, ಆಕಾಶ 87). 5, the soul (ಜೀವನಲ್ಲಿ 87, o. r. ಜೀವ ದಲ್ಲಿ; ಜೀವದೊಳ್ 524).

ಕರಟೆ karaṭa. 2. = ಕಣ್ಣು 2. the shell of a cocoanut (My.; Mhr. ಕರಟಿ, ಕರಣ್ಣಿ).

ಕರಟಕ karaṭaka. a crow. 2, N. of a jackal in the Hitopadesa;—a backbiter, a calumniator (My.).

ಕರಟೆ karaṭi. an elephant (Mr. 153; Bp. 21, 34).

ಕರಟು karaṭu. = ಕರೇಟು. the Numidian crane (Sk.; ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ G.).

ಕರಡೆ karaḍa. = ಕಡ್ಡೆ 4, ಕರಡು 2. dried fodder-grass (C.; Mhr.: a kind of grass; M. ಕರಳೆ, dried fruit). [ಕಾಡಗಿಟ್ಟಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕರಡನ ಕೊಯ್ತಿದ್ದು ರಬೇಕು Cv. 330]. see ಗೆಜ್ಜೆ ಕರಡ. ಕುರುಡ ಎತ್ತಿಗೆ ಕರಡವೇ ಕೈಲಾಸ (Prv.). see s. ಬಳಬೆ. Mr. 110 has: ವಸ್ತಿ ಮಾರುಳಿ, ಕಮ್ಮು ಕಸಕೆ, ಸನ್ನಂ ಕರಡಮ್, etc.

ಕರಡಗೆ karaḍage. = ಕರಡಿಗೆ, ಕರಣ್ಣಿಗೆ, ಕರಡಿಗಿ. Tbh. of ಕರಣ್ಣಿ. (ಕರಣ್ಣಿ Nr.; ಸಮುದ್ಧ Nr.; My.). [ಚಿಕ್ಕದೊನ್ನು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬೆನಕನ ಕರಡಗೆಯಯ್ಯಾ Bv. 750]. also: a box in which the liṅga is worn (C.). see ಕಪ್ಪುರಗರಡಗೆ.

ಕರಡಾ karaḍa. the colour of horses (Mhr.; B. 5, 257).

ಕರಡಿ karaḍi. 1. = ಕಡ್ಡಿ. a bear (ಮಕ್ಕ, ಅಜ್ಜುಭಲ್ಲ, ಭಲ್ಲಾಕ, ಭಾಲ್ಲಾಕ Hla.; Nr.; Mr. 159; Si. 167; C.; Tu., T., M.; Te. ಕರಟಿ, ಕರಡಿ). [ಕರಡಿಯ ತೊವಲೊಳ್ ಪುದಿದ ಕರ್ಬೊನ್ನ ರಥಮುಂ Pb. 12, 7 va.]. ಕರಡಿಗೆ ಕೊದಲು ಯಾವದು? ರೋಮು ಯಾವದು?—ಕರಡಿಯ ಕೆಯ್ನೆ ಹೆದಟದವ ಕರಿಯ ಕಮ್ಮಳಿಗೆ ಹೆದಟಾನೇ? (Prvs.). see Ch. v. 18; Bp. 20, 22; Bh. 3, 13, 16; Rāghc. 17, 73; Nk. 2, 34; J. 28, 52; B. 3, 107; 5, 247; ಮುದುಗರಡಿ; Prv. s. ಶಿವಪೂಜೆ.

ಕರಡಿ karaḍi. 2. = ಕರಡೆ. (My.).

ಕರದಿಗೆ karaḍige. = ಕರಡಗೆ, etc. a small covered box. (ಕರಣ್ಣಿ Mr. 207; C.; ಭರಣಿ G.). ಮುಚ್ಚಳದ ಕರದಿಗೆ (ಸಮುದ್ಧ, ಸಮ್ಪುಟ Mr. 463, o. r. ಕರಡಗೆ). see B. 3, 80; 5, 144.

ಕರಡು karaḍu. 1. that is rough, uneven, unpolished, hard (My.; M.; T. ಕರಡು, ಕರಟ್ಟು; Te. ಕರಡು, ಕರಡು, impure, base), or waste, useless, or wicked (My.). —ಕರಡುಕಲ್ಲು, ಕರಡುಕಾಗದ, ಕರಡುದನ, ಕರಡುಮನುಷ್ಯ, ಕರಡುಮಾತು, ಕರಡುಮುತ್ತು (My.; Mhr. ಖರಡೇಂ, a spotted and rough pearl; cf. Mhr. ಖರಾಟಾ). —ಕರಡು ಮುರುಡು. dupl. (My.; T.).

ಕರಡು karaḍu. 2. = ಕರಡೆ, etc. (My.). see Prv. s. ಬಟಡೆಮ್ಮ.

ಕರಡು karaḍu. = ಕರ್ಡು, ಖರಡೆ. rough, as an account (R.; Mhr. ಖರಡೇಂ, a rude sketch, foul copy; Br. ಹಾತ್ ಕರಡಾ); a daily account; a day-book (My.; Te.; Mhr. ಖರಡೇಂ); stout, as paper (S. Mhr.; Mhr. ಕರಡಾ; Br. ಖರಡಾ; My. ಕರಡೆ); scrawling, scribbling, a scrawl (C.; Mhr. ಖರಡ); drawing the pen over written letters, as is done at school as an exercise (S. Mhr. in ಕರಡು ತೀಡು).

ಕರಡೆ karaḍe. = ಕರಡಿ 2. an oblong drum, beaten on both sides; a sort of double-drum (ಧುಧುಕ Nr.; ಗಿರ್ಗಟಿ Smd. 75 Cm.; C.). see Smd. 75; Grj. 3, 60; C. Bp. 5, 7; s. ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ.

ಕರಣ karana. 1. making, doing; causing; accomplishing; an action; business (ಕೃತ, ಕೃತ್ಯ Nn. 108). 2, an instrument or means. 3, an organ of sense (ಇಂದ್ರಿಯ 108). 4, the body (ಶರೀರ, ದೇಹ 108; ಕಾಯ Mr. 469). 5, a field. 6, an astrological division of the day (Mr. 68). 7, the immediate cause of an action, the idea expressed by the instrumental case, instrumentality (Smd. 115. 156; Kāvya. I, 2, 2. 3). 8, cause, motive. 9, the son of a Śūdra woman by a Vaiśya; a writer; a scribe. 10, the usage or practice of the writer-caste (ಸಭಾಭೇದ, ಓಲಗದ ವಿನಿಯೋಗಭೇದ Nn. 108). 11, the number five (ಅಯ್ಯು Mr. 347). 12, rhythm, time; dramatic action, dancing posture (Bp. 32, 37). ಕರಣ ತಪ್ಪಿದರೆ ಮರಣ (Prv.).

ಕರಣ karana. 2. = ಕಾರಣ 2. (ಸಾವಧ್ಯ, ಕೊಲೆ Nn. 108).

ಕರಣಗ್ರಾಮ karana-grāma. the senses collectively.

ಕರಣತ್ರಯ karana-traya. the three karanas called ಮನ, ವಚನ, ಕಾಯ (Nn. 114; ಕೆಸ. 1, 6).

ಕರಣಶಾಲೆ karana-sāle. an office of writers (ಗಣಕರ್ ಬರವ ಗೃಹ Mr. 197).

ಕರಣಶಾಲೆ karana-sāle. Tbh. of ಕರಣಶಾಲೆ (Smd. 376).

ಕರಣೆ karani. = ಕರ್ಣಿ 2. doing, making, effecting (feminine). see ಅ-. 2, a woman of a mixed caste. 3, = ಕರಣಿಕೆ, see ಕುಲ-. 4, = ಕರಣಿಗೆ ಕರ್ಣಿ, a mason's trowel (My.; T. ಕರಣೈ; Mhr. ಕರಣೇ, ಕರ್ಣೇ).

ಕರಣಿಕೆ karaniḥka. = ಕರಣಿಕೆ, ಕರ್ಣಿಕೆ. a writer, a scribe; a village clerk or accountant (My.); a royal scribe or accountant (S. Mhr.; see s. ಅಪ್ಪಾದಶಪ್ರಧಾನ); the head native official of a district collector's office (My.; Mg.); the head assistant to the Tahsildār of a tāluk (My.); an arithmetician; an astrologer (ಗಣಕಜ್ಞ Mr. 358). see Bp. 5, 53; 31; 28; 35, 44; Prv. s. ಬರಣೆ. — ಕರಣಿಕಮಣ್ಣಿ ಲೀಕೆ. a chief scribe, etc. (Bp. 59, 27).

ಕರಣಿಗೆ karaniḡe. = ಕರಣಿ No. 4. (My.).

ಕರಣಿಕೆ karaniḥka. = ಕರಣಿಕೆ. (My.; ಪ್ರಧಾನಿ G.). ಎಣಿಕೆ ಬಾರದ ಮನುಷ್ಯ ಕರಣಿಕೆನ ಅದರೇನು? (Dp. 167).

ಕರಣಿಕತನ karaniḥkatana. clerkship (My.).

ಕರಣಿಯೆ karaniya. to be done or made; proper to be done. (Rā. 13, 13).

ಕರಣೆ karane. = ಕಣ್ಣೆ, ಗರಣೆ. a clot, a lum. (Te. ಕರಡು, ಕರುಡು, ಕರುಪು; ಛ. ಕಣ್ಣು 3, ಗಡ್ಡೆ 1). ಹಿಡ್ಡಿಯ ಕರಣೆ (Bp. 24, 68). ಮಾಂಸದ ಕರಣೆ (ಲೋಚಕ G.; B. 2, 4; 3, 11). 2, a ball made of finely powdered iron filings, charred rice and flour and rubbed on tabours to make them sound well (My., occasionally). see ಗಣ್ಣು ಗರಣೆ.

ಕರಣೆ karane. the large brass trumpet which sounds the bass (S. Mhr.; Mhr., H. ಕರಣಾ; T. ಕರ್ಣಾ; Bā. ಕರ್ಣಾ).

ಕರಣೇಂದ್ರಿಯ karana-indriya. an organ of sense. (My.; B. 5, 239).

ಕರಣೆ karandā. = ಕರಾಟೆ. a basket or covered box of bamboo wicker work; a casket or box of wood, metal, etc. see Bp. 8, 19; 12, 11.

ಕರಣೆ ಕರಾಂಡಾ. = ಕರಣೆ, ಕರಡೆಗೆ, etc. a basket or covered box etc. (ಭರಣೆ G.); see ಕಪೂರ್.

ಕರಣೆಗೆ karandage. Tbh. of ಕರಣೆ ಕ (Smd. 48). (ಸಮುದ್ರ, ಸಮುದ್ರಿ Hla.).

ಕರಣೆ karandē. a low annual herb, Sphaeranthus indicus L. (St. & Pl.; T. ಕೊಟ್ಟು-ಕರಣೆ; Tu. ಕರ್ಣೆ).

*ಕರತನ karatana. great anger, mental agony. ಕರತನದಿನ್ನೆನ್ನೊಳನಾ ಮರುತ್ತೆಂ ಪೂಣ್ಣ ಪೂಣ್ಣೆಯನ್ನೆ ಮೊಲಕ್ಕುಂ Pb. 11, 124. (Sk ಬರ?).

ಕರತಲ kara-tala. the palm of the hand.

ಕರತಲಾನುಲಕ karatala-āmalaka. the āmalaka on the palm of the hand (or an āmalaka put on the—) considered to be a quite evident, undisputed object (My.; occasionally S. Mhr.).

ಕರತಕ kara-taja. = ಕರತಲ. (Smd. 386; Kk. 98; J. 3, 10, 11).

ಕರತಾಲ kara-tāla. —ತಾಳ. a cymbal. 2, beating time by clapping the hands (My.).

ಕರತಾಳೆ kara-tāla. a kind of tree? (ಶ್ರೀತಾಳೆ, ಹಿನ್ನಾಳೆ Mr. 359, o. r. ಕರತಾಳೆ).

ಕರತಾಳೆ kara-tāla. = ಕರತಾಳೆ, q. v.

ಕರತೋಯೆ kara-tōye. N. of a river (in the north-east of Bengal).

ಕರದಣ್ಣೆ kara-danḡa. a lotus (ಪದ್ಮ Mr. 419; Sk. ಬರ-).

ಕರದೀಪ kara-dīpa. a metal platter with a handle, used as a lamp (My.).

ಕರದೀವಿಗೆ kara-dīvige. a plain platter used as a lamp (My.).

ಕರದು karadu. 1. P. p. of ಕರೆ 1. (C.).

ಕರದು karadu. 2. P. p. of ಕರೆ 1. (C.).

ಕರದು karadu. 3. = ಕರಿದು. that is black; blackness (C.; ಕಪ್ಪು G.).

ಕರನ್ದನು kara-n-dhama. N. of a prince of Ayōdhya (J. 5, 22, 23).

ಕರಪತ್ರ kara-patra. a saw. (J. 26, 60, 62, 63, 66).

ಕರಪರಿಚ್ಛುತ kara-paricyuta. flown off from or fallen from the hand. (Smd. 272).

ಕರಪಲ್ಲವ kara-pallava. a finger; the hand; conversation with the fingers (see Mr. 353; My. as ಕರಪಲ್ಲವ).

ಕರಪಾತ್ರೆ kara-pātre. a small cup (ಕೆಯ್ಯಟ್ಟು Mr. 207).

ಕರಪಾಲ kara-pāla. a sword, a scymitar.

ಕರಪಾಲಿಕೆ kara-pālīke. a sword, or one-edged knife; a short club or wooden sword.

ಕರಪೀಠ kara-pīṭha. = ಕರಣೆಗೆ. a mason's trowel. (My.; occasionally). 2, a flat piece of wood with a handle used by cripples to rest their hands on in creeping (My.). 3, the tool called a road-tamper or daṁmas (ಒಗನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ Mr. 158).

ಕರಪುಟೆ kara-puṭa. joining the palms of the hands in token of respect; the hands joined and hollowed to receive anything. (Bh. 1, 7, 40).

ಕರಬಾಲ kara-bāla. = ಕರಪಾಲ, ಕರವಾಲ, ಕರವಾಳ್, ಕರವಾಳು. a sword, a scymitar (ಕರವಾಳ್ Ct. II, 70).

ಕರಬಾಲಿಕೆ kara-bālīke. = ಕರಪಾಲಿಕೆ. (Sk.).

ಕರಬೂಜು karabūja. = ಕರಬೂಜು.

ಕರಬೂಜು karabūju. = ಕರಬೂಜು, ಕರುಬೂಜು, ಕಬೂಜು, ಬುರ್ಬೂಜು. the musk-melon (C.; Mhr., H. ಬರಬೂಜು).

ಕರಬೋನ kara-bōna. a (small) kind of water-vessel with a large mouth. ಉದ್ಭಟಂ ಕರಬೋನಮ್ ಅಕ್ಕು, ಅದಟ ಮುಚ್ಚಳಂ ಶಿಖರಿಯಕ್ಕು (Mr. 211, o. r. ಉದ್ಭಟಂ, ಉಪ್ಪುಟ).

ಕರಭ karabha. = ಕಲಭ. the distance from the wrist to the tip of the little finger, the metacarpus (ಕಿಷುವರಳ ಅಗ್ರದಿನ್ದ ಮಣಿಕಟ್ಟಿನ ಮಧ್ಯ, ಕಿಷುವರಳನ ಪುಡಿಯಿನ್ದ ಮಣಿಕಟ್ಟಿನ ನಡುಮಧ್ಯ Nn. 161; ಕಿಷುವರಳ ಮಣಿಬನ್ದಂ Mr. 468). 2, a camel (ಒಟ್ಟಿ 161, o. r. ಒಣ್ಣಿ, ವಾರಣ Mr. 469). 3, a young camel (or any young animal). 4, a musical instrument (ಸುವಾದ್ಯ, ಒಳ್ಳಿತ ವಾದ್ಯ 161).

ಕರಭೂಷಣ kara-bhūṣaṇa. an ornament of the wrist, a bracelet.

ಕರಮ karama. order, etc. Tbh. of ಕ್ರಮ. (S. Mhr.).

ಕರಮರ್ದಕ kara-mardaka. = ಕರವನ್ನಿ. a prickly shrub with eatable berries, *Carissa carandas* Lin.

ಕರಮರ್ದಿ kara-mardī. = ಕರಮರ್ದಕ, ಕರವದಿ (Sk.).

ಕರಮುಕ್ತ kara-mukta. a missile weapon thrown with the hand (ಕಯ್ಯನ್ನ ದಿಡುತಿರ್ಪ ಶಸ್ತ್ರ Mr. 293).

ಕರಮುಕ್ತಿ kara-mukti. throwing or throwing away with the hand. see ಚಲಂಗೆ.

*ಕರಮೇ karame. greatly. ಅಖಳ ದಿಗ್ವಿರದ ರದಂಗಳ್ ಕರಮೇ ಕರಿಪುಗಾಡುವಾಗಳ್ Pb. 10, 36.

ಕರವ್ವ karamba. 1. = ಕಲವ್ವ, etc. Tbh. of ಕದವ್ವ (Smd. 352). the stalk of a potherb (ಹಸುರ ಶಾಕದ ಕಾವು 352; M. ಕಟವ್ವ).

ಕರವ್ವ karamba. 2. mixed.

ಕರವ್ವ karambha. a cake, flour or meal mixed with curds. see Hla. and Nr. 3. ಕಲಸು 1.

ಕರವ್ವಕ karambhaka. = ಕದವ್ವ No. 5, ಕದವ್ವಕ No. 3, q. v. a cake, flour or meal mixed with curds (Sk.).

ಕರರುಹ kara-ruha. growing from the hand: a finger-nail.

ಕರವದಿಗೆ karavadiḡe. N. of a plant (ಕರವಣ್ಣಿ Mr. 118, o. r. ಕರವತಿಗೆ in one MS.; cf. ಕವಳಿ and ಕರವದಿ, etc. ?).

ಕರವಣ್ಣಿ karavāṇḡi. = ಕರವದಿಗೆ, q. v.

ಕರವದಿ karavadi. = ಕರವನ್ನಿ. (St. & Pl.). Tbh. of ಕರಮರ್ದಿ.

ಕರವನ್ನಿಗೆ karavandige. = ಕರವದಿ. Tbh. of ಕರಮರ್ದಕ. (ಕರಮರ್ದಕ, ಅವಿಗ್ನ, etc. Nr.).

ಕರವಾಯಿ karavāyi. an instrument of braziers: the anvil on which vessels are hung to be hammered (Te.; R.; Mhr. ಖರವಳ).

ಕರವಾಲ kara-vāla. = ಕರಬಾಲ. (My.). a scymitar.

ಕರವಾಳ್ kara-bāḡ. = ಕರವಾಲ, etc. (ಕರಬಾಲ Ct. II, 70). [ಪದವಡೆ ಗುರ್ಚದ ಕರವಾಳನೆ ತೋಟಾ ನೃಪತಿ ಗೆಲ್ಲಂಗೊಣ್ಣಂ Pb. 1, 19]. see Abh. P. 13, 60; Rāv. 1, 99; 5, 121; 6, 36.

ಕರವಾಳ karavāḡi. (Ct. I, 49, text very corrupt).

ಕರವಾಳು kara-bāḡu. = ಕರವಾಳ್. (Bp. 28, 46; 61, 25).

ಕರವಿಕೀರ್ತ kara-vikīrṇa. scattered or spread about, or shaken, with the hand. see ಕೊಡಪ್ಪ.

ಕರವಿನೋಚನ kara-vimōcana. = ಕರಮುಕ್ತಿ, see ಇಡು, ಚಲಕ್ಕು, ಚಲಂಕು, ದೀಪಾಡು.

ಕರವೀರ kara-vīra. a fragrant oleander, *Nerium odoratum* Ait. (ಅಶ್ವಮಾರ, ಕಣಗಿಲೆ Mr. 113; ಪದ್ಮ Ct. I, 11).

ಕರವೀರಬೋಳ karavīra-bōḡa. N. (Bp. 22, 1; 25, 4).

ಕರವೂರ್ kara-ūr. the great town: N. of a town (Bp. 27, 38; 44, 58; 47, 36; T. ಕರುಪೂರ್, ಕರೂರ್).

ಕರಶಾಖೆ kara-śākhē. a junger.

ಕರಶೀಕರ kara-śīkara. water expelled by an elephant's trunk.

ಕರಸಾಣೆ kara-śāṇē. a grind-stone. Tbh. of ಖರಶಾಣ (Smd. 376).

ಕರಸೀಕರ kara-sīkara. water expelled by an elephant's trunk.

ಕರಸು karasu. 1. = ಕರಿಸು 2, ಕರೆಯಿಸು No. 1, ಕರೆಸು. to cause to call, to have called, etc. (Bp. 4, 5; 3, 4, 53; 12, 38; 24, 32; 53, 58; 55, 8; 61, 4; J. 7, 1; 12, 28; C.). ಕರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು, to have oneself called or named (My.; B. 5, 55).

ಕರಸು karasu. 2. = ಕರಿಸು 1, No. 1 (S. Mhr.). 2. = ಕರಿಸು 1, No. 2 (My.).

ಕರಸ್ಥ kara-sṭha. standing or being in the hand. (My.; G.).

ಕರಸ್ಥಲ kara-sṭhala. -ಳ. the hand (Bp. 38, 46; 56, 47; 57, 82). N. of a place near Hampe (My.). — ಕರಸ್ಥಲದ ಅಪ್ಪಿದೇವ. N. (Bp. 59, 4). — ಕರಸ್ಥಲದವರು. — ಅವರು. an order of Jāṅgamas of the Liṅgavantas, who do not marry and are considered to have read some religious books (S. Mhr.).

ಕರಹ karaha. calling; inviting (ಅಕಾರಣ, ಅಹ್ವಾನ, ಅಭಿಮನ್ವಯ Hla.; Mr. 88; ಅಹೋ Nn. 149; Grj. 3, 91 va.).

ಕರಹ karaha. = ಕರಗ. hailstone, etc. Tbh. of ಕರಕ. (Cpr. 6, 86 va.).

ಕರಹಟ್ಟ karahaṭṭa. see ಕರಹಟ್ಟಿ.

ಕರಹಟ್ಟಿಗ karahaṭṭiga. ಕರಹಟ್ಟಿ-ಇಗ. (Smd. 233, o. rs. ಕರಹಟ್ಟಿಗ, -ಹರಿಗ).

ಕರಹಾಟೆ karahāṭṭa. the bulbous root of a lotus, etc. (ಮುರದ ಗೆಡ್ಡೆ Hla.; ಸಸಿ ವಲ್ಲಿಗಳ ಗಡ್ಡೆ Mr. 107).

ಕರಹಾಟಿಕ karahāṭṭaka. the tree *Vangueria spinosa* Roxb.

ಕರಳು karaḷu. = ಕರುಳ್, etc. (C.; B. 4, 24). ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ಕರಳು (ಅನ್ವ G.).

ಕರಾಗ್ರ kara-agra. the tip of an elephant's trunk.

ಕರಾಂಗುಲಿ kara-aṅgull. a finger (ಪ್ರಶಾಣ್ಣ, ಕೆಯ್ಯ ಬೆರಳು Nn. 60).

ಕರಾಚೂರಿ karācūri. a sword (Te.). 2, a man of peremptory, positive speech (My.).

ಕರಾಚೂರು karācūru. peremptoriness, positiveness (My.).

ಕರಾಟೆ karāṭṭa. = ಕರಣ್ಣ. (ಸಮುದ್ದ ಕ, ಸಮ್ಪುಟಕ Si. 231; Te.; My., also: a bag).

ಕರಾಡಿ karāḍi. a tribe of Brāhmaṇas, or an individual of it M. ಕಜಾಡಿ, a class of Brāhmaṇas; Mhr. ಕರ್ಜಾಡಾ).

*ಕರಾತಳ karāṭaḷa. = ಕರತಳ. palm of hand. ಸಪ್ತವ್ಯತಳಂ ಕರಾತಳದ ಮೇಲೆ Pb. 7, 40.

ಕರಾನ್ವೇಷಣ kara-anvēṣaṇa. seeking for with the hand. see ಪುಡುಕು.

ಕರಾಬು karābu. bad; uncultivable, or lying uncultivated (C.; Mhr., H. ಖರಾಬ).

ಕರಾಭರಣ kara-abharaṇa. an ornament for the hand. see ಮುರಿ.

ಕರಾರ karāra. = ಕರಾರು. an agreement, etc. (B. 5, 221).

ಕರಾರವಿನ್ದ kara-aravinda. the hand regarded as a lotus (Śśv. 5, 14 va.).

ಕರಾರು karāru. a promise; an agreement, an engagement (C., Mhr., H.). — ಕರಾರುನಾಮ. a written agreement, contract or engagement (B. 5, 7. 221).

ಕರಾಲ karāla. -ಳ. great, large, high, lofty. 2, formidable. 3, deformed; crooked (ವಿಕಟ, ಅತಿಕೊಂಕು Mr. 450). 4, ರಾಜ್ಯ, ಮಹಾ ವಿಷ (Nn. 76). 5, N. of Śiva, Yama, and others. 6, N. of a region. see Bp. 38, 68; 40, 85; 49, 10; 58, 25; Śśv. 4, 7. 21.

ಕರಾಲವ್ವನ kara-ālambana. the act of supporting with the hand, giving a helping hand; helping, sustaining, support. (R.).

ಕರಾಲಿ karāli. a śakti of Śiva (Śśv. 3, 12).

ಕರಾಲವ್ವನ kara-avalambana. = ಕರಾಲವ್ವನ. (My.).

ಕರಾವಳಿ kare-āvali. the region of the banks of a river or of the shore of the sea (My.).

ಕರಾಸಿ kara2-asī. (or kara1-asī). a sharp sword; a dagger (Ch. v. 2, G. MS.; Te., dagger = ಕಟಾರ).

ಕರಾಳಿ karāli. — ಕರಾಳಿಅಟುವ. a kind of coarse cotton cloth (S. Mhr.).

ಕರಾಳು karālu. a kind of weapon. Tbh. of ಕರನಾಲ. (Bp. 47, 34).

ಕರಿ kari. 1. to be scorched or singed; to be charred; to be burnt to cinder (ಅತಿದಾಹ Śmd. Dh.; T. ಕರಿ, ಕರುಗು; Bp. 3, 6; My.). [ಪೊಸವೆಟೆಕಾರರರ್ಥೆಗಳ್ ಪೊಸಕಾರ ಪೊಡಪುರ್ ಗಣ್ಣದೇಂ ಕರಿತುವು Pb. 7, 23]. 2, to fry, to roast (in oil, ghee, fat, etc., C.). P. ps. ಕರದು, ಕರಿತು, ಕರಿದು, ಕರ್ತು.

ಕರಿ kari. 2. the state of being scorched, etc. 2, frying, etc.; the state of being fried, etc. — ಕರಿಕರಿ. rep. (Bp. 2, 13; 50, 79; 56, 35). — ಕರಿಕರಿಗುನ್ನು. — ಕುನ್ನು. to be greatly scorched (in the mind) and faint (Bh. 1, 6, 17). — ಕರಿಗಡುಬು. — ಕಡುಬು. a fried kaḍubu (C.). — ಕರಿಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to be scorched, etc. (Bp. 51, 24). — ಕರಿಮುರಿ. dupl. a charred and bent or shrivelled state (Grj. 9, 22; Bp. 58, 60). [—ಕರಿಮುರಿಕನೆ. — ಕರಿಮುರಿ. ಉರಿವುರಿಯಂ ಕರಿಮುರಿಕನಾದುವುನ್ನದ ಪರಭೃತಪಟ್ಟಿರಣ ರಾಜ ಕೀರ ಕುಲಂಗಳ್ Pb. 5, 90]. — ಕರಿಮುರಿಪೋಗು. — ಪೋಗು. to be scorched and shrivelled (Grj. 2, 106 va.; 8, 49; 9, 21; Śśv. 2, 9; V. 38, 100). ಕಿವಿಯುನ್ನುಟ್ಟಿ ಕರಿಮುರಿಪೋಗುಂ (Śmd. 267). — ಕರಿ ನೊಳೆ. a scorched germ or bud (Bh. 4, 3, 12; 8, 8, 6). — ಕರಿ ಯೊನಿಕೆ. — ಏನಿಕೆ. a charred pestle. ಶರ್ವಮ್ ಇಲ್ಲದ ಗಣ್ಣ ಕರಿ ಯೊನಿಕೆಯ ತುಣ್ಣು (Dp. 54).

ಕರಿ kari. 3. = ಕರಿ 7, etc. blackness; the colour black; a dark-blue colour (G; T., Te.). 2, charcoal (My.; T.). 3, unpropitiousness. genitive ಕರಿಯ or ಕರೀ. [ಸೊಗಯಿಸುವ ಕರಿಯ ಪಿರಿಯ ಮೆಯ್ಯ ನಿದಯ ಕಿವಿಯ ಕುಣಿದು ಮೆಟ್ಟು ವಜ್ಜರಿಗತ್ತೆ ಗಳುಮಂ Ap. 4, 54 va.; Pb. 7, 23]. — ಕರಿಗುಡ್ಡು. the pupil of the eye (My.). — ಕರಿಗುಬ್ಬಿ. the common Indian magpie, Dendrocitta rufa (Bd.; My.). — ಕರಿಚುಕ್ಕಿ. a very prickly under-shrub, Barleria buxifolia Lin. (St. & Pl.). — ಕರಿಚೇಟು. = ಎಮ್ಮೆಚೇಟು. (My.). — ಕರಿಜಾಲಿಗಡ. a thorny shrub with very fragrant yellow flowers, Acacia farnesiana Willd. (St. & Pl.). — ಕರಿಜಾಲಿಮರ. the Babool tree, Acacia arabica Willd. (St. & Pl.). — ಕರಿಜಿಗಿ. a disease of the cotton plant (S. Mhr.). — ಕರಿ

ಜೀನಂಗಿಮರ. a shrub or small tree, Sesbania aegyptiaca Pers. (St. & Pl.). — ಕರಿಜೀರಿಗೆ. a potheb, not indigenous, Nigella sativa Lin. (St. & Pl.; ಸುಷವಿ, ಕಾರವಿ, etc. Si. 310; My.). — ಕರಿ ತುನ್ನುಗಿಡ. a half shrub, the Malabar cat-mint, Anisomeles malabarica R. Br. (St. & Pl.). — ಕರಿತುಳಸಿಗಡ. a small shrub, sacred to Viṣṇu, Ocimum sanctum Lin. (St. & Pl.; My.). — ಕರಿದಿಂಗಳು. — ತಿಂಗಳು. the dark half of the month (My.). — ಕರಿದಿವಸ. an unpropitious day, e. g. the day after an eclipse, after cremation, etc. (C.). — ಕರಿನಾಗರಜಾವು. a variety of Nāga tripudians (Bd.; My.). — ಕರಿನೆಕ್ಕಿಗಿಡ. a shrub, native of the Indian archipelago, but running now wild in India, Gendarussa vulgaris Nees. (St. & Pl.). [—ಕರಿಪುಗಾಟು. — ಕಾಟು. to emit black. ಅಜನ ಪದ್ಮವಿಪ್ಪರದಸಕನ್ನರಸೀದುಮಖಿಕ ದಿಗ್ವಿರದ ರದಂ ಗಳ್ ಕರಮೆ ಕರಿಪುಗಾಟುದುನಾಗಳ್ Pb. 10, 36]. — ಕರಿಬೇವು. a small tree with strong smelling leaves, the curry-leaf tree, Murraya koenigii Spr. (ಜೀರ್ಣ, ಅವನಿ Mr. 134; C.). — ಕರಿಮುಣೆ. a black bead composed of earth, sealing wax, etc., worn by a woman whose husband is alive (My.). — ಕರಿಮುತ್ತಿ. the tree Terminalia tomentosa W. & A. (Z.; My.). cf. ಕಮ್ಮತ್ತಿ s. ಕಮ್ 1. — ಕರಿಮರ. the Coromandel ebony-tree, Diospyros melanoxylon Roxb. (St. & Pl.; My. = ಬೀಟೆಮರ). — ಕರಿಯಂ. — ಅಂ 3. a man of black colour (Śmd. 154. 184). — ಕರಿಯ ಕಜ್ಜಿ. a kind of itch or scab. ಕರಿಯ ಕಜ್ಜಿ ಯನುಕ್ಕವನು (ಕಜ್ಜುರ Nr.). — ಕರಿಯ ಕಣ್ಣ. a black eye. ಕರಿಯ ಕಣ್ಣ ಕುದುರೆ (ಇನ್ನಾಯುಧ Hlā.; Mr. 276). — ಕರಿಯ ಕಮ್ಮಳಿ. a black blanket (Bp. 58, 50; My.). — ಕರಿಯ ಕೇಶವ. N. (Bp. 11, 4). — ಕರಿಯಗಸೆ. — ಅಗಸೆ. = ಎಕ್ಕಗಸೆ, ಕಪ್ಪಗಸೆ. (ಅಶಸಿ, ಉಮೆ Si. 305; My.). — ಕರಿಯ ಗೋರಣ್ಣ. (ನೀಲೆ, etc. Hlā.; ಅರ್ತ ಗಲ, ದಾಸಿ, ಬಾಣೆ Nr.). — ಕರಿಯ ಜೀರಗೆ. = ಕರಿಜೀರಿಗೆ. (ಕೃಷ್ಣ ಜೀರಿಕೆ, ಕಾರವಿ, ಸುಷವಿ Nr.). — ಕರಿಯ ತಿಗಡೆ. (ಶ್ಯಾಮ, ಪಾಲಿನಿ, ಸುಷೇಣಕೆ, ಕಾಲೆ, etc. Nr.). — ಕರಿಯದು. — ಅದು. that is black. ಕರಿಯವು (Śmd. 119). ಕರಿಯವಪ್ಪ ಕಾಲ ಮೊಗಂಗಳಿಂ ಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರಂಗಳ್ ಎಮ್ಮುದು (Hlā.). — ಕರಿಯ ದ್ರಾಕ್ಷೆ. a black grape (My.). — ಕರಿಯ ನಖ. a particular perfume, a dried substance of a brown colour and of the shape of a nail, apparently a dried shell-fish (ಶುಕ್ತಿ, ನಖ, ಕೋಲದಲ, etc. Nr.). [—ಕರಿಯ ನೆಯ್ದಿಲ್. the water-lily. ಕರಿಯ ನೆಯ್ದಿಲ್ ಕಾವಿನೊಳ್ ಭಾವಿಸಿದ ನೂಪುರಮಂ Pb. 5, 6 va.]. — ಕರಿಯ ನೆಲ್ಲು. the grain Panicum miliaceum (ಅಣು Nr.). — ಕರಿಯ ಸೊಣ. (ನೀಲಾಮುಕ್ಕಿ ಕೆ Nr.). — ಕರಿಯ ಬದನೆಕಾಯ್. — ಕಾಯಿ. a brinjal-fruit of a blackish colour (Bp. 9, 2; 38, 53; C.). — ಕರಿಯ ಬಾಳ. a kind of drug and perfume (ಪ್ರೀವೇರ, ಬಾಲಪ್ಪ ಜಲ Hlā.). — ಕರಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. a black Brāhmaṇa. ಕರಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ನನ್ನು ಬಾರದು, ಬಿಳಿ ಜೊಲೆಯನ ನನ್ನು ಬಾರದು (Prv.). — ಕರಿಯ ಮೀನು. a kind of fish (ಶಕುಲ Nr.). — ಕರಿಯರಗು. — ಅರಗು. a blackish sealing wax (My.). — ಕರಿಯ ರೇಖೆ. a black stripe. ಕರಿಯ ರೇಖೆಯುಳ್ಳ ಸಾರಂಗ (ಕೃಷ್ಣ ಸಾರ Nr.). — ಕರಿಯ ಲೊಕ್ಕಿ. (ನೀಲಿಕೆ, ನಿರ್ಗುಣ್ಣ, etc. Nr.; ಶೇಷಾಲಿಕೆ Nr.). — ಕರಿಯ ಹಕ್ಕಿ. (ಅಸಿತುಗ Mr. 174). — ಕರಿಯಳ್. — ಅಳ್ 3. a female of a black colour (My.). — ಕರಿಯಾಲಿ. — ಅಲಿ. the pupil of the eye (ಕನೀನಿಕೆ, ನಯನ ಮಧ್ಯತಾರೆ Hlā.; V. 3, 5). — ಕರಿಯುಜುವೆ. — ಇಜುವೆ. a black ant (Bp. 58, 50; My.). — ಕರಿಯುತ್ತಿ. — ಉತ್ತಿ. the fruit of the tree Melia dubia Cav. (Z.). — ಕರಿಯುತ್ತಿ ರಾಣಿಗಿಡ. a Jamaican plant, now running wild in India, the Jamaica Vervain, Stachytarpheta jamaicensis Vahl. (Z.; My.). — ಕರಿಯುದ್ದು. — ಉದ್ದು. a black kind of uddu (My.). — ಕರಿಯುಪ್ಪು. — ಉಪ್ಪು. a kind

of black sea-salt (My.). — ಕರಿಯುಮ್ಮತ್ತ. — ಉಮ್ಮತ್ತ. = ಕರಿಯು ಮುತ್ತ. a black sort of thorn-apple (My.). — ಕರಲಾವಗ. the jungle bush-quail, *Perdica asiatica* (My.). — ಕರಲಾ ವಂಚಹುಲ್ಲು. the grass *Andropogon iwarancusa* Roxb. (St. & Pl.; My.). — ಕರಿಹತ್ತಿ. the American cotton-plant, *Gossypium barbadense* Lin. (St. & Pl.; C.). — ಕರಿ ಹಟ. to tear, i. e. do away with, unpropitiousness, an act that, on a certain day (ಕಾರ ಹುಟ್ಟಿ ವೆ), is represented by throwing an iron ball that is attached to a rope, over a tōraṇa and thus pulling down the tōraṇa, when the ornamented bullocks of the place that previously had passed under the tōraṇa, are playfully driven about (S. Mhr.). — ಕರೀ ಕಚೋರ. a kind of perfume (ರಾಕ್ಷಸಿ, ಚಣ್ಣೆ, etc. Si. 154; My.). — ಕರೀ ಕಬ್ಬು. = ಕರೆ- a black sugar-cane of superior sweetness (C.). — ಕರೀ ಕಾಗಿ. (ದ್ರೋಣ Si. 419; My. as -ಕಾಗಿ). — ಕರೀ ಚೀಟು. a black scorpion (Si. 171; My.). — ಕರೀ ನೀರು. water of a dark colour, though pure (C.). 2, water mixed with black impurities (My.). — ಕರೀ ನೆಲಕುಮ್ಮಳ. (ಕ್ಷೀರ ವಿದಾರಿ, etc. Si. 148). — ಕರೀ ಲಕ್ಕಿ. = ಕರಿಯ ಲೋಕ್ಕಿ. (C.). — ಕರೀ ಲಕ್ಕಿಲಿ. = ಕರೀ ಲಕ್ಕಿ. (ಶೇಫಾಲಿಕೆ, ಕರೀ ಹುತ್ತುಗಳುಳ್ಳ ಲಕ್ಕಿಲಿ Si. 138). — ಕರೀ ಸಾಸುವೆ. (ಕ್ಷವ, etc. Si. 305; C.). — ಕರೀ ಹತ್ತಿ. = ಕರಿ ಹತ್ತಿ. (Si. 150; My.). — ಕರೀ ಹುತ್ತು. a dark-coloured flower (Si. 138, 140; My.).

ಕರಿ karl. 4. = ಕರೀ 1, ಕರೀ 2. to pass away. see ಅಸಕರಿ, ಅಳವಿಗರಿ, ಹೊಜಗರಿ.

ಕರಿ karl. 5. = ಕರಿ 1. to call. (C.).

ಕರಿ karl. having a trunk: an elephant (ಗಜ Smd. Dh.; ಅನಿ Nn. 57; ಪಿಡಿ Ct. I, 30). 2, the number eight (ಎಣ್ಣು Mr. 347; Ch.). 3, N. of a tree (ತಗ್ಗಿ Mr. 118). — ಕರಿಕಾಲ. N. (Bp. 15, 24; 47, 34). — ಕರಿಕಾಲ ಬೋಳ. N. (Bp. 26, 55; 33, 13; 44, 58; 54, 72; 57, 83). — ಕರಿನೋಗ. = ಕರಿಮುಖ. Gaṇḍesa (ಬೆನಕೆ, etc. Sm. 4).

ಕರಿಕೆ karika. = ಕರಿಗ. a black man. (Smd. 154, o. r. ಕರಿ ಯ; 239). [2, Viṣṇu. ಒಬ್ಬ ಕೆಂಚನೊಬ್ಬ ಕರಿಕನೊಬ್ಬ ಶುದ್ಧ ಧನಶಿವ ನೆನ್ನಯ್ಯಾ ಲಿಂಗವೆ? ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಘನವೆನ್ನುರು Bv. 541].

ಕರಿಕೆ karika. doing, acting. see ಜಂಘಾ-.

ಕರಿಕರ karl-kara. an elephant's trunk. ಅನೆಯ ಸುಣ್ಣು ಲ ತುದಿ (ಕರಿ , ಕರದ ಅಗ್ರ, Nn. 72).

ಕರಿಕು kariku. = ಕರಿಕು, ಕರಿಂಕು (Smd. 48), etc. the state of being scorched, singed, or charred, etc. ಕರಿಕುವರಿ. -ಪತಿ: (ಕರಿಕುವರಿ). to become scorched, etc. (Bh. 4, 3, 54; Rśv. 5, 38).

ಕರಿಗ kariga. = ಕರಿಕ. (My.; Tu. ಕರ್ಗಿಚೆ). ಹಿರಿಯ ಬೊಮ್ಮನು ಕೆಂಚ, ಕಿಟಾಯ ಹರಿ ತಾ ಕರಿಗ, ಪುರಹರನು ಶುದ್ಧ ಧನಶಕನ; ಇವರು ಗಳು ಸರಿಯೆ ದೈವಕ್ಕೆ? (Sp.).

ಕರಿಗಮನೆ karl-gamane. a woman whose gait resembles that of an elephant (R.).

ಕರಿಗರ್ಜಿತ karl-garjita. the roaring of elephants.

ಕರಿಗಿ karigi. a black female (My.; Tu. ಕರ್ಗಿ).

ಕರಿಗಿಸು karigisu. = ಕರಿಗಿಸು. (My.). to melt. ಕರಿಗಿಸರ್ ಪಟ್ಟಿದು (ದ್ರುತ, ಅವದೀರ್ಣ Si. 378).

ಕರಿಘಟೆ karl-ghaṭe. a troop of elephants (J. 3, 38).

ಕರಿಂಕು karinṅku. = ಕರಿಕು. (Smd. 48). [—ಕರಿಂಕುವರಿ. = ಕರಿ ಕುವರಿ. to become scorched. ಪರವಾದಿಗಳ ಮೊಗಂಗಳ ಕರಿಂಕುವರಿ ದನ್ನೆ ಕನ್ನಿಕುನ್ನಿರೆ Ap. 2, 23]. — ಕರಿಂಕುವಿಟ್. — ಬಿಟ್. to grow scorched, etc. (Cpr. 5, 132). [—ಕರಿಂಕೇಟಾಸು. — ಬಿಟಾಸು. to cause to scorch. ನರಗನುರಿಪಿದೊಡೆ ಕರಿಂಕೇಟಾಸಿದಾತನ ತೇಜದ ಬೀಟಲನನು ಕರಿಪುವಾದುವೊಗೆದುರಿವರಿಗಳ Pb. 1, 35].

ಕರಿಜರ್ವಧಾರಿ karl-carma-dhāri. who wears an elephant's hide: Siva (Bp. 25, 31).

ಕರಿಜರ್ವಾವ್ವರ karl-carma-ambara. Siva (My.).

ಕರಿಜು karieu. = ಕರಿಜು, q. v.

ಕರಿಜು kariju. to lay hold of, to seize, etc. (ಕೆಯ್ಯೋಕ್ತ Ct. I, 69, o. r. ಕರಿಜು; cf. ಕದಿ, ಕರೆ 4).

ಕರಿಜು kariju. a weight used in weighing camphor (My.; cf. ಕಣಜು?).

ಕರಿಣೆ kariṇi. a female elephant (ಪಿಡಿ Ct. II, 14). see ಪಿಡಿ.

ಕರಿತು karitu. P. p. ಕರಿ 1. (My.).

ಕರಿಡು karidu. = ಕರಡು 3, ಕರಿದು. (Smd. 96). that is black; blackness (ಅಸಿತ, ಶಿತಿ, ನೀಲ, ಕೃಷ್ಣ, ಕಾಲ Hlā., Nr.; ಕಾಟ, ಕಣ್ಣಿ, ಕರ್ಪು Sm. 69; ಕಾಲಿನ, ಕಪ್ಪು Nn. 76). ತುರಗಂ ಕರಿದಾಗೆ ಹೇಮನಾ ಅಕ್ಕು (Mr. 275). ಕರಿದನೊಳ್ (502). ಕರಿದನ ಹಿಣ್ಣು ಹಿಡಿಯದೊಡೆ (J. 6, 31).

ಕರಿಪಿಪ್ಪಲಿ kari-plippall. a plant bearing a pungent fruit, *Photos officinalis* Roxb. see ಗಜಹಿಪ್ಪಲಿ.

ಕರಿಪೂತೆ kari-pōta. a young elephant.

ಕರಿಪ್ರಾಸ karl-prāsa. a kind of alliteration (Ch.).

ಕರಿಮಕರ karl-makara. a fabulous sea-monster.

ಕರಿಮುಖ karl-mukha. Gaṇḍesa. (My.).

ಕರೀರ karira. = ಕರೀರ. a water-jar (ಘಟೆ, ಹರವಿ Mr. 209). 2, the root of an elephant's tusk (ದನ್ನಮೂಲ, ಅನೆಯ ಮೊದಲ ಕೊಮ್ಮು Mr. 155; cf. ಕರೀರ). 3, = ಕರೀರ No. 1.

ಕರಿರಿಪು karl-ripu. = ಕರಿವೈರಿ. (Śśv. 3, 28).

ಕರಿವದನ karl-vadana. = ಕರಿಮುಖ. (My.).

ಕರಿವಲ್ಲಿ karl-valli. = ಗಜಹಿಪ್ಪಲಿ. a medicinal plant. — (Si. 145).

ಕರಿವೈಜಯನ್ತಿ karl-vaijayanṭi. a flag carried by an elephant.

ಕರಿವೈರಿ karl-valri. a lion (ಸಿಂಹ Mr. 159).

ಕರಿಶಾವಕ karl-śāvaka. a young elephant.

ಕರಿಷ್ಟು karisṭu. fond of doing, doing. see ಅಲಂ-, ನಿರಾಕುಷ್ಟು.

ಕರಿಸು karisu. 1. = ಕರಿಸು 2. to cause to fry or roast (C.). 2, to fry or roast (My.). ಹಿಟ್ಟು ಕರಿಸಿ ಮಾಡುವದೋಸ (Si. 314).

ಕರಿಸು karisu. 2. = ಕರಿಸು 1, etc. to cause to call, etc.; to send for. ಕಾನ್ನನ ಕೂಡೆ ತೊಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಗಳಂ ತಾನು ಕರಿಸಿ ಕೊಳುಹ (ಲೀಲೆ Nr.). see B. 3, 23; 4, 78; 5, 191.

ಕರಿಸು karisu. to do, to make. see e. g. ಅಂಗೀ-, ಅನು-, ಅಲಂ-, ಪಕ್ಷೀ-, etc.

ಕರಿಸ್ಕಂದ್ಧ karl-skandha. a troop of elephants.

ಕರೀರ karira. = ಕರೀರ. a young, tender bamboo, shot from the root (ಕಟಾಲೆ Mr. 485; ವಂಶಾಕುರ, ದಿದಿರ ಕಟಾಲೆ Nn. 136). 2, a water-

jar. 3, a thorny shrub, *Capparis aphylla* Roxb. (ಭೂಮಿರುಹ 485; ವ್ಯಕ್ತ. ಮರನು 136).

ಕರೀರಕೆ kariraka. fight, battle (ಜಗದ II; ದಾರ್ಮದ್ಯ, ಜಗದ Mr. 452).

ಕರೀರಿ kariri. the root of an elephant's tusk.

ಕರೀಷ karīṣa. dry cow-dung.

ಕರು karu. 1. embossed work, bass-relief (Smd. 99); (T. ಕರುಕ್ಕು, ಕರುಕ್ಕುನೇರೈ; M. ಕರುಕ್ಕುಪಣ; ಛ. ಕಕ್ಕು 1); an embossed, or plastic, representation: a puppet (ಪುತ್ರ ಕೆ Ct. I, 52).—ಕರುವಿದು. —ಇಡು. to put bosses or raised figures; to mould, to model (ಲೇಪ್ಯಕರ್ಮ Smd. Dh.). [ಗನ್ನವರಯ್ಯನು ನಿನ್ನಂ ಕರುವಿಟ್ಟಿ ದುರ್ದಿಲ್ಲಾ ನೆರೆದ ಕುರುಬಲಂ ತನ್ನವಂ ಪಾರ್ಥನಲ್ಲಾ Pb. 9, 55; Cv. 656]. see ಕರುವಿದಿಸು in Abh. P. 3, 25 va.; Grj. 2, 106 va.; 3, 102; Bp. 18, 38; C. Bp. 5, 51.

ಕರು karu. 2. = ಕರ 1, etc. greatness (T. ಕರು, great, a hillock; ಕರುಮೈ, greatness; strength; M. ಕರು, stout; hard = ಕಡು; ಕರುಮೆ, hardness, sharpness of sword, strength of a man = ಕಡು ಮೆ). —ಕರುಮಾಡ. a lofty dwelling, an upstairs house (ನೆಲೆವನೆ, ಉಪ್ಪರಿಗೆ ಸ.). [ಕರುಮಾಡಮನಾದರದಿನ್ನಮೇಣ Pb. 4, 10; Ap. 4, 25 va.]. ಹಿರಿಯ ಕರುಮಾಡ (ಕೆಸರ್ಮಲ್ಲಿಗೆ, ತಾನರೆ, ನೀರ್ವೂ, ಕಮಲ ಸ. ದುಬ್ಬಿ ಕೆ Kk. 13, o. r. ಕರುಮಾಡ). ಮುತ್ತಿನ ಕರುಮಾಡದ ಮುನ್ನಣಿ ಮೊಗಸಾಲೆ (Rāv. 13, 1 va.). see Abh. P. 3, 26 va.; 3, 28; 7, 62 va.; 10, 36 va.; 11, 149; 16, 71 va. —ಕರುಮಾಡ. —ಮಾಡ. = ಕರುಮಾಡ. see above; J. 6, 10, 11; 8, 5; 15, 5.

ಕರುಂ karuṁ. an imitative sound.—ಕರುಂ ಕರುಂ. rep. the sound produced in eating raw cucumbers, etc. (C.).—ಕರುಂ ಕುರುಂ. reit. = ಕರುಂ ಕರುಂ. (My.).

ಕರುಕು karuku. = ಕರಕು, etc. black due to burning to cindere (My.; G.).

ಕರುಕು karuku. a kind of finger-ring (Si 220, only in Si.).

ಕರುಣ karuṇa. = ಕರುಣೆ (Smd. 102). that which causes pity; sorrow; pity; compassion; mercy. 2, compassionate, merciful (ಫುಣೆ Nn. 194). 3, an ascetic (ತಪಸ್ವಿ 109). 4, one of the rasas or sentiments of a poem: the pathetic sentiment (Kāvy. IV, 2, 30, 35, 36). 5, the pamplemousse tree, *Citrus decumana*. —see Bp. 18, 52; 22, 20; 23, 40; 43, 8; 53, 47; 59, 52.

ಕರುಣಾಕರ karuṇa-ākara. a mine of mercy (Sāv. 4, 88 va.).

ಕರುಣಾನಿಧಿ karuṇa-nidhi. a treasury of mercy (My.).

ಕರುಣಾಬ್ದಿ karuṇa-abdhi. an ocean of mercy (Sāv. 2, 111; 4, 99 va.).

ಕರುಣಾಂಬು karuṇa-ambu. a tear of compassion (Bp. 18, 64).

ಕರುಣಾಂಜಿತ karuṇa-amṛita. kindness regarded as ambrosia (J. 1, 1).

ಕರುಣಾಂಜಿಧಿ karuṇa-ambudhi. = ಕರುಣಾಬ್ದಿ. (Bp. 30, 30).

*ಕರುಣಾರಸ karuṇa-rasa. = ಕರುಣ No. 4. one of the rasas. —Kr. 2, 99.

ಕರುಣಾರ್ತ karuṇa-ārta. pitiful and painful, as a cry (B. 4, 38).

ಕರುಣಾಲವಾಲ karuṇa-ālavāla. a reservoir of compassion (My.).

ಕರುಣಾಲು karuṇa-ālu. —ಳು. a person who possesses pity, etc.; compassionate (My.). see Bp. 1, 33; 28, 50; 46, 75.

ಕರುಣಾಲತನ karuṇālutaṇa. compassion (My.).

ಕರುಣಾವಂತ karuṇa-vanta. having compassion, compassionate (Bp. 3, 67); a compassionate man (My.). 2, pitiable (Sk.).

ಕರುಣಾಶರಣಿಧಿ karuṇa-śaraṇidhi. an ocean of mercy (Ep. 44, 73).

ಕರುಣಾಸಮುದ್ರ karuṇa-samudra. = ಕರುಣಾಶರಣಿಧಿ. (My.).

ಕರುಣಾಸಾಗರ karuṇa-sāgara. = ಕರುಣಾಸಮುದ್ರ. (My.).

ಕರುಣಾಸಿಂಧು karuṇa-sindhu. = ಕರುಣಾಶರಣಿಧಿ. (Bp. 36, 3).

ಕರುಣೆ karuṇi. a compassionate, merciful person (Bp. 10, 41; 24, 19). see ಕಡು-; ನಿರ್ಘ-; 2, pitiable.

ಕರುಣಿಸು karuṇisu. to be compassionate or merciful (ಇನ್ನಾಕೆಗಿ ನಿಸು ಕರುಣಿಸು ಮನದೊಳ್ Kr. 3, 192; Ap. 14, 55]; (Smd. 152 Mqb; Bp. 27, 14, 73; 57, 13; 61, 59; Bh. 8, 26, 26; C.; B. 4, 144); to pity (c. Acc., My.), to show mercy to (Bp. 44, 16; My.); to present (something) from compassion or mercy (Grj. 10, 112; Sāv. 2, 112; Bp. 27, 38; 48, 6; My.).

ಕರುಣೆ karuṇe. —ಣಾ. pity, compassion (Smd. 102; Kāvy. I, 2, 74-83). 2, = ಕರುಣ No. 4. (ಕರುಣಾರಸ Kāvy. IV, 2, 52).

ಕರುಬಾಜು karubāju. = ಕರಬಾಜು, etc. (ಕಲ್ಲಂಗಡಿ St. & Pl.; My.).

ಕರುಮಾಡ karuṁāḍa. an upstairs. see s. ಕರು 2.

ಕರುನಾಡ karuṁāḍa. = ಕರುಮಾಡ. see s. ಕರು 2.

ಕರುಳ್ karuḷ. = ಕರಳು, ಕರುಳು, ಕಳು, ಕಳ್ಳು 2. (Smd. 59, 132). an entrail; the bowels (J. 12, 44; 16, 28; M. ಕರಳು, lungs and heart, liver; the mind, heart; Tu. ಕರ್ಲು). [ಮುಡಿಯಂ ಪಿಡಿದೊಡವನಂ ಮುಡಿಯು ಮತ್ತವನ ಕರುಳು ಪಿಣಿಲಿನ್ನೆನ್ನಂ ಮುಡಿಯುಗೆ Pb. 7, 10]. 2, love (see ಕಳ್ಳು 2). ಕರುಳಂ (Smd. 27; Bp. 45, 32). see ಮೊಣ್ಣೆ ಗರುಳ್, ಪೆರ್ಗರುಳ್, ಬಲ್ಲರುಳ್. —ಕರುಳ್ಳಿಣಲ್. —ಪಿಣಿಲ್. entrails that resemble braided hair (Abh. P. 13, 49).

ಕರುಳು karuḷu. = ಕರುಳ್ etc. (ಅನ್ವ, ಪುರಿತತ್ Hā., Nr., Mr. 396; Si. 205; Bh. 8, 22, 45; My.). ಕರುಳು (Bp. 58, 56). ಕರುಳುಗಲು (Si. 205). ಕರುಳು ಒನ್ನಾದರೇನು? ಮರುಳು ಒನ್ನೋ? (Prv.).

ಕರುಷ karuṣa. N. of a people and their country. (R.).

ಕರೆ kare. 1. = ಕರೆ 5, ಕರೆ 3. to call; to invite (ಅಹ್ವಾನ Smd. Dh.; Sm. 106; C.; T. ಕರೈ; Tu. ಕರೆ, to crow); to emit a sound, to sound (see ಉಸುಗರೆ, ಘಟುಲರೆ, ಘೋರ್ಗರೆ, ಲೊಟಗರೆ, ಸೂಟಗರೆ; T. also: to speak; to clamour). P. ps. ಕರೆದು, ಕರೆದು (e. g. Bp. 32, 54; 57, 40), ಕರೆ 2, ಕರೆ 2. ಕರೆವಂ (ಬಣಾ, ಅಹ್ವಾನಪುರುಷ Smd. I & Dh.). ಕರೆವುದು (ಹವ, ಹೂತಿ Nr.; ಹೇಡ. ಅಹ್ವಾನ Nn. 95). ಕರೆವಲ್ಲಿ (ಅಕಾರಣ Nn. 89; ಅರ್ಚ, ಅಹ್ವಾನ 106; ಅಹ್ವಾನ 155). ಕರೆಲಲ್, ಕರೆಯಲ್ (Smd. 73). ಕರೆದಪಂ, ಕರೆದಪ್ಪಂ (277). ಕರೆದುದು (264). ಕರೆದು ಬೆಸಸುವುದು ಅವುದಾನೊನ್ನು ಉಣ್ಣು, ಅದಿಲ್ಲ ಪ್ರತಿಪಾಸನಶಬ್ದಂ ನೆಗಟ್ಟುಂ (Nr.). [ಅಮರೇಂದ್ರ ಪುತ್ರನಂ ಕರೆ ವಮೋಲುವಾ ಪುರದ ವಾತ ವಿಧೂತ ವಿನೂತಕೇತುಗಳ Pb. 4, 34; Ap. 1, 80]. ಕರೆವುತೆ (Bp. 20, 13). ಭೀಮ ಕುಣ್ಣಿಯ ಕರೆದು, ಕಳುಹಿದಂ (Bh. 1, 10, 23). ಭೀಮನ ಕರೆದಳ್, ಏಲಯ್ ಪಾರಣೆಗೆ! ಎನ್ನು (1, 10, 26). ಅಳ ಕರೆ! (1, 19, 19). ಕಾಳೆಗೆ ಜೂಜಿಗೆ ಕರೆದಡೆ (2, 13, 39). ಕಣ್ಣು ಕರೆಯದ ನಣ್ಣು ಗಣ್ಣು ಕತ್ತೆಯ ಶಣ್ಣು (Dp. 54). ಕರೆದರೆ ಉಣ್ಣು! ತೊಡರೆ ಮುಚ್ಚು! ಸೇರಿದ ಒಡೆಯಗೆ ಎರಡ ಬಗೆಯ ಬೇಡ! —ಕರೆದು, ಹೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಲನಾಗರು ಹಿಡಿತು (others: ... ಅಳಿಯಗೆ ಮಲ ರೋಗ ಬನ್ನು, Prvs.). ಒಬ್ಬನು ಕರೆದರೆ ಓ ಎನ್ನು ನುಡಿದಲ್ಲಿ (ಓ Nn. 154). see Bp. 3, 21; 18, 18; 32, 18; 32, 44; 37, 3; 48, 9, 26; 52, 2; 60, 28; Rāv. 5, 125; 6, 10; 10, 9; J. 8, 6; Jñs. 1, 16. — ಕರೊಯ್.

-ಒಯ್. (= ಕರ ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗು). to conduct away (another person) along with oneself (Bh. 2, 13, 13). — ಕರೆಯ ಕಳುಹಿಸು. = ಕರೆ ಕಳುಹಿಸು (ಸ. ಕರೆ 3). ಕರೆಯ ಕಳುಹಿಸೋಣ (ಅಪ್ಪಾನ್, ಹೂತಿ G.).

ಕರೆ kare. 2. = ಕರೆ 2, etc. — ಕರೆ ಕರೆ. rep. P. p. ಕರೆ ಕರೆದು [ಕರೆಕರೆದು ಮನೋಧೃತಿಯು Kr. 3, 192]. (i. e. ಕರೆದು ಕರೆದು, Bp. 24, 61; Rsv. 13, 95 va. & 102 va.; J. 28, 20). — ಕರೆ ಕೊಳ್ಳು. = ಕರೆ ಕೊಳ್ಳು. (B. 5, 53, 138). — ಕರೆ ತರಿಸು. = ಕರೆ ತರಿಸು. (B. 4, 196; My.). — ಕರೆ ತರು. = ಕರೆ ತರು. (B. 4, 56, 196; My.).

ಕರೆ kare. 3. ಕರೇ. = ಕರೆಯ, infinitive of ಕರೆ 1. — ಕರೆ ಕಳಿಸು. to send (one person) to call or invite (another) (B. 4, 137; My.). — ಕರೆ ಕಳುಹಿಸು. = ಕರೆ ಕಳಿಸು. (C.). — ಕರೇ ಕಳುಹಿಸುವಿಕೆ. sending to call, sending for (ಹವ, ಹೂತಿ Si. 388; My.).

ಕರೆ kare. 4. to hide (v. t. & i., ಅಡಂಗು). ಕರೆದನ್ ಎನ್ನು, ಅಡಂಗಿದಂ (Smd. II; Kk. 87, o. r. ಕರೆ; T. ಕರೆ, to hide, conceal; to be close-handed; to steal, see s. ಕದಿ; cf. ಕರಿಜು). see ಅವುತೆ 2, ತಲೆಗರೆ, ಮಯ್ಯರೆ, ರೂಪುಗರೆ; Abh. P. 7, 86; Rsv. 4, 14 va.

ಕರೆ kare. 5. = ಕರೆ 4. — ಕರೆಮರೆ. dupl. = ಕರೆಮರೆ. worry. (Bp. 15, 7; 31, 14; 36, 17).

ಕರೆ kare. 6. a bank, a shore [ಸಪ್ತಸಮುದ್ರಂ ಕರೆಗಣ್ಣಿ ತನ್ನ ವಧಿಯಂ ದಾಣ್ಣೆತ್ತು Pb. 9, 94]; (ಕುಲ Smd. Dh., i. e. ಕುಲ್ಯ or ಕೂಲ, see No. 3; ತೀರ Sm. 106; My.; Tu., Te., M.; T. ಕರೈ); a boundary (T.). 2, the border, i. e. unwoven threads, of a cloth or blanket, edge (ವಸ್ತ್ರದತೆ Smd. Dh.; ವಸ್ತ್ರಗ್ರ Sm. 106; ವರ್ತಿ, ವಸ್ತಿ, ದತೆ ಸಿಜೆ Hla., Nr.; Mr. 342; C.; Te., Tu., T., M.; in regard to a blanket the unwoven threads just at the end of the web are to be inter-knit with coloured or uncoloured cross-threads by means of the hand, by which the real border or selva is formed). [ಕರೆವರಸಿದ ಪೊಸದುಗು ಲದ ತೆರಳುವತ್ತುದೆ Ap. 4, 36]; (Cpr. 6, 63; ಮೇಗರೆ). 3, a cow-house or station (ಗೋಕುಲ Smd. Dh., which though in all MSS., appears to be a mistake, see ಕರೆಗಣ್ಣು; there seems to have been originally ಗೋಪನ, see ಕರೆ 4, and the ಅವನ s. ಕರೆ 8 may perhaps also be wrong; Tu.: ಕರೆ, a parish, a social or caste jurisdictional division; M.: parish, a section). — ಕರೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಬಣ್ಣದ ಕರೇ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಇರುತ್ತದೆ (B. 5, 123). — ಕರೆ ಕಟ್ಟುವವರು. a class of Kurubas (now also of Mahomedans), whose occupation is to join a selva to blankets). — ಕರೆಗಣ್ಣು. — ಅಣ್ಣು. to overstep the boundary, to become excessive (ಕುಲಾತಿಕ್ರಮಣ Smd. Dh.; Abh. P. 3, 154; 9, 30; 16, 89; Ssv. 1, 79 va.; 2, 24). — ಕರೆಗಲ್ಲು. — ಕಲ್ಲು. (boundary stones?): two stones erected by the individual who commences the building of a town, which are worshipped annually by him as long as he lives, and by his descendants, etc. after his decease. this prevails to the west of Mysore (R.).

ಕರೆ kare. 7. = (ಕದಾ-, ಕನ್-2, ಕಬ್-1-, ಕಮ್-1-), ಕರಿ 3, ಕಟ್ಟಿ 1, (ಕರ್-1-). blackness; the colour black; a dark-blue colour (cf. ಕಟ್ಟು). genitive ಕರೆಯ, ಕರೇ. — ಕರೆಕಮಲ, ಕೈರವ, ಕುಮುದ Dhv.; My.). — ಕರೆಗಣಿಕೆ. a ganike that bears black berries (My.). — ಕರೆತಲೆ ಕೋಣ. the scaup, Fuligula marila (Bd.). — ಕರೆನೆಲ. black soil (C.). — ಕರೆ ಬಣ್ಣ. a prostrate plant with light blue flowers, Ruellia prostrata Lamk. (Z). 2, N. of a lewd warrior (My.). — ಕರೆಬಣ್ಣನ ಬಳ್ಳಿ. a milky climbing shrub,

Cryptolepis buchanani Roem. & Sch. (Z.). — ಕರೆಬಾಣಿ. a kind of plantain used for medicinal purposes (S. Mhr.; B. 2, 38). — ಕರೆಬೂದಿ. ashes made by pouring water on a cake of dried cow-dung, etc. when glowing in the fire, and used as a dentifrice (C.; B. 3, 20). — ಕರೆಬೆಕ್ಕು. a black cat (B. 1, 27; C.). — ಕರೆಮಲೆ. the range of ghauts from Tirupati to Srīsaīla, and other black hills (My.). — ಕರೆಯವ್ವ. — ಅವ್ವ. ಕರೆವ್ವ. the black dame: the name of a household-goddess, a kind of Śakti; there is no image of her, but she is considered to reside in the niche of a wall of a room, where a cocoa-nut is kept for her (S. Mhr.). — ಕರೆಯುಡ. — ಉಡ. a kind of gecko, Hemidactylus sykesii (Bd.). — ಕರೆಯುಮ್ಮತ್ತ. — ಉಮ್ಮತ್ತ. = ಕರೆಯುಮ್ಮತ್ತ. (ದನ್ನಿ Si. 158). — ಕರೆಯಳ್ಳು. — ಎಳ್ಳು. a species of Sesamum indicum (C.). — ಕರೆಹಕ್ಕಿ. (ಜತುಕೆ, ಅಜನಪತ್ತೆ Si. 175); the king crow or Dedugo (Bd.; Pr.). — ಕರೆಹಿಪ್ಪಲಿಬಳ್ಳಿ. (ನೆಲಹಿಪ್ಪಲಿಬಳ್ಳಿ St. & Pl.). — ಕರೇ ಅಗುರುಚಕ್ಕಿ. (ಅಗುರುಗನ್ನೆ Si. 226; My.). — ಕರೇ ಕಬ್ಬು. = ಕರೇ. (My.; ಶತಪಥ Ch.). — ಕರೇ ಕಮಲ. (ಇನ್ನೇವರ, ಉಪ್ಪಲ, ಕನ್ನೆಯಿಲ್, ಕುಮುದ G.). — ಕರೇ ಕರಡಿ. a black bear (C.; B. 3, 108). — ಕರೇ ಕುಮ್ಮಳ. (ಅಲಾಬು, ಅಲಾಬು, ತುಮ್ಮ, ತುಮ್ಮ G.). — ಕರೇ ಕೂದಲು. black hair (C.; B. 3, 48). — ಕರೇ ಗೋರಬೆ. = ಕರೆಯ ಗೋರಬೆ. (ಅರ್ತಗಲ, ದಾಸಿ G.). — ಕರೇ ಚಿಕ್ಕಿ. a black spot (B. 3, 99; 5, 255; My., also ಕರೇ ಚುಕ್ಕಿ). — ಕರೇ ಚಿಗರಿ. (ಕೃಷ್ಣ ಸಾರ G.; My.). — ಕರೇ ಚೇಣು. a black scorpion (C.). — ಕರೇ ಜೀರಿಗೆ. = ಕರೆಯ. (ಪೃಥ್ವಿ, ಸುಪವಿ G.). — ಕರೇದು. (i. e. ಕರೆಯದು). that is black (C.), plural ಕರೇವು (B. 3, 55, 113). — ಕರೇ ತೋಳ. a black wolf (B. 3, 85; 5, 252; My.). — ಕರೇ ದುಟ್ಟಿ. a black deer (My.). — ಕರೇ ಪಟ್ಟಿ. a black stripe (C.; B. 2, 26; 3, 74; 4, 35). — ಕರೇ ಬಣ್ಣ. a black colour (B. 1, 5). — ಕರೇ ಬಾಳದ ಬೇರು. (ಅಭಯ, ಅಮೃತಾಲ, ಇಪ್ಪ ಕಾಪಥ, ಉಶೀರ, ನಲದ, ಲಘು G.). — ಕರೇ ಮಚ್ಚಿ. a black mole (My.). — ಕರೇ ಮದಗುಣಿಕೆಯ ಗಿಡ. (ಶಿವ Ch.). — ಕರೇ ಮದ್ದು. gunpowder (My.; T. ಕರು-ಮರುನ್ನು). — ಕರೇ ಮಯ್ಣಿ. a bad kind of small-pox (C.). — ಕರೇ ಮಲಪಾತಕ (-ಮೋಲ-). the brown eagle, Aquilla fusca (Bd.). — ಕರೇ ಮೆಣಸು. black pepper (My.). — ಕರೇ ಲಕ್ಕಿಗಿಡ. = ಕರೇ ಲಕ್ಕಿ, ಕರ್ಲಕ್ಕಿ. (ನಿರ್ಗುಣ್ಣಿ, ನೀಲಿಕೆ, ಸುವರ G.). — ಕರೇ ಹದ್ದು. the white-banded eagle, Aquilla bifasciata (Bd.). — ಕರೇ ಹಲ್ಲಿ. a black (ominous) house-lizard (My.). — ಕರೇ ಹಿಣ್ಣಿ. a common weed, the ash-coloured fleabane, Vernonia cinerea Less. (St. & Pl.). — ಕರೇ ಹೂಲಿ. a large straggling shrub, Anisonema multiflora Wight. (Z.; My.). — ಕರೇ ಹೂವಿನ ಗೋರಬೆ. (ಅರ್ತಗಲ G.).

ಕರೆ kare. 8. green black pepper (ಅಪನ Smd. Dh.; My.); green cardamoms (My.).

ಕರೆ kare. 9. calling, invitation, etc. see ನೆರೆಕರೆ s. ನೆರೈ (ಗೋಗರೆ?) [—ಕರೆಯೋಲೆ. —ಹಿಲೆ. a letter of invitation].

ಕರೆಗಾಣು kare-gāṇa. a man of the class of people called ಕರೆ ಕಟ್ಟುವವರು (ಸ. ಕರೆ 6; C.).

ಕರೆತೆ kareta. calling; sounding. see (ಗೋಗರೆತೆ), ದಡಗರೆತೆ s. ದಡ 1.

ಕರೆದು karedu. = ಕರಿದು, etc. that is black (C.; B. 1, 1).

ಕರೆಯಿಸು kareyisu. = ಕರಿಸು 1, etc. (My.). 2, to cause to sound, to call out loudly, to shout together (only in Si.), ಬಹು ಮನ್ನ ಸೇರಿ ಕರೆಯಿಸುವದು (ಸಂಹೂತಿ Si. 55).

ಕರೆಯುವಿಕೆ kareyuvike. calling, etc. (ಹೂತಿ, ಆಕಾರಣ, ಅಪ್ಪಾನ Si. 55; ಹವ, ಹೂತಿ 388).

ಕರೆಸು karesu. = ಕರೆಸು 1, etc. (Bp. 51, 10; Bh. 1, 8, 64, 71; J. 2, 35, 45; 5, 36; 10, 47; 13, 5, 19; 18, 41; 28, 29; 29, 38; My.). ಕರೆಸಿ ಕೊಳ್, to have oneself called; to be called (Kk. 93).

ಕರೇಟು karēṭu. = ಕರಟು: the Numidian crane (ಬೆಳ್ಳೆಕ್ಕಿ G.).

ಕರೇಣು karēṇu. a male elephant (ಗಟ Mr. 487); a female elephant (ಪೆಣ್ಣು, ಹೆಣ್ಣು ನೆ Nn. 120; ಪಿಡಿ, ಪೆಣ್ಣು ನೆ Mr. 153). 2, a great coward (ಅತೀವಭೀರು, ಅತಿಹೀರು Nn. 120; ಹೆಣ್ಣು Mr. 487). 3, dust (ರಜ, ದೂಳು 120). 4, the tree Pterospermum acerifolium (ಭೂಜ ವಿಶೇಷ, ವೃಕ್ಷ ಭೇದ 120).

ಕರೋಟಿ karōṭi. the skull; a basin, a cup.

ಕರೋಡ karōḍa. a crore, a lakh. (C.; H.).

ಕರೋರ್ಧ kara-ūrdha. the back of the hand (ಮೇಗಿಯ Mr. 322).

ಕರೋಲು karōlu. a pistol (My.; Br., H. ಕರೋಲಿ, a large match-lock).

ಕೆಣು kara. 1. = ಕೆಣು 4. P. p. of ಕೆಣು 3. — ಕೆಣ ತರ್. (i. e. ಕೆಣಿದು ಕೊಂಡು ಬರ್). to milk and bring (Bp. 58, 22; My.).

ಕೆಣು kara. 2. = ಕೆಣು 1, etc. a calf (C.). ಹೆಣ್ಣು ಹುಲ್ಲೇ ಕೆಣದ ಚರ್ಮ (Si. 168). see B. 1, 21; 3, 17; ಹುಲ್ಲೆ ಗಟ, ಹೊರಗಟ.

ಕೆಣು kara. 3. with blackness. — ಕೆಣಕೆಣನೆ. quite black (C. Bp. 50, 27).

*ಕೆಣಕೆಣಿ karakata. severely, vehemently. ದೇವನೊಳ್ಳಿದ ನೆನ್ನು ಮುಯ್ಯಾನಲು ಬೇಡ! ಕೆಣಕೆಣಿ ಕಾದಿದನೊಳ್ಳಿದನೆ? Bv. 148.

ಕೆಣಕು karaku. = ಕೆಣು 1, etc. jaggedness, etc. (Te.; R.).

ಕೆಣಕೆ karake. = ಕೆಣುಕೆ, etc. (ಶತಪರ್ವಿ G.; My.).

ಕೆಣಂಗು karangu. to turn black (ಕಾಷ್ಟರ್, ಕರ್ಪು Smd. Dh.; Abh. P. 7, 14 va.; 7, 114; 10, 80; T., M. ಕೆಣು; M. ಕೆಣು, ಕೆಣು, black). [ಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ ಕೆಣಂಗಿ ಕೆಣುಲಿಸಿದ ಮರದುಣುಗಲು ನಡುವೆ Ph. 3, 18 va. 2, to be emaciated. ಅಳುರ್ ಪರೀಷಪಾ ನಳ ಶಿಖಾನಳಿಗಳ ಕೊಳೆ ಧೈರ್ಯಮಂ ಪುದುಂಗೊಳಿಸಿ ಸುರುಳು ಕುರ್ಗಿದ ಕೆಣಂಗಿದ ಬೇಚರನಂಗಮಂ Ap. 2, 59].

ಕೆಣದು karadu. P. p. of ಕೆಣು 3.

*ಕೆಣನೆ karame. an ulcer. ಬೆನ್ನೊಳ್ ನಾಳಿ ಬಿರ್ದು ಕೆಣನೆ ಯಾಗಿ ಪುಟಾತು ನಮದು ಸತ್ತು Vr. 9, 2.

ಕೆಣಲ್ karal. ಕೆಣಲು. = ಕರ್ಲು. saltishness, brackishness. (T. ಕೆಪ್ಪಿ, saltpetre). — ಕೆಣಲುಭೂಮಿ. saline soil (ಊಷ ವತ್, ಊಷರ Nr.; My.). [ಕೆಣಲು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಣುವ ವೃಷ್ಟಿಯ ತೆಣನೆ Bv. 455].

ಕೆಣಸು karasu. to cause milk to flow (Bp. 57 sum.; My.); to cause to rain (Bp. 25, 13; 54, 72; 57, 83); to cause to milk (My.).

ಕೆಣಾವು karāvu. milking (My.; M. ಕೆಣವು).

ಕೆಣು karl. 1. = ಕೆಣು 3. (C.). to milk. ಕಾದೆ ಕೆಣುವ ಆಳು (ಸು ಪ್ರತ, ಸುಖಸನ್ನೋಡು Nr.). ಕಾದೆ ಕೆಣಯುವ ಹಸುವು (ಸುಪ್ರತ, ಸುಲಭ ನಾಗಿ ಹಾಲು ಕೆಣಯಲ್ ಈಸುವ ಆಳು Si. 322). see Prv. 2. ಎನ್ನು 1.

ಕೆಣು karl. 2. = ಕೆಣು 1, etc. (Te.). — ಕೆಣುಗನ್ನು. — ಕೆಣು. black colour to fade (V. 29, 26). — ಕೆಣುಗಲ್. — ಕೆಣು. a black stone (Cpr. 9, 80). — ಕೆಣುಗೊರಳ್. — ಕೊರಳ್. a black throat (Bp. 37, 32). — ಕೆಣುಗೊರಳವ. — ಅವ. = ಕೆಣುಗೊರಲು. (Bp. 44, 68). — ಕೆಣು ದೊನಲ್. — ತೊನಲ್. a black hide (Bp. 20, 12).

ಕೆಣು karl. 3. vegetables of any kind, raw or boiled (M., T.). 2, flesh, curry (T., R.; cf. ಕಪ್ಪು 6).

ಕೆಣುಕೆ karlike. = ಕೆಣುಕೆ, ಕೆಣುಕೆ, ಕೆಣುಂಕೆ, ಗಟುಕೆ, ಗಟುಕೆ, ಗರ್ಕೆ. the Huriallee grass, Agrostis linearis Retz. (or Cynodon dactylon Pers.; ದೂರ್ವ, ಹರಿತಾಲಿ Mr. 109; ಕರಗನ್ನೆ 116; ದೂರ್ವ, ಸಹಸ್ರವೀರ್ಯ G.; C.; B. 3, 11; Te. ಗಟುಕೆ; M. ಕೆಣುಗಿ; T. ಅಣುಗು, ಅಣುಗುಮ್ಬುಲ; Tu. ಕವಿಕೆ). ಬಿಳಿಯ ಕೆಣುಕೆ (ಸಿತದೂರ್ವ Mr. 109).

ಕೆಣು karu. 1. = ಕೆಣು 2, ಕೆಣುವು. a calf (Smd. 59. ವತ್ಪ Nr.; Si. 463; ಕೆಣು, ವತ್ಪ Smd. 33; C.; Tu. ಕಂಜಿ; see ಕೆಣು 2). [ಓನ್ನಿರದರಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟ ಕೆಣುವಂ ಪೋಲುಂ Kr. 2, 9; ಊಡದ ಅವಿಂಗೆ ಉಣ್ಣಿದ ಕೆಣುವ ಬಿಟ್ಟನೆ! Bv. 109. 2, child. ಪಗಿವಡೆಯೊಡ್ಡುಗ ಲನೊಡೆಯಲ್ಲೇ ವೇಣುರ್ಧ ಭಗಮನೆ ಸೈರಿಸುವುತಾಯಮಾವುದು ಕೆಣುವೇ Ph. 11, 91; Cv. 1043]. ಆಗಲೆನೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೆಣು (ತರ್ವಕ Nr.). ಕೆಣು ವಿನ ಸೆಗಣ (ಎರಣ Kk. 69). ಕೆಣುಗಳು (ವತ್ಪ ಸಮೂಹ Nn. 110). ಕೆಣುವಿಗೆ (Si. 319; B. 2, 21). ಆಕಳದಕೆ ಪುಟ್ಟಿದವು ಕೆಣುವಕ್ಕು, ಮಿಕ್ಕ ಮಗ ಪಕ್ಕಿ ಗಟ ತುರಗ ಕೆಣು ನಾಯ್ಕ ಲಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಿದವು ಮಣುಗಲ್ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 186). see Smd. 194, 202; Bp. 38, 40; 50, 58; 51, 22, 23; 57, 32; 60, 30, 31, 35, 36; J. 11, 4; ಎಳಗಣು. — ಕೆಣುಗಾಡು. — ಕಾಡು. a boy who tends calves (Bhāgavata 10, 13, 1).

ಕೆಣು karu. 2. = ಕೆಣು 2. (Abh. P. 3, 50; 9, 104). see ಕೆಣುತ್ತು, which appears to be in P. p. the meaning is not clear. T. ಕೆಣು. (P. p. ಕೆಣುತ್ತು) means to grow or turn black; to grow angry. of this, the second meaning is perhaps connected with that of K. ಕೆಣು, but is not identical.

ಕೆಣುಕೆ karuke. = ಕೆಣುಕೆ, ಕೆಣುಂಕೆ (Smd. 48), etc. (ದೂರ್ವ, ಶತಪರ್ವಿ Nr.); ಆ ಕೆಣುಕೆ ಬಿಳಿದಾದೊಡೆ ಗೋಲೋಮಿ ಶತವೀರ್ಯ ಎಣ ಸುಗು (Nr.). see ಬಟ್ಟಿಗಣುಕೆ, ಬಳ್ಳಿಗಣುಕೆ.

ಕೆಣುಂಕೆ karunke. = ಕೆಣುಕೆ (Smd. 48; Sāv. 1, 38).

ಕೆಣುತ್ತು karuttu. (P. p. of ಕೆಣು 2). [ತನಮಾಣಾನ ಬಲಂ ಕೆಣುತ್ತುಣದು Ph. 10, 44]. see Cpr. 5, 36; 6, 28; Abh. P. 3, 50; 4, 17; 5, 98; 9, 104; 13, 51, 90; Grj. 1, 99, 110; 2, 88; Rāv. 6, 82; 8, 105; Sāv. 3, 50; 4, 6, 10.

*ಕೆಣುತ್ತು karupu. = ಕೆಣು 2. envy. ಕೆಣುತ್ತು ಕಾಯ್ತುಮನುಣ್ಣು, ಮಾಡಿ ನೆಲನಂ ದುರ್ಯೋಧನಂ ತಾಗಿ ತಳ್ಳಿಣುದನ್ನಲ್ಲದೆ Ph. 9, 92.

ಕೆಣುಬತನೆ karubātana. the state of being an envious person; envy (Rām. 6, 12, 38; My.).

ಕೆಣುಬು karubu. 1. = ಕೆಣುಮ್ಬು 1. to envy. see Prv. 5. ತೆಣುಬು 1.

ಕೆಣುಬು karubu. 2. = ಕೆಣುಮ್ಬು 2. (J. 29, 32; T. ಕೆಣದು). see Ct. I, 86 s. ಅಕ್ಕಿಟಿ. — ಕೆಣುಬು. — ಆ 3. an envious man; a deceitful, crafty man (ಕಪಟಹೃದಯಂ Bhn. 61; My.). see Bh. 1, 8, 21; J. 5, 69; 28, 36; Rāv. 11, 92. feminine ಕೆಣುಬಿ (My.).

*ಕೆಣುನೆ karume. = ಕೆಣುನೆ. an ulcer. ಬೆನ್ನೊಳ್ ಕೆಣುನೆ ಯಾಗಿ ನಾಳಿಬಿರ್ದು ಪುಟಾತು ನಮದು ಸತ್ತು Vr. 13, 4.

ಕುಟುಂಬ ಕುಟುಂಬ. 1. to envy, etc. (ಅಸೂಯೆ Smd. Dh.).

ಕುಟುಂಬ ಕುಟುಂಬ. 2. envy, etc. (ಅಕ್ಕಜ C. I, 106; ಅಕ್ಕಜ, ಅಸೂಯೆ Kk. 48, o. r. ಅಕ್ಕಜ; ಅಕ್ಕಜ, ಅಸೂಯೆ Sm. 60). [ಕುಟುಂಬ. envious persons. ಮಲೆಪರ್ ಮಣ್ಣು ಕರ್ಕಲಗಿಡ ಕುಟುಂಬ ದರ್ಶನ ವೀರಕರ್ಕಲಗಿಡ ತಮ್ಮ ಬಾಲ್ಯದಿಂದ ಬೇಡಿದ ವಸ್ತುವಾಹನಮುಮು ಮುಟ್ಟು P. 9, 10].

ಕುಟುಂಬ ಕುಟುಂಬ. = ಕುಟು 1, etc. a calf. (My.). ಅಕ್ಕಜ ಕುಟುಂಬ (ತರ್ಕ G.).

ಕುಟುಂಬ ಕುಟುಂಬ. envy (Bh. 2, 14, 61).

ಕುಟು ಕುಟು. 1. = ಕುಟು 2, (ಕೆ 7, etc.). blackness; the colour black or dark-blue; a stain, a spot (ಕಲಂಕ Smd. Dh.; ಕಲಂಕ Sm. 116; ಕಲಂಕ Kk. 11 b; ಕಲಂಕ, ಕನ್ನಡ 44; ಕಪ್ಪು C. I, 21; ಕರಿದು, ಕಾಟ Sm. 69; ಕನ್ನಡ 98; Te., M.; T. ಕುಟು: ೯. ಕೆ 1). [ದೋಷಾಬಿಜ್ಞ ಕೆ ೨೨೨೨೨೨೨೨ ಕುಟುಂಬ ತರ್ಕುಂ Kr. 1, 98; P. 10, 57; Ap. 7, 10]. see Smd. 28; Kāv. 5, 22. — ಕುಟು ಕುಟು. = ಕುಟುಗೊರಲ. (Bp. 14, 22). — ಕುಟುಗೊರಲ. — ಕುಟು. to be stained (Bp. 47, 15). — ಕುಟುಗೊರಲ. — ಕುಟುಗೊರಲ. a black throat (Bp. 17, 11; Rāv. 14, 95). ಕುಟುಗೊರಲ. — ಕುಟುಗೊರಲ. — ೩. the black-throated one: Siva (ನೀಲಕಣ್ಣು Sm. 3; ಮಾದೇನ, ಉಮಯಾಕೃ, etc. C. I, 5; Bp. 23, 27; V. 36, 55 va.; Sāv. 2, 84). — ಕುಟು ಗೊರಲನ. — ಅನ. = ಕುಟುಗೊರಲ. (Bp. 52, 15). [— ಕುಟುಗೊರಲಾತ. — ಕುಟುಗೊರಲ. — ೩. one who has stain in his neck: Siva. ಕುಟು ಗೊರಲಾತನಾತೃ ಏಕತತ್ವಮನುಷ್ಯೋಡ ತಾಗಿ ಮಾಡಿ ಬಾನೊಡೆಯನೆ ಪೊತ್ತು ಗೊರಲ ಕನಲೊಡೆಯನಿಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶದೊಳ P. 7, 75]. — ಕುಟುಗೊರಲ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 7). — ಕುಟುಗೊರಲ. — ಬೆಟ್ಟು. the black or dark-blue mountain (ನೀಲಾಚಲ Ss).

ಕುಟು ಕುಟು. 2. = ಕುಟು 7, etc. cloth, etc. see ಉಡುಗಟ್ಟ.

ಕುಟು ಕುಟು. 3. = ಕುಟು 1. to milk; to cause to flow, to give forth, to emit; to rain; to shed tears (ದೋಷನ Smd. Dh.; ಕ್ಷೀರದೋಷನ Sm. 116; ವಿನೋದನ C. I, 29; ಇರಿ C. I, 43; Ss.; ಕುಟು Kk. 60; C.; T., M. ಕುಟು; Te. ಚೀಪು); to give milk (My.; T., M.). [ಪೊನ್ನಮನೆಯನ್ನು ಕಾರ ಮಣ್ಣುಪೊಲ ಕುಟು ಯುತ್ತಿರೆ P. 11, 135; Ap. 1, 59]. P. ps. ಕುಟು, ಕುಟು, ಕುಟು (e. g. Bp. 50, 4), ಕುಟು. ಪಶುವಂ ಪಾಲಂ ಕುಟು (Smd. 157). ಗೋವಳ ನಿನ್ನೆ ಎರ್ಮ ಕುಟುಯಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (300). ಕುಟು ಮುಗಿಲ್ (ಘನಾಘನ Hlā., Mr. 483). ನಿನ್ನೆ ಕುಟು ಹಾಲಿನಾದ ಬೆಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪವು (ಹೈಯಂಗ ವೀನ); ಮಣಿಯ ಕುಟು ಮೇಳು (ಘನಾಘನ.); ನಾಗುಳ ಹಾಲ ಕುಟು ಅಕ್ಕಲ (ದೋಷದುಘೆ Nr.). ಕೊಡವಾಲು ಕುಟು ಅಕ್ಕ (ದೋಷದುಘೆ Hlā.). ಅಕ್ಕಲಗಳು ಕುಟು ಹಾಲ (ಕ್ಷೀರ, etc. Mr. 182). ಕುಟು ವದು ಒನ್ನೆರಡು ಎಮ್ಮೆ (Dp. 4). ಎತ್ತತ್ತಲಂ ಕುಟುತದ ಬಿಜುಗಾಳಿ ದೂಳು (J. 4, 10). ಕುಟುಯನ ಹಸಾ ಕೊಟ್ಟು, ಒವೆಯನ ಕತ್ತೇ ತನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.). see Grj. 2, 106 va.; Bp. 9, 12; 18, 78; 57, 83; 60, 45; J. 1, 7; 4, 10. 16. 55; Rāv. 8, 112; C. Bp. 11, 6; Si. 316. 321; B. 1, 10; ಕಣಿಗಣಿ, ಕೊಡವಾಲು, ಬಿಸ್ಲಿಗಣಿ, ಮಣಿಗಣಿ; Prv. 5. ಅಕ್ಕತಣ.

ಕುಟು ಕುಟು. 4. = ಕುಟು 1. — ಕುಟು ಕುಟು. rep. P. p. of ಕುಟು 3. ಕುಟು ಕುಟು (J. 25, 5). — ಕುಟು ತರು. = ಕುಟು ತರು. (My.).

ಕುಟುಗೆ karrage. blackly; blackness (C.). ಇದ್ದಲೇ ಬಣ್ಣ ಹಾಗಿರುತ್ತದೆ? ಕುಟುಗೆ (B. 1, 4). see Prv. 5. ಸಿತ್ತ.

ಕುಟುಗೆ karrane. = ಕುಟುಗೆ. (Bp. 34, 8; J. 13, 35).

ಕರ್ಕ- kar. (kar). 1. = ಕರ್ಕ- , etc. blackness. (Cpr. 5, 69). — ಕರ್ಕಣ್ಣ. — ಕಣ್ಣ. the liver (ಕಾಲಬಣ್ಣ Mr. 398). — ಕರ್ಕಣ್ಣ. — ಕಣ್ಣ. = ಕರ್ಕಣ್ಣ. (ಕಾಲಬಣ್ಣ, ಯಕ್ಕತ Hlā.). — ಕರ್ಕಣ್ಣ. pur- ple, dark-red (My.; ಎಣ್ಣೆ ಗೆಮ್ಮು G.). — ಕರ್ಕಣ್ಣ. the herb Leucas indica R. Br. (or Phlomis indica, St. & Pl.). — ಕರ್ಕಣ್ಣ. a kind of mildew (S. Mhr.). — ಕರ್ಕಣ್ಣಿಲ್. = ಕರ್ಕಣ್ಣಿಲ್. (Smd. 251, o. r. ಕರ್ಕಣ್ಣಿಲ್). — ಕರ್ಕಣ್ಣಿಲ್. — ಹಕ್ಕಿ. = ಕುಟು. (Rāv. 5, 59; 11, 18). — ಕರ್ಕಣ್ಣಿಯನ. — ಅನ. whose road is black: fire (ಕರ್ಕಣ್ಣ Kk. 21, o. r. ಕರ್ಕಣ್ಣ). [— ಕರ್ಕಣ್ಣ. — ಪಣ್ಣ. black cow. ಎತ್ತಿದ ಕುಟುಬಾಲಮನ್ನೆಸೆಯ ಕರ್ಕಣ್ಣುಗಳ ಪರಿಗೊಣ್ಣು ವಾಜಿಯೊಳ P. 8, 104]. — ಕರ್ಕಣ್ಣಿಲ್. = ಕುಟು. (Rāv. 5, 55 va.). — ಕರ್ಕಣ್ಣ. — ಪಣ್ಣ. the black-metal: iron (ಕಾರ್ಬೋನ್ Kk. 47, o. r. ಕುಟು). ಕುಟು ಎನ್ನು, ನೇಗಿಲ್ಯಾಯ್ ಕುಟು (Smd. I.). — ಕರ್ಕಣ್ಣಿಲ್. a black mountain (Abh. P. 13, 128). — ಕರ್ಕಣ್ಣಿಲ್. a black huntsman. ಕರ್ಕಣ್ಣಿಲ್ (Smd. 82). — ಕರ್ಕಣ್ಣಿಲ್. — ಪೊಣ್ಣ. = ಕುಟು. [ತರ್ಕಣ್ಣ ಕುಟು ಕರ್ಕಣ್ಣಿಲ್ ಕಾಯ್ಣಿಲ್ ಕುಟುಯಲ್ ಬಳಲೆ ತೆಗೆಪುರುಂ Ap. 5, 85 va.; P. 12, 7 va.; Vr. 22, 21]; (Cpr. 6, 13). (ಗಿರಿಸಾರ, ಶಿಲಾಸಾರ, ಅಯಸ, ಲೋಹ Mr. 98, o. r. ಕಾರ್ಬೋನ್; Abh. P. 4, 12). — ಕರ್ಕಣ್ಣಿಲ್. — ಬಿಸಿಲ್. gloomy sunshine (Cpr. 9, 78). — ಕರ್ಕಣ್ಣಿಲ್. — ಪೊಣ್ಣ. black smoke (Cpr. 8, 19). — ಕರ್ಕಣ್ಣಿಲ್. = ಕರ್ಕಣ್ಣಿಲ್. a shrub or small tree, Vitex negundo L. (St. & Pl.).

ಕರ್ಕ- kar. 2. = ಕರ್ಕ 2, in ಕರ್ಕಣ್ಣಿಲ್ (My.).

ಕರ್ಕ- kar. 3. (= ಕರ್ಕ 3). — ಕರ್ಕಣ್ಣ. rep. the sound made in the gnashing of teeth (C.). 2, the cawing of crows (My.; ೯. ಕರ್ಕಣ್ಣಿಲ್).

ಕರ್ಕ- kar. 4. = ಕರ್ಕ 4. — ಕರ್ಕಣ್ಣಿಲ್. = ಕರ್ಕಣ್ಣಿಲ್. (My.).

ಕರ್ಕ karka. white; excellent; beauty; fire. 2, a white horse.

ಕರ್ಕಣ್ಣ karkaṇa. a crab; the sign Cancer. 2, = ಕರ್ಕಣ್ಣ, ಕರ್ಕಣ್ಣ, hard, firm, strong (ಬೆಟ್ಟಿದನ Mr. 228, see ಕರ್ಕಣ್ಣ).

ಕರ್ಕಣ್ಣ karkaṇaka. a crab (ಕುಲೀರ, ಎಡಿ Mr. 410). 2, N. of a solar month.

ಕರ್ಕಣ್ಣ karkaṇi. = ಕರ್ಕಣ್ಣ. a sort of cucumber, Cucumis utilisissimus Roxb. (ಸಪ್ತನೇ Hlā.; see Si. 161). 2, a female crab (Bp. 3, 16). 3, a snake (? ೯. ಕರ್ಕಣ್ಣಿಲ್). — ಕರ್ಕಣ್ಣಿಯ ರಣ್ಣ. a rope mis- taken for a snake (Bp. 31, 3).

ಕರ್ಕಣ್ಣಿಲ್ karkaṇiḷe. the melon, Cucumis melo Lin. (ಮಿಣಿಕ್ Mr. 135).

ಕರ್ಕಣ್ಣ karkaṇa. Tbh. of ಕರ್ಕಣ್ಣಿಲ್. — ಕರ್ಕಣ್ಣಿಲ್. — ಪಣ್ಣ. a strong or fierce boar (Grj. 1, 109, 111).

ಕರ್ಕಣ್ಣ karkaṇe. (= ಕರ್ಕಣ್ಣಿಲ್ ?). see Abh. P. 13, 61. [ಜನ ಮುಟುಬೊಣ್ಣ ಸೋಗೆ ನವಿಲೊಯ್ನೆ ಕರ್ಕಣ್ಣ ಗಾಸಿಯಾಗಿ ಪಾರುವುದುಂ P. 5, 51]; (Cpr. 10, 80).

ಕರ್ಕಣ್ಣ karkandhu. the jujube. Zizyphus jujuba Lam. (ಎಲಿಟಿ Nr.; ಬೋರೆಯ ಗಿಡ G.; see ಎರಿ 1).

ಕರ್ಕಣ್ಣ karkara. hard, firm (see ಕರ್ಕಣ್ಣ No. 2). 2, a sort of duck or goose (ಕಾರಣ್ಣ, ಕಾದವ್ವ Hlā. MS.).

ಕರ್ಕಣ್ಣ karkarl. a kind of waterpot (ಕರ್ಕಣ್ಣ Mr. 209; see ಅಣ್ಣಿ).

ಕರ್ಕಣ್ಣಿಲ್ karkarēṭu. the Numidian crane.

ಕರ್ಕಲಗಿಡ karkala-giḍa. a shrub with yellow flowers, Grewia pilosa Lamk. (Z.).

- ಕರ್ಕವೃತ್ತ karka-vṛitta. the first point of Cancer, the summer solstice (B. 5, 305, 306).
- ಕರ್ಕಶ karkāśa. = ಕಕ್ಕಸ. hard, firm (ಬಿಟ್ಟಿಹವ Mr. 228). 2, rough, not soft; harsh; severe; violent; cruel; unkind, unmerciful; Yama. 3, a kind of Cassia, Cassia or Senna esculenta = ಎಲಹೂಲಿ (Mr. 133). — ಕರ್ಕಶವಡೆ. -ಪಡೆ. to become hard (Bp. 12, 19).
- ಕರ್ಕಶತೆ karkāśate. = ಕಕ್ಕಸತೆ. hardness; roughness; harshness, etc. (ಇಟುಮ್ಬು Kk. 51; ಪರ್ಪರಿಕೆ Kk. 87, o. r. ಕಕ್ಕಸತೆ).
- ಕರ್ಕಶಯೌವನ karkāśa-yauvana. = ಕಕ್ಕಸಜವ್ವನ (Smd. 376). a rough time of youth.
- ಕರ್ಕಳ karkāḷa. = ಕರ್ಕ No. 2. a white horse. ತುರಗವರ್ಣಂ ಬಿಳಿಯದಾಗಿ ಕರ್ಕಳನ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 275).
- ಕರ್ಕಾರು karkāru. a kind of gourd, Beningsa cerifera Savi. (ಕುಮ್ಮಳ Mr. 148).
- ಕರ್ಕು karku. 1. = ಕಕ್ಕು 1 jaggedness, etc. — ಕರ್ಕುನ್ನಲು, = ಕಕ್ಕುನ್ನಲು, etc. (Smd. 205 Mḍb.).
- ಕರ್ಕು karku. 2. = ಕರಕು, etc. black due to being singed. (My.).
- *ಕರ್ಕತನ karkātana. a variety of gem. ಇನ್ನನೀಲದ ಭದ್ರದೊಳಂ ಕರ್ಕತನದ ಪಾಳಂಗೆಯೊಳಂ Pb. 3, 74 va.
- ಕರ್ಕೊಣೆ karkōṇe. Tbh. of ಕ್ರೌಂಚ. = ಕೊರಕಂಚೆ (and ಪರ್ವತ ಹಕ್ಕಿ). the demoiselle (crane, Anthropoides virgo (My.).
- ಕರ್ಕೊಟೆ karkōṭa. = ಕರ್ಕೊಟೆಕೆ. (My.; G.).
- ಕರ್ಕೊಟಿಕೆ karkōṭika. N. of a nāga or serpent (Mr. 402; see ಎಣ್ಣು ಕುಲ; Bp. 46, 33; J. 24, 32, 35).
- ಕರ್ಕೊಟಿಕೆ karkōṭaki. the plant Momordica charantia Lin. (ಪೀತಪ್ಪುಷ್ಪ ಹಾಗಲ್ Mr. 146).
- ಕರ್ಕೊಲ karkōla. = ಕಕ್ಕೋಲ. (Nr.). name of a plant.
- ಕರ್ಕೊಲಕೆ karkōlaka. = ಕಕ್ಕೋಲಕೆ. (Nr.). a perfume.
- ಕರ್ಗಿಸು kargisu. = ಕರಗಿಸು. (My.).
- ಕರ್ಗು kargu. 1. = ಕರಗು, etc. (My.). to dissolve.
- ಕರ್ಗು kargu. 2. = ಕಟ್ಟು. to turn black. [ವ್ಯೂಹಮುಮಣ್ಣಳ ಮಂ ಕರ್ಗಿ ಕಟಂಗಿ ತೋಟು ಸಿದಿಲಿಂ ಮಿಂಟಿಂ Ap. 13, 39. — ಕರ್ಗಿದ ಕುರುಳ. black curls of hair Pb. 4, 74]; (Abh. P. 7, 85).
- ಕರ್ಗು kargu. 3. blackness (ಕರ್ಪು Ct. I, 34).
- *ಕರ್ಚರೆ karcare. a part of the body. ಅದಿತೊಡೆ ಪೂರ್ಕುಲುಂ ತೆಗಲೆ ಕಣಗಾಲ್ ... ಬಸಿರ್ ತೊಳಕು ಕರ್ಚರೆ ಮುಯ್ಯು Pb. 11, 136.
- ಕರ್ಚಿ karei. = ಕರ್ಚಿ, etc. — ಕರ್ಚಿಕಾಯಿ. = ಕರಚಿಕಾಯಿ. (S. Mhr.).
- ಕರ್ಚಿ karei. = ಕರ್ಚು, ಖರ್ಚು. expenses. 2, that is for daily use; common, inferior (My.; Mhr., H. ಖರ್ಚು), e. g. ಕರ್ಚಿಯಡಿಕೆ, ಕರ್ಚಿಯಲೆ (My.).
- ಕರ್ಚು karcu. (karcu). 1. = ಕಚ್ಚು 1. to bite, etc. (ಪಾದನ Smd. Dh.; ದನ್ನದಿಂ ಕದಿವುಮ ಕಮ. 86; Te. ಕಚು; see ಕಡಿ 3). [ನನೆಯಮ್ಮಮ್ಮನೆ ಕರ್ಚಿ ಪಾಟುವಪುದೋ ಶೃಂಗಾರ ವಾರಾತಿ ಭೋಂಕನೆ ಬಿಕ್ಕಂಗಡೆದತ್ತೆ Pb. 4, 42; Ap. 8, 57]. see Rāv. 5, 120 va.; 5, 122; 9, 27; 13, 64.

- ಕರ್ಚು karcu. (karcu). 2. = ಕಚ್ಚು 2. biting; etc. — ಕರ್ಚುಂಗಲ್ಲ. a bitten cheek. (Smd. 203).
- ಕರ್ಚು karcu. 3. to wash (ಪ್ರಶ್ನಾಲನ Smd. Dh.; ಪ್ರಶ್ನಾಲಿಸು ವುದು Ct. I, 24; ಶ್ವಾಲನ II, 69; ಅಲುಮ್ಬು, ತೊಳೆ Kk. 51; ತೊಳೆ Sm. 86; Te. ಕಡುಗು; T. ಕಟುವು; M. ಕಟುಗು). [ನರನನ್ನಂ ಪೊಲಿಸು ನಾಟುವ ಮೆಯ್ಯನೆ ಕರ್ಚಲೆನ್ನು ಚಿಚ್ಚರಮಪರಾಮ್ಬುರಾತಿಗಿಟುವನೆ Pb. 11, 51; Ap. 4, 96; Vr. 78, 11; Cv. 309]. see Bp. 30, 15; Rāv. 8, 124; ಮೆಯ್ಯ ಕರ್ಚು.
- ಕರ್ಚು karcu. 4. = ಕಚ್ಚು 3. washing; etc. (ತಣ್ಣುಲ, ಪ, ಶ್ವಾಲನ Smd. Dh.; ಅಮ್ಮಿಲ Sm. 86).
- ಕರ್ಚು karcu. = ಕರ್ಚಿ No. 1, etc. (My.).
- ಕರ್ಚೂರ karcūra. = ಕರ್ಚೋರ, etc. a kind of Curcuma (Sk.). 2, gold (ಭಂಗಾರ G.). 3, an orpiment (ಅಮ್ಮಿ ಹಳದಿ G.).
- ಕರ್ಚೂರಕೆ karcūraka. the plant Curcuma zerumbet Roxb. see Nr. s. ಕರ್ಚೋರ.
- ಕರ್ಚಿ karji. = ಕರಚಿ, etc. — ಕರ್ಚಿಕಾಯಿ. = ಕರಚಿಕಾಯಿ. a sweet eatable. (My.).
- ಕರ್ಚಿರಿಗೆ karjirige. = ಕಡರ್ಚಿರಿಗೆ. 2, a medicinal seed.
- ಕರ್ಚೂರ karjūra. = ಕಜೂರ, date fruit.
- ಕರ್ಚಿಗೆ karḍige. = ಕರಡಿಗೆ, etc. a small box.
- ಕರ್ಡು karḍu. = ಕರಡು, etc. a day-book (My.).
- ಕರ್ಣ karna. = ಕನ್ನ. the ear (ಕಿವಿ Nn. 50). 2, the helm or rudder of a vessel. 3, the sun (ಜಗದೇಕಚಕ್ರ 56). 4, Karna, the son of Sūrya and Kuntī, king of Anga, known for his liberality (ರವಿಜ Mr. 263; ಗಾಂಗೇಯ Nn. 44). see Smd. 68, 69, 133, 171, 177, 183, 264, 284.
- ಕರ್ಣಕೋರ karna-kaḥōra. disagreeableness or offence to the ear. (Smd. 76 Cm.).
- ಕರ್ಣಕುಣ್ಣು karna-kunḍāḷa. an ear-ring. 2, the balsamine, Impatiens balsamina Lin. (My.).
- ಕರ್ಣಗತ karna-gata. come to the ear. (My.). ಕರ್ಣಗತ ಮಾಡು, to inform, to tell (My.).
- ಕರ್ಣಜಾಲನ karna-cālana. = ಕರ್ಣತಾಲ. (Rāv. 6, 71).
- ಕರ್ಣಜ karna-ja. Vṛṣakētu, the son of Karna (J. 4, 12).
- ಕರ್ಣಜಲಿಕೆ karna-jalauke. a centipede. 2, the insect or worm Julus cornifex, with many feet and of a reddish colour. see ಜಿಜಲೆ.
- ಕರ್ಣಜಾತ karna-jāta. = ಕರ್ಣಜ. (J. 25, 39).
- ಕರ್ಣತನಯ karna-tanaya. = ಕರ್ಣಜಾತ. (J. 3 sum.).
- ಕರ್ಣತಾಲ karna-tāla. the flapping of an elephant's ears. (Abh. P. 10, 159).
- ಕರ್ಣಧಾರ karna-dhāra. a helmsman, a pilot.
- ಕರ್ಣಧಾರಕೆ karna-dhāraka. a helmsman, a pilot (ತುದಿಯ ಕೂಕೆ ಮುದವನು Mr. 407).
- ಕರ್ಣಪತ್ರ karna-patra. a coil of palmyra leaf put in the lobe of the ear; an artificial ear affixed to idols (My.). see ಕೀಡು.
- ಕರ್ಣಪರ್ವ karna-parva. the Karna-section: title of the eighth book of the Mahābhārata. (Bp. 5, 2).
- ಕರ್ಣಪಾಲಿಕೆ karna-pālike. the lobe of the ear (Grj. 3, 91 va.).

ಕರ್ಣಪಾಶ karna-pāśa. a beautiful ear. (R.).

ಕರ್ಣಪಿಶಾಚ karna-plśāca. = ಕರ್ಣಪಿಶಾಚಿ. (Abh. P. 11, 91).

ಕರ್ಣಪಿಶಾಚಿ karna-plśāci. = ಕರ್ಣಪಿಶಾಚ. a demon capable of being bound by a mantra, and forced to communicate (by whispering in the ear) the affairs of people (C., Mhr.).

ಕರ್ಣಪುಷ್ಪ karna-pūṣa. = ಕನ್ಯ ಪುಷ್ಪ. an ornament for the ear.

ಕರ್ಣಭೂಷಣ karna-bhūṣaṇa. an ear-ornament.

ಕರ್ಣಮೂಲ karna-mūla. the root of the ear.

ಕರ್ಣಮೋಹಿ karna-mōḥi. Cāmundā, an incarnation of Durgā.

ಕರ್ಣಪಾಲ karna-pāla. = ಕರ್ಣಪಾಲಿಕೆ. (Śśv. 3, 41). lobe of ear.

ಕರ್ಣವೇಷ್ಠನ karna-vēṣṭana. an ear-ring.

ಕರ್ಣಶೂಲೆ karna-śūle. ear-ache. (C.).

ಕರ್ಣಸಮ್ಭವ karna-sambhava. = ಕರ್ಣಜ. (J. 24, 11).

ಕರ್ಣಸೂನು karna-sūnu. = ಕರ್ಣಜ. (J. 2, 35).

ಕರ್ಣಾಕರ್ಣಿಕೆ karnā-karṇike. from ear to ear, heard by one and related to another, from mouth to mouth (My.; Sk. & Mhr. ಕರ್ಣಾಕರ್ಣಿಕೆ).

ಕರ್ಣಾಟ kar-ṇāṭa. = ಕನ್ನಡ (s. ಕರ್ನ 2-). the Karnaṭa country, language, and people (Bp. 6, 18).

ಕರ್ಣಾಟಕ karnāṭaka. belonging to Karnaṭa. 2, the Karnaṭa language (Śmd. 62. 252; Kāvya. I, 1a, 3; Ct. II, 48; Ch. p. 22). 3, a Karnaṭa man (ಕನ್ನಡಿಗ Mr. 382). see Prv. s. ಅರವ. — ಕರ್ಣಾಟಕಕೋವಿ. a matchlock (My.). — ಕರ್ಣಾಟಕತುಬಾಕಿ. = ಕರ್ಣಾಟಕ ಕೋವಿ. (My.). — ಕರ್ಣಾಟಕಬ್ರಾಹ್ಮಣ. a Brāhmana who belongs to the Karnaṭa country and whose mother-tongue is Karnaṭa (My.).

ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷೆ karnāṭaka-bhāṣe. the Karnaṭaka language (Ch. v. 296).

ಕರ್ಣಾಟಕವಿಷಯ karnāṭaka-viśaya. the Karnaṭaka country.

ಕರ್ಣಾಟಕವಿಷಯಜಾತಿ karnāṭakaviśaya-jāti. the peculiar kinds (of metrical feet) of the Karnaṭaka country (Ch. p. 95).

ಕರ್ಣಾಟಕವಿಷಯಭಾಷಾಜಾತಿ karnāṭakaviśaya-bhāṣā-jāti. the peculiar kinds (of metres) in the language of the Karnaṭaka country (Ch. p. 22).

ಕರ್ಣಾಟಕವೃತ್ತ karnāṭaka-vṛtta. the (six) vṛttas (chiefly used) in Karnaṭaka (poetry, Ch. v. 230).

ಕರ್ಣಾಟಕವ್ಯಾಕರಣ karnāṭaka-vyākaraṇa. a grammar of the Karnaṭaka language (Śmd. 3).

ಕರ್ಣಾಟಕಶಬ್ದಮಂಜರಿ karnāṭaka-śabda-manjarī. a cluster of blossoms (consisting of) Karnaṭaka terms: N. of a vocabulary by Tōṭadārya (Śm. 1).

ಕರ್ಣಾಟಕಸರಸಕವಿನ್ದ್ರಕರ್ಣ karnāṭaka-sarasa-kavīndrakarṇa. the excellent kings of poets of Karnaṭa (Ct. II, 122).

ಕರ್ಣಾಟದೇಶ karnāṭa-dēśa. the Karnaṭa country (Bp. 2, 45).

ಕರ್ಣಾಟಧಾತು karnāṭa-dhātu. a Karnaṭa verbal root (or un-conjugated verbal theme, Śmd. 302; Kāvya. I, 5, 44).

ಕರ್ಣಾಟಭಾಷೆ karnāṭa-bhāṣe. the Karnaṭa language (Śm. 119).

ಕರ್ಣಾಟಶಬ್ದಮಂಜರಿ karnāṭa-śabda-manjarī. N. of the collection of dhātus in the Śabdamanidarpana, when met with as a separate list (in which case the Saṁskṛita terms are generally written in Devanāgarī).

ಕರ್ಣಾಟಾಶ್ವ karnāṭa-aśva. a country pony (Si. 273).

ಕರ್ಣಾರಿ karna-ari. the enemy of Karna: Arjuna (Śśv. 4, 48).

ಕರ್ಣಾಲಂಕರಣ karna-alāṅkaraṇa. an ornament for the ear.

ಕರ್ಣಾವತಂಸ karna-avataṁsa. an ear-ring (Bp. 42, 11; J. 2, 3).

ಕರ್ಣ karnī. 1. relating to the ear; having a helm. 2, the son of Karna (J. 8, 36). 3, a particular part of the plough (ಕುಡಿನು Mr. 370, one MS.; o. rs. ಕುಡನು one MS., ಕುಡಿಗು two MSS.).

ಕರ್ಣ karnī. 2. Tbh. of ಕರಣೆ. a scribe, an accountant. see ಕುಲಕರ್ಣಿ.

ಕರ್ಣಿಕೆ karnika. Tbh. of ಕರಣಿಕೆ. a writer, etc. (My.).

ಕರ್ಣಿಕಾರ karnikāra. the tree. Pterospermum acerifolium Willd. (ಕೊಸಗು Hla.; ಕೊಸಗು, ಬೆಟ್ಟದಾವರೆ Śś.).

ಕರ್ಣಿಕೆ karnika. a hollow cylinder thrust through the lobe of the ear; any ornament for the ear, an ear-ring (ಶ್ರವಣಕುಣ್ಡಲ, ಕರ್ಣಕುಣ್ಡಲ Nn. 21; ಕರ್ಣದ ಅಭರಣ Mr. 519; see s. ಕೊಪ್ಪು 2). 2, the tip of an elephant's trunk (ಶುಣ್ಣಾಲಕರಾಗ್ರ, ಗಜಹಸ್ತಾಶ್ರ 21; ಮದಗಜದ ಹಸ್ತ 519). 3, the pericarpium of a lotus (ವನಜಾತಕೋಶ 21; ಅಮ್ಬುಜದ ಬೀಜಂಗಳ ಇಪ್ಪ ಎಡೆ 519). 4, a fruit stalk. 5, ಅಪಸರಾಗ, ಕಾಳಿ ಗದ ಮದ್ಯ (21). 6, ತೀರ್ಥ (21). 7, an Apsaras; N. of an Apsaras. ಕರ್ಣಿಕೆಯರ್ ಜಲಾಶ್ರಿತರ್ ಎನಲ್ಕೆ ಜಕ್ಕಿಯರ್ ಎನಕ್ಕುಂ (Mr. 15). 8, ಬಾಲೆ, ಕೊಡಗೂಸು (Nn. 21). 9, the middle-finger.

ಕರ್ಣಿಕರಥ karnī-ratha. a covered car or a kind of litter.

ಕರ್ಣ karnē. = ಕರಣೆ No. 4. a mason's trowel. (My.).

ಕರ್ಣಜಪ karnē-japa. a slanderous whisperer, a tale-bearer.

ಕರ್ಣೇಂದ್ರಿಯ karnā-indriya. the organ of hearing (Dp. 53, 4).

ಕರ್ತ karta. Tbh. of ಕರ್ತೃ, q. v. a doer, a maker, an agent; a creator; one who practises what he knows; a master, a king (ಒಡೆಯ G.); etc. see Ch. v. 38; Bp. 50, 50; 53, 45. 57; 54, 3. 4. 5. 15. 17. 18. 19; 58, 65; ಅಂಶನಿರ್ವಾಹ, ಲೋಕ, ಸಿಂಹ. ಸೂಪ ಕಾರರ ಕರ್ತ (ಪಾರೋಗನ Mr. 269). — ಕರ್ತಕರ್ತರ ಕರ್ತ. (Bp. 54, 3). — ಕರ್ತರ ಕರ್ತ. (Bp. 54, 19).

ಕರ್ತನ kartana. cutting, clipping, shearing.

ಕರ್ತರಿ kartarī. = ಕತ್ತರಿ, ಕತ್ತಿ. scissors or shears. 2, a knife; a dagger; a small sword. 3, the part of an arrow to which the feathers are attached (ಪುಂಖಿ, ತತ್ತಿ ಸುನ ಹಿಳುಕು Mr. 295). 4. ಕತ್ತಿ. (another ಕರ್ತರಿ see s. ಕರ್ತೃ). 4, one of the seats of wrestlers (Cpr. 5, 77).

ಕರ್ತಲೆ kartale. = ಕತ್ತಲೆ, etc. darkness, night. (Abh. P. 10, 235).

ಕರ್ತವ್ಯ kartavya. to be done, fit to be done; that ought to be done, obligation, duty, task. see Bp. 53, 41; 54, 3; Śśv. 4, 24 va.; B. 4, 33; Si. 71.

ಕರ್ತಾರ kartāra. Tbh. of ಕರ್ತೃ (Śmd. 104; My.). see Śmd. 301; ಕಾವ್ಯ.

ಕರ್ತು kartu. P. p. of ಕರಿ 1. (My.).

ಕರ್ತು kartu. Tbh. of ಕರ್ತೃ. (Bp. 30, 15; 54, 3. 16; J. 2, 29; My.). see ಜಗತ್.

ಕರ್ತೃ kartṛi. = ಕರ್ತ q. v., ಕರ್ತಾರ, ಕರ್ತು. a doer, a maker, an author, an agent (Śmd. 45); a creator; a master, a king (ಎಜ್ Śm. 117). 2, (in gram.) an agent, one who acts of his own accord, the active noun, the nominative case, the subject (Śmd. 113. 154. 155).

156. 272. 273. 299; Kāvya. I, 2, 2. 3; V, 930). 3, an heir (My.). — ಕರ್ತೃ. in the (idea of an) agent. — ಕರ್ತೃಪ್ರಯೋಗ. the use of the active voice (My.).

ಕರ್ತೃಕೆ kartṛika. = ಕರ್ತೃ No. 2. see ಭಿನ್ನ-.

ಕರ್ತೃಕರ್ಮಕ್ರಿಯಾಸಮ್ಬಂಧ kartṛi-karma-kriyā-sambandha. the relation between subject, object, and predicate (Śmd. 6 Cm.).

ಕರ್ತೃತ್ವ kartṛitva. agency, the act or property of an agent. 2, mastership; superintendence. (ಮಾಳಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ, ಒಡೆತನ Nn. 101).

ಕರ್ತೃ kartṛi. = ಕತ್ತಿ. ಕರ್ತೃ. a pair of scissors (Sk.); etc.

ಕರ್ತೃಕೆ kartṛike. = ಕತ್ತಿಗೆ, q. v. a small sword; a knife; a hunter's knife.

ಕರ್ದಮ kardama. mud, mire, clay; filth, sin. 2, flesh. 3, N. of a Prajapati.

ಕರ್ದಮಜಾತೆ kardama-jāte. a lotus; a woman of bad origin (J. 7, 9).

ಕರ್ದಮಕು karduku. = ಕದ್ದುಂಕು 1, ಕರ್ದುಂಕು (Śmd. 48). to strike lightly with the beak, to peck [ಬಾಳಮಾನ್ ಮುಸುಕು ನಿರನ್ನರಂ ಕರ್ಮಕೆ Pb. 5, 64; Ap. 12, 122]; (ಲಘುಚಂಚುಘಾತನ Śmd. Dh.; Grj. 2, 36).

ಕರ್ದುಂಕು kardunku. = ಕರ್ದುಂಕು. (Śmd. 48 & Dh.; Cpr. 5, 39 va.; Abh. P. 7, 147; Grj. 3, 103 va.; Rāśv. 8, 85; 10, 29; Śśv. 2, 42 va.).

ಕರ್ಪಟ karpāṭa. = ಕಪ್ಪಡ, etc., ಕರ್ಪಡ. old or patched or ragged garments (ನಕ್ಷತ್ರ, ಮಾಸಿದ ಹಣೆಯ ಸೀರೆ Nr.); cloth, raiment (ಚೀಲ, ಬೀರೆ, ಅಮ್ಬುರೆ, ವಸ್ತ್ರ, etc., ಸೀರೆ Hla.). see ಚರ್ಮಗರ್ಪಟ.

ಕರ್ಪಟ karpāṭi. = ಕಪ್ಪಡಿ. a religious mendicant in patched or ragged clothes.

ಕರ್ಪಡ karpāḍa. Tbh. of ಕರ್ಪಟ. (Śśv. 3, 23). see ಪಟಾಗರ್ಪಡ.

ಕರ್ಪರ karpāra. = ಕಪರಿ, ಕಪ್ಪರ 2, ಕಪ್ಪರಿ No. 2, ಕಪ್ಪರೆ, ಕೊಪ್ಪರೆ, ಖರ್ಪರ. a cup; a pot; a boiler; an iron saucepan or frying-pan (ಕಟಾಪ, ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ Nr.; Hla.; Mr. 209); the skull.

ಕರ್ಪರಿ karpāri. = ಕಪ್ಪರಿ No. 1. a collyrium extracted from the *Amomum zanthorhizon* Roxb. 2, blue vitriol (ಮಯೂರಕಣ್ಣು Mr. 144, o. r. ಖರ್ಪರಿ).

ಕರ್ಪಾಸೆ karpāsa. the cotton plant, cotton, *Gossypium herbaceum*.

ಕರ್ಪಾಸಿ karpāsi. the cotton plant.

ಕರ್ಪು karpu. 1. (karpu). = ಕಪ್ಪು 5. blackness, etc. (ಕರ್ಗು Ct. I, 34; Śśv. 3, 15; see ಕಡುಗರ್ಪು). [ಬರೆದನ್ನೆ ಬಿನ್ನ ಕರ್ಪಸಿದರೆ Pb. 5, 44; Ap. I, 66]. — ಕರ್ಪುನೆರ್. — ಪೆರ್. to grow black (Cpr. 6, 61).

*ಕರ್ಪು karpu. 2. covering? ಇಕ್ಕಿದ ಲೋದನಕ್ಕರೆಯ ಕರ್ಪು ಗಳಂ ಕವಿಪರ್ಪ ವಿಸ್ತೃತೈಲಕ್ಕಣೆಯಾಗೆ Pb. 10, 92.

ಕರ್ಪುರ karpura. = Tbh. of ಕರ್ಪುರ. (ಹಿವ Ct. I, 49; ಕಪ್ಪುರ Kk. 94; C.). see Grj. 3, 91 va.; Bp. 8, 60; 60, 50. — ಕರ್ಪುರಸುಣ್ಣೆ. a kind of aromatic root (My.). see ವಸಿಷ್ಠ.

ಕರ್ಪುರ karpūra. = ಕಪ್ಪುರ 1, ಕಪ್ಪುರ, ಕಪ್ಪು, ಕರ್ಪುರ. camphor. see ಪಚ್ಚು. — ಕರ್ಪುರಪಚ್ಚುಗಿಡ. a kind of aromatic paccu (My.). — ಕರ್ಪುರಬಾಣಿ. a kind of wild plantain (My.). — ಕರ್ಪುರವಳ್ಳಿ. — ಬಳ್ಳಿ. thick-leaved lavender, *Lavendula carnosu* Wall. (Mg.).

ಕರ್ಪುರಕರಣ್ಣ ಕ karpūra-karaṇḍaka. = ಕಪ್ಪುರಗರಡಗಿ. a camphor box.

ಕರ್ಪುರಶಿಲಾಜತು karpūra-śilā-jātu. or ಕರ್ಪುರಶಿಲಾಜತು. = ಕರ್ಪುರ ಶಿಲಾಜತು. (My.; Tc.).

ಕರ್ಪುರಶಿಲಾಧಾತು karpura-śilā-dhātu. a foliated, crystallized gypsum, used medicinally (My.).

ಕರ್ಪುರಾರತಿ karpūra-ārati. an āraṭi in which camphor is burned (C.).

*ಕರ್ಬಾಳೆ karbāḷa. a grass with fragrant roots, Cuscuta grass. ಕರ್ಬಾಳೆಮುಮಿರೆ ಮರುಳಲ್ಲವೆ ಕುಸುಮನಿಜಯವೋಳಾ ಪಾಯ್ಲಿಗಳ್ Ap. 11, 127. cf. ಮುಡಿನಾಳ s. ಮುಡಿ 2.

ಕರ್ಬು karbu. = ಕಬ್ಬು, etc. sugarcane (Śmd. 201, o. r. ಕರ್ಬು; Bp. 12, 28; see ಅಡುಗರ್ಬು). [ಎನಿಸಿದ ನೀಳಾಂಜನ ಕರ್ಬಿನ ಬಿಲ್ಲಂ ಮನದ ಮದನನಲರ್ಗಣೆ ಬರ್ಮಕತ್ತಿ ನಿಸುತ್ತು Ap. 9, 19]. see ಬೆಳ್ಳು ಬರ್. — ಕರ್ಬುನಿಲ್. — ಬಿಲ್. sugarcane bow. Kr. 3, 122]. — ಕರ್ಬುನಿಲ್. — ಬಿಲ್. — ಅ 3. Kāma (Rāśv. 1, 135 va.).

ಕರ್ಬುನೆ karbuna. iron. see s. ಕರ್ 1—.

ಕರ್ಬುರ karbura. greyish, variegated; a variegated colour. 2, gold. 3, a Rākṣas or demon.

ಕರ್ಬುಜ karbuja. = ಕರಬೂಜು, etc. (My.). the musk-melon.

ಕರ್ಬುರ karbūra. gold. 2, the plant *Curcuma amhaladi* or *zerru* bet. 3, a yellow orpiment.

ಕರ್ಬುರಿತ karbūrita. variegated; many-coloured. (Abh. P. 12, 2 va.).

ಕರಬೊನ್ karbon. iron. see s. ಕರ್ 1—.

ಕರ್ಮ karma. = ಕಮ್ಮ. an act, an action; performance, business; duty. 2, the idea or notion expressed by the accusative case, the category of the accusative; the objective noun (Śmd. 6. 115. 154. 155. 156; Kāvya. I, 2, 2. 3; V, 930). 3, the idea of the passive voice (Śmd. 300 Cm.; see ಕರ್ಮಣಪ್ರಯೋಗ). 4, any religious action or rite, as sacrifice, ablution, etc. 5, sin (C.; Bp. 3, 48; 25, 31; 28, 32; 45, 32; 52, 13). see ಅತಿ; Bp. 54, 14, seq.; ಬಾಣಿಯ.

ಕರ್ಮಕರ karma-kara. a servant of any kind; a hired labourer.

ಕರ್ಮಕರಿ karma-kari. a female servant (R.).

ಕರ್ಮಕಾಂಡ karma-kāṇḍa. that department of the vēdas (or smṛitis) which relates to ceremonial acts and sacrificial rites. (My.).

ಕರ್ಮಕಾರ karma-kāra. = ಕಮ್ಮಗಾಣ, etc. one who does any business; an artisan, a mechanic, a blacksmith; a hired labourer. cf. ಕರ್ಮಕರ.

ಕರ್ಮಕೃತು karma-kṛt. competent to perform an act.

ಕರ್ಮಗತಿ karma-gati. the condition induced by one's deeds, fate (My.; Mhr.).

ಕರ್ಮಣೆ karmaṇa. skilful or clever in work; scrupulously exact in the discharge of all work or rites; the director of a religious rite. (My.; Bp. 53, 3).

ಕರ್ಮಣೆ karmanī. 1. Tbh. of ಕರ್ಮಣ್ಣ. assiduous, laborious; a skilful or clever workman (ಕರ್ಮಕಾರ, ಬಲುಗಲಿ Mr. 236).

ಕರ್ಮಣೆ karmanī. 2. in karma or the idea of the passive voice. — ಕರ್ಮಣಕ್ರಿಯೆ. a verb in the passive voice (My.). — ಕರ್ಮಣೆ

ಪ್ರಯೋಗ. the use of the passive voice (Smd. 301 Cm.).— ಕರ್ಮಣಿ ವಾಚ್ಯ. the passive voice. (My.).— ಕರ್ಮಣ್ಯಾರ್ಥಕ. = ಕರ್ಮಣಿ ವಾಚ್ಯ. (My.).

ಕರ್ಮಣ್ಯ karmanya. = ಕರ್ಮಣಿ 1. diligent, etc.

ಕರ್ಮಣ್ಯ karmanya. wages, hire.

ಕರ್ಮದೋಷ karma-dōṣa. sinful work, sin, vice; the evil consequence of human acts. (My.).

ಕರ್ಮಧಾರಯ karma-dhāraya. N. of a class of compounds (Smd. 89 Mṃb.; 196. 200. 203. 210. 211; Kāvya. I, 3, 6-9).

ಕರ್ಮದ್ಧಿ karmandi. a religious mendicant of the Brāhmaṇa caste.

ಕರ್ಮಪರಿಪಾಕ karma-paripāka. final recompense for actions done in a former life; fate (ದಶೆ, ಕರ್ಮದ ಬಿಡುಗಡೆ Nn. 27). cf. ಕರ್ಮವಿಪಾಕ.

ಕರ್ಮಫಲ karma-phala. the fruit or recompense of actions (ವಾಸ, ಕಟ್ಟಿದನ್ವಾ ಕರ್ಮಗಳು Nn. 90). see Bp. 34, 12; 54, 15.

ಕರ್ಮಮಾರ್ಗ karma-mārga. the way of works or rites; the way of sin (Bp. 40, 57).

ಕರ್ಮವಲೆ karmavale. a form of jaundice (ಕಾಮಲೆ Mr. 387, o. r. ಕರ್ಮವಲೆ).

ಕರ್ಮವಾದಿ karma-vādi. teaching works; teaching sin; a teacher of, etc. ಕರ್ಮವಾದಿಯ! ಧರ್ಮವಿಕ್ರಯನೆ! (Bp. 45, 22).

ಕರ್ಮವಿದೂರ karma-vidūra. very far from works or rites; very far from sin (Bp. 20, 28).

ಕರ್ಮವಿಪಾಕ karma-vipāka. the ripening of actions: the good or evil consequences of actions done in former stages of existence.

ಕರ್ಮಶಾಲೆ karma-śāle. a workshop (ಪಂಚಕಾರುಕರ ಮನೆ Mr. 197).

ಕರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ karma-śāstra. a work on religious rites. 2, a sinful work (Bp. 54, 29).

ಕರ್ಮಶೀಲ karma-śīla. able to accomplish a work or a duty; assiduous.

ಕರ್ಮಶೂರ karma-śūra. one who accomplishes his work assiduously or scrupulously.

ಕರ್ಮಸಚಿವ karma-sacīva. a man employed upon active duty, as a judge, a deputy, etc.

ಕರ್ಮಸನ್ಯಾಸಿಕ karma-sannyāsika. one who has withdrawn from works, an ascetic.

ಕರ್ಮಸಾಕ್ಷಿ karma-sākṣi. who beholds all deeds: the sun.

ಕರ್ಮಸಾಧಕ karma-sādhaka. accomplishing a work. (R.).

ಕರ್ಮಸಾನ್ karma-sāna. nails appended to the bit of a bridle (ಮೊಳೆಗಳು Mr. 274).

ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಿ karma-siddhi. accomplishment of an act, success. (My.).

ಕರ್ಮಾಂಗ karma-aṅga. part of any act, part of a sacrificial rite. (J. 10, 30).

ಕರ್ಮಾಧಿಕಾರ karma-adhikāra. the right of action or of performing vedic rites (My.).

ಕರ್ಮಾಧೀಶ karma-adhīśa. a master over works (Bp. 54, 15).

ಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನ karma-anuṣṭhāna. practising one's duties, discharging peculiar functions. (My.).

ಕರ್ಮಾಂತರ karma-antara. funeral rites (My.; Te., Mhr.).

ಕರ್ಮಾಯುಕ್ತ karma-āyukta. the fruit of actions (Abh. P. 9, 96).

ಕರ್ಮಾರ ಕarmāra. = ಕರ್ಮಕಾರ. 2, a bamboo.

ಕರ್ಮಿ karmi. = ಕರ್ಮಿ 1. acting, doing, performing; engaged in. 2, a sinner (Bp. 7, 4; 18, 42; 20, 28; C.). see ಅತಿ, ಪಶು, ಸು ಕೃತ; Mr. 539.

ಕರ್ಮಿಕ karmika. acting; active. see ಅಧಿ-.

ಕರ್ಮಿಷ್ಠ karmīṣṭha. very active or assiduous. 2, very sinful (Bp. 60, 55; My.).

ಕರ್ಮಿಣ ಕarmīṇa. acting; act, work. see ಅಲಂ-.

ಕರ್ಮಿಣಿ karmīṇa. variegated; a variegated colour. (G.).

ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯ karma-indriya. an organ of action: the hand, the foot, the larynx, the organ of generation, and that of feculent excretion. cf. ಬುದ್ಧೀಂದ್ರಿಯ.

ಕರ್ಮ ಕarmu. = ಕರ್ಮ. brackishness. — ಕರ್ಮ ನಲ. = ಕರ್ಮ ಭೂಮಿ. (C.).

ಕರ್ಮಟ karvaṭa. the capital of a district, of two or four hundred villages, not a city nor a village, but partaking of both; a market town.

ಕರ್ಮಕಾರಿ karvata-kāṭhī. an embellished silken border of a dōtra (S. Mhr.; B. 3, 103).

ಕರ್ಮ ಕarmu. = ಕರ್ಮ, etc. sugar-cane. ಕರ್ಮನೋ ರಸಂ (Smd. 163). see ರಸದಾಳಿಗರ್ವ. — ಕರ್ಮವಿಲ್. — ಬಿಲ್. a bow of sugar-cane (Grj. 2, 106 va.; 3, 47). — ಕರ್ಮವಿಲ್ಲ. — ಅ 3. Kāma (Grj. 8, 22).

ಕರ್ಮ ಕarmura. = ಕರ್ಮ. greyish, etc. (Grj. 4, 31).

ಕರ್ಮ ಕarṣa. drawing, pulling; ploughing. 2, a weight of gold or silver, equal to 16 māṣas, about 176 grains troy (or commonly about 280 grains troy; ಎನ್ನುತ್ತು ಗುಂಜಿಯ ತೂಕ G.). see Si. 329.

ಕರ್ಮ ಕarṣaka. a husbandman (ಕೃಷಿಯ ಮಾಪ್ಪಿ ಒಕ್ಕಲಿಗಂ Mr. 370).

ಕರ್ಮ ಕarṣaṇa. drawing, dragging, pulling, tearing, scratching, rubbing; ploughing; tormenting. see ಒರೆ, ಬರೆಯಿಸು; ಕಣ್ಣು ತಿ- ನಿ-.

ಕರ್ಮ ಕarṣa-phala. Beleric myrobalan, the tree Terminalia belle-rica Roxb. (ಅಳಲೆಯ ಕಾಯಿ G.; ತಾಣಿಯ ಕಾಯಿ G.).

ಕರ್ಮ ಕarṣu. a furrow; a canal; a river. 2, agriculture. 3, livelihood. 4, a fire of dried cow-dung.

ಕರ್ಮ ಕarṣa-upala. a touch-stone (Sérv. 2, 42 va.).

ಕರ್ಮ ಕarmu. = ಕರ್ಮ, etc. intestines. (My.).

ಕಲ kal. 1. = ಕಲಿ 1. to learn [ಎನ್ನಪ್ಪಿದಂ ಕ್ಷಪಣಕನಂ ಮಿ ಥ್ಯಾವಿನಯದ್ವಿಳಿಸಿ ಕಲ್ಪನೆಮ್ಬುದೊನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನಂ ಮನೆಗೆ ಬನ್ನು Vr. 5, 22; ನಾನಾವೇಶ ನರೇನ್ದ್ರರುಂ ಘಟೋದ್ರವನ ಧನುರ್ವೇದಮನೆ ಕಲಲ್ ವನ್ನು Pb. 2, 56; Kr. 1, 9; Ap. 14, 139 va.]; (ಅಭ್ಯಾಸ Smd. Dh.; Sm. 108; Tu., T., M.; Te. ಕಲಚು). P. p. ಕಲ್ಪು (Smd. 230. 272). see Abh. P. 3, 150; Rév. 4, 76; 13, 64; ನಡೆಗಲ್, ನುಡಿಗಲ್.

ಕಲ kal. 2. learning. — ಕಲ್ಪಾಯ. — ಆಯ. (Smd. 234). a teacher (ವಿದ್ಯಾತಿಕ್ಷಕ Kk. 36; ವಿದ್ಯಮಂ ಬಲ್ಲತಾಗಿಯಿ ರಿಕ್ಷಿ ಪಾತ Sm. 46). see Smd. 234.

ಕಲ kal. 3. = ಕಲಿ 2, ಕೋಲ್ 2, ಕೋಲ್ 3. a vessel, etc. (T., M. ಕಲ, Te. ಕಲಮು, Sk. ಕಲಾ, ಕಲಿ, a ship). see ಹಜಗಲ್, ಹಜುಗಲ್.

ಕಲ್ kal. 4. = ಕಡಲ್¹, ಕತ್², ಕನ್³-, ಕಬ್²-, ಕಲು, ಕಲ್ಯು 1. (Smd. 58). a stone (ಪಾಪಾಣ Smd. Dh.; ಶಿಲೆ Smd. 108; ಪಾಪಾಣ, ಕಾನ್, etc. Mr. 96; C. as ಕಲ್ಯು; T. ಕಲ್, ಕಲ್ಯು; M., Tu. ಕಲ್ಯು; Te. ಕಲು, ಕಲ್ಯು; cf. ಕಡು 1, ಕಣಿ 5). 2, a hard, stiff, apathetic state or mind (ಜಡಭಾವ C. I, 85). [ನಲನಳೆದು ಕಲ್ಲಂ ಪುಲ್ಲಮಂ ಸೋದಿಸಿ Ph. 2, 65 va.; Ap. 6, 31]. ಕಲ್ಲೆಲ್ಲಂ (Smd. 84). ಕಲ್ಲನ್ ಎಟುವಂ or ಕಲ್ಲಾನ್ ಎಟುವಂ (144). ಕಲ್ಲ ಪಾಸಿಗಲ್ (287, o. r. ಪುಲ್ಲ-). ಬೆಟ್ಟದಿನ್ನುರುಳ್ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲಂ ಗಣ್ಣು ತೈಲ ಎನ್ನುದು (Hla.). ಬಾವಿಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ, ಜೀವಧನ ಕುಡಿಯ ಬೇಕನ್ನು, ಮಾಡಿದ ಕಲ್ಲ ದೋಣ (ಆಹಾಸ, etc. Nr.). ಕಲ್ಲಲಿ (Bp. 28, 31; 42, 3; 50, 72). ಕಲ್ಲಂ (50, 35). ಕಲ್ಲಲಿ (= ಕಲ್ಲಲಿ, 18, 52; 43, 40). see J. 10, 11, 12; 14, 9; 19, 20. — ಕಲ್ಯುಟಿಗ. (Smd. 237). = ಕಲುಕುಟಿಗ. a stone-cutter, a mason (My.). — ಕಲ್ಲು ಪುಜಲ್ ಕೈ. = ಕಲ್ಯು ಹೋಳಕ. (My.). 2. = ಹೋಳಕ. (My.). — ಕಲ್ಲಾಣ. = ಕಲ್ಲ ಗಾಣ. (My.). — ಕಲ್ಲಾಣ್ಡು. = ಕಲುಗುಣ್ಡು. a stone-ball, a boulder (C. Bp. 42, 30; J. 4, 23; 21, 30). — ಕಲ್ಲಾಣ್ಡು ವಣಿ. — ಮಣಿ. a rain of stone-balls (C. Bp. 42, 33). — ಕಲ್ಲಾನ್ದಿ. a stone-cāvaḍi (My.). — ಕಲ್ಲೊಟ್ಟಿ. a square stone-trough (My.). — ಕಲ್ಲೊಣಿ. an oblong stone-trough (My.). — ಕಲ್ಲಾರು. the American aloe, *Agave americana* L., and the bastard aloe, *Agave vivipara* L. (Z.). 2. = ಕಲ್ಲು ನಾರು. (My.). — ಕಲ್ಲಣ. a stone quarry (Mg.). — ಕಲ್ಲರಣಿ. = ಕಲಪರ್ಣಿ, ಕಲಪ್ಪಣಿ. a stone vessel (R.). — ಕಲ್ಲರೆ. Laminæ in stones, as talc, slate, etc. (My.). — ಕಲ್ಲೆಲೆ. a place of refuge under a rock. ಕಲ್ಲೆಲೆ ನಲ್, to stand in such a place (Abh. P. 9, 3 va.). — ಕಲ್ಲಸಂ. = ಕಲ್ಲು ಬಸುರಿ. (My.). — ಕಲ್ಲುಣಿ. a stone-rain (J. 4, 16); hail (My.). — ಕಲ್ಲ ಗಾಣ. a mill with stones for grinding (Rsv. 6, 66). — ಕಲ್ಲ ಮಾನಸ. a man of stone: a very sturdy man (Grj. 2, 106 va.). — ಕಲ್ಲುಣಿಸು. — ಉಣಿಸು. stone-eating (J. 28, 38; cf. ದೃಷದಾಶನ). — ಕಲ್ಲುಪ್ಪು. rock-salt (B. 4, 202); sea-salt (My.; ಲವಣ, ಸಮುದ್ರದಿ Mr. 143; ಅಪ್ಪೀಲು, ವಶಿರ, ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಉಪ್ಪು Si. 311). — ಕಲ್ಲುಳಿ. — ಉಳಿ. a stone-cutter's chisel (ಟಿಂಕ. Nr.; My.). — ಕಲ್ಲೆರ್ಡೆ. — ಎರ್ಡೆ. = ಕಲ್ಲೆರ್ಡೆ. a heart of stone, a hard heart. see ಕಡುಗಲ್ಲೆರ್ಡೆ. — ಕಲ್ಲೆರೆ. a handful of stones (?) (Smd. 83). — ಕಲ್ಲಾಪ್ಪು. = ಕಲ್ಲು ಹುಪ್ಪು No. 2. (ಕಾಲಾನುಸಾರ್ಯ G; My.). — ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆ. a clod hard as a stone. ಹಿರಿದು ಪಾಪವ ಮಾಡಿ, ಹರಿವ ನೀರೊಳು ಮುಟುಗಿ, ಕರಗೊದೇ ಪಾಪ? ತಾ ಮುನ್ನ ಮಾಡಿದದು ಎರೆಯ ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆ! (Sp.).

ಲ್ kal. = ಕಲ 3. Tbh. of ಖಲ. a metal mortar. see ಕಲ್ಪತ್ತು, ಕಲ್ಪತ್ತು.

ಕಲ kala. 1. (fr. ಕಲೆ 2). the state of being joined or mixed; that of being promiscuous or various: all (Te. ಕಲೆ). — ಕಲಕಾಲ. at the various, or all, times, permanently (Te.). ಕಲಕಾಲ ದಾಸಯ್ಯನಾದರೆ ತಿರುಮನ್ರಾ ಹೇಚ್ಚಾನು (Prv.). — ಕಲಗಚ್ಚು. — ಕಚ್ಚು. the water wherein raw rice and other corn and vegetables have been washed, to which strained rice-water, etc. is added, and which is given to cattle (My.; Te. ಕಲಿ; Si. 311). ಅರೇ ಹುಪ್ಪು ಬೆಲ್ಲ ಕಲಗಚ್ಚು ನೀರಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಹೆಣ್ಣು (ಮೈರೇಯ Si. 348). — ಕಲಗಂಚು. — ಕಂಚು. the vessel in which ಕಲಗಚ್ಚು is kept (S. Mhr.). — ಕಲಬೆರಿಕೆ. the state of being mixed together, as cold and hot water, etc. (C.).

ಕಲ kala. 2. = ಕಲ್ 3. a pot, a vessel (T., M.; R.).

ಕಲ kala. 3. = ಕವ 2 No. 2, ಕಳ 11. a sound in imitation of loud laughter. — ಕಲಕಲಿಸಿ ನಗು. to laugh aloud (My.).

ಕಲ್ ಕಲ್ kalaka. = ಕಲಕಲಾಟ. chattering of birds. (S. Mhr.).

ಕಲ kala. 1. = ಕಡ 1, etc. dumb (ಕಡ Hla.). 2, gold (ಪ್ರೆಸಿನ್ C. I, 47; cf. ಕಡವರ 1). 3, musical time or measure (ತಾಲ Mr. 111, as ಕಳ). 4, a palm-tree (ಧ್ವಜದ್ವಯ 111, as ಕಳ). 5, the palmyra-tree or wine-palm (ತಾಣ್ 111, as ಕಳ). 6, another palm-tree (ಪತ್ರಿ 111, as ಕಳ). 7, the tree *Shorea robusta*. 8, (a note or tone) inarticulate, but melodious; a low or soft tone, as humming, buzzing, murmuring (cf. ಕಲಕಲ). — ಕಲಕೇತ. N. (Bp. 29, 5; 54, 44). = ಕಲಹಕೇತ. — ಕಲಕೇತಬೊಮ್ಮ. N. (Bp. 29, 1. 25). — ಕಲಕೇತಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 29 sum.; 29, 19. 32. 34. —ಯ; 58, 2). — ಕಲಕೇತಬೊಮ್ಮ. N. (Bp. 29, 10). — ಕಲಕೇತಬೊಮ್ಮದೇವ. N. (Bp. 61, 9). — ಕಲಕೇತಿ. a woman of soft, charming or clever words (My.). — ಕಲಕೇತಿತನ. the state of such a woman (My.). — ಕಲಕೇತೊಡೆಯ. — ಒಡೆಯ. N. (Bp. 29, 33). — ಕಲವಿಲಿ. noise (S. Mhr.).

ಕಲ kala. 2. = ಕಲೆ. part. see ನಿಷ್ಕಲ, ಸಕಲ.

ಕಲ kala. 3. = ಕಲ್. see ಕಲಬತ್ತ.

ಕಲಂ kalam. = ಕಲಮು 1 & 2. a reed pen, etc. see ಒಳ-.

ಕಲಕ kalaka. = ಕಲಕು 2, ಕಲ್ಯು. mixture; a mixture in medicine (of unboiled ingredients, My.).

ಕಲಕಣ್ಣಿ kala-kann̄ha. having a sweet sound: the cuckoo (ಕೋಕಿಲ, ಕೋಗಿಲೆ Nn. 73); a bee (ಮಧುವ್ರತ, ತುಮ್ಮಿ 73); a dove; a pigeon; a swan. 2, a pleasing tone or note; singing (ಗಾನ, ಶಿವಾರ 73, o. r. ಗಾನವಿಧ್ವ 73).

ಕಲಕಲ kala-kala. = ಕಲ್ ಕಲ್, ಕಳಕಳ, ಗಲಗಲ, ಗಳಗಳ. a confused noise, the murmuring or buz of a crowd (Sk.). — ಕಲಕಲಾಟ. — ಅಟಿ. twittering or chattering of birds (S. Mhr., Mhr.; ಜಡಿಪ, ಜಲ್ಪ, ಬಿಪ್ಪಣ್ಣ G.); confused jangle of men or beasts (Mhr.; B. 3, 75; 5, 262).

ಕಲಕಿಸು kalakisu. to perturb; to stir (My.; ಕಲಕು ಮಾಡು G.). ಬಿದರಿನ ಬಿಡಿಗಳನ್ನ ಆ ನೀರನ್ನು ಕೆಲವು ಹೊತ್ತಿನ ತನಕ ಒಳಿ ತಾಗಿ ಕಲಕಿಸಿದ ಬಟಾಕ (B. 4, 55).

ಕಲಕು kalaku. 1. = ಕಲಂಕು. to agitate, to shake; to perturb, to make turbid; to stir up; to disturb (My.; J. 2, 41; 14, 6; 23, 38; T. ಕಲಕ್ಕು). ಕೃಷ್ಣ ಸರ್ಪನ ಹುತ್ತ ಕಲಕಿ, ಜೀವಿಸ ಬಿಡು; ದುಷ್ಟಾತ್ಮರಾದವರ ಬಿಟ್ಟು ಕಳಿ, ಮನವೆ! (Dp. 172). ತಳಿರ ತನಿಗೊಂದು ಕಲಕಿ, ನಡೆದು... ಎಸವ ಆ ಮನ್ನಮಾರುತವ ನೋಡು! (J. 3, 32). 2, to be agitated, shaken, etc., to become turbid (C.; Te. ಕಲಗು, ಕಲಂಗು; T. ಕಲಂಗು; M. ಕಲಜ್ಜು; Tu. ಕಲಂಕು, ಕಳಂಕು; cf. ಕವಡು 1, etc.). — ಕಲಕಾಡು. — ಅಡು. to make turbid, to stir up (J. 3, 24).

ಕಲಕು kalaku. 2. = ಕಲಕ. the state of being turbid, turbidness (C.; ಅನಜ್ಜ, ಅವಿಲ G.). — ಕಲಕು ನೀರು. turbid water; the okali (C.; see Prv. 5. ಕಾಮನ ಹುಣ್ಣು ಮೆ). — ಕಲಕಾಗು. — ಅಗು. to become turbid (C.). — ಕಲಕು ಮಾಡು. to make turbid (C.).

ಕಲಕ್ಕಟರ್ kalakkatar. = ಕಲಕಟರ್. a collector (E.).

ಕಲಂಕ kalanka. = ಕಲಂಕು. ಕಳಂಕು. a stain; a spot, a mark (ಲಕ್ಷ್ಮ ಕುಟುಮು Nn. 86); blackness ಅಸಿತ, ಕಪ್ಪು 86; ಕಪ್ಪೆ Kk. 116. 2, a fault, a blemish (ಪಾಪ 86; ದೋಷ Mr. 483). 3, excessive impetuosity, fierceness, or harshness; abuse, censoriousness (ಅತಿವಿವೇಚನೆ, ಅತಿವಿಷ್ಣುರ 86; ಕಡುಹು 483). 4, the rust of iron. 5, a cloud (ಮೇಘ 86). ಕಲಂಕ ಹಚ್ಚು (B. 4, 198)

*ಕಲಕೇತ kalakēta. a male devil. ಗುಮ್ಮಡಿಯನ್ನಪ್ಪ ತಾಯಿ ನೋಡೆ ನಗೆ ಕಲಕೇತನನ್ನಪ್ಪ ತನ್ನ ನೋಡೆನೆಗೆ Bv. 720.

ಕಲಂಕು kalaṅku. = ಕಲಂಕು 1. to perturb, to stir, etc. (ಆಲೋಚನ Smd. Dh.; Rśv. 5. 39; Tc. ಕಲಂಕು). [ಭೋಂಕನೆ ಕೇ ಲ್ಲವೇ ಕದಡಿ ಕಲಂಕದ ಬಗೆವರಸು ನೆಗೆದು Pb. 11, 112; Ap. 12, 26]. see ನಸು- Abh. P. 5, 98.

ಕಲಂಕು kalaṅku. = ಕಲಂಕ, etc. Tbh. of ಕಲಂಕ. a stain, etc. (ಕಜೆ Smd. 116).

ಕಲಂಗಡಿ kalaṅgaḍi. = ಕಲ್ಲಂಗಡಿ. the water-melon, Cucumis vulgaris Schrad. (S. Mhr.; Mhr. ಕಲಿಂಗಡಿ; Sk. ಕಾಲಿಂಗ).

ಕಲಜ್ಜಿ kalaḷḷi. = ಕೂಲಜ್ಜಿ, ಕೊಲಜ್ಜಿ, ಕೋಲಜ್ಜಿ, in ಅಡುಗಲಜ್ಜಿ, a further form of ಅಡುಗೂಲಜ್ಜಿ, q. v.

ಕಲಂಜಿ kalaṅji. ಕಳಂಜಿ. a kind of large basket in which corn is stored (ಗಳಗೆ Mr. 208, as ಕಳಂಜಿ; see ಕಣಜ).

ಕಲೆಡು kalaḍu. = ಕದಡು 1, etc. to be shaken or perturbed; to become turbid, muddy, or unclean (ಕಲುಪ Smd. Dh., Tu.: to be mixed; to be kneaded; M. ಕಲರು, to be mixed, etc.).

ಕಲತು kalatu. P. p. of ಕಲೆ 2.

ಕಲತ್ರ kalatra. ಕಳತ್ರ. (Smd. 187; Kāvya. I, 2, 74-83). the hip and loins (ಜಫನ Hla.). 2, a wife (ಹೆಣ್ಣು Mr. 306).

ಕಲಧೌತ kala-dhauta. gold (ಸುರ್ವಣ, ಭಂಗಾರ Nn. 44). 2, silver (ರಜತ, ಭೃಳ್ಳಿ 44). 3, the colour white (ಸಿತ, ಬಿಳಿದು 44). 4, the thorn-apple (ಮತ್ತೂರು, ಉನ್ನತ್ತ 44).

ಕಲನ kalana. doing, causing, effecting. 2, attaching, affixing, joining. see ಅಕಲನ. 3, a spot, a stain. 4, the embryo.

ಕಲಪು kalapu. a joined, or mixed, state; a miscellaneous mass or collection, as of materials for a house, for a plough, etc. (Tc. ಕಲಪೆ, T. ಕಲಪ್ಪೆ, M. ಕಲಪ್ಪೆ; T., M., Tu. ಕಲಪ್ಪು, mixture, etc.; R.).

ಕಲಬತ್ತ kala-batta. = ಕಲ್ಪತ್ತ, ಕಲ್ಪತ್ತ. a metal or stone mortar and pestle or mullar (S. Mhr.; Mhr. ಖಲಬತ್ತ, -ಬತ್ತ).

ಕಲಭ kalabha. = ಕರಭ. a young elephant (ಮಾಯಾನೆ Nn. 130; ಪಲ್ಲವಣು Ct. I, 30. 99; II, 23); a young camel.

ಕಲಮು kalama. = ಕಳಮು, ಕಲಮೆ, ಕಲಮೆ. rice which is sown in May and June, and ripens in December or January; a white rice growing in deep water. 2, a "calamus", a reed for writing with.

ಕಲಮು kalamu. 1. = ಕಲಂ, ಕಲಮು. ಕಲಾಮು. a reed pen (C.; H., Mhr.); a painter's brush (C.; Mhr.).

ಕಲಮು kalamu. 2. = ಕಲಂ, ಕಲ್ಮು. a column; a distinct head, item, article (C.; Mhr. ಕಲಮು). (E.).

ಕಲಮು kalamu. 3. a graft; ingrafting: the lopping and pruning of trees (Mhr. ಕಲಮು). ಮಾವಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ಕಲಮು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (B. 2, 52).

ಕಲಮುದಾನಿ kalamu-dāni. = ಕಲಮುದಾನಿ. a pen-case, a standish (C.; Mhr., H. ಕಲಮುದಾನಿ).

ಕಲಮುದಾನಿ kalam-dāni. = ಕಲಮುದಾನಿ. (My.).

ಕಲಮ್ಬು kalamba. = ಕದಮ್ಬು, ಕರಮ್ಬು, ಕಲಮ್ಬು, ಕಳಮ್ಬು. the stalk of a potherb. 2, an arrow (ಮಾರ್ಗಣ, ಅಮ್ಬು, ಬಾಣ No. 17, as ಕಳಮ್ಬು). 3, the ruddy goose (ರಘುಂಗ, ಜಕ್ಕನಕ್ಕಿ 17). 4, a wren (ಮರಾಲ,

ಹಂಸೆ 17). 5, the red lotus (ಕೋಕನವ, ಕೆನ್ನಾವೆ 17). 6, the tree Nauclea cadamba.

ಕಲಮ್ಬುಸನ kalamba-āsana. a bow (Rām. 1, 16, 30, as ಕಳಮ್ಬುಸನ).

ಕಲಮ್ಬಿ kalambī. the potherb Convolvulus repens.

ಕಲಮ್ಬು kalambu. Tbh. of ಕಲಮ್ಬು No. 6. (ಕಡವು Mr. 115).

ಕಲರವ kala-rava. a low sweet tone. (J. 28, 1). 2, a dove or pigeon; the cuckoo. see ಬಾಸರ.

ಕಲಲ kalala. the uterine germ; the embryo (also ಕಲನ; see Nr. 3, ಮಾಸು 2).

ಕಲಲು kalalu. ಖಲಲು. ruin, loss (C.; Br.; H.).

ಕಲವತ್ತಿ kalavatti. N. of a man (Bp. 31, 23).

ಕಲವಿಂಕ kalaviṅka. a sparrow.

ಕಲನೆ kalave. = ಕಲುವೆ. water-lily. (Tc. ಕಲನೆ, the iris or fragrant blue water-lily); see ಜಂಗಲನೆ.

ಕಲಶ kalasa. = ಕಲಸ, ಕಳಶ, ಕಳಸ. a water-vessel, a jar, a jug, a pitcher, a vase. 2, an ornamental piece of painted wood, stone, brass, etc., as fixed on the spires of temples, carts, etc., a rounded pinnacle or ball on the top of a temple, a dome. see e. g. Bp. 5, 12; 18, 3; 57, 15; Si. 268. ಕಲಶಕುಚ್ಚನ ಗೆಜ್ಜೆ ತೇರು (ಪುಸ್ಕರಥ Si. 275).

ಕಲಶಕುಚಿ kalasa-kucā. = ಕಲಶಸ್ತನಿ. (My.).

ಕಲಶಪೂಜೆ kalasa-pūje. worship paid to a water-pot, a rite that takes place in many religious celebrations (C.; Tc.).

ಕಲಶಪ್ರತಿಷ್ಠೆ kalasa-pratiṣṭhe. the rite of fixing an ornamental piece of wood, etc. on the top of a temple, etc. (My.).

ಕಲಶಪ್ರೋದ್ಭೂತ kalasa-prōdbhūta. Agastya (Rśv. 1, 102).

ಕಲಶಸ್ತನಿ kalasa-stani. a woman with breasts resembling a kalasa (My.).

ಕಲಶಸ್ಥಾಪನೆ kalasa-sthāpane. solemnly placing a water-pot, a rite preliminary to the ಕಲಶಪೂಜೆ (My.; Tc.); a ceremony at marriages, etc. in which offerings are made to the several planets, etc. in one or different vessels (My.).

ಕಲಶಿ kalasī. a water-pot. 2, the plant Hemionitis cordifolia Roxb.

ಕಲಸ kalasa. = ಕಲಶ. (Sk.; My.).

ಕಲಸು kalasu. 1. = ಕಲಿಸು 1 to mix, to mingle (ಸಮಿಶ್ರ Smd. Dh.; C.; see ಕಣಕ). ಮೊಸರಲ್ಲಿ ಕಲಸಿದ ಜನೆಯ ಹಿಟ್ಟು (ಕರಮ್ಬು, ದಧಿಸಕ್ಕು Nr.). ಮೊಸರಲ್ಲಿ ಕಲಸಿದ ಸತ್ತುಗ (ಕರಮ್ಬು, etc. Hla.). ಮೊಸರು ಬೆರೆಸಿ ಕಲಸಿದ ಹುರಿಹಿಟ್ಟು (ಕರಮ್ಬು, etc. Si. 314). ಕಾಳಮೊಳಗೆ ಕಾಮುಗಿಲ ಅಂಜನವ ಕಲಸಿ ತನಿರಸಮೊಳಗೆ ನೆಹಿ ಪೊರಳ್ಳಿದ ನೀಲಪುತ್ರಿಗೆ ಗಳತ್ತೆ (Rāgha. 17, 64). ದಧಿಯಾವ್ಲು ದುಗ್ಗಾದಿಯಲಿ ವಡೆಗಳಂ ಕಲಸಲ್ ಅದು ಕರಮ್ಬುಕಂ (Mr. 219). ಎಲೆ ಕಾಯಿ ಮೊದಲಾದವಂ ಮೊಸರಲ್ಲಿ ಕಲಸಿದದೆ, ದಾಳಿಕ್ಕಮ್ಬ ಎನ್ನು, ಎಣ್ಣಕ್ಕಂ (230). see Bp. 3, 14; 8, 43; 45, 28; 58, 55; ಒಡೆಗಳಸು, ತಡೆಗಳಸು, ಮೊಲೆಗಳಸು.

ಕಲಸು kalasu. 2. mixed or mingled state. see ಒಡೆಗಳ ಸು 2. — ಕಲಸನ್ನ. — ಅನ್ನ. tamarind or lime juice, gingillie-seed meal, chillies, salt, etc. mixed with boiled rice, fried in ghee, and eaten as a savory dish; it is often put up for a journey (My.). — ಕಲಸುಗೂಟು. = ಕಲಸನ್ನ. (Bh. 2, 2, 78). — ಕಲಸುವೇ ಲೋಗರ. a mixture of boiled vegetables to which pepper,

salt, etc. are added (My.). — ಕಲಸೋಗರ. — ಹಿಗರ. = ಕಲಸನ್ನ. (My.).

ಕಲಹ kalaha. *quarrel, strife, contention; war, battle* (ಕಾಳಿಗ Nn. 99); *deceit, falsehood; abuse, beating, kicking, etc.* see Bp. 61, 37; Śśv. 4, 124; ಜೂಳಿಗಲಹ, ಬೀಡುಗಲಹ, ಬೀದಿಗಲಹ, and ಪತ್ತು 2 No. 2. — ಕಲಹಕೇತ. = ಕಲಕೇತ. (S. Mhr.).

ಕಲಹಂಸ kala-hansa. *a kind of goose or swan with greyish wings.* ಪಕ್ಷಿ ಮಾಸ ಕಲಹಂಸಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 173).

ಕಲಹತಿ kalahati. N. of a country, and of a horse bred therein (Mr. 282).

ಕಲಹಲವ್ವುಟಿ kalaha-lampāṭa. *addicted to, or fond of, quarrel, etc.* (a name of Nārada, Grj. 8, 26).

ಕಲಹಾನ್ತರಿತೆ kalaha-antarite. *an appeased wife, one who has been angry and is sorry for it* (Sk.; R., Te.); *a heroine separated from her lover in consequence of a quarrel* (Sk.).

ಕಲಹಾರ್ಥಿ kalaha-arthi. *a person who seeks for quarrels* (J. 5, 61).

ಕಲಹಾಶನ kalaha-aśana. *one who lives upon quarrels: Nārada.* (My.).

ಕಲಹಾಳಿಗ kalaha-āṭiga. *one who plays with, or likes, quarrels: Nārada* (ನಾರದದೇವ C. I, 87).

ಕಲಹಿಸು kalahisu. *to quarrel* (Abhā. 2, 2).

ಕಲಾಕಾನ್ತ kalā-kānta. *the moon* (My.).

ಕಲಾಕಾಮತನ್ತ್ರ kalā-kāma-tantra. *a kind of lewd composition opposed to the śāstras* (Kāvya. II, 2, B, 24).

ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯ kalā-kauśalya. *cleverness in the elegant arts, as singing, dancing, etc.* (B. 4, 33, 109, 143; My.).

ಕಲಾದ kalāda. *a goldsmith* (ಅಕ್ಕಸಾಲೆ, etc. Mr. 376).

ಕಲಾನಿಧಿ kalā-nidhi. *the storehouse of digits: the moon.*

ಕಲಾನ್ತರ kalā-antara. *interest on money, profit* (ವೃದ್ಧಿ, ಬಡ್ಡಿ Mr. 346).

ಕಲಾಪ kalāpa. 1. *quarrel, contention* (C.).

ಕಲಾಪ kalāpa. 2. *a collection; a multitude; an assemblage.* 2, *an ornament.* 3, *a peacock's tail.* 4, *a quiver.* 5, *a zone* (ಉಡೆ ನೂಲು Hlā.; ಉಡಿದಾರ Mr. 344). 6, *the moon.* 7, N. of a village where the destroyer Kalki is to be born.

ಕಲಾಪಕಲಾಧರ kalāpa-kalā-dhara. Śiva (Śśv. 5, 20).

ಕಲಾಪಕ್ಷಿಪ kalā-pakṣita. *a master of the fine arts* (Śmd. 258).

ಕಲಾಪತು kalāpatu. = ಕಲಾಬತು. (My.).

ಕಲಾಪಮಾಲೆ kalāpa-māle. *a garland of peacock's feathers* (Śśv. 3, 15).

ಕಲಾಪಿ kalāpi. *a peacock.*

ಕಲಾಬತು kalābatu. = ಕಲಾಪತು. *silken thread covered with gold or silver* (My.; Mhr., H.).

ಕಲಾಮು kalāmu. = ಕಲಮು, etc. *a reed pen, etc.* (ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ Mr. 339).

ಕಲಾಯ kalāya. 1. *peas, Pisum sativum, etc.* (ಬಟ್ಟೆಗಡಲೆ Hlā.). see ನೆಲಕಡಲೆ.

ಕಲಾಯ kalāya. 2. = ಕಲಾಯಿ. *the wash of tin given to culinary utensils* (C.; Mhr., H. ಕಲ್ಪ ಕು).

ಕಲಾಯಗಾಣ kalāya-gāṇa. *a man who tins vessels* (C.).

ಕಲಾಯಿ kalāyi. = ಕಲಾಯ 2. (C.). *ತಾಮ್ರದ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಒಳ ಮಗ್ಗಲಿಗೆ ಕಲಾಯಿ ಮಾಡಿಸಿ ಬಟಾಸ ಬೇಕು* (B. 4, 141).

ಕಲಾಲ kalāla. *a distiller or vendor of spirituous liquors* (ಪಾಣಿ ಕ G.; Mhr., H.).

ಕಲಾವಕ್ತ್ರ kalā-vaktra. *having sixteen faces: Brahmā* (J. 32, 44).

ಕಲಾವತಿ kalā-vatī. Durgā (Śśv. 3, 12); N. of several women.

ಕಲಾವಿದ kalā-vida. = ಕಲಾವಿದ. *one who knows the fine arts* (J. 4, 8).

ಕಲಾಶಾಸ್ತ್ರ kalā-śāstra. *a lewd work on the art of love* (My.; Te.).

ಕಲಾಸಿ kalāsi. *a khalassy: a seaman, lascar, etc.* (My.; Mhr., H. ಖಲಾಸಿ; Br. ಕಲಾಸುವಾಡು).

ಕಲಾಹೀನ kalā-hīna. *one digit less than full* (the moon).

ಕಲಿ kali. 1. = ಕಲ್ 1. *to learn.* P. p. ಕಲಿತು (Bp. 22, 40). ಕಲಿತಂ (25, 8). ಕಲಿತು (11, 41; C. ಕಲಿಯಿತು). see Bp. 14, 60; J. 26, 10; 28, 19; B. 3, 32; Si. 182, 236, 288, 362, 397; ನುಡುಗಲಿ; Prvs. 8. ಎಳೆತನ, ಮಗ 1, ವಾದ. ಕಲಿತ ಬಡ್ಡಿ ದಾಡೆದ ಬಟ್ಟೆಕೇ (Prv.).

ಕಲಿ kali. 2. = ಕಲೆ 2. *to join* (v. i.), *to be mixed; to come together, to meet; to be near at hand; etc.* (My.; Te. ಕಲಿ, ಕಲೆ, ಕದಿ; T. ಕಲ; T. ಕಲಿದ, agreement, combination, etc.; see ಕದಿ). P. p. ಕಲಿತು. ನಿಜಕ್ಕೆ ಕಲಿತೂ, (ಪಾಲಂಕು) ಪಿರಿದು ತೂಗುವ ನಜ್ಜುಮುಟ್ಟಿನ ದಾದಿಯರ್ (Pril. 3, 26). see Sp. 8. ಧಾತು. ಅನರಿಬ್ಬರು ಎಲ್ಲಿ ಕಲಿತರು? (My.).

ಕಲಿ kali. 3. = ಕಲೆ 1. *scar of an old wound.* (S. Mhr.).

ಕಲಿ kali. 4. (fr. ಕಲ್ 1). = Sk. ಕಲಿ No. 1. *a learned man, especially one learned in martial arts; a man noted for valor and prowess, a warrior, a hero.* see Śmd. 84, 85, 109; Bh. 2, 4, 13; ಕಡುಗಲಿ. cf. ಕಲಿತನ. (the term might be referred also to ಕಡು 1, etc.; cf. Te. ಕದಿಮಿ, bravery, gallantry).

ಕಲಿ kall. = ಕಲ್ಲಿ 1. *a warrior, a valiant person, a hero* (= K. ಕಲಿ 4; ಶೂರ, ವೀರ, ವಿಕ್ರಾಂತ, ಭಟ, ಪಾರಾಭಟಿ Hlā.; ರೂರ, ವಿಕ್ರಾಂತ, ವೀರ Mr. 230; ಶುಕ್ಲ Mr. 308; ಪರಾಕ್ರಮ Nn. 99); [ನಿನ್ನಂ ಕಲಿಯಾಂ ಬಗೆದು ನೋಟಿಸ್ತೊಡವುತಮಾದಂ Kr. 3, 191; Pb. 1, 33]. 2, *the tree Terminalia belerica* Roxb. 3, *the fourth yuga or age of the world, the age of vice* (ಯುಗ, ಯುಗಭೇದ Nn. 99), consisting of 432000 years of men and commencing on the 18th February of 3102 B. C. (see ಕಲಿಯುಗ; Bp. 12, 5). 4, *contention, strife, war, dissension* (ಕಲಹ, ಕಾಳಿಗ Nn. 99; ಮಹಾಕಲಹ Mr. 466). 5, *an unblown flower, a bud* (cf. ಕಗ್ಗಲಿ, ಹುಲಿಗಲಿ). 6, N. (Bp. 18, 109; 27, 41; see ದೀಪದ-). 7, *the worst in any class.* — ಕಲಿಕಣ್ಣಪ್ಪ. N. (Bp. 43, 39). — ಕಲಿಕಣ್ಣುರಿ. = ಕಾಡುಕಣ್ಣುರಿ. (St. & Pl.). — ಕಲಿಕಾಮದೇವ. N. (Bp. 26, 56, 60). — ಕಲಿಕಾಲ. *a time of sin and misery* (My.). — ಕಲಿಗಣೇಶ್ವರ. N. (Bp. 44, 45). — ಕಲಿವೇನ. = ಕಲ್ಲಿವೇನ. N. (Bp. 14, 25; 55, 27, 31, 34, 47, 52; 59, 2). see ಹಾವಿನ ಹಾಲು. — ಕಲಿವೇನಿ. N. (Bp. 59, 7). — ಕಲಿನಾಪ. = ಕಲ್ಲಿನಾಪ. N. (Bp. 36, 16; 37, 10). — ಕಲಿಪಾಲ. N. (Bp. 27, 68). — ಕಲಿಮನ. *a heroic mind* (Rām. 4, 3, 6). — ಕಲಿಯನಾರ್. (a T. plural of ಕಲಿ). N. see ಗುಗ್ಗಲಿ, ದೀಪದ-. — ಕಲಿಯುನ್ಪು. N. (Bp. 9, 41). — ಕಲಿಯೇಣು. — ಏಣು. *to become full of contention* (Hlā. 8, 23, 45). — ಕಲಿಶ್ವೇತ. N. (Bp. 40, 90).

ಕಲಿಕೆ kalika. = ಕಳಿಕೆ, q. v. (perhaps a mistaken ತಿನಿಕಾ). 2, a curlew (Sk.).

ಕಲಿಕಾತೆ kalikāte. Calcutta, the capital of W. Bengal.

ಕಲಿಕಾರಕ kall-kāraka. the plant *Caesalpinia bonducella* Fiehm. see ತಪಸಗಿಡ & ನವುಲೆ.

ಕಲಿಕಾಲ kall-kāla. the age of vice (Smd. 290). see s. ಕಲಿ.

ಕಲಿಕೆ kalike. learning, skill (My.); [ಪಾಣ್ಡವ ಕಾರವ ಬಲದ ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಧಾನ ನಾಯಕರರ್ಥ Pb. 13, 37 va.].

ಕಲಿಕೆ kalike. an unblown flower, a bud.

ಕಲಿಂಗ kallīga. = ಕಳಿಂಗ. N. of a country, extending from below Cuttack (ಕಟಕ್) to the vicinity of Madras (see e. g. Bp. 6, 18). 2, the fork-tailed shrike, *Lanius forficatus* (ತುರಾಯದ ಹಕ್ಕಿ G.). 3, the bird *Cuculus melanoleucus* (ಚಾತಕ, ಸಾರಂಗ, etc. Mr. 171). 4, the *Indra* grain (= ಇಂದ್ರಯನ, ಭದ್ರಯನ). 5, clever; cunning; beautiful. 6, a son of Dirghatamas.

ಕಲಿಂಜ kallīja. = ಕಲಿಂಜಕ. (Sk.).

ಕಲಿಂಜಕ kallījaka. = ಕಣಜ, etc., ಕಲಿಂಜ, ಕಲಿಂಜಕ, etc. a corn-bin (ಕಟ, ಕಣಜ Nr.).

ಕಲಿತೆ kalita. learning, erudition (My.).

ಕಲಿತೆ kalita. attached, affixed, joined, endowed with (Bp. 3, 69; 19, 83; 20, 25; 39, 7); known, understood; numbered; etc. see ಆಕಲಿತ, etc.

ಕಲಿತನೆ kallī-tana. the state of being learned in martial arts, valor, heroism (Smd. 248). [ಪುಟ್ಟ ದನಭಿಮನ್ಯು ಕಲಿತನಂ ಪುಟ್ಟನ ಪೋಲ Pb. 5, 29]; (Abh. P. 3, 150; Bp. 28, 47; 34, 2, 23; Bh. 3, 18, 40; 8, 26, 36; J. 7, 64; 12, 9; B. 2, 10). ಚಲ ದೊಳಮ್ ಆಚಾರದೊಳಂ ಕಲಿತನದೊಳಂ (Smd. 150). see ಕಡುಗಲಿತನ.

ಕಲಿತು kalitu. P. p. of ಕಲಿ 1 & 2.

ಕಲಿದ್ರುಮೆ kall-druma. the tree of strife, as being the favourite haunt of goblins: *Terminalia bellerica* Roxb.

ಕಲಿನಾಶನ kall-nāšana. destruction of the trials of the kaliyuga (J. 34, 42).

ಕಲಿನ್ದ kallinda. ಕಳಿನ್ದ = ಕಲಿದ್ರುಮೆ. 2, N. of a mountain on which the river Yamunā rises. (R.).

ಕಲಿನ್ದ ಜೆ kallinda-je. the river Yamunā. (R.).

ಕಲಿನ್ದ ನಂದಿನಿ kallinda-nandinī. = ಕಲಿನ್ದ ಜೆ. (R.).

ಕಲಿಯುಗ kall-yuga. = ಕಲಿ No. 3. the fourth age of the world. it is counted by ಚಾನ್ದ್ರನಭಯುಗಲಾಗ್ನಿಬ್ದಿ (Mr. 73). see Bp. 34, 2; 41, 13; 55, 31.

ಕಲಿಯುವಿಕೆ kaliyuvike. the act of learning, learning (Si. 251; My.).

ಕಲಿಲ kalila. mixed, blended; crowded, impervious, inaccessible.

ಕಲಿಸು kalisu. 1. = ಕಲಿಸು 1. (My.; B. 4, 158). see Prv. s. ಕಲಿಸು.

ಕಲಿಸು kalisu. 2. = ಕಲಿಸು. to teach (C.). ಆಪು ಹೆತ್ತವಳಿಗೆ ಮೂವು ಹೆತ್ತವಳು ಮೂರುಕೆ ಕಲಿಸಿದಳೆ (Prv.). see Abh. P. 3, 150; Bp. 40, 40; 42, 2; 59, 55; J. 6, 37; 2, 14; Si. 186; B. 2, 46; 3, 33; 4, 33; Prv. s. ಕಲಿಸು.

ಕಲು ಕಲು. = ಕಲ್ 4, etc. a stone (Bp. 57, 36). — ಕಲಗಡಿಗೆ a gadige of the balapa stone (C.; B. 3, 58). — ಕಲಪ. — ಅಪ. = ಕಲ್ಲಪ್ಪ. N. (S. Mhr.). — ಕಲ ಪಟ್ಟಿ. = ಕಲ ಪರ್ತಿ. (S. Mhr.). — ಕಲ ಪರ್ತಿ. = ಕಲ್ಲ ರಟ್ಟಿ, ಕಲ ಪಟ್ಟಿ. a cup made of a certain stone (S. Mhr.; B. 3, 58). — ಕಲುಕುಟಿಕ. a small kind of woodpecker with a far-sounding voice (C.). — ಕಲುಕುಟಿಗ. a stone-cutter [ಲಿಂಗ ಘನವೆನ್ನೆ? ಕಲುಕುಟಿಗರ ಕೈಯೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಣ್ಣು ಕಿಟಾದಾಯತ್ತು C. 1104]; (Bp. 16, 13; Rām. 5, 8, 50; My.). ಕಾರು, ಶಿಲ್ಪಿ ಎನ್ನು, ಬಡಗಿ ಅಕ್ಕಸಾಲೆ ಕನ್ನಾಟ ಕಲುಕುಟಿಗ ಕಂಚಗಾಣನ್ ಎನ್ನು ಅಯ್ಯರ ಹೆಸರು (Nr.). — ಕಲುಗಮ್ಮ. — ಕಮ್ಮ. a stone-pillar (S. Mhr.). — ಕಲು ಗುಣ್ಣು. = ಕಲ್ಲುಣ್ಣು. a round stone, a boulder, (a heavy stone). see Bp. 16, 10; Rām. 6, 19, 25; Sk. in B. 5, 87. — ಕಲುಬುರಿಗ. Kalburga, a town in the Nizam's country (S. Mhr.). — ಕಲು ಮತ. a name given to many mathas (S. Mhr.). — ಕಲುಮದ. bitumen; red chalk (ಗೈರೇಯ, ಅರ್ಥ, ಗಿರಿಜ, etc. Nr.). — ಕಲು ಮುಳು. = ಕಲ್ಲು ಮುಳು No. 1. (Bh. 1, 8, 93).

ಕಲುಮ್ಮ kalumbu. 1. to perturbate, to make turbid, etc. (ಕಲುಷೀಕರಣ Smd. Dh.; Te. ಕಲುಪು; M. ಕಲಮ್ಮ, to get confused; T. ಕಲುಡ, ಕಲುಟ, ಕಲುಟ, troubled water; ಕಲುಟ್ಟಲ್, perturbation; see ಕಲಡು, etc.).

ಕಲುಮ್ಮ kalumbu. 2. turbidness, contamination, defilement, taint (Abh. P. 6, 114; 11, 20; 12, 56). — ಕಲುಮ್ಮ ಗೊಳ. — ಕೊಳ. to be tainted, etc. (Abh. P. 12, 59).

ಕಲುವೆ kaluve. = ಕಲನೆ. water-lily. see ಜಿಂಗಲುನೆ.

ಕಲುಷ್ kaluṣa. turbid, foul, muddy. 2, impurity; sin. see ಕಡೆಡು, ಕಲಡು; Bp. 22, 14.

ಕಲುಷಫಂಜನ kaluṣa-bhañjana. a destroyer of sin (My.).

ಕಲುಷಿತ kaluṣita. made turbid; foul, impure; defiled; wicked. see Bp. 29, 13; 40, 57; 43, 35; 55, 12; 57, 38; 61, 17.

ಕಲುಷೀಕರಣ kaluṣī-karapa. making turbid. see ಕಲುಮ್ಮ.

ಕಲುಸು kalusu. = ಕಲಿಸು 2. (My.).

ಕಲುಹೆ kaluhe. turbidness, impurity (Bh. 8, 23, 10).

ಕಲೆ kale. 1. = ಕಲಿ 3. the scar of an old wound (ಕಣ Nr.; C.; Tu.; M.; T. ಕಣಡು, ತಪುನ್ನು, see ಜಡ್ಡು 1); the mark of small-pox (C.; M.); a stain of mud, oil, etc. (C.; cf. ಕಟ 1); a moral stain or taint (C.). ಕಲವರ ಮೋಟೆಗಳು ಮಯ್ಯಿಯಿನ್ದ ಕಲೆ ಬಿದ್ದು ಕುರೂಪವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ (B. 4, 223). ನಿನ್ನ ಚೆಲುವ ಮೋಟೆಗೆ ವಿನಾದರೂ ದುರ್ಗುಣವ ಕಲೆ ಹತ್ತಿದ್ದರೆ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯುವದು (B. 2, 15). see Bp. 38, 56.

ಕಲೆ kale. 2. = ಕಲಿ 2. to join (v. i.). P. p. ಕಲಿತು (My.).

ಕಲೆ kaṭe. 3. = ಕರೆ 1 to emit a sound. see ಲೊಟಿ 1.

ಕಲೆ kale. 4. sounding, sound, noise. see ಲೊಟಿ 2.

ಕಲೆ kale. ಕಲಾ. = ಕಲೆ. a small part of anything, any single part or portion of a whole; a digit or one-sixteenth of the moon's diameter (ಸುಧಾಕರನ ಶರೀರದ ಅಂಶ Nn. 150). 2, a measure of time: eight seconds or the thirtieth part of a kṣaṇa (Mr. 64). 3, any practical art, any mechanical or fine art: sixty-four such are enumerated, as carpentering, architecture, jewellery, farriery, acting, dancing, music, medicine, poetry, etc. (ಶಿಲ್ಪವಿಕರ್ಮ, ಶಿಲ್ಪಕರ್ಮ Nn. 130; see ಚಾಪ್ಪಣಿ, ಕಲೆ) 4, a mora or syllabic in-

stant. 5, an atom. 6, the embryo. 7, skill, ingenuity; contrivance; fraud, deceit. ಕುಡುವುದು ಕೂರ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಲ್ಪಡೆ ಮನ್ನ ಪ ಸೂಳೆಗೇನಾದೊಡಂ (Smd. 66. 412). 8, freshness, grace, lustre (Mhr.; K. as ಕಳೆ; not Sk.). 9, a boat. 10, rejection, abandoning (ತೃಷ್ಣ, ಬಿಡುವುದು Nn. 150: cf. K. ಕಳೆ, ಕಣ್ಣ). 11, the number sixteen (see ಕಲಾವತ್ಯ). — ಕಲಿವೆರ್. — ಪೆರ್. to become graceful (J. 1, 6).

ಕಲಿಕಟರ್ kalekaṭar. = ಕಲಕಟ್ಟರ್. (E.). a collector.

ಕಲೀವರ kalēvara. the body.

ಕಲ್ಕ kalka. = ಕಲಕ. a mixture, etc. (My.).

ಕಲ್ಕ kalka. dirt, filth; sediment; a kind of paste; the wax of the ear, ordure, faeces. 2, impurity, sin; falsehood; pride.

ಕಲ್ಕ kalki. N. of Viṣṇu in his tenth and last avatāra that is yet to come (Mr. 19; see ಪತ್ಯ ಅವತಾರ & ಕಲಾಪ 2, No. 7).

ಕಲ್ಕರ್ kalcar. pincers? — ಕಲ್ಕರೆನ್ನು ಕಾರು (Ss.).

ಕಲ್ಪ kalpa. a precept, an injunction, a rule, a sacred practice; manner. 2, one of the six vēdāṅgas, that which prescribes the ritual and gives rules for ceremonial or sacrificial acts. 3, a day of Brahmā or the period of a thousand yugas, measuring the duration of the world. 4, a resolve, a determination. 5, optionality, alternative. 6, practicable; proper; able. 7, having the manner or form of anything, similar to, etc.; see ದ್ವೀಪ.

ಕಲ್ಪಕುಜ kalpa-kuja. = ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ. (Nn. 18).

ಕಲ್ಪತರು kalpa-taru. = ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ. (Nn. 13). see Smd. 75.

ಕಲ್ಪತ್ತು kal-pattu. = ಕಲಬತ್ತು, etc. a metal mortar. (My.).

ಕಲ್ಪದ್ರುಮ kalpa-druma. = ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ. (J. 11, 18).

ಕಲ್ಪನ kalpana. 1. = ಕಲ್ಪನೆ. (My.).

ಕಲ್ಪನ kalpana. 2. cutting.

ಕಲ್ಪನಾಕಥೆ kalpanā-kathe. a feigned story (My.).

ಕಲ್ಪನೆ kalpane. ಕಲ್ಪನಾ. fixing, settling; a rule. 2, making, forming; fabrication; inventing, invention. 3, caparisoning or decorating an elephant. 4, a fancy, an idea formed in the mind; an imagination; a plan. (My.; B. 5, 41. 208. 219).

*ಕಲ್ಪನೋಕ್ತಿ ಕಪ್ಪ kalpanōkti-kapṣa. one of the flaws in poetry. Kr. 1, 62.

ಕಲ್ಪಪಾಲ kalpa-pāla. = ಕಲ್ಪನಾರ್. a distiller of spirituous liquors (o. r. ಕಲ್ಪಪಾಲ).

ಕಲ್ಪಭೂಜ kalpa-bhūja. = ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ. (ಅರ್ಕ, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ Nn. 13).

ಕಲ್ಪಭೂಜಾತ kalpa-bhūjāta. = ಕಲ್ಪಭೂಜ. (Bp. 37, 30).

ಕಲ್ಪಭೂರುಹ kalpa-bhūruha. = ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ. (ಸುರತರು Mr. 30).

ಕಲ್ಪಲತೆ kalpa-late. a creeper yielding everything desired (Grj. 4, 43 va.). see ದಿವಿಜ.

ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ kalpa-vṛkṣa. one of the trees of svarga, granting all desires.

ಕಲ್ಪಾಂಭುಪ kalpa-aṅghripa. = ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ. (Smd. 64. 277).

ಕಲ್ಪಾಂತ kalpa-anta. the end of a kalpa, the destruction of the world (ಸಂಹಾರ, ಮಹಾಪ್ರಲಯ Mr. 71).

ಕಲ್ಪಾಂತದಹನ kalpānta-dahana. the fire or conflagration occurring at the end of a kalpa (Bp. 56, 30).

ಕಲ್ಪಾಬ್ಬ kalpa-abda. a cloud that is to appear at the end of the world (Śśv. 4, 4).

ಕಲ್ಪಾವನೀಜ kalpa-avanīja. = ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ. (Bp. 46, 4).

ಕಲ್ಪ kal-pi. learning, erudition. (Smd. 248). [ಸಲ್ಲದ ಚಮರ್ ನೆಟಿ ಕಲ್ಲದ ಕಲ್ಪಿ ಕೇಶ್ವ ಮಾತುಯಾದ ಮಾತು Pb. 4, 93; (Cpr. 7, 40).

ಕಲ್ಪಿತ kalpita. made, fabricated, artificial; invented; arranged; composed; thought, conceived, fancied. 2, an elephant caparisoned or armed for war. (B. 4, 176; 3, 86; Bp. 47, 5; 55, 18; My.; Si. 36).

ಕಲ್ಪಿತೋಪಮೆ kalpita-upame. a kind of upame (Kāvya. III, 3, B. 63 seq.).

ಕಲ್ಪಿಸು kalpisu. 1. to join, to mix (Si. 313; only in Si.).

*ಕಲ್ಪಿಸು kalpisu. 2. to teach, to instruct. ನಿಮ್ಮನೋದಿಸಿ ಯೋಗ್ಯರಂ ಮಾಡುವವರಿ ನಿರೂಪಿಸಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಯೋಲೆಯರೆ ಬರೆಯಿಸಿ Vr. 3, 5; ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಲಂ ನೆಟಿಮೆ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಯೋಗ್ಯರ ಮಾಡಿದೊಡೆ Vr. 4, 3; ಮಲ್ಲನೆ ನೀಂ ಕಲ್ಪಿಪ್ಪುವೆಮ್ಮಂ ನೆನೆದೊಡೆಗಡೆನ್ನಾ ಗೆ Ap. 4, 55.

ಕಲ್ಪಿಸು kalpisu. to make; to fabricate, to invent; to conceive; to consider; to assume, to feign; to order, to give a precept [ತನ್ನ ಮನೆಯಂ ರಿಸಿಯರಂ ಪುಗಲೀಯದನ್ನು ಬಾಗಿಲ ಕಾಪಿನವರಂ ಕಲ್ಪಿಸಿ Vr. 25, 19]; (Smd. 167; Bp. 21, 37; My.; Si. 56; B. 4, 98. 186; 5, 309).

ಕಲ್ಪತ್ತು kal-battu. = ಕಲಬತ್ತು. a metal mortar. (My.).

ಕಲ್ಮಷ kalmaṣa. a stain; a blemish; sin; dirt, dregs; darkness (a division of the infernal regions).

ಕಲ್ಮಾಸ kalmaṣa. variegated, spotted. 2, black and white, greyish white (ಎಡನರ್ವ Hla.); black.

ಕಲ್ಮು kalmu. = ಕಲಮು 2. a column. (E.).

ಕಲ್ಯ kalya. ready, prepared; armed. 2, auspicious, agreeable, good. 3, well, healthy (ಕುಶ್ಲವಿಲ್ಲದಂ Mr. 240). 4, the dawn, the morning. 5, yesterday (ಪೂರ್ವವಾಸರ, ನಿನ್ನೆ Nn. 105). 6, spirituous liquor (ಅಸವ, etc., ಕರ್ Mr. 221). 7, enmity (ಹಗೆ Nn. 105; cf. ಕಲಿ). 8, mutual joining or binding (ಪರಸ್ಪರಬಂಧನ, ಒಬ್ಬರನೊಬ್ಬರು ಕಟ್ಟುವದು 105). 9, deaf and dumb. 10, clever, dexterous. 11, instructive, admonitory.

ಕಲ್ಯಾಣ kalyāṇa. beautiful, agreeable; excellent; happy; auspicious, lucky; good (ಕುಶಲ, etc., ಒಳಿತು Mr. 26). 2, good fortune, happiness, prosperity, welfare. 3, N. of a vṛtta (Ch.). 4, N. of a town, the capital of king Bijjala (e. g. Bp. 5, 3. 13; 32, 11; 33, 4; 34, 37; 37, 21; 52, 48; 55, 6. 12; 59, 56; 61, 1. 2. 8). 5, a festival (marriage). 6, gold. — ಕಲ್ಯಾಣದೇವ. N. (Bp. 59, 3).

ಕಲ್ಯಾಣಿ kalyāṇi. happy, lucky, etc.; a blessed, fortunate, illustrious or good man; such a woman (Nn. 2); Sarasvatī; Pārvatī (Śśv. 3, 64); Lakṣmī (My.). 2, a square pond with steps on all sides (My.). 3, N. of a tune (My.). — ಕಲ್ಯಾಣಿಯಾಯ್. a kind of marble-shaped sweetmeat-ball (My.).

ಕಲ್ಲ kalla. deaf.

ಕಲ್ಲಂಗಡಲೆ kallāṅgaḍale. = ಕಲ್ಯಂಗಡಲೆ. 1. ಕರ್ 3. a shrubby plant, Sida rhombifolia L. var. retusa (St. & Pl.).

ಕಲ್ಲಂಗಡಿ kallāṅgaḍi. = ಕಲಂಗಡಿ. water-melon. (St. & Pl.; My.; B. 1, 7).

ಕಲ್ಲಜೀಯ kalla-jīya. N. (Bp. 58, 21).

ಕಲ್ಲಂಚಿ kallañci. a swallow (Bd.). cf. ಪದ್ಮಂಚಿ.

ಕಲ್ಲಮೂಕ ಕಲ್ಲa-mūka. = ಕಳಮೂಕ. deaf and dumb.

ಕಲ್ಲಾ kallā. — ಕಲ್ಲಾ ನಿಲ್ಲಿ. ruin (S. Mhr.; cf. ಕಲಲು).

ಕಲ್ಲಿ kallī. 1. a kind of coarse net-work; a bag made of it (C.). see Bp. 35, 6; Bh. 2, 2, 78; ಬೆಂಗಲ್ಲಿ. — ಕಲ್ಲಿಗೂಟ್.

— ಕೂಟ್. rice tied up in leaves and put into a kallī (J. 6, 47).

ಕಲ್ಲಿ kallī. 1. = ಕಲಿ. — ಕಲ್ಲಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. see ಹಾವಿನ ಹಾಟ, ಹಿಪ್ಪಿರಿಗೆ. — ಕಲ್ಲಿವೇನ. = ಕಲಿವೇನ. N. (Bp. 37, 7; 55, 26. 28. 32. 36).

— ಕಲ್ಲಿವೇನಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 55, 37). — ಕಲ್ಲಿನಾಥ. (= ಕಲಿನಾಥ).

N. (Bp. 14, sum.; 14, 6. 29; 21, 40; 36, 26; 37, 46; 58, 9). — ಕಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. see ಕನ್ನೆಯ.

ಕಲ್ಲಿ kallī. 2. = ಗಲ್ಲಿ. — ಕಲ್ಲಿಮಾಸೆ. = ಗಲ್ಲಿಮಾಸೆ. (S. Mhr.).

ಕಲ್ಲಿ kallī. 3. — ಕಲ್ಲಿದಾರಿಯಂಗಿ. — ಅಂಗಿ. an angī with folds at the sides (My.).

ಕಲ್ಲು kallu. 1. = ಕಲ್ 4. etc. a stone (ಅಶ್ವ Nn. 51; ಶಿಲೆ 68; ಕಾನ, ಗ್ರಾ.ವಾಲ 91; ಪಾಪಾಣ 106; ವಿಪ್ರ ರ, ದೃಷತ್ 140; ಶಿಲೆ, ಉಪಲ, etc. Hla.; C.). ಬೆಟ್ಟದತ್ತನೆಂದ ಉರುಳ್ ದೊಡ್ಡದ ಕಲ್ಲುಗಳು (ಗಣ್ಣು ತೈಲಂಗಳ Nr.). ತೇನ ಸಾಣೆಯ ಕಲ್ಲು (ಚನ್ನನೋಪಲ Mr. 206). ಗುಡಿಯ ಬೋದಿಗೆ ಕಲ್ಲು, ನಡುರಂಗ ತಾ ಕಲ್ಲು, ಕಡೆ ಮೂಲೆ ಸೆಣಗು ತಾ ಕಲ್ಲು; ವರವನು ಕೊಡುವಾತ ತಾ ಬೇಟೆ (Sp.). ಹಾದಿಯ ಆ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಎದೆ ಮಾಡಿ ನಮಿಸುವ ಮಾದಿಗರ ನೋಡು! (Sp.). ಅಲ್ಲದಹುದು ಎನ್ನು ಅಜಾಣನ ಒಡನಾಟ ಕಲ್ಲು ಹಾದನ್ನೆ (Sp.). ಸೇವೆ ಅಟಾಯದ ದಣೆಯು ಕಲ್ಲಿನ ಕಣೆಯು (Dp. 54). ಕಲ್ಲು ಕರಗಿ ಪಾತ್ರೆ, ಅದ ಹಾಗೆ. — ಕಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟ ವನ (one who has beaten, etc.) ಬೆಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು. — ಕಲ್ಲಾದ ರೇನು, ಗುಣಾದರೇನು ತಲೇ ಒಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ? — ತೋಳ ಗುಣಿಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ಅಳಿ ಗೊನ್ನು ಕಲ್ಲು. — ಹೋದರೆ ಒನ್ನು ಕಲ್ಲು, ಬನ್ನರೆ ಒನ್ನು ಹಣ್ಣು. — ಗೋಳ ಬಿದ್ದರೆ ಅಳಿಗೊನ್ನು ಕಲ್ಲು (Prva.). see Bp. 19, 52; 29, 17; 50, 66. 75; 55, 22; B. 4, 198. — ಕಲ್ಲಣಬೆ. — ಅಣಬೆ. a mushroom growing in rocks (My.), and used by barbers to rub scurf from the head (R.). — ಕಲ್ಲತ್ತಿಗಿಡ. — ಅತ್ತಿ. the opposite-leaved fig-tree, Ficus oppositifolia (My.; ಕಾಕೋಡುಮ್ಬರಿಕೆ, ಫಲ್ಲು, etc. Si. 136). — ಕಲ್ಲ ದಾರಿ. a stony path (C.; B. 5, 205). — ಕಲ್ಲ ನದಿ. a stone-idol of Basava (Bp. 22, 27). — ಕಲ್ಲಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. = ಕಲಪ. N. (C.; cf. ಕಲ್ಲಿ ? or ಲಿಂಗಪ್ಪ ?). in the following proverb the ಅಪ್ಪ is joined for fun's sake: ಕಲ್ಲಪ್ಪನೂ ಗುಣ್ಣುಪ್ಪನೂ ಕೂದಿದರೆ ಮೊಣಸಪ್ಪ ಹುಡಿ. — ಕಲ್ಲ ಮುಚಿ. a hollow of refuge for wild animals between stones or in rocks (ಪಡೆ Kk. 70; Sma. 90; ಪಡು Ss.). — ಕಲ್ಲ ಮುಚಿ. = ಕಲ್ಲ ಮುಚಿ, etc. (Bp. 61, 11). — ಕಲ್ಲಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮ. N. (C.). — ಕಲ್ಲಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (C.). — ಕಲ್ಲರಳಿ. — ಅರಳಿ. a kind of Ficus religiosa (My.). — ಕಲ್ಲ ಸಕ್ಕರೆ. sugar-candy (C.; B. 3, 45). — ಕಲ್ಲಲಿಡು. — ಇಡು. to throw with stones (Bp. 28, 31; 50, 72). — ಕಲ್ಲ ಹೂವು. = ಕಲ್ಲ ಹುತ್ತು, q. v. (ತೈಲೇಯ, ಕಾಲಾನುಸಾರ್ಯ, ವೃದ್ಧ, ಅಶ್ವಪುಷ್ಪ Nr.; My.). ಕಲ್ಲ ಹೂವಿನ ಧೂಪಂ (ಜಾಪಕ, ಕಾಲಾನುಸಾರ್ಯ, etc. Mr.). — ಕಲ್ಲಾಟಿ. — ಅಟಿ. play with stones (C.). — ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿ. — ಇದ್ದಲಿ. mineral coal (C.; B. 4, 157). — ಕಲ್ಲಿಲಿಡು. = ಕಲ್ಲಲಿಡು. (Bp. 18, 52; 43, 40). — ಕಲ್ಲು ಇದ್ದಲಿ. = ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿ. (B. 5, 144). — ಕಲ್ಲು ಕಣೆ. a quarry (My.; B. 5, 134). ಕಲ್ಲ ಕಣೆ (B. 4, 151). — ಕಲ್ಲು ಕವ್ವು. a stone-pillar (C.). — ಕಲ್ಲು ಕುಟಿಕ. = ಕಲ್ಲು ಕುಟಿಕ. (C.). — ಕಲ್ಲು ಕುಟಿಕ. a stone-cutter or — mason (ಅಶ್ವಕಾರಕ Mr. 376; My.). 2. = ಕಲು ಕುಟಿಕ. (My.). — ಕಲ್ಲು ಕುಟಿಗ. = ಕಲ್ಲು ಕುಟಿಕ. (My.). — ಕಲ್ಲು ಕುಟಿಕ. = ಕಲ್ಲು ಕುಟಿಗ. (My.). — ಕಲ್ಲು ಕೂನೆ. a fragrant garden-

flower, Kaemferia rotunda L. (St. & Pl.). — ಕಲ್ಲು ಕೆಲಸ. stone-work, walls, etc. consisting of stone (C.). 2, a stone mason's work (My.). — ಕಲ್ಲು ಗಾಲಿ. a stone-wheel peculiar to some parts of the country (C.). — ಕಲ್ಲು ಗುಣ್ಣು. a boulder (My.; Si. 116). — ಕಲ್ಲು ಗೆಜ್ಜೆ. gejjes made of stones as an ornament to a Basava idol or a building (C.). — ಕಲ್ಲು ನಾರು. = ಕಲ್ಲು ರು No. 2. asbestos. ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ... ಕಲ್ಲು ನಾರು ಕಾವಿ ಮುನ್ನಾದ ಸಕಲಧಾತು ಶಿಲಾವಿಕಾರಗಳು (Si. 117). — ಕಲ್ಲು ನುಚ್ಚುಗೋಳ. a small, diffuse under-shrub, Heliotropum marifolium Retz. (Z.). — ಕಲ್ಲು ನೆಲ. a stony soil (C.; B. 2, 32). — ಕಲ್ಲು ಪಡವಲ. a padavala, to the lower end of which often a stone is tied to make it grow straight (S. Mhr.). 2, a kind of inferior padavala (My.). — ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆ. a rock (C.; B. 4, 151; ಅಪ್ಪಿ G.). — ಕಲ್ಲು ಬಸು. the plant Thespesia populnea Corr. (Hibiscus populneoides Roxb., ಪ್ಲಕ್ಷ, ಸುಪಾರ್ಶ್ವಕ, ಕಮೇತನ, etc. Nr.; My.). cf. ಕಬ್ಬಸುರಿ. — ಕಲ್ಲು ಬಾಟಿ. a wild plantain tree (My.). — ಕಲ್ಲು ಬೊಗರಿ. a spinning top of stone (C.). — ಕಲ್ಲು ಮರಿಗೆ. a marige made of balapa (My.). — ಕಲ್ಲು ಮುಚಿ. = ಕಲ್ಲು ಮುಚಿ, q. v., ಕಲ್ಲ ಮುಚಿ. (C.). — ಕಲ್ಲು ಮಾವು. a shrub or small tree, Alangium lamarkii var. hexapetala Lam. (St. & Pl.). 2, a kind of wild mango (ಕಾದ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ G.). — ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳು. dupl. = ಕಲು ಮುಳ್ಳು. stones and thorns (C.). ಕಾಡೊಳಗೆ ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳುಗಳನ್ನು ತುಟಾದು ಬೇಸತ್ತನು (B. 3, 125). 2, the points on a mill-stone (My.). — ಕಲ್ಲು ಮೆಟ್ಟಿ. stone steps (S. Mhr.; My. as ಕಲ್ಲು ಮೆಟ್ಟಿ). — ಕಲ್ಲು ರಾಸಿ. a heap of stones (B. 4, 150). — ಕಲ್ಲು ವೃ. — ಉವೃ. = ಕಲ್ಲು ಹುತ್ತು. (My.). — ಕಲ್ಲು ಸಕ್ಕರೆ. = ಕಲ್ಲು ಸಕ್ಕರೆ. (C.; ಮತ್ಸ್ಯಚಿನ್ದಿ Si. 312). — ಕಲ್ಲು ಸಬ್ಬಸಿಗೆ. a perennial herb used as a vegetable, Glosogyne pinnatifida D. C. (Z.; My.). — ಕಲ್ಲು ಸುಣ್ಣ. a wild plant, Zingiber zerumbet Roscoe. (St. & Pl.; My.). — ಕಲ್ಲು ಸುಣ್ಣ. stone-lime (My.). — ಕಲ್ಲು ಸೋರೆ. a kind of stone-vessel (S. Mhr.). 2, a kind of sore plant (My.). — ಕಲ್ಲು ಹಾಕು. to throw a stone down (C.); to throw a stone or stones (My.); to destroy another's business (My.). — ಕಲ್ಲು ಹಾವು. a snake that has the habit to lie under stones, as the venomous Echis carinata (Bd.). — ಕಲ್ಲು ಹುತ್ತು. = ಕಲ್ಲು ಹೂವು, ಕಲ್ಲೂವು, ಕಲ್ಲೂವು. Lichens on stones and trees (S. Mhr.). 2, guai benjamin or benzoin (ಕಾಲಾನುಸಾರ್ಯ, ವೃದ್ಧ, ತೈಲೇಯ, ಅಶ್ವಪುಷ್ಪ Si. 152). — ಕಲ್ಲು ಹೊಡೆ. to throw a stone or stones (C.). — ಕಲ್ಲು ಹೋಳಕ. the common sand-grouse, Pterocles exustus (Bd.). — ಕಲ್ಲೂವು. — ಊವು. = ಕಲ್ಲು ವೃ. (My.). — ಕಲ್ಲೆದೆ. — ಎದೆ. a stone-like, hard, or firm heart (My.). ಇಲ್ಲದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಾ ಹೊಲ್ಲನವ ಜನರಿಗೆ; ಅಲ್ಲದ ಗುಣವಳ್ಳಿ ಅರಸಿಂಗ, ಸಾಲಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲೆದೆಯು ಬೇಕು (Sp.). — ಕಲ್ಲೆದೆಯವ. — ಎದೆ-ಅವ. a man who has a hard, unfeeling heart (C.). — ಕಲ್ಲೆಸೆ. — ಎಸೆ. 1. = ಕಲ್ಲು ಹೊಡೆ. (My.). — ಕಲ್ಲೆಸೆ. — ಎಸೆ. 2. a stone's throw (My.). ಕಲ್ಲೆಟು. — ಎಟು. a blow with a stone (My.). — ಕಲ್ಲೊಗೆ. — ಒಗೆ. = ಕಲ್ಲು ಹೊಡೆ. (C.). — ಕಲ್ಲೊಡ್ಡ. — ಒಡ್ಡ. an Odda who blasts rocks with fire, etc. (C.). — ಕಲ್ಲೊಡ್ಡು. — ಒಡ್ಡು. a stony hillock (My.). — ಕಲ್ಲೊತ್ತು. — ಒತ್ತು. stone-pressure: a kind of hard boil (abscess) appearing especially at the bottom of the heel from the effects of a bruise by a stone (C.). — ಕಲ್ಲೊರಕ. — ಒರಕ. a stone-mortar (Bp. 45, 28; My.). — ಕಲ್ಲುಟು. — ಬಟು. rocky path. ನೆತ್ತರ ತೆರೆಗಳ ಸುಣ್ಣುಸುಣ್ಣಾದೊಡವುದುವು ಕಲ್ಲುಟುಯೋ Ph. 11, 36].

ಕಲ್ಲು kallu. 2. = ಕಳ್ಳ 4, etc. toddy (ಮೈರೇಯ, ಅಸವ, ಶೀಘ್ರ Si. 348; Te.).

*ಕಲ್ಲುರಿಗೆ kalluriga. one engaged in stone work. ಜೈತ್ಯಕ್ಕಿಟ್ಟಿಗೆಗಳ ಬರೆ ನೋಡಿ ಕಲ್ಲುರಿಗನೊಯ್ಯನೆ ಪೂರಿಗೆಗೊಟ್ಟಿದ್ದಾಜನೆ ಕೊಣ್ಣು Ap. 5, 19.

*ಕಲ್ಲೆ kalle. extent? ಎನ್ನ ಕೊಳ್ಳೇಹಿಣಿ ಬಲವೈರಸು ಪ್ರಳಯದ ಮಾರಿಯುಮಾಕಾಶದ ಕವಿಯುಂ ನೆಲದ ಕಲ್ಲೆ ಯುಂ ಮುನ್ನ ಮೆ ಮೇರೆದಪ್ಪು ವುದುಮಂ Pb. 12, 19 va.

ಕಲ್ಲೋಲ kallōla. a surge, a billow, a wave.

ಕಲ್ಲೋಲಮಾಲೆ kallōla-māle. a row, or succession of waves (Grj. 2, 106 va.).

ಕಲ್ಲಾರ kalhāra. = ಕಹ್ಲಾರ. a red water-lily (ಸುಗಂಧಿಕ, ಚಂಗಣೆ ಗಿಳಿ Mr. 420).

ಕವೆ kava. 1. P. p. of ಕವಿ 1, in ಕವ ಕೊಳ್ಳು (= ಕವಿದುಕೊಳ್ಳು, My.).

ಕವೆ kava. 2. an imitative sound of angry language. (T. ಕವೈ, abusive language). — ಕವಕವ ಅನ್ನು. = ಕವಕವ ಮಾಡು. (S. Mhr.). — ಕವಕವ ಮಾಡು. to chide, to scold (S. Mhr.).

ಕವೆ kava. 3. an imitating sound. — ಕವಕ್ಕವ. — ಕ-ಕವ. rep. coo, cool! (Te. ಕವಕನೆ, cooing of doves). ಕವಕ್ಕವ ಎಲೆಎಲೆ ಒಟ ಪುಗಲ್ಲುಗಲಾ ಎನ್ನು, ಒಚ್ಚತ ಊಕ್ಕ ಕೋಗಿಲೆಯುಂ (Smd. 74).

ಕವೆ kava. 1. Tbh. of ಕ್ರಮ. going, etc. (Smd. 347).

ಕವೆ kava. 2. = ಕು. earth, etc. see ಕವೋಷ್ಣ.

ಕವಕ್ಕನೆ kavakkane. = ಕಬಕ್ಕನೆ, etc. in a snatching manner (C.; T. ಕವ್ವು, to snatch, as a dog).

ಕವಚ kavaca. = ಕವಚ. armour, mail, a coat of mail; a jacket (ಅವುಕ್ಕ ಜವರಕ್ಕೆ Kk. 94; ವಾರವಾಣಿ, ಜೋಡು Nn. 97; ವರ್ನು, ಮೆಯೋಡು 88; ಕಂಚುಕ, ಕಪ್ಪಸ 88); the slough of a serpent (ಮುರ್ನುಡ, ಹಾವಿನ ಹೆರೆ 88); a hide (ಚರ್ಮ, ತೋಗಲು 88); a cover (My.). 2, an amulet, a charm; the mystical syllables of a mantra. 3, a loud sound, a proclamation (ಪ್ರವಚ, ಮೊದ್ದ ಧ್ವನಿ 88). 4, a kettle-drum. 5, the tree Wrightia antidysenterica (ಕುಟಿಜ, ಕೊಡಸಿಗೆ 88). — ಕವಚದೊಡು. — ತೊಡು. to put on a coat of mail. ಕವಚದೊಟ್ಟುನಂ (ಸನ್ನದ್ಧ Mr. 292).

ಕವಚಿತ kavacita. clad in armour.

ಕವಚು kavacu. 1. = ಕವಿಚು 1, ಕವಿಸು, ಕವುಚು 1. to put upon.

ಕವಚು kavacu. 2. = ಕವಿಚು 2, ಕವುಚು 2. to be overthrown.

ಕವಟೆ kavaṭe. = ಕವಡೆ. — ಕವಟಿಕಾಯಿ. = ಕವಡೆಕಾಯಿ. (My.).

ಕವಡೆ kavaḍa. Tbh. of ಕಪಟ. fraud, etc. — ಕವಡೆಕಣ್ಣುಕ. an ugly-looking puppet of dough representing the house-demon, that is made and buried in the house at the time of grihasānti (S. Mhr.). — ಕವಡೆಕಣ್ಣುಕ. a great cheat (S. Mhr.); great cheating (S. Mhr.).

ಕವಡಿ kavaḍi. 1. = ಕವಡಿಕೆ, ಕವಡೆ. Tbh. of ಕಪರ್ಧ No. 1. a cowrie (C.; T.; M. ಕವಡಿ, ಕವಿಡಿ; Te. ಗವ್ವೆ). see B. 3, 20; 5, 118. ಕವಡಿಗೆ ಅತ್ತು, ಕಣ್ಣು ಕಳ ಕೊಣ್ಣು (Prv.).

ಕವಡಿ kavaḍi. 2. Tbh. of ಕಪಟ. a cheat. — ಕವಡಿಗಣ್ಣುಕ. = ಕವಡೆಗಣ್ಣುಕ. (B. 4, 179).

ಕವಡಿಕೆ kavaḍike. 1. = ಕವಡು 2. an ornamental, small stitched binding of a dōtra (C.); such a binding between the extremity and the selvedge of a cumly (My.).

ಕವಡಿಕೆ kavaḍike. 2. a fork? — ಕವಡಿಕೆಯಮ್ಮು. — ಅಮ್ಮು. a kind of arrow (ಕಕ್ಷೇಸು Mr. 296). cf. ಕವಡು 1.

ಕವಡಿಕೆ kavaḍike. 1. Tbh. of ಕಪರ್ಧಕ. a cowrie (Bh. 2, 13, 33; Rśv. 6, 11 va.).

ಕವಡಿಕೆ kavaḍike. 2. Tbh. of ಕಪಟಿಕ. fraud, deceit (Bh. 8, 24, 46). see ಪೊಂಗವಡಿಕೆ.

ಕವಡಿಗ kavaḍiga. a kind of inferior rice of a reddish colour (My.).

ಕವಡು kavaḍu. 1. = ಕವಲ್ 2, etc. (My.). — ಕವಡುಮಾತು. a word out of place (My.; Rām. 2, 2, 43).

ಕವಡು kavaḍu. 2. = ಕವಡಿಕೆ 1. — ಕವಡಂಚು. — ಅಂಚು. an ornamental small wave binding of a dōtra or cumly (My.).

ಕವಡೆ kavaḍe. = ಕವಟೆ, ಕಾವಾಡೆ. (S. Mhr.; Mhr. ಕಂವಣ್ಣಳ). — ಕವಡೆಕಾಯಿ. a kind of eatable colocynth (S. Mhr.; see ಕಾದೆ ಕವಡೆ ಕಾಯಿ).

ಕವಡೆ kavaḍe. = ಕವಡಿ 1. (ಕಾಕಿಣೆ Nr.; ವರಾಟಕ Nr.; ಕಪರ್ಧ, ವರಾಟ Mr. 412; C.). — ಕವಡೆಚಿನ್ನಾ ಮಡೆ. a certain treatise on omens (C.).

ಕವಣೆ kavāṇa. Tbh. of ಕವಲ. a mouthful (Te.). — ಕವಣದ ಕಡ್ಡಿ. (ವಡೆ, ಉಗ್ರಗನ್ನೆ, etc., ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿ Si. 146).

ಕವಣೆ kavāṇe. a sling for throwing stones (Sśv. 3, 23, 25; C.; Tu.; T. ಕವಣ್, ಕವಣೈ, ಕವಣ್ಣ, ಕವಣ್ಣು; M. ಕವಣೆ, ಕವಿಣೆ). see Prv s. ಟಿವಣೆ. — ಕವಣೆಗಲ್. — ಕಲ್. a sling-stone (C. Bp. 42, 32).

ಕವತೆ kavate. 1. = ಕವರ್ತೆ. seizing, etc. (ಭೀಮಂ) ಮೂಡಲು ಹರಿದು, ಮುಜುಡು ಸಮುದ್ರಸೇನನ, ಸರ್ವಗವತೆಯಲಿ ತೆರಳಿ ಅಲ್ಲಿಂದ (Bh. 2, 4, 9; Rām. 6, 19, 30).

ಕವತೆ kavate. 2. (fr. ಕವರ್ತೆ). forked state. see ಪೆಗವತೆ.

ಕವಡಿ kavadi. = ಕವಿಡಿ, ಕವುಡಿ. a quilted cover (My.; T. ಕವಿಜನ್ನೆ, M. ಕವಿಯನ್).

ಕವನ kavana. composing; the composing of verses; a poetical composition. (C.; Te.; Mhr.); a fancy. ಅವಯವಗಳ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಸವನಾಗಿ ಇರುತ್ತಿರಲು, ಭವಿ ಭಕ್ತ ಶ್ವಪಚ ತಾದ್ರರು ಎನ್ನೆನ್ನು ಕವನಮಾ ಎತ್ತಣದು? (Sp.).

ಕವನಗಾಳ kavana-gāṇa. a poet (My.).

ಕವಯಿರ kavayara. = ಕಯಿನಾರ, ಕೆಯ್ಯಾರ 1. a pair of compasses (Smd. 26 Mdb. MS.; T. ಕವರಾಜ, ಕವರಾಯ).

ಕವರ್ kavar. 1. = ಕವರು 1. to take away by force, to seize, to strip, to plunder (ಇಜ್, ಸುಲಿ, ಪರಿಮುತ್ತು, ಸೆಳೆ Sm. 63; ಇಜ್, ಸೆಳೆ Kk. 49; ತೆಗೆ Ct. I, 47; Grj. 3, 61; T.; M. ಕವರು; see ಕಡಿ). [ಅನ್ನು ಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಮನಮುಟ್ಟುಂ ಕವರ್ಧಪಂ Pb. 5, 13; Ap. 2, 15; Vr. 8, 17; ಕವರ್ಧವರು ಮೊಳೆ ಕವಿಯುಲ್ಲದರಂ Kr. 1, 12]. ಕವರ್ಧದು (Smi., Kk., Ct.; Sśv. 1, 32). ಕವರ್ಧರ್ (Rśv. 1, 102). ಕವರ್ಧರೆ? (Grj. 1, 21).

*ಕವರ್ kavar. 2. part of a chariot. ರಥಂ ಲಿಪೆ ಕವುನ್ನ ಗುರ್ವ ನೊಳಕೊಡೆನೆ ತವ್ವುಜುದರ್ ಮುರಾರ್ಥಂ Pb. 11, 38.

ಕವರ kavara. 1. *mixed, blended.*

ಕವರ kavara. 2. = ಕವರು. a cover; an envelope (ರಕ್ಷಾ ಪತ್ರ G.). (E.).

ಕವರಿ kavari. = ಕಬರಿ. a braid or fillet of hair. 2, the plant *Ocimum gratissimum* (see ನಾಟುನ ಬೇಳೆ). 3, the leaf of the *Asafoetida* plant.

ಕವರು kavaru. 1. = ಕವರ್ 1. to seize, plunder, etc. ಸರ್ವಸ್ವವನು ನೆಜೆ ಕವರಿ (Rām. 1, 5, 32).

ಕವರು kavaru. 2. = ಕವರು 2, etc. state of being scorched. ತನುರೋಮಂಗಲ್ ಇನಿತುಂ ಕವರು ನಾತೊಡೆ (Bp. 44, 27).

ಕವರು kavaru. = ಕವರ 2. (C.; E.).

ಕವರ್ತೆ kavarte. = ಕವತೆ 1. taking by force, seizing, plundering. — ಕವರ್ತೆಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to seize, to captivate, to plunder; to charm (ಇಟ್ ಸೆ.; Abh. P. 4, 38). ಕೇಳ್ವರ ಚಿತ್ತ ಮಂ ಕವರ್ತೆಗೊಳ್ ಕವೀಂದ್ರಂವೃಂದಂ (Rāv. 5, 19 va.). [—ಕವರ್ತೆ ಪೋಗು. — ಪೋಗು. to be seized. ಅರಸರ ದೆಸೆಯಿಂ ಮನೆಯುಂ ಕವರ್ತೆ ಪೋಗುದುಂ Ap. 3, 34 va.].

ಕವಲ್ kaval. 1. to become bifurcated or forked, to get lateral branches, to branch off. [ಕವಲ್ವವಲ್ವ ಪಲವುಂ ಕೊಮ್ಮಾವು Ap. 11, 97]; (Smd. 112, 223). P. p. ಕವಲ್ವ (Smd. 287 Cm.; Abh. P. 9, 16; Grj. 7, 11 va.).

ಕವಲ್ kaval. 2. = ಕವಡು 1, ಕವಲು, ಕವೆ. (Smd. 58). a bifurcation, a bifurcated or forked branch; a lateral branch; a forked stick; divided state (C. as ಕವಲು; Sks. 3, 23; ಟಿಪ್ಪಣಿ G.; T. ಕವ್ವು, ಕವಡು, ಕವರ್, ಕವೆ, ಕವ್ವು; M. ಕವರ, ಕವೆ; Tu. ಕಬಿ, ಕವೆ, ಕಬಿರ್); a couple, a pair (My.; Te. ಕವೆ). ಮರನ ಕವಲ್ (ಪ್ರಭಾಣ, ಸ್ವಪ್ನ Mr. 105). see ಅಟ್ಟಿಗವಲ್, ಕಿಟ್ಟಿವಲ್; Bp. 18, 84; Mr. 277 (3. ಕವ್ವು 1). — ಕವಲಮ್ಮು. — ಅಮ್ಮು. a kind of arrow (ಅರ್ಧಚಂದ್ರ Mr. 296). see 3. ದೋಡ. — ಕವಲಿಪು. ಇಪು. to become forked, as a horn, as lightning, etc. (Rāv. 5, 85; 6, 11 va.). — ಕವಲಿಲ್ಲದವ. — ಇಲ್ಲದವ. who is without parts: the soul (ಅತ್ಮನ್ Kk. 69). — ಕವಲೊಡೆ. — ಒಡೆ. branches to branch off, or to shoot; to get branches (Bh. 3, 11, 16; C.). — ಕವಲೊತ್ತು. — ಒತ್ತು. the stem of a tree up to the branches. ಮರನ ಕವಲೊತ್ತು (ಪ್ರಭಾಣ Mr. 105). — ಕವಲೊಮ್ಮು. — ಕೊಮ್ಮು. a forked or lateral branch. [ಮೊದಲ್ವ ಕವಲೊಮ್ಮು ಮೈಮೈವಿ ಕನ್ನಳಿಮಾರ್ವಿಂಗೆ Ap. 11, 97]. ಮೊದಲ್ ಪಣೆ ಕವಲೊಮ್ಮು (Smd. 112, 223). — ಕವಲ್ದಲೆ. — ತಲೆ. the head of a bifurcation (Cpr. 8, 4 va.). — ಕವಲ್ದೊಗೆ. smoke in the shape of forks (Abh. P. 3, 77). — ಕವಲ್ದಟ್ಟಿ. — ಬಟ್ಟಿ. a road dividing into two (Ch. v. 17). — ಕವಲ್ವರಿಯಿಸು. — ಪರಿಯಿಸು. to cause to get branches (Grj. 7, 42 va.).

ಕವಲ kavala. = ಕಬಲ 1, etc. a mouthful; a morsel; a bolus. 2, a wash for cleansing the mouth.

ಕವಲು kavalu. = ಕವಲ್ 2. (C.; ಕೂರ್ಚ Nn. 89). [ನಡೆನುಡಿ ಯಲ್ಲಿ ಕವಲುದೋಡು ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನೆ ತಿಳಿದು ಭನವೆಡೆಗೊಡ್ಡು ಮಹಾನುಭವಿ ಗಳು Cv. 683]. — ಕವಲಾಗು. — ಅಗು. to become divided or changed, as the mind. (C.) — ಕವಲಾಗಿಡ. a middle-sized tree, *Careya arborea* Roxb. (Z.). — ಕವಲಾದಾರಿ. = ಕವಲ್ದಟ್ಟಿ. (My.).

ಕವಲು kavalu. = ಕಬಲ 2. agreement (My.).

ಕವಲೆ kavale. Tbh. of ಕವಲೆ 2. — ಕವಲೆತ್ತು. — ಎತ್ತು. (= ಕವಲೆ ಬಸವ). an ox that has been taught to execute various clever performances (S. Mhr.).

ಕವಳ kavala. 1. = ಕವಲ, etc. (Smd. 25, 342; ತುತ್ತು Kk. 46; Sm. 59). see ಉಬ್ಬುಗವಳ, ರಸಕವಳ, ಸಮ್ಪರಗವಳ. — ಕವಳಂಗೆಯ್. — ಕೊಳ್. to take a mouthful or mouthfuls (Abh. P. 15, 33 va.).

ಕವಳ kavala. 2. = ಕವಳೆ. (Rsv. 5, 56).

ಕವಳಿ kavali. = ಕವ್ವರೆ, etc. a swoon (S. Mhr.; ಮೂರ್ಛೆ G.; T. ಕವುಜಿ, ಕಳೈ; T. ಕವಲೈ, M. ಕವಲೆ, perplexity; T. ಕಳೈ, Te. ಕಳಬಟ್ಟು, ಕಳಬುಟ್ಟು, to swoon, faint).

ಕವಳಿಕ kavalka. = ಕವಳಿಗೆ 2. (ಕಯಿಹಾಳೆ Mr. 258).

ಕವಳಿಗೆ kavallige. 1. Tbh. of ಕವಾಲಿಕೆ. Siva's alms-pot, a skull [ಒಬ್ಬ ಜಂಗಮಭಿಮಾನದಿನ್ನ ಜಾಳುಕೈರಾಯನ ಅಳಿಕೆ ತೆಗೆಯಿತ್ತು, ಸನ್ನಿ ತ್ತು, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನಾ ನಿಮ್ಮ ಕವಳಿಗೆಗೆ Bv. 624]; (Bp. 39, 62; 45, 53; 61, 7). 2, a kind of metal vessel of various dimensions (My.).

ಕವಳಿಗೆ kavallige. 2. = ಕವಳಿಕೆ. a quantity embraced: a pack or bundle of betel or plantain-leaves (My.; Mhr. ಕವಳಿಕೆ). a pack of written palm-leaves (Bp. 35, 45). — ಕವಳಿಗೆಮನೆ. a house with a gable-roof (My.). — ಕವಳಿಗೆಸೂರು. a coupled or gable-roof (My.). — ಕವಳಿಗೆಹಾರು. = ಕವಳಿಗೆಸೂರು. (My.).

ಕವಳೆ kavale. ಕವಳೆ. = (ಕರನಣ್ಣ, etc.), ಕವಳ 2, (ಕಳವೆ 1). a spinous shrub, bearing eatable black berries, *Carissa carandas* L. (Z.). — ಕವಳಿಕಾಯಿ. a kavalē berry (B. 4, 70).

ಕವಾಟಿ kavāṭi. = ಕವಾಟಿ. (ಕದವು Hlā.; ಪಡಿ Ss.). 2, an almirah (My.). — ಕವಾಟಿಶಲಾಕೆ. a door-peg (ಕುಸಿ Smd. Dh.).

ಕವಾಡ kavāḍa. = ಕವಾಡ. a load of grass, etc. (My.).

ಕವಾಡಗಿತ್ತಿ kavāḍa-gitti. a cowherdess (My.).

ಕವಾಡಿಗ kavāḍiga. a man of the cowherd caste (My.). — ಕವಾಡಿಗೇರಿ. — ಕೇರಿ. a street of cowherds (My.).

ಕವಾತು kavātu. = ಕವಾಯಿತ, ಕವಾಯಿತು. military manoeuvres (My.; Br.; Mhr., H. ಕವಾತುತ).

ಕವಾಯಿ kavāyi. = ಕವಾಯಿ, etc. a gown (My.).

ಕವಾಯಿತ kavāyita. = ಕವಾತು, etc. (G. 489).

ಕವಾಯಿತು kavāyitu. = ಕವಾಯಿತ, etc. (My.; Br.; B. 5, 193).

ಕವಿ kavi. 1. to come upon; to rush upon; to attack; to cover; to overspread; to spread about, etc. (ಅಚ್ಚಾದನ Smd. Dh.; ಅವರಣ Sm. 109; C.; Tu. ಕವಿ, ಕವಿ; T., M., Te.; see ಕವೆ, ಕವ್ವು 3). [ಕಾಲಮೇಳ ಸಮೂಹಂ ದೆಸೆಯೆಲ್ಲಮಂ ಕವಿದುದೋ Ph. 4, 49; Ap. 11, 31]. P. ps. ಕವ, ಕವಿ, ಕವು, ಕವಿದು. ಕಾಲಾಳ್ ಕವಿದುವು (Smd. 168). ಪೋಲ್ವಂ ಕಿಸುಸಂಜೆ ಕವಿದ ನೀಲಾಚಲಮಂ (216). ನಡೆ ತನ್ನಂ ಮೇರೆ ತಪ್ಪಿ ಕವಿದ ಅಮ್ಮುಧರಮ್ಮೋ (281). ಬಿತ್ತರದ ಕವಿನ ಕಾಳಗಂ (ಸೌಪ್ತಿಕ Mr. 288). see Abh. P. 4, 38; 7, 14 va.; 9, 186; Bp. 35, 6, 47; 57, 47; 60, 31; Rāv. 5, 121; 6, 11 va.; 13, 84, 89; Bh. 1, 20, 55; J. 8, 17; 15, 4; ದೈನ್ಯಂಗೆವಿ. — ಕವಿ ಕವಿ. rep. see 3. ಕವಿ 2.

ಕವಿ kavi. 2. P. p. of ಕವಿ 1. — ಕವಿ ಕವಿದು. = ಕವಿದು ಕವಿದು. (Bp. 32, 37; 52, 48). — ಕವಿ ತರ್. = ಕವಿದು ಕೊಣ್ಣು ಬರ್. to come upon, etc. (Abh. P. 9, 151; 13, 59; Grj. 4, 70 va.; Rāv. 6, 11 va.; 13, 71 va. & 77 va.).

ಕವಿ kavi. 3. = ಗವಿ 2, ಗವು. a rushing upon, etc.; [covering, enveloping. ಆಕಾಶದ ಕವಿಯುಂ ನೆಲದ ಕವಿಯುಂ Ph. 12, 19 va.]. — ಕವಿಯೇಪು. — ಏಪು. a sudden assault (ಸೌಪ್ತಿಕ Hlā.).

ಕವಿ kavi. 4. an elephant (ಅನೆ Kk. 83).

ಕವಿ kavī. *wise, clever; a wise man* (ವಿದ್ವಾಂಸ Mr. 223; Nn. 29).
2, a poet (ಕೃತಿಪತಿ, ಕವೀಶ್ವರ 59). 3, *Sukra*, the regent of the planet Venus and preceptor of the demons (ಭಾರ್ಗವ, ಶುಕ್ರ 59).
4, water (ಜಲ, ಉದಕ 57). 5, the bit of a bridle or the reins altogether (ಖಿಲೀನ, ಕಡಿಯಣ 57; ಕಬ್ಬಿ Mr. 274; see Sm. 41. 109).
6, a water-fowl (ನೀರಹಕ್ಕಿ, G.; not Sk.). ಕವಿ ಕಣ್ಣು ಪ್ಪು ರವಿ ಕಾಣ (Prv.).

ಕವಿಕೆ kavika. *the bit of a bridle.*

ಕವಿಕುಶಲ kavī-kuśala. *fit for a poet* (Kāvya. II, 2, B, 19).

ಕವಿಕೆ kavike. *the bit of a bridle.*

ಕವಿಕೌಶಲ kavī-kaūśala. *the cleverness of a poet* (Kāvya. II, 2, B, 19).

ಕವಿಚು kavīcu. 1. = ಕವಚು 1, etc. *to cause to come upon, etc.; to put upon* (Bp. 16, 6; My.).

ಕವಿಚು kavīcu. 2. = ಕವಚು 2, etc. *to be turned upside down, to be overthrown or upset* (ವಿಪರೀತಪತನ Sm. Dh.; My.; Tu. ಕವುನ್ನು to bury; T. ಕವಿಚ್; M. ಕವಿಚು, ಕವಿಚು); *to turn upside down, etc.* (My.; T., M.).

ಕವಿಂಜಳ kavīñjaḷa. = ಕವಿಂಜು, etc. *Tbh. of ಕವಿಂಜಲ* (Sm. 342).

ಕವಿಂಜು kavīñju. = ಕವಿಂಜಳ (Sm. 366), ಕವುಜಗ, ಕವುಜು, ಕವುಜುಗ, ಗವುಜಲ, ಗವುಜಲ, ಗವುಜು.

ಕವಿತಾಕಾರಣ kavīta-kāraṇa. *the means of or for a poetic composition* (Kāvya. II, 1, 1-5).

ಕವಿತಾಗುಣೋದಯ kavīta-guṇa-udaya. *a man in whom the merits of a composition in rhetoric become visible* (Kāvya. I, 5, 49; II, 2, B, 44; III, 3, B, 172).

ಕವಿತೆ kavite. = ಕವಿತಾ. *poesy, poetic style or composition* (Ch. v. 17; Sm. 78. 175. 301; Bp. 42, 17).

ಕವಿತ್ವ kavītvā. = ಕವಿತೆ. (Sm. 58; Nn. 82).

ಕವಿತ್ವತತ್ತ್ವ kavītvā-tatva. *the sum and substance of a poetic composition* (Kāvya. II, 2, B, 43).

ಕವಿದಿ kavīdi. = ಕವದಿ, etc. *a quilted cover* (ಕನ್ನೆ Nr.; My.).

ಕವಿಪುಂಗವ kavī-puṅgava. *a most excellent poet* (Kāvya. V, 950).

ಕವಿಮಂಗ kavī-maṅga. *the poet Maṅga or Maṅgarāja* (Mr. 539).

ಕವಿನಾರ್ಗ kavī-mārga. *the way or method of a poet* (Sm. 77).

ಕವಿಯ kavīya. = ಕಬ್ಬಿ. *the bit of a bridle.* see ಕಡಿನಾಣ.

ಕವಿರಾಜ kavī-rāja. *a king among poets, a very eminent poet* (Bhn. 1).

ಕವಿರಾಜಹಂಸ kavī-rājahamṣa. *an illustrious poet: surname of Nāgavarma, see e. g. Ch. vs. 1-3. 16. 182. 194.*

*ಕವಿಲ್ kavīl. 1. *to turn into deep brown.* ನೋಡ ಕವಿಲ್ವಿರ್ದುದು ಕೂಡ ಸಂಜೆಗವಿದಂತಾ ದ್ರೋಣಂ ಕೊಳ್ಳುಂ Pb. 12, 25.

ಕವಿಲ್ kavīl. 2. = ಕವಿಲ, ಕವಿಲು. *Tbh. of ಕವಿಲ.* (Abh. P. 13, 43).

[—ಕವಿಲ್ವಿಲ್. —ಕವಿಲ್. *to appear more and more brown.* ಪಯೋಜ ರಣಗಕೋ ಕವಿಲ್ವಿಲನುಮಾಗಿ ಬನ್ನ ಮಲಯಾನಲನೂದ Pb. 2, 14]. —ಕವಿಲ್ವಣ್ಣ. —ಬಣ್ಣ. = ಕವಿಲವರ್ಣ (Ct. II, 74).

ಕವಿಲ kavīla. = ಕವಿಲ್, etc. (ಕವಿಲ Hla.). —ಕವಿಲಗೆಮ್ಮು. —ಕೆಮ್ಮು. *deep brown, etc.* (ಬಘು Hla.).

ಕವಿಲು kavīlu. = ಕವಿಲ್, etc. (ಸಿಂಗ, ಪಿಶಂಗ Mr. 443). —ಕವಿಲುಗೆಮ್ಮು. —ಕೆಮ್ಮು. = ಕವಿಲಗೆಮ್ಮು. (ಬಘು Mr. 443).

ಕವಿಲೆ kavīle. 1. = ಕವಲೆ. *Tbh. of ಕವಿಲೆ 2. a brown cow* (Sm. 342; Ct. II, 43). [ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ಧರ್ಮದ ಕವಿಲೆಯಾನು Bv. 85]. see e. g. Bp. 23, 29; 27, 73; 56, 43; 57, 51; V. 41, 49. —ಕವಿಲೆ ನಣ್ಣ. —ಬಣ್ಣ. *a golden colour* (ಪೊಮ್ಮಣ್ಣ Kk. 26; Sm. 69).

ಕವಿಲೆ kavīle. 2. = ಕವಲೆ, etc. *a kind of water-lift.* (My.).

ಕವಿಸಮಯ kavī-samaya. = ಕಾವ್ಯಸಮಯ. *poetical idiom or conventionality.* see Kāvya. I, 1a, 5; V, 1, seq.

ಕವಿಸು kavīsu. = ಕವಿಚು 1, etc. (J. 15, 47; 22, 10-20; My.).

ಕವಿಹರಿ kavī-hari. *the poet Hari* (Bp. 1, 11).

ಕವಿಹೃದಯಸ್ಥಾನ kavī-hṛdaya-sṭhāna. *the innermost nature of a poet, his perfect skill* (Ch. v. 18).

ಕವೀಂದ್ರ kavī-indra. *a king of poets, a very eminent poet.* see Ch. xx; Sm. 29; ಕರ್ಣಾಟಕಸರಸಕವೀಂದ್ರ ಕರ್ಣ.

ಕವೀಶ್ವರ kavī-īśvara. = ಕವೀಂದ್ರ. (ವಿಧಿ, ಕವಿ Nn. 21; ಕವಿ, ಕೃತಿ ಪತಿ 59). see Ch. xx. v. 252; Sm. 202; Sm. 119.

ಕವು kavu. 1. = ಗವ್ವು. *an imitative sound. —ಕವುಕವೆನ್ನು.* *to cry, as a crow* (S. Mhr.; cf. ಕರ್ 3). 2, *to bark, as a dog.*

ಕವು kavu. 2. P. p. of ಕವಿ 1, in ಕವು ಕೊಳ್ಳು. (My.).

ಕವುಂಕುಲ್ kavuṅkuḷ. (Sm. 48). ಕವುಂಕುಲು. = ಕಂಕುಲ್, etc. *the armpit* (ಕಕ್ಷಮೂಲ Sm. 1; T. ಕಮುಕಟ್ಟು; Tu. ಕಿದ್ಕಲ್). ಕವುಂಕುಲ್ or ಕಾಂಕುಲ್ (Sm. 189). ಕವುಂಕುಲು (ಕಕ್ಷ, ಬಾಹುಮೂಲ Hla.). cf. ಕದುಕು?

ಕವುಂಗು kavuṅgu. *Tbh. of ಕ್ರಮುಕ. arecanut tree* (Sm. 372; Ct. II, 16; ಅಡಕೆ Sm. 25; Sāv. 2, 42 va.; Tu. ಕಂಗ್; T. ಕಮುಗು). ಕವುಂಗು or ಕಾಂಗು. (Sm. 189). [ಬಳ್ಳಿಗವುಂಗಂ ತಲ್ಲೆಲವಳ್ಳಿಯ ಕಟ್ಟಲೆಯನಲೆನ ಸೊಡಗುಡಿಗಕಂ Ap. 11, 67].

ಕವುಚಿಮು kavuṇimu. *a file* (ಅರೆ, ಚರ್ಮಭೇದಿಕೆ, ತೊಗಲನ್ನು ಉಜ್ಜಿ ಕೆರೆಯುವ ಅರೆ, ಅಕುರಾಯಿ Si. 345; only in Si.).

ಕವುಚು kavuṇu. 1. = ಕವಚು 1, etc. *to cause to come upon.*

ಕವುಚು kavuṇu. 2. = ಕವಚು 2, etc. *to be turned upside down.*

ಕವುಚು kavuṇu. *a couch, a sofa* (E.).

ಕವುಜಗ kavujaga. = ಕವುಜು, etc. *the grey partridge, etc.*

ಕವುಜು kavuju. = ಕವಿಂಜು, etc. (ಸಿಂಗಾಕ್ಷ Mr. 175, o. r. ಕಣಜು; Te.; T. ಕವುಜಾಂ).

ಕವುಜುಗ kavujuga. ಕವುಜಗ, etc. *the grey partridge, Ortygornis pondicerianus* (Bd.); *the wood-partridge, Perdix vulgaris* (Bd.); *the oriental partridge, Perdix orientalis* (Bd.).

ಕವುಟು kavuṭu. = ಕಮರು 2, etc. *the disagreeable smell of burning oil, fish, raw meat, eggs, ulcers, etc.* (My.; Te. ಕವಚು, ಕಾಚು, ಕಾಸು; T. ಕವಿಚ್ಚು).

ಕವುಣ್ಣೆ kavuṇḍe. N. of a plant (ಕುಣ್ಣೆನಿ Mr. 135). ಕವುಣ್ಣೆ or ಕಾಣ್ಣೆ (Sm. 189).

ಕವುದಿ kavudi. = ಕವದಿ, ಕವದಿ. *a quilted cover for the night* (C.; ಕನ್ನೆ Mr. 207); *quilted rags, used e. g. as a bed or as a saddle* (My.). ಕವುದಿಗಲ್ ಅಯಿದೆ ಸಬರಮ್ ಅಕ್ಕು

(Mr. 350). ಕವುಧರ್ಮಂ ಪೊಲಿವ ಕಾಯಕಂ (Bp. 23, 3). ಎತ್ತು ಹಾಲು
ವದಕ್ಕಿನ್ನ ಮುಂಟೆ ಕವುಧರ್ಮಂ (Prv.).

ಕವುಧರ್ಮ kavudharma. Tbh. of ಕೌಧರ್ಮ. a bad practice. (Bh.
1, 8, 89).

ಕವುರಿ kavuri. N. of a plant (ಕುರಿವಿ Mr. 116).

ಕವುರು kavuru. = ಕಮರು 2, etc., ಕವ್ವಲ್. (Bh. 1, 20, 61;
Rām. 5, 8, 64; M. ಕವರ್; T. ಕಮಲ್, ಕವುಲ್; Te. ಗೌರು, ಗೌಲು,
ಗೌಳು). — ಕವುರುಡು. — ಇಡು. to create a bad smell (Rām. 6, 11,
10; J. 13, 12). — ಕವುರೆಟ್, — ಏಟ್. a bad smell to arise (Grj.
9, 28).

ಕವುಲೆ kavule. = ಕವಲಿ, etc. a kind of water-lift. (My.).

* ಕವುಳುಗೋಲು kavuḷugōlu. a kind of arrow. ಕವುಳು
ಗೋಲು ಶ್ರವಣದಲ್ಲಿ ಸತ್ತವನೊಳಗೆ? Bv. 209.

ಕವುಳುಡೆ kavuḷuḍe. a cushion, a pillow (ಮೂಡಾವೆ,
ಮಲಗು ಸ್ತ.; ಮೂಡಾವೆ Ct. II, 83, o. r. ಮೂಡಾವಿ; Grj. 10, 51;
Rām. 6, 40, 1).

ಕವೆ ಕಾವೆ. = ಕವಲ್ 2. a bifurcated branch. (My.; Tu.
ಕವೆ).

ಕವೇರ ಕಾವೇರ. N. of a ṛiṣi. see s. ಮುಖ್ಯಯಸಿ.

ಕವೋಷ್ಣ kava-ṣṇa. slightly warm, lukewarm, tepid.

ಕವ್ಯ kavya. a class of manes. 2, an oblation of food to deceased
ancestors.

ಕವ್ಯನೆ kavvane. with a huff or a fit of anger (S. Mhr.).

ಕವ್ಯರ kavvara. = ಕೊವ್ವರಿ. a curtain, a veil.

ಕವ್ಯರೆ kavvare. ಕೌವರೆ. = ಕವಳಿ, ಕವ್ಯಳಿ, (ಕಾಬಳಿ), ಕಾಳಿ,
ಕೋವರಿ. a turning or whirling round, agitation,
confusion (ಸಮೃದ್ಧಿ Sm. II, o. r. ಕವ್ಯರೆ; Sm. 51; ಬಳಸಿ
ಬಳ್ಳು Kk. 59; ಸಮೃದ್ಧಿ 81; Te. ಕವ್ಯರೆ, agitation, emotion;
Gr. ಕವ್ಯರೆ?). — ಕವ್ಯರೆಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to be agitated or confused
(Abh. P. 6, 176 va.). [ಸಂಗಯಂ ಕಾಲೊಳ್ ಕಟೀಸೂತ್ರಮಂ ಕೊರೆ
ಲೊಳ್...ಅಗರ್ಗಲೆ ತೊಡರ್ಪತ್ತುಂ ಜನಂ ಕೊಡೆ ಕವ್ಯರೆಗೊಣ್ಣೆಯರೆ
ನೋಡಲೆನ್ನು ಪದರ್ ಚಕ್ರೇಶ ಸಾನ್ನರ್ಯಮಂ Ap. 11, 22]; (Cpr.
5, 64 va.).

ಕವ್ಯಲ್ kavval. = ಕವುರು, etc. a strong or bad smell
(ಕಟು Mr. 118).

ಕವ್ಯಳೆ kavvale. = ಕವ್ಯರೆ, etc. turning round. (ಬಳಸಿ ಬಳ್ಳು
ದು Ss.).

ಕಶಿಪು kaṣipu. food; clothing; in the dual: food and clothing
(ಕಾಲು, ಸೀರೆ Mr. 25; Gr. ಕಶಿಪು; Tu. ಕಶಿಪು side dish).

ಕಶಾರ್ಹ kaśa-arha. deserving a whipping.

ಕಶೆ kaśe. = ಕಸೆ. a whip. (ಚಮ್ಮಟಿಗೆ, etc. Mr. 274); a string, a rope.

ಕಶೇರು kaśēru. = ಕಸೇರು. the back-bone. 2, a kind of grass, Scir-
pus kysoor.

ಕಶೇರುಕೆ kaśēruke. the spinal cord.

ಕಶ್ಚಿದ್ kaśchid. whosoever, any one (Mr. 535).

ಕಶ್ಮಲ kaśmala. consternation, alarm; fainting, syncope; depres-
sion of spirit. 2, foul, dirty.

ಕಶ್ಯ kaśya. deserving a whipping. 2, a horse's flank (ಕುದುರೆಯ
ನಡು Mr. 273). 3, spirituous liquor.

ಕಶ್ಯಪ kaśyapa. a tortoise. 2, a sort of fish. 3, a kind of deer.
4, N. of a ṛiṣi, a descendant of Marīci and the husband of
Aditi and twelve other daughters of Dakṣa (Mr. 489).

ಕಶ್ಯಪನನ್ನನ kaśyapa-nandana. Garuḍa. 2, Aruṇa (My. Amara).

ಕಷ್ಠ kaṣṭa. rubbing. 2, a touchstone.

ಕಷಾಯ kaṣāya. = ಕಸಾಯ, ಕಸಾಯಿ 1. astringent; an astringent
flavour (Nn. 83). 2, fragrant (Nn. 119). 3, an infusion, a decoction of
medicinal herbs (ಔಷಧಂ ಬೇಯಲು ಕಷಾಯಮ್ ಎನಿಕ್ಕು Mr. 390;
My.; B. 3, 64); exudation of a tree, as gum, resin, etc. 4, a thieves'
path (ಕುನರ, ಕಳ್ಳಹಾದಿ Mr. 226). 5, the red colour.

ಕಷಾಯಿಕ kaṣāyita. red coloured. (Sēv. 4, 59 va.).

ಕಷ್ಟ kaṣṭa. bad, evil, wrong (ಪಾಪಿ, ಬೇಟೆ, etc. Mr. 225); boding
evil (278. 280); severe. 2, trouble, misery, woe; bodily exertion,
toil, hard work; difficulty. 3, (baldness, M. ಕಷ್ಠೆ, ಕಟಿಣ್ಣೆ,
not Sk.). see Kāvya. II, 1, A, 12. 20-28; Prv. s. ಪುತ್ರ. — ಕಷ್ಟ
ಕೊಡು. to occasion or give trouble (C.). — ಕಷ್ಟಪಡಿಸು. to
afflict, to annoy. ಇಷ್ಟವಾದವರು ಕಷ್ಟ ಪಡಿಸ್ಕಾರೋ? (Prv.). — ಕಷ್ಟ
ಪಡು. to suffer trouble (My.; B. 3, 91); to exert oneself (3, 105;
5, 76; My.). — ಕಷ್ಟಬಡಿಸು. — ಪಡಿಸು. = ಕಷ್ಟ ಪಡಿಸು. (B. 5, 201).
— ಕಷ್ಟಬಡು. — ಪಡು. = ಕಷ್ಟ ಪಡು. (B. 4, 180; 5, 69. 79. 115). — ಕಷ್ಟ
ಬೆಳೆ. the hair on the head or face to grow (S. Mhr.). — ಕಷ್ಟ
ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳು. to get oneself shaved (S. Mhr.). — ಕಷ್ಟ ಮಾಡು.
to shave (S. Mhr.). ನನ್ನ ಕಷ್ಟ ಮಾಡು, shave me! (S. Mhr.).
— ಕಷ್ಟ ಸಹಿಸು. patiently to bear trouble (B. 5, 12). — ಕಷ್ಟ ಸೋ
ಸು. = ಕಷ್ಟ ಸಹಿಸು. (B. 5, 103).

ಕಷ್ಟಜರ್ಮ kaṣṭa-jarma. leprous (ಶಿವಿವಿಷ್ಟ, ಕಟ್ಟಿ ತೊಗಲು Nn. 143;
ಶಿವಿವಿಷ್ಟ Mr. 479).

ಕಷ್ಟಹರವೃಕ್ಷ kaṣṭa-hara-vṛkṣa. = ಅನನ್ದವೃಕ್ಷ. a kind of tree
(Si. 137).

ಕಷ್ಟಾಲು kaṣṭa-ālu. ಕಷ್ಟಾಳು. painstaking, industrious (My.;
Mhr.).

ಕಷ್ಟೆ kaṣṭe. a troublesome, mischievous female (Bp. 40, 53;
J. 9, 18).

ಕಸೆ kas. = ಕಜ್, etc. an imitative sound. (S. Mhr.).

ಕಸೆ kasa. 1. (ಕಗ್), ಕಸಕು, ಕಸರು 1, ಕಸಿ 4, ಕಸು 1, ಕಸುರು,
(ಕುಸುರಿ, ಕುಸುರು). hardness. — ಕಸಗಾಯ. — ಕಾಯ. a hard,
unripe, astringent fruit (C.; ಶಲಾಟು G.).

ಕಸೆ kasa. 2. = ಕಸು 2. a shortened P. p. (see ಕದಿ). ಕಸ
ಕೊಳ್ಳು. to take away by force or violence (C.; B. 2, 4; 4, 93;
5, 69. 89).

ಕಸೆ kasa. 3. = ಕಸವು. rubbish; off-scourings, sweep-
ings, etc. (ಸದೆ Sm. 99; ಸಂಕರ, ಅವಕರ Mr. 202; C.; ಅವಕರ,
ಸಂಕರ, ಸದೆ G; Tu. ಕಜವು); a weed, a useless plant (ಕಳೆ Sm.
112; C.; see ಅಡಿಕೆ, ಕದರ-); impurities or bad humours
in the body (C.); the after-birth, placenta (My.). ಕಸಾ ಗುಡಿ
ಸು ಅನ್ನರ ಬಸಬಸ ಸುರೀತೋ? (Prv.). [ಕಸವೇಂ ಕಸವರಮೇನುಬ್ಬ ಸಮಂ
ಬಸಮುಬ್ಬಿದಿರ್ದು ಮಾಡುವರೆಲ್ಲಂ Kr. 3, 177; Ap. 6, 71]. ಕಸಮಂ ಸೋ
ದಿಸದೆ ಬಿತ್ತಿದ ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಮೋಲ್ (Sm. 267; see also 275 Mḍb.).
see Bp. 18, 59; 23, 18; 41, 21; C. Bp. 47, 42; B. 5, 293; Prv. s. Sk.
ಪದ. — ಕಸ ಕಡ್ಡಿ. dupl. (C.; B. 3, 48; 5, 16; G. 34. 52. 121. 324).
[— ಕಸಕುಪ್ಪೆ. a heap of rubbish. ಕಸಕುಪ್ಪೆಯೊಳ್ ತಾನರೆ ಮೂಡಿದು
ದಂ ಕಣ್ಣು ದಣಂ Vr. 87, 1]. — ಕಸಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. an inflamed eye

(S. Mhr.). — ಕಸಗುಡಿಸಲುಕಟ್ಟು. a broom (ಸಮ್ಮಾರ್ಜನಿ Si. 112). — ಕಸ ಗುಡಿಸು. to sweep (My.; Si. 112). ಕಸಕಿಲಿಂ ಗುಡಿಸಿದ ಕಸ (ಸಂಕರ, ಅವಕರ Nr.). — ಕಸಗೂಡಿಸು. to sweep (C.). [—ಕಸಗೂಟ್ಟು. a dust bin. ಪುಣ್ಯಪಾಪವನ್ನು ಕಸಗೂಟ್ಟಿಯ ಕಳೆದು Cv. 1186]. — ಕಸ ಬರಲು. a kind of broom (My.; ಸಮ್ಮಾರ್ಜನಿ Si. 112). — ಕಸಬರಿಕೆ. — ಪರಿಗೆ. a broom (C.; ಶೋಧನೆ, ಸಮ್ಮಾರ್ಜನಿ G.). — ಕಸಬೊರಿಗೆ. — ಪೊರಿಗೆ. = ಕಸಬರಿಗೆ. (My.). — ಕಸಬೊರಿಗೆ. — ಪೊರಿಗೆ. = ಕಸಬರಿಗೆ. (C.; ಪರಕೆ C.; B. 2, 42). — ಕಸಮರ. = ಕಸಬರಿಗೆ. (ಸಮ್ಮಾರ್ಜನಿ Si. 112, only Si.). — ಕಸವರಿಗೆ. = ಕಸಬರಿಗೆ. (My.). — ಕಸ ಹೊಡೆ. to sweep (C.).

ಕಸೆ kasa. 4. = ಕಸಾ, ಕಸಿ 5, ಗಸಿ 2. — ಕಸಮಿಸಿ = ಕಸವಿಸಿ. (My.). — ಕಸವಿಸಿ. reit. uneasiness, especially in the bowels (C.; B. 4, 76). 2, uneasiness, disquiet of the mind (My.).

ಕಸೆ kasa. 5. = ಕಜ, etc. a word to indicate confusion. — ಕಸವಿಸಿ. reit. = ಕಜವಿಜಿ. (My.).

ಕಸೆ kasa. 6. P. p. of ಕಸಿ 1, in ಕಸ ಕೊಳ್ಳು. (My.; see ಕಸಿ).

ಕಸಕಸಿ kasakasi. = ಕಸಕಸೆ, ಗಸಗಸೆ. (B. 2, 21; 4, 39).

ಕಸಕಸೆ kasakase. = ಕಸಕಸಿ, etc. poppy-seed (C. Bp. 47, 45; My.; Mhr.; H. ಬಸಬಸ; Sk. ಬಸ್ರಸ; T. ಕಜಕಜಾ, M. ಕಜಕಜೆ, Te. ಗಸ ಗಸಾ). — ಕಸಕಸೆಗಿಡ. the opium poppy, Papaver somniferum L. (St. & Pl.).

*ಕಸಕಳಿ kasakali. = ಕಸಕಿಲು. a broom. ಕಸಕಳಿಯನ್ನು ನಾಲಗೆ ಪೊರಳುದು ರಾಜಸಭಾನ್ತರದೊಳಿ Ap. 2, 11.

ಕಸಕಿಲು kasakilu. — ಲ್. a broom (ಸಮ್ಮಾರ್ಜನಿ Nr.; ಸಮ್ಮಾರ್ಜನಿ, ಪರಿಶೋಧನೆ Mr. 202). [ಶಿವನ ದಾಸೋಹದ ಶಿಶುವೆನ್ನು ಕಸಕಿಲಂ ಪಿಡಿದು ಬಯಲನುಡುಗಿ Cv. 507]. ಕಸಕಿಲಂ ಗುಡಿಸಿದ ಕಸ (ಸಂಕರ, ಅವಕರ Nr.).

ಕಸಕು kasaku. = ಕಸ 1, etc. — ಕಸಕುಗಾಯಿ. = ಕಸಗಾಯಿ. (My.).

ಕಸಕೆ kasake. = ಕಸಿಗಿ. a kind of grass or grain (ಕಮ್ಮು Mr. 110).

ಕಸನ kasana. moving, going. see ವಿ-.

ಕಸಬ kasaba. = ಕಸಬು. a profession (G. 130).

ಕಸಬದಾರ kasaba-dāra. a tradesman (My.). see B. 5, 85, 193, 225, 282.

ಕಸಬು kasabu. = ಕಸಬ, etc. business, trade, profession (C.; B. 5, 273; Br.; Mhr.; H. ಕಸಬ).

ಕಸಬೆ kasabe. the chief town of a district or tāluk, a metropolis (My.; Mhr.; H.).

ಕಸಮ kasama. = ಕಸಮ. — ಕಸಮಮಂಜಿ. N. (Ep. 11, 4).

ಕಸರ್ kasar. = ಕಸರ್ 1. to scratch the throat, to be astringent or have an astringent taste (ಗಲಕಣ್ಣು ತಿ Smd. Dh.; M. ಕಮರ್; Tu. ಕಸರ್).

ಕಸರ kasara. ಕಸರಾ. = ಕಜ, etc. — ಕಸರಾಬಸರ. = ಕಜವಿಜಿ. (S. Mhr.). — ಕಸರಾಮಸರ. = ಕಸರಾಬಸರ. (S. Mhr.).

ಕಸರತ್ kasarati. practice in an art, in the gymnastic feats, etc. (My.; Mhr.; H.).

ಕಸರಿಕೆ kasarike. = ಕಸರು 1, No. 3. (Bh. 3, 23, 53).

ಕಸರು kasaru. 1. = ಕಸ 1, etc. astringency (from unripeness). 2, unripeness. (Te.). 3, ill-humour (Rām.

4, 3, 6). 4, bad humours in the body (Te. ಕಸರು, ಕಸರು; R.). — ಕಸರುಗಾಯಿ. = ಕಸಗಾಯಿ. (My.).

ಕಸರು kasaru. 2. dust and other impurities (C.; B. 3, 46; 4, 71).

ಕಸರು kasaru. = ಕಸರು. deficiency, defect, diminution; customary detraction in delivering certain measures, as of grain, toddy, etc.; a sum added to or subtracted from either side to make up a difference (My.; Mhr., H., M.); profit or loss on the exchange of coins (C.). — ಕಸರು ಬಸರು. reit. = ಕಸರು. (My.).

ಕಸಲೆ kasale. = ಕಸಾಲೆ, etc. a kind of potherb. see ಕಿಲು-.

ಕಸವ kasava. = ಕಸಮ. a proper name (Smd. 95).

ಕಸವರ kasavara. = ಕಡವರ 1. gold (ಪೊನ್ Smd. II; Ct. I, 57; ಮಿಸುನಿಪೊನ್ Kk. 88; ಸೊನ್ನೆ, ಚೆನ್ನೊನ್, ಸುವರ್ಣ 47; ಕಡವರ, ಸೊನ್ನೆ, ಚೆನ್ನೊನ್, ಮಿಸುನಿ Smd. 68; ಸೊನ್ನೆ 95; o. rs. Smd. II; ಮಿಸುನಿಯ ಪೊನ್; Kk. 88. ಮಿಸುನಿ ಹೊನ್); [wealth. ಏನ್ನ ಕಸವರ ಮೆನ್ನುಂ ದೀನಾನಾಥರ ಕೆಯ್ಯಡು Kr. 3, 106; Pb. 6, 30 va.; Vr. 15, 15]; (Abh. P. 6, 34 va.).

ಕಸವು kasavu. = ಕಸ 3. rubbish. (ಸಂಕರ, ಅವಕರ Hla.; Bp. 16, 22; My.; Te. ಕಸವು, ಕಸುವು). [ಅರ್ಥಿಗರ್ಭಮಂ ಕಸವಿನ ಲೆಕ್ಕಮೆನ್ನು ಕು ಡಲುಂ Pb. 1, 117]. ಕಣ್ಣ ಕಸವಿನೋಪಾದಿಯವನು (ದ್ವೇಷ, ಅಕ್ಕಿ ಗತ Nr.).

ಕಸವು kasavu. = ಕಸುವು. q. v., strength (My.; B. 5, 166, 252).

ಕಸಾ kasā. = ಕಸ 4. — ಕಸಾವಿಸಿ = ಕಸವಿಸಿ. (C.; Mhr. ಕಾಸಾವೀಸ).

ಕಸಾಬ kasāba. = ಕಸಾಯಿ 2. a butcher (My.; Mhr., H.).

ಕಸಾಯ kasāya. = ಕಸಾಯಿ 1. decoction, etc. Tbh. of ಕಸಾಯ (Smd. 335 Mdb.; My.).

ಕಸಾಯಿ kasāyi. 1. = ಕಸಾಯ. (C.).

ಕಸಾಯಿ kasāyi. 2. = ಕಸಾಬ. (My.; Br.; Mhr. ಕಸಾಕಾ).

ಕಸಾರಿಕೆ kasārike. = ಕಸಾಲೆ. indisposition, slight disorder of the body (S. Mhr.).

ಕಸಾಲೆ kasāle. = ಕಸಾಲೆ, ಕುಸಾಲೆ. a kind of potherb.

ಕಸಾಲೆ kasāle. difficulty, trouble, distress (Te. ಕಸಾಲಾ; S. Mhr. occasionally = ಕಸಾರಿಕೆ).

ಕಸಿ kasi. 1. to slide or slip down from (ಜರಿ Smd. 110); to fall, to fall down, to come to the ground (as a wall, My. in ಕಸ ಕೊಳ್ಳು s. ಕಸ 6). cf. ಕುಸಿ 2.

ಕಸಿ kasi. 2. to ooze, to trickle, to flow (ಬಸರ್ Smd. 110; T. ಕಜಿ).

ಕಸಿ kasi. 3. drizzling, fine rain (ಜಿನುಗು Smd. 110).

ಕಸಿ kasi. 4. = ಕಸ 1, etc. hardness, etc. (Te. ಕಸಿ unripe, unfit for the knife). — ಕಸಿಗಾಯಿ. — ಕಾಯಿ. = ಕಸಗಾಯಿ. (My.).

ಕಸಿ kasi. 5. = ಕಸ 4, etc. — ಕಸವಿಸಿ. reit. = ಕಸಮಿಸಿ. (My.). — ಕಸಮಿಸಿ. = ಕಸವಿಸಿ. (My.).

ಕಸಿ kasi. = ಬಸಿ. castrated; pruned; castration; pruning (S. Mhr.; H., Mhr. ಬಜೀ, ಬಸೀ). — ಕಸೀ ಮಾಡು. to prune (C.; B. 2, 17); to castrate (My.).

ಕಸಿಗಿ kasigi. = ಕಸಕೆ. a kind of grass or grain. — ಕಸಿಗಿ ಗಿಡ. an aquatic plant with a medicinal root, Polygonum glabrum Willd. (Z.).

ಕಸಿತ kasita. moved, gone. see ಎ-.

ಕಸಿಣ್ಣಿ kasinḍi. a certain creeping plant (Te. ಕಸಿಣ್ಣೆ; ಕೊಣ್ಣೆ ಕಸಿಣ್ಣೆ, the plant called prickly Scopolia; ಕಸಿಣ್ಣೆ, ಕಸಿವಿಣ್ಣೆ, the cassia tree). see ಕೀಟ.

ಕಸಿಣ್ಣಿ kasinḍi. = ಕಸುಬಿದಾರ. a tradesman. (My.).

ಕಸಿಣ್ಣಿ kasinḍi. = ಕಸೂತಿ, ಕಸೂಡಿ. embroidery (My.; Mhr., H. ಕಸೂ, ಕಸೂಡಿ).

ಕಸು kasu. 1. = ಕಸ 1, etc. (Te. ಕಸು, young, unripe). — ಕಸು ಗಾಯ್. — ಕಾಯ್. = ಕಗ್ಗಾಯಿ, ಕಸಗಾಯಿ. (Bp. 20, 26; 48, 11). — ಕಸುಗಾಯಿ. — ಕಾಯಿ. = ಕಸುಗಾಯ್. (C.; ಶಲಾಟಿ, ಅಮಫಲ Si. 123). (in the ಮಲನಾಡು) ಕಾಡೆಲ್ಲ ಕಸುಗಾಯಿ, ನಾಡೆಲ್ಲ ಹೆಗ್ಗಡವು (Sp.).

ಕಸು kasu. 2. = ಕಸ 2. — ಕಸು ಕೊಳ್ಳು. = ಕಸ ಕೊಳ್ಳು. (C.). — ಕಸು ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ. (Si. 391). — ಕಸುಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ. — ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ. (ಅಪ ಹಾರ, ಅಪಹರಯ Si. 392, only in Si.).

ಕಸುಕೆ kasuka. a man who takes away by force or violence (My.).

ಕಸುಕೆ kasuka. going, moving. see ಸಂ-.

ಕಸುಬು kasubu. = ಕಸಬಿ, etc. a profession. (My.).

ಕಸುರು kasuru. = ಕಸರು 1, etc. state of unripeness. — ಕಸುರುಗಾಯಿ. — ಕಾಯಿ. = ಕಸರುಗಾಯಿ. (My.).

ಕಸುರು kasuru. = ಕಸರು. deficiency.

ಕಸುವು kasuvu. = ಕಸವು. strength, power; the nutrimental principle, as of soils, etc. (C.; Mhr. ಕಸ, ಅಗ್ನಿ ಶಕ್ತಿ, ಬಲ, ಅಶವು, ಶಕ್ತಿ, etc. G.) see B. 2, 30; 3, 51. 126; 4, 26; 5, 148. 154. — ಕಸುವುಹುಲ್ಲು. = ಲಾವಂಜಮಲ್ಲು. (St. & Pl.).

ಕಸೂತಿ kasūti. = ಕಸೀಡಿ, etc. embroidery (C.). see Prv. s. ನಿಷಿಡ್ಡ. — ಕಸೂತಿ ತೆಗೆ to embroider (C.; B. 5, 140. 224). — ಕಸೂತಿ ಹಾಕು. = ಕಸೂತಿ ತೆಗೆ (My.). — ಕಸೂತಿಹೂವಿನ ಗಿಡ. the Lantana (C.). see ನಾಕಪೂ.

ಕಸೂಡಿ kasūdi. = ಕಸೂತಿ. (My.).

ಕಸೆ kase. = ಕಶೆ. the string, or tie, of an aṅgi, etc. (S. Mhr.; Mhr. ಕಸಾ); [whip. ಕಸೆಯಂ ದಿಟ್ಟುಪದಧಿಮುಪ್ಪಿಸಿ ಚಕ್ರಮಂ Ph. 12, 211; Ap. 13, 39]. — ಕಸೆಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to seize a whip (Rāv. 2, 8 va.). — ಕಸೆಪಾವಡೆ. a petticoat with strings attached (My.; Si. 224).

ಕಸೇರು kasēru. = ಕಶೇರು. a kind of grass, *Scirpus kysoor*.

ಕಸಿ kastil. violence, force, annoyance (S. Mhr.; My. occasionally; H., Br.). see Prv. s. ವಸ್ತಿ.

ಕಸು kastu. cares, pains, trouble; fuss, ado (My.; B. 3, 101; Mhr. ಕುಸ್ತಾ). — ಕಸು ಕಾಯಿಲೆ. serious illness.

ಕಸುಗಾಳು kastu-gāḷa. a pains-taker (My.).

ಕಸುಕಗಾದೆ kastu-lagāde. a very peremptory demand for payment (My.).

ಕಸುರಿ kasturi. = ಕಸೂರಿ. ಕತ್ತೆ ಬಲ್ಲದೆ ಹೊತ್ತ ಕಸುರಿಯ ಪರಿಮಳವು (Dp. 76). — ಕಸುರಿಬಟ್ಟು. a musk-spot put on the forehead (My.; ಅಪಾರಂ G.). — ಕಸುರಿಬೊಟ್ಟು. = ಕಸುರಿಬಟ್ಟು. (My.).

ಕಸೂರಿ kastūri. = ಕಪುರಿ, etc. musk. see Prv. s. ಕತ್ತೆ. — ಕಸೂರಿ ಅರಿಸ. a kind of scented turmeric (My.; Si. 146). — ಕಸೂರಿ ಕಪ್ಪಿ. a thin stick covered with musk, etc. (My.). — ಕಸೂರಿಕಡ್ಡಿ

ಸೀರೆ. a black cloth with white square stripes (My.). — ಕಸೂರಿ ಮದಿಸೀರೆ. = ಕಸೂರಿಕಡ್ಡಿ ಸೀರೆ. (My.; Te. ಕಸೂರಿಮಳ್ಳೆ ಸೀರೆ). — ಕಸೂರಿಗೊಟ್ಟುಳಿ. a kind of Acacia with very fragrant round yellow flowers (My.). — ಕಸೂರಿಮಲ್ಲಿಗೆ. a scandent shrub, *Jasminum pubescens* Willd. (St. & Pl.; My.). — ಕಸೂರಿಮಾವು. a kind of mango (Si. 129).

ಕಸೂರಿಕೆ kastūrike. musk.

ಕಸೂರಿಮೈಗೆ kastūri-mṛiga. ಕಸೂರಿಮೈಗೆ the musk-deer (ಸೌಗ, ಸ್ಥಿಕ Mr. 160; ಗಂಧರ್ವ G.; B. 4, 215).

ಕಸೂತ್ ಕasmāḷ. wherefrom? whence? why? see ಅ-.

ಕಸುರ kasvara. going, moving. see ಎ-. 2, wealth, property, goods (ಪ್ರಕರ, ವಿತ್ತ Nn. 45; ದ್ರವಿಣ, ಧನ, ವಸ್ತುಪ್ರಕೃತಿ, ನಾನಾವಸ್ತು ಗಳು 59; ದ್ರವ್ಯ, ವಸ್ತು 164). 3, the universal soul, the soul (ಪ್ರೇತಜ್ಞ, ಪರಮಾತ್ಮ 59, o. r. ಅತ್ಮ). 4, endless (ನಿತ್ಯ, ಕೇಡಿಲ್ಲ ಮದು 59).

ಕಹೆ kaha. an imitative sound. — ಕಹೆ ಕಹೆ. rep. the note of the bird sārasa (ಸಾರಸವಕ್ಕಿಯ ಧ್ವನಿ ಕೊ).

ಕಹೆ kaha. an imitative sound. — ಕಹೆಕಹೆವೆನ್ನು. to utter a courageous cry, as soldiers in battle (Te.; R.).

ಕಹೆಕಾರವ ಕಾಹಾಕೆ-rava. the sound of a kahaḷe (Mr. 81).

ಕಹೆಕೆ kahaḷe. ಕಹೆಕಾ. = ಕಾಕೆ (Smd. 352), ಕಾಹಲೆ, of which it appears to be a Tbh. a metal horn (trumpet) of a long tapering shape, or of a horn-like shape. see e. g. Bp. 47, 2; J. 12, 12; 13, 38; ಬಿಜುಗಡಲೆ.

ಕಹೆಕೆಕಾಳ ಕಾಹಲೆ-kāḷa. a man who blows a kahaḷe (Bp. 5, 43).

ಕಹಿ kahi. = ಕಯ್ 6, etc. bitterness (ತಿಕ್ತ Nr., Mr. 218, Nn. 119. 147; ಕಯ್ Ct. I, 98; ಕಟು G.; C.). ನೇಮಿಸಲಾಪದ ಸೊಸೆಗೆ ಪಾಯಸವೇ ಕಹಿ (Prv.). see Prv. s. ಬೇವು. — ಕಹಿಅಕ್ಕೋಡ. a bitter walnut (B. 3, 115). — ಕಹಿಗಿಡ. a bitter shrub or herb (B. 3, 48). — ಕಹಿನೆನೆ. a bitter bud. ಅನ್ನಕ್ಕಮ್ ಅಪ್ಪ ಕಹಿನೆನೆ (ಪ್ಪಾರಕ, ಪಾಲಕ Nr.). — ಕಹಿಪಡಲ. a species of vegetable, *Trichosanthes dioeca* (ಪೆಪೋಲ, ತಿಕ್ತಕ, etc. Nr.; ಪಾಣ್ಡುಕ, ಕುಲಕ Mr. 146; St. & Pl.: *Trichosanthes cucumerina* L.). — ಕಹಿಪಲ್ಯೆ. bitter herbs or greens (ತಿಕ್ತಕಾಕ G.; My.). — ಕಹಿಸೋರೆ. a kind of bitter gourd (ಇಕ್ವಾಕು, ಕಟುಕುಮ್ಪಿ Nr.; ವಿಷಕುಮ್ಪಿ ಕಾಯಿ G.; My.). ಉಣ್ಣು ನಗದಿಹ ಮೋಟೆ ಅದುವೆ ಕಹಿ ಸೋರೆ (Dp. 54). ಕಹಿ ಸೋರೆ ಕಾಯಿ (My.). — ಕಹಿಸೋರೆಯ ಬಳ್ಳಿ. a long white gourd, the bottle gourd or white pumpkin, *Lagenaria vulgaris* Ser. (ಕುಮ್ಪಿ, ಅಲಾಬು Nr.). — ಕಹಿಹೀರೆಯ ಬಳ್ಳಿ. a climbing plant, *Luffa acutangula* var. *amara* Roxb. (St. & Pl.). — ಕಹಿಹುಲ್. a kind of bitter grass (ರುಚಿ Mr. 110).

ಕಹಿಪು kahipu. bitterness (My.).

ಕಹಲಾರ kahlāra. = ಕಲ್ಹಾರ. the white water-lily.

ಕಹ್ವ kahva. a crane, *Ardea nivea*.

— ಕಳ್ಳೆ kaḷ. 1. = — ಕಳ್ಳು 3, — ಗಳ್ಳ 1, — ಗಳ್ಳು 1. a plural affix, e. g. ಬುಧರ್ಕ್ಕಳ್ಳ, ಗೋವರ್ಕ್ಕಳ್ಳ, ಗೋಪಾಯಿಲರ್ಕ್ಕಳ್ಳ; ಮಕ್ಕಳ್ಳ, ನಾಲ್ಕಳ್ಳ, ಕೋಟ್ಟಳ್ಳ (Smd. 124). ದೇವಿಯರ್ಕ್ಕಳ್ಳ! ಬುಧರ್ಕ್ಕಳ್ಳ! (153).

ಕಳ್ಳೆ kaḷ. 2. = ಕಳ್ಳು 1. to steal (ಸ್ತೇಯ Smd. Dh.; Sm. 112; T. ಕಡ್, ಕಳ್ಳ; M. ಕಳ್ಳ; see ಕಡಿ). P. p. ಕಳ್ಳು (Cp., 5, 86 va.; Abh. P. 10, 58; Grj. 2, 106 va.; Rāv. 1, 23). ಕಳ್ಳಲ್ ನೋಡಿದಂ

(Smd. 86). ಕಳೆ ಪೋದಂ, ಕಳೆ ಬಿನ್ನಂ (87). ಕಳೆಬಿಡಂ (86). ಕಳೆ ಬಿನ್ನಂ (87). ಕಳೆ ಪಟ್ಟಿದು (ಮುಖಿತ Nr.). [—ಕಳೆದ. not given to stealing. ಕೊಲ್ಲದ ಪರನಾರಿಗಾಟಿಸದ ಕಳೆದ Ap. 6, 7].

ಕಳೆ ka]. 3. stealing; falsehood, deceit. (T. ಕಳೆ, ಕಳೆ, ಕಯವು; Tu. ಕಳೆ; Te. ಕಳೆ). — ಕಳೆಂಗಡಲೆ. — ಕಳೆ = ಕಲ್ಲಂಗಡಲೆ, q. v. (ನಿಲವಾಲುಕ, ನಿಲೆಯ, etc. Nr.; My.). — ಕಳೆಜ್ಜು. — ಅಜ್ಜು. a false mould or type (Bp. 40, 61). — ಕಳೆಟ. — ಅಟ. (Smd. 84). thievish play or behaviour. — ಕಳೆದನೆ. — ಒಡನೆ. stolen property (ಅಪಹರಣ, ಲೋಪ Hla.).

ಕಳೆ ka]. 4. = ಕಳೆ 1, ಕಲ್ಲು 2. (Smd. 39). toddy (ಮದ್ಯ Smd. Dh.; ಮೈರೆಯ, ಕಲ್ಲು, ಅನವ, etc. Mr. 221; ಸುರೆ Smd. 112; T. ಕಳೆ, ಕಟ್ಟೆ, ಕಳೆ; M. ಕಳೆ, ಕಳೆ; Tu. ಕಳೆ; S. Sk. ಕಲ್ಲು No. 6). ಕಳೆ ಮಾಣುವ ಗೃಹ (ಗಂಜ Mr. 198). [ಜಲಕ್ಯನೀಗಲಾದಂ ಸಿರಿ ಕಳೆದಿಡು ಬಿಟ್ಟಿಡು Pb. 2, 49]. ವಾರುಣ ಕಳೆನ್ ಈಣ್ ಮಜಿದು ಇಕ್ಕಿದ ಬಿಟ್ಟಿಡು? (Lilv. 3, 4). — ಕಳೆದಿ. — ಕುಡಿ. to drink toddy. ಕಳೆದಿ ಪುದು (ಅನವಂತ, ಉಪದಂತ Mr. 221). see ಗೋಟುಗಳು ದಿ. — ಕಳೆವಿ. the sweetness of toddy. (ಅಪಾನ, ಪಾನಗೋಷ್ಠಿ Hla.). ಬಾದ ಬಾದಿಸುತ ಕಳೆದಿನದು. ಕಳೆವಿ ಕುಡಿದು ಧನಮಂ (Smd. 83). — ಕಳೆಣೆ. one who lives upon toddy, a habitual toddy drinker (Smd. 238). [ಖಳನುಂ ಕಳೆಣೆಯುಂ ಘುಳುಮ್ನಿನಿಗುಂ Ap. 5, 81].

ಕಳೆ ka]. 5. a quantity or skein of cotton yarn (ನೂಲ ಸಿಂಜಿ Smd. 112).

ಕಳೆ ka]. 1. an imitative sound accompanying weeping, etc. (S. Sk. ಅಶ್ರು, ಕಲ, sobbing). — ಕಳಕಳ. rep. (ಮುಖಿತ ಧ್ವನಿ G.). — ಕಳಕಳನೆ ಆಟು. to weep and sob. (ಸುತಂ) ಕಳಕಳನೆ ಅಟುತಿರಲು (Bp. 15, 13). ಕಳಕಳನೆ ಮೊಲೆವಾಲನ್ ಅರ್ಥಿ ಸಿ ಅಟುತಮಿಡ ಬಾಲಕಂ (24, 68). — ಕಳಕಳಿಕೆ. lamentation (Rām. 5, 8, 51, 67; 6, 40, 2). — ಕಳಕಳವೆಣೆ. — ಪೆಣೆ. to break forth into lamentations. ಮದಗಜತತಿಯ ಬುಂಹಿತನಾದದಲಿ ಕಳಕಳವೆಣೆ ಹುದು ಅಗಲಾ ಪುರವು (Pril. 3, 5).

ಕಳೆ ka]. 2. a sound imitating the noise of rice when nearly boiled. (Te. ಕಳಕಳೆ, the sound of boiling violently; Mhr. ಖಳಖಳ, rippling of a brook; clinking; rattling; clashing). — ಕಳಕಳ ಅನ್ನು. to make the noise of kalakaja (S. Mhr., also ಕಳಕಳ ಅನ್ನು). — ಕಳಕಳ ಕುಡಿ. to boil with the noise of kalakaja (S. Mhr.).

ಕಳೆ ka]. 3. a sound indicating agitation or commotion. (Mhr. ಖಳಖಳ clashing; trouble, toil; ಖಲಖಲ, commotion of minds; ಖಳಖಳ, agitation; ಕಳಕಳ, concern, solicitude; the yearning of pity; ಕಳಕಳ, the yearning of tenderness or compassion). — ಕಳಕಳ. = ಕಳವಳ. (Rām. 6, 13, 4). — ಕಳಕಳಿಸು. = ಕಳವಳಿಸು. [ಕಳಕಳಿಸುವರಿಯರಂ ಕಣ್ಣಿ ಕೆ ಬಗ್ಗಿಸುವಲ್ಲಿ Ap. 7, 15]. see Prvs. s. ನೆಜಲು, ನೆಣಿ. — ಕಳವಳ. agitation of the mind, commotion; distress; anxiety; confusion (Smd. 40). (ಅಕುಲಕ, ಉತ್ತಿಂಜಲ Mr. 433; ಕಾರಗೆ Ct. I, 53; ಚಿನ್ನೆ, ಮಜುಗೋಣ G.; My.; T. ಕಳವು, ಕಳನ್, confusion of mind). see Bp. 26, 31; 28, 56; 40, 26, 33; Dp. 30, 1. — ಕಳವಳಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. — ಕಳ್ಳ. to begin to be agitated, to become anxious, etc. (C.; B. 1, 4; 4, 179; Si. 68, 71, 292). — ಕಳವಳ ಪಡಿಸು. to agitate, to distress, etc. (My.). — ಕಳವಳ ಪಡು. to be agitated, etc. (B. 5, 65; My.). — ಕಳವಳಿಕೆ. = ಕಳವಳ. (Rām. 5, 8, 49). — ಕಳವಳಿಸು. to be agitated; to grieve;

to be perplexed or bewildered; etc. (ಮನೋವೈಕಲ್ಯ Smd. Dh.; My.). ಕಳವಳಿಸುವಂ (ಸಹಸ್ರ, ವ್ಯಾಕುಲ Mr. 239). [Ap. 2, 14]; (Cpr. 8, 79 va.). see Grj. 4, 86; Bp. 9, 51; 20, 25; 24, 70; 27, 3; 37, 39, 40, 35; 43, 54; 44, 22; 48, 12; 51, 72; 54, 81; Bh. 2, 13, 28; 3, 13, 35; 8, 23, 41; J. 20, 22; Ssv. 4, 91; Dp. 30, 2. — ಕಳವಳಿಸು. confusion, etc. (ಉತ್ತಿಂಜಲ, ಅಕುಲಕ Hla.).

ಕಳೆ ka]. 4. = ಕಳೆ 2. a term to indicate lustre (Smd. p. 35, No. 117). (Tu. ಕಲಕಲ, brightly). — ಕಳಕಳಿಸು. = ಕಳಕಳಿಸು. (Smd. 1). to shine, to glitter, to be bright (J. 11, 31; 13, 51; 16, 8; 30, 3).

ಕಳೆ ka]. 5. = ಕುಳ 1, etc. a certain measure: a kolaga. see ಇಕ್ಕಳ, ಒಕ್ಕಳ, ನಾಗಳ, ಮೂಗಳ.

— ಕಳೆ ka]. 6. = — ಕುಳಿ. an affix for formation of nouns. see ಇಟಕಳ. ಇಟ 2.

ಕಳೆ ka]. 7. = ಕಳೆ 1. a thief, a rogue (ಖಲ Nr.). see ಕನ್ನಗಳ. it is considered to be a Tbh. of ಖಲ (Smd. 388).

ಕಳೆ ka]. 8. = ಕಳವು. theft. see ಕಳವಳಿಗ.

ಕಳೆ ka]. 9. P. p. of ಕಳೆ 1. — ಕಳ ಕಳೆ. rep. = ಕಳದು ಕಳೆ. (J. 15, 41). — ಕಳ ಕೊಳ್. — ಕೊಳ್ಳು. = ಕಳದು ಕೊಳ್, q. v. to put off, to let drop, to cast. ಚರ್ಪದ ಬೀಲವಂ ಕಳಕೊಣ್ಣು ಹಾವು (Si. 77; C.). 2, to spend (C.). ದೊಡ್ಡಪ್ಪನು ಪಟಿಂಗರೊಳಗೆ ಸೇರಿ ಊರೊಳಗೆ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ, ಕೆಯ್ಯೊಳಗಿನ ದುಡ್ಡು ಕಳಕೊಣ್ಣು ಕಡೆಗೆ ಸೆಟೆಮನೇ ಸೋಬತಿ ಆದನು (B. 2, 25; see also 3, 54). 3, to get rid of (C.). ಬೇಸಟಾಕೆ ಕಳಕೊಣ್ಣು ಮೇಲೆ (3, 231). ಕೆರಕೊಣ್ಣು ತಿಣ್ಣೆ ಕಳಕೊಳ್ಳುವದು (ತಿಮಿರು G.). ದಣವು ಕಳ ಕೊಳ್! (C.; see G. 244). 4, to fail in, to break, as a word or promise. ಮಾತೆ ಕಳಕೊಣ್ಣು (C.). 5, to give up, as a connexion or friendship. ಅವನ ಸ್ನೇಹವನ್ನು, ಬೇಕನ್ನ, ಕಳಕೊಣ್ಣು (C.). 6, to let slip or pass, as an opportunity. ತಕ್ಕ ಸಮಯ ಕಳಕೊಣ್ಣು (C.) 7, to lose; to suffer the loss of; to let drop unintentionally (C.) ಒಬ್ಬ ಸಾವಕಾಟನು ವ್ಯಾಪಾರದೊಳಗೆ ಎಲ್ಲ ಹಣ ಕಳಕೊಣ್ಣು, ಬಡವನಾ. (B. 2, 17). ಬುದ್ಧಿ ಕಳಕೊಣ್ಣು ಹುದುಕ ಹತ್ತಿದರೆ ಅಗುವದೇನು (2, 47). ಕಡೆಗೆ ತಾನೇ ಮಾನಗೇಡಿಯಾಗಿ, ಕುದುರೆ ಕಳಕೊಣ್ಣು, ಮನೆ. ಹೋದನು (3, 72). ದೀಪದ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರೆಯುತ್ತ ಕೂತು ಕಣ್ಣು ಕಳಕೊಣ್ಣು ಬೇಕೇನು? (4, 137). ಸೆಟ್ಟಿರೇ, ನೀವು ಒನ್ನು ಒಣ್ಣೆಯನ್ನು ಕಳಕೊಣ್ಣು ತೋಣುತ್ತದೆ (4, 168). ಜೀವನನ್ನೇ ಕಳಕೊಣ್ಣು ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾ (4, 194). ಕೂಸು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಕಳಕೊಣ್ಣು (C.). see Prv. : ಭರವಸೆ. 8, to get loose. ಹಣ್ಣು ಮರದಿನ್ನ ಕಳಕೊಣ್ಣು ಬಿಡ. (My.).

ಕಳೆ ka]. 10. (fr. ಕಳೆ 1). = ಕಳೆ 2. the state of being taken away or removed from (as from a heap) 2, the state of being loose or slack. — ಕಳಗೂಣ್. — ಕೂಣ್. a lump of boiled rice taken (from the mass, ಪುಲಾಕ, ಭಕ್ತ ಸಿ Hla.; see s. ಅಗುಳು). — ಕಳಪಳೆ. reit. = ಕಳ No. 2. (My.). — ಕಳವಳೆ. = ಕಳವಳೆ. (My.).

ಕಳೆ ka]. 11. = ಕಲ 3, etc. a sound in imitation of loud laughter. — ಕಳಕಳಿಸಿ ನಗು. = ಕಲಕಳಿಸಿ ನಗು. (J. 3, 3, 28, 60).

ಕಳೆ ka]. 1. = ಕಣ 2. Tbh. of ಖಲ (Smd. 388). a threshing floc (Smd. 256; ಖಲಧಾನ್ಯ, ಖಲ Hla.; ಕಣ Mr. 372). 2, a field of battle [ದುರ್ಯೋಧನನಲ್ಲನೇ ಕಳಮೊಳಂ ಕಾಣ್ತು ಕಾನ್ತೆಯರಂ-P]

13, 24; 3, 81 va.; Bv. 178]; (J. 13, 14). 3, see K. ಕಳೆ 7. 4, ಕಲ, No. 8. melodious. — ಕಳಭಾಷಿಣಿ. a woman who speaks sweetly (Cpr. 3, 62).

ಕಳೆ kalā. 2. = ಕಡೆ 1, ಕಲ 1 No. 1. dumb (ಮೂಗ Hlā.; ಜಡ, ಸದ್ಧ ಮೂಗ Mr. 388).

ಕಳಕಳ kalakā. = ಕಲಕಲ. noise, clamour; tumult; chattering of birds [ದೇವಗರ್ ದೇವಾಂಗನಾ ಮಂಗಳ ಕಳಕಳದಿನ್ದಂ ದಿಗಸ್ತವ್ಯಂ ಘೋರಸೆ Ap. 8, 69; Pb. 9, 1]; (Abh. P. 4, 113; 7, 59 va.; Grj. 10, 88; Bh. 1, 7, 38, 39; Rām. 1, 16, 46; 6, 10, 25; Śśv. 1, 79 va.; 3, 35 va.; J. 3, 37). — ಕಳಕಳಿಸು. to clamour, etc. (Cpr. 5, 39 va.). — ಕಳಕಳಿಸಿ ನಗು. to laugh loudly [Pb. 6, 64].

*ಕಳಕಳೆ kalakula. helter-skelter, chaos. ತಳದಳಪೆ ಮುಗಿಲ್ಲ ಕಳಕಳಮುಪ್ಪಿನಮಳುರ್ದು...ಕಳಕಳನಾದರ್ ನಾಗರಾಜರಪಗತ ತೇಜರ್ Ap. 13, 65.

ಕಳೆಗೆ kalāga. 1. any one of the pieces of wood which are perpendicularly inserted in the pieces of timber at either side of the platform of a cart or car (S.Mhr.).

*ಕಳೆಗೆ kalāga. 2. swcon. ಹೊರಸಿನ ಮೇಲೆ ಹವನಾದ ಕಳೆಗೆ ಹತ್ತಿದ ಪಶುವಿನ ಉತ್ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಕಾನನದಲ್ಲಿ ಕೂಳುಕೊಡುವವನುಳ್ಳು Cv. 509.

ಕಳಂಕು kalāṅku. = ಕಲಂಕು, etc. Tbh. of ಕಲಂಕ. a stain, etc. ಕಳಂಕಿಗೆ ನಾಮ ಕಜ್ಜಿ, ಕನ್ನಡ ಎನ್ನು (Kk. 45).

ಕಳೆತು kalāṇu. to put off, to let drop, to cast (My.). ಪೂತೆ ಕಳೆತು ಹಾಕು (ನಿರ್ವುಕ್ತ Si. 77). 2, to shake off, to free oneself from (My.). (ಕುಣ್ಣಿಗಳ್) ಕಳೆತು ಹಾಸನಂ (Bh. 3, 13, 27). 3, to remove; to pull off; to pull out (Rām. 3, 4, 27; My.). ಗುರು ಭಕ್ತಿಯಾಣ್ಣಾರಿ ಎರಡು ಕಂಗಳನ್ ಆಗರ್ ಅನ್ನು ಉಬ್ಬರಿಸಿ ಕಳೆತು (Bp. 45, 49). 4, to become loose (Rām. 6, 1, 13; My.; see Si. 277, 382). [ಕಳೆತುವುದು ಮಲಮೂತ್ರ Cv. 1162]; to be removed. (Bh. 8, 5, 10); see ಪೂಗಳಜು.

ಕಳಂಜಿ kalāñji. = ಕಲಂಜಿ. a kind of large basket. (Mr. 208).

ಕಳೆತನ kalātana. = ಕಳೆತನ, ಕಳ್ಳತನ. the act of stealing. (S. Mhr.).

ಕಳೆದಿಗೆ kalādigē. a kind of medicinal plant (ಕಟು, ಕಟುಮೃದ, ಅಶೋಕರೋಹಿಣಿ, ಕಟುರೋಹಿಣಿ, ಮತ್ಸ್ಯಪಿತ್ತ, ಕೃಷ್ಣಭೇದಿ, ಚಕ್ರಾಂಗಿ, ಶಕುಲಾದಿಶಿ Nr.; cf. ಕಳವಿಗೆ?).

ಕಳೆದು kalādu. P. p. of ಕಳೆ 1.

ಕಳಮು kalāma. = ಕಲಮು, etc. rice crop, etc. — ಕಳಮುಸ್ತೀ. a rice-crop regarded as a woman (J. 3, 6).

ಕಳಮೂಕೆ kalāma-ka. (= ಕಲ್ಲಮೂಕೆ; cf. ಕಲ್ಯ No. 9). a deaf and dumb person. ಮೂಗ ಕೇಳದೆ ಇರಲ್ ಅನ್ನು ಅವಂ ಕಳಮೂಕನ್ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 388).

ಕಳದ್ಬು kalāmba. = ಕಲದ್ಬು. an arrow (Nn. 17; Śśv. 4, 52).

ಕಳೆಲು kalālu. (Smd. 40). (T. ಕಜ್ಜು, to exhort; to speak; to plague, importune).

*ಕಳೆಲ್ kalāl. = ಕಲಲ್ 3. to drop down, etc. ಬಳಸದೀ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವ ಬದ್ಧಂ ಕಳಲ್ಪದಿರುತ್ತಿರ್ಪೆನೆಂ Ap. 15, 19.

ಕಳವಂಜಳ kalā (i. e. kalā) - māñjāla. a kind of superior turmeric (ತಿಗುರಿನ ಅರಿಸಿನ Ct. I, 63; o. r. ಕಳೆ-; T.).

ಕಳವಳೆ kalāvala. anxiety, etc. see s. ಕಳ 3.

ಕಳವಳಿಗೆ kalāva-vaṇiga. a thief, a rogue (Rām. 3, 8, 12).

ಕಳವಿಗೆ kalāviṇe. a kind of fragrant plant (ಜನನಿ Mr. 141; cf. ಕಳದಿಗೆ?).

ಕಳವು kalāvu. = ಕಳೆ 8, ಕಳೆದು 2. (Smd. 247). theft (ಸ್ತೇಯ, ಚಾರ್ಯ Hlā., Nr.; Si. 449; ಚಾರ್ಯ, ಸ್ತೇಯ, ವಿಚ್ಛಿತ್ತಿ Mr. 226; ಒಂಸೆ Hlā.; ಒಂಸೆ, ತಸ್ತುರ Nn. 118; C.; T.; Tu.; J. 2, 5; 4, 22; 6, 34). ಕಳವಿನ್ದಾದ ಒಡನೆ (ಲೋಪ್ತ Nr.). ಕಳವಿನೊಡನೆ (ಅಪಹೃತಿ, ಲುಪ್ತ Mr. 226). ಚುಪ್ಪುತನ ಕಳವು ಪರಪಾದದಿನ್ದ ಬುದ್ಧಿಯಿನ್ದಲಿ ಗಣಿಸಿ ಸಿಕ್ಕಿ ದರ್ ಅರ್ಥ ಸದ್ಯದಲಿ ಅರ್ ಉಮ್ಮುವರು? (Dp. 1). ಕಳವು ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ (B. 3, 38). ಕಳವಿಲಿ (= ಕಳವಿನಲ್ಲಿ) ಹೋದ ಮಾಂಸವು (3, 44).

ಕಳವೆ kalāve. = ಕನಕೆ, ಕಳವಿ. a spinous shrub, bearing eatable black berries, Carissa carandas L. (St. & Pl. ad ಕಳವಿ; M. ಕಳಾವು; Te. ಕಲಿವೆ, ಕಳವಿ; cf. ಕಜಜೆ?). — ಕಳವೆಯ ಹಣ್. (Bp. 18, 16).

ಕಳವೆ kalāve. 1. = ಕಲಮು. a kind of rice. — ಕಳವೆಗೊಣ್. — ಕೂರ್. cooked kalāve rice (Rām. 6, 55, 15).

ಕಳವೆ kalāve. 2. ಕಳವಿ. rejected, base, adulterated, bad (as coin, fruits, etc., My.; Br. ಕಲಬ್, ಕಲಬಿ, ಕಲ್ಪಿ, ಕಳವಿ as H.).

ಕಳಶ kalāśa. = ಕಲಶ, etc. a water vessel, etc. (Bp. 36, 48; 39, 25).

ಕಳಸ kalāsa. Tbh. of ಕಲಶ (Smd. 335; Bp. 46, 53); [Ap. 4, 33]. — ಕಳಸನ್ನೊಣ್. — ಪೊಣ್. to carry a water-vessel. (V. 9, 21 va.).

ಕಳಸಿಗೆ kalāsiṅe. a water-pot (ಕಲಶ Nr.; ಕಾಲಿಕೆ, ಮಲ್ಲಿಕೆ Mr. 210; My.). see G. s. ಕಡಾಯಿ. 2, a certain corn-measure, one-third of a muḍi (Tu. ಕಳಸೆ, ಕಳಸಿಗೆ).

ಕಳೆಸು kalāsu. 1. = ಕಳೆಸು 1. to send (C.; B. 5, 126).

ಕಳೆಸು kalāsu. 2. = ಕಳೆಸು 2. to make subtract, to cause to get rid of, etc. (Tu. ಕರಿಪ್ಪು; My.).

ಕಳೆಹ ಕಳāha. putting off; taking away; lessening. ಕಳೆಹಂ (ಗತ, ತೋಧನ, ಊನ Mr. 440).

*ಕಳೆಹಂಸೆ kalāhaṁse. = ಕಲಹಂಸೆ. a kind of swan. ಕಳೆಹಂಸೆಗೆ ಕೋಮಳ ವಿಳಾಸವತಿಗೆ ಪಡೆಗುಮೊಸಗೆಯನಾಗರ್ Kr. 3, 167.

ಕಳೆಹಿನೆ kalā-hina. a kind of horse. (o. r. ಕುಲಿನಾ: Mr. 281, of the horse).

ಕಳೆಹು kalāhu. 1. = ಕಳೆಹು, etc. to send (C.). cf. ಕಜ್ಜು and Tu. ಕಡೆಹು.

ಕಳೆಹು kalāhu 2. = ಕಳೆಹು. (My.). theft.

*ಕಳಾ kalā. = ಕಲೆ. art, etc. Kr. 1, 70.

ಕಳಾಗಮ kalā-gama. the augment of — ಕಲ್ 1 (Smd. 123).

ಕಳಾಭಾವ kalā-bhāva. the mode of the art of love (Bp. 42, 23).

ಕಳಾವಿದ kalā-vīda. = ಕಲಾವಿದ. an artist. (Bp. 46, 1).

ಕಳಾಸ kalā-āsa. seat of all the parts: the aggregate, the whole [ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗನ್ನಲ್ಲಿ ಕಳಾಸ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಬೆಳಗಿನೊಳಗೆ ಬೆಳಗಿತ್ತು Cv. 948]; (Grj. 7, 11 va.; Bh. 8, 26, 29; Rāv. 5, 19 va.). 2, = ಕಡಾಸ, a bag (My.).

ಕಳೆ kalī. 1. = ಕಳೆ 1. to leave, etc. (S. Mhr.; My. occasionally; frequently in MSS. and books). remark: it is im-

possible to distinguish with certainty between ಕಳಿ 1, ಕಳಿ 1, and ಕಳು 1 in MSS. and books. [ಮುನ್ನಿಟ್ಟು ತೋರಣದ್ವಾರದಿಂದ ಸಿನ್ನುವನವೇದಿಕೆಯೊಳಗನ ಬಿನ್ನು ಸೋಪಾನಾಸ್ತರದೊಳಿ ವಿಜಯಾರ್ಥ ತಟವೇದಿಕೆಯಂ ಕಳಿದು ಜಗತೀತಳಮನೇಣ ಬರ್ಪನ್ನೆ ಗಂ Ap. 13, 39 va.; 14, 53].

ಕಳಿ kalī. 2. to ripen well. (T. ಕನಿ, to be ripe; ಲ. ಕನ್ನಿ?). P. p. ಕಳಿತು (My.; Sśv. 1, 55).

ಕಳಿ kalī. 3. the state of being quite ripe. —ಕಳಿಯದಿಕೆ. —ಅದಿಕೆ. a superior kind of betel-nut (My.). —ಕಳಿವಣ್ಣ. —ಪಣ್ಣ. = ಕಳಿಹಣ್ಣು. (Sśv. 2, 42 va.; Jñv. 2, 16). —ಕಳಿಹಣ್ಣು. a perfectly ripe fruit (My.).

*ಕಳಿ kalī. 4. to fade. ವಳಿಭಂಗಮಂ ಕಳಿಯ ತೋರ್ಪುದನನ್ನೆ ತನೂದರಕ್ಕೆ ಮಾಡದೆ Ap. 8, 47: ಕಳಿದ ಹೂವಿನಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮ, ಉಳಿದ ಸೂಳೆಯಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮ, ಕೊಳಚೆಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಗುಮ್ಮನಜುಸುವಿರಿ, ಮರುಳೇ Bv. 562. ಲ. ಕಳು.

ಕಳಿಕೆ kalīka. ಕಳಿಕೆ. a kind of millet (ಯವನಾಲ, ಜೋಳ Mr. 374).

*ಕಳಿಕಾ kalīkā. = ಕಳಿಕೆ. a bud. ಮುಳಿಸಂ ಕಟಲ್ ಕಳಿದುವು ಕಳಿಕಾ ಕುರ ಜೂತತೆಗಳುಂ ಕಾಮಿಗಳಾ Kr. 2, 71; Ph. 2, 12 va.

ಕಳಿಕೆ kalīke. appearing. see ಮುಳಿಕೆ, and ಲ. ಕಳಿಸು 3.

ಕಳಿಕೆ kalīke 1. a flame (Abh. P. 4, 29 va.; 5, 46; Te.; ಲ. ಕಳು 2).

*ಕಳಿಕೆ kalīke. 2. = ಕಳಿಕೆ. a bud. ತಳಿರ ಕಳಿಕೆಯ ಪೊಸಪೊವಿನ ಮೇಗೆ ದಿಟ್ಟಿಯಾಗಿರೆ Ap. 11, 71; 2, 9.

ಕಳಿಂಗ kalīnga. the black-bird, a singing bird with a fine note, Merula musica (Coorg).

ಕಳಿಂಗ kalīnga. = ಕಳಿಂಗ. a cunning, bad man; etc. (Bh. 1, 8, 32. 54. 56); N. of Orissa.

*ಕಳಿಂಚು kalīñeu. torment? ಬಿಡದ ಕಳಿಂಚಿನ ಡಾವರದ ಬಾಧೆ ಯಲ್ಲದ ಪದದೊಳ್ Ph. 8, 51.

ಕಳಿಪು kalīpu. 1. = ಕಳುಪು, etc. to send (Abh. P. 7, 7 va. and 14 va.).

*ಕಳಿಪು kalīpu. 2. to spend (as time). ಬಾಲ್ಯಕಾಲಮಂ ಬಾಳಕೇಳಿ ಲೀಲೆಯಂ ಕಳಿಸಿ Ap. 8, 3va.

*ಕಳಿಪು kalīpu. 3. to bring to an end. ಬಿನ್ನನಿರ್ದುಮ ಸುರಶೈಲಮದೊನ್ನು ಮದುನೆಗಳಿಸಿದ ಮನೆಮೋಲ್ Ap. 7, 107.

*ಕಳಿಪು kalīpu. 4. to cause to steal. ಕಳಿಪಂ ಕಳ್ಳನಗುವರ್ ಪರ್ವ ಕೊಲಿಪಂ ಕೊಲ್ಪಂ Ap. 5, 81.

ಕಳಿವಿ kalīvi. = ಕಳವೆ 1. a spinous shrub. see ಹಿರಿಯ. (Te. ಬೆಕ್ಕ ಕಳವಿ, Carissa spinarum).

ಕಳಿವು kalīvu. = ಕಳವು. removal, etc., shaking off, warding off (Bh. 2, 2, 103).

ಕಳಿಸು kalīsu. 1. = ಕಳಸು 1. (C.). to send. see B. 1, 3; 2, 7; 3, 34; Prv. s. ತಾನು.

ಕಳಿಸು kalīsu. 2. = ಕಳಸು 2. to cause to subtract (My.; S. Mhr. rare).

ಕಳಿಸು kalīsu. 3. = ಕಳಿಸು, ಕಣ್ಣು. to appear. see ಮುಳುಕಿಸು.

ಕಳಿಹಿಸು kalīhisu. = ಕಳುಹಿಸು. (My.).

ಕಳಿಜ kalīja. = ಕಾಳಜ, etc. the liver (My.).

ಕಳು kalu. 1. = ಕಳ್ 2. to steal (ಲ. ಕದಿ). ಕಳುವವನೋ? (Bp. 47, 36). ಗೊಲ್ಲಗೇರಿಗೆ ಬೆನ್ನೆಯಂ ಕಳುವಲ್ಲಿಗೆ ಅಯ್ದು (54, 40). ನೋಡೆ ನೋಡೆ ಕಳುವವಂ (ಪಶ್ಯತೋಹರ Hlā.). ಎಲ್ಲರೊತ್ತಿ ನಲಿ ಕಳುವವಂ (ಪಶ್ಯತೋಹರ Mr. 226).

ಕಳು kalu. 2. theft, falsehood. (Smd. 59; not in Mḍb. MS.). = ಕಳವು? (Tu. ಕಳು, fraud; falsehood; a lie; ಲ. ಕಳ್ 3).

—ಕಳು kalu. 3. = —ಕಳ್ 1. a plural affix.

ಕಳುಕ್ kaluk. an imitative sound. (M. ಕಳುಕ್ಕನೇ, an imitative sound descriptive of bursting; Te. ಗಳುಕ್ಕಮ್ ಅನು, to be startled, shocked or struck). —ಕಳುಕ್ಕನ್ನು. —ಎನ್ನು. to snap or knock in being stretched or strained (My.); to be shocked or struck with surprise or horror, as the mind (My.).

ಕಳುಪು kalupu. = ಕಳಹು 1, ಕಳಿಪು, ಕಳುಹು. to send. [ನಿಜ ತನೂಜೆಯನಳಿಯನೊಡನೆ ಕಳುಪುವುದೋಗಮನೆತ್ತಿ ಕೊಣ್ಣು Ap. 4, 53 va.; Ph. 5, 48]. see Bp. 1. 51. 61; 4, 5; 34, 31; Rśv. 5, 22; 5, 22 va.; 5, 125; J. 2, 43.

ಕಳುಹಿಸು kaluhisu. = ಕಳಹಿಸು. to have (oneself) sent (in ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು, J. 29, 40; C.). 2, to send (C.; Si. 58; B. 5, 182).

ಕಳುಹಿಸುವಿಕೆ kaluhisuvike. sending (ಪ್ರೈಷ Si. 461). ಕರೇ ಕಳುಹಿಸುವಿಕೆ (ಹವ, ಹೂತಿ 388).

ಕಳುಹು kaluhu. = ಕಳುಪು, etc. to send; to send away, to dismiss (Bp. 11, 16; 12, 7; 25, 19; 27, 36; Bh. 1, 10, 23; J. 28, 28. 58; 29, 17. 24. 27. 32; 30, 25. 27. 49; C.; B. 5, 182). —ಕಳುಹು ಕಳುಹು. rep. (Bp. 37, 47).

ಕಳಿ kalē. 1. = ಕಳಿ 1. to send forth; to throw away; to let go, to abandon, to leave; to reject; to remove; to pull off; to leave out, to let alone; to get rid of; to subtract or deduct; to spend, as time and money; to leave behind, to go beyond, to cross; to draw out, as a sword from out of a sheath; to remove, to do away with, to destroy; to extinguish, as a lamp; to let drop unintentionally; to lose; to slight (ವಿಸರ್ಜನ Smd. Dh.; ಬಿಡು Smd. 45 Cm.; ವಿಡವ್ವನ Sm. 112; C.; Tu., M.; T. ಕಳೈ; ಲ. Te. ಗಡಚು; ಗಡುಚು; see ಕಡೆ 5). ಮಮಕಾರವೆನ್ನೆವ್ವ ಕಟಾಕೆಯ ಕಳಿದಿಟ್ಟು (Sarpabdhūṣaṇa in B. 5, 319). 2, to become loose (ಕಟಲ್ Ct. II, 57); to go, to pass, to be spent (ಪೋಗು Sm. 82; C.; Tu.). P. ps. ಕಳ, ಕಳದು [ಈ ತಟವಂ ಕಳಿಗಾಕೈತಿಯತ್ತಣಂ ಮುನ್ನ ಪೇಲ್ವ ಕಟಾಪಂ Kr. 1, 129; Ph. 4, 12 va.; Ap. 2, 35. ಸತ್ಯವೆನ್ನು ಕೂರಲಗನೆ ಕಳಿದು ಕೊಣ್ಣು ಸದಾಭ ಕ್ತೆರು ಗೆದ್ದರು ಕಾಣಾ Bv. 677]. (e. g. Bp. 18, 47; 24, 79; 27, 20; 41, 10; 43, 37. 38; 50, 71), ಕಳಿದು. see Smd. 45. 82. 91. 107. 200. 224. 254. 262. 337. 354; Bp. 1, 18; 11, 15; 12, 37; 14, 20; 16, 19; 18, 47; 27, 24. 30; 37, 20; 44, 10; 45 sum.; 45, 29; 49, 9; 50, 50; 51, 7. 9. 36; 54, 71; 55, 24. 34. 44; 56, 20. 29. 39; 57, 33. 63; 59, 54; 60, 17; 61, 27; Bh. 1, 8, 21. 30; Rśv. 5, 42; 6, 2. 133; 9, 12; 10, 31 va.; 13, 11; J. 3, 4; 8, 5; 17, 1; 19, 7; 28, 2; Anubhavāmr̥ta 1, 5; Dp. 172 1; Si. 244. 427. 475. 476. 477; B. 3, 32; 4, 60. 155. 178. 201; 5, 205

ಅತಿಗಲೆ, ಅಲ್ಲಗಲೆ, ಎಣೆಗಲೆ, ಒಣಗಲೆ, ಕಳೆಗಲೆ, ಹೊತ್ತುಗಲೆ, etc. — ಕಳೆ ಕಳೆ. rep. see s. ಕಳೆ 9. — ಕಳೆ ಕೊಳ್. — ಕೊಳ್ಳು. = ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳು. see s. ಕಳೆ 9. — ಕಳೆದು ಕೊಳ್. — ಕೊಳ್ಳು. or ಕಳೆದು. = ಕಳೆಕೊಳ್. also: to snatch or take away; to take. ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು (ಗೃಹ ಯಾಲು, ಗೃಹೀತೃ Nr.). ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳು (ಅಧಾನ್, ಪರಿಗೃಹ Nr.). ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳು (ಗೃಹ, ಗ್ರಾಹ Nr.). observe the note to ಕಳೆ 1.

ಕಳೆ kaḷe. 2. ಕಳೆಯು. = ಕಳೆ 10, etc. removal. — ಕಳೆನಗ. the yoke that is fastened round the neck of the bullocks which precede the chief pair in a team (S. Mhr.). — ಕಳೆದ ಕೀಲು. the pegs used to fasten the ಕಳೆನಗ (S. Mhr.). — ಕಳೆದ ಬಾರು. the leather-strap used to secure the ಕಳೆನಗ (S. Mhr.).

ಕಳೆ kaḷe. 3. weed (ಕಸ Sm. 112; C.; Tu., M.; T. ಕಳ್ಳೆ). [ಕಳೆ ಕಳೆಯುವ ನಳೆಯದ ಸೀಮೆಯಿಲ್ಲದ್ದು Cv. 940]. ಕಳೆ ತೆಗೆಸು (B. 5, 115). ಮರಿತಮುಗುಣವೆನ್ನು ಕಳೆಯ ಕೆತ್ತು (Sarpabdhūṣaṇa in B. 5, 319).

ಕಳೆ kaḷe. ಕಳಾ. = ಕಳೆ. (Smd. Dh.). shine, lustre; a ray; beauty; a mark or sign (ಕಾನ್ತಿ, etc. Kk. 25; ಕದಿರ್, ಮಿಮಗು, etc., ಕಾನ್ತಿ Sm. 15; ಪ್ರಕಾಶ 112; ಪಳೆ? Ct. I, 60; Te.; T. ಕಳ್ಳೆ). 2, the fine arts. 3, a part; a digit; etc. see Bp. 3, 42, 43; 5, 20; 40, 80; 42, 15; 46, 58; 51, 21; 53, 8; 54, 13; 60, 38; B. 3, 74, 99; 5, 255; Pril. 3, 31; Rśv. 9, 9; Ch. 4, the number sixteen (ಹದಿನಾಲ್ಕು Mr. 348). — ಕಳೆಗಲೆ. — ಕಳೆ. to lose one's lustre (Rśv. 13, 45). — ಕಳೆಗುಣಿಸು. — ಕುಣಿಸು. to make lustre to fade (My.; ಮಸುಳಿಸು G.). — ಕಳೆಗುಣಿಸು. — ಕುಣಿಸು. lustre to fade; to wane, as the moon. ಉದುರಾಜಂ ಕಳೆಗುಣಿಸು, ಪರ್ವದೇ ಇಹನೇ? (Śk. 44). see Bp. 4, 28; 28, 12; J. 18, 47; 26, 4; B. 2, 17; 4, 41. — ಕಳೆಗೆಡು. — ಕೆಡು. lustre to be destroyed, etc. (Rśv. 12, 13). — ಕಳೆಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. = ಕಳೆ ನೆಪು. (J. 12, 8). — ಕಳೆಯೇಟು. — ಏಟು. lustre etc. to increase; to increase in lustre, etc. (J. 11, 41; Śk. 4, 57). — ಕಳೆನೆಪು. — ನೆಪು. to attain lustre, etc. (J. 30, 3; 33, 21).

ಕಳೆಯು kaḷeya. = ಕಳಾಪ, etc. a kind of lance. (Rām. 6, 40, 4).

ಕಳೆಯುವಿಕೆ kaḷeyuvike. letting go, etc. see ಹೀಗಲೆಯುವಿಕೆ.

ಕಳೆವಂಜಳ kaḷe-manjāḷa. = ಕಳೆವಂಜಳ, q. v. a kind of turmeric.

ಕಳೆವು kaḷevu. = ಕಳೆವು. removal. (Smd. 247).

ಕಳ್ಳೆ kaḷga. = ಖಳ್ಳೆ. Tbh. of ಖಡ್ಗ. sword. (ಕಡುಗ. ಬಾರ್ Ct. I, 11; M. ಖಳ್ಳೆ).

ಕಳ್ಳೆನೆ kaḷtana. = ಕಳತನ, etc. the act of stealing. (Bp. 31, 15).

ಕಳ್ಳೆ kaḷli. 1. = ಕಳೆ 7. a thief; a rogue, a bad fellow (ವಿಶಾಖಾಂಕ, ತಸ್ಕರ, ದಸ್ಯು, ಚೋರ, ಸ್ತೇನ, etc. Hlā., Nr. Si. 342; ಪಾರಿಪ್ಪಕ, ಚೋರ, etc. Mr. 225; ನಿಶಾಚರ, ತಸ್ಕರ Nn. 23; ಕ್ರೂರ, ತಸ್ಕರ 107; C.; T., M.; Tu. ಕಳ್ಳೆ, ಕಳ್ಳೆ; Te. ಕಲ್ಲರ). ಕಡ್ಡ ಕಳ್ಳನ ಮಾತು ಬಡ್ಡಮಾ ಅದರೆ ಏನು? (Dp. 148). ಒಳ್ಳಿದರೊಡನಿರ್ದು ಕಳ್ಳ ನೊಳ್ಳಿದನಾ ಆಕ್ಕು; ಒಳ್ಳಿದ ಕಳ್ಳನೊಡನಾದೆ ಅವ ಶುಡ್ಡ ಕಳ್ಳನೇ ಆಕ್ಕು (Sp.). ಕಳ್ಳನ ಒಡನಾಟವು...ಕೆಸಲೋಳಿಗೆ ಮುಳ್ಳು ತುಟದವನೆ (Sp.). ಮನೆಯ ದೇವರನಾ ಒಯ್ಯ ಕಳ್ಳನು, ಶುನಕನಾ ಎಬ್ಬಿಪುದು (Jñs. 42, 12). ಕಳ್ಳ ಕಳ್ಳಗೆ ನಣ್ಣು, ಹುಳಿ ಮೆಣಸಿಗೆ ನಣ್ಣು. — ಕಳ್ಳ ಕಳ್ಳಗೆ ಬಲ್ಲ. — ಕಳ್ಳ ಕಳ್ಳರು ಕೂಡಿ ಸನ್ನೆ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ. — ಕಳ್ಳಗೆ ಕಡುನಾಲಿಗೆ, ಹಾದರಗಿತ್ತಿಗೆ ಹಲವು ನಾಲಿಗೆ. — ಕಳ್ಳಗೆ ಚೀಟು ಬದಿದ ಹಾಗೆ. — ಕಳ್ಳಗೆ ಸನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಒಡವೆಗೆ ಹುಯ್ಯಲಿಕ್ಕಿದೆ. — ಕಳ್ಳನ ತಾಯಿಯ ಸಂಗಡ ಕಣೀ ಕೀಳಿದ ಹಾಗೆ. — ಕಳ್ಳನ ಹೆಣ್ಣು ಎಣ್ಣಿದ್ದರೂ ಮುಣ್ಣು. — ಕಳ್ಳನ ಹೆಣ್ಣೇ ಕಳ್ಳನೇ ಬಲ್ಲ.

— ಕಳ್ಳರಲ್ಲಿ ಕಡು ಕಳ್ಳರು ಹೊಕ್ಕ ಹಾಗೆ. — ಕಳ್ಳ ಹೊಕ್ಕ ಮನೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ದಣ್ಣು. — ತಾ ಕಳ್ಳನಾದರೆ ಪರರಿಗೆ ನಮ್ಮ (Prvs.). see Bp. 31, 16; 40, 58; 60, 22; Abhā. 2, 11; ಅಜ್ಜ ಗಳ್ಳ, ಕೆಲಸಗಳ್ಳ, ಬಾಸೆಗಳ್ಳ, ಮೆಯ್ಯಳ್ಳ, ಸೀರೆಗಳ್ಳ; Prv. s. ಬಳ್ಳಿ. — ಕಳ್ಳಕಾಗದ. a forged or false document (C.). — ಕಳ್ಳಕಿಣ್ಣು. a hole made by burglars (C.). — ಕಳ್ಳಕುಕ್ಕನ ಬಳ್ಳಿ. an erect, often climbing shrub with purple flowers, *Argyrea cuneata* Ker. (Z.). — ಕಳ್ಳಕುಣಿಕೆ. the hollow above the chest between the larynx and trachea (S. Mhr.). — ಕಳ್ಳಕೊಟವ. a thief of the Koravas, a noted thief (C.). — ಕಳ್ಳಗಣ್ಣು. a sham-bundle, appearing as if it contained valuables, but in reality being full of trash (My.). 2, a puzzle-knot (My.). 3, hidden wealth. — ಕಳ್ಳಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. = ಕಳ್ಳಕಿಣ್ಣು. (My.). — ಕಳ್ಳಚೀಟು. a forged bill or document (My.). — ಕಳ್ಳಜನ. thieves (C.). — ಕಳ್ಳಟಿಪ್ಪಣ. a deceitful, false, forged explanation. (Smd. 78). — ಕಳ್ಳದನ. thievish, straying cattle (My.). [— ಕಳ್ಳದಮ್ಮ. a counterfeit coin. ಹಾದರಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಕಳ್ಳದಮ್ಮವಾಯಿತ್ತು Bv. 111]. — ಕಳ್ಳದಾರಿ. a path only known to and fit for thieves (ಅಪಠ Si. 105; C.). — ಕಳ್ಳ ದಾಟು. an inroad of robbers (ದಟದುಟ Ct. I, 3). [— ಕಳ್ಳನಾಣ್ಯ. = ಕಳ್ಳದಮ್ಮ. ಕಳ್ಳ ನಾಣ್ಯವ ಸಲ್ಲಲೀಯರಯ್ಯಾ Bv. 198]. — ಕಳ್ಳಪತ್ರ. = ಕಳ್ಳಕಾಗದ. (C.). — ಕಳ್ಳಬಣ್ಣ. a great or noted thief (ನಿಶಾಚರ Nn. 23, o. r. ಕಳ್ಳ; C.); a roguish, deceitful servant (My.). ಕಳ್ಳಬಣ್ಣ ಒಡೆಯಗೆ ಹಿತ (Prv.). — ಕಳ್ಳಮಾತು. a lie, a falsehood (C.). — ಕಳ್ಳರುಣು. a false, forged signature (C.). — ಕಳ್ಳನಳ್ಳಿ. — ಬಳ್ಳಿ. base silver. ಕಳ್ಳನಳ್ಳಿವಟ್ಟಲ್. — ಬಟ್ಟಲ್. (Smd. 284). — ಕಳ್ಳ ವೇಷ. a disguise put on to conceal one's real circumstances (C.). — ಕಳ್ಳಸಾಕ್ಷಿ. false witness (C.); a witness who utters falsehood (My.). — ಕಳ್ಳಹಾದರ. felonious adultery (My.). — ಕಳ್ಳ ಹಣ. a counterfeit coin. (Abhā. 3, 9). — ಕಳ್ಳಹಾದಿ. = ಕಳ್ಳದಾರಿ. (C.; ತುವರ, ಕಪಾಯ Mr. 226). — ಕಳ್ಳಹುಣ್ಣು. a forged draft or cheque (My.). — ಕಳ್ಳಹುಣ. an insect or worm inclosed in a case formed of small bits of sticks and straw, out of which (like a tortoise) it can put forth its head (C.). — ಕಳ್ಳಹೊನ್ನು. a counterfeit, base gold coin. ಕಳ್ಳಹೊನ್ನುಗೆ ದೊಡ್ಡ ಮುದ್ರೆ (Prv.). — ಕಳ್ಳಸುಬು. — ಉಸುಬು. quicksand (My.).

ಕಳ್ಳೆ kaḷli. 2. N. of a plant (ಕಾಹಳಿ Mr. 134; Tu. ಕಳ್ಳೆ, a kind of grass). — ಕಳ್ಳವಾಸಗೆ. — ವಾಸಗೆ. a bed made from this plant (? ನಾಟವಾಸಗೆ, etc., see Smd. s. ನಾಟ).

ಕಳ್ಳೆಂಗಡಲೆ kaḷlaṅgaḍale. a kind of shrub. see ಕಲ್ಲಂಗಡಲೆ.

ಕಳ್ಳೆತನೆ kaḷlatana. = ಕಳತನ, etc. the act of stealing. (C.; ಚಾಂಕೆ, ಸ್ತೈನ್ಯ, etc. Si. 343).

ಕಳ್ಳೆತಿ kaḷlati. a female thief. see ಕೆಲಸಗಳ್ಳತಿ.

* ಕಳ್ಳೆರಾಯಿಲ kaḷlarāyila. the act of thieving. ಕಳ್ಳರಾಯಿಲಮುಟಾಯೇಟು ಮೂ...ಭಯಂಗಕಾಕುಲಿತೆಗಳಿಲ್ಲ Ap. 1, 52.

ಕಳ್ಳವಾಳ kaḷlavāḷa. a distiller of spirituous liquor. Tbh. of ಕಲ್ಲ ಪಾಲ (ಕಲ್ಲಪಾಲ). (ಕಲ್ಲಪಾಲ, ಶಾಣ್ಣ ಕ Hlā.).

ಕಳ್ಳೆ kaḷli. 1. the milk-hedge, *Euphorbia tirukalli* L., and other kinds (ಸೀಹುಣ್ಣು, ವಜ್ರದ್ರು, ಸಮನ್ತದುಗ್ಗಿ, etc. Nr.; Si. 147; C.; Te., Tu., T., M.). [ಬಳ್ಳಿಗಳ...ಕೆಲಮೊಳ್ ಕಳ್ಳಿಯಿಡಲ ಡರ್ಪವು Ap. 12, 17]. see ಎಲೆಗಳಳ್ಳಿ, ಕೋಲು, ಗೂಟ, ಚಿಡಕಳ್ಳಿ, ಡಬ್ಬಳ್ಳಿ, ದುಣ್ಣುಗಳಳ್ಳಿ, ಬನ್ನೆಗಳಳ್ಳಿ, ಬೊನ್ನೇ ಕಳ್ಳಿ, ಮುಣ್ಣುಗಳಳ್ಳಿ, ಮುಳ್ಳು-

ಮೂಟು ಏಡಿನ, ವಿಲಾಯತಿ. 2, a wicked person, one like the caustic juice of the ಕಳ್ಳಿ (C.).—ಕಳ್ಳಿಯ ಗಿಡು. (Bp. 60, 50).—ಕಳ್ಳಿಯ ಮರ. (ಶಕ್ರ, ವಜ್ರ, Nn. 80, o. r. ವಜ್ರ).—ಕಳ್ಳಿಯ ಹಾಲು. the juice of the kaḷli (C.; see s. ಬೆಳ್ಳಿ).

ಕಳ್ಳಿ kaḷli. 2.=ಕಳ್ಳಿ 1. (C.). see ಮೆಯ್ಯಳ್ಳಿ.

ಕಳ್ಳು kaḷlu. 1.=ಕಳ್ಳ 4, etc. toddy (ಕಲ್ಯ, ಮಧು, ಅಸವ, ಶೀಘ್ರ, ಸುರೆ, ಶುಣ್ಣಿ. ಹಾಲೆ, ಮೈರೇಯ, etc. Hla.; ಮಧು Mr. 509; C.).

ಕಳ್ಳು kaḷlu. 2.=ಕರುಳ್ಳ, etc. (C.). intestines. S. Mhr. also: love, e. ೩. ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಕಳ್ಳು ಅದೆ.

ಕಳ್ಳೆ kaḷle. 1.=ಕಳ್ಳಿ 2. a female thief (Bp. 40, 54; My.). ತಾ ಕಳ್ಳೆ ಪರರ ನಮ್ಮಳು, ಹಾಡರಗಿತ್ತಿ ಗಣ್ಣಿನ ನಮ್ಮಳು (Prv.).

ಕಳ್ಳೆ kaḷle. 2.=ಕವಳಿ, etc. a swoon.—ಕಳ್ಳಿಮಳ್ಳಿ. dupl. a play at which children turn about till they become giddy (S. Mhr.).

ಕಲ್ ಕಾ. 1.=ಕಲು 1, a kind of instrument.

*ಕಲ್ ಕಾ. 2. dark, black, etc.—ಕಲ್ಪಂಗಳ್. —ತಿಂಗಳ್. new moon day. ಕಲ್ಪಂಗಳ್ ಕಡುಗತ್ತಲೆಯೊಳ್ ಬನ್ನ V. 156, 10.

ಕಲಾ kaḷa. 1.=ಕಲು 2.—ಕಲಕುಟ. dupl. perplexity with regard to place or position (ಸ್ಥಾನವ್ಯಾಕುಲತೆ Smd. I); the loss of the original form or state (ಮೊದಲ ರೂಪುಗೆಟ್ಟಿದು Ct. I, 3, o. r. ಕಲು). [ಗುರುನನ್ನನ ಮರುನನ್ನನ ವಿರಚಿತ ನಿಶಾತ ವಿಶಿಖ ಪಂ ಜರಮನಟಾದು ಕಲಕುಟಂ ಮಾದಿಯುಮನಿತಪೋಳ್ ಮಾಣವೆ Pb. 12, 68 va.].

ಕಲಾ kaḷa. 2.=ಕಳ 4. —ಕಲಕಲುಸು. =ಕಳಕಳಿಸು. (Smd. I). to glitter. ಕಲಕಲುಸಿದನ್ ಅರ್ಕಂ (Smd. I).

ಕಲಿತೆ ಕಲ್ತಾ. (fr. ಕಲಾ 1). purging (My.).

ಕಲಮೆ kaḷame. ಕಲಮಾ. =ಕಲವೆ, etc. a kind of rice or rice crop. (Grj. 2, 14; M.). ಕಲಮೆಯಂ ಬೆಳವ ಕೆಯ್ (ಶಾಲೇಯ Mr. 94). ಕಲಮೆಯ ಭೇದಂ (ಮಹಾಶಾಲಿ Hla.). [ಉಪಾಧ್ಯಾಯಂಗೆ ಕಲಮೆಯ ಕೂಟುಂ ತುಪ್ಪಮುಂ ತೊನೆಯುಮನುಣಲ್ಕೊಟ್ಟಿ V. 75, 15].—ಕಲಮಾ ವನ. a kaḷame-field (Grj. 2, 12).

ಕಲಲ್ ಕಾḷal. 1. to become thin, small, delicate, emaciate, or poor (ಬಡವಾಗು Smd. I; ತನುತ್ವ Smd. Dh.; Sm. 107; T. ಕಯ, ಕಜ, ಕಜ್ಜಿ, waste; consumption; see ಕಡಮೆ). [ಕಡಂ ಗಿ ಬನ್ನ ನೀನನಿಬರುಮಂ ಕರಂ ಕಲಲೆ ಬಗ್ಗಿಸಿ Ap. 2, 43]. ಕಲಲ್ಪ ಪಂ (Smd. 260). ಕಲಲ್ಪಂ (49. 260). 2, to be disappointed or baffled (ಮನ ವಿಗು Smd. I, o. r. ಮನವಿಗು).

ಕಲಲ್ ಕಾḷal. 2. the state of being thin, etc. (ತನುತ್ವ Smd. I).

ಕಲಲ್ ಕಾḷal. 3.=ಕಲು 2. to slip off; to drop down; to get loose (Abh. P. 7, 86; T., M.). ಕಲಲ್ಪದನೆ ಕಳದುದು (Ct. II, 57). [ತೃಟಿತ ಮುಕ್ತಾ ಮಣಿಗಳ್ ಮಾತ್ರಾಂಕದಿಂ ಕಲಲ್ಪದಿರೆ Kr. 3, 181]. ಗಾಳಿ ಬೀಸಲೊಡಮ್ ಎಲೆ ಕಲಲ್ಪವು (Smd. 297). ನೆಗಲಲ್ ಘನಧ್ವನಿ, ಕಲಲ್ಪ ಉದಿಡತು ಘನೋಪಲಾಚ್ಚದನ್ತಂ (Rāv. 8, 116). 2, to throw away, etc. (J. 31, 55).

ಕಲಲ್ ಕಾḷal. 4. (fr. ಕಡ 3). butter-milk; curds (Smd. 27; ತಕ್ರ Smd. Dh.; ಮಜ್ಜಿಗೆ Smd. I; ಮೊಸರ್ Kk. 62, Ss.; ಅಳೆ Sm. 107).

ಕಲಲ್ ಕಾḷal. 5. a foot-ring; an anklet (ಮಂಜೀರ Smd. Dh.; ಅನ್ನುಗೆ Smd. I; ನೇವುರ, ನೂಪುರ Ss.; T.; Cpr. 8, 67 va.).

ಕಲಲಿಸು kaḷalisu. =ಕಲುಲು. (Rām. 3, 4, 17; 5, 3, 61).

ಕಲು kaḷalu. 1. two or three of the upper joints of a sugarcane that are insipid (S. Mhr.; M. ಕಲಲ್, a piece of sugarcane).

ಕಲು kaḷalu. 2.=ಕಲಲ್ 3. P. p. ಕಲಲಿ. to get loose (Rām. 5, 9, 24). 2, to remove (Rām. 6, 40, 2); to pull out, as a sword (3, 6, 41).

ಕಲಲೆ kaḷale. 1. a small thorny branch or twig (ಮುಳ್ಳೆರಸಿದ ಗುಣುಗುಣು Smd. I, o. r. ಗುಣ್ಣು ಗುಣು). ಕಲಲೆ ಗಳೇ ನಿಮ್ಮುಡಿಯೊಳಗೆ! (125, o. r. ಕಡಲೆ-).

ಕಲಲೆ kaḷale. 2.=ಕಲಾಲೆ. (My.).

ಕಲು kaḷalu. =ಕಲಲಿಸು. to make separate, to separate; to pull out; to remove, to put aside; to lose, to possess no longer (ಪ್ರಥಕ್ಕರಣ Smd. Dh.; M. ಕಲಲೆ, selection). [ಕಲಲಿ ಕಳೆಗೊನ್ನಿ ಮುನ್ನೆಬಾರದ ಪದಮಂ Kr. 2, 5; ಬಿರುದರ ನೊತ್ತಿ ಬೀರರನಡಂಗಿಸಿ ಕೊಂಕಿಗರಂ ಕಲಲಿ Ph. 6, 18; Ap. 1, 5]; (Cpr. 6, 86). see Abh. P. 5, 5; Grj. 6, 18; 7, 11 va.; 10, 61 va.

ಕಲವೆ kaḷave. =ಕಲಮೆ. Tbh. of ಕಲಮೆ. a kind of rice crop. (Smd. 30. 364; ರಾಜಾನ್ವ Nr.). ನೆಲ್ಲ ಕಲವೆಯೊ ಬೆಳವ ಭೂಮಿ (ವೈಶೇಯಶಾಲೇಯ Nr.). ಅಲುನತ್ತು ದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದು ಬಹ ಕಲವೆ (ಪಾಪ್ಪಿಕ Nr.). [ಬೆಳದೊಡಗಿದ ಕಲವೆಗಳುಂ ತಿಳಿಗೊಳದೊಳಗಲರ್ಧ ಸರ ಸಿಜ ಪ್ರತತಿಗಳುಂ Kr. 3, 167]. see Bp. 14, 15; Bh. 1, 10, 25; ಕೆಂಗೆ ಲವೆ, ಮದ್ದು ಗಲವೆ, (ಮದ್ದು-).

ಕಲಾ kaḷi. 1.=ಕರಿ 4, etc. to go or be removed very far; to pass away (ಅತಿಡೂರ Smd. Dh.; Sm. 115; ದೂರಮ್ಪೋ ಗು Smd. I; T., M.; Tu. ಕರಿ). [ಇನ್ನು ಬಾರದವರಿಂ ಮೇಲೆವ್ವಸ್ವರ್ ಮಹಾರಥರಲ್ಲಿ ಮುಂ ಕಲಾದುಡಲೊಳೇಂ ನಪ್ಪಂ ನಪ್ಪಂ Ph. 13, 22]. see ಪಲಾಗಲು. 2, to end; to die (ನಿಧನ Smd. Dh.; Sm. 115; ಸಾಯ್ Smd. I; T., M.). [ಕಲಾಯದುಟುವಳನಾದಂ ಪಲಾಕೆಯ್ Kr. 3, 176; ತನ್ನಯ ದೇವಿಯರ್ ಪಲರ್ ಕಲಾವಿನಮಾಯುರಬ್ಬಿಯೊಳನು ಕ್ರಮದಿಂ Ap. 2, 72; V. 2, 17.—ಕಲಾದವರ್. the dead. ಕಲಾದವರ್ಗ ಲ್ಪುದು Ph. 2, 27; Ap. 3, 53]. 3, to go beyond the hand, to be excessive (ಕೆಯ್ಯಾಟು Smd. I; see ಕದೆ). [ಅನ್ನು ಕರ್ಣ ನಿಶಿತ ವಿರ್ಣಪತಿಯಿನ್ನಮಸುರಾನ್ವ ಕಂ ಕಲಾಯೆ ನೊನ್ನು Ph. 12, 210 va.]. 4, to unloose; to remove; to make to pass (T., M.); to purge (My.; T.). see the note under ಕಳಿ 1.

ಕಲಾ kaḷi. 2. going far; a great distance.—ಕಲಾವರಿ. —ಪರಿ. to run to a great distance; to become excessive (J. 27, 7). ಕಲಾವರಿವ ಕೋಪದಿಂ ಮುನ್ನಿವಂಶಾಚಾರಮ್ ಉಟಾಯಲ್ ಆಗದು (31, 52).

ಕಲಾ kaḷi. 3.=ಕಡಿ 8. sour gruel (ಸಾವೀರ Smd. Dh.; ಅಮ್ಪುಕಳ Sm. 115; ಅಮ್ಪುಲ Ss.; cf. ಕಾಟಿ; T. ಕಡಿ, sharpness, acritude). [ತಲೆಯೊಳ್ ಕಲಾಯಂ ಪೊಯ್ದಾ ಗಳ್ V. 18, 24; 17, 22].

*ಕಲಾ kaḷi. 4. ripeness, state of being over-blossomed. ಕಲಾಯಲಿರಾವ ಸಮ್ಪಗೆಯ ಬಣ್ಣದ ಪೊಲೆ ಬೆಳರ್ತ ಬಣ್ಣದೊಳ್ Pb. 4, 66.—ಕಲಾವೊ. —ಪೊ. faded flower. ಪುಳಿನ ಸ್ವರ್ಣಗೊಳುದಿಡ ಕಲಾವೊಗಳಂ Ph. 2, 12 va.; Ap. 1, 61.

* ಕಣ್ಣು kaṇṇu. 5. loss. — ಕಣ್ಣುಪುಣ್ಣು. — ಉಣ್ಣು. loss and gain. ಸೂತ್ರಿಯನ್ನೆ ಕಣ್ಣುಪುಣ್ಣುನಡೆದು...ಡೊನ್ನೆರ ಕೋಡಗದನ್ನಾಡಿ ಗೆಲ್ಲಾ ಗರ್ Pb. 6, 72 va.

ಕಣ್ಣುಪು kaṇṇupu. to cause to go away, to remove. (Cpr. 5, 51); to pass or to cross. (Cpr. 6, 88 va.).

ಕಣ್ಣಲೆ kaṇṇale. = ಕಣ್ಣಲೆ 2. a tender shoot that grows from the root of a bamboo bush and is used for pickles, etc. (ದಿದಿರ ಕುಡಿ Smd. I; ಕರೀರ, ವಂಶಾಂಕುರ Nn. 136; ಕುರೀರ Mr. 485; C.; M. ಕಯಲ್; Tu. ಕಣಲೆ).

ಕಣ್ಣವು kaṇṇivu. ending, etc. (Smd. I).

ಕಣ್ಣಾಡ kaṇṇaḍa. exceeding, etc. see ಅಸ ಕಣಾಡ.

ಕಣ್ಣು kaṇṇu. 1. = ಕಣ್. an instrument for perforating an elephant's ear (? ನಾಟ Smd. I, o. r. ನಾಟ q. v.; T. ಕಣ್ಣು, a trident; a stake for empaling malefactors = ಕಣಲ; cf. ಕಡು 1)

ಕಣ್ಣು kaṇṇu. 2. = ಕಣ 1. — ಕಣ್ಣುಕುಟ, = ಕಣ್ಣುಕುಟ, q. v.

ಕಣ್ಣುನೆ kaṇṇune. = ಗಕ್ಕನೆ. suddenly (ಅಕ್ಕಕ್ಕ Smd. I; Kk. 50; Rsv. 5, 55 va.; V. 40, 56; Ssv. 4, 5 va.; 4, 71; cf. ಕಡು 1).

ಕಣ್ಣುಟ kaṇṇuṭa. (= ಕಣ್ಣುಕುಟ. s. ಕಣಲ). — ಕಣ್ಣುಟಗಟಲ್. — ಕಣಲ್. to get quite out of the original position. (Cpr. 10, 86 va.).

ಕಣ್ಣು kaṇṇu. = ಕಣ್ಣು 4. to vomit. (Śāstrasāra in W. v. 1270).

ಕಣ್ಣು kaṇṇu. = ಕರ್ಣ 2. to turn black (ಕಾಷ್ಟ Smd. Dh.; see ಕನ್ನ 5, & cf. ಕಾಗು, ಕಾಣ್ 3). [ಪ್ರಾಗೈಯೊಳಂ ಕಣ್ಣಂ ಕಣ್ಣದ ಮೆಯ್ಯುಮಂ Pb. 5, 103 va.].

ಕಣ್ಣಲಿಸು kaṇṇalisu. = ಕಣ್ಣಲಿಸು. to become dark. [ದನೆ ಗಣ್ಣುಮಂ ಮುಸುಟಾ ಕಣ್ಣಲಿಸಿ ಕವಿದು Pb. 5, 95 va.; Ap. 1, 67]; (Cpr. 7, 106; Abh. P. 7, 114).

ಕಣ್ಣಲೆ kaṇṇale. = ಕಣ್ಣಲೆ, etc. darkness (Smd. 49). (ಮರ್ಘ Smd. I; ಮರ್ಘ, ತಿಮಿರ Smd. 16. Tu. ಕರ್ಘಲೆ, ಕಣ್ಣಲೆ). [ಬೆಳಗುವ ಕೈದಿನಿಗರ್ಘ ಕಣ್ಣಲೆಯಂ ತಲೆಮೋಟಲೆಯದೆ Pb. 2, 87 va.; Ap. 9, 101]. ಅರ್ಕಸ್ತುಗರ್ಘ ತನೆ ನುಂಗಿ ಇರ್ಕುಂ ಕಣ್ಣಲೆ (Smd. 167). see ಎರೆಗಟ್ಟಲೆ, ಬಸಗಟ್ಟಲೆ; Grj. 4, 70 va.; 4, 73, 80, 82. — ಕಣ್ಣಲೆನಗೆಯು. — ಪಗೆಯು. the enemy of darkness: the moon (ಚಂದ್ರ, etc., ಶಶಿ Kk. 44). — ಕಣ್ಣಲೆನಣ್ಣೆ. — ಮಣ್ಣೆ. the gem in darkness: the moon (ಚಂದ್ರ Ss.).

ಕಣ್ಣಲೆ kaṇṇale. = ಕಣ್ಣಲೆ. an ass, a donkey (Smd. 49; ಗರ್ಘ Smd. I; M. ಕಣ್ಣಲೆ, T. ಕಣ್ಣಲೆ, Te. ಗಾಡಿವೆ). ಕಣ್ಣಲೆಯನ್ನಟ್ಟುಂ (Smd. 282 Mdb.). — ಕಣ್ಣಲೆಕುಟ. a donkey-driver. (Smd. 237).

* ಕಣ್ಣಲೆಕೊಡೆ kaṇṇalekōḍe. a mode of vehicle? ಸಡಡ:ಡ ನಪ್ಪ ಕಣ್ಣಲೆಕೊಡೆ ಸನ್ನ ಸದಿಂ ಪಜಿಗೇಟಾ ಬರ್ಘ ಕನ್ನ ಡಿವಿಡಿವಾಕೆ Pb. 9, 103.

* ಕಣ್ಣುಪು kaṇṇappu. = ಕಣ್ಣುಪು. a place in Hassan dist.; a holy place for Jains where Bāhubali's 58 ft. statue was installed by Cāvunḍarāya on a hill in about 950 A.D. ಕಣ್ಣುಪುನಾಡಡುಯ ಬಿಟ್ಟದ ಮೇಗಣ್ಣೇಕಸಜಾಯ ಮೇಗಿದು V. 88, 27.

* ಕಣ್ಣು kaṇṇu. = ಕಣ್ಣು 5. blackness. ಇಕ್ಕಿದ ನೀಳಗಿರವು ಮಂ ಪೋಲ್ಲು ಕಣ್ಣುನುಡಾ Pb. 4, 51.

ಕಾ ಕಾ. 1. = ಕಾಯ್ 1, etc. to guard, to protect; to keep; to save; to take care of; to tend; to watch; to keep in check; (to bear with, to be indulgent with regard to). (ರಕ್ಷಣ Smd. Dh.; T., M.; Tu. ಕಾಪು). P. p. ಕಾದು (Smd. Cn. 265, 279; Bp. 55, 45). ಕಾಯಲುಂ ಬಲಗರ್ವದಿಂ ನೆಲನ್ ಎಲ್ಲಮಂ (Smd. 64). ನುಡಿದನೆ ಕಾವುದನೆ? (68). ಕಾವಂ (Abh. P. 13, 91). ಕಾವಂ (ರಕ್ಷಣ Bhn. 8). ಕಾವುದು [ಬೆಸಸಿ ಕಾವುದು ಲೋಕ ಮನಾದಿ ಪೂರುಷಾ Ap. 8, 62]; (Bp. 1, 60). ಕಾವಡೆ (13, 6). ಕಾವರ್ (22, 36). see ಕಾವ.

ಕಾ- ಕಾ. 2. = ಕರ್- , ಕಾಡು 2, etc. a forest, a wild. (T.). — ಕಾಕಟ್ಟು. (= ಕಾಗಟ್ಟು). a sort of reed or grass, Saccharum sara (ಗುನ್ನ, ತೇಜನಕ, ಶರ Nr.). — ಕಾಕುರುಳು. dry cowdung of wilds and forests (S. Mhr.). — ಕಾಕುಳು. = ಕಾಕುರುಳು. (S. Mhr.). — ಕಾಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. a species of reed or grass, used for mats, roofs, etc., Saccharum spontaneum (ಇನೀಕೆ, ಕಾಶ Hlā). — ಕಾಗಣ್ಣೆ. a kind of fish (Rsv. 5, 115). — ಕಾಬಾಣ್. a garden flower of a scarlet colour, the Indian shot, Canna indica L. (Z.). — ಕಾಬು ರುಲೆ. — ಪುರುಲೆ. a kind of bird (Bh. 1, 20, 53).

ಕಾ ಕಾ. 3. = ಕಾವು 3. an imitative sound. — ಕಾ ಕಾ. rep. the cawing of crows (C.).

ಕಾ ಕಾ. useless, bad. see ಕಾವುರುಷ, etc.

ಕಾಂವು kāmva. = ಕಾವು 2, etc. a stalk. (ಕಾಣ್ G.; My. occasionally).

ಕಾಂಸುಳಿ kāmṣuḷi. = ಕಾಸುಳಿ, q. v. a kind of plant.

ಕಾಂಸ್ಯ ಕಾಮಸ್ಯಾ. = ಕಂಚು, q. v. white copper or brass, queen's metal, bell-metal, any amalgam of zinc and copper. 2, a drinking vessel of brass, a goblet.

ಕಾಂಸ್ಯತಾಲ ಕಾಮಸ್ಯಾ-ತಾಲಾ. = ಕಂಸಾಳ. a cymbal.

ಕಾಂಸ್ಯತೋರಣ ಕಾಮಸ್ಯಾ-ತೋರಣ. a tōraṇa of bell-metal vessels. (Smd. 385; Kk. 99).

ಕಾಕೆ kākā. (= ಕಾಕೆ, ಕಾಗೆ, etc., of which it may be a Tbh.). a crow (ಕಾಗೆ Ct. II, 109); an impudent, insolent, bad fellow (Bp. 21, 23; 51, 53); N. of a rākṣasa (see ಕಾಕಾರಿ). 2, a kind of tree. — ಕಾಕಟ್ಟು. a quartan ague on account of which the whole body becomes black (My.). — ಕಾಕೆ ಪೋಕೆ. dupl. a lewd fellow (My.).

ಕಾಕೆಚಿಂಚಿ kākā-čiṇci. the shrub Abrus precatorius (ಗುಲಗುಂಡೆ G.).

ಕಾಕತಾಳಿನ್ಯಾಯ kākā-tāḷi-nyāya. unexpected, accidental (as in the fable of the ripe fruit of the palm falling unexpectedly just when a crow has alighted, and killing the traveller sitting under the tree, C.; T., Te.).

ಕಾಕತಾಳಿಯು kākā-tāḷiya. = ಕಾಕತಾಳಿನ್ಯಾಯ (Cpr. 1, 48; 7, 22; Sk.).

ಕಾಕತೆನ್ನು ಕಾಕā-tinduka. a sort of ebony, Diospyros tomentosa Roxb.

ಕಾಕತುಣ್ಣೆ kākā-tuṇḍa. a dark species of Agallochum.

ಕಾಕತುಣ್ಣೆ kākā-tuṇḍi. = ಕಾಕದೊಣ್ಣೆ. ಕಾಗದೊಣ್ಣೆ q. v. the shrub Leea hirta Banks.

ಕಾಕತುಣ್ಣೆ ಕಾಕā-tuṇḍike. the plant Abrus precatorius, 2, the plant Xanthochymus pictorius (ತಾಪಿಟ್ಟು, ಕಾಗದೊಣ್ಣೆ Hlā.).

ಕಾಕದೊಣ್ಣೆ kākā-tonḍe. = ಕಾಗದೊಣ್ಣೆ No. 2. (ತಾಪಿಟ್ಟು Mr. 127).

ಕಾಕನಾಸಿಕೆ kākā-nāsike. the shrub *Leea hirta* Banks.

ಕಾಕಪಕ್ಷ kākā-pakṣa. three or five locks of hair left on each side of the head at the time of tonsure; a tuft or lock of hair left on the crown of the head at tonsure (ಚಿಣ್ಣೆ ಕೆ Hlā.; ಶಿವೆ, ಶಿವಣ್ಣ ಕೆ, ಚಿಣ್ಣೆ ಕೆ Mr. 320).

ಕಾಕಪರ್ವ kākā-parṣi. the plant *Phaseolus trilobus*. (R.).

ಕಾಕಪಿಲುಕ kākā-piluka. a sort of ebony, *Diospyros tomentosa* Roxb.

ಕಾಕಬಲಿ kākā-bali. offering of food to crows (My.; S. Mhr. Brāhmaṇas).

ಕಾಕಬುದ್ಧಿ kākā-buddhi. insolent, bad notions. ಯಾಕೆ ಮೂರ್ಖ ನಾದ್ಯೋ? ಕಾಕಬುದ್ಧಿಯ ಬಿಟ್ಟು, ಲೋಕನಾಥನ ನೆನೆ, ಮನುಷ್ಯ! (Dp. 28).

ಕಾಕಭಾಜನ kākā-bhājana. the crow's portion: waste, ruin (J 24, 37).

ಕಾಕಮಾಚಿ kākā-māci. the plant *Solanum indicum* L. (according to others: *Solanum trilobatum*). see ಕಿಚ್ಚುಗುಳ್ಳೆ.

ಕಾಕಮಾರಿ kākā-māri. a twining shrub, yielding the berries called *Cocculi indicii*, *Anamirta cocculus* Wight. (St. & Pl.; M.).

ಕಾಕಮುಖ kākā-mukha. = ಕಾಕತುಣ್ಣ. (ಅಗರು Mr. 335, o. r. ಕಾಲ-).

ಕಾಕಮುಂಚಿ kākā-muñci. a prickly scandent undershrub, the three-lobed nightshade, *Solanum trilobatum* L. (St. & Pl.). see ಕಾಕಮಾಚಿ.

ಕಾಕಮುಡ್ಗ kākā-mudga. a wild kind of bean, *Phaseolus trilobus* Ait.

ಕಾಕಮ್ಬಿ kākāmbi. = ಕಾಕವಿ q. v. Molasses (C.; ಫಾಡೆತ, ಮತ್ಸ್ಯಣ್ಣ, ಕಾಕವಿ G.).

ಕಾಕಲಿ kākāli. a soft, sweet, pleasing sound; a low and sweet tone.

*ಕಾಕಳಿ kākāli. = ಕಾಕಲಿ. ಜಿನುಗುವ ತುವ್ವಿಯಂಚರಮೆ ಗಾಣರ ಕಾಕಳಿ ಕೂಡ ಸೋರ್ವ ಮಾವಿನ ಸೊನೆ ಗನ್ನ ಸಿನ್ನರ ಮದಂ Ap. 13, 6.

ಕಾಕವಿ kākāvi. = ಕಾಕಮ್ಬಿ. (Mhr. ಕಾಕವೀ, ಕಾಂಕವೀ; B. 3, 46).

ಕಾಕಾ kākā. = ಕಕ್ಕ. a paternal uncle (C.; Mhr., H.; M. ಕಾಕೈ, mother's brother)

ಕಾಕಾಂಗಿ kākā-aṅgi. the shrub *Leea hirta* Banks.

ಕಾಕಾರಿ kākā-ari. an owl (ಗೂಗೆ Mr. 170). 2, Rāma (My.).

ಕಾಕಿ kākī. = ಕಾಕ, ಕಾಕೆ, ಕಾಗಿ, ಕಾಗೆ. a crow (Te.; T. ಕಾಕಾಯ್, ಕಾಕೈ; M. ಕಾಕೈ; Tu. ಕಕ್ಕೈ; cf. ಕೆ 3, ಕವು 1, ಕಾವು 3; see Tu. s. ಕೆ 1). — ಕಾಕಿಗಿಡ. a common spinous shrub, *Canthium parviflorum* Lam. (or *Webera tetandra* Willd., St. & Pl.; cf. ಕಾರಿಮುಳ್ಳು). 2, a common herb or half shrub, with red yellow or black berries, *Solanum nigrum* L. (Z.).

ಕಾಕಿ kākī. a female crow.

ಕಾಕಿಣಿ kākīṇi. a weight, the quarter of a paṇa; or, according to others, the quarter of a māṣa. 2, a cowrie (see Nr. s. ಕನಡೆ).

ಕಾಕು kākū. 1. = ಕಾಂಕೆ. the state of being overheated, excited, irritated, tired, or loathed, from the effects of the sun, trouble, etc. (S. Mhr.; Te. ಕಾಕು, ಗಾಕು, confusion; being troubled; ಕಾಗು, to be heated; to boil; to be in trouble, grieve; cf. ಕಾಯ್ 5). — ಕಾಕಿಣಿ (Smd. 81 Mrb). — ಕಾಕುಮೂಱ. a perverse brute (Bh. 3, 8, 21).

ಕಾಕು kākū. 2. the sharp, stifling smell of an onion (S. Mhr.; cf. ಕಾಟಿ 3).

ಕಾಕು kākū. a significative change of the voice, in fear, anger, grief, etc., sometimes speaking sorrowfully, sometimes angrily, etc., etc.; a very crooked way of speaking, prevarication, evasive speech or reply; sarcasm; perversity (ಅತಿಕೊಂಕುನುಡಿ Mr. 86). see Kāv. III, 2, B, 88 seq.; Grj. 7, 41; Bp. 19, 14; Abhā. 2, 13; Si. 57. ಏಕಮತ್ಯ ಕಾಕ ಮಾಡದು (Prv.). ಕಾಕಂ ಬೆರಸಿ ನುಡಿನದು ಅಲಾ ಪಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 88, originally ಅಳಪಮ್). 2, stress, emphasis (Smd. 150; Kāv. I, 2, 47-49). 3, a dialectical word, a provincial expression, patois (ದೇಸೀಯ Kk. 66; ದೇಶೀಯ Ss.). 4, muttering, murmuring. see Prv. s. ಪೋಕ. remark: in its declension ಕಾಕು is occasionally treated as if it were K. — ಕಾಕುಮತಿ. a perverse mind; a person of a perverse mind (Bp. 40, 83). — ಕಾಕುಮನುಷ್ಯ. a crooked, perverse word. ಕಾಕುಮಾತು ಅಡ ಬೇಡ, ಪೋಕವಿದ್ಯೆಗೆ ಹೋಗಬೇಡ (Prv.). — ಕಾಕುಸೇವೆ. a perverse service. ಕಾಕುಸೇವೆ ಯಿಲ್ಲದ ಮನುಷ್ಯನೆ ಕಾತಿ (Dp. 165).

ಕಾಕುಡ kākūda. the palate.

ಕಾಕುತ್ಥ kākūtṭha. N. of Rāma, Lakṣmaṇa, etc. (J. 18, 3; 21, 34).

ಕಾಕೆ kākē. = ಕಾಕೆ, etc. a crow. — ಕಾಕಮುನ್ದಲಿ. a climbing herb, *Trichosanthes palmata* Roxb. (St. & Pl.).

ಕಾಕೇನ್ನು kākā-Indu. a kind of ebony, *Diospyros melanoxylon* (tomentosa).

ಕಾಕೋಡುನ್ವರಿಕೆ kākā-uḍumbarike. the opposite-leaved fig-tree, *Ficus oppositifolia* Roxb.

ಕಾಕೋದರ kākā-udara. a serpent.

ಕಾಕೋದರಶಾಯಿ kākōdara-śāyi. Viṣṇu (My.).

ಕಾಕೋದರಾದ್ರೀಶ kākōdara-adriśa. Viṣṇu. (Dp. 61, pallavi).

ಕಾಕೋಲ kākōla. a raven. 2, a crow (ಬಲಿಭುಕ್, ಕಾಗೆ Nn. 97).

3, enmity (ವಿರೋಧ, ಹಗೆ 97). 4, a sort of poison (ವಿಷ, ಗರಳ 97).

5, a forest conflagration (ಹವ, ಕಾಡುಗಿಚ್ಚು 97).

ಕಾಕೋಲಧರ kākōla-dhara. Śiva (My.).

ಕಾಕೋಲಿ kākōli. -ಳಿ. a vegetable substance (from Nepal?) used in medicine, described as sweet and cooling, allaying fever, etc. (ನಾಯಸೋಲಿ, ಸ್ವಾಮರಸ, etc., ಗೊರಮಿಡಿ Si. 158).

ಕಾಕೈ kākai. a fragrant kind of earth.

ಕಾಕೈವ kākai. the plant *Hyperanthera moringa*.

ಕಾಗಜ kāgaḥa. = ಕಾಗದ, etc. (ಪತ್ರ ಕೆ Mr. 359, o. r. ಕಾಗಡ; My.).

ಕಾಗಡಿ kāgaḍi. = ಕಾವಡಿ. (My.). see ಕಾಸ. 2, a kind of square cradle suspended from the roof (My.).

ಕಾಗದ kāgaḍa. = ಕಾಗಜ, ಕಾಗಿದ. paper; a letter, note, or document (C.; Mhr.; Tu. also ಕಾಕಾಜ; T., Te. ಕಾಗಿದ; M. ಕಾಯಿದ; H. ಕಾಗಜ್). — ಕಾಗದ ಪತ್ರ. dupl. writings and papers; letters and notes (C.; Mhr.). ಅವನಿಗೂ ನನಗೂ ಕಾಗದ ಪತ್ರ ನಡೆಯುತ್ತದೆ, he corresponds with me (My.).

ಕಾಗಿ kāgi. = ಕಾಕೆ, etc. a crow (S. Mhr.; ಕಾಕ, ಕರಟ, etc. Si. 173). see ಕರಿ ಕಾಗಿ, ಕೆಮ್ಮು, ಚಮ್ಮು, ಮಾದೇ, ಮುಡಿ. — ಕಾಗಿ ಎಡಗಟ್ಟು. a crow to cross one's path from the left side,

which is an ill omen (S. Mhr.; My. as ಕಾಗೆ-). — ಕಾಗೆಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. small eyes, resembling those of a crow (S. Mhr.; My. as ಕಾಗೆ-). — ಕಾಗೆತೂಬರೇ ಗಿಡ. (ಕಾಕೇನ್ನು, ಕಾಕತನ್ನು, etc. Si. 130). — ಕಾಗೆತೂಣ್ಣು. = ಕಾಗೆದೊಣ್ಣು. (ಕಾಕಾಂಗಿ, ಕಾಕನಾಸಿಕೆ, ಹುಚ್ಚುತೊಣ್ಣು Si. 151). — ಕಾಗಿನೇಲಿ. (ನಾವೇಯು, ಭೂಮಿಜನ್ಮಕ್ಕೆ Si. 130). — ಕಾಗಿಬಣ್ಣ. a jet black colour (My. as ಕಾಗೆ-). — ಕಾಗಿ ಬಲಗಟ್ಟು. a crow to cross one's path from the right side, which is a good omen (S. Mhr.; My. as ಕಾಗೆ-). — ಕಾಗಿದಿವರು. a kind of reed or grass, Saccharum sara (ಗುನ್ನ, ತೇಜನಕೆ, ಶರ Si. 163). — ಕಾಗಿನೇಲಿ. (ಕಾಕೋಡುಮ್ಬರಿಕೆ, ಫಲ್ಲ, etc., ಬ್ರಹ್ಮಮೇಡಿ Si. 136). — ಕಾಗರೋಗ. a disease (consumption) by which the face becomes jet black (S. Mhr., My. as ಕಾಗೆ-).

ಕಾಗಿದೆ kagida. = ಕಾಗೆ, etc. (My.).

ಕಾಗು kagu. a dark-black or dark-blue colour (ಅತ್ತಿಲೆಲ Bhn.; ಕೆ ಫಣ್ಣು; My.; Tu. ಕಾಂಗ್. a dark blue cloth; T. ಕಾವು. black mark on the forehead; ಕಾಂಗು, M. ಕಾಂಗಿ, blue or dark cloth); a dark-black cloth (My.). ಕಾಗಿನ ದಟ್ಟು (Rāghc. 17, 64). ಕಾಗಿನ ಕಪ್ಪದವನ್ ಉಟ್ಟು (Bp. 29, 3).

ಕಾಗುಣಿತೆ ಕಾ-ḡṇita. the long syllable ಕಾ and the other long syllables of the alphabet being spelt together with the short ones at school (as ಕ ಕಾ, ತ ತೇ, etc., C.). ಕಾಗುಣಿತೆ ಬಾರದವನಿಗೆ ಕಾವ್ಯ ಹೇಳುವುದು ಹ್ಯಾಗೆ? (Prv.).

ಕಾಗೆ kage. = ಕಾಕೆ, etc. a crow (ಕಾಕೆ Hla., Nr., Ct. II, 109; ಬಲಿ Hla.; ಕರಟಿ Mr. 524; ನಾಯಕ Nn. 14-16; ಅರಿಸ್ಸ 120; My.; Sk. also ಕಾಗೆ). 2, = ಕಾಕಮಾಚಿ (Mr. 130). ಕಾಗೆಯ ಮೊತ್ತಂ (ಕೊತ್ತಲು Sm. I). ಕಾಗೆಯ ನೆರವಿ (ಕೊತ್ತಲು Sm. 30). [ಕಾಗೆವೊಲಿನ್ನು ಜಿಲ್ಲೆ ಕರಮಂಜಾವಿರ್ Ph. 10, 122; Ap. 15, 35]. ಕಾಗೆ ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಗಿದ್ದರೂ ರಾಗದ್ದಕ್ಕೆ ಭೇದವಿಲ್ಲವೇ? — ಇರುಳು ಕಾಗೆಗೆ ಆಗದು, ಹಗಲು ಗೊಡಗಿ ಆಗದು (Prvs.). see Bp. 3, 79; 57, 68; 58, 49; 61, 11; Rāsv. 9, 26; J. 15, 19; 23, 23; ಅಡವಿಯ ಕಾಗೆ, ಕಾಡ ಕಾಗೆ, ನೀರುಗಾಗೆ, ನೀರ್ಗಾಗೆ, ಮುದುಗಾಗೆ, ಹೊಂಗಾಗೆ. — ಕಾಗೆಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. = ಕಾಗಿದಿವರು ಕಾಗೆಗಟ್ಟಿನ ಹುಲ್ಲು (ತೇಜನಕೆ, ಶರ G.). — ಕಾಗೆದೊಣ್ಣು. = ಕಾಕತುಣ್ಣು, ಕಾಗೆತೊಣ್ಣು. the shrub *Leea hirta* B. (ಕಾಕತುಣ್ಣು Sm. 381; ಕಾಕಾಂಗಿ; ಕಾಕನಾಸಿಕೆ Nr.). 2, the plant *Xanthochymus pictorius* (ಕಾಕತುಣ್ಣು ಕೆ, ತಾಪಚ್ಚು Hla.; ಕಾಕದೊಣ್ಣು Mr. 127). — ಕಾಗೆಬಂಗಾರ. = ಅಭ್ರಕೆ, mica, talc mineral (My.; Te. ಕಾಕೆ-). — ಕಾಗೆಬಂಗಾರ. = ಕಾಗೆಬಂಗಾರ. (My.). — ಕಾಗೆಮಾರಿ. = ಕಾಕಮಾರಿ. (St. & Pl.; My.).

ಕಾಂಕೆ kāṅke. (fr. ಕಾಯ್. 5) = ಕಾಕು 1. heat of any kind (My.; T. ಕಾಂಗೈ; Te. ಕಾಕೆ).

ಕಾಂಕ್ಷಿತೆ kāṅkṣita. wished, desired; longed for; wish, desire. (Bp. 20, 26; 43, 54).

ಕಾಂಕ್ಷಿಸು kāṅkṣisu. to wish, to desire. see ಅ-; V. 14, 111.

ಕಾಂಕ್ಷೆ kāṅkṣe. wish, desire. 2, a disease of the eyes, affection of the optic nerve. — ಕಾಂಕ್ಷೆ ತೀರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು. to fulfill one's own desire (B. 5, 38).

ಕಾಚೆ kāca. = ಕಾಚು, ಕಾಂಚು, ಕಾಸು 1, ಗಾಚು, ಗಾಸ, (ಜಾಚು). glass; alkaline ashes, any salt of potash or soda in a glassy or crystalline shape. 2, a sling for suspending things; the rope net-work or the strings by which the articles to be carried are suspended from the cross-pole (ನೆಲಹು Hla.; ಅಪಲಮ್ಬ, ಶಿಕ್ಕ, ನೆಲಹು Mr. 213; see Si. 5 ಕಾಪಡಿ). 3, an affection of the optic nerve.

ಕಾಚಭೂಷಣೆ kāca-bhūṣaṇa. an ornament of glass. see ಬಳೆ.

ಕಾಚಮಣಿ kāca-maṇi. = ಗಾಚುಮಣಿ. a glass bead.

ಕಾಚಲು kācalu. N. of a village. — ಕಾಚಲ ದೇವಿ. N. (Bp. 59, 7). [2, dryness. Tu. ಕಾಚಿಲ್; T. ಕಾಯ್ಲು heat, fever].

ಕಾಚಲವಣೆ kāca-lavaṇa. a black, medicinal salt. (My.).

ಕಾಚವಲಯ kāca-valaya. a glass ring. see ಬಳೆ.

ಕಾಚಸ್ಥಾಲಿ kāca-sthāli. the trumpet flower, *Bignonia suaveolens* Roxb.

ಕಾಚಾ ಕಾಂ. = ಕಾಸಿ 2. a cloth used as girding for the loins (My.; Mhr., H. ಕಾಚ್ಯಾ).

ಕಾಚಿ kāci. = ಕಾಂಚಿ, ಕಾಮಂಚಿ, ಕಾಮಂಚಿ, ಕಾಮಂಚಿ q. v., ಕಾಂವಂಚಿ. lemon grass. — ಕಾಚಿಕಡ್ಡಿ. = ಕಾಚಿಹುಲ್ಲು. (Si. 165). — ಕಾಚಿಗಿಡ. the plant *Solanum indicum* L. (ಕಾಕಮಾಚಿ, ನಾಯಕ Si. 160). 2, the Brinjal or egg-plant, *Solanum melongena* L. (St. & Pl.). ಕೆ. ಮಜ್ಜಿಗೆ ಹುಲ್ಲು. ಸ. ಮಜ್ಜಿಗೆ. see ಗಣಕಿ. — ಕಾಚಿದೇವ. see ಲಿಂಗದ. — ಕಾಚಿಯಲ್ಲು. a kind of fragrant grass (ಕತ್ತಣ, ಪಾರ, ಸಾಗಣ್ಣಿಕೆ, ಧ್ಯಾಮ, ದೇವಣ್ಣಿಕೆ, ರಾಹಿಷ Si. 165; ಭೂತಿಕೆ, ಕತ್ತಣ 405).

ಕಾಚಿತೆ kācitta. suspended in a kāca. 2, = ಕಾಂಚಿತೆ.

ಕಾಚು kācu. cashoo, catechu or cutch, the inspissated juice of the *Acacia catechu* (ಕಯ್ತ, ಖದಿರ Mr. 144; ಖದಿರ G.; My.; Te.; T. ಕಾಚು; M. ಕಾಚ್ಯು, ಕಾತ್ತು, ಕಾಚ್ಚು). see Sp. s. ಮಾಳಿಗೆ. — ಕಾಚಿನ ಗಿಡ. (ಖದಿರ, ಗಾಯತ್ರಿ, ದನಧಾನನ, ಬಾಲತನಂರು G.).

ಕಾಚನಾರ kājāvara. = ಕಾಚನಾರ, ಕಾಂಚಿರ, ಕಾಸರ, ಕಾಸರ್ಕ, ಕಾಸರಿಕೆ, ಕಾಸಾರಕ, ಕಾಸ್ತ. the tree bearing the nuxvomica (ಇಟ್ಟು G.; Tu. ಕಾಯ್, ಕಾಯ).

ಕಾಚಿ kaji. a Muhammadan priest; a judge (My.; H., Mhr.). ಕಾಚಿ ಪಾಚಿ, ಪಾಚಿ ಕಾಚಿ (Prv.).

ಕಾಚಿನಾರ kājivāra. = ಕಾಚನಾರ, etc. see ಇಟ್ಟು.

ಕಾಚು kaju. Tbh. of ಕಾಚ (Sm. 364 Māb.). glass (ಕಾಚ Mr. 340; S. Mhr.). ಕಾಚಿನ ಬಳೆ, ಕಾಚಿನ ಸಾಮಾನು (B. 4, 226). see B. 3. 88; 4, 96. 224.

ಕಾಂಚಣಿ kāṅcana. Tbh. of ಕಾಂಚನ. gold; wealth (My.).

ಕಾಂಚನ ಕāṅcana. gold. 2, a middle-sized tree with fragrant blossoms, *Mesua ferrea* Lin. (ನಾಗಸವ್ವಿಗೆ Mr. 127).

ಕಾಂಚನಪ್ರಸರ kāṅcana-prasara. the tree *Mimusops elengi* (ಬಕುಲ, ನಾಗಕೇಸರ Mr. 125).

ಕಾಂಚನಮಂಚ ಕāṅcana-māṇca. a golden bedstead. (Sm. 385; Kk. 96).

ಕಾಂಚನಮಾಲೆ kāṅcana-māle. N. of a vṛtta (Ch.).

ಕಾಂಚನವರ್ಣ ಕāṅcana-varṇa. the colour of gold (ಹೊನ್ನಣ್ಣು Nn. 125).

ಕಾಂಚನವಾದ ಕāṅcana-vāda. a good report (ಕಾಲೀನ, ಸುವರ್ಣವಾದ Nn. 76).

ಕಾಂಚನಾದ್ರಿ kāṅcana-adri. the golden mountain (My.).

ಕಾಂಚನಾರಕೆ kāṅcanāraka. = ಕಂಚಿನಾಳ, etc. the mountain ebony, *Bauhinia variegata* Lin. (ಕಾಂಚಿನಾಳ Hla.; see Mr. s. ಕಂಚಿನಾಳ).

ಕಾಂಚನಾಲ ಕāṅcanāla. = ಕಾಂಚನಾರಕೆ, etc. (Sk.).

ಕಾಂಚನಿ kāṅcani. turmeric.

ಕಾಂಚಾಣ ಕಾಣ್ಕಾಣಾ. Tbh. of ಕಾಂಚನ. wealth (My.).

ಕಾಂಚಾಳ ಕಾಣ್ಕಾಣಾ. = ಕಂಚಿನಾಳ, etc., ಕಾಂಚಿನಾಳ. Tbh. of ಕಾಂಚನಾಲ. (My.). see ಕೆಂಗಳಾಂಚಾಲ.

ಕಾಂಚಿ ಕಾಣ್ಕಿ. = ಕಾಚಿ, etc. lemon grass. — ಕಾಂಚಿಯುಡುಲ್ಲ. the lemon grass, Andropogon shoenanthus L. (ಮಾಲಾಪ್ಪಣಕ, ಭೂಸ್ತುಣ Nr.).

ಕಾಂಚಿ ಕಾಣ್ಕಿ. —ಚೀ. = ಕಂಚಿ. a girdle, a woman's zone (ಉಡೆನೂಲು Hla.; ಉಡಿದಾರ Nn. 118). 2, the plant Abrus precatorius. 3, N. of a town, Conjeveram (Bp. 17, 1; My.).

ಕಾಂಚಿಕ ಕಾಣ್ಕಿಕಾ. = ಕಾಂಚಿಕ. (Sk.; G.).

ಕಾಂಚಿತ ಕಾಣ್ಕಿತಾ. worshipped, honoured (ಸಂಜ್ಞಿತ, ಅರ್ಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ದು Hla.; ಸಯಿಜ್ಞಿತಮ್, ಅರ್ಚನಂ Mr. 449).

ಕಾಂಚಿನಾಳ ಕಾಣ್ಕಿನಾಳಾ. = ಕಾಂಚಾಳ, etc. the mountain ebony. (ಕೋವಿದಾರ, ಕಾಂಚಿನಾರಕ Hla.; see Mr. s. ಕಂಚಿನಾಳ). ಕೆಮ್ಮು ಕಾಂಚಿನಾಳದ ಗಿಡ (ಕೋವಿದಾರ, ಚಮರಿಕ, etc. Si. 126).

*ಕಾಂಚೀಕಳಾಪ ಕಾಣ್ಕಿ-ಕಾಳಾಪಾ. a woman's zone, ornamental studded belt of women. ಬಳೆದ ನಿತಮ್ಮದೆ ಕಾಂಚೀಕಳಾಪಮಂ ಕಟ್ಟಲಣನು ನೆಜೆಯದಿದು Ph. 1, 143.

ಕಾಂಚೀಪದ ಕಾಣ್ಕಿ-pada. the hips and loins; the pubic region (ಜಫನ Hla.).

ಕಾಂಚೀಪುರ ಕಾಣ್ಕಿ-pura. = ಕಾಂಚಿ No. 3. (Bp. 16, 1; 25, 13).

ಕಾಂಚಿ ಕಾಣ್ಕಿ. = ಕಾಂಚಿಕ, ಗಂಚಿ 1. (Sk.).

ಕಾಂಚಿಕ ಕಾಣ್ಕಿಕಾ. sour gruel (ಅರನಾಲ, ಧಾನ್ಯಾನ್ನು, etc., ಅಮ್ಮಿಲ Mr. 214). see Smd. s. 344.

ಕಾಂಚಿರ ಕಾಣ್ಕಿರಾ. = ಕಾಚಿನಾರ, etc., ಕಾಂಚೀರಗಿ. a species of gourd or plant of the curcubitaceous order with an exterior resembling an orange, but with a pulp like cow-dung; the Strychnos nux vomica (ಕೆಮ್ಮುಕ, ಮಹಾಕಾಲ Hla.; ಕೆಮ್ಮುಕ, ವೇಗ Nn. 97; T. ಕಾಂಚಿರ, ಕಾಂಚಿರೈ; M. ಕಾಳ್ವಾರ).

ಕಾಂಚೀರಗೆ ಕಾಣ್ಕಿರಾಗಾ. = ಕಾಂಚಿರ, etc. (ಕೆಮ್ಮುಕ Mr. 127, o. r. ಕಾಂಚೀರಗಿ).

ಕಾಂಚು ಕಾಣ್ಕು. = ಕಾಚು, etc. glass. (S. Mhr.).

ಕಾಟಿ ಕಾಟಾ. 1. (fr. ಕಾಡು 1). trouble, annoyance, plague (C.). [ಗಣಕೆಯರ ಕಡೆಗಣ್ಣು ನೋಟಕ್ಕಂ ಕಾಟಕ್ಕಮಕ್ಕದ ಶೌಚಾಂಜವೇ ಯನ Ph. 9, 52 va.]. ಅಜ್ಞಾ ತನಾಸದಲ್ಲಿಯೂ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳ ಕಾಟ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. — ಅರಸನ ಅಂಕಿಯಿಲ್ಲ, ದೈವದ ಕಾಟವಿಲ್ಲ. — ಉಟಿಕ್ಕಿ ಅಲ್ಲದವನು ಕಾಟಾ ಮಾಡದೆ ಇರನು. — ಓಟಾ ಓಡಿದರೂ ಕಾಟ ತಪ್ಪದು (Prvs.). see Bp. 51, 75; B. 2, 30; 4, 9. 47; Prvs. s. ಕೀಟಿ, ನೋಟಿ, ಬಟಕ, ಬೇನೆ, ವನ್ನನೆ ಮಾಡು, ಶನಿ. — ಕಾಟಾಚಾರ. — ಅಚಾರ. behaviour or politeness proceeding from the wish to avoid annoyance (My.).

ಕಾಟಿ ಕಾಟಾ. 2. (fr. ಕಾಡು 2). = ಕಾಟಕ 1, No. 1. a forester or huntsman; a N. (Smd. 95); the N. of a golla (= ಕಾಟಿ 2; V. 14, 100). — ಕಾಟಣ್ಣ. — ಅಣ್ಣ. the fowler's idol, consisting of a few stones white-washed (R.); N. (My.). — ಕಾಟಿನಾಯಕ. the chief called Kāṭa; N. (My.). ಕಾಟಿನಾಯಕನ ಮನೆಗೆ ಕನ್ನಾ ಹಾಕಿದರೆ ನೇತಾಡುವದು ಎರಡು ಬಂಗೀ ಚೀಲ (Prv.).

ಕಾಟಿ ಕಾಟಾ. 3. = ಕಣ್ಣು 2, ಗಾಟಿ, ಗಾಟು. a sharp, strong, stifling smell, as that of tobacco, chillies, etc. (S. Mhr.; Te. ಕಾಟು; T. ಕಾರ್, ಕಾಲ್, to be sharp, pungent; cf. ಕಾಕು 2).

ಕಾಟಿ ಕಾಟಾ. 4. just then, afterwards. (S. Mhr.; Te. ಕಾಡೆ, at, near, by; cf. ಕೇರ, ಕೇಸ).

ಕಾಟಿ ಕಾಟಾ. 5. = ಕಾತ, etc. feats performed, usually with a club. see ಡೊಣ್ಣೆ, ತೊಣ್ಣೆ.

ಕಾಟಿಕ ಕಾಟಾ. 1. = ಕಾಟಿ 2. a forester or fowler (ಬೇಡ S. Mhr.); a N. (Bp. 10, 6). 2, a troublesome man, a marauder (My.). see ಅತಿ; Prv. s. ತಾಯಿ.

ಕಾಟಿಕ ಕಾಟಾ. 2. trouble, annoyance (My.). see Prv. s. ನಾಟಕಧಾರ.

ಕಾಟಿಕತನ ಕಾಟಾಕತಾನಾ. giving trouble, annoying (My.). see Prvs s. ಪೀಡೆ, ಬಾಟಿಕತನ.

ಕಾಟಿಕಾಯ ಕಾಟಾಕಾಯಾ. = ಕಾಟಿಕಾಯಿ. (My.).

ಕಾಟಿಕಾಯಿ ಕಾಟಾಕಾಯಿ. = ಕಾಟಿಕಾಯಿ, ಕಾಟಿಗಾಯಿ. plundering, marauding (S. Mhr.).

ಕಾಟಿಕಿ ಕಾಟಾಕಿ. a troublesome woman (My.).

ಕಾಟಿಕೋನ ಕಾಟಾಕೋನಾ. a mason's square (Mhr. ಕಾಟಿಕೋನಾ). 2, a right angle (C.).

ಕಾಟಿಗಾಯಿ ಕಾಟಾಗಾಯಿ. = ಕಾಟಿಕಾಯಿ. (S. Mhr.).

ಕಾಟಿ ಕಾಟಿ. 1. = ಕಾಟಿ. (S. Mhr.).

ಕಾಟಿ ಕಾಟಿ. 2. = ಕಾಟಿ 2. N. of a golla (Bp. 9, 12).

ಕಾಟಿನು ಕಾಟಿಲೆ. N. of a woman (Bp. 23, 20).

ಕಾಟು ಕಾಟು. (fr. ಕಡಿ 4). a bite (of the teeth), a cut (of an axe, a sword, etc., My.; Te.).

*ಕಾಟುಗ ಕಾಟುಗಾ. one who annoys others. ಅನು ಭಕ್ತನಲ್ಲ ಯ್ಯಾ. ಅನು ವೇಷಧಾರಿಯಯ್ಯಾ ಕಾಟುಗ, ಕೆತ್ತುಗ ಪೋಲುಗನೆಮ್ಮದುವು ಎನ್ನ ಹೆಸರು Bv. 335.

ಕಾಟಿ ಕಾಟಾ. = ಕಾಟಿ 1, ಕಾಡೆ q. v. a kind of fermented pap of jōla or rāgi, to which butter-milk is added (C.; Te.; rice gruel).

ಕಾಡಿ ಕಾಡಿ. bordering lines or a border of gold and silk threads (Mhr. ಕಾಡಿ). see ಕರ್ವತ, ದಾಬಣ.

ಕಾಡಿಣ್ಣ ಕಾಡಿಣ್ಣಾ. Tbh. of ಕಾಡಿನೈ. (Bp. 38, 34; My.; B. 4, 149).

ಕಾಡಿಣ್ಣ ಕಾಡಿಣ್ಣಾ. hardness; firmness; solidity, a solid matter; sternness, severity; difficulty.

ಕಾಡ್ ಕಾಡ್. = ಕಾಡು 2, etc. a forest, etc. — ಕಾಡ್ಗಿ ಚ್ಚು. — ಕಿಚ್ಚು. = ಕಾಡುಗಿಚ್ಚು. (ಪಟುವಗಿಚ್ಚು Ct. II, 113; J. 4, 23; 30, 38; Dp. 172, 3). — ಕಾಡ್ಗಿ ಚ್ಚು ಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to take jungle-fire, to be set on fire by it (J. 9, 32). — ಕಾಡ್ಗೋಣ. — ಕೋಣ. a wild buffalo (Rām. 6, 19, 17).

ಕಾಡ ಕಾಡ್. = ಕಾಡು 2, etc. a forest. see ಗುಡ್ಡಗಾಡ, ಸುಡುಗಾಡ. — ಕಾಡಗುಣ. — ಕುಣ. = ಕಾಡುಗುಣ. (B. 5, 23). — ಕಾಡಗಿಚ್ಚು. — ಕಿಚ್ಚು. = ಕಾಡುಗಿಚ್ಚು. forest fire. (Bp. 56, 26; My.).

ಕಾಡವೆ ಕಾಡಾವೆ. = ಕಡವೆ. ಇದು ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವ ಗವಿ! ಇದು ಕಾಡವೆಯ ನೋರೆಯು! (Rāghc. 17, 68). ಬಡಿದು ಭಲ್ಲ ಕನ, ಕಾಡವೆಯ ಕೆಯ್ಯಾ ಒವಿದಿದು (17, 74).

ಕಾಡಿ ಕಾಡಿ. a jungle-woman; N. (My.).

ಕಾಡಿ kāḍī. = ಕಡ್ಡಿ. a blade or grass, a bit of straw, etc. (My.; Mhr.). — ಕಾಡಿ ಕಾರ. caustic (My.). — ಕಾಡಿಯರಗ. — ಅರಗ. = ಕಡ್ಡಿಯರಗ. (My.).

ಕಾಡಿಕೆ kāḍīke. troubling, teasing, annoying (My.).

ಕಾಡಿಗೆ kāḍīga. = ಕಾಟುಗ. a troublesome man (My.; ಕಾಡುವನು G.). 2, a duck (Sd.; cf. Sk. ಕಾಡಮ್ನ, ಕಾರಣ್ಣ).

ಕಾಡಿಗೆ kāḍige. lampblack; a collyrium prepared from it (ಕಜ್ಜಳ, ಅಂಜನ, ಅಭಿಷೇಕ Hla.; ಅಂಜನ, ಕಜ್ಜಳ Nn. 61; C.; Tu.; Te. ಕಾಟಿಕೆ, ಕಾಟುಕ; cf. ಕಾಲಿಕೆ, ಕಾಳಿಕೆ). [ಕಾಣದನ್ನೆನ್ನುಂ ಕಣ್ಣು ತನ್ನ ಕಾಡಿಗೆಯು Kr. 1, 45; Pb. 2, 8; Ap. 12, 4 va.] see B. 1, 5, 22; Rām. 6, 12, 34; J. 10, 50; 26, 9. — ಕಾಡಿಗೆಗರಗ. the plant Eclipta prostrata and erecta Lin., used in preparing kāḍige (ಭೃಂಗರಾಜ, ಮಾರ್ಕಪ G.). — ಕಾಡಿಗೆಗರ್ಗ. = ಕಾಡಿಗೆಗರಗ. (S. Mhr.). — ಕಾಡಿಗೆಜೋಳ. a jōla of a somewhat blackish colour (S. Mhr.). — ಕಾಡಿಗೆಯ ಗುಡ್ಡ. (ಅಂಜನಾದಿ, G.). — ಕಾಡಿಗೆಸೊಗಸಿನ ಹಕ್ಕಿ. a wagtail (ಖಂಜರೇಟಿ, ಖಂಜನ, ಗೀಜುಗಹಕ್ಕಿ Si. 172; Te. ಕಾಟುಕಪಿಟ್ಟಿ).

ಕಾಡಿಸು kāḍisu. to trouble, to plague (C.; Bp. 32, 39; 54, 55).

ಕಾಡು kāḍu. 1. to treat harshly or disrespectfully; to give trouble; to be importunate; to trouble, to plague (ಅವಹೇಲನ Smd. Dh.; Sm. 91; C.; cf. ಕಡು 1). [ಎನ್ನಾತನನಾಕೆಗ್ ಕಾಡಿ ಕೊಟಬಾಡಿ ಕಳೆದರ್ Pb. 4, 96 va.; Kr. 2, 103]. ಕಾಡದೆ ಕಟಕಿನ ಆಕಳು (ಸುವ್ರತೆ, ಸುಖಸನ್ನೋಡ್ಲೆ Nr.; Si. 332). ಪಟರ ಕಾಡುವಾತಂ (Kk. 37; Sm. 46). ಕಾಡುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಗೆ ನಾಟುವ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ. — ಅನಗೆ ಗುಂಗುರು ಕಾಡಿದ ಹಾಗೆ (Prva.). see Bp. 14, 16, 22; 36, 43; 37, 36; 40, 42; 42, 6; Sēv. 3, 35 va.; 4, 12; J. 8, 20, 48; B. 4, 185; 5, 102; Prva. 5. ನವಗ್ರಹ, ಶನಿ.

ಕಾಡು kāḍu. 2. = ಕಾ 2., ಕಾಡ್. ಕಾಡೆ, ಕಾಬ್ 1. — a forest; a jungle; a wild (ಅರಣ್ಯ Smd. Dh.; ಕಾನನ, ಪಟು, ದಿಂಜ, ಅದವಿ Sm. 21; ವನ, ಕಾನನ, etc. Si. 438, 458; C.; Tu., T., M.; Te. ಕಾಡು, ಕಾರು; T. also, ಕಡ, ಕಡಲು). [ನಾಡ ಕಾಡ ಬೆಳಸಿವ್ವಳನಾ ವಿಷ ಯಾನರಾಲೋ Ph. 1, 54]. ಕಾಡ ಕೊಟಲುಗೆ ಮಕರಸಂಕ್ರಾಂತಿಯೇ? — ಕಾಡಲ್ಲಿ ಹೊಮ್ಮುಟ ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ. — ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ, ಕಟ್ಟಿಗೆ ಇಲ್ಲ! ಎನ್ನ ಹಾಗೆ. — ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಲಿ ಕೂಗಿದರೆ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲು ತೆಗೆದ ರಸ್ತೆ. — ಕಾಡಿಗೆ ಅತ್ತು, ಕಣ್ಣು ಪೊಟಿ ಹೋಯಿತು (Prva.). ಕಾಡ ಕಪಿ ಬಲ್ಲದೇ ಮಾಣಿಕದ ಬೆಲೆಯು? (Dp. 76). see e. g. Sēv. 3, 32; J. 10, 3; 18, 40; 19, 8; 28, 36, 47; 29, 32; ಕಗ್ಗಾಡು, ಮಸಣಗಾಡು, ಮೇಡು ಗಾಡು, ಸುಡುಗಾಡು, ಹಳ್ಳಿಗಾಡು, ಹೆಗ್ಗಾಡು. — ಕಾಡ. — ಅ 3. a jungle-fellow: a lazy, good-for-nothing man (C.). — ಕಾಡ ಅಶ್ವತ್ಥ. the tree Urostigma amottianum Miq. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ಇರವನ್ನಿ. (ವಾಸನ್ನಿ, ಮಾಧವಿಲತೆ Nr., o. r. ಕಾಡಿರವನ್ನಿ ಗೆ). — ಕಾಡಕಡನೆಗಿಡ. the plant Solanum stramonifolium Jacq. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ಕಬ್ಬು. = ಕಾಕಬ್ಬು. (My.). — ಕಾಡ ಕಲ್ಲಾರು. a shrub or small tree, Helicteres isora L. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ಕನಡೇ ಕಾಯಿ. (ಕಲ್ಲಾವಡೇ ಕಾಯಿ, ಇನ್ನೆನಾರುಣೆ G.; My.). — ಕಾಡ ಕಾಗೆ. a raven (ಸಿರಿಕಾಕ, ವನಾಶ್ರಯ, ದ್ರೋಣ, ಕಾಕೋಲ Mr. 170). — ಕಾಡ ಕೆಸು. a stemless plant, used as a vegetable, Colocasia nymphaefolia Roxb. (St. & Pl.; My.). — ಕಾಡ ಕೊನ್ನೆ. a tall tree, Pithecolobium bigeminum Benth. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ಕೋಣ. a wild buffalo (ಮುಕಪ್ಪ, etc. Nr.; My.; B. 3, 24). — ಕಾಡ ಗರ್ಗರಿ. a small tree, Cluytia collina Roxb. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ಗುಣಿಯಳ್ಳು. a common weed, Blain-

villia latifolia D. C. (Z.). — ಕಾಡ ಜೀರಿಗೆ. a tall, robust, annual plant, the purple flea-bane, Vernonia anthelmintica Willd. (St. & Pl.; S. Mhr.). — ಕಾಡದಿಕೆ. — ಅಡಿಕೆ. a wild areca. see Si. 131. — ಕಾಡ ತುಮ್ಮ. a kind of tumbé plant (ನಿನೋರ್ಕೆ Mr. 134, o. r. ನಿರ್ನಾಕೆ, ನಿರ್ಮೇಕೆ). — ಕಾಡತ್ತಿ. — ಅತ್ತಿ. an erect shrub, Bauhinia tomentosa L. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ನಟವಲು. a herb, native of S. America, now a weed in gardens, Turnera ulmifolia Lin. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ನಾಯಿ. a wild dog (B. 3, 39). — ಕಾಡ ನೋಣ. a gad-fly (ದಂಶ, ವನಮುಕ್ತಿಕೆ Nr.). — ಕಾಡ ಪಾಪ. the horizon sloth, monkey (My.). — ಕಾಡ ಪಾಪೆ. = ಕಾಡ ಕನಡೇ ಕಾಯಿ. (My.). — ಕಾಡ ಪಾನರೆ. = ಕಾಡ ಪಾಪೆ. (My.). — ಕಾಡ ಪಾನಬೆಲಳ್ಳಿ. a creeping or climbing herb, Bryonia maderaspatana Berg. (Bryonia scabrella L., St. & Pl.). — ಕಾಡ ಬಜ. the nettle-tree, a small tree, Sponia andaresa Comm. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ಬಜೆ. a kind of bajé (My.). — ಕಾಡ ಬೇಗ. = ಕಾಡುಕೆಚ್ಚು. (ದವಾಗ್ನಿ G.; My.). — ಕಾಡ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ. (ಕಲ್ಲಾವು G.). — ಕಾಡ ಮೈಗ. a wild beast (Bp. 57, 14). — ಕಾಡರಸಿನ. — ಅರಸಿನ. a beautiful garden-plant, Curcuma zeodaria Rosc. (St. & Pl.; My.). see Si. 146. — ಕಾಡ ರಳೆ. — ಅರಳೆ. wild cotton (ಭಾರದ್ವಾಜಿ Si. 150). — ಕಾಡವರೆಬಳ್ಳಿ. — ಅವರೆ. a woody twining plant with yellowish flowers, Cylista scariosa Ait. (Z.). — ಕಾಡವೋಮ. — ಓಮ. a medicinal herb, native of America, Chenopodium ambrosioides Schuth. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ಹನ್ನಿ. a wild boar, a wild hog (ವರಾಹ, ಶೂಕರ, ಕೋಲ, etc. Nr.; ಎಕ್ಕಲಿ Ct. II, 36; C.). — ಕಾಡ ಹರಳುಗಿಡ. a shrub used to make hedges, native of Brazil, but now common in India, Jatropha curcas L. (St. & Pl.; My.). — ಕಾಡ ಹಾಕುಕಾರೆ. a climbing shrub, Toddalia aculeata Pers. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ಹೀರೆ. The plant Luffa acutangula Sering. and Luffa petandra Roxb. (Luffa foetida Cav., ಭೋರಪ್ಪ, ಕೋಶಾತಕಿ Nr.; My.). — ಕಾಡ ಹೆಸಟು. a climbing herb, Phaseolus adenanthus Meyer (St. & Pl.); Phaseolus trinervius Heyne (Z.; C.); = ಮಕುಷ್ಯಕ, ಮೆಯುಷ್ಯಕ, etc. (Nr.). — ಕಾಡ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪುಗಿಡ. a tall herb, Lobelia nicotianaefolia Heyn. (St. & Pl.). — ಕಾಡಾಕಳು. — ಅಕಳು. a wild cow (ಕಾಡಾವು G.; C.; B. 3, 16). — ಕಾಡಾಡಿ. — ಅಡಿ. a person living or wandering in forests (My.). — ಕಾಡಾಡುಬಳ್ಳಿ. — ಅಡು. a twining plant, Trichosanthes cucumerina L. (St. & Pl.). — ಕಾಡಾನೆ. — ಅನೆ. a wild elephant (Sēv. 6, 23; J. 15, 19; 22, 34; C.). — ಕಾಡಾರಮ್ಮ. — ಅರಮ್ಮ. dry cultivation (My.; Te.). — ಕಾಡಾವು. — ಅವು. a wild cow (G., S. Mhr.; Te. ಕಾರಾವು). — ಕಾಡಿರವನ್ನಿ ಗೆ. = ಕಾಡ ಇರವನ್ನಿ, q. v. — ಕಾಡಿರುವನ್ನಿ ಗೆ. — ಇರುವನ್ನಿ ಗೆ. = ಕಾಡಿರವನ್ನಿ ಗೆ. (ಪುಷ್ಪವೃಕ್ಷ, ಅತಿ ಮುಕ್ತ, etc. Si. 139). — ಕಾಡೀರುಳ್ಳಿ. — ಈರುಳ್ಳಿ. = ಕಾಡುಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ. (St. & Pl.); a wild onion (My.). — ಕಾಡುಕಡ್ಲೆ ಸೊಪ್ಪು. a spreading herb, the mallowleaf, Malva rotundifolia L. (St. & Pl.). cf. ಕಾಡುಗಡಲೆ. — ಕಾಡುಕಸ್ತೂರಿ. the musk-mallow, a herb, Hibiscus abelmoschus L. (St. & Pl.). — ಕಾಡುಕಿಚ್ಚು. = ಕಾಡುಗಿಚ್ಚು. (Si. 458). — ಕಾಡುಕುದುರೆ. a wild horse (B. 5, 16). — ಕಾಡುಕುದುಳು. = ಕಾಕುಳ್ಳು. (G.; My.). — ಕಾಡುಕುಟು. a wild sheep, a jungle sheep (G.; My.). — ಕಾಡುಕುಟುಬ. = ಬೆಟ್ಟದ ಕುಟುಬ. (My.). — ಕಾಡುಕುಸುಬಿ. a weed, Tricholepis amplexicaulis Clarke (Z.). — ಕಾಡುಕೋಕ್ಕರೆ. (ಕೈಕರೆ, ಕಾಡುಬಕ Si. 173). [— ಕಾಡುಕೋಡು. forest region? ಅಶ್ವಮಯಂ ಜಗತಿ ತಥಂ ರಥವೃಜಮಯಮುಂ ಪದಾತಿ ಮಯಮುಂ ನೆಪಾಯಾದುದು ಕಾಡುಕೋಡುನಾರ್ ತ್ರಿಜಗದೊಳಾಮ್ಬರಿ ಬಲಮುನುಂ Pb. 9, 98]. — ಕಾಡುಕೋಣ. = ಕಾಡಕೋಣ. (B. 3, 24; 5, 21; C.; ಮುಕಪ್ಪ, etc. Si. 167). — ಕಾಡುಕೋಟಾ. the grey jungle-

fowl, *Gallus sonnerati* (My.). = ಕಾಡುಗಡಲೆ. -ಕಡಲೆ. (ಮಂಗಳೂರು, ಮಸೂರ Si. 304). — ಕಾಡುಗತ್ತೆ. -ಕತ್ತೆ. a wild ass (B. 3, 47; 5, 15). — ಕಾಡುಗಿಚ್ಚು. -ಕಿಚ್ಚು. a jungle-fire (ದವ, ದಾವ Nr.; ಪತ್ರ, ದವಾ ನಲ Nn. 39; ದಾವ, ಕಾಚ್ಚುಚ್ಚು 66; ದವ 97; My.). — ಕಾಡುಗುದುರೆ. -ಕುದುರೆ. = ಕಾಡುಕುದುರೆ. (B. 3, 56; 5, 12). — ಕಾಡುಗುಟು. -ಕುಟು. = ಕಾಡುಕುಟು. (B. 3, 8). — ಕಾಡುಗಣಸು. a wild species of the sweet potato (My.). — ಕಾಡುಗೋಣ. -ಕೋಣ. = ಕಾಡುಕೋಣ. (B. 5, 21). — ಕಾಡುಗೋದಿ. a kind of grass, *Coix barbata* Roxb. (ಗ ವೇಡು, etc. Si. 307). — ಕಾಡುಜನ. savages (B. 3, 32; C.). — ಕಾಡು ಜಾಣಿಮರ. the wild nutmeg tree, *Myristica horsfieldii* Blum-Spr. (St. & Pl.). — ಕಾಡುತೋಗರಿ. an erect shrub, *Atylosia candollei* W. & A. (St. & Pl.; see Si. 154). — ಕಾಡುದಾರಿ. a jungle path (ಕಾನ್ತಾರ Si. 105). — ಕಾಡುದಾಲಿಚ್ಚಿ. the wild cinnamon tree, *Cinnamomum malabathrum* Don. (St. & Pl.). — ಕಾಡುದ್ದು. -ಉದ್ದು. (Si. 304; cf. ಅದವಿಯುದ್ದು). see Nr. s. ಮಡ್ಡುಗಟವೆ. — ಕಾಡುನಾಯಿ. = ಕಾಡ ನಾಯಿ. the wild dog, *Cyon rutilans* Gz.; B. 5, 27). — ಕಾಡುನುಗಿಗಿಡ. a low shrub with yellow flowers, *Ormocarpum sennoides* D. C. (St. & Pl.). — ಕಾಡುನೋಣ. = ಕಾಡ ನೋಣ. (Si. 176). — ಕಾಡುಬಕ. wild heron (ಕೈಕರ Si. 173). — ಕಾ ಡುಬಾಳಿಗಿಡ. the wild plantain-tree, *Musa superba* Roxb. (St. & Pl.; My.). — ಕಾಡುಬುಡುಮೆ. a kind of budume (My.). — ಕಾ ಡುಬಕ್ಕು. the common wild cat, *Felis chaus* Gz.). — ಕಾಡುಬಣ್ಣ ಕಾಯಿಗಿಡ. the musk-mallow, a herb, *Hibiscus abelmoschus* L. (St. & Pl.), and several other plants of the Malvaceae family (Z.). — ಕಾಡುಬಣ್ಣ. = ಕಾಡುಕುರುಳು. (ಕರೀಷ Si. 315; My.). — ಕಾಡುಬಕ್ಕುಳ್ಳಿ. a bulbous plant, *Scilla indica* Roxb. (St. & Pl.). — ಕಾಡುಭಾಷೆ. a language not refined or polished (B. 4, 128). — ಕಾಡುಮನುಷ್ಯ. a savage (ದೂಣಿ G.); a stupid, uneducated man (C.). — ಕಾಡು ಮನ್ನಿ. savages (B. 5, 105). — ಕಾಡುಮಲ್ಲಿಗೆಗಿಡ. a scandent shrub, *Jasminum angustifolium* Vahl. (St. & Pl.; S. Mhr.). see ದೊಡ್ಡ. — ಕಾಡುಮಿನಿಕೆಬಳ್ಳಿ. a climbing herb, *Cucumis trigonus* Roxb. (St. & Pl.; My.). — ಕಾಡುಮೃಗ. = ಕಾಡ ಮೃಗ. (G.). — ಕಾಡುಮೋ ಸು. (ಚವ್ಯ, ಚವಿಕೆ Nr.; Si. 145). — ಕಾಡುರೋಗ. a fierce, fatal sick- ness. see Prv. s. ನಾಡಿ ನೋಡು. — ಕಾಡುಲಿಮೈ. a large shrub or small tree, *Atalantia monophylla* Corr. (St. & Pl.). — ಕಾಡುಸಬ್ಬ ಸಿಗೆ. (ಶತಭುಷ್ಣ, ಅತಿಭುಷ್ಣ, ಕಾರವಿ, etc. Si. 160). — ಕಾಡುಸಮ್ಮಿಗೆ. a tree with thick branches and white flowers, cultivated in gardens, *Plumeria acutifolia* Poir. (St. & Pl.). — ಕಾಡುಸಪ್ತೆ. (ಕರ್ಕಟ Si. 161). — ಕಾಡುಸಾಸಿವೆ. an annual herb, *Cleome viscosa* L. (St. & Pl.). — ಕಾಡುಸೂರ್ಯಗಡ್ಡೆ. = ಕನ್ನಗಡ್ಡೆ. (St. & Pl.). — ಕಾಡುಸೊಳ್ಳಿ. (ದಂತಿ Si. 176). — ಕಾಡುಸ್ಥಿತಿ. a crude, unrefined condition or state (B. 4, 129). — ಕಾಡುಹತ್ತಿ. (ಭಾರದ್ವಾಜಿ Si. 150). — ಕಾಡುಹನ್ನಿ. = ಕಾಡ ಹನ್ನಿ. (ವರಾಹ, etc. Si. 167; ಎಕ್ಕಲ G.). — ಕಾಡುಹಾಗಲ. (Si. 160). — ಕಾಡುಹೀರೆ. — ಕಾಡ ಹೀರೆ. (Si. 150). see ಹೊಮ್ಮಣ್ಣ ದ. — ಕಾಡುಹುಳ್ಳಿ. = ಶಂಖಪುಷ್ಪಬಳ್ಳಿ. (Z.). — ಕಾಡುಹೆಸಲು. = ಕಾಡ ಹೆ ಸಲು. (Si. 304). — ಕಾಡೆತ್ತು. -ಎತ್ತು. a wild ox (B. 3, 16). — ಕಾಡೆ ಮೈ. -ಎಮ್ಮೆ. a wild female buffalo [ಪರಿವ ಕಡವಿನ ಕಾಡೆಮ್ಮೆಯ ಮರೆಯ ಪಿಣ್ಣುಗಳುಮಂ Pb. 5, 48 va.]; (J. 28, 52; B. 3, 24). — ಕಾ ಡೆಕ್ಕು. -ಎಕ್ಕು. wild *Sesamum* (ಜಿರ್ಫಲ Nr.); a native of Africa, cultivated in India, yielding oil, *Guizotia abyssinica* Cass. (St. & Pl.). — ಕಾಡೊಡೆಯ. -ಒಡೆಯ. a chief of the Bēḍas (Rāv. 5, 114 va.; Sāv. 3, 58).

ಕಾಡು kādū. 3. = ಕಾಲ್ 3-, etc., (ಕಾರ್ 1, etc.). blackness; black (ಕರ್ಪ Sm. 91; M. ಕಾರ್, ಕಾಲು, darkness; a cloud).

ಕಾಡುಕ kādūha. treating harshly, etc. ಇದಿರೆಡ್ಡು ಕಾಡುಕ (ಅಭಯೋಗ, ಅಭಿಗ್ರಹ Nr.).

ಕಾಡೆ kādē. = ಕಾಟಿ, etc. a kind of fermented pap of jōla or rāgi. (My.; T., M. ಕಾಡಿ, water in which rice has been washed, kept till it ferments; sour gruel; cf. ಕಟಾ 3).

ಕಾಡೆ kādē. 1. a decoction (S. Mhr.; ಕಷಾಯ G.; B. 5, 72; Mhr., H. ಕಾಟಿ). ಕುದಿಸಿದ ಕಾಡೆ (ನಿರ್ವೃತ್ತ G.).

ಕಾಡೆ kādē. 2. Tbh. of ಕಾಣ್. a stalk (Sd.; cf. Mhr. ಕಾಡ).

ಕಾಣ್ kāṇ. 1. = ಕಾಣು, q. v. to see (ದರ್ಶನ Smḍ. Dh; T., M.; Te. ಕಾನು, ಕನು; J. 5, 25; 13, 10, 44; 88, 40; see ಕಣಿಸು); to regard. P. p. ಕಣ್ಣು [ಕಾಣದನ್ನೆನ್ನುಂ ಕಣ್ಣು ತಮ್ಮ ಕಾಡಿಗೆಯಂ Kr. 1, 45; Pb. 1, 13]; (Smḍ. 285). ಕಣ್ಣಂ (287). ಕಣ್ಣೆಪ್ಪ (235). ಅನರ್ ನಾಳೆ ಕಾಣ್ಣಂ (267). ಕಾಣ್ಣಂ (275). ಬಸವವಿಭುವಂ ಕಾಣ್ಣ ಕಾಂ ಕೈಯಲಿ (Bp. 5, 13). ಕಾಪ್ಪು (= ಕಾಣ್ಣು, Bp. 46, 59; 47, 50). ಇನ್ನದಕೆ ಮದರ್ ಕಾಣಂ (13, 26). ಎಲೆ ಅಡ್ಡಾನಿಗಿರಾ, ಕಣ್ಣು ಕಾಣೆರೆ? (58, 33). ಕಾಣ್ಣುಳತೆ (4, 50). ಭಾನುವಂ ಕಾಣಿಕೆಪ್ಪ ಕಾಣ್ಣುಡೆ? (60, 43). ಕಾಣ್ಣುದು (1, 37). ವಿಶೇಷಾರ್ಥವ ಕಾಣ ಬಲ್ಲವನು (ಪ್ರಗಲ್ಬ); ಮರಳಿ ಮ ರಳಿ ಕಾಣಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಅನಗೀತ Nr.). ಮಗುಟೆ ಮಗುಟೆ ಕಣ್ಣುದು (ಅನಗೀತ, ಮುಹುರ್ವ್ಯಪ್ಪ Hla.). ಭಣ್ಣಾರದ ಅಖಿಲವಸ್ತುಗಳನ್ ಬನ್ನು ತೈಣಮಾಗಿ ಕಣ್ಣು ವೆಚ್ಚಿಸಿ (J. 31, 26). see Bp. 21, 17; 32, 48; 55, 32; Bh. 1, 10, 39; 2, 13, 16; Rāv. 13, 102 va.; Rām. 26, 16; C. Bp. 11, 6; Rāghc. 17, 53, 69; J. 3, 4; 28, 19, 33, 48; 30, 48; 33, 25; ಕಡೆ ಗಾಣ್, ನೆಲೆಗಾಣ್, ಮುಟ್ಟಿನೆಗಾಣ್, ಮುನ್ನುಗಾಣ್, ಸರಿಗಾಣ್. 2, to appear; to be apparent. ಕಾಣ್ಣುದು (ವಿಶದ, ಪ್ರಕಟ, ಸ್ಪಷ್ಟ, ಪ್ರಕಾಶ, ಸ್ಪುಟ Mr. 449). see ಕಾಬಿ, ಕಾಪ್ಪು, ಕಾಪ್ಪುವ. — ಕಾಣ್ ಕಾಣ್. rep. (Bp. 9, 10; 53, 3; J. 14, 29; 28, 20). — ಕಾಣ ಬರ್. = ಕಾಣಲ್ಕೆ ಬರ್ (Smḍ. 93). 2, to become apparent (Bp. 58, 63). — ಕಾಣ ಬಡ. being possible to see. ಚನ್ನಂನಂ ಕಾಣ ಬವ್ವದ ಅಮಾನಾಸ್ಯೆ (ಸಿನೀವಾಲಿ Nr.). — ಕಾಣ ಬಡುದು. that one can see, or that can be seen (ರೂಪ Nr.). — ಕಾಣ ಬಾಡ. appearing. ಕಣ್ಣೆಗೆ ಕಾಣ ಬಾಡನ್ನಾದು (ಲೋಚನಗೋಚರ Nn. 87). — ಕಾಣಲ್ ಬರ್. to be possible to see; to happen to see. ಅನ್ನಣ್ಣು ಅವ ರನ್ ಆ ಪೊಟಲೊಳ್ ಕಾಣಲ್ ಬನ್ನು (Smḍ. 112). cf. ಕಾಣ ಬರು s. ಕಾಣು. — ಕಾಣಲ್ಕೆ ಬರ್. to be possible to see; (to) may see. ಮಾರ್ಗಕ್ರಮಮಂ ಕಾಣಲ್ಕೆ ಬರ್ಪುದು ಅದ್ಯರ ಕೈಯೊಳ್ (Smḍ. 93).

ಕಾಣ್ kāṇ. 2. seeing; appearing. — ಕಾಣ್ಣಟ್ಟಿ. a (or any) way that comes in sight; a way where one may see. — ಕಾಣ್ಣಟ್ಟಿ ಗಿಡು. -ಕಿಡು. to lose, or part with, the way where one may see (J. 19, 18). — ಕಾಣ್ಣಟ್ಟಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. to take any road that comes in sight (J. 19, 1).

ಕಾಣ kāṇa. a man who does not see. see ಮುನ್ನುಗಾಣಂ. ಕಾಣ kāṇa. one-eyed, monocular. 2, a crow. (R.).

ಕಾಣೆ kāṇi. a sixty-fourth fractional part ($\frac{1}{64}$) of any coin [ಕಾಣೆಯ ಲೋಭ ಕೋಟಿಯ ಲಾಭವ ಕಡಿಸಿದುದ ನಾಣಿಯನಯ್ಯಾ Bv. 295]; (My.; Te., Tu.; T. $\frac{1}{64}$; M. $\frac{1}{64}$, $\frac{1}{64}$, $\frac{1}{64}$). ಕೊಟ್ಟಿ ಮ್ ಅಪಾಯ ಬುಧರ್ಗ ಕಾಣೆಯನ್, ಇಟ್ಟುಮ್ ಅಪಾಯ ವಿಭೂತಿಯಂ (Bp. 41, 8). see ಅರೆ, ಗಿಡ್ಡಗಾಣೆ, ದುಗ್ಗಾಣೆ, ಮುಕ್ಕಾಣೆ. 2, a caw-ney or twenty-four grounds (T.). 3, gift (M.); property, possession, right of possession, hereditary right (T.; M. ಕಾಣ, possession, goods). — ಕಾಣಾಣಿ. -ಆಣಿ. (i. e. T. ಅಡ್ಡಿ = ಅಳುವಿಕೆ). hereditary right to lands, fees of office, etc. (Te., R.; T. ಕಾಣಯಾಡ್ಡಿ).

ಕಾಣೆ kāṇi. unevenness of scales, want of equipoise (S. Mhr.).
2, that which is put to counterpoise (S. Mhr.). — ಕಾಣೆ ಕಟ್ಟು-
to make scales even (S. Mhr.). — ಕಾಣೆತೂಕ. the weight of
anything put to balance scales (S. Mhr.). — ಕಾಣೆ ಪೇರು. = ಕಾಣೆ
No. 2. (S. Mhr.).

ಕಾಣಿಕೆ kāṇike. = ಕಾಣ್ಕೆ. seeing, sight (Smd. 248; see
ಮುಂಗಾಣಿಕೆ); visit (J. 33, 16; Rām. 4, 1, 22; Dp. 135 a, 20;
140, 11. 14. 20). see ಸಾದಗಾಣಿಕೆ. 2, a present, a gift (ಉಪಾ-
ಯನ, ಉಪಗ್ರಾಹ್ಯ, etc. Nr.; ಕರ Si. 448; C.; Tu., M.; T. ಕಾಣಿಕೆ, Te. ಕಾನುಕೆ). see Bp. 27, 52; Bh. 1, 8; 84; 2, 13, 8. 10. 15; J. 5, 15;
7, 15; 17, 39; 29, 33; B. 4, 12; ಕಯ್ಯಾಣಿಕೆ. — ಕಾಣಿಕೆಗೊಡು. — ಕೊಡು.
= ಕಾಣ್ಕೆಗೊಡು. to give or make a present; to give as a present
(Bh. 2, 13, 11; J. 7, 24). — ಕಾಣಿಕೆಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to make or
receive presents (J. 17, 48). — ಕಾಣಿಕೆನರದ. — ಪರದ. a dealer in
(costly) articles that are fit for presents: a Jainā (ಜೈನ Ci. I,
27, o. r. ಕಾಣಿಕೆನರದ).

ಕಾಣಿಸು kāṇisu. to cause to appear, to show. [ಪದನಂ
ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ Ap. 1, 51]. ಮೃಗಗಣಮಂ ಪೋದ ಪಜ್ಞೆ
ಯಂ ಕಾಣಿಸಿದಂ (Smd. 273). see Bp. 45, 3; 50, 70; 57, 44; Bh. 1,
8, 31. 84; Rāv. 6, 24 va.; J. 29, 33; 32, 55; 33, 24. 2, to make
(an object) come in (one's own) sight (Bp. 20, 2).
3, to show oneself, to come in sight, to appear
(ತೋರು Smd. Cm. 86, 164; C.). see Bp. 28, 23; 35, 21; 57, 44;
J. 2, 22; 3, 19; 8, 6; 11, 22; 12, 42; 15, 2; 28, 5. 38. 43; C. Bp. 42,
13; B. 2, 14. 41; 3, 90; ಗಾಯಗಾಣಿಸು, ತವುದಲೆಗಾಣಿಸು. — ಕಾಣಿಸದೇ
ಹೋಗುವಿಕೆ (ವಿನಾಶ Si. 395). ಕಾಣಿಸಲ್ ಪಡದೇ ಇರುವ ಚಿಹ್ನೆ, ಕಲೆ
ಯುಳ್ಳವನು ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ (ಕುರು), ಚಿಹ್ನೆ, ಕಲೆ ಕಾಣಿಸಿದವನು ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ
(ಸಿನೇಹ Si. 40). 4, to become visible to the appre-
hension of the mind, to appear. ಅದು ನನಗೆ ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸು
ವದಿಲ್ಲ (C.). — ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್. — ಕುಳ್. = ಕಾಣಿಸು No. 3. 2, to have
shown or introduced to oneself. ಅರಸಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳು ಈ ನೃಪರ
ಅರಸಿಯನು, ಸುಕುಮಾರಕರನು, etc. (Bh. 2, 13, 12; C.; B. 4, 4).

ಕಾಣು kāṇu. = ಕಾಣ್ 1. to see, etc. (J. 6, 21; 11, 26; 13,
6; 17, 17). P. p. ಕಾಣು. ಆ ಊರನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇನೆ or ಕಾಣ್ತೇನೆ (C.).
2, to appear. ಬಾಕಲ ಹೋಕಡೆಗೆ ಕಾಣುವನೆ (Si. 112). ಈ ಕು-
ರುಡಪ್ಪಾಣಿಗೆ ಏನೂ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ (B. 3, 90). ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ಬಿದ್ದಾ-
ಗ್ಯೂ ಅವನಿಗೆ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ (3, 89). ಕಾಣದ ಹಾಗೆ ಆಗೋಣ (ವಿನಾಶ G.).
ಕಾಣದೇ ಹೋಗುವಿಕೆ (ನಿಷ್ಠೆ Si. 416). ಕಣ್ಣು ದೇವರಿಗಲ್ಲ ಕಯ್ಯಾ ಮುಗಿ
ದವೂ ಗಣ್ಣು ಸಲ್ಲದ ಮಕ್ಕಳಾಗದು. — ಕಣ್ಣು ದೃಷ್ಟಿ, ಕೇಳಿದ್ವಲ್ಲ; ಗಣ್ಣು ನ ಸೋ-
ದರೆ! — ಕಣ್ಣು ದೃಷ್ಟಿ ಮಾತಾದಿದರೆ ಕಣ್ಣು ದೃಷ್ಟಿ ಕೋಪ. — ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣು,
ಕಾಣದಿದ್ದರೆ ಹೊಟ್ಟೆಯುರಿ. — ಕಣ್ಣು ಕೇಳಿ, ಕಾಣದಿದ್ದರೆ ತಾಪ. — ಕಣ್ಣು ರೆ
ಮಾಣೆ, ಉಣ್ಣು ರೆ ಗೋಣೆ. — ಕಣ್ಣು ರೆ ಸೇರದವನಿಗೆ ಉಣ್ಣು ರೆ ಸೇರತೇ?
— ಕಣ್ಣು ರೆ ಸುಂಕ, ಕಾಣದಿದ್ದರೆ ಬಿಕ್ಕ. — ಕಣ್ಣು ನರ ಕಾಲು ಹಿಡಿದರೂ
ಗಣ್ಣು ನ ಮನಗೆ ಹೋಗೋದು ತಪ್ಪದು. — ಕಣ್ಣು ನರ ಮಕ್ಕಳನ್ನ ಬಾವಿರಿ
ದೂಡಿ ಆಟಾ ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ. — ಕಣ್ಣು ದಣಿದೆಯೋ? ಉಣ್ಣು ದಣಿದೆಯೋ?
— ಕಾಣದ ಮುರುಬ ಕನಸು ಕಣ್ಣು ರೆ ಏನು ಬಾರಿ ಎದ್ದು ಕೂತ (Prvs.).
ಕಾಣ ಗೊಡು. — ಕೊಡು. to let appear (G. 44). — ಕಾಣ ಬರು. to
appear, to come in sight, to be seen (My.). ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾಣ
ಬಾರದೇ ಇರುವ ಅರಸಿನ ಅಪ್ಪಣ್ಣರ (ಕುಡ್ಡಾನ್ Si. 423). ಕಾಣ ಬರುವನೆ
(ಪ್ರಾಧುಸ್ 474). — ಕಾಣು ಕಾಣು, rep. ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ವರಿಗಲ್ಲ ಹಲ್ಲು
ಕಿರಿದರೂ, ಗಣ್ಣು ಸತ್ತ ಮುಣ್ಣಿಗೆ ಬೇಜಾಸದೇ ಬಿಡರು (Prv.). see B.
3, 6. 72. — ಕಾಣೆ. — ಎ 3. see! lo! it is so! (said to a female,

My.). — ಕಾಣೊ. — ಓ 4. see! lo! it is so! (said to a male, My.).
cf. ಕಣಾ. — ಕಣ್ಣು ಕಡೆಗೆ. to any direction that comes in sight,
ad libitum (J. 2, 29). — ಕಣ್ಣು ಬಟ್ಟಿ. in any way or manner
that comes in one's sight, (inconsiderately), excessively (C.).
— ಕಣ್ಣು ಬರು. = ಕಾಣ ಬರು. (C.; B. 4, 16. 32. 34).

ಕಾಣುವಿಕೆ kāṇuvike. seeing. ಕನಸು ಕಾಣುವಿಕೆ (ದೇವನ Si.
437). 2, appearing. ಪಗಲು ನಕ್ಷತ್ರ ಕಾಣುವಿಕೆ (ಅಜನ್ಯ 295).

ಕಾಣ್ಕೆ kāṇke. = ಕಾಣಿಕೆ. seeing, sight (Smd. 248; see
Nr. s. ತಣೆವು). [ಕೊನೆ ದೆಸೆ ದಿಟ್ಟ, ಮುಟ್ಟ, ಕೆಲಜಂಕೆ ನಿವರ್ತನೆ ಕಾಣ್ಕೆ
ಪರ್ವದೇವರ್ತನದೊಳಾದ ಬಲೆಯೊಳೊಡಮ್ಪುಡೆ Pb. 10, 77; Ap. 1, 47;
(Cpr. 5, 90). 2, a present, a gift. — ಕಾಣ್ಕೆ ಈ. = ಕಾಣಿಕೆಗೊ-
ಡು, ಕಾಣ್ಕೆಗೊಡು. (Rāv. 5, 25). — ಕಾಣ್ಕೆ ಗೆಯ್. to make a present;
to give as a present (Rāv. 10, 2). — ಕಾಣ್ಕೆಗೊಡು. — ಕೊಡು. = ಕಾ-
ಣ್ಕೆ ಈ, etc. (Rāv. 5, 125). — ಕಾಣ್ಕೆ ನೀಡು. = ಕಾಣ್ಕೆ ಈ. (Rāv.
5, 21; Rāv. 1, 80. 83).

ಕಾಣ್ಣು kāṇṇu. = ಕಣ್ಣು 2, ಕಾಡೆ 2. a stalk, a stem. 2, an arrow
(ಮಾರ್ಗಣ, ಅಮ್ಬು Nn. 116; ಶಸ್ತ್ರ Mr. 502). 3, a section, a part;
the section of a book (ಪ್ರಸ್ತಾವ 502). 4, a multitude (ಸಮೂಹ 116);
a cluster, a bundle. 5, season, opportunity (ಪ್ರಸ್ತಾವ, see No. 3).
6, good knowledge (ಸುವಿದ್ಯೆ, ಒಳ್ಳೆತ ವಿದ್ಯೆ 116). 7, water (ನೀರು
116; ನೀರ್ 502). 8, the sky (ಗಗನ, ಆಕಾಶ 116). 9, blame, cen-
sure (ನಿನ್ನೆ 116; 502). 10, a curtain (ತೆರೆ 116, one MS. ಸಿರೆ; cf.
ಕಾಣ್ಣು ಪಟಿ). 11, associating with; cohabitation (ಮಿಲನ, ಕೂಟ 116;
ನಿಜಕೂಟ 502). 12, speed (ಶೀಘ್ರ, ಬೇಗ 116). 13, at the end of
compounds: bad, inferior. 14, a horse.

ಕಾಣ್ಣು ಜ ಕಾಣ್ಣು-ಜಾ. water-born: a lotus. (R.).

ಕಾಣ್ಣು ಧಿ ಕಾಣ್ಣು-dhl. the ocean. (R.).

ಕಾಣ್ಣು ಪಟಿ ಕಾಣ್ಣು-paṭa. = ಕಣ್ಣು ಪಟಿ. a curtain, a screen, especially
the screen surrounding a tent, an outer-tent. [ಶ್ರೀ ತತ್ಪರದೊಳ್ ಕಾ-
ಸ್ತು ಭಜಾತದ್ಯುತಿ ಬಳಸಿ ಕಾಣ್ಣು ಪಟದ್ದರಿ Kr. 1, 1; Ap. 1, 71].

ಕಾಣ್ಣು ಪುಷ್ಪ ಕಾಣ್ಣು-prisṭha. one who carries arrows on his back,
a soldier. (G.).

ಕಾಣ್ಣು ರುಹೆ ಕಾಣ್ಣು-ruhe. N. of a plant (Mr. 140, o. r. ಕಾಣ್ಣು ರುಹೆ;
texts corrupt).

ಕಾಣ್ಣು ನ ಕಾಣ್ಣು-ava. Thb. of ಪಾಣ್ಣು ನ. name of a forest in Kuru-
kṣetra. see Prv. s. ಪಾಣ್ಣು ನ; J. 13, 10; 22, 45.

ಕಾಣ್ಣು ವತ್ ಕಾಣ್ಣು-val. — ವನ್. armed with arrows.

ಕಾಣ್ಣು ಸ್ಪಷ್ಟ ಕಾಣ್ಣು-sprisṭha. a soldier by profession. 2, a Brāh-
mana who lives by the profession of arms.

ಕಾಣ್ಣು ಕಾಣ್ಣು-kāṇṇa. a basket to hold grain; a granary constructed of
bamboos.

ಕಾಣ್ಣು ಗೆ ಕಾಣ್ಣು-ge. N. of a plant (ಹಾಲೆ Mr. 149; Sk. ಕಾಣ್ಣು ಕೆ, a
kind of grain; a kind of gourd; Cucumis utilisissimus).

ಕಾಣ್ಣು ರೆ ಕಾಣ್ಣು-Ira. armed with arrows.

ಕಾಣ್ಣು ಕ್ಕು ಕಾಣ್ಣು-lkṣu. the plant *Asteracantha longifolia* Nees.
2, the plant *Saccharum spontaneum*.

ಕಾಣ್ಣು ರಿ ಕಾಣ್ಣು-ri. N. of a creeping plant (ಪವಿಮೂರ್ತಿ, ಶೃಂಬಲೆ,
ಅಸ್ತಿನಳ್ಳಿ, ಶೀವಳ್ಳಿ, ಮಂಗುರವಳ್ಳಿ Mr. 145, one MS. ಮಂಗುರು-).

ಕಾಣ್ಣು ಕಾಣ್ಣು. great valour (ಬಲ್ಲಾಳ್ತನ Ci. II, 76; fr. ಕಡು?).

ಕಾತೆ kātā. = ಕೇತ, etc. feats performed usually with a
club? see ಕೊಣ್ಣು.

ಕಾತರ kātara. = ಕಾತಳ. confused, agitated, perplexed, disordered; confusion, perplexity (ಕಾಳಿ Ss.). 2, *timid, afraid*; alarm, fright (My.; Sk. ಖಾತ್ರ, horror). ಕಾತರಮಂ ತಳೆದಂ (ಕಾತಳಿಗಿ Ct. II, 92).

ಕಾತರತೆ kātaraṭe. confusion, perplexity (Abh. P. 4, 10).

ಕಾತರಿ kātari. assurance; guarantee (C.; Mhr., H. ಖಾತರಿ).

ಕಾತರಿಸು kātariṣu. to be agitated, perplexed, bewildered or alarmed. [ನಿನ್ನನೆ ಪೀನವೊಪಲ್ಪ ಮುಟ್ಟುಗಿ ಕಾತರಿಸುತ್ತಂ Kr. 2, 83]. see Abh. P. 9, 146; Bp. 36, 17; 57, 10; Rām. 3, 4, 22; 5, 8, 41; J. 5, 59; 11, 19; 18, 47; 30, 35; Bh. 1, 10, 26; C. Bp. 19, 32, 34.

ಕಾತಳೆ kātala. = ಕಾತರ. perplexity, alarm, fright (ಸಿದಿಮಿಡಿ, ತಳ್ಳಂಕೆ Sm. 50).

ಕಾತಳಿಗಿ kātaliṅga. a perplexed, timid man (ಕಾತರಮಂ ತಳೆದಂ Ct. II, 92).

ಕಾತಿ kāti. 1. (generally written ಖಾತಿ). (= ಕತಿ, and ಕಾಯ್ತಿ fr. ಕಾಯ್ 5; cf. ಕತ್ತು 2). anger, wrath (Grj. 2, 106 va.; Bp. 3, 50; Bh. 8, 23, 4; J. 7, 33; 13, 63). — ಕಾತಿಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to become angry, etc. (Bp. 47, 12; 51, 5; Bh. 4, 4, 12; J. 21, 33).

ಕಾತಿ kāti. 2. coir; cord made of it (C.; T., M. ಕಯಿಲು; Tu. ಕತ್ತ; Mhr. ಕಾಥಾ), see ಹುರಿಗಾತಿ.

— ಕಾತಿ kāti. 1. = — ಕಾರ್ತಿ, etc. a feminine suffix for formation of nouns. see e, g. ಬಿಂಕೆ, ಮಾಯೆ.

ಕಾತಿ kāti. 2. a kind of jasmine. (ಸೇವನಿಗೆ Ct. I, 38, o. rs. ಕಾ ನ್ತಿ, ಸೇವನಿ).

ಕಾತಿಕೆ kātike. N. of the month of āṣāḍha (June-July. Tu. ಕಾರ್ತಿಕ). when the horse-radish (ನುಗ್ಗೆ) is scarce. see Prv. s. ಸುಗ್ಗಿ ಕಾಲ.

ಕಾತು kātu. = ಕಾಯ್ತು. P. p. of ಕಾಯ್ 3.

ಕಾತ್ಯಾಯನಿ kātyāyani. Durgā. 2, a middle-aged widow (ನಡು ಹರಿ ಯದವಳು Mr. 302).

ಕಾತ್ಯಾಯನಿಕೆ kātyāyanike. a middle-aged woman.

ಕಾತ್ಯಾಯನೀಪುತ್ರ ಕātyāyanī-putra. Gaṇēśa; Kārttikēya (My.).

ಕಾದವ್ವ kādamba. a kind of goose with grey wings; a drake, or a teal. 2, = ಕಡವ್ವ, etc., the tree Nauclea kadamba.

ಕಾದವ್ವ ಕ kādambaka. = ಕಾದವ್ವ. (ಕರ್ಕರ Mr. 173).

ಕಾದವ್ವರಿ kādambari. a liquor distilled from the flowers of the kadamba. 2, N. of a Sanskrit work. [3, a novel].

ಕಾದವ್ವಿನಿ kādambini. a long line or bank of clouds (ಮುಗಿಲ್ Sm. 107; ಕ್ಷೀರ, ಮೇಘ Nn. 11).

ಕಾದಲ್ kādāl. (fr. ಕಾಯ್ 5). affection, love (T.; Te. ಗಾಡಿಲಿ; M. ಕಾಳಲ್ burning, high flame, love fever; M. ಕಾಳು, Te. ಕಾಲು, to burn; cf. ಕನಿ). — ಕಾದಲ. — ಅ 3. a dear man, a male friend; a paramour (ನಲ್ಲಂ Ct. I, 10; II, 17; ನಲ್ಲ, ಇನಿಯ, ಓಪ, ಪ್ರಿಯತಮ Ss.; Rēv. 4, 20; 4, 20 va.; J. 6, 15; 16, 13; T.). [ಕಾದಲಂಗೆ ಸಯ್ವು ನೀರು ನಾಣ್ಣದೆ Pb. 3, 78]. ಕಾದಲರ್ಗಲ್ (Smd. 53). — ಕಾದಲಳ್. = ಕಾದಲೆ. ಕಾದಲನಂ ಬಿಸುಟ್ಟನೆ ಪೋಪ ಕಾದಲಳುತುಂ ತೆಪ್ಪು ನೀರು ನೋಡಿದ ನೋಟದೊಳ್ Pb. 4, 108]. — ಕಾದಲೆ. a beloved female, a sweet-heart, etc. (ಸಖಿ, ನಲ್ಲಳ್, ಇನಿಯಳ್, ಓಪಳ್, ಪ್ರಿಯ ತಮ Sm. 74; Kk. 30; Ss.; T. ಕಾದಲಿ). [ಅ ಜೋಡೆ ಕಾಮಂಗೆ ಕಾದಲೆ ಯಕ್ಕುಂ Pb. 4, 84]. see Ch. v. 334; Rāghc. 17, 72; Sēv. 4, 67.

ಕಾದಲ್ ಕādālme. = ಕಾದಲ್. (ಸೇವ Smd. II; ನೇಪ, ನಲ್ಪಿ, ಒಪಲ್, ಕೂರ್ಮ Sm. 75; ನೇಪ Kk. 88; Ct. II, 81; Sēv. 3, 35 va.; T. ಕಾದಲ್ಪಿ).

ಕಾದಿ kādī. = ಖಾದಿ. a thick stuff of cotton (My.); [khaddar cloth].

* ಕಾದಿಗೆ kādige. = ಖಾತಿಕೆ. a moat, etc. ಸಾರವಸ್ತು ಗಳಂ ನೆಪೆದವ್ವೋ ರಾಶಿಯ ಕಾದಿಗೆ Pb. 4, 32.

ಕಾದಿಸು kādīsu. to cause to fight (ಸಂಗರಕ್ಕಿಡೆ Smd. Dh.; Bh. 2, 3, 3; My.).

ಕಾದು kādu. 1. to war, to fight; to fight (v. t.), to contend with (ಯುದ್ಧ Smd. Dh.; C.; T., Tu.; cf. ಕಾಳಗಿ). [ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಮಂ ಕಳಂ ಬೇಟ್ಟು ಕಾದಿ ಸತ್ತಿಡೆ Pb. 1, 73 va.; Ap. 4, 10]. ನೆರೆದ ಅರಸರುಗಳನ್ ಅನಿಬರುಮಂ ಕಾದಿ ಗೆಲ್ಲನ್ ಒರ್ವನೆ ಪಾರ್ಥಂ (Smd. 122). ಕಾದುವ ಅನೆ (ಸಮರೋಚಿತ Hla.). see Smd. 163. 280. 288; Abh. P. 9, 49; Bp. 32, 20; 61, 39; Bh. 1, 8, 6; 2, 4, 6, 7; 5, 1, 41; Rēv. 2, 54; 5, 125; 6, 54. 116; Prll. 3, 5; J. 4, 45; B. 4, 37. — ಕಾದಾಟಿ. — ಅಟಿ. a fight, a quarrel (C.). — ಕಾದಾಡು. — ಅಡು. to fight, etc. (C.; B. 3, 11; 5, 19).

ಕಾದು kādu. 2. P. p. of ಕಾ 1 & ಕಾಯ್ 1. having guarded. [ನೀನೆನಗಿನ್ನು ನಿನ್ನ ಬಗೆಯಂ ಕಾದಕ್ಕಿ ಪೇಟಲ್ Ap. 3, 31].

ಕಾದು kādu. 3. P. p. of ಕಾಯ್ 5. being heated.

ಕಾದುಹ ಕāduha. fighting. ಬೆರಸಿ ಕಾದುಹ (ತುಮುಲ, ರಣ ಸಂಕುಲ Nr.).

ಕಾದ್ರವೇಯ ಕādravēya. (fr. ಕದ್ರು). a snake.

ಕಾನೆ kāna. — ಕಾನಕಾನ ಉತ್ತತ್ತಿಯಾಟಿ. a play of boys at which one is to jump over another's feet, etc. (S. Mhr.).

ಕಾನೆ kāna. an ear (Mhr.). — ಕಾನದಾವಲಿ. an ornament for the ear (S. Mhr.).

ಕಾನಕ kānaka. (fr. ಕನಕ). golden (Sēv. 1, 78).

ಕಾನಗು kānagu. a timber tree, Dalbergia arborca Heyn. (Dalbergia canceolaria L., St. & PL; Te. ಕಾನುಗು).

ಕಾನನ kānana. a wood, a forest, a grove (ಕಾಡು, ಪಟು, ಬಿಂಜ, ಅಡವಿ Sm. 21).

ಕಾನನಚರ ಕānana-cara. a Bēḍa, a huntsman (Sēv. 4, 34).

ಕಾನೀನ kānina. the son of an unmarried young woman; Kārṇa.

ಕಾನುಗಿಯ ಕānugoyi. a remembrancer or overseer; an officer of a large district acquainted with its customs and with the nature of its landed enures (Br., H.; R.).

ಕಾನೂ ಕānū. a rule, regulation (ಧರ್ಮ, ಕಾಯಿದೆ Cb.; Mhr., H.).

ಕಾನೂನು kānūnu. = ಕಾನೂ. (C.).

ಕಾನೆ kāne. = ಖಾನೆ. (My.). a place, house, etc. see ಗದ್ದೆ ಕಾನೆ.

ಕಾನ್ತ kānta. 1. desired, loved, dear, beloved; lovely, beautiful; pleasing, agreeable (ಮನೋಹರ, ಸುರ್ಮಲ Nn. 99; ಮೆಜವುದು, ಪ್ರಿಯವು Mr. 528). 2, a lover, a husband (ಪತಿ, ಒಡೆಯ 99; ಪತಿ 528, ಒಡೆಯ 227); a gallant (J. 26, 9). 3, a stone (ಗ್ರಾವಾಲ, ಕಲ್ಲು 99; ಕಲ್ 528, ಕಲ್ 96). 4, a dwelling, a house (ನಿವಾಸ, ಮನೆ 99; ಮನೆ 528). 5, iron. 6, the moon. 7, Kṛiṣṇa; Skanda. 8, one of the gūṇas of poetical composition [Kr. 2, 54. 66]; (Kavy. III, 1, A, 3. 12-14).

ಕಾನ್ತ kā-anta. 2. a word that ends in k combined with a vowel (Smd. 302).

ಕಾನ್ತಲಕ kāntalaka. the tree *Credela toona* (ತುನ್ನ್) Roxb.
 ಕಾನ್ತಾರ kāntāra. a forest (ವಿಸ್ತ, ಅಡವಿ Nn. 106). 2, a difficult road (ವಿಷಮಾರ್ಗ, ದಿವ್ಯಾಸ ಹೆದ್ದಾರಿ 106; ಅತಿಶಯ್ಯತವ್ಯ ಪರ್ವತ Mr. 478). 3, a kind of sugarcane. — ಕಾನ್ತಾರಜಿ. roaming in a forest or in forests (Abh. P. 8, 67 va.).
 ಕಾನ್ತಾರಕ kāntāraka. a kind of sugarcane.
 ಕಾನ್ತಿ kānti. wish, desire; loveliness, beauty; splendour; lustre; personal decoration or embellishment (ಪೊಗರ್, ತೋಳು, ಕದಿರ್, etc. Kk. 25; ಚವಿ 46; ಕಳೆ, ಕದಿರ್, ಮಿನ್ನು, etc. Sm. 15; ರಂಗು 83; ಕದಿರ್ Ct. I, 100; ಮನೆ, ತಳಪ್ಪ, etc. Śa.; see ತೋಳು, ಬೆಳಗು, ಮಿನ್ನು, ಮಿನ್ನು). — ಕಾನ್ತಿಗುನ್ನ್. — ಕುನ್ನ್. brightness to decrease (Rā. 13, 45).
 ಕಾನ್ತಿವನ್ತ್ kānti-vant. full of lustre (Smd. 251).
 ಕಾನ್ತಿಸ್ತಂಭ kānti-stambha. a lamp-stand, a lamp (ದೀಪ್ತಿಯುಡು Mr. 205).
 ಕಾನ್ತಿ ಕಾಂತಿ. a lovely woman, a mistress, a wife (ಸ್ತ್ರೀ Nn. 91; Bp. 57, 65; J. 8, 12).
 ಕಾನ್ದವಿಕ kāndavika. a baker.
 ಕಾನ್ದಿಕೆ kāndika. not knowing where to resort to, put to flight.
 ಕಾಪೆ ಕಾಪ. relative present or future participle of ಕಾಪು 1, q. v.
 ಕಾಪಟಿಕ kāpaṭika. (fr. ಕಪಟ). fraudulent, dishonest; a hypocrite; a flatterer. (My.).
 ಕಾಪಟ್ಯ kāpaṭya. dishonesty, fraud, guile. (My.).
 ಕಾಪಥ kā-patha. a bad road. 2, the fragrant root of *Andropogon muricatus* Retz.
 ಕಾಪಾಟಿಕ kāpāṭika. = ಕಾಪಟಿಕ. a cheat; a juggler.
 ಕಾಪಾಲ kāpāla. (fr. ಕಪಾಲ). relating to the skull; made of skulls; relating to a beggar's bowl. 2, the plant *Cucumis utilis* (R.).
 ಕಾಪಾಲಿಕ kāpālaka. = ಕಾಪಾಲ No. 1. 2, a religious mendicant (My.). 3, a worshipper of Śiva of the left-hand order, characterized by carrying skulls of men as ornaments and by eating and drinking from them.
 ಕಾಪಿ kāpi. 1. coffee (C; H.). — ಕಾಪಿಗಡ. the coffee-tree, *Coffea arabica* L. (C.).
 ಕಾಪಿ kāpi. 2. N. of a tune in music (My.; T. ಕಾಪಿ).
 ಕಾಪಿ kāpi. 3. a copy (E.).
 ಕಾಪಿಯನ್ತ್ kāpiśāyana. a sort of spirituous liquor.
 ಕಾಪು kāpu. = ಕಾಪು 1. guarding, protecting, preserving (ರಕ್ಷೆ Ct. I, 84; Abh. P. 9, 99; 10, 6; J. 16, 2; Śā. 1, 64 va; My.; Te.; Tu., T. M. ಕಾಪು); a guard (see ಕಾಲ್ಪಾಪು). ನಿನ್ನೊಡನೆ ಒನ್ನು ಭಾಗಮಂ ಬರಿವು, ಕಾಪು ಮಾಡುವುದು (Smd. 275 Md.). ಎಳೆಗಾಂಗಿನ ಬಾಗಿಲ್ಪಡದ ಕಾಪಿನ ಜಾನ್ಮೇಯನಿರ್ವಿತಮ್ ಅದ ಜನ್ಮದ ಪುತ್ರ ಕಿರ್ (Rā. 10, 31 va.). 2, a preservative ceremony on the seventh day after a child's birth (My.). 3, that preserves: a mark made with lamp-black on the chin or also on both cheeks for good luck (My.; Te., T. M. ಕಾಪು). — ಕಾಪಾಡು. — ಅಡು. to make watch or guard (My.; G.). — ಕಾಪಾಡು. — ಅಡು. to guard, to protect, to take care of (C.). ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ತನ್ನೆ ಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಬಹಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳು ಕಾಪಾಡಿದರು (B. 2, 40; see 3, 25). — ಕಾಪಾಡುವಿಕೆ. — ಅಡುವಿಕೆ. = ಕಾಪು. (My.; ಭರಣ, ರಕ್ಷಣೆ, ಸಂರಕ್ಷಣೆ G.). — ಕಾಪಿಡು. — ಇಡು. = ಕಾಪಾಡು. (ಸಂರಕ್ಷಣೆ

Smd. Dh.). 2, to put the mark ಕಾಪು No. 3 (My.). — ಕಾಪಿನವ. — ಅವ. a watchman (Bp. 27, 53). [— ಕಾಪಿನಾಳ್. watchman. ಕೈ ಶಾನು ತಗುಳ್ಳು ನಾನಾವಿಧಂ ಸುಡೆ ನೋಡಬಾಪವೆ ತಳ್ಳ ದೇವರ ಕಾಪಿನಾಳ್ ದೇವ ಕಿನ್ನರ ಪನ್ನ ಗಾವಳಿ Pb. 5, 94]. — ಕಾಪಿರಿಸು. — ಇರಿಸು. = ಕಾಪಾಡಿಸು. [ಅತ್ಯಂತನೋಷನನಾ ಪೊಟಲೆ ಕಾಪಿರಿಸಿ Pb. 8, 90; Ap. 5, 15]; (Bp. 14, 2). — ಕಾಪುನೇಟ್. — ಪೇಟ್. to order to protect (Abh. P. 5, 103).
 ಕಾಪುತ್ರ kā-putra. a bad son. see ಗೋಣಿ-
 ಕಾಪುರುಷ kā-puruṣa. a mean, contemptible man, a coward, a wretch; mean, etc. (Bp. 27, 53; 45, 22; Bh. 4, 4, 25; J. 29, 15).
 ಕಾಪೇಯ kāpēya. (fr. ಕಪಿ). the tricks and doings of a monkey (ಕಪಿಗಳ ಸಂಯೋಗ Mr. 161).
 ಕಾಪೋತ kāpōta. (fr. ಕಪೋತ). the colour of a pigeon; grey. 2, natron, alkali; antimony.
 ಕಾಪೋತಾಂಜನ kāpōta-añjana. antimony, especially considered as a collyrium.
 ಕಾಬಿ kābi. = ಕಾಣ್ಣಿ of ಕಾಣ್ 1. (Rām. 4, 1, 11, 13). ಕಾಬಿರಿ (= ಕಾಣ್ಣಿ 3, 12, 33).
 ಕಾಬಿ kābi. = ಕಾವ. Tbh. of ಕಾಮು. (Bh. 3, 7, 3; 3, 8, 8; 7, 7, 23).
 ಕಾಬಳಿತೆ kābāṭate. = ಕವ್ವರೆ, etc. agitation, etc. (Bp. 47, 28).
 ಕಾಬ್ಯ kābya. = ಕಾವ್ಯ. (Bp. 26, 7).
 ಕಾಮ kāma. = ಕಾಮ. wish, desire; love; lust. 2, Kāma, the god of love (ಕುಡುವಿಲ್ಲ Ct. I, 66), Kṛiṣṇa's and Rukmiṇi's son. 3, ಕಾಮಂ, adv., according to one's heart's content; granted, admitted; well; excessively (ಅತ್ಯರ್ಥಂ, etc., ಪಿರಿದು Mr. 436). — ಕಾಮಣ್ಣ. — ಅಣ್ಣ. = ಕಾಮ. (B. 3, 71). 2, N. (My.). — ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲ. the rainbow (ಇನ್ನಾಯುಧ, ಮಜೆಯ ಬಿಲ್ಲ G.). — ಕಾಮನ ಸುಡುವದು. the burning of an effigy of Kāma at the close of his annual festival (C.). — ಕಾಮನ ಹುಣ್ಣು ಮೆ. Kāma's annual festival, the hōji, in the phālguna month. ಕಾಮನ ಹುಣ್ಣು ಮೆಗೆ ಕಲಕ ನೀರು (Prv.).
 ಕಾಮಕರ kāma-kara. following one's own inclinations, indulging in one's desires. 2, arrogance, pride (ಗರ್ವ Smd. II; ಗಬ್ಬ, ಬಿಂಕ, etc., ಗರ್ವ Sm. 38; Kk. 84; ಬಿಗಿ Sm. 81). see Smd. 293; ಬೆನೆ.
 ಕಾಮಕಸೂರಿ kāma-kastūri. (ಕರಿಂಜರ, ಪರ್ವತ, etc. Si. 141; sweet Basil, *Ocimum basilicum* Lin., St. & Pl.).
 ಕಾಮಕೂಟ kāma-kūṭa. harlotry. (R.).
 ಕಾಮಕ್ರೋಧಲೋಭನೋಹಮದಮತ್ಸರ kāma-krodha-lōbha-mōhamada-matsara. the six vices or enemies (Bp. 40, 66; C.).
 ಕಾಮಗಾಮಿ kāma-gāmi. one who goes or acts as he lists.
 ಕಾಮಗಾರಿ kāmagaṛi. work; execution of business; workmanship (C.; Mhr. ಕಾಮಗಿರಿ). — ಕಾಮಗಾರಿಶಿಕ್ಷೆ. imprisonment with hard labour (My.).
 ಕಾಮಜಾರಿ kāma-cāri. acting unrestrainedly; libidinous; self-willed. (Bp. 40, 83).
 ಕಾಮಜ kāma-ja. arising from desire. 2, Aniruddha.
 ಕಾಮಜನಕ kāma-janaka. Viṣṇu or Kṛiṣṇa (My.).
 ಕಾಮಜ್ವರಿತ kāma-jvarita. inflamed with lust (Bh. 1, 6, 18).
 ಕಾಮಂಜೆ kāmāñca. = ಕಾಟಿ, etc. the lemon grass, *Andropogon schoenanthus* L. (St. & Pl.).

ಕಾಮಂಜಿ kāmāñci. = ಕಾಮಂಜ, etc. sweet rush : lemon grass or camel's hay, *Andropogon schoenanthus* (Te.; R.).

ಕಾಮಣಿ kāmāñi. = ಕಾಮಣಿ, ಕಾಮಲೆ, etc. jaundice. (S. Mhr.; Mhr. ಕಾಮಾಣ). -- ಕಾಮಣಿಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. yellow, greenish eyes, caused by jaundice (S. Mhr.).

ಕಾಮತನ್ತ್ರ kāmā-tantra. the course or science of love; N. of a work. (Bp. 40, 40).

ಕಾಮದ kāmā-da. granting what is wished. 2, Skanda. 3, the sun. see Śmd. 293.

ಕಾಮದಹನ kāmā-dahana. = ಕಾಮನ ಸುಡುವದು. burning of Kāma. s. ಕಾಮ. (My.).

ಕಾಮದುಘ kāmā-dugha. milking all desires; the cow of plenty. (Bp. 39, 1; 61, 84; Rśv. 4, 90).

ಕಾಮಧೇನು kāmā-dhēnu. the cow of plenty, yielding all desires (ಸುರಭಿ Nn. 30; Bp. 57, 82; C.).

ಕಾಮಧ್ಯಂಸಿ kāmā-dhvañsi. Śiva.

ಕಾಮನ kāmāna. desirous, lustful.

ಕಾಮನಿ kāmāni. = ಕಾಮಣಿ, etc. see ಊದುಗಾಮನಿ.

ಕಾಮನೆ kāmāne. wish, desire.

ಕಾಮಪತ್ನಿ kāmā-patni. the wife of Kāma, Rati.

ಕಾಮಪಾಲ kāmā-pāla. Baladēva (ಮಧುಪ್ರಿಯ, ಬಲಭದ್ರ Nn. 29).

ಕಾಮಪ್ರದ್ಯಂಸಿ kāmā-pradhvañsi. Śiva. 2, sign for a metrically long letter (Cb.).

ಕಾಮಬಾಣ kāmā-bāṇa. the (five) arrows of Kāma; the number 5 (Ch.).

ಕಾಮಭಕ್ಷ kāmā-bhakṣa. eating anything or everything. (R.).

ಕಾಮಯಿತ್ರಿ kāmā-yitri. desirous, lustful.

ಕಾಮರಿಪು kāmā-ripu. Śiva. 2, a certain metrical foot (Ch.).

ಕಾಮರೂಪಿ kāmā-rūpi. taking any shape at will. 2, pleasing, beautiful. (Bp. 8, 36).

ಕಾಮಲ kāmāla. desirous, lustful, libidinous. -- ಕಾಮಲದೇವಿ. N. (Bp. 59, 8).

ಕಾಮಲೆ kāmāle. = ಕರ್ಮಲೆ, ಕಾಮಣಿ, ಕಾಮನಿ, ಕಾಮಾಲೆ q. v., ಕಾಮಿಣಿ. a form of jaundice, excessive secretion or obstruction of bile (Sk.; ಕರ್ಮಲೆ Mr. 387).

ಕಾಮವಾದ kāmā-vāda. saying anything at pleasure. (R.).

ಕಾಮವಿಕಾರ kāmā-vikāra. unnatural or unusual desire or lust (Bp. 40, 47, 48; My.).

ಕಾಮವೈರಿ kāmā-vairi. Śiva (Bp. 43, 16; 54, 21).

ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ kāmā-sāstra. any treatise on women, their behaviour, etc. (My.).

ಕಾಮಹರ kāmā-hara. Śiva (Bp. 24, 74). 2, sign for a metrically long letter (Ch.).

ಕಾಮಾಕ್ಷಿ kāmā-akṣi. Durgā, in Kañci (My.). 2, a kind of lute (S. Mhr.).

ಕಾಮಾಂಕುಶ kāmā-aṅkuśa. a finger-nail.

ಕಾಮಾಂಗ kāmā-aṅga. the mango tree. 2, N. of a vrīṇa (Ch.).

ಕಾಮಾಟ kāmāṭa. labour or work (for wages, My.).

ಕಾಮಾಟಿ kāmāṭi. = ಕಾಮಾಟ. (S. Mhr.); 2, a day-labourer (My.; Te., M., T.; a house-servant Mhr.).

ಕಾಮಾಟಿಕೆ kāmāṭika. = ಕಾಮಾಟ. (C.).

ಕಾಮಾತುರ kāmā-ātura. affected by love or desire; excited by lust; lust (Bp. 40, 65; 41, 4; My.). ಕಾಮಾತುರಳು (ಕಾಮನಿ, ಪ್ರಮದ G.). -- ಕಾಮಾತುರವಡಸು. -ಅಡಸು. lust to attack (Bp. 42, 32).

ಕಾಮಾತುರಿ kāmā-āturi. a lustful female (Bp. 40, 53).

ಕಾಮಾನ್ತ ಕ kāmā-antaka. Śiva. 2, a sign for a metrically long letter (Ch.). 3, ಕಾಮಾನ್ತ ಕಂ, the metrical foot -- ೦.

ಕಾಮಾನ್ತ ಕಗಣ kāmāntaka-gaṇa. a class of metrical feet (Ch.).

ಕಾಮಾನ್ಧ kāmā-andha. blind from love or lust. (Bp. 28, 23).

ಕಾಮಾನ್ಧಕ kāmā-andhaka. = ಕಾಮಾನ್ಧ. (Bp. 45, 3).

ಕಾಮಾರಿ kāmā-ari. Śiva (ಈಶ್ವರ Nn. 8).

ಕಾಮಾರಿಗಣ kāmāri-gaṇa. a class of metrical feet (Ch.).

ಕಾಮಾಲೆ kāmāle. = ಕಾಮಲೆ, etc. jaundice. (My.; T. ಕಾಮಾಲೆ; Tu. ಕಾಮಲೆ; M. ಕಾಮಲೆ; Te. ಕಾಮಿಲಾ, ಕಾಮರುಲು, ಕಾಮೆಡ್ಲು). see ಊದು, ಪಿತ್ತ.

ಕಾಮಾಸ್ತ್ರ kāmā-asthra. = ಕಾಮಬಾಣ. (Ch.).

ಕಾಮಿ kāmī. wishing, desiring, lustful; a libidinous man, a lecher (ಕಡುಪಾಶ Ct. I, 72). 2, N. of Rati. 3, a female cat (S. Mhr.; B. 5, 32). see Bp. 44, 54; 54, 21.

ಕಾಮಿಣಿ kāmīṇi. = ಕಾಮಾಲೆ, etc. ಕಾಮಿಣಿ ರೋಗ (ಕಾಮಲೆ G.).

ಕಾಮಿತ kāmīta. wished, desired; a wish, desire. (Bp. 1, 26; 9, 19; 43, 75).

ಕಾಮಿತಾರ್ಥ kāmīta-arthā. a desired object (My.).

ಕಾಮಿನಿ kāmīni. a loving or affectionate woman; a woman in general (ಹೆಚ್ಚಿಗೆ Ct. II, 78; ಹೆಂಗಸು Mr. 301; ಮಾಧವೆ, ಸ್ತ್ರೀ Nn. 17; ರಾಮೆ, ಸ್ತ್ರೀ 24; ಸ್ತ್ರೀ 47, 60).

ಕಾಮಿಸು kāmīsu. to wish, to desire (Bp. 23, 13, 39; 25, 23; 40, 79; J. 3, 39; My.; Prv. 3. ನೋವು).

ಕಾಮು kāmū. = ಕಾವು 2, q. v. stalk. ಕಾವರೇ ಕಾಮುಗಳು (ನಾಲ, ನಾಲೆ Si. 96). ಸೊಪ್ಪಿನ ಕಾಮು (ಕಡವು, ಕಲವು 310).

ಕಾಮುಕ kāmūka. wishing; desirous; lustful, libidinous. (Bp. 40, 60).

ಕಾಮುಕಿ kāmūki. a lustful, libidinous woman, a harlot (ಸೂಳೆ Nn. 98, 113).

ಕಾಮುಕೆ kāmūke. a woman desirous of any thing (wealth, food, etc.).

ಕಾಮೋದ್ಭವ kāmā-udbhava. sprung from love; N. of a vrīṇa (Ch.).

ಕಾಮ್ಪಿಲ್ಯ kāmṇiḷya. = ಕಾಮ್ಪಿಲ್. (ನಸಾರೆ Si. 153).

ಕಾಮ್ಪಿಲ್ಲ kāmṇilla. = ಕಮ್ಪಿಲ್, etc. N. of a plant.

ಕಾಮ್ಬ kāmṇa. = ಕಣ್ಣು, of ಕಾಣ್ 1. (My.).

ಕಾಮ್ಬಲ kāmṇala. (fr. ಕಮ್ಬಲ). covered with a woollen blanket; a carriage covered with a woollen blanket.

ಕಾಮ್ಬವಿಕೆ kāmṇavika. (fr. ಕಮ್ಬ). a dealer in shells.

ಕಾಮ್ಬುವ kāmṇuva. = ಕಾಮ್ಬ. (of ಕಾಣ್ 1). (My.).

ಕಾಮ್ಬೋಜ kāmṇōja. born in Kambōja. 2, a horse of the Kambōja breed (ಕುದುರೆ ಬಾಪ್ಪಿ ಕವೇರಮೋಳ್ ಪಟ್ಟಿ ಕಾಮ್ಬೋಜಂ Mr. 282). 3, N. of a country (Bp. 6, 9; Rśv. 5, 22).

ಕಾನ್ಯೋಜಿ kāmboji. = ಕಾನ್ಯೋಜಿ No. 2 (Bp. 39, 37). 2, the plant *Glycine debilis* Ait.

ಕಾನ್ಯೋದಿ kāmboḍi. N. of a rāga (My.; Te.). see ಎರಕಲ.

ಕಾನ್ಯ ಕāmya. desirable; agreeable; beautiful optional. (Bp. 41, sum.).

ಕಾನ್ಯದಾನ kāmya-dāna. a grant of all things desired; an acceptable gift.

ಕಾನ್ಯಾರ್ಥ kāmya-artha. a particular advantage which one desires to get by voluntary observances or rites (My.).

ಕಾಯ್ kāy. 1. = ಕಾ 1 q. v., ಕಾಯ 1, ಕಾಯು 1. to guard, etc. (ರಕ್ಷಣ Sm. 101; Te. ಕಾಯು, ಕಾಚು; Tu. ಕಾಪು; T. ಕಟುದು, custody = ಕಾಪಲ್). [ತನ್ನ ಮಹಿಮೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾಯದೆ ಬಾಕಿಮಾಡುವ ಚಿಹ್ನೆವೆ P. 5, 75]. P. ps. ಕಾದು (c. g. Si. 259, 279), ಕಾಯ್, ಕಾಯ್. ಇನ್ನಿರುವ ಕಾವಾತ ಯೋಗಿ (Sp.). ನಿನ್ನ ಅಲಯದೊಳೆ ಇನ್ನುವರೆಗೆ ಒಡನೆಯಂ ಕಾದಿವೆಂ (J. 31, 28). ಕಾಯ್ (Sm. 244). ನೀನು ನಿನ್ನ ಹಿರಿಯರ ಮಾನ ಕಾಯ್ದರೆ (B. 1, 14). ನಾಯಿಗಳು ಒಡೆಯನ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯ್ದು (3, 39). ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು (5, 103). ನಮ್ಮಿಗೆ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು (2, 25). see Bp. 32, 46; 46, 19; 47, 45; 57, 12; J. 2, 19; 4, 63; 10, 18; 11, 33; ಅಪರಾಧ ಕಾಯ್, ಕೆಯ್ಯಾಯ್, ಪೊಲಾಯ್. — ಕಾಯ್ ಕಾಯ್ rep. (Bp. 30, 23; 38, 71; 45, 42) — ಕಾಯ್ ಕಾಯಿ. rep. (Bp. 48, 12). — ಕಾಯವೇಡು. — ಬೇಡು. to be necessary to guard, etc. ಕಾಯವೇಡಾ? (Bp. 48, 11).

ಕಾಯ್ kāy. 2. = ಕಾದು, etc. P. p. of ಕಾಯ್ 1. — ಕಾಯ್ ಕಾಯ್ = ಕಾಯ್ದು ಕೊಂಡು ಬರ್. to tend and bring home (Bp. 24, 2).

ಕಾಯ್ kāy. 3. fruit to grow or to develop (ಫಲೋತ್ಪತ್ತಿ Sm. Dh.; Sm. 101; My. only in ಕಾಯ್; T., M. ಕಾಯ್; Te. ಕಾಯು; Tu. ಕಾಯಿ; Te. ಕನು, to bring forth, to bear young; to produce, as applied to fruit trees or crops; cf. ಕನ್ನು 3). P. ps. ಕಾತು, ಕಾಯ್. [ಪೂಸನೆಯಿಲ್ಲ ಕನ್ನುನೆ ಬೀಜ ಕಾಯ್ ಕೆಂಗೊರೆಯೊಳೆ ಜೋಲ್ ಕಾಳಿ Ph. 1, 52; Ap. 3, 34]. ಬೇರ್ವರನು ಕಾಯ್ ಪಲಸು (Sm. 81). ಕಾಯಾದುದಕ್ಕೆ ಕಾತುಮ ಅಕ್ಕುಂ (Sm. 22). ಕಾತುಮ ಎನಲ್ಲೆ ಕಾಯಾದುದು (Kk. 20). ಕಾತ ಎಳೆಯ ಮಾವುಗಳ ಬನಬನದ ಕಾವುಗಳ (J. 17, 4). ಕಾತು ಒಳಗುವ ಫಲಾಳಿ (Rk. 2, 38). ಕಾಯ್ ದನೆ ಫಲಿಸಿದುದು (Ci. 1, 39).

ಕಾಯ್ kāy. 4. = ಕಾಯ, ಕಾಯ 2, ಕಾಯು 3. fruit in a yet unripe, hard, but pretty full-grown state; any nut, or any head or capsule of plants, a pod (C.; T., M.; Tu.; Te. ಕಾಯ್; T., M. ಕಾಯ್, to grow callous; M. ಕಾಯ್, Te. ಕಾಯ್, the state of being hard or callous); a piece used at the pagade play (C.). [ಕಾಯ್ ಕಿನ್ನ ಮಿಮ್ಮಾಗಿರೆ ಸೋರ್ವ ಸೋನೆ ಮದಮಾಗಿರೆ Ph. 2, 15; Ap. 1, 67]. ಮುತ್ತ ಕಾಯ್ (ತಟರ್ Sm. 1). ಕಾಯಂ ಪೋಟ್ಟುಂ (Sm. 156). ಕಾಯ ತೋಣ್ಣ (ತಾಕಣಾಕು) etc., ಬಾಡು Hk., Mr. 95). ಕಾಯ್ ಸೊಪ್ಪುಂ ತಟಪುತ (Bp. 20, 14). ವಿಷದ ಕುಮ್ಮಳಕಾಯ ತನ್ನ (Jk. 22, 29). ಕಾಯ್ ಕಿಂ (Cpr. 7, 48). ನಿನ್ನ ಕೆಲಸ ದನ್ನೋ ಕಾಯ್? (C.). see ಎಳೆಗಾಯ್, ಮುಗುಳ್ಳಾಯ್. 2, hardness; callosity. — ಕಾಯಾಗು. — ಆಗು. fruit to grow (see s. ಕಾಯ್ 3). ಪುಪ್ಪವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಯ್ಪು ಅತ್ತಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ವಸಸ್ತತಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಹೂವಾಗಿ ಕಾಯದ ಮರನಂ ವಸಸ್ತತಿ ಮು ಎಮ್ಮುದು; ಹೂವಾಗದೆ ಕಾಯದ ಮರನಂ ವಸಸ್ತತಿ ಎಮ್ಮುದು (Hk.). 2, to get fruits. ತೆಂಗಿನ ಮರಗಳು ನೂಲು ವರ್ಷಗಳ ತನಕ ಕಾಯಾಗು ತ್ತವೆ (2, 41). ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಕಾಯಾಗು ತ್ತವೆ (2, 51). — ಕಾಯ್. — ಎಣ್ಣೆ. a firm, strong thread (S.

Mhr.); a thread that is not pliable or is coarse (My.). — ಕಾಯ್ ಟುಗಲ್. — ತುಟುಗಲ್. a mass of unripe fruits (Abh. P. 12, 9).

ಕಾಯ್ kāy. 5. = ಕಾಯ 2. to grow hot; to be heated; to grow red-hot; to burn with passion, to be or become angry (ಕೋಪ Sm. Dh.; ಕನಲ್ Sm. 101; T., M.; Te. ಕಾಗು, ಕಾಯು; Tu. ಕಾಯು; cf. ಕತಿ, ಕಾತಿ 1, ಕಾಕು 1, ಕಾಂಕೆ). P. ps. ಕಾಯ್, ಕಾದು (c. g. Bk. 1, 20, 54; J. 15, 4). [ವಿಶ್ವತ ಕನಕಮೆನಿ ತು ಕಾಯ್ ದನುತಕ್ಕ ದೀಪ್ತಿ ಪ್ರಕಾಶನಕ್ಕೆಡೆಯಲ್ಲೇ Ap. 9, 94]. ಎನಿ ತುಂ ಕಾಯ್ ಬೆನ್ನೇರ್ ಮನೆ ಸುಡದು (Sm. 216). ಕಾಯ್ ಬಿಸಿಯಾಗಿ ದ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಆವುದಾನೊಂದು ಮೊಸರ ಹೊಯ್ದು ದಟ್ಟಣೆನ್ನ ಒಡೆದುದು (ಅಮಿಕ್ಷೆ Nr.). ಹಾಲು ಕಾಯವೋ? (Bp. 14, 8). ವೈದ್ಯಾಳಿಯೊಳೆ ಶಂಕರರಣಜನಂ ನೋಯ್, ಕಾಯ್ ಪುನ್ ಎಮ್ಮ ಈ ವಸುಧೀಶಂ (Rk. 13, 25). ಕಾದ ಹೆಗ್ಗಾವಲಿ (Bp. 45, 28). ನೀರು ಕಾದು, ಉಗಿಯಾಗಿ (B. 2, 48). ಕಮ್ಮಾಟನು ಕುಲಿಮೆಯೊಳಗೆ ಕುಡಗಳನ್ನು ಕಾಯ ಹಾಕಿ (2, 12). ಕೆಮ್ಮಿಗೆ ಕಾದ ಕುಡನನ್ನು ಭರನೆ ಹಿರಿದು (2, 12). ಕಾದ ಹಾಲು ಕಹಿ ಅದೀ ತೇ? (Prv.). see ಕಡುಗಾಯ್; J. 10, 46; 11, 31. — ಕಾಯ್ ಕೊಣ್ಣ. — ಕೊಣ್ಣ. a hot (water) pond. ಕಾಯ್ ಕೊಣ್ಣದ ನೀರನ್ನಿರೆ ಕುದಿದತ್ತು ಪೊಳೆಯ ಜಲಚರಂ Ap. 11, 48. — ಕಾಯ್ ಕೊಣ್ಣ. — ಕೊಣ್ಣ. to get heated. ಕರ್ಪೊನ್ನ ಕಾಯ್ ಕೊಣ್ಣದ್ದೆ ಯೊಳೆ ಬಳಲೆ ತೆಗೆಪುವರುಂ Ap. 5, 85 va. @ here the word ಕಾಯ್ (heat) is used as a noun — a rare usage. — ಕಾಯ್. — ಎಣ್ಣೆ. one who gets angry. ಸಾಧು ಸಂಕುಳ ಮಂ ಕನ್ನೊಡೆ ಕಾಯ್ ಮಂ ಪಟುವನುಂ ಧರ್ಮಕ್ಕಿತ್ತಿದ್ರೋದನುಂ Ap. 5, 81].

ಕಾಯ್ kāya. = ಕಾಯ್ 4, etc. ಮೆಲಿದರೊ ಮದ್ದ ಗುಣಕೆಯ ಕಾಯಗಳಂ? (Bp. 54, 30). — ಕಾಯ ಪಲ್ಲೆ. dupl. (B. 5, 287).

ಕಾಯ್ kāya. the body (ಕರಣ Mr. 469). 2, the root of the two smaller fingers, sacred to Prajāpati. 3, a multitude.

ಕಾಯಂ kāyam. fixed, settled, permanent, confirmed (C.; H.; Mhr. ಕಾಕುಮ). — ಕಾಯಂ ಗುತ್ತಾ ಗ್ರಾಮ. village-lands granted by the state at a permanent rent (My.).

ಕಾಯಕ kāyaka. relating to the body; performed with the body. 2, work, profession; pursuit, practice, rite, observance [ದೇವ ಸಹಿತ ಭಕ್ತ ಮನೆಗೆ ಬನ್ನರೆ ಕಾಯಕವಾಪುವೆನ್ನು ಬೆಸಗೊಣ್ಣರೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ನಿಮ್ಮ ಪೂರಾತರಣೆ Bv. 452]; (My.; Te. ಕಾಯಕ, ಕಾಯಿಕ; Bp. 12, 58; 22, 26, 48; 23, 3; 24, 2; 27, 20; 28, 3; 29, 30; 30, 7; 40, 37; 47, 5). see ಕಪ್ಪರ, ಗಣ್ಣ, ಗುಣ್ಣ ಗಪ್ಪರ, ಬೊಣ್ಣ; Prv. s. ನಾಯಕ. — ಕಾಯಕವೃತ್ತಿ. pursuit of one's profession (Bp. 60, 21).

ಕಾಯಜ kāya-ja. produced by or in the body. 2, a son. 3, Kāma.

ಕಾಯಜಪಿತ kāyaja-pita. Viṣṇu or Kṛiṣṇa (My.).

ಕಾಯಜಾತ kāya-jāta. = ಕಾಯಜ No. 3. (Bp. 48, 12).

ಕಾಯಜಾನ್ತ ಕāyaja-antaka. Śiva. (Bp. 48, 12; 52, 25).

ಕಾಯಜಾರಿ kāyaja-ari. Śiva. (Bp. 17, 4; 20, 32).

ಕಾಯತ kāyata. = ಕಾಯಸ್ಥ. (My.; Mhr.).

ಕಾಯದ ಕāyade. = ಕಾಯಿದ. a rule, a regulation (My.; Mhr., H.; B. 5, 194, 234).

ಕಾಯಭವ kāya-bhava. = ಕಾಯಜ.

ಕಾಯಭವರಿಪು kāyabhava-ripu. Śiva. (Bp. 46, 34).

ಕಾಯಮಲ kāya-mala. impure matter or excretions of the body see ಕೋಣೆ.

ಕಾಯಸ್ಥ kāya-stha. = ಕಾಯತ. a man belonging to the writer-caste, a scribe. — ಕಾಯಸ್ಥ ಜಾತಿ. a tribe of Brāhmanas whose employment is writing (My.).

ಕಾಯಿ kâyi. 1. = ಕಾಯ್ 1, to guard, etc. P. p. ಕಾಯಿದು (Bp. 48, 16; My.; Si. 423). — ಕಾಯ್ ಕಾಯಿ. rep. (Bp. 48, 12). — ಕಾಯಿ ಕಾಯ್. = ಕಾಯ್ ಕಾಯಿ. (Bp. 28, 62).

ಕಾಯಿ kâyi. 2. = ಕಾಯ್ 4, etc. unripe fruit. (ಬೀಜಕೋಶ, ಶಮ, ಶಿವು Hlā.; Mr. 108; C.; Tu.). see Bp. 9, 2; Si. 88, 97, 119, 123, etc.; ಅಟಗಾಯಿ, ಎಳಗಾಯಿ, ಪಗಡೆಯ, etc. — ಕಾಯಿಕಟ್ಟು. or ಕಾಯಿಗಟ್ಟು. callosity to be produced: a boil to form (from the throw with a stone, My.); a boil to be still hard (My.). — ಕಾಯಿಕಡಬು. a kaḍabu filled with jaggory, etc. (My.). — ಕಾಯಿ ಕಸರು. dupl. various vegetables (C.). — ಕಾಯಿ ಕಸಿ. = ಕಾಯಿ ಕಸರು. (My.). — ಕಾಯಿಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. an eye in which the pupil has perished (My.; Te. ಕಾಯಕಣ್ಣು). — ಕಾಯಿದುಟು ಗರ್. — ತುಟುಗರ್. a large number of kâyis (Abh. P. 12, 5). — ಕಾಯಿದೇವ. N. see ದೇವದಣ್ಣೆಯ. — ಕಾಯಿಧಾನ್ಯ. a generic name for pulse, etc. (Si. 306, only in Si.). — ಕಾಯಿ ಪಲ್ಯ. pod and leaf vegetables (C.). — ಕಾಯಿ ಪಲ್ಯೆ. = ಕಾಯಿ ಪಲ್ಯ. (B. 5, 128; G. 371. 482. 568). — ಕಾಯಿ ಪಲ್ಯೆ. = ಕಾಯಿ ಪಲ್ಯ. (My.; B. 3, 125). — ಕಾಯಿ ಬಿಡು. to get fruits (My.). — ಕಾಯಿ ಸೊಪ್ಪು. = ಕಾಯಿ ಪಲ್ಯೆ. (C.). — ಕಾಯಿಸೋರೆ. (ತುಮ್ಮಿ, etc., ಸೀ ಸೋರೆ Si. 161, only in Si.). — ಕಾಯಿಹಾಲು. the milk of a cocoanut (C.).

ಕಾಯಿ kâyi. 3. = ಕಾಡಿ. a person who watches or guards. see ತುಟುಗಾಯಿ.

ಕಾಯಿಕಾವ್ಯದ್ಧಿ kâyikā-vṛddhi. interest obtained from capital; interest consisting in the use of an animal or any capital stock pawned or pledged; etc. (R.).

ಕಾಯಿಕೆ kâyike. guarding, etc. (My.).

ಕಾಯಿದೆ kâyide. = ಕಾಯದ. a rule, etc. (C.; B. 4, 117; 5, 6. 84).

ಕಾಯಿಲೆ kâyile. sickness (My., also ಕಾಹಿಲೆ; Tu.; Mhr., H. ಕಾಹಿಲೆ; restlessness in fever, etc.; M. ಕಾಯಲು, heat).

ಕಾಯಿಸು kâyisu. 1. = ಕಾಸು 1. to make hot, etc. (C.). ನೆರಮನೇ ಹೋಳಿಗೆಗೆ ತುಪ್ಪು ಕಾಯಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). see Si. 240. 312. 379. 382. 445; Prv. s. ಬಿಸಿ.

ಕಾಯಿಸು kâyisu. 2. to make guard, watch, etc. (My.).

ಕಾಯು kâyu. 1. = ಕಾಯ್ 1, etc. also to wait (My.). P. p. ಕಾದು. ಬಾಗಿಲು ಕಾಯುವ ಜವಾನ (C.; ಪ್ರತಿಹಾರ Si. 258). ಬೇರೆ ಎದ್ದು ಹೊಲ ಮೇಯುವಾಗ್ಗೆ ಕಾಯೋದು ಯಾರು? (Prv.). ಆಕಳ ಕಾಯುವಾಕೆ (ಗೋಷಿ G.).

ಕಾಯು kâyu. 2. = ಕಾಯ್ 5, to grow hot. P. p. ಕಾದು. ಕಾಯುವ (C.; B. 4, 143; 5, 144). ಕಾಯಿತು (= ಕಾದಿತು, C.; B. 5, 164).

ಕಾಯು kâyu. 3. = ಕಾಯ್ 4. unripe fruit. ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಸಿರಿಯು ಕೊಟ್ಟಿತೆ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯು (Dp. 54).

ಕಾಯ್ತು kâytu. = ಕಾತು. P. p. of ಕಾಯ್ 3.

ಕಾಯ್ತು kâypu. = ಕಾಪ್ 1, ಕಾಪು 2. heat (Rsv. 5, 36; J. 15, 4; Te. ಕಾಪು). [ಪಾಡುತಿರ್ಪಳಿಯ ಬೃಂಹಿತಮಾಗಿರೆ ಚನ್ನಪ್ಪ ಕಾಪ್ತುಗಿರೆ Pb. 2, 15; ಖರಕಿರಣಂಗಳ ಕಾಯ್ತುನ ಕರತನದಿಂ Ap. 11, 7]. 2, wrath, anger [ನುಡಿದು ಕಾಯ್ತುನೊಳೊಡದಂ Pb. 2, 64; Ap. 12, 51]; (ಬಲುಗೋಪ Ct. I, 12; ಕಿನಿಸು, ಕೋಪ I, 98; ಮುಳಿಸು, ಕಿನಿಸು, ಕಿನಿಸು, etc., ಕೋಪ Kk. 43; Sm. 39; Abh. P. 14, 143; Rsv. 5, 36. 48; Ssv. 3, 54. 57. 62; 4, 9). see ಕಡುಗಾಯ್ತು. — ಕಾಯ್ತು. — ಅಪ್ಪು. wrath to be appeased (Abh. P. 14, 38). — ಕಾ

ಯ್ತು. — ಇಡಿ. wrath to become great (Ssv. 3, 61; 4, 79). — ಕಾಯ್ತುಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to seize wrath: to become wrathful (Ssv. 2, 10; 4, 17 va.). ಸಿಡಿಲ ಪಡೆ ಕಾಲನ (Yama's) ಕಾಯ್ತುಗೊಣ್ಣು (Rsv. 6, 11 va.). — ಕಾಯ್ತುನರ್. — ಪರ್. = ಕಾಯ್ತುಗೊಳ್. (Ssv. 4, 7).

ಕಾಯ್ತು kâyya. = ಕಾಯ. the body, etc. see ನಿ.

ಕಾರ್ kār. 1. = ಕಾಡು 3, ಕಾರು 1, ಕರ್ 1-, ಕಾರ್ 3-. blackness (ಕಾಡುವಣ್ಣ Sm. 102; J. 33, 20; T., M.: blackness; a cloud; Te.; Tu. ಕಾರು, darkness; blackness). — ಕಾರಡವಿ. — ಅಡವಿ. a dark jungle (Dp. 160, 1). — ಕಾರಾಮಣಿ. the leguminous plant Dolichos catiang L. (T., Te.; My.). — ಕಾರಿಡು. — ಕಡು. to put on blackness: to grow black (J. 12, 38). — ಕಾರಿರುಳ್. — ಇರುಳ್. a dark night [ತಡೆ ತಡೆದು ಕಾನ್ತನಲ್ಲಿಗೆ ನಡೆಯಲ್ ಬಗೆದನಗೆ ಕಾರ ಕಾರಿರುಳ್ ಸಯ್ತು ದಿನದಿಕೆಗಳಿಂ Kr. 3, 126; Pb. 3, 20; Ap. 6, 32]; (Abh. P. 7, 85; 9, 71; Bp. 55, 26). — ಕಾರಿಕ್ಕು. — ಎಕ್ಕು. a mole, a dark spot under the skin (ತಿಲಕ, ತಿಲಕಾಲಕ Nr.). 2, the lungs (ತಿಲಕ, ಕೊಲ್ಲೆಮ Hlā.). — ಕಾರೊಡಲ್. — ಒಡಲ್. a black body (Bp. 20, 12; C. Bp. 47, 14; Ssv. 4, 4; J. 28, 40). — ಕಾರೊಡಲ. — ಅ 3. who has a black body: Kṛiṣṇa (ಉಪೇಕ್ಷೆ Kk. 7; Sm. 5, 6; ದರಿ Ct. II, 4). — ಕಾರೊಪ್ಪಿ. — ಒಪ್ಪಿ. a black scabbard (V. 4, 103).

ಕಾರ್ kār. 2. = ಕಾರಿ 2, ಕಾರು 2, ಕರ್ 2-. the coming of clouds: the rainy season. from the middle of June to the beginning of October (ಜಲದಾಗಮ Sm. Dh.; ಬರಿ ಸಕಾಲ Sm. 102; Tu. ಕಾರೊ; M. ಕಾರ್, ಕಾಪು, a cloud; T. ಕಾರ್, a cloud; water; the ploughing season; Te. ಕಾರು, season, time; wet season). [ಕಾರ ಕಾರಿರುಳ್ ಸಯ್ತು ದಿನದಿಕೆಗಳಿಂ Kr. 3, 126; Pb. 7, 24. — ಕಾರಮಣಿ. rain of the rainy season Pb. 11, 135]. ಕಾರ್ಗ್ (Sm. Dh. 51). ಕಾರ ಮಿಂಚು (J. 25, 45). ಕಾರ ಮುಗಿರ್ (ನೀರ ಪೊಟ್ಟಣಂ Ct. I, 87). see Abh. P. 7, 152; 4, 119; Grj. 4, 25; J. 17, 3; Rsv. 6, 5; 8, 118; ಪೊಸಗಾರ್, ಮುಂಗಾರ್, ಹಿಂಗಾರ್. [— ಕಾರ್ಗಲ. — ಕಾಲ. rainy season. ಕಾರ್ಗಲದ ಬರವಂ ಚಾದಗೆ ಪಾರ್ವನ್ Pb. 8, 36 va.].

ಕಾರ್ kār. 3. to bite, to eat (ಪಾದನ Sm. Dh.; Sm. 102; M.). ಕಾರ್ (Sm. Dh. 50).

ಕಾರ kār. 1. Tbh. of ಕ್ಕಾರ. pungency, hotness of taste (C.; see Prv. s. ಚಿಕ್ಕ ಮೆಣಸು); a pungent, hot, spicy substance (C.; Te., Tu.; ಕಟ್ಟು Nr.; Nn. 147; Mr. 218; ಲವಣ Si. 50; Mhr. ಪಾರಿ); a spicy medicine (My.). ಕಾರದ ರುಚಿ (ಕಟ್ಟು Si. 414). 2, an alkali, such as soda or potash (C.). 3, caustic (Te., T.; see ಕಾರಿಕಾರಿ). see ಅಕ್ಕಲ, ಬಳಗಾರ, ಬೆಳಗಾರ, ಸಬುಕಾರ, ಪಪ್ಪಳಕಾರ. 4, wrath. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಅವನ ಕಾರ (S. Mhr.). — ಕಾರಸಾಯಿ. a kind of vermicelli made of kaḍle flour and rice flour mixed with chillies, salt, etc. and fried in oil or ghee (My.).

ಕಾರ kār. 2. = ಕಾಪ. making, doing, causing; a maker, a doer. 2, the term used in designating a sound of the alphabet, e. g. ಅಕಾರ, ಇಕಾರ. see ಅಂಗೀ, ಅನ್ಗ, etc.

ಕಾರ kār. 3. = ಕಾರಿ 1, No. 1. a prison. see ಕಾರಗೃಹ.

ಕಾರಕ kāraka. making, doing, etc.; one who effects or produces anything; an agent (Bp. 5, 16). 2, the relation of a noun to the verb in a sentence. [Kr. 1, 113. 114]; see Kavy. I, 2, 1-3. 33-37; I, 3, 16. 17; III, 3, B, 22-29; Sm. Dh. 115. 167. 168. 170. 173. 199. 201. 3, torment, torture, agony.

ಕಾರಕಗತಿ kāraka-gatī. the course connected with kāraka No. 2 (Kāv. I, 2, 58-61).

ಕಾರಕದೀಪಕ kāraka-dīpaka. a kind of dīpaka (Kāv. III, 3, B, 39-47).

ಕಾರಕಪದ kāraka-pada. a noun on which the case of an adjective depends (Śmd. 170. 171).

ಕಾರಕವರ kāraka-vaśa. the power or influence of kāraka No. 2 (Śmd. 115).

ಕಾರಕವಿರಹಿತ kāraka-virahita. the state of being destitute of or neglecting the rule regarding kāraka No. 2 (Bp. 1, 18).

ಕಾರಕೂನ ಕಾರಕūna. a clerk (C.; H., Mhr.); a tollman (My.).

ಕಾರಖಾನೆ kārakhāne. = ಕಾರುಖಾನೆ, ಕಾರ್ಖಾನೆ. a manufactory, a factory, a workshop (C.; Mhr.; B. 3, 46; 4, 29. 159. 210).

ಕಾರಗೃಹ kārā-gṛha. = ಕಾರಾಗೃಹ. a jail (ಸೆಜೆಸಾರೆ Mr. 197).

ಕಾರಗಿ kārage. = ಕನ್ನಡಿ, etc. commotion, etc. (ಕಳವಳ Ct. I, 53).

ಕಾರಂಜಿ kārā-ñjī. = ಕಾರಂಜಿ. a playing fountain, a jet d'eau (C.; Mhr. ಕಾರಂಜಿ).

ಕಾರಣ kārāṇa. 1. cause; reason; motive, origin; an instrument, a means. 2, the natural form or constitution of a thing. 3, = ಕಾರಣಿ (ಯಾತನ, ದೇವತೆ Mr. 392). 4, agency, instrumentality. see Śmd. 159; Kāv. III, 3, B, 140; IV, 2, 37. ಕಾರಣವಿಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯವಿಲ್ಲ, ಮಾರಣವಿಲ್ಲದ ಮಾಟವಿಲ್ಲ (Prv.). 5, a deity; a father. 6, need of (Mhr., S. Mhr.). — ಕಾರಣ ಬೀಡು. to be needed or necessary (B. 4, 88. 110. 152; see s. ಬೀಡು 1). — ಕಾರಣ. adv. for, on account of (My.).

ಕಾರಣ kārāṇa. 2. = ಕರಣ 2. killing, slaughter, injuring, hurting.

ಕಾರಣಪುರುಷ kārāṇa-puruṣa. a man who is the cause (of creation or of important things), a deity, a great man (Bp. 4, 53; 22, 62; 28, 59; 30, 18. 24; My.).

ಕಾರಣಪುರುಷರತ್ನ kārāṇapuruṣa-ratna. the best of the kārāṇa-puruṣas (Bp. 33, 1).

ಕಾರಣಮೂರ್ತಿ kārāṇa-mūrti. a form or incarnation of the deity (Bp. 34, 14. 30).

ಕಾರಣಯೋಗಿ kārāṇa-yōgi. an able yōgi, a yōgi of importance (Bp. 55, 52).

ಕಾರಣವೋಮ ಕಾರānavorme. a breed of horse? (ಕಡವ ಭೇದ Ct. I, 67, o. r. ಕಾರಣವರ್ಮ = ನಡವ ಭೇದ).

ಕಾರಣಾಂತ kārāṇa-anta. the absence of cause (ಅಕಸ್ಮಿಕ Nn. 126).

ಕಾರಣಿಕ kārāṇika. causal; investigating, examining, ascertaining the cause; an examiner, etc. (ಪರೀಕ್ಷಕ, ಸರ್ವರ ವಿಚಾರಮಂ ತಿದ್ದುವ ಮಂ Mr. 244); performing, performance (My.). ನೀರ ಬೊಟ್ಟುಳಿ ನೆಚ್ಚಿ, ಸಾರಿ, ಕಡದಿರು, ಮರುಳೆ! ಸಾರಗುಣಿಯಾಗು! ಸರ್ವರೊಳು ನಿಜ ತಿಳಿ! ಕಾರಣಿಕನಾಗು! (Sp.). see Sp. 2. ಮೇರು. — ಕಾರಣಿಕ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 48).

ಕಾರಣೆ kārāṇe. = ಗಾರಣೆ. the ornamental red stripe or painting upon the lower part of the walls of a house, etc. (My.; Rśv. 8, 4; Śśv. 5, 57 va.; Bh. 1, 12, 10; Rām. 6, 55, 12. Te. ಚಾರೆ, ಚಾರಲೆ, ಚಾರಿಕೆ, a line, a streak, a stripe). ವಿರಚಿಸಿದ ಸಾರಣೆಯ ಕಾರಣೆಯ ಧಾರಣೆಯ (C. Bp. 5, 5). ಕಸ್ತೂರಿಕುಂಕುಮದೊಳು ಪೊರೆ... ಕಾರಣೆಗಲಿ (S. 51). see ನಿಡುಗಾರಣೆ.

ಕಾರಣೆ kārāṇe. = ಕಾರಣ 1. No. 3. torment, agony.

ಕಾರಣ್ಣ kārāṇṇa. = ಕಾರಣ್ಣ ನ. [ಗಿಳಿ ಪುರುಳಿ ಪೆಂಗುರು ಕಾರಣ್ಣ ಮಾನ್ವೆ ಮೊದಲಾಗೊಡೆಯ ಗಗನಚರಂ Vr. 97, 9]. — ಕಾರಣ್ಣ ನಕ್ಕಿ. — ಪಕ್ಕಿ. (ಕಾರಣ್ಣ ನ Nr.).

ಕಾರಣ್ಣವ kārāṇṇava. a sort of duck or goose (ಕರ್ಕರ, ಕಾದಮ್ಮ Hla.).

ಕಾರಭಾರ kārabhāra. = ಕಾರುಬಾರು. business, affairs, especially some extensive business as that of a state, of a mercantile concern, etc. (C.; Mhr., H.; B. 3, 74; 4, 7).

ಕಾರಭಾರಿ kārabhāri. = ಕಾರುಬಾರಿ. one who conducts business, a manager (My.; B. 4, 217).

ಕಾರಮೈ kārāmbhe. a plant bearing a fragrant seed, the priyaṅgu. see ನೆಟಲ್ 2.

ಕಾರವಿ kāravi. 1. the Asafoetida plant or its leaf. 2, the plant Celosia cristata Lin. (= ಮಯೂರಿ). 3, a kind of anise, Anethum sowa Roxb. 4, the plant Nigella indica Roxb.

ಕಾರವಿ kāravi. 2. = ಕಾರಿವಿ, ಕಾರುವೆ. a kind of red cotton cloth (C.; Mhr. ಪಾರವಾ, H. ಕಾರುವಾ, ಕಾರ್ವಾ).

ಕಾರವೇಲ್ಲ kāravēlla. the plant Momordica charantia Lin.

ಕಾರಸಿಕೆ kārāsike. = ಕಾಸರಿಕೆ, of which it is an o. r.

ಕಾರಸೆ kārāse. the plant Solanum stramoniacifolium Jacq. (St. & Pl.). 2, = ನಾಗದಮನಿ (Mr. 149).

ಕಾರಾಗಾರ kārā-agāra. a place of confinement; a jail. (Śmd. 383).

ಕಾರಾಗೃಹ kārā-gṛha. = ಕಾರಗೃಹ. a jail.

ಕಾರಾಜ kārāca. = ಕರಜ No. 3. a timber tree. (Rśv. 5, 56; My.).

ಕಾರಂಜಿ kārāñjī. = ಕಾರಂಜಿ. a playing fountain. (My.).

ಕಾರಾವರ kārā-avara. a man of a mixed and low caste, employed in working in leather and hide (Sk.). cf. ಗವಜಾಗ.

ಕಾರಿ kārī. 1. a brackish ground, a backwater, an arm of the sea (My.; T. ಕಾರಿ, ಕಾಟ, ಕಾಯಲ್, ಕಟ; M. ಕಾರಿ, ಕಟ; Te. ಕಯ್ಯ; Mhr. ಪಾಡಿ; cf. Mhr. ಪಾರ?). 2, a ford (My.). — ಕಾರಿಕಾಲಮ್ಮ. N. (Bp. 15, 25).

ಕಾರಿ kārī. 2. = ಕಾರ್ 2, etc. the rainy season. (S. Mhr. in ಮುಂಗಾರಿ, ಹಿಂಗಾರಿ).

ಕಾರಿ kārī. making, doing, acting, causing; an artist, an artificer, a mechanic; an actor.

ಕಾರಿಕೆ kārīke. = ಕಾಟಿಕೆ, ಗಾಟಿಕೆ. a female who does, makes, or acts. 2, an actress. 3, a doing, a business; a trade; an art. 4, a comment, a gloss.

ಕಾರಿಗ kārīga. one who applies alkalis (?). see ಅಲ್ಲಿಗಾರಿಗ.

ಕಾರಿಗೆ kārige. Tbh. of ಪಾತಿಕೆ. a moat, ditch. (Śmd. 363, o. r. ಪಾರಿಗೆ, ಗಾರಿಗೆ).

ಕಾರಣೆ kārīṇi. making, doing, etc. (feminine). see ತಿರಸ್ಕಾರಣೆ.

ಕಾರಿತೆ kārīte. interest, the amount of which is fixed by the debtor, he being forced to do so by the creditor. (R.).

ಕಾರಿಯು kārīya. Tbh. of ಕಾರ್ಯ. (Bp. 28, 23; J. 18, 5; Te.). affair, business, etc.

ಕಾರಿವಿ kārivi. = ಕಾರವಿ 2. a kind of red cotton cloth. (C.; B. 3, 117).

ಕಾರಿಕೆ kārīka. the fruit of the date-tree plucked whilst immature and dried (S. Mhr.; Mhr. ಕಾರಿಕೆ; M. ಕಾರಕ್ಕೆ).

ಕಾರಿಕೆ kārīka. (fr. ಕರೀಷ). a great quantity of dried cow dung cakes.

ಕಾರು kāru. 1. = ಕಾರ್ 1, etc. blackness. — ಕಾರುಗತ್ತಲೆ. — ಕತ್ತಲೆ. sable darkness (My.; ಶಾರ್ವರ Si. 453). — ಕಾರುಗತ್ತಲೆ. = ಕಾರುಗತ್ತಲೆ. (J. 26, 9; My.).

ಕಾರು kāru. 2. = ಕಾರ್ 2, etc. the rainy season. (My.). ಕಾರ ಮುಖ್ಯ ಬಿಡ್ಡರೂ ಕಾರ್ಯವಿಲ್ಲ (Prv.). — ಕಾರ ಹುಣ್ಣಿ ವೆ. a feast in the third solar month, when the ಕರಿ ಹುಣ್ಣಿಯವರು (see s. ಕರಿ 3) takes place (S. Mhr.). — ಕಾರ ಹುಣ್ಣಿ. any grass that grows in the rainy season (My.); a kind of flag or reed (?). ಕಾರ ಹುಣ್ಣಿ ನೊಳು ತಿರುಗುವ ಮೀನು (ನಲಮಾನ, ಚಿಲಿಮ Si. 87). — ಕಾರುಗದ್ದೆ. wet land cultivated in the rainy season (My.). — ಕಾರುಬೆಳೆ. the wet-season crop (My.). — ಕಾರುಹತ್ತಿಗಿಡ. a kind of cotton plant (My.).

ಕಾರು kāru. 3. pincers, tongs (Te.; see ನೀರು-, ಪಟಿ-, ಮೊನೆ-).

ಕಾರು kāru. a maker; a mechanic, an artisan. 2, an art, a science.

ಕಾರುಕೆ kār-uka. a black man (?); an eater (?). (Smd. 239).

ಕಾರುಕೆ kārūka. an artisan, an artificer, a mechanic. see Smd. 116; ಪಂಚಕಾರುಕೆ.

ಕಾರುಕೃತ್ಯ kārū-kṛitya. the work of an artisan (Si. 381).

ಕಾರುಖಾನೆ kārūkhāne. = ಕಾರಖಾನೆ, etc. a factory, etc. (My.).

ಕಾರುಣಿಕ kārūnika. (fr. ಕರುಣ). compassionate, tender, kind.

ಕಾರುಣ್ಯ kārūnya. compassion, kindness. see Prv. s. ತಾರುಣ್ಯ. — ಕಾರುಣ್ಯವು. — ಕರ-ಪಡೆ. to be or become compassionate (Sśv. 4, 99 va.).

ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿ kārūnya-nidhi. a treasure of compassion (J. 18, 51).

ಕಾರುಣ್ಯಸಾಗರ kārūnya-sāgara. an ocean of compassion (Bp. 24, 34).

ಕಾರುಣ್ಯಸಿಂಧು kārūnya-sindhu. = ಕಾರುಣ್ಯಸಾಗರ. (Bp. 61, 48).

ಕಾರುಬಾರಿ kārūbārī. = ಕಾರಭಾರಿ. one who conducts business. (My.).

ಕಾರುಬಾರು kārūbāru. = ಕಾರಭಾರ. (My.; Br.; M. ಕಾಲುಬಾಲು).

ಕಾರುವೆ kārūve. = ಕಾರವಿ 2, etc. a kind of red cotton cloth. (My.).

ಕಾರೆ kāre. the spinous shrub *Webera tetandra* Willd.

2, = ಕಾರಿ 2, etc. see ಮುಂಗಾರೆ. (ಶಿಕ್ಷೆ ಕೆ Mr. 139; My.; Tu.; M.; T. ಕಾರ್ಯ; Te. ಗಾರೆ). ಕಾರೆಯ ಸೊಪ್ಪು (Bp. 58, 43). — ಕಾರೆಕಾಡು.

a thorny jungle or thicket (Si. 102; M. ಕಾರೆಕಾಡು). — ಕಾರೆಕಾಯಿ.

ಗಿಡ. the tree furnishing *Myrobalans* or ink-nuts, *Terminalia*

chebula Roxb. (St. & Pl.; cf. ಗಾರೆ). — ಕಾರೆಮುಳ್ಳು. a common

spinous shrub, *Webera tetandra* Willd. (Z.; or *Canthium par-*

viliflorum Lam.; see ಕಾಕಿಗಿಡ). 2, the strong, sharp thorn of the

kāre (My.). — ಕಾರೆ ಗಿಡ. = ಕಾರೆ. (My.; see ಕಗ್ಗಲಿ). — ಕಾರೆ

ಹಣ್ಣು. the ripe fruit of the *kāre*. ಬೋರೇ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಕಾರೆ ಹಣ್ಣು

ಅದೇತೇ? (Prv.).

ಕಾರೆ kāre. 1. ಕಾರಾ. = ಕಾರ 3. confinement, binding; a fetter;

a prison. 2, pain, affliction. 3, an ornamental ring worn round

the neck and reaching to the chest, generally of gold, a gold

collar (My.).

ಕಾರೆ kāre. 2. Tbh. of ಕಾರ್ಯ.

ಕಾರೆಗಾಣ ಕಾರೆ-gāra. a workman (My.).

ಕಾರೆಕೊತ್ತರ ಕಾರೆttara. yeast, barm, froth.

ಕಾಣ ಕār. = ಕಾಣಿ 1. to vomit; to emit (ವಮನ Smd. Dh.; T. ಕಾಣು, ಕಾಲ್; M. ಕಾರು, ಕಾಲು; Tu. ಕಾರ್, ಕಕ್ಕು; Te. ಕಾರು, ಗಾಯು, ಗ್ರಾಯು). P. p. ಕಾರು. ಕಾರುಕೃತ್ಯ ಅಕ್ಷಿಗರ್ ಅರುಣತಯಂ (J. 31, 30).

ಕಾಣ ಕāra. see ಹೆಗ್ಗಾಣ

-ಕಾಣ. kār. = -ಕಾರ 2, -ಗಾಣ. Tbh. of -ಕಾರ 2. an affix for the formation of nouns, e. g. ಇಟ್ಟೆಕಾಣ, ಪೆಗಕಾಣ, etc. (Smd. 234, 235; Te. ಕಾಡು, ಗಾಡು).

ಕಾಣತನ kārātana. = ಕಾರ್ತನ, ಗಾಣತನ. doing, acting, performing see ಕೆಯ್ಯು ಗಾಣತನ, ಮಾತುಗಾಣತನ.

-ಕಾಣಿ kārī. a feminine form of ಕಾಣ. see ಅಟಗಾಣಿ.

ಕಾಣಿಕೆ kārīke. vomiting (My.).

ಕಾಣಿಕೆ kārīke. Tbh. of ಕಾರಿಕೆ. see ಕೆಯ್ಯಾಣಿಕೆ, ಮಾಟಿ-, ಮಾತು-.

ಕಾಣಿಸು kārīsu. to make vomit or disgorge, etc. (Bh. 8, 21, 8; J. 23, 39; G.).

ಕಾಣು kārū. 1. = ಕಾರ್. (C.). to vomit. P. p. ಕಾಣು. [ಮುತ್ತುಗಳಂ ಮುಜುದುಟ್ಟಿ ಕಾಣುವನಿರೆ Bp. 8, 60]. ಜವನ್ ಉಣ್ಣು ಕಾಣುವನಿರೆ (Abh. P. 13, 78). ಕಾಣುವದೆ (Bp. 21, 22). ನಾಯಿಗಳು, ಹೊಟ್ಟೆ ಕಡಿಯುವಾಗ ಮಾತ್ರ, ಔಷಧವನ್ನು, ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ತಿನ್ನು ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ (B. 3, 40). see Prv. s. ಬಿಡು 1, No. 2.

ಕಾಣು kārū. 2. vomiting, etc. — ಕಾಣುಗಿಡಿ. — ಕಿಡಿ. an emitted spark (Rām. 6, 30, 13).

ಕಾಣು kārū. 3. a ploughshare (Te. ಕಟ್ಟು; T. ಕಾಣು; R.).

ಕಾಣುವ ಕārūha. vomiting (ಉದ್ಗಾರ, ಉದ್ಗಾರ Nr.).

ಕಾಣಿಕೆ kārī. a spot or stain. see ಕೆಂಗಾಣಿಕೆ.

ಕಾರ- kār. 1. = ಕಾರ್ 1, etc. blackness. — ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ. — ಕತ್ತಲೆ. sable darkness (My.; ಅನ್ತತಮಸ Si. 76). ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ ಉಳ್ಳ ರಾತ್ರಿ (ತಮಿಸ್ಸೆ 38). — ಕಾರ್ಗಟ್ಟಿಯವನು = ಕರ್ಬಟ್ಟಿಯವನು q. v. — ಕಾರ್ಗಲೆ. a black net (Rāv. 11, 23). — ಕಾರ್ಬೋಗಿ. — ಪೊಗಿ. = ಕಬ್ಬಿಗಿ. black smoke (Rām. 4, 3, 11; 6, 14, 20; Rāv. 11, 19; J. 13, 10, 12; 31, 11.). — ಕಾರ್ಬೋನ್. — ಪೊಣ. = ಕಬ್ಬಿಣ, ಕರ್ಮಣ, ಕರ್ಮಣ. (ಗಿರಿಸಾರ, ಶಿಲಾಸಾರ, etc. Mr. 98, o. r. ಕರ್ಮಣ; ಕಬ್ಬಿನ Kk. 47, o. r. ಕರ್ಮಣ, ಕರ್ಮಣ, ಕಬ್ಬಿನ Smd. 68). ಕಾರ್ಬೋನ್ ಭಿತ್ತಿಗಳೋ? (Bp. 58, 48). — ಕಾರ್ಬೋನ್ ಕಲ್. a loadstone (ಸೂಚಿಕಲ್ C. II, 112). — ಕಾರ್ಮಡು. the black deep, i. e. the river *Kāṇḍī* or *Yamunā*. — ಕಾರ್ಮಡುವಿನಣ್ಣ. — ಅಣ್ಣ. the elder brother of *Yamunā* or *Yāmī*: *Yama* (Smd. 12). see ಕಮ್ಮಡುವಿನಣ್ಣ. — ಕಾರ್ಮಗಿಲ್. a dark, black cloud. (T.). see Abh. P. 13, 76; Bp. 44, 2; Bh. 1, 19, 21; Rūgh. 17, 64; Rāv. 2, 39; 6, 34; 8, 102; 9, 4; Sāv. 1, 33; 2, 42 va.; J. 3, 38; 5, 15; 22, 8; Si. 52; it may occasionally be translated also a monsoon-cloud). — ಕಾರ್ಮಗಿಲ್ಪಟ್ಟಿ. — ಬಟ್ಟಿ. the way of the clouds, the sky (R.). — ಕಾರ್ಮಗಿಲ್ಪಟ್ಟಿ. sable darkness (My.). — ಕಾರ್ಮಗಿಲ್ಪಟ್ಟಿ. — ಬಟ್ಟಿ. whose track is blackness; fire, Agni (Smd. 11).

ಕಾರ- kār. 2. = ಕಾರ್ 2, etc. the rainy season (J. 13, 32).

ಕಾರ್ಗಲ್. — ಕಾರ್. (Smd. 218). the rainy season. ಕಾರ್ಗಲ್

ಕಾರ್ಮಗಿಲ್ಪಟ್ಟಿ (Abh. P. 13, 76). ಕಾರ್ಗಲ್. — ಕಾರ್ಗಲ್

ಲ. (J. 3, 40; 4, 35; 17, 5). — ಕಾರ್ಮುಗಿಲ್. see s. ಕಾರ್ 1-
— ಕಾರ್ಮುಗಿಲ್. the beginning of the rainy season (Grj. 9, 38).
ಕಾರ್ಮುಗಿಲ್ kārkhāne. = ಕಾರ್ಮುಗಿಲ್, etc. a factory, etc. (My.; Si.
108).

ಕಾರ್ತಿಕೆ kārēl. — ಕಾರ್ತಿಕೆಬಳ್ಳಿ. a climbing herb, Momordica dioica
Roxb. (St. & Pl.).

ಕಾರ್ತಿಕೆ kārtaṇa. = ಕಾರ್ತಿಕೆ. doing, etc. see ಉರವಣೆ.

ಕಾರ್ತಿಕೆಯು kārtaṇīya. (fr. ಕೃತವೀರ್ಯ). = ಕಾರ್ತಿಕೆಯು. Arjuna,
a prince of the Haihayas. 2, N. of a Jaina cakravarti.

ಕಾರ್ತಿಕೆಯು kārtaṇvara. (fr. ಕೃತಸ್ವರ). gold.

ಕಾರ್ತಿಕೆಯು kārtaṇṭika. (fr. ಕೃತಾನ್ತ). an astrologer.

ಕಾರ್ತಿಕೆ kārtil. = -ಕಾರ್ತಿ, -ಕಾರ್ತಿ, -ಗಾರ್ತಿ, -ಗಾರ್ತಿ. a feminine
suffix for formation of nouns. (Te. ಕೃತಿ). see e. g. ಕುಟಿಲ.

ಕಾರ್ತಿಕೆ kārtilka. ಕಾರ್ತಿಕೆ. (fr. ಕೃತಿ ಕಾ). N. of the month Kārtika
(October-November), when the moon is full and near the Kṛittikās
(the 8th month in the ಚಾಂದ್ರಮಾನ, My.; B. 5, 307, 308; Mhr.).
2, Skanda (ಕೃತಾನ್ತ Nn. 38; ಗಾಂಗೆಯ, ಮಯೂರಧ್ವಜ 44; ಗುಡ,
ಸ್ವಾಮಿ:ಕಾರ್ತಿಕೆ 144).

ಕಾರ್ತಿಕೆ kārtilika. the month Kārtika.

ಕಾರ್ತಿಕದ್ವಾದಶಿ kārtilka-dvādaśī. = ಉತ್ಪನ್ನದ್ವಾದಶಿ. (My.).

ಕಾರ್ತಿಕೇಯ kārtilkēya. Skanda, the son of Agni and Gaṅgā,
whose nurses were the Kṛittikās.

ಕಾರ್ತಿಕೆಯು kārtilvīrya. the Haihaya Arjuna, one of the six
great cakravartīs who are called puṇyaśīlōkas (Mr. 263; My.).

ಕಾರ್ತಿಕೆ kārṭisya. (fr. ಕೃತ್ಯ). the whole, totality.

ಕಾರ್ತಿಕೆ kārpaṭika. (fr. ಕರ್ಪಟ). = ಕರ್ಪಟಿ. a pilgrim who
subsists by carrying water from holy rivers, etc. 2, a juggler,
a cheat.

ಕಾರ್ಪಣ್ಯ kārpaṇya. (fr. ಕೃಪಣ). poverty, indigence; pitiful
circumstances; imbecility; compassion, pity; parsimony, nig-
gardliness (My.). see Grj. 8, 14 va.; Bp. 45, 21; J. 2, 5.

ಕಾರ್ಪಾಸೆ kārpaśa. (fr. ಕರ್ಪಾಸ). made of cotton; cotton (ಹತ್ತಿ
Mr. 128); cotton-cloth (ನೂಲಿ ನಕ್ಷತ್ರಂ 341). see ಪಟ್ಟ.

ಕಾರ್ಪಾಸೆಬಾಸೆ kārpaśa-bāsa. a bow for dressing cotton. see ಬೆಸೆ.

ಕಾರ್ಪಾಸೆವಿವರಣೆ kārpaśa-vīvaraṇa. the spreading out or hatchel-
ing of cotton. see ವಿವರಣೆ.

ಕಾರ್ಪಾಸೆವಿವರಣೆ kārpaśa-vīdhaṇa. the dressing of cotton. see ವಿವರಣೆ.

ಕಾರ್ಪಾಸೆ kārpaśī. the cotton plant, Gossypium herbaceum.

ಕಾರ್ಮು kārma. (fr. ಕರ್ಮ). laborious, industrious.

ಕಾರ್ಮುಣೆ kārmaṇa. finishing a work. 2, magic, sorcery.

*ಕಾರ್ಮುಕೆ kār-muka. beginning of the rainy season.
ಬೆಳೆದತ್ತಳೆಗಳಮನುಷ್ಯ ಮಾಡಿದಮನುಷ್ಯ ಕಾರ್ಮುಕೆದತ್ತೆ ಕಾರ್ಮುಕೆ
Pb. 7, 25.

ಕಾರ್ಮುಕೆ kār-muka. a bow (ಬಿಲ್ಲು Nn. 63).

ಕಾರ್ಮುಕೆಕೊಟೆ kār-muka-kōṭi. the notched end of a bow.

ಕಾರ್ಯ kārya. = ಕೃತ್ಯ. ಕಾರ್ಯ, ಕಾರ್ತೆ. to be made or done; fit,
right. 2, affair, business (ಕೆಲಸ Nn. 19); a festal occasion. 3, an
effect, the necessary result of a cause (Śmd. 7). 4, motive,
object, etc. 5, cause, origin. see Kāv. III, 3, B. 135.

140; IV. 2, 37. ಕಾರ್ಯ ಬಸ್ತರೆ ಕೃತ್ಯ ಕಾಲು ಹಿಡಿಯ ಬೇಕು (Prv.).
— ಕಾರ್ಯವಾಸಿ. a good state of affairs (My.). ಕಾರ್ಯವಾಸಿಗೆ
ಕೃತ್ಯ ಕಾಲು ಕಟ್ಟು! (Prv.). — ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸು. to accomplish a
business (B. 4, 13; C.). — ಕಾರ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಸು. work to be accomp-
lished (My.).

ಕಾರ್ಯದಕ್ಷ kārya-dakṣa. clever at a work (My.).

ಕಾರ್ಯಧಾರೆ kārya-dhāre. the course of business (Bp. 28, 34).

ಕಾರ್ಯಧುರಂದರ kārya-dhurandhara. one who well attends to
business (My.).

ಕಾರ್ಯಭಾಗ kārya-bhāga. a work to be done; a division of a
work (Mhr.); plot, intrigue (My.).

ಕಾರ್ಯವಿಘಾತ kārya-vighāta. impediment of business (ಪ್ರತಿಬಂಧ
etc. Si. 397).

ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆ kārya-sādhana. means of effecting any object;
accomplishing or effecting an object or a business (My.).

ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿ kārya-siddhi. accomplishment of a work, success,
fulfilment of any object. (C.).

ಕಾರ್ವಾ kārva. a kind of small, strong pony (My.; Si. 273).

ಕಾರ್ವಾಪಾಣೆ kārva-pāṇa. a karṣa of silver, equivalent to sixteen
cowries.

ಕಾರ್ವಿಕೆ kārṣika. (fr. ಕರ್ಷ). = ಕಾರ್ವಾಪಾಣೆ. a karṣa of silver.
2, a copper karṣika, or paṇa, equivalent to eighty cowries.

ಕಾರ್ವಿಕೆ kārṣiṇi. (fr. ಕೃಷ್ಣ). Kṛiṣṇa's son Pradyumna (J. 12, 33;
22, 30).

ಕಾರ್ವಿಕೆ kārṣṇya. blackness, black colour; darkness, see ಕರ್ಪು,
ಕಟ್ಟು.

ಕಾರ್ವಿಕೆ kārṣya. the tree Shorea robusta Roxb. (Vatica robusta
Steud.).

ಕಾಲೆ kāl. 1. (fr. ಕೆವಲ್ 2?). = ಕಾಲು 1. the foot; the
leg down from the knee (ಅಡಿ, ಪಾದ Śm. 70; ಪಾದ, ಅಂಭಿ
Nn. 130; J. 18, 34; T. ಕೆವಲ್, ಕಾಲೆ; M. ಕಾಲೆ; Te. ಕಾಲು; Tu.
ಕಾರ್). [ಬಳಗಂ ಬೆರಸರೆಬರ್ ಕಾಲೆಳ ಮೊದಲೊಳುದಕ್ಕುಲೋಚನರ್
Ap. 9, 129]. ಕಾಲೊಳ್ ಮುದಿಸಿದಂ (Śmd. 1). ಕಾಲೊಳ್ ನಡೆದೊರ್
(Śmd. 125). ಕಾಲಲಿ (Bp. 28, 31). ಕಾಲೆಳ ಮೇಲೆ ಬೀಜುವನು (55, 4).
ಕಾಲೆಳಂ (59, 20). ಕಾಲ ನೀರಂ (60, 8). ಕಾಲನ್ ಅಡಲೊಡ್ಡಿ ನಿಲ್ಲುತೆ
(20, 13). ಕಾಲೆಳ್ (Rēv. 5, 118). ಕಾಲೆಳಂ (J. 12, 35). ಬಸ್ತು,
ಕಾಲೆ ಎಜಗಿದೊಡೆ (31, 30). ಕೆರಿಗರ್ ಕಾಲೆ ಒಳಗಾದನೊ? (Rēv. 13,
103). ಕೆನ್ನುಪ್ಪ ಕಾಲೆ ಮೊಗಂಗಳಿಂ ರಾಜಮನೆಗಳ ಎನ್ನುವುದು, ಕೆಯ್
ಕಾಲೆ ಕಿಷಾಯವನು (ವಾಮನ); ಕೆಯ್ಯ ಕಾಲ ಎಲ್ಲು (ನಲಕೆ Hlā.). ಎಡೆ
ದ ಕಾಲನ್ ಉಡುಗಿ ಬಲದ ಕಾಲ ಮುನ್ನಿಕ್ಕುವುದು (ಅಲೀಥ); ಎರಡು
ಕಾಲ ನಡುವೆ ಸನ್ನೆರಡು ಅಂಗುಲದ ಕೆಪುತಿ ಅಗಿದ್ದಡೆ ಮೈಶಾಖ ಎನ್ನುವುದು
(Nr.). see ಅಂಗುಲ, ಮೊಟಗಾಲ್, etc.; J. 2, 49; 4, 59; 18, 48 62;
20, 28; 26, 18. 2, strand or lock of hair (in plaiting);
a strand of hairs of the tail of the Bos grunniens;
any of the tieropes of a dāvaṇi; any string of the
nelahu (My.). — ಕಾಲ ಕಡಗ. a kind of plain anklet; a gagra
(ಸಿಂಜಿನಿ, ಪಾದಕಟಕೆ Hlā.; Bp. 14, 4). — ಕಾಲಂಗುಲಿ. — ಅಂಗುಲಿ. a
toe (J. 5, 55). — ಕಾಲಡ್ಡೆಗೆ. — ಅಡ್ಡೆಗೆ. = ಅಡ್ಡೆಗೆ No. 1. (Rām.
6, 55, 36). — ಕಾಲನ. — ಅನ. = ಕಾಲಾಳ್. (J. 22, 7). — ಕಾಲ ಹುಗುಳು.
chilblain (ಪಾದಸ್ತೋಟಿ Nr.). — ಕಾಲಾಟಿ. — ಅಟಿ. motion of the
feet: stir, walk (My.); the play of the feet of dancers (C.);

playing upon and tormenting with the paws. see Bp. 9, 12; Bh. 8, 23, 44; 8, 27, 4; J. 13, 20. ಕಾಲಾಟವುಳ್ಳವನಿಗೆ ಕಪಾಯದ ಗೆ ಸಣ್ಣ ಯಾಕೆ? (Prv.). — ಕಾಲಾನ್. — ಆನ್. = ಕಾಲಿದು. (Bh. 3, 18, 40). — ಕಾಲಾಳ್. — ಆಳ್. — ಫು. a foot-soldier. [ಬಿನ್ನ ಕೆನ್ನಿ ಹಿಣೆಯ ಕಾಲಾ ಲೈರಸು ನಿನ್ನರ್ Pb. 10, 57 va.]. ಕಾಲಾಳ್, ಕಾಲಾಳ್ಳಳ್ (Smd. 168). ಕಾಲಾಳು (ಪದಾತಿ, ಪತ್ರಿ, ಪಾದಚಾರಿ. etc. Hlā., Nr.; ಪದಾತಿಕ್, ಪತ್ರಿ, etc. Mr. 287; Si. 285). ಅನೇ ಕೆದುರೆ ತೆರರು ಕಾಲಾಳ್ ಎನ್ನುವು ಈ ನಾಲ್ಕು ಸೇನಾಂಗಗಳು ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಸನ್ನೆ ಸಾನಿರ ಕಾಲಾಳಿನ ಸತ್ತಂ! (Ss. 10). see Rśv. 13, 70; Bh. 6, 2, 3. — ಕಾಲಿಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು. = ಕಾಲಿ ಡು. (Rām. 6, 47, 32). — ಕಾಲಿಡು. — ಇಡು. to set down the foot or the feet; to take a step; to walk; to come, etc. (Bp. 40, 7; Rśv. 8, 124; J. 10, 1. 10. 11; B. 4, 199). — ಕಾಲಿಲ್ಲದವಂ. — ಇಲ್ಲದವಂ. a cripple (ಪೆಟಂ Smd. I). — ಕಾಲುಂಗುರ. — ಉಂಗುರ. = ಕಾಲುಂ ಗರ (s. ಕಾಲು, Grj. 7, 51). — ಕಾಲೂರ್. — ಊರ್. a village that can be passed through only, or easily, on foot, a rustic place (see ಕಾಲುರಿಚ). [ಕಾಲೂರ್ಗಲ ಗಣ್ಣರ ಪೆಣ್ಣರ ನಡೆಯುಡೆಯ ನುಡಿಯ ಮುಡಿಯ ಗಾಂವ್ವಿಂಗೆ Pb. 2, 97 va.]. — ಕಾಲೂಟು. — ಊಟು. = ಕಾಲಿಡು. (Bp. 1, 50; 3, 7). — ಕಾಲೂಟಾಗ. — ಊಟಾಗ. a peon (My.). — ಕಾ ಲ್ತಪ್ಪಸ. trousers (C.; Rśv. 6, 11 va.). — ಕಾಲ್ತಪ್ಪಳಿಸು. to join the feet and jump up (Grj. 8, 77 va.). — ಕಾಲ್ತಪ್ಪು. a sandal attached to the foot (Ep. 38, 56). — ಕಾಲ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. a foot-tie or chain, a shackle. ಅನೆಯ ಕಾಲ್ಟು (ನಿಗಲ, ಪಾದಬದ್ಧ, ಶೃಂಖಲ, etc. Hlā.). — ಕಾಲ್ಡ. — ಕಡ. a ford (My.). — ಕಾಲ್ಟರ್. — ಕರ್ಟರ್. to wash the feet (of another). [ಇದಿಗೊಳ್ಳುದು ಕಾಲ್ಟರ್‌ಪ್ರವು ದಾತ್ತ ಮಪ್ಪೆಯೊಳಿರುವುದು Ap. 4, 96; (Abh. P. 15, 9 va.). — ಕಾಲ್ತಾ ಪು. — ಕಾಪು. foot-guard, a guard on foot: foot-soldiers [ಸುತ್ತಿಟಾದ ಕಾಲ್ತಾಪಿನ ಕಡಿತಲೆಯ ಬಳಸಿದ ಗಣ್ಯ ಪಣ್ಯಾಂಗನಾ ಜನದ ನಡುವೆ Pb. 3, 55 va.]; (Cpr. 10, 85 va.; Abh. P. 4, 53 va.; 13, 79). — ಕಾಲ್ಡಿಡು. — ಕೆಡಿಡು. to impede; to strike with amazement or terror (Rśv. 6, 11 va.). — ಕಾಲ್ಡೆಡು. — ಕೆಡೆಡು. to lose the power of one's limbs; to fear (J. 3, 41; My.). — ಕಾಲ್ಡೆಡೆ. — ಕೆಡೆ. to fall down at the feet of somebody (J. 9, 31). — ಕಾಲ್ಡೆರಡು. — ಕೆರಡು. = ಕಾಲ್ತಪ್ಪು. (Bp. 57, 3). — ಕಾಲ್ಡೊಲೆ. — ಕೊಲೆ. killing with the foot (Rśv. 6, 11 va.). — ಕಾಲ್ಡೊಳ್. — ಕೊಳ್. to get feet; to begin to stand on the feet (Abh. P. 5, 107). ಮುಂಗಾಲ್ಟುಂ ನೆಗಪಿ ನಿಲ್ವ, ಪಿಂಗಾ ಲ್ಳಂ ಕಿಟ್ಟು ದಾಣ್ಣುವ, ಪೊಳಕಾಲ್ಟೊಳ್ಳ, ಮರಳಿ ಮೆಟ್ಟುವ... ಅರ್ಪಂಗಳ (Rśv. 6, 11 va.). — ಕಾಲ್ಡೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. to cause to stand on the feet. ಸುಟಾ ಸುಟಾದು ಅಶ್ವನುನ್ ಏಟುತ ಪೊಳಯಿಸಿ ಮಿಗೆ ದಣ್ಣಿ ಗೊಡುತೆ ಇದಿರ್ಚುತ ಪೊಳಕಾಲ್ಟೊಳಿಸಿ ಪಡೆಮ್ಮೆಟ್ಟುತೆ ಅನ್ನಳಿಸುತೆ ಪಳಂಚಿ ದರ್ ತುರಂಗಿಗಳ ಅಡಪ್ಪೊಳ್ (Rśv. 13, 85). — ಕಾಲ್ಡಿಗಿಸು. to put to flight (My.). — ಕಾಲ್ಡಿಗಿ. = ಕಾಲ್ಡಿಗಿ. to retreat, to flee (My.). — ಕಾಲ್ಡಳ. — ತಳ. the bottom or sole of the foot (J. 7, 41). — ಕಾಲ್ಪದಿ. — ತುದಿ. the point of the foot (J. 18, 21; 28, 55; Sśv. 2, 79). — ಕಾಲ್ಪಟು. — ತುಟು. 1. to trample upon with the feet; to treat roughly. — ಕಾಲ್ಪಟು. — ತುಟು. 2. = ಕಾಲ್ಪಟುತ. Bh. 5, 11, 40; see ಪೀಡಾಳಿ. (Rām. 4, 3, 12). 2, that which has been trampled upon (Grj. 3, 97; Rām. 3, 12, 15). — ಕಾಲ್ಪಟುತ. — ತು ಟುತ. trampling upon with the feet; cruel treatment (C. Bp. 11, 11). — ಕಾಲ್ಡಿಗಿ. — ತೆಗಿ. taking, or lifting up, the foot (C. Bp. 19, 35). 2, to go away (Grj. 4, 68). — ಕಾಲ್ಡೊಡಕು. — ತೊಡಕು. 1. to entangle the foot or the feet (J. 2, 45). — ಕಾಲ್ಡೊಡಕು. — ತೊ ಡಕು. 2. foot-impediment (Bp. 5, 31). — ಕಾಲ್ಡೆ. walking on foot (Bp. 5, 17; 32, 33; C. Bp. 5, 8; J. 31, 64; My.). — ಕಾಲ್ಡಿಣ್ಣಿ. = ಪಿಲ್ಲಿ 1. (My.). — ಕಾಲ್ಪಳಿ. a plain anklet (My.). — ಕಾಲ್ಪಿಣ್ಣು.

to part the legs (Bp. 38, 17). — ಕಾಲ್ಪಣ್ಣಿ. a stool or a low table (ದಂಗುಳಿಗೆ Ct. II, 92; My.). — ಕಾಲ್ಪುಟುಕ್. one whose foot is broken, a cripple (My.). see Prv. s. ಅನ್ನರಾಟಿ. — ಕಾಲ್ಪುಡ್ಡ. — ಬಲ್ಲಿದ. a strong-footed man. ಪರಿಕಾಟರೊಳ್ ಈತಂ ಕಾಲ್ಪುಡ್ಡದಂ (Smd. 163). — ಕಾಲ್ಪಿಡಿ. — ಪಿಡಿ. to seize or embrace a person's feet; to salute respectfully (ಮೊಟ್ಟು, ಮನೆ, etc., ನಮಸ್ಕರಿಸು; J. 17, 59). [ಎರೆವ ಮರಲ್ಲೆ ಲಬ್ಬಯಿಪ ಕಾಲ್ಪಿಡಿಪೆನ್ನುದನಿನ್ನು ಕೆಯ್ಯಳಂ Ap. 3, 43]. ನಲ್ಲಲೆ, ನಿನ್ನ ಕಾಲ್ಪಿಡಿದಪೆಂ, ತಳಿ! ಮೋನಮಾ ಇದೇಕೆ? (Smd. 155). ಕಾಲ್ಪಿಡಿದಪೆಯೊ? (164). — ಕಾಲ್ಪೊಣ್ಣಿ. — ಪೊಣ್ಣಿ. foot-surety; the certainty that something bad is to happen on account of a rash act (kicking, etc.) done with the foot (J. 17, 52). — ಕಾಲ್ಪೊಟು. — ಪೊಟು. = ಕಾಲ್ಪೊಟು. (Cpr. 5, 39 va.). — ಕಾಲ್ಪು. a kind of rain. ನಿಲ್ಲದೆ ಕಾಲ್ಪುರಿ, ಸಾಲ್ಪುರಿ ಸಲೆ ಸುರಿದು (Rśv. 8, 112). — ಕಾಲ್ಪೊಣ್ಣಿ. = ಕಾಲ್ಪೊಣ್ಣಿ. (My.). — ಕಾಲ್ಪೊಟು. a fordable river (My.).

ಕಾಲ ಕಾಲ. 2. = ಕಾಲಿನೆ, ಕಾಲುವೆ, ಕಾಲ್ಪೆ, ಕಾವಲೆ 2. a water-course, a channel; a brook (ಪುರ, ಕಾಲ್ಪೆ Ct. II, 53; ಕಾಲ್ಪೆ Kk. 23; T.; Mhr. ಕಾಲನಾ; perhaps = ಕಾಲ 1, in the sense of a branch). [ಜಲಜಲನೊಟ್ಟುತಿರ್ಪ ಪರಿಕಾಲ್ Pb. 1, 52; (V. 4, 16, 23).

ಕಾಲ ಕಾಲ. 3. = ಕಾಲು 2. a quarter or fourth part (My.; S. Mhr. as ಕಾಲು; Tu., T., M.; Te. ಕಾಲು; this term may be identical with ಕಾಲ 1, the sense being perhaps derived from the foot of a quadruped being one out of four, cf. Sk. ಪಾದ). — ಕಾ ಲ್ಪೊಲೆ. a quarter rupee's weight (My.). — ಕಾಲ್ಪುಲಿ. a quar- ter of a star pagoda (My.). — ಕಾಲ್ಪುಸ. one pie (My.). — ಕಾಲ್ಪು ಪಾಯಿ. a quarter rupee (My.).

ಕಾಲ ಕಾಲ. = ಕಾಲು. Tbh. of ಕಾಲ 1. time (S. Mhr.; T., M.); opportunity; occasion, cause (S. Mhr.). see ಕಾರ್ಗಾಲ್; Smd s. ತಟುಸಲ್. ಅದಟ ಕಾಲಾಗ ಬನ್ನನು (S. Mhr.). ಈ ಬಡತನದ ಕಾಲೊ ಳಗೇ ಹಿನ್ನ ಕೊಮ್ಮೆ ಬೇನೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದೆನು (B. 3, 59). — ಕಾಲ್ಪಂಪೆ. calcu- lation of time (Mr. 326).

ಕಾಲ ಕಾಲ. 1. = ಕಾಲ, ಕಾಲು, ಕಾಳ 1. (Sim. 77). time; the right point of time, the proper time (ಸಮಯ, ನಿಮಿಷಭೇದ Nn. 56). 2, a year (ಸಂವತ್ಸರ 56). 3, a period of time; season; the time of the world (ಯುಗ 56); life-time. 4, the half of a lunar month (ಪಕ್ಷ, ಮಾಸಾರ್ಧ 56; ಪಕ್ಷ Mr. 520). 5, death, time of death (ಮೃತ್ಯು Mr. 520). 6, Yama (ಯಮನು 56; ಅನ್ತಕ 520); a disādhpa (Mr. 57). 7, fruit, result, fate (ಫಲ 56). 8, power, strength, valour (ಸಾಹಸ, ಪರಾಕ್ರಮ 56). 9, terrible (ಭಯಂಕರ, ಉಗ್ರ 56; ಅತಿರಾಧ್ರ ವು 520; cf. ಕಾಲ್ 1, No. 2). 10, a calamitous period (Mhr.; B. 4, 77). 11, time or tense of a verb. — ಕಾಲ ಕಟ್ಟಿತು, ಕಾಗೆ ರಾಗಿ ತಿನ್ನು. — ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕೋಲ (Prvs.). — ಕಾಲ ಕಳೆ. to spend or pass away time (B. 4, 2, 5; C.). — ಕಾಲಂಗೆಯ್. — ಎ. — ಗೆಯ್. to die (Abh. P. 16, 39 va. & 72 va.). — ಕಾಲ ತುಮ್ಮು. time to be fulfilled; death to have come (Bp. 46, 24). — ಕಾಲ ಬಟುಸು. = ಕಾ ಲ ಕಳೆ. (B. 4, 194). — ಕಾಲನಾಗು. — ಆಗು. to die (My.).

ಕಾಲ ಕಾಲ. 2. = ಕಾಳ 2. black; a black or dark-blue colour (ಅನಿತ, ಕರ್ಪು Nn. 56; ರಿತಿ, ಕೃಷ್ಣ, ಮೇಚಕ, ನೀಲ, ಕಪ್ಪು Mr. 443; ಕಟುಮು 502). 2, Siva (ಶಂಕರ. ಈಶ್ವರ Nn. 56; ಉಮೇಶ Mr. 502; ಅನ್ನ ಕಾ ನ್ತಕ 520). 3, Viṣṇu (ವಿಷ್ಣು, ಹರಿ 56; ಕನ್ತು ಪಿತ Mr. 520). 4, Brahmā (ಬ್ರಹ್ಮ 520). 5, the planet Saturn (ಭಾನುಜ 502). 6, Dakṣa (ದಕ್ಷ ನ್ 520). 7, a prince or N. of a prince (ಧರಾಧಿಪತಿ, ಅರಸು Nn. 56). 8, the fruit of the... the serper

Coluber naga. — ಕಾಲಗತ್ತಲೆ. — ಕತ್ತಲೆ. sable darkness (C. Bp. 47, 2). — ಕಾಲಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮ. N. see ಕಾರಿ.

ಕಾಲಕ ಕಾಲಾಕ. a freckle or mark.

ಕಾಲಕಣ್ಣ ಕಾಲಾ-kaṇṇha. Śiva (Bp. 1, 33). 2, a sparrow (ಗುಬ್ಬಿ Mr. 172).

ಕಾಲಕಣ್ಣ ಕಾಲಾ-kaṇṇhaka. a gallinule. see ಭರತಪಕ್ಷಿ.

ಕಾಲಕನ್ನರ ಕಾಲಾ-kandhara. Śiva (ರುದ್ರ Mr. 11).

ಕಾಲಕರ್ಮ ಕಾಲಾ-karma. death (Bh. 1, 8, 31).

ಕಾಲಕಾಲ ಕಾಲಾ-kāla. the Death of Death: Śiva (Bp. 27, 46; 61, 52). — ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೂ. = ಕಾಲಾನುಕಾಲ (My.).

ಕಾಲಕೂಟ ಕಾಲಾ-kūṭa. a kind of deadly poison. (Bp. 56, 26; 58, 55).

ಕಾಲಕೂಟಗ್ರೀವ ಕಾಲಾ-kūṭa-grīva. whose neck is black from (having swallowed) the kālakūṭa (at the churning of the ocean): Śiva (Bp. 61, 52).

ಕಾಲಕ್ರಿಯಾವಾನ್ ಕಾಲಾ-kriyā-māna. a measure of the duration of (musical) time.

ಕಾಲಕ್ಷೇಪ ಕಾಲಾ-kṣēpa. spending or passing the time (C.); allowing time to pass away, delay. see ತಡೆ, ತಕ್ಕ.

ಕಾಲಖಂಡ ಕಾಲಾ-khaṇḍa. the liver (ಕರ್ಕಣ Mr. 398).

ಕಾಲಗಣನ ಕಾಲಾ-gaṇana. calculation of time (My.). — ಕಾಲಗಣನ ವಿದ್ಯಾ. astronomy (B. 5, 230).

ಕಾಲಗತಿ ಕಾಲಾ-gatī. the lapse of time. (C.).

ಕಾಲಚಕ್ರ ಕಾಲಾ-cakra. the wheel of time or fortune (My.); the vicissitudes of life (B. 5, 57).

ಕಾಲಜಿತ ಕಾಲಾ-jit. Śiva (My.). 2, a general of Rāma (J. 20, 36, 38).

ಕಾಲಜ್ಞ ಕಾಲಾ-jñā. one who knows the fixed times or seasons; an astrologer (My.); a cock. see ಅ.

ಕಾಲಜ್ಞಾನ ಕಾಲಾ-jñāna. knowledge of time or of the times; knowledge of events to come (C.).

ಕಾಲಜ್ಞಾನಿ ಕಾಲಾ-jñāni. a person who possesses kālajñāna (C.). 2, Śiva.

ಕಾಲತ್ರಯ ಕಾಲಾ-traya. the three times: past, present, and future (Śmd. 259); morning, noon, and evening (Bp. 47, 3).

ಕಾಲತ್ರಯಪರೀಣವಿ ಕಾಲತ್ರಯ-paraṇāmi. being subject to the change of the three times (Śmd. 260).

ಕಾಲತ್ರಯವೇದಿ ಕಾಲತ್ರಯ-vēdī. a person who knows the three times (Śmd. 129).

ಕಾಲದರ್ಶಿ ಕಾಲಾ-darśi. a person who sees, knows, or shows time (ಮುನಿ, ಪು:ಶಿ Mr. 257, o. r. ಕಾಲವರ್ಣ).

*ಕಾಲದು ಕಾಲ-adu. 1. that which is on the foot, footwear. ಐಹಿಕ ಸುಖ ವಿಮುಖನಾಗಿ ಶರೀರಾರ್ಥವ್ಯಯಂ ಮಾಡುವಾತಂ ಕಯ್ಯದಂ ಬಿಟ್ಟು, ಕಾಲದರ್ಶಕಗುನಾತನಂ ಪೋಲಂ Ap. 2, 9 va. Tu. ಕಾರ್ತ.

ಕಾಲದೂತ ಕಾಲಾ-dūta. a messenger of Death or of Yama (Dp. 49, 3; My.).

ಕಾಲಧರ್ಮ ಕಾಲಾ-dharma. death.

ಕಾಲಪವನಾಶನ ಕಾಲಾ-pavanāśana. the serpent Coluber naga (Bp. 46, 37).

ಕಾಲಪುರುಷ ಕಾಲಾ-puruṣa. time personified; death personified (Abh. P. 1, 40).

ಕಾಲಪುಷ್ಪ ಕಾಲಾ-prīṣṭha. N. of the bow of Kṛṣṇa.

ಕಾಲಭೇದ ಕಾಲಾ-bhēda. = ಕಾಲವಿಶೇಷ. a particular time (Śmd. 400; Śm. 78; Nn. 117).

ಕಾಲಭೈರವ ಕಾಲಾ-bhāirava. the terrible Bhairava: Śiva's form at the destruction of the world (J. 16, 31).

ಕಾಲಮಾನ ಕಾಲಾ-māna. measurement of time; time as to its characters (B. 5, 305; My.). see ನಡಾವಳಿ.

ಕಾಲಮುಖ ಕಾಲಾ-mukha. (ಅಗರು Mr. 335, o. r. ಕಾಕ-). ಛ. ಕಾಲಾ ಗುರು.

ಕಾಲಮೂರ್ತಿ ಕಾಲಾ-mūrti. time personified. (My.).

ಕಾಲಮೇಷಿ ಕಾಲಾ-mēṣi. the plant Vernonia anthelmintica Willd.

ಕಾಲಮೇಷಿಕ ಕಾಲಾ-mēṣika. the plant Rubia munjista Roxb. 2, perhaps: the plant Ipomoea atropurpurea Chois.

ಕಾಲಯವನ ಕಾಲಾ-yavana. an asura destroyed by Kṛṣṇa through Mucukunda, q. v. (Bhāgavata 10, 51, 44).

ಕಾಲಯುಕ್ತಿ ಕಾಲಾ-yukti. the fiftysecond year of the cycle of sixty (My.).

ಕಾಲರಾತ್ರಿ ಕಾಲಾ-rātri. = ಕಾಳರಾತ್ರಿ. a dark night. 2, the night of all-destroying time, the night of destruction at the end of the world: Durgā (Śśv. 3, 6, 12).

ಕಾಲರುದ್ರ ಕಾಲಾ-rudra. = ಕಾಲಭೈರವ. (J. 2, 41).

ಕಾಲವಶ ಕಾಲಾ-vasa. = ಕಾಲಾಧೀನ. subject to time or death (Abhā. 2, 39, 42).

ಕಾಲವಹ್ನಿ ಕಾಲಾ-vahni. = ಕಾಲಾಗ್ನಿ. (Bp. 46, 42; 53, 71).

ಕಾಲವಾಚಕ ಕಾಲಾ-vācaka. a term expressing time (Śmd. 147, 400).

ಕಾಲವಾಚಿ ಕಾಲಾ-vāci. = ಕಾಲವಾಚಕ. (Śmd. 146).

ಕಾಲವಿಶೇಷ ಕಾಲಾ-viśēṣa a particular (point of) time (ಕಾಲಭೇದ Nn. 117).

ಕಾಲವೇಳೆ ಕಾಲಾ-vēḷe. dupl. [punctuality]. (Bp. 38, 11).

ಕಾಲವ್ಯಾಪಿ ಕಾಲಾ-vyāpi. filling all time, everlasting.

ಕಾಲಶಿವ ಕಾಲಾ-śiva. N. of Śiva (Bp. 48, 2).

ಕಾಲಶೇಯ ಕಾಲಾ-śēya. (fr. ಕಲಶ). buttermilk.

ಕಾಲಸೂತ್ರ ಕಾಲಾ-sūtra. N. of a hell.

ಕಾಲಸ್ಕಂಧ ಕಾಲಾ-skandha. a sort of ebony, Diospyros embryopteris Pers. 2, a tree bearing dark blossoms, Xanthochymus pictorius Roxb.

ಕಾಲಹರ ಕಾಲಾ-hara. Śiva (Śśv. 5, 28).

ಕಾಲಹರಣ ಕಾಲಾ-haraṇa. spending or passing the time (C; B. 3, 101); delay, procrastination (My.).

ಕಾಲಾಗುರು ಕಾಲಾ-aguru. a black kind of Agallochum.

ಕಾಲಾಗ್ನಿ ಕಾಲಾ-agni. the fire that is to destroy the world; the conflagration at the end of time (J. 4, 26; 21, 33).

ಕಾಲಾಗ್ನಿರುದ್ರ ಕಾಲಾಗ್ನಿ-rudra. Rudra regarded as the fire that is to destroy the world. (Śmd. 142). — ಕಾಲಾಗ್ನಿ ರುದ್ರಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 6).

ಕಾಲಾಗ್ನಿರುದ್ರೋಪನಿಷದ್ ಕಾಲಾಗ್ನಿ-rudra-upaniṣad. N. of an Upaniṣad (Bp. 43, 74).

ಕಾಲಾಂಗಿ ಕಾಲಾ-aṅgi. cardamom. (ಎಲಚಿ, ಏಲಕ್ಕಿ Mr. 141).

ಕಾಲಾತಿಕ್ರಮ ಕಾಲಾ-atikrama. passing the proper boundary of time (ಅತಿವೇಳೆ, ಕಾಲವು ಅತಿಗಡದು ಹೋಗುವುದು Nn. 132).

ಕಾಲಾಧೀನ kāla-adhina. subject to time or death (Abhā. 2, 36. 40. 41).

ಕಾಲಾನುಕಾಲ kāla-anukāla. from season to season, year by year (C.); at some time or other, once (My.).

ಕಾಲಾನುಕೂಲ kāla-anukūla. suitableness of time, favourable moment (Bp. 44, 20).

ಕಾಲಾನುಸರಣೆ kāla-anusaraṇe. conformity to the times (My.).

ಕಾಲಾನುಸಾರ kāla-anusāra. = ಕಾಲಾನುಸರಣೆ. (My.).

ಕಾಲಾನುಸಾರ್ಯ kāla-anusārya. a kind of yellow fragrant wood. 2, gum benjamin or benzoin. see ಕಲ್ಲು ಹುನ್ನು.

ಕಾಲಾನ್ತ ಕ ಕāla-antaka. time regarded as the god of death, Yama (J. 16, 38). 2, Śiva (My.).

ಕಾಲಾನ್ತ ಕೃತ್ kāla-anta-kṛit. Śiva (My.).

ಕಾಲಾನ್ತ ರ kāla-antara. interval; process of time, period; another time, a later time (My.; B. 4, 128).

ಕಾಲಾಯಸ kāla-ayasa. iron.

ಕಾಲಾರಿ kālārī. (kālārī). the black-sided sandpiper, Charadrius (Bd.).

ಕಾಲಾವಧಿ kāla-avadhi. 1. fixed or appointed time (C.); the end of a year (My.); end (Abh. P. 14, 184).

ಕಾಲಾವಧಿ kāla-avadhi. 2. (i. e. a wrong form of ಅವಧಿ). scaffolding (My.).

ಕಾಲಾಸ kālāsa. ಕಾಳಾಸ. a banner, a flag (ಧಾಳ Mr. 299).

ಕಾಲಾಹಿ kālāhi. the black cobra, Coluber nāga or tripudians (J. 30, 3).

ಕಾಲಿ kālī. a woman who has feet. see ಹಾಲುಗಾಲಿ.

ಕಾಲಿ kālī. = ಕಾಳಿ. black colour. 2, Durgā.

ಕಾಲಿಕ kālīka. relating to time; fit for any particular season.

ಕಾಲಿಕಾದೇವಿ kālīkā-dēvi. Durgā (My.).

ಕಾಲಿಕೆ kālīke. ಕಾಲಿಕಾ. = ಕಾಳಿಕೆ. blackness. 2, cloudiness; a dense mass, multitude, or succession of clouds. 3, rust; verdigris (ಕಿಮ್ಮು ಕ್ಕ.). 4, Durgā.

ಕಾಲಿಂಗ ಕālīṅga. = ಕಾಳಿಂಗ. N. of a country, its people and prince; belonging to Kālīṅga. 2, an elephant. 3, a snake (the black cobra). 4, a water-melon. 5, a poisonous plant.

ಕಾಲಿಂಗವರ್ಧನ ಕālīṅga-mardana. the snake-subduer: Kṛiṣṇa (My.).

ಕಾಲಿದಾಸ ಕālī-dāsa. ಕಾಳಿ-. N. of a celebrated poet (Ch. v. 1; Bp. 54, 70).

ಕಾಲಿನ್ದಿ kālīndī. the river Yamunā.

ಕಾಲಿನ್ದಿ ವೈರಿ kālīndī-vairī. Balarāma (ಬಲ Mr. 21).

ಕಾಲಿನ್ದಿ ಸಹಜಾತ ಕālīndī-sahajāta. Yama (Mr. 49).

ಕಾಲಿನ್ದಿ ಕರ್ಷಣ ಕālīndī-karṣaṇa. Balarāma.

ಕಾಲಿನ್ದಿ ಭೇದನ ಕālīndī-bhēdāna. Balarāma.

ಕಾಲಿನ್ದಿ ದೋದರ ಕālīndī-sōdāra. Yamunā's brother: Yama.

ಕಾಲಿಮ ಕālīma. blackness. (Cpr. 4, 43).

ಕಾಲಿವೆ kālīve. = ಕಾಲ್ 2, etc. a channel, etc. (C.; Tu. ಕಾಲ್; Te. ಕಾಲವೆ, ಕಾಲುವೆ; T. ಕಾಲ್ವಯ್). ಊರ ಗುದ್ದಲಿ ತನ್ನ ನಾಡುಕಾಲಿವೆ ತೆಗೆದ (getting no money, for nothing, Priv.).

ಕಾಲೀನ kālīna. relating to any particular time; timely, seasonable. (My.).

ಕಾಲೀಯಕ kālīyaka. a kind of yellow fragrant wood.

ಕಾಲು kālu. 1. = ಕಾಲ್ 1. the foot, etc. (ಅಂಟು, ಚರಣ, ಪಾದ Hla.; ಅಂಟು, ಪದ, etc. Mr. 332; C.). ಸತತಮುಂ ಕಾಲು ನಿಲ್ಲದೆ ತೊಟಲುನ ಆ ರವಿ (Bp. 54, 12). ಧರ್ಮಮ್ ಇಲ್ಲದ ಅರಸು ಮುಟಾದ ಕಾಲಿನ ಗೊರಸು (Dp. 54). ಕುಸ್ತಿಯ ಕಾಲಿಗೆ ಎಟಗಿದಂ (Bh. 2, 13, 13). ಕಾಲುಗಳು (Si. 174, 199). ಎರಡೇ ಕಾಲಿನಿನ್ನ ನಡಿಯುತ್ತವೆ (B. 1, 13). ಕಾಲಿಲಿ (4, 47, 123). ನನಗಾದರೂ, ಆತ್ಮರಾಮನು ತಿಳಿದೂ ತಿಳಿದೂ ತನ್ನ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ತಾನೇ ಕಲ್ಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ, ಹೇಟಕೊಡದಷ್ಟು ಕ್ಲೇಶವಾಗಿದೆ (4, 198). ಕಾಲಿದ್ದವರು ಕಾಸಿಗೆ ಹೋದರೆ ನೀನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದೀ, ಕುಣ್ಣುಮುಟುವ? — ತಲೆ ಹೋಗುವದಕ್ಕೆ ಕಾಲು ಹೋಗುವದ ಹಾಗೆ (see ಕಾಲ್ಕೊಣೆ). — ಹಾದರಗಿತ್ತಿಯ ಕಾಲು ಹಸೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲದು. — ಕಾಲ ತೊನ್ನಿದ ಹಾವು ಕಚ್ಚದೆ ಬಿಡದು (Prvs.). = ಕಾಲ ಕುಬಸ. trousers (B. 3, 114). — ಕಾಲ ಕೆಡಟು. to scratch or paw (another's foot) with his foot, in order to rouse a quarrel (an expression used to show that a quarrel is picked up causelessly, C.). ಒಬ್ಬ ಗೃಹ ಸ್ಥನ ಕೂಡ ಸುಮ್ಮ ಸುಮ್ಮನೆ ಕಾಲ ಕೆಡಟು ಜಗದಾ ತೆಗೆದು (B. 2, 31). ಕಾಲಟ್ಟ. — ಅಟ್ಟ. a kind of bench (C.). — ಕಾಲ ನಡಿಗೆ. walking on foot (C.; B. 4, 188). — ಕಾಲನ್ನಿಗೆ. — ಅನ್ನಿಗೆ. a bracelet for the leg ornamented with little bells, etc. (C.). — ಕಾಲಾಡಿ. — ಅಡಿ. a quick, fast walker (My.); a wanderer, loafer (R., T.). — ಕಾಲಾಡಿಯೊಣ್ಣೆ. a fast-walking camel (My.). — ಕಾಲಾಡಿತನ. — ಅಡಿ ತನ. much walking, roaming (My.). — ಕಾಲಾಡಿಸು. — ಅಡಿಸು. to cause to take a walk (My.; used of men and beasts). — ಕಾಲಾಡು. — ಅಡು. to take a walk or exercise, used only of stable-cattle (S. Mhr.), also of persons (My.). — ಕಾಲಿಗೆ ಬೀಟು. = ಕಾಲು ಬೀಟು. (My.) — ಕಾಲು ಕಟ್ಟು. 1. to tie the leg or legs. 2, to embrace (another's) feet (My.). see Prv. s. ಕಾರ್ಯವಾಸಿ. — ಕಾಲುಕಟ್ಟು. 2. marriage (My.). — ಕಾಲುಕಡಗ. a kind of plain anklet (C.; ಪಾದಾಂಗದ Si. 220). ಕತ್ತೆಗೆ ಯಾಕೆ ಕಾಲುಕಡಗ? (Prv.). — ಕಾಲುಕಣ್ಣೆ. = ಕಾಲುಗಣ್ಣೆ. (ವಟಿರ Mr. 380; Abhā 5, 47). 2, any one of the tie-ropes of a dūvaṇi (My.). — ಕಾಲುಕುಪ್ಪಸ. = ಕಾಲ ಕುಬಸ. (My.) — ಕಾಲುಗಣ್ಣೆ — ಕಣ್ಣೆ. a rope for tying, or catching, the feet (Bh. 3, 13, 23). — ಕಾಲುಗೊರಸು. a hoof (ಶಫ, ಖರ Si. 274; My.). — ಕಾಲುಂಗರ. — ಉಂಗರ. = ಕಾಲುಂಗುರ (s. ಕಾಲ್ 1). a ring worn on the second toe (C.). — ಕಾಲು ಚೀಲ. a pair of stockings (C.; B. 5, 297). — ಕಾಲು ತೆಗೆ. = ಕಾಲ್ತೆಗೆ. to run away (C.). ಸಿಂಹದ ಗರ್ಜನೆಗೆ ಮೃಗಗಳೆಲ್ಲಾ ಗದಗದ ನಡುಗಿ, ನಿಲ್ಲಲಾಟದೆ, ಕಾಲು ತೆಗೆಯುತ್ತವೆ (B. 4, 212). — ಕಾಲುತೊಡಿಗೆ. a leg-trinket (Si. 220). — ಕಾಲುದಾರಿ. = ಕಾಲುಪಟ್ಟಿ. (C.). — ಕಾಲುಡೂಳಿ. ಕಾಲು ಡೂಳು. dust of the feet: an evil (especially belly-ache) that may have been occasioned by coming into contact with the foot-dust of others (My.). — ಕಾಲುಡೋಳಿ. = ಕಾಲುಡೂಳಿ. (S. Mhr.). — ಕಾಲುನಡೆ. walking on foot. 2, a cow; cattle. (C.; Si. 268. 280. 423). — ಕಾಲುಬಲ. foot-soldiers (My.; S. Mhr. rare). — ಕಾಲು ಬೀಟು. to fall at one's feet. ಆತನ ಕಾಲು ಬಿದ್ದು (B. 3, 25). ರಾಕ್ಷಸನ ಕಾಲು ಬೀಟಲು (5, 132). — ಕಾಲು ಮಡಿ. 1. to bend the leg, i. e. to make water (C.). — ಕಾಲುಮಡಿ. 2. urine (S. Mhr.). — ಕಾಲುಮುಚ್ಚಿ. foot-protection: a kind of sandal or shoe worn especially by peasants (S. Mhr.). — ಕಾಲು ಮಾಡು. to make for, to move toward, to begin. ಆ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಕಾಲು ಮಾಡಿದವು (S. Mhr.). 2, ಕಾಲು ಮಾಡಿದುದು. ಭಾರಮ್ ಎಣ್ಣೆಗೆ regard to

hunting Mr. 380, o. r. in one MS. ಪಾಲು). — ಕಾಲುಮೂಟೆ. a foot without any ornament (My.). — ಕಾಲುಮೆಟ್ಟು. a shoe (S. Mhr.) 2, mutual treading upon the feet: irritating one another to quarrel (Bh. 1, 8, 1; cf. ಕಾಲ ಕೆದಕು). — ಕಾಲುಮೆಟ್ಟು. — ಬಟ್ಟೆ. a foot-path (ವರ್ತುನಿ, ಏಕಪದಿ Nr.). — ಕಾಲುಸರಪಳಿ. a chain worn as an ornament just above the ankles (C.; Si. 220). — ಕಾಲು ಹೋಟಿ. = ಕಾಲೊಟಿ. a fordable river (C.). — ಕಾಲೆಟಿ. — ಎಟಿ. to draw along, as a foot or the feet (B. 4, 123; J. 3, 41).

ಕಾಲು kālu. 2. = ಕಾಲ್ 3. a quarter, etc. (C.). ಒಂದು ಅರ್ಧದ ನಾಲ್ಕು ತರದೂ ಕಾಲು ಕೋಟಿ. ಜನರು (B. 4, 100). ಎನ್ನುತ್ತರ ದೂ ಕಾಲು ಕೋಟಿ (4, 100). — ಕಾಲುವಾಸಿ. one-fourth (My.).

ಕಾಲು kālu. = ಕಾಲ್. time. see ಮುಟಿಗಾಲು.

ಕಾಲುರಿಚೆ kālurica. (fr. ಕಾಲೂರ್-ಇಚೆ Sm. 236). a rustic (ಗ್ರಾಮ್ಯ Kk. 38; Sm. 47; ಬೆಳ್ಳೆಕ್ಕರಿಗೆ, ಗ್ರಾಮ್ಯ ಕು.; Rév. 1, 23).

ಕಾಲುವೆ kālūve. = ಕಾಲಿನೆ, etc. a channel, etc., (ಕುಲೈ Nr.; My.). ಕಿಟುಡಾಗಿ ತೆಗೆದು ತನ್ನ ಮೂಡಿದ ತೊಟೆ ಕುಲೈ ಎನ್ನುವುದು, ಇದು ಕಾಲುವೆ (Nr.; see Si. 82, 94, 116). ಗಿಡು ಮರಕ್ಕೆ ಎಲಸ ನೀರೆ ಕಾಲುವೆಗೆ (ಅಪಾಲ, etc. Mr. 108). see J. 18, 13; B. 4, 184. — ಕಾಲುವೆಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. to construct a water-course (Bp. 10, 5).

ಕಾಲುಸ್ಯ kālūṣya. (fr. ಕಲುಷ). foulness, turbidness, filth; sin; want of harmony. (My.).

ಕಾಲೆ kālē. indigo, indigofera tinctoria Lin. 2, long pepper, Piper longum. 3, perhaps: the plant Ixora atropurpurea Chois. 4, black cumini, Nigella indica Roxb.

ಕಾಲೇಯ kālēya. saffron.

ಕಾಲೇಯಕೆ kālēyaka. the plant Curcuma xanthorrhiza Roxb. see ಕುರುಕು.

ಕಾಲೇಯಕೆ kālēyaka. suitable to the time; opportune, in season; at a convenient time; a convenient time (J. 2, 55; C.).

ಕಾಲೋದಕೆ kālā-udaka. N. of a dark piece of water; N. of an ocean. see Cpr. 1, 72; 1, 73 va.; 10, 105 va.

ಕಾಲೋರಗ kālā-uraga. = ಕಾಲೋರಗ, ಕೃಷ್ಣ ಸರ್ಪ, q. v. (Nn. 4).

*ಕಾಲುತ್ತು kāl-kuttu. to go deep into the matter, examine? ಸಕ್ಕಿಯಾಗುವನನು ಟಿಪ್ಪಣಿಯದನ್ನು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬಲ್ಲನು ಕಾಲುತ್ತು ನೋಡು Ph. 9, 26.

ಕಾಲ್ಪಕೆ kālpa. the plant Curcuma zerumbet Roxb.

ಕಾಲ್ಪಿ kālpi. (fr. ಕಲ್ಪ). preceptive, ritual (fem.). 2, the town of Kālpi in the N. W. Provinces. — ಕಾಲ್ಪಿ ಕಲ್ಲ ಸಕ್ಕರೆ. sugar-candy from Kālpi (S. Mhr.; B. 3, 45).

ಕಾಲ್ಯ kālya. timely, seasonable; pleasant, auspicious. 2, dawn, day-break.

ಕಾಲ್ಯೆ kālve. = ಕಾಲುವೆ, etc. a channel, etc. (ಕಾಲ್ Kk. 23; ಕಾಲ್, ಪುರ Ct. II, 53; My.).

ಕಾವೆ kāva. = ಕಾವ. relative participle present and future of ಕಾ 1, q. v. [ಕಾವನುಂ ನೀರಪಾನೆ Ph. 4, 32]. see Bp. 28, 11, 66; 46, 36; 52, 14; 53, 45; J. 15, 22. ಕಾವನ್ನರ್ (-ಅನ್ನರ್, i. e. ಅನ್ನವರ್, Abh. P. 13, 138).

ಕಾವೆ kāva. Tbh. of ಕಾವು (Ct. I. 10; II, 17; Sm. 7; ಕಮ್ಮಂಗಣಿಯ: Ct. I. 94. ಇಂಗೋಲಿಲ್ಲ, etc. Kk. 79; ಮನ್ನಡ 8; ಮದನ Bhn. 8).

— ಕಾವನಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. Kāma's father; Viṣṇu (ಉಪೇಂದ್ರ Kk. 7; Sm. 5).

ಕಾವಣಿಕೆ kāvāṇika. (fr. ಕವಚ). a multitude of mailed soldiers.

ಕಾವಣಿ kāvāṇi. = ಕಾವೆ, etc. the lemon grass, Andropogon schoenanthus L. (St. & Pl.; T. ಕಾವಟ್ಟಿ, M. ಕಾವಟ್ಟಿ; Te. ಕಾವಣಿ, the fragrant grass Hoemonites cordifolia Roxb. = ಕತ್ತಣಿ).

ಕಾವಡಿ kāvadi. = ಕಾಗಡಿ No. 1. a bamboo lath or pole, provided with slings at each end, for the conveyance of pitchers, etc. across the shoulder (ಪರ್ಯಾಹಾರ, ವಿವಧ Si. 431; C.; Te.; T. ಕಾ, ಕಾವಡಿ, ಕಾವುತ್ತಡಿ; M. ಕಾವು, ಕಾವಡಿ; Mhr. ಕಾವಡ; T., M. ಕಾವು, to carry burdens by a kāvadi). ಕಾವಡಿ ಹೊರುವವನು (ವಾರ್ತಾವನ, ವೈವಧಿಕ Si. 340). see ಅಡ್ಡ. — ಕಾವಡಿಯ ಉಟ್ಟು. (ಶಿಕ್ಷೆ, ಕಾಚೆ, ಕಾವಡಿಯ ದಬ್ಬೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲುವು Si. 344). — ಕಾವಡಿಯ ದಬ್ಬೆ. the bamboo lath of a kāvadi (Si. 344).

ಕಾವಣಿ kāvāṇa. protection; a shade, a shed, a pandal (Sm. 25). [ಧನದಧವನಮನಿಸ ಸಿರಿಯ ಬಚ್ಚರಾಪಣಂಗಳಿಂ ಪೊದಟ್ಟ ಕಾವಣಂಗಳಿಂ Ph. 1, 58; Ap. 4, 92 va.]; (ಪನ್ನರ್ Ct. II, 93; ಚಪ್ಪರ, ಪನ್ನರ್ Kk. 26; Cpr. 8, 73 va.; V. 4, 50; ಪನ್ನರ, ಚಪ್ಪರ Sm. 59; T.).

ಕಾವನ್ನ kāvāṇḍa. lord, master, owner (C.; H., Mhr. ಕಾವನ್ನ; M. ಕಾಮನ್ನ, ಕಾಮನ್ನಿ; T. ಕಾವನ್ನ).

ಕಾವರ kāvāra. = ಕಾವುರ, ಕಾಡುರ. mental heat; passion, anger, wrath (ಕೋಪ Bhn. 22, o. r. ಕಾವುರ; Mhr. ಕಾವರಾ, wild from fright, rage, etc.; Te. ಕಾವರ, pride of flesh, arrogance; T. ಕಾವ್ರಿ, fatness, corpulence; wrath, anger).

ಕಾವಲ್ kāval. = ಕಾವಲ, ಕಾವಲು, ಕಾವಲಿ 1. guarding, protecting, watching; a guard, a watch; custody; a place where anything is guarded, or cattle are tended (Tu., T.; Te. ಕಾವಲಿ). ಹಗಲ್ ಅಯ್ಯ ಕಾವಲನ್ ಇರಿಸಿ (Bp. 43, 46); ಕಾವಲೆ (J. 4, 29; 5, 20; 20, 4). ಕೋಟಿಕೊತ್ತಳದ ಕಾವಲೆಳಂ ಬಲಿ ದರ್ (9, 17). — ಕಾವಲನ. — ಅನ. a protector; a guard; a sentinel. ರಥದ ಕಾವಲನನ್ನರ್ (ಸನ್ಯಾಸ, ದಕ್ಷಿಣಸ್ಥ Nr.). ಹೊಟವಳೆಯದ ಕಾವಲನನು (ಪಂಥಿಕ್ಕ Nr.). — ಕಾವಲನ್ನ. = ಕಾವಲನರು. (Si. 279).

ಕಾವಲ kāvāla. = ಕಾವಲ್, etc. (S. Mhr.; ಅಂಗರಕ್ಷ G.). ಬಾ ಗಿಲ ಇಕ್ಕಿ, ಹೊಟಗೆ ನಾಯಾ ಕಾವಲ ಇಟ್ಟು (B. 2, 45). see ಬೆಂಗಾವಲ. — ಕಾವಲದನ. — ಅನ. = ಕಾವಲನ. (ವಿಶಾಯ, ಸೇನಾರಕ್ಷ G.).

ಕಾವಲಿ kāvāli. 1. = ಕಾವಲ್, etc. guarding; a watch, etc. (C.).

ಕಾವಲಿ kāvāli. 2. = ಕಾವಲೆ 1. a plate or pan for frying or baking (ಕನ್ನ, ಸ್ನೇಹನಿ, ಸ್ನೇಹನಿಕೆ Hla., Nr., Mr. 211; Si. 308; ಕರಿಯುನ ಬಾಳಿಗೆ G.; C.; Tu. ಕಾವೊಲಿ). ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಾವಲಿಹೆಂಚು (ಕನ್ನ, etc. Si. 308). [ಕಾಯ್ದ ಕಾವಲಿಗಳೊಳ್ ಪರ್ಯಾಹಾರಗೆ ತಾಳಿಸುವರುಂ Ap. 5, 85 va.]. ಎಲ್ಲರ ಮನೇಲಿ ದೋಸಿಗೆ ತೂತು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾವಲಿಗೆ ತೂತು (Priv.). see Bp. 53, 53; ಕಡು. ಹುರಿಗಾವಲಿ, ಹೆಗ್ಗಾವಲಿ, Priv. s. ದೋಸೆ.

ಕಾವಲಿಗಾಣಿ kāvāli-gāṇa. = ಕಾವಲನ. a guard, etc. (ಬೆ ಹುಕಾಣ G.).

~~... kāmāc...~~

ಕಾಶ್ಯಯ ಕಾಶ್ಮಯಾ. = ಕಾಶ್ಯಯ. see Nr. s. ಸೀನವ್ವಿ.
ಕಾಶ್ಮೀರ ಕಾಶ್ಮೀರ. relating to Kāśmīra; the country Kāśmīra (Bp. 6, 19). 2, the root of *Cestus speciosus*. 3, saffron (ರಕ್ತ, ಕುಂ ಕುಮುದ ಹೂವು Nn. 126).

ಕಾಶ್ಮೀರಜ ಕಾಶ್ಮೀರ-ja. saffron.

ಕಾಶ್ಮೀರಜನ ಕಾಶ್ಮೀರ-Janma. saffron.

ಕಾಶ್ಯಪ ಕಾಶ್ಯಾಪ. (fr. ಕಶ್ಯಪ). pertaining to Kāśyapa; Kāśyapa (Mr. 258); Aruṇa.

ಕಾಶ್ಯಪಿ ಕಾಶ್ಯಾಪಿ. the earth. 2, Aruṇa, the charioteer of the sun.

ಕಾಷಾಯ ಕಾಷಾಯ. = ಕಾಸಾಯ. red. 2, a red cloth.

ಕಾಷಾಯಧಾರಿ ಕಾಷಾಯ-dhārī. an ascetic (ಸನ್ಯಾಸಿ G.; My.).

ಕಾಷಾಯವಸನ ಕಾಷಾಯ-vasana. having a red cloth (Sk.); a red cloth (My.).

ಕಾಷ್ಠ ಕಾಷ್ಠ. = ಕಡ್ಡಿ. a piece of wood, a stick; a pin, a bolt (ಕೀಲ, ಕೀಲು Nn. 101); wood, especially dry wood (ಕಟ್ಟಿಗೆ Nn. 69; ಶುಚಿ Nn. 18; ಇನ್ನನ್ನ, etc., ಅಡುಗೆಬ್ಬು Mr. 48; ಒಣಗಿದ ಮರ, ದಾರು Nr.). 2, a blockhead (ಮೂರ್ಖ Nn. 33). 3, thinness, pooriness (ಕೃಶ, ಬಡವು 33). 4, = ಕಾಷ್ಠ (Nn. 33).

ಕಾಷ್ಠ ಕುಡ್ಡಾಲ ಕಾಷ್ಠ-kuddāla. a scraper or shovel.

ಕಾಷ್ಠಕರ್ತೃ ಕಾಷ್ಠ-takṣ. -ತಕ. a carpenter.

ಕಾಷ್ಠವ್ಯಸನ ಕಾಷ್ಠ-vyāsana. worthless, vain grief (My.).

ಕಾಷ್ಠಮುಖಾಂಬು ಕಾಷ್ಠ-ambu-vāhīni. a wooden bucket or baling vessel.

ಕಾಷ್ಠಿಕ ಕಾಷ್ಠhike. = ಕಟ್ಟಿಗೆ. a piece of wood.

ಕಾಷ್ಠೀಭೂತ ಕಾಷ್ಠī-bhūta. having become wood or like wood (Bp. 19, 80).

ಕಾಷ್ಠೀಲ ಕಾಷ್ಠīle. the plantain, *Musa sapientum*.

ಕಾಷ್ಠ ಕಾಷ್ಠhe. a quarter or region of the world (ದಿಕ್ Nn. 33, as ಕಾಷ್ಠ). 2, place, site. 3, a measure of time, eighteen twinklings of the eye (ಕಾಲಾಂತರ Nn. 33; ಕಾಲಭೇದ Mr. 489). 4, excellence (ಉತ್ಕೃಷ್ಟ 33); clearness, distinctness (ವ್ಯಕ್ತಿ 489). 5, favourableness (ಅನುಕೂಲ 33). 6, the being opened, blown as a flower (ಉನ್ಮೀಲಿತ ವಿಕಾಶ 33; ವಿಕಸಿತ 489).

ಕಾಸ ಕಾಸ. 1. = ಕಾಶ. appearing, shining; splendour; blooming, opening. (ಕಾಶಿ Bhn. 26). see ವಿ-.

ಕಾಸ ಕಾಸ. 2. Tbh. of ಖಾಸ (Smd. 338).

ಕಾಸ ಕಾಸ. 3. cough, catarrh. see ಕೆಮ್ಮು. 2, dyspnoea, asthma (My.).

ಕಾಸ ಕಾಸ. 4. causing to go. see ನಿಷ್ಕ-.

ಕಾಸಗಾಣ ಕಾಸagāra. = ಕಾಸದಾರ, ಕಾಸಾರ. a groom. (S. Mhr.).

ಕಾಸಗಿ ಕಾಸagi. private, not public; own (My.; Mhr. ಖಾಸಗೀ).

ಕಾಸಗ್ನಿ ಕಾಸa-ghni. a sort of prickly nightshade, *Solanum jacquini* (see ಕಿಟುವೇಗು No. 2).

ಕಾಸಜಿತ್ ಕಾಸ-jit. the plant *Clerodendron siphonanthus* (see ಕಿಟುವೇಗು No. 2).

*ಕಾಸಟಿ ಕಾಸaṭa. insignificant thing, a cowrie. (ಕಾಸು?). ಸಾಸಿರ ಪೊಂಗೆಯ್ಯಂ ಚ; ಕಾಸಟಿಮೆನ್ನೊನ್ನು ಲಕ್ಕಗೆಯ್ಯುದಿದರ್ಕ್ಕಂ Pb. 3, 44.

ಕಾಸದಾರ ಕಾಸadāra. = ಕಾಸಗಾಣ, etc. a groom (My.; Mhr., H, ಖಾಸದಾರ).

ಕಾಸಮರ್ಧ ಕಾಸ-marda. a cough-medicine, *Cassia sophora* Lin.

ಕಾಸರ ಕಾಸara. = ಕಾಸರ್ಕ, etc. Strychnine tree. (Mg.). see ಕಾಸ.

ಕಾಸರ ಕಾಸara. a male buffalo.

ಕಾಸರಿ ಕಾಸari. a female buffalo (ಮಹಿಷಿ, ಎಮ್ಮೆ Mr. 184).

ಕಾಸರಿಕೆ ಕಾಸarike. a kind of potherb or cucumber (ಗಣ್ಣೇರ, ಸಮಷ್ಟಿಲೆ Nr., o. r. ಕಾಸರಿಕೆ). 2, = ಕಾಸರ್ಕ, etc. (My.).

ಕಾಸರ್ಕ ಕಾಸarka. = ಕಾಜವಾರ, etc. the tree *Strychnos nux vomica* Lin. (St. & Pl.; My.). — ಕಾಸರ್ಕನ ಬನ್ನಿನಿ. = ಕಾಸು. a parasitical shrub, *Loranthus loniceroides* Lam. (St. & Pl.). Tu. ಕಾಯೆರ್, T. ಕಾಂಚಿರೈ, M. ಕಾಳಾರಂ.

ಕಾಸಾ ಕಾಸā. good, fine; legitimate, not base born, own (My.; Mhr., H. ಖಾಸಾ).

ಕಾಸಾಯ ಕಾಸāya. Tbh. of ಕಾಷಾಯ. a red cloth. (Smd. 335).

ಕಾಸಾರ ಕಾಸāra. a pond (ಸರಸಿ, ಕೊಳ Mr. 417).

ಕಾಸಾರಕೆ ಕಾಸāraka. = ಕಾಸರ್ಕ, etc. (see s. ಇಟ್ಟಿ).

ಕಾಸಿ ಕಾಸī. 1. = ಕಾಶಿ. Benares (Bp. 54, 64; J. 5, 27, 30). ಕಾಲಿದ್ದವರು ಕಾಸಿಗೆ ಹೋದರೆ ನೀನೆಲ್ಲಿ ಹೋದೀ, ಕುಣ್ಣುಮುಖವು? — ಕಾಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಕಾದರೂ ಕಾಸು ಬೇಕು (Prvs.). — ಕಾಸಿಕಾಗಡಿ. a kagadi in which water is brought from Benares (My., also ಕಾಸಿಕಾವಡಿ). — ಕಾಸಿದಾವಳಿ. a soft woollen dāvali (C.).

ಕಾಸಿ ಕಾಸī. 2. = ಕಾಶಾ, ಕಾಸೆ. Tbh. of ಕಾಶಾ. see ಕಾಸಿಕಂಚಡಿ, ಕಾಸಿ ಗಪ್ಪಡ. a cloth for girding the loins (S. Mhr.).

ಕಾಸಿಕಂಚಡಿ ಕಾಸī-kañcadī. a cloth for girding the loins and a kaupīna. see Sp. s. Tbh. ಜಡಿ.

ಕಾಸಿಗಪ್ಪಡ ಕಾಸīgappaḍa. Tbh. of ಕಾಶಾಕರ್ಪಟ (Smd. 381, o. r. ಕಾಸ-).

ಕಾಸಿತ ಕಾಸīta. made gone, driven away. see ನಿಃ-.

ಕಾಸಿಸು ಕಾಸīsu. to cause to make hot, etc. (Bp. 50, 39; My.).

ಕಾಸು ಕಾಸu. 1. = ಕಾಯಿಸು 1. to make hot, to heat; to warm, as the body; to boil, as water, etc.; (to burn), to bake, as happaḷas, bread, etc.; to melt, as butter, gold, etc. (ದಾಹ Smd. Dh.; C.; T. ಕಾಯಿಸು). [ಕರಂ ಕರವಾಳೊಡನಮರೆ ಕಾಸಿ ಬೆಚ್ಚನ್ನೆ ವಸುನ್ದರಿಯೊಳ್ ಬಿಟ್ಟುದು Pb. 11, 141]. ಕಾಪಂ (Smd. 275). ಕಾಸುವ ರಸದ್ರವ್ಯಾನುಕರಣಂಗಳ್ (I). ಕಾಸಿದ ಮಳಲ್ (II). ಕಾಸಿದ ತುಪ್ಪ (ಶೃತ, ಪಕ್ವ Hla.). ಕಾಸಲ್ ಪಟ್ಟು, ದು (ಸನ್ಯಾಸಿತ, ಸನ್ನಪ್ತ Nr.). see Bp. 9, 38; 14, 5; 18, 29; 22, 65; 27, 48; 54, 31; Bh. 1, 20, 60; Rāṣ. 11, 19; J. 15, 17; C. Bp. 11, 11; B. 1, 15; Prv. s. ಮಣ್ಣು, — ಕಾಸು ಕಾಸು. rep. (B. 4, 106).

ಕಾಸು ಕಾಸu. 2. the smallest copper coin, a cash (ವಿವರ Smd. Dh.; C.; Te., Tu.; T. ಕಾಸು; M. ಕಾಶು); a coin or money in general (C.; Te., T., M.). ಮೂಟು ಕಾಸು (ಪ್ರಹರ G.). ತಾಮ್ರದ ಕಾಸು (ಪಣ Si. 418). ಕೊಡುವದೊನ್ನು ಕಾಸು, ಕೋಣೆ ತುನ್ನು ಹಾಸು. — ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಸೂಳೆ ಕಾಸಿಗಾದರೂ ಬೇಡ. — ಕೂಸು ಕಾಸ ಹಡೆಯದು, ಜೋಗಲ ಮುಗಿಲ ಮುಟ್ಟಿತು. — ಕಾಸು ಇದ್ದರೆ ಕೂಡೆಯಾಳ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಡೆಯಾಲ. — ಕಾಸಿಗೆ ಒನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ಅನ್ನರೆ ನನಗೆ ಮೂಟು ಕಾಸಿಗೆ ಇರಲಿ! — ಕಾಸು ಬಿಟ್ಟವ ದೇಶ ಬಿಟ್ಟಾನು. — ಕಾಸಿದ್ದರೆ ಕೈಲಾಸ (Prvs.). see Prv. s. = ಕಾಸಿ 1.

ಕಾಸು ಕಾಸu. 1. Tbh. of ಕಾಶ. glass, etc. ಕಾಸಿನ ಕವ್ವಿ (ಭಾರಯಸ್ವಿ, ವಿಹಂಗಿಕೆ Hla.).

ಕಾಸು ಕಾಸu. 2. a sort of spear or lance.

ಕಾಸುಳಿ kāsuli. the plant *Sida indica* Lin (ತುಟುವೆ, ತೇಜಸ್ವಿ Mr. 129, o. r. ಕಾಸುಳಿ; M. ಕಾಟೋರ).

ಕಾಸೆ kāsē. = ಕಾಸಿ 2. Tbh. of ಕಾಶಾ [a cloth for girding the loins. ಮಹಾಪದ್ಧನಂ ಕಿಡಿಸಿದಲ್ಲವೆ ಕಾಸೆಗಳಂ ಕಳೆಯೆನೆಂದು V. 186, 6]; (Śśv. 2, 53; V. 4, 36; see ಪೊಸಗಾಸೆ).

ಕಾಸಾರ kāsāra. = ಕಾಸದಾರ, etc. a groom, etc. (My.).

ಕಾಸ್ರ kāsra. = ಕಾಸರ, etc. Strychnine tree.—ಕಾಸ್ರಬನ್ನ ನೀ. = ಕಾಸರ್ಕನ. (St. & Pl.).

ಕಾಹಕೆ kāhaka. (fr. ಕಾಹು 1). a guard, a guardian (Bh. 3, 21, 52).

ಕಾಹಲ kāhala. = ಕಾಹಲೆ. see s. ಪಂಚಮಹಾನಾಡ್ಯ.

ಕಾಹಲೆ kāhale. = ಕಹಳೆ, etc. a horn (Sk.).

ಕಾಹಳಿ kāhali. N. of a plant (ಕಳ್ಳ Mr. 134).

ಕಾಹಿ kāhi. = ಕಾಯಿ 3. a person who tends, watches or guards (C. Bp. 47, 19). see ಕಟುಗಾಹಿ, ತುಟು. ಮಗಣ.

ಕಾಹಿಲೆ kāhile. = ಕಾಯಿಲೆ, q. v. sickness. (My.).

ಕಾಹು kāhu. 1. = ಕಾಪು. preserving; protection; watching; guard; custody [ನಾಲ್ಕು ಗ್ರಾಮದ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಪಂಚೈವರ ಕಾಹು Cv. 944]; (J. 8, 26; 13, 42; 16, 23; 24, 4; Bh. 2, 2, 78; 3, 18, 38; 7, 15, 49; see ಮೆಯ್ಯಾಹು).

ಕಾಹು kāhu. 2. = ಕಾಯ್ಲು, etc. heat, etc. (Grj. 9, 17; Bp. 53, 53; J. 15, 2; 30, 30).

ಕಾಹುರ kāhura. = ಕಾನರ, etc. feverish excitement; bewilderment, confusion (Bh. 8, 24, 51; Rām. 5, 8, 64; 6, 12, 36; J. 20, 29; 26, 4; 27, 6). 2, an excited, bewildered man. (Bh. 2, 1, 60).

ಕಾಹುರತೆ kāhurate. = ಕಾಹುರ. state of bewilderment (Rām. 6, 55, 5).

ಕಾಳೆ kālā. 1. = ಕಾಲ 1 (but rare). see Prv. s. ನೇಳೆ. — ಕಾಳಯಮ. the death-god Yama. ಅಳು ಕಾಲು ಇದ್ದ ವನಾದರೆ ಕಾಳ ಯಮ ದಿಟ್ಟು ನೇ? (Prv.).

ಕಾಳೆ kālā. 2. = ಕಾಲ 2. black, etc. — ಕಾಳಗತ್ತಲೆ. — ಕತ್ತಲೆ. = ಕಾಲ ಗತ್ತಲೆ. (Bp. 31, 4). — ಕಾಳಜೀರಿಗೆ. black cumin, *Nigella indica* (ಉಪಕಂಚಿಕೆ, ಸುಪವಿ, ಕರೇ ಜೀರಿಗೆ G.). — ಕಾಳರಕ್ಕಸಿ. a black female giant (J. 8, 47). — ಕಾಳರಾತ್ರಿ. = ಕಾಲರಾತ್ರಿ. a dark night (Bp. 23, 18), etc. — ಕಾಳಹಸ್ತಿ. = ಕಾಳತಿ. (T. ಕಾಳಸ್ತಿ). Kalastri, a mountain and town in the Carnatic, where a black elephant worshipped Śiva. (Bp. 18, sum.). — ಕಾಳಹಸ್ತಿಗಿರಿ. the mountain Kalastri (Bp. 18, 1). — ಕಾಳಹಸ್ತಿಶ್ವರ. Śiva (My.). — ಕಾಳೋರಗ. — ಉರಗ. = ಕಾಲೋರಗ. the black cobra (ಶಿಬಿ, ಕೃಷ್ಣ ಸರ್ಪ Nr. 4).

*ಕಾಳಕೂಟ kākakūṭa. = ಕಾಲಕೂಟ. a kind of deadly poison. ಅನರಂಗ ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲದವರ ಸಂಗ ಸಿಂಗಿ, ಕಾಳಕೂಟ ವಿಷವೊ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ ದೇವಾ Bv. 119.

ಕಾಳಿಗ kālīga. (fr. ಕಾಹು 1). = ಕಾಳಿಗ. fight, battle, war (ರಣ, ಯುದ್ಧ, etc. Mr. 289; ಬಣ್ಣಣ, ಮೊನೆ Śmd. II; ಕೊಳು ಗುಳ, ಬಣ್ಣಣ, ಜುದ್ಧ, ಮೊನೆ, ಪೊಣರ್ Śm. 39; ಮೊನೆ 100; ಪೊಣರ್ 102; ಯುದ್ಧ, ಕಲಹ, etc. Nr.; Si. 294; ಕೊಳುಗುಳ Bhn. 29; C.; T. ಕಾಳಿ ಯಂಗ). see J. 2, 4, 4, 3; 7, 29; 8, 26; 22, 47; 23, 11; Si. 284, 292, 293; B. 2, 5; 4, 9; 5, 160. — ಕಾಳಿಗಂಗಿಯ. — ಕಂಗಿಯ. to fight (Śśv. 4, 70). — ಕಾಳಿಗಂಗೊಡು. — ಕೊಡು. to offer fight; to fight

(J. 23, 9; 25, 51). — ಕಾಳಿಗವಲಗೆ. — ಪಲಗೆ. = ಕಾಳಿಗ. a war-drum (ಅತ್ತ ಪರ Śmd. II; Śm. 40).

ಕಾಳಜಿ kālāja. = ಕಳೇಜ, ಕಾಳಜ, ಕಾಳಜಿ. the liver (ಗೋರೋಜನ, ಬುಕ್ಕಾ G.; Mhr., H. ಕಾಳೇಜ).

ಕಾಳೆಂಜಿ kālāñji. = ಕಾಳಾಂಜಿ. a spittoon (ದವಕೆ Śmd. II; Śm. 61; Kk. 54, o. r. ಕಾಳಾಂಜಿ; Bp. 12, 9; Śśv. 1, 79 va.; Te. ಕಾಳಂಜಿ, ಕಾಳಾಂಜಿ; T.; M. ಕಾಳಾಂಜಿ; cf. ಕಾಣ್ 1? Sk. ಬಟಕಪಾ ಹಕೆ?). 2, a vessel of brass, silver, etc. with which scented water is sprinkled (S. Mhr.; ರಸಪಾತ್ರೆ Mr. 265). 3, a kind of fan or whisk (Te., M., R.; T. ಕಾಲಜ).

ಕಾಳತಿ kālāti. = ಕಾಳಹಸ್ತಿ. (T. ಕಾಳತಿ). N. of a sacred shrine near Tirupati. see ತಿರು.

ಕಾಳವೆ ಕālāva. N. of a country (Bp. 6, 18).

*ಕಾಳವಟ್ಟೆ kālāvaṭṭa. (Sk. ಕಾಲಪಟ್ಟ). N. of the bow of Karna. ಶಲ್ಯನಂ ರಥಮನೆಸಗಲ್ಲೆಬ್ಬು ... ಕಾಳವಟ್ಟದ ಬಿಲ್ಲಂ ಕೆನ್ನ ರದೊಳ ಮರೆ ನೀವಿ ಜೇವೊಡದಾಗಳ್ Pb. 12, 135 va.

*ಕಾಳಸೆ kālase. firmness, closeness? ಮಿಟುಗುವ ತೋರಹಾ ರಮುಮನಸ್ಸಿನ ಕಾಳಸೆಗಡ್ಡೆ ಮೆಮ್ಮ ಬೇಸಟುನೊಳ ಕಟ್ಟಲೊಲ್ಲವೆ Pb. 4, 105. — ಕಾಳಸೆಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to be close and contiguous? ನೀಳಮಾಗ ಸಮೊಳ್ ಕಾಳಸೆಗೊಣ್ಣು ದೆಮ್ಮನಗಮದ್ರೀಕ್ಷಂಗಳಂ ತನ್ನ ಕೀಲಿಸಿದಂ Ap. 15, 47.

*ಕಾಳಾಗರು kālā-agaru. = ಕಾಲಾಗರು. a black kind of Agallochum. ನೆಗಟ್ಟು ಕಪೂರ ಕಾಳಾಗರು ಮಳಯ ಮಹೀಜಂಗಳ Pb. 4, 23.

ಕಾಳಾಂಜಿ kālāñji. = ಕಾಳಂಜಿ No. 1, q. v. (ದವಕೆ Ct. II, 94; My.).

ಕಾಳಿ kālī. = ಕನ್ನರೆ, etc. agitation, etc. (ಕಾತರ Śs.).

ಕಾಳಿ kālī. = ಕಾಲಿ. N. of a washerman. (Bp. 21, 12). 2, Durgā (C.). see ಮಾ. — ಕಾಳಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮ. N. (C.). — ಕಾಳಿ ಕೊಣ್ಣ. see ಉಳಿ. — ಕಾಳಿದೇವ. N. (Bp. 39, 2). — ಕಾಳಿನಾಥ. Śiva. see ಶ್ರೀ.

ಕಾಳಿಕೆ kālīka. = ಕಾಳಿಕೆ. lampblack, etc. (ಕಜ್ಜಲ, ಅಂಜನ, etc., ಕಾ ದಿಗೆ Mr. 337).

ಕಾಳಿಕೆ kālīko. = ಕಾಲಿಕೆ, ಕಾಳಿಕೆ. blackness, etc.; rust; verdigris; impurity (ಕಿಲುಮ್ಮು Kk. 51, Śm. 63). [ಅನಲದಗ್ಧವಿಸ್ತುರಜ್ಜೀವ ಕನಕ ಕಾಳಿಕೆಗಳ ಪೋಲ Ap. 9, 95; Bv. 251]. see Abh. P. 16, 57, 71; Grj. 6, 56 va.

ಕಾಳಿಗ kālīga. = ಕಾಳಿಂಗ. — ಕಾಳಿಗನಾಗ. = ಕಾಳಿಂಗ. (Abh. P. 4, 119). ಕಾಳಿಂಗ kālīṅga. = ಕಾಲಿಂಗ, ಕಾಳಿಂಗ. the black cobra, Naga tripudians (ತನುವಿನೊಳ್ ಕಪ್ಪಾಗೆ ಕಾಳಿಂಗನ್ ಅಕ್ಕು Mr. 402). — ಕಾಳಿಂಗ ನಾಗರಹಾವು a variety of Naga tripudians (Bd.).

ಕಾಳಿಜ kālīja. = ಕಾಳಜ, etc. (ಅಗ್ರಮಾಂಸ G.; Rām. 6, 45, 61). 2, the breast, the heart (S. Mhr.; Mhr. ಕಾಳೇಜ).

ಕಾಳಿಜಿ kālīji. = ಕಾಳಿಜ No. 2. (S. Mhr.).

*ಕಾಳಿಯ kālīya. = ಕಾಳಿಯ ನಾಗ. — ಕಾಳಿಯ ಮಥನ. Kṛṣṇa (J. 5, 8)

*ಕಾಳಿಯನಾಗ kālīyanāga. venomous type of serpent. ನೆಟ್ಟನೆ ವಿ ಸಮೊಳ್ಳುಗೊಳ್ಳೊಡಮದೊಳ್ಳೆಯೆ, ಕಾಳಿಯನಾಗನಾಗದು Pb. 12, 41.

ಕಾಳೆ kālē. = ಕಾಹಲೆ. Tbh. of ಕಹಳೆ (Śmd. 352). see ಕೊಮ್ಮುಗಾಳೆ, ಗವುರಿ, ಪೊಂ, ಬುರುಗು, ಬರ್ಗ, ಹೆಗ.

ಕಾಳಿಗ kālīga. = ಕಾಳಿಗ. fight, battle. [ಉಸಿದವೆ ಉಳ್ಳ ಕಾರ ಣಮದಾವುಮೊ ನೆಟ್ಟನೆ ನಾಳೆ ಕಾಳಿಗಂ Pb. 10, 32]. (ಬಣ್ಣಣ Śmd. II; ಸಂಗ್ರಾಮ, ಕಲಿ, ಕಲಹ, etc. Hla.; ಸಂಗರ Nn. 9; ಬಲಿ 14; ಧುರ 19; ಕಣ್ಣಕ, ಅಡವ 39; ಲ್ಲ; ಲ್ಲ; ಮೊನೆ Kk. 87; Abh. 13, 139; 14, 46

va.). ಕಾಳಗಕ್ಕೋಸ್ಕರವೂ ಅಲ್ಲದೆ ವಿನೋದಾರ್ಥವೂ ಆಗಿ ಏಕವ ರಥವು (ಪುಷ್ಪ ರಥ); ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಅನುವಾದುದು (ಸನ್ನಹನ); ಕಾಳಗಕ್ಕೆನ್ನು, ಸನ್ನಹವೂ ಅದ ಚತುರಂಗಬಲವನ್ನು ತಕ್ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸುವವು (ಪೂಜೆ); ಎಲ್ಲರೂ ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಕೆಯ್ಯೆಯಿಂದ (ಸರ್ವಾಭಿಷಾರ); ಭಾಷೆಯ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಳಗದತ್ತ ನೆನ್ನು ಮಗುಬದವನು (ಸಂಶ್ರುತ Nr.). ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದವನು (ಧುರಚೈತ್ರ Nn. 94). — ಕಾಳಗವಲಗೆ = ಕಾಳಗ. (ಅತ್ರಪರ Kk. 82).

ಕಾಲ್ - ಕಾಲ್. 1. = ಕಾಡು 2, etc., ಕಾಲು 1. a forest; a wild. ಕಾಲ್ (Smd. 140). — ಕಾಲ್ ಜೀರಿಗೆ = ಕಾಡ ಜೀರಿಗೆ. a tall robust annual plant, the purple flea-bane, *Vernonia anthelmintica* (St. & Pl.). — ಕಾಲ್ಕಾಗು. — ಆಗು. to become a wilderness; to be ruined (ಕೆಟ್ಟು ಪೋಗು Bhn. 63). [ಆ ಕಾಲ್ಕಾದ ವಾಲ್ಯುಗೊನ್ನೊಡೆ ಪಾ ಜಾದುದು ಮನಮುಮೆದೆಯುಂ Pb. 4, 61]. see Bh. 1, 8, 2; J. 8, 27; 13, 60; 23, 9; 24, 22. — ಕಾಲ್ಕುರಿ. — ಉರಿ. = ಕಾಲ್ಕುಚ್ಚು. (Bhāgavata 10, 17, 21. 26). — ಕಾಲ್ಕುಚ್ಚು. (Smd. 28. 80, 217). = ಕಾಡುಕೆಚ್ಚು. a fire on hills or in forests (ವನವಚ್ಚು, ದವ, ದಾವ Hla.; ದಾವ, ಕಾಡುಗಿ ಚ್ಚು Nn. 66). [— ಕಾಲ್ಕುಚ್ಚು = ಕಾಲ್ಕುಚ್ಚು. ಸಕಲಾರಾತಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೂಳಿಗರುದ್ರಾ ದೀಪ್ತ ರತ್ನಾಂಶುಮಾಳಿಕೆಯಿನ್ನಾ ರಣರಂಗಮಂ ಬೆಳಗೆ ಕಾಲ್ಕುಚ್ಚನ್ನು ಭೂತಾಂಗನಾ ನಿಕರಂ Pb. 12, 25]. — ಕಾಲ್ಕುಚ್ಚು. = ಕಾಲ್ಕುಚ್ಚು. (ದವ Sm. 12). — ಕಾಲ್ಕುಲು. wild cattle. [ಕಾಲ್ಕುಲು ಮಸ ಗಿದನೆ ಮಸಗಿದ ದುರ್ಧರ ಧನುರ್ಧರ ಬಲಮುಮಂ Pb. 10, 51 va.]. ಕಾಲ್ಕುಲು ಮಸಗಿದ ಪೂಲ್ (Smd. 80). — ಕಾಲ್ಕುನಿ. a wild bear, a wild hog (C. Bp. 31, 49). — ಕಾಲ್ಕುರ. a forest-stream [ಮಹಾಗಂಜಂಗಳಂ ಚದುಗಿದ ನುಂಗಿ ಬಿಕ್ಕು ಕುಡಿದವ ದಿಸುನೆತ್ತ ರ ಕಾಲ್ಕುರಂಗಳಂ Pb. 12, 8]; (Cpr. 5, 123). (ಕಾಡ ಹೊಸಲ್ Ss.; V. 14, 24; Ss. 1, 10, 41). ಕಾಲ್ಕುರವೂ ಆಗಿ ಕಾವ್ಯರಸಂ (Smd. 80; Kāvya. I, 3, 101). ಅಸ್ತುಕೈನ್ನು ಕಾಲ್ಕುರಂ ಪರಿವಿಗಂ (Abh. P. 13, 64). — ಕಾಲ್ಕುನಿಲ. = ಕಾಲ್ಕುರ. (Grj. 9, 98 va.). — ಕಾಲ್ಕುಯದ. a forest-hunter (Ss. 4, 96). — ಕಾಲ್ಕುರ. a kind of deer (Ss. 3, 28). — ಕಾಲ್ಕುನಿಸ. a savage (V. 35, 55 va.). — ಕಾಲ್ಕುಗ. a beast of prey (ವನಚರಪರು, ರತ್ನಾಪ ದ Hla.). 2, wildness, ferocity, wickedness, badness; a bad man, an enemy (ಕಡಕ Ct. I, 103; cf. ಕಾಲ 1 No. 9). — ಕಾಲ್ಕಾಗು. — ಆಗು. to become trouble-some, inimical or hostile (S. Mhr.). — ಕಾಲ್ಕುಡೆ. — ಕೆಡೆ. = ಕಾಲುಗಡೆ. to utter bad language, to speak contemptuously (Rā. 1, 36). — ಕಾಲ್ಕುಯ್ಯ. — ಕೆಯ್ಯ. a bad act (ದುಕ್ಕೈತ್ತು Kk. 74; Sm. 52). — ಕಾಲ್ಕುತು. a bad word (V. 37, 132 va.).

ಕಾಲ್ (ಕಾಳ್) ಕಾಲ್ (ಕಾಲ್). 2. (fr. ಕಡು 1). = ಕಾಲು 2. a small pebble, gravel (T.); a corn, a single grain; grain, corn; seed; a pea; a bean (Tu. ಕಾಲ್; T. ಕಾಲ್, according to which the ಲ್ has been adopted; T. ಕಾಲ್, to have a hard grain, as a tree; to be strong in mind, to be resolute, determinate; to be sharp, pungent = ಕಾರ್). — ಕಾಲ್ ಬಾಟ. see Ct. I, 74 s. ಉರ್ಗನ.

ಕಾಲ್ - ಕಾಲ್. 3. = ಕಾಡು 3, ಕಾರ್ 1-, etc. blackness (ಕರಿದು, ಕಪಿ, ಕರ್ಪ, Sm. 69; T. ಕಾಲ್; cf. ಕಟ್ಟು). — ಕಾಲ್ಮೆಮ್ಮ. — ಎಮ್ಮೆ. a black (well-washed and fed) excellent female buffalo, a she-buffalo of the Belavala district (Sp.; My.). — ಕಾಲ್ಮೆಜಗ. the black cobra or a black snake (Rā. 11, 164 va.). — ಕಾಲ್ಮೆದುಳ್. marrow or brain of a blackish colour (Rā. 5, 120 va.).

ಕಾಲ್ಮೆ (ಕಾಳಿಮೆ) ಕಾಲ್ಮೆ (ಕಾಲ್ಮೆ). hardness of mind obstinacy, haughtiness (? see T. s. ಕಾಲ್ 2). — ಕಾಲ್ಮೆರಸ (ಕಾಳಿಮರಸ). — ಅರಸ. N. (Bp. 11, 4).

ಕಾಲು ಕಾಲ್. 1. = ಕಾಲ್ 1, etc. a forest, etc. — ಕಾಲುಗಿಬ್ಬು. ಸೆ. — ಕೆಬ್ಬು. = ಕಾಗಬ್ಬು: (ಕಾರ Mr. 111). — ಕಾಲುಗಿಬ್ಬು. — ಕೆಬ್ಬು. = ಕಾಲುಗಿಬ್ಬು. (Bhāgavata 10, 17, 20; Rām. in W. v. 449). — ಕಾಲುಗಡೆ. — ಕೆಡೆ. = ಕಾಲ್ಕುಡೆ. (J. 18, 45). see Sp. s. ಹೋಲು. — ಕಾಲುಗಲಸ. — ಕೆಲಸ. wicked, bad work (Bp. 12, 2; 26, 58). — ಕಾಲುಗಲಸ. to utter a bad word, to lie (Bp. 14, 26). — ಕಾಲುಗಲಸ. the ferocious Baira. see Prv. s. ಕನಕಾಭಿಷೇಕ. — ಕಾಲುಗಲಸ. a wicked Bauddha (Bp. 50, 62). — ಕಾಲುಗಲಸ. to ruin (Dp. 55 sum.). — ಕಾಲುಗಲಸ. = ಕಾಲ್ಕುತು. a bad word, a lie (Bp. 39, 58). — ಕಾಲುಗಲಸ. a bad, wicked way (Bp. 18, 44). — ಕಾಲುಗಲಸ. a wicked brute (Bp. 9, 13; 21, 23; 38, 14). ಕಾಲುಗಲಸ. ಬರ ಸಂಗ ವಾಟಿದು ಕಳೆ! (Dp. 172).

ಕಾಲು (ಕಾಳು) ಕಾಲ್ (ಕಾಲ್). 2. = ಕಾಲ್ 2. grain, corn (C.; ಕಣ, ಧಾನ್ಯ G.). ಗಿಳಿಗಳು ಹಣ್ಣು ಹವುಲ ಹಸೀ ಕಾಲು ತಿನ್ನು ಬ ದುಕ್ಕುತವೆ (B. 2, 3). ಬೇಳೆ ಅಕ್ಕಿ ಜೋಳ ಮುಂತಾದ ಕಾಲುಗಳು (2, 9). ಯಾಲಕ್ಕೀ ಕಾಲು (3, 30). ಹತ್ತೀ ಕಾಲು (4, 27). ಕಾಲು ಬಹಳ ತುಟ್ಟಿ ಅದವು (4, 74). ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯ ಬೇಕಾದರೆ (B. 5, 100). ಹಿಮು ಕಾಲು (Si. 158. 406). ಅಲಸನ್ನಿಗೇ ಕಾಲು (304). ಮೆಣಸಿನ ಕಾಲು (310; C.). ಹೆಸಟಾನ ಕಾಲು (304; C.). — ಕಾಲುನವ. — ಅವ. a man who possesses corn or sells it (C.; B. 5, 102). — ಕಾಲು ಕಡಿ. dupl. (C.; B. 2, 5; 3, 15; 5, 133). — ಕಾಲು ಕಡಿ. = ಕಾಲು ಕಡಿ. (My.). — ಕಾಲು ಕಾಲು. rep. (B. 4, 71).

ಕಾಲುಗ (ಕಾಳುಗ) ಕಾಲ್ (ಕಾಲ್)-ugā. a grain-dealer. (Smd. 240).

ಕಿಂ ಕಿಂ. = ಕಿಮ್. what? how? 2, either, or. 3, a particle of aversion or contempt. (Smd. 100).

ಕಿಂವದನ್ನಿ ಕಿಂ-ವಾದಂತಿ. what do they say? 2, rumour, report, whether true or not.

ಕಿಂವಾರ್ತಿ ಕಿಂ-ವಾರ್ತಿ. whose tidings? (ಆರ ವಾರ್ತಿ Smd. 100).

ಕಿಂಶಾರು ಕಿಂ-ಸಾರು. the beard of corn (ಸುಂಕು Mr. 372). 2, an arrow. 3, a heron.

ಕಿಂಶುಕ ಕಿಂ-ಸುಕ. the tree *Butea frondosa* Roxb. (ಮುತ್ತಲಿಗಿಡ G.).

ಕಿಂಸಾರ ಕಿಂಸಾರ. a necklace composed of several strings (ಸರಗ ಲಾಗಿ ಕೋಡುದು Mr. 467).

ಕಿಕ್ಕಿ. a blue jay.

ಕಿಕ್ಕಿದಿನ ಕಿಕ್ಕಿಲಿ. a blue jay.

ಕಿಕ್ಕಿಲಿಸು kikkarisu. to make small, to reduce to a less compass, to draw together, as one's body (My.).

2, to be closely united or crowded, to be thick-set, as fruits or leaves on a tree; to be excessive, as the water of a tank (My.; cf. ಕಿಲು 1 and ಕಿಕ್ಕಿಲು).

ಕಿಕ್ಕಿನ್ನೆ kikkinda. = ಕಿಕ್ಕಿನ್ನೆ. closeness, straitness, narrowness (My.); pressure; a crowd (ತಣ್ಣ, ಗುಮ್ಮ, ಗುಟ್ಟು, ಬವ್ವಲ್, etc. Sm. 54; ಜಂಗುಳಿ, ತೆರಳ್ಳಿ, ನೆರವಿ, etc., ತ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ಸಮಾಜ Ss.; My.). ಕಿಕ್ಕಿನ್ನೆದಿಂ ಪೂರಣಂ ಗೆಯ್ (ಅಡೆ Sm. 91).

ಕಿಕ್ಕಿಲಿ kikiri 1. (reduplication of ಕಿಕ್ಕಿ). to be close together, to be dense, to be crowded, full, abundant, or thick-set. (Te.). ಪಲವು ಬಣ್ಣಂಗಳಿಂ ಕಿಕ್ಕಿಲಾದ ರಂಗುವರಲಳ ತಪ್ಪಲಳ್ (Virāgamavīramāhēśvaratantra-karṇāṭṭike, chapter 33). ಜನಪದಮ್ ಇದಿದು ಕಿಕ್ಕಿಲಿದು ಇರುವ ಬಸವಸೆ (Prll. 3, 6). see C. Bp. 11, 10; J. 3, 27; 26, 11.

ಕಿಕ್ಕಿರಿ kikkiri. 2. a crowd, a throng. — ಕಿಕ್ಕಿರಿಗಿಜ್ಜು. — ಇಜ್ಜು 4. to be greatly pressed together, to form a dense crowd [ಅ ರುದ್ರಾನತಾರನ ಕೆಲವೊಳ ಕಿಕ್ಕಿರಿಗಿಜ್ಜು ತಪ್ಪಿದುಹುಗಲ ನಡುವೆ ಪೊನ್ನ ರಥಮನೇಜ್ಜು ನಿನ್ನಂ Pb. 10, 57 va.]; (Grj. 2, 106 va.).

ಕಿಕ್ಕು kikkū. a loud, shrill cry. (Mhr. ಕಿಂಕ; cf. ಕಿಜ್ಜು, ಕಿಕ್ಕು). — ಕಿಕ್ಕಿಜ್ಜು. — ಇಜ್ಜು 1. to utter a shrill sound. ಕಿಕ್ಕಿಜ್ಜು ತಂ ನಾಯಂ ಕರೆಪುತ್ತ (Bp. 20, 13).

ಕಿಗ್ಗ kigga. = ಕಿಟ್ಟ, etc. smallness, etc. — ಕಿಗ್ಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. a small tie or band (Grj. 7, 72 va.; Bh. 8, 26, 51). — ಕಿಗ್ಗಡಲು. — ಕಡಲು. a small sea, lake. ಒಬ್ಬ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಕುಮಾರ ಹುಟ್ಟಿ ಕಿಗ್ಗಡಲ ರಕ್ತದ ಹೊಸಲಲಿ ಕಡಿದು ಮುಳುಗಾಡುವ ಕೊಳುಗುಳವ ಕಣ್ಣು ಪರಿಣಾಮಿಸುವಂತೆ ಅನು ಪರಿಣಾಮಿಸುವನೆಯ್ಯಾ Bv. 605]. — ಕಿಗ್ಗಣ್. — ಕಣ್. a small eye (Grj. 1, 106; Rāv. 5, 89).

ಕಿಗ್ಗಿ kiggī. = ಕಿರ್ಗ. pertaining to smallness?

ಕಿಂಕರ kīm-kara. a servant; a slave (ಕೀನಾಪ, ಬಣ್ಣ Nn. 92; ಜೇಟಿ, ಹಿತನಣ್ಣ, Mr. 238). — ಕಿಂಕರಯ್ಯ. — ಆಯ್ಯ. see ಕಿನ್.

ಕಿಂಕರತೆ kīṅkarate. = ಕಿಂಕರತ್ವ. (Sēv. 2, 25 va.; 4, 99 va.). 2, want, destitution (My.).

ಕಿಂಕರತ್ವ kīṅkaratva. the condition of a servant or slave (C.).

ಕಿಂಕರಿ kīṅkarī. the wife of a servant. (R.).

ಕಿಂಕರೆ kīṅkare. a female servant. (R.).

ಕಿಂಕಲ kīṅkala. the state of being crowded, etc. (ಸಂಕೀರ್ಣ Ct. I, 80, o. r. ಕಿಂಕಲ); [2, service, devotion. ಆ ಭಕ್ತನ ಕಿಂಕಲವೆ ಆ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ದಾಸೋಹ Bv. 522]; fr. ಕಿಜ್ಜ.

ಕಿಂಕಾಬ್ ಕಿಂಕāb. = ಕಿನ್ಕಾಪು. silk stuff interwoven with gold or silver thread, brocade (My.; H.).

ಕಿಂಕಾರ kīṅkāra. the noise emitted by small bells when shaken (My.). cf. ಕಿಂ 1.

ಕಿಂಕಿಣಿ kīṅkiṇi. a small bell; any tinkling ornament (ಉಸಿರ್ವ ಕಿಜ್ಜುಗೆ, Mr. 344).

ಕಿಂಕಿರ kīṅkira. a horse. 2, the cuckoo or kōkila. 3, the large black bee. 4, Kāma. (R.).

ಕಿಂಕಿರಾತೆ kīṅkirāta. the blossom of a species of amaranth (ಕುರುಣ್ಣ ಕೆ, ಬಿಳಿಯ ಗೋರಬೆ Mr. 124).

*ಕಿಂಕಿರಿ kīṅkiri. agitation. — ಕಿಂಕಿರಿವೋಗು. — ಪೋಗು. to be agitated. ಸುಖವಳಿಗಳ ಬಳಗದ ದನಗೆ ಕಿನ್ಕಿ ಕಿಂಕಿರಿವೋದರ್ Pb. 5, 4.

ಕಿಂಕಿಲ kīṅkila. = ಕಿಂಕಲ, q. v. [2, a servant, cf. ಕಿಂಕರ. ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ರರಣದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯನೊಲುವರೆ ಕಿಂಕಿಲನಾಗಿ ಬದುಕು ಮನವೇ Bv. 274; ಲಜ್ಜೆಗೆಟ್ಟು, ನಾಣುಗೆಟ್ಟು ಕಿಂಕಿಲನಾಗಿರಬೇಕು Cv. 187].

ಕಿಂಕುರ್ವಾಣತೆ kīm-kurvāṇate. any situation or circumstances in which one asks oneself what ought to be done? (Grj. 8, 36).

*ಕಿಂಕೊಲೆ kīṅkoḷe. trouble, difficult plight. ಬದಿ ಬದಿ ದತ್ತಂ ಕಿಂಕೊಲೆ ಮಾಪ್ಪುದುಮುಪವೆಚ್ಚಂ ಕರ್ಣಂ Pb. 11, 102. cf. ಕೊಲೆ 2 No. 2.

ಕಿಚೆ kica. = ಕಿಚಿ, ಕಿಚು, ಕಿಚು. an imitative sound. (Tu. ಕಿಚಿಕಿಚಿ, Te. ಕಿಚಿಕಿಚಿ, M., T. ಕಿಚ್ಚುಕಿಚ್ಚು, Mhr. ಕಿಜಿಜಿ, chirping). — ಕಿಚಿಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. = ಕಿಚಿಗುಟ್ಟು. (My.). — ಕಿಚಿಕಿಚಿ ಅನ್ನು. = ಕಿಚಿಕಿಚಿ ಅನ್ನು. (My.; Te.).

ಕಿಚಿಕು kieaku. an imitative sound. — ಕಿಚಿಕನ್ನು. — ಅನ್ನು. to chatter, as babies do (My.).

ಕಿಚಡಿ kieadī. = ಕಿಚ್ಚಡಿ, (ಕೈಸರ). a mixture of rice and pulse (C.; Mhr., H. ಬಿಜದೀ; M. ಕಿಚ್ಚಡಿ).

ಕಿಚಿ kiei. = ಕಿಚೆ, etc. — ಕಿಚಿಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. to chirp, as birds; to chatter, as monkeys (My.; Mhr. ಕಿಚಿಕಿಚಿಕಣ್ಣಂ). — ಕಿಚಿಕಿಚಿ — ಅನ್ನು. = ಕಿಚಿಗುಟ್ಟು. (My.).

ಕಿಚಿಲಿ kieikil. to neigh (ಹೇಸಿತ Smd. Dh.; cf. ಕಿಲ; ಕಿ ರ್ 1; Sk. ಕಿಲ್ಕ, a horse?).

ಕಿಚಿಲಿ kieili. = ಕಿತ್ತಲೆ s. ಕಿತ್ತು 1. (My.; Te., T., M. ಕಿಚ್ಚಿಲಿ).

ಕಿಚು kieu. = ಕಿಚೆ, etc. (My.).

ಕಿಚ್ಚಡಿ kieadī. = ಕಿಚಡಿ. (C.: B. 4, 32). ಕಿವುಡ ಕಿಚ್ಚಡಿ ಬೇಡಿದರೆ ಗವುಡ ಹಚ್ಚದ ಬೇಡಿದ (Prv.). — ಕಿಚ್ಚಡಿಪಚ್ಚಡಿ. dupl. (S. Mhr.).

ಕಿಚ್ಚು kiecu. = ಕಿಚ್ಚು 1. fire (ಸಪ್ತಾರ್ಚಿಸ್, ಬಹುಲ, ಶಿಖಿ, etc. Hla.; ಅಗ್ನಿ ಅನಲ, etc. Sm. 11; ಪ್ರಣೇಶ Hla.; Mr. 260; T.; Tu. ಕಿಚ್ಚು, ಕಿಚ್ಚು; Te. ಕಿತ್ತು, ಚಿಚ್ಚು; C.; cf. 32). [ಕೀಲೋ ಕಿಚ್ಚು ಪುಟ್ಟಿ ಭೋಗರದುದರಿಂದ Pb. 7, 16; Ap. 3, 52; Bv. 1]. ಆತನುಂ ನೀನುಂ ಕೂಡಿದಿರಪ್ಪೋ ಅದನಕ್ಕೆ ಕಿಚ್ಚುಂ ಗಾಳಿಯುಂ ಕೂಡಿದನೆ (Smd. 262). ಮುಗಿಲ ಕಿಚ್ಚು (ಮೇಘವಟ್ಟು, ಮೇಘಜ್ಯೋತಿ, ಇರಮ್ಮದ Hla., Nr.). ಕಿಚ್ಚು ಹೊಸವ ಕೋಲು (ಅರಣಿ Hla., Mr. 260). ಸಮುದ್ರದ ಕಿಚ್ಚು (ಬಾಡವ, etc. Hla.). ವಾರಿಧಿಯ ಕಿಚ್ಚು (ವಾಡವ Mr. 48). ಗೊಬ್ಬರದ ಕಿಚ್ಚು (ಕರೀಪಾಗ್ಗಿ Nr.). ಉರಿವ ಕಿಚ್ಚಿನ ವಿಜಯವನ್ನು ಮೂಡಿದಂ ಚನ್ನಂ (J. 26, 13). ಕಚ್ಚಿದರೆ ಕಚ್ಚುವದು, ಕಿಚ್ಚು, ಚೀಪು (pepper, Sp.). ಪ್ರಾಣ ತೊಲಗಿದ ಹೆಣನು ಕಿಚ್ಚಿಗಂಜಲು ಬಲುದೆ? (Dp. 76). ಕಿಚ್ಚಿಗಂಜದವ ಬೂದಿಗೆ ಅಂಜಾನೇ? — ಕಿಚ್ಚು ನುಂಗುವವ ನುಚ್ಚು ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prvs.). ಹೆಣಕೆ ಕಿಚ್ಚು ಹಚ್ಚುವದು or ಕೊಡುವದು (C.). see Bp. 18, 28; 25, 27; 28, 47; 50, 23; 56, 35, 40; 60, 18, 50; J. 23, 62; ಇದುಗಿಚ್ಚು, ಕಡಲಿಚ್ಚು, ಕಾಣ್ಚುಚ್ಚು, ದೂವೆಗಿಚ್ಚು, ಹೊಟ್ಟಿಚ್ಚು, etc. — ಕಿಚ್ಚುಗೋಲ್. — ಕೋಲ್. a poker (ಪಾವಕ Nn. 122, Mr. 526). [—ಕಿಚ್ಚುಂ ಕಿಡಿಯಾಗಿ. terribly, with very much anger. ಅನ್ನಿಚ್ಚು ಕಿಚ್ಚುಂ ಕಿಡಿಯುಮಾಗಿ ಪರ್ಚಿದುಮ್ಮಚ್ಚರದಿನ್ನಚ್ಚರಿಯಾಗೆ ಕಾದ Pb. 11, 150. va.].

ಕಿಂಚನ kīm-ca-na. further not; to a certain degree; somewhat.

ಕಿಂಚಿತ್ kīm-cit. somewhat. 2, a little.

ಕಿಂಚಿತ kīṅcitta. Tbh. of ಕಿಂಚಿತ್. ಕಿಂಚಿತದಲ್ಲಿ ವಂಚನೆ ಏನು? (Prv.). ಕಿಂಚಿತ್ತಾಡೆ kīṅcitt-praḍhe. a woman not long married, etc. (ಸುಮಾಸಿ Mr. 406).

ಕಿಂಚಿದ್ವ್ಯಾತಕಾಲ kīṅcitt-bhūtakāla. some time ago, time just passed (Smd. 400).

ಕಿಂಚುಲಕ kīṅculaka. an earth-worm, a certain worm (ಗಣ್ಣೂ ಪದ q. v., ನಾಯಿನೊಳಲೆ Mr. 411).

ಕಿಂಚುಲುಕ kīṅculuka. an earth-worm.

ಕಿಂಜಲ್ಯ kīṅjalka. the filament of a plant, especially the filament or blossom of a lotus.

ಕಿಟಕಿ kiṭaki. = ಕಿಟಕಿ, etc. a window. (My.). ಕಿಟಕಿಯಿನ್ನು ನುಸುಳುವ ಹೆಜ್ಜಾಗಿಲಿನ್ನ ಬಾರನೇ? (Prv.). see ಕಿಡಕಿ.

ಕಿಟಿ kiṭi. an imitative sound. — ಕಿಟಿಟಿ. rep. = ಕಿಟಿಟಿ. (S. Mhr.). — ಕಿಟಿಟಿ. dupl. a vexing, troubling noise (S. Mhr.).

ಕಿಟಿ kiṭi. = ಕಿಟ, ಕಿರಿ. a hog.

ಕಿಟಿಕಿ kiṭiki. = ಕಿಟಿಕಿ, ಕಿಡಿಕಿ, ಕಿಡಿಕ್ಕಿ. a window; a wicket (My. Mhr., H. ಬಿಡಕ್ಕಿ; M. ಕುಡುಕ್ಕು). see B. 4, 121; Si. 109; Prv. 1 ತಪ್ಪಿ 1.

ಕಿಟ್ಟಿ, kiṭṭa. a gajuga (Molucca bean) that is very strong and therefore especially used for a marble (My.). ಕಿಟ್ಟಿದಿನ್ನ ಹೊಡೆದು, ಲೊಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದ (Priv.).

ಕಿಟ್ಟಿ, kiṭṭa. 1. Tbh. of ಕೃಷ್ಣ. (My.).

ಕಿಟ್ಟಿ, kiṭṭa. 2. = ಕಿಟ್ಟು. secretion, excretion; excrement; dirt; dross of iron in or after fusion; dregs of oil; rust, etc.; cow-dung kept in a pit (S. Mhr.). ಏರಣ್ಣ ಕಿಟ್ಟಿ (Smd. 89). ಕಟ್ಟುನದ ಕಿಟ್ಟಿ (ಮಣ್ಣು ೨ Nr.). ಕಟ್ಟುನ ಕಿಟ್ಟಿ (ಮಣ್ಣು ೨, etc. Si. 332).

ಕಿಟ್ಟಿ, kiṭṭi. (fr. ಕಿಟ್ಟ). a kind of torture, in which the hands, ears or noses of people are pressed between two sticks (My.; T., M.; Te. ಕಿಟ್ಟಿಕೋಲಿ).

ಕಿಟ್ಟು, kiṭṭu. = ಗಿಟ್ಟು. to touch, to reach. 2, to come to hand, to be reached, to be obtained (ಸ್ಪರ್ಶನ Smd. Dh.; Tu. ಕಿಟ್ಟು, ಗಿಟ್ಟು near; T., M.; Te. ಕಿಟ್ಟು, ಕಿನ್ನಿ, ಗಿಟ್ಟು, also: to be crowded, squeezed, or shut together; T. ಕಿಟ್ಟು, M. ಕಿಟ್ಟು, ಕಿಟ್ಟು, to approach, come near, etc.; to be obtained; ೯. ಕಿಟ್ಟು 1).

ಕಿಟ್ಟು, kiṭṭu. = ಕಿಟ್ಟು 2. dregs of oil. ಅಪ್ಪಡ್ಲ ಎಣ್ಣೆ ಕಿಟ್ಟು (ಹೆಚ್ಚಿ G.).

ಕಿಡೆ ಕಿಡಾ. a man who is ruined, etc. see ಎಚ್ಚಟ ಗಿಡ.

ಕಿಡೆ ಕಿಡಾಕಿ. = ಕಿಟಕಿ, etc. (S. Mhr.). — ಕಿಡೆಕಿಪಡಕು. one of the two frames of which folding-windows consist (S. Mhr.; My. as ಕಿಟಕಿಪಡಕು). — ಕಿಡೆಕಿಬಾಗಲು. the window-opening (S. Mhr.; My. s. ಕಿಟಕಿಬಾಗಲು). — ಕಿಡೆಕಿಬಾವಲಿ. an ornament for the ear, worn by females (S. Mhr., My. as ಕಿಟಕಿಬಾವಲಿ).

ಕಿಡಿ ಕಿಡಿ. 1. a spark (ಸ್ಫುಲಿಂಗ, ಕಣಿ Hla.; ಅಗ್ನಿಕಣಿ Smd. 12; C.; Tu.; Si. 25; T. ಕಿಡಿ, to be bright, shine; ಚಿಡಿ, splendour; ಕಿಡಿ, great fame). [ನುಡಿಗರ್ ಕಿಡಿಗಳನ್ನೆ ತನ್ನ ಮನಮನೋನಲಿಸೆಯುಂ Pb. 6, 73 va.; Ap. 2, 40]. see Bp. 44, 20; 31, 59; 60, 5; Bh. 1, 20, 54. 60, 61; J. 8, 38; ಕಣ್ಣಿಡಿ, ಕೆಂಗಿಡಿ, ಗಿಣುಗಿಡಿ, ತನುಗಿಡಿ. — ಕಿಡಿಯಿನ್ನ ಕಾಡು ಸುಡ ಬಹುದು (Priv.). — ಕಿಡಿ ಕಿಡಿ. rep. (Rkv. 5, 122 va.). — ಕಿಡಿ ಕಿಡಿಯಾಗು. — ಆಗು. to become very angry or enraged (C. Bp. 47, 29; J. 22, 44). — ಕಿಡಿ ಕಿಡಿಪೋಗು. — ಪೋಗು. = ಕಿಡಿ ಕಿಡಿಯಾಗು. (Grj. 9, 114 va.). — ಕಿಡಿಗರ್. — ಕರ್. a fiery, red eye (J. 28, 46). — ಕಿಡಿ ಗಣ್ಣ. — ಕಣ್ಣ. Siva (ತ್ರಿಮುಖ C. II, 31). — ಕಿಡಿಗಣ್ಣಿ. — ಕಣ್ಣಿ. to rain sparks (Rām. 6, 14, 20). — ಕಿಡಿಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. to emit sparks [ನಾಯಕರೊನ್ನೊ ವರ್ಣೋ ತಾಗಿ ಕಿಡಿಗುಟ್ಟಿದನೆ ಕಾಮವಾಗರ್ Pb. 11, 7 va.]; (Grj. 8, 48). — ಕಿಡಿಗದಲ್. — ಕದಲ್. = ಕಿಡಿಗದಲು. sparks to fly about. ಕಿಡಿಗದರ್ಪದು (Sksv. 4, 37). ಕಿಡಿಗದಲು: ನ ಅಗ್ನಿ (ಬಾಲಕ Mr. 525). — ಕಿಡಿ ಪಾಲು. = ಕಿಡಿಗದಲ್. (Sksv. 4, 1). — ಕಿಡಿಬಂಕಿ. a little fire (C.). — ಕಿಡಿಯಿಡು. — ಇಡು. to send forth or emit sparks (J. 4, 36; 12, 39; 13, 36). — ಕಿಡಿಯೇಲುಗೆ. — ಎಲುಗೆ. a shining spark (ಕಣಿ, ಸ್ಫುಲಿಂಗ Mr. 47). — ಕಿಡಿವಣ್ಣ. — ಬಣ್ಣ. a sparkling colour (Cpr. 9, 94). — ಕಿಡಿವೀರ್. — ದೀರ್. sparks to fall. [ಮಹೋರಗ ನೆಯ್ದ ಪಲ್ಲವೊಡೆ ಕಿಡಿವೀರ್ ನೆತ್ತರೊಣೆದುಡುಗಕೊಣ್ಣು ದು ತತ್ತ ಪಸ್ಸಿಯಂ Ap. 2, 40]. ಕಿಡಿವೀರ್ಪರೆ ತಾಗೆ ರಥಂ ರಥಂಗಳೊಳ್ (Abh. P. 13, 75). — ಕಿಡಿ ಸೂಸು. = ಕಿಡಿಯಿಡು. (Sksv. 4, 7).

ಕಿಡಿ ಕಿಡಿ. 2. one who ruins or destroys. — ಕಿಡಿಗೇಡು. — ಕೇಡು. dupl. one who destroys everything, as a boy (S. Mhr.). — ಕಿಡಿ ಗೇಡಿತನ. — ಕೇಡಿತನ. the nature (of certain boys) to destroy or spoil utensils, etc. mischief-making (S. Mhr.; ಕಿಟಕಿತನ G.).

ಕಿಡಿ ಕಿಡಿ. 1. = ಕಿಡಿ, etc. (ಪ್ರಚ್ಛನ್ನ G.; B. 4, 225. 296).

ಕಿಡಿಸು ಕಿಡಿಸು. = ಕೆಡಿಸು. to destroy, to ruin [ದುರ್ಜನರೊ ಕಾಡ ಪಂಚಯಂ ಮಾಸಿ ಕಿಡಿಸುವವೊಲೊಪ್ಪುವ ಕುಲವಧುವಂ Kr. 1, 112; Pb. 3, 82; Ap. 1, 40; Vr 69, 23]; (Smd. 226, where Mdb. and Kāvya. I, 3, 76 read ನೆಗೆದು. 288. 301). ಕಿಡಿಸಿದಂ (ಅಣಾದಂ Smd. I).

ಕಿಡು ಕಿಡು. 1. = ಗಡೆ 2. touching; approach. (T. ಕಿಡ್ಡು; M. ಕಿಟ್ಟು, ಕಿಡ್ಡು; see ಕಿಟ್ಟು). — ಕಿಡು ಕುಟ್ಟು. to knock against, to collide with (ಸಂಘಟ್ಟನ Smd. Dh.). — ಕಿಡುಗುಟ್ಟು. = ಕಿಡು ಕುಟ್ಟು. ತಪ್ಪಂ ತನ್ನೊಳ್ ಪಳಂಚಿ ಕಿಡುಗುಟ್ಟು ತಪ್ಪುವಮ್ಮಗಳನಂ (Smd. 286; 287). — ಕಿಡುತರ್. to approach (Cpr. 4, 2).

ಕಿಡು ಕಿಡು. 2. = ಕೆಡು to go to ruin, to be destroyed, to perish; to spoil, to be damaged; to come to nothing; to disappear, to go out (ವಿನಾಶ Smd. Dh.; T., M. ಕಿಡು; Te. ಕಿಡು, ಚಿಡು, ಚಿವುಕು; T. ಚಿವಟ್ಟು, ಚಿರ, to destroy). [ನಿನ್ನ ಲಲಾಟದ ಕಣ್ಣು ದು ಮುನ್ನಮೆ ಕಿಡೆ ನಿನ್ನ ಮೃತ್ಯುವೆನ್ನಯ ಕೆಯ್ಯೊಳ್ Pb. 6, 60; Kr. 1, 91; Ap. 1, 2]. P. p. ಕಿಟ್ಟು (Smd. 282. 284). ನಾಮ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಕಿಡದ ಪಕ್ಷಂ (62). ನಾಮಂ ಕಿಡುವೊಡೆ (63). ಪಾವನೆ ಕಿಡಲೊಡಂ ನೀರ್ ತಿಳಿವುದು (295).

ಕಿಡುಕೆ ಕಿಡು-ಕಾ. = ಕೆಡುಕೆ, etc. a man who destroys, etc. (Smd. 241). ಕಿಡುಕನು (ಅವಕೀರ್ಣ Hla.).

ಕಿಣ ಕಿಣ. a collosity; a wart; a scar.

ಕಿಣೆ ಕಿಣಿ. 1. = ಗಿಣೆ 1. an imitative sound. (T. ಕಿಣ್, a ringing sound; ಕಿಣೆ, cymbal; Te. ಕಿಣೆಕಿಣಲಾಡು, to tinkle, etc.). — ಕಿಣೆಕಿಣೆ ಎನ್ನು. to tinkle, to tingle, as small bells, etc. (My.). — ಕಿಣೆಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. to tinkle, etc. (My.).

ಕಿಣೆ ಕಿಣಿ. 2. any impurity of the teeth (ದನ್ನದ ಮಲ Ss.). — ಕಿಣೆವರ್. — ಪರ್. a tooth covered with foul matter (V. 35, 55 va.).

ಕಿಣಿ ಕಿಣಿ. the plant *Achynanthes aspera*.

ಕಿಣೆ ಕಿಣಿ. = ಕಣೆ 1. a chink; a gap; an opening; a cleft (C.; Mhr. ಪಿಣ್ಣ). see ಕಳ್ಳ, ಜೇರುಗಿಣ್ಣ. ಬೆಳಕಿಣ್ಣ. — ಕಿಣೆ ಹಲ್ಲು. = ಕಣೆ ವರ್. (C.).

ಕಿಣ್ಣ ಕಿಣ್ಣ. ferment, a drug used to produce fermentation.

ಕಿತ್ತೆ ಕಿತ್ತಾ. a mistake for ಕಿತ್ತೆ of ಕಿತ್ತೆ? ಕಿತ್ತನಾಸಿ (Smd. 221, o. r., in Mdb. MS. ಕುತನಾಸಿ).

ಕಿತ್ತಮೆ ಕಿತ್ತಮಾ. Tbh. of ಕೃತ್ತಿಮ (S. Mhr.). artificial.

ಕಿತ್ತವ ಕಿತ್ತವಾ. a gambler; a cheat, a fraudulent man (Sksv. 2, 111). 2, the thorn-apple, *Datura metel* (ಮದ್ದು ಗುಣಕೆಯ ಗಿಡ G.).

ಕಿತ್ತಾಬ ಕಿತ್ತಾಬ. = ಕಿತ್ತಾಬು. (B. 5, 199. 232. 263).

ಕಿತ್ತಾಬು ಕಿತ್ತಾಬು. a title. 2, a book (C.; Mhr., H.; B. 5, 268).

***ಕಿತ್ತೆ ಕಿತ್ತಾ.** (fr. ಕಿಟ್ಟ). a young person, young lover? ಮನೋಭವನವಂ ಪೊಸಸುಗ್ಗಿಯೊಡದೊನ್ನ ಕಿತ್ತನಿವಂ Pb. 4, 97.

ಕಿತ್ತಡ ಕಿತ್ತಾಡ. disagreeableness, disgustfulness (ಕಿತ್ತರ್ C. II, 118; ಕಿತ್ತರ್ Kk. 72; see Abh. P. 7, 81).

ಕಿತ್ತಡಿ ಕಿತ್ತಾಡಿ. an ascetic, etc. see s. ಕಿತ್ತ 1.

***ಕಿತ್ತಮ್ಮ kittamma.** trouble, misfortune? ಕಾರಣಮಿಲ್ಲ ಜಗದ್ವ್ಯಾಪಾರಂ ಪರಮಂಗೆ ನಿಮ್ಮ ಕಿತ್ತಮ್ಮಮಿಡೆಂ ದೂರಂ ಯುಕ್ತಾಯು ಕ್ಷವಿಜಾರಂ ವಿಪಯಾರ್ಥಿಗನ್ನುದಂ ಮಾಡುವೀರ Ap. 9, 102.

*ಕಿತ್ತಯ್ಯ kittayya. a junior ascetic. ಭವಿರಗ್ಗ ಗುರು ಭಕ್ತಿಗೆಯ್ವ ಪಂಚಮುಸ್ಸಿಯಿಂ ವನ್ನಿಸಿಯನ್ನ ಕಿತ್ತಯ್ಯಂಗಲಮನಾಮಾ ಗದಿಂ ವನ್ನಿಸಿ Vr. 79, 16.

ಕಿತ್ತಲೆ kittale. an orange. see s. ಕಿತ್ತು 1.

ಕಿತ್ತಾ kittā. a time, turn (My.; Mhr., H.). — ಕಿತ್ತಾವಾರ. in portions or fragments (My.; H.).

ಕಿತ್ತಾಟಿ kittāṭa. = ಕಿತ್ತಾಟ. strife, quarrel (My.; T. ಕಿತ್ತಾಟ, ಕಿತ್ತಲಾಟ, more properly ಕಿತ್ತಲಾಟ, Rottler).

ಕಿತ್ತಾನ್ kittān. a sort of hempen cloth, canvas (My.; Si. 221; Mhr. ಕಿತ್ತಾನ್; H. ಕಿತ್ತಾನ್, ಕಿತ್ತಾನ್, ಕಿತ್ತಾನ್).

ಕಿತ್ತು kittu. 1. = ಕುತ್ತು 1, (ಚಿಟ್ಟು 1). another form of ಕಿಟ್ಟು ದು (Smd. 215). that is small, short, (or restrained). (T. ಚಿಟ್ಟು, ಚಿಟ್ಟು; M. ಚಿಟ್ಟು, ಚಿಟ್ಟು, ಚಿಟ್ಟು; Te. ಚಿಟ್ಟು, ಚಿಟ್ಟು, ಚಿಟ್ಟು. see ಕಿಟ್ಟು). — ಕಿತ್ತಡಿ. — ಅಡಿ. (Smd. 215). a person whose feet are restrained: an ascetic, a řiṣi (ಪ್ರತಿ Smd. II; Kk. 76; ಜತಿ Ct. I, 81; ತವನಿ, ಜೋಗಿ, etc., ಬುನಿ Kk. 33; Sm. 34; Sēv. 2, 83). [— ಕಿತ್ತಮ್ಬು. — ಅಮ್ಬು. small arrow? ಮಹಿಳಾಜರತ್ತ ಮೆಚ್ಚು ಕಿತ್ತಮ್ಬುಗಳತ್ತ ಮವ್ವಳನೆ ಮಾಡಿದವಂ ಕದಿದಿಕ್ಕಿ Pb. 11, 42]. — ಕಿತ್ತಲೆ. = (ಕಿತ್ತಲೆ), ಕಿತ್ತಲೆ, ಕಿತ್ತಲೆ; an orange (C.; Tu. ಕಿತ್ತಲೆ, ಚಿತ್ತಲೆ; Te. ಕಿತ್ತಲೆ; T. ಚಿತ್ತಲೆ, a citron). see J. 19, 6; B. 4, 64; 5, 135. — ಕಿತ್ತಲೆಗಿಡ. = ಕಿತ್ತಲೆಮರ. (ನಿರಾವತ, ನಾಗರಂಗ, ಭಾಮಿಜಮ್ಬುಕ G.; S. Mhr.). — ಕಿತ್ತಲೆಮರ. the orange tree, Citrus aurantium L. (St. & Pl.; My.). — ಕಿತ್ತಲೆ ಹಣ್ಣು. a ripe orange (ನಾರಂಗ, etc. G.; My.). — ಕಿತ್ತಲೆ. — ಅಲೆ. (Smd. 215, not in Mdb. which in its stead has a ಕಿತ್ತನಿವಂ or ಕಿತ್ತನೀವಂ, that in another MS. appears as ಕಿತ್ತಿನಂ). — ಕಿತ್ತಲೆ. — ಇಲೆ. (Smd. 215). = ಕಿತ್ತಲೆ, (ಕಿತ್ತಲೆ). — ಕಿತ್ತಲೆ. — ಈಲೆ. this form is probably to be presupposed for ಕಿತ್ತಲೆ (cf. ಪೇಲಿಲೆ). — ಕಿತ್ತಲೆ. — ಅಲೆ. N. of a place (B. 4, 216). — ಕಿತ್ತಲೆ. — ಎಸಲೆ. (Smd. 215). a small flower-leaf (ಕಿತ್ತಲೆಸಲೆ Ct. II, 90).

ಕಿತ್ತು kittu. 2. = (ಕಿತ್ತು), ಕಿತ್ತು. having pulled. P. p. of (ಕಿತ್ತು 2), ಕಿತ್ತು 2.

ಕಿತ್ತು kittu. 3. to pluck out or up (S. Mhr.; T. ಕಿತ್ತು; cf. ಕಿತ್ತು 2). see Sp. s. Tbh. ಜತಿ 3; Prv. s. ಪುಣ್ಯ.

ಕಿತ್ತೆ kittle. = ಕಿತ್ತಲೆ, etc. an orange. s. ಕಿತ್ತು 1.

ಕಿನ್-kin. = ಕಿನ್ 1-, etc. the state of being below, under, lower. (Smd. 209). — ಕಿನ್ನೀರ್. (Smd. 210). low water. — ಕಿನ್ನೆಲ. low ground. (Smd. 210).

ಕಿನ್ಕಾಪು kinakāpu. ಕಿನ್ಕಾಬು kinakābu. = ಕಿನ್ಕಾಬ. (C.; Mhr., H. ಕಿನ್ಕಾಪ, -ಬ).

ಕಿನ್ಕಾರ kināra. edge, side, border (My.; Mhr., H. ಕಿನ್ಕಾರ, ಕಿನ್ಕಾರಿ). ಕಿನ್ಕಾರೆ kināre. = ಕಿನ್ಕಾರ. (My.).

ಕಿನ್ಸು kinisu. 1. to be or become angry [ಸುಖವಳಿಗಳ ಬಳಗದ ವನಿಗೆ ಕಿನ್ಸಿ ಕಿನ್ಸಾಪ್ಪೇದರ್ Pb. 5, 4; Ap. 4, 56]; (ಕೋಪ Smd. Dh.; Grj. 9, 114 va.; Te. ಕಿನ್ಸ).

ಕಿನ್ಸು kinisu. 2. anger, wrath (ಕತಿ Ct. I, 16; ಕಿನ್ಸು I, 36; ಕಾಯ್ವು, ಕೋಪ I, 98; ಕೋಪ II, 27; ಮುಳಿಸು, ಕಾಯ್ವು, ಕನಲ್, ಕನಲ್, ಕೋಪ, etc. Sm. 39; Kk. 43; Te. ಕಿನ್ಸು, ಕಿನ್ಸು). cf. ಸೇವು 2.

ಕಿನ್ಸು ಕಿನ್ಸು-ghna. the eleventh of the periods called Karāṇas (My.).

ಕಿನ್ನರ kim-nara. what sort of man? 2. a being with a human figure and the head of a horse (ಅಶ್ವಾಸ್ Mr. 56), reckoned among the gandharvas; a demigod attached to the service of Kuvēra. 3, a N. (Bp. 9, 43; 29, 16. 31; 37, 6; 47, 37). — ಕಿನ್ನರದೇವ. N. (Bp. 36, 31). — ಕಿನ್ನರಬೋಮ್ಮದೇವ. N. (Bp. 28, 53). — ಕಿನ್ನರಬೋಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 28, 28; 36, 16). — ಕಿನ್ನರಬೋಮ್ಮದೇವ. N. (Bp. 28, 2, 59; 29, 22. 31; 54, 77; 61, 9). — ಕಿನ್ನರಬೋಮ್ಮದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 28, 6; 29, 26; 58, 2). — ಕಿನ್ನರಯ್ಯ. N. (Bp. 28 sum.; 29 sum.; 29, 11. 33; 35, 57; 36, 4. 35; 43, 49). — ಕಿನ್ನರರಣ. N. (Bp. 28, 68; 29, 10; 36 sum.; 36, 44).

ಕಿನ್ನರಪತಿ kinnara-pati. Kuvēra (ಪೊನ್ನೋಡೆಯ, ಬಡಗಣ ದಿಕ್ಕಿನರಸ, ಅಯ್ಯೋಗನ ಕಳೆಯ Sm. 13).

ಕಿನ್ನರಿ kinnari. a female Kinnara (Sēv. 3, 35). 2. = ಕಿನ್ನಾರಿ. the lute of the Caṇḍālas (Sk.; C.; Te. ಕಿನ್ನರಿ, ಕಿನ್ನರಿ; T., M. ಕಿನ್ನರಿ, ಕಿನ್ನರಿ). see Bp. 28, 4; B. 5, 187. — ಕಿನ್ನರಿಕಾಯಿ. the calabash of the kinnari (S. Mhr.).

ಕಿನ್ನರಿಕೆಯೆ kinnari-kriye. playing the kinnari. see ಮುರೆ.

ಕಿನ್ನರೇಶ kinnara-īśa. Kuvēra. (Bp. 36, 4).

ಕಿನ್ನರೇಶ್ವರ kinnara-īśvara. Kuvēra. (Bp. 36, 2).

ಕಿನ್ನಾರಿ kinnūri. = ಕಿನ್ನರಿ No. 2. (S. Mhr.).

ಕಿಪ್-kip. = ಕಿಪ್ 1-, etc. the state of being below, etc.

— ಕಿಪ್ಪೆಟ್ಟಿ. = ಕಿಪ್ಪೆಟ್ಟಿ q. v., ಕಿಪ್ಪೆಟ್ಟಿ, ಕಿಪ್ಪೆಟ್ಟಿ. (C.).

ಕಿಪ್ಪರಿ kippari. to jump (Rām. 5, 3, 48; cf. ಕುಪ್ಪಳಿಸು 2?).

ಕಿಫಾಯತಿ kiphāyati. profit, gain (C.; Mhr. ಕಿಫಾಯತಿ).

ಕಿಬ್- kib. = ಕಿಬ್, etc. — ಕಿಬ್ಬಡಿ. = ಕಿಬ್ಬರಿ, etc. (Bh. 4, 2, 57).

— ಕಿಬ್ಬಡಿ. the flank of an animal. ಸಾಲಿಗನು ಬನ್ನ ಎಟವಾಗ ಕಿಬ್ಬದಿಯ ಕಿಲು ಮುಡುವನೆ (Sp.). — ಕಿಬ್ಬರಿ. = ಕಿಬ್ಬಡಿ, ಕಿಬ್ಬರಿ, ಕಿಬ್ಬರಿ. (My.; Sēv. 3, 51). — ಕಿಬ್ಬಸು. the lower belly, the abdomen, the hypogastric region; the pelvis. ನಾಭಿಯ ಕೆಳಗಣ ಕಿಬ್ಬಸು (ವಸ್ತಿ Nr.; Bh. 1, 4, 15). — ಕಿಬ್ಬೆಟ್ಟಿ. — ಕಿಬ್ಬೆಟ್ಟಿ. = ಕಿಬ್ಬೆಟ್ಟಿ, etc., ಕಿಬ್ಬಸು. (My.; ಹೊಕ್ಕುಲುಕೆಳಗಣ ಕಿಬ್ಬ ಹೊಟ್ಟೆ, ವಸ್ತಿ Si. 208).

ಕಿಮ್ kim. = ಕಿ, q. v. ಕಿಮ್ಮನೆ ಪ್ರತಿವಚನಂ (Ct. I. 90).

ಕಿಮಿ kimi. = ಕಿಮಿ. an ear. (My.; ಕರ್ಣ, ಶ್ರೋತ್ರ, ಶ್ರವ, etc. Si. 215). see ಇಲಿ.

ಕಿಮಿಚು kimicu. = ಕಿಮಿಚು, etc. to squeeze, etc. (My.).

ಕಿಮು kimu. either, or, whether.

ಕಿಮುಕ್ kimuk. = ಕಿಮುಕ್. — ಕಿಮುಕ್ಕೆನ್ನು. to make slight noise (with any part of the body, My.).

ಕಿಮುತ kim-uta. either, or, whether.

ಕಿಮುಲ್ kimuḷ. the state of being crushed, made small, etc. (Te. ಕಿಮುಡು = ಅಬ್ಬ). — ಕಿಮುಲ್ಪು. — ಕುಲು. to crush or make small by trampling on (ಸಣ್ಣ ಮ್ ಅಗಿ ತುಲು Smd. I).

ಕಿಮುಲ್ಪು kimuḷeu. 1. = ಕಿಮುಚು, etc., ಕಿಮುಲ್ಪು. to crush, bruise or squeeze by means of the hand (ಹಸ್ತಮರ್ದನ Smd. Dh.). 2, to shrivel. ಚುರ್ಚಿದವೋಲಾ ಬಿಸಿಲ್ ಅಳುರೆ ಕಿಮುಲ್ಪದ ತಲರನ್ನ ನೊನ್ನು, ಗುಣನ್ನ (Smd. 39).

ಕಿಮುಲ್ಪು kimuḷeu. 2. the state of being crushed by means of the hand, etc. (ಹಸ್ತವಿಮರ್ದನಂ Ss.).

ಕಿಮ್ಪಚೆ kim-paca. cocking what? 2, one who cooks nothing; miserly, avaricious.

ಕಿಮ್ಮಚಾನ kimm-pacāna. = ಕಿಮ್ಮಚ. miserly, avaricious.
ಕಿಮ್ಮಚ kimm-pāka. unripe; stupid; childish; a cucurbitaceous plant, *Trichosanthes palmata* (= ಮುಪ್ಪಾಕಾಲ). 2, = ಕಾಂಚಿರೆ, q. v.
ಕಿಮ್ಮರುಪ್ಪ kimm-purusa. = ಕಿನ್ನರ. a demigod attached to the service of *Kuṇḍra*.

ಕಿಮ್ಮತ್ತು kimmattu. price; worth (C.; Sl. 347; Mhr., H. ಕಿಮ್ಮತ).
ಕಿಮ್ಮಿರ kimmira. Tbh. of ಕಿರ್ನಿರ. (My.; Te.); [Pb. 7, 26 va.].

— ಕಿಮ್ಮಿರ ನೈರಿ. Bhimasena (My.).

ಕಿರ kira. = ಕಿಟಿ, etc. a hog.

ಕಿರಣ kirapa. a ray of light (ಕದಿರ Cl. II, 14; Kk. 66; Sm. 105; see ವಿಪ್ರ.).

ಕಿರಯ kiraya. Tbh. of ಕ್ರಯ. (My.). price, etc.

ಕಿರಮಂಜಿ kiramanji. cochineal; cochineal colour (C.; Mhr. ಕಿರ ಮಂಜಿ).

ಕಿರಾಣಿ kirāṇi. grocery, as sugar, spices, etc. (C.; Mhr. ಕಿರಾಣಾ).

ಕಿರಾತಿ kirāṭa. the name of a savage tribe that inhabits woods and mountains (ಲುಬ್ಬಿ ಕ, ಪಾಬರ Nn. 127). 2, = ಕಿರಾತಿ ಕ್ಷತ್ರ, (ಕಿರಿಯಾತು, ಚಿಪಾಯತ, etc.). 3, a dwarf (see Hlā. s. ಬಡಲ್ & cf. ಕಿಲು 1).

4, N. of a poem (Smḍ. 408). See Prv. s. ಪುರಾತನ.

ಕಿರಾತಕ kirāṭaka. the tribe of the Kirāṭas. (My.).

ಕಿರಾತಕಿ ಕ್ಷತ್ರ kirāṭa-ikṣa. = ಕಿರಾತ No. 2. a kind of gentian, *Agatholites chirayla* Don. (Gentiana chirayta Roxb.).

ಕಿರಾತಿ kirāṭi. a woman of the Kirāṭa tribe (Sk.).

ಕಿರಾತಿ kirāṭi. = ಕಿರಾತಿ. (Smḍ. 144; My.).

ಕಿರಾಯ kirāya. rent, hire, fare. cf. ಕ್ರಯ. (My.; Br., H.).

ಕಿರಿ kirī. 1. = ಕಿರಿ 2. to shave (ವಪನ Smḍ. Dh.; Tu. ಕಿರಿ; T. ಚಿರೈ, M. ಚಿರೆ; cf. ಕಿಲಿಸ).

ಕಿರಿ kirī. 2. to display or show the teeth, to grin (ದನ್ತ ವಿಕಸನ Smḍ. Dh.; My.; cf. ಕಿಲಿಸ 1). ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಹಲ್ಲು ಕಿರಿವರೂ ಗಣ್ಣು ಸತ್ತ ಮುಣ್ಣಿಗೆ ಬೋಟುಸದೇ ಬಿಡರು (Prv.). see ಪರ್ದಿರಿ.

ಕಿರಿ kirī. 3. a knot in thread (ತನ್ತುಗ್ರಸ್ಥಿ Smḍ. Dh.; cf. ಕೆಚ್ಚು 2 & 3; Te. ಕಿರಿ, to be tight; ಕಿರ್? ಸಿಲ್ಕು?).

ಕಿರಿ kirī. = ಕಿರಿ, etc. a hog (ವರಾಹ Smḍ. Dh.).

ಕಿರಿಕಿರಿ kirikiri. = ಕಿರ್ಕಿರಿ. teasing, annoyance, trouble (C.; H.).

ಕಿರಿಕು kiriku. displaying or showing the teeth. see ಹಲ್ಲು ಗಿರಿಕು.

ಕಿರಿಯಾತು kiriyāṭu. = ಚಿಪಾಯತ. Tbh. of ಕಿರಾತ No. 2. (St. & Pl.; Mhr. ಕಿರಾತಾತ).

*ಕಿರಿಯಿಸು kiriyisu. to get shaven. ತಲೆಯಂ ಕಿರಿಯಿಸಿ ದಿವಸಮನಲಸವೆ ಬಿಸಗೊಳ್ಳನನ್ನು ಗಾವಲನಕ್ಕುಂ Kr. 3, 145.

*ಕಿರಿಸು kirisu. 1. = ಕಿರಿಯಿಸು. ಅವನ ತಲೆಯಂ ಕಿರಿಸಿ ಕರಿಯ ಕೋನಣಮನುಡಿವಿ Vr. 177, 17. (Tu. ಕಿರಿಸು).

ಕಿರಿಸು kirisu. 2. to cause to display or show the teeth. see ಹಲ್ಲು ಗಿರಿಸು.

ಕಿರೀಟಿ kirīṭa. a crest, a diadem, a crown, a tiara (ಉಪ್ಪೀಣ, ಮುಕುಟ Nn. 121).

ಕಿರೀಟಾಪ ಕಿರೀṭa-āpa. N. of a bird (ಕೋಟಿ 2, q. v., o. r. ಕಿರೀಟಿ ಪಾಪ).

ಕಿರೀಟಿ kirīṭi. decorated with a diadem, crowned. 2, N. of Arjuna, etc. (Smḍ. 267; J. 9, 12; 12, 13).

ಕಿರುಟಿಗೆ kiruṭiga. the bay-backed shrike (Bd.; Pr.).

ಕಿರುಟಿಗೆ kiruṭige. the Keroula shrike, *Keroula indica* (Bd.); the great Indian shrike, *Lanius burra* (Bd.); the Lahtora butcher bird, *Lanius lahtora* (Bd.).

*ಕಿರುಣ್ಣಿಗೆ kiruṇṇega. a chubby male babe. ಎಮ್ಮೆ ಸಟ್ಟಿತಿ ಜಯಾನತಿ ಬಿಸಲಿಯಾದರ್ ಕಿರುಣ್ಣಿಗನು ಪೆತ್ತಳ್ Vr. 44, 11.

ಕಿರಿ kire. = ಕೀರಿ. — ಕಿರಿಸೊಪ್ಪುಗಿಡ. the herb *Amarantus frumentaceus* Roxb. (St. & Pl.).

ಕಿಟಿ kir. ಕಿಟು. to make close, to confine: to close or shut, as a door (Abh. P. 10, 8); to block up, as a road (J. 23, 35); to make a fence, to put (something) as a hedge (Bp. 60, 50); to give security to (J. 4, 19); to shut, as the mouth (Bh. 7, 1, 11); to shut the mouth, to be silent (Bh. 7, 1, 15; J. 17, 50); to enwrap, to envelop, to cover, as darkness does (J. 2, 16; 26, 6); to lay oneself on, to cover (with locative, Bh. 3, 14, 1; ವ್ಯವಧಾನ Smḍ. Dh.; T. ಚಿಟು, to narrow, to contract, to fasten, to close; to stuff, press in; to be thronged or crowded; M. ಚಿಟುಕ್ಕು, to fill up, dam up; to oppose, to resist; see ಕೆಟಿ 1, ಗಿಟಕು, ಸೆಟಗು, ಸೆಟಿ). P. p. ಕೆತ್ತು (Smḍ. 285, 287). [ತೆರೆಯದೆ ಮುನ್ನ ಕೆತ್ತ ಪಡಿ ಗರ್ ನವಸಾರಭಮುಡ್ಡೆ ಮೊಕ್ಕಳಂ ತೆಟಿದುವು Ap. 2, 63].

ಕಿಟಿ kirā. 1. = ಕಿಟಿ, etc. — ಕಿಟಕಸಾಲೆ. = ಕಿಟಕುಸಾಲೆ. an annual herb, used as a potherb, *Amarantus campestris* Willd. (Z.). — ಕಿಟಕುಳ. = ಕಿಟಕುಳ, etc. a trifling, inferior kind: a little amount or worth (S. Mhr.; cf. Mhr. ಕಿರಕೊಳ, ಕಿರಕೊಳಳ). 2, petty annoyance (My.). — ಕಿಟಕೊಳಳ. = ಕಿಟಕುಳ No. 2. (My.). — ಕಿಟಗುಣ್ಣಿ. — ಕುಣ್ಣಿ. a small ಕುಣ್ಣಿ (S. Mhr.). — ಕಿಟದು. = ಕಿಟದು No. 2. (C.).

ಕಿಟಿ kirā. 2. = ಕಿಟಕು, ಕಿಟು 2, ಕಿರ್ 2, ಗಿಟು 2, ಗಿರ್ 2. an imitative sound. — ಕಿಟಕಿಟ. rep. the sound of creaking shoes, of cart wheels, of doors, etc. (My.; T.; Te. ಕಿಟಕಿಟ; M. ಕಿರುಕಿರಿ, rustling, rattling).

ಕಿಟಿ kirā. 3. = ಕಿಟು 2, etc. an imitative sound. — ಕಿಟ ಗುಟ್ಟು. = ಕಿಟುಗುಟ್ಟು, q. v. (My.).

ಕಿಟಕು kiraku. = ಕಿಟ 2, ಕಿಟಕಿ, ಗಿಟಕು 2. — ಕಿಟಕುಕಿಟಕು. = ಕಿಟಕಿಟ. (My.); also: the noise made by the friction of bamboos (My.). — ಕಿಟಕುರಾಟ್ಟು. a small creaking machine for clearing cotton from the seeds (My.); a chain-wheel used for drawing up water (My.); a kind of whirligig (My.).

ಕಿಟಜೆ kiraju. = ಕಿಟಜು, ಕಿಟುಜು, ಕಿರ್ಜು 2. to cry, to shout, to scream (Si. 294; cf. ಕಿಕ್ಕು, T. ಕಿಟಾಕಿಟಾ, ಕಿಟಾವು, Mhr. ಕಿರ್ರ).

ಕಿಟಜೆವಿಕೆ kiracuvike. crying, etc. ಕಾಳಗದ ಕಪ್ಪದಿನ ಕಿಟ ಜುವಿಕೆ (ಕ್ರನ್ನನ Si. 295).

ಕಿಟದು kiradu. that is small. see s. ಕಿಟ 1.

ಕಿಟಬು kiraba. = ಕಿಟಬು, ಕಿಟುಬು, ಕುಟುಬು 2, ಕುಟುವು 2. (S. Mhr.). 2, a leopard (My.). see ಕೆತ್ತ.

ಕಿಟಬು kirabu. = ಕಿಟಬು, etc. a hyena (S. Mhr.; ತರಕ್ಕು, ಮೃಗಾತನ, ರಂಕು G.; Te. ಕೊರಪೋತು, ಕೊರ್ಣ, ಕೊಣ್ಣು ಬೋತು, ಕೊರ್ಣ).

respectful word (C.). — ಕಿಷುನಲ್ಲಿ ಗಿಡ. = ಕಿಷುಯ ನಲ್ಲಿ. the plant *Placourtia cataphracta* (ವಿಶುನೈಕ, ತಾಮಲಿಕೆ, etc. Si. 153; My.). — ಕಿಷುನೊಸಲು. a small forehead (My.). — ಕಿಷುನೊಣ್ಣಿ. a leer (C.). — ಕಿಷುಬ್ಬಣ್ಣ. = ಕಿಷುಯ. (ಶಮಾರ Si. 134). — ಕಿಷುಬೆರಳು. the little finger (S. Mhr.; B. 5, 238; Si. 210-212. 253). — ಕಿಷುಬೊಟ್ಟು. = ಕಿಷುಬೆರಳು. (S. Mhr.). 2, a small ornamental circlet on the forehead (My.). — ಕಿಷುಯ ಇಣ್ಣೆ. ಕುಟುಂಬದ ಕಿಷುಯ ಇಣ್ಣೆ (ಕುಟಿ Nr.). — ಕಿಷುಯಂ. — ಅಂ 3. ಕಿಷುಯನು. a small, etc. man; a young man, a junior (C.). ವಿರಿಯಂ, ಕಿಷುಯಂ (Sind. 184). ಸೊಲ್ಲಿಸಿ ಭೇದವನ್ ಆಟದೊಡೆ ಕಿಷುಯ ತಾನ್ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಬಿರಯ ! (Sp.). Fem. ಕಿಷುಯಳ್, ಕಿಷುಯಳು (C.). ಕಿಷುಯಳ್, ವಿರಿಯಳ್ (Sind. 245). ನೋಣ್ಣೊಡೆ ಅವಳ್ ಕಿಷುಯಳ್ (297). ಮಂಜೋರ್ ಭಸನಂ ಕಿಷುಯಳ್ ದುಃಖೆ (160). see Bp. 14, 22. — ಕಿಷುಯಕ್ಕ. — ಅಕ್ಕ. a sister older than oneself, but not the oldest (My.). — ಕಿಷುಯಕ್ಕದ. — ಅಕ್ಕದ. N. of a metre (Ch.). — ಕಿಷುಯಗರು. — ಅಗರು. (ಶಿರಶೆ, etc. Nr.). — ಕಿಷುಯ ಗೋರಣ್ಣೆ. (ಸಹ, ಕುಮಾರಿ Nr.). — ಕಿಷುಯಣ್ಣ. — ಅಣ್ಣ. a brother older than oneself, but not the oldest (My.). — ಕಿಷುಯ ತುಮ್ಮುರು. (ಕಾಕೇನ್ನು, ಕುಲಕ, ಕಾಕತನ್ನುಕ, ಕಾಕಪೀಲುಕ Nr.). — ಕಿಷುಯ ನೆಲಗುಳ್ಳ. (ವಿದಾರಿ, ಕ್ಷೀರ ಪುಕ್ಕೆ, ಇಕ್ಕು ಗಣ್ಣೆ, ಕ್ರೋಷಿ Nr.). — ಕಿಷುಯ ನಲ್ಲಿ. = ಕಿಷುನಲ್ಲಿ ಗಿಡ, ಕಿಷುನಲ್ಲಿ. (ವಿಶುನೈಕ, ರುಃಣಿ, ಅಂಧುಣಿ, ಶಿವೆ, ತಾಮಲಿಕೆ, etc. Nr.). [— ಕಿಷುಯನ್ನು. — ಅನ್ನು. boyhood days. ತೊಲಗವೆ ಗೋವುಗಾಡ ಕಿಷುಯನ್ನುನ ಗೋವಿಕೆ Pb. 9, 44]. — ಕಿಷುಯ ಸೀತ. a small pedestal (Bp. 57, 53). — ಕಿಷುಯ ಬಣ್ಣ. (ಅಲ್ಲರವು, ಶಮಾರ Nr.). — ಕಿಷುಯ ಮಗ. the youngest son (B. 3, 15; My.). — ಕಿಷುಯ ಮೀನ್. a small fish. ಕಿಷುಯ ಮೀನ ಮೊತ್ತಂ (ಕುಪ್ಪಾಣ್ಣ, etc. Hla.). — ಕಿಷುಯ ಲಿಂಗ. a small phallus (Bp. 57, 53). — ಕಿಷುಯವನು. — ಅವನು. a stunted; dwarfish man. ಕೆಯ್ ಕಾಲ್ ಕಿಷುಯವನು (ನಾಮನ Hla.). 2, = ಕಿಷುಯಂ, etc. (My.). [— ಕಿಷುಯರ್. young persons. ಆತನಂ ಕಿಷುಯರ್ ಪನ್ನೊವರಂ ಕೊನ್ನು Pb. 11, 59]. — ಕಿಷುಯ ಶಂಬ. a small conch shell (ಕುಪ್ಪಾಣ್ಣ, etc. Hla.). — ಕಿಷುಯ ಸೀವಣ್ಣ. (ಕಟ್ಟಲ, etc. Nr.). — ಕಿಷುಯ ಪಾಲೆ. (ಜೀವಣ್ಣ, ಜೀವಣ, ಜೀವೆ, ಜೀವಣಿಯೆ, ಮಧುಸುನ, ಮಧು Nr.; Si. 157). [— ಕಿಷುಯಾತ. — ಆತ. a younger one. ಎಮ್ಮರರ್ ತನಯರ್ ಆವರೊಳ್ ಕಿಷುಯಾತನೆ ನೃಪತಿಗಂ ಪುನಾರಕ್ಕ ಮಣುಗನಾಗಿ ಬಳಿಯೆ Ap. 2, 37 va.]. — ಕಿಷುಯೊಲನ. — ಎಲನ. (ರೋಜನ Nr.). — ಕಿಷುಯೆಸಳ್. — ಎಸಳ್. (ಕಿತ್ತೆಸಳ್ Ct. II, 90). — ಕಿಷುಯೇಲಕ್ಕ. — ಏಲಕ್ಕ. (ಏಲಾನಾಲುಕ, etc. Si. 152). — ಕಿಷುಯೊಡಲನ. — ಒಡಲನ. a dwarf (ಪುಣ್ಣಿ Hla.). [— ಕಿಷುವಿರಿಯರ್. — ವಿರಿಯರ್. young and elderly people. ತುಣುಲ ಪರಕೆಯ ಸಮಾನ ಪ್ರತಿಪತ್ತಿಯಂ ಕಿಷುವಿರಿಯರೊಂದು ಪೊಡೆನಟ್ಟು Pb. 6, 33 va.]. — ಕಿಷುಹುಲ್ಲ. short, inferior grass (B. 5, 14). — ಕಿಷುಹೊಟ್ಟು. the abdomen; the pelvis (ಸಪ್ಪಿ Si. 208). — ಕಿಷುಹೊನ್ನೆ ಮರ. the tree *Calophyllum apetalum* Willd. (St. & Pl.).

*ಕಿಜಾವೀಲು *kiri-bīlu*. to escape, to drop out. ಅನ್ನಗ
ಮಿತ್ರ ಸಂಸತ್ತ ಕನಿಕರುನ್ನುವೊಳಗೊರ್ವರುಮಂ ಕಿಜಾವೀಲಿಯವೆ Pb.
12, 120 va.

ಕಿಟು kiru. 1. small. (Smd. 215). = ಕಿಟು q. v. — ಕಿಟುಚಲೆ. — ಕಿಟುಚಲೆ. a kind of wild date tree (My.). — ಕಿಟುಕುಸಲೆ. — ಕಿಟುಕುಸಲೆ. (ಮೇಘನಿನದ Ct. I, 42). — ಕಿಟುಕುಸಲೆ. a small hole (Bp. 38, 36). — ಕಿಟುಕುಸಲೆ. the little finger. [ಅನೊರ್ವರೊರ್ವರ ಕಿಟುಕುಸಲೆಗಳಂ ಪಿಡಿದು ರಾಯಂ ಕಾನದೇವನುಂ ಬರ್ವನೆ ಬೇಳ್ವೆಯ ಕೊಣ್ಣದ ಮೊದಲೆನನ್ನು Pb. 3, 75 va.; Bv. 876]. ಕಿಟುಕುಸಲೆಗಳ ಮೂಲಂ (ಕಾಯ); ಮಣೆಕಟ್ಟು ತೊಡಗಿ ಕಿಟುಕುಸಲೆಕೆಯರ್ವನ ಮ್ ಅಗಿ ಉಳ್ಳ ಕೆಯ್ಯ ಮೊಜಗು (ಕರಭ Nr.). ಕಿಟುಕುಸಲೆಯ ಮಣೆಕಟ್ಟಿನ ನಡುವೆ (ಕರಭ Hla.). ಹೆಬ್ಬಟ್ಟು ಕಿಟುಕುಸಲೆಗೂಡಿ ಆಳವಲ್ಲಿ ವಿತಸ್ತಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಕಿಟುಕುಸಲೆಯ ಗೇಣು (ವಿತ್ಸ್ತಿ Hla.). ಹಿಡಿಕೆಯ ಹಿಡಿದು ಕಿಟುಕುಸಲೆಯ ಬಿಟ್ಟು ಆಳದ ಮೊಜಂ (ಅರತ್ತ್ Nr.). ಕಿಟುಕುಸಲೆಯನ್ನು ಆಳದ ಮೊಜು (ಅರತ್ತ್ Hla.). cf. ಕಿಟುನೇರ್. 2, every second link or hook of a chain (My.). — ಕಿಟುಕುಲ. = ಕಿಟುಕುಲ, ಕಿಟುಕುಲ. an inferior, low, vulgar or insignificant class, caste or kind; such a man (ಕೂಜ, ಅಲ್ಪ Ss.). — ಕಿಟುಕುಸಲೆ. = ಕಿಟುಕುಸಲೆ, ಕಿಟುಕುಸಲೆ. a kind of pot-herb, *Amarantus polygonoides* or *polygamus* Lin. (ತಣ್ಣುಲಿಯು, ಅಲ್ಪಮಾರಿಶ Nr.; ತಣ್ಣುಲಿಯು, ಮುದಿಪ್ಪ, ನೀರದರವ Mr. 142, o. rs. ಮುದಿಪ್ಪ, ನೀರದ-). — ಕಿಟುಕುಲ. = ಕಿಟುಕುಲ. [ಮತ್ತಮಲ್ಲಿ ಕೋಟಿ ಪೊಂಗೆ ಪುಣ್ಯಯಲುಗುವ ಕಿಟುಕುಲ ಬೊಜಂಗರುಮಂ Pb. 4, 87 va.]. — ಕಿಟುಕುಲರ್. (ಸಾಮಾನ್ಯರ್ Bln. 34; J. 2, 35). — ಕಿಟುಗಟ್ಟಿಗೆ. — ಕಟ್ಟಿಗೆ a short staff. see ಇಡಿ ಗಿಟುಗಟ್ಟಿಗೆ. — ಕಿಟುಗಟ್ಟಿಗೆ. a small, tinkling bell (ಕಿಂಕಣಿ Hla.). ಉಸಿರ್ವ ಕಿಟುಗಟ್ಟಿಗೆ (ಕಿಂಕಣಿ Mr. 344). — ಕಿಟುಗಟ್ಟಿಗೆ. — ಕಟ್ಟಿಗೆ. slight darkness (My.; ಅವತಮಸ Si. 76). — ಕಿಟುಗಟ್ಟಿಗೆ. — ಕಟ್ಟಿಗೆ. a short sword (My.). — ಕಿಟುಗಟ್ಟಿಗೆ. — ಕಟ್ಟಿಗೆ. small stone. ಕಿಟುಗಟ್ಟಿಗೆಂ ಪಟ್ಟಿಗಳಮಗುಣ್ಣು ಪುಗುಳೊಡೆದು Vr. 29, 10]. — ಕಿಟುಗಾಲ. — ಕಾಲ. a short time (Bp. 3, 41). — ಕಿಟುಗಿಡಿ. — ಕಿಡಿ. a small spark (J. 8, 39). — ಕಿಟುಗಿಡಿ. a hill at the foot of a mountain (ಪಾದ Mr. 97). — ಕಿಟುಗುಣೆ. — ಕುಣೆ. a hollow made in the side of a grave to place the body of a grown up person in (S. Mhr.). 2, a petticoat (ಪಾಟೆ, ಪಾಟೆ Nr.). — ಕಿಟುಗುಣ್ಣು. a small round stone (Abh. P. 14, 200). — ಕಿಟುಗೂಸು. — ಕೂಸು. (Smd. 197, 215). a small child (Abh. P. 1, 79). ಕಿಟುಗೂಸಾಗಿ. ಉಪಾಯಮಂ ಮಜಿ ದನೇ? (Smd. 197). — ಕಿಟುಗೂಸುತನ. — ಕೂಸುತನ. childhood (Abh. P. 11, 34). — ಕಿಟುಗೂಳಿ. = ಕಿಟುಗೂಳಿ. a small fishing-basket (Ss. 3, 23). — ಕಿಟುಗೇಜ್ಜೆ. a small round bell (ಕಿಂಕಣಿ, ಕ್ಕುಪ್ಪ ಪುಣ್ಯ Nr.). — ಕಿಟುಗೇರ್. a short sword (Ss. 3, 26). [— ಕಿಟುಗೊಂಕು. — ಕೊಂಕು. slight bend. ಕಿಟುಗೊಂಕು ಕೊಂಕಿದ ಪೊನಲ್ಳ... ಬೆಳ್ಳುಳಕೊಳೆ Pb. 7, 25]. — ಕಿಟುಗೊರಳು. — ಕೊರಳು. a short neck (Rām. 3, 8, 15). — ಕಿಟುಗೊಣೆ. (Smd. 385; Kk. 98). a small grani. 2, = ಕಿಟುಗೊಣೆ. (ಪಾದಪರ್ವ Mr. 149, o. r. ಕಿಟುಗೊಣೆ). — ಕಿಟುಗೊಣೆ. = ಕಿಟುಗೊಣೆ No. 2. the tree *Urostigma pisi-ferum* Miq. (St. & Pl.). — ಕಿಟುಜನೆ. a kind of barley. see Nr. 3. ಅಜುವತ್ತು. — ಕಿಟುಜೊಳ್ಳು. the abdomen (Dp. 132, 5). — ಕಿಟುತಾಳೆ ಗಿಡ. a kind of palm tree (Si. 166; cf. ಕಿಟುದಾಟ್). — ಕಿಟುದಂಗಿ. — ತಂಗಿ. the youngest of one's sisters (ಹದಪುಟ್ಟಿದಳ್ Kk. 71). — ಕಿಟುದಳಿರ್. — ತಳಿರ್. tender, young foliage (Ss. 3, 27). — ಕಿಟುದಾರ. a short thread (Bp. 47, 30). — ಕಿಟುದಾಟ್. — ತಾಟ್. the palmyra palm, *Borassus flabelliformis* Lin. (ತಾಲಿ Nr.). — ಕಿಟುದಿನ. a few days (Bp. 27, 21). — ಕಿಟುದಿವಸಂಗಳ್. = ಕಿಟುದಿನ. (Bp. 16, 21). — ಕಿಟುದುಜಾಟಿ. — ತುಜಾಟಿ. a plant that stings like a nettle, *Tragia cannabina* Lin. f. (St. & Pl.). — ಕಿಟುದೆರೆ. — ತೆರೆ. a wave (ತರಂಗ, ಭಂಗ, ವೀಚಿ Mr. 406; J. 30, 6). — ಕಿಟುವೇಗು. — ತೇಗು. the *Indian nettle tree*, *Sponia andaresa* R. Br. (ಭಂಚಕ,

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪದ್ಮೆ, ಭಾರ್ಗಿ, etc. Nr., o. r. ಕಿಟುದೇಂಗು; Si. 143). 2, ಭೃಗುಜೆ, ಸ್ವಸ್ತ, ಕಾಗ್ನಿ (Mr. 140, o. rs. ಸ್ವಸ್ತ, ಕಾಗ್ನಿ, ಕಾಗ್ನಿ; perhaps ಕಾಗ್ನಿ; Sk. ಕಾಗ್ನಿ is = ಕಿಟುದೇಗು 1). — ಕಿಟುದೇಂಗು. = ಕಿಟುವೇಗು, q. v. — ಕಿಟುದೊಡೆ. — ತೊಡೆ. the shank or lower part of the leg from the ankle to the knee (ಪ್ರಸ್ತುತೆ, ಚಂಘಿ Hla., Mr. 332). 2, the upper part of the leg, especially its inner side (S. Mhr. Bp. 4, 18). ದೊಡ್ಡ ಮಾರ್ಗಮ್ ಎನ್ನು, ಅನೆ ಕುದುರೆಗೊಳ್ಳಾ ಅದ ಕಿಟುದೊಡೆಯ ಜಿಡ್ಡು (Smd. II). — ಕಿಟುನಗೆ. a smile [ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ಕಿಟುನಗೆ ನಗುವ ಕೂರದರ ಮೊಗಮುಮಂ Pb. 7, 5 va.; Ap. 11, 30]; (J. 2, 48; ಸ್ತುತ Si. 73). — ಕಿಟುನಜೆ. the plant *Panicum milia-ceum* (ಅಣು Nr.). — ಕಿಟುನಾಯ್. a small dog. (Smd. 215). — ಕಿಟುನೆಲ್ಲಿ. (Smd. 215, o. r. — ನೆಲ). a' small annual herb, *Phyllanthus niruri* L. (St. & Pl.; C.; see ಕಿಟಾಯ ನೆಲ್ಲಿ). — ಕಿಟುನೇಸು. the just risen sun (Dp. 132, 3). — ಕಿಟುಪಕ್ಕಿ. a small bird (ಪ್ರಸ್ತಿ Mr. 175). ಕಿಟುಬತ್ತ. (ಅಣು Si. 305). — ಕಿಟುಬಾವಲ್. a cockroach (ಪರೋಷಿ, ತೈಲಪಾಯಿಕೆ Nr.). — ಕಿಟುಬುಲಿ. — ಪುಲಿ. a leopard; a hyena (ತರಕ್ಕು, ಮೃಗಾದನ Nr.). — ಕಿಟುಬೆಟ್ಟ. = ಕಿಟುಗಿರಿ. ಕೆಲದ ಕಿಟುಬೆಟ್ಟಂ (ಪಾದ, ಪರ್ಯಪ್ಪ ಪರ್ವತ Hla.). — ಕಿಟುಬೆಮರ್. slight perspiration (J. 18, 30). — ಕಿಟುಬೆತ್ತು. a little white. (ತುರಗದಲ್ಲಿ) ಕಿಟುಬೆತ್ತುದೋಣಿ ನೀಲಂ (Mr. 275). — ಕಿಟುಬೋರಿ. — ಪೋರಿ. a male calf (ವತ್ಸ Mr. 178). — ಕಿಟುಮಂಜಿ ಬಳ್ಳಿ. a creeper, the vomiting swallow-wort, *Asclepias asthmatica* L. or *Tylophora asthmatica* W. & A. (St. & Pl.; T. ಕುಟಾಂಜಾ). — ಕಿಟುಮನೆ. a room (My.). [— ಕಿಟುಮಿಡಿ. tender mango, etc. ಅನ್ನು ... ಮಿಡಿಯ ಕಿಟುಮಿಡಿಯ ಬಲ್ಲಿದಿಗಳೊಳೆಗಿ ತುಟುಗಿದ ಬನಮಂ ಪೊಕ್ಕು Pb. 5, 5 va.]. — ಕಿಟುಮಿನ್. a sort of fish (ಶಿಶುಕ Nr.; ನೆಲಮಾನ, ಚಿಲಿಚಿಮು Hla., Mr. 409; Rsv. 5, 115). — ಕಿಟುಮುಗಿಲ್. a small cloud (Rsv. 8, 100). — ಕಿಟುನೊರಡಿ. = ಕಿಟುಬೆಟ್ಟ. (Bh. 3, 21, 8). [— ಕಿಟುವಕ್ಕುಳ್. — ಮಕ್ಕುಳ್. small children. ಕಿಟುವಕ್ಕುಳ್ ಮಾಮೂಗರುಮುಜಾಪಲ್ಪಾಪರ್ವಿ ವಿನೇಕಮಂ ಮಾತುಗಳಂ Kr. 1, 39. — ಕಿಟುವಕ್ಕಿ. — ಪಕ್ಕಿ. small bird. ಬಿಟ್ಟರೆಯ್ ಪರ್ವತಗೆ ಸುರುಳ್ಳು ಬೀಜ್ಜ ಕಿಟುವಕ್ಕಿ ಪೊಲುಗ್ಗ ವಿನೋದಿನಾಯಕರ್ Pb. 12, 112]. — ಕಿಟುವಣಿ. — ಪಣಿ. a small drop (Bh. 8, 23, 41). ಕೆದರ್ವ ಕಿಟುವಣಿಗ್ (ಪ್ರಸದ, ಪ್ರಸದ Mr. 418). — ಕಿಟುವರೆಯ. — ಹರೆಯ. young age (Bp. 12, 35; 40, 40). — ಕಿಟುವಣು. — ಮಣು. a very young animal (Rsv. 8, 98). — ಕಿಟುವಲೆ. — ಬಲೆ. (Smd. 215). a small net (Ss. 3, 24). — ಕಿಟುವಣಿ. — ಮಣಿ. a light shower of rain (Bp. 19, 69). — ಕಿಟುವಿದಿರ್. — ಬಿದಿರ್. (Smd. 215). a small bamboo. — ಕಿಟುವೀಲಿ. — ಪೀಲಿ. a small peacock's tail (Abh. P. 7, 139). — ಕಿಟುವೆಂಜಿ. — ಬೆಂಜಿ. a very small pond (V. 8, 10). — ಕಿಟುವೆಣ್ಣಿರ್. — ಪೆಣ್ಣಿರ್. young women (Rsv. 8, 5 va.). — ಕಿಟುವೆರರ್. — ಬೆರರ್. the little finger (J. 30, 29). — ಕಿಟುವೆರರ್. — ಬೆರರ್. — ಕು. = ಕಿಟುವೆರರ್. ಆಳವಲ್ಲಿ ಕಿಟುವೆರರ್ ಮೊಜಂ (ಅರತ್ತ್ Mr. 323). ಕಿಟುವೆರರ್ ಮಣಿಬನ್ನಂ (ಕರಭ 468). ಕಿಟುವೆರರ್ ಗೇರ್ (ವಿತ್ಸ್ತಿ 324). ಕಿಟುವೆರಳಿನ ತುದಿ ಯನ್ನ ಪು ಮಣೆಕಟ್ಟಿನ ನಡುವುಡ್ಡು (ಕರಭ Nn. 161). — ಕಿಟುವೆಲರ್. — ವ್. — ಎಲರ್. a breeze (J. 8, 3). — ಕಿಟುವೆಸಳ್. — ವ್. — ಎಸಳ್. a small flower-leaf (Bp. 4, 25). — ಕಿಟುವೆಣ್ಣಿಂಗಳ್. — ಬೆಣ್ಣಿಂಗಳ್. mild moonlight (Rsv. 4, 14 va.). — ಕಿಟುವೆಳ್ಳುಗಿಲ್. — ಬೆಳ್ಳುಗಿಲ್. a small white cloud (Rsv. 8, 9). [— ಕಿಟುವೇಣ್ಣಿ. — ಬೇಣ್ಣಿ. small game (hunting). ಮತ್ತಂ ಕಿಟುವೇಣ್ಣಿಯ ನಾಯಂ ಕೊಣ್ಣಂ ಜಾರಿಯುಂ ನೆಲನಂ ಪೊಟ್ಟಂ ಪೊನಲುಮನುಮು... ಪರಿಯಪ್ಪ ನೀನೆ ಬಲ್ಲ Pb. 5, 46 va.]. — ಕಿಟುಪಾಲೆಗಿಡ. the Indian nettle tree, *Sponia andaresa* Comm. (St. & Pl.). — ಕಿಟುಳಿ. — ಕುಳಿ. a small chisel (My.).

ಕಿಸೆ kisa. = ಕಿಸೆ 2, ಕಿಸೆ 1. opening; putting astride; withdrawing the lips from the teeth, grinning. — ಕಿಸಗಾಲು. -ಕಾಲು. the legs put astride (in walking, C.). — ಕಿಸಬಾಯಿ. a grinning mouth (sign of weak intellect, C.); a grinner (S. Mhr.). — ಕಿಸನಾಯ್. -ಬಾಯ್. = ಕಿಸಬಾಯಿ No. 1. ಹೇಟಾಡ್ಲೆ ಹೇಟಾಱಿ, ಕಿಸನಾಯ ದಾನಯ್ಯ! (Priv.). — ಕಿಸನಾಯ. -ಅ 3. a grinner, a simpleton (My.). ಕಿಸನಾಯನ ಕಣಿ ರಿ ಬಿಡದೇ ಬೇಹಾರ (Priv.).

ಕಿಸಕ್ಕನೆ kisakkane. 1. with a loud noise (used of sneezing, My.; Te. ಕಿಸಕನೆ).

ಕಿಸಕ್ಕನೆ kisakkane. 2. = ಕೆಜಕ್ಕನೆ No. 1. suddenly un-awares (C.).

ಕಿಸಂಗಿ kisaṅgi. a tall herb, Abutilon indicum Don. (St. & Pl.).

ಕಿಸಮು kisamu. kind, sort, species (H. ಕಿಸ್ಮ). — ಕಿಸಮುಪಾರು. arranged according to sorts (My.).

ಕಿಸರು kisaru. = ಕಿಸುರು, ಗೀಜು 2. rheum in the eye (My.; see ಕಣ್ಣುಸರು; cf. ಕಿಸರು).

ಕಿಸಲಯ kisalaya. a sprout, a shoot (ಎಳೆದಳಿರ್ Mr. 106).

ಕಿಸಿ kisi. 1. to expand; to open; to withdraw the lips from the teeth so as to show them; to put astride (ಎಕಸನ Smd. Dh.; C.; cf. ಕಿರಿ 2). P. ps. ಕಿಸಿದು, ಕಿಸ್ತು. ನರಿ ಆ ನೋವು ತಾಳಲಾಜಿ, ಒದಜು, ಹಲ್ಲು ಕಿಸಿದು, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸತ್ತಿತು (B. 2, 12). ಅವನು ಕ್ರೋಧಾನೇಶದಿನ್ ಕಣ್ಣು ಕಿಸಿದು, ಹಲ್ಲು ತಿನ್ನುತ್ತ (5, 139). ಸಿಟ್ಟು ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣು ಕಿಸಿದು ಒದಜುವದು (G. 199). ಕಾಲನ್ನು ಕಿಸಿಯುತ್ತಾನೆ (My.). ಬಾಯ ಕಿಸಿದು (Abhā. 2, 78). see Prv. s. ನಿಲ್ಲು.

ಕಿಸಿ kisi. 2. = ಕೆಸ, etc. grinning. — ಕಿಸಿಕಿಸಿ ನಗು. to grin in laughter (C.), — ಕಿಸಿಗಾಲು. = ಕೆಸಗಾಲು. (My.; Te.). — ಕಿಸಿಬಾಯಿ. = ಕೆಸಬಾಯಿ. (My.).

ಕಿಸಿಕಿಲೆ kisikil. (Bp. 51, 53).

ಕಿಸು kisu. 1. ಕೆಸ, etc. opening, etc. — ಕಿಸುಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. an eye widely opened (My.). — ಕಿಸುಗಾಲು. = ಕೆಸಗಾಲು. (My.). ಕಿಸುಗಾಲನನು (ಪ್ರಜ್ಞಾ, ಪ್ರಗತಜಾನುಕ Si. 198).

ಕಿಸು kisu. 2. = ಕೆಂ-, ಕೆಚ್ಚನೆ, ಕೆಂನು 2, ಜೆಂ-, etc. (Smd. 215). redness; a dark-red or coppery colour (ಕೆನ್ನು Ct. I, 59; ಕೆನ್ನು, ಅರುಣ II, 4; ತಾಮ್ರ Hla.; ತಾಮ್ರ, Ss.). see-ಕಣ್ಣುಸು. — ಕಿಸುಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. (Smd. 216). a red bundle. [— ಕಿಸುಗಣ್. — ಕಣ್. red eye]. — ಕಿಸುಗಣಿಲ್. — ಕಣಿಲ್. (Smd. 216, o. r. — ಗಣಿಲಿ). the red oleander. — ಕಿಸುಗಣಿಲಿ. = ಕಿಸುಗಣಿಲ್, q. v. — ಕಿಸುಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. 1. to look fierce, to be angry (ಕೋಪಿಸು Smd. II; Kk. 88; ಕೋಪಿಸಿ ನೋಡು Ct. II, 107; Abh. P. 1, 117; 3, 15; 11, 115. 146). — ಕಿಸುಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. 2. anger, wrath [ಪರವನಿತೆಯರ ದೆನೆಗೆ ಕಿಸುಗಣ್ಣದನೆ Pb. 2, 39 va.]; (Cpr. 8, 44 va.; 10, 117; ಕಡು ಗೋಪ Ct. I, 78; ಕನಲೆ, etc. Kk. 43; ಮುಳಿಸು, ಕಿನಿಸು, ಕನಲ್, ಮುನಿಸು, etc., ಕೋಪ Sm. 39). — ಕಿಸುಗಲ್. — ಕಲ್. (Smd. 216). the red stone, a ruby [ಕಿಸುಗಲ್ಲ ರಜದ ಕಣಿವೆರಸು ತೋಜಿ Pb. 4, 10]. (ಕೆನ್ನು ರಲ್, ರನ್ನವರಲ್, ಕುರುವಿನ Smd. 68; Kk. 47). ಕಲ್ಲೆಲ್ಲಂ ಕಿಸುಗಲ್, ಮರನೆಲ್ಲಂ ಮಾವಿಮ್ಮಾವು (Smd. 84). see Abh. P. 2, 13 va.; 7, 146. [— ಕಿಸುಗಾಡು. — ಕಾಡು. reddish forest. ಕಿಸುಗಾಡ ನೆಲಂಗಳೆಳ ದಳಿರ ಬಣ್ಣವುಂ ಕೆಯ್ಯೊಣ್ಣು Pb. 7, 25 va.]. — ಕಿಸುಬಾಸುಟ್. a red wale (J. 17, 41). — ಕಿಸುವಣ್ಣು. — ಬಣ್ಣ. red colour (ಕೆನ್ನುಣ್ಣು Kk. 25; Sm. 69; ಕೆಚ್ಚು Sm. 87). — ಕಿಸುಪೊನ್. — ಪೊನ್. copper [ಕುರುಬಲ ಕೈ ಮಿಟ್ಟು ಪಲ್ಲಾರಿನನೆ ಮೊರೆದು ಪರಿವ ತನ್ನ ಕಿಸುಪೊನ್ನ ರಘುಮುಂ Pb. 10, 97 va.]; (ಪಟದಾವ್ಣು Ct. I, 32; ಶುಲ್ಕ, ಸುಲು, ಸುಲ್ Smd. 364). — ಕಿಸುಪೊನಲ್. — ಪೊನಲ್. (Smd. 216). a red-coloured stream. — ಕಿಸುಸಂಜೆ. (Smd. 216). a purple twilight. ಪೋಲ್ಲಂ ಕಿಸುಸಂಜೆ ಕುಂದ ನೀಲಾಜಲವುಂ (216). see Abh. I, 71; 2, 13 va. — ಕಿಸುಸಂಜೆವರೆ. — ಪರೆ. purple twilight to spread (Abh. P. 10, 64). — ಕಿಸುಸೆರೆ. a red hollow of the hand. [— ಕಿಸುಸೆರೆವರೆ. — ಪರೆ. the nerves (of the eye)

to turn red. ಪರವನಿತೆಯರ ದೆನೆಗೆ ಕಿಸುಗಣ್ಣದನೆ ಕಿಸುಸೆರೆವರೆದು ಸೊಗ ಯಿಸುವ ಶೌಚಾಂಜನೇಯನ ಕಣ್ಣ ಕೆನ್ನು ರಲಮ್ಮಗಳ Pb. 2, 39 va.; Ap. 3, 9 va.]. — ಕಿಸುಸೆರೆವರೆ. — ಪರೆ. redness (of the eyes that have the form) of hollows of the hand to become great (Abh. P. 11, 135).

ಕಿಸು kisu. 3. (cf. ಪಿಸಿ). ಗಿಷು. an imitative sound. — ಕಿಸುಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. to whisper (My.).

*ಕಿಸುಕುಳೆ kisukula. dirt, filth. ಕತ್ತೆ ಭಕ್ತನಾದದೆ ಕಿಸುಕುಳೆ ತಿಮ್ಮದ ಮಾಣ್ಣದೆ? Cv. 142.

ಕಿಸುರ್ kisur. 1. to be intolerable or very disagreeable (ಅಸಹ್ಯಭಾವ Smd. Dh.).

ಕಿಸುರ್ kisur. 2. = ಕೆಸುಟ್, ಕೆಸರು. an intolerable or very disagreeable state, condition, or feeling, disagreeableness, disgustfulness (ಕಿತ್ತದ Ct. II, 118; Abh. P. 9, 21); strife, quarrel. 2, the blast of an evil eye, the evil eye (Te.); evil, harn. [ನೀನು ಮನದಗೊಣ್ಣಮ್ಮ ಕಿಸುರ್ ಪಿಂಗುಗಳಲ್ಲೆದೆಯೊಳ್ ಕೆಳ ಸಂಗಳಿಸುಗೆ ನಿಮಗಮಮಗಮಿಂ ಲತೆ ಗಳಿರಾ Ap. 11, 133]. see ಕಣ್ಣುಸುರ್. — ಕಿಸುರಳೆವಂ. — ಅಳೆವಂ. one who is addicted to quarrels (Abh. P. 3, 19). — ಕಿಸುರ್ವರ್. — ಬರ್. that from which injury comes (to the mind); a drug to produce madness, etc. (ಮರವೆಯುಪಧಂ Ct. II, 108). — ಕಿಸುರ್ವೇರ್. — ಬೇರ್. a disgusting root (Cpr. 8, 19).

ಕಿಸುರು kisuru. = ಕೆಸರು. rheum in the eye. (My.).

ಕಿಸುಟ್ kisur. = ಕೆಸುರ್ 2. [ನಿನ್ನನುಜರೆರಟ್ಟನೆಗಂ ಕಿಸುಟಾನಿಸಾಗ ದು Pb. 9, 83]; (ಕಿತ್ತದ Kk. 72).

*ಕಿಸುಪೊಲಲ್ kisu-polal. an ancient city of Kārṇāṭaka, now identified with the modern ಪಟ್ಟದ ಕಲ್ಲು. ಅಡಪ್ಪಿರ್ಗಂ ಕಿಸುಪೊಲಲಾ ವಿಧಿತ ಮಹಾ ಕೊಪಣನಗರವಾ ಪ್ರತಿಗಟೆ ಯಾ ... Kr. 1, 37.

ಕಿಸೆ kise. a pocket (C.; B. 3, 62; 5, 297; Mhr., H. ಪಿಸಾ). ಕಿಸೆ ಯಲ್ಲಿ ಆಯುಧವಿದ್ದು ನನೆಯೆನ್ನು ತಿಳಿಯ ಬಹುದೇ? (Prv.).

ಕಿಸ್ಸಾರ kisgāra. (ಕಿಸು 2 - ಕಾರ). = ಕೆವಲ, ಕೆಪಲ. a small shrub with scarlet flowers, Ixora coccinea Lin. (St. & Pl.).

ಕಿಸ್ತು kistu. P. p. of ಕೆಸಿ 1. (My.).

ಕಿಸ್ತು kistu. ಕಿಸ್ತು. an instalment; payment by instalments; the term of an instalment (My.; Br.; Mhr., H. ಪಿಸ್ತು). — ಕಿಸ್ತು ಬಸ್ತು. settlement of the instalments of the revenue both to time and amount (My.). — ಕಿಸ್ತು ಬಾಕಿ. arrears of instalments (My.).

ಕಿಳ್ kil. Tbh. of ಬಿಳ್? (ಬಿಲ್ಲ, Smd. 368; o. r. ಬಿಳ್. = ಬಿಳ್).

ಕಿಳ್ಕಿಳಾ kilakilā. = ಕಿಲಕಿಲಾ. a cry expressing fear or pain. ಕೆಪಿ ಗಳ ಕಿಳ್ಕಿಳಾಯತ ರವದಿ (Lh. 1, 20, 57).

ಕಿಳಿರ್ kilir. 1. = ಕೆಳಿಲ್. to neigh (ಹಯಧ್ವನಿ Smd. Dh.; Te. ಇಗಿಲಿಂಜು, ಕರಾಳಿಂಜು, ಸಕಿಲಿಂಜು, ಸಿಗಿಲಿಂಜು; T. ಕನ್ನೆ; M. ಚನಕ್ಕು, ಚಿಜಾಳಿಕ್ಕು; T. ಕುಳಿಲು, to sound; Tu. ಕಿಲೆ; cf. ಕಿಚಿಲೆ; ಗನೆ). P. p. ಕಿಳಿದು (Rāv. 6, 11 va.; 13, 90). ಕಿಳಿರ್ವ (6, 11 va.).

ಕಿಳಿರ್ kilir. 2. = ಕೆಳರ್ 2?. to be angry. ಕಿಳಿದು (ಕಿನಿ ಸು Ct. I, 36).

ಕಿಳಿಟ್ kilir. — ಟು. to sound; to neigh (ಹಯಧ್ವನಿ Smd. Dh.; ನಿನದ Ct. II, 92). ಕಿಳಿಟ್ ಹಯಂಗಳ, ಗರ್ಜನೆ ಜಲದ ನಿಭಂಗಳ ಗಜಂಗುಳ್ಳು Smd. 368.

ಕಿಲ- kil. 1. = ಕಿನ್-, ಕಿಮ್-, ಕಿಬ್-, ಕಿ 1-, ಕೀಲ್, ಕೆಳ. the state of being low, below, beneath, under, down, base, degraded, or mean (ಕೆಳಗು Smd. 209; Tc. ಕೀ, ಕಿನ್, ಕಿಬ್; M. ಕಿಬ; M. ಕಿಬ, to descend; T. ಕಿಬಕ್ಕು, the lowland, the east; cf. ಕೆಲವು). — ಕಿಲ್ಪಟ್ಟು. (Smd. 210). a lower structure, etc. — ಕಿಲ್ಪಡಲ್. (Smd. 210). the western (or eastern) sea. — ಕಿಲ್ಪಣಿ. (Smd. 210). an inferior arrow, etc. — ಕಿಲ್ಪುಬ್ಬಿಗ. an inferior, base poet (Rsv. 8, 99). — ಕಿಲ್ಪುವಲ್. (Smd. 210). a lower bifurcated branch. — ಕಿಲ್ಪುಪ್ಪಿ. (Smd. 80, 198, 199). a lower tank, etc. — ಕಿಲ್ಪುಮ್ಬು. (Smd. 196, 210). a lower branch, etc. [—ಕಿಲ್ಪುಣ್ಣು. —ಕಣ್ಣು. the eye cast downwards. ನಿನ್ನನೆ ಕಿಲ್ಪಣ್ಣುಳೆ ನೋಡುತಿರ್ಪವನವಂ ಚೇರಮ್ಮಂ Pb. 3, 54]. — ಕಿಲ್ಪುಲೆ. the head down-wards. — ಕಿಲ್ಪುಲೆ ಕೆಳನ್ನಲೆ. reit. (Cpr. 5, 102). — ಕಿಲ್ಪುಳಿಗೆ. —ತಾಳಿಗೆ. the soft palate (Rsv. 5, 114 va.). — ಕಿಲ್ಪುಡಿಪು. = ಕಿಲ್ಪುಡು. to subdue; to humble, to degrade, etc. (C. Bp. 47, 35, 36). — ಕಿಲ್ಪುಡು. to be subdued, humbled, degraded, put into shade, be reviled, etc. (Abh. P. 9, 74; 11, 11). — ಕಿಲ್ಪುರೆ. (Smd. 198, 199). a lower coat, stratum, etc. — ಕಿಲ್ಪುಟ್ಟು. = ಕಿಲ್ಪುಟ್ಟು, etc. the abdomen; the pelvis (ಕಿಲ್ಪುಡು Ct. II, 53; Rsv. 9, 29). — ಕಿಲ್ಪುಡು. (Smd. 81, 198). = ಕಿಲ್ಪುಟ್ಟು (Ct. II, 53). ಕಿಲ್ಪುಡು ರಸಭಾವಮಾ ಇರ್ಪಡೆ ಮುಖಂ ಸುರತೋತ್ಪನ್ನಗೋಮಿನೀ ಮುಖಂ (Smd. 81 Mdb.). — ಕಿಲ್ಪುಡು. to humble, to degrade, to bring shame or contempt upon, to put into shade, etc.; to revile (ಪಟು Ct. II, 22; Abh. P. 1, 95; 3, 118; 13, 76; Grj. 2, 106 va.; Bp. 55, 33, 43). — ಕಿಲ್ಪುಳಿ. a lower nail or peg, etc. (Rsv. 6, 11 va.).

ಕಿಲ- kil. 2. = ಕೀಲ್ 3. (of which it is the form required for the formation of ಕಿತ್ತು 2, ಕಿಬ್ಬು). to pluck out, etc. [ಬಲ್ಲದಿಗ ರಿಬ್ಬುಣನಾರ್ ಕಿಲಿ ನೊನ್ನೆನ್ನದ್ದೆ Pb. 11, 3; ಕುಜದ್ವಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾಂ ಪಿಂಗದೆ ನಟ್ಟಿ ದಿಟ್ಟಿಯನವಂ ಕಿಲೆನ್ನನುಗೆಯ್ದು ತೂಗಿದಂ Ap. 12, 15].

ಕಿಬ್ಬು kilbu. = ಕಿಬ್ಬು to be low: to be below the common stature, to be dwarfish. ಕಿಬ್ಬುದನ್ ಎನ್ನು, ಗುಜ್ಜಂ (Smd. I).

ಕಿಬ್ಬು kilbu. = ಕಿತ್ತು 2. P. p. of ಕೀಲ್ 3, q. v.

ಕೀ kil. 1. an imitative sound. — ಕೀ ಕೀ. rep. the cry of certain birds (C.); the squeaking of pigs (My.). (T.; Tc. ಗೀಗೀ). — ಕೀ ಕೀ ಎನ್ನು. to utter ki ki (C.).

ಕೀ kil. 2. to become pus, to become putrid (ರಕ್ತಪಕ್ಷ Smd. Dh.; M. ಬೀ; T. ಬೀ, ಬೀಬ್; M. ಬೀ, Tc. ಬೀಮು, pus, matter; Tc. ಬೀಮುಕು, ಬೀಮುಕು, to rot, etc.; ಬೀಡು, ಬೀಡೆ, the rot, murrain; cf. ಕಿಡು 2, ಸಿಣ್ಣು?). P. p. ಕೀಡು (Smd. 265, 279) or ಕೀತು (287). ಗಾಯವು ಕೀತುಕೊಳ್ಳಿತು (My.).

ಕೀಕಸ kika. a bone.

ಕೀಕಕ kika. a hollow bamboo whistling or rattling in the wind. 2, a kind of tree (see ಮಾರ್ಗಣ). 3, a chief of the army of king Virāṭa, who was killed by Bhīma (Bp. 11, 51). 4, N. of a Rākṣasa.

ಕೀಕಕಾಂಟು kika-kaṇṭhripa. the tree kika (ಮಾರ್ಗಣ, ಕೀಕ ಕದ ಮರ Nn. 70).

ಕೀಕಕಾನ್ತ kika-antaka. Bhīma (J. ...)

ಕೀಕಕಾರಾತಿ kika-araṭi. Bhīma. (My.).

ಕೀಕು kieu. = ಕೀಕ, etc. an imitative sound. (My.; T. ಕೀಕು, Tc. ಕೀಕು; cf. ಕೀ 1). — ಕೀಕಕ್ಕು. — ಅಕ್ಕು. the curlew (ಕ್ರೂಂಚ, ಕ್ರೂಂಚ Si. 174). — ಕೀಕು ಕೀಕು. the (shrill) chirping of birds (My.); the squeaking of rats (My.). — ಕೀಕುಬಾಲದ ಹಕ್ಕು. (ಕೋಯಿಪ್ಪಿ Si. 178; My.).

ಕೀಟಿ kiṭa. = ಕೀಡಿ. a worm, an insect. 2, excrements (cf. ಕಿಟ್ಟಿ). 3, an expression of contempt. ಕೀಟಿ ಸಣ್ಣದಾದರೂ ಕಾಟಿ ಬಹಳ (Prv.).

ಕೀಟಕ kiṭaka. = ಕೀಟಿ. see ಪುಟ; Bp. 22, 9.

ಕೀಟಕತನ kiṭakatana. (fr. ಕಿಡು 2). mischief-making (S. Mhr.; ಕಿಡಿಗೇಡಿತನ G.).

ಕೀಟಲೆ kiṭale. = ಕೀಟಿ. mischief-making: trouble, annoyance (My.).

ಕೀಟಾಲಯ kiṭa-ālaya. a bath-room (ಪಚ್ಚಳದ ಮನೆ Mr. 196).

ಕೀಟು kiṭu. 1. (fr. ಕೀಲ್). a little (S. Mhr.).

ಕೀಟು kiṭu. 2. disregard, contempt, scorn (Tc.; Sd.).

ಕೀಟಿ kiṭle. = ಕೀಟಲೆ. mischief-making. (My.).

ಕೀಡಿ kiḍi. = ಕೀಡಿ. Tbh. of ಕೀಟಿ. a worm, etc. [ಕೀಡಿ ಕುಣ್ಣು ಲಿಗ ನಾಗದೆ ಅಯ್ಯಾ Bv. 141]; (S. Mhr.; ಕ್ರಿಮಿ G.; Mhr. ಕೀಡಿ).

ಕೀಡಿತಿ kiḍiki. a vile, unchaste woman (cf. ಕೀಟಕತನ; Tc. ಕೀಡು = K. ಕೇಡು). ಕೀಡಿತಿ ಯ ಮಗ (ಬನ್ನ ಕೆ, ಬನ್ನ ಕೀ ಪುತ್ರ Hla.).

ಕೀಡಿ kiḍe. = ಕೀಡಿ. a worm, etc. (My.).

ಕೀಣ kina. = ಕೇಣ. consideration, deliberation (ಅಲೋಚನೆ Bhn. 55, o. r. ಕೇಣ).

ಕೀತು kitu. (fr. ಕೀಲ್). a piece, a slice (of fruits, leaves and flesh, etc. (My.).

ಕೀನ kina. smallness (ಕಿಟು Ct. I, 30; T. want, deficiency = ಕುಟು; see ಕಿಟು).

ಕೀನಾಶ kinaśa. cultivating the soil. 2, poor, wretched (ಕೃಪಣ, ದೀನ Nn. 92); small, little. 3, niggardly (ಲುಬ್ಧ 92). 4, killing animals for one's food (ಮಾಂಸಜೀವಿ, ಮಾಂಸನ ತಿಮ್ಮವನು 92). 5, a servant (ಕಿಂಕರ, ಬಿಣ್ಣು 92). 6, sick, diseased (ಸರುಜಿ, ಅತಿ ರೋಗ 92). 7, Yama (ಯಮ, ಎನ್ನು 92).

ಕೀನಾಶನಗರಿ kinaśa-nagari. Yama's residence (Rām. 3, 6, sum.).

ಕೀನಾಶನಾಶ kinaśa-nāśa. Śiva (Bp. 54, 22).

ಕೀನಿ kini. (fr. ಕಿಸಿ?). opening, etc. (?). — ಕೀನಿವಲ್ಲು. — ಹಲ್ಲು. grinned teeth (?). ಕೆಡಲುಮಾಸೆಯ ಕೀನಿವಲ್ಲು ಗಳ (ಬೇಡ ರ್, Bp. 58, 49).

ಕೀನಿಕೆ kinike. grinning, grin (Bp. 51, 53).

ಕೀಮು kimu. (fr. ಕೀ 2). = ಕೀವು, etc. pus, etc. (My.).

ಕೀರ kira. (fr. ಕಿರಿ 2?). the mongoose (My.; T., M. ಕೀರಿ).

ಕೀರ kira. 1. a parrot (ಶಿವ, ಗಿಳಿ Nn. 6; ಸುಕೆ Smd. 78). 2, flesh.

ಕೀರ kira. 2. Tbh. of ಕೀರ. milk, etc. (Smd. 346).

ಕೀರಾರ kirāra. = ಕೀಲಾರ. Tbh. of ಕೀರಾರಾರ (Smd. 383). a dairy.

ಕೀರಿ kiriti. Tbh. of ಕೀರಿ (ಜನ Ct. II, 80). fame, etc.

ಕೀರು kīru. a dish composed of rice, wheat, etc., milk, sugar and spices (My.; Mhr. ಬೀರ).

ಕೀರೆ kīre. = ಕಿರೆ. greens, etc. (T. ಕೀರೆ, Te. ಕೀರೆ, ಕೂರೆ, M. ಬೀರೆ, a general name of all sorts of greens). — ಕೀರೆದಣ್ಣು. wild cole, *Justicia madurensis* (My.). — ಕೀರೆಸೊಪ್ಪು. the plant *Amarantus polygamus* Lin. (ತಣ್ಣು ಲೀಯ, ಅಲ್ಪಮಾರಿಷ Si. 156; cf. ಕಿಣುಕುಸಾಲೆ).

ಕೀಣ ಕīra. a screamer or screecher. see ಹನ್ನೆ.

ಕೀಣಸು kīrisu. to raise a painful cry (Rām. 6, 19, 29).

ಕೀಣು kīru. 1. = ಕೀಣ, etc., ಸೀಣು 4. to cry out from fear or pain, to scream (ಭಯಧ್ವನಿ Smd. Dh; Te. ಕುಣ್ಣು, to cry, make a loud noise, exclaim).

ಕೀಣು kīru. 2. = ಸೀಣು 2. = to rage; to burn with rage or great desire, to fume (ಆಗ್ರಹ Smd. Dh.; T., M. ಬೀಣು, to hiss, puff as a snake, foam; to rage; Te. ಬೀರು, to hiss like a serpent; cf. ಸಿಟ್ಟು?). ಕೀಣ (Smd. 224; Abh. P. 13, 75). see Abh. P. 9, 95, 146; 13, 95; 14, 143; Grj. 7, 59 va.; (Cpr. 10, 99 va; cf. ಬೀಣು 3).

ಕೀಣು kīru. 3. = ಗೀಕು, ಗೀಚು 1, ಗೀಣು 1. to rub off or away; to scrape, to scratch (ಪ್ರಮಾಜನ Smd. Dh.; T., M. ಕೀಣು, Te. ಗೀಯು, ಗೀಣು, Tu. ಕೀರು, ಗೀರು, to scratch; to draw lines; cf. ಕಿಣುಕು, ಗೀಟು). see Bh. 8, 26, 10; J. 4, 44; 15, 43.

*ಕೀಣು kīru. 4. to stick to, to hold upon; to emphasize; to proclaim. ಕೀಣುಕೊಣ್ಣು ಗುಣಮಂ ಕಳೆಗಲ್ಲಿಯ ದೋಷ ಮಂ Kr. 1, 131; ಎನಿತಾನುಂ ತೊಡೊಳೆ ಸಾಣಿಯುಂ ಕೀಣಿಯುಂ ನುಡಿ ದೊಡೆ Ph. 7, 2 va.; ಅಮೆನಿತು ಕೀಣು ನುಡಿದೊಡಂ ಚರಿಗೆ ಮಾಡಲೊಲ್ಲರ್ Vr. 82, 6; ಮುಕ್ತಿ ಮಾರ್ಗಮನೆ ಕೀಣು ಕಣ್ಣು Ap. 13, 85.

ಕೀರ್ಣ kīrṇa. scattered, thrown, cast; dishevelled. 2, spread over, covered, full. 3, secret, hidden.

ಕೀರ್ಣಕ kīrṇaka. = ಕೀರ್ಣ. see ಪ್ರ.

ಕೀರ್ತನ kīrtana. mentioning, saying, telling; reciting; celebrating, praising. see ಅ-; ಪೊಗಟ್ಟಿ. — ಕೀರ್ತನಂಗೆಯ್. — to praise (Śśv. 1, 84).

ಕೀರ್ತನೆ kīrtane. a praise, a song of praise; a celebration with music and singing. see Bp. 30, 8; 54, 69; 61, 64; Prvs. s. ನರ್ತನ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ. 2, fame, glory.

ಕೀರ್ತಿ kīrti. = ಕೀರಿತಿ. mentioning; speech, report (ಹಿಸಗೆ Ct. II, 60). 2, good report, fame, glory. 3, praise, worship; favour; Nn. 16). see Prvs. s. ಭರ್ತಿ, ಮೂರ್ತಿ. — ಕೀರ್ತಿ ಗಣಿಸು. to acquire fame (B. 5, 229). — ಕೀರ್ತಿವೆಣು. — ಪೆಣು. to obtain fame, to become famous (Bp. 54, 83).

*ಕೀರ್ತಿಗೆ kīrtige. N. of a devil. ತಟಾತಟಾ ಪೊಳೆನ ಕತ್ತಿಗೆಯುಂ ಬೆರಸು ಪೊಣಮಟ್ಟು ಕೀರ್ತಿಯೆಮ್ಮುಗ್ರ ದೇವತೆ ಬೆಸಸು ಬೆಸನೆಂದು ಬೆಸನಂ ಬೇಡ Ph. 8, 42 va.

ಕೀರ್ತಿತ kīrtita. mentioned; celebrated, praised. see ಪ್ರ.

ಕೀರ್ತಿಮಯ kīrti-maya. consisting of fame. (Grj. 10, 110 va.).

ಕೀರ್ತಿಮುಖ kīrti-mukha. N. (Bp. 18, 19). [2, an ornamental ring round the tusk of an elephant. ನಿನ್ನ ಕೀರ್ತಿಮುಖಂ ಕೀರ್ತಿ ಮುಖಮೊಲೆನೆನೆದೊಡ ದಿಗ್ಗನ್ನಿ ವನ್ನಂಗೊಳ್ Ph. 6, 66].

ಕೀರ್ತಿವನ್ನ kīrti-vanta. a famous, celebrated, praiseworthy man (C.).

ಕೀರ್ತಿವಿದ kīrti-vida. a man who has acquired fame. ಕೀರ್ತಿವಿದ ನ್ ಅಪನ್ನಾ ಪುರುಷ (ಜಸಯುತ Nn. 114).

ಕೀರ್ತಿಸು kīrtisu. to praise, to laud (ವರ್ಣನ Smd. Dh.; My.). [ಯಾಚಕ ಭೃಂಗಕೋಟಿ ಕೈಕೊಣ್ಣು ನಿರನ್ನ ರಂ ತಗ:ಳ್ಳು ಕೀರ್ತಿಸೆ Ph. 1, 3]. see Kāv. I, 1a, 3; Bp. 2, 18, 85; 4, 73; 6, 11; 7, 18; 8, 24; 11, 13; 39, 37; 43, 18; 60, 19; 61, 52; Mr. 3. ಕೀರ್ತಿಪ ಸರಂ (ವನ್ನ etc. Mr. 270).

ಕೀರ್ಯ kīrya. to be scattered; what is scattered. see ಪ್ರ.

ಕೀಲ್ kil. = ಕೀಲಿ, ಕೀಲು. Tbh. of ಕೀಲ (Smd. 363; ಅಣೆ, ಅಪ್ಪಾಗ್ರ Mr. 286; Tu., T. ಕಿಜಲ್, ಕೀಲ್). [ನೊಗಂ ಧ್ವಜಂ ಪಲಗೆ ಕೀಲ್ ಕವ ರಚ್ಚು ತುರಂಗಮಂ ರಥಂ ಕಿಡೆ Ph. 11, 38]. ಜನ್ನದ ಕೀಲಂ ಕಳೆದನ್ನಿರೆ ಆಯ್ತು (Smd. 84). ಕೀಲ್ಗಲ್ (Bp. 11, 15). see ಅರಗೀಲ್. — ಕೀಲ್ಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. to fasten, to pin, etc. (Rāv. 8, 5 va.). — ಕೀಲ್ಗೆ. — ತೆಗೆ. to remove a peg, etc. (Grj. 4, 68).

ಕೀಲ kīla. a stake, a pin, a peg, a bolt, a bar, a wedge, etc. (ಕಾಷ್ಠ, ಕೀಲು Nn. 101). 2, a post; a pillar. 3, a lance, a pike. 4, fire, flame (ಕೃತಾನು, ಅಗ್ನಿ 101). 5, a mountain (ಧಾತ್ರಿದರ, ಪರ್ವತ 101). 6, lac (ಲಾಕ್ಸ, ಅರಗು 101).

ಕೀಲಕ kīlaka. a pin, a bolt, a stake, a wedge, a peg (ಗುಡಿಯ ಗೊಟಿ Hlā.); a wooden hammer (ಕೊಡತಿ Mr. 383); a pillar to which cows are tied, etc. 2, a certain mountain (ಶಿವ ಪರ್ವತ ವಿಶೇಷ Nn. 6). 3, the forty-second year in the cycle of sixty (C.). 4, = ಕೀಲ No. 4. flame (ಉರಿಯ ಪೆರ್ವಾರೆ Mr. 47, o. r. ಕೀಲಾಲ). see ಚಿತ್ರಕ and ಕ್ಷೀರಸ.

ಕೀಲನ kīlana. ? see Mr. 216 s. ಕ್ಷೀರಸ.

ಕೀಲಾರ kīlāra. = ಕೀರಾರ. Tbh. of ಕ್ಷೀರಾಗಾರ (Smd. 383). see Bp. 9, 46; 60, 22, 26, 36; J. 32, 29.

ಕೀಲಾರಿ kīlārī. Tbh. of ಕ್ಷೀರಾಗಾರಿ. (ಗೋಸ್ತಾನಿ, ಗೋವಿನಿ Hlā., Mr. 187; Bh. 3, 17, 35). a dairy man.

ಕೀಲಾಲ kīlāla. blood, (ರಕ್ತ, ನೆತ್ತರು Nn. 54). 2, water (ಜಲ, ಉದಕ 54). 3, red (ಲೋಹಿತ, ಕೆಮ್ಮು 54). 4, a sound in a horse's stomach (ವಾಚಿಧ್ವನಿ, ಕುದುರೆಯ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಗುಳುಕು 54). 5, a blazing flame (ಉರಿಯ ಪೆರ್ವಾರೆ Mr. 47, o. r. in two MSS. ಕೀಲಕ; cf. ಕೀಲ, ಕೀಲೆ). 6, a sweet beverage; honey (cf. ಸೀಯಾಳ).

ಕೀಲಿ kīli. a lock (C.); the spring of a watch (B. 3, 87; S. Mhr.). — ಕೀಲಿಕೆಯ್. the key of a lock (C.). — ಕೀಲಿ ತೆಗೆ. to unlock (C.).

ಕೀಲಿಕೆ kīlike. the pin of an axle.

ಕೀಲಿತ kīlita. staked, impaled; pierced; pinned; bound, fettered, confined. see Bp. 24, 4; 40, 68.

ಕೀಲಿಸು kīlisu. to bind, to fasten, to fix, to pin, to put in, to set; to be fastened, etc. [ಇನೆ ಮಸಗೆ ಭೀಮನೀರಯ್ಯು ಶಿತಾಸ್ತ್ರ ದಿನ್ನು ರುಳೆ ಸೂತನುಡಿಯ ರಥಂ ಕೀಲಿಸೆ ಕುದುರೆ ಮುಣಿಯ ಪಟವಿಗೆ Ph. 10, 99; Ap. 2, 42; ಸೋಮಶರ್ಮಭಟ್ಟಂ ಬೆಟಗಾಗಿ ಕೀಲಿಸಿದ್ವಿ ದೊರ್ವನಂ ಭಟ್ಟಾ ರೆನ್ನರ್ ಈ ಎಡೆಯನ್ನಂ ಬೇಗ ಪೋಗು Vr. 22, 28]. see Cpr. 7, 92 va.; Grj. 7, 24; 10, 61 va.; Bp. 3, 3, 9, 30; 4, 38; 17, 3; 18, 66; 31, 4; 37, 23; 40, 17; 42, 4; 44, 14; 46, 29; 50, 35; 54, 51; Bh. 6, 2, 5; 6, 4, 141; Rāv. 10, 31 va.; J. 10, 11; 12, 34; 13, 20; 20, 30.

ಕೀಲು kilu. = ಕೀಲ್, etc. a pin, a peg, a tenon, a joint, etc. (ಮಯೂಖ Nn. 95; ಕಾಷ್ಠ 101; ಸ್ಥಾಣು Hlā.; C.). 2, a device, a

contrivance (S. Mhr.), a secret reason, the key to a secret. ಕರ್ತವ್ಯಾರೋಪ ಕೀಲನ್ ಆರಂಭ (Bp. 28, 34). ಕೃಂಗಾರಂಗಳ ಬಿಟ್ಟದ ಕೀಲು (28, 46). ಮದದಿವರ ಮನಸುಗಳ ಕೀಲುಗಳ ಬಿಲ್ಲವನೆ (40, 32). ಲೋಕಾರೋಪ ಕೀಲಿಭಕ್ತನು ತನ್ನನ್ ಅಜ್ಞಾನದ ಕೀಲನ್ ಅಜ್ಞಾನ (40, 88). ಕೀಲು ತೀಲಿಗಿ ಕೀಲಿಕುಗಳ ಎದೆಗೆಗೆ ನೆಲೆಗೊಡ್ಡ ಕಯ್ ಕಾಲ ಅಂಗುಳುಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗಳ (ಬಣ, 46, 58). ಕೀಲು ಸ್ಥಿತಿವಾದದೂ ಗಾಂವಿ ನದಸುಪ್ಪದ (Prv.). see ಕೆನೆಗೀಲು. — ಕೀಲ ಬೊವ್ವೆ. a doll with movable limbs (Bp. 14, 4; My.). — ಕೀಲಾಕೂಟ. a kind of jointed 'inge (My.).

ಕೀಲುಕೆ kiluka. = ಕೀಲಕೆ. a peg, a bolt, a wedge (? ಗುಡಿದ, of a ship, Mr. 408).

ಕೀಲೆ kilie. a flame.

ಕೀವೆ kiva. = ಕೀವು, etc. pus, etc. (S. Mhr.).

ಕೀವಿ kivi. — ಕೀವಿವೇವ. N. (Bp. 50, 11).

ಕೀವೈ kivu. (fr. ಕೀ 2). = ಕೀಮು, ಕೀವೆ. pus, matter of a sore (C.; ದೂಪ G.; ಪೂಯ Si. 495; see s. ಕೀ 2).

ಕೀಶೆ kiśa. a monkey.

ಕೀಶಪರ್ಣೆ kiśa-parṇi. the plant *Achyranthes aspera*.

ಕೀಸರ kisara. the noise of loud speaking, crying, chattering, etc. (S. Mhr.; cf. ಕೀಶು).

ಕೀಸು kisu. 1. = ಕೀಟುಸು, or fr. ಕೆವಜು?. to cause oneself to be pulled out or off, to be pulled out or off; to cause to be pulled out or off, to pull out or off. ವ್ಯಾಸವೇವಂ ಕೆಯ್ಯನ್ ಎತ್ತಿದಡೆ ಆ ಸಮಯದಲಿ ನನ್ನ ಕೀಶನು ಕೀಸಿ ಮುಜುಯೆನಿ ಆತನ ಎರಡು ಕರಂಗಳೂ, ಮುಜು? (Bp. 54, 49). ವ್ಯಾಸ ದೇವಂ ಕೆಯ್ಯನ್ ಎತ್ತಿದನ್ ಅಸುರದೊಳ್; ... ಆ ತೋಳ್ ಕೀಸಿ ಕೊಡ್ತು ಪು (were pulled out or off) ನನ್ನ ನಾಥನ ಕೆಯ್ಯಲಿ (57, 24). see Bh. 4, 4, 37.

ಕೀಸು kisu. 2. to make thin, to scrape; to furbish or polish (ಕೃಶೀಕರಣ Sm. Dh., Sm. 110; o. r. in both ಕೃಶೀ ಕರಣ; Tu. ಗೀಸು; T. ಚೀವು, to shave or scrape; to peel or bark a tree; to furbish or polish; to sharpen a stick with a knife; see ಚೀವು & cf. ಕೆತ್ತು 4). ಎನ್ನತ್ತಿನತ್ತು ಅಮೃತವಪ್ಪನೇತ್ರೆಯಾ ಘನಸ್ತನಂ ಗಳ ಬಳಗುಂ ಕಿರಾತೆಯಾ, ಅನ್ನತ್ತಿನತ್ತು ವನದೊಳ್ ವನೇಚರಂ ತನತ್ತು ಬಿಲ್ಲಾನ್ ಅದನ್ ಅನ್ನ ಕೀಸುಗುಂ (Sm. 144). [ಬೆನ್ನ ಹುಣ್ಣು ಕವ್ವಿ ಯಲ್ಲಿ ಕೀಸುವರೆ? Bv. 316].

ಕೀಸು kisu. 3. = ಗೀಜು 2. scraping, scratching. — ಕೀಸುಳಿ. — ಉಳಿ. a small chisel, used for making lines, or cutting small holes (My.); a chisel for planing.

ಕೀಸು kisu. 4. a coil of palmyra leaf put in the lobe of the ear (ಕರ್ಣಪತ್ರ Sm. Dh.; Sm. 110).

ಕೀಳ್ kil. 1. (fr. ಕೀ; cf. ಕೀಟು 1). that is small or young: a calf. ಕೀಳೆನ್ನು ಕನ್ನೆನ್ನು ಗೋವತ್ಸಂ (Ss.). [ಕೀಳಿಂಗೆ ಲ್ಲದ ಹಯನ ಕುಟುವೆ? Bv. 359].

ಕೀಳ್ kil. 2. ಕೀಳು. (ಕೀಲ್). = ಕೀಳಲ್. a veranda (My.). ಬಸ್ತು ಕಮಲಾನನೆಯ ಕೀಲಿಯ ಮನ್ನಿರದ ಮುನ್ನೆಸೆಯ ಕೀಳಿ ನೊಳ್ ಒನ್ನಿ, ಆಕೆಯ ದನಿಯನ್ ಆಲಿಸುತಿರ್ಪ ಸಮಯದಲಿ (Bp. 42, 29).

*ಕೀಳ್ kil. 3. = ಕೀಲ್ 1. low, mean. ಮೇಲಾಗಲೊಲ್ಲನು ಕೀಳಾಗಲಲ್ಲದ Bv. 359.

ಕೀಳಲ್ kilil. (ಕೀಲಾಲ್). = ಕೀಳ್ 2. (Kavy. III, 3, B, 12).

ಕೀಲ್ kil. 1. = ಕೀಲ್ 1-, etc., ಕೀಟು, ಕೀಟು 1. the state of being low, etc.; meanness (ಕೆಳಗು Sm. I; Sm. 114; ಅಧರ, ಅಧ, ಅಧಃ Mr. 535; ಪ್ರತಿಪದಿ Nn. 155; T.; M. ಕೀಲ್, ಕೀಳ್; Tu. ಕೀಳ್; Te. ಕೀಡು). [ಕುದುರೆಗಳ ಕುದುರೆಯಂ ಕೀಲ್ಪಾಡೆ Pb. 5, 26]. 2, a low, inferior, base, or mean man (ಕೀಳಿಕುಲನ್ Sm. I; ಮೇಲ್ಬದವಂ Sm. 114; ಅಧಮನು Nn. 149. o. r. ಅಧಮನಪ್ಪುದು). ಕವಿ ಪೊಷಗಿರೆ ಕೀಲ್ ಒಳಗಿರೆ ಅವಿರಲಮೋ? ತುರಗಮುಖಮೋ? ಸ್ವಪಮುನಿರಮೋ? (Sm. 145). ಕೀಟ ಕಣಕ ಬೇಡ, ಮೇಗಾಲು ತುಟಾಸ ಬೇಡ. — ಕೀಟ ಕಣಕ ಬೇಡ, ಹಾಟ ಮುಟ್ಟಿ ಬೇಡ (Prvs.). 3, gold without value, inferior gold (ದೊರೆ ಯಿಲ್ಲದ ಭಂಗಾರಂ Sm. I). — ಕೀಟ. — ಅ 3. a low, etc. man (ಅಣಕ, ನೀಡ, ಜಾಲ್ಟು G.; My.). ಕೀಟರ ಸ್ವೇಹವು (B. 2, 10). — ಕೀಟ ಕುಲ ದವಳು. (ಅಜಾವಣ್ಣು, ಚೀಲಿ G.; My.). — ಕೀಟ ಜನ. (ಪ್ರಾಕೃತ G.). — ಕೀಟ ಜಾತಿ. a low caste (C.). — ಕೀಟ ಮನುಷ್ಯ. an inferior man (S. Mhr.). — ಕೀಟ ಮಾತು. an improper word (My.). ಬಹಳ ಕೀಟ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅಡುವನನು (ಜಲ್ಪಾಕ G.). — ಕೀಟಾಳ್. — ಅಳಿ. — ಕು. a low man (ಬದಿಗ Sm. 46; ಬದಗ Kk. 37, o. r. ಬದಗ; ಬದಗ Ss.; Bp. 26, 58). — ಕೀಟಾಟಿ. = ಕೀಟಾಟಿ. (Rkv. 2, 70). — ಕೀಟಾಟಿ. — ಎಸಳ. a lower flower-leaf. — ಕೀಟಾಟಿ. — ಬಟಾ. a path on a lower flower-leaf. (ಭೃಂಗತಿಶು) ನೀಲೈಟಗಿದ ಕೀಟಾಟಿ. ಕೀಟಾಟಿ. ಒಯ್ಯನೆ ಜಾಟಾ (Cpr. 7, 60). — ಕೀಟಾಟಿ. an inferior kind (My; T.). — ಕೀಟಾಟಿ. — ತುಟಿ. the lower lip (My.). — ಕೀಟಾಟಿ. a down cast look. (Bh. 3, 19, 1). [— ಕೀಟಾಟಿ. to how down. ಬಾಳಾಕಾಂತರ್ಕ್ಕುತೈ ಕೀಟಾಟಿದನ್ನೆನ್ನು ದನೆಯೆವೆವೆಟಗಿ ದರ್ ಚಕ್ರೇಶ ಪಾದಾಬ್ದದೊಳ್ Ap. 13, 67. — ಕೀಟಾಟಿ. the downward end. ಬಾಳ ಕೀಟಾಟಿಯಂ ತಲ್ಲೆಡದೊಡುಬ್ಬರಮೆವಿವನಜಾಡಿಟಾ ದರ್ ಪೆಣಬಲವೆವುಗಳ ನೆಗೆವಿನೆಗಂ Pb. 10, 82].

ಕೀಲ್ kil. 2. the bit of a bridle (ತುರಗಮುಖಮೋಲೊಹಂ Sm. I; ಕುದುರೆವಾಯೊಳಗೆ ಇರ್ಪ ಕಬ್ಬುನಂ Sm. 42, 114; ಅವಿಲಣ, ಕುದುರೆಯ ಕಬ್ಬಿನ Nn. 149; T.: 'a bridle). [ತಗುಳ್ಳು ಗೋವರಾರ್ದಿಸೆ ಕೀಟಂ ಕರ್ಚಿ ಪುಡಿಯೊಳ್ ಪೊರಳ್ಳು ಪು ನಟ್ಟಿನ ಕಾವ್ವೋಟ ವಾಟಿಗಳ Pb. 8, 94; Vr. 162, 20].

ಕೀಲ್ kil. 3. = ಕೀಲ್ 2, ಕೀಟು 2. to draw or pull out; to pluck out or up; to uproot, to eradicate; to pull off; to rob (ಉತ್ಪಾಟನ Sm. Dh.; Sm. 114; ನಿರ್ಮಾಲಿಸು Sm. I; ಮಿಣ್ಣು Sm. 90). P. p. ಕೀಟು [ಸಿಗ್ಗಾಗಿ ಬಾಳಂ ಕೀಟೊದಟಾ ಮನದೊಳಾದೇವದಿಂ Pb. 9, 59 va.]; (Sm. 288; Bp. 44, 14; 13, 82). ಕಟ್ಟಿದಲಗಂ ಕೀಟು (Sm. 64 Mdb.). [ನಾಡೆಯುಂ ಕೊರಗಿದ ನನ್ನ ರವಿನ್ದಂ ಕೊಳದಿನ್ದಂ ಕರಿಪತಿ ಕೀಟು ಕೈ ಕೊರಗಿದರವಿನ್ದ ದವೋಲ್ Ap. 2, 12]. irregular P. ps. ಕೀಟು (Sm. 287 Cm.; Bp. 37, 24; Ss. 3, 42; 4, 60), ಕೀಟು (57, 19; Rkv. 6, 7; 6, 11 va.). future ಕೀಟುಂ (Sm. 275). ಕೀಟಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಅವರ್ಹಿತ, ಉನ್ನತಿ, ಉತ್ಪಾಟಿತ, ಉದ್ಭೂತ Hla.). see Bp. 28, 26; 32, 24; J. 10, 12; 13, 54; 22, 31.

ಕೀಟ kilā. = ಕೀಟು 1. low. ಕೀಟವಾದವುಗಳು (B. 5, 193). 2, see s. ಕೀಲ್ 1.

ಕೀಟತನ kilātana. lowness, inferiority, baseness (My.; B. 5, 193, 292).

*ಕೀಟಾಲ್ kilil. servant's quarters, house meant for menials. (ಕೀಲ್ + ಇಲ್). ಪೊಷಿಕ್ಕುಂಗೊಟೊಳಂ ಕೀಟಾಲ್ ಕಳ ಮಳವಿಗಟ್ಟಿರ್ಪ ನಿಮ್ಮ ಪುರದರ್ಶಂ ಮುಜುಗುತ್ತಿರ್ಪಳ್ Pb. 8, 71; Ap. 3, 34 va.

ಕೀಲಸು kilisu. to cause to draw or pull out, etc. (C.).

ಕೀಲು kilu. 1. = ಕೀಲ 1, etc. the state of being low. (ಕುಪ್ರಿಯ, ಜಘನ್ಯ Hla.; Bh. 2, 13, 44). ಕೀಲನ ಹೊಲೆಯರಿಗೆ (Bp. 56, 49). — ಕೀಲಾಗು. — ಆಗು. to become low, etc. ಕೀಲಾದದು (ಹೀನ Si. 439; ನೈ. 462). — ಕೀಲಾಯ. — ಆಯ. the lower part of the body (My.; Si. 271). — ಕೀಲಗೊರನ. a low beggar, etc. (Bp. 37, 67). — ಕೀಲಜಾತಿ. a low caste (Bp. 28, 31). — ಕೀಲು ನುಡಿ. a low, improper word (B. 4, 49). — ಕೀಲುಮನ್ನೆಯ. a petty chieftain (Bp. 16, 29). — ಕೀಲುಮಾತು. = ಕೀಲುನುಡಿ. (Bp. 21, 23). — ಕೀಲು ಮೇಲು. evil and good (My.). — ಕೀಲುಹತ್ತಿ. inferior cotton (B. 4, 162). — ಕೀಲುಹಜುವೆ (whether ಕೀಲುವೆ ಹಜುವೆ?). the herb *Amarantus frumentaceus* Roxb. (St. & Pl.)

ಕೀಲು kilu. 2. = ಕೀಲ 3, etc. to pluck out, etc. P. p. ಕಿತ್ತು (Bp. 13, 18; 31, 3; 44, 10; 45, 32; 51, 71; 52, 12; 57, 16; Bh. 1, 8, 15; Rāghc. 17, 70, 73; J. 26, 6; 28, 48; B. 4, 198; C.). ಕೀಲು ನೆಂ (Bp. 44, 14). see Prv. s. ಕನ್ನ ಮ್ಪಾಡಿ.

ಕು ku. 1. = ಗು 1. an affix for the formation of nouns and verbs. see e. g. ಕೊಂಕು (fr. ಕುಡು Smd. 218) and Smd. 303-305.

ಕು ku. 2. frequently = ಕುಂ, etc. e. g. ಅಕ್ಕು (Mr. 148, 149; Sm. 5), ತೋರ್ಕು (Mr. 249; Sm. 15).

ಕು ku. 1. a particle implying inferiority, wickedness, badness, etc.

ಕು ku. 2. the earth.

ಕುಂ kum. = ಕು 2, ಕುಂ, ಗು 2, ಗುಂ 1. an affix for the formation of the third person, singular and plural, in all genders and tenses (Smd. 266), e. g. ಮಾಟ್ಟುಂ, ಇರ್ಕುಂ, ಬರ್ಕುಂ (267), ಪರಿಹರಕುಂ, ಸಮನಿಕುಂ, ಕೇಳಿಕುಂ, ಭಾವಿಕುಂ, ಮಾಣಿಕುಂ (268), ಪೋಕುಂ, ಅಕ್ಕುಂ (290).

ಕುಂಯಿ kumyi. = ಕುಯಿ, ಕೊಂಯಿ. a sound imitating the yell or howl of dogs when beaten, etc. (C.). — ಕುಂಯಿಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. to yell or howl, as dogs (My.). — ಕುಂಯಿ ಕುಂಯಿ ಮಾಡು. = ಕುಂಯಿಗುಟ್ಟು. (B. 3, 122).

ಕುಕ್ kuk. the first note in the crowing of cocks. cf. ಕೂ. — ಕುಕ್ಕು ಕೂ. crowing. ಕುಕ್ಕು ಕೂ ಎನ್ನು, ಕೋಲು ಕೂಗಿದುವಾಗಳು (Smd. 19, 68).

ಕುಕರ ku-kara. having a crooked or withered arm.

ಕುಕರ್ಣಿಕೆ ku-karnike. N. of a plant. see ಮರಹಜುಜೆ.

ಕುಕವಿ ku-kavi. a bad poet (Smd. 81; Bp. 1, 20).

ಕುಕಾಲ ku-kāla. an unpropitious season. (My.).

ಕುಕಿಲ್ kukil. 1. to cry as a cuckoo (ಕೋಕಿಲಸ್ತನ Smd. Dh.; ಕೋಕಿಲಾರವ Sm. 29). [ಕುಕಿಲ್ ನಲಿವ ಕೋಕದಿಂ Ph. 1, 58; Ap. 13, 53]. ಕುಕಿಲ್ಪದು (ಕೋಕಿಲಾರವ Ct. II, 26; ಕೋಕಿಲಾಲಾಪ Kk. 24). ಕುಕಿಲ್ಪ ಪಿಕಂ (Sāv. 1, 52).

ಕುಕಿಲ್ kukil. 2. — ಲು. the cuckoo (My.; ಪಕ್ಷಿಭೇದ Smd. Dh.; T. ಕುಯಿಲ್, M. ಕುಯಿಲ್, ಕುಟಾಲ್, the cuckoo; T. ಕುಕ್ಕಿಲ್, N. of a red bird).

ಕುಕಿಲ kukila. a certain bird (Bh. 1, 20, 52).

ಕುಕುಂದರ kukundara. the cavities of the loins just above the hips.

ಕುಕಾಲ kukūla. conflagration of husks or chaff; a smoking fire (ದೂವೆಗಿಡ್ಡು Mr. 482; ಬೃಹದ್ವಾಸು, ಅಗ್ನಿ Nn. 141). 2, a hole filled with stakes (ದಕ್ಕುಳ್ಳ ಕುಣಿ 482; ರಸ್ತೆ, ಛಿದ್ರ, ಕುಣಿ 141). 3, table-land, etc. (ಸಾಸು, ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು 141). 4, superior, excellent (ಅತ್ಯುತ್ತಮ 482; ಉತ್ತಮ, ಹೆಚ್ಚು 141).

ಕುಕ್ಕು kukka. a kind of shrub. see ಕಳ್ಳಕುಕ್ಕುನ ಬಳ್ಳಿ.

ಕುಕ್ಕುಟಿ kukkaṭi. the fork-tailed shrike (ಕಲಿಂಗ, ಭೃಂಗ, ಧೂಮಾಟ, ಅಸ್ತದಲ್ಲಿ ಕೂಕಲಮೂಗಪಕ್ಷಿ Si. 130; Te. ಕೂಕಟಮೂಗ ಪಕ್ಷಿ).

ಕುಕ್ಕುಡಿ kukkaḍi. the quantity of thread that is spun in one ball (S. Mhr.; Mhr. ಕುಕಡೇಂ). 2, the ball-like swelling appearing on the upper arm from being suddenly struck (S. Mhr.). — ಕುಕ್ಕುಡಿ ಏಟು. such a swelling to rise or take place (S. Mhr.).

ಕುಕ್ಕುರಿಸು kukkarisu. to put down with violence, as a water-vessel (C.); figuratively: to destroy, as vessels (C.). 2, to squat (My.).

ಕುಕ್ಕು kukki. = ಕುಕ್ಕು. a small basket made of bamboo, etc. — ಕುಕ್ಕು ಬಳ್ಳಿ. a creeper, not indigenous, but running wild now, *Passiflora foetida* D. C. (Z.).

ಕುಕ್ಕಿಸು kukkisu. 1. to cause to wash (My.).

ಕುಕ್ಕಿಸು kukkisu. 2. to cause to wink, etc. (My.). ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕಿಸು (G. 163). 2, to cause to inoculate (with the matter of small-pox, My.).

ಕುಕ್ಕು kukku. 1. = ಕುಡುಕು 1. to peck (ಚಂಚುಘಾತ Sm. 79; C.; Tu. ಕುಕ್ಕುಲಿ); to strike something with a stone, etc. in a pecking manner (C.); to prick (see Prv. s. ಬಂ ಗಾರ); to hack or dig up the ground slightly with a hoe (C.). ಕಾಗೆ ಕುಕ್ಕು ಕೊಕ್ಕುಂ (Rāv. 9, 26). ಉಪಾದ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಗೂಗಿಯನ್ನು ತಲೆತಲೆ ಕುಕ್ಕುತ್ತವೆ (B. 3, 119). 2, figuratively: to urge (C.). ಹುಡುಗರು ತನ್ನತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕುಕ್ಕುತ್ತಾರೆ (S. Mhr.; ... ತಾಯಿಗಳನ್ನು ಕುಕ್ಕುತ್ತಾರೆ, My.). 3, to be closed and opened quickly, to wink, to be dazzled by the light of the sun, etc. (C.). ಮಿಂಚಿನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕುತ್ತವೆ (B. 1, 22). ಕಣ್ಣುಗಳು ಬೆಳಕಿಗೆ ಕುಕ್ಕದವೆ (4, 83). see B. 3, 136; cf. ಕುಬಕು.

ಕುಕ್ಕು kukku. 2. = ಕುಕ್ಕು 1. to destroy lice (ಯೂಕಂ ಗಳಂ ಮಿಗೆ ಸಂಹರಿಸು Sm. 79; Te.).

ಕುಕ್ಕು kukku. 3. = ಕುಕ್ಕು 1, ಕುಡುಕು 2, ಕುಸುಕು 2, No 2. to beat a cloth somewhat gently in washing, i. e. to dip a cloth in water, seize it with both hands, and (in a pecking manner, from a small distance) let it go down repeatedly on the washing-stone, and squeeze and rub it thereon (ವಸ್ತ್ರಸ್ತಲ್ಪಘಾತನ Smd. Dh.; ವಸ್ತ್ರನ ಜಲದೊಳು ಒಗೆ Sm. 79; C.; T. ಕುಡೈ, to wash; ಕುಮ್ಮು, to wash cloth, softly beating it with the hands; Te. ಕುಕ್ಕು, to beat; cf. ಕುಸುಬು, ಕುಮ್ಮು).

ಕುಕ್ಕು kukku. 4. = ಕುಡುಕು 4, q. v. cutting? probably a mistake for ಕಕ್ಕು 1. — ಕುಕ್ಕು ನ್ನಜು. = ಕುಡುಕು ನ್ನಜು. (Smd. 203, o. ra. ಕರ್ಕುನ್ವಜು, ಕಕ್ಕುನ್ವಜು).

ಕುಕ್ಕು kukku. 5. = ಕೊಕ್ಕು 2. a heron, a crane (My.; ಪಕ್ಷಿಭೇದ Smd. Dh.; T., M. ಕೊಕ್ಕು, a heron, a paddy-bird). [ಶ್ರೀಧರ ಶರಾಸನಂ ತಳಿರ ತೋರಣಮಾಗಿರೆ ಕುಕ್ಕಿನೋಳಿ ಚಿಲ್ವಿದಿಗೊಳಿ ಬರ್ಪ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯಾಗಿ Ap. 6, 71].

ಕುಕ್ಕು kukku. 6. = ಕುಲುಕು 3. shaking. — ಕುಕ್ಕೋಟಿ. — ಕುಟಿ. trot, as of a horse (My.).

ಕುಕ್ಕುಟಿ kukkuṭa. (= ಕೋಟಿ Smd. 30). a cock. cf. ಕುಕ.

ಕುಕ್ಕುಟೋಣ್ಣ kukkuṭa-aṇṇa. a fowl's egg. (My.).

ಕುಕ್ಕುಟಾಸನ kukkuṭa-aśana. the posture assumed in easing nature (My.); a similar posture of an ascetic in religious meditation (My.).

ಕುಕ್ಕುಟಿ kukkuṭi. a hen. 2, fraud, hypocrisy (ಮಾಯೆ, etc. Hla.; Mr. 150).

ಕುಕ್ಕುಭ kukkubha. a wild cock, *Phasianus gallus*.

ಕುಕ್ಕುರ kukkura. a dog (ನಾಯ್ಕ, etc. Smd. 31). 2, a vegetable perfume. 3, N. of a country (Bp. 6, 18). — ಕುಕ್ಕುರಗೊರಲ್. — ಕೊರಲ್. a dog's neck, or its sound (Smd. 110).

ಕುಕ್ಕುರಿಸು kukkurisu. (fr. ಕುಟು). = ಕೊಕ್ಕುರಿಸು 2. to shrink, to shrug up oneself (from fear, Grj. 2, 105; Bh. 3, 18, 44). 2, to fall down so as to be crushed (Bh. 8, 26, 16; cf. ಕುಕ್ಕುರಿಸು).

ಕುಕ್ಕುಳ kukkuḷa. — ಕುಕ್ಕುಳಗುದಿದಂ. — ಕುದಿದಂ. (Ct. I, 24). — ಕುಕ್ಕುಳಗುದಿಯು. — ಕುದಿಯು. to trouble greatly (Grj. 6, 5 va.). cf. ಕಟಕುಟ?

* ಕುಕ್ಕುಟ kukkuṭa. = ಕುಕ್ಕುಳ. — ಕುಕ್ಕುಟಗುದಿ. — ಕುದಿ. to boil greatly. ಲವಣಾಂಜುರಾತಿ ಕುಕ್ಕುಟಗುದಿನಲ್ಲಿ Pb. 11, 153. (cf. ಕುಕ್ಕುಳ ಗುದಿದಂ).

ಕುಕ್ಕು kukke. = ಕುಕ್ಕು. a small basket made of bamboo, etc. (My.). ಕುಕ್ಕು ತುಟ್ಟಿದ ರೊಕ್ಕುಮ್ ಇದ್ವು ಫಲಮ್ ಏನು? (Dp. 148). ಭಕ್ತಾನ್ವದ ಕುಕ್ಕಿಗೆ ಶನೀಶ್ವರ ಬನ್ನ ಹಾಗಾಮು (Prv.). see Prv. 5. ನನ್ 1. — ಕುಕ್ಕು ಕೊಟಮ. a Korama who makes baskets (My.).

ಕುಕ್ಕಿ kukki. = ಕುಕ್ಕು. a cavity. 2, the belly (ಹೊಟ್ಟೆ Nn. 5). see ಪೊಡೆ.

ಕುಕ್ಕಿ ಕ kukkika. N. of a bird (ಚಿನ್ನುಕುರುಳಿ Mr. 175, o. r. ಚಿನ್ನುಕುರಿ).

ಕುಕ್ಕಿಮುರಿ kukki-m-bharl. nourishing only one's own belly, selfish, greedy.

ಕುಗ್ಗಟಿ kuggaṭi. = ಕೂಗಟಿ 1. the soapnut tree. (My.).

ಕುಗ್ಗಿಸು kuggisu. = ಕುಗ್ಗಿಸು, ಕುಗ್ಗಿಸು. to cause to be depressed, etc. (My.; ಕುಗ್ಗಿಸು G.).

ಕುಗ್ಗು kuggu. 1. = ಕುಗ್ಗು 1, etc., ಕುಗ್ಗು, ಕುಗ್ಗು 1, etc. to sink or become low; to be bent down, to be depressed; to crouch; to decrease, to become less; to cease or stop, as a voice or speech (C.; Tu.). ಚಿರ್ಚಿನ ಹಿ ಮ್ನಾಗವ ಕುಗ್ಗಿದ ಹಾಗಾಗಿ ಅಶಕ್ತವಿದುವದು (B. 3, 99). ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣು ಬುದದಲ್ಲಿಯೂ ತುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೂ ತುಸು ಕುಗ್ಗಿರುವಂತೆ (4, 64). ಅನನ ಭೈರ್ಯ ಕುಗ್ಗಿದ್ದಿಲ್ಲ (5, 64). ಕುಗ್ಗಿದವ ಕೋಗಿಲೆಯ ಕಣ್ಣು ಕಲರವಗಳು (J. 28, 1). ಸ್ವರ ಕುಗ್ಗಿತು (C.). see Bp. 19, 26; 28, 55; 46, 57; 47, 16; J. 7, 46; 33, 11.

ಕುಗ್ಗು kuggu. 2. a becoming low, etc. (Dp. 63 pallavi).

ಕುಗ್ರಹ ku-graha. an unpropitious planet. (Bp. 54, 86; My.).

ಕುಗ್ರಾಮ ku-grāma. a petty village, a hamlet. (My.).

ಕುಗ್ರಾಮವಾಸಿ kugrāma-vāsi. an inhabitant of a petty village, an inerudite man (My.).

ಕುಂಕುಮ kuṅkuma. = ಕುಂಕುಮ. saffron, *Crocus sativus* L., the plant and the pollen of the flowers. ಕುಂಕುಮದ ಹೂವು (ಕಾ ಶ್ರೀಧರ, ರಕ್ತ Nn. 126). ಕುಂಕುಮ ಕೆಮ್ಮಾಗಿದ್ದ ರೂ ಸಮ್ನಿಗೆಯ ವರ್ಣವೇ? (Prv.). 2, a kind of fragrant cosmetic (My.); crimsoned saffron-powder applied by women to their foreheads as a sign of their husband being alive (My.).

ಕುಂಕುಮಕೇಸರಿ kuṅkuma-kēsari. the saffron flower (ಕುಂಕುಮದ ಹೂವು Si. 226).

ಕುಂಕುಮಾಂಕ kuṅkuma-aṅka. marked with saffron (J. 4, 63; My. as ಕುಂಕುಮಾಂಕಿತ).

ಕುಂಕುಮ kuṅkuva. Tbh. of ಕುಂಕುಮ (Smd. 347).

ಕುಂಕೆ kuṅke. = ಗೊಂಕೆ. the nape of the neck (R.; M ಕುಂಜ). 2, the shoulder (S. Mhr.).

ಕುಂಗ kuṅga. a fisherman (ಚಿವದನ Smd. II).

ಕುಂಗು kuṅgu. 1. = ಕುಗ್ಗು etc., to sink, etc. (ಕುನುಂಗು). (T., Te. ಕುಂಗು; M. ಕುಂಗು, ಕುಂಜು; Te. ಕುಂಕು, to set, as the moon) ಕುಂಗಿದ್ದವನನ್ನು ನುಂಗ ನೋಡುವರು (Prv.).

ಕುಂಗು kuṅgu. 2. silence (ಮಾನ Ct. I, 35).

ಕುಚ kuca. the female breast; a teat, a nipple (ಜನ್ಮನ Kk. 32; Smd. 70; ಮೊಲೆ Nn. 6). ಕುಚದ ಮೇಲೆ ಇರ್ಪ ಸೊಗು (ಮೇಲುದು Smd. 71). ಕುಚದಿಲುಮ್ನು (Rāv. 2, 8 va.).

ಕುಚಂದನ ku-candana. ~~red sandal-wood~~ wood, *Pterocarpus santalinus* Lin. ಕುಚಮುಖ kuca-mukha. a nipple.

ಕುಚರ ku-cara. going slowly; behaving badly; vile; malevolent 2, censorious, detracting. see ವಕ್ರಿ.

ಕುಚಾಗ್ರ kuca-agra. a nipple.

ಕುಚಾಳ ku-ōḷl. a bad disposition, an evil temper; jeering, mockery (C.; Mhr. ಕುಚಾಳ, vile, etc.); a person of bad disposition (My.).

ಕುಚಿತ್ತ ku-ōḷṭa. a bad thought, a bad mind. 2, a man who has evil thoughts, etc. (Bp. 22, 61).

ಕುಚು kucu. = ಕೆಸು 3, ಕುಸ, ಕುಸು, ಗುಜ, ಗುಜು, ಗುಸ, ಗುಸು 1. a sound imitating whispering. — ಕುಚು ಕುಚು. rep. whispering (C.; Mhr. ಕುಚಕುಚ; M. ಕುಜು ಗುಜು, ಕುಶು ಕುಶು; T. ಕುಜು ಗುಜು; Te. ಗುಜುಗುಜು, ಗುಸಗುಸ). — ಕುಚು ಕುಚು ಮಾತಾಡು. to whisper (C.).

ಕುಚೇಲ ku-ōḷa. a bad garment; badly clothed. 2, N. of a Brahmana (Bhāgavata 10, chapters 95, 96).

ಕುಚೇದ್ಯ ಕು-ōḷṭaka. a man who has evil designs, etc. (J. 5, 69).

ಕುಚೇಷ್ಠೆ ku-ōḷṭe. an evil design, a wicked contrivance; tearing and tormenting (as by pinching, mimicking, etc.); reviling and defaming; wild, provoking pranks and tricks. (C.; Mhr.; B. 4, 138, 155; see Prv. s. ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ).

ಕುಜೋದ್ಯ ku-ōdya. reviling, defaming, derision, mockery; an evil thought; a calumniating disposition (C.; Mhr., Te., M.). ಕುಜೋದ್ಯದ ಅರಸಗೆ ಕುಲಗೇಡಿ ಪ್ರಧಾನಿ (Prv.).

ಕುಚೋದ್ಯಗಾಣ kucōdya-gāṇa. a reviler, a mocker.

ಕುಚ್ಚೆ kucca. a perfectly blind man (ಕಡುಗುರುಡ Ct. I, 84).

ಕುಚ್ಚಿತ kucēṭa. Tbh. of ಕುಚ್ಚಿತ. contemptible, vile, etc. [ಕರ್ತಾರನ ಪೂಜಿಸಿ ಕುಚ್ಚಿತ ವೈವಕ್ಯವಿಗುವರು ಕತ್ತೆ ಕುಮರನೆ ಹುಟ್ಟಿದ ವೇಸರನನ್ನೆ Bv. 614; (Bp. 40, 61; My.)]

ಕುಚ್ಚು kuccu. 1. = ಕುದಿಸು, etc. to boil (v. t., C.). — ಕುಚ್ಚಲಕ್ಕಿ. — ಅಕ್ಕಿ. = ಕುದಕಲಕ್ಕಿ. (My.).

ಕುಚ್ಚು kuccu. 2. a kind of fish (Rāv. 5, 115).

ಕುಚ್ಚು kuccu. = ಕುಂಚ, ಕೊಚ್ಚು. Tbh. of ಕೊಚ್ಚ (cf. ಗುಚ್ಚ, ಗುಂಚ, ಗುಚ್ಚ, ಗುಲಂಚ್ಚ). a bunch, a bundle, a cluster, a tassel, etc. (Te., M., T.; Tu. ಕುಚ್ಚ). see Rāv. 6, 11 va.; C. Bp. 5, 3, 51; Si. 215. 275. 2, a brush (M., T.; R.).

ಕುಜ ku-ja. 1. earth-born. 2, a tree (ಕುಜಾತ, ಮರ Nn. 20). 3, the earth's son, the planet Mars (ಮಂಗಲ, ಭೂಸುತ 20). see ಸಿದ್ಧಮ್ನು.

ಕುಜ ku-ja. 2. low-born: a Pulinda (ಪುಲಿನ್ದ, ಕಿರಾತ, Nn. 20). 2, a bad product; a coarse, vile mind (ಗಾಢೋಕ್ತಿ, ನಿಷ್ಕರಮಾ ಅದ ಬುದ್ಧಿ 20).

ಕುಜನ ku-jana. a wicked person. ಕುಜನರ ಸಂಗ ಅಜನಿಗೂ ತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ (Priv.). see Bp. 9, 14; 21, 4; 28, 47; 60, 55.

ಕುಜನತೆ ku-janate. wickedness, meanness (Sāv. 1, 17).

ಕುಜವಾರ ku-ja-vāra. Tuesday.

ಕುಜಾತ ku-jāta. a tree (ವೃಕ್ಷ Nn. 126). 2, Mars (ಮಂಗಲನು 154). 3, the tree Dalbergia ougeinensis (ಸ್ಯನ್ನನ, ವೃಕ್ಷಭೇದ Nn. 11).

ಕುಜಾತಜಿ ಕುಜಾತ-jaṭe. a pendent root from a tree (ಮರದ ಬೀಜಲು Nn. 66).

ಕುಜಾತವಿನರ ku-jāta-vivara. a kind of tree (ವಟಿ Nn. 96).

ಕುಜೆ ku-je. a low, mean female (J. 5, 61).

ಕುಜ್ಜೆ kuṇṇe. = ಕುಜುಜೆ. an unripe fruit of the jack tree [Tu. ಗುಜ್ಜೆ].

ಕುಂಚ kuṇca. = ಕುಚ್ಚು. a bunch, cluster, tassel, anything resembling a tassel (S. Mhr.; T., M. ಕುಂಚ); a brush, used by weavers (C. = ಕುಂಚಿಗೆ 2); a whisk, a kind of fan or chowry (ಚಮರ Smd. 44; My.; T., M. ಕುಂಚ; Te. ಕುಂಚೆ; Mhr. ಕುಂಚಾ, ಕುಂಚೇ). see Abh. P. 3, 83 va.; Bp. 12, 9. 2, a hang-nail (S. Mhr.).

ಕುಂಚಕ kuṇca. being crooked, bent, curved or contracted. see ೧-.

ಕುಂಚಟೆಗೆ kuṇcaṭiga. one who prepares and sells split togari (ವೃಷಲ Mr. 375, o. r. ಕುಂಚಡಿಗ; My.).

ಕುಂಚಡಿಗ kuṇcaḍiga. = ಕುಂಚಟೆಗೆ. (My.).

ಕುಂಚವಡಿಗ kuṇca-vaḍiga. (Smd. 234). a man whose business is to whisk off flies with the kuṇca, etc.

ಕುಂಚೆ kuṇel. = ಕುಂಚಿಗೆ 1, ಕೊಂಚೆಗೆ. a hooded cloak for children, "a cap with a flap" (My.; Te.; Mhr. ಕುಂಚೇ).

ಕುಂಚೆಗೆ kuṇelga. = ಕುಂಚಟೆಗೆ. a sūdra. (My.).

ಕುಂಚೆಗೆ kuṇelga. 1. = ಕುಂಚೆ, etc. (C.).

ಕುಂಚೆಗೆ kuṇelga. 2. = ಕುಂಚ. Tbh. of ಕೂರ್ಚಿಕೆ (ಕೂರ್ಚಿಕ). a brush made of the roots of grass, and used by weavers for cleansing the warp (My.).

ಕುಂಚಿತ kuṇelṭa. crooked, curved, bent, contracted.

ಕುಂಚಿತಾಂಗುಲಿ kuṇelṭa-aṅgull. with bent or curved fingers.

ಕುಂಚು kuṇcu. = ಕುಗ್ಗು, etc. (Te.). — ಕುಂಚದವ. a man who does not humble himself or who does not yield (ಅಡಟಿ Ct. I, 60).

ಕುಂಜ kuṇja. a place overgrown with creepers, a bower, an arbour. 2, the jaw. 3, an elephant's tusk.

ಕುಂಜರ kuṇjara. an elephant. 2, pre-eminent, excellent. 3, the demon Gajāsura (see ಕುಂಜರಾರಿ).

ಕುಂಜರಕರ kuṇjara-kara. an elephant's trunk.

ಕುಂಜರಾರಿ kuṇjara-ari. a lion. 2, the animal Śarabha. 3, Śiva (Bp. 56, 22).

ಕುಂಜರಾಶನ kuṇjara-aśana. the tree Ficus religiosa.

ಕುಂಜಲ kuṇjala. sour gruel.

ಕುಂಜು kuṇju. to jump (ನೆಗೆ Ct. I, 76, o. r. perhaps ಕುಮ್ಮು; see ಕುದುಕು 1, ಕುಪ್ಪು 2; cf. ಕೊಡಕು 1. cf. T. ಕುದಿ).

ಕುಟೆ kuṭa. (fr. ಕುಟ್ಟು 1). = ಕೊಟೆ 2. beating. see ಮರಕುಟೆ, ಸರಕುಟೆ.

ಕುಟೆ kuṭa. = ಕೊಟೆ, ಕೊಡ. a water-pot, a pitcher (ನಿಪ, ಕಲಶ. ಕೊಡ Mr. 209). 2, a house. 3, a tree (cf. ಗಿಡ?). 4, a hammer for breaking stones.

ಕುಟಿಕೆ kuṭika. 1. = ಕುಟಿಕ 1, etc. a beater. see ಕಲ್ಲು-.

ಕುಟಿಕೆ kuṭika. 2. (fr. ಕುಡು 1). = ಕುಟಿಕ 2, ಕುಟಿಗ 2. a man who gives. see ಕೆಯ್ಯುಟಿಕ, ನೀರ್ಕುಟಿಕ.

ಕುಟಿಕೆ kuṭika. 3. (fr. ಕುಡಿ 2). one who drinks. see ಮಣಿಕುಟಿಕ.

ಕುಟಿಕ kuṭika. = ಕುಕರ. the post round which the string of the churning-stick winds, 2, a plough without a pole (ನೇಗಲಿಯ ಕುಡ G.).

ಕುಟಿಕು kuṭaku. = ಕುಲುಕು 1. to cram into, to stuff (ಗಾಢಪೂರಣ Smd. Dh. b).

ಕುಟಿಗ kuṭaga. = ಕುಟಿಕ 1, etc. one who beats, etc. see ಮರಗುಟಿಗ.

ಕುಟಿಂಕ kuṭaṅka. = ಕುಟುಂಗಕ, ಕೊಟ್ಟಿಗೆ. a roof; a hut.

ಕುಟಿಜ kuṭaja. = ಕೊಡಸಿಗೆ, etc. the medicinal tree Wrightia antidysenterica R. Br. (ಕೊಡಸಿಗೆ Nn. 88; ಕುಮಂಜನ Mr. 336).

ಕುಟಿಜಕ kuṭajaka. = ಕುಟಿಜ. (ಕೊಡಸಿಗೆ Smd. 369).

ಕುಟಿನ್ನಟೆ kuṭannaṭa. the tree Calosanthus indica Bl. 2, the fragrant grass Cyperus rotundus (see ಗಿಕ್ಕು). 3, = ಲವಂಗ, q. v.

ಕುಟಿರ kuṭara. = ಕುತಾಕು. a bird, etc.

ಕುಟಿರು kuṭaru. a tent (Sk.). cf. ಗುಡಾರ.

ಕುಟಿಹಾರಿ kuṭa-hāri. = ಕುಟಿಹಾರಿಕೆ. a female servant (ದಾಸಿ, etc., ತೊತ್ತು Mr. 304).

ಕುಟಿಹಾರಿಕೆ kuṭa-hārike. o. r. of ಕುಟ್ಟಿಹಾರಿಕೆ, q. v.

ಕುಟಿಯುಸು kuṭāyisu. = ಗುಟಿಯುಸು. to mix (My.; H.).

ಕುಟಿ kuṭi. = ಗುಡಿ. a curvature; a curve. 2, a hut, a house, a hall. 3, a vessel with openings used for fumigations. 4, a nosegay, a bundle or tuft of flowers.

ಕುಟಿಕೆ kuṭika. 1. (fr. ಕುಟ್ಟು 1). = ಕುಟಿಕ 1, ಕುಟಿಗ, ಕುಟಿಗ 1, ಕುಟುಕ, ಕುಟ್ಟಿಗ. one who beats, etc. see ಕಲ್ಲು-, ನೀರ್ಕುಟಿಕ 1, ಮರ-.

ಕುಟಿಕೆ kuṭika. 2. = ಕುಟಿಕ 2. a man who gives. see ನೀರ್ಕುಟಿಕ 2.

ಕುಟಿಕೆ kuṭike. = ಕುಟಿಗೆ. beating, etc. in ಕಣ್ಣು ಕುಟಿಕೆ.

ಕುಟಿಗ kuṭiga. 1. = ಕುಟಿಕೆ 1, etc. (Smd. 237). see ಕಲು-, ಕಲ್-, ಕಲ್ಪ-, ಕಲ್ಪ-, ಚೆಮ್ಮ-, ಮರ-. (cf. Sk. ಕುಟಿಕೆ).

ಕುಟಿಗ kuṭiga. 2. = ಕುಟಿಕೆ 2, etc. a man who gives. see ಲೇಕುಟಿಗ.

ಕುಟಿಗೆ kuṭige. beating: that beats or throbs; an imposthume, in ಕಣ್ಣು ಕುಟಿಗೆ.

ಕುಟಿಲ kuṭilla. bent, crooked, curved, tortuous (ಕುಂಚಿತ, etc., ಪೂರಿದ ಕೊಂಕು Mr. 429). 2. curled, curly. 3. insincere, dishonest, fraudulent; insincerity, etc. (ಚಾಳಕೆ, ಕೈತವ Nn. 39; ಕೆಯ್ತುಳು Ct. I. 82, o. r. ಕೆಯ್ತುಳು). see Bp. 32, 49; 60, 16.

ಕುಟಿಲಗಾರ್ತಿ kuṭilla-gārti. a perverse, fraudulent woman (My.).

ಕುಟಿಲತನ kuṭilatana. = ಕುಟಿಲತೆ. crookedness, etc. (G. 166. 385).

ಕುಟಿಲತೆ kuṭilate. crookedness, guile, dishonesty. (My.).

ಕುಟಿಲತೆ kuṭilatva. = ಕುಟಿಲತೆ. (My.).

ಕುಟಿಲಭಾವ kuṭilla-bhāva. the state of being crooked, etc. (ಕೊಂಕು, ದಿಂಕು Ct. I, 8).

ಕುಟಿಲಾಂಗ kuṭilla-aṅga. a dishonest means (J. 7, 6).

ಕುಟಿಲಾಶಯ kuṭilla-aśaya. ill-intentioned, malevolent.

ಕುಟಿಲೆ kuṭilla. a perverse, fraudulent woman (Bp. 40, 56; J. 5, 61).

2, N. of a plant (ಕಣ್ಣು ಕೆ Mr. 147).

ಕುಟಿರ kuṭira. a small house, a hut, a cottage. (My.).

ಕುಟು kuṭu. an imitative sound. — ಕುಟು ಕುಟು. rep. the sound being heard when mice eat grain (C.).

ಕುಟುಕೆ kuṭuka. = ಕುಟಿಕೆ 1, etc. one who beats, etc. see ಕಲ್ಪ-.

ಕುಟುಕಿಸು kuṭukisu. = ಗುಟುಕಿಸು. to gulp, to swallow in large draughts (My.).

ಕುಟುಕು kuṭuku. 1. to sting, as a scorpion (My.; cf. ಕುಡುಕು 1; T. ಕೊಡುಕು, M. ಕೊಡುಕು, a scorpion's sting; ಕೊಡು ಕು, to prick, sting; T. ಕೊಟ್ಟು, to sting, as a scorpion or bee; Tu. ಕೊಡಪ್ಪು, ಕುರಿ, to sting).

ಕುಟುಕು kuṭuku. 2. = ಗುಟುಕು, ಗುಟುಕು. a gulp, a draught; a morsel; food [ಕೋಳಿಯೊನ್ನು ಕುಟುಕೆ ಕಣ್ಣು ಕೆ ಕೂಗಿ ಕರೆ ಯದೆ ತನ್ನ ಕುಲವಲ್ಲ Bv. 437]; (My.; Grj. 2, 71 va.; Sēv. 2, 65).

ಕುಟುಂಗಕೆ kuṭuṅgaka. = ಕುಡುಂಗಕೆ. an arbour or bower formed of creeping plants; a thatch, a roof; a hut; a granary.

ಕುಟುವು kuṭuva. a household, the collective members of a household, a family. 2, the mistress of a family: a wife (Mhr.; C.).

ಕುಟುವುನ್ಯಾಪ್ತೆ kuṭuva-vyāpta. a provident and attentive father of a family (ಮನೆವಾರ್ತೆಯನ್ನಂ Mr. 233).

ಕುಟುವುಸ್ಥೆ kuṭuva-sṭha. a man who has a wife and children (C.).

ಕುಟುವು kuṭumbi. one who has or supports a family. 2, a householder, a paterfamilias. 3, one who takes care of anything.

ಕುಟುವು kuṭumbini. the wife of a householder and mother of a family, a matron.

ಕುಟ್ಟಿ kuṭṭi. at the end of compounds: cutting; pounding, beating (Sk.).

ಕುಟ್ಟಿಕೆ kuṭṭika. = ಕುಟ್ಟಿ. see ಕಾಮು-.

ಕುಟ್ಟಿಗ kuṭṭaga. = ಕುಟಿಗ 1. a beater. see ಚಮ್ಮು-.

ಕುಟ್ಟಣ kuṭṭaṇa. = ಕುಟ್ಟಣ, ಕುಟ್ಟಣ, ಕುಟ್ಟಣ. a mortar of metal used to pound betel-nuts (My.).

ಕುಟ್ಟಣಿ kuṭṭaṇi. = ಕುಟ್ಟಣ, etc. (My.).

ಕುಟ್ಟಣ kuṭṭaṇi. = ಕುಟ್ಟಣ, ಕುಟ್ಟಣ, ಕೂಟಣ, ಕೂಟಣ. a bawd, a procuress. cf. ಕುಟ್ಟಣಗಿತ್ತಿ.

ಕುಟ್ಟಣಾರಿಕೆ kuṭṭa-hārike. = ಕುಟಿಣಾರಿ. a female servant (o. r. ಕುಟಿಣಾರಿಕೆ).

ಕುಟ್ಟಿ kuṭṭi. = ಕುಟಿಕೆ 1. one who beats. see ಮರ-.

ಕುಟ್ಟಿಕೆ kuṭṭike. = ಕುಟ್ಟುವಿಕೆ. (My.).

ಕುಟ್ಟಿಕೆ kuṭṭike. a drove of oxen (ಹಿಡ್ಡೆತ್ತು Mr. 350).

ಕುಟ್ಟಿಗ kuṭṭiga. a kind of play (Bh. 1, 6, 2).

ಕುಟ್ಟಿಚಾತೆ kuṭṭi-cāta. a jungle deity: a familiar spirit, an elf (T., M. ಕುಟ್ಟಿಚಾತೆ). — ಕುಟ್ಟಿಚಾತೆವಿದ್ಯೆ jugglery (My.).

ಕುಟ್ಟಿತ kuṭṭita. cut; pounded, flattened.

ಕುಟ್ಟಿನಿ kuṭṭini. a bawd, a procuress (ದೂದವಿ Ct. II, 87; ತಲೆಹಿಡಿಕೆ ಆದ ಕುಟ್ಟಿನಿ ಗಿತ್ತಿ Si. 188).

ಕುಟ್ಟಿನು kuṭṭima. ground smoothed and plastered; a terselated pavement (ನಲಗಟ್ಟು Mr. 192).

ಕುಟ್ಟಿಸು kuṭṭisu. to cause to beat, etc. (Bp. 27, 52; 38, 36; 55, 30; C.; see Prv. 3. ಪಟ್ಟೀ ವೀಳ್ಯ).

ಕುಟ್ಟು kuṭṭu. 1. to beat, to strike; to pound; to bruise (ತಾಡನೆ Smd. Dh.; C.; T., M., Te., Tu., M., T., Te. also ಕೊಟ್ಟು; cf. ಕುಡು 2, ಕೊಟ್ಟಣ, ಕೊಟ್ಟುಹ, ಕೊಡತೆ 2). see Bp. 21, 15; 38, 28; Sēv. 4, 6; B. 1, 14; 3, 110; 4, 82; Si. 228. 235. 251. 292. 391. ಪುಡಿ ಅಗುವ ಹಾಗೆ ಕುಟ್ಟು ಪಟ್ಟು (ಅನಧ್ಯಸ್ತ, ಅನಜ್ಞಾನಿಕ Si. 376). ಕುಟ್ಟಿಲಾಪದ ಬಡ್ತಿ ಉದ್ಯೋಗ ನೋಡಿದಳನ್ನೆ. — ಇಟ್ಟಿದು ಕಾಣವೇ ಕುಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು (himself, Prvs.). 2, to throw (cf. the idea of ಕೊಡೆ). ಅಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಅನ್ನು, ಬಿಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಬಿಲ್ಲು; ಕುಟ್ಟಿಲಾ ಮೂಗಾವನವೆ! (Prv.). 3, to prick; to ache (Te.; R.). 4, (at the end of certain compounds:) to utter, etc.; to do, e. g. ಗಿಜಗಿಜಗುಟ್ಟು, ಗುಣಗುಟ್ಟು, ಬುಸುಗುಟ್ಟು, ಮಾತುಗುಟ್ಟು, ತಳಗುಟ್ಟು, etc. see ಅಡಿಗುಟ್ಟು, ಮರುಕುಗುಟ್ಟು, ಒಡಕುಟ್ಟು, ಕಿಡು ಕುಟ್ಟು, ಕೆಯ್ಕುಟ್ಟು, ಕೋಬುಟ್ಟು, ಪಲ್ಲುಕುಟ್ಟು, ಸೊಪ್ಪುಗುಟ್ಟು, ಹುಡಿಗುಟ್ಟು, etc.; Prvs. 3. ಪಟ್ಟಣ, ಬಿಡು 1. — ಕುಟ್ಟುಡು. — ಅಡು. to strike mutually (C.).

ಕುಟ್ಟು kuṭṭu. 2. a blow (My.); a pricking or piercing pain in the bowels, arising from constipation, etc. (S. Mhr.; see ಮುಟ್ಟು-). ಹೊಟ್ಟೆ ಕುಟ್ಟುಹಿಡಿದದೆ (S. Mhr.). 2, a pulverized substance, see ಮರ-.

ಕುಟ್ಟುವಿಕೆ kuṭṭuvike. beating, etc. (Si. 391).

ಕುಟ್ಟುಹ kuṭṭuha. = ಕೊಟ್ಟುಹ. beating, etc. see ಪಲ್ಲುಟ್ಟುಹ, ಸೊಪ್ಪುಗುಟ್ಟುಹ.

ಕುಟ್ಟಿ kuṭṭi. the state of being pulverized by wood-worms (Tu.). ಮರಕ್ಕೆ ಕುಟ್ಟಿ ಹಿಡಿಯಿತು. — ಕುಟ್ಟುಹುಳಿ. a wood-worm.

ಕುಟ್ಟಿ kuṭṭa. = ಕುಟ್ಟಣ, etc. a mortar of metal, etc.

ಕುಟ್ಟಿ kuṭṭi. = ಕುಟ್ಟಿ, etc. (My.).

ಕುಟ್ಟಲ kuṭṭala. = ಕುಡ್ಲ. a new bud; an opening bud (ನನೆ, ಮುಗುಳ್, ಮೊಗ್ಗ, ಸರ್ಜುಕ್ Kk. 23; Sm. 22). see ಮುಗುಳ್. 2, N. of a vritta (Ch.).

ಕುಟ್ಟಲ್, kuṭṭalya. = ಕುಟ್ಟಲ. (ಕೋಶ, ಹೂವಿನ ಮೊಗ್ಗ Nn. 52).

ಕುಟ್ಟು kuṭṭu. = ಗುಟ್ಟು. a sound in imitation of the cooing of pigeons (My.).

ಕುಠ kuṭha. = ಕುಟ. a tree.

ಕುಠರ kuṭhara. = ಕುಟಕ. the post round which the string of a churning stick winds.

ಕುಠಾಕು kuṭhāku. a bird, the woodpecker, *Picus bengalensis* (Sk.; ಕ್ರೋಶ or ಆಕ್ರೋಶ, ಮರಕುಟವಕ್ಕಿ Mr. 171, two MSS. ಕುಟರ).

ಕುಠಾರ kuṭhāra. = ಕೊಡಲಿ. an axe (ಕೊಡಲಿ Ct. II, 40). 2, a sort of hoe or spade.

ಕುಠಾರಕ kuṭhāraka. an axe. 2, Paraśurāma (J. 6, 2).

ಕುಠಾರಧರ kuṭhāra-dhara. Gaṇapati (ವಿಘ್ನರಾಜ, ನಿವಾಯಕ, etc. Mr. 16). 2, Paraśurāma. (My.).

ಕುಠಾರಿ kuṭhāri. = ಕುಠಾರ. 2, an axe-bearer, a chief of the door-keepers. see ಅಭ್ಯುದಯಪ್ರಧಾನ.

ಕುಠೇರಕ kuṭhēraka. a kind of *Basilicum*, *Ocimum sanctum*.

ಕುಡ kuḍa. 1. = ಕುಟ 2, ಗುಟ 2. the simple iron scraper, a flat plate, used for the kuṇṭe (S. Mhr.). 2, a staff-like iron roller used in clearing cotton from the seed; it is moved by the foot (S. Mhr.). 3, an iron used in cauterizing. see ಬರೆಗುಡ. 4, a stick of scaling-wax (My.).

ಕುಡ kuḍa. 2. = ಕುಡ 1, etc. the state of being crooked, etc. — ಕುಡಗೋಲು. = ಕುಡಿಗೋಲ್, etc. (My.).

ಕುಡ kuḍa. 3. P. p. of ಕುಡಿ 2, in ಕುಡ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಕುಡಕ kuḍaka. = ಕುಡಿಕ. a drinker, a drunkard (C.).

ಕುಡಗಲೆ kuḍa-kale. = ಕಗ್ಗಲಿ No. 3. a spinous shrub. (My.).

ಕುಡತ kuḍata. = ಕುಡಿತ. drinking; a draught (C.). ಒಳ್ಳೆ ಕುಡತ ಕುಡಿದನು (C.).

ಕುಡತಗನ ಬಳ್ಳಿ kuḍa-targana-baḷli. = ಕಡರುಮಲ್ಲಿಗೆ. a kind of jasmine. (Z.).

ಕುಡತಾ kuḍatā. = ಕುಡತಿ, etc. (My.).

ಕುಡತಿ kuḍati. = ಕುಡತಾ, ಕುಡ್ತಾ. a jacket (S. Mhr.; B. 5, 297; Mhr. ಕುಡತೀ, ಕುಡತೇಂ).

ಕುಡತೆ kuḍate. = ಕುಡಿತೆ, etc. the palm of the hand, etc. (My.).

ಕುಡಲು kuḍalu. = ಕುಡ್ಲು. a corrupted form of ಕುಡು ಗೋಲು. (My.).

ಕುಡನ kuḍava. = ಕುಡುಬ. a measure of capacity, being the fourth part of a prastha (ಪಾನ ಸೇರು G.).

ಕುಡಿ kuḍi. 1. = ಕುಡ 2, ಕುಡು 3, etc. the state of being crooked. — ಕುಡಿಗೋಲ್. — ಕೋಲ್. = ಕುಡುಗೋಲ್. (Bp. 27, 16. 18). — ಕುಡಿವಿಲ್ಲ. — ದಿಲ್ಲ. = ಕುಡುವಿಲ್ಲ. (Rāghc. 17, 67).

ಕುಡಿ kuḍi. 2. to drink (ಪಾನ Smḍ. Dh.; Sm. 93; C.; T., M.; cf. Te. ಕ್ರೋಲು, ಗೋಲು, to drink); [ನೆಲ್ಲುಂ ಮೊಸರುಂ ಗುಡಿದನ್ನ ಬ್ಬದೆ ತಲ್ಲಣಿಸದಲಸದಿಡು ಮ್ಹುದುಪದಮಂ Kr. 2, 4; Pb. 1, 38; Ap. 9, 90]; to inhale. ಕಳ್ಳವಿಗೆ ಕುಡಿದು ಧನಮಂ (Smḍ. 83). ಕುಡಿವುತ್ತ ಬಾಡಿ ಸುವುದು (ಉಪದಂಶ, etc. Hla.). ಬಾವಿಯ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿ ಜೀವಧನ ಕುಡಿಯ ಬೇಕೆನ್ನು, ಮಾಡಿದ ಕಲ್ಲ ಡೋಣಿ (ಆಹಾಸ, etc.); ಮದ್ಯವ ಕುಡಿದ ಬಟ್ಟಲು (ಪಾನಪಾತ್ರ, Nr.). ಮಿಾಹು ಕುಡಿವುದು (ಆಪಾನ, ಪಾನಗೋಷ್ಠಿ Mr. 221); ಸಾರೆ ಕೆಲಬರು ಕೂಡಿ ಕುಡಿಯೆ (ಸಹಪಾನ 221). ಒಬ್ಬನ ಜೀವ ಕುಡಿಯುವದು (to take away— S. Mhr.). ಹೊಗೆ ಕುಡಿಯೋಣ (ಧೂ ಮೃಪಾನ G.; S. Mhr.). ನಾತ ಕುಡಿಯುವದು (S. Mhr.). ಕುಡಿಯುವ ಪಾನಕದಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗೆ (Priv.). ತವ್ವಿಗೆಯು ತಪ್ಪಲೆಯು ಅವು ತಾಮ್ ಉಮ್ಮದಕೆ ಕುಡಿದವಕೆ ಬಾಹವು, ಗೊನ್ನೆ ಅವು ತಾಮ್ ಎತಕ್ಕಿಲ್ಲವು (Jñs. 42, 14). see Bp. 1, 20; 58, 57; Bh. 1, 10, 30; Rśv. 5, 33; Si. 90. 348; ಕಕ್ಕುಡಿ, ನೀರ್ಗುಡಿ.

ಕುಡಿ kuḍi. 3. P. p. of ಕುಡಿ 2, in ಕುಡಿ ಕುಡಿದು (i. e. ಕುಡಿದು ಕುಡಿದು, Bh. 8, 23, 11).

ಕುಡಿ kuḍi. 4. = ಕುಡು 5. drinking. (T., M.). — ಕುಡಿ ನೀರ್. — ರು. drinking water (My.). ಕುಡಿನೀರ ಮನೆ (ಪ್ರಪ Mr. 196); ಕುಡಿ ನೀರ್ ಇವ ಪಾತ್ರೆ (ಸಗ್ಗಲೆ 265). — ಕುಡಿವಾಲ್. — ಪಾಲ್. milk for drinking. ಬಿದದೆ ಎಜಕಿನ ನೀರ್ಗುಡಿದವಾಲ್, ಎಣ್ಣೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಗೆಣ್ಣೆ (J. 28, 17).

ಕುಡಿ kuḍi. 5. = ಗುಡಿ 2. a pointed end, a point; the extreme point or tip of a creeper and of its several branches (ವಲ್ಲಕ್ಕು ಸ್ಮದ. Dh.; Sm. 93; C.); the upper (tender) portion of a bamboo-shoot (ಕಟಾಲೆ, ಬಿದಿರ ಕುಡಿ Smḍ. I); a sprout (My.); an extremity, a point, a top, an end (ಕೊನೆ Ct. I, 43; My.); the end of the wick of a lamp (C.; Te. ಕೊಡಿ; T. ಕೊಡುನ್ನು); the lash of a whip (C.); the point of a flame, a pointed flame (C.). (Tu., T., M., Te. ಕೊಡಿ; cf. ಕೊಟ್ಟು 1; T. ಕುಟ್ಟಿ, ಕೊಡುನ್ನು, a shoot). [ಬೆಳಗುವ ಸೊಡಗುಡಿ ಕಿದೆ Ap. 5, 27]. ಸಾರಸದ ಕುಡಿ ಕೊನರುತ್ತಿರಲ್ (Bp. 16, 16). ಬೊಂಗೆಗಳ ಕುಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಗ್ಗ ಗಳಾಗುವವು (B. 3, 36). ಕುಡಿ ಕೆತ್ತರೂ ಅಡಿ ಸಾಯುವವೇ? (Priv.). ಕುಡಿ ನಿಮಿರ್ಡ ಪುರ್ಬು (Rśv. 6, 36). ಪುಡಿ ಅಡರೆ ನಿಮಿರ್ಡ ಪುತ್ತಿನ ಕುಡಿ ಕೆಡೆಡತ್ತು (Lilv. 3, 3). see Grj. 2, 106 va.; 3, 26 va.; J. 6, 3; Si. 123; ಕೆಂಗುಡಿ, ಚೆಂಗುಡಿ, (ಪೂಗುಡಿ), ಮುಂಗುಡಿ. — ಕುಡಳ್ಳಿ. = ಕುಡಿಯಳ್ಳಿ. (S. Mhr.). — ಕುಡಿ ಕಡ್ಡಿ. a small stick (taken or fallen) from the extremity of a branch (Si. 122). — ಕುಡಿಗಣ್. — ಕಣ್. = ಕುಡಿಗಣ್ಣು. the outer corner of the eye (J. 11, 16). — ಕುಡಿಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. = ಕುಡಿಗಣ್. (ಅಪಾಂಗ, ಕಣ್ಣು ಗಳ ಕೊನೆಗಳು (Si. 214). — ಕುಡಿಗರ್ಪು. — ಕರ್ಪು. the black colour of the nipples of the breast (Grj. 3, 37). — ಕುಡಿಗೊ ನರ್. — ಕೊನರ್. a pointed shoot (J. 3, 25). — ಕುಡಿದಾಡೆ. the point of a tusk (Rśv. 4, 16). — ಕುಡಿನಾಲಿಗೆ. the point of the tongue (J. 28, 37). — ಕುಡಿನೋಟಿ. a side-glance (J. 6, 27; S. Mhr.). — ಕುಡಿಬಿದಿರ್. the shoot of the bamboo. ಕುಡಿಬಿದಿರ ಕುಡಿಯ ಮೂವಿನ ಮಿದಿಯ Pb. 4, 87 va.]. — ಕುಡಿಮಿಂಚು. a pointed lightning (Abh. P. 2, 75; 7, 103 va.; 7, 143; J. 16, 7). — ಕುಡಿಮಿಂಚು. point-lustre: lustre of the extremities (of tusk-like teeth, Rām. 6, 53, 43). — ಕುಡಿಮಾಸೆ. a mustache with pointed extremities (Rśv. 14, 6; My.). — ಕುಡಿಮುಸುಗು. the end of a female's cloth put over the head so as to cover it down to the forehead (My.). — ಕುಡಿಯಳ್ಳಿ. — ಅಳ್ಳಿ. = ಅಳ್ಳಿಕುಡಿ, q. v. (My.). ತೊನೆಸಂಕಲೆಯಿಕ್ಕಿ ವ ಪೊಲ್ ಕುಡಿಯಳ್ಳಿಗಳನ್ನ ಸುರಿಮವು ಇರ್ಕಲಕೆ ಕರುಳ್ (Smḍ. 132).

—ಕುಡಿರವ್ವು. the extreme end of a branch (Si. 122). —ಕುಡಿ ವರೆ. —ಪರೆ. (ಕುಡಿನರೆ). sprouts to spread, to sprout, to run, as a creeper, etc. (ಪರ್ವ Ct. II, 50; Grj. 3, 12 va.; 5, 76 va.; Rām. 4, 1, 1; J. 18, 25). —ಕುಡಿವಾಲ. —ಬಾಲ. a pointed tail; the end of a tail [ಎತ್ತಿದ ಕುಡಿವಾಲಮುನ್ನೆಸೆಯ ಕರ್ಬಸುಗರ್ ಪರಿಗೊಣ್ಣುವು Pb. 8, 104]; (Rāv. 5, 87; Sāv. 3, 62). —ಕುಡಿವಳಗು. —ಬೆಳಗು. pointed light: a ray, rays (Rāv. 5, 19 va.; 10, 57 va.; Rām. 3, 6, 50). —ಕುಡಿಸೆಣಗು. the extreme point of a cloth (My.). —ಕುಡಿಮುಬ್ಬು. a pointed eyebrow; an eyebrow's point (J. 13, 36).

ಕುಡಿ kuḍi. 6. = ಕುಡು 6. (T., M. ಕುಡಿ, a house = Sk. ಕುಟಿ; a town, village; an inmate, inhabitant, tenant; a tribe, family; ಕುಡಿಯಾನ್, an inhabitant, citizen, tenant). —ಕುಡಿಯು. —ಅ 3. a Sūdra, a farmer. [Tu. ಕುಡಿಯು]. (ಶೂದ್ರ C. I, 84, 101; II, 16; ಒಕ್ಕಲಿಗ Kk. 34). [ಪರದರ್ಗ ಪಾರ್ವರ್ಗ (ಯುರ) ಸರ್ಗ ಕುಡಿಯರಪ್ಪ ನಾಲ್ವರ್ಗರ್ Kr. 1, 65]. see ಮಲೆ. —ಕುಡಿಯೊಕ್ಕಲಿಗ. —ಒಕ್ಕಲಿಗ. = ಕುಡುಪೊಕ್ಕಲಿಗ. a Sūdra of a better position (ಅಧೀರ, ಮಹಾ ಶೂದ್ರ Hla.).

ಕುಡಿಕೆ kuḍika. = ಕುಡಕೆ. a drunkard. (My.; T. ಕುಡಿಯು).

ಕುಡಿಕೆ kuḍike. a small earthen vessel into which oil, ghee, etc. is put; a similar one of metal or wood, used by girls to play with (C.; Si. 309; T. ಕುಡುವು; M. ಕುಡುಗೆ, ಕುಡುವೆ; Sk. ಕುಡಿಶಾ, an earthen or wooden water-pot used by ascetics; Tu. ಕುಡಿಶಿ; T. ಕುಡಿಜಿ, a pot; a large water-pot). ಸುಣ್ಣದ ಕುಡಿಕೆ (Bp. 12, 12). ಕೂತು ಉಮ್ಮುವನಿಗೆ ಕುಡಿಕೇ ಹಣವು ಸಾಲದು (Prv.). —ಕುಡಿಕೆ ಬಿಜುಸು. a volcano-like kind of fire-work (My.).

ಕುಡಿಗು kuḍigu. = ಕುಡಿನು. a particular part of a plough.

ಕುಡಿತೆ kuḍita. = ಕುಡತೆ. drinking, etc. (My.).

ಕುಡಿತೆ kuḍite. = ಕುಡತೆ, ಕುಡುತೆ. the palm of the hand, especially the palm of the hand hollowed or held as a cup [ಕುಡಿತೆಯ ನೀರನ್ನು ಗಲಂ ಕುಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟನೆಗೆ ಲವಣವಾರ್ಧಿಯ ನೀರಂ Ap. 12, 87]. (ಪ್ರಸ್ತುತಿ, ಕುಂಚಿತಾಂಗುಲಿಗಳನ್ ಉಳ್ಳ ಅಂಗಯ್ Nr.; S. Mhr.; Te. ಕೋಡೆ). ಹಿಡಿ ಕೆಡ್ವಿದ ಕೆಯ್ಯ ಕುಡಿತೆ (ಮುಷ್ಠಿ Hla.). ಅಂಗುಳಿ ಮದಿದ ಕುಡಿತೆ (ಪ್ರಸ್ತುತಿ Hla.; Mr. 323). see ಒಕ್ಕಲಿಗ ದಿತೆ, ಒಕ್ಕಲಿಗದಿತೆ, ಕೆಯ್ಯದಿತೆ. —ಕುಡಿತೆಗರ್. —ಕರ್. an eye like a kuḍite, a large eye (Bp. 4, 25; 42, 24; Bh. 4, 4, 9). 2, a measure equal to about one-sixth of a seer. [Tu. ಕೋಡ್ತಿ].

ಕುಡಿನೆ kuḍina. = ಕುಡಿನು?, ಕೂಡಿನ. the body of a plough, i. e. the wood without the plough-share and pole (ಕೂಟಕ, ನೀರೇಷ, ದಲ Nr., o. r. ಕೂಡಿನ).

ಕುಡಿನು kuḍinu. = ಕುಡಿಗು. a particular part of a plough (ಕರ್ಣ Mr. 370; see ಕರ್ಣ).

ಕುಡಿಯೆ kuḍiya. an inhabitant, a farmer. see s. ಕುಡಿ 6.

ಕುಡಿಯುವಿಕೆ kuḍiyuvike. drinking (Si. 247).

ಕುಡಿಲು kuḍillu. a sprout, a shoot (only in Si.). ಬೆಗುರೇ ಗಳಂ ಕೂಡಿರುವ ಕುಡಿಲು (ಪಲ್ಲವ, ಕಿಸಲಯ Si. 123).

ಕುಡಿಸು kuḍisu. 1. (fr. ಕುಡಿ 2). to cause to drink (C.). ತಾಯಿ ನೀಗೆ ಮೊಲ ಕುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು (B. 1, 24). see 3, 86; Bp. 58, 42; 60, 60; C. Bp. 47, 22; ನೀರ್ಗುಡಿಸು.

ಕುಡಿಸು kuḍisu. 2. (fr. ಕುಡು 3). to be crooked or bent. see ಒಗ್ಗುಡಿಸು.

ಕುಡಿಸು kuḍisu. 3. (fr. ಕುಡು 1). = ಕೂಡಿಸು. to cause to give, etc. [ಪರಮನೋಲಗಿಸಿ ಕೃತಾರ್ಥಮವು ವನೋಘಮವಸರಂ ಗುಡಿಸುವುದೆನ್ನಿ ರದೆನ್ನಂ Ap. 9, 10].

ಕುಡು kuḍu. 1. = ಕೂಡು 1. to give; to present, to bestow, to grant; to allow (ಪ್ರದಾನ Smd. Dh.; T., M. ಕೂಡು; Tu. ಕೂರ್). [ಒನೆದಿವ್ವನೆ ಪಸರಿಸಿ ಕುಡಲೆದೊಂ Kr. 2, 33; ಅಹಿತನೀಯ ಕುಡನಾಸನ್ನಂ ಕಾಳೆಗಂ Pb. 7, 64; ಕೇರವನಕ್ಕದಿರೊಕ್ಕುಡ ದನ್ನದು ಕಬ್ಬದೊಳಿದುಂ ಕವಿಯ ಮನದೊಳಿದನೆ ವಲಂ Ap. 1, 19]. P. p. ಕೂಟ್ಟು (Smd. 282, 287). ಕುಡುವುದು (66). ಕುಡುವಂ (260). ಕುಡು! (91). ಕುಡದೆ (100). ಹೊನ್ನಂ ಕುಡುವೆಡೆಗೆ ಕಲ್ಲುತರು (75). ಅರ್ಥಮಂ ಕುಡುಗುಂ (111; cf. 47). ಕುಡದ ನಿಮಗಮ್ ಈ ಎಡಜಾ ಯೋ? (ironical question, 125). ಎನೆಗೆ ಉತ್ತರಮಂ ಕುಡ! (153). ಎಲ್ಲ ಅಂಗಮ್ ಎಲ್ಲ ಧನಮುಮನ್ ಎಲ್ಲೆಡೆಯೊಳಮ್ ಎಲ್ಲ ತೊಡೊಳಂ ಕುಡುಗೆ, ಎಮ! (183, 208). ಆಮಂ ಕುಡುಗೆ (269). ನೀನ್ ಎನೆಗೆ ವಸ ನ್ತನ ಅಗಮನಂ ನೆಜೆ ಸೂಚಿಸಿ ಕೂಟ್ಟಯ್ (Cpr. 7, 41, where ಕುಡು is pleonastic). ಕೂಟ್ಟಿ ವಸ್ತುವಿನ ಬಿಜಾಯೊಳ್ ಕುಡುವುದು (ಬಿಜಾಪುಟ Smd. I). ಪಿಡಿ! ಎನ್ನು, ಅಸಿತಾಲಪತ್ರಮಂ ಯತಿ ಕೂಟ್ಟಂ (284). ಕೂಟ್ಟಪಂ (282). ಕುಡುವುದು (ವಿಶ್ರಾಣನ, ವಿಹಾಸಿತ, ದಾನ, etc. Hla.). ಕುಡಲ್ ನೆಜೆದ ಕೂಸು (ವರ್ಯ, ಪತಿವರೇ Hla.). ಕಾಮ ವಸ್ತುಗಳಂ ಕುಡುವುದು (ಕಾಮ್ಯದಾನ Nr.). see Bp. 24, 83; J. 28, 20; ಅಭಯಂಗುಡು, ಬಡ್ತಿ ಗುಡು, ಬೆಂಗುಡು, ಸೂಚಿಗುಡು. 2, to give forth or emit, as a sound. see ಗರ್ಜನೆಗುಡು, ಜತಿಗುಡು, ಧ್ವನಿ, ಮೆಲ್ಲುಲಿಗುಡು. 3, to perform, to do. —ಕುಡುಕುಡು. rep. = ಕೂಡು ಕೂಡು. (Bp. 11, 29).

ಕುಡು kuḍu. 2. to beat. (ಫ್ರೆ. ಕೂಡು; M. ಕೂಡು, to flog, to throw; cf. ಕುಟ್ಟು 1, and see ಕುಡುತ್ತು). ಗಾಯಕರುಗಳಂ ಗುಡೆ (Bp. 26, 8). cf. ಕೂಡತಿ.

ಕುಡು kuḍu. 3. = ಕಡು 2, ಕುಡ 2, ಕುಡಿ 1. the state of being crooked, bent, hooked, or tortuous; crookedness, etc. (ವಕ್ರ Smd. Dh.; ಕೂಂಕು Smd. 218, Ct. II, 71, Kk. 62, Sm. 64; ಕಾಟಲಿತ Ct. I, 13, o. r. ಕಡು; T., M. ಕೂಡು; cf. ಕಕ್ಕರಿ, ಕುನಿ 1, ಕೂನ್ 1, ಕೊಕ್ಕರಿ, ಕೊಕ್ಕಿ 1, ಕೂಂಕು 1 & 2, ಕೊಲ್ಲೆ, ಕೋಗೆ, ಕೋಡು, ಕೋಡು 3, ಗುಡಿ 1, ಚೊಟ್ಟಿ, etc., ಸೊಟ್ಟಿ, etc.). 2, the state of being uneven (not level) or hilly (?). see ಕೂಡಗು, etc. —ಕುಡುಗಲು. = ಕುಡಲು, ಕುಡ್ಲು, ಕುಡುಗೋಲು. (My.). [—ಕುಡುಗುರುಳ್. —ಕುರುಳ್. a curled hair. ಕುಡುಗುರುಳಿವ್ವು ತವ್ವೆಲರ ಬೆವ್ವಿಡಿದಂ ಪೊಸವೇಟೆಮೆವ್ವು ಚೆಲ್ಲಿದಿದು Ap. 12, 29]. —ಕುಡುಗೋಲ್. —ಕೋಲ್. —ಲು. (Smd. 218). = ಕುಡಗೋಲ್, ಕುಡಿಗೋಲ್, ಕುಡು ಗಲು, etc. a kind of sickle (ಲವಿತ್ತ, ದಾತ Hla.; Nr.; Mr. 371; Si. 303; C.; Te. ಕೂಡವಲಿ). see B. 1, 9; Si. 313; ಕೂರಲಿ; Prv. s. ಬೆಟ್ಟು 1. —ಕುಡುದಡಿ. (Smd. 218). a crooked stick. —ಕುಡುದಾಡೆ. (Smd. 218). a curved tusk. [ಪೊಳೆದುಳ್ಳುವ ಕುಡುದಾಡೆಯ ಪೊಳೆತು ನೊಸಲದರ್ಧು Pb. 6, 59]. —ಕುಡುಮಿಂಚು. (Smd. 218). a crinkling or zigzag lightning. ಕುಡುಮಿಂಚಂ ಮಸೆದನ್ನರ್ ಅಪ್ಪ ಪಲೊಕ್ಕಿಣ್ಣಿರ್ (218 Md.). [ಕುಡುಮಿಂಚಿನ ಸಿಡಿಲುರುಳಿಯೊಳೊಡವ್ವುಡಂ ಪೆಡೆಯ Pb. 12, 215; Ap. 9, 46]; (Cpr. 4, 46). —ಕುಡುವಿಲ್ಲ. —ವಿಲ್ಲ 1. (Smd. 63). there is no crookedness. —ಕುಡುವಿಲ್ಲ. —ವಿಲ್ಲ 2. he with the (always) bent bow: Kāma (ಕಾಮ Ct. I, 66; ಕಾಮ, ಕೂಂಕುವಿಲ್ಲ, etc., ಮನ್ಮಥ Smd. 7; ಮನ್ಮಥ; etc. Kk. 8, o. r. ಕುಡಿ-). ಕುಡುವಿಲ್ಲನ್ ಎಚ್ಚ ಕೋಲುಂ ನಡೆದು, ದಲ್, ಅನು ಒಪ್ಪನ ವರ್ವಯಂ

etc. (Smd. 89. 221). — ಕುಡುವುರ್. — ಪುರ್ವ. (Smd. 218; Sm. 118; Cpr. 6, 64 va.; Abh. P. 4, 34). a curved eye-brow. — ಕುಡು ನೆಣಿ. — ನೆಣಿ. (Smd. 218). the crescent.

ಕುಡು kuḍu. 4. P. p. of ಕುಡಿ 2, in ಕುಡು ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಕುಡು kuḍu. 5. = ಕುಡಿ 4. drinking. — ಕುಡುನೀರು. = ಕುಡಿ ನೀರು. (S. Mhr.).

ಕುಡು kuḍu. 6. = ಕುಡಿ 6. — ಕುಡುವೊಕ್ಕಲಿಗ. = ಕುಡಿಯೊಕ್ಕಲಿಗ. a sūdra of a better position. (S. Mhr.).

ಕುಡು kuḍu. 7. an imitative sound. — ಕುಡುಕುಡು ಜಗ್. the sound emitted by the karaḍe drum when beaten (C.).

ಕುಡುಕು kuḍuku. 1. = ಕುಕ್ಕು 1. to peck (ಚಂಡುಘಾತನ Smd. Dh.; cf. ಕುಟುಕು 1).

ಕುಡುಕು kuḍuku. 2. = ಕುಕ್ಕು 3, q. v. to wash (a cloth) somewhat gently (ಈಶ್ವರಧಾವನ Smd. Dh.).

ಕುಡುಕು kuḍuku. 3. (ಧಾನ್ಯಾದಿವಸ್ತು Smd. Dh.). wealth consisting of grains, etc. ?

ಕುಡುಕು kuḍuku. 4. = ಕುಕ್ಕು 4, q. v. cutting? probably a mistake for ಕಡುಕು 1. — ಕುಡುಕುನ್ದಣ್ಣ. — ಕಡುಕು. (Smd. 204 Mḍb. as ಕುಡುಕುನ್ದಣ್ಣ, o. r. ಕಡುಕುನ್ದಣ್ಣ, q. v.).

ಕುಡುಂಗಕ kuḍuṅgaka. Tbh. of ಕುಟುಂಗಕ. (ತಟುಬುಲ್ಲ Nr.).

ಕುಡುತೆ kuḍute. = ಕುಡಿತೆ, etc. the palm of the hand, etc. see ಒಕ್ಕುಡುತೆ.

ಕುಡುಡು kuḍuḍu. = ಕಡುಡು 5. steepness (R.; M. ಕೊಡು, extreme; steep; severe, intense, fierce; T. ಕೊಡು, severe, cruel; ಕೊಡುಮ್ಪ, severity; evil; crookedness; cf. ಕುಡು 3; Te. ಕೋರು; steep; ಗೋಡಿಗಿ, steepness).

ಕುಡುಪು kuḍupu. (fr. ಕುಡು 2) = ಕುಡುಡು, ಕೊಣಸಿ, ಗುಣಕು, ಗುಣುಕು. a stick, etc. for beating drums, striking the cords of the lute, etc., a fiddle-stick (My.; Te.; T. ಕುಣಿಲ್, a short cudgel; a drum stick; T. ಕೊಟ್ಟು, to beat, used of playing upon the fiddle and beating drums). [ಕುಡುಪುಂ ಕೈಯುಂ ಜತಿಯೊಳ್ ತಡತಡವರೆ ವಾವಕಂಗೆ Ap. 9, 32]. see ಪೊಂಗುಡುಪು.

ಕುಡುಬು kuḍuba. Tbh. of ಕುಡವ. a measure of capacity, containing about two seers (ಪಡಿ Sm. 95).

ಕುಡುಹು kuḍuhu. = ಕುಡುಪು, etc. a stick, etc. ಬಾಜಿ ಸುವ ಕುಡುಹು (ವಾವನವಣ್ಣಂ Smd. 46). ವಾಡ್ಯವಂ ನುಡಿಸುವ ಕುಡು ಹು (46 Cm.). ಬಾಜಿಸುವ ಕುಡುಹು (ಕೋಣ Hla.). ವೀಣೆ ಮೊದಲಾಗಿರ್ದವಣ್ಣ ಕುಡುಹು (ಕೋಣ Nr.). ಹಣೆಯ ಕುಡುಹು (ದಣ್ಣ Mr. 525). see Bp. 21, 40; ಬಣಿಗುಡುಹು. 2, an instrument for dressing cotton (ಬೆಸೆ, ದಿಲ್, ಶೋಧ Mr. 206).

ಕುಡುಹಿ kuḍuhi. a drinker. see ಸುರೆಗುಡುಹಿ.

ಕುಡ್ಡ kuḍḍa. = ಕುರುಡ, etc. a blind man. (S. Mhr.).

ಕುಡ್ಡಿ kuḍḍi. = ಕುರುಡಿ, etc. a blind woman. (S. Mhr.).

ಕುಡ್ಡು kuḍḍu. = ಕುರುಡು, etc. blindness, etc. (S. Mhr.).

— ಕುಡ್ಡ ಗುಣಯೊಳ್ಳು. = ಕಾಡ ಗುಣಯೊಳ್ಳು. (Z.). — ಕುಡ್ಡ ನೋಣ. (S. Mhr.; ನರಟಿ G.). — ಕುಡ್ಡ ಬುರ್ಲಿ. the Indian bustard quail,

Turnix taigoor (Bd.); the painted spur-fowl, Galloperdix lunu-

latus (Bd.); the Lerwa partridge, Perdix lerwa (Bd.). — ಕುಡ್ಡ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ. the cinnamon heron, Ardea cinnamomea (Bd.).

ಕುಡ್ಡಾ kuḍḍā. = ಕುಡತಿ, etc. a jacket. (My.). ತೊಗಲ ಕುಡ್ಡಾ (Si. 279).

ಕುಡ್ಡಲ kuḍḍala. = ಕುಟ್ಟಲ. a new bud; an opening bud.

ಕುಡ್ಡ ಕುಡ್ಯಾ. = ಗೋಡ. a wall.

ಕುಡ್ಡವಿಶೇಷ kuḍḍa-viśeṣa. a kind of wall. see ಮಾಡು.

ಕುಡ್ಡು kuḍḍu. = ಕುಡಲು, ಕುಡುಗೋಲು. (My.). see ಮುಟ್ಟು ಗುಡ್ಡು.

ಕುಣಿತ kunata. = ಕುಣಿತ. dancing (C.; ಕಾಲಾಟಿ G.).

ಕುಣಪ kunapa. a corpse (ಹೆಣನು Nn. 11; Mr. 395; ಸಬ Kk. 41); a carcase. see ಪ್ರೇತ.

ಕುಣಮ್ಮ kunamba. a potherb, Amarantus oleraceus Willd. (St. & Pl.).

ಕುಣಿ kunī. 1. a piece, a rag; cloth (T., M. ತುಣೆ). see ಕಿಣುಗುಣಿ No. 2.

ಕುಣಿ kunī. 2. = ಕುಟು 2, ಗುಣಿ 1, ಗುಟಾ. a hole; a pit; a grave (ನಿಮ್ಮ ಭೂಮಿ Smd. Dh. one MS.; ಗರ್ತ Nr.; Nn. 120; ಸನ್ನಿ Mr. 487; C.; Tu. ಗುರಿ; T. ಕುಡ್ಡು, to hollow, excavate, make a hole). ಹೆಡತಲೆಯ ಕುಣಿ (ಅನಟು Nr.). ಕುಡ್ಡೆಗಳ ತಟವ ಕುಣಿ (ಕುಡ್ಡುತಿ Mr. 331, o. r. ಕುಟು); ದಕ್ಕುಳ್ಳ ಕುಣಿ (ಕುಕೂಲ 482). see ಕಣ್ಣುಣಿ; B. 4, 148. 185; Prv. 5. ಮಗ್ಗ. ಕುಣಿ ಅಗಿಸಿದರೆ ರುಣ ತೀರೇ ತೇ? (Prv.). — ಕುಣಿಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. a sunken eye (C.). — ಕುಣಿ ಗಾಲು. — ಕಾಲು. grain that is preserved in a pit (My.). — ಕುಣಿ ನರಿ. a fox (R.; T. ಕುಟುನರಿ).

ಕುಣಿ kunī. 3. to move in a hopping, skipping or jumping manner; to dance (ನರ್ತನ Smd. Dh.; ನೃತ್ಯ Nn. 129; T., M. ಕುಣಿ; Te. ಗುಣಿ; C.; cf. ಕುಲುಕು 2). [ಕುಣಿವನ್ನಿಲಾ ಹತ ಕೇತನಾಳಿ ಸೊಗಯಿಸುತಿರ್ಕುಂ Kr. 1, 96; Ap. 4, 54 va.]. ಜಲದ ನಿನದಕೆ ಕುಣವ ನವಿಲುಗಳೊಲು (Bp. 37, 54). ಅಣೆಯರದಿಂ ಕೇಗಿ ಕುಣವ ನವಿಲ್ (Rāsv. 8, 120). ಕುಣವ ಕೋಕಿಗಳ ಕೇಕಿಗಳ ಡೊಮ್ಮಿ ಗಳ್ (J. 29, 46). ಕುಣವ ಕುಮರಿ (Bh. 6, 2, 5). ಕುಣವ ಸೋಗಿ ಗಳ ಬಳಗಂಗಳ್ (J. 3, 25). ಕಲಾಸಿಗಳ ಅಟಮಂ ಮನಂಗೊಳೆ ನಡೆ ನೋಡಿ ನೋಡಿ, ಕುಣಯಲ್ ನೆಣಿ ಕಲ್ಲು (Smd. 230). ಕುಡಿ ನಿಮಿರ್ ಪುರ್ಬು ಕುಣಿವತ್ತೆ ಒಡನರೆ (Rāsv. 6, 36). ಭರತಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಕುಣಿಯುವದು (ನಟನ, ನಾಟ್ಯ, etc. Si. 64). ಕುಣಿಯಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ, ಅಂಗಳ ಹಿರಿ! ಎನ್ನುನೆ (others: ಸೊಟ್ಟು). — ಕುಣಿಯುವಾಗ ಮುಸುಕೇ? — ಹಾಗೆ ಕುಣಿಯುವ ಬಡ್ಡಿ ಹರೆಯಕ್ಕೆ ಬನ್ನರೆ ಬಿಟ್ಟುಳೇ? (Prvs.). see Bp. 9, 12; 32, 37; 59, 24; J. 10, 42; 19, 33. 50. — ಕುಣಿದಾಟ. — ಅಟಿ. dancing (My.). — ಕುಣಿದಾಡಿಸು. — ಅಡಿಸು. to cause to dance (Rām. 5, 8, 29). — ಕುಣಿದಾಡು. — ಅಡು. = ಕುಣಿ. ಕುಣಿದಾಡುವ ತಾವು (ಅನರ್ತ Nr.). ತಲೆ ಹೋಗಿ ಕುಣಿದಾಡುವ ಮೊಟ್ಟೆ (ಕಬ್ಬಣ್ಣ Si. 297). see Bp. 52, 42; J. 22, 23. 24. — ಕುಣಿನೋಟಿ. — ಓಟಿ. running in a capering manner (ಪು. ತ Si. 274; S. Mhr.).

ಕುಣಿ kunī. 4. P. p. of ಕುಣಿ 3. — ಕುಣಿ ಕುಣಿದಾಡು. rep. = ಕುಣಿದು. (Bp. 15, 23; 41, 22; 58, 23; Prll. 3, 29).

ಕುಣಿ kunī. 5. dancing. — ಕುಣಿನಡಿಕೆ. a vaulting, or capering, pace (ಪು. ತ Si. 204, only in Si.).

— ಕುಣಿ kunī. 6. = — ಕುಳಿ, etc. an affix for the formation of nouns. see ಪೇಂಕುಣಿ.

ಕುಣಿ kunī. crooked-armed, having a curved, withered, or crippled arm. 2, the tree *Cedrela toona* Roxb.

ಕುಣಿಕ kunika. a cripple (ಕಯಾಕಾಲಿ ಮೋಟರ್ ಆದಂ Mr. 389).

ಕುಣಿಕೆ kunike. 1. = ಕುಣಿ 2. a hollow, a cavity. ಹೊಜಿ ವಾಟಿ ಇದ್ದ ಕುಣಿಕೆಗಳೆರಡು (ಕುಕುನ್ದರ Nr.).

ಕುಣಿಕೆ kunike. 2. = ಕೊಲಿಕೆ, ಕೊಳಿಕೆ. a loop, a noose; a hoop, a clasp; a link; a knot (C.; ಕವಿಕೆ, ಖಲೀನ Si. 274, sic! Te. ಕೊಲಿಕೆ, ಕೊಡಮು; T. ಕುಳಜು, ಕೊಳಜು; see ಕುದೆ & s. ಕುಜಿ 1). cf. ಗೊಣಸು. ಕುಣಿಕೆಯ ಹಗ್ಗ (ಬೃಂಖಲ Si. 271). ದನಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವ ಕೊರಳ ಕುಣಿಕೆಹಗ್ಗ (ದಾಮ, ದಾನವೆ-323). ಬಲಿಯಂ ಸರಿವ ಕುಣಿಕೆ (ಗೊಣಸು Mr. 380). ಹಮ್ಮುಗೆಯ ಕುಣಿಕೆಗಳು (ಸಂಕಟ Mr. 292). see ಕಿಜುಕುಣಿಕೆ No. 2, ಸರುಗುಣಿಕೆ; Bp. 56, 4; Grj. 7, 11 va.; Rām. 5, 8, 28.

ಕುಣಿಕೆ kunike. 3. a finger. see ಕಿಜುಕುಣಿಕೆ No. 1.

ಕುಣಿಕೆ kunike. 4. = ಕುಳಿಕೆ 1. a corner (of the eye; cf. ಕೊನೆ 2? or is the term somehow = ಕುಣಿಕೆ 1?). see ಕಣ್-, ಕಣ್ಣು-.

ಕುಣಿಕೆ kunike. = ಗುಳಿಗೆ 1, q. v. a pill, etc. (M. ಕುಳಿಗೆ, ಗುಳಿಗೆ). see ಮದ್ದುಕುಣಿಕೆ, ಮದ್ದುಕುಣಿಕೆ.

ಕುಣಿತ kunita. = ಕುಣತ. dancing. (C.; Rām. 1, 16, 43).

ಕುಣಿಯುವಿಕೆ kuniyuvike. dancing (ನಾಟ್ಯಕ Si. 97).

ಕುಣಿಲ್ kunil. a cudgel (Abh. P. 13, 54 va.; see T. s. ಕುಡುಪು). ಕುಣಿಲ ಕೋಲು (ಖಟ್ಟಿ Nr.; cf. ಖಟ್ಟಾಂಗ).

ಕುಣಿಸು kunisu. to cause to dance (C.; Bp. 47, 42; Rām. 5, 8, 28). ಕುಣಿ ಕುಣಿಸಿ ಕಲ್ಲು ಕರಗಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). ಕುಣಿಸಿ ನಗನೇ ಕವಿಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ್ ಉಜಾದವರ? (Bh. 1, 1, 11).

ಕುಣಿದ kunihā. dancing (ನೃತ್ಯ, ನರ್ತನ Nr.; ರಂಗಣ Ct. II, 57; Rām. 4, 3, 4; 6, 30, 33; 6, 49, 8). ಕುಣಿದಕ್ಕೆ ರಂಗಣಂ ನಜ್ಜಣಂ (Kk. 59).

ಕುಣುಕು kunuku. 1. to pound (ಮುಸಲಕ್ರಿಯೆ Smd. Dh.; cf. ಕುಕ್ಕು).

ಕುಣುಕು kunuku. 2. to play, to sport (ಕಿಲಿ Smd. Dh.). cf. ಕೊಣಕು 1?

ಕುಣ್ಣ kunṇi-3. a cripple, a lame man (ವಿಕಾಂಘ್ರ Mr. 389; ವ್ಯಂಗ G.; C.; Tu. ಕುಣ್ಣ; M. ಕುಣ್ಣ; B. 3, 127). ಕಾಲಿಲ್ಲದ ಕುಣ್ಣನು (ಶ್ರೀಣ, ಪಂಗು Si. 198). ತೊಡೆಗಳ ಮರಿವಿಗೂ ಕಾಲುಗಳೇ ಇಲ್ಲದ ಕುಣ್ಣನು (ಪೋಡ, ಖಂಜ 199). ಕುಣ್ಣಿಗೆ ಎಣ್ಣು ಚೀಪ್ಪೆ, ಕುರುಡಿಗೆ ಹದಿನಾಟು ಚೀಪ್ಪೆ. — ಕುಣ್ಣಿಗೆ ಸೊಣ್ಣದಲ್ಲಿ ತ್ರಾಣ — ಕುಣ್ಣನಾದರೂ ಒಣ್ಣೆಯ ಜೋಕೆ ಬಡಳ (Prvs.). — ಕುಣ್ಣುಗಾಲು. — ಕಾಲು. = ಕುಣ್ಣುಗಾಲು. (C.). ಕುಣ್ಣುಗಾಲ. — ಅ 3. a man with lame feet (see Prvs. s. ಒಣ್ಣುಗ). — ಕುಣ್ಣುಗಣಸು. a kind of yam, *Dioscorea pulchella* Roxb. (St. & Pl.). — ಕುಣ್ಣುನೇಟಳೆ. the tree *Elaeocarpus lanceaefolius* Roxb. (St. & Pl.). — ಕುಣ್ಣುಮುಟುವ. dupl. ಕಾಲಿದ್ದವರು ಶಾಸಿಗೆ ಹೋದರೆ ನೀನೆಲ್ಲಿ ಹೋದೀ, ಕುಣ್ಣುಮುಟುವ? (Prv.). — ಕುಣ್ಣು ಹಲವಿಯಾಟ. hopscotch (S. Mhr.).

ಕುಣ್ಣ kunṇa. Tbh. of ಕುಣ್ಣ. weak, blunt, etc. (Smd. 338 Mdḥ.). — ಕುಣ್ಣದೇವತೆ. a weak deity (Bp. 48, 18).

ಕುಣ್ಣಣಗಿತ್ತಿ kunṇaṇagitti. = ಕುಣ್ಣಣಗಿತ್ತಿ, ಕುಣ್ಣಲಗಿತ್ತಿ, ಕುಣ್ಣಣಗಿತ್ತಿ. a pimp, a procuress (ಕುಟ್ಟಣಿ, etc. G.; ದೂತಿ, etc. Dhv.).

ಕುಣ್ಣಣಿ kunṇaṇi. (Smd. 48, o. r. ಕೂಣ್ಣಣಿ). = ಕುಣ್ಣಣಿ, ಕೂಟಣಿ, ಕೂಣ್ಣಣಿ. Tbh. of ಕುಟ್ಟಣಿ. a bawd, etc. [ಸನಿಯನ್ನೆ ಕುಣ್ಣಣಿ ಪೋದ ಮೂರಿಯನ್ನೆ ಕುಣ್ಣಣಿ ಮನದೊಟ್ಟು Pb. 4, 98; ನಮ್ಮಿಗೆ ಕುಣ್ಣಣಿಯಾದವನ ಜೋಳಂಗೆ ಹೊನ್ನಮಳೆಯ ಕಣ್ಣಿದವನ Bv. 501]; (ಕುಟ್ಟಣಿ Mr. 304; ದೂದವಿ Sm. 75; ದೂದವಿ Kk. 30, o. r. ಕುಣ್ಣಣಿ; J. 9, 13; My.). 2, a procurer, a whoremaster (Bp. 9, 41). 3, pandering (C. Bp. 47, 42). — ಕುಣ್ಣಣಿನೆ. — ಮನೆ. a pimp's house (ತಾಪು, ತಾಪೆ Ss.).

ಕುಣ್ಣಣಿಕೆ kunṇaṇike. hopping. — ಕುಣ್ಣಣಿಕೆಯಾಟ. — ಅಟಿ. hop-scotch (S. Mhr.).

ಕುಣ್ಣಣಿಗ kunṇaṇiga. a procurer, a whoremaster (ಗನ್ನಿಗ Ct. I, 9; Bp. 40, 25).

ಕುಣ್ಣಣಿಗಿತ್ತಿ kunṇaṇiga-itti. = ಕುಣ್ಣಣಿಗಿತ್ತಿ, etc. a procuress, etc. (My.).

ಕುಣ್ಣಲಗಿತ್ತಿ kunṇalagitti. = ಕುಣ್ಣಣಿಗಿತ್ತಿ, etc. (C.).

ಕುಣ್ಣಲತನ kunṇalatana. the business of a procuress (C.).

ಕುಣ್ಣಿ kunṇi. a lame woman (My.).

ಕುಣ್ಣಿಗ kunṇiga. = ಕುಟ್ಟಿಗ. a kind of creeper. — ಕುಣ್ಣಿಗನೆ ಬಳ್ಳಿ. a foetid, climbing, milky herb, *Daemia extensa* R. Br. (Z., commonly ಕುಣ್ಣಿಗ್ಗಾನ-).

ಕುಣ್ಣಿಣಿ kunṇiṇi. = ಕುಣ್ಣಣಿ, q. v.

ಕುಣ್ಣಿಣನ kunṇiṇana. lameness (My.; ವೈಕಲ್ಯ Cb.; Te. ಕುಣ್ಣಿ, lame, crooked).

ಕುಣ್ಣಿಸು kunṇisu. to cause to hop, etc. (My.). 2, to grow blunt, to be impaired in force (Rām. 6, 24, 7).

ಕುಣ್ಣು kunṇu. 1. = ಕೂಣ್ಣು 1. to limp, to halt; to hop (C.; Te.; Tu. ಕುಣ್ಣು, ಕೂಣ್ಣು, ಕೂಣ್ಣು. M. ಕಿತ್ತು). ಕುಣ್ಣಿಕೊಳ್ಳು ತಟ್ಟೆ ತೀರಿಸ್ಕಾನು (Prv.). see Bp. 43, 85; B. 3, 99; 24; 5, 256.

ಕುಣ್ಣು kunṇu. 2. = ಕೂಣ್ಣು 2. lameness (Te. lameness, crookedness); hopping; a hop. [ಉಪಾಯಮಂ ಪಿಡವನ್ನೇತನೆ ವನ್ನಿ ಕುರುಡು ಕುಣ್ಣಿನೆಲಸದಜಾಡಿನು ಬಲ್ವಿಗೆ ಬೆರಲಿತ್ತಿ Pb. 5, 46]. ಒನ್ನು ಕುಣ್ಣು ಕುಣ್ಣು! (My.). — ಕುಣ್ಣು ಸುದ್ದಿ. a lame, not satisfactory, useless news (Dp. 38, 3; My.). — ಕುಣ್ಣುಕಾಲು. = ಕುಣ್ಣುಗಾಲು. a crippled, lame foot (My.). ಕುಣ್ಣುಕಾಲುಳ್ಳವನು (ಶ್ರೀಣ Si. 198). — ಕುಣ್ಣುಗಾಲ್. — ಕಾಲ್. — ಲು. = ಕುಣ್ಣುಕಾಲು. ಕುಣ್ಣುಗಾಲವನು (ಪೋಡ, ಖಂಜ Nr.). — ಕುಣ್ಣುತ್ತು. — ಎತ್ತು. a lame bullock. ಕುಣ್ಣಿತ್ತಿಗೆ ಕೂಟಕ ನೀರೆ ಪಂಚಾಮೃತ (Prv.). see Prv. s. ನಣ್ಣು.

ಕುಣ್ಣಿ kunṇi. 1. an instrument for levelling ploughed ground and removing noxious roots, weeds, etc.; it consists of a large block of wood (ದಿಟ್ಟು) in which two shafts are inserted, and from which a thick plate of iron (ಕುಡ) connected with it by two pieces of wood, just out; it is drawn by two oxen (S. Mhr.; ದೋಲ Mr. 370; Te. ಗುಣ್ಣಿಕೆ); in Mysore there are several bent pieces of iron in the block with an open interstice between each other, and the instrument is simply used for removing weeds, etc. from out of standing crops (see ಎಡಕುಣ್ಣಿ). ಕುಣ್ಣಿ ಹೊಡೆ, to labour with the ಕುಣ್ಣಿ (C.). see ಎಡ-, ಎಡೆ-, ಬೆಳಸಾಲ್-, ಹೆಗ್ಗುಣ್ಣಿ. 2, the web-beam in a loom (S. Mhr.). 3, a measure of land.

ಕುಣ್ಣೆ, kunṇe. 2. a pit (for water), a pool, a pond (ಕಟ್ಟೆ, ಕುಣ್ಣೆ Sm. 36; My.; Tu. ಗುಣ್ಣೆ; T. ಕುಟ್ಟು; Te. ಕುಣ್ಣೆ, ಗುಣ್ಣೆ, ಗುಣ್ಣೆ; cf. ಗುಣ್ಣೆ, ಚುಣ್ಣೆ, etc.). ಕಣ್ಣೆಯನ್ನಾ ದೊಡ್ಡ ಕುಣ್ಣೆ (ಅಧಾರ Si. 92; see also 91).

ಕುಣ್ಣೆ, kunṇe. 3. = ಕೊಣ್ಣು. a knotty club. see Prv. s. ಮನೆ. ಕುಣ್ಣೆಗಿತ್ತಿ kunṇegitti. = ಕುಣ್ಣಲಗಿತ್ತಿ, etc. a bawd, etc. (My.; Si. 188).

ಕುಣ್ಣಿಯಾ kunṇiya. = ಕುಣ್ಣಣಿಗ. a procurer. (S. Mhr.).

ಕುಣ್ಣು kunṇa. = ಕುಣ್ಣು. blunt, dull; stupid; slow at work, inefficient, indolent; weak; foolish.

ಕುಣ್ಣಿತ kunṇita. blunted; lazy, stupid; grasped, held, stopped, motionless (ರೂಪಿತ, ನಿನ್ನದು Mr. 453); posed, confounded (Mhr.; B. 4, 7); covered (ರೂಪಿತ, ಮುಸುಕಿದು Hla. o. r. ಗುಣ್ಣಿತ).

ಕುಣ್ಣೆಕರಣ kunṇe-karana. the act of making stupid, motionless, dull, etc., paralyzing, stunning. see ಬಿಬ್ಬರಿಸು.

ಕುಣ್ಣು kunṇa. = ಕೊಣ್ಣು. a hole in the ground, a pit. 2, a pot (ಚರು, ಕುಮ್ಮು, etc. Mr. 209; see B. 3, 80). 3, a pool, a pond (ಕುಣ್ಣೆ, ಕಟ್ಟೆ, Sm. 36; ಕಟ್ಟೆ 89; ದೊಣ್ಣೆ 96). 4, a son born in adultery.

ಕುಣ್ಣುಗೋಲಕ kunṇa-golaka. four rice, gruel. 4, a man born in adultery (Abha. 2, 2; My.).

ಕುಣ್ಣಣಿ kunṇaṇi. = ಕುಣ್ಣಲಿ, ಕುಣ್ಣಳಿ. see ಒತ್ತು ಗುಣ್ಣಣಿ.

ಕುಣ್ಣರಿಕೆ kunṇarika. = ಕುಣ್ಣರಿಕೆ, q. v. (S. Mhr.). a seat, etc. ಅನೆಯ ಬನ್ನೆ ಮೇಲಿನ ಕುಣ್ಣರಿಕೆ (ಪರಿಸ್ಥಾನಮ G.).

ಕುಣ್ಣರು kunṇaru. = ಕುಣ್ಣು, q. v. to sit down, etc. (S. Mhr.). — ಕುಣ್ಣರ ಬೀಟು. to fall so as to sit on the ground, to fall or sink down, as an animal, to sink, as a house (S. Mhr.; ಕುಸಿ, ತರ್ಗು G.).

ಕುಣ್ಣಲ kunṇala. = ಕುಣ್ಣಲು, ಕೊಡ್ಡಲು. an ear-ring, also one worn as a badge of honour by Paṇḍitas, etc.; a ring; the coil of a rope. 2, lines drawn to include parentheses, etc.; brackets (R.; Mhr. ಕುಣ್ಣಲಿ).

ಕುಣ್ಣಲದೀಕ್ಷಿತ kunṇala-dīkṣita. a man who after the performance of a sacrifice is decorated with a pair of thick gold ear-rings (My.).

ಕುಣ್ಣಲಪಣಿತ kunṇala-paṇḍita. a scholar who wears a pair of thick rings as badges of honour in his ears (My.); one who wears them only for sham's sake (My.).

ಕುಣ್ಣಲಿ kunṇali. = ಕುಣ್ಣಣಿ, etc. having ear-rings; circular, spiral, coiling; a snake (ಚಿಕ್ಕಗ, ಮುರಿದ ಫಣಿ Mr. 400; see s. ಹಾವು). 2, the herb Mollugo cerviana Ser. (St. & Pl.). 3, the shrub Clerodendron inerme R. Br. (St. & Pl.). 4, an astrological diagram (Mhr.; My.; see ರಾಶಿ-).

*ಕುಣ್ಣಲಿಗ kunṇalliga. a wasp. ಕೀಡಿ ಕುಣ್ಣಲಿಗನಾಗದೆ ಆಯಾ Bv. 141; ತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿ ಕುಣ್ಣಲಿಗನ ಹುಳುವಿನೆ ಭ್ರಮೆಗೊಣ್ಣು ಹೋದ ರಲ್ಲಾ Cv. 656.

ಕುಣ್ಣಲಿತ kunṇalita. formed into a ring; round, circular (Abh. P. 9, 62 va.).

ಕುಣ್ಣಲಿಕರಣ kunṇali-karana. forming a ring or circle. see ಗುಡಿಕಟ್ಟು.

ಕುಣ್ಣಲಿಯ kunṇaliya. the herb Amaranthus polygamus (ಅಲ್ಪ ಮುರಿದ, ಕೀರೇ ಸೊಪ್ಪು Si. 156).

ಕುಣ್ಣಲೀಶತಯನ kunṇali-śa-śayana. who reposes on the king of snakes: Viṣṇu (My.).

ಕುಣ್ಣಲೀಶ್ವರಕುಣ್ಣಲ kunṇali-śvara-kunṇala. who has the king of snakes as his ear-ring: Śiva (Bp. 32, 1).

ಕುಣ್ಣಲು kunṇalu. Tbh. of ಕುಣ್ಣಲ. an ear-ring. (ಅಸ್ತು, ವಲ Nn. 65, o. r. ಲವ).

ಕುಣ್ಣಳಿ kunṇali. = ಕುಣ್ಣಲಿ, etc. (ಒತ್ತು ಗುಣ್ಣಣಿ Mr. 207).

ಕುಣ್ಣಿ kunṇi. a student's water-pot, made of a hollow coconut, etc.

ಕುಣ್ಣಿಕೆ kunṇika. = ಗುಣ್ಣಿಗ. a water-pot.

ಕುಣ್ಣಿಜ kunṇija. N. of a ṛṣi (ಕಾಣ್ಣಿನ್ಯ Mr. 257 one MS., o. rs. ಕಾಣ್ಣಿಲ್ಯ, ಕಾಣ್ಣಿನ್ಯ).

ಕುಣ್ಣಿನ kunṇina. N. of a son of Dhṛitarāṣṭra. 2, a city, the capital of the district Vidarbha (Rām. 3, 2, 17).

ಕುಣ್ಣಿನಿ kunṇini. N. of a plant (ಕವುಣ್ಣ Mr. 135).

ಕುಣ್ಣೆ kunṇe. = ಕೊಂಚೆ 3. buttock; the buttocks, the posteriors, the anus (ಕಟಪ್ರೋಫ, ಸ್ಪಿಡ್, ಪುತ Hla.; ಕಟಪ್ರೋಫ, ಕಟಸಾನು, ಕಟಿಯುಗ Mr. 331; ಪ್ರೋಫ G.; Bp. 38, 18; C.; T., M. ಕುಣ್ಣೆ; Tu. ಕುಣ್ಣಿಗ; Te. ಕುಣ್ಣೆ, ಕುಣ್ಣೆ, ಗುಣ್ಣೆ; Mhr. ಕುಣ್ಣಾ; M. also ಕೂಡಿ; T. also ಚೂಪು; cf. Sk. ಚೂಪ; ಗೂಡೆ); the bottom of a vessel. ಕುಣ್ಣೆಯ ಕುಣ್ಣು (ಕುಕುಣ್ಣರ, ಜಘನಕೂಪಕ Hla.). ಸಾಲಿ ಗನು ಬನ್ನ ಕೇಳಿದರೆ ಕುಣ್ಣಿಗೆ ಚೇಟು ಕಡಿದನ್ನೆ (Sp.). ಉಣ್ಣದೆಲ್ಲಾ ಕುಣ್ಣೆಲೇ ಹೋಯ್ತು. — ಕುಣ್ಣೆ ಬೆಳದರೆ ಗವುದನಾದಾನೇ? — ಕುಣ್ಣೆ ಬಟ್ಟೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇ ಮುಹೂರ್ತ. — ಕುಣ್ಣೆ ಬಟ್ಟೆನ ಚಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ವರಿಗುಣ್ಣು, ಕಾಣದವ ರಿಗಿಲ್ಲ. — ಕುಣ್ಣೇ ಮೇಲೆ ಬಡಿದರೆ ದವಡೇ ಹಲ್ಲು ಉದರಿತೇ? — ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲದ ಬಡಿಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಕುಣ್ಣೆ ಕೆತ್ತಿದ (Prvs.). ಕುಣ್ಣೆಯಿಲ್ಲದ ಮಗಿ (C.). see ಪಾಟುಗುಣ್ಣೆ, ತುದಿಕುಣ್ಣೆ, ತುದಿಗುಣ್ಣೆ; Prvs. s. ಕೂಗು 1, ಮಣ್ಣೆ. — ಕುಣ್ಣೆಕಾಯಿ. = ಕುಣ್ಣೆ. (My., also ಕುಣ್ಣೆ ಬುಣ್ಣೆ). — ಕುಣ್ಣೆ ಚಣ್ಣು. a kind of very short and tight breeches (C.). — ಕುಣ್ಣೆ ಹಡಕ. a catamite (C.).

ಕುಣ್ಣೋದರ kunṇa-udara. N. of a great Bhūta (Bhūṭāpāṇḍya-kathe).

ಕುಣ್ಣಿಕ್ಕ ಕುಣ್ಣರಿಕೆ kunṇirika. = ಕುಣ್ಣರಿಕೆ. sitting down or on; that on which one sits down, as a mat, a cumly etc. (C.).

ಕುಣ್ಣಿಸು kunṇisu. = ಕುಳ್ಳಿಸು, etc. to cause to sit down. (C.). see Prv. s. ದಣ್ಣಿಗ.

ಕುಣ್ಣು kunṇu. = ಕುಣ್ಣರು, ಕುಳ್ಳಿರ್, ಕುಳ್ಳಿರ್, ಕುಳ್ಳಿರು, ಕೊಡರು, ಕೊಡ್ರು. to sit down (C.). ಅಟುವವನ ಎಡಕ್ಕೂ ಹೊಲಿಯುವವನ ಬಲಕ್ಕೂ ಕುಣ್ಣು ಬಾರದು. — ತಿಪ್ಪೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಣ್ಣು ವನಗೆ ತಕ್ಕ ಯಾತಕ್ಕೆ? (Prvs.).

ಕುಣ್ಣು kunṇu. to bend (v. i.), etc. (ಕುಸಿ Ct. I, 37, o. r. ಕುಳುಕು; T. ಕುಣಿ).

ಕುತ kutā. = ಕೊತ, etc. an imitative sound. — ಕುತ ಕುತ. rep. the noise of boiling water, etc. (My.; Te. ಕುತಕುತ; T. ಕುಳುಕು; Mhr. ಮುತಮುತ).

ಕುತಣಿ kutani. = ಕುತಣಿ, ಕುತ್ಲಿ, ಕುತ್ಲಣಿ, ಕುತ್ಲಣಿ, ಕುತ್ಲಿ. satin, so called as being brought from Khoten (S. Mhr.; H., Br. ಮುತಣಿ).

ಕುತಣಿ kutani. = ಕುತಣಿ, etc. (S. Mhr.).

ಕುತನ್ತ್ರ ku-tantra. a wicked course or design (My.). see Prv. s. ಕುರುಡಬಟ್ಟೆ.

ಕುತನ್ತ್ರಗಾಣ kutantra-gāṇa. a man of wicked devices (My.). see Piv. 5. ತನ್ನ ಗಾಣ.

ಕುತಪ ku-tapa. slightly hot. 2, the afternoon (ಅಪರಾಹ್ನ, ಸಂಜೆ Nn. 107). 3, the sacrificial grass kusa (ದರ್ಭೆ 107). 4, bad penance (ವ್ರತಹೀನ, ಕಟ್ಟಿ ತಪಸ್ಸು 107). 5, the open hands placed side by side and slightly hollowed (ಅಂಜುಳಿ, ಕೆಯ್ಯ ಬಗನೆ 107). 6, an eligible time for the performance of sacrifices to the manes (My. as ಕುತಪಕಾಲ).

ಕುತರ್ಕ ku-tarka. fallacious argument, sophistry, fallacy, sophism. (My.; Bp. 6, 4).

ಕುತಲ kutala. the third of the seven lower regions (My.). 2, the earth (R., Te.).

ಕುತಾಪಿ ku-tāpi. a person full of wicked desires (Bp. 40, 66).

ಕುತು kutu. a leathern oil-bottle.

ಕುತುಕ kutuka. eagerness, impetuosity; desire; curiosity (ಕಾತುಕ, ಅಶ್ಚರ್ಯ Nn. 89).

ಕುತುಪ kutupa. a small leathern oil-bottle. 2, = ಕುತಪ No. 6 (My. as ಕುತಪಕಾಲ).

ಕುತುಬಿ kutubl. an oration in eulogy of the five sacred personages (Mahomed and his four successors) and the king; the Friday sermon and blessing (Arab. khutbah, H., S. Mhr.).

ಕುತುಹಲ kutūhala. eagerness, impetuosity; desire; curiosity; anything interesting or wonderful (ಅಶ್ಚರ್ಯ Nn. 93; ಗಂಜ, ಅಶ್ಚರ್ಯ 104). 2, sport, play, amusement.

ಕುತುಹಲಿತ kutūhallita. curious, wonderful (Cpr. 10, 2 va.).

ಕುತ್ಕಿಲ kutkila. a mountain (ಜೀನೂತ, ಪರ್ವತ Nn. 57; Smd. 188).

ಕುತ್ಕಿ kutpl. = ಕುತಣಿ, etc. a kind of satin. (My.).

ಕುತ್ತ kutta. (fr. ಕುಟು). defect, deficiency (My.; T., M. ಕುಟು; T. ಕುಟು, M. ಕುಟಿ); fault, guilt (My.; T., M.); sickness, disease (ಎತನತ್ತೊ ಮರೆಯ ಮುತ್ತು ಕುತ್ರದೊಳೊಡವು ಬಿನ್ನಾತ್ತೆ Ap. 2, 38; ನಿಮ್ಮ ಮೆಯ್ಯ ಕುತ್ರಂಗಲಿಲ್ಲಮಂ ಮದಂ ಮಾಡಿ ಕಿದಿರಲ್ ನೆಜೆವೆವು Vr. 69, 17); (Cpr. 8, 67 va.; ರುಜೆ, ರೋಗ, ನ್ಯಾಧಿ, etc. Nr.; Tu.); trouble (My.); adversity, difficulty, danger (S. Mhr.; T., M. ಕುಟುಗು, T. ಕುಟು, M. ಕುಟಿ, Te. ಕುಡಿ, to grow less, etc.). ಕುತ್ರಮ್ ಹಿಸರಿಸಿದಂ (ಎಲ್ಲತ್ತಂ Smd. I.). ಕುತ್ರನಾಗಿ ಮಾಡುವನು (ಉಲ್ಲಾಘ); ಕುತ್ರದ ಕಾರಣಂ (ನಿದಾನ Hla.). ಕುತ್ರಮ್ ಇಲ್ಲದವನು (ಕಲ್ಯ, ವಾರ್ತ, ಅರೋಗಿ Hla.; Nr.). ಕುತ್ರವಿಲ್ಲದವನು (ನಿರಾಪಾಯ); ಕುತ್ರದಿನ್ನ ಕೊನ್ನು ಗೊಣ್ಣುವನು (ರುಜಾಭಾಗ್ನ); ಕುತ್ರದಿನ್ನ ಕೊರಗಿದವನು (ಗ್ಲಾನೆ Nr.). see Bp. 1, 36; ಬಸಿರ್ಕುತ್.

ಕುತ್ರಣಿ kuttlapl. = ಕುತಣಿ, etc. a kind of satin. (My.).

ಕುತ್ರನಿ kuttnani. = ಕುತ್ರಣಿ, etc. (My.).

ಕುತ್ರಣ kuttlari. a stack, a rick (ಬಣವು Mr. 371).

ಕುತ್ರಣು kuttaru. ಕುತ್ರಣ್. = ಕುತ್ರಣ್, q. v. (ಪೊದರ್ Sm. 24).

ಕುತ್ರಿಗೆ kuttrige. the throat; the neck; the throat and neck (C.; B. 1, 20; 3, 94; 4, 9; ಕಣ್ಣ, ಗಲ Si. 213; Te. ಕುತಿಕೆ, ಕುತ್ರಿಕೆ, ಕುತ್ತು, ಗುತ್ತು, ಗೊತ್ತು, ಗೊತ್ತುಕೆ, the throat). ಕುತ್ರಿಗೆ ಕೊಯ್ಯುವ ಉರಬ್ಬಿ ಸುಲಮು ಬಿಟ್ಟಿದೆ ಗುಣ. — ಚಿನ್ನದ ಚೂರಿ ಎನ್ನು, ಕುತ್ರಿಗೆ ಕೊಯಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಿ ಬಡಬಡೆ? (Prva.).

ಕುತ್ರಿಗೆ kuttrige. 2. = ಕುತ್ತುಗೆ. the act of beating. see ತಲೆಗುತ್ತಿಗೆ.

*ಕುತ್ರಿಸಿಣ್ kuttrisir. a kind of piercing weapon. (ಕುತ್ತು + ಇಸಿಣ್?). ಮತ್ತಂ ಕೊನ್ನುಂಗಲಿನ್ನ ಮಿಟ್ಟಿಗಲಿನ್ನಂ ಕುತ್ರಿಸಿಣ್ನಂ ಕರುಳ್ ಮಾಲೆಗಳ್ ನೆಲಮೊಳ್ ಸುರಿಯೆ ಕೆತ್ತುವುದಂ Vr. 127, 13.

ಕುತ್ರಿಸು kuttrisu. to cause to beat; to have oneself beaten, to be beaten (J. 28, 34).

ಕುತ್ತು kuttu. 1. = ಕೆತ್ತು. 1. that is small, etc. (T., M. ಕುಟು; Te. ಕೊಡ್ಡಿ). another form of ಕಿಟು or ಕುಟು (Smd. 214). — ಕುತ್ತುಡಿ. — ಅಡಿ. (Smd. 214, 215). a small foot. — ಕುತ್ತುಳಿ. — ಅಳಿ. (Smd. 214). a small measure. — ಕುತ್ತುವಂ. — ಇವಂ. (Smd. 214). this small man. — ಕುತ್ತುಳ್ಳಿ. (Smd. 214, not in Mdb.). — ಕುತ್ತುಸರ್. — ಎಸರ್. (Smd. 214, 215). = ಕೆತ್ತುಸರ್. (ಭೃಂಗಶಿಶು) ಇದಿದಿದರ್ ಕುತ್ತುಸಳ್ಳುಟುವಮೊಳ್ ಅಯ್ಯ ಮೆಯ್ಯರೆದು (Cpr. 7, 60).

ಕುತ್ತು kuttu. 2. = ಕೊತ್ತು. 1. to beat, to strike, to bruise (ಘಾತನ Smd. Dh.; Tu.; T., M. ಕುತ್ತು, ಕೊತ್ತು; T. ಕುಟ್ಟು, to crack, to break; cf. ಗುದ್ದು 2); to turn downwards (see ತಲೆಗುತ್ತಿಗೆ); [ತಲೆಯಂ ಕುತ್ರಿ ವಿಶಾಳವ್ವರಿವ ಕರಡಿಗಳಮಂ Ph. 5, 48 va.; Ap. 2, 40; ತಲೆಯ ಕುತ್ರಿ ನೆಲನ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಿರದೇನಯ್ಯಾ Bv. 744]; to push, to throw. see Bh. 3, 19, 38; 8, 26, 45.

ಕುತ್ತು kuttu. 3. beating, etc.; a stroke. see ಅಳ್ಳಿಗುತ್ತಿಗೆ, ಮೊನೆಕುತ್ತಿಗೆ, ಮೊನೆಗುತ್ತಿಗೆ. — ಕುತ್ತುಕೋವಿ. a throwing tube: a gun (ಹಾಟುಸುವ ತುಬಾಕಿ G.). — ಕುತ್ತುಂಗಟು. — ಒಂಗಟು. (Smd. 203). a beating, etc., a beating, stabbing or pricking leaf of the Kuruvaka or the Kētaki (Cpr. 7, 115 va.; Abh. P. 2, 13 va.). — ಕುತ್ತುಂಗುಳಿ. — ಒಂಗುಳಿ. (Smd. 238, o. r. ಕುತ್ತುಂಗುಳಿ). a person engaged in beating, etc.

ಕುತ್ತುಗೆ kuttuge. the act of striking or state of being struck; that of being turned downwards or bent. see ತಲೆಗುತ್ತಿಗೆ.

ಕುತ್ತುಣ್ kuttur. — ಉ. = ಕುತ್ತುಣು. a bush, a thicket (ಸಿಡುವು Ct. II, 35; ಪೊದರ್ II, 90, Kk. 22; Sāv. 4, 23). ಬಿಡವೆ ಕುತ್ತುರ್ಗಳಂ ಸೋವಿದರ್ (J. 28, 47). ಕುತ್ತುಣ್ಣಿಣ್ ಪುದುಗಿದರ್ ಪುಲಿ (28, 48).

ಕುತ್ತು kutte. a female who has any disease. see ಬಟ್ಟಿ ಗುತ್ತಿಗೆ.

ಕುತ್ಕಿ kutnl. = ಕುತಣಿ, etc. a kind of satin. (My.).

ಕುತ್ರಿತ kutrita. = ಕುಟ್ಟಿತ. reproached, reviled, despised; reproach; slander (ಪಿಸುಣ, ಕೊಣ್ಣೆಯ, ಚಾಡಿ Sm. 65; ಪಿಸುಣ Kk. 73); contemptible, vile, hateful (ಕಡಕನ್ Mr. 238, o. r. ಕಡಕು). ಕುತ್ರಿತೆ, a contemptible female (J. 5, 61).

ಕುತ್ರೆ kutse. censure, abuse, contempt.

ಕುಥ kutha. Kusa grass. 2, a painted or variegated cloth or blanket serving as an elephant's housings.

ಕುಥೆ kutha. a painted or variegated cloth or blanket.

ಕುದಕಲ್ kudakal. = ಕುತ್ಕಲ್, ಕುದಪಲ್, ಕುದಪಲ್, ಕುದಪಲ್, ಕುದಪಲ್. the state of being (partially) boiled. — ಕುದಕಲಕ್ಕಿ. — ಅಕ್ಕಿ. = ಕುತ್ಕಲಕ್ಕಿ. paddy that has been slightly boiled, then dried, and pounded (C.).

ಕುದಪಲ್ kudapal. = ಕುದಕಲ್. (My.). — ಕುದಪಲಕ್ಕಿ. = ಕುದಕಲಕ್ಕಿ. (My.).

ಕುದುರು kudaru. = ಕುದಿರು, ಕುದುರು 3. low ground; a hollow; the bed of a stream, or a stream (My.); island, [Tu. ಕುದುರು].

ಕುದುರೆ kudure. = ಕುದಿರೆ, ಕುದುರೆ. a horse (C.). see ಹೆಣ್ಣು-.

ಕುದರ್ಶನ ku-darsana. a bad vision, etc.; a bad view, theory or system. (Bp. 36, 41).

ಕುದಸಲ್ kudasal. = ಕುದಕಲ್, etc. the state of being partially boiled. (My.). — ಕುದಸಲಕ್ಕಿ. = ಕುದಕಲಕ್ಕಿ. (My.).

ಕುದಸು kudasu. = ಕುಚ್ಚು 1, ಕುದಿಯಿಸು, ಕುದಿಸು. to boil, etc. (v. t. C.). ತುಡುತಿಸ್ಸಿ ಗಣ್ಣು ನಾ ಬಡತನವ ಬಲ್ಲಳೇ? ಕಡನ ತನ್ನ, ಇಕ್ಕಿ, ಕುದಿಸಿ, ತುಪ್ಪವ ಬೆರೆಸಿ ಹೊಡೆದು, ಕುಳ್ಳಿ ಹಳೊ! (Sp.).

ಕುದಿ kudi. 1. to boil (v. i.), to bubble up, to boil up (ಸನ್ನಾಪ Smd. Dh.; ಪಚನ Sm. 98; C.; M.; T. ಕೊದಿ; Tu. ಕುದಿ, ಕೊದಿ; ಛ. ಕುತ). 2, to suffer pain or vexation in the mind, to grieve (ಮನಸ್ಸಾಪ Sm. 98; C.; T. to be angry; M. ಕೊದಿ, to be greedy, envious; Tu. ಕೊದಿ, greediness; Te. ಗೊಡೆ, hunger). [ನಿಮ್ಮ ಮೆಯ್ಯ ನೆತ್ತ ಕುರಿದುಕುರ್ಕಿ ಸಾವ ಬಗೆಯಿಂ Ph. 9, 50; ಕಳ್ಳದ ಸತ್ಯದೊಳೊನ್ನ ದಾಗಳುಂ ಕುದಿದಪಪ್ಪಯ್ಯಂ ಕುಸಿದು ಮಾಣಿಸುವಯ್ಯು ಮಣುವತಂಗಳಂ Ap. 6, 7]. P. ps. ಕುದಿದು, ಕುದ್ದು. ತಕಪಕನೆ ಕುದಿದ ಬಡಬಾಗಿ (C. Bp. 2, 3). ಸುಣ್ಣ ಕುದಿಯುತ್ತದೆ (C.). see Bp. 24, 66; 36, 46; 59, 50; 60, 24; Abhā. 1, 31; J. 4, 1. 28; 11, 39. 40; 13, 10; ಎದೆಗುದಿ 1, ತನ್ನೆಗುದಿ, ತಟತಟಗುದಿ. [— ಕುದಿಕುದಿ. rep. to be wrathful. ಕುದಿಕುದಿದತ್ತಣಿಂ ಕುದುರೆ ನೂಟಿಕೊಳಾ ಬಲದಾನೆ ಪತ್ತು ತಾಗಿದುವೆನೆ Kr. 1, 120]; (ಛ. T. ಕುದಿ. to jump).

ಕುದಿ kudi. 2. boiling, etc.; an ebullition (S. Mhr.); grief. ಕುಪ್ಪು ಕುದಿ ಕೆಯ್ಯು (C.). ಅನ್ನ ಕುದಿ ಬನ್ನು or ಹತ್ತಿ ತು (My.). see ಎದೆಗುದಿ 2.

ಕುದಿಗೆ kudige. = ಕುದಿ 2. (S. Mhr.).

*ಕುದಿಸೆ kudipa. = ಕುದಿಹ. boiling; grief, etc. ಅಸತ್ತು ತಿರದರಣ್ಯವಾಸದ ಪರಿಭವದ ಕುದಿಸಮಂ ನೀಗಿ Ph. 12, 152; 4, 63 va.

ಕುದಿಯಿಸು kudiyisu. = ಕುದಿಸು, etc. see ಕುಕ್ಕುಳಂಗುದಿಯಿಸು.

ಕುದಿರ್ kudir. a receptacle for paddy or grain made of earthen hoops or bamboo mats, a granary (ಕುರೂಲ, ಧಾನ್ಯಕೋಶಕ Hla.: T. ಕುದಿರ್, ಕುಲುಕ್ಕಿ; Sk. ಕೃದರ).

ಕುದಿರು kudiru. = ಕುದರು, etc. the bed of a stream, etc. (My.).

ಕುದಿರೆ kudire. = ಕುದರೆ, etc. a horse. (B. 5, 62).

ಕುದಿಸು kudisu. = ಕುದಿಸು, etc. to boil, etc. (v. t., C.). ಕುದಿಸಿದ ಕಟ್ಟಿ (ಯೂಪ Nr.). ಕುದಿಸಿ ತೊಟಿಸಿದ ಹಿಟ್ಟು (ಉಖ್ಯ. ಪೈತರ Si. 313). see Bp. 36, 47; B. 1, 22; 3, 46; 4, 170; Si. 380.

ಕುದಿಹ kudiha. boiling, etc. see s. ಕುಕ್ಕುಳ.

ಕುದು kudu. = ಕುದಿ 2. boiling, etc. see ಕುದುಗುಳಿ.

ಕುದುಕು kuduku. 1. = ಕುಲುಕು 2. to trot. ಛ. ಗುದಿ 4. (M. ಕುದುಕು, to take a spring in order to leap; Te. ಕುದುಲು, to jolt, or shake, as a horse does; T., M. ಕುದಿ, to leap, jump, spring or skip; ಛ. ಕುಂಜು, ಕುಪ್ಪು 2).

ಕುದುಕು kuduku. 2. = ಕುಕ್ಕು 6, ಕುಲುಕು 3. trotting. — ಕು ದುಕುನಂ. — ಪರಿ. = ಕುಕ್ಕೋಟಿ, ಕುಲುಕ್ಕೋಟಿ. trotting-run: trot. ಕುದುಕುನಂಯಲಿ ಪರಿದು, ಪೇರೋಟಿದಲಿ ಪರಿದು (Bp. 26, 32).

*ಕುದುಗುಳಿ kuduguli. glutton, greedy person. ಕೆಲರ್ ಕುದುಗುಳಿ ರಕ್ಕಸರ್ ಬಿಸುಗೆಗಲ್ಲರಸುಗ್ಗ ಮಹಾಗಣಂಗಳಂ ಚದುರ್ಗಿಡೆ ನುಂಗಿ Ph. 12 8; 2, an angry person (Cpr. 5, 5; M. ಕೊದಿ. to be greedy. Tu. ಕೊದಿ, to be greedy).

ಕುದುಪಲ್ kudupal. = ಕುದಪಲ್, etc. the state of being boiled. (My.). — ಕುದುಪಲಕ್ಕಿ. = ಕುದಕಲಕ್ಕಿ. (My.).

ಕುದುರ್ kudur. ರು. a wall (ಕೇರ್, ಗೋಡೆ Sm. 57; T. ಚುವರ್). [ಕುದುರನೇಸು ತೊಳೆದರೆಯೊ ಕೆಸಲು ಮಾಣ್ಪದೆ? Bv. 260].

ಕುದುರು kuduru. 1. to settle; to recover from illness (see ಮೆಯ್ಯುದುರು); to be set, framed, arranged, fixed, settled, well grounded; to be got, come to hand; to be adjusted, set right, reformed; to fit or suit; to become calm or quiet; to become firm, resolute, or fixed; to prove true (Te.); to prosper, to succeed, to flourish (My.; Te.; ಛ. ಕುದೆ).

ಕುದುರು kuduru. 2. = ಕುದಿ. settlement (T. ಕುದಿರ್); symmetry, beauty; trim, orderliness; health, perfection; family; a garden bed (Te.; M. ಕುದಿರ್, small mounds of earth in ricefields, on which the rice is grown, etc.); a ledge, or rim, preventing grain flying out of a mortar; a settle or ring of cord to prevent a pot from rolling over (Te.; ಛ. ಕುನ್ನಣಿಗಿ). — ಕುದುರುಪಾಟು. settlement (Te.); success, prosperity (of a business, My.).

ಕುದುರು kuduru. 3. = ಕುದರು, etc. the bed of a stream. (My.; see ಕಣ್ಣು-).

ಕುದುರೆ kudure. = ಕುದರೆ, etc. a horse (ಅರ್ವತ್, ಗನ್ನರ್ವ, ಅಶ್ವ, ವಾಜಿ, ತುರಂಗಮ, ಹಯ, etc. Hla.; Nr.; Mr. 273; Si. 272; ವಾಜಿ Nn. 14. 133; ಹಯ 8; ತುರಂಗಮ 10; ವಾಡನ, ತುರಂಗ 13; ಅಶ್ವ 23; C.; Tu.; T., M. ಕುದಿರೆ). [ಕುದುರೆ ತಗುಳ್ಳುವಾ ದೆಸೆಯ ದಿಲ್ಲವರಂ ಸುಖವಾನೆ ಮೆಟ್ಟಿದುವು Kr. 1, 120; Ph. 5, 26; Ap. 12, 74 va.]. ಬಿಳಿ ಯ ಕುದುರೆ (ಕರಕ); ರಕ್ತವರ್ಣಕುದುರೆ (ತೋಣ); ಕರಿಯ ವರ್ಣಕುದುರೆ (ಹೇನು); ಬಿಳಿಯ ಕಣ್ಣ ಕುದುರೆ (ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜು); ಕರಿಯ ಕಣ್ಣ ಕುದುರೆ (ಇನ್ದ್ರಾಯುಧ); ಶ್ರೀವೃಕ್ಷಮ್ ಎಮ್ಮ ಕುಟುಪನುಳ್ಳ ಕುದುರೆ (ಶ್ರೀ ವೃಕ್ಷ ಕೆ); ಕುದುರೆಗಳ ಧ್ವನಿ (ಹೇಷೆ); ಕುದುರೆಯ ವೇಗ (ರಂಹ, ತರ, etc.); ಕುದುರೆಯ ಮುನ್ನರಂ (ವಾಜಿತಾಲೆ, etc.); ಪಾರಸಿಕವೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕುದುರೆಗಳು (ವನಾಯುಜಂಗಳು); ಬಾಹಿ ಕ ದೇಶದವು (ರಾಮ್ನೇಜಂಗಳು); ಸಿನ್ನದೇಶದವು (ಸೈನ್ಯವಂಗಳು); ಕುದುರೆಯನ್ ಏಳುವಾತ (ಅತ್ತಾರೋಹ); ರಥವ ಹೂಡುವ ಕುದುರೆ (ವಾಹನ, ಘೋರಣ, etc. Hla.). ಹೇಳುವ ಕುದುರೆ (ಪ್ರಶಸ್ತಿ, etc.); ಕುದುರೆಯ ತೊಡಿಗೆ (ಅತ್ತಾರಭರಣ); ಕುದುರೆಯ ಲಾಯ (ಮುನ್ನರೆ); ಅನೆ ಕುದುರೆ ತೇರು ಕಾಳಾಳ ಎಪ್ಪುವು ನಾಲ್ಕು ಸೇನಾಂ ಗಳು (Nr.). ಕುದುರೆಯ ನದೆ (ಅಶ್ವಗತಿ Nn. 124). ಕುದುರೆಗಳ ಕೂಗು (ಹೇಷೆ Si. 273). ಕುದುರೆಯನ್ನು ಹತ್ತುವ ಸವಾರನು (ಅತ್ತಾರೋಹ 278). ಅನೆಯ ಮೇಲೆಯುಂ ಆಳ ಮೇಲೆಯುಂ ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆಯುಂ ಪು ದುದು ಗಣಂ ಭುವನೈಕರಾಮನಾ (Smd. 146). ಕುದುರೆ or ಕುದುರೆಗಳ ಏಳುವುವು (103). see Abh. P. 13, 60; Bp. 61, 38; Bh. 6, 2, 5; J. 7, 34; 10, 10. 33; Priv. 3. ಕಟ್ಟು 4; ಅಗದುಕುದುರೆ, ಒಪ್ಪಿಗೊಳ್ಳದ, ಕದು ಗುದುರೆ, ಬಿಸಿಲ್ಲದುದುರೆ, ಮಣುಗುದುರೆ, ಸಿಲುಕುಗುದುರೆ, ಹೆಣ್ಣು ಕುದುರೆ, etc. — ಕುದುರೆ ಹಿನ್ನಿರ ಬೇಡ, ಅರವನೇ ಮುನ್ನಿರ ಬೇಡ. — ಕುದುರೇ ಹಿನ್ನಿ ರ ಬೇಡ, ಪಾರುವನ ಮುನ್ನಿರ ಬೇಡ. — ಹುರುಳಿ ಸಾಜಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕುದುರೇ

ಕ್ರಯ ಕೀಳಿದ ಹಾಗೆ.—ಕುರುಡ ಕುಡುರೆಗೆ ಹುಂದ ಹುರುಳಿ (Prvs.).
2, the cock of a gun (C.). 3, a knight at chess (C.).
—ಕುಡುರೆಕಿವಿಗನುರು, or ಕುಡುರೆಕಿವಿಮರ. the tree *Terminalia tomentosa* W. & A. (St. & Pl.; My.). —ಕುಡುರೆಗಲ್ಯ. —ಕಲ್ಯ. a horse-thief (J. 4, 21). —ಕುಡುರೆಗಾನ. —ಕಾನ. a man who tends or watches horses (Bp. 47, 36). —ಕುಡುರೆಗಾನಲ್. —ಕಾನಲ್. the guarding of a horse or of horses (J. 4, 12; 20, 9; 25, 9). —ಕುಡುರೆಗಾಹು. —ಕಾಹು. = ಕುಡುರೆಗಾನಲ್. (J. 4, 13). —ಕುಡುರೆಜನು. = ಕುಡುರೆಜನು. (My.). —ಕುಡುರೆಜನು. the hair of a horse's tail (C.). —ಕುಡುರೆಬಟ್ಟ. N. of a play with flat stones, etc. (My.). —ಕುಡುರೆಮುಖ. N. of a land-mark and sanitarium on the Western Ghats (Mg.). —ಕುಡುರೆಮುಖನುಡಿಗಣು. a kind of crocodile (My.). —ಕುಡುರೆನೊಗದನು. a man with a horse-head (J. 16, 20). 2, = ಹಯಗ್ರೀವ. (My.). —ಕುಡುರೆಯನು. —ಅನು. a man who has a horse or horses (C.). 2, a horsekeeper (C.). —ಕುಡುರೆಯೋದು. —ಓದು. a reading with the capacity of a horse, i. e. reading and forgetting what one reads (as the horse which does not chew the cud, R.). —ಕುಡುರೆರಾಹುತ. a horse-man, a trooper (C.; B. 4, 181). —ಕುಡುರೆವಳಿಯು. a horse's martingale (ಓರ್ವ ಸ್ಮದ. II; ಪೂರ್ವ ಸ್ಮ. 41). —ಕುಡುರೆವಾಯ್. —ಬಾಯ್. a horse's mouth (Smd. 42. 109. 114). —ಕುಡುರೇ ಬಳ್ಳಿ. the creeper *Argyrea malabarica* Choisy. (Z.). —ಕುಡುರೇ ಮಸಾಲೆ. a perennial fodder plant, the Lucerne grass, *Medicago sativa* D. C. (Z.; My.).

ಕುಡುರೆಗಾಣ kudure-gāṇa. a horsekeeper (T., M. ಕು ದಿಕ್ಕಾರ; S. Mhr. and My. very rare; Bh. 3, 19, 11).

ಕುಡ್ಡಪ್ಪಿ ku-dṛṣṭi. weak sight. (My.). 2, evil eye. (My.).

ಕುದೆ kude. a fetter cf. ಗೊಲೆ 1. (R.; Te. ಕುದಿ, to become tight, as a knot, etc., to be joined; M. ಕುದ, notch; tightness, elasticity; Tu. a big log. T. ಕುದ್ವೆ, M. ಕುದೆ, a loop, a running knot; a button to fasten bracelets or necklaces, etc.; cf. ಗುತ್ತ, ಗುದಿ 1 & 2; ಕುಟ 1).

ಕುದ್ದಾಲ kudḍāla. = ಗುದ್ದಲಿ. a hoe, a kind of spade. 2, mountain ebony, *Bauhinia variegata*.

ಕುದ್ದು kuddu. a P. p. of ಕುದಿ 1 (C.; B. 5, 153). ಚನ್ನಾಗಿ ಕುದ್ದುದ್ದು (ನಿಪ್ಪಕ್ಕ G.).

ಕುದ್ರಿ kudri. = ಕುದುರು 2. settlement, etc. — ಕುದ್ರಿಗೇಡಿತನ. —ಕೇಡಿತನ. destruction of calmness, etc.; envy (S. Mhr.).

ಕುಧರ ku-dhara. = ಕುಧ್ವ. (ಪರ್ವತ Bhn. 64). see ಉದಯ; Grj. 3, 7; Bp. 19, 28; J. 4, 7.

ಕುಧ್ವ ku-dhra. a mountain.

ಕುನಟ kunati. red arsenic.

ಕುನಸು kunasu. rancour, spite (S. Mhr.; Mhr., H. ಮುನಸ; B. 3, 94).

ಕುನಾಶಕ ku-nāśaka. the thorny shrub *Alhagi maurorum* Tournef.

ಕುನಿ kuni. 1. to bend (v. i.), to bow, to stoop; to stoop; to shrink (ಅಕುಶಲನ Smd. Dh.; T., M.; M. also ಚುನಿ; see ಕುಡು 3). cf. ಕುಣ್ಣು.

ಕುನಿ kuni. 2. a bent or curved ground (ವಕ್ರಭೂಮಿ Smd. Dh.; T. a bow; M. semicircle; a small garden; Te. an angle, a bit of land)

ಕುನಿ kuni. 3. = ಕುನಿದು. P. p. of ಕುನಿ 1, in ಕುನಿ ಕುನಿದು (Grj. 1, 93).

ಕುನಿಕಿಲ್ kunikil. —ಲು. a sack, a bag. see Bp. 27, 37; 56, 5, 29; Bh. 1, 10, 24, 25.

ಕುನಿಷ್ಟ kunisṭha. = ಕೊನಷ್ಟ, (ಕೋನು 2). crookedness, perverseness; insolence (M.; Te. ಕುನಿಷ್ಟ, ಕುನುಷ್ಟ, ಕೊನಷ್ಟ, ಗೊನಟ; T. ಕುನಷ್ಟ; R.).

ಕುನುಂಗು kunuṅgu. = ಕುಂಗು 1. to contract oneself, to be contracted, to shrivel up; to bend, to stoop, to couch, to crouch (ಸಂಕೋಚನ Smd. Dh.). [ಮೆಯೋಜನವನು ಪೂಣಿಗರದಂಗಿ ಕುನುಂಗಿ ಸಿಡಿಲ್ಲ ಜೋಲ್ಲು ಕಾಯ್ವಾಟಿ Pb. 1; 109; Ap. 10, 14]. see Grj. 7, 13; Rśv. 5, 73. 116; 6, 11 va.; Sśv. 3, 53; 4, 73.

ಕುನ್ತ kunta. = ಕೊನ್ತ. a lance; a spear. 2, a small animal, an insect (Sk.; cf. ಕುನ್ತಿ?).

ಕುನ್ತಲ kuntala. hair; the hair of the head. 2, a particular mode of dressing the hair. 3, N. of a country (Bp. 6, 18). cf. ಕೊಡಲ್.

ಕುನ್ತಲನಗರ kuntala-nagara. N. of a town (J. 28, 6; 29; 18; also ಕುನ್ತಲಪುರ, 28, 11. 16).

ಕುನ್ತಲಹಸ್ತ kuntala-hasta. the long plaited hair of females (ಹೆರಳು G.).

ಕುನ್ತಲಾಧೀಶ kuntala-adhīśa. the king of Kuntala (J. 28, 27; also ಕುನ್ತಲೇನ್ದ್ರ 28, 25, and ಕುನ್ತಲೇಶ್ವರ, 30, 43).

*ಕುನ್ತಲಿಕೆ kuntalike. a kind of bird. ಮೂನೂಟುವತ್ತು ಜಾತಿಯ ಕಳ್ಳಳಂ ... ಕೋಗಿಲೆಯ ಕೊಂಚೆಯಂಚೆಯ ಕುನ್ತಲಿಕೆಯ ಮಾಟ್ಯಯ ಸಿಪ್ಪುಗಳೊಳ್ ತೀವಿ Pb. 4, 87 va.

ಕುನ್ತಿ kunti. ಕುನ್ತಿ. = ಕೊನ್ತಿ. N. of the daughter of Yādava prince Sūra; she was adopted by Sūra's cousin Kuntibhōja, became one of the wives of Pāṇḍu, and the mother of the Pāṇḍavas. ಅನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ಕುನ್ತಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯವಿಲ್ಲ (Prv.). see J. 7, 19; 32, 56. —ಕುನ್ತೀ ಹಬ್ಬ. an annual festivity of the Kuñcikas, making an image of Kuntī and worshipping it (My.).

ಕುನ್ತೀಕುಮಾರ kuntī-kumāra. = ಕುನ್ತೀ ಪುತ್ರ. (J. 2, 30).

ಕುನ್ತೀಪುತ್ರ kuntī-putra. = ಕೊನ್ತೀ ಪುತ್ರ. a son of Kuntī.

ಕುನ್ತೀಸುತ kuntī-suta. = ಕುನ್ತೀಕುಮಾರ. (J. 26, 77).

ಕುನ್ತು kuntu. = ಕುಳಿತು, ಕುಳಿದು, ಕುಳ್ಳು, ಕುಳ್ಳಿತು, ಕುಳ್ಳಿದು, ಕೂತು 2. a P. p. of ಕುಳಿರ್ 1. having sat down (C.; Bp. 2, 48). ಕುನ್ತು ಕೋ! sit down! (C.).

ಕುನ್ದ kunda. 1. a pillar of bricks, etc. (My.; Te., Tu.).

ಕುನ್ದ kunda. 2. = ಕುನ್ದ 2. — ಕುನ್ದಗಾಲು. a maimed foot; limping, halting. (ಕುನ್ದಕೊಣ್ಣು ನಡೆಯುವುದು, Rāmaswāmī Sās-tri).

ಕುನ್ದ kunda. a kind of jasmine, *Jasminum multiflorum* or *pubescens* [ಬಣ್ಣ ಪುರಂ ತೀವಿದ ಮಾಟ್ಯಯಾಯ್ತು ನವಿಲಿಂ ಕುನ್ದಂಗಲಿನ್ನಿನ್ದ್ರ ಗೋಪ ವಿಶಾಸಂಗಳಿನಾಲಿಕ್ಕ ಪರಲಿಂ ಥಾಕೊಳ್ ಮಹೀಮಣ್ಣಿಲು Pb. 7, 24]; (ಮೊಲ್ಲೆ Mr. 125; ಮೊಳ್ಳಿ, ಕೋಲುಮಲ್ಲಿಗೆ Si. 139). 2, *Olibanum*, the resin, of *Doswellia thurifera* Roxb. 3, one of Kubēra's nine treasures. see ತುಮ್ಮಿಡ್ವಿ.

ಕುನ್ದಕ kundaka. def (My.; Te.); hindrance, obstacle (My.; Te., T.).

ಕುಂದಕ kundaka. = ಕುಂದ. — ಕುಂದಕವು. — ಅಚ್ಚು. N. of a woman (Ch. v. 10. 11).

ಕುಂದಕುಟ್ಟಲರದನೆ kunda-kuṭṭala-radane. a woman whose teeth resemble jasmine-buds (My.).

ಕುಂದಗನ್ನಿ kunda-gandhi. a woman whose smell resembles that of the jasmine (Bp. 4, 28).

ಕುಂದಣ kundana. = ಕುಂದನ. setting a precious stone in and with fine gold (S. Mhr.; T. ಕುಂದನ). 2, fine gold (My.; Sśv. 1, 81 va.).

ಕುಂದಣಿ kundani. = ಕುಂದಣಿಗೆ, etc. (My.).

ಕುಂದಣಿಗೆ kundanige. = ಕುಂದಣಿ, ಕುಂದಳಿಗೆ. the wooden rim of a mortar so placed as to keep in the contents while beating (C.; Te. ಕುನ್ನಿ, ಕುನ್ನ, ಕುನ್ನಿನೆ; T., M. a large mortar to beat paddy in; cf. ಕುಂದುರು 2). see sp. in W. v. 1102.

ಕುಂದನ kundana. fine gold (My.; Te.).

ಕುಂದರುಕ್ಕ kundaruṅka. = ಕುಂದರುಕಿ. a kind of plant. (ಕುನ್ನ, ಕುನ್ನು, etc., ಮೊಲದ ಕಿವಿಗಡ್ಡೆ Si. 152; Sk. ಕುನ್ನುರುಕ).

ಕುಂದಳಿಗೆ kundaliḡe. = ಕುಂದಳಿಗೆ. see G. s. ಒಳು.

ಕುಂದಿ kundī. low, or bent, ground (?). see ಅನಿಗುಂದಿ. cf. ಗುಂಡಿ.

ಕುಂದಿಸು kundisu. to cause to decrease, etc (J. 18, 42).

ಕುಂದು kundu. 1. (fr. ಕುಱು). to become small, little; or less; to become lean; to decrease, to wane; to fail, to sink under affliction, to faint; to cease (ಕ್ಷಯ Smd. Dh.; C.; Te., Tu.; T. ಕುನು). [ಕುನ್ನಿನ ಲತಿಕಾಂಗಂ Ph. 4, 65].

ಅವರವರಲೆ ವಿಷ್ಣುನಿವೃತ್ತಿವಾದವು ಇರುಳುಕುಮಂ ಮುಂಚಿ ಬನ್ನ ಜಲದಾಗಮದೊಳ್ (Smd. 119). ಬೆಳಸುಂ ಕುಂದದು (256). ಚನ್ನಂ ಕುಂದಿದ ಹುಣ್ಣಿನ (ಅನುಮತಿ); ಅಯ್ಯತ್ತು ಸರದ ಮುತ್ತು ಮಾಣವಕಮ್ ಎಮ್ಮುದು; ಹಾರ ಗುಚ್ಚ ಅರ್ಧ ಗುಚ್ಚ ಗೋಪುಚ್ಚ ಎಮ್ಮಿವು ಕ್ರಮದಿನ್ನಂ ಕುನ್ನುತ್ತುಂ ಬರಲ್ ಅಪ್ಪುವು (Hla.). ಇನ್ನು ಕುಂದಿದ ಪಾರ್ಥಮಿ (ಅನುಮತಿ Mr. 69). ಕಾಯ ಕುಂದಿದ ಮೇಲೆ ಜೀವದಾತೆ ಅದು ಏನು? (Dp. 167). ಪಕ್ಕಿ ಸಂಕುಲಮಂ ಕುಂದದೆ ಕೊನ್ನ ಅಪಕ್ಕೆ ಇದೆ ಫಲಂ! (Rśv. 5, 122) ಕೊಡಲು ಜಾಣರು, ಕುಂದದನ್ನಿರಲ್ ಅರ್ಥಿಗೆ ಅರ್ಥವನು (Pril. 3, 6). ಕುಂದಿದವನಾದರೂ ಮನ್ನನಾಗಿರಬಾರದು (Prv.). see Bp. 14, 7; 23, 4; 30, 7; 37, 39; 44, 28; 45, 52; 54, 61; 60, 38; 61, 57; Bh. 1, 8, 20; Rśv. 13, 104 va.; Sśv. 2, 10; J. 27, 17. 50; 28, 5; ಎದೆಗುನ್ನು, ಕರಿಕರಿಗುನ್ನು, ಕಳಿಗುನ್ನು, ಕಾನ್ನಿಗುನ್ನು, ಕೆಯ್ಗುನ್ನು, ಮನಗುನ್ನು 1.

ಕುನ್ನು kundu. 2. decrease, deficiency, loss; defect, want; fault; inferiority; emaciation; dejection, grief; a cattle-disease (ಪಶುರೋಗ Smd. Dh.; ನ್ಯೂನ, ಅಧಮ Nr.; C.). [ಮುಂ ಬೇಡಿದಂ ಭೂರಿ ಭೂತಲಮಂ ಕುನ್ನಿನಗಾಯ್ತೆ Ph. 9, 20; Ap. 1, 55]. ಜೊಕ್ಕಟದ ತನ್ನಿಸುಖವ ಮುಕ್ಕುಳಿಸುವ ಅನುಭವಿಗೆ, ಸಕ್ಕದ ವನ್ ಉಟಾಯೆ, ಕುನ್ನೇನ್ ಅಪ್ಪುದು? (Cidakhaṇḍānubhava 1, 7). see Sśv. 2, 100; J. 3, 15; 5, 12; 17, 43; ಕನ್ನು ಕುನ್ನು, ಮನಗುನ್ನು 2, ಹೆಚ್ಚು ಕುನ್ನು. — ಕುನ್ನಿಡು. — ಇಡು. to find fault with (J. 1, 7; C.). ಉಟಾದ್ದು ಏನು ಕುನ್ನಿಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ (B. 3, 19). — ಕುನ್ನು ತರು. = ಕುನ್ನಿಡು. (C.). ಜೋತಿಷಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕುನ್ನು ತನ್ನಾನು (B. 5, 170). — ಕುನ್ನು ನಿನ್ನೆ. dupl. (Bp. 19, 31). — ಕುನ್ನು ಹೆಚ್ಚು. the state of being less or more (Rām. 4, 3, 6).

ಕುನ್ನು kundu. the resin of *Boswellia thurifera* Roxb.

ಕುನ್ನುರು kunduru. the resin of *Boswellia thurifera* Roxb.

ಕುನ್ನುರುಕಿ kunduruki. the plant *Boswellia thurifera* Roxb.

ಕುನ್ನುವಿಕೆ kunduvike. decreasing, etc. see ಒಳಗುನ್ನುವಿಕೆ.

ಕುನ್ನುಹ kunduha. decreasing, decline, etc. ಕುನ್ನುಹಂ (ಅಪಜಾರ, ಅಪಜಯ Nr.). see ಜೀಪ್ಪೆಗುನ್ನುಹ.

ಕುನ್ನು kunna. 1. a small louse (My.; T.).

*ಕುನ್ನು kunna. 2. — ಕುನ್ನುಗೆಯ್. — ಕೆಯ್. amputated hand. ತನ್ನ ಕುನ್ನುಗೆಯ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಣ್ಣು ದ್ವಾರ ರಥ ಚಕ್ರದಿನಿಟ್ಟಂ Ph. 11, 103.

ಕುನ್ನುರ kunṇāra. glass ware (Br., R.).

ಕುನ್ನಿ kunni. 1. a cub, a puppy, etc., especially a young dog (C.; Tu. ಕುಣ್ಣು, ಕಿನ್ನಿ, small; T., M. ಕುಣ್ಣು; T., M. ಕುಟ್ಟಿ, ಕೊಣ್ಣು; Te. ಗುನ್ನೆ, ಕೊನೆ; Sk. ಕುನ್ನ? cf. ಕೂಸು?); a dog in general (My.). [ಅನ್ಯಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟಿ ದರ್ಶನಮಾಡುವ ಕುನ್ನಿ ಗಳನೇನೆವ್ವನಯ್ಯಾ Cv. 251]. see Bp. 34, 28; 53, 52; 61, 19; Bh. 1, 8, 90; 1, 10, 30; 3, 13, 27; B. 3, 40. 86; Prv. s. ಪೋರ; Sp. s. ಮಾಯ; ಮೊಲೆಗುನ್ನು. — ಕುನ್ನಿನರಿ. = ಕಪ್ಪಲರಿ. (Gz.).

ಕುನ್ನಿ kunni. 2. = ಕುನ್ನೆ. a kind of plant. see ನಸುಗುನ್ನು. (T. ಕುನ್ನಿ, M. ಕುನ್ನಿ, Te. ಗುಂಜೆ, *Abrus precatorius*; cf. Sk. ಗುಂಜೆ).

ಕುನ್ನೆ kunne. = ಕುನ್ನಿ 2. see ನಸುಗುನ್ನು.

ಕುಪತಿ ku-pati. earth-ruler: a king (ಅರಸು Mr. 262).

ಕುಪಥ ku-patha. a bad road; bad conduct; a heterodox doctrine. see Bp. 40, 66; 50, 65.

ಕುಪರಿ ku-pari. a bad manner (Bp. 28, 16. 43; 32, 55; 40, 54; 43, 58).

ಕುಪಿತ kupita. provoked, incensed, angry, enraged; passion, anger, etc. see Bp. 26, 15; 52, 9; 53, 75. ಕುಪಿತೆ, a passionate female (J. 5, 61).

ಕುಪಿತಮತಿ kupita-mati. a person that has a passionate mind (Bp. 40, 54).

ಕುಪ್ಪಾಯ ku-pūya. low, vile.

ಕುಪ್ಪೆ kuppa. 1. (fr. ಕುಪ್ಪೆ 1). N. ಕುಪ್ಪನ ನಮ್ಮಿ ಕೊಳಕ್ಕೆ ಬಿತ್ತಿದ, ಕುಪ್ಪ ಓಡಿ ಹೋದ, ಕೊಳಕ್ಕೆ ಹೊತ್ತಿ ಹೋಯ್ತು (Prv.).

ಕುಪ್ಪೆ kuppa. 2. (?). see Cpr. 7, 63.

ಕುಪ್ಪೆ kuppaḡe. = ಕುಪ್ಪಡಿಗಿ, etc. (My.). ಕುಪ್ಪೆಟಿಯೊಳಗೆ ತಾವರಗಡ್ಡೆ ಹುಟ್ಟುವದೇ? (Bp. 30, 28).

ಕುಪ್ಪಡಿಗಿ kuppaḡige. = ಕುಪ್ಪೆಟಿ, ಕುಮ್ಮಟಿ, ಕುಮ್ಮಟಿ, ಕುಮ್ಮಟಿ. a potsherd in which fire is kept, a chafing dish or portable furnace (S. Mhr.; ಅಗ್ನಿಪ್ಪಿಗೆ, ಅಂಗಾರಧಾನಿಕೆ G.; Te. ಕುಮ್ಮಟಿ; T. ಕುಮ್ಮಿಡು-ಚಟ್ಟಿ; T. ಕುಮ್ಮಿ, the heat of fire; M. ಕುಪ್ಪು, heat; ಕುಮ್ಮಲ್, inward heat; ಕುಮ್ಮಲ್, sultriness; Te. ಕುಮ್ಮು, to smoulder; smouldering ashes; T. ಕುಮ್ಮು, to be hot, sultry; M. ಕುಮ್ಮು, to be hot, close; T. ಕೊಟ್ಟಿ, fire; Tu. ಕುಯುಲ್, to be inflamed; Te. ಕುಮ್ಮುಲು, ಕುಮ್ಮಾರಿಲು, ಗುಮ್ಮಿಲಿಂಚು, to smoulder, burn without flame; cf. ಕೊಮು).

ಕುಪ್ಪರಿಸು kupparisu. 1. = ಕುಪ್ಪಳಿಸು 2. (My.; T. ಕುಪ್ಪುಲು to jump, to leap; Rām. 6, 5, 18).

ಕುಪ್ಪರಿಸು kupparisu. 2. = ಕುಪ್ಪರಿಸು, ಕುಪ್ಪಲಿಸು 4. to lift up and throw to the ground (S. Mhr.; T. ಕುಪ್ಪಟು, to fall upon the face).

ಕುಪ್ಪಸ ಕುಪ್ಪಾ. = ಕುಪ್ಪ, ಕುಬಸ, ಕುಬುಸ, ಕುಬ್ಬಸ, ಕುಬ್ಬಿ. a bodice, a jacket. Tbh. of ಕೂರ್ಪಾಸ (Smd. 359; Hla.; Ct. I, 52. 92; II, 20; ಕೂರ್ಪಾಸಕ, ಚೋಲ Nr.; ಕಂಚುಕ Nn. 88; ಕಂಚುಕ, ವಾರವಾಣ, etc. Mr. 343; C.). [ಪವಣ್ಣಿತದ ಸುವರ್ಣಪಾನದ ಕುಪ್ಪಸನೊಪ್ಪೆ ಬೆಡಂಗನಾಳ್ವು Pb. 9, 103; Ap. 11, 75]. see ಪಚ್ಚಗುಪ್ಪಸ; J. 30, 21; Ksv. 3, 3. — ಕುಪ್ಪಸ ಕಾಕಿಬಳ್ಳಿ. = ಕುಕ್ಕಿಬಳ್ಳಿ. (Z.).

ಕುಪ್ಪಲಿಸು kuppalisu. 1. to heap, to amass; to be amassed, to be numerous (ರಾಶಿ Smd. Dh.; Sm. 110; ನಿಲುಮ್ಪು Smd. II, Sm. 57, Kk. 92). [ಎಲುಮೋಟಾದರೆ ನರ ಹಣದರೆ ಕುಕು ಕುಪ್ಪಲಿಸಿದರೆ ನಾ ಧೃತಿಗಡೆನಯ್ಯ Bv. 69]. ಕುಪ್ಪಲಿಸ ಗುಪ್ಪೆ ಗೊಣ್ಣು ಮೊಣ್ಣು ಗುರುಳ್ಳಿ (Rkv. 5, 120 va.). see ನಿಲುಮ್ಪು 1 & 2. ಕುಪ್ಪಟು; Cpr. 7, 71.

ಕುಪ್ಪಲಿಸು kuppalisu. 2. = ಕುಪ್ಪರಿಸು 1. to fix the feet together and jump; to jump over (ಚರಣಯುಗವೆರಸಿ ಪಾಲ್ Smd. 110; ನೆಗೆದು ಧಾಣ್ಣು Bhn. 7, o. r. ನೆಗೆದು ತಾಗು; Te. ಕುಪ್ಪಿಂಚು; Te. ಗೊಣ್ಣಿಕ್ಕು, capering). see Smd. 231; Grj. 1, 104; Bp. 18, 72; Rkv. 5, 116; J. 34, 20; ಕಾಲ-.

ಕುಪ್ಪಲಿಸು kuppalisu. 3. to be injured by a hot liquor or scalded, to blister (v. i., My.).

ಕುಪ್ಪಲಿಸು kuppalisu. 4. = ಕುಪ್ಪರಿಸು 2. (S. Mhr.).

ಕುಪ್ಪಿ kuppl. = ಕುಪ್ಪಿಗಿ. Tbh. of ಕೂಪಿ. a vial, a flask, a bottle (My.; S. Mhr. rare; T., M.; Te. ಕುಪ್ಪಿ in ಗಾಜು; Mhr. ಕುಪ್ಪಿ). — ಕುಪ್ಪಿ ಕಟ್ಟುಮಾತ್ರ. = ಕುಪ್ಪಿಮಾತ್ರ. (My.). — ಕುಪ್ಪಿಮಾತ್ರ. medicine calcined in the form of a bottle (My.).

ಕುಪ್ಪಿಗಿ kuppiḡe. (fr. ಕೂಪಕ?). = ಕುಪ್ಪಿ. ಕುಂಕುಮದ ನೀರ್ಗಲ ಕುಪ್ಪಿಗಿ (Rkv. 13, 88). — ಕುಪ್ಪಿಗಿಮಾತ್ರ. = ಕುಪ್ಪಿಮಾತ್ರ. (My.).

ಕುಪ್ಪಿಸು kuppisu. to cause (an animal) to jump with joined feet (My.).

ಕುಪ್ಪು kuppu. 1. to heap, to heap up, to lay in a heap (ಪುಂಜೀಕರಣ Smd. Dh., Sm. 100; Te. ಕುಪ್ಪಿಂಚು).

ಕುಪ್ಪು kuppu. 2. to leap, to jump; to leap over (ಲಂಘನ Sm. 100; cf. ಕುಂಚು; ಕುಡುಕು 1). 2, to join the feet together and jump (My.).

ಕುಪ್ಪು kuppu. 3. = ಗುಪ್ಪು 1. a kind of disease; an abnormal globular excrescence of the body (ರೋಗಭೇದ Smd. Dh.; ಆಮಯಭೇದ Sm. 100; My.; T., M. ಕುಪ್ಪಿ, ಕುಮಿಟ್, anything which is globular, a knob or ball on the top of anything, a pommel; a hump, etc.; see ಗುಪ್ಪಿ 1). 2, a ball of clay (My.). see ಒಲೆಗುಪ್ಪು.

ಕುಪ್ಪೆ kuppe. 1. = ಗುಪ್ಪೆ. a heap, a pile; a dung-hill (My.; Te.; T. ಕುಪ್ಪಲ್, ಕುಪ್ಪು, ಕುಪ್ಪೆ; Te. also ಕುಪ್ಪೆ, ಕೂಪೆ; T., M. ಕುಪಿ, to be joined, be assembled; M. ಕುಮೆ, heaping up; T. ಕುಮಿ, Te. ಗುಮಿ, to accumulate, heap; T., M. ಕುಮಡು, hill, mountain; cf. ಕುಜುನ, ಕುಜಿ, ಕೋಡು 5 No. 2, ಗುಣ್ಣು 1, ಗುಮಿ, etc.). [ಖಳ ನೋಕವಿಂಗೆ ಕುಪ್ಪೆ ವರಮುಪ್ಪು ಪೊಲಾಪ್ಪುರಮುಣ್ಣೆ ನಿನ್ನದೊ ನ್ನಳವು Pb. 2, 50]; (Cpr. 5, 53). see ಮುಕ್ಕುಪ್ಪೆ; ಹಾಲುಗುಪ್ಪೆ. — ಕುಪ್ಪೆಗೊಡಿಸು. — ಕೂಡಿಸು. to make a heap (My.).

ಕುಪ್ಪೆ kuppe. 2. — ಕುಪ್ಪೆಗಿಡ. an annual weed, the Acalypha indica L. (St. & Pl.; Te. ಕುಪ್ಪಿ, ಕುಪ್ಪೆಣ್ಣಿಚೆಟ್ಟಿ; T. ಕುಪ್ಪೆಮೇಣಿ, M. ಕುಪ್ಪೆ-).

ಕುಪ್ಪು kupya. base metal, any metal but silver and gold. see ಅ-.

ಕುಪ್ಪತರ್ಕಿಗ ku-pratarkiga. a bad reasoner; a bad logician (Bp. 43, 62).

ಕುಪ್ಪಬೋಧೆ ku-prabōdhe. bad intellect or knowledge (Bp. 51, 51).

ಕುಪ್ಪಿಯ ku-priya. disagreeable, detested, base.

ಕುಬಕು kubaku. = ಕುಬುಕು. to dig up the ground slightly with a kind of weeding-hook (My.; cf. ಕುಕ್ಕು 1).

ಕುಬಸ kubasa. = ಕುಪ್ಪಸ, etc. (C.; B. 5, 297; Si. 224).

ಕುಬಿಬಿ kubibi. = ಕುಬುಬು. a kind of outcry. ಕುಬಿಬಿ ಬುಬುಬಿನುತ (Bp. 58, 23; cf. ಕುಮಿ).

ಕುಬುಕು kubuku. = ಕುಬಕು. (My.).

ಕುಬುಜ kubuja. = ಕುಬ್ಬ. (My.). hump-backed, etc.

ಕುಬುದ್ಧಿ ku-buddhi. evil-mindedness; evil-minded. (Bp. 32, 52; 50, 47; Ksv. 5, 19).

ಕುಬುಬು kububu. = ಕುಬಿಬಿ. — ಕುಬುಬಿಟ. — ಇಟ. (Bh. 8, 23, 13). to utter the sound of ಕುಬುಬು (Rām. 3, 6, 55; 6, 44, 41).

ಕುಬುಸ kubusa. = ಕುಪ್ಪಸ, etc. a jacket, outer skin, etc. (ಕೂರ್ಪಾಸಕ, etc. Si. 224; My.). ಹಾವಿನ ಕುಬುಸ (ಕಂಚುಕ, etc. 78). ಕುಬುಸವಂ ತೊಟೆದ ಹೊಸ ಹಾವು (ಮುಕ್ತ ಕಂಚುಕ, etc. 77).

ಕುಬೇರ kubēra. = ಕುವೇರ. (C.). the god of wealth.

ಕುಬೋಧಕ ku-bōdhaka. a bad, evil-teacher. (My.).

ಕುಬೋಧನೆ ku-bōdhane. bad, base instruction. (My.).

ಕುಬ್ಬ kubja. = ಕುಬುಜ. hump-backed, crooked, ಕುಬ್ಬಣ್ಣಿ; crookedness (ಭಗ್ನ, ಕೊಂಕು Nn. 132; ವಾಮನ, ಗುಡ್ಡ 132; ಗೊಣ್ಣು ನ G.). feminine ಕುಬ್ಬೆ (J. 30, 14, where also N.).

ಕುಬ್ಬಸ kubbas. = ಕುಪ್ಪಸ, etc. (ಕಂಚುಕ, ಕೂರ್ಪಾಸ G.; My.).

ಕುಬ್ಬು kubbu. = ಕೊಬ್ಬು 2. — ಕುಬ್ಬುಟಿ. — ಅಟಿ. proud behaviour. ಇಬ್ಬಾಯಿ ಇದ್ದವನ ಕುಬ್ಬುಟಿ ಬಹಳ (Prv.).

ಕುಬ್ಬ kubsa. = ಕುಪ್ಪಸ, etc. (My.).

ಕುಭಾಷಿ ku-bhāṣi. a bad, evil speaker. (Bp. 53, 47).

ಕುಭೃತ ku-bhṛit. earth-supporting: a mountain (ಪರ್ವತ Nn. 55; ನೇತ್ರ, ಪರ್ವತಭೇದ 66).

ಕುಭೃದ್ವಿತೇಷ kubhṛit-viṣēṣa. a certain mountain (ಹಿಮ, ಪರ್ವತ ಭೇದ Nn. 81).

ಕುಮಕಿ kumaki. = ಕುಮುಕು, ಕುಮ್ಮಕು. succour; help; assistance; [government land, adjoining one's own varga land]. (C.; Mhr., H. ಕುಮಕ).

ಕುಮಂಜನ kumanjāna. the medicinal tree Wrightia antidysenterica (ಕುಟಿಖ Mr. 336; T. ಕುಮಂಜಾನ್, ಕುಮೈಜಾನ್, ಕುಯ್, incense). cf. ಕುರುಟಿಗ.

ಕುಮತಿ ku-matl. vile or base sentiment; slow or weak intellect; evil-minded; foolish. (Bp. 32, 61; 54, 30; 55, 34; 60, 47; J. 29, 38).

ಕುಮನ ku-mana. a wicked, cruel mind (Bp. 60, 40).

ಕುಮಂತ್ರ ku-mantra. evil counsel; evil design; a charm employed to secure success in a bad enterprise. (Bp. 50, 78; 51, 11; J. 31, 68).

ಕುಮುನ್ರಿ ku-mantri. a bad, evil counsellor. (Bh. 1, 8, 72).

ಕುಮಾರಿ kumārī. a piece of ground in a jungle or forest, on which the trees are cut down and burned, whereafter it is cultivated for one or two years only (My.; Tu. ಕುಮರು; perhaps originally: *combustion*; see s. ಕುಪ್ಪಡಿಗಿ).

ಕುಮಾಯೆ ku-māye. a wicked trick (Bp. 41, 7).

ಕುಮಾರ kumāra. = ಕುಮರ, etc. a boy, a youth, a son. 2, the heir apparent or crown-prince. 3, Skanda, the god of war. — ಕುಮಾರ ಕೂಟ. the children of a rāja that are begotten and born out of wedlock (My.).

ಕುಮಾರಕ kumāraka. a boy, a lad, a child, (Bp. 59, 26). 2, the plant *Capparis trifoliata* Roxb. (see ಮಡಿನಸಲಿ).

ಕುಮಾರಗುರು kumāra-guru. Śiva (G.).

ಕುಮಾರಪಾಲಕ kumāra-pālaka. N. (Bp. 43, 1). ಕುಮಾರಪಾಲಕ ಗುರ್ಜರ (44, 73; 54, 75).

ಕುಮಾರತೆ kumārāte. = ಕುಮಾರ್ತೆ; a maiden, etc. (C.).

ಕುಮಾರರಾನು kumāra-rāma. [Prince of Kampila]; N. of a jester. ಕುಮಾರರಾನುನು ಸೋರಿಕಾಯಿ ತಿನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಕುಮಾರನಾಲ್ವಿಕೆ kumāra-vālmiki. the author of the Kannaḍa Rāmāyaṇa (Rām. 1, 1, 11-15).

ಕುಮಾರನಾಸ kumāra-vyāsa. the author of the Kannaḍa Bhārata (Bhn. 1).

ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ kumāra-svāmi. Skanda (My.).

ಕುಮಾರಿ kumārī. = ಕುಮರಿ. a young girl, a maiden; a daughter. 2, the plant *Aloe perfoliata* Lin. (ಲೋಯಿಸರ Mr. 131). 3, Durgā.

ಕುಮಾರೀಭೂತಿರ kumārī-bhū-sīra. Cape Comorin (B. 4, 115).

ಕುಮಾರ್ಗ ku-mārga. a bad way. (Bp. 60, 39).

ಕುಮಾರ್ತೆ kumārte. = ಕುಮಾರ್ತೆ; a maiden; a daughter (My.; Te. also ಕುಮಾರಿತಿ; not in Sk.).

ಕುಮುಕು kumuku. = ಕುಮಕಿ, etc. (C.).

ಕುಮುಟು kumuṭu. = ಕುಮಟು, etc. nauseousness, loathsomeness; mustiness, damp smell, decay (T. ಕುಮಟು; M. ಕುಯುಮ್ಪು, ಕುಯುಮ್ಪು, ಕುಶುಮ್ಪುಲ; Te. ಕುಮ್ಪು; R.; Mhr. ಕುಬಟಿ, musty, mouldy; foul-mouthed; T. ಕುಮ್ಪು, to become of a smoky taste, as meat, etc.; Tu. ಕುಮೆ, ಕುರಿ, to decay, putrify, as meat, etc.; cf. ಕೋಟೆ 1).

ಕುಮುದ್ ku-mud. unkind. 2, = ಕುಮುದ No. 1.

ಕುಮುದ ku-mudā. the esculent white water-lily, *Nymphaea esculenta* (ನೆಯ್ದಿಲ್ Nn. 29; Mr. 506; ಕೈರವ, ಬಿಳಿಯ ನೆಯ್ದಿಲ್ 420). 2, the blue lotus, or blue water-lily, *Nymphaea cyanea* (ನೀಲೋತ್ಪಲ, ಕಪ್ಪೇಣು ಇದ್ ನೆಯ್ದಿಲ್ Mr. 420). 3, a lotus, *Nymphaea nelumbo* (ಅಮ್ಪುಜ, ತಾವರೆ Nn. 29). 4, the elephant of the southwest, or southern, quarter (ದಿಗ್ಗಜ 29; ಅಜಾಗಜ 506). 5, N. of a tree (ಭೂರುಹ, ಮರನು 29; ಭೂಮಿರುಹ 506). 6, the moon (ಸುಧಾಕರ, ಚಂದ್ರ 29; ಶಶಿ 506). 7, camphor. 8, brown, tawny (ಕಪಿಲ, ಕಪಿಲವರ್ಣ 29; ಕಪಿಲ 506). 9, water (ಅಮ್ಪುಸ, ಉದಕ 29). 10, the earth's joy, people's pleasure (ಜನಪ್ರಮೋದ, ಜನರುಗಳ ಹರುಷ 29). 11, unkindness (ಕಠೋರ, ನಿಷ್ಕರ 29). 12, N. of a vṛitta (Ch.). 13, N. of a monkey-chief (J. 21, 9, 19). — ಕುಮುದಗಡ್ಡೆ. a fragrant garden-flower, *Kaemferia rotunda* L. (St. & Pl.).

ಕುಮುದಪತ್ರಾಭ kumuda-patra-ābha. resembling the leaves of the white water-lily.

ಕುಮುದಪ್ರಿಯ kumuda-priya. = ಕುಮುದಬನ್ಧು. (Kāv. V, 10).

ಕುಮುದಬನ್ಧು kumuda-bandhu. the white water-lily's friend: the moon.

ಕುಮುದಬಾಂಧವ kumuda-bāndhava. = ಕುಮುದಬನ್ಧು. (My.).

ಕುಮುದವೈರಿ kumuda-vairi. = ಕುಮುದಾರಿ (My.).

ಕುಮುದತೋಛ kumuda-tōbh. a pool graced with white water-lilies; the quarter graced with the kumuda-elephant; the army graced with the kumuda-monkey (J. 15, 11).

ಕುಮುದಾಕ್ಷಿ kumuda-akṣi. a female with eyes resembling white water-lilies (Grj. 7, 11 va.).

ಕುಮುದಾರಿ kumuda-ari. the white water-lily's enemy: the sun. 2, a certain metrical foot (Ch.).

ಕುಮುದಿಕೆ kumudike. the plant *katphala*. 2, a small tree, the seeds of which are aromatic.

ಕುಮುದಿನಿ kumudini. an assemblage of kumudas, or a place abounding in them.

ಕುಮುದಿನಿಕಾಂತ kumudini-kānta. the moon (My.).

ಕುಮುದ್ವತ್ kumud-vat. abounding in white water-lilies.

ಕುಮುದ್ವತಿ kumud-vati. an assemblage of white water-lilies, or a place filled with them. 2, N. of a woman (J. 26, 55, etc.). 3, N. of a river (My.).

ಕುಮ್ಪಟೆ kumpāṭe. = ಕುಪ್ಪಡಿಗಿ, etc. a furnace, etc. (My.).

ಕುಮ್ಪಣ kumpani. company (E.).

ಕುಮ್ಪ kumba. a mast? see ಕೂಕುಮ್ಪ. (T., M. ಕೂಮ್ಪು, bud; peak; the mast of a ship).

ಕುಮ್ಪ kumba. 1. an enclosure round the place of sacrifice.

ಕುಮ್ಪ kumba. 2. Tbh. of ಕುಮ್ಪ (Śmd. 339). 2, a heap of boiled rice prepared in the name of a goddess at her festival (R.; Te. ಕುಮ್ಪ). — ಕುಮ್ಪಸಾಕ. a vapour bath: sitting well wrapt up over a chafing dish (Te., R.).

ಕುಮ್ಪಕ ಕುಮ್ಪ-ಕಾ. Tbh. of ಕುಮ್ಪಕಲ. (Kk. 67).

ಕುಮ್ಪಾಣ kumbāṇa. = ಕುಮ್ಪಾಣ. a contraction of ಕುಮ್ಪಗಾಣ (Śmd. 235). a potter (ಬಾಪ್ಪ, ಕೋವ Śmd. II; Ct. II, 103, o. r. ಕುನರೆ). ಮಾಡಲ್ ಪಟ್ಟಿದು ಭಟಿಂ ಕುಮ್ಪಾಣಿಂ (Śmd. 301).

ಕುಮ್ಪಕ ಕುಮ್ಪಾ. (Śmd. 29). Tbh. of ಕೂಪ್ಪಾಣ್ಣ (Śmd. 371, 372; Hlā.; Mr. 148; ಕುಪ್ಪಾಣ್ಣ ಕ್ಕ Nr.; Si. 161; J. 31, 62; C.; Tu. ಕುಮ್ಪಾ; Te. ಗುಮ್ಪಾಡಿ). [ರಕ್ಷಸಿಯರ ಕಣ್ಣು ಕುಮ್ಪಕದ ಮಾಟ್ಟಿ ನೋಡಿ ಗಿರೆ Pb. 9, 48]. see ಕಗ್ಗುಮ್ಪಕ, ನೆಲಕುಮ್ಪಕ, ಬೂಜುಗುಮ್ಪಕ, ಬೆಟ್ಟ ಕುಮ್ಪಕ, ಸೀ, ಹೆಗ್ಗುಮ್ಪಕ. — ಕುಮ್ಪಕಾಯಿ. a pumpkin (C.; B. 4, 64). ಕುಮ್ಪಕಾಯಿ ಕಳ್ಳಾ! ಅನ್ನರೆ ಭುಜಾ (or ಹೆಗಲು) ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಕುಮ್ಪಕಗಿಡ. = ಕುಮ್ಪಕಬಳ್ಳಿ (Si. 161). — ಕುಮ್ಪಕಬಳ್ಳಿ. the pumpkin-creeper (C.). — ಕುಮ್ಪಕಮರ. the tree *Aegle marmelos* (St. & Pl.).

ಕುಮ್ಪಾಣ kumbāṇa. = ಕುಮ್ಪಾಣ. a potter. Tbh. of ಕುಮ್ಪಕಾರ. (ಕುಮ್ಪಕಾರ Hlā., Nr., Si. 338; ಕುಲಾಲ Nn. 80, 145; Mr. 148; Bp. 21, 27; C.). ಕುಮ್ಪಾಣನ ತಿಗುರಿ (ಕುಲಾಲಚಕ್ರ Nn. 49, 83). ಕುಮ್ಪಾಣನು ಮಾಡಿದ ಮಣ್ಣು ಹರುವಿ (ಕಲಶ, etc. Si. 309). ಕುಮ್ಪಾಣನ ಆವಿ ಗೆಯಲ್ಲಿ ತಾಪ್ಪುದ ಚಮ್ಮು ಹುಡುಕಿದನೆ. — ಕುಮ್ಪಾಣಿಗೆ ವರುಷ, ಡೊಣ್ಣೆಗೆ ನಿಮಿಷ (Prva.). — ಕುಮ್ಪಾಣಿತಿಗರಿ. a potter's wheel (C.). — ಕುಮ್ಪಾಣಿಮಾಳಿ. a potter-female (C.). — ಕುಮ್ಪಾಣಿಹುಟ್ಟು, ಕುಮ್ಪಾಣಿಹುಟ್ಟು. the beetle called a carpenter or mole cricket (C.);

Br. ಕುಮ್ಮರಪುರುಗು; it is known for its cleanly appearance (S. Mhr.). ಕೆಸಬಿಲಿಗ ಕುಮ್ಮಾಱಿ ಹುಟ್ಟು ಇಹುದು, ಎಸವುದು ತಾ ಸ್ವಚ್ಛ ವಾಗಿಯೆ (Jñs. 22, 53).

ಕುಮ್ಮಾಱಿತಿ kumbāra-gittī. a potter-female (C.).

ಕುಮ್ಮಾಱಿತನ kumbāraṭana. = ಕುಮ್ಮಾಱಿಕೆ. (My.).

ಕುಮ್ಮಾಱಿಕೆ kumbāraṭi. = ಕುಮ್ಮಾಱಿತಿ. (C.).

ಕುಮ್ಮಾಱಿಕೆ kumbāraṭko. the business of a potter (C.).

ಕುಮ್ಮು kumbu. 1. (fr. ಕುಡು 3). bending, bowing down; a bow, an obeisance (ತುಟ್ಟು, ನೊಟ್ಟು, ಮಡೆ, ಪೊಡವಡಿಕೆ, etc. ನಮಸ್ಕಾರ ಕೆ. 34; T., M.). see Prv. s. ತೇಗು 1. — ಕುಮ್ಮಿಡು. — ಇಡು. to bow down, to do obeisance (Kév. 13, 65; Sēv. 5, 55va.; T., M.).

ಕುಮ್ಮು kumbu. 2. decay (of dry trees or bamboos, My.; Tu.; see s. ಕುಮುಟು). ಮರಕ್ಕೆ ಕುಮ್ಮು ಹಿಡಿಯಿತು; ಮರ ಕುಮ್ಮಾಯಿತು (My.).

ಕುಮ್ಮು kumbe. a wall on a flat roof that serves for a balustrade (S. Mhr.; B. 2, 5; Te. ಕೊಮ್ಮ, T. ಕೊಮ್ಮು); cf. Sk. ಕುಮ್ಮು 1? 2, a parapet (Mr. E. Rice).

ಕುಮ್ಮು kumbha. = ಕುಮ್ಮು 2, ಗುಮ್ಮು. a water-jar, a pot; the sign of the zodiac Aquarius. 2, the frontal globe on the upper part of the forehead of an elephant. 3, a fragrant resin (= ಗುಗ್ಗುಲ; see ಧೂಪದ ಗಿಡ). 4, N. of a demon (C. Bp. 47, 21). 5, a measure of grain, commonly called a comb.

ಕುಮ್ಮುಕೆ kumbhaka. stopping the breath by shutting the mouth and closing both nostrils with the fingers of the right hand (ನಾಸಿಕದಿ ನಿನ್ನ ಅನಲ Mr. 53).

ಕುಮ್ಮುಕರ್ಣ kumbha-karpa. N. of a rākṣasa, the younger brother of Ravana (J. 18, 7; Rām. 6, 26 sum.).

ಕುಮ್ಮುಕಾರ kumbha-kāra. = ಕುಮ್ಮುಟ, etc. a potter.

ಕುಮ್ಮುಕುಚ kumbha-kuca. a breast resembling a water-pot (J. 16, 5).

ಕುಮ್ಮುಕೋಣ kumbha-kōṇa. N. of a town in the Tamil country (My.; T. ಕುಮ್ಮುಗೋಣ).

ಕುಮ್ಮುಜ kumbha-ja. = ಕುಮ್ಮುಸಮ್ಮನ. (My.).

ಕುಮ್ಮುಜೇಡ kumbha-bhēḍa. a kind of water-pot. see ನೊಗಿ.

ಕುಮ್ಮುವಾಡ kumbha-vāḍya. an earthen vessel used for a drum (ಗುಮಾಡೆ ವಾಡು G.).

ಕುಮ್ಮುಸಮ್ಮನ kumbha-sambhava. born in a water-jar: Agastya.

ಕುಮ್ಮುಸ್ಥಲ kumbha-sthala. = ಕುಮ್ಮುತಲ. ಅನೆಯ ಕುಮ್ಮುಸ್ಥಲ (ಮೂರ್ಧನಿ, ಕುಮ್ಮು, ಎರಡು ಕುಮ್ಮುಸ್ಥಲದ ನಡುವಿಡು Hlā.). see Si. 269.

ಕುಮ್ಮುಸ್ಥಲ kumbha-ṣṭhala. a class of demons. 2, N. of a ṛiṣi (My.).

ಕುಮ್ಮು, kumbhi. an elephant. 2, a pot. 3, the plant kaṭṭhala. 4, a vessel for preserving grain.

ಕುಮ್ಮುಕೆ kumbhike. the plant Pistia stratiotes Lin. see ನಿಜದವು.

ಕುಮ್ಮುನಿ kumbhini. the earth (Mr. 91; My. as ಕುಮ್ಮುಣಿ).

ಕುಮ್ಮುನಸ kumbhi-nasa. a kind of snake (Mr. 399).

ಕುಮ್ಮುಪಾಕ kumbhi-pāka. a hell, in which the wicked are baked like potters' vessels, etc. (My.).

ಕುಮ್ಮುರ kumbhira. a crocodile (ನಕ್ರ, ಮೊಸಕೆ Mr. 410).

ಕುಮ್ಮುರದಯ kumbha-udaya. = ಕುಮ್ಮುಜ. (R.).

ಕುಮ್ಮುರದವ kumbha-udbhava. = ಕುಮ್ಮುಜ. (My.).

ಕುಮ್ಮುಕು kummaku. = ಕುಮ್ಮುಕೆ, etc. (My.; Si. 284, 445).

ಕುಮ್ಮುಟ kummaṭa. = ಕುಮ್ಮುಡಿಗಿ, etc. a furnace. (My.).

ಕುಮ್ಮುಟಿ kummaṭe. = ಕುಮ್ಮುಟ, etc. (My.).

ಕುಮ್ಮುಣ್ಣಿ kummaṇṇi. the membrum virile (My.).

*ಕುಮ್ಮುರಿ kummari. a suitable area in a thick jungle cut down entirely for the purpose of cultivation during rainy season. ಪರಶು ಶರಣಕರದಿಂ ಕುಮ್ಮುರಿಗಡಿದವೊಲೊಡನೆ ಕಡಿಯೆ Pb. 10, 88; ನೀಂ ಕೊಂಕಣ ನಾಡೊಳ್ ಪುಂಗಭದ್ರನೆಮ್ಮು ಪೋಡುಂಗಾಣನ್ನೆ ನೀಂ ಕುಮ್ಮುರಿಯ ಸುಟ್ಟು ಪೋಗಿ Vr. 160, 1.

ಕುಮ್ಮುಸು kummasu. = ಕುಮ್ಮಿಸು, ಗುಮ್ಮಿಸು. to cause to pound (My.).

ಕುಮ್ಮುಳಿಸು kummaḷisu. — ಬಾಮ್ಬುಳು ಎನಲ್ಕುಮ್ಮುಳಿಸ ರಾಹು (Kk. 12; could it be ಉಮ್ಮುಳಿಸು? or = ಕುಪ್ಪಳಿಸು 2?).

ಕುಮ್ಮಿಸು kummisu. = ಕುಮ್ಮುಸು. (My.).

ಕುಮ್ಮು kummu. 1. = ಗುಮ್ಮು 1. to beat with a pestle, to pound (ಮುಸಲಕ್ರಿಯೆ ಕೆ. 34; Dh.; Grj. 2, 106 va.; T., M.; Te. ಕುಪ್ಪು, ಗುಪ್ಪು, ಗುಮ್ಮು; T. also ಕುಮ್ಮು; T. ಕುಮ್ಮುಲ್, beating).

ಕುಮ್ಮು kummu. 2. pounding; a beat with a pestle (My.).

*ಕುಮ್ಮು kummu. 3. to release the tension caused during a cough. ಕೆಮ್ಮು ಕುಮ್ಮುಡೊಡೆ ತೋಕೊಕೆ ಜೀವ ವಿಯೋಗ ಮಪ್ಪದೆನ್ನ Pb. 4, 100; Ap. 1, 81.

ಕುಯ್ ಕuy. = ಕುಯಿ 2, ಕೊಯ್ 1, q. v. to cut, etc. (ತುಟಿ Ct. II, 106; My.; T., M., Te. ಕೊಯ್). P. p. ಕುಯ್ದು (My.). ಕುಯ್ಲ ಪಟ್ಟಿದು (ಛಿನ್ನ, ಛಾತ, ಲೂನ, ಕೃತ್ತ, etc. Si. 382).

ಕುಯಕೆ kuyaka. = ಕೊಯಕೆ. a cheat etc. Tbh. of ಕುಡಕೆ (Smd. II).

ಕುಯನ್ತ್ರ ku-yantra. a bad apparatus or machine (Bp. 51, 55).

ಕುಯನ್ತ್ರಕೆ ku-yantraka. a bad machinist; a machinator (Bp. 27, 80).

ಕುಯಿ kuyi. 1. = ಕುಯಿ. (S. Mhr.).

ಕುಯಿ kuyi. 2. = ಕುಯ್, etc. P. p. ಕುಯಿದು (My.).

ಕುಯಿಲು kuyilu. = ಕೊಯಿಲು. cutting, reaping. 2, a tenon (My.; cf. ಕೂರು 1, ಕೂಲು). — ಕುಯಿಲಾಳು. — ಆಳು. a man employed for reaping (My.).

ಕುಯುಕ್ತಿ ku-yukti. a wicked device or scheme. (Bp. 40, 36; 54, 79).

ಕುಯಿಸು kuyisu. = ಕೊಯಿಸು, ಕುಯ್ಯಿಸು. to cause to cut, etc. (My.).

ಕುಯೋನಿ ku-yōni. a base womb, the womb of a low woman (Cpr. 7, 21, 22).

ಕುಯ್ಯ kuyya. a stick? (Te. ಕೊಯ್ಯ, wood; a staff, a stick; thing, wretch; see s. ಕೋಳ). see ಇತ್ತಲೆಗುಯ್ಯ.

ಕುಯ್ಯಿಸು kuyyisu. = ಕುಯಿಸು, ಕೊಯ್ಯಿಸು, etc. to cause to cut, etc. ಚಿನ್ನದ ಜೂರಿ ಎನ್ನು, ಕುತ್ತಿಗೆ ಕುಯ್ಯಿಸಿ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದೇ? (Prv.).

ಕುಯ್ಯುವಿಕೆ kuyyuvike. cutting, etc. (ವರ್ಧನ, ಛೇದನ Si. 387). ಹೊಲ ಗಡ್ಡೆ ಮುನ್ನಾದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಕುಯ್ಯುವಿಕೆ (ಲವ, ಅಥಿಲಾವ, ಲವನ 395).

ಕುಯ್ಯೋ *kuyyō*. = ಕೊಯ್ಯೋ. wailing (My.).

ಕೂರ kura. = ಕೂರು 1, etc. a boil. (C.).

ಕುರ kura. 1. probably a mistake for ಕುರು (Bp. 61, 30).
 ಕುರ kura. 2. Tbb. of 2nd 46.

ಕುರ kura. 2. Tbh. of ಮರ (Śmd. 338).

ಕುರಗಿ kuraga. an instrument of goldsmiths, etc., a sort of anvil
(S. Mhr.; Mhr. ಖುರಾಗ್).

ಕುರಂಗ *kuraṅga*. a species of antelope; *an antelope, a deer* (ಸಾರಂಗ Nn. 34; ಹುಲೈ Mr. 162). ತುರಂಗಕ್ಕೂ, ಕುರಂಗಕ್ಕೂ, ಸಮವೋ? (Prv.). 2, N. of a country (Bp. 6, 18; ಕುರುಂಗ?). 3, = ಕುರಂಜಿ, etc. (My.).

ಕುರಂಗಕೆ kuraṅgaka. *an antelope.*

ಕುರಂಗಧರ kurāṅga-dhara. the moon (Śśv. 5, 26). see ತರುಣ
ಕುರಂಗಧರಧರ.

ಕುರಂಗನಾಭಿ *kuraṅga-nābhi*. musk. (R.).

ಕುರಂಗರಿಪು kuraṅga-ripu. a tiger (ವ್ಯಾಘ್ರ, Mr. 159).

ಕುರಚಿ kuracl. = ಕುರಿಚಿ, etc. a chair. (My.).

ಕುರಂಜಿ kurañji. = ಕುರಂಗ, ಕುರನ್ನ, ಕುರುನ್ನ. Tbh. of ಕುರುವಿನ್ನ.
the Corundum-stone, Spatum adamanticum, used for cutting
and polishing diamonds (My.; Tc. ಕುರಿಂಜಿ, ಕುರುವಿನ್ನ, ಕೂರಿವಿನ್ನ;
T. ಕುರುನ್ನ; Mhr. ಕುರನ್ನ).

ಕುರಟಿಕೆ *kuraṭike*. = ಕುರಟಿಗೆ, ಕುರುಟಿಕೆ, ಕುರುಟಿಗೆ, ಕೊರಟಿಗೆ.
— ಕುರಟಿಕೆ ಬೀಜ. the seeds of the *Odina wodier* (My.; Si. 142).

ಕುರಟೆಗೆ *kuraṭige*. = ಕುರಟೆಕೆ, etc. — ಕುರಟೆಗೆಬೀಜ. (C.).

ಕುರಡ kuraḍu-a₃. = ಕುರುಡ, etc. a blind man (C.).

ಕುರಡಿ kuraḍi. = ಕುರುಡಿ, etc. a blind woman. (G.). ಕುರಡಿ ಹಾದರಕ್ಕೆ ಮನೇ ಮನ್ನಿ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ಕೆಟ್ಟರು (or ನಿವ್ವಳಿಟ್ಟರು, Priv.). — ಕುರಡು ಕುರಡು. a kind of wasp that affixes its one-celled nest to walls, doors, etc. (S. Mhr.).

ಕುರಡು **kuraḍu.** = ಕುರುಡು, etc. blindness. (My.).

ಕುರಣ್ಣ, *kuraṇṇa*. = ಕುರಣ್ಣಕ, ಕುರುಣ್ಣ, etc. (Sk.; R.).

ಕುರಣ್ಯಕ ಕುರಾಙ್ಕಾ. = ಕುರುಣ್ಯಕ. *the blossom of yellow amaranth or of a yellow kind of barleria.*

ಕುರಂದ್ kuranda. = ಕುರಂಜಿ, etc. (My.; Mbr.).

ಕುರಮ್ಮ *kuramba.* = ಕುರುಮ್ಮ. a mass. see ನಿ-.

ಕುರರ kurara. an osprey (ಕುರವಕ್ಕಿ, Si. 174).

ಕುರರಿ kurari. a female osprey. (R.). 2, a sheep, an ewe (ಎಡಕೆ, ಮೇಷಿ, ಕುಟು Nr.).

ಕುರಲ್ kural. to cry, to shout (see ಕೂರಲ್). ಕುರಲ್
(Abh. P. 11, 147).

ಕುರನ ku-rava. a bad or harsh sound. 2, perhaps a mistake for ಕುರರ (Cpr. 5, 39 va.).

ಕುರವಕ *kuravaka*. = ಕುರುವಕ. the red cedar. (Śśv. 3, 35 va.; J. 8, 16). see ಮದರಂಗಿ.

ಕುರವಿ kuravi. N. of a plant (ಕುರವಿ Mr. 116).

ಕುರಳು *kuraḷu*. = ಕುರುಳು 2, etc. a curl of hair. (C.; ಕಂಞ G.).

ಕುರಾಣ *kurāṇa*. = ಮುರಾಣ, ಮುರಾನು. (B. 5, 54; Mhr.).

ಕುರಿಚಿ kuriel. = ಕುರಚಿ, ಕುರುಸಿ, ಕುರ್ಚಿ. a chair (My.; Mhr., H. ಮುರಚಿ. ಮುರಸಿ; M. ಕುಜುಸಿ).

ಕುರು kuru. 1. = ಕುರ, ಕುರುವು. a protuberance or ex-
 crescence on the body; a boil (ಗಡು Mr. 385; C.; M., T.;
 Te. ಕುರುಪು; Tu. ಕುರಿ; T., M. ಕುರು also: small-pox; prickly
 heat; cf. Sk. ಗುಲ, ಗುಲೀ?). ಬೆನ್ನ ಕುರು (ಪೃಷ್ಠಗ್ರಸ್ಥಿ, ಗಡು Hla.;
 ಪೃಷ್ಠಗ್ರಸ್ಥಿ Mr. 385). ಕರಗುಗುಮ್ ಎಷ್ಟೊರಿ ಎನ್ನಪ್ಪ ಕುರುವಂ ಬೇಗಂ
 (Sind. 225). ಕೊಂಕುಟ್ಟಲಿ ಕುರು ಸಲ್ಲ, ಕೊಂಕಣಗರ ನೆರೆ ಸಲ್ಲ (Priv.).

ಕುರು kuru. 2. (Mhr. ಕುರಕುಟಿಲ, febrile symptoms; ಕುರಕುರ, grumbling in the belly).—ಕುರುಕುರಿಡೋಗ = ಕುರ್ಕುರಿಡೋಗ. an internal disease among horses (C.).

ಕುರು kuru. = ಕುರ1. N. of a people and their country (Bp. 6, 18). 2, Kuru, the ancestor of both Pāṇḍu and Dhṛitarāṣṭra (Śmd. 136. 291).

ಕುರುಂ *kurum.* = ಕರುಂ. an imitative sound. — ಕುರುಂ
ಕುರುಂ. rep. the sound produced in eating well parched grain
or pulse (C.).

ಕುರುಕುಲ *kuru-kula*. the race of king Kuru (Śmd. 216).

ಕುರುಕುಲಾಧಿಪ *kurukula-adhipa*. the chief of the Kuru race
(Smd. 294).

ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, *kuru-kṣētra*. the field of the Kurus, an extensive plain near Delhi, the scene of the battles between the Kurus and Pāṇḍus. (My.).

ಕುರುಜಾಂಗಲ kuru-jāṅgala. N. of a country and its people.
(R.).

ಕುರುಜಾತ kuru-jāta. a descendant of Kuru (ಕಾರವ Mr. 263).

ಕುರುಜು *kuruju*. a frame-work of bamboo-slits covered with paper or cloth or leaves, used to put idols in, or by the bride and bridegroom to sit in (My.; C. Bp. 3, 2, 4; Śsv. 2, 42 va.; V. 5, 21 va.; Tu. ಕುರುಜಿ, ಗುರ್ಜಿ). ಕುರುಜು ಮೇರುವೆ ಇಲ್ಲ, ನೋರಜುಗಳ ಸ್ವರ ಹೆಚ್ಚು (Priv.) see ಬಲ್ಲುರುಜು, Priv. 3. ಬುರುಜು.

ಕುರುಟಿಕೆ *kurutike*. = ಕುರಟಿಕೆ, etc. a kind of plant.
(My.). see ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಕೆ.

ಕುರುಟೆಗೆ *kurufiga*. the medicinal tree *Wrightia anti-*
dysenterica, the seeds of which are used as a vermin-
 fuge (ಕುಟಿಜ, ಕೊಡಸಿಗೆ G.). — ಕುರುಟೆಗನ ಬೀಜ. the seeds of the
Wrightia (ಇನ್ದ್ರಯವ, ಇನ್ದ್ರಜಿವಿ G.).

ಕುರುಟಿಗೆ *kurutige*. = ಕುರಟಿಕೆ, etc. a certain plant which is described as milky and thorny, with a fruit shaped like a ram's horn, and used as a medicine for the eyes, *Odina woder* (ಅಜತ್ತಂಗಿ, ವಿಷಾಣೆ Nr.; ಪ್ರಾ. Mr. 147, two MSS. ಪ್ರಾ.ದು). see ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆ. — ಕುರುಟಿಗೆ ಗಿಡ. the shrub *Odina woder* (ಅಜತ್ತಂಗಿ, ವಿಷಾಣೆ, ದುಷ್ಪ್ರಭಚಿಟ್ಟು, Si. 151). — ಕುರುಟಿಗೆ ಬೀಜ. = ಕುರಟಿಕೆ ಬೀಜ. (My.).

ಕುರುಡೆ **kurudu**-3. = ಕುಡ್ಡ, ಕುರಡ. a blind man (ಅನ್ಧ. ಅನೇಡಮೂಕೆ Hla.; ಅನ್ಧ, ಅದ್ಯಕ್ Nr.; ಅನ್ಧಕ Nn. 85; ಅನ್ಧ Mr. 388; Si. 203. 433; C.; T., M., Tu.; Te. ಗುಡ್ಡಿ, blind). [ಕುರುಡಂ ಕನ್ಚಿ ತ್ತವೇರ್ ರಾಗದಿನ್ದ Pb. 9, 5]. ಕುರುಡ ಬಲ್ಲನೆ ಪಗಲನ್ ಇರು? (Dp. 87). ಕುರುಡಂ ಕನ್ಚಿ ದಿಯಂ... ಕಾವ್ವದಚ್ಚರಿಯಂ ಪಾಮರ... ಜಜಾ ಯಲ್, ಸಿಂಡಕೆ ಗಾವಸಿಂಗಮ್ ಎಣೆಯೇ? (Sk. 103). ಕುರುಡ ಕಣ್ಣು ಜಾಯ, ಕಿವುಡ ಕೇಲ್ವಜಾಯ. — ಕುರುಡ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದರೂ ಹಿನ್ನೆ, ತೊಡಿದರೂ

ಒನ್ನೆ. — ಕುರುಡಗೆ ಹಗಲೇನು? ಇರುಳೇನು? — ಕುರುಡನ ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನ
ದಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ — ಕುರುಡನ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ದೈವದ ಕಾನಲು. — ಕುರುಡನಿಗೆ
ತರದಿನ ಮೇಲೆ ಕಯ್. — ಕುರುಡರೊಳಗೆ ಮೆಳನೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ (Prvs.). see
Ch. v. 17; Bp. 42, 5; 60, 42; B. 3, 49; ಕಡುಗುರುಡ, ಪುಟ್ಟುಂಗುರುಡ,
ಹುಟ್ಟುಗುರುಡ.

ಕುರುಡತನ kurudātana. blindness (My.; B. 5, 177; Te.
ಗುಡ್ಡಿತನ).

ಕುರುಡಿ kurudi. = ಕುಡ್ಡಿ, ಕುರಡಿ. a blind woman (C.; T.,
M.). ಕುರುಡಿಗೆ ಮದುವೆಯಾದರೆ ಮನೆಗೆ ಗಡಿಗೆಗೆ ಮೂಲ. — ಕುರುಡೀ
ಹಾದರವು ಊರ ಉಬ್ಬನ (Prvs.).

ಕುರುಡು kurudu. = ಕುಡ್ಡು, ಕುರುಡು, ಕುರುಳು 3. blindness,
blind (C.; Tu., T., M.). [ಉಪಾಯಮಂ ಪಿಡವನ್ನೇತನೆ ನನ್ನ ಕು
ರುಡು ಕುಣ್ಣಿನಲಸದೆ Pb. 5, 46; Vr. 75, 23]. genitive ಕುರುಡ. ಅವನ
ಕಣ್ಣು ಕುರುಡು (C.). ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಆ ಕುಣ್ಣಿಗಳು ಕುರುಡು ಇರುತ್ತವೆ
(B. 3, 86). — ಕುರುಡ ಎತ್ತು. a blind ox. ಕುರುಡ ಎತ್ತಿಗೆ ಕರಡನೇ
ಕೈಲಾಸ (Prv.). — ಕುರುಡ ಕಣ್ಣು. an eye destitute of the sense of
seeing (C.). — ಕುರುಡ ಕುದುರೆ. a blind horse. ಕುರುಡ ಕುದುರೆಗೆ
ಹುರಿದ ಹುರುಳಿ. — ಕುಣ್ಣು ಕುರುಡ ಕುದುರೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಹುರಿದ ಹುರುಳಿ
(Prvs.). — ಕುರುಡ ಗಜುಗ. a kind of gajuga plant (My.). — ಕು
ರುಡ ದೂಮ. the blind Dūma: N. ಕುರುಡ ದೂಮಿಗೆ ಶ್ರೀಮುದ್ರೆ
ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಕುರುಡ ನಾಯಿ. a blind dog. ಕುರುಡ ನಾಯಿ
ಹೇಳು ಕಣ್ಣಿನ (Prv.). — ಕುರುಡ ಬಟ್ಟೆ. a blind baṭṭa. ಕುರುಡ
ಬಟ್ಟರೇ, ನಮಸ್ಕಾರ. ಅನ್ನರ ಕುತ್ವಕ್ಕೆ ಮೂಲವೋ? ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).
— ಕುರುಡುಗಣ್ಣು. = ಕುರುಡ ಕಣ್ಣು. (My.). — ಕುರುಡೇಟು. -ಎಟು. a
random or bad shot. ಕುರುಡೇಟು ತರಡು ತಗಲಿತು (Prv.).

ಕುರುಣೆ kurune. tenderness. (T. ಕುರುಳ್ಳಿ). — ಕುರುಣೆನಜು.
-ಮಜು. a tender, feeble young one (Cpr. 8, 4 va.).

ಕುರುಣ್ಣು kurunṇa. = ಗೋರಬೆ, ಗೋರಬೆ, ಗೋರಣ್ಣು, ಗೋರಣ್ಣು. = ಕುರುಣ್ಣು
ಕ, q. v.

ಕುರುಣ್ಣುಕ kurunṇaka. the yellow variety of amaranth. 2, a yellow
species of barleria, Barleria prionitis L.

ಕುರುದಣ್ಣು kuru-danṇa. see ಅಟ್ಟಿಗೋಲ್ s. ಅಟ್ಟಿ 2.

ಕುರುನಾಯಕ kuru-nāyaka. the leader of the Kurus (Smd. 64
Mdḃ.).

ಕುರುಂಡು kurunda. = ಕುರುಂಡಿ, etc. a kind of hard stone. (My.).
ಕುರುಂಡದ ಕಲ್ಲಿನ ಪುಡಿ (B. 4, 158).

ಕುರುಪತಿ kuru-pati. the lord of the Kurus (Smd. 77. 151).

ಕುರುಕಿ kurupi. N. of a woman. see ತಿರು-.

ಕುರುಕೆ kurupe. Tbh. of ಕೃಷ್ಣ. (S. Mhr.).

ಕುರುಪ್ರಭು kuru-prabhu. the ruler of the Kurus (Smd. 288).

ಕುರುಬೆ kurube. = ಕುರುಬ್ಬೆ. a tender, young cocoa-
nut, or unripe fruit of the cocoanut tree (My.; M.
ಕುರುಬ್ಬೆ, T. ಕುರುಬ್ಬೆ; T., M. ಕುರು, to sprout, shoot).

ಕುರುಬ್ಬು kurumba. = ಕುರುಬ್ಬು. a mass. see ಸಿ- ಲ್. ಕುಟುಂಬು.

ಕುರುಬ್ಬು kūrumba. = ಕುರುಬೆ. (My.).

ಕುರುರಾಜ kuru-rāja. the king of the Kurus. (Smd. 171).

ಕುರುನಕ kuruṇaka. = ಕುರುನಕ. the crimson sort of amaranth. 2, a
purple species of barleria. 3, the red cedar, a shrub, Erythro-
xylon monogynum Roxb. (St. & Pl.).

ಕುರುಬಿನ್ನ ಕuruvinṇa. = ಕುರುಬಿ, etc. the fragrant grass Cyperus
rotundus Lin. 2, vermilion (ಹಂಸಸಾದೆ, etc. Mr. 102). 3, a ruby

(ಕೆಮ್ಮರಲ್, ರನ್ನವರಲ್, ಕಿರುಗಲ್ Kk. 47; Sm. 68). 3, the Corun-
dum-stone (My.; Te.).

ಕುರುವಿಸ್ತ kuru-viṣṭa. a pala of gold, a weight of gold equal to
about 700 troy grains.

ಕುರುವು kuruvu. = ಕುರು 1, etc. (My.). ಸಣ್ಣ ಕುರುವು (ಸಿಕ್ಕಟಿ
G.). ಕುರುವಿನಪ್ಪು, ನೋವಿಲ್ಲ, ನೋಡ ಬರುವ ನಾರಿಯಿಲ್ಲ (Prv.).

ಕುರುವೇರ್ kuru-bēr. = ಕೊಳವೇರ್. a plant with fragrant roots,
the cuscus-grass, Andropogon muricatus Retz., or A. aromati-
cus Roxb. (St. & Pl.); Andropogon shoenanthus Lin. (ಬಾಲ,
ಹ್ರೀವೇರ್, etc., ಮುಡುವಾಳ Si. 152). (T.; Te. ಕುಟುವೇಣು).

ಕುರುವೈರಿ kuru-vairi. the enemy of the Kurus: Bhīma (ನಾಯು
ಪುತ್ರ, ನೈಕೋದರ, ಭೀಮ Mr. 264).

ಕುರುಸಿ kurusi. = ಕುರಿಚಿ, etc. (S. Mhr.).

ಕುರುಸೈನ್ಯ kuru-sainya. the army of the Kurus (Mr. 263).

ಕುರುಳ್ kuruḷ. 1. = ಕುರುಳು 1, ಕುರ್ಳು 1. a curl or lock
of hair [ಮಿಳಿವ ಕುರುಳ್ಳ ಕೊಳ್ ತೊಡರ್ದು ದೇಸಿಯನಾವಗವಿನ
Pb. 2, 17; Ap. 2, 65]; (Smd. 59; Abh. P. 3, 157; 15, 5; Kṣv. 3,
47; J. 8, 17; 19, 25; M. ಕುರುಳ್, ಕುಟುಳ್; T. ಕುರಲ್, ಕುರುಳ್,
ಕೊರಲ್, ಚುರುಳ್; Te. ಕುರುಲು; Tu. ಕುರುವ್ವಿಲ್; Sk. ಕುರಲ,
ಕುರುಲ; Mhr. ಕುರಳ್; ಲ್. ಸುರುಳ್); hair (ನವಿರ್, ಕೂಡಲ್ Sm.
71. 111). ಕುರುಳ್ ಕೊಂಕಾಯ್ತು (Smd. 60). ಕುರುಳ್ಳಿ (52. 139).
ಕುರುಳ್ಳಳ್ (52. 116). ಕುರುಳ್ಳಳ್ ಕರ್ಪು (170). ನೊಸಲೊಳ್ ಅಲೆವ
ಕುರುಳ್ಳಳ್ (ಅಲಿ Mr. 320). see ನಿಜುಗುರುಳ್, ಸುಕುಂಘುರುಳ್.
— ಕುರುಳ್ಳು ಮ್ಪಿ. -ಪುಮ್ಪಿ. curls regarded as black bees (V. 5,
14 va.). — ಕುರುಳ್ಳೊಂಗಲ್. -ತೊಂಗಲ್. a tassel or tuft of hair
(J. 18, 35).

ಕುರುಳ್ kuruḷ. 2. = ಕುರುಳು, ಕುರುಳು 2, ಕುರ್ಳು 2, ಕುಳ್ಳು,
ಕುಳ್ಳು 1. a cake of dried cow-dung (ಗೋಮಯ ಪಿಣ್ಣು
Sm. 111).

ಕುರುಳಿ kuruḷi. [horse gram. T. ಕೊಳ್ಳು; Tu. ಕುಡು]. see
ಚಿನುಕುರುಳಿ.

ಕುರುಳು kuruḷu. 1. = ಕುರುಳ್ಳು 1, etc. (My.). ನೊಸಲನ್
ಅಲೆವ ಕುರುಳು (ಭ್ರಮರಕ Hla.). ಕುರುಳು ಹಣೆದ ಜಡೆ (ಜಡೆ, ಲಗ್ನ
ಕಚೆ Si. 415). see Bp. 5, 30; ಪಣೆಕುರುಳು, ಮುಂಗುರುಳು. — ಕುರುಳು
ಗೊಡಲು. -ಕೂಡಲು. a lock of hair; curly hair (ಅಲಕ, ಚೂರ್ಣ
ಕುನ್ತಲ Nr.).

ಕುರುಳು kuruḷu. 2. = ಕುರುಳ್ಳು 2, etc. (My.). ಕುರುಳಿನ ಬೆಂಕಿ
(ಕರ್ಪು G.). ಉರಿ ಪಚ್ಚುವ ಕುರುಳು (ಬೆಣಕೆ G.).

ಕುರುಳು kuruḷu. 3. = ಕುರುಡು. (Bp. 8, 11).

ಕುರುಳಿ kuruḷe. an earthen vessel with a wide mouth,
used for churning, etc. (My.; ಅವಕುಟಿ Mr. 211).

ಕುರುಳ್ಳು kuruḷeu. to shake or brandish a weapon
(ಶಸ್ತ್ರಸಂಚಾಲನ Smd. Dh.; V. 42, 23 va.). ಕಲಿಗಳ ಕರತಲದಿನ್
ಒಣಿಗಳೆದು ಕುರುಳ್ಳುವ ಕೆಯ್ತುಗಳ ಬಳ್ಳಿವೆಳಗು (Kṣv. 13, 77 va.).

ಕುರೂಪ ku-rūpa. ill-made, ugly; ugliness. (B. 4, 223).

ಕುರೂಪಿ kurūpi. deformed, ugly; frightful; an ugly person. (Bp.
18, 69).

ಕುರೂಪು kurūpu. Tbh. of ಕುರೂಪ. (ರೂಪಹೀನವಾದುದು, ವಿಕಟ
Nn. 146).

ಕುರೆ kure. an imitative sound. (T. ಕುರೈ, sound). — ಕುರೆ
ಕುರೆ. rep. a sound used in calling a dog (S. Mhr.). — ಕುರೊ
ಕುರೊ. = ಕುರೆ ಕುರೆ. (My.).

ಕುರೆ kure. pure silver (Mhr., S. Mhr.).

ಕುರುಚಿ kuraci. ಕುರುಚಿ. = ಕುರುಚು. (Te. ಕುರುಚಿ; Tu. ಕುಚ್ಚು). — ಕುರುಚಿಕಾಡು. a jungle of small trees (My.). — ಕುರುಚಿಗಿಡ. a small tree, a shrub (My.).

ಕುರುಬ kuraba. = ಕುರುಬ 1. (My.).

ಕುರುಬತನ kurabatana. = ಕುರುಬತನ. (My.).

ಕುರುವ kurava. = ಕುರುವ 1. see ನಡುಗುಸವ.

ಕುರುಳ್ kuraj. = ಕುರುಳ್ 2. shortness; littleness; a distich or couple of lines; a Tamil poem written in such distichs by Tiruvalluvar (T.; B. 4, 130).

ಕುರು ಕುರಿ. 1. to mark, to mark out; to take note of, to give attention to, to regard, to mind (My. in ಕುರುತು ಕೊಳ್ಳು to mind; T.; Te. ಗುರುಂಚು; cf. ಕೂನ್ 3, ಕೂರ್ 2, ಕೋಟು 1). P. p. ಕುರುತು (Smd. 287 Cm.). [ಕುರುತೋದದೆಯುಂ ಕಾನ್ಯಪ್ರಯೋಗ ಪರಿಣತಮತಿಗಳ Kr. 1, 38; ಈ ತಪದಿತಿಹಾಸ ಕಥೆಯ ನೊಪ್ಪಿಗೆ ಕುರುತುಂ Pb. 14, 51]. ಕುರುತು is commonly looked upon as a particle: with a view to, etc. (ಪ್ರತಿ Nr.; Te. ಕುರುಂಚಿ, ಕೂರ್ಚಿ). ನಡುವೆಮುಟ್ಟು ರೂರಮಧ್ಯಮಂ ಕುರುತು (o. r. ಕುರುತು) ದಿಗ್ವಿಜಯಕರ್ಮ ಅಲ್ಲ, ಮಧ್ಯಮಂ ಕುರುತು ದಿಗ್ವಿಜಯಕರ್ಮ (Smd. 135). ಭಾಲಾಕ್ಷನಂ ಕುರುತು ಪ್ರಶ್ನನಂ ಬೇಡಿ (G. Bp. 47, 2). ಮೈಥುನವನ್ನು ಕುರುತು (ಮೈಥುನವೃತ್ತಿ Si. 57). see Kavy. I, 5, 48; Ch. v. 57; B. 4, 18, 157, 199; 5, 2; Si. 69, 362.

ಕುರು ಕುರಿ. 2. = ಗುರು. a mark, a sign; aim; an object of aim, a butt (ಕುರುತು Smd. II; ಕುರುತು Kk. 86, o. r. ಗುರು; T.; Te. ಗುರು; cf. ಗುರುತು, ಗುರುತು; Tu. ಗುರುತು; see ಕೊಟಚು 1). [—ಕುರುಗೊಳ್. —ಕೊಳ್. ಧೀರ ಸತ್ವರಜಾದಂ ಕುರುಗೊಣ್ಣು ವಿಭಾಗಿಸಲ್ Kr. 1, 126. —ಕುರುಗೊಡು. ಈ ಕುರುಪನೆ ಕುರುಮಾಡಿ ಪೇಟ್ಟಿಗೆ ಕುರುಗೊಡು Kr. 1, 137].

ಕುರು ಕುರಿ. 3. = ಕೊಟು 4. a sheep; a ram (ಅವಿ, ಉಣ್ಣಾಯು, ಉರಭ, ಮೇಷ, etc. Hla., Mr. 184; ಏಡಕೆ, ಕುರರಿ, ಮೇಷ Nr.; C.; Tu. ಕುರಿ; T., M. ಕೊಟು, Te. ಗೊಟು). ಕುರುಯ ಹಾಲು (ಅವಿಸೋಡ, ಅವಿದೂಸ Hla., Mr. 184). ಕುರುಗಳ ಗುಮ್ಮು (ಬೆರಭ, Si. 324). ಕುರುಯ ಬಣ್ಣ (ಉಣ್ಣೆ 419). ಕುರು ಕಬ್ಬಿನೊಳು ಹೊಕ್ಕು, ಅಣುವೇ ತನಿರಸನ? (Sp.). ಕುರು ಹೆಚ್ಚಿದಪ್ಪು, ಕುರುಬಗೆ ಲಾಭ. — ಕುರು ಸತ್ತು ಮೂಟು ತಿಂಗಳಾಯಿತು, ತೊಗಲ ಹದಾ ನೋಡೆ! —ತೋವಾ, ಕುರು ಕಾದೀಯಾ? ಅನ್ನರ ಸವುಳವೇ ಬೇಡಿ ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prvs.). see Bp. 28, 8; J. 5, 72; ಕೊಣ್ಣು ಗುರು. — ಕುರುಕೂದಲು. wool (C.). — ಕುರುಗಳ್ಳ. —ಕಳ್ಳ. a sheep-thief (Bp. 31, 23). — ಕುರುಗಾವ. —ಕಾವ. a watcher or tender of sheep, a shepherd (My.). see ಕಾವು. — ಕುರುಗಿಡ. a creeper said to be an antidote to snake-bites, Aristolochia bracteata Retz. (St. & Pl.). — ಕುರುಗೊಯ್. —ಕೊಯ್. to slaughter or kill sheep (Dp. 156, 4). — ಕುರುತಲೆ. a sheep's head (Bp. 54, 51). — ಕುರುತುಪ್ಪಟ. = ಕುರುಕೂದಲು. (My.). — ಕುರುದಣ. —ತಣ. 1. to cut down or slaughter sheep or something as if it were a sheep (Bh. 1, 19, 9). 2, such an act; [—ಕುರುದಣದಣ. —ತಣ. to cut down as if it were sheep. ವಿಪಪನ್ನ ಗನಂ ಪನ್ನ ತನನೆಯೊಳರಿಗಂ ತನ್ನ ಗರುಡಾಸ್ತ್ರದಿನ್ನ ಕುರುದಣ ದಣದಂ Pb. 12, 205]; (Cpr. 10, 74 va.; J. 22, 40; Bh. 4, 4, 102; cf. ಕುರುದಣ). — ಕುರುಮನ. a sheepish, cowardly disposition (Bh. 3, 19, 14). — ಕುರುಮನ್ನ. a flock of sheep (My.). — ಕುರು ಮಣ. a lamb (C.; B. 5, 262). — ಕುರುವಾನಿಸ. —ಮಾನಿಸ. a

sheepish, foolish man (Siv. 5, 19). — ಕುರುಹಟ್ಟಿ. a sheepfold (C.). — ಕುರುಹಿಟ್ಟು. a flock of sheep (C.). ಕುರುಹಿಟ್ಟಿಗೆ ತೋಳ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಕುರುಹೋತ. a ram. ಕುರುಬನೆ ಕುರು ಹೋತ ಬಾವೀಲಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಕುರುಕೆ kurike. a village (? T. ಕುರುಚ್ಚಿ, an additional appellation of villages or towns). see ಪಾಲ್ಕುಟಾಕೆ.

ಕುರುತನ kuritana. a sheepish, foolish disposition (Rām. 4, 3, 24).

ಕುರುತು kuritu. P. p. of ಕುರು 1, q. v.

*ಕುರುಪೆ kuripa. = ಕುರುಪು. a sign, etc. ಎನ್ನು ಮನದ ಮುಕಮುಮನವೆಯ ಕುದಿಸಮುಮಂ ಬಗೆಯ ಕುರುಪಮುಮಂ ಮೆಯ್ಯ ಬಡತನಮುಮನಾಯೆ ತೋಟಾ ನುದಿಮೊಡೆ Pb. 4, 63 va.

ಕುರುಪು kuripu. = ಕುರು 2. a mark, etc. (T. ಕುರುಪು). [ಕುರುತನ್ನ ಪೇಟ್ಟಿ ನಾಲ್ಕುಂ ಕುರುಪುಗಳನ್ನೊಡು ಪರರ ದೋಷಂಗಳು ಮಂ Kr. 1, 67; Ap. 6, 92]. ನಾರಾಯಣನಮ್ಮತನ ಕುರುಪು ಶ್ರೀವತ್ಸ ಮ್ ಎಮ್ಮದು (Hla.).

ಕುರು ಕುರು. = ಕಿಟು, etc. (Smd. 214, 215). smallness, etc. (T., M.; Te. ಕುರು, ಕುರು). — ಕುರು ಕುರು. rep. with extreme smallness (Grj. 7, 12). — ಕುರುಗಡ್ಡ. (Smd. 218). a short beard. — ಕುರುಗಣ್ಣು. (Smd. 218), a small bundle. — ಕುರುಗಿಡ. (Smd. 215, 218). a small tree. — ಕುರುಗಿಟ್ಟು. a small joint (of sugar-cane, bamboo, etc., My.). — ಕುರುಗಯ್. —ಕಯ್. (Smd. 218). a small hand. 2, = ಕುರುಗಯ್ಯ 2. (ಅಪ ಸ್ವರ Mr. 286). — ಕುರುಗಯ್ಯ. —ಕಯ್ಯ. = ಕುರುಗಯ್. a small hand. 2, the fore-part of a carriage (ಅಪಸ್ವರ, ರಥಾಗ್ರ Hla. 2, 293 MS.). — ಕುರುದಡಿ. (Smd. 218). a short stick or cudgel. — ಕುರುದಣ. —ತಣ. (Smd. 218). a small knife or sword. — ಕುರುನಣ್ಣ. —ಪಣ್ಣ. a small step (V. 29, 26). — ಕುರುನಡೆ. —ಪಡೆ. (Smd. 218). a small army.

ಕುರುಕು kuruku. = ಕುರುಕು (Smd. 48), ಕೊಟಕು, etc. to bite, to gnaw, to nibble, etc. [ಕುರುಕು ಕೊಳವು ಲಿಯ ನಾಯ್ಡು ಕುರುಕುವ ಹೇಸಿದೈವಂಗಳ ಬೇಡಿ ಬೇಡಿ ನಿರರ್ಥ ಕಡಬೇಡ Bv. 554]; (ಪಾದನ Smd. Dh.; My.; T., M. ಕೊಟು; Te. ಕೊಟುಕು).

ಕುರುಕುಳಿ kuru-kuli. a detractor, a slanderer (Smd. 239).

ಕುರುಕೆ kuruke. = ಗುರುಕೆ, ಗುರುಕು, ಗೊಟಕು, ಗೊಟುಕೆ, ಗೊರ್ಕೆ. snoring (R.; Tu. ಕುರೆಪ್ಪ, ಕೊರೆಪ್ಪ, to snore; T. ಕುರುಟ್ಟು, ಕೊಟುಟ್ಟು; M. ಕುರ್ಕು, ಕೂರ್ಕು; Te. ಗುರುಕೆ, ಗುರು, ಗೊಟಕು).

ಕುರುಗಣಿ kurugani. = ಕೂಕಣಿ, ಕೂಗಣಿ 2, ಕೂಗಣಿ, ಕೊಗು, ಗುಗ್ಗೆ. the state of being diminished, grown short, or worsted (R.). 2, that is diminished; that has been thickened by boiling or evaporating (T. ಕುರುಗು, ಕುಟ್ಟು, M. ಕುರು, ಕುರು, to diminish, etc.; to thicken by boiling, be boiled away); the serum of the ear, ear-wax (R.; T. ಕುರುಮ್ಪಿ, M. ಚೆಪ್ಪಿ, Te. ಗುರಿಲಿ, ಗುಲಿಬಿ, ಗುಲಿಮ).

ಕುರುಂಕು kurunku. = ಕುರುಕು. (Smd. 48).

ಕುರುಚು kurucu. = ಕುರುಚಿ, ಕೂಚು 1, ಗುಚ್ಚು, ಗುಜುಚು, ಗುಜ್ಜು 2, ಕೊಂಚ. the state of being diminished, etc.; smallness; dwarfishness; small, etc. (My.; ವಾಮನ ನೃಕ್, ನೀಚ, ಖರ್ವ Si. 372; Te. ಕುರುಚು).

ಕುರ್ಚಿ *kurci*. one who has been deprived of (something) by cutting (see ಕೊಡು¹). see ಮೂಗುರ್ಚಿ.

ಕುರ್ಚಿ kurei. = ಕುರಿಚಿ, etc. a chair. (C.; H.; B. 4, 188; 5, 140; Si. 231).

ಕುರ್ಚಿಕೆ kureike. = ಕೂರ್ಚಿಕೆ. inspissated milk (ತುಪ್ಪದ ಅವುಗಂಗುಳು Mr. 216, o. rs. -ಅವುಗುಳು & ಕೂರ್ಚಿಕೆ).

ಕುರ್ಚಿಗೆ kureige. a weeding hook (S. Mhr.; cf. ಕುಟು No. 2, ಕುಬಕ; Mhr. ಬುರಪಡೆ, to grub up).

ಕುರ್ಣಿ kurni. a kind of plant. see ಕಪ್ಪು.

ಕುರ್ವಾ kurva. = ಕುಟುವ 1, etc. (J. 32, 25, 37).

ಕುರ್ವಾಣ kurvāṇa. doing, making, etc. see ವಿ.

ಕುರ್ವಾಣತೆ kurvāṇate. the state of doing, etc. see ಕಿಂ.

ಕುರ್ಳು kurḷu. 1. = ಕುರುಳು 1, etc. a lock of hair. (My.) see ಸುಟುಗುಳು.

ಕುರ್ಳು kurḷu. 2. = ಕುರುಳು 2, etc. a cake of dried cowdung. (My.).

ಕುಲ್ kul. = ಕೊಲ್ 2, etc. a raft. see ಪಟುಗುಲ್.

ಕುಲ kula. = ಕುಳ 2. a crowd, a herd, a troop, an assemblage, a multitude. 2, a race, a family, a community, a tribe, a caste (ಜಾತಿ Nn. 76). 3, a good or noble family or caste; high station, eminence. 4, a house, an abode. ಕುಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಬುದ್ಧಿ, ಆಶಾಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಲದ್ಧಿ. -ಕೂಟಿಗೆ ಹೀನನಾದರೆ ಕುಲಕ್ಕೆ ಹೀನನೇ? -ಕುಲವನ್ನು ನಾಲಿಗೆ ಹೇಟುವದು. -ಕುಲವಿದ್ದರೂ ಮಲ ಹೋಗದು. -ಕುಲಕ್ಕೆ ಮೃತ್ಯುವು ಕೊಡಲೇ ಕಾವು (Prvs.). see Bp. 55, 20; 57, 68, 69; W. p. 303 seq.; ನೂಟುನು; Prv. s. ನೆಲ; ಕರೆ 6. -ಕುಲಗೆಡಕ. -ಕೆಡಕ. a man who spoils caste; one who has spoiled his caste, or one whose caste is spoiled (C.). -ಕುಲಗೆಡಿಕ. -ಕೆಡಿಕ. = ಕುಲಗೆಡಕ. (Bp. 11, 51). -ಕುಲಗೆಡಿಕ. -ಕೆಡಿಕ. a woman who spoils caste, etc. (Bp. 40, 54). -ಕುಲಗೆಡು. -ಕೆಡು. to be spoiled. ಕುಲಗೆಟ್ಟು ವರ ಚಿನ್ನೆಯೊಳಗೆ ಇರ್ಪೆ, ಅನ್ನಲ್ಲ? ಕುಲಗೆಟ್ಟು ಶಿವನ ಮುಷಿಪೊಕ್ಕ ಮುಷಿಗಳು ಕುಲವಾದರೂ, ಅಯ್ಯ! (Sp.). see Bp. 55, 3. -ಕುಲಗೆಡಿ. -ಕೇಡಿ. = ಕುಲಗೆಡಕ. also: a bad, rude fellow (C.; J. 17, 54). ಕುಟೋದ್ಯದ ಅರಸಗೆ ಕುಲಗೆಡಿ ಪ್ರಧಾನ. -ಕುಲಗೆಡಿಯ ಕೂಡೆ ಸರಸನೇ? (Prvs.). 2, = ಕುಲಗೆಡಿಕ. (J. 5, 61). -ಕುಲಗೆಡಿದ. -ಕೇಡಿದ. = ಕುಲಗೆಡಕ. (Bp. 3, 59). -ಕುಲಗೆಡಿತನ. -ಕೇಡಿತನ. the act of spoiling caste; that of caste being spoiled (My.; ವಿಜಾತಿ G.). -ಕುಲಂಗದು. -ಕೆದು. = ಕುಲಗೆಡು. (Bp. 28, 31). -ಕುಲನುಳ್ಳು. -ಲುಳ್ಳು. a well-born or noble man (ಅಭಿಜಾತ Mr. 242).

ಕುಲಕ kulaka. relating to a kula; of a good family or eminent by birth. 2, a species of ebony, *Diospyros tomentosa* Roxb. 3, a sort of gourd, *Trichosanthes dioeca* Roxb. (ಪಾಣ್ಡುಕ, ಕಹಿಪಡಲ Mr. 146). 4, a kind of verse (Kāvya. V, 961).

ಕುಲಕರಣಿ kula-karaṇi. = ಕುಲಕರ್ಣಿ. (R.; Mhr. ಕುಳಕರಣಿ).

ಕುಲಕರ್ಣಿ kula-karṇi. the writer of a community; a village clerk or accountant (S. Mhr.; Tc. ಕುಲ್ಕರ್ಣಿ).

ಕುಲಕಾಯಕ kula-kāyaka. caste-profession (S. Mhr.).

ಕುಲಕಿಸು kulakisu. = ಕುಲಿಕಿಸು, etc. to cause to shake. (My.).

ಕುಲಕು kulaku. = ಕುಲುಕು 2. to shake. (My.).

ಕುಲಕ್ಷಯ kula-kṣaya. extinction of a race or caste. see Prv. 3. ಪರಿಸುಣ್ಣೆ.

ಕುಲಗಿರಿ kula-giri. a chief mountain, any one of the seven principal mountains (Śmd. 251; C. Bp. 47, 34). 2, the number seven (Ch.).

ಕುಲಗುರು kula-guru. the preceptor of a family or caste (My.).

ಕುಲಗೃಹ kula-gr̥ha. a noble house (Cpr. 7, 92 va.).

ಕುಲಗೋತ್ರ kula-gōtra. caste and family. ನಡೆಯೊಡೊನ್ನೆ ಭೂಮಿ, ಕುದಿಯೊಡೊನ್ನೆ ನೀರು, ಸುಡುವುಗ್ಗಿ ಒನ್ನೆ ಇರುತಿರೆ ಕುಲಗೋತ್ರ ನಡುವೆ ಎತ್ತಣದು? (Sp.). ಕುಲಗೋತ್ರಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಆದರೂ ಮಲಮೂತ್ರಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ (Prv.).

ಕುಲಜ್ಞ kula-ñā. N. (Bhāvavacintāratna, by Gubbiya Malhaṇārya, 1 sum.; 1, 22, 45; 2, 2). plural: ಕುಲಜ್ಞಯಾರ್ (Bp. 9, 48; 50, 42).

ಕುಲಜ kula-ja. = ಕೊಲಜ, ಕೊಜ್ಜ. born in a good family, well-born; ancestral, hereditary. see Sp. s. ಮಾದಿಗ.

ಕುಲಂಜ kulañja. = ಕುಲಂಜನ, etc.

ಕುಲಂಜನ kulañjana. = ಕುಲಂಜನ, ಕೊಳಂಜ, ಕೊಳಂಜನ, ಕೊಳಂಜ. the plant *Alpinia galanga* and its root (Sk.; Mhr. ಕುಲಂಜನ, ಕುಲಂಜನ, ಕೊಳಂಜನ, ಕೊಳಂಜನ).

ಕುಲಜೆ kula-je. = ಕೊಲಜೆ, etc. a well-born, respectable woman.

ಕುಲಜೆ kula-je. an unchaste woman.

ಕುಲತಿಲಕ kula-tilaka. the tilaka or an ornament to a family. (R.).

ಕುಲಥಂಜನ kulathā-ñjana. = ಕುಲತಿಕ್ಕೆ. see ಕಮ್ಮಳಗು s. ಕಮ್ 2-.

ಕುಲತ್ಥ kulattha. a kind of pulse, *Dolichos uniflorus*. see ಕುಳಿ and cf. ಕುಲಿ.

ಕುಲತಿಕ್ಕೆ kulatthike. a blue stone used as a collyrium and in medicine.

ಕುಲತ್ಥೆ kulatthe. ಕುಲತ್ಥಾ = ಕುಲತಿಕ್ಕೆ.

ಕುಲದೀಪಕ kula-dīpaka. the lamp or light or glory of a family. (Bp. 3, 58; My.).

ಕುಲದೇವತೆ kula-dēvate. the female tutelary deity of a caste or family (My.).

ಕುಲದೇಶ kula-dēśa. a native-country (Kāvya. V, 44).

ಕುಲದೈವ kula-dalva. the male tutelary divinity of a race, caste or family; a principal deity. (Bp. 60, 7; 61, 55).

ಕುಲಧರ kula-dhara. upholder of one's family. see Abh. P. 1, 69; 1, 70 va. -ಕುಲಧರಾವತಾರ. -ಅವತಾರ. (1, 68 va.)

ಕುಲಧರ್ಮ kula-dharma. practice or duty peculiar to a race or caste (C.).

ಕುಲನಗ kula-naga. = ಕುಲಗಿರಿ. (Śmd. 251).

ಕುಲನಾರಿ kula-nāri. a woman of good family; a virtuous, chaste woman (ಸಾರಿಕೆ, ಪತಿವ್ರತೆ Mr. 305).

ಕುಲನಾಶಕ kula-nāśaka. a man who destroys or spoils family or caste (Bp. 3, 58).

ಕುಲಪರ್ವತ kula-parvata. = ಕುಲಗಿರಿ. (C. Bp. 47, 31).

ಕುಲಪಾಲಿಕೆ kula-pālike. a chaste, respectable woman.

ಕುಲಪುತ್ರ kula-putra. a son of a noble family, a respectable youth. (My.).

ಕುಲಪ್ರಮಾಣ kula-pramāṇa. the proof for (the existence of) caste. ಕುಲಪ್ರಮಾಣ ನಾಲಿಗೆ, ಜಲಪ್ರಮಾಣ ಪಾವರೆ (Prv.).

ಕುಲಬಾಲಿಕೆ kula-bālike. = ಕುಲಪಾಲಿಕೆ. a chaste, respectable woman.

ಕುಲಭೇದ kula-bhēda. a division or class in a family or caste (Nn. 65).

ಕುಲಭ್ರಷ್ಟ kula-bhraṣṭa. expelled from a family; an outcast (C.).

ಕುಲಮದ kula-mada. pride of birth or caste (Abhā. 2, 55).

ಕುಲನು kulame. = ಕುಲುನು, q. v. etc. (C.; B. 4, 140).

ಕುಲವಧು kula-vadhu. = ಕುಲನಾರಿ. (ಕುಲೈ, ಕುಲಸ್ತೀ Nn. 42; Smd. 186).

ಕುಲವಿವರ kula-vivara. = ಕುಲಭೇದ. (Nn. 75).

ಕುಲವಿಹೀನ kula-vihīna. a man of low birth; an outcast. (Bp. 40, 71).

ಕುಲವೃದ್ಧ kula-vṛddha. the oldest member or head of a family or caste. (My.).

ಕುಲಶ್ರೇಷ್ಠ kula-śreṣṭhī. of good family, eminent by birth; the chief of a guild.

ಕುಲಸಂಕರ kula-saṅkara. mixture of caste. (Bp. 55, 12).

ಕುಲಸಂನ್ಯಾಸ kula-sambandha. family-connection (Smd. 161).

ಕುಲಸಂನ್ಯಾಸ kula-sambhava. sprung from a family.

ಕುಲಸ್ತ್ರೀ kula-śtrī = ಕುಲಸ್ತ್ರೀ. (G. 146).

ಕುಲಸ್ತ್ರೀ kula-śtrī. a woman of a good family and respectable conduct (ಕುಲೈ, ಕುಲವಧು Nn. 42).

ಕುಲಸ್ಥ kula-stha. standing or abiding in the family; belonging to a good family or caste (ಪುರುಷ Sm. 113; C.). feminine ಕುಲಸ್ತ (My.).

ಕುಲಹೀನ kula-hīna. = ಕುಲವಿಹೀನ. (Bp. 56, 18; 57, 66; Prvs. s. ವರ ಹೀನ, ವಸ್ತು ಹೀನ).

ಕುಲಾಚಲ kula-acala. = ಕುಲಗಿರಿ. (Sṣv. 3, 19).

ಕುಲಾಚಾರ kula-ācāra. the established observances or practices of caste (C.).

ಕುಲಾತಿಕ್ರಮಣ kula-atikramapa. overstepping (the rules of) family or caste. see ಕರಗಣ and the remark s. ಕರ 6 No. 1.

ಕುಲಾದಿ kula-adri. = ಕುಲಾಚಲ. (J. 13, 10, 17).

ಕುಲಾಂತಕ kula-antaka. a man who makes an end of his family or race (J. 18, 16).

ಕುಲಾಯ kulāya. 1. a nest.

ಕುಲಾಯ kulāya. 2. = ಕುಲಾಯ, etc. (B. 5, 146).

ಕುಲಾಯಿ kulāyi. = ಕುಲಾಯ 2, ಕುಲಾಯಿ, ಕುಲಾಯಿ, ಕುಲಾಯಿ, ಕುಲಾಯಿ. a little cap (C.; H., Br.).

ಕುಲಾಯಿಸು kulāyisu. to be open, to expand, to acquire clearness, etc. (Mhr., H. ಮುಲಾಯಿಸೇ; to increase (My.).

ಕುಲಾಲ kulāla. a potter (ಕುಮ್ಮಟ Nn. 80, 145).

ಕುಲಾಲಕಾರ kula-lā-kāra. doing the work of a potter. see ಕುಮ್ಮಟ.

ಕುಲಾಲಚಕ್ರ kulāla-cakra. a potter's wheel (ಕುಮ್ಮಟರ ತಿಗುರಿ Nn. 49; J. 13, 20).

ಕುಲಾಲಿ kulālī. the wife of a potter. 2, a blue stone used as a collyrium. 3, N. of a plant (ಹಾಲುಹುರುಳಿ, o. r. -ಹುರುಳಿ. Mr. 148).

ಕುಲಾವಿ kulāvi. = ಕುಲಾಯಿ, etc. a cap (My.). see Prv. s. ಚೋಟಿ.

ಕುಲಾಸ kulāsa. = ಮುಲಾಸ. openness, roominess; settlement, etc. (My.).

ಕುಲಿ kuli. a killer (ಕೊಲ್ಲು Smd. 230; M., T. ಕೊಲ್ಲ; M. ಕುಲಿ, killing, murder). see ಅಟಗುಲಿ, ಅನಿ, ಮಿಂ.

ಕುಲಿ kuli. a sort of prickly nightshade, *Solanum jacquini* Willd.

ಕುಲಿಕ kuli. = ಗುಲಿಕ. of a good family, well-born. 2, N. of a nāga or serpent (Bp. 46, 28).

ಕುಲಿಕಿಸು kulikisu. = ಕುಲಿಕಿಸು, ಕುಲಿಕಿಸು. to cause to shake (by another, My.). 2, to shake, to agitate (Si.). ಕುಣಿಯುವಾಗ ನೆಯ್ಯನ್ನು ಕುಲಿಕಿಸುವದು (ಅಂಗಹಾರ, ಅಂಗವಿಕೀಷ Si. 66).

ಕುಲಿಕು kuliku. = ಕುಲುಕು 2, etc. to shake (My.).

ಕುಲಿಕೆ kulike. = ಕೊಲಿಕೆ, etc. a hook. (My.; see ಕುಟ 1).

ಕುಲಿತ kullita. accumulated, collected, amassed. see ಅ-.

ಕುಲಿಮೆ kulimē. = ಕುಲುಮೆ, etc. a furnace. (C.; B. 2, 12).

ಕುಲಿತ kullisa. the thunderbolt of Indra (ಬಜ್ರರ Ct. I, 21). 2, a certain metrical foot (Ch.). 3, a sort of fish.

ಕುಲಿತಧರ kullisa-dhara. Indra. 2, = ಕುಲಿತ No. 2 (Ch.).

ಕುಲಿತಧಾರಿ kullisa-dhāri. Indra (My.).

ಕುಲಿತಹಸ್ತ kullisa-hasta. Indra (My.).

ಕುಲೀನ kulīna. belonging to a family. 2, of high descent, well-born. 3, of a good breed.

ಕುಲೀನತ್ವ kulīnatva. birth, rank, family respectability. (My.; ಕಾಲೀನ G.).

ಕುಲೀನೆ kulīne. a woman belonging to a family; a well-born woman. see ಕ್ಷತ್ರಿಯ-.

ಕುಲೀರ kulīra. a crab.

ಕುಲುಕಿಸು kulukisu. = ಕುಲಿಕಿಸು, etc. (My.).

ಕುಲುಕು kuluku. 1. = ಕುಟಕು. to fill with force, to cram into, to stuff (ಗಾಢಪೂರಣ Smd. Dh.); [Tu. ಕುರುಕ್ಕು, ಕುರ್ಕು].

ಕುಲುಕು kuluku. 2. = ಕುದುಕು 1, ಕುಲಕು, ಕುಲಿಕು. to shake (v. t.), as a bottle, as a measure in measuring, as a vessel in filling it, as the body in dramatic action or in putting on foppish airs, and as the voice in singing (My.; Tu. ಕುರುಕ್ಕು, ಕುರ್ಕು; Te.; T. ಕುಲುಕ್ಕು, ಕುಲುಕ್ಕು; Te. ಕುಲುಕು, T. ಕುಲುಂಗಿ, ಕುಲುಂಗಿ, to shake, quake, be agitated, T. ಕುಲೈ, M. ಕುಲಿ, to be agitated, shake, jolt; Te. ಕುದಿಲಿಂಚು, ಕುದುಪು, to shake, v. t.; ಕುದುಲು, to jolt or shake, as a horse; cf. ಕೊಡಪು, ಕುಣುಕು). ದದ್ದು ನುಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲ ಹರಳು ಹಾಕಿ ಕುಲುಕುವನೆ (Prv.).

ಕುಲುಕು kuluku. 3. = ಕುಕ್ಕು 6, ಕುದುಕು 2, ಕುಲು. shaking; a shake; jolting, trotting (My.; Te.; T., M. ಕುಲುಕ್ಕು; M. also ಕುಣುಕ್ಕು; Te. also ಗುಣುಪು). ಒನ್ನು ಕುಲುಕನ್ನು ಕುಲುಕು, to give one shake (My.). — ಕುಲುಕೋಟಿ. -ಟಿ. = ಕುಕ್ಕೋಟಿ, ಕುದುಕೋಟಿ. trotting, trot (My.).

ಕುಲುಕುಗಾತಿ kuluku-gāti. a woman of affected gestures, a coquette, a lewd woman (My.).

ಕುಲುಮೆ kulume. = ಕುಲಮೆ, ಕುಲಿಮೆ, ಕುಲೈ, ಕೊಲಿಮೆ, ಕೊಲುಮೆ. a fire-pit or furnace (C.; Te. ಕೊಲಿಮಿ; Te. ಕೊಲಿಮಿ also: a pit, cf. ಕುಟ 2; Tu. ಕೊಲಮೆ, a very deep pit; see ಕುಪ್ಪೆ ದಿಗ?). see B. 4, 148, 225. — ಕುಲುಮೆ ಕನ್ನಾಯ. a tax on blacksmiths (My.).

ಕುಲೇಂದ್ರ kula-indra. the chief of a family or race (J. 20, 1).

ಕುಲೋದ್ಧಾಮ kula-uddāma. = ಕುಲೇಂದ್ರ. (J. 17, 60).

ಕುಲೋದ್ಧಾರಕ kula-uddhāraka. raising a race or family; a man who raises or elevates a race or family (My.).

ಕುಲೋದ್ಭವ kula-udbhava. well-born. 2, born or produced in a family or race (J. 16, 2).

ಕುಲು kulu. = ಕುಲುಕು 3, etc. shaking, etc. (My.).

ಕುಲ್ಗ kulga. a male buffalo (S. Mhr.; Mhr., H. ಮುಳಗಾ).
 ಕುಲ್ಗಿ kulgi. horse-gram (My.; H.); [T. ಕೊಳ್ಳು, M. ಕೊಳ್ಳು, Tu. ಕುಡು].
 ಕುಲ್ಮಾಷ kulmāṣa. *sour gruel*. 2, *half-ripe barley; forced rice*. 3, a sort of phaseolus (ಕೀಟ ಉದ್ದು G.). 4, a species of dolichos, Dolichos biflorus. see ಅಲಸನ್ನಿಗೆ, ಮಡ್ಡು ಗಟನೆ.
 ಕುಲ್ಮೆ kulme. = ಕುಲುಮೆ, etc. (My.).
 ಕುಲ್ಯ kulya. 1. = ಕುಲ್ಯೆ 1. a bone. 2, a canal, a channel (ಕಾಲ Sm. 36). 3, a ditch, a trench (ಕಡಂಗು 4). 4, a dyke, a bank (ದಡ Nn. 42; see ಕರೆ 6). 5, a river (ನದಿ 42). 6, a forest (ಅರಣ್ಯ, ನವ 42). 7, bewilderment (ಮೋಹ 42). 8, a bad habit (ವ್ಯಸನ 42). 9, a measure of eight drōṇas. see ಸೊಲಿಗೆ.
 ಕುಲ್ಯ kulya. 2. relating to a family; of a good family, well-born; friendly inquiry after family affairs. see Bp. 43, 66.
 ಕುಲ್ಯೆ kulye. 1. = ಕುಲ್ಯ 1. a rivulet; a canal; a ditch; a dyke. 2, the plant Solanum longum (ಫ. ಗುಳ್ಳೆ).
 ಕುಲ್ಯೆ kulye. 2. a woman of good family and respectable conduct (ಕುಲನಧು, ಕುಲ್ಯೆ Nn. 42). 2, Lakṣmī (ರಸ್ಮಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ 42).
 ಕುಲ್ಯಾ kullā. expanded; open (My.; H. ಮುಲಾ).
 ಕುಲ್ಯಾಯಿ kullāyi. = ಕುಲಾಯಿ, etc. a little cap. (My.; T.).
 ಕುಲ್ಯಾವಿ kullāvi. = ಕುಲಾಯಿ, etc. (My.).
 ಕುಲ್ಯು kullu. all, the whole (My.; Br.; Mhr., H. ಕುಲ).
 ಕುನಕ kuvaka. Tbh. of ಕುನಕ. cheating (My.).
 ಕುನರ kuvara. 1. a potter (ಬಾನ್ಪು, ಕುನ್ಪು Ct. II, 105; see ಕೋನ 1).
 ಕುನರ kuvara. 2. = ಕನ್ನರ, ಕೊನ್ನರ, ಗಬರು 2, etc. a curtain, a veil (ಜನನಿಕೆ, ಮುಸುಕು Bhn. 61; Te. ಕುನಾರ, a tilt or cloth covering of a carriage).
 ಕುನರ kuvara. = ಕುನಾರ, ಕೊನರ, ಕೊಮರ, ಕೊಮಾರ, ಕೋರ 2. Tbh. of ಕುಮಾರ. a boy, son, etc. (Smd. 361; Ct. II, 8; ಗುಡ Sm. 4, Kk. 6). ಪಟ್ಟದ ಕುನರಂ (ಯುವರಾಜ Mr. 310). see ಅರಗು ನರ, ಅರಸು, ಇಂಗಡಲ ಕುನರ, ಚುಕ್ಕಿ ಗುನರ, ನೃಪ, ನೇಸಗುನರ.
 ಕುನರಿ kuvari. = ಕೋನರಿ. Tbh. of ಕುಮಾರಿ. a girl, daughter, etc. see ಇಂಗಡಲ, ಪಾಲ್ಗಡಲ; (J. 9, 7, 10).
 ಕುನಲ kuvala. the jujube tree and its fruit, Zizyphus jujuba Lam. (ಬೋರೆ G.). 2, the water-lily. 3, N. of a son of Viravarma (J. 27, 5).
 ಕುನಲಯ kuvalaya. = ಕೋನುಳೆ, ಕೋನರ್. any water-lily. 2, the blue water-lily. (ಕನ್ನೆಯ್ದಲು Hla.). 3, the earth.
 ಕುನಲಯಾಧಾರಿ kuvalaya-ādhāri. a pond (J. 15, 12). 2, kuvalaya-ādhāri. a king (15, 12).
 ಕುನಲಿ kuvali. = ಕೋಲಿ. the jujube, Zizyphus jujuba Lam. (ಎರ Mr. 113). see Si. 130.
 ಕುನಲೆ kuvale. N. of a woman (J. 11, 6).
 ಕುನಾರ್ ku-vāk. -ನಾರ್. injurious or censorious language; speaking ill of any one.
 ಕುನಾಕ್ಕುತ kuvāk-śruta. a man who listens to slander (ಕ್ರೂರ ಗ್ರಾಹ್ಯ, ಚಡದಮಂ ಕೇಳು Mr. 244).
 ಕುನಾದ ku-vāda. censorious, detracting.
 ಕುನಿ kuvl. 1. a kind of tree? see ಎತ್ತಿ ಗುನಿ.
 ಕುನಿ kuvl. 2. to cry out (ಫ. ಕುನಿವಿ & ಕೊಗು 1). ಪುಣ್ಯಂ ಗೆಯ್ಯದ ಪಾಪಿಗೆ ಪುಣ್ಯಂ ಬಣಾಕ ಏಕೆ ಮುಜುಗಿ ಕುನಿದೊಡೆ ಬರ್ಕುಂ? (Jmt. 17).

ಕುವಿಟಿ ku-viṣṭa. a bad paramour or catamite. (Bp. 28, 41).
 ಕುವಿನ್ದ kuvinda. a weaver.

ಕುವಿನ್ದ ಕ kuvindaka. a weaver (ಸಾಳೆಯ Mr. 377).

ಕುವಿಲಾಸಿ ku-vilāsi. a man of improper sport (ಕುಚರ, etc., ವಕ್ರ Mr. 244).

ಕುವೇಣಿ kuvēṇi. a fish-basket.

ಕುವೇರ kuvēra. = ಕುಬೇರ. Kuvēra, the god of wealth and regent of the north, Siva's friend (ತಿಸುಳಿಗಳೆಯ, ಪೊನ್ನೊಡೆಯ Kk. 16; ಪುಲ ಸ್ವಾತೋದ್ಭವ Mr. 54).

ಕುವೇರ ಕ kuvēra. the tree Cedrela toona Roxb.

ಕುವೇರಾಕ್ತಿ kuvēra-akṣi. the plant Bignonia suaveolens.

ಕುವೈ kuvve. = ಕೂವೆ, East Indian arrowroot. — ಕುವೈ ಯೆಲೆ. -ಎಲೆ. the dried leaves of the kuvve used to make hoods or cloaks (goragu) to cover the head and body from the rain (Mv.). — ಕುವೈ ಹಿಟ್ಟು. a kind of arrowroot (My.).

ಕುವೈ kuvve. = ಕೂ 2, ಕೂವ. a mast. (My.).

ಕುಶ kuśa. the sacrificial grass Poa cynosuroides Retz. 2, water (ಉದಕ, ನೀರು Mr. 404). 3, a son of Rāmacandra (J. 18, 1). 4, one of the great dvīpas or divisions of the universe. 5, a certain metrical foot (Ch.).

ಕುಶಜ kuśa-ja. a lotus, or water-lily. (Bp. 12, 5).

ಕುಶಜಾತ kuśa-jāta. = ಕುಶಜ. (R.).

ಕುಶಬ್ದ ku-śabda. an improper word (Mr. 2; My.).

ಕುಶಲ kuśala. = ಕುಸಲ. right, proper, suitable; happy, prosperous; skilful, clever, expert; cleverness (My.). 2, well-being, happiness. 3, virtue. 4, adequacy. see ಸ. ನೇಲೆ.

ಕುಶಲಗಾಣ kuśala-gāṇa. a clever man (My.). feminine ಕುಶಲ ಗಾಣಿ (My.).

ಕುಶಲತನ kuśalatana. cleverness, ability (C.; B. 5, 224).

ಕುಶಲತೆ kuśalate. = ಕುಶಲತನ. (My.). 2, (kuśa-late), N. of a plant (ಬಳ್ಳೆ Mr. 149).

ಕುಶಲಪ್ರಶ್ನೆ kuśala-prāśne. friendly enquiry after a person's health or welfare (My.; Te.).

ಕುಶಲನ kuśa-lava. Kuśa and Lava, the sons of Rāma (J. 19, 45, 49).

ಕುಶಲಿ kuśali. a clever woman (C.).

ಕುಶಸ್ಥಲ kuśa-sṭhala. N. of the town Kanyakubjā. — ಕುಶಸ್ಥಲ ಬ ವರು. a class of Brāhmaṇas on the western coast (My.).

ಕುಶಸ್ಥಲಿ kuśasthalli. N. of a woman, daughter of Dakṣa (Rām. 4, 2, 14).

ಕುಶಾಗ್ರಬುದ್ಧಿ kuśa-agra-buddhi. = ಕುಶಾಗ್ರಮತಿ. intellect as sharp as the point of kuśa grass: acumen (My.). 2, shrewd, intelligent.

ಕುಶಾಗ್ರಮತಿ kuśa-agra-mati. = ಕುಶಾಗ್ರೀಯಮತಿ. (ಸೂಕ್ಷ್ಮಬುದ್ಧಿ ಯುಳ್ಳವಂ Mr. 242).

ಕುಶಾಗ್ರೀಯಮತಿ kuśa-agriya-mati. one whose understanding is as sharp as the point of a blade of kuśa: acute, penetrating, subtle; mental acumen.

ಕುಶಾಲು kuśālu. ease; healthy state; fun, frolic, pleasure (C.; Mhr., H. ಮುಶಾಲ). — ಕುಶಾಲುಪಿರಂಗಿ. salute-firing (My.).

ಕುಶಾಸನ kuśa-āsana. a mat of sacrificial grass. (My.).

ಕುಶಿ kuśi. 1. wrought iron; a ploughshare.

ಕುಶಿ kuśi. 2. = ಕುಸಿ, ಕುಸಿ. pleasure; will (S. Mhr.; Mhr., H. ಮುಶಿ, ಮುಸೀ).

ಕುಶಿಕ kuśika. = ಕುಶಿ, ಕುಶಿರ. a ploughshare.

ಕುಶಿರ kuśira. = ಕುಶಿಕ. (ಫಾಲ, ಕುಟ Mr. 370).

ಕುಶಿಲನ kuśilava. an actor, dancer, mime.

ಕುಶಲ kuśila. = ಕುಸಲ: a granary. see ಕುಡಿರ್.

ಕುಶೆ kuše. a bridle, a rein; a plank for covering anything; a piece of wood; = ಕುಶ No. 1 (ವಿಪ್ರ, ದರ್ಪ Nn. 104; Śśv. 2, 108).

ಕುಶೇಶಯ kuśeśaya. resting in water; a water-lily, a lotus; Viṣṇu (My.).

ಕುಶ್ವತ್ರ ku-śvābhra. a small hole in the earth. (R.).

ಕುಸಿ kuśi. = ಕುಶಿ 2, etc. (C.).

ಕುಸಿ kuśi. dry land, land not artificially irrigated (My.; H.).

ಕುಸಿಗ kuśiga. = ಕುಸಿಗ. — ಕುಸಿಗನ ಬಳ್ಳಿ. = ಕುಸಿಗನ ಬಳ್ಳಿ. a kind of herb. (Z.).

ಕುಷ್ಠ kuṣṭha. the plant *Costus speciosus* or *arabicus* (ಕೊಳಂಜಿ G.). 2, leprosy (ಶೂನ್ಯ Mr. 385). see Bp. 54, 69, 70; 56, 55, 56.

ಕುಷ್ಮಾಣ್ಡ ಕುṣmāṇḍaka. the gourd *Benincasa cerifera* Savi.

ಕುಸ ಕusa. = ಕುಚು, etc., ಕುಸು. a sound imitating a whisper. (Mhr. ಕುಸಕುಸಣೇಂ, to sob; to murmur). — ಕುಸ ಕುಸ. rep. whispering. ಕುಸ ಕುಸ ಮಾತಾಡು, to whisper (My.). — ಕುಸ ಕುಸು. = ಕುಸ ಕುಸ. (My.). — ಕುಸಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. to whisper (My.).

ಕುಸಕು kusaku. = ಕುಸಕು 2, No. 2. to wash by slightly beating. (C.).

ಕುಸಂಗ ku-saṅga. bad company (My.).

ಕುಸಂಧಿ ku-sandhi. an improper union of letters (My.); narrowness, a narrow space (My.; Te.); an unlucky conjunction of stars (My.).

ಕುಸಮಯ ku-samaya. a bad association; a bad rule, etc.; heterodoxy. (Bp. 8, 19; 23, 15; 53, 55).

ಕುಸಲ್ kusāl. = ಕುಡಲ್, etc. the state of being partially boiled. — ಕುಸಲಕ್ಕಿ. — ಅಕ್ಕಿ. = ಕುಡಲ್‌ಕ್ಕಿ. (My.).

ಕುಸಲ kusala. Tbh. of ಕುಶಲ. see s. ಪರಣ.

ಕುಸಾಕುಳಿ kuśākūḷi. = ಕೊಸಾಕುಳಿ. trouble, annoyance (My.).

ಕುಸಾಲೆ kusāle. = ಕುಸಲೆ, ಕುಸಾಲೆ. a kind of pot herb. see ಕಿಟು.

ಕುಸಿ kuśi. 1. = ಕುಸುಕ. the peg or knob-like ornamental pin of a door (ಕನಾಟಲಾಕೆ Śmd. Dh.; My.; T. ಕುಟ್ಟಿ, Tu. ಕುಟ್ಟಿ, M. ಕುಟ್ಟು, a little plug, stake, etc.; cf. ಕುವೆ?).

ಕುಸಿ kuśi. 2. to bend (v. i.); to stoop; to be lowered (to hang down from heaviness); to sink, to give way, to settle, to tumble in; to wear away, etc. (ತಟ್ಟು Śmd. I; ಕ್ಷೀಣತಃ Śmd. Dh.; C.; Te. ಕುಸಿಂಚು; cf. ಕುಟ 1). [ಕುಸಿದಂ ರಿಪ್ತ ವಿಜಯದೆ ಸಿದ್ಧಿಸಿದಂ ಕಣ್ಣಿನ ನನ್ನ ಮಂ ತನ್ನಿದಂ Ph. 7, 42; Ap. 4, 50]; (Cpr. 4, 47). ಕುಸಿದು ನಡೆದಂ (Śmd. 280). ಏಕ ಸೈನ್ಯ ಭಾರದಿನ್ನೆ ಎಣ್ಣೆಸೆಯ ಅನೆಗ್ ಕುಸಿದು ಕುಗ್ಗಿದುದು (225). ಕುಸಿಯದೆ ಇರಿ! (Bp. 37, 39). ಲಸಿತದಿವ್ಯೋನ್ನತಶರೀರಂ ಏಕತರಾಲದ ಶೂಕನಿದ ತಿಗ ಕುಸಿಯದೆ (39, 64). ಕುಸಿದಿಟ್ಟ ಚಕ್ರದನ್ನೆ (discus) ಕುನುಗಿ ಪರಿವ ... ದುಪ್ಪಗಣಂಗಳ್ (Rsv. 6, 11 va.); ಬಲಭಾರಕ್ಕೆ ಧರಾತಲಂ ಕುಸಿಯೆ (13, 77). ಕುಸಿದ ನಡುವಿನ, ಹೊರಟ ಬೆನ್ನಿನ (ಕುಟುಬಂ Bp. 20, 11).

ಕುಸಿದಪರಾಂಗಂ (Rsv. 5, 92). ಮನೆ ಕುಸಿಯಿತು, ಹಗೆಯ ಕುಸಿಯಿತು (C.). see Abh. P. 7, 157; Rām. 1, 16, 43; 6, 30, 10; Rāv. 2, 76va.; 14, 58; Śśv. 4, 9, 78; J. 3, 19.

ಕುಸಿ kuśi. 3. = ಕುಸಿದು. P. p. of ಕುಸಿ 2. — ಕುಸಿ ಬೀಟು. to sink, give way, as a wall, etc. (C.).

ಕುಸಿ kuśi. 4. the state of being bent, sunk, etc. (ಮಣಿ Ct. I, 32; ಜರಿದುದು Bhn. 48, o. r. ಜಡಿದುದು). — ಕುಸಿಗೊರಲ್. — ಕೊರಲ್. a sunk, i. e. short, neck. ಅದು ಕುಸಿಗೊರಲ್ (Śmd. 111 Mdb.). — ಕುಸಿಗೊರಲ. — ಕೊರಲ. (Śmd. 95). a man with a short neck. ಅವಂ ಕುಸಿಗೊರಲಂ (111 Mdb.). — ಕುಸಿಗೊರಲೆ. — ಕೊರಲೆ. a woman with a short neck. ಅವಳ್ ಕುಸಿಗೊರಲೆ (Śmd. 111 Mdb.).

ಕುಸಿ kuśi. = ಕುಶಿ 2. pleasure, etc. (My.).

ಕುಸಿಕು kusiku. = ಕುಸಕು 2, etc. to strike. ಆ ಬಣ್ಣಿಯಂ ಕುಸಿಕಿಟು ಬರಲೇಸದಂ! (Bp. 56, 29).

ಕುಸಿಬೆ kusibe. a Tbh. of ಕುಸುಮ್ಬ. a thistle like herb. (ಕುಸು ಮ್ಬ Mr. 374; C.). — ಕುಸಿಬೆಯೆಣ್ಣೆ. safflower oil (C.).

ಕುಸಿಮ್ಬ kusimbe. = ಕುಸಿಬೆ. (My.).

ಕುಸಿದ ku-sīda. usury. 2, = ಕುಸಿದಿಕ. (ಬಡ್ಡಿಯುಂ Mr. 345).

ಕುಸಿದಿಕ kuśīdika. a usurer, a money-lender. see s. ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡು.

ಕುಸು kusu. = ಕುಸ, etc. a sound imitating a whisper. — ಕುಸುಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. = ಕುಸಗುಟ್ಟು. (My.).

ಕುಸುಕ kusuka. = ಕುಸಿ 1. (J. 17, 6).

ಕುಸುಕು kusuku. 1. the state of being lowered or low, as a door, etc. (My.).

ಕುಸುಕು kusuku. 2. = ಕುಸುಕು, ಕುಸಿಕು, ಕುಸುಂಕು. to strike, to beat (ಘಾತನ Śmd. Dh.; Grj. 2, 106 va.). — ಕುಕ್ಕು 3, to wash by slightly beating (My.). 3, to sprain.

ಕುಸುಂಕು kusuṅku. = ಕುಸುಕು 2. (Śmd. Dh.).

ಕುಸುಂಕುರ್ kusuṅkur. (?) (Cpr. 8, 101 va.).

ಕುಸುಬು kusubu. = ಕುಸುಮು. to wash clothes by beating them on a flat stone (ಓಗಿ Śm. 80; My.; see ಕುಕ್ಕು 3, ಕುಸುಕು 2); to knock down (Grj. 2, 106 va.). ಕುಸುವಿದಪ್ಪ ಕುಟ್ಟಿಗಳ್ ಅಖಿಲವ್ವುಗಳಲನ (Bh. 3, 13, 27).

ಕುಸುಬೆ kusube. a Tbh. of ಕುಸುಮ್ಬ. (ಕುಸುಮ್ಬ Nr.; My.).

ಕುಸುಮ kusuma. a flower (ಮಲರ್, ಅರಲ್, ಪೂ Śm. 23; ಅರಲ್, ಅಲರ್ 103, 108). 2, the menstrual discharge.

ಕುಸುಮಧನ್ಯ kusuma-dhanva. Kāma (J. 12 4).

ಕುಸುಮಬಾಣ kusuma-bāṇa. an arrow of flowers (Grj. 7, 11 va.). 2, Kāma (My.).

ಕುಸುಮನಂಜರಿಗೆ kusuma-mañjarige. a bunch of flowers (ಮಂಜರಿ Kk. 19).

ಕುಸುಮರಸ kusuma-rasa. honey (Bp. 60, 43).

ಕುಸುಮಮಾಲಿಕೆ kusuma-mālika. a garland-maker (Rām. 5, 8, 50).

ಕುಸುಮವಿಚಿತ್ರ kusuma-vicitra. N. of a vṛitta (Ch.).

ಕುಸುಮವಿಶಿಖಾ kusuma-viśikha. Kāma (Bp. 32, 2).

ಕುಸುಮಶರ kusuma-śara. Kāma (Śmd. 127; Bp. 59, 35). 2, N. of a vṛitta (Ch.).

ಕುಸುಮಪಟ್ಟದಿ kusuma-ṣaṭpadi. N. of a metre (Ch.).

ಕುಸುಮಸಂಕೋಚನ kusuma-saṅkōcana. the shutting of flowers.
see ಮುಗಿ.

ಕುಸುಮಸಾಯಕ kusuma-sāyaka. = ಕುಸುಮಬಾಣ. (My.).

ಕುಸುಮಾಕರ kusuma-ākara. a place abounding with flowers, a
flower-garden; the vernal season. (My.).

ಕುಸುಮಾಂಘ್ರಿಪ kusuma-aṅghripa. N. of a vṛitta (Ch.).

ಕುಸುಮಾಂಜನ kusuma-añjana. the calx of brass.

ಕುಸುಮಾಯುಧ kusuma-āyudha. flower-armed: Kāma.

ಕುಸುಮಾರಿ kusumārī. ಕಬ್ಬಿಣದ ಕುಸುಮಾರಿ (ದ್ರುಘಣ, ಮುದ್ದ ರ್ತ ಘನ,
ಮೊದ್ದ ಹಾರೆ, ಗುದಿಗೆ Si. 290).

ಕುಸುಮಾಸ್ತ್ರ kusuma-astra. = ಕುಸುಮಬಾಣ. (J. 7, 38).

ಕುಸುಮಿತ kusumita. furnished with flowers, flowered (ಹೂವಾದ,
ಅರಳಿದ G.; My.).

ಕುಸುಮಿಸು kusumisu. to flower (Cpr. 2, 82).

ಕುಸುಮು kusumu. = ಕುಸುಮ. (My.).

ಕುಸುಮೆ kusume. = ಕುಸುಮ No. 2. 2, N. of a plant (ಕಂಜಿಗೆ Mr.
149). 3, Tbh. of ಕುಸುಮ್ಬ. (My.). — ಕುಸುಮಜಾಡ್ಯ. (ಪ್ರದರ, ನಾ
ರೇರುಚ್ Si. 448).

ಕುಸುಮೇಷು kusuma-iṣu. flower-arrowed: Kāma.

ಕುಸುಮೋಪಚಯ kusuma-upacaya. the act of collecting flowers
(J. 8, 19).

ಕುಸುಮ್ಬರಿ kusumbārī. = ಕೊಸವ್ಬರಿ, ಕೋಸವ್ಬರಿ, ಕೋಸುಮರಿ, ಕೋ
ಸುಮ್ಬರಿ. raw fruit, etc., preserved especially as a seasoning; a
salad made of split greengram, cucumber, coconut, lime, salt,
green chillies, etc. (S. Mhr.; Mhr. ಕೋರಿವ್ಬಾರ್, ಕೋರಿವ್ಬರೀ).

ಕುಸುಮ್ಬೆ kusumbe. (Śmd. 48). a Tbh. of ಕುಸುಮ್ಬ (Śmd. 339.
364; Hlā.; My.); dried flowers of safflower (B. 5, 72; Mhr.); the
dye prepared from them. — ಕುಸುಮ್ಬೆದಪುಟ. a deep red cloth
(C.). — ಕುಸುಮ್ಬೆಹೊಗಿ. a deep red turban (My.). — ಕುಸುಮ್ಬೆ
ಬಣ್ಣ. a deep red colour (C.; Si. 441).

ಕುಸುಮ್ಬು kusumbha. = ಕುಸುಬೆ, ಕುಸುಮ್ಬೆ, ಕುಸುಬೆ, ಕುಸುಮೆ No. 3, ಕು
ಸುಮ್ಬೆ. a thistle-like herb, the safflower, *Carthamus tinctorius* L.
2, the water-pot of the student and sannyāsi.

ಕುಸುರಿ kusuri. 1. = ಕುಸುರು 1. the pulp or soft part of
some vegetables and fruits. (Tu. ಕುಸ್ತಿ; Te. ಗುಜುರು, ಗುಜ್ಜು,
ಗುಂಜು, pulp; thick juice; pih; T. ಕೊಚ್ಚಿ, pulp; T. M. ಕುಲಿವು,
thickened fluid, congee, loam; to grow thick or condensed; M.
ಕೊಟು, fat, thick, solid; cf. ಕೊಬ್ಬು 1 & 2, ಕೊಟೆ 1, ಗೊಜ್ಜು 2).
2, the stickly filament of flowers (J. 3, 27; My.); a ku-
suri-like ornament for the back part of the head
(My.). 3, a kind of pēlike in poetical composition
(Kāvya. III, 2, B, 82 seq.). — ಕುಸುರಿದಪ್ಪ. — ಕಪ್ಪ. to reduce to
pulp. ತನುವಂ ಕುಸುರಿದಪ್ಪಾದು (Bp. 45, 28). ಸಾಯಲಾಪನು! ಎನಲು,
ಕುಸುರಿದಪ್ಪಾಯದೆ ಬಿಡರು ಯಮನನರು ಬೇಗ (Dp. 4). see Rām. 6,
11, 18; J. 16, 38; 20, 58; 22, 17, 28.

ಕುಸುರಿ kusuri. 2. = ಕಸ 1, ಕುಸುರು 2. — ಕುಸುರಿಗಾಯಿ. — ಕಾಯಿ.
a very young, quite unripe fruit (My.).

*ಕುಸುರಿ kusuri. 3. novelty; cleverness. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವರ್
ಕುಸುರಿಯ ಮಾತುಗಾಣೆನೆ ಕೆಳ್ಳು ಮುರಾಪ್ತಂ Pb. 5, 72.

ಕುಸುರಿ kusuri. a kind of cloth (ಅಂಚೆ, ಪಟ್ಟಿಫೀದ Mr. 342; cf.
ಅಂಚೆ).

ಕುಸುರು kusuru. 1. = ಕುಸುರಿ 1. the sticky filament of
flowers (My.). ತಾವರೆಹುಮ್ಮಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅಥವಾ ಯಾವ ಹುಮ್ಮಿನಲ್ಲಿಯೂ
ಇರುವ ಕುಸುರುಗಳು, ಹುಮ್ಮಿನ ತರುಳುಗಳು (ಕಿಂಜಲ್ಕ, ಕೇಸರ); ಕುಸುರು
ಗಳನ್ನೆರೆ ಹುಮ್ಮಿನಲ್ಲಿ ನೂಲಿನ ಎಣಿಗಳು ಜೊತೆಗೂಡಿದವು ಚಿತ್ರಮಾಗಿ ಇರು
ವವು (Si. 96).

ಕುಸುರು kusuru. 2. = ಕುಸುರಿ 2. — ಕುಸುರುಗಾಯಿ. = ಕುಸುರಿಗಾ
ಯಿ. (My.).

ಕುಸುವು kusuvu. common hemp, *Cannabis sativa* L.
(St. & Pl.).

ಕುಸೂಲ kusūla. = ಕುಸೂಲ. a granary. see ಕಣಜ.

ಕುಸ್ತುತಿ ku-sṭiti. evil conduct; magic rites, sorcery.

ಕುಸ್ತಿ kustī. wrestling (C.; Si. 294; Mhr., H. ಕುಸ್ತಿ). — ಕುಸ್ತಿ
ಬಿಡು. to set on to wrestle (My.). — ಕುಸ್ತಿಯಾದು. — ಅಡು. to
wrestle (C.). — ಕುಸ್ತಿ ಹಿಡಿ. = ಕುಸ್ತಿಯಾದು. (S. Mhr.; B. 2, 2).

ಕುಸ್ತುಭ kustubha. Viṣṇu. (R.).

ಕುಸ್ತುಮ್ಬರಿ kustumbārī. = ಕುಸ್ತುಮ್ಬರು, etc. coriander. (ಕೊತ್ತು
ಮ್ಬರಿ Ct. II, 99; My.).

ಕುಸ್ತುಮ್ಬರು kustumburu. = ಕುಸ್ತುಮ್ಬರಿ, ಕೊತಮ್ಬರಿ, ಕೊತುಮ್ಬರಿ,
ಕೊತ್ತಮ್ಬರಿ, ಕೊತ್ತಿರಿ, ಕೊತ್ತುಮರಿ, ಕೊತ್ತುಮಿರಿ, ಕೊತ್ತುಮ್ಬರಿ, ಕೋತ
ಮ್ಬರಿ. coriander, the plant and its seed, *Coriandrum sativum* L.

ಕುಸ್ತುರ ku-svara. a disagreeable, discordant note (My.).

ಕುಹಕ kuhaka. = ಕುಯಕ, ಕುನಕ, ಕೊಯಕ. cheating; a cheat, a
rogue, a juggler; juggling. deception, legerdemain (ಕೊಯಕ Kk.
87; Śm. 59; Bp. 40, 56).

ಕುಹಕಿ kuhakī. a deceiver, a juggler (ಮಾಯೆಗೆಯ್ಯಂ Mr. 276;
Bh. 1, 8, 65; 2, 13, 13; My.); a female deceiver (J. 5, 61).

ಕುಹನ kuhana. envious; hypocritical.

ಕುಹನೆ kuhane. hypocrisy.

ಕುಹರ kuhara. a hollow; a hole, a cave (ಗಿರಿಯ ಗುಹೆ Mr. 97).

ಕುಹು kuhu. the new moon, i. e. the first day of the first quarter on
which the moon rises invisible (ಚಂದ್ರನಂ ಕಾಣಲು ಬಾರದ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ
Hlā.; ಶಬಿ ಅಡಗಳು ಅದು ಕುಹು Mr. 69). 2, the cry of the
kōkila.

ಕುಹುಣ್ಣು kuhuṇṇa. N. of a demon (C. Bp. 47, 21).

ಕುಹೂರವ kuhū-rava. the kōkila or cuckoo. (R.).

ಕುಳ್ kuḷ. 1. = ಕುರುಳ್ 2, etc. a cake of dried cow-
dung. (My.).

*ಕುಳ್ kuḷ. 2. — ಕು. to sit down, to be seated. ಓರಣಿ
ಗೊರ್ವಾರ್ವ ಕುಳುತ್ತುಮೇಟುತಿರೆ ಕಣ್ಣ ನ್ನಾ ಗದಿನ್ನೆ ಟುಮೆನ್ನು Pb. 3, 9.
Tu. ಕುಳ್ಳು.

ಕುಳ kuḷa. 1. = ಕಳ 5, ಕೊಳ 3, ಕೊಳಗ 1. a certain
measure: a koḷga. see ಅಯ್ಯಕ, ಒಕ್ಕುಳ, ನಾಗುಳ.

ಕುಳ kuḷa. 2. = ಕುಳಿಕೆ 2, ಕುಳು, ಕೊಳ 2, ಕೊಳು 2. seiz-
ing, etc. see ಕೊಳುಗುಳ.

ಕುಳ ku-ḷa. 1. the true of the Kannaḍa language (Śmd. 12.
13. 26. 27. 29. 31. 40. 51. 332. 408).

ಕುಳ kuḷa. 2. = ಕುಲ. family, race (Mhr. ಕೂಳ). [ಭಕ್ತಿಯ ಕುಳನ
ನಾನಜಾಯದೆ ಮತಿಗೆಟ್ಟಿ ಪರಿಯ ನೋಡಯ್ಯಾ Bv. 295; ಅದು ಕಣ್ಣ ಬಿಡಲ
ಜೊರೆವುದಲ್ಲವೆ ಓಡಿನ ಕುಳಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದು Cv. 549]. 2, a lessee or re-
nant with reference to the Sarkār (Mhr. ಕೂಳ); any one who

ಕುಳ್ಳು *kuḷḷu*. 1. = ಕುರುಳ್ಳು 2, etc. a cake of dried cowdung (C.).—ಕುಳ್ಳುತಾಳ. a round pile of kuḷḷu for cooking (C.).—ಕುಳ್ಳುಬಾಸ. a stack of kuḷḷu (S. Mhr.).

ಕುಳ್ಳು, kuḷḷu. 2. = ಕುಟಳ್ shortness, etc. — ಕುಳ್ಳು. — 3. short man (ಖರ್ವ, ಹ್ರಸ್ವ, ವಾಮನ Si. 197; My.). ಕುಳ್ಳನ ಕರೆಯ ಬಾರದು, ಕಳ್ಳನ ಕರೆಯ ಬಾರದು. — ಕಳ್ಳನ ನಮ್ಮಿದರೂ ಕುಳ್ಳನ ನಮ್ಮ ಬಾರದು (Prvs.). cf. ಕೊಳ್ಳ 2.

ಕುಳ್ಳು, kuḷḷu. 3. = ಕುಳ್ಳಿ 1, etc. (My.). P. p. ಕುನ್ನು.

ಕುಳ್ಳು kuḷḷu. 1. (?) (= ಕುಳ್ಳಿ 2?). a hollow? see ಕಪ್ಪುಕುಳ್ಳು, ಪೊಕ್ಕುಳ್ಳು.

ಕುಳ್ಳು kuḷḷu. 2. a tong? (M. ಕೊಡುಸ್ಸು, closeness; ಕೊಡುಲ್, tongs). see ಇಕ್ಕುಳ್ಳು 1.

ಕುಟ್ಟು kuḷḷa. 1. confusion, disorder, perplexity (see ಕುಟ್ಟು; M. ಕುಟ್ಟು, intricacy, as of thread; ಕುಟ್ಟು, intricacy; ಕುಟ್ಟು, to be mixed; to be perplexed; ಕುಟ್ಟು, to be troubled; ಕುಟ್ಟು, to entangle; ಕುಟ್ಟು, to be entangled, hooked in; ಕುಟ್ಟು, closeness. = ಕುಟ್ಟು, ಕುಟ್ಟು, entanglement, rope-knot = ಕುಟ್ಟು; T. ಕುಟ್ಟು, to be joined, united; ಕುಟ್ಟು, intricacy in business, impediment, confusion; ಕುಟ್ಟು, crowd, multitude; ಕುಟ್ಟು, to be mixed; see ಕುಟ್ಟು 2, ಕುಟ್ಟು, ಕುಟ್ಟು, ಕೊಟ್ಟು, ಗುಟ್ಟು 1, ಗುಟ್ಟು, ಗೊಟ್ಟು 2, ಗೊಟ್ಟು, cf. ಗುಟ್ಟು 2.

ಕುಟ್ಟು kuḷḷa. 2. = ಕುಟ್ಟು 1, ಕುಟ್ಟು, ಗುಟ್ಟು 2, ಗುಟ್ಟು 1. a piece of iron used for the ranṭe (and kuṇṭe), a ploughshare (ನೇಗಿಲ್ದಾಯ್ ಕುಟ್ಟುನಂ Smd. I; ಕುಟ್ಟು, ಫಾಲ Mr. 370; T., M. ಕೊಟ್ಟು; T. also ಕಾಟ್ಟು; Te. ಕಟ್ಟು, ಕೊಟ್ಟು; Sk. ಕುಟ್ಟು, ಕುಟ್ಟು, ಕೊಟ್ಟು; cf. ಕುಟ್ಟು). 2, an iron used in cauterizing. see ಬರೆಗುಟ್ಟು.

ಕುಟ್ಟು kuḷḷi. 1. to be or become low, deepened, or hollow (T., M.; cf. ಕುಟ್ಟು 2, ಕೊಟ್ಟು). 2, to make a hole, to dig (ಖರ್ವನ Smd. Dh.; Sm. 115; M.; T. ಕುಟ್ಟು; see ಕೊಟ್ಟು 2 & 3. ಕುಟ್ಟು).

ಕುಟ್ಟು kuḷḷi. 2. = ಕುಟ್ಟು 2, etc. a hollow; a hole; a pit; a grave (ನಿಮ್ಮ ಭೂಮಿ Smd. Dh.; ಅಗುಟ್ಟು Smd. I; ನಿಮ್ಮ Sm. 115; ಶ್ವಭ್ರ, ದರ Nr.; ನಿಮ್ಮ, ಅಗಾಧ, ಗರ್ವ, ಬಿಲ, ಛಿಪ್ಪ, etc. Hla., Mr. 392; ಗರ್ವ Nr. 12; My.; T., M.; Tu. ಗುರಿ; Te. ಗೊಟ್ಟು; Sk. ಕೂಲ, ಚುರಿ, ಚೂಡ; T. ಕೂವಲ್, depth; a well). [ಅಗುಟ್ಟು ರೂ ಕುಟ್ಟುಯೋ ತೊಟ್ಟುಗೆ ನಿಧಿಗಣ್ಣು ನ್ನೆ Ph. 1, 97]. ದೇವಾದಿಗಳಿನ್ನ ಮಾಡಲು ಪಟ್ಟು ಕುಟ್ಟು (ಗುಟ್ಟು, ಗುಟ್ಟು); ಗುಟ್ಟುಗಳಿನ್ನ ಸಂಕೀರ್ಣಮಾದ ಕುಟ್ಟು (ಕುಕ್ಕುಲ Nr.). ದಕ್ಕುನೆರಿಸಿದ ಕುಟ್ಟು (ಕುಕ್ಕುಲ); ಕುಟ್ಟುಯ ಕುಟ್ಟು (ಕುಕ್ಕುಲ, ಜಘನಕೂಪಕ Hla.). see Bp. 40, 70; ಕಪ್ಪುಗುಟ್ಟು, ಕ್ರೀಡಾ ಕುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು ತೆವರು. unevenly raised ground (ಸ್ವಪುಟ್ಟು, ವಿಷಮೋನ್ನತ Hla.). — ಕುಟ್ಟು ಮೂಗು. a flat nose. ಕುಟ್ಟುಮೂಗಿನವನು (ಅವ ಟೀಟು, ನೆತನಾಸಿಕ, etc. Si. 197).

ಕುಟ್ಟು kuḷḷi. 3. = ಕುಟ್ಟು 1. confusion, perplexity. [— ಕುಟ್ಟುಗೊಳ್. — ಕೂಳ್. to get agitated, to become void. ಪೊಸವೇಟೆ ಕಾಟರ್ದೆರ್ಗಳ ಪೊಸಕಾರ ಪೊಡಪುಗಣ್ಣು ದೇಂ ಕರಿತುವದೇಂ ಕಲಂಕಿದು ವದೇಂ ಕುಟ್ಟುಗೊಣ್ಣು ವು Ph. 7, 23]. — ಕುಟ್ಟುದಟ್ಟು. (very probably ಕುಟ್ಟುದಟ್ಟು, q. v.). ಗೋವರ್ಕಳ್ ಇದಿರ್ಚಿದ ಗೋಲಾಯ್ ಕರ್ಕೊಳ್ ಎಕ್ಕುಳಮ್ ಇಟುದು, ಕುಟ್ಟುದಟ್ಟುಯಾದರ್ (Smd. 79). — ಕುಟ್ಟುದಟ್ಟು ದಟ್ಟು. — ತಟ್ಟು. (very probably ಕುಟ್ಟುದಟ್ಟುದಟ್ಟು). (Kāvy. I, 1 a, 25, o. r. ಕುಟ್ಟುದಟ್ಟು-).

ಕುಟ್ಟು kuḷḷu. = ಕುಟ್ಟು 2, etc. a ploughshare. (ಫಾಲ, ಕುಟ್ಟು Hla.).

ಕುಟ್ಟು kuḷḷisu. = ಕುಟ್ಟು, etc.

ಕುಟ್ಟು kuḷḷu. = ಕುಟ್ಟು 1, etc. to contort, to shrink, etc. (ಅಕುಂಚನ Smd. Dh.).

ಕೂ kū. a cry, call, clamour. (Te., T.). see ಕುಕ್ಕು ಕೂ.

ಕೂ kū. 1. a female pisica or goblin. (Smd. 103).

ಕೂ kū. 2. = ಕೂವ. a Tbh. of ಕೂವ. a well.

ಕೊಕ್ಕಣಿ kūkanī. = ಕೊಗಣಿ, etc. ear-wax. (S. Mhr.).

ಕೂಕನ್ನು kū-kamba. = ಕೂಕನ್ನು, ಕೂವನ್ನು. a mast. ತುದಿಯ ಕೂಕನ್ನು ದವನು (ಸಂಯಮಕ, ಕರ್ಣಧಾರಕ Mr. 407).

ಕೂಕುಟ್ಟು kūkambl. a great distance (S. Mhr., obsolete).

ಕೂಕಲು kūkalu. crying, shouting (Te.). — ಕೂಕಲು ಮೂಗ ಪಟ್ಟು. the fork-tailed shrike (ಕಲಿಂಗ, etc., ಕುಕ್ಕುಟ, q. v., Si. 172).

ಕೂಕು kūku. = ಕೂಗು 2. a cry, etc. — ಕೂಕುಟ. — ಇಟು. to shout. [ಪರಸಿ ಪೊಕ್ಕು ಕೂಕುಟು ಕಾದುವ ಬಟ್ಟಣಿಗಳ ಪಂಚೆ Ph. 8, 93]. ಮಣಿಯದೆ, ಕುಣಿದು, ಈ ಧೀರನ ಅದಿರೆ ಕೂಕುಟು, ಎಚ್ಚರ್ (Smd. 287).

ಕೂಕುದ kūkuda. one who gives a girl in marriage in due form, decorating her with ornaments (see Te. s. ಕೂಕು).

ಕೂಕುಟ್ಟು kū-kumba. = ಕೂಕುಟ್ಟು, etc. the mast of a vessel (ಕೂಪಕ, ಗುಣವು ಕ್ಷೇ Nr.).

ಕೂಕುಟ್ಟು ಕೂ ಕೂಕುಟ್ಟು-kāra. = ಕೂವನ್ನು ಗ. a pilot; a helmsman (ಕರ್ಣಧಾರ, ನಾವಿಕ Nr., o. r. ಕೂಕುಟ್ಟು ಕಾಟ).

ಕೂಕುಟ್ಟು ಕೂ ಕೂಕುಟ್ಟು-kāra. = ಕೂಕುಟ್ಟು ಕಾಟ, q. v.

ಕೂಗಣಿ kūgaṇi. 1. = ಕುಗ್ಗಣಿ. the soap nut tree (Te. ಕುಂಕುಡು, ಕೂಕುಡು). see ಹೆಗ್ಗಣಿ ಗಣಿ.

ಕೂಗಣಿ kūgaṇi. 2. = ಕೂಗಣಿ, etc. — ಕೂಗಣಿಹುಟ್ಟು. a sore occasioned by wax in the ear. ಕೂಗಣಿಹುಟ್ಟು ಅವರೆ ಜಾಗಣಿ ಬದಿಯವದಕ್ಕೆ ಅಗದೇ? (Prv.).

ಕೂಗಣಿ kūgaṇi. = ಕುಟ್ಟುಗಣಿ, etc. ear-wax (S. Mhr.; ಪಿಂಜಾಪ, ಮಲ G.).

ಕೂಗು kūgu. 1. to cry aloud, to cry (ಖರ್ವ, ಹ್ರಸ್ವ, ವಾಮನ Smd. Dh.; C.; Tu.; Te. ಕೂಯು; T., M. ಕೂಗು, ಕೂಗು; cf. ಕೂಗು).

ಕೂಗು ಕೂ ಎನ್ನು, ಕೂಗು ಕೂಗಿದುವಾಗ (Smd. 19). ಧಾರುಣಿ ತಲಮ್ ಅದಿರೆ ಕೂಗುವರ್ ಆರ್? (Bp. 57, 11). ಯಾಚಕರನ್ ಎತ್ತಲು ಕೂಗಿ ಕರೆವನ್ನೆ ಉಲಿಯೆ ಕೂಗಿಲೆಗಳ (J. 8, 6). ಕೂಗುತನೆ ಕೂಗಿಲೆಗಳು (3, 24). ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ತೂಗುವ ತ್ರಾಸು ಕೇಳುತ್ತದೋ? — ಕೂಗುವ ಕೂಗುಗೆ ಕುಣ್ಣು ನೊಣ್ಣಿತ್ತೇ? ಎದ್ದು ರಾಗಿ ಬೀಸುವಳೆ ಬಲ್ಲಳು! (Prvs.). see Rā. 13, 102 va.; Bh. 1, 8, 21; Si. 56, 57, 163, 171, 295, 363, 379. — ಕೂಗಾಡು. — ಅಡು. = ಕೂಗು. (My.). ಅವರು ಅನನ್ದದಿನ್ನ ಕೂಗಾಡಿ (B. 5, 165). — ಕೂಗಾಡು. = ಕೂಗಾಡು. (C.).

ಕೂಗು kūgu. 2. = ಕೂಗು. a cry, a clamour, a shout, etc. (Te. ಕೂಕೆ). [ಗುರುಪ್ರಿಯನನ್ನ ಕೂಗಡಂಗದಿಮೋಡೆ ಬರ್ದು ಕಾವುದಿರ್ ಪೊಡಮೋಡಿಗಡೆ ಕೊನ್ನಪೆಂ Ph. 7, 33]. ನವುಲುಕೂಗು (ಕೇಕೆ Si. 177; C.). ಕುದುರೆಗಳ ಕೂಗು (ಹೇಣೆ 273; My.). ಅನೆಗಳ ಕೂಗು (ಬೃಹಿತ 293; C.). ನರಿಯ ಕೂಗು (C.). ಅಳ ಕೂಗು (C.). — ಕೂಗಣಿ. — ಅಳಣಿ. the distance at which a loud cry can be heard (C.). ಎರಡು ಕೂಗಣಿಯ ಮಾರ್ಗ (ಗವ್ಯಾತಿ, ಕ್ರೋಶಯುಗ Nr.). — ಕೂಗಿಡು. — ಇಡು. to cry aloud (ಖರ್ವ, ಹ್ರಸ್ವ, ವಾಮನ Smd. Dh.;

My.). — ಕೂಗಿನ ಮಾರಯ್ಯ. N. of certain Lingāyita mendicant (S. Mhr.). — ಕೂಗು ಹಾಕು. = ಕೂಗಿದು. (C.).

ಕೂಗುರಿ kūguri. a sort of pulse. ಕೂಗುರಿ ಅವರೆಗಳು ಪೂಯ (Mr. 150, o. r. ಕೂಗುರಿ).

ಕೂಗುವಿಕೆ kūguvike. crying aloud (C.).

ಕೂಂಕು kūnku. to rise, to soar [ಸುರಭಿಗಳ ತೊರೆದ ಮೊಲೆಗಳನ್ನೂ ಮಹಿಷಗಳ ಪೋಗೆ ನೂಕಿ ಕೂಂಕಿ ಮೊಲೆಗಳನ್ನೂ ಕಿಶೋರ ಕೇಸರಿಗಳುಮಂ Pb. 1, 115 va.]; (ಉತ್ಸರ್ಪಣೆ Smṛ. Dh.; Rśv. 13, 84). ಕೂಂಕಿವಂ (Smṛ. 48).

ಕೂಚೆ kūca. = ಕೂಚು 1, etc. a post or pillar. (My.).

ಕೂಚೆ kūca. Thb. of ಕೂಚೆ. see ವರಹಾ.

ಕೂಚಿ kūci. = ಕೋಚು, etc. crooked. N. in ಕೊಳ್ಳು ಹೊಟ್ಟೆಯ. — ಕೂಚಿಟ್ಟು. = ಕೋಚುಟ್ಟು q. v. (C.).

ಕೂಚಿಗ kūciḡa. N. (Bp. 56, 27; My.).

ಕೂಚಿಮಾರ kūcimāra. N. (Bp. 40, 18).

ಕೂಚು kūcu. 1. = ಕೂಚೆ, ಗುಚ್ಚು 1. a post or pillar in a wall for the support of beams (My.; Te. ಕುಂಚು). see Sp. s. ಮಾಳಿಗೆ. ಮಾರಿಗೆ ಒಂದು ಕೂಚು, ಮೊಟಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗುಚ್ಚು (Priv.).

ಕೂಚು kūcu. 2. = ಕುಟುಚು, etc. smallness, etc. — ಕೂಚುಗಡ್ಡೆ. a thin beard (My.). — ಕೂಚುಗಿಡ. a small, stunted tree (My.).

ಕೂಚು kūcu. 3. = ಕೂಚೆ. — ಕೂಚುಗೋಲು. — ಕೋಲು. a hook used in locking a door (My.).

ಕೂಚು kūcu. march or decampment of troops (or of people, My.; Mhr., H. ಕೂಚ).

ಕೂಜೆ kūja. 1. = ಹೂಜೆ, ಹೂಜೆ. an earthen water-jug, a goglet (My.; Mhr., H. ಕುಜಾ; T. ಕೂಜಾ).

ಕೂಜೆ kūja. 2. rumbling; cooing; murmuring; etc. (Sk.; R.).

ಕೂಜೆತ kūjita. = ಕೂಜೆ 2. see ರತ.

ಕೂಟ kūṭa. = ಕೂಟ, ಕೂಡು 2. a verbal noun of ಕೂಟಿಸು; a joining; a coming in contact with; a junction; connection, union (ಸನ್ನಿ, ಶ್ಲೋಕ Nr.; ನೆರೆ Ct. I, 48; ಯೋಗ, ನೀವಿ Nn. 105; ಮಿಲನ 107; ಯೋಗ, ಸಂಗ 113; ಅಭಿಷಂಗ 122; ಪ್ರಮಾಣ, ಮಿಲನ 139; ಅಭಿಷಂಗ Mr. 492; ಯೋಗ 514; ಸನ್ನಿ 487; ಸಾಕಂ, etc. 535) [ನಿಮ್ಮ ಕೂಟಂ ಬೆಳಗಿನ ಕಟ್ಟಲೆಯ ಕೂಟದನ್ನಾಗಿರ್ಕುಂ Ap. 9, 101]; an assembly, a crowd (My.); a heap, a quantity (My.); company, fellowship (ಕಾಣ್ಣಿ, ಮಿಲನ Nn. 116; ಸಮಿತಿ, ಸಾಂಗತ್ಯ 141; ವಿಧಾನ, ತನ್ನ Nn. 75; ವಿಧಿ Mr. 483; ಕಾಣ್ಣಿ Mr. 502; My.; Tu.; T. ಕೂಟ್ಟಿ, ಕೂಟ್ಟು; Te. ಕೂಟಿಮ; Sk. ಕೂಟ). 2, sexual intercourse (ಚರ್ಚೆ, ರತ Nn. 73; ರತ, ಸುರತ 155; ಸಮೋಗ್ಯ ರತಿ 163; ಯಾಭ, etc. Mr. 329; Bp. 40, 30; 42, 15, 23; My.; at the present time the only meaning in S. Mhr.; Te. ಕೂಟಿಮ; Sk. ಕೂಟೀರ, ಕೂರೇರ). [ಬಾಯ್ಲೂಟಿಮೊಳವು ಪಡೆದು ಕೂಟಿಮೊಳುಣ್ಣೆದ ಬಿಚ್ಚು ತಟ್ಟಿಯೊಳ ಕೂಟಿಸುಬಂಗಳಂ ಪಡೆದಂ Pb. 3, 82; ಕೂಟಕ್ಕೆ ಸ್ತ್ರೀ ಯಾಗಿ ಕೂಡಿಡಳು ಮಾಯೆ Bv. 15]. ಅಟಂ ಪಾಟಂ ಕೂಟಂ (Smṛ. 246). ಅಟಿಪಾಟಿಕೂಟಂಗಳ ಕೇರಿಗೆ ಅಯ್ಯಸದು ತೊಟ್ಟು (198). ನದಿಗಳ ಕೂಟ (ಸಿನ್ಧು ಸಂಗಮ Nr.). ಧರ್ಮ ಕಾಮ ಅರ್ಥ ಈ 3 ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳ ಕೂಟ (ತ್ರಿವರ್ಗ Si. 255). ಸೊಣ್ಣೆ ಹಿಪ್ಪಲಿ ಮೆಚಿಸು ಈ ಮೂ

ಟಿ ಕೂಟ (ತ್ರಿಕಟು 335). ಮೂಟು ಅಗ್ನಿಗಳ ಕೂಟ (ತ್ರಿಕಟೆ 424). ಕೂಟ ಕೂಟಂ (ಕೂಟೆ Ct. I, 18). ತೆಪ್ಪದ ಕಣ್ಣಿನ ಮೆಟ್ಟಿ ಮೂಟಗುವ ತೆಪ್ಪನನ್ನೆ ಅಜಯದರ ಕೂಟ (company): ಬಿಜಿ ಕೂಟ ತನ್ನನೆ ಇಜುವು ಕೂಣ್ಣೆ! (Sp.). see Priv. s. ನೋಟ; Grj. 2, 106 va.; Rśv. 11, 83; Rśv. 1, 50; J. 6, 34, 35; 15, 6, 47; 24, 48. — ಕೂಟ ಕೂಡು. to assemble (My.).

ಕೂಟಿ kūṭa. 2. = ಕುಟಿ. heating. see ಮರಕೂಟ, ಸರ.

ಕೂಟಿ kūṭa. 3. = ಗುಣ್ಣು 2, ಗೂಟಿ, etc. a peg, etc. (My.).

ಕೂಟಿ kūṭa. = ಕೋಡು 6. a heap, a multitude, an assemblage (Bp. 37, 14); connection (ಯೋಗ Nn. 152), the state of being together with (ಸಮ 152; ಸಾಕಂ, ಸಮಂ, ಸಾರ್ಥಂ, ಸತ್ಯಂ Mr. 535). 2, any prominence: a horn (cf. ಕೋಡು); a hump (see ಅಂಸ-); the summit of a mountain (ಮೇಖಲೆ, ಬೆಟ್ಟದತುದಿ Nn. 152, o. r. —ತಪ್ಪಲು; cf. ಕೋಡು); the head, the highest or best (see ಹದಳು). 3, immovableness, steadiness. 4, a roguish pilot; fraud, deceit, trick, forgery (ಕಪಟಿ, ನೆವ 152; cf. ಕೊಟ್ಟಿ 1). 5, a ship, a boat (ಛಿತ್ರ, ಹಡಗು 152). 6, a ploughshare (cf. ಕುಟ 2). 7, a hammer, a mallet (cf. ಕುಟ್ಟು 1). 8, an ox whose horns are broken (ಕೊಮ್ಮು ಒತ್ತಿ ಮುಟುಮೊಡೆ ಕೂಟಂ Mr. 179; cf. ಕುಟು). 9, cardamom (ನಿಲಕ್ಕಿ Nr.; cf. ತುಟ್ಟಿ). 10, a point connected with the horoscopes of two parties to be married (My.; Mhr.).

ಕೂಟಿಕ kūṭika. a mass; a globe. 2, a ploughshare. 3, the body of the plough exclusive of the pole and share. see ಕೂಡಿನ.

*ಕೂಟಿಕುಳಿ kūṭakuḷi. a loafer who joins in a mob. ಏಂ ಪೋಸಮ ನಾಡಕೂಟಿ ಕುಳಿಗಳೇ ದೋಸಮವುನ್ನಂ Pb. 3, 65.

ಕೂಟಿಣಿ kūṭaṇi. = ಕುಣ್ಣಿಣಿ, etc. a bawd. (ಕುಟ್ಟಿನಿ, ಶವ್ವಲಿ, etc. Hla.).

ಕೂಟಿಪಾಲಕ kūṭa-pālaka. a bilious fever, as a disease happening to elephants; a potter's kiln. see Cpr. 6, 19.

ಕೂಟಿಮಾನ kūṭa-māna. a false measure or weight (Sk.). 2, a union of all sorts of musical instruments (Rśv. 5, 19 va.).

ಕೂಟಿಯನ್ನ kūṭa-yantra. a snare; a trap.

ಕೂಟಿರ kūṭara. a hornless animal (ಕೊವ್ವಿಲ್ಲದ ಪಶು Mr. 186).

ಕೂಟಿಶಾಲಿ kūṭa-śāli. a kind of silk-cotton.

ಕೂಟಿಸಾಕ್ಷಿ kūṭa-sākṣi. a false witness. (J. 20, 16).

ಕೂಟಿಸಾಕ್ಷ್ಯ kūṭa-sākṣya. false witness (J. 5, 67).

ಕೂಟಿಸ್ಥ kūṭa-sīha. standing at the top; standing in a multitude or in the midst; immovable, perpetually and universally the same as the soul, space, ether, etc.; the male representative of a family (My.).

ಕೂಟಿಸ್ಥತ್ವ kūṭa-sīhatva. unchangeableness, uniformity. (R.).

ಕೂಟಾಕ kūṭāka. = ಕೂಟ No. 7. a hammer. (R.).

ಕೂಟಾಗಾರ kūṭa-āgāra. an apartment on the top of a house (ವಲಭಿ G.).

ಕೂಟಿ kūṭi. = ಕೂಟ 3. a hat (turban) peg or stand (My.).

ಕೂಟು kūṭu. = ಕೂಟ 1. a dish made of two or more vegetables boiled together (My.; T. ಕೂಟ್ಟು).

ಕೂಡ kūḍa. = ಕೂಡು 2 No. 2, ಕೂಡೆ. an infinitive of ಕೂಡು 1, q. v., used adverbially: in company; together with,

along with; with (C.; T.). ಮುನೊಡೆ ಅಮ್ಮನ ಕೊಡ ಮುನಿ ಯಲಿ! (Bp. 47, 28). ದುರ್ಜನರ ಕೊಡ ಒಡನಾಟ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡು ಸನ್ನಿ ಪುದು (Sp.). ತನ್ನೆತಾಯಿಗಳ ಕೊಡ ಬದು ಭಕ್ತಿಯನ್ನ ನಡೆಕೋ! (B. 1, 24; see also 1, 10). ಹುಲಿ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅನೆಯ ಕೊಡಲೂ ಗಣ್ಯ ಕದ ಕೊಡಲೂ ಕಾದಿ (4, 37). ಅವನ ಕೊಡ ಹೋಗ ಬೇಡ! (C.). 2, also, likewise (My.), e. g. ಅದು ಕೊಡ ಬನ್ನು. — ಕೊಡ ಕೊಡಲೆ. from time to time (My.). — ಕೊಡಾ. = ಕೊಡ. (C.). ಕುದುರೆಗಳ ಕೊಡಾ ಮಹಾನದವನ್ ಉತ್ತರಿಸಿ ನಡೆತರುತಿರ್ಪಂ (J. 28, 1). ಅಣ್ಣ ಅಕ್ಕ ಇವ ರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಕೊಡಾ, ಭ್ರಾತೃಗಳೆನ್ನು, ಒನ್ನೇ ಹೆಸರು (Si. 193). ನಾನು ನಿನ್ನ ಕೊಡಾ ನಾಳೆ ಬನ್ನರೆ (B. 1, 26). — ಕೊಡಿಕು. — ಇಕ್ಕು. to heap up (Bp. 43, 69). — ಕೊಡಿದು. — ಇಡು. to heap (My.). 2, to place one thing to another (My.). — ಕೊಡಿಸು. — ಇರಿಸು. to place or keep in (one's own) company. (ನಮ್ಮನ್ನು) ಬೇಟಾರಿಸಿ! ಕೊಡಿಸಿ! ನಿಮಗೆಯು ತೋಟಾದುದೆ ಮತ! (Bh. 1, 8, 75).

ಕೊಡದಲೆ kūḍadale. = ಕೊಡುದಲೆ. success. (My.).

ಕೊಡರು kūḍaru. = ಕೊಡು, etc. to sit, etc. (B. 5, 96. 283. 294).

ಕೊಡಲ್ kūḍal. ಕೊಡಲು. = ಕೊಡ್ಲು. the state of being joined with or endowed with. (T.; Te. ಕೊಡಲಿ). ಯುತ, ಅನ್ನಿತ, ಸಂಹಿತ, etc. ಕೊಡಲೆ ನಾಳುಂ (Mr. 440). 2, a junction; a confluence (ಸಮ್ಮೇಳ, ಸಂಗಮ, ಸಂವೇದ್ಯ Hla.; ಸಂಗಮ Ct. I, 67; My.). 3, = ಕೊಡಲ ಸಂಗಮ (Bp. 61, 40). — ಕೊಡಲ ಸಂಗಮ. N. of the confluence of the Kṛṣṇā and Bhīmā rivers (My.). — ಕೊಡಲ ಸಂಗಮೇಶ. — ಈಶ. Śiva's linga or Śiva at Kūḍala saṅgama (Bp. 3, 28; 4, 56; 58, 67). — ಕೊಡಲ ಸಂಗಮೇಶ್ವರ. — ಈಶ್ವರ. = ಕೊಡಲ ಸಂಗಮ. (Bp. 61, 73). — ಕೊಡಲ ಸಂಗಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ. = ಕೊಡಲ ಸಂಗಮೇಶ. (Bp. 61, 49). — ಕೊಡಲಿಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು. to put or bring together, to amass (My.); to grasp; to effect or accomplish. ಕೊಡಲಿಕ್ಕು ವಲ್ಲಿ ಘಟಿ, ಸಂಗ್ರಹ (Nn. 109). ಸಾಧಿಸಲು ಪಟ್ಟಿ ಬುದ್ಧಿಯದ್ಯೋಗ (ಯತ್ನ, ಎಲ್ಲವೂ ಕೊಡಲಿಕ್ಕುವ ಬುದ್ಧಿ Nn. 148). — ಕೊಡಲೆ. — ಎ3. = ಕೊಡ್ಲೆ. at the very moment; forthwith (C.). ಅವನನ್ನು ಕಣ್ಣ ಕೊಡಲೆ (B. 2, 19). ಗೊನೆ ಯನ್ನು ಇಟಿಸಿ ಕೊಣ್ಣ ಕೊಡಲೆ (2, 37). 2, even together with (a person, etc., My.). — ಕೊಡಲೆ. — ಎ2. = ಕೊಡಲೆ. (C.). ಯಜ ಮಾನರು ಹೇಟಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡಲೆ ಮಾಡಬೇಕು (B. 1, 14). ಕೊಡಲೆ ನಾನು ಗಡಿಯಾಲ ಮಾಡುವವನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ (4, 197).

ಕೊಡಸು kūḍasu. = ಕೊಡಿಸು. to join, etc. (S. Mhr.; Ch. 30).

ಕೊಡಿಕೆ kūḍike. joining; meeting; a junction (ಮೇಲಕ, ಸಂಗ, ಸಂಗಮ Si. 398; ಸಮಾತಿ 425). 2, marrying a widow (My.). ನದಿಗಳ ಕೊಡಿಕೆ (ಸಮ್ಮೇಳ, etc. Si. 94). see ಕೆಯ್ಯಾಡಿಕೆ; Prv. s. ಬಾಡಿಗೇ ಮನೆ. — ಕೊಡಿಕೆಗಣ್ಣ. a man who has married a widow (My.). — ಕೊಡಿಕೆ ಹೆಣ್ಣತಿ. a remarried widow (My.).

ಕೊಡಿಸು kūḍirisu. 1. to collect and preserve.

ಕೊಡಿಸು kūḍirisu. 2. = ಕುಳ್ಳಿಸು, etc. (B. 5, 39. 42. 43. 57. 126. 132. 143).

ಕೊಡಿಸು kūḍisu. = ಕೊಡಸು. to join (v. t.); to mix; to add; to amass; etc. (C.; Te. ಕೊಡು). ಕೊಡಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಸಂಯೋಜಿತ, ಉಪಾಹಿತ Si. 379). see Si. 348; B. 3, 4. 72; 4, 125. 141. 225; Prvs. s. ತುಪ್ಪ, ತುಣ.

ಕೊಡಿಸುವಿಕೆ kūḍisuvike. putting together, etc. (ಸಂಗ್ರಹ G.).

ಕೊಡು kūḍu. 1. to join (v. i.); to unite (v. i.); to be one; to come together, to meet; to be joined, connected, furnished, endowed with; to be possible; to take place (ಸಮ್ಮೇಳನ Smḍ. Dh.; Sm. 94; ಪೂರ್ವಗೆ ಆಗು Smḍ. 172 Cm.; ಒನ್ನಾಗು 172 Cm.; ಅಪ್ಪು 396 Cm.; C.; Te., Tu., T., M.; cf. ಕುಟ, ಗುಡಿಯಸು1). ಒಡನೆ ಕೊಡಿದ (ನಿಯುಕ್ತ Smḍ. 343 Cm.) ಎರಡು ಕೊಡಿದದು (ಯುಗ್ಮ, ಯುಗಲ Si. 179). ಕೊಡಿದವ್ವ (ದ್ವಂದ್ವ 459). [ಕೊಡುಗುಂ ಮಾತಿನೋಳೆನೊ ಸಂಪ್ಪೆಗಳೋಳೆಕೆ ಬಹುತ್ವ ವಿಪರ್ಯಯಕ್ಕೆ ಸಂಖ್ಯಾತಗುಣಂ Kr. I, 119; ನಿನ್ನ ಯ ಪುತ್ರನಚ್ಚು ತಂಗಿನಿಸೆ ದೇನೋವೆಯಪ್ಪೊಡದು ಕೊಡದು Pb. 5, 102; Ap. 4, 18]. ಅರಸರುಮ್ ಅರಸಿಯರುಂ ಕೊಡಿದ ಬನಂ (ಪ್ರಮದನನ Hla.). ಕೊಡಿದ ಮೊಳಕಾಲು ಲೈವನು (ಪ್ರಜ್ಞ, ಸಂಗತಜಾನುಕೆ; ಬೆಳಂದಿಗಳೊಡನೆ ಕೊಡಿದ ಇರುಳು (ಜ್ಯೋತಿಷಿ Nr.). ಸನ್ನೋಪದಿನ್ ಕೊಡಿದ ಮನಸುಳ್ಳವನು (ತೂರ್ಪ ಮಾಣ Si. 354). ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಅನಯವದಿನ್ ಕೊಡಿದ ಆಕಾರದಿನ್ ಕೊಡಿದು ವನನು (ಸಿಂಹಸಂಹನನ 355, see also 363). ಕೊಡಿ ಕೊಣ್ಣ ನ್ನಾದು (ಸಂಸಕ್ತ, ಅಷ್ಟವಹಿತ, etc. 371). ತನ್ನ ಅನುಜನಂ ಕೊಡಿ ಕೊಣ್ಣ, ನಿಶಾನ್ತಭವನಕೆ ಅಯ್ದು (J. 30, 50). ಕೇಡು ಬರುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೊಡು ವದು (springs up also) ದುರ್ಬುದ್ಧಿ. — ಕೊಡದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮಾಡದ ಅಡಿಗೆ (Prvs.). ಅಡನ್ನರೆ ಅಡವದು, ಅಡ ಮರನೇಟುವದು, (ನಿಜ) ಕೊಡದೆ ಕೊಂಕಿ ನಡೆವದು, ಕಡಿದರೆ ಅದು ಬಾಡದು (guitar-string, Sp.). ಅಡಕ್ಕೆ ಕೆಯ್ ಹಚ್ಚಲಿಕ್ಕೆ ಸಹ ನನಗೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ (B. 4, 136). ಈ ಹೊತ್ತು ನನಗೆ ಒನ್ನ ಗಣಿಗೆ ಸಹ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲ (4, 137). ದೇವರು ನಿನಗಿನ್ ಹೇಟ ಕೊಡದಪ್ಪು ಶ್ರೇಷ್ಠನು (4, 144). ನನ್ನನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವ ಭಾರವು ನಿನ್ನುನ್ನು ಕೊಡಿ ಅವೆ (belongs to you, 4, 126). see Smḍ. 45. 53. 75. 89. 262. 343; Bp. 37, 4; 47, 17; 50, 36; 53, 13; 58, 50; Bh. 1, 8, 83; C. Bp. 4, 7; J. 3, 24; 8, 2; 29, 9; Rā. 6, 23; 9, 22; B. 2, 30; Si. 428; ಒಡಗೂಡು, ಒಡನೆ ಕೊಡು, ಒಪ್ಪುಗೂಡು, ಒಬ್ಬಳಿಗೂಡು, ಕೆಯ್ಯಾಡು, ಬಿಟ್ಟಿಗೂಡು, ಮೆಯ್ಯಾಡು. 2, to be fit (My.). ಕೊಲ್ಲ ಕೊಡದು (ಅವಧ್ಯ Si. 65). ಅನುರಾಗಾದಿಗಳಿನ್ ಹುಟ್ಟುವ ಪುಲಕಾದಿ ಶರೀರಗಳ ನಿಶಾರಗಳನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ತಿಳಿಸ ಕೊಡದ ನಾಚಿಕೆಯಿನ್ ಮಹಿ ಮಾಡುವದು (ಅವಹಿತ, etc. 73). ಕೊಡದು (ಮಾ, ಅಲಂ, ಬೇಡ 473). 3, to have sexual intercourse (ಸಂಸಕ್ತ, etc. ಕಣ್ಣ ಕಾಮಾಸಕ್ತ ನಾಗಿ ಕೊಡಿ Pb. 2, 32 va.); (ಮೈಥುನ್ Sm. 94; My.; Bp. 42). 4, to sit. 5, to join (v. t.); to add, as numbers (C.). ಕೊಡಲ್ ಪಟ್ಟಿ (ನಿಯುಕ್ತ Smḍ. 24 Cm.; ವಿಹಿತ 140 Cm.). see Prvs. s. ಬೆಪ್ಪು, ಲಿಪಿ. — ಕೊಡ. an infinitive of ಕೊಡು. see ಕೊಡ. — ಕೊಡ ಬೀಟು. to be accumulated or amassed (B. 1, 10; My.). — ಕೊಡ ಹಾಕು. to heap up, to amass, to lay up. (B. 2, 9; 3, 36. 68; 5, 122; My.). — ಕೊಡಿ ಬರು. to come in company or together, as ಅವರಿಬ್ಬರು ಕೊಡಿ ಬನ್ನರು (My.). 2, union or terms of friendship or love to exist (C.). ಅವಳಿಗೂ ಅವಳ ಗಣ್ಣನಿಗೂ ಕೊಡಿ ಬಾರದ್ದು (B. 5, 48). 3, to prosper, as a business (My.); to be practicable or possible (My.). 4, to assemble and come (to a place, My.). 5, to astrologically agree, as the horoscopes of a marriageable pair. — ಕೊಡಿ ಬೀಟು. = ಕೊಡ ಬೀಟು. (C.; B. 5, 217).

ಕೊಡು kūḍu. 2. = ಕೊಟಿ 1. joining; association; company. ಕೊಡಿಂಗೆ (Bp. 45, 5). 2, = ಕೊಡ. — ಕೊಡುಗಳೆಯು. — ಕೆ- or -ಗೆ-. a friend with whom one keeps company (ವಯಸ್ಸು, ಸ್ನಿಗ್ಧ, ಸವಯಸ್ Nr.). — ಕೊಡು ಬೀಟು. = ಕೊಡ ಬೀಟು. (B. 5, 106. 303; My.). ಕೊಡು ಬಿವ್ವ (ಸಂಚಿತ G.). — ಕೊಡುಮಾತು. colloquy,

conversation (ಸಂಕಥೆ, ಸಂಗೀತ Mr. 461). — ಕೊಡು ಹಾಕು. = ಕೂಡ ಹಾಕು. (B. 5, 88, 303; My.).

ಕೊಡುದಲೆ kūḍudale. = ಕೂಡದಲೆ. success, prosperity (My.; T. ಕೂಡದಲ್).

ಕೊಡುವಿಕೆ kūḍuvike. = ಕೂಡಿಕೆ. ಶಬ್ದಗಳ ಕೊಡುವಿಕೆ (ಸಮಾಸ G.).

ಕೊಡುಹ kūḍuha. meeting, union, etc. (ಮೇಲಕ, ಸಂಗ, ಸಂಗಮ Nr.).

ಕೂಡೆ kūḍe. = ಕೂಡ. so that (any thing) is joined; with, together with; together; at the same time; all at once; further, also (ಒಡನೆ Śmd. 301 Cm.; ಸಾರ್ಥಂ, ಸಾಕಂ, ಸತ್ಯಾ, ಸಮಂ, ಸಹ Si. 471; My.; Tu., Te., M.). [ಕಾವ್ಯಂಗಳೊಳ್ ಕೂಡೆ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಪೇಟಾಡತನ ಕರ್ಮ ನಿರ್ಜಯನನ್ನಿನ್ನು ನೈನಲ್ಲ ಕುರ್ಮೇ Ap. 1, 37]. ಕಾನ್ತನ ಕೂಡೆ ತೊಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಗಳಂ ಕರಿಸಿ ಕೊಳುತ (ಲೀಲೆ Nr.). ಮುಟ್ಟಿ ಒದಹಂ ಚಾರಣಂ ಕೂಡೆ (ವೀತ Mr. 158). ಕೂಡೆ ಪಾನ ಮಾಡುವಿಕೆ (ಪೀತಿ, ತುಲುವಾನ); ಕೂಡೆ ಊಟ ಮಾಡುವಿಕೆ (ಸಹಭೋಜನ Si. 317). [ಶಾಸ್ತ್ರಿಯ ಮಾಡಹೋದರೆ, ಕೂಡೆ ಬೇತಾಳನಾಯಿತ್ತು! Bv. 524]. see Śm. 75; Bp. 1, 51; 27, 40; 31, 6; 48, 6; 50, 38; 53, 14; Bh. 1, 5, 3; 1, 8, 83; 1, 16, 15; 2, 13, 35; Rāv. 11, 67; J. 2, 65; 4, 31; 17, 20; 22, 3; 28, 22, 36. 45. 55. 58; 29, 30. — ಕೂಡೆ ಕೂಡೆ. rep. mutually, one with the other, all together. ಕೂಡೆ ಕೂಡೆ ಮಾತಾಡುವುದು (ಸಂಕಥೆ ಅನ್ನೋನ್ನ ಸಂಗೀತಿ Hlā.). see J. 28, 47. [— ಕೂಡೆನರ್. — ಬರ್. to come along with. ಅಜೇತನನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ದ್ವ ವ್ಯಕ್ತೋದರನಂ ತನ್ನ ರಥಮನೇಟುಸಿಕೊಣ್ಣು ಕೂಡೆವನ್ನಂ Pb. 11, 144 va.]. — ಕೂಡೇ. = ಕೂಡೆ. (B. 4, 104; My.; M.).

ಕೊಡಿಸು kūḍrisu. = ಕುಳ್ಳರಿಸು, etc. (C.; B. 3, 58, 86, 88; 4, 216).

ಕೊಡ್ರು kūḍru. = ಕುಳ್ಳರ್ 1, etc. to sit, etc. (C.; B. 1, 3, 17; 4, 202). P. p. ಕೂಡು.

ಕೊಡ್ಲು kūḍlu. = ಕೂಡಲ್. a confluence, etc. ಕಡಲಿನೊಳಗೆ ಹೊಳೆಯ ಕೂಡು (ಸನ್ನಿಧಿ ಸಿನ್ಧು ಸಂಗಮ Si. 94). [Tu.]. — ಕೂಡ್ಲೆ. = ಕೂಡಲ್ (My.; B. 2, 49).

ಕೊಣ್ಣು kūṇṇu. = ಕುಣ್ಣು, a bawd. (Cpr. 8, 64 va.).

ಕೊಣ್ಣು kūṇṇu. 1. = ಕುಣ್ಣು 1. (Śmd. 48). to limp, to halt; to hop (ವಿಕ್ರತಗತಿ Śmd. Dh.).

ಕೊಣ್ಣು kūṇṇu. 2. = ಕುಣ್ಣು 2. (Śmd. 250). the state of limping, etc.

ಕೊತು kūtu. 1. dance, play (T. ಕೂತ್ತು; Sk. ಕೂರ್ತ, a leap, jump; cf. ಕೂತೆ 3; cf. ಗುಡಿ 4). — ಕೂತಾಡ್ತದೇವ. N. (Bp. 17, 1). — ಕೂತುವಾಹನ. a kuruju in which an idol is put and before which people dance in procession (My.).

ಕೊತು kūtu. 2. = ಕುಣ್ಣು, etc. having sat. (C.). ಕೂತು ಕೂಸಿಪ್ಪ ಬೇಲಂ (ಜರಾಯು Mr. 308). ಗಣ್ಣುಸು ಕೂತು ಕೆಟ್ಟನು, ಹೆಂಗಸು ತಿರುಗಿ ಕೆಟ್ಟಳು. — ಕೂತರೂ ನಾತ ಹೋದೀತೇ? ಹೇತದ್ಲ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚು! — ಕೂತುಮ್ಪುವನಿಗೆ ಕೂಡಿಕೆ ಹಣ ಸಾಲದು (Prvs.). see B. 1, 3; 2, 6; Si. 231, 246, 399.

ಕೊತುರು kūturu. the creeping herb Bryonia scabra Rotl. (Te.; Si. 152).

ಕೊದಲ್ kūdal. = ಕೂದಲ್, ಕೂದಲು. hair, of the head or body (ನವಿರ್ Śmd. II; Kk. 83; ನವಿರ್, ಕುರುಳ್ Śm. 71; ಚಿಕ್ಕುರ, ಶಿರಸಿಜ, ಕೇಶ, etc. Mr. 319; Sk. ಕುಂಜರ, ಕುನ್ತಲ; T. ಕೂಲ್, ಕೂನ್ದಲ್, ಕೂರಲ್, ಕೂಟ್ಕೆ, ಕೊನ್ದಳ್, ಕೋದೈ, ಕೋಲಿ: M. ಕೂನ್ದಲ್; Tu. ಕುಜಲ್). ಮೆಯ್ಯ ಕೂದಲ್ (ರೋಮ Mr. 319). ಮಣ್ಣೆಯ ಕೂದಲ್ (ಪ್ರವಾಲ, ನವಿರ್ Nn. 7; ಶಿರೋರುಹ 45; ಕಚ 48). see ಕೊಂಕುಗೂದಲ್, ತಲೆ; Bh. 3, 13, 29.

ಕೊದಲ kūdala. = ಕೂದಲ್. (S. Mhr.; B. 5, 18). ಮೊಲದ ಕೂದಲ (ಶಶರೋಮ G.).

ಕೂದಲು kūdalu. = ಕೂದಲ್, etc. (C.). ಮೆಯ್ಯ ಕೂದಲು (ರೋಮ, ತನೂರುಹ Hlā., Nr.). ಮಣ್ಣೆಯ ಕೂದಲು (ಕೇಶ, ಕುನ್ತಲ, etc); ಮಣ್ಣೆಯ ಕೂದಲು ಮೊದಲಾದವಣ್ಣಿ ಮುಪ್ಪಿನಿಂದ ಬಿಳುಪು (ಪರಿತ Nr.). ಕಣ್ಣ ಕೂದಲು (ಪಕ್ಷ Si. 437). ಕುಟಾ ಬಣ್ಣ ಮುನ್ನಾದ ಕೂದಲು (ಊರ್ಣ 419). ಕುಟಾ ಕೂದಲು (C.) see Si. 73. 168. 169. 215. 216. 334; B. 2, 26. ಇವನ ಮಾತು ಬೆಣ್ಣೆಯೊಳಗಿನ ಕೂದಲು ತೆಗೆದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಕೊನ್ ಕūn. 1. = ಕೂನ್ 1. to be bent or bowed, to bend, to stoop (ಅನಮ Śmd. Dh.; T.; M. ಕೂನ್, ಕೂಲ್; see ಕುಡು 3, ಕುನಿ 1, ಕುನಿ 2). P. p. ಕೂನ್ನು (287 Cm.).

ಕೊನ್ ಕūn. 2. = ಕೂನ್ 2, ಗೂನ್. a hump (ಶರೀರ ಕುಗುಫ Śm. 100; M. ಕೂಳ್ಳು, ಕೂನ್; T. ಕೂನ್, ಕೂನಲ್; Te. ಗೂನ್). — ಕೂನ. — ಅ 3. a hump-backed man (ಕುಬ್ಜ, ಗಡುಲ Nr.). — ಕೂನ ಪಾಣ್ಣಿ. N. (Bp. 50 sum.).

ಕೊನ್ ಕūn. 3. = ಕೂನ್, ಕೂನ್ 3. a mark; a sign; acquaintance (ಕುಟುಪು Śm. 63. 100; Kk. 57, o. r. ಕೂನ; see ಕುಟು 1).

ಕೊನೆ kūna. = ಕೂನ್ 3. (ಕುಟುಪು Śs.; S. Mhr.; Mhr. ಖೂಣ).

ಕೊನಿ kūni. 1. = ಗೂನಿ. a hump-backed female (My.).

ಕೊನಿ kūni. 2. an earthen basin used by oil-men (My.).

ಕೊನು kūnu. 1. = ಕೂನ್ 1. (My. in the present and imperative).

ಕೊನು kūnu. 2. = ಕೂನ್ 2, etc. (My.; see ಮುದಿಗೂನು).

ಕೊನು kūnu. 3. = ಕೂನ್ 3, etc. [ಅನಯವಂಗಳು ನೂನುಕೂನಿ ಲ್ಲದೆ ಬರೆಗಳ ಹಾಕದೆ ಇರುವನು ಗೋನ ತನ್ನ Cv. 163]; (S. Mhr.).

ಕೊನ್ನು kūntu. bending, bent state. — ಕೂನ್ನು ಗೊಳ್. — ಕೂಳ್. to bend downwards, to become crooked. ಕುತ್ತದಿನ್ನ ಕೂನ್ನು ಗೊಣ್ಣು ವನು (ರುಜಾಭುಗ್ನ, ನ್ಯುಬ್ಬ Nr.).

ಕೊಪ kūpa. = ಕೂರ್ಪ. loving. s. ಕೂರ್ 2. [ಕೂಪರ ತಾವಿ ನಲ್ಲಿ ಕೂಟಿ ಜೀವಾಳ Bv. 366]; (Bp. 23, 32; 46, 55; J. 3, 29; 18, 23; 28, 3, 50).

ಕೊಪ kūpa. = ಕುಪ್ಪೆ, ಕೂ 2, ಕೂವ. a hole, a hollow; a well (ಬಾವಿ Nn. 48; cf. ಕೂಪ 2). 2, a mast.

ಕೂಪ ಕūpaka. a hollow, a cavity. 2; a hole dug for water in the dry bed of a rivulet. 3, the mast of a vessel. 4, a tree or post to which a boat is moored; a rock or tree in the midst of a river. 5, a leather oil-vessel. see ಬಗರಗೆ, and Nr. s. ಇಬ್ಬಗೆ.

ಕೂಪಸ್ತಂಭ ಕūpa-stambha. = ಕೂಪಕಸ್ತಂಭ. (Śmd. 342). the mast of a vessel.

ಕೊಪಾರ kūpāra. the ocean.

ಕೂಪಾರೋದಿತ kūpāra-udita. a salt? (ತುಕ್ಕ Mr. 144, o. r. ತುತ್ತು).

ಕೂಪಿ kūpi. = ಕುಪ್ಪಿ. a flask, a bottle (Sk.).

ಕೂಬರ kūbara. 1. = ಕುನರ, etc. see ನಲ.

ಕೂಬರ kūbara. 2. = ಕೂನರ 2. the pole of a carriage. (Sk.).

ಕೂಬರಿ kūbari. = ಕೂನರಿ. a carriage covered with a cloth. (Sk.).

ಕೂರ್ kūr. 1. = ಕೂರ್. sharpness; acuteness. (T., M.; Te. ಕೂಚಿ; T., M. also: to be pointed or sharp; Tu. ಕೂಟು, to sharpen; cf. ಕುಯ್; ಕೂರ 2). [ಕೂರಿದುವನೆ ತೊಳಪ ದಾಡೆ Pb. 3, 20]. —ಕೂರಂಕುಶ. —ಅಂಕುಶ. a pointed, sharp hook (Abh. P. 13, 73; Rśv. 6, 11 va.). [— ಕೂರಂಕುಶ. —ಅಂಕುಶ. = ಕೂರಂಕುಶ. ಕೂರಂಕುಶ ದ ಪೊಳಪನಾ ತೋರುವಂ ವಜ್ರಜಂಘಂ Ap. 4, 25]. — ಕೂರಮ್ಮು. —ಅಮ್ಮು. a pointed, sharp arrow (ಎತ್ತುಂಗೋಲ್ Kk. 52). [ಪಲವನ್ನದ ಕೂರಮ್ಮು ಗಳುಮನೊಡನಳುರ್ದುವದೇಂ ಬಿಗಿಯವೊ ಜಯಕುಮಾರನನಲ ಶರಂ ಗಳ್ Ap. 13, 64; ನರ ಕೂರಮ್ಮು ನಲೆಚ್ಚ ಅವಂಗೊಲಿದೆಯಯ್ಯಾ ಅರಳಮ್ಮು ನಲೆಚ್ಚ ಕಾಮನನುರುಹಿದೆಯಯ್ಯಾ Bv. 65]. ಕೂರಮ್ಮು ನಿನ್ನೆ ಚ್ಚು (Rāghc. 17, 71). see Abh. P. 9, 68; Śśv. 3, 4, 23; J. 4, 31; 7, 51, 61. — ಕೂರಲಗು. —ಅಲಗು. the sharp blade of a weapon [ಸಮಚಿತ್ತವೆಮ್ಮ ನೇಮದ ಹಲಗಿಯ ಹಿಡಿದು ಶಿವಚಿತ್ತವೆಮ್ಮ ಕೂರಲಗಕೊಣ್ಣು ಶರಣಾರ್ಥಿಯೆಮ್ಮ ಶ್ರವಣ ಕಲಿತರೆ ಅಕುತನಕ್ಕೆ ದೇಸಿಯಪ್ಪೆ ನೋಡಾ Bv. 725; Cv. 112; (Bp. 1, 33; 27, 13, 31; 32, 24; 52, 39; J. 9, 33). — ಕೂರಸಿ. —ಅಸಿ. (Śmd. 207).

a sharp sword. [ತನ್ನ ಕೂರಸಿಯೊಳಡುರ್ತು ಕೊನ್ನ ಸಿಯಳ್ Pb. 1, 6]. ಕೂರಸಿಯಿನ್ನೆ ನಿಜ ಮೆಟುನ್ ಆ ನರನಾಥಂ (184). see Abh. P. 7, 56; Śśv. 2, 82; 3, 50. — ಕೂರಾಳ್. —ಅಳ್. a keen, brave soldier (ಉರ್ತಾಳ್, ಬಲ್ಲಣ್ಣ, etc., ಪರಾಕ್ರಮವುಳ್ಳವನು Śs.; Abh. P. 7, 60). — ಕೂರಾಳ್ವನ. —ಅಳ್ವನ. (Śmd. 81 Mḍb.). great valour (?). — ಕೂರಿಟ್ಟು. —ಇಟ್ಟು. a pointed, sharp spear or javelin (Śśv. 3, 26). — ಕೂರಿಲಿ. —ಇಲಿ. having no point or sharpness. ಕೂರಿಲಿಕುಡುಗೋಲ್ (Śmd. 221). — ಕೂರುಗುರ್. —ಉಗುರ್. a sharp finger-nail (Rśv. 7, 10; C. Bp. 18, 15; J. 11, 24). [— ಕೂರ್ಗಣೆ. —ಕಣೆ. sharp arrow. ನಟ್ಟ ಕೂರ್ಗಣೆವರಸಿದ ಕೂರ್ಗಣೆಗಳುಳ್ಳ ಶಿರುತ್ತಿರೆ Pb. 10, 96. — ಕೂರ್ಮಸಿ. to sharpen. ಕೂರ್ಮಸಿಯೊಟ್ಟಿದು ಕಾಮನವು Pb. 3, 47].

ಕೂರ್ kūr. 2. to mind, to be attached to, to love (ಸ್ನೇಹ Śmd. Dh.; ಮುಟುಗು Śmd. II; M. ಕೂಟು, to love, mind; love; ಕೂಟುನ್, lover, etc.; see Te. s. ಕೂರ್ಮ; Sk. ಕುಮ್ಭ, the paramour of a harlot; see ಕುಟು 1). [ಚಿರಂ ದೇವಿ ಸರಸ್ವತಿ ದಂಸೀ ಭಾವದೆ ನಲೆಗೊಳ್ಳೆ ಕೂರ್ತು ಮನ್ನಾನಸದೊಳ್ Kr. 1, 3; Pb. 12, 95; Ap. 3, 31; ಕೂಡಲ ಚನ್ನ ಸಂಗಯ್ಯಾ ನೀವು ಕೂರ್ತು ಕರುಣಿಸಿದ ಮಹಾಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಮಹಾಪ್ರಸಾದವೆಯಾದೆನು Cv. 1037; Bv. 455]. P. p. ಕೂರ್ತು (Śmd. 287). ಕೂರ್ತು ಈವಂ (60). ಕೂರ್ತುಂ (275). ಕೂರ್ತುಮ (264). the participle present ಕೂರ್ತು appears also as ಕೂಪ, q. v. ಕೂರ್ತು ಮುಟುಗಿದಂ (ಪ್ರೀತಿವಟ್ಟಂ Kk. 80). see Grj. 1, 18; 2, 1; Bp. 1, 32; 4, 60; 13, 21; 26, 51, 55; 27, 75; 32, 57; 47, 34; 50, 68, 73; 53, 21; 60, 60; 61, 15, 75; V. 11, 24; Rśv. 11, 112; Śśv. 2, 96; J. 17, 60). [— ಕೂರದ. enemy. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡುವೊಡಮಿಟ್ಟಿಗೆ ಕಲ್ಪರನಮ್ಮುದಿಲ್ಲ ಕೂರದನಿದ ನೊಡ್ಡಿದಂ Pb. 3, 4]. — ಕೂರ್ತಳ್. a beloved woman (ಬಜಲ್ತಳ್, ಅಟ್ಟರ್ತಳ್, ಗುಣಕುಟುಗೊಣ್ಣು Kk. 29; Śm. 75). — ಕೂರ್ಪ. = ಕೂಪ. loving; beloved; a lover; a paramour; the loved one; a husband. see ಕೂರ್ಪವನು s. ಕೂರ್ಪ 2. feminine ಕೂರ್ಪಳ್ (Rśv. 5, 105).

ಕೂರ್ kūr. ಕೂರು. = ಕುಳಿರ್ 1, etc. to sit down (My., without a P. p.).

ಕೂರ kūra. 1. ಕೂರ. boiled rice (also ಕುರು in Sk.).

ಕೂರ kūra. 2. = ಕೂರ್. Tbh. of ಕೂರ, fierce, cruel; sharp; hot; disagreeable (ಕುದ್ರ Mr. 469; ಪರುಷ 515). ಕೂರದಸಿ (ತಣಾ Śm. 116). see Bp. 40, 81; Rśv. 11, 112; Dp. 54, 3.

ಕೂರಹು kūrahu. a sword, a scymitar (ಶಸ್ತ್ರ Mr. 383).

ಕೂರಾನ್ನು kūra-ambu. rice-water, rice-gruel (ಉಪ್ಪಿಕ್ಕ, ಯಮಾ ಗು, ಗಂಜಿ Mr. 214).

ಕೂರಿಕೆ kūrike. sharpness, pointedness (Rām. 4, 6, 18).

ಕೂರಿತು kūr-itu. = ಕೂರಿತ್ತು. (Śmd. 96, 183). that is sharp or pointed [ಬಲ್ಲಿತ್ತಲ ಕೋಡು ಕೂರಿತದನನ್ನಿನ್ನು ನೆನಲ್ಪ ಕುರ್ಮೇ? Ap. 1, 25]; (ಬಸಿ Śm. 50). ಕೂರಿತಹುದು (ತೀಕ್ಷ್ಣ, ಮರ, ಕಟು Nr.).

ಕೂರಿತ್ತು kūr-ittu. = ಕೂರಿತು (Śmd. 96). ಸಣ್ಣತ್ತುಂ ಕೂರಿತ್ತು ಮ್ ಅಹ ಧಾನ್ಯದ ತುದಿ (ಶೂಕ Nr.). ಕೂರಿತ್ತಾದ ಗನ್ನಂ (ಸೊಗಡಂ Śm. 23).

ಕೂರಿದ kūrida. a sharp, acute, or brave man. ಕೂರಿದಂ (Śmd. 184). ಕೂರಿದಿರ್ or ಕೂರಿದಿರ್ ಕಾಳಗದೊಳ್ (258). also plural neuter ಕೂರಿದವು (Cpr. 1, 94).

ಕೂರಿಲಿ kūrili. sharpless, blunt. see s. ಕೂರ್ 1.

ಕೂರಿಸು kūrisu. 1. to cause to love [ಕೂರಿಸೆ ಗುರುಶೂರ್ಯ ಪಯೋಚಾ ರಾಮನಂ Pb. 1, 104]; (Cpr. 8, 61 va.; Rśv. 11, 112).

ಕೂರಿಸು kūrisu. 2. to cause to sit (My.). 2, to join (v. t., as two pieces of wood, My.; Te. ಕೂಚಿರ್).

ಕೂರು kūru. 1. = ಕುಯಿಲು, ಕೂಲು 2 No. 1. a tenon (My.).

ಕೂರು kūru. 2. ಕೂರ್. = ಕೂಲು 1. to fall down. (My.). see ಕೂರ್ಪ 3.

ಕೂರುಮ kūruma. Tbh. of ಕೂರ್ಮ. a tortoise. (My.). (Rām. 6, 4, 31).

ಕೂಟಿಗೆ kūṛige. the seed or sowing machine drawn by oxen (ವಾಸಿ Mr. 370; C.; Te. ಕೂಟು to fill or stuff anything, to load). — ಕೂಟಿಗೆ ಹೊಡೆ. to work with kūṛige (C.).

ಕೂಟಿ kūṛe. a kind of cloth-louse (ನಸನಾಶ್ರಯ Mr. 166; C.; M. ಕೂಟಿ, T. ಕೂಟಿ, ಚೀಟಿ).

ಕೂರ್ kūr. = ಕೂರ್ 1. sharpness, etc. — ಕೂರ್ಗಣೆ. —ಕಣೆ. a pointed, sharp arrow. (Abh. P. 14, 144; Bp. 4, 26; Śśv. 3, 25; J. 4, 35; 28, 48). — ಕೂರ್ಗಣೆವಜಿ. —ಮಜಿ. a shower of sharp arrows (Śśv. 4, 14). — ಕೂರ್ಗೋಳ್. to become sharp or fierce (J. 4, 35). — ಕೂರ್ಗೋಲ್. —ಕೋಲ್. = ಕೂರ್ಗಣೆ. (R.). — ಕೂರ್ನಾಸಿ. a sharp-pointed stake (V. 29, 119; J. 31, 30). — ಕೂರ್ನಾಡೆ. a sharp tusk (Śśv. 3, 62). — ಕೂರ್ನಾಯ್. a sharp, fierce dog (Rśv. 5, 51). — ಕೂರ್ನಾಳ್. —ಬಾಳ್. (Śmd. I). a sharp knife or sword (Abh. P. 8, 27; 13, 139).

ಕೂರ್ಚೆ kūrcā. = ಕುಚ್ಚು, etc., ಕೂಚೆ. a bunch of anything, a bundle of grass, etc. 2, the head, the face (ಮುಖ Nn. 89). 3, the space between the eyebrows (ನಡು, ಮುಘ್ಘ 89). 4, the beard, the mustaches (ಶ್ವಶ್ರು, ಮೀಸೆ 89). 5, a bifurcation, etc. (ಕನಲು 89).

ಕೂರ್ಚಕ kūrēaka. = ಕುಂಚಿಗ 2. a bushel; a brush. 2, an ornament on the top of a banner.

ಕೂರ್ಚಕೀರ್ಷ kūrēa-śīrṣa. N. of a plant, a drug, commonly called jīraka, one of the eight principal medicaments (ಹತ್ತಿರ ಸಿಕ್ಕಿಗಿಡ Si. 157).

ಕೂರ್ಚಕ kūrēake. = ಕುರ್ಚಕ. a brush. 2, inspissated milk (see ಗಣ್ಯ 1).

ಕೂರ್ತು kūrthu. P. p. of ಕೂರ್ 2, q. v.

ಕೂರ್ದನ kūrdaṇa. leaping. 2, playing, sport. see ಕೂತು 1.

ಕೂರ್ದಾಲ kūrdaḷa. = ಕುರ್ದಾಲ. mountain ebony. (Hlā. MS.).

ಕೂರ್ಪ kūrpa. the space between the eye-brows. 2, a kind of bamboo-lid (ಕೆರಸಿ Mr. 209). 3, the hair around the yōni (ಅಂಗ ನೆಯ ಯೋನಿಯ ರೋಮಗಳು 328).

ಕೂರ್ಪರ kūrpara. the elbow; the knee. cf. ಕೊಪ್ಪರ.

ಕೂರ್ಪಾಸ kūrpaśa. = ಕುಪ್ಪಸ, etc. a bodice; a jacket; a cuirass.

ಕೂರ್ಪಾಸಕ kūrpaśaka. = ಕೂರ್ಪಾಸ. a bodice, etc.

ಕೂರ್ಪು kūrpu. 1. (fr. ಕೂರ್ 1). sharpness, etc.; valour; a keen, penetrating look (T. saltness). (Cpr. 10, 94 va.). ಕಣ್ಣ ಕೂರ್ಪು (Śmd. 170). ನಡುವಣ ಕರ್ಪು ಕಡೆಯಣ ಕಡುವೆಕ್ಕುಂ ಪದಿಯ ಕೂರ್ಪುಮ್ ಎಸದಿರಿ ವಿಟರಂ ಬಿಡವೆ ಸಲೆ ತೆಗೆದ ಮದನನ ನಿಧಿಯ ಲಗ್ನಣಗವನೆ ಪೋಲ್ಪುವಾಕೆಯ ಕಣ್ಣು (81). see Abh. P. 14, 102. 143; Grj. 4, 2. — ಕೂರ್ಪಿಡು. — ಇಡು. to sharpen (Grj. 5, 76 va.).

ಕೂರ್ಪು kūrpu. 2. (fr. ಕೂರ್ 2). love (Abh. P. 7, 59; 11, :20; Rśv. 5, 48). — ಕೂರ್ಪವನು. — ಅವನು. a beloved man; a lover; a husband [ನಿನ್ನ ಬಗೆಯಂ ಕಾದಕ್ಕ ಪೇಜಾರೊಳಿಂ ನುಡಿವೋ ಬೇಸವನೆಯ ಕೂರ್ಪವರನೇನೆನ್ನಿ ನನ್ನ ಮಿನ್ನ ಗ್ಗಂ ಪಡೆವೋ Ap. 3, 31; Bv. 649]; (ವಲ್ಲಭ, ದಯಿತ, ಪ್ರಿಯ Hlā.).

ಕೂರ್ಪು kūrpu. 3. (fr. ಕೂರು 2). destruction, ruin, etc. (ತವು Ct. II, 4).

ಕೂರ್ಮ kūrma. = ಕೂರುಮ. a tortoise, a turtle (ಅವೆ G.). 2, the second incarnation of Viṣṇu (Mr. 19; Bp. 54, 42). 3, one of the outer winds of the body (ಪ್ರದಿವ ಅಂಗಮಂ ಬಲಿದಿದ ಅನ್ನಲಂ Mr. 19).

ಕೂರ್ಮಪುರಾಣ kūrma-purāṇa. the purāṇa of Viṣṇu's tortoise incarnation (C.).

ಕೂರ್ಮಾವತಾರ kūrma-avatāra. = ಕೂರ್ಮ No. 2. (Bp. 54, 62).

ಕೂರ್ಮಾಸನ kūrma-āsana. a metal or wooden stool in the form of a tortoise back, on which an idol is placed or a pūjāri sits (My., also ಕೂರ್ಮಪೀಠ).

ಕೂರ್ಮಿ kūrmi. a female tortoise.

ಕೂರ್ಮ ಕೂರ್ಮ. attachment, love; the state of being enamoured (Śmd. 248; ಕಾದಲ್ಪಿ, ನೇಡ, ನಲ್ಪಿ, ಒಪ್ಪಿ Sm. 75; ಮೋಡ Ct. II, 76; Te. ಕೂರ್ಮಿ, ಕೂರಿಮಿ). [ಮಮ್ಮನ ಮೊಗಮಂ ಕೂರ್ಮಿಯಂ ನೋಡಿ Pb. 31, 11 va.; Ap. 2, 37]. ಕುಡುವುದು ಕೂರ್ಮ ಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಲ್ಪಿದೆ ಮುನ್ನ ಸ ಸೂಳಿಗೆ ಏನರ್ ಆಮೊಡಂ (Śmd. 66). see Abh. P. 10, 212; Bp. 22, 60; Rśv. 10, 2; 13, 21; 13, 77 va.; Śśv. 2, 16; J. 9, 25.

ಕೂರ್ಮೇಶ kūrma-īśa. the king of turtles, the tortoise supposed to uphold the world; N. of a liṅga (Bp. 54, 62).

ಕೂಲ್ ಕೂಲ್. = ಕೋಲ್ 2. length, etc. — ಕೂಲ ಬಲ. a lengthy net (Bp. 51, 73).

ಕೂಲ ಕೂಲ. a heap, a mound; a bank, a shore (ಕುಲ್, ದಡ Nn. 42; see s. ಕರೆ 6).

ಕೂಲಂಕಷ ಕೂಲ-āṅ-kaṣa. = ಕೂಲಂಕುಷ. carrying or tearing away the bank (Sk.). 2, the whole, from first to last (My.; Te.).

ಕೂಲಂಕಷ ಕೂಲ-āṅ-kaṣe. tearing away the bank: a river.

ಕೂಲಂಕುಷ ಕೂಲāṅkuṣa. = ಕೂಲಂಕುಷ No. 2. (My.).

ಕೂಲಜ್ಜಿ ಕೂಲajji. = ಕಲಜ್ಜಿ, etc. a respectable woman who cooks and serves customers. see ಅಡುಗೂಲಜ್ಜಿ.

ಕೂಲದೇಶ ಕೂಲ-dēśa. a bank, a shore.

ಕೂಲಿ ಕೂಲಿ. (a gift = a ಕುಡಲಿ, ಕುಡುಲಿ, or ಕುಡ್ಲಿ from ಕುಡು, to give?); hire, wages, especially daily hire or wages, cooly (ಕರ್ಮಣ್ಯ, ವಿಧ, ಭೃತಿ, ಪಣ, etc. Nr.; Si. 347; ಭಿಕ್ಷೆ Si. 462; C.; T., M., Te., Tu.). see Bp. 23, 36; 27, 16; C. Bp. 47, 42; Si. 84. 339. 357; B. 2, 38; 4, 74; 5, 84. 96. 287. 294; Prv. s. ಪೋಲೀ ದನ. 2, a day-labourer, a cooly (My.; H., Bengālī). — ಕೂಲಿ ಕುಪ್ಪಟೆ. dupl. = ಕೂಲಿ No. 1. (My.). — ಕೂಲಿ ಕುಪ್ಪುಳಿ. dupl. = ಕೂಲಿ No. 1. (C.). — ಕೂಲಿಕೆಲಸ. daily labour (C.). — ಕೂಲಿನಾಲಿ. dupl. = ಕೂಲಿ No. 1. (My.). — ಕೂಲಿ ಮಾಡಿಸು. to employ day-labourers. see Prv. s. ಕೆಡು. — ಕೂಲಿ ಮಾಡು. to work as a day-labourer (C.). — ಕೂಲಿಯವ. — ಅವ. a day-labourer, a cooly (ಭೃತಕ, ಕರ್ಮಕರ, etc. Si. 340; ಭೃತಕ G.; C.). — ಕೂಲಿ ಯಾಕೆ. — ಆಕೆ. a female cooly (B. 4, 176). — ಕೂಲಿಯಾಳು. — ಆಳು. = ಕೂಲಿಯವ. (ಭರಣ್ಯಭುಕ್, ಕರ್ಮಕರ Nr.; C.). — ಕೂಲಿಯ ಹೆಂಗ ಸರು. female day-labourers (B. 4, 178).

ಕೂಲಿಕಾತಿ ಕೂಲī-kāti. = ಕೂಲಿಕಾರ್ತಿ. (My.).

ಕೂಲಿಕಾಱ ಕೂಲī-kāra. a day-labourer (ಪ್ರೇಷ್ಯ, ಪುಸ್ತನ್ನ Hlā.; ಭೃತಕ, ಭೃತಿಭುಕ್, ಕರ್ಮಕರ, etc. Nr.; ಪುಸ್ತನ್ನ Mr. 236; C.). ಕೂಲಿಕಾಱಾಕೆ (B. 4, 178). see B. 3, 59; 4, 74; ಕೆಯ್ಯಾಲಿ ಕಾಱ.

ಕೂಲಿಕಾರ್ತಿ ಕೂಲī-kārti. a female cooly (C.).

ಕೂಲಿಗಾಱ ಕೂಲī-gāra. = ಕೂಲಿಕಾಱ. (My.).

ಕೂಲಿಸು ಕೂಲisu. to cause to fall; to destroy (My.; Te. ಕೂಲುಡು, ಕೂಲ್ಪು, ಗೂಲ್ಪು, to cast or knock down, to slay, to kill, to overthrow, to ruin).

ಕೂಲು ಕೂಲು. 1. = ಕೂರು 2. to fall down, or be overturned; to be destroyed or ruined (My. only in ಕೂಲಿ ಹೋಗು; Te.).

ಕೂಲು ಕೂಲು. 2. = ಕೂರು 1, etc. a tenon (C.; Mhr. ಕೂಸ). 2, a sloping flight of stairs leading down to the water of a tank (My.). — ಕೂಲುಕವ್ವು. a post with tenons (My.). — ಕೂಲುಡುಮ್ಬು. — ತುಮ್ಬು. the nave of a wheel (ವಿಡ್ಡೆ ಕೆ, ನಾಭಿ Mr. 285).

ಕೂವ ಕೂವ. = ಕುಪ್ಪೆ, ಕೂ 2. a Tbh. of ಕೂಪ. a mast.

ಕೂವಕವ್ವು kūva-kamba. = ಕೂಕವ್ವು, etc. Tbh. of ಕೂಪಸ್ತವ್ವು mast of a vessel. (Śmd. 342; ಕೂಪಕ, ಗುಣವ್ಯಕ್ತ Hlā.; Śśv. 2, 44).

ಕೂವಕವ್ವಿಗ kūva-kambiga. = ಕೂಕವ್ವುಕಾಱ. a naval pilot. (ಸೂರ್ಯನು, ಕರ್ಣಧಾರ Hlā.).

ಕೂವರ kūvara. 1. = ಕುವರ, etc. a boy, son, etc. see ಕುಲ.

ಕೂವರ kūvara. 2. = ಕೂಬರ 2. the pole of a carriage (ಕುಸು Mr. 286).

ಕೂವರಿ kūvari. = ಕೂಬರಿ. a carriage covered with a cloth or blanket.

ಕೂವೆ kūve. = ಕುಪ್ಪೆ. the East-Indian arrowroot, *Curcuma angustifolia* Roxb. (St. & Pl.; M.; T. ಕೂಕೈ). see ಕಲ್ಲು, ಕುಪ್ಪು, ದೊಡ್ಡ.

ಕೂಷ್ಮಾಂಡ ಕūsmāṇḍa. = ಕುಪ್ಪುಳ. the pumpkin-gourd, *Benincasa cerifera* Savi.

ಕೂಸು kūsu. a male or female infant, a babe; a maiden, a young virgin; a person (ಬಾಲಕ G.; C.; ಕೂಡ ಗೂಸು Ct. II, 58; ಕನ್ನಿಕೆ ಸ.; T. ಕುಂಜು; Te. ಕೂಸು trifling; ಕೂತು, a daughter; ಕೂನೆ, a young one; cf. ಕುಸ್ಸು, ಕುಟುಂಬ, ಕೂಡ 1). [ಕೂಸಿನ ತಲೆಯೊಳು ಬಿಡಿಸಿಹಾಯ್ದು ಬಿಟ್ಟು ಮೊಲಸುಬಿಡು Kr. 2, 6; ನಿಮ್ಮಾಧರನಲ್ಲಿಗೆ ಪೆರ್ಗಡೆಗಳಂ ಕೂಸಂ ಬಿಡಿಯಟ್ಟು Vr. 42, 13; Pb. 3, 25; Ap. 3, 89; ಇನ್ನು ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಸಿಗೆ ಇನ್ನೇ ಜನ್ಮನವಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ ಆ ಕೂಸು ಬಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತಗೊಳ್ಳಲು ಸನ್ನಿಹಿತಯ್ಯಾ Bv. 515]. ಕೂಸು ಇರ್ಪ ಚೀಗ (ಗರ್ಭಾರಯ, ಜರಾಯು Hlā.). ಕೂತು ಕೂಸಿಪ್ಪ ಚೀಲಂ (ಜರಾಯು Mr. 308); ಪಡದ ಕೂಸು (ಪೋತ, ಶಿರು, ಬಾಲಕ, ಅರ್ಭಕ, etc. 308). ಕೂಸಿಗೆ ಲಡ್ಡು ಗೆಯ್ಯು (Smd. 159). ಪ್ರಾಯಂ ಕೂಸಾ ದೊಡೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಂ ಕೂಸಕ್ಕುಮೆ? (290). ಕುಡಲ್ ನೆಟಿದ ಕೂಸು (ನರ್ಯ, ಪತಂವರೆ Hlā.). ಕೂಸು ಕಾಸು ಹೋಲದು (others: ಹಡೆಯದು), ಜೋಗುಳ ಮುಗಿಲು ಮುಟ್ಟಿರು (Prv.). see Bp. 57, 15; B. 1, 28; ಒಳುವಣ್ಣೂಸು, ಕೂಡಗೂಸು, ಗಣ್ಣುಗೂಸು, ಗಣ್ಣು, ಪಸು, ಪೆರ್ಗ, ಮೊಲೆ, ಹಂ, ಹೆಣ್ಣು, etc. — ಕೂಸಾಟ. — ಅಟ. children's play (ಚಿಣ್ಣು ರಾಟ Ct. II, 66; My.). [ಅನ್ತ ಕೂಸುಗಳ ಕೂಸಾಟ ವಾಡುತ್ತಿದ್ದೊನ್ನು ದಿನಸಂ Pb. 2, 30 va; Ap. 7, 128]. — ಕೂಸಾಡಿಸು. — ಅಡಿಸು. to cause to perform childish play. ಕಬ್ಬಿಗಗಳನ್ನು ಕೂಸಾಡಿಸಿದರು ಅಕ್ಕರದ ರಾಜ್ಯದೊಳು ಈ ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾ (Smd. 233 Mdb.). 2, to amuse a child (C.). — ಕೂಸಾಡು. — ಅಡು. to play like children. see ಗಣಿಗೂಸಾಡು. — ಕೂಸಾಳು. — ಅಳು. a weak, useless person. see Prv. s. ಮೋಸೆ. — ಕೂಸುಗುಡು. — ಕುಡು. to give a child in marriage (Abh. P. 8, 16).

ಕೂಸುತನ kūsutana. the state of being young, childhood (My.). see ಕಿಟುಗೂಸುತನ, ಗಣ್ಣುಗೂಸುತನ. in which the meaning is "the state of being a person".

ಕೂಳಿ kūli. = ಕೂಳೆ 1, q. v., ಗೂಡೆ 1. (Rāv. 5, 52; My.). see ಕಿಟುಗೂಳಿ, ಕಿಟುಗೂಳಿ, ಪೆರ್ಗೂಳಿ, ಹಂಜರ.

ಕೂಳಿ kūle. 1. = ಕೂಳೆ, etc. a basket for fishing (ಮತ್ಸ್ಯಾಕಥಾನಿ, ಕುವೇಣ Nr.; M. ಕೂಡೆ, ಗೂಡೆ, ಕೂಟ್ಟಿ, ಕುಣ್ಣ; T. ಕೂಡೈ; Te. ಕೂಡಮು; see ಕೂಡಮೆ).

ಕೂಳಿ kūle. ಕೂಟಿ kūle. 2. the stump of jōla left in the ground to push out new shoots (S. Mhr.; especially that of *badane*, My.; T. ಕೂಟೈ, stump, cut short); stubble in general (My.). — ಕೂಳಿಕಾಯಿ. a fruit of *badane* grown after the herb had been cropt and sprouted again (My.). 2, the edge of stitching (My.). — ಕೂಳಿಗಿಡ. a herb which, when cropt, sprouts again (My.). — ಕೂಳಿಬೆಳೆ. a crop got from the ಕೂಳಿಗಿಡ (My.).

ಕೂಲು kūlu. = ಕೂಲು. boiled rice; food. (ಓಗರ Smd. 113; T., M., Tu. ಕೂಳು; Te. ಕೂಡು; see ಕೂಟಿ 1). [Kr. 1, 63;

ಮಾಸಿದಕ್ಕೆಯ ಕೂಲು ಮುಂಗುಗುಮುಬುಡ ಕೂಟುಮುಗುಬುಡ Vr. 27, 8; Pb. 9, 58; Ap. 9, 89; ಎರಡೆಮ್ಮ ಪೋಟಾಯೊಳು ಪೂಡಿದ ಪನ್ನಿ ಕರ್ಣ್ಣು ಗವಕ್ಕೆಯ ಕೂಟುಮುಸದರ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪರಿಕರಮುಮಂ Pb. 3, 25 va.]. ಪೂಟು ಯೊಪ್ಪ, ಉರ್ದು ಕಡಲೆ ತೊಪರಿ ಗೋದುವೆ ಹೆಸರು ಮೊದಲಾದವನ್ನಕ್ಕಿ ಅಟ್ಟಿ ಕೂಟ್ (Smd. 1). ತಳಿಯ ಕೂಟುದಿರೊಳು ಪಣ್ಣ ಅರನೆ (1). ಒರ್ಪಿಡಿ ಕೂಟು ಸಿತಗನ ಕಪ್ಪದಮುಂ (79). ಎಂಜಲ ಕೂಟ್ (Bp. 56, 26). see ಅಡುಗೂಟ್, ಕಳ. — ಕೂಟ. — ಅ 3. one who has (for his) food. see ಪಾಪಗೂಟ, ಜನ್ನ, ಮರ. — ಕೂಟಗುಳು. a lump of boiled rice (kneaded into a ball, ಪೂಲಕ Nn. 145, o. r. ಕೂಟಗುಳು). [— ಕೂಟು ದಿ. — ಕುಡಿ. rice to boil. ಲವಣಾಪ್ಪುರಾಶಿ ಕುಕ್ಕು ಬಗಿದಿವಲ್ಲ ಕೂಟು ದಿಯೆ ಮೇಗೆ ಸಿಡಿಲ್ಲ ಗುಳನ್ನ ಕೂಡೆ Pb. 11, 153]. — ಕೂಟು ದಿಗುಡಿ. — ಕುಡಿ-ಕುಡಿ. rice to boil very much: to boil very much like rice (Rām. 6, 50, 18). — ಕೂಟು ದಿಗೊಳ. — ಕುಡಿ-ಕೂಳ. rice to begin to boil: to begin to boil like rice (V. 34, 80 va.). — ಕೂಟು ದಿಕ್ಕ. — ಬಿಡಿಕ. the devouring of rice, gluttony (Sāstrasāra in W. v. 1270). 2, a glutton (My.). — ಕೂಟು ದಿಕತನ. — ಬಿಡಿಕತನ. gluttony (My.). — ಕೂಟು ದೆಗ. — ವಡೆಗ. (Smd. 242). a glutton (ತೀನಾಳಿ Smd. 48; Kk. 38; Ss.).

ಕೂಟ್ kūl. = ಕೂಡ 2. Tbh. of ಕ್ರೂರ (Smd. 30; Smd. 113). fierce, ferocious; cruel; mischievous, malignant; hot, sharp; fierceness, etc. — ಕೂಟ ರಕ್ಕಸ. a cruel, mean giant (My.). — ಕೂಟ ನಾಯ. a ferocious, mean dog. ಬಾಲ ಸನ್ಮಾಸಿ ಕಟ್ಟರೆ ಕೂಟ ನಾಯಿಗಿನ್ನ ಕಡೆ (Prv.). — ಕೂಟುಮ್ಬ. Tbh. of ಕ್ರೂರಕರ್ಮ (Smd. 376).

ಕೂಟ kūḷa. a vulgar, rude, stupid, useless, mean, or vile man; vulgar, etc. (ಎಗ್ Smd. 1; ಕಿಟುಕುಳ, ಅಲ್ಪ ಸ.; ಗಾಮ್ಭ Bhn. 31; C.; Te. ಕೂಳಿ; Te. ಗೂಡು, obscene, etc.; M. ಕೂಟಿ, T. ಕೂಟೈ, ಕೂಟ್, rottenness; uselessness, inferiority). see Bp. 21, 23; 28, 19; 51, 41; 57, 13; Jñs. 42, 72; Prv. s. ನೆಟಲು.

ಕೂಟತನ kūḷatana. rudeness, meanness, etc. (Bp. 26, 58; My.; Dp. 107, 2).

ಕೂಲು kūlu. = ಕೂಲು (ಅಕ್ಕಿ, ಕೂಡ, ಭಕ್ಕ, ಅನ್ನ, ಆಶನ, ಆಹಾರ, etc. Hlā.; C.). ಹೆಣ್ಣು ಇಕ್ಕಿದ ಕೂಲಿನೊಳುಮ್ಬು (ಪರಾನ್, etc.); ಕೂಟು ನಾಡೆ Hlā.). ಲೋಗರಕ್ಕುವ ಕೂಟುನುಮ್ಬುನೆ (ಪರಾನ್, etc.); ಕೂಟು ನಾಡೆ ನಿಡಿ (ಪಿಟ್ಟಿ Nr.). ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬನ್ನು ಕೂಟಿಗೆ ಸೇರಿ ಕೂಡಿದ್ದೇನೆ (B. 4, 139). ಕೂಟ ಬೆಲ್ಲದ ಕಡೆ ಸಾವಿರ ಕಾಗೆ. — ಕೂಟುಕ್ಕುವವನೇ ಒಡೆಯ, ಕೂಟು ಹೋಗುವವನೇ ಜವರಾಯ (Prvs.). see Bh. 1, 10, 25, 30, 31; B. 3, 40, 66; ತಿರಿಗೂಟು, ಮಡ; Prv. s. ಕುಲ. — ಕೂಟುಪಾಣ್ಣ ಕ. = ಕೂಟುಬಕ್ಕ. (My.). — ಕೂಟುಬಕ್ಕ. a glutton (B. 5, 253). — ಕೂಟುಬೊಕ್ಕ. = ಕೂಟುಬಕ್ಕ. (C.; B. 5, 28, 31). — ಕೂಟು ಸೀರೆ. food and clothing (ಕಪಿಪು, ಭೋಜನಾಡ್ಡಾದ Hlā.; Mr. 25; Bp. 28, 19).

ಕೂಟಿ kūḷi. a vulgar, vile woman (Bp. 40, 54).

ಕೈ ಕ ಕ್ರಿಕಾ. the throat, the larynx. (R.).

ಕೈಕಣ krikana. = ಕೈಕಣ. a kind of partridge, *Perdix sylvatica*.

ಕೈಕರ krikara. = ಕಕ್ಕರ, ಕಕ್ಕ, ಕಕ್ಕರ. a kind of partridge, *Perdix sylvatica*. 2, one of the five vital airs, that which assists in digestion; that which shuts and opens the eye (ಅಲಿಗಳ ಮುಚ್ಚಿ ತೆರೆವು Mr. 52).

ಕೈಕಲಾಸ krikalāsa. a kind of lizard or chameleon (ಓತಿ Mr. 164).

ಕೃಕವಾಕು krikavāku. a cock. 2, a peacock. 3, a chameleon. see ನೇತ್ರಿ.

ಕೃಕಾಟಕ krikāṭaka. = ಕೃಕಾಟಕೆ. (ಹೆದಕು Mr. 327).

ಕೃಕಾಟಕೆ krikāṭike. the back or nape of the neck.

ಕೃಚ್ಛ್ರ kṛicchra. distress, danger. 2, difficulty, trouble. 3, pain. 4, penance, expiation. 5, bad, miserable, evil.

ಕೃಚ್ಛ್ರಮುಕ್ತಪುರೀಷತ್ವ kṛicchra-mūtra-purīṣatva. pain or difficulty in the evacuations. (My.).

ಕೃತ್ kṛit. = ಕೃತ್ತು. making, doing, etc. see e. g. ಕೃತರಕರ್ಮ, ದ್ಯೂತ. 2, an affix used to form nouns from roots. 3, a noun or nominal theme formed with this affix (Smd. 88. 90. 110. 120. 134. 200. 245).

ಕೃತ kṛita. done, made, wrought, accomplished; deed, work, action, accomplishment (ಕರಣ, ಕೃತ್ಯ Nn. 108; ಕವಿಗಣ್ಣ ಕಾರ್ಯ Nn. 103; Mr. 466). 2, well-done, proper, good; a virtuous man (J. 18, 20). 3, the first of the four ages or yugas of the world (ಯುಗ, ಯುಗಭೇದ 103). 4, a kind action, benefit. 5, Yama (ಸವನ, ಶಮನ, ಯಮ 103). ಕೃತಂ, done with, enough.

ಕೃತಕ kṛitaka. = ಕತಕ 2, ಗದಕ. made, artificial, factitious; not natural, adopted (as a son). 2, factitious salt (ವಿಡಲನಣ Mr. 143). 3, simulated, false; hypocrisy (ಗದ್ದರ, ಕೃತ್ರಿಮ Nn. 109).

ಕೃತಕರೂಪ kṛitaka-rūpu. a supernatural form or manner (Bp. 32 sum.).

ಕೃತಕರ್ಮ kṛita-karma. having done or accomplished one's work or duty; skilful, clever.

ಕೃತಕಾಶಲ kṛitaka-aśala. an artificial hill (Grj. 3, 92; 4, 12 va.).

ಕೃತಕಾರ್ಣ kṛita-kāṛṇ. Arjuna's son Babhruvāhana (J. 22, 30).

ಕೃತಕಿ kṛitaki. = ಗದಕಿ. (Smd. 353). a deceitful female (?).

ಕೃತಕೃತ್ಯ kṛita-kṛitya. having successfully accomplished a business or duty; a man who has accomplished or attained any object or purpose; contented, satisfied; clever. (Bp. 4, 70; 31, 27; 35, 52; 46, 32, 33, 52, 53; 11, 24).

ಕೃತಕೃತ್ಯತೆ kṛita-kṛityate. the full discharge of any duty or realisation of any object, accomplishment, attainment, success. (Cpr. 5, 27; 6, 80).

ಕೃತಘ್ನ kṛita-ghna. destroying past transactions or benefits done, unmindful of services rendered, ungrateful. (J. 5, 69; My.).

ಕೃತಘ್ನತೆ kṛita-ghnate. ingratitude. (My.).

ಕೃತಜ್ಞ kṛita-jña. remembering past transactions or benefits, grateful. (J. 5, 67; My.; B. 4, 59).

ಕೃತಜ್ಞತಾಪೂರ್ವಕ kṛitajñātā-pūrvaka. with gratitude. (My.; B. 4, 124).

ಕೃತಜ್ಞತೆ kṛita-jñate. remembering kind actions, gratitude. (My.; B. 4, 91; 5, 180).

ಕೃತಜ್ಞತ್ವ kṛita-jñatva. = ಕೃತಜ್ಞತೆ. (B. 5, 10).

ಕೃತಘೋಷ kṛita-ghoṣha. skilled in archery (ಬಿಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಯಂ ಬಲ್ಲವಂ Mr. 294).

ಕೃತಮಾಲ kṛita-māla. the tree Cassia fistula L. see ಕಕ್ಕಿ.

ಕೃತಮುಖ kṛita-mukha. conversant with the means of success, clever.

ಕೃತಯುಗ kṛita-yuga. = ಕೃತ No. 3. this age consists of ೧೧೧೧. ಅನ್ಯುರ - ವ್ಯಾಸ - ಸಿಂಧುರ - ಲೋಚನ - ನಗ - ವಕ್ರ, i. e. 1,728,000 human years (Mr. 73).

ಕೃತಲಕ್ಷಣ kṛita-lakṣaṇa. noted for good qualities.

ಕೃತವರ್ಣ kṛita-varma. dexterous, skilful (ಚತುರ, ಕೃತಹಸ್ತ, etc., ಬಲ್ಲವ Mr. 244). 2, N. of a prince (J. 7, 1; 8, 29).

ಕೃತವರ್ಣಕ kṛita-varmaka. = ಕೃತವರ್ಣ No. 2 (J. 7, 3).

ಕೃತವೀರ್ಯ kṛita-vīrya. N. of a prince, the father of Haihaya Arjuna. see ಕಾರ್ತವೀರ್ಯ.

ಕೃತವ್ರಣ kṛita-vraṇa. N. of a Brāhmaṇa (J. 15, 30. 33).

ಕೃತಸಾಪತ್ನಿಕೆ kṛita-sāpatnlke. a woman whose husband has taken another wife, a superseded wife.

ಕೃತಸ್ವರ kṛita-svara. full of sound. see ಕಾರ್ತಸ್ವರ.

ಕೃತಹಸ್ತ kṛita-hasta. dexterous, skilful. 2, skilled in archery.

ಕೃತಾಕೃತ kṛita-akṛita. done and not done; wrought and unwrought; manufactured and not manufactured.

ಕೃತಾಂಜಲಿ kṛita-āṇjali. one who joins the, or the joining of the, hands in reverence (J. 5, 44).

ಕೃತಾಂಜಲಿಪುಟ kṛita-āṇjali-puṭa. joining the, or the joining of the, palms of the hands for obeisance, etc. (J. 5, 9).

ಕೃತಾಂತ kṛita-anta. causing an end; bringing to an end. 2, established truth or doctrine. 3, the end or result of actions, destiny. 4, Yama. 5, a sinful or inauspicious action. see Smd. 83. 112; Bp. 41, 27; 61, 12.

ಕೃತಾಂತಕ kṛita-antaka. Yama. (Bp. 46, 66).

ಕೃತಾಂತಮರ್ದಕ kṛitānta-mardaka. Śiva (Śśv. 4, 128).

ಕೃತಾಭಿಷೇಕ kṛita-abhiṣēka. anointed.

ಕೃತಾರ್ಥ kṛita-artha. a man who has attained an end or object; successful; contented, satisfied; clever. see Grj. 4, 40; 4, 48 va.; Bp. 3, 57; 24, 14; 30, 13; J. 2, 46.

ಕೃತಾರ್ಥತೆ kṛita-arthate. accomplishment of an object; success. (Śśv. 5, 39 va.).

ಕೃತಿ kṛiti. doing, making, composing; action; an act; a literary work, a poem (Kāvya. II, 1, A, 13; III, 1, A, 3; IV, 1; Smd. 29. 31. 92; Bp. 61, 82). 2, wise, learned, skilful. 3, N. of a type of metres (Ch.; Mr. 362). — ಕೃತಿನೇಟ. — ಪೇಟ. to (compose and) recite a literary work (Cpr. 1, 49).

*ಕೃತಿದೋಷ kṛiti-dōṣa. defect in composition. ನಾಲ್ಕು ಕೃತಿಮಿಲ್ಲಿ ಕೃತಿ ದೋಷಂಗಳೆ Kr. 1, 62.

ಕೃತಿಪತಿ kṛiti-pati. an author, a poet (ಕವಿ, ಕವೀಶ್ವರ, ಕಾವ್ಯಕರ್ತೃ Nn. 59).

ಕೃತಿನುತ kṛiti-mata. a kind of poetic style (ಧಾತು, ಕವಿವದ ಭೇದ Nn. 82).

ಕೃತಿಯುಕ್ತ kṛiti-yukta. proper for literary composition (Smd. 166).

ಕೃತ್ತ kṛita. cut; divided.

ಕೃತ್ತಿ kṛitti. hide, skin. 2, the birch tree.

ಕೃತ್ತಿ ಕಣ್ಣಿಕೆ kṛitti-kaṇṇihke. N. of a plant (ಪಾಂಚು, ಪರ್ಪಟಿಕ Mr. 140, one MS. ಕೃತ್ತಿ ಕಣ್ಣಿಕೆ).

ಕೃತಿ ಕೃತವಸ್ತ್ರ kṛitti-kṛita-vastra. whose garment is made of a skin: Śiva (Bp. 15, 35).

ಕೃತ್ತಿಕೆ kṛittike. the third lunar mansion containing six stars called the Pleiades, who are considered to be the nurses of Kārttikēya. (B. 5, 308). 2, a vehicle, a cart. 3, N. of a utensil (ಬೀಜ Mr. 207).

ಕೃತ್ತಿಧರ kṛitti-dhara. Śiva (Bp. 38, 35).

ಕೃತ್ತಿವಸ್ತ್ರ kṛitti-vastra. a vestment made of a hide (Śśv. 1, 74).

ಕೃತ್ತಿವಾಸ kṛitti-vāsa. = ಕೃತ್ತಿವಾಸನ್. (ಅಮೃತಕರ, ಈಶ್ವರ Nn. 35). see Bp. 37, 56; 43, 51.

ಕೃತ್ತಿವಾಸಸ್ kṛitti-vāsas. covered with a skin: Śiva.

ಕೃತ್ತು kṛittu. Tbh. of ಕೃತ್. see Śmd. 110. 120. 135. 205.

ಕೃತ್ಯ kṛitya. to be done or performed, practicable; proper. 2, action, act, deed (ಕರ Nn. 19; ಕರಣ, ಕೃತ 108); business; duty, office. 3, a man who may be seduced from allegiance, treacherous. 4, a certain class of affixes. 5, a kind of evil spirit.

ಕೃತ್ಯ kṛitya. an act, a deed. 2, a female deity to whom sacrifices are offered for destructive or magical purposes.

ಕೃತ್ತಿಮು kṛitrīma. = ಕಿತಮು. made artificially, factitious, artificial. 2, falsified; false, deceitful (C.); guile, deceit (C.; Mhr.); bewitchment, witchcraft (My.). 3, adopted; an adopted child (Bp. 52, 15?).

ಕೃತ್ತಿಮುಧೂಪಕ kṛitrīma-dhūpaka. compound perfume.

ಕೃತ್ತಿಮಿ kṛitrīmī. a deceitful person (My.).

ಕೃತ್ಸ kṛitsna. all, whole, entire.

ಕೃದಂತ kṛit-anta. a word ending with a kṛit affix (Śmd. 203. 325).

ಕೃದರ kṛidara. a store-room, a granary. see ಕುದಿರ್.

ಕೃಂತ kṛinta. = ಕೃಂತನ. (Bp. 8, 1).

ಕೃಂತನ kṛintana. cutting, cutting off, cutting in pieces. see ಅರಿ, ನೇರ್.

ಕೃಪ kṛipa. a son of the ṛiṣi Śaradvat, who was adopted by king Śantanu and became the brother-in-law of Drōṇa. (Śmd. 16. 255. 292).

ಕೃಪಣ kṛipaṇa. inclined to grieve; pitiable, miserable; poor, wretched (ಕೃಪಣ, ದೀನ Nn. 58). 2, miserly; avaricious (ಲೋಭ Bhn. 8). see Prv. s. ನಿಪುಣ.

ಕೃಪಣತನ kṛipaṇatana. wretchedness; avarice (ವಾರ್ಪಣ್ಯ G.; My.).

ಕೃಪಣತ್ವ kṛipaṇatva. = ಕೃಪಣತನ. (My.).

ಕೃಪಣೆ kṛipaṇe. a wretched, or avaricious, female. (Bp. 40, 54; My.).

ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷ kṛipā-kaṭākṣa. a look with favour, a kind look; the eye of favour. (Bp. 46, 49; My.).

ಕೃಪಾಕರ kṛipā-ākara. a mine of compassion (Śśv. 4, 1; J. 11, 36).

ಕೃಪಾಂಗ kṛipā-aṅga. having a body that is tenderness (Śśv. 3, 1).

ಕೃಪಾಜಲಧಿ kṛipā-jaladhī. an ocean of pity (J. 21, 53).

ಕೃಪಾಣ kṛipāṇa. a sword, a scymitar.

ಕೃಪಾಣೆ kṛipāṇī. a pair of shears or scissors. 2, a dagger (Nn. 2); a sword, a scymitar (ಕೃತಿ, ಅವಂಗೋತ Mr. 379).

ಕೃಪಾದೃಷ್ಟಿ kṛipā-dṛiṣṭi. a look with favour, a kind look. (My.).

ಕೃಪಾನಿಧಿ kṛipā-nidhī. a receptacle, or an ocean, of tenderness (My.).

ಕೃಪಾಭಾವನ kṛipā-bhāvana. compassionate disposition or nature (Bp. 32, 63; My.).

ಕೃಪಾರತ್ನಾಕರ kṛipā-ratnākara. an ocean of tenderness (Śśv. 5, 58).

ಕೃಪಾರಸಮುದ್ರ kṛipā-rasa-samudra. an ocean of tender feelings (Bp. 50, 29).

ಕೃಪಾರ್ಣವ kṛipā-arnava. = ಕೃಪಾರತ್ನಾಕರ. (Śśv. 5, 32).

ಕೃಪಾಲು kṛipā-lu. tender, compassionate, merciful.

ಕೃಪಾನನಧಿ kṛipā-vanadhī. = ಕೃಪಾರ್ಣವ. (J. 33, 54).

ಕೃಪಾನಲೋಕನ kṛipā-avalōkana. = ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷ. (J. 10, 32).

ಕೃಪಾಸಾಗರ kṛipā-sāgara. an ocean of compassion (My.).

ಕೃಪಾಹೀನ kṛipā-hīna. = ಕೃಪಾಹೀನ s. ಕೃಪೆ. (My.).

ಕೃಪಿಟೆ kṛipīṭa. the belly (ನಿನ್ನ ಬಸುರು Nn. 85; Mr. 484). 2, water (ವಾರಿ, ಉದಕ 85; ವಾರಿ 484). 3, bell-metal, etc. (ಸೌಹಾರ್ಯ, ಕಂಚು 85). 4, fire-wood (ಬೀಜ 85).

ಕೃಪಿಟೆಯೋನಿ kṛipīṭa-yōnī. fire; agni.

ಕೃಪೆ kṛipe. ಕೃಪಾ. = ಕುರುಪೆ, ಕೃಪೆ. pity, tenderness, compassion, mercifulness; favourableness; kindness. see Bp. 24, 62; 31, 19; 32, 43; 36, 43; 47, 45; 50, 64. — ಕೃಪೆಪಡೆ. to obtain favour (Bp. 61, 34). — ಕೃಪೆವಡೆ. — ಪಡೆ. = ಕೃಪೆ ಪಡೆ. (Bp. 27, 44). — ಕೃಪೆವರಸು. — ಬೆರಸು. to become linked to compassion, etc., to feel compassion, etc. (Bp. 28, 63; 39, 61). — ಕೃಪೆವಣು. — ಪೆಣು. to become compassionate (Bp. 88, 71). — ಕೃಪೆಹೀನ. destitute of pity, etc. (ಅಪಹಾರ, ಕುಣವಿಲ್ಲದು Nn. 151).

ಕೃಮಿ kṛimī. = ಕ್ರಿಮಿ. a worm, an insect. 2, a spider. 3, the silk-worm. 4, lac, the red dye.

ಕೃಮಿಕೋಶೋತ್ಥ kṛimī-kōśa-uttha. proceeding from a cocoon, silken.

ಕೃಮಿಘ್ನ kṛimī-ghna. a shrub used in medicine as a vermifuge, Erycibe paniculata Roxb. see Si. 147.

ಕೃಮಿಜ kṛimī-ja. = ಕ್ರಿಮಿಜ. Agallochum. see Si. 227 and ಕೃಷ್ಣಗರು. ಕೃಮಿರೋಗ kṛimī-rōga. disease caused by intestinal worms. (My.).

ಕೃಲ್ಲಿಂಗ kṛit-liṅga. = ಕೃತ್ No. 3. (Śmd. 88. 91. 203).

ಕೃವಿ kṛivī. a loom. (R.).

ಕೃಶ kṛiṣa. lean, emaciated, thin, spare, slender, weak (ರಾದನೆ, ಬದವು Nn. 28; ರಾಷ್ಟ್ರ, ಬದವು 33; ತೊಲೆ, ದೀನತನ, little, small, insignificant, poor. see ಪೆಪಿ).

ಕೃಶಕರ kṛiṣa-sāra. one whose arrows have become feeble (Śśv. 4, 122).

ಕೃಶಾಂಗ kṛiṣa-aṅga. an emaciated, thin body (ಬದನಾದ ದೇಹ Nn. 157).

ಕೃಶಾನು kṛiṣānu. fire; Agni. 2, a certain metrical foot (Ch.).

ಕೃಶಾನುರೇತಸ kṛiṣānu-rētas. Śiva.

ಕೃಶಾಶ್ರಿ kṛiṣa-aśvī. a pupil of Kṛiṣāśva, the author of directions to players and dancers: a dancer, an actor.

ಕೃಶೀಕರಣ kṛiṣī-karāṇa. the making thin, lean, etc. see ಕೀಸು ಕಪ್ಪು.

ಕೃಶೋದರಿ kṛiṣa-udari. a thin-waisted woman. (My.).

ಕೃಷಿ kṛiṣi. agriculture, husbandry (ಬನಸು Ct. I, 49).

ಕೃಷಿಕ kṛiṣika. a husbandman. 2, = ಕುರಿಕೆ, a ploughshare.

ಕೃಷೀನಲ kṛiṣīvala. a husbandman.

ಕೃಷ್ಯ kṛiṣya. 1. drawn, pulled; ploughed, tilled.

ಕೃಷ್ಯ kṛiṣya. 2. Tbh. of Kṛiṣṇa. (My.).

ಕೃಷ್ಣಿ kṛiṣṭi. drawing, attracting; ploughing. 2, a wise, learned man.

ಕೃಷ್ಣ ಕೃಷ್ಣ. Tbh. of ಕೃಷ್ಣ (C.; Mr. 519 one MS.).
 ಕೃಷ್ಣ ಕೃಷ್ಣ. = ಕೆಳ್ಳಿ 1, ಕೃಷ್ಣ 2, ಕೃಷ್ಣ. ಕೃಷ್ಣ. ಕೃಷ್ಣ. black; dark-blue. (ಕೃಷ್ಣ Nn. 45; ಅಸಿತ, ಕೃಷ್ಣ 47; ಕೃಷ್ಣ Mr. 519); wicked, evil.
 2, the dark half of the lunar month from full to new moon. 3, Kṛṣṇa, one of the incarnations of Viṣṇu (ವನಮಾಲಿ Nn. 47; ಮದನವಿತ 519; Bp. 54, 33). 4, a crow. 5, black pepper (ಹಿಪ್ಪಲಿ, ಮಾಗಧ 47; ಪಿಪ್ಪಲಿ 519). 6, the black antelope; the spotted antelope (ಪೃಷತ್, ಎರಳೆ 47; ಎರಳೆ 519 & 163). 7, Indra (ಶಚಿವಲ್ಲಭ, ಇಂದ್ರ 47). 8, fire (ಅಗ್ನಿ 47). 9, Vyāsa (ಬಾದರಾಯಣ, ವೇದವ್ಯಾಸ 47; ವ್ಯಾಸ 519). 10, water (ಜೀವನ, ಉದಕ 47; ವಾರಿ 519). 11, the sky (ಗಗನ, ಆಕಾಶ 47; ನಭ 519). 12, a river (ಧುನಿ, ನದಿ 47; ನದಿ 519); the river Kṛṣṇā? 13, a crest or crown (ಮಾಲಿ, ಮಕುಟ 47; ಕಿರೀಟ 519). 14, a net (ಜಾಲ, ಬಲೆ 47). 15, Arjuna (Ary.; Br.). — ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. N. see ವೇದಾಪಿ ಗಳ.
 ಕೃಷ್ಣ ಕರ್ಮ ಕೃಷ್ಣa-karma. an evil deed; criminal, sinful. see ಅ-
 ಕೃಷ್ಣ ಕಾಕ ಕೃಷ್ಣa-kāka. a raven.
 ಕೃಷ್ಣ ಜಯಂತಿ ಕೃಷ್ಣa-jayanti. a particular combination in astrology on the birthday of Kṛṣṇa (Ary.).
 ಕೃಷ್ಣ ತೇ ಕೃಷ್ಣate. = ಕೃಷ್ಣ ತ್ತ. (J. 7, 9). 2, hypocrisy, fraud (7, 9).
 ಕೃಷ್ಣ ತ್ತ ಕೃಷ್ಣatva. blackness (Kāvya. V, 53).
 ಕೃಷ್ಣ ದ್ವೈಪಾಯನ ಕೃಷ್ಣa-dvalpāyana. Vyāsa. (My.).
 ಕೃಷ್ಣ ಪಕ್ಷ ಕೃಷ್ಣa-pakṣa. = ಕೃಷ್ಣ No. 2. the dark half of the lunar month. (Kāvya. V, 30).
 ಕೃಷ್ಣ ಪಾಕಫಲ ಕೃಷ್ಣa-pāka-phala. the shrub *Carissa carandas* Lin.
 ಕೃಷ್ಣ ಪಾಡ್ಯ ಕೃಷ್ಣa-pādya. the first day of the moon's wane (My.; see Si. 39).
 ಕೃಷ್ಣ ಪಾಣ್ಡುರ ಕೃಷ್ಣa-pāṇḍura. greyish white.
 ಕೃಷ್ಣ ಫಲ ಕೃಷ್ಣa-phale. the plant *Vernonia anthelmintica* Willd.
 ಕೃಷ್ಣ ಭೂಮಿ ಕೃಷ್ಣa-bhūma. having a black soil.
 ಕೃಷ್ಣ ಭೇದಿ ಕೃಷ್ಣa-bhēdi. a medicinal plant (= ಕಟುರೋಹಿತ).
 ಕೃಷ್ಣ ಮುನಿ ಕೃಷ್ಣa-muni. = ಕೃಷ್ಣ No. 9. Vyāsa. (J. 5, 73).
 ಕೃಷ್ಣ ಮೃತ್ತಿಕೆ ಕೃಷ್ಣa-mṛttika. black soil.
 ಕೃಷ್ಣಲೆ ಕೃಷ್ಣale. the shrub *Abrus precatorius* (ಗುಂಜ, ಗುರುಗಂಜಿ Mr. 127, o. r. ಗುರುಗಂಜಿ).
 ಕೃಷ್ಣಲೋಹ ಕೃಷ್ಣa-lōha. ಅಯಸ್ಕಾಂತದ ಬಲುವಿಡಿದ ಕೃಷ್ಣಲೋಹದಿಂದ (Cpr. 7, 21).
 ಕೃಷ್ಣಲೋಹಿತ ಕೃಷ್ಣa-lōhita. dark-red, purple.
 ಕೃಷ್ಣ ವಕ್ತ್ರ ಕೃಷ್ಣa-vaktra. black-faced. 2, the black-faced monkey (ಗೋಲಾಂಗೂಲ, ಮುಸು Mr. 161).
 ಕೃಷ್ಣ ವರ್ಣ ಕೃಷ್ಣa-varṇa. of a black colour; the colour black.
 ಕೃಷ್ಣ ವರ್ತ ಕೃಷ್ಣa-varṭa. whose way is black: fire; Rāhu; a blackguard.
 ಕೃಷ್ಣವೃತ್ತ ಕೃಷ್ಣa-vṛta. the trumpet-flower, *Bignonia suaveolens* Roxb.
 ಕೃಷ್ಣವೇಣಿ ಕೃಷ್ಣa-vēṇi. N. of a river (My.; Si. 94).
 ಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮ ಕೃಷ್ಣa-śarma. N. (Bp. 55, 17; J. 26, 33).
 ಕೃಷ್ಣ ಸನ್ನಿ ಕೃಷ್ಣa-sanni. a disease of an alarming character, in which the tongue turns black (My.).
 ಕೃಷ್ಣ ಸರ್ಪ ಕೃಷ್ಣa-sarpa. the black cobra, *Naga tripudians* (ಶಿಬಿ, ಕಾಲೋರಗ Nn. 4.).
 ಕೃಷ್ಣ ಸಾರ ಕೃಷ್ಣa-sāra. the black or spotted antelope.
 ಕೃಷ್ಣ ಹೃದಯ ಕೃಷ್ಣa-hṛdaya. a wicked, deceitful disposition (J. 7, 10; 26, 18).

ಕೃಷ್ಣಗರು ಕೃಷ್ಣa-agaru. a black variety of *Agallochum* or aloe wood. ಶ್ರೀಗಂಧ, ರಕ್ತ ಚಂದನ, ಕೃಷ್ಣಗರು ಮುಂತಾದ ಗಂಧ (ಚಂದನ G.).
 ಕೃಷ್ಣಗರು, ಚಂದನ (ಕೃಷ್ಣ G.). ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹುವಿನ ವಾಸನೆಯುಳ್ಳ ಕೃಷ್ಣಗರು (ಮಂಗಲೈ Si. 227).
 ಕೃಷ್ಣಗರುಗಂಧ ಕೃಷ್ಣa-gandha. (ಕಾಲಾಗುರು, ಅಗರು Si. 227).
 ಕೃಷ್ಣಗರುಚಂದನ ಕೃಷ್ಣa-candana. (ಅಗ್ಗುರು, ಚಂದನ G.).
 ಕೃಷ್ಣಾಂಕ ಕೃಷ್ಣa-aṅka. a black mark (J. 10, 51). 2, Kṛṣṇa's remembrance (10, 51).
 ಕೃಷ್ಣಾಂಗಿ ಕೃಷ್ಣa-aṅgi. the goddess Kālī (ಮಾಯಾರಾಣಿ Mr. 15).
 ಕೃಷ್ಣಾಜಿನ ಕೃಷ್ಣa-ajina. the skin of the black antelope. (J. 28, 5).
 ಕೃಷ್ಣಾನದಿ ಕೃಷ್ಣa-nadi. the river Kṛṣṇā (B. 4, 9).
 ಕೃಷ್ಣಾವತಾರ ಕೃಷ್ಣa-avatāra. an incarnation of Kṛṣṇa. (J. 13, 39).
 ಕೃಷ್ಣಾ ವಲೋಕನ ಕೃಷ್ಣa-valōkana. a sight of Kṛṣṇa (J. 26, 19); the yōni (26, 19).
 ಕೃಷ್ಣಿಕೆ ಕೃಷ್ṇlike. black mustard, *Sinapis ramosa* Roxb.
 ಕೃಷ್ಣೇ ಕೃಷ್ṇ. = ಕೃಷ್ಣ. one of the seven tongues of fire. 2, long pepper, *Piper longum* Lin. 3, Draupadī. 4, Durgā.
 ಕೃಷ್ಯ ಕೃಷya. to be ploughed; a ploughed field (J. 2, 18).
 ಕೃಸರ ಕೃsara. ಕೃಸರ. = ಕಿಚಡಿ, etc., ಕೃಸರಿ. a dish consisting of sesamum and grain; a mixture of rice and peas boiled together with a few spices, khichree. (R.).
 ಕೃಸರಿ ಕೃsari. = ಕೃಸರ. (J. 6, 44).
 ಕೃಪ್ತ ಕೃpṭa. = ಕೃಪ್ತ. arranged, prepared; ready; effected; invented; fixed, appointed; ascertained. (My.). 2, price, worth, value (ವೇತನ, ಮಾಲ್ಯ, ಹೊತ್ತ ಬೆಲೆ Mr. 346); 3, cut, clipt.
 ಕೃಪ್ತಿಕೆ ಕೃpṭika. price, worth, value (ಬೆಲೆ Hla.).
 -ಕೆ ke. 1. = -ಅಕೆ, -ಅಕೈ 2, -ಅಗೆ 1, -ಇಕೆ 2. -ಇಕೈ 2, -ಕೆ 2, -ಕೈ 1, -ಗೆ 1, -ಜೆ. a suffix of pointing or directing towards an object, etc. used to form the dative singular (Smd. 115), e. g. ಬನಕೆ, ಪೂಲಕೆ, ಕುಲಕೆ ಜಲಕೆ, (139), ಕಾಚ್ಚಿ, ಕೋಚ್ಚಿ, ನಾಚ್ಚಿ (140), ಅದರ್ಕ (140), ಅವರ್ಕ (91), ಅನರ್ಕ, ಏತರ್ಕ (140).
 -ಕೆ ke. 2. = -ಕೈ 2, -ಗೆ 2. a suffix used to form the third person of the imperative (Smd. 269), e. g. ಅವಂ ತರ್ಕ! ಅವಂ ಬರ್ಕ! ಪುಪಾರಿಕೆ! (269), ಅವರ್ ಮಾಚ್ಚಿ! ಅವರ್ ತೋರ್ಕ! ರತ್ತಿಕೆ! ಪೂಜಿಕೆ! (270), ಪೋಕೆ! (290), ಅಕ್ಕ! (290. 69).
 -ಕೆ ke. 3. = -ಇಕೆ 1, -ಇಕೈ 3, -ಗೆ 4. a nominal and pronominal suffix (Smd. 247), e. g. ಮಡಿಕೆ, ಹಡಿಕೆ, ಕಾಚ್ಚಿ, ಪೂಚ್ಚಿ, ತೆರಳ್ಳಿ, ನಿಮಿರ್ಕ, ತೋರ್ಕ, ಮಾಚ್ಚಿ, ಆಯ್ಕೆ, ಅಚ್ಚಿ (248); ಅಕೆ, ಈಕೆ, ಲಾಕೆ (186).
 ಕೆಕಾರ ke-kāra. the syllable ಕೆ (Smd. 185. 278).
 ಕೆಕುಂಡ kekunda. ? (see s. ಉಂಡಲಿಗೆ).
 ಕೆಕ್ಕರ kekkara. — ಕೆಕ್ಕರಬಳ್ಳಿ. the melon vine (S. Mhr.; Z.). see ಪುಟ್ಟಹಣ್ಣು.
 ಕೆಕ್ಕರಿಕೆ kekkarika. the musk-melon (ಕರಬೂಜು My.).
 ಕೆಕ್ಕರಿಸು kekkarisu. to become red (V. 11, 60). cf. ಕೆಂಗಲಿಸು.
 ಕೆಕ್ಕಸ kekkasa. insult, insulting language; insultingly (Abhā. 2, 52).

ಕೆಕ್ಕಳಿಸು kekkaḷisu. to be excited from fear, to be in a fright (ಭಯವಿಕಾರ Kk. 42, Sm. 40; ಸೀತರ್, ಭಯವಿಕಾರ ಸ್ತ.; Grj. 2, 106 va.; Bh. 3, 5, 42).

ಕೆಕ್ಕು kekku. to shout in training cattle (ಗೋಶಿಕ್ಷಾಧಿಸಿ Sm. Dh.; V. 11, 63; cf. ಕೇಕು, ಚಿಕ್ಕರಿಸು; T. ಕೆಕ್ಕಲಿ, shouting; Mhr. ಕೇಂಕಣಿಂ, to yell).

ಕೆಕ್ಕೆ kekke. the cheek (ಕನ್ನೆ, ಕದಪು, ಗಲ್ಲ Sm. 71; ಕನ್ನೆ Sm. II; Kk. 79; My.; Te. ಚಿಕ್ಕಲಿ, ಚಿಂಕೆ; Te. ಚಿಕ್ಕು, ಚಿಂಕೆ, ಜನ್ನು, ಚೆನ್ನು, ಚೆರಪೆ, the side; the cheek; cf. ಕೆಲ1).

ಕೆಕ್ಕೊರಸು kekkorasu. (Sm. 49 in Mdb. & another MS., o. r. ಕೊಕ್ಕರಸು). to make a peculiar sound of the throat to cleanse it. cf. ಕೇಕರಿಸು.

ಕೆಂ- keñ. = ಕೆಂಸು, etc., (ಕೆಚ್ಚನೆ), ಕೆಚ್ಚಾ-, ಕೆನ್-, ಕೆನ್ಮ-, ಚಂ- ಚರ್-, etc. (Sm. 215). redness. (Te.). — ಕೆಂಕಣ್. a red or fiery eye. — ಕೆಂಕಣ್ಣಿ. -ಪಡೆ. to get a red eye (Rsv. 13, 75). — ಕೆಂಗಣ್. -ಕಣ್. = ಕೆಂಕಣ್. (Rsv. 5, 51; 6, 11 va.; ಕೆಂಗಣ್ಣು in Rām. 6, 13, 6). — ಕೆಂಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. the red-eyed one: the cuckoo (ಕೋಗಿಲೆ Sm. II). — ಕೆಂಗಣ್ಣು ಲರ್ವಕ್ಕಿ. -ಅಲರ್ವಕ್ಕಿ. that is like a black bee with red eyes: the cuckoo (ಕೋಗಿಲೆ Sm. II; ಕೋಗಿಲೆ, ಪರಪುಟ್ಟ, etc. Sm. 28; Kk. 79). — ಕೆಂಗಣ್ಣುಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. the cuckoo (Ssv. 2, 42). — ಕೆಂಗದಿರ. -ಕದಿರ. who has fiery rays: the sun (ಪೊಟ್ಟು, etc., ಸಪ್ತಾಶ್ವ Kk. 45). — ಕೆಂಗಟು. a red feather, etc. [ಕಾಡಲೆನೇಟ್ಟು ಮನೋಘನವು ಕೆಂಗಟುಗಳ ಪಾರೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿ ಲೂಟಿ ಕಟ್ಟಿಸಿ Pb. 12, 112]; (Abh. P. 14, 106; Rsv. 13, 59 va.; J. 12, 29; 23, 39; 25, 31). ಕೆನ್ನಿರ್ ಮಿಸುಪ ಕೆಂಗಟು ಆದುದು (Sm. 289). 2, a kind of fish (Rsv. 5, 115). — ಕೆಂಗಟುಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. an arrow to which red feathers are attached (J. 13, 18). — ಕೆಂಗಟು. -ಕಟು. (Sm. 216, o. r. -ಗಾಟು). a red spot or stain. — ಕೆಂಗಲ್. -ಕಲ್. a red stone (My.). [— ಕೆಂಗಲೆ. -ಕಲೆ. a red mark. ಬೆರಲೋ ಬೀಣಿಯ ತನ್ನ ಗೋರಸಿದ ಕೆಂಗಲೆಗಳ Pb. 6, 10]. — ಕೆಂಗಟವೆ. -ಕಟವೆ. a kind of rice. see ನೆಲ್ಲು. — ಕೆಂಗಾಂಚಾರ. -ಕಾಂಚಾರ. a kind of ebony, Bauhinia variegata (ಕೋವಿದಾರ, ಚಮರಕ, ಕುದ್ದುಲ, etc., ಕೆನ್ನು ಕಾಂಚಾರ Si. 126). — ಕೆಂಗಾಟು. -ಕಾಟು. see Sm. s. ಕೆಂಗಟು. — ಕೆಂಗಿಡಿ. -ಕಿಡಿ. a red, fiery spark [ಕೆಯ್ದು ಗಳನಗುವಿನದ್ದು ತದಿವರ್ವ ಕೆಂಗಿಡಿಗಳ ಪಳಂಚಿ ತೊಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಳೆ Pb. 10, 35]; (Rsv. 6, 36; Ssv. 3, 62; 4, 8, 42, 77). — ಕೆಂಗಿಡಿಯ. -ಕಿಡಿ. -ಅ3. the red-sparked one: fire (ಅಗ್ನಿ, ಅನಲ, etc. Sm. 11; ಕಿರ್ಚು Kk. 21). — ಕೆಂಗುಡಿ. -ಕುಡಿ. = ಚೆಂ. the red sprout: coral. ಕೆಂಗುಡಿಯ ಪುಡಿಯ ಮುತ್ತಿನ ಕೊಡೆ (Sm. 216). [2, red banner. ನೆಗಟ್ಟು ನೆತ್ತರ್ ನಭಮೋ ಕೆಂಗುಡಿ ಕವಿದನ್ನಾದುದು Pb. 1, 34]. — ಕೆಂಗುರುಳ್. -ಕುರುಳ್ a red curl (J. 18, 20). — ಕೆಂಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. a shining live coal (J. 17, 20; Sarpabhusaga in B. 5, 320). — ಕೆಂಗೇರಿ. -ಕೇರಿ. N. of a village (My.). — ಕೆಂಗೊಡೆ. -ಕೊಡೆ. (Sm. 216). a red umbrella. [— ಕೆಂಗೊಲೆ. red cluster. ನೈದಿಲ ಕೆನ್ನುನೆ ಬೀಟು ಕಾಯ್ತು ಕೆಂಗೊಲೆಯೊಳೆ ಜೋಲ್ತು ಶಾಳಿ Pb. 1, 52]. — ಕೆಂಗೋಲು. -ಕೋಲು. a red arrow (Bh. 7, 7, 13).

ಕೆಂಕೆ kenka. = ಕೆಂಚು. a reddish-brown, tawny colour, the colour of the dawn [ಭಾಸ್ಕರಂ ಕೆಂಕಮಾದನಸ್ತಾ ಜಲದೊಳ್ Pb. 11, 106; Ap. 11, 148]. (ಪೊಮ್ಮಣ್ಣು, ಪಸುರುಂ ಕೆಂದುಂ ತನ್ನೊಳ್ ಏಕ್ಕನರ್ಣಂ Ct. II, 67; ಕೆಂಗಲ್, ಕೆಂಚು, etc.; ಅರುಣವರ್ಣ Ss.; Abh. P. 9, 48; Cpr. 1, 101 va.; Rsv. 4, 9).

ಕೆಂಕಲಿ keñkal. = ಕೆಂಕೇಲ್ಲಿ. Tbh. of ಕೆಂಕೇಲ್ಲಿ. a kind of tree. (St. & Pl.).

ಕೆಂಕಲ್ keñkal. a kind of fish (Rsv. 5, 115).

ಕೆಂಕೇಲ್ಲಿ keñkēlli. = ಕೆಂಕಲಿ. (Ssv. 2, 42 va.).

ಕೆಂಗಲ್ keñgal. a reddish-brown colour (ಕೆಂಕ, ಕೆಂಚು, etc., ಅರುಣವರ್ಣ Ss.).

ಕೆಂಗಲಿಸು keñgalisu. to become red, etc. (Ssv. 4, 12).

ಕೆಚ್ಚನೆ keccane. (Sm. 109). = ಕೆಂ-, ಕೆಚ್ಚ-, ಚೆಂ-, ಕೆಂಚು, ಕೆಂಸು (215). redness; redly (red, My.). [ಧಗಧಗಿಸುತ್ತಿರ್ದ ಕೆಚ್ಚನೆ ಬಣ್ಣದನ್ನಪ್ಪ ಕೆಚ್ಚನಾರ್ಧ ಸಲೆಯಂ ಕಣ್ಣು V. 114, 13]. ಪಚ್ಚನೆ ಕೆಚ್ಚನೆ ಬಗೆಯಂ (112, o. r. ಬಯಸಿದಂ). ಕೆಚ್ಚನೆಯ ಮಿಾನು (ರೋಹಿತ); ಕೆಚ್ಚನೆಯ ಚಂಚು (Nr.). ಕೆಚ್ಚನೆ ಅಪ್ಪ ಬನ್ನುಗೆ (ಹಬ್ಬಕ, ರಕ್ತಸನ್ನಿಹ); ಕೆಚ್ಚನೆಯ ಗುಡ್ಡ ಸಾರಂಗ (ಸವ್ವರ Nr.). ಕೆಚ್ಚನೆಯಲವ (ರೋಚನ Si. 133). ಕೆಚ್ಚನೇ ತೆಗಡೆ (ಸರ್ವಾನುಭೂತಿ, ಸರಲೆ, ತ್ರಿಪ್ರಪಿ, ರೋಚನ, etc. 148). ಮುಸುಡು ಕೆಚ್ಚನೆ ಮಾಡಿ (Bp. 21, 18).

ಕೆಚ್ಚಲ್ keccal. ಕೆಚ್ಚಲು. = ಕೆಚ್ಚಲು. the udder of beasts (ಊಧಸ್, ಅಮೀನ Nr., Hla., Mr. 181, Si. 323; Abh. P. 7, 157; C.; Tu. ಕೆಂನೇಲ್; T. ಚಿರುತ್ತಲ್; M. ಚಿರನ್ನಲ್, ಚಿರುನ್ನಲ್). [ಕೆಂಪೋ ತಮವುಣ್ಣು ಗರ್ಜ ಕೇಸರಿನೆಯ ಕೆಚ್ಚಲು ತುಡುಕುತುಂ ಪರಿದತ್ತು Pb. 7, 80]. ತೋರಿತ ಕೆಚ್ಚಲನುಳ್ಳ ಆಕಳು (ಸೀನೋಧಿ, etc. Nr.). see Bp. 60, 35; Rsv. 5, 55 va.; B. 1, 10; ಬಿನ್ನೆಚ್ಚಲ್, ಹೆಗ್ಗೆಚ್ಚಲ್.

ಕೆಚ್ಚಲ keccala. = ಕೆಚ್ಚಲ್. (S. Mhr.). see B. 3, 17; 4, 220; 5, 20. ದೊಡ್ಡ ಕೆಚ್ಚಲವ ಆಕಳ (ಸೀನೋಧಿ G.).

ಕೆಚ್ಚು keccu. 1. = ಕೆಂಚು, etc. redness (ಕೆಂಚು Sm. 87).

ಕೆಚ್ಚು keccu. 2. to join the ends of two threads by twisting them with the fingers (ತನ್ನವಾಯುಕ್ತಿಯೆ Sm. Dh.; ತನ್ನುಕ್ತಿಯೆ Sm. 87; C.; see ಕಿಂ3). — ಕೆಚ್ಚುಟ್ಟಿ. -ಅಟ್ಟಿ. the act of joining etc. (My.).

ಕೆಚ್ಚು keccu. 3. the knot which is formed by twisting (C.; Tu. ಕೆಚ್ಚಿ). [ಕೆಚ್ಚುವರ್ಧ ಕೂರ್ನರ್ಧಯಂ ನಡೆ Pb. 2, 96; Ap. 4, 52 va.]. — ಕೆಚ್ಚುನೋಳು, ಕೆಚ್ಚುನೋಳು. — ಕೆಚ್ಚುನೋಳು. the being twisted or curled. ರೋಮಕೂಪಗಳು ಕೆಚ್ಚುನೋಳು (ರೋಮಾಂಚ Si. 73).

ಕೆಚ್ಚು keccu. 4. the marrow, essence, or strength of plants, etc.; core, the heart of a tree; essence; strength (ತರುಸಾರ Sm. Dh.; ಮಜ್ಜನ್, ಸಾರ Nr.; ಶಾರದೆ, ಸಾರ Nn. 28; ಸಾರ 80; ಮಜ್ಜಾಸಾರ 125; C.; cf. ಚೇಗು). ಮರದ ಕೆಚ್ಚು (ಮಜ್ಜನ್, ಸಾರ Hla., Nr., Mr. 105). [ಮಾಡುವ ಭಕ್ತನ ಕಾಯ ಬಾಳೆಯ ಕಮ್ಮದನ್ನಿರ ಬೇಕು. ಮಲ್ಲಮಲ್ಲನೆ ಹೊರೆಯೆತ್ತಿ ನೋಡಿದನೆ ಬಳಗೆ ಕೆಚ್ಚುಲಿರಬೇಕು Bv. 521]. ಕೆಚ್ಚುಣಾದ ವೈರಾಗ್ಯದ ಪೆಚ್ಚಂ (Abh. P. 8, 35). ಆಮೃತಮೋಳು ಕೆಚ್ಚು (cream, Bp. 8, 18). ಸತ್ಯದ ಕೆಚ್ಚು (28, 47). ಮುಚ್ಚು ಮುಚ್ಚಿಗಳ ಕೆಚ್ಚುಗಳು (supports or supporters, 40, 61). see ಬಿಲ್ಲೆಚ್ಚು; Rām. 3, 6, 18. — ಕೆಚ್ಚುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. to become strong, firm, or excessive (Grj. 2, 106 va.; 8, 77 va.). — ಕೆಚ್ಚುಮನ. a firm, courageous disposition (Bh. 7, 3, 76). — ಕೆಚ್ಚುಣಿಕೆ. -ಓಟು-ಅಡಿಕೆ. pieces of areca nut that are hard (C.).

ಕೆಚ್ಚು keccu. 5. pride (ಕೊಬ್ಬು Sm. 87; J. 13, 48; Te. ಗೆಬ್ಬು; T. ಚಿರುಕ್ಕು, M. ಕಿಟು, ಕೆಟು, ಕೆಟುವು; T. ಚಿರುಕ್ಕು, M. ಕಿಟುಕ್ಕು, ಕೆಟುಕ್ಕು, ಚಿಟುಕ್ಕು, to be proud; cf. ಸೆಡಕು2, etc.). [ಬೆಟ್ಟನೆ ಬೆಟನೆ ನಾನು ಕೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯುತ್ತಯ್ಯಾ, ಆ ಕೆಚ್ಚಿಂಗೆ ಕೆಚ್ಚಿನಿಕ್ಕಿ ಸುಟ್ಟು ಬೆಳುಕನ ಮಾಡಿ ಬೆಳುಗಾರದನೆ ಮಾಡು Bv. 253]. ಕೆಚ್ಚು ಸಡಲಿ, ಮನಂಗದಡಿ (Bp. 22, 33).

— ಕೆಚ್ಚುವೀರ್. — ಬೀರ್. to become full of pride. ಕೆಚ್ಚುವೀರ್ (Abh. P. 14, 170 va.). — ಕೆಚ್ಚಿದೆ. — ಎದೆ. a proud mind (J. 4, 40; 23, 59).

ಕೆಚ್ಚು keccu. 6. = ಕೆತ್ತು. 3. to set, etc. (S. Mhr.).

ಕೆಂ- keñ. ಕೆಣ್. = ಕೆಂ-, ಕೆಣ್-, etc. redness. — ಕೆಂಜೆ. = ಕೆಂಜೆ. (Sév. 1, 74; J. 8, 46, o. r. — ಜೆ; Te.). — ಕೆಂಜಾಜಿ. a red jasmine (Bp. 56, 31; J. 6, 18). — ಕೆಂಜೆ. (Smd. 216). red matted hair (Abh. P. 3, 124; Bp. 12, 54; 17, 11; J. 28, 9). — ಕೆಂ ಜೇಲು. — ಜೇಲು. = ಕೆನ್ನುರವು. (My.). — ಕೆಂಜೋದರ್. — ಸೋದರ್. a red light (Rām. 6, 46, 21). — ಕೆಂಜೋಳ. a kind of millet (S. Mhr.).

*ಕೆಂಚೆ keñca. one who is reddish: Brahmā. ಒಬ್ಬ ಕೆಂ ಚನೊಬ್ಬ ಕೆಯನೊಬ್ಬ ಧನಕಿತನನ್ನಯ್ಯಾ ಲಿಂಗನೇ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಘನ ನನ್ನುರು. ಬ್ರಹ್ಮಪ್ರಕಯ, ಎಪ್ಪುನುರಣ ಉಣ್ಣು ನಮ್ಮ ಕೊಡಲಸಂಗಂಗಿಲ್ಲ Bv. 541.

ಕೆಂಚೆಗೆ keñcage. = ಕೆಂಚೆನೆ. redness; redly (My.).

ಕೆಂಚೆನೆ keñcane. = ಕೆಂಚೆಗೆ. (My.). [ಒನ್ನ ಕೊನ್ನುತ್ತ ನುಡಿದು ಕಣ್ಣ ಕೆಂಚನೆ ಮಾಡಿ Bv. 447].

ಕೆಂಚೆ keñci. a red or brown female (C.); N., especially among peasants (C.). see ಕೆಂಚೆ s. ಕೆಂಚು.

ಕೆಂಚೆಗೆ keñcege. the herb Trianthema monogyna L. (St. & Pl.). cf. ಕೆಂಚೆಗೆ?

ಕೆಂಚು keñcu. = ಕೆಂಕ, ಕೆಚ್ಚು. 1. redness. (Smd. 248; My.). [ದೊನ್ನು ಕೆಂಚೆನ್ನೆ ಹಿತ್ತಾ ಕೆಂಚೆನ್ನು ಸಿಂಹದ ನಡು ಸಣ್ಣದೆನ್ನೆ ನಾಯ ನಡು ಸಣ್ಣದೆನ್ನು ಪಂಚಮಪಾಪಾತಕರ ನುಡಿಯ ಕೇಳಲಾಗದು Cv. 842]. — ಕೆಂಚ. — ಅ. 3. a red or brown man (My.). 2, N. (Smd. 154), especially among peasants (C.). 3, a rustic, a block-head (S. Mhr.). see Sp. s. ಕೆರಿಗ.

ಕೆಂಜಗ keñjaga. = ಕೆಂಜಗ, ಕೆಂಜುಗೆ. a kind of trouble- some red ant (S. Mhr.; Mhr. ಚಾಚಡ).

ಕೆಂಜಗ keñjiga. = ಕೆಂಜಗ, etc. (My.).

ಕೆಂಜಗ keñjige. a certain plant (ಕುಸುಮ Mr. 149). cf. ಕೆಂಜೆಗೆ?

ಕೆಂಜುಗೆ keñjuge. = ಕೆಂಜಗ, etc. (ಅರುಣಾಂಗ Mr. 165, o. r. ಕೆಂಜೆಗೆ).

ಕೆಟ್ಟತನ keṭṭatana. a bad, wicked, lewd disposition or conduct (C.). ಕೆಟ್ಟತನಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದವ ಕೆಟ್ಟನ್ನಕ್ಕೂ ಒಪ್ಪ ಬೇಕು (Prv.).

ಕೆಟ್ಟು keṭṭu. P. p. of ಕೆಡು 2 and ಕೆಡು.

ಕೆಟ್ಟೆ keṭṭe. evil, misfortune, ruin (Te. ಚಿಟ್ಟೆ). — ಕೆಟ್ಟನೆಸು. — ಎನಿಸು. to devise evil (J. 31; 64).

ಕೆಡಕೆ kedaka. = ಕೆಡುಕ, ಕೆಡಿಕ, ಕೆಡುಕ. a man who des- troys, or one who is ruined; a mischief-maker; a bad, wicked, mean man (C.; ಕಾಣ್ Ct. I, 103; ಕುತ್ತಿ Mr. 238). see ಕುಲಗಡಕ.

ಕೆಡಕತನ kedakatana. = ಕೆಡಕತನ, ಕೆಡುಕತನ. a corrupt, depraved, bad, lewd nature or conduct (C.; Bp. 43, 59).

ಕೆಡಕೆ kedaki. = ಕೆಡಿಕೆ, ಕೆಡುಕೆ. a woman who destroys or is ruined; a bad, depraved woman, etc. (C.).

ಕೆಡಕು kedaku. = ಕೆಡುಕು. corruption; ruin; foulness; evil; a wicked disposition or conduct (C.; ಕಾಣು, ನಾಚ G.). ಒಳಿತು ಕೆಡಕು (B. 3, 53; My.). ಒಳ್ಳೆದು ಕೆಡಕು (S. 263; My.). see B. 4, 187; 5, 201. 205. 213. — ಕೆಡಕುಹುಣು. a vicious insect or reptile (Bp. 48, 9).

ಕೆಡಕುತನ kedakutana. = ಕೆಡಕತನ, etc. a depraved nature. (C.).

ಕೆಡದು kedadu. = ಕೆಡೆದು. P. p. of ಕೆಡೆ 1.

ಕೆಡಪಿಸು kedapisu. = ಕೆಡವಿಸು, etc. (J. 13, 56).

ಕೆಡಪು kedapu. = ಕೆಡವು, ಕೆಡಹು, ಕೆಡಿವು. to make fall down or fall; to fell; to throw to the ground; to throw (into); to pull down, as a house (ಪತನ Smd. Dh.; Te. ಗೆಡಪು; T., M. ಕೆಡಪು; Tu. ಕೆಡಿಗು, to fall or slip down). ಮಗನು ಕೆಡಪುನೆಡೆ (ಇಟುಸಲ್ Kk. 81). ಪುಲಿಯ ಬೆಂಗಡೆಗಯ್ಯ, ಇಟುಡು, ಕೆಡವಿದನ್ ಒರ್ಬ ಬಲವನ್ನ ಬೇಡಂ (Rāghc. 17, 73). ಬಡಿ ಕೋಲನ್ ಇಟ್ಟು, ಮೊಲನಂ ಕೆಡಪಿ (17, 74). see Bp. 49, 46; Rāghc. 5, 89; 6, 11 va.; Sév. 3, 50; J. 12, 44; 14, 14; 28, 45.

ಕೆಡವಿಸು kedavisu. = ಕೆಡಪಿಸು, ಕೆಡಹಿಸು, ಕೆಡಿವಿಸು. to cause to make fall down. (My.).

ಕೆಡವು kedavu. = ಕೆಡವು, etc. (C.; J. 6, 17; B. 2, 2). 2, to cause to fall, as into holes, to pierce through, as a hole (C.; B. 5, 227). see ತಡೆಗೆಡವು, ತೂತು, ಬೀಟು. — ಕೆಡವ ಗೊಡು. — ಕೊಡು. to allow to pull down, as a house (B. 5, 45).

ಕೆಡಸು kedasu. = ಕೆಡವು. see ಹೀಡಾಳಿಗೆಡಸು.

ಕೆಡಹ kedaha. a man who (simply) lets drop (words from his mouth without any thought). see ಉತ್ತರಂ ಗೆಡಹ.

ಕೆಡಹಿಸು kedahisu. = ಕೆಡವಿಸು, etc. to cause to make fall down, etc. see ಬೀಟುಗೆಡಹಿಸು; J. 11 sum.

ಕೆಡಹು kedahu. = ಕೆಡವು, etc. to fell, etc. see Bp. 9, 13; 14, 26; 18, 28; 21, 9, 42; 22, 29; 28, 24; 34, 32; 37, 70; 51, 72; 56, 22; 57, 37; 61, 31; Rām. 6, 9, 19; Bh. 1, 6, 2; 1, 8, 53; 2, 4, 6; J. 12, 43; 14, 16; 28, 41. ಅಡೆಗೆಡಹು s. ಅಡೆ 15; ಎಡೆಗೆಡಹು s. ಎಡೆ 1. 2, = ಕೆಡವು No. 2. (C.). see ತೂತು, ಮೆದೆಗೆಡಹು.

ಕೆಡಹುವಿಕೆ kedahuvike. causing to fall, etc. ಕೆಳಕ್ಕೆ ಕೆಡಹುವಿಕೆ (ಅವನಾಯ, ನಿಯಾತನ, ನಿಪಾತನ Si. 397).

ಕೆಡಿಕೆ kedika. = ಕೆಡಕ, etc. a destroyer, a wicked man. see ಕುಲಗಡಿಕ, ನಾಣ್ಗಡಿಕ.

ಕೆಡಿಕೆ kedike. = ಕೆಡಿಕೆ. a woman who destroys, etc. see Bp. 40, 58; ಕುಲಗಡಿಕ.

ಕೆಡಿವಿಸು kedivisu. = ಕೆಡಹಿಸು. (My.; B. 5, 45. 203).

ಕೆಡಿವು kedivu. = ಕೆಡವು, etc. (My.). see B. 5, 183; ಬೀಟು ಗೆಡಿವು.

ಕೆಡಿಸು kedisu. = ಕೆಡಿಸು. (Tu. ಕೆಡಗು). to destroy; to ruin; to make bad, to spoil; to deflower; to remove, as a disease (Bp. 50, 29), or as darkness (J. 22, 5); to

extinguish, as a lamp (C.). ಕೆಡಿಸಿದಂ (ಅಜ್ಞಾನಂ Smd. I). ಕೆಡುವುದು (=ಕೆಡಿಸುವುದು 75). ಕೆಡಕ್ಕುಂ (wrongly = ಕೆಡಿಸುಗುಂ 269). ಕೆಡಿಸಿದ (195). ತನ್ನ ಕೆಡಿಸಿದಂಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡು (ಕ್ಷಯ); ಲೋಕರ ಕೊನ್ನಿ ಹೆ ಕೆಡಿಸಿಹೆನ್ ಎನ್ನು ವಿಚಾರಂ (ವ್ಯಾಸಾಡ್ಯ ದ್ರೋಹಚಿಂತನ Nr.). ಅತಿವ್ಯಮಂ ಕೆಡಿಸಿ (Ss. 94). ತೀರ್ಥಗಳಲೇ ಮುಟ್ಟುಗಿ ನೀರನು ಕೆಡಿಸಿದರು (Jns. 22, 30). ಹೆಂಗಸನ್ನು ಕೆಡಿಸು (C.). see Smd. 75; Bp. 3, 5; 9, 13; 17, 4; 40, 39; 49, 45; 50, 49; 51, 49, 67; 58, 25; Rām. 6, 9, 21; Bh. 1, 8, 57; J. 1, 7; 9, 18; 22, 5; 29, 38; ಅನ್ನ ಗೆಡಿಸು, ಎಡೆ-, ಕಣ್-, ಕಾಲ-, ಗತಿ-, ನಡೆ-, ನಾಣ್-.

ಕೆಡು kedū. = ಕೆಡು 2, q. v. to be destroyed; to be ruined; to be spoiled; to become foul; to become bad; to become vicious; to become vile or low; to be extinguished (ಅಜ್ಞಾನ Smd. 62 Cm.; ಕ್ಷಿತಿ Nn. 130; C.); to be removed, to cease, as sorrow, etc. (C.; Bp. 45, 36). P. p. ಕೆಟ್ಟು. ಕೆಟ್ಟು, ruined, spoiled, foul, bad, etc. [ಜೋಲ್ಲು ನಿಜೇ ಶನನಾ ಲತಾಂಗಿ ತೊಟ್ಟು ಕೆ ಕೊಳೆ ನೋಡಿ ಕೆಟ್ಟುನಿಯಂ ಮುಷ್ಕೊನ್ನಿದನೋ P. 2, 19]. ಕೆಟ್ಟವಂ (ಅಕ್ರಿಪ್ತ, ಹತಕ Hlā.; Mr. 239). ಕೆಟ್ಟವಳ ತನುಜಂ (ಬನ್ನುಲ Mr. 310); ಕೆಟ್ಟುದು (ಭಗ್ನ, ಭಿನ್ನ, etc. 448; ಬಚ್ಚು C. II, 54). ಕೆಟ್ಟು ತಪಸ್ಸು (ಕುತಪ Nn. 107). ಕೆಟ್ಟು ತೊಗಳು (ನಪ್ಪಚ್ಚುಮ್ 143). ಕೆಟ್ಟು ದಾರಿ (ದುರಧ್ಯ, etc. Si. 104). ಕೆಟ್ಟು ಇಚ್ಛೆ (48). ಕೆಟ್ಟು ನಾಶ (50; ಸೊಗಡು G.). ಕೆಟ್ಟು ಕಮ್ಮು (51). ಕೆಟ್ಟು ಮಾತು (58, ದುರ್ಭಾಷೆ G.). ಕೆಟ್ಟು ಗುಣ (69). ಕೆಟ್ಟು ಜಾತಿ (Bp. 40, 56). ಕೆಟ್ಟು ನುಡಿ (58, 39). ಕೆಟ್ಟು ಹಾವು (B. 2, 26). ಕೆಟ್ಟು ಕೆಲಸ (3, 61, 78). ಕೆಟ್ಟು ಶಬ್ದ (3, 61). ಕೆಟ್ಟು ಹುಡುಗರು (1, 14). ಕೆಟ್ಟು ಬುದ್ಧಿ (ದುರ್ಮತಿ G.). ಕೆಟ್ಟು ಹಾದಿ (ದುರಧ್ಯ G.). ಕೆಟ್ಟು ಮನಸ್ಸು (ದುರ್ಮನ G.). ಕೆಟ್ಟು ಆಶೆಯುಳ್ಳವ (ದುಸ್ಸಂಗಿ G.). ಕೆಟ್ಟರೂ ಜೀವದಿನ್ನುಟಾ (My.; G.) or ಕೆಟ್ಟೂ ಬದುಕು (My. = ಅಜ್ಞಾನ). — ಫಲಮ್ ಅಗಲೊಡನೆ ಕೆಡುವು ಓಪಧಿಗಳ್ ಎನ್ನುವುದು (Hlā.). ಫಲಮ್ ಅಗಿ ಬಲಿಯಲೊಡನೆ ತಾವೆ ಕೆಡುವ ಧಾನ್ಯಂಗಳು ಓಪಧಿಗಳ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಕೆಟ್ಟು ಅಡಿಗೆ ಅಟ್ಟೋಳೆ ಜಾಣೆ! (the woman who has made a good dinner of a spoiled one etc.). — ಕೆಟ್ಟು ಗದ್ದೆಗೆ ಮನೆನೆಲ್ಲು ಏಜ ಹಾಕಿದರು. — ಕೆಟ್ಟು ಭೂಮಿಗೆ ಮನೆ ದವಸಾ ಕೊಟ್ಟು, ಕೂಲಿ ಮಾಡಿಸಿದ. — ಕೆಟ್ಟು ಮುಣ್ಣ ಕುಲಾ ಸೇರಳು. — ಕೆಟ್ಟರೂ ಪಟ್ಟಣಾ ಸೇರ ಬೇಕು. — ಕೆಟ್ಟವನೆನಿಸಿಕೊಂಡು ನೂಲು ವರುಷ ಬಾಟೋದಕ್ಕಿನ್ನಲೂ ಒಕ್ಕೆಯವನೆನಿಸಿಕೊಂಡು ಮೂಲು ದಿವಸ ಇದ್ದರೆ ಸಾಲದೇ? — ಕೆಟ್ಟವರಗೂ ಅಜ್ಞಾನವರಿಗೂ ಗೊಟ್ಟುಕೆಣೆ ತವರ ಮನೆ. — ಕೆಟ್ಟು ನಣ್ಣರ (ಬೀಗರ) ಸೇರ ಬೇಡ, ಕೊಟ್ಟು ಧರ್ಮಾ ತಿರಿ ಕೇಳ ಬೇಡ. — ಕೆಟ್ಟು ಮುಜಾದವರೆಲ್ಲಾ ಹುಚ್ಚರಾಯನ ಗುಡೀ ಸೇರಿ! (Prvs.). see Bp. 24, 55; 30, 13; 40, 73; 48, 10; 51, 5; 52, 13; Rāv. 13, 104 va.; J. 5, 38, 63; 8, 35; 30, 28; Prv. s. ಅಡು1; ಕೆಯ್ಯಡು, ದೆಸೆ-, ನೆಲೆ-, ಮನ-, ಮುನ್ನು-, ಹರಹು-, ಹೊಳಹು-. — ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗು. = ಕೆಡು. (C.; Si. 69). ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುವಿಕೆ (ನಿಷ್ಠೆ, ಅನ್ನ 416). — ಕೆಡ ಬಗ್ಗೆ. to think of or design the ruin of others (Bp. 26, 15; 51, 67).

ಕೆಡುಕೆ keduka. = ಕೆಡಕ, etc. (ದುರ್ಜನ, ಖಲ Nr.; ವಿಗಡ C. I, 89; My.). see ಕೊಲೆಗೆಡುಕೆ, ಬಾಸೆ.

ಕೆಡುಕಿ keduki. = ಕೆಡಕಿ, etc. (My.).

ಕೆಡುಕು keduku. = ಕೆಡಕು. (My.).

ಕೆಡುಕುತನ kedukutana. = ಕೆಡಕತನ, etc. (ಘಾತಾಳಿಕೆ G.).

ಕೆಡುವಿಕೆ keduvike. being destroyed, etc. ಉಚಿತ ವೃತ್ತಿ ಕೆಡುವಿಕೆ (ಭೇಷ Si. 265). ಪ್ರಕೃತಿಯ ಕೆಡುವಿಕೆ (ವಿಕ್ರಿಯ G.).

ಕೆಡುಹ keduha. ruin, destruction; removal; disappearance, etc. (ವಿನಾಶ, ಅದರ್ಶನ Nr.).

ಕೆಡೆ kedē. 1. = ಕೆಡೆ 6, ಗೆಡೆ 2. to fall down, to fall to the ground, to drop, to sink, to perish (ಪತನ Smd. Dh.; Te. ಗೆಡೆ; T., M. ಕಡೆ); to let fall, to drop thoughtlessly, as words (ಗ್ರ. ಗೆಡಹ); [to lie down. ಉಣ್ಣೆ ದೆಯೊಳುಣ್ಣೆ ದೆಯುಂ ಕೆಡೆದೆಯೊಳ್ ಕೆಡೆಯದೆ ನಿನ್ನೆ ದೆಯೊಳ್ ನಿಲ್ಲದೆಯುಮೋದಿದಂ ಮಹಿ ಪಾಲಂ Ph. 1, 37; Ap. 13, 36; ನಿನ್ನೊಡಲು ಕೆಡೆಯಲು ಮತ್ತೊಬ್ಬನಲ್ಲಿಗೆ ಡಕವೆ ಮಾಡ್ತು? Bv. 201]. P. ps. ಕೆಡದು (Bp. 23, 35; 45, 6; 52, 18; 53, 68), ಕೆಡದು. ಕೇರ್ ಕೆಡೆದುದು (Smd. 219). ಪುತ್ತಿನ ಕುಡಿ ಕೆಡೆ ದತ್ತು (Lilv. 3, 3; see s. ಪಡು 3). ಕೆಡೆನ ನಿರ್ಧಾರಜಲದ ಹನಿಗಳ್ (Rāghc. 17, 56). see Bp. 3, 17; 9, 13; 10 sum.; 14, 18; 30, 30; 40, 69; 45, 34; 49, 26; 51, 81; 52, 13; 56, 35, 40; 60, 58; 61, 39; Rāv. 13, 95 va.; Ss. 4, 18; 4, 22 va.; J. 4, 23; 12, 44. ಅಡಗೇಡೆ, ಏನಾನುಗೇಡೆವ, ಕಾಲ್ಗೇಡೆ, ಕಾಣ್ಗೇಡೆ, ತಡೆಗೇಡೆ, ತೊಣ್ಣು-, ಬಣ್ಣು-, ಬೂತು-, ಬೆಳ್ಳಂ-, ಮದೆ-, ಸಯ್ಗೇಡೆ, ಹೊಡೆ-. — ಕೆಡೆ ಕೆಡೆ. rep. (Bp. 22, 30; 54, 23; Rāv. 5, 123; Ss. 4, 25). — ಕೆಡೆಯಿಟು. — ಇಟು. to pierce (one) so that (he) falls down (Bp. 54, 44). — ಕೆಡೆಯಿಸು. — ಇಟು 3. (Abh. P. 9, 128; J. 20, 34; 27, 39).

ಕೆಡೆ kedē. 2. = ಕೆಡೆಯ, ಕೆಡೆಯಲ್ಪೆ, an infinitive of ಕೆಡೆ 1 (so that anything falls, etc.). — ಕೆಡೆ ನೂಂಕು. (Bp. 22, 15; 26, 31; 51, 67; 57, 37, 43). — ಕೆಡೆ ಬಡಿ. (Bp. 23, 37). — ಕೆಡೆ ಹಾಯ್ಕುಸು. (Bp. 51, 52). — ಕೆಡೆವೊಡೆ. — ಹೊಡೆ. (Bp. 57, 15). — ಕೆಡೆ ಹೊಡೆ. (Bp. 53, 40).

ಕೆಡೆ kedē. 3. the act of deliberately dropping (words). — ಕೆಡೆನುಡಿ. 1. to condemn [ಅವನುಗುಡಾ ತಾಣಮದಿನಿಸೆಡೆವೊತ್ತೊಡೆ ಮಾಣವೆ ಜದಿದವನೆ ಕೃತಿಗಳಂ ಕೆಡೆನುಡಿಸರ್ Kr. 1, 40; Ph. 6, 61; (Abh. P. 15, 58 va.). — ಕೆಡೆನುಡಿ. 2. a word of condemnation (J. 5, 50).

ಕೆಣಕಿಸು kenakisū. to cause to provoke, etc. (My.).

ಕೆಣಕು kenaku. to irritate or provoke, by words or deeds (ಕದರ್ಥನ Smd. Dh.; C.; Tu.; Te. ಚೆಣುಕು, ಚೆನಕು, ಚೆನು ಕು; ಚೆಣುಕು, a touch, provoke; T. ಚೆಣುಕ್ಕು, to pinch; a pinch, touch, provocation; gr. ಸೆಣಸು, ಸೆಣಸು, ಕೆಣಕ ಬೇಡ, ಹಾಟ ಮಟ್ಟಿ ಬೇಡ! (Prv.). [ಅಯ್ಯಾ ಭೂತ ಕೆಣ್ಣಾದರಲ್ಲ. ಮಾತು ಮಾತಿ ದರಲ್ಲ Bv. 910]. see Bh. 1, 7, 50; 3, 13, 26; 6, 2, 5; Dp. 172, 3; Ss. 29; J. 4, 15; 20, 29; 22, 41; B. 3, 84; Prv. s. ತಿಗಳತಿ. — ಕೆಣಕಾಟ. — ಅಟ. irritation, provocation (My.).

ಕೆಣ್ಣು kenda. a live coal (ಅಗಾರ Nr.; Mr. 48; ಇಂಗಳ, ಇನ್ನಲ್ C. II, 118, o. r. ಇಂಗಳ; ಇಂಗಳ Kk. 15; Sm. 11; Abh. P. 9, 47; C.; gr. ಕೆನ್, etc.). [ನೆತ್ತರ ತೊಪ್ಪಿಕೆಗಳ್ ಪರಿಯೆ ಕೆಣ್ಣು ತೊಪ್ಪಿ ಯನ್ನೆ ಪರಿದ ಸುಪ್ರತೀಕಂ Ph. 11, 72 va.; Ap. 12, 86]. ತೆಪ್ಪಿದ ಕೆಣ್ಣು ವ ಮಟ್ಟಿ ಮುಜುಗುವಾ ತೆಪ್ಪಿನನ್ನೆ ಅಜಾಯದರ ಕೊಟ್ಟಿ (Sp.). ಕೆಣ್ಣು ಕೆಣ್ಣು ಮುತ್ತಿ ಕೇ? (Prv.). [Tu. ಕೆಣ್ಣು]. see Bp. 15, 32; 44, 20; 45, 6; 55, 25; 61, 39; Rāv. 9, 23, 26; J. 8, 47; ಕೆಂಗೆಣ್ಣು, ತೆನ್, ಬಜು; Si. 308, 380, 402. — ಕೆಣ್ಣು ಗಣ್. — ಕಣ್. a sparkling, fiery or red eye (C. Bp. 47, 14; My.). — ಕೆಣ್ಣು ರೊಟ್ಟಿ. bread baked on coals (My.). — ಕೆಣ್ಣು ನಟ್ಟಿ. — ಮಟ್ಟಿ. a rain of live coals (Abh. P. 9, 32). — ಕೆಣ್ಣು ಸಮ್ಪಿಗೆ. a red sort of sampige (My.; Rāv. 4, 14 va.). — ಕೆಣ್ಣು ಸೇವೆ. the ceremony of walking over a heap of live coals (My.).

ಕೆಣ್ಣು ವಿಸು kendavisu. to put live coals on (for blasting rocks, Rām. 6, 53, 87).

ಕೆದರ್ kedar. 1. = ಕೆದರು 1, etc. to scatter, etc. P. p.
 ಕೆದರ್. [ಸಾಧನಿಕ ಕೆದರು ಕಷ್ಟರನ್ನಗಲಿಸೆಯೆ Pb. 3, 49; 12,
 137 va.; Ap. 5, 3]. see Rév. 5, 120 va.; Rāghc. 17, 68; J. 3, 27;

ಕೆನ್ನ- ken. = ಕೆಂ- (ಕೆರ್ಪು-), etc. redness. — ಕೆನ್ನಟ್ಟು. a red sash (Rév. 13, 70). — ಕೆನ್ನನ. red cattle (My.). — ಕೆನ್ನಲೆ. —ತಲೆ. a red head. ಕೆನ್ನಲೇ ವ್ಯಾಪಾರದ ಹುಣು (ವರ್ತಕ Si. 406). ಕೆನ್ನಲೇ ಹಕ್ಕಿ (ವರ್ತಕ 178). — ಕೆನ್ನಲಿಗ. —ತಲಿಗ. a quail (ವರ್ತಕ Nr.). — ಕೆನ್ನಳ. —ತಳ. (Śmd. 386; Kk. 98). a red bouom, etc. (Abh. P. 3, 42; 5, 53). 2, —ದಳ (ದಲ). a red leaf (J. 15, 10). [3, reddish hand. ತಾಳವಟ್ಟಿದ ಬಿಲ್ಲಂ ಕೆನ್ನಳಮೊಳಮರೆ ನೀನಿ ಜೇಪೊಡೆ ದಾಗಳ್ Pb. 12, 135 va.; Ap. 4, 49]. — ಕೆನ್ನಳಿರ್. —ತಳಿರ್. (Śmd. 193). = ಚೆ-. red young leaves (ಪಲ್ಲವ, etc. Nr.; ಪಲ್ಲವಿ Mr. 120). [ತೊಳವೊಳುಚ್ಚುಳವ್ವ ಪೊಸನೆತ್ತರೆ ಕೆನ್ನಳಿರಾಗೆ Pb. 1, 6]. see Śmd. 81. 216. 289; Abh. P. 11, 118. — ಕೆನ್ನಳಿರ್ವಸೆ. —ಪಸೆ. a bed of red young leaves. (Cpr. 5, 131). [—ಕೆನ್ನಳಿರ್ವಸು. a bed of red shoots. ಕೆನ್ನಳಿರ್ವಸು ಸೇಕದ ತೊವಲೆಣಿಯಾಯ್ತು Pb. 5, 7. — ಕೆನ್ನಾ ಮರೆ. —ತಾಮರೆ. = ಕೆನ್ನಾನರೆ. ವಾಮಂ ಕರತಳಮದು ಕೆನ್ನಾ ಮರೆಯರಲೆನಿ ಪುದು Ap. 5, 69]. — ಕೆನ್ನಾನರೆ. —ತಾನರೆ. = ಚೆ-. the red lotus; the red water-lily (ಕೋಕನದ Hlā.; ಕಲವ್ವು, ಕೋಕನದ Nn. 17). [ಪೊಸ ತಲರ್ವ ಕೆನ್ನಾನರೆಯ ಕೆನ್ನುಮಂ Pb. 2, 39 va.; Ap. 2, 39 va.]. see

Cpr. 7, 92 va.; Abh. P. 5, 53. — ಕೆನ್ನಾ ವರೆವೊ. — ಪೂ. a flower of the red lotus, etc. (Abh. P. 5, 89). — ಕೆನ್ನ ಬಿ. — ತುಟಿ. = ಚೆ. a red lip (J. 18, 20). — ಕೆನ್ನಾಳ. — ಛ. red dust (Bp. 61, 11; J. 4, 30; 20, 36; 22, 5). — ಕೆನ್ನಾಳ. = ಕೆನ್ನಾಳ. (J. 12, 7). — ಕೆನ್ನಂಗು. — ತೆಂಗು. = ಚೆನ್ನಂಗು (My.). — ಕೆನ್ನಾಲಿ. = ಕೆನ್ನಾಳ. ಕೆನ್ನಾಲಿಯು ನ್ನಾಗಸಂ ಕೆಮ್ಮುದುಡು (Smd. 177). — ಕೆನ್ನಾಯಿ. a red, wild jungle-dog (My.). — ಕೆನ್ನಾಲಿಗೆ. a red tongue (J. 28, 46). — ಕೆನ್ನೀರ್. red water: blood (ರಕ್ತ Kk. 40; ರಗುತ, ನೆತ್ತರು, ಶ್ವೇತಕೆ Sm. 44; Sēv. 4, 22; J. 4, 35; 12, 31; 14, 15). — ಕೆನ್ನೆಗ್ಗಿಲು. = ಚೆ. a trailing herb, Indigofera enneaphylla L. (St. & Pl.). — ಕೆನ್ನೆತ್ತರ್. = ಚೆ. crimson blood [ಇಜಾಯ್ ಸೂಸುವ ಕೆನ್ನೆತ್ತರ್ Ph. 10, 93 va.; 7, 13]; (Abh. P. 13, 47, 128). — ಕೆನ್ನೆಯ್ಲಿಲೆ. = ಚೆ. the red-flowered water-lily, Nymphaea lotus L. (St. & Pl.). — ಕೆನ್ನೆಲ. red soil (My.).

ಕೆನೆ ke ne. 1. beauty, elegance, loveliness (ಅನು, ಹಸ, ಲೇಸು, ಬೊಕ್ಕಳಿಕೆ, ಬೊಕ್ಕ, ರಯ್ಯ, etc., ಮನೋಹರ Kk. 18; Sm. 100; cf. ಚೆನ್ 2-, ಕೆಯ್ 4).

ಕೆನೆ ke ne. 2. the cream of milk (ಪ್ರೀರಭೇದ Sm. 100; C.; cf. ಜನೆ, etc.?). [ಕೆನ್ನೆತ್ತರಂ ಕೆನೆಗೊಣ್ಣಾಡು ಪಾಲ್ನೆ Ph. 12, 160]. ಮೊಸರಿನಲ್ಲಿ ತುಟ್ಟಿದ ತಿಳಿಯಾದ ಕೆನೆ (ಮಸ್ತು Si. 316). see J. 6, 6; Si. 315. — ಕೆನೆಗಂಜಿ. the scum of boiled rice. ಬೋಸದ ಕೆನೆಗಂಜಿ (ಮಾಸರ, ಆಚಾಮ, ಏಸ್ತಾವ, ಭಕ್ತಸಮುದ್ರವಮಣ್ಣ Si. 315, only Si.). — ಕೆನೆಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. cream to set (Bp. 14, 9; My.). — ಕೆನೆಮೊಸರು. creamy curds (C.; ಪಿಟ್ಟಿಲ, ವಿಜಿಲ G.). — ಕೆನೆವಾಲ್. — ಹಾಲ್. milk on the surface of which cream has formed (J. 1, 7).

ಕೆನ್ನಾರೆ kendāre. Tbh. of ಕೇನಾರ. the temples (My.; M. ಚೆನ್ನಿ; cf. ಕೆನ್ನಿ).

ಕೆನ್ನು kendu. 1. redness (C.; B. 3, 74). ಕೆನ್ನ ಎತ್ತು (C.). ಕೆನ್ನರಳಿ (M.). ಕೆನ್ನ ಕುಟ (My.).

ಕೆನ್ನು kendu. 2. to lean on or upon (? ನೆಮ್ಮು Ct. I, 44, o. r. ಒಮ್ಮು).

*ಕೆನ್ನು kendu. 3. cohabitation. ನಾಣಾಡಿದ ಕೆನ್ನುಗಳೆ ಬಗೆ ಗೊಣ್ಣೆನಿಸಂ Ph. 3, 83.

ಕೆನ್ನೆ kenna. excessiveness. ಕೆನ್ನಂ (Smd. 110), excessively, exceedingly; further (ಅಧಿಕ Smd. 391; ವೆಗಳವಾಗಿ 295 Cm.; ಅಧಿಕ Ct. I, 32, Sm. 58; M. ಚೆನ್ನು, T. ಚೆನ್ನು, P. p. of ಚೆಲ್ = Kan. ಸಲ್, having passed on; T. ಚೆಮ್ಮು, redness; straightness; greatness; cf. ಕೆಯ್ 5?). [ಕೆನ್ನಂ ನಿಲ್ಲೆನ್ನಿವನೆನ್ನುಂ ನಿಜುಸಲ್ಲೆಲ್ಲದೆಡೆಗಳೊಳ್ ಕಲ್ಲಿದಿರಿಂ Kr. 2, 13; ಮಧ್ಯಸ್ಥಂಗಳಾಗಿರ್ದವಕ್ಕೆ ರೆಯಲ್ ತಕ್ಕುದೆ ಕೆನ್ನಮಾ ತ್ರಿವಳಿಗಳೆನ್ನಂ ಸರೋಜಾಕ್ಷಿಯಾ Ph. 4, 74].

ಕೆನ್ನೆ kenne. = ಕೆನ್ನ 2. the (upper) cheek (ಕೆಕ್ಕೆ Smd. II; ಕದಪು, ಕೆಕ್ಕೆ, ಗಲ್ಲ Sm. 71; Kk. 79; ಗಣ್ಣು, ಕಪೋಲ Si. 213; C.; Tu. ಕೆಪ್ಪ; M. ಕವಿಲ್, ಕಣ್ಣೆ, ಕನ್ನಿ, ಕೊನ್ನಿ, ಕೊಮೆ, ಕೊವಿಡು, ಕೋಡು, ಚೆನ್ನ, ಚೆಪ್ಪಿ, ಚೆಳ್ಳ; T. ಕನ್ನ, ಕೋದನ್ನಿ; see ಕೆಕ್ಕೆ). [ಪರಿಜಯ ನಣ್ಣು ಕೆನ್ನೆಗಳನೊಯ್ಯನೆ ನೀವುವ ಚೆನ್ನಪೂವನೋಸರಿಸುವ ಹಾರಮಂ ವಿಡಿದು Ph. 3, 77; Ap. 1, 79]. ಕೆನ್ನೆಗಳ ಮೇಲ್ಬಾಗವೂ ಹಿಮ್ಮಾಗವೂ (ಹನು Si. 213). ಅನೆಯ ಕೆನ್ನೆ (ಗಣ್ಣು, ಕಟ 269). see J. 4, 42; 7, 54.

ಕೆಪ್ಪು keppu. deafness (My.; Tu.; cf. ಕಿವಡು). — ಕಪ್ಪ. — ಅ 3. a deaf man (My.); a term of abuse (S. Mhr.). — ಕೆಪ್ಪಿ. a deaf woman (My.).

ಕೆಬ್ಬೆ kebbe. 1. redness (of soil, My.). — ಕೆಬ್ಬರೋಗ. mildew (My.).

ಕೆಬ್ಬೆ kebbe. 2. = ಸಿಪ್ಪೆ. rind, etc. see Prv. 3. ಬೊಚ್ಚು ಬಾಯಿ.

ಕೆಮ್ಮೆ kem. = ಕೆನ್, etc. redness. [— ಕೆಮ್ಮಿಡಿ. — ಇಡಿ. the redness to thicken. ಸೊಡಗುಡಿಯ ಕೆಮ್ಮಿನೊಳ್ ಕೆಮ್ಮಿಡಿರೆ Ph. 10, 48]. — ಕೆಮ್ಮಟ್ಟು. (Smd. 216). red cloth. 2, redness (of soil, My.). — ಕೆಮ್ಮಣ್ಣು. red colour (ಕಿಸುಮಣ್ಣು Kk. 25; Sm. 69; My.). — ಕೆಮ್ಮತ್ತಿ. — ಪತ್ತಿ. the cotton shrub, which bears red flowers (T. ಚೆಮ್ಮುತ್ತಿ; R.). 2, = ಕೆಮ್ಮುತ್ತಿ, ಕೆಮ್ಮುರ No. 1, ಕೆಮ್ಮುರೆ, a kind of red paddy (My.; see Mr. 3. ನೆಲ್ಲ). — ಕೆಮ್ಮುರ. = ಕೆಮ್ಮುರವು. (My.). — ಕೆಮ್ಮುರಲ್. — ಪರಲ್. the red pebble: a ruby (ರನ್ನವರಲ್, ಕಿಸುಗಲ್, ಕುರುವಿನ್ನ Sm. 68; Kk. 47; Sēv. 4, 14 va.; Sēv. 1, 45; 1, 79 va.; 2, 42 va.). — ಕೆಮ್ಮುರವು. — ಪರವು. = ಪರವು. spreading. = ಕಂಜೇಣು, ಕೆಮ್ಮುರ No. 2. a red eruption on children (in the form of a scorpion), from bodily heat (My.). — ಕೆಮ್ಮುರು. = ಕೆಮ್ಮುರವು. (My.). — ಕೆಮ್ಮುಲಗೆ. — ಪಲಗೆ. a red shield (Abh. P. 13, 54). — ಕೆಮ್ಮುವಳ. — ಪವಳ. red coral (J. 6, 6). — ಕೆಮ್ಮುಟಿಯಿಗೆ. — ಪಟಿಯಿಗೆ. a red flag (Rēv. 13, 75). — ಕೆಮ್ಮುವಿ. N. of a place (Bp. 9, 42; 38, 57; 57, 31. 51. 54). — ಕೆಮ್ಮುಸುಗೇರಿ. — ಪಾಸು-ಕೇರಿ. a row of red beds (J. 10, 50). — ಕೆಮ್ಮಿಸಿಲ್. (Smd. 216). purple sunshine. ಬಯ್ಯನ ಕೆಮ್ಮಿಸಿಲ್ ಎಳಸಲ್ ಎಸೆದುತ್ತು ಅತ್ತಮ ತರುಗಳ್ (297); (Cpr. 6, 58). — ಕೆಮ್ಮುಟು. — ಪುಟು. (ಇನ್ನೆಗೋಪ ಸು.). — ಕೆಮ್ಮುತ್ತ. = ಕೆಮ್ಮುತ. (My.). — ಕೆಮ್ಮುತ್ತಿ. = ಕೆಮ್ಮತ್ತಿ. (My.). — ಕೆಮ್ಮುರಲ್. a finger of which the nail is coloured with a red dye (Rēv. 13, 39 va.; Cpr. 6, 62). — ಕೆಮ್ಮುಳಗು. red light or lustre (Rēv. 4, 14 va.; 5, 19 va.; 12, 42; 13, 59 va.). — ಕೆಮ್ಮುಗರ್. — ಪೊಗರ್. red lustre (Sēv. 3, 35 va.; J. 10, 50). — ಕೆಮ್ಮುಗಿ. — ಪೊಗಿ. a red, fiery smoke (Bp. 58, 59). [— ಕೆಮ್ಮುನ್. — ಪೊನ್. = ಚೆಮ್ಮುನ್. ಕೂಡುವುದಿಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನನರಸಂ ಕೆಮ್ಮುನ್ನೆ ಟಂಕಂ ಗಳೊಳ್ Ph. 4, 22]. — ಕೆಮ್ಮುಸರ್. — ಪೊನ್ನರ್. a red stream (J. 23, 36; 30, 8). — ಕೆಮ್ಮುಟು. — ಪೊಟು. to carry redness: to become red. ಕಾಸಿದ ಕೆಮ್ಮುತೆ ಲೋಹಂ (Bp. 50, 39). — ಕೆಮ್ಮುಳಪು. — ಪೊಳಪು. red lustre (Abh. P. 13, 54; Rēv. 7, 17 va.; Sēv. 1, 72 va.). — ಕೆಮ್ಮುತ. = ಕೆಮ್ಮುತ, ಚೆಮ್ಮುತೆಡೆಗೆ ಕೆಮ್ಮುತ ಅಡಿದರೆ ಕೆಮ್ಮುತ ಪುಕ್ಕ ತೊಣ್ಣೆತು (Prv.). — ಕೆಮ್ಮುಟ್ಟು. a red kind of earth (S. Mhr.). — ಕೆಮ್ಮುಣ್. (Smd. 193). ಕೆಮ್ಮುಣ್ಣು. a kind of red earth used for painting walls, etc. (C.; B. 3, 57; Si. 100). see Prv. 3. ಭಲಾ. — ಕೆಮ್ಮಾನು. a red fish (Rēv. 1, 100). — ಕೆಮ್ಮಾಸೆ. red whiskers (C. Bp. 47, 14). [— ಕೆಮ್ಮುಗಿಲ್. red cloud. ಕೆಮ್ಮುಗಿಲ ತೆರೆಯ ಪೊರೆಯೊಳ್ ನೆಗೆದು ಪೊಟುಮಡುವ ವಿದ್ಯಾಧರಿಯನ್ನೆ Ph. 4, 39 va.]. — ಕೆಮ್ಮುಡಿ. a red hillock (G. 152). — ಕೆಮ್ಮುಟು. a fair countenance (My.).

ಕೆಮ್ಮಿಗೆ kempu-age 4. redly; redness; red (C.). ಕೆಮ್ಮಿಗೆ ಕಾದ ಕುಡವು (B. 2, 12). ಕೇಸರದ ಎಣಿಗಳು ಕೆಮ್ಮಿಗೆ ಇರುತ್ತವೆ (3, 106).

ಕೆಮ್ಮನೆ kempu-ane 1 or 2 = ಕೆಮ್ಮಿಗೆ. (ಕಿಸು, ಅರುಣ Ct. II, 4; My.).

ಕೆಮ್ಮನೆ kempu-ane 4. = ಕೆಮ್ಮನೆ. (My.).

ಕೆಮ್ಮು kempu. (Smd. 248). redness; red colour (ಅರುಣ, ಕೋಣ, ರಕ್ತ, etc. Hla.; ಕಿಸು Ct. I, 57; ಪ್ರವಾಲ, ಅರುಣ Nn. 7; ಲಲಾಮ 26; ಕೀಲಾಲ, ಲೋಕಿತ 54; ಚನ್ನ, ಅರುಣ 69; ಪರಾಗ, ಅರು

ಣ 113; ತಾಮ್ಮು Ks.; C.; Te., T., M.). [ಪೊಳವನುನೇಂದ್ರಗೋಪ
ದ... ಕೆಮ್ಮು Pb. 7, 25; Ap. 12, 2]; a ruby (ಪದ್ಮರಾಗ, etc.,
ಕೆಮ್ಮುಕಲ್ಲು Si. 331; My.; T., Te., M.). ಕೆನ್ನೂಲಿಯನ್ನಾಗಸಂ
ಕೆಮ್ಮುದು (Sind. 177). ಕೆಮ್ಮು ಹಸುರು ಅಶ್ವದು (ಧಾಮ್ನ, ಧೂ
ಮಲ Hla.). ಕಪ್ಪು ಬೆರಸಿದ ಕೆಮ್ಮು (ಧಾಮ್ನ Nr.). ಕೆಮ್ಮುಪ್ಪ ಕಾಲ್
ಮಲ Hla.). ಕಪ್ಪು ಬೆರಸಿದ ಕೆಮ್ಮು (ಧಾಮ್ನ Nr.). ಬಿಳುಪು ಕೆಮ್ಮು ಬೆರಸಿ
ಮೊಗಂಗಳಂ ರಾಜಹಂಸೆಗರ್ ಎಮ್ಮುದು (Hla.). ಬಿಳುಪು ಕೆಮ್ಮು ಬೆರಸಿ
ದುದು (ಶ್ವೇತರಕ್ತ, ಪಾಟಲ); ಕೆಮ್ಮು ಬೆರಸಿದ ಅರಸಿನಬಣ್ಣ (ಪಿಂಗ, ಪಿರಂಗ,
ಕಪಿಲ, etc.); ಕೆಮ್ಮಿನ ಗೋರಟೆ (ಕುರವಕ); ನುಗ್ಗೆ ಕೆಮ್ಮುದೊಡೆ ಮಧು
ರಿಗ್ಗು ಎನಿಸುಗ; ಕೆಮ್ಮಿನ ಮುಳ್ಳುಗೋರಣ್ಣ (ಕುರವಕ Nr.). ಕೆಮ್ಮು
ಗೊಡಿದ ಹಸರು (ಧಾಮ್ನ, ಧೂಮಲ Mr. 443). ಕೆಮ್ಮಿನ ಅಜುನೆ (Bp.
22, 55). ಕೆಮ್ಮು ಗಿಳಿ (Cb. 137). ಕೆಮ್ಮು ಕಬ್ಬು (101). ತೋಳಗಲು
ಕೆಮ್ಮಿನ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತವೆ (B. 3, 85). see Bp. 4, 7; Rsv. 2, 47; 13,
45; 14, 5 va.; Rām. 6, 13, 4, 6; Bh. 1, 5, 8; J. 2, 65; 3, 11; 4, 36;
7, 58; 8, 46; 10, 51; 17, 21; ಎಣ್ಣೆಗೆಮ್ಮು, ಎಕ್ಕ, ಕಡು, ಕವಿಲ, ನಸು,
ಬೆಳರ್, ಸಂಜೆ, ಹಸರು. — ಕೆಮ್ಮುರಗು. — ಅರಗು. (ಲಾಕ್ಸೆ, ಜಕು, ಅಲ
ಕ್ತ, etc., Si. 226; My.). ಕೆಮ್ಮುರಗಿನ ಗಡ (ಕ್ರಮುಕ, ಲಾಕ್ಸಾ ಪ್ರಸಾದನ
131). — ಕೆಮ್ಮುಕಣಗು. ಕೆಮ್ಮುಕಣಗಿನ ಮರ, the Indian oak tree,
Barringtonia acutangula Gaert. (St. & Pl.). — ಕೆಮ್ಮುಕಣಗಿಲೆ. =
ಜೊಗಣಗಿಲೆ, q. v. (G.; My.). — ಕೆಮ್ಮುಕಲ್ಲು. a ruby (ತೋಣರಕ್ತ,
etc. Si. 331; My.). — ಕೆಮ್ಮುಕುಣ್ಣಾಲಗಡ. a medicinal shrub or
small tree, Gomphia angustifolia Vahl. (St. & Pl.). — ಕೆಮ್ಮು
ಕೂವೆ. a kind of wild arrow-root, Curcuma leucorrhiza Roxb.
(St. & Pl.). — ಕೆಮ್ಮುಗಣಜಿಲೆ. a diffuse, prostrate herb, Trian-
thema decandra L. (Z.). — ಕೆಮ್ಮುಗಡದು. — ಕಡದು. redness to
become dim or to fade (J. 10, 50). — ಕೆಮ್ಮುಗೋರಟೆ. a species
of Barleria with yellow blossoms (ಪೀತ, ಸಹಜರಿ Mr. 124; ಕುರ
ವಕ G.). — ಕೆಮ್ಮುಜೇಟು. a red scorpion (Si. 171; My.). — ಕೆಮ್ಮು
ಜಮ್ಮುನೇಣಲು. the tree Eugenia malaccensis L. (St. & Pl.).
— ಕೆಮ್ಮುಜಾಲಾರಿ ಗಡ. (ಕ್ರಮುಕ, ಲಾಕ್ಸಾ ಪ್ರಸಾದನ, etc. Si. 131).
— ಕೆಮ್ಮುತಾವರೆ. = ಕೆಮ್ಮುದಾವರೆ. ಕೆಮ್ಮುತಾವರೆ ಬಣ್ಣ (ಕೋಕನದಜ್ಜುನಿ
Si. 51). — ಕೆಮ್ಮುತುಮ್ಮಿ. a wasp (ಗನ್ನೋಲಿ, ವರಟೆ Si. 176). — ಕೆಮ್ಮು
ತೊಣ್ಣೆ ಗಡ. (ತುಡ್ಡ ಕೇರಿ, ರಕ್ತಫಲೆ, ಬಿಮ್ಮಿಕ್ಕ, ಪೀಲುಪರ್ಣ Si. 156).
— ಕೆಮ್ಮುದಾವರೆ. — ತಾವರೆ. the red lotus, etc. (ಅರುಣಾಬ್ಬ, ಕೋಕನದ
Mr. 419). — ಕೆಮ್ಮುದೋಣು. — ತೋಣು. appear red. ಕಾಲ್
ಮೊಗಂ ಕೆಮ್ಮುದೋಣು. — ಕೆಮ್ಮುನಿಲ. red
soil (C.). — ಕೆಮ್ಮುನಿಲಗನ್ನಿಲೆ. a water-plant, Polygonum glab-
rum Willd. (St. & Pl.). — ಕೆಮ್ಮುನಿಲ್ಲ. (ಪ್ರೀಹಿ, ಪಾಟಲ, etc. Si.
304; My.). — ಕೆಮ್ಮುಪಾಟಲಿಲೆ ಬಳೆ. a red glass bracelet (My.).
— ಕೆಮ್ಮುಬಂಗಡಬಳ್ಳಿ. the creeping plant Ipomaea biloba Forsk.
(St. & Pl.). — ಕೆಮ್ಮುಬಟ್ಟೆ. red cloth (Si. 187). — ಕೆಮ್ಮುಬಣ್ಣ.
red colour (C.; ಲೋಹಿತ, ರಕ್ತ, etc. Si. 51); — ಕೆಮ್ಮುಬಸಳೆ. the
vegetable Basella rubra L. (St. & Pl.; S. Mhr.). — ಕೆಮ್ಮುಬಾಟ.
a red plantain (ಪೊಮ್ಮಾಟ G.). — ಕೆಮ್ಮುಬೂರಗದ ಮರ. a kind
of silk-cotton tree, Bombax malabaricum D. C. (St. & Pl.; ರೋ
ಜನ, ಕೂಟಿಶಾಲಿ Si.). — ಕೆಮ್ಮುಮುತ್ತಿ. (ನದೀಸರ್ಜ, ವೀರಕರು, etc.
Si. 132). — ಕೆಮ್ಮುಮನ್ನಾರ. the ornamental tree Bauhinia varie-
gata L. (St. & Pl.). — ಕೆಮ್ಮುಮಲೆ. a hill in the Western Ghats
(My.). — ಕೆಮ್ಮುಮಾಸು. (ರೋಹಿತ Si. 87). — ಕೆಮ್ಮುಮಾಸೆ. red
whiskers (Bp. 20, 11). — ಕೆಮ್ಮುರಕ್ತ. (ಮಾಣಿಕ್ಯ G.; My.). — ಕೆ
ಮ್ಮುಲಾನಗ. the rock bush-quail, Perdicula argoondah (My.).
— ಕೆಮ್ಮುಕುರಿಗಡ. a small shrub, Phyllanthus rhamnoides Retz.
(St. & Pl.). — ಕೆಮ್ಮುಕೊಣ್ಣೆ. a stream coming from the ಕೆಮ್ಮು
ಮಲೆ and joining the Kāvēri (My.). — ಕೆಮ್ಮೋಲೆ. — ಹಿಲೆ. an ear-
ring in which a ruby is set (My.).

ಕೆಮ್ಮತ್ತಿ kembatti. the cotton shrub which bears red
flowers. see s. ಕೆಮ್ಮು.

ಕೆಮ್ಮಲು kembalu. = ಕೆಮ್ಮಲು. coughing. (My.).

ಕೆಮ್ಮಾರ kembāra. = ಕೆಮ್ಮಾರೆ, etc. the redness of eve-
ning (T. ಚೆಮ್ಮಾನ, ಚೆಮ್ಮಾನ). ಕಾಮುಗಿಲ ಕೆಮ್ಮಾರದ ಬಣ್ಣ (ಧೂ
ಮ್ನ, ಧೂಮಲ Si. 52). ಕೆಮ್ಮಾರದ ಬತ್ತ (ಅಶು, ಪ್ರೀಹಿ, ಪಾಟಲ,
ಕೆಮ್ಮುನೆಲ್ಲು 304; My.). 2, ಕೆಮ್ಮುರವ್ವ, s. ಕೆಮ್ಮು. (My.).

ಕೆಮ್ಮಾರೆ kembāre. = ಕೆಮ್ಮತ್ತಿ No. 2 s. ಕೆಮ್ಮು. (My.).

*ಕೆಮ್ಮಗೆ kemmage. = ಕೆಮ್ಮನೆ. ನುಡಿಯದೆ ಕೆಮ್ಮುಗೊಡ್ಡಮಿ
ರಲ್ಲಣಮಿಯದೆ Pb. 7, 45; Ap. 12, 34.

ಕೆಮ್ಮನೆ kemmane. uselessly, causelessly, for nothing,
etc. (ಸುಮ್ಮನೆ Ct. II, 79; Abh. P. 7, 149; 8, 59). [Kr. 1, 94;
ಬೇಳು ನುಡಿಗೇಳ್ವು ಕೆಮ್ಮನೆ ಬೇಳಲ್ ನಿಮಗನ್ನು ರಾಜಸೂಯಂ ಮೊಗ್ಗೇ
Pb. 6, 24; ಕೆಮ್ಮನುಪಚಾರಕ್ಕೆ ಮಾಡುವರಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮನ್ನೆತ್ತ ಬಲ್ಲರು ಕೂಡಲ
ಸಂಗಮದೇವಾ Bv. 183]. ಕೆಮ್ಮನೆ ಉಲೇಕ್ಶಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿರ್ಪದೇ? (Sind.
112). ಕೆಮ್ಮನೆ ಈ ಮಿತ್ರನ ತೇಜಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಲ್ ಅದೆ (Rsv. 6, 4). ತನು
ಭಸನಿಲ್ಲದ ಮನೆ ಕೆಮ್ಮನೆ (V. 14, 87).

ಕೆಮ್ಮಲು kemmalu. = ಕೆಮ್ಮಲು, ಕೆಮ್ಮಲು, ಕೆಮ್ಮು. 2. cough-
ing; a cough.

ಕೆಮ್ಮಿಸು kemmisu. to cause to cough (C.).

ಕೆಮ್ಮು kemmu. 1. to cough (ಕಾಸ Smd. Dh.; C.; T.
ಚೆರುಮು; M. ಚುಮೆ).

ಕೆಮ್ಮು kemmu. 2. coughing; a cough (ಕ್ಷವಧು, ಕಾಸ Nr.,
Hla., Mr. 387; C.; ಉದ್ಗ್ರಾಹ Si. 400). [ಅಕ್ಕತಿಯಂ ಮಾಸಿಸಿ ಮು
ಪ್ಪು ಚಪ್ಪರಿಸೆಯುಂ ಚಿ ಕೆಮ್ಮಿನೊಳ್ಳುಮ್ಮಿ Ap. 1, 81]. ಫಲವು ಅಯಿತು
ತಿರ್ಥಯಾತ್ರೆಲಿ ಮಲವಿಸರ್ಜನೆ ಕೆಮ್ಮು. ಉಬ್ಬಿಸ etc. (Jñs. 22, 31). ಕೆ
ಮ್ಮಿನಿನ್ನ ಹೂಸು ಮುಟಿಸಿದ (Prv.).

ಕೆಮ್ಮಲು kemmulu. = ಕೆಮ್ಮಲು, etc. (ಕಾಸ Si. 200; My.; T.
ಚೆರುಮಲ್).

ಕೆಯ್ key. 1. = ಕೆಯ್ 1, q. v.

ಕೆಯ್ key. 2. = ಕೆಯ್ 2, ಕೆಯ್ 2, ಗೆಯ್, etc. to handle;
to perform, to do, to make, to work (Te., T., M. ಚೆಯ್;
Te. also ಚೇ; Tu. ಗೆಯ್). ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಕೆ ಹೊಲ್ಲ ಕೆಯ್ಯದು (ಅಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ,
ಅವಧ್ಯ Hla.). ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಗ್ ಒಳ್ಳೆ ಕೆಯ್ಯದು (ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮಣಿಹಿತ
Hla.). 2, to be serviceable; to be fit. ನಿನಗೆ ಈವುದನ್ ಎ
ನ್ ನುಡಿದನೊ? ಎ, ಅದು ಕೆಯ್ಯದು! (Smd. 68). see ಅಪ್ಪು ಕೆಯ್
ಇಮ್ಮು, ಇಟ್ಟು, ಎಮ್ಮು, ಹಿಳ, ಕಡು, ಕೆಯ್ಯು, ಬಟ್ಟು, ಬೆಸ, ಬೇರ್.

ಕೆಯ್ key. 3. = ಕೆಯ್ 3, etc., ಕೆಯ್ಯಿ 1, ಕೈ 1, ಕೈಯಿ, ಕೈಯ್ಯಿ.
(Smd. 58). the hand; the fore-arm (ಹಸ್ತ Nn. 19; ಕರೆ,
etc. Mr. 322, 307; ತಳ, ತಲ Kk. 32; Sm. 70; C.). 2, an elephant's
trunk (C.). 3, the branch of a tree (ಕೋಡು, ಮರಗೊಮ್ಮು
Sm. 24; Kk. 19; My.). 4, a staff, a pole; a handle; a key
(My.; see ಮರಗಿಯ್). 5, means, instrumentality (e. g.
Bp. 4, 61; 13, 16; 40, 11; 52, 7; 55, 45; 61, 76; B. 2, 41). 6, handi-
ness, smallness. (Tu. ಕೈ; T. ಕೈ; M. ಕಯ್, ಕೈ; Te. ಕಯ್, ಕ
ಯ್, ಕೈ, ಚೆಟ್ಟು, ಚೆಟ್ಟು, ಚೆಯ್, ಚೆಯ್ಯು, ಚೇ, ಚೇಯ್). ಕೆಯ್ಯ ಕಂಕರಿಕೆ
(Smd. 84, o. r. ಕಯ್ಯ—Mdb.). 7, side. (see ಹಿಂಗಿಯ್, ಹೊಣು-).
ಎತ್ತಿದ ಕೆಯ್ಯಾಳ್ ಮುತ್ತಿದಂ (145, o. r. ಕ-). ಕೆಯ್ಯ (B. 2, 37). ಕೆಯ್ಯ

ಹ (J. 3, 21). ಕೆಯ್ ಕಾಲ್ ಇಬ್ಬದವನು (ವಾಮನ Hla., orig. ಕ-). ಕೆಯ್ ಕಾಲ ಎಲ್ಲ (ಸಲಕ Hla., orig. ಕ-). ಕೆಯ್ ಕಜ್ಜ (ಕಜ್ಜ); ಹ ಗೆಯ್ ಕೆಯ್ಲಿ ಪಿಡಿನಡೆದವನು (ಪುರಸ್ಕೃತ). [ಕೆಯ್ ಬಳ್ಳಿ ಕೆಗೆ ದಿಗ್ಗ ಜಂ ದನೆಯಿತ್ತ ತರಳ್ಳು ಪು Pb. 11, 71]. ಅನೆಯ ಕೆಯ್ಲಿ ಸುರಿಯುವ ಶೀಕ ರವು (ಕರಶೀಕರ, ವಮಥು Nr.). ಕೆಯ್ ಬಗನೆ (ಅಂಜುಳಿ Nn. 107). ಸು ರಿಗೆ ಮೊದಲಾದುದು ಕೆಯ್ಲಿಂ ಬಿಡಲ್ ಬಾರದುದು (ಅಮುಕ್ತ Hla., o. r. ಕ-); ಅನೆಯ ಕೆಯ್ ತುನ್ನುರ್ಬಣಿ (ವಮಥು, etc. Hla.). ಅನೆಯ ಕೆಯ್ (ಶು ಕ್ತ Hla.; ಇಭಹಸ್ತ Nn. 131). ಕೆಯ್ ತೋಟುಸಿ ಅವಲಕ್ಷಣ ಅನ್ನಿ ಸಿ ಕೊಣ್ಣು ಹಾಗೆ (Priv.). see Abh. P. 13, 66; Bp. 34, 36; 43, 32; 46, 58; Bh. 2, 13, 47; Rśv. 5, 39, 118; 8, 124; 10, 1 va.; 10, 7 va.; 13, 72; J. 30, 49; Dp. 172, 1; Si. 198, 209, 210, 212; ಅಂಗೆಯ್, ಮುಂಗೆಯ್, ಮೇಗಿಯ್, ಮೊಣಕೆಯ್, etc. — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟು. a kind of ornamental bracelet (My.). — ಕೆಯ್ಲಿ ರಣ. medical treatment known to every body, well-known medical treatment (My.; Bh. 1, 6, 14). — ಕೆಯ್ಲಿಪ್ಪ. = ಕೆಯ್ಲಿಲಸ. (My.). — ಕೆಯ್ಲಿಟು. to go beyond the hand, etc. (ಅಸಕಟಾ Ct. II, 11). — ಕೆಯ್ಲಿಗದ. a note of hand, a bond (My.). — ಕೆಯ್ಲಿಲು. hands and feet; feet and all. ಕೆಯ್ಲಿಲು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳು, to make obeisance (C.; B. 4, 138). ಕೆಯ್ಲಿಲು ಬೀಟು, to fall to one's feet (C.; B. 4, 75, 109). ಕೆಯ್ಲಿಲು ಹೋಗು, to lose the power of motion (C.; B. 2, 47). — ಕೆಯ್ಲಿಲ್ಲದೆ. — ಪಡೆ. to get hands and feet (Bp. 58, 48). — ಕೆಯ್ಲಿಲಗ. close fight, wrestling (ನಿಯುಡ್, ಬಾಹುಯುಡ್ Si. 294). — ಕೆಯ್ಲಿಲಂಗೆ. a small brush (My.). — ಕೆಯ್ಲಿಲಿ. = ಕೆಯ್ಲಿಲಿ. working with one's own hand as a day-labourer (S. Mhr.). — ಕೆಯ್ಲಿಲಿಕಾಟ. a day-labourer (Bp. 29, 13). — ಕೆಯ್ಲಿಲಿಸು. a child that is still to be carried (My.). — ಕೆಯ್ಲಿಯ್. rep. (Bp. 33, 12, 19; 61, 19). — ಕೆಯ್ಲಿಲಸ. work done with one's own hand (C.); work performed by the hand (C.). ಕೆಯ್ಲಿಲಸದವ, a man employed in manual occupation (C.). — ಕೆಯ್ಲಿಲಗ. under (another's) control or authority; the state of ~~ಬಂಧ~~ (another's) disposition (C.). ಕೆಯ್ಲಿಲಗಿನ ಆಳುಮಕ್ಕಳು (B. 4, 34). ಕೆಯ್ಲಿಲಗಿನವ, a man entirely at (another's) disposition (4, 72; 5, 206, 215; ಕೆಯ್ಲಿಲಗು C.). ಕೆಯ್ಲಿಲಗಿನವಳು (B. 5, 285). — ಕೆಯ್ಲಿಲಡಿ. = ಕೆಯ್ಲಿಲಡಿ. a small axe (My.). — ಕೆಯ್ಲಿಲಡು. to deceive (My.; cf. ಕೆಯ್ಲಿಲಡು). — ಕೆಯ್ಲಿಲರ್. — ಕೆಯ್ಲಿಲರ್. to take, to seize; to receive, to obtain; to begin, to undertake; to make one's own, to accept, to adopt; to assent; to take notice of, to mind [ಕವಿಪ್ರಕರಂ ಶ್ರೀನಿಜಯ ಪ್ರಭೂತಮುನಿದಂ ಕೆಯ್ಲಿಲರ್ಕುಡೀ ಮಾಟ್ಯಯಂ Kr. 1, 150]; (ಸ್ವೀಕಾರ Smṛd. Dh.; ಸ್ವೀಕರಿಸು, ಅಂಗೀಕರಿಸು Smṛd. 4; ಒಡವ್ವುಡು 95 Cm.; ಕರಿಜು Ct. I, 69). ಸೂಳೆ ಮುಪ್ಪಾಗಿ ಶೀಲ ಕೆಯ್ಲಿಲರ್ಕುಳು (Priv.). see Smṛd. 219, 288, 292; Grj. 10, 114; Bp. 2, 55; 4, 61; 13, 16; 21, 7; 22, 52, 64; 23, 3; 25, 39; 27, 55; 30, 9; 37, 55; 39, 50; 41, 20; 45, 15; 47, 10, 68; 50, 13; 53, 36; 55, 2; 56, 28; 58, 45, 47; 59, 15; 60, 2, 33; Bh. 1, 8, 78; Rśv. 6, 11 va.; 13, 70; Sśv. 4, 17 va.; J. 1, 2; 8, 3, 31; 28, 53; 29, 40; C. Bp. 42, 25; 47, 5; B. 5, 212. 2, to become held, to obtain, etc. (ಸ್ವೀಕಾರಮಾಗು Smṛd. 242 Cm.). — ಕೆಯ್ಲಿಲಿಳಿಸು. = ಕೆಯ್ಲಿಲಿಳಿಸು. to cause to be acceptable; to hand; to cause to make one's own, etc. ನಾಣಂ ಪಿಂಗಿಸಿ, ಮುಗ್ಗಿಗೆ ಜಾಣಂ ಕೆಯ್ಲಿಲಿಳಿಸುವನೆ (Smṛd. 84 Mḍb.). see Abh. P. 11, 21. — ಕೆಯ್ಲಿಲಿಳುಹ. seizing, etc. ಕೆಯ್ಲಿಲಿಳುಹಂ (ಆಕ್ರಾಂತ, ಅಸ್ತಿತ Mr. 459, o. r. ಕೆಯ್). — ಕೆಯ್ಲಿಲಿಳುರ್. rep. (Bp. 58, 69). — ಕೆಯ್ಲಿಲಿಳು. a walking-stick (C.). — ಕೆಯ್ಲಿಲಿಳು. hand-stocks (My.). — ಕೆಯ್ಲಿಲಿಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. a measure by hand. ಒಟ್ಟಿದ ಪೊನ್ನ ಬೆಟ್ಟುಗಳನೇವೆಡೆ ಗೇವುದೊ ತೂಕಮನ್ನ ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುಮೆನ್ನು ಕುಡೆ Pb. 6, 39]. — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. to close or grapple with (Bp. 8, 56). 2, to

happen, to originate (Bh. 1, 8, 6). — ಕೆಯ್ಲಿಡ. — ಕಡ. a temporary loan of articles or money without bond or interest (C.; B. 3, 78, 93; 5, 159; ಎರವು, ಪರ್ಯುದಂಚನ G.). ಕೆಯ್ಲಿಡ ತೀರಿಸು, to clear off or return a loan (B. 5, 222). — ಕೆಯ್ಲಿಡಿಗ. a small pot (ಕರಗಲ ನಿ ಕೆ Mr. 211; My.). — ಕೆಯ್ಲಿಡೆ. — ಕಡೆ. to churn or stir about with the hand. ಮೊಸರು ಕೆಯ್ಲಿಡದು ಮಾಡಿದ ಮಜ್ಜೆಗೆ (ರಸಾಲ, ಮಾರ್ಜೆ ಕೆ Si. 313). — ಕೆಯ್ಲಿಣ್ಣು. money saved clandestinely for one's own use (C.; B. 5, 288; ಕೂಡ ಹಾಕಿದ ಹಣ G.). — ಕೆಯ್ಲಿಣ್ಣೆ. a bell that is rung with the hand (Bp. 44, 41, 56; My.). — ಕೆಯ್ಲಿಣ್ಣ ಕೆಲಸ. — ಕಣ್ಣ. work which is known to a person or to which a person is accustomed (My.). — ಕೆಯ್ಲಿಣ್ಣು. — ಅಣ್ಣು. to go beyond, to become excessive; to proceed from; to make an outset (ಅತಿಕ್ರಮಣ Smṛd. Dh.; Kk. 73; Sm. 44). [ಮನದೊಳ್ ಕೋಪಾಗ್ನಿ ಕೆಯ್ಲಿಣ್ಣ ಕಣ್ಣಲರೊಳ್ ಬನ್ನಿರೆ ನೋಡಿದಂ Pb. 7, 7; Ap. 1, 3]. see Abh. P. 5, 125; 6, 49; 9, 42; 13, 102; Grj. 2, 106 va.; Rśv. 3, 102; 5, 99; 13, 87 va.; Sśv. 1, 48. — ಕೆಯ್ಲಿತ್ತಿ. — ಕತ್ತಿ. a small knife (J. 26, 51; My.; Te. ಜೇಕತ್ತಿ). — ಕೆಯ್ಲಿಡಕ. — ಕಡಕ. a male pilferer (S. Mhr.). — ಕೆಯ್ಲಿಡಕತನ. — ಕಡಕತನ. pilferer (S. Mhr.). — ಕೆಯ್ಲಿಡಿಕ್ಕ. — ಕಡಿಕ್ಕ. a female pilferer (S. Mhr.). — ಕೆಯ್ಲಿವ್ವಿ. — ಕವ್ವಿ. a small mace (Rām. 6, 55, 11). — ಕೆಯ್ಲಿಯ್. to influence. ಲಿಂಗವಿದ್ದ ಕಾಯದಲ್ಲೆ ... ಮಾಯೆ ಕೆಯ್ಲಿಯಲಮ್ಮಳು Cv. 788; — ಕೆಯ್ಲಿನ್ನಡಿ. hand-mirror Pb. 6, 32 va.]. — ಕೆಯ್ಲಿಟು. — ಕಟು. to go beyond; to become excessive (ಅತಿಕ್ರಮಣ Smṛd. Dh.; Abh. P. 9, 158 va.); [Kr. 1, 136; ಒನ್ನಿ ದೊನ್ನ ಕೆಯ್ಲಿಟುವ ಪಸುರ್ಪಮಂ ಪೊಳೆವ ಕೆಮ್ಮು ಮನಾಳ್ಕೆರೆ Pb. 5, 32]. — ಕೆಯ್ಲಿಣಿಕೆ. ಕಾಣಿಕೆ. a present given with the hand (J. 21, 57; 29, 44). — ಕೆಯ್ಲಿಣ್ಣೆ. — ಕಾಣ್ಣೆ. = ಕೆಯ್ಲಿಣಿಕೆ. ಕೆಯ್ಲಿಣ್ಣೆಗೆಯ್, to make a present (Sśv. 1, 84). — ಕೆಯ್ಲಿಯ್. — ಕಾಯ್. to guard or restrain one's hand from retaliation (S. Mhr.) 2, to protect, etc. [ಕಟುವು ಪೊಟ್ಟು ಕೆಯ್ಲಿಡದು ಕಾದೆ Pb. 11, 18 va.]; (ಸಂಪಕ್ಷಣ Smṛd. Dh.; J. 25, 21; Bhāgavata 10, 13, 1). — ಕೆಯ್ಲಿಟು. — ಕಾಟ. a clever man (My.). — ಕೆಯ್ಲಿಟುಕೆ. — ಕಾಟಕೆ. the arts of industry, manufacture (B. 4, 142, 143, 159, 204; My.). — ಕೆಯ್ಲಿಕ್ಕು. = ಕೆಯ್ಲಿಕ್ಕು. (My.). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. a help-mate (S. Mhr., rare). ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟುಕಾಗೋಣ (ಅನುಬಂಧ). — ಕೆಯ್ಲಿಡಿತ್ತೆ. — ಕುಡಿತ್ತೆ. the cavity formed by putting the hands side by side, following the palms (Rām. 5, 9, 28; V. 4, 65). — ಕೆಯ್ಲಿಡು. — ಕುಡು. = ಕೆಯ್ಲಿಡು. (Rśv. 14, 57; Sśv. 3, 51). — ಕೆಯ್ಲಿಡಿಗ. a short club (Rām. 5, 8, 33; My.). — ಕೆಯ್ಲಿದುರೆ. — ಕುದುರೆ. a knight (at chess) that is in one's hand (J. 6, 30). 2, ಕೆಯ್ಲಿ ಕುದುರೆ, so that it falls into the hand (6, 30). — ಕೆಯ್ಲಿಡ್ಲಿ. a small hoe (My.; Si. 303). — ಕೆಯ್ಲಿನ್ನ. — ಕುನ್ನು. the hand to fail; the hand to cease from working (Bp. 26, 30; 47, 20; J. 23, 41). — ಕೆಯ್ಲಿಟುಕು. a (person's) signature (C.). — ಕೆಯ್ಲಿಟು. a certain small peg used by weavers (My.). — ಕೆಯ್ಲಿಡಿಕ್ಕ. — ಕೂಡಿಕ್ಕ. accomplishment; success (ಸಿದ್ಧಿ G.; My.). — ಕೆಯ್ಲಿಡಿಸು. — ಕೂಡಿಸು. to accomplish; to cause to succeed (G. 63, 98, 487; B. 5, 10; My.). — ಕೆಯ್ಲಿಡು. — ಕೂಡು. to be obtained; to be accomplished; to succeed (C.). [ಕಾಡೊಡವು ವೇಳೆ ಸಲೆ ಕೆಯ್ಲಿಡಿದವನೆ Pb. 5, 40]. see Bp. 24, 25; 43, 72; J. 3, 22; 4, 2; 30, 40; B. 3, 72, 96; 4, 91, 218. [2, to join. ಮನ್ನರಕ್ಕಾ ಧರಮೊಳ್ ಕೆಯ್ಲಿಡಿ ಗೋತ್ರಾದಿಗಳೆ ಗಜಭೇರೂಪದಿಂ ತಾಗೆಯುಂ Ap. 14, 91] ಕೆಯ್ಲಿಡಿ ಬರು, to be obtained; to be accomplished; any opportunity to present itself (C.). — ಕೆಯ್ಲಿಲಿ. = ಕೆಯ್ಲಿಲಿ. (Bp. 27, 16). — ಕೆಯ್ಲಿಡು. — ಕಡು. the hand to fail; to lose the use of power of one's hands; to be defeated (J. 4, 36, 40; 12, 24, 27; 21

20; 23, 44; 28, 45). — ಕೆಯ್ ಬರು. to be obtained (B. 2, 37; C.).
2, to become useful or afford assistance, as a grown up son to
his father (C.). — ಕೆಯ್ ಮಾಡು. to take possession of. ಅವ
ಮಾಟ್ಟು ಯೋಳ್ ಪಗೆಯಂ ಕೆಯ್ ಮಾಡುವಂ ಪೇಟುವನೆ Pb. 6, 67 va.).
— ಕೆಯ್ ಯ್. = ಕೆಯ್ ಯ್ (J. 25, 28). 2. = ಕೆಯ್ ಮಾಡು 3. (J. 13,
17). see another ಕೆಯ್ ಯ್ s. ಕೆಯ್ 4. — ಕೆಯ್ ಲ್. having
won over by the force of one's arms. ಕೀಚಕಂ ಬನ್ನಪವೆನ್ನಂ ಕಾಡಿ
ಕೆಯ್ ಲ್ Pb. 8, 71). — ಕೆಯ್ ಸಿಕ್ಕು. to be reached, caught, or
obtained (C.; S. Mhr. also ಕೆಯ್ ಸಿಗು; B. 4, 17. 18. 112. 176).
— ಕೆಯ್ ಡಡಿ. — ಕೊಡಡಿ. a small wooden hammer (Rām. 6, 26, 28).
— ಕೆಯ್ ಡಲಿ. — ಕೊಡಲಿ. = ಕೆಯ್ ಡಲಿ. (Rāv. 3, 102). — ಕೆಯ್ ಡು.
— ಕೊಡು. = ಕೆಯ್ ಡು. to give or present the hand in a certain
respectful manner; to put the hand (Grj. 4, 98; Bp. 12, 7; 25, 8;
42, 31; 55, 9; Bh. 2, 13, 24; 5, 2, 4; Rāv. 3, 80 va.; J. 26, 3; My.);
to give the hand in conformation of a promise (J. 18, 5; My.);
to give the hand for help (My.). — ಕೆಯ್ ಪೈ. — ಕೊಪೈ. hand-hood;
the hands joined to form a cup (from cold, Bh. 3, 9, 24). — ಕೆ
ಯ್ ಲೆ. — ಕೊಲೆ. killing with the trunk (Rāv. 6, 11 va.). — ಕೆಯ್
ಫ. = ಕೆಯ್ ಫ. (Bp. 60, 35; Rām. 3, 8, 24; J. 12, 40). — ಕೆಯ್
ಫಸು. = ಕೆಯ್ ಫಸು. to cause to take, etc. (Grj. 10, 29; 10, 61 va.;
Bp. 8, 58; 32, 30; 40, 21; 51, 76; Rām. 1, 16, 33; Rāv. 13, 59 va.; 11,
22). — ಕೆಯ್ ಫಿ. — ಕೊಫಿ. a fire-brand in one's hand, or a small
one (Rām. 6, 11, 10). — ಕೆಯ್ ಲೆಲು. — ಕೊಲೆಲು. a walking-stick.
(Dp. 113, 2). — ಕೆಯ್ ಟ್ಟು ನೀಡು. to offer sandal paste. ಉತ್ತಳಿಕೆ
ಯಂ ಕೆಯ್ ಟ್ಟು ನೀಡಲುಂ ಮನ್ನಾರಿಕೆಯಂ ಮನ್ನಾರ ಮಾಲಿಕೆಯನೆತ್ತಲುಂ
Ap. 7, 21 va.). — ಕೆಯ್ ಪುರ. a shrine in which idols are carried
about (My.). — ಕೆಯ್ ಪುಳಿ. clapping the hands (S. Mhr.). — ಕೆ
ಯ್ ಪುಳಿ. = ಕೆಯ್ ಪುಳಿ. (Rām. 5, 8, 28. 48. My.). — ಕೆಯ್ ಪುಳಿ.
= ಕೆಯ್ ಪುಳಿ. (My.). — ಕೆಯ್ ಫಕ. dexterity; sleight of hand (ಕೆ
ಯ್ Bhn. 19). see Bh. 1, 7, 41; 8, 26, 5. — ಕೆಯ್ ಫಕು. cramp in
the hand or arm (C.). — ಕೆಯ್ ಫಸು. to stretch out the hand (C.);
to put (with a stretch). ಹಣೆಗೆ ಕೆಯ್ ಫಸು, ಗಣಕೂಟಕ್ಕೆ ದಿನ್ನಯ್ಯದನು
(Bp. 37, 14). — ಕೆಯ್ ಟಿಕೆ. = ಕೆಯ್ ಟಿಕು. (My.). — ಕೆಯ್ ಟಿಕು.
a snap with the fingers (C.). — ಕೆಯ್ ಟಿಕುಂಕು. = ಕೆಯ್ ಟಿಕು. — ಕೆ
ಯ್ ಟಿಕುಂಕು ಗೆಯ್ ಟಿಕುಂಕು. the fingers (Rāv. 5, 85 va.). — ಕೆಯ್
ಟು. a note of hand (C.). — ಕೆಯ್ ಲು. a glove (C.; B. 3, 11. 109;
ಪ್ರತಿಹಸ್ತ G.); a small bag (My.); a leathern fence for the hand
(Si. 287). — ಕೆಯ್ ಲು. = ಕೆಯ್ ಲು. (B. 5, 260). — ಕೆಯ್ ಲಿಡಿಸು. to
join the hands or the palms of the hands and thus raise them
up towards the forehead, in greeting (C.; B. 4, 169; 5, 176). — ಕೆ
ಯ್ ಲ್. to be loosened from the hand, to fall (ಬೀಟ್ Smd. I).
— ಕೆಯ್ ಲಿಳಿಸು. = ಕೆಯ್ ಲಿಡಿಸು. (Grj. 2, 106 va.). — ಕೆಯ್ ಟ್ಟು. to
clap the hands (My.); to touch pieces of money in counting
them (C.); to give a secret sign with the hands (My.); to go
from hand to hand, as money, etc. (My.). — ಕೆಯ್ ಡೆ. = ಕೆಯ್
ಫು. (My.). — ಕೆಯ್ ಪು. 1. an error of the hand, a mistake or
wrong done with it (Rām. 28, 6); a scribal error (C.; Te. ಜೀ-).
— ಕೆಯ್ ಪು. 2. to fall from the hand (My.). — ಕೆಯ್ ವಕ. hand-
speed: dexterity (J. 22, 10). — ಕೆಯ್ ಫ. clapping the hands; a
kind of larger cymbal (C.; Bp. 25, 32; Si. 340). — ಕೆಯ್ ಫು. = ಕೆ
ಯ್ ಫು No. 1. (S. Mhr.). — ಕೆಯ್ ಟು. an instrument to let
down or raise the inner latch of a door from out-side (My.).
— ಕೆಯ್ ಪು. so much food as is taken with the fingers and
put into the mouth (Bp. 46, 37; My.). — ಕೆಯ್ ಸು. a deal of

cards for games (My.). — ಕೆಯ್ ಫ. — ತಳ. the bottom or palm of
the hand (J. 13, 52; 18, 10; 28, 24). — ಕೆಯ್ ವರೆ. — ತಾವರೆ. the
hand considered as a lotus (Sāv. 5, 43 va.). — ಕೆಯ್ ವಿಗೆ. a kind
of hand-lamp. [ದುಗ್ಧಾಣವದೊಳ್ ರಾಗದಿನಪನ್ನಿವರ್ಧಂ ಭೋಗಿ ತಟಪ್ತ
ಟುಸಿ ಬೆಳಗೆ ಕೆಯ್ ವಿಗೆಗಳ್ Pb. 4, 53; Ap. 12, 3]. ಚಳಚಳನೆ ಮಿಂಚಿ
ತು ಸಿಡಿಲ ಕೆಯ್ ವಿಗೆಪೋಲ್ (Smd. 229). see Abh. P. 11, 12; Grj.
2, 106 va.; Bp. 16, 17; 61, 30; Rām. 1, 16, 41; Rāv. 6, 11 va.; J. 2,
47. — ಕೆಯ್ ಡುಕು. — ತುಡುಕು. 1. to apply the hand, or lay hold
of, with vehemence or eagerness; to seize eagerly or by force;
to grasp; to thrust the hand into (Bp. 9, 30; 11, 12; 18, 91; 28, 51.
53; 32, 14; 51, 61; Rāv. 9, 25; Prll. 3, 27; Rām. 4, 3, 6; J. 27, 5;
28, 30). — ಕೆಯ್ ಡುಕು. — ತುಡುಕು. 2. the act of seizing eagerly or
by force, etc. (Rām. 6, 12, 10; My.). — ಕೆಯ್ ಡಿ. — ತೆಗೆ. to withdraw
the hand [ಸವಿನೋಡಿ ಅವ್ವಲಿಯು ರುಚಿಯಾಯಿತ್ತೆನ್ನ ಕೊಡಲಸಂಗಮ
ದೇವಂಗೆ ಬೇಕೆನ್ನ ಕೆಯ್ ಗೆದ ನಮ್ಮ ಜೆನ್ನ Bv. 794]; (Bp. 13, 26; Sāv.
4, 88 va.). — ಕೆಯ್ ಡಿಗೆ. — ತೊಡಿಗೆ. ornaments for the hand (My.).
— ಕೆಯ್ ಡಿಡು ಮಾಡು. to be liberal in giving alms (C.). — ಕೆ
ಯ್ ಡಿಳಸು. — ತೊಳಸು. boxing (Bh. 1, 8, 2). — ಕೆಯ್ ಡಿಳಸು. — ಕಾ
ಟಿ. a boxer (Rām. 6, 37, 6). — ಕೆಯ್ ಡಿಳಿ. — ತೊಳಿ. to wash the
hands (Bh. 1, 10, 34). — ಕೆಯ್ ಡಿಳುಕೆ. exhibition with the hand
(Rām. 6, 30, 13). — ಕೆಯ್ ಡಿಳುಸು. — ತೊಳುಸು. = ಕೆಯ್ ಡಿಳು (J.
4, 38). — ಕೆಯ್ ಡಿಳು. — ತೊಳು. to exhibit (the power of) one's
hand (Bh. 8, 24, 42; J. 8, 33; 23, 15). — ಕೆಯ್ ಡು. to stretch out
the hand, etc. (Bp. 36, 18; 40, 77; 57, 78; 59, 23; 60, 61). — ಕೆಯ್
ರ. to pour sanctified water as a token of giving over the
bride. ಹುತವಹ ಸಮಕ್ಷದೊಳ್ ಕೆಯ್ ರೆಟಿದು ಪಾಣೆಗ್ರಹಣೆಗೆಯ್
Pb. 3, 74 va.; Ap. 4, 48; Vr. 58, 14]; (Abh. P. 5, 125; Cpr. 6,
73). — ಕೆಯ್ ಡಿ. venereal disease in the palm of the hand
(My.). — ಕೆಯ್ ಗಡು. the raising of the hand (Rām. 6, 13, 6).
— ಕೆಯ್ ರವು. help, assistance (Rām. 5, 8, 56; C.). ಸರಸ್ವತಿ
ಕೆಯ್ ರವಾಗಿ ಪೇಟಪಳ್ (Smd. 109). — ಕೆಯ್ ಲಯ. a man who
is conducted by, or is under, one's hand: a male servant
(Bh. 1, 4, 42; 3, 19, 7). — ಕೆಯ್ ಟಿ. = ಕೆಯ್ ಟಿ. a hand-drum.
— ಕೆಯ್ ಟಿಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. to beat a hand-drum (J. 3, 7). ಕೆ
ಯ್ ಟಿಗುಟ್ಟು ಅಡಿವರ್ (Smd. 82, o. r. ಕೆಯ್ ಟಿಗುಟ್ಟು). — ಕೆಯ್ ಪವ
ಡ. a handkerchief (C.; cf. ಕೆಯ್ ಟ್ಟು, ಕೆಯ್ ಪು). — ಕೆಯ್ ಪಿ. a
handle (My.). [ವಿರಿಚಿಯ ಕೆಯ್ ಪಿವೊಲಾದುವಾ ನಾಡೂರ್ಗ್ Pb. 8,
51; Ap. 2, 74]. ಅಯುಧದ ಕೆಯ್ ಪಿ (ಪುರು Si. 289). ಹಲಗೆಯನ್ನು
ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕೆಯ್ ಪಿ (ಸಂಗ್ರಹ, ಪರಿಗೆಯ ಹಿಡಿ 290).
2, the place where a bow is held. ಬಿಲ್ಲಿನ ಕೆಯ್ ಪಿಯ ಸ್ಥಲ (ಲಸ್ತಕ,
ಬಿಲ್ಲಿನ ನಡುವು 287). 3, a looking-glass (ಕನ್ನಡಿ Ct. I, 98; ಮುಕುರ
II, 14; ಕನ್ನಡಿ, ಚಲ್ಲಿ Smd. 64; Kk. 62; Abh. P. 7, 105 va.). ಕಬ್ಬಿಗರೆ
ಕೆಯ್ ಪಿ, N. of a glossary (Kk. 3, 101). — ಕೆಯ್ ಪಿಗೋಡೆ. a low
wall round a veranda or a flat roof (My.). — ಕೆಯ್ ಪಿಟ್ಟಿಗೆ. a hand-
box (My.; Te. ಚೀಪೆಟ್ಟಿಗೆ). — ಕೆಯ್ ಪಿಡೆ. the lower, feathered part
of an arrow [ಕರ್ಪಿಡದ ಪಣೆಗಟ್ಟು ಕೆಯ್ ಪಿಡೆ ಬಡಗನೇಳಕೊಳೆ ಧನುರ್ಧ
ರರ್ ಪೆಣೆಬೆಟ್ಟರ್ Pb. 10, 71; Ap. 3, 15]; (Cpr. 1, 106). (ಸಾಯಕದ
ಪುಂಬ Kk. 39; ಕಣೆಯ ಪುಂಬ Smd. 43; Sāv. 3, 23). — ಕೆಯ್ ಪಿಟ್ಟು. a
small cup or basin (My.); a scoop, generally of wood (C.; ತರ್ಪು,
ತಣ್ಣ Si. 310). — ಕೆಯ್ ಪದಲು. a loan (of money, My.). — ಕೆಯ್
ರವ. hand-writing (C.; B. 4, 188. 196; 5, 197); signature (My.).
— ಕೆಯ್ ರವರ್ ಕಿ ಬರ್. to appear after escape from one's hand. ಸ್ಥರ

ನರಲಮ್ಬು ಕೆಯ್ ದುರ್ಕಿ ಬರ್ಪವೊಲೊಯ್ಯನೆ ಬನ್ನು ನಿನ್ನ ಸುನ್ನ ರಿಯಂ Ph. 8, 64]. — ಕೆಯ್, ಲ. the power of the hand (B. 5, 227). — ಕೆಯ್, ಲ. an arm-ring, a bracelet (C.; Si. 339). — ಕೆಯ್, ಚಿ. a small adze (My.; ದಾತ್ರ, ಲವಿತ್ರ, Si. 303). — ಕೆಯ್, ಕು. a grass-knife or sickle (G.). — ಕೆಯ್, ದು. to let loose (one's own or another's) hand; to cease to assist (C.). ಅವನನ್ನು ಕೆಯ್ಬಿಡ ಬೇಡ! (My.). ಮರವೇಣು ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prv.). see B. 5, 57, 142, 159; Prvs. s. ನಡುನೀರು, ನಡುಹೊಟ್ಟೆ. — ಕೆಯ್ಬಿಡ್ಲಿ. a small leather-bottle (ಕುತುಪ Si. 309). — ಕೆಯ್ಬಿಗ್, a small loom (My.); a loom that is worked by hand (C.; B. 4, 28). — ಕೆಯ್ಬಿಡ್ಲೆ. = ಕರಪೀಠ No. 2. (My.). — ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟೆ. 1. to become confounded, perplexed, or amazed (ವಿಸ್ಮಯ Sm. Dh.; Bh. 3, 18, 43; J. 18, 31). [ಅಂಕಕಳನೇಣು ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟದಿಮೊಡೆ ಮಾಪಂಕೆ ಬನ್ನಿ ಟುವುದ ಮಾಣ್ಣನೆ Bv. 178]. ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟದವನು (ವಿಹಸ್ತ, ವ್ಯಾಕುಲ Nr.). — ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟೆ. 2. an attitude in dancing: a stiff, immovable attitude (Rkv. 5, 19 va.). — ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟು. black dirt on the hand (My.). 2, slowly killing medicine (My.). — ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟಿ. — ಮಾಟಿ. a sign or gesture made with the hand (ಸಂಜ್ಞೆ Mr. 354). — ಕೆಯ್ಬಿಡ್ಲಿ. to make signs or gestures with the hand (J. 15, 28); to represent the form of something by means of the hands. ಅವನು ಆ ಬೆಟ್ಟಿಗೆ ಯ ಆಕಾರವನ್ನು ಕೆಯ್ಬಿಡಿ ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ (B. 4, 182). 2, to become aggressive, to attack. ಒಬ್ಬನ ಮೇಲೆ ಕೆಯ್ಬಿಡುವುದು (C.). 3, to brandish a weapon (ಶಸ್ತ್ರ ಸಂಚಾಲನ Sm. Dh.; Bh. 8, 24, 4; J. 4, 47). 4, to appoint or fix the price or to agree about the price in a transaction, to conclude a bargain (ವ್ಯವಹಾರಮಾಲ್ಯ ಸಂಕೇತನ Sm. Dh.; see ಬೇಗು). — ಕೆಯ್ಬಿಡು. a fathom; the distance of a fathom (C.). — ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟು. the offering of goods for sale at the doors (My.; also ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟಾಟಿ). — ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟು. to become excessive, overpowering, etc. [Ap. 8, 69]; (Cpr. 6, 72; 9, 106). ಅಡವದೋ ಹಲಂ ತನಗೆ ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟಿ (Abh. P. 13, 65). see Kāvya. III, 3, 149; Abh. P. 4, 16; 5, 125; 7, 49; 12, 27; 13, 39, 43, 123; Bh. 2, 2, 96. — ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟು. to become conspicuous or eminent by the (power of one's) hand (J. 10, 52). 2, = ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟು No. 2. (My.). — ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟು. to exceed, to go beyond; to surpass; to become excessive; to pass, to go (ಅಸಕಟ Sm. Dh.; ಅಸಕಟ Sm. 50; Kk. 65); (Cpr. 9, 94). ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟು ಹೋದದು (ಅನ್ನ ರ, ಅತಿಕ್ರಮ Nn. 77). ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟು ಹೋದದು (ಭೂತ, ಮೀಟುವುದು Nn. 78). ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟು ಅಪಾಯದೆ, ಸನ್ನಿಗೆ ಅವನೀಶ್ವರರು (ಭೀಮನ) ವಶಮಾಯ್ತು (Bh. 2, 4, 8). ನಡುಕಂ ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟಿ (Rkv. 9, 22). 2, to get out of one's power, to be not obtained, as money, etc. (C.). — ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟುಹಂ. exceeding, etc. (ಅಸಕಟ Sm. Dh.; ಅಸಕಟಾದುದು Kk. 85). — ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟಿ. = ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟಿ ದಿಸು. (C.). ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟಿಯುವವನು (ವನ್ನಾರು, ಅಭಿವಾದಕ Si. 360). [Ap. 6, 85]. see Bp. 1, 56; Bh. 1, 8, 32; Rkv. 5, 127 va.; J. 7, 35. — ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟು. to cover the hands with one's dōtra, to put them lazily in the lap. ಸ್ವಸ್ಥ ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಣು ಕೊಡುವುದು (B. 4, 72; My.). — ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟು. 1. to touch with the hand (Bp. 38, 32; 58, 23; My.). — ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟು. 2. small utensils (My.). — ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟು. a small lump (J. 6, 47). — ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟಿ. a plain bracelet (My.). — ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟಿ. a twist of grass or cloth round the hand (Rkv. 5, 99; My.). — ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟು. the hand to break; to break the hand; also figuratively used (C.). ಕಡಿಮೇ ಧಾತುಗಳು ಇಲ್ಲವೇ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟಾದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು (B. 4, 95). — ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟು. a hand or arm without any ornament (My.). — ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟು. — ಅ. 3. a man who has a hand, or who has in his hand. see ಅಮದುರ್ಗಯ್ಯ, ಕೊನ್ನ ಗೆಯ್ಯ, etc. 2, the genitive of ಕೆಯ್. ಶೀಲವನ್ನರ ಕೆಯ್ಯ

ಕನ್ನಡಿ (Bp. 1, 33). — ಕೆಯ್ಯಕ್ಕರ. — ಅಕ್ಷರ. write, not print; signature (My.). — ಕೆಯ್ಯಲಿ. = ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ, ಕೆಯ್ಯ. in the hand; by the hand etc. ಇದು ಅವನ ಕೆಯ್ಯಲಿ ಆಗದು, he cannot do this (C.). ಆಗದು, ಅಯ್ಯೋ, ತಮ್ಮ ಕೆಯ್ಯಲಿ! ಎನ್ನುತ್ತ ತೊಲಗಿದರು (Bp. 46, 23). ಪರಮ ಭಕ್ತರ ಕೆಯ್ಯಲಾದೊಡೆ (48, 14). — ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ. = ಕೆಯ್ಯಲಿ. ಯಾವದೊನ್ನು ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೆಡಿಸುವುದು ಎಲ್ಲರ ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿಯೂ ಉಣ್ಣು (B. 4, 72). — ಕೆಯ್ಯವೊಯ್ಯ. = ಕೆಯ್ಯವೊಯ್ಯ. (ಕನ್ನರಯ್ಯಂ) ಬಸವರಾಜನ ಕೆಯ್ಯವೊಯ್ಯರೆ (Bp. 28, 60). — ಕೆಯ್ಯಳವಿ. — ಅಳವಿ. possibility, power (Abh. P. 4, 36). — ಕೆಯ್ಯಾಡಿಸು. — ಅಡಿಸು. to cause the hand to move; to move (anything) with the hand; to rub gently with the hand, to stroke (C.). ಕತ್ತಲೆಯೊಳಗೆ ಕರೆಬಿಕ್ಕಿನ ಮೆಯ್ಯಲೆ ಕೆಯ್ಯಾಡಿಸಿದರೆ ಕಿಡಿಗಳು ಹಾಟುತ್ತವೆ (B. 1, 27). ದನಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಯ್ಯಾಡಿಸಿ (4, 43). ತನ್ನೆ ಅವನ ಮೆಯ್ಯಲೆ ಕೆಯ್ಯಾಡಿಸಿ (4, 92). ಹಂಚುಗಳನ್ನು ಕೆಯ್ಯಾಡಿಸು. (My.). — ಕೆಯ್ಯಾಡು. — ಅಡು. the hand to move or to be put in motion, especially for doing an act of kindness (C.). ಕೆಯ್ಯಾ ಬಾಯ್ ಅಡದಿದ್ದರೆ ಯಾರೂ ಬರುವದಿಲ್ಲ (Prv.). ಶಿವ, ಶಿವಾ! ಎನ್ನುಗೆನ್ನು ಕೆಯ್ಯಾಡುವುದು? (Bp. 24, 62). 2, to move (anything) with the hand (My.). — ಕೆಯ್ಯಾತ. a small picotta (My.). — ಕೆಯ್ಯಾನ್. — ಅನ್. to hold, or support, the hand, to stretch it out and hold it (Bp. 26, 61; 55, 4; My.). — ಕೆಯ್ಯಾರ್. — ಅರ್. the hand to be joined, inclined, ready, full, etc. (Cpr. 10, 83). ಉರದೊಳು ಕೆಯ್ಯಾರ್ ಅಪ್ಪುವನು (Bp. 47, 29). ಕೆಯ್ಯಾರ್, so that the hands are joined: with all their hands; with full and open hands; with a prompt hand, with one's own hands. (Bp. 25, 4; 30, 4; 43, 24; 59, 3; 57, 36; My., also ಕೆಯ್ಯಾರ್). ಕೆಯ್ಯಾರ್ ಮಾಡುಹ (ಅಭಿಯೋಗ, ಅಭಿಗ್ರಹ Nr.). — ಕೆಯ್ಯಾರಯ್ಯ. — ಅರಯ್ಯ. fostering or nursing with one's own hand or supporting by one's own means (My.). — ಕೆಯ್ಯಾಸೆ. — ಅಸೆ. bribery; a bribe (My.). ಪ್ರಜೆಗಳ ಪಾಲಿಸ ಬಲ್ಲದೆ ಅತನ್ ಅರಸ; ಕೆಯ್ಯಾಸೆಯಂ ಮಾಡದ ಆ ನಿಜಮುನ್ನೀಶ್ವರ; ತನ್ನೆ ತಾಯಿ ಸಲಹೆಗೆ ಬಲ್ಲಾ ತನೇ ಧಾರ್ಮಿಕಂ (Ss.). — ಕೆಯ್ಯಾಳು. — ಅಳು. a labourer (Bp. 1, 33; My.). — ಕೆಯ್ಯಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು. to put the hand (Bh. 1, 10, 38; Rām. 3, 6, 51; J. 2, 62). — ಕೆಯ್ಯಡು. — ಇಡು. to put the hand, as into a plate, etc. (C.). ಬಟ್ಟಲೊಳಗೆ ಇಡೆ! ಹುಗ್ಗಿಯಂ, ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟು ಕೊಡುಯ್ಯ! (Bp. 33, 18). — ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟು. with or by the hand. ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟು ಗಿಣಿ ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟು ಆಗು. (C.; B. 5, 115). — ಕೆಯ್ಯಿಲ್ಲದವನು. — ಇಲ್ಲದವನು. a man without a hand or fore-arm, a man with a withered hand, etc. (ಕುಣಿ Hla.). — ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟು. the length of the (whole) arm with the fingers extended. ಅಳುಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟು (ಪಾರುಪ Si. 213). — ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟು. — ಉಟ್ಟು. to fix or put the hand on the ground; to apply it to. (Bp. 3, 17; Rkv. 8, 124; 13, 95 va.; C.; B. 4, 152). — ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟೆ. — ಎಟ್ಟೆ. thing handed over for safe deposit or protection. ಒಪ್ಪಿಸಿದಂ ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟೆಯೆನ್ನಪ್ಪೆ ಸಿದ ನನ್ನ ಮಗನಂ Ph. 9, 76]. — ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟೆ. — ಎಟ್ಟೆ. oil extracted by hand (not by mill, C.). — ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟು. — ಎಟ್ಟು. to raise the hand or the hands (Bp. 3, 47; 54, 49; 57, 24; C.; B. 3, 52). ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ (ಕ್ರಚಿತ್, ಕೆಯ್ಯ ನೆಗಹಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ Nn. 163). — ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟು. — ಒಟ್ಟು. to hold the joined palms of the hands so as to receive something [Ph. 1, 81 va.]; (Bp. 28, 7; 52, 12; C.; B. 4, 89). ಮುಟ್ಟೇ ನೀರು ಬಿಟ್ಟು, ಮಂಜಿನ ನೀರಿಗೆ ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟು. = ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟು. ಸೆರೆದ ಜಂಗಮರ್ ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರು ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟುದು ಸಗಲು (Bp. 12, 56). — ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟು. in or into the hand; in or into the power; under the control (C.). ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟು ಇರು (B. 2, 46; 3, 14, 16). ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟು ಸಿಗು (B. 5, 187). — ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟು. a small rāṭa (Bh. 1, 12, 17). — ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟು. a small rāṭa (ಶಿಕ್ತ G.; My.). — ಕೆ

ಯ್. = ಕೆಯ್ಲಿ, etc. — ಕೆಯ್ಲಿ ಗು. — ಆಗು. to be accomplished by means of the hand; to be possible; to be able; to be useful (C.). ಕೆಯ್ಲಿ ದ ಮಟ್ಟಿಗೆ (B. 3, 32, 105, 123). ನೋಟಗಳು ಕೆಯ್ಲಿ ಗದವು (3, 69). ಕೆಯ್ಲಿ ಗದವ (ಸೋಮಾ 0, ಅಲಸ, ಅಲಸ್ಯದವ, ಮನ್ದ G.; C.). ಕೆಯ್ಲಿ ಆಗು (B. 2, 37). ಅವರ ಕೆಯ್ಲಿ ಕೆಲಸ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವದು (B. 4, 72, 73). ಕೆಯ್ಲಿ ತಿರುವಾಡಿಸುವನು (4 158). ಕೆಯ್ಲಿ ದ್ದ ಕಲ್ಲು (ನಾನು) ಕೊಡೆ; ಮನೆಗೆ ಬಾ! ಬಿರಿದ ಬಾಣಿ ಹಣ್ಣು ಕೊಡುವನು. — ಕೆಯ್ಲಿ ದ್ದರೆ ಅರ್ಥ, ಹತ್ತರ ಇದ್ದರೆ ಹಣ್ಣು ತಿ (Prvs.). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟ. — ಪಟ್ಟ. a handkerchief (My., occasionally). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ್. — ಬಟ್ಟರ್. = ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟ. (ಕರಪಾತ್ರ Mr. 207). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟ. — ಬಟ್ಟ. a wick or candle in the hand. (Abhā. 12, 44). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟು. = ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟು. to throw off, to discharge (Bh. 8, 26, 7; 8, 27, 32). — ಕೆಯ್ಲಿರ್. — ಬರ್. to come to hand; to be obtained (Abh. P. 5, 125; 6, 109). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟ. = ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟ. — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟಿಗ. a drummer who beats a small drum with his hand or a stick, one who plays on a tabor, etc. (ಪಾಣವಾದ, ಪಾಣಘ Nr.). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟು. = ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟು. 2, to furnish; to deliver over (J. 8, 13; 29, 33). 3, to come about, to arrive, to be got (Bh. 10, 8, 10). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟ. actual possession (C.). ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟವಾಗು, to come into one's power or possession (C.). see B. 3, 63; 4, 23. 146. 216. 217. 227. — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟ. = ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟ. (My.). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟ. — ನಾಡ. maneuver, the state of being at hand or near (S. Mhr.; Te. ಚೇನಾಟಿ). 2, = ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟ. (My.). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟ. 1. = ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟ. ಕವಯಿರ. a pair of compasses (C.; Mhr.; Te. description of a circle). ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರಂ or ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರಂ (Smd. 189, o. r. ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟ). ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರಂವು ಬೀಸಿ ದನ್ನೆ ಬಟ್ಟತ್ತಾಗಿ ತೋರ್ಪುದು ಸೊನ್ನೆ (26). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. 2. praise, eulogy, bestowed together with a raising of the hands [Pb. 12, 43]; (Cpr. 2, 72); [ಅರಸು ಪರಿವಾರ ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ ನೋಡಯ್ಯಾ Bv. 169]; (Abh. P. 12, 30; Grj. 10, 110 va.; Bh. 1, 12, 25; T.; Te.). ಸುಜನ ವತ್ಸಲನ್ ಎಲ್ಲಿಯೂಮ್ ಈತನ್! ಎನ್ನು, ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರದೆ ಬಣ್ಣ ಕುಂ ನಿಬುಧ ಮಣ್ಣಿ ಪಣ್ಣ ತನಾಗವರ್ವನಂ (K. 11, 2, 43). ಅನ್ನಿತುಂ ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ ಮಂ ಮಾಡಿದರ್ (Smd. 90 Mdb.). ಪರಮಪಾತಕರ ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರಂ (C. Bp. 6, 53). ನರನ ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ, for the praise of Nara (Bh. 8, 22, 4). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. an eulogist (Rām. 37). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರಿಸು. to praise. ಕೊಡೊಳ್ಳು ದ ಆತಿಬಲರ ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರಿಸುವ ದನಿ (Pril. 3, 5). see Grj. 10, 106; Bp. 5, 38; 26, 6; J. 7, 16; 12, 16; 31, 75; 33, 48. — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. — ಸಿಡಿ. to seize the hand, to take by the hand, etc. see Bp. 22, 66; 24, 52; 25, 1; 29, 33; 30, 18; 43, 14; 45, 53; 46, 65, 75; 52, 19; 59, 24; Rāv. 5, 40; J. 16, 16; 30, 48; Cpr. 5, 63. — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. — ಸಿಡಿ. seizure with the hand, encompassment with it (J. 6, 28). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. — ಬಿಲ. the nostrils of an elephant's trunk (Sāv. 3, 58). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. — ಬೀಸು. to swing the arms backwards and forwards when walking, as showy people do (C.). 2, to wave the hand when beginning to fight [ಉಭಯ ಬಲದರಸುಗಳ ರಣರಥಸಂಗಕ್ಕೆರಸು ಮುಳಿದು ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರನೆ Pb. 11, 34]; (ರಣರಥವು Smd. Dh.; Abh. P. 13, 34 va.; Rām. 6, 10, 71; J. 20, 38). 3, to wave the hand for giving a sign (ಹಸ್ತ ಸೂಚನ Smd. Dh.; Rāv. 1, 135 va.; My.). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. — ಬೀಸು. to fall into the hand. ಮಹೋ ಗ್ರ ರಣದೊಳ್ಳು ನಿಮ್ಮೊನ್ನು ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ ಭೂತಳಮಂ ಮತ್ತೆ ತರಲ್ Pb. 13, 84]. — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. — ಪುಗು. to enter the hand; to be obtained (ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ Smd. 387 Cm.; ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ Mdb. Cm.). ಬೇಟ್ಟರ ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ ನಿಧಿ (Smd. 387). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. — ಬೆರಸು. to join (v. i.) the hand, etc. ನಿಗುರಿದ ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರಿಸಿದ ಮುಂಗಯ್ (ಹಸ್ತ Nr.). see Bp. 10, 35; 37, 4. — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. — ಬೆರಸು. — ಘ. a finger (Bp. 18, 59; 47,

58; J. 20, 19). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. dexterity (in shooting, Abh. P. 13, 47). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. — ಪೊಯ್. to clap the hands (ಹಸ್ತ ಪಾಡನ Smd. Dh.). 2, to manifest approbation by striking the palm of another's hand, to agree, to assent (ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ Smd. Dh.). [ಏಕೆ ತಡೆವಿರ್ ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರವಿನ್ನೀಂ ಕರಂ ಸೋದರ್ಯಕ್ಕೆ ಕನಲೊಡೆ Pb. 13, 88]. — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. — ಪೊಲ. = ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. a field tilled with one's own hand. [ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರಗಳನೊಪ್ಪಿ ತೋಟ ಸಿರಿನೋಡುಗುಂ Pb. 1, 52]. ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರನ ಪೆಸರು ಕ್ಷೇತ್ರಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 370). ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರಲಾಗಯ್. — ಕಾಯ್. to watch such a field. ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರಲಾಗದಂ or ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರಲಾಗದಂ (Smd. 200). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. a sign made with the hand (C.; Abh. P. 12, 28; Bp. 1, 55; 26, 25; Rām. 3, 6, 1). ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರನೆಯ್. to make a sign with the hand (Abh. P. 9, 149). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. the hand to be successful; to be possible (C.). ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗಿರಿ! (B. 4, 17). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. — ಸಾಣ. a grind stone moved by hands. ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರಗಳಿಂ ನಾಲ್ಕುಂ ದಾಡೆಗಳನುರ್ದಿಸಿ ಕಳೆದು ಮಟ್ಟುಂ ಮಾಡಿದೊಂ Vr. 183, 13]. — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. to join (v. i.) the hand: to be obtained [ಚಪ ದ ಫಲ ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರದಂಗೆ ಧ್ಯಾನ ಮುನವಲ್ಲಿಯದೊ Cv. 683]; (Bh. 10, 8, 10; Abh. P. 3, 46 va.; Grj. 3, 84; Rāv. 7, 98 va.; J. 13, 25; 23, 34; 31, 78; 33, 12). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. a veranda (My.; Si. 106, 107). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. a small leather bottle. ಸ್ವೇದಪಾತ್ರ ಕಿಟಾಡಾದೊಡೆ ಕುತುಪ ಎನಿಸುಗು, ಅದು ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರಗೆ (Nr.). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. = ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. (Sāv. 3, 54). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. (Smd. 83). a small knife, a dagger. — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. plunder, spoil. — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to ransack (Bh. 1, 8, 19). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. arrest, captivity (C.; B. 5, 202). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to hold in custody. ಅಂಗಣಂ ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರಗೊಳ್ ನೋಟಿಕರ ಮನಮಂ Pb. 5, 67]. — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರವಿಡಿ. — ಸಿಡಿ. to take captive (Rāghc. 17, 74). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. — ರು. = ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. (My.; B. 5, 56). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. a small lamp (J. 31, 14). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. — ಲು. the arm to be very much fatigued from carrying a burden, etc. (C.). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. to put or apply the hand to, etc. (C.; B. 4, 136, 170 216; 5, 283). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. to put the hand; to put or apply the hand to (C.; B. 4, 15, 79, 197; 5, 8, 206). ಬೇಟಾನ ಮನ್ತ್ರ ವನ್ನಟಾಯದವ ಹಾವಿನ ಹುತ್ತಕ್ಕೆ ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ ಕೆಡ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. facility (Rām. 6, 51, 14). 2, (= ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ?), (down from the shoulder) to the arm (in lowering a pole that is carried by persons across the shoulder, My.). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. the hand's ruin. ಕೊಡುವರೆ (i. e. ಕೊಟ್ಟರೆ) (ನನ್ನ) ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ? ಎಡೆ ಏನು ದೂರವೇ? (ಎನ್ನು, ಎಡೆಯನ್ನು) ಅಡಿಯಾದಿಸಿ, ತಾ ಕೊಡದ ಲೋಭಿ ಮಾತು ಕೊಡಲೆಯ ಗಾಯ (Sp.). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. 1. a leathern fence for the left hand (arm) worn by archers (ಗೋಧಿ, ಕರತಲದಲ್ಲಿ ಜ್ಯಾಪಾತನವಾರಣಾರ್ಥಮ್ ಆಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಚರ್ಮ Nr.). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. 2. (= ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ). to slap another's palm as a token of promise or for striking a bargain (My.). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. = ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. (C.). 2, a small field (My.).

ಕೆಯ್ key. 4. = ಕೆಯ್ 5. ಕೈ, ಸಯ್ 1. trim, decoration, etc. (Tu. ಸೈ; T. ಕೈ; Te. ಕೈ, ಗೈ; T. ಕೈ, to adorn; ಚೆಯ್, redness; straightness, rectitude, regularity, properness; ಚೆಪ್ಪು, straightness, etc.; ಚೆಪ್ಪು, an ornament, elegance; ಚೆಪ್ಪು, to be choice, etc.; ಚೆಪ್ಪು. ಚೆಪ್ಪು = ಚೆಯ್, straightness, etc.; ಚೆಪ್ಪುಮೈ, beauteousness; ಚೆಪ್ಪು, splendour; see ಕೆನೆ 1, ಚೆನ್ 2, etc.). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರ. a fragrant substance for decorating the body [ದಿವ್ಯಾಹಾರಂ ಗಳನಾರೋಗಿಸಿ ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರಗೊಣ್ಣು ತಪ್ಪುಲಂಗೊಣ್ಣು Pb. 5, 67 va.; (Abh. P. 7, 47 va.; Rāv. 4, 14 va.). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟರಗೊಳ್. — ಕೊಳ್.

to take that fragrant substance (Grj. 10, 98 va.). — ಕೆಯ್ನಯ್. — ಕೆಯ್ or ಗೆಯ್. to make ready; to trim, to adorn oneself, etc., [ಕೆಯ್ನಯ್ಯ ಮೊಪ್ಪು ವಸ್ತ್ರ ಮುಮು Kr. 3, 170; Pb. 3, 42; Ap. 1, 71]; (ಭೂಪಣೋದ್ಭವನ Sm. Dh.; Abh. P. 2, 11; Kāvya. 3, 2, 10; Te. ಕೈಚೇಯ್, ಗೈ, ಕೈಸೇಯ್; T. ಕೈ ಪುಣೈ). see Rāv. 4, 14 va.; 5, 112; 6, 11 va.; 13, 61 va.; V. 14, 51. see another ಕೆಯ್ನಯ್ s. ಕೆಯ್ 3. — ಕೆಯ್ನಯ್ 2. trimming work, decoration (Cpr. 7, 151 va.). — ಕೆಯ್ನಯ್ಯ. — ಕೆಯ್ನು or — ಗೆಯ್ನು. to cause to trim or adorn (J. 13, 57; 18, 38). — ಕೆಯ್ನಯ್ಯ. — ಕೆಯ್ನು or ಗೆಯ್ನು. preparing; getting ready; etc. ಎಲ್ಲರುಂ ಕಾಳೆಗೆ ಕೆಯ್ನಯ್ಯಂ (ಸರ್ವಾಭಿ ಸಾರ, etc. Nr.). — ಕೆಯ್ನುಟ. to be nicely arranged (Abh. P. 4, 26; 7, 82).

ಕೆಯ್ key. 5. = ಕೆಯ್ 7, ಕೆಯ್ 1, ಕೆಯ್ 2, ಕೈ 3. a field, a crop (My. in ಕೆಯ್ ಕೊಯ್ಯುವದು; Tu., T. ಚೆಯ್; Te. ಚೇ, ಚೇನು, ಕಯ್, ಕೈ, ಚಲಕೆ; T. also ಕಟನ, ಕೈದೈ, ಚೆಟು, ಚೆಟುವು; ಕಲುಮು, ಚೆಟುಮು, ಕಲಿ, ತಲೈ, to germinate, to shoot, etc.; ಚೆಟು, ಕದಿ, to thrive, be fertile; M. ಕಟಿ, ಕಯ್, to thrive, bring fruit; ಕಯಟು, ಕಯ್, to increase, rise; cf. ಕೆರಳು 3; Sk. ಕೇದಾರ; see also ಚಿಗುರ್ 1). (cf. also ತಳಿ 6, ತೆನೆ 1). [ಅಡಲ ಸಾರೆಯೊನ್ನು ಕೆಯ್ಯು ಣ್ಣದಲ ಸಾರೆಯೊಳು ಬಾವಿಯುಣ್ಣು Vr. 110, 20; Pb. 5, 43 va.; ಏರಿ ನೀರುಣ್ಣುಡೆ ಬೇಲಿ ಕೆಯ್ಯು ಮೇಪೊಡೆ... ಇನ್ನಾರಿಗೆ ದೂಟುವ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ ದೇವಾ Bv. 26]. ಮಾಡದ ಕೆಯ್ (ಬೀಟ್ Sm. I). ಎರಡು ಬಾರಿ ಉತ್ತ ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಸಮ್ಪಾಕೃತ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಉರ್ದಿನ ಕೆಯ್ (ಮಾಪೀಣ); ಹೆಸಲ ಕೆಯ್ (ಮಾಧೀನ); ಜನೆಯ ಕೆಯ್ (ಯವ್ಯ Mr. 93). ಕಟಮೆಯಂ ಬೆಳವ ಕೆಯ್ (ಶಾಲೇಯ); ಎಳ್ಳು ಬೆಳವ ಕೆಯ್ (ತೈಲಿನ Mr. 94). see ಅಗಸೆಗೆಯ್, ಬೆಳೆಗೆಯ್; Cpr. 1, 94; Bp. 60, 17. — ಕೆಯ್ನುಮ್ಪು. — ಕೆಯ್ನು. the smell or fragrance of a field (J. 3, 8). [— ಕೆಯ್ನುಟ. — ಬಟು. grazing ground adjoining fields. ಮೃಗಂ ಕೆಯ್ನುಟಗಳ ಮೇತಮೊಳೆ ತಡೆದಪ್ಪು Pb. 5, 38].

ಕೆಯ್ Key. 6. work. see ಕೆಯ್ನಯ್ 2. s. ಕೆಯ್ 4, ಹೊ ಯ್ನಯ್, ಹೊಯ್ನು.

ಕೆಯ್ keyl. 1. = ಕೆಯ್ 5, etc. (ವಪ್ಪ, ಕೇದಾರ, ಕೈತ್ರ Nr.). ಅಗಸೆಯ ಕೆಯ್ (ಉಮ್ಪು, etc.), ಸಣಬಿನ ಕೆಯ್ (ಭಂಗೈ, etc.), ಜನೆಯ ಕೆಯ್ (ಯವ್ಯ), ಉದ್ದಿನ ಕೆಯ್ (ಮಾಪ್ಯ, etc.), ಎಳ್ಳ ಕೆಯ್ (ತಿಲ್ಪ, etc.), ಹಾರಕಿನ ಕೆಯ್ (ಕಾಪ್ರವೀಣ), ಹೆಸಲ ಕೆಯ್ (ಮಾಧೀನ Hla.). ಬಿತ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೆಯ್ (ವೀಣಾಕೃತ), ಉತ್ತ ಕೆಯ್ (ಸೀತ್ಯ, etc.), ಮೂಟು ಬಾರಿ ಉತ್ತ ಕೆಯ್ (ತ್ರಿಗುಣಾಕೃತ), ಕಣ್ಣು ಗಬೀಜವ ಬಿತ್ತುವ ಕೆಯ್ (ಖಾರೀಕ), ಹಾರಕು ಬೆಳವ ಕೆಯ್ (ಕಾಪ್ರವೀಣ), ಹೆಸಲು ಬೆಳವ ಕೆಯ್ (ಮಾಧೀನ Nr.).

ಕೆಯ್ keyl. 2. = ಕೆಯ್ 2, etc., to make, etc. see ಬಟು.

ಕೆಯ್ keyke. action, performance, T. ಚೈಗೈ; deceit, fraud (ಜತ್ತವ ಕೈತವ Kk. 66, o. r. ಕೆಯ್).

ಕೆಯ್ keyta. = ಕೈತ, ಗೆಯ್. doing, performance; an act (Te. ಚೇತ; cf. Sk. ಕೇತನ); trickery, tricks; deceit, fraud (ಕೈದವ, ಜತ್ತು ಕೈ; ಕಪಟ Sm. 52; ಪಣ್ಣ ಕ Kk. 63; see Kk. s. ಕೆಯ್). [ನಾಣ್ ವಿಶಾರದೊಳ್ ತೊಡದಿರೆ ಕೆಯ್ತವುಮ್ಪುಳವ ಕನ್ನಗೆ Pb. 3, 64; Ap. 4, 9 va.; Vr. 100, 10]. ಕೋಡಗನ ಕೆಯ್ತಮಂ ಕಾಪೇಯ ಎನ್ನುದು (Hla.). see ಅಟಾಗೆಯ್, ಕಾಟಾಗೆಯ್, ಬಲ್ಲೆಯ್, ಮುದ್ದು ಗೆಯ್; Abh. P. 10, 7. ಪಾಟುಗೆಯ್, ಸೂಳೆಗೆಯ್.

ಕೆಯ್ನಾಳು keydālu. crooked, dishonest behaviour, fraud (ಕುಟಲ Ct. I, 82, o. r. ಕೆಯ್ನಾಳ; Te. ಗಯಾಳ, ಗಯ್ಯಾಳ).

ಕೆಯ್ keydl. the state of being dressed, accoutred, or decorated (ಅಸಿನ್ನಡ್, ಬಡ್, ಪಿನ್ನಡ Mr. 457 in two MSS., o. r. ಕಟ್ಟು; T. ಚೆಯ್, behaviour, demeanour).

ಕೆಯ್ keydu. = ಕೈದು. a weapon (ಹೇತಿ, ಶಸ್ತ್ರ, ಪ್ರದರಣ, ಆಯುಧ, ಅಸ್ತ್ರ Hla.; ಶಸ್ತ್ರ Nr.; Te.; T., M. ಕರುಪಿ). ಕೆಯ್ನು ಮು ಕ್ಕಾ ಮುಕ್ತ ಅಮುಕ್ತ ಕರಮುಕ್ತ ಯನ್ತ್ರಮುಕ್ತ ಎನ್ನುದು ನಾಲ್ಕು ಕೆಟನ್ ಅಕ್ಕು (Hla.). ಕೆಯ್ನು ವ ಮೂಟುವವನು (ಶಸ್ತ್ರಾಜೀವ etc.); ಕೆಯ್ನು ವ ಹಿಡಿದು ಬದುಕುವಂ (ಆಯುಧೀಯ, ಶಸ್ತ್ರಾಜೀವ); ಶಸ್ತ್ರಧರಣ ಅರಸು ಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೆಯ್ನುಗಳ ಸವಾಳಿಸು:ಹಂ (ಲೋಹಾಭಸಾರ Nr.). ಕೆಯ್ನು ವಿನ ಒಟಿ (ಕೋಶ, ಶಸ್ತ್ರಸಿಧಾನ Nn. 52). ಕೆಯ್ನು ವಿನಲ್ಲಿ (Nr.). [Ap. 3, 15; ಕೆಲಯ ಕೈಯ ಕೆಯ್ನು ವಿನಲ್ಲಿ ರಬೇಕು ಆಯ್ಕಾ Bv. 763; Cv. 680]. see Mr. 293; Bp. 37, 35; 51, 71; 61, 25, 28; Rāv. 6, 11 va.; 13, 77 va.; J. 4, 33; 22, 6, 7; ಬಟ್ಟುಗೆಯ್ನು, ಮುಮ್ಮಾನೆ. — ಕೆಯ್ನು ಕೆಯ್. to use a weapon: to fight (Abh. P. 10, 218; 14, 149 va.); [— ಕೆಯ್ನು ಗೆಯ್. = ಕೆಯ್ನು ಕೆಯ್. ನಿಲ್ಲದೆ ತೊಲಗಿದಿರನ್ನ ಪ್ಪಲ್ಲಮೊಡೆಟ್ಟಾರ್ ಕೆಯ್ನು ಗೆಯ್ ನೀನೀಗರ್ Kr. 3, 200]. — ಕೆಯ್ನು ಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. = ಕೆಯ್ನು ವಿದಿ. [ವಿರ್ವಸನಂ ಮಾಡದ ಕೆಯ್ನು ಗೊಳ್ Pb. 1, 78]; (Grj. 6, 56). — ಕೆಯ್ನು ವಿದಿ. — ವಿದಿ. to seize a weapon. ಕೆಯ್ನು ವಿದಿದವ (ಸಹಸ್ತ್ರ, ಶಿಕ್ಷಿ ತಾಯುಧ, ಶಸ್ತ್ರಾಜೀವ, ಕಾಣ್ನು ಸ್ಪೃಶ್ಚ Hla.). ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊಳು ಕೆಯ್ನು ವಿದಿವಂ (ಶಸ್ತ್ರಾಜೀವ Mr. 254). ಬಿಡುವನ್ನ ಕೆಯ್ನು ವಿದಿವಂ (Sm. 260 Mqb). — ಕೆಯ್ನು ಪೊಟು. — ಪೊಟು. to carry a weapon. ಕೆಯ್ನು ಪೊ ತ್ತರ ದೇವಂಗೆ ಆರ್ ಎಟಗರ್, ನೈಪತುಂಗಂಗೆ? (Sm. 93, 171).

ಕೆಯ್ನು ಕಾಟ keydu-kāṭa. a soldier, etc. (Sm. 235).

ಕೆಯ್ನು ಕಾಟತನ keydu-kāṭatana. skill in arms (Bh. 8, 26, 4).

ಕೆಯ್ keyme. = ಕೈಮೆ, ಗೆಯ್, ಗೇಮೆ. doing, performance; work; achievement; dexterity, cleverness, sleight; deceit (ಕೆಯ್ನುಳಕ Bhn. 19; ಮಾಟ Ct. II, 85; Tu. ಗೆಯ್; M. ಕೈಮೆ, power, authority; T. ಕೆಯ್ನು, villainy). ಕಗೊಲೆಯ ಕಾಮುನ ಕೈಮೆ... (Rām. 3, 4, 17). see Bh. 2, 13, 24; Rām. 3, 6, 54; J. 12, 23.

ಕೆಯ್ keyyl. 1. = ಕೆಯ್ 3, etc. the hand (My.; ಹಸ್ತ Si. 421, ಕೆರ 448, orig. ಕೈಯ್ಯ; ಮ್ಯಾನ್ Nn. 131, orig. ಕೈಯ್ಯ, o. r. ಕಯ).

ಕೆಯ್ keyyl. 2. = ಕೆಯ್ 5, etc. a field (ವಪ್ಪ, ಕೈತ್ರ, ಕೇ ದಾರ Hla.).

ಕೆಯ್ keysu. = ಕಯಿಸು, ಕಯ್ನು, ಗಯಿಸು, ಗಯ್ನು, ಗಯಿಸು, ಗೆಯ್ನು, ಗೇಯಿಸು. to cause to make or do or work. to make, to do, etc. see ಒರ್ಕೆಯ್ನು, ಒಳ ಕೆಯ್ನು, ತಲೈಯ್ನು, ಎರ್ಕೆಯ್ನು, ಬಲಂಗೆಯ್ನು, ಪಿಡಿ, ಹಿಡಿ.

ಕೆಯ್ keyha. doing, performing. see ಕೆಯ್ನಯ್.

ಕೆರ kera. 1. = ಕೆರವು, ಕೆರದು, ಕೆರ್ಪು. a leather sandal; a shoe (C.; ಪಾದುಕೆ, ಪಾದು, ಉಪಾಸು Si. 344; T. ಚೆರುಪ್ಪು, M. ಚೆರುಪ್ಪು, Te. ಚೆಪ್ಪು). ಕೆರದ ಅಳತೆಗೆ ಕಾಲು ಕೊಯಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). ಬೇಣ್ಣೆಯ ಕೆರ (ಎಕ್ಕವಡ Ct. II, 36). see Prv. s. ಬಟ್ಟು 2.

ಕೆರ kera. 2. = ಕೆರೆದು, ಕೆರೆದು. a P. p. of ಕೆರೆ 1, in ಕೆರಕೊ ಳ್ಳು (C.).

ಕೆರಕಲು kerakalu. scraping (of rice burnt at the bottom of a pot, My.). ಕೆರಕಲನ್ನ (My.).

ಕೆರಿಸು *kerisu*. 2. to cause to scrape (My.). [Tu. ಕೆರೆಪು].

ಕೆಲ ಕೆಲ. 1. side; vicinity; the side; the right, or left, side; aside (ಪಕ್ಕ, ಪೊರೆ, ಪೊರ್ತುಗ, ಸನಹ, ಸಮೀಪ ಸ್ಥಾನ; Kk. 33; Te. ಕೆಲಕ್ಕು, ಕೆಲನು, ಕೆಲನೆ, ಕೆಲಪೆ, ಕೆಳವು, ಕೆಳವ, ಕೆಳವು, ಚೆಕ್ಕು, ಚೆನ್ನೆ; see s. ಕೆಕ್ಕೆ and ಕಿಕ್ಕು; T. ಚಿಕ್ಕಿ = ಪಕ್ಕ). [ಪದವಾರಣ್ಯನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಕೆಲದೊಳೆಯ್ಯನೆ ಪೋವೆಂ Kr. 3, 93; Pb. 1, 40; Ap. 7, 75]. ಕೆಲಗರ್ or ಕೆಲಂಗಳ್ (Smd. 126). ಕೆಲದೊಳ್ ವಧುವಿಲ್ಲದ ಲೀಲೆ (67). ಅದಜ ಕೆಲಂ (162). ತಿರುಲೆನ್ನು, ನೊಗದ ಕೆಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹೋರಿ (ಪುಷ್ಪ ವಾಹ, ಯುಗಪಾರ್ವತಿ); ಮನೆಯ ಕೆಲದ ಬಾಗಿಲು (ಪಕ್ಕದ್ದಾರ Nr.). ಕೆಲದ ಕಿಟುಬಿಟ್ಟಿಂ (ಪಾದ. ಪರ್ಯಂತ ಪರ್ವತ); ರಾಜಧಾನಿಯ ಕೆಲದ ಬೀಡು (ಶಾಖಾನಗರ, ಉಪನಗರ Hla.). ನೈಋತ್ಯಾಭಿಮುಖ ಕೆಲಂ ಸಿದ್ಧಿಮಂ ಪರ್ಮರನ್ ಆಗಿದೇ? (Ss. 44). [2, external appearance. ಕೆಲಕ್ಕೆ ಶುದ್ಧನಾವೆಲ್ಲದ ಎನ್ನ ನಾನಕ್ಕೆ ಶುದ್ಧನಾಗನೇಕಯ್ಯಾ Bv. 283]. see Bp. 12, 36; 21, 44; 32, 27; 33, 10; 43, 34; 50, 10; 56, 52; Bh. 2, 13, 45; Rsv. 6, 11 va.; 11, 7; Ssv. 4, 9; J. 6, 43; 23, 60; 28, 45; Si. 319; ಇಕ್ಕಲ, ಇಕ್ಕಲ. —ಕೆಲಂ. people by the sides. ಅಗರ್ ವಿದುರಂ ಕೆಲನಜಾಯದನ್ನುಂ Pb. 2, 96 va.; ತನ್ನಯ ಜನದೊಳ್ ಕೆಲನಜಾಯ ಕೃತ ಕ ಶೋಕಂ ಗೆಯ್ಯಂ Pb. 3, 8]. —ಕೆಲಕೆ ಪಾಯ್. to go to one side or aside. see ಪರ್ವತಿಪು. —ಕೆಲ ಕೆಲ. rep. both sides (Bp. 17, 2; J. 33, 23). —ಕೆಲಗಲ. —ಕೆಲ. rep. = ಕೆಲಕಲ. ಸುಜವುದಳಿ ಕೆಲಗಲ ದೊಳ್ Kr. 3, 128]. —ಕೆಲದಂ. a man who is on one side, or on both sides. ಕೆಲದನ್ ಅಲ್ಲಿದನ್ ಇಲ್ಲಿದನ್ ಈಗರ್ ಎವ್ವಿನಂ ಮುತ್ತಿದನ್ ಒನ್ನೆ ತೇರೊಳ್ ಅಮರೇಂದ್ರಸುತಂ (Smd. 136). [—ಕೆಲದರ್. the persons who are near about. ತಲೆಯೊಳ್ ತಳಿದು ಕಕ್ಕೊಳ್ ಬೊಟ್ಟಿ ನಿಟ್ಟುಕೊಣ್ಣು ಕೆಲದರ್ಗಲ್ಲಂ ಬೊಟ್ಟುಟ್ಟು ಕಿಟಾಯ್ವಿಯರಡಾದು ಪೊದ ವಟ್ಟು Pb. 4, 87 va.]. —ಕೆಲದಟ್ಟು. —ತಟ್ಟು. a plate put at the side of other things (Rsv. 12, 22). —ಕೆಲನಾಗು. —ಅಗು. to go aside

(My.). — ಕೆಲನೀರ್. water at hand (to be employed for its various uses, Grj. 9, 120). — ಕೆಲನೆಗೆ. — ತೆಗೆ. to take to one side or aside (Rśv. 13, 96). — ಕೆಲನೋಗಲು. — ತೋಗಲು. to go to one side or aside (Śśv. 4, 11). — ಕೆಲನೋಟು. — ತೋಟು. to appear on one side (Rśv. 2, 20). — ಕೆಲ ಬಲ. the left and right side (Bp. 47, 17; Bh. 2, 4, 12; J. 6, 46; 30, 29). — ಕೆಲವಣಿ. — ಮಣಿ. (Śmd. 385; Kk. 96). a jewel at the side (of any thing). — ಕೆಲ ಸಾರ್. to go or come near (Rśv. 14, 5 va.). 2, to get out of the way or away, to retire (J. 12, 35). — ಕೆಲ ಸಾರು. = ಕೆಲ ಸಾರ್. (J. 4, 33). — ಕೆಲ ಸಿಡಿ. to fly or bounce to one side; to separate (v. i., J. 30, 19).

ಕೆಲ kela. 2. some, several, a few. (C.; Tu., T. ಚೆಲ, M. ಚೆಲಿ). ಕೆಲ ಹೇಟುಗ್ (Bp. 23, 39). ಕೆಲ ಹೊತ್ತು (R. 4, 102). — ಕೆಲ ಕೆಲ. rep. ಕೆಲ ಕೆಲ ದಿನಕೆ (Bp. 60, 59). — ಕೆಲ ಕೆಲಬರ್. rep. some, or a few, persons (Bp. 1, 57). — ಕೆಲ ಕೆಲವರು. = ಕೆಲ ಕೆಲಬರ್. (B. 4, 98). — ಕೆಲ ಕೆಲವು. rep. = ಕೆಲ ಕೆಲ. [ಎನ್ನಾ ತನಟಾ ವತಿರಹಸ್ಸಂಗಳಪ್ಪ ಕೆಲಕೆಲವು ಅವಿನಾಣಿಗಳಂ ನಾಣ್ ಬಂಚಿಸಿ Ap. 3, 43 va.]. see Śmd. 47. 186. 341. 382; B. 3, 29. 37; 5 206. — ಕೆಲ ಬರ್. — ರು. (Śmd. 122. 123). some persons [ಮಾತುನವರ್ ಕೆಲಬರ್ ಜಗತೀತಳಗತ ಮನುಜರೊಳಗೆ Kr. 1, 17; Pb. 10, 38]; (ಅರಿಬರ್ Ct. I, 48). ಅದರಿಪರ್ ಕೆಲಬರ್ (Śmd. 142). ಸಾರೆ ಕೆಲಬರು ಕುಡಿಯೆ; (ಸಹ ಪಾನ Mr. 221). see Bp. 56, 37; 57, 21. — ಕೆಲವರ್. — ರು. = ಕೆಲ ಬರ್. (Śmd. 122. 71. 127. 142). [ಕೆಲವು ರರುಣಮಡೆಕುಳ ಪ್ರಭಾಜಾಳ ಜಟಿಳಿತ ಪಿಂಜರಂಗಳಾಗಿ Ap. 3, 69 va.]. ಮದವನಿಗನ ಅರು ಕೆಲವುರು ಸ್ನೇಹಿತರುಣ್ಣು, ಅವರು ಜನ್ಮರಿಸುಗು (Nr.). — ಕೆಲರ್. — ರು. = ಕೆಲ ಬರ್. [ಅಮಲ ಕವಿತಾ ನೀತಿಯುತರ್ ಕೆಲರೆ ಪರಮಕವಿ ವ್ಯವರ್ಥ Kr. 1, 17; Pb. 1, 74]; (Śmd. 141. 257. 268; Abh. P. 13, 92. 93; Bp. 58, 64; S. Mhr.). — ಕೆಲವರ್. — ರು. = ಕೆಲಬರ್. (C.; Si. 27. 49. 194). — ಕೆಲವು. — ಅವು. some, several, or a few, things, etc. [ಎನ್ನಾ ಉದುಮಂ ತಟಾಸಲೆ ಬುಧಜನಕ್ಕೆ ಕೆಲವಂ ಪೇಟುಂ Kr. 1, 47; Ap. 4, 13 va.]; (ಅರಿಉಟಾ, ಅರಿ, ಅರ್ಧ Ct. II, 33; ಚೆತ್, ಚನ, ಅಸಾ ಕಲ್ಯ Si. 471). ಕೆಲವು (Śmd. 59). ಕೆಲವಂ (334). ಕೆಲವಣ್ಣಿ (382). ಕೆಲವಣ್ಣಿ (59). a strange plural appears in ಕೆಲವುಗಳು (B. 3, 87; My.). 2, from the true neutral plural use, e. g. in ಕೆಲವು ಶಬ್ದಂ (Śmd. 352), ಕೆಲವೆಡೆ (82), ಕೆಲವು ದಿನಂ (J. 28, 15), the custom arose to use ಕೆಲವು just like ಕೆಲ, e. g. ಕೆಲವು ಹುಡುಗರು, ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು (B. 3, 4; My.), ಕೆಲವು ಕಾಲ (Si. 266; My.), ಕೆಲವು ಜನರು (C.).

ಕೆಲಚು kelacu. help (ಸಹಾಯ Śmd. II; Śm. 57; Kk. 77).

ಕೆಲಸ kelasa. (fr. ಕೆಲಸ 2). work; occupation; business; affair; employment; deed, act; use, advantage (ಕಾರ್ಯ Nn. 19. 144; ಕಜ್ಜ Bhn. 24; ಕರ್ಮ, ಕ್ರಿಯೆ Si. 385; C.; Tu.; Te. ಕೆಲಸಮ್ಪು). ಲೆಪ್ಪ ನೊಡಲಾಗುಳ್ಳ ಕೆಲಸ (ಪುಸ್ತಕರ್ಮ Hla.). ಅವ ಲೋರ್ವ ವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲದೆ ಹೇಟಾದ ಕೆಲಸವ ಮಾಡುವವಳಾಗಿ, ರಾಣಿವಾಸಮೊಳು ಸುಟುವಳು (ಅಸಿಕ್ಕಿ Nr.). ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಲ್ಲಿವ (ಕರ್ಮಶೂರ, ಕರ್ಮತ Hla.). ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಜಾಣನು (ಕರ್ಮಶೂರ, etc.); ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮೆಯ್ಯೆಗೆವ ನನು (ಮಸ್ತ, ತುಸ್ತ, ಅಲಸ, etc.); ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮೆಯ್ಯೊಡ್ಡುವವನು (ದಕ್ಷ, ಚತುರ, etc. Nr.). ಪಾಪದ ಕೆಲಸ (ಅಕುಶಲಕರ್ಮ Si. 423). ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲದ ಕುಮ್ಮಾಟ ಮಕ್ಕಳ ಕುಣ್ಣೆ ತಟ್ಟಿದ (Priv.). see Bp. 3, 37; 26. 55; 37, 4. 12; 53, 12; 54, 19; 60, 60; 61, 23. 59; J. 19, 25; B. 2, 14. 29; 3, 83. 126; 4, 110. 149. 222; 5, 204. 222. 236. 268. 285; Si. 69. 296. 357. 385. 396. 399. 400, etc.; ಅರಿಗೇಲಸ, ಗಣ್ಣು ಕೆಲಸ. — ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರು. to come to do work. 2, to be useful or serviceable (C.;

B. 3, 115; 4, 14. 194). ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಮೆಯ್ಯಳ್ಳ ಮುಕ್ಕ (ಅಕರಣೆ Si. 401). — ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬೀಟು. = ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರು. (C.; B. 7 23; 3, 48. 57; 5, 154. 188). — ಕೆಲಸಕ್ಕೆವರ್. — ಬರ್. = ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರು No. 1. (Śmd. 82). — ಕೆಲಸಗಳ್ಳ. — ಕಳ್ಳ. a lazy man (ಸುಟು Śmd. I; C.). — ಕೆಲಸಗಳ್ಳತಿ. — ಕಳ್ಳತಿ. a lazy woman. ಕೆಲಸಗಳ್ಳತಿಗೆ ಕೂಸು ದುಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Priv.). — ಕೆಲಸಗಳ್ಳೆ. — ಕಳ್ಳೆ. = ಕೆಲಸಗಳ್ಳತಿ. (My.). — ಕೆಲಸಂಗೆಯರ್. — ಗೆಯರ್. to do work, to work. ಪಂಚಕಾರುಕರು ಕೆಲಸಂಗೆಯ್ ಮನೆ (ಕರ್ಮಶಾಲೆ Hla.). see Bp. 29, 14; 47, 18. — ಕೆಲಸ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. to demand or exact work (C.; B. 4, 72. 73). — ಕೆಲಸ ಬೊಗಸಿ. reit. (B. 4, 142; 5, 282. 284). — ಕೆಲಸಮ್ಪುಗು. — ಪುಗು. to enter into or upon a work. ಕೆಲಸಮ್ಪುಕ್ಕಂ (Śmd. 200). — ಕೆಲಸಮ್ಪುಟು. — ಪುಟು. to undertake a work (Bp. 53, 66). — ಕೆಲಸ ಹೇಟು. to give order for work to be done (C.; B. 5, 134).

ಕೆಲಸಿ kelasi. 1. a person who works. see ಕಡುಗೇಲಸಿ, ಬಲು, ಬಣಿ.

ಕೆಲಸಿ kelasi. 2. (fr. ಕೆಲಿ 1). = ಕೆಲಿಗ, ಕೆಲಪ್ಪ. a barber and hair-dresser (My.; ನಾಲಿಗ G.; Tu. also ಕೆಲಸಿ; T. ಚೆಪ್ಪೆಯು). ಕೆಲಸಿ ಒಳ್ಳೆಯವನೇ ಸರಿ, ಹೊಲಸಿನಿದ್ದ ಕುಣ್ಣು ಕೂಡದು (Priv.).

ಕೆಲಸಿಗ kelasiga. = ಕೆಲಸಿ 2. (C. Bp. 47, 41; My.). — ಕೆಲಸಿಗ ರವ. — ಅವ. = ಕೆಲಸಿಗ. (Si. 337).

ಕೆಲಸ್ಯ kelasya. = ಕೆಲಸಿ 2. (S. Mhr.).

ಕೆಲೆ kele. to cry or shout with energy or for joy (ಉತ್ಸಾಹಧ್ವನಿ Śmd. Dh.; Tu. ಕೆಲೆಪ್ಪ; T. ಚೆಪ್ಪಿ, ಚೆಲಮ್ಪು, ಚೆಲುಮ್ಪು, to sound; ಛ. ಕೆಲ; ಗಜ್ಜೆ, ಗೆಜ್ಜೆ). [ತರುಣ ವೃಷಂ ಕೆಲೆದು ತೊಳಲರೆ ಕಣ್ಣು ದಟಾನ್ತೆ Ap. 15, 41; ಬಸವನಮ್ಮ ಗಣೇಶ್ವರನು ಭೀಂಕರಿಸಿ ಕೆಲೆದಡೆ ಬೀಜ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಯಿತ್ತು Cv. 777]. see Bp. 32, 23. 25; 38, 17; 60. 32; 61, 23; Śśv. 1, 52. 2, to cry out, to vociferate (abusively, My.; Abhā 2. 52. 53. ಬಲ್ಲತನ). [ಒನ್ನ ಕೊಮ್ಮತ್ತ ನುಡಿದು ಕಣ್ಣು ಮಾಡಿ ಗಣ್ಣು ಗೆಡಟಾ ಮುದುಹಿಕ್ಕಿ ಕೆಲೆವನರ ಕಣ್ಣು ದಂಜುನೆ Bv. 447]. see ಕೆಲೆಗೆಲೆ.

ಕೆಲೆತ keleta. abusive vociferation (My.).

ಕೆಲ್ಲ kella. = ಕೆಲೆ. a shiver, a little piece of thread or a fibre (Rām. 6, 53, 91).

***ಕೆಲ್ಲಮ್ಪು kellambu.** a kind of arrow. ಕುಮ್ಮೋದ್ಧವಂ ಬನ್ನದಿರಿದಿರನಾನ್ತೆ ಕೆಲ್ಲಮ್ಪುನಿಂ ಮಲ್ಲಗೆ ಪಾರ್ವಾರ್ಜುನ್ Pb. 12, 18.

ಕೆಲ್ಲಯಿಸು kellayisu. to splinter (v. i.); to be troubled, to be vexed (Bh. 6, 5, 31).

ಕೆಲ್ಲೆ kelle. a shiver, a splinter (ಸಿಗರ್ವೆ Śm. 49; Kk. 56; Bh. 7, 3, 34; Te. ಚೆಲ್ಲೆ; T. ಚೆಲ್ಲೆ; T., M. ಚೆಲ್ಲೆ, a chip; see ಸ. ಕೆತ್ತು 4). — ಕೆಲ್ಲೆಗೆಡೆ. — ಕೆಡೆ. to go into splinters (Bh. 6, 6, 2).

ಕೆವಲ kevala. = ಕೇವಲ. a shrub with scarlet flowers. (St. & Pl.).

ಕೆವ್ವನೆ kevvane. with the hissing sound of a stone, etc., thrown away with great force (C.; Te. ಕೆವ್ವನೆ)

ಕೆಸ kesa. = ಕೆಸವು No. 2, etc. plant Arum colocasia. see ಮುದ.

ಕೆಸರು kesaru. = ಕೆಸುರ್ 2. (My.; see ಕೆಡೆಸರು).

ಕೆಸರ್ kesar. = ಕೆಸು. mud, mire, etc. [ಪರದ ಪುಡಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂ ನೀರ್ ನೆರೆದು ಕೆಸರ್ಮಾಡದನ್ನೆ ಗಂ ನೆಲಸುಗುಮೇ Kr. 3, 151; Pb. 10, 29; Vr. 152, 16; Ap. 5, 10]. ಕೆಸರ್ (Smd. 59). ಕೆಸರ್ಗರ್ (53). ಕೆಸರ್ಗಿರ್ (J. 12, 8). ಕೆಸರ್ಗಿರ್ ಅದ ಪಜ್ಜೆ (ಅಡವಣಿಗೆ Smd. II). see ಕೆ. 3, 45. 46. — ಕೆಸರ್ಗಿ. — ಅಂಕ. a wrestler (ಮಲ್ಲ Smd. II; Kk. 78; Kavy. III, 2, 82). — ಕೆಸರ್ಗಲ್ಲಿಗೆ. (Smd. 217). a lotus (ನೀರ್ವೃಷ್ಟಿ, ತಾವರೆ Kk. 13; ಅರವಿನ್ದ, ತಾವರೆ Sm. 26). — ಕೆಸರ್ಗುಸಗು. (Smd. 217). mud to be expanded, etc.

ಕೆಸರ್ಗಿ kesarige. the drain of a bathroom (ಬಚ್ಚಲ್ Ss.).

ಕೆಸು kesu. = ಕೆಸರ್. wet soil; mud, mire (ಪಂಕ, ಕಾಡ, ನಿಷ್ಪದ್ಧ, ಜಮ್ಮುಲ, ಕರ್ದಮ, ಇಚಿಕಿಲ Hla.; Mr. 418; Si. 83. 430; C.; Tu.; T. ಜಗದಿ, ಚಿಪುಮಿಯ, ಚೆದುಕ್ಕು, ಚೆದುಮ್ಬು, ಚೆಯಲ್, ಚೆಯ್ಲಾ, ಚೆದಗ, ಚೆಪು, ಚೆನಲ್; M. ಚೆಪು, ಕೆಡುಮ್ಬು, ಚೆದುಕ್ಕು, ಚೆಲಿ, ಚೆಲಿ, ಚೆಲಿ; Te. ಚದುಕ್ಕು, ಜೆರುಕ್ಕು; Mhr. ಚೆನ್ದು). ಕೆಸುಳ್ಳ ಎಡೆ (ಪಿಚ್ಚಿಲ, ವಿಜುಲಿ Hla.). ಮಿಸ್ತೆ ಪೋಪೆ? ಪಾಪಮೇನ್? ಅದು ಕೆಸು? (Sp.). ಸುಳ್ಳನ ಮಾತು. ಕೆಸುಳ್ಳು ಮುಳ್ಳು ತುಪಾಡವೆ (Sp.). ಕೆಸುನಲ್ಲಿ ನಟ್ಟಿ ಕಮ್ಮದವೆ. — ಕೆಸುಗೆ ಹಣಗೋಲು ಬೇಕೆ? — ಕೆಸರ್ ಕೆಸುಗಾದರೆ ಬಾಯ್ ಮೊಸರು (Prvs.). see Bp. 60, 42; Bh. 1, 5, 9; J. 33, 18; Si. 86. see ಚಳಿಯ 2. [— ಕೆಸುಕಡಿತ. cutting across mire causing a series of waves. ಭೂತಳಮುಳ್ಳಾಡೆ ಕೆಸು ಕಡಿತದ ತೆಪದಿಂ Pb. 10, 53. — ಕೆಸುಗಲ್ಲು. — ಕಲ್ಲು. foundation stone. ಕೆಸುಗಲ್ಲುನಿಕ್ಕಿ ಧರೆ ಮೇರುವ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ Cv. 4].

ಕೆಸವು kesavu. a mushroom (ಭತ್ತಿಕೆ Mr. 149). 2, = ಕೆಸು, etc. ಕೆಸವಿನ ಸೊಪ್ಪು (My.).

ಕೆಸು kesu. = ಕೆಸ, ಕೆಸವು No. 2, ಕೆಸವೆ, ಕೆಸು 1. a stemless plant with large leaves and eatable tubers, the Cocco, Arum colocasia L. (St. & Pl.; Tu. also ಚೇವು, ತೇವು, T. ಚೇವ; T., M. ಚೆಮ್ಮು). see Prv. s. 3. ಶಿಶು.

ಕೆಳ keja. = ಕೆಳ 1, etc., ಕೆಳಗು (Smd. 211). ಕೆಳಗೆ (C.; Si. 115, 116. 397. 400), or ಕೆಳಕೆ (My.). ಕೆಳಗೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ದ್ದಾತನು (ಅವಾಚ್, ಅಧೋಮುಖ Nr.). ಕೆಳಗೆ. — ಕೆಡೆ. the lower side; the under side; the lower side; beneath (ತಲಿ Si. 457; C.); the eastern direction, the east (C. in ಕೆಳಗಡೆ ನೀಮ). see Si. 84. 110. 116. 121. 204. 209; B. 4, 205; 5, 21. [— ಕೆಳಗಿನಿಯರ್. — ಕೆವಿ-ಕೆಯ್. to slight off, to treat with indifference, not to give attention. ಮಾಳವಿಗರಂ ಕೆಳಗಿನಿಯರ್ ಲೀಯದಾಟಿನ್ನು Pb. 6, 29 va.]. — ಕೆಳತಟ್ಟಿ. = ಕೆಳಗಡೆ. (My.). — ಕೆಳತನಕ. down to the lower portion, to the bottom (C.). ಮೇಲಿನ್ನ ಕೆಳತನಕ (B. 4, 150). see B. 5, 297. — ಕೆಳತುಟಿ. the lower lip (My.). — ಕೆಳದವಡೆ. the lower jaw (My.; cf. Si. 213). — ಕೆಳನಾಲಿಗೆ. the uvula (ಸೂನೆ G.). — ಕೆಳನಡೆ. — ಕೆಳಲೆ. the head downwards. — ಕೆಳಭಾಗ. the lower portion (C.; B. 4, 69). ನಡುವಿನ ಕೆಳಭಾಗ (ಜಘನ G.). — ಕೆಳಮೆಯರ್. the lower body or side (My.); the inner side, as of a jacket (S. Mhr.). see Smd. 250. — ಕೆಳಲೋಕ. a lower world. ತಲಿ ಅತಲಿ ವಿತಲಿ ಸುತಲಿ ರಸಾತಲಿ ತಲಾತಲಿ ಮಹಾತಲಿಮಾ ಎನ್ನು, ಸತತಂ ಕೆಳಲೋಕಮ್ ವಿಜುಕ್ಕು (Mr. 32). — ಕೆಳಸಾರ್. = ಕೆಳಗು ಸಾರ್ (Smd. 211). to approach the lower side, etc. — ಕೆಳ ಹೊಟ್ಟೆ. = ಕೆಳಗೊಟ್ಟಿ. (My.).

ಕೆಳಗು kejagu. = ಕೆಳ (Smd. 80. 198. 209), ಕೆನ್ (209), ಕೆಳ (211), ಕೆಳ (Sm. 114). the state of being under, be-

low, down, or inferior; the lower side or direction; the bottom; under, down, downwards, etc.; the state of being previous (ಅಧಸ್ತಾತ್, ಅವಾಕ್, ಅಧಸ್ Hla.; ಅಧಸ್ Mr. 59; ತಳ Smd. 348. 349 Cm., Sm. 113; ಅಡಿ Smd. 350 Cm.; J. 15, 42). declension. ಕೆಳಗಣ, ಕೆಳಗಣಂ, ಕೆಳಗಣ್ಣೆ (Smd. 135). [ಕೆಳಗಣ ಕೆನ್ನಲಿರ್ ಪುಡಿದ ಮೇಗಣ ಪನ್ನಲಿರೊನ್ನಿ ದೊನ್ನು ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟಾದ ಪಸು ಪುಮಂ ಪೊಳವ ಕೆಮ್ಮುನುನಾಡಿರೆ Pb. 5, 32]. ಕೆಳಯಿಕ್ಕಿ (Nr.), ಕೆಳಯಿಕೆ (Bp. 43, 5), ಕೆಳಯಿಕೆ (S. Mhr.), ಕೆಳಯಿಂಕೆ (G.), ಕೆಳಗಿನ (C.; Si. 399), ಕೆಳಗಿನಿನ್ದ (C.; Si. 378), ಕೆಳಗಿನೋರ್ (Sm. 113). ಅನೆಯ ಕುನ್ನುಸ್ತಲದ ಕೆಳಗು (ಅರಕ್ಕ); ತುಟಿಯ ಕೆಳಗು (ಚಿಬುಕ Hla.). ನಾಭಿಯ ಕೆಳಗಣ ಕಿಬ್ಬುಸುಪು (ವಸ್ತಿ); ಮೂಲಕೆಯ್ ಕೆಳಗಣ ಭಾಗವು (ಪ್ರಕೋಷ್ಠ); ಕೆಳಯಿಕ್ಕಿ ಹಾಪುವ ಪಕ್ಕಿ (ಸಣ್ಣೇನ Nr.). ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹತ್ತರ ಮಿರುವ ಕೆಳಗಣ ಭೂಮಿ (Si. 116). ಕೆಳಗಣ ದಿನ (ಅಧರೇದ್ಯಸ್ 477; My.). — ಕೆಳಗಣಂ (Smd. 136). a man of an inferior position, etc. — ಕೆಳಗಣ್ಣೆ ವರ್. — ಬರ್. to descend (ಇಟಾ Smd. I). — ಕೆಳಗು ಸಾರ್. = ಕೆಳ ಸಾರ್ (Smd. 211).

ಕೆಳಗೆ kejage. = ಕೆಳಗು (Smd. 145; C.). [ವಿಶಾಳ ವಟಿ ವಿಟಿವಿಯ ನೆಯ್ತನ್ನಡ ಕೆಳಗಯ್ಯರುಮನಿಟುವಿದೊಡೆ Pb. 3, 10 va.]. ಮೇಲುಂ ಕೆಳಗೆಯುಂ (26). ಕೆಳಗೆ (ತಳದಲ್ಲಿ 351 Cm.). ಅಕ್ಕಿಯಿಂ ಕೆಳಗೆ ನೋಡಲು (ನಿಮಾಲನ Mr. 317). ಉದಿಯಿನ್ನಲೂ ಕೆಳಗೆ (ಅಧರ, ಅಧೋ ಭಾಗ Nn. 67). ಅದಿಯ ಗುರುವಿನ್ದಂ ಕೆಳಗೆ (Ch. v. 30). ಪೇರಾಲದ ಕೆಳಗೆ (Rkv. 9, 24). ಗೋಜ್ಜುಗಿಯರಲಿ ಬೆಳ್ಳುಗಿಲ ಕೆಳಗೆ (10, 31 va.). ಹೂಗಿಡುಗಳ ಕೆಳಗೆ (Bp. 38, 10). ವರ್ಗದ ಹುಡುಗರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಕೆಳಗೆ (last) ಬನ್ನು (B. 1, 12). ಒನ್ನು ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಒನ್ನು ಹುಲಿ ಮಜು ಮಲಗಿತ್ತು (2, 12). ಆಕೆ ನೋಟು ಕೆಳಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಸುಮ್ಮನೇ ನಿಂತು (3, 81; cf. 3, 99). ಗಿಡದ ಕೆಳಗೆ ಹೋಗಿ, ನಿನ್ನು ಕೊಂಡು (4, 18). ನಾಲ್ಕು ನೂಲು ವರ್ಷದ ಕೆಳಗೆ (ago, 4, 98). ಗೋಪುರದ ಕೆಳಗೆ ನಿಂತು (4, 175). ಮಹಾರಾಣಿಯವರು ಈ ದೇಶವನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರದ ಕೆಳಗೆ ತಕ್ಕೊಂಡರು (4, 116). — ಕೆಳಗಿಡು. — ಇಡು. put or lay down (C.; B. 4, 56. 62). — ಕೆಳಗಿಟು. — ಇಟು. to descend (C.; B. 4, 18. 19). — ಕೆಳಗಿಟುಸು. — ಇಟುಸು. to cause to descend; to take down (C.; B. 4, 55). — ಕೆಳಗೆ ಬೀಟು. to fall to the ground (C.). ಕೆಯ್ಯಿಳಗಿನ ಖಡ್ಗವು ಸಡಲಿ ಕೆಳಗೆ ಬಿತ್ತು (B. 5, 71). — ಕೆಳಗೆ ಮೇಲು ಮಾಡು. to make the lower side the upper, to turn, as hay (C.; B. 5, 295). — ಕೆಳಗೆ ಮೇಲೆ. topsyturvy (C.).

ಕೆಳದಿ kejadi. = ಗೆಣತಿ, ಗೆಳತಿ, ಗೆಳತಿ. a female companion or friend (ಅಲಿ, ಸಖಿ Nn. 138; ಗೆಳತಿ, ಸಖಿ Ss.; ವಯಸ್ಸಿ, ಅಲಿ, ಸಖಿ Hla., Nr.; ಮಿತ್ರಿ, ಸಖಿ, ಸದಜೀವಿಕೆ, etc. Mr. 305; T. ಚಿಲಿ, ಚಿಲಿಯ; T. ಚಿಲಿ; T. ಕಿಳ್ಳಿ, consanguinity; ಕಿಳ್ಳಿಚಾರ್, companions, relations; ಕೇಳ, relation; ಕೇಳ, a companion; ಕೇಣ್ಣಿ, a relation; friendship; cf. ಕೇಳ). plural ಕೆಳದಿಯರ್. [ಅಯತತರ ಕಡೆ ಗಣ್ಣೆನ್ನೆ ನೋಡಿ ಕೆಳದಿ ಸಮೇತಂ Kr. 1, 59; Ap. 3, 23 va.]. see Smd. 98. 179. 207; Pril. 3, 29. 30; Bh. 2, 13, 11; J. 3, 6; 7, 3; 8, 15. 23; 29, 30.

ಕೆಳಮು kejamu. (= ಕೆಳವು?). the state of being adequate to the end proposed, sufficiency (?). ಅತ್ಯುಚ್ಛತೆಗೆ ನೋಟ್ಟುದು ಕೆಳಮೆ ವಲಂ! (Cpr. 2, 32; T. ಕೆಟಮು, ಕೆಟಮು, to be full; to learn; to be sufficient; to germinate; see s. ಕೆಯ್ 5).

ಕೆಳಯಿಕೆ kejayake. = ಕೆಳಯಿಕೆ, etc. see s. ಕೆಳಗು.

ಕೆಳರ್ kejar. 1. = ಕೆರಳು 3. to gape; to open (v. i.); to expand, to unfold; to extend; to spring open, to blossom; to break forth or out, to appear, to rise

(ವಿಜೃಂಭಿಸಿ Smd. Dh.; Sśv. 3, 62; T., M. ಕೆಳರ್; M. ಕೆಳವು, to rise as dust).

ಕೆಳರ್ kejar. 2. = ಕೆಳರ್ 2, ಕೆಳರ್ 1. to cry out, to roar; to dispute, to wrangle. [ಕೆಳರ್‌ನು ರಣಗ್ರಹ ಪ್ರಣಯ ದಿನ್ದಾಗ್ P. 1, 79]. ಕೆಳರ್‌ದು (ವಿನಾದ Ct. II, 46). see Abh. P. 13, 83; 14, 144 va.

ಕೆಳವು kejavu. ? (Smd. 247).

ಕೆಳೆ keje. 1. to draw or attract towards oneself (ಅಕರ್ಷಣ, Mahādēvapuramāṭha's MS. of Smd. Dh.; cf. ಸೆಳೆ).

ಕೆಳೆ keje. 2. = ಗೆಡೆ, ಗೆಣೆ, ಗೆಳೆ. union; companionship, friendship; a companion, a friend, male or female (Smd. 109; see ಕಿಟ್ಟು & ಗಡೆ 2). [Kr. 2, 22; ಕೆಳೆಯುಂ ಗುಣಯುಂ ಗೊಟ್ಟಿಯುಮಳವಿಗೆ ಪಿರಿದಾಗ ತನಗೆ ದುರ್ಯೋಧನನೊಳ್ P. 2, 58; Ap. 11, 153; ಅರಿಗಾರೂ ಇಬ್ಬ, ಕೆಟ್ಟವಂಗೆ ಕೆಳೆಯಲ್ಲ Bv. 25; ಅನ್ಯರು ಹಗೆಯಲ್ಲ, ಕೆಳೆಯಲ್ಲ Cv. 107]. see Bp. 9, 41; 28, 37; 40, 31; 47, 36; J. 24, 8; 26, 23. — ಕೆಳೆಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to become a companion or friend of; to befriend; to become united. ಕೆಳೆಗೊಣ್ಣಂ (Smd. 200, o. r. — ಗೊಟ್ಟಂ). ಕೆಳೆಗೊಣ್ಣಂ ಕುಂ (Ct. II, 30). see Rśv. 9, 9; 8, 119; Bh. 1, 6, 4; J. 30, 38. — ಕೆಳೆಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. to join, to put to or in (Rśv. 4, 14 va.; 8, 3; 13, 59 va.).

ಕೆಳೆತನ kejetana. = ಗೆಳೆತನ, etc. companionship, friendship (Abh. P. 16, 39 va.; Sśv. 2, 42 va.).

ಕೆಳೆಯ keje-2. = ಗೆಡೆಯ, ಗೆಣೆಯ, ಗೆಳೆಯ, ಗೆಳೆಯ. a male companion or friend (ತಕ್ಕಂ Ct. II, 72; ಮಿತ್ರ, ಸಖ, ವಯಸ್ಕ, ಸುಹೃತ್, ಸ್ನಿಗ್ಧ Hlā.; Mr. 268; Te. ಚೆಲಿಯುಡು; T. ಚಿಲಿದನ್). [ಸುಪ್ರತೀಕ ಗಣೇಂದ್ರ ಮನೇಣು ನಿನ್ನಾತನಿನ್ನ ನ ಕೆಳೆಯಂ ಭಗದತ್ತಂ P. 10, 57 va.; Ap. 3, 55]. see Smd. 159; Abh. P. 15, 38; J. 28, 29, 6; Bhāgavata 10, 18, 9; Sm. 13. 2, = ಕೆಳೆ 2. companionship, friendship, affection (ಸಖ್ಯ, ಸಾಪ್ತ ಪದೀನ, ಸೌಹಾರ್ದ, ಸೌಹೃದ, ಸ್ನೇಹ, ಮೈತ್ರಿ, ಪ್ರೀತಿ, etc. Hlā.).

ಕೆಲವ kejava. = ಕೆಲವ. an old man (ಮುದುಕ Smd. I, o. r. ಕೆಲವ; T., M.; T. ಕೆಲ, old; M. ಕೆಲ, to descend; to be subtracted, low, degraded; see ಕೆಲ 1).

ಕೆಲವ kejiva. = ಕೆಲವ. (ಮುದುಕ Ct. I, 3).

ಕೆಲೆ ke. to lie down, to repose (ಶಯನ Smd. Dh.; cf. Sk. ಶೇ ?). 2, to copulate with (ನಿಧುವನ Smd. Dh.; My.). [Tu. ಜೆಪು]. P. p. ಕೆನ್ನು, ಕೆಡು (263, 279; My.). [ಅರೆಮುಟ್ಟಿ ಕಣ್ಣಂ ನಿಶ್ಚಲಿತಂ ತಾನಿದು ಮಹಿದು ಕೆನ್ನಿದ ಮೀನಂ... ಪೋಲ್ತಂ P. 8, 13; Vr. 90, 26]. ಪೂಜನ ಕೇಯಂ (75). ಮನೇ ಗಣ್ಣ ಗೇಡು, ಹಾಕುತ್ತಾನೆ; ಪುಕ್ಕಸ್ಯಾಟ ಮಿಣ್ಣ ಕೇಡು, ಹೋಗುತ್ತಾನೆ (Priv.). see Priv. s. ರೋಣ. — ಕೇಡಾಟ. — ಅಟ. copulation (My.).

ಕೆಲಟೆ kekāṭa. barren; rough (Sd.; Mhr. ಪೇಕಡ, decrepit, decayed; cross, snappish).

ಕೆಲಯ kekaya. N. of a tribe, country and its king. (Rām. 1, 3, 17).

ಕೆಲಕರ kekara. squint-eyed; a leer (ಅಪಾಂಗ, ಕಡೆಗಣ್ಣು Nn. 81; Mr. 316; Rśv. 4, 100). 2, an excellent man (Rśv. 4, 100).

ಕೆಲಕರಾಲೋಕನ kekara-avalōkana. a side glance (of love, Abh. P. 16, 78).

ಕೆಲಕರಿಕೆ kekarike. hawking in spitting; spitting out (ನಿಶ್ಕೇಷ, etc. Si. 400).

ಕೆಲಕರಿಸು kekārisu. (ಕ್ಯಾಕರಿಸು). to hawk in spitting (C.; Bp. 38, 17; Tu. ಕೆಲಕರಿಪು; Te. ಕೆಲಕರಿಂಚು). ಉತ್ತಮರನ್ನು ನಿನ್ನಿಸಿದರೆ ಮುಖದ ತುಮ್ಮ ಕೆಲಕರಿಸಿ ಉಗುಣುತ್ತಾರೆ (Priv.).

ಕೆಲಕಾರವ kekā-rava. the sound of peacock. (ಕೇಗಿದುದು Ct. II, 89).

ಕೆಲೆ kekēl. a peacock.

ಕೆಲಕು kēku. = ಕೇಗು 2. the cry of a peacock.

ಕೆಲೆ kekē. the cry of a peacock.

ಕೆಲಕೇ kekē. an imitative sound. — ಕೇಕೇ ಹಾಕಿ ನಗು. to laugh aloud (from joy or for derision's sake, My.).

ಕೇಗು kēgu. 1. to cry as a peacock (ಮಯೂರಸ್ವನ Smd. Dh.; ಕೇಕಾರವ Ct. II, 89). ಕೇಗಿದುದು ಸೋಗಿ (Smd. 169). ಅಣೆಯರಂ ಕೇಗಿ ಕುಣವ ನವಿರ್ (Rśv. 8, 120).

ಕೇಗು kēgu. 2. = ಕೇಕು. the cry of a peacock (ನವಿಲ ಧ್ವನಿ Ct. I, 71; ನುಡಿದ ನವಿಲ ಧ್ವನಿ Kk. 24, o. r. ಕೇಕು; ನವಿಲ ಧನಿ Sm. 29).

ಕೇಟೆ kekāṭa. = ಕೇತ (ಕ್ಯಾತ), etc. trouble, annoyance. see ಓತಿಕ್ಯಾಟಿ (-ಕೇಟಿ).

ಕೇಡಾಳಿ kēḍu-āḷi. a mischief-maker (Smd. 239). (My.).

ಕೇಡಿ kēḍi. one who ruins or is ruined. [Tu.] see ಅನ್ನ ಗೇಡಿ, ಅಭಿಮಾನ, ಅಸೆ, ಎಡರ್, ಕಡು, ಕುಲ, ತಿಳಿ, ಬಾಯ್, ಬುದ್ಧಿ, ಬ್ರತ, ಮತಿ, ವಿಚಾರ, ವ್ರತ, etc.

ಕೇಡಿಗ kēḍiga. = ಕೇಡುಗ. one who ruins or is ruined (My.). see ಕುಲಗೇಡಿಗ.

ಕೇಡಿಗತನ kēḍigatana. = ಕೇಡಿತನ. (My.). see ಬುದ್ಧಿಗೇಡಿಗ ತನ.

ಕೇಡಿತನ kēḍitana. the state of being a destroyer or that of being destroyed, impaired. see ಎಚ್ಚಲಗೇಡಿತನ, ಕಿಡಿ, ತಿಳಿ, ನಾಟಕ, ಬಾಯ್, ವಿಚಾರ, etc.

ಕೇಡು kēḍu. a verbal noun of ಕೇಡು (Smd. 250). ruin, destruction; mischief, evil; disaster; loss (ಪುಚ್ಚಲ Smd. I; Sm. 26; Kk. 75; ಕ್ಷಯ, ಕ್ಷಿತಿ Nr.; C.; Tu.; Te. ಕೇಡು, ಚೇಟು). ಮಾಡಿದವಂ ಖಲ ಸಮಿತಗೆ ಕೇಡಂ (Smd. 260 Mdb.). ಕೇಡಿಲ್ಲದ ವಸ್ತು (ಸನಾತನ, ಧ್ರುವ, ನಿತ್ಯ, etc. Hlā.). [ಕೇಡದಸಿದನ್ನು ಬಗೆಯಂ ಮಾಡಿದು Kr. 1, 72; ಬೆಳ್ಳೆ ಕೃತಿಬನ್ನಮುಂ ಬರೆಹಕಾಣರ ಕೈಗಳ ಕೇಡು P. 1, 12]. ಎನ್ನಾ ಕೇಡಿಲ್ಲದುದು (ಸನಾತನ, ನಿತ್ಯ Nr.). ಕೇಡಿಲ್ಲದುದು (ನಿತ್ಯ Nn. 18, 41, 59; ನಿತ್ಯ, ಅನತ್ತರ 132). ತನ್ನ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುಡ (ಸ್ಥಾನ), ಪರಂಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡಿ ತನಗೆ ಲೇಸು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುಡ (ವೃದ್ಧಿ); ತನ್ನ ಕೆಡಿಸಿದಂಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡುಡ (ಕ್ಷಯ); ಕೇಡು ಅಡಿಸಿದವನು (ಅಪನ್ನ, ಅಪತ್ಯಾಪ್ತ Nr.). ತನಗೆ (= ತನಗೆ) ಅಗದವರಿಗೆ ಕೇಡನ್ನು ಉಣ್ಣುಮಾಡ ಬೇಕೆನ್ನು ಪಾಪಬುದ್ಧಿ (ಅಸೂಯೆ Si. 69). ಪರರರ್ಥವ ಸೆಳೆದು ಕೊಟ್ಟು, ಪಾತಕತನದಿಂ ಪರರ ಪೀಡಿಸ ಪಾಪಿಗೆ ಪರರರ್ಥಂ ಗತಿಯ ಕೇಡು (Jmt. 22). ಕೇಡು ಬರುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದು ಮರ್ಬು ದ್ಧಿ. — ಕೇಡು ಬರುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ (ತಾನು) ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ತಪ್ಪದು (Priv.). see Smd. 69, 139; Bp. 40, 74; 48, 15; 56, 2. 21. 37; 61, 5; Bh. 1, 8, 56; B. 2, 8; 4, 171; Priv. s. ಬುದ್ಧಿ. — ಕೇಡುಗಾಲ. — ಕಾಲ. a disastrous period (C.). ಕೇಡುಗಾಲಕ್ಕೆ ನಾಯೊ ಮುಣು ಮೊಟ್ಟಿಯಿ ಕೈತು. — ಕೇಡುಗಾಲಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲ. ಮರಣಕಾಲಕ್ಕೆ ಮದ್ದು ಇಲ್ಲ (Priv.). — ಕೇಡುಸುದ್ದಿ. evil tidings (C.).

ಕೇಡುಗ ಕೆಡುಗಾ. = ಕೇಡಿಗ. (My.). see ಅಭಿಮಾನಗೇಡುಗ, ಕಡು ಗೇಡುಗ.

ಕೇಣ ಕೇಣ. = ಕೇಣ, q. v. envy, grudge; greediness after; anger, passion (ಮಚ್ಚರ, ಮಚ್ಚರ ಸ್ವ.; ಮಚ್ಚರ Bhn. 18; cf. ಜನನ?); deliberation, consideration, restraint. [ಪಸು ಗೆ ನೆಲಂ ಜಲಂ ಹಯದೊಡವ್ವು ವಂಜನೆ ಕೇಣಮಾಸನಂ ಕೊಸವೆನೆ ದಿಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟಿ ಕೆಲಜಂಕೆ ನವರ್ತನೆ Pb. 10, 77]. see Grj. 8, 26 va.; Bp. 17, 5; 33, 11; 37, 18; 40, 60; Bh. 1, 7, 40; 6, 8, 12; 8, 24, 42; Sśv. 4, 10; J. 1, 8; 19, 37; 22, 6; 23, 42; Abhā. 1, 40. — ಕೇಣಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to become envious, etc. (Bh. 8, 22, 29; J. 20, 38). — ಕೇಣವ್ವುಡೆ. — ಕೊ-ಪಡೆ. = ಕೇಣಗೊಳ್. (Sśv. 4, 87). — ಕೇಣಸರ. envy; stubbornness (My.).

ಕೇಣಕಾಲ ಕೇಣ-ಕಾರ. a grudger (Bh. 6, 2, 16).

ಕೇಣಿ ಕೇಣಿ. a temporary well or tank, a hole dug in a river's bed (M., T., R.; T., M. also ಕೆಣು; cf. ಚೆಂಚೆ).

ಕೇಣಿ ಕೇಣಿ. 1. Tbh. of ಕ್ರೇಣಿ. purchase, buying. (Smd. 345).

ಕೇಣಿ ಕೇಣಿ. 2. = ಕೇಳಿ. sport. — ಕೇಣಿಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to begin to move about or to sport, to take up the movements of [ಸಕಲ ಭುವನಮೊನ್ನೊನ್ನ ಜೊಳ್ ಕೇಣಿಗೊಣ್ಣು ಜ್ವಳಿಸಲ್ Pb. 10, 65]; (J. 7, 15; 12, 42). 2, to hold in play (Bh. 7, 4, 19).

ಕೇಣಿಕಾಲ ಕೇಣಿ-ಕಾರ. a trafficker. see ಮುಂಗೇಣಿಕಾಲ. (Mhr. ಕೇಣಿಂ, an article of traffic).

ಕೇಣಿಗ ಕೇಣಿಗ. = ಕೇಣಿಕಾಲ. (C. Bp. 47, 41)

ಕೇತ ಕೇತ. = ಕಾಟೆ, ಕಾತ, ಕೇಟಿ, ಕಾಟಿ, ಕಾತ. trouble, etc. see ತೊಣ್ಣೆ, ದೊಣ್ಣೆ.

ಕೇತ ಕೇತ. summons, invitation; place, site. see ಸಂ. 2. (= ಕೇ 32), a N. among Śaivas (My.). — ಕೇತಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 48; 37, 8, 23, 60; 60, 18, 29, 31, 34, 35, 36). see ಏಲೇಶ, ಏಲೇಶ್ವರ.

ಕೇತಕ ಕೇತಕ. = ಕೇತ. see ಸಂ.

ಕೇತಕಿ ಕೇತಕಿ. = ಕೇದಗಿ, ಕೇದಗಿ. fragrant screw-pine, Pandanus odoratissimus Lin. (ಗಟುಹೊ Ct. I, 103).

ಕೇತನ ಕೇತನ. summons, invitation. 2, business (cf. ಕೇಯ 2). 3, a place; a house (ಅಗಾರ, ಮನೆ Nn. 62). 4, splendor (ತೇಜ, ತೇಜ ಸ್ವ. 62). 5, a flag, a banner (ಪತಾಕೆ, ಕೆಕ್ಕೆ Nn. 18; ಧ್ವಜ 62).

ಕೇತಲ ಕೇತಲ. — ಕೇತಲವೇನು. N. (Bp. 59, 8).

ಕೇತಾರ ಕೇತಾರ. = ಕೇದಾರ. a field. (Bp. 19, 93; 58, 34; My.).

ಕೇತಿ ಕೇತಿ. (= ಕೇತ No. 2). — ಕೇತಿವೇನು. N. (Bp. 37, 4, 22, 41, 57; 60, 19). see ಮೇದರ. — ಕೇತಿವೇನಯ್ಯ. N. see ಮೇದರ.

ಕೇತು ಕೇತು. a ray of light; brightness (ಅಂಶು, ಕಿರಣ Nn. 42). 2, a meteor; a comet (ಶಿವಿ Nn. 4). 3, the dragon's tail or descending node: the lower part of the body of the daitya Sairhnikēya, which was severed from its head (called Rāhu, q. v.) by Viṣṇu (ಗ್ರಹಭೇದ 42; ಶಿವಿ Mr. 39; ಜಮ್ಮು ಕೆ Kk. 12; ಜಮ್ಮು ಕೆ 11 b). 4, a sign, a flag, a banner (ಪತಾಕೆ, ಕೆಕ್ಕೆ 42). 5, a chariot of the gods (ಶಿವಿ ಕೆ, ವಿಮಾನ 42). 6, disease. 7, an enemy.

ಕೇತುದಣ್ಣ ಕೇತು-dāṇḍa. a flag-staff (J. 12, 16).

ಕೇತುಪಟ ಕೇತು-paṭa. a flag (Sśv. 3, 35 va.).

ಕೇತುಮಾಲ ಕೇತು-māla. one of the nine great divisions of the world, the western varṣa of jambudvīpa. (My.).

ಕೇದಗಿ ಕೇದಗಿ. = ಕೇದಗಿ. Tbh. of ಕೇತಕಿ. the fragrant screw-pine. (Ct. II, 7; Mr. 126; Si. 166; My.; ಗಟುಹೊ Kk. 22, 86; Sm. 26; ಗಟುಹೊ Ct. I, 103; Tu.; T. ಕೇಜಿಯಾ, ಕೇದಗಿ). [ಧಮ್ಮಿಲ್ಲ ಮಂ ಸೋಗೆ ಸೆಳುಗುರಂ ಕೇದಗಿ ಪುರ್ಬನಂಗಜನ ಬಿಲ್ Ap. 6, 85]. ಕೇದಗಿ ಯ ಪೂ (ಗಟುಹೊ Smd. II). ಕೇದಗಿಯತ್ತಣೆನ್ನೆಯುಂ ಕಮ್ಮು ಬನ್ನುದು (150). see ಬಿಳಿ.

ಕೇದರ ಕೇದರ. N. of a plant.

ಕೇದರಿಸಿ ಕೇದರಿಸಿ. ಕಾಂ. a common annual herb, Mollugo stricta L. (Z.).

ಕೇದಾರ ಕೇದಾರ. = ಕೇತಾರ. a field (ಕೇಯ, ಹೊಲ Nn. 38). 2, a park (ಉಪನಂದನ, ಉದ್ಯಾನವನ 38). 3, a temple; Kēdār, a part of the Himālaya (ದೇವಗೇಡ, ದೇವಾಲಯ, o. r. ಶಿವಾಲಯ 38). 4, the body (ತನು, ದೇಹ 38). 5, Śiva as worshipped at Kēdār. — ಕೇದಾರಗಾಳ. N. of a tune (My.).

ಕೇದಾರಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕೇದಾರ-lakṣmī. a field regarded as Lakṣmī (Cpr. 1, 94 va.).

ಕೇದಾರೇಶ್ವರ ಕೇದಾರ-Īśvara. = ಕೇದಾರ No. 5. Śiva. (My.).

ಕೇದಿಗಿ ಕೇದಿಗಿ. = ಕೇದಗಿ. (C.). ಕೇದಿಗಿಹುನ್ನುನ ತಾಳೇ ಗಿಡ (Si. 166).

ಕೇನಾರ ಕೇನಾರ. = ಕೆನ್ನಾರ. the upper part of the cheek; the temples.

ಕೇನಿಪಾತಕ ಕೇನಿ-pātaka. the helm; a rudder.

ಕೇಂದ್ರ ಕೇಂದ್ರ. centrum, the centre of a circle. (My.). 2, the distance of a planet from the first point of its orbit in the fourth, seventh or tenth degree. (My.).

ಕೇಪಲ ಕೇಪಲ. = ಕೆಸ್ಕಾರ, ಕೆವಲ. a shrub with scarlet flowers, Ixora coccinea L. (St. & Pl.; Tu. ಕೇಪಲೆ, ಕೇಪುಲ, ಕೇಪುಳ). see ಗಣ್ಣು.

ಕೇಪು ಕೇಪು. the periodical supply of merchandise (My.; Mhr. ಬೇಪ).

ಕೇಮ ಕೇಮ. callosity, as that of a wart (Te. ಕೇಮಮು; R.; M. ಕೇಮ, strength, solidity, stoutness; Te. ಚೇಮ, core of a tree; strength, courage; stoutness, solidity; cf. ಕೇವ, ಚೇಗು).

ಕೇಮ ಕೇಮ. Tbh. of ಕೇಮ. well-being, happiness; health. (S. Mhr.).

ಕೇಯಿಸು ಕೇಯಿಸು. = ಕೇಸು 3. (Smd. 273). to cause to repose, etc. (My.).

ಕೇಯೂರ ಕೇಯೂರ. a bracelet worn on the upper arm.

ಕೇರ ಕೇರ. 1. = ಕೇರ. a wall. [Tu. ಕೇರ್ಪು a ladder, a contrivance to ascend a wall]. (ಭಿತ್ತಿ Ct. II, 107; ಗೋಡೆ I, 60; Kk. 46; ಕುದುರೆ, ಗೋಡೆ Sm. 57; see ಕುದುರೆ). [ಕಮ್ಮದ ಮಣಿ ಯೋಳ್ ಕೇರಂ ಸಾರ್ಧ V. 33, 6; ಕಮ್ಮಂಗಳೊಳಂ ಕೇರ್ಗೊಳಮಾಸ್ಸೋ ಟಿಟಿ ತಾಟಿಸಿದಾಗಳ್ Pb. 8, 76 va.; Ap. 4, 31]. ಕೇರ ಕೇರದುದು (Smd. 219). ಕೇರ್ಗರ್ (31). see Abh. P. 5, 109; Rśv. 2, 21; 6, 11 va.; 10, 31 va.

ಕೇರ ಕೇರ. 2. ಕೇರು. = ಗೇರು, ಗೇರ. the tree Semecarpus anacardium Lin., which produces the marking-nut (My.; Tu. ಗೇರೂ; M. ಚೇರ, T. ಚೇ, ಚೇರ; Te. ಜೇಡಿ, ಜೇಡಿ). ಕೇರು (ಅರುಷ್ಟರ G.; My.). — ಕೇರ ಮರ. = ಗೇರ. the marking-nut tree (C.; ಅಕ್ಕ, ಭಲ್ಲಾ ತಕ, ವೀರವೃಕ್ಷ G.). — ಕೇರು ಬೀಜ. the marking-nut (C.).

ಕೇರ ಕೆರಾ. ಕ್ಯಾರ. (so that it joins or follows, = ಸೇರ; T. ಜೇರ, Te. ಜೇರೆ, jointly; near, close): just then, afterwards (S. Mhr.), e. g. ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೇರ ಬನ್ನೆನು, ಇದನ್ನು ಹೇಳು ಕೇರ ಹೋದನು. cf. ಕಾಟ 4, ಕೇಸ.

ಕೇರ ಕೆರಾ. rubbish, refuse, etc. (Mhr. ಕೇರ, ಬೇರ). — ಕೇರ ಮಾವು. an inferior mango (S. Mhr.; B. 2, 51). — ಕೇರ ಸೋಲೆ. a broom (Si. 112; Mhr. ಕೇರಸುಣ್ಣೆ).

ಕೇರಲ ಕೆರಾಲ. ಕೇರಳ. the Kērala or Malabār country; a Malabār man (ಚೇರಣೆ Mr. 382, o. rs. ಯೇರಡಿಗ, ವೇರಡಿಗ; Cpr. 7, 41; Bp. 6, 19). cf. ಚೇರ.

ಕೇರಲಾಧೀಶ್ವರ ಕೆರಾಲ-ādhiśvara. the king of Kērala (J. 28, 17).

ಕೇರಿ ಕೇರಿ. a street (ರಸ್ತೆ, ಪ್ರತೋಲಿ, ವಿಶಿಪ್ಪ, ಬೀದಿ Nr.; C.; Tu.; Te. ಗೇರಿ; T. M. ಜೇರಿ; cf. ಕೇಣಿ?); one of the four chequered stripes on a pagade cloth (Bp. 43, 4). ಮಾಣುವ ಕೇರಿ (ವಿಪಣಿ, ಅಂಗಡೀ ಬೀದಿ Si. 106). ಅಂಗಡಿಕೇರಿ (ವಿಪಣಿ 420). see Bp. 52, 11; ಸೂಳೆಗೇರಿ. — ಕೇರಿ ಕೇರಿ. rep. (Smd. 231; Bp. 5, 12; 26, 6; 43, 59; C. Bp. 5, 3; Pril. 3, 4; J. 26, 7). — ಕೇರಿ ಗೊಳ. — ಕೊಳ. to take a street, i. e. to betake oneself to it (J. 26, 9).

ಕೇರು ಕೇರು. = ಕೇರ 2, ಗೇಣು. a wall.

ಕೇರೆ ಕೇರೆ. ಕ್ಯಾರಿ. the rat-snake, also called the whip-snake, Ptyas mucosus (E. Nicholson; ಮಾಲುಧಾನ, ಮಾತು ಲಾಟ Nr.; C.; Tu. ಕೇರಿ; M. ಜೇರೆ, T. ಚಾರೈ, Te. ಸಾರೆ, ಜಿರಿ-ಪೋತು; cf. Sk. ಶೀರ, the boa). — ಕೇರೆತುಪ್ಪ. the fat of the rat-snake which is used medicinally (My.). — ಕೇರೆಮಾನು (ಗ್ರಾಹ, ಅವತಾರ Si. 88). — ಕೇರೆಹಾವು. = ಕೇರೆ. (C.; B. 2, 26).

ಕೇಣುಸು ಕೇಣಿಸು. to cause to winnow (C.).

ಕೇಣು ಕೇಣು. to winnow (ಸೂರ್ಪಕರಣ Smd. Dh.; C.; M. ಜೇಣು; Te. ಜೇರು, ಜೇಯು; ಜೇಣಿ, a winnowing basket; cf. ತಗಟು). ಕೇಣುವ ಮಣ (ಪ್ರಸ್ಥೋಟಿನ G.). ಕೇಣುವ ಮೊಣ (ಶೂರ್ಪ G.). — ಕೇಣಾಟಿ. — ಅಟಿ. winnowing (My.).

ಕೇರ್-ಕೇರ್. = ಕೇರ್ 1. — ಕೇರ್ಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. a wall-like structure (V. 4, 24). ನನದ ನಡುವೆ ದಿಟ್ಟಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ನೇರುನಟ್ಟಿ ಬಾಳವೇರ ಕೇರ್ಗಟ್ಟು (Cpr. 7, 92 va.).

ಕೇಲ್ ಕೇಲ್. ಕೇಲು. a large earthen water-jar (ಮಣಕ, ಅಲಂಜರ Hla., Nr., Mr. 210; S. Mhr.; Mhr. ಗೇಳಾ, a round vessel to hold oil, etc. ಕೇಲಂ ಮಾಡುವ ತಿಗುರಿಯ ಕೋಲನ್ನ ಮೋರ್ ಇರ್ದು (Smd. 84).

ಕೇಲನ ಕೇಲಾನ. = ಕೇಲಿ. a sport, etc. (My.).

ಕೇಲಿ ಕೇಲಿ. ಕೇಲಿ. = ಕೇಳಿ. play, sport, pastime, amusement, amorous sport.

ಕೇಲಿಕಾಗ್ಯಹ ಕೇಲಿಕಾ-ḡriha. a pleasure-house; a private apartment. (My.).

ಕೇಲಿಕೆಲಿ ಕೇಲಿ-killā. a jester, a buffoon.

ಕೇಲಿಕೆ ಕೇಲಿಕಾ. ಕೇಲಿಕಾ. = ಕೇಳಿಕೆ. play, etc. (= ಕೇಲಿ). see Bp. 5, 41; 6, 22; 12, 42; 19, 19; 36, 28; 37, 2, 8; 46, 52; 56, 6; 57, 46; 61, 64. — ಕೇಲಿಕೆಯ ಮಹಾದೇವಿ. N. (Bp. 59, 7).

ಕೇಲಿಗ್ಯಹ ಕೇಲಿ-ḡriha. = ಕೇಲಿಕಾಗ್ಯಹ. (My.).

ಕೇಲಿಮಂದಿರ ಕೇಲಿ-mandira. = ಕೇಲಿಗ್ಯಹ. a pleasure-house. (Bp. 42, 29).

ಕೇಲಿಸು ಕೇಲಿಸು. ಕೇಳಿಸು. to sport, to play (Bp. 37, 2; 61, 64). ಬೆಳಗ್ಗೆನಂ ಕೇಳಿಸಿದಂ (Smd. 295). ರವೆ ಕೇಳಿಕುಂ ಪೆಕ್ಕಣಮಂ (268).

ಕೇಲಿನಿಲಯ ಕೇಲಿ-nilaya. = ಕೇಲಿಗ್ಯಹ. (Abh. P. 1, 1).

ಕೇಲಿನವನ ಕೇಲಿ-vana. a pleasure-park, a pleasure-grove (Grj. 4, 15 va.).

ಕೇವ ಕೇವಾ. pride, arrogance (ಗರ್ವ Kk. 64, o. r. ಕೇವಲ; see ಕೇವು & ಜೇಗು).

ಕೇವಟಿ ಕೇವಾಟಿ. Tbh. of ಕೈವರ್ತಿ. a kind of grass. ಕೇವಟಿಯಾದ ಮುಸ್ತಿ (ಕುಟಿನ್ನಟಿ, ಗೋನರ್ಪ, ಕೈವರ್ತಿ, ಮುಸ್ತಿ, etc. Nr., o. r. ಕೇವಟಿಗಿ).

ಕೇವಟಿಗೆ ಕೇವಾಟಿಗಿ. Tbh. of ಕೈವರ್ತಿ. see s. ಕೇವಟಿ.

ಕೇವಣ ಕೇವಾಣ. Tbh. of ಕೈವರ್ತಿ (Smd. 346, ನೂಂಕುಪುದು Cm.). attaching to, putting or fixing to or in, etc. (Cpr. 6, 64 va.; Bh. 3, 7, 90; Rām. 6, 55, 1).

ಕೇವಣೆಸು ಕೇವಾಣಿಸು. to put, to attach to, to put or fix to or in, etc. (Cpr. 1, 60; Bh. 3, 7, 30; 7, 7, 34).

ಕೇವಲ ಕೇವಾಲ. alone, only, mere, sole, one. 2, entire, whole, all. 3, pure, simple, unmingled, perfect in oneself. 4, being one with the supreme soul, emancipation, absorption (ಕೈವಲ್ಯ, ಮೋಕ್ಷ, etc. Mr. 26). see Abh. P. 1, 7; B. 4, 73; 5, 13. 167. 208. 227; Si. 384.

ಕೇವಲಜ್ಞಾನ ಕೇವಾಲ-jñāna. pure knowledge (ನಿರ್ಮಲದ ಜ್ಞಾನ Nn. 89).

ಕೇವಲಿ ಕೇವಾಲಿ. a Jaina deified saint, an Arhat. see Abh. P. 1, 8; 16, 34 va., 35, 39.

ಕೇವು ಕೇವು. (fr. ಕೇ). coition [Tu. place, rendezvous]. (My.).

ಕೇಶ ಕೇಶಾ. the hair of the head (ಮಣ್ಣೆಯ ಕೂದಲು Nn. 130). 2, a kind of perfume.

ಕೇಶಘ್ನ ಕೇಶಾ-ghna. a disease producing baldness, falling of the hair (ಕೇಶಘ್ನ Cv. 8, o. r. ಕೇಶಘ್ನ).

ಕೇಶಪಕ್ಷ ಕೇಶಾ. = ಕೇಶ. much hair, a fine head of hair; a tuft.

ಕೇಶಪಾಶ ಕೇಶಾ-pāśa. = ಕೇಶ. ornamented hair; a tuft.

ಕೇಶಪಾಶಿ ಕೇಶಾ-pāśi. a lock of hair on the top of the head.

ಕೇಶಬಂಧನ ಕೇಶಾ-bandhana. binding the hair; hair tied into a bundle; tying or fastening in the hair. see ತುಣುಬು, ಮುದಿ.

ಕೇಶಮಾರ್ಜನ ಕೇಶಾ-mārjana. a comb.

ಕೇಶಮಾರ್ಜನಿ ಕೇಶಾ-mārjanī. a comb (ಕಂಕತ, ಹಣೆಗೆ Mr. 208).

ಕೇಶವ ಕೇಶವಾ. having much or handsome hair. 2, Kṛiṣṇa or Viṣṇu. 3, N. of the author of the Śabdamanidarpana (Smd. 2, 301. 302. 407. 408). see Bp. 54, 60; 56, 27; ಕರಿಯ.

ಕೇಶವೇಶ ಕೇಶಾ-vēśa. a tress or fillet of hair. see ತುಣುಬು.

ಕೇಶಹಸ್ತ ಕೇಶಾ-hasta. much hair, a fine head of hair.

ಕೇಶಾಕೇಶಿ ಕೇಶಾ-ā-kēśi. hair to hair; pulling each other's hair (Bh. 6, 4, 9; J. 27, 6). ಕೇಶಾಕೇಶಿಯುಳ್ಳ (J. 8, 33).

ಕೇಶಿ ಕೇಶಿ. having much or handsome hair. 2, N. of an asura slain by Kṛiṣṇa (Smd. 183). 3, N. of an author (Bp. 1, 10). 4, Rudra see ಉತ್ತಮಾಂಗದ, ಧೂರ್ಜಟಿ. — ಕೇಶಿವೇನರ ವಾಸಿ. (Bp. 58, 4). — ಕೇಶಿರಾಜ. = ಕೇಶನ No. 3. (Smd. 3, 408). — see Bp. 36, 59; 37, 7; 47, 33; 58, 4; ಬೋನದ. ಕೇಶಿರಾಜಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 42; 61, 9).

ಕೇಶಿಕ ಕೇಶಿಕಾ. having much or handsome hair.

ಕೇಳುಹ ಕೇಳುಹ. hearing; asking. [Tu. ಕೇಳುಹ]. ಕಾಣ ಬ

ಹುಡು, ಕೇಳು, ಪರಿಮಳಿಸು, ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸವಿಸು, ಮುಟ್ಟು, ಎವ್ವಿವು
ವಿಷಯಗಳು (Nr.) ಕೇಳು (ನುಜಿ, ಕೇಳ್ವಿಕೆ Nn. 166).

ಕೇಳ್ವಿಕೆ kēlvike. = ಕೇಳುವಿಕೆ. (My.; Si. 469)

ಕೇಲಿ kēli. a line, a series; a group, flock, troop; a
heap (ಪಂಕ್ತಿ Smd. I; ಪಾಲು, ಪನ್ನಿ Kk. 90, o. r. ಕೇರಿ; ಪಾಲು,
ಪನ್ನಿ Smd. 53; ಪಾಲ್ 107. 114; ಗಡಣ Ct. I, 26; cf. ಕಿಟ್ಟು; T. ಚೇಡು,
ಚೇಣ್, ಚೇಯ್, distance; length, breadth; height; greatness;
crowd, assembly; see ಗೇಣ್ 1). [ಮಾಣಿಕದ ವಜ್ರದ ಕೇಲಿಯೊಳೊ
ನ್ನಿ Pb. 14, 20].

ಕೈ kei. 1. = ಕೆಯ್ 3, etc. the hand, etc.

ಕೈ kei. 2. = ಕೆಯ್ 4, etc. decoration.

ಕೈ kei. 3. = ಕೆಯ್ 5, etc. a field.

ಕೈ kei. 4. = ಕೆಯ್ 6, etc. bitterness.

ಕೈ kei. 5. = ಕೆಯ್ 4, etc. churning.

ಕೈಕಯೆ kalkaye. N. of the daughter of king Kēkaya, wife of
Daśaratha (J. 18, 62).

ಕೈಕಸೆ kalkase. N. of the mother of Rāvaṇa (Rām. 6, 52, 17).

ಕೈಕೆ kalke. = ಕೈಕಯೆ. (J. 18, 9).

ಕೈಕೆಯು kalkēya. N. of a prince of the Kēkayas (Bh. 6, 2, 11).

ಕೈಕಯ್ ಕಾಲಕಾರ್ಯ. (fr. ಕಿಂಕರ). the state or office of a
servant or slave; service; servitude. (Rēv. 5, 26 va.; My.).

ಕೈಟಭ ಕಾಟಾಭಾ. N. of an asura slain by Viṣṇu.

ಕೈಟಭಜಿತ ಕಾಟಾಭಾ-ಜಿತ. Viṣṇu.

ಕೈಟಭಾರಿ ಕಾಟಾಭಾ-ಅರಿ. Viṣṇu.

ಕೈಟಯ್ ಕಾಟಾರ್ಯ. = ಕಟ್ಟಿಲ. a plant used in medicine.

ಕೈತೆ keita. = ಕೆಯ್. doing, an act.

ಕೈತನ ಕಾಟ. (fr. ಕಿತನ). = ಕೈದನ. gambling. 2. a gambling
house (ಜೂಜು ಮನೆ Mr. 198). 3. deceit, fraud, cheating. (ಕೈದನ
Smd. II; ಕೆಯ್, ಜತ್ತನ Kk. 66; ಕೈದನ 82; ಕಪಟ Ct. I, 39; ಜತ್ತ
II, 12). see Smd. 67; Abh. P. 7, 33 va.; Rēv. 11, 164 va.

ಕೈದನ kaldaya. deceit, etc. Tbh. of ಕೈತನ (Smd. 338; II; Kk.
82; ಕೆಯ್, ಜತ್ತು ಕ, ಕಪಟ Smd. 52). [ಎನ್ನು ಕೈದನಮಿಲ್ಲದ ನಲ್ವೆಯು
ನಾಲಿಗೆಯ ತುದಿಗೆ ತನ್ನ ನುಡಿವಳ್ Pb. 10, 45 va.].

ಕೈದಾರಕ kaldāraka. (fr. ಕೈದಾರ). a multitude of fields.

ಕೈದಾರಿಕ kaldārika. a multitude of fields.

ಕೈದಾರ್ಯ kaldārya. a multitude of fields.

ಕೈದಿ kaldī. a prisoner (My.; Mhr., H.; B. 5, 265).

ಕೈದು keidu. = ಕೆಯ್.

ಕೈದು kaldu. imprisonment; restraint; arrest (C.; Mhr., H.).

ಕೈದುಖಾನೆ kaldu-khāne. a prison (Mhr.; R.).

ಕೈಫಿಯತು kalphyatu. statement; an affair, a case (C.; Mhr.,
H.); a suit; a plaint.

ಕೈಫು kalphu. intoxicating quality; an intoxicating drug; intoxi-
cation (Mhr., H.; R.).

ಕೈಮೆ kelme. = ಕೆಯ್. doing, work, etc.

ಕೈಯಿ keiyi. = ಕೈ 1, etc. (My.). the hand, etc.

ಕೈಯ್ಯ kelyyi. = ಕೈಯಿ, etc. (My.).

ಕೈರ kalra. = ಕಯ್. the Catechu tree.

ಕೈರನ kalrava. the white esculent water-lily (ಕುಮುದ, ಬಿಳಿಯ
ನೆಯ್ದು Mr. 420).

ಕೈರನಬಾಂಧವ kalrava-bāndhava. the moon. (Bp. 12, 36).

ಕೈರನಮಿತ್ರ kalrava-mitra. the moon (My.).

ಕೈರನಿಣಿ kalraviṇi. an assemblage of kalravas, or a place abound-
ing in them.

ಕೈಲಾಸ kallāsa. N. of a mountain in the Himālaya range, the seat
of Kuvera and paradise of Siva; euphemistically, death (My.).

ಕೈಲಾಸದವರು ಬಲ್ಲರು, ಮೈಕುಣಿದವರು ಬಲ್ಲರು. — ಅನ್ಯನವರು ಪ್ರಾಯ
ಸಮರ್ಥ ಆಗುವಾಗ ಅಯ್ಯನವರಿಗೆ ಕೈಲಾಸ (Prva.). see Bp. 54, 71;
Prv. s. ಕಾಸು 2.

ಕೈಲಾಸದುರ್ಗ kallāsa-durga. = ಕೈಲಾಸ. (Bp. 43, 50).

ಕೈಲಾಸಪುರಿ kallāsa-puri. = ಕೈಲಾಸ. (Bp. 25 sum.).

ಕೈಲಾಸನಾಸಿ kallāsa-vāsi. a deceased worshipper of Siva (C.).

ಕೈಲಿ kallī. of capacity (Mhr., H.).

ಕೈಲಿವಜನಿ kallī-vajani. of capacity and of weight (R.).

ಕೈವರ್ತ kaivarta. a fisherman.

ಕೈವರ್ತ kalvarti. = ಕೇವಟಿ. the grass Cyperus rotundus.

ಕೈವರ್ತಿಕೆ kalvartike. = ಕೇವಟಿಗೆ, ಕೈವರ್ತ.

ಕೈವರ್ತನುಸ್ತಕೆ kalvarti-mustaka. the fragrant grass Cyperus ro-
tundus.

ಕೈವಲ್ಯ kalvalya. (fr. ಕೇವಲ). perfect isolation (ಏಕಾಂತ Nn. 165);
perfect exemption from further transmigration, absorption in the
supreme soul, eternal emancipation (ನಿರ್ವಾಣ, ಮೋಕ್ಷ Nn. 19; ಮೋ
ಕ್ಷ 71; ಸಮೋಕ್ಷ, ಮುಕ್ತಿ 165). 2. the chief station or position
(ವಿಮುಖ್ಯಸ್ಥದ, ಮುಖ್ಯವಾದ ಸ್ಥಾನ 165). 3. pureness (ನಿರ್ಮಲ 165).
4. a branch or recension of the vēdas (Bp. 43, 75). see Abh.
P. 1, 5, 6; Bp. 43, 66.

ಕೈವಲ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ kalvalya-lakṣmī. the fortune of kaivalya; kaivalya
regarded as a Lakṣmī (Sēv. 5, 32).

*ಕೈವಾರಿಸು kaivārisu. to raise. ಭಕ್ತನ ಕೈವಾರಿಸಿ ಬೇಡು
ಮಾಡು (ನುಸ್ತುಳ್ಳಿ Cv. 451).

ಕೈಶಿಕೆ kalsika. (fr. ಕೇಶ). a quantity of hair, a head of hair. 2.
love, passion, lust.

ಕೈಶಿಕೆ kalsiki. a kind of dramatic style, the graceful style, suited
especially to the passion of love (Kāvya. IV, 2, 58. 61).

ಕೈಶ್ಯ kalsya. (fr. ಕೇಶ). a quantity of hair, a head of hair.

ಕೊ ka2-04 = ಕೋ 1, ಗೊ. lo! behold! see ಆಕೊ, ಇಕೊ,
ಇದುಕೊ.

ಕೊಂಯಿ komyi. = ಕುಂಯಿ. a sound imitating howl
of dogs.

ಕೊಕ್ kok. an imitative sound. (M. ಕೊಕ್ಕು). — ಕೊಕ್ಕೊ
ಕ್ ಎನ್ನು. to cackle or cluck as a hen (C.; M. ಕೊಕ್ಕು, T. ಕೊ
ಕ್ಕರಿ; Te. ಕೊಕ್ಕರಿಂಜು).

ಕೊಕ್ಕರಸು kokkarasu. = ಕೆಕ್ಕೊರಸು. to make a peculi-
ar sound in the throat before spitting.

ಕೊಕ್ಕರಿ kokkari. = ಕಕ್ಕರಿ, etc. crooked? (M., Te. ಕೊ
ಕ್ಕರಿ). — ಕೊಕ್ಕರಿ ಬಿಕ್ಕರಿ. reit. = ಕಕ್ಕರಿ ಬಿಕ್ಕರಿ. (My.).

*ಕೊಕ್ಕರಿಕೆ kokkarike. a starting or falling back;
recoil; aversion [ಇಲ್ಲಿ ಕೊಕ್ಕರಿಕೆಗೆ ಪೇಟುಮಾವುದೆ ದೇವನಲ್ಲದೆ
ತರ್ಪರೇಕೆ ಮನ್ನರ ಶಿಖರಾಗ್ರದೊಳ ಮಿಸಿ ಮುನ್ನಿವರಲ್ಲಿಗೆ ತನ್ನ ಕಲ್ಲರೇ
Ap. 9, 74]; (Cpr. 9, 112; 10, 108).

*ಕೊಕ್ಕರಿಕೆ kokkarikke. = ಕೊಕ್ಕರಿಕೆ. ಎನ್ನೊಡ್ಲಿಮ್ ನಮ್ಮ ಮನಕ್ಕೆ ಕೊಕ್ಕರಿಕೆ ಯಾಗಿಯುಂ Ph. 7, 21 va.

ಕೊಕ್ಕರಿಕೆ kokkarisu. 1. to threaten, to menace, to abuse, to rebuke, to deride (ಎಭರ್ಷನ ಸಂದ. Dh., o. r. ನಿರ್ಭರ್ಷನ). [2, to hesitate. ಇದರ್ಶ ಕಾಮವರುಮೆನ್ನಯ ಸೋದರರೆನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಕ್ಕರಿಕೆ ಕೊಳ್ಳಿಂ Ph. 9, 70; Ap. 2, 14 va.]. see J. 13, 12?

ಕೊಕ್ಕರಿಕೆ kokkarisu. 2. (fr. ಕಡು 3 or ಕುಟು). = ಕುಕ್ಕುರಿಕೆ. to bend, to shrink (v. i., as the hands, etc. from cold, My.); to shrug oneself up (from cold, fear, etc., My.; Sśv. 4, 13); to shrink, to recoil, etc. (Rām. 6, 51, 26; Bh. 6, 3, 31, 50).

ಕೊಕ್ಕರಿಕೆ kokkarisu. 3. to shout (T. ಕೊಕ್ಕರಿ, Te. ಕೊಕ್ಕರಿಂಚು; R.).

ಕೊಕ್ಕರಿಕೆ kokkarisu. 4. to chuckle, to giggle (S. Mhr.).

ಕೊಕ್ಕರಿ kokkare. = ಕೊಕ್ಕು 2, ಕೊಕ್ಕಿ. a crane (ಕರ್ಕರೇಟು, ಕರೇಟು Si. 173; My.; Tu. ಕೊಂಗು; Te. ಕಕ್ಕರೆ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೊಕ್ಕು ರಾಯ, ಕೊಂಗ; M. ಕೊಕ್ಕರ್, ಕೊಕ್ಕು, ಕೊಟ್ಟೆ; T. ಕೊಕ್ಕು, a crane, heron, paddy-bird). ಮೀನು ತಿನ್ನುವ ಕೊಕ್ಕರೆ (ಧಾಂತ್ಲ 461). see ಕಾಡು-ನೀರು; Prv. s. ನಗುನಗು. — ಕೊಕ್ಕರೆಮುನ್ನಿನ ಗಿಡ. (ಶಿವಮಲ್ಲಿ ಪಾಶುಪತ, ಏಕಾಕ್ಷಿಲ, ಬಕ, ವಸು Si. 142).

ಕೊಕ್ಕಿ kokki. 1. the stumped (beak-like) branch of a tree (S. Mhr.).

ಕೊಕ್ಕಿ kokki. 2. (fr. ಕುಡು 3). = ಕೊಕ್ಕು 1, ಕೊಂಕಿ. crookedness; perverseness. — ಕೊಕ್ಕಿಮನುಷ್ಯ. = ಕೊಕ್ಕಿ. a perverse, vicious man (S. Mhr.).

ಕೊಕ್ಕು kokku. 1. (fr. ಕುಕ್ಕು 1? ಕೊಂಕು 2?). the beak or bill (My.; Tu., M.). see Rśv. 9, 26, 28; Prv. s. ಪಕ್ಕ.

ಕೊಕ್ಕು kokku. 2. = ಕೊಕ್ಕರೆ. (My.).

ಕೊಕ್ಕು kokke. 1. = ಕೊಕ್ಕು 2, ಕೊಂಕಿ. crookedness; a crook; a bend; a hook (My.; Tu.; M. ಕೊಕ್ಕು, Te. ಕೊಕ್ಕು, ಕೊಗ್ಗಿ, ಕೊಂಕಿ, ಗೊಕ್ಕಿ, a bend, hook, clasp). — ಕೊಕ್ಕು ಕೋಲು. a hook (My.; ಅಂಕುಶ, ಸ್ಥಿತಿ Si. 271); a walking stick with a bent handle (My.). — ಕೊಕ್ಕುಮನುಷ್ಯ. = ಕೊಕ್ಕಿಮನುಷ್ಯ. (My.). — ಕೊಕ್ಕುಮಾತು. a crooked, perverse word (My.). — ಕೊಕ್ಕು ಮೂಗು. a nose like a hook (My.). ಕೊಕ್ಕುಮೂಗಿನವನು (ಖುರಣ Si. 198 sic!). — ಕೊಕ್ಕುಮೂಳೆ. a hooked nail (My.).

ಕೊಕ್ಕು kokke. 2. — ಕೊಕ್ಕುಗಿಡ. a shrub with fragrant white flowers, cultivated in gardens, Tabernaemontana coronaria Br. (St. & Pl.; Tu.).

ಕೊಕ್ಕು kokre. = ಕೊಕ್ಕರೆ. (My.).

ಕೊಗ್ಗ- kogg. = ಕೊಗ್ಗ putridness. — ಕೊಗ್ಗ ಸಜ್ಜು. — ಕಸಜ್ಜು. putrid mud (Bp. 16, 6; 56, 53).

*ಕೊಗ್ಗಿ koggali. N. of a place. ಮತ್ತೆ ಸ್ವಾಮಿ ಕಾರ್ತಿಕ ಮುಷಿಯುಂ ವಿಹಾರಿಸುತ್ತಂ ಬನ್ನಿ ಕೊಗ್ಗಿಯನೆಯ್ದಿಯಲ್ಲಿಯ ಬಸದಿಯೊಳ್ ಪನ್ನಾ ತಿಹಾರ ನಿಯಮಂಗಯ್ದು Vr. 117, 6.

ಕೊಗ್ಗ koggā. = ಕಕ್ಕರಿ, etc., ಕೊಂಗ. crookedness, etc. 2, a man with a crooked, uncouth voice (S. Mhr.). — ಕೊಗ್ಗವನ್ನ. a disagreeable voice (S. Mhr.).

ಕೊಗ್ಗ koggi. = ಕೊಗ್ಗಿಡಿ, ಕೊಗ್ಗಿಲಿ, ಕೊಗ್ಗಿ. — ಕೊಗ್ಗಿಗಿಡ. a very common under-shrub, Tephrosia purpurea Pers. (Z.; My.). see ಮುಕ್ಕುಗೊಗ್ಗಿ. see Cpr. 6, 64 va.

ಕೊಗ್ಗಿಡಿ koggidi. = ಕೊಗ್ಗಿಲಿ, etc. a kind of plant. ಎದ್ದೇಬಲಾಪದ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಗ್ಗಿಡಿಗಿಡಾ ತನ್ನಾ ಕೋ? (Prv.).

ಕೊಗ್ಗಿಲಿ koggili. = ಕೊಗ್ಗಿ, etc. (My.).

ಕೊಗ್ಗು koggū. = ಕುಟುಗಣಿ, etc. ear-wax. ಗುಗ್ಗ. ಕಿವಿಯ ಕೊಗ್ಗು (Si. 205, only in Si.).

ಕೊಗ್ಗಿ koggē. = ಕೊಗ್ಗಿ, etc. a kind of plant. (My.).

ಕೊಂಕ konka. a crooked person (see Mr. 379 s. ಮೈಜ್ಜ). [ನಾರಕನಾಗಿ ಪುಟ್ಟಿ ಸತ್ತು ಬನ್ನಿಲ್ಲಿ ಕೊಂಕನಾಗಿ ಪುಟ್ಟಿ ಪಾಪಂಗೆಯ್ದು ಸತ್ತು Vr. 178, 26].

ಕೊಂಕಣ konkaṇa. the Konkan country of the western coast (C.; Tu., Te.; T., M. ಕೊಂಕಣ; Sk. ಕೋಂಕಣ; Mhr. ಕೋಕಣ); [Ph. 9, 95 va.]. ಕೊಂಕಣಾ ಸುತ್ತಿ ಮಯ್ಯಾರಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ (Prv.). see Bp. 6, 19; B. 2, 42; Prv. s. ತೆಂಕಣ ದೇಶ.

ಕೊಂಕಣಸ್ಥ konkaṇa-stha. a Konkan Brāhmaṇa (C.).

ಕೊಂಕಣಿ konkaṇi. a person belonging to the Konkan Brāhmaṇas (C.; M. ಕೊಂಕಣಿ). see Prv. s. ತೋಟ.

ಕೊಂಕಣಿಕೆ konkanike. the behaviour of a Konkan Brāhmaṇa. see Prv. s. ಲಂಕೆ.

ಕೊಂಕಣಿಗ konkaniga. a Konkan Brāhmaṇa (ಲಿಮ್ಬು Mr. 382). ಅಂಕಣದ ಮನೆಯಾದರೆ ಕೊಂಕಣಿಗನಿಗೆ ಅಗದೇ? — ಕೊಂಕುಣಿ ಕುರು ಸಲ್ಲ, ಕೊಂಕಣಿಗರ ನೆರೆ ಸಲ್ಲ (Prvs.). see Prv. s. ಗೆಡ್ಡ.

ಕೊಂಕಣ್ konkaṇ. = ಕೊಂಕುಣ್. the arm-pit, etc. (ಕಟ್ಟ Mr. 321, o. r. ಕೊಂಕುಣ್).

ಕೊಂಕಣ konkaṇa. = ಕೊಂಕಣ್, etc. (S. Mhr.).

ಕೊಂಕಲು konkaḷu. = ಕೊಂಕಣ್, etc. (C.).

ಕೊಂಕಿ konki. = ಕೊಕ್ಕು 1. a hook; a fish-hook, an angle (Bp. 21, 28); a kind of hook to join the rollers of a sugar-mill (My.). — ಕೊಂಕಿಯ ನಾರಸ. N. (Bp. 51, 4).

*ಕೊಂಕಿಗ konkiga. crooked person. ಬಿರುದರನೊತ್ತಿ ಬೀರ ರನಡಂಗಿಸಿ ಕೊಂಕಿಗರಂ ಕಟ್ಟಿ Ph. 6, 18.

ಕೊಂಕಿಸು konkisu. to make crooked; to distort (Bp. 1, 50; Sśv. 2, 71; C.).

ಕೊಂಕು konku. 1. (fr. ಕುಡು 3). to be bent, to get crooked, curved, distorted, deformed, or curled; to become perverse, untrue, etc. (C.). ಕೊಂಕಿದುದು (ವಕ್ರ, ವೃಜಿನ, ಭುಗ್ಗ, ಕುಟಿಲ, etc., Nr., Hlā.; ಕರಾಲ, ವಿಕಟಿ Hlā.). [ತಿರು ಪಿದ ಮೀನೆ ಕೊಂಕಿದ ಸಟಂ ಕಟ್ಟಾದಪ್ಪ ಕದಮ್ಮು Ph. 12, 7; ಪುರುಡುವರೆ ಸಿದ ಕೊಂಕಿಂಗಂ Ph. 4, 17 va.]. ಕೊಂಕಿದ ತಲೆನವರು (ಅಲಕೆ; ಕೊಂಕಿದ ನುಡಿ (ಕಾಕು Hlā.). see Ch. v. 25; Grj. 2, 106 va.; 5, 42 va.; Bp. 9, 25; 17, 2; 21, 15; 37, 39; 43, 54; 52, 18; Rśv. 5, 19 va.; 5, 97; Sśv. 1, 79 va.; J. 21, 10.

ಕೊಂಕು konku. 2. = ಕೊಂಗು 2, ಜೊಂಜು. the state of being bent, crooked, etc. (ಕಾಡು Smd. 218; Kk. 62; Smd. 64; Ct. II, 71; ಕುಟಿಲಭಾವ Ct. I, 8; ವಾಮ, ವಕ್ರ Nn. 24; ಕುಬ್ಜ, ಭಗ್ಗ 132, o. r. ಜೊಂಕು; ವಿಕಟಿ, ಜೊಂಕು 146; C.; Rām. 6, 10, 5).

2, a crooked line to denote that a syllable is metrically long; (Ch.; ಬಿಣ್ಣು, ಗುರು Sm. 35; ಗುರುತ್ವ Kk. 66; ಗುರು ಸ.). ಕುರುಳ್ ಕೊಂಕಾಯ್ತು (Sm. 60). see ಅತಿಕೊಂಕು, ಮೂ ಗೊಂಕು. — ಕೊಂಕಾನ್. — ಅನ್. to get bent, etc. (Skt. 3, 7). — ಕೊಂಕು ಕೊಟಿತೆ. wrongs and defects (J, 18, 42). — ಕೊಂಕು ಗುರ್. — ಉಗುರ್. a bent nail or claw (J. 28, 46). — ಕೊಂಕು ಗುರುಳು. — ಕುರುಳು. curled hair; ಕೊಂಕುಗುರುಳಿನ ರವ್ವು (see Sp. s. ಮಂಕು). — ಕೊಂಕುಗೂದಲ್. — ಕೂದಲ್. curled hair; a lock (ಅಲಕ Mr. 320). — ಕೊಂಕುಗೆರೆ. a crooked line (Ch.; ಗುರು Mr. 364). — ಕೊಂಕುನುಡಿ. a deformed or altered voice or word. ಅತಿಕೊಂಕುನುಡಿ ಕಾಕೆನಿಕ್ಕು (Mr. 86). — ಕೊಂಕು ಮಾಡು. to act in a perverse manner. ಕಾಗೆ ತಾನು ಯಾರಿವ್ವು ಎಚ್ಚಟ ಮುಟೆತು, ಸಟಿಕೊಣ್ಣು, ಕೊಂಕು ಮಾಡುತ್ತ (B. 3, 12). — ಕೊಂಕುವಿಲ್ಲ. — ಬಿಲ್ಲ. he with the (always) bent bow: Kāma (ಕಾಮ, ಮನ್ಮಥ, etc. Sm. 7). — ಕೊಂಕುವೆರಸು. alteration to be attached. ಕೊಂಕುವೆರಸಿದ ನುಡಿ (ಉಲ್ಲಾಸ Hla.).

*ಕೊಂಕು konku. 3. suggestion, a figurative allusion. — ಕೊಂಕು ನೆಟು. — ನೆಟು. to carry suggestion. ಬಗೆವುಗುವೊಡೆ ಕೊಂಕುವೆತ್ತ ಪೊಸನುಡಿಯ ಪುಗುಗುಂ Ap. 1, 18.

ಕೊಂಕುಲೆ konku. (Sm. I, o. r. ಕವುಂಕುಲ್). ಕೊಂಕು ಲಿ. = ಕಂಕುಲ್; etc. the armpit (My.). ಅಲ್ಲೇ ನ್ನಾಯ ಇಲ್ಲೇ ಕಣ್ಣೆತು; ಕೊಳ್ಳೇ, ಮಲ್ಲಿ, ಕೊಂಕುಟ ಕೊಸ! — ಕೊಂಕುಟಲ್ಲಿ ಕುರು ಸಲ್ಲ, ಕೊಂಕಣಿಗರ ನೆರೆ ಸಲ್ಲ (Prvs.).

ಕೊಂಗ konga. = ಕೊಗ್ಗ, ಚಂಗ. see another ಕೊಂಗ s. ಕೊಂಗ ಗು; the Kōngu country [Pb. 9, 95 va.]. — ಕೊಂಗ ಮಂಗ. dupl. a man of silly, apish behaviour (My.); a buffoon (My.). — ಕೊಂಗ ಮಂಗತನ. silly, apish behaviour.

ಕೊಂಗರಿ kongari. = ಕೊಕ್ಕರಿ, etc. crooked? — ಕೊಂಗರಿ ಬಿಂಗರಿ. = ಕೊಕ್ಕರಿ ಬಿಕ್ಕರಿ. (My.). — ಕೊಂಗರಿ ಮಂಗರಿ. = ಕೊಂಗರಿ ಬಿಂಗರಿ. (My.; Te. ಕೊಂಕರಿವಂಕರಿ).

ಕೊಂಗು kongu. 1. the Kōngu country (Cēra or Kērala, especially the country about Coimbatore, T.; M. ಕೊಣ್ಣು). — ಕೊಂಗ. — ಅ. 3. an inhabitant of the Kōngu country (My.); a horse of that country (Bp. 59, 40). see ಕೊಂಕ.

ಕೊಂಗು kongu. 2. = ಕೊಂಕು 2. — ಕೊಂಗಾಟ. — ಅಟ. a crooked, perverse behaviour; over-fondling. (My.).

ಕೊಂಗಿ kongi. = ಕೊನೆ 3, ಕೊಮ್ಮ 3, ಕೊಮ್ಮೆ, ಟೊಂಗಿ. the branch of a tree (S. Mhr.).

ಕೊಚಿ koei. Cochin on the Malabar coast (C.; Tu., T., M.).

ಕೊಚಿ ಕೆ koeike. the act of cutting or cutting up (My.).

ಕೊಚಿ ಸು koeisu. to cause to cut up or to pieces (C.).

ಕೊಚು koeu. 1. to shake flour, as it comes from the mill, on a small fan so as to separate any impurities (C.; cf. ಕುಲುಕು 2, ಕೊಡಪು; T. ಕೊಟಾ, to separate stones, etc. from rice, etc.).

ಕೊಚು koeu. 2. = ಕೊಚು 2. to cut away, up, or to pieces. [Tu.]. (C.; C. Bp. 42, 33; Bh. 3, 19, 46; 8, 23, 19; J. 4, 40; 9, 32; 13, 18, 48; 20, 47; 21, 34).

ಕೊಚು koeu. 3. the act of, or an instrument for,

cutting to pieces (Bp. 28, 47); the state of being cut into pieces. — ಕೊಚ್ಚೋಟಿಕೆ. — ಓಟು-ಅಡಿಕೆ. areca-nut cut into very small pieces (My.).

ಕೊಚು koeu. 4. = ಕೊಚು 3. powder, dust (ಪುಡಿ S.).

ಕೊಚು koeu. 5. = ಕೊಚು 3. the stench of urine (Te. ಕಚ್ಚು, ಗಚ್ಚು; R.).

ಕೊಚು koeu. 6. = ಕೊಚು 1. to speak much or braggingly, to utter in ostentatious language, etc. (C.; ಬಹಳ ಮಾತಾಡು G.; Tu., M. ಕೊಂಜಲ್, ಕೊಣ್ಣು, 'prattle'; T., M. ಕೊಂಜು, to prattle, T. ಕೊಚ್ಚು, a corrupt or low expression; Te. ಕಚ್ಚು, ಗಚ್ಚು, bragging, boast). ಒಣಾ ಹರಟೆಯ ಕೊಚುವದು (C.; B. 4, 194).

ಕೊಚು koeu. 7. = ಕೊಡಚು. to remove, to take away. see Prv. s. ಹೊಸ ನೀರು.

ಕೊಚು koeu. = ಕುಚ್ಚು, etc. a bunch. (ಗೊಂಚಲು G.).

ಕೊಚಿ koei. = ಕೊಟಿಕೆ, etc. mud, mire, bath-drainage (My.; see T. s. ಕುಸುರಿ 1).

ಕೊಚ್ಚು koei. = ಕೊಲಚ. see ಇತರಲೆಗೊಚ್ಚು.

ಕೊಚ್ಚು koei. = ಮೋಜಾ. a eunuch, who generally uses the attire of women (C.; Mhr., H. ಮೋಜಾ).

ಕೊಂಚೆ koñca. = ಕುಟುಚು, ಕೊಂಚೆ 1. a little; littleness; inferiority (My.; ಮಾತೆ, ತುಟಿ, ಲವ, ಲೇಶ, ಕಣ Si. 370; ಅ, ಈಶ ತ್ 466; ಕಿಂಚಿತ್, ಅಲ್ಪ, etc. 473; Te. ಕೊಂಚ, ಕೊನೆ; T. ಕೊಂಜ). ಬಹಳ ಕೊಂಚಮ್ ಆಗಿರುವದು (ಅಲ್ಪ, ಕಣೀಯ, ಅಣೀಯ Si. 370). ಕೊಂಚವಾದದು (ತಲಿನ 438). — ಕೊಂಚದವ. — ಅನ. a man of no consideration, an insignificant man (My.). 2, a low, mean man. see Prv. s. ಲಂಚ.

ಕೊಂಚೆಗೆ koñcege. = ಕುಂಚಿ, etc. a hooded cloak for children.

ಕೊಂಚಿ koñce. 1. = ಕೊಂಚ. a little, etc. (ಕಿಟಾಡು ಕೊಟಿ Ct. I, 18; ಅಲ್ಪ ಸಿದ್ಧಾಂತ).

ಕೊಂಚಿ koñce. 2. an enclosure; a rampart, especially a surrounding wall elevated on a mound of earth (ಪ್ರಾಕಾರ, ವರಣ, ಶಾಲ Nr.).

ಕೊಂಚಿ koñce. 3. = ಕುಣ್ಣಿ. the posteriors (ಪೂಜನಾಟು Ct. I, 62).

ಕೊಂಚಿ koñce. = ಕುಂಚ, ಕುಂಚು. a kind of heron. Tbh. 3 ಕ್ರಾಂಚ (Sm. 356; ಕ್ರಾಂಚಪಕ್ಷಿ Kk. 14; Sm. 29; ಪಕ್ಷಿಯ ಭೇದ Sm. 85). [ಪ್ರಾಂಚ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಪದ್ಮರಾಗದ ಪಕ್ಷಿಯ ಗಿಳಿಯ ಕೋಗಿಲೆಯ ಕೊಂಚಿಯಂಚಿಯ ಕುನ್ತಳಿಕೆಯ ಮಾಲ್ವೆಯ ಸಿಪ್ಪುಗಳೊಳ್ ತೀವಿ Pb. 4, 87 va.]. — ಕೊಂಚಿವಕ್ಕಿ. — ಪಕ್ಕಿ. (ಕ್ರಾಂಚ Nr.). — ಕೊಂಚಿವೆಟ್ಟನ ಕದಂ. — ಬಟ್ಟಿ-0-ತಳಿದಂ. who took possession of the mountain Krauñca: Guha (Kk. 6; Sm. 4; cf. ಕ್ರಾಂಚದಾರಣ).

*ಕೊಂಚಿಯೆ koñceya. = ಕೊಂಚಿ 2. an enclosure, etc. ನನಮಾಲಿಕಾಲತೆಯೊಮ್ಮುಗೊಳಂ ತಮಾಳಲತೆಯ ಕೊಂಚಿಯಂಗೊಳಂ Ap. 4, 92 va.

ಕೊಟಿ kotige. = ಕುಟಿ, ಕೊಟ್ಟಿ 2, ಕೋಟಿ. ಅಕಳ ಕೊಟಿ. a shed, etc. (ಗೋಡ್ಡು, ವೃಜ Si. 413; Mhr. ಕೋಟಾ).

ಕೊಟಾರ kotira. = ಕೊಟ್ಟಾರ. a threshing-floor (My.).

ಕೊಟಿಗೆ kotige. = ಕೊಟ್ಟಿಗೆ, etc. a stall, out-house. (C.).

ಕೊಟ್ಟಿ kotṭa. 1. = ಗೊಟ್ಟಿ 1. a bamboo tube, etc. (My.).
 ಕೊಟ್ಟಿ kotṭa. 2. (fr. ಕುಡಿ 5). the state of being extreme,
 etc. (cf. ಕೊಟ್ಟಿ 1). — ಕೊಟ್ಟಿಕೊನೆ. the extreme point (My.;
 Te.).

ಕೊಟ್ಟಿ kotṭa. 3. = ಕೊಡಕಿ. a thorny shrub. (St. & Pl.).
 [— ಕೊಟ್ಟಿಮುಳ್ಳ ಹಣ್ಣು. a delicious fruit thereof].

ಕೊಟ್ಟಿ kotṭa. 1. Tbh. of ಕೋಷ್ಠ. a store, leprosy, etc. see
 ಕೊಟ್ಟಾರ.

ಕೊಟ್ಟಿ kotṭa. 2. = ಕೊಟ್ಟಿ. a shed. ಆಕಳುಗಳು ಇರುವ ಕೊಟ್ಟಿವು
 (ಗೋಷ್ಠ, ಗೋಷ್ಠಾನಕ Si. 103; T., Te.).

ಕೊಟ್ಟಿ kotṭa. 3. = ಕೋಟ್ಟಿ. a fort. see ಕೊಟ್ಟಿವಳ, etc.

ಕೊಟ್ಟಿಗಾಣ kotṭa-gāṇa. = ಕೊಟ್ಟಿವಳ. a man belonging to a fort
 (Bp. 61, 26; ಅಡಂಗಾಯ್, ಕುಟುಮ್ಬ, ಕೊಟ್ಟಿವಳ G.).

ಕೊಟ್ಟಿಗೆ kotṭage. = ಕೊಟ್ಟಿಗೆ, ಕೊಟ್ಟಿಗೆ. Tbh. of ಕುಟಿಕ (or of
 ಕುಟಿಕಾ, a hut? cf. also ಕೋಷ್ಠಕ). a stall or out-house, es-
 pecially for cattle; a barn, a room, etc. (My.; Tu. ಕೊಟ್ಟಿ; T.
 ಕೊಟ್ಟಿಗ, ಕೊಟ್ಟಿಗ್ಗೆ, ಕೊಟ್ಟಿಯಾ, ಕೊಟ್ಟಿಯು, ಕೊಟ್ಟಿಲ್; M. ಕೊಟ್ಟಿ
 ಲ್; Te. ಕೊಟ್ಟಿಯು, a shed built of thatch; a large shed or pent
 roof). ಕೊಟ್ಟಿಗಯ ಎಣಕಿಲ್ (ಪಟಲ, ಭದಿಸ್ Nr.).

ಕೊಟ್ಟಿಜ kotṭaja. tribute (ಕಪ್ಪ Sm. II., Ct. I, 50; Kk.
 84, o. r. ಒಟ್ಟಜ; T. ಕುಟ್ಟಿ, M. ಕೋಜ; cf. ಕೋಜಿ 7).

ಕೊಟ್ಟಿಡಿ kotṭadi. = ಕೊಡದಿ q. v., ಕೋಟಿಡಿ. (My.).

ಕೊಟ್ಟಿಣ kotṭana. (fr. ಕುಟ್ಟು 1) = ಕೊಟ್ಟಿ. beating the
 husk from paddy, etc. (C.; M.; Te. ಕೊಟ್ಟಿಮು). see Bp.
 27, 52; C. Bp. 47, 42. [— ಕೊಟ್ಟಿಣಕುಟ್ಟು. to pound rice. ನಮ್ಮ
 ಜಂಗಮ ಲಿಂಗವ್ವ ದೈವವನ್ನಾರಾಧಿಸಿ ನಮ್ಮ ಶಂಕರ ದಾಸಿಮಯ್ಯಗಳು
 ಸರ್ವಭೂತಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿಣವ ಕುಟ್ಟಿಸಲಿಲ್ಲವೆ? Cv. 658].
 ಕೊಟ್ಟಿಣಾ ಕುಟ್ಟಿ ಮಿಣ್ಣಿನ ಸಾಕಿದ ಹಾಗೆ (Priv.). — ಕೊಟ್ಟಿಣಗೇರಿ.
 — ಕೇರಿ. a street where people live (Bp. 21, 19). — ಕೊಟ್ಟಿಣಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. to beat the husk from paddy
 (Bp. 21, 19). — ಕೊಟ್ಟಿಣದ ಅಕ್ಕಿ. a kind of hand-pounded rice.

ಕೊಟ್ಟಿಣಗಿತ್ತಿ kotṭana-gitti. a female who beats husk
 from paddy; etc. (My.).

ಕೊಟ್ಟಿತನ kotṭatana. (fr. ಕೋಟಿ). crookedness; deceit. see Priv.
 3. ಮಟ್ಟಿ.

ಕೊಟ್ಟಿವಳ kotṭa-vala. = ಕೊಟ್ಟಿಗಾಣ. a man belonging to a fort.
 (ಅಡಂಗಾಯ್, ಕುಟುಮ್ಬ Kk. 37; Sm. 45).

ಕೊಟ್ಟಿಸ kotṭasa. = ಕೋಲ್ಪುಸ. roasted meat (ಸುಣ್ಣಿಗೆ ಸು
 ಡುಬಾಡು Sm. 32).

ಕೊಟ್ಟಾರ kotṭa 1-āra 1. = ಕೊಟ್ಟಾರ. Tbh. of ಕೋಷ್ಠಾಗಾರ. a store-
 house (Sm. 383; V. 37, 27; T., M.; Mhr. ಕೋಷಾರ). — ಕೊಟ್ಟಾರ
 ಸೋವೇಶ್ವರ. N. (Bp. 53, 30).

ಕೊಟ್ಟಾರಿ kotṭari. the officer in charge of a granary or ware-
 house, a steward. [Tu.]. (Bp. 9, 42; 59, 29).

ಕೊಟ್ಟಿ kotṭi. 1. ? (ಸೂಕಳ Sm. 89).

ಕೊಟ್ಟಿ kotṭi. 2. (fr. ಕುಡು 3?). a (perverse), shame-
 less, base, obscene man (ಬಣ್ಣ Sm. 89, o. r. ಭಣ್ಣ).

ಕೊಟ್ಟಿ kotṭi. 1. = ಕೋಟಾ. false; faithless, perfidious; spurious;
 alloyed; bad; vicious (Mhr., H. ಮೋಟಾ; cf. ಕೂಟ No. 4). — ಕೊ

ಟ್ಟಿಕತೆ. a forged writ of agreement (B. 5, 268). — ಕೊಟ್ಟಿದನ.
 vicious cattle (S. Mhr.). [ಕೊಟ್ಟಿ ದನವ ದೊಡ್ಡ ವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದನು.
 ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸುಳಿವಾತ ಜಂಗಮವಲ್ಲ Cv. 727].
 — ಕೊಟ್ಟಿನಡತೆ. a bad conduct (S. Mhr.; B. 5, 197). — ಕೊಟ್ಟಿರೂ
 ಪಾಯಿ. a counterfeit rupee (S. Mhr.).

ಕೊಟ್ಟಿ kotṭi. 2. a room. ಜನನೀ ಕೊಟ್ಟಿ (ಅನ್ನಪುರ, etc., ಅರಮನೆ
 ಯ ರಾಣೀವಾಸ Si. 110; cf. Mhr. ಕೋರೀ).

ಕೊಟ್ಟಿಗೆ kotṭige. = ಕೊಟ್ಟಿಗೆ. (C.). an out-house, etc. ಅರಮನೆಯೊ
 ಳಗಿನ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ (ಕಪ್ಪೆ G.). see Bp. 56, 34, 39; J. 10, 20; B. 5, 126.
 — ಕೊಟ್ಟಿಗೆಮನೆ. (ಕುಸೂಲ G.). ಕಾಲು ಹಾಕುವ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಮನೆ (ಕೋ
 ಷ್ಠ G.). — ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯವ. — ಅವ. a steward (Bp. 9, 46; 59, 29).

ಕೊಟ್ಟಿ kotṭu. 1. (fr. ಕುಡಿ 5). a point; a nipple;
 a crest (ಕಿರೀಟ Hla.; cf. ಕೊಟ್ಟಿ 2); a gold ornament worn
 by women in their plaited hair (My.; cf. ಕೊಪ್ಪು 3). ನವಿ
 ಲ ಕೊಟ್ಟಿ (ಶಿಖೆ, ಜೂಡ Hla.; Mr. 169). ಮೊಲೆಯ ಕೊಟ್ಟಿ (ಕುಚ
 ಮುಖ, ಜೂಡುಕ, ವೃತ, ಶಿಖೆ Hla.). ಹಲವು ಮಕ್ಕಳ ತನ್ನೆ, ತಲೆಯಲ್ಲಿ
 ಕೊಟ್ಟಿವಗೆ, ಸಲೆ ಗಣಿಗೆ ಜಾವನ್ ಅಟುವನ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮೊಲೆಯಿಲ್ಲ (a
 cock, Sp.).

ಕೊಟ್ಟಿ kotṭu. 2. P. p. of ಕುಡು 1 and ಕೊಡು 1.

ಕೊಟ್ಟುಕೆ kotṭuka. = ಕೊಟ್ಟುಗೆ. the lapwing (ಕೋಯಿಟ್ಟಿ,
 ಶಿಖರಿ Hla.; ಶಿಖರಿ Mr. 172; cf. ಕೀಚುಬಾಲ).

ಕೊಟ್ಟುಗೆ kotṭuga. = ಕೊಟ್ಟುಕೆ. (Bh. 1, 20, 53).

ಕೊಟ್ಟುಹೆ kotṭuha. = ಕುಟ್ಟುಹೆ. beating, etc. see 3. ಸೊ
 ಪ್ಪುಗುಟ್ಟುಹೆ.

ಕೊಟ್ಟಿ kotṭe. = ಗೊಟ್ಟಿ 2, ಗೊಟ್ಟಿ. the stone or kernel
 of fruit, especially of mangoes (My.; Te., Tu. also ಕುರ
 ಣ್ಣ; T. ಕೊಟ್ಟಿ, M. ಕುಟ್ಟಿ, ಕೊಟ್ಟಿ, ಕುರು; Mhr. ಗೊಟ್ಟಿ, ಗೋಟೀ,
 Roundish stone or pebble; a marble). — ಕೊಟ್ಟಿಗೇಲೆ. — ಕೇಲೆ. a
 gold ear-ring having the form of a fruit-stone (My.).

ಕೊಟ್ಟಿ kotṭa. = ಕೊಟ್ಟಿಣ. beating the husk from paddy.

ಕೊಟ್ಟಿ kotṭu. (Te. plural of ಕೊಟ್ಟಿ). pounding; a blow.
 see ತಲೆಕೊಟ್ಟಿ ಮಾರಿ.

ಕೊಟ್ಟಿ kotṭadi. = ಕೊಟ್ಟಿಡಿ, etc. a chamber, a room (Si. 108.
 117; Mhr., H. ಕೋಡದೀ).

ಕೊಡ kodā. 1. tenderness, tender age, youth. (T.
 ಕುಯ, ಕುಟ, ಕುಟವು; Te. ಕೊಡಮು, ಕೊಡಮೆ, ಕೊಮರು, ಕೊಮೆ,
 ಕೋಡ = T. ಕೋಡಿ; cf. ಕೊಣಸು). — ಕೊಡಗೂಸು. — ಕೂಸು. a
 young girl, a maiden (ಕುಮಾರಿ, ಕನ್ಯೆ Hla.; ಕೂಸು Ct. II, 58; ಕರ್ಣ
 ಕೆ, ಬಾಲೆ Nn. 21). ಕೊಡಗೂಸು ಕನ್ಯೆ, ಕೊಟ್ಟಿ ಕೂಸು ವರ್ಯ (Mr.
 302). see Abh. P. 8, 61 va.; Bp. 9, 38; 14 sum.; 14, 5, V. 9, 70
 va.; 9, 72. — ಕೊಡಗೂಸುತನ. — ಕೂಸುತನ. the state of being a
 maiden. [ಕೊಡಗೂಸುತನದ ಭಯದಿಂದ ನಡುಗುವ ಕನ್ಯೆ ಕಯ Pb. 1, 92;
 Vr. 115, 17; Bv. 555]; (Cpr. 8, 50).

ಕೊಡ kodā. 2. honey (ಜೇನ್ Sm. 93; T. ಕೊಂಗು, Te. ಕುರುಜು).

ಕೊಡ kodā. 3. = ಕೊಡಗು. — ಕೊಡಗತ್ತಿ. — ಕತ್ತಿ. = ಕೊಡಗುಕತ್ತಿ.
 (My.).

ಕೊಡ kodā. Tbh. of ಕುಟ (Nr., Hla.; Mr. 209; Si. 309; ಭಾಣ್ಣ Sm.
 93). an earthen pitcher or pot (C.), also one of metal (My.).
 [ಕುಲಮಿದುಡ ಕೊಡದೊಳಂ ಶರಸ್ತವ್ಯದೊಳಂ Pb. 2, 83]. see ಜೇಂ

ಗೊಡ; V. 38, 37, 38. — ಕೊಡಪಾನ. a koda of copper or brass (C.; C. Bp. 47, 40). — ಕೊಡಪಾನ. = ಕೊಡಪಾನ. (My.). — ಕೊಡಪಾಲ್. -ಲು. -ಪಾಲ್. a potful of milk. ಕೊಡವಾಲು ಕಟ್ಟುವ ಆವು (ದ್ರೋಣಮುಖ್ಯ, ಪ್ರಚುರದುಗ್ಧೆ Hla.; Mr. 182). — ಕೊಡವಾಲಂಗಟ್ಟ. — ಕಟ್ಟ. = ಕೊಡವಾಲಂಗಟ್ಟ. (J. 29, 2). — ಕೊಡವಾಲಂಗಟ್ಟ. — ಕಟ್ಟ. to yield a potful of milk (J. 18, 13).

ಕೊಡಕು kodaku. = ಕೊಡಕು 2? crookedness (?). — ಕೊಡಕು ಬೀಟು. (a cart) to go to one side and with two wheels enter the road-ditch (My.).

ಕೊಡಕೆ kodake. = ಕೊಡಂಕೆ. (Smd. 48). the ear (ಕಿವಿ Sm. 70; Te., a cup; cf. ಕುಡಿಕ್ಕ). ಕೊಡಕೆಯು ಅಭರಣಮೋ ಕೊಡು (101). see J. 17, 14.

ಕೊಡಗ kodaga. want, poverty (ತವಿರ್, ಎಡಪ್, ದಾರಿದ್ರ್ಯ Ct. II, 73; see s. ಕುಡುಡು? ಕೋಡಿ 2). another ಕೊಡಗ see s. ಕೊಡಗು.

ಕೊಡಗು kodagu. (fr. ಕುಡು 3? or fr. ಕುಡಿ 5?). = ಕೊಡ 3, ಕೊಡವು 1. the Coorg country (C.; B. 3, 30; T., M. ಕುಡಗು; Te. ಕೊಡಗು). — ಕೊಡಗ. — ಅ 3. a Coorg man (C.). ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒನ್ನೇ ಬಟ್ಟೆ, ಕೊಡಗನಿಗೆ ಬೇಟೆ ಬಟ್ಟೆ (Priv.). see ಕೊಡವ. — ಕೊಡಗು ಕತ್ತಿ. = ಕೊಡಗತ್ತಿ. a Coorg knife, a kind of broad sword or cleaver shaped like a bill-hook (My.; Te.).

ಕೊಡಗೆ kodage. = ಕೊಡಿಗೆ. a gift, a grant (ಉಮ್ಮುಟ Smd. I; My.). see ಕಟ್ಟು- s. ಕಟ್ಟು 1.

ಕೊಡಂಕೆ kodanke. = ಕೊಡಕೆ. the ear. (Smd. 48; ಕಿವಿ Kk. 32). see Räv. 13, 62; Säv. 2, 40; ಕೊನೆಗೊಡಂಕೆ.

ಕೊಡಚಿ kodaci. = ಕೊಟ್ಟ 3, ಗೊಡಚಿ. — ಕೊಡಚಿಗಡ. a large prickly shrub or small tree, *Zingiber pyramidalis* Willd. (St. & Pl.; T. ಕೊಡಚಿ, ಇಲನ್ನೈ, ಕೊಡಚಿ).

ಕೊಡಚು kodacu. (fr. ಕೊಡ 2). = ಕೊಡಸು. to remove the ear-wax out of the ears with the finger or a pick; to remove the impurities from out of a vessel by rubbing its inside with the hand (My.).

ಕೊಡತೆ kodata. 1. coldness (ಚಳಿ Sm. 97; cf. ಕುಳಿರ್ 3, ಕೋಟಿ 1, ಕೋಡು 2).

ಕೊಡತೆ kodata. 2. (fr. ಕೊಡ 3). = ಕೊಡತೆ. the pain of a sore (ಪುಣ್ಣೋವು Sm. 97; My.; T. ಕುಡೈ, to hollow, to scrape out, see ಕೊಡ 2; to pierce, make a hole through; to gnaw, as a worm; to ache; to cause overpowering grief); severe itching (My.).

ಕೊಡತೆ kodata. 3. a stick tied to a dog's neck by means of which the dog is fastened at home or led about (ಹಾಸುಗೋಲ್ Sm. 97; Te. ಕೊಣತೆ; M. ಕೊಳುತ್ತು, what holds, etc.).

ಕೊಡತಿ kodati. (fr. ಕುಡು 2). = ಕೊಡತ್ತಿ. that beats, pounds, breaks: a wooden hammer. [Tu. ಕೊಡತ್ತಿ]. (C.; ಕೀಲಕ Mr. 283; M. ಕೊಟ್ಟಿ, ಕೊಟ್ಟುವಡಿ; cf. Sk. ಕುಟಿ). ಮಣ್ಣು ಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದು ಒಡೆಯಕ್ಕುವ ಕೊಡತೆಮೋಣ್ಣ (ಕೋಟಿತ Si. 302). ಅದಕ್ಕದು ಉಳಿ ಕೊಡತೆಯ ನ್ಯಾಯ (Priv.). see ಹೆಣ್ಣೆಗೊಡತಿ; Priv. s. ತಾಸಿನ ಬಟ್ಟಲು.

ಕೊಡತ್ತಿ kodanti. (Smd. 48). = ಕೊಡತಿ. [ಉಳಿಯನೂಟ ಕೊಡತ್ತಿಯೊಳ್ ಬಟ್ಟದನ್ನೆ Pb. 1, 104 va.].

ಕೊಡಪು kodapu. = ಕೊಡವು 2, ಕೊಡದು. to scatter or throw in different directions with the hand; to shake or toss about (v. t.); to shake (v. t., ಕರವಿಕೀರ್ಣ Smd. Dh.; ತೊನೆ, etc., ಅಲ್ಲಾಡು, ಕಮ್ಮನ ಸೆ.; M. ಕುಡೆ; cf. ಕುಲುಕು 2?). ಕೊಡಪುವದು (ವಿಧಾನನ, ನಿಧುವನ, ಜಾಡಿಸುವದು Si. 386). see Säv. 4, 17; Räv. 5, 43; 6, 11 va.; ಮುಲ್ಲುಡತ್ತು.

ಕೊಡಮೆ kodame. = ಕೊಡಮ್ಮೆ. a double basket for catching fish (Sd.; Te. ಕೊಡಮು; see ಕೂಳಿ 1).

ಕೊಡಮ್ಮೆ kodambe. = ಕೊಡಮೆ. (Räv. 5, 114 va.).

ಕೊಡರಿಸು kodarisu. a kind of ornament (Rām. 6, 2, 7).

ಕೊಡಲಿ kodall. = ಕೊಡ್ಲಿ. Tbh. of ಕುಡಾರ (Smd. 341. 369, Nr., Hla.; Mr. 298; Ct. II, 40; C.; ದಾತ್ರ, ಲವಿತ್ರ Si. 303). an axe, a hatchet. ಕೊಡಲೀ ಕಾವು ಕುಲಕ್ಕೆ ಮುತ್ತು. — ಬಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹತ್ತುವವನ ತಿಕೆ ದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲೀ ಸಿಗ (or ಸಿಕ್ಕ) ಹಾಕಿದರು (Priv.). see Bp. 9, 14; ಅಮ್ಮರ ಗೊಡಲಿ, ಗಣ್ಣ ಕೊಡಲಿ; Priv. s. ತಾನು.

ಕೊಡಲು kodalu. = ಕರುಳ್, etc. (My.; Bh. 8, 24, 7; T. ಕುಡಲ್).

ಕೊಡವು kodavu. 1. = ಕೊಡಗು. the Coorg country (in the language of the Coorg people). — ಕೊಡವ. — ಅ 3. = ಕೊಡಗ. a Coorg man (in the language of the Coorgs; M. ಕುಡವ; M. ಕುಡವ also a predial slave; Maṅgarāja makes a distinction between the Kodagas and Kodavas, saying in verse 379 of his work as follows: ಮ್ಲೇಚ್ಛರೆನೆ ಕೊಡವ ಕೊಡಗರು).

ಕೊಡವು kodavu. 2. = ಕೊಡವು, etc. to scatter, etc. (My.). ಕೊಡವ ಕೊಳುವದು (ಕೊಡವು, etc. Si. 386).

*ಕೊಡಸು kodasari. a kind of instrument? ವ್ರಣ ವೈದ್ಯ ನನ್ನೆ ಕೊಡಸಾರು ಸಿದ್ಧಿಮಂ Pb. 6, 72 va.

ಕೊಡಸಿಗು kodasigu. = ಕಡಿಸಿ. the small tree Cluytia collina Roxb. (St. & Pl.).

ಕೊಡಸಿಗೆ kodasige. = ಕೊಡಿಸಿಗು, ಕೊರಿಸಿಗು. Tbh. of ಕುಟಿಜಕ. a kind of medicinal tree. (Smd. 369; ಕುಟಿಜ, ಶಕ್ರ, etc. Nr.; ಕುಟಿಜ Sm. 25; Nn. 88; My.; Te. ಕೊಡಿಸಿ).

ಕೊಡಸು kodasu. = ಕೊಡಚು. to remove dirt, etc. (My.).

ಕೊಡದು kodahu. = ಕೊಡವು, etc. ಕೊಡಪುವದು (ವಿಧಾನನ, ನಿಧುವನ Nr.; Si. 386). ಅತಿಗೆ ಬಳೆ ಕೊಟ್ಟು, ಕೆಯ್ ಕೊಡಹಿದರೆ ಹೋಗುವದೋ? (Priv.). see Bp. 22, 31; Bh. 1, 10, 37; 1, 20, 61; 3, 13, 30, 35; J. 20, 47.

ಕೊಡಿ kodl. = ಕಡಿ 1, etc. strength, stoutness. ಕೊಡಿಯ ಟಾವೆ (S. Mhr.; B. 4, 158). — ಕೊಡಿಕಲ್ಲು. stone-like firmness in one's health. ಈ ಮನುಷ್ಯನು ಕೊಡಿಕಲ್ಲಾಗಿದ್ದಾನೆ (S. Mhr.).

ಕೊಡಿಗೆ kodige. = ಕೊಡಗೆ. a gift, grant, etc. — ಕೊಡಿಗೆ ಮಾನ್ಯ. land free of rent (My.).

ಕೊಡಿಸಿಗು kodisigu. = ಕೊಡಸಿಗೆ, etc. (ಕುಟಿಜ, etc. Si. 137).

ಕೊಡಿಸು kodisu. = ಕುಡಿಸು 3. to cause to give (C.). ಕೊಡಿಸಲ್ ಪಟ್ಟವನು (ದಾಸಿತ್ಯ ಸಾಧಿತ Si. 364). see Bp. 8, 36; Bh. 1,

8, 7; Bhāgavata 10, 18, 3; B. 2, 31; 5, 186. 2, to allow (My.),
e. g. ನಿಲ್ಲುಗೊಡಿಸು, ಬರ-.

ಕೊಡಿಸುವಿಕೆ kodisuvike. causing to give. ಸಾಲವನ್ನು ಕೊ
ಡಿಸುವಿಕೆ (ಅರ್ಥವಾಪನ, ಸಾಧನ Si. 437).

ಕೊಡು kodu. 1. = ಕುಡು 1. to give, etc. (ವಾನ್ Nn. 141).
P. p. ಕೊಟ್ಟು. [ತನ್ನಯ ತನ್ನಯನ್ನು ದನೆ ಕೊಟ್ಟು ವಿವಾಹಮುನಿತ್ತೆ ಮಾಡು
ವೆ Pl. 1, 72; Ap. 2, 19]. ಪ್ರಿಯವಚನಂ ಬೆರಸಿ ಕೊಡುವವನು (ವದಾ
ನ್ Hla.). ಪಣ್ಯಸ್ತ್ರೀಯರು ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಪತ್ರ (ಭೋಗ);
ಒನ್ನ ಕೊಟ್ಟು, ಒನ್ನ ಕೊನ್ನುದು (ಪುವಾನ್, ಪರೀರ್ತ. etc.); ಒನ್ನ ಕೊ
ಟ್ಟು, ಒನ್ನ ಕೊಳುವವು (ಅಪಮಿತ್ತ); ಸಾಲವ ಕೊಡುವವನೂ ಸಾಲವ ಕೊ
ಟ್ಟವನೂ ಇಬ್ಬರೂ ಉತ್ತಮಾರ್ಥ ಎನ್ನೂ ಅಧಮಾರ್ಥ ಎನ್ನೂ ಎನಿಸುಗು;
ಬಡ್ಡಿಯ ಕೊಟ್ಟು, ಸಮ್ಪನ್ನನ ಆದವನು (ಕುಸೀದಿಕ, etc.); ಭಾಷೆಯ ಕೊ
ಟ್ಟು ಕಾಳಗವತ್ತೆನೆ ಮಗುಟವವರು (ಸಂಶ್ಚಕ್ರು Nr.); ಕೊಟ್ಟು
ಕೊಳ್ಳುದು (ವಾನ್, Mr. 267); ಬಡ್ಡಿ ಗೊಡುವವನು (ಕುಸೀದಿಕ 345);
ಕೊಟ್ಟೊಡವ (ವಿಗ್ರಹ 474); ಹೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟವಂ (ವಧುತಾತ 313); ಹೆಣ್ಣು
ಕೊಟ್ಟು ಅತ್ತೆ (ಗೃಹಮಾತೆ 313); ಕೊಟ್ಟು ಕೊಸು (ವರ್ಯ 302). ಕೊಟ್ಟು
ದೇವರು ಕೊಣ್ಣು ಹೋದರೆ, ಕುಟ್ಟು ಕೊಣ್ಣು ಅಪೋದಯಾಕೆ?—ಕೊಟ್ಟು
ಸಾಲ ಕೇಳದೆ ಹೋಯಿತು, ಮಾಡಿದ ಅರಮ್ಪು ನೋಡದೆ ಹೋಯಿತು.—ಕೊ
ಟ್ಟು ಕಟ್ಟುವಲ್ಲಿ, ತಿಂದು ಬದುಕಿದವನಲ್ಲಿ.—ಕೊಡೋದು ಕೊಡು! ಅದಿಗೇ
ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುತ್ತೆ.—ಕೊಡೋದು ಒನ್ನು ಕಾಸು, ಕೋಣೆ ಕು
ವ್ವು ಹಾಸು.—ಕೊಡೋದೊನ್ನು ಕಾಸು, ಕೆಲಸವೆರಡು ಹಾಸು.—ದೇವರು
ವರಾ ಕೊಟ್ಟರೂ ಪೂಜಾರಿ ಬಿಡನು (Prva.). ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡು (C).
ನೋವು ಕೊಡು (C.). ಗಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಡು; ಪಾತಿ ಕೊಡು (C.). occasionally
ಕೊಡು (= ಕುಡು) is added to other verbs without altering their
meaning (C.), e. g. ವಿಭಾಗಿಸಿ ಕೊಡು. = ವಿಭಾಗಿಸು. (Cm. ad Smd.
46). see Bp. 5, 54; 21, 30; 32, 44; 51, 19; 52, 46; Bh. 1, 8, 8. 23.
66. 93; 1, 10, 36. 38; 2, 13, 10; Rā. 7, 98; J. 2, 27. 60; 8, 42; 13, 42;
29, 16. 39; 30, 26. 49; 31, 27; Dp. 148, 5; B. 1, 6; 3, 93; 4, 6. 9. 16.
110. 123. 150. 153. 196. 197. 198. 216; 5, 17. 54. 84. 113. 127. 154. 303;
ಅಳವಿಗೊಡು, ಒಕ್ಕೊಡು, ಒಡ್ಡೊಣ್ಣುಗೊಡು, ಒಲಗಂ, ಕಾಣಿಕೆ, ಕಾ
ಣ್ಣೆ, ಕಾಳಗ, ಕಯ್, ದಣ್ಣೆ, ಧನ, ಬೊಟ್ಟು, ಮಯ್ಯಾ, ಮಯ್ಯಾ
—ಕೊಟ್ಟಾಡು. —ಅಡು. to give repeatedly. ಬಡ್ಡಿಯ ಕೊಟ್ಟಾಡಿ ಬದು
ಕುವವನು (ವೃದ್ಧಾಪೀವ, ವಾದ್ಯರಸಿ Nr.). 2, to give mutually
(C.). —ಕೊಟ್ಟುವಣ. = ಕೊಟ್ಟುಂ (i. e. ಕೊಟ್ಟರೂ) ಅಣ. (Bp. 41,
8). —ಕೊಡು ಕೊಡು. = ಕುಡು ಕುಡು. (Bp. 11, 3. 33; 27, 64; 32, 34;
37, 41. 46; 42, 9; Rā. 7, 98 va.; B. 4, 127). —ಕೊಡು ಗಿಡು. reit.
(Bp. 42, 18).

ಕೊಡು kodu. 2. = ಕೊಡೆ 4. giving. — ಕೊಡು ಕೊಳ್ಳುವದು. to
give and receive; giving and receiving (C.). ಕೊಡು ಕೊಳ್ಳುವ
ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳು, quarrels about giving and receiving (B. 4, 142).
ಪದಾರ್ಥವು ಜನರಿಗೆ ಕೊಡು ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಬರ ಬೇಕು (B. 5, 77). see
B. 5, 106. 228. 263.

ಕೊಡುವಳಿ kodu2-vaḷi. giving (in marriage, etc., My.).

ಕೊಡುವಿಕೆ koduvike. giving (ಸಾತಿ Si. 424; ಡಿವಾರ್ಯ G.).
see Si. 56. 243. 325. 397. 437; B. 5, 107.

ಕೊಡುಹೆ koduha. giving. ಬಡ್ಡಿಯ ಕೊಡುಹೆ (ಅರ್ಥಪ್ರಯೋ
ಗ, ವೃದ್ಧಿಜೀವಿಕೆ Nr.). ಹೆಪ್ಪ ಕೊಡುಹೆಂ (ಅತಂಜನ Nr.). ಕೊಡುಹೆ
(ವಿಕ್ರಯ Mr. 346).

ಕೊಡೆ kodē. 1. an umbrella; a parasol (Smd. 109. 113;
ಅಶಸ್ತ್ರ, ಛತ್ರ Hla.; Si. 268; ತಲೆ, ಮೇಘದವ್ವರ, ಛತ್ರ ಕೆ; C.; Tu.;
T. ಕುಡ್ಡೆ, M. ಕುಡೆ; Tc. ಗೊಡುಗು, ಗೊಡುವು). [ಕೊಡೆ ತಲೆ ತಲೆ ಸೀ

ಗುಂ ಕೋನ್ಡ್, ಘಟಾಳಿ ತುರಂಗ ಸೈನ್ಯಮುರ್ಕುಡುಗದೆ ಬರ್ಪನಾಯಕ
ಬಲಂ Ap. 4. 92]. ಕೊಡೆಗೊಡೆಯಂ or ಕೊಡೆಯೊಡೆಯಂ (Smd. 167.
242). ಕೊಡೆಯ ಕಾವು (161). ಕೆಂಗುಡಿಯ ಪುಡಿಯ ಮುತ್ತಿನ ಕೊಡೆ
(216). see Bp. 56, 17; Rā. 5, 44; J. 2, 9; B. 4, 190; ಬೆಳುಗೊಡೆ,
ಬೆಳು, ಮುಕ್ಕೊಡೆ. ಅಲ್ಪಗೆ ಐಶ್ವರ್ಯ ಬನ್ನರೆ ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡೆ
ಹಿಡಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು (Prv.). see Prvs. 3. ಬಿಸಲ್, ಮುಟೆ. — ಕೊಡೆಯಾರ.
—ಅಳ. the town of Maṅgalūr in South Kanara (C.). ಕಾಸು
ಇದ್ದರೆ ಕೊಡೆಯಾರ; ಇಬ್ಬರಿದ್ದರೆ ನಡೆಯಾಲ! (Prv.). — ಕೊಡೆಯಲೆ.
—ಎಲೆ. a leaf (of the lotus) that resembles an umbrella. [ಕೊಡೆ
ಯಲೆಗಳ ತಿನ್ನಿ ನೆಯಿಟ್ಟಿಡೆಗಳ ಕಟ್ಟಲೆಯನುಳಿಗೆತ್ತು Ap. 11, 63]; (Cpr.
5, 39 va.). — ಕೊಡೆವಿಡಿ. —ವಿಡಿ. to seize, take, or hold a parasol,
etc. (Abh. P. 4, 9; Bp. 23, 19; J. 13, 34; 19, 16; 28, 36). — ಕೊಡೆ
ಡುಲ್ಲು. a mushroom (ಛತ್ರ, ಅತಿಛತ್ರ, ಪಾಲಘ್ನ Si. 165, only in Si.).

ಕೊಡೆ kodē. 2. to hollow, to excavate (Tu. ಕುಡೆ, a hole;
T. ಕುಡ್ಡೆ); to scrape out, as a cocoon, etc. (My.; T.);
to remove with the finger or a pick, as ear-wax (My.).
see s. ಕುಟು 1 and ಕೊಡತೆ 2.

ಕೊಡೆ kodē. 3. to ache; to itch very much (My.). see
ಕೊಡತೆ 2.

ಕೊಡೆ kodē. 4. = ಕೊಡು 2. giving. see ಕೊಳು ಕೊಡೆ, ಕೊಳ
ಕೊಡೆ.

ಕೊಡೆತೆ kodēta. = ಕೊಡತೆ 2. (My.). the pain of a sore.

ಕೊಡ್ಡ kodḍa. 1. = ಕೊರಡು. a kind of rainbow. ಕೊಡ್ಡ
ಮೂಡಿಕು (S. Mhr.).

ಕೊಡ್ಡ kodḍa. 2. = ಕಡ್ಡ 2. a stupid man, a clown (S.
Mhr.; cf. ಕೊರಟ್ಟು).

ಕೊಡ್ಡಿ kodḍi. = ಕೊಡಲೆ. an axe, etc. (C.; B. 3, 6).

ಕೊಣ konā. 1. = ಕೊಳ 2. a pond, a tank (My.).

ಕೊಣ kona. 2. = ಗೊಣ 2. a sound in imitating nasaliza-
tion. — ಕೊಣ ಕೊಣ ಎನ್ನು. to speak through the nose, to
nasalize (in speaking or reading, My.).

ಕೊಣಕು konaku. 1. to jump or leap, to leap over,
as wild beasts (ಮೃಗಲಂಘನ Smd. Dh.; cf. ಕುಂಜು, ಕುಣುಕು 2,
ಕುಡುಕು 1, ರೊಣಕು).

ಕೊಣಕು konaku. 2. a leap or jump. — ಕೊಣಕಿಡು. —ಇಡು.
to perform a jump, to jump, etc. (ದಾಣ್ಣು Kk. 53; ದಿಂಕಿಡು, ದಾ
ಣ್ಣು, ಮಿಳ್ಳಿಸು, ಸರಳಿಸು Sm. 31; Cpr. 1, 118; Rā. 3, 51; T. ಕುಣು
ಕಿಡು, to pass across).

ಕೊಣಗು konagu. = ಕೊಳಗು, etc. a hoof (ಖುರ, ಶಫ Hla.).

ಕೊಣತೆ konata. a kind of wooden (or iron) club
swung in the hands for exercise, etc. (My.). — ಕೊಣತೆ
ಕಟ್ಟು. to climb a rope to which the konata is attached (My.).

ಕೊಣಪಿ konapi. = ಕುಡುವು. a flail (Mangalore Moral
Class-book p. 133; Tc. ಕುಡುಪೆ, ಗುನುಪೆ, a club).

ಕೊಣಬಿಗೆ konabige. a round wooden disc to knead
dough in, etc. (S. Mhr.).

ಕೊಣವಿಗೆ konavige. = ಕೊಣಬಿಗೆ. (S. Mhr.).

ಕೊಣಸು konasu. a young one of wild beasts (ಮಗು ಪೋತ Ct. II, 80; ಮಗವಳು Kk. 53, Sm. 31; Sk. ಕುಣಕ; T. ಕುಣಸು, an infant; Te. ಕೊಡುಕು, a son; ಕೊಣ್ಣೆ ಕ; an infant; see ಕೊಡ 1).

ಕೊಣ್ಣು konṇu. = ಕುಂಟೆ 3, ಕೊರಡು. a knotty club (My.).

ಕೊಣ್ಣು konḍa. a hill, a mountain (Te. ಕೊಣ್ಣ; Tu. ಕುಂಜ; T. ಕುನ್ಜ, ಕುನ್ಜ; M. ಕುನ್ಜ, ಕುನ್ಜ; cf. ಕುಜುವ; ಗುಡ್ಡ 2?). — ಕೊಣ್ಣು ಗುಣ. — ಕುಣ. a hill or jungle sheep (ರಾಹಿಷ Nr., o. r. ಕೊಣ್ಣು ಗೊಣ; ಅಟವ್ಯವಿ, ವನೇರಣ Mr. 160); the four-horned antelope, Tetracerus quadricornes (Gz.). — ಕೊಣ್ಣು ಗುಣದುಪ್ಪ. hair or wool of a jungle sheep (Rāghc. 17, 68). — ಕೊಣ್ಣು ಗುಣ. — ಕುಣ. = ಕೊಣ್ಣು ಗೊಣ. N. (Bp. 36, 59). — ಕೊಣ್ಣು ಗೊಣ. = ಕೊಣ್ಣು ಗುಣ. (Bp. 1, 10). — ಕೊಣ್ಣು ಗೊಣ. — ಕುಣ. = ಕೊಣ್ಣು ಗುಣ. q. v. (Te. ಕೊಣ್ಣು ಗೊಣ). — ಕೊಣ್ಣು ವೇಡು. N. (Si. 101; = ಗೋಣ್ಣು ವನ, ಗೋಣ್ಣು ವಾರ?). — ಕೊಣ್ಣು ಮುಸುಡಿ. a large black-faced monkey (My.; Te. ಕೊಣ್ಣು ಮುಜ್ಜು). — ಕೊಣ್ಣು ಮುಸುವ. = ಕೊಣ್ಣು ಮುಸುಡಿ. (My.). cf. ಗುನ್ಜ 1.

ಕೊಣ್ಣು konḍa. Tbh. of ಕುಣ್ಣು [ಅಪವನೀಯ ದಕ್ಷಿಣ ಗಾರ್ಹಪತ್ಯಂಗೆ ಲೆವ್ವು ಮೂಟುಂ ಕೊಣ್ಣುಂಗಳೊಳುತ್ತರವೇದಿಯೊಳಗ್ಗೆ ಸನ್ಮಾನಂ ಗೆಯ್ದು Pb. 6, 33 va.]; (Smd. 355; Abh. P. 10, 183 va.; My.). — ಕೊಣ್ಣು ಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. N. (S. Mhr.). — ಕೊಣ್ಣು ಬಣ್ಣ. a cart used at the konḍa feast (My.). — ಕೊಣ್ಣು ಬಣ್ಣ. a feast in honor of Virabhadra at which Lingavantas carry an idol of Virabhadra and dance with it on live coals in a pit (My.).

***ಕೊಣ್ಣು ಮಾಲು konḍamālu.** hill slope? ಲಿಂಗ ಪಥವ ಪಟ್ಟಿ ನಡೆವರು ಜಂಗಮ ಮುಖದಿನ್ನೆ ನಿನ್ನೆ ಬನ್ನರೆ ಕೊಣ್ಣು ಮಾಲುಂಗೆ ಹೋ ಹುದು ತಪ್ಪದು Bv. 106.

ಕೊಣ್ಣುಲು konḍalu. = ಕೊಣ್ಣು. Tbh. of ಕುಣ್ಣು. an ear-ring (My.).

ಕೊಣ್ಣು ಸು konḍasu. N. of a plant (ಸೂಪಕಾರಕ Mr. 121, o. r. ಸೂಪಕಾರಕ).

ಕೊಣ್ಣಾಡು konḍādu. to praise, to extol, etc. see s. ಕೊರ್ 1.

ಕೊಣ್ಣಿ konḍi. a hook projecting from a wall (ನಾಗ ದವ್ವ ಕ, ನಿಯೂಪ Nr.); a hook; the semi-circular link of a padlock (C.; Tu.; Te. ಕೊಣ್ಣ). 2, the sting of a scorpion (C.; Te. ಕೊಣ್ಣೆ, ಕೊಣ್ಣ; see ಕುಡು 3 and ಕುಟುಕು 1). ಚೇಣ ಗೆಯ್ಯ ಕೊಣ್ಣೆಯಲಿ ಇಹುದು ವಿಪ (Jñs. 42, 72). see B. 4, 122, 211.

ಕೊಣ್ಣೆ ಸು konḍisu. to slander; to defame (Bp. 11, 5, 19).

ಕೊಣ್ಣು konḍu. P. p. of ಕೊರ್ 1, etc.

***ಕೊಣ್ಣು ಕೊನೆ konḍukone.** to praise, eulogise. ಕೊಣ್ಣು ಕೊನೆದೀಗರಿಗಂಗೆ ವಿಶುದ್ಧ ಬುದ್ಧಿಯಂ Pb. 1, 5.

ಕೊಣ್ಣೆ konḍe. 1. = ಕೊಣ್ಣು? see ಮುದುಗೊಣ್ಣೆ. N. of a place.

ಕೊಣ್ಣೆ konḍe. 2. = ಕೊಣ್ಣೆಯ No. 1. (ತಳ್ಳಿ Cb.). back-biting.

ಕೊಣ್ಣೆ konḍe. 3. a chaplet of pearls worn on the head (My.).

ಕೊಣ್ಣೆ konḍe. 4. = ಗೊಣ್ಣೆ. a tassel, etc. (My.).

ಕೊಣ್ಣೆ konḍe. = ತೊಣ್ಣೆ, etc. a kind of vegetable. — ಕೊಣ್ಣೆ ಬಳ್ಳಿ. = ತೊಣ್ಣೆ ಬಳ್ಳಿ. (St. & Pl.).

ಕೊಣ್ಣೆ ಗೆ konḍega. = ಕೊಣ್ಣೆಯ No. 1. (V. 2, 3 va.). back-biting. 2, = ಕೊಣ್ಣೆಯ No. 2. a slanderor, etc. (My.).

ಕೊಣ್ಣೆ ಗಾಣ konḍe-gāra. a male defamer or calumniator (R.; Te. ಕೊಣ್ಣೆ ಗಾಡು; T. ಕೋಡ್ಗಾರ).

ಕೊಣ್ಣೆ ಗಿತ್ತಿ konḍega-ittli. a female defamer, etc. (Bp. 40, 52).

ಕೊಣ್ಣೆ ತನೆ konḍetana. = ಕೊಣ್ಣೆಯ No. 1. (My.; Te.).

ಕೊಣ್ಣೆಯ konḍeya. = ಕೊಣ್ಣೆ 2, ಕೊಣ್ಣೆ ಗೆ. backbiting, calumny, slander, defamation, abuse (ಪಿಸುಣ, ಚಾಡಿ, ಕುತ್ತಿತ Sm. 65; My.; Te. ಕೊಣ್ಣೆ ಮು; T. ಕುಣ್ಣೆಯ, ಕೋರ್, ಕುಜಕ್ಕಿ; M. ಕುರಳೆ, ಕುಜಕ್ಕಿ; Mhr. ಕುಡೇಂ, evil-mindedness). 2, an informer, a slanderer, a defamer (ಕರ್ಣೇಜಪ, ಸೂಚಕ, ಪಿಶುನ, ದ್ವಿಜದ್ವ Nr.; ತ್ರಿಯಕ್ಷರ Mr. 244; Te. ಕೊಣ್ಣೆಯುಡು; T. ಕೊಣ್ಣುಣ). [ಮೂವತ್ತಾಟು ಕೊಣ್ಣೆಯ ಪರಿಹರಿಸಿ, ಶಿವಾಚಾರ ಭೃಷವನೆತ್ತಿ ಮಹಾದ ನಯ್ಯಾ ಬಸವಣ್ಣನು Cv. 189]. see Bp. 11, 5; Dp. 5, 6.

ಕೊಣ್ಣು konḍlu. = ಕೊಣ್ಣುಲು. (My.).

ಕೊತೆ kota. = ಕತ 2, ಕುತ. an imitative sound. — ಕೊತ ಕೊತ. = ಕುತ ಕುತ. (My.).

ಕೊತವ್ವರಿ kotambari. Tbh. of ಕುಸ್ತುಮ್ಬರು. (S. Mhr.; Mhr. ಕೋಥವ್ವರಿ).

ಕೊತ್ತಣೆ kottanl. = ಕೊತ್ತಲ. a multitude, a flock (ಕಾಗೆಗಳ ಮೊತ್ತಂ Smd. II; Te., T., M. ಕೊತ್ತು; T. also ಕೊನ್ನು; cf. ಕುತ್ತುಣ, ಕುತ್ತುಣ, ಕುಟ್ಟಿ, ಗೊಣ್ಣಣ).

ಕೊತ್ತವ್ವರಿ kottambari. = ಕೊತ್ತವ್ವರಿ. (C.). coriander.

ಕೊತ್ತಲ kottala. = ಕೊತ್ತಲ. (My.; J. 17, 6). a bastion.

ಕೊತ್ತವಾಲ kottavāla. the chief officer of the police of a town (ಕೊತ್ತವಾಲ; the overseer of a travellers' bangalow (My.).

ಕೊತ್ತಲೆ kottalā. = ಕೊತ್ತಲ. a bulwark, a bastion (C.; T., M.; Te. ಕೊತ್ತಡ, ಕೊತ್ತಲೆ; T. also ಕೊಮ್ಮ, cf. ಕುಮ್ಮ). see Bp. 16, 10; J. 9, 17; Dp. 1, 2; B. 4, 146; Si. 89; Cpr. 5, 105.

ಕೊತ್ತಲಾ kottall. = ಕೊತ್ತಲೆ. a flock, as of crows (ಕಾಗೆಯ ಮೊತ್ತಂ Smd. I; ಕಾಗೆಯ ನೆರವಿ Kk. 82; Sm. 30). 2, a multitude or assemblage, as of fishermen, etc. (ಬೆಸದರ ನೆರವಿ Smd. I). see Grj. 6, 56 va.; V. 35, 55 va. cf. ಕೊತ್ತು 2.

ಕೊತ್ತಿ kotti. a male or female cat (My.; M. ಕುಜಾಳ್ಳಾ, ಕುಜಾಳ್ಳಾ, ಕೊಜ್ಜಾ, a she-cat; ಕುಜಾಳ್ಳಾ, ಕುಜಾಳ್ಳಾ, ಕುರುಟ್ಟು, to pur; see ಕೊರ 1). ಕೊತ್ತಿ ಬಲ್ಲದೆ ಹಾಲು ಮೀಸಲೆಮ್ಮದನು? (Dp. 76). ಕೊತ್ತಿಗೆ ಚೆಲ್ಲಾಟ. ಇಲಿಗೆ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ. — ಕೊತ್ತಿಯ ಪಾತ್ರ. (or ಹಿರುಪತ್ಯ) ಓಲೆಯ ಮುನ್ನೆ (Prvs.).

ಕೊತ್ತಿರಿ kottiri. = ಕೊತವ್ವರಿ, etc. ಕೊತ್ತಿರಿಬೀಜ (ಕುಸ್ತುಮ್ಬರು, etc. Si. 311).

ಕೊತ್ತು kottu. 1. to chop, to mince (My.; T.; cf. ಕುತ್ತು 1; ಕೊಜ್ಜು 2).

ಕೊತ್ತು kottu. 2. a bunch, a cluster (My.; Te. ಗೊತ್ತು; cf. ಗುತ್ತಿ, ಗೊನೆ).

ಕೊತ್ತುಮಿರಿ kottumari. = ಕೊತ್ತುಮ್ಬರಿ. (My.).

ಕೊತ್ತುಮಿರಿ kottumiri. = ಕೊತ್ತುಮಿರಿ. (My.).

ಕೊತ್ತುಮ್ಬರಿ kottumbari. Tbh. of ಕುತ್ತುಮ್ಬರು (Smd. 349. 365. 374; Nr.; Hla.; Si. 311; ಕುತ್ತುಮ್ಬರಿ Ct. II; 99; ಅರುಷಣ, ಧಾನ್ಯಕ Mr. 137; My.). — ಕೊತ್ತುಮ್ಬರಿಕೆ. a small annual weed, Anotis montholoni Hook. f. (Z.).

ಕೊಡಲು kodalu. 1. = ಕೊಡ್ಲು 1. to hesitate in speaking, to stammer; to pronounce inarticulately, to mutter with the omission of a letter or syllable (My.; Te. ಕೊಡುಕು, ಕೊಡುಕು, ಕೊಡುಗು; M. ಕೊಡ್ಲು; T., M. ಕುಳಲು; see ಕುಟಿ? cf. ತೊಡಲ್).

ಕೊಡಲು kodalu. 2. = ಕೊಡಲ್, ಕೊಡ್ಲು 2. the act of stammering, etc. (My.; Te. ಕೊಡುಗು; M. ಕೊಡ್ಲು, ಕುಡ್ಲು; T. ಕೊನ್ನೆ). — ಕೊಡಲ. — 3. a stammerer, etc. (My.).

ಕೊಡಲ್ kodāl. = ಕೊಡಲು 2. (Cpr. 3, 50; 4, 2).

ಕೊಡ್ಲು kodlu. 1. = ಕೊಡಲು 1. (My.).

ಕೊಡ್ಲು kodlu. 2. = ಕೊಡಲು 2. (My.).

ಕೊನರ್ konar. 1. = ಕೊನರು 1. to get shoots, to sprout; to arise; to extend, to become great; etc. (ಪಲ್ಲವೋತ್ಪತ್ತಿ Smd. Dh.). [ಗದೆಯಮಾ ಭುಜದಣ್ಣ ಮುಮುಕ್ಷುನಂ ಕೊನರ್ತಪ್ಪದೆ ಪೇಟುಮೆನ್ನ ಪಗೆ Pb. 13, 19; Ap. 13, 32 va.]. P. p. ಕೊನರ್ತು (Smd. 287). ಕೊನರ್ತು ಪೂಮಾಲೆ (Kk. 96). see Grj. 3, 119 va.; Bp. 2, 34; 4 sum.; 16, 16; 44, 20; 46, 37; Rām. 3, 7, 30.

ಕೊನರ್ konar. 2. = ಕೊನರು 2. a shoot, a sprout; a new branch; the film or fibre, or the stalk, of a lotus (ಮೃಣಾಲ, ಎಸ Nr.; cf. ಕುಸುರಿ?). ಕೊನರ್ಗಲ್ (Smd. 52). ಎಳೆಯ ಕೊನರ್ (ಪಲ್ಲವಾಂಕುರ, ಪ್ರವಾಲ Mr. 106). see V. 4, 36; 5. 2, 43. 44; J. 3, 32; ಕುಡಿಗೊನರ್, ಮಾಂ-.

ಕೊನರು konaru. 1. = ಕೊನರ್ 1. P. p. ಕೊನರಿ [ನೀನೊಲಿದರೆ ಕೊನರು ಕೊನರುವುದಯ್ಯಾ Bv. 66; ಕುಸುರಿ, ಕೊನರು, 18 20 22 40; Bh. 3, 21, 54; 4, 2, 53; 6, 2, 22; J. 21, 62]. — ಕೊನರ್ ಕೊನರು. rep. (Bp. 35, 3).

ಕೊನರು konaru. 2. = ಕೊನರ್ 2. a sprout, etc. ಮರದ ಕೊನರು (ಪ್ರವಾಲ, ಪಲ್ಲವಾಂಕುರ Hla.).

ಕೊನಪ್ಪೆ konaṣṭṭe. = ಕುನಪ್ಪೆ. crookedness.

ಕೊನೆ kone. 1. to thrive or succeed in one's adopted object or affair (ಸ್ವೀಕೃತಾರ್ಥನರ್ಥನ Smd. Dh.). P. p. ಕೊನೆದು (Ch. G. MS. v. 27). see Abh. P. 11, 170 va.; Grj. 1, 111; 3, 78; 5, 15; 10, 64; 10, 103 va.; 10, 105.

ಕೊನೆ kone. 2. an extremity; a point; a tip; a top; an end; a corner; a sprout (ಅಗ್ರ Smd. Dh.; ಕುಡಿ Ct. I, 43; C.; Tu., Te.; T. ಕುನೆ, ಕೊನೆ). ತುಟುಮ್ಬಿನ ಕೊನೆ (ಚೊಲ್ಲೆಯ Kk. 51; Sm. 72). ಮರದ ಕೊನೆ (ಅಗ್ರ, ಶಿಬಿರ, etc. Si. 122). ಪಾದದ ಕೊನೆ (ಪಾದಾಗ್ರ 207). ಮೊಲೆಯ ಕೊನೆ (ಕುಜಾಗ್ರ 209). ತುಟಿಯ ಕೊನೆ (ಸ್ವಕೃ 214). ಬಟ್ಟೆಯ ಕೊನೆ (ದಶೆ 222). ಬಿಲ್ಲಿನ ಕೊನೆ (ಅಟ್ಟಿನ 287). ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದದು (ಅನನ್ತ 428). see Bp. 47, 30; 51, 47; 5. 3, 35 va.; 4, 30; J. 23, 30; 28, 46; B. 3, 11; 4, 175; 5, 279; ಉಗು ಗೊಣನೆ, ತೆನೆ, ದಿಟ್ಟಿ. — ಕೊನೆಗಾಣಿಸು. — ಕಾಣಿಸು. to accomplish (C.; B. 4, 42; 5, 47. 55. 73; ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಒಯ್ಯು G.). — ಕೊನೆಗಾಣು. — ಕಾಣು. to be accomplished or fulfilled (My.; B. 5, 41. 216). — ಕೊನೆಗೊಡಂಕೆ. — ಕೊಡಂಕೆ. the tip of the ear (Rāv. 6, 11 va.; V. 5, 14 va.). — ಕೊನೆಗೊನರು. — ಕೊನರು. points, etc., to sprout,

etc. (Bp. 18, 83). [— ಕೊನೆಗೊನೆ. — ಕೊನೆ. rep. the ends. Pb. 5, 87. — ಕೊನೆಗೊನೆಗೊಳ್. — ಕೊನೆ-ಕೊಳ್. to take completely. ಕೊರಗಿದ ಲತೆಗಳ ಕೊನೆಗೊನೆಯನೆ ದದನನಳುದು ಕೊನೆಗೊನೆಗೊಣ್ಣಂ Pb. 5, 87]. — ಕೊನೆವರೆ. — ಪರೆ. pointed buds to spread (Bp. 50, 79). — ಕೊನೆವರೆಗಂ. up to the top. ಪಡೆಯಂ ಕೊನೆವರೆಗಂ ಪೂತುವು, ಅರರೆ, ಚಮ್ಮ ಕಣಿಕರಂ (Cpr. 7, 53). — ಕೊನೆವಾಸೆ. — ಪಾಸೆ. (Ss.). the point of a braid of hair. — ಕೊನೆವುಗುರ್. — ಉಗುರ್. the point of a nail or claw; a pointed or sharp nail or claw (Rāv. 5, 116). ಕೊನೆ kone. 3. = ಕೊಂಗೆ, etc. the branch of a tree (My.). [ನನೆಯ ಕೊನೆಯ ತಳಿರ ಮುಗುಳ ವನಲತಾಣಕುಂಜದಿಂ Pb. 1, 58].

ಕೊನ್ತ konta. Tbh. of ಕುನ್ತ. a kind of lance (Smd. 355; ಕುನ್ತ, ಪ್ರಾಸ Nr.; ಸಬಳ, ಡೊಂಕಣೆ Kk. 40, Sm. 43). [ಕೊನ್ತಂಗಣ್ತ ಮಿಟ್ಟಿಗಳೆನ್ನಂ ಕರುಳ್ಳಂ ಸೋರೆ ಕುತ್ತುವುದಂ Vr. 96, 28; ಸನ್ನವಿದ್ದ ಮನೆಗೆ ಕೊನ್ತವ ತನ್ನನೆ Bv. 100]. see Abh. P. 14, 40; Grj. 7, 32; Bp. 34, 32. — ಕೊನ್ತಗೆಯ್ಯ. — ಕೆಯ್ಯ. who has a spear in his hand; the ruler of the south-western quarter (ನಿರುತಿ Sm. 12, 13).

ಕೊನ್ತ ಕಾಣ konta-kāṇa. a spearman (ಕಾನ್ತಿಕ, ಪ್ರಾಸಿಕ Nr.).

ಕೊನ್ತಗಾಣ konta-gāṇa. = ಕೊನ್ತಕಾಣ (Grj. 6, 56 va.).

ಕೊನ್ತಿ konti. Tbh. of ಕುನ್ತಿ. [Pb. 1, 89 va.]; (C.). — ಕೊನ್ತಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮ. mother Kuntī (C.).

ಕೊನ್ತಿಪುತ್ರ konti-putra. = ಕುನ್ತಿಪುತ್ರ. son of Kuntī. (Ch. G. MS. v. 24; My.).

ಕೊನ್ದು kondu. P. p. of ಕೊಲ್ 1, ಕೊಲು 1 and ಕೊಲ್ಲು.

ಕೊನ್ದೆ konde. the tree Cassia fistula Lin. (St. & Pl.; Tu.; T. ಕೊನ್ನೆ).

*ಕೊಪ್ಪಣನಗರ ಕೊಪ್ಪಣ-nagara. N. of a town in ancient Kārnāṭa (identified with the modern Koppala). ವಿವಿತ ಮಹಾ ಕೊಪ್ಪಣನಗರದಾ Kr. 1, 37.

ಕೊಪ್ಪ koppa. = ಕೊಪ್ಪಲ್ (Smd. 48). a small village (My.; T. ಕುಪ್ಪ; Tu. ಕೊಪ್ಪ, a hut), frequently used in village-names (C.; cf. ಕೊಮ್ಮೆ 2).

ಕೊಪ್ಪಟೆ koppaṭa. = ಕೊಪ್ಪು 1, etc. the notched extremity of a bow (ಧನಕೋಟೆ Mr. 294).

ಕೊಪ್ಪರ koppara. the shoulder-blade (Grj. 2, 106 va.; Te. = ಭುಜಶಿರಸ್). probably Tbh. of ಕೂರ್ಪರ.

ಕೊಪ್ಪರ koppara. = ಕಪ್ಪರ 2, etc., (ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ q. v.). a metal boiler (ಮೊಪ್ಪರ). Tbh. of ಕರ್ಪರ.

ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ kopparige. = ಕೊಪ್ಪರ, etc. Tbh. of ಕರ್ಪರ. a metal boiler, used also for keeping oil or ghee in (ಕರ್ಪರ, ಕಟಾಪ Nr.; Hla.; Mr. 209; ಪಕ್ಕಲೆ Bhn. 65; C.; Te. ಕೊಪ್ಪರೆ; M. ಕೊಪ್ಪರೆ; T. ಕೊಪ್ಪರೈ). see Bp. 58, 57. 68; 59, 15; C. Bp. 47, 40; Bh. 1, 12, 17; J. 11 sum.; 17, 38; B. 3, 46; ಎಣ್ಣೆ ಗೊಪ್ಪರಿಗೆ, ಬೆಳ್ಳಿ ಗೊಪ್ಪರಿಗೆ, ಹೊಂ ಗೊಪ್ಪರಿಗೆ.

ಕೊಪ್ಪರಿಸು kopparisu. also ಮೊಪ್ಪರಿಸು. to beat (Rām. 6, 50, 18; Bh. 3, 20, 31; cf. ಕುಮ್ಮು 1). 2, to be crushed, to be subdued (Bh. 3, 19, 37; 8, 26, 14).

ಕೊಪ್ಪಲ್ koppal. = ಕೊಪ್ಪಳ, ಕೊಪ್ಪ. a heap (T. ಕುಪ್ಪಲ್; Smd. 48); a small hamlet (My.; ಹೊಸತಾಗಿ ತುಮ್ಮಿಸಿದ ಪಳ್ಳಿ G.).

ಕೊಮ್ಮೆ kombu. 3. = ಕೊಂಗೆ, etc. (ಕೊಮ್ಮೆ 2?), ಕೊಮ್ಮೆ.
the branch of a tree (ಶಾಖೆ Nr.; My.; T. ಕೊತ್ತು, ಕೊಮ್ಮೆ;
ಛ. ಕೋಡು 6). [ತತ್ತ್ವ ಬಲ್ಲಿದಿಯ ಕಾಯ್ಕ ಗೊಂಚಲನೊನ್ನ ಕೊಮ್ಮೆ ಪೊ
ತೆಟಗಿದುದೊನ್ನೆ ಮಾನುರದೊಳ್ Ap. 6, 45; ಮರನನೇಟಾದ ಮರ್ಕಟನನ್ನೆ
ಹಲವು ಕೊಮ್ಮಿಂಗ ಹಾಯತಲಿದ ಎನ್ನ ಮನವು Bv. 33]. ಮರದ ಕೊ
ಮ್ಮು (Sind. 161; ವಿಸ್ತಾರ, ಎಟಿತ Hll.; ಎಟಿತ Mr. 104). ಕೊಮ್ಮಿನ
ಬಿಲುಲು (ಶಾಖಾಶಿಖೆ, ಆವರೋಳು); ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಸಾಧನವಾದ ಕೊಮ್ಮೆ
(ಪರಧಿ); ಮರದ ಮೊದಲಿನ ಕೊಮ್ಮು ಪರ್ಯಂತವು ಇದ್ದ ನಡುವಣ
ದಿಣ್ಣು (ಪ್ರಕಾಣ್ಣ, etc. Nr.). see Sind. 112. 223. 289; Rśv. 5, 122;
Kśv. 2, 42; 3, 35 va.; J. 3, 36; Si. 120. 140; ಗುಜುಣಗೊಮ್ಮು, ಗುಜ್ಜು-
ಗುಡ್ಡ-, ಮರ-, ಮೊದಲು-, ಸೆಳೆ-, ಹಣೆ-, ಹೆಗೊಗೊಮ್ಮು. — ಕೊಮ್ಮು
ಗೊಮ್ಮು. reit. (Cpr. 2, 74). — ಕೊಮ್ಮುಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to get
branches (Cpr. 1, 100).

ಕೊಮ್ಮು kombu. 4. a fixed or an appointed place, a place of assignation (ಕೊಳ, ಸಂಕೇತಸ್ಥಲ, Smd. II; ಕೊಳ Ch. I, 68; ಸಂಕೇತಭೂಮಿ Kk. 39; ಸಂಕೇತದ ಸ್ಥಲ Sm. 57; ಪನ, ಕೊಳ, ಸಂಕೇತಸ್ಥಲ Kk. 94; T.). [ಇವನೇ ವಲಂ ಕೂಮ್ಮುಗೊಣ್ಣಂಗಳಂ ಮಲ್ಲಗೆ ಪಾದು P. 4, 23].

ಕೊಮ್ಮುವಿಕೆ kombuvike. taking, etc. (C.). ಸನ್ನೋಪ ಗೊಮ್ಮುವಿಕೆ (ಮಮೋತ್ಕರ Ch.).

ಕೊಮ್ಮು kombe. = ಕೊಮ್ಮು 3, etc. a branch (C.; ಶಾಖೆ, ಲತೆ Si. 121; ವಿಟನ 440; Te. ಕೊಮ್ಮು; B. 2, 22, 32). — ಕೊಮ್ಮುಬಾಟೆ ಗಿಡ. the branchy or Bengal plantain tree (Te., R.).

ಕೊಮ್ಮು komme. 1. a corn-bin (My.). ನಿಮ್ಮನೆಯಮ್ಮೆ ಇದ್ದರೆ ನಮ್ಮನೇ ಕೊಮ್ಮೆ ಇವೆ (Priv.).

ಕೊಮ್ಮು komme. 2. hog-weed, Boerhavia procumbens or diffusa (ಪುನರ್ನವ, ಶಿವಾಟಿ Mr. 133, o. r. ಶವಾಟಿ, ಪುನರ್ನವ, ಶೋಭಿಟಿ Si. 159; My.). see ಗಣಜಿರೆ 2.

ಕೊಯ್ ಕoy. 1. = ಕುಯ್, etc., ಕೊಯಿ 1, ಕೊಯು, ಕೊಯ್ಲು. to cut; to saw; to crop; to reap; to pluck, as fruit, etc. (Smd. 58). [Tu.]. (ಲವನ Smd. Dh.; C.). P. ps. ಕೊಯ್ಲು, ಕೋಡು. ಕೊಯಲು or ಕೊಯ್ಲುಲು (Smd. 86). [ಅಶೋಕ ಪಲ್ಲಯ ಪಲ್ಲವಮೊನ್ನೆ ಕೊಯ್ಲು P. 5, 82; Ap. 7, 68]. ಪೊಲ ಗದ್ದೆ ಗಳ ಕೊಯ್ಲುದು (ಲವ, ಅಥಿಲಾವ, ಲವನ Nr.). ಕರಗಸದ ನಡು ಬಡಮಾ ದರೆಯು ಕೊಯ್ಲು ಇಕ್ಕದೇ? (Bh. 1, 8, 28). ಮುಟಿ ಕೊರಲನು ಕೊಯ್ಲು ನರರ ಮುಟಿ, ಮನವೆ! (Dp. 172). ಕೊಯ್ಲು ಕಾಲನ್ನು ನಾಯ ತಿನ್ನ ರೇನು? ನರಿ ತಿನ್ನ ರೇನು? (Priv.). see Bp. 9, 7; 22, 9; 46, 6; 48, 11; 54, 52; 61, 90; J. 4, 44; 8, 18. 21; 28, 33; ಪೂಗೊಯ್.

ಕೊಯ್ ಕoy. 2. = ಕೊಯಿ 2, ಕೊಯ್ಲು. P. p. of ಕೊಯ್ 1. — ಕೊಯ್ರು. = ಕೊಯ್ಲು ಕೊಣ್ಣು ಬರ್. (Bp. 18, 30; 22, 25).

ಕೊಯ್ ಕoy. 3. = ಕೊಯ್ಲು. "ಕೊಯ್ಲು, ಕೊಯ್ಲು, ಕೊಯ್ಲು" — ಕೊಯ್ಲುಳು. a throat that has been cut (Bh. 7).

ಕೊಯಕೆ koyaka. = ಕುಯಕೆ, etc. a cheat, etc. Tbh. of ಕುಹಕ (Smd. 348; Kk. 87; Sm. 59).

ಕೊಯಿ koyi. 1. = ಕೊಯ್ 1, etc. P. p. ಕೊಯಿದು (Bp. 41, 21; 44, 62; 45, 29; C.; B. 5, 114). ಕೊಯಿನ (Bp. 33, 10).

ಕೊಯಿ koyi. 2. = ಕೊಯ್ 2, ಕೊಯಿದು. P. p. of ಕೊಯಿ 1. ಕರಗಸಕ್ಕೆ ಹಲ್ಲು ಕೊಯಿ ಕೊಡು (C.). — ಕೊಯಿ ಕೊಯಿದು. (Bp. 44, 25; 31, 67). — ಕೊಯಿ ಕೊಳ್ಳು. to pluck and take, etc. (S. Mhr.). see Priv. a. ಮೂಗು.

ಕೊಯಿಕೆ koyika. = ಕೊಯ್ಲು. a man who cuts. see ಎದೆ ಗೊಯಕೆ, ಕೊರಳು.

ಕೊಯಿಕತನೆ koyikatana. cutting. see ಎದೆಗೊಯಿಕತನ.

ಕೊಯಿತ koyita. cutting (My.). 2, that cuts; a kind of bill-hook (S. Mhr.).

ಕೊಯಿಲು koyilu. = ಕುಯಿಲು, ಕೊಯ್ಲು. cutting; reaping; plucking; stripping by plucking. [Tu.]. (My.; ಲೂಪ, ದಾಳಿ Mr. 371, where ದಾಳಿ appears to be a mistake for ದಾತ; ಅಪಹಾರ, ಅಪಜಯ, ಹಾನಿ, ಕಸುಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ Si. 392).

* **ಕೊಯಿಲೆ koyille.** a kind of fly? ಜಗವೆಲ್ಲ ಕಾವು ಕಣ್ಣು ತನ್ನ ಕೊಮ್ಮ ಕೊಯಿಲೆಯ ಕಣಲಟಾಯದು Bv. 123.

ಕೊಯಿಸು koyisu. = ಕುಯಿಸು, ಕುಯ್ತಿಸು, ಕೊಯ್ತಿಸು, ಕೊಯ್ತು. to cause to cut, etc. (C.; B. 5, 161, 295). ಕೆರಡ ಅಳತೆಗೆ ಕಾಲು ಕೊಯಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Priv.).

ಕೊಯು koyu. = ಕೊಯ್ 1, etc. ಕೊಯುತ್ತೇನೆ, ಕೊಯುವದು (S. Mhr.).

ಕೊಯ್ ಕoyka. = ಕೊಯಿಕೆ. see ಕೊರಳುಗೊಯ್ಲು, ಗಣ್ಣುಗೊಯ್ಲು, ಗೋಣು.

ಕೊಯ್ ಕoyki. a woman whose (cars, etc.) have been cut off. see ಕಿವಿಗೊಯ್ಲು.

ಕೊಯ್ ಕoyke, a woman who cuts. see ಗಣ್ಣು, ಗೊಯ್ಲು, ಗೋಣು, ಗೋಣು, ಮನಗಣ್ಣು.

ಕೊಯ್ ಕoy-gāra. a cutter, a sawyer (J. 26, 51).

ಕೊಯ್ ಕoyyā. = ಗೋವ 2. Guava, Psidium pyrifera L. (T., M.; Te. ಗೊಯ್ಕಾ, ಗೋಯ್; Spanish-Mexican; Guayaba).

ಕೊಯ್ ಕoyyi. = ಕೊಯ್ 3. — ಕೊಯ್ ಕೀರೆ. = ಕೀರೆಸೊಪ್ಪು. that is reaped and grown again (My.; Te. ಕೊಯಿಕೊರೆ).

ಕೊಯ್ತಿಸು koyyisu. = ಕೊಯಿಸು, etc. (My.).

ಕೊಯ್ತು koyyu. = ಕೊಯು, etc. (My.; G. 87; B. 5, 295). ತೆಂಗಿನ ಮರ ಯಾಕೆ ಹತ್ತುತ್ತೆ? ಅನ್ನರೆ ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ಕೊಯ್ತೊಡಕ್ಕೆ ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Priv.). see Priv. s. ಬಾಣ.

ಕೊಯ್ತೊ ಕoyyō. = ಕುಯ್ತೊ. — ಕೊಯ್ತೊ ಮೊರ್ದೊ. a cry of fright, wailing (R.; My., Te. ಕುಯ್ತೊ, ಮೊರ್ದೊ).

ಕೊಯ್ತೊ koylu. = ಕೊಯಿಲು. (ಲೂಪ, ದಾತ Hla.; My.). see ಗೋಣುಗೊಯ್ಲು.

ಕೊಯ್ತು koy. = ಕೊಯಿಸು, etc. (C.; Bp. 50, 51).

ಕೊರ kor. 1. = ಗೇರ್, ಗೊರ. the sound produced in the throat by hoarseness (C.); the pur of a cat (My.; see ಕೊತ್ತಿ). — ಕೊರ ಕೊರ ಎನ್ನು. = ಕೊರಗುಟ್ಟು. that sound to be produced in the throat (C.; T. ಕುಟುಕುಟೆನ್; to pur (My.). — ಕೊರಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಕೊರ ಕೊರ ಎನ್ನು. (My.).

ಕೊರ kora. 2. ? (Te. ಕೊರೆ, ಕೊಪ್ಪಿ, profit, use, good, avail, advantage; ಕೊ, ಕೊಂ as prefix = Sk. ಸು; cf. ಕೊಪ್ಪಿ 7). — ಕೊರ ಮುಟ್ಟು. a tool, an instrument (Si. 345; Te. ಕೊರೆ, ಕೊಪ್ಪಿ).

ಕೊರಕಂಚಿ kora- or korakañci. — ಕೊರಕಂಚಿಬಳ್ಳಿ. = ಉರಿ ಬಳ್ಳಿ. a twining plant growing in hedges, Pentatropis microp-hylla W. & A. (Z.).

ಕೊರಕಂಚಿ korakañce. Tbh. of ಕ್ರಾಂಚ. = ಕರ್ಕಾಂಚಿ. a kind of heron (Gz.).

ಕೊರಗಣೆ koragane. sorrow (My.).

ಕೊರಗಿಸು koragisu. to cause to become sapless, etc. (Ssk. 1, 14).

ಕೊರಗು koragu. 1. to become deprived of juice or sapless; to shrivel; to be emaciated; to wane; to sorrow (ರಸವಿಹೀನ Smd. Dh.; My.; Tu. ಚಿರ್ಣ್ಣ; T. ಚುರುಂಗು, M. ಚುರುಟ್ಟು, to shrivel, to shrink, etc.; cf. ಸೊರಗು). [ಸರೋಜಿನೀಸ ನಮಾದಂ ಕೊರಗುತ್ತ ಮುಗಿಗುಂ Kr. 3, 31; ಕೊರಗಿದ್ ಲತೆಗಳ P. 5, 87; ಮಾದ್ರಿ...ಕೊರಗಿ ಚಿತ್ತ ಸುತಮೋಡ P. 2, 2 va.; Ap. 4, 64];

(Cpr. 9, 58). ಕುತ್ತದಿನ್ನ ಕೊರಗಿದವನು (ಗ್ಲಾನ, ಗ್ಲಾಸ್ಸು Nr.). see Grj. 4, 66; Bp. 37, 39; 57, 13; Räv. 5, 83; 9, 9; 13, 104 va.; J. 13, 48; 17, 20; ಮನಂಗೊರಗು.

ಕೊರಗು koragu. 2. sorrow (My.).

ಕೊರಂಗಿ korangi. a monkey (ಕಪಿ, ಪ್ಲವಂಗ, ಮರ್ಕಟ, etc., ಕೋತಿ Si. 167; T. ಕುರಂಗು).

ಕೊರಚು koracu. = ಕೊಟಚು 2. to blabber, etc. — ಕೊರ ಚಾಟಿ = ಕೊಟಚಾಟಿ. (ಅಪಕ Kk. 55). — ಕೊರಚಾಡು = ಕೊಟಚಾಡು. (ಅಪಕವನಾಡು Ct. I, 14).

ಕೊರಟಗೆ koratige. = ಕುರಟಕೆ, etc. a kind of flavouring plant (My.).

ಕೊರಟು = koratu. = ಕೊರಣ್ಣು. the state of being checked in growth or stunted (My.; Tu. ಸುರಣ್ಣು, to shrivel; Te. = ಭಗ್ನ; T. ಕುರುಟ್ಟು, blind; stupid, foolish, ignorant, see ಕುರುಡು; ಛ. ಸೊರಟು). — ಕೊರಟು ಬೀಲು. to get stunted (My.). — ಕೊರಟು ಬೆರಳು. a stunted finger (My.).

ಕೊರಡು koradu. = ಕೊಡ್ಡ 1, ಕೊಣ್ಣು, ಕೊಟಡು. the trunk of a lopped tree; a stump, a log, a piece of wood (ಶಂಕು Sm. 335; ಸ್ಥಾಣು, ಧ್ರುವ, ಶಂಕು Nr.; ಸ್ಥಾಣು Nn. 162, o. r. ಕೊಟಡು; C.; Tu., M. ಕುರಡು, ಕುಟಡು, ಕುರಣ್ಣೆ, ಕುರಣ್ಣು; T. ಕುಟಡು; Te. ಕೊರಟು). 2, a clod-crusher (ಲೋಪ್ಪಭೇದ Mr. 370). 3, a kind of rainbow appearing in a straight form, Indra's bow unbent and invisible to mortals (Te. ಕೊಟಡು). ಇನ್ನೆಬ್ರಾಹ್ಮ ಸಸಿನೆ ಮೂಡಿದಡೆ ರೋಹಿತ ಎನಿಸುಗು, ಅದು ಕೊರಡು (Nr.). see Prv. 1, 2.

ಕೊರಣ್ಣು koranṇu. = ಕೊರಟು. (V. 6, 24).

ಕೊರನಾರಿ kora-nāri. (T. ಕೋರೈ). — ಕೊರನಾರಿ. ಕ್ಕ. a kind of sedge, Cyperus hexastachyus Rotl. (St. & Pl.; My.).

ಕೊರಪೆ korapa. = ಗೊರಪ. a curry-comb (R.; Te. ಕೊಟಪ, ಗೊರಪ; T., M. ಕುರಪ್ಪ; Mhr., H. ಖರಾಪಾ).

ಕೊರಲ್ koral. (Sm. 41). = ಕೊರಲು, ಕೊರಳ್, ಕೊರಳು, ಕೊರ್ಳು, ಕೊಳ್ಳು 3, ಕೊಳ್ಳು 2. sound, voice; the throat; the neck; the throat and neck (ಕಣ್ಣು Sm. 43 Cm.; M. ಕುರಲ್, ಕುರಳ್, ಕುಟಲ್; Tu. ಕುರಲ್; T. ಕುರಲ್; Te. ಗೊನ್ನು; see ಕುರಲ್). [ಕೊರಲಿಂಚರದ ಸರಮೆ ಸವಿ ಕಿವಿಗಿದಟೊಳ್ Ph. 5, 56; Ap. 12, 111]. ಕೊರಲ್ (Räv. 14, 29). ಕೊರಲೊಳಗೆ ಇಟಾಯಲ್ ಇಕ್ಕುವ ಜನ್ನವಿರಂ (ನಿವೇಶ Hla.). ಜನ್ನವಾರಮಂ ಕೊರಲಿಕ್ಕುವದು (ನಿವೇಶ Mr. 255); ಕೊರಲಿಕ್ಕಿಗೆ ಒದಗುವ ಅನಿಲಂ (ಉದಾನ 51). see Räv. 6, 11 va.; Sév. 1, 81 va.; 4, 15; V. 9, 49; J. 3, 6 (o. r. ಕೊರ ಳ್); 28, 46 (o. r. ಕೊರಳ್); ಇಂಗೊರಲ್, ಕನ್ನೂ ಗೊರಲ್, ಚೆಂ, ನಡು, ನಿಡು. ಮಾರ್ಕೊರಲ್, etc. [— ಕೊರಲಿನ್ನು. — ಇನ್ನು. sweetness of the voice. ಪದ ಕೊರಲಿನ್ನುನಪ್ಪು ಕೆಯೆ Ph. 7, 88]. — ಕೊರಲೊಲೆ. — ಕೊಲೆ. killing by strangling (Räv. 6, 11 va.). — ಕೊರಲ್ಪಾಗು. — ಬಾಗು. to bend the neck (C. Bp. 11, 10).

ಕೊರಲು koralu. = ಕೊರಲ್, etc. (ಗೋಲ್, ಕತ್ತು, ಗಳ Sm. 71). see Bp. 5, 20; 17, 11; 28, 42; 46, 56.

ಕೊರಲ್ಪು koraleu. to call or cry out, to vociferate (ಅಕ್ರೋಶಧ್ವನಿ Sm. Dh.; ಛ. ಗೊರೆ).

*ಕೊರಸು korasu. a kind of bird. ಪಲವುಂ ಲಾವುಗೆಯುಂಕ ಕೊರಸುಂ ಮೊದಲಾಗೊಡೆಯ ಪಕ್ಷಿ ಜಾತಿಗಲಂ ಬಲೆಯನೊಡ್ಡಿ ಪಿಡಿದು Vr. 151, 3.

ಕೊರಳ್ koral. (Sm. 41). = ಕೊರಲ್, etc. (J. 7, 46; 11, 37; 13, 38).

ಕೊರಳು koralu. = ಕೊರಳ್, etc. the neck, etc. (ಗ್ರೀವೆ, ಶಿರೋಧಿ, ಶಿರೋಧರೆ, ಕನ್ನರೆ, ಗಲ, ಕಣ್ಣು Hla.; Nr.; Mr. 321; Si. 213, 486; ದುಜಕ Mr. 523, Nn. 41; ಕಣ್ಣು Nn. 49; ಕನ್ನರೆ 51; C.). ಮೂಟು ರೇಪೆಯನುಳ್ಳ ಕೊರಳು (ಕಮ್ಮಗ್ರೀವೆ); ಕೊರಳಲಿ ಇಕ್ಕಿದ ಹೂವಿನ ಮಾಲೆ (ಪಾಲಮ್ಮಕೆ); ಕೊರಳಲಿ ಇಕ್ಕುವ ತುಡುಗೆಯೆಲ್ಲಂ (ಗ್ರೀವೆಯಕ Hla.). ಶೋಕದಿನ್ನ ನಸಿಪ್ಪು ಪುತ್ತ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಣು ಬಿದ್ದರೆ ನೂಟು ತೊ ನಾದ ನದಿ (ಶತದ್ವ.); ಕೊರಳಿನ್ನ ಇಟಾಯಿಕ್ಕಿದ ಜನಿವಾರವು (ನಿವೇಶ Nr.). ಕೊರಳ ಹೆನ್ನರೆ (ಕಣ್ಣರೆ Hla.). ಕೊರಳ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಹೂಟು, ಮುಗಿಲ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಹಾಟು! ಅನ್ನನೆ (Prv.). see Bp. 27, 13; 58, 63; 59, 48; 61, 27; J. 18, 58; Si. 61, 175, 218, 230, 273, 303; ಕಿಟಾಗೊರಳು, ಕಿಟಾ. — ಕೊರಳು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳು. to hold another by the neck, to embrace his neck, from love, etc. (C.). ಅಪ್ಪ ಸತ್ತ ಆಟು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಹುಚ್ಚುಮಾವ ಬನ್ನು, ಕೊರಳು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಣು, ಅತ್ತ (Prv.). — ಕೊರಳು ಗಟ್ಟಿ. — ಕಟ್ಟಿ. to hold another by the neck, to detain him forcibly or cleverly, as a merchant a customer (C.). — ಕೊರಳು ಗೊಯಿಕ. — ಕೊಯಿಕ. a cut-throat (C.). — ಕೊರಳುಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. to subdue (Bh. 3, 6, 79). — ಕೊರಳುದ್ದ. — ಉದ್ದ. the height of the neck; reaching to the neck (Bp. 2, 12; 59, 21). — ಕೊರಳು ಪಟ್ಟಿ. a collar (My.); a wrapper for the neck (My.).

ಕೊರಪಿಡಿ koripidi. annoyance, trouble, vexation, persecution (R.; Mhr. ಗುರಪಟಾ, entanglement, disordered state of things or persons; ಫೋರಪಡ, a care).

ಕೊರಿಸಿಗು korisigu. = ಕೊರಿಸಿಗು, etc. a kind of medicinal plant. (St. & Pl.).

ಕೊರೆ kore. 1. the sleeping body to sound, to snore. [Tu. ಕೊರೆ]. ನಿಡ್ವಾಂಗಧ್ವನಿ Sm. Dh.; see ಕುಟುಕೆ; (Mhr. ಫೋರಪಣಂ). [ಕೊರೆವೊಡೆ ಬಟ್ಟಿಗಳ ವಿವರವು Ph. 4, 100].

ಕೊರೆ kore. 2. = ಕರೆ 4, etc. to pass away. see ಅಸಗೊರೆ.

ಕೊಟ korā. 1. cutting, etc. — ಕೊಟಕಲ್ಲು. a sharp, rough, rugged stone (S. Mhr.).

ಕೊಟ korā. 2. = ಕಿಟ, etc., ಕೊಟಿ 4. small, etc. — ಕೊಟಕೊಳ್ಳಿ. a firebrand, after it has been nearly extinguished (My.; Te. ಕೊಟಕಂಚು).

ಕೊಟ korā. 3. = ಕೊಟಡು, etc., ಕೊಟಿ 2. P. p. of ಕೊಟಿ 1, in ಕೊಟ ಕೊಳ್ಳು, to cut, etc. (C.).

ಕೊಟಕಲ korakala. = ಕೊಟಕಲು. (S. Mhr.; B. 4, 184).

ಕೊಟಕಲು korakalu. a cut, an excavation made by running water, a channel, the bed of a stream (C.; B. 3, 31; 5, 31). [2, uneven, irregular].

ಕೊಟಕು koraku. = ಕುಟುಕು, ಕೊಟುಕು. to bite, etc. (My.).

*ಕೊಟಗು koragu. = ಕೊರಗು. to sorrow. ಕುಂಕುಮ ಪತ್ರ ಭಂಗದ ಕೊಟಗಿದ ನಗೆಮೊಗಂಗಳುಂ Ap. 11, 70 va.

ಕೊಟಚೆ koraca. a thievish wandering hill-tribe that sell wooden combs, etc. (My.; M. ಕಟುಚ್ಚಿ, T. ಕುಟುಂಚಿ).

hill country; M. ಕುಲಚ್ಚಯನ್, a hill man; Te. ಕೊರಚವಾಡು, ಕೊರಚವಾಡು, a hill man; a gypsy; see s. ಕುಲಮ್ಬಿ and cf. ಕೊಲವು. another ಕೊಲಚ see s. ಕೊಲಚು 2.

ಕೊಲಚು koracu. 1. to divine? (T. ಕುಲ, divination; ಕುಲ, a prognostic; ಕುಲ ಬೊಲ್, to divine; ಕುಲ ಕೇಳ್, to consult a fortune-teller; cf. ಕುಲ 1 & 2). — ಕೊಲಚಾಡು. — ಅಡು. to use words that reveal secrets, vulnerable points or touchy quarters. [ಅತನ ನಾಕೆಗಳ ಕಾಡಿ ಕೊಲಚಾಡಿ ಕಳೆದರ್ Ph. 4, 96 va.]; (ಮನೋವ್ಯಾಟನವಚನ Sm. Dh.; Abh. P. 14, 106).

ಕೊಲಚು koracu. 2. (fr. ಕೊಲಿ 1). = ಕೊರಚು. to babble. (M. ಕುಲಡಿ, sarcasm, taunt; cf. ಕೊಲಿ 1). — ಕೊಲಚ. an upbraiding man, a blamer, a scorner, a babbler, etc. (ಹಗರಣೆಗೆ Ct. I, 93). — ಕೊಲಚಾಟ. — ಅಟ. = ಕೊರಚಾಟ, ಕೊಲಸಾಟ. cutting or sarcastic speech, upbraiding, mocking, reviling, etc. (ಅಣಕ Sm. 48; ತೆಗಲ್, ಪಟ, ಚುನ್ನ, ಏಳಿದ, ಅಣಕ, ನನ್ನೆ ಸ.).; much useless talk (My.). — ಕೊಲಚಾಡು. — ಅಡು. = ಕೊರಚಾಡು. to speak sarcastically, to upbraid, to revile, etc. (Abh. P. 12, 16; Sā. 98). ಕೊಲಚಾಡಿದುದು (ಅಣಕ Ct. II, 22). 2, to talk much and uselessly (My.); to speak vainly about (something, Abhā. 2, 79).

ಕೊಲಚು koracu. ಕೊಲಚಿ. = ಕೊಲಡಿ, ಕೊಲಡಿ. a whip (My.; Mhr. ಕೋರಡಾ; Br. ಕೊರಡಾ; T. ಕೊಲಡಾ, ಕೋಲ್ಡಾ; M. ಕೊಲಡಾ; Port. corda, cord, rope).

ಕೊಲಚು koracu. = ಕೊರಡು. a log, etc. see ಪೊತ್ತುಂಗೊಲು.

ಕೊಲತೆ korata. = ಕೊಲಿತೆ. the act of cutting, etc.; the piercing of cold (My.).

ಕೊಲತಿ korati. a female who has been curtailed. see ಮೂ.

ಕೊಲತು koratu. = ಕೊಲತು. (Si. 287, only Si.).

ಕೊಲತೆ korate. = ಕೊಲನೆ. the state of being curtailed; deficiency; want; loss; defect; fault (ಊನ, ನೂನ Nr.; ಸ್ವಲ್ಪಲೋಚ್ಚಯ, ಅಸಾಕಲ್ಯ Nr.; ಕೋಡಿ Bhn. 4, o. r. ಪೋಡಿ; C.; Tu., Te.). ಕೊಲತೆಯಲ್ಲದ (ಅನೂನ Sm. 108 Cm.). ಕೊಲತೆಯಲ್ಲದವನು (ವಾನ, ಅಕ್ಕಿಣ Nn. 90). ಕೊಲತೆ ಅಡದು (ಅಧಮ Si. 443). see Bp. 2, 1; 9, 49; 27, 5; 37, 47; 45, 52; 46, 50; Sā. 4, 103; J. 1, 7; Si. 48, 230; ಗಡನ. — ಕೊಲತೆ ಪಡು. to feel a want; to be poor; to feel grieved (My.). — ಕೊಲತೆ ಬರು. deficiency, diminution, or loss to come about or happen (C.; B. 4, 80; 5, 39, 43). — ಕೊಲತೆ ಬಿಡು. = ಕೊಲತೆ ಬರು. (B. 5, 36; My.).

ಕೊಲನೆ korante. = ಕೊಲತೆ (Sm. 48).

ಕೊಲಡು koradu. = ಕೊಲತು, ಕೊಲಿತೆ. P. p. of ಕೊಲಿ 1 (C.).

ಕೊಲಮು korama. = ಕೊಲವ. (My.). see ಕುಕ್ಕು.

ಕೊಲಲೆ korale. = ಕೊಲೆ, ಕೊಲಿ 6. a kind of millet, Panicum italicum Lin., which is proverbially small (My.; ಸ್ರಗ್ಗತಿ Mr. 110; Te. plural ಕೊಲಲು; T. ಕುರಲಾ). see ಕೊಲಲೆ. 2, = ಗೊಲಲೆ, a kind of ant (ಶ್ರೀ Mr. 163).

ಕೊಲವ korava. = ಕೊಲವು. a man of a now settled tribe, who, in S. Mhr. and My., speaks Kannada,

makes baskets, mats, etc., is a musician, etc. (C.; a section of the Koravas is noted for thievish habits, see ಕಳ್ಳ; T., M. ಕುಲವ, a wandering tribe of basket-makers, snake-catchers and gypsies; Te. ಕೊರವೆ, the Koravas, a certain tribe of mountaineers; cf. Tu. ಕೊರಗ, ಕೊರಗಾರ). see B. 4, 130, 2, a kind of fish (My.; Rā. 5, 115).

ಕೊಲವಂಜಿ koravanji. a female of the Koravas, who commonly is a fortune-teller (S. Mhr.; Te.; T. ಕುಲವಂಜಿ, ಕುಲತಿ). — ಕೊಲವಂಜಿಕಥೆ. a story about Arjuna disguised as a Koravanji (My.).

ಕೊಲವತಿ koravati. = ಕೊಲವಂಜಿ, ಕೊಲವಿತಿ. (My.).

***ಕೊಲವಾಜಿ koravaji.** a juggler.

ಕೊಲವಿತಿ koraviti. = ಕೊಲವತಿ. (My.).

ಕೊಲಸಾಟೆ korasāṭa. = ಕೊಲಚಾಟೆ. reviling, etc. s. ಕೊಲಚು 2. (S. Mhr.; ಉಪಹಾಸ, ನಕಲಿ G.).

ಕೊಲಸು korasu. = ಕೊಲಿಸು. to cause to cut, etc. (Abhā. 2, 93; C.).

ಕೊಲಿ korī. 1. = ಕೊಲಿ 1. (C.).

ಕೊಲಿ korī. 2. = ಕೊಲಿ 5, ಕೋಲಾ. that has been cut off; a large branch cut off from a thorn-bush (S. Mhr.; cf. ಕೊಚು 2).

ಕೊಲಿ korī. 3. = ಕೊಲಿ 8. to whirl, to whirl about, to turn round by itself; to be confused or perplexed, to rave (ಗರವನಗೊಳ್, ಗರವರಿನು Kk. 91, o. r. ಕೊಲಿ; T. ಕೊಂಗು, M. ಕೊಣ್ಣು; cf. ಕಪ್ಪಳಿ?).

ಕೊಲಿ korī. = ಕೊಲಿ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

ಕೊಲಿಯಿಸು koriyisu. = ಕೊಲಿಸು. (My.).

ಕೊಲಿಸು korisu. = ಕೊಲಿಸು, ಕೊಲಿಯಿಸು. (My.).

ಕೊಲಿಸು koruku. = ಕೊಲಿಸು, etc. to bite etc. (My.; Te.).

ಕೊಲಿ korē. 1. = ಕೊಲಿ 1. to cut (ಖಣ್ಡನ Sm. Dh.; Sm. 116), as wood with a saw (Bp. 22, 66; C.; B. 5, 135, 144), as the throat with a sword (Sm. 27; Rā. 14, 29), as the stalks of millet (C.; cf. Rā. 10, 31 va.), to break, as a hole in a wall (C.), to bore, as a hole by a drill (My.; Si. 399), to cut, as letters with a knife (B. 5, 207), as a bow-string the hand (Si. 287), to excavate, as running water the soil (C.); to pierce (My.). (Tu. ಕುರೆ, ಕೊರೆ, to be excavated, bored, etc.; ಕೊಯ್, to saw, etc. T. ಕೊಲಾ, to nibble as a mouse; to nip off the husks of grain. M. ಕುಲಿ, to cut off, as the splint of trees; cf. ಚುಲುಕು; ಕೊಡೆ 2); [ಕಿರೀಟಿಯ ಕಿರೀಟಮಂ ಕೊಲಿದೊಡೆ Ph. 12, 201]. P. ps. ಕೊಲಿದು (Sm. 27), ಕೊಲಿದು, (ಕೊಲಿತು). see Sā. 4, 16; J. 4, 44; 23, 36. — ಕೊಲಿದಿಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು. to destroy. ವಿದ್ಯಾಧರರ್ಕಶ್ಲೋಕ ಕೂಡಿ ಪೋಗಿಯಾತನ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಮಂ ಕೊಲಿದಿಕ್ಕು Vr. 158, 5].

ಕೊಲಿ korē. 2. = ಕೊಲಿ 3. P. p. of ಕೊಲಿ 1, in ಕೊಲಿ ಕೊಲಿದು (Sm. 27).

ಕೊಲಿ korē. 3. to grow little or less or short, to diminish (T. & M. ಕುಲಿ; R.; see s. ಕುಲುಗಣ).

ಕೊಣೆ kore. 4. = ಕೊಣೆ, etc., ಕೊಣೆ 2. smallness, shortness, deficiency; defect (My.; Te.; T. ಕುಣಿ, M. ಕುಣಿ; Tu. ಕೊರತಿ). ಬಳ್ಳದ ಕೊಣೆ, deficiency in the measure of a balla (My.). 2, rest, remainder (of money etc.). — ಕೊಣೆದಿನ: a day on which one has failed to work, etc., a day of absence (My.). — ಕೊಣೆಪ್ರಾಣ the ebh of life, the point of death (Te.; R.). — ಕೊಣೆಯಕ್ಕ. — ಅಕ್ಕ. a deficient quantity or rest of rice (in measuring, My.). — ಕೊಣೆಸಮ್ಪ. the remainder or rest of pay (My.).

ಕೊಣೆ kore. 5. = ಕೊಣೆ 2. cutting, cutting off. 2, a cut off piece, as of sugar-cane (My.). — ಕೊಣೆಯ. — ಅ 3. a man who has been curtailed. see ಮೂ.

ಕೊಣೆ kore. 6. = ಕೊಣಲೆ. a sort of grain (ಧಾನ್ಯಭೇದ Smd. Dh.; ಧಾನ್ಯ Sm. 116; ಜಕ್ಕು Ct. I, 29).

ಕೊಣೆ kore. 7. = ಕಣಿ 2, ಕುಣಿ, ಕೆಣಿ 2. clothes, raiment, especially also that which is given on a wedding day (T. ಕೂಣಿ, M. ಕೂಣಿ). see ಉಡುಗೊಣೆ, ತೊಡು, ಪಟ್ಟಿ; also ಕೊಟ್ಟಿಜ and ಕೊರ 2.

ಕೊಣೆ kore. 8. = ಕೊಣೆ 3. to whirl about, etc. (ಗರ ವಸಗೊಣೆ, ಗರವಟಿಸು Smd. II).

ಕೊಣೆ kore. 9. a person who turns about, a rambler. see ತಿರುಕೊಣೆ.

ಕೊಣಿತೆ korēta. = ಕೊಣತ. the act of cutting.

***ಕೊಣೆಯಿಸು korēyisu.** = ಕೊಣೆಯಿಸು. to cause to cut, etc. — ಕೊಣೆಯಿಸಿಕೊಣೆ. to bear hardships. ಕೊಣೆಯಿಸಿಕೊಣು ಭಕ್ತರಾದರೆನು ಮರು. 255.

ಕೊಣೆಯಿಸಿಕೆ korēyuvike. cutting, etc. ಕೊಣೆಯಿಸಿಕೆ (ವ್ಯಥೆ, ನೇಧ Si. 388).

ಕೊಣೆ kor. an imitative sound (cf. ಕೊರ 1). — ಕೊಣೆಕೊಣೆನ್ನು. to croak, as a frog (C.).

ಕೊಣೆ korēu. 1. = ಕೊಣೆ 6. to speak much and braggingly, to talk big, to speak scurrilously, etc. (ಅತಿವಾಕ್ಯಮಂ ನುಡಿ Sm. 86). cf. ಕೊಣೆಜು 2.

ಕೊಣೆ korēu. 2. = ಕೊಣೆ 2. to cut off, away or up, as thorn-bushes (ಕಣ್ಣಕಛೇದ್ಯ Sm. 86).

ಕೊಣೆ korēu. 3. = ಕೊಣೆ 5. the stench of urine (ಮೂತ್ರಗಂಧ Sm. 86).

ಕೊಣೆ korbu. 1. = ಕೊಣೆ 1, etc. to increase, to grow fat, etc. [ಕೊಣೆಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ದಿದಿರ್ವಾರ್ಧ Kr. 1, 66]; (ಸಮೃದ್ಧಿ Smd. Dh.; Grj. 4, 88). see ಕೊಣೆಗೊಣೆ.

ಕೊಣೆ korbu. 2. = ಕೊಣೆ 2, ಕೊಣೆ 2. fat; pride, etc. (ಕೆಣ್ಣು Sm. 87; Abh. P. 10, 209; Grj. 10, 49; C. Bp. 11, 11). — ಕೊಣೆಗೊಣೆ. — ಕೊಣೆ. to give increase, to increase (v. t., Abh. P. 7, 127).

ಕೊಣೆ korle. = ಕೊಣಲೆ. a kind of millet. (ಗಮುರ್ತ, ನವಣೆ Si. 164, sic!). see ಕೊಣಲೆ.

ಕೊಣೆ korvisu. = ಕೊಣೆ 1, etc. to cause to increase, etc. (Cpr. 5, 113).

ಕೊಣೆ korvu. 1. = ಕೊಣೆ 1, etc. to increase, grow fat. (Te. ಕೊಣೆ). [ಕೊಣೆದ ಕೀಚಕ ವನಮಲ್ಲಮೊಂದಿರುಕೊಣೆ Pb. 8, 80 va.]. ಮೂಣೆಯಟ್ಟು ಎಣಗಿದ ತೊಡಿದ ಕೊಣೆದ ಎಕ್ಕಲಂ (Smd. 135 Mdb.). see Abh. P. 13, 63; Grj. 3, 112; Rsv. 11, 93; J. 3, 3.

ಕೊಣೆ korvu. 2. = ಕೊಣೆ 2, etc. (Grj. 4, 58).

ಕೊಣೆ korju. = ಕೊಣೆ, etc. sound, voice; neck. (My.; B. 5, 297).

ಕೊಣೆ kol. 1. = ಕೊಣೆ 1, ಕೊಣೆ. to kill, to slay, to murder (ಹಿಂಸೆ Smd. Dh.; T., M., Te. ಕೊಣೆ; Tu. ಕೊಣೆ; see ಕೊಣೆ). [Kr. 3, 200; ಗರಮುಟ್ಟಿ ಕೊಣೆ ಮಿದು ನಜವಿರೋಧಿಯಂ Pb. 1, 103; Ap. 5, 79]. P. p. ಕೊಣೆ (Smd. 164. 223. 281; 135 Mdb.). ಕೊಣೆ ಪಂ [ನೇರಿದು ಬನ್ನ ಪರವರ್ ಸಯಲಾ ಬಲಮಲ್ಲಮುಟ್ಟರದೆ ಕೊಣೆ ಪ ನವನಿರನೀಗಕೆ ನಕ್ಕುವಂ Kr. 1, 130]; (Smd. 281). ಕೊಣೆ ಕೊಣೆ ನೇರಸಮನ್ ತಿಂಜನನಿಡ್ಲಂ (281 one MS.). ಕೊಣೆ (220). ಕೊಣೆ ಬಗದಂ (86). ಕೊಣೆ ಇಡುಡು (ಅಹಿಂಸೆ, ಧರ್ಮ Nn. 79). see Bh. 1, 8, 28. 54; 1, 10, 39; Rsv. 5, 119. 122; Rsv. 4, 29; J. 9, 21; 13, 63; 28, 30. 46. 52; 29, 37; 31, 28; s. ಪು 2.

ಕೊಣೆ kol. 2. ಕೊಣೆ. = ಕೊಣೆ 3, ಕೊಣೆ, ಕೊಣೆ 3. a joining, a raft (cf. ಕೊಣೆ). see ಪೊಣೆಗೊಣೆ, ಹಣೆ.

ಕೊಣೆ kol. 3. = ಕೊಣೆ 1. a stick; a pole. see ಕೊಣೆಗೊಣೆ. ಕೊಣೆ kola-ja. = ಕೊಣೆ. Tbh. of ಕೊಣೆ. born in a good family. see ಇತರಲೆಗೊಣೆ.

ಕೊಣೆ kola-je. = ಕೊಣೆ, ಕೊಣೆ. Tbh. of ಕೊಣೆ. a well-born woman.

ಕೊಣೆ kolapa. a certain class of people (Rām. 5, 8, 51).

ಕೊಣೆ kolike. = ಕೊಣೆ 2, ಕೊಣೆ, ಕೊಣೆ. a clasp, a hook, etc. (My.; Te.; T. ಕೊಣೆ, to connect, join, tie together, etc.).

ಕೊಣೆ kolime. = ಕೊಣೆ, etc., ಕೊಣೆ. a furnace, fire pit. (B. 5, 123; My.; T. ಕೊಣೆ, ಕೊಣೆ, M. ಕೊಣೆ, a blacksmith; T. ಕೊಣೆ, metal; cf. ಕೊಣೆ?).

ಕೊಣೆ kolisu. = ಕೊಣೆ, ಕೊಣೆ. to cause to kill (C.). see Abh. P. 16, 39 va.; Bp. 25, 23; 27, 51; J. 29, 38; C. Bp. 47, 26. [— ಕೊಣೆ ಪಂ. one who causes to kill. ಕೊಣೆ ಪಂ ಕೊಣೆ ನಗುವರ್ ಪರ್ವ ಕೊಣೆ ಪಂ ಕೊಣೆ ಪರಸ್ತ್ರೀಯರಂ ಕೊಣೆ ಪಂ Ap. 5, 81].

ಕೊಣೆ kolu. 1. = ಕೊಣೆ 1, etc. to kill (C.). ಕೊಣೆ ವನು (ಶರಾರು, ಘಾತಕ Hla.; ಹಿಂಸ್ರ Mr. 236). P. p. ಕೊಣೆ. ಕೊಣೆ ನೆಡೆ (ಸೂನೆ, ಘಾತನಸ್ಥಾನ Hla.; Mr. 379). ಒನಕೆಯಿಟ್ಟ ಕೊಣೆ ಲ್ ತಕ್ಕವನು (ಮುಶಲ್ಮ); ಲೋಗರ ಕೊಣೆ ಇಡೆ, ಕೆಡಿಸಿ ಇಡೆನ್ ಎನ್ನು ವಿಚಾರಂ (ವ್ಯಾಪಾರ, etc. Nr.). ಅಸನದಲಿ ಉಮ್ಮುವದು, ಸೂಸುವದು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬೇಸಣದ ಹೊತ್ತು ಕೊಣೆ ತಿಡು (a syringe or fountain, Sp.). see Bp. 22, 14. 29; 24, 86; 25, 31; 28, 31; 46, 19; 49, 23. 40. 53, 45; 60, 40; J. 14, 9. — ಕೊಣೆ ನೇಣೆ. — ಪೇಣೆ. to order to kill (Bp. 61. sum.).

ಕೊಣೆ kolu. 2. — ಕೊಣೆ ಕುಟಕನ ಗಿಡ. = ಕೊಣೆ ಕುಟಕನು ಬಳ್ಳಿ. the plant *Gloriosa superba* Lin. or *Methonica superba* Lam. (ಅಗ್ನಿ ಶಿಖೆ, ಲಾಂಗಲಿಕೆ Si. 151).

ಕೊಣೆ kolume. = ಕೊಣೆ, etc. a furnace, fire pit, etc. (My.).

ಕೊಲೆ kole. killing, murder, slaughter (ಮಾರಣ, ಸವರಣ, ಘಾತಕ, ಕವಸ, ಹಿಂಸೆ, etc., Hla.; ವಿಶಸನ, etc. Mr. 300; ಹಿಂಸೆ Sm. 51; ಕೋರ Nn. 52; ಕರಣ 108; ಹಿಂಸೆ 118; ವಧ 132; ಪರಣ 165; C.; Tu.; T. ಕೋಲೈ, ಕೊಲ್ಲಿ). ನ್ಯಾಯದ ಕೊಲೆ (Sm. 64 Mdlb.). see Aha. P. 10, 94; Bp. 53, 44; Rāglic. 17, 66; J. 2, 5; 12, 47; 28, 30. 40; ಕಾಲೊಲೈ, ಕಯೊಲೈ, ಕೊರಲ್-, ಬಾಯ್-, ಮಯ್-. — ಕೊಲೆಗಡಿ ಕೆ. -ಕಡಿ ಕೆ. a man who butchers life, a murderer (J. 13, 22). — ಕೊಲೆಗಡಿಗೆ. -ಕಡಿಗೆ. = ಕೊಲೆಗಡಿಕೆ. (Bh. 6, 4, 109; J. 31, 47). — ಕೊಲೆಗಡುಕೆ. -ಕಡುಕೆ. a destroyer of life, a murderer (ಘಾತಕ, ಹಿಂಸೆ, ಕ್ರೂರ Nr.). — ಕೊಲೆಗಲಸ. -ಕಲಸ. murderous acts, murder (Rām. 6, 31, 6). — ಕೊಲೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. to undertake or commit murder (Rām. 3, 7, 33). [— ಕೊಲೆಪಡು. to be killed. ಈ ಕೊಲೆಪಡುವಾತನರಸರ ಗೋಮಣ್ಣಳಮಂ ಕಾವೊಂ ವೀರಪೂರ್ಣಮೊಯ್ V. 22, 1]. — ಕೊಲೆಪಾತಕ. in law: manslaughter (My.).

ಕೊಲೆಗೆ kolega. = ಕೊಲೆಗಾಣ. (My.).

ಕೊಲೆಗಾಣ kole-gāṇa. a murderer (My., S. Mhr. rare). (Rām. 6, 12, 4).

ಕೊಲ್ಲಟೆಗೆ kol-aṭiga. (Smd. 240). a player with sticks, a pole-dancer, a rope-dancer (ಡೊನ್ನು Kk. 38; Sm. 59; T. ಕೋರಮ್; Mhr. ಕೋಲ್ಟಾಣ್ಣೆ). ಗಟೆಯೆನ್ನು, ಕೊಲ್ಲಟೆಗರ್ ಅಡು ವುದು ಅಕ್ಕುಂ (Smd. I). [ಗಿಲ್ಲ ಸೋಲದ ಮತ್ತರ ಕೊಲ್ಲಟೆಗಂಗಿಲ್ಲದೆ ಶಿವಭಕ್ತರಿಗುಣ್ಣೆ ಆಯ್ಕಾ Cv. 360].

ಕೊಲ್ಲಟಿಗಿತ್ತಿ kollāṭiga-ittī. a female pole-dancer, who performs various feats (ಬಹುರೂಪಿಣಿ Ct. II, 91).

ಕೊಲ್ಲಟೆಗೆ kol-aṇiga. (Smd. 25). playing, play, performance (ಅಡುವದು Sm. 61; ಎಡೆಯಾಡುವದು Kk. 51, o. r. ಅಡುವದು). see Bh. 1, 8, 94; 3, 4, 40.

ಕೊಲ್ಲಾರ kollāra. = ಕೊಲ್ಲಾರಿ, ಕೊಲ್ಲಾರು. a cart to which oxen, etc. are yoked. (Bh. 9, 2, 43).

ಕೊಲ್ಲಾರಿ kollāri. = ಕೊಲ್ಲಾರ, etc. (Bh. 10, 4, 11).

ಕೊಲ್ಲಾರು kol=kolike-āru. = ಕೊಲ್ಲಾರ, etc. a cart to which oxen, etc. are yoked. — ಕೊಲ್ಲಾರ ಬಣ್ಣೆ. = ಕೊಲ್ಲಾರು. (J. 7, 5; Te. ಕೊಲಾರುಬಣ್ಣೆ, ಕೊಲ್ಲಾರು-).

ಕೊಲ್ಲಿ kollī. = ಕೊಲೈ. a bend, a curve; a corner, a nook; a gulf, a bay (My.; M. ಕೊಲ್ಲಿ, ಕೊಳ್ಳು; T. ಕೋಡಿ). — ಕೊಲ್ಲಿಪಾಕೇಶ. N. (Rāy. 1, 53, 56).

ಕೊಲ್ಲಿಸು kollisu. = ಕೊಲಿಸು. (C.; B. 2, 19; 4, 9, 80; 5, 108; Prv. s. ನಿಲ್ಲು).

ಕೊಲ್ಲು kollu. = ಕೊಲು 1, etc. to kill, etc. P. p. ಕೊನ್ನು. ಕೊಲ್ಲುವದು (ಪ್ರಮಾಪಣ, ಮಾರಣ, ಪ್ರತಿಘಾತನ, ಕ್ರೃಪನ, ವಧ, etc. Si. 297). ಕೊಲ್ಲುವ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳವನು (ಶರಾರು, etc. 360). ವಿಷದಿನ್ನು ಕೊಲ್ಲತಕ್ಕವನು (ವಿಷ್ಯ 365). ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಪಶು (ಉಪಾಕ್ತ 241). ಕೊನ್ನಡಂ ಕೊಲ್ಲಲಿ (Bp. 13, 25). ಹಲ್ಲು ನಾಲಿಗೆಯಿಲ್ಲ. ಸೊಲ್ಲು ಸೋಡಿಗೆಮಲ್ಲ, ಕೊಲ್ಲದೆ ಹಿಡಿಯುವುದು ಲೋಕದೊಳಗಿಲ್ಲ ತಾವಿ ನೊಳು (a net, Sp.). ಸಾಯ ಕೊಲ್ಲ ತಕ್ಕವನು (ವಧ್ಯ, ಶೀರ್ಷಭೇದ್ಯ); ಒಣಿಯೆನ್ನು ಸಾಯ ಕೊಲ್ಲಲ್ ಪಡ ತಕ್ಕವನು (ಮುಸಲ್ಯ Si. 365). ಸಾಯ ಕೊಲ್ಲುವದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಮನುಷ್ಯಪ್ರಯೋಗ (393). ನೊನ್ನವಗೆ ನೋಯಿಸಿದರೆ ಕೊನ್ನ ಪಾಪವಲ್ಲವೇ? — ಕೊನ್ನ ಪಾಪಾ ತಿನ್ನು ಪರಿಹಾರ (Prva.).

ಕೊಲ್ಲುವಿಕೆ kolluvike. killing (ಸಾಧನ, ಮಾರಣ Si. 437).

ಕೊಲೈ kolle. (fr. ಕುಡು 3). = ಕೊಲ್ಲಿ. the state of being bent, etc. (ವಕ್ರ Kk. 74).

ಕೊಲ್ಲು kolsu. = ಕೊಲಿಸು. ನಲ್ಲ! ಎನ್ನ ಮುಡಿಗೇ ಪಡಿ ಅದು (ನವಲ್) ಕೊಲ್ಲದಿರು! (Rāglic. 17, 71).

ಕೊವರಿ kovari. Tbh. of ಕುಮಾರಿ. daughter, girl, etc. (My.).

ಕೊವ್ವರಿ kovvari. = ಕುವರ್ 2, etc. a curtain, veil, etc. (ಮುಸುಲು Ct. I, 33, o. r. ಕವ್ವರಿ).

ಕೊಸಗು kosagu. the tree *Pterospermum acerifolium* Willd. (ವೃಕ್ಷೋತ್ಪಲ, ಕರ್ಣಕಾರ Hla.; Mr. 114; ಮೃನೋತ್ಪಲ, ಕರ್ಣಕಾರ, ಪರಿವ್ಯಾಧ Nr.; ಬಟ್ಟಿದಾವರೆ, ಕರ್ಣಕಾರವೃಕ್ಷ Ss.; ಬಟ್ಟಿದಾವರೆ Ct. II, 42; ಮರದಾವರೆ, ಬಟ್ಟಿದಾವರೆ Sm. 25; Kk. 19). [ಕೊಸಗಿನ ಕೇಸರಂಗಳನಮ್ಮತ ರಸದೊಳಂ ಶೃಂಗಾರ ರಸದೊಳಂ ಭಾವಿಸಿ Ph. 4, 75 va.; Ap. 12, 39]. see Cpr. 7, 56; 7, 92 va.

ಕೊಸಮ್ಮರಿ kosambari. = ಕುಸುಮ್ಮರಿ, etc. a kind of vegetable salad (S. Mhr.).

ಕೊಸರಿಕೆ kosarike. hankering after, desire (Rām. 6, 12, 30; charm (6, 61, 24).

ಕೊಸರು kosaru. 1. to become excessive, as wrath, to spread, as a sore (My.; Rām. 3, 7, 30; Te. ಕೊಣಲು, to abound); to become overbearing: to disentangle oneself forcibly from the hold of another (S. Mhr.). ಅ ಕುದುರೆ ಕೊಸರಿಕೊಣ್ಣು ಓಡಿ ಹೋಯಿತು (B. 4, 79).

ಕೊಸರು kosaru. 2. to hanker or be agog, to be greedy, to desire (My.; Grj. 2, 106 va.; Te.; cf. ಕುಡಿ 1); to demand an article gratis or into the bargain (My.; Te.). ಕೊಣ್ಣರ ಇಲ್ಲ, ಕೊಸರಿದರೆ ಬನ್ನೀತೇ? (Prv.). (Rām. 6, 45, 28).

ಕೊಸರು kosaru. eagerness, lust, avidity (Te.); anything that is asked for and generally given in exchange when a person buys commodities (C.; Te.; Tu. ಕುಸರಿ; T. ಕೊಣು). ಕೊಸರುಕೊಟ್ಟು ಬದುಕಿದವರಿಲ್ಲ, ಮೊಸರು ಮಾಣ ಕಟ್ಟಿವರಿಲ್ಲ (Prv.).

ಕೊಸಾಕುಳಿ kosakuḷi. = ಕುಸಾಕುಳಿ. trouble, etc. (My.).

ಕೊಸೆ kose. 1. to embrace sexually (ನಿಧುವನಕರಣ Smd. Dh.; My.; M. ಕೊಟ್ಟು; cf. ಸುಸಿಲ್; Sk. ಕುಟ್ಟಾರ, sexual intercourse, see s. ಕೊಟ್ಟಿ). P. ps. ಕೊಸೆದು, ಕೊಸ್ತು (My.). — ಕೊಸ್ತುಟ್ಟಿ. -ಅಟ್ಟಿ. sexual embrace (My.).

ಕೊಸೆ kose. 2. a way of mounting (or riding?) a horse (ವಾಹಾರೋಹಭೇದ Smd. Dh.). [ಹಯದೊಡಮ್ಮಡು ವಂಚನೆ ಕೇಣಮಾಸನಂ ಕೊಸೆದೆನೆ Ph. 10, 77. — ಕೊಸೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. to ride on, to mount upon. ಚೆಲ್ಲನಿವಾರಾಮಾರಮಾಣನಿಟ್ಟುಯಿಂ ನೋಡುವಿನಂ ಸಾರಥಿ ಕಣ್ಣುಡೊಯ್ಯನೆ ತೇರಂ ಕೊಸೆಗೊಣ್ಣು ಚಕ್ರಿಯಂ ಬಿನ್ನವಿಕುಂ Ap. 11, 57].

ಕೊಸೆ kose. 3. the penis. (ಶಿಶ್ನ according to the late Srīnivāsa Śāstri; Te.; the tip or end). 2, = ಬಲಿ or ಕೊಬ್ಬು (according to the same authority).

ಕೊಳ್ kol. 1. = ಕೊಳ್ಳು 1, ಕೊಳ್ಳು 1. to seize; to lay hold of; to take away; to take; to accept; to make one's own; to take for one's own use or benefit; to take or mean as a satisfaction, or benefit, to oneself; to obtain,

ಕೊಳಕೆ kolake. = ಕೊಳ್ಳೆ. the third crop of rice. (My.; Tu. ಕೊಲಕೆ, ಕೊಳಕೆ). ಕುಪ್ಪನ ನಮ್ಮ ಕೊಳಕೇ ದತ್ತಿವೆ, ಕುಪ್ಪ ಓದಿ ಹೋದ, ಕೊಳಕೆ ಹೊತ್ತಿ ಹೋಯಿತು (Priv.).

ಕೊಳೆಗೆ kolaga. 1. = ಕುಳ 1, etc. a measure of capacity: 4 ballas (My.; ಅಧಿಕ SI. 329; ಶಾಖ Mr. 206; Tu.; M.; T. ಕುಳಗೆ; cf. Sk. ಕುಲಿಖ). [ಬುದಯಾಸ್ತ ಮಾನವನ್ನು ಕೊಳೆಗೆದಲ್ಲಿ ಅಯುಷ್ಯವನ್ನು ರಾಸಿಯನಳವರು Cv. 888]. ಅಧಿಕ ಎನ್ನೊಡೆ ಕಿಣುಯ ಕೊಳೆಗೆವು (Nr.). see Mr. s. ಪಾಗ and ಖರ್ವ; Bp. 1, 23; 23, 37; 33, 13; J. 34, 28; Prv. s. ತಾಯ; ನಾಗೊಳಗೆ. 2, a large metal water-vessel (S. Mhr.). 3, (= ಕೊಪ್ಪು 2?), an ornament for the ear (C. Bp. 47, 44). — ಕೊಳೆಗೆದಪ್ಪಲೆ. -ತಪ್ಪಲೆ. = ಕೊಳೆಗೆ No. 2. (My.).

ಕೊಳೆಗೆ kolaga. 2. = ಕೊಣಗು, ಕೊಳಗು, ಗೊರಮು. the hoof of a beast, whether cloven or not (C.; B. 5, 12, 24; T., M. ಕುಳಮ್ನು; T. also ಕುಳಗು).

ಕೊಳೆಗು kolagu. = ಕೊಳೆಗೆ 2, etc. (ಶಫ, ಮುರ Nr.; Rsv. 13, 96; Ssv. 3, 45; B. 1, 21). ಕುದುರೆಯ ಕೊಳಗು (ವರ್ತಕ); ಹುಲ್ಲೆಯ ಚರ್ಮ ಕೊಳಗು ಮೊದಲಾದವು ಏಣಿಯ ಎಣಿಸುಗು (Nr.). ಅವಿನ ಕೊಳಗು (ಅಂಗೊಳಗು Sm. 33).

ಕೊಳೆಗುಳಿಕೆ kola-kulike. = ಕೊಳೆಗುಳಿಕೆ q. v., ಕೊಳೆವಂಕೆ, ಕೊಳೆವಳಿಕೆ, ಗೊಳೆಗೊಳಿಕೆ. a spiny herb, growing in watery places, *Barleria longifolia* Lin. (*Asteracantha longifolia* Nees; ಇಕ್ಕುರಕ Mr. 132; cf. ಕೋಕಿಲಾಕ್ಷ).

ಕೊಳಂಜ kolajja. = ಕುಲಂಜನ, etc. a kind of plant. (ಕುಪ್ಪು, ಮಂಜಿಪ್ಪ, ಮಧುಕ, ವಾಪ್ಪ, ವಿಕಪ್ಪ, ವ್ಯಾಧಿ G.).

ಕೊಳಂಜನ kolajjana. = ಕೊಳಂಜ. (ಅಪ್ಪು, ಉತ್ತಲ G.).

ಕೊಳಂಜು kolajju. = ಕೊಳಂಜನ. (ಯೋಜನಪರ್ವ, ಯೋಜನವಲ್ಲಿ G.).

ಕೊಳರ್ kolar. the fragrant *Andropogon* grass (?); horripilation (?). ಕೊಳರೆನೆ ಲಾಮಂಜವತ್ತುದು (Ct. I, 53, o. r. ಕೊಳರೆನೆ ಲೋಮಾಂಜವತ್ತುದು). — ಕೊಳರ್ವಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. N. of a bird (Grj. 9, 69; Bh. 3, 10, 53; J. 17, 25).

ಕೊಳವಂಕೆ kola-panke. = ಕೊಳಗುಳಿಕೆ, etc. of herb. (ಇಕ್ಕುಗನ್ನೆ, ಕಾಣ್ಣೇಕ್ಕು, ಕೋಕಿಲಾಕ್ಷ, ಕ್ಕುರ, ಇಕ್ಕುರೆ, ಗೊಲುಮಡಿ Si. 147; My.).

ಕೊಳವಳಿಕೆ kola-palike. = ಕೊಳಗುಳಿಕೆ. (St. & Pl.; My.).

ಕೊಳವಿ kolavi. ? (Smd. 247).

ಕೊಳವೇರ್ kola-bēr. = ಕುರುವೇರ್. the root of the fragrant grass *Andropogon muricatus* (ಲಾಮುಜ್ಜ, ಲಾಮುಜ Smd. II; ಲಾಮಂಜ Kk. 22; ಲಾಮುಜ 83; ಬಾಳ, ಲಾಮುಜ್ಜ Sm. 27; V. 4, 24; cf. Sk. ಕ್ರೋವೇರ). ಕೊಳವೇರ್ಗ ಕೇರ್ಗ (Rsv. 10, 31 va.).

ಕೊಳಹೆ kolahe. = ಕೊಳ 2, etc. a hold; a pond. (ವೇಶನ್, ಪಲ್ಲಲ, ತಲ್ಲ Hla.; Mr. 417).

ಕೊಳೆ kolli. = ಕುಳ. holding, seizure. see ನೀಳ್ಕೊಳೆ.

ಕೊಳಿಕೆ kolike. = ಕೊಳಿಕೆ, etc. a clasp, hook, etc. (My.).

ಕೊಳಿಸು kolisu. 1. = ಕೊಳ್ಳಿಸು. to cause to seize, etc. (My.). see ಅನುಗೊಳಿಸು, ಅಸುಂ, ಎರ್ವೆ, ಒಪ್ಪು, ಕಣ್ಣ, ಕೆಯ್, ಪದ್ಮ, ಪುದು, ಪುದುಂ, etc. etc. [— ಕೊಳಿಸು. one who causes to seize. ಕಳಿಸು ಕಳ್ಳನಗುರ್ವಪರ್ವ ಕೊಳಿಸು ಕೊಲ್ಪುಂ ಪರಸ್ತ್ರೀಯರಂ ಕೊಳಿಸು Ap. 3, 81].

***ಕೊಳಿಸು kolisu.** 2. to cause to bite. ಪಾವುಗಳಂ ಕೊಳಿಸಿ ... ಮದುನೊಳಬ್ಬುದರ್ Ph. 2, 32.

ಕೊಳಿಸುವಿಕೆ kolisuvike. causing to seize, etc. see ಅಪಲಾಪಗೊಳಿಸುವಿಕೆ, ಗೇಲಿ, ಜೊತೆ, ತಡೆ, ನಿರ್ಬಂಧ, ಪ್ರಕಾಶ, ಸಮಾಧಾನ, ಸಾಯ.

ಕೊಳು kolu. 1. = ಕೊಳ್ಳ 1, etc. to seize; to take hold of; to take, etc. (C.; Bp. 27, 24, 79). ಶಾಸ್ತ್ರ ಕ್ರಮದಿನ್ದ ಅಧಿವಾಧನಂ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳುವಾತನು (ಉಪಸಂಗ್ರಾಹ್ಯ Hla.).

ಕೊಳು kolu. 2. = ಕುಳ 2, etc., ಕೊಳ್ಳ 2. seizing; taking; buying; cost-price. ಕೊಳುಮೊದಲಿನ್ದ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಮಾಡುವುದು (ಅಧಿಕಪಲ, ಲಾಭ Nr., o. r. ಕುಳುಮೊದಲಿನ್ದ). — ಕೊಳು ಕೊಡೆ. = ಕೊಳ್ಳೊಡೆ. taking and giving (Rām. 1, 16, 25, 33). — ಕೊಳು ಗುಳ. -ಕುಳ. seizing and seizing: a fight, a war (ಬಣ್ಣಣ Ct. I, 28; ಅರವ II, 62; ಬಣ್ಣಣ, ಜುದ್ಧ, ಮೊನೆ, ಪೊಣರ್, ಕಾಳಗ Sm. 39; Kk. 41; ಕಾಳಗ Bhn.). [ಒಬ್ಬ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಕುಮಾರ ಹುಟ್ಟಿ ಕಿಗ್ಗಡಲ ರಕ್ತದ ಹೊನಲಿ ಕಡಿದು ಮುಳುಗಾಡುವ ಕೊಳುಗುಳವ ಕಣ್ಣು ಪಂಜಾಮಿ ಸುವಸ್ತೆ Bv. 705]. see Rsv. 6, 132 va.; Ssv. 2, 52; Bh. 2, 2, 78; J. 7, 51; 9, 17; 13, 55; 17, 30.

***ಕೊಳುಕ್ koluk.** the term of interjection to indicate a feeling of shock. ಮನಂ ಕೊಳುಕೆನೆ ಮುಲುಗಿ ನೆಗೆದ ಹರಿಯಂ ನುಡಿದಂ Pb. 11, 112.

ಕೊಳುಗುಳಿಕೆ kolu-kulike. = ಕೊಳಗುಳಿಕೆ, etc. a kind of herb. (ಇಕ್ಕುಗನ್ನೆ, ಕಾಣ್ಣೇಕ್ಕು, etc. Nr., o. r. ಕೊಳ; My.).

ಕೊಳುಹೆ koluha. seizing, etc. (ಕ್ರಯ Mr. 346). ಒನ್ನ ಕೊಟ್ಟು ಒನ್ನ ಕೊಳುಹವು (ಅಪಮಿತ್ಯಕ); ಇದಿರೆದ್ದು ಈಸಿ ಕೊಳುಹ (ಅಭಿಹಾರ, ಅಭಿಗ್ರಹಣ); ಕಳೆಮ ಕೊಳುಹ (ಗ್ರಹ, ಗ್ರಾಹ); ಕಳೆದು ಕೊಳುಹ (ಅಧಾನ, ಪರಿಗ್ರಹ); ಕಾನ್ನ ಕೊಡೆ ತೊಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಗಳಂ ತಾನು ಕರಿಸಿ ಕೊಳುಹ (ಕೊಳುಹ ಕೊಡೆ ತೊಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಗಳಂ ತಾನು ಕರಿಸಿ ಕೊಳುಹ); ಕೊಳುಹ ಕೊಡೆ ತೊಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಗಳಂ ತಾನು ಕರಿಸಿ ಕೊಳುಹ (ಕೊಳುಹ ಕೊಡೆ ತೊಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಗಳಂ ತಾನು ಕರಿಸಿ ಕೊಳುಹ); ಅಪ್ಪ ಕೊಳುಹ (ಅಲಿಂಗನ, etc. Nr.). see ಅಪುಗೊಳುಹ, ಎಟಕುಳಿ, ಕೆಯ್ಕುಳುಹ, ನಣ್ಣುಗೊಳುಹ, ಬೆಸ, ಮೊದಲ್.

ಕೊಳ್ಳೆ kolke. = ಕೊಳಕೆ. third crop of rice. (My.).

***ಕೊಳ್ಳುದಿ kolgudi.** grief generated. (ಕೊಳ್ಳ+ಕುಡಿ). ಕೊಳ್ಳುದಿ ಮನದಿನ್ದ ಮಿನ್ದ ಪೊಪಮಾಪಿಗೆ Pb. 5, 18.

***ಕೊಳ್ಳುಳೆ kolgula.** = ಕೊಳುಗುಳ. a fight, etc. ಕೊಳ್ಳುಳ ಮಂ ಗಣ್ಣು ಮನಪ್ಪುಕೆಯ್ Pb. 9, 90; Vr. 188, 14.

ಕೊಳ್ಳು kolpu. = ಕೊಪ್ಪು 1. the notched extremity of a bow. (Abh. P. 5, 86).

ಕೊಳ್ಳೆ kollā. 1. a deep place, a depth, the cliff of a rock, a cave, etc. (C.; ನಿಕುಂಜ, ಗಪ್ಪರ Hla.; Mr. 97). ಬಟ್ಟಿ ಮಂ ಗಟ್ಟಿಮಂ ಹಳ್ಳಮಂ ಕೊಳ್ಳಮಂ (Smd. 130). ಬಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳ ಕೊಳ್ಳಗಳು ತೋಪವೇ ಸಮನಾಗಿ ಕಾಣಸುವ ಪ್ರಾಸ್ತ (ಪ್ರಸ್ತ, ಸಾನು Si. 115). see Bh. 2, 4, 10; Rāghc. 17, 56; B. 3, 100; 5, 129. see Mr. s. ತಲ್ಲ.

ಕೊಳ್ಳೆ kollā. 2. = ಕುಳ್ಳ. s. ಕುಳ್ಳು 2. N. (R.; T. ಕೊಳ್ಳ, a short man, dwarf).

ಕೊಳ್ಳಿ kollī. = ಕೊಳ್ಳೆ 1. a fire-brand (ಅಶಾತ, ಉಲ್ಕುಕ Nr.; Hla.; Mr. 47; Si. 308; ಉಲ್ಕೆ Si. 484; C.; B. 2, 26; M.; Tu.; Te. ಕೊಪು; T. ಕೊಳ್ಳಿ, ಚುಳ್ಳು; T., M. ಕೊಳ್ಳುತ್ತು, to make to catch; to kindle; Te. ಕೊರಲು, to blaze, shine; see ಕಪ್ಪು 2). [ಅಜಿಗೆ ಜಟ್ಟಿಗರಾಗಿ ಕೊಳ್ಳಿವೀಸುಗೆ Pb. 10, 32]. ಕೊಳ್ಳಿ ತೆಗೆದುಕೊಣ್ಣು ತಲೆ

ಮುಖಾಂತರ ಕೊಡುತ್ತೆ. — ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಕೊಳ್ಳಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ (for the childless who is to set fire to the funeral pile). — ಹಳ್ಳಿ ದೇವರಿಗೆ ಕೊಳ್ಳಿ ದೀಪ. — ಮುಳ್ಳು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). see ಉರಗೊಳ್ಳಿ, ಕಡೆ, ಕಯ್, ಕೊಬ್ಬೆಕೊಳ್ಳಿ, ಪಟೆಗೊಳ್ಳಿ; Prvs. s. ಬೆಳ್ಳಿ. — ಕೊಳ್ಳಿದವನು an ignis fatuus (My.). — ಕೊಳ್ಳಿಪಾಚೆ. = ಕೊಳ್ಳಿದವನು. (My.).

ಕೊಳ್ಳಿಸು kollisu. = ಕೊಳಿಸು. (C.).

ಕೊಳ್ಳು kollu. 1. = ಕೊಳ್ಳು 1, etc. to seize; to take, etc. (C.). P. p. ಕೊಳ್ಳು; infinitive and imperative sing. also ಕೊಳ್ಳ (C.); present participle also ಕೊಳ್ಳತ (C.). ಕೊಳ್ಳು! (Bp. 28, 10). ಕೊಳ್ಳುವವನು (ಶ್ರಾಯಿಕ Si. 324). ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಅಗಿ ಅಂಗದಿಯಲ್ಲಿ ಇಡಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (325). ನಂಜಿ ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದು (ಅವದಂತ 347). ನೀನು ಪುಸ್ತಕ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು (B. 1, 23). ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ (2, 33). ತನ್ನ ಅವನಿಗೆ, ಏನಾದರೂ ಕೊಡುತ್ತೆ ಅನ್ನು! ಎನ್ನು, ನಾಲ್ಕು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು (3, 62). ಈ ರೊಕ್ಕಾ ಕೊಟ್ಟು ಏನು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು? (3, 62). ಅಂಗದಿಗೆ ಹೋಗಿ ತನ್ನ ಲಿಕ್ಕೆನಾದರೂ ಕೊಳ್ಳುವ! (4, 43). ಮಂಗಳಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳು (1, 13). ಕೊಳ್ಳುವವನಿಗೂ ಕೊಡುವವನಿಗೂ ಸ್ವತಸ್ಸವರ ಬೇಕು (5, 84). ಮಾಣಿಕೋಣ ಕೊಳ್ಳೋಣ (ಕ್ರಯ ವಿಕ್ರಯ 5, 113). ಕೊಡು ಹಾಗೆ ಮಾಣಿದರೆ ಉಣ್ಣು ಊಟಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವೇನು? — ಕೊಡು ರೀತಿಗೆ (i. e. ಕೊಡು ವರಿಗೆ) ಕೊಟ್ಟು ರೀತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿ ಲಾಭವನ್ನು (Prvs.). — ಕೊಡು ಕೊಳ್ಳು. = ಕೊಳ್ಳು. to buy (C.; B. 1, 23).

ಕೊಳ್ಳು kollu. 2. = ಕೊರಳು. neck, etc. (My.).

ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ kolluvike. taking, etc. ಬಹಳ ಅಟಚಿ ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ಘೋಷಣೆ Si. 56). see 252. 262. 265. 388; ಅನುತಾಪಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಕಸು, ಕಟ್ಟು, ಹಗೆ.

ಕೊಳ್ಳೆ kollē. 1. = ಕೊಳ್ಳೆ. a firebrand. (ಉಳ್ಳೆ, ನಿರ್ಗತಜ್ಞರೇ Nr.).

ಕೊಳ್ಳೆ kollē. 2. pillage, plunder (ಕೊಳ್ಳೆ, ಕೊಳ್ಳೆ; Tc. ಕೊಳ್ಳೆ). see Bp. 58, 44; Si. 295. 391. ಕೊಳ್ಳೆಯವರು ಕೊಳ್ಳೆಗತ್ತರು, ಸೂಜಿಯವರು ಸೂಜಿಗತ್ತರು (Prv.). ಕೊಳ್ಳೆ ಮಾಡು, ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡೆ to plunder (My.).

ಕೊಳ್ಳೆಗಾಣ kollē-gāra. a plunderer (My.).

ಕೊಳ್ಳೆ- kollē. = ಕೊಳ್ಳೆ- the state of being putrid or pap-like. — ಕೊಳ್ಳೆ ಸರ್ಪ. — ಕೊಳ್ಳೆ. putrid, soft mud; a pap-like substance, paste (Abh. P. 12, 3; 13, 54 va.; Rā. 5, 120 va.; V. 7, 7). — ಕೊಳ್ಳುದುಳ್. pap-like brain (Abh. P. 13, 74. 81; 14, 7).

ಕೊಬ್ಬು kollaku. the state of being worn out, decayed, rotten, putrid, stinking, etc.; the state of being languished, pined away, etc.; that is putrid, etc. (C.). [Tu. ಕುರಿ]. ಕೊಬ್ಬು ಮಾಂಸ (B. 3, 100). ಕೊಬ್ಬು ಅಪುನ (C.). ಕೊಬ್ಬು ಹಣ್ಣು (C.). ಕೊಬ್ಬು ನಾಶ (C.). ಕೊಬ್ಬು ನಾಶವು ದುರ್ವ್ಯಾಸಂಗಳು (Bp. 40, 70). ಶರೀರದ ಕೊಬ್ಬು (My.; ಕಿಟ್ಟಿ, ಮಲ Si. 205). — ಕೊಬ್ಬು. — ಅ 3. (Smd. 241 Md.). a dirty man (My.); a worn out, withered, decrepit man (S. Mhr.). — ಕೊಬ್ಬು. a dirty woman (My.); a worn out woman (S. Mhr.). — ಕೊಬ್ಬುಮುಳ್ಳು. the (puffing) chain viper, Daboia elegans (My.). — ಕೊಬ್ಬುಮೂಗು. a rotten nose (Dp. 59, 1).

ಕೊಬ್ಬುತನ kollakutana. putrescence, filthiness (My.).

ಕೊಬ್ಬು kollaci. = ಕೊಬ್ಬು, ಕೊಬ್ಬು. the state of being putrid, impure, stinking, pap-like, soft, or muddy;

soft mud. ಕೊಬ್ಬು ಮೇಲೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿ ಮೋಜು ಮೇಲೆ ಸಿಡಿಸಿ ಕೊಡು (Prv.). ಕೊಬ್ಬುಹಾರಿ, ಕೊಬ್ಬು ನೀರು (S. Mhr.).

ಕೊಬ್ಬು kollace. = ಕೊಬ್ಬು. (My.). ಕೊಬ್ಬುನೀರು (Bh. 5, 3, 56; 7, 6, 50). ನಿರ್ಮಲಿಲ್ಲದ ಮನಸು ತಾ ಕೊಬ್ಬುಹೊಲಸು (Dp. 54).

ಕೊಬ್ಬು kollatu. = ಕೊಬ್ಬು. P. p. of ಕೊಬ್ಬು 1.

ಕೊಬ್ಬು kollamba. hindrance (S. Mhr.; see s. ಕುಟ 1).

ಕೊಬ್ಬು kollal. ಕೊಬ್ಬು. (fr. ಕೊಡೆ2). = ಕೊಬ್ಬು, ಕೊಬ್ಬು. a hollow tube; a flute, a fife (ವೇಣುವಾದ್ಯ Smd. I; C.; Tu. ಪುಳಲ್; T. ಕುಟಲ್. hollowness; a flute; ಕುಯಲ್, anything hollow; see also ಕುಟ 1). see Bp. 12, 42; 58, 23; Bhāgavata 10, 18, 11. ಕೊಬ್ಬುನೊಡುವವನು (ವೇಣುಧ್ಯ G.; My.). ಕೊಬ್ಬು ಹಿಡಿದವನು (ಮುರಲೀಧರ G.; My.). — ಕೊಬ್ಬುಗೋಣ. — ಕೋಣ. the ruddy crane, Porzana fusca (Bd.).

ಕೊಬ್ಬು kollavi. = ಕೊಬ್ಬು, ಕೊಬ್ಬು, ಕೊಬ್ಬಾಯಿ, ಕೊಬ್ಬಾವಿ, ಕೋವಿ. a tube, a blow-pipe, especially a bamboo tube, used to blow fires with, and when having a bottom, as a vessel to keep oil, etc. in; a tubular stalk (ಧಮನಿ Mr. 207; S. Mhr.; Tc. ಕೊಳುಪ್ಪು, ಕೊಳಪೆ; Tu. ಕೊಲವೆ, ಕೊಳಪೆ; T. ಕುಟಾಯಲ್). ಕಾಡಿಗೆಯ ಕೊಬ್ಬು (ಅಂಜನಿ Mr. 337). ನೂಲುಕಡಿಕೆಯನಿರಿಸಿ ನೇಯುವ ಕೊಬ್ಬು (ವೇಣು, ವಾಯದಣ್ಣ Si. 343 sic!). ಹಾಸಿನ ಕೊಬ್ಬು (S. Mhr.). ತಾವರೇ ಬಳ್ಳಿಯ ಕೊಬ್ಬುಗಳು (ಮೃದಾಲ, ದಿವ Si. 96). ಕಾಜಿನ ರಸವನ್ನು ಕೊಬ್ಬುವಿಯ ತುದಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ, ಊದಿ (B. 4, 225). see ಜೀರ್ಣೋಪವಿ. — ಕೊಬ್ಬುಹೊಟ್ಟೆ. ಕೊಬ್ಬುಹೊಟ್ಟೆದ ಮಿಣಿ (ಅನುಕರ್ಷ Si. 277).

ಕೊಬ್ಬು kollave. = ಕೊಬ್ಬು, etc. a tube, etc. (My.). — ಕೊಬ್ಬುವು. = ವಜ್ರಕೀಟ (My.).

ಕೊಬ್ಬು kollasu. = ಕೊಬ್ಬು. to cause to decay, to rot (C.).

ಕೊಬ್ಬು kollāyi. = ಕೊಬ್ಬು. (My.).

ಕೊಬ್ಬು kollivi. = ಕೊಬ್ಬು, etc. ಒಂದು ಉದ್ದನ್ನ ಕೊಬ್ಬು (ಸೂಣೆ) ಅನೆಯ ಮೋಜು ಮೇಲಿರುತ್ತದೆ (B. 5, 238).

ಕೊಬ್ಬು kollisu. = ಕೊಬ್ಬು. (My.).

ಕೊಬ್ಬು kollē. 1. to wear out (v. i.); to decay, as a corpse; to rot, as fruit, fibres, wood, etc.; to spoil, as corn; to become putrid; to grow pap-like (ಜೀರ್ಣೋಪವಿ Smd. I; ಮಲಮುಖ I, o. r. ಮಲಮೇಣು; ಜೀರ್ಣ Smd. Dh.; C.; B. 4, 54. 132; Tu. ಕುರಿಪ್ಪು, ಕುಳಿಪ್ಪು; T. ಕುಟಿ, to become like pap, be soft; M. ಕುಟಿ. to be macerated, kneaded, mixed as pap; ಕುಡುಮ್ಪು, ಕುಯುಮ್ಪು, ಕುಶುಮ್ಪು, to rot, decay; see ಕುಮುಟಿ, ಕುಸುರಿ; T. ಕೊಬ್ಬು, ಕೊಬ್ಬು, what is rotten; mire; pap; boiled rice); to pine away on account of grief; to wither; to become lean (S. Mhr.; B. 5, 128; T. M.; cf. Sk. theme ಕೊಟಿ); to be disappointed or baffled (? ಮನವಿಗು Smd. I, o. r. ಮನವಿಕ್ಕು; see ಕುಟ 1). P. ps. ಕೊಬ್ಬುತು, ಕೊಬ್ಬುತು. ರೋಗದಿಂದ ಕೊಬ್ಬುತು ನೀರು ಸಾರಿಯುವ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವನು (ಜುಲ್ಲ, ಚಿಲ್ಲ, ಪಿಲ್ಲ Si. 202). ಒಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ಊರು ಕೊಬ್ಬುತು ನಾಶವು ನೀರು (Dp. 54). ಕೊಬ್ಬುತು ಜೀವಗಳು (B. 3, 83). ಕೊಬ್ಬುತು ಕುಮ್ಮಳ ಕಾಯಿಗೆ ಕೆಟ್ಟ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ (Prv.). ರೋಗದಿಂದ ಕಯ್ ಕೊಬ್ಬುತವನು (ಕುಣಿ G.). [— ಕೊಬ್ಬುನಾಶ. to emit bad smell. ಉಗುವರ್ಷ ಕೊಬ್ಬುನಾಶ ಕೋಟಿ ಸಹ ಬಾವಿಯೊಳರ್ಪ ಕಡಂಗಿ Ap. 2, 43].

ಕೊಟೆ koṭe. 2. anything worn out, rotten, putrid, corrupt, filthy or foul; excretion of the body; dirt; impurity; mud (ಮಲ, ಪಾಪ, ಅವೇಧ್ಯ, ಕಿಟ್ಟಿ Si. 436; ಕಾಯ ಮಲ Smd. Dh.; My.; Tu. ಕುರಿ). ಕೊಟೆಯಾದದು (ಮಲಿನ, ಕಚ್ಚರ Si. 368). ನೀರು ಮೇಲೆ ಮುಚ್ಚುವ ಕೊಟೆಯ ಹಾಚೆ (ಶೈವಾಲ 95). ಕೊಟೆಯುಳ್ಳ ಬಟ್ಟೆ (ನಕ್ಷಕ, ಕರ್ಪಟ 223). ಮಯ್ಯ ಕೊಟೇ ಹೋಗಲಾದಿಸು (225). see Prv. s. ಮೊದಲು. 2, = ಕೊಟಮ್ಮ. hindrance; detention. — ಕೊಟೆಮಚ್ಚೇ ಹುಣ್ಣು. (ಕೋಟೆ, ಮಣ್ಣು ಲಕ Si. 200). — ಕೊಟೆಸಕ್ಕದ. (Smd. 78). impure or corrupt Saṁskṛita (see s. ಮೆಟಸು). — ಕೊಟೆ ಹಾಕು. to rot (v. t.), to expose to a process of marceration (My.). 2, to detain, stay or stop (My.). ನನ್ನನ್ನು ಕೊಟೆ ಹಾಕಬೇಡ (My.).

ಕೋ ಕಾ2 or ಕೊ-ರೊ3. 1. = ಕೊ, etc., ಗೋ. lo! behold! see ಇಕೋ, ಇಕೋ.

ಕೋ ಕೊ. 2. an imperative singular of ಕೊಳ್ಳು. 1. e. g. ತಕೋ. see Bp. 1, 15; 44, 9. 10. 14; 49, 9; 51, 9; 52, 36; 53, 17; 58, 30; B. 5, 132. 2, an infinitive of ಕೊಳ್ಳು. 1 (C.). see B. 4, 137. 195. 201. — ಕೋ ಕೋ! rep. (Bp. 15, 34).

ಕೋ ಕೊ. 3. to string (pearls, beads, etc.) upon a thread, to thread (ಸೂತ್ರಪ್ರವೇಶ Smd. Dh.; Abh. P. 10, 222; T., M. ಕೋ, ಕೋರ; Te. ಕೋವೆ, ಕೋವೆ, ಕೋವೆ, T. ಕೋವೆ, ಕೋವೆ, a string of beads, etc.; cf. ಕೋಸು 1). P. p. ಕೋದು, ಕೋತು (Dp. 55, 1). [ಮುತ್ತುಂ ಮೆಟಸುಂ ಕೋದನ್ನ ಕ್ಕುಂ Kr. 2, 5; ಮುತ್ತುಂ ಮೆಟಸುಂ ಕೋದನ್ನ ಬಿ ನಿನ್ನ ತಪದ ಪಾಂಗು Ph. 7, 92]. ಮುತ್ತುಂ ಮೆಟಸುಂಗೋದನ್ನರೆ (Smd. 78). ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಒನ್ನೊನ್ನು ಕೆನ್ನಾ ವರೆಯ ಎಸಕ್ಕಳಂ ಕೋದು ಕೊಸಗಿನ ಏಸಕ್ಕಳಂ ಬೀದಿಗಟ್ಟಿ ಪೊಸಯಿಸಿ ಮನಕ್ಕೆ ಪದವನಿನ ನವಪದಂಗರ್ (Cpr. 7, 92 va.). ಅಮರದತ್ತನುಂ ವರರುಚಿಯುಂ ಭಾಗುರಿಯುಂ ಗೋಪಾಲಿತನುಂ ಮೊದಲಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಕತ್ತಣ್ಣಂ ಶಬ್ದಂಗಕವು ರತ್ನಂಗಕ ಮಾಲೆ ಕವಿಗಳ ಕೊರಳಿಗೆ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿ ಕೋಯರ್ ಪಟ್ಟಹಮ (Hla.). 2, to be threaded: to be entered (ಪವಣಿಗೆ ಅಪ್ಪದು Smd. 398 Cm.). ಅನ್ಯಾನ್ಯಗರ್ ಪದಾಪೂರಣಮೋ ಕೋವುವು (398). see Sāv. 2, 64. 68.

ಕೋಕ ಕೊka. a wolf (ವನಾಶ್ವ, ಕೋಕನು Nn. 128; ತೋಳ Mr. 522). 2, the ruddy goose, *Anas casarca* Gm. (ಚಕ್ರಯುಗ, ಚಕ್ರವಕ್ತು 128; ರಥಾಂಗ 522; ತೋಣವಕ್ತು Ct. II, 109). 3, a frog (ಭೇಕ, ಕಪ್ಪೆ 128; ಭೇಕತ 522). 4, the date tree (ಖರ್ಜೂರ 128; ಖರ್ಜೂರ 522). 5, N. of another tree (ತರು, ಮರಗಳ ಭೇದ 128; ಕ್ಷಿತಿಜ 522). 6, an elder sister (ಜ್ಯೇಷ್ಠ, ತನ್ನಿನ್ನ ಹಿರಿಯಳು 128; ಜ್ಯೇಷ್ಠ 522). 7, N. of a Paṇḍita. = ಕಕ್ಕೋಕ. (Sk.).

ಕೋಕಕುಚೆ ಕೊka-kuce. a female with a ruddy goose-like breast (Bp. 5, 32).

ಕೋಕನದ ಕೊkanada. the red lotus (ಕೆನ್ನಾವರೆ Hla.; Nn. 17; ಅರುಣಾಬ್ಬ, ಕೆಮ್ಮುದಾವರೆ Mr. 419).

ಕೋಕನದಚ್ಚವಿ ಕೊkanada-o-chavi. the colour of the red lotus, crimson.

ಕೋಕನದವೈರಿ ಕೊkanada-vairi. the moon. 2, a certain metrical foot (Ch.).

ಕೋಕಶಾಸ್ತ್ರ ಕೊka-śāstra. = ಕಕ್ಕೋಕಶಾಸ್ತ್ರ. N. of a very elaborate treatise on the art of love, ascribed to a Paṇḍita Kōka. (Mhr., My.).

ಕೋಕಿ ಕೊki. = ಕೋಕ No. 2. (J. 19, 33; 29, 48; ಕೋಕ, ಚಕ್ರವಾಕ Si. 174).

ಕೋಕಿಲ ಕōkilla. = ಕೋಗಿಲ, ಕೋಗಿಲೆ. the cuckoo, *Cuculus indicus*. ಕೋಕಿಲಿನದ ಕōkilla-ninada. the cry or note of the cuckoo (ಪುಗಿಲ್ಲುಗಿಲಿನದ ರಾವಂ Ct. II, 93).

ಕೋಕಿಲರವ ಕōkilla-rava. = ಕೋಕಿಲಿನದ. 2, the fifth note of the musical scale or gamut (ಪಂಚಮ Ct. II, 93).

ಕೋಕಿಲಸ್ವನ ಕōkilla-svana. = ಕೋಕಿಲಿನದ. see ಕುಕಿಲ್.

ಕೋಕಿಲಾಕ್ಷ ಕōkilla-akṣa. the plant *Asteracantha longifolia* Nees. cf. ಕೋಳಗುಳಿಕೆ.

ಕೋಕಿಲಾರವ ಕōkilla-ārava. = ಕೋಕಿಲಿನದ. see ಕುಕಿಲ್.

ಕೋಕಿಲಾಲಾಪ ಕōkilla-ālāpa. = ಕೋಕಿಲಾರವ. see ಕುಕಿಲ್

ಕೋಗಿಲ ಕōgilla. = ಕೋಗಿಲೆ. (S. Mhr.).

ಕೋಗಿಲೆ ಕōgille. Tbh. of ಕೋಕಿಲ. the cuckoo (Smd. 364; Hla.; Mr. 169; Nn. 73; Si. 173; ಪೊಕ್ಕುಟವಕ್ಕಿ, ಕೆಂಗಣ್ಣುಲವಕ್ಕಿ, ಪರಪುಟ್ಟಿ, ಪಡಿಯಟವಕ್ಕಿ Kk. 79; Sm. 28; C.). *Cuculus tenuirostris* (Bd.); *Cuculus lathamii* (Bd.). [ತುಮ್ಮಿಗಳಿನ ತುಮ್ಮಿ ಕೋಗಿಲೆಯ ಬಗ್ಗಿಸಿ ಸುಗ್ಗಿಯೊಳೊಪ್ಪುವನೆ ಪೊರ್ Ph. 1, 8; Ap. 1, 23]. ಕಾಗೆ ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಗಿದ್ದರೂ ರಾಗದಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಲ್ಲವೇ? — ಕೋಗಿಲೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಕಾಗೆಗಳು ಕೂಡಿದ ಹಾಗೆ — ಕಾಗೆ ಕಂದಾದರೆ ಕೋಗಿಲೆ ಅದೀತೇ? (Prvs.). see ನೀರು, ಸೊರ್ಕುಗೋಗಿಲೆ; Bp. 3, 79; J. 3, 24; 8, 4. 6. — ಕೋಗಿಲೆಯಲೆ. — ಎಲೆ. = ಕುವೈಯಲೆ. (My.). — ಕೋಗಿಲೆ ಗಿಡ. a plant of which the leaves are used instead of plates, etc. (My.).

ಕೋಗಿಲೆರು ಕōgīru. a cushion used as a saddle (C.; Mhr., H. ಪೋಗಿಲೆರು).

ಕೋಚ್ ಕೊe. a coach (Si. 275). (E.).

ಕೋಚ ಕೊca. bending from the right course, making crooked; contracting. see ಉತ್ಕೋಚ, ಸಂ-.

ಕೋಚನ ಕೊcana. = ಕೋಚ. see ಸಂ-.

ಕೋಚು ಕೊca. = ಕೋಚು 1, ಕೋಚು 2, ಕೋಚು 3, ಕೋಚು 4. the state of being crooked. (C.; cf. Sk. ಕೋಚ; Mhr. ಕೋಸ, deviation from squareness, as of an awning, wall, road, etc.). — ಕೋಚು ಭಟ್ಟ. a perverse, foolish, stupid bhāṭṭa; also N. (C.). ಓದಿ ಓದಿ ಮರುಕಾದ ಕೋಚುಭಟ್ಟ (Prv.).

ಕೋಚು ಕೊcu. a couch (B. 4, 188). (E.).

ಕೋಚುಮಾನ ಕೊumāna. = ಕೋಚ್ಮನ್. a coachman. (My.; E.).

ಕೋಚ್ಮನ್ ಕೊemen. a coachman (ಬಣ್ಣ ಹೊಡೆವ ಆಳು Si. 278). (E.).

ಕೋಟಿ ಕōṭṭa. 1. = ಕೊಡತ 1, ಕೋಡು 2. coldness (ಕುಳಿರ್, ತಣ್ಣತು, ಕೋಡು, ಶೈತ್ಯ Sm. 36, o. r. ಕೋಟ್ಟಿ; ಕೋಡು, ತಣ್ಣತು, ಶೈತ್ಯ Kk. 23; T., M. ಕೋಟ್ಟಿ, crookedness, distortion; coldness, stiffness; see s. ಕೋಚು 1, and cf. ಚೊಟ್ಟಿ, etc.).

ಕೋಟಿ ಕōṭṭa. 2. N. of a bird (ವ್ಯಾಕುಲಿ, ಕಿರೀಟಾಪ Mr. 170, two MSS. ಕಿರೀಟ-). 2, N. of a golla (Bp. 9, 12; V. 14, 100).

ಕೋಟಿ ಕōṭṭa. crookedness. 2, a shed, a hut. 3, a fort. cf. ಕೊಟ್ಟಿ 1 & ಕೋಟಾ. 4, N. of a small village (Mg.).

ಕೋಟಿಡಿ ಕōṭṭadi. = ಕೊಟ್ಟಿಡಿ. a chamber.

ಕೋಟಿರ ಕōṭṭara. the hollow of a tree (ಮರದ ಹೊಟಲು Nr. 142).

ಕೋಟಿರಪುಟ್ಟಿ ಕōṭṭara-puṭṭi. the plant *Convolvulus argenteus* (ವ್ಯಾಲಿ, ಎಮ್ಮೆನಳ್ಳಿ Mr. 148; Sk. also ಕೋಟರ-).

ಕೋಟಿರಿ ಕōṭṭari. a naked woman; Durgā.

ಕೋಟಿಲಿಗ ಕōṭṭaliga. a man who causes trouble (My.).

ಕೋಟಿ ಕೌಟಿಲೆ = ಕೋಟಿ. trouble, affliction, pain (ನೋವು Bhn. 41; C.; Tu.; T. ಕೋಟಿಲೆ; Te. ಗೊಡೆ; Te. ಕೋಡಾಡು, to be amazed or confounded; ಗೋಟಾಡು, ಗೋಜುಲಾಡು, to harass; M. ಕೋಟಿ, T. ಕೋಟಿ, violence; bashfulness; grief; see ಕೋಡು 3). [ಕೋಟಿಲೆಗೊಳ್ಳ ಕಾರವೇಶ್ವರನಂ Ph. 13, 102 va.]; (Cpr. 8, 55, 81); [Cv. 253; Bv. 268]. ಅಟ್ಟಿವೊಡು ಅಣು ಕೋಟಿಲೆ, ತಿರುಮೋದಿ ಪರಮಸುಖ (Prv.). see Grj. 8, 57; Bp. 51, 75; C. Bp. 3, 18; Bh. 1, 8, 94; 3, 18, 38; Abhā. 1, 34, 52; Jñs. 22, 54; V. 9, 81. — ಕೋಟಿಲೆಗೊಳ್ಳ. —ಕೊಳ್ಳ. to undergo pain, etc. (Abhā. 2, 104). — ಕೋಟಿಲೆವದು. —ಪಡು. to suffer pain, etc. (Abh. P. 16, 55).

ಕೋಟಿವಿ ಕೌಟಿಲಿ. a naked woman; Durgā.

ಕೋಟಾ ಕೌಟಿ = ಕೋಟಿ 1. the intestines, etc. (My.).

ಕೋಟಾನುಕೋಟಿ ಕೌಟಿ = ಕೌಟಿ. Tbh. of ಕೋಟಿನುಕೋಟಿ. to be reckoned by crores, countless (C.; Mhr. ಕೋಟಾನುಕೋಟಿ). see Bp. 35, 55; 50, 59; 53, 73; C. Bp. 47, 14.

ಕೋಟಿ ಕೌಟಿ = ಕೋಡಿ. the point or extrema part (cf. ಕುಡಿ 5); the outer angle of the eye. 2, the point or edge of a sword; a dagger (ಸುರಗಿ, ಕಠಾರಿ Nn. 43). 3, the end of a bow (ಚಾಪದ ಅಂತ್ಯ, ಬಿಲ್ಲ ಕೊತ್ತು 43). 4, an angle or corner. 5, the highest point, excellence, eminence. 6, ornament, decoration (ಭೂಷಣ, ಅಭರಣ 43). 7, beauty (ಸೌಂದರ್ಯ, ಚಿಲುವು 43). 8, mental elation or joy (ಮನದ ಉತ್ಸವ, ಮನೋಹರ 43). 9, a crore or ten millions (ಗಣನೆ, ಲೆಕ್ಕಸಂಖ್ಯೆ 43). 10, a countless number (ಅಗಣಿತ, ಲೆಕ್ಕಿಸ ಬಾರದುದು 43). 11, war (ಸಂಯುಗ, ಕಾಳಗ 43). 12, the hollow of a tree, a cave, etc. (ಮರದ ಪೊಟಿ ಮೊದಲಾದ ಗುಹೆಗಳ 43). 13, a division or branch (Mhr., My.; see ಉದ್ವಿಜ್ಞ, ಬಿನ್ನಜ, ಪ್ರಾಣ-). ಕೋಟಿಭಾಗ್ಯವಿದ್ದವ ನಾದರೂ ಕಡೆಗೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲೇ [cremation ground] ಇರಿಸುತ್ತಾರೆ. — ಕೋಟಿ ವರದಾ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿಮೆಟು-ಸಾಕ್ಷಿ ನಮ್ಮ. see ವಿಕ್ಕು.

ಕೋಟಿಕ ಕೌಟಿಕಾ. forming the highest point, top, summit of anything (Abh. P. 14, 188 va.).

ಕೋಟಿಪಾತ್ರ ಕೌಟಿ-ಪಾತ್ರ. a rudder (ಅರಿತ್ರ, ನಾವೆಯ ಸೋಗೆ Hlā.; ಹಡಗಿನ ಮುಖ Mr. 408).

ಕೋಟಿಮತ ಕೌಟಿ-mat. furnished with a point. (Cpr. 6, 5).

ಕೋಟಿವರ್ಷ ಕೌಟಿ-varṣa. the plant *Medicago esculenta* Rottl. Roxb. (*Trigonella corniculata* Lin.).

ಕೋಟಿ ಕೌಟಿ = ಕೋಟಿಲೆ. a harrow (ಮಡಿಕೆ Mr. 370, o. r. of one MS. ಮಲಿಕೆ, another ಹಲಿಕೆ). see ಹಲಿಕೆ; ಕೊಡತಿ.

ಕೋಟಿಲೆ ಕೌಟಿಲಾ. a crest, a diadem.

ಕೋಟಿಲೆ ಕೌಟಿ. a harrow.

ಕೋಟಿ ಕೌಟಿ = ಕೋಟಿ, ಗೋಡೆ. Tbh. of ಕೋಟಿ or ಕೋಟಿ. a mud-wall, a wall round a town, a rampart; a fort (ವಪ್ಪ, ಶಾಲ, ಪ್ರಾಕಾರ Hlā.; ವರಣ, etc. Si. 107; ಶಾಲ Nn. 20, 61, 121; ಪರಿಧಿ 97; ವಪ್ಪ, ಪುರಭಿತ್ತಿ, ಶಾಲ Mr. 191; C.; M. ಕೋಡು, ಕೋಟಿ; T. ಕೋಡು, ಕೋಟಿ). ಕೋಟಿ ಹೋಡ ಮೇಲೆ ಪಹರೆ ಕಾದರು. — ಕೋಟಿಯ ದೇವರಿಗೆ ಓಟಿಯ ದೀಪ (Prvs.). ಕೋಟಿಯ ತೆನೆ (ಕಪಿಶೇಷ, ಕೋಟಿಯಗ್ಗ Nn. 149; Bp. 16, 11). see V. 4, 33; C. Bp. 42, 13; J. 3, 18; Dp. 1, 2; ರಾಯಗೋಟಿ. — ಕೋಟಿಗಲ್ಲ. — ಕಲ್ಲು. a wall-stone of a fort (Bp. 16, 5). — ಕೋಟಿಗಾಯ್. — ಕಾಯ್. to guard a fort (V. 10, 12). ಕೋಟಿಗಾವಲ್. — ಕಾವಲ್. a fort-guard (J. 17, 9). — ಕೋಟಿದನೆ. — ತೆನೆ. = ಕೋಟಿಯ ತೆನೆ. see ಹೊಂಗೋಟಿದನೆ. — ಕೋಟಿವಿರಿ. — ವಿರಿ. a crack in a wall or rampart (Bp. 58, 44).

ಕೋಟಿಲೆ ಕೌಟಿ-Isvara. N. of Siva and of a village. see Prv. 1. ವಣ್ಣಾರ.

ಕೋಟಿ ಕೌಟಿ = ಕೋಟಿ 3, ಕೋಟಿ, ಕೋಟಿ. a fort, a stronghold.

ಕೋಟಿಲೆ ಕೌಟಿಲಾ. a stronghold of thieves or robbers (ಕೌಟಿಲೆ ಆಲಯ Mr. 198). 2, the stairs of a pond. 3, rising ground (ಬೆಟ್ಟ, ಮೊದಲಾದ ತೆವರು Nr.). 4, a libertine.

ಕೋಟಿಲೆ ಕೌಟಿಲಾ. (i. e. ಕೋಟಿಲೆ). = ಕೋಟಿನುಕೋಟಿ. (C.).

ಕೋಟಿ ಕೌಟಿ = ಕೋಟಿಲೆ. trouble, affliction.

ಕೋಟಿ ಕೌಟಿ. white leprosy with round spots. 2, ringworm, impetigo.

ಕೋಟಿ ಕೌಟಿ. a granary; a factory, a bank; a warehouse (Mhr.; Cb. 20; Si. 106; My.).

ಕೋಡ ಕೌಡಿ. — ಕೋಡಬಳಿ. a kind of salted cake in the form of a ring fried in oil or ghee (C.; Te. ಕೋಡಬಡಿ; Mhr.). — ಕೋಡವಳಿ. = ಕೋಡಬಳಿ. (My.).

ಕೋಡಗ ಕೌಡಗಾ. a monkey, an ape (ಬಲೀಮುಖ, ಮರ್ಕಟಿಕ, ಕಪಿ, ವಾನರ, etc. Hlā.; Nr.; Mr. 161; C.; T. ಕೋಡರ, ಕೋಗುಲ, ಕುರಂಗು; Tu. ಕೋಡಂಜಿ, ಕೋಡಂಜು, a large kind of ape). [ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಗೇಟುರ್ದ ಕೋಡಗಮುಮಂ Vr. 85, 27; Ap. 15, 34; ಕೋಡಗನ ಹುಲ್ಲು ಮುಸುಕಿದನೆ ಕೋಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ನಿಮ್ಮ ಪರಿ Bv. 739]. ಕೋಡಗದ ಕೆಯ್ತು (ಕಾಪೇಯ Hlā.). ಕೋಡಗದ ಮೆಯ್ಯ ಬಣ್ಣ (ಶ್ಯಾವ, ಕಪಿತ Nr.). see Bp. 22, 48; 29, 7; Rśv. 5, 55va.; J. 15, 20; 16, 33; Dp. 76, 3. [— ಕೋಡಗಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. to tie one as if he were a monkey; to tie the hands from behind. ಕೋಡಗಗಟ್ಟು ಗಟ್ಟಿ ತರಲಿನ್ನ ರಾಪರನಪ್ಪ ಪೊಚ್ಚು ಸಾಮನುರೆ ಪೋಗಿಂ Ph. 5, 21].

ಕೋಡಂಗಿ ಕೌಡಂಗಿ. an apish man: a buffoon, a harlequin (C.; M.; T., Te. ಕೋಡಂಗಿ; Tu.; T. ಕೋಟಿಲೆ, ಕೋಟಿ ಮು. ಕೋಪ್ಪು, ಕೋರಣಿ, Te. ಕೋಡಿಗ, ಕೋಡಿಗಿ, M. ಕೋಪರಟ್ಟು, ಕೋಟಿ, ಕೋಮಾಳ, jesting, buffoonery). [ಕೋಡಂಗಿಯಾಟವ ನಾಡಿದ ಭಕ್ತಂಗೆ ಬೇಡಿತ್ತ ನೀನ ನಮ್ಮ ಕೋಡಲಸಂಗಮವೇನ Bv. 179].

ಕೋಡಂಗಿತನ ಕೌಡಂಗಿತನಾ. buffoonery (My.; Te. ಕೋಡಂಗಿತನ).

ಕೋಡರತನ ಕೌಡರತನಾ. (fr. ಕೋಟಿಲೆ). the state of a libertine and connection with him. ಧನದ ಕೋಡರತನಂ ನೂಕು! (J. 6, 26).

ಕೋಡಿ ಕೌಡಿ 1. (fr. ಕೋಡಿ 2?). (Smd. 27). a passage to carry off excess of water, the outlet of a tank (ಜಲೋತ್ಸಾರ, ಪರಿವಾಹ Nr.; ನೀರಬಿಟ್ಟು Bhn. 4; Bh. 8, 24, 47; C.; T. ಕೋಡು, Te. ಕೋಟಿ, ಕೋಡು, a channel; T. ಕುಲುಮಿ, a sluice). ಕೆಪ್ಪಯ ಕೋಡಿ (Smd. 162). see Bp. 4, 11; 11, 35; B. 4, 184; ಇರ್ಕೋಡಿ, ಕಡೆಗೋಡಿ. — ಕೋಡಿವರಿ. — ಪರಿ. to flow through the outlet of a tank: to flow in streams (Rām. 5, 9, 24; J. 23, 23).

ಕೋಡಿ ಕೌಡಿ 2. deficiency, defect, want (ಕೋಟಿ Bhn. 4; Bh. 2, 13, 34; 3, 19, 37; Rām. 4, 2, 4; 6, 9, 20; J. 26, 64; cf. ಕೋಡಗ). — ಕೋಡಿಗಲೆ. — ಕಲೆ. to make light of, to disregard, to slight (Bh. 8, 26, 20; J. 18, 42). — ಕೋಡಿಗಾಣಿಸು. — ಕಾಣಿಸು. to show or point out a defect (Rām. 6, 59, 43).

ಕೋಡಿ ಕೌಡಿ 3. (Tu. ಕೋಡದಬ್ಬು, ಕೋಡಿ, ಕೋಡೆ, a demon worshipped by Pariahs; ಕೋಡಿ, a kind of flag, an image of garuḍa, basava, or other demi-god set upon a long post before

a temple; cf. ಗುಡಿ 2). — ಕೋಡೀ ಹಬ್ಬ, a certain festival. see Prv. 3. ವಣ್ಣ ರ.

ಕೋಡಿ kōḍi. Tbh. of ಕೋಟಿ (Smd. 338).

*ಕೋಡಿಸು kōḍisu. to make cool. ತಣ್ಣನೆಯೊಕ್ಕೋಡಿಸು ತರ್ಪ ಬಿಜ್ಜೆಗೆಗೊ Ap. 1, 75.

ಕೋಡು kōḍu. 1. to be cool or cold (ತೈತ್ಯ Smd. Dh.; Abh. P. 16, 28; cf. ಕುಳಿರ್ 2; Tu.; M. ಕೋಡು, ಕೋಣು, to bend, to be crooked, twisted, awry; to feel very cold; T. ಕೋಡು, ಕೋಲು, to bend, inflect; ಕೋಟೈ, to make crooked; see s. ಕೋಟಿ 1). [ಕೋಡುನ ಮೆಯ್ಯುಮಂ ಕಣ್ಣು ಪರಲೋಕ ಪ್ರಾಪ್ತ ನಾದುದನಲುತು Pb. 2, 19 va.; Ap. 11, 74 va.] see ಕುಳಿಕೋಡು.

ಕೋಡು kōḍu. 2. = ಕೋಟಿ 1. coldness (ತೈತ್ಯ Ct. I, 38; ಕೋಟಿ, ತಣ್ಣತು, ತೈತ್ಯ Kk. 23; ಕುಳಿರ್, etc. Sm. 36).

ಕೋಡು kōḍu. 3. to shrink; to fear (ಭಯ Smd. Dh.; Te. ಕೋಡಾಡು, to be amazed or confounded; T. ಕೋಟೈ, a timid, bashful person). see Smd. 28; Grj. 4. 120 va.; 5, 69. 89; 8, 55 va.; Bp. 37, 39; Rāv. 11, 115; and s. ಕೋಟಿಲೆ.

ಕೋಡು kōḍu. 4. shrinking; fear (ಭಯ Sm. 94); a wonderful thing, a wonder (Bp. 24, 45.). see Smd. s. ತರ್ಪ 1. — ಕೋಡುನ್ತಲೆ. — ತಲೆ. to shrink, to shrivel, etc. (ಸವೆ Ct. 1, 49).

ಕೋಡು kōḍu. 5. (fr. ಕುಡು 3). = ಕೋಲ್. a horn of animals; a tusk (ಶೃಂಗ Smd. Dh.; Sm. 94; ಗೋ, ಶೃಂಗ Nn. 5; ಲಲಾಮ, ಶೃಂಗ 26; ಶೃಂಗ, ವಿಷಾಣ 28; ಸಾರಂಗ, ಶೃಂಗ 34; ದನ್ತ, ಶೃಂಗ 81; ದಂಷ್ಟ, ವಿಷಾಣ, ದಾಡೆ 85; ಪ್ರಮಾಣ 139; ಲಲಾಮ Mr. 498; Abh. P. 4, 119; Sāv. 3, 51. 55. 57; 4, 3; C.; T.; cf. ಕೊಮ್ಮು 2; Tbh. ಕೋಡು). [ಅನೆಯ ಕೋಡು ಬಾಗದವ್ವುನೆ Pb. 7, 16 va.; ಬಲ್ಲಿತ್ತಲ ಕೋಡು ಕೂರಿತದನನ್ನಿನ್ನುನೆ ನಲ್ಲುಕುಮೇ Ap. 1, 25]. ಕೋಣನ ಕೋಡು (ಗವಲ Nr.). ಎಮ್ಮೆಯ ಕೋಡು (ಗವಲ Hlā.). see Smd. 28; Bp. 29, 4; 32, 27; Abh. P. 13, 74; Rāv. 6, 11 va. 2, 11; the peak or top of a hill (T.; T., M. ಕುವಡು, a globe, round body; a hill; the peak of a hill; see s. ಕುಪೈ; cf. Tbh. ಕೋಡು). ಬಟ್ಟದ ಕೋಡು (ಕೂಟ, ಶೈಲಶೃಂಗ Nr. cf. ಕೊಟ್ಟು). — ಕೋಡುಗಲ್. — ಕಲ್. — ಗಲ್ಲು. the top-stone: the peak of a hill. ಕೋಡುಗಲ್ಲು [ಕೋಡುಗಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಮಾಡುವ ತಪವು ಒನ್ನು ದಿನದ ಗುರುಸೇವೆಗೆ ಸರಿಯಲ್ಲ Cv. 1142]; (ಕೂಟ, ಶಿಖರ, ಶೃಂಗ Nr.; Mr. 97; C.; Rām. 6, 11, 7; J. 2, 65; B. 5, 136). — ಕೋಡುಂಗಲ್. — ಕಲ್. = ಕೋಡುಂಗಲ್ಲು (Cpr. 5, 76 va.; 10, 82). — ಕೋಡುಂಗಲ್ಲು. — ಕಲ್. = ಕೋಡುಗಲ್. (ಶೃಂಗ ಶಿಖರ, ಕೂಟ Hlā.). — ಕೋಡು ಮುಜುಕ ಬಳ್ಳಿ, the creeper Cynanchum pauciflorum R. Br. (Z.). — ಕೋಡುವೀಸ. the allowance of a vis of corn, etc. for every bullock-load that comes into a town, etc. (R.). — ಕೋಡೇಲು. — ಎಲು. a wound made with a tusk [ಪರಿದ ಸುಪ್ತತೀಕಂ ಕೆಯ್ಯುಕಾಲ ಕೋಡೇಲುನೋಳ್ ಬಲಮನೆಲ್ಲಂ ಜವನೆ ಜಿವಳಿದುಲುನವ್ವ ತೊಟ್ಟು ಬುದುಲು ದು Pb. 11, 72 va.; ತಮೋಗಜದ ಕೋಡೇಲುನ ಮೇಲೆ ನೊನ್ನುದೋ ಹರಿಣಂ Ap. 12, 6]; (Cpr. 5, 39 va.; Abh. P. 13, 80).

ಕೋಡು kōḍu. 6. the branch of a tree (ಕಯ್, ಮರ ಗೊಮ್ಮು Kk. 19; Sm. 24; My.; T. ಕುವಡು, ಕೋಡು, ಕೋಲ್; cf. ಕೊಮ್ಮು 3). [ಮಾವಿನ ಬನ್ನ ಕೋಡೆ ಕೋಡಾಗಿರೆ Pb. 2, 15]. see Bp. 38, 39; ಕುಡಿಗೋಡು, ನಿಡುಗೋಡು. — ಕೋಡುಕಳ್ಳಿ, the milk-hedge, Euphorbia tirukalli L. (St. & Pl.). — ಕೋಡೊಲೆ. — ಒಲೆ. a kind of fire-place (My.; see ಒಲೆ 4); a subsidiary hearth.

ಕೋಡು kōḍu. 7. (fr. ಕುಡು 1). (Smd. 250). giving; a gift (ಕೊಡುವ ಭಾವ Sm. 94; ದಾನ Nn. 85). [ವನ್ನಿ ಜನಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಕೋಡೆಡರದೆ Pb. 1, 99; ಮಂಜದ ಕೋಡೇಲು ಬನ್ನ ತೊತ್ತಿನ ಮಗ ನಾ ನಯ್ಯ Bv 354].

ಕೋಡು kōḍu. Tbh. of ಕೂಟ (Smd. 338. 356. 364). — ಕೋಡ ಕಯ್, joined, i. e. both, hands (Bh. 6, 4, 67; Rām. 3, 8, 69). — ಕೋಡೆಡು. — ಇಡು. to become most excellent (Abh. P. 1, 23; Grj. 8, 25). — ಕೋಡುಗವಣೆ. — ಕವಣೆ. a pair of slings (Rām. 6, 11, 7).

ಕೋಡೆ kōḍe. west wind, cool wind (M., that is the hot land-wind for the Mysore, Telugu, and Tamil countries); the hot season (March-May, My.). — ಕೋಡೆಗದ್ದೆ. a paddy-field that yields a crop in the hot season (My.).

ಕೋಣ್ ಕōṇ. Tbh. of ಕೋಣ (Smd. 365).

ಕೋಣ ಕōṇa. a male buffalo (ಮಹಿಷ, ಸೈರಿಭ, ರಕ್ಕಾಕ್ಷ, etc. Hlā.; Mr. 162; C.; Te.; Tu. ಗೋಣೆ; M. ಕೂಳ, a young male buffalo; Sk. ಗವಲ; Sk. ಗೋಣ, an ox). ಕೋಣನು (ಪುನ್ನಾಗ, ಲು ಲಾಯ Nn. 61; ಖಪುರ 102). ಕೋಣಂ (Smd. 148). ಕೋಣನ ಮುನ್ನೆ ಕಿನ್ನರಿ ಬಾಲುಸಿದ. — ಕೋಣ ಗದ್ದೇ ಉತ್ತರ ಮೊಸರೋಗರಾ ಇಕ್ಕೋರೋ? — ಎತ್ತು ಏಣಿಗೆ ಎಣಿದರೆ ಕೋಣ ನೀರಿಗೆ ಎಣಿಯುತ್ತದೆ. — ಕೋಣ ಬೆಳೆ ದರೆ ಅನೆ ಅದೀತೇ? (Prvs.). ಕೋಣ ಬಲ್ಲದೆ ವೇದವನ್ನೋದಿ ಪಠಿಸಲಿಕೆ? (Dp. 76). see Sāv. 3, 56; J. 5, 72; B. 1, 18. 28; 5, 22; ಅದವಿಯ, ಕಾಡ; Prv. s. ಪ್ರಾಣ. 2, a foolish man (My.). — ಕೋಣದ ಬಕ್ಕರಿ. = ಕೋಣದ ಬಳ್ಳಿ. (Z.). — ಕೋಣದ ಬಳ್ಳಿ. a leafless, shrubby creeper, Sarcostemma intermedium Dene. (Z.; My.).

ಕೋಣ ಕōṇa. = ಕೋಣ್, ಕೋಣೆ, ಕೋನ, (ಕೋಳೆ 2). an angle, a corner; an intermediate point of the compass. 2, a drum-stick, an instrument for striking the cords of the lute, etc. (cf. ಕುಡುತ್ತು). 3, the sharp sword. 4, the planer's turn (Mr. 38). — ಕೊಲೆ. a club (cf. ಕೋಲ್)

ಕೋಣ ಕōṇa-pa. a guardian of a point of the compass; Nairrita (My. Amara; Rām. 30, 12).

ಕೋಣೆ kōṇe. 1. a pitcher (ಗಣ್ಣಿಗೆ Kk. 47, Ss.; cf. ಗುಡಾಣ, ಗುಡುವನ).

ಕೋಣೆ kōṇe. 2. an inner apartment or chamber, a room (ಓವರಿ Kk. 71; Sm. 60; Ss.; C.; Tu., Te. ಕೋನೆ). [ಬಸದಿಯೊಳೊನ್ನು ಕೋಣೆಯೊಳಿ ಎಡೆಯೊಳ್ ನೀಮೊನ್ನು ಕೆಲದೊಳ್ ಮಗುಬದೆ Vr. 82, 28]. see B. 2, 35; 4, 57; 5, 205. 2, a kitchen (My.). — ಕೋಣೆವುಗಿಸು. — ಪುಗಿಸು. to cause to enter a chamber. ಮೂ ದೇವದುಮಂ ಕೋಣೆವುಗಿಸುಗುಮ್ ಅಸುರರ್ (Smd. 267).

ಕೋಣೆ kōṇe. Tbh. of ಕೋಣ. a point of the compass (ಗೋಣು Kk. 82).

ಕೋಣೆ kōṇe. = ಕೋಟೆ. (Smd. 384; Sm. 77). a fort, etc. [ನೆಗೆದು ಸೊಗಯಿಸುವ ಕೋಣೆಯೊಳಿಂನು Pb. 3, 22; Ap. 1, 71]. see Smd. 69. 259; ತಳಿಗೋಣೆ, ಹತ್ತು ಗೋಣೆ, ಹೆಡೆಗೆ. — ಕೋಣೆಗಾಳೆ. — ಕಾಳೆ ಗೆ. a fight on the ramparts (ಘರ. 5, 104; C. Bp. 24, 25. 31).

ಕೋತ kōṭa. 1. = ಕೊಳುತ, ಕೊಳ್ಳುತ. (C.; B. 5, 300).

ಕೋತ kōṭa. 2. N. of a low-caste tribe on the Nilagiri (cf. ಕೊಟತು; Sk. ಕೋತ, putrefaction, corruption).

ಕೋತ kōṭa. reduction (My.; H.).

ಕೋತವ್ವರಿ kōṭambari. Tbh. of ಕುತ್ತುವ್ವರಿ. see Prv. s. ಕೀತಾ ಮ್ವರಿ.

ಕೋತಲು kōṭalu. a led horse: something which is more than absolutely necessary (Br., H.); saving, laying up, in ಸಮೃದ್ಧಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೋತಲು ಉಣಿಸುವುದು (My.). — ಕೋತಲು ಮುತ್ಸದ್ಧಿ. an extra clerk (My.). — ಕೋತಲುಸವ್ವಳ. extra pay (My.).

ಕೋತಿ kōṭi. an ape, a monkey (ಕಪಿ, ಪ್ಲವಂಗ, ಮರ್ಕಟ, etc. Si. 167; ಸಾಲಾಪಕ 406; ಪ್ಲವಗ 410; C.; Tu., Te.; T. ಕೋನ್ರಿ). ಕೋತಿಗೆ ಭಂಗೀ ಇಕ್ಕದವ್ವೆ. — ಕೋತೀ ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ಹೂಮಾಲೆ ಕೊಟ್ಟಿ ಹಾಗೆ (Prvs.). see Prvs. 3. ನೀತಿ, ನೇಯಿಗೆಯವ, ನೋತ, ಮತ; J. 16, 35; Dp. 55.

ಕೋತು kōṭu. = ಕೋದು 2. P. p. of ಕೋ 3.

ಕೋತು kōṭu. farming, tenantry, contracting, renting (S. Mhr.; Mhr. ಪೋತ, ಪೋತೀ). 2. = ಬಾರಕೋತು, barracks (My.).

ಕೋದಣ್ಣ kōḍaṇḍa. a rope for punishment, suspended in schools, on which a boy is tied up with his hands clasped and which he is not permitted to loose (Te., T.; M. ಕೋದಾಣ್ಣ; My.).

ಕೋದಣ್ಣ kōḍaṇḍa. = ಕೋಯಣ್ಣ. a bow. see ಬಿಲ್.

ಕೋದು kōḍu. 1. P. p. of ಕೋಯ್ 1. (S. Mhr.).

ಕೋದು kōḍu. 2. = ಕೋತು. P. p. of ಕೋ 3.

ಕೋದ್ರವ kōḍrava. the grain Paspalum frumentaceum or P. scrobiculatum (ಉನ್ನಾಳ, ಹಾರಕ Mr. 373; see Si. 304).

ಕೋದ್ರವೀಣ kōḍravīṇa. = ಕೌದ್ರವೀಣ. a kōḍrava-field (Cpr. 1, 89).

ಕೋನ ಕōna. Tbh. of ಕೋಣ. (Mhr.; a corner, etc.; child-birth, delivery). — ಕೋನಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮ. N. among Mahrattas (C.). — ಕೋನೇರು. — ಎರಿ. = ಕೋನೇರು. (R.; My. in the name of ಕೋನೇರಸಿಟ್ಟಿ). — ಕೋನೇರು. a stone-faced tank with steps on all sides (Te., R.).

ಕೋಪ kōpa. passion, wrath, anger (ಮುಷ್ಣು, ಮೋರತು Ct. I, 72; ಕಾಯ್ತು, ಕಿಣಿಸು I, 98; ಮುನಿಸು, ಮುಳಿಸು, etc. II, ಮುನಿಸು, ಸೇನಿಸು, ಒರಸೋರಿಸು, ಕಾಯ್ತು Kk. 43). see ಒರಸೋರಿಸು, ಕನಲ್, ಕಾಯ್, ಕಾಯ್ತು, ಕಾವುರ, ಕಿಣಿಸು, ಕಿಸುಗಟ್ಟು, ಮುನಿಸು, ಮುಳಿ, ಮುಳಿಯಿಸು, ಸೀತಣ್, ಸೇನಿಸು; ಕಡುಗೋಪ, ಬಲು; Sp. 3. ಪಾಪಕರ್ಮ. ಕೋಪ ತಾಪ ತನ್ನ, ತಾಪ ಬ್ರಹ್ಮೇತೀ ತನ್ನ (Prv.).

ಕೋಪಕ್ರಮ kōpa-krama. a passionate man. 2. ka-upa-krama. Brahma's creation.

ಕೋಪಗಾತಿ kōpa-gāṭi. a passionate woman, an angry woman (ಕೋಪನೆ, ಕೋಪವಳ್ಳ, ಸ್ತ್ರೀ Si. 182).

ಕೋಪಗಾಣ kōpa-gāṇa. a passionate man (My.).

ಕೋಪಜ kōpa-ja. arising from passion.

ಕೋಪಜ್ಞ ka-upajñā. Brahma's creation.

ಕೋಪನ kōpana. inclined to anger, passionate.

ಕೋಪನೆ kōpane. = ಕೋಪಗಾತಿ, q. v.

ಕೋಪತಿಖಿ kōpa-sikhī. the flame of wrath (Rām. 3, 8, 68).

ಕೋಪವಿಕಾರ kōpa-vikāra. uncommon passion (ಸೀತಣ್ Kk. 52).

ಕೋಪಾಗ್ನಿ kōpa-agni. the fire of wrath (Sāv. 4, 57; J. 12, 22).

ಕೋಪಾಟೋಪ kōpa-ṭēṭōpa. agitation or display of wrath (Sāv. 4, 39; J. 4, 56).

ಕೋಪಿ kōpi. angry, passionate, wrathful. see Bp. 22, 50; 61, 15; Prv. 3. ನೇಣು.

ಕೋಪಿಷ್ಠ kōpiṣṭha. very passionate, irascible; an irascible man. (C.).

ಕೋಪಿಷ್ಠಳು kōpiṣṭhaḷu. a very angry woman (C.; B. 4, 185).

ಕೋಪಿಸು kōpīsu. to become angry, etc. (ಅಮರ್ಷ Smd. Dh.; ಕಿಸು ಗಟ್ಟು Kk. 88). see Bp. 26, 16; 43, 8; 56, 30.

ಕೋಪು kōpu. dramatic gestures or attitudes (J. 17, 24; 24, 72; M., T. ಕೋಪ್ಪು, arrangement, nice order, method, etc.; Tc. ಕೋಪು, a sort, kind, or variety; variation of music; see ಕೋ 3?). ಛತ್ರೀಸದೃಷ್ಟಿ ಚಾಪ್ಪಿಹಸ್ತಂಗಲಂ ಬಿತ್ತರಿಸುವುದು ಕೋಪ ನಿಕ್ಕು (Mr. 82).

ಕೋಪೋದ್ರೇಕ kōpa-udrēka. excess of passion. see ಕೆರಳ್ಳು.

ಕೋಮಟಿ kōmaṭi. a Vaisya shopkeeper (Bp. 23, 23; C.; Te.; T., M. ಕೋಮಟ್ಟಿ; Tc. ಕೋಪು, a mercantile house or firm). ಕೋಮಟಿ ಮೋಸ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ. ಮೋಸ ಹೋದರೆ ಹೇಟುವದಿಲ್ಲ. — ಕೋಟಿವರಹಾ ಕೊಟ್ಟಿರೂ ಕೋಮಟೀ ಸಾಕ್ಷಿ ನಮ್ಮ ಕೊಡದು (Prva.). 2, a miser (My.).

ಕೋಮಟಿಗೆ kōmaṭiga. = ಕೋಮಟಿ. (C.). see Bp. 50, 39; Si. 298; B. 3, 33.

ಕೋಮಟಿಗಿತ್ತಿ kōmaṭiga-ittī. a Kōmaṭi female (C.).

ಕೋಮಟಿತನ kōmaṭitana. the profession of a Kōmaṭi (My.). 2, covetousness (My.).

ಕೋಮಲ kōmala. ಕೋಮಳ. = ಕೋನಳ. tender, soft; bland, sweet, low; pleasing, beautiful (ನಿಗ್ಗುರುಳ Bhn. 61, sic!; ನಳನಳಿಕೆ Sm. 22). 2, unripe; unripe fruit (ಶಲಾಟು, ತಿರುಳುದೋವ ಮಿಡಿಗಾಯ Mr. 109). 3, water (ಉದಕ 404). 4, N. of two vṛttas (Ch.).

ಕೋಮಲತರ kōmala-tara. uncommonly tender, etc. (Bp. 38, 43). ಕೋಮಲತೆ kōmalate. softness, agreeableness, etc. (Bp. 42, 25; Rām. 28, 24).

ಕೋಮಲರುಚಿರ kōmala-ruclra. N. of a vṛtta (Ch.).

ಕೋಮಲಾಂಗ kōmala-aṅga. a man who has a beautiful body (Rām. 3, 4, 2; J. 11, 10).

ಕೋಮಲಿಕ kōmalita. = ಕೋಮಲ. (J. 19, 21).

ಕೋಮಲೆ kōmale. = ಕೋಮಳ. a delicate, beautiful female. (Bp. 4, 27, 40; 12, 40; 32, 45; 42, 31; 44, 52).

ಕೋಮಳೆ kōmaḷe. ಕೋಮಳ, etc. Tbh. of ಕುಮಲಯ. (ನೆಯ್ದಲ್ Kk. 85).

ಕೋಮು kōmu. caste, tribe (My.; Br.; Mhr., H. ಕೋಮು).

ಕೋಯಟ್ಟಿ kōyaṭṭi. the lapwing; a small white crane, the paddy-bird. see ಕೊಟ್ಟಿ.

ಕೋಯಟ್ಟಿಕೆ kōyaṭṭika. the lapwing; etc. (ಕೀಚುಬಾಲದ ಹಕ್ಕಿ, Si. 178).

ಕೋರ kōra. 1. = ಕೋರ. one who does, makes, performs, is occupied with anything bad, etc. (C. in compounds; H. ಕೋರ).

ಕೋರ ಕōra. 2. = ಕುವರ, etc. Tbh. of ಕುಮಾರ (Smd. 361).

ಕೋರಕ kōraka. a bud, an unblown flower (ಹೂವಿನ ಮೊಗ್ಗು Nn. 102; ಮೊಗ್ಗು 164).

ಕೋರಕಿತ kōrakita. budded (Cpr. 1, 141; Abh. P. 3, 117 va.).

ಕೋರಂಗಿ kōraṅgi. small cardamoms.

ಕೋರಡಿ kōraḍi. the state of being unsubstantial, empty, vapid, etc. (Rām. 4, 3, 5; Mhr.).

ಕೋರತನ kōratana. the condition of one who does, anything bad, etc. (My. in compounds).

ಕೋರದೊಷ kōradūṣa. = ಕೋದ್ರವ. the grain Paspalum scrobiculatum Lin.

ಕೋರದೊಷಕ ಕೊರಾದುಷಕಾ. *Paspalum scrobiculatum*.

ಕೋರವು, ಕೊರಾಂಬಾ. a gold or silver frontlet of idols (My.).

ಕೋರಯಿಸು ಕೊರಯಿಸು. to be dazzled (My.; Bh. 4, 11, 10; Te. ಕೋರಗಿಂತು, to dazzle the eyes). (ಶೂರ್ಪಣಖಿಯ) ಕಣ್ಣು ಕೋರಯಿಸಿದವು ಕೋಮಲಾಂಗನ ಕಾಯಕಾನ್ತಿಯಲಿ (Rām. 3, 4, 2).

ಕೋರಯಿಸು ಕೊರಯಿಸು. = ಕೋರಯಿಸು. to be dazed or dazzled; to be confused or bewildered (Cpr. 10, 60).

ಕೋರಾ ಕೊರೆ. new, just as made. 2, unbleached cotton cloth (My.; Te.). — ಕೋರಾನ್ತ. undressed corn, as given to Brāhmanas, Jaṅgamas, etc. (Mhr.; G.).

ಕೋರಿಂದೆ ಕೊರಿಂದೆ. a kind of fragrant plant (ಜನಿ, ಜತೂಕೆ, ಜನನಿ, ಚಕ್ರವರ್ತಿ, etc., ಚಕ್ರವರ್ತಿಸೂಪ್ತ Si. 160; Te. ಕೋರಿಂದೆ, ಗೋರಿಂದೆ).

ಕೋರು ಕೊರು. silken thread covered with gold or silver (My.; H.). 2, a presidency (as Madras, My.; H.).

ಕೋರೆ ಕೊರೆ. crookedness; perverseness (My.; cf. ಕೋರು 2; ಗೋಣಿ?). — ಕೋರೆಬಟಿ. a small flag as that with which a lance is adorned, and any similar one (My.).

ಕೋಣ ಕೊಣ. = ಕೋಣಿ. see ಬಲುಕೋಣದಾಡೆ.

ಕೋಣಡಿ ಕೊಣಡಿ. = ಕೋಣಡಿ, etc. (Bh. 3, 12, 56).

ಕೋಣಡಿ ಕೊಣಡಿ. = ಕೋಣಡಿ. a whip (Si. 344).

ಕೋಣ ಕೊಣ. = ಕೋಣ 2. a small (generally old) piece of cotton cloth, a rag (My.); a worn out blanket (S. Mhr.). — ಕೋಣಾಯಂಗಿ. — ಅಂಗಿ. a jacket made of a blanket, as worn by the Oggas (S. Mhr.). — ಕೋಣಾಸೆಟ್ಟಿ. a Liṅgāyā tradesman who walks about with a bagful of articles and a kōri on his shoulder (S. Mhr.; such a man may become a rich merchant and retain his name). — ಕೋಣಾಚಣ್ಣು. a ripe mulberry (that is somewhat hairy, S. Mhr.). — ಕೋಣಾಚಣ್ಣು caterpillar (hairy like a blanket, S. Mhr.).

ಕೋಣಾಕೆ ಕೊಣಿಕೆ. wishing, desiring (My.; ದೋಷದ, ಇಚ್ಛೆ, ಕಾಂಕ್ಷೆ, ಈಚೆ, ತೃಪ್ತ, ಕಾಮ, etc., ಆಶೆ ಪಡುವಿಕೆ Si. 70). ಕೋಣಾಕೆ ಯುಕ್ತವನು (ಕಾಮುಕ, ಕಾಮನ, etc. 359).

ಕೋಣಾ ಕೊಣು. (ಕೋರು). 1. to purpose, to think, to wish, to desire (T., M.; Te. ಕೋರು; Tu. ಕೋರ್; cf. ಕುಣು). ಅಬದ್ಧ ಬಗೆಯಂ ಕೋಣವೆ (Mr. 2).

ಕೋಣಾ ಕೊಣು. 2. (fr. ಕೋಣಿ 1). (a cut off portion); a part, a portion, a share, in cultivation, etc. (S. Mhr.; Bp. 46, 14; Te. ಕೋರು; M. ಕುಣು). see ಅರಗೋಣು, ಮೂಗೋಣು.

ಕೋಣ ಕೊಣ. (fr. ಕೋಣಿ 1). = ಕೋಣ. cutting; sharpness, pointedness (Te. ಕೋಣಿ, ಗೋಣಿ). 2, a tusk (G.; Te.); a long pointed tooth; a fang [Tu. ಕೂಳ]. (M.; Tu. ಕೋರು to plough. Te., M. ಕೋಣು, to tear the flesh by thorns; cutting, tearing; cf. ಗೋಣು, ಗೋಣು 1), ಸಾವಿರ ಕೋಣಿ ಗಳುಳ್ಳ ಮೀನು (ಸಹಸ್ರದಂಪ್ತ Si. 87). ಹಾವಿನ ಕೋಣಿ ದಾಡೆ (ಅತ್ಯಾ 463), see B. 4, 21. 22. 24; 5, 237. — ಕೋಣಿದಾಡೆ. a long pointed tooth (J. 27, 23). — ಕೋಣಿಮಾಸೆ. pointed whiskers (S. Mhr.). — ಕೋಣಿರೂಮಾಲು. a turban with a point in front (My.). — ಕೋಣಿದಲ್ಲ. = ಕೋಣಿ No. 2. (B. 4, 35. 316; My.).

ಕೋಟು ಕೊಟು. a court (G.; B. 4, 146; My. also ಕೋರಟು). [E].

ಕೋಲ್ ಕೊಲ್. 1. = ಕೋಲ್ 3, ಕೋಲು. a stick, a staff, a rod (Smd. 58; ವೈಣವ, ಲಗುಡ, ರವ್ವು, ದಣ್ಣು, ಯಪ್ಪಿ Hla.; ಡಂಗಿ Kk. 74; ಬಡಿ, ಡಂಗಿ, ಟಿಂಕೆ Sm. 31; ದಣ್ಣು 106; T., M.; cf. ಕುಯ್ಯ; Sk. ಕೋಣ); a roasting spit; a staff as a measure of length (My.; see Mr. 1. ದಣ್ಣು). 2, an arrow (ಕಣಿ, ಸರಳ, ಅಮ್ಬು Ct. II, 47; ಕಣಿ, ಪುಣುಮ್ಬು, ಸರಳ, ಅಮ್ಬು Sm. 43. 106; Kk. 40; T., M.). [ಭೀಮನಂ ಮುಣಿಮಾಡಿ ಕೋಲನೀಡಾಡಿ Pb. 2, 30 va.; ಎರಡು ಬಲದ ದಣಂಗಳ್ ... ತಟ್ಟುಪೊಟ್ಟಿನ್ನು ಕೋಲ್ಕುಟ್ಟಿ Pb. 10, 80 va.]. ಕೋಲಂ (Smd. 84). ಕೇಲಂ ಮಾಡುವ ತಿಗುರಿಯ ಕೋಲನೈ ಪೊಲ್ (84). ಪೊನ್ನ ಕೋಲ್ (162). ಕೋಲ್ಕುಳ್ ಅನ್ನು ಅಯ್ಯುವ ಪಾನ್ದರ (Rā. 8, 124). ಉರುಳ್ ಕೋಲ್ ಕಣ್ಣೆ ಮೊದಲಾದ ಮೈಗಳ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಬನ್ನನೋಪಕರಣಗಳು (ವಿತಂಸ Nr.). ಕಿಚ್ಚಂ ಪೊಸೆನ ಕೋಲ್ (ಅರಣಿ Mr. 260). ತೂಗುವ ಕೋಲ್ (ಸಮದಣ್ಣು 258). ಪುಸ್ತಕವಂ ಪೊತ್ತಿಪ್ಪ ಕೋಲ್ (ತವಣಕ 359). ಎರಡು ಕೋಲ್ ಅಗೆ ದಣ್ಣು ಮನಿಕ್ಕುಂ (325). see Abh. P. 13, 61; Bp. 18, 28. 29; Bh. 2, 13, 13; J. 4, 40; 7, 49; 12, 20. 22. 25. 39. 47; 28, 45; ಇಂಗೋಲ್, ಎತ್ತುಂ, ಕಡೆ, ಕುಡು, etc., etc. — ಕೋಲ್ಕುಟ್ಟಿ. — ಕಣಿ. to rain arrows (J. 22, 11; 27, 38). — ಕೋಲ್ಕುಳ್. — ಕೋಲ್. to get an arrow (J. 10, 24). — ಕೋಲ್ಕುಡಿ. — ತುಡಿ. the point of an arrow (J. 13, 42. 48). — ಕೋಲ್ಕು ಸ. (= ಕೊಟ್ಟಿ ಸ). meat roasted on the spit (ಸುಣ್ಣಿ ಗೆ, ಸುಡುಬಾಡು ಸ.). — ಕೋಲ್ಕುಡಿಸು. — ತೊಡಿಸು. to fix an arrow (J. 7, 41). — ಕೋಲ್ಕುಟ್ಟಿ. a shower of arrows (J. 12, 36).

ಕೋಲ್ ಕೊಲ್. 2. ಕೋಲು. = ಕೋಲ್. length, largeness, hugeness (My.; M.; Te. ಕೋಲು, ಕೋಲೆ, ಕೋಲನೆ). ಕೋಲಾ ದನು (ದೀರ್ಘ, ಅಯತ, ಉದ್ದವಾದದು, ನೀಳವಾದದು Si. 372; My.). — ಕೋಲ ಬಲೆ. = ಕೂಲ ಬಲೆ. (My.). — ಕೋಲು ಗುರು. the teacher (of the paṇḍus) Dr. 7, 18, 46; the word might be referred to and mean "arrow-teacher". — ಕೋಲು ಬಲೆ. = ಕೋಲ ಬಲೆ. (My.). — ಕೋಲ್ಕುಟ್ಟಿ. — ಬಲೆ. = ಕೋಲ ಬಲೆ, etc. (Sā. 3, 24).

ಕೋಲ್ ಕೊಲ್. 3. = ಕಲ್ 3, etc. a raft, a float (T.; Te., Sk. ಕೋಲ). see ಹಣುಗೋಲ್.

ಕೋಲ ಕೊಲ. ornament, decoration; form, figure, chiefly of masks, dresses, etc., (used also in devil-dances). 2, a devil dance (My.; M., T., Tu.; Te.: dance, cf. ಕೋಪು? see ಕಣ್ಣೋಲ). ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕೋಲ (Prv.). 3, public procession, as on the birthday of children, as that of the bride and bridegroom, etc. (My.; T.).

ಕೋಲ ಕೊಲ. = ಕೋಲ. a hog. 2, a raft, a float (cf. ಕೋಲ್ 3). 3, = ಕುನಲ, the fruit of jujube (ಬೋರೇ ಹಣ್ಣು G.). 4, a kind of weapon (cf. ಕೋಲ್ 1).

ಕೋಲಕ ಕೊಲಾಕ. = ಕೆಕ್ಕೋಲಕ. a kind of perfume (ಗವಲಕ ಚೂರ G.). 2, black pepper.

ಕೋಲಜ್ಜಿ ಕೊಲಜ್ಜಿ. = ಕೂಲಜ್ಜಿ, ಕೊಲಜ್ಜಿ, etc. see ಅಡುಗೋಲಜ್ಜಿ.

ಕೋಲದಲ ಕೊಲ-ದಲ. a kind of perfume (= ನಡಿ).

ಕೋಲವ್ವು ಕೊಲಂಬಾಕ. the body of a lute, the whole of it except the strings.

ಕೋಲವ ಕೊಲಾ. long pepper? see ಕೋಲೆ.

ಕೋಲವಲ್ಲಿ ಕೊಲ-ವಲ್ಲಿ. a plant with a pungent fruit resembling pepper, *Pothos officinalis* Roxb.

ಕೋಲಾಣ ಕೊಲಾಣ. kolar (My.). ಕೋಲಾಣತಟ್ಟು. an inferior horse, a country pony (My.).

ಕೋಲಾಹಲ kōlāhala. a loud and confused sound or noise, as of men, animals, etc. (ಗಣಬಜ Bhn. 43); an uproar (ಕಡಲೆಗಳು ಮುತ್ತಿ ಉಲಿವುದು Mr. 288). see Bp. 22, 14; 23, 2; ಕೋಲಾಹಲಕೆ; ಬೊಬ್ಬ; ರಾಯಕೋಲಾಹಲ.

ಕೋಲಿ kōlī. (fr. ಕುಯ್). a stubble of jōla (S. Mhr.; Te. ಕೋಲೆ).

ಕೋಲಿ kōlī. the jujube tree, *Zizyphus jujuba* Lam.

ಕೋಲು kōlu. = ಕೋಲ್ 1, etc. a stick, etc. (ದಣ್ಣ Si. 416; ಪುಷ್ಪ, ಬಾಣ, etc. 289; C.; Te. ಕೋಲೆ); as a measure it is used for a gaja (My.), and for the distance from the chin to the feet (S. Mhr.). ಕೋಲುಗಳ (Bp. 61, 25). ಬ್ರಹ್ಮಗಳ ಕೋಲು (ಅಪಾರ್ಥ); ಕಿಚ್ಚ ಹೊಸವ ಕೋಲು (ಅರಣಿ Hlā). ಕಬ್ಬಿನದ ಕೋಲು (ಪರಿಭೆ Nr.). ಕುಟಿ ಕೋಲು (ಪ್ರಾಸ, ಕುನ್ದ Si. 291). ಕೋಲು ಉಪುತ್ತ (B. 3, 124). see Si. 250, 271, 281, 289, 290, 344. ಕೋಲು ನುಣುಪು ಬಾರದು, ಹಾವು ಸಾಯ ಬಾರದು (Prv.). — ಕೋಲ ಕಳ್ಳಿ. a species of leafless milk-hedge (My.). — ಕೋಲ ಪೊನ್ನೆ. (ಪುತ್ರಿ ಪರ್ಣ, ಪುಥ್ವರ್ಣ, ಚಿತ್ರಪರ್ಣ, ಅಂಭ್ರವಲ್ಲಿಕೆ, ಸಂಪೂರ್ಣ Si. 144). — ಕೋಲರಗು. — ಅರಗು. a stick of sealing wax (My.). — ಕೋಲಲಬು. — ಅಲಬು. a common weed, *Alysicarpus rugosus* D. C. (Z.). — ಕೋಲ ಸಮ್ಪಿಗೆ. (ಹೇಮಪುಷ್ಪಕ G.). — ಕೋಲಾಟ. — ಅಟ. a play, especially of children, at which they make alternate motions and strike mutually small sticks in each other's hands (C.; Tu., Te.). [ಅನ್ತರದಂ ಬಲದ ದಟಂಗಳ ಕೋಲಾಟ ಮಾಡುವನೆ Pb. 10, 80 va.; ನಾಗಂಗೆ ಹೊಸತನಕ್ಕಿಹವೆವುರು ನಾಗ ಬನ್ನರೆ ಕೋಲ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುರು Bv. 195, 2, a beam of a balance. ಗರಿಯಲ್ಲದ ಕೋಲಿನಲಿ ಉದಯನಿಕ್ಕಿದ ಭಣ್ಣದ ಹರದನನ್ನಾದೆಯ್ಯಾ Bv. 938]. see ಷಡೆ. 2, a kind of military exercise (Bh. 1, 7, 50). — ಕೋಲಾಟ. to play at the above (C.). — ಕೋಲು ಕುದುರೆ. a stick on which boys ride (C.). 2, a clutch (B. 3, 124). — ಕೋಲುಗಳ್ಳಿ. = ಕೋಲ ಕಳ್ಳಿ. (My.). — ಕೋಲುಧರೆ. — ತಳೆ. to lay hold of an arrow. ಬಿಲ್ ಕೋಲುಧರೆವನಿಪಕೋಳಗೆ (Rāghc. 17, 70). — ಕೋಲುಮಲ್ಲಿಗೆ. (ಮಾಘ, ಕುನ್ದ Si. 139; C.). — ಕೋಲು ವಿದಿ. — ಹಿಡಿ. to seize a stick (Bp. 20, 13; 26, 12) or an arrow.

ಕೋಲುಕಾಟ kōlu-kāṭa. a peon (C.; Te.; M. ಕೋಲ್ಕಾರ).

ಕೋಲುಗಾಟ kōlu-gāṭa. = ಕೋಲುಕಾಟ (Dp. 145, 1).

ಕೋಲೆ kōle. long pepper, *Piper longum* Lin. ಕೋಲೆ ಕೋಲವಂ ದರುಣಮನೆ ಬೈಸಿ (Mr. 119 in two MSS., o. r. in two MSS. ಕೋಲ ಕಂ, one MS. ಬೈಸೆ, another MS. ಬಯಸಿ).

ಕೋವೆ ಕōva. 1. a potter. ಬಾವ್ವರ್ ಎನ್ನುಂ ಕೋವರ್ ಎನ್ನುಂ ಕುಮ್ಮುರ್ (Smd. II, o. r. ಕುಜುಮ್ಮರ್; ಬಾವ್ವರ್ ಎನೆ ಕೋವರ್ ಎನೆ ಕುಜುಬರ್ Kk. 91. o. r. ಬಾವ್ವರ್ ಎನೆ ಕೋವರ್ ಕುಮ್ಮುರ್). (cf. ಕುವರ 1; T., M. ಕುಶವ, a potter). ಕೋವರ ಚಕ್ರಂ (Abh. P. 14, 174 va.; 14, 183).

ಕೋವೆ ಕōva. 2. a Kurumba (see s. ಕೋವ 1).

ಕೋವಣೆ kōvaṇa. (Smd. 25). Tbh. of ಕಾವೀನ (Smd. 356, 360; Kk. 65; ಕಚ್ಚಿ Sm. 86; Abh. P. 3, 19; Tu. T. ಕೋಮಣ, ಕೋವಣ; M. ಕೋವಣ, ಕೋಣ; Te. ಗೋಣ). [ದುಕೂಲದ ಕೋವಣಂ ಕರಮೊಡ ಮ್ಪುಡಿ Pb. 6, 8].

ಕೋವರಿ kōvari. = ಕವ್ವರೆ, etc. (ಸಮ್ಪ್ರಮ, ಡಾನರಿಸಿದುದು Ct. I, 20).

ಕೋವರ್ ಕōva. = ಕೋಮರೆ, ಕೋಹರ್, ಕೋಲೆ 1. (ನೆಯ್ದಲ್ Sm. 26). ಕೋವರ್ ಕōva. Tbh. of ಕೋಮಲ (Ct. II, 37).

ಕೋವಿ kōvi. = ಕೋಬಿ, etc. a tube, a flute (Te. ಕೋವಿ, ಕೋವಿ, ಗೋವಿ). see ಪಿಕ್ಕಂ. 2. a gun, a matchlock (C.). ಕೋವಿ ನೋಡಿ ಹೆದಲುನವ ಫಿರಂಗಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಕೊಟ್ಟಾನೇ? (Prv.).

ಕೋವಿದ ಕōvida. skilled, experienced, learned, wise (ವಿದ್ವಾಂಸ Mr. 223) see Ct. II, 3; Sm. 1; ವಾಕ್. feminine ಕೋವಿದಿ (J. 31, 7).

ಕೋವಿದತ್ವ ಕōvidatva. the state of being skilled, etc. (Bp. 10, 54; 42, 17).

ಕೋವಿದಾರ ಕōvidāra. the tree *Bauhinia variegata* Lin.

ಕೋವೂರ್ ಕōvūr. N. of a place. — ಕೋವೂರ ಬಸದಿ. (Bp. 50, 80). — ಕೋವೂರ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. (Bp. 50, 76).

ಕೋವೆ ಕōve. 1. dyspepsy, purging disease of children. ನಿನ್ನಗೇನ್ ಅಜೀರ್ಣದ ಕೋವೆಯೋ? (Bp. 15, 20). 2, a lengthy boil rising on the head of children (My.).

ಕೋವೆ ಕōve. 2. the climbing plant *Bryonia grandis* with beautiful red fruit (M.; T. ಕೋವೈ; Te. ಕೋವಿ, ಗೋವಿ, *Gadelupa indica* Lam.; R.).

ಕೋವೆ ಕōve. 3. a crucible (ಪೈಷಾಪಾರ್ಥನ, ಮೂಷೆ Nr.; My.; T. ಕುಗ್ಗಿ, M. ಕುವೆ; see ಕುಪ್ಪಡಿಗಿ?).

ಕೋವೆ ಕōve. a kind of condensed milk (My.; H. ಬೋವಾ).

ಕೋಶ ಕōśa. = ಕೋಷ. a case; a sheath, a scabbard (ಶಸ್ತ್ರಸಿಧಾನ, ಕೆಯ್ಯುವಿನೊಣಿ Nn. 52; ಒಣಿ Mr. 518; Sm. 116). 2, a bod, a seed-vessel. 3, a storehouse, a treasury; a treasure, a store, provisions (ಗೃಹ, ಮನೆ 52; ಭಂಡಾರ 52; 518). 4, the pericarp of a lotus (ಕರ್ಣಕೆ 52). 5, a bud (ಕುಟ್ಟಲ್ಕ, ಹೂವಿನ ಮೊಗ್ಗು 52; ಮುಗುಳ್ 518). 6, gold or silver, wrought or unwrought. 7, a testicle or the scrotum. 8, the vulva, the womb. 9, the penis. 10, an army. 11, a country (ದೇಶ 52; 518). 12, a kind of poetical expression (Kāvya. V, 961; ವಚನ, ನುಡಿ 52). 13, an ordeal (of which ten kinds are enumerated), e. g. an ordeal at which either the plaintiff, or the defendant, is obliged to sip two handfuls of water, previously consecrated by the bathing of an idol (ದಿಬ್ಬ 52; see ಕೋಶ No. 3). 14, killing (ಕೊಲೆ 52). 15, a vocabulary, a dictionary. see ಅಮರ-. 16, a term for the three sheaths or succession of cases which make up the various frames of the body enveloping the soul (viz. annamayakōśa, vijñāna-, ānanda-).

ಕೋಶಗೃಹ ಕōśa-gṛha. a room in which valuable things are kept or contained; a treasury. (Kāvya. I, 1a, 4; My.).

ಕೋಶಫಲ ಕōśa-phala. a kind of perfume.

ಕೋಶಾತಕಿ ಕōśātaki. a species of cucumber or gourd, *Trichosanthes dioeca* Roxb. 2, the plant *Luffa acutangula* Sering. and *Luffa petandra* Roxb. (= ಘೋಷ). see ಹಾಲೆ.

ಕೋಶಿ ಕōśi. a coat, cover, pod.

ಕೋಶಿಕೆ ಕōśike. a sort of drinking vessel.

ಕೋಷ ಕōśa. = ಕೋಶ.

ಕೋಷ್ಠ ಕōṣṭha. = ಕೊಟ್ಟಿ 1. the intestines, viscera (ಉದರಾಂತ, ಹೊಟ್ಟೆಯ ಒಳಗು Nn. 126). 2, an apartment. 3, a granary. 4, a kind of tree (ವೃಕ್ಷ, ಮರದ ಭೇದ 126). 5. = ಕುಷ್ಠ. *Costus speciosus* Sm. (ನೀರಜ Mr. 143; T.; Mhr.). 6, = ಕುಷ್ಠ. leprosy (My. as ಕೋಷ್ಠ). 7, a square, as in tables of calculation (My.; Mhr.).

ಕೋಷ್ಠ ಕ ಕೋಷ್ಠaka. = ಕೋಟ್ಟಿಗೆ, ಕೋಷ್ಠ Nos. 2 & 3. 3c ಧಾನ್ಯ-
3, a surrounding wall.

ಕೋಷ್ಠಾಗಾರ ಕೋಷ್ಠa-āgāra. = ಕೋಟಾರ, ಕೋಟ್ಟಾರ. a store-room; a
treasury. (Smd. 383).

ಕೋಷ್ಠ ಕೋಷ್ಠa. moderately warm, tepid.

-ಕೋಷ್ಠಕ ಕೋಷ್ಠake. = -ಕೋಷ್ಠಕ, -ಕೋಷ್ಠಕ, -ಕೋಷ್ಠಕ, -ಗೋ
ಷ್ಠಕ. a wrong form for—ಕೋಷ್ಠ, etc.: for, on account
of (R.; Te. ಕೋಷ್ಠ, ಕೋಷ್ಠಕ).

-ಕೋಷ್ಠಕ ಕೋಷ್ಠake. = -ಕೋಷ್ಠಕ. (R.).

ಕೋಷ್ಠಮುರಿ ಕೋಷ್ಠamuri. = ಕೋಷ್ಠಮುರಿ, etc. (C.; ಪ್ರಣೀತ, ಪಳದ G.).

-ಕೋಷ್ಠಕ ಕೋಷ್ಠake. = -ಕೋಷ್ಠಕ. (R.).

ಕೋಷ್ಠ ಕೋಷ್ಠa. ಕೋಷ್ಠ. N. of a country, the warrior-tribe in-
habiting it, and its king. (Rām. 1, 3, 17; 4, 8, 1).

ಕೋಷ್ಠ ಕೋಷ್ಠa. 1. to cause to string upon a thread
(ಸೂತ್ರ, ಪ್ರವೇಶ Smd. Dh.; see ಕೋಷ್ಠ 3).

ಕೋಷ್ಠ ಕೋಷ್ಠa. 2. (fr. ಕುಡಿಸು 2). = ಕೋಷ್ಠ. the state of
being crooked or curved, deviation from squareness,
as that of torn cloth, of a wall, of a place, of a road,
etc. (C.; Tu. also squint; Te. ಕೋಷ್ಠ, ಕೋಷ್ಠಗಾ, ಕೋಷ್ಠ, ಕೋಷ್ಠ
ಗಾ, ಕೋಷ್ಠ, ಕೋಷ್ಠ; cf. ಕುಷಿ 4, ಕೋಷ್ಠ; see s. ಕೋಷ್ಠ 1, ಕೋಷ್ಠ 1).

ಕೋಷ್ಠ ಕೋಷ್ಠa. 1. cabbage (My.; Te.; H.).

ಕೋಷ್ಠ ಕೋಷ್ಠa. 2. Tbh. of ಕೋಷ್ಠ. a measure of distance: 3 miles
(My.; H.); 4 miles (My., as ಸುಲ್ಪಾನೀ ಕೋಷ್ಠ).

ಕೋಷ್ಠಮುರಿ ಕೋಷ್ಠamuri = ಕೋಷ್ಠಮುರಿ, etc. (My.).

ಕೋಷ್ಠಮುರಿ ಕೋಷ್ಠamuri. = ಕುಷ್ಠಮುರಿ, etc. (C.).

-ಕೋಷ್ಠಕ ಕೋಷ್ಠake. = -ಕೋಷ್ಠಕ. (R.).

ಕೋಷ್ಠಕ ಕೋಷ್ಠake. = ಕೋಷ್ಠಕ. (Bp. 18, 39).

ಕೋಷ್ಠಕ ಕೋಷ್ಠake. a case, an envelop (Bh. 3, 13, 69; Mhr. ಪೋಷ್ಠ).

ಕೋಷ್ಠ ಕೋಷ್ಠa. (fr. ಕೋಷ್ಠ 3). a continuous line (Rām.
6, 11, 1).

ಕೋಷ್ಠ ಕೋಷ್ಠa. 1. = ಕೋಷ್ಠ 2, etc., ಕೋಷ್ಠ 2, ಕೋಷ್ಠ. seizure:
pillage, plunder (My. as ಕೋಷ್ಠ); prey; havoc (Abh. P.
14, 97; T.); calumny, false imputation (My. as ಕೋಷ್ಠ;
T.). [-ಕೋಷ್ಠ. ಅಟ. force. ಜಾಗಮದ ಗಳಗಜನೆ ಜಾಗಮದ
ಕೋಷ್ಠಕ ಸ್ವರಿಸದಿದ್ದರೆ ನೇನನ್ನೇ ಮೂಗ ಕೊಯ ಕೊಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ
Bv. 428]. -ಕೋಷ್ಠಕ. -ಕೋಷ್ಠ. pillage, plunder, spoil (J. 16,
46). -ಕೋಷ್ಠಕ. -ಕೋಷ್ಠ. to plunder (J. 12, 5). [-ಕೋಷ್ಠಕ.
to get plundered. ಗೋವಿನ್ನನಿಂ ಮುನ್ನ ಕೋಷ್ಠಕದಮ್ನೋನಿಧಿಯನ್ನೆ P.
4, 9; ಮಹಾರಾಜಾ ಅಂ ಬತ್ತಲೆ ಸವಣಿಂನಂ ಕೋಷ್ಠಕವ್ನ್ Vr. 23, 4.
-ಕೋಷ್ಠಕ. to be plundered. ಕೋಷ್ಠಕಗದ ಮಣ್ಣುಲಂಗಳನೆ
ಕೋಷ್ಠ P. 1, 50. -ಕೋಷ್ಠಕ. to be in readiness to seize or
attack. ಮಿಡುಮಿಡುಕನೆ ಮಿಡುಕುನ ಸಿಡಿಲೇಳ್ವೆಯವಂ ಕೋಷ್ಠಕಗದ ಪು
ರಿಯ ಪಿಣ್ಣು ಗಳುಮನಸುಕರಿಸಿ P. 10, 51 va.; Ap. 6, 56]. -ಕೋಷ್ಠಕ.
-ಕೋಷ್ಠ. to take by open force (J. 4, 66).

*ಕೋಷ್ಠ ಕೋಷ್ಠa. 2. striking, beating. ಬಲ್ಲರಿಯ ಕೋಷ್ಠಕರಲಾ
ಪದ P. 3, 70; ಮನವೊಲ್ಪಾ ತನ ಗಾಡಿಯಂ ದರವುರಂಗಣ್ಣ ಕೆಗಳ ಪೂವಿನ
ವಿನ್ನ ಕೋಷ್ಠಂ... ಪಕ್ಕಾಗದೇಂ ಪೋಪರೇ Ap. 1, 75.

*ಕೋಷ್ಠ ಕೋಷ್ಠa. = ಕೋಷ್ಠ ಕೋಷ್ಠa. excessive grief. ಸನ್ನ
ಕೋಷ್ಠ ಕೋಷ್ಠa ದ್ರಗ್ಧ ಭೇಕರ ರಥಮುಟ್ಟು P. 3, 70.

ಕೋಷ್ಠ ಕೋಷ್ಠa. stocks for criminals (C.; Tu., T. ಕುಟ್ಟು, ತೋಟು;
Te. ಕೋಟು, in the compounds ಕೋಟು, ಕೋಟು, ಬೋಟು ಕೋಟು;
see ಕುಟ್ಟು; Mhr. ಪೋಟಾ). [ಎನ್ನ ಮನೆ ಎಮ್ಮವಂಗೆ ಬ್ರಹ್ಮನಿಕ್ಕಿದ
ಕೋಟವಾಯಿತ್ತು Cv. 531]. ಉಮ್ಮುವದಕ್ಕೆ ಉಡುವದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕನ ಕರೆ!
ಕೋಟಕ್ಕೆ ಹಾಕುವದಕ್ಕೆ (or ಹೆಟ್ಟುವದಕ್ಕೆ) ಬಾವನ ಕರೆ! (Prv.). ಅವನ
ಕಯ್ or ಕಾಲು ಕೋಟಕ್ಕೆ ಹಾಕು or ಹೆಟ್ಟು (C.); ಅವನ ಕಯ್ ಕೋಟ
ಹಾಕು (My.). ಕಾಲ ಸಂಕಲೆಯಿರಲಾ ಕೋಟಿಗೆ ಕೋಟವನು ಬಲುಹಾಗಿ
ತೊಡಿಸುವ ಪೊಲಾ (Abhā. 1, 35). ಕೋಟಕ್ಕೆ ಕಾಲ ಸೇರಿಸಿ (2, 71).

*ಕೋಟಾಕ ಕೋಟāka. = ಕೋಟಾಕ. an uproar, etc. Bv. 706.

ಕೋಟಾಕ ಕೋಟāka. = ಕೋಟಾಕ. (Rām. 3, 6, 12).

ಕೋಟಾಕಳು ಕೋಟākaḷu. to emit a loud sound; to emit the loud
sound of (Bh. 6, 3, 1; 7, 10, 28).

ಕೋಟ ಕೋಟa. = ಕೋಟಕುಟುಂಬಕ್ಕಿ. = ಕೋಟಕುಟುಕನ ಗಿಡ. a beauti-
ful scandent plant with red and yellow flowers, Gloriosa superba
L. (St. & Pl.). -ಕೋಟಕುಟುಂಬ. N. of a plant (ಅಸುರೆ, ಪಾಲ್ಗಂಚಿ
Mr. 132, one MS. ಕೋಟೆ-).

*ಕೋಟಕಾಳಿಕಾಳ ಕೋಟākaḷikāḷa. an intelligent guide,
one knowing ins and outs of places. ಕೋಟಕಾಳಿಕಾಳನನ್ನೆ
ಬೋಟುಬೋಟು P. 5, 46 va.

ಕೋಟ ಕೋಟa. = ಕೋಟ. (My.). -ಕೋಟಪೋಗು. -ಪೋಗು. to
become a prey (Rām. in W. v. 449). -ಕೋಟ ಹೋಗು. = ಕೋ
ಟಪೋಗು (Bh. 3, 8, 21). [ಶ್ರೀರಾಮ ಬಲ್ಲದನ್ನೆಡೆ ತನ್ನ ಸತಿ ಕೋಟ
ಹೋಗಲದೇನು? Cv. 481]. -ಕೋಟೂರು. -ಲೂರು. N. of a village
(S. Mhr.). ಕೋಟೂರ ಕೊಡಗೂರು. (Bp. 14 sum.).

ಕೋಟ ಕೋಟa. 1. = ಕೋಟ, etc. (ಕನ್ನೆಯಲೆ St. & Pl.).

ಕೋಟ ಕೋಟa. 2. (Tbh. of ಕೋಟ) the outer angle of the eye
(My.; T.).

*ಕೋಟಾಣ್ಣ ಕೋಟāṇṇa. a quick stride across. ಪಣ
ಗರ ಕಮ್ಮು ನಾಟುವದರ್ಕೆ ಸ್ವರಿಸಲಾಪದೆ ಕೋಟಾಣ್ಣ ನೋರ್ ಕೊಳುಗುಳವಂ
ಕೊಡು ಪೋಗಿ P. 13, 71 va.

*ಕೋಟಾಂಗು ಕೋಟāṅgu. the manner of the cold.
ಮೃಗಂಗಳು ತಣ್ಣುಟಾಟಾ ನೆರೆದೊಡವನ್ನೆವು ತಪ್ಪದಿದರಿಕೇಸರಿ ಕಣ್ಣು
ಮೆಡ್ಡುನ್ನೆ ಕೋಟಾಂಗಂ P. 5, 39.

ಕೋಟ ಕೋಟa. = ಕೋಟ 5. a horn, etc. (Smd. 28). ಕೋ
ಟ (140). ಕೋಟಕ (124). ಕೋಟಕ (142, 166). ಕೋಟೆ
(sic 291, see s. ನಲ್). [ಅನೆಯ ಕೋಟಕ ಕೋಟೆ ನೊನ್ನ P. 10,
94]. -ಕೋಟುಟ್ಟು. = ಕೋಟ ಕುಟ್ಟು. (Smd. 28, 217). to strike
or gore with the horn or with the tusk (Cpr. 5, 59; Rāv. 5, 55
va.). ಕಾಟುಟ್ಟು ತಗುಳೆ, ತಮ್ನೋ ಕೋಟುಟ್ಟು ಕಾಟುಟ್ಟು ಮಸಗಿದ
ಪೋಲ್ ಅಡ್ಡಿದುದು (o. r. ಅಡ್ಡಿದುದು) ಕುರುಸ್ಸೆನ್ನಂ (Smd. 80).
[-ಕೋಟುಗ (ಕೋಟು+ಮಿಗ?). wild beast having tusk or
horn. ಅಲ್ಲಿ ಕೋಟುಗದ ವನೇಜರಾಧಿಪರ ದಾಯಿಗರತ್ತಣೆನಪ್ಪಪಾಯ
P. 7, 21. -ಕೋಟುಗ. pride born of valour. (ಕೋಟು+ಮೊಗ.
something like ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೋಟು). ಪುಟ್ಟಲೊಡಂ ಕೋಟುಗ
ಗೊಣ್ಣುದು ಭುವನ ಭವನಮರಿಕೇಸರಿಯೋ P. 1, 42].

ಕೋಟ ಕೋಟa. a cock; a hen; a fowl in general (ದತ್ತ
Mr. 482; ಕೃಷ್ಣಾಕು, ತಾಮ್ರಚೂಡ, ಕುಕ್ಕುಟ, ಚರಣಾಯುಧ Hlā.; Mr.
171; Si. 172; J. 26, 24; C.; T., M.; Te. ಕೋಡಿ; Tu. ಕೋರಿ). it is
supposed to be a Tbh. of ಕುಕ್ಕುಟ (Smd. 30, 355, 361, 364). ಕು
ಕ್ಕುಟೋ ಎನ್ನು, ಕೋಟ ಕೋಟa ಗೊಡುವಾಗ (19, 68). ಚಿತ್ತಾರದ ಪಕ್ಕೇ

ಕೋಟಿ (ಮಯೂರ, ಬರ್ಹಿ, etc., ನಮಿಲು Si. 177). ಕೋಟಿಗೆ (or ಕೋಟಿಯನ್ನು) ಕೇಳಿ, ಮನುಷ್ಯ ಅರಿಯುತ್ತಾರೋ?—ಕೋಟಿ ನುಂಗಿದ ಕಲ್ಲಿನ ಹಾಗೆ.—ಕೋಟಿ ಕಾಲಿಗೆ ಗಜೇ ಕಟ್ಟಿದರೆ ತಿಪ್ಪೇ ಕೆರೆಯದೆ ಇರುವ ದೋರ?—ಹಾಗಾದ ಕೋಟಿ ಮುಪ್ಪಾಗದ ಮೇವು ತಿನ್ನು (Prvs.). see ಅಡ ನಿಯಂ, ನೀರು, ನೀರುಗೋಟಿ, etc. — ಕೋಟಿ ಕಟ್ಟು. to set cocks a fighting (My.). — ಕೋಟಿಕೋಟಿ. Calicut (My.; M.). — ಕೋಟಿ ಟಿ. a fowl's feather, a quill (C.). — ಕೋಟಿಗಾಳಿ. — ಕಾಳಿ. a cock-fight (J. 6, 39). — ಕೋಟಿಗೂಡು. a hen's nest, or a hen-coop (C.; B. 3, 20). — ಕೋಟಿಜುಟ್ಟು. a cock's or hen's comb (C.). — ಕೋಟಿತ್ತಿ. a fowl's egg (C.; B. 4, 173). — ಕೋಟಿಪ್ಪು. a cock-fight (Si. 349, 418). — ಕೋಟಿಹರಿಗೆ. (Si. 277). — ಕೋಟಿ ಹುಂಜ. a cock (ಪದಾಯುಧ Nn. 121; C.).

ಕೋಟಿ ಕೋ. thick phlegm, phlegm (My.; Tu. ಜೋಳಿ; T. ಕೋಟಿ; see ಕೋಟಿ 1).

ಕೌ. this initial syllable of Kannaḍa or some Tadbhava terms is *not original*; occasionally, however, it may be used to represent, in writ, the syllables ಕನ or ಕವು. e. g. ಕಾಂಗು = ಕವುಂಗು, ಕಾಂಕು = ಕವುಕು, ಕಾನ್ಡ = ಕವುಂಡ (Smd. 189), ಕಾರು = ಕನರು. for Kannaḍa and a few Tadbhava words beginning with ಕೌ in print or writ see s. ಕನ- and ಕವು-; and for ಕಾನರೆ see ಕವುರೆ.

ಕಾಕುಟಿಕ kaukuṭika. (fr. ಕುಕುಟ). a poulturer. 2, a kind of mendicant who walks with his eyes fixed on the ground for fear of treading upon insects, etc. 3, a hypocrite.

ಕಾಕೈಯ kaukaiya. (fr. ಕುಕೈ). abdominal, ventral; being in the belly or in a sheath. (Bp. 59, 39).

ಕಾಕೈಯಕ kaukaiyaka. a sword.

ಕಾಂಗು kaṅgu. ಕವುಂಗು, q. v. [ಕಾಂಗು ಕೋಟಿ ತಲೆಬಗಿರೆ Pb. 3, 4; Ap. 1, 67].

ಕಾಟಿ kauṭa. (fr. ಕುಟಿ). relating to a house; living in one's own house, independent.

ಕಾಟಿತಕ್ಕ kauṭa-takka. a carpenter who works at home on his own account, an independent one.

ಕಾಟಿವಿ kauṭavi. (fr. ಕೋಟಿವಿ). a naked woman.

ಕಾಟಿಕ kauṭika. (fr. ಕುಟಿ). = ಕಾಳಿಕ. one whose business is to catch animals in traps, etc. 2, one who kills animals and sells their flesh for his own subsistence. 3, fraudulent, dishonest.

ಕಾಟಿಲ್ಯ kauṭilya. (fr. ಕುಟಿಲ್ಯ). crookedness, curvature, curliness; falsehood, deceit, etc. see ಕೊಂಕು, ಬಂಕು, ಬದಸು.

ಕಾಟಿಲ್ಯತೆ kauṭilyate. = ಕಾಟಿಲ್ಯ. (ಕಡು Ct. I, 13, o. r. ಕುಡು).

ಕಾಣಪ kaṇapa. (fr. ಕುಣಪ). feeding on corpses: a rākṣasa or goblin.

ಕಾಣ್ಡ kaṇḍa. = ಕಾನ್ಡ. (Cpr. 1, 33).

ಕಾಣ್ಡನ್ಯ kaṇḍanya. N. of a sage (ಕುಣ್ಡ ಜ Mr. 257; see s. ಕುಣ್ಡ ಜ); N. of a grammarian (in a Ch. MS. v. 29).

ಕಾಣ್ಡಕ kaṇḍika. = a ಕಾಣ್ಡಕ of ಕುಣ್ಡ. — ಕಾಣ್ಡ ಕಬ್ಬಿ. — ಅಬ್ಬಿ. N. (Ch. v. 8, 9).

ಕಾಣ್ಡನ್ಯ kaṇḍinya. = ಕಾಣ್ಡನ್ಯ. (Ch. v. 7; J. 10, 25; 33, 39).

ಕಾತುಕ kautuka. (fr. ಕುತುಕ). desire for. 2, eagerness, impetuosity. 3, curiosity. 4, any singular or surprising object, a wonder; surprise, wonder, astonishment (ದಿವ್ಯವಸ್ತು Smd. II; Kk. 83; Smd. 50; ಬೆಕ್ಕುಸವಟ್ಟುದು Ct. I, 50). 5, joy, pleasure; festivity, sport, gaiety, a festival. see B. 4, 219; 5, 205, 206. — ಕಾತುಕನ್ನಾಡ್.

—o-ತಾಡ್. to be astonished, etc. (Grj. 4, 48 va.; Rāv. 5, 124).

—ಕಾತುಕವ್ವುಡು. —o-ಪಡು. = ಕಾತುಕನ್ನಾಡ್. (Rāv. 5, 24 va.).

ಕಾತುಕಜನಕ kautuka-janaka. creating pleasure (Cpr. 1, 58).

ಕಾತುಕತಲ kautukhala. (fr. ಕುತುಕತಲ). desire for; eagerness, vehemence; curiosity; a curiosity, a surprising object, etc. = ಕಾತುಕ.

ಕಾಡ್ರವೀಣೆ kaudravina. (fr. ಕೋಡ್ರವ). a field sown with kōdrava.

ಕಾಧರ್ಮ kaudharma. = ಕವುಧರ್ಮ. (fr. ಕುಧರ್ಮ). bad practice, etc.

ಕಾನ್ತಿ kauntī. a sort of perfume.

ಕಾನ್ತಿಕ kauntika. (fr. ಕುನ್ತ). a warrior armed with a spear.

ಕಾನ್ತೀಯ kauntīya. (fr. ಕುನ್ತಿ). N. of Sahadēva (Mr. 264), Yudhiṣṭhira, Bhīma, and Arjuna (Sāv. 4, 99 va.; J. 8, 36). see Smd. 288.

ಕಾನ್ಡ kaunda. (fr. ಕುನ್ಡ). = ಕಾಣ್ಡ. relating to jasmine.

ಕಾಪ ಕಾupa. = ಕಾಪು. (S. Mhr.; Bp. 16, 22).

ಕಾಪೀಣೆ kaupina. = ಕೋವಣೆ, ಕಾಪ, ಕಾಪು. a priya part (ಗುಡ್ಡ Nn. 134; Mr. 486; the pudenda. 2, a small piece of cloth worn over the privities (ಕಟ್ಟುವ ಕಟ್ಟುಟ Mr. 256; ಜತ್ತರ ಸೆ.). 3, a wrong or improper act, an act different from prescribed rules (ಧಿನ್ ಕಾಯ 134; Mr. 486; lowness, vileness (ಅಧಮ 134).

ಕಾಪು kaupu. = ಕಾಪ, ಕಾಪೀಣೆ No. 2. (ಕಟ್ಟು Nn. 117; Bp. 12, 22; 16, 22; 27, 44).

ಕಾಬೇರ kaubēra. = ಕಾವೇರ. (ಸೋಮ, ಕುಬೇರ Nn. 25).

ಕಾಬೇರಿ kaubēri. = ಕಾವೇರಿ. (ಉತ್ತರ, etc., ಬಡಗಲ್ Mr. 58).

ಕಾಮಾರ kaumāra. (fr. ಕುಮಾರ). juvenile. 2, childhood. (My.). ಕಾಮಾರಿ kaumārī. one of the divine mātṛis or personified energies of the gods, the śakti of Kārtikēya. see ಮಾತೃ and ಸಪ್ತ ಮಾತೃಕೆ.

ಕಾಮುದಿ kaumudī. (fr. ಕುಮುದ). moonlight (ಬೆಳುದಿಂಗಳು Nn. 60).

ಕಾಮೋದಕ kaumōdaka. the mace of Kṛiṣṇa or Viṣṇu.

ಕಾಠವ ಕaurava. a descendant of Kuru (ಕುರುಜಾತ Mr. 263), especially a son of Dhṛitarāṣṭra; belonging to the Kurus. see Smd. 91, 267, 288; J. 2, 3, 21; Prv. s. ಪಕ್ಷ.

ಕಾರನಾರಿ kaurava-ari. an enemy or the enemy of the Kauravas; Bhīma. (Smd. 200).

ಕಾರವ್ಯ kauravya. = ಕಾರವ. (J. 2, 31).

ಕಾರ್ಮ ಕaurma. (fr. ಕೂರ್ಮ). relating to a tortoise; relating to the avatāra of Viṣṇu as a tortoise. ಕಾರ್ಮಪುರಾಣ (Bp. 43, 76).

ಕಾಲಟೀಯೆ ಕaulaṭīyē. (fr. ಕುಲಟಿ). a bastard; the son of a female beggar.

ಕಾಲಟೀಯೆ ಕaulaṭīyē. the son of a female beggar.

ಕಾಲಟೀರ ಕaulaṭīra. a bastard, the son of a disloyal wife.

ಕಾಲವ ಕaulava. the third Karāṇa or astronomical period (My.).

ಕಾಲಿಕ kaulika. (ಕಾಳಿಕ). (fr. ಕುಲ). belonging to a family or race; ancestral. 2, an impostor, a heretic. 3, = ಕಾಲೀನ, rumour, report (ನಾಟ್ಯದಿ Mr. 86, one MS. ಜಾಣ್ಣದಿ).

ಕಾಲೀನ kaulina. belonging to a noble family; high birth (ಕುಡ್ಡಾ ನ್ನಯ, ಸತ್ಕುಲೀನ Nn. 76). 2, rumour, report; a good report (ಕಾಂ ಚನವಾದ, ಸುವರ್ಣವಾದ 76; one MS. ಕಾಂಚನ = ದ್ರವ್ಯ; ವಾದ = ಲೋಕವಾದ). 3, a sick person (ರೋಗಿ, ರೋಗಸ್ಥ 76). 4, black (ಕರಿ ದು, ಕಪ್ಪು 76, one MS. ಕಪ್ಪಿಲ). 5, combat of animals, of birds, snakes, etc.; contention of, as a species of gambling; cock-fighting, etc. (ಮೈಗ 76; ಪಶು 76).

ಕಾಲು kaulu. = ಕಬಲ 2, ಕವಲು. agreement (My.; H.); writing of assurance or engagement as granted by government to the cultivator of the soil (Mhr., H. ಕಾಲ). 2, safeguard to pass, as granted to an enemy (C.; Mhr., H.). 3, stipulated tribute (My.). — ಕಾಲಿಕರಾರು. an agreement (C.).

ಕಾಲೇಯ kaulēya. sprung from a noble family; domestic; a dog (V. 11, 63).

ಕಾಲೇಯಕ kaulēyaka. domestic; a dog.

ಕಾವೇರ ಕauvēra. (fr. ಕುವೇರ). = ಕಾವೇರ, q. v. relating to or coming from Kuvēra. 2, the plant *Costus speciosus*.

ಕಾವೇರಿ kauvēri. = ಕಾವೇರಿ. the region of Kuvēra, the north.

ಕಾಶಲ kausāla. (fr. ಕುಶಲ). well-being, happiness, good fortune ಶಾರದ, ಕುಶಲ Nn. 28; ಶಮ್ಭು, ಕುಶಲ 64). see Śmd. 301. 2, skilfulness, cleverness. — ಕಾಶಲಂದೋಷು. — ತೋಷು. to evince skilfulness (Śév. 4, 75).

ಕಾಶಲ್ಯ kausalya. = ಕಾಶಲ. (ಕುಶಲ Ct. II, 115; Śmd. 301 Cm.).

ಕಾಶಿಕ kausika. (fr. ಕುಶಿಕ). Indra (ಇಂದ್ರ Nn. 10; Mr. 511). 2, N. of the ṛṣi Viśvāmītra (ಮುನಿ 10; ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ Mr. 257; ಮುಷಿ 511; J. 18, 2. 9). 3, a snake-catcher; an ichneumon (ಸರ್ಪೋಪಜೀವಿ 10). 4, an owl (ಘೋಕ 10; ಗೂಗಿ 511). 5, bdellium (ಗುಗ್ಗುಲ 10; 511; see ಗುಗ್ಗುಲ). 6, a marvel (ಅದ್ಭುತ 10). 7, a snake's face or mouth (ಅಹಿಮುಖ, ಹಾವಿನ ಮುಖ 10).

ಕಾಶಿಕ kausika. the state of being versed in kōśas or dictionaries (Grj. 2, 106 va.). 2, a water-pot, a drinking vessel (ಕಳಸಿಗೆ, ಮಲ್ಲಿಕ Mr. 210).

ಕಾಶೀಯ kausīya. (fr. ಕೋಶ). being in or coming from a sheath or case; *silken*; *silk-cloth*. see ಪವೃಥೀಯ.

ಕಾಸಲೆ kausāla. = ಕಾಸಲ್ಯ. (J. 18, 9. 63; 19, 24; 20, 7).

ಕಾಸಲೇಯ kausālēya. Rāma, the son of Kausalyā. (J. 21, 60).

ಕಾಸಲ್ಯ kausalya. (fr. ಕೋಸಲ). the wife of Daśaratha and mother of Rāma. (My.).

ಕಾಸಿದ್ಯ kausīdya. (fr. ಕುಸೀದ). indolence, sloth.

ಕಾಸುಮ kausuma. (fr. ಕುಸುಮ). relating to flowers; flowery, flowering.

ಕಾಸುತಿಕ kausūtika. (fr. ಕುಸುತಿ). a juggler, a cheat.

ಕಾಸುಭ kausubha. the jewel suspended on the breast of Viṣṇu or Kṛiṣṇa (ಕಂಕಣ, ಪದಕ Nn. 45). see Ch. v. 24.

ಕಾಸುಭಾರಣ kausubha-ābharāṇa. Viṣṇu or Kṛiṣṇa (J. 2, 51).

ಕಾಸುಭೋದ್ಭಾಸ kausubha-udbhāsa. = ಕಾಸುಭಾರಣ. (J. 13, 26).

ಕಾಶಿಕ kaulika. 1. (= ಕಾಲಿಕ, and) Tbh. of ಕಾಲಿಕ. a butcher (ಕಾಲಿಕ Hla.; ವೈತಂಸಿಕ, ಕಟಿಕ Mr. 379). 2, deceit, imposture (Bh. 1, 8, 89; 2, 13, 13; Rām. in W. v. 449).

*ಕಾಶಿಕ kaulika. 2. Śakti worshipper; (terrific). ಕಡಕದ ಧ್ವನಿ ಕಾಶಿಕನಾದಮಾದಮಾಸುರತರನಾಗೆ Pb, 12, 7. (cf. ಕಾಲಿಕ No. 2).

*ಕಾಳುಗೋಲು koulu-kōlu. a kind of arrow (used in mockfight) ಕಾಳುಗೋಲು ಹಿಡಿದು ಶ್ರವನ ಮಾಡಬಹುದಲ್ಲದೆ ಕಳನೇಣು ಕಾಡುವುದೆಂದು ನೋಡಾ Bv. 215.

-ಕುಂ kkuṁ. = -ಕುಂ, etc., e. g. ಪುರದಿಕ್ಕುಂ, ಪೊಗಟುಕ್ಕುಂ, ರಂಜಿಕ್ಕುಂ (Śmd. 268). ಪಾಳಿಕ್ಕುಂ ಜಗವಲ್ಲಮಂ ಕಮಲಭವಂ (268).

-ಕೈ kke. 1. = -ಕೈ, etc., e. g. ಬನಕ್ಕೆ, ಪೊಲಕ್ಕೆ (Śmd. 139). ಕುಲಕ್ಕುಂ ಚಲಕ್ಕುಂ ಭೂತಲದೊಳ್ ಅರ್ಗಮ್ ಅಧಿಕಂ. (138). ಲೋಕಕ್ಕೆ ಅತನ್ ಅಧಿಕಂ. ಆ ಕಬ್ಬಕ್ಕೆ ಆ ಕಬ್ಬಮ್ ಆಯ್ತು (159).

-ಕೈ kke. 2. = -ಕೈ 2, etc., e. g. ರಕ್ಷಕ್ಕೆ, ಪೂಜಕ್ಕೆ (Śmd. 270). ನರನಾಥನ್ ಆ ತೊದಿಂ ಪೆರ್ಚಕ್ಕೆ ದೇಶಂಗಳಂ! (270).

-ಕೈನ್ ktln. (-ತಿ). an affix forming nouns.

ಕೈ kyā. the colloquial pronunciation of initial ಕೈ (C.), e. g. ಕೈಕರಿಸು, ಕೈದಿಗೆ (G. 167), ಕೈರೆ, etc.

ಕೈಟಿ kyāṭa. = ಕೈತ, etc. see ಓತಿ.

ಕೈತ kyāta. = ಕೈತ, etc. see ಓತಿ, ತೊಣ್ಣೆ, ತೊಣ್ಣೆ.

ಕ್ರಕಚ krakaca. = ಕರಗಸ, ಗರಗಸ, ಗರಗಸು. a saw.

ಕ್ರಕಚ krakace. N. of a plant (ಗರಗತಿಗ Mr. 116); the tree *Pandanus odoratissimus* (Sk.).

ಕ್ರಕಣ krakapa. = ಕೃಕಣ, ಕೃಕರ (Nr.).

ಕ್ರಕರ krakara. = ಕಕ್ಕರ. a sort of partridge, *Perdix sylvatica* (= ಕೈಕರ). 2, the shrub *Capparis aphylla* Roxb. — ಕೃಕರವಕ್ಕಿ. — ಪಕ್ಕಿ. (ಕ್ರಕಣ, ಕೃಕರ Nr.).

ಕ್ರತಕ krataka. see ಎಲಯಾಲಿ.

ಕ್ರತು kratu. sacrifice, offering. 2, one of the Prajāpatis. 3, one of the Viśvadevas. 4, N. of a plant (ಗದುಗು Mr. 150, o. r. ಗದುಗಿ).

ಕ್ರತಧ್ವಂಸಿ kratu-dhvaṁsi. the destroyer of (Dakṣa's) sacrifice: *Siva*.

ಕ್ರತುಪುರುಷ kratu-puruṣa. Viṣṇu. (Bp. 54, 46).

ಕ್ರತುಭುಜ್ kratu-bhuj. ಕ್ರತುಭುಕ್. one who eats the sacrifice: a deity. ಕ್ರತುಭುಜ (Bp. 2, 27).

ಕ್ರಥ kratha. N. of a race belonging to the Yādavas. (R.).

ಕ್ರಥನ krathana. killing, slaughter.

ಕ್ರಂದನ krandana. crying out, calling; challenging, 2, weeping, lamenting.

ಕ್ರಂದಿತ krandita. cried out; wept; crying.

ಕ್ರಮ krama. = ಕರಮ, ಕವ 1. going, proceeding, advancing, stepping; a step. 2, the foot (ಚರಣ, ಪಾದ, ಅಂಘ್ರ, ಪದ, ಕಾಲು Mr. 332). 3, regular course or progress, order, series; regular arrangement; regular succession. 4, method, manner. 5, a sacred precept or practice. see ಪಾಟಿ. — ಕ್ರಮದತ್ತು. — ತತ್ತು. order to be missed or deviated from (B. 5, 234). — ಕ್ರಮವಿಡಿ. — ವಿಡಿ. to seize or take the proper cause or order. ಕ್ರಮವಿಡಿದ ನುಡಿ (ಸಂಗತ್ಯ Mr. 461).

ಕ್ರಮಗಣನ krama-gaṇana. reckoning or enumerating successively or in order. (Śmd. 261).

ಕ್ರಮೇಣ kramāṇa. = ಕ್ರಮ No. 1. see ಅತಿ, ಅನು, ಶಿಕ್ಷಾ, etc.

ಕ್ರಮವಾಚಿ krama-vāci. a term expressing regular succession (Śm. 53).

ಕ್ರಮಸನ್ನಿಹಿತ krama-sandhāna. placing, holding, bringing or uniting together in regular order. see ಬಟಿ ಕೊಳ್.

ಕ್ರಮಾಗತ krama-āgata. arrived or descended regularly or lineally. (My.).

ಕ್ರಮಿಸು kramisu. to go, to walk, to step. see ಅತಿ. 2, to go across, to cross (B. 4, 104; My.).

ಕ್ರಮುಕ kramuka. = ಕವುಂಗು, ಕಾಂಗು. the betel-nut tree, *Areca faufel* or *catechu*. 2, the mulberry tree, *Morus indica* (see Si. 131). 3, a red sort of the lōdhra tree.

ಕ್ರಮೇಣ kramēṇa. in regular course, by degrees, gradually, according to order. (B. 4, 172; My.).

ಕ್ರಮೇಣ ಕ್ರಾಮೇಣಾ. = ಕ್ರಮೇಣ. (Mr. 184).

ಕ್ರಮೇಣ ಕ್ರಾಮೇಣಾ. the camel.

ಕ್ರಯ kraya. = ಕರಯ. buying, purchase (ಕೊಳ್ಳು Mr. 346). 2, price, value (C.). ಬಹಳ ಕ್ರಯವುಳ್ಳ ಭಾರೀ ಬಟ್ಟೆ (ಮಹಾಧನ. Si. 222). — ಕ್ರಯ ಇಡು. to set a price on, to fix a price (B. 5, 208; My.). — ಕ್ರಯ ಕಟ್ಟು. to fix a price; to prize (B. 4, 173; My.). — ಕ್ರಯ ಕೊಡು. to give money for (B. 5, 75; My.). — ಕ್ರಯ ಬೀಡು. price to be obtained or fetched (C.). ಅವುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಯ ಬಹಳ ಬೀಡುವದು (B. 4, 193). ಸಲಿಕೆಗೆ ಯಾಕೆ ಕ್ರಯ ಬೀಡುತ್ತದೆ? (5, 79).

ಕ್ರಯವಿಕ್ರಯ kraya-vikraya. buying and selling, trade, traffic (B. 5, 113; My.).

ಕ್ರಯವಿಕ್ರಯಿಕ kraya-vikrayika. a trader, a merchant.

ಕ್ರಯಶಾಸನ kraya-sāsana. a deed of sale (My.).

ಕ್ರಯಿಕ krayika. a purchaser, a buyer.

ಕ್ರಯ್ಯ krayya. exhibited for sale, purchasable.

ಕ್ರವ್ಯ krayya. raw flesh.

ಕ್ರವ್ಯಾದ krayya-ad. consuming flesh or corpses: an evil spirit, a goblin, a rākṣasa.

ಕ್ರವ್ಯಾದಾ krayya-ada. carnivorous; a goblin, a rākṣasa.

ಕ್ರಾಂತಿ krānti. gone; going, stepping, see ಅತಿ, ವಿಷ್ಣು.

ಕ್ರಾಂತಿ krānti. going, proceeding; a step; declination of a heavenly body; the sun's course on the globe, the ecliptic. (B. 5, 306; My.).

ಕ್ರಾಂತಿಚಕ್ರ krānti-cakra. = ಕ್ರಾಂತಿ ವೃತ್ತ. (My.).

ಕ್ರಾಂತಿವೃತ್ತ krānti-vṛtta. the ecliptic (B. 5, 309; My.).

ಕ್ರಾಂತು krānta. going, proceeding. see ಸಂ.

ಕ್ರಾಯಕ krayaka. a purchaser, a buyer.

ಕ್ರಾಲುಚೆಟ್ಟು, ಕ್ರಾಲುಚೆಟ್ಟು. Vernonia anthelmintica (L.). ಅನಲೂಚ, etc., ಬಾಹುಚೆಟ್ಟೆ Si. 145).

ಕ್ರಮಿ krimi. = ಕೃಮಿ. a worm, an insect (ತೃಪ್ತ, ಹುಣು Nn. 121; ನೀಲಂಗು, etc. Mr. 396). 2, lac (ಲಾಕ್ಸ, ಅರಗು 121).

ಕ್ರಮಿಜ krimi-ja. = ಕೃಮಿಜ. produced by worms; silk. ನಾರು ನೂಲು ಕ್ರಮಿಜ ರೋಮಂಗಳನ್ನ ನೆಯಿದ ಆ ಸೀರೆ ನಾಲ್ಕು ತೆಜನಕ್ಕು (Mr. 341).

ಕ್ರಿಯಾಕಾರ kriyā-kāra. an agreement, a contract.

ಕ್ರಿಯಾಕಾರಕಗೋಪಕ kriyā-kāraka-gōpaka. hiding the agent; a kind of citra in poetical composition (Kāvy. III, 2, B. 75 seq.).

ಕ್ರಿಯಾಖಂಡನ kriyā-khaṇḍana. breaking, reducing to pieces (ಶಾರದ, ಖಂಡನಕ್ರಿಯೆಗಳ Nn. 28, o. r. ಶಾರದ).

ಕ್ರಿಯಾಂಗ kriyā-aṅga. in theatricals: proper outward appearance or disguise and accompanying songs (Mr. 78. 82; Bp. 25, 20).

ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ kriyā-ātmika. having the nature or notion of an action or of a verb; a word that possesses the nature or notion of an action or of a verb. see Śmd. 91. 92; Kāvy. V, 13.

ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕಾವ್ಯಯ kriyātmika-avyaya. a particle that partakes of the nature of a verb (Śmd. 389).

ಕ್ರಿಯಾದೀಪಕ kriyā-dīpaka. a kind of dīpaka (Kāvy. III, 3, B. 39 seq.).

*ಕ್ರಿಯಾನುಗತವಾದಿದೀಪಕ kriyānugatam-ādidīpaka. a kind of dīpaka. Kr. 3, 55.

ಕ್ರಿಯಾಪದ kriyā-pada. a verb (Śmd. 54. 61. 168. 261. 299; Kāvy. I, 3, 16. 17).

ಕ್ರಿಯಾಫಲ kriyā-phala. result or consequence of acts. (My.).

ಕ್ರಿಯಾಮಾಲೆ kriyā-māle. the conjugation of a verb and its table (My.).

ಕ್ರಿಯಾರ್ಥ kriyā-ārtha. the meaning of a verb; the infinitive with ಅಲ್. see Śmd. 253. 254. 276. 277. 302; Kāvy. I, 3, 34. 35.

ಕ್ರಿಯಾಲಂಕಾರಹೀನ kriyā-alāṅkāra-hīna. want of ornament in verbs or actions (Bp. 1, 18).

ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ kriyā-lōpa. deficiency in or loss of any of the essential ceremonies of religion. (My.).

ಕ್ರಿಯಾವತ್ kriyā-vaṭ. active, industrious, strenuous; performing ceremonies and duties in the right manner. see ಬರವಸಿಗ.

ಕ್ರಿಯಾವಂತ kriyā-vanta. Tbh. of ಕ್ರಿಯಾವತ್. an active man; a truthful man, a man of correct conduct (C.).

ಕ್ರಿಯಾವಾಚಕ kriyā-vācaka. expressing an action; a verbal noun.-(Śmd. 89).

ಕ್ರಿಯಾವಿಭಕ್ತಿ kriyā-vibhakti. a termination or inflection of the persons of a tense. (Śmd. 61. 90).

ಕ್ರಿಯಾವಿಶೇಷಣ kriyā-viśēṣaṇa. that which defines an action more closely; an adverb. (Śmd. 174. 175).

ಕ್ರಿಯಾಶೂನ್ಯ kriyā-śūnya. deprived of or without action (Śmd. 389).

ಕ್ರಿಯಾಸಮುಚ್ಚಾರ kriyā-samabdhāra. repetition of any act, doing anything repeatedly (Śmd. 230. 231. 270; Kāvy. I, 3, 89-97; I, 5, 41-44).

ಕ್ರಿಯಾಸಮಾಸ kriyā-samāsa. a verbal compound (Śmd. 90. 199. 210).

ಕ್ರಿಯಾಸಿದ್ಧಿ kriyā-siddhi. accomplishment of an act, success. (My.).

ಕ್ರಿಯಾಸ್ವಭಾವಾಖ್ಯಾನ kriyā-svabhāva-ākhyāna. one of the three kinds of jāti in rhetoric (Kāvy. III, 3, B. 5-9).

ಕ್ರಿಯೆ kriye. ಕ್ರಿಯಾ. action, work, business; an act. 2, action, as the general idea expressed by any verb (Śmd. 33. 36. 88. 253. 276. 277). 3, time, tense (Śmd. 90. 260). 4, a verb; the verb of a sentence (Śmd. 6. 35. 115. 152. 172. 175. 199). 5, a noun of action (Śmd. 35, e. g. ಕೊಳಲ್). 6, a literary work. 7, bodily action, exercise of the limbs. 8, study 9, medical treatment or practice. 10, a religious rite or ceremony; substantiating, by oath, etc. (Mhr., S. Mhr.). 11, expiation, atonement. 12, a means, an expedient. 13, an instrument, an implement. 14, judicial investigation. 15, beginning, undertaking.

ಕ್ರಿಯೆ kriyye. = ಕ್ರಿಯೆ. (ನೇಗಲ್ Mr. 458).

ಕ್ರಿಸ್ತ kriṣṭa. Tbh. of ಕೃಷ್ಣ. (C.).

ಕ್ರಿಸ್ತ kriṣṭa. Tbh. of ಕೃಷ್ಣ. (My.).

ಕ್ರಿಸ್ತ kriṣṭi. Tbh. of ಕೃಷ್ಣ. N. (My.; B. 5, 127. 148).

ಕ್ರಿಸ್ತ kriṣṭa. Christ (B. 5, 279; My.).

ಕ್ರಿಸ್ತ ಶಕ kriṣṭa-śaka. the era of Christ (My.).

ಕ್ರಿಸ್ತಿ kriṣṭi. Christian (B. 5, 168. 278. 280).

ಕ್ರಿಸ್ತಿಯೆ kriṣṭiya. a Christian (My.). feminine ಕ್ರಿಸ್ತಿಯಳು (My.).

ಕ್ರೀಡಾಕಾರ kṛīḍā-kāra. the cry of the bird called harṣa (Grj. 8, 8 va.; 10, 33).

ಕ್ರೀಡಾಕುಲ kṛīḍā-kulī. a pleasure-pond (ವಾಹಿ, ದೀರ್ಘಿಕೆ Nr.).

ಕ್ರೀಡಾಗೃಹ kṛīḍā-gṛiha. a pleasure-house, a private apartment. (My.).

ಕ್ರೀಡಾರಥೆ kridā-ratha. a pleasure-van.
 ಕ್ರೀಡಾವನ kridā-vana. a pleasure-garden, a park. (My.).
 ಕ್ರೀಡಿಸು kridisu. to play, to sport, to frolic (J. 30, 10); to have sexual intercourse (My.; ರಮಿಸು G.).
 ಕ್ರೀಡಿಸುವಿಕೆ kridisuvike. playing, sporting (ದೇವನ Si. 436).
 ಕ್ರೀಡೆ kride. ಕ್ರೀಡಾ. play (ಕೇಳಿ Sm. 114); amorous sport, sexual intercourse (My.). see ರಮಿಸು.
 ಕ್ರೀತ krita. bought; a son purchased from his natural parents. see ವಿ.
 ಕ್ರೌಂಚ krouñc. = ಕ್ರೌಂಚು. a kind of heron; a curlew (ಕೊಂಚಿ Hla.).
 ಕ್ರೌಂಚು krouñcu. = ಕ್ರೌಂಚ. (ಕ್ರೌಂಚ, ಕೊಂಚಿ Mr. 169).
 ಕ್ರೌದ್ಧ krudha. irritated, angry, wrathful; a passionate man (ಕೋಪಿ Bhn. 39; J. 13, 4; My.).
 ಕ್ರೌಢ krudh. anger, wrath.
 ಕ್ರೌಪೆ krupē. Tbh. of ಕೃಪೆ. (C.).
 ಕ್ರೌಷ್ಯ krusya. crying out, calling; weeping; noise, sound.
 ಕ್ರೂರ krūra. = ಕೊರ, ಕೂರ್. cruel, fierce, savage, hard-hearted; pitiless; hot, sharp, disagreeable; harsh, rough; terrible; a bad man, a scoundrel (ಬಲ, ದುರ್ಜನ Nn. 107); a thief (ತಪ್ಪರ, ಕಳ್ಳ 107). 2, hard, solid. 3, name of an animal (ಮೃಗಭೇದ 107). 4, boiled rice.
 ಕ್ರೂರಕರ್ಮಕೃತ krūra-karmā-kṛt. perpetrating cruel actions.
 ಕ್ರೂರಕರ್ಮಿ krūra-karmi. = ಕೂಲ್ಕುಮ್ತಿ. a person who performs terrible or pitiless deeds (ನೃಶಂಸ, ದಿಟಾನವಂ Mr. 235). see Bp. 51, 74.
 ಕ್ರೂರಗ್ರಾಹ್ಯ krūra-grāhya. a man who listens to slander, a slanderer (ಕುಮಾಕೃತ್, ಜಹದಮಂ ಕೇಳಂ Mr. 244, o. r. ಪೇಲ್ವಂ).
 ಕ್ರೂರಚಿತ್ತ krūra-citta. a cruel-minded man (Bp. 25, 26).
 ಕ್ರೂರಾಸ್ತ್ರ krūra-asthra. a sharp missile weapon (ಜಕ್ರ Mr. 516).
 ಕ್ರೇಣೆ kreṇi. = ಕೇಣೆ 1. buying, purchasing, purchase.
 ಕ್ರೇತವ್ಯ kreṭavya. purchasable.
 ಕ್ರೇಶ್ಠ kreṣṭh. a buyer, purchaser. see ವಿ-.
 ಕ್ರೇಯ kreya. purchasable.
 ಕ್ರೋಡ krodha. the chest, the breast, the bosom. 2, a hog (ಎಕ್ಕಲ 85); an avatāra of Viṣṇu. 3, the planet Saturn.
 ಕ್ರೋಡರೂಪಿ krodha-rūpi. Viṣṇu (My.).
 ಕ್ರೋದೀಕರಣ krodhī-karaṇa. folding to the breast, embracing; an embrace.
 ಕ್ರೋದೀಕರಿಸು krodhī-karisu. to embrace; to compress, to abridge, to write briefly (My.; Te.).
 ಕ್ರೋಧ krodha. anger, wrath, passion. see ಕನಲ್, ಮುನಿ, ಸಡೆ. 2, N. of a dānava (Cpr. 5, 29).
 ಕ್ರೋಧನ krodhana. angry, passionate. 2, the fifty-ninth year of the cycle (C.).
 ಕ್ರೋಧನೋಪಕ್ರಮ krodha-nirdeśa. indication or manifestation of passion. see ರೂಪಿದು.
 ಕ್ರೋಧಿ krodhi. angry, passionate. (Bp. 60, 55). 2, the thirty-eighth year of the cycle (C.).
 ಕ್ರೋಧೋತ್ಸರ್ಜನ krodha-utsarjana. laying aside or quitting passion. see ತಿಳಿಪು.
 ಕ್ರೋಶ krośa. = ಕೋಸು 2. calling out, a cry, a shout. 2, a measure of distance, a kos, ½ yojana (ಪಥಭೇದ, ಪಥಸಂಖ್ಯೆಯ ಭೇದ Nn. 112; ಪಥಸಂಖ್ಯೆ Mr. 489; see s. ಮೊಟ). 3, wrongly instead

of ಕೋಶ: an ordeal (ದಿವ್ಯ, ದಿಬ್ಬ 112; ದಿವ್ಯ 489). 4, see Mr. s. ಕುಶಾಕು.
 ಕ್ರೋಶಯುಗ krośa-yuga. two kos.
 ಕ್ರೋಷು kṛoṣu. a crier: a jackal.
 ಕ್ರೋಷುವಿನ್ಯ kṛoṣu-vinny. the plant Hemionites cordifolia Roxb. (others: Ramvāsac; see ನರಿಬಾಲದ ಹುಲ್ಲು).
 ಕ್ರೋಷ್ಯ kṛoṣy. = ಕ್ರೋಷಿ. a kind of convolvulus. 2, the female of a jackal.
 ಕ್ರೌಂಚ krouñca. = ಕೋಂಚಿ, ಕೊಂಚಿ, ಕೊರಕಂಚಿ. a kind of heron or curlew. 2, a mountain in the Himālaya, torn asunder by Skanda. 3, one of the principal divisions (dvīpas) of the world.
 ಕ್ರೌಂಚದಾರಣ krouñca-dāraṇa. the splitter of the Krouñca-hill: Skanda.
 ಕ್ರೌಂಚಪಕ್ಷಿ krouñca-pakṣi. = ಕ್ರೌಂಚ No. 1. (ಕೊಂಚಿ Kk. 14; Sm. 29).
 ಕ್ರೌಂಚಾರಾತಿ krouñca-arāti. the enemy of krouñca: Skanda.
 ಕ್ರೌಂಚಾರಿ krouñca-ari. = ಕ್ರೌಂಚಾರಾತಿ. (ವಿಶಾಖ, ಸ್ವಾಮಿಕಾತ್ಮಿಕೇಯ Nn. 38; ಸ್ವ. Mr. 16).
 ಕ್ರೌರ್ಯ kṛaura. (fr. ಕ್ರೌರ). cruelty, fierceness; hard-heartedness; terribleness. (My.).
 ಕ್ಲಮ kṛama. fatigue, languor exhaustion.
 ಕ್ಲಮಥ klamatha. = ಕ್ಲಮ. fatigue, etc.
 ಕ್ಲಮಥು klamathu. = ಕ್ಲಮ. fatigue, etc. (ಗ್ಲಾನಿ, ನೋವು Mr. 384).
 ಕ್ಲವ klava. fear. see ವಿ-.
 ಕ್ಲಿನ್ನ kilinna. moistened, wet (ಹಸಿ Hla., Mr. 448; originally in Hla. and Mr. ಹಸಿ).
 ಕ್ಲಿನ್ನಾಕ್ಷ kilinna-akṣa. bleary-eyed.
 ಕ್ಲಿಶಿತ klīṣita. fatigued, tired, afflicted.
 ಕ್ಲಿಷ್ಟ klīṣṭha. fatigued, tired, afflicted. 2, hurt. 3, put to shame. 4, contradictory, inconsistent.
 ಕ್ಲೀತ ಕ್ಲಿತaka. liquorice (ಜೇಷ್ಠ ಮಧು G.).
 ಕ್ಲೀತಕಿ ಕ್ಲಿತakike. Indigo, indigofera tinctoria.
 ಕ್ಲಿಬ klība. an eunuch (ನಪುಂಸ, ನಪುಂಸಕನು Nn. 146). 2, emascu-
 lated, enervated, impotent; timid (ಅತಂಕಶರೀರ, ರೋಗಗಸ್ತ, ಹೆದರಿದ
 ವನು 146; ಅಜಾಯಾ Mr. 481). 3, idle, slothful. 4, mean,
 miserly (ಕೃಪಣ, ಲೋಭಿ 146). 5, the neuter gender.
 ಕ್ಲಿವ klīva. = ಕ್ಲಿಬ 1-5. a eunuch, etc.
 ಕ್ಲುಪ್ತ kṛupta. Tbh. of ಕ್ಲಪ್ತ. (My.; J. 6, 45).
 ಕ್ಲೇಶ klēśa. affliction, pain, trouble, distress, sorrow (ಮಜ್ಜಾಸಾರ
 ದುಃಖ Nn. 125; ಮಜ್ಜಾಸಾರ Mr. 497). — ಕ್ಲೇಶವೃದ್ಧಿ-ಂ-ಪಡು.
 to suffer pain, to grieve (ಪೇದ, ದುಃಖ Sm. 142 Mḍb. MS.).
 ಕ್ಲೋಮ klōma. the lungs. 2, the bladder.
 ಕ್ವ kva. where?
 ಕ್ವಚಿತ್ kva-cit. = ಕ್ವಚಿತ. anywhere; somewhere; in some rare
 place; secretly, privately (ರಹಸ್ಯ, ಏಕಾಂತ Nn. 163). 2, some-
 times (ಸಮಯ 163). 3, a secluded spot for hearing the śāstras
 (ಶ್ರುತಮಂ ಕೇಳಿದ, ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಕೇಳುವ ತಾವು 163). 4, very little;
 very rare. (ಅತಿಸ್ವಲ್ಪ 163). 5, used in bereavement (ಕೆಯ್ಯಿತ್ತಿ
 ನಿನ್ನಲ್ಲಿ, ಕೆಯ್ಯಿ ನೆಗೆಹಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ 163).
 ಕ್ವಚಿತ kvacit. Tbh. of ಕ್ವಚಿತ್. (C.; B. 4, 214; 5, 257).
 ಕ್ವಚಿತ್ಯೋಗ kvacit-prayōga. rarely used (Sm. 113); an
 occasional use.
 ಕ್ವಚಿದ್ವ್ಯೋಗ kvacit-bhōga. a trifling pleasure (ಅಲ್ಪಭೋಗ, ಅಲ್ಪ
 ಸುಖ Nn. 160).

- ಕೃಣ kvana. a sound, a tone.
 ಕೃಣತ್ kvapat. sounding; tinkling. (Śmd. 100).
 ಕೃಣಶೃಂಗಣ kvapat-kaṇkaṇa. a tinkling bracelet (Śmd. 100).
 ಕೃಣನ kvapana. a sound, a tone.
 ಕೃಣಿತ kvapita. sounded, twanged, as a stringed instrument. (My.).
 ಕೃಥನ kvathana. boiling.
 ಕೃಥಿತ kvathita. boiled, decocted.
 ಕೃಪಣ kvāṇa. a sound; a tone.
 ಕೃಪಥ kvātha. decoction, extraction.
 ಕೃಪಥರ kvātha-rasa. extracted juice.
 ಕೃಪಥೋದ್ಭವ kvātha-udbhava. produced by boiling; blue vitriol used as a collyrium.
 ಕೃಕಾರ kṣa-kāra. the syllable ಕ್ಷ (Śmd. 346).
 ಕೃಗಭಕ್ತ kṣaga-bhaktṣa. see ಕಬ್ಬಿಳಿ.
 ಕೃಣ ಕṣaṇa. = ಕಣ. a moment (ಅತಿಶೀಘ್ರ, ಅತಿಬೇಗ Nn. 117).
 2, a measure of time equal to four minutes, or, according to others, equal to $\frac{1}{4}$ or $\frac{1}{2}$ seconds (ಕಾಲವಿಶೇಷ ಕಾಲಭೇದ 117; ಕಾಲ Mr. 494). 3, leisure. 4, season, opportunity (ಅವಸರ 494). 5, occupation. work (ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಉದ್ಯೋಗ 117; ವ್ಯಾಪಾರ 494). 6, a festival; joy (ಹರ್ಷ, ಸನ್ನಿಹಿತ 117; ಸನ್ನೋದ 494). 7, the middle (ಮಧ್ಯ 117; 494). 8, dependence (ಪರಾಧೀನ 117; 494).
 ಕೃಣಗಭಸ್ತಿ kṣaṇa-gabhastī. = ಕೃಣಪ್ರಭೆ. (ಸೌದಾಮಿನಿ, etc., ಮಿಂಚು Mr. 43).
 ಕೃಣದ ಕṣaṇa-de. leisure-giving; the night.
 ಕೃಣನ ಕṣaṇana. wounding, killing.
 ಕೃಣಪ್ರಭೆ kṣaṇa-prabhe. a momentary shine or flash; lightning.
 ಕೃಣಭಂಗುರ kṣaṇa-bhaṅgura. perishing in an instant, transient, frail, perishable. (My.).
 ಕೃಣಮಾತ್ರಾ ಕೃಣಗಿ kṣaṇa-mātra-anurāgi. one's affection lasts only a moment.
 ಕೃಣರುಚಿ kṣaṇa-ruči. = ಕೃಣಪ್ರಭೆ. (Rā. 11, 25).
 ಕೃಣಲಕ್ಷಣ kṣaṇa-lakṣaṇa. lightning (Rā. 1, 10).
 ಕೃಣಾರ್ಧ kṣaṇa-ardha. half a moment, a small space of time. (Śā. 4, 106; My.).
 ಕೃಣಕ kṣaṇika. momentary, transient. (Cpr. 1, 25; Bp. 32, 53).
 ಕೃಣಕ kṣaṇike. = ಕೃಣಪ್ರಭೆ. lightning.
 ಕೃತ kṣata. wounded, hurt, hit, injured, violated. 2, a wound, a hurt. see ಅ-, ಏಟು, ನಖ, ಸ್ವಲ್ಪ-
 ಕೃತಜ kṣata-ja. produced by a wound; blood, pus, matter.
 ಕೃತವ್ರತ kṣata-vrata. a violator of a vow.
 ಕೃತಿ kṣati. hurt, injury; a wound; damage. (R.).
 ಕೃತ್ಯ kṣatī. a doorkeeper. 2, a charioteer. 3, the son of a Śūdra by a Kṣatriya woman. 4, the son of a Śūdra by a Vaiśya woman.
 ಕೃತ್ಯ kṣatra. the military or reigning order or caste. 2, a man of the Kṣatriya caste.
 ಕೃತ್ಯಧರ್ಮ kṣatra-dharma. the duty of a Kṣatriya, military conduct, bravery. (My.).
 ಕೃತ್ರಿಯ kṣatriya. a man of the military class or caste.
 ಕೃತ್ರಿಯಕುಲೀನ kṣatriya-kulīna. a woman of Kṣatriya descent (Bp. 55, 14).
 ಕೃತ್ರಿಯಾಣಿ kṣatriyaṇi. a woman of the Kṣatriya order.
 ಕೃತ್ರಿಯಿ kṣatriyi. the wife of a Kṣatriya.

- ಕೃತ್ರಿಯ kṣatriya. a woman of the Kṣatriya class.
 ಕೃತ್ಯ kṣatva. the syllable ಕ್ಷ (Śmd. 346).
 ಕೃತ್ಯ kṣatī. one who is patient or forbears.
 ಕೃಪಣ ಕṣapaṇa. = ಸವಣ. fasting. 2, destroying. 3, a Buddha mendicant; a Jain mendicant (ಜೈನ Hlā.). ಸಾಧು ನಿರ್ಗುಣರ ನಗ್ನಾಟರ ಜೈನರ ದಿಗಮ್ಬರರ ಜೀವಕರ ಕೃಪಣರ ಎನೆ ಗುರುಗಳ ಅಕ್ಕು (Mr. 222; see Bp. 51, 65).
 ಕೃಪಣ ಕṣapaṇaka. = ಕೃಪಣ No. 3. see Bp. 52, 7.
 ಕೃಪಣಕಾಚ್ಛಾದನ ಕṣapaṇaka-ācchādana. a Kṣapaṇaka's or Jain mendicant's garment. see ತಟ್ಟು.
 ಕೃಪಣಮುನಿದೇವ ಕṣapaṇa-munī-dēva. N. (Bp. 52, 17).
 ಕೃಪಾಕರ kṣapā-kara. making the night: the moon.
 ಕೃಪಾನಾಥ kṣapā-nātha. the moon.
 ಕೃಪಿತ kṣapita. sent, thrown, cast. (Cpr. 4, 60 va.; Bp. 44, 38).
 ಕೃಪೆ kṣape. ಕೃಪಾ. night. 2, turmeric.
 ಕೃಮ ಕṣama. patient, keeping quiet; enduring, bearing patiently, putting up with. 2, adequate, competent, fit for; able. see Bp. 49, 3; ಕರ್ಮ-, ಭಾರ-. 3, friendly, favourable; bearable, tolerable. see ಸಹನಶೀಲ.
 ಕೃಮತೆ kṣamate. ability, fitness, capability. (Cpr. 4, 17).
 ಕೃಮತ್ಯ kṣamatva. = ಕೃಮತೆ. see ಸ. ಸಯ್ಯಸು.
 ಕೃಮಾಪ kṣamā-pa. a lord of the earth, a king (Bp. 61, 83).
 ಕೃಮಾಪಣ kṣamāpāṇa. -ಣೆ. forbearance, long-sufferance (My.).
 ಕೃಮಾರುಹ kṣamā-ruha. a tree (Bp. 20, 1).
 ಕೃಮಿ kṣami. patient, forbearing, indulgent. 2, able.
 ಕೃಮಿತ್ಯ kṣamīti. patient, forbearing, indulgent.
 ಕೃಮಿಯು kṣamīti. = ಕೃಮಿಸು. (Abh. P. 8, 45; 11, 54; 15, 77 va.).
 ಕೃಮಿಸು kṣamīsi. to endure, to bear patiently, to forbear; to bear with, to put up with, to pass unavenged (C.; ಕಯ್ಯಾಯ್, ತಾಳು G.; 'ದಿ pardon sin' might be given by ಪಾಪ ಕೃಮಿಸಿ ಬಿಡು). ಎನ್ನ ತಪ್ಪಂ ಕೃಮಿಸು! (Bp. 18, 80). ಈ ತಪ್ಪಂ ಕೃಮಿಸವೇಟ್ಟು (-ಬೇಟ್ಟು, 22, 41). ಬಾಲಕರ ಅತಿತಮಂ ಕೃಮಿಸು! (J. 21, 54). ಅ ಹುಡುಗನನ್ನು ನೀನು ಕೃಮಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಜನರು ನೀನಿಗೆ ಬಹಳ ಮೆಚ್ಚುವರು; ಶಿಕ್ಷಿಸುವದಕ್ಕಿಂತ ಕೃಮಿಸುವದು ಬಹು ಯೋಗ್ಯವು (B. 3, 14). ತಿಳಿದೂ ತಿಳಿದೂ ಮೋಸ ಮಾಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ಕೃಮಿಸನ್ನು ಆತನನ್ನು ಬೇಡಿಕೊ! (4, 45). ನಾನಾದರೂ ಇನ್ನಿನ ವರೆಗೆ ಅವನು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಕೃಮಿಸಿದನು (4, 200). ಅವರ ಮೇಲೆ ದಯೆ ಮಾಡಿ, ಅವರ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಕೃಮಿಸ ಬೇಕು (5, 9). see ಅಪರಾಧ. ತಪ್ಪು-. regarding the meaning of. ತಾಳ, ಸಯ್ಯಸು. see Bh. 3, 6, 80; Dp. 120, 2, 6; 150, 1.
 ಕೃಮೆ kṣame. ಕೃಮಾ. patience, forbearance, indulgence, long-suffering (ತಾಳ, ಸಹನ, ಸುಧಾರಿಕೆ G.; My.). see ಸಯ್ಯಸ, B. 4, 45. ಸ. ಸುತ. 2, the earth.
 ಕೃಯ kṣaya. 1. wane, decrease, diminution; wasting away, consumption; loss; ruin, destruction; end. 2, pulmonary consumption. 3, the destruction of the universe. see ಕುನ್ನು, ತವಿಸು, ತವು, ತವುಕಲ 4, = ಅಕ್ಷಯ No. 3. (My.).
 ಕೃಯ kṣaya. 2. a dwelling, a house; the earth; the house of Yama; N. of a mantri of Yama (J. 27, 23-26).
 ಕೃಯಕರ kṣaya-kara. causing destruction, etc. (Bp. 53, 3).
 ಕೃಯತಿಥಿ kṣaya-tithi. a lunar day beginning after the sunrise of one day and ending before that of the next (My.; Mhr.). 2, that lunar day, or the anniversary of it, or the monthly recurrence of it, which was the day of the deceased (Mhr.; R.).

ಕ್ಷಯಪಕ್ಷ kṣaya-pakṣa. the fortnight of the waning moon. (Mhr.).
 ಕ್ಷಯಮಾಸ kṣaya-māsa. that month in which occur two saṅkrāntis (My.; B. 5, 309; Mhr.).
 ಕ್ಷಯರೋಗ kṣaya-rōga. pulmonary consumption, consumption in general (B. 5, 157). ಕ್ಷಯರೋಗ ವಾಸಿ ಆಗೋದು ಕಷ್ಟ, ಬಲದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯ ದೊರೆಯುವದಾ ಕಷ್ಟ (Prv.).
 ಕ್ಷಯಿಷ್ಣು kṣayīṣṇu. wasting, perishing; fragile. (R.).
 ಕ್ಷಯಿಸು kṣayisu. to wane, to decrease, etc. (My.). ಸಣ್ಣ ಗೆ ಕ್ಷಯಿಸು ಮಬಲನಾದವನು (ಗ್ಲಾನ, etc. Si. 402).
 ಕ್ಷರ kṣara. melting away, perishable. see ಅ-.
 ಕ್ಷರತ kṣarat. flowing, streaming, dropping, melting away, etc. (Cpr. 9, 100).
 ಕ್ಷವ kṣava. sneezing. 2, black mustard, *Sinapis ramosa* Roxb.
 ಕ್ಷವಥು kṣavathu. sneezing; calarrh; cough.
 ಕ್ಷರ ಕ್ಷಾ-ಇ. the letter ಋ when the substitute for Saṁskṛita ಳ (Śmd. 12. 13. 24. 44. 45. 408).
 ಕ್ಷಾತ್ರ ಕ್ಷātra. (fr. ಕ್ಷತ್ರ). belonging to the military or reigning order (J. 2, 22; Śśv. 4, 55); the dignity of a ruler; a Kṣatriya. see ಮನ್ವ-.
 ಕ್ಷಾಂತ ಕ್ṣānta. enduring, patient.
 ಕ್ಷಾಂತಿ ಕṣānti. patience, forbearance.
 ಕ್ಷಾಮ ಕṣāma. scorched, singed; emaciated, wasted, thin, spare; emaciation; thinness; debility; famine. ಕ್ಷಾಮದಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲು ಲೆಗೆ ಕಡಿ ಮಯೇ?—ಓಮು ತನ್ನರ ಕ್ಷಾಮ ಹೋದೀತೇ?—ಕ್ಷಾಮ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಾಮ ಮಾತ್ರ ಲಾಭ (Prvs.). see Grj. 2, 8; Bp. 7, 17.
 ಕ್ಷಾಮದೇವತೆ kṣāma-dēvate. the goddess of famine (My.).
 ಕ್ಷಾರ kṣāra. = ಕಾರ 1. salty, biting, corrosive, acid, hot, pungent, saline. 2, salt; any saline substance, an alkali, soda, nitre, saltpetre (ಕಟಕ, ಉಪ್ಪು Nn. 127; ಸಾರಿಪ್ಪ ಖಾದಿ Mr. 48); essence (My.). 3, glass. 4, = ಕ್ಷಾರಣ, a biting word, abuse (ವಿರೂಪಾಕ್ಷ, ಅಕ್ಷೇಪ, etc., ಬಯ್ಯು ಳ Mr. 85). 5, a rogue.
 ಕ್ಷಾರಕ kṣāraka. an unblown flower.
 ಕ್ಷಾರಕಿ kṣāraki. N. of a creeper (ತಮ್ಮಡಿವಳ್ಳಿ Mr. 147, one MS. ತಮ್ಮಡ-).
 ಕ್ಷಾರಣ ಕṣāraṇa. ಕ್ಷಾರಣೆ kṣāraṇe. accusation of infidelity; censure in general.
 ಕ್ಷಾರಮೃತ್ತಿಕೆ kṣāra-mṛttika. salt-ground.
 ಕ್ಷಾರಾಮ್ಬುಧಿ kṣāra-ambudhi. the salt ocean (Kāvy. V, 62).
 ಕ್ಷಾರಾಂಶ kṣāra-aṁśa. the portion or remnant which is salt (B. 4, 202).
 ಕ್ಷಾರಿತ kṣārita. calumniated, accused.
 ಕ್ಷಾಲ ಕṣāla. = ಕ್ಷಾಲನ. see ಪ್ರ-.
 ಕ್ಷಾಲನ kṣālana. washing (ಕರ್ಪಡುದು Ct. II, 69). see ತೊಳೆ.
 ಕ್ಷಾಲಿತ kṣālita. washed, cleansed. see ಪ್ರ-; Bp. 61, 89.
 ಕ್ಷಾವ kṣāva. = ಕ್ಷವ. see ಎ-.
 ಕ್ಷಿತ್ kṣit. ruling. 2, dwelling. see ಮಹೀ-.
 ಕ್ಷಿತ kṣita. decreased, wasted, decayed, worn out, etc. (ಕ್ಷೀರ Dhv.).
 ಕ್ಷಿತಿ kṣiti. 1. decrease, wane, loss, destruction, ruin (ಕೆಡುವುದು Nn. 130).
 ಕ್ಷಿತಿ kṣiti. 2. an abode, a dwelling. 2, the earth (ಧರಾತಲ Nn. 130); earth, soil; a field. 3, a certain high number (see Mr. s. ಒರ್ವ).
 ಕ್ಷಿತಿಕಾಂತ kṣiti-kānta. a king (Bp. 53, 28).
 ಕ್ಷಿತಿಜ kṣiti-ja. a tree (Mr. 522; Bp. 11, 9); [horizon].

ಕ್ಷಿತಿಜೆ kṣiti-je. Sītā. (My.).
 ಕ್ಷಿತಿಧರ kṣiti-dhara. earth-supporter: a mountain.
 ಕ್ಷಿತಿಧರೇಂದ್ರ ಸುತೆ kṣitidhara-Indra-sute. Pārvatī (Bp. 13, 30).
 ಕ್ಷಿತಿನಾಥ kṣiti-nātha. a king (Cpr. 5, 34; Bp. 57, 66).
 ಕ್ಷಿತಪ kṣiti-pa. = ಕ್ಷಿತಿನಾಥ. (Bp. 51, 8; 57, 85).
 ಕ್ಷಿತಪತಿ kṣiti-pati. = ಕ್ಷಿತಪ. (Cpr. 2, 3. 4. 93).
 ಕ್ಷಿತಪಾಲ kṣiti-pāla. = ಕ್ಷಿತಪ. (My.).
 ಕ್ಷಿತಭೇದ kṣiti-bhēda. a kind of soil. see ಎರೆ.
 ಕ್ಷಿತರಮಣಿ kṣiti-ramaṇa. = ಕ್ಷಿತಪ. (Bp. 36, 39; 43, 1).
 ಕ್ಷಿತರುಹ kṣiti-ruha. a tree.
 ಕ್ಷಿತವಧು kṣiti-vadhu. the earth regarded as a woman (Rāṣv. 2, 32).
 ಕ್ಷಿತವೈದಾಸ kṣiti-vyudāsa. a cave within the earth. see Nr. s. ಹಗ.
 ಕ್ಷಿತಿಸುತಾಸುತ kṣitisuta-suta. a son of Sītā (My.).
 ಕ್ಷಿತಿಸುತೆ kṣiti-sute. -ತಾ. Sītā (My.).
 ಕ್ಷಿತೀಶ kṣiti-īśa. a king. (Śmd. 177).
 ಕ್ಷಿತ್ಯಧಿಪ kṣiti-adhipa. = ಕ್ಷಿತೀಶ. (Bp. 54, 83).
 ಕ್ಷಿಪೆ kṣipe. throwing; sending; directing.
 ಕ್ಷಿಪ್ತ kṣipta. thrown, cast, impelled; sent; dismissed.
 ಕ್ಷಿಪ್ತು kṣipnu. throwing (obstacles in the way); obstruction; obstructive. 2, addicted to censure.
 ಕ್ಷಿಪ್ರ kṣipra. quick, swift, speedy,
 ಕ್ಷಿಯೆ kṣiye. decrease, loss, destruction.
 ಕ್ಷೀಣ ಕṣīṇa. decreased, wasted, worn away; lost, destroyed; emaciated, thin, slender; injured, broken; subdued; poor, miserable. see ಜಟಿ.
 ಕ್ಷೀಣಕುಲ ಕṣīṇa-kula. a miserable race or caste. see ಕೀಣ.
 ಕ್ಷೀಣತ್ವ ಕṣīṇatva. the state of ~~diminution~~ diminution, decay; the state of ~~being~~ injured; etc. see ಅಟ್ಟು, ಕುಸಿ, ತಣ್ಣಗೆ, ಜುಬ್ಬು.
 ಕ್ಷೀಣಧನ ಕṣīṇa-dhana. impoverished. (Cpr. 2, 49 va.).
 ಕ್ಷೀಣ ಕṣīṇa. = ಕ್ಷೀಣ. (My.).
 ಕ್ಷೀರ ಕṣīra. = ಕೀರ 2. milk (ದುಗ್ಧ, ಅಮೃತ Nn. 11). 2, water (ನಾ ರಿ, ಉದಕ 11). 3, a cloud (ಕಾದವ್ವು, ಮೇಘ 11).
 ಕ್ಷೀರಕ ಕṣīraka. = ಕ್ಷೀರಿಕೆ No. 2? see Mr. s. ಕ್ಷೀರಸ.
 ಕ್ಷೀರಕಾಕೋಲಿ kṣīra-kākōli. a root from the Himālaya, one of the eight principal medicaments. see ಅಷ್ಟವರ್ಗ.
 ಕ್ಷೀರಕೆ ಕṣīrake. = ಕ್ಷೀರಿಕೆ. see s. ಹಾಲೆ.
 ಕ್ಷೀರಜ ಕṣīra-ja. curds (ಮಸರು Cb.).
 ಕ್ಷೀರದೋಹನ ಕṣīra-dōhana. milking milk. see ಕಟಿ.
 ಕ್ಷೀರನೀರ ಕṣīra-nīra. milk and water. 2, a union like the mixing of milk and water; an embrace. (R.).
 ಕ್ಷೀರಭೇದ ಕṣīra-bhēda. a kind of milk. see ಕೆನೆ.
 ಕ್ಷೀರವತಿ ಕṣīra-vati. N. of a milky plant (ಬುಗುಡಿ Mr. 147).
 ಕ್ಷೀರವಿಕ್ಯತಿ ಕṣīra-vikṛiti. inspissated milk.
 ಕ್ಷೀರವಿದಾರಿ ಕṣīra-vidāri. the plant *Batatas paniculata* Chois.
 ಕ್ಷೀರಶುಕ್ಲ ಕṣīra-sukle. the plant *Batatas paniculata* Chois.
 ಕ್ಷೀರಸ ಕṣīrasa. essence of milk, a certain, or any, product of milk (ಕೀಲಜಿ 111.). ತುಪ್ಪ ಹಾಲೆರಡುಲಿ ತಾಳಿಸಿದ ಹೊಯಿಗಲವು ಕ್ಷೀರಸಂ ಕೀಲಜಾಖ್ಯಂ (Mr. 216, o. r. in two MSS. ಕೀಲನಾಖ್ಯಂ, and one MS. ಕ್ಷೀರಕಂ instead of ಕ್ಷೀರಸಂ).
 ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರ ಕṣīra-samudra. = ಕ್ಷೀರಾವೃ (My.).
 ಕ್ಷೀರಾಗಾರ ಕṣīra-āgāra. = ಕೀರಾಯ ಕೀಲಾರ. a milk-house, a dairy.
 ಕ್ಷೀರಾಗಾರಿ kṣīrāgārī. = ಕೀಲಾರಿ a cow-keeper, a dairy-man.

ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿ kṣīra-abdhī. the sea of milk.

ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿತನಯೆ kṣīrābhdhī-tanaye. Lakṣmī.

ಕ್ಷೀರಾಂಬುಧಿ kṣīra-ambudhī. = ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿ. (Kāvya. V, 62).

ಕ್ಷೀರಾವಿ kṣīrāvi. a sort of Asclepias, Asclepias rosea. see ಅಕ್ಕಿಹೆಡೆ.

2, Euphorbia birta and thymifolia (ದೂದಿ G.; H. ದೂದಿ).

ಕ್ಷೀರಿಕೆ kṣīrīke. = ಕ್ಷೀರಕೆ. the plant Mimosa kauki. see ಪಾಲೆ.

2, a dish prepared with milk. cf. ಕ್ಷೀರಕೆ.

ಕ್ಷೀರೋದ kṣīra-uda. the sea of milk.

ಕ್ಷೀರೋದತನಯೆ kṣīrōda-tanaye. Lakṣmī.

ಕ್ಷೀರೋದಭವ kṣīrōda-bhava. the moon (Kāvya. V, 62).

ಕ್ಷೀನ kṣīva. = ಕ್ಷೀಣ. drunk, intoxicated.

ಕ್ಷುಣ್ಣ kṣuṇṇa. pounded, crushed, shattered. 2, exercised, skilful; one who has mastered the principles of a science.

ಕ್ಷುತ್ kṣut. 1. sneezing.

ಕ್ಷುತ್ kṣut. 2. = ಕ್ಷುತ್ತು, ಕ್ಷುಧ; hunger. (Smd. 106).

ಕ್ಷುತ kṣuta. sneezing.

ಕ್ಷುತಕರಣ kṣuta-karaṇa. sneezing. see ಸೀನ್.

ಕ್ಷುತಾಭಿಜನನ kṣuta-abhijanana. black mustard (Nr. MSS.; cf. ಕ್ಷುತಾಭಿಜನನ).

ಕ್ಷುತ್ತು kṣuttu. = ಕ್ಷುತ್. Tbh. of ಕ್ಷುಧ (Smd. 106). see ಹಸಿ.

ಕ್ಷುತ್ರಪತ್ರ kṣutra-patra. a kind of plant. see ಕೆಂಪು ಅಲೆ.

ಕ್ಷುದ್ರಾಧಿ kṣut-bādhā. distress of hunger (My.).

ಕ್ಷುದ್ರ kṣudra. = ಕ್ಷುಲ್ಲಕ, ಚುರು. small, little. 2, poor, indigent, miserable (ಅತೀದೀನ, ಅತೀಪರ Nn. 151). 3, low, vile, wicked. 4, avaricious, niggardly (ಅತೀಲೋಭಿ 151). 5, cruel (ಕೂರ, ನಿಟ್ಟೂರಿ 151; ಕೂರ Mr. 469). 6, ಕ್ಷುದ್ರನು = ಮಧು (Nn. 13). 7, a small shell (ಕ್ಷುಲ್ಲಕ, ಗುಳ್ಳೆ Nn. 58). 8, an ant (ಪಿಪೀಲಿಕೆ, ಇಲುಹೆ Mr. 165). 9, sunshine (ಅತಪ, ದಿಸಲು 151). 10, a fault, a foible (Mhr.); slander (C.). ಕ್ಷುದ್ರ ಕ್ಷೇಪಣವು ಕೂರನಿನ ಕಡೆ (Prv.). 11, a bee. ಕ್ಷುದ್ರ.

ಕ್ಷುದ್ರಕ kṣudra. small, minute. 2, a slanderer (My.).

ಕ್ಷುದ್ರಗಾಣ kṣudra-gāṇa. a slanderer (ಕರ್ಣೇಷಪ, etc., ಚಾಡಿ ವೇಲುನವನು (Si. 366; My.).

ಕ್ಷುದ್ರಘಂಟಿಕೆ kṣudra-ghaṇṭikā. an ornament of small bells, a tinkling ornament.

ಕ್ಷುದ್ರತಣ್ಣುಲ kṣudra-taṇḍulā. a grain of rice; broken rice (ನುಡ್ಡು Hla.).

ಕ್ಷುದ್ರಧಾನ್ಯ kṣudra-dhānya. shrivelled grain.

ಕ್ಷುದ್ರನಾಸಿಕ kṣudra-nāsika. small-nosed.

ಕ್ಷುದ್ರಪಕ್ಷಿಕ kṣudra-pakṣika. a small bird. see ಚಿಟ್ಟೆ 1.

ಕ್ಷುದ್ರವಾರ್ತಾಕಿ kṣudra-vārtāki. a kind of egg-plant or Solanum. see ರಾಮಗುಳ್ಳೆ.

ಕ್ಷುದ್ರಶಂಖ kṣudra-śaṅkha. a small shell.

ಕ್ಷುದ್ರಾಣ್ಣ kṣudra-aṇḍa. born from minute eggs (ಮಾಣಿ ಮೊತ್ತಂ Mr. 410).

ಕ್ಷುದ್ರಾಣ್ಣ ಮತ್ಸ್ಯಸಂಘಾತ kṣudrāṇḍa-matsya-saṅghāta. small fry.

ಕ್ಷುದ್ರಿ kṣudri. a slanderous person (My.).

ಕ್ಷುದ್ರೆ kṣudre. a vile woman, a whore. 2, a dancing girl (ನಟ್ಟುನತಿ Mr. 378). 3, a crippled or deformed woman. 4, a bee. 5, a sort of prickly nightshade, Solanum jacquini Willd.

ಕ್ಷುದ್ರತ್ kṣut-vat. hungry.

ಕ್ಷುಧ kṣudh. = ಕ್ಷುತ್ 2, ಕ್ಷುತ್ತು. hunger.

ಕ್ಷುಧಾಭಿಜನನ kṣudhā-abhijanana. black mustard, Sinapis ramosa Roxb.

ಕ್ಷುಧಾರ್ತ kṣudhā-ārta. hungry. hungered. (My.).

ಕ್ಷುಧಿತ kṣudhita. hungry, hungered.

ಕ್ಷುಧಿ kṣudhā. hunger. see ಹಸಿ.

ಕ್ಷುಪ kṣupa. a shrub, a bush (ಕಡುಗುಜ್ಜು ವೃಕ್ಷ Mr. 103); a thicket (ಗುಜ್ಜು, ಮಡಲ್ Hla.).

ಕ್ಷುಬ್ಧ kṣubdhā. = ಕ್ಷುಭಿತ. see ಪರಿ.

ಕ್ಷುಬ್ಧಿತ kṣubdhita. agitated; frightened, alarmed.

ಕ್ಷುಮೆ kṣume. linseed, Linum usitatissimum. 2, a sort of flax. Bengal śaṇa.

ಕ್ಷುರ kṣura. a razor. 2, = ಮುರ. 3, the plant Asteracantha longifolia Nees.

ಕ್ಷುರಕ kṣuraka. a species of tree with beautiful flowers (ತಿಲಕದ ಮರ Si. 131; ಫೇನಿಲ, ತಿಲಕತರು Mr. 119). 2, a barber (My.).

ಕ್ಷುರಪ್ರ ಕ್ಷುರಾ-pṛa. an arrow with a horse-shoe-shaped head (ಬೋಣಿ Mr. 296).

ಕ್ಷುರಮರ್ದಿ kṣura-mardī. a barber.

ಕ್ಷುರಿ kṣuri. a barber.

ಕ್ಷುರಿಕೆ kṣurike. a knife, a dagger. cf. ಸುರಿ.

ಕ್ಷುಲ್ಲಕ kṣullaka. = ಕ್ಷುದ್ರ, ಕ್ಷುದ್ರಕ. little, small; thin, fine (ಸೂಕ್ಷ್ಮ Mr. 517). 2, poor, indigent, (ಕೃಪಣ, ದೀನ Nn. 58). 3, miserly, avaricious. 4, low, vile. 5, dull, apathetic (ಜಡನು 58). 6, stupid (ಅಲ್ಪಮತಿ, ಮತಿಹೀನ 58). 7, a man of the lowest extraction; a savage or Kirāta (ಶಬರ, ಕಿರಾತ 58; ಪಾಮರಕುಲ 517). 8, a liar (ಮಿಥ್ಯಾತ್ವ, ಮಿಥ್ಯಾವಾದಿ 58). 9, a small shell (ಕ್ಷುದ್ರ, ಗುಳ್ಳೆ 58; ಗುಳ್ಳೆ 517). 10, brass (ಕಾಂಸ್ಯ, ಕಂಚು 58).

ಕ್ಷುಲ್ಲ ಕಾಂಸ್ಯ kṣullaka-āṁle. a kind of sorrel (ಲೋಣಕೆ, ಪುಳುಮುಣಿ Mr. 141).

ಕ್ಷುಣ್ಣ kṣuṇṇa. = ಕ್ಷುಣ್ಣ. pounded, crushed, etc. see ಅ.

ಕ್ಷೇತ್ರ kṣētra. a field. 2, place, region, country, district; a place of pilgrimage. 3, a wife. 4, the body. 5, any figure considered as having geometrical dimensions; a diagram. — ಕ್ಷೇತ್ರಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. a noted Te. poet (My.).

ಕ್ಷೇತ್ರಜ kṣētra-ja. a kind of son, the offspring of the wife by a kinsman or person duly appointed to raise up issue to the husband. (My.).

ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ kṣētra-jñā. experienced, skilful. 2, knowing the body: the soul (ಕಸ್ತೂರ, ಅತ್ಮ, ಪರಮಾತ್ಮ Nn. 59).

ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲ kṣētra-pāla. a man employed to guard fields; a deity protecting the fields: Bhairava (My.; ವಟಿಕೆ Mr. 14).

ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲಕ kṣētra-pālaka. = ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲ. (My.).

ಕ್ಷೇತ್ರಫಲ kṣētra-phala. the superficial contents of a figure; area (B. 4, 115). 2, the quotient, product, fruit, etc. of any business (Mhr.).

ಕ್ಷೇತ್ರಭೇದ kṣētra-bhēda. a certain spot or place (ಪಾಳೆ, ಕ್ಷೇತ್ರ, ಸ್ಥಲಭೇದ Nn. 31).

ಕ್ಷೇತ್ರಾಜೀವ kṣētra-ājīva. a husbandman.

ಕ್ಷೇತ್ರಿಯಪದ kṣētriya-pada. songs by the poet Kṣētrayya (My.).

ಕ್ಷೇಪ kṣēpa. throwing, casting; pushing; sending; directing; depressing; passing away; laying on (as paint). see ಕಾಲ-, ನಿ-, ವಿ-, ಸಂ-.

ಕ್ಷೇಪಕ kṣēpaka. a thrower, sender, etc.; inserted, interpolated, a spurious passage; an additive quantity, addendum. (R.).

ಕ್ಷೇಪಣ kṣēpaṇa. = ಕ್ಷೇಪ, ಕೇವಲ. throwing; sending; directing, etc.; putting or placing anything on or in; fixing or attaching to.

ಕ್ಷೇಪಣ ಕೃಷಿಪಾನಿ. an ear.

ಕ್ಷೇಪಣ ಕೃಷಿಪಾನಿ. quickest, speediest.

ಕ್ಷೇಪಣ ಕೃಷಿಪಾನಿ. = ಕೇಪಣ, ಚೇಪಣ, ಸೇಪಣ. residence, place of rest.

2, well-being, weal, happiness; health. 3, a kind of perfume. ಕ್ಷೇಪಣ ವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಹೇಮದಾಶಿ ದಿಡ (Prv.). 4, friendly embrace (Mhr.).

— ಕ್ಷೇಪಣ ಗೇಯ. to cause or confer happiness, etc. ಕ್ಷೇಪಣ ಗೇಯನ (ಇಪ್ಪಣ Mr. 229)

ಕ್ಷೇಪಣ ಕೃಷಿಪಾನಿ-kara. = ಕ್ಷೇಪಣಕರ. (My.).

ಕ್ಷೇಪಣಕರ ಕೃಷಿಪಾನಿ-kara. promoting well-being, conferring happiness.

ಕ್ಷೇಪಣನವಾಚಾರ ಕೃಷಿಪಾನಿ-samācāra. news regarding a person's welfare (C.; B. 4, 87).

ಕ್ಷೇಪಣಾರಿಗನ ಕೃಷಿಪಾನಿ-ālihgana. a friendly embrace (Mhr., R.).

ಕ್ಷೇಪಣೀಯ ಕೃಷಿಪಾನಿ. (fr. ಕ್ಷೇಪಣ). a dish made of milk, rice and sugar.

ಕ್ಷೇಪಣ ಕೃಷಿಪಾನಿ. a multitude of fields, etc.

ಕ್ಷೇಪಣ ಕೃಷಿಪಾನಿ. the earth; a field. 2, a certain metrical foot (Ch.). 3, a certain high number (see Mr. s. ೨೨೯).

ಕ್ಷೇಪಣಕೃಷಿಪಾನಿ ಕೃಷಿಪಾನಿ-suta. a son of Sītā (Rām. 1, 12, 7).

ಕ್ಷೇಪಣಕೃಷಿಪಾನಿ-je. -ಜಾ. Sītā.

ಕ್ಷೇಪಣಕೃಷಿಪಾನಿ-dhara. a mountain. (Śmd. 68. 289).

ಕ್ಷೇಪಣಕೃಷಿಪಾನಿ-patl. a king. (My.).

ಕ್ಷೇಪಣಕೃಷಿಪಾನಿ-lā. a king (Cpr. 3, 101).

ಕ್ಷೇಪಣ ಕೃಷಿಪಾನಿ. pounding; powder, dust. 2, agitation.

ಕ್ಷೇಪಣಕೃಷಿಪಾನಿ ಕೃಷಿಪಾನಿ-kṣama. bearing or being able to bear any kind of pounding, firm, stable. (Kāvy. II, 2, B, 1. 2).

ಕ್ಷೇಪಣಕೃಷಿಪಾನಿ ಕೃಷಿಪಾನಿ-ṣṭha. smallest, very minute.

ಕ್ಷೇಪಣ ಕೃಷಿಪಾನಿ. = ಕ್ಷೇಪಣ. shaking, agitation, commotion, disturbance, trembling, emotion, fright, alarm. 2, a certain high number (see Mr. s. ೨೨೯).

ಕ್ಷೇಪಣ ಕೃಷಿಪಾನಿ. agitated; disturbed; alarmed; angry. (Cpr. 3, 94 va.; My.).

ಕ್ಷೇಪಣ ಕೃಷಿಪಾನಿ. = ಕ್ಷೇಪಣ. (My.; see Prv. s. ಕೃಷಿಪಾನಿ).

ಕ್ಷೇಪಣಕೃಷಿಪಾನಿ ಕೃಷಿಪಾನಿ. to be agitated, disturbed, or excited (R.).

ಕ್ಷೇಪಣಕೃಷಿಪಾನಿ. = ಕೃಷಿಪಾನಿ. wove silk.

ಕ್ಷೇಪಣ ಕೃಷಿಪಾನಿ. (fr. ಕೃಷಿಪಾನಿ). honey.

ಕ್ಷೇಪಣ ಕೃಷಿಪಾನಿ. (fr. ಕೃಷಿಪಾನಿ). linen; linen cloth. 2, wove silk. 3, a room on the top of a house, etc. (= ಅಟ್ಟಿ).

ಕ್ಷೇಪಣ ಕೃಷಿಪಾನಿ. (fr. ಕೃಷಿಪಾನಿ). = ಚಾರ 2. shaving. ಕೃಷಿಪಾನಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು, to get oneself shaved (C.; see Prv. s. ವೈರ). ಕೃಷಿಪಾನಿ ಕೊಡು, ಸೀನು ಬನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಕೃಷಿಪಾನಿ. a razor. ಕೃಷಿಪಾನಿ ಬರೋದು, ಯಾಕೆ ಅಣ್ಣ ಕೃಷಿಪಾನಿ? (Prv. regarding Brāhmaṇa widows).

ಕ್ಷೇಪಣ ಕೃಷಿಪಾನಿ. a barber (ದಿವಾಕೀರ್ತಿ, ನಾವಿದ Nn. 152).

ಕ್ಷೇಪಣ ಕೃಷಿಪಾನಿ. a barber's shop (ನಾವಿದರ ಅಲಯ Mr. 127, o. r. ಕೃಷಿಪಾನಿ).

ಕ್ಷೇಪಣ ಕೃಷಿಪಾನಿ. = ಕೃಷಿಪಾನಿ.

ಕ್ಷೇಪಣ ಕೃಷಿಪಾನಿ. sharpened, whetted.

ಕ್ಷೇಪಣ ಕೃಷಿಪಾನಿ. = ಕ್ಷೇಪಣ. (ಭೂಮಿ Nn. 86).

ಕ್ಷೇಪಣ ಕೃಷಿಪಾನಿ. ground, the surface of the earth.

ಕ್ಷೇಪಣ ಕೃಷಿಪಾನಿ. earth-born; the planet Mars; a tree (Bp. 19, 70).

ಕ್ಷೇಪಣ ಕೃಷಿಪಾನಿ. supporting the earth: a mountain. see ದೇವ.

ಕ್ಷೇಪಣ ಕೃಷಿಪಾನಿ. a king. (My.). 2, Viṣṇu (My.).

ಕ್ಷೇಪಣ ಕೃಷಿಪಾನಿ. supporter of the earth; a king; a mountain.

ಕ್ಷೇಪಣ ಕೃಷಿಪಾನಿ. = ಕ್ಷೇಪಣ. the earth. 2, a certain metrical foot (Ch.).

ಕ್ಷೇಪಣ ಕೃಷಿಪಾನಿ. = ಕ್ಷೇಪಣ. poison. see ಅಚ್ಚವಿಷ.

ಕ್ಷೇಪಣ ಕೃಷಿಪಾನಿ. = ಕ್ಷೇಪಣ No. 2. see ಕೃಷಿಪಾನಿ 2, murmuring, hissing, etc.

ಕ್ಷೇಪಣ ಕೃಷಿಪಾನಿ. a battle-cry, a war-whoop.

ಕ್ಷೇಪಣ ಕೃಷಿಪಾನಿ. a war-whoop. 2, a bamboo rod. see ಬೊಬ್ಬೆ.

ಕ್ಷೇಪಣ ಕೃಷಿಪಾನಿ. = ಕ್ಷೇಪಣ. (Si. 78).

ಖ^೨ kh. the twenty-second letter of the alphabet (Smd. 12. 22. 23).

ಖ^೧ kha. the letter ಖ when pronounced with the short a, as is generally done at school.

ಖ^೩ kha. the sky (ಪ್ರಾಣಮ, ಆಕಾಶ Nn. 116). 2, an organ of sense (ಇಂದ್ರಿಯ 116). 3, perception (ಬುದ್ಧಿ 116). 4, mind (ಮನ, ಮನಸ್ಸು 116). 5, Brahṃā (ಪಿತಾಮಹ, ಬ್ರಹ್ಮನು 116). 6, heaven (ಸ್ವರ್ಗ, ದೇವಲೋಕ 116). 7, a field (ಕ್ಷೇತ್ರ 116). 8, a bolt, a lock (ಅಗರ್ಲ, ಬಿಡುಗ 116). 9, an ascetic (ಯತಿ 116). 10, an empty space (ಶೂನ್ಯ 116). 11, a cypher, zero; see ಕಲಿಯುಗ. 12, the number two (Mr. 349).

ಖಕಾರ kha-kāra. the letter ಖ (Smd. 11).

ಖಗ kha-ga. moving in the air. 2, the sun (ಪತಂಗ, ಸೂರ್ಯ Nn. 46; ದಿನೇಶ Mr. 511). 3, a bird (ವಿಕಗ, ಪಕ್ಷಿ 46; ಪಕ್ಷಿ 511). 4, an arrow (ಅಮ್ಬು 511). 5, a deity (ಅಮರ 511; ಪೇಶರ 46). 6, a house (ಮಂದಿರ, ಮನೆ 46; ಗೃಹ 511).

ಖಗತ್ಯ kha-gatva. flight in the air. (Bp. 34, 10).

ಖಗಪತಿ khaga-pati. = ಖಗೇಶ್ವರ. (My.).

ಖಗರಾಜ khaga-rāja. = ಖಗೇಶ್ವರ. (J. 24, 2).

ಖಗವಲ್ಲಭ khaga-vallabha. = ಖಗೇಶ್ವರ. (J. 14, 19).

ಖಗೇಶ್ವರ khaga-śvara. Garuḍa.

ಖಗೋಲ kha-gōla. the celestial sphere, the starry vault; astronomy. (C.).

ಖಂಕರ khaṃkara. a curl, a lock of hair.

ಖಂಕರಿ khaṃkari. = ಕಂಕರಿ. having locks of hair.

ಖಚರ kha-cara. moving in the air; a bird; the sun; a Gandharva (Mr. 518). 2, the number one (Ch.).

ಖಚರಪ್ಪುತ khacara-pluta. N. of a vr̥tta (Ch.).

ಖಚರಾಂಗನೆ khacara-aṅgane. = ಖಚರಾಬಲೆ. (Sév. 2, 37).

ಖಚರಾಬಲೆ khacara-abale. a female of the Gandharvas (Sév. 1, 39).

ಖಚಿತ khaçita. fastened, bound; set, inlaid. studded. 2, joined, mixed, combined. see Ch. v. 210; Bp. 1, 40; Bh. 1, 12, 26; J. 3, 20; ವಿ-. 3, firm, positive, true (My.).

ಖಜ khaja. stirring, churning (cf. ಕಡ 4); a churning stick; a ladle, contest.

ಖಜಕ khajaka. an awning, a canopy (see Hlā. 3. ಮೇಲು ಕಟ್ಟು).

ಖಜವ khajava. = ಖಜಕ. (ಚನ್ನೋದಯ, ವಿಶಾನ್ಯ, ಉಲ್ಲೋಚ, ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು Mr. 204, one MS. ಖಜಕ).

ಖಜಾಕ khajāke. = ಕಂಚಕ, ಖಜಾಖ. a ladle, a spoon.

ಖಜಾಖ khajākha. = ಕಜಾಕ, q. v.

ಖಜಾಂಚಿ khajāñci. a treasurer, a cash-keeper (My.; Br.; H.).

ಖಜಾನೆ khajāne. = ಕಜಾನು, ಖಜೀನೆ. a treasury; treasure (C.; Si. 256; Mhr., H. ಖಜಾನಾ, ಖಜೀನಾ).

ಖಜಿಕೆ khajike. a ladle, a spoon (ದರ್ವಿ, ದಾರುಹಸ್ತ, ಹುಟ್ಟು Mr. 203; cf. ಖಜಿಖ).

ಖಜಿಖ khajikha. = ಕಜಿಕೆ q. v., (ಖಜಿಕೆ).

ಖಜೀನೆ khajīne. = ಖಜಾನೆ. (Ub. 38. 94).

ಖಜ್ಜಾ khajjā. = ಖಜ್ಜ. quarrelling (My.; H.).

ಖಜ್ಜಾಖೋರ khajjā-khōra. a quarrelsome man (My.; H.).

ಖಜ್ಜೆಯ khajjeya. a churning stick; a laddle (Cpr. 6, 86 va.).

ಖಜ್ಜಿ khajja. = ಖಜ್ಜಾ. (S. Mhr.).

ಖಂಜ khāṇja. lame, limping.

ಖಂಜನ khāṇjana. a wagtail, Monticola alba (ಗವುಜು Mr. 173).

ಖಂಜರಿ khāṇjari. a small tambourine (My.; Mhr. ಖಂಜರೀ).

ಖಂಜರೀಟಿ khāṇjarīṭa. = ಕಂಜರೀಟಿ, q. v. a wagtail

ಖಂಜೀಶ್ವತ khāṇjī-kr̥ita. made lame (Cpr. 5, 34).

ಖಟಿ khāṭa. 1. (cf. ಕಟಿ 3). — ಖಟಿಪಟಿ. busy, bustling; enterprising, etc. (Mhr.; ಬೇಸಾಯ Cb.).

ಖಟಿ khāṭa. 2. = ಕಟಿ, ಖಡ. grass. 2, a blind well. 3, phlegm.

4, an axe, a hatchet (cf. ಕಡಿ 4). 5, a plough.

ಖಟಿಕಟಾಹಕ khāṭa-kaṭāhaka. a spitting-box (Sk.; cf. ಕಾಕಂಚಿ?).

ಖಟಿಕೆ khāṭike. = ಖಡಿಕೆ. chalk (see ಕಟಿಕು 1).

ಖಟ್ಟಿಕೆ khāṭṭika. a butcher, a hunter, a fowler, one who lives by killing and selling game (Sk.). cf. K. ಕಟಿಕೆ.

ಖಟಿತಾರ್ ಕಖāṭat-kāra. the sound of tramping or trampling (Cpr. 10, 67).

ಖಟ್ಟಿ khāṭṭa. = ಖಟ್ಟ. (ಹೊರಸು Mr. 202).

ಖಟ್ಟಾಂಗ khāṭṭā-aṅga. a club shaped like the foot of a cot: a club or staff with a skull at the top considered as the weapon of Śiva; a bone shaped like the foot of a cōt carried by Śiva as a club (Grj. 10, 61 va.; Bp. 54, 43).

ಖಟ್ಟಾಂಗಧರ khāṭṭā-aṅga-dhara. Śiva. (R.).

ಖಟ್ಟಿ khāṭṭe. ಖಟ್ಟಾ. = ಖಟ್ಟ. a bedstead, a couch, a cot. 2, a swing, a hammock. 3, = ಖಟ್ಟಾಂಗ. (ಕುಣಲ ಕೋಲು Nr.).

ಖಡ khāḍa. buttermilk boiled with acid vegetables and spices (cf. ಕಡಿ 3, ಕಣ 3). 2, grass. 3, dividing, breaking. 4, a sword (= ಖಡ್ಗ, ಖಾಡ). — ಖಡಾಖಡಿ. = ಖಡ್ಗಾಖಡಿ, ಖಾಡಾಖಡಿ. (Smd. 219 Mḍb. MS.).

ಖಡಿಕೆ khāḍike. = ಖಟಿಕೆ. (Sk.).

ಖಡ್ಗ khāḍga. = ಕಡುಗ, ಕಳ್ಳ, ಖಳ್ಳ. a sword. see ಖಾಞ್. 2, a rhinoceros. 3, a kind of vicchitticitra (Kāvy. III, 2, B, 57. 60, seq.).

ಖಡ್ಗಪಿಠಾನ khāḍga-pldhāna. a sheath, a scabbard.

ಖಡ್ಗಫಲ khāḍga-phala. the blade of a sword.

ಖಡ್ಗಹಸ್ತ khāḍga-hasta. Bhairava (Mr. 15).

ಖಡ್ಗಾ khāḍgā. — ಖಡ್ಗಾಖಡಿ. ಖಡ್ಗ-ಅ-ಖಡಿ. = ಖಡಾಖಡಿ, etc. sword to sword: a fight at which swords are mutually used, a sword-fight (ಖಡ್ಗದಿಂ ಖಡ್ಗದಿಂ ಮಾಡುವ ಯುದ್ಧಂ Smd. 219).

ಖಡಿ khāḍgi. armed with a sword; a swordsman (Rām. 6, 13, 21). 2, a rhinoceros.

ಖಡಿನ್ಯುಗ khāḍgi-mṛga. a rhinoceros (ಗಣ್ಡಕ Mr. 163).

ಖಣಿತಾರ್ ಕಖāṇat-kāra. a clanging or clanking sound (Abh. P. 13, 37).

ಖಣಿ khāṇi. = ಖಣ. an imitative sound. (cf. ಕಣ 3; Sk. ಖಣಖಣಾಯ, to tick, unkle, crack, etc.). — ಖಣಿಖಣಿಲ್. dupl.

— ಖಣಿಖಿಲ್. a sound imitative of the noise produced by the weapons of fighting warriors (J. 22, 7; Bh. 3, 18, 35).
— ಖಣಿಖಣಿಖಣಿಖಣಿಖಣಿ. a kind of repetition of ಖಣಿಖಿಲ್ (Bh. 1, 7, 50). — ಖಣಿಖಣಿ. (?) = ಖಣಿಖಿಲ್. (ಕಾದುವೆಡೆ Ct. I, 37).

ಖಣಿಲ್ khaṇil. = ಖಲಲ್. an imitative sound: shrill, aloud, ringing, etc. (Te. ಖಣಿಲ್, ಖಣಿಲ್; see ಖಣಿಖಣಿಖಣಿ ಲು, etc.). — ಖಣಿಲನೆ. -ಎನೆ. (Smd. 22). shrilly, etc.

ಖಣ್ಣಿ khaṇṇi. = ಕಣ್ಣಿ 1. broken, divided; a fragment, a part, a piece; a section, part of division. 2, candied sugar. 3, a division of the terrestrial globe (B. 2, 11; 4, 98; My.). 4, the half-moon or crescent (ಅರ್ಧೇಂದ್ರ Mr. 37). see ಪೋಣ್, ಮುಜು.

ಖಣ್ಣಿ ಕ khaṇṇi ka. breaking to pieces, etc. 2, a fragment, a part. cf. ಕಣ್ಣಿ ಕ 1.

ಖಣ್ಣಿ ಕೆ khaṇṇi ke. = ಖಣ್ಣಿ ನ. (S. Mhr.).

ಖಣ್ಣಿ ನ khaṇṇi na. breaking, dividing, cutting, reducing to pieces; injuring; frustrating; refuting, confuting, etc. see ಅರ್ಥ-ಈಷತ್, ಕಡಿ, ಕಡಿಯಿಸು, ಕೊಡು, ತಪಾ.

ಖಣ್ಣಿ ಪರಶು khaṇṇi paraśu. cutting to pieces with an axe: *Siva* (ಹರ, ಪರಮೇಶ್ವರ Nn. 165). 2, *Parasurāma* (ಜಾಮದಗ್ನಿ, ಪರಶುರಾಮ 165). 3, *Gaṇeśa* (ಹೇರಮ್ಪ, ವಿನಾಯಕ 165)

ಖಣ್ಣಿ ಮಣ್ಣುಲ khaṇṇi maṇṇuḷa. a segment of a circle, an incomplete sphere. (R.).

ಖಣ್ಣಿ ಶರ್ಕರೆ khaṇṇi śarkara. sugar in pieces, candied sugar.

ಖಣ್ಣಿ ಶಕಧರ khaṇṇi śaśadhara. the half-moon or crescent (Bp. 58, 67).

ಖಣ್ಣಿ ಶಶಿಶೇಖರ khaṇṇi śaśi-śekhara. *Siva* (Bp. 4, 62).

ಖಣ್ಣಿ ಕೆ khaṇṇi ka. pease (ಬಟ್ಟೆಗಡಲೆ Hla.; ಕಡಲೆ Mr. 373). see ನೆಲಕಡಲೆ.

ಖಣ್ಣಿ ತೆ khaṇṇi ta. colloquial form of ಕಣ್ಣಿ ತ. certainty, etc.

ಖಣ್ಣಿ ತೆ khaṇṇi ta. cut, taken in pieces; destroyed; refuted; betrayed. (Bp. 39, 56).

ಖಣ್ಣಿ ತೆ khaṇṇi te. a woman whose husband or lover has been guilty of infidelity. (R.).

ಖಣ್ಣಿ ಸು khaṇṇi su. = ಖಣ್ಣಿ ಸು. to break, to crush, to cut; to destroy; to disappoint, etc.; to refute (in argument, My.).

ಖಣ್ಣಿ ಸಿದಂ (Smd. 274). ಬರ್ಪ ಅನ್ವಂ ನಿಶಿತವಿಶಿಖರಂ ಖಣ್ಣಿ ಸಿದಂ (274). see Bp. 4, 64; 24, 21. 39. 82; 27, 41; 32, 34; 38, 64; 49, 19; Bh. 8, 23, 21. 22; J. 2, 41; 4, 37. 44; 12, 32; 22, 20. 23. 30. 32.

***ಖಣ್ಣಿ ಯು khaṇṇi ya.** = ಖಡ್ಗ. a sword. ಅಟ್ಟಿ ಬನ್ನ ಖಣ್ಣಿ ಯವ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಮಣ್ಣೆಯನೊಡೆಯಲು Bv. 623.

ಖಣ್ಣಿ ರಾವು khaṇṇi rāvu. an incarnation of *Siva* (Mhr., cf. ಖಣ್ಣಿ ಪರಶು); N. (My.).

ಖಣ್ಣಿ ರಾಣಿ khaṇṇi rāṇi. = ಖಣ್ಣಿ ರಾವು. (My.).

ಖಣ್ಣಿ ರಾಣಿ khaṇṇi rāṇi. = ಖಣ್ಣಿ ರಾವು. (Mhr., R.).

ಖಣ್ಣಿ ಸು khaṇṇi su. = ಖಣ್ಣಿ ಸು. (My.; Bh. 6, 4, 89).

ಖತ್ khat. = ಕತ್ತು, q. v. (My.).

ಖತಮಾಲ kha-tamāla. a cloud; smoke. (R.).

ಖತಾವಣಿ khatāvapi. the roll or paper on which are abstracted, into distinct heads, the items of the day-book; abstracting and entering items (Mhr.; C.).

ಖತಿ khati. colloquial form of ಕಾ. anger.

ಖತಿಲಕ kha-tilaka. the sun. (R.).

ಖತ್ರ khatra. a kind of musical instrument (Bp. 19, 8).

ಖತ್ವ khatva. the letter ಖ (Smd. 339. 345).

ಖದಿರ khadira. = ಕದಿರ, ಕಯ್. the tree *Acacia catechu* Willd., and its resin which is called Catechu, Khayar, or Terra japonica see ಕಾಚು).

ಖದಿರತಾಮಣ್ಣುಲ khadira-tāmbūḷa. = ಕಯ್, ದಮ್ಪುಲ. catechu and betel.

ಖದಿರಿ khadiri. a sensitive plant, *Mimosa pudica*

ಖದ್ಯೋತ kha-dyōta. a fire-fly; the sun.

ಖನಕ khaṇaka. digging; a digger, a miner, a house-breaker. 2, a rat, a bandicoot (ಉನ್ನರ, ಪೆಗ್ಗಣ Mr. 164).

ಖನನ khaṇana. digging; excavating; burying. see ಅಂಗುರಿ, ನಖ, ಅಗಟ್ಟಿ, ಅಗುಣ್, ಅಗುಣು, ಅಗಿ, ಕಪ್ಪು, ಕುಣು, ಗಬ್ಬರಿಸು.

ಖನನವಿವರಣ khaṇana-vivaraṇa. a manner of digging. see ಹದಿ.

ಖನಿ khaṇi. = ಕಣಿ 2, etc. a mine; a quarry.

ಖನಿಜ khaṇi-ja. a mineral (B. 4. 15. 94; My.).

ಖನಿತ್ರ khaṇitra. an instrument for digging, a spade, a hoe, etc.

ಖಪುರ khaṇpura. the betel-nut tree, *Areca faufel* or catechu (ಪೂಗ, ಅಗ್ಗ Nn. 102; ಪೂಗ Mr. 517). 2, ಬ-ಪುರ, Tripura (ತ್ರಿಪುರ 102; ಪುರ 517). 3, the mouth (ವಕ್ರ, ಮುಖ 102; ಮುಖ 517). 4, a tree (ಭೂಜ, ಮರ 102; ಭೂಜ 517). 5, a buffalo (ಉಲಾಯ, ಕೋಣ 102). 6, disrespect, disgrace (ಅಪಮಾನ 102).

ಖಪುಷ್ಪ kha-puṣpa. a flower in the sky (a term for anything impossible Cpr. 8, 14).

ಖಪ್ರವಾಹ kha-pravāha. the celestial Ganges (My.).

ಖಪ್ರವಾಹಜಾಲಿ khaṇpravāha-jālī. *Siva* (My.).

ಖಯ khaya. (Mhr. ಖಯ, ಪೈ, conceit; restiveness). — ಖಯಖೋಡಿ. a malignant calumniator (Sd.).

ಖರ khar. = ಕರ 2. hard, harsh, rough (ಬಟ್ಟೆ Mr. 228); sharp, hot; sharp-edged; sharp, pungent; cruel. 2, an ass (ಕತ್ತೆ Nn. 80). 3, the twenty-fifth year in the cycle of sixty (C.). 4, N. of a rākṣasa (J. 18, 4; Rām. 3, 6 sum.).

ಖರಕರ kharā-kara. hot-rayed; the sun. (My.). 2, a certain metrical foot (Ch.).

ಖರಕಿರಣ kharā-kiraṇa. = ಖರಕರ. (Bp. 25, 46).

ಖರಡಿ kharāḍi. = ಕರಡು. a rough draft. see ಪಕ್ಕಾ-.

ಖರಣಸ್ kharā-ṇas. sharp-nosed.

ಖರಣಸ್ kharā-ṇasa. sharp-nosed.

ಖರಪುಷ್ಪ kharā-puṣpa. a kind of *Ocimum* (see ನಾಟುವ ಬೇಳೆ).

ಖರಮಂಜರಿ kharā-mañjari. the plant *Achyranthes aspera*.

ಖರವೈರಿ kharā-valri. *Rāma* (My.).

ಖರಶಾಣ kharā-śāṇa. = ಕರಶಾಣ. a grindstone (Cpr. 1, 44); a sharp saw.

ಖರಾಂತಕ kharā-antaka. *Rāma* (Rām. 3, 6, 45; J. 20, 12).

ಖರಾರಿ kharā-ari. = ಖರವೈರಿ. (My.).

ಖರಾರು kharāru. a currycomb (My.; Mhr., H. ಖರಾರು; see ಕೊರಪೆ); an agreement.

ಖರಾಶೈ kharāśve. the plant *Celosia cristata*.

ಖರಾಸುರ kharā-asura. = ಖರ No. 4. (Rām. 3, 6, 55).

ಖರಿಯ khariya. = ಖರ 2 q. v., ಖರಿಯ. (B. 5, 9. 79. 84. 122).

ಖರೀದಿ kharīdi. purchasing; a purchase (C.; Mhr., H. ಖರೀದಿ); price, value (C.).

ಖರು kharu. = ಖರ. harsh, cruel. (R.; cf. ಕಡು 1 ?).

- ಖರೆ khare. 1. *the grass Andropogon serratus*. see ದೇವತಾಡ & ನೇಣೆ.
 ಖರೆ khare. 2. true (C.; Mhr. ಖರಾ).
 ಖರೆಯ khareya. = ಖರಿಯ, etc. (B. 5, 87, 102, 127, 131, 132, 145).
 ಖರ್ಚು kharcu. = ಕರ್ಚಿ, etc. expenditure, consuming; expense, money, etc. expended; costs (C.; Mhr., H.; ವ್ಯಯ Si. 393). see B. 5, 106, 111, 271, 302; Prv. 3. ಮೂಜು, — ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚ. dupl. (C.; Mhr. ಖರ್ಚುನೇಣೆ).
 ಖರ್ಚುದಾರ kharcu-dāra. a man who makes expenses or bears them; a prodigal man, a spendthrift (C.).
 ಖರ್ಚು kharcu. = ಕಜ್ಜಿ. *itch, scab*. 2, a kind of kūsū or Arum (ಮರಸಣೆ Mr. 149).
 ಖರ್ಚುರ kharcuṛa. = ಖರ್ಚುರ. silver. 2, tin (ಪ್ರಪು Mr. 135).
 ಖರ್ಚುರ kharcūrā. = ಕಜ್ಜುರ, etc. *the date tree, Phoenix dactylifera* L. (ಉತ್ತಮ Mr. 145, o r. ಉತ್ತಮ). 2, silver, ಖರ್ಚುರ ಹಣ್ಣು ಅಗುವಾಗ್ಯ ಕಾಗೇ ಬಾಡುಗೆ ಹುಣ್ಣು (Prv.).
 ಖರ್ಚುರಿ kharcūri. *the wild date tree, Phoenix sylvestris* L.
 ಖರ್ಪರ kharpāra. = ಕರ್ಪರ, etc. the skull; the half of a skull; the shell of a tortoise (Cpr. 2, 44); a beggar's bowl or dish (V. 14, 30); an umbrella. 2, a thief; a rogue. 3, N. of a country (Bp. 61, 30).
 ಖರ್ಪರಿ kharpārī. = ಕರ್ಪರಿ No. 1. (Sk.). 2, = ಕರ್ಪರಿ No. 2, q. v.
 ಖರ್ವ khārva. mutilated, maimed; short, low. 2, a dwarf. 3, ten thousand millions, (or 37 cyphers preceded by 1). ಖರ್ವ-ಪದ್ಮ-ಕೊಣ್ಣೆ-ಶಂಖ-ಕ್ಷಿತಿ-ಕೊಣ್ಣೆಭೂಷಾರ್ವಮಾ ಅಪ್ಪ ಅಂಕಯಾದಿಗೆ ಮಹತ್-ಶಬ್ದ ಬರೆ ತೋರ್ಪವಟ ದಶಕಂಗಳ್ ಆಕ್ಕು, ಇನ್ನು ಛತ್ತೀಸತಾಣ ನರೆ (o. r. ಜಾವೀಸ) ಸಂಖಿಯಕ್ಕುಂ, ಸರ್ವಕ್ಕೆ ಇದೆ ಸಂಜ್ಞೆ; ಧಾನ್ಯದ ಅಂಕಿಗೆ ಮುನ್ನ ತೋರ್ವ ಅಂಕಿ ಮಾನ, ತತ್ಪೂರ್ವಂಕಿ ಬಳ್ಳಮ್, ಆ ಪೂರ್ವಂಕಿ ಕೊಳಗ, ತತ್ಪೂರ್ವಂಕಿ ಅಯ್ಯುಳಂ, ಮೊದಲಂಕಿಯದು ಕಣ್ಣುಗಂ (Mr. 357). One of the nine treasures of Kubēra.
 ಖರ್ವಶಾಖ khārva-śākhā. dwarfish.
 ಖರ್ವಶಾಖ khārva-śākhā. = ಕರಬೂಜು, etc. the water-melon (Sk.; Pers.).
 ಖಲ khala. = ಕಳಿ, etc., ಖಳ. a rogue, a scoundrel; low, base, inferior, etc. (ನೀಣೆ, ವಿಶನ, ದುರ್ಜನ Mr. 229; see Nr. s. ಕೆಡುಕ and Nn. s. ಕ್ರೂರ). 2, a threshing-floor. 3, sediment, dregs, the deposit of oil, etc. 4, contest, battle. 5, = ಕಳ, etc., a metal or stone mortar (Mhr.). 6, ಖಲ್ಲ.
 ಖಲಕರಣ khala-karāṇa. threshing or treading out corn. see ಒಕ್ಕು.
 ಖಲತಿ khalaṭi. bald-headed.
 ಖಲಧಾನ್ಯ khala-dhānya. a threshing-floor.
 ಖಲನ್ಯಾಯ khala-nyāya. an inferior way, doctrine, etc. (Śmd. 272).
 ಖಲಪು khalapu. a sweeper.
 ಖಲಿನಿ khalinī. a multitude of threshing floors.
 ಖಲೀನ khālīna. the bit of a bridle (ಕಡಿಯಣ Nn. 59).
 ಖಲು khalu. a particle expressing prohibition and conciliation, indicating inquiry and certainty, etc.
 ಖಲೂರಿಕೆ khālūrike. a place for military exercise (ಗರುಡಿ ಸಾಧನೆಯ ಮನ Mr. 197; see ಶ್ರವಣಿ and ಗರುಡಿ).
 ಖಲೇನಾಲಿ khālē-vāli. a post fixed in the centre of a threshing-floor, to which the cattle are attached as they go round to tread out the corn.

- ಖಲೆ, khalye. a multitude of threshing-floors.
 ಖಲ್ಲ khalla. a little case or cap formed by rolling up paper, etc. 2, a stone or vessel for grinding drugs, etc. (Sk.; R.).
 ಖಲ್ವಾಟಿ khālvaṭi. bald-headed. (R.).
 ಖನಖವಿಸು khavakhavisu. to burn, to long, to suffer impatient desire (Rām. 6, 51, 13; Mhr. ಖನಖವಣೀಂ).
 ಖಸ khasa. itch, scab.
 ಖಸಿ khasi. = ಕಸ. (R.).
 ಖಸುಟಿ khasūṭi. an expression of reproach at the end of a compound. (R.).
 ಖಳ khāḷa. = ಖಲ. (Śmd. 25).
 ಖಳ್ಳ khāḷḷa. = ಕಳ್ಳ, etc. (ಅಡ್ಡಾಯುಧ, etc. Hā.). — ಖಳ್ಳಧಾರೆ. the sharp edge of a sword (Abh. P. 13, 133 va.). — ಖಳ್ಳಧೇನು. a female rhinoceros (Cpr. 5, 64 va.).
 ಖಳ್ಳಾಶನಿ khāḷḷa-śanī. who has a sword like a thunderbolt (Cpr. 1, 142).
 ಖಲಲೆ khālale. = ಖಲಾಲೆ, q. v. (ಗ್ರೀಷ್ಮಮತು) ಎಚ್ಚೆದು ಬಿಸು ಟಿನು ಶಿರಮತುವನು; ಖಲಲೆ ಜಡಿದು ವಸಸ್ತವನು, ಬಲುಜಳದ ದಾಟಾ ಯನ್ ಅಟ್ಟಿದನು, ದೆಸೆದನೆಗೆ ದಾಟಿಸಲು (Bhāgavata 10, 18, 2).
 ಖಲಾ khālī. = ಖಲೆ. — ಖಲಾ ಖಲಿಲುಖಲಿಲು. rep. (J. 27, 7).
 ಖಲಾಲ್ khālāl. = ಕಡಿಲ್, ಖಲೆಲ್. — ಖಲಾಲೆನ. — ಎನೆ. (Śmd. 1). shrilly, loudly, roughly, etc.
 ಖಲಾಲೆ khālāle. loudly, with a rough voice. ಖಲಾಲೆ ನುಡಿದು (Śmd. 28, o. r. ಖಲಾಲೆ).
 ಖಲ್ಲ khāḷḷa. = ಖಡ್ಗ. ವಿಸ್ತಾರಿತ ಶಕ್ತಿಯನಾತನಟ್ಟು ಖಲ್ಲದಿಂ ವಾರಣ ಮಂ ಪಡಲ್ಪಡಿಸಿ Pb. 10, 112.
 ಖಾಡ khāḍa. = ಖಡ, ಖಡ್ಗ. — ಖಾಡಾಖಾಡಿ. — ಆ-ಖಾಡಿ. = ಖಡಾಖಾಡಿ. athletic sports at which also swords are used, a fierce duel, a wrestling match (My.; ಮಲ್ಲಯುದ್ಧ Bhn. 4; Bh. 3, 13, 35).
 ಖಾಣ khāṇa. (Śmd. 23). = ಖಾನ. food; fodder (S. Mhr.; H.; Mhr. ಖಾಣೀಂ). see Bp. 22, 27; 27, 52; ಹುಲ್ಲು.
 ಖಾಣವ khāṇava. = ಕಾಣವ. N. of a forest in Kurukṣetra, burnt by Agni with the assistance of Arjuna and Kṛiṣṇa (Bh. 1, 20 sum.).
 ಖಾತ khāṭa. dug; a hole. 2, a square or large tank (ಪುಷ್ಕರಿಣಿ, ಹೊಕ್ಕರಣೆ Mr. 417).
 ಖಾತಕೆ khāṭaka. a digger; a hole, a ditch, etc. see ದೇವ-
 ಖಾತಿ khāṭi. = ಖಾತೆ 2. (B. 5, 125).
 ಖಾತಿಕೆ khāṭike. = ಕಾರಿಗೆ, ಬಾರಿಗೆ, ಗಾರಿಗೆ. a moat, a ditch.
 ಖಾತೆ khāṭe. 1. an artificial pond (ಪುಷ್ಕರಿಣಿ Hā.).
 ಖಾತೆ khāṭe. 2. an account as appearing upon the day-book; the range or sphere (of rule, sway); province, proper office; department (C.; B. 5, 218; Mhr. ಖಾತೀಂ; see ವಿದ್ಯಾ-).
 ಖಾಡ khāḍa. = ಖಾದನ. (R.).
 ಖಾದನ khāḍana. chewing, eating; food. see ಕರ್ಚು, ಕಾರ್, ಕುಟು ಕು, ತಿನ್.
 ಖಾದನಪರೀಕ್ಷೆ khāḍana-parīkṣa. tasting. see ಸವಿ.
 ಖಾದನವಿಶೇಷ khāḍana-viśēṣa. a certain manner of eating. see ಮುಕ್ಕು.
 ಖಾದಿ khāḍi. = ಕಾದಿ. khaddar cloth. (S. Mhr., Mhr. ಖಾದೀ; Si. 223).
 ಖಾದಿತ khāḍita. eaten.
 ಖಾದಿರ khāḍira. (fr. ಖದಿರ). made of or coming from the Acacia catechu; catechu. (J. 33, 37).

ಖಾನ್ khāna. 1. = ಖಾನ. (My.).

ಖಾನ್ khāna. 2. a prince, a king, a chief; a title borne by Muslim nobles and assumed by other Muslims (My.).

ಖಾನಿ khāni. = ಖಾನೆ. (My.).

ಖಾನಿಗಿ khānigi. relating to a house: domestic, private, household (My.; Br.; Mhr., H. ಖಾನಿಗೀ).

ಖಾನೆ khāne. = ಕಾನೆ; ಖಾನಿ. a place; a house, e. g. in ಕಾರ್ಖಾನೆ (C.; Mhr., H.); a sliding box, a drawer (S. Mhr.); divisions in a drawer (My.). — ಖಾನೆಸುಮಾರಿ. numbering the houses of a town or village; the number taken; a census of the population, also of the live stock (My.; Mhr., H.).

ಖಾನುಖಾ khāmakhā. positively, certainly; necessarily (My.; Mhr., H.).

ಖಾರಿ khāri. a measure of capacity, equivalent to sixteen drōṇas or about three bushels (ಕಣ್ಣಿಗೆ Si. 329).

ಖಾರಿಗೆ khārigē. (Smd. 23). = ಕಾರಿಗೆ, etc. Tbh. of ಖಾತಿಕೆ (Smd. 363 Mḍb.).

ಖಾರೀಕೆ khārīka. (a land) holding or sown with one khāri of grain.

ಖಾರೀನಾಪೆ khārī-nāpa. sown with a khāri of grain.

ಖಾಲಿ khālī. empty, as a house, etc., vacant. 2, unemployed (C.; Mhr., H. ಖಾಲೀ). 3, useless (My.).

ಖಾವುಳೆ khāvula. a kind of tone or note (Bp. 19, 10).

ಖಾಸೆ khāsa. = ಕಾಸೆ 2. (Smd. 338).

ಖಾಸಾ khāsā. = ಕಾಸಾ.

ಖಾಸಾಸಾರಿ khāsā-sārī. the equipage, procession, or train of a chieftain in person; the chieftain in person (My., also ಖಾಸ್ಯವಾರಿ; Br.; Mhr., H.).

ಖಿಂಕುತೆ khīṇ-kṛīta. the sound produced by a (flying) arrow (Mr. 89).

ಖಿಜಮತೆ khijamata. service or attendance (My.; Mhr., H. ಖಿದಮತ).

ಖಿಜಮತಗಾರ khijamata-gāra. a servant of great men for petty offices about the person (Mhr., H., ಖಿದ-; B. 5, 286).

ಖಿಜಮತಗಾರಿ khijamata-gāri. the office of a khijamatagāra (Mhr., H. ಖಿದ-; B. 5, 284).

ಖಿನ್ನ khinna. depressed, distressed, suffering pain or uneasiness, wearied. see ಸಂ-; Bp. 9, 25; J. 24, 25, 74.

ಖಿಲ khila. a piece of waste or uncultivated land. 2, a supplement. 3, emptiness; anything vain, empty, or fruitless. (My.; J. 27, 9).

4, remainder. 5, a gap. see ಅ-, ನಿ-.

ಖಿಲಕ್ಷೇತ್ರ khila-kṣētra. = ಖಿಲ No. 1. see ಬೀಜ.

ಖಿಲಾಕು khilātu. a robe of honour (Mhr., H.; R.).

ಖಿಲ್ವ khilva. = ಕಿಳ್ ? q. v.

ಖಿಲಿ khili. N. of an animal (Bh. 3, 13, 16).

ಖುದ khuda. God (C.; Persian ಖುದಾ).

ಖುದ್ಧ khuddu. own, proper; in person, self (C.; Mhr., H. ಖುದ್).

ಖುಮ್ಮರಿ khummari. a certain feat of wrestlers (Cpr. 5, 77).

ಖುರ khura. = ಕುರ, ಕ್ಕುರ. a hoof.

ಖುರಣಸ್ khura-nas. having a nose like a hoof.

ಖುರಣಸ್ khura-nasa. having a nose like a hoof.

ಖುರಪುಟ khura-puṭa. a hoof (J. 13, 2; C. Bp. 47, 35).

ಖುರಾಕು khurāku. rich, nutritive diet, especially as prescribed for a person or an animal out of condition (My.; Mhr., H.).

ಖುರಾಣ khurāṇa. = ಕುರಾಣ, etc.

ಖುರಾನು khurānu. the Koran (C.; Mhr. ಕುರಾನ; M. ಕುಝನಾನ್). ಇಕ್ಕೋಡು ಗಾಳ, ಓಡುವದು ಖುರಾನು (Prv.).

ಖುರಾಸಾನಿ khurāsāni. — ಖುರಾಸಾನಿಯೆಣ್ಣೆ. an inferior kind of gingillie oil (My.).

ಖುದುಫುಖುದು khurdu-burdu. embezzlement (My.; Br., H.).

ಖುರ್ನಾಸೆ khurnāsa. = ಖುರ್ನೀಸು. (S. Mhr.).

ಖುರ್ನೀಸು khurnīsa. obeisance (Sd., H.).

ಖುಲಾಸೆ khulāsa. = ಕುಲಾಸ. openness (of a place, of a bundle); emptiness, roominess; evidence, clearness; unrestraint, freedom; open, etc. (My.; Mhr., H.). cf. ಕುಲ್ಲಾ.

ಖುಲ್ಲ khulla. small, little; low, mean, vile; wicked (Bp. 18, 37; 21, 22, 40; 43, 40; Bh. 2, 14, 65). 2, impatience, anger, wrath (ಮುನಿಸು Mr. 234). cf. ಕೂಟ ?

ಖುಲ್ಲಕೆ khullaka. = ಖುಲ್ಲ No. 1. (R.).

ಖುಲ್ಲತೆನ khullatana. meanness, etc. (Bp. 20, 15).

ಖುಷ್ಣಮತು khuṣṣamatu. flattery, fawning (My.; Mhr., H.).

ಖುಷ್ಕರಿದಿ khuṣkaridi. purchase made willingly or without any constraint: what is purchased without any advance or dispute (My.; H.).

ಖುನ khūna. an indication, a mark, a sign (ಪಾಲಿ Cb.; Mhr. ಖೂಣ; see K. ಕೂನ್ 3).

ಖುನಿ khūni. murder (C.; Si. 297; B. 5, 268; Mhr., H. ಖೂನ).

ಖುಬು khūbu. well, finely, handsomely; copiously (S. Mhr.; Mhr., H. ಖೂಬ).

ಖೆ khe. that has been dug. see ಪರಿ-.

ಖೇಚರ khēcara. moving in the air; a bird (ಖಗ Nn. 46); a deity (ಖಗ 46); a Gandharva (135; ಹಾಹಾ 153; Cpr. 4, 19).

ಖೇಚರಾಖಿ khēcara-ahī. Rāhu (Mr. 39).

ಖೇಟಿ khēṭa. phlegm (ಕಫ, ಶ್ಲೇಷ್ಮ Nn. 23). 2, = ಖೇಡ. a village; a small town (ಪುರ, ಪಟ್ಟಣ 23; ಗ್ರಾಮಧಾನ Mr. 188). 3, tableland (ಗಿರಿಸಾನು, ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲ್ 23). 4, a shield (ಅಡ್ಡಣ, ಖೇಡೆಯ 23). 5, hunting. 6, bad, vile, inferior.

ಖೇಟಿಕೆ khēṭaka. a village. 2, = ಖೇಡೆಯ. a shield (ವಸು, ಪರಿಗೆ Nn. 17).

ಖೇಟಿನೆ khēṭana. hunting, the chase (ಬೇಣ್ಣೆ Mr. 270).

ಖೇಡ khēḍa. = ಖೇಟಿ. a village (ಗ್ರಾಮಧಾನ, ಖೇಟಿಕೆ Hla.; Rām 5, 8, 74). 2, a man overcome by terror (Bh. 3, 13, 41; Mhr.: a queer fellow). — ಖೇಡದಾರಯ್ಯ. N. see ಉಮ್ಮುಟ-.

ಖೇಡತನ khēḍatana. the state of being confused or overcome by terror (Bh. 3, 19, 37).

ಖೇಡೆಯ khēḍeya. = ಖೇಟಿ No. 4, ಖೇಡ್ಯ. a shield (ಖೇಟಿ, ಅಡ್ಡಣ Nn. 23).

ಖೇಡ್ಯ khēḍya. 1. = ಖೇಡೆಯ. (ಪರಿಗೆ Si. 290). ಖೇಡ್ಯವುಳ್ಳವನು (ಚರ್ಮ, ಫಲಕಪಾಣಿ, ಹಲಿಗೆಯುಳ್ಳವನು 281).

ಖೇಡ್ಯ khēḍya. 2. a stockade for impaling wild elephants (My.).

ಖೇಡ khēda. sorrow, grief, distress, despondency (ಅತಿದುಃಖ, ಅತ್ಯಂತ ದುಃಖ Nn. 55; ದುಃಖ Smd. 393 Cm.; see Kāvya. I, 2, 52-55; ಉಮ್ಮುಳ). 2, neighing; roaring (ಹಯಸಿಂಹನಾದ 55). 3, little (ಸ್ವಲ್ಪ, ಅಲ್ಪ 55; cf. ಕಿಟಾದು?). 4, a bamboo (ತೃಕ್ಕಾರ, ಬಿದಿರ್ 55). 5, poison (ಗರಲ, ವಿಷ 55). — ಖೇಡಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to become full of grief (B. 2, 47).

ಖೇದವಿಡವುನ khēda-viḍambana. the expression of sorrow, etc. (Śmd. 393).

ಖೇದಿಸು khēdisu. to feel grieved, etc. (Abh. P. 9, 15 va.; My.).

see ಪ್ರತಿ-

ಖೇಪು khēpu. a single time, a turn (Mhr., H. ಪೇಪ; R.).

ಖೇಯ khēya. a moat, a ditch.

ಖೇಲ khēla. = ಖೇಳ. moving to and fro; playing.

ಖೇಲನ khēlana. shaking, moving to and fro; play, sport.

ಖೇಲಿ khēli. play, sport.

ಖೇಳ khēḷa. = ಖೇಲ. a man who makes sport of, or acts against (Rp. 23, 2). 2, a Malayāla man (ಮಲೆಯಾಳು ಪೇಳನ್ ಅಕ್ಕುಂ, Mr. 382, o. rs. ಮಲೆಯಾಳುವಂ ಪೇಳಂ, ಮಲೆಯಾಳವಂ, ಮಲೆಯಾಳ ನುಂ; cf. ಕೇರಳ?).

ಖೈರು khairu. welfare; good condition of things outward; goodness (Mhr., H. ಪೈರ; R.).

ಖೊಪ್ಪರ khoppara. (Śmd. 23). (= ಕೊಪ್ಪರ, etc.?). ಖೊಪ್ಪರದಣ್ಣಿ in Mr. 299 might be read ಖೊಪ್ಪರ ದಣ್ಣಿ, in which case ದಣ್ಣಿ (= ದಣ್ಣ) might mean "arm". cf. K. ಕೊಪ್ಪರ. as in Mr. 299 ಖೊಪ್ಪರದಣ್ಣಿ immediately stand before ಧಾಳ ಕಾಲಾಸ, it is possible that ಖೊಪ್ಪರ and ದಣ್ಣಿ mean "the staff or pole of a banner".

ಖೊಪ್ಪರಿಸು khopparisu. = ಕೊಪ್ಪರಿಸು. to beat, etc.

ಖೋ khō. the sound khō in a play of children. 2, the sound khō in a fight. ಖೋಯೆನ್ನು, ಉಬ್ಬಿ, ಬೊಬ್ಬಿ

ಖಾದು (Rām. 3, 6, 8). see Rām. 6, 14, 18; C. Bp. 42, 25. — ಖೋ ಅಡು. to engage in a certain play at which the continual utterance of ಖೋ is the chief thing (S. Mhr.; B. 1, 16).

ಖೋಜಾ khōjā. = ಕೊಜ್ಜೆ. eunuch (Si. 259).

ಖೋಡ khōḍa. = ಖೋಲ. limping, lame. 2, a certain feat of wrestlers (Cpr. 5, 77).

ಖೋಡಿ khōḍi. an evil disposition; a vice, a defect (in a horse, etc.); an error, a flaw (in a speech, etc.); ill-disposed; having a bad habit; a mean, miserable wretch (S. Mhr.; Mhr.; cf. ಕೋಡಿ 2).

ಖೋಡಿತನ khōḍitana. an evil disposition; the state of being evil or mischievous (S. Mhr.).

ಖೋರ khōra. = ಕೋರ, one who does, etc.

ಖೋಲ khōla. = ಖೋಡ. limping, lame. cf. ಕೋಣ್ಣು?

ಖೋಲಿ khōli. a quiver (Sk.).

ಖ್ಯಾ khyā. = ಪ್ಯಾತ. see ಪ್ರ-

ಖ್ಯಾತ khyāta. known, named, called; told; well-known, celebrated, famous. see ನೆಗಣ್.

ಖ್ಯಾತಗರ್ಹಣ khyāta-garhaṇa. ill-reported, detested, notoriously vile.

ಖ್ಯಾತಯಾಸ khyāta-yāsa. a man of great celebrity (Kāv. III, 3, B, 172).

ಖ್ಯಾತಿ khyāti. fame, celebrity, glory. see ನೆಗಣ್; Prv. 2, 3, 4.

ಖ್ಯೆ khye. appearing; being known, known, etc. see ಸಂ-

ಖ್ಯೆಯ khyēya. apt to appear or to be known, etc. see ಸಂ-

ಗ

ಗ ಗ. the twenty-third letter of the alphabet (Śmd. 12, 21). about its character see c. g. 54, 78, 203, 204, 205, 206, 275, 284, 289, 381, 385, 386. occasionally an initial ಗ appears as ಬ, see c. g. ಗೊಬ್ಬಿಳಿ, ಗೊಮ್ಮೆ, ಗೊಳಲಿ. cf. also ಗೇಕು. = ಬೇಕು.

ಗ ಗಾ. 1. the letter ಗ when pronounced with the short a, as is generally done at school.

-ಗ ಗಾ. 2. = -ಗೈ, -ಗೈ, -ಗಂ. an affix for the formation of words denoting time, e. g. ಅಗ, ಈಗ. cf. ಗಡು 1.

-ಗ ಗಾ. 1. = -ಕ 1. an affix for forming masculine nouns (Śmd. 237), probably taken from Sk.

ಗ ಗಾ. 2. going, moving; entered, staying, being, abiding in; referring to, standing in connection with. 2, the third of the seven primary notes of music (ಗಾನ್ಧಾರ Mr. 76; see ಸಪ್ತಸ್ವರ). 3, sign for a metrically long syllable (Ch.; Mr. 363). 4, the number three (Mr. 349).

-ಗಂ gam. = -ಗ 2. limit; up to, unto, till, e. g. ಅನ್ನೆ ಗಂ, ಇನ್ನೆ ಗಂ, ಎನ್ನೆ ಗಂ (Śmd. 295).

ಗಂಹರ gamhara. = ಗಹರ. see Prv. 2, ಯಾವನ; Śśv. 1, 50.

ಗ

ಗಕಾರ ga-kāra. the letter ಗ (Śmd. 11, 342).

ಗಕುಂ gakuṁ. in a pitch-dark manner. ಕತ್ತಲೆ ಗಕುಂ ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಡ್ತು (My.).

ಗಕ್ಕನೆ gakkane. = ಕಟ್ಟನೆ, ಚಕ್ಕನೆ. quickly, suddenly (C.; Dp. 40, 1).

ಗಕ್ಕು gaku. the marone-backed heron, Ardea grayii (Bd.).

ಗಗಣ gagana. = ಗಗನ. the sky; the atmosphere.

ಗಗನ gagana. the sky; the atmosphere (ಬಾನ್, etc. Kk. 88). 2, a zero (see ಕೈತಯುಗ). 3, a certain metrical foot (Ch.). — ಗಗನ ದರಳ್. — ಅರಳ್. a flower in the sky; any unreal or fanciful thing, an impossibility (Bp. 42, 3). see Prv. 2, ಜಗಲಿ.

ಗಗನಗಂಗೆ gagana-gaṅge. the celestial Ganges (Cpr. 4, 31).

ಗಗನಚರ gagana-cara. moving in the air; a bird; a planet; a male gandharva.

ಗಗನಚರಿ gagana-carī. a female gandharva (Śśv. 3, 35 va.).

ಗಗನಚಾಪ gagana-cāpa. a rain-bow. (Bp. 42, 3).

ಗಗನಮಣಿ gagana-manī. the sun (ರವಿ Bhn. 62; Bp. 56, 31; J. 2, 45).

ಗಗನಲಕ್ಷ್ಮಿ gagana-lakṣmī. the sky regarded as a woman (Cpr. 1, 6; 1, 101 va.).

ಗಗನಲತೆ gagana-lata. a creeper or tree (supposed to be) in the air (Abhā. 6, 24).

ಗಗನಸ್ಥ ಲೀಲಮೆ gagana-sthali-rāme. = ಗಗನಲಕ್ಷ್ಮಿ. (Rā. 3, 118).

ಗಗನಾಂಗಣ gagana-aṅgaṇa. the sky (ವಿಗ್ರಹ, ಆಕಾಶ Nn. 98).

ಗಗನಾಮೃದಿ gagana-ambudhi. the sky regarded as an ocean (J. 3, 46).

ಗಗನಾರವಿನ್ದ ಗಾಗನ-araṇḍa. a sky-lotus: any unreal or fanciful thing (My.).

ಗಗನದೀವ ಗಾಗನ-dīva. N. (Bp. 59, 2).

ಗಗ್ಗರ gaggara. = ಗಗ್ಗರಿ, ಗಗ್ಗ, ಗಂಗೆರ, ಘರ್ಘರ. a hollow ornamented silver ring in which there are pebbles, etc. that when shaken, emit the sound of *gala gala* (My.). — ಗಗ್ಗರಗೋಲು. — ಕೋಲು. a pole on which gaggaras are attached (My.).

ಗಗ್ಗರಿ gaggarī. = ಗಗ್ಗರಿ, etc., ಘರ್ಘರಿ. a hollow ring of brass, containing bits of metal, etc. to produce a jingling noise when shaken (S. Mhr.; My. occasionally).

*ಗಗ್ಗರಿಕೆ gaggarīke. crying in a loud voice; harsh, indistinct utterance. ಎನ್ನು ಗಗ್ಗರಿಕೆಗೊಳ್ಳು ಸರಮಂ ಕಣಕರಂ ಪರಿಯಂ ಕೇಳು Ph. 3, 79 va.; ಒದವಿ ತಗುಳ್ಳು ಗಗ್ಗರಿಕೆ ಸೂಸುವ ಕಣ್ಣಿನಿ Ap. 12, 26.

ಗಗ್ಗು gaggu. = ಗಗ್ಗು, etc., ಗಟ್ಟು. a disagreeable smell. (S. Mhr.).

ಗಗ್ಗು gagra. = ಗಗ್ಗರಿ, etc. (My.).

ಗಗ್ಗು gagre. = ಕೋರ್ಲೆ. a kind of millet, etc. see ಕಮ್ಮ-ದಿಳಿಯ. (Te. ಗಗ್ಗರಿ, ಗಗ್ಗರಿ).

ಗಂಗೆ ಗಾಂಗ. 1. = ಗಂಗಿ, ಗಂಗಿ. (probably connected with ಗಲ, the throat; Mhr., H. ಗಲಗಣ್ಣಿ, a dewlap). — ಗಂಗದೊವಲು. — ತೊವಲು. the dewlap of an ox (ಸಾಸ್ತೆ, ಗಲಕಮ್ಮಲ Si. 319).

ಗಂಗೆ ಗಾಂಗ. 2. N. of a dynasty (at the time of which Nāki, i. e. Nāgavarma, lived; see ರಕ್ತಸಗಂಗೆ. ಅಜಿತಸೇನ ಪಟ್ಟತ). — ಗಂಗೆ ಜೊಡಾಮಣಿ. the gem (i. e. the best) of the Gaṅga kings (Smd. 68). — ಗಂಗೆಮಾಳಿ. N. of females among the Gaṅgādikāras (My.).

ಗಂಗೆದಿಕಾಣ ಗಾಂಗದಿ-kāra. a man of the lowest caste (of the four), a respectable Sūdra (ಅನ್ವ. Mr. 375; My.). ಗಂಗೆದಿಕಾಣವೊಳ್ಳರಿಗ. ಅಪ್ಪಾದತಪಾತಿ.

ಗಂಗೆರ ಗಾಂಗರ. = ಗಗ್ಗರಿ, etc. a hollow ornamented silver ring. ಉಂಗುರ ದೊಡ್ಡದಾದರೆ ಗಂಗೆರವಾದೀತೇ? (Prv.).

ಗಂಗೆಲ ಗಾಂಗಲ. another form of ಗಂಗೆ; cf. ಗಂಗಾವುಕ್ಕಿ, ಗಂಗಾವು. — ಗಂಗಲಾವು. — ಅವು. N. (Bp. 4, 16).

ಗಂಗೆಳ ಗಾಂಗಲ. = ಗಂಗಾಳ. a circular metal vessel, etc. (My.). see Prv. 3. ಮಂಗಳವಾರ.

ಗಂಗೆಸಾಗರ ಗಾಂಗ-sāgara. arrack (C. Bp. 47, 45). 2, N. of a village (My.).

ಗಂಗಾಜಮುನಾ ಗಾಂಗ-jamunā. the Ganges and Yamunā rivers. 2, a cloth of which the border on one side is of one colour and on the other of another (Mhr., H.; B. 3 103; My.).

ಗಂಗಾಜೂಟ ಗಾಂಗ-jūṭa. Śiva (Bp. 35, 55).

ಗಂಗಾತೋಯ ಗಾಂಗ-tōya. Ganges-water (J. 26, 46).

ಗಂಗಾದೇವಿ ಗಾಂಗ-dēvi. a water goddess (My.); N. (Bp. 4, 49; 11, 28; 39, 7);

ಗಂಗಾಧರ ಗಾಂಗ-dhara. Śiva.

ಗಂಗಾಧರೇಶ್ವರ ಗಾಂಗ-dhara-īśvara. Śiva. ಅಗಭೋಗಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ರಂಗ ಸ್ವಾಮಿ, ಸತ್ಯಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಗಂಗಾಧರೇಶ್ವರ (Prv.).

ಗಂಗಾಧೀಶ ಗಾಂಗ-adhīśa. Śiva. 2, a certain metrical foot (Ch.).

ಗಂಗಾನಂದನ ಗಾಂಗ-nandana. Bhīṣma (Bh. 2, 13, 42).

ಗಂಗಾಪುತ್ರ ಗಾಂಗ-putra. = ಗಂಗಾನಂದನ. (My.). 2, a man of low caste (Sk.; cf. ಗಂಗೆಯ ಮಕ್ಕಳು); a fisherman (My.).

ಗಂಗಾಭವಾನಿ ಗಾಂಗ-bhavanī. = ಗಂಗಾತೋಯ. Ganges-water. (My.).

ಗಂಗಾಮಾಲಿ ಗಾಂಗ-maull. Śiva (Bp. 2, 33).

ಗಂಗಾಮಿಕ್ಕಿ ಗಾಂಗ-ambike. N. (Bp. 11, 22, 40).

ಗಂಗಾಮುಕ್ಕಿ ಗಾಂಗ-ambu. = ಗಂಗಾತೋಯ. (J. 9, 26).

ಗಂಗಾಮೈ ಗಾಂಗ-ambe. N. (Bp. 4, 42).

ಗಂಗಾಯಾತ್ರೆ ಗಾಂಗ-yātre. pilgrimage to the Ganges. (C.).

ಗಂಗಾಯಿ ಗಾಂಗ-āyl. N. (Bp. 4, 30).

ಗಂಗಾವಶಂಸ ಗಾಂಗ-avataṁsa Śiva (Bp. 12, 15).

ಗಂಗಾಸಂಗಮಕುಟ ಗಾಂಗ-saṅga-makuṭa. Śiva (Bp. 25, 44).

ಗಂಗಾಸರ ಗಾಂಗ-sara. liquor.

ಗಂಗಾಸುತ ಗಾಂಗ-suta. Bhīṣma (ಗಾಂಗೇಯ, ಭೀಷ್ಮ Nn. 44).

ಗಂಗಾಸ್ನಾನ ಗಾಂಗ-snāna. bathing in the Ganges (C.).

ಗಂಗಾಹಿಮಕರ ಗಾಂಗ-himākara. the Ganges and the moon (J. 6, 5). 2, ಗಾಂಗ-āhi-mākara. the Ganges, snakes and sea-monsters (6, 5).

ಗಂಗಾಳ ಗಾಂಗ-āla. = ಗಂಗಳ. a circular metal vessel for holding water, etc. (My.; Mhr.). 2, a metal plate for eating from (C.). see Bp. 59, 2; B. 4, 141.

ಗಂಗಿ ಗಾಂಗ. = ಗಂಗಿ. throat? — ಗಂಗಿದೊಗಲು. = ಗಂಗದೊವಲು. (S. Mhr.).

ಗಂಗಿ ಗಾಂಗ. 1. = ಗಂಗಿ. — ಗಂಗದೊಗಲು. = ಗಂಗದೊವಲು. (Bh. 3, 17, 56; B. 1, 20; 3, 16; 5, 18; Te. ಗಂಗದೊವಲು).

ಗಂಗಿ ಗಾಂಗ. 2. ಗಂಗಾ. the river Ganges; water (My.). 2, Śiva's wife (Mr. 13). 3, Satyavati, the low-caste boatman's girl who, as one with Gaṅgā, became the mother of Bhīṣma and of the Holeyas (ಹೊಲೆಯರು); the Holeyas, therefore, are called ಗಂಗೆಯ ಮಕ್ಕಳು (S. Mhr.). ಗಂಗಿಗೆ ಹೋಗಿ, ತೆಂಗಿನ ಒಡಲೆ ತನ್ನ ಹಾಗೆ. — ಗಂಗಿಗೆ ಹೋದರೂ ತವ್ವಿಗೆ ಮೇಲೆ ಜ್ಞಾನ (Prv.). — ಗಂಗದೊಣ. — ತೊಣ. the river Ganges (J. 34, 4).

ಗಂಗಿವಾಳೆ ಗಾಂಗ-vaḷa. long hair, a long tail (Bh. 6, 4, 35).

*ಗಂಗಿವಾಳುಕ ಗಾಂಗ-vaḷuka. sands in the bank of river Ganges. ಗಂಗಿವಾಳುಕ ಸಮುದ್ರರು! Bv. 920.

ಗಂಗೋತ್ರಿ ಗಾಂಗ-ōtri. the spot on which the Ganges descends from heaven (Mhr.; My.; B. 5, 152).

ಗಂಗೋದಕ ಗಾಂಗ-udaka. Ganges-water (My.; B. 5, 61); drinking-water (My.).

ಗಚ್ಚು gaṇḍu. a chunammed floor (My.; Mhr.). — ಗಚ್ಚಿಯಣ್ಣ. — ಎಣ್ಣೆ. varnish (My.).

ಗಚ್ಚು gaṇḍu. mortar, plaster, cement (C.; Te.; H.; M. ಕಂಚೆ, see ಕವೆ). see B. 4, 120, 151; 5, 219.

ಗಜ್ಞೆ gacee. running away; making off (Mhr. ಗಜ್ಞೆ). — ಗಜ್ಞೆ ಮೊಡೆ. to run away (S. Mhr.).

ಗಜ gaja. = ಗಜೆ, ಗಜಿ 3. an imitative sound. — ಗಜಬಜ. reit. = ಗಜಬಜೆ. stir, bustle, briskness, etc. (Bh. 2, 10, 25). 2, the buzz or hum of a multitude of people, etc. (ಕೋಲಾಹಲ Bh. 43; Rām. 4, 6, 21; J. 26, 54; Mhr.); the noise of chariots (Bh. 6, 2, 3); etc. — ಗಜಬಜಕೆ. = ಗಜಬಜ (Bh. 8, 25, 9). — ಗಜ ಬಜಿಸು. to become full of stir, bustle, etc.; to buzz, to hum, to make a noise; to roar; to be struck aghast. see Grj. 9, 98; Bp. 1, 44; 37, 37. 43; 51, 53; C. Bp. 42, 25; Bh. 4, 3, 10; 8, 21, 7; J. 9, 17; 14, 25; 20, 24; 24, 45. — ಗಜಬಜೆ. = ಗಜಬಜ. (Bp. 35, 10; 40, 35). — ಗಜಬಜಿಸು. — ಎನು. = ಗಜಬಜಿಸು. (of birds, Abhā. 2, 16).

ಗಜ gaja. 1. an elephant, one of the eight elephants of the quarters (ಘನಾಘನ, ಅನೆ Nn. 15; ಸಾರಂಗ, ಅನೆ 34). 2, N. of an asura or rākṣasa. 3, the number eight (Ch.; Mr. 73). 4, = ಇಘ, one of the vicchitticitras (Kāvya. III, 2, B. 57. 60 seq.). — ಗಜ ನಿಮ್ಮೆ. the large hill-orange (My.; Te. ಲಕುಚ, ಲಿಕ್ಕುಚ, ಕಂಚಿನಿಮ್ಮೆ, Si. 136). — ಗಜಗವಳ. — ಕವಳ. an elephant's mouthful (My.). — ಗಜರಗಲೆ. great gabble (My.).

ಗಜ gaja. 2. a measure of about two feet; a measuring rod of this length (S. Mhr.; Mhr., H.; see s. ಮೇಟ); a quantity (of cloth, etc.) measured by one gaja; a measure of three feet, a yard (My.). 2, a ramrod (C.; Mhr., H.). — ಗಜಕಟ್ಟೆ. rate by gajas (My.).

ಗಜಕಬಳ gaja-kabaja. the food of elephants (ವಿಧಿ Si. 433).

ಗಜಕರ್ಣ gaja-karṇa. ringworm (S. Mhr., Mhr.; ಮಣ್ಣು ಲಕ G.).

ಗಜಕರ್ಣಿ gaja-karṇi. = ಗಜಕರ್ಣಕೆ, q. v.

ಗಜಕರ್ಣಕೆ gaja-karṇike. N. of a plant (ಅಡಲ್ Mr. 134, one MS. — ಕರ್ಣಕೆ).

ಗಜಗಿ ಗಜagga. = ಗಜುಗ, etc. a prickly climbing shrub, etc. (C.).

ಗಜಗಿ gaja-ga. N. of an author (Smd. 4). ಛ. ಗಜಗಿ.

ಗಜಗಮನ gaja-gamana. Indra (Bp. 1, 44).

ಗಜಗಮನೆ gaja-gamane. a woman of a stately elephant-like walk (Bp. 12, 5).

ಗಜಗಲಿಸು gajagalisu. to glitter. ಗಜಗಲಿಸುತು ಇನದಿಮ್ಮೆ ಮೂಡಲು (Rām. 1, 14, 2; see 6, 54, 6).

ಗಜಗಾಮಿನಿ gaja-gāminī. = ಗಜಗಮನೆ. (J. 18, 30).

ಗಜಜರ್ವಾಧಾರಿ gaja-carma-dhārī. Śiva (My.).

ಗಜಜರ್ವಾನ್ವರ gaja-carma-ambara. Śiva (My.).

ಗಜಜಾತಿ gaja-jātī. the elephant. ಮನ್ದಂ ಮೃಗಂ ಭದ್ರಮ್ ಎನಲು ಗಜಜಾತಿ ಮೂಟನ್ನಮ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 154).

ಗಜಜೀವ gaja-jīva. = ಗಜಾಜೀವ. an elephant-keeper. (ಸೇವಕ Mr. 157).

ಗಜತಿ gajate. a multitude of elephants.

ಗಜದನ್ತ gaja-danta. an elephant's tusk; ivory (ನಿಗ್ಗಮ C. II, 93; ನಿಗ್ಗವ C. I, 14; Kk. 77; Smd. 41; Cpr. 1, 78).

ಗಜದಾನ gaja-dāna. the liquor exuding from an elephant's temples (ಅನೆಯ ಮದ Nn. 51. 107). 2, gift of an elephant (My.).

ಗಜದಾನನ gaja-dānava. = ಗಜಾಸುರ. (ಕೆವ. 4, 3; J. 15, 23).

ಗಜದುಳಿ gaja-tuḷi. (Smd. 207, o. r. ಕಜದುಳಿ). one who equals an elephant (?).

ಗಜಧ್ವಜ gaja-dhvaḥ. a flag carried by an elephant (ಕವಲಿ Mr. 473).

ಗಜನಗರಿ gaja-nagarī. = ಗಜನುರ. (J. 16, 19).

ಗಜನಿ gajani. poor rice-lands (Sd.; T. ಕಜನಿ, mire; a paddy-field).

ಗಜನಿಮಾಲಿಕೆ gaja-nimālike. an elephant's wink; wakefulness, lightness of sleep, a nap (Br., R.).

ಗಜಪತಿ gaja-pati. the lord or keeper of elephants; a title given to kings; a stately elephant. (R.).

ಗಜಪಾಣು gaja-pāṇu. (Smd. 207, o. r. ಜಗ-). a vimāna to which elephants are yoked.

ಗಜಹಿಪ್ಪಲಿ gaja-hippall. = ಗಜಹಿಪ್ಪಲಿ. the plant Scindapsus officinalis, bearing a seed which resembles pepper.

ಗಜಪುರ gaja-pura. Hastināpura, Delhi. (J. 16, 17; 25, 2; 32, 57).

ಗಜಪ್ರಾಸ gaja-prāsa. a kind of alliteration (Ch.).

ಗಜಪ್ರಿಯ gaja-priye. the gum olibanum tree, Boswellia serrata.

ಗಜಪ್ರೇಮಿ gaja-prēmi. = ಗಜಪ್ರಿಯ. see ತದಿಕು.

ಗಜಬನ್ಧನ gaja-bandhana. the place where elephants are tied up.

ಗಜಬನ್ಧನಿ gaja-bandhani. an elephant-stable.

ಗಜಬಿನ್ದು gaja-blindu. spots on the body of an elephant (ಪದ್ಮ, ಅನೆಯ ಚಿಟ್ಟು Nn. 54).

ಗಜಭಕ್ಷ್ಯ gaja-bhaksye. the tree Boswellia serrata. see ತದಿಕು, ತದುಗು.

ಗಜಮುಖ gaja-mukha. Gaṇḍa. (My.).

ಗಜಯೋಧಿ gaja-yōdhi. = ಗಜಜಾತಿ. the elephant species. (Si. 409).

ಗಜಲಕ್ಷ್ಮಿ gaja-lakṣmī. richness in elephants (a kind of riches that is not to be destroyed, My.; see Prv. s. ಅನೆ 2). 2, a picture of Lakṣmī with elephants on her sides (My.).

ಗಜಲಕ್ಷ್ಮೀವಾಹನ gaja-lakṣmī-vāhana. a kind of litter with wooden elephants, on which an idol of Lakṣmī is carried about (My.).

ಗಜಱು gajaḥ. 1. ಗಜಱ್. = ಗದಱು 1. to produce or emit a loud sound; to scold. P. ps. ಗಜಱು, ಗಜಮಫ. [ನೇಲಂ ಬಿರಿಯ ಗಜಱು ಗಜಿಸಿ ಪಾಯ್ ಸಿಂಗಂಗರುಮಂ ಕಣ್ಣು Pb. 5, 48 va.]; (Cpr. 10, 102; Bh. 8, 25, 9). ಗಜಱುವ ಅಗ್ಗದ ಕಡಳೆಗಲ್ (Bh. 6, 2, 3). ಗಜವಫ ಕಟುಕಡಳೆ (C. Bp. 5, 7). see Abh. P. 14, 144 va.; Rāv. 5, 120 va.; 5, 122 va.; 6, 11 va.; ಕೆವ. 4, 36 va.; 4, 71 va.; Rām. 1, 14, 2. ಛ. Mhr. ಗಜರ.

ಗಜಱು gajaḥ. 2. = ಗದಱು 2. a loud, angry sound or speech (ಕೋಪಿಸಿ ನುಡಿದುದು Bh. 43; Bh. 7, 1, 19; 7, 3, 19; J. 2, 5; Te. ಕಸರು).

ಗಜವದನ gaja-vadana. Gaṇḍa.

ಗಜವೈರಿ gaja-valī. a lion (My.).

ಗಜವೃಜ gaja-vraja. a troop of elephants. 2, the number eight (Ch.).

ಗಜವೃತ gaja-vrāta. the number eight (Ch.).

ಗಜಶಾಲೆ gaja-śāle. an elephant-stable (ಅನೆಗಲ ಮನೆ Mr. 193).

ಗಜಸನ್ತಾಸ gaja-santrāsa. a portion of an elephant's head (ಅನೆಯ ಮಸ್ತಕದ ವಿಭಾಗ Nn. 62).

ಗಜಹಸ್ತಾಗ್ರ gaja-hasta-agra. the tip of an elephant's trunk (ಕರ್ಣಕೆ, ಕುಷ್ಟಾ ಲಕರಾಗ್ರ Nn. 21).

ಗಜಹಿಪ್ಪಲಿ gaja-hippall. = ಗಜಹಿಪ್ಪಲಿ. a kind of plant. (ಕರಿಹಿಪ್ಪಲಿ, ಕರಿವಳ್ಳಿ, etc. Si. 143; ನಸಿರ, ತ್ರೇಯಸಿ G.).

ಗಜಾಖ್ಯೆ gaja-ākhye. = ಗಜಾಖ್ಯೆ in Sk. the plant *Cassia alata* or *tora* (ಯಾನೆಗ Mr. 117, o. r. ಯಾನ and ಗಜಾಖ್ಯೆ).

ಗಜಾಜೀವ ಗಜಾ-ājīva. an elephant-keeper.

ಗಜಾನನ ಗಜಾ-anana. Gaṇṇa.

ಗಜಾರಾಶಿ ಗಜಾ-arāṣi. a lion (Cpr. 5, 74).

ಗಜಾರಿ ಗಜಾ-ari. a lion. 2, Śiva. (G.; My.).

ಗಜಾರೂಢ ಗಜಾ-ārūḍha. riding on an elephant, mounting one (Grj. 3, 111).

ಗಜಾರೋಹ ಗಜಾ-ārōha. an elephant-driver.

ಗಜಾರೋಹಿನಿ ಗಜಾ-ārōhīni. a woman who rides on an elephant (J. 6, 22).

ಗಜಾಲು ಗಜಾ-lu. loud, idle chat or talk (My.; Mhr.).

ಗಜಾಲುಗಾತಿ ಗಜಾ-lu-gāti. a female chatter-box (My.).

ಗಜಾಲುಗಾತಿ ಗಜಾ-lu-gāti. a male chatterer (My.).

ಗಜಾಸುರ ಗಜಾ-asura. = ಗಜ No. 2. N. of an asura. (Bp. 54, 37).

ಗಜಾಸ್ಯ ಗಜಾ-asya. Gaṇṇa. (Śev. 4, 46).

ಗಜಿ ಗಜಿ. = ಕಜ, ಗಜ 4, ಗಜಿ 2, ಗೊಜಿ. a sound to indicate confusion, disorder, etc. — ಗಜಿ ಬಿಜಿ. reit. = ಗಜಿ ಬಿಜಿ. confusion, disorder, intricacy (My.). — ಗಜಿಬಿಜಿಬರಹ. a writing of which the letters run one into another and which is nearly illegible (C.; Te.).

ಗಜಿಗ ಗಜಿga. = ಗಜುಗ, etc. (My.; St. & Pl.).

ಗಜಿಗ ಗಜಿgo. = ಗಜುಗ. (St. & Pl.).

ಗಜುಗ ಗಜuuga. = ಗಜಗ, ಗಜಿಗ, ಗಜಿಗಿ, ಗಜೆಗ, ಗಜ್ಜಿಗ, ಗಜ್ಜುಗ. a prickly climbing shrub of which the seeds are used for marbles, the Molucca bean, *Guilandina bonduccella* Lin. (C.; T. ಕುಂಗು, ಕುಲಾ, ಕುಲು; M. ಕುಲು, ಕುಲು, ಕುಲು; Tu. ಕಳಿಂಜಿ; Te. ಗಜ್ಜಿ). see ಉದ್ದಿ, ಕುರುಡ. 2, a protuberance from the eye-ball resembling a Molucca bean (C.). ಹೇವಮಿಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣು ಗಜುಗ ಬೆಳೆದಾ ಕಣ್ಣು (Dp. 54).

ಗಜೆ ಗಜe. = ಗಜ. an imitative sound. — ಗಜೆಬಜೆ. = ಗಜಬಜೆ. (Grj. 5, 37).

ಗಜಿ ಗಜi. Tbh. of ಗಜೆ. a club. [ಗಜಿಗೊಳಿ ಭೀಮಸೇನನಿರಾಂತ್ರು ಬದಾರ್ಕನ ವೈರಿ ಭೂಭುಜ ಧ್ವಜನಿಗಲ್ಲವಲ್ಲವೆಯುಂ Ph. 9, 52]; (Śmd. 352).

ಗಜಿಗ ಗಜigga. = ಗಜುಗ. (St. & Pl.).

ಗಜೆಗ ಗಜega. = ಗಜಗ? N. (Kāvy. III, 3, 152).

ಗಜೇಂದ್ರ ಗಜa-Indra. a large, stately elephant.

ಗಜೇಂದ್ರಮಂಡಲದೇವ ಗಜa-īśvara-maṣaṇi-dēva. N. (Bp. 32, 34).

ಗಜೋತ್ಕರ ಗಜa-utkara. a troop of elephants (ಅನೆಯ ಘಟಿ Nn. 109).

ಗಜರಿ ಗಜari. a good, sweet carrot (S. Mhr.; Mhr. ಗಾಜರ).

ಗಜ್ಜಿ ಗಜji. = ಕಜ್ಜಿ scab, itch (My.; Te.). see Prvs. a. ಪೀಡೆ, ಬದನೆ.

ಗಜ್ಜಿಗ ಗಜjiga. = ಗಜುಗ, etc. (My.).

ಗಜ್ಜು ಗಜju. = ಗೊಜ್ಜೆ. fetid drain-water (My.; Te.). see ಬಜ್ಜು.

ಗಜ್ಜುಗ ಗಜjuga. = ಗಜುಗ. a prickly climbing shrub, etc. (My.; Si. 72). see ಹೆಗ್ಗಜ್ಜುಗ.

ಗಜ್ಜೆ ಗಜje. = ಗೆಜ್ಜೆ 1. a little spherical bell enclosing small bits of stone or metal (My.; Si. 220; Te.; T. ಕೆಜ್ಜೆ; M. ಕೆಜ್ಜೆ; cf. ಕಲ್, ಗಿಲ್).

ಗಂಜಿ ಗಾṇci. = ಗಂಜಿ 3, etc. a kind of plant. ಗಂಜಿ, etc. see ಗಿಲ.

ಗಂಜ ಗಾṇja. = ಗಂಜೆ. a store-room, a treasury (ಕೋಶ, ಭಂಡಾರ Nn. 104; ಭಂಡಾರ Mr. 472). 2, a mine (ಕಣಿ 104; ಬನ್ನಿ, ಕಣಿ Mr. 100). 3, a tavern (ಕಳ್ಳ ಮಾಣುವ ಗೃಹ Mr. 198). 4, the third, etc. (ತೃತೀಯ Mr. 472).

ಗಂಜಣಿ ಗಾṇjani. = ಗಂಜಳಿ. a bush, a shrub, etc. (ಉಲಸ Mr. 109, o. r. ಗಂಜಳಿ; cf. ಗಂಜಳದ ಹುಲ್ಲು?).

ಗಂಜಣಿಕೆ ಗಾṇjanike. = ಗಂಜಣಿಕೆ. — ಗಂಜಣಿಕೆಯ ಹುಲ್ಲು. a species of fragrant grass (ಪಾರ, ಕತ್ತಣಿ, ಸಾಗಣಿಕೆ, ಧ್ಯಾಮ, ದೇವ ಜಗ್ಗ ಕ, ರಾಹಿಷ Nr., o. r. ಗಂಜಣಿಕೆ).

ಗಂಜಲ ಗಾṇjala. = ಗಂಜಳ. (My.).

ಗಂಜಳ ಗಾṇja. = ಗಂಜಲ. (ಗೋಶ?). the urine of cattle, horses, elephants, donkeys, sheep, and goats (My.); [a bad smell. ಸಗಣೆಯ ಬೆನಕೆಗೆ ಸವ್ವು ಗೆಯರಳಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಿದರೆ ರಂಜನೆಯಲ್ಲದ ಅದಜ ಗಂಜಳ ಬಿಡದಣ್ಣು Bv. 93]. ಬಿಡಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಮೂತ್ರ ಗಂಜಳ ಮುನ್ನಾದದು (ಮಾಧ, ಮೂತ್ರ Si. 380; see also 315). — ಗಂಜಳದ ಹುಲ್ಲು. a species of coarse grass, found in meadows and on roads in solitary patches and not liked by cattle, Eleusine indica (ಉಲಸ, ಬಲ್ಲಾ Hla.).

ಗಂಜಳಿ ಗಾṇjali. = ಗಂಜಣಿ. a bush, a shrub, etc.

ಗಂಜಿ ಗಾṇji. 1. Tbh. of ಕಾಂಜಿ (Śmd. 356). conjee, rice gruel; starch (ಯವಾಗು, ಉಪ್ಪಿ ಕೆ, ಶ್ರಾಣಿ, ತರಲೆ, ವಿಲೇಪಿಕೆ Hla.; ಪಿಟ್ಟಿ Si. 484; ಕೂರಾಮ್ಪು, ಯವಾಗು Mr. 214; C.; Te.; T. ಕಂಜಿ, M. ಕಂಜ್ಜಾ). ಕಾಸಿದ ಗಂಜಿ (ಯವಾಗು, etc.); ಹಿಗರದ ಗಂಜಿ (ಮಾಸರ, ಅಜಾಮ, ನಿಸ್ತಾನೆ Nr.). ಎತ್ತು ಮಾಣ, ಮತ್ತೂ ಗಂಜಿ. — ಗಂಜಿ ಯಾದರೆ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). see ಬಸ್ತು, ಬಾಗಿದ. — ಗಂಜಿಕಸ. a common annual creeping plant, *Indigofera linifolia* Retz. (Z.). — ಗಂಜಿಬಟ್ಟಿ. a starched cloth (C.). — ಗಂಜಿಬದನೆ. a large good sort of brinjal (My.). — ಗಂಜಿಮುಳ್ಳು. a common spiny shrub, *Ajima tetraantha* Lam. (Z.). — ಗಂಜಿಯಾಣಿ. — ಅಜಾನಿ. = ಗಂಜಿಬಟ್ಟಿ. (C.; B. 5, 287). — ಗಂಜಿರಟ್ಟಿ. a cloth used in pouring off the conjee from boiled rice (My.).

ಗಂಜಿ ಗಾṇji. 2. = ಗಾಂಜ, etc. hemp, *Cannabis indica* (ಶಾಣಿ Nr.; T. ಕಂಜಾ; M. ಕಂಜಾವು).

ಗಂಜಿ ಗಾṇji. 3. = ಗಂಜಿ, ಗಂಜೆ No. 3, ಗಂಜೆ, ಗುಂಜ, etc., (ಬಿಂಜಿ). a kind of plant. see ಗುರು, ಗುಲ, ಗುಲಿ, ಗುಲಿ.

ಗಂಜಣಿಕೆ ಗಾṇjanike. = ಗಂಜಣಿಕೆ, q. v.

ಗಂಜೀಪು ಗಾṇjipu. a pack of (round) cards; a single card of a pack (C; Mhr., H. ಗಂಜೀಪು, ಗಂಜೀಪಾ). ಗಂಜೀಪು ಅಡೋರಿಗೆ ಗಂಜಿಯೂ ಸಿಕ್ಕದು (Prv.).

ಗಂಜು ಗಾṇju. each of the round brass or copper vessels that are put one in another so as to form a cone (My.; Mhr. ಗಂಜ, a heap, etc.).

ಗಂಜೆ ಗಾṇje. = ಗಂಜ. a tavern. 2, a mine. 3, = ಗಂಜಿ 3, etc., the plant *Abrus precatorius*.

ಗಟಿ ಗಾṭa. = ಗಟಿ, ಗಡ 2. an imitating sound. — ಗಟಿ ಗಟಿ rep. the noise made in guzzling or in gulping copiously

(C.; Mhr.), e. g. ಹಾಲನ್ನು ಗಟಿಗಟಿ ಕುದಿ. — ಗಟಿಗಟನೆ = ಗಟಿಗಟಿ. (My.).

ಗಟಿ gaṭa. Tbh. of ಘಟಿ. the body, etc. (My.).

ಗಟಿಕ gaṭika. Tbh. of ಘಟಿಕ. a powerful, able man (My.).

ಗಟಿಕು gaṭaku. = ಗಟಿ. an imitative sound. — ಗಟಿಕುಗಟಿ ಕು. = ಗಟಿಗಟಿ. (My.).

ಗಟಿನೆ gaṭane. Tbh. of ಘಟಿನೆ joining, etc. (My.).

ಗಟಿಸರ್ಪ gaṭa-sarpa. Tbh. of ಘಟಿಸರ್ಪ. a large snake. (My.).

ಗಟಿಕೆ gaṭike. = ಘಟಿಕ. a thick, condensed, hard state. ಗಟಿಕೆ ಅಗುವ ಹಾಗೆ ಕಾಯಿಸಿದ ಕಬ್ಬಿನ ಹಾಲು (ಮತ್ಸ್ಯ 312, only in Si.).

ಗಟಿವಾಳಿ gaṭivāḷi. an independent, quarrelsome, abusing woman (S. Mhr.).

ಗಟ್ಟಿ gaṭṭi. = ಘಟ್ಟಿ, which is a Tatsama (Sm. 77). a ghaut, a mountain-range (C.; Mhr. ಘಟ್ಟ; cf. ಕಡದು 5). ಗಟ್ಟಿದ ಕೆಳಗೆ (the western coast, My.; Si. 158). ಗಟ್ಟಿದ ಉಪ್ಪು, ಬಟ್ಟಿದ ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ (both of which are excellent). — ಅಟ್ಟಿ ಸ್ವರ್ಗವಲ್ಲ, ಗಟ್ಟಿ ಮೇರುವಲ್ಲ (Prvs.). ಗಟ್ಟಿ ಬಟ್ಟಿನ ತಿರುಗಿ ಕಪ್ಪುಬಟ್ಟಿನ ಚರಣ (Dp. 104). see Prvs. s. ಮುಕ, ಮಟ್ಟಿ; Rām. 6, 14, 29.

ಗಟ್ಟನೆ gaṭṭane. = ಗಟ್ಟಿ ಘಟ್ಟನೆ. Tbh. of ಘಟ್ಟನೆ. beating into a hard mass; beating down, as roads (C.); loading a gun (My.). — ಗಟ್ಟಿನೆಮಡೆ. the tool called a road-tamper or dammas (My.).

ಗಟ್ಟಿ gaṭṭi. (fr. ಕಡು 1). = ಘಟ್ಟಿ. firmness; hardness; the state of being congealed, congelation; the state of (fluids. etc.) being thick, solid, or tenacious; the state of being solid (not hollow); strength, power, ability; a strong, loud voice; stability; tightness; firm. (C.; Tu., Te.; T., M. ಕಟ್ಟಿ; ಕರ್ಕಶ Si. 460; Mhr. ಘಟ್ಟ, strong, stout; thick; tight; cf. ಕಟ್ಟಿ 1, seq.). ಎನ್ನ ಗಟ್ಟಿಯು ತಿರವನ್ ಒರಿಸಿದ ನನ್ನ ಕೆಯ್ಯಳು ನೋಡುವು (Bp. 38, 37). ಭಕ್ತರ ಮನಂ ಗಳ ಗಟ್ಟಿಯಂ ನೋಡಲ್ವೆ (25, 24). ನೆಲವಲ್ಲ ಒಣಗಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುವದು (B. 2, 49). ಹಲ್ಲು ಗಟ್ಟಿಯಾಗುವವು (3, 20). ನೀರು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬಿಳಿ ಕಲ್ಲಿನ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ, ಅವೇ ಆಣೆ ಕಲ್ಲು (1, 22). ಮೇಣದ ಹಾಗೆ ಗಟ್ಟಿ ಯಾಗುತ್ತದೆ (3, 63). ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಒಪ್ಪು ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಮೊಟ್ಟೆ (2, 30). ಗಿಳಿಗೆ ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ (2, 3). ಹಾಗೆ ಕಲಿತದ್ದು ಗಟ್ಟಿಯಾದೀತು (3, 62). ಬಹಳ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದ ಬಾರ ದು (2, 1). ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಿದನು (2, 34). ಕುದುರೆಯ ಹಾಗೆ ಚನ್ನವೂ ಗಟ್ಟಿಯೂ ಯಾವವೂ ಇಲ್ಲ (3, 54). ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವದು (ಕರ್ಕಶ, ಕಠಿಣ, ಕಠೋರ, etc. Si. 374). ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವಿಕೆ (ಸಾರ, ಮಜ್ಜನ್ 122). ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬಿಸಿಗೆಗೊಡ್ಡೆರುವದು (ದೃಢಸ್ಥಿತಿ, ಸಂಹತ 373). ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿಯನ್ನು ಹಿಡಿ ಕೊಳ್ಳುವದು (ಮುಷ್ಟಿಬನ್ಧ, ಸಂಗ್ರಾಹ 391). ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗುವದು (ಘೋಷಣೆ 56). 2, (ಘಟ್ಟಿ), a lump, a small mass of any matter, a ball of perfumes (C.; J. 23, 26; Grj. 2, 90; V. 9, 21 va.; Tu., T., M. ಕಟ್ಟಿ; Te. ಕರುಪು, ಗರುಪು; Mhr. ಖಡ್ಗ, ಗಡ್ಡ; see ಕೆಯ್ಯಟ್ಟಿ s. ಕೆಯ್ಯ 4). ಧೂ ಪದ ಗಟ್ಟಿ (ಕೃತಿಮಧೂಪಕ G.). ಅನೇಕಸುಗಂಧ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಧೂಪದ ಗಟ್ಟಿ (ವ್ಯಕಥೂಪ G.). 3, (ಘಟ್ಟಿ), an ingot (C.; Te. ಕಡ್ಡಿ, ಗಟ್ಟಿ, ಗರುಪು; Tu., T., M. ಕಟ್ಟಿ; Mhr. ಗಟಿ). ಸುವ ಣ್ಣದ ಗಟ್ಟಿ (Bh. 30 sum.). ಭಂಗಾರದ ಗಟ್ಟಿ (G. 148). ಗಟ್ಟಿ ಕರಗಿ ನೀರಿನ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲ್ ಪಟ್ಟಿರುವದು (ವಿಲೀನ, ವಿಧೃತ Si. 382). see B. 3, 72; 4, 96, 124. 4, smartness, fineness, beauty, charm (ಅನು, ಹಸ, ಲೇಸು, ಚೋಕ್ಕಳಿಕೆ, etc., ಮನೋಹರ Kk. 18,

o. r. ನಟ್ಟಿ; Sm. 55; Te.; cf. ಗರಗಂಕೆ). 5, a strong, smart person. ಕುಡಕದ ಗಟ್ಟಿಯರು (Bp. 40, 56). — ಗಟ್ಟಿಕೆಲಸ. a firm, strong, substantial work (C.). — ಗಟ್ಟಿಕೋಡು. a strong or solid horn (B. 4, 47; My.). — ಗಟ್ಟಿತೊಗಲು. strong leather (B. 5, 260). — ಗಟ್ಟಿದುಡ್ಡು. a kind of dudḍu = 4 kāsū (My.). — ಗಟ್ಟಿ ಬರ್ಫ. ice or snow (ಹಿಮಸಂಹತಿ, ಹಿಮಾಣಿ G.). — ಗಟ್ಟಿಮಗುಟ್ಟು. to grind perfumes (Cpr. 1, 123; Grj. 2, 89; V. 9, 21 va.; Skv. 2, 64). — ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟು. firm, hard, certain (S. Mhr. according to Z.). — ಗಟ್ಟಿಯವ್ವಲಿ. — ಅವ್ವಲಿ. a thick ambali (C.). — ಗಟ್ಟಿ ಮೊಸರು. thick curds (C.). — ಗಟ್ಟಿಯಾಳು. — ಅಳು. a strong, energetical, able person (C.). — ಗಟ್ಟಿವಜ್ರ. a hard, or beautiful, diamond (Bp. 60, 45). — ಗಟ್ಟಿಹಾಲು. thick milk, pure milk (S. Mhr.). — ಗಟ್ಟಿಹೆಂಗಸು. a robust, strong, able woman (C.).

ಗಟ್ಟಿಗೆ gaṭṭiga. a strong, energetic, able, valiant man (C.; ಧೀರ G.; Tu.). ನಾನೆ ಗಟ್ಟಿಗೆ, ನಾನೇ ಗಟ್ಟಿಗನೆನ್ನು, ವೀರಭಟರು ತಮ್ಮೊಳಗೆ ತಾವು ಒಬ್ಬರೊಳಗೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಅಹಂಕಾರ ಪಡುವದು (ಅಹ ಮಹಮಿಕೆ Si. 293). see Prv. s. ಲೋಪ್ಪಿ 1.

ಗಟ್ಟಿಗೆ gaṭṭige. firmly, strongly, loudly, etc. (My.; Te.).

ಗಟ್ಟಿತನ gaṭṭitana. strength, hardness, energy (ದಾರ್ಢ್ಯ G.; ಸಾರ Cb.; see B. 3, 48).

ಗಟ್ಟಿವಲ್ಲಿ gaṭṭi-valṭi. = ಘಟ್ಟಿ. — a female perfumer, a toilet-woman (ಸೈರಣ್ಣಿ, ಗಂಧಕಾರಿಕೆ Hla.; ಸೈರಣ್ಣಿ Mr. 304; Grj. 2, 89, 91; 7, 8; C. Bp. 10, 5).

ಗಟ್ಟಿಸು gaṭṭisu. to make effort (so as to speak loud, B. 3, 3, 6).

ಗಟ್ಟಿಸು gaṭṭisu. = ಘಟ್ಟಿಸು. to strike, to beat; to harden (C.). [ಗಟ್ಟಿಸಿ ಸಿನ್ನುರದೊಳ್ ನೆಲಗಟ್ಟಿಸಿ Pb. 2, 66]. ಹಾಯ್ದುತ್ತವ ಎಕ್ಕಲನ ಮಡದಲಿ ಉಪ್ಪು ಗಟ್ಟಿಸಿದ (Bh. 3, 13, 30). ಈ ಸಾವುಕಾರನ ಬದುಕು ತಕ್ಕೊಣ್ಣು, ಏನು ಹಣಗೆ ಗಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವನು? (B. 4, 170). 2, to beat down, as a road (My.). to fill into the belly (My.).

ಗಟ್ಟಿ gaṭṭi. = ಕಟ್ಟಿ 3. a bank or shore; a dam or mound (Te.). ನೀರಿನ ಗಟ್ಟಿ (ತಟ್ಟಿ etc. Si. 82).

ಗಟ್ಟಿ gaṭṭi. = ಗಡ್ಡಿ, etc. a bale, a bundle, a ream of paper (C.; Mhr. ಗಟ್ಟಾ).

ಗಟ್ಟಿ gaṭṭi. = ಗಟ್ಟಿ (C.).

ಗಡ gaḍa. 1. = ಗಳ 1. a particle used in polite narration and pleasant talk (Smḍ. 397). indeed, certainly, yes, etc. [Kr. 2, 13; ಅವಲರುಂ ಪಣ್ಣಂ ಬೀತೋವವು ಗಡ Pb. 1, 55; Ap. 1, 74]. see Smḍ. 69. 191. 277. 301; Bp. 22, 48; 23, 22; 29, 15; 32, 50; 51, 8; Bh. 2, 13, 34; Rskv. 9, 9; 13, 27; J. 6, 14; 28, 29; Ch. v. 206. 306. — ಗಡಾ. — ಅ 5. = ಗಡ. see Smḍ. 69. 143.

ಗಡ gaḍa. 2. = ಗಟಿ, ಗಡು 2, ಗಡ. a term expressing quick motion. — ಗಡಗಡ. rep. quickly (used of walking, reading, eating, etc., C.). — ಗಡಗಡನೆ = ಗಡಗಡ. quickly; violently, thrillingly. ಗಡಗಡನೆ ನಡಗುತ್ತ (Bp. 52, 12). ಗಡಗಡನೆ ನಡುಗಿದನು (58, 62). — ಗಡಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. = ಗಡುಗುಟ್ಟು. to be affected with a thrilling sensation, as in fear or from cold (My.). — ಗಡಬಡಿ. reit. bustle (My.). — ಗಡಬಡಿಸು. to move quickly, to bustle, to be rash, etc. (Bp. 40, 38; 51, 59; 58, 36; Bh. 7, 5, 27; Rām. 4, 60, 20; see ಕಡು-). — ಗಡಬಡೆ. = ಗಡಬಡಿ. (Rām. 6, 53, 15).

ಗಡ ಗಾಢ. 3. = ಗಡು3. an imitative sound. (Mhr.; cf. ಗಡಾವಳಿ). — ಗಡಗಡ ಎನ್ನು. to rumble or rattle, as thunder, carts, etc. (C.; T.). — ಗಡಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. to rumble or rattle as a quickly moving cart (My.).

ಗಡ ಗಾಢ. 4. = ಕಲು1, ಗಜಿ, ಗಡಿ2 ಗಲ2, etc., ಗಳ3. a term expressing disorder. (Mhr.). — ಗಡಬಡ. dupl. confusion; puzzle; tumult, ado; vexation (Bp. 56, 17; B. 5, 66; My.; Mhr.). — ಗಡಬಡಿ = ಗಡಬಡ, ಗಡಬಿಡಿ, ಗಡಿಬಿಡಿ. (C.; Mhr.; Te. ಗಡಬಡ, ಗಡಿಬಿಡಿ). — ಗಡಬಡೇಶ್ವರ. — ಈಶ್ವರ. a confused lord or master. ಈಶ್ವರನನ್ನು ಗಡಬಡೇಶ್ವರ ದೊಡ್ಡವನೋ? (Prv.). — ಗಡಬಿಡಿ = ಗಡಬಡಿ. (B. 5, 199).

ಗಡ ಗಾಢ. 5. = ಗಡಬ, ಗಡವು, ಗಡಿ3, ಗಡು1, ಗಡುಬ, ಗಡುವು. a limit; a limited time, a period, a term, an instalment (My.; Te. ಗಡವು; T. ಕಡು; M. ಕಡು, ಗಡು).

ಗಡ ಗಾಢ. 1. = ಘಡಾ. Tbh. of ಘಟಿ. an earthen vessel used like a drum (My.). cf. ಸಂಗಡ.

ಗಡ ಗಾಢ. 2. = ಗಡಿಕೆ, ಗಲ2. an impediment. see ಅಗಡ, ಅವ ಗಡ, ನಿಗಡ. cf. ಗಡ1.

ಗಡ ಗಾಢ. 3. a small fort, especially a hill-fort (ದುರ್ಗ, ಕಿಲ್ಲೆ Ch.; My.; Mhr., H.).

ಗಡ ಗಾಢ. 4. a liquid measure equal to forty sērs (My.; H.).

ಗಡಕೆ ಗಾಢಾಕಾ. a sort of gilt-head or gold-fish.

ಗಡಗಂಬಿ ಗಾಢಾಗಂಬಿ. = ಗಡಂಬಿ. a stand, as for water-pots, a shelf (C.; Mhr., H. ಘಡವಂಬಿ, ಘಡೋಂಬಿ).

ಗಡಗಿ ಗಾಢಾಗಿ. Tbh. of ಘಟಿಕೆ (Smd. 338). 2. = ಗಡಿಗಿ. Tbh. of ಘಟಿಕಾ. (My.). a water jar, etc.

ಗಡಂಗ ಗಾಢಾಂಗ. = ಗಡಂಗು, ಗಿಡಂಗಿ. a godown, a store-room, especially also a spirit-shop (C.; Mhr., H. ಗಿಡಂಗಿ; M. ಕಿಡಂಗು; Br. ಗಿಡಂಗಿ).

ಗಡಂಗು ಗಾಢಾಂಗು. = ಗಡಂಗ. (My.). ಸಾರಾಯಿ ಮಾಡುವ ಗಡಂಗು (ಗಂಜಿ, ಮದಿರಾಗ್ಗು Si. 108).

ಗಡಬು ಗಾಢಾಬು. (fr. ಕಡು1). = ಗಡಸು, ಗಡುಸು. hardness, as of metal; brittleness, as of iron or wood; difficulty, as of work; severity, heaviness, as of rain; great weight, as of a burden, (hard, etc.). (S. Mhr.; B. 4, 1).

ಗಡಂಬಿ ಗಾಢಾಂಬಿ. = ಗಡಗಂಬಿ. a stand, etc. (S. Mhr.).

ಗಡಣ ಗಾಢಾಣ. a mass, a heap; a multitude (ಸಮಾಹ Smd. 197 Cm.; ಕೇಣ Ct. 1, 26; ದೊನ್ನುಳಿ, ಗೊನ್ನುಳಿ I, 34; ಒಟ್ಟುಜಿ I, 30; ನಿಶಾಯ I, 102; ಜಂಗುಳಿ, ವಂಗಡ, ಒಗು, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; Smd. 84; see ಕಡೆ; cf. Sk. ಘಟಿನ, joining together). [ದೇವರ ಪಡೆ ಗಡಣವೆ ಪೊಗಟ್ಟುದು Pb. 12, 216; Cv. 323, 719]. see Grj. 10, 79; Bp. 31, 28; Bh. 1, 8, 8, 31; 1, 20, 55, 61; Rév. 2, 47; 8, 102; 13, 70; Rām. 1, 13, 10; C. Bp. 5, 8; J. 2, 67; 19, 7; 30, 1. — ಗಡಣಂಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to become a mass, to be joined or united, etc. (Skt. 3, 35 va.). ಗಡಣಂಗೊಣ್ (Smd. 200).

ಗಡಣಿಸು ಗಾಢಾಣಿಸು. to join (v. t.), to put together, to heap, to lay in a heap, to pile; to prepare; to concert. [ಹಿನ್ನಣ ಪಯ್ಯಲ್ಲಿ ಪುರುಷಾಚಾರ ಪ್ರಮಾಣನಿನ್ನ ತೆಜುಮುಣಿ ಹಿನ್ನವ ಭಂಕ ಬೋನವಾಗಿ ಗಡಣಿಸಿ, ತಟ್ಟಿನ ಮುಟ್ಟಿನ ಮುರ್ವವನು Cv. 314, 607]; (Bp. 8, 43; 24, 23, 30, 60, 63; 27, 49; 30, 10; 33, 4, 11, 14; 47, 17; 52, 5; 57, 36; 58, 69; 59, 1, 18, 19; Bh. 6, 4, 140; 7,

5, 27; V. 5, 61 va.; 14, 54; cf. ಗಣಾಯಿಸು?). 2, to join (v. i.), to unite with (Bh. 4, 6, 24; 6, 4, 107; Cpr. 5, 105, 123; 8, 103).

*ಗಡಣೆ ಗಾಢಾಣ. = ಗಡಣ. a mass. ವಿಶಾಸಿನಿಯರ ಗಡಣೆಯು Pb. 1, 58; Bv. 610.

ಗಡಣೆ ಗಾಢಾಣ. (Tbh. of ಗಣನೆ?). reckoning, considering (Bp. 11, 51; Te.; an acquirement or acquisition); meaning, sense, purpose (4, 54; 17, 5; 42, 8); regarding; being worthy of notice (32, 57). cf. ಗವನೆ? — ಗಡಣೆಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to have regard for, to pay attention to; to regard; to care for, etc. (Bp. 26, 15; 40, 79; 43, 68; 51, 4).

ಗಡತರ ಗಾಢತರ. = ಗಡುತರ, ಗಾತರ. massiveness, thickness, stoutness, strength, massive, etc. (C.; Mhr. ಜಾಡ ಸರ; B. 3, 118; 5, 34, 237).

ಗಡದ ಗಾಢಾದ. = ಗಡದು, ಗಡುದು. thick, gross, as darkness; sound, profound, deep, as sleep, study, etc. (S. Mhr.; Mhr., H. ಗಡಪ, ಗಡದ). ಗಡದ ನಿಜ್ಜಿ (B. 3, 51).

ಗಡದು ಗಾಢಾದು. = ಗಡದ. (C.).

ಗಡಪು ಗಾಢಾಪು. = ಗಪ್ಪು, q. v. being withdrawn from sight, hiding, disappearance (S. Mhr.; Mhr., H. ಗಡಪ, ಗಡಬ, ಗೈಪ, ಗೈಬ, ಗರಕೆ), e. g. ಬಾವಿಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದು ಗಡಪಾದನು.

ಗಡನೆ ಗಾಢಾಣ. a kind of metal pot (Mhr. ಗಡನಾ; R.; Te. ಕಡನೆ, a water-pot or earthen vase).

ಗಡಬ ಗಾಢಾಬ. = ಗಡ5, etc., a limit, etc. (My.).

ಗಡವ ಗಾಢಾವ. a stout, male monkey (My.).

ಗಡವು ಗಾಢಾವು. = ಗಡ5, etc., a limit of time, etc. (C.).

ಗಡಸರಿ ಗಾಢಾಸರಿ. = ಗಡುಸರಿ. a stout, robust person (My.).

ಗಡಸು ಗಾಢಾಸು. = ಗಡಜ್ಜು, etc. hardness, etc. (My.).

*ಗಡಹ ಗಾಢಾಹ. threshold. ಇಲಿ ಗಡಹನೊಡ್ಡಿ ದಲ್ಲಿರ್ಪನೆ ಎನ್ನ ಸಂಸಾರ Bv. 10. (Te. ಗಡಹ).

ಗಡಾಯಿಸು ಗಾಢಾಯಿಸು. to hide or fix firmly in the earth, as a boundary stone (My.; Mhr. ಗಡದಣೇಂ).

ಗಡಾರಿ ಗಾಢಾರಿ. an iron crow-bar (My.; H.).

ಗಡಾವಣೆ ಗಾಢಾವಾಣ. (fr. ಗಡ3). loud sound, noise (Rām. 3, 5, 10; 3, 6, 28; 6, 11, 16; 6, 30, 33; Bh. 1, 7, 20; 1, 12, 19).

ಗಡಿ ಗಾಢಿ. 1. = ಗಡಿ1, etc., a pole. ಹಡಗಿನ ಗಡಿ (ಅಶ್ವ, ಕೇನಿಪಾತನ Si. 85; T., M. ಕಣ, a staff).

ಗಡಿ ಗಾಢಿ 2. = ಗಡ4, etc., a term expressing disorder. — ಗಡಿಬಿಡಿ. = ಗಡಬಿಡಿ. confusion; vexation and trouble (C.).

ಗಡಿ ಗಾಢಿ 3. = ಗಡ5, etc., a term, a limit (ಅನ್ನರ, ಅವಳಿ, ಯಾವತ್ ತಾವತ್ Nr.; Tu., Te.; Sk. ಘಟಿ, a border); a frontier (ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕಡೆ Mr. 89; My.; Te.); a place, an abode (ಇಕ್ಕ, ಇಮ್ಮು, ಗೊತ್ತು, ನೆಲೆ, ತಾಣ, etc., ಅಶ್ರಯ ಸ್ತ.; J. 9, 25; T. ಕಡೆ; Te. ಕಡೆ; cf. ಕಡೆ1; Cpr. 4, 8; Abh. P. 4, 53 va.). ಗಡಿ ದುರ್ಗಂ ಗಳು ಭದ್ರಮಾಗೆ (Skt. 96). see (ಅಂಗಡಿ, ತಳಗಡಿ, ಮುಂಗಡಿ. — ಗಡಿಗಡು. — ಕಡು. to go beyond the common limits (Grj. 3, 64).

ಗಡಿ ಗಾಢಿ 1. a small fort (R., Te.; Mhr., H. ಗಡಿಲಿ, ಗಡಿಲಿ, ಗಡ್ಡಿ; T. ಕಡಿ).

ಗಡಿ ಗಾಢಿ 2. = ಗಡಿ. Tbh. of ಘಟಿ. a ghoury or hour of 24 minutes; a gong or plate of metal on which the hours are struck (Te. ಗಡಿ, ಗಡಿಯೆ). see ಗಡಿಯಾಲ.

ಗಡಿಕ್ ಗಾಢ್ಲೆ. = ಗಡೆ 2. an impediment. see ಅನ-.

ಗಡಿಗಿ ಗಾಢ್ಲೆ. = ಗಡಿಗಿ. — ಗಡಿಗಿ ಕಲ್ಲ ಸಕ್ಕರೆ. = ಗಡಿಗಿ. (B. 3, 45).

ಗಡಿಗಿ ಗಾಢ್ಲೆ. = ಗಡಿಗೆ No. 2, ಗಡಿಗಿ. Tbh. of ಭಟಿಕಾ. an earthen vessel (C.; ಕುಮ್ಮ, ಭಟಿ Si. 440). see Bp. 14, 11; 20, 13; 65, 38; B. 2, 16; 5, 128; Prv. s. ಭಿನ್. ಕುರುಡಿಯ ಮದಿವೆಯಾದರೆ ಮನೆಯ ಗಡಿಗಿಗೆ ಮೂಲ (Prv.). — ಗಡಿಗಿ ಕಲ್ಲ ಸಕ್ಕರೆ. sugar-candy formed in a gaḍige into which threads had been put by means of which the sugar in a lump is hung up (My.).

*ಗಡಿಮ್ ಗಾಢ್ಲಿ. = ಗಡೆ. (ಗಡೆ + ಇಮ್). ಅದು ಪೆಣ್ಣುಮೆನ್ನು Pb. 11, 47; ಚತುರಸ್ತುತಿ ಗರ್ಭಸ್ಥಿತನದು ಗಡಿಮೆನ್ನು ಮುದ್ರಿಪನ್ನಾಯ್ತು ಯಶಸ್ವತಿಯ ಪದನ್ಯಾಸಂ Ap. 8, 32.

*ಗಡಿಯ ಗಾಢ್ಲಿ. = ಕಡಿ, ಕಡಿಯ. strong, fat, stout. ಕಡುಗಡಿಯವಪ್ಪೆರಡಾನೆಗ್ ತಮ್ಮಳ್ ಪೋರಲ್ ಸಾರ್ V. 85, 25.

ಗಡಿಯಾರ ಗಾಢ್ಲಿ. = ಗಡಿಯಾಲ, etc. a watch, a clock, etc. (C.; B. 4, 164; Te. ಗಡಿಯಾರ, ಗಡೇರ, ಗಡ್ಯಾರ; see ಗಡಿ 2).

ಗಡಿಯಾಲ ಗಾಢ್ಲಿ. = ಗಡಿಯಾರ, ಗಡಿಯಾಳ. an hour-glass; a gong; a watch, a clock (C.; B. 4, 190, 196; Mhr., H. ಭಡ್ಯಾಳ; M. ಗಡಿಯಾರ, ಭಡಿಯಾರ, ಭಡಿಯಾಳ).

ಗಡಿಯಾಳ ಗಾಢ್ಲಿ. = ಗಡಿಯಾಲ. (C.; B. 3, 86).

ಗಡಿಸು ಗಾಢ್ಲಿ. 1. = ಗಳಿಸು, ಗಳಿಸು 1. Tbh. of ಭಟಿಸು. to bring together, to collect, to acquire, to earn (Te. ಗಡಿಂಚು, ಗಡಿಯಿಂಚು, ಗಣಂಚು). 2, to come together. see ಸಂ- 3, to exert oneself. see ಅವಗಡಿಸು 2, and cf. ಭಟಿ.

ಗಡಿಸು ಗಾಢ್ಲಿ. 2. (fr. ಗಡೆ 2). to impede, etc. see ಅನುಗಡಿಸು, ಅವಗಡಿಸು 1.

ಗಡು ಗಾಢ್ಲಿ. 1. = ಗಡೆ 2, ಗಡೆ 5, ಗಲ್, etc. term, period, etc. [Tu.]. see ಅಗಡು, ಅಗಡು.

ಗಡು ಗಾಢ್ಲಿ. 2. = ಗಡೆ 2. a term expressing quick motion. — ಗಡುಗುಟ್ಟು. = ಗಡೆ. (My.).

ಗಡು ಗಾಢ್ಲಿ. 3. = ಗಡೆ 3. an imitative sound. — ಗಡುಗುಟ್ಟು. = ಗಡೆ. (My.).

ಗಡು ಗಾಢ್ಲಿ. an excrescence on the neck; a boil (ಕುರು Mr. 385); a hump on the back; a superfluous excrescence or addition, as to a poem; an earth-worm. see ಅನ್ನ ಗಡು.

ಗಡುತರ ಗಾಢ್ಲಿ. = ಗಡತರ, etc. thickness, etc. (ಗಾತ್ರ, ಏಣ್ಣು G.; My.; B. 4, 21, 22, 46).

ಗಡುಡು ಗಾಢ್ಲಿ. = ಗಡಡ, etc. thick, profound, etc. (My.).

ಗಡುಬ ಗಾಢ್ಲಿ. = ಗಡೆ 5, etc. a limit, etc. (My.).

ಗಡುವು ಗಾಢ್ಲಿ. = ಗಡುಬ, etc. (My.).

ಗಡುರ ಗಾಢ್ಲಿ. = ಗಡುಲ.

ಗಡುಲ ಗಾಢ್ಲಿ. hump-backed.

ಗಡುಸರಿ ಗಾಢ್ಲಿ. = ಗಡೆಸರಿ. a stout, robust person. (My.; Te.).

ಗಡುಸು ಗಾಢ್ಲಿ. = ಗಡೆಸು, etc. hard, etc. (C.). ಕಬ್ಬಿಣದ ರಸವು ಅಜ್ಜ, ಪೆಣ್ಣು ಗಟ್ಟಿ, ಬಹಳ ಗಡುಸಾಗುವದು (B. 4, 148).

ಗಡುಸುತನ ಗಾಢ್ಲಿ. = ಗಡುಸುತನ. hardness, etc. (My. occasionally).

ಗಡೆ ಗಾಢ್ಲಿ. 1. = ಕಣಿ, ಗಡೆ 1, ಗಣಿ. ಗಟ, ಗಲು, ಗಲುವು, ಗಟ್ಟಿ. a bamboo-pole (My.). ಹಡಗು ನಡಿಸುವ ಗಡೆ (ನೌಕಾವಣ್ಣಿ Si. 84).

ಗಡೆ ಗಾಢ್ಲಿ. 2. = ಕಿಡು 1, ಗಡೆ 1, ಕೆಳೆ 2, etc. touching; fitting; meeting; match; comparison, equality (ಸರಿ, ದೂರೆ, ಸಾಸಟಿ, ತೂಣಿ, ಜೋಡು, etc., ಸಮಾನ ಸ.; T. ಕಿಡು, M. ಕಿಡೆ; cf. ಭಟಾಯ).

ಗಡೆ ಗಾಢ್ಲಿ. = ಗಡಿ 2. Tbh. of ಭಟಿ (Smd. 338). a wheel for raising water (S. Mhr.; cf. ಭಟಿಯನ್ನ). — ಗಡೆಗಡೆ. rep. = ಗಡೆ. (S. Mhr.; in this form the word apparently belongs to ಗಡೆ 3).

ಗಡೆಕಾಣ ಗಾಢ್ಲಿ-ಕಣ್ಣಿ. a man on the back of an elephant who carries a pole with a flag, etc. (My.). 2, a man who propels a raft or boat with a pole (My.).

ಗಡೆ ಗಾಢ್ಲಿ. the beard about the chin (C.; Te.; Tu. ಗಡೆ; T. ಕಟ್ಟಿ, ಕಟ್ಟಿ). ಅರಸು ಅನ್ನರ ಉರು ನಡುಗುತ್ತದೆ, ಮುಡುಕ ಅನ್ನರ ಗಡೆ ಅಲಗುತ್ತದೆ. — ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದ ಔಪಾಸನ ಮಾಡಿದರೆ ಗಡೆ ಸುಟ್ಟು ಕೊಣ್ಣು. — ಗಡೆ ಕೆಳೆ ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿದಾಗ ಹಪ್ಪಳ ಕಾಸಲೆ ಕೆಳೆ ಬನ್ನ. — ಎಲ್ಲದಕ್ಕೆ ಬಡತನವಾದರೆ ಹಿಡಿ ತುನ್ನು ಗಡೆ ಕಟ್ಟಿ ಬಡತನವೇ? (Prva.). ಗಡೆ ಮುಸೆ (ವ್ಯಂಜನ, ಶ್ರುತು Nr.; Si. 436). ಗಡೆ ಮಾಸೆಯಿಲ್ಲದ ಗಣ್ಣು ಗೂಸು (ತೂ ಬರ Hla.). ಹಡೆನಾದವ ಬಹಳ ಸಡ್ಡು ಪಿರಿದರೇನು? (Dp. 148). see Bp. 3, 27; 20, 11; 56, 50, 58, 49; C. Bp. 32, 45; J. 9, 8; Si. 121, 195; 216, 448; B. 4, 21, 181; 5, 23, 58. ಕೂಡು, ಪೀಡು. 2, = ಗಡೆ. the chin (My.; Tu., Te.; ಚಿವುಕ Si. 213). see ಬಿಳಿ-; Prv. s. ಮಡ್ಡು. — ಗಡೆ ದಾದಿತ್ಯ. — ಅದಿತ್ಯ. N. (Bp. 56, 33).

ಗಡೆ ಗಾಢ್ಲಿ. = ಗಡೆ. a bunch or bundle; a quantity of ten quires of paper (S. Mhr., Mhr.).

ಗಡೆ ಗಾಢ್ಲಿ. 1. = ಗಣ್ಣಿ, ಗಡೆ, ಗಣೆ 2, ಗಲ್ಲೆ 1. a mass; a lump; a clump; a concretion (C.; Te.; M. ಕಣ್ಣಿ, ಕಟ್ಟಿ; Mhr. ಗಡ್ಡು; cf. ಗಟ್ಟಿ No. 2; ಕರಣಿ). ಉಪ್ಪು, ಮುನ್ನುಡ ಗಡೆಗಳನ್ನು ಅಗಿಯುವ ಮರದ ಗುದ್ದಲಿ (ಅಪ್ಪಿ Si. 85). ಹೆಚ್ಚಿಯೋಗ ಗಡೆ ಬೆಳೆಯುವಿಕೆ (ವಿದ್ಯಾ 201). 2, any bulbous root (C.; Te., Mhr.; M. Tu. ಕಣ್ಣಿ). ಸಾರಸದ ಗಡೆ (ಕನ್ನ Mr. 420). ಸಸಿ ಪಲ್ಲಿಗಳ ಗಡೆ (ಕರ ಹಾಟಿ 107). ಮರದ ಗಡೆ (ಕರಹಾಟಿ Hla.). ತಾನರೇ ಗಡೆ (ಕರಹಾಟಿ, ಶಿಫೆ, ಕನ್ನ Si. 96). see Si. 95, 146, 152, 153, 154, 155, 158, 159, 161, 162, 446; B. 3, 106, 109; 4, 143. 3, the bulky platform of an idol-car (S. Mhr.). 4, the root of the ear (C.), ಕಿವಿಯ ಗಡೆ (G. 145). ಅನೆಯ ಕಿವಿ ಗಡೆ (ಜಾಲಿಕೆ G.). 5, a small insulated and dry spot in a river; an island (C.; Te., Mhr.). see ನಡು. — ಗಡೆ ಗಟ್ಟಿ. — ಕಟ್ಟಿ. to congeal; to freeze (C.; B. 3, 41; 4, 101; 5, 29); to condense (v. i.), as the milk of the kōve (My.). 2, to grow in clumps or tufts, as grass or bamboos (C.). — ಗಡೆ ದರ್ಭೆ. (Bh. 1, 10, 2). — ಗಡೆ ಹಾಗಲ. (ಕಾರ ವೇಣ್ಣಿ, ಕಟ್ಟಿಲ್ಲ, etc., Si. 160). — ಗಡೆ ಹುಲ್ಲು. a good fodder-grass, Andropogon mollicomus Kunth. (Z.).

ಗಡೆ ಗಾಢ್ಲಿ. 2. = ಕಟ್ಟಿ 1. a bank, a shore (My.; Te.).

ಗಡೆ ಗಾಢ್ಲಿ. = ಗಟ್ಟಿ, ಗಡೆ. a bundle, etc. (My.).

ಗಣ ಗಾಢ್ಲಿ. = ಕಣ್ಣಿ 2, etc. an imitative sound. — ಗಣ್ಣಿ. = ಕಣ್ಣಿ. (My.).

ಗಣ ಗಾಢ್ಲಿ. 1. = ಕಣ 3, etc., ಗಣಲ್, ಗಣೆಲ್, ಘಣ, ಡಣ. an imitative sound of the ringing of bells. — ಗಣಗಣ. rep. = ಘಣ. the ringing sound of bells (C.; Mhr. ಘಣ-). — ಗಣ ಗಣ ಎನ್ನು. to sound as a bell (C.). — ಗಣಗಣೆಸು. = ಗಣಗಣ ಎನ್ನು. (My.).

ಗಣ ಗಾಢಾ. 2. = ಕಣ 1. a stick, etc. — ಗಣಕಾಲು = ಕಣ-
(ಖಂಢೆ, ಪ್ರಸ್ತುತೆ Nr.).

ಗಣ ಗಾಢಾ. a flock, a multitude, a troop, a body, a company, a class, a tribe. 2, a body of troops equal to 27 chariots, 27 elephants, 81 horses and 135 foot. 3, the host or the attendants (demi-gods, eminent followers, Jaṅgamas) of Śiva (often considered to be under the superintendence of Gaṇeśa). 4, a syllable-, or a Mora-foot, in prosody (Ch.; see ಎಣ್ಣು ಗಣ). 5, a number. 6, a kind of perfume (ಅಜಿವಾನ G.). 7, a series or group of asterisms or lunar mansions.

ಗಣಕ ಗಾಢಾ. = ಗಣಕ. an arithmetician, a calculator; an accountant; an astrologer (ಕರಣಿಕ Mr. 358, o. r. ಗಣಕ). ಗಣಕರ್ (o. r. ಗಣಕರ್) ಬರವ ಗೃಹ (ಕರಣಶಾಲೆ Mr. 197).

ಗಣಕ ಗಾಢಾ. the potherb Solanum indicum Lin. (ಕಾಕಮಾಳ, ವಾಯು Nr.; My. as ಗಣಕ; see ಕಾಳಿ).

ಗಣಕ ಗಾಢಾ. the wife of an astrologer.

ಗಣಜಲಿ ಗಾಢಾ. = ಗಣಜಲಿ 2. (S. Mhr., My. as ಗಣಜಲಿ).

ಗಣಜಿಲು ಗಾಢಾ. = ಗಣಜಿಲಿ 2. (St. & Pl.; My.).

ಗಣಜಿಲಿ ಗಾಢಾ. 1. the chicken-pox (S. Mhr.).

ಗಣಜಿಲಿ ಗಾಢಾ. 2. = ಗಣಜಲಿ. Hogweed, Boerhavia procumbens or diffusa (ಪುನರ್ನವೆ, ಶೋಭಾಢ್ನಿ Nr.; ಪುನರ್ನವೆ Mr. 133; My.; Te. ಗಲಗರೆ, ಗಲಿಜೇರು, ಗಲಿ; M. ತಲುದಾಮು, ತವಿ ಲಾಮು; T. ಕಡಿಯರತ್ತ). 2, the prostrate herb and vegetable Trianthema. see ಕೆಮ್ಮು-, ದಿಳೇ. (Z.; Te. ಗಲಿಜರು, ಗಲಿಜೇರು). see ಕೊನ್ನೆ 2.

ಗಣಜಿ ಗಾಢಾ. = ಕಡಿಕೆ. a kind of elk or deer (ಗೋಕರ್ಣ Nr., o. r. ಗಣಜಿ, ಶರಭ).

ಗಣಜಿ ಗಾಢಾ. 1. Tbh. of ಗಲಗರೆ. a small water jar. see Mr. s. ಗಲಗರೆ. ~

ಗಣಜಿ ಗಾಢಾ. 2. = ಗಣಜಿ. reckoning, counting (of horsemen, My.; Mhr.).

ಗಣಜಿ ಗಾಢಾ. Tbh. of ಗಲಗರೆ. a small water jar, etc. (Hla.).

ಗಣಜಾಸವ್ವ ಗಾಢಾ-dāsa-avve. N. (Bp. 39, 6).

ಗಣಜಾಸವ್ವ ಗಾಢಾ-dāsi-bhīmāyā. N. (Bp. 37, 7; 58, 9).

ಗಣಜಿಲು ಗಾಢಾ. = ಗಣಜಿಲು, ಗಣಜಿಲು, ಗಣಜಿಲು. to count; to consider; to estimate (Bp. 39, 2).

ಗಣಜವ್ವ ಗಾಢಾ-dravya. public property, common stock; a variety of articles. (R.).

ಗಣನ ಗಾಢಾ. = ಗಣನ. (My.). see ಕಾಲ-.

ಗಣನಾತೀತ ಗಾಢಾ-ātīta. innumerable. (Śmd. 235).

ಗಣನಾಥ ಗಾಢಾ-nātha. Śiva; Gaṇeśa; a gaṇa-chief. see Bp. 44, 30.

ಗಣನಾಥೇದ ಗಾಢಾ-bhēda. a way of counting (Nn. 17, 66).

ಗಣನಾಮ ಗಾಢಾ-nāma. the figurative names for certain metrical feet (Ch.).

ಗಣನಾಯಕ ಗಾಢa-nāyaka. = ಗಣನಾಥ. Gaṇeśa (Mr. 13).

ಗಣನಾವಿಹೀನ ಗಾಢa-vihīna. innumerable (Śśv. 5, 51).

ಗಣನಯಮಕಣ್ಡ ಗಾಢa-niyama-kanda. the kanda-metre being regulated by feet (Ch.).

ಗಣನೀಯ ಗಾಢa-nīya. numerable; calculable.

ಗಣನ ಗಾಢಾ. ಗಣನಾ. reckoning, counting, computing; enumerating; considering; regarding; taking notice of; esteeming; amount or sum. see Ch. v. 254; Śmd. 154; Bp. 16, 28; 50, 11; J. 10, 43; 18, 7; Nn. 27, 43, 72; B. 4, 106; 5, 122. — ಗಣನವಡೆ. — ಪಡೆ. to be counted or enumerated (Cpr. 1, 53).

ಗಣಪ ಗಾಢಾ-pa. = ಗಣಪತಿ. (Bp. 5, 55; 61, 93).

ಗಣಪತಿ ಗಾಢಾ-pati. the leader or chief of the attendants, or followers, of any deity; Gaṇeśa; Śiva (Mr. 12); the head of an assemblage.

ಗಣಯಿಸು ಗಾಢa-yisu. = ಗಣಿಸು. to count, to calculate (Ch. v. 229); to reckon, to consider; to regard.

ಗಣರಾತ್ರ ಗಾಢa-rātra. a multitude of nights, many nights. see Hla. s. ಇರುರ್.

ಗಣರೂಪ ಗಾಢa-rūpa. Swallow-wort, Calotropis gigantea (or Asclepias; ಎಕ್ಕೇ ಗಿಡ G.).

ಗಣಲ್ ಗಾಢa. = ಗಣ 1, etc. an imitative sound. (C.; Te. ಖಣಲ್).

ಗಣಲು ಗಾಢa. = ಗಣಲೆ. a knuckle of the fingers; a knot or joint in any cane (S. Mhr.; Te. ಕಣ್ಣು; cf. ಕಣ್ಣಿ, ಗಡುಪು, ಗಿಣ್ಣು 2).

ಗಣವೃತ್ತ ಗಾಢa-vṛtta. a metre of syllable feet (Mr. 366).

ಗಣಸಂಜ್ಞೆ ಗಾಢa-saṃjñe. = ಗಣನಾಮ. a figurative name for certain metrical feet. (Mr. 364).

ಗಣಪಾಸಕ ಗಾಢa-hāsa. a kind of perfume (ಅಜಿವಾನ G.).

ಗಣಾಕ್ಷರ ಗಾಢa-akṣara. certain syllables of prosody (Ch.; Mr. 363).

ಗಣಾಧಿಪ ಗಾಢa-adhipa. Gaṇeśa; Śiva; a gaṇa-chief.

ಗಣಾಧೀಶ ಗಾಢa-adhīśa. Gaṇeśa (ವಿಘ್ನರಾಜ, etc. Mr. 16).

ಗಣಾರ್ಚನೆ ಗಾಢa-arcane. the homage paid by the Liṅgavantas to the Jaṅgamas (C.).

ಗಣಿ ಗಾಢa = ಕಣಿ 2, etc. a mine, etc. (My.; Si. 116, 312, 330, 338).

ಗಣಿಕ ಗಾಢa. = ಗಣಿಕ, q. v. an accountant. 2, = ಗಣಿಕ? ಸೋಗರ್ ಕಣಿ ಗಣಿಕಕೃಷ್ಣಂ (Ct. I, 60).

ಗಣಿಕಾರಿಕೆ ಗಾಢa-kārike. the tree Premna spinosa.

ಗಣಿಕಾಸ್ತ್ರೀ ಗಾಢa-kāstri. = ಗಣಿಕೆ. see Śś. s. ಬೇಟಿ 2.

ಗಣಿಕೆ ಗಾಢa. = ಗಣಲು. a knot, a joint (ಗ್ರಂಥಿ G.; cf. ಗಣ್ಣು, ಘಟಿಕೆ No. 4). ಕಬ್ಬಿನ ಗಣಿಕೆ (B. 3, 43). — ಗಣಿಕೆಹುಣ್ಣು. a sore on the finger joints (S. Mhr.).

ಗಣಿಕೆ ಗಾಢa. ಗಣಿಕಾ. a harlot (ಕಾಮುಕಿ, ಸೂಕಿ Nn. 98; Bp. 40, 63; C. Bp. 47, 15; ಪಾತರದವಳು G.). 2, a female elephant. 3, a young elephant (ಶುಣ್ಣುಲಕಿಶೋರ, ಮಜುಯಾನೆ 98). 4, a sort of jasmine, Jasminum auriculatum (ಜಾಜಿವಲ್ಲಿಗೆ G.).

ಗಣಿಗಲು ಗಾಢa-galu. = ಕಣಿಗಲ್, etc. fragrant oleander, etc. (My.; Si. 123).

ಗಣಿಗಿಲು ಗಾಢa-gilu. = ಗಣಿಗಲು. (My.). — ಗಣಿಗಿಲ ಮುಸ್ತೆ. the Indian spikenard, a herb growing in the Himalaya, Narostachys jatamansi Dec. (St. & Pl.). — ಗಣಿಗಿಲ ತೋರಮರ. = ಕೆಮ್ಮು ಕಣಿಗು. (St. & Pl.).

ಗಣಿತ ಗಾಢa. numbered, counted, calculated; calculating; the science of computation, arithmetic (Bp. 3, 41); the astrological part of a jyōtiṣśāstra; a sum.

ಗಣಿತಗಾಣ ಗಾಢa-gāra. = ಗಣಿತಜ್ಞ. (My.).

ಗಣಿತಜ್ಞ ಗಾಣಿತ-ಜ್ಞಾನ. an astrologer (My.; B. 5, 176).
 ಗಣಿತಜ್ಞತೆ ಗಾಣಿತ-ಜ್ಞಾನತೆ. knowledge of astrology (My.).
 ಗಣಿತವಿದ್ಯೆ ಗಾಣಿತ-ವಿದ್ಯೆ. the science of computation (B. 5, 166, 275).
 ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ ಗಾಣಿತ-ಶಾಸ್ತ್ರ. the book or science of computation, comprising arithmetic, algebra and geometry (My.; B. 5, 197).
 ಗಣಿತ ಗಾಣಿತ. = ಗಣಿತ 2. reckoning, etc. (My.).
 ಗಣಿತಿಸು ಗಾಣಿತಿಸು. = ಗಣಿಸು, etc. to count. (Bp. 7, 11; 18, 77).
 *ಗಣಿತ ಗಾಣಿತ. = ಗಣಿತ. ಈ ಗಣಿತಮನೆತ್ತರಾಗುಂ Kr. 1, 8; ಗಣಿತ ಯರ್ ಗಣಿತಮಂ ಬಗೆಯದಿನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತಂಗಿ Ph. 5, 26; Ap. 4, 90.
 ಗಣಿತಿಸು ಗಾಣಿತಿಸು. = ಗಣಿತಿಸು. (Bp. 30, 24).
 *ಗಣಿಯಾನೆ ಗಾಣಿಯಾನೆ. a female elephant. ಅಡವಿಯ ಸೊ ಕೆದಾನೆ ಗಣಿಯಾನೆಗೆರೆಸು ಬನ್ನು ಬಾವಿಯಂ ಪೊಕ್ಕೊಡೆ Vr. 111, 18.
 ಗಣಿಲ್ ಗಾಣಿಲ್. = ಗಣಿಲ್, etc. an imitative sound. (My.).
 ಗಣಿಸು ಗಾಣಿಸು. = ಗಣಿಸು. (J. 7, 7; 14, 7; 21, 18; 33, 10; My.).
 ಗಣುದಿಸು ಗಾಣುದಿಸು. = ಗಣುದಿಸು. to count. (Bp. 6, 8).
 ಗಣಿ ಗಾಣಿ. = ಗಣಿ 1, etc. (C.); the stalk or stem of an onion (S. Mhr.). see Prv. 3. ದೊಮ್ಮೆ.
 ಗಣಿಗಾಣಿ ಗಾಣಿ-ಗಾಣಿ. = ಗಣಿಗಾಣಿ, ಗಣಿಕಾಣಿ. an oarsman, a boatman, a tumbler or domba.
 ಗಣಿಯ ಗಾಣಿಯ. numerable.
 ಗಣಿಶ ಗಾಣಿ-ಶಾ. Pārvatī's son Gaṇēśa. see Śmd. 93. 151. 207; Bp. 24, 48. 2, Śiva. 3, a gaṇa-chief.
 ಗಣಿಶ್ವರ ಗಾಣಿ-ಶ್ವರ. = ಗಣಿಶ. see Bp. 61, 46 & ಕಲಿ-
 ಗಣಿ ಗಾಣಿ. = ಗಣಿ. till, up to the time (My.).
 ಗಣಿಡಿ ಗಾಣಿಡಿ. = ಗಾಣಿಡಿ. a little bundle, a parcel (My.; Mhr., H. ಗಣಿಡಿ).
 ಗಣಿಲ ಗಾಣಿಲ. = ಗಣಿಲು. (C.).
 ಗಣಿಲು ಗಾಣಿಲು. ಗಣಿಲ್. = ಗಂಟಲ, ಗಣಿಲ್. the throat [Tu. ಕಣ್ಣಿಲ್]; (ತಾಳಿಗೆ Bhn. 63; ಕಾಕುಡ G.; C.). [ಅನ್ನು ನೆಲಕಿಕ್ಕಿ ಗಣಿಲಂ ಮೆಟ್ಟಿದಾಗ Ph. 8, 22 va.]; (Cpr. 4, 47). see Bp. 25, 25. 86; 28, 11; Bh. 1, 8, 57; B. 4, 74, 85.
 ಗಣಿ ಗಾಣಿ. a kind of small gold ear-ring (ಕಣಿಲ, ಕಣಿ-ವೇಷ್ಣನ Si. 218; C.; Te.). — ಗಣಿಜಳಕುಮ್ಮು. the drops of a gaṇṭi (C.).
 ಗಣಿ ಗಾಣಿ. = ಗಣಿ. (My., in ಬ್ರಹ್ಮ, ರುದ್ರ-).
 ಗಣಿಕೆ ಗಾಣಿಕೆ. a clump, etc. (ಸ್ತಮ್ಭ, ಗುಚ್ಛ, ಗುಚ್ಛ Si. 305).
 ಗಣಿಗ ಗಾಣಿಗ. = ಗಣಿಗನ ಕಸ. an annual herb, *Spermocoe hispida* L. (Z.).
 ಗಣಿ ಗಾಣಿ. considered to be a Tbh. of ಗ್ರಸ್ಥಿ (Śmd. 341. 365; Mhr. ಗಾಣಿ). the knot or joint of a reed, bamboo or cane (ಗ್ರಸ್ಥಿ, ಪರ್ವ, ಪರಸ್ Hla.; Mr. 109; C.; Te.; 9. ಗಣಿಲು). 2, a knot, the knot of a cord, etc. (C.; Te.). 3, a bundle, a bag, a parcel (C.; Te.). 4, that has been tied together or laid by: money, wealth (C.); capital or stock in trade (C.; B. 5, 97). 5, a joint or articulation of the body (Bp. 38, 57; C.; ಬೆರಳಿನ ಗಣಿ G. 182). 6, a lump or concretion formed in the abdomen (C.; ಕೊಟ್ಟಿಯೊಳಗೆ ಎಡಗಡೆಪಕ್ಕದಿಯಲ್ಲಿ ಗಣಿ ಅಗುವ ರೋಗ ವೆನ್ನರೆ ಗುಡಿ Cb.). 7, knotting: swelling and hardening of the

veins on the surface of the legs, arms and hands (C.). ಬೆರಳೆ ಗಣಿಗಳು (ಪಾಣಿಪಾಪಾರ್ವ Mr. 322). ಇಟ್ಟಿ ಗಣಿನ್ನು ತಿರಿಗಿ ಕೊಡೋಣ (ನಿರ್ಯಾತನ G.). ಗಣಿ ಪರರ ಕಯ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಸೊಪ್ಪು, ಮು ಅಸಿಕೊಣ್ಣ. — ಕಯ್ಗೆಲಿದ್ದರೆ ಗಣಿ, ಭಾವಿಸಿದರೆ ನಣಿ. — ಕನಸಿನ ನಣಿ ಕನಡಿಯೊಳಗಣ ಗಣಿ (Prva.). see Bh. 1, 20, 57; Si. 439; B. 1, 23; 3, 64. 100; 4, 6; 5, 238; ಅಣು, ಎಣು, ಕಗ್ಗಣಿ, ಸರಿಗಣಿ; Prva. 2. ತುಣಿ, ದೇನ, ಪಾಪ. — ಗಣಿಸು. — ಅಸಿ. the desire of becoming rich (C.). — ಗಣಿಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು. to knot; to tie (Bp. 42, 4). ಗಣಿಕ್ಕಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಗ್ರಸ್ಥಿ ತ Nr.). 2, to knit, as the eye-brows. ಹುಟ್ಟಿ ಗಣಿಕ್ಕುಪುದು (ಭುಕ್ಕುಟಿ Hla.). 3, to bring about (Rām. 5; 8, 85; J. 6, 37; 9, 31). 4, to be united closely (Grj. 2, 106 va.). 5, to be knit, as the eye-brows (J. 22, 11). — ಗಣಿಗಟ್ಟಿ. — ಕಟ್ಟಿ. a knotted stick, knotted wood (Rāghc. 17, 67; My.). — ಗಣಿ ಗಡಡಿ. dupl. (B. 4, 169). — ಗಣಿಗಕ್ಕು. — ಕಕ್ಕು. a man who hides his wealth, i. e. falsely assumes the appearance of poverty (S. Mhr.). 2, a man who does not return what he has borrowed (My.; Abha. 8, 2). — ಗಣಿಗಾಣಿ. — ಕಾಣಿ. a leg with dilated veins (C.). — ಗಣಿಗಯ್. — ಕಯ್. a hand or an arm with dilated veins (C.; Bp. 58, 49). — ಗಣಿಗೊಯ್. — ಕೊಯ್. a purse-cutter: a pick-pocket or defrauder (S. Mhr.). — ಗಣಿಗೊಯ್. — ಕೊಯ್. a female purse-cutter, etc. (S. Mhr.; Bp. 40, 53). — ಗಣಿಗೊಣಿ. a knotted stick (S. Mhr.). — ಗಣಿಗಣಿ. — ಉಣಿ. one who spends his principal instead of trading with it (Sd.). — ಗಣಿಕ್ಕುಮ್ಪು. the herb *Leucas urticaefolia* Br. (Z.). — ಗಣಿ ಪುರ್. knit eye-brows, a frown (Bp. 20, 12; V. 11, 60). — ಗಣಿ ಬಾರಂಗಿ. an undershrub, *Clerodendron serratum* Blum., or *siphonanthus* R. Br. (Si. 143; C.; T., Te.). — ಗಣಿ ದೀಪು. to get knotted, as a thread (C.). 2, close (occasionally improper) connection, intimacy or friendship to spring up (between two persons). ಅವನಿಗೂ ನನಗೂ ಗಣಿದಿತ್ತು (C.). ಅವನಿಗೂ ಅಕೆಗೂ ಗಣಿದಿತ್ತು (C.). 3, union, harmony or agreement to take place, become or be. ಅವನ ಮಾತಿಗೂ ನನ್ನ ಮಾತಿಗೂ ಗಣಿದಿತ್ತು (C.). 4, to run counter to, to stop anybody's progress in a hostile manner, to attack (C.; see B. 2, 18; 3, 126; 5, 59. 64). — ಗಣಿಬು. — ಉಬು. = ಗಣಿಹುಬು. (My.). — ಗಣಿಮೊಟ್ಟ. dupl. (C.). — ಗಣಿಮೋಣಿ. a frowning countenance (My.). — ಗಣಿ ಲಗಾಮು. a bridle full of troubling knots (My.). see ತುಣಿ ಕುದರೆ. — ಗಣಿವ್ಯಾಜ್ಯ. a knotty, unjust, difficult law-suit (My.). — ಗಣಿವ್ಯಾಜ್ಯಗಾಣಿ. a man who institutes such a suit (My.). — ಗಣಿಹಾಕು. to make a knot (C.). 2, to knit, as the eye-brows (C.). ಸಿಟ್ಟಿನಿನ್ನ ಗಣಿಹಾಕಿದ ಹುಬ್ಬು (ಭುಕ್ಕುಟಿ G.). 3, to employ capital (C.). — ಗಣಿಹುಬು. = ಗಣಿಪುರ್. (My.).
 ಗಣಿ ಗಾಣಿ. = ಗಣಿ 1, etc. a mass, lump, etc. (ಶಾಲಾಕ, ಗಡ್ಡೆ Si. 95, only in Si.). ಯಾವದೊಂದ ಹುಲ್ಲು ಮುನ್ನಾದ ಗಣಿಗಳು ಅಗಿಯಲ್ ಪಡುತ್ತೊ, ಅನ್ನಾ ಗುದ್ದಲಿ (ಸ್ತಮ್ಭ, ಸ್ತಮ್ಭಫಣ 399). — ಗಣಿಕೆಡೋರೆ. (ಶಚಿ, ಗಣಿಮೂಲಿ, ಪದ್ಮಸ್ಥಿಕೆ Si. 122). — ಗಣಿ ಮುಸ್ತ. a medicinal herb. ಒನ್ನು ಗಡ್ಡೆಯೊಳಗೆ ಅನೇಕ ಮೋತೆಗಳುಳ್ಳ ಗಣಿಮುಸ್ತಗಳು (ಜೊಡಾಲೆ, ಚಕ್ರಲೆ, ಉಚ್ಚಟಿ Si. 162).
 ಗಣಿ ಗಾಣಿ. Tbh. of ಘಣಿ. a bell. (Śmd. 338; C.; Tu., Te.; T. ಕಣ್ಣ, ಕಣ್ಣಿ); also: an English hour (C.). see e. g. Bp. 32, 29; 43, 32; B. 4, 141; 5, 287; Nr. 1. ಬಾಣಾಸು. ಗಣಿ ಬಾಣಾಸು. — ಕೊಡೆ. to beat a gong; to ring a bell (C.). ಗಣಿಗೆ ಒನ್ನೇ ಸ್ವರ. — ಭರತರಾಜನ ತಿಕಕ್ಕೆ ಗಣಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prva.). — ಗಣಿಶಾಣಿ.

the profession of a Jaṅgama mendicant going from door to door ringing a bell (S. Mhr.).

ಗಣ್ಡು ಗಾಂಧು. = ಗಣ್ಡು, etc. the throat. (C.). — ಗಣ್ಡು, ಚುಟಿಗೆ. a particular swelling of the uvula (S. Mhr.).

ಗಣ್ಡು ಗಾಂಧು-3. one of the Tatsamas (Smd. 384; Kk. 95; Sm. 77). a strong, powerful, manly male person; a husband (ಕಾನ್ತ, ಕಮಿತ್ಯ, ಪತಿ, ರಮಣ, ಧವ, ಪ್ರಿಯ, etc. Nr., Hla., Si. 193; ಅನುಕ, ವರಯತ, ಭರ್ತೃ, etc. Mr. 307; J. 7, 25; 13, 44; C.; [Tu. ಕಣ್ಣಾಣಿ]; Te.; M., T. ಕಣವ, ಕಣ್ಣ). [ಕೆಲಕಂ ಗಣ್ಡುಂಗಮೊಳ್ಳಂ ಕರಂ ಮುಜಿವಾ ಪ್ರಾಧಯೆ ಜೋಡೆಯಕ್ಕುಂ Pb. 4, 82; Ap. 12, 96; ಸೆರ ಗಿಲ್ಲದ ಗಣ್ಡು ನನ್ನಿನಿಪ್ಪೊಡಂ ಮಾಡದೆ Ap. 1, 79 va.; ಗಣ್ಡುತೋಟಿ ಗಣ್ಡು ರೆಮ್ಮವರ ಕಾಣೆ Bv. 112]. ಒರ್ವನೇ ಗಣ್ಡು ನಲ್ಲೆ ಜಗತಿತಲಮೊಳ್? (Smd. 57). ಅವರ್ ಗಣ್ಡುರ್, ಅವರ್ ಪೆಣ್ಣರ್ (109). ಸಾಯಿರ ಗಣ್ಡುರ್, ಸಾಯಿರ ಪೆಣ್ಣರ್ (111). ಗಣ್ಡು ನುಂ ಮಕ್ಕಳುಮಿಲ್ಲದವಳು (ನಿವೀರ್ Hla.). ಗಣ್ಡು ನು ಬಯಸುವನೆ ಅಪ್ಪವಳು (ಕಾನ್ತ); ಒಡಹುಟ್ಟಿದವಳು ಗಣ್ಡು ನು (ಭಗಿನೀಪತಿ); ಗಣ್ಡು ನ ಒಡಹುಟ್ಟಿದವಳು (ನನ್ನಿನ); ಗಣ್ಡು ನ ಒಡಹುಟ್ಟಿದವನು (ದೇವರ); ಗಣ್ಡು ನ ಒಡಹುಟ್ಟಿದವನ ಹೆಣ್ಣುತಿ (ಯಾತ್ಯ); ಅವಳೊರ್ವಳು ಒಪ್ಪಟ್ಟ ಮುದುಕಿಯಾಗಿ ಕಾವಿಯ ಸೀರೆಯನುಟ್ಟವಳು ಅಥವಾ ಗಣ್ಡು ನಿಲ್ಲದವಳು (ಕಾತ್ಯಾಯನಿ Nr.). ಗಣ್ಡು ನಿಲ್ಲದ ಮುಣ್ಣೆ (ವಿಧವೆ); ಗಣ್ಡು ನುಳ್ಳವಳು (ಪತಿಪತ್ನಿ Si. 185). ಗಣ್ಡು ಗಮ್ಪಲಿಯಕ್ಕಿ, ಗಣ್ಡು ಗರಣೆಯ ನುಂಗಿ, ಗಣ್ಡು ಬನ್ನಾಗ ನರಳುವ ಹೆಣ್ಣುಂಗೆ ಗುಣ್ಣೆಕ್ಕು! (Sp.). plural also ಗಣ್ಡು ನಿರು (C.; B. 3, 32). ಗಣ್ಡು ಗಂಜದ ನಾರಿ ಅವಳೆ ಹೆಮ್ಮಾರಿ (Dp. 54). ಗಣ್ಡು ಪೆಣ್ಣೇ ಸೀರೆ ತರುತ್ತಾನೆನ್ನು, ಇದ್ದ ಸೀರೆ ಸುಟ್ಟಳು. — ಗಣ್ಡು ನ ಮದುವೆಯಾದರೂ ಗಂಜಿ ಬರತಪ್ಪದು. — ಗಣ್ಡು ನಿಗೆ ಅಗಲಿಕೆ ತೋಟುಸಬೇಡ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಣಿ ಕಲಿಸಬೇಡ. — ಗಣ್ಡು ನಿಗೆ ಹೆಣ್ಣುತಿ, ಒಡೆಯನಿಗೆ ರಾಜ್ಯ. — ಗಣ್ಡು ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಮುಣ್ಣೆಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಬಿನ್ನು. — ಗಣ್ಡು ಇಲ್ಲದ ಗಯ್ಯಾಳಿ, ದಣ್ಣು ಇಲ್ಲದ ಹಾವಳಿ. — ಗಣ್ಡು ಗೆ ಬೇಡವಾದರೆ ಗುಣ್ಣು ಕಲ್ಲಿಗೂ ಬೇಡ. — ಗಣ್ಡು ನಿಗೆ ಗಣ್ಣುಕೆ ತೋಟುಸ ಬೇಡ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸವಿ ಕಲಿಸ ಬೇಡ. — ಸೇರದ ಗಣ್ಡು ಗೆ ಮೊಸರೊಳಗೆ ಕಲ್ಲು ಸಿಕ್ಕಿತು. — ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ಹಾದರವಾದಿ, ಇರುಳು ಗಣ್ಡು ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೇನು ತೆಗೆದಳೆ. — ಹೆಣ್ಣುತಿ ಹೆಗ್ಗಡಿಯಾದರೆ ಗಣ್ಡು ಮೂಟನಾಯಿಗಿನ್ನ ಕಡೆ (Prvs.). 2, = ಗಣ್ಡು, stoutness; strength; greatness. see ಅಟು. Prvs. 5. ಬರು ಬರು, ಬೊಡಿ. — ಗಣ್ಡು ಕೊಡಲಿ. = ಗಣ್ಡು ಗೊಡಲಿ, ಗಣ್ಡು ಗೊಡಲಿ. a kind of axe, used in war or for cutting animals (My.; ಕುತಾರ, ಸ್ಪಧಿತಿ, ಪರಶು Si. 281, 290). — ಗಣ್ಡು ಗತ್ತರಿ. — ಕತ್ತರಿ. = ಗಣ್ಡು. large scissors, such as devotees (or mendicants) threaten to decapitate themselves with, in order to extort a gift from a deity (or alms); a pair of shears (My.). — ಗಣ್ಡು ಗತ್ತರಿನಾಚಿ ದೇವ. N. (Bp. 58, 1). — ಗಣ್ಡು ಗರ್ವ. great pride (Smd. 386; Kk. 96; Abh. P. 11, 134). — ಗಣ್ಡು ಗಲಿ. — ಕಲಿ. (Smd. 386; Kk. 96). = ಗಣ್ಡು ಗಲಿ. a strong hero. — ಗಣ್ಡು ಗಾಡಿ. = ಗಣ್ಡು ಗಾಡಿ. great gracefulness or beauty [ಪಡೆಮೆಟ್ಟಿ ಗಣ್ಡು ನ ಗಣ್ಡು ಗಾಡಿಯಂ ಕಣ್ಣು Pb. 4, 15 va.; (Abh. P. 3, 38, 156; 14, 107 va.). — ಗಣ್ಡು ಗುಣ. (Smd. 386; Kk. 96). great excellence (Abh. P. 9, 134). — ಗಣ್ಡು ಗೂಸು. — ಕೂಸು. = ಗಣ್ಡು ಗೂಸು. a male person. ಗಡ್ಡು ಮಿಸೆಯಿಲ್ಲದ ಗಣ್ಡು ಗೂಸು (ತೂಬರ Hla.). — ಗಣ್ಡು ಗೂಸುತನ. manliness (Cpr. 8, 67 va.). — ಗಣ್ಡು ಗೊಡಲಿ. — ಕೊಡಲಿ. = ಗಣ್ಡು ಕೊಡಲಿ. (My.; Si. 290; Te. ಗಣ್ಡು ಗೊಡಲಿ). — ಗಣ್ಡು ಪೆಣ್ಣರ್. (Smd. 386). husband and wife (ದಮ್ಮತಿ Hla.). — ಗಣ್ಡು ಪೆಣ್ಣೇರ. a badge of honour (Te., R.). — ಗಣ್ಡು ಮುಜ್ಜೆರ. great enmity, etc. (Abh. P. 7, 50). ಗಣ್ಡು ಮಾತು. a great, bold word (Abh. P. 3, 39; 13, 139). — ಗಣ್ಡು ಮೆಣಸು. the Pimento tree, Eugenia acris W. & A. (St. & Pl.). — ಗಣ್ಡು ವರಿಜು. — ಪರಿಜು. (Smd. 386; Kk. 96). a mighty, grand form; the form of a man. see Abh. P. 3, 38; 7, 105 va. & 106 va.; 11, 97. — ಗಣ್ಡು ವಸ

ದನ. — ಪಸದನ. (Smd. 386; Kk. 96; o. r. in both: ಗಣ್ಡು ವಸನ). grand decoration. — ಗಣ್ಡು ವಸನ. — ಪಸನ. an excellent cloth (see Smd. 5. ಗಣ್ಡು ವಸದನ). [— ಗಣ್ಡು ವಳ್ಳಿ. a woman of masculine qualities. ಘಟ್ಟಿವಳ್ಳಿಯೆಂ ದೇವಿ ಗಣ್ಡು ವಳ್ಳಿಯೆನಲ್ಲೆಂ Pb. 8, 56]. — ಗಣ್ಡು ಹೆಣ್ಣುತಿಯರು. = ಗಣ್ಡು ಪೆಣ್ಣರ್. (ದಮ್ಮತಿ Nr.; My.). — ಗಣ್ಡು ಹೆಣ್ಣುರು. = ಗಣ್ಡು ಹೆಣ್ಣುತಿಯರು. (C.; Bp. 24, 21; B. 3, 59; 5, 133, 203).

ಗಣ್ಡು ಗಾಂಧಾ. = K. ಗಣ್ಡು. q. v. the cheek (= ಕನ್ನ 2). 2, an elephant's cheek or temple. 3, a boil, a pimple. 4, the force or fierceness of any disease, of rain, of wind, etc., the baneful influence of a star, etc. (C.; Mhr.; Te.; T. ಕಟ್ಟ; ೪. ಗಣ್ಡು ನ್ನರ). 5, a hero, 6, chief, best, excellent. 7, one of the 27 portions of a circle on the plane of the ecliptic or one of the yōgas.

ಗಣ್ಡು ಕ್ ಗಾಂಧಾಕ. a eunuch (My.; H.).

ಗಣ್ಡು ಕ್ ಗಾಂಧಾಕಾ. a rhinoceros.

ಗಣ್ಡು ಕಾರಿ ಗಾಂಧಾಕಾರಿ. = ಗಣ್ಡು ಕಾಲಿ. (ಮುಟ್ಟಲುಮುರಿಕೆಯ ಗಿಡ G.).

ಗಣ್ಡು ಕಾಲಿ ಗಾಂಧಾಕಾಲಿ. a sensitive plant, Mimosa pudica.

ಗಣ್ಡು ಕೆ ಗಾಂಧಾಕಲಿ. N. of a river. (My.).

ಗಣ್ಡು ಭೇರುಣ್ಣ ಗಾಂಧಾ-bhērunḇa. = ಭೇರುಣ್ಣ. a species of bird with two heads. (My.).

ಗಣ್ಡು ಮಣ್ಣಲ ಗಾಂಧಾ-maṇḇala. = ಗಣ್ಡು No. 1. the cheek. (Abh. P. 14, 177).

ಗಣ್ಡು ಮಾಲೆ ಗಾಂಧಾ-māle. the umbilical cord wound round the head at birth (looked upon as an unlucky sign, My.). 2, scrofula of the neck and throat (My.).

ಗಣ್ಡು ವುತ ಗಾಂಧಾವುತ. a kind of deer (ಕಡವ Mr. 160).

ಗಣ್ಡು ಶೈಲ ಗಾಂಧಾ-śālla. a huge rock or rocky fragment fallen from a mountain.

ಗಣ್ಡು ಸ ಗಾಂಧಾಸ. = ಗಣ್ಡು ಸ. a male person (B. 5, 287). ಗಣ್ಡು ಸರು (C.; B. 4, 165; 5, 140, 283, 284). — ಗಣ್ಡು ಸ ಮಕ್ಕಳು. male persons (C.).

ಗಣ್ಡು ಸತನ ಗಾಂಧಾಸತಾನ. = ಗಣ್ಡು ಸತನ. virility. (C.).

ಗಣ್ಡು ಸು ಗಾಂಧಾಸು. = ಗಣ್ಡು ಸು. a male person (C.). ಅಟುವ ಹೆಂಗಸನ್ನೂ ನಗುವ ಗಣ್ಡು ಸನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಬಾರದರು. — ಗಣ್ಡು ಸು ಕೂತು ಕೆಟ್ಟನು, ಹೆಂಗಸು ತಿರಿಗಿ ಕೆಟ್ಟಳು (Prvs.).

ಗಣ್ಡು ಸ್ಥಲ ಗಾಂಧಾ-sṭhala. the temples of an elephant (ದನ್ನ ಕಪೋಲ Nn. 87; ಕಟ್ಟಿ 141; ಕರಟ್ಟಿ, ಕಟ್ಟಿ Mr. 153); the cheek (J. 11, 38).

ಗಣ್ಡು ಗುಣ್ಣೆ ಗಾಂಧಾಗುಣ್ಣೆ. barefacedness, impudence (My.; H.).

ಗಣ್ಡು ಡಿ ಗಾಂಧಾ-ḍi. a man of mighty acts, a hero (J. 7, 63; My.).

ಗಣ್ಡು ನ್ನರ ಗಾಂಧಾ-antara. desperate sickness, alarming danger, imminent jeopardy, boding prospects (C.; B. 2, 39; 4, 59, 192; 5, 165).

ಗಣ್ಡು ಮಾಲೆ ಗಾಂಧಾ-māle. = ಗಣ್ಡು ಮಾಲೆ No. 2. inflammation of the glands of the throat (My.; Mhr. ಗಣ್ಡು ಮಾಲಾ).

ಗಣ್ಡು ಲಿ ಗಾಂಧಾಲಿ. a bent-grass or Agrostis with white blossoms (= ಶಕು ಲಾಕ್ಷಕ). see Si. 162; ಬಳ್ಳಿಗಟುಕ.

ಗಣ್ಡೆ ಗಾಂಧಿ. = ಕಣ್ಣೆ 1. a chink, a gap, etc. (My.). — ಗಣ್ಡೆ ಕಾವಲಿ. the watcher of the wicket of a fort (My.); one who takes tolls at a pass (R.).

ಗಣ್ಡೆ ಕೆ ಗಾಂಧಾ-ಲೆ. (or gaṇḇu-ike). prowess. (Smd. 248). see ಪೋಗಣ್ಡೆ ಕೆ, ಬಲ್ಲಣ್ಡೆ ಕೆ. — ಗಣ್ಡೆ ಕೆಗಾಣ್. — ಕಾಣ್. to see prowess (Sév. 3, 54).

ಗಣ್ಡ ಗ gandiga. a valiant man (Bh. 3, 18, 41); a firm, resolute or stiff-necked man (Bp. 15, 32; 27, 65).

ಗಣ್ಡೇರ gaṇḍira. a sort of potheb. 2, the Telinga potato, Arum campanulatum Roxb. (St. & Pl.).

ಗಣ್ಡು gaṇḍu. strength; manliness; largeness; firmness; impetuosity; bravery (= ಗಣ್ಡ No. 2); the male sex; a male; a male person, a man (C.; Te.; cf. ಕಡು 1). [ನೆಗ ಟ್ಟೆನ್ನ ಗಣ್ಡು ಮಾದದಟುಮಕುರ್ಚಯುಂ ಪಿರಮೊ Pb. 10, 40]. ಹೆಣ್ಣಾದೊಡಂ ಗಣ್ಡಾದೊಡಂ (Smd. 148). ಹೆಣ್ಣು ವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಕುಣಿಯುವ ಗಣ್ಡ ನ ಹೆಸರು (ಭ್ರಕುಂಸ, ನರ್ತಕಪುರುಷ, ಸ್ತ್ರೀವೇಷಧಾರಿ Si. 64). ಗಣ್ಡು ಡುಗಿ ಪೆಣ್ಣಾಗನೇ ಶೌರಿ? (Bp. 54, 37). ಹೆಣ್ಣು ಗಣ್ಡು ಸೇರಿ ಸೊಗಸಿನನ್ನ ಅಡುವಿಕೆ (ದ್ರವ, ಕೇಲಿ, ಲೀಲೆ, etc. Si. 72). ಹೆಣ್ಣು ಗಣ್ಡು ಗಳ ಜೊತೆ (ಮಿಥುನ, ದ್ವಸ್ತ, ದಮ್ಪತಿಗಳು 179). ಪೆಣ್ ಗಣ್ಡು ಗಳೊಳ್ ಒರ್ವರುಂ ನಿಜಾಚಾರವಿರಹಿತರಾಗಿ ನಡೆವರಲ್ಲ...ರಾಮರಾಜ್ಯದೊಳ್ (J. 18, 13). ಶರ್ಮ ಮಿಲ್ಲದ ಗಣ್ಡು ಕರಿಯ ಒನಕೆಯ ತುಣ್ಣು (Dp. 54). ಕುಣುಗಲಲ್ಲಿ ಗಣ್ಡ ಗೆ ಟಿಗರು, ಅಡುಗಲಲ್ಲಿ ಗಣ್ಡ ಗೆ ಹೋತು ಅನ್ನುವರು (B. 3, 9). ತಮ್ಮ ಮನ ಸಿಗೆ ಬನ್ನ ಹೆಣ್ಣು ಗಣ್ಡು ಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಮದುವೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (3, 289). ಗಣ್ಡ ನ ತನ್ನೆ (3, 289). see J. 15, 28; Prv. s. ಗಪುಡ and ಗೆದ್ದು; ಅಣ್ಣ. — ಗಣ್ಡ ಕ್ಷರ. — ಅಕ್ಷರ. an aspirate (C.). — ಗಣ್ಡಾಡು. — ಅಡು. a he-goat (C.; ಸ್ತು ಭ, ಛಾಗ, ಅಜ, etc. Si. 323). — ಗಣ್ಡಾನೆ. — ಅನೆ. a male elephant (ಇಭೆ Nr.). — ಗಣ್ಡಾಳು. — ಅಳು. a male cooly (C.). — ಗಣ್ಣು ಎಕ್ಕ. the plant Calotropis gigantea R. Br. (Z.). — ಗಣ್ಣು ಕಣೆ. The larger roller in a sugar-mill (My.). — ಗಣ್ಣು ಕೆಲಸ. a work of manly strength, a work superior to that of others (C. ಪಾರುಪ Si. 462). — ಗಣ್ಣು ಕ್ಷೇಪಲಗಿಡ. the shrub Memecylon amplicaula Roxb. (St. & Pl.). — ಗಣ್ಣು ಗಟ್ಟೆ. — ಕಟ್ಟೆ. the ends of a dōtra tucked in a peculiar manner by a man who prepares for a fight (B. 4, 179). — ಗಣ್ಣು ಗತ್ತರಿ. = ಗಣ್ಣು ಗತ್ತರಿ. (C.). — ಗಣ್ಣು ಗರಣೆ. — ಕರಣೆ. a large lump. see Sp. s. ಗಣ್ಣು. — ಗಣ್ಣು ಗಲಿ. = ಗಣ್ಣು ಗಲಿ. (Rkv. 5, 93; J. 14, 16). — ಗಣ್ಣು ಗಾಡಿ. = ಗಣ್ಣು ಗಾಡಿ. (Rkv. 13, 60). — ಗಣ್ಣು ಗಿಡು. — ಕಿಡು. prowess or courage to fail (Grj. 6, 77 va.). [— ಗಣ್ಣು ಗೆದಟು. to exhibit valour. ಒನ್ನ ಕೈವುತ್ತು ನು ಡಿದು ಕಣ್ಣ ಕೆಂಜನೆಮಾಡಿ ಗಣ್ಣು ಗೆದಟು ಮುಡುಹಿಕ್ಕಿ ಕಲೆವವರ ಕಣ್ಣ ಡಂಜು ವೆ Bv. 447]. — ಗಣ್ಣು ಗುಬ್ಬಿಟ್ಟಿ ಪಿಕ್ಕಿ. a male young sparrow (ಚಾಟಿ ಕೈರ Si. 173). — ಗಣ್ಣು ಗುಬ್ಬಿ. a male sparrow (My.; B. 2, 6). — ಗಣ್ಣು ಗೂಸು. — ಕೂಸು. = ಗಣ್ಣು ಗೂಸು. a male person, a man (ಮಾನವ, ಮರ್ತ್ಯ, ಮನುಷ್ಯ, etc. Mr. 222). ಸ್ತ್ರೀಯರ ವೇಷವ ಧರಿಸಿ ಕುಣುವ ಗಣ್ಣು ಗೂಸು (ಭ್ರಕುಂಸ Nr.). see Bp. 40, 25. 2, a male child (C.). — ಗಣ್ಣು ಗೊಡಲಿ. = ಗಣ್ಣು ಕೊಡಲಿ, ಗಣ್ಣು ಗೊಡಲಿ. (My.). — ಗಣ್ಣು ಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to become impetuous, to dash, etc. (Rkv. 5, 117). — ಗಣ್ಣು ಗೋಗಿಲೆ. — ಕೋಗಿಲೆ. (Smd. 277). a male cuckoo (Cpr. 2, 93 va.). — ಗಣ್ಣು ಜಾತಿ. the male sex (C.). — ಗಣ್ಣು ಜಿಂಕೆ. a male antelope (My.; Si. 168, 169). — ಗಣ್ಣು ದಿಗಿ. — ಉದಿಗಿ. = ಗಣ್ಣು ಡೆ (?). ಗಣ್ಣು ದಿಗಿಯುಟ್ಟಿ, ಬಿಟ್ಟಿ ಹಿಣಲಂ (Smd. 282, o. r. ಕಣ್ಣು ದಿಗಿ). — ಗಣ್ಣು ದುಗು. — ಉಡುಗು. = ಗಣ್ಣು ಗಿಡು. (Grj. 6, 80 va.; V. 36, 58). — ಗಣ್ಣು ಡೆ. — ಉಡೆ. a strong garment: a coat of mail. [ಗಣ್ಣು ಡೆಯುಡೆ ಗಣ್ಣು ಗಿಟ್ಟಿದು Pb. 8, 101]; (Abh. P. 9, 156). — ಗಣ್ಣು ದೊಣ್ಣೆ. — ತೊಣ್ಣೆ. a river the personification of which is male (ಛಿದ್ರ, ಉದ್ಭ್ರ, ನದಿ Hla.; Mr. 413; ನದಿ, ಸರಸ್ವತೆ Nr.). as the ಕೊಣಾ (ತೋಣ, ಹಿರಣ್ಯಾಚಾರು Nr.) and the Sindhu (ನದಿ ವಿಶೇಷ, ಸಿನ್ಧು Nr.). — ಗಣ್ಣು ನವಿಲ್. a peacock (ಸೋಗಿ Ct. II, 89). — ಗಣ್ಣು ನಾಬಳ್ಳಿ. the plant Cleome viscosa L. with yellow flowers

(Z.). — ಗಣ್ಣು ನಾಯಿನೊಳಲೆ. see s. ನಾಯಿನೊಳಲೆ. — ಗಣ್ಣು ಪಶು. a male beast (Si. 396). — ಗಣ್ಣು ಬಿದರು. a bamboo that is solid not hollow, the male bamboo (B. 4, 55), Bambusa stricta Roxb. (St. & Pl.). — ಗಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು (fr. ಗಣ್ಣು ಮಗ, — ಮಗು). male children (C.); men (C.). ಗಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಮುಣ್ಣೆಯು ಮನಸು ಗುಣ್ಣಿಗಿನ್ನು ಗಟ್ಟಿ (Prv.). see B. 3, 33; 4, 5, 55; 5, 274. — ಗಣ್ಣು ಮುಣು. a young male (C.). ಗುಬ್ಬಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಗಣ್ಣು ಮುಣು (ಚಾಟಿ ಕೈರ Nr.). — ಗಣ್ಣು ಮಿಗು. the proper limit of manly behaviour to be overstepped (Bp. 40, 34). — ಗಣ್ಣು ಮುಣುಗ. (= ಗುಣ್ಣು ಮುಣುಗ). N. of a bird. see Nr. s. ಸರಕುಟವಕ್ಕಿ. — ಗಣ್ಣು ಮಗು. a male beast (B. 4, 193). — ಗಣ್ಣು ವೆಸ. — ಬೆಸ. a firm injunction? (Cpr. 8, 68). — ಗಣ್ಣು ಸಿಂಹ. a male lion (B. 4, 212; 5, 242). — ಗಣ್ಣು ಸೂಳೆ. a clever harlot (Bp. 42, 16). — ಗಣ್ಣು ಹುಡುಗ. a boy (C.; B. 5, 276). — ಗಣ್ಣು ಹುಣ. a male spider (B. 4, 113), a male insect, etc. — ಗಣ್ಣು ಹೊಣೆ. = ಗಣ್ಣು ದೊಣ್ಣೆ. (Si. 421; My.).

ಗಣ್ಣು ಗತನೆ gaṇḍugātana. valiantness (Bh. 3, 10, 51; cf. ಗಣ್ಡ ಗ).

ಗಣ್ಣು ಸ gaṇḍusa. = ಗಣ್ಣು ಸ. a male person. ಗಣ್ಣು ಸಿಗೆ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದ ಗಣ್ಣು ಸರು (ದೇವ್ಯ, ದೇವರ Si. 192). ಗಣ್ಣು ಸರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬೆಳದ ಕೊದಲು (ಶ್ರುತು 216). ಗಣ್ಣು ಸರ ಕವಚದ ಅಂಗಿ (ಕೂರ್ಪಾಸಕ 224).

ಗಣ್ಣು ಸು gaṇḍusu. (fr. ಗಣ್ಣು ಗೂಸು). = ಗಣ್ಣು ಸು. ಗಡ್ಡ ಮೀಸೆ ಗಳು ಇಲ್ಲವೇ ಲಿಂಗಮಿಲ್ಲದ ಗಣ್ಣು ಸಿಗೆ ಪಣ್ಣ ಎಂಬ ಹೆಸರು (Si. 193).

ಗಣ್ಣು ಸುತನೆ gaṇḍusutana. = ಗಣ್ಣು ಸುತನ. virility (ಪ್ರಮಾನ್ಯ, ಪಾರುಪ Si. 462).

ಗಣ್ಣು ಪದ gaṇḍūpāda. a kind of worm (ಕಿಂಚುಲಕ, ನಾಯಿನೊಳಲೆ Mr. 411; ಮುಟೇ ಹುಟ G.).

ಗಣ್ಣು ಪದಿ gaṇḍūpādī. a female or small gaṇḍūpāda.

ಗಣ್ಣು ಪೆ gaṇḍūpēṣa. a handful of water taken for rinsing the mouth. 2, rinsing the mouth (ಮುಕ್ಕುಳಿಸುವದು Mr. 463). see ಮುಕ್ಕುಳಿಸು, ಮುಕ್ಕುಳಿಸು.

ಗಣ್ಣು ಪೆ gaṇḍūpēṣe. a handful of water taken for rinsing the mouth. 2, an enlarged navel (ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾದ ಹೊಕ್ಕುಟ G.).

ಗಣ್ಣು ತ್ತಲ gaṇḍa-utpala. = ದಣ್ಣು ತ್ತಲ. N. of a plant (ನಾಕನಾರಿ, ಸಹದೇವಿ Mr. 127, one MS. ಗಣ್ಣು ತ್ತಲ; Te. ಸಹದೇವಿ = ಕರೀರ, Capparis aphylla).

ಗಣ್ಣು ಲಿ gaṇḍūlī. (ಗಣ್ಣು-ಎರಳೆ). the male Indian antelope, Antelope cervicapra (Bd.).

ಗಣ್ಣು ಲಿ gaṇḍūlī. = ಗಣ್ಣು ಲಿ. a wasp. (My. Amara; Si. 176).

ಗಣ್ಣು gaṇṇa. a division of paddy-land, a paddy-field (My.; Tu. ಕಣ್ಣು; see ಗಡ್ಡ).

ಗಣ್ಣು gaṇṇa. calculable, numerable; to be counted or regarded; worthy of esteem. see ಅ-, ಅಗ್ರ-; Bp. 19, 32; 30, 18; 55, 21.

ಗತ gata. gone; gone away, departed; deceased; past, gone by; disappeared; come to, approached, arrived at, being in, contained in; gone to any state or condition; belonging to; relating to, connected with; spread abroad. see e. g. ಅತ್ತಿಗತ, ದುರ್ಗತ; Smd. 241, 267; Kāvya. III, 3, B, 164, 166, 170. 2, going, motion; state, condition; etc.

ಗತಕ gataka. going, motion; fickleness (J. 6, 34; Mhr. sham, feint).

ಗತಕಾಂತಿ gata-kānti. deprived of lustre. see ಕನ್ನ.

ಗತಗೋಷ್ಠಿ gata-groṣṭhi. stale words or news (My.); the state of being postponed to an indefinite time, as a law-suit (My.).

ಗತತೇಜ gata-tēja. = ಗತತೇಜಸ್. see ನನ್ನ.

ಗತತೇಜಸ್ gata-tējaś. bereft of splendour. see ನನ್ನ.

ಗತನಾಸಿಕ gata-nāśika. noseless (ಮೂಕೋಟೆಯಂ Mr. 389).

ಗತಪ್ರತ್ಯಾಗತ gata-prati-āgata. gone away and returned; come back again after having gone away. 2, a kind of citra [Kr. 2, 119]; (Kāv. III, 2, B, 75 seq.).

ಗತಾನುಗತಿಕ gata-anugatika. following what precedes, following custom, imitating, doing as others do (Kāv. III, 1, A, 25).

ಗತಾಬ್ದ gata-abda. the past year (My.).

ಗತಾಂವೃತ gata-ambaka. deprived of sight, blind (Bh. 1, 3, 9).

ಗತಾರ್ಥ gata-ārtha. unmeaning, nonsensical; become poor; deprived of an expected or desired object (My.); understood, signified (Mhr.); done, accomplished (Mhr.).

ಗತಾಸು gata-asu. expired, dead. (J. 26, 44).

ಗತಿ gati. going, moving, motion; gait, deportment; procession, march, progress (ವರ್ತ, ವರ್ತನೆ, ಗಮನ Nn. 166). 2, a path, a way; recourse, refuge, resource (e. g. Bp. 12, 31; 14, 31; 36, 5; 52, 9); an expedient, means; course of events, fortune; state, condition, mode of existence; happiness. 3, the course of the asterisms; the diurnal motion of a planet in its orbit; a certain division of the moon's path and the position of a planet in it: 4, transmigration. 5, the result of actions done in former stages of existence. 6, deliberation; knowledge (ಯೋಚನ, ಯೋಚನೆ Nn. 166; ಅಜ್ಞಾನ ನೆನದಂ Mr. 468). 7, sin, vice (ವೃಜಿನ, ದುಷ್ಕರ್ಮ 166). 8, an art, method or rule for dancers, musical time (Bp. 32, 37; cf. ಗತ್ತು, ಜತಿ). ಗತಿಯಲ್ಲದವನಿಗೆ ಮತಿಯಲ್ಲ (Prv.). see Prva. s. ಮತಿ 1, ಮಿಾಜು. — ಗತಿ ಗತಿ. rep. of ಗತಿ No. 8. (Bp. 38, 23). — ಗತಿಗಿಡಿಸು. — ಕಿಡಿಸು. = ಗತಿಗಿಡಿಸು. (Abh. P. 9, 15). — ಗತಿಗಿಡು. — ಕಿಡು. = ಗತಿ ಗಿಡು. (Grj. 8, 23). — ಗತಿಗಿಡಿಸು. — ಕಿಡಿಸು. to destroy the course, state, good condition, welfare or happiness (of people, etc.); to check (Rāv. 6, 4; J. 8, 34; B. 4. 52. 182). — ಗತಿಗಿಡು. — ಕಿಡು. progress, state, refuge, resources, good condition or happiness to be destroyed or lost. ಅತಿರಥನಾದರೂ ಗತಿಗಿಡಿದಾರದು (Prv.). see Bp. 57, 14; J. 7, 14; 10, 39; B. 4, 74, 126). — ಗತಿಗಿಡು. — ಕಿಡು. a person who destroys his own welfare or that of others (My.). — ಗತಿಗಿಡು. ruin of welfare, etc. (My.). — ಗತಿಗೊಡು. — ಕೊಡು. to give welfare, etc. (J. 18, 52). — ಗತಿವಡೆ. — ಪಡೆ. to obtain or acquire welfare (J. 24, 76). — ಗತಿವಿಡಿ. — ವಿಡಿ. to lay hold on the refuge or the good fortune of (something, Bp. 22, 37; 61, 59); to take a road, to enter upon a journey (Rām. 4, 1, 13).

ಗತಿಬಂಧನ gati-bandhana. arresting or checking motion, etc. see ತಗರ್.

ಗತಿಭಂಗ gati-bhaṅga. breaking, suspending, interrupting or stopping motion, etc.; stoppage, detention, impediment to progress. see ಮುಗ್ಗು.

ಗತಿಯುಕ್ತಿ gati-mukti. cessation or discontinuance of motion. see ನಿರ್.

ಗತಿಲಂಘನ gati-laṅghana. going by leaps, jumping (ಚಾಳಿಯ Mr. 82, o. ra. ಗತಿಲಾಘನ in one MS., ಚಾಳಿಯ in another, and ಚಾಳಿಯ in another one).

ಗತಿಲಾಘನ gati-lāghava. swiftness in going or moving. see ಗತಿ ಲಂಘನ.

ಗತಿವಿಹೀನ gati-vihīna. remediless; devoid of resource or refuge, forlorn (Bp. 24, 32).

ಗತಿಸು gatisu. to go; to go away; to die; to pass, as time (My.). ಗತಿಶ್ಚ ಗತಿ-stambha. stopping or arresting motion. see ತಲಮ್ಪು.

ಗತಿಹೀನ gati-hīna. = ಗತಿವಿಹೀನ. (My.).

ಗತ್ತು gattu. Tbh. of ಗತ in its Mahratti meaning: musical time, beating time in music (for dancers, C.; cf. ಗತಿ No. 8).

ಗತ್ತುಗಾಣ gattu-gāṇa. a time-server (especially in his words, My.).

ಗತ್ಯಂತರ gati-antara. another remedy or resource (My.; Mhr.); a way of avoiding, escaping (B. 4, 6; Mhr.).

ಗತ್ಯ gatva. the syllable ಗ (Smd. 339. 342. 350).

ಗದ್ ಗದ. = ಗದ. — ಗದ್ದದನೆ ನಡುಗು. = ಗದಗದನೆ. (B. 5, 243).

ಗದೆ gada. = ಕದ 2, ಗದ 2, ಗದ್, (ಗಳ 2, ಗಲ 1). a term expressing quick motion, shaking. — ಗದಗದ ನಡುಗು. to shake or shiver violently (S. Mhr.; B. 4, 212). — ಗದಗದನೆ ನಡುಗು. = ಗದಗದ, ಗದ್ದದನೆ. (B. 3, 80). — ಗದಗದಿಸು. to tremble (Abhā. 2, 104; J. 16, 35); to cause to tremble (J. 13, 47). — ಗದ ಬದಿಸು. to tremble (Rām. 6, 24, 17; but perhaps from Mhr. ಗದಮದಕೋ, to be sultry and oppressive; to swelter).

ಗದ gada. 1. speaking, speech; a sentence. see ನಿ.

ಗದ gada. 2. disease, sickness. 2, gada, the younger brother of Kṛiṣṇa. 3, = ಗರ 2, poison.

ಗದಕ gadaka. Tbh. of ಕೃತಕ. artificial, deceitful, etc. see ಗನ್ನ ಗದಕ.

ಗದಕಿ gadaki. Tbh. of ಕೃತಕ. a deceitful female? (Smd. 333).

ಗದಗದಿತ gadagadita. Tbh. of ಗದ್ದದಿತ. stammered, sobbed; stammering, etc. (Rām. 2, 2, 24).

ಗದಗದಿಸು gadagadisu. = ಗದ್ದದಿಸು. to stammer, etc. (Bh. 8, 20, 40).

ಗದಡು gadaḍu. = ಗದರು, ಜಡ್ಡು 2. the fetid smell of cattle urine; the smell of sheep and goats; the disagreeable smell of burning chillies or tobacco (My.; Te. ಕಸಟು, dirt, foulness, odour, gust, etc.; Mhr. ಗದಕ, foulness of a liquid; dregs, refuse; cf. ಕವುಟಿ, etc.). see ಸಾಸಿನೆ.

ಗದಭೇಕೋರಗ gada-bhēka-uraga. a snake for disease when looked upon as a frog (Bp. 39; 21).

ಗದಮು gadamu. = ಕದುಮು. to push away (S. Mhr.; Te. ಕದುಮು).

ಗದರು gadaru. = ಗದಡು. (My.).

ಗದಜಾಕೆ gadarake. loud and earnest exhortation (with regard to men, My.); scaring (with regard to cattle, My.).

ಗದಜಾಸು gadarisu. = ಗದ್ದಜಾಸು. to exhort with a loud voice and earnestly (to refrain from a wrong thing), to charge earnestly (My.). 2, to scare, to frighten, as beasts (My.).

ಗದಲು gadaru. = ಗಜಲು 1. to produce a loud sound: to thunder; to roar; to growl; to cry; to menace (ಗರ್ಜನ Smd. Dh.; Bp. 28, 42; 38, 30); to exhort with a

loud voice and earnestly (My.; T. ಕದಲು, ಕದುಮು, ಕಲುಮು, Te. ಗದುರು, to frighten).

ಗದಲು gadaru. 2. = ಗಜಲು 2. roaring, crying, etc. (Rām. 5, 8, 67).

ಗದಾಗ್ರಜ gada-agraja. Gada's elder brother, Kṛiṣṇa.

ಗದಾಧರ gadā-dhara. bearing a club; Kṛiṣṇa. (Bp. 53, 58).

ಗದಾಮುದ್ರೆ gadā-mudra. one of the five gestures to be made in presenting offerings to an idol. (R.).

ಗದಿತ gadita. spoken, said. (My.).

ಗದಿಸು gadisu. to speak, to say, to tell (Rā. 1, 35).

ಗದು gadu. = ಗದುವು. a swelling (as from a blow), a gathering, a tumour (My.; Te. ಕದುಮು; T. ಕದು, a wart; cf. ಕದುತ್ತು, and see also ಗಣಲು, ಗಾವರಿ).

ಗದುಗೆ gaduga. = ಗದುಗು No. 1, q. v.

ಗದುಗು gadugu. = ಗದುಗು. N. of a plant (ಕ್ರ. ತು Mr. 150, in two MSS.; o. r., in two MSS., ಗದುಗು). 2, N. of a town (Bh. 1, 1, 9).

ಗದುವು gaduvu. = ಗದು. a swelling, etc. (My.).

ಗದೆ gade. ಗದಾ. = ಗದೆ, ಗದಾ. a mace, a club, a bludgeon. see Smd. 157. 165. — ಗದಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to seize a club (Smd. 200).

ಗದೋತ್ಕರ gada-utkara. disease, sickness (ಅರಿಷ್ಠ, ವ್ಯಾಧಿ Nn. 104).

ಗದ್ಗದ gadgada. stammering, stuttering; undistinct or convulsive utterance, as sobbing, etc. see Bp. 2, 22; J. 19, 40; 28, 55; uttering stammering sounds, etc. (J. 19, 23). — ಗದ್ಗದನರಸು.

— ಬರಸು. the sound gadgada to mix or join with (Bp. 47, 46).

ಗದ್ಗದಕಣ್ಣಿ gadgada-kaṇṇi. a woman whose throat is filled with gadgada (J. 19, 38).

ಗದ್ಗದಿಕೆ gadgadika. stammering, etc. (Bp. 3, 40; 43, 18).

ಗದ್ಗದಿಸು gadgadisu. = ಗದಗದಿಸು. to stammer, etc. (Grj. 5, 80; J. 18, 52).

ಗದ್ದೆ gadda. = ಗದ್ದೆ No. 2. the chin (Rām. 6, 38, 15; S. Mhr.; B. 4, 83. 84. 134; Te. ಗದ್ದುವೆ).

ಗದ್ದರಿಸು gaddarisu. (fr. ಗದು). to swell (as the face or limbs, My.).

ಗದ್ದಾಸು gaddarisu. = ಗದಾಸು, ಗದ್ದಿಸು. (My.). 2, to thunder (S. Mhr.); to roar as a tiger (S. Mhr.).

ಗದ್ದಲ gaddala. noise; din [Tu. ಗದ್ದಲಾ]; (C.; B. 3, 41; 4, 138. 156; 5, 48. 132. 262; cf. ಗಜಾಲ).

ಗದ್ದಿಗೆ gaddige. (Tbh. of ಗರ್ತ?). = ಗದ್ದಿಗೆ, ಗದುಗಿಗೆ. a throne; a scat (C.; ಪೀಠ, ಅಸನ Si. 231; ಟಿಪ್ಪಣಿ 453; Tu.; Te. ಗದ್ದಿಯೆ, ಗದ್ದಿ); a tomb-monument of Jaṅgamas (C.); basis. see Si. 267. — ಗದ್ದಿಗೆ ಕಲ್ಲು. the base of a pillar (C.; B. 4, 121).

ಗದ್ದಿಸು gaddisu. = ಗದ್ದಿಸು, etc. to cry, etc. (J. 17, 2; Te. ಗದ್ದಿಂಟು).

ಗದ್ದುಗೆ gadduge. = ಗದ್ದಿಗೆ, etc. (ಪಟ್ಟವನೆ, ನರೇಂದ್ರಾಸನ Ct. II, 51; ಪಟ್ಟವನೆ, ಸಿಂಹಾಸನ Kk. 26). see Bp. 5, 65; 12, 9; 55, 11; 61, 30; Bh. 2, 13, 45; J. 5, 9; 30, 50.

ಗದ್ದೆ gadda. = ಗದ್ದೆ. a field (ಕೇದಾರ Nr.), especially paddy-land, a paddy-field (C.; Te. ಕಯ್ಯ; T.: M. ಕಯ್ಯ, ಕಯ್ಯ; cf. ಕಯ್ಯ 7, ಗಣ್ಣ). ನೆಲ್ಲ ಗದ್ದೆ (ವೈ. ಹೇಯ); ಅಣುವತ್ತು ದಿನ ಕೈ ಬೆಳವ ಪಟ್ಟಿಗದ್ದೆ (ಪಟ್ಟಿ, ಕೈ Hla.). ಪೂಲ ಗದ್ದೆ ಗಳ ಕಾಯ್ದು (ಅವ, etc. Nr.). ಗದ್ದೆಗೆ ಬಿಟ್ಟ ನೀರು ಪರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮಾತು ಬನ್ನಿ ಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಪಟ್ಟು ಹಿನ್ನಕ್ಕೆ ಬಾರದು. — ಕಟ್ಟಿ ಗದ್ದೆಗೆ ಮನೆಯ ನೆಲ್ಲ ಏಣ ಹಾಕಿದರು (Prvs.). see Bp. 27, 17; Si. 103. 299. 300. 302. 395. — ಗದ್ದೆ ಕಾನೆ. a multitude of fields (ಕೈದಾರಕ, ಕೈದಾರ್ಯ, ಗದ್ದೆಗಳ ಗುಮ್ಮು Si. 302). — ಗದ್ದೆ ಗಣ್ಣ. = ಗದ್ದೆ ಮಡಿ. (My.). — ಗದ್ದೆ ತಾಕು. = ಗದ್ದೆ ಗಣ್ಣ (My.; Si. = ಗದ್ದೆ ಕಾನೆ, 302). — ಗದ್ದೆ ತೆವರು. a ridge or bank dividing rice-fields (My.). — ಗದ್ದೆ ಬದ. = ಗದ್ದೆ ತೆವರು. (My.). — ಗದ್ದೆ ಬದು. = ಗದ್ದೆ ಬದ. (My.). — ಗದ್ದೆ ಮಡಿ. a paddy-field (My.). — ಗದ್ದೆ ಮಡಿರುಮಾಲೆ. a (silken) turban-cloth with squares (C.). — ಗದ್ದೆ ಬಯಲು. a low-lying plain or open tract containing paddy-fields (My.). — ಗದ್ದೆ ಮರ. an instrument used for levelling ploughed paddy-fields (My.).

ಗದ್ದಿಸು gaddrisu. = ಗದ್ದಿಸು, etc. to roar, etc. (My.).

ಗದ್ಯ gadya. to be spoken or uttered; prose, especially elaborate prose composition. see Smd. 72; Kavy. V, 960; Prv. 3. ಪದ್ಯ.

*ಗದ್ಯಕಥಾಪ್ರಗೀತಿ gadya-kathā-pragīti. a type of composition consisting of an admixture of prose and verse. ಗದ್ಯಪದ್ಯಸಮಿಶ್ರಿತಮಂ ನಿಗದಿಸುವರ್ ಗದ್ಯಕಥಾಪ್ರಗೀತಿಯಂ Kr. 1, 27.

ಗದ್ಯಪದ್ಯ gadya-padya. prose and verse (C.).

ಗದ್ಯಪದ್ಯಾತ್ಮಕ gadyapadya-ātmaka. containing prose and verse (My.).

ಗದ್ಯಾಣ gadyāṇa. a weight about equal to a ruvi or farthing (C.; Sk. ಗದ್ಯಾಣಕ, a weight = 32 guṇjās, or = 64 guṇjās with physicians). see ಸಬಳ; Prv. 3. ಗರ್ವ. 2, a kind of small gold coin (at Bellari, occasionally in My.). [ಪಲಗೆಗೆ ಸಾಯಿರ ಗದ್ಯಾಣದ ಪೊನ್ನೇ ಸಾಲುಮಗ್ಗಂ ಬೇಡೆನ್ನು Pb. 6, 71 va.]. see Prv. 3. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ.

ಗನ್ ಗan. — ಗನ್ನೇಣ. the tree Barringtonia acutangula Gaertn. (ನಿಜಲು, ಅಮ್ಮುಜ, ಇಜ್ಜಲ, ನೀರುಹಲಸಿನ ಗಿಡ Si. 136). 2, = ಕಣ್ಣಿ, etc. oleander (ಪ್ರತಿಹಾಸ, ಶತಪ್ರಾಸ, ಕರವೀರ, etc., ಕಣ್ಣಿ ಗಿಡ 140; Te. ಗನ್ನೇರು).

ಗನ gana. Tbh. of ಘನ. a mass, etc. (C.).

ಗನಹ ganaha. Siva (Kk. 4; ಈಶ್ವರ Smd. 3). 2, Brāhmaṇa (ಇಳಯ ಪಿರಿಯ, etc., ದ್ವಿಜ Kk. 34; Smd. 52).

ಗನಿ gani. = ಕಣಿ 2, etc. a mine, etc. (My.).

ಗನೀಮು ganīma. the enemy, the public foe (Mhr., H., Br., R.).

ಗನೆ gane. to emit a loud sound, to roar (Abh. P. 13, 21. 49; T. ಕನ್ನ; see 3. ಕಿರಿ 1).

ಗನ್ನಿ ganni. Tbh. of ಗನ್ನಿ. a knot, a tie, etc. (My. occasionally).

ಗನ್ನು gantu. a way, a course; a traveller (Sk.). 2, moving about, jumping, dancing (J. 19, 5; Te. ಗನ್ನು, ಗೆನ್ನು).

ಗನ್ನು gantṛi. who or what goes or moves. see ಅಧೋ-

ಗನ್ನು gantṛi. a cart drawn by oxen.

ಗನ್ನ ganda. Tbh. of ಗನ್ನ. smell, etc. (C.). see ಸಿರಿ. — ಗನ್ನವಟ್ಟಿಗೆ. ಪಟ್ಟಿಗೆ. connection-board: the cross pieces of wood, bars, or braces for holding together the planks of a door (C.; Te. ಗನ್ನವಟ್ಟಿ). — ಗನ್ನವುಡಿ. — ವುಡಿ. perfumed powder (My.). — ಗನ್ನವುಡಿಯುತ್ಸವ. — ಉತ್ಸವ. N. of an idol festival (My.).

ಗನ್ನ ಕತ್ತರಿ ganda-katturi. Tbh. of ಗನ್ನ ಕಸ್ತೂರಿ. scented musk.
ಗನ್ನರ ಗಾಂದಾರ. Tbh. of ಗನ್ನರ. (V. 7, 28; Sēv. 1, 29). — ಗನ್ನರ
ಗಿವಿಯು. — ಕಿವಿಯು. who presents his ear to the performance of
the Gandharvas: Siva (Kk. 4; ಈಶ್ವರ Sm. 2).

*ಗನ್ನ ಸಾರಿ ganda-sāra. = ಗನ್ನ ಶಾಳಿ. a kind of superior fragrant
rice.

ಗನ್ನಿ gandī. = ಗನ್ನಿ. Tbh. of ಗನ್ನಿ. a small swelling in the skin,
etc. (My.). see ಪಿತ್ತ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಮೂಸಂ.

ಗನ್ನಿಗ ganda-iga. (Smd. 233). a seller of perfumes (C. Bp. 47,
41; My.). 2, a procurer (ಕುಟ್ಟಿಣಿ Gt. I, 9). 3, an eye-doctor,
an oculist (S. Mhr.).

ಗನ್ನಿಗಿ gandigo. Tbh. of ಗನ್ನಿಗ. a medical drug. — ಗನ್ನಿ ಗಿಯಂಗ
ಡಿ. — ಅಂಗಡಿ. a shop in which medical drugs are sold (My.).

ಗನ್ನಿ gando. = ಗನ್ನಿ. (My.).

ಗನ್ನಿ gandha. = ಗನ್ನ. smell, odour. see ನಾಟು. 2, a perfume (ಅನೋ
ದ, ಪರಿಮಳ Nn. 68). 3, the mere smell of anything, a small quantity
a little (ಸ್ವಲ್ಪ, ಅಲ್ಪ 68; ಕಿಟಾಡು Mr. 458). 4, a stone (ಶಿಲೆ, ಕಲ್ಲು
68). 5, connection; relationship. 6, a neighbour. 7, pride,
arrogance. 8, sandalwood. ಗನ್ನದ ಕೊರಡು ಸಮಗಾಣನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ
ಹಾಗೆ (Prv.). — ಗನ್ನದ ಎಣ್ಣೆ. sandal oil (C.; B. 3, 80). — ಗನ್ನದ
ಹುಲ್ಲು. a kind of fragrant grass (Si. 164). — ಗನ್ನ ಪುಡಿ. = ಗನ್ನ ಪುಡಿ,
ಗನ್ನೂಡಿ. (My.; Si. 229). — ಗನ್ನ ಬೇಳೆ. the curry-leaf tree, Mur-
raya Koenigii Spr. (ಪಾರಿಭಟ್ಟ, ನಿಮ್ಮತರು, etc. Si. 127; My.). — ಗನ್ನ
ಮೆಣಸು. cubeb, the spicy berry of a climbing shrub, Piper
cubeba L. (St. & Pl.; My.). — ಗನ್ನ ಸರಕು. spicery (My.). — ಗ
ನ್ನೂಡಿ. = ಗನ್ನ ಪುಡಿ, of which it is a contraction (Si. 229; My.).

ಗನ್ನ ಕ ಗಾಂದಾರ. sulphur (ಬಲಿ Nn. 16).

ಗನ್ನ ಕಚೋರಿ ganda-kacōra. zedoary, Curcuma zedoaria (ಕಚೋ
ರಕ, ದ್ರಾವಿಡಕ, etc. Si. 135; My.).

ಗನ್ನ ಕದ್ಧತಿ ganda-kadhiti. sulphuric acid (My.).

ಗನ್ನ ಕರಸಾಯನ ganda-karasāyana. a paste made of sulphur,
etc. (My.).

ಗನ್ನ ಕಕುಂದಿ ganda-kaddhi. prepared sulphur (My.).

ಗನ್ನ ಕಸ್ತೂರಿ ganda-kastūri. = ಗನ್ನ ಕತ್ತರಿ. scented musk.

ಗನ್ನ ಕಾರಿಕೆ ganda-kārike. a female employed with the preparation
of perfumes, a toilet-woman. see ಗಟ್ಟಿವಳ್ಳಿ.

ಗನ್ನ ಕುಟಿ ganda-kuṭi. a kind of perfume (= ಮುರೆ; ಚಾಳಿಪತ್ರಿ G.).

ಗನ್ನ ತೈಲ ganda-tāla. sandal oil (My.).

ಗನ್ನ ದ್ರವ್ಯ ganda-dravya. a fragrant substance. see ಸಾಧು.

ಗನ್ನ ನೆ ಗಾಂದಾರ. 1. fragrance (ಸಾರಭ, ಪರಿಮಳ Nn. 161).

ಗನ್ನ ನೆ ಗಾಂದಾರ. 2. continued effort, perseverance (ಉತ್ಸವ, ಉತ್ಸಾಹ
Nn. 161). 2, manifestation (ಪ್ರಕಾಶ, ಪ್ರಕಟ 161; ಪ್ರಕಾಶ Mr. 531).
3, intimation, informing against (ಅಪಾಸನ ಕಾರ್ಯ, ಹೇಳುವನಾ
ಕಾರ್ಯ 161; ಅಪಾಪನವು 531). 4, joy (ಸನ್ನಿವೇಶ 531).

ಗನ್ನ ನಾಕುಲಿ ganda-nākull. the ichneumon plant, perhaps Ophi-
oxylon serpentinum Lin. (ಸರ್ಪಾಕ್ಷಿ, ಹಾವಕಟ್ಟನ ಗಿಡ, ನಂಜಾಪು
ಗಿಡ, ಮುಂಗೀ ಮೇಳುಗಿಡ Si. 150).

ಗನ್ನ ಫಲಿ ganda-phall. a medicinal plant and perfume, the priyangu;
see ನೆಲರ್ 2. 2, the bud of Michelia champaca.

ಗನ್ನ ಮಾದನ ganda-mādana. N. of a particular mountain. (Bp.
19, 30). 2, N. of a monkey chief (Rām. 4, 7, 14).

ಗನ್ನ ಮಾರ್ಜಾರಿ ganda-mārjāra. the civet cat. (R.).

ಗನ್ನ ಮಾಲ, ganda-mālya. fragrances and garlands; a fragrant gar-
land.

ಗನ್ನ ಮೂಲಿ ganda-mūli. the plant Curcuma amhaladi or zerumbet
Roxb.

ಗನ್ನ ಮೂಷಿ ganda-mūṣi. = ಗನ್ನ ಮೂಷಿಕೆ. (ಚುಂಚಲಿ Si. 170; My.
Amara).

ಗನ್ನ ಮೂಷಿಕೆ ganda-mūṣike. the musk rat or shrew, Sorex mos-
chatus.

ಗನ್ನ ರಸ ganda-rasa. Myrrh.

ಗನ್ನರ ಗಾಂದಾರ. = ಗನ್ನರ. a celestial musician (ಪೇಚರ, ಪೇಚ
ರರ ಭೇದ Nn. 135; ಖಚರ Mr. 51.). 2, the soul after death and
previous to its being born again, a ghost. 3, a singer (ಗಾನನು, o. r.
ಗಾಣನು, ಹಾಡುವವನು 135; ದೇಶೀಯ ಗಾಣನು 518). 4, a wife, or a
beautiful woman (ಸತಿ, ಸ್ತ್ರೀ 135; ಮೆಯ್ಯಿರಿಯ ಕಾನ್ತೆ 518). 5, a
horse (ವಾಟ, ಕುದುರೆ 135; ಕುದುರೆ 518). 6, a kind of deer (ಮೃಗ,
ಮೃಗಭೇದ 135; see ಕತ್ತೆ ಕಿಟಾ and ಕಸ್ತೂರಿಮೃಗ). 7, the cuckoo.
8, a kind of bee (ಅಳಿವಿನರ, ತುಮ್ಮಿಗಳ ಭೇದ 135). 9, the sun.

ಗನ್ನರ ನಗರ ganda-ravā-nagara. the city of the Gandharvas, an
imaginary town in the sky. (R.).

ಗನ್ನರ ನಾರಿ ganda-ravā-nārī. the wife of a Gandharva, an Ap-
saras. (Bp. 34, 7).

ಗನ್ನರ ಪುರುಷ ganda-ravā-puruṣa. a Gandharva (Bp. 34, 7).

ಗನ್ನರ ವಿವಾಹ ganda-ravā-vivāha. one of the forms of marriage:
marriage on the mutual agreement of the parties (C.).

ಗನ್ನರ ವಹಸ್ತಕ ganda-ravā-hastaka. the castor-oil plant, Ricinus
communis.

ಗನ್ನ ವತಿ ganda-vatī. the earth. 2, a kind of jasmine. 3, N.
of Vyāsa's mother. 4, N. of a city. 5, sulphur (ಗನ್ನೋಡಲ,
ಗನ್ನ ಕ Mr. 102). 6, a kind of perfume (ಸುರಭಿ. ಮುರ Mr. 129,
one MS. ಗಾನ್ಧಾರಿ).

ಗನ್ನ ವಹ ganda-vaha. bearing fragrances; the wind.

ಗನ್ನ ವಹೆ ganda-vāhe. the nose.

ಗನ್ನ ವಾಹ ganda-vāha. = ಗನ್ನ ವಹ. the wind.

ಗನ್ನ ವಿಡೆ ganda-viḍa. Bitloben or black salt (Mhr.; S. Mhr.
as -ವೀಡಿ).

*ಗನ್ನ ಶಾಳಿ ganda-śālī. a kind of superior fragrant rice. ಬೆಳೆದು
ಮಗಮಗಿಸಿ ಗನ್ನ ಶಾಳಿಯನ್ನಲ್ಲಿ ಸುಲುವ ಗಿಳಿವಿಡೆ ನೋಳಿಯಿಂ Pb. 3, 22.

ಗನ್ನ ಸಾರಿ ganda-sāra. sandal.

ಗನ್ನ ಕ್ಷೇಪಿ ganda-akṣate. sandal and whole grains of raw rice
(Bp. 2, 53; Rām. 6, 49, 35; J. 5, 71; 31, 43; My.). 2, the pig-
ment called akṣate and sandal-paste (My.).

ಗನ್ನಾ ಮು ganda-ākhu. the musk rat. (R.).

ಗನ್ನಾ ಪಣಿ ganda-āpaṇa. a shop where sandal and other per-
fumes are sold (Cpr. 1, 122 va.).

ಗನ್ನಾ ಶ್ವೆ ganda-āśma. sulphur.

ಗನ್ನಿ gandhi. smelling, odoriferous; having the smell of, smelling
of. see e. g. ಅಬ್ಬ.

ಗನ್ನಿಕೆ gandhika. having the smell of; odoriferous; sulphur.

ಗನ್ನಿ ಕಾಣಿ ganda-kāra. a seller of perfumes and medical drugs.
(Dp. 145, 15).

ಗನ್ನಿ ಗಾಂದಾರಿ. a kind of perfume (= ಮುರೆ).

ಗನ್ನಿ ಗಾತ್ರಮೆ ganda-uttame. spirituous liquor.

ಗನ್ನಿ ಗಾತ್ರಲಿ ganda-upala. sulphur (ಗನ್ನ ವತಿ, ಗನ್ನ ಕ Mr. 102).

ಗನ್ನಿ ಗಾಂದಾರಿ. = ಗನ್ನಾ ಶ್ವೆ. a wasp.

ಗನ್ನ ಗಾನ್ಧಾ. (fr. ಕದಿ). stealth, clandestineness, cunning,
deceit (J. 9, 13; 24, 42; Tu. ಗನ್ನಾ; Te. ಕನ್ನಾ; T. ಕಂಟ). see Prv.

೧. ತೊನ್ನು. — ಗನ್ನ ಗತಕ. — ಕತಕ. cunning artifices, trickery (Bh. 3, 3, 26; J. 7, 34; 31, 35). — ಗನ್ನ ಗದಕ. — ಕದಕ. = ಗನ್ನ ಗತಕ. (Bp. 24, 75; 40, 67). — ಗನ್ನ ಗರುವಿಕ. ahām dignity (Rām. 1, 3, 31). — ಗನ್ನ ದಂಕ. — ಅಂಕ. deceitful fight (Grj. 2, 106 va.).

ಗಮ್‌ಜಿಪ್ gap-clip. still, silent, silently (My.; Mhr., H. ಗಮಜೀಪ).

ಗಮ್‌ಜಿಪ್ gapa. = ಕಪ, etc., ಗಪ್ಪ, ಗಬ. a sound to indicate eager gulping. (Mhr. ಗಮ್‌ಜಿಪ್, ಫಪ). — ಗಪಗಪ. = ಕಪಕಪ. (C.; B. 3, 22). — ಗಪಗಪನೆ. = ಕಪಕಪನೆ. (C.; B. 3, 122).

ಗಮ್‌ಜಿಪ್ gapa. = ಗಪ್ಪ. deceit, falsehood (My.; H. ಗಪ).

ಗಮ್‌ಜಿಪ್ gappa. = ಗಪ. (C.).

ಗಮ್‌ಜಿಪ್ ಗಪ್ಪಾನೆ. = ಕಪ್ಪನೆ, etc. suddenly, all at once (C.). — ಗಪ್ಪನೆ ಹಿಡಿ. to seize suddenly (C.; B. 3, 31; 4, 37).

ಗಮ್‌ಜಿಪ್ gappi. = ಗಪ್ಪ. falsehood, a lie (My.).

ಗಮ್‌ಜಿಪ್ gappu. = ಗಡಪ್ಪ, ಗಪ. deceit, falsehood (My.). 2, the state of becoming invisible or lost (S. Mhr.; Mhr. ಗಪ್ಪ). 3, the state of becoming still or mute (C.; Mhr.). ಅವನ ಬಾಯಿ ಗಪ್ಪಾಯಿತು (C.).

ಗಬಿ ಗಬಾ. = ಗಪ, etc. a sound to indicate eager gulping. — ಗಬಗಬ. = ಗಪಗಪ. (C.).

ಗಬಿಕ್ಕನೆ ಗಬಾಕ್ಕಾನೆ. = ಕಬಿಕ್ಕನೆ, etc. in a snatching manner. — ಗಬಿಕ್ಕನೆ ಹಿಡಿ. to seize with a snatch, to snatch (C.).

ಗಬ್ಬಿ ಗಬ್ಬಾ. 1. Tbh. of ಗರ್ವ. pride, etc. (ಗರ್ವ Kk. 57, o. r. ಗಬ್ಬ; ಗರ್ವ Sm. 38; ದಿಂಕ 101; Bh. 3, 5, 10). 2, a man who is conscious of his prowess (Bh. 3, 23, 3).

ಗಬ್ಬಿ ಗಬ್ಬಾ. 2. Tbh. of ಗರ್ಭ. the womb, etc. (ಪೊದೆ Sm. 101). — ಗಬ್ಬಿ ನಿಲ್ಲ. = ಗಬ್ಬಿವಾಗು. (C.; B. 3, 22). — ಗಬ್ಬಿವಾಗು. — ಅಗು. to become pregnant (used of cattle, C.; B. 3, 17). — ಗಬ್ಬಿವಾಗು. = ಗಬ್ಬಿವಾಗು. (C.; B. 3, 24. 66. 86; 5, 22. 243).

ಗಬ್ಬಿರಿಸು ಗಬ್ಬಾರಿಸು. (fr. ಕಪ್ಪು¹). to dig; to dig up or into; to undermine; to rend (ಖನನ Sm. Dh.; Bh. 2, 13, 43; 6, 1, 42; 7, 3, 34; 8, 23, 3; J. 4, 44).

ಗಬ್ಬಿ ಗಬ್ಬಿ. Tbh. of ಗರ್ವ. proud, haughty; headstrong, unmanageable; strong, noble. (Te.). ಗಬ್ಬಿನಾಯ್ (J. 28, 46).

* ಗಬ್ಬಿಲ ಗಬ್ಬಿಲಾ. = ಗಬ್ಬಿಲಾಯಿ.

ಗಬ್ಬಿಲಾಯಿ ಗಬ್ಬಿಲಾಯಿ. a bat or flitter-mouse (ಜತುಕ Si. 173; Te. ಗಬ್ಬಿಲಾಯಿ; ಫ. ಕಪ್ಪಿಲಿ). see 1. ಬೀಕುರುವಾಯಿ.

ಗಬ್ಬಿ ಗಬ್ಬು. = ಗಗ್ಗು, ಕಮ್ಮು, ಗಮ್ಮು, ಗಬ್ಬು. any strong smell, good or bad, a bad smell, stench (C.; Tu., Te.).

ಗಬ್ಬಿ ಗಬ್ಬಾಸ್ತಿ. a ray of light, a beam; the sun. (Bp. 39, 54). see Prv. 3. ತಪಸ್ಸು.

ಗಬ್ಬಿಮತ ಗಬ್ಬಾಸ್ತಿ-mat. shining, the sun. see ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯ.

ಗಬ್ಬಿರ ಗಬ್ಬಿರಾ. = ಗಮ್ಬಿರ. deep (see ವಾರಿರಮ್ಮ). 2, deep in sound, hollow-toned, deep-sounding. 3, profound; grave, serious; solemn, earnest; secret, mysterious. see ಗುಣ್ಣು.

ಗಮ್‌ಜಿಪ್ gam. an imitative sound (ಫ. ಗಮ್ಮು). — ಗಮ್ಮಿಡು. — ಇಡು. to clang, to sound, to reverberate (v. i., Rām. 6, 14, 25). — ಗಮ್ಮಿನ್. — ಎನ್. to emit the sound of splashing or splashing (Bp. 32, 36).

ಗಮ್‌ಜಿಪ್ gama. a term expressive of diffusedness and strength of a fragrance [Tu. ಕಮ್ಮಿಣ. fragrance]. (ಫ. ಕಮ್ಮು,

ಗಮ್ಮು, ಗುಮು). — ಗಮಗಮ. rep. (C.; Te. ಗಮಗಮ; Mhr. ಫಮ ಫಮ). — ಗಮಗಮ ಅನ್ನು. = ಗಮಗಮ ನಾಣು. (My.). — ಗಮಗಮ ನಾಣು. to smell strongly and sweetly (C.). — ಗಮಗಮಿಸು. — ಗಮ ಗಮ ನಾಣು! (R.). — ಗಮನಾಲೆ. a kind of fragrant rice (My.).

ಗಮ್‌ಜಿಪ್ gama. = ಗಮ 1. going, moving; march. 2, flightiness, superficiality, thoughtlessness acting inconsiderately; inconsiderateness, rashness; loftiness.

ಗಮ್‌ಜಿಪ್ gamaka. making clear or intelligible, leading to conviction; an evidence. 4, the being unintermittent in course or joining what follows; a kind of consecutive or running compound [Kr. 2, 95]; (Sm. 200-203; Kāvya. III, 3, B. 153). 3, one of the twenty-two quarter tones (ಇ intervals in music [ಕೊಂಕು ನಯಂ ಗಮಕಂಗಳಿಂ ಪೊದರ್ಪೊದರ್ಪಿಕ್ಕಿದ್ವಿ ಪ್ಪ. 7, 88]; (Mr. 78; a deep expectorated tone in singing, Mhr.; see 3. ರಾಗ). 4, = ಗಮ No. 2, springiness; loftiness; exertion (Te., R.).

ಗಮ್‌ಜಿಪ್ gamakatva. = ಗಮಕ No. 2. (Kāvya. I, 3, 1-4). see 3. ಗಮಿಸು.

ಗಮ್‌ಜಿಪ್ gamaka-saptaka. a collection of seven gamakas (Bp. 19, 10).

ಗಮ್‌ಜಿಪ್ gamaka-samāsa. = ಗಮಕ No. 2. (Sm. 90. 201. 202. 408).

ಗಮ್‌ಜಿಪ್ gamaki. a speaker, a reader, a declamator (ವಾಚಕ, ಲಿಪಿಯನೋದುವಂ Mr. 360). see Grj. 2, 106 va.; Bp. 5, 29; 6, 17; Nn. 168.

ಗಮ್‌ಜಿಪ್ gamakisu. to spring; to exert oneself (Te., R.).

ಗಮ್‌ಜಿಪ್ gama-kṛita. the action of going or marching. see ಗಮಿಸು.

ಗಮ್‌ಜಿಪ್ gamana. = ಗಮನ. (My.).

ಗಮ್‌ಜಿಪ್ gamana. odour, fragrance (My.).

ಗಮ್‌ಜಿಪ್ gamana. going; walking; march; approaching; intercourse with a woman.

ಗಮ್‌ಜಿಪ್ gamana-āgamana. going and coming; frequenting. (Mhr., R.).

ಗಮ್‌ಜಿಪ್ gamanl. a term of general abuse: rogue, rascal, etc. (My.; Mhr.).

ಗಮ್‌ಜಿಪ್ gamanisu. = ಗಮನಿಸು. to mind, etc. (My.).

ಗಮ್‌ಜಿಪ್ gamanisu. to go; to walk (ಯಾತ್ರೆ, ನಡೆವುದು Nn. 159). see Bp. 12, 18; 26, 34; 29, 3; 32, 18; 50, 2; 61, 31.

ಗಮ್‌ಜಿಪ್ gamaniya. to be gone to; accessible; passable; practicable. see ಉದ್-.

ಗಮ್‌ಜಿಪ್ gamano. a woman who has the gait of—. see ಇಭ್, etc. ಗಮನೋದ್ವಿಕ್ತ gamana-udyukta. being zealously active in going. see ಪೋಪ್ಪ.

ಗಮ್‌ಜಿಪ್ gamāra. = ಗಮಾರ. rustic, etc. (My.).

ಗಮ್‌ಜಿಪ್ gamlita. caused to go, sent, brought, etc. see ಅಪ್-.

ಗಮ್‌ಜಿಪ್ gamisu. to go; to walk (ಗಮಕೃತ Sm. Dh., o. r. ಗಮ ಕೃತ; Bp. 48, 22; Rām. 28, 7).

ಗಮ್‌ಜಿಪ್ gamisuviḥ. going, motion (ದೇವನ Si. 437).

ಗಮ್‌ಜಿಪ್ gampu. = ಕಮ್ಮು. fragrance (Bh. 1, 12, 9; J. 13, 29). see Prv. 3. ತಳುಪ್ಪ.

ಗಮ್‌ಜಿಪ್ gampe. a basket (My.; Te.).

ಗಮ್‌ಜಿಪ್ gambhārī. the tree Gmelina arborea Roxb.

ಗಮ್ಭೀರ gambhīra. = ಗಭೀರ. *deep; deep in sound, hollow-toned, deep-sounding; etc.* see ಗುಣ್ಣು; Cpr. 6, 13 va.; Bp. 5, 16; Śkv. 4, 36 va.

ಗಮ್ಭೀರತರ gambhīra-tara. uncommonly deep (Bp. 41, 1).
ಗಮ್ಭೀರತೆ gambhīratē. depth; profoundness, earnestness, sagacity; (Bp. 46, 10).

ಗಮ್ಭೀರವೇದಿ gambhīra-vēdi. deeply sagacious; restive, as an elephant. (R.).

ಗಮ್ಭೀರ gamma. = ಗಮ್ಭೀ. Tbh. of ಘಮ್ಭ. heat, etc. (Śm. 20; My.).

ಗಮ್ಭೀರ gammata. (Mr. 408 with regard to a ship, text not clear; Mhr. ಗಮತ, ಗಮ್ಭತ, bilge-water).

ಗಮ್ಭೀರ gammattu the passing of time pleasantly; any amusing object or occupation (My.; Mhr. ಗಮತ).

ಗಮ್ಭೀರ gammanē. quickly (ವಹಲ Ct. II, 79; see Ct. I, s. ಘಮ್ಭೀರ). [ಇನ್ನನ್ನು ಟಿ ಪೇಟ್ಟು ಕೆಮ್ಮಾಗಿರೆ ಗಮ್ಭೀರ ಕಮ್ಮರಿಯೋಜನಾಗನೇ Ap. 2, 61]. see Bp. 22, 7; 26, 69; 27, 26. 39. 61; 31, 5; 39, 30; 45, 53; 53, 29.

ಗಮ್ಭೀರ gammu. (fr. ಗಮ್). to emit a peculiar sound, as monkeys do (Rām. 6, 11, 16).

ಗಮ್ಭೀರ gammu. = ಗಮ್ಭ. — ಗಮ್ಭೀ ಕುಚ್ಚು, heat to boil (one): to be sultry (S. Mhr.).

ಗಮ್ಭೀರ gamya. to be gone; to be gone to; requiring to be attended to; accessible; attainable (Śmd. 287); fit for cohabitation; intelligible; suitable, fit. see ಅಮ್; Bp. 57. 63.

ಗಮ್ಭೀರ gaya. = ಗಯೆ. N. of a town. (Bp. 58, 34; C.). 2, N. of an asura; N. of a gandharva.

ಗಮ್ಭೀರ gayā-vaḷa. a Brāhmaṇa subsisting upon the offerings made by pilgrims at Gayā; a disorderly walking Brāhmaṇa (My.; Mhr.); an extortioner (My.).

ಗಮ್ಭೀರ gayā-vāḷa. = ಗಯಾವಳ. (My.).

ಗಮ್ಭೀರ gayāḷa. a flimsy, weak, or vain man (Bh. 2, 2, 66; Mhr.).

ಗಮ್ಭೀರ gayisu. = ಕಯಿಸು, etc. to cause to do, etc. see ಬಿಜಯಂ.

ಗಮ್ಭೀರ gaye. ಗಯಾ. = ಗಯ. Gayā, a city and place of pilgrimage in Bihar. (My.).

ಗಮ್ಭೀರ gayyāḷi. stupid, idiot-like; careless; flimsy (Mhr. ಗಯಾಳಿ); a shrew, a scold, a vixen (My.; see Prv. s. ಅಡಗಿಸು and ಗಣ್ಣು). cf. ಕಯ್ಯಾಳು.

ಗಮ್ಭೀರತನ gayyāḷitana. a vixenish temper (My.).

ಗಮ್ಭೀರ gaysu. = ಕಯಿಸು, etc. to cause to do, etc. see Bp. 26, 39.

ಗರ gara. see ಗರಗರಿಕೆ, ಸದಗರ: cf. ಗಜೆ 2?

ಗರ gara. 1. uttering, speaking. see ಸಂ- cf. ಗದ 1.

ಗರ gara. 2. = ಗದ 2. swallowing; a drink; poison, venom (ಗರಲ, ಸರ್ಪವಿಷ Mr. 400). 2, the fifth of the eleven astrological divisions (karaṇas) of the day.

ಗರ gara. 3. Tbh. of ಗ್ರಹ. a planet; an evil spirit; any state of mind which proceeds from demoniacal or magical influences. [ಸಂಕುಲಮೋಹಾರನಮೋದನೇನೋ ಗರ ಮುಟ್ಟಿ ಕೊಲ್ಲುಂ Pb. 1, 103; ಪಾಪುತಿನ್ನವರ ನುಡಿಸಬಹುದು; ಗರಮೋಡದವರ ನುಡಿಸಬಹುದು; ಸಿರಿಗರ ಮೋಡದವರ ನುಡಿಸಲಬಾರದು Bv. 132]. — ಗರಂಗಳ ಬಲ್ಲಹ. the chief

of the planets: the sun (ನೇಪಚ್ಚ, etc., ಸ್ವಪ್ರಾಶ್ನ Kk. 45). — ಗರಂಗಳಾಣ್ಣು. — ಅಣ್ಣು. the sun (ರವಿ Śs.). — ಗರ ಬಡೆ. an evil spirit to smite any one (S. Mhr.). — ಗರವ ಕೊಳ್. to catch a demoniacal or magical influence, to fall under its power (ಗರವರಿಸು Kk. 91, o. r. ಗರವಗೊಳ್). — ಗರವಗೊಳ್. = ಗರವ ಕೊಳ್, of which it is an o. r. — ಗರವಟಗಿ. — ಪಟಗಿ. = ಗರವಟಗಿ, ಗರವೊಟ್ಟಗಿ. possession, frenzy, fury, wandering of mind; torment, agony [ರಸವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಮಾಡುವುದೊನ್ನು ನಾಗವಾಯು ಗರವಟಗಿಯ ತೊಳಲುವುದೊನ್ನು ಕೊರ್ಮವಾಯು Cv. 869]. (ಯಾತನಾರ್ಥ Ct. I, 72; Rām. 6, 45, 6). — ಗರವಟಗಿ ಗೆವರ್. — ಬರ್. = ಗರವಟಗಿ ಗೆವರ್. possession, etc. to come or to take place. ಕಾಮನ ಗರವಟಗಿವರ್ಪನೆ ಸುತ್ತಿ ಬರ್ಪು ಪು ಗಿಳಿಗಳ (Śmd. 81 Mdb.). — ಗರವಟಗಿ. = ಗರವರಿಸು. to become possessed with an evil spirit, to rave, to wander, etc. (ಗರವಟಗೊಳ್, ಕೊಣಿ Śmd. II). — ಗರವಟಗಿ. — ಪಟಗಿ. = ಗರವಟಗಿ. — ಗರವಟಗಿ ಗೆವರ್. = ಗರವಟಗಿ. — ತೊಟ್ಟನೆನ್ನು, ಭ್ರಮೆಗೊಣ್ಣು ಸುಂ ಗರವಟಗಿವನ್ನನುಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Śmd. I, o. r. ಗರವಟಗಿ). — ಗರವರಿಸು. = ಗರವಟಗಿ. (Kk. 91; see ಕೊಣಿ 3 and ಗರವಟಗೊಳ್). — ಗರವಟ. subduement by or subjection to demoniacal or magical influences, etc. — ಗರವಟಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to fall under the power of garas, etc. (ಕೊಣಿ, ಗರವರಿಸು Kk. 91). — ಗರವಟ. — ಬಳ (?). the power or great force of garas (Rām. 6, 19 17). — ಗರವೊಟ್ಟಗಿ. — ಪೊಟ್ಟಗಿ. = ಗರವಟಗಿ. ಉರಿನಾಲಿಗೆಯ ಗರವೊಟ್ಟಗಿಯ ತೊಟ್ಟಲಿಕೆ ತೆರಳಿಜಿತು ತೆತ್ತೀಸು ಕೊಟ್ಟಿಗಳ (Bh. 1, 20, 56). — ಗರ ಹಿಡಿ. an evil spirit to seize (Abhā. 2, 55; C.). — ಗರ ಮೊಡೆ. = ಗರ ಬಡೆ. (C. Mhr.; Bp. 54, 81; Bh. 4, 4, 3, 33).

ಗರಕರಣ gara-karaṇa. = ಗರ 2, No. 2. (My.).

ಗರಕು garaku. ಗಣಕು. = ಕಕ್ಕು 1, etc., ಗರಸು 1, ಗರ್ಹ. jaggedness, unevenness, irregular surface, roughness (My.).

ಗರಗ garagā. = ಗರಗು, ಗರುಗ, ಗರುಗು, ಗರ್ಗ. a common weed, Eclipta alba Hassk. (comprising erecta and prostrata; My.; Tc. ಗಣಗು). — ಗರಗದ ಸೊಪ್ಪು. 'ಮಾರ್ಕವ, ಭೃಂಗರಾಜ Si. 160; My.).

ಗರಗತಿ garagatiḡa. N. of a plant (ಕ್ರಕಚಿ Mr. 115; = ಗರಗ My.).

ಗರಗತಿ garagatti. the tree Ficus asperima (My.).

ಗರಗರಿಕೆ gara-garika. pleasantness, neatness, beauty (ಚೊಕ್ಕಳ Ct. II, 88; ಗಾಡಿ, ಚೊಕ್ಕಟು, ಸೊಬಗುಣತೆ, ಸುಭಗ Śm. 47; Rām. 1, 5, 31; Tc. ಗರಗರಿ, ಗರಗರಿಕೆ, ಗರಗರಿಕೆ).

ಗರಗಸ garagasa. = ಕರಗಸ, ಗರಗಸು. a saw. (ಕ್ರಕಚಿ Si. 345; My.). — ಗರಗಸದ ಮರ. a tree with rough leaves, Ficus conglomerata Roxb. (St. & Pl.; My.).

ಗರಗಸು garagasu. = ಗರಗಸ. a saw. ಹಣುವ ಗರಗಸಿನಲ್ಲಿ ಶಿರವನೊಡ್ಡಲು ಬಹುದು (Dp. 172).

ಗರಗು garagu. = ಗರಗ, etc. a common weed, etc. see ಕಾಡಿಗೆ.

ಗರಜವಾಕರಣ garajavā-karaṇa. = ಗರಜೆ. (My.).

ಗರಜು garaju. need; pressing necessity, pressing business (C.; Mhr., H. ಗರಜ; Br.).

ಗರಜೆ garaje. = ಗರಕರಣ, an astrological division of the day- (My.).

- ಗರಡ garaḍa. — ಗರಡಬೇವು. the Persian lilac, *Melia azedarach* L. (Z.).
- ಗರಡಿ garaḍi. = ಗರುಡಿ, q. v. a place for wrestling, boxing and other athletic exercises. [Tu. ಗರೋಡಿ] (C.). — ಗರಡಿಮನೆ. = ಗರುಡಿ- (C.). — ಗರಡಿಸಾಧಕ. = ಗರುಡಿ- (C.).
- ಗರಣ garaṇa. Tbh. of ಗ್ರಹಣ an eclipse, etc. (Smd. 366; My.). see ಚಟ್ಟು. ಗರಣ ಕಟ್ಟುತು or ಗರಣ ಹಿಡಿಯಿತು (My.).
- ಗರಣೆ garaṇe. = ಕರಣೆ, etc. a clot, a lump, etc. (My.).
- ಗರತಿ garaṭi. = ಗರ್ತಿ. a decent and reputable woman, a keeper at home (not a gadabout, C.; Mhr.; Mhr. ಫರ = ಗೃಹ).
- ಗರಮu garama. = ಗರಮಿ, etc., ಫರಮ. hot; heat (C.; Mhr., H.). — ಗರಮಮಸಾಲೆ, ಗರಂ, drugs or spices of heating virtue (C.; Mhr.).
- ಗರಮಿ garami. = ಗರಮ, ಗರಿಮಿ, ಗರಮಿ. heat; lues venerea (C.; Mhr.).
- ಗರಲ garaḷa. = ಗರಲ. poison, venom.
- ಗರಲಕನ್ನರ garaḷa-kandhara. Śiva (Bp. 24, 27).
- ಗರಲಗ್ರೀವ garaḷa-grīva. Śiva (Bp. 24, 72; 25, 12).
- ಗರಲಧರ garaḷa-dhara. Śiva (Mr. 12); a snake (Bp. 51, 61).
- ಗರಲಪುರ garaḷa-pūra. a serpent (ಸರ್ಪ Mr. 399).
- ಗರಲಭುಕ್ garaḷa-bhuk. Śiva (Bp. 54, 86).
- ಗರಲವಿಶಿಖ garaḷa-visikha. a poisoned arrow (J. 13, 15).
- ಗರಲಾಶನ garaḷa-asana. Śiva (Śśv. 5, 21).
- ಗರವು garavu. to draw the whole towards oneself, to take away or seize all (ಸರ್ವಕರ್ಷಣ Smd. Dh.; see ಕಡಿ).
- ಗರಸು garasu. 1. = ಗರಸು, etc. jaggedness, etc. (My.).
- ಗರಸು garasu. 2. = ಗರುಸು. gravel (C.; B. 4, 121; Te. ಗರುಸು).
- ಗರಸೆ garase. = ಕೆರಸೆ, ಗೆರಸೆ. the measure called a garce, equal to 400 marakāls (the Madras garce is 320 pounds; Te. ಗರಸೆ; T. ಕರಜ್ಜಿ, ಕರಿಜ್ಜಿ; R.).
- ಗರಳ garaḷa. = ಗರಲ. [ಕೊರಳು ಗರಳಸ್ಥಾನ Bv. 844]. e. g. Bp. 51, 61; 58, 46.
- ಗರಳೆ garaḷe. N. of a plant (ಸೊರಟೆ Mr. 133).
- ಗರಾಣದಾರ garaṇa-dāra. a respectable man (C.; Mhr., H. ಫರಾಣಾ, family, race, lineage).
- ಗರಾಸ garaṣa. Tbh. of ಗ್ರಾಸ. food, etc. (C.).
- ಗರಿ garī. a kind of grass, *Adropogon serratus*. see ದೇವತಾಡ, and cf. ಗಣಕೆ.
- ಗರಿಗ gariga. a kind of bird (Bh. 1, 20, 53).
- ಗರಿಮu garima. ಗರಿಮಾ. (fr. ಗುರು). heaviness, weight. 2, the faculty of making oneself heavy at will. 3, importance, dignity, venerableness; worth, excellence (Bp. 1, 45).
- ಗರಿಮಿ garimi. = ಗರಮಿ, etc. heat, etc. (My.).
- ಗರಿಮೆ garime. = ಗರಿಮು. (Bp. 23, 21; 57, 64; 58, 68).
- ಗರಿಷ್ಠ garīṣṭha. (fr. ಗುರು). heaviest, excessively heavy; most venerable. 2, worst.
- ಗರೀಬ garība. poor (C.; Mhr., H.).
- ಗರೀಯu garīya. Tbh. of ಗರೀಯಸ್. (My.).
- ಗರೀಯಸ್ garīyas. (fr. ಗುರು). heavier, uncommonly heavy; greater, very great; dearer; highly venerable. (My.). 2, worse.

ಗರು garu. = ಗುರು. heavy, etc. see ಅ- ಕಷ್ಟವು ಗರುವೆ ಅಪಮು, ಅವ! (Bh. 1, 10, 18).

ಗರುಗೆ garuga. = ಗರಗ, etc. a common weed, etc. (ಮಾಕಳ, etc. Nr.; ಅಂಗಾರಕ, ಭೃಂಗ Mr. 130; ಭೃಂಗ Nn. 45; My.). see ಬಣ್ಣೆ-.

ಗರುಗು garugu. = ಗರುಗ. (My.). see ಬಣ್ಣು-.

ಗರುಡ garaḍa. the bird and vehicle of Viṣṇu, the chief of the feathered race, the enemy of the serpent race, and the son of Kasyapa; an eagle c. 2. (ಎಲಯನವನೆಯ, ಪರಮ, ಪಕ್ಕಿ, ಗಳರಸ Kk. 8; Sm. 6; T., M. ಕಲು, ಕಲುಗು, Tu. ಕರು, eagle, vulture). 2, a building shaped like Garuda. 3, the number 1 (Ch.). 4, the hornbill (Mhr.). 5, a peculiar military array. — ಗರುಡ ಗವ್ವು. — ಕವ್ವು. a pillar of wood before a cāvaḍi to which culprits used to be tied (S. Mhr.); a high stone-pillar, before a temple, on which, at festivals, a flambeau is put; its base bears an image of garuḍa (My.). — ಗರುಡ ಪಟ್ಟಿ. an emerald, used as an antidote against poison (My.; Mhr. ಗರುಡಪಾಶ; Sk. ಗಾರುಡ).

ಗರುಡಧ್ವಜ garaḍa-dhvaḷa. Viṣṇu or Kṛiṣṇa.

ಗರುಡಪಾಶ garuḍa-pāṣa. = ಪಾಶಾಗರುಡ. a medicinal herb said to be an antidote to snake-bites, *Ophiorrhiza mungos* Lin. (St. & Pl.).

ಗರುಡಪುರಾಣ garaḍa-purāṇa. N. of a small purāṇa by Garuda, read at times of trouble (My.).

ಗರುಡಫಲ garaḍa-phala. the tree *Hydnocarpus venenata* Gaert. (St. & Pl.).

ಗರುಡಮಂತ್ರ garaḍa-mantra. a charm against poison (ಗಾರುಡ G.; My.).

ಗರುಡವಾಹನ garaḍa-vāhana. mounting a garuḍa: Kṛiṣṇa or Viṣṇu (J. 13, 22). 2, a kind of idol-conveyance (My.).

ಗರುಡವಾಹಿನಿ garaḍa-vāhini. = ಗರುಡ No. 5. (Abh. P. 14, 146).

ಗರುಡಾಗ್ರಜ garaḍa-agraja. the elder (or younger) brother of Garuda, Aruṇa.

ಗರುಡಾಂಕ garaḍa-aṅka. = ಗರುಡಧ್ವಜ. (ಕೃಷ್ಣ Mr. 18).

ಗರುಡಿ garuḍi. = ಗರಡಿ. an abode, a place of resort (ಗವಿ, ಗೊತ್ತು, ನೆಲೆ, ಪೊಜಲ್, ಇಕ್ಕಿ, ಹಕ್ಕಿ, ಚಾನಡಿ, ತಾಣ, ಬೀಡು, ಇಮ್ಮು, ಬಜಾಕೆ, ಅಡವ್ವುಲ, ಆಶ್ರಯ Sm. 58; Kk. 64; Tu. ಗರಡಿ, ಗರೋಡಿ, a demon-shrine; a veranda; Mhr. ಫರಟಾ, a bird's nest; house-site; a hole in which a body might lodge). 2, a fencing school, a place for wrestling, boxing and other athletic exercises [ನಾಮಲ್ಲಮಾನೆ ಗರುಡಿಯೊಳೊದಿದ ಮಾನಸರ Ph. 9, 48 va.; ಗರುಡಿಯ ಕಟ್ಟಿ ಶ್ರವಣ ಮಾಡುವನೆ Bv. 668]; (Cpr. 3, 9 va.; My.; Tu.; Te. ಗರಡಿ; M. ಕಳರಿ; T. ಕರಡಿ, ಕಳರಿ, ಕಳಗ; cf. ಬಲಾರಿಕೆ). see Smd. 131. — ಗರುಡಿಮನೆ. = ಗರಡಿ. = ಗರುಡಿ No. 2 (My.). — ಗರುಡಿಸಾಧಕ. = ಗರಡಿಸಾಧಕ. gymnastic exercises (My.). — ಗರುಡಿಸಾಧನೆ. = ಗರುಡಿಸಾಧಕ. (My.). ಗರುಡಿಸಾಧನೆಯ ಮನೆ (ಶ್ರಮಗೃಹ, ಬಲಾರಿಕೆ Mr. 197). — ಗರುಡಿಸಾಮು. = ಗರುಡಿಸಾಧನೆ. (My.).

ಗರುತ್ garut. (ಗರುತ್ತು). a wing.

ಗರುತ್ಮ garut-mat. a bird. 2, Garuda.

ಗರುತ್ಮನ garutmanṭa. Tbh. of ಗರುತ್ಮತ್. (My.).

ಗರುವ garuva. 1. probably Tbh. of ಗರಿಮು or of ಗರು. a worthy, respectable man [ಗರುವರ ಗರುವತನ ಕೊಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನನುಭಾವ ದಿನ್ದ Bv. 843; Cv. 69]; (Bh. 1, 8, 72; 2, 13, 37, 39; 3, 18, 39, 42).

ಗರುವ garuva. 2. Tbh. of ಗರ್ವ. pride, etc. (My.).

ಗರುವ garuva. 3. Tbh. of ಗರಿಮ. heaviness (Bh. 8, 26, 14).

ಗರುವತನ garuvatana. 1. the state of being proud or arrogant (Dp. 123, 2).

*ಗರುವತನ garuvatana. 2. respectability, greatness. Bv. 843.

ಗರುವಲಿ garuvall. = ಗಾಲಿ. wind (R.; Te. ಕರುವಲಿ, ಗಾಲಿ; T., M. ಕಾಲು, ಕಾಲ; Tu. ಗಾಲಿ, ಗಾಲಿ).

ಗರುವಾಯಿ garuvāyī. = ಗರುವಿಕೆ. (Rām. 3, 4, 7; 6, 14, 18).

ಗರುವಿಕೆ garuvike. dignified, proper behaviour or manner (Bp. 46, 10; 60, 42; Rām. 6, 10, 24). 2. pride (J. 27, 47).

ಗರುಸು garusu. = ಗರಸು 2. (My.).

*ಗರೆ gare. a standard line to show correct weight on a balance. ಗರೆಯಿಲ್ಲದ ಕೋಲಿನಲಿ ಉದರೆಯನ್ನಿಕ್ಕಿದ ಭಜ್ಜಿದ ಹರದನನ್ನಾದನಯ್ಯಾ Bv. 938.

ಗಣಿ ಗಾರಾ. 1. whirlingly (see ಕೊಣು 3; cf. ಕಕ್ಕಿ 2?). — ಗಣಿ ಗಣಿ. around and around, whirlingly; smartly, quickly (C.; Mhr. ಗರಗರ). ಗಣಿಗಣಿ ಬರೆ (S. Mhr.). — ಗಣಿಗಣನೆ. = ಗಣನೆ. ಗಣಿಗಣನೆ ತಿರುಗು. = ಗಣನೆ. (My.). — ಗಣನೆ. = ಗಣಿಗಣ. ಗಣನೆ ತಿರುಗು. to turn or whirl round with velocity, — as a millstone, the head, a man, etc. (v. i.; My.; B. 4, 79).

ಗಣಿ ಗಾರಾ. 2. a sound in imitation of that which is produced when very crisp substances, as well baked happalas, etc., are eaten (cf. ಕಟ್ಟಿ 2 and ಕರ 3). — ಗಣಿಗಣಿ ಎನ್ನು. to emit that sound (My.).

ಗಣಿಕೆ garake. = ಕಣಿಕೆ, etc. the Huriallee grass, etc. (My.).

ಗಣಿಗು garagu. = ಗಣುಗು. the state of being scorched by heat, fragile, brittle, dry and crumbling as flowers, leaves, grass, etc.; the state of being very crisp by frying or baking, as sandiges, happalas, etc. (My.; Te. ಗಣಿಗಣ, crispness, etc.; cf. ಕಟ್ಟಿ 2). — ಗಣಿಗುವಡೆ. a crisp vaḍe (My.). — ಗಣಿಗೊಟ್ಟು. a crisp obbatu (My.).

ಗಣಿಗಿ garji. a feather; a wing; the feather-like leaf or branch of a palm, etc.; the leaf of a flower (My.); [an arrow. ಗಣಿತೋಷಃ ಗಣ್ವಿರ್ಮುನರ ಕಾಣೆ ನಿಷಾಸೋಂಕಲು ಮುನಿಯಿಲ್ಲ ನೋಡಯ್ಯಾ Bv. 112]; (ತಿಪ್ಪುಲಿ ಸ್ಮದ. II; Sm. 30; Kk. 84; ಪತ್ರ ಪಾಲಿ, ವಾಜಿ Hla.; ಪತ್ರ Nn. 39; ಪಕ್ಷ 112; ವಾಜಿ, ಭದ 124; ತನೂರುಡ, etc. Mr. 168; ಪಕ್ಷ 497; ಪಕ್ಷ, ವಾಜಿ Si. 289; C.; Te. ಗಡಿ, ಗಣು; T., M. ಚಿಟ್ಟಿ, ಚಿಟಗು; Tu. ಕಿಡಿ). ಪಕ್ಕಿಯ ಗಣಿ (ತಿಪ್ಪುಲಿ ಸ್ಮದ. I). ಅಮ್ಮಿನ ಗಣಿ (ಪಕ್ಷ, ವಾಜಿ Nr.; ಪತ್ರಪಾಲಿ Mr. 295). ಮೊದಲ ಗಣಿ (ಪಕ್ಷ 3 Mr. 168). ನವಿಲ ಗಣಿಯೊಳಗಣ ನಯನಾಕಾರಮಾಗಿ ಇರ್ವ ಬಣ್ಣ (ಚನ್ನಕ್ಕ, ಮೇಚಕ); ನವಿಲ ಗಣಿಯನ್ ಉಟ್ಟಿದನು (ಕಿರಾತ); ನವಿಲ ಗಣಿಯ ಸೋಗೆ (ಶಿಖಣ್ಣ, ಪಿಚ್ಚು, ಬರ್ವ Nr.). ತೆಂಗಿನ ಗಣಿ ಗಳಿನ್ನ ಚಾಪ ಹೆಣೆಯುವರು (B. 2, 42). see Abh. P. 3, 56; 13, 74; Bp. 4, 26; Rāv. 6, 11 va.; 8, 98, 105; Sāv. 3, 3; J. 12, 40; 14, 11, 20; 28, 4; ಕುತ್ತುಂಗಣ, ನುಡ್, ಹೊಂ. — ಗಣಿಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. wings to be formed: to get strength, to improve [ನನೆಯದು, ಬಲಿ ಯದು, ಗಣಿಗಟ್ಟಿದಯ್ಯಾ Cv. 159]. (v. i.; My.); to increase (as wrath, etc., Bh. 4, 3, 12; 7, 18, 27). — ಗಣಿಗಣೆ. — ಕಣೆ. a winged or feathered arrow (Rāv. 6, 11 va.; 6, 47). — ಗಣಿಗಡಲು. — ಕೆಡಲು. to spread out the feathers or wings (Rāv. 9, 28; J. 28, 36).

— ಗಣಿಗೋಲು. — ಕೋಲು. = ಗಣಿಗಣೆ. (Bh. 7, 17, 37). — ಗಣಿ ದೋಲು. — ತೋಲು. to show the feathered part, of an arrow (Bh. 8, 24, 30). — ಗಣಿಪ್ಪು. = ಗಣಿವುತ್ತು. (Sāv. 3, 3). — ಗಣಿಮರ. the two side-portions of a wheel of an idol-car (My.). — ಗಣಿ ಮಿನ್. a kind of fish (Rāv. 5, 115). — ಗಣಿಮುಣ. stiffness of well starched and ironed cloth (My.). — ಗಣಿವನ. — ಪನ್ನ. a dropp falling from the wing (Rāv. 6, 6). — ಗಣಿವುತ್ತು. — ಪುತ್ತು. the flower of the tree Pandanus odoratissimus, or the tree itself (ಕೇದಗೆಯ ಪೂ Smd. II). — ಗಣಿವುತ್ತು. — ಪುತ್ತು. = ಗಣಿವುತ್ತು. (ಕೇ ದಗೆ Kk. 86; Sm. 26; Rāv. 7, 40). — ಗಣಿವರೆ. — ಬೆರೆ. feathers to be annexed or affixed (Rāghc. 17, 17, 64, 65). — ಗಣಿಸನ್ನೆ ಗೆಯ್ಯ. to make signs with the feathered part of an arrow [ಅಮರಾಪ ಗಾನನ್ನ ನನುಮುರೇನ್ನ ನನ್ನ ನನುಮೋರ್ವರೋರ್ವರಂ ಗಣಿಸನ್ನೆ ಗೆಯ್ಯು ಕಾದುವಾಗಳು Pb. 11, 16 va.]; (Abh. P. 13, 101 va.). — ಗಣಿ ಸೊಪ್ಪು. wing-lameness: fatigue, exhaustion (ಗಾಸಿ Bhn. 34, o. ra. ಗಣಿಸೊಮ್ಮು, — ಸೋವು & ನಾಸಿ). — ಗಣಿಹೂ. = ಗಣಿವುತ್ತು. (ಕೇತಕಿ Ct. I, 103).

ಗಣಿಕೆ garjike. = ಕಣಿಕೆ, etc. the Huriallee grass, etc. (My.). see ಕಿಳಿಯ. — ಗಣಿಕೆ ಹುಲ್ಲು. (ದೂರ್ವ, ಶತಪರ್ವಿಕೆ, etc. Si. 162). see ಕಿಳಿಯ.

ಗಣಿಗು garugu. = ಗಣುಗು. the state of being scorched, etc. (My.).

ಗಣಿ ಗಾರಾ. a sound in imitation of loud belching and of creaking. — ಗಣಿ ಗಣನೆ ತೇಗು. to belch with the repeated sound of garra (Bp. 59, 19).

ಗಣನೆ garane. with the sound of garra (My.; Te. ಗಣನೆ). ಗಣನೆ ತೇಗುತ (Bp. 38, 16; My.; Te.). ಗಣನೆ ಕದಹನ್ ಉಣೆ ತೇಗದು (Bp. 47, 24): ಗಣನೆ ಪೊರಳ್ಳು ಗಾಲಿಗಳ್ ಏಣೆ ಧರಣಿ ಯಂ (J. 13, 35).

ಗರ್ ಗಾರ. = ಗಣಿ. the creaking sound of an oil or sugar-mill (C.), and that of wheels (My.).

ಗರ್ಕು garku. = ಗರಕು, etc. jaggedness, etc. (My.).

ಗರ್ಕೆ garke. = ಕಣಿಕೆ, etc. the Huriallee grass, etc. (My.).

ಗರ್ಗಿ gargi. = ಗರಗ, etc. a common weed. [Tu.]. see ಕಾದಿಗೆ.

ಗರ್ಗಿ gargi. N. of a řiṣi. see ಗಾರ್ಗಿ and ಶಿಫಿ.

ಗರ್ಗರ gargara. Tbh. of ಘರ್ಘರ. an indistinct murmur. (Smd. 338).

ಗರ್ಗರಿ gargari. a churn; a gurglet. 2. Tbh. of ಘರ್ಘರ. — ಗರ್ಗರಿ ಗಿಡಿ. a medicinal herb, Wedelia calendulacea Less. (St. & Pl.). see ಕಾಡೆ.

ಗರ್ಜನ garjana. crying; roaring; rumbling; grumbling; passion, wrath; reproach, menace: see ಗದಲು.

ಗರ್ಜನೆ garjane. = ಗರ್ಜನ. see ಭಟ್ಟ. — ಗರ್ಜನೆ ಗುಡು. — ಕುಡು. to roar (Rāv. 5, 96, 116). — ಗರ್ಜನೆ ಮಾಡು. to roar (C.; B. 4, 212).

ಗರ್ಜನೆಘ garjan-mēgha. a thunder-cloud.

ಗರ್ಜಿ garji. N. of a tree, the small, sour fruits of which are used for pickles (My.).

ಗರ್ಜಿತ garjita. roared; roaring; rattling; rumbling. 2. a furious elephant.

ಗರ್ಜಿಸು garjisu. to roar, etc. (ಭಯಂಕರಧ್ವನಿ Sm. Dh.). [ನಲಿಂ ಬಿರಿಯ ಗರ್ಜಿಸು ಗರ್ಜಿಸು ಪಾಯ್ ಸಿಂಗಂಗಳುಮಂ ಕಣ್ಣು P. 5, 48 va.]. ಬೇಣು ಗೃಹದೊಳ ಗರ್ಜಿಸು (ಪಿಣ್ಣೆ ಶೂರ Mr. 236). see Sāv. 3, 57; 4, 19 va.; 36 va. & 71 va. 2, to chide (J. 6, 48).

ಗರ್ಜೆ garje. = ಗರ್ಜನೆ. roaring, etc. (Dhw.).

ಗರ್ತ garta. a high seat, a throne; the seat of a war-chariot, a chariot; a table for playing at dice. 2, a hole, a ditch (ಕುಣ್ಣು ಧಾರ Nn. 12; ಕುಣ್ಣೆ 120).

ಗರ್ತಿ garti. = ಗರತಿ. a decent and reputable woman. (My.).

ಗರ್ದಭ gardabha. an ass (ಕತ್ತೆ Nn. 45). see ಕಣ್ಣೆ.

ಗರ್ದಭಾಕೃತಿ gardabha-ākṛti. the form of an ass (J. 10, 19).

ಗರ್ದಭಾರ್ಣಿ gardabha-ārṇi. the tree *Thespesia populneoides* Wall.

ಗರ್ದುಗು gardugu. = ಗದುಗು? N. of a plant? (Sm. 55).

ಗರ್ದುಗೆ garduge. = ಗದ್ದಿಗೆ, etc. a throne. (ಪಟ್ಟವಣ್ಣೆ, ಸಿಂಹಾಸನ Sm. 37). see ಪಟ್ಟೆ; Bp. 54, 73.

ಗರ್ದುಣು garduṇu. (Sm. 49).

ಗರ್ದೆ garde. = ಗದ್ದೆ (Sm. 49). ಗರ್ದೆಗರ್ (Rāv. 2, 10. 12; V. 4, 16).

ಗರ್ದನ gardhana. greedy, covetous.

ಗರ್ದನೆ gardhane. greediness, covetousness.

ಗರ್ವ garba. = ಗರ್ವ. pride, etc. (Bp. 38, 21; 56, 25).

ಗರ್ವಿಸು garbisu. = ಗರ್ವಿಸು. to be proud. (Grj. 2, 106 va.; 4, 88).

ಗರ್ಬು garbu. = ಗಬ್ಬು. a bad smell. (Rāv. 5, 55 va.).

ಗರ್ಭ garbha. = ಗಬ್ಬು. 2, an embryo or foetus. 3, a child. 4, the inside, the interior, the middle; (filled with). see Kāv. V, 967. ಗರ್ಭ ಕರಗು (C.). — ಗರ್ಭಗುಡಿ. = ಗರ್ಭಗೃಹ No. 2. (C.). — ಗರ್ಭ ಭರಿಸು. to conceive (My.).

ಗರ್ಭಕ garbhaka. a wreath of flowers worn in the hair.

ಗರ್ಭಗೃಹ garbha-gr̥ha. an inner apartment; a lying-in chamber. 2, the sanctuary or adytum of a temple. see Cpr. 3, 97 va.; Bp. 26, 27.

ಗರ್ಭಭೇದ garbha-bhēda. destruction of the foetus, producing abortion (My.).

ಗರ್ಭದೀಕ್ಷೆ garbha-dīkṣe. the rite of a husband's keeping the head unshaven during his wife's pregnancy (C.).

ಗರ್ಭಧಾರಣೆ garbha-dhāraṇa. gestation, impregnation, conception, pregnancy.

ಗರ್ಭನಿವಾಸ garbha-nivāsa. = ಗರ್ಭಗೃಹ No. 1. (Cpr. 3, 99).

ಗರ್ಭಪಾತ garbha-pāta. miscarriage, abortion.

ಗರ್ಭಮೋಚನ garbha-mōcana. delivery, birth. see ಹೆಜುವಿಕೆ.

ಗರ್ಭವತಿ garbha-vati. a pregnant female.

ಗರ್ಭವಾಸ garbha-vāsa. the abode of the foetus, the womb (Bp. 61, 63). 2, dwelling-place, house, refuge.

ಗರ್ಭಶ್ರೀಮನ್ತೆ garbha-śrīmantā. born to riches and honour (C.; Mhr.).

ಗರ್ಭಸಂಸ್ಕಾರ garbha-saṁskāra. = ಗರ್ಭಧಾನ No. 2. (My.). 2, a purificatory rite observed by women in the sixth or eighth month of their pregnancy (My.; Bp. 3, 52).

ಗರ್ಭಸ್ಥ garbha-sṭha. situated in the womb (My.).

ಗರ್ಭಸ್ತ್ರಾವೆ garbha-sṛāva. = ಗರ್ಭಪಾತ. (My.).

ಗರ್ಭಾಗಾರ garbha-āgāra. the uterus; an inner room, a lying-in chamber; = ಗರ್ಭಗೃಹ No. 2.

ಗರ್ಭಾಂಗನೆ garbha-aṅgane. = ಗರ್ಭಿಣಿ. a pregnant woman. (Cpr. 4, 43).

ಗರ್ಭಾಧಾನ garbha-ādhanā. impregnation. 2, a ceremony (ಸಂಸ್ಕಾರ) performed after menstruation to ensure or facilitate conception.

ಗರ್ಭಾಶಯ garbha-āśaya. the womb, the uterus. see s. ಮಾಸು 2.

ಗರ್ಭಾಷ್ಟಕ garbha-aṣṭaka. the eighth year reckoning from conception (Bp. 3, 43).

ಗರ್ಭಾಷ್ಟಮ garbha-aṣṭama. the eighth month of uterine gestation (My.). 2, = ಗರ್ಭಾಷ್ಟಕ. (My.).

ಗರ್ಭಿಣಿ garbhīṇi. pregnant; a pregnant woman (ಬಸುಜ್ಞಾನಾ ಪ್ರೀತಿ Nn. 133; ವರಧುರ್ಯ, ಸತ್ತೆ, ಅನ್ನವೃತ್ತಿ, ಗುರ್ವಿ Mr. 307).

ಗರ್ಭಿತ garbhita. pregnant; full, filled; hid (Rām. 1, 16, 28); inclosed (My.).

ಗರ್ಭಿಕರಿಸು garbhī-karīsu. to inclose (as one letter with another in one envelope, My.); to comprise (Cpr. 5, 3).

ಗರ್ಭಿಕೃತ garbhī-kṛita. inclosed, put into (Grj. 5, 76 va.).

ಗರ್ಭೋಪಘಾತಿನಿ garbha-upaghātini. a cow which miscarries.

ಗರ್ಮಿ garmi. = ಗರಮಿ, etc. heat.

ಗರ್ಮುತ್ garmut. a kind of grass (see ಕೋರ್ಲೆ).

ಗರ್ವ garva. = ಗಬ್ಬು 1, ಗರುನ 2, ಗರ್ವ, ಗರ್ವ. pride, arrogance, conceit (ಗಬ್ಬು, ಬಿಂಕೆ, ಪನ್ನ ಮುಕ್ಕು Sm. 38; ಮುಕ್ಕು 79; ಹನ್ನೆ, ಬಿಂಕೆ, ಗಬ್ಬು, ಮುಕ್ಕು Kk. 57; ಕೇವ 64; ಕಾಮಕರ 84; ಉಕ್ಕು Ck. II, 31; ಬಿಂಕೆ II, 47; ತಾಮರ (? II, 94). ಗರ್ವ ಪಡು (My.), ಗರ್ವ ಮಾಡು (My.; B. 5, 183). ಗದ್ಯಾಣತೂಕಚಿನ್ನವಿದ್ವರೆ ಗರ್ವ ಮಾಡಬಹುದು (Prv.). 2, N. of a vṛtta (Ch.). see Kāv. IV, 2, 16; ಬಸೆ.

ಗರ್ವತೆ garvate. the state of being proud. see ನಿರ್ಗರ್ವತೆ.

ಗರ್ವಹೀನ garva-hīna. free from or deprived of pride. see ಸೋರ್.

ಗರ್ವಿ garvi. = ಗಬ್ಬಿ, q. v. proud. (My.). see Prv. s. ಪೂರ್ವ.

ಗರ್ವಿತ garvita. proud, haughty; conceited. see Bp. 23, 40; 45, 21; 60, 53; ಪುಗ್ಗಾಯ್.

ಗರ್ವಿಷ್ಠ garviṣṭha. proudest, most haughty (C.; B. 5, 50).

ಗರ್ವಿಸು garvisu. = ಗರ್ವಿಸು. to be or become proud, etc. see Bp. 21, 14; 24 sum.; 26, 62; 54, 48.

ಗರ್ವಿಸುವಿಕೆ garvisuvike. being conceited (ದೇವನ Si. 437).

ಗರ್ವಿಕರಿಸು garvikarīsu. to be or become proud or haughty (Bh. 5, 3, 6).

ಗರ್ವು garvu. Tbh. of ಗರ್ವ. pride. (S. Mhr.).

ಗರ್ವೋದ್ಧತ garva-uddhata. puffed up or inflated with pride (Sāv. 3, 63).

ಗರ್ಶಕ ಗಾಸಾಕಾ. a basin-like copper or brass vessel (My.; ಅನುಕರ, ಗುಣ್ಣೆ ವಟ್ಟು Mr. 212).

ಗರ್ಹಣೆ garhāṇa. censure, blame, reproach.

ಗರ್ಹೆ garhe. censure, blame, reproach. see ಹಣ್ಣು.

ಗರ್ಹ್ಯ garhya. deserving reproach, blamable. 2, low, vile.

ಗರ್ಹ್ಯಾದಿ garhya-vādi. speaking in an improper manner, vilely or inaccurately (ಹೊಲ್ಲಾ ಗಿ ನುಡಿವವಂ Mr. 240).

ಗರ್ಹ್ಯಾಧೀನ garhya-adhīna. subject to reproach (ಹಣ್ಣುಸಿಕೊಳ್ಳುವನು Nr.).

-ಗರ್ gal. = ಗಡು 1, etc., -ಗಲು, -ಗಲ್ 2, -ಗಲು 2. term, period. see ಅ-, ಈ-.

ಗಲ gala. 1. = ಗಲ್ಲು, ಘಳ. an imitative sound. — ಗಲ clanking, tinkling, rattling, etc. (My.; Tu., Te.). — ಗಲಗಲಿಸು. to clank, etc. ಗಲಗಲಿಸುವ ಅನುಗ (Prll. 3, 25).
ಗಲ gala. 2. = ಗಡ 4, ಗಲಿ. a term expressing disorder. — ಗಲಬರಿ = ಗಲದಿರಿ. (Cb. 69). — ಗಲದಿರಿ = ಗಲಿ. [Tu.]. (My.; Mhr. ಗಲಬಲ; G. 175. 477).

ಗಲ gala. 3. — ಗಲಬರಿಕೆ. the act of rinsing (My.). — ಗಲಬರಿಸು. to cleanse (vessels) by the introduction of water, to rinse (My.; Te.).

ಗಲ gala. 1. = ಗಳ. the throat; the neck. see ಕೊರಳು.

ಗಲ gala. 2. = ಗಡ 2. an impediment. see ಅರ್ಗಲ.

ಗಲಕಮ್ಮಲ gala-kambala. a bull's dewlap.

ಗಲಕಣ್ಣಿಡಿ gala-kannidī. scratching the throat. see ಕಸರ್.

ಗಲಕು galaku. = ಗಲಗು 1, ಗಲುಗು. — ಗಲಕುಹುಲ್ಲು. a strong grass, yielding native pens, *Eriochrysis fusca* Trin. (St. & Pl.).

ಗಲಗಲ gala-gala. = ಕಲಕಲ, etc. clamour, confused chatter (C.; Mhr.). — ಗಲಗಲ ಮಾಡು. to chatter loudly, etc. (S. Mhr.). — ಗಲಾಟ. — ಅಟಿ. clamour, vociferation, noise (S. Mhr.).

ಗಲಗು galagu. 1. = ಗಲಕು, etc. a kind of reed for pens (C.; Te. ಕಲಗು). — ಗಲಗಿನ ಹುಲ್ಲು. a tall, coarse kind of grass, *Rottboellia exaltata* L. (Z.).

ಗಲಗು galagu. 2. loud chatter (My.; cf. Mhr. ಗಲಕಾ).

ಗಲಗ್ರಾಹಿತ್ಯ gala-grāhītya. seizure of the throat; encompassing the throat (Cpr. 3, 9 va.).

ಗಲತಿ galatī. = ಗಲಿ, etc. disorder, asuay, etc. (My.).

ಗಲಧ್ವನಿ gala-dhvanī. = ಗಳ. a sound of the throat, a gurgling sound. see ಮೇತ.

ಗಲನ galana. dropping, trickling, oozing, leaking; melting. see ಬಸಿ, ಸುರಿ, ಸೋರ್, ಸೋರ್ಚು.

ಗಲನಿ galanī. = ಗಣತಿ 1, ಗಲನಿಕೆ. (Sk.).

ಗಲನಿಕೆ galanika. = ಗಣತಿ 1, ಗಣತಿಕೆ, ಗಲನಿ, ಗಳನಿಕೆ 1. a small pitcher, a water-jar (ಗಣತಿಕೆ Hlā.; ಗಣತಿ Mr. 210); a small water-jar with a hole in the bottom from which the water drops upon a līga, etc.

ಗಲಬೆ galabe. hubbub, uproar; clamour (My.; Mhr., Br.).

ಗಲಮಾಸೆ gala-mise. the extremity of a moustache curling over the cheek (My.; Mhr., H. ಗಲಮಾಸೆ).

ಗಲರವ gala-rava. = ಗಲಧ್ವನಿ (ಮೇತ Mr. 330).

ಗಲಸಾಧನೆ gala-sādhane. a kind of jugglery consisting in swallowing and vomiting up stones, scorpions, etc. (S. Mhr.).

ಗಲಹಸ್ತ gala-hasta. = ಗಳಹಸ್ತ. the hand at the throat, collar-ing, throttling.

ಗಲ gall. = ಗಡ 2, etc. a term expressing disorder. — ಗಲದಿರಿ. disorder, confusion (C.).

ಗಲಿತ gallita. dropped; fallen; oozed, loosed; melted. see ಮೃತ್ಯು.

ಗಲಿಡು gallīḍu. dirty, filthy, as persons, places, things (My.; Mhr., H.).

ಗಲಿಡೆ gallita. a blow (My.; H.).

— ಗಲು galu. = — ಗಲ್, etc. term, period. see ಅ-, ಈ-.

ಗಲುಗು galugu. = ಗಲಗು 1. (My.).

ಗಲುಹು galuhu. tinkling, jingling. ಕಾಲ ಗೆಜ್ಜೆಯ ಗಲುಹು ಅಲಿಪ ಮಾಯೆ (Prll. 3, 27).

ಗಲೇಫು galēphu. (S. Mhr. as ಗಲೇಫ). a case, as of a pillow, sofa, etc. (My.; Mhr., H. ಗಲೇಫ).

ಗಲೋದ್ದೇಶ gala-uddēśa. the region of the throat.

ಗಲ್ಲು galku. = ಗಲ 1. an imitative sound. ಕಡಗಂ ಗಲ್ಲೆನೆ (Rēv. 14, 35).

ಗಲ್ಲುಟ್ಟಿ galpaṭṭi. (i. e. ಗಲಪಟ್ಟಿ). a wrapper round the throat, a comforter (My.).

ಗಲ್ಲಿ galī. = ಗಲತಿ, ಗಲ್ಲ ತ್ತು. (My.).

ಗಲ್ಲು galbha. bold, audacious. see ಪ್ರ-.

ಗಲ್ಲೆ galbhate. boldness. see ಪ್ರ-.

ಗಲ್ಲೆ galye. a multitude of throats.

ಗಲ್ಲೆ galla one of the Tatsamas (Smd. 384; Kk. 95; Sm. 77; Ct. II, 48). = ಗಲ್ಲೆ 2. the cheek (ಗಣ್ಣು, ಕಪೋಲ Nr.; ಕನ್ನೆ, ಕಡಪ್ಪ, ಕೆಕ್ಕೆ Sm. 71; ತಾಳೆ Ct. 1, 45; ತಾಲಾಗೆ Smd. 43 Cm. ? see ತಾಳೆ; C.; Mhr. ಗಾಲ). ತುಟಿಯ ಕೆಳಗಡೆ ಗಲ್ಲೆ (ಚಿವುಕ Si. 213). see Bp. 40, 19; 46, 57; 47, 32; J. 11, 15; Mr. s. ಮಕರಿಕೆ; ಊದುಗಲ್ಲೆ, ತೆಳ್ಳಗಲ್ಲೆ, ನುಣ್ಣಗಲ್ಲೆ. — ಗಲ್ಲಗಿವಿ. — ಕಿವಿ. (Smd. 386). an ear that hangs down the cheek (My.). — ಗಲ್ಲಗುಗುರಿ. (Smd. 386). a curl of hair combed over the cheek (by women). — ಗಲ್ಲತಗ್ಗು. a dimple in the cheek (S. Mhr.). — ಗಲ್ಲಮಾಸೆ. = ಕಲ್ಲೆಮಾಸೆ, ಗಲ ಮಾಸೆ q. v. (My.). — ಗಲ್ಲಮುಗುರಿ. (Smd. 386 Mdb.). — ಗಲ್ಲಸ್ಥಲ. (Smd. 386; Kk. 99). = ಗಲ್ಲ.

ಗಲ್ಲೆ galla. = K. ಗಲ್ಲೆ. the cheek.

ಗಲ್ಲಣೆ gallane. trouble, annoyance, torment, plague (ಘಾಸಿ Bhn. 14). ತೋರ್ಪುವೆಲ್ಲ ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನರೂಪದ ಗಲ್ಲಣೆ (Abhā. 11, 65). see Bh. 1, 14, 21; 3, 18, 35; 8, 23, 9; J. 21, 20.

ಗಲ್ಲಕ್ಕು gallattu. = ಗಲ್ಲಿ, etc. astray, in the state of missing; misplaced; disordered (My.; Mhr., H. ಗಲತ); wrong distribution in cards playing (My.).

ಗಲ್ಲಾ gallā. corn (Mhr., H.). 2. = ಗಲ್ಲೆ, the money-pit in the shop of shroffs and dealers (My.; Mhr.).

ಗಲ್ಲೆ gallī. a lane, an alley (My.; Mhr., H.).

ಗಲ್ಲಿಸು gallisu. to trouble, to annoy, to torment, to fatigue. ಗಲ್ಲಿಸುವ ಬೇಸಿಗೆಯ ಬಿಸಿಲಿನ ಮೂಷಗಂ ತಲ್ಲಣಿಸಿತು (J. 15, 2). see Bh. 1, 14, 10; 7, 16, 9; J. 4, 5. 2, to be troubled, etc. (Bh. 7, 16, 2). 3, to shake (v. t.), as the boiled contents of a pot, as a measure, etc., or as corn, etc. on a fan (C.). 4, to push away (S. Mhr.; cf. Mhr. ಘಾಲ ವಿನೇಂ).

ಗಲ್ಲು gallu. gallows (Mhr. ಗಳ, the hangman's hook). — ಗಲ್ಲಾ ಗು. — ಅಗು. execution by hanging to take place. ಅವನಿಗೆ ಗಲ್ಲಾ ಯಿತು (C.). — ಗಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಡು. to execute on a gallows by hanging (C.; B. 5, 159). — ಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕು. = ಗಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಡು. (C.; B. 5, 159). — ಗಲ್ಲಿನ ಮಣೆ. the bench on which the criminal has to stand under a gallows (C.). — ಗಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷೆ. punishment by hanging (C.; B. 5, 268). — ಗಲ್ಲಿನ ಹಗ್ಗ. the rope used in hanging (C.). — ಗಲ್ಲು ಗವ್ವು. — ಕವ್ವು. the posts of a gallows (S. Mhr.). — ಗಲ್ಲು ಮರ. a gallows-tree (C.).

ಗಲ್ಲೆ galle. 1. = ಗಡೆ 1, ಗಲ್ಲೆ, a lump, a clot; a concretion (My.). ತಟವೆ ಗಲ್ಲೆ (ಉಲ್ಲ Mr. 308). — ಗಲ್ಲೆ ಗಟ್ಟಿ. — ಕಟ್ಟಿ.

to become clotty, etc. (My.). ಗಲ್ಲೆ ಗಟ್ಟಿದ ನೆತ್ತರು (ಉಲ್ಟೆ, ಕಲಬ Hla.).

ಗಲ್ಲೆ galle. 2. = ಗಲ್ಲೆ. the cheek. (ಕರಟ Mr. 207).

ಗಲ್ಲೆ galle. = ಗಲ್ಲಾ No. 2. the money-pit in the shops. (S. Mhr.).
ಗಲ್ಲರ್ಕೆ galvarka. a goblet.

ಗನ್ ಗav. = ಗವು 1, ಗವು. a sound to indicate barking.
— ಗನ್ ಗವ್ ಎನ್ನು. to bark, as a dog (C.).

ಗವ ಗava. = ಗವ 2. the feeling of great, smart itching.
T. ಕವನ, acute pain = ಕಡುಪು; cf. ನವ). — ಗವಗವ ಎನ್ನು. to itch very much (S. Mhr.).

ಗವ ಗava. 1. = ಗಮ. going, etc. see ಸಂ-.

ಗವ ಗava. 2. a cow, cattle. see ಪುಂ-, ಪದ್-, etc.

ಗವಕ್ಕನೆ gavakkane. = ಕಬಕ್ಕನೆ, etc. in a snatching manner. (My.).

ಗವಡ ಗavaḍa. = ಗವುಡ. the village-chief. (My.).

ಗವತ ಗavata. (Tbh. of ಗವುತಿ?). meadow or pasture grass
(ಘಾಸ, ಯವಸ, ಜವಸ, Nr.; Mhr; Te. ಗೋತ, ಗೌತ).

ಗವನ ಗavanna. attention, care, heed, consideration
(My.; Te. ಗಮನ; M. ಕವನ, ಕವೈ; T. ಕವನ, ಕವಲ್, ಕವಲ್ಕೆ, ಕವೈ; ಕವಲು, ಕವಿ, to be concerned, be interested, be intent upon; Tu. ಗವ, sens. sensation, consciousness; cf. ಜುಪ್ಪಿ, ಜ್ಞಾಪನ? ಕವಿ?).

ಗವನಿಸು gavanisu. = ಗಮನಿಸು, ಗವಿಸು. to heed, to mind (My.).

ಗವಯ ಗavaya. a species of ox, the Gyal, Bos gavaen. 2, a monkey-chief attached to Rāma. (J. 21, 9. 19).

ಗವಜಿಗ ಗavariga. a man of the basket and mat-maker tribe or caste (ಮೇದ Sm. 58; M. ಕವಜಿ, T. ಕವಜಿ, ಕವಜಿವಡುಗ). cf. ಕಾವಾವರ.

ಗವಲ ಗavala. a buffalo's horn.

ಗವಲು gavalu. = ಗವುಲು. a fetid smell. (My.). — ಗವಲ ಕಜೂರ. = ಗವುಳ ಕಜೋರ. a kind of bad-smelling kacōra (ಕಕ್ಕೋಲಕ, ಕೋಲಕ G.; My.).

ಗವಸಣೆ gavasanī. = ಗವಸಣೆಕೆ. (My.; Mhr.; cf. ಗೋಣೆ?).

ಗವಸಣೆಕೆ gavasanīke. = ಗವಸಣೆಗೆ. (S. Mhr.). ಗೋಣೆಗೆ ತಕೆ ಗವಸಣೆಕೆ? (Abhā. 1, 40).

ಗವಸಣೆಗೆ gavasanige. a cover, a wrapper, a cloth, a case, a sack; any cover or case (ಅತ್ತರಣ, ಪ್ರವೇಶ Mr. 203; ಬೀಲ G.; My.; T. ಕವಿಜನೈ; M. ಕವಿಯನ್; Te. ಗವಿಸೆ; T. ಕುಜುಳಿ, Te. ಗೋತ, a sack; T. ಕವಿ, to cover; ಕವಪು, to put in, enclose; see ಕವಿ; cf. ಗೋಣೆಕ). ವೇಣೆಯ ಗವಸಣೆಗೆ (ಕಕುಳ, ಪ್ರಸೇವಕ Nr.). ಬಿಲ್ಲ ಗವಸಣೆಗೆ (ಧನುವರ್ವ Mr. 294). see Si. 344; Prv. 2. ಗಾಣ 1. — ಗವಸಣೆಗೆಮೊದಿಸು. — ತೊಡಿಸು. to cause (one) to put a cover to (V. 5, 14 va.).

ಗವಸಣೆಸು gavasanīsu. to inwrap, to cover (Abh. P. 7, 114).

ಗವಳಿ gavalī. = ಗವುಳಿ. the house lizard. (My.).

ಗವಳಿ gavalī. = ಗವಳಿಗ. Tbh. of ಗೋಪಾಲಿ. (Mhr. ಗವಳಿ; R.).

ಗವಳಿಗ gavaliga. ಗೌಳಿಗ. = ಗೋವಳಿಗ. Tbh. of ಗೋಪಾಲಿ. a cow-herd caste who sell milk, etc. (C.; B. 1, 10; ಗೋಪಾಲಿ G.).
— ಗವಳಿಗೇರಿ. — ಕೇರಿ. a cow-herds' street (My.).

ಗವಳಿಗಿತ್ತಿ gavalliga-ittī. a woman of the cow-herd caste (C.; ಮಹಾಶಯಿ G.).

ಗವಾಕ್ಕ ಗava-akka. a bull's eye: a little round window, an air-hole.

ಗವಾಕ್ಕ ಗava-akka. a sort of cucumber, Cucumis madras-patanus or coloquintida.

ಗವಾರ ಗavāra. = ಗಮಾರ. rustic, clownish (S. Mhr.; Mhr., H. ಗಂವಾರ).

ಗವಿ ಗavi. 1. a (covered or sheltered) place of resort; a cave (ಗರುಡಿ, ಗೊತ್ತು. ನೆಲೆ, etc., ಅತ್ತಯ Kk. 64; Sm. 58; Bh 3, 18, 39; My.; Tu.; Te. ಕವಿ, ಗವಿ; Sk. ಗಡ, cave). see Rāghc. 17, 68; B. 3, 27.

ಗವಿ ಗavi. 2. = ಕವಿ 3. covering, overspreading, etc.
ಗವಿಗತ್ತಲೆ. — ಕತ್ತಲೆ. thick or dense darkness (My.).

ಗವಿಸು gavisu. = ಗವನಿಸು. to pay attention, to heed (Kk. 21).

ಗವೀನ ಗavīna. of or belonging to a cow (My.).

ಗವು ಗavu. = ಗವಿ 2, etc. — ಗವುಗತ್ತಲೆ. — ಕತ್ತಲೆ. = ಗವಿಗತ್ತಲೆ. (My.).

ಗವುಗೆ ಗavuge. — ಗವುಗೊಣೆಲು. a kind of paddy. (ಶಾಲಿ G.).

ಗವುಜಲ್ ಗavujal. = ಕವಿಂಜಲ್, etc. a kind of bird. (My.). — ಗವು ಜಲ್ಲಕ್ಕ. the grey partridge. Ortygornis pondicerianus (My.). see ಕಲ್-.

ಗವುಜಲ ಗavujala. = ಗವುಜು 1. (ಖಂಜರೇಟ, ಖಂಜನ Si. 172).

ಗವುಜಲ ಗavujala. = ಗವುಜಲ್.

ಗವುಜಿ ಗavujī. = ಗವುಜು 2, ಗಾಗಳ. noise; hubbub (Tu.; Mhr. ಗವಗವ). ಗವುಜಿ (ಗವುಜು My.) ಏನೂ ಇಲ್ಲ, ಗೋವಿನ ಭಟ್ಟಿ ಬಾವೀರಿ ಬಿದ್ದ. — ಮಡಿಕೆ ಮಾಲುನವನೆ ದುಡುಕಿನ ಗವುಜಿ (ಗವುಜು My.) ಯಾಕೆ? (Prva.).

ಗವುಜು ಗavuju. 1. = ಗವುಜು. a wagtail, Montacilla alba (ಖಂಜರೇಟ, ಖಂಜನ Nr.; Mr. 173).

ಗವುಜು ಗavuju. 2. = ಗವುಜಿ. (My.). cf. ಗದಜು, ಗವುರ್, ಗಬು 2.

ಗವುಜು ಗavuju. = ಕವಿಜು, etc. a kind of bird. (My.).

ಗವುಡ ಗavudā. ಗೌಡ. = ಗವಡ. (a formation from ಗಾವ = ಗ್ರಾಮ). the (generally Sūdra) chief officer of a village, (though occasionally not so powerful as the kṣānabhṛga, C.; Mhr. ಗಾಂವಡಾ). ಅಜಾದ ಊರಿಗೆ (or ಹಾಜರರಿಗೆ) ಉಪಾಧವನೇ ಗವುಡ. — ಗವುಡನ ಹೆಣ್ಣು ಕಡುಚೆಲ್ವೆಯಾದರೆ ಕಸವ ಮಂತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ಪನ್ನಾಗ ಕಟ್ಟುವಳು — ಗವುಡ ಹೆತ್ತರೆ ಗವುಡನ ಹೆಸರು, ಹೆಣ್ಣು ಹೆತ್ತರೆ ಹೆಗ್ಗಡಿಯ ಹೆಸರು. — ಊರಿಗೆ ಗವುಡನಾದರೆ ತೋಳಿಗೆ ಏನು? (it does not care for the headman, Prvs.). 2, a title of honour among peasants (C.). 3, a good caste of peasants (My.). see Bp. 27, 53; 51, 23; B. 3, 22; Prv. 2. ಕವುಳಿ, ಕಿಚ್ಚಡಿ, ಬಂಗಾರ.

ಗವುಡಗಿತ್ತಿ gavudā-ittī. a gavudā's wife (S. Mhr.).

ಗವುಡತನ gavudātana. = ಗವುಡಿಕೆ. (My.).

ಗವುಡಸಾನಿ gavudā-sāni. = ಗವುಡಗಿತ್ತಿ. (C.).

ಗವುಡಿ gavudī. = ಗವುಡಿ. a rustic female, a female servant (C.; ತೊತ್ತು G.). ಗವುಡಿ ಹಾಡಿಗೆ ತವುಡೇ ತ್ಯಾಗ (Prv.).

ಗವುಡಿಕೆ gavudike. the business of a gavuda (C.).

ಗವುಡಿ gavudili. = ಗವುಡಿ. (My.).

ಗವುರ್ gavur. ಗವುರು. = ಗವುರಿ. a loud, shrill, harsh sound (Te. ಗೌರಿ; cf. ಗದಜು). — ಗವುರಿಡು. — ಇಡು. = ಗವುರುಗಿ. (Bh. 3, 21, 8). — 7. ತುರುಗಾಳಿ. — ಕಾಳಿ. a kind of harsh-sounding kaje (My.; Te. ಗೌರಿಕಾಳಿ). — ಗವುರುಗಿ. — ಉಗಿ. to emit the sound of ಗವುರ್. ಗವುರುಗಿನ ಹೆಗ್ಗಾಳಿಗಳ (Bh. 6, 2, 4).

ಗವುರಿ gavuri. = ಗವುರ್. — ಗವುರಿಕಾಳಿ. = ಗವುರುಗಾಳಿ. see s. ಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದ.

ಗವುಲಿ gavull. a paste of wheaten flour, made into threads and cut into small bits (S. Mhr.; Mhr. ಗವ್ವಳಾ, ಗವ್ವಳಿ, related to ಗಹೂ, wheat).

ಗವುಲು gavulu. = ಕಮರು 2, etc. ಗವಲು, ಗವುಳು. a fetid smell, as that of sweat or of oil on the body (C.).

ಗವುಳಿ gavuli. = ಗವಳಿ. the house lizard (C.; ಮುಸಲಿ, ಮುಸಲಿ, ಗವುಗೋಧಿಕೆ Si. 171; T. ಕಾಳಿ, M. ಗೌರಿ; cf. Sk. ಗೋಧಿ). see Prvs. 3. ಬೆವಳಿಗಾಳಿ, ಶೂಲ.

ಗವುಳು gavulu. = ಗವುಲು, etc. — ಗವುಳ ಕಡೋರ. = ಗವಲ ಕಡೂರ (S. Mhr.).

ಗವೇಡು gavēdu. the grass Coix barbata Roxb.

ಗವೇಡು gavēdu. = ಗವೇಡು. (ಕಾಡುಗೋದಿ Si. 307).

ಗವೇಡುಕೆ gavēduke. = ಗವೇಡು. (Si. 307).

ಗವೇಡ್ಡು gava-lndra. an excellent, big ox (Cpr. 4, 7).

ಗವೇಡ್ಡರ gava-lsvara. an owner of kine.

ಗವೇಡ್ಡಣೆ gavēḍḍaṇe. seeking after, research.

ಗವೇಡ್ಡಣೆ gavēḍḍaṇe. sought, inquired for.

ಗವ್ವ, gavya. belonging to or coming from a cow; milk, cheese, butter, urine and dung. see Prv. 3. ದ್ರವ್ಯ.

ಗವ್ಯುತ gavyūta. = ಗವ್ಯುತಿ, ಗಾವದ, ಗಾವುದ. (Sk.).

ಗವ್ಯುತಿ gavyūti. a league, measured by 2000 fathoms. 2, = ಗವತ, a pasture, pasture land.

ಗವ್ಯೆ, gavye. a herd of kine.

ಗವ್ಯರ gavyara. Tbh. of ಗವ್ಯರ. a cave, etc. (ಬಿಲದ ಮಾರ್ಗ Ct. I, 33).

ಗವ್ಯು, gavyu. = ಗವ್. an imitative sound. — ಗವ್ಯು ಗವ್ಯುನ್ನು. to bark (C.).

ಗವ್ಯು, gasu. = ಗವಿ 1. (My.).

ಗವೆ gasa. a sound used in imitation of a somewhat gentle, but quick way of rubbing. — ಗವೆಗವೆ ತಿಕ್ಕು. to rub, as the teeth, the body, or clothes on a stone slab, etc. (S. Mhr.; B. 4, 60). — ಗವೆಗವೆ ತಿಕ್ಕು. to make clean or bright by treading, as grain (S. Mhr.).

ಗವೆಗವೆ gasagase. = ಕಸಕಸೆ, etc. poppy seed. (My.).

ಗವಣ gasapa. Tbh. of ಘರ್ಷಣ. crushing, etc. (S. Mhr. rare).

ಗವಣೆ gasaṇi. Tbh. of ಘರ್ಷಣೆ. [difficulty, obstacle. ಮಾಡುವ ಕಡಿಸುವ ಗವಣೆಗೆ ನಾಡೆಯುಮದು ಪೊಟಗು Ap. 1, 46; Cv. 98. 850]. — ಗವಣೆದಾರಿ. a difficult path (C.). — ಗವಣೆಮಣಿ. a pounding, vehement rain (?). see Rām. 4, 6, 6. 2.

ಗವಣೆ gasaṇe. sad or sorrowful thought or reflection, care, concern (My. ಹಸಿವು ತೃಪ್ತಿ ನಿವ್ರಿಗಳು ವಿಷಯಮೃಧುನ

ಬಯಕೆ ಪರುಪಕ್ಷಿ ನರಗೆ ಸಮನಿರಲು ಕುಲವೆನ್ನು ಗವಣೆಯತ್ತ ಏಡು? (Sp.). see Cpr. 6, 26; Bp. 24, 63; 58, 29; Bh. 1, 10, 14; J. 23, 23; 32, 4; 34, 3; Abhā. 6, 26; Prv. 3. ಕಾಲಾಟಿ. — ಗವಣೆಗೋರ್. — ಕೋರ್. to become full of anxious thoughts, etc. (Bp. 37, 66; 46, 50; Rām. 3, 8, 1).

ಗವಣೆ gasaṇe. perplexing affair; a difficulty or trouble (R.; Mhr. ಕೆಜಾಟಿ).

ಗವಣೆ gasaṇi. with great force (of rubbing; Mhr. ಘಣ್ಣಾ, a rough rub or wipe). ಗವಣೆ ತಿಕ್ಕು, to rub with force (S. Mhr.).

ಗವೆ gasi. 1. = ಗವ್ಯು. the sediment or dregs of oil or melted butter, or of pickles (C.; Tu., Te.; T. ಕಡುಗು, M. ಕಟ್ಟು). see Prvs. 3. ನೆನಿ, ಮಕ್ಕಳು.

ಗವೆ gasi. 2. = ಕವಿ 5, etc. a word to indicate uneasiness. — ಗವಿಮಿ. = ಕವಿಮಿ. (My.).

ಗವಿ gasi. = ಗವ್ಯು. rounds or a patrol; going the rounds (C.; Mhr., H. ಗವ್ಯು). see ಪೈ. — ಗವಿ ಪಹರೆ. dupl. = ಗವಿ. (C.).

— ಗವಿಯವನು. — ಅವನು. a man going the rounds (My.).

ಗವ್ಯು gastu. = ಗವಿ. (My.).

ಗವೆ gaha. a sound in imitation of laughter (cf. ಕವೆ 2).

— ಗವೆಗವೆ. rep. the sound of merry or derisive laughter (ಹಸನ ವ್ಯವತ್ಯತಿ Sīmd. 393; ನಗಯೋರ್ ಆದ ಧ್ವನಿ Ct. I, 56). — ಗವೆಗವೆ. hilarity (ತೋಷ Bhn. 15, o. r. ಸಂತಸ; Bh. 1, 15, 19). — ಗವೆಗವೆ ಸು. to laugh merrily [ಲಿಂಗನ ಕಣ್ಣು ಗವೆಗವೆ ಕೂಡಿದಲ್ಲದೆ ಮತ್ಯದ ಹಂಗು ಹಟಾಯದು Cv. 222]; (Bp. 4, 63; 16, 24; 31, 9; 37, 9; 49, 21; 61, 32; Rām. 6, 10, 43; J. 5, 57; 13, 38). occasionally ಗವೆಗವೆ ನಗಿಸು (Bp. 47, 32), ಗವೆಗವೆ ನಗು (20, 16; 28, 20; 50, 78; Rāv. 6, 24 va.; J. 2, 21; 3, 15).

ಗವೆನ ಗಾಹಾ. a fault-finding, censorious (derisive) speech (? ಕೊಟತೆಯ ನುಡಿ Bhn. 50).

ಗವೆನ ಗಾಹಾ. = ಗಾನ 2. deep, dense; impervious, inaccessible. 2, a thicket; a wood. 3, difficult of comprehension, profound; a mysterious, wonderful thing, an impenetrable secret (ಅರಿದು Mr. 461; Bp. 9, 5; 37, 9; 56, 18).

ಗವ್ಯರ gahvara. = ಗಂಹರ, ಗವ್ಯರ. deep; impervious. 2, a thicket. 3, an abyss; a cave, a cavern (ಗುಹೆ Nn. 109). 4, a wild or jungle (ಅರಣ್ಯ, ಅಡವಿ 109). 5, hypocrisy (ಕೃತಕ, ಕೃತ್ರಿಮ 109). 6, an impenetrable secret. 7, black (ಅಸಿತ, ಕಪ್ಪು 109). 8, darkness (ಅನ್ಯ, ಕತ್ತಲೆ 109). 9, a tree with a very dark bark, Xanthochymus pictorius Roxb. (ತಮಾಲ Mr. 469). 10, close by, contiguous (ಸಮೀಪ 109).

— ಗರ್ ಗಾ. 1. = — ಕರ್ 1, etc. an affix of the plural, e. g. ವನದೇವತೆಗಳ (Sīmd. 109), ಉತ್ತಿಗಳ, ಸಂಖ್ಯೆಗಳ (110), ಮನೆಗಳ (111), ಊರ್ಗಳ, ಕೇರ್ಗಳ (51), ಅಗಣ್ಗಳ, ಬಾಸುಣ್ಗಳ, ಮುಗುಣ್ಗಳ, ಕುರುಣ್ಗಳ, ಕನರ್ಗಳ (52), ಕೆಸರ್ಗಳ, ಬಸಿರ್ಗಳ (53), ತೋಡೆಗಳ, ಕಣ್ಣೆಗಳ, ತೋಣ್ಗಳ (117), ಸಮೃದ್ಧ ಮಧುಗಳ (117), ದರಿ ತಾಬ್ಬಿಂಗಳ, ಅಲಿಕುಲಾಕುಲಂಗಳ (117), ಅತ್ತೆಗಳ, ತಾಯ್ಣೆಗಳ, ತನ್ನೆಗಳ (124. 125); ಗುರುಗಳ, ಪ್ರಭಾಸ್ವಾಮಿಗಳ (125); — ಮರಂಗಳ or ಮರಗಳ, ಪೊಲಂಗಳ or ಪೊಲಗಳ, ಪಯಂಗಳ or ಪಯಗಳ, ಕೆಲಂಗಳ or ಕೆಲಗಳ (126), but ಗುಣಂಗಳ, ಮದಂಗಳ, ನದಂಗಳ, ದೇಶಂಗಳ, ಕೋಶಂಗಳ, ಪಾಶಂಗಳ (126. 127); — ಅಣ್ಣಂಗಳ, ಭಾ ವಂಗಳ, ಮಾವಂಗಳ, ಅಯ್ಯಂಗಳ, ಅಕ್ಕಂಗಳ (124. 126); — ಆತಂ ಗಳ ಕುತಂಗಳ, ಊತಂಗಳ; — ಊಕೆಗಳ, ಅಕೆಗಳ (202. 231);

— ಅಂಗರ್, ನೀಂಗರ್, ಪಾಂಗರ್ (178 in one MS.); — ಅವರ್ಗರ್, ಇವರ್ಗರ್, ಉವರ್ಗರ್ (124); — ಸುರತರುನ್ನನಂಗರ್, ದೆಸೆಗರ್, ಮುಗಿಲಿರ್ (153); — ಹೋದವರುಗರ್ (Bp. 4, 61), ಮಕ್ಕಳುಗರ್ (J. 28, 20). — the vocative simply with the final -ಗರ್ in ಪೋಗಿ ಮ್ ಉಗಾರಿಗರ್ (Smd. 153). — ಗರ್ಗಾಮು. — ಅಗಮು. the affix -ಗರ್ (Smd. 116, 123).

ಗರ್ಗ ಗಾ. 2. = -ಗಲ್, etc. term, period. see ಅ-, ಈ-.

ಗರ್ಗ ಗಾ. 1. = ಗಡ 1. [ಮೇರ್. ಪಟಂ ಗಡಂ ಗಳಮಾದಂ ಕೆನ್ನಂ ನಿಲ್ಲೆ ನಿವನನ್ನುಂ ನಿಜಾಸಲ್ಪದೇಗರ್ಗೋ ಕಲ್ಲದಿರಿಂ Kr. 2, 43; (Smd. 397).

ಗರ್ಗ ಗಾ. 2. = ಗಲ 1, q. v. — ಗಳಗರ್ ಒಣಗು. to be quickly parched up or scorched, as leaves (S. Mhr.).

ಗರ್ಗ ಗಾ. 3. = ಗಡ 4, etc. a term expressing disorder. — ಗಳಬರ್. = ಗಡಬಡ. (Grj. 10, 88).

ಗರ್ಗ ಗಾ. = ಗಲ 1. the throat. [ಪಿರಿಮಂ ಬನ್ನದ ಕರ್ಪೆಸೆದುಮು ತೊಟ್ಟಿ ಗಿನ್ನುಂ ಹರಗರ್ ತಮಾಳನೀಕಲ್ಪ ವಿಯುಂ Ph. 3, 54; Cv. 149]. e. g. Bp. 38 sum.; 40, 19; J. 20, 8; 28, 55. see ಕಡೆಗರ್; Sm. 1. ಕೊರಲು. [— ಗಳಗರ್ಗನೆ. a roar from the throat. ಜಂಗಮದ ಗಳಗರ್ಗನೆ ಜಂಗಮದ ಕೋಳಾಟೆ ಸೈರಿಸದಿದ್ದರೆ ನೀನನ್ನೇ ಮೂಗಕೊಯಿ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ Bv. 428]. — ಗಳದೊಡಿಗಿ. — ತೊಡಿಗಿ. a neck-ornament (Bp. 12, 18). — ಗಳಹತ್ತ. Tbh. of ಗಳಹತ್ತ. (Bh. 2, 2, 97; Sév. 4, 75).

ಗರ್ಗ ಗಾ. = ಗುಳರ್. a sound produced in swallowing morsels, etc. (My.).

ಗರ್ಗ ಗಾ. = ಗಳಗಿ 2. (My.).

ಗರ್ಗ ಗಾ. = ಗಲಗಲ, etc. clamour, confused chatter. (My.).

ಗರ್ಗ ಗಾ. = ಗಾ-ಗಾ. (Smd. 386; Kk. 98). a book for catching the throat, or one that has entered it

ಗರ್ಗ ಗಾ. = ಕಣಜ, etc., ಗಳಗಿ 1. a high bamboo-basket for storing corn (ಕಲಂಜಿ, ಕಲಂಜಿ Mr. 208; ತೊಮ್ಮೆ Sm. 101, o. r. ಗಳಗಿ; C.; Bp. 42, 8). ಕುಸೂಲವೆನ್ನು ಕಣಜಂ, ಗಳಗಿ ಎನ್ನೊ ಎಮ್ಮರು (Nr.).

ಗರ್ಗ ಗಾ. = ಗಾ-ಧವಾನಿ. = ಗಲರವ. (ಮನಿತ, ರತಕೂಟಿತ Hla.).

ಗರ್ಗ ಗಾ. = ಗಾಂತಿಗಿ. 1. (Smd. 48). = ಗಣತಿ, ಗಣತಿಗೆ, etc. Tbh. of ಗಲಕ್ಕಿ, q. v. (ಅಣದಿಗಿ Smd. 337; My.). [ಪೊನ್ನ ಬೆಳಗುವ ಗಳಗಿ ಗೆಯನಾದಮಾನುಮೊಪ್ಪುತ್ತಿರ್ದದಂ ಪಿಡಿದು ನಿಜದೊಳನ್ V. 33, 6].

ಗರ್ಗ ಗಾ. = ಗಾಂತಿಗಿ. 2. (fr. ಗೃಹ?). an inner apartment or chamber (ಕೋಣೆ Kk. 47; ಕೋಣೆ, ಒವರಿ q. v. Sé.).

*ಗರ್ಗ ಗಾ. = ಗಲಪು. to chatter, etc. ಎಳಸುವ ಪುರುಳಿಯ ಗಳಪುನ ಗಿಳಿಯ ತೊನ್ನಿರಿದು ಮೊರೆವ ಪೆಣ್ಣು ಮೈಯ Ap. 6, 94.

ಗರ್ಗ ಗಾ. = ಗಲರವ. (J. 11, 24).

*ಗರ್ಗ ಗಾ. = ಗಾ-ಹಾಂಸಿ. = ಕಲಹಂಸ. a kind of swan. ಕೊಳನ ತಡಿಯಲ್ಲೊ ನ್ನು ಹೊಣಸು ಕುಳ್ಳಿರ್ದರೆನು ಗಳಹಂಸಿಯಾಗಬಲ್ಲದೆ Bv. 98.

ಗರ್ಗ ಗಾ. = ಗಾ-ಹಾಸ್ತಿ. = ಗಲಹಸ್ತಿ. the hand at the throat, etc.

*ಗರ್ಗ ಗಾ. = ಗಳಪು, ಗಲಪು. to utter, to chatter. ಸಂಗನ ಶರಣಿಗಿ ಅನು ಸರಿಯನ್ನು ಗಳಪಲು ಬಹುದೆ? Bv. 328; Cv. 102, 233.

ಗರ್ಗ ಗಾ. = ಗಳಿ. — ಗಾ-ಮೈಯಾಮ್. dupl. = ಕಲದಿರಿ, 1. ಕಲ 1. the noise of children at play (My.).

ಗರ್ಗ ಗಾ. 1. = ಫಳಗಿ, ಗಳಗಿ. (My.; ಪಾಡ, ಕುಸೂಲ 32, 416). ಸಣ್ಣ ಬಾಯಿಯ ಗಳಗಿ (ಜೇಳಿಗಿ G.)

ಗರ್ಗ ಗಾ. 2. = ಗಳಗಿ. (Tbh. of ಫಳಿತಿ?). a doubling of cloth, a fold (S. Mhr.; Bp. 21, 8; 36, 47).

*ಗರ್ಗಿಯು ಗಾಘಿಸು. to drop down, to become loose. ವಿಳಸನ್ನಾಗಧ ಕಿರೀಟಿ ರತ್ನಾಂಶುಗಣಂ ಗಳಿಯಿಸುವವನ ಗರ್ಗಮ ಗಳಿಯಿಸುವನಿರೆ ನೈಪೇನ್ದ್ರ ಪದಸರಿಸಿಜದೊ Ap 12, 112.

ಗರ್ಗ ಗಾ. = ಗಡಿಸು 1, etc. to collect, etc. see ಸಂ- ಳ. ಗಣಿಸು.

ಗರ್ಗ ಗಾ. 1. = -ಗರ್ಗ 1, etc. (C.). ಧರ್ಮಗರ್ಗಿ (Bp. 26, 51). ಕಲಸಂಗರ್ಗಿ (26, 58). ಮನೆಗಳು, ಮರಗಳು, ಕಾಲುಗಳು, ಅವುಗಳು, etc. (C.). see e. g. Bp. 28, 46; 30, 30; 34, 24; 36, 43; 37, 57; 38, 34, 43; 39, 51; 40, 80; 42, 3; 44, 49; 46, 52; 50, 70, 75; 57, 16.

ಗರ್ಗ ಗಾ. 2. = -ಗರ್ಗ 2. see ಅಗಲು 1, ಈಗಲು.

*ಗರ್ಗ ಗಾ. = ಕಣಿ. an arrow. ಗುರು ಕಳನೇಣ ಕಳಾರಿಯ ಕೊಡ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತು ಗಳಿಯನ್ನರೆ ಎನ್ನ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನೋಡು Bv. 701.

ಗರ್ಗ ಗಾ. = ಗಾ-ಮ್. — ಗಳಬರ್. = ಗಾ-ಮೈಯಾಮ್. (My.).

ಗರ್ಗ ಗಾ. = ಗಾ-ಕು. (ಗಳಿಯವು, ಗಳಿಯು). a complete agricultural apparatus (S. Mhr.); a set of implements of Kabbilas (Bp. 58, 50. ಗಳೇಗರ್). ಗಳೇದ ಸಾಮಾನು (S. Mhr.; B. 5, 198). ಳ. ಫಳಾಯ.

ಗರ್ಗ ಗಾ. = ಗಾ-ಕು. a sound produced in loud laughter (Sāstrasāra in W. 1517; ಳ. ಗೋರ್).

ಗರ್ಗ ಗಾ. = ಗಲೆ 1. a lump, etc. (My.).

ಗರ್ಗ ಗಾ. = ಗಲ 1. — ಗಲ್ಲು ಬನೆ. = ಗಣಗಣನೆ. (Abh. P. 13, 79).

ಗಣ ಗಾ. 1. = ಗಡ, etc., ಗಳ 2, ಗಲ್. a term expressing quick motion. — ಗಣಗಣನೆ. rep. quickly (ಬೇಗ Smd. 15 ಶೀಘ್ರ, Sé.; Kk. 50; Sm. 61; Cpr. 2, 89; 38, 39; Bp. 5, 36; V. 3, 23). [ಕಣ್ಣೇರ್ ಗಣಗಣನೋರ್ವದಲೆ ಸುರಿಯ ಪರಿವತ್ತಾಗ್ Ph. 2, 24]. ಗಣಗಣನೆ ಗುಣಗುಣವೆನುತಂ ಪರಿವಪ್ಪಾನ್ ಸೊಗಯಿಸುಗುಂ (Smd. 1). ಗಣಗಣನೆ ಕಣ್ಣೇರ್ ಸುರಿಯ (229). — ಗಣಗಣನೆ. = ಗಣಗಣನೆ. (Rām. 5, 8, 60).

ಗಣ ಗಾ. 2. = ಗಡ 1, etc., ಗಲ್ q. v., ಜಲನೆ. a bamboo-pole. (C.; B. 4, 121). ಳ. ಗಡ.

ಗಣ ಗಾ. = ಗಾ-ಪು. = ಗಳಪು. a loquacious, prating, foul-mouthed, lying man (ಸೊರಹಂ, o. r. ಸೊರಹುವಂ, ಸ್ವರಹಂ, ಸ್ವರಹುವಂ, Smd. 1).

ಗಣ ಗಾ. = ಗಾ-ಪಾತ್ವ. a loquacious, lying behaviour; idle prattle, a lie (ಪುಕಿ C. II, 46).

ಗಣ ಗಾ. 1. = ಗಲಪು. to chatter, to prate, etc. (ಬಹುಭಾಷಣ Smd. Dh.; Cpr. 1, 57; Abh. P. 11, 140 va.; Grj. 3, 25; Rév. 8, 5 va.; 11, 166; Sév. 1, 83). [ವಿನೋದನಪ್ರಾಪ್ತಂ ಗಣಪಿ ದೊಡಾ ಬೇಳುನುಡಿಗೇಳ್ Ph. 6, 24]. ಪಾಣ್ಣ, ನೀಂ ಗಣಪದಿರ್ (Rév. 5, 21).

ಗಣ ಗಾ. 2. chatter, idle talk (Abh. P. 15, 57).

ಗಣ ಗಾ. = ಗಲಪ. (ದುರ್ಮುಖ, ಮುಖರ Hla.; ಘಾಪಾಳ Bhn. 6, o. r. ಗಲಪ).

ಗಣ ಗಾ. = ಗಾ-ಹಾತಾನಾ. = ಗಲಪು 2 (Bh. 8, 10, 38).

ಗಣ ಗಾ. = ಗಲಪು 1, ಗಲಪುವಂ (ಬಹುವಚ್ಛ Mr. 242). see Bp. 9, 10; 14, 30; 57, 39; J. 2, 62; 6, 48.

ಗಣಕೆ gajiko. acquirement, acquisition; gain (C.; ಅರ್ಜನೆ, ಸಮೃದ್ಧಿ G.). see B. 1, 16; 4, 194; Prv. 3. ಗಣ್ಣು.
ಗಣಿಗೆ gajigo. Tbh. of ಘಟಿಕೆ (Smd. 30). a period of twenty-four minutes [Tu.]. (ನಾಟಕ ಸಂದ. 28; ನಾಡಿ, ಘಟಿಕೆ Mr. 67; ನಾಡಿ, ನಾಟಕ Kk. 58; Sm. 18; C.); a short time (C.). see B. 3, 15. 113. — ಗಣಿಗೆಬಟ್ಟಲ. ಗಣಿಗೆಬಟ್ಟಲ. the metal vessel by the sinking of which in water the gajige is measured (C.). — ಗಣಿಗೆವಟ್ಟಲ. = ಗಣಿಗೆಬಟ್ಟಲ, etc. (Räv. 8, 5 va.; Bh. 1, 7, 21).

ಗಣಿಯು gajiya. = ಘಟಿಯು? see ಅವ-.

ಗಣಿಯುಸು gajiyisu. = ಗಡಿಸು 1 ಗಣಿಸು 1, ಘಟಿಸು. Tbh. of ಘಟಿಯುಸು. to come to, to reach; to be obtained; to be joined together or united; to happen; to take place; to be met as such and such or in such and such a form or meaning (ದೊರೆ ಕೊಳ್ಳೆ Smd. 1 Mdb. before No. 134; ಬರ್ 397 Cm.). [ಗಣಿಯುಸಿದರ್ಥಂ ಸರೆ ಪಾಂಗಣಿಯದೆಯುಂ ಶಬ್ದನೊಂದೊರ್ತೆ Kr. 2, 5; ಧರ್ಮಮಂ ಗಣಿಯುಸಿಕೊಳ್ಳುದೊಂದೆ ಚದುರ್ Ph. 2, 27]; (Cpr. 7, 118). see Smd. 349. 396; Abh. P. 16, 45. 2, to join or bring together; to procure; to acquire, to obtain, to gain (ದೊರೆ ಕೊಳ್ಳಿಸು Smd. 1 Mdb.). 3, to exert oneself; to be upon the alert.

ಗಣಿಸು gajisu. 1. = ಗಣಿಯುಸು Nu. 2. Tbh. of ಘಟಿಸು. (C.). ತನ್ನ ಗಣಿಸಿದ ಧನ (ಗ್ರಂಥ, ಪಿತ್ತಧನ Nu. 41). see Bp. 9, 24; 11, 6; 27, 20; 28, 3; Abh. 1 5; Dp. 1, 3, 4; 4, 1; J. 5, 56; 32, 29; B. 1, 1; 2, 17, 25; 3, 63; 5, 98. 229; Prv. 3. ಪಾಟಿ.

ಗಣಿಸು gajisu. 2. bringing together, making gain, etc. — ಗಣಿಸಾರಿ. — ಅರಿ. a person bent on acquisition. — ಗಣಿಸಾರಿನರ್. — ಪರ್. an acquisitive, industrious woman (ಪಡೆಪುಗಾರ್ತಿ Sm. 74; ಪಡೆಪು. Kk. 29).

ಗಣು gaju. = ಗಣು 2, etc. a bamboo-pole. [Tu. ಕರು]. (My.).

ಗಣುವು gajuvu. = ಗಣು, etc. (My.).

ಗಣಿಕೆ gajike. = ಗಣು 2, etc. a bamboo rod or stake, a bamboo; a pole, a staff; the bamboo (pole) of Kollatigas or Dombas on which they tumble, etc.: a churning stick (ಕೊಲ್ಲುಗಿರಾಡುವುದುಂ ಗಣಿಕೋಲುಂ Smd. 1; ದಣ್ಣು ಕೆ, ಸ್ತವು Mr. 288; My.; Tu. ಗಣಿಕೆ, ಕಲೆ. T. ಕಣ್ಣು, M ಕಣ್ಣು, ನಾನೆ ನಡೆಯುವುಂ ಗಣಿಕೆ (ನಾಡದಣ್ಣು, ಕ್ಷೇಪಣೆ Nr.). ಗಣಿಕೆ ಹುಟ್ಟುಗಳು (ಪಾಣೆದಣ್ಣು Mr. 416). — ಗಣಿಕೋಸಾಡು. — ಕೂಸಾಡು. to perform childish play on or with a pole or poles. ಗಣಿಕೋಸಾಡುವರಿವ್ವು ನಂ ಗಿರಿಶನಂ ಸರ್ವಸ್ತಮಂ ಕೊಣ್ಣು ಮುನ್ನುಟುಪರ್ (Smd. 78). — ಗಣಿಕೆ ವಲು. — ಬಲು. the form of a (long) bamboo-pole (Abh. P. 10, 91 va.). [— ಗಣಿಕೆವಲುಯ ಪಾಪು. snake twined around a (snake, charmer's) bamboo. ನರನಸ್ತನ ಬಲುವಲುಯಂ ತಗುಟ್ಟು ಗಣಿಕೆ ವಲುಯ ಪಾವಿನೆ ಚಕ್ರವ್ಯೂಹಮಂ ಪುಗಲೆನ್ನ ಬರ್ಪ Ph. 11, 96 va.] ಗಣಿಕೆವಿದಿವಾಡು. — ಖಿದಿದು ಆಡು. to perform as a pole-tumbler, etc. (Smd. 240).

ಗಣಿಕಾಲಿ ಗಾಣಿ-ಕಾಣಿ. = ಗಣಿಕಾಲಿ, etc. a boatman. (Smd. 235).

*ಗಣ್ಣುನೆ gajikane. an onomatopoeic word expressing quick action. ಗಣ್ಣುನೆ ಕೊಳೆ ಕಡುಗವ್ವಿನೊಳ್ಳು ಮಗೂಳಗಪ್ಪೆವೆನ್ನ ಮಧುಪಂಗ್ Ap. 11, 119.

ಗಾಗಳ ಗಾಣಿ. = ಗವುಣಿ. noise, vociferation (My.; cf. ಗಾವರ).

ಗಾಂಗೇಯ ಗಾಣಿಗಾ. (fr. ಗಂಗಾ). belonging to the Ganges; 2, *Gangitika* (ಮಂಜೂರಧ್ಯಾಪ, ಸ್ವಾಮಿಶಾರ್ತಿಕ Nu. 44). 3, Karna

(44). 4, Bhīṣma (ಗಂಗಾಸುತ, ಭೀಷ್ಮ 44; Mr. 263). 5, the root of *Scirpus kysoor* Roxb. or *Cyperus hexastachyus communis* Rottl. 6, gold (ಹೈರಣ್ಯ, ಭಂಗಾರ 44). 7, white (ಧವಲ, ಬಿಳಿದು 44).

ಗಾಂಗೇಯ ಗಾಣಿಗಾ. the plant *Urtica lagopodioides* Dec.

ಗಾಣಾರ ಗಾಣಿ. Tbh. of ಗ್ರಹಾರ. (My.).

ಗಾಣು ಗಾಣು. Tbh. of ಕಾಣ, q. v. glass. (Smd. 338. 364; Nr.; Si. 332. 412). glass (Bp. 60, 44; C.). 2, ಗೃಹಕ, ಧಾತು (Mr. 98, o. r. ಜಾಣು). — ಗಾಣುದೊಡಿಗೆ. — ತೊಡಿಗೆ. a glass-ornament (Säv. 2, 81). — ಗಾಣುಮಣಿ. Tbh. of ಕಾಣಮಣಿ. (My.). — ಗಾಣುಲವಣ. Tbh. of ಕಾಣಲವಣ. (My.).

ಗಾಣ ಗಾಣಿ. = ಗಾಂಜಿ. (My.).

ಗಾಣಿ ಗಾಣಿ. = ಗಂಜಿ 2, ಗಾಂಜಿ. the dried heads of the hemp-plant (C.; B. 4, 25; Mhr. ಗಾಂಜಾ). — ಗಾಣಿಗಿಡ. the common hemp-plant, *Cannabis Sativa* L. (Z.; My.).

ಗಾಣಿ ಗಾಣಿ. = ಕಾಣಿ 3, q. v. a sharp smell. (C.; Mhr. ಘಾಣ).

ಗಾಣಿ ಗಾಣಿ. ಘಾಣಿ. (Tbh. of ಗಾಡ?). largeness, bigness; a multitude (ದೊಡ್ಡಿ ತು Bh. 41; Bh. 3, 18, 38; Te.: thick, hard, tight, strong).

ಗಾಣಿಶು ಗಾಣಿಶು. ಘಾಣಿಶು. to tease, to harass (Bh. 3, 9, 26; Mhr. ಘಾಣಿಶೇಂ).

ಗಾಣಿ ಗಾಣಿ. = ಗಾಣು 2. (My.).

ಗಾಣಿ ಗಾಣಿ. = ಗಾಣಿ, etc. a stifling smell. (C.; Tu.; Te. ಘಾಣಿ).

ಗಾಣು ಗಾಣು. 1. guard [E.]. (My.; see ಮೇ-).

ಗಾಣು ಗಾಣು. 2. = ಗಾಣಿ. a difficult passage, or a pass, over a hill (My.; Mhr. ಘಾಣಿ; cf. ಗಟ್ಟಿ).

ಗಾಡ ಗಾಡಿ. Tbh. of ಗಾಡ. firmly; certainly (ಬದ್ಧ Smd. 11; Sm. 65).

ಗಾಡಿ ಗಾಡಿ. comeliness, gracefulness, charm, beauty (ಸೊಬಗು Ct. I, 14; II, 22; ಲಲಿತ, ಸೊಬಗು, ಸುಭಗತೆ Kk. 4; ಚಿಕ್ಕಟಿ, ಸೊಬಗು, ಗರಗರಿಕೆ, ಲಲಿತ, ಸುಭಗ Sm. 47; M. ಚಾಯ್, ಚಾಯಲ್, T. ಚಾಯಲ್, ಚೇಡು, beauty). [ಬೆಡಂಗಂ ಪುಟ್ಟಿ ಗಾಡಿಗಲಿಕೆ ಸೆವ ವೀಣಾಕ್ಷೇಪಂ Pb. 6, 9; Ap. 1, 72; Vr. 67, 4]. see Cpr. 1, 101 va.; 2, 79; Abh. P. 3, 39; 9, 158 va.; 9, 163; Räv. 4, 14 va.; 8, 125 va.; 10, 7 va. & 10 va. & 57 va.; 13, 4; Säv. 1, 72 va.; J. 7, 25; ಗಣ್ಣು. — ಗಾಡಿನದೆ. — ಪಡೆ. = ಗಾಡಿನರ್. (Räv. 8, 5 va.). — ಗಾಡಿನರ್. — ಪರ್. to become graceful, etc. (Abh. P. 12, 27; Säv. 5, 34).

ಗಾಡಿ ಗಾಡಿ. 1. a common load-cart (C.; Mhr. ಗಾಡಾ); a cart with a frame or box; a carriage, a gāri (My.; H., Mhr.); the circumference of a wheel, the mere ring or frame (Mhr. ಗಾಡಾ, H. ಗಾಡಿ). see Si. 273. 275, & 3. ಮಾಡಿ. — ಗಾಡಿನತ್ತು. a round nose-ring (C.). — ಗಾಡಿಜಟ್ಟು. the inner bottom or seat of a cart (S. Mhr.; My. as ಗಾಡಿಜಟ್ಟು). — ಗಾಡಿಯವ. — ಅವ. a cart-driver or cart-owner (C.).

ಗಾಡಿ ಗಾಡಿ. 2. = ಗಾರಡಿ, etc. jugglery, etc.

ಗಾಡಿಗಾಣ ಗಾಡಿ-ಗಾಣ. = ಗಾಡಿಗ, ಗಾಡಿಗಾಣ; ಗಾರಡಿಗಾಣ. (S. Mhr.).

ಗಾಡಿಗಾರ್ತಿ ಗಾಡಿ-ಗಾರ್ತಿ. = ಗಾಡಿಗಾರ್ತಿ, q. v. a charming woman. [ಕಣ್ಣೇರವನ ಕಟಕಟಮೊಲ್ಲ ನೋಡುವ ಗಾಡಿಗಾರ್ತಿಯರ ಕಣ್ಣೆ ಕಾಮನದ್ದಣದನೆ ದೊಡ್ಡಿ ತ್ತಾಗಿ ಮೂಲುವ Pb. 2, 39 va.].

ಗಾಡಿಗ ಗಾಡಿಗಾ. (fr. ಗಾಡ). intensity; excess (Rām. 6, 10, 24. 25; Bh. 3, 10, 51; 3, 18, 35).

ಗಾಡಿಗ ಗಾಡಿಗಾ. = ಗಾರುಡಿಗ. a juggler; a chicaner [ಗಾಡಿಗ ದಿಂಗು ಗಂಗೆ ಚಿಕ್ಕ ಮುಟ್ಟಿಗೆ ಹಸುರಮ್ಮಲಿ ಮುಟ್ಟಿಗೆ ಹುರಿಬುತ್ತಿಯ ಬೇಡಿ...ಈಡಾ

ದಿದ ಕೂಳನ್ನು ಲಿಯನಾಯ್ಡು ಕುಲುಕುವ ಹೇಸಿ ದೈವಂಗಳ ಬೇಡಿ ಬೇಡಿ
ನರರ್ಥ ಕೆಡಬೇಡ Bv. 554; (S. Mhr.; Bp. 43, 52; 44, 64; 50, 36;
51, 47).

ಗಾಡಿಗಾಳಿ ಗಾಡಿ-ಗಾಡಿ. = ಗಾಡಿಗಾಳಿ, ಗಾಡಿಗ, etc. (S. Mhr.).

ಗಾಡಿಗಾರ್ತಿ ಗಾಡಿ-ಗಾಡಿ. (Smd. 244, o. r. -ಕಾರ್ತಿ). a charm-
ing woman.

ಗಾಡಿಗಾರ್ತಿ ಗಾಡಿ-ಗಾಡಿ. a woman with the nature of a gādigāra
(S. Mhr.).

ಗಾಡಿನತನ ಗಾಡಿ-natana. = ಗಾಡಿ. gracefulness, etc. (Rām.
6, 12, 34).

ಗಾಡಿಸು ಗಾಡisu. to become tight, close or fast (Bh. 3, 13, 35);
to enter; to be deeply entered into, to get firmly established
(J. 29, 34). 2, to become excessive (Rām. 1, 16, 13; 4, 3, 5);
to be or become vehement, eager or ardent (Bh. 3, 18, 39; 6,
2, 2). see ಸಗಾಡಿಸು.

ಗಾಢ ಗಾಢha. = ಗಾಢಿ, ಗಾಢ. dived or entered into; hidden or
absorbed in; roamed, roved. 2, tightly drawn; tight, close, firm,
compact, thick (ಬದ್ಧ Kk. 76, o. r. ಬದ್ಧ); deep, sound, as sleep;
strong, intense, vehement; stout; coarse. 3, excessive, much; ex-
cessively, etc. 4, a term in music (Bp. 19, 14). see ಸ. ತರುಣತ್ವ.

ಗಾಢವೆ, ಗಾಢha-nidre. a sound or deep sleep.

ಗಾಢಪೂರಣ ಗಾಢha-pūraṇa. filling with force. see ಕುಲುಕು.

ಗಾಢಪ್ರವೇಶ ಗಾಢha-praveśa. entering into, or causing to enter
into, forcibly, etc. see ಅಡಸು, ತುಲುಕು, ಬಿಟ್ಟು.

ಗಾಢವಿಮೋಚನ ಗಾಢha-vimōcana. unloosing with force, or free-
ing fully. see ಇಡುಕು.

ಗಾಢಸ್ಪರ್ಶನ ಗಾಢha-sparśana. touching with force or roughly.
see ಪರ್ಶನ.

ಗಾಢಾನ್ಧಕಾರ ಗಾಢha-andhakāra. thick darkness (My.).

ಗಾಢಾಯಿಲ ಗಾಢha-āyila. a strong or eager man. (Smd. 252).

ಗಾಢಾಲಿಂಗನ ಗಾಢha-ālīṅgana. a close embrace. (Grj. 2, 106 va.).
— ಗಾಢಾಲಿಂಗನಂಗೆಯ್. -o-ಕೆಯ್. to embrace closely (J.
32, 16).

ಗಾಢಿಕೆ ಗಾಢhike. (= Sk. ಗಾಢತ್ವ). intensity, closeness; firmness,
hardness; excess. see ಸ-.

ಗಾಢೋಕ್ತಿ ಗಾಢha-ukti. coarseness, rudeness, vileness (ಕುಜ, ನಿ
ಪುರಮಾದ ಬುದ್ಧಿ Nn. 20).

ಗಾಣ ಗಾಣa. 1. = ಗಾಳ. a hook, a fish-hook (ವಡಿಸ Mr.
462, o. r. ಗಾಳ; Abh. P. 16, 55; C.); a fishing tackle, an
angle (Bp. 21, 28). ಮೀನ ಹಿಡಿಯುವ ಗಾಣ (ಗಾಳ G.).

ಗಾಣಿ ಗಾಣa. 2. an oil-mill; a sugar-cane press or mill
(C.; Tu.; Mhr. ಘಾಣಾ; Te. ಗಾನಗಿ, ಗಾನುಗು, ಗಾನುಗಿ; T. ಕಾಣ;
ತಿಯನ್ತ G.). ಗಾಣ ಅಡಿಸು, to work a mill or press (C.; B. 3,
45). ಗಾಣವೊಳಗಿನ ಹಿಣ್ಣೆ (ಸಿಣ್ಣಾ G.). ಎಣ್ಣೆ ಬರುವಾಗ ಗಾಣ
ಮುಚ್ಚಾತು. — ಗಾಣತ್ತಿಗೆ ಗಿಣ್ಣೆ ಯಾಕೆ? ಗೋಣಗೆ ಗವಸಣಗೆ ಯಾಕೆ?
(Prva.). see C. Bp. 11, 11; B. 2, 42. — ಗಾಣಕನ್ದಾಯ. a tax on
oil-presses (My.). — ಗಾಣತೊಗೆ. = ಗಾಣಕನ್ದಾಯ. (My.).

ಗಾಣ ಗಾಣa. 1. Tbh. of ಗಾನ.1. singing, etc. (ಗನ್ನರ್ವ Nn. 135,
o. r. ಗಾನನು; Te.); [musician. ಪಾಡುವ ಗಾಣರ ಗೇಯಮಲ್ಲುಟಂ
ಪೊಸಯನೆ Ph. 11, 4; Ap. 13, 6]; (Cpr. 7, 97).

ಗಾಣ ಗಾಣa. 2. Tbh. of ಗ್ರಹಣ. seizing, etc. (My.).

ಗಾಣಗಿತ್ತಿ ಗಾಣa-gitti. = ಗಾಣಗಿತ್ತಿ. (My.). see Prv. 1. ಪಾಣಿ
ಗ್ರಹಣ.

ಗಾಣಪತ್ಯ ಗಾಣapatyā. (fr. ಗಣಪತಿ). worship of Gaṇeśa; chieftain-
ship (Bp. 54, 75); a worshipper of Gaṇeśa. see ಪತ್ಯ.

ಗಾಣಿ ಗಾಣi. a songstress (Nn. 2).

ಗಾಣಕ್ಕ ಗಾಣikya. (fr. ಗಣಕ). an assembly of harlots (ವಾರಸತಿಧುರ
ಹಿಡ್ಡು Mr. 305).

ಗಾಣಗ ಗಾಣiga. an oil-miller (C.; ತಿಲಘಾತಕ, ತೈಲಕ G.).

ಎಳ್ಳು ಗಾಣಗ ಬಲ್ಲ, ಸುಳ್ಳು ಸಿನ್ನು ಗ ಬಲ್ಲ, ಕಳ್ಳರನು ಬಲ್ಲ ತಳವಾರ, ಬಣಜಿಗ
ನೆಲ್ಲವನು ಬಲ್ಲ (Sp.). ಗಾಣಗನ ಮನೆಯತ್ತು ಒಯ್ಯಬೇಡ, ಪೂಜಾರೀ
ಮನೆಯ ಹೆಣ್ಣು ಒಯ್ಯಬೇಡ. — ಗಾಣಗನ ಸ್ನೇಹಕ್ಕಿನ್ನ ಗನ್ನದ ಹುಡಿಯ
ನನ ಗುಪ್ತಾಟಿ ಲೇಸು. — ಹಾರುವನಿಗೆ ಆಳಾಗ ಬೇಡ, ಗಾಣಗನಿಗೆ ಎತ್ತಾಗ
ಬೇಡ. — ಗಾಣಗನ ಸಂಗಡ ಕಡದಾಡಿ ಒಣರೊಟ್ಟಿ, ತಿನ್ನ ಹಾಗೆ (Prva.).
see C. Bp. 47, 41; ಹೆಗ್ಗಾಣಗ. 2, a kind of king-crow with
white tail-feathers (Bd.). — ಗಾಣಗನ ಕಡ್ಡಿ. = ಸಾಮಕುಸುಡಿ (Z.).

ಗಾಣಗಿತ್ತಿ ಗಾಣiga-itti. the wife of an oil-miller (C.).
ಬೀದೀಲಿ ಹೋಗುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಗಾಣಗಿತ್ತಿ ಆಯೋ ಅನ್ನರೆ ನೆತ್ತಿ
ತಣ್ಣೆ ಗಾಡಿತೇ? (no, if she does not put oil to their heads, Prv.).
— ಗಾಣಗಿತ್ತಿಯ ಕಸ. a very common procumbent plant, Ros-
tellularia diffusa Nab. E. (Z.).

ಗಾಣ್ಣಡಿ ಗಾಣṇḍi. = ಗಣ್ಣಡಿ. a small bundle. (R.; Mhr. ಗಾಣ್ಣೋ
ದಿ).

ಗಾಣ್ಣೆನ ಗಾಣṇḍiva. the bow of Arjuna.

ಗಾಣ್ಣೆವಿ ಗಾಣṇḍivi. Arjuna. (Smd. 200; Kṣv. 4, 29, 87; 5, 45, 52).

ಗಾಣ್ಣೆನ ಗಾಣṇḍiva. the bow of Arjuna.

ಗಾಣ್ಣೆವಿ ಗಾಣṇḍivi. Arjuna (ಜಿಪ್ಪು Mr. 512; ಫಲ್ಗುನ 264).

ಗಾಣ್ಣು ಗಾಣṇu. 1. the posteriors; the anus (Mhr. ಗಾಣ್ಣು). — ಗಾಣ್ಣು
ಗುಡಿಗೆ. a bump with the knee upon a boy's posteriors (S.
Mhr.; Mhr. ಗಾಣ್ಣು ಗುಡಧೀ).

ಗಾಣ್ಣು ಗಾಣṇu. 2. a sturdy, but foolish man (My.; cf. Mhr., H.
ಗಾಢಾ). 2, a stout club (My.).

ಗಾಣ್ಣು ಗಾಣṇa. = ಗಾಣ್ಣು, q. v. a rustic, etc. (ಎಗ್ಗ C. I,
101, o. r. ಗಾಣ್ಣು).

ಗಾಣ್ಣು ಗಾಣṇu. = ಗಾಣ್ಣು, q. v. stupidity. (ಅತಿಹೆಡ್ಡು
C. I, 65).

ಗಾತ ಗಾತa. 1. ಘಾತ. = ಘಾತ 2. Tbh. of ಪಾತ (cf. ಗಾದಿಗೆ).
depth (Te. ಘಾತ, a square reservoir for water; ಗಾತಾಮು, a pit,
hole). ಘಾತವಳ್ಳದ್ದು (ನಿಮ್ಮ, ಗಧೀರ ಆಟವಾಗಿರುವದು); ಘಾತ ಸಾಲದ್ದು
(ಉತ್ತಾನ, ಆಟವಾಗದಿರುವದು); ಘಾತ ಅಧಿಕವಾಗಿ ತಳ ಸಿಕ್ಕದಿರುವದ್ದು
(ಅಗಾಧ ಬಹಳ ಆಟವಾಗಿರುವದು Si. 86).

ಗಾತ ಗಾತa. 2. Tbh. of ಘಾತ. (S. Mhr.).

ಗಾತರ ಗಾತara. = ಗಾತ್ರ. contraction of ಗಡತರ, q. v. (C.).

-ಗಾತಿ ಗಾತಿ. 1. = ಗಾತಿ, etc. see e. g. ಇಟ್ಟಿ, ಒಲಪು, ಕೋಪ-
ಜಗಳ, ತಿಣ್ಣೆ, ಬಿನ್ನಾಣ, ಮಾಯ, ನಿವೋದ, etc.

ಗಾತಿ ಗಾತಿ. 2. Tbh. of ಘಾತಿ. striking, etc. (R.).

ಗಾತ್ಯ ಗಾತ್ಯa. a singer. see ಉದ್-.

ಗಾತ್ರ ಗಾತ್ರa. = ಗಾತರ. thickness, etc. (My.).

ಗಾತ್ರ ಗಾತ್ರa. a limb or member of the body. 2, the body.
3, the fore-quarter of an elephant (ಅನೆಯ ಮುಂಗಾಲ್ Mr. 158).

ಗಾತ್ರರಕ್ತಕಿ ಗಾತ್ರa-raktaki. red sandal (ಚನ್ನನ Mr. 335).

ಗಾತ್ರವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಗಾತ್ರa-viślēṣa. a close union or contact of bodies.
see ಅಮರ್.

ಗಾತ್ರಸಂಕೋಚಿ gātra-saṅkōci. the polecat, *Viverra zibethica*.

ಗಾತ್ರಾನುಲೇಪನಿ gātra-anulēpani. perfume for the person.

ಗಾಥಿ gāthi. a singer; N. of the father of Viśvāmitra. (My.).

ಗಾಥೆ gāthe. = ಗಾಡೆ, ಗಾಡೆ. a song; a verse; a metrical sūtra; a saying or proverb (see ಗಾಡೆ).

ಗಾಡರಿ gādari. = ಗಡು. the mark on the skin from the blow of a whip, from the bite of a mosquito, from a scratch with the nails, etc. (S. Mhr.).

ಗಾಡಾರಿ gādāri. — ಗಾಡಾರಿಕ. a N. applied to different plants of the order of Compositae, especially to *Cyathocline lyrata* Cass. (Z.). see ಮೊಡ್ಡ.

ಗಾಡಿ ಗಾಡಿ. a cushion; the seat of some eminent personage (C.; Mhr.; B. 5, 43, 55, 185).

ಗಾಡಿಗೆ ಗಾಡಿ. Tbh. of ಗಾಡಿಕೆ, q. v. a moat. (ಅಗರ್ Ct. II, 77). [ಜರಾಸಂಧನಿಗೆ ಮಧುರಾಪುರವುಂ ಬಿಸುಟ್ಟು ಪೋಗಿ ದ್ವಾರಾವತಿ ಯಂ ಸಮುಕ್ರಮ ಲೀರ್ಗಾದಿಗಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದಂ Pb. 6, 26 va.].

ಗಾಡು ಗಾಡು. luxuriant growth of grass, shrubs, etc. (S. Mhr.).

ಗಾಡೆ ಗಾಡೆ. Tbh. of ಗಾಡೆ. a saying, a proverb (C.). ಗಾಡೆ ನೇಡಕ್ಕೆ ತಲೆದಿಟ್ಟು. — ಮಾತಿಗೆ ಮೊದಲು ಗಾಡೆ, ಉಟಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ (Prvs.). see ಜಾತಿ, ನಾಡು; Prvs. s. ಪೂರ್ವಿಕ, ಪ್ರಸ್ತಾವ, ನೇಡ — ಗಾಡೆ ಕಥೆ. dupl. (C.). — ಗಾಡೆಮಾತು. = ಗಾಡೆ. (C.). ನೇಡ ಗಾಡೆಮಾತು, ಶಾಸ್ತ್ರ ಸನ್ನೆಗುಲ್ಲು, ಪುರಾಣ ಪುಣ್ಯರ ಗೋಟ್ಟು (or ಪೋಟ್ಟು, Prv.).

ಗಾಡೆಗಾಳಿ ಗಾಡೆ-ಗಾಳಿ. a man familiar with proverbs. see ನಲ್.

ಗಾಡೆ ಗಾಡೆ. fordable, shallow; a shallow place; bottom. see ಅ.

ಗಾಡಿ ಗಾಡಿ. = ಗಾಥಿ. N. of the father of Viśvāmitra. (My.).

ಗಾಡೇಯ ಗಾಡೇಯ. Viśvāmitra. (R.).

ಗಾನ ಗಾನ. 1. = ಗಾನ. singing; vocal music; a song; a singer (ಗನ್ನರ್, ಹಾಡುವವನು Nn. 135, o. r. ಗಾನನು); a cuckoo; a dove, etc. (ಕಲಕಣ್ಣ, ಶಿವಾರ 73); the Kanda metre (ಕನ್ನ Ct. I, 46). see Prv. s. ಬೇನೆ.

ಗಾನ ಗಾನ. 2. Tbh. of ಗಡನ. deep, etc. (Smd. 352, 361).

ಗಾನದೇವತೆ ಗಾನ-dēvate. a deity presiding over vocal music (J. 21, 57).

ಗಾನ್ತ ಗಾ-anta. a term with final ga (Smd. 274, 305).

ಗಾನ್ತರ್ವ ಗಾṇḍharva. (fr. ಗನ್ನರ್ವ). belonging or relating to the Gandharvas. 2, the art of the Gandharvas: song, music and dance. see Bp. 6, 26; 8, 4.

ಗಾನ್ತರ್ವಭವನ ಗಾṇḍharva-bhavana. a beautiful edifice (My.); a music hall.

ಗಾನ್ತರ್ವದಿವಾಹ ಗಾṇḍharva-vivāha. = ಗನ್ನರ್ವದಿವಾಹ. (My.).

ಗಾನ್ತಾರಿ ಗಾṇḍhāri. the third of the seven primary notes of music or saptaśvaras (Mr. 76). 2, Kandahar and its people.

ಗಾನ್ತಾರಿ ಗಾṇḍhāri. N. of the wife of Dhṛitarāṣṭra (Smd. 103; J. 7, 19; 33, 3). 2, N. of a plant (ದೇವಪತ್ರ, ಸಾವಿತ್ರಿ, ಮಂಚಿಪತ್ರ Mr. 132, o. r. ಪಂಚಪತ್ರ). 3, = ಗನ್ನವತಿ, q. v. 4, N. of a rāga (My.).

ಗಾಬರ ಗಾbara. = ಗಾಬರಿ. (My.).

ಗಾಬರಿ ಗಾbari. overcome by terror, grief, etc.; the state of being overcome by fear, etc. (C.; Mhr., H. ಭಾಬರಾ; B. 4, 60, 197; 5, 53).

ಗಾಬು ಗಾbu. fear, alarm (C.; Tu.; T. ಕಲುಮು, to be confused; cf. ಕಲಿ). ಅವನು ಗಾಬಾದನು (C.).

ಗಾಬು ಗಾbi. going, moving; approaching; attaining; referring to; used as.

*ಗಾಮುಣ್ಣ ಗಾಮುಣ್ಣ. head of a village. ಮತ್ತೊಂದು ದಿವಸಂ ಕಾಶಕಮೆಮ್ಮುರ ಗಾಮುಣ್ಣಂ ಜಗದ್ಗೃಹನೆಮ್ಮಂ ತನ್ನ ಬತ್ತಮಂ ಚಂಪಾ ನಗರಕ್ಕೆ ಮಾಟಲೆನ್ನು ಕೊಣ್ಣು ಪೋಗಿ Vr. 20, 16. (Mhr. ಗಾಂವಡಾ. cf. ಗವುಡ).

ಗಾಮ್ಪು ಗಾṃpu-a. = ಗಾಣ್ಣು. a rustic, a simpleton; a vulgar or vile man (ಗಾವಿಲ, ಎಗ್ಗ, ಹೆಡ್ಡೆ Ss.; ಮೇಡ Ss. 95; ಗಾವಿಲ 107; ಕೂಟ Bhn. 31; Kāvya. III, 3, 12; Grj. 4, 10; Ss. v. 1, 22; 4, 127; C.; Te. ಕಾಪ್ಪು, a holder of property; a tenant, inhabitant; a farmer, cultivator; a rustic). [ಬತ್ತೆಯಿಟ್ಟು ನೆರೆನ್ನುವನೆ ನರ್ ಗಾಮ್ಪುರೇ Pb. 4, 84].

ಗಾಮ್ಪುತನ ಗಾṃpatana. the condition or behaviour of a gāmpa (ಎಜಗು Ss. 84; My.; Te. ಕಾಪತನ, the state of farmers, the rustic condition).

ಗಾಮ್ಪು ಗಾṃpu. = ಗಾಣ್ಣು. stupidity. [ನಡೆಯುಡೆಯ ನುಡಿಯ ಮುಡಿಯ ಗಾಮ್ಪುಂಗೆ ಮುಗುಳ್ಗೆಗೆ ನಗುತ್ತಂ Pb. 2, 97 va.; Ap. 3, 16]; (ಹೆಡ್ಡು Ct. II, 24; V. 35, 54).

ಗಾಮ್ಬೀರ್ಯ ಗಾṃbhīrya. (fr. ಗಮ್ಬಾರಿ). deepness; profundity of character, earnestness, sagacity. (B. 5, 228; My.).

ಗಾಯ ಗಾಯ. (ಘಾಯ). a hit, a bruise (ಘಟ್ಟಿ Bhn. 36); a wound (ಏಜು Bhn. 51; ಏಜು Ss. 116; C.; ಕ್ಷತ G.; Tu.; Te.; M., T. ಕಾಯ; Mhr., H. ಘಾಯ, ಘಾವ; T. ಕಾಯ, sharpness. = ಕಾಯ್; ಕಾಯ್ಲ್, cutting; Te. ಗಣ್ಣಿ, a hole; a wound; cf. ಕಾಟು). [ಕರಣಂಗಳ ಗಾಯಂಗಳ ಪರಿಣತೆಯಂ ಮೆಚಿದು ಪೋರ್ದ ಸನ್ನೊನ್ನೆಡೆಯೋ Ap. 14, 110]. see Bp. 61, 31; J. 7, 45; 12, 28; 13, 21; 14, 12; 18, 10; B. 2, 13, 26; 3, 109; 5, 40, 62, 161; Ct. I, 52; ಊ, ಮೂಗಾಯ. — ಗಾಯಗಾಣಿಸು. — ಕಾಣಿಸು. to wound (Bhn. 8, 26, 57; J. 22, 6). — ಗಾಯದೊಪ್ಪಲು. — ತೊಪ್ಪಲು. a common weed, the ash-coloured fleabane, *Vernonia cinerea* Less. (Z.). — ಗಾಯನಡೆ. — ಪಡೆ. = ಏರ್ಪಟು, q. v. to be wounded (J. 12, 47).

ಗಾಯ ಗಾಯ. Tbh. of ಗಾಲ. straining, sifting (My.).

ಗಾಯಕ ಗಾಯaka. singing; a singer. see Smd. 296; Bp. 6, 17; 19, 38, 39; 59, 29; J. 7, 6.

ಗಾಯಕಿ ಗಾಯaki. a songstress (Grj. 7, 11 va.).

ಗಾಯತ್ರಿ ಗಾಯatri. a song. 2, N. of a type of metres (Ch.; Mr. 362). 3, a vedic hymn composed in the gāyatrī metre. 4, the gāyatrī or vedic verse (Rigveda III, 62, 10) repeated by every Brāhmaṇa at his morning and evening devotions (Bp. 3, 63); the gāyatrī verse personified as a goddess, the wife of Brahmā and mother of the vēdas (J. 31, 73). 5, the tree *Acacia catechu* Willd.

ಗಾಯನ ಗಾಯana. singing; song; a singer.

ಗಾಯನಗಾಳಿ ಗಾಯana-gāra. a singer (My.).

ಗಾಯನಿ ಗಾಯani. a songstress (Abh. P. 3, 107).

ಗಾಯಿ ಗಾಯi. a cow (Mhr. ಗಾಳಿ). — ಗಾಯಿಕಾಯಿ. a beef butcher (My.). — ಗಾಯಿಮೋಟಿಪ್ಪಲು. a creeping plant, *Boerhavia repens* L. (Z.).

ಗಾರ ಗಾರ. emitting or ejecting from the mouth; swallowing; see ಉದ್, ಣ.

ಗಾರಡ ಗಾರāḍa. Tbh. of ಗಾರುಡ. (My.; Te.).

ಗಾರದಿ ಗಾರāḍi. = ಗಾಡಿ 2, ಗಾರಡ, ಗಾರುಡಿ. (My., Te.).

ಗಾರದಿಗಿ ಗಾರāḍiga. = ಗಾಡಿಗಿ, ಗಾರುಡಿಗಿ. (Si. 79; C.).

ಗಾರದಿಗಾಣ ಗಾರ್ಧಿ-ಗಾರ್ಧಿ. = ಗಾರಿಗಾಣ, ಗಾರಿಗಾಣ. a juggler, etc. (My.; S. Mhr. rare).

ಗಾರಣಿ ಗಾರಣಿ. = ಗಾರಣಿ. (Tbh. of ಕ್ಷಾರಣ, accusing of unfaithfulness? or of ಗರ್ಹಣ?). bearing tales, aspersing, calumniating (ದೂಷಣೆ Smd. II; Kk. 90; Mhr. ಗಾರಣಿ, ಗಾರಣಿ, complaint against). see ದೋಷಣೆ.

ಗಾರಣಿ ಗಾರಣಿ. = ಕಾರಣಿ. the ornamental red stripes, etc. — ಗಾರಣಿಗಿ. — ಕಿಡಿ. sparks in the form of stripes (Rām. 5, 8, 77).

ಗಾರಿಗಿ ಗಾರಿಗಿ. = ಘಾರಿಗಿ? a flat, circular cake made of wheaten flour (or rice flour) and jaggery, and fried in ghee or oil (Bp. 14, 11; V. 14, 80; C.; Tu.; Te. ಘಾರಿಗಿ). see Si. 309; ಬೆಣ್ಣೆ ಗಾರಿಗಿ.

ಗಾರಿಗಿ ಗಾರಿಗಿ. = ಕಾರಿಗಿ, ಖಾರಿಗಿ. Tbh. of ಖಾರಿಕೆ. (ಪರಿಕೆ Ss.).

ಗಾರಿಸು ಗಾರಿಸು. to fry, as sandiges; to roast chillies and mustard by frying them in ghee or oil (My.; cf. ಕರಿಸು 1).

ಗಾರು ಗಾರು. a sharp eruption on the body from internal heat (My.; Tu. ಗಾರ್ heat; M. ಗಾರಿ; cf. Tbh. ಕಾರಿ?). — ಗಾರುಬೊಕ್ಕ. a rash (My.).

ಗಾರುಡ ಗಾರುಡ. (fr. ಗರುಡ). = ಗಾರಡ. relating to garuḍa. 2, a mantra or charm against poison (ಗರುಡಮಂತ್ರ G.). 3, an emerald. 4, jugglery; chicanery (J. 2, 8; My.; Mhr.). — ಗಾರುಡಕರ್ಮ. the use of ಗಾರುಡ No. 2. (Bp. 46, 29). — ಗಾರುಡ ಮಣಿ. an emerald (Cpr. 1, 137), used as an antidote against poison (My., = ಗರುಡಪಚ್ಚಿ). — ಗಾರುಡ ಮಂತ್ರ. = ಗಾರುಡ No. 2. (Bp. 46, 24, 30).

ಗಾರುಡತನಿ ಗಾರುಡತನಿ. conjuring, jugglery, etc. (My.; ಮಾಯ G., Cb.).

ಗಾರುಡತನಿಮುಖ ಗಾರುಡತನಿಮುಖ. an arrow that counteracts poison (J. 13, 15).

ಗಾರುಡಿ ಗಾರುಡಿ. = ಗಾರಿ 2, ಗಾರಡ, ಗಾರಡಿ, ಗಾರುಡ. conjuring, charming, jugglery, etc. (My.). 2, = ಗಾರುಡಿಗ. (ಜಾಂಗುಲಿಕೆ G.). — ಗಾರುಡಿಯ ವಿಸ್ತೆ. (ಪಾಪುರಿ, ಇನ್ದ್ರಜಾಲ G.; My.).

ಗಾರುಡಿಕ ಗಾರುಡಿಕ. = ಗಾರಿಗಿ, ಗಾರಡಿಗ, ಗಾರುಡಿಗ. a charmer, a dealer in antidotes (Sk.).

ಗಾರುಡಿಗ ಗಾರುಡಿಗ. Tbh. of ಗಾರುಡಿಕ: a poison-doctor, a snake-charmer, a conjurer, a juggler (ಜಾಂಗುಲಿಕೆ, ವಿಷಭಿಷ್ಣು Hlā.; ವಿಷವೈದ್ಯ, ಜಾಂಗುಲಿಕೆ Nr.; ಜಾಂಗುಲಿಕೆ Mr. 391; Bp. 9, 44; 46, 23; C.).

ಗಾರುಡಿಸು ಗಾರುಡಿಸು. to consult in private; to communicate (Bh. 1, 6, 5).

ಗಾರುಡಾಪದ ಗಾರುಡಾಪದ. a drug used as an antidote against poison (Bp. 46, 27).

ಗಾರುತುತ ಗಾರುತುತ. (fr. ಗರುತುತ). an emerald.

ಗಾರುಹಸ್ತ ಗಾರುಹಸ್ತ. Tbh. of ಗಾರಹಸ್ತ (Bh. 5, 3, 34).

ಗಾರೆ ಗಾರೆ. = ಕಾರೆ. the tree Terminalia catappa (ಇಂಗುಡಿ, ಪಾಪಸತರು, ಇಂಗುಳದ ಗಿಡ Si. 132; see ಕಾರೆಕಾಯಿ ಗಿಡ).

ಗಾರೆ ಗಾರೆ. a dilute mixture of earth, lime, etc. with water, to be used as mortar (My.; Tu., Te.; T. ಕಾರಿ; Mhr. ಗಾರಾ). — ಗಾರೆಕೆಲಸ. the business of applying gāre; a work done with gāre (My.). see ವಜ್ರ.

ಗಾರೆಗಾಣ ಗಾರೆ-ಗಾರೆ. a plasterer (My.).

—ಗಾಣ ಗಾಣ. = -ಕಾಣ, etc. an affix for the formation of nouns. (Smd. 234, 336).

ಗಾಣಣಿ ಗಾಣಣಿ. = ಗಾರಣಿ. displaying, publishing, (bearing tales). (ಹರವಡಿ, ದೋಹಿಲ್, ಪ್ರಕಟ Kk. 52). see ದೋಹಿಲ್ and cf. ಗಾಣ.

ಗಾಣತನ ಗಾಣತನ. = ಕಾಣತನ, etc. doing, acting. see ದಿಲ್.

—ಗಾಣರ್ ಗಾಣರ್. —ಗಾಣರು. the feminine of -ಗಾಣ, see e. g. ಅಕ್ಕಸೆ, ಅನ್ನೆ, ಒಲಪು, ಹಗರಣ.

ಗಾಣಕ ಗಾಣಕ. = ಕಾರಿಕೆ, etc. a doing, etc. see e. g. ದುನ್ನು, ಪಾಲು, ಮಾತು, ಸೂಕೆ.

ಗಾಣು ಗಾಣು. = ಕಾಡು 2, etc. wildness, a wild; rudeness; offence. (Te. ಕಾರು, ಕಾಣು, wild; hard, etc.). see ಕಗ್ಗಾಣು. —ಗಾಣುಗತ್ತಲೆ. —ಕತ್ತಲೆ. excessive darkness. (Dp. 128, 3). —ಗಾಣುಗಿಡೆ. —ಕಿಡೆ. to drop offensive language: to alight, to abuse (Bh. 4, 9, 72; 7, 1, 24). cf. ಕಾಣುಗಿಡೆ. —ಗಾಣುಗಿಲಸ. —ಕೆಲಸ. rude action, a rude act (Bp. 26, 21). cf. ಕಾಣುಗಿಲಸ. —ಗಾಣುನುಡಿ. a rude or offensive word (Bp. 56, 20). cf. ಕಾಣು ನುಡಿ. —ಗಾಣು ಬುದ್ಧಿ. evil design (Bp. 22, 22). —ಗಾಣು ಮಾಡು. to make a wild of; to destroy (J. 25, 44).

ಗಾರ್ಗ್ಯ ಗಾರ್ಗ್ಯ. (fr. ಗರ್ಗ). descended from Garga; a son of Garga. (My.).

—ಗಾರ್ತಿ ಗಾರ್ತಿ. = ಕಾರ್ತಿ, etc. a female affix for the nouns. see e. g. ಇಚ್ಛೆ, ಒಲಪು, ಪಾಲು.

ಗಾರ್ದಭ ಗಾರ್ದಭ. (fr. ಗರ್ದಭ). relating to or coming from an ass; asinine; relating to the giant Gardabha. 2, an ass (My.; Bp. 54, 37; 57, 73; 60, 42).

ಗಾರ್ಭಿಣಿ ಗಾರ್ಭಿಣಿ. (fr. ಗರ್ಭಿಣಿ). an assemblage of pregnant women.

ಗಾರ್ಹಪತ್ಯ ಗಾರ್ಹಪತ್ಯ. (fr. ಗೃಹಪತಿ). a sacred fire perpetually maintained by the householder.

ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯ ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯ. (fr. ಗೃಹಸ್ಥ). = ಗಾರುಹಸ್ಥ್ಯ. the order of a house-holder; household, domestic affairs.

ಗಾಲ ಗಾಲ. = ಗಾಯ. flowing, dropping; straining fluids, etc. 2, swallowing. see ಸಿ.

ಗಾಲನ ಗಾಲನ. the tree Symplocos racemosa Roxb. 2, N. of a figi (J. 20, 3; 29, 17, 18).

ಗಾಲಿ ಗಾಲಿ. a wheel (ಚಕ್ರ, ರಥಾಂಗ Hlā., Nr.; ಚಕ್ರ Nn. 49; Mr. 316; C.; Tu.; T. ಕಾಲ). [ರಥದ ಗಾಲಿಯ ಕೋಳಿನ್ನಾದ ರಜಾ ಪಟಲಂ ಕವಿದು Ph. 5, 79]. ಗಾಲಿಯ ಸುತ್ತಣ ಕಡೆ (ನೇಮಿ Nr.). ಕೀಲು ಸಣ್ಣದಾದರೂ ಗಾಲಿ ನಡಿಸುತ್ತದೆ (Prv.). see ಕೆಸ. 2, 12; J. 3, 21; 12, 35; 13, 35; 23, 22; 26, 26.

ಗಾಲಿತ ಗಾಲಿತ. = ಗಲಿತ. dropped, strained, distilled, etc.; sifted. see ವಸ್ತ್ರ.

ಗಾಲು ಗಾಲು. = ಗಾಳು. attacking; ruining; calamity (Mhr., H. ಘಾಲ). —ಗಾಲುಮೇಲು. = ಗಾಳುಮೇಳ, ಗಾಳುಮೇಳು. disorder; tumult, commotion; hurry, bustle; turning and tossing of a sick person; distress of system (S. Mhr.; Mhr., H. ಘಾಲಮೇಲು).

ಗಾವ ಗಾವ. = ಗಾವ. Tbh. of ಗ್ರಾಮ. village, etc. (Smd. 347; Mhr.; cf. ಗವುಡ).

ಗಾವಟಿ ಗಾವಟಿ. N. of a tree (ಸಾರಸ, ಗಾವಟಿಯ ಮರ Nn. 56; ಸಾರಸ Mr. 142).

ಗಾವಣಿಗ ಗಾವಣಿಗ. a rustic, vulgar or low man (ಅವಧ್ಯ Mr. 375).
 ಗಾವದ ಗಾವದ. Tbh. of ಗಾವದ. an Indian league, containing from 10 to 12 English miles (C.; T. ಕಾದ, ಕಾವದ).
 ಗಾವದಿ ಗಾವದಿ. a blockhead (Mhr., H.; R.).
 ಗಾವರ ಗಾವರ. = ಗಾವಳಿ. sound, noise, tone, outcry (ಮೂರನಿ. Ct. II, 33; ಸೊಪ್ಪು, ಅಬ್ಬರ, ದನ, ಸರ, ಗಾವಳಿ, ಉಲಿ. ಧ್ವಾನಿ ಕ್ರಮ. 30; Kk. 25; Sk. ಕಾಹಲ = ಧ್ವನಿ; cf. ಗಾಗಳಿ). [ಗಾವರದ ಮೆಲ್ಲಲಿ ತುಮ್ಮಿಯ ಗಾವರಂಗಳಂ ಗೆಡೆಗೊಳಿ Pb. 4, 110].
 ಗಾವರಸ ಗಾವರ-sasa. Tbh. of ಗ್ರಾಮರಸ. a rustic taste, etc. (Smd. 376).
 ಗಾವರಿಸು ಗಾವರ-isu. to sound (v. i.), to make a noise (Cpr. 1, 118; V. 9, 24; ಕ್ರಮ. 2, 58).
 ಗಾವರಿಸು ಗಾವರ-isu. (ಅಮಲಾಗು G.; he probably means a ಕಾವರಿಸು of ಕಾವರ).
 ಗಾವಸಿಂಗ ಗಾವ-singa. Tbh. of ಗ್ರಾಮಸಿಂಹ. a dog. ಸಿಂಹಕ್ಕೆ ಗಾವಸಿಂಗಮ್ ಎಣೆಯೇ? (Sk 103).
 ಗಾವಳಿ ಗಾವಳಿ. = ಕಾವಳಿ. darkness. (My.).
 ಗಾವಳಿ ಗಾವಳಿ. = ಗಾವಳಿ, q. v. sound, etc. see Rām. 5, 8, 63, 66; J. 2, 5; 3, 37; C. Bp. 42, 15.
 ಗಾವಳಿಗ ಗಾವಳಿ-ga. an uproarious man (Rām. 6, 52, 14).
 ಗಾವಿಲ ಗಾವ-ila. (Smd. 241). Tbh. of ಗ್ರಾಮಿಣ (Smd. 367). of ಗ್ರಾಮಿಣ (i. e. ಗ್ರಾಮಿಣ, ಕ್ರಮ. 47). a villager, a rustic; a rude man; a blockhead (ಎಗ್ಗಿ Ct. II, 77; ಗಾಮ್, ಎಗ್ಗಿ, ಹೆಡ್ಡೆ ಕ್ರಮ.; ಗಾಮ್ ಕ್ರಮ. 107). [ತಲೆಯಂ ಕಿರಿಯಿಸಿ ದಿವಸಮನಲಸದೆ ಬೆಸಗೊಳ್ಳನನ್ನು ಗಾವಿಲನಕ್ಕುಂ Kr. 3, 145; Pb. 4, 7; Bv. 78; Cv. 680. 1010]. 2, the headman of a village (ಗ್ರಾಮಣಿ Kk. 58; ಗ್ರಾಮಾಧಿಪತಿ ಕ್ರಮ. 107). see Bp. 9, 6; 32, 55; 39, 45; 49, 38; Sp. 3. ಬಯ್ಯಡು.
 *ಗಾವುಣ್ಣಿ ಗಾವuṇṇi. = ಗಾಮುಣ್ಣಿ. head of a village. ಆವೂರ ಗಾವುಣ್ಣಿಂ ಜನವಾದಿಕನಮ್ಮಂ Vr. 110, 23.
 *ಗಾವುಣ್ಣಿ ಗಾವuṇṇi. wife of the head of a village. ಆತನ ಗಾವುಣ್ಣಿ ಜನಮುತಿಯಮ್ಮಂ Vr. 110, 23.
 ಗಾವುದ ಗಾವuda. ಗಾವದ. a measure of distance, etc. (ಗತಿ, ಯೋಜನ Nu. 166, o. ra. ಯೋಜನ, ಯೋಜನೆ; My.). [ನಾಲ್ಕು ತೆನ್ನಾಳುದದ ನೀಳದ ಮೂವತ್ತಾಳು ಗಾವುದದಗಲದ ಬಿಡಿಂಗೆ Ap. 12, 68 va.]. ಊರು ಹಾಟಾದರೂ ಗಾವುದಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯೇ? (Prv.). see Bp. 5, 13; 50, 63; Rām. 13, 1; Si. 88; ಅತಿ-, ಮೂ-.
 *ಗಾವುದು ಗಾವudu. = ಗಾವುದ. ನರ ರಥಂ ತೂಳ್ತಾ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದಿಂ ಪಡುನಣ್ಣಾಳುದು ಪೋಗಿ ಪೋಗಡಿಸುವಂ Pb. 10, 25.
 *ಗಾವುಳಿ ಗಾವuḷi. group, a following. ಬಳಸಿ ತನ್ನೊಡನೆಯೊನೊಯ್ಯನೆ ಬರ್ಪ ದೇವರಮೊಪ್ಪು ಗಾವುಳಿಯನ್ನೂರಿನನ್ನು Pb. 6, 7.
 ಗಾವೆ ಗಾವೆ. = ಗಾವ. a village. see ಚೌಗಾವೆ.
 ಗಾಸ ಗಾಸ. Tbh. of ಕಾಚ. glass. ಮನೆ ಗಾಸ ಮೊದಲಾದವನು ನನ್ನ ಮಾಡಿದ ಪುತ್ತಳಿ (ಪುಸ್ತ. Nr.).
 ಗಾಸಿ ಗಾಸಿ. = ಘಾಸಿ. trouble, annoyance; fatigue, exhaustion: pain (ಗಾಸಿಸೊಪ್ಪು Bhn. 34; C.; Te., Tu.). see ಕಡು-
 ಅವನು ಗಾಸಿಯಾದನು, he became fatigued, etc. (C.). ಗಣ್ಣು ಹೆಣ್ಣು ರಜಗಳದಲ್ಲಿ ಕೂಸು ಗಾಸಿಯಾಯಿತು (Prv.). — ಗಾಸಿಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. to suffer fatigue, etc. (My.). see Prv. 3. ಲೇಸು.
 ಗಾಸಿ ಗಾಸಿ. a small sitting-cloth, used as ornamental covering over the saddle (S. Mhr.; Mhr., H. ಗಾಸಾ).

ಗಾಹ ಗಾಹ. diving into, bathing. 2, hiding oneself in; depth, interior, innermost recess. see ಅವ-.
 ಗಾಹಕ ಗಾಹaka. entering deeply into. see ಭಲ-.
 ಗಾಹನ ಗಾಹana = ಗಾಹ No. 1. see ಅವ-.
 ಗಾಹು ಗಾಹu. (Tbh. of ಗಾಹ?). fraud, deceit, hypocrisy (ಕಪಟ Bhn. 23; Bh. 3, 13, 17; 7, 1, 12). ಬೆಟಗಂ ನುಡಿನ ಗಾಹಿನಲಿ ತು ಎನಿಸುಗು (Mr. 536). — ಗಾಹುಗತಕ. — ಕತಕ. dupl. (Bp. 1, 8, 78; 7, 17, 24).
 ಗಾಹೆ ಗಾಹe. Tbh. of ಗಾಹೆ. a metrical sūtra, etc. (Smd. 341).
 ಗಾಳಿ ಗಾಳಿ. = ಗರುಲಿ q. v., ಗಾಳಿ, ಗಾಳು. wind. ಗಾಳನ್ನ (Bp. 18, 30; Te. ಗಾಡುಪು, ಗಾಡು).
 ಗಾಳಿ ಗಾಳಿ. = ಗಾಳಿ 1, q. v., one of the Tatsamas (Smd. 384; Kk. 95; ಕ್ರಮ. 77). a fish-hook, etc. (ಬಡಿತ, ಮತ್ಸ್ಯವೇಧನ, ಮತ್ಸ್ಯಬನ್ಧನ Nr.; Si. 86; ಬಡಿಸ ಕ್ರಮ. 31; My.; Tu.). [ಧರೆಯಗಲ ಜಲಕ್ಕೆ ಕಟಾಯ ನೂಲಿನ ಜಾಲ, ಕಟಾಯ ಕಬ್ಬಿಲ ಹೊಕ್ಕು ಸೇಡುತ್ತಿರಲು ಕರದ ಕೈಯಲಿ ಗಾಳಿ Cv. 332]. ಓದೋದು ಶಾಸ್ತ್ರ, ಇಕ್ಕೋದು ಗಾಳಿ. — ಎಲ್ಲರೂ ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ, ಗೋಕರ್ಣದವರು ಗಾಳಿಗೆ ಹೋದರು (Prvs.). ಗಾಳದ ನೇಣು (ತಣಸೂತ್ರ, ಪವಿತ್ರಕ Nr.). ಮೀನ ಗಾಳಿ (ವಡಿಶ, o. r. ವಳಿಶ Hla.). see Rāv. 5, 52; ಕ್ರಮ. 3, 23; ಎಡಿ-, ಗಳ-, ಸಣ್ಣ-.
 ಗಾಳಿಕೆ ಗಾಳika. (Tbh. of ಗಾಳಿಕೆ?). a good, proper man (S. Mhr.; Te.: a clever, ingenious man = ಪೌಢ).
 ಗಾಳಿ ಗಾಳಿ. = ಗಾಳಿ, etc. wind; air (ಪವನ, ಶ್ವಸನ, ವಾಯು, ಮರುತ್, ಅನಿಲ, ಪವನಾನ, etc. Hla.; Si. 405; ಕವ್ವುವಳಿ, ಮಿಗದೇರೆ, ಎಲರ್, ಎರರ್, ಅನಿಲ ಕ್ರಮ. 13; C.); a vital air (Mr. 51. 52); emptiness, senselessness; a demon, evil spirit (C.; Te.). [ಅವರ ಸುಯ್ಯಳ ಗಾಳಿಯೊಳೊಯ್ಯನೊಯ್ಯನಳು ಮೃದುವಾಯ್ತು Pb. 3, 83; Ap. 6, 32]. ಗಾಳಿಯಂ ಕೆಡಪಾದ ಹನಿ (ಸೀಕರ); ಮುಟೆವರೆ ಸಿದ ಗಾಳಿ (ಧುಂಧುನಾಪ); ಗಾಳಿಗೆ ದನಗೆಯ್ಯ ಬಿದಿರು (ಕೀಚಕ Hla.). ಗಾಳಿ ಹೋಯಿತ್ತು ಎಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಾತ (Nr.). ಅತ್ತನೊಳ್ ಮುಖ್ಯಮಹ ಗಾಳಿ (ಅನ್ಯರ್ಯಾ ಮಿ Mr. 52); ಅರಯು ಬಹ ಗಾಳಿ (ಮನ್ನಾಣಿಲ 50); ಮುಟೆಯ ಸಾರಿ ಬಹ ಗಾಳಿ (ಧುಂಧುನಾಣಿಲ 50); ತಿರುಗಿಸುವ ಗಾಳಿ (ಮೈರ ಮೈಣ 52). ಗಾಳಿಯ ನಡೆ (ಲಘು ವಾಯುಚಾರ Nn. 145). ದುರ್ಗ ನೈವಂ ಗಾಳಿಯೊಳ್ ತಡೆಯಲ್, ನಾಟವೆ? (Sk. 85). ಗಾಳಿಯನ್ನ ದೊಳು ಹಾಟಾದರೆ ಕೋಟಾ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಮ್ಮಿತ್ತೇ? — ಗಾಳಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಅನ್ನ ಪಿಣ್ಣಕ್ಕೆ ಬಾರದು. — ಗಾಳಿ ಬನ್ನಾಗ್ಗೆ ತೂಟು ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು. — ಬಾಯಿನ್ದ ಹೇಟಾದ್ವಿ ಗಾಳಿಗೆ ಹೋಯಿತು. — ಗಾಳಿಗೆ ಗುದ್ದಿ ಮೆಯ್ ನೋಯಿಸಿ ಕೊಣ್ಣ ಹಾಗೆ (Prvs.). see Smd. 24. 262, 297; Si. 85. 267. 380. 395. 428; Abb. P. 12, 28; 13, 73. 74; J. 3, 3. 25; 8, 2; 10, 12; 15, 3; 16, 37; 17, 4; 28, 53; 30, 31; Bp. 20, 13; 22, 7. 8; 26, 30; 37, 25; 24, 4; 54, 12; 57, 48; 61, 66; ಅತಿ-, ಎಳೆ-, ಕುಳಿರ್-, ತಂ-, ತೆಂ-, ಬಿಟು-, ಬಿಸು-, ಸುಟ್ಟಿರ್-, ಸುಣ್ಣುರ್-. — ಗಾಳಿ ಗಣ್ಣು. a bagful of wind: a mass of lies (C.). — ಗಾಳಿಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to speed away. ದುಷ್ಟಾಶ್ವಮನೇಟು ಪನ್ನಿ ಯ ಬಟಾಯಂ ತಗುಳ್ಳೊಡದು ಗಾಳಿಗೊಣ್ಣನ್ನ ದೆಸೆಗೆ ವರಿದು Vr. 162, 17]. — ಗಾಳಿ ಗೋಪುರ. N. of a gopura on a hill at Tirupati (My.). [2, castles in the air; utopian idea]. — ಗಾಳಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. to inhale air; to take an airing (C.; B. 2, 11; 5, 238). — ಗಾಳಿಪಟ. a paper kite (C.; B. 1, 19). ಗಾಳಿಪಟಸೂತ್ರ, the three or four balance nooses of a kite, to which the long string is tied (C.). — ಗಾಳಿಪೂಜೆ. worship of demons, especially of Kāli, at which bloody sacrifices are offered (My.). — ಗಾಳಿಪೂಜೆಬೆಟ್ಟ. a hill in the Nuggur country (R.). — ಗಾಳಿ ಬಡೆ. wind to touch one

(My.). 2, an evil spirit to smite one (C.). — ಗಾಳಿ ಬಿಡು. wind to begin to blow (C.; B. 3, 68). 2, wind to cease to blow (My.). — ಗಾಳಿಮುಟ್ಟು. = ಗಾಳಿಗಣ್ಣು. (S. Mhr.; My. as -ಮೊಟ್ಟು). — ಗಾಳಿಮುಟ್ಟುಪ. a manṭapa without walls in a garden or before a town or village (My.). ಗಾಳಿಮುಟ್ಟುಪದ ಜೋಗಿಯ ಹಾಗೆ (who suffers much trouble from the wind, Prv.). — ಗಾಳಿಮಾತು. = ಗಾಳಿನಾತು. (My.). — ಗಾಳಿಯ ಸೇಲೆ. a cloth that waves in the wind (Bp. 31, 4). — ಗಾಳಿಯ ಸೊಡರ್. a light in a current of air (Ss. 74). — ಗಾಳಿವಟ್ಟು. -ಬಟ್ಟು. the sky (ಮಾನ್ವಟ್ಟು Kk. 10 b). — ಗಾಳಿವಟ್ಟುಗ. -ಬಟ್ಟುಗ. a deity (ಇರ್ಜರ Kk. 10 d). — ಗಾಳಿನಾತು. -ಮಾತು. a rumour, an empty, unfounded, aspersive word, abuse (ಬಯ್ಯರ್ ಕಂದ. II; ತಿಟ್ಟು, ಬಯ್ಯರ್ ಕಂದ. 53; ಬಯ್ಯ 102; ತಿಟ್ಟು, ಬಯ್ಯರ್ Kk. 90; Mhr. ಗಾಳಿ, ಗಾಳಿ; Sk. ಗಾಳಿ). — ಗಾಳಿತಂಕೆ. suspicion that one is possessed by a devil and the therefrom arising demoniac possession itself (My.; T. ಕಾಜುಚ್ಚಂಗೈ). — ಗಾಳಿಸಮಾಚಾರ. = ಗಾಳಿಸುದ್ದಿ. (My.). — ಗಾಳಿಸುದ್ದಿ. a false report. — ಗಾಳಿ ಸೊಂಕು. an evil spirit to come in contact with or possess one (C.). — ಗಾಳಿ ಹಾಕು. to fan (C.; B. 5, 286). ಗಾಳಿ ಹಾಕುವನ (ಬಿಜ್ಜೆ ದೇವನ G.; My.).

ಗಾಳಿಗೆ ಗಾಳಿಗಾ. a demon to which the gālipūje is made (Śāstrasāra in W. v. 1269).

ಗಾಳಿಸು ಗಾಳಿಸು. to strain; to sift (My.; Mhr. ಗಾಳಿಜೇ; see ಗಾಳಿ).

ಗಾಳು ಗಾಳು. = ಗಾಳಿ, etc. wind. ಗಾಳಿಗೆ (Bp. 22, 7. 8).

ಗಾಳು ಗಾಳು. = ಗಾಳು. an attacking, etc. [— ಗಾಳುಗೊರವ. wicked mendicant. ಗಾಳು ಗೊರವಂ ತಗುಳ್ಳ ಪರ್ವತಮನೇನೊನ್ನನಪ್ಪೊದಂ ಗಟವೊಡೆ Pb. 6, 24]. — ಗಾಳುಮೇಳ. = ಗಾಳುಮೇಳು. (Rām. 5, 8, 73; 6, 51, 86. 91). — ಗಾಳುಮೇಳು. = ಗಾಳುಮೇಳ. (Rām. 5, 8, 45).

ಗಾಳುಕೆ ಗಾಳುಕೆ. a pair of pincers; a pair of tongs (ತನ್ನ ಸ, ಲಾಳಿ, ಇಕ್ಕು Mr. 383, o. rs. ಇಕ್ಕು, ಲಾಳಿ; Mhr. ಗಾವೀ, ಗಾಹೀ, pincers, tongs).

ಗಿ ಗಿ. = ಗೀ. a syllable used in reiteration (C.; Te.). e. g. ಪದವಿಗಳ್ ಗಿಪವಿಗಳ್ (Bp. 2, 24), ನಮ್ಮ ಗಿಮ್ಮ (26, 22), ಭನ ಗಿನ (28, 18), ಪದವಿ ಗಿದವಿ, ಪದಿ ಗಿಡಿ (29, 14). see also ಅಜ ಗಿಜ, ಎಮ್ಮ ಗಿಮ್ಮ, ಭಲ ಗಿಲ, ದಿವಿಜ ಗಿವಿಜ. ನಡೆ ಗಿಡೆ, ಪ್ರಿಯವು ಗಿಯವು, ಭಕುತಿ ಗಿಕುತಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ ಗಿವರಾತ್ರಿ, ಪರಿ ಗಿರಿ.

ಗಿಕ್ಕು gikku. = ಗೇಕು. the sedge cyperus hex a stachyus Rottl. ಗಿಕ್ಕಿನ ಗಡ್ಡೆ. (= ಗೇಕಿನ-). ಕುಟಿನ್ನಟ್ಟಿ, ದಾಳಪುರ, ವಾಸೇಯ, ಕೈವರ್ತಮುಸ್ತಕ, etc. ಅನ್ನರ ತುಂಗ ಮುಸ್ತ, ತುಂಗೇ ಗಡ್ಡೆಗಳು; ಗೇ ಕಿನ ಗಡ್ಡೆ ಎನ್ನಲೂ ಗಿಕ್ಕಿನ ಗಡ್ಡೆ ಎನ್ನಲೂ ಅನ್ನುವರು (Si. 153).

ಗಿಜ್ಜಿ gieci. = ಗಿಜ್ಜಿ, etc. — ಗಿಜ್ಜಿ ಹೊಡೆ. to peg skillfully one's own top into that of another so that this though fallen, begins to spin again (S. Mhr.). — ಗಿಜ್ಜಿಟ್ಟಿ. -ಆಟ. the play of pegging one top into another etc. (S. Mhr.).

ಗಿಜ gija. 1. = ಗಿಜಿ 2. — ಗಿಜ ಗಿಜ. = ಗಿಜಿ ಗಿಜ. (My.).

ಗಿಜ gija. 2. = ಗಿಜಿ 3. an imitative sound. — ಗಿಜ ಬಿಜ. = ಗಿಜಿ ಬಿಜ. (My.).

ಗಿಜ gija. 3. = ಗುಜ, etc. a sound of whisper. — ಗಿಜ ಗಿಜ ಮಾತಾಡು. to whisper (My.).

ಗಿಜಿಟಿ gijati. 1. = ಗಿಜಿ 1, ಜಿಗುಟು 1. a jelly-like, viscous, pulpy, sticky state (R.; Te. ಗಿಜುರು, ಗುಜುರು; see ಕುಸುರಿ; Mhr. ಗೀರ, pulp, pith).

ಗಿಜಿಟಿ gijati. 2. = ಗಿಜಿ 4, etc. — ಗಿಜಿಗಿಡ. = ಗಿಜಿಗಿಜಿಗಿಡ, ಗಿಜಿ ಗಿಜಿ, ಗಿಲಗಂಜಿ, ಗಿಲಗಿಜಿ, ಗಿಲಗಿಂಜಿ. a herb or low shrub, *Crotalaria verrucosa* Lin. (St. & Pl.).

ಗಿಜಿ giji. 1. = ಗಿಜಿ 1. — ಗಿಜಿ ಗಿಜಿ. rep. = ಗಿಜಿ 1, especially used of the state of old fruits and wounds (S. Mhr.).

ಗಿಜಿ giji. 2. = ಗಜಿ, ಗಿಜ 1. a sound denoting confusion, etc. (Mhr. ಗಿಜ-ಮಿಟಿ, ಕಿಜ-ಮಿಡ, ಕಿಜ-ಬಿಡ, confused crowdedness, as of letters; disorder; confusedly unintelligible, as speech). — ಗಿಜಿ ಗಿಜಿ. = ಗಿಜಿ ಗಿಜಿ. the state of being very crowded (C.). [ಗಜಿಯನರಿಗಜ ಭಟಿಯಂ ಗಿಜಿಗಿಜಿಯಾಗಿರೆ ಪೊಯ್ದಾಡೆ Pb. 10, 106]. ಮನೆ (or ಸನ್ನೆ) ಗಿಜಿ ಗಿಜ ಆಯಿತು (C.). [— ಗಿಜಿಗಿಜಿ ಮಾಡು. to crush. ಭವದೊರುಯುಗಂಗಳನಾಜಿರಂಗದೊಳ್ ಗಿಜಿಗಿಜಿ ಮಾಡಲೆನ್ನ ವನ ಪೊಣ್ಣುದು Pb. 9, 52]. — ಗಿಜಿಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. to be crowded or thronged, as a house or market (My.). — ಗಿಜಿ ಬಿಜಿ. = ಗಜಿ ಬಿಜಿ. (S. Mhr.). — ಗಿಜಿನಾಯ. -ಬಾಯ. a mouth (or a person with a mouth) of somewhat unintelligible speech. ಬಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆ ಯೋಳ್ ಎಲ್ಲ ಹೊಟ್ಟೆಜಾಲಿಯ ಮುಳ್ಳು, ಹುಟ್ಟಿದವರೆಲ್ಲ ಗಿಜಿನಾಯ; ಮೂಡಲ ಬಟ್ಟೆ ಬೆಡ! (Sp.).

ಗಿಜಿ giji. 3. = ಕಿಜ, ಗಜ, ಗಿಜ 2. an imitative sound. — ಗಿಜಿ ಬಿಜಿ. = ಗಿಜಿ ಬಿಜಿ. the chirping and chattering of birds (C.). ಗಿಜಿಬಿಜಿ ಮಾಡು (S. Mhr.).

ಗಿಜಿ giji. 4. = ಗಿಜಿ 2, ಗಿಜಿ 1, etc. a sound in imitation of chinking, etc. — ಗಿಜಿಗಿಜಿಗಿಡ. = ಗಿಜಿಗಿಡ, etc. (St. & Pl.).

ಗಿಜುಗಾರ ಗಿಜುಗಾರ. a wagtail (ಖಂಜರೀಟಿ, ಖಂಜನ, ಗೀಜುಗ ಹಕ್ಕಿ, ಗವುಜಲಹಕ್ಕಿ Si. 172 sic! Si. confounds two different birds, just as does the Te. in its ಗಿಜಿಗಾಡು, ಗಿಜ್ಜಿಗಾಡು; see ಗೀಜುಗ).

ಗಿಂಜೆಲು ginealu. a kind of bird (Bh. 1, 20, 53).

ಗಿಂಜೆ ಗಿಂಜೆ. = ಗಂಜಿ, ಗಂಜಿ 3, ಗಂಜಿ No. 3, (ಗಿಡೆ, ಗಿಲಕು). see ಗಿಲ-, ಗಿಲ-.

ಗಿಂಜು gijju. the state of being full of seeds and of a disagreeable taste, said of the heads of some vegetables (S. Mhr.). — ಗಿಂಜುಗಾಯ. -ಕಾಯ. such a vegetable-head (S. Mhr.).

ಗಿಟಿ gitā. an imitative sound. — ಗಿಟಿಗಿರಿ -ಕರಿ. (the belly) to rumble (after drinking much water or taking much food, My.).

ಗಿಟಿಕೆ gitaka. = ಗಿಟಿಕು, ಗಿಟುಕು. the dry kernel of the cocoanut when still in the nut (S. Mhr., or also when out of it, My. as ಗಿಟಿಕು; see G. s. ಅಟ್ಟಿಸು 3).

ಗಿಟಿಕು gitaku. = ಗಿಟಿಕೆ, etc. (C.; B. 2, 42).

ಗಿಟುಕು gituku. = ಗಿಟಿಕೆ, etc. (My.).

ಗಿಟ್ಟಿಸು gitṭisu. = ಗಿಟ್ಟಿಸು. to cause oneself to be reached; to be obtained (My.).

ಗಿಟ್ಟು gitṭu. = ಕಿಟ್ಟು, ಗಿಟ್ಟು 2. to be obtained, etc. (My.; M. ಕಿಟ್ಟು; Te. ಗಿಟ್ಟು, to suit, agree, match, meet, be met), [Tu. ಗಿಟ್ಟು near]. 2, to be pressed closely one to the other. ಅವನ ಹಲ್ಲು ಗಿಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅವನ, he has lock-jaw (My.). — ಗಿಟ್ಟಿದವ. a useless man (My.).

ಗಿಡ gida. = ಗಡು, ಜಿಟ್ಟು 1, (ಸಿಡುಮ್ಬು, ಸಿಡುಮ್ಬೆ). a plant, as of chilli, of the brinjal, of pulse, etc., etc. (C.; Te.

ಚಿಟ್ಟು); a small tree, a shrub (C.; Te. ಚಿಟ್ಟು; T., M. ಚಿಡಿ; T. ಚಿಡಿ, to thrive, grow well, etc.; see s. ಕೆಡ್ 5; cf. Sk. ಝಟಿ); a tree in general (C.; Te. ಚಿಟ್ಟು). ಮರಗಳು, ಗಿಡಗಳು (ವೃಕ್ಷ, ಮಹೀರಡು, ತರು, ಕುಟಿ, ದ್ರುಮ, etc. Si. 119). ಗಿಡಗಳು (ನಗ, ಅಗ 409). ಗಿಡ (ತಿಮಿರ 434; ಅದ್ರಿ 448). ಗಿಡ ವೃಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಅರು ನೀರನೇವೆ ವರ? (Ss. 42). ಗಿಡನಾಗಿ ಬೊಗ್ಗಡ್ಡು ಮರನಾದ ಮೇಲೆ ಬೊಗ್ಗೀತೇ? — ಗಿಡ ಸುಳ್ಯದರೆ ಬಂಗಿ ತಿನ್ನು ನೋಡು, ಜ್ಯೋತಿಷ ಸುಳ್ಯದರೆ ಗ್ರಹಣ ನೋಡು (Prva.). see J. 28, 47; Rāghc. 17, 56; Si. 119. 120. 121. 126-134. 367. 405. 431. 446. 459. 497. 498; B. 1, 14; 2, 49; 4, 17. 18. — ಗಿಡ ಗಡ್ಡೆ. dupl. (C.; B. 5, 25. 128). — ಗಿಡಗಣ್ಣೆ. — ಕಣ್ಣೆ. dupl. (C.; B. 2, 45; 3, 11. 27). — ಗಿಡಮಂಗನ ಆಟ. a play at which boys climb trees (S. Mhr.). — ಗಿಡ ಮುರಿಕೆ. = ಗಿಡ ಮೂಲಿಕೆ. (S. Mhr.). — ಗಿಡ ಮೂಲಿಕೆ. medicinal plants and roots; a herbal drug, medicine (C.; ಓಷಧಿ G.; B. 4, 123).

ಗಿಡಗ ಗಿಡಗಾ. = ಗಿಡಿಗ, ಗಿಡುಗ, ಡೇಗೆ. a hawk; a falcon (S. Mhr.; ಶಬ್ದಾನ, etc. Si. 171); a small kestrel (Bd.; Pr.); the jugger falcon, Falco jugger (Bd.). [Tu. ಗಿಡಿ].

ಗಿಡಗಾಣ ಗಿಡಗಾಣ. a man who malignantly administers poison (S. Mhr.).

ಗಿಡಿ ಗಿಡಿ. 1. to enter by mouthfuls; or to devour mouthful after mouthful; or to cause mouthfuls to enter (ಕಬಲಪ್ರವೇಶ kmd. Dh.; cf. Sk. ಗಿರ್ ?); to force into the mouth (of others, as food, cloth, My.; Tu.; Te. ಗಿಡಿ ಗೊನ್ನು, to tighten, be tight or squeezed). [ಅಡಗಿನ ಬಸನಗನ್ನೆ ತಿನ್ ಕಿಡಿಯೆನ್ನ ವನಡಗನವನ ಬಾಯೊಳ್ ಗಿಡಿವರ್ Ap. 5, 86].

ಗಿಡಿ ಗಿಡಿ. 2. an imitative sound. (Te. ಗಿಡಿಬಿಡಿಗಾ, noisily). [— ಗಿಡಿಗಿಡಿವುಂ. over-worked frame? ಗಿಡಿಗಿಡಿವುಂ ಮಿಳಿಮಿಳಿ ನೇತ್ರರಪ್ಪ ಮಾಸೋವಪಾಸಂಗಿಯ್ ರಿಸಿಯರ್ ಪೋಪುದಂ ... ಕಣ್ಣು Vr. 46, 3; 134, 3; 151, 24]. — ಗಿಡಿಬಿಡಿ. a small drum, shaped like an hour glass (C. Bp. 5, 7; My.; T. ಕಿಡುಬಿಡಿ; Te. ಗಿಡಿಯೆ, a sort of drum; ಗಿಡಿಗಿಳ್ಳು, ಗಿಡಿಗಿಟ್ಟು, a sort of castanets; cf. ಗಿಣುಗಿಟ್ಟೆ). — ಗಿಡಿಮಿಡಿ. = ಗಿಡಿಬಿಡಿ. (R.; T. ಕಿಡುಮುಡಿ. a kind of musical instrument).

ಗಿಡಿಗ ಗಿಡಿಗಾ. = ಗಿಡಗ, etc. a hawk, etc. (ಪ್ರಾಚಿಕೆ, ಶೈಲನ Hla.). see Bh. 3, 13, 34; Rāv. 5, 52.

ಗಿಡು ಗಿಡು. = ಗಿಡ. a plant, etc. [ಗಿಡುವಿನ ಕೆಳಗೆ ಪೂಟ್ಟು ದಾಳಿಯುಧಂಗಳಂ ತನ್ನರಸಂಗೆ ತೋಟದೊಡೆ Vr. 176, 24]. ಮರಂ, ಗಿಡು, ಬಳ್ಳಿ, ಪುಲ್, ಪೊಡಲ್ (kmd. 89. 129. 198). ಮರಂ, ಗಿಡು, ಪಕ್ಕಿ, ಮಿಗಂ (154). ದ್ವನಿಯ ಗಿಡು (ದ್ವನಿಕೆ, etc.); ನೀಲಿಯ ಗಿಡು (ನೀಲಿ, etc.); ಸಮ್ಮಗಾತಿಯ ಗಿಡು (ಚರ್ಮಕಸೆ, etc.); ತುಮ್ಮಗಿಡು (ದ್ರೋಣ); ಹಜ್ಜೆಯ ಗಿಡು (ಶ್ರೀಹಸ್ತಿನಿ, etc.); ಹತ್ತಿಯ ಗಿಡು (ತುಣ್ಣಿಕೇರಿ, etc.); ಹಜ್ಜೆಯ ಗಿಡು (ವೇತಸ, etc. Nr.). ಜಾಜಿಯ ಗಿಡುವು (ಜಾತಿ Nn. 76). ಗಿಡು ಮರಕ್ಕೆ ಎಣವನೀರ ಕಾಲುನೆಗಲ್ (Mr. 108); ಗಿಡು ಬಳ್ಳಿ ಮರನ್ ಅಯ್ತು ಭೂಜಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (150). see Abh. P. 7, 85; Grj. 1, 86; 5, 25; Bp. 35, 13; 38, 9-11; 43, 36; 60, 50; Sśv. 4, 23; J. 16, 40.

ಗಿಡುಗ ಗಿಡುಗಾ. = ಗಿಡಿಗ, etc. a hawk, etc. (ಶಬ್ದಾನ, ಪತ್ರಿ, ಶೈಲನ Nr.; ಪ್ರಾಚಿಕೆ, ವಿಷಮೃತ್ತೇಡನ, ಶೈಲನ Mr. 174; My.). [ಅರಗಿ ಯನೊನ್ನು ಗಿಡುಗನೆಡೆಗೊಣ್ಣು... ಉಗಿಬಗಿ ಮಾಡಿದಾಗಳ್ Ph. 1, 68va.].

ಗಿಡ್ಡ ಗಿಡ್ಡು-ಋ. = ಗುಡ್ಡ 1. a short, small, dwarfish man (ಖರ್ವ, ವಾಮನ, ಹೃಷ್ಯ Nr.; Si. 197; C.; B. 3, 44; Te. ಗಿಡ್ಡ). ಗಿಡ್ಡ ನಾಗಿ ಬಡನಾಗಿದ್ದವನು (ಪೃತ್ವಿ, ಅಲ್ಪತನು Nr.). — ಗಿಡ್ಡ ಪುಟ್ಟಿ. dupl. (My.).

ಗಿಡ್ಡ ಗಿಡ್ಡಾ. short and thick (Mhr. ಗಿಡ್ಡಾ, ಗಿಡ್ಡು). — ಗಿಡ್ಡ ಕುಮ್ಮಣ್ಣಿ. a small, thick rupee of the Sultan's time (My.). — ಗಿಡ್ಡ ಮಡ್ಡು. a small, thick dudḍu of Kṛṣṇa rāja's time (My.).

ಗಿಡ್ಡಂಗಿ ಗಿಡ್ಡಂಗಿ. = ಗಡಂಗ, etc. a godown. (My.). see ಗಿಡ್ಡಂಗಡಿ.

ಗಿಡ್ಡನೆ ಗಿಡ್ಡು-ಅಂ. short, small (My.); shortness, etc. ಗಿಡ್ಡನೆ ಮರ (My.). ಗಿಡ್ಡನಾದುದು (ವಾಮನ, ನೃಕ್, ನೀಚ, ಖರ್ವ, etc. Nr.).

ಗಿಡ್ಡಾನ ಗಿಡ್ಡು-ಐಂ. = ಗಿಡ್ಡನೆ (My.). ಗಿಡ್ಡಾನೆಯಾದರೆ ಒಡ್ಡಾನೆಗೆ ಸಮ ಬಡ್ಡಾನೇ? (Prv.).

ಗಿಡ್ಡಿ ಗಿಡ್ಡಿ. a short, dwarfish female (My.).

ಗಿಡ್ಡು ಗಿಡ್ಡು. (fr. ಕಿಟ್ಟು 1). = ಗುಡ್ಡು 3. shortness, smallness (ವಾಮನ, ನೃಕ್, etc., ಕುಟ್ಟು, ಕುಳ್ಳು, ತಗ್ಗಾದ ಗುಟ್ಟು Si. 372; C.). Gen. ಗಿಡ್ಡು. — ಗಿಡ್ಡಂಗಡಿ. = ಗಿಡ್ಡಂಗಿ. a small shop, especially a liquor-shop (ಶುಣ್ಣೆ, ಮದಸ್ಸಾನೆ, ಮದ್ಯಪಾನ ಮಾಡುವ ಮನೆ Si. 347). — ಗಿಡ್ಡ ಕಾಲು. a short, small foot or leg (C.). — ಗಿಡ್ಡ ಕಯ್ಯ. a short hand or arm (C.). — ಗಿಡ್ಡ ನಾಯಿ. a small dog (C.; B. 3, 45). — ಗಿಡ್ಡ ಬಾಣಿ. a kind of plantain (B. 2, 38). — ಗಿಡ್ಡ ರಾಗಿ. a variety of rāgi with a small seed (My.).

ಗಿಣಿ ಗಿಣಿ. 1. = ಕಿಣಿ 1, ಗಿಣಿ 4, ಗಿಲ್, ಗಿಲ, etc. a sound in imitation of chinking, etc., light rattling. — ಗಿಣಿಗಿಣಿಕೆ. = ಗಿಣಿಗಿಡ, etc. the plant *Crotalaria* in its various species, of which the seeds, when ripe, rattle or crackle in the legumen (ಘಣ್ಣಾರನೆ, ಶಣ್ಣಪುಷ್ಪಿಕೆ Nr.; ಮಣಿ Mr. 139, o. rs. ಅಮನಿ, ಅವನಿ; T. ಕಿಣಿ, ಕಿಲುಗಿಲುಪ್ಪು, ಚಿತ್ತುಡು, ಚಿಟ್ಟುರು).

ಗಿಣಿ ಗಿಣಿ. 2. = ಗಿಳಿ. a parrot (ಕೀರ, ಶುಕ Si. 174; ದರಿ 450; C.; Te. ಚಿಲಕೆ; Tu. ಗಿಳಿ; M. ಕಿಳಿ; T. ಕಿಳಿ, ಕಿಳ್ಳು; Sk. ಪಿಮಿಕ್, ಚಿರಿ; see ಕಿಲ್, ಕಿಲ, ಕೆಲೆ; ಕಿಳಿಣ್). ಗಿಣಿಗಲ ಹಿಣ್ಣು (ಶೌಕ Si. 181). see ಅರ-, ಪೆರ್-. — ಗಿಣಿಕೋಲು. a stick hooked at the top like a parrot's beak (My.); the handle of a weeding machine so shaped (Sd.). — ಗಿಣಿಮಾವು. a mango the extremity of which resembles a parrot's beak (C.; B. 2, 51). — ಗಿಣಿಮೂಗು. a parrot's beak (My.); a Roman nose (C.; M. ಕಿಳಿಮೂಕ್ಕು). ಗಿಣಿ ಮೂಗಿನ ಗಡ್ಡೆ, a climbing plant with large tubers that sprout and grow even in the air, *Coralocarpus epigaea* Hook. f. (Z.; see ಆಕಾಶಗರುಡ ಬಳ್ಳಿ). — ಗಿಣಿವಟಾ. = ಗಿಣಿವಟಾ, q. v.

ಗಿಣಿಕೆ ಗಿಣಿಕೆ. = ಗಿಲಕು, etc. a jingle. see ಗಿಣಿ.

ಗಿಣ್ಣು ಗಿಣ್ಣಾ. gingham, double-threaded stuff, stout cloth (C.; Te. ಗಿಣ್ಣುಮು, ಗಿಣ್ಣನೆ, ಗಿಣ್ಣಮು; T., M. ಕಿಣ್ಣನ್; M. ಕಿಣ್ಣು, to become stout, thick, stiff; Te. ಗಿಣ್ಣಪು, ಗಿಣ್ಣಮು, thick, compact; cf. ಗಿಟ್ಟು).

ಗಿಣ್ಣೆ ಗಿಣ್ಣಿ. = ಗಿಣ್ಣಲ್, ಗಿಣ್ಣಲ್. a small metal water-vessel in the form of a cerige or cembu (ಜಲಪಾತ್ರೆ, ಕಮಣ್ಣುಲ, ತಮ್ಮಗೆ Mr. 212; S. Mhr.; Mhr. ಗಿಣ್ಣೆ, a metal water-vessel, used to hold holy water; Tu., T. ಕಿಣ್ಣ, ಕಿಣ್ಣೆ, ಕಿರಾಣಿ, a small bowl, brass cup, charger; M. ಕಿಣ್ಣ, ಕಿಣ್ಣನ್, a metal plate; gong; ಕಿಣ್ಣ, a goblet, water vessel with a spout, used also to collect money; Te. ಗಿಣ್ಣ, a vessel with a spout, like a teapot; ಗಿಣ್ಣ, a cup, goblet, porringer); that vessel with a spout (C.). see Bp. 12, 9; C. Bp. 47, 40; Si. 309; ಪೊಂ-. ಬಂಗಾರದ ಗಿಣ್ಣ (ಭೃಂಗಾರ, ಕನಕಾಲುಕೆ, ಚಿನ್ನದ ಬಟ್ಟು (Si. 268; cf. 241).

ಗಿಣ್ಣು giṇṇu. to pinch with the nails (My.; Te. ಗಿಣ್ಣು; Tu. ಕಿಣ್ಣು; T. M. ಕಿಣ್ಣು; cf. ಜಿಗಟು).

ಗಿಣ್ಣು giṇṇa. = ಗಿಣ್ಣು 1, ಗಿಣ್ಣು 2. the milk of a buffalo or cow which has lately calved (S. Mhr.).

ಗಿಣ್ಣು ಲ್ ಗಿಣ್ಣಲ. = ಗಿಣ್ಣು, ಗಿಣ್ಣು ಲ್. a small water vessel, etc. see ದಾರೆ-.

ಗಿಣ್ಣು giṇṇi. = ಗಿರಣಿ. a cancerous disease which destroys especially the toes, fingers and nose (S. Mhr.; M. ಕಿಣ್ಣು, ಕುಣು, a sore to form into a hole).

ಗಿಣ್ಣು ಲ್ ಗಿಣ್ಣಿಲ. ಉ. = ಗಿಣ್ಣು ಲ್. [ಕೊಳಗ ದೈವ ಗಿಣ್ಣಿಲು ದೈವ ಕಾಣರೋ ದೈವ ದೈವವನ್ನು ಕಾಲಿಡಲಿವುಲ್ಲಾ! Bv. 561; Cv. 557]. see ದಾರೆ-; Bp. 14, 18, 25.

ಗಿಣ್ಣು giṇṇu. 1. = ಗಿಣ್ಣು, etc. (ಕ್ಷೀರವಿಕೃತಿ, ಕೂರ್ಚಿಕೆ Nr.; My.). [ಮಧು ಮದ್ಯ ಮಾಂಸಂಗಳೆನುಮಯ್ದು ಪಾಲ್ಪರನ ಪಣ್ಣುಂ ಗಿಣ್ಣು ಮಾಳವ್ವು ಯುಂ ಇನ್ನಿವೆಲ್ಲಮಂ ತಿನ್ನದ ಬ್ರತಂಗಳುಮಂ ಕೈಕೊಣ್ಣು Vr. 150, 27]. see ಹಾಲು-. — ಗಿಣ್ಣು ವಾಲು. — ಹಾಲು. = ಗಿಣ್ಣು. ಈದ ಆವಿನ ಗಿಣ್ಣು ವಾಲು (ಪೀಯೂಷ Nr.). — ಗಿಣ್ಣು ಹಾಲು. = ಗಿಣ್ಣು ವಾಲು. (My.). ಈದ ಏಲು ದಿನಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ಹಸುವಿನ ಗಿಣ್ಣು ಹಾಲು (ಪೀಯೂಷ Si. 316). cf. Te. ಜುನ್ನು.

ಗಿಣ್ಣು giṇṇu. 2. = ಗಿಣ್ಣು 1. a knot, a joint (as of sugarcane, a finger, etc., My.; cf. ಗಣಲು, ಗಣಕೆ). ಬಿದಿರ ಗಿಣ್ಣು (ಗ್ರಂಥಿ, ಪರ್ವಸ್, ಪರುಸ್ Nr.). see ಕುಣು-, ಬೆರಳು-.

ಗಿತ್ತಿ gitli. a wrong, though common, feminine, affix, that has arisen from ಇಗ-ಇತ್ತಿ, see e. g. ಅಭಿಮಾನ-, ಕುಟಲ-, ಕುಣ್ಣು-, ಕುಣ್ಣುಲ-, ಕುಣ್ಣುಪ್ಪು-, ಕೊಣ್ಣು-, ಗವುಡ-, ಡೊಣ್ಣು-, ಡೊಣ್ಣುರ-, ಬಾಹಿರ-.

ಗಿದ್- ಗಿಡ್. = ಗಿದ್. — ಗಿದ್. = ಗಿದ್. ಗಾಣ. (My.).

ಗಿದ್ ಗಿಡ್. (fr. ಕಿಟು 1 ?) = ಗಿದ್-, ಗಿದ್, ಗಿದ್, ಗಿದ್, ಗಿದ್. a fourth part, a quarter ($\frac{1}{4}$). (Te. ಗದ್, an obsolete coin like a farthing, equal to $\frac{1}{4}$ or $\frac{1}{5}$ of a ಪೈಕೆ; ಗಿದ್, the smallest measure of capacity, a gill or liquid ounce, $\frac{1}{4}$ of a ಸೆಲೆ, weighing 4 ḍabbus). — ಗಿದ್ ಗಾಣ. — ಕಾಣ. = ಗಿದ್. $\frac{1}{4}$ of a kāṇi, $\frac{1}{8}$ of a haṇa, used in weighing (My.). cf. ಸಿದ್.

ಗಿದ್ ಗಿಡ್. = ಗಿದ್. the fourth part of a solige (My.). 2. = ಗಿದ್ No. 2. (S. Mhr.).

ಗಿದ್ ಗಿಡ್. = ಗಿದ್ No. 1. (My.). 2, eight seers or two soliges (S. Mhr.). see Si. 327.

ಗಿಮಿ gimī. = ಗಿಮಿ 2, etc., ದಿಮಿ. an imitative sound. — ಗಿಮಿಗಿಮಿ ತಿರುಗು. to turn round and round, and make oneself giddy, as in play (S. Mhr.).

ಗಿರ್ gir. = ಗಿರ್. speech. 2, the goddess of speech, Sarasvatī.

ಗಿರ gira. (gira). (fr. ಕಿಟು 1 ?) = ಗಿದ್. — ಗಿರಕಾಲು. $\frac{1}{16}$ the sixteenth part (My.). — ಗಿರಪಾಪು. dupl. $\frac{1}{4}$ or the fourth part of a measuring seer (S. Mhr.). 2, $\frac{1}{16}$ of a seer (My.).

ಗಿರ gira. = ಗಿರ. speech, etc. (My.).

ಗಿರಕೆ girake. a machine for separating the seeds of cotton (Mhr., R.; cf. ಕಿಟಕು).

ಗಿರಗೆ girage. = ಗಿರಗೆ. the ankle (My.; Te. ಗಿರಗೆ; cf. ಘಟಕೆ).

ಗಿರಣಿ girani. = ಗಿಣ್ಣು. a kind of disease. (S. Mhr.).

ಗಿರಣಿ girani. a cotton-press (Mhr.). 2, a jenny and the manufactory where it is used, a cotton mill.

ಗಿರದಿ girade. a small and circular cushion (S. Mhr.; Mhr., H. ಗಿರದಿ).

ಗಿರಂತಿ giranta. Tbh. of ಗ್ರಂಥ. a book, etc. (S. Mhr.).

ಗಿರಬ್ಬಾರಿ girabdarī. distress, penury (My.; Mhr., H.); fate (My.).

ಗಿರಸ್ತ girasta. Tbh. of ಗೃಹಸ್ಥ. a house-holder. (S. Mhr.).

ಗಿರಾಕಿ girāki. a purchaser; customer (C.; Mhr. ಗಿರ್ಯಾಕ, i. e. Sk. ಕ್ರಯಕ; B. 3, 103; 4, 62; 5, 116). 2, salable, in request, dear in price (My.; Br., H.).

ಗಿರಾಗತಿ girāgati. (Tbh. of ಗ್ರಹಗತಿ) fate; one's private affairs (S. Mhr.).

ಗಿರಾಜಾರಿ girācāra. Tbh. of ಗ್ರಹಚಾರ. ill fate (My.).

ಗಿರಾದಿ girādi. lattice, battlement (T., M. ಕಿರಾದಿ; Portuguese grade; R.).

ಗಿರಾಯಿಸು girāyisu. = ಗೇರಾಯಿಸು, q. v. (My.).

ಗಿರಾಸ್ತ girāsta. = ಗಿರಸ್ತ. (My.).

ಗಿರಿ giri. 1. swallowing (= ಗಿರಿ). 2, a mountain, one of the seven (or eight) chief mountains (ಬೆಟ್ಟು Sm. 88). 3, the number seven (Ch.). 4, venerable, respectable. — ಗಿರಿ ಗಿರಿ. rep. (Bp. 19, 48).

ಗಿರಿ giri. 2. an affix denoting office, business, profession (Mhr., H.), e. g. in ಗುಮಾಸ್ತ-, ದಿವಾಣ-, ಮುನಿಷೀ-, ಸಿಪಾಯಿ-, etc.

ಗಿರಿಕರ್ತೆ giri-karṭe. the plant Clitoria ternatea Lin. (ವಿಷ್ಣು ಕ್ರಾಂತಿ G.).

ಗಿರಿಕರ್ತೆ giri-karṭe. = ಗಿರಿಕರ್ತೆ. (Sk.). 2, a species of Achyranthes (kiṇihī) with white blossoms (Sk.; ಫಲರಾಜಿತ, ದಿಣ್ಣು Mr. 113, o. rs. ದ್ವಾಪರಾಜಿತ, ಪಾರಾಜಿತ). — ಗಿರಿಕರ್ತೆಯ ಬಳ್ಳಿ. a climbing herb with large blue or white flowers, growing in hedges, Clitoria ternatea L. (St. & Pl.).

ಗಿರಿಕೆ girike. a mouse, a small rat. see ಚಿಟ್ಟಿಲಿ.

ಗಿರಿಗಟಿ girigaṭi. Tbh. of ಗಿರ್ಗಟಿ. a kind of musical instrument (or ಗೀ-, Sm. 336).

ಗಿರಿಗೆ girige. = ಗಿರಗೆ. the ankle. (My.).

ಗಿರಿಜa giri-ja. mountain-born; a mountain-born man, mountaineer. 2, talc. 3, red chalk; bitumen; iron.

ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ giri-jā-kalyāṇa. Parvathī's wedding; the title of a Kannaḍa poem in pure campū by Hariśvara (in v. 31 Hariśvara speaks of ಜಟ and ಕುಳ).

ಗಿರಿಜಾಕಾಂತ giri-jā-kānta. Śiva. 2, a certain metrical foot (Ch.).

ಗಿರಿಜಾತೆ giri-jāte. Pārvatī. (Ch. v. 10; Ct. II, 1).

ಗಿರಿಜಾನಾಥ giri-jā-nātha. = ಗಿರಿಜಾಕಾಂತ, Nos. 1 & 2. (Ch.).

ಗಿರಿಜೆ giri-je. ಗಿರಿಜಾ. Pārvatī, the daughter of Himavānt. — ಗಿರಿಜೆಯರಸ. — ಅರಸ. Śiva (Bp. 54, 44; 61, 77). — ಗಿರಿಜೆಯಾತ್ಮಜ. — ಅತ್ಮಜ. Śaṅmukha (Bp. 38, 63).

ಗಿರಿಜೇಂದ್ರ giri-jā-indra. Śiva (Mr. 495).

ಗಿರಿಜೇಶ giri-jā-iśa. Śiva (ಜಿಷ್ಣು, ಈಶ್ವರ Nn. 38).

ಗಿರಿದುರ್ಗ giri-durga. a hill-fort (Cpr. 4, 27).

ಗಿರಿಧನ್ಯ giri-dhanva. Śiva (Śiv. 4, 122).

ಗಿರಿಧರ giri-dhara. Kṛṣṇa (My.). 2, Viṣṇu in the form of a tortoise (My.).

ಗಿರಿಮಲ್ಲಿಕೆ giri-mallike. the plant Wrightia antidysenterica R. Br. 2, a kind c. jasmine.

ಗರ್ವಾನ್ದಿ girvandi. (ಶಂಕು Smḍ. 335 Cm.).

ಗಿಲ್ ಗಿಲ್. = ಗಿಲ್, etc., ಗುಲ್. a sound in imitation of tinkling, chinking, jingling, clanking, or rattling (M. ಕಿಲುಗಿಲ್, tinkling, rattling, loud laughter, cf. ಕಿಲ್; ಚಿಲ್, to rattle, etc.). — ಗಿಲ್ಗಿಲ್. rep. the sound emitted by the geje (C.).

ಗಿಲ್ ಗಿಲ್. = ಕಿಲ್, ಗಿಣಿ 1, ಗಿಲ್, ಗಿಲಿ 1, ಗಿಲಿಲ್, ಗಿಲು, (ಗಿಜಿ 2, etc.). a sound in imitation of rattling, etc. — ಗಿಲ್ಗಿಣಿ. = ಗಿಲ್ಗಿಣಿ. (Z.).

ಗಿಲ್ ಗಿಲ್. swallowing. see ತಿಮಿಂ.

ಗಿಲ್ಕು ಗಿಲ್ಕು. = ಗಿಣಿಕ್, ಗಿಲ್, etc., ಗಿಲುಕ್. tinkling, rattling, etc.; a jingle. — ಗಿಲ್ಕು ಗಿಲ್ಕು. rep. the sound emitted by the geje (C.). — ಗಿಲ್ಕುಮರ. = ಗಿಲ್ಗಿಣಿ, ಗಿಣಿಗಿಣಿಕ್, etc., ಗಿಜಿಗಿಡ. (ಘಣ್ಣಾರವೆ, ಶಣ್ಣಪ್ಪಿಕ್ Si. 148; Te. ಗಿಲುಕ್ಚಿಟ್ಟು).

ಗಿಲ್ಕೆ ಗಿಲ್ಕೆ. = ಗಿಲಿಕ್, etc. a child's rattle box. (My.).

ಗಿಲ್ನ ಗಿಲ್ನ. swallowing. see ನುಂಗು, ನೋಣಿ.

ಗಿಲಾಯ್ ಗಿಲಾಯ್. = ಗಿಲಾಯ್, ಗಿಲಾವ್. a composition of lime (or ಕೆಮ್ಮಣ್ಣು), water and sand, plaster (S. Mhr.; Mhr., H. ಗಿಲಾವಾ).

ಗಿಲಾಯ್ ಗಿಲಾಯ್. = ಗಿಲಾಯ್. (C.).

ಗಿಲಾವ್ ಗಿಲಾವ್. = ಗಿಲಾಯ್. (My.; Br. ಗಿಲಾವು, ಗಿಲಾವಿ).

ಗಿಲಿ ಗಿಲಿ. 1. = ಗಿಲ್, etc. — ಗಿಲಿಗಿಣಿ. = ಗಿಲಿಗಿಣಿ, ಗಿಜಿಗಿಡ, etc. (St. & Pl.). — ಗಿಲಿಗಿಣಿ. = ಗಿಲಿಗಿಣಿ, ಗಿಲ್ಗಿಣಿ, etc., ಗಿಲ್ಕು ಮರ. a herb or low shrub; *Crotolaria verrucosa*, also *Crotolaria refusa* (Z.; ಘಣ್ಣಾರವೆ, ಶಣ್ಣಪ್ಪಿಕ್ Si. 148). 2, a child's rattle-box (S. Mhr.).

ಗಿಲಿ ಗಿಲಿ. 2. fear (My.; Te.; T. ಕಿಲಿ; M. ಕಿಲ್ಲು, doubt. T. ಕಿಡುಗಿಡು, M. ಕಿಡುಗಿಡೆ, tremor; T. ಕಿಡಿಲ, tremor; cf. ಸೆಡೆ 3). ಅವನಿಗೆ ಕಿಲಿ ಹಿಡಿಯಿತು (My.).

ಗಿಲಿ ಗಿಲಿ. = ಗಿಲಿ 1. swallowing.

ಗಿಲಿಕ್ ಗಿಲಿಕ್. = ಗಿಲಿಕ್, ಗಿಲಿಗಿಣಿ No. 2, ಗಿಲಿಕ್. a child's rattle-box (My.; Bp. 29, 4; Te. ಗಿಲಿಕ್, ಗಿಲುಕ್; T. ಕಿಲುಕ್).

ಗಿಲಿತ್ ಗಿಲಿತ್. swallowed; eaten.

ಗಿಲಿಬಿಲಿ ಗಿಲಿಬಿಲಿ. = ಕಿರಿಕಿರಿ. trouble, annoyance (S. Mhr.).

ಗಿಲಿಲ್ ಗಿಲಿಲ್. = ಗಿಲ್, etc. — ಗಿಲಿಲ್. — ಎನ್. to rattle (Bp. 29, 4).

ಗಿಲಿಟು ಗಿಲಿಟು. (gilt): the state of being covered with gold or silver or plated (My.). [E.].

ಗಿಲು ಗಿಲು. = ಗಿಲ್, etc. — ಗಿಲುಗಿಲು. = ಗಿಲ್ಗಿಲ್. (C.).

ಗಿಲುಕ್ ಗಿಲುಕ್. = ಗಿಲ್ಕು, etc. the sound emitted by a child's rattle-box (My.; Te.). — ಗಿಲುಕ್ಗಿಲುಕ್. — ಎನ್ನು. to rattle (My.).

ಗಿಲ್ಕೆ ಗಿಲ್ಕೆ. = ಗಿಲಿಕ್, etc. (My.).

ಗಿಲ್ಗಿಲ್ ಗಿಲ್ಗಿಲ್. a complaint; slander (S. Mhr.; Mhr., H., Br.).

ಗಿಲ್ಲು ಗಿಲ್ಲು. = ಗಿಣ್ಣು, q. v. to pinch with the nails (Bangalore). [T.].

ಗಿಲಿ ಗಿಲಿ. — ಗಿಲಿ ಗಿಲಿ. rep. willfully, with self-will. ಗಿಲಿ ಗಿಲಿ ಹೋಗು (S. Mhr.).

ಗಿಲು ಗಿಲು. = ಕಿಲು 3, ತಿಲು. — ಗಿಲುಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. to whisper (My.).

ಗಿಲಿ ಗಿಲಿ. = ಗಿಣಿ 2. a parrot [Tu.]; (ಕೀರ, ಶುಕ್ Hla.; Nr.; Mr. 171; Si. 174; ಪಣ್ಣಿ ಶವಕ್ಕಿ, ಕನ್ನಡವಕ್ಕಿ Smḍ. II; ಕನ್ನಡವಕ್ಕಿ, ಪುರುಳಿ, ಪಣ್ಣಿ ಶವಕ್ಕಿ Sm. 28; Kk. 24; ಜಾನಾಚಾರ್ಯ, ಕನ್ನಡವಕ್ಕಿ Ct. II, 83; ಶುಕ್ Nn. 6. 10. 23. 153; ಕಂ, ಕೀರ 7; C.). [ಕೆಲೊಡನೋಡು ಪುಡಲ್ ಗಿಲಿಗುಂ ಪುರುಳಿಗುಂ Kr. 1, 10; Pb. 1, 56; Ap. 3, 86]. ಗಿಲಿಯ ಎಣಕೆಯ ಬಣ್ಣ (ದರಿಣಿ Hla.). ಗಿಲಿಯ ಪಿಣ್ಣು (Smḍ. 161). ಗಿಲಿಯ ಸಾಕಿ, ಬಕ್ಕಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prv.). see Smḍ. 110. 230. 231; Bp. 37, 54; 42 sum.; 42, 39; 45, 43; Bh. 1, 5, 7; C. Bp. 11, 9; Rāv. 2, 35. 37. 38; J. 3, 11; 17, 25; 28, 36; 29, 46; ಪೆರ್. — ಗಿಲಿದಾಳಿ. — ತಾಳಿ. a tāli or padaka on which is the figure of a parrot (My.; V. 4, 36). — ಗಿಲಿದೇರ. — ತೇರ. whose vehicle is a parrot. Kāma (ಮನ್ಮಥ Kk. 8; Sm. 7). — ಗಿಲಿವಣ್ಣ. — ಬಣ್ಣ. the colour of the parrot; green colour (Sp. in W. 1105). — ಗಿಲಿವಣ್ಣ. ಮಣ್ಣ. a young parrot (ಪುರುಳಿ Ct. I, 28, o. r. ಗಿಣಿ). — ಗಿಲಿವಾತು. — ಮಾತು. the prate of a parrot (ತೊಣ್ಣು ಗೆಡದುದು Kk. 24; Sm. 29). — ಗಿಲಿ ವಿಣ್ಣು. — ಪಿಣ್ಣು. a flock of parrots. [ಬೆಳೆದು ಮಗಮಗಿಪ ಗನ್ನ ಶಾಳಿ ಯೆನ್ನಲ್ಲಿ ಸುಣವ ಗಿಲಿವಿಣ್ಣ ನೋಳಿಯು Pb. 3, 22]; (J. 3, 5, 7; 8, 4).

ಗೀ ಗೀ. = ಗಿ. a syllable used in reiteration. (C.; Te.). c. g. ಭಾಷೆ ಗೀಷೆ (Bp. 22, 48), ಬಾಷೆ ಗೀಷೆ (36, 15), ಓದು ಗೀಡು (53, 61).

ಗೀಳು ಗೀಳು. = ಕಿಲುಕು, ಗೀಳು 1. to scrape or scratch, etc. (Te.; T. ಚೀಕ್ಕು; M. ಕೀಲು, ಚೀಕ್ಕು; R.).

ಗೀಲಕಾರ ಗಿಲಿ-ಕಾರ. ಘೀಲಂ. the roaring of an elephant (My.; Te. ಘೀಲಕಾರ). ಗಜಘೀಲಕಾರ (ಬೃಹತ, ಅನೇಕ ಕೂಗು Si. 295).

ಗೀಚಲು ಗೀಚಲು. = ಗೀಚು 2. a scratch, etc. — ಗೀಚಲು ಬಾ ಚಲು. = ಗೀಚು ಬಾಚು. (My.).

ಗೀಚು ಗೀಚು. 1. = ಕೀಚು 3, ಗೀಚು, ಗೀಚು 1, ಗೀಚು 1. to scrape or scratch; to scrawl, to scribble (My.); to draw a line or lines over with a pen (C.); to scratch out, to erase (My.); to draw lines or furrows; to lance a tree in order to extract its milky juice (My.; Tu.; Te.). ನೇಗಲುಗಳನ್ನ ಗೀಚಲ್ಪಟ್ಟ ಸಾಲು (ಸೀತೆ Si. 303).

ಗೀಚು ಗೀಚು. 2. = ಕೀಚು 3, ಗೀಚು 2. a scratch, a line made with a chisel, a pen, etc. (My.); scrawling; a furrow (My.). — ಗೀಚು ಬಾಚು. reit. scrawl, scribble (My.).

ಗೀಜಗ ಗೀಜಗ. the bottle-bird (from the shape of its nest being like a bottle or retort), *Ploccus baya* (C.; Te. ಗಿಜಗಾಡು, ಗಿಜ್ಜೆ-). see Bh. 1, 20, 53; Sāv. 3, 33.

ಗೀಚು ಗೀಚು. 1. = ಗೀಚು 1. to draw a line or lines over with a pen (S. Mhr.).

ಗೀಚು ಗೀಚು. 2. = ಕೆಸರು. rheum of the eye (My.; ದೂಸಿಕೆ, ಕಣ್ಣಿನ ಸಿಡ್ಡು Si. 206). ಕಣ್ಣು ಗೀಚು (ಕಿಟ್ಟು 203).

ಗೀಚು ಗೀಚು. = ಗೀಚಗ. (My.; ಮುಂಜಕ್ಷಯ Mr. 175, o. r. in two MSS. ಮಂಜ, and in three MSS. ಗೀಚಗ; Si. 172 wrongly = ಖಂಜರೀಟಿ, etc.).

ಗೀಟಿಸು ಗೀಟಿಸು. = ಗಿಟ್ಟಿಸು. to be obtained. (My.).

ಗೀಟು ಗೀಟು. 1. = ಗೀಚು 2, ಗೀಚು 2. a line, a stroke (ಮಾತ್ರೆ, ರೇಪೆ Nn. 157; C.; Te. ಕೀಟು, ಗೀತೆ, ಗೀರೆ, ಜೀರೆ; Tu.; T.

ಕೀಟು; Mr. ಬೀರ್; Sk. ಬೀರ್. — ಗೀಟಾಟಿ. — ಅಟಿ. hop-scotch (My.).

ಗೀಟು ಗ್ರೀ಼ು. 2. = ಗೀಟು, ದೀಟು 1, etc. to be obtained. (My.).

ಗೀಟ ಗೀಟಾ. sung, chanted; singing; a song (ವರ್ಣ, ರಾಗ Nn. 71); a sacred song or poem. 2, N. of a metre (Ch.). see Nn. 3. ಮುಂಗುರಿ.

ಗೀಟಕು ಗೀಟಾ-krama. the arrangement of a song; praising, praise.

ಗೀಟಾಭಾಷ್ಯ ಗೀಟಾ-bhāṣya. a commentary on the Bhagavadgītā (My.).

*ಗೀಟಾನಾಶು ಗೀಟಾ-māṣu. sayings of Bhagavad-gītā. ವೇದದನ್ನು ಟಿಲ್ಲ ಶಾಸ್ತ್ರದನ್ನು ಟಿಲ್ಲ ಗೀಟಾನಾಶಿನನ್ನು ಟಿಲ್ಲ Bv. 209.

ಗೀಟಿ ಗೀಟಿ. singing; a song; a kind of song or metre (ನಾಕ, ಗೀಟ, ಗೀಟಿಧ Nn. 128). see ಸಂ-; Cpr. 2, '55.

ಗೀಟಿಕೆ ಗೀಟಿಕೆ. a short song; a name of three different metres (Ch.).

*ಗೀಟಿಗೆ ಗೀಟಿಗಿ. = ಗೀಟಿಕೆ. Kr. 1, 35.

ಗೀಟಿ ಗೀಟಿ. ಗೀಟಾ. a song or poem. 2, N. of a metre (Ch.). 3, the Bhagavadgītā (J. 28, 13).

ಗೀಟಿ ಗೀಟಿ. singing; a song. see ಉದ-.

ಗೀಟು ಗೀಟು. a house, an abode (S. Mhr.; Te. ಗೀಟು).

ಗೀರ ಗೀರ. = ಗೀರ. speech. (Smd. 107).

ಗೀರ ಗೀರ. an imitative sound. — ಗೀರಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. to breathe heavily or heavingly as children do when their nose does not afford a free passage for the breath (My.).

ಗೀಟ ಗೀಟ. = ಗೀಟು 2, ಸೀಟ (S. Mhr.).

ಗೀಟು ಗೀಟು. 1. = ಕೀಟು 3 q. v., ಗೀಟು 1, etc., ಗೋಟು 1. to scrape, to scratch (Bh. 1, 6, 6; My.; cf. ಚಿವರು); to scrape off, as butter from the hand with one's teeth (S. Mhr.); to scrape or rub off with the hand, as orts sticking to a table, etc. (C.); to draw, to draw lines or streaks. [Tu.]. ರೇಖೆಯೆರಡು ಅಡ್ಡದೊಳೆ ಬೇಳೆ, ಅದಲು ಹಿನ್ನೆ ರೇಖೆ ಗೀಟು ಇರಬಾಗಂ (Mr. 356).

ಗೀಟು ಗೀಟು. 2. = ಗೀಟು 1, ಗೋಟು 2, ಜಾಟ. a scratch or its mark (C.); a line, a streak, a stripe, a groove (C.). — ಗೀಟಂಡು. — ಅಂಚು. a stripe-like, fine border of a cloth (C.). — ಗೀಟ ಚಿತ್ತು. a shell with stripes (C.). — ಗೀಟ ಬಳೆ. = ಗೀಟಬಳೆ. (C.). — ಗೀಟ ಬೋಗರಿ. a spinning top with grooves (C.). — ಗೀಟ ಸಿಮ್ಮಿ. = ಗೀಟ ಚಿತ್ತು. (C.). — ಗೀಟಗನ್ನ. streaks of sandal on the body (C.); a streak of sandal on the forehead (My.). — ಗೀಟನಾಮ. a perpendicular sectarian line on the forehead made with gōpi (C.). — ಗೀಟಬಳೆ. a fluted gold bracelet (C.; ಅವಾಜಕೆ, ಪಾರಿಹಾಯ್ Si. 219). — ಗೀಟಬಾಟು. dupl. = ಗೀಟಗನ್ನ. (C.).

ಗೀಟು ಗೀಟು. 3. = ಜೀಟು. screaming. — ಗೀಟುಣ್ಣ. = ಜೀಟುಣ್ಣ. the carpenter or mole cricket (My.).

ಗೀರ ಗೀರಾ. 1. praised. see ಅಟಿ-, ಸಂ-.

ಗೀರ ಗೀರಾ. 2. swallowed.

ಗೀರ ಗೀರಾ. swallowing.

ಗೀರಾ ಗೀರ-ವಾ. a god, a deity.

ಗೀರಾ ಗೀರ-ವಾ. gīrā-vā. Indra. 2, a Jaina saint or divinity (ಅರುಹ Mr. 23).

ಗೀರಾ ಗೀರ-ವಾ. gīrā-vā. heaven (ಸ್ವರ್ಗ Nn. 5).

ಗೀರಾ ಗೀರ-ವಾ. gīrā-vā. Saranskrita. (My.).

ಗೀರಾ ಗೀರ-ವಾ. gīrā-vā. a divine woman; Sarasvatī. (Nn. 2).

ಗೀರಾ ಗೀರ-ವಾ. gīrā-vā. the lord of speech; Brihaspati.

ಗೀರ ಗೀರ. = ಗೀರ (Smd. 1), ಬೀರ, ಸೀರ 3. a roar, a scream, a yell. — ಗೀರಡು. — ಇಡು. to roar, etc. (ಬೀರಡು Kk. 54; Smd. 30; Grj. 10, 74; Rāv. 5, 39; J. 20, 36; 28, 39). ಗೀರಟ್ಟುಂ (Smd. 1). — ಗೀರಣ್. — ಎನ್. = ಗೀರಡು. (Bp. 22, 16, 31). ಮತ್ತೇಳ ಗೀರನ್ನು ಧರಣಿ ಬೀಟಲು (Rāghc. 17, 69).

ಗೀರ ಗೀರ. 1. = ಕೀಟು 1? the state of being low. — ಗೀರ ಮಾಡು. to disesteem, to dishonour (S. Mhr.).

ಗೀರ ಗೀರ. 2. = ಸೀರ 1. to rend (v. t.), as cloth (My.).

ಗೀರ ಗೀರ. = ಗೀರ (Smd. 1). a roar, scream. — ಗೀರಡು. = ಗೀರಡು. ಗೀರಟ್ಟುಂ (Smd. 1).

— ಗು ಗು. 1. = — ಕು 1. an affix for the formation of nouns, e. g. ಒಳಗು, ಪೊಳಗು, ಪೊಳಗು, ಮೇಗು, ಕೆಳಗು (Smd. 145. 198. 206. 209), and of verbs (see Smd. 305, seq.).

— ಗು ಗು. 2. = — ಗುಂ 1, etc., e. g. ಒಗೆಗು, ನೆಗೆಗು (Smd. 10), ವರ್ತುಗು (11), ಸಲ್ಗು (13), ಎಸೆಗು (14), ಒರೆಗು (81). see Bp. 1, 25, 26; 14, 17.

— ಗುಂ ಗುಂ. 1. = — ಕುಂ, etc. an affix for the formation of verbs in third person, etc. (Smd. 266. 267; 54, 55).

ಗುಂ ಗುಂ. 2. an imitative sound (cf. ಗುಡು). — ಗುಂ ಗುಂ. the sound of buzzing in the ears, singing of the ears (My.).

ಗುಂಯಿ ಗುಂಯಿ. = ಗೊಂಯಿ. an imitative sound: whizzing, buzzing. — ಗುಂಯಿ ಗುಂಯಿ. rep. the sound emitted by some insects, especially by the mosquito and guṅgi (C.; B. 2, 44).

ಗುಕ್ ಗುಕ್. an imitative sound; hooting (cf. ಗೂ). 2, the sound produced by cuffing. ಗುಕ್ಕನ್ನು ವ ಹಾಗೆ ಗುಡ್ಡಿದನು (My.). — ಗುಕ್ ಗುಕ್. rep. the hoot of the owl (S. Mhr.; Mhr. ಘುಘು).

ಗುಕಾರ ಗು-kāra. the syllable ಗು (Smd. 274 Cm.).

ಗುಕ್ಕು gukku. 1. to draw a deep breath whilst speaking, so that a faltering of speech takes place (S. Mhr.; Te. ಗುಕ್ಕು, ಗುಕ್ಕು, drawing in the breath, a single inspiration or breathing; ಕುಟ್ಟು, to draw a deep breath, to groan, to snore, see ಕುಟ್ಟು; 1. ಕೊಟ್ಟು also: breath). — ಗುಕ್ಕು ಮಾತಾಡು. to speak in a faltering manner (S. Mhr.).

ಗುಕ್ಕು gukku. 2. = ಗುಟ್ಟು. drawing a deep breath and emitting an inarticulate, suppressed sound. — ಗುಕ್ಕುನ್. — ಎನ್. to emit a half suppressed sound. ಗುಕ್ಕುನ್ನದೆ ಮಿಕ್ಕುನ್ನದೆ, ಉಸುರ್ ಅಡಗಿ (Bp. 54, 81).

ಗುಕ್ಕು gukku. 3. = ಗುಕ್ಕು 2? palpitation of the heart (ಎರ್ದೆಹಾಟು Smd. 79).

ಗುಕ್ಕು gukku. 4. a mouthful (ತುತ್ತು 79; Te. ಗುಕ್ಕು, a gulp, mouthful; Sk. ಗುಡಕ, a ball; a mouthful; cf. ಗುಟ್ಟು, ಗುಟ್ಟು). see ಕೆಯ್.

ಗುಗ್ಗರಿ guggari. 1. = ಗುಗ್ಗರಿ 1, ಗುಗ್ಗಿ. grain boiled whole or half dressed, and seasoned (C.; Te. plural ಗುಗ್ಗಿಳ್ಳು Mhr. ಘುಗರೀ; T. ಚುಣ್ಣಿಲ್). ಬನ್ನ ಬಳಗವು ಕೂಡಿ, ಹೊನ್ನಿ, ಜೋಗಳ ಪಾಡಿ, ಹಿನ್ನೆ ಸತ್ತವರ ಹೆಸರಿಟ್ಟು, ಗುಗ್ಗರಿ ತಿನ್ನು, (ಕೂಸಂ) ತೂಗುವರು (Sp.). — ಗುಗ್ಗರಿಕಸ. an annual weed, *Hedyotis aspera* D. C.; also *H. corymbosa* L. (Z.).

ಗುಗ್ಗರಿ guggari. 2. (fr. ಕುಡು3). = ಗುಗ್ಗರಿ 2, ಗುಗ್ಗರು, ಗುಂಗುರು 1. (C.). — ಗುಗ್ಗರಿಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. to become erect, as the hair of the body (My.).

ಗುಗ್ಗರಿ guggari. 3. the state of being shrunk (cf. ಕುಕ್ಕುರಿಸು). — ಗುಗ್ಗರಿಗೋಲು. -ಕೋಲು. a mode of punishing boys at school, putting the hands under the legs and bringing them up over the knees, where they are tied and a stick is put under the knot between the wrists so as to cross the knees (My.).

ಗುಗ್ಗಿಳ guggala. = ಗುಗ್ಗುಲು. Bdelium; a powder made of it (C.; Bp. 27, 11; 47, 16). — ಗುಗ್ಗಿಳಕಲಿಯನಾರ್. N. (Bp. 27, 14).

ಗುಗ್ಗಿಳ guggala. = ಗುಗ್ಗುಲು. — ಗುಗ್ಗಿಳದ ಗಿಡ. (ಗುಗ್ಗುಲು, etc. Si. 129, only Si.).

ಗುಗ್ಗುರಿ gugguri. 1. = ಗುಗ್ಗರಿ 1. (ಸಣ್ಣ Mr. 375, one MS. ಗುಗ್ಗರಿ, one MS. ಶಣ್ಣಿ, and another one ಶಣ್ಣಿ; ಅಪಕ್ಕ, ಪಾಲಿ, ಅಭ್ಯಾಸ Si. 314 sic!; My.; Dp. 38, 2). ಮದ್ಯವ ಸೇವಿಸುವಾಗ ಮೆಲುವ ಗುಗ್ಗುರಿ (ಅವದಂಶ Nr.).

ಗುಗ್ಗುರಿ gugguri. 2. = ಗುಗ್ಗರಿ 2. curling, a curl; becoming erect, bristling, as the hair of the body. see ಗಲ್ಲ.

ಗುಗ್ಗುರು gugguru. = ಗುಗ್ಗುರಿ 2. — ಗುಗ್ಗುರುಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ. -ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ. the act of becoming erect or bristling (My.). ಮೆಯ್ಯಾಡಲು ಗುಗ್ಗುರುಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ರೋಮಾಂಜ, ರೋಮಹರ್ಷಣ Si. 73).

ಗುಗ್ಗುಲ guggula. = ಗುಗ್ಗುಲು. (My.). — ಗುಗ್ಗುಲದ ಮರ. = ಗುಗ್ಗುಳ ಮರ. a large timber tree, yielding frankincense or olibanum, *Boswellia serrata*, var. *glabra* Roxb. (ಗುಗ್ಗುಲು, ಕಾಶಿಕ, etc. Nr.).

ಗುಗ್ಗುಲು guggulu. = ಗುಗ್ಗುಳ, ಗುಗ್ಗಿಳ, ಗುಗ್ಗುಲ, ಗುಗ್ಗುಳ, ಗುಗ್ಗುರ್. a fragrant gum, Bdelium. 2, the tree *Amyris agallochum*. 3, *Morunga hyperanthera*.

ಗುಗ್ಗುಳ guggula. = ಗುಗ್ಗುಲು. (ಕಾಶಿಕ, ಗುಗ್ಗುಳದ ಮರ Nn. 10; ಕಾಶಿಕ, ಮಹಿಷಾಸ್ತಿ Mr. 144; ಕಾಶಿಕ 511; My.). — ಗುಗ್ಗುಳಕಾಯಕ. the profession of a religious mendicant carrying burning bdelium from door to door begging alms (R.). — ಗುಗ್ಗುಳಮರ. = ಗುಗ್ಗುಲದ ಮರ. (St. & Pl.).

ಗುಗ್ಗಿ gugga. = ಕುಲುಗಣಿ, etc. ear-wax (My.). — ಗುಗ್ಗಿ ಕಡ್ಡಿ. an ear-pick (My.).

ಗುಗ್ಗಿ gugri. = ಗುಗ್ಗರಿ 1. (My.).

ಗುಂಗಾಡ ಗುಂಗಾಡ. (fr. ಗುಂಯ). = ಗುಂಗಾಡಿ, ಗುಂಗಾಣಿ, (ಗುಂಗುರು No. 2). a mosquito (S. Mhr.; ಭೃಂಗಾರಿ G.; Mhr. ಗುಂಗಣೀ, to buzz, hum, whiz; Sk. ಗುಂಜ, humming).

ಗುಂಗಾಡಿ ಗುಂಗಾಡಿ. = ಗುಂಗಾಡ. (My.).

ಗುಂಗಾಣಿ ಗುಂಗಾಣಿ. = ಗುಂಗಾಡಿ. a mosquito (My.). 2, a very small thing, a trifle (My.).

ಗುಂಗಿ gungi. the buzzer: a large black bee, resembling the humble bee (My.). — ಗುಂಗಿನಾವು. a kind of mango

from the seed of which, when broken, sometimes a mosquito issues (S. Mhr.; B. 2, 51). — ಗುಂಗೀ ಹುಟ. (C.; ಅರಲುಣಿ, ಅಲರುಣಿ, ಅಲಿ, ಅಟಡಿ, ಇನ್ನಿನ್ನಿರೆ, ಚಂಚರೀಕ, ತುಮ್ಮಿ, ದ್ವಿರೇಕ, ನೀಲಕಣ್ಣ, ಪಟಮೆ, ಬಣ್ಣಣಿ, ಭ್ರಮರ, ಪಟ್ಟಿದ, etc. G.; B. 4, 175). — ಗುಂಗೀ ಹುಟುವು. (ಪಲ್ಲ G.).

ಗುಂಗು ಗುಂಗು. = ಗೊಂಗು, ಗುನಿ, ಗುಯಿ, ಗೂಗು. the husk of paddy, etc. (My.; cf. ಉಬ್ಬಲು, etc.).

ಗುಂಗುರು ಗುಂಗುರು. 1. = ಗುಗ್ಗುರಿ 2, ಗುಜುರು, ಜುಂಜುರು. the state of being curled or tangled (cf. ಕುರುಳಿ 1). — ಗುಂಗುರುಕೂದಲು. = ಉಂಗುರು. curled hair (My.). — ಗುಂಗುರುದಲೆ. -ತಲೆ. = ಜುಂಜುರುದಲೆ. a head with curled or tangled hair (My.).

ಗುಂಗುರು ಗುಂಗುರು. 2. an eye-fly (My.; Mhr. ಘುಂಗರಣೀ, a sandfly, a midge, a gnat). 2, a mosquito, a gnat (My.). ಅನೇಗೆ ಗುಂಗುರು ಕಾಡಿದ ಹಾಗೆ (Priv.).

ಗುಜ್ಜು guecu. = ಗುಜ್ಜು 2 q. v., ಜುಜ್ಜು 4. smallness.

ಗುಜ್ಜು guecha. = ಗುಂಚ, ಗುತ್ಸ. a bundle; a bunch; a tassel; a bunch of flowers, a cluster of blossoms (ತೊಂಗಲ್, ಗೊಂಚಲ್, etc. Kk. 20; Sm. 24; cf. ಕುಜ್ಜು). 2, a clump of grass; a bush; a thicket (ಕೃಷ್ಣ; ಮದಲ್ Hla.). 3, a necklace of thirty-two (or of seventy) strings.

ಗುಜ್ಜು guechaka. = ಗುತ್ಸಕ. a cluster of blossoms.

ಗುಜ್ಜಾರ್ದ ಗuecha-ardha. = ಗುತ್ಸಾರ್ಧ. a necklace of twenty-four strings.

ಗುಜ ಗುಜ. = ಗಿಜ 3, ಗುಜು, etc. a sound in imitation of whispering. (My.).

ಗುಜರಾಥ ಗುಜಾರಾಥ. = ಗುಜ್ಜರಾಥ. Tbh. of ಗುರ್ಜರಾಥ. the state of Gujarāt (C.; B. 2, 22; 3, 47; 4, 39).

ಗುಜರಾಥಿ ಗುಜಾರಾಥಿ. belonging to Gujarāt; an inhabitant of it (C.; B. 4, 40).

ಗುಜರಾನು ಗುಜಾರಾನು. a livelihood, subsistence (My.; Mhr., H. ಗುಜರಾಣ).

ಗುಜರಿ gujari. = ಗುಜ್ಜರಿ 1. the evening market (My.; Br.; Mhr.).

ಗುಜಸ್ತ ಗುಜಾಸ್ತ. = ಗುದಸ್ತ. past, as a year, etc. (My.; Br.; Mhr., H. ಗುದಸ್ತ).

ಗುಜು guju. = ಕುಜು, etc. a sound in imitation of whispering (C.; Tu.). — ಗುಜುಗುಜಿಸು. to whisper (Bp. 61, 5; J. 19, 1; Mhr. ಗುಜಗುಜಣೀಂ). — ಗುಜುಗುಜು. whispering, etc. (ದಿನಗುನುಡಿ Bhn. 43; Bp. 40, 62; 58, 64; Rām. 2, 2, 26; C.). — ಗುಜುಗುಜುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಗುಜುಗುಜಿಸು. (Bp. 55, 3; 56, 11; My.). — ಗುಜುಗುಜುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ಗುಜುಗುಜಿಸು. ಗುಜುಗುಜುಗೊಣ್ಣಾರ್ದರಮರರಮ್ಪರ ತಳಮೊಳ್ Pb. 10, 106; Ap. 9, 73 va.), (Cpr. 10, 102). — ಗುಜುಗುಜು ಮಾತಾಡು. = ಗುಜುಗುಜಿಸು. (C.). — ಗುಜುಗುಜು ವನ್. -ವನ್. = ಗುಜುಗುಜಿಸು. (Bp. 1, 44; 28, 20). — ಗುಜುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಗುಜುಗುಜಿಸು. (My.).

ಗುಜುರು gujuru. = ಗುಂಗುರು 1, etc. the state of being tangled. (Tu. ಗುಜ್ಜಿರ್). — ಗುಜುರೇಜ್. -ವಜ್. to be tangled (Rām. 6, 53, 43).

ಗುಜುಲು gujuru. (fr. ಕಿಱ). = ಗುಜ್ಜು 2, ಗುಡ್ಡು 3. shortness, smallness. — ಗುಜುಲುಗೊಮ್ಮು. -ಕೊಮ್ಮು. a small branch, a twig. ಮುಳುರಿಸಿದ ಗುಜುಲುಗೊಮ್ಮು. (ಕಲೆಲೆ Smd. I, o. r. ಗುಜ್ಜು-).

ಗುಜ್ಜು gujja. = ಗುಡ್ಡ 1, ಗುನ್ನ 2. shortness, smallness (T. ಕುಂಜ). 2, ಗುಜ್ಜು 2-ಲ 3, a short man, a dwarf (ಕಿಬ್ಬು ದಂ ಕುಂಜ). 1; ಗಡುಲ, ಕುಬ್ಜ Hla.). ಗುಜ್ಜು 0 (Smd. 154). see ಕಡು- and cf. ಕೊಂಜ. — ಗುಜ್ಜು ಗೊಮ್ಮು. = ಗುಜ್ಜು; q. v. ಗುಜ್ಜು ಗೊಮ್ಮಿನ ಮರ (ಕಪ್ಪು ಪ Hla.).

ಗುಜ್ಜು gujja. = ಗುಜ್ಜು ರ. (S. Mhr.). cf. ಗುಜ್ಜು ರಾಪ್ಪ.

ಗುಜ್ಜು ಗೆ gujjage. = ಗುಜ್ಜು ಗೆ, ಗುಜ್ಜು ಗೆ, ಗೊಜ್ಜು ಗೆ, ಗೊಜ್ಜು ಗೆ. a kind of jasmine (ಸೇವನ್ರಿ ಗೆ Sm. 26, o. r. ಗುಜ್ಜು ಗೆ; ಸೇವನ್ರಿ ಗೆ Kk. 22, o. r. ಗುಜ್ಜು ಗೆ, ಗೊಜ್ಜು ಗೆ; Te. ಗುಜ್ಜು; T. ಕೊಜ್ಜುಂಗಿರಿ).

ಗುಜ್ಜು ರ gujjara. Tbh. of ಗುಜ್ಜು ರ (Smd. 356).

ಗುಜ್ಜು ರ ಪಟ್ಟಿ gujjara-paṭṭi. Tbh. of ಗುಜ್ಜು ರ ಪಟ್ಟಿ (Smd. 380). cf. ಗುಜ್ಜು ರಾಪ್ಪದ ಪಟ್ಟಿ.

ಗುಜ್ಜು ರಾಪ್ಪ gujja-rappa. = ಗುಜ್ಜು ರಾಪ್ಪ. — ಗುಜ್ಜು ರಾಪ್ಪದ ಪಟ್ಟಿ. woven silk or fine cloth from Gujarat (Bp. 11, 26).

ಗುಜ್ಜು ರಿ gujjari. 1. = ಗುಜ್ಜು ರಿ. the evening market. (C.).

ಗುಜ್ಜು ರಿ gujjari. 2. N. of a tune (My.; J. 21, 56).

***ಗುಜ್ಜು ರಿ ಗಟ್ಟಿ gujjari-katti.** a species of donkey, perhaps of Gujarat. ನಾಣ್ಯಾಣದ ಮೆಟ್ಟಿನ ಗುಜ್ಜು ರಿ ಗಟ್ಟಿ Pb. 4, 87.

ಗುಜ್ಜು ರಿ ಗುಜ್ಜಿರ. = ಗುಜ್ಜು ರಿ. the state of Gujarat. (My.).

ಗುಜ್ಜು ರಿ ಗುಜ್ಜಿರಿ. a short man, a dwarf (My.). ಗೊನ್ನ ಉಜ್ಜುಗಿ, ಎಲುವುಗಳು ಬೊಗ್ಗಿ ಗಟ್ಟಿ ಕೈದ ಗುಜ್ಜು ರಿ (ಕುಬ್ಜ, ಗಡುಲ Si. 198).

ಗುಜ್ಜಿ gujji. a female dwarf [ಆತನ ದಾದಿ ವಿನಯಮಾತೆಯ ಮೊಳೆ ಗುಜ್ಜಿ ಎರಳದನ್ನೆ ಆದಮಾನುಂ ವಿರೂಪೆ Vr. 106, 21; (My.).

ಗುಜ್ಜಿ ಗೆ gujjige. = ಗುಜ್ಜು ಗೆ. a kind of jasmine.

ಗುಜ್ಜು gujju. 1. = ಕೊಜ್ಜು 1. a small perpendicular post by which short beams are raised upon longer ones, a qucen-post, a strut (My.; Te. ಕುರುಜೆ, ಗುಂಜೆ; Tu. ಗುಜ್ಜು). see Prv. s. ಕೊಜ್ಜು 1.

ಗುಜ್ಜು gujju. 2. = ಕುಟುಂಬ, etc. (Smd. 248). shortness, smallness, a dwarf, etc. (ಜುಂಜು, ಕಿಬ್ಬು Sm. 62; Kk. 56, o. r. ಗುಜ್ಜು, ಗುಂಜು; My.; Te.; Tu. ಗುಜ್ಜು; M. ಕೊಜ್ಜು). ತಗ್ಗಾದ ಗುಜ್ಜು (ವಾಮನ, ನ್ಯಾ, ನೀಚ, ಖರ್ವ Si. 372). [ಬಳಸಿದ ಗುಜ್ಜು ಗೆ ನೆರೆದ ಮೇಳದ ಕನ್ನೆಯರೆತ್ತ ಮಿಕ್ಕಿ Pb. 4, 40]. — ಗುಜ್ಜು ಕತ್ತಿ. a short sword or knife (ಕುರಿ, etc. Si. 290). — ಗುಜ್ಜು ಗುಜ್ಜು. short breathing, suppressed groans (Rām. 6, 53, 37). — ಗುಜ್ಜು ಗೆಜ್ಜು. small gejjes (V. 3, 30). — ಗುಜ್ಜು ಗೊಳ. — ಕೊಳ. to become small, to shrink (Cpr. 8, 73). — ಗುಜ್ಜು ಮರ. a small tree, a shrub or bush (ಕಪ್ಪು ಪ Si. 120).

ಗುಜ್ಜು ಗೆ gujjuge. = ಗುಜ್ಜು ಗೆ. a kind of jasmine.

ಗುಂಫ ಗುಂಫ. = ಗುಂಫ. (G.). a bunch.

ಗುಂಜ ಗುಂಜ. = ಗುಂಜಿ 3, etc., ಗುಂಜಿ, ಗುಂಜಿ. a clump or bush of creepers (ಲತಿಕಾಸಮೂಹ, ಲತೆಯ ಹೊಡೆದು Nn. 133; cf. ಕುಂಜ). 2, Abrus precatorius (ಗುರುಗುಂಜಿ 133). 3, a treasury (ಧನಾಶ್ರಯ, ಭಂಡಾರ 133).

ಗುಂಜತ ಗುಂಜತ. making a murmuring or clanking sound (Cpr. 3, 49).

ಗುಂಜಾಭರಣ ಗುಂಜಾ-ābharaṇa. an ornament made of the seeds of the Abrus precatorius (Sév. 3, 4; J. 8, 46).

ಗುಂಜಾಯಿಸಿ guṇjāyisi. profit; illicit profit (Mhr., H. ಗುಂಜಾ ವೀಸ); excess of the real over the recorded area of a farmer (My.).

ಗುಂಜಾಲಾಡು ಗುಂಜಾ-lāḍu. a sweetmeat made of dough of Bengal gram flour in the shape of Abrus-seeds by frying and with sugar formed into balls (My.).

ಗುಂಜಿ ಗುಂಜಿ. = ಗುಂಜ No. 2, ಗುಂಜೆ. (ಕಾಕೆಬಿಂಬೆ, ಗುಂಜೆ, etc. Nr.; C.; B. 4, 106; cf. ಕುನ್ನಿ 2). see ಗುರು-; Prv. s. ಮಂಜಿ. — ಗುಂಜಿ ತೂಕ. the weight of a seed of the Abrus precatorius (B. 4, 194; C.). — ಗುಂಜಿದೊಡವು. — ತೊಡವು. = ಗುಂಜಾಭರಣ. (Rév. 5, 112). — ಗುಂಜಿಸಲು. gum made of the guñji (My.).

ಗುಂಜು guṇju. 1. = ಗುಜ್ಜು 2. shortness.

ಗುಂಜು guṇju. 2. = ಗೊಂಜು 1. to entangle, as thread (My.; see ಕುಂಜಿ 1). 2, to be entangled, as thread (My.).

ಗುಂಜು guṇju. 3. = ಗೊಂಜು 2. the state of being entangled, as thread (My.). 2, = ಜುಂಜು. particles of cotton or wool that stick to one's clothes (C.); nap (My.). 3, the coir on cocoanuts (My.). — ಗುಂಜುಗಟ್ಟು. an entangled knot (My.). — ಗುಂಜು ಬೀಜು. to become entangled (My.).

ಗುಂಜು guṇju. 4. to pull (v. i.), to contract, to move convulsively, as muscles, the hands or legs (My.; Te. ಗೊಜ್ಜು, ಗುಂಜು).

ಗುಂಜಿ ಗುಂಜಿ. ಗುಂಜಾ. = ಗುಂಜ, etc. a creeper bearing beautiful scarlet and black seeds which are used as weights, the wild Liquorice, Abrus precatorius Lin. 2, the fifth part of an ādyamāshaka. see ಗುಲು.

ಗುಟ್ಟಿ guṭṭa. = ಗುಟ್ಟು. an imitative sound. — ಗುಟ್ಟಿಗರೆ. — ಕರೆ. to grunt, to bellow, as a bull or an ox (My.).

ಗುಟ್ಟಿಕಿಸು guṭṭakisu. = ಗುಟ್ಟುಕಿಸು, etc. (My.).

ಗುಟ್ಟಾಯಿಸು guṭṭāyisu. = ಕುಟ್ಟಾಯಿಸು. to mix. (My.).

ಗುಟ್ಟಿಕು guṭṭaku. = ಕುಟ್ಟುಕು 2, ಗುಟ್ಟುಕು, ಗೊಟ್ಟುಕು. a single gulp of any liquid (C.; Te. ಗುಟ್ಟುಕು, ಗುಟ್ಟಿಕೆ; Mhr. ಗುಟ್ಟಿಕಾ, ಘು-). ಗುಟ್ಟಿಕ ನೀರು. (B. 5, 133).

ಗುಟ್ಟಿಕಾಸಿದ್ಧಿ guṭṭikā-siddhi. the power of going wherever one likes by means of putting a magical bolus in one's mouth (My.).

ಗುಟ್ಟಿಕೆ guṭṭike. = ಕುಟ್ಟಿಕೆ, ಗುಟ್ಟಿಕೆ, ಗುಟ್ಟಿಕೆ, ಗುಟ್ಟಿಕೆ, ಗುಟ್ಟಿಕೆ 1. a pill, a bolus, a ball (Sk.).

ಗುಟ್ಟು guṭṭu. = ಗೊಟ್ಟು, ಗೊಟ್ಟು. a sound in imitation of that produced by drinking liquids. — ಗುಟ್ಟುಕೊಸು. to take a single gulp (C.; B. 4, 38). — ಗುಟ್ಟು ಗುಟ್ಟು. rep. ಗುಟ್ಟು ಗುಟ್ಟು ಕೂದಿದನು, he drank in gulps (C.).

ಗುಟ್ಟುಕಿಸು guṭṭukisu. = ಕುಟ್ಟುಕಿಸು, ಗುಟ್ಟುಕಿಸು. to drink in gulps (My.).

ಗುಟ್ಟುಕು guṭṭuku. = ಗುಟ್ಟುಕು. (C.; Tu.). see Prv. s. ಗುರು.

ಗುಟ್ಟುಕುಳ್ಳನೆ guṭṭukkane. with a single gulp, in swallowing liquids (C.; Mhr. ಘುಟ್ಟಿಕನೆ).

ಗುಟ್ಟು guṭṭa. = ಗುಟ್ಟು, ಗುಡ್ಡ 2. a hillock (My.; Te. ಗುಟ್ಟು).

ಗುಟ್ಟಿ, guṭṭi. a mixture of medicine of such a quantity as can be easily swallowed by babies (S. Mhr.).

ಗುಟ್ಟಿಗೆ guṭṭigē. Tbh. of ಗುಟ್ಟಿಕೆ. a kind of plant. (Ct. II, 69, o. r. ಭೃಂಗಿಕೆ).

ಗುಟ್ಟು, guṭṭu. a secret; a hidden thought; one's private affairs (C.; B. 5, 147; Te.; Tu.; Mhr. ಗೊಜ; T. ಕುಟ್ಟು, ಕುಣ್ಣು, that which is hollow and deep; cf. ಗುಣ್ಣು; ಕುಟ 1? Sk. ಕೂಟ, enigma). ಗುಟ್ಟನ್ನು ಎತ್ತಿ ಅಡುವಿಕೆ (ಅರುಸ್ತು, ಮರ್ಘಸ್ತು, Si. 376). ಭಕ್ತನ ಎಲ್ಲಾ ದರೂ ಎರಡನೆಯವರ ಮುನ್ನ ನಮ್ಮ ಗುಟ್ಟು ಒಡೆದಾಳು (B. 4, 138). ಗುಟ್ಟು ಸಾವಿರಾಳ ಪೆಟ್ಟು. — ಅಗಸನ ರವಾ ಹೊಜಿಗೆ ತೆಗದ ಮೇಲೆ ಗುಟ್ಟು ಸಿಕ್ಕಿತು (Prvs.).

ಗುಟ್ಟಿ, guṭṭi. = ಗುಟ್ಟು. a hillock. (My.).

ಗುಟ್ಟು, guṭṭu. = ಕುಟ್ಟು, ಗುಟ್ಟು, ಗೊಡರು, ಗೋಗರೆ. an imitative sound. (Te. ಗೋಣ್ಣು). — ಗುಟ್ಟು ಹಾಕು. to coo as pigeons (My.). 2, to grunt or bellow as an ox or a bull (My.).

ಗುಡೆ guḍa. = ಗುಣ್ಣು 2? anything globular. — ಗುಡೆಮುಣಗ. the white-eyed Pochard (Bd.). cf. ಗುಣ್ಣು ಮುಣಗ?

ಗುಡೆ guḍa. = ಗುಲ, ಗುಳ. a ball, a globe. 2, treacle, molasses, jaggory (ಬೆಲ್ಲ Nn. 127; ಗುಲ ಕ್ಸ.).

ಗುಡಂಚಿ guḍāṇel. = ಗುಡೂಚಿ, q. v. a kind of plant (Sk. ಗುಡಚೇ).

ಗುಡಪಾನ guḍa-pāna. a beverage made of jaggory, etc. (Ss.).

ಗುಡಪಾಲ guḍapāla. the plant *Fluggea leucopyrus* Willd (St. & Pl.; T. ವಲಟ್-ಪೂಲ್, ಪೂಲಾ).

ಗುಡಪುಷ್ಪ guḍa-puṣpa. the plant *Bassia latifolia* Roxb. (ಇಪ್ಪೆ Mr. 140).

ಗುಡಫಲ guḍa-phala. the tree *Careya arborea* Roxb., or *Salvadora persica* Lin. (ಅಕ್ಕೋಡದ ಗಿಡ G.). see ಬಗಣಿ.

ಗುಡಲು guḍalu. = ಗುಡಸಲು. (My.).

ಗುಡಸಲ guḍasala. = ಗುಡಸಲು. (S. Mhr.; B. 5, 105, 118).

ಗುಡಸಲು guḍasalu. = ಗುಡಲು, ಗುಡಸಲ, ಗುಡಿಲ್ 1, ಗುಡಿಸಲು 2, ಗುಡಿಸಲು, ಗುಡುಸಲ, ಗುಡುಸಲು, ಗುಡುಸಿಲು, ಗುಡುಸುಲು, ಗುಡ್ಲು. a hut with a thatched roof (C.; B. 5, 203; M. ಕುಡಿ ಳ್ಲಾಲ್, ಕುಡಿಲ್; T. ಕುಡಿಲ್, ಕುಡಿಸ್ಸೆ, ಕುಡಂಗಲ್, ಕುಟ್ಟಲ್, ಕುಜ್ಜು; Tu. ಗುಡಿಚಲ್, ಗುಡಿಸಲ್, ಗುಡಿಸಲ್; Te. ಗುಡಿಸ್ಸೆ, ಗುಡುಸು; cf. ಕುಡಿ 6 and ಕೂಡು 1).

ಗುಡಸು guḍasu. 1. any round thing, a round, a circle; the disk of the sun or moon (Te. ಗುಡುಸು; cf. ಗುಡಿ 1).

2, = ಗುಡಿಸು 1, ಗುಡುಸು. the round mark ॐ, used for the vowel ಇ (C.; Te. ಗುಡಿ, ಗುಡುಸು), and the round mark ॐ, used for the vowel ಎ (S. Mhr.).

ಗುಡಸು guḍasu. 2, = ಗುಡಿಸು 2, etc. to sweep. (C.).

ಗುಡಾಕು guḍāku. a preparation of tobacco for smoking (My.; Te., M., T., Mhr.).

ಗುಡಾಕೇಶ guḍā-kēśa. whose hair forms tufts or matted locks; Arjuna; Śiva; Kṛṣṇa (My.).

ಗುಡಾಣ guḍāṇa. = ಗುಡುವಣ. a large earthen or metal water-vessel, used also for storing grain, etc. (My.; ಅಲಂಜರ, ಮಣಕ Si. 309); an earthen pot used for churning (ಮನ್ನಣಿ, ಗಗರ್, ಮೊಸರು ಕಡಿಯುವ ಗಡಿಗೆ 323). see Prvs. 3. ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಣ, ಮೊಗೆ 3.

ಗುಡಾರ ಗುḍāra. = ಗುಡಾರೆ, ಗುಡಿ 2, ಗುಣ್ಣಾರೆ, ಗೂಡಾರೆ. a tent; a small tent (ದೊಷ್ಕ, ವಸ್ತ್ರವೇಶ್ವ Si. 224; C.; Te. ಗುಡಾರೆ, ಗುಡಾರು; cf. Sk. ಕುಟರು). ಗುಡಾರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ದುಪ್ಪಟ್ಟಿ (ವರಾಹಿ, ಸ್ಥೂಲಶಾಖೆ Si. 223). see ಕೆಸ. 2, 42 va.; J. 7, 1; B. 3, 55; 4, 218. 2, a thick or coarse cloth, used for sitting upon, etc. (C.; B. 4, 188).

ಗುಡಾರೆ ಗುḍāre. = ಗುಡಾರ No. 1. a tent. (Si. 224, only Si.).

ಗುಡಿ guḍi. 1. = ಕುಡಿ 1, ಗುಡಸು 1, No. 1; Sk. ಕುಟ. a round, a circle; a halo. (Te.; T. ಕೋಟ್ಟು; T. ಕುನಿ, to be round, see ಗುಡಿಯನು; cf. ಸುಟು). ಗಗನಗುಡಿ (ಪರಿವೇಷ, ಪರಿಧಿ, ಉಪಸೂರ್ಯಕಮಂಡಲ Si.). 2, = ಗುಡಿಲ್ 2. a mass; a cluster (T. ಕುಟ್ಟು, ಕುಟು; see ಪೂಗುಡಿ; see s. ಕುಪ್ಪೆ 1). [ಬಳ್ಳೆ ಬಳೆದು ನಿಮಿರ್ದ ಕಾಡಿಗೆ ಗುಡಿಗಳ...ಕರ್ಪುಗಳೆಲ್ಲಮಂ ನೆರವುಡೆದು Ap. 12, 4va.] — ಗುಡಿ ಕಟ್ಟು. a ring or halo to form round the sun or moon (ವರ್ಣಪೂರೇಬಿ, ಕುಣ್ಣು ಲೀಕರಣ Smd. Dh.; C.). — ಗುಡಿಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. to form a ring or assemble round about; a number of individuals to come together; to become excessive [ತರೆಬನ್ನ ಸಜ್ಜುವದ ಮಾತುಗಳಂ ಗುಡಿಗಟ್ಟಿ ಕೇಳರೇ Pb. 4, 101; Ap. 3, 36]; (Cpr. 8, 4 va.; Grj. 3, 18, 64; Bp. 14, 33; Rām. 1, 8, 8; Rāv. 8, 5 va.; Ss. 1, 79 va.). — ಗುಡಿಯಿಟ್ಟು. — ಇಟ್ಟು. to become excessive (Bh. 8, 23, 4).

ಗುಡಿ guḍi. 2. = ಕುಡಿ 5. a point (Bh. 8, 23, 8); a flag, a banner (Cpr. 3, 96; 4, 42, 63; Abh. P. 7, 82; 12, 26, 28; Grj. 10, 101; Bp. 5, 12; C. Bp. 5, 2; 47, 5; Bh. 1, 8, 83; 2, 13, 7; 5, 2, 1; Prll. 3, 4; J. 3, 17; 5, 2; 17, 37, 45; 30, 53; 32, 55; 33, 18; Rām. 13, 4; Rāv. 13, 50). [T., M., Te., Tu. ಕೂಡಿ. ಕಟ್ಟಿದ ಗುಡಿ ರಂಗ ವಲ್ಲಿಗೆ ದಾಂಗುಡಿಯುತ್ತಿರೆ Pb. 5, 105]. cf. ಕೂಡಿ 3. — ಗುಡಿಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. to cause to tie a flag or flags. ಪೊಟಲ ಬೀದಿಯವಿಗಳ ನಿಶುಮನೋರನೆ ತಳೆದು ಗುಡಿಗಟ್ಟಿಸಿ Ap. 5, 8]. — ಗುಡಿಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. to tie or place a flag or flags (Bh. 1, 17, 10; 8, 18, 13; V. 14, 50).

ಗುಡಿ guḍi. 3. = ಗುಡು 1. a sound to indicate roaring. — ಗುಡಿಗುಡಿಸು. = ಗುಡುಗುಡಿಸು, s. ಗುಡು 1. (Grj. 8, 48; Bp. 26, 15; 28, 43; 57, 29; Ss. 4, 25; J. 4, 20; 5, 11; 12, 38; 22, 44).

ಗುಡಿ guḍi. 1. a pole erected on the new year's day before the house-door; the festival connected with it (Mhr. ಗುಡಿ; R.).

ಗುಡಿ guḍi. 2. Tbh. of ಕುಟಿ (Smd. 338). a house (ಕುಟಿ Nr.); a temple [ಗುಡಿಯ ಗೂಣ್ಣಕ್ಕೆ ಬಲ್ಲದವಿಗಳಂ... ಅ ಪಡೆಗೆ ನೆಟಿಯನೆ ನಿಶ Pb. 9, 104 va.; Bv. 504]. (C.; Te.; Bp. 35, 55; 41, 26; 43, 37; 45, 33; 61, 62; B. 2, 48; Si. 242); a tent (ದೊಷ್ಕ, ಸ್ಥೂಲ, ಪಟಕುಟಿ, ಗುಣಲಯನಿ, ಕೇಲಿಕೆ, ಕೇಣಿಕೆ Hla.; ಚಿತ್ರಕುಟಿ, ಗುಣಲಯನಿ, ದೊಷ್ಕ Mr. 288; cf. ಗೂಡಾರ). ಗುಡಿಯ ಗೂಣ್ಣ (ಧ್ರುವಕ, ಶಿವಕ, ಕೀಲಕ, etc. Hla.; ಶಿವಕ, etc. Mr. 288, o. r. ಗುಡಿಯ ಗೂಟ). ಗುಡಿಯ ಬೋದಿಗೆ ಕಲ್ಲು, ನಡುರಂಗ ತಾ ಕಲ್ಲು, ಕಡೆ ಮೂಲೆ ಸೆಸಗು ತಾ ಕಲ್ಲು; ವರನ ಕೊಡುವಾತ ಬೇಟೆ (Sp.). [— ಗುಡಿಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. to build a house, to think of imaginary things. ಮನಮೋ ಮನ್ನಣಿಮರ್ಘ ಬಗೆಯೊಳಿ ಗುಡಿಗಟ್ಟಿ ಸನ್ನಸವುಟ್ಟಿನೆನ್ನಳ್ Pb. 4, 63 va.; ಹಂಜರ ಬಲ್ಲಿ ತ್ರೆನ್ನು ಅಂಜವೆ ಓದುವ ಗಿಳಿಯೇ ಎನ್ನೆನ್ನು ಅಳಿಯನೆನ್ನು ಗುಡಿ ಗಟ್ಟಿದೆಯಲ್ಲ Bv. 163; Cv. 576]. — ಗುಡಿ ಗುಣ್ಣಾರೆ. dupl. (S. Mhr.; B. 5, 73). — ಗುಡಿ ಗೂಡಾರ. = ಗುಡಿ ಗುಣ್ಣಾರೆ. (Bh. 1, 12, 6).

ಗುಡಿಗಾಣ guḍi-gāṇa. = ಗುಡಿಗುಡಿ ಮಾಡುವವ. a turner, one whose occupation is to form wooden articles (also the plaything called cakra, hubble-bubbles, etc.) with a lathe and to cover them with shellac of different colors (C.).

ಗುಡಿಗಿ guḍigī. breeches (Br., H.; Mhr., H. ಗುಡ್ಡೀ). — ಗುಡಿಗಿ
ಬಣ್ಣ. a sort of breeches that go a little beyond the knee (C.).

ಗುಡಿಗು guḍigu. = ಗುಡುಗು 2. thunder. ಮೇಘದ ಗುಡಿಗು
(ಪರ್ಜನ್ಯ Si. 444, only in Si.).

ಗುಡಿದ ಗುḍida. = ಗುಣ್ಣು 2, etc. a peg. (ಕೀಲುಕ Mr. 408;
Te. ಗುಡಿದೀ, a peg).

ಗುಡಿಯಿಸು guḍiyisu. (fr. ಕೂಡು 1). = ಗುಡಸು 2, ಗುಡಿಸು 2,
ಗುಡ್ಡು, ಗುಡಿಸು. to make a heap; to join by sweep-
ing: to sweep (ಪುಂಜೀಕರಣ Smd. Dh., o. r. ಗುಡಿಸು; ಛ. ಕುಪ್ಪೆ 1;
[Tu. ಕೂಡಾವು]; T. ಕುಪಿ, to be joined or assembled; to be
contracted; to be round; to heap up; ಕುನ್ಯೆ, ಕುಪ್ಪು, a heap,
crowd, ball, hillock; ಕೂಟ್ಟು, to join; to sweep).

ಗುಡಿಲ್ ಗುḍil. 1. = ಗುಡಸಲು, etc. a hut, etc. [ಸನ್ನೆಯ
ಗುಡಿಲ ಸೂಳಿಗೆ ಕೊನ್ನವಳವಡುವು? Bv. 100]; (Bp. 18, 7; 27, 48;
56, 35; T. ಕುಡಿಲ್).

ಗುಡಿಲ್ ಗುḍil. 2. = ಗುಡಿ 1, No. 2. a mass. — ಗುಡಿಲಿಜು.
= ಗುಡಿಯಿಜು. to become excessive (Rām. 6, 38, 15).

ಗುಡಿಸಲು guḍisalu. 1. heaping up by sweeping: sweep-
ing. ಕಸಗುಡಿಸಲುಕಟ್ಟಿ (ಸಮ್ಮಾರ್ಜನ, ಶೋಧನೆ Si. 112, only in Si.).

ಗುಡಿಸಲು guḍisalu. 2. = ಗುಡಸಲು, etc. a hut, etc. (My.).

ಗುಡಿಸಲು guḍisilu. ಗುಡಿಸಿಲ್. = ಗುಡಿಲ್ 1, etc. (ಕುಟಿ Si.
497; Bp. 9, 9; My.).

ಗುಡಿಸು guḍisu. 1. = ಗುಡಸು 1, No. 2. (My.).

ಗುಡಿಸು guḍisu. 2. = ಗುಡಿಯಿಸು, etc. (C.). ಕಸಕಿಲಿಂ ಗುಡಿಸಿದ
ಕಸ (ಸಂಕರ, ಅನಕರ Nr.). ಕಣವನ್ನು ಗುಡಿಸುವವನು (ಖಲಪೂ, ಬಹು
ಕರ Si. 256). see Grj. 2, 106 va.; Bp. 11, 39; 42, 5; 56, 18; 60, 18;
C. Bp. 47, 42; Si. 112. ಕಸಾ ಗುಡಿಸು! ಅನ್ನರೆ ಬಸಬಸ ಸುರೀತೋ?
(Prv.).

ಗುಡು guḍu. 1. = ಗುಡಿ 3, ಗುಣ, etc., ಗುಬು 3. a sound
used in imitating rumbling, growling, grumbling,
thundering, or roaring. — ಗುಡುಗುಡಿಸು. = ಗುಡಿಗುಡಿಸು, ಗು
ಬುಗುಬುಸು. to grumble; to roar; to growl, to grunt; to utter
sullen discontent; to rage, to be very angry (ಕೋಪೋದ್ರೇಕ Smd.
Dh.; S. Mhr.). see Grj. 2, 106 va.; Bp. 18, 40; 49, 46; 50, 78;
Rām. 4, 6, 20; 5, 9, 25; Rév. 6, 11 va. (twice); 6, 54. — ಗುಡುಗುಡು.
rep. = ಗುಬುಗುಬು. (C.; Rév. 8, 113; Te. ಗುಟ್ಟುಗುಟ್ಟು). [— ಗುಡು
ಗೂಟು. to belch. ನಡುಮುಟಾದು ಗುಡುಗೂಟು, ತಲೆನಡುಗಿ, ನೆರೆತೆರೆ
ಹೆಟ್ಟು, ಮತಿಗಟ್ಟು, ಒನ್ನನಾಡಹೋಗಿ ಒಮ್ಮತ್ತನಾಡುವ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳೆಲ್ಲರೂ
ಹಿರಿಯರೆ? Cv. 353].

ಗುಡು guḍu. 2. = ಗುಬು 2, etc. an imitative sound.
— ಗುಡುಗುಡಿಸು. = ಗುಬುಗುಬುಸು. ಗುಡುಗುಡಿಸುತೇಟ್ಟು ಮತ್ಯಾಳಿಗಳ
ಕೇಳಿಗಳ (C. Bp. 2, 4). ಕಂಗಳು ಗುಡುಗುಡಿಸುವ ಅಶ್ರುಗಳೊಳ್ ಅವ
ನಿಗೆ ಬಾಗಿವನು ಶಿರಸ (Rām. 3, 9, 4). — ಗುಡು ಗುಡು. rep. the gurg-
ling sound of running water (My.; T. M. ಗುಡುಗುಡು, gurgling,
the sound of water running out of a vessel with a narrow
mouth; ಕುಳುಗುಳು, the noise of the water in a cocoanut when
shaking); the sound of running feet (My.).

ಗುಡು guḍu. 3. = ಗುಡುಗು 4. — ಗುಡುಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. = ಗುಡುಗು 3.
see Prv. 5. ಬದಿನಾರ.

ಗುಡು guḍu. = K. ಗುಡು 2. (Mhr. ಗುಡುಗುಡ, the sound emitted
by a hubble-bubble, by a dry cocoanut on shaking it, by a
growling belly). — ಗುಡುಗುಡಿ. a humble smoking pipe, a
hubble-bubble (C.; Mhr. ಗುಡುಗುಡಿ; Te. ಗುಡಿಗುಡಿ, ಗುಡುಗುಡು;
T. ಕುಡುಗುಡಿ). ಗುಡುಗುಡಿ ಸೇದು (My.). — ಗುಡುಗುಡಿ ಬುಟುಡೆ. the
vessel or body of that pipe (C.). — ಗುಡುಗುಡಿ ಮಾಡುವವನು. = ಗು
ಡಿಗಾಟ. (S. Mhr.).

ಗುಡುಗಿಸು guḍugisu. to roll a single wheel along
with the hand (Sd.).

ಗುಡುಗು guḍugu. 1. to thunder. [Tu.].

ಗುಡುಗು guḍugu. 2. = ಗುಡಿಗು. thunder; roar, etc. [Tu.];
(ಸ್ತನಿತ, ಗರ್ಜಿತ, ರಸಿತ Si. 30; C.; B. 4, 37, 186). — ಗುಡುಗಾಟ. — ಅಟ.
the act of treading. ನಿನ್ನ ಪಾದದ ಗುಡುಗಾಟದಿನ್ನ ಕೆನ್ನೂಳಿ ನೆಗೆದು...
ಲೋಕಂಗಳು ಬೂದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಸುಕಿದುವಯ್ಯಾ Cv. 517.

ಗುಡುಗು guḍugu. 3. to run when playing at tip-cat
or ball, bawling and keeping one's breath at the time
(My.). — ಗುಡುಗಾಡು. — ಅಡು. to run about (My.).

ಗುಡುಗು guḍugu. 4. a run with bawling and suppress-
ed breath, etc. (Bh. 1, 6, 2; My.). ಗುಡುಗಾಗು, such a run
to be terminated when taking breath (My.). — ಗುಡುಗಿನಾಟ.
— ಅಟ. = ಗುಡುಗು. (My.).

ಗುಡುವನ ಗುḍuvana. = ಗುಡಾಣ. a large vessel for
storing grain. (Te. ಗುಡಾನ, Te. ಗೂಣಿಯೆ, ಗೂನು, ಗೂನೆ; T.
ಕೂನ್ಯೆ). ಮನ್ನಣೆ ಕಡೆವ ಮಡಕೆಯುಂ ಗುಡುವನಮುಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Smd.
338). ಪಿಠರೆ, ಸ್ಥಾಲಿ, etc. ಎನ್ನೊಡೆ ಮಡಕೆ; ಗುಡುವನಮ್ ಎನ್ನೊ
ಎನ್ನರು (Nr.).

ಗುಡುಸಲ ಗುḍusala. = ಗುಡಸಲು, etc. a hut. (B. 5, 203.
204, 259).

ಗುಡುಸಲು ಗುḍusalu. = ಗುಡಸಲು, etc. (C.; B. 2, 12; 5,
186, 203).

ಗುಡುಸಿಲು ಗುḍusilu. = ಗುಡುಸಲು. (C.; B. 2, 38).

ಗುಡುಸು ಗುḍusu. = ಗುಡಸು 1, No. 2. (My.).

ಗುಡುಸುಲು ಗುḍusulu. = ಗುಡುಸಿಲು. (My.).

ಗುಡುಜಿ ಗುḍūel. = ಗುಡಂಜಿ. the plant *Cocculus cordifolius* DC.
(ಅಮೃತ, ಜೀವನ್ತಿ, ಸೋಮ, ಅಮರನಲ್ಲಿ Mr. 145, o. r. ಗುಡಂಜಿ).

ಗುಡೆ ಗುḍe. ಗುಡಾ. the plant *Tithymalus antiquorum* Moench., a
kind of euphorbia. 2, a ball, a pill.

ಗುಡ್ಡ guḍḍa-ಜಿ. 1. = ಗಿಡ್ಡ, ಗುಜ್ಜ, ಗುಣ್ಣು 2. a boy,
a pupil, a disciple (Bp. 47, 38; My.); a dwarf (ಕುಬ್ಜ, ವಾ
ಮನ Nn. 132; ಕುಬ್ಜ Mr. 389, o. r. ಗಿಡ್ಡ; My.; M. ಕುಟ್ಟಿ, a boy);
[Tu. a N.]. 2, smallness, shortness (Te. ಗುಟ್ಟು). ಗುಡ್ಡ
ಗೊಮ್ಮು. — ಕೊಮ್ಮು. = ಗುಜ್ಜ ಗೊಮ್ಮು. ಗುಡ್ಡ ಗೊಮ್ಮಿನ ಬೀಟಲು (ಕೃಷ
Nr.). — ಗುಡ್ಡ ಹರಿ. N. (Bp. 56, 33).

ಗುಡ್ಡ guḍḍa. 2. = ಗುಟ್ಟು, ಗುಟ್ಟು, ಗುಡು 1, ಗುಡೆ 1. a
mountain (S. Mhr.); a hill [Tu. ಗುಡ್ಡೆ]; (My.; ಛ. ಕೊಟ್ಟು,
ಕುಪ್ಪೆ 1, ಗುಣ್ಣು 1 & 2). see Si. 116; B. 2, 23; 3, 90. — ಗುಡ್ಡ ಗಾಡು.
— ಕಾಡು. dupl. (C.; B. 3, 47, 56). — ಗುಡ್ಡ ಗಾಡುಜನ. jungle-
people, wild, uneducated people (C.; B. 4, 130). — ಗುಡ್ಡ ಗಾಡು
ಸೀಮೆ. a hilly and woody country (C.). — ಗುಡ್ಡ ಗಣಸು. a

creeper, *Ipomaea digitata* L. (St. & Pl.). — ಗುಡ್ಡದ ಇವೇ ಮರ. a middle-sized tree, *Careya arborea* Roxb. (St. & Pl.). — ಗುಡ್ಡದ ಗೋಣಿ ಮರ. a shrub or small tree, *Alangium lamarkii*, var. *hexapetala* Lam. (St. & Pl.). — ಗುಡ್ಡನೇಣಿ. the tree *Elaeocarpus lancaefolius* Roxb. (St. & Pl.). — ಗುಡ್ಡಪನ್ನೇಣಿ ಮರ. a large shrub or small tree, *Eugenia zeilanica* Wight. (St. & Pl.). — ಗುಡ್ಡರೆಂಜೆಮರ. the tree *Elaeocarpus serratus* L. (St. & Pl.). — ಗುಡ್ಡಪೋಮಗಡ. = ಕಾಡಪೋಮ s. ಕಾಡು 2. (St. & Pl.). — ಗುಡ್ಡವ್ವ. — ಅವ್ವ. N. (Bp. 48, 19). — ಗುಡ್ಡವ್ವೆ. — ಅವ್ವೆ. N. (Bp. 53, 21; 57, 56. 58. 64-66). — ಗುಡ್ಡಸಾರಂಗ. a hilldeer. ಕೆಚ್ಚನೆಯ ಗುಡ್ಡಸಾರಂಗ (ಶಮ್ಭರ Nr.).

ಗುಡ್ಡ ಗುಢ್ಢೆ. = ಗುಡ್ಡ 2. — ಗುಡ್ಡದೇವಿ. N. (Bp. 12, 41; 57, 62; 59, 7); *Durgā*, *Māri* (My.).

ಗುಡ್ಡಿ ಗುಢ್ಢಿ. = ಗುಡ್ಡ 2 No. 1, ಗುಡ್ಡಿ 2. (S. Mhr.). the eye-ball; ಕಣ್ಣಿನ ಕರೀ ಗುಡ್ಡಿ (ಕಣ್ಣಿನಕೆ, ತಾರಕೆ G.; see ಕಣ್ಣು; B. 5, 211).

ಗುಡ್ಡು ಗುಢ್ಢು. 1. = ಗುಡ್ಡ 2. a hill. (B. 5, 130. 131. 174). — ಗುಡ್ಡು ಗಾಡು. = ಗುಡ್ಡ. (B. 5, 13).

ಗುಡ್ಡು ಗುಢ್ಢು. 2. = ಗುಡ್ಡಿ, ಗುಡ್ಡಿ 2, (ಗುಣ್ಣು 2, ಗುರುಳಿ). (a ball); the eye-ball (My.; Te.); the pupil of the eye (this only in Si.; T. ಕುವಡು, T., M. ಕುಮಿಟ್, anything globular). ಕಣ್ಣು ಗುಡ್ಡು (ತಾರಕೆ, ಕಣ್ಣಿನಕೆ Si. 214; ತಾರೆ 449). see Si. 221; ಕಣ್ಣು. 2, an egg (My.; Te.); spawn (My.; T. ಕುಣ್ಣು).

ಗುಡ್ಡು ಗುಢ್ಢು. 3. = ಗಿಡ್ಡು, ಗುಜಲು; smallness, shortness (My.).

ಗುಡ್ಡಿ ಗುಢ್ಢಿ. 1. = ಗುಟ್ಟು, etc., ಗುಳ್ಳೆ 2. a heap, a pile (ರಾಶಿ Si. 415. 460; My.; Tu.; Te. ಗುಡ್ಡಿ, a rising spot of ground). ರಾಗೀ ಗುಡ್ಡಿ, ಬತ್ತದ ಗುಡ್ಡಿ ಮುಂತಾದವು (ಪುಂಜ, ರಾಶಿ, ಉತ್ಕರ, ಕೂಟ 181). ಕಾಲುಗುಡ್ಡಿ (ಪೂತ, ಬಹುಲೀಕೃತ 306). ಮಳಲ ಗುಡ್ಡಿ (Bp. 58, 25). see ಮುಗುಡ್ಡಿ; Prv. s. ಪರಲೋಕ. — ಗುಡ್ಡಿ ಗಣ್ಣು. = ಗುಳ್ಳೆ ಗಣ್ಣು. a prominent eye (My.).

ಗುಡ್ಡಿ ಗುಢ್ಢಿ. 2. = ಗುಡ್ಡಿ, etc. the eye-ball. (C.; B. 3, 84). see ಕಣ್ಣು.

ಗುಡ್ಡಿ ಗುಢ್ಢಿ. 3. a piece of cloth, used by men (My.; Te. ಗುಡ್ಡಿ, cloth; M. ಕುತ್ತು, piece of cloth; T. ಕುಟ್ಟು, a neck-cloth). see ತಲೆ.

ಗುಡ್ಡು ಗುಢ್ಢು. = ಗುಡಿಲ್ 1, etc. a hut, etc. (My.).

ಗುಡ್ಡು ಗುಢ್ಢು. = ಗುಡಿಯಿಸು, etc. to sweep. (My.).

ಗುಣ ಗುಣ. = ಗುಡು 1, ಗುಣ, ಗೋಣ 3. a sound in imitation of grumbling. (cf. T. ಕುಣಗುಣ). — ಗುಣಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. to murmur, to grumble, to utter sullen discontent (M.).

ಗುಣ ಗುಣ. a cord, a string, a thread; thread (ನೂಲ್ Ct. 1, 21; Mr. 501; ತನ್ತು, ನೂಲು Nn. 78). 2, a bow-string (ಬಿಲ್ಲಿರುವು 501; ಮಾರ್ವಿ, ಬಿಲ್ಲು ಹೆಡೆ 78). 3, quality, property. 4, the three fundamental qualities: satva, rajas, tamas (ತ್ರಿಗುಣ, ಗುಣತ್ರಯ 78). 5, the five qualities or attributes of the elements: rasa, rūpa, gandha, śabda, sparsa (ರಸಾದಿವಿಷಯ 501; ಶಬ್ದಾದಿಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ 78). 6, a good quality, virtue, merit, excellence, eminence (ಪ್ರಧಾನ, ಮುಖ್ಯವು 78; ಮುಖ್ಯವು 501; ವಸು Nn. 17); wisdom, sense (ಬುದ್ಧಿ 78); vigour, energy (ಸತ್ತ್ವ 78); dignity (ತೇಜಸ್ 78);

goodness (ಸಾಧುಜನವು 501); liberality (ಉದಾರ, ತ್ಯಾಗ 78); temperance (ನಿಯತ 78, o. r. ನೀತಿ); abatement of a disease; good or improved state; favorable issue; benefit (C.). 7, proper course of action in politics, political wisdom (ನಯ 78; ಕಾರ್ಯ 501). 8, place, site (ಅಸ್ಥದ, ಸ್ಥಾನ 78). 9, the most excellent one; the soul of the universe (ಪಮ, ಪರಮಾತ್ಮವು 78; ಪರಮನು 501). 10, a great ascetic (ಯೋಗೀಶ್ವರ, ಎತೀಶ್ವರ 78). 11, a subordinate quality or inferior degree. 12, flavour, taste. 13, a cook. 14, multiplication. 15, at the end of a compound: fold, times. 16, a secondary or subordinate gradation of a vowel, the vowels ā, ē, ō, (Smd. 17). 17, the merit of a composition in rhetoric, e. g. consistency of plan, elegance of expression, etc. [ಪರಮ ಶ್ರೀ ಕೃತವಧುವಾ ಶರೀರ ತೋಭಾಕರಂಗಳಪ್ಪ ಗುಣಂಗಳ Kr. 2, 1]; (Kāvy. III, 2; III, 1, A, 3 seq.). 18, a term for the number three (ಮೂಟು Mr. 347). 19, joy (ಮುದ, ಸನ್ನಿವೇಶ Nn. 78). 20, protection (ರಕ್ಷತ, ರಕ್ಷಿ ಸುವವು 78). 21, a part or portion, a bit (ಲೇತ, ತುಣ್ಣು 78). 22, war (ಕದನ, ಕಾಳಗ 78). 23, used also ಶಲನೋ (Mr. 501, two MSS. ಶತನೋ). ಕುತ್ರಿಗೆ ಕೊಯ್ಯುವ ಲಾರಲ್ಲಿ ಸುಲಮು ಬಿಟ್ಟದೇ ಗುಣ (Prv.). — ಗುಣಕುಗೋ. ಗುಣಕೆ ಅಕುಗೋ (Smd. 207). to be loved (ಪ್ರೀತವದು Smd. II). [ವಿದ್ವಯಂ ಗುಣಕುಗೋಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟಿನಗೆ ಸನ್ನ ಸಮುಪ್ಪಿನಮಿನ ನಿನ್ನ ದಕ್ಷಿಣೆಯದು Pb. 2, 61]. ಗುಣಕುಗೋಣ್ಣು, a be-loved, dear man (ಅಪ್ಪರ್ತಂ, etc., ಪ್ರೀತವಟ್ಟಂ Kk. 80). ಗುಣಕುಗೋಣ್ಣು, a dear woman (ಅಪ್ಪರ್ತಂ, ಕೂರ್ತಂ, ಒಪ್ಪಲ್ತಂ Smd. II, Kk. 29; Sm. 75). — ಗುಣಕ್ಕೆ ನಲ್ಲ ಗಣೇಶ. (Smd. 207). Gaṇēśa who is good on account of his merit. — ಗುಣಂಗೋ. — o-ಕೋ. to lay hold of virtue, etc., etc. ಗುಣಂಗೋಣ್ಣು (Smd. 200). — ಗುಣವುಮೋಣು. — ತೋಣು. abatement or improvement to appear (Bp. 17, 9).

ಗುಣಕ ಗುಣಾ. a calculator. 2, in arithmetic: the multiplier (C.). ಗುಣಕಥನ ಗುಣಾ-kathana. reciting the attributes or perfections of a god or of a man (My.).

ಗುಣಕರ ಗುಣa-kara. = ಗುಣಕಾರ. (My.).

ಗುಣಕಾರ ಗುಣa-kāra. productive of good qualities, profitable, etc. (Sk.; My.).

ಗುಣಕು ಗುಣaku. = ಕುಡುವು, etc. a stick for beating drum, etc. (S. Mhr.; cf. ಗಡಿಗೆ 1, etc.), a fiddle-stick.

ಗುಣಕೃತಸಲಾವೆ ಗುಣa-kṛta-salāvē. a spindle by which thread is made and on which it is wound (ಕದಿರ್ Sm. 103).

ಗುಣಕ ಗುಣake. = ಗುಣಕೆ. Tbh. of ಗುಟಕೆ. a pill. see ಮದ.

ಗುಣಗಣ ಗುಣa-gaṇa. a multitude of good qualities, virtues or merits (Siv. 2, 113; My.).

ಗುಣಗಣನೆ ಗುಣa-gaṇane. she who takes notice of good qualities (Bp. 50, 11).

ಗುಣಗ್ರಾಹಿ ಗುಣa-grāhi. one who appreciates or can appreciate good qualities (My.).

ಗುಣಜ್ಞ ಗುಣa-jña. one who knows how to appreciate men or things; a scholar (ಗುಣಾಜ್ಞ, ವಿವಾಂಸ Nn. 42).

* ಗುಣಣಿ ಗುಣaṇi. theatre. ಗುಣಣಿಯ ಬಾಗಿಲೋ ದ್ರೌಪದಿಯ ನರಿಸಿ Pb. 8, 73 va.

ಗುಣತ್ರಯ ಗುಣa-traya. the three constituent properties of nature: satva, rajas, tamas (Nn. 12; ತ್ರಿಗುಣ 67. 78; ಪ್ರಕೃತ 111).

ಗುಣತ್ವ ಗುಣatva. subordination, dependence; virtue, excellence; the possession of attributes or qualities in general; multiplication. see Bp. 3, 69; 6, 13; ಅನು.

ಗುಣದೋಷ गुणा-दोषा. virtue and vice (C.).
 ಗುಣಧರ್ಮ गुणा-dharma. the virtue or duty incident to the possession of certain qualities, as clemency is the virtue and duty of royalty, etc. (B. 5, 184).
 ಗುಣನ गुणाना. multiplication; enumeration. (My.).
 ಗುಣನಂದಿ गुणा-nandi. N. of an author (Smd. 4, 39).
 ಗುಣನಾಮ गुणा-nāma. an appellation that corresponds to or clearly expresses the nature of a thing, person, etc., one whose meaning is intelligible in itself (My.).
 ಗುಣನಿಧಿ गुणा-nidhi. a receptacle, or an ocean of virtues (My.).
 ಗುಣನಿಲಯ गुणा-nilaya. she who is the abode of merit (Bp. 50, 11).
 ಗುಣಪ್ರಾಪ್ತಿ गुणा-prāpti. having threads in its back: a spider (ಮತಕಾರಿ, ಜಾಡ Mr. 166).
 ಗುಣಪ್ರಯತ್ನ गुणा-prayati. desire or longing for a good act (Cpr. 5, 29).
 ಗುಣಭಾಜ್ गुणा-bhāj. sharing in, possessing or having good qualities. (Smd. 106).
 ಗುಣಭಾಜ गुणा-bhājā. Tbh. of ಗುಣಭಾಜ್ (Smd. 106).
 ಗುಣಮಣಿ गुणा-maṇi. a jewel of good qualities (V. 4, 81; J. 12, 5; C.).
 ಗುಣಮೂಲಿ गुणा-mūli. a bulbous root. (ಗಣಿಸು Mr. 135).
 ಗುಣಯಿಸು गुणायिसु. = ಗುಣಿಸು. to multiply; to enumerate; to calculate (Ch. v. 334).
 ಗುಣಯುತ गुणा-yuta. possessed of good qualities, etc. (J. 2, 10).
 ಗುಣಲಯನಿ गुणा-layani. a tent.
 ಗುಣವಚನ गुणा-vacana. an attributive; an adjective (Smd. 96, 110, 116, 118, 119, 120, 134, 183, 200, 256; Kāv. I, 2, 4-7).
 ಗುಣವತ್ गुणा-vat. endowed with qualities, or with good qualities; excellent, perfect. (Kāv. II, 2, B, 43).
 ಗುಣವತಿ गुणा-vati. a woman endowed with good qualities (J. 5, 51). 2. = ಗುಣವತ್ಸಲಾಪಿ (ಕದಿರು Mr. 206). 3, N.
 ಗುಣವನ್ತ गुणा-vanta. Tbh. of ಗುಣವತ್. endowed with eminent or good qualities; an excellent or good man (Bp. 41, 13; C.; B. 2, 32; 5, 178).
 ಗುಣವಂತಿ गुणवन्ति. an excellent woman (Bp. 4, 32; My.).
 ಗುಣವರ್ಮ गुणा-varma. N. of an author (Smd. 4, 144; cf. Kāv. I, 2, 99).
 ಗುಣವಳ गुणा-baja. a certain feat of wrestlers (Cpr. 5, 77).
 ಗುಣವಾಚಕ गुणा-vācaka. = ಗುಣವಚನ. (My.).
 ಗುಣವಾಚಿ गुणा-vāci. = ಗುಣವಚನ. (Smd. 95).
 ಗುಣವಾರ್ಧಿ गुणा-vārdhi. an ocean of good qualities (Sāv. 4, 107).
 ಗುಣವಿವೇಕ गुणा-vivēka. the investigation or discussion of the ten good qualities of a poem (Kāv. I, 1 a, 5; III, 1 seq.).
 ಗುಣವೃಕ್ಷ गुणा-vṛkṣa. the mast of a vessel; the tree to which a boat is moored.
 ಗುಣವೃಕ್ಷ गुणा-vṛkṣaka. = ಗುಣವೃಕ್ಷ. the mast, etc.
 ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠ गुणा-śrēṣṭha. pre-eminent in excellences or virtues (ಗುಣಾಗ್ರಣಿ Nn. 30; ಗುಣಾಧ್ಯ 42).
 ಗುಣಸಮವಾಯು गुणा-samavāya. = ಗುಣಗಣ. a multitude of good qualities. (Cpr. 2, 62).
 ಗುಣಸಾಂದ್ರ गुणा-saundara. N. of a vṛtta (Ch.).

ಗುಣಸ್ವಭಾವ गुणा-svabhāva. the essential form of qualities (Kāv. III, 3, B, 5-9).
 ಗುಣಾಕಾರ गुणा-ākāra. multiplication (C.; Mhr.).
 ಗುಣಾಗ್ರಣಿ गुणा-āgrāṇi. = ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠ. (ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠ, ಸುರಥ Nn. 30; Ch. v. 254).
 ಗುಣಾಂಕ गुणा-āṅka. distinguished by excellences (Bp. 26, 17).
 ಗುಣಾಧ್ಯ गुणा-ādhyā. rich in virtues or excellences (ಗುಣಜ್ಞ, ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠ, ವಿದ್ವಾಂಸ Nn. 42).
 ಗುಣಾತಿಶಯ गुणा-atishaya. eminence of excellences (Cpr. 5, 38).
 ಗುಣಾಧಿಕ गुणा-adhika. = ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠ. (Smd. 73).
 *ಗುಣಾನುಗತಮಾದಿರೀಪಕ गुणा-anugataīm-ādirīpaka. a kind of Dipaka. Kr. 3, 56.
 ಗುಣಾನುರೂಪ गुणा-anurūpa. corresponding or adapted to properties (Smd. 94, 95).
 ಗುಣಾಂತರ गुणा-antara. a different kind of merit, variety of property or quality. (Cpr. 2, 48).
 ಗುಣಾರಿ गुणारि. an assistant of the gavuḍa and śānabhōga (Mhr.; S. Mhr.).
 ಗುಣಿ गुणि. 1. = ಕುಣಿ 2, etc. hollow, pit. [Tu. ಗುಣ]. — ಗುಣಿಗಣ್ಣ. — ಕಣ್ಣ. a hollow eye (C.). — ಗುಣಿಗಲ್ಲ. a check that is sunken in (G.). — ಗುಣಿ ಸವೆ ಮಾಡು. to dig a little hole round a tree (My. occasionally).
 ಗುಣಿ गुणि. 2. the rod or handle of a whip (S. Mhr.; cf. ಗುಣಕು).
 ಗುಣಿ गुणि. possessing qualities; endowed with good qualities or merits (Bp. 29, 2; 36, 2; 61, 70). 2, a bow. 3, N. of a plant (ಗೋಣು Mr. 139; cf. Sk. ಕುಣಿ?).
 ಗುಣಿಕ गुणिक. Tbh. of ಗುಣಿಕ. a pill. see ಮದ್ದು-
 ಗುಣಿತ गुणित. multiplied; multiplication (ಒತ್ತು Mr. 38; My.).
 ಗುಣಿಸು गुणिसु. = ಗುಣಯಿಸು. to multiply, etc. (C.; Si. 327; J. 30, 53).
 ಗುಣು गुणु. = ಗುಣ, etc. a sound to indicate grumbling. — ಗುಣುಗುಟ್ಟು. = ಗುಣಗುಟ್ಟು. (My.) — ಗುಣುಗುಣು. murmuring, buzzing, whispering among the people, suppressed talk about (S. Mhr.; Mhr.).
 ಗುಣುಕು गुणुकु. = ಗುಣಕು, etc. a fiddle-stick, etc. (S. Mhr.).
 ಗುಣೋಕ್ತಿ गुणा-ukti. = ಗುಣವಚನ. (Smd. 256, 257; Kāv. I, 2, 17-19).
 ಗುಣೋತ್ಕರ್ಷ गुणा-utkarṣa. excellence, superiority. see ಒಕುಡು.
 ಗುಣೋದಯ गुणा-udaya. a man in whom good qualities, etc. have risen or appear (J. 28, 14).
 ಗುಣ್ಯ गुण्य. 1. = ಗಣ್ಯ. joining, proximity; near; along (C.; see ಕುಣಿ 1). ಅವರು ಆ ನಡುಗಡ್ಡೆಯ ಪಶ್ಚಿಮದಕ್ಕಿಣದಡ್ಡೆಗಳ ಗುಣ್ಯ ಇಳಕಲ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ (B. 4, 205). frequently ದಾರಿ, ಮನೆ, ಹಳ್ಳ, etc. (C.). see ದಣ್ಣ-
 ಗುಣ್ಯ गुण्य. 2. = ಕೂಟ 3, ಗುಡಿವ, ಗೂಟ, ಗೂಣ್ಯ. a peg, a plug, a stumpy post (ಶಿವಕ, ಕೀಲಕ Nr.; My.; Tu. ಗೂಣ್ಯ; M. ಕುಟು; T. ಕುಟು; Mhr. ಖುಟ್ಟಾ, ಖುಟ್ಟೇ, ಖುಟೇ; see also ಕುಟಿ). ಪರುವ ಕಟ್ಟಲೆನ್ನು ಕಳದಲ್ಲಿ ನಟ್ಟ ಗುಣ್ಯವು (ಮೇಧಿ, ಮೇಟಿ Nr. o. r. ಗೂಟವು). ಗುಣ್ಯಂಗಳೆನ್ನು ಸಂಕೀರ್ಣಮಾದ ಕುಟು (ಕುಕೂಲ Nr.).

ಗುಣ್ಣಿಗೆ gunṭige. Tbh. of ಭುಣ್ಣಿಕೆ. the ankle. (Smd. 338).

ಗುಣ್ಣು gunṇu. 121 square yards or the fortieth part of an acre (My.; Te.).

ಗುಣ್ಣು gunṇa. 1. = ಗುಣ್ಣೆ ಗುಣ್ಣು 2. roundness, hollow-ness and deepness (cf. ಗುಣ್ಣೆತು). 2. = ಗುಣ್ಣು 2-ಅ 3. N. ಉಣ್ಣೆಯೇನೋ, ಗುಣ್ಣು? ಅನ್ನರೆ ಮುಣ್ಣಾಸು ಮೂವತ್ತು ಮೊಟ ಎನ್ನ. — ಎಂಜಲು ಎತ್ತೋ, ಗುಣ್ಣು! ಎನ್ನರೆ ಉಣ್ಣವರು ಎಷ್ಟು ಜನ? ಎನ್ನ (Prvs.). — ಗುಣ್ಣು ಬಟ್ಟಲ. = ಗುಣ್ಣು ವಟ್ಟಲ. (S. Mhr.). — ಗುಣ್ಣು ಬಾವಿ. a temporary round pit or well sunk in the dry bed of a stream (S. Mhr.). — ಗುಣ್ಣು ಭಟ್ಟು. N. ಉಣ್ಣೆಯೇನೋ, ಗುಣ್ಣು ಭಟ್ಟು? ಹೌದು, ಕಾಣೆ. ರಣ್ಣೆ ಮುಣ್ಣೆ! (Prv.). — ಗುಣ್ಣು ಯ್. — ಅಯ್. N. (Bp. 15, 23). — ಗುಣ್ಣು ಯ್. — ಅಯ್. N. (Bp. 9, 33). — ಗುಣ್ಣು ಯ್. — ಅಯ್. N. (Bp. 9, 47; 24, 72). — ಗುಣ್ಣು ವಟ್ಟಲ. — ಬಟ್ಟಲ. = ಗುಣ್ಣು ವಟ್ಟಲ, ಗುಣ್ಣು ಬಟ್ಟಲ. (T. ಗುಣ್ಣು ವಟ್ಟಲ). a small round and deep metal vessel from which water and other liquids are drunk, children eat, etc. (ಅನುಕರ, ಗರ್ಜಕ M. 212, o. r. in three MSS. ಗುಣ್ಣು-).

ಗುಣ್ಣು gunṇa. 2. = ಗುಡ್ಡ 1. a servant (Te. ದಾಸ, ಬಣ್ಣು; R.; Te. ಗುಣ್ಣು ವೆ, a female servant; M. ಕುಣ್ಣೆ, slave; dirty woman). cf. the ಗುಣ್ಣು No. 2 s. ಗುಣ್ಣು 1.

*ಗುಣ್ಣು gunṇa. 3. a showy person. ಜೂಜುಗಾಟನ ಮಾತು, ಬೀದಿಯ ಗುಣ್ಣನ ಸೊಬಗು ಓಡಿನೋಳುಗಳೆಂದು ಹೊಯ್ದು ನ್ನೆ ಕಾಣರೋ Bv. 634.

ಗುಣ್ಣು ಕ್ರಿಯೆ gunṇa-kriye. a kind of rāga (Bp. 19, 17; cf. ಗುಣ್ಣಾ ಗುಣ್ಣೆ).

ಗುಣ್ಣು ಗೆ gunṇage. = ಗುಣ್ಣು ಗೆ. of a round, globular form (C.; B. 3, 119; 4, 35).

ಗುಣ್ಣು ಲಿಗೆ gunṇalige. = ಗುಣ್ಣಾ ಲಿ. a round water-vessel of ಗುಣ್ಣಾ (My.).

ಗುಣ್ಣಾ ಗುಣ್ಣೆ gunṇaḡgunṇi. a kind of rāga (Bp. 19, 15).

ಗುಣ್ಣಾ ನ್ತರ gunṇu-antara. the state of stones being laid inside: a foundation (My.). — ಗುಣ್ಣಾ ನ್ತರ ಮಾಡು. to lay a foundation (My.). 2, to make a stone-mass of (something), to ruin completely (another's property, etc., My.).

ಗುಣ್ಣಾರ gunṇāra. = ಗುಡಾರ. a tent. see ಗುಡಿ.

ಗುಣ್ಣಾಲಿ gunṇāli. = ಗುಣ್ಣು ಲಿಗೆ. (My.).

ಗುಣ್ಣಾಳಿಸು gunṇāḡisu. to roll up, as a rug (Mhr. ಗುಣ್ಣಾಳಣೀ; Sd.).

ಗುಣ್ಣೆ gunṇi. = ಕುಣ್ಣೆ 2, ಗುಣ್ಣೆ 1, ಗುಣ್ಣು 1. a hole, a pit, a hollow (My.; Si. 203, 431; Tu. also depth; T., M. ಕುಣ್ಣು, what is hollow, deep, low). ನೀರ ಗುಣ್ಣೆ (B. 5, 80). ತೋಳ ಗುಣ್ಣೆಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ಅಳಿಗೊನ್ನು ಕಲ್ಲು (Prv.). see ತಡ- ಸುಣ್ಣು-; Prv. s. ಮುಣ್ಣೆ. 2. = ಗುಣ್ಣೆಗೆ No. 1, the pit of the stomach (My.; Te. ಗುಣ್ಣೆ, T. ಗುಣ್ಣೆ). 3, a large round earthen or metal vessel (My.; cf. Sk. ಕುಣ್ಣೆ? Mhr. ಕುಣ್ಣೆ, a vessel of stone or earthen). — ಗುಣ್ಣೆ ಕಾಯ. the heart, in a physical sense only (My.; Te. ಗುಣ್ಣೆ ಕಾಯ). — ಗುಣ್ಣೆ ವಟ್ಟಲ. = ಗುಣ್ಣು, q. v. (My.). — ಗುಣ್ಣೆ ವುಗು. — ಪುಗು. to enter a pit or pool (Cpr. 7, 139).

ಗುಣ್ಣೆ gunṇi. a button (S. Mhr.; Mhr., H.).

ಗುಣ್ಣೆಗೆ gunṇige. = ಗುಣ್ಣೆ No. 2. the pit of the stomach (C.). [ಅಜನ ಗುಣ್ಣೆಗೆ ಪೊಕ್ಕುಂ... ವೇಣವಂ ಬರ್ದುಕುವನೇ Pb. 11, 121]; 2, the thorax, the chest; couragē (ಎದಕ

Sm. 84; Si. 204); the heart in a physical sense (J. 16, 28). ಗಟ್ಟಿಗುಣ್ಣೆಗೆಯವನು (ಉರಸ್ತತ್, ಉರಸಿಲ, ಭೈರ್ಯಶಾಲಿ Si. 283; My.). see ಅದರು, ಎರೆ, ಎದೆ, ಒಳ-.

ಗುಣ್ಣೆಗೆ gunṇige. Tbh. of ಕುಣ್ಣೆಕೆ. a water pot. [Ap. 5, 22 va.; ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ ಕಾಲಂ ಕರ್ತಲ್ ಗುಣ್ಣೆಗೆಯಂ ಕೊಣ್ಣು ಬಣ್ಣಂ Vr. 91, 8]; (ಕಮಣ್ಣುಲು, ಕುಣ್ಣೆಕೆ Hla.; ಕರಕ Nr.; ಜಲಪಾತ್ರ Kk. 32; ಮುಷಿಗೆ ಜಲಪಾತ್ರ Sm. 34; ಕಮಣ್ಣುಲು 84; Cpr. 6, 8). ವ್ರತಗಳ ಗುಣ್ಣೆಗೆ (ಕಮಣ್ಣುಲು, ಕುಣ್ಣೆ Nr.). see ತಡ-.

ಗುಣ್ಣಿತ gunṇita. pounded, crushed (ರೂಪಿತ, ದೂಳುವಡೆದುದು Nr.; see ಕುಣ್ಣಿತ and ರೂಪಿತ).

ಗುಣ್ಣೆತು gunṇitu. = ಗುಣ್ಣೆತ್ತು (Smd. 96), ಗುಣ್ಣೆತ್ತು, ಗುಣ್ಣೆತ್ತು. that is deep (ಅತಲ್ಪರ್ಶ, ಅಗಾಧ, ಗಮ್ಭೀರ, ಗರ್ಭೀರ, ಅಸ್ಥಾಗ Hla.). [ಅದಮಾನುಂ ಗುಣ್ಣೆತಪ್ಪ ರಸದ ಭಾವಿಯಂ ಮೊಡನಾ ಪುರಂದಂ ಕಣ್ಣು Vr. 187, 7].

ಗುಣ್ಣೆತ್ತು gunṇittu. = ಗುಣ್ಣೆತ್ತು, q. v. [ಅದಲೆ ನೀರ್ ಗುಣ್ಣೆತ್ತು ನೀರಲೆಯೊಳೆ ನಿನ್ನು ಸತೆಗೆ ಹಂಗಂ ತೋಟುತ್ತ Pb. 5, 62].

ಗುಣ್ಣು gunṇu. 1. = ಗುಣ್ಣು 2, ಗುಣ್ಣು 1. a heap; a mass; a crowd; an assemblage, etc. (ನೇರವಿ Smd. II; Kk. 81; Sm. 95; ತಣ್ಣ, ಗುಮ್ಮಿ, ಗುಣ್ಣು, ಬವುಲ್, ಗಡಣ, ನೇರವಿ, ಜಂಗುಳಿ, ತರಳ್ಳಿ, ಗೊಂಚಿ, ದೊಣ್ಣುಳಿ, etc., ಸೇಣೆ, ತ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; Sm. 34; J. 22, 26; T. ಕುವಾಲ್, ಕುವವು, ಕುವೈ. ಕುಣ್ಣು; Te. ಗುಣ್ಣು, a lump; see ಕುಪ್ಪೆ 1, ಗುಡಿಯು). [ಇದಿರೋ ಕಣ್ಣಂ ನೆರೆದು ನಿಗುಮ್ಮಿಸಿ ತಣ್ಣಂ ಗೊಣ್ಣೆರ್ದ ನರರ ಖಣರರ ಗುಣ್ಣಂ Ap. 4, 3]. — ಗುಣ್ಣು ಗಿಡಿ. — ಕಿಡಿ sparks that fall in heaps (Rām. 5, 8, 77).

ಗುಣ್ಣು gunṇu. 2. = ಗುಡ್ಡ 2, ಗುಣ್ಣು 1. anything globular; a round stone for grinding on a slab (C.), a large round stone or boulder (ಶಿಲೆ Sm. 95; ಮುಣ್ಣಾಶ್ಚ Mr. 206; Bp. 58, 36; My.), a stone for constructing an ole (C.); the plummet used by masons, etc. (C.); the globe used at schools (C.); a little ball or marble used as a plaything by children (C.); a spherical, small ornamental object (C.); a testicle of beasts (R.; Tu.; Te. ಗುಣ್ಣು; T. ಕುಣ್ಣು); a bullet of small arms (Rā. 5, 69), a cannon ball (C.); the firing of a gun (My.). (T. ಕುಣ್ಣು, ಕುಮಿಲ್, ಕುವದು, ಕುವವು, ಕುವೈ; M. ಕುಮಿಲ್). ಗಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲದ ಮುಣ್ಣೆಯ ಮನಸ್ಸು ಗುಣ್ಣೆಗಿನ್ನು ಗಟ್ಟಿ (Prv.). ಗುಣ್ಣಾದದು (ವರ್ತುಲ, ನಿಶ್ಚಲ, ವೃತ್ತ Si. 372, 427). see Si. 29, 284, 288; B. 2, 21; 4, 131; 5, 54, 56, 112, 161, 250; ಒಲೆ- ಕಲ್ಲು-, ಕಿಣ್ಣು-, ಕುಡಿ-, ಸಿಡಿ-. — ಗುಣ್ಣುಂಚು. — ಅಂಚು. the round (coloured) border of a dōtra (My.). — ಗುಣ್ಣು ಬಾವಿ. any round well (My.). — ಗುಣ್ಣು ರ. — ಅರ. a round file (My.). — ಗುಣ್ಣಾಟಿ. — ಅಟಿ. a kind of gambling with dice (My.). — ಗುಣ್ಣಾಡಿಸು. — ಅಡಿಸು. to smooth gāre with a round stone (My.); to flatten a road with a stone-roller (My.). — ಗುಣ್ಣಾಟುಸು. = ಗುಣ್ಣು ಹಾಟುಸು. (My., occasionally). — ಗುಣ್ಣೆ ಕುಳ್ಳು. — ಇಕ್ಕು. to shoot a ball. see Sp. s. ಗಣ್ಣು No. 1. — ಗುಣ್ಣು ಕಲ್ಲು. a grinding stone. ಉಣ್ಣವರಿಗೆ ಉಟ್ಟ ಬೇಡ, ಗುಣ್ಣು ಕಲ್ಲಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಬೇಡ (Prv.). see Prv. s. ಗಣ್ಣು. — ಗುಣ್ಣು ಗಪ್ಪರ. — ಕಪ್ಪರ. ಗುಣ್ಣು ಗಪ್ಪರದ ಕಾಯಕ, the profession of a Jaṅgama beggar who walks about with a round kappara in his hand (S. Mhr.). — ಗುಣ್ಣು ಗೋವಿ. — ಕೋವಿ. a small swivel (Sd.). — ಗುಣ್ಣು ಜಾಣಿ. a herb, Andrographis echinoides N. ab E. (Z.; My.). — ಗುಣ್ಣು ಬಟ್ಟಲು. = ಗುಣ್ಣು ವಟ್ಟಲ, etc. (My.). — ಗುಣ್ಣು ಮಲ್ಲಿಗೆ. a kind of

jasmine (My.). — ಗುಣ್ಣು ಮುಣುಗ. = ಗಣ್ಣು ಮುಣುಗ, ಗುಡಮುಣುಗ. N. of a water-bird that dives like a stone (My.). — ಗುಣ್ಣು ವಲೆ. — ಬಲೆ. a kind of net (Bh. 3, 13, 23). — ಗುಣ್ಣು ಹಾಕು. to load a weapon with ball (C.). — ಗುಣ್ಣು ಹಾಕುಸು. to shoot a ball or bullet (C.); to fire a gun (C.). — ಗುಣ್ಣು ಹೊಡೆ. = ಗುಣ್ಣು ಹಾಕುಸು. (C.). — ಗುಣ್ಣು ಕೆ. — ಉಕೆ. a round chisel (My.). — ಗುಣ್ಣು ಕೆ. — ಒಲೆ. an opole with a round opening (My.; see ಒಲೆ 4).

ಗುಣ್ಣು ಗೆ gunduge. = ಗುಣ್ಣು ಗೆ. of a round form. (B. 5, 241. 245).

ಗುಣ್ಣೆ ತು gunnitu. = ಗುಣ್ಣೆ ತು, etc. that is deep. (o. r. in Smd. 96).

ಗುಣ್ಣೆ ತು gunnitu. = ಗುಣ್ಣೆ ತು.

ಗುಣ್ಣು gunpu. 1. = ಗುಣ್ಣು 1, ಗುಣ್ಣು 2, etc. a heap; an assembly (ಗುಣ್ಣು, ಗುಣ್ಣು, ನೆರವಿ, etc. Sm. 54; Kév. 1, 34).

ಗುಣ್ಣು gunpu. 2. = ಗುಣ್ಣು 1, etc. deepness, depth; profundity; graveness, seriousness; solemnity; earnest; secrecy, mysteriousness (ಗುಣ್ಣು Ct. II, 50; Sm. 66; ಗುಣ್ಣು Ct. I, 65; Kk. 67). [ಆ ಜಲನಿಧಿಯು ಗುಣ್ಣು ನೆಲವೆ ಪೇಟೆ Kr. 3, 20; Pb. 1, 83; Ap. 1, 55; ಕಳೆದ ಹೂವಿನಲ್ಲಿ ಕಮ್ಪನುಳಿದ ಸೂಳೆಯಲ್ಲಿ ಹವ್ವು, ಕೊಳಚೆಯು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಗುಣ್ಣು ನುಣುಕುವಿರಿ Bv. 562]. see Cpr. 1, 80; Ch. v. 21; Grj. 3, 37; 3, 69 va.; Bp. 25, 11; 36, 1. 29; 40, 41. cf. ಗುಣ್ಣು. [ಗುಣ್ಣು ನುಣು. — ಪೇಟು. to become profound. ವಿಶ್ವತ ವೀರಸೇನ ಚಿನ್ನಸೇನಾಚಾರ್ಯ ಪರ್ಯುಷ್ಣ ಮಾಗಿರಿ ಬನ್ನೀಕಥೆ ಗುಣ್ಣು ವೆತ್ತುದು Ap. 1, 35].

ಗುಣ್ಣು gunya. endowed with qualities or virtues; to be enumerated; the multiplicand. (My.).

ಗುತ್ತೆ gutta. closeness; tightness (C.; Tu. ಕುತ್ತ steepness; Te.; see ಕುದೆ, ಕುಟ 1, ಗುಣ್ಣು 3; Mhr. ಗುಣ್ಣು ಕೇಂ, to be entangled or embarrassed). ಕುಟುಪದ ಹಾಗೆ ಮೆಯ್ಯೆ ಗುತ್ತವಾಗಿರುವ ಅಂಗಿ (ಕುಟುಕ, etc. Si. 279). — ಗುತ್ತ ಬಳೆ. a tight bracelet (C.). — ಗುತ್ತ ಮೊಸಿ. well-trimmed, properly cut whiskers (S. Mhr.).

ಗುತ್ತೆ gutta. Tbh. of ಗುತ್ತ. concealed, etc. (Smd. 349).

ಗುತ್ತನೆ guttane. closely, tightly; tight (My.).

ಗುತ್ತಾ gutta. = ಗುತ್ತ ಗೆ 1 No. 1, ಗುತ್ತ. (My.; Mhr.; Sindh gutto).

ಗುತ್ತಾದಾರ gutta-dāra. a contractor (My.).

ಗುತ್ತಿ gutti. = ಕೊತ್ತು 2, ಗುದಿ 3. a bunch or cluster of fruits or flowers (Te. ಗುತ್ತಿ, ಗೊತ್ತು; T. ಕೊತ್ತು, ಕೊನ್ನು; R.). 2, a bush (= ಕುತ್ತು, My.). [3, a stump. Tu. ಕುತ್ತ].

ಗುತ್ತಿಗೆ guttige. 1. an exclusive right of sale, farm, a contract, as for tamarind trees, inknuts, liquor, etc., monopoly (C.; Tu.; M. ಕುತ್ತಿಗೆ, T. ಕುತ್ತಿಗೆ; Te. ಗುತ್ತಿ). 2, rental on land (My.; T., Te.; Bp. 27, 52). ಗುತ್ತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಯಿತು, ಸುತ್ತಿಗೆ ಮುಣುಗಿ ಹೋಯಿತು (Prv.). — ಗುತ್ತಿಗೆ ಹೊಲು. a rented land (My.).

ಗುತ್ತಿಗೆ guttige. 2. = ಗುತ್ತಿ. see ಗೂವ.

ಗುತ್ತು guttu. 1. = ಗುತ್ತ. a mark, sign. (S. Mhr.; Bh. 1, 6, 5). — ಗುತ್ತಿನ ಜಣ್ಣು. N. of a play (Bh. 1, 6, 2).

ಗುತ್ತು guttu. 2. to pierce into. ಮುಳ್ಳು ಗುತ್ತುವದೆ ತೆಪ್ಪಿಲ್ಲದ ಪುರ್ಣಾ ಘನವು Cv. 47. [Tu. ಕುತ್ತ. cf. ಕುತ್ತ 2.

ಗುತ್ತೆ gutte. = ಗುತ್ತ. (My.; see ಅಬುಕಾರಿ-).

ಗುತ್ತೆ gutsa. = ಗುತ್ತ. 'a cluster of blossoms.

ಗುತ್ತಕ gutsaka. = ಗುತ್ತಕ, ಗುತ್ತ. (Mr. 108).

ಗುತ್ತಾರ್ಧ gutsa-ardha. = ಗುತ್ತಾರ್ಧ. a necklace of twenty-four strings.

ಗುದ guda. = ಗೊಡ್ಡ. the anus; the rectum.

ಗುದಕಾಸ guda-kāsa. belly-ache (ಹೊಟ್ಟೆ ಬೇನೆ Mr. 386. o. rs. ಗುದ ಕಾಸ, ಗುದಭಾಸ).

ಗುದಕೀಲಕ guda-kilaka. the piles.

ಗುದಗ ಗುದaga. 1. = ಗುದಗು, ಗುದಗು. a post or prop put behind a door to keep it shut (My.).

ಗುದಗ ಗುದaga. 2. a fat, stout man (S. Mhr.).

ಗುದಗಿ gudagi. a stout woman (S. Mhr.).

ಗುದಗು gudagu. = ಗುದಿಗೆ 1, etc. (My.).

ಗುದಗೆ ಗುದage. = ಗುದಿಗೆ 1. a club. (C.).

ಗುದಜನಿ guda-jani. Viṣṇu (Grj. 6, 39).

ಗುದಮೈಥುನ guda-māthuna. sodomy (Mhr., My.).

ಗುದಸಮಾರ್ಜನ guda-sammārjana. rubbing the anus. see ಸೀಣ್ಣು.

ಗುದಸ್ತ gudasta. = ಗುಜಸ್ತ. past, as a year. (My.).

ಗುದಿ gudi. 1. to tie the feet or legs (ಪಾದಬಂಧನ Smd. Dh.; see ಕುದೆ).

ಗುದಿ gudi. 2. = ಕುದೆ, ಗುದಿಗೆ 2, ಗುದಿಗೆ 1, ಗುದುಪು. a rope for the feet used in climbing palm trees (My.; Sk. ಕೂದೀ, a fetter for the feet). — ಗುದಿಗಾಲು. — ಕಾಲು. feet to which that rope is attached (My.).

ಗುದಿ gudi. 3. = ಗುತ್ತಿ. a bunch (C. Bp. 5, 3; My.; Te. ಗುದಿ, ಗುವಿ). see ಪೂ. — ಗುದಿಗೆಯ. to make bunches of (things, Rév. 5, 115 va.).

ಗುದಿ gudi. 4. to jump (T. ಕುದಿ; see ಕುದುಕು 1); to stamp, to make a noise with the feet (My.).

ಗುದಿಗೆ gudige. 1. = ಗುದಗೆ, ಗುದಗೆ 2. a club, a bludgeon (C.; B. 2, 34; ದ್ರುಘಣ, ಮುದ್ದರೆ, ಘನ Si. 290; Tu.; Te. ಗುದಿ, ಗುದಿಯ, ಗುದೆ; T. ಕುಟುಯ; cf. ಕೊಣು). ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದ ಗುದಿಗೆ (ಪರಿಘ, ಪರಿಘಾತನ, ದೊಡ್ಡ Si. 290). see Prv. s. ನದಿ.

ಗುದಿಗೆ gudige. 2. = ಗುದಿ 2, etc. (My.).

ಗುದು gudu. an imitative sound (cf. ಗುಂ 2 and ಗುಳು). — ಗುದುಗುದು. rep. a buzzing sound in the ear (S. Mhr.).

ಗುದುಗು gudugu. = ಗುದಗೆ 1, etc. (My.).

ಗುದುಗೆ guduge. 1. = ಗುದಿಗೆ 2, etc. (My.). see ಬೆಳ.

ಗುದುಗೆ guduge. 2. = ಗುದಿಗೆ 1, etc. (My.).

ಗುದುಪು gudupu. = ಗುದಿ 2, etc. (My.).

ಗುದ್ದ gudda. = ಗೊಡ್ಡ, q. v. a large kind of lizard. (cf. ಕಾತ). see ಹೆಣ್ಣು.

ಗುದ್ದರಿಸು guddarisu. (fr. ಗುದ್ದ 2). to cuff, to push, as a calf, or a milker, pushes the dug of a cow (My.).

ಗುದ್ದಲಿ guddali. = ಗುದ್ದ. Tbh. of ಕುದ್ದಾಲ. a hoe, etc. (Smd. 364; Hla.; Nr.; Ct. II, 32; Mr. 371; C.; Si. 303; Te.; T. ಕುಣ್ಣಾಳ,

ಕುನ್ದಾಳಿ; Mhr. ಕುಂದಳಿ). a kind of pickaxe, a hoe. ಮರದ ಗುದ್ದಲಿ (ಕಾಪ್ಪ ಕುನ್ದಾಲಿ Nr.). see Si. 85, 302, 399; Bp. 49, 44; ಕೆಯ್-
— ಗುದ್ದಲಿ ಗೋಳ. — ಕೋಳ. to seize a hoe (Bp. 3, 58).

ಗುದ್ದಿ guddi. a clog tied to the neck of cattle (S. Mhr. B. 3, 23; Te. ಗುದಿಯೆ; see ಗುದಿಗೆ 1).

ಗುದ್ದಿಸು guddisu. to cause to cuff, etc. (C.).

ಗುದ್ದು guddu. 1. a hole, as of a mouse, snake, fox, etc. (C.; B. 3, 21, 31, 74; 5, 31, 259).

ಗುದ್ದು guddu. 2. = ಗುರ್ದು. to strike with the fist, to fist, to cuff, to box (C.; Te., Tu.; T., M. ಕುತ್ತು; see ಕುತ್ತು 2); to beat in a mortar, to pound (My.; T., M. ಕುತ್ತು; see ಗುದ್ದುವಿಕೆ). ಗುದ್ದಿದ ಗುದ್ದು ಗದ್ದಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ನೀರೂ ಸರಿ (Prv.) see Prv. 8. ಗಾಳಿ. — ಗುದ್ದಾಟ. = ಗುದ್ದಾಟ. (ಮುಖ್ಯಾ ಮುಖ್ಯ G.; My.). — ಗುದ್ದಾಟ. — ಅಟ. striking with the fist, fisticuffs (C.). ಅಸಲಿಗೆ ಮೋಸ, ಲಾಭಕ್ಕೆ ಗುದ್ದಾಟ. — ಕತ್ತಲೆ ಗುದ್ದಾಟ. — ಗಾಣೆಗನ ಜ್ವೇಷಕ್ಕೆ ಗದ್ದದ ಹುಡಿಯವನ ಗುದ್ದಾಟ ಲೇಸು. — ಬುದ್ದಿ ಹೇಳುವವರ ಸಂಗಡ ಗುದ್ದಾಟಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ (Prvs.). — ಗುದ್ದಾಡು. — ಅಡು. to fight with the fist, to box (C.). ಬುದ್ದಿ ಹೇಳುವವರ ಕೂಡ ಗುದ್ದಾಡ ಬಾರದು. — ಅರಮನೆಯ ಭತ್ತಕ್ಕೆ ಹೆಣ್ಣು ಗುದ್ದಾಡಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.).

ಗುದ್ದು guddu. 3. a blow with the fist (Bh. 4, 2, 64; C.; Tu., Te.; T., M. ಕುತ್ತು; Mhr. ಗುದ್ದಾ; the fist itself. ಗುದ್ದು ಹಾಕು (C.). see Prv. 5. ಬಗ್ಗು 2; ಕತ್ತಲೆ. — ಗುದ್ದ ಮೊಟ. the distance from the elbow to the end of the closed fist (ರತ್ನ G.; My.). — ಗುದ್ದ ಮೊಟ. = ಗುದ್ದ. (C.; ಸರತ್ನ G.).

ಗುದ್ದುವಿಕೆ gudduvike. fisting; pounding (ಮರ್ದನ, ಸಂವಾಹನ Si. 395).

ಗುದ್ದಿ guddi. = ಗುದ್ದಲಿ. a hoe, etc. (My.).

ಗುನಗು gunagu. = ಬುನಗು. the rear. (My.).

ಗುನಿ guni. a small crest on the grain of jōla (C.). 2. = ಗುಂಗು, etc., the husk of paddy, etc. (My.).

ಗುನ್ದು gundra. a kind of grass, *Saccharum sara* Roxb.

ಗುನ್ದು gundre. the root of the grass *Cyperus pertenuis* Roxb. 2, the fragrant grass *Cyperus rotundus* Lin. 3, a medical plant and perfume, commonly called priyangu.

ಗುನ್ನ ಗುನ್ನ. 1. = ಕೊಣ್ಣ, q. v. a hill: a raised spot (in wood, gāre, My.). — ಗುನ್ನ ಗುನ್ನ. rep. (My.).

ಗುನ್ನ ಗುನ್ನ. 2. = ಗುಜ್ಜ. smallness (My.; Te. ಗುನ್ನ, young). — ಗುನ್ನಾನೆ. — ಅನೆ. a dwarfish elephant (My.; Te.: a young-).

ಗುನ್ನಾಂ gunnāṁ. — ಗುನ್ನಾಂಪಟ್ಟಿ. paper gilt with tinsel and used for ornament (My.; T. ಕುಣುನಾ, Te. ಗುನ್ನಾ, ಗುರ್ದಾ-).

ಗುನ್ನೆಗಾರಿ gunnegāri. a fine (My.; Si. 263; Mhr., H. ಗುನ್ನೇಗಾರಿ). ಗುನ್ನೆಗಾರಿ ಕೊಡು; ಗುನ್ನೆಗಾರಿ ಹಾಕು (My.).

ಗುಪ್ತ gupta. = ಗುಪ್ತ. (Dp. 32, 1; Bh. 1, 6, 6; 6, 1, 2, 42).

ಗುಪ್ತ gupta. = ಗುಪ್ತ, ಗುಪ್ತ. concealed, hidden, secret; invisible. 2, guarded, preserved, saved. — ಗುಪ್ತ ಗೆಯ್. to hide, etc. (Rāv. 8, 99).

ಗುಪ್ತ ಗುಪ್ತ. a secret emissary, a spy (Rām. 4, 1, 4).

ಗುಪ್ತಿ gupti. concealment; protection. 2, a hole in the ground; a sink, a cavern, a cellar. 3, a sword-stick (My.; Mhr.).

ಗುಪ್ತಿನಾದ gupti-vāda. secret consultation, private advice.

ಗುಪ್ತನೆ ಗುಪ್ತಾನೆ. silently, silent (My.; cf. ಗುಣಗುಮ್ಮನೆ).

ಗುಪ್ತು guptu. 1. = ಕುಪ್ತು 3. a kind of disease. (My.).

ಗುಪ್ತು guptu. 2. = ಗುಬರು 2, etc. (My.).

ಗುಪ್ತೆ gupte. = ಕುಪ್ತೆ 1. a heap, pile, etc. (My.). — ಗುಪ್ತೆ ಗೋಳ. — ಕೋಳ. to be piled up, to form a heap (Rāv. 5, 120 va.).

ಗುಬರು gubaru. 1. (fr. ಕುಬ 1). = ಗುಬುರು 1. thickness, crowdedness; the thick foliage of a tree or of a shrub (My.; Te. ಗುಬುರು, ಗುಮುರು). ಮರ or ಗಿಡ ಗುಬರಾಗಿದೆ (My.). — ಗುಬರುಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. to become thick in foliage (My.). — ಗುಬರುಗಿಡ. a tree with thick foliage. (My.). — ಗುಬರು ದಲೆ. — ತಲೆ. a head with a luxuriant growth of hair (My.).

ಗುಬರು gubaru. 2. = ಕುವರ 2, etc., ಗುಪ್ತು 2, ಗುಬುರು 2. veiling, covering closely or muffling up (a part of the body or the body, My.). — ಗುಬರುಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. a cover over the head reaching to the knees, a cloak (My.). — ಗುಬರು ಹಾಕು. to cover the body closely (My.).

ಗುಬಾರು gubāru. 1. a swelling (S. Mhr.; cf. ಗುಪ್ತು 1).

ಗುಬಾರು gubāru. 2. = ಗುಬ್ಬು. noise of a crowd (My.; Te.: rumour; Te. ಗುಬುಲು, resoundingly, aloud, as thunder; cf. ಕುವಿ 2? T. ಕುಮುಲು, to sound, as thunder, a crowd, etc.).

ಗುಬರಿ gubiri. the white owl (Sd.; Mhr. ಫುಬಡ, an owl).

ಗುಬು gubu. 1. hotness (of the body; cf. ಕೊಮೆ). — ಗುಬು ಗುಬನ್ನು. — ಎನ್ನು. (the body) to be hot (My.).

ಗುಬು gubu. 2. an imitative sound. — ಗುಬು ಗುಬು ಎಣು. to stand up in a tumultuous or noisy manner (S. Mhr.; Te. ಗುಬೆ ಗುಬೆ, tumultuously, noisily).

ಗುಬುಕು gubuku. = ಗೊಬಕು, q. v. the note of a frog. (S. Mhr.).

ಗುಬುರು guburu. 1. = ಗುಬರು 1. (My.).

ಗುಬುರು guburu. 2. = ಗುಬರು 2, etc. (My.).

ಗುಬ್ಬಿ ಗುಬ್ಬಿ-ಅಕ್ಕಿ. = ಗುಬ್ಬಿ 2. (ಚಟಕ, ಕಲವಿಂಕ Si. 172; My.). see Si. 171, 173. ಹಿಟ್ಟಿನ ಗುಬ್ಬಿ (ಲಟ್ಟಿ Si. 485).

ಗುಬ್ಬಿ gubbi. 1. a knob, a protuberance (Te. ಗುಬಿಕೆ, ಗುಬ್ಬಿ; T. ಕೊಮ್ಮೆ; see ಕುಪ್ತು 3). — ಗುಬ್ಬಿಮೊಳೆ. a stout nail with a pommel head (My.; Te. ಗುಬ್ಬಿಮೇಕು). — ಗುಬ್ಬಿ ಸರಿಗೆ. a wire with a knob on one side (My.).

ಗುಬ್ಬಿ gubbi. 2. = ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಗುಬ್ಬಿಲ್. a small bird, especially a sparrow (ಚಟಕ, ಕಲವಿಂಕ Nr.; Mr. 172; Si. 172, ನೀಲಕಣ್ಣ Mr. 512; Nn. 49; C.; T. ಕುರುಬಿ; M. ಕುರಿಗಲ್, ಕುರುಬಿ; ಕೂರಿ; Tu. also ಗುರುಬಿ). ಗುಬ್ಬಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಹೆಣ್ಣು ಮಹಾ (ಚಟಕ Nr.). ಗುಬ್ಬಿ ಎತ್ತೇ ಕುಡಿದರೆ ದೀಪುವ ಕಲ್ಲು ತೋಯಿಸಿತೇ? — ಗುಬ್ಬಿಯ ಮೇಲೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವೇ? — ಹಾಪುವ ಗುಬ್ಬಿಗೆ ಗೋದಿಕಲ್ಲು ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). see Rāv. 6, 11 va.; ಕೆವ. 3, 33; B. 2, 6; ಕರಿ, ಚಟಕ, ಜುಟ್ಟ, ಮರ. — ಗುಬ್ಬಿ ಗಂಕಣ. — ಕಂಕಣ. (Smd. 386; Kk. 98). a bracelet ornamented with figures of small birds (My.). — ಗುಬಿ,

ಟೀಲ್. the cotton teal. *Nettopus coromandelianus* (Bd.). — ಗುಬ್ಬಿಲ್. = ಗುಬ್ಬಿಗಂಕಾ. (My.). — ಗುಬ್ಬಿಚೆರೆ. a small, prostrate grass with seeds that stick to one's clothes, *Lappago aliena* Spr. (Z.). — ಗುಬ್ಬಿ ಸವುತಾಯಿ. a common creeping herb, *Mukia scabrella* Arnott. (L.). — ಗುಬ್ಬಿಹುಲ್ಲು. a common grass, *Sporobolus diander* Beauv. (Z.); also *Uniola indica* Spr. (Z.).

ಗುಬ್ಬಿಲ್ gubblil. = ಗುಬ್ಬಿ 2. a small bird. (ಕಲವಿಂಕ, ಚಟಕ, ಗೃಹಬಲಿಹು, ನೀಲಕಣ್ಣಿ Hla.).

ಗುಬ್ಬಿಸೆ gubbisē. = ಕಬ್ಬಿಸೆ? sugar-cane? — ಗುಬ್ಬಿಸೆಹುಲ್ಲು. the grass *Poa flexuosa* Roxb. (Z.).

ಗುಮು guma. = ಗಮ. a term to express fragrance. (Te. ಗುಮು ಗುಮು, fragrantly, etc.). — ಗುಮು ಗುಮು ಅನ್ನು. = ಗುಮುಗುಮಾಯಿಸು. (My.). — ಗುಮುಗುಮಾಯಿಸು. to send forth a fragrant odour (My.).

ಗುಮುಟಿ gumaṭa. = ಗುಮುಟಿ, ಗುಮುರಿ, ಗುಮ್ಮಟಿ, ಗುಮ್ಮುಟಿ. a copula or dome (C.; Mhr. ಘುಮುಟಿ; Br., H. ಗುಮ್ಮಟಿ, ಗುಮ್ಮದ್, a dome; a paper lantern; a fire-balloon; T. ಕುಮ್ಮಟಿ. arch, vault, arched roof, pinnacle of a pagoda; globe; lantern made of paper). 2, a high, huge figure of stone, representing a Jaina saint called Bāhubali. (Mg.; Tu. ಗುಮ್ಮಟಿ).

ಗುಮುತಿ gumati. = ಗೋಮುತಿ? a kind of musical instrument. — ಗುಮುತಿ ವಾದ್ಯ. = ಕುಮ್ಮ ವಾದ್ಯ (G.).

ಗುಮರಿ gumari. fight of children (S. Mhr.; Mhr. ಘುಮರಿ, a play amongst cowherds; bawling). ಗುಮರಿ ಹಾಕು, to fight (S. Mhr.).

ಗುಮಸ್ತಾ gumastā. ಗುಮಸ್ತ. = ಗುಮಾಸ್ತ. (ಲೇಖಕ, etc. Si. 261; S. Mhr.; Br.).

ಗುಮಾನ gumāna. heed, care, consideration for; conceit, vanity; suspicion, doubt, surmise (C.; Mhr., H.; Br. ಗುಮಾನು). see Prv. s. ತೇಮಾನ.

ಗುಮಾನಿ gumāni. conceited, vain (Mhr.). 2, suspicious, suspected (C.; Br.).

ಗುಮಾಸ್ತಗಿರಿ gumāstā-giri. the office of gumāstā (C.; Mhr.).

ಗುಮಾಸ್ತಾ gumāstā. ಗುಮಾಸ್ತ. an agent, deputy, factor; an accountant (C.; Mhr., H.; B. 4, 50).

ಗುಮಿ gumī. a heap, a crowd, a multitude (S. Mhr.; Te.; M. ಕುಮಿ, T. ಕುಮೈ; see ಕುಪ್ಪೆ 1, and ೨. ಗುಮಿ). — ಗುಮಿ rep. in crowds (S. Mhr.).

ಗುಮಿತೆ gumita. (fr. ಗುಣ್ಣು 2). secret tidings, rumour. ಸುಧಿನ ಗುಮಿತೆ (ವಾರ್ತೆ Mr. 534).

ಗುಮುಟಿ gumuṭa. = ಗುಮುಟಿ. a dome. (My.). see ಗೋಲ-

ಗುಮುರಿ gumuri. = ಗುಮುಟಿ. (C. Bp. 47, 33).

ಗುಮ್ಮನ gumpana. Tbh. of ಗುಮ್ಮನ (Smd. 338).

ಗುಮ್ಮಿಸು gumpiṣu. to recoil, to draw back from, to shrink (Bp. 14, 17; 40, 76; ೨. ಗುಮ್ಮು ೨).

ಗುಮ್ಮು gumpu. 1. = ಗುಣ್ಣು 2, ಗುಮ್ಮ, ಗುಮ್ಮು. deepness. (Gr. 2, 106 va.; Bp. 1, 36; 19, 26; 40, 76; J. 6, 3; 9, 25) ಮಹಾ ಸಾಗರದ ನೀರ ಗುಮ್ಮು (ಅಗಾಧ ಅಸ್ಥಾ ಗ, etc. Mr. 403).

ಗುಮ್ಮು gumpu. 2. = ಗುಣ್ಣು 1, ಗುಮ್ಮ, ಗುಮ್ಮು 2, ಗುಮ್ಮು. a mass, a heap, a crowd, a number (ಸಮೂಹ, ಸಕರ,

ಸಮುದಾಯ, ಕದವುಕ, etc. Si. 179; ಪೂಗ 409; ಪ್ರಜ 413; C.; Tu., T. ಕುಮ್ಮು; Te. ಕುಮ್ಮೈ. see Si. 32. 60. 87. 106. 119. 121. 165. 189. 193. 215. 257. 273. 302. 324. 401; Bh. 1, 5, 8; B. 3, 19. — ಗುಮ್ಮು ಕೂಡು. to come together; to assemble (C.). ನೂಟುರು ನರಿಗಲು ಗುಮ್ಮು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತವೆ (B. 5, 262). ಗುಮ್ಮು ಕೂಡಿದ (ಸಮಷ್ಟಿ G.). — ಗುಮ್ಮುಗೊಕ್ಕು. — ಕೊಕ್ಕು. = ಗುಮ್ಮು ಕೂಡು. (My.).

ಗುಮ್ಮು gumpha. tying, stringing together, stringing as a garland; arranging (ರಚನೆ, etc. Mr. 425).

ಗುಮ್ಮನ gumphana. = ಗುಮ್ಮನ. winding, as a garland; arranging. (Kavy. IV, 1, 2).

ಗುಮ್ಮಿತ gumphita. strung together; arranged.

ಗುಮ್ಮು gumba. = ಗುಮ್ಮು 1, ಗುಮ್ಮು, ಗುಮ್ಮುನೆ. mysteriousness, obscurity (S. Mhr.; Te. ಗುಮ್ಮು, secrecy). ಗುಮ್ಮುಮಾತು (S. Mhr.). 2, reservedness (My.; Te. ಗುಮ್ಮು). ಅವನು ಬಹಳ ಗುಮ್ಮುವಾಗಿದ್ದಾನೆ (My.).

ಗುಮ್ಮು gumba. Tbh. of ಕುಮ್ಮು. a pot (My.). 2, the nave of a wheel (My.). — ಗುಮ್ಮು ರತಿ. — ಅರತಿ. a round metal vessel used as an ārti, trimmed by a dancing girl, and then used by the pūjāri (My.). 2, the dancing girl herself (My.).

ಗುಮ್ಮು gumbu. = ಗುಮ್ಮು No. 1 (S. Mhr.).

ಗುಮ್ಮು gumma. 1. = ಗುರ್ವು. a bugbear, a devil (My.; Tu. ಗುಮ್ಮು). see ನೆಲ; Prvs. s. ಬಾಯ್, ಮೊಮ್ಮಗ.

ಗುಮ್ಮು gumma. 2. — ಗುಮ್ಮುವಕ್ಕಿ. — ಹಕ್ಕಿ. a wild cock (ಕುಕ್ಕುಳಿ Nr.; Si. 177).

ಗುಮ್ಮುಟಿ gummaṭa. = ಗುಮುಟಿ, etc. a dome. (My.).

*ಗುಮ್ಮುಡಿ gummaḍi. a female devil. ಗುಮ್ಮುಡಿಯನ್ನಪ್ಪ ತಾಯಿ ನೋಡಿನಗೆ ಕಲಕೇತನನ್ನಪ್ಪ ತನ್ನೆ ನೋಡಿನಗೆ Bv. 720.

ಗುಮ್ಮುನೆ gummana. = ಗುಮ್ಮು. — ಗುಮ್ಮುನಗುಸುಕ. duppi: reservedness (C.); a reserved man (C.). ಗುಮ್ಮುನಗುಸುಕ ಸ್ವಭಾವದವನು (B. 4, 56). — ಗುಮ್ಮುನಗುಸುಕ. a reserved woman (S. Mhr.).

ಗುಮ್ಮುನೆ gummane. 1. = ಘುಮ್ಮನೆ, q. v. quickly (Bp. 55, 33).

ಗುಮ್ಮುನೆ gummane. 2. with the sound produced by culling, pounding, or beating (Bh. 1, 6, 2; C.).

ಗುಮ್ಮಿ gummi. = ಗುಮ್ಮು 2, etc. a mass, etc. (ಜಂಗುಳಿ ದೊನ್ನಕ್ಕಿ, ಗೊಂಚಿ, ಗೊನ್ನಡೆ, ಗುಣ್ಣು, ಗುಣ್ಣು, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; Sm. 54; see s. ಕುಪ್ಪೆ 1). — ಗುಮ್ಮುಮನೆ. a house where peons eat in company (My.).

ಗುಮ್ಮಿಸು gummiṣu. = ಕುಮ್ಮಿಸು. to make cuff (S. Mhr.).

ಗುಮ್ಮು gummu. 1. = ಕುಮ್ಮು 1. to cuff, to box; to strike (C.; Rām. 6, 49, 35).

ಗುಮ್ಮು gummu. 2. = ಗುಮ್ಮು, etc. — ಗುಮ್ಮುಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. to assemble in crowds. ಗುಮ್ಮುಗಟ್ಟು ಜೋಗಿಗಳನ್ನೆ ಇರುಳು ಕೂಡುವದು ಹಗಲು ಅಗಲುನದು (Prv.).

ಗುಮ್ಮು gummu. 3. to push oneself along as a baby lying on the back or with the face upwards (My.).

ಗುಮ್ಮು gummu. 4. a push forward or stroke made in swimming (My.). — ಗುಮ್ಮು ಹಾಕು. to make a push forward in swimming (My.).

ಗುಮ್ಮು gummu. 5. recoil (cf. ಗುಮ್ಮು). — ಗುಮ್ಮು. — ಇಕ್ಕು. to recoil (Rām. 6, 45, 60). — ಗುಮ್ಮು. — ಇದು. = ಗುಮ್ಮು. Rām. 6, 39, 6.

ಗುಮ್ಮುಟಿ gummuṭa. = ಗುಮ್ಮುಟಿ, etc. a dome. (My.). ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಗುಮ್ಮುಟಿ (G. 184).

ಗುಮ್ಮು gummo. = ಗುಮ್ಮು, etc. a mass. (ಗೊಮ್ಮು, ಗೊನ್ನಡೆ. ಬಮ್ಮಲ್, etc., ಸಮಾಹ 53.).

ಗುಯಿ guyi. = ಗುಂಗು, etc. husk (My.).

ಗುರಕಾಯಿಸು gurakāyisu. = ಗುರಕಾಯಿಸು. to growl, to snarl at, as a dog, etc.; to utter an angry defying sound, as disobedient children, etc. (C.; Mhr. ಗುರಕನೇಂ, ಗುರಕಾವನೇಂ); to turn upon one in anger (My.; Te.). [Tu. ಕುರೆಪು].

ಗುರಣ gurana. = ಗೂರಣ; ಗೋರಣ. taking up, raising; strenuous effort, exertion.

ಗುರವ gurava. = ಗುರ್ವ. a dreadful sight (Rām. 6, 45, 60).

ಗುರಸ್ತ gurasta. Tbh. of ಗುರುಹಸ್ತ. a man under the Guru's hand. (S. Mhr.).

ಗುರಾಣಿ gurāṇi. a shield (My.).

ಗುರಾಲ್ gurāl. a kind of round boat (My.).

ಗುರಿ guri. N. of a plant (ಗುಜಿಗೆ Mr. 116).

ಗುರು guru. = ಗಿಲ, etc., ಗುಲ, ಗುಲಿ, ಗುಲು. a sound in imitation of rattling. — ಗುರುಗಂಜಿ. the creeper Abrus precatorius L., the wild liquorice, and its beautiful scarlet and black (or also white) seeds, used as beads and jewellers' weights [ಗುರುಗಂಜಿ ಮಾಣಿಕಕ್ಕೆ ಸರಿಯುತ್ತದೆ? Bv. 635]; (ಗುಂಜ, ಕೃಷ್ಣಲೆ Mr. 127, o. r. ಗುರುಗಂಜಿ; Tu.; Te. ಗುರಿಗಂಜಿ, ಗುರು, ಗುರಿಜಿ; see ಕುನ್ನಿ 2). — ಗುರುಗಂಜಿ. = ಗುರುಗಂಜಿ. (ಗುಂಜ Nn. 133; Sēv. 3, 9, 27). — ಗುರುಗಂಜಿ. = ಗುರುಗಂಜಿ. (ಕೃಷ್ಣಲೆ, ಗುಂಜಿ Hla.; Cpr. 5, 57).

ಗುರು guru. heavy, weighty. 2, great, large, extended. 3, metrically long; a metrically long syllable; its sign [Kr. 2, 15]; (Ch.; Kāvy. I, 3, 21-29; II, 2, B, 30-32; Śmd. 17, 52; Mr. 363; ಕೊಂಕುಗೆರೆ 364; ಕೊಂಕು, ಬಿಣ್ಣು Śm. 55). 4, any venerable person. 5, a religious teacher (Mr. 222). 6, Brihaspati (Jupiter), the preceptor of the gods (ಬೋಹಿಷ್ಠಿಯರ ಓಷ Śm. 17). 7, Drōṇa, the teacher of the Pāṇḍus (Śmd. 68, 150). ಗುರು ಕೊಟ್ಟ ಜೋಳಿಗೆಯನ್ನು ಗೂಟಕ್ಕೆ ಸಿಗ ಹಾಕಿದರೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಮ್ಮಾತೇ? — ಗುರುವಿಗೆ ಗುಟುಕುನೀರು, ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಮಜ್ಜನೆ. — ಗುರುವಿಗೆ ಇಣುವೆ ಕಚ್ಚುವದೇ? — ಗುರುವಿಲ್ಲದ ಮಕವಲ್ಲ, ಹಿರಿಯರಿಲ್ಲದ ಮನೆಯಲ್ಲ. — ಗುರುವಿನನ್ನೆ ಶಿಷ್ಯ ತನ್ನೆಯನ್ನೆ ಮಗ (Prvs.). see Prv. 3. ಶೂಕರ. — ಗುರಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. = ಗುರುವ. N. (C.). — ಗುರುರಾಯ. N. Madhwācārya. (C.). — ಗುರು ಹಿರಿಯರು. dupl. (C.).

ಗುರುಕಾಯಿಸು gurukāyisu. = ಗುರಕಾಯಿಸು. to growl (My.).

ಗುರುಕುಲವಾಸ guru-kula-vāsa. stay in the house of gurus (My.).

ಗುರುಕುಲವಾಸಿ guru-kula-vāsi. a pupil, a disciple (ಘಾತ್ರ, ಅನ್ನೇ ವಾಸಿ, ಶಿಷ್ಯ Si. 235; My.).

ಗುರುಕ್ರಮ ಗುರು-krama. instruction handed down through a series of teachers, traditional instruction.

ಗುರುಗುಲು gurugulu. the sunflower, Heliotropium indicum (ಶ್ರೀಹಸ್ತಿನಿ, ಭೂರುಣ್ಣಿ, ಹಣ್ಣಿಗಿಡ Si. 138; Te. ಗುರುಗು).

ಗುರುಜಂಗಿ guru-jāṅge. a large step or stride (Bp. 26, 31; 32, 28).

ಗುರುತನಯನಾಸ್ಥಾರಿ guru-tanayan-āsthārī. N. (Bp. 45 sum.).

ಗುರುತರ guru-tara. heavier, unusually heavy; larger; more or unusually important. (Bp. 2, 45; 26, 5; 39, 61).

ಗುರುತಲ್ಪ guru-talpa. the bed of a teacher; the violation of a teacher's bed; a violator of his teacher's bed. (Bp. 45, 22).

ಗುರುತ್ವ gurutva. heaviness; weight; dignity, worth, respectability (Śmd. 125, 160); the office of a teacher; metrical length and its sign (ಕೊಂಕು Kk. 66).

ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆ guru-dakṣiṇe. a fee or present given to a teacher (C.).

ಗುರುದ್ರೋಹ ಗುರು-drōha. wrong done to a guru (J. 4, 2).

ಗುರುಪಯೋಧರಿ guru-payōdharī. a woman with a large breast (J. 6, 29).

ಗುರುಪೂಜೆ guru-pūje. the worship of one's spiritual guide. (Bp. 42, 11).

ಗುರುಬು gurubu. = ಗುರವ, ಗುರ್ವ, etc. amazement, terror, etc. (Rām. 6, 49, 31).

ಗುರುಭಕ್ತ guru-bhakta. a man devoted to his teacher. 2, N. (Bp. 39 sum.; 39, 2, 27).

ಗುರುಭಕ್ತಿ guru-bhakti. devotedness to one's teacher; worship paid to him. (Bp. 39, 1, 2, 21-25). — ಗುರುಭಕ್ತಿಯಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 39, 28, 35). — ಗುರುಭಕ್ತಿಯಾಸ್ಥಾರಿ. — ಅಸ್ಥಾರಿ. N. (Bp. 24 sum.; 24, 2; 40, 88; 42, 40; 45, 31, 48, 55).

ಗುರುಮಠ ಗುರು-maṭha. the residence of a guru (C.).

ಗುರುಮಂತ್ರ ಗುರು-mantra. the instruction and counsel of a guru (C.). 2, a great mantra (My.).

ಗುರುಮೂರ್ತಿ guru-mūrti. the visible shape of a teacher, the teacher himself (Bp. 50, 69; 61, 60, 62; My.). 2, N. (C.). 3, a big idol (My.); [a name of Śiva].

ಗುರುಯಾಪ್ತ ಗುರು-yāpya. the state of passing away to a great extent, or of becoming little or trifling. see ನಮೆ.

ಗುರುಯೋಗಿತೆ ಗುರು-yōgite. the wife of a guru; any woman entitled to great respect (Bp. 45, 24).

ಗುರುಲಿಂಗ ಗುರು-līṅga. the characteristic shape (or the phallus in the shape) of a teacher, the teacher himself (Bp. 2, 41; 39, 1; 47, 41; 61, 2; My.); perhaps: the guru and the phallus on his hand (61, 41); N. (C.). 2, a large līṅga (My.).

ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಪೂಜೆ ಗುರು-līṅga-jāṅgama-pūje. worship paid to the guru, to his phallus put by him on his hand, and to jāṅgamas (Bp. 38, 5; My.).

ಗುರುವ ಗುರುವ. a short form of ಗುರಪ್ಪ s. ಗುರು. a N. (C.).

ಗುರುವಾದ ಗುರು-vāda. alloyage; an alloy (My.).

ಗುರುವಾರ ಗುರು-vāra. Thursday. (My.).

ಗುರುಶೇಷ ಗುರು-śeṣa. that is left of the meal of a guru, the orts of his meal (C.).

ಗುರುಶೇಷಪ್ರಸಾದ ಗುರುśeṣa-prasāda. distribution by the guru of the orts of his meal to his devotees (C.).

ಗುರುಸಂಗಮೇಶ ಗುರು-saṅgamēśa. the phallus called saṅgamēśa, looked upon as a guru (Bp. 61, 40, 46, 47).

ಗುರುಸಂಗಮೇಶ್ವರ ಗುರು-saṅgmēśvara. = ಗುರುಸಂಗಮೇಶ. (Bp. 61, 48).

ಗುರುಸಿದ್ಧ ಗುರು-siddha. an eminent guru (B. 5, 319); N. (C.).

ಗುರುಸ್ಥಲದವ ಗುರು-sthalada-ava. a jāṅgama who performs the religious ceremonies of the Liṅgavantas, as tying the līṅga to a

child, assisting at marriages and burials, etc. (which the real guru does not do, S. Mhr.).

ಗುರುಹಸ್ತ guru-hasta. = ಗುರಸ್ತ. a man under the guru's hand, a Lingavanta (C.).

ಗುರುಳಿ gurule. = ಗುಡ್ಡು 2, ಗುಳ್ಳೆ 1, ಗುಳ್ಳೆ 1. that is spherical or globular: a bubble (S. Mhr.); a thin bladder on the skin, a blister (S. Mhr.); a pustule (S. Mhr.); a small round shell (S. Mhr.); a small ring worn on the toe (S. Mhr.; T. ಕುಮಿಳಿ; M. ಕುಮಿಳಿ, ಕುಮಿಳಿ, ಕುಮಿಳಿ, ಕುಮಿಳಿ, ಕುಮಿಳಿ).

ಗುಣಿ gura. an imitative sound. — ಗುಣಿ ಗುಣಿ. the sound emitted by an angry bandicoot (C.).

ಗುಣಿಕೆ gurake. = ಕುಣಿಕೆ, etc. snoring (My.; cf. ಕೊರೆ 1).

ಗುಣಿತು guratu. = ಗುತ್ತು, ಗುಣಿತು, ಗುಣಿತು q. v., ಗುರ್ತು, ಗುರ್ತು, ಗೋತ್ತು, ಗುಣಿ. a mark, sign. (C.).

ಗುಣಿ gurī. = ಕುಣಿ 2. a mark, etc. (ವೇದ್ಯ, ಲಕ್ಷ್ಯ, ಶರಣ, ನಿಮಿತ್ತ Hla.; Nr.; Si. 288; ಲಕ್ಷ್ಯ, etc. Mr. 296; ಅಪದೇಶ Si. 460; C.). [ಕೇಳಿಯುಂ ಗುಣಿಯುಂ ಗೊಟ್ಟಿಯುಮಳವನಿ ಹಿರಿದಾಗಿ Pb. 2, 58; Ap. 3, 60]. ಅವನಾನೊಬ್ಬನು ಗುಣಿಯನ್ ಎಚ್ಚು ತಪ್ಪಿದವನ್ ಉಣ್ಣು, ಈತನು ಅಪರಾಧ ಪುಷ್ಪನು (Nr.). ಅರಿಸ್ತಕ್ಕೆ ಅಂಗಾರಕನೇ ಗುಣಿ (Prv.). see Bh. 2, 13, 45; 3, 13, 17; Rśv. 6, 45; Si. 280; ಅಡವಿ. — ಗುಣಿ ತಾಕು. to hit the mark, as a stone, bullet, arrow, etc. (C.). — ಗುಣಿ ನೋಡು. to take aim (C.). — ಗುಣಿ ಮಾಡು. to mark, to heed; to think of [ಅಭರಣ ಪ್ರಸೂನ ಸದ್ವಸನ ವಿಲೇಪನಾದಿಗಳೊಳಂ ಕೆಲವಂ ಗುಣಮಾಡಿಕೊಣ್ಣು ಸೇವಿಸುವುದಂ Ap. 6, 8; (J. 29, 8). — ಗುಣಿಯಾಗು. — ಆಗು. to become the butt of or be exposed to. ಇನ್ನೆವರಂ ಗುಣಿಯಾದುದಿಲ್ಲ ಕಾಮುಕರ ವಿಮುಕ್ತಬಾಣಹತಿಗೆ (Śmd. 296). ಗುಣುಗುಣು ಎನ್ನು ನುಡಿಗಳಿಗೆ ಆಯ್ತು ಗುಣಿಯಾದೆ (Bp. 28, 20). ರತಿಪನ್ ಎಸಸನ ನಿಶಿತಮಾರ್ಗಗಣಹತಿಗೆ ಗುಣಿಯಾದೆನು (40, 7). see Abb. P. 5, 55; J. 5, 41; 28, 50. 2, to fall into, as into sin; to be stricken, as with sorrow (C.). — ಗುಣಿಯೆಡು. — ಇಡು. to take aim; to keep in view (My.). — ಗುಣಿಯೆಸು. — ಎಸು (or — ಇಸು). = ಗುಣಿ ಹೊಡೆ. see Nr. 8. ಗುಣಿ. — ಗುಣಿಯೆಳ್ಳು. — ಎಳ್ಳು. a plant yielding oil, a native of Africa, Guizotia abyssinica Cass. (Z.; My.; see ಕಾಡೆ.). — ಗುಣಿ ಹಿಡಿ. to take aim (My.). — ಗುಣಿ ಹೊಡೆ. to aim and shoot (C.; B. 3, 50; 5, 46); the shooter to hit the mark (C.). — ಗುಣಿಳ್ಳು. = ಗುಣಿಯೆಳ್ಳು. (Z.).

ಗುಣಿಕಾಣಿ gurī-kāṇi. a man skilled in archery, a marksman (ಕೃತಹಸ್ತ, ಕೃತಪುಂಜಿ Si. 280; Te. ಗುಣಿಕಾಡು). 2, a head man [Tu.]; (R.).

ಗುಣಿಗೆ gurige. N. of a plant (ಗುರಿ Mr. 116).

ಗುಣಿಯಾಳು gurīyāḷu. a kind of game of boys (Bh. 1, 6, 1).

ಗುಣು guru. 1. = ಗುಣಿಕೆ, etc. a sound in imitation of snoring (cf. ಕೊರೆ 1). 2, one in imitation of purring. — ಗುಣುಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. to snore (My.). 2, to pur (My.). — ಗುಣುಗುಣು. to snore (Bh. 4, 9, 85). — ಗುಣು ಗುಣು. the sound of snoring (C.; Rām. 6, 30, 33). 2, that of purring (My.). — ಗುಣು ಗುಣಿಸ್ತು. — ಎನ್ನು. to snore (C.). 2, to pur (My.).

ಗುಣು guru. 2. a term to express silence. (Te. ಗುರಿಗುರಿ, secretly, silently; cf. ಗುಪ್ತನೆ). — ಗುಣುಗುಮ್ಮನೆ. inactively; silent-

ly (ಕ್ರಿಯಾಶೂನ್ಯಾರ್ಥ Śmd. 389; ರಿಕ್ತಟಿ, ಬಿನ್ನನೆ, ಬಿನ್ನನೆ, ಮಾನ Kk. 50). [ಗುಣುಗುಮ್ಮನ್ನು ಪಡಿದಿರ್ದ ಬೆದಬೆದ ಬೆಣ್ಣಿನಿರ್ದ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳ ಕಣಿಯೇಂ ಪೇಟಾಂ Ap. 9, 90]. — ಗುಣುಗುಮ್ಮನೆ. = ಗುಣುಗುಮ್ಮನೆ. (ಉಸಕನೆ, ಅತಿಮಾನಾರ್ಥ Ci. I, 90).

ಗುಣುಕು guruku. = ಗುಣಿಕೆ, etc. snoring. 2, = ಗುಕ್ಕು 2. see ಗುಟ್ಟು. — ಗುಣುಕಿಡು. — ಇಡು. to snore (Bh. 4, 9, 82; My.; Si. 74).

*ಗುಣಿಗೆ guruge. one who is an adept in a particular aspect, an expert. (cf. ಗುಣಿ). ಗುಣುಗೆಯರಪ್ಪನು ಪುರ ಪುರಸ್ಕೃಯರಂ ಕರೆದು ಪೇಟ್ಟುದುಂ Pb. 3, 44 va.

ಗುಣಿತೆ guruta. = ಗುಣಿತು, etc. (C.; B. 5, 28. 32. 62. 194).

ಗುಣಿತು gurutu. = ಗುಣಿತು, etc. a mark, a sign (ಕಲಂಕ, ಅಂಕ, ಲಾಂಛನ, ಚಿಹ್ನೆ, ಲಕ್ಷ್ಯ, ಲಕ್ಷಣ Si. 32; C.; B. 3, 5; 4, 169; Tu., Te. ಗುಣಿತು, ಗುಣಿತು); a distinctive or characteristic mark; any sign used as a signature by those who cannot write their names (C.). 2, knowledge, acquaintance — ಗುಣಿತಿನವ. — ಅವನ. a male acquaintance (C.; B. 3, 103). — ಗುಣಿತು ನೋಡು. = ಗುಣಿತು ಹಿಡಿ. (C.). — ಗುಣಿತು ಹಚ್ಚು. to give information about, to point out (C.). 2, to note, to record in writing (My.). — ಗುಣಿತು ಹಿಡಿ. to notice or learn to know the peculiar features of a person or thing (C.). — ಗುಣಿತು ಹೇಳು. to tell the peculiar features, etc. (C.).

ಗುಣು gurru. an imitative sound. (Te.). — ಗುಣುಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. to growl, to snarl, as dogs, bears, or tigers (C.; B. 3, 40. 108; 4, 37; 5, 28. 258). — ಗುಣು ಗುಣು. the sound of growling, snarling, etc. (C.; Te. ಗುರು, ಗುರು, ಗುರುಬುರು; Mhr. ಕುರಕುರ). ಗುರ್ಗುಳಿ gurgula. = ಗುಗ್ಗುಲು, etc. a fragrant gum, etc. (Śkv. 3, 32).

ಗುರ್ಜಿ gurē. the camboge tree, *Garcinia pictoria* Roxb. (My.). cf. ಮೂಗುರ್ಜಿ.

ಗುರ್ಜರ gurjara. = ಗುಜ್ಜ, ಗುಜ್ಜರ, ಗುಜ್ಜಾರ. N. of Gujarāt (Bp. 6, 18; 43 sum.; 43, 6; 44 sum.; 61, 30). ಗುರ್ಜರಕ್ಷತಿರಮಣಿ (43, 1). ಗುರ್ಜರಮಹೀಶ (44, 39). ಗುರ್ಜರರಾಯ (44, 54). see ಕುಮಾರ ಪಾಲಕ.

ಗುರ್ಜರಪಟ್ಟಿ gurjara-paṭṭi. = ಗುಜ್ಜರಪಟ್ಟಿ. woven silk or fine cloth from Gujarāt.

ಗುರ್ತೆ gurta. = ಗುಣಿತು, etc. a mark. (ಕುಣುಕು, ಲಿಂಗ, ಪರಿಚಯ Cb.; C.).

ಗುರ್ತು gurtu. = ಗುರ್ತು, etc. [Tu.]. (ಕಲಂಕ Si. 404; ಲಿಂಗ 411: ನಿಮಿತ್ತ 426; ಪದ 431; ಪಾಲಿ 436; C.). see B. 3, 34. 39. 40; 4, 30. 144; Si. 268. 288. 327; ಹೆಗ್ಗುರ್ತು. — ಗುರ್ತುಣಿಕೆ. — ಅಣಿಕೆ. acquaintance (ಸಂಸ್ತವ, ಪರಿಚಯ Si. 395). — ಗುರ್ತಿನವ. — ಅವನ. a male acquaintance (C.; B. 4, 34). — ಗುರ್ತಿಲ್ಲದವ. — ಇಲ್ಲದವ. a man who is unknown or unacquainted, a stranger (G. 286; C.).

ಗುರ್ದು gurdu. = ಗುಡ್ಡು 2 (Śmd. 49). to cuff, etc. (ಮುಷ್ಟಿ ತಾಡನೆ Śmd. Dh.). [ಮುದ್ದಿ ನೋಡರ್ವ ಪಿಡಿನ ಗುರ್ದುಂ Pb. 2, 6].

ಗುರ್ದೆ gurde. (Śmd. 49. according to Cm.).

ಗುರ್ಬು gurbu. = ಗುರ್ಬು, etc. amazement (Grj. 10, 49?). cf. ವಿಗರ್ಭಣೆ.

ಗುರ್ವಿ gurvi. a pregnant woman (ಗರ್ಭಿಣಿ, etc. Mr. 307).

ಗುರ್ವಿಣಿ gurvini. a pregnant woman.

ಗುರ್ವು gurvu. = ಅಗುರ್ವು, ಅಗುರ್ವು, ಗುಮ್ಮ, ಗುರವ, ಗುರುಬು, ಗುರ್ಬು. amazement, terror; a terrible form (ಬಿಗುರ್ವು, ಭಯಾನಕ Ct. II, 50; ತಲ್ಲು, ತವನಗು, ಬಕ್ಕುಡಿ, ಬಿಗಣ್, ಮಲ್ಲಣ, etc., ಬಿಗಣ್ ಭಾನ Sm. 49; ಬಕ್ಕುಡಿ, ಬಿಗುರ್, ಬಿಬ್ಬಳ, etc., ಬಿಗಣ್ ಭಾನ Kk. 42, o. r. in two MSS. ಅಗುರ್ವು; Grj. 4, 99. 108; 4, 106 va.). cf. ಬಿಗುರ್ವು.

ಗುರ್ವೆ gurve. N. of a plant (ಗೊರಜೆ Mr. 149, o. r. ಗುರ್ವೆ).

ಗುಲ್ ಗುಲ. ಘುಲ್. = ಗಿಲ್, etc. a tinkling sound. — ಗುಲ್ಲಲ್. the sound emitted by gajjes (C.) and bracelets (My.). — ಗುಲ್ಲುಲ್ಲುಲ್ಲು. — ಎನ್. to clink, to clank, etc. ಬಳಿ ಗಳ ಗುಲ್ಲುಲ್ಲುಲ್ಲುನೆ ನಿಶಿ ಸೋವಾಕೆಗಳಿನ್ ಒಪ್ಪು ಗುಂ ಕೆಲವೆಡೆಯೊಳ್ (Smd. 231).

ಗುಲ gula. = ಗುರು, etc. — ಗುಲಗಂಜಿ. = ಗುರುಗಂಜಿ. (C.). see Si. 328. 329. 407. — ಗುಲಗುಂಜಿ. = ಗುಲಗಂಜಿ. (St. & Pl.; My.). — ಗುಲಗುಂಜಿ. = ಗುಲಗುಂಜಿ. (ಕಾಕಚಿಂಜಿ, ಕೃಷ್ಣಲೆ, ಗುಂಜಿ G.; My.). see Si. 145. 407. 418. 457.

ಗುಲ gula. = ಗುಡ (Ss.), ಗುಳ. a ball, etc.

ಗುಲಾಬಿ gulābi. relating to the rose; rose-coloured; rose-scented (Mhr., H., Br.). — ಗುಲಾಬಿಗಿಡ. a rose bush (C.). — ಗುಲಾಬಿ ಬಣ್ಣ. rose-colour (C.). — ಗುಲಾಬಿಫೂ. a rose (C.).

ಗುಲಾಮು gulāma. a slave, a menial (C.; Mhr., H., Br.; B. 5, 83. 222).

ಗುಲಾಲು gulālu. the red powder which the Hindus throw about at the hōji feast (C.; Mhr. ಗುಲಾಲು).

ಗುಲಿ guli. = ಗುಲ, etc. — ಗುಲಿಗಂಜಿ. = ಗುರುಗಂಜಿ. (My.; Si. 145. 407. 418. 457).

ಗುಲಿಕೆ gullike. = ಗುಲಿಕೆ. a ball; a pearl (Sk.).

ಗುಲು gūlu. = ಗುರು, etc. — ಗುಲುಗಂಜಿ. = ಗುಲಿಗಂಜಿ. (My.). — ಗುಲುಗುಂಜಿ. = ಗುಲುಗಂಜಿ. (My.).

ಗುಲುಂಜು gūlūncoha. a cluster of blossoms.

ಗುಲುಮು guluma. Tbh. of ಗುಲ್ಮ. (Bp. 26, 40).

ಗುಲ್ಮ gulpha. the ankle. see ಪರಡು, ಹರಡು 3.

ಗುಲ್ಮ gulphi. N. of a bird (ಹರಡೆ Mr. 175).

ಗುಲ್ಮ gulma. = ಗುಲುಮು. a shrub, a bush; a cluster or clump of trees, a thicket. 2, a body of troops consisting of 9 elephants, 9 chariots, 27 horses, and 45 foot. 3, the spleen. 4, a disease of the spleen. see ಮರುತಬನ್ಧ.

ಗುಲ್ಮವೃದ್ಧಿ gulma-vṛddhi. enlargement of the spleen, ague-cake (Mg.).

ಗುಲ್ಮಿನಿ gulmini. a spreading creeper.

ಗುಲ್ಲು gullu. = ಗುಬಾರು 2. a loud noise, hubbub [Tu.]; (C.; B. 5, 262; Te. ಗೊಲ್ಲು; Mhr. ಗೊಲ). see Prvs. 5. ನಿಲ್ಲು, ಬಜಾ ಗುಲ್ಲು.

ಗುವಾಕ guvāka. the betel-nut tree, Areca faufel or catechu.

ಗುವಿ guvi. Tbh. of ಗುಹೆ. (Bp. 55, 34).

ಗುಸ gusa. = ಕುಜು, etc. — ಗುಸ ಗುಸ. = ಕುಸ ಕುಸ. (My.; Te. ಗುಸಗುಸ).

ಗುಸ gusa. a blow (S. Mhr.; Mhr., H. ಘುಸ್ಸಾ).

ಗುಸು gusu. 1. = ಗುಸ, etc. — ಗುಸು ಗುಸು. = ಗುಸ ಗುಸ, etc. (My.).

ಗುಸು gusu. 2. an imitative sound. — ಗುಸು ಗುಸು. a wheezing and grating sound in the throat (S. Mhr.).

ಗುಹೆ guha. Kārttikēya (ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ತಿಕ Nn. 144; ಸಬ್ಬಮಂಗಳೆಯಣು ಗು, ನವಿಲ್ಲೇರ, ಅಜುಮೊಗ, etc. Sm. 4). 2, N. of a friend of Rāma (Rām. 2, 4 sum.).

ಗುಹಜನಕ guha-janaka. Śiva (Bp. 43, 17).

ಗುಹೆ guhe. = ಗುಹಿ. a cave, a cavern. 2, the plant Hemionitis cordifolia Roxb.

ಗುಹ್ಯ guhya. to be covered or concealed, to be kept secret; private; secret; mysterious. 2, a secret, a mystery. 3, an improper act (ಅಕಾರ್ಯ, ಅಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯಂಗಳು Nn. 70). 4, the not being eminent (ಅನತಿಶಯ, ಅಲ್ಪ 70). 5, a privy, an organ of generation (ಭಗ, ಯೋನಿ 70; ನಾಡ್ Ct. I, 29). 6, a covering over the privities (ಕಚ್ಚುಟ, ಕಾಪಿನ 70).

ಗುಹ್ಯಕ guhyaka. a class of demi-gods attendant on Kubēra and guardians of his treasures. 2, Kubēra.

ಗುಹ್ಯಕೇಶ್ವರ guhyaka-īśvara. Kubēra.

ಗುಹ್ಯಸಿಧಾನ guhya-pīdhāna. a cover over the privities.

ಗುಳ ಗು. = ಗುಳ, etc. — ಗುಳ್ಳೂರಿಗೆ. — ಊರಿಗೆ. a sweet thin cake (My.; ದ್ರಾಕ್ಷೆಯ ಲಡ್ಡಿಕೆ G.).

ಗುಳೆ gulā. 1. = ಗುಳ್ಳು, etc. ಗುಳದ ಕಾಯಿ (ಭಣ್ಣಾಕಿ, ವಾರ್ತಾಕಿ, ಸಿಂಹ, ಹಿಂಗುಲಿ G.). ಗುಳದ ಗಿಡ (ಬೃಹತಿ G.).

ಗುಳೆ gulā. 2. = ಗುಳು, etc. an imitative sound. — ಗುಳ ಗುಳ. the sound produced by vehement boiling (My.).

ಗುಳ ಗುಲ. = ಗುಡ (Smd. 29), ಗುಲ, ಗುಳ್. (Mhr. ಗೊಳ, ಗುಳ). — ಗುಳದಾಳಿ. — ತಾಳಿ. the sweet marriage badge, the badge of good or sweet concert (S. Mhr.; ಅಯ್ಯಾಳಿ, ಅಯ್ಯದಾಳಿ G.); [the fleshy part of a fruit]. — ಗುಳಪಪ್ಪಡಿ. a sort of cake (S. Mhr.; Mhr. ಗೊಳಪಪ್ಪಡಿ). — ಗುಳಪಾನಟೆ. = ಗುಳಪಪ್ಪಡಿ. (My.).

ಗುಳೆಕ್ ಗುಲak. = ಗುಳುಕು 1. (C.).

ಗುಳಗಿ gulagi. = ಗುಳಿಗೆ 1. (S. Mhr.).

ಗುಳಲ gulāla. = ಗುಳ್ಳು, etc. — ಗುಳಲಕಾಯಿ. (= ಗುಳ್ಳದ ಕಾಯಿ, S. Mhr.).

— ಗುಳಿ guli. 1. = ಕುಳಿ. an affix for the formation of nouns, e. g. ಅಡುಂಗುಳಿ-, ಸಾಲಂ-, ಲಂಜಂ-, ಕುತ್ತಂ- (Smd. 238). see also ಅಂಜು-, ಅಟಿ-, etc.

*ಗುಳಿ guli. 2. = ಕುಳಿ 2. a pit, an uneven ground. ಎಡ ಹುಗುಳಿಗದ ದಾನ್ವ ಬರಬರ ಲಿಂಗೈಕ್ಕನೆನಿಸುವನಯ್ಯಾ Bv. 892. [Tu. ಗುರಿ]. ಗುಳಿಕೆ gulika. Tbh. of ಕುಳಿಕೆ. N. of a nāga or serpent (J. 24, 4. 32. 35); N. of Kētu (My.). — ಗುಳಿಕಾಲ. a somewhat auspicious time (My.).

ಗುಳಿಗೆ gulige. 1. = ಗುಳಗಿ. Tbh. of ಗುಲಿಕೆ, q. v. a ball, a pill, a bolus (C.; T. ಕುಳಿಗೈ, ಕುಳಿಯ, ಕುಟಾಯ; Te. ಗುಳಿಕೆ; cf. ಗುಲಿಕೆ). ಮೆಯ್ಯ ಹೂಸಲೆನ್ನ ಮಾಡಿಡ ಗುಳಿಗೆ (ವರ್ತಿ Nr.). [ಪ್ರಳಯದುರಿ ಕಾಳ ಕೂಟಿದ ಗುಳಿಗೆ ಪುರಾನ್ತ ಕೆಲಾಟಿ ನೇತ್ರಾನಳನೊನ್ನ ಕವಿಗಮಗ್ಗಲಂ Pb. 7, 66].

ಗುಳಿಗೆ gulige. 2. Tbh. of ಘುಲಿಕೆ (Smd. 31; Ct. II, 16). the ankle.

ಗುಳು gulū. = ಗುಳ 2, ಗುಲು 2. an imitative sound. — ಗುಳು ಗುಳು. = ಗುಲುಗುಲು, q. v. — ಗುಳು ಗುಳು. = ಗುಲು ಗುಲು (Smd. I). the murmuring or gurgling sound (occasionally

the roar) produced by running or rippling water (see ಗುಟು ಗುಟು; M. ಗುಳುಗುಳು, ಗುಳುಗುಳು, sound of fruits falling into water). 2, the sound of ebullition (My.). 3, a murmuring or ringing sound in the ear occasioned by impurities, etc. (S. Mhr.; cf. ಗುಡು). — ಗುಳುಗಿದಲು. — ಕೆದಲು. to sputter or be sputtered. ಗುಳುಗಿದಲುನ ಮಾತು ಪುಟ್ಟಲಾ ಅಮ್ಮಕ್ಕು ತಮಾ ಎನಕ್ಕು (Mr. 85).

ಗುಳುಕ್ guḷuk. = ಗುಳುಕು 1. (My.). ಗುಳುಕನ್ನ ನುಂಗಿದನು (My.).

ಗುಳುಕು guḷuku. 1. = ಗುಳುಕ್, ಗುಳುಕ್. a sound in imitation of that produced by swallowing morsels, pills, etc. — ಗುಳುಕು ಗುಳುಕು. repeatedly with that sound (Bp. 59, 21). — ಗುಳುಕು ಗುಳುಕು. the repeated sound of guḷuku (S. Mhr.).

ಗುಳುಕು guḷuku. 2. a kind of grumbling sound in the stomach. ಕುದುರೆಯ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಗುಳುಕು (ಕೀಲಾಲ, ವಾಡಿದ್ದನಿ Nn. 54).

ಗುಳುಕುನೆ guḷukkane. with the sound of ಗುಳುಕ್ or ಗುಳುಕು 1. (C.).

ಗುಳಿ guḷi. (ಗುಳಿಯು). = ಗುಳಿ q. v. (C.). genitive ಗುಳಿದ (S. Mhr.). — ಗುಳಿ ತೆಗೆ, people to remove en masse etc. (C.). — ಗುಳಿದ ಗುಡ್ಡ. N. of a place (S. Mhr.). — ಗುಳಿದವರು. — ಅವರು. people who leave or have left a place en masse from invasion or famine (S. Mhr.). — ಗುಳಿ ಹೋಗು. = ಗುಳಿ ತೆಗೆ. (C.).

ಗುಳಿ guḷya. = ಗುಳಿ, ಗೂಳಿ, ಗೂಳಿವು, ಗೂಳ್ಯ. people leaving a place en masse from invasion or famine (My.; Mhr. ಗುಡೇ; T. ಕೂಳಿ, a crowd; T. ಕೂಟ, M. ಕೂಟ, rottenness; inferiority; rearward; T. ಕೂಟಪ್ಪಡ್ಯ, M. ಕೂಟಪ್ಪಾಯ, useless camp-followers).

ಗುಳಿ guḷa. = ಗುಳಿ, ಗುಳಲ. a stout herb, Solanum ferox Lin. Tu. ಗುಳ್ಯ, (and Solanum jacquini Willd.; ನಿಡಿ ಗ್ಲಿಕೆ, ವ್ಯಾಫಿ, ಬುಡಕೆ, ಕುಲಿ, ಕ್ಕುದ್ರೆ, ದುಸ್ತರ್, ರಾಷ್ಟ್ರಿಕೆ, etc. Nr.; ಬುಡಕೆ Mr. 131; My.; cf. ಕುಲೈ 1 No. 2). see ಕಿಟಾ, ಚಿಟಾ, ತನಿ, ನೆಲ, ರಾಜ, ರಾಮ, ಹೆಗ್ಗ. — ಗುಳಿದ ಕಾಯಿ. = ಗುಳದ, ಗುಳಲ.

ಗುಳಿ guḷi. 1. = ಗುಳಿ 1, etc. a bubble; a blister; a pustule; a small round shell. [Tu. ಗುಳಿ]. (S. Mhr.; B. 4, 221). ಸೊಪ್ಪದ ಧನಂ, ನೀರ್ಗುಳಿ (o. r. ನೀರ್ಗುಳಿ), ಗಾಳಿ ಸೊಡರ್ (Sā. 74). — ಗುಳಿಗಣ್ಣು o. — ಕಣ್ಣು o. (Smd. 95, o. r. ಕುಳಿ). — ಗುಳಿ ಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. an eye on the ball of which a pustule has formed (S. Mhr.).

ಗುಳಿ guḷi. 2. = ಕುಳಿ. an inkstand (R.; Te. ಗುಲ್ಲೆ, anything hollow or empty; cf. ಕೊಟಲ್, T. ಕುವಳ್ಳಿ, the socket of the eye). see ದವಕಿ.

ಗುಳಿ guḷi. 1. = ಗುರುಳಿ, etc. that is globular. (ಕ್ವುದ್ರೆ ಶಂಬು, ಶಂಬನು. Nr.; Si. 89; ಕ್ವುಟ್ಟಕೆ Nr., Mr. 517; ಶಮ್ಮಕ್ಕ Mr. 412; ಕ್ವುಟ್ಟಕೆ, ಕ್ವುದ್ರೆ Nn. 58; ಕ್ವುದ್ರೆ, ಶಮ್ಮಕ್ಕ 151; My.; Te. ಗುಲ್ಲೆ). [ತೊಂಬೆಯಲುಗುರ್ವಿಸಿದುದು ತೀವಿದಗುಳಿಯ ಪಸುಮ್ಪೆಯಂ ಸೋರ್ಚಿ ದತ್ತೆ ತನು ಕೀಚಕನಾ Pb. 8, 77]. see ಬೆವರು. — ಗುಳಿಮುತ್ತು. an artificial, hollow pearl (My.).

ಗುಳಿ guḷi. 2. = ಗುಡೆ 1. a heap. [ಕೆಟಹಳ್ಳಿ ಬಾವಿಗಳು ಮೈದ ಗೆದರೆ ಗುಳಿ ಗೊರಜೆ ಚಿಪ್ಪುಗಳು ಕಾಣಬಹುದು Bv. 861]. — ಗುಳಿ ಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. = ಗುಡೆ ಗಣ್ಣು. (My.). [— ಗುಳಿಗೊಟ್ಟು. a kind of game. ಗುಳಿಗೊಟ್ಟು ಬಟ್ಟಿಳಿಸಣ್ಣಂ ಪೊಡೆನೆಟ್ಟು ಮೈವನಾಡುತ್ತೆ Pb. 2, 30].

* ಗುಳಿ guḷi. 3. = ಗುಳ್ಳದ ಕಾಯಿ. ಹಾಳಾರೊಳಗೆ ನಂ ಗುಳ್ಳೆಯ ತಿನ್ನು ಬಗುಳಿದನೆ ಕಾಣಾ Cv. 396.

ಗುಟ guḷa. 1. a horse's or an elephant's trappings (ಐಂಚಿ, ಅನೆ ಕುದುರೆಗಳ ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ Smd. I; Kk. 42; Smd. 41; ಐಂಚಿ, ತಂಗುಡ, ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ Kk. 58; ಐಂಚಿ Ct. II, 104; ಕೆಂಗಳ ಮೇಲಿಟ್ಟ ಐಂಚಿ Bhn. 11; Cpr. 10, 82; C. Bp. 47, 44).

ಗುಟ guḷa. 2. = ಕುಡ 1, ಕುಟ 2, etc. a plough share. (ಕೂಟ, ಸೀರಾಂಗ Si. 415; My.). 2, a bar of iron (My.; Tu. ಕೊರು).

ಗುಟ guḷi. = ಕುಟ 2, etc. a pit. [Tu. ಗುರಿ]. (My.; ದರ Si. 453). see J. 31, 54; Si. 208, 457. — ಗುಟ ತೆವರು. = ಕುಟ ತೆವರು. (Bp. 38, 57).

ಗುಟು guḷu. 1. = ಗುಟ 2, etc. (ಫಾಲ, ಕೃಷಿಕ Nr.; My.). ನೇಗಿಲ ಗುಟುವಿನಲ್ಲಿ ಕೂಟ ಎನಿಸುಗು (Nr.).

ಗುಟು guḷu. 2. = ಗುಡು 2, ಗುಳು, etc. an imitative sound. — ಗುಟುಗುಟು. = ಗುಳುಗುಳಿಸು, ಗುಡುಗುಡಿಸು. to murmur, to gurgle, to roar, used of water (the sea, etc., Rāv. 2, 8 va.; 6, 11 va.; 6, 24 va.; J. 6, 3), or of an army (that represents the ocean, Rāv. 13, 70 va.); to drop (v. i.) with a sound (as tears). — ಗುಟುಗುಟು. = ಗುಳುಗುಳು (Smd. I). ಗಟಗಟನೆ ಗುಟುಗುಟುವೆನು ತುಂ ಪರಿವವೊನಲ್ ಸೊಗಯಿಸುಗುಂ (Smd. I). ಗುಟುಗುಟು ಗಟಗಟ ಎನುತುಂ ಪರಿವವೊನಲ್ ಸೊಗಯಿಸುಗುಂ (65).

ಗುಟು guḷu. 3. = ಗುಡು 1, etc. a sound to indicate grumbling. — ಗುಟುಗುಟು. = ಗುಡುಗುಡಿಸು, etc. to grumble, etc., to roar, as fire, to rage (Grj. 8, 46; Cpr. 10, 94 va.; Bp. 56, 47). — ಗುಟುಗುಟು. = ಗುಡುಗುಡು. (Rām. 5, 8, 60, 76; Bh. 1, 20, 57).

ಗೂ ಗು. an imitative sound (cf. ಗುಕ್ No. 1; ಕೂ). — ಗೂಗು. the hoot of the owl (C.). — ಗೂಗೂ. = ಗೂಗುಕ್. (My.). — ಗೂಗೂಕ್. = ಗೂಗುಕ್. (S. Mhr.).

ಗೂಗಿ ಗುಗಿ. = ಗೂಗೆ q. v., ಗೂಬೆ. an owl (S. Mhr.; T. ಕೂಗ್ಗಿ, ಕೂನ್, ಕುಡಿಪ್ಪು, ಕೋಟ್ಟುನ್; M. ಕೂಮನ್; Tu. ಗುಮ್ಮ, ಗೂಮೆ; Te. ಗೂಬಿ, ಗೂಬೆ, ಕೋಟಿಡು; Mhr. ಫುಬಡ).

ಗೂಗು ಗುಗು. = ಗುಂಗು, etc. husk (My.).

ಗೂಗೆ ಗುಗು. = ಗೂಗೆ, etc. supposed Tbh. of ಫೂಕ (Smd. 338). an owl [Tu. ಗೂಮೆ]. (ಫೂಕ Ct. II, 43; Nn. 10, 23; ಉಲೂಕ, ಧಾಂಕಾ ರಾತಿ, ನಿಜಾಟನ, ವಾಯಸಾರಾತಿ, ಪೇಚಕೆ Nr., Hlā., Si. 172, 403; ಕಾಕಾರಿ, etc. Mr. 170; ಕಾಶಿಕೆ 511; My.). [ಕಾಗೆಗಳೆಂದಂ ಬಳಸಿದ ಗೂಗೆಗಳಂ ಕಣ್ಣೆಯಪ್ಪ ಕಾರಣದಿಂ Ap. 15, 35; Cv. 445]. ಕಾಗೆ ಗೂಗೆ ಹುಲಿ ಕತ್ತೆ ಹೊಗೆ ಅನ್ನಪ್ಪ ವರ್ಣಂ (ಕುದುರೆಯಲ್ಲಿ) ಹೊಲ್ಲಂ (Mr. 278). see J. 12; 2; 15, 18; 28, 38; 31, 46, 55; B. 3, 27, 119. — ಗೂಗೇ ಹೂ ಕು. (ಬೆಟ್ಟದಾವರೆ G.).

ಗೂಟಿ ಗುಟಿ. = ಗುಡು 2, etc. a peg. (ಶಿವಕ Mr. 288, o. r. ಗೂಣ್ಣು; ಸ್ವಾಣು, ಧ್ರುವ, ಶಂಕು Si. 120; ಶಲ್ಕು, ಶಂಕು 290; ಮೇಧಿ 303; C.; Te.). [Tu. ಗೂಣ್ಣು]. ಒನ್ನರಸು ಮತ್ತೊನ್ನೂರಿಗೆ ಹೋದರೆ ಕೂಟ ಕಟ್ಟಿ ಗೂಟಕ್ಕಿತ್ತ ಕಡೆ. — ಗುರು ಕೊಟ್ಟ ಹೋಳಿಗೆಯನ್ನು, ಗೂಟಕ್ಕೆ ಸಿಗ ಹಾಕಿದರೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಮ್ಮುತ್ತೇ? (Prvs.). see Bp. 9, 22; Si. 323, 456, 457.

— ಗೊಟಿಕೋಲು. = ಕಳಗ (in meaning). (My.). — ಗೊಟಿಗಳ್ಳಿ. — ಕಳ್ಳಿ. the milky shrub *Euphorbia nerifolia* Willd. (Z.).

ಗೊಟಿ ಗುಫಿ. an imitative sound used in calling pigs (My.). — ಗೊಟಿ ಗೊಟಿ. rep. (My.).

ಗೊಡ ಗುಫಿ. = ಗೊಡೆ 1. a basket. (Mr. 207).

ಗೊಡಾರ ಗುಫಿ. = ಗೊಡಾರ, etc., (ಗುಡಿ 2). a tent (My.; Te.; T., M. ಕೂಡಾರ). [ಪಟ್ಟಿಯ ಪವಳದ ಗುಡಿ ಗೊಡಾರವೇಕೆ ಗೊನೆಗೆ Cv. 445]. see C. Bp. 42, 13, 14; 47, 33; J. 7, 1; ಗುಡಿ-.

ಗೊಡಿಸು ಗುಫಿಸು. = ಗುಡಿಯಿಸು, etc. to sweep. (My.).

ಗೊಡು ಗುಫು. = ಗೊಡ, ಗೊಣು. a nest; a dovecot; a fowl-house; a lodging (ಕುಲಾಯ, ನೀಡ Hla., Nr., Mr. 167; ಕರಕ, ನೀಡು Nn. 50; Si. 179; C.; B. 2, 2; Tu.; Te.; T. ಕೂಡು, ಕೂಣ್ಡು; [ಕಂಗಳೆ ಕಟುವಾಗಿ, ಲಿಂಗವೆ ಗೊಡಾಗಿ, ಲಿಂಗ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಲಿಪ್ಪ, ಕೂಡಲಜನ್ನ ಸಂಗಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣ Cv. 1043]. a small recess in a wall, a niche (C.; Te.); a trap for catching wild animals (My.); a cage (see ಮರಗೊಡು; C.; Te., T.); the pit of the stomach (C.); the hollow in bones (My.; Si. 205); the hollow in a seal, etc. for receiving a stone (My.); a frame (My.; Te.); the body (ದೇಹ Bhn. 30; T. ಕೂಡು); a round stack of jōla (S. Mhr.). ಪಕ್ಕಿಗೆ ಗೊಡು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಾಯಿ (Prv.). see Rām. 5, 8, 72; Bh. 1, 8, 84; J. 8, 48; 15, 19; 28, 4; 31, 55; Si. 111; ನುಣ್ಣೂಡು; ಮುದಿ-. (T. also ಕುಡವ್ವು, ಕುರ ವ್ವು). — ಗೊಡಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು. to put or build a nest (J. 32, 27). — ಗೊಡಿದು. — ಇಡು. = ಗೊಡಕ್ಕು. (Sēv. 2, 69). — ಗೊಡುಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to enter a nest; [to dwell. ಕೊಡೆಯ ಚರ್ಮದ ಮಲೆಯೊಳ್ ಗೊಡುಗೊಳುತರ್ಡ ತಾಯಕ್ಕಿಡೆಯ ದಿಗ್ವಿಜಯಮೆಸೆದುದೆಮ್ಮ ಗ್ರಜನಾ Ap. 14, 72]; (Cpr. 8, 4 va.; J. 17, 20). [—ಗೊಡುವಾಯ್. — ಪಾಯ್. the heart to palpitate. ಗೊಡುವಾಯ್ವೆದೆಯನೊತ್ತಿ ನಿಷ್ಪಮ್ಮ ಪಕ್ಕು ಮಾನ್ನು ತರಳಾಕ್ಕಿ ವಿಸ್ಮಯದೆ ಚಕ್ರಿಯಂ ನೋಡಿದಳ್ Ap. 11, 20]. — ಗೊಡುವೆಣು. — ಪೆಣು. to obtain, or enter, a nest or place of rest (J. 18, 13). [—ಗೊಡುವೋಗು. — ಪೋಗು. to grow thin. ನೆರೆ ಕೆನ್ನೆಗೆ ತೆರೆ ಗಲ್ಲಕೆ ಶರೀರ ಗೊಡುವೋಗದ ಮುನ್ನ Bv. 161]. — ಗೊಡೇಲೆ. — ಒಲೆ. a kind of oven for baking bread (My.).

ಗೊಡೆ ಗುಫೆ. 1. = ಕೂಳೆ 1, ಗೊಡ. a basket (ಕಾಣ್ಣಾಲ, ಪಿಟಿ Si. 307; My.); a basket used as a bucket (C.; Te.).

ಗೊಡೆ ಗುಫೆ. 2. N. of a plant (ಬೆಳ್ಳುಚಿ Mr. 134, one MS. ಗೊಡಿ, another ಬೆಳ್ಳುಚಿ).

ಗೊಡ ಗುಫಿ. = ಗೊಳ. covered, hidden, concealed; invisible; secret; private; mysterious; occult; disguised. see Kāvya. II, 1, A, 13.

ಗೊಡಚತುರ್ಥ ಗುಫಿ. = ಗೊಡಚತುರ್ಥ. a kind of citra [Kr. 2, 120.]; (Kāvya. III, 2, B, 75 seq.).

ಗೊಡಚರ ಗುಫಿ. = ಗೊಡಚಾರ. (My.).

ಗೊಡಚಾರ ಗುಫಿ. = ಗೊಡಚಾರಿ. (My.).

ಗೊಡಚಾರಿ ಗುಫಿ. = ಗೊಡಚಾರಿ. a secret emissary, a spy. (My.).

ಗೊಡಜ ಗುಫಿ. = ಗೊಡಜ. born privately; the son of a concealed birth, born secretly of a woman whose husband is absent, the real father being unknown. (R.).

ಗೊಡತೆ ಗುಫಿ. = ಗೊಡತೆ. concealment, secrecy; profoundness (Mr. 4).

ಗೊಡಪ ಗುಫಿ. = ಗೊಡಪ. (Mr. 399).

ಗೊಡಪದ ಗುಫಿ. = ಗೊಡಪ. an occult, uncommon word (Smd. 402; Kk. 3; Sm. 119).

ಗೊಡಪಾದ ಗುಫಿ. = ಗೊಡಪ. a snake.

ಗೊಡಪುರುಷ ಗುಫಿ. = ಗೊಡಪುರುಷ. a spy.

ಗೊಡಪನ್ನಿ ಗುಫಿ. = ಗೊಡಪನ್ನಿ. a vowel that has the appearance of being simple, but in reality is a diphthong (Smd. 18).

ಗೊಡಪಾಕ್ಷಿ ಗುಫಿ. = ಗೊಡಪಾಕ್ಷಿ. a witness placed by the plaintiff so as to overhear what has been said by the defendant. (R.).

ಗೊಡಾಂಗ ಗುಫಿ. = ಗೊಡಾಂಗ. a tortoise. (R.).

ಗೊಣು ಗುಫು. = ಗೊಡು. a small niche (S. Mhr.).

ಗೊಣ್ಣು ಗುಫಿ. = ಗೊಟಿ, etc. a peg. [Tu. ಗೊಣ್ಣು]. (ಮೊಕೆ Sm. 111; ಶಂಕು Mr. 200; My.). [ಒಲೆಗಲ್ಲಕ್ಕೆ ಬೆಟ್ಟುಗಲುಂ ಗುಡಿಯ ಗೊಣ್ಣುಕ್ಕೆ ಬಲ್ಲದವಿಗಲುಂ ದಣ್ಣಿಗೆಗೆ ವೇಣುವನಂಗಳುಂ Pb. 9, 104 va.]. ಗುಡಿಯ ಗೊಣ್ಣು (ಧ್ರುವಕ, ಶಿವಕ, ಕೀಲ, etc. Hla.).

ಗೊಫ ಗುಫಿ. = ಗೊಫ. excrements, ordure.

ಗೊದೆ ಗುಫೆ. 1. = ಗೊನ್ನೆ. the love-apple or tomato, *Lycopersicum esculentum* Mill. (St. & Pl.; My.). see ಅನ-.

ಗೊದೆ ಗುಫೆ. 2. prolapsus of the anus (C.; Te.; T. ಕುಡ ರ್; Te. ಗುದ್ದೆ, the backside, culus, see 3. ಕುಡ್ಡೆ; Mhr. ಗುಳೀ. the rectum protruding at stool. cf. ಗುದ್ದೆ).

ಗೊನ ಗುಫಿ. = ಗೊನ. voided, as ordure.

ಗೊನಿ ಗುಫಿ. = ಕೂನಿ 1. a hump-backed female (My.).

ಗೊನು ಗುಫು. = ಕೂನು 2, ಕೂನು 2. a hump (My.; Te.; Si. 198, B. 5, 34, 35). — ಗೊನ. — ಅ3. (ವಾಮನ G.; My.). — ಗೊನು ಬೆನ್ನು. a hump-back (My.; B. 5, 34). — ಗೊನುಳ್ಳವ. (ಕುಬ್ಜ G.; My.).

ಗೊಬೆ ಗುಫಿ. = ಗೊಗಿ, etc. an owl (ಉಲೂಕ Si. 172; ಕೌಶಿಕ 406; My.). ಇರುಳು ಕಾಗೆಗೆ ಆಗದು, ಹಗಲು ಗೊಬೆಗೆ ಆಗದು (Prv.). see ಮುದಿ-. — ಗೊಬೆಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. an eye that turns round like a wheel (My.). 2, an eye of which the power of seeing is deficient at day-time (My.). — ಗೊಬೆಬಾಟು. an owl's life: an idle life (My.). 2, longevity (My.).

ಗೊರಣ ಗುಫಿ. = ಗೊರಣ. taking up, etc (G.; Sk.).

ಗೊರಲು ಗುಫಿ. = ಗೊರು. (My.). — ಗೊರಲುಬ್ಬ. = ಗೊರುಬ್ಬ. (My.). — ಗೊರಲು ಹತ್ತಿದವ. = ಗೊರು ಹತ್ತಿದವ. (My.).

ಗೊರು ಗುಫಿ. = ಗೊರು. phlegmatic and asthmatic disease (C.). see ಅತಿಗೊರು. — ಗೊರುಬ್ಬ. — ಉಬ್ಬ. asthma (ಕಾಸ, ಕ್ಷವಫು, ಕಮ್ಮಲು Si. 200; My.). — ಗೊರು ಹತ್ತಿದವ. a man affected with gūru (ಶ್ಲೇಷ್ಮಣ G.).

ಗೊಣು ಗುಫಿ. (ಗೊರು). to turn or root up the earth with horns or tusks (S. Mhr.; see ಕೊಣಿ 1 and ಕೊಣಿ; Te. ಕೋರಾಡ; Tu. ಕೋರ್, ಗೋರ್, to dig from, out, or up; M. ಕೋಟ್ಟು, what serves to dig). — ಗೊಣಾಡು. — ಅಡು. to root up the ground, etc. (Bp. 32, 26).

ಗೊರ್ಣ ಗುಫಿ. = ಗೊರ್ಣ. taken up; striven, endeavoured. see ಉದ್-.

ಗೊರ್ಣಿಸು ಗುಫಿಸು. 1. = ಗೊರ್ಣಿಸು. to sound, etc. (Abh. P. 14, 29 va.; Sk. ಘುರ್, to sound; ಘುರಣ, sound; Te. ಘೋರ್ಣಿಲ್ಲು, to sound, roar, etc.; see ಘೋರ್ಣಿ 2; M. ಕೂಣು, to call out things along the streets, to proclaim, etc.; ಕೂಣು, a word; cf. ಗುಣು 2

& 3). ಅದ್ವಿತೀಯ ಗೂರ್ಣಸುವನ್ತೆ (Smd. 234; also 289, where ಗೂರ್ಣಸು as o. r.). see ವಿ-.

ಗೂರ್ಣಸು gūrnisu. 2. = ಘೂರ್ಣಸು. to gape.

ಗೂರ್ಣಸು gūrnisu. = ಗೂರ್ಣಸು 1. to murmur or roar, as the water of a river or the sea; to sound, as a trumpet, etc.; to resound, as a forest; to roar or bellow, as a beast; to cry aloud. see Bp. 6, 23; 32, 27; 47, 2; 53, 25; Rāv. 6, 116 va.; Śśv. 4, 8. 12. 13; 9, 25; 13, 32; 18, 59; J. 19, 5. 7; ಆ-.

ಗೂವ ಗುwa. a dove (Te. ಗುವ್ವ). — ಗೂವಗುತ್ತಿ ಗಿ. a sort of perfume (ಕಪೋತಾಂಭಿ, ನಟಿ, ನಲಿ, ಧಮನಿ, ಅಂಜನಕೇಶಿ, etc. Si. 154; Te. ಗುವ್ವಗುತ್ತಿ ಗದ್ದಿ).

ಗೂವಾಕ ಗುvāka. = ಗೂವಾಕ. the betel-nut tree.

ಗೂಹನ ಗುhāna. hiding, concealing, etc. see ಉಪ-, ನಿ-.

ಗೂಳ ಗುā. Tbh. of ಗೂಡ. covered, etc. (Ct. I, 106).

ಗೂಳಿ ಗುāi. a bull (ಎಬ್ಬು Smd. I; ವ್ಯಪ್ಪ ಬಸವ Nn. 16; ಭದ್ರ, ಪುಂಗವ 99; T. ಕೂಳಿ), especially a bull allowed to roam at liberty and dedicated to a deity (ಪಣ್ಣ, ಗೋಪತಿ, ಇಡ್ವರ Nr.; ಸಲಗ Bhn. 24; C.; M. ಕೂಜನ್, ಕೂಜಾನ್). 2, a big louse (My.). ಗೂಳಿಯಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹೋರಿ (ಆರ್ಷಭ್ಯ, ಪಣ್ಣಪಾಯೋಗ್ಯ Nr.). ಗೂಳಿಯ ಹಿಡೆಲು (ವೃಷಾಂಗ ಕಕುತ Nr.; Nn. 143). ಗೂಳಿ ಹಾಯ್ದು ಹಿಮ್ಮಾಲಿಸಿದ ಆಕಳು (ಸನ್ನಿಧಿ, ವೃಷಭಾ ಶ್ರಾನ್ತೆ Si. 321). ದನಗಲ ಮೇಲೆ ಗೂಳಿಗಳು ಹಾಲು ಸಮಯ, ಗೂಳಿ ಬಸಲು ಮಾಡುವಿಕೆ (ಪ್ರಜನ, ಉಪಸರ 396). ಗೂಳಿ ಬಿದ್ದರೆ ಆಳಿಗೊನ್ನು ಕಲ್ಪು (Prv.). see Bp. 18, 70; 32 sum.; 32, 4. 20; ತಿನಸು, ತಿನಸು- — ಗೂಳಿಬಸವ. a bull allowed to roam at liberty, etc. (C.). ಗೂಳಿಬಸವನಾಗತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಹೋರಿಗಲು (ಆರ್ಷಭ್ಯ Si. 319). [— ಗೂಳಿಸೂರ್ಕು. to be intoxicated as a bull. ಬಳ್ಳುಗಿಡೆಕ್ಕೆ ವಾಲುಹಾಲು ಪಲಗನಾದಿ ಗೂಳಿಸೂರ್ಕು ಮಾರ್ಕೊಣ್ಣು ಕಾದೆ Pb. 10, 80 va.]. — ಗೂಳಿಹೋರಿ. = ಗೂಳಿಬಸವ. (ಪಣ್ಣ. etc. Si. 319).

ಗೂಳಿ ಗುāi. = ಗುಳಿ, etc. people leaving a place en masse from invasion or famine. (C. Bp. 47, 12. 22; My.).

ಗೂಳಿವು ಗುāevu. = ಗೂಳಿ. (My.).

ಗೂಳ್ಯ ಗುāya. = ಗೂಳಿ. (My.).

ಗುಂಜನ ಗುmjana. garlic (ಲಕುನ, ಪಲಾಣ್ಣ, etc., ಉಳ್ಳಿ Mr. 137).

ಗುದ್ಧ ಗುddha. desirous of, eagerly longing for (Cpr. 10, 87).

ಗುದ್ಧ ಗುddhu. greedily desirous of, greedily, craving.

ಗುದ್ಧ ಗುddhra. greedy. 2, a vulture (ಪಕ್ಷಿಜ್ಯೇಷ್ಠ, ಹವ್ವ Mr. 175).

ಗುದ್ಧ ಗುddhrasi. gout or rheumatism affecting the thigh.

ಗುಟ್ಟಿ ಗುṭṭi. a cow that has had one calf (ಚೊಚ್ಚಿಲದ Mr. 181; see 3. ಈನ್ 1). 2, = ಘುಟ್ಟಿ, a kind of bulbous plant, said to be an esculent root or yam; see Si. 159.

ಗುಟ್ಟಿಕೆ ಗುṭṭike. = ಗುಟ್ಟಿ ಗಿ. a kind of plant.

ಗೃಹ ಗುāha. a house, (ಬಾಲ, ಮನೆ Nn. 20; ದ್ವಿಜ, ಮನೆ 36; ಕೋಶ, ಮನೆ 52). 2, a wife. — ಗೃಹಮುಟ್ಟಿ. the utensils of a house (ಮಾತ್ರ, ಮನೆಯುಪಕರಣ Nn. 157).

ಗೃಹಕಲಹ ಗುāha-kalaha. domestic dissensions. (B. 5, 320; My.).

ಗೃಹಕೃತ್ಯ ಗುāha-kṛtya. household matters or affairs, domestic duties. (My.; Dp. 2, 3).

*ಗೃಹಕೋಕಿಲ ಗುāha-kōkila. a lizard. ಪರಸ್ಪರ ಕಲಹ ಕಲುಷಿತ ಗೃಹ ಕೋಕಿಲಂಗಳೊನ್ನೊದ್ದಂ ತಿನ ಪನಿತ ತೋರಿತ ಬಿನ್ನಂ ಗರ್ Ap. 2, 14 va.

ಗೃಹಕ್ಷಯ ಗುāha-kṣaya. the ruin of a house. see Prv. 3. ಪರನ್ನಿ. ಗೃಹಗತಿ ಗುāha-gati. = ಗಿರಾಗತಿ. the way or manner of a house. ಗೃಹಗೋಧಿಕೆ ಗುāha-gōdhike. the small house-lizard (ಮುಶಲಿ, etc., ಪಲ್ಲಿ Mr. 166).

ಗೃಹಚರ ಗುāha-cara. moving or living in the house (Bp. 60, 14).

ಗೃಹಚ್ಛದ್ರ ಗುāha-c-chidra. a breach in a house: a family or private foible, folly, etc. (My.).

ಗೃಹಪತಿ ಗುāha-pati. a householder. 2, a man of the second period (āśrama) in the life of a Brāhmaṇa, who after having finished his studies, and having been invested with the sacrificial thread, is married and settled. 3, a priest superintending or performing a sacrifice.

ಗೃಹಪಿಕ ಗುāha-pika. = ಗೃಹಗೋಧಿಕೆ. (Mr. 166).

ಗೃಹಪ್ರವೇಶ ಗುāha-pravēśa. the ceremony of occupying a just-built house (My.; Mhr.). 2, the first entrance, by the female, into the house of her husband (My.; Mhr.).

ಗೃಹಬಂಧನ ಗುāha-bandhana. shutting, closing, or locking a house. see ಬಿಕ್ಕು ಗಿ.

ಗೃಹಬಲಿಭುಜ್ಜ ಗುāha-bali-bhuj. —ಕ್. a sparrow.

ಗೃಹಭಾನು ಗುāha-bhānu. a burning lamp (ದೀವಿಗೆ Mr. 205).

ಗೃಹಭಿತ್ತಿ ಗುāha-bhitti. the wall of a house.

ಗೃಹಭೂಮಿ ಗುāha-bhūmi. the site of a habitation.

ಗೃಹಭೇದ ಗುāha-bhēda. a kind of mansion, or a division of a mansion. see ತೊಟ್ಟಿ.

ಗೃಹಮಹತ್ತರ ಗುāha-mahattara. the chief servant of a house (Cpr. 6, 44 va.).

ಗೃಹಮಾತೆ ಗುāha-māte. a mother-in-law (ಹೆಣ್ಣ ಕೊಟ್ಟಿ ಅತ್ತೆ Mr. 313).

ಗೃಹಮೃಗ ಗುāha-mṛga. a dog. (R.).

ಗೃಹಮೇಧ ಗುāha-mēdha. a domestic sacrifice.

ಗೃಹಮೇಧಿ ಗುāha-mēdhi. one who performs the domestic sacrifices or is the object of them, the householder (ಗೃಹಸ್ಥ, ನಿಲಯ ವಾನ್ Mr. 242).

ಗೃಹಯಾಲು ಗುāhayālu. disposed to seize or take.

ಗೃಹಲಕ್ಷಣ ಗುāha-lakṣaṇa. the form or figure of a house (Mr. 201): [auspiciousness of a house].

ಗೃಹವಾಟಿ ಗುāha-vāṭi. a grove near a house.

ಗೃಹಶಾಂತಿ ಗುāha-śānti. ceremonies for the purification of a house from infesting demons, etc. (My.; Mhr.; Dp. 4).

ಗೃಹಸ್ಥ ಗುāha-stha. = ಗಿರಸ್ತ, ಗಿರಾಸ್ತ. ಗೇಸ್ತ, ಗೃಹಸ್ತ. staying in a house; a householder. 2, = ಗೃಹಪತಿ No. 2, a Brāhmaṇa in the second period (āśrama) of his religious life, etc. 3, a gentleman, a patrician (Mhr.; C.).

ಗೃಹಸ್ಥಾನ ಗುāha-sthāna. a temporary residence.

ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮ ಗುāhastha-āśrama. the second of the four religious stages or orders (āśramas, My.).

ಗೃಹಸ್ಥಿಕೆ ಗುāha-sthike. the duties of a householder; politeness, gentlemanliness (B. 4, 53).

ಗೃಹಸ್ಥೂಣ ಗುāha-sthūṇa. the pillar of a house.

ಗೃಹಸ್ಥಿ ಗುāha-sthe. a housewife; a matron. (My.).

ಗೃಹಾಂಗಣ ಗುāha-aṅgaṇa. (Smd. 364). the house-yard. see ಚಪ್ಪರ.

ಗೃಹಾಧಿದೇವತೆ ಗುāha-adhīdevate. a deity presiding over a house (Cpr. 3, 102).

ಗೃಹಾಧಿಪ ಗುāha-adhipa. the householder or grihastha.

ಗೃಹಾರಾಮ ಗೃha-ārāma. a grove near a house.

ಗೃಹಾವಗ್ರಹಣಿ ಗೃha-avagrahaṇi. the threshold.

ಗೃಹಿ ಗೃhi. -ನ್. the householder or grihasthr.

ಗೃಹಿನಿ ಗೃhini. the mistress of a house, a wife.

ಗೃಹೀತ ಗೃhīta. grasped, taken, seized, caught, held; obtained; received; agreed; perceived, known.

ಗೃಹೀತದಿಶ್ ಗೃhīta-dīś. running away, flying; flown, run away, retreated. see ದೆಸೆಗೆಡು.

ಗೃಹೀತಿ ಗೃhīti. one who grasps or seizes. see ಪಾಣಿ-.

ಗೃಹೀತ್ಯ ಗೃhīti. one disposed to seize or take.

ಗೃಹೋಪಕರಣ ಗೃha-upakaraṇa. any domestic utensil (ಸಾಧನ, ಮನೆಯ ಸಮಸ್ತ ಮುಟ್ಟುಗಳು Nn. 114).

ಗೃಹ್ಯ ಗೃhya. 1. belonging to a house; domestic; domesticated, tame. (My.).

ಗೃಹ್ಯ ಗೃhya. 2. to be taken, seized, or received; perceivable; to be adopted as faith or belief; taking the side of, belonging to a party, confederate.

ಗೃಹ್ಯಕ ಗೃhyaka. domesticated, tame; dependent (ಪರವಶವಂ Mr. 228); a domesticated animal.

ಗೃಹ್ಯಸೂತ್ರ ಗೃhya-sūtra. a class of ritual works containing directions for domestic rites and ceremonies. (My.).

-ಗೆ ge. 1. = -ಕೆ 1, etc. a suffix for the dative singular and plural (Śmd. 138. 158. 159), e. g. ಮಣಿಗೆ (19), ಅಗಣ್ಣಿ, ಮುಗುಳ್ಳಿ, ಕನರ್ಗ (52), ಅಳಿರ್ಗ (53), ಮಾಡಿದಂಗೆ, ಅಡಪವಂಗೆ, ತೆಂ ಗಾಳಿಗೆ (89), ಅರಸಂಗೆ (90), ಆತಂಗೆ, ಅರಸಿಗೆ, ಆಕೆಗೆ, ಅರ್ಗ, ಅಬ್ಬಿ ಗೆ (138), ಕವಿಗೆ, ತವುಗೆ, ಪೆಣ್ಣಿಗೆ, ಕುರುಳ್ಳಿಗೆ, ಬೆರಳ್ಳಿಗೆ, ಬೆಂಗೆ, ಮುಳ್ಳಿಗೆ, ಬಿಲ್ಗೆ, ನೆಗಣ್ಣಿಗೆ, ಕವಿಗಿ (139), ಬುಧರ್ಗ, ಕಾನ್ತೆಯರ್ಗ, ಎರೆವರ್ಗ, ಸೂಳೆ ಯರ್ಗ (140), ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂಗೆ, ಕವಿಗೆ, ಸವತಿಗೆ, ಬಿರುದರ್ಗ, ರೋಗಿಗೆ, ಕಪಿಗೆ, ಸಿರಿಗೆ, ಮಣ್ಣಿಗೆ, ದೇವರ್ಗ, ಪುಲ್ಗೆ, ಆತಂಗೆ, ಕೆಳೆಯಂಗೆ (159), ಲಿನಗೆ, ಎನಗೆ, ತನಗೆ (178), ಕೆಳದಿಗೆ (179). see also 165. 167. 177 & -ಇಗೆ, -ಁ 6 & 7. in later or colloquial Kannada, e. g. also ಈಶ್ವರಗಿನ್ನ ಗಡಬಜೇಶ್ವರ ದೊಡ್ಡವನೋ? (Prv.), ಅವನಗೆ, ಈತನಗೆ (also Bp. 40, 15), etc.

-ಗೆ ge. 2. = -ಕೆ 2, etc. a nominal and pronominal suffix, a suffix for the third person of the imperative (Śmd. 54. 55. 269), e. g. ಅವಂ ಕುಡುಗೆ! ಅವಂ ಪಡೆಗೆ! (269), ತೆಗಣ್ಣಿ! etc. (55), ಸಮನುಗು! (159), ಅಜಾಗೆ! ತಿಳಿಗೆ! (241. 399), ಪಡುಗೆ! (301).

ಗೆ ge. 3. an imitative sound used in calling to a monkey (My.). — ಗೆ ಗೆ. rep. (My.).

-ಗೆ ge. 4. = -ಕೆ 3, etc., e. g. ಉಡುಗೆ, ಪಸುಗೆ, ಪೊಲ್ಗೆ, ಬಿಸುಗೆ, ಪಣ್ಣುಗೆ, ಪತ್ತುಗೆ (Śmd. 248).

ಗೆ ge. she who goes, etc. see ತ್ರಿಪಥಗೆ, ದುರ್ಗ, ಲಿಮ್ಮಗೆ.

ಗೆಕಾರ ge-kāra. the syllable ಗೆ (Śmd. 54).

ಗೆಗ್ಗೆ gegge. (fr. ಕಿಗ್?). smallness (Cpr. 5, 105; Te. ಕಗ್ಗು, to shrink).

ಗೆಜ್ಜಲು gejjalu. = ಗೆಡಲು, etc. the white ant. (My.).

ಗೆಜ್ಜೆ gejjē. 1. = ಗಜ್ಜೆ. a little spherical bell, etc. (ತುಲಾ ಕೋಟಿ, ಸೂಪುರ Hla.; Mr. 344; C.). see Si. 62. 275; Grj. 3, 89. 90; Bp. 24, 44; Prll. 3, 25. 27; Rāv. 13, 102; ಕಿಜ್ಜುಗೆಜ್ಜೆ. — ಗೆಜ್ಜೆ ಕರಡ. = ಗೆಜ್ಜೆ ಹುಲ್ಲು. (Z.). — ಗೆಜ್ಜೆ ಗೋಲು. -ಕೋಲು. a stick to

which gejjes are attached, used in music (My.) or by post-runners (My.). [— ಗೆಜ್ಜೆ ಬೆಕ್ಕ. -ಅಬೆಕ್ಕ. = ಅಬ್ಬಿ ಕೆ. a necklace composed of adḍikes with gejjē (beads)]. — ಗೆಜ್ಜೆ ಪೂಜೆ. a ceremony performed at the initiation of a dancing-girl when a number of villagers worship some gejjes and give them to her, and the pūjāri ties a tāji to her neck (My.). — ಗೆಜ್ಜೆಯಲಬು. -ಅಲಬು. a procumbent, trifoliate herb with yellow flowers, Crotolaria orixensis Roxb. (Z.); also the creeping herb Heylandia catebrosa D. C. (Z.). — ಗೆಜ್ಜೆ ಹುಲ್ಲು. a common grass, Andropogon aciculatus L. (Z.).

ಗೆಜ್ಜೆ gejjē. 2. the groin between the belly and the thigh (S. Mhr.; Te. ಗಜ್ಜೆ).

ಗೆಜ್ಜೆಗಾಳಿ gejjē-gāṛa. a fabricator of small bells (Śmd. 235). 2, N. of a Sūdra caste (My.).

ಗೆಡಪ geḍapa. (fr. ಗೆಡೆ 2). prattle, prate (of a parrot, Cpr. 7, 88 va.).

ಗೆಡಹ geḍaha. see ಗೆಡೆ 2.

ಗೆಡೆ geḍē. 1. = ಕೆಡು 1, ಗೆಡೆ 2, ಗೆಳೆ, etc. touching; match. (Te. ಗೆಡೆ, by the side of = ಪಾರ್ಶ್ವ; see s. ಕಿಟ್ಟು and ಗೆೞ 2). — ಗೆಡೆವಕ್ಕ. -ದಕ್ಕ. the ruddy goose (ಜೋಡುವಕ್ಕ, etc., ಚಕ್ರವಾಕ Ss.).

ಗೆಡೆ geḍē. 2. = ಕೆಡೆ 1. to talk nonsense. — ಗೆಡಹಂ. one who talks nonsense (ಅಮೃತರ Mr. 240, o. r. ಗೆಡಹಂ).

*ಗೆಡೆ geḍē. 3. friendship, intimacy. ಅಡುತ್ತೊಡವಳೆದರ್ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ತಂತಂ ಗೆಡೆಗರ್ Pb. 2, 30. — ಗೆಡೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. to be united with. ಕೆನ್ನಲಮ್ಮಂ ಗೆಡೆಗೊಣ್ಣೊಡಂ Pb. 4, 30; ಸಮಸ್ತ ದೀಪ್ತಿ ಪರಮಾಣುಗಳಂ ಗೆಡೆಗೊಣ್ಣು ಜನ್ಮನಂ ನೆಜೆದಿರೆ Ap. 2, 62. — ಗೆಡೆವಚ್ಚು. -ಪಚ್ಚು. to break off friendship. ಎಡೆಯೊಳ್ ಗೆಡೆ ವಚ್ಚುಗೊಣ್ಣು ಪಾಣ್ಣವರಸಕಾರಣಂ ಕೆಣಕಿದೀ ಪೊಸ ಪೊಟ್ಟುಪೊಳ್ Pb. 2, 87.

ಗೆಡ್ಡೆ geḍḍē. = ಗೆಡ್ಡೆ 1, etc. any (bulbous) root, especially also that of the lotus (ಗಣಸು Śmd. I; ಮೃಣಾಲ, ವಿಸ, ಕನ್ನ Hla.; My.; Te.; M. ಚೆಟು, fine, stout). ಮರದ ಗೆಡ್ಡೆ (ಕರಹಾಟಿ, ಕನ್ನ Hla.). ಹಿಳ್ಳೆವರಿದ ಗೆಡ್ಡೆ (ಕರಹಾಟಿ Nr.). ನೆಯ್ದಲ ಗೆಡ್ಡೆ (ಶಾ ಲಾಕ); ತಾವರೆಯ ಗೆಡ್ಡೆ (ಮೃಣಾಲ, ವಿಸ Nr.).

ಗೆಣತಿ geṇati. = ಕೆಳದಿ, etc. a female companion or friend (C.; in S. Mhr. occasionally also: a harlot). 2, in children's language: small freckles on the skin (S. Mhr.). — ಗೆಣತಿಕಸ. a name applied to several small species of Euphorbia, as Euphorbia hirta Willd., E. thymifolia Willd. (Z.).

ಗೆಣಸಂಗು geṇasaṅgu. a large timber tree, Heterophragma roxburghii D. C. (Z.).

ಗೆಣಸು geṇasu. = ಗೆಣೆಸು, ಗೆಟಸು, q. v. a bulbous root: the name of several species of Yam dioscorea and of Batatas ipomoea, generally meant for the common sweet potato, Batatas edulis Choisy. (ಗುಣಮೂಲ Mr. 135; C.; [Tu. ಕಿರಂಗ, T. ಕಿಟಂಗು]; Te. ಗೆನುಸು). see ಅಡಿವಿ-, ಕುಣ್ಣು-, ತೂಸ-, ಬಿಳಿ-, ಮರ-, ಮುಡಿ-, ಸೀ-; Prv. s. ಗೆಣೆ.

ಗಣಿ genl. = ಕೆಳ 2, etc. union; companionship, etc. see Prv. 2. 3. 10. 10.

ಗಣಿಗಾಣ genl-gāra. = ಗಣಿಗಾಣ. a male friend, occasionally: a whoremonger (S. Mhr.).

ಗಣಿತನ genitana. = ಕೆಳತನ, ಗಣಿತನ, ಗಣಿತನ. companion-ship, friendship, occasionally: disreputable connexion (S. Mhr.).

ಗಣಿಯ genl-as. = ಕೆಳಿಯ, etc., ಗಣಿಗಾಣ. (S. Mhr.).

ಗಣಿಸು genisu. = ಗಣಿಸು, a bulbous root, etc. (My.).

ಗಣಿ gēne. = ಕೆಳ 2, etc., ಗಣಿ. companionship, etc. (My.; Tu. coupling). ಗಣಿಗೆ ಗಣಿಸು ಬೇಡ; ಹುಣಿಸೆಗೆ ಹುಳಿ ಬೇಡ (Prv.). ಬಿಟ್ಟು ಅಡುವ ಗಣಿಯು ಹುಣಿಸೆಗಲಿನ ಮಿಣಿಯು (Dp. 54).

ಗಣಿಗಾತಿ gēne-gāti. = ಗಣಿಗಾತಿ. a female friend (My.).

ಗಣಿಗಾಣ gēne-gāra. = ಗಣಿಗಾಣ. a male friend (C.; occasionally: a whoremonger, S. Mhr.).

ಗಣಿತನ genetana. = ಗಣಿತನ, etc. (My.; S. Mhr. in two meanings).

ಗಣಿಯ gēne-as. = ಗಣಿಯ. (My.).

ಗಣಿಗೆ genḡage. = ಗಣಿಗೆ, q. v.

ಗಣ್ಣು genḡu. remoteness, distance, farness, removal, etc. (Smd. 48; ದೂರ Ct. I, 6; Kk. 64. 83; Sm. 50; ಅತಿದೂರ Bhn. 62; Te. ಗಣ್ಣು, to move, stir; to push away, toss aside; ಕೆಳವು, interval, space; see ಗಣಿ 1; see Smd. 215 s. ಮಗುಣ್ಣು). [ಎನ್ನು ನುಡಿದು ಗಣ್ಣಾದಂ Pb. 4, 98 va.; Vr. 66, 28; Ap. 7, 56]. see Rāv. 5, 115 va.; 5, 116; Sāv. 2, 107; 4, 67. — ಗಣ್ಣು. — ಅ 3. a man who is at a distance (Abh. P. 15, 27va.); [—ಗಣ್ಣಿದಂ = ಗಣ್ಣು. ಅನ್ತಾತನು ಗಣ್ಣಿದನೆಮ್ಮಾ ನಾಲ್ಕರುಂ ಭೇದಿಸಲಾಯುವೆವಂ Pb. 11, 87].

ಗಣ್ಣಿಗೆ genḡuge. (Smd. 48, o. r. ಗಣ್ಣಿಗೆ).

ಗಣ್ಣಿ genḡe. 1. the penis (S. Mhr.; Mhr. ಬೋಣ್ಣು).

ಗಣ್ಣಿ genḡe. 2. = ಗಣ್ಣಿ, etc. see ಕಾ. — ಗಣ್ಣಿ ಮೀನ್. a sort of fish (My.; Rāv. 5, 115). — ಗಣ್ಣಿ ಹೊಟ್ಟೆ. ascites (My.).

ಗಣ್ಣು genḡu. 1. = ಗಣ್ಣು 2. a knot, etc. (ಪರ್ವ Si. 437; My.). ಬಿದುರುಗಣ್ಣು (ಗ್ರಸ್ತಿ, ಪರ್ವ, ಪರುಷ 163). see also Si. 207.

ಗಣ್ಣು genḡu. 2. = ಗಣ್ಣು, etc. the milk of a buffalo or cow which has lately calved. (Bp. 42, 5).

ಗಣ್ಣು genḡu. P. p. of ಗಣ್ಣು, q. v.

ಗಡಲು gedalu. — ಲ್. = ಗಡಲು, ಗಡಲಿ, ಗಡಲು. the white ant, termite (Te. ಚವೆ, ಚವೆ, ಚವಲ, ಚವಲ; M. ಚವಲ್, ಚವಲ, ಚವಲ್; T. ಚವಲ್, ಚಲ್, ಚಲ್ವು white ants). ಕಣ್ಣವಂ ಗಡಲ್ ಒನ್ನುವು? (Bp. 15, 32). cf. ಗೋಜಲ್.

ಗಡಿ gedi. = ಗಡಿ 1. to conquer; to gain (S. Mhr.; ಜಯಿಸು G.). ಗಡಿಯಲ್ ಪಟ್ಟಿ (ಚಿತ್ರ); ಗಡಿಯ ತಕ್ಕದ್ದು (ಜೇಯ); ದಿಕ್ಕು ಗಡಿಯೋಣ (ದಿಕ್ಕುಜಯ); ಗಡಿಯುನ ಹವಣಿಕೆ (ದೇವನ); ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನ ಜಾಣನೊಳಗೆ ಗಡಿಯೋಣ (ಪಣ); ವೈರಿಯ ಗಡಿಯುವವನು (ಪರವನ G.). P. p. ಗಡ್ಡು.

ಗಡಿಸು gedisu. = ಗಡಿಸು. to cause to win, etc. (S. Mhr.).

ಗಡ್ಡಲಿ geddall. = ಗಡಲು. etc. (S. Mhr.), ಒಕ್ಕಿ ಬನ್ನ ಗಡ್ಡಲಿ (ತಲಭ G.).

ಗಡ್ಡಲು geddalu. = ಗಡ್ಡಲಿ, etc. (My.). ಗಡ್ಡಲು ಹುತ್ತವಿಕ್ಕಿ, ಹಾವಿಗೆ ಮನೆ ಮಾಡಿತು (Prv.).

ಗಡ್ಡು geddu. = ಗಡಿ, ಗಡಿ, ಗಡಿ. P. p. of ಗಡಿ, ಗಡಿ. (C.). ಗಡ್ಡರೆ ಕೆಯ್ ಕಾಲಾ, ಸೋತರೆ ಕಿವಿ ಮೂಗು. — ಗಡ್ಡರೆ ಅಡುವ ದಕ್ಕೆ ಬನ್ನದ್ದೆವು. ಸೋತರೆ ನೋಡುವದಕ್ಕೆ ಬನ್ನದ್ದೆವು ಎನ್ನುವೆ. — ಗಡ್ಡರೆ ಹಲವರು ಗಡ್ಡರು, ಸೋತರೆ ಕೊಂಕಣಿಗರ ಗಣ್ಣು ಸೋತ (or ಕೋಮುಟಿಗರ ಪೋರ ಸೋತ, Prvs.). ಅರಸನನ್ನು ಗಡ್ಡ ಬಿಟ್ಟು (B. 5, 52). ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಗಡ್ಡವನು (ಧರ್ಮಪುತ್ರ Nn. 94). ಗಡ್ಡವಂ (ಜಿಪ್ಪು Mr. 512).

ಗಟ್ಟಿ gatti. Tbh. of ಜ್ಞಾಪ್ತಿ. knowing, etc. (My.).

ಗಿಬಲು gibalu. = ಕೆಡಲು 1. to scratch, as the ground (S. Mhr.).

ಗಿಬ್ಬು gibbu. = ಗಿಬ್ಬು. (S. Mhr.); to loosen a stone, etc. by scratching or digging with the nails (S. Mhr.).

ಗಿಯ್ gey. = ಕೆಯ್ 2, etc., ಗಿಯು, ಗಿಯು, ಗಿಯು, ಗೇ, ಗೈ. to perform, to do; to prepare, to make; to work, to till (ತಿಲ್ಲ Smd. Dh.); [Tu.]. [ದಯೆ ಗಿಯುವಕ್ಕೆ ಮಗು ಮುಕ್ತಿ ಶ್ರೀ ಸುಪಾನಾಪ್ತಿಯಂ Ap. 1, 1]. ಗಿಯುಲಂ or ಗಿಯುಲಂ (Smd. 86). ಗಿಯುಲಂ! (277). ಗಿಯುಂ (267). ಗಿಯು (66. 133). ಗಿಯುಪುದು (134). ಗಡಗರ್ಜನೆ ಗಿಯುವ (ಗೇಹೇನದಿ, ಗೇಹೇತೂರ, etc.); ಎನ್ನೂ ಗಿಯುವ ಭೂಮಿ (ಬಿಲ); ತಡದು ಗಿಯುವನು (ದೀರ್ಘ ಸೂತ್ರ); ಮಲ್ಲನೆ ಗಿಯುವ (ಕುಣ್ಣು, etc.); ಹೊಲೆದ ಗಿಯುವನು (ನೃಪಂಸ, etc. Hk.). ಗಿಯು ನೆಲ (ಸೀತ, etc., ಉತ್ತ ಭೂಮಿ Si. 301). ವಿಪ್ರಸನ್ನಪರ್ಣಂ ಗಿಯು (J. 28, 25). see e. g. ಅನ್ನ, ಇಕ್ಕಡಿ, ಉದಯಂ, ಎ, ಒಪ್ಪಂ, ಕೆಲ ಸಂ, ಕ್ಷೇಮ, ತಪ, ತುಣುಲ್, ದನ, ನಿಧಿ, ನಿಧಿ, ಪುಣ್ಯಂ. ಪೂರಣಂ, ಪ್ರತಿ, ದಿವಯಂ, ದಿನಸಂ, ಮುಂ, ಮುದ್ದು, ಸಜ್ಜು. ಸಜ್ಜು, ಹರದು, etc., etc.; Gp. 1, 133; 10, 116; Bp. 21, 17. — ಗಿಯು ಬಲ್ಲದ. knowing how to work, etc. (Bp. 9, 46). — ಗಿಯು ಕ್ಕಲಿಗ. — ಒಕ್ಕಲಿಗ. a husbandman (ಕ್ಷೇತ್ರ, ಜೀವ, ಕೃಷಿಕ, ಕುಟುಂಬ, etc. Hk.). [ರಾಜ್ಯಂ ಗಿಯು. to rule. ಅತಿಬಳಂ ರಾಜ್ಯಂ ಗಿಯುತಿರ್ಪಿನಂ Ap. 1, 78].

ಗಿಯಿ geyi. = ಗಿಯು, etc. (My.). ಅಲೋಕನ ಗಿಯಿದು (Bp. 44, 8). ಮೊದಲು ದಿತಿ ಬಿಟ್ಟು ಗಿಯಿದ ಕ್ಷೇತ್ರ (ದೀರ್ಘಕೃತ, etc. Si. 301). see ದಿವಯಂ.

ಗಿಯಿಸು geyisu. = ಕೆಯ್, etc. to cause to work. [ಒನ್ನೇ ಪಸೆಯೊ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣಂ ಗಿಯಿಸಿ Ap. 8, 22 va.]. see ದಿವಯಂ.

ಗಿಯು geyu. = ಗಿಯು, etc. see ಎ.

ಗಿಯು geyta. = ಕೆಯ್. doing, performance, etc.

ಗಿಯು geyme. = ಕೆಯ್. doing, performance, agricultural operation, etc. ಅವನಂ ಗಿಯುಯಿಲ್ಲದ ಇಳಿ (ಬಿಲ Mr. 92). [Tu.].

ಗಿಯು geyyu. = ಗಿಯು, etc. ತೋಕವನು ಗಿಯುವರು ಸತಿ ಸುತರು ಬಾನ್ದವರು (Dp. 1).

ಗಿಯು geysu. = ಗಿಯು, etc. to cause to perform, etc. ಗೋತ್ರವಳಿ ಗಿಯು (J. 2, 21). ಉಲ್ಕು ಉದಕಮಜ್ಜನಂ ಗಿಯು (28, 20). see ಪ್ರಸನ್ನ.

ಗರಸೆ gerasa. = ಕೆರಸೆ, etc. a kind of flat bamboo basket in form of a square. (My.; see Prvs. 3. ದೋಳು). 2. = ಗರಸೆ. a measure. (R.; Te. ಗರಸೆ). — ಗರಸೆ ಬಾಯಿಯವ. = ಕೆರಸೆ. (My.). — ಗರಸೆಬಾವಿ. a basket-well, a well made with rings of wicker (R.; Te.).

ಗರಿಸೆ gerise. = ಗೆರಿಸೆ No. 1. (My.).

ಗರೆ gere. (fr. ಕೆರೆ 1). a scratch, as with a finger-nail or a chisel (My.); a line; a streak (ರೇಖೆ Ct. I, 48; Mr. 332; Sm. 16; C.; Si. 327; [Tu.]; Te. ಸರೆ, ಸರೆ; T. ಕಿಟು, a scratch; a line). ಕಣ್ಣುಡಿಗಿ ತೋರಿರುವ ಗರೆ (ಸೋಗಿ Sm. 72, o. r. ಗೆಟಿ). see J. 11, 24; B. 3, 30, 97; 5, 30, 169; ಕೊಂಕು-, ಸಯ್ಯು-. — ಗರೆ ಹಾಕು. to mark with lines by a ruler, to rule (My.). 2, to make a sign in the form of a line, to mark (My.); to draw a line over, to blot out (My.).

ಗರೆಸೆ geresse. = ಗೆರಿಸೆ No. 1, etc. (My.). ನೀರು ಮಗಿಟಿ ಜಲ್ಲುವ ಗರೆಸೆ ಮುನ್ನಾದದು (ಸೇಕಪಾತ್ರ, ಸೇಜನ Si. 85).

ಗಣಿ gēra. = ಗೇಟು 2. a scratch, etc. (Te. ಗೇಟಿ, ಗೆಟಿ). see Sm. 72 s. ಗೆರೆ. — ಗಣಿ ಬಾಟು. dupl. the state of being full of scratches, as a vessel (My.).

ಗರ್ದೆ gerde. — ಗರ್ದೆವಾಯ್. Mdb. MS.'s reading of ಎರ್ದೆ-.

ಗರ್ಬು gerbu. to have sexual intercourse (ಮೈಥುನ Sm. Dh.; M. ಚೆರಿ, to turn, bow; to be bent; to recline; ಚೆರಿಪ್ಪು, reclining; cf. ಗೆರ್ 2?).

ಗಲ್ gel. 1. = ಗೆದಿ, ಗೆಲಿ 1, ಗೆಲು 1, ಗೆಲ್ಲು. to win, to gain; to overcome, to conquer; to triumph. (T. ಕೆಲಿ, ವೆಲ್ಲು; M. ವೆಲ್ಲು; Tu. ಗೆಲಿಪು; Te. ಗೆಲುಚು). P. ps. ಗೆಲ್ಲು (Sm. 122; Bp. 37, 24), ಗೆದ್ದು, q. v. [ಅಳಕಾನನ ನಯನಂಗಳೊಳಿ ನಳಿನೋತ್ಪಲ ವಿಲಾಸಮಂ ಗೆಲ್ಲುದುಂ Kr. 1, 89; ಈತನನಾತಂ ಗೆಲಲ್ ಬಾರದೆನ್ನು Pb. 1, 99 va.; Ap. 1, 74]. ನೆರೆದ ಅರಸುಗಳನ್ ಅನಿಬರುಮಂ ಗೆಲ್ಲನ್ ಒರ್ಬನ್ ಪಾರ್ಥಂ (Sm. 122). ಜನಪನ್ ಆ ದಾಯಿಗನ ಮಜುಜುಜಿನಲಿ ಗೆಲ್ಲನು ಧರೆಯಂ (Rām. 26, 25). ಗೆಲ್ಲವ (ಜಿತಕಾಶಿ, ಜಿತಾಹವ Hla.). ಸಸಿನೆ ಗೆಲ್ಲವ (ಜಿತಾಹವ Mr. 300). ಗೆಲಲ್ ಬಂದಂ (Sm. 277). ಗೆಲಲ್ ಇನ್ನಾರ್ ಅರ್ಪರ್? (292). ಗೆಲ್ಲಂ (267). ಗೆಲ್ಲ ರಥ (ಜೈತ್ರ ರಥ Mr. 285). see ಕೆವ. 4, 64, 128; J. 2, 4, 39; 6 sum. — ಗೆಲ ನುಡಿನವಂ. = ಗೆಲಿ ನುಡಿನವನು. (ಪ್ರಸಕ್ತ, ಪ್ರಶ್ನಿತ Mr. 237). — ಗೆಲಲ್ ಪಡೆ. = ಗೆಲ್. (Cpr. 1, 27). — ಗೆಲಿ ನುಡಿನವನು. a man who speaks so as to win (the heart of another), a well-behaved man (ಪ್ರಸಕ್ತ, ಪ್ರಸಕ್ತ Hla.). — ಗೆಲಿವರ್. — ಬರ್. to come to conquer, etc. [ಅಹಿಂಕಟಕ ಪ್ರಸಾದದ ಮನೋಜನಮಂ ಗೆಲಿವನ್ನನಾಗಳುಂ Pb. 1, 4]; (Cpr. 10, 14; Abh. P. 3, 40; 5, 54, 107; 15, 19; Rsv. 4, 69; V. 4, 36). — ಗೆಲಿವೊನ್ನು. — ಪೊನ್ನು. to meet for overcoming, to resist (ತಕ್ಕೊಯ್, etc., ಪ್ರತಿಹತ ಸ.).

ಗಲ್ gel. 2. = ಗೆಲಿ 2, ಗೆಲು 3. to bring into contact with, to apply to (the body, as a fragrant substance, J. 11, 41; see ಕೆಡು 1, ಗೆಡೆ 2, ಗೆಡೆ 1).

ಗೆಲ gela. = ಗೆಲವು. ಗೆಲಮನೆ ಜಯ (Ct. I, 83; cf. ಗೆಲ್ಲ).

ಗೆಲವು gelavu. = ಗೆಲ, ಗೆಲು 2, ಗೆಲುವು, ಗೆಲ್ಲ (Sm. 247). gain; victory (ವಿಜಯ, ಜಯ Nr.; C.; Tu.; Te. ಗೆಲುಪು; M. ಕೆಲ್ಲು, T. ಕೆಲ್ಲು, strength, power). 2, a winning, happy, sprightly air (C.). see Bp. 6, 3; 37, 17; 42, 14; 49, 23; 52, 42; Bh. 1, 8, 40; J. 12, 26; 14, 9; 23, 31, 48; 27, 9; ಕೆವ. 2, 14; ಸೋಲು-. — ಗೆಲವು ಸೋಲು. gain and loss (C.).

ಗೆಲಿ geli. 1. = ಗೆಲ್ 1, etc. (C.). P. ps. ಗೆಲಿತು, ಗೆಲಿದು. see Bp. 9, 51; 12, 26; 27, 28; 41 sum.; 43, 15; 44, 60; 49, 24; 50, 14, 34, 76; 52, 32; Bh. 2, 4, 5, 7; 2, 13, 46; Pril. 3, 5.

ಗೆಲಿ geli. 2. = ಗೆಲ್ 2, etc. (Bh. 10, 5, 41).

ಗೆಲಿತು gelitu. P. p. of ಗೆಲಿ 1. (My.).

ಗೆಲಿದು gelidu. = ಗೆದ್ದು, etc., ಗೆಲಿತು.

ಗೆಲಿಸು gelisu. = ಗೆದಿಸು, ಗೆಲ್ಲಿಸು. to cause to win, etc. (C.; Bp. 39, 55).

ಗೆಲು gelu. 1. = ಗೆಲ್ 1. to win, etc. (C.). P. p. ಗೆಲ್ಲು (C.). ಗೆಲುವವನು (ಜೈತ್ರ, ಜೇತು Nr.). ಗೆಲುವ ರಥಂ (ಜೈತ್ರರಥ Hla.). ಅವನಾನೊಬ್ಬನು ಹಗೆಯ ಗೆಲಲು ಸಮರ್ಥನಾಗಿ ಇದಿರಾಗಿ ನಡೆ ದಾನು, ಆತನು ಅಭ್ಯಮಿತ್ರ, etc. (Nr.). ಗೆಲ ಬಾರದದು (ಅತಕ್ಕರ್ಯ Nn. 88, 90). ಗೆಲಿನು (Bp. 43, 14). see Bp. 58, 66; Bh. 1, 8, 11, 18.

ಗೆಲು gelu. 2. = ಗೆಲವು, etc. gain, etc. — ಗೆಲು ಗೆಯ್. to cause happiness (Bh. 4, 2, 44). — ಗೆಲುಮೋಗ. a winning, sprightly countenance (My.).

ಗೆಲು gelu. 3. = ಗೆಲ್ 2, etc. to bring into contact with, etc. (Bh. 1, 13, 2).

ಗೆಲಿಗೆ geluge. winning, etc. (My.).

ಗೆಲುವಿಕೆ geluvike. winning, etc. (ವಿಜಯ, ಜಯ Si. 296; ಜಯನ 390).

ಗೆಲುವು geluvu. = ಗೆಲವು. gain, victory, etc. (My.).

ಗೆಲುವು geluha. = ಗೆಲವು, etc. (ವಿಜಯ, ಜಯ Nr.).

ಗೆಲ್ಲ gella. = ಗೆಲವು. [ಗೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಮುಡಿಗಿಕ್ಕುವನ್ನೆ ಪೊಲಿಕ್ಕಿದಂ Pb. 8, 22]; (ಜಯ Ct. II, 35; Cpr. 5, 73; ಕೆವ. 4, 64, 94). — ಗೆಲ್ಲಂಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to gain the victory, to be victorious [ಪದವಿಗುರ್ತಿದ ಕರ ವಾಳನೆ ತೋಟು ನೃಪತಿ ಗೆಲ್ಲಂಗೊಣ್ಣಂ Pb. 1, 19; Ap. 3, 58 va.]. (Abh. P. 16, 96). — ಗೆಲ್ಲದುತ್ತು ಮದೇವ. — ಉತ್ತಮ. N. (Bp. 58, 9). — ಗೆಲ್ಲ ಸೇಸೆ. a sash of victory (V. 42, 21 va.). — ಗೆಲ್ಲ ಸೋಲು. = ಗೆಲವು ಸೋಲು. ಗೆಲ್ಲ ಸೋಲುವದೇಕೆ? (Bp. 39, 11).

*ಗೆಲ್ಲಕಾಣಿ gella-kāra. one who wins, who gains victory. ಬಸನೆಯ ಗೆಲ್ಲಕಾಣನ ನೆಗಟ್ಟಿ ಗೆ ಕೇಳಿಗೆ ನಾಡೆ ಗೆಣ್ಣು Ap. 12, 18.

ಗೆಲ್ಲಿಸು gellisu. = ಗೆಲಿಸು, etc. to cause to win, etc. (My.).

ಗೆಲ್ಲು gelu. = ಗೆಲ್ 1, etc. to win, etc. (My.). P. p. ಗೆಲ್ಲು, q. v. ಗೆಲ್ಲುವವನು (ಜೈತ್ರ, etc., Si. 382). ಗೆಲ್ಲುವ ಸ್ವಭಾವ ವ್ಯಕ್ತವನು (ಜೇತು, etc. 283). ಗೆಲ್ಲುವದಕ್ಕೆ (260, 282). ಗೆಲ್ಲಲ್ ಪಡು (282). ಇವನ್ನ ಗೆಲ್ಲ ಬಹುದು (282).

ಗೆಲ್ಲುವಿಕೆ geluvike. = ಗೆಲುವಿಕೆ. (My.).

ಗೆಲಿತಿ gelati. = ಕೆಲಿತಿ, etc. a female friend. (ಕಟ್ಟುಗೆ Ct. I, 15; ಕಟ್ಟುಗೆ, ಸಖಿ Sm. 74; Kk. 29, o. r. ಗೆಣತಿ; ಕೆಲಿತಿ, ಸಖಿ ಸ.; C.; S. Mhr. in two meanings).

ಗೆಲಿತೆ gelate. = ಗೆಲಿತಿ, etc. (B. 4, 139).

ಗೆಲಿಯು gelaya. = ಗೆಲಿಯು, etc. a male friend. (My.).

ಗೆಲಿಯು geliya. = ಗೆಲಿಯು, etc. (ಮಿತ್ರ, ಸುಹೃತ್, etc. Dhv.; S. Mhr.).

ಗೆಲಿ gele. = ಕೆಲೆ, etc. friendship, etc. (My.; Bh. 1, 6, 7; cf. ಗೆಡೆ 1). — ಗೆಲಿಗೊಳ್. = ಕೆಲಿಗೊಳ್. (J. 19, 49).

ಗೆಲಿಗಾರ್ತಿ gele-gārti. = ಗೆಣಿಗಾರ್ತಿ. a female friend. (My.).

ಗೌತಮ ಗೌತಮ. = ಗೌತಮ, etc. companionship, etc. (C.; S. Mhr. in two meanings; B. 1, 14; 2, 10. 36; 3, 33; ಮೃತ್ಯು G.).

ಗೌತಮ ಗೌತಮ. = ಗೌತಮ, ಗೌತಮ, etc. a male friend. (C.; B. 1, 1. 8; 2, 9. 36). see ಕೂಡು-, ತಿರುಳು-, ನೂಟಲೆ-, where however ಕೌತಮ may be meant).

ಗೌತಮ ಗೌತಮ. = ಗೌತಮ, etc. a bulbous root, etc. (ಗೌತಮ Sm. I; Tu. ಕಿರಂಗ, T. ಕಿರಂಗ, M. ಕಿರಂಗ).

ಗೌತಮ ಗೌತಮ. = ಗೌತಮ, etc. to perform, etc. P. p. ಗೌತಮ (My.; cf. Mhr. ಘೌತಮ, to do). ಗೌತಮದೇ ಇರುವ ಭೂಮಿ (ಖಲಿ Si. 100). ಊರಿಗೆ ಅಧೀನವಾಗಿ ಗೌತಮದ ಬಡಗಿಯವನು (ಗೌತಮತತ್ವ 339).

ಗೌತಮ ಗೌತಮ. = ಗೌತಮ, ಜೇತು. the sedge Cyperus hexastachyus Rottl. (ಘನ, ಭದ್ರಾತಕ Nn. 15; ಭದ್ರಾತಕ Mr. 138). — ಗೌತಮ ಗೌತಮ. = ಗೌತಮ, q. v. the root of C. h.

ಗೌತಮ ಗೌತಮ. 1. = ಗೌತಮ, ಗೌತಮ. (Sm. 58). a span measured by the extended thumb and little finger [ನಾಲ್ಕು ರ ಉಂಗುಟದೊಳಗೆ ಗೌತಮ ಗೌತಮ Ap. 9, 84]; (ವಿಶ್ವ, ಕಿಷ್ಕಿ Nr.; ಪಾಲಿ Hla., Mr. 324; ಕಿಷ್ಕಿ Si. 405; ಪರಿಮಾಣನ ಅನ್ವಯ Sm. 96; Te. ಜೇತು, ಜೇತು, ಜಾನೆ; M., T. ಜಾಣೆ; Te. ಜೇತು, ಜಾನೆ, ಸೇತು, much, long; Tu.; T., M. ಜೇತು, breadth, height, length; distance = ದೂರ; T. ಜೇತು, ಜೇತು, length; distance = ದೂರ; ಗೌತಮ high; distant = ದೂರ; see ಕೇತು, ಗೌತಮ, ಜಾಣೆ, ಸಾನೆ). ಬೆರಳು ಹನ್ನೆರಡಾಗಲೆ ಒಂದು ಗೌತಮ ಅಕ್ಕು, ಗೌತಮದಾಗಲೆ ಒಂದು ಮೂಟು ಅಕ್ಕು (Mr. 325); ಕಿಷ್ಕಿವರಳ ಗೌತಮ (ವಿಶ್ವ 324). see Rkv. 9, 22; ಮೂಗೇತು. — ಗೌತಮದ. — ಬಾಯ್. a span-long mouth (Sm. 81; Mdb. MS. ನೇತಮದ).

ಗೌತಮ ಗೌತಮ. 2. a long knife, a sword (ನಡುಸುರಗಿ Ct. I, 8; ಸುರಗಿ Ct. II, 21; Kk. 40; Sm. 43. 96; T. ಜೇತು, a weapon = ಅಯು ಧ). ಕಣ್ಣು ಮನೋಜವೀರನ ಗೌತಮ (Sm. 117). see Rkv. 13, 70; V. 4, 36; Ssv. 3, 16; ಕಿಷ್ಕಿಗೇತು.

ಗೌತಮ ಗೌತಮ. = ಗೌತಮ 1. see ಅಯುಣ. ಏತು ಗೌತಮ.

ಗೌತಮ ಗೌತಮ. rent, contract (My.; Tu.). — ಗೌತಮಗೇತು. a lease (My.; Tu.).

ಗೌತಮ ಗೌತಮ. = ಗೌತಮ 1, (C.). ದರ್ಭೆಯ ಬೆರಳುಗೇತು (ಗೌತಮಕರ್ಣ), ಕಿಷ್ಕಿವರಳುಗೇತು (ವಿಶ್ವ Hla.). ಗೌತಮ (ಕಿಷ್ಕಿ ಬೆರಳಿನಿಂದ ಒಡಗೂಡಿ ಜಾಣಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಅಳತೆ, ವಿಶ್ವ Si. 211). ಗೌತಮನೊಳಗೆ ಪವಿತ್ರಾಂಗುಲಿಗೆ (ಗೌತಮಕರ್ಣ Mr. 324). ಗೌತಮ ಬಿಟ್ಟು ಅಗಲು ದಾಟಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಗೌತಮಗಲ. — ಅಗಲ. the distance or length (breadth) of a span (Si. 288). — ಗೌತಮ ಗೌತಮ. rep. (B. 4. 39). — ಗೌತಮದ. — ಉದ್ದ. the height or length of a span. ಗೌತಮದ ತಪ್ಪಿದರೆ ಮಾರದ್ದ ತಪ್ಪು ವದು (Prv.). see Prv. s. ಜೇತುಗೇತು. — ಗೌತಮದೊಟ್ಟು. the belly (or stomach) that is only a span in length or breadth (C.; Bp. 173, 6). ಗೌತಮದೊಟ್ಟುಗೆ ಯಾಕೆ ಅಷ್ಟು ಬಿಸ್ತೆ ಮಾಡುತ್ತಿ? (C.).

ಗೌತಮ ಗೌತಮ. N. of a plant (ಮಗ್ಗಾರಿ, o. rs. ಮಂಗಾರಿ, ಮದ್ದಾರಿ Mr. 119).

ಗೌತಮ ಗೌತಮ. = ಗೌತಮ ಮೃಗ, q. v. (My.; B. 5, 246).

ಗೌತಮ ಮೃಗ ಗೌತಮದ-ಮೃಗ. a rhinoceros (My.; B. 5, 248. 250; Si. 290; Mhr., H. ಗೌತಮ).

ಗೌತಮ ಗೌತಮ. = ಗೌತಮ ಕೆ. (Sk.; cf. ಜೇತು).

ಗೌತಮ ಕೆ ಗೌತಮದ. a ball for playing with.

ಗೌತಮ ಗೌತಮ. Tbh. of ಜ್ಞಾನ. knowledge, etc. (C.). — ಗೌತಮದ. — ಅಯು. N. (S. Mhr.).

ಗೌತಮದ ಗೌತಮದ-ವಾತ. Tbh. of ಜ್ಞಾನವಾತ. an intelligent, wise man. (S. Mhr.).

ಗೌತಮದ ಗೌತಮದ. Tbh. of ಜ್ಞಾನಿಕೆ. consideration, reflection, thought (S. Mhr.).

ಗೌತಮದ ಗೌತಮದ. Tbh. of ಜ್ಞಾನಿಸು. to investigate, to consider, to reflect (C.).

ಗೌತಮದ ಗೌತಮದ. Tbh. of ಜ್ಞಾನಪಕ. remembrance, etc. (My.).

ಗೌತಮದ ಗೌತಮದ. the state of being swollen from disease (My.). — ಗೌತಮದೊಟ್ಟು. a swollen face (My.). — ಗೌತಮದೊಟ್ಟು. a man whose body is swollen (My.). — ಗೌತಮದೊಟ್ಟು. a swollen belly (My.).

ಗೌತಮದ ಗೌತಮದ. = ಕೆಯ್ಯೆ, etc. work (My.).

ಗೌತಮದ ಗೌತಮದ. to be sung; singing, a singer; a song, a chant. [ನೋಡಿ ಸೋಲು ನಿನಗಾ ಗೌತಮಕ್ಕೆ ಸೋಲು ನೆವೋಲ್ Pb. 3, 55]. 2, N. of a vṛitta (Ch.).

ಗೌತಮದ ಗೌತಮದ. = ಗೌತಮದ, etc. to cause to work, etc. (My.).

ಗೌತಮದ ಗೌತಮದ. = ಕೊರೆ 1. the sound produced in the chest and throat by phlegm (in the ಗೂರು, My.). — ಗೌತಮದ ಗೌತಮದ. rep. (My.).

ಗೌತಮದ ಗೌತಮದ. ಗೌತಮದ. to surround, to encompass, to hem in (My.; Mhr. ಘೌತಮದ; Mhr., H. ಘೌತಮ, a circumference).

ಗೌತಮದ ಗೌತಮದ. giddiness (My.; Mhr. ಘೌತಮದ). ತಲೆ ಗೌತಮ ತಿರುಗುತ್ತದೆ (My.).

ಗೌತಮದ ಗೌತಮದ. ಗೌತಮದ. = ಕೇರ 2, etc. (Ssv. 3, 32). the marking-nut tree, Semecarpus anacardium L. f. (ಅರುಷ್ಕರ Nr., Si. 454; ಭಲ್ಲಾತಕ Mr. 115; ಪಾವಕ 526; ಭಲ್ಲಾತಕ, ಮಹಾಕಾಲ Nn. 97; ಪಾವಕ, ಭಲ್ಲಾತಕ 122; My.). ಸಸನ ಇರಲಾಡದ ಬಡ್ಡಿ ಗೌತಮದ ಜುಟ್ಟು ಕೊಡುಳು (for tattooing, Prv.). — ಗೌತಮದ ಕಾಣ್. the marking-nut. [Tu. ಗೌತಮದ]; (ಬೀಜಬೇರುಪ್ಪ Mr. 144 in one MS.; o. r. ಬೇರುಪ್ಪ in one, ಬೇರುಪ್ಪ, in another, ಬೇಜಪ್ಪ, in another). — ಗೌತಮದ ಪಣ್ಣ. a ripe gēru fruit of a red colour (Rkv. 9, 23). — ಗೌತಮದ ಮರ. = ಕೇರ ಮರ, ಗೌತಮದ. (ವೀರವೃಕ್ಷ, ಅರುಷ್ಕರ, ಅಗ್ನಿಮುಖಿ, ಭಲ್ಲಾತಕ Nr.). — ಗೌತಮದ ಪಪ್ಪ. a half of the roasted marking-nut (My.). — ಗೌತಮದ ಬೀಜ. = ಕೇರು. (My.). — ಗೌತಮದ ಮರ. = ಗೌತಮದ. (ವೀರವೃಕ್ಷ, etc. Si. 131). 2, an American tree naturalized in India, the cashew-nut tree, Anacardium occidentale L. (St. & Pl.; Te. ಜೇಡಿ-ಮಾಮಿಡಿ-ಜೇಟ್ಟು; M. ಕಚು-ಮಾವು). — ಗೌತಮದಾವು. a kind of mango (My.).

ಗೌತಮದ ಗೌತಮದ. = ಕೇರು. to winnow. (My.).

ಗೌತಮದ ಗೌತಮದ. = ಗೌತಮದ, etc. the marking nut tree. — ಗೌತಮದ ಯಮರ. = ಗೌತಮದ ಮರ. (St. & Pl.).

ಗೌತಮದ ಗೌತಮದ. ridicule, derision (My.; Tu.; Te. ಗೌತಮ, ಗೌತಮ, ಗೌತಮ, ಕೇರು, ಕೇರು, to ridicule; ಕೇರು, to chuckle, ಗೌತಮ; T. ಕೇರು, censure, aspersion, calumny; cf. ಕಿಲ). — ಗೌತಮದ ಗೌತಮದ. — ಕೌತಮದ. ridiculing, etc. ಹೀಗೆಯವ ಗೌತಮದ ಗೌತಮದ (ಅಪ್ಪುರಿತಕ, ಹಂಗಿಸಿ ನಗುವದು Si. 73). — ಗೌತಮದ ಮಾಡು. to ridicule (ಒಬ್ಬನನ್ನು or ಒಬ್ಬನಿಗೆ, My.).

ಗೌತಮದ ಗೌತಮದ. Tbh. of ಗೌತಮದ. a house-holder. (My.; Te. ಗೌತಮದ).

ಗೇಹ ಗ್ರಂಥ. a house (ಮನೆ Nn. 133).

ಗೇಹಿನಿ gēhīni. a house-wife, a wife. (R.).

ಗೇಹೇನದಿ ಗ್ರಂಥ-nardī. a poltroon, a dung-hill cock.

ಗೇಹೇಶೂರ ಗ್ರಂಥ-śūra. a poltroon, etc.

ಗೇಹೋಪವನ ಗ್ರಂಥ-upavana. a garden near a house.

ಗೈ gēi. = ಗೆಯ್, etc. to do, etc. (My.), e. g. ನಿದ್ರೆಗೈ, to sleep (Si. 254); ಯೋಚನೆಗೈ, to reflect, etc. (Si. 71).

ಗೈರ galra. = ಗೈರು. dis-, un-, mis-, out of, etc. (Mhr.).

ಗೈರಖರ್ಚು galra-khareu. extra or vain expenses (My.; Mhr.).

ಗೈರಮಾಮೂಲ್ galra-māmūl. that is against custom or usage (My.).

ಗೈರಾಜರ್ galrājar. = ಗೈರುಹಾಜರು. absent. (My.).

ಗೈರಾದಾ galrādā. unoccupied, waste (Br., H.); due, owed (My.; Br., H.).

ಗೈರಿಕ galrika. (fr. ಗಿರಿ). red chalk. 2, mineral, ore (ಧಾತು, ಗಾಜು Mr. 98, o. r. ಜಾಜು). 3, gold.

ಗೈರು galru. = ಗೈರು. (My.).

ಗೈರುವಾಜಿಬೀ galru-vājibī. ಗೈರುವಾಜಿಬೀ. unreasonable, improper (My.; Br.; Mhr., H. ಗೈರುವಾಜಿಬೀ).

ಗೈರುವಿಲೆ galru-vile. out of its place; lost (My.).

ಗೈರುಹಾಜರು galru-hājaru. = ಗೈರಾಜರ್. absent (My.; Br.; Mhr. ಗೈರುಹಾಜರು).

ಗೈರೆಯ ಗಾಲ್ಯಾ. red chalk, bitumen.

-ಗೊ gē-04 = -ಗೊ, -ಗೋ. see ಇದು-ಗೊ.

ಗೊಂಯಿ gomyi. = ಗುಂಯಿ, ಗೊಯ್. buzzing. (used expressly of the mosquito, C.).

ಗೊಗ್ಗ ಗೋಗ್ಗ. = ಬಗ್ಗ. a follower of Mailāra līṅga. (My., from the sense of ಬಗ್ಗ, used especially to frighten children). — ಗೊಗ್ಗಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 37, 6; 58, 6).

ಗೊಗ್ಗರ ಗೋಗ್ಗರ. = ಗೋಗರ. a loud bellow. ಆ ನಾಯಿ ಗಳು... ಗೊಗ್ಗರವಾದ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಒನ್ನೇ ಸವನೆ ಒದಪುತ್ತವೆ. (Kanarese Fifth Reading Book. Department of Public Instruction, Bombay, Mangalore, 1885 p. 18).

*ಗೊಂಕುಲುಗಟ್ಟಿ gonkuru-kalṭe. a species of ass, so termed perhaps because of its peculiar braying and huge size. (cf. ಗೊಂಕುಲು ಕಟ್ಟೆ). ಆ ರಥದೊಲೊಡವುಡೆ ಪೊದಿದ ನಾಲ್ಕುಲು ಗೊಂಕುಲುಗಟ್ಟಿಯುಂ Pb. 12, 7 va.

ಗೊಂಕೆ gonke. = ಕುಂಕೆ. the throat (ಗೋಣ್ Smd. II; Ss.; ಗೋಣಿ Ct. I, 9, probably ಗೋಣು; M. ಕೊಜ್ಜಾ, the throat).

ಗೊಂಗಡಿ gonṅadī. a cloak (blanket) worn over the head and face (C.; Mhr., H. ಘುಂಗಟಿ, ಘುಂಗೂಟಿ). 2, a cumby or blanket (C.; Te. ಗೊಂಗಡಿ, -ಡು, -ಳಿ; Mhr. ಘೋಂಗಡೀ, ಘೋಂಗಡೇಂ). ಅಂಗಡೀ ಮಾಲು, ಗೊಂಗಡೀ ಹೊದ್ದ. — ಕೆಜೆಯೊಡದವನ ಗೊಂಗಡಿ ಕಿತ್ತು ಕೊಣ್ಣು ಹಾಗೆ (Prvs.). 3, a long, good tamarind fruit (My.). — ಗೊಂಗಡಿಕೊಪ್ಪೆ. the hood into which a cumby is made (C.). — ಗೊಂಗಡಿಕೊಪ್ಪೆ. = ಗೊಂಗಡಿಕೊಪ್ಪೆ. (My.).

ಗೊಂಗು gonṅu. = ಗುಂಗು. the husk of paddy. (Sd.).

ಗೊಂಗಿ gonṅe. 1. = ಗೊಂಟೆ. a mass, a heap (ಕದಳಿ, ಜೂ ಗುಳಿ, ನೆರವಿ, ಗುಣ್ಣು, etc. Sm. 54, o. rs. ಗೊಣ್ಣು, ದೊಣ್ಣು).

ಗೊಂಗಿ gonṅe. 2. the large grey babbler, Gerrulus albifrons (Bd.). cf. ಗೊನಗಾ.

ಗೊಜ್ಜಿ gocece. = ಗೊಜ್ಜೆ. mud, mire, etc. (My.).

ಗೊಜಗು gojagu. 1. to speak indistinctly or inarticulately (My.; Tu. ಕೊಞ್ಞ, M. ಕೊಂಜು, ಕೊಜ್ಜು, T. ಕೊಂಜು).

ಗೊಜಗು gojagu. 2. indistinct or inarticulate speech (My.).

ಗೊಜಿ goji. = ಗಜಿ 1. a word to indicate confusion. — ಗೊಜಿಬಿಜಿ. = ಗಜಿಬಿಜಿ. (My.).

*ಗೊಜ್ಜು gojja. Tbh. of ಕುಲಜಿ? born of a good breed, superior. ಉಣ್ಣೆದ ತಣ್ಣು ಮುನ್ನೊಪ್ಪು ಪುದದಜುನ್ನಲರೊಳಗೆ ಗೊಜ್ಜು ಗೊಜ್ಜು ಗೆಯ್ ವಲಂ Ap. 11, 126.

ಗೊಜ್ಜು ಗೊಜ್ಜು. = ಗುಜ್ಜು ಗೆ, etc. a kind of jasmine. [ಪೂತ ಗೊಜ್ಜು ಗೆಗಳ ಸಿನ್ನು ರಂಗಕೊಳಗೊಳಗರಗಮ್ಮನೆ ಬೀಜಾತರ್ಫ Ph. 5, 30; Ap. 11, 126]; (Rsv. 10, 31 va.).

ಗೊಜ್ಜಲು gojjalu. mud, mire (ಕಸಜು My.).

ಗೊಜ್ಜು gojju. 1. acidity, sourness (C.; cf. ಕಜು 3?).

ಗೊಜ್ಜು gojju. 2. a thick mess of boiled brinjals, mangoes, etc. to which tamarind, chillies, salt, etc. are added (My.; Te.; Tu. ಗೊಜ್ಜು; T., M. ಕುಜಕುಜ, slimy, soft; see s. ಕುಸುರಿ 1 and cf. ಗೊದ).

ಗೊಜ್ಜು ಗೊಜ್ಜು. = ಗೊಜ್ಜು ಗೆ, etc. (Rsv. 9, 6).

ಗೊಜ್ಜಿ gojje. = ಕೊಜ್ಜಿ, ಗಜ್ಜು, ಗೊಜ್ಜೆ. putridity; mud, mire (My.; cf. ಗೊದಕು).

ಗೊಂಚಲ gonēala. = ಗೊಂಚಲು. (S. Mhr.).

ಗೊಂಚಲು gonēalu. ಗೊಂಚಲ್. a cluster; a bunch (ಗುಚ್ಚಕ, ಸ್ತವಕ Nr.; ಮಂಜರಿ, ವಲ್ಲರಿ Mr. 106; ಗುಚ್ಚ Kk. 20; ತೊಂಗ, ತೊಂಗಲ್, ತೊಣ್ಣು, ತೊಡವ್ಣು, ಜೊಣ್ಣು, etc., ಗುಚ್ಚ; C.; cf. ಗುಡಿ 3, ಗೊನೆ, Tbh. ಕೊಜ್ಜು). [ಬಣ್ಣವಣ್ಣದ ಗುಡಿ ತೊಣ್ಣು ಗೊಂಚಲೆಸೆಯುಕ್ಕಿದ ಕಾವಣಂ Pb. 3, 38]. ಹೊಸತಾಗಿ ಹೊಟಹೊಮ್ಮಿದ ಪತ್ರಪುಸ್ತಕಲಾದಿಗಳ ಗೊಂಚಲು (ಮಂಜರಿ, ವಲ್ಲರಿ Nr.; see Si. 122). ಮರದ ಗೊಂಚಲು (ವಲ್ಲರಿ, ಮಂಜರಿ Hla.). ಹೂವಿನ ಗೊಂಚಲು (ಸ್ತವಕ, ಗುಚ್ಚಕ, ಗುಚ್ಚ, ಗುಲುಂಫ Hla.; see Si. 124; Smd. 73). ಅಲರ್ಗಗಳ ಗೊಂಚಲ್ (J. 3, 3). ಮುತ್ತುಗಳ ಗೊಂಚಲು (3, 17). ಕಾಯ ಗೊಂಚಲು (B. 2, 41). see Bp. 11, 34; B. 4, 54. — ಗೊಂಚಲ್ಕಿಂಚು. a cluster of lightnings (Rsv. 13, 77 va.). [Tu.].

ಗೊಂಚಿ gonēi. = ಗೊಂಗೆ 1, ಗೊಂಚೆ. a mass, etc. (ಜಂಗುಳಿ, ತರಳ್ಳಿ, ದೊಣ್ಣುಳಿ, ನೆರವಿ, ಗುಣ್ಣು, ಗುಮ್ಮಿ, ಗೊಣ್ಣು, etc., ಶ್ರೇಣಿಕ Kk. 17).

ಗೊಂಚೆ gonēe. = ಗೊಂಚೆ. a mass; a cluster. (ಬೇಡರ್) ಗೊಂಚೆಯ ಸರಳ್ಳಳಿ ಪಿಡಿದು...ಅತವಿಯೊಳು ಬೇಣ್ಣೆಯನಾಡುತ್ತಿರ್ತರು (Rāghc. 17, 67).

ಗೊಟಿ goṭi. = ಗುಟಿ, etc. a sound in imitation of that produced by drinking liquids. — ಗೊಟಿ ಗೊಟಿ. = ಗುಟಿ ಗುಟಿ. (My.).

ಗೊಟಿಕು goṭaku. = ಗುಟಿಕು, etc. (C.); the last gulping sound of a dying person (S. Mhr.).

ಗೊಟೆರು goṭaru. = ಗೊಟು, ಗೊಡಗು. a hole, a hollow (in a wall, well, hill, or tree; cf. Sk. ಕೋಟಿರ). — ಗೊಟಿರು ಬೀಜು. a hollow to be formed (My.).

ಗೊಟ್ಟು ಗಂಟೆ. 1. = ಕೊಟ್ಟು. a bamboo tube for administering food or medicine to cattle (C.; Te.; Mhr. ಘೋಟೀಂ; cf. ಕೊಟಲ್).

ಗೊಟ್ಟು ಗಂಟೆ. 2. = ಕೊಟ್ಟು, q. v. a mango-stone (S. Mhr.; Mhr. ಕೋಯ; Tu. ಗೊಟ್ಟು).

ಗೊಟ್ಟು ಗಂಟೆ. 3. = ಗೊಟ್ಟು, etc. an imitative sound. (S. Mhr.).

ಗೊಟ್ಟು ಗಂಟೆ. 4. = ಗೋಣ್ಣು. a corner (My., in ಗೊಟ್ಟು ಕೆ ದೀಪು, ಗೊಟ್ಟು ಕೆ ಹಾಕು, used of an arji).

ಗೊಟ್ಟು ಗಂಟೆ. 5. = ಗೋಟೆ. N. of a plant (ನೆಲಬೇವು, etc. Mr. 147 in one MS., o. rs. ಗೊಟ್ಟು ಬೆಳೆ, ಗೋಟೆ ಬೆಳೆ). see ಪನ್ನಂ.

*ಗೊಟ್ಟು ಗಂಟೆ. Tbh. of ಗೋಣ್ಣು. group, assembly. ಬಾಗದ ಘೋಗದಕ್ಕರದ ಗೇಯದ ಗೊಟ್ಟು. Pb. 4, 29; Ap. 12, 21. — ಗೊಟ್ಟುಗಾಣರ್ songsters singing in groups, chorus. ಗೊಟ್ಟುಗಾಣರನ್ನಿರ ಮುಜು ಮುಜು Pb. 5, 58.

ಗೊಟ್ಟು ಗಂಟೆ. 6. = ಘೋಟೀಂ. Tbh. of ಘೋಟೀಂ. a mare (J. 7, 5).

ಗೊಟ್ಟು ಗಂಟೆ. 7. = ಗೊಟ್ಟು. 1. obstinacy (Te.); crookedness, craft (cf. the terms 8. ಕುಡುಡು). — ಗೊಟ್ಟು ಬೆಳೆ. — ಅಟ. deceit, falsity (Bp. 24, 75).

ಗೊಟ್ಟು ಗಂಟೆ. 2. = ಗೊಟ್ಟು. the state of being hard to get or very scarce (My.; Te. ಗೊಟ್ಟು, ಗೊಡವೆ, the state of being hard, difficult, hard to read, puzzling, hard to get; see ಕುಟ). ನೀರಿಗೆ ಗೊಟ್ಟಾಯಿತು (My.). ಹಸರು ಮಾತ್ರ ಕ್ಷೀರಸಾಗರ ಭಟ್ಟರು, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಿ ನೀರಿಗೆ ಗೊಟ್ಟು (Prv.). 2, the state of being dry. — ಗೊಟ್ಟು ಕೆಟ. a dry tank (My.). ಕೆಟ್ಟವರಿಗೂ ಅಜಾದವರಿಗೂ ಗೊಟ್ಟು ಕೆಟ ತವರ ಮನೆ (Prv.). — ಗೊಟ್ಟು ಕಾಲ. drought (My.; Te.). — ಗೊಟ್ಟು ವಳ್ಳ. — ಪಳ್ಳ. the dry bed of a stream (V. 14, 81 va.).

ಗೊಟ್ಟು ಗಂಟೆ. the mons veneris (S. Mhr.).

ಗೊಟ್ಟು ಗಂಟೆ. = ಗೊಟ್ಟು. a hole, etc. (My.).

ಗೊಡ ಗಂಟೆ. = ಗೊಡ. an imitative sound. (Mhr. ಗುಡ). — ಗೊಡ ಗೊಡ. rep. a sound heard in the body when suffering from flatulence (My.). 2, a sound heard in continuous vomiting (My.).

ಗೊಡಗು ಗಂಟಾಗು. (fr. ಕೊಡೆ 2). = ಗೊಡಗು. a hollow, a hole (in a grain-pit or well; My.).

ಗೊಡಬಿ ಗಂಟೆ. = ಕೊಡಬಿ. a large prickly shrub. — ಗೊಡಬಿ ಗಂಟೆ. — ಕಣ್ಣು. an eye with a protuberance from its ball (S. Mhr.). — ಗೊಡಬಿ ಗಡ. = ಕೊಡಬಿ ಗಡ. (Z.).

ಗೊಡರು ಗಂಟಾಗು. = ಗುಟ್ಟು, etc., ಗೊಬ್ಬು. a sound in imitation of cooing of pigeons. — ಗೊಡರು ಗೊಡರು. rep. the bellowing sound of a bull-frog (S. Mhr.). — ಗೊಡರು ಹಾಕು. to grunt or bellow as an ox or a bull (My.).

ಗೊಡಲು ಗಂಟೆ. trash, chaff (Rām. 6, 44, 10).

ಗೊಡವೆ ಗಂಟೆ. connexion; intercourse; concern with, care about [Tu.]. (C.; J. 6, 35; Bh. 3, 5, 22; cf. ಕುಟ 1; ಗೋಜು 2). ಊರಿಗೆ ಹೋಗದವರಿಗೆ ದಾರಿ ಗೊಡವೆ ಯಾಕೆ? ತಡವ ಮಾಡುವವನ ಗೊಡವೆ ಬೇಡ (Prva.). see B. 3, 82; 4, 137, 199; Prva. 2. ದಣ್ಣು, ದುರ್ಗ, ಪರಲೋಕ, ಪೆಣ್ಣು, ಪ್ರಸ್ತ, ಮಡಿ 3.

ಗೊಡಗು ಗಂಟಾಗು. = ಗೊಡಗು. (My.).

ಗೊಡ್ಡ ಗಂಟೆ. 1. (fr. ಕುಟ 1?). a complicated, perplexing affair; peril, jeopardy [ಕುಸುಮಾಸ್ತ್ರ ನೆಮ್ಮದಿ ಬಿಟ್ಟು ಸೂರ್ಯನ ಗೊಡ್ಡ ಮಾಗದೇ Pb. 4, 65; ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ನೋಡು ನಿನ್ನ ಮಹಾದೇವಿ ಯೊಡನೆ ಗೊಡ್ಡ ಮಾಡುವುದಂ Vr. 178, 1]; (Abh. P. 9, 156; 10, 10; Te.). — ಗೊಡ್ಡಾಟ. — ಅಟ. a deceitful play. ಯುದ್ಧಿಷ್ಠಿರಂ ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನಯ ಬಲದೊಳ್ ತನಗೆ ಲಯಮಿಲ್ಲದವನಾದ ಮೇಗಿಲ್ಲದ ಗೊಡ್ಡಾಟ ಮಾಡಲ್ ಬಗೆದು Pb. 7, 4 va.].

ಗೊಡ್ಡ ಗಂಟೆ. 2. = ಗೊಡ್ಡ 1. N. of a plant (ನಿರ್ಮಜ Mr. 116 in one MS., o. r. ಗೊಡ್ಡ in two MSS., ಗೋಡ in another).

ಗೊಡ್ಡ ಗಂಟೆ. a barren woman (C.; Te. ಗೊಂಡೆ). ಗೊಡ್ಡ ಹೆಣುವೇನು? ಬೊಡ್ಡ ಅಣುವೇನು? (Prv.). 2, a male in female attire, at play (S. Mhr.).

ಗೊಡ್ಡು ಗಂಟೆ. = ಗೊಟ್ಟು 2. the state of being barren or sterile (C.; Te., Tu.); that of being sapless, etc.; a barren cow, etc. (Mhr. ಬೋಡ, an old cow of which the womb is closed; an old tree which bears no longer). ಗೊಡ್ಡಿನ ಹಾಲು (as a wonderful thing, Bp. 9, 24; see also 60, 45). ಮೂಟಕ್ಕೆ ಅಪಕ್ಕು, ಅಪ್ಪು ಹನ್ನೆರಡಕ್ಕು, ಹೇಣುವ ಗೊಡ್ಡು ಹೈನಕ್ಕು ಪಾಪಂ ಪಾಪಾ ಕಾಲಕೆ (Sp.). ಚರಿತೆ ಅರಣ್ಯದ ಪಕ್ಷಿಗೆ ಒನ್ನು ತರು ಗೊಡ್ಡಾಗಲ್, ಫಲಂ ತೀವಿದ ಆ ಮರಗಳ್ ಪುಟ್ಟವೆ? (Skt. 8). ಸೂಲು ತಪ್ಪಿದರೆ ಗೊಡ್ಡೇ? (Prv.). see Prv. 3. ಮಡಿ 1. — ಗೊಡ್ಡ. — ಅ 3. a useless man. ಪಾಪನದ ಮಾನಸರಂ ಸುಡು ಸನ್ನ ಗೊಡ್ಡರಂ Cpr. 8, 81. — ಗೊಡ್ಡ ಹುಣಸೇ ಮರ. a tall tree, Albizzia odoratissima Benth. (Z.). — ಗೊಡ್ಡಾಳ್. — ಅಕಳ್. a barren cow (ವತೆ, ಬನೆ Cind. 342; ವತೆ, ಬಣ್ಣಿ Nr.; C.). — ಗೊಡ್ಡಾಟ. — ಅಟ. nonsense (Bp. 28, 43). cf. ಗೊಟ್ಟು ಬೆಳೆ. — ಗೊಡ್ಡು ಎಮ್ಮೆ. a barren buffalo. see Prv. 3. ಮಡ್ಡು ಹುಲ್ಲು. — ಗೊಡ್ಡು ಕೆಲಸ. useless, unprofitable work (C.). — ಗೊಡ್ಡು ದನವು. = ಗೊಡ್ಡಾಳ್. (Dp. 148, 3). — ಗೊಡ್ಡು ಮರ. a barren tree (C.). — ಗೊಡ್ಡು ಮಾತು. a vain word (C.). — ಗೊಡ್ಡು ಸಾಲು. a broth without strength (My.). ಗೊಡ್ಡು ಸಾಣಿಗೆ ಜಡ್ಡು ತುಪ್ಪ (Prv.). — ಗೊಡ್ಡು ಹರಟೆ. useless talk (My.). see Prv. 3. ಮಡಿ ಯನ್ನ.

ಗೊಣ ಗಂಟೆ. 1. = ಗೋಣ. 1. ಗೋಣ್. a man with a neck. see ಎಣೆಗೋಣ.

ಗೊಣ ಗಂಟೆ. 2. = ಕೋಣ 2. an imitative sound. — ಗೋಣ ಎನ್ನು. = ಕೋಣ ಕೋಣ ಎನ್ನು. (My.; Te. ಕುಣಗುಣ-).

ಗೊಣ ಗಂಟೆ. 3. = ಗುಣ, etc. a sound in imitation of grumbling. — ಗೋಣಗುಟ್ಟು. = ಗುಣಗುಟ್ಟು. (My.; Te. ಗುಣಿ, ಗೋಣಗೋಣಾಡು).

ಗೋಣಗು ಗಂಟಾಗು. 3. = ಗೋಣಗು. a man who nasalizes (My.). feminine ಗೋಣಗಿ.

ಗೋಣಗು ಗಂಟಾಗು. 1. N. of a plant (ಗುಣೆ Mr. 139; Te. ಗುಣುಕೆ, ಗುಣುಕು, a sort of wild corn which is eaten in times of scarcity).

ಗೋಣಗು ಗಂಟಾಗು. 2. to nasalize (My.).

ಗೋಣಗು ಗಂಟಾಗು. 3. nasalization (My.). ಗೋಣಗು ಮಾತು (My.).

ಗೋಣಗು ಗಂಟಾಗು. 4. grumbling, murmuring (My.). — ಗೋಣಗಾಟ. — ಅಟ. = ಗೋಣಗು. (My.).

ಗೊಣಸು gonasu. = ಕುಣಿಕೆ 2, ಗೊಲುಸು. a link of a chain (C.) 2, a loop (ಬಲೆಯಂ ಸರಿವ ಕುಣಿಕೆ Mr. 380; see ಕುಣಿಕೆ 2). 3, an ornamental bunch of five pearls (My.). [Tu.].

*ಗೊಣೆ gणे. = ಗೊಣೆಯು. ನವನ ಬಿಲ್ಲುಗೊಣೆಯುಮನೆಚ್ಚಂ Ph. 12, 209.

ಗೊಣೆಯು goneya. the middle of a bow-string [ಇತ್ತು ಚಾಪದೊಳ್ ಖಳಕುಸುಮಾಸ್ತು ನಿಟ್ಟು ಗೊಣೆಯುಳ್ಳೆಡೆಯಾಗಿರೆ Ph. 4, 36]; (Abh. P. 14, 171).

ಗೊಣ್ಣು gondu. (or ಗೋಣ್ಣು). = ಗೋಣ್ಣು? a corner? see Ss. s. ಎರಲ್ 3.

ಗೊಣ್ಣೆ gonde. = ಕೊಣ್ಣೆ 4. a cluster; a tuft; a tassel (C.; B. 4, 210; Sēv. 3, 27; Tu.; Te.; M. ಕೊಣ್ಣೆ; T. ಕೊಣ್ಣೆ; T. also ಕುಣಲ್; Mhr. ಗೋಣ್ಣು). see ಅನನ್ತನ. 2, impervious or thickset state (Te.; see ಕುಣಿ 1). 3, an amaranth; Gomphrena globosa Lin. (My.). — ಗೊಣ್ಣಾರಣ್ಯ. — ಅರಣ್ಯ. an impervious jungle (My.; cf. Sk. ಗೋಣ್ಣವನ).

ಗೊಣ್ಣೆಯು gonḍeya. a mass (Bh. 6, 8, 13).

ಗೊಣ್ಣೆ gonṇe. 1. — ಗೊಣ್ಣೆ ಪುಟು. — ಪುಟು. an insect found in timber (ಘಂಟಾ Nr.).

ಗೊಣ್ಣೆ gonṇe. 2. mucus of the nose (C.). 2, a blot of ink (S. Mhr.).

ಗೊತ್ತು gottu. = ಗುಟ್ಟು, etc., ಗೊನ್ನು. a mark, etc. (C.; Cpr. 4, 8; Sēv. 2, 28). 2, knowledge, acquaintance (C.). 3, appointment, rule, regulation, order (C.; Tu.; Te.). ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಹೀಗೆ ಅನುಭವಿಸಬೇಕು ಎನ್ನು ಗೊತ್ತು (ತಾಲ Si. 64). ಪಾಪಿಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಯಮಲೋಕದೊಳಗೆ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಲ್ ಪಟ್ಟಿರುವ ಯಾತನಸ್ಥಾನ (79). ಹೀಗಿರಬೇಕು, ಹೀಗೆ ನಡೆ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನು ಗೊತ್ತು (247). ಗೊತ್ತಾಗಿರುವ ಸ್ಥಳ (ವಿಷಯ; ಆಶ್ರಯ 390). ಆಶ್ರಿತ ತೊಕ ಮುನ್ನಾದ ಗೊತ್ತು (ಪ್ರಮಾಣ 420). ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ (ವ್ಯಥಾ 468). ಸತ್ತು ಹೋಗದೆ ಆತಿ ಜೀವಮರಲು, ಮೋಕ್ಷದ ಗೊತ್ತು ತಿಳಿ (Sp.). 4, an appointed place; of place of resort or shelter [ಹಾವಸೆಗಿಲ್ಲ ಮೆಟ್ಟಿ ಹರಿದು ಗೊತ್ತ ಮುಟ್ಟಿ ಬಾರದಯ್ಯ Bv. 211; Cv. 212. 1176]; (ಗವಿ, ಗರುಡಿ, ನೆಲೆ, etc., ಆಶ್ರಯ Kk. 64; Sm. 58); a place where cattle are tied (My.). see B. 1, 5; 2, 29. 33. 38. 43; 3, 29. 41. 72. 73. 85; 4, 18. 19. 20. 21. 28. 67. 81. 94-97. 100. 105. 195. 208; 5, 84. 109. 164. 178. 188. 189. 209. 214. 216. 227. 267. 289. — ಗೊತ್ತು ಗೆಡು. — ಕೆಡು. to become objectless or vain, etc. see Sp. s. ರಾಜಾನ್ತ.

ಗೊತ್ತುಗಾಳಿ gottu-gaḷa. a male acquaintance (C.). 2, a person of mark or distinction, a headman (ವಲ್ಲಭ Si. 441; My.). ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಗೊತ್ತುಗಾಳಿ (ಬೃಹದ್ರಕ, ಮುಖ್ಯ 407).

ಗೊದ goda. thickened state (see s. ಕುಸುರಿ 1 and cf. ಗೊಟ್ಟು 2). — ಗೊದ ಗೊದ. rep. the thickened state of an ambali, a pāyasa, etc. (My.).

ಗೊದಕು godaku. mud, mire (cf. ಕೊಟ್ಟೆ, ಗೊಟ್ಟೆ).

ಗೊದಗು godagu. = ಗೊದಕು. (My.).

ಗೊದಮ godama. a piece of wood in the form of a bat, one side being round, used in leading and

checking the course of an idol car (My.). cf. ಗುದಗಿ [Tu. a block-head].

ಗೊದಳಿ godaḷe. N. of a fish (Rāṣ. 3, 115).

ಗೊದ್ದ godda. 1. = ಗೊದ್ದ 2, q. v. N. of a plant. — ಗೊದ್ದದ ಮರ or ಗೊದ್ದನ ಮರ. the sun-paper tree, Ficus asperrima Roxb. (My.).

ಗೊದ್ದ godda. 2. a kind of black ant the bite of which pains rather much (C.; Te. ಗೊಟ್ಟ - ಚೆದಲು, the kind of termites called a soldier ant; cf. ಗೊಟ್ಟಲೆ).

ಗೊದ್ದ godda. = ಗುದ್ದ. (Tbh. of ಗೋಧೆ). a large kind of lizard. see ಹೆಣ್ಣೆ.

ಗೊದ್ದೆ godde. pig's dung (My.).

ಗೊದ್ದೆ godde. Tbh. of ಗುದ. the anus. (My., used of that of females; Te. ಗುದ್ದೆ; cf. ಗೊಳ್ಳೆ).

ಗೊನೆಗಾ gonagā. = ಗೋಣಗ. the bird called the babbler (Pr.; S. Mhr.). cf. ಗೊಂಗೆ 2.

ಗೊನೆ gone. = ಗೊಲೆ 2. a cluster or bunch of fruit, applied to plantains, mangoes, grapes, cocoanuts, etc. (C.; Te. ಗೊಲೆ; Tu. ಕೈಲ್; M. ಕುಲೆ; T. ಕುಲ್ಕೆ; cf. ಕೊತ್ತು 2, ಗುತ್ತಿ). see B. 2, 15. 37; 3, 29; ಒಳ್, ಪೆಳ್; Prv. s. ಬಾಲು 1. [— ಗೊನೆವಾಳೆ. — ಬಾಳೆ. a plantain tree with its cluster of fruits. ಬೀಗಿ ಬೆಳೆದ ಗೊನೆವಾಳೆಯನ್ನು ಬಾಗಿ ಕೊಂಡೆದ್ದದೆ ಬೇಡಿದ ಪದವಿಯನೀನ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ Bv. 189].

ಗೊನೆಗಾಳಿ gone-gaḷa. a man who gathers plantains, cocoanuts, arecanuts, etc. (My.).

ಗೊನ್ನು gontu. = ಗೊತ್ತು, etc. a mark, etc. (My.).

ಗೊನ್ನೆಮಗೊರುಚೆಟ್ಟು gontema-goru-ṇṇu. the plant Paederia fetida (Te.; ಸಾರಣೆ, etc. Si. 160).

ಗೊನ್ನೆ gonda. = ಗೊದೆ 1. the tomato. (St. & Pl.).

ಗೊನ್ನೆಣ gondana. = ಕೊತ್ತಣೆ, ಗೊನ್ನಣೆ, ಗೊನ್ನಳೆ. a mass; an assemblage, a concourse of people, a crowd, a throng (ದೊನ್ನುಳಿ, ಗಡಣ Ct. I. 34; ನಿಕುರುನ್ನು II, 47; ಒಡ್ಡು Sm. 96; ಕೇಟು, ಸಾಲ್, ವಿಕೇಣ 107; Abh. P. 3, 116; Grj. 2, 106 va.; 10, 79 va.; J. 12, 4). [ದಿವಿಜ ಸೌಂದರಿಯರ್ ಗೊನ್ನಣಂ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ Ap. 7, 125 va.]. ಶಬರರ ಗೊನ್ನಣಂ (ಬೇಡು Sm. 32). ಹಬ್ಬದ ಗೊನ್ನಣ (My.).

ಗೊನ್ನೆಣೆ gondani. = ಗೊನ್ನಣೆ, etc. (ತರಳ್ಳೆ, ಸಾಲ್, ದೊನ್ನುಳಿ, ಗೊಂಗೆ, ನೆರವಿ, ಗುಮ್ಮಿ, etc. Sm. 54; ಜಂಗುಳಿ, ಗೊಂಚಿ, ಗುಮ್ಮಿ, ಗುಣ್ಣು, etc. Kk. 17).

ಗೊನ್ನೆಣೆಸು gondanisu. to assemble (v. i.), etc. (ಸಮೂಹ Smd. Dh.; Grj. 6, 63); to be plentiful, etc. (ಬಾಹುಲು Smd. Dh.).

ಗೊನ್ನಲ gondala. confusion (B. 4, 137; Te. ಕೊನ್ನಲ; Mhr. ಗೋನ್ನಳೆ); bustle (C.; Mhr.); tumult (C.; Mhr.).

ಗೊನ್ನಲಿಗ gondallga. a man who makes music in honour of Pārvatī and sings her stories (S. Mhr.; Mhr. ಗೋನ್ನಳೆ, a tumultuous festivity in propitiation of dēvī).

ಗೊಂದಳ gondaḷa. = ಗೊಂದಣ, etc. [ಇಕ್ಕಿದಾಹುತಿಗಳ ಗೊಂದಳದಿ ನೊಡನೊಗದ ಪೊಗೆಗಳ ಬಳಸಿದುವು Pb. 6, 35]; (C. Bp. 42, 15; J. 3, 17).

ಗೊಂದಳಿಸು gondaḷisu. = ಗೊಂದಳಿಸು. [ಅನ್ನು ದೇವರ್ ದೇವನೊ ಕಾವಗಮಾದ ತಮ್ಮಾದರದಿಂ ಮಾಲೆಗಟ್ಟಿ...ತನ್ನ ಗೊಂದಳಿಸಿ ಸನ್ನೆಗೆ ನೀಡಿ ದಾಗ Ap. 7, 84 va.]; (Cpr. 7, 114).

ಗೊಂದಿ gondi. = ಗೊಂದ, ಗೊಂದಿ. an alley, a lane, a bye-place (My.; Te. ಗೊಂದಿ, ಗೊಂದಿ, ಗೊಂದಿ; M. ಕುಟುಕು; T. ಕೋಟು; Mhr. ಗೋಡು). see ಸನ್ನಿ. 2, a narrow passage in the ocean, a strait (My.).

ಗೊಂದು gondu. = ಗೊಂದಿ. (My.).

ಗೊಪ್ಪೆ goppe. = ಕೊಪ್ಪೆ. the cap made of cumbly. (C.). — ಗೊಪ್ಪೆವರ. the Papaw tree, Carica papaya L. (St. & Pl.).

ಗೊಬಕು gobaku. = ಗುಬಕು. the note of a frog (S. Mhr.). — ಗೊಬಕು ಗೊಬಕು. rep. (S. Mhr.).

ಗೊಬ್ಬರ gobbara. (fr. ಕೊಬ್ಬು 1). manure (C.; Tu.). ಗೊಬ್ಬರದ ಕಿಟ್ಟು (ಕೋಪ್ಪಾಗ್ಗಿ, ಕರ್ಪು N.). ದನಾ ತಿಮ್ಮವನಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರದಾಣೆ ವನು? (Prv.). ಮರ್ಬೆವ್ವು ಗೊಬ್ಬರವಂ ತಳಿದು (Rsv. 11, 68). ಸಮತೆಯನ್ನವ್ವು ಗೊಬ್ಬರವ ಚೆಲ್ಲಿ (Sarpabhiṣaga in B. 5, 319). 2, the measles (S. Mhr.; ಗೋವರ).

ಗೊಬ್ಬಳಿ gobballi. = ಗೊಬ್ಬಳಿ, etc. (My.). see ಕಸ್ತೂರಿ.

ಗೊಬ್ಬು gobbu. (Tu. ಗೊಬ್ಬು, a play, dance, game; cf. ಕುತ್ತು 2). — ಗೊಬ್ಬುರ್. — ಊರ್. N. (Bp. 56 sum.; 56, 1. 10. 14. 32. 42). ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲದ್ದು ಗೊಬ್ಬುರಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣುತ್ತೆ (Prv.).

ಗೊಬ್ಬುಳಿ gobbuli. = ಬೊಬ್ಬಳಿ, etc. the thorny babool tree (My.).

ಗೊಮ್ goma. a sound emitted by some big flies (S. Mhr.).

ಗೊಮ್ಮೆ gomme. 1. = ಗೊಂಗೆ 1, etc. a mass, etc. (ಬೊಮ್ಮುರ್, ಕುಟುಗರ್, ಗೊಂದಳ, ಗುಮ್ಮೆ, etc., ಸಮೂಹ ಸೇ.; Smd. 54, where o. r. ಗೊಂಗೆ).

ಗೊಮ್ಮೆ gomme. 2. = ಬೊಮ್ಮೆ. an image, an idol; a puppet, a doll (C.); the pupil of the eye (C.; B. 3, 30). ಕದ್ದಿಣಗೊಮ್ಮೆ (ಸ್ಥೂಪ Si. 420). ಗೊಮ್ಮೆಯವು ತಾವೇತಕು ಇಲ್ಲವು, ಅಪ್ರಯೋಜನವು; ಗೊಮ್ಮೆಯವು ದೇವರನೆ ಮಾಟಾಯೆ, ತಮ್ಮಗೆಯ ತಪ್ಪಲೆಯ ಕೊಣ್ಣರೆ, ಉಮ್ಮದಕೆ ಕುಡಿದದಕೆ ಬಾಡವು (Jis. 42, 14). ಅನೆಯ ಕಣ್ಣು ಗೊಮ್ಮೆ ತಲಕೆಳಗು (Prv.). see Prv. s. ನೋಡು. — ಗೊಮ್ಮೆ ಮದುವೆ. a sham-marriage with dolls made by children (C.). — ಗೊಮ್ಮೆಯಾಟ. — ಅಟ. a puppet-show (C.).

ಗೊಯ್ goy. = ಗೊಂಯ. buzzing. (S. Mhr.).

ಗೊರ gora. = ಕೊರ 1. a sound produced in the throat, etc. (My.).

ಗೊರಗು goragu. = ಗೊರಗು, ಗೊರಗು. a kind of hood or cloak made of leaves or grass (My.; T. ಕುಡ್ಡೆ).

ಗೊರಜೆ goraje. N. of a plant (ಗುರ್ವ Mr. 149). — ಗೊರಜೆ ಪಲ್ಯ. a common weed used as a potherb, Digera arvensis Forsk. (Z.). — ಗೊರಜೆವರ. a small tree commonly cultivated, Flacourtia catafracta Roxb. (St. & Pl.).

ಗೊರಟೆ gorate. = ಗೋರಟ್ಟೆ. the blossom of yellow amaranth. (S. Mhr.).

ಗೊರಪೆ gorapa. = ಕೊರಪೆ. a curry-comb. (My.).

ಗೊರಬು goraba. = ಗೊರಬು. (C.).

ಗೊರಬು gorabu. = ಗೊರಗು. (S. Mhr.).

ಗೊರವ gorava. a class of Śaiva beggars (C.; Abh. P. 2, 62 va.). [ಪೊಡವಿಪತಿ ಗೊರವನೆನೆ ಪೇಟ್ಟಡೆಯದು Kr. 1, 49; ಗೊರವರೆ ಬೂದಿಯುಂ ಜಡೆಯುಮಕ್ಕೆ ತಪಕ್ಕೆ ತನುತ್ರಂ Pb. 8, 17; Cv. 403]. ಗೀರ್ವಾಣಭಾಷೆಗಳ ಏಕೆ ಗೊರವಗೆ? (Abhā. 1, 40). 2, Śiva, practising as a mendicant (S. Mhr.; ಮುಕ್ಕಣ್ಣ Ct. I, 2; II, 28; ಶಿವ Kk. 4; ಬೆಳ್ಳಡಿ 76; ಈಶ್ವರ Sm. 2). ಗೊರವನಲ್ಲದೆ ಪೊಗಟೆಂ (Smd. 67, o. r. ದೇವರಲ್ಲದೆ). see Bp. 18, 9. 12; 32, 15. 54; 50, 54; 52, 7; Ssv. 4, 30. 63; ಕೀಟು, ಬೂದಿ; ಬೋಟು— 3, = ಗೊರವಂಕೆ. (Ssv. 3, 33).

ಗೊರವಂಕೆ goravanika. = ಗೊರವಂಕೆ. the common Maina, Acridotheres tristis or the Pastor (Bd.; My.; T. ಕುರಗ; Te. ಕೊರವಂಕೆ, ಗೊರವಂಕೆ, ಗೋರಿ, ಗೋರಕೆ, ಗೋರಂಕೆ ಗೋರಿಂಕೆ, ಗೋರುಂಕೆ).

ಗೊರವಂಕೆ goravanike. = ಗೊರವಂಕೆ. (ಸಾರಿಗೆ Si. 484).

ಗೊರವಿ goravi. = ಗೊರವು. an evergreen tree which makes gond torches, Ixora parviflora Vahl. (Z.; My.; T. ಕೋರಾನ್; Te. ಕೊಟವಿ, ಕೊಟುವಿ, ಕೊಟುವೆ, a fire-brand; the touchwood tree, used for torches, Sapindus tetraphyllus; see s. ಕೊಳ್ಳಿ). — ಗೊರವಿಕಡ್ಡಿ. a branch of the ಗೊರವಿ used by post-runners (My.).

ಗೊರವಿತಿ goraviti. a female of the gorava-beggars (My.). ಸೂಳೆ ಮುಪ್ಪಾಗಿ ಗೊರವಿತಿ ಅಡಕು (Prv.).

ಗೊರವು goravu. = ಗೊರವಿ. (My.).

ಗೊರಸು gorasu. = ಗೊರಸೆ, ಗೊರಸೆ, ಗೊರಸು. a hoof (My.; B. 4, 191; T. ಕುರಟ್ಟು; Te. ಕೊರಜೆ, ಗೊರಜೆ, ಗೊರಸೆ; cf. ಕೊಳಗೆ 2 & Sk. ಮುರ). ಧರ್ಮವಿಲ್ಲದ ಅರಸು ಮುಟಾದ ಕಾಲಿನ ಗೊರಸು (Dp. 54). see Si. 274. 406. — ಗೊರಸುಹುಲ್ಲು. the plant Saccharum spontaneum (ಕಾಶ, ಇಕ್ಕು ಗನ್ನೆ, etc. Si. 163; T. ಕುರ).

ಗೊರಸೆ gorase. = ಗೊರಸು. (My.).

ಗೊರಿಮಿಡಿ gorimidi. = ಗೋರಿಮಿಡಿ. Barleria longiflora. (ವಾಯಸೋಲಿ, ಸ್ವಾದುರಸೆ, ವಯಸ್ಸೆ, ಕಾಕೋಲೀ ಸೊತ್ತು Si. 158; Te. ಕೊರಿಮಿಡಿ, ಗುರಿಮಿಡಿ, ಗೊಲಾಮಿಡಿ; cf. ಗೋರಜೆ).

ಗೊರಿನೆ gorise. = ಗೊರಸು. (My.; Si. 274. 431).

ಗೊರುಸು gorusu. = ಗೊರಸು. (My.).

ಗೊರೆ gore. a sound, voice, word (Bh. 1, 8, 76; T. ಕುರೈ; cf. ಕೊರಲ್ಪು).

ಗೊಣ್ಣೆ gor. a sound in imitation of snoring (cf. ಕೊರೆ 1). — ಗೊಣ್ಣೆ ಗೊಣ್ಣೆ. rep. (C.).

ಗೊಣ್ಣು ಗೊಣ್ಣು. = ಕುಟುಕೆ, etc. snoring. (My.).

ಗೊಣ್ಣೆ ಗೊಣ್ಣೆ. = ಕೊಟ್ಟೆ, etc. the kernel of mango fruit (My.).

ಗೊಣಲೆ gorale. = ಕೊಣಲೆ No. 2, ಗೊಂದ 2. a kind of termites (S. Mhr.). [ವಜ್ರವ ಗೊಣಲೆ ಮುಟ್ಟಿ ಬಲ್ಲದೆ ಅಯ್ಯಾ Cv. 447].

ಗೊಣಕೆ gorike. = ಗೊಣಕು, etc. snoring. (My.).

ಗೊಣಕು goruku. = ಗೊಣಕೆ, etc. (My.).

ಗೊಣೆ gore. = ಕೊರೆ 1. to snore. see Prv. s. ಸುಣ 1.

ಗೊಣ್ಣು gorru. the grumbling sound in the belly, or when going to stool, at the time of diarrhoea (S. Mhr.).

ಗೊಣ್ಣು goruku. = ಗೊಣಕು, etc. (My.).

ಗೊಣ್ಣು goruke. = ಗೊಣಕು, etc. (My.).

ಗೊಣಸು golasu. = ಗೊಣಸು Nos. 1 & 3. a link of a chain. (My.; Te. ಗೊಣಸು, a chain).

ಗೊಣಮಿಡಿ golumidi. a spiny herb, etc. (ಇಕ್ಕುಗನ್ನೆ, ಕೋಕಿಲಾಕ್ಷ, etc., ಕೊಣವಂಕೆ Si. 147).

ಗೊಣೆ gole. 1. (knot-place): the notched extremity or horn of a bow (ಕೊಪ್ಪು, ಪಿಕ್ಕು, ಕೋಟೆ ಕೊ. 43; ಕೊಪ್ಪು 101; ಕೊಪ್ಪು, ಪಿಕ್ಕು, ಧನುಕೋಟೆ ಕೊ. Cpr. 6, 64 va.; Abh. P. 7, 115; 14, 180; T. ಕುಡ್ಡು, ಕುಡ್ಡು; M. ಕುಡ್ಡು; cf. ಕೊಲಿಕೆ, etc., ಕುಡ್ಡು). [ಅ ಬಿಲ್ಲ ಗೊಣೆಯನೇಣಿ ನೂಂಕೆ Pb. 3, 62 va.].

ಗೊಣೆ gole. 2. = ಗೊಣೆ. a cluster, etc. [ಕೆಂಗೊಣೆಯೊಳೆ ಜೋಲ್ವ ಪಾಳೆ Pb. 1, 52; ಪಣ್ಣೊಲೆಯುಂ ಬಳ್ಳುವ ಕಾಂಗು Ap. 1, 67]. (My.). [Tu. ಕೈಲ್].

*ಗೊಣೆ gole. 3. end? — ಗೊಣೆಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. to finish, to complete. ದಿವ್ಯಜಾಪಕ್ಕೆ ಪೊಡವಟ್ಟಿ ದನವಯವದಿನೆದಗೆಯ್ಯಕ್ಕಿ ಕೊಣ್ಣು ತನ್ನ ಬಗೆದ ಕಜ್ಜು ಮಂ ಗೊಣೆಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಬಿಲ್ಲಗೊಣೆಯನೇಣಿ ನೂಂಕೆ Pb. 3, 62 va.

ಗೊಣ್ಣು ಗೊಣ್ಣು. = ಗೊಣ್ಣು. (Tbh. of ಗೋಣವಳ). a cowherd (ತುಣುವಳ, ಗೋಣ ಕೊ. 33; C.; Te.; Si. 113. 186. 317. 439; Bp. 9, 12; 40, 31. 32; V. 6, 31; ಜಾತಿ-). [ಬಾಗಿಲ ಕಾಯ್ದಿದ್ದ ಗೊಣ್ಣುಗೆ ವಜ್ರಕ್ಕೆ ಒಡೆತನ ವುಣ್ಣೆ ಅಯ್ಯಾ Cv. 1238]. ಗೊಣ್ಣರ ಹಳ್ಳಿ (ಅಭೀರಪಲ್ಲಿ, ಘೋಷ Nr.). ಗೊಣ್ಣರ ಅರಸಾಗಿ ಮಜ್ಜಿ ಗೆಗೆ ದರಿವು (Prv.). see Prv. s. ನಿಲಬಾಕೆ. 2, the assistant of a cash-keeper (My.). — ಗೊಣ್ಣಗೇರಿ. — ಕೇರಿ. a herdmen's street (Bp. 54, 40; My.).

ಗೊಣ್ಣಿ ಗೊಣ್ಣಿ. = ಗೊಣ್ಣಿ, ಗೊಣ್ಣಿ. a female of the gollas (C.; Bp. 10 sum.; 10, 7).

ಗೊಣ್ಣವಾಳಿ ಗೊಣ್ಣವಾಳಿ. = ಗೊಣ್ಣ. (ಅಳೆಯುವು Ct. 1, 61; cf. ಗೋ ಪಾಲಕೆ).

ಗೊಣ್ಣ ಗೊಣ್ಣ. = ಗೊಣ್ಣ. (Bp. 9, 15. 16; 43, 50; 54, 16). — ಗೊಣ್ಣ ರಾಜ. a gollaja headman (Bp. 9, 35). — ಗೊಣ್ಣರಾಯ. = ಗೊಣ್ಣ ರಾಜ. (Bp. 24, 76).

ಗೊಣ್ಣಿ ಗೊಣ್ಣಿ. = ಕೊಣ್ಣಿ? a corner, a retired place (My.; cf. ಗೊಣ್ಣಿ, ಗೊಣ್ಣಿ; see M. s. ಗೋಟು 1). 2, pudendum muliebri (My.; Te.; Tu. ಕೊಯಿಲೆ; M. ಕುಣುಟ್ಟು; T., M. ಕೊದಿ; cf. ತುಣ್ಣು).

ಗೊಣ್ಣಿ ಗೊಣ್ಣಿ. = ಗೊಣ್ಣಿ, etc. a female of the gollas. (ಗೋಟೆ Sm. 33; My.).

ಗೊಣ್ಣಿ ಗೊಣ್ಣಿ. = ಗೊಣ್ಣಿ, etc. (My.).

ಗೊಣ್ಣ ಗೊಣ್ಣ. imitation of the sound produced in loud laughter (cf. ಗಕ್ಕನೆ). ಗೊಣ್ಣ ನಕ್ಕನು (My.).

ಗೊಣ್ಣ ಗೊಣ್ಣ. = ಗೊಣ್ಣ. an imitative sound. — ಗೊಣ್ಣ ಗೊಣ್ಣ. = ಗೊಣ್ಣ ಗೊಣ್ಣ Nos. 1 & 2. (My.). 3, a sound produced at the evacuations of diarrhoea (S. Mhr.; cf. ಗೊಣ್ಣ).

ಗೊಣ್ಣಗೊಣ್ಣ ಗೊಣ್ಣ-kolike. = ಕೊಣ್ಣಗೊಣ್ಣ, etc. a spiny herb. (Z.; My.). 2, the yellow thistle, Agremone mexicana L. (Z.).

ಗೊಣ್ಣಿ ಗೊಣ್ಣಿ. = ಬೊಣ್ಣಿ. husk, chaff, chiefly of paddy (S. Mhr.). 2, the rind of a tamarind fruit (My.).

ಗೊಣ್ಣಿ ಗೊಣ್ಣಿ. = ಗೊಣ್ಣಿ. (S. Mhr.).

ಗೊಣ್ಣಿ ಗೊಣ್ಣಿ. = the sound produced in lamentation and weeping (My.; cf. ಗೋಣ್ಣ). ಗೋಣ್ಣ ಎನ್ನು ಅಜುವದು (ಕ್ರನ್ನಿತ್ತ, ದುಡಿತ, ಕೃಷ್ಣ, Si. 73).

ಗೊಣ್ಣಿ ಗೊಣ್ಣಿ. the anus of males (My.; cf. ಗೊಣ್ಣಿ).

— ಗೋ ಗ್ರೆ. ಗ್ರೆ-ಗ್ರೆ = — ಕೊ 1, — ಗೊ. see ಅಗೋ, ಇಗೋ.

ಗೋ ಗ್ರೆ. = ಗೋ. a cow (ಪಶು Nn. 5). 2, a bull. 3, a ray of light (ಮುರೀಚಿ, ಕಿರಣ 5). 4, heaven (ಗೀರ್ವಾಣನಿಕೇತನ, ಸ್ವರ್ಗ 5). 5, a thunder-bolt (ವಜ್ರ 5). 6, an arrow (ಬಾಣ, ಅಮ್ಬು 5). 7, the earth (ಧರಾತಲ 5). 8, a quarter, a region (ದಿಶಿ, ದಿಕ್ಕು 5). 9, water (ಉದಕ 5). 10, an eye (ಲೋಚನ, ಕಣ್ವ 5). 11, speech. 12, Sarasvati (ವಾಣಿ, ಸರಸ್ವತಿ 5). 13, the hairs of the head (or of the body, ಶಿರೋಣ 5; ಕೇಶ Mr. 496). 14, the belly (ಕುಕ್ಕು, ಹೊಟ್ಟೆ 5; ಕುಕ್ಕು 496). 15, a tree (ಭೂಷ, ಮರ 5). 16, a wave (ವೀಚಿ, ನೀರೆ ತೆರೆ 5). 17, a bird (ವಿಹಂಗ, ಪಕ್ಷಿ 5). 18, a horn (ಶೃಂಗ, ಕೋಡು 5). 19, the sun. 20, the moon. 21, a mountain (ಪರ್ವತ, ಬೆಟ್ಟ 5).

ಗೋಕರ್ಣ ಗೋ-karnaka. the plant *Asteracantha longifolia* Nees. 2, = ನೆಗ್ಗಿಲ್, q. v.

ಗೋಕರ್ಣ ಗೋ-karna. a cow's ear. 2, a kind of deer, Antelope picta (ರೋಮಿ, ಜಮರಮ್ಮಗೆ Mr. 163). 3, a span from the tip of the thumb to that of the ring-finger. 4, a serpent. 5, a place of pilgrimage on the Western Coast. ಎಲ್ಲರೂ ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಗೋಕರ್ಣದವರು ಗಾಳಕ್ಕೆ ಹೋದರು. — ಗೋಕರ್ಣದ ಕೆಲಸಿಯ ವಾಪಾರ (Prvs.). see Prv. s. ತಿರಿ 3.

ಗೋಕರ್ಣ ಗೋ-karni. the plant *Sansevieria zeylanica* Willd.

ಗೋಕುಲ ಗೋ-kula. a herd of kine, a multitude of cattle (J. 13, 37); a cow-house or station. 2, a tract or village on the river Yamunā, the residence of Kṛṣṇa, during his youth (J. 13, 11); the mud-figures of men, cattle, etc. in representation of the village made on the 8th of śrāvaṇa (Mhr.). see ಕರೆ 6.

ಗೋಕುಲಾಷ್ಟಮಿ ಗೋkula-aṣṭami. the 8th of śrāvaṇa-kṛṣṇapaksā, the birthday of Kṛṣṇa (My.; Mhr., Br.).

ಗೋಕುಲ ಗೋ-kura. the plant *Asteracantha longifolia* Nees. 2, the plant *Tribulus lanuginosus* (see ನೆಗ್ಗಿಲ್).

ಗೋಕುಲ ಗೋ-kuraka. *Asteracantha longifolia*. 2, = ಗೋಕುಲ 2.

ಗೋಗರೆ ಗ್ರೆಗಾರೆ. the bellowing sound of a bull-frog (cf. ಗೊಡರು). 2, ಗೋ (= ಗೋಣ್ಣ) — ಕರೆ 1, to beg loudly and repeatedly in an humble way (My.). — ಗೋಗರಗಟ್ಟ. — ಕಟ್ಟ. the bull-frog (My.; Te. ಗೋಣ್ಣು-ಕಟ್ಟ). [Tu. ಗೋ ಕುರು ಕಟ್ಟ].

ಗೋಗರಿತೆ ಗ್ರಾಗರೇತ. the act of begging loudly and repeatedly in an humble way (My.).

ಗೋಗಿ ಗ್ರಾಗಿ. = ಗೋಣಿ 2. the Deckanee hemp, *Hibiscus cannabinus* L. (Te. ಗೋಗು, ಗೋಲುಗು, ಗೋನು, ಗೋನೂ, *Hibiscus cannabinus* = ಬೀಲು, ಗುಡ್ಡಲ sic!). — ಗೋಗಿ ನಾರು. a hemp produced from the ಗ್ರಾಗಿ (Si. 127; Te. ಗೋಗು ನಾರು).

ಗೋಗಿಸು ಗ್ರಾಗಿಸು. to vomit (Bp. 25, 30).

ಗೋಗರ ಗ್ರಾಗರ. ranged by cattle; offering range or field or scope for action, within the range of, accessible, attainable, within the power; perceivable by the mind, sense, or the eye. 2, the range of cattle, pasturage; range in general, district, province; an abode, a dwelling place. 3, an object of sense.

ಗೋಗರಿಸು ಗ್ರಾಗರಿಸು. to come within the range of the mind or of the eyes, to become perceivable, to appear (Mr. 539; Rām. 2, 2, 26; J. 28, 7, 8; My.).

ಗೋಗಿ ಗ್ರಾಗಿ. = ಗೋಗಿ. a clout, a cloth to cover the privities (My.; Te.; cf. ಕೋವಣ, ಗವಸಣ).

ಗೋಗು ಗ್ರಾಗು. (fr. ಗೋರು 1). to sweep together, to heap (as filth; My.; cf. ಗುಡಿಸು 2); to plunder (My.).

ಗೋಗುಲ ಗ್ರಾಗುಲ. cow's urine (ಗೋಗುಲ, Mr. 182).

ಗೋಗುಲಿ ಗ್ರಾಗುಲಿ. cattle. 2, cattle-like nature, a brutish, beastly, lewd nature (My.).

ಗೋಗುಲಿ ಗ್ರಾಗುಲಿ. the plant *Phlomis esculenta* Roxb. (or *Elephantopus scaber*, or a kind of *Hieracium*).

ಗೋಗು ಗ್ರಾಗು. 1. = ಗುಂಜು 2. to entangle as thread. (My.).

ಗೋಗು ಗ್ರಾಗು. 2. = ಗುಂಜು 3. the state of being entangled, as thread (My.). 2, that of being connected or of having to do with, inter-course etc. (C.; cf. ಗೊಡನೆ) ಅವನು ಆಕೆಯ ಗೋಗಿಗೆ ಹೋಗದೆ (B. 4, 185). 3, that of being embarrassed, trouble, etc. (C.; Tu.; Te. ಗೋಗು, ಗೋಡು).

ಗೋಗು ಗ್ರಾಗು. = ಗೋಗು. — ಗೋಗುಲಿ. maize or Indian corn (S. Mhr.).

ಗೋಗು ಗ್ರಾಗು. a harassing, pestiferous person (Bp. 40, 52; Te. ಗೋಗಾಡು, ಗೋಗಾಡು, to dun, pester, harass).

ಗೋಗು ಗ್ರಾಗು. = ಗೋಗು, q. v. N. of a plant.

ಗೋಗು ಗ್ರಾಗು. harassing (?). — ಗೋಗುಗಾಳು. — ಕೋಗು. to harass (Rām. 1, 5, 32).

ಗೋಗು ಗ್ರಾಗು. 1. = ಗೋಗು. a corner, an angle; a point of the compass, a quarter or region; an edge [ಮೊಟಗ ಗೋಗಿಗೆ ಬರ್ತ ಕುಟುಕುಳ ದೈವಕ್ಕೆ ಕುಟುಯನಕ್ಕೆ ಹೆವೆನ್ನು ನಲಿ ಸಲಿಡಾದವರು Bv. 559]; (ಅತ್ತಿ, ಪಾಲಿ Nr.; ಅತ್ತಿ, Mr. 442, o. r. ಗೋಗು; ದಸೆ Bhn. 41; Bh. 10, 6, 16; M. ಕೋಲಿ, ಕೋಳು, ಕೋಡಿ, ಕೋಡು, corner; cf. ಗೋಲಿ; for "bending" see ಕೋಲಿ and ಕೋಡು).

ಗೋಗು ಗ್ರಾಗು. 2. = ಗೋಗು 2. the state of being joined, mingled or mixed. 2, fringe, ribbon, edging, trimming (My.; Te.). — ಗೋಗುಡಿಸು. — ಅಡಿಸು. to mix together, to stir (S. Mhr.).

ಗೋಗು ಗ್ರಾಗು. 3. the state of being full grown, but hard (Te. ಗೋಗು, ಗೋಗು). 2. = ಗೋಗುಡಿಕೆ. (C.). — ಗೋಗುಡಿಕೆ. — ಅಡಿಕೆ. a hard, inferior kind of areca nut (C.; B. 4, 164; Te. ಗೋಗುಪೋಕೆ, ಗೋಗು). — ಅದರೆ ಒನ್ನು ಅಡಿಕೆಮರ, ಹೋದರೆ ಒಂದು ಗೋಗುಡಿಕೆ (Prv.).

ಗೋಗು ಗ್ರಾಗು. 4. = ಕೋಗು. a stunted division of the tamarind fruit (My.).

ಗೋಗು ಗ್ರಾಗು. the border or hem of a garment, etc. (S. Mhr., Te.; Mhr.; H. ಗೋಗು). 2, a cloak of broadcloth (My.).

ಗೋಗು ಗ್ರಾಗು. = ಕೋಗು, etc. the cap made of cumbly (My.).

ಗೋಗು ಗ್ರಾಗು. = ಗೋಗು. Tbh. of ಗೋಗು. an assembly, etc. (Smd. 370). — ಗೋಗುಗಕ್ಕುಡಿ. — ಕಕ್ಕು-ಕುಡಿ. to drink toddy in company (ಸಮೀತಿ, ಸಹಪಾಸಕ Hla.). see Prv. s. ಗಾವೆ.

ಗೋಗು ಗ್ರಾಗು. the seed of the *Semecarpus* or marking-nut tree (Mhr., S. Mhr.).

ಗೋಗು ಗ್ರಾಗು. sediment taken from the bottom of wells, tanks, etc. (My.).

ಗೋಗು ಗ್ರಾಗು. a kind of cucumber, *Cucumis madras-patanus*, 2, a *Coloquintida*.

ಗೋಗು ಗ್ರಾಗು. Tbh. of ಕೋಗು (Smd. 338). a wall (ಕುಡ್ಡು, ಭತ್ತಿ Nr.; Mr. 194; ಪಕ್ಕ 497; ಪಾಲಿ, ಭತ್ತಿ Nn. 31; ಭತ್ತಿ 112; ಕೇರ್ Ct. I, 60; Kk. 46; ಕೇರ್, ಕುದುರ್ Sm. 57; C.; Tu.; Te. ಗೋಗು; Sk. also ಕೂಡು). ಗೋಗು ಬಿದ್ದರೆ ಜಗಲಿ ಮೇಲೆ. — ಗೋಗು ಇದ್ದರೆ ಚಿತ್ರ ಬರೆಯ ಬಹುದು. — ಗೋಗು ತೊಳದರೆ ಬಹುಮಟ್ಟೆ. — ಗೋಗು ಹಾಲುನವ ಜಲಿ ಹಾಲುನೇ? (Prvs.). see Bp. 52, 32; 60; 49; ಅಡ್ಡು, ಅರ, ಕನ್ನಡಿ. — ಗೋಗುಗನ್ನ. — ಕನ್ನ. a hole made by burglars in a wall (C.). see ಬಲು. — ಗೋಗುಮಲ್ಲಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 5).

ಗೋಗು ಗ್ರಾಗು. = ಗೋಗು, ಗೋಗು, ಗೋಗು 2. the nape of the neck, the neck; the throat [ಅಡು ಗೋಗು ಮುಟಾದಾ ಹಾ ಗಿಳಿಯುಂ ಸತ್ತು Vr. 109, 1]; (ಗೋಗು Smd. II; Ct. I, 9 as ಗೋಗು; ಕೋಲರ್, ಕತ್ತು, ಗಲ Sm. 71, o. r. ಗೋಗು; ಗಲ Bhn. 55; Bh. 1, 7, 40; 7, 1, 18; ಕೆವ. 3, 53. 56; 4, 9; J. 12, 42). — ಗೋಗು. — ಅ. 3. = ಗೋಗು. a man with a neck see ಎಣೆ. — ಗೋಗುಗೋಗು. — ಕೋಗು. to put the neck down (ಕೆವ. 4, 25). — ಗೋಗುಗು. 1. to twist the neck (ಕೆವ. 4, 6). — ಗೋಗುಗು. 2. = ಗೋಗು. twisting the neck: injuring, killing (ಹಿಂಸೆ ಕೆವ.). — ಗೋಗುಗು. — ಮುರಿಗೆ = ಗೋಗುಗು. (Cpr. 10, 70). — ಗೋಗುಗು. = ಗಳಧ್ವನಿ. (J. 11, 22).

ಗೋಗು ಗ್ರಾಗು. = ಗೋಗು, etc. (Bp. 54, 52). — ಗೋಗುಗೋಗು. — ಕೋಗು. = ಗೋಗು. a woman who is a cut-throat (Bp. 40, 55). — ಗೋಗುಗೋಗು. — ಕೋಗು. a cutting of throats (Bh. 8, 24, 42).

ಗೋಗು ಗ್ರಾಗು. Tbh. of ಗೋಗು. the nose. (ಪ್ರೋಥ, ಮುಸುಡು Mr. 274). 2, an ox (cf. ಕೋಗು).

ಗೋಗು ಗ್ರಾಗು. 1. one of the *Tatsamas* (Smd. 384; Sm. 77). a sack, a pack-sack (ಸೋಗುನ G.; C.; Mhr.; Tu.; Te. ಗೋಗು, ಗೋನ; M. ಕೋಗು; T. ಕೋಗು, ಕೋಗುಗು, ಕೋಗುಯಲ್; see ಗವಸಣ). ಗೋಗು ಬಲ್ಲದೆ ಎತ್ತಿ ನ ಆ ದುಖಮ? (Dp. 87). ಅಟುವೆಯ ಹುಕ್ಕಿಗೆ ಗೋಗು ತಾಪ ಹಚ್ಚುರೋ? (Prv.). see Bp. 18, 6; 32,

51; Si. 309. 320; ಕಿಷು- No. 1, ಪೆ-; ಬಹು-; Prv. s. ಪಾಣಿ, ರಾಣಿ.
— ಗೋಣಿಬೀಜ. = ಗೋಣಿ. (My.). — ಗೋಣಿಪಟ್ಟು. sackcloth (C.; Mhr. ಗೋಣಿಪಟ್ಟು). — ಗೋಣಿಪದಾರ. a confluent kind of small-pox (My.). — ಗೋಣಿಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ. N. (Bp. 58, 9).

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. 2. = ಗೋಣಿ. the deckance hemp, etc. (R.; perhaps Si. 127).

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. 3. = ಉಗುನಿ, ಬಗನಿ, ಗೋನು. a kind of tree. — ಗೋಣಿಮರ. a small medicinal tree, *Salvadora persica* L. (St. & Pl.; see Si. 127). see ಗುಡ್ಡದ, ಬಟ್ಟೆ.

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. 4. = ಗೋಳಿ 2. the tree called *Ficus elastica* Roxb. (My.); the *Ficus religiosa* (ಪ್ರಪಲ Mr. 118, o. r. ಗೋಳಿ). see ಕಿಷುಗೋಣಿ No. 2.

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. = K. ಗೋಣಿ No. 1. a sack; (a burden of cares, etc. Mhr.); ragged clothes. 2, the measure of a drōṇa.

ಗೋಣಿಕಾಪುತ್ರ. ಗ್ರಂಥಿ-kāputra. a burdensome bad son. (Smd. 385; Kk. 98).

ಗೋಣು ಗ್ರಂಥಿ. = ಗೋಣಿ, etc. the nape of the neck. (C.). see B. 3, 64. 94; 4, 134; Prvs. s. ಬಾಣ, ಶಕುನ. — ಗೋಣು ಗೋಯ್ಯ. — ಕೋಯ್ಯ. a man who is a cut-throat (S. Mhr.). — ಗೋಣುಗೋಯ್ಯ. = ಗೋಣ. (S. Mhr.). — ಗೋಣುಮಾರಿ. a man who kills, i. e. cuts the throat (Bh. 6, 7, 15).

ಗೋಣು ಗ್ರಂಥಿ. = ಗೋಟ್ಟು 4, ಗೋಟ್ಟು 1. a corner, etc. (ಅಣಿ, ಅಶ್ರಿ, ಕೋಟಿ, ಅಶ್ರಿ, ಕೋಣ Hlā.; ಕೋಣ Kk. 82, o. r. ಗೋಣಿ); a point of the compass, etc. (ಅನ್ತರಾಲ, ವಿದಿಶ, ಪ್ರದಿಶ Hlā.; Mr. 59; ದಿಗ್ಮಾಲಿ Ct. I, 42; ದೆಸೆ, ದಿಕ್ಕು Kk. 16; Sm. 13). see Rāv. 9, 7; 13, 90; ಮೂಗೋಣು.

ಗೋಣು ಗ್ರಂಥಿ. a person with a prominent navel; a prominent navel. 2, a man of the province of Gōṇḍavana.

ಗೋಣುವನ. ಗ್ರಂಥಿ-vana. the province of Gōṇḍavana (cf. ಗೋಣಾರಣ್ಯ).

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. = ಗಂಜಕ. the old, fetid urine of cattle (S. Mhr.).

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. a dip, as of a bird or paper-kite (Mhr.; My.); a ruinous business; a loss; a fruitless trip (Mhr.; H. ಗೋಣಿ, ಗೋಣಿ). — ಗೋಣಿ ಹಾಕು. to die (My.).

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. N. of several grās. see ಗೌತಮ.

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. protection or shelter for cows, a cow-pen; a herd of cattle (ಪಶುವೃಷ, ಗೋಷಮೂಹ Nn. 16); cattle (ಪಶು Mr. 503); 2, family, race, lineage; kin (ಕುಲ, ಬನ್ಧು 16; ವಂಶ 503); offspring (ಪುತ್ರ, ಪುತ್ರ 16). 3, a name, an appellation; the family name (ನಾಮ, ಪೆಸರ್ 16; ಪೆಸರ್ 503). 4, a mountain (ಅಶಲ, ಪರ್ವತ 16; ಅದ್ರಿ 503). 5, the earth (ಧರ, ಭೂಮಿ 16; ಭರ 503). 6, a country (ಜನಾನ, ದೇಶ 16). 7, a road (G.). 8, a field (G.). 9, knowledge (G.). see Bp. 57, 19. — ಗೋಣಿತ್ರಯ. — ಅಯ. N. (Bp. 23, 14).

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. born in the same family, a relation (ಸನಾಥಿ, ಸಗೋತ್ರ, ಸಹಿಣ್ಣ Hlā.; Mr. 311).

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. ಗ್ರಂಥಿ-putri. Pārvatī (Bp. 61, 36).

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. ಗ್ರಂಥಿ-bhīd. the mountain-splitter: *Indra*.

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. ಗ್ರಂಥಿ-vadhe. murder or destruction of family or kin (J. 2, 21).

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. the summit of a mountain (Grj. 3, 113).

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. ಗ್ರಂಥಿ-adri. a principal mountain; one of seven principal mountains (Cpr. 3, 104).

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. ಗ್ರಂಥಿ-anta. destruction of families, etc. 2, a *patronymic*.

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. ಗ್ರಂಥಿ-ari. *Indra*.

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. ಗ್ರಂಥಿ-putra. Arjuna (J. 25, 13).

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. ಗ್ರಂಥಿ. a herd of kine. 2, the earth.

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. ಗ್ರಂಥಿ-eka-pālaka. Kṛṣṇa (J. 6, 5). 2, the ocean (6, 5).

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. ಗೋಣಿ. the brain. (Sk.; G.).

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. ಗೋಣಿ (= tanāvu ?). = ಗೋಣಿ, ಗೋಣಿ, ಗೋಣಿ ದಲೆ, ಗೋಣಿ. a sort of long crib made of planks (occasionally of mud), along which, on both sides, cattle are tied (Bp. 24, 57).

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. ಗೋಣಿ-taruḍu. a morbid swelling of the testicles (ಅಣ್ಣವಾತ, My.).

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. ಗೋಣಿ-dall. = ಗೋಣಿ, etc. (C.; B. 4, 42).

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. ಗೋಣಿ-dalu. = ಗೋಣಿ. (My., occasionally).

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. ಗೋಣಿ-dale. = ಗೋಣಿ. (C.; B. 4, 41).

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. ಗೋಣಿ-dāna. presenting with cows, the gift of a cow (Grj. 2, 63).

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. ಗೋಣಿ-dāraṇa. a plough. 2, a spade, a hoe.

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. ಗೋಣಿ-dāvarī. granting water or kine: the Godavary river (ಗೋಣಿ Mr. 414). see Smd. 103; Kk. 92; Sm. 52.

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. = ಗೋಣಿ, etc. wheat, *Triticum vulgare* Villars. (ಗೋಣಿ Mr.; Mr. 373; Si. 304; C.; T. ಕೋಣಿಮೈ, ಕೋಣಿ; M. ಕೋಣಿಮೈ). see ಕಾಡು, ಜವೆ. ಗೋಣಿ ಕಾಯಿಲ, ಮಗನೇ! ಅನ್ತರ

ಲಾಟು ಚುಟ್ಟಿ ಕೋಣಿ (Prv.). — ಗೋಣಿ ಕಲ್ಲು. a stone for grinding wheat. ಹಾಟುವ ಗುಟ್ಟಿಗೆ ಗೋಣಿ ಕಲ್ಲು ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಗೋಣಿ ಕಲ್ಲು ಶಾಸ್ತ್ರ. a ceremony for consecrating the gōṇḍikallu, performed before the muṇji or marriage (My.). — ಗೋಣಿ ಕಾಟು.

a grain of wheat; wheat (C.). — ಗೋಣಿ ನಾಗರ. Naga tripudians (My.). — ಗೋಣಿ ಬಣ್ಣಿಗೆ ನಾಗರ ಹಾಕುವ. the cobra or cobra di capello, Naga tripudians (Bd.). — ಗೋಣಿ ಬರ್ಷನ. the herb *Andrographis echinoides* N. ab E. (Z.). — ಗೋಣಿ ದಿವೆ. = ಗೋಣಿ ದಿವೆಗೆ. (My.). — ಗೋಣಿ ದಿವೆಗೆ. granulated wheaten flour, rōlong (C.). — ಗೋಣಿ ಸರ.

a string of gold beads in the form of grains of wheat (S. Mhr.; Si. 218). — ಗೋಣಿ ಸಣ್ಣ. wheaten flour paste (C.). — ಗೋಣಿ ಹಿಟ್ಟು. wheaten flour (C.).

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. = ಗೋಣಿ. wheat. (Si. 304).

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. ಗೋಣಿ-dume. = ಗೋಣಿ (My.). — ಗೋಣಿ ಮಹಾಪು. the cobra, Naga tripudians (My.).

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. ಗೋಣಿ-duve. = ಗೋಣಿ, ಗೋಣಿ, ಗೋಣಿ. Tbh. of ಗೋಣಿ ಧೂಮ (Smd. 359; 1, 48; My.).

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. ಗೋಣಿ-duh. (ಗೋಣಿ). a milker; a herdsman.

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. a knot of a plant, or a bulbous root (ಗ್ರಂಥಿ Mr. 121).

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. = ಗೋಣಿ. the Godavary river.

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. = ಗೋಣಿ, etc. (C.). a long crib, etc.

ಗೋಣಿ ಗ್ರಂಥಿ. = ಗೋಣಿ. an iguana (ಉಡು Mr. 163).

ಗೋಧನ ಗ್ರಂ-dhana. possession of cows or property in cattle.

2, a multitude or number of cattle.

ಗೋಧಾಪದಿ ಗ್ರಂdhā-padi. the plant *Cissus pedata* Lam. (see ಚಿತ್ತ ಪಟ್ಟ).

ಗೋಧಿ ಗ್ರಂdhi. the forehead. 2, an iguana. 3, the Gangetic alligator.

ಗೋಧಿಕಾಪ್ತಜ ಗ್ರಂdhikā-āṭmaja. an iguana.

ಗೋಧಿಕೆ ಗ್ರಂdhike. ಗೋಧಿಕಾ. a kind of lizard or alligator, *Lacerta godica*, the aquatic iguana (Si. 89).

ಗೋಧೂಮ ಗ್ರಂdhūma. (also ಗೋಧುಮ). = ಗೋದಿ, ಗೋದಿನೆ, ಗೋದುಮೆ, ಗೋದುನೆ. wheat.

ಗೋಧೂಮವರ್ಣ ಗ್ರಂdhūma-varṇa. = ಗೋದಿ ಬಣ್ಣ ಗೆ ನಾ ಗ ರ ಹಾ ವು. wheat-colour; a serpent with whitish spots (ಚಿಬ್ಬು ಸಂಜನಿಸಿದ ಸರ್ಪ Mr. 402).

ಗೋಧೂಲಿ ಗ್ರಂdhūli. dust of the earth, dust raised by cattle on the road when coming home: the period comprised between 30 palas before and 30 palas after sunset. 2, evening twilight (Mhr., S. Mhr.).

ಗೋಧೂಲಿಗ್ನ ಗ್ರಂdhūli-lagna. marriage performed in the period of grādhūli (C.; Mhr.); evening twilight (J. 31, 49; 33, 25, 27; My.).

ಗೋಧೆ ಗ್ರಂdhe. = ಗೋಧ್ವ, ಗೋಧ. a large kind of lizard; an iguana (ಉಡು Nr.). 2, a leathern fence for the left arm worn by archers.

ಗೋನರ್ಧ ಗ್ರಂ-narda. bellowing like a bull; the bird *Ardea sibirica*; N. of a people. 2, the fragrant grass *Cyperus rotundus*.

ಗೋನರ್ದಿಯ ಗ್ರಂ-nardīya. N. of Patañjali, the founder of the yōga philosophy, and of a grammarian. (R.).

ಗೋನಸ ಗ್ರಂ-nasa. = ಗೋನಾಸ. the rock snake, *Boa constrictor*, *Python molurus*.

ಗೋನಾಸ ಗ್ರಂ-nāsa. = ಗೋನಸ. the *Boa constrictor* (ಹೆಬ್ಬಾಳು Hlā.; ಅಜಗರ, ವಾಹಸ, etc., ಹಿರಿಯ ಹಾವು Mr. 400).

ಗೋನಾಳಿ ಗ್ರಂnālī. the throat, the neck (ಕಣ್ಣ, ಗಲ Nr.). cf. ಗೋಮನಾಳ, etc.; ಗೋರ್. (Bh. 4, 4, 54; Rām. 2, 2, 38).

ಗೋನಿಕಾಯ ಗ್ರಂ-nikāya. a herd of kine (ಜಾಲ, ಗೋಸಮೂಹ Nn. 34).

ಗೋನು ಗ್ರಂnu. ಗೋನ್. = ಗೋಣಿ 3, etc. a kind of tree. (ಅನಿಪರ್ವ, ಗೋಮುಕೆ Mr. 139). — ಗೋನ ಮರ. the tree *Careya arborea* Roxb. (or *Salvadora persica* Lin.). see Nr. s. ಒಗ್ಗಿ. — ಗೋನುಮರ. = ಗೋನ- (ಮೀಲು, ಗುಡಫಲ, etc. Si. 127). see ಬೆಟ್ಟದ.

ಗೋನ್ದ ಗ್ರಂnda. gum [Tu.]; (S. Mhr.; Mhr., H.).

ಗೋನ್ದು ಗ್ರಂndu. = ಗೋನ್ದ. (My.). see Prv. s. ಬೋನ್ದು.

ಗೋನ್ದೆ ಗ್ರಂnde. a bull, an ox (ವೃಷಭ Kk. 6; ಬಸವ, ವೃಷಭ Sm. 5; Te. ಗೋದ, any horned cattle, a beast; ಗೋಡ್ಡು -, a bull). see Cpr. 2, 24; ಪಟ. — ಗೋನ್ದೆವಜಯಿಗಯ. -ಪಟಯಿಗಯ. whose banner is a bull: Siva (Sm. 2).

ಗೋಪ ಗ್ರಂ-pa. = ಗೋಪ No. 1, ಗೋವ 1. a cowherd (ಪಶುಪಾಲಕ, ಗೋರಕ್ಷಕ Nn. 53). 2, the chief of a cow-pcn. 3, the superintendent of several villages, the head of a district. 4, a king (ಭೂಪ, ಅರಸು 53). 5, Kṛiṣṇa (ವಿಷ್ಣು, ಹರಿ 53). 6, Siva (ಶಂಕರ, ಈಶ್ವರ 53). 7, Indra (ದೇವೇಂದ್ರ, ಇಂದ್ರ 53). 8, Brahmā (ಪಿತಾಮಹ, ಬಹ್ಮ 53). 9, the sun (ಪತಂಗ, ಸೂರ್ಯ 53). 10, the moon (ಚಂದ್ರ 53). 11, the mountain Mēru (ಮೇರು, ಮಹಾಮೇರು 53). 12, the bird

Garuda (ಸುಪರ್ಣ, ಗರುಡ 53). 13, a bull (ಸಾರಥ, ವೃಷಭನು 53). 14, myrrh.

ಗೋಪಕಾಮಿನಿ ಗ್ರಂpa-kāmini. a cowherd's wife; a herdsman (ತುಲುಗಾರಿ Ct. II, 106).

ಗೋಪಟುತ್ವ ಗ್ರಂ-paṭutva. eloquence (Bp. 1, 6).

ಗೋಪತಿ ಗ್ರಂ-pati. = ಗೋಪ. a bull; a bull roaming about at liberty. 2, the sun. 3, Indra.

ಗೋಪತಿಭ್ವಜ ಗ್ರಂpati-dhvaja. whose banner is a bull: Siva (Bp. 24, 46).

ಗೋಪತಿವಾಹನ ಗ್ರಂpati-vāhana. who rides on a bull: Siva (Bp. 51, 82).

ಗೋಪಥ ಗ್ರಂ-patha. a cattle path, etc. 2, title of a brāhmaṇa treatise of the Atharva veda. (R.).

ಗೋಪಧ್ವಜ ಗ್ರಂpa-dhvaja. Siva (V. 9, 68).

ಗೋಪನ ಗ್ರಂpana. guarding, preserving, keeping, protecting, protection; hiding, concealment. see ಅಡಂಗು, ಉಳಿ, ಮಡಗು, ಹುದುಗು.

ಗೋಪವನಭುಗಿನ ಗ್ರಂ-pavanabhuk-ina. the bright ādiśeṣa-serpent (Bp. 1, 6).

ಗೋಪವಲ್ಲಿ ಗ್ರಂpa-valli. the plant *Ichnocarpus frutescens*. 2, the creeper *Sansevieria roxburghiana*. 3, = ಮಾಯಿಣಿ, ಮಾಗಿಣಿ (Mr. 131).

ಗೋಪವಾಹನ ಗ್ರಂpa-vāhana. Indra's vehicle: Airāvata (Bp. 1, 6). 2, Brahmā's vehicle: the harisa (1, 6). 3, Viṣṇu's vehicle: Garuḍa (1, 6). 4, whose vehicle is an ox, Siva (61, 18).

ಗೋಪಸ್ತ್ರೀ ಗ್ರಂpa-strī. a herds-woman (My.).

ಗೋಪಾದಪ ಗ್ರಂ-pādapa. the svarga tree (Bp. 1, 6).

ಗೋಪಾನಸಿ ಗ್ರಂpa-anasi. the wood of a thatch, the bamboo frame-work on which it rests; the eaves (or the end of the eaves) of a house (ಲೋನಿ Hlā., Mr. 200; see Nr. s. ಲೋನಿ, and ಜೂರು).

ಗೋಪಾಯಿತ ಗ್ರಂpāyita. guarded, preserved.

ಗೋಪಾಲ ಗ್ರಂpāla. ಗೋಪಾಲ. = ಗೋಪ, ಗೋವಳ. a cowherd; 2, a caste of Vaiṣṇava mendicants (S. Mhr.). 3, = ಗೋಪಾಲಿ, q. v. 4, Siva. 5, Kṛiṣṇa. 6, alms (My.). ಅವನಿಗೆ ಗೋಪಾಲ ಹಾಕ ಬೇಕು (My.). — ಗೋಪಾಲದವ. — ಅವ. a mendicant in general (My.). see Prv s. ನೇಪಾಲ. — ಗೋಪಾಲಪುಟ್ಟ. a small bamboo basket carried by mendicants (S. Mhr.). — ಗೋಪಾಲಪುಟ್ಟಯ ತೋಪಲು. a twining shrub, whose capsules when burst, resemble a hanging alms-basket, *Aristolochia Indica* Willd. (Z.). — ಗೋಪಾಲಬುಟ್ಟ. = ಗೋಪಾಲಪುಟ್ಟ. ಗೋಪಾಲಬುಟ್ಟಯಲ್ಲಿ ಶನೀಶ್ವರ ಹೊಕ್ಕ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಗೋಪಾಲಭಟ್ಟ. N. (Bp. 56, 42). — ಗೋಪಾಲರಾಯ. N. (My.). see Prv. s. ಗೋಳಿ 2.

ಗೋಪಾಲಕ ಗ್ರಂ-pālaka. = ಗೋಪಾಲಕಿ. a cowherd. 2, = ಗೋಪಾಲಿ, ಗೋಪಾಲಿತ. N. of the author of a vocabulary (Mr. 4).

ಗೋಪಾಲಿ ಗ್ರಂ-pālī. = ಗವಳಿ. a cowherd caste. 2, = ಗೋಪಾಲಕ No. 2 (Nn. 3, o. r. ಗೋಪಾಲ). — ಗೋಪಾಲಿಕಣ. a kind of gold fanam (My.).

ಗೋಪಾಲಿತ ಗ್ರಂ-pālita. = ಗೋಪಾಲಿ No. 2. see Hlā. s. ಕೋಲಿ 3.

ಗೋಪಿ ಗ್ರಂpi. a cowherd's wife, especially applied to the cowherdresses of vṛindāvana, the companions of Kṛiṣṇa's sports; Kṛiṣṇa's foster-mother (My.); a milkmaid (ತುಲುನಳ್ಳಿ, ಗೋಲತಿ Sm. 33). see Bp. 10, 7; 54, 40. 2, the plant *Ichnocarpus frutescens* R. Br. 3, = ಗೋಪೀಚಂದ್ರನ (My.).

ಗೋಪಿತ ಗ್ರಂಥಿತ. protected; hidden, concealed.

*ಗೋಪಿತಕ್ರಿಯ ಗ್ರಂಥಿತ-kriya. a figure of speech. Kr. 2, 112.

ಗೋಪಿತಕ್ರಿಯಾಕಾರಕ ಗ್ರಂಥಿತ-kriyā-kāraka. a kind of citra (Kāvy. III, 2, B, 75 seq.).

ಗೋಪಿತ ಗ್ರಂಥಿತ = ಗೋಪಿತ, q. v. a bright yellow pigment, etc.

ಗೋಪಿತಚಂದ್ರನ ಗ್ರಂಥಿತ-candana. a species of white clay, used by Vaiṣṇavas to make sectarian marks on the forehead, etc. (C.).

ಗೋಪಿತನಾಥ ಗ್ರಂಥಿತ-nātha. Kṛiṣṇa; N. (B. 4, 183; C.).

ಗೋಪು ಗ್ರಂಥಿತ. Tbh. of ಗೋಪ. N. (My.; B. 2, 7). 2, an ornament for the neck (S. Mhr.; Mhr. ಗೋಪು).

ಗೋಪುಚ್ಚ ಗ್ರಂಥಿತ-puccha. a cow's tail; a necklace consisting of two (or more) strings.

ಗೋಪುರ ಗ್ರಂಥಿತ-pura. = ಗೋಪುರ. a town-gate; a pyramidal tower over the gate of a city, over the gate of the encircling wall of a temple, etc.; a gate so overbuilt; a gate in general. see Bp. 53, 30; Śśv. 1, 67. 68; B. 5, 55. 2, the fragrant grass *Cyperus rotundus*.

ಗೋಪು ಗ್ರಂಥಿತ. to be protected, to be taken care of; to be kept secret or hidden; hidden. 2, the son of a female slave (ತೊತ್ತಿಂಗೆ ಪುಟ್ಟಿದಂ Mr. 310). see ಅಡಗು; Bp. 47, 8 (N.); Prv. s. ಪ್ರಾಪ್ತಿ.

ಗೋಪುಕ ಗ್ರಂಥಿತ-pyaka. a servant, a slave.

ಗೋಮುಟ ಗ್ರಂಥಿತ-maṭa. = ಗುಮುಟ No. 2. Bāhubali, a jaina saint.

ಗೋಮುತ ಗ್ರಂಥಿತ-mat. rich in cattle.

ಗೋಮತಲ್ಲಿಕೆ ಗ್ರಂಥಿತ-matallika. a tractable and good cow (ಒಳ್ಳಿತಪ್ಪ ಹಸು Mr. 180).

ಗೋಮನಾಳಿ ಗ್ರಂಥಿತ-manāli. = ಗೋನಾಳಿ, ಗೋಮರಾಳಿ, ಗೋಮಲಾಳಿ, ಗೋಮಾಳಿ, ಗೋಮಾಳಿ. the neck or throat including also the Adam's apple and its corresponding place in beasts (S. Mhr.).

ಗೋಮನು ಗ್ರಂಥಿತ-manta. N. of a mountain. (Bhāgavata 10, 53 sum.).

ಗೋಮಯ ಗ್ರಂಥಿತ-maya. cowdung (ಅಡೆ Kk. 62). see ಕೋರಿಯಡೆ

ಗೋಮಯಪಿಣ್ಣ ಗ್ರಂಥಿತ-maya-piṇḍa. a cake of cowdung. see ಕುರುಕ. ಗೋಮಯಪಿಣ್ಣ ಪುಂಜ ಗ್ರಂಥಿತ-mayapiṇḍa-puñja. a heap of cowdung cakes. see ಬಾನ್.

ಗೋಮರಾಳಿ ಗ್ರಂಥಿತ-marāli. = ಗೋಮನಾಳಿ. (S. Mhr.).

ಗೋಮಲಾಳಿ ಗ್ರಂಥಿತ-malāli. = ಗೋಮರಾಳಿ. (S. Mhr.).

ಗೋಮಾಂಸ ಗ್ರಂಥಿತ-māmsa. beef (C.). as beef may not be eaten by most Hindus, it is used in swearing, as ಈ ಕೆಲಸ ನಾನು ಮಾಡಿದರೆ ಗೋಮಾಂಸ ತಿನ್ನ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ (C.).

ಗೋಮಾನುಕ ಗ್ರಂಥಿತ-māntaka. the town of Goa (Mhr.; B. 2, 52).

ಗೋಮಾಯು ಗ್ರಂಥಿತ-māyu. making sounds like cattle: a jackal; a kind of frog.

ಗೋಮಾರಿ ಗ್ರಂಥಿತ-māri. the bots, a disease of cattle caused by ticks. many animals perish by it (My.; Te.; T. ಕೋಮಾರಿ).

ಗೋಮಾಳ ಗ್ರಂಥಿತ-māla. a public pasture-ground (My.).

ಗೋಮಾಳಿ ಗ್ರಂಥಿತ-māli. = ಗೋಮಲಾಳಿ, etc. the Adam's apple (My.).

ಗೋಮಿ ಗ್ರಂಥಿತ-mi. rich in herds; the owner of cattle or cows. see ಕುಟುವಾಳ.

ಗೋಮಿಕೆ ಗ್ರಂಥಿತ-mike. (= ಗೋಮ, q. v.). N. of a tree.

ಗೋಮಿನಿ ಗ್ರಂಥಿತ-minī. the great Lakṣmī: the śakti of Viṣṇu (Śmd. 103; ರಾಮ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ Nn. 24; ಲಲಾಮೆ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ 26; ಕಮಲೆ,

ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ 29; ಲಕ್ಷ್ಮಿ Mr. 18). ಮುಖಂ ಸುರತೋತ್ಪನ್ನಗೋಮಿನಿ ಮುಖಂ (Śmd. 81 Mdb. MS.).

ಗೋಮಿನೀಶನುಜ ಗ್ರಂಥಿತ-minī-śanuja. Kāma (Mr. 22).

ಗೋಮು ಗ್ರಂಥಿತ. 1. a sort of centipede; one of the blemishes incidental to a horse, viz. a conspicuous line of reversed hair resembling a centipede (S. Mhr.; Mhr. ಗೋಮು).

ಗೋಮು ಗ್ರಂಥಿತ. 2. affectation of greatness, airs (R.; Mhr. ಗೋಮಾ).

ಗೋಮುಖ ಗ್ರಂಥಿತ-mukha. a cow's mouth or face (ಪಶುಮುಖ, ಗೋವಿನ ಮುಖ Nn. 20); a square or round platter of wood, metal, or stone, to which a snout or spout is attached and which is used to put idols on (My.). 2, spreading unguents, plastering, smearing; ointment, unguent (ವಿಲೇಪನ, ಅನುಲೇಪನ 20; ಅನುಲೇಪನ Mr. 472). 3, a kind of musical instrument (ವಾದ್ಯಭೇದ 20). 4, purity, purification (ಶುದ್ಧ, ವಿಶುದ್ಧ 20). 5, the being fond of intoxicating liquor (ಅಸವಾಸಕ್ತ, ಮದ್ಯಗೋಪ್ತಿ 20). 6, a hole, a breach, a chasm.

ಗೋಮುಖವ್ಯಾಘ್ರ ಗ್ರಂಥಿತ-mukha-vyāghra. a cow-faced tiger, i. e. a wolf in sheep's clothing (My.).

ಗೋಮುಖಸೂತ್ರ ಗ್ರಂಥಿತ-mukha-sūtra. the snout or spout of the ಗೋಮುಖ platter (My.; ಪ್ರಕಾಶ, etc. Si. 94).

ಗೋಮೂತ್ರ ಗ್ರಂಥಿತ-mūtra. cow's urine (ಗೋವಿಲ Mr. 182).

ಗೋಮೂತ್ರೀ ಗ್ರಂಥಿತ-mūtrīke. similar to the course of cow's urine (fem.). 2, an artificial verse the second half of which repeats nearly all the syllables of the first [Kr. 2, 112. 128]; (Kāvy. III, 2, B. 57. 60 seq.). see Bh. 10, 6, 24.

ಗೋಮೇದಕ ಗ್ರಂಥಿತ-mēdaka. a gem or precious stone of a reddish colour (ಬನ್ನರ, ಪಿಶಂಗಾತ್ಮ Mr. 101).

ಗೋಮೇದಿಕ ಗ್ರಂಥಿತ-mēdika. = ಗೋಮೇದಕ. (J. 17, 23).

ಗೋಮೇಧ ಗ್ರಂಥಿತ-mēdha. the offering or sacrifice of a cow. (My.).

ಗೋಮ್ಯಾಳಿ ಗ್ರಂಥಿತ-māli. = ಗೋಮರಾಳಿ, etc. the back or nape of the neck (ಅವಟು G.).

ಗೋಯುಗ ಗ್ರಂಥಿತ-yuga. the yoke or pair of oxen or other beasts.

ಗೋರ್ ಗ್ರಂಥಿತ-r. = ಗೋರು 1. to catch fish, to fish (ಜಾಲಕರಣ Śmd. Dh.; M. ಕೋರಲ್, a fishing basket; ಕೋರು-ವಲೆ, a fishing net). ಗೋರ್ಧ (Śmd. 50).

ಗೋರ ಗ್ರಂಥಿತ-r. 1. = ಗೋರು. trouble, etc. (S. Mhr.; B. 4, 151 as ಘೋರ).

ಗೋರ ಗ್ರಂಥಿತ-r. 2. Tbh. of ಘೋರ. terrific, etc. (My.).

ಗೋರಕ್ಷ ಗ್ರಂಥಿತ-rakṣa. = ಗೋರಕ್ಷಕ. (R.).

ಗೋರಕ್ಷಕ ಗ್ರಂಥಿತ-rakṣaka. a cowherd (ಗೋಪ, ಪಶುಪಾಲಕ Nn. 53).

ಗೋರಟಿ ಗ್ರಂಥಿತ-raṭe. = ಗೋರಟಿ, ಗೋರಟಿ, ಗೋರಟಿ, ಗೋರಟಿ. Tbh. of ಕುರುಟಿ, the blossom of yellow amaranth. (Śmd. 355. 359, o. r. ಗೋರಟಿ. 364; Śm. 25; ಬಾಣ, ಬಿಲ್ಲು, ನೀಲಿಕ Mr. 123; ಬಾಣ 505; T. ಕುಟುಂಬ, ಕುಟುಂಬ, M. ಕುಟುಂಬ, Barleria of many kinds; Tu.; Te. ಗೋರಟಿ, T. ಕೋರಟಿ, ಕುಟುಂಬ, Lawsonia L.). see ಕೆಮ್ಮು-, ಮುಳ್ಳು-, ಹೆಗ್-.

ಗೋರಣ ಗ್ರಂಥಿತ-raṇa. = ಗುರಣ. taking or raising up; effort, exertion.

ಗೋರಣ ಗ್ರಂಥಿತ-raṇa. = ಗೋರಟಿ, ಗೋರಟಿ, etc. (Si. 140; My.). see ಮುಳ್ಳು-.

ಗೋರಣ ಗ್ರಂಥಿತ-raṇa. = ಗೋರಟಿ. (My.).

ಗೋರಣ ಗ್ರಂಥಿತ-raṇa. = ಗೋರಟಿ. (ಕುರುಟಿ ಕೆಮ್ಮು, ಕುರುಟಿ ಕೆಮ್ಮು Hk.). see ದೊಡ್ಡ-, ಮುಳ್ಳು-, ಸಣ್ಣ-, ಹೆಗ್-, ಹೊಮ್ಮಣ್ಣ-.

ಗೋರಥ ಗೌ-ratha. Siva. 2, a carriage drawn by oxen (V. 38, 70).
ಗೋರಸ ಗೌ-rasa. buttermilk; cow-milk.
ಗೋರಾ ಗೌ-ra. = ಗೋರಿ 1, ಗೋರ್- white; of fair complexion (as Europeans, My.; Mhr.).

ಗೋರಾಜಿ ಗೌ-rāji. a multitude or herd of cattle (Cpr. 2, 22).

ಗೋರಿ ಗೌ-ri. 1. = ಗೋರೆ. drawing, drawing in; drawing together, raking: a kind of rake (S. Mhr.); attracting, alluring, decoying, decoy [ಬೆಟಿಕಾಳನ್ನು ಮೃಗವನಟ್ಟಿ, ಮೃಗ ಗೋರಿಗೊಳಗಾಗದಯ್ಯಾ Bv. 833]; (Cpr. 8, 49; Bh. 3, 13, 17). [2, a song which attracts animals especially deer. ಎರಲೆಗೆ ಪಾಡುವ ಗೋರಿಯನರಣ್ಯದೊಳ್ ಮೃಗವಿರೋಧಿಗಂ ಪಾಡುವುನೆ Ap. 14, 80]. — ಗೋರಿಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to be allured or decoyed (Cpr. 1, 118). — ಗೋರಿಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. to allure, to decoy (C. Bp. 34, 32). — ಗೋರಿಯ ಮೃಗ. an animal that is allured or decoyed (Abh. P. 10, 111 va.). — ಗೋರಿನಲೆ. — ಬಲೆ. a kind of net (Rāv. 3, 114 va.). — ಗೋರಿಹಲ್ಲಿ. = ಗೋರಿ. a rake (S. Mhr.; B. 5, 293, 295).

ಗೋರಿ ಗೌ-ri. 2. = ಗೋರಿಕಾಯಿ. Dolichos labaeformis Lin. (My.; Te. ಗೋರು-ಚುಕ್ಕುಡಿ-ಕಾಯಿ; T. ಕೊತ್ತವೆ). — ಗೋರಿಗಿಡ. Cynanopsis psoraloides Dec. (St. & Pl.). cf. ಜವಳಿಕಾಯಿ.

ಗೋರಿ ಗೌ-ri. 1. = ಗೋರಾ, etc. white, etc. — ಗೋರಿಕಲ್ಲು. a white stone: a quartz-rock (My.). [ಗೋರಿಕಲ್ಲು ಮಾಡ ಹೋಯಿತ್ತನೆಗೆ ಹೂವಿನ ವಿಮಾನ ಹೋಯಿತ್ತನೆಗೆ Cv. 1502].

ಗೋರಿ ಗೌ-ri. 2. a grave, a tomb (C.; Br., T.; M. ಕವರ್, Arab, qabr; cf. ಕಬರ).

ಗೋರಿಮಿಡಿ ಗೌ-riṁḍi. = ಗೊರಿಮಿಡಿ. Barleria longiflora Lin. (St. & Pl.).

ಗೋರಿಸು ಗೌ-risu. to cause to sweep together or to heap (as filth, My.; cf. ಗೋಚು).

ಗೋರು ಗೌ-ru. 1. = ಗೋರ್. to draw; to gather, to sweep together, to pile (as filth, My.); to remove the impurities of a heap of grain by repeated piling (My.); to fish with a net to which a handle is attached (My.); to draw a plank to which a handle is attached, with the hand over ploughed ground to level it (My.); to plunder (My.; M. ಕೋರು; Tu. ಕೋರ್).

ಗೋರು ಗೌ-ru. 2. = ಗೋರಿ 1. drawing, etc. (Te. ಗೋರ-ಚ ಕೈ, a drag with which rivers are cleared; ಗೋರಲು, ಗೋರು, drill ploughs). — ಗೋರುಮಣಿ. a kind of rake (My.). 2, a piece of board used for removing the excess of jaggedness from the top of a mould (My.).

ಗೋರು ಗೌ-ru. = ಗೋರಿ 1. trouble, annoyance (S. Mhr.; Mhr. ಘೋರ, ಘೋಳ).

ಗೋರುತ ಗೌ-ruta. as far as the lowing of a cow may be heard; two krōśas (Sk.; ಎರಡು ಹರದಾರಿ G.).

ಗೋರೆ ಗೌ-re. = ಗೋರಿ 1. a shovel for cleaning a boat (ಅಲ್ಪ, ಹಡಗದೊಳಗಿನ ಹೊಲಸು ತೆಗೆಯುವದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಗೋರೆ G.). 2, the jaggedness that has been removed with the ಗೋರುಮಣಿ (My.). see ಹಲಿವೆ.

ಗೋರೋಚ ಗೌ-rōca. = ಗೋರೋಚ, ಗೋರೋಚನ, etc.

ಗೋರೋಚನ ಗೌ-rōcana. = ಗೋರೋಚನ. a bright yellow pigment prepared from the urine or bile of a cow, or vomited by a cow in the form of scybala, or found in the head of that animal. (My.).

ಗೋರೋಚ ಗೌ-rōja. Tbh. of ಗೋರೋಚ. (S. Mhr.; ಗೌರಿ, ಗೋರಿ ಪಿತ್ತ Mr. 335 in two MSS., o. rs. ಗೋಪತ್ತಿ, ಗೋಪಾತ್ತಿ, ಗೋರೋಚ).

ಗೋರೋಚನ ಗೌ-rōjana. Tbh. of ಗೋರೋಚನ. (C.).

ಗೋಲು ಗೌ-lu. 1. = ಗೀಲು 1. to scratch (My.; see M. s. ಕೋಟಿ).

ಗೋಲು ಗೌ-lu. 2. = ಗೀಲು 2. a scratch, etc. — ಗೋಲುಂಚು. — ಅಂಚು. = ಗೀಲುಂಚು. (My.). — ಗೋಲುಳಿ. — ಉಳಿ. a chisel used for scratching lines (My.).

ಗೋಲುತಿ ಗೌ-luṭi. = ಕೋರೆ. a perverse person (?). ತಿವನ ಭಕ್ತ ಗೆ, ಗೋಲುತಿಗಿಳಿ, ನೀವು ಸರಿಯೇ? (Bp. 56, 20).

ಗೋರ್-ಗೌ-r. = ಗೋರಿ 1, etc. white, etc. — ಗೋರ್ಕಲ್ಲು. = ಗೋರಿ ಕಲ್ಲು. (My.). ಮೂರ್ಖನ ಹೇಟದ ಬುದ್ಧಿ ಗೋರ್ಕಲ್ಲು ಮೇಲೆ ಹೊಯಿದ ಮಣಿ (Prv.).

ಗೋರ್ಧ ಗೌ-rdha. = ಗೋರ. the brain.

ಗೋಲ ಗೌ-la. = ಗುಡ, ಗೋಲು, ಗೋಳ 1. a ball; a globe; anything round or globular; a circle, a sphere, a globe. 2, myrrh. 3, = ಗೋಲಕ 1, a widow's bastard. 4, the hoof of a cow, etc. (ಕ್ವರ Nr.).

ಗೋಲಕ ಗೌ-laka. 1. a ball, etc. 2, a widow's bastard.

ಗೋಲಕ ಗೌ-laka. 2. a money-box, a till (My.; Mhr., H.).

ಗೋಲಕೊಳ್ಳೆ ಗೌ-lakōḷḷe. Golconda, near Hyderabad (Si. 101; My.; Te.).

ಗೋಲಗುಮ್ಮುಟಿ ಗೌ-la-gumuṭa. a globular gumuṭa (My.; B. 4, 145, 146).

ಗೋಲರಸ ಗೌ-la-rasa. gum-myrrh (ಬೋಳ, ಪಿಣ್ಣ, etc. Nr.).

ಗೋಲಾಕಾರ ಗೌ-la-ākāra. globular (C.; Mhr.; B. 4, 65).

ಗೋಲಾಂಗುಲ ಗೌ-la-āṅgula. a kind of black monkey having a tail like a cow (ಕೃಷ್ಣವಕ್ತ್ರ, ಮುಸು Mr. 161).

ಗೋಲಾರ್ಧ ಗೌ-la-ardha. a hemisphere (My.; B. 4, 98; 5, 305).

ಗೋಲಿ ಗೌ-li. a globe, a ball; the ball of a gun, etc.; a small ball of mud, sealing-wax, stone, etc. (C.; H.). — ಗೋಲಿಕಲ್. a marble (My.). ಚನ್ನಂ, ಕಾನ್ತಮ್ ಬಸವನಿರ ಗೋಲಿಕಲ್ ಬಸ ಗುಮೇ ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳೊಳ್? (Jnv. 1, 13).

ಗೋಲೀಡ ಗೌ-līḍha. name of a plant, the ashes of which are used as a cautery.

ಗೋಲು ಗೌ-lu. Tbh. of ಗೋಲ. a circle; a ring (C.); a globe (C.). — ಗೋಲುಂಗರ. — ಉಂಗರ. a plain finger-ring (C.).

ಗೋಲಿ ಗೌ-lo. red arsenic.

ಗೋಲೋಮಿ ಗೌ-lōmi. a particular plant (= ಉಗ್ರಗನ್ನೆ). 2, a bent grass or Agrostis with white blossoms (= ಗಣ್ಣಾಲಿ; see Si. 162).

3, another plant (= ಭೂತಕೇಶ; see Si. 335). see Nr. s. ಕೆಜುಕೆ. ಗೋಲವ ಗೌ-la. 1. Tbh. of ಗೋಲ. [ಮಜ್ಜರದಿನೋರ್ವರೊರ್ವರನುಚ್ಚಳಿ ತಗುಳ್ಳು ಗೋಲವಾರ್ದನೆ Pb. 8, 94]; (ತೆಜುವಳ, ಗೊಲ್ಲ Sm. 33).

ಗೋಲವರ್ಕ (Smd. 79, 124).

ಗೋಲವ ಗೌ-la. 2. = ಕೋಯ್ಯಾ. — ಗೋಲಗಿಡ. the guava tree, Psidium guaiava (St. & Pl.).

ಗೋವತಿ ಗೌ-vati. (fr. ಗೋವ 1). a herdsman. (Sāstrasāra in W. v. 1239).

ಗೋವತ್ಸ ಗ್ರಂ-vatsa.

(ಕನ್ನಡ Kk. 62).

ಗೋವತ್ಸನಿ ಗ್ರಂ-vandanl. a plant bearing a fragrant seed (= ಪಿ, ಯಂಗು).

ಗೋವರ್ಧನ ಗ್ರಂ-vardhana. a hill in Vrindavana. (J. 13, 37). 2, Kṛiṣṇa (21, 3).

ಗೋವರ್ಧನಧರ ಗ್ರಂ-vardhana-dhara. the Gōvardhana-supporter: Kṛiṣṇa. (My.; G.).

ಗೋವಳ ಗ್ರಂ-vāḷa. Tbh. of ಗೋವಳ. a cow-herd. (Smd. 359). ಗೋವಳನಿ ಎಮ್ ಕಪ್ಪಯಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (300). [ಅಗಲಿವ ಗೋವಳನಬರ ಸಾವುಮಂ ಕಣ್ಣು... ನಿರಾಟಪುರಕ್ಕೆ ವಸ್ತು ರಂಗ ಪೇಟಾ ಗಳ Pb. 8, 95 va.]. see J. 2, 61; 6, 47. 53. feminine: ಗೋವಳೆ (J. 7, 30).

ಗೋವಳಿ ಗ್ರಂ-vāḷi. = ಗವಳಿ. a cow-herd, etc. [ಅದಟರಂ ಪದ ಲ್ಲದಿಸಿದ ಶಾರ್ಯವಸ್ತು ಮುದ್ದೂರಿ ಗೋವಳಿಗಂಗ್ರಪೂಜೆಯಂ ನೀಂ ಕುಡುವಾ Pb. 6, 47]; (B. 4, 220).

ಗೋವಾಹನ ಗ್ರಂ-vāhana. Śiva (R.).

ಗೋವಾಹಿನಿ ಗ್ರಂ-vāhini. the celestial Ganges (R.).

*ಗೋವಿಕೆ ಗ್ರಂ-vike. nature or mentality of a cow-herd. ತೊಲಗದ ಗೋವುಗಾದ ಕಪ್ಪಯ್ಲಿನ ಗೋವಿಕೆ ನಿನ್ನ ಚಿತ್ತದೊಳ್ ನೆಲಿಸಿದುದಕ್ಕುಂ Pb. 9, 44.

ಗೋವಿನ್ದ ಗ್ರಂ-vinda. a chief-herdsman. 2, Kṛiṣṇa, Viṣṇu. . 3, Brihaspati.

ಗೋವಿನ್ದಂ ಗ್ರಂ-vindam. the metrical foot - - - (Ch.).

ಗೋವಿನ್ದನಾಥ ಗ್ರಂ-vinda-nātha. Śiva, a Śiva-līṅga at Dvāraka (Bp. 54, 63).

ಗೋವಿನ್ದಪ್ರತುಮೆ ಗ್ರಂ-vinda-pratume. an idol of Viṣṇu (Bp. 53, 32; 54, 80).

ಗೋವಿನ್ದಭಟ್ಟಿ ಗ್ರಂ-vinda-bhaṭṭi. N. ಗವುಜಿ ವಿಸೂ ಅಲ್ಲ, ಗೋವಿನ್ದ ಭಟ್ಟಿ ಬಾವಲಿ ಬಿದ್ದ (Prv.).

ಗೋವಿನ್ದಭಟ್ಟಾರಕ ಗ್ರಂ-vinda-bhaṭṭāraka. N. (Bp. 49, 16).

ಗೋವಿಷ್ ಗ್ರಂ-viṣ. ಗೋವಿಷ್. cowdung.

ಗೋವು ಗ್ರಂ-vu. = ಗೋ. a cow. (My.). ಗೋವುಗಳ ಸಮೂಹ (ಗವೈ Si. 318).

*ಗೋವುಳಿ ಗ್ರಂ-vuḷi. = ಗೋವಳಿ. a cow-herd. ವಿಜಿಗೇಷುತ್ವದೊ ಲೊನ್ನಿ ಗೋವುಳಿಗನಪ್ಪಂ ಮತ್ಸ್ಯನಾಳಾಗಿ Pb. 9, 47.

ಗೋವುನ್ದ ಗ್ರಂ-vuṇḍa. a drove of cattle; a cow-station.

ಗೋವೆ ಗ್ರಂ-ve. = ಗೋಂ. Goa (C.; B. 3, 58; Te., M.; T. ಕೋವೆ, also M.).

ಗೋವ್ರಜ ಗ್ರಂ-vraja. a herd of cattle (J. 3, 2).

ಗೋಶಾಲ ಗ್ರಂ-śāla. ಗೋಶಾಲೆ. a cow-stall, a cow-house.

ಗೋಶಿಕಾಧ್ವನಿ ಗ್ರಂ-śikā-dhvanl. a sound used in the training or guiding of cattle. see ಕೆಕ್ಕು.

ಗೋಶೀರ್ಷ ಗ್ರಂ-śīrṣa. the head of a cow. 2, a kind of sandal wood having the colour of brass and very fragrant.

ಗೋಷ್ಠಿ ಗ್ರಂ-ṣṭhi. a word; a story (Mhr., S. Mhr.).

ಗೋಷ್ಠಿ ಗ್ರಂ-ṣṭhi. = ಗೋಸ2. an abode for cattle, a cowpen; a station of cowherds.

ಗೋಷ್ಠಿಪತಿ ಗ್ರಂ-ṣṭhi-pati. a chief-herdsman.

ಗೋಷ್ಠಿಶ್ವ ಗ್ರಂ-ṣṭhi-śva. the dog in the manger.

ಗೋಷ್ಠಿಶ್ವ ಗ್ರಂ-ṣṭhi-śva. a chief-herdsman.

ಗೋಷ್ಠಿ ಗ್ರಂ-ṣṭhi. = ಗೋಟ್ಟಿ. an assembly, a meeting, a party; fellowship, society. 2, a conversation, a discourse.

ಗೋಷ್ಠಿಕೆ ಗ್ರಂ-ṣṭhi-ke. = ಗೋಟ್ಟಿ. a party, etc. see ಪಾನ.

ಗೋಷ್ಠಿನ ಗ್ರಂ-ṣṭhi-na. the site of a former fold for kine.

ಗೋಷ್ಠದ ಗ್ರಂ(genitive of ಗೋ)-pada. a cow's foot or step; a measure, as much as a cow's footstep will hold. 2, a spot frequented by kine.

ಗೋಷ್ಠಾರಿ ಗ್ರಂ-ṣṭhāre. abstract statement prepared from detailed returns; abstract of account in general (My.; Br.; Mhr., H.).

ಗೋಷ ಗ್ರಂ-ṣa. 1. = ಗೋಲ. myrrh (Sk.; ರಕ್ತಬಾಳ G.).

ಗೋಷ ಗ್ರಂ-ṣa. 2. Tbh. of ಗೋಷ್ಠ. a cow-pen. (ತುಳುಪಳ್ಳಿ, Ss.).

ಗೋಷಂಬ್ಬಿ ಗ್ರಂ-saṅkhyā one who counts the cows: a herdsman.

ಗೋಷಗೆ ಗ್ರಂ-sage. a mistake for ಗೋಸನೆ? see Cpr. 8, 98.

ಗೋಷಣೆ ಗ್ರಂ-saṅge. = ಗೋಸನೆ. Tbh. of ಘೋಷಣೆ. speaking loud, etc. (Smd. 338, o. r. ಘೋಷಣ; ಘೋಷಣೆ Ct. II, 58; Te. ಕೋಸುನೆ). [ಒನ್ನು ದಿವಸಂ ವಿಷ್ಣು ಪೊಲಲೊಳ್ ಗೋಸಣೆಯಂ ತೊಲಲ್ದಿದಂ Vr. 50, 20].

ಗೋಸನೆ ಗ್ರಂ-sane. = ಗೋಸಣೆ. [ಪಂಚರತ್ನದ ಪೊನ್ನರಾಶಿಗಳನರ್ಥಿ ಜನಕ್ಕೆ ಗೋಸನೆಯಟ್ಟಿ ಕುಡವೇಟ್ಟು Pb. 12, 52 va.]; (Cpr. 2, 15; Abh. P. 9, 165). — ಗೋಸನೆಗೆ. —ಕಳೆ. to send forth or emit cries: to cry aloud (Abh. P. 11, 140 va.; 14, 82 va.). [— ಗೋಸನೆವಿಡಿಸು. —ವಿಡಿಸು. to publicly declare. ದಿವಿಜಕರೋನ್ನುತ್ತ ಮುಕ್ತಾದಿ ರತ್ನಂ ಗಳಂ ಪೊಲಲ್ದಿಲ್ಲಂ ಗೋಸನೆವಿಡಿಸಿ Ap. 10, 7 va.].

ಗೋಸಮುದಾಯ ಗ್ರಂ-samudāya. a herd of cows (ಅಕಳ ಸಮ. 33).

ಗೋಸಮೂಹ ಗ್ರಂ-samūha. = ಗೋಸಮುದಾಯ. see ಪಶುವುಜ್ಜ, ಹಿಣ್ಣು.

ಗೋಸಮ್ಭವ ಗ್ರಂ-sambhava. produced from or by a cow.

ಗೋಸರ್ಗ ಗ್ರಂ-sarga. the time at which cows are let loose: day-break, dawn.

ಗೋಸಾಯಿ ಗ್ರಂ-sāyl. = ಗೋಸಾವಿ. (My.; Te., M.).

ಗೋಸಾವಿ ಗ್ರಂ-sāvl. Tbh. of ಗೋಸಾಮಿ No. 2. (Mhr., S. Mhr., Te.).

ಗೋಸಿ ಗ್ರಂ-sl. = ಗೋಚಿ. a clout, etc. (My.). see ಪುಟ. ಅಸೆಗಾಣ ಹಾರವಯ್ಯ ಗೋಸಿಯೊಳಗೆ ಮೂಗಳ ಕಟ್ಟಿದ (Prv.).

ಗೋಸುಮ್ಬು ಗ್ರಂ-sumbe. a chameleon, a gecko (ಸರಟಿ, ಕೈಲಾಸ, ಪ್ರತಿಷೂರ್ಯಶಯಾನಕ Hla.; ಬಾಷೂರ್ಯಶಯಾನಕ Mr. 164; C.). [ಹೊತ್ತಿ ಗೊನ್ನು ಪರಿಯಪ್ಪ ಗೋಸುಮ್ಬುಯನ್ನೆನ್ನ ಮನವು Bv. 287].

—ಗೋಸ್ಕರ ಗ್ರಂ-skara. = —ಕೋಸಕೆ, etc. ಅದಹ ಗೋಸ್ಕರ (S. Mhr.). see B. 5, 44. 76. 82. 94. 106. 160. 176. 180. 195.

ಗೋಸ್ತನ ಗ್ರಂ-stana. the udder of a cow; a cluster of blossoms, etc.; a necklace of four strings. (G.).

ಗೋಸ್ತನಿ ಗ್ರಂ-stanl. = ಪಶುಸ್ತನಿ. a bunch of grapes. 2, the vine. 3, a necklace of four strings.

ಗೋಸ್ಥಾನ ಗ್ರಂ-sthāna. = ಗೋಸ್ಥಾನಕ. (R.).

ಗೋಸ್ಥಾನಕ ಗ್ರಂ-sthānaka. a cow-stall, a hurdle for cattle.

ಗೋಸ್ಥಾಮಿ ಗ್ರಂ-svāml. = ಗೋಸಾಯಿ, ಗೋಸಾವಿ. the master or possessor of cows or of herds. 2, a Śūdra, and sometimes a Brāhmaṇa, that has renounced the world, a religious mendicant (of the śaiva or vaiṣṇava sect).

ಗೋಹತ್ಯ ಗ್ರಂ-hatya. the killing of a cow. (Bp. 60, 52).

ಗೋಹುರ ಗ್ರಂ-hura. Tbh. of ಗೋಪುರ. a tower, etc. (Smd. 342).

ಗೋಳ ಗ್ರಂ-l. = ಗೋಲ್ 1. the sound of howling, lamenting, wailing, or roaring. (Tu. ಗೋಲು, ಗೋಳ; Te. ಗೋಡು; cf. ಗೋಲೋ). — ಗೋಳಾಟ. —ಅಟ. lamentation, wail (C.; B. 4, 182). — ಗೋಳಾಡು. —ಅಡು. to lament, to wail, etc. (C.; B. 4, 144; 5, 86. 154). — ಗೋಳಿದು. —ಇಡು. = ಗೋಳಾಡು (Smd. I), q. v. see Bp. 37, 37; 46, 36; 47, 46; 48, 9; J. 8, 27.

40; 13, 60; 28, 39; 31, 66. — ಗೋಳೆನ್. — ಎನ್. to lament, etc. (Bh. 3, 19, 50).

ಗೋಳ ಗ್ರಂಥ. 1. = ಗೋಲ. a ball; a globe (C.; T., M.).

ಗೋಳ ಗ್ರಂಥ. 2. distraction; busy bustling; clamour, tumult; disorder, confusion (Mhr. ಘೋಳ, ಘೋಟಾಳ). — ಗೋಳಾಗೋಳ. = ಗೋಳ. (Bh. 2, 2, 104; 3, 5, 18).

*ಗೋಳಾಂಗೋಳ ಗ್ರಂಥಗ್ರಂಥ. = ಗೋಲಾಂಗುಲ. a kind of monkey. ಮುನಿಗಣೇಶ್ವರರೊಡನೆ ದಾಳಿವೊಗೊಯ್ಯದನೆವರ್ವ ಗೋಳಾಂಗೋಳಂಗಳು ಮಂ P. 1; 115 va.

ಗೋಳಿ ಗ್ರಂಥ. 1. = ಗೋಲಿ (Smd. 39). a small potherb of the genus *Portulaca* (Z.; My.). see ನೀರು, ನುಚ್ಚು. — ಗೋಳಿ ಕಪ್ಪು. the above used as a vegetable (C.).

ಗೋಳಿ ಗ್ರಂಥ. 2. = ಗೋಲಿ 4. all kinds of fig trees which bear no apparent flowers (T. ಕೊಟಂಜಿ, ಕೋಳಿ): the banyan tree, *Ficus bengalensis* Lin. (Tu.; T. ಕೋಳಿ); *Ficus elastica* Roxb. (My.). see ಕಿಟು. — ಗೋಳಿಬೇರು. a root of the Banyan tree. ಗೋಳಿಬೇರು ದಾಟಿದ ಮೇಲೆ ಗೋಪಾಲ ರಾಯ (Prv.). — ಗೋಳಿಮರ. = ಗೋಳಿ. the Banyan tree (St. & Pl.).

ಗೋಳಿ ಗ್ರಂಥ. 3. (cf. ಕೋಳಿ?). a kind of plant? — ಗೋಳಿ ಹೂವು. either the flower of the tree *Mimusops elengi*, or that of the tree *Sesbana grandiflora* (ಕೇಸರ, ಬಕುಳ, ಬುಕ, ವಸು, ಶಿವಮಲ್ಲಿ G.).

ಗೋಳಿಸು ಗ್ರಂಥ. to rub, to rub and stir in order to mix (Bh. 10, 5, 43; Mhr., H. ಘೋಟಿಸೇಂ).

ಗೋಳಿ ಗ್ರಂಥ. the upper part of the bamboos, etc. (My.); [the hollow of a tree; hollowness].

ಗೋಲೆ ಗ್ರಂಥ. 1. = ಗೋಳ. lamenting, etc. — ಗೋಲಾಡು. = ಗೋಳಿಡು. to lament, to howl, to roar (ಕ್ರೋಶಧ್ವನಿ Smd. Dh.). ಗೋಲಾಟು (Smd. I).

ಗೋಲೆ ಗ್ರಂಥ. 2. = ಗೋಣ, etc. the neck, etc. — ಗೋಲು 0. = ಗೋಲು 2. (ಹಿಂಸೆ Kk. 70). to twist the neck. [ಅಟ್ಟಿವುರಿ ಗೋಲು ಕೂಡೆ ಕಡಿದವು ಸೈನ್ಯಮಂ ಪರ್ವ ಗೋಲುರಿಗೋಲು ವಿದುನಾ ರಸಾತಲಮುಮಂ ಗಾಂಗೇಯನಸ್ತಾಳಿಗಳ P. 11, 40].

ಗೋಲ ಗ್ರಂಥ. ಗೋಲಾಯಿಲ, ಗೋಲಾಯ್ತು, ಗೋಲಾಯ್ತು. see ಘೋಲ, etc.

ಗೋಲಾ ಗ್ರಂಥ. = ಗೋಳಿ 1. (Smd. 39). a small potherb.

ಗೋಲಾಗೆ ಗ್ರಂಥ. a mare. see ಘೋಲಾಗೆ.

ಗೌ gau. for this syllable at the beginning of Kannaḍa or Tadbhava words in writ see ಗವ or ಗವು, e. g. for Tbh. ಗೌಳಿ see ಗವಳಿ, for Tbh. ಗೌಡ see ಗವುಡ.

ಗೌಡ gaḍa. = ಗೌಳ. (fr. guḍa). sweetmeats. 2, N. of a country, the district of Gaur in Bengal. 3, a style of poetry, the bold and spirited one. cf. ಗವುಡ, and see ಪಂಚ.

ಗೌಡಮಾರ್ಗ gaḍa-mārga. the gaḍa style of diction or composition (Kāvya. III, 1, A, 25).

ಗೌಡರೀತಿ gaḍa-rīti. = ಗೌಡಮಾರ್ಗ. (Kāvya. IV, 1, 2. 7. 8. 10. 11).

ಗೌಡಿ gaḍi. rum distilled from molasses.

ಗೌರ gaupa. (fr. guṇa). subordinate, unessential, secondary; metaphorical, figurative; attributive. (Kāvya. V, 70).

ಗೌತಮ gaṭama. (fr. ಗೋತಮ). N. of Buddha or Sākyamuni,

the founder the Buddhist sect. 2, N. of other persons. see ಮುಖ್ಯಮು. 3, 77; 53, 5; 60, 52; J. 33, 39; B. 4, 213.

ಗೌತಮಿ gau. .. N. of a river (J. 20, 13).

ಗೌಧಾರ gaḍhāra. an iguana.

ಗೌಧೇಯ gaḍhēya. (fr. ಗೋಧಾ). an iguana.

ಗೌಧೇರ gaḍhēra. an iguana. 2, a young gṛdhā or young iguana (ಮುಖ್ಯಮು Mr. 163).

ಗೌರ gaur. Sarasvatī (Mr. 10).

ಗೌರ gaṛa. white; yellow; pale red. 2, the moon. 3, the filament of a lotus. 4, white mustard. 5, the Bos gaurus.

ಗೌರವ gaṛava. (fr. ಗುರು). relating to a guru. 2, weight, heaviness; bulkiness (Si. 404). 3, importance, high value or estimation. 4, gravity, dignity, respectability, venerableness (ದಿಮ್ಮಿ ಮದು, ಬಿಟ್ಟು Ct. II, 79); respect shown to a person (Smd. 159).

*ಗೌರವದೋಷ gaṛava-dōṣa. a technical flaw in poetical composition. Kr. 1, 127.

ಗೌರಾದೇವಿ gaṛā-dēvi. N. (Bp. 12, 41); Pārvatī (My.).

ಗೌರಿ gauri. ಗೌರಿ. any girl prior to menstruation, a maid; a virgin.

2, Pārvatī. 3, a yellow pigment or dye (ಗೋರೋಜ, etc. Mr. 335).

4, N. of a plant (see Mr. s. ಪನ್ನಂಗಿ). — ಗೌರಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮ.

Pārvatī; N. (C.). — ಗೌರಿಯರಸ. — ಅರಸ. Śiva (Bp. 56, 1; J. 13, 19).

— ಗೌರವ್ವ. — ಅವ್ವ. = ಗೌರಮ್ಮ. see ಸೇವಕದ. — ಗೌರಿ ಹಬ್ಬ.

a (yearly) feast in honour of Gaurī. see Prv. s. ಮದುವೆ.

ಗೌರಿಜಡ gaṛi-jaḍa. N. of a plant (ಭೂಷಣ Mr. 135, o. r. ಗೌರಿ ಜಡ).

ಗೌರಿಕಾಂತ gaṛi-kānta. Śiva (Bp. 24, 77; 49, 22).

ಗೌರಿತ್ಯತೀಯ gaṛi-tītiye. a festival in honour of Gaurī on the 3rd of the first half of the bhādrapada month (My.).

ಗೌರಿಧವ gaṛi-dhava. Śiva (Bp. 24, 53).

ಗೌರಿಪತಿ gaṛi-pati. Śiva (Bp. 31, 17; 45, 33).

ಗೌರಿಪಾಷಾಣ gaṛi-pāṣāṇa. a kind of mineral poison (My.).

ಗೌರಿಪುತ್ರ gaṛi-putra. Skanda; Gaṇapati (My.).

ಗೌರಿಪ್ರವರ gaṛi-pravara. Śiva (Bp. 45, 45).

ಗೌರಿರಮಣ gaṛi-ramaṇa. Śiva (Bp. 58, 63).

ಗೌರಿಲಲನ gaṛi-lalana. Śiva (Bp. 27, 38).

ಗೌರಿವಲ್ಲಭ gaṛi-vallabha. Śiva (Bp. 25, 18).

ಗೌರಿಶ gaṛi-śa. Śiva (Bp. 5, 56).

ಗೌರೀಸುತ gaṛi-suta. = ಗೌರಿಪುತ್ರ. (Mr. 16).

ಗೌರೆ gaure. ಗೌರಾ. = ಗೌರಿ. see ಗೌರಾದೇವಿ.

ಗೌಳ gaṭa. Tbh. of ಗೌಡ. N. of a country. (Smd. 29). see Bp. 6, 18; ಪಂಚ. 2, N. of a rāga (J. 21, 56).

— ಗೈ ಗ್ರಂಥ. = — ಗೈ 2, etc. an affix for the formation words denoting time. see ಅಗೈ.

ಗ್ಯಾನ ಗ್ಯಾನಾ. = ಗ್ಯಾನ. knowing, etc. (My.).

ಗ್ಯಾಪಕ ಗ್ಯಾಪಾಕಾ. Tbh. of ಜ್ಞಾಪಕ. remembrance, etc. (S. Mhr.).

ಗ್ಯಾನ ಗ್ಯಾನಾ. Tbh. of ಜ್ಞಾನ. knowing, etc. (C.).

— ಗೈ ಗ್ರಂಥ. = — ಗೈ. see ಅಗೈ.

ಗ್ರಥಿತ grathita. = ಗ್ರಂಥಿತ. tied. (Sk.; G.).

ಗ್ರಂಥ granta. Tbh. of ಗ್ರಂಥ (Smd. 338).

ಗ್ರಂಥ grantha. = ಗಿರಂಥ, ಗ್ರಂಥ. tying, binding, stringing together. 2, a book or composition in prose or verse; a code; a religious treatise; the veda (ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಮೂಹ, ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳು; ಶ್ರುತಾಘ, ವೇದಂಗಳು

Nn. 141; ಶಾಸ್ತ್ರತಃ ವೇದ ನಾಲ್ಕು Mr. 491). 3, a line in a manuscript consisting of about thirty-two syllables (ವರ್ಣಸಂಖ್ಯೆ, ಅಕ್ಷರಂಗರ ಭೇದ, ಅಕ್ಷರದ ಎಣಿಕೆ 141; ಅಕ್ಷರದ ಎಣಿಕೆ 491). 4, wealth, property (ಪಿತ್ತಧನ, ತನ್ನೆ ಗಣಿಸಿದ ಧನ 141). 5, great knowledge (ಜ್ಞಾನೋತ್ಕೃಷ್ಟತೆ, ಜ್ಞಾನದ ಹೆಚ್ಚುಗೆ 141). 6, giving (ದಾನ, ಕೊಡುವುದು 141). 7, ಭಾಗಿ (ವಿಭಾಗ, o. r. ಭಾಗಸಂಖ್ಯೆ 141).

ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃ grantha-karta. an author (My.; B. 5, 168, 230).

ಗ್ರಂಥಕಾರ grantha-kāra. an author (My.; B. 5, 211).

ಗ್ರಂಥನ granthana. stringing, tying; composing a book; arranging. see ರಚನೆ.

ಗ್ರಂಥಲಿಪಿ grantha-lipi. one of the various characters used in writ (Bp. 5, 53).

ಗ್ರಂಥಲೇಖಕ grantha-lēkhaka. a writer of books, etc. (ಲಿಪಿಕ Mr. 360).

ಗ್ರಂಥಿ granthi. = ಗಣ್ಣಿ, ಗಣ್ಣು, ಗಸ್ತಿ, ಗಸ್ತಿ, ಗಸ್ತಿ. a knot; a tie. 2, the knot or joint of a reed, etc.; a joint or articulation of the body; a knot or protuberance of any kind; a name of several plants and bulbous roots. (ಗೋವೆ Mr. 121).

ಗ್ರಂಥಿಕ granthika. = ಗಸ್ತಿಗೆ. a medical drug (Si. 143, 145). ಗ್ರಂಥಿಕದ್ರವ್ಯ. 2, the root of long pepper.

ಗ್ರಂಥಿತ granthita. = ಗ್ರಥಿತ. strung, tied.

ಗ್ರಂಥಿಪರ್ಣ granthi-parṇa. a certain fragrant plant (= ಕುಕ್ಕುರ, ಶುಕ). see Si. 155 and ಮಾಚಿಪತ್ರಿ.

ಗ್ರಂಥಿಲ granthilla. knotty. 2, the plant *Flacourtia sapida* Roxb. 3, the plant *Capparis aphylla* Roxb.

ಗ್ರಸ್ತ grasta. seized with the mouth, devoured, eaten; seized; possessed by (a demon, etc.) 2, imperfectly pronounced, or slurred, by omitting a letter or syllable.

ಗ್ರಹ graha. 1. = ಗರ 3. seizing, laying hold of, holding; taking (ಅಕರ್ಷಣ, ಹಿಡುವುದು Nn. 33). 2, the power that seizes and obscures the sun and moon and causes eclipses, especially rāhu. 3, a planet, as seizing or influencing the destinies of men in a supernatural manner; generally nine planets are enumerated: Mars, Mercury, Jupiter, Venus, Saturn, Rāhu, Kētu, the Sun and Moon (ಅದಿತ್ಯಾದಿ ನವಗ್ರಹ 33; Smd. 109) 4, an imp, an evil spirit, a demon (ತಪ 33; ತಪನ Mr. 490); magical or demonical influence (ಭೂತಾದಿವನಃಕಾರೇಶ 490). 5, a Brāhmaṇa (ಭೂದೇವ 33). 6, the earth (ಧರಣಿ, ಭೂಮಿ 33). 7, ಜೀವವ್ರಾತ (ಜೀವಸಮೂಹ 33). 8, the number nine (ಒಮ್ಮತ್ತು Mr. 347). see ಪಾಪ.

ಗ್ರಹ graha. 2. ಗೃಹ. a house. (B. 5, 96, 184).

ಗ್ರಹಚಾರ graha-cāra. = ಗಾಚಾರ, ಗಿರಾಚಾರ, ಗ್ರಾಚಾರ. the mischievous course, or bad influence (as pain, poverty, sickness, etc.) of unpropitious stars or evil spirits (C.; Te.).

ಗ್ರಹಣ grahaṇa. = ಗರಣ, ಗಾಣ 2, ಗಿರಾಣ. seizing; taking, accepting; holding; taking by the hand, marrying. 2, seizure of the sun or moon: an eclipse. 3, perceiving, understanding, comprehension; the receiving of instruction. see ಕೊಳ್ಳ, ಪಿಡಿ.

ಗ್ರಹಣಿ grahaṇi. diarrhoea, dysentery (My.). 2, rickets; marasmus (Mg.).

ಗ್ರಹಣೀರುಜ್ grahaṇi-ruj. diarrhoea, dysentery.

ಗ್ರಹನಿಕರ graha-nikara. the nine planets (ನವಗ್ರಹ Nn. 78).

ಗ್ರಹಪತಿ graha-pati. the sun.

ಗ್ರಹಪೀಡೆ graha-pīḍe. trouble arising from unpropitious stars (C.). or from demons (My.).

ಗ್ರಹಬಾಧೆ graha-bādhe. = ಗ್ರಹಪೀಡೆ. (My.).

ಗ್ರಹಭೇದ graha-bhēdha. a kind of graha, one of the grahas (ನೀಲ Nn. 30). see ಗ್ರಹವಿವರ.

ಗ್ರಹಮಾಲೆ graha-māle. the planets. (B. 5, 167; My.).

ಗ್ರಹವರ graha-vara. = ಗ್ರಹಪತಿ. (Bp. 4, 44).

ಗ್ರಹವಿವರ graha-vivara. = ಗ್ರಹಭೇದ. (ರಾಹು, ಗ್ರಹಭೇದ Nn. 76).

ಗ್ರಹಶಾಸ್ತಿ graha-śānti. propitiation of the planets by offerings (C.).

ಗ್ರಹಸ್ತ grahastā. Tbh. of ಗ್ರಹಸ್ಥ. a house-holder. (C.; B. 5, 92).

ಗ್ರಹಿಕ grahike. understanding, comprehension (B. 3, 34; My.).

ಗ್ರಹಿತ grahita. seized, etc. (Bp. 39, 13).

ಗ್ರಹಿಸು grahisu. to seize; to accept, to acknowledge; to comprehend, to understand (My.; Te. ಗ್ರಹಿಂಚು). see ಕೆವ. 2, 113; B. 4, 170, 189, 193; 5, 3; ಅನು-.

ಗ್ರಾಚಾರ ಗ್ರಾಚಾರ. Tbh. of ಗ್ರಹಚಾರ. (C.).

ಗ್ರಾಮ ಗ್ರಾಮ. = ಗಾವ, ಗಾವೆ. a village; a town-like village (C.); a district or township (ಜನಾಂತ, ದೇಶ Nn. 37). 2, a multitude, a group of things, a collection (ಸಂಕುಲ, ಸಮೂಹ 37). 3, a scale in music, a gamut (ರಾಗವಿಭೇದ 37; see Mr. 78 s. ಮೂಲುಗ್ರಾಮ; Cpr. 1, 84 va.). 4, sexual intercourse (ಭೋಗ 37; ಛ. ಗ್ರಾಮ್ಯ). 5, semen (ರೇತ, ಇಂದ್ರಿಯ 37). 6, the ocean (ಅಮೃದ್ರ, ಸಮುದ್ರ 37). 7, a ray (ಕಿರಣ 37). 8, sound (ಶಬ್ದ, ಧ್ವನಿ 37). 9, = ಭೂತ ಗ್ರಾಮ (? ಭೂತ 37). 10, a Māgadha (ಮಾಗಧ, ಮಾಗಧರ್ 37).

ಗ್ರಾಮಕೀಟಕ ಗ್ರಾಮa-kiṭaka. village-vermin, a mischief-maker (B. 4, 153).

ಗ್ರಾಮಣಿ ಗ್ರಾಮaṇi. the head-man of a village (ಗಾವಿಲ Kk. 58); the head of a rent-free village or of such villages (My.). 2, principal, excellent, best. 3, a barber.

ಗ್ರಾಮತಕ್ಷ ಗ್ರಾಮa-takṣa. a carpenter working for the village.

ಗ್ರಾಮತೆ ಗ್ರಾಮa-te. a multitude of villages.

ಗ್ರಾಮದೇವತೆ ಗ್ರಾಮa-dēvate. the tutelary deity of a village. (My.).

ಗ್ರಾಮಧಾನ ಗ್ರಾಮa-dhāna. = ಗ್ರಾಮಧಾನ. (ಪೇಟೆ Mr. 188).

ಗ್ರಾಮಮುನಸೀಪು ಗ್ರಾಮa-munasiṣu. a Gavuda (My.).

ಗ್ರಾಮರಸ ಗ್ರಾಮa-rasa. = ಗಾವರಸ. rustic taste or sentiments (?).

ಗ್ರಾಮರುಹ ಗ್ರಾಮa-ruha. the castor-oil plant (ಎರಣ್ಣ, ಅನ್ನಡಲ Mr. 136).

ಗ್ರಾಮವಾಸಿ ಗ್ರಾಮa-vāsi. living in a village or in villages; tame. (My.).

ಗ್ರಾಮಶಾಸ್ತಿ ಗ್ರಾಮa-śānti. purification of a village from infesting devils by throwing about the flesh of buffaloes, sheep or fowls, or rice, etc. (S. Mhr.). ಗ್ರಾಮಶಾಸ್ತಿಗೆ ತರವಾರ ತಲೆ ಬೋಟಾಸಿ ಕೊಣ್ಣ (in the expectation of a good dinner, etc., Prv.).

ಗ್ರಾಮಶಾರ್ದೂಲ ಗ್ರಾಮa-śārdūla. a dog (Mr. 183).

ಗ್ರಾಮಸಾರ ಗ್ರಾಮa-sāra. the filth of a village (My.).

ಗ್ರಾಮಸಿಂಹ ಗ್ರಾಮa-siṃha. = ಗಾವಸಿಂಗ. a dog.

ಗ್ರಾಮಸೂಕರ ಗ್ರಾಮa-sūkara. a village hog (Bp. 55, 22).

ಗ್ರಾಮಸ್ಥ ಗ್ರಾಮa-sṭha. residing in a village; a villager (C.).

ಗ್ರಾಮಾಧಾನ ಗ್ರಾಮa-adhāna. = ಗ್ರಾಮಧಾನ. a village or small town (ಪೇಟೆ, ಪೇಡ Hla).

ಗ್ರಾಮಾಧಿಪ ಗ್ರಾಮa-adhīpa. the superintendent or chief of a village.

ಗ್ರಾಮಾಧಿಪತಿ ಗ್ರಾಮa-adhīpati. = ಗ್ರಾಮಾಧಿಪ. (ಗಾವಿಲ Kk. 107).

ಗ್ರಾಮಾಧೀನ ಗ್ರಾಮa-adhīna. dependent on a village.

ಗ್ರಾಮಾನ್ತ ಗ್ರಾಮa-anta. space near a village.

ಗ್ರಾಮಾಂತಿಕ ಗ್ರಾಮ-antika. the neighbourhood of a village.

ಗ್ರಾಮೀ ಗ್ರಾಮೀ. = ಗ್ರಾಮೀ. (ಗಾಮಲ ಸ್ಮ. 47).

ಗ್ರಾಮೀ ಗ್ರಾಮೀ. = ಗಾಮಲ. born or living in a village, peculiar to a village; vulgar, rude; a rustic.

ಗ್ರಾಮೀ ಗ್ರಾಮೀ. indigo.

ಗ್ರಾಮೀ ಗ್ರಾಮೀ. a kind of anuprāsa (Kāvya. III, 2, B, 52. 53).

ಗ್ರಾಮೀಯ ಗ್ರಾಮೀಯ. rustic; a villager.

ಗ್ರಾಮೀಯ ಗ್ರಾಮೀ-eka-rātra. lodging only a night in a place, as a wanderer, beggar, or an unsettled man does (My.).

ಗ್ರಾಮೀಯ ಗ್ರಾಮೀ. produced, born in or peculiar to a village; tame; rustic; a villager (ಕಾಲುರಬ್ಬ, ಬೆಳ್ಳೆ ಕೃಷಿ Ss.; Kk. 38; Smd. 47); an uneducated man (ಮೂಢ Smd. 41 Cm.); coarse, vulgar, rude; the prakṛita and the other dialects of India as contradistinct from saṁskṛita; sexual intercourse (cf. ಗ್ರಾಮ No. 4). see Ch. v. 40; Cpr. 3, 3.

ಗ್ರಾಮೀಯ ಗ್ರಾಮೀ-dharma. sexual intercourse. (Abhā. 2, 86).

ಗ್ರಾಮೀಯ ಗ್ರಾಮೀ-paśu. a tame or domestic beast (B. 5, 11).

ಗ್ರಾಮೀಯ ಗ್ರಾಮೀ-sabda. a rustic or vulgar term; a prakṛita term. (Kāvya, II, 1, A, 20-28).

*ಗ್ರಾಮೀಯ ಗ್ರಾಮೀ-āṣṭāpa. slang or colloquial expression. Kr. 2, 82.

ಗ್ರಾಮೀ ಗ್ರಾಮೀ. a stone (ಪಾಪಾಣ, ಕಲ್ಲು Nr. 106; ಕಲ್ಲು 108). 2, a mountain (ಪರ್ವತ, ಬೆಟ್ಟ 106; ಬೆಟ್ಟ Mr. 474). 3, hard, solid; firmness; courage (ಧೈರ್ಯ, ಧೀರಪಟ್ಟತನ 106). 4, a cloud.

ಗ್ರಾಮೀ ಗ್ರಾಮೀ. a stone (ಕಾನ್ತ, ಕಲ್ಲು Nn. 91).

ಗ್ರಾಮೀ ಗ್ರಾಮೀ. = ಗರಾಸ. seizing with the mouth, swallowing. 2, a mouthful; a morsel. 3, food, nourishment.

ಗ್ರಾಮೀ ಗ್ರಾಮೀ. seizing, taking, holding, receiving. 2, a crocodile (ಅವ ಹಾರ, ನೆಗಲ್ Mr. 410); a shark; the water-elephant or hippopotamus; any large marine animal. — ಗ್ರಾಮೀ. the wood-apple tree (St. & Pl.; cf. ಗ್ರಾಮ).

ಗ್ರಾಮೀ ಗ್ರಾಮೀ. seizing; receiving, accepting, purchasing; one who seizes, a police-officer (ಪ್ರಗ್ರಹ, ಬನ್ದಿವಿಡಿಹು Mr. 462); per-

ceiving, observing; one that can duly appreciate; containing, enclosing. see Bp. 35, 43; 37, 53; 43, 46; ಅತಿ, ಸಮೇಶ.

ಗ್ರಾಮೀಯ ಗ್ರಾಮೀ-sakti. the power or faculty of apprehending (B. 4, 183; My.).

ಗ್ರಾಮೀ ಗ್ರಾಮೀ. seizing, receiving, accepting, etc.; containing, holding; attracting; perceiving, observing; etc. see ಏಕಸಂಸ್ಥೆ. 2, the elephant or wood-apple, Feronia elephantum Corr. 3, a female spirit of evil, seizing men and causing death and disease. 4, a swoon.

ಗ್ರಾಮೀಯ ಗ್ರಾಮೀ. seizing; perceiving. see ಏಕಸಂಸ್ಥೆ, ಗಲ.

ಗ್ರಾಮೀ ಗ್ರಾಮೀ. to be seized, taken, received, etc.; to be understood, perceivable; to be considered or regarded; acceptable, agreeable. see ಅ, ಉಪ, ಜಳಿ, ಮುಷ್ಠಿ; J. 7, 38; B. 5, 175.

ಗ್ರಾಮೀ ಗ್ರಾಮೀ. = ಗ್ರಾಮೀ (Smd. 102).

ಗ್ರಾಮೀ ಗ್ರಾಮೀ. the back part of the neck, the neck.

ಗ್ರಾಮೀ ಗ್ರಾಮೀ. the hot season, consisting of the months śuci and śukra, (or jyēṣṭha and āṣāḍha), from the middle of May to the middle of July (Mr. 70; ಬೇಸಗೆ Nn. 91); heat, warmth.

ಗ್ರಾಮೀಯ ಗ್ರಾಮೀ-kāla. the hot season (My.).

ಗ್ರಾಮೀಯ ಗ್ರಾಮೀ-rāja. the hot season regarded as a king (J. 15, 4).

ಗ್ರಾಮೀಯ ಗ್ರಾಮೀ. (fr. ಗ್ರಾಮೀ). a collar, a necklace (see Mr. 1. ಲೇವಳ).

ಗ್ರಾಮೀಯ ಗ್ರಾಮೀ. a necklace, an ornament of the neck; a chain worn round the neck of an elephant.

ಗ್ರಾಮೀಯ ಗ್ರಾಮೀ. = ಗ್ರಾಮೀ. devoured, eaten.

ಗ್ರಾಮೀಯ ಗ್ರಾಮೀ. a stake at play; gaming, playing with dice.

ಗ್ರಾಮೀಯ ಗ್ರಾಮೀ. exhausted, wearied, emaciated, weak.

ಗ್ರಾಮೀಯ ಗ್ರಾಮೀ. fatigue, languor, lassitude; sickness, pain (ನೋವು, Mr. 384, o. r. ನೇವು); unwillingness, displeasure, depression of mind.

2. one of the sañcāribhāvas (Kāvya. IV, 2, 16).

ಗ್ರಾಮೀಯ ಗ್ರಾಮೀ. = ಗ್ರಾಮೀ. exhausted, etc.

ಗ್ರಾಮೀಯ ಗ್ರಾಮೀ. the moon (ಚಂದ್ರ Smd. 67).

ಘ gh. the twenty-fourth letter of the alphabet (Smd. 12, 21. 23). in Kannada it is found only in the words ಘಟಾಯಂ (o. r. ಘಳಿಯಂ), (ಘಳಿಗೆ in one MS. instead of ಘಟಾಗೆ), (ಘರಗಿ in one MS.), ಘಟಾಗೆ, ಘಟೇಟಾಗೆ, ಘಸೆ (o. r. ಘಸಿ), ಘಸರಂ (not in all MSS.; Smd. 23), ಘಟ್ಟ, and in a few imitative sounds (22).

ಘ gha. the letter ಘ when pronounced with the short a, as is generally done at school.

ಘ gha. striking, beating; killing. see ಉದ್- , ಪರಿ- , ಪಾಣಿ- , ಪ್ರತಿ- , ಸಂ- . 2, rattling, tinkling. 3, the number four (Mr. 349).

ಘಂ gham. an imitative sound. — ಘಂ ಘಂ. rep. one of the sounds of a drum (Bp. 16, 17).

ಘಕಾರ gha-kāra. the letter ಘ (Smd. 11).

ಘಟಿ ghaṭa. = ಗಟಿ, ಗಡ 1. coming to, reaching; joining; coming in collision, touching, grazing; exerting oneself, intently occupied or busy with; see ಸಂಘಟಿ; cf. ಕಡಂಗು 1. 2, bringing or putting together, collection (ಸಂಗ್ರಹ, ಕೂಡಲಿಕ್ಕಿವುದು Nn. 109). 3, a troop of elephants (ಗಜೇಶ್ವರ, ಅನೆಯ ಘಟಿ 109). 4, a drinking party (ಮಧುಗೋಷ್ಠಿ, ಮಧುಪಾನಗೋಷ್ಠಿ 109). 5, the body (ಕಾಯ, ದೇಹ 109). 6, an earthen water-vessel (ಪರವಿ, ಹರವಿ 109; ಕರಿರ, ಹರವಿ Mr. 209). 7, a measure equal to one drōṇa, or, according to others, equal to twenty drōṇas (cf. ಕಳಸ?). 8, a border (cf. ಕಡೆ 19). 9, a part of a column.

ಘಟಕ ghaṭaka. = ಗಟಕ, ಘಟಕ. exerting oneself; a manager between parties; a manager in general; strong, powerful (My.); forming a constituent part, constituting a substantial part.

ಘಟಕಾನಯನ ghaṭaka-avayava. strengthening (nourishing) component parts (B. 4, 32).

ಘಟನ ghaṭana. joining; junction, union (My.); bringing together; bringing about; making, effecting; forming; striving after, effort, exertion; happening, occurring; accomplishment. see ವಿ-.

ಘಟನಾಘಟನೆ ghaṭanā-ghaṭane. accomplishment and non-accomplishment (My.).

ಘಟನೆ ghaṭane. = ಗಟನೆ, ಘಟನೆ. joining; junction; bringing about; assembling; arranging. see Bp. 25, 48; ಅರ್ಘ-; ದುರ್ಘಟನೆ.

ಘಟಭೇದ ghaṭa-bhēda. a kind of water-vessel. see ಮೋಗಿ.

ಘಟಯೋಗಿ ghaṭa-yōṇi. born in a water-jar: *Agastya*.

ಘಟಸರ್ಪ ghaṭa-sarpa. = ಗಟಸರ್ಪ. a large snake (C.; Jnv. 1, 12).

ಘಟಾಕಾಶ ghaṭa-ākāśa. the ether (reflected) in a water-vessel (Bp. 51, 33; cf. ಪಟಾಕಾಶ).

ಘಟಿ ghaṭi. = ಗಡಿ 2, ಗಡೆ. a small water-jar. 2, a period of 24 minutes. 3, a gong. 4, the metal sinking cup for measuring time. 5, = ಘಟಿಯನ್ತ, see ಗಡೆ.

ಘಟಿಕಾಶತಗ್ರನ್ಥಿ ghaṭikāśata-granthi. one who composes a hundred verses in 24 minutes (My.).

ಘಟಿಕೆ ghaṭike. = ಗಟಿಕೆ, ಗಡಿಕೆ, ಗಡಗೆ No. 2, ಗಡಿಗೆ, ಗಳಿಗೆ 2, ಗಟಿಕೆ, ಗಟಾಗೆ. (joining, etc. = ಘಟನೆ). 2, a water-jar or pot. 3, a

period of twenty-four minutes (ಗಟಾಗೆ Smd. 30; ನಾಡಿ, ಗಟಾಗೆ Mr. 67; see ಸ. ನಾಡಿ). 4, = ಘಟಿಕೆ, the ankle (cf. ಗಡಿಕೆ, ಗಿರಗಿ, ಗಿರಿಗೆ).

ಘಟಿತ ghaṭita. = ಘಟ್ಟಿತ. joined, united; connected; planned, devised, attempted; produced, effected, exerted; made, made of; happened, occurred. see Ch. p. 24; Mr. 1; Bp. 51, 62; Rāṣ. 13, 67; ಅ-.

ಘಟಿತಾರ್ಥ ghaṭita-artha. the result of deliberation; practicable-ness (My.).

ಘಟಿಯಿಸು ghaṭiyisu. = ಗಟಿಯಿಸು q. v., ಘಟಿಸು. to be obtained, etc. (Cpr. 4, 80; Bp. 36, 21). ಅ ಕ್ಷಕಾರಕ್ಕೆ ಸಕಾರಮ್ ಒರ್ಮ ಘಟಿಯಿಸುಗುಂ (Smd. 346). 2, to obtain.

ಘಟಿಸು ghaṭisu. = ಗಡಿಸು 1, ಗಟಿಸು, ಘಟಿಯಿಸು. to be obtained, to be gained, to happen, etc. (My.). ತಾಯ ಬಾಯ ಕಟುವಿನೆ ನಾಮಪದಂಗಳ್ ಅಗೆ ಸಮಾಸಂ ಘಟಿಸುಗುಂ (Smd. 194). see Bp. 18, 9; J. 2, 35; 5, 56; 27, 37; Rām. 5, 8, 89; 5, 9, 27; B. 4, 93. 123. 207; 5, 104. 279; ಉದ್- . 2, to obtain (Bp. 50, 26; My. in connection with ಕೊಳ್ಳು). ಅವನು ಅ ವಸ್ತುವನ್ನು ಘಟಿಸಿ ಕೊಣ್ಣನು (My.).

ಘಟಿಯನ್ತ ghaṭi-yantra. the rope and bucket of a well, any machine for raising water.

ಘಟಿ ghaṭi. effort, endeavour. 2, an assembly; an assemblage, a collection. 3, a troop of elephants arrayed for battle (ದ್ರವಿವ್ಯನ್ತ Mr. 155).

ಘಟೋತ್ಕಚ ghaṭa-utkaca. N. of a son of Bhīma. (Bh. 1, 9 sum.).

ಘಟೋತ್ಕಚತನುಜ ghaṭōtkaca-tanuja. Ghaṭōtkaca's son, Mēgha-nāda (J. 2, 35; 3, 1).

ಘಟೋದ್ಭವ ghaṭa-udbhava. = ಘಟಯೋಗಿ. born in a water-jar. (ಅಗಸ್ತ್ಯ Mr. 257).

ಘಟ್ಟ ghaṭṭa. = ಗಟ್ಟ. one of the Tatsarnas (Sm. 77). a range of mountains, a ghaut (Grj. 2, 106 va.). ಬಟ್ಟಮಂ ಘಟ್ಟಮಂ ಹಳ್ಳಮಂ (Smd. 130). ಘಟ್ಟದೊಳ್ ಬಟ್ಟಂಗಲೊಳ್ (Bp. 18, 15).

ಘಟ್ಟ ghaṭṭa. = ಘಟಿ, etc. touching, etc. (= ಘಟ್ಟನೆ, see ಸಂ-). 2, steps or stairs on the side of a river, etc., leading to the water's edge; a landing place, a quay.

ಘಟ್ಟಕ ghaṭṭaka. = ಘಟ್ಟನೆ. see ಪ್ರ-.

ಘಟ್ಟಣ ghaṭṭaṇa. = ಘಟ್ಟನೆ, ಘಟ್ಟನೆ q. v., etc. ಗಜಾವಳಿಯ ಪದ ಘಟ್ಟಣ (Bp. 10, 5).

ಘಟ್ಟನೆ ghaṭṭane. = ಘಟ್ಟಣ (Smd. 364). beating down, as a road (My.); folding by beating gently (My.); the state of being beaten down, as the ground of a threshing-floor (J. 15, 6). 2, a hit, a wound (ಗಾಯ Bhn. 36).

ಘಟ್ಟನೆ ghaṭṭana. = ಗಟ್ಟನೆ, ಗಟ್ಟಿ, ಘಟ್ಟಣ, ಘಟ್ಟನೆ. touching, joining; rubbing (the hands, etc.) over, rubbing out; causing to move, shaking; stirring round or about; churning (cf. ಕಡೆ 3); striking, beating (Sāṣ. 4, 77); striking together. pressing down,

smoothing, compressing. 2, going, moving (cf. ಕಡೆ 5); practice, business, means of living. see ಅನ- ಸಂ-.

ಘಟಾಘಟಿ ghaṭṭāghaṭṭi. mutual beating (Śmd. 220).

ಘಟಿ ghaṭi. = ಗಟ್ಟಿ, q. v. hardness, etc. ಲೋಹದ ಘಟಿ (ಪಟಾ Śmd. 1). see ಅಚ್ಚು, ಪದ-.

ಘಟಿತ ghaṭita. = ಘಟಿತ. joined, etc. (Kāvya. I, 1a, 1; Cpr. 8, 4).

ಘಟಿವಲ್ಲಿ ghaṭi-vali. (Śmd. 244, 246). = ಗಟ್ಟಿವಲ್ಲಿ. a toilet woman. [ವಿವಿಧ ಗಣ್ಯಂಗನಾನವಯವದೊಳ್ ಮಾಡುವ ಘಟಿವಲ್ಲಿಯೆಂ ದೆನು ಗಣ್ಯವಲ್ಲಿಯೆನಲ್ಲೆಂ Pb. 8, 56].

ಘಟಿಸು ghaṭisu. to gain strength (Rām. 6, 11, 14). cf. ಗಟ್ಟಿಸು.

ಘಟಿಸು ghaṭisu. = ಗಟ್ಟಿಸು. to strike (Rām. 5, 9, 5; J. 7, 48). ಕಾಲಿನೆಯು ಕೆಯ್ಯನೆಯುಂ ಘಟಿಸಿದಂ (Śmd. 150). 2, to fold (cloth) by gently beating (it) with the palm of the hand (Bp. 21, 10).

ಘಡಾ ghaḍā. = ಗಡ 1. a musical instrument formed of an earthen vessel, and beaten as a drum, (Si. 453; My.).

ಘಣ ghaṇa. = ಗಣ 1 etc., ಘಳ. an imitative sound.

— ಘಣ ಘಣ. = ಗಣ- (Bp. 16, 17; 44, 19, 50; 53, 37; 56, 5; Dp. 53, 4). — ಘಣಘಣರವ. the sound of ಘಣಘಣ (Bp. 44, 32, 41).

ಘಣ ghaṇa. = ಘ, ಘನ No. 15, ಘಣ. see ಪ್ರ-.

ಘಣ್ಯಕರ್ಣ ghaṇyā-karṇa. N. of an attendant of Skanda and of Śiva. (Bp. 53, 37).

ಘಣ್ಯಗಾರ ghaṇyā-gāra. a belfry. (R.).

ಘಣ್ಯನಾದ ghaṇyā-nāda. = ಘಣ್ಯರವ. N. of a plant (ಸೋನು Mr. 148, text corrupt).

ಘಣ್ಯಪಥ ghaṇyā-paṭha. the bell-road: the chief road, a highway.

ಘಣ್ಯಪಾಟಲಿ ghaṇyā-pāṭali. a species of the trumpet-flower with bell-shaped blossoms, *Bignonia suaveolens* Roxb.

ಘಣ್ಯಮಣಿ ghaṇyā-maṇi. a hand bell; a kind of plant. see ಹಾಲು- — ಘಣ್ಯಮಣಿ ಸೊಪ್ಪು. (ಪಟುಪರ್ಣ, ಹೈಮವತಿ, ಸ್ವರ್ಣಕ್ಷೀರ, ಹಿಮಾವತಿ, ಕಂಕೋದ್ಭವ Si. 156).

ಘಣ್ಯರವ ghaṇyā-rava. the sound of a bell.

ಘಣ್ಯರವೆ ghaṇyā-rave. *Crotolaria* of various species.

ಘಣ್ಯಕೆ ghaṇyā-ke. a small bell.

ಘಣ್ಯ ghaṇyā. ಘಣ್ಯ. = ಗಟ್ಟಿ. a bell; a gong. see Bp. 53, 36, 37; 56, 5.

ಘಣ್ಮನೆ ghaṇm-ene. with the sound of ಘಣ್ಮ. see ಘಣ್ಮನೆ.

ಘನ ghaṇa. = ಗಣ. an iron club, a mace (ಮುದ್ದರ, ಅಯುಧ ಭೇದ Nn. 15; ಮುದ್ದರ Mr. 510). 2, any compact mass or substance. 3, the body (ಅಂಗ, ದೇಹ 15). 4, metal (ಲೋಹ 15; 510); iron; a cymbal, a bell, a gong, etc. 5, a cloud (ಜೀಮೂತ, ವೇಘ 15; ವಾರಿಧರ 510). 6, a mass, an assemblage (ಸಮೂಹ 15). 7, the bulbous root of the plant *Cyperus hexastichus communis* (ಭದ್ರಾಕಳ, ಗೇಳು 15; ಗೇಳು 510). 8, strength (ಬಲ, ಶಕ್ತಿ 15). 9, compact, solid, material, hard, firm, (firmness); dense; full, densely packed; plump; thick; inspissated (ಸಾನ್ನ Mr. 510); hard and old (ಜರಳ, ಹೊಡು 15); uninterrupted; taken in the mass, complete; very, much (ವೇಗ್ಲೆಳ Śmd. 237, 342 Cm.); exceeding the common measure; large; great; greatness (ಮಿಕ್ಕಪವಣ್ Mr. 510;

ಘನಗುರು Śm. 1; ಘನದ ಅನಂತಂ etc. Mr. 254); deep, as sound; auspicious, fortunate; accomplishable (ಸಾಧ್ಯ, ಸಾಧ್ಯವಾದುದು Nn. 15; ಸಾಧ್ಯ Mr.; 510). 10, water (ಜಲ, ಉದಕ 15). 11, a mode of dancing neither quick nor slow. 12, stupor, ignorance, etc. (ಮೋಹ 15). 13, skin, rind, bark. 14, a cube. 15, striking, slaying; war (ಸಂಗ್ರಾಮ, ಕಾಳಗ 15, o. r. ರಣಾಂಗಣ). see Sp. 2. ಯೋಗಿ, Prv. 5. ವನವಾಸ. see Mr. 2. ಸಾರಂಗ.

ಘನಜ್ವಲಿತ ghaṇa-jvalita. a great flame or blaze (ದಳುರಿ, ಪೇರುರಿ Śm. 11).

ಘನತರ ghaṇa-tara. uncommonly hard, thick, large, great, etc. (ದೊಡ್ಡಿತ್ತು ಅದ Śmd. 257 Cm.). see Bp. 26, 16; 28, 7, 61; 44, 19; 47, 51; 50, 10.

ಘನತೆ ghaṇate. compactness, firmness; thickness, coarseness, solidity. 2, greatness, excellence (Bp. 2, 31; 10, 52; 19, 29; 46, 45; J. 2, 53; B. 4, 80, 126, 189, 195).

ಘನತ್ವ ghaṇatva. = ಘನತೆ. (Bp. 26, 64).

ಘನದೀಪ್ತಿ ghaṇa-dīpti. the light of clouds: lightning (ಸೌದಾಮಿನಿ, etc., ಮಿಂಚು Mr. 43).

ಘನಪಥ ghaṇa-paṭha. the cloud's path: the sky (Bp. 58, 56).

ಘನಪುಷ್ಪ ghaṇa-puṣpa. the cloud-blossom: water (Te., R.).

ಘನಮಾಲಿಕೆ ghaṇa-mālika. a row of clouds (Cpr. 4, 49).

ಘನರವ ghaṇa-rava. the roaring of clouds: thunder (ಮೊಟಗು Mr. 43).

ಘನರಸ ghaṇa-rasa. cloud-juice: water. 2, a thick juice; a decoction. 3, camphor.

ಘನವರ್ಧನೀಯತ್ವ ghaṇa-varḍhanīyatva. augmentability, extensibility (B. 4, 97).

ಘನವಾರಿ ghaṇa-vāri. cloud-water: rain (ಮಟಿ Mr. 43).

ಘನವಿಸ್ತೇಷ ghaṇa-viśṇēṣa. want of solid or great affection (ಅನುನಯ, ಬಹಳಸ್ನೇಹಜ್ವಲದುದು Nn. 167).

ಘನವೀರ ghaṇa-vīra. a powerful or great warrior (ತುಟಲಾಳು, ಬಣ್ಣ Kk. 43; Śm. 42).

ಘನಶ್ಯಾಮ ghaṇa-śyāma. deep black: Viṣṇu (J. 11, 36); Rāma.

ಘನಸಮಯ ghaṇa-samaya. the rainy season (Cpr. 4, 37, 42).

ಘನಸಾರ ghaṇa-sāra. camphor. 2, water. 3, ಪ್ರಾಲೇಯ (Mr. 336).

ಘನಾಘನ ghaṇāghaṇa. fond of slaying; mischievous. 2, compact; even, uniform; common (ಸಾಮಾನ್ಯ Nn. 15); virtue (ಪುಣ್ಯ 15). 3, a mass, a number (ಪ್ರಾತ, ಸಮೂಹ 15). 4, much (ಬಹು, ಬಹಳ 15). 5, a rainy cloud (ವೇಘ 15; ಕಟವ ಮುಗಿಲ್ Mr. 483). 6, a vicious elephant, or one in rut (ಗಜ, ಅನೆ 15). 7, Indra's elephant (ಸುರೇಭ, ಐರಾವತ 15). 8, Indra (ಸುಪ್ರಾಮ, ಇಂದ್ರ 15). 9, rain (ವೃಷ್ಟಿ, ಮಣಿ 15).

ಘನೀಭೂತ ghaṇī-bhūta. become thick, thickened, congealed, compact, etc. (My.).

ಘನೋಪಲ ghaṇa-upala. hail (ಕರಳ, ವಾರಿಕಲ್, ಅರಿಕಲ್, ಅನಿಕಲ್, ಅಲಿಕಲ್ Nn. 50).

ಘರಟ್ಟಿ gharāṭṭi. a grindstone. see J. 25, 51; ದುರಿತ-.

*ಘರವಟ್ಟಿಸು gharā-vaṭṭisu. to swing, to whirl, to brandish. ಕರವಾಳಂ ಘರವಟ್ಟಿಸಿ ಶಿರೋಷಮಂ ಪಿಡಿದು Pb. 12, 30.

ಘರಿ gharī. an imitative sound. — ಘರಿ ಘರಿ. rep. a sound produced by burning, crackling (Grj. 8, 49). — ಘರಿ ಘರಿನೆ. with the sound produced by grinding the teeth (Rām. 4, 3, 17); with that produced by sawing (J. 26, 63). — ಘರಿ ಘರಿಲನೆ. rep.

with the sound produced by cutting or sawing (Rā. 14, 29); with that produced by burning, with crackling (S. 37). — ಘರಿಲು ಘರೀಲನು. — ಎನಲು. with the sound produced by cutting or sawing (Bh. 8, 27, 19).

ಘರಿಲ್ gharil. = ಘರಿಲು. an imitative sound. — ಘರಿಲ್ ರೆ. — ಕರೆ. to emit the sound ಘರಿಲ್, as a wrist-ornament furnished with bells. see Smd. s. ಬಳ್ಳಿ.

ಘರಿಲನೆ gharilane. with the sound of cutting or sawing (V. 14, 40).

ಘರ್ಘರ gharghara. = ಗರ್ಗರ. an indistinct murmur, a low murmuring or gurgling sound, the crackling of fire, rattling of a carriage, creaking, etc.; laughter, mirth; an owl; etc., etc. 2, = ಘರ್ಘರಿಕೆ No. 2 (Cpr. 5, 69 va.).

ಘರ್ಘರಿ gharghari. = ಗರ್ಗರಿ, ಗರ್ಗರಿ No. 2. a bell hanging on the neck of a horse; a bell used as an ornament; a girdle of small bells or tinkling instruments worn by women.

ಘರ್ಘರಿಕೆ ghargharika. bells used as an ornament; an ornament of small bells. 2, a kind of musical instrument (Cpr. 4, 28).

ಘರ್ಘರ gharma. = ಗಮ್ಮ, ಗಮ್ಮು, ಗರಮ. heat (ಉಷ್ಣ, ಸಖೆ Nn. 22; ಉಷ್ಣ, ಮಹಾಜ್ವರ Mr. 387); sunshine (ನಿದಾಘ, ಕಡು ಬಿಸಿಲು Mr. 34); the hot season. 2, sweat, perspiration (ಜೆನುರ್ 22). 3, coldness (ಶೀತ, ಶೈತ್ಯ 22).

ಘರ್ಘರಣ gharma-kapa. a drop of sweat (ಕೆವ. 1, 53).

ಘರ್ಘರಣಲ gharma-jala. perspiration (Bp. 22, 60; ಕೆವ. 4, 112).

ಘರ್ಘರಪಾನೀಯ gharma-pānīya. = ಘರ್ಘರಣಲ. (Bp. 26, 43).

ಘರ್ಘರತು gharma-ṛitu. the hot season (Cpr. 10, 28).

ಘರ್ಘರಮು gharma-ambu. = ಘರ್ಘರಣಲ. (ಕೆವ. 4, 39).

ಘರ್ಘರತುರ gharma-utāra. excessive heat (J. 2, 16).

ಘರ್ಘರಣ ಗರ್ಘಾಸಾ. = ಗರ್ಘಣ, ಘರ್ಘಣ. rubbing; grinding; crushing, pounding; brushing, polishing, furbishing. see ಒರೆಸು, ಮಸೆ.

ಘರ್ಘರಣ ಗರ್ಘಾಸಾ. = ಘರ್ಘಣ. (My.).

ಘರಿಲು ghalilu. = ಘರಿಲ್, ಘಳಿಲು. an imitative sound. — ಘರಿಲು ಘರಿಲು. rep. one of the sounds emitted by a drum (Bp. 16, 17) or by an anklet (24, 44).

ಘಸ ghasa. eating, etc. see ಗಿ, ವಿ.

*ಘಸಣೆ ghasaṇi. obstacle, difficulty. (Tbh. of ಘರ್ಘಣೆ). ಧರಾ ವನಿತೆಯ ಭಾರಾವತಾರದೊಳಿಂತಾನುಂ ಘಸಣೆ ಪೊಡುದು Pb. 6, 24 va.

ಘಸರ ghasmara. voracious, gluttonous.

ಘಸ್ರ ghasra. a day.

ಘಳೆ ghalā. = ಗಲಿ, ಘಣ. an imitative sound. — ಘಳೆ rep. a sound used to imitate that produced by a heavy object falling to the ground (Bp. 9, 15), or by bells when rung (S. Mhr.). (T. ಕಳಗಳ, a great noise; tingling; murmuring, as water; prattling). — ಘಳಘಳನೆ. with a clanking or clinking sound (Bp. 16, 17; see Mhr. s. ಕಳ2); with a gurgling sound (42, 30; Te. ಗಳಗಳ, gurgling).

ಘಳಘೋಣ್ಣೆ ghalā-ghoṇṇē. see s. ಹಲುಮಾಣೆಕ.

ಘಳಿಗೆ ghalige. (only in Smd. Mdb. MS. 23). = ಗಳಿಗೆ?

*ಘಳಿ [ಱ] ಯಿಸು ghal [i] līsu. = ಘಳಿಯಿಸು. ಅದನಾಟಿಸಲೆನ್ನೆ ಮನ್ನೆ ಘಂ ಘಳಿಯಿಸಿ ಕೆನ್ನುವಾಸಿದವೊಲಿವು ಮಾಮರಗರ್ ಬಸನ್ನದೊಳ್ Pb. 5, 32.

ಘಳಿಲು ghalilu. = ಘರಿಲು, etc. a sound imitating clinking or clanking (Bh. 1, 14, 8).

ಘಟಾಯೆ ghalīya. the act of putting in order, arrangement, regulation; the act of making ready, preparation (ಸಮಕಟ್ಟು Smd. I; see ಗಡೆ2; cf. ಗಳೇವು).

*ಘಟಾಯಿಸು ghalīyisu. = ಘಟಿಯಿಸು, ಘಳಿಯಿಸು, etc. ಧರ್ಮಮಂ ಘಟಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುದೊನ್ನೆ ಚದುರ್ Ap. 3, 33.

ಘಟಲ್ ghalil. quickly (ಬೇಗ Ct. II, 37). — ಘಟಲನೆ. quickly [ಉಪಾಪದ ಭುಜಬಲದಳವಂ ಘಟಲನೆ ಕೊಳೆ ಹೀನಬಲನೆ ನಧಿಕ ಬಲಂ ತೊತ್ತ ಬದುಳಿದನೆವು, ಲೋಕದ ಪಟಾ ಪೊಡದೆ Ap. 14, 102]; (ಬೇಗ, ಶೀಘ್ರ Ss.; Smd. 28, o. r. ಘಟಲನೆ; Cpr. 4, 87; Abh. P. 3, 103 va.; Grj. 4, 129; Rā. 1, 135 va.; 6, 11 va. and 24 va.; 14, 14 va.; J. 2, 46). — ಘಟಲನೆ. — ಎನೆ. = ಘಟಲನೆ. (ಬೇಗ Bhn. 32; Smd. I and p. 22).

ಘಟಿ ಗಹಟ. = ಘಟಿ. joining, touching. see ಅ-, ಅ-. 2, the nape or back of the neck (ಘಟಿ Mr. 327).

ಘಟಿಕೆ ಗಹಟಿಕಾ. = ಘಟಿಕೆ. endeavouring; working; contriving. see ಉದ್-.

ಘಟಿನ ಗಹಟಾನಾ. = ಘಟಿಕೆ. (= ಘಟ್ಟಿನ?). see ಸಂ-. see ಉದ್-.

ಘಟಿ ಗಹಟೆ. the nape or back of the neck.

ಘಡಾ ಗಹಡೆ. thick or coarse, as cloth (Si. 223; Br. ಗಾಡೆ; Mhr., H. ಗಾಡಾ).

ಘಣ ಗಹಣ. = ಘಣ. striking, etc. see ಪ್ರ-.

ಘಣ್ಣೆ ಗಹಣ್ಣಿಕಾ. (fr. ಘಣ್ಣ). a bell-ringer, a man who rings the bell and proclaims aloud. (ಚಕ್ರ, ಗಣ್ಣೆಯ ಬಾಟಾಸಿ ಸಾಟು ವನನು. Nr.).

ಘಾತ ಗಹಾತ. 1. = ಗಾತ2. striking; wounding, killing; hurting, ruining; destruction, ruin (My.; B. 4, 62); a blow; a bruise. see ನಖ-, ಪರಿ-, ಪ್ರ-, ಮುಸಲ-, ಸಂ-, and ಮಿಡಿ.

ಘಾತ ಗಹಾತ. 2. = ಗಾತ1, q. v. depth (J. 3, 19).

ಘಾತಕ ಗಹಾತಕಾ. slaying, killing; destroying; felonious, a murderer; a destroyer.

ಘಾತಕತನ ಗಹಾತಕಾ-ತಾನಾ. mischievousness. (Dp. 57, 1).

ಘಾತಕಿ ಗಹಾತಕಿ. a female destroyer or felon. see ವಿಶ್ವಾಸ-; J. 9, 18.

ಘಾತನ ಗಹಾತಾನಾ. striking; slaying, killing. see ನಖ-, ಪರಿ-, ಪ್ರತಿ-, ಲಘುಜಂಜು-, ವಸ್ತ್ರಸ್ಥಲ್ಯ-, and ಇಟಾ, ಕುತ್ತು, ಕುಸುಕು.

ಘಾತನಸ್ಥಾನ ಗಹಾತಾನಾ-ಸ್ಥಾನಾ. a place of slaughter, a slaughter-house (ಕೊಲುವನೆ Mr. 379).

ಘಾತಕಿ ಗಹಾತಕಿಕಾ. = ಘಾತಕಿಕೆ. (Rām. 6, 52, 10).

ಘಾತಕಿ ಗಹಾತಕಿ. a mischievous woman (Rām. 6, 53, 52; My.).

ಘಾತಕಿಕೆ ಗಹಾತಕಿಕಾ. murderous or mischievous play, evil purpose (J. 29, 35).

ಘಾತಿ ಗಹಾತಿ. = ಗಾತಿ2. striking; killing; destroying; slaughter; catching or killing birds, fowling; a bird-net. 2, a killer, a murderer. see ಅಧಿ-; Abh. P. 2, 56; J. 5, 28.

ಘಾತಿಸು ಗಹಾತಿಸು. to strike; to slay, to kill; to destroy (Abh. P. 2, 56; Bh. 8, 26, 12; J. 7, 33; 12, 14. 24. 27. 38; 13, 6; 14, 5; 25, 28. 29. 39).

ಘಾತಕಿ ಗಹಾತಕಾ. killing, destructive, mischievous, hurtful, vicious.

ಘಾತಕರಿಸು ಗಹಾತಕರಿಸು. misprint for ಘಾತಕರಿಸು (Rā. 5, 73).

ಘಾತಕು ಗಹಾತಿ-ಘಾ. the sin of murder (Cpr. 3, 80).

ಘಾರ ಗಹಾರ. sprinkling, besprinkling. see ಅಧಿ-, ಪ್ರಾ-.

ಘಾರಾಘಾರಿ ghārāghārī. a sound produced by severe whipping (Grj. 6, 56 va.; Rām. 4, 3, 5).

ಫಾರಿಗೆ ghāṛige. = ಗಾಂಗೆ? a cake made of wheat-flour.

(Smd. 23, o. r. of ಫಾಣಿಗೆ).

ಫಾಸ ghāsa. food; meadow or pasture grass. see ತವಸ.

ಫಾಸರ ghāsara. ? (Smd. 23).

ಫಾಸಿ ghāsi. = ಗಾಸಿ, q. v. (Smd. 23, o. r. ಫಾಸಿ). harass, distress; fatigue; pain; hurt, destruction. see Bh. 4, 2, 62; Bp. 36, 13; 52, 37; 55, 30; J. 12, 37; 14, 21; 24, 5; Abhā. 2, 41; ಗಲ್ಲಣ. — ಫಾಸಿ ಮಾಡು. to harass, to do harm, to destroy (ತುಲು Smd. I; J. 12, 34; 26, 34).

ಫಾಸಿ ghāsi. the all-devouring: fire (Sk.).

ಫಾಣಿಗೆ ghāṇige. ? (Smd. 23, o. r. ಫಾರಿಗೆ).

ಫಟಿಶಾಸಿ ghṭiṣāsi. — ಫಟಿಶಾಸಿಗಳ ಜಕ್ಕಣ್ಣ. N. (Bp. 56, 41).

ಫುಕ್ ghuk. one of the sounds made by a monkey (S. Mhr.).

ಫುಟಿ ghufā. = ಫುಟಿಕೆ. (Sk.; R.).

ಫುಟಿ ghufi. = ಫುಟಿ. (Sk.; R.).

ಫುಟಿಕೆ ghufike. = ಫುಟಿಕೆ, ಗುಣ್ಣೆಗೆ, ಗುಳಿಗೆ 2, ಗಿರಗೆ, etc. the ankle.

ಫುಡಕ್ ghudak. one of the sounds made by a tiger (S. Mhr.).

ಫುಣಿ ghupa. a timber-worm, a book-worm. see ಗೊಣ್ಣೆ 1.

ಫುಣಾಕ್ಷರಪ್ರಾಯ ghupa-akṣara-prāya. similarity to an incision in wood or in the leaf of a book caused by an insect or book-worm and resembling somewhat the form of a letter (Cpr. 1, 48).

ಫುಣ್ಯ ghupā. the ankle.

ಫುಣ್ಯಕೆ ghupāka. = the ankle.

ಫುಣ್ಯಕೆ ghupāke. = ಗುಣ್ಣೆಗೆ (Smd. 338). the ankle.

*ಫುಂ ghum. an onomatopoeic word to indicate the atmosphere of awe in a forest. ನೀಮ್ಮರುಳೆ ಬಗೆಯದಂತುಂ ಫುಮ್ಮನ್ನುಡವಿಯೊಳದಂಗೆ ಚಿನ್ನ ಸುತಾರ್ Pb. 7, 50.

ಫುಮ್ಮನೆ ghummano. = ಗುಮ್ಮನೆ 1. quickly (ತೀವ್ರತೆ Ct. I, 22, o. r. ಗಮ್ಮನೆ; T. ಕೊಪ್ಪನೆ, Te. ಗೊಬ್ಬನೆ).

ಫುರಣಿ ghurana. = ಫೂರ್ಣ 2. sound (see ಗೂರ್ಣಿಸು 1).

ಫುರು ghuru. an imitative sound. — ಫುರು ಫುರು. rep. the sound produced by horses biting their bridle-bits (Abh. P. 4, 108; C. Bp. 47, 35).

ಫುಫ್ಫು ghufā. sounded; proclaimed. see ಉಚ್ಚೈರ್.

ಫುಫ್ಫುಣಿ ghufāṇi. saffron.

ಫುಫುಂ ghufūm. an imitative sound. — ಫುಫುಮನೆ (Smd. I).

*ಫುಫುಮುನೆ ghufummano. an imitative sound meaning "instantly". ಖಳನುಂ ಕಳ್ಳುಣಿಯುಂ ಫುಫುಮುನಿಣಿ ಗುಂ ಶ್ವಭ್ರಾನ್ತನುಂ ತಾಸಿನಂ Ap. 5, 81.

ಫೂಕೆ ghūka. = ಗೂಗೆ. an owl.

ಫೂರ್ಣಿ ghūrṇa. 1. shaking, moving to and fro; trembling; revolving, turning round, whirling, rolling.

ಫೂರ್ಣಿ ghūrṇa. 2. = ಫುರಣಿ. sound. (Bp. 61, 33; not in Sk.; see ಗೂರ್ಣಿಸು 1).

ಫೂರ್ಣನಿ ghūrṇana. = ಫೂರ್ಣ 1. see ದರ್ಪ.

ಫೂರ್ಣಿತ ghūrṇita. moving to and fro, rolling, turning, tossing.

ಫೂರ್ಣಿಸು ghūrṇisu. = ಗೂರ್ಣಿಸು 2. to gape; to open (v. i.), to expand, etc., to appear; to rise (ವಿಜ್ಞಮ್ನಣ Smd. Dh.). [ಬಾಹು ಮಸ್ತರದಿಂ ವೈರಿ ಬಲಾಢ್ಢಿ ಫೂರ್ಣಿಸೆ ದಿಗುರ್ತೇ ಕಾರವರ್ ಕೂಡೆ ನೂರ್ವರುಮಂ ಕೊಟ್ಟೆಂ Pb. 7, 15]. see ಎ.

ಫೈಣಿ ghṛiṇi. = ಫೈಣಿ, heat, etc. 2, a ray of light; splendour (ಕಿರಣ, ತೇಜಸ್ಸು Nn. 104); flame. 3. compassion (ಕರುಣ 104).

ಫೈಣಿ ghṛiṇe. heat; ardour; a warm feeling towards others: compassion, tenderness. 2, blame, censure; disgust, aversion, contempl.

ಫೈತ ghṛita. sprinkled. 2, clarified butter, ghee (ಅಜ್ಜ, ತುಪ್ಪ Nn. 24). 3, water (ಜಲ, ಉದಕ 24). 4, milk; nectar (ಪಯ, ಅಮೃತ 24, o. r. ಹಾಲ್). see ನೆಯರ್. — ಫೈತಾಹುತಿವಡೆ. — ಆಹುತಿ ಪಡೆ. to obtain an oblation of ghee (Smd. 273).

ಫೈತಾಹುತಿ ghṛita-pāka. dressing with clarified butter, an article of food boiled or fried in ghee. (My.).

ಫೈತಾಹುತಿ ghṛitāṇi. N. of an Apsaras.

ಫೈತ್ತಿ ghṛiṭṭi. = ಗೈತ್ತಿ. grinding, pounding. 2, a hog. 3, a species of bulbous plant, Dioscorea (see Si. 159). 4, a ray (My. amara; see ಹಿಮ-).

ಫೈರು ghṛu. a circumference (ಪರಿಧಿ Cb.; see Mhr. s. ಗೇರಾ ಯು).

ಫೋಟಿ ghōṭa. ಫೋಟ. a horse.

ಫೋಟಿಕೆ ghōṭika. a horse (ಕುದುರೆ Nn. 144).

ಫೋಟಾರೂಢಿ ghōṭa-ārūḍha. = ಫೋಟಾರಾಯಿಲ. who has mounted a horse, a horseman.

ಫೋಟಿಕೆ ghōṭike. = ಗೊಟ್ಟಿಗೆ, ಫೋಟಾಗೆ. a mare.

ಫೋಣಿ ghōṇa. = ಫೋಣಿ. (Mr. 318).

ಫೋಣಿ ghōṇi. a hog.

ಫೋಣಿ ghōṇe. = ಗೋಣ, ಫೋಣ. the nose; the nose or nostrils of a horse.

ಫೋಣ್ಣಿ ghōṇṇe. the jujube, Zizyphus jujuba. 2, the betel-nut tree. see ಹಲುಮಾಣಿಕೆ.

ಫೋರಣಿ ghōra. = ಗೋರ 2. terrific, frightful, terrible, awful, violent, vehement; Siva. see Bp. 30, 4; 58, 57; Prv. s. ಭಾರ.

ಫೋರಣ್ಣಿ ghōra-ṇa. birth, which is a terrible thing (ಫಾವ Nn. 100).

ಫೋರಣ್ಣಿ ghōra-tara. more or uncommonly terrible, etc. (Bp. 24, 41; 46, 32).

ಫೋರಮೂರ್ತಿ ghōra-mūrti. the terrific form: Bhairava (Mr. 15).

ಫೋರಾಂಢಿ ghōra-amli. N. of a plant (ಹುಳುಕುಡಿ Mr. 147 in two MSS.; o. r. ಹುಳಿಗುಡಿ, ಹುಳಿಗುಡ್ಡಿ, ಫೋರಾಂಗಿ, ಫೋರಾಂಢಿ).

ಫೋಲಿ ghōla. mixing, stirring together. 2, buttermilk. (R.).

ಫೋಷಿ ghōṣa. = ಫೋಷ. sound, noise; cries; roar; proclamation. 2, a station of herdsmen. 3, a creeping plant bearing white or yellow flowers, Luffa foetida Cav. or a similar plant (ಕೋಶಾತಕೆ).

ಫೋಷಕೆ ghōṣaka. a crier, a proclaimer. 2, the Luffa foetida Cav. or a similar plant. see ಅವಡೆಚೆಟ್ಟು, ಚೇದುದೀರ.

ಫೋಷಣಿ ghōṣaṇa. sounding; crying; proclaiming aloud. see ಸಾಲು. 2, N. of a musical instrument (see s. ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ).

ಫೋಷಣಿ ghōṣaṇe. = ಗೋಷಣಿ, ಗೋಷಣಿ. speaking loud, making a great noise; crying; proclaiming aloud.

ಫೋಷಮತೆ ghōṣa-mata. known, noted or distinguished by a great noise or loud sounds (Cpr. 1, 84 va.).

ಘೋಷವತಿ ghōṣa-vati. a lute.

ಘೋಷವರ್ಣ ghōṣa-varṇa. a sonant letter. (My.).

ಘೋಷಾಕ್ಷರ ghōṣa-akṣara. = ಘೋಷವರ್ಣ. (My.).

ಘೋಷಿ ghōṣi. sounding, noisy; proclaiming; sonant (in grammar). (K.).

ಘೋಷಿತ ghōṣita. sounded; sound, noise. (Abh. P. 13, 67).

ಘೋಷಿಸು ghōṣisu. to make a great noise, to cry out (My.); to proclaim, to declare (Abh. P. 14, 83 va.).

ಘೋಷ್ಯತ್ ghōṣhyat. sounding, making a great noise, roaring. (Smd. 100).

ಘೋಷ್ಯದರ್ಶನ ghōṣyat-arṇava. the roaring ocean. (Smd. 100).

ಘೋಷ ghōṣa. = ಘೋಷ. (Smd. 23 Mdb. MS.).

*ಘೋಳಾಯ್ಲ ghōḷāyila. = ಘೋಳಾಯಿಲ. ಘೋಳಾಯ್ಲರ್ ಪೊಳೆಯಿಸಿ ಬಿಸಿಲ್ಲ ದುರೆಗಳ್ ಪೊಳೆವನೆ ಪೊಳೆವ ಕಡುಗುದುರೆಗಳುಂ Pb. 10, 51 va.

ಘೋಟ ghōḷa. Tbh. of ಘೋಟ.

ಘೋಟಯಿಲ ghōḷayila. = ಘೋಟಾಯಿಲ. [ಘೋಟಯಿಲರ್ ತಗುಳ್ಳು ತತ್ತಲ ತಟುಡಿಕ್ಕಿ Pb. 8, 95]; (Abh. P. 13, 12).

ಘೋಟಾಯಿಲ ghōḷa-āyila. (Smd. 252). Tbh. of ಘೋಟಾರೂಢ. (30; MSS. also ಗೋ-). a horse-man. ಘೋಟಾಯಿಲರ್ (124, o. r. ಘೋಟಾಯ್ಲರ್).

ಘೋಟಾಯ್ಲ ghōḷa-āyila. a horseman. ಘೋಟಾಯ್ಲರ್ (Smd. 79, o. r. ಘೋಟಾಯ್ಲರ್).

ಘೋಟಾಯ್ಲ ghōḷa-āyila. = ಘೋಟಾಯಿಲ. (ರಾವುತ Cl. II, 39; Kk. 36; Sm. 45). see Abh. P. 13, 57, 64; Rāv. 6, 11 va.

ಘೋಟಿಗೆ ghōḷige. (Smd. 23). = ಗೋಟಿಗೆ. Tbh. of ಘೋಟಿಕೆ (30). a mare (ವಾಮಿ, ಅತ್ತೆ, ನಡನೆ Nr.; ಅರ್ವತಿ, etc. Ilā.; ವಾಟಿ, etc. Mr. 273; Te. ಗೋಡಿಗಿ).

ಘ್ನ ghna. striking, killing, destroying. see ಕೈಮಿ, ಕೈತ, etc.

ಘ್ನತೆ ghnaṭe. killing, etc. see ಕೈತ.

ಘ್ನ ghnya. fit to be killed; fem. ಘ್ನಿ. see ಅ-.

ಘ್ರಾಣ ghrāṇa. smelled; smelling; *snell*, *odour*; the nose.

ಘ್ರಾಣತರ್ಪಣ ghrāṇa-tarpana. pleasant to the nose, a *fragrant substance*, a *perfume*.

ಘ್ರಾಣಾಂಕುಶ ghrāṇa-aṅkuśa. a nose-ring (ಮೂಕುತಿ Mr. 337).

ಘ್ರಾಣಿ ghrāṇi. a kind of bird (ಮೂಗಿ Mr. 175).

ಘ್ರಾಣಿಸು ghrāṇisu. to smell. see ಅ-.

ಘ್ರಾಣೀಯ ghrāṇīya. to be smelled or smelled at (adj., Cpr. I, 107).

ಘ್ರಾಣೇಂದ್ರಿಯ ghrāṇa-indriya. the organ or sense of smell. (Cpr. 1, 122 va.; B. 5, 239).

ಘ್ರಾತ ghrāta. smelled.

ಜಿ

ṇ

ಜಿ. o. ṇ. the twenty-fifth letter of the alphabet (Smd. 12. 21. 23. 24). see the remark added to o, ṇ 1. regarding its use see Smd. 126. 127; 124. 126. 182; 126; 138. 148. 149. 159. 89; 133. 159. 61. 63; 200; 203; 205. 206. 216; 210. 216; 236. 238; 401.

ಜಿ ṇa. the letter ಜಿ when pronounced with the short a, as is generally done at school. 2, the number five (Mr. 349).

ಜಕಾರ ṇa-kāra. the letter ಜಿ (Smd. 11).

ಚರ್ c. the twenty-sixth letter of the alphabet (Smd. 12. 21). about its relation to ಸ್ see 83. 215. 223. 282. 284.

ಚರ್ ea. the letter ಚ when pronounced with the short a, as is generally done at school. 2, the number six (Mr. 349).

ಚರ್ eaka. = ಚಕ್ಕನೆ. quickly, etc. — ಚರ್ ಚರ್. rep. quickly, used of the quick rising of the dough when being baked into bread (S. Mhr.).

ಚರ್ಚಕ cakacaka. = ಝಗಝಗ. glitteringly, brightly (Mhr.; C.; Te.).

ಚರ್ಚಕಾಯಮಾನ cakacakāyamāna. glittering, radiance, brightness. see ಮಿಲುಗು.

ಚರ್ಚಕ cakakita. glittering, shining (Cpr. 4, 75 va.).

ಚರ್ಚಡಾ cakkaḍa. = ಚಕ್ಕಡಿ. Tbh. of ಚಕ್ಕಡಿ. a cart; a travelling cart (My.; Mhr. ಭಕ್ಕಡಾ; Te. ಚೆಕಡಾ, T. ಚಗಡ, ಚಗಡು; M. ಚಗಡು, ಚಾಡು).

ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿ cakamuki. = ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿ, ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿ, ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿ q. v., ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿ. a flint and steel for striking fire; the steel alone (My.; Mhr., H. ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿ; Te. ಚೆಕ್ಕಮುಕ್ಕಿ, ಚೆಕ್ಕಮುಕ್ಕಿ, ಚೆಕ್ಕಮುಕ್ಕಿ). — ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿಲ್ಲ. a flint (My.).

ಚಕ್ಕರ cakara. Tbh. of ಚಕ್ಕ. a wheel. (My.).

ಚಕ್ಕಳಗುಳಿ cakkaḷaguḷi. = ಚಕ್ಕಳಗುಳಿ, etc. (My.).

ಚಕ್ಕಾರ ca-kāra. the letter ಚ (Smd. 11).

ಚಕ್ಕಾರಶಬ್ದ cakāra-sabda. a word or syllable (Mhr., S. Mhr.). ಅವರು ಒನ್ನು ಚಕ್ಕಾರಶಬ್ದ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ (B. 4, 57).

ಚಕ್ಕಿತ cakita. shaking, trembling; afraid, timid, frightened. (Bp. 4, 34).

ಚಕ್ಕಿಮುಕ್ಕಿ cakimuki. = ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿ. (S. Mhr.).

ಚಕ್ಕಿಲ cakila. shining (?). see ಮಿ.

ಚಕ್ಕೋತ cakōta. 1. = ಚಕ್ಕೋತ, etc. (My.). ಚಕ್ಕೋತನ ಸೊಪ್ಪು. (My.).

ಚಕ್ಕೋತ cakōta. 2. = ಚಕ್ಕೋತ 2, etc. a kind of citrus fruit.

ಚಕ್ಕೋತು cakōtu. = ಚಕ್ಕೋತ 1, ಚಕ್ಕೋತ 1, ಚಕ್ಕೋತ, q. v. (S. Mhr.).

ಚಕ್ಕೋರ cakōra. 1. the bartavelle or Greek partridge, *Perdix rufa* or *Tetrao rufus*, fabled to subsist upon moon-beams (ತನ್ನ ದಿವ್ಯಕ್ಕಿ, ಜೊನ್ನ ವಕ್ಕಿ Smd. 28; ಬೆಳದಿಂಗಳ ಹಕ್ಕಿ Si. 178). see ಹೊಜಸು.

ಚಕ್ಕೋರ cakōra. 2. = ಚಕ್ಕೋತ 2, ಚಕ್ಕೋತ 2. the pumplemose or shaddock, *Citrus decumana* L. (St. & Pl.; Mhr., H. ಚಕ್ಕೋತ 2, ಚಕ್ಕೋತ, —ತ; Tu. ಚಕ್ಕೋರ).

ಚಕ್ಕೋರಕ cakōraka. = ಚಕ್ಕೋರ 1 the Greek partridge.

ಚಕ್ಕೋರಿ cakōri. a female Greek partridge (Grj. 3, 32).

ಚಕ್ಕೋರಿಕೆ cakōrike. = ಚಕ್ಕೋರಿ. (Cpr. 8, 44 va.).

ಚಕ್ಕ cakka. 1. = ಚಕ್ಕ 1. Tbh. of ಚಕ್ಕ. — ಚಕ್ಕವಕ್ಕಿ. — ಪಕ್ಕಿ. = ಜಕ್ಕಿ ವಕ್ಕಿ. Tbh. of ಚಕ್ಕವಕ್ಕಿ (Smd. 345). 2, the bird *Cuculus menaloleucus* (ಸಾರಂಗ, ಚಾತಕ Si. 410, sic!). — ಚಕ್ಕವತ್ತ. Tbh. of ಚಕ್ಕವತ್ತ, (ಚಕ್ಕವತ್ತ). = ಚಕ್ಕೋತ. the pot-herb *Chenopodium*

album (ವಾಸ್ತುಕ Nr., Hla., Mr. 95; Nn. 145, o. r. ಚಕ್ಕವತ್ತ Si. 162 and Te. ಚಕ್ಕವತ್ತ).

ಚಕ್ಕ cakka. 2. = ಚಕ್ಕ, ಚೆಚ್, ಸಕ್ಕ. neat, etc. (Mhr. ಚಕ್ಕ, bright-shining, trim, fine; ಚಾಕ್, neat, tidy, trim). — ಚಕ್ಕಚಾಕ್. = ಚಚ್ಚಕ್. square, four-square (C.; ಚಚ್ಚಕ್ G.). — ಚಕ್ಕದ ಅಟ. a play in squares on the ground (S. Mhr.).

ಚಕ್ಕಡಾ cakkaḍa. = ಚಕ್ಕಡಿ, etc. a cart. (My.).

ಚಕ್ಕಡಿ cakkaḍi. = ಚಕ್ಕಡಾ, ಚಕ್ಕಡಾ. (S. Mhr.).

* ಚಕ್ಕಣ cakkana. pleasing? ಗೇಯಮೋಳಿಕೆ ಸೊರ್ಕಣಕ್ಕಿದ ಲೆನೆ ಕಣ್ ಚಕ್ಕಣಮುನ್ನಿತ್ತುದು Pb. 7, 90.

ಚಕ್ಕನೆ cakkanē. = ಕಬ್ಬನೆ, ಗಕ್ಕನೆ, ಚಂಗನೆ, ಚೆಕ್ಕನೆ, ಜಗ್ಗನೆ, (ಪಕ್ಕನೆ). quickly, fast, suddenly [ಎಚ್ಚ ಕರಮಂ ಕಲಿ ಚಕ್ಕನೆ ಕಿಟ್ಟುರ: ಪ್ರದೇಶಮುನಿ Pb. 12, 117]; (ವೇಗ Ct. II, 36; Grj. 1, 106; T. ಚಕ್ಕನೆ; M. ಚಕ್ಕನ್ನು, ಚಕ್ಕನೆ). — ಚಕ್ಕನದ ಕಾಲಂ. directly, immediately (ತತ್ಕಾಲಂ Mr. 72, o. r. ಚೆ-).

ಚೆಕ್ಕನ್ನೆ cakkanḍa. sportful, idle talk; happiness, pleasure, contentedness (S. Mhr.; Tu.; T.: sport, scoff, mockery, derision, taunt, cf. ಚಕ್ಕಳಿಸು). ಚಕ್ಕನ್ನದವಗೆ ತಕ್ಕ ಫಲ ಸಿಕ್ಕುವದು (Prv.).

ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿ cakkamuki. = ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿ, etc. (My.).

ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿ cakkamukki. = ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿ, etc. (My.; M. ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿ; Turkish ಚಕ್ಕುಕ್; T. ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿ). — ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿಹತ್ತಿ. silk-cotton tinder (My.). — ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿಹತ್ತಿಗಿಡ. the silk-cotton tree, *Bombax heptaphyllum* (ಸಿಟ್ಟಿಲೆ, ಪೂರಣೆ, ಶಾಲ್ಮಲಿ, etc., ಬೂರುಗದ ಗಿಡ, etc. Si. 132).

ಚಕ್ಕರ cakara. Tbh. of ಚಕ್ಕ. a wheel. (My.).

ಚೆಕ್ಕರಿಸು cakkarisu. = ಚೆಕ್ಕರಿಸು. to bleat. (ಕುಟಾಯೊದಲು ನದು G.).

ಚೆಕ್ಕಲಗುಳಿ cakkaḷaguḷi. = ಚೆಕ್ಕಳಗುಳಿ, ಚೆಕ್ಕಳಗುಳಿ. tickling another (My.; Te. ಚೆಕ್ಕಲಿಗಿತ್ತೆ, ಚೆಕ್ಕಲಿಗಿಲಿ; T. ಕಜಿಗಿಲಿ; T. ಚಿಮಿಣ್ಣು, ಕಿಮಿಚ್, to touch with the finger, pluck, pinch, tickle). cf. ಅಕ್ಕಳಚ್ಚಕ್ಕ, ಅಕ್ಕಳಿಕೆ, ಜಕ್ಕಲಿಸು 1. — ಚೆಕ್ಕಲಗುಳಿ ಮಾಡು. to tickle (My.).

ಚಕ್ಕಲಿ cakkaḷi. = ಚಕ್ಕಲಿ, ಚಕ್ಕಲಿ, ಚಕ್ಕಲಿ. a ring of paste without sugar, but with a little salt, etc., fried in ghee or oil (C.; Tu. ಚಕ್ಕಲಿ; Te. ಚಕ್ಕಲಿ; T. ಚಂಗುಲಿ).

ಚೆಕ್ಕಳ cakkaḷa. = ಚೆಕ್ಕಳ. a small cot or oblong low couch of cane-work, a seat of cane or bamboo (ಅಸನ್ನಿ, ವೇತ್ರಾಸನ Mr. 208; ಕುಹಾದ, ಬಿದಿರ ಚೆಕ್ಕಳ Nn. 107; cf. ಚೆಟ್ಟಿ?). ಬೆತ್ತದ ಚೆಕ್ಕಳಂ (ವೇತ್ರಾಸನ, ಅಸನ್ನಿ Hla.). — ಚೆಕ್ಕಳ ಬಕ್ಕಳ. = ಚೆಕ್ಕಳ ಮುಕ್ಕಳಿ. (My.). — ಚೆಕ್ಕಳ ಮುಕ್ಕಳಿ. sitting cross-legged (C.; T. ಚೆಕ್ಕಳ, ಚೆಕ್ಕಳ; M. ಚೆಕ್ಕಳ, ಚೆಕ್ಕಳ). ಚೆಕ್ಕಳ ಮುಕ್ಕಳಿ ಹಾಕಿ ಕೊಣ್ಣು ಕೂಡು (C.).

ಚೆಕ್ಕಳ cakkaḷa. skin, leather (My.; T., M. ಚೆಕ್ಕಲಿಯನ್, a shoemaker; Mhr. ಸಾಗಲ, goats' skin-leather).

ಚೆಕ್ಕಳಗುಳಿ cakkaḷaguḷi. = ಚೆಕ್ಕಳಗುಳಿ, etc. (My.).

ಚಕ್ಕಳಿ cakkajale. = ಸಗ್ಗಳಿ. a skin-flask. (G.).

ಚಕ್ಕಳಿ cakkajale. that has become flat by pressure (ಒತ್ತಿ ಚಪ್ಪಟೆ ಆದುದು Smd. I; Mdb. has ಆದ ಅಡಕೆ for ಆದುದು). [Tu. ಚಕ್ಕಳಿ].

ಚಕ್ಕು caku. = ಚಕ್ಕು 1. a kind of checkered cotton cloth (My.).

*ಚಕ್ಕು ಚಕ್ಕನೆ caku-cakkane. = ಚಕ್ಕನೆ. quickly, etc. ನಿಶಿತ ಶರಣಗಳೆಯ್ತೆ ಚಕ್ಕು ಚಕ್ಕನೆ ಕೂಳೆ Pb. 12, 119.

ಚಕ್ಕುಬನ್ನಿ caku-bandi. defining of the boundaries of an estate (My.; Mhr. ಚಕ್ಕಬನ್ನಿ).

ಚಕ್ಕುಮುಕ್ಕಿ cakkumukki. = ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿ, etc. a flint and steel for striking fire. (My.).

*ಚಕ್ಕುಮೊಕ್ಕು cakkumokku. an onomatopoeic word indicating the sound of cutting. ಶವ ಸಂಘಾತಂಗಳಂ ಚಕ್ಕು ಮೊಕ್ಕು ನ್ನು ಗರ್ ಕಡಿದು Pb. 13, 71.

ಚಕ್ಕುಲಿ cakkuli. = ಚಕ್ಕಲಿ, etc. Tbh. of ಶಕ್ಕುಲಿ (Smd. 348; Nr.; V. 9, 78; 14, 80).

ಚಕ್ಕುಳಿ cakkuli. = ಚಕ್ಕುಳಿ, etc. a food. (Bp. 14, 15).

ಚಕ್ಕಿ cakke. = ಚಕ್ಕಿ, ಸಕ್ಕಿ, ಸೆಕ್ಕಿ. Tbh. of ಶಲ್ಯ. a chip of wood [ಕಲುಕುಟಗ ಮುಟ್ಟಿ ಚಕ್ಕುಳಿವಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಭಿನ್ನವಾಯಿತು? Cv. 484]; (ಶಲ್ಯ, ಸಕ್ಕಿ Sm. 24, o. rs. ಚಕ್ಕಿ, ಸೆಕ್ಕಿ; C.; Tu. ಚಕ್ಕಿ; Te. ಚಕ್ಕಿ, ಚೆಕ್ಕಿ; T. ಚಕ್ಕಿ; ಛ. ಕಕ್ಕು 3?), or of stone (My.; Te. ಚಕ್ಕು = K. ಕತ್ತು 4). ಪರಿಮಳದ ಚಕ್ಕಿಯ ಮರ (ಕೋಲಕ, etc. Si. 224). — ಚಕ್ಕಿ ಗಲ್ಲು. — ಕಲ್ಲು. a thin split of stone (My.).

ಚಕ್ಕೋಲಿ cakkōla. 1. = ಚಕ್ಕೋಲಿ, etc. (My.).

ಚಕ್ಕೋಲಿ cakkōla. 2. = ಚಕ್ಕೋಲಿ 2, etc. a fruit. (My.).

ಚಕ್ಕೋಲಿ cakkōla. = ಚಕ್ಕೋಲಿ, etc. Tbh. of ಚಕ್ರವರ್ತ or ಚಕ್ರ ವರ್ತ. an esculent vegetable, goose-foot (S. Mhr.; Mhr. ಚಾಕ ವತ, ಚಾಕೋಲಿ; see ಚಕ್ರವತ್ತ s. ಚಕ್ಕ 1). ಚಕ್ಕೋಲಿನ ಪಲ್ಯ (S. Mhr.).

ಚಕ್ಕ cakya. = ಚಕ್ಕ 2. neat, etc. see ಚಾಕ.

ಚಕ್ರ cakra. = ಚಕ್ಕ 1, ಚಕ್ರ, ಚಕ್ರ, ಚಕ್ಕ 1. a wheel (ಗಾಲಿ Mr. 516; Nn. 49). 2, a potter's wheel (ತಿಗುರಿ 516; Ct. I, 64; ಕುಲಾಲ ಚಕ್ರ, ಕುಮ್ಮಾಟರ ತಿಗುರಿ Nn. 49). 3, a sharp circular missile weapon, a discus (ಕ್ರೂರಾಸ್ತ್ರ 516; ಖಡ್ಗ, ಆಯುಧಭೇದ 49; ಪಾಲುಮ್ನುಳಿ Ct. I, 77; II, 75; ಬಟ್ಟಿಗಯ್ಯ II, 77). 4, circle; a diagram (ವೃತ್ತ, ಬಟುಜ 49, o. r. ಬಟ್ಟುತು). 5, a plaything for children (Mhr., S. Mhr.). 6, a circle or depression of the body for mystical, astrological, or chiromantic purposes; six of these are enumerated one above the other, viz. mūlādhāra, svādhīsthāna, manipūra, anāhata, viśuddha, ājñā. 7, a circle, a multitude. 8, a host, an army (ಸೇನೆ 516; ಬಲ, ಸೇನೆ 49). 9, a realm; rule, sovereignty. 10, a district, a circuit. 11, the horizon; the sky (ಅಗಸ, ಅಕಾಶ 49). 12, a form of military array (ದಿವ್ಯ, ದಿವ್ಯ ಭೇದ 49). 13, a kind of vicchitticitra [Kr. 2, 112. 142]; (Kāv. III, 2, B, 57. 60 seq.). 14, the bend of a river. 15, the ruddy goose, *Anas casarca* (ಕೋಳಿ 516; ರಥಾಂಗ, ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿ 49). 16, an ancient coin (R.), a quarter rupee (Tu.); about $\frac{1}{2}$ rupee (M., Travancore). — ಚಕ್ರಂಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to seize a discus (Smd. 200).

ಚಕ್ರಕಾರಕ cakra-kāraka. a kind of perfume.

ಚಕ್ರಧರ cakra-dhara. Viṣṇu or Kṛiṣṇa (Mr. 18; Bp. 53, 63). 2, a ruler, a king (Cpr. 6, 108; 7, 5 va.).

ಚಕ್ರಧಾರೆ cakra-dhāre. the periphery of a wheel.

ಚಕ್ರಪಕ್ಷಿ cakra-pakṣi. = ಚಕ್ರವಕ್ಕಿ. the ruddy goose.

ಚಕ್ರಪಾಣಿ cakra-pāṇi. Viṣṇu or Kṛiṣṇa.

ಚಕ್ರಬಾಲ cakra-bāla. = ಚಕ್ರವಾಡ, etc. a ring, circle; the horizon 2, a mass, a multitude. 3, a mythical range of mountains supposed to encircle the earth.

ಚಕ್ರಭೃತ್ವ cakra-bhṛtva. the state of bearing or having a circle or of being circular; the state of bearing or having a discus (Cpr. 8, 2).

ಚಕ್ರಮರ್ದ cakra-marda. = ಚಕ್ರಮರ್ದಕ. (ತರುವಸ, ಚಗಚಿ Mr. 129 one MS. ಚಗಚಿ).

ಚಕ್ರಮರ್ದಕ cakra-mardaka. the ringworm shrub, *Cassia tora* Lin.

ಚಕ್ರಯಾನ cakra-yāna. any wheel-carriage.

ಚಕ್ರಯುಗ cakra-yuga. the ruddy goose (ಚಕ್ರವಕ್ಕಿ Nn. 128).

ಚಕ್ರಲಿ cakrale. a fragrant grass, a kind of *Cyperus*.

ಚಕ್ರವರ್ತ cakra-varṭa. = ಚಕ್ರವತ್ತ, ಚಕ್ಕೋಲಿ, (ಚಕ್ರವರ್ತ, q. v.). (ವಾಸ್ತುಕ, ಚಕ್ರವರ್ತ Nn. 145, o. r. ಚಕ್ರವತ್ತ).

ಚಕ್ರವರ್ತಿ cakra-varṭi. = ಚಕ್ರವತ್ತ, etc.. a sovereign, an emperor (ಅವನೀಶ, ಅರಸು Nn. 145; Mr. 516; see s. ಅಮನರ್); a venerable person (ಮಾನ್ಯನಪ್ಪವನು 145). 2, a potter (ಕುಲಾಲ, ಕುಮ್ಮಾಟ 145; ಕುಮ್ಮಾಟರ 516). 3, Viṣṇu (ನಾರಾಯಣ, ವಿಷ್ಣು 145; ಶಾರಿ 516). 4, the pot-herb *Chenopodium album* Lin., the goose-foot (ವಾಸ್ತುಕ, ಚಕ್ರವತ್ತ 145; ವಾಸ್ತುಕ 516). — ಚಕ್ರವರ್ತಿಸಿಂಹ. = ಚಕ್ರವರ್ತ No. 4. (ವಾಸ್ತುಕ Si. 162). 2, a kind of fragrant plant (ಜನ್ನಿ, ಚಕ್ರವರ್ತಿಸಿ, etc., ಕೋಲಿನೆ Si. 160).

ಚಕ್ರವರ್ತಿಣಿ cakra-varṭiṇi. an empress (My.; B. 4, 3). 3, a kind of fragrant plant.

ಚಕ್ರವಾಕ cakra-vāka. = ಚಕ್ರ No. 15. the ruddy goose or Brahmany duck, considered to be a pattern of conjugal attachment (ಚಕ್ರ ವಕ್ಕಿ, ಬಿಸುಲಕ್ಕಿ, ಪೂರ್ಣವಕ್ಕಿ, ಎಣವಕ್ಕಿ, ಅಮೃತಕ್ಕಿ, ಜೋಡುವಕ್ಕಿ Sm. 28; Kk. 14; ಗಡವಕ್ಕಿ, etc. Ss.).

ಚಕ್ರವಾಡ cakra-vāḍa. = ಚಕ್ರಬಾಲ, ಚಕ್ರವಾಲ.

ಚಕ್ರವಾಲ cakra-vāla. = ಚಕ್ರಬಾಲ. the sensible horizon. 2, a fabulous range of mountains.

ಚಕ್ರವೃದ್ಧಿ cakra-vṛddhi. interest upon interest; wages for transporting goods in a carriage. (R.).

ಚಕ್ರವ್ಯೂಹ cakra-vyūha. any circular array of troops. (J. 17, 53).

ಚಕ್ರಾಂಕಣ cakra-aṅkaṇa. a brand in the form of a discus (My.).

ಚಕ್ರಾಂಗ cakra-aṅga. a gander.

ಚಕ್ರಾಂಗಿ cakra-aṅgi. a goose. 2, N. of a plant (= ಕಟುರೋಹಿಣಿ).

ಚಕ್ರಾದಿ cakra-ādī. the windings of a river (ನೀರ ಮುರುಜು Mr. 416).

ಚಕ್ರಾಯುಧ cakra-āyudha. the discus weapon. 2, whose weapon is the discus: Viṣṇu. (Smd. 255 Mdb.).

ಚಕ್ರಾಹ್ವಯ cakra-āhvaya. = ಚಕ್ರವಾಕ. (Smd. 134).

ಚಕ್ರಿ cakri. having a wheel or wheels. 2, holding a discus: Viṣṇu (ಹರಿ, ವಿಷ್ಣು Nn. 80, o. r. ಕೃಷ್ಣ). 3, a king (ಭೂಪಾಲ, ಅರಸು 80; Cpr. 7, 2). 4, a potter (ಕುಲಾಲ, ಕುಮ್ಮಾಟ 80) 5, a snake (ಘಟ, ಸರ್ಪ 80). 6, an ass (ಖರ, ಕತ್ತೆ 80).

ಚಕ್ರಿಕ cakrika. a bard who chants in chorus ringing a bell in the presence of idols. see Nr. 1. ಘಾಂಟಿಕ.

ಚಕ್ರಿಪತಿ cakri-pati. a mule (ವಾಜಿಪತಿ, ಹೇಸರಗತ್ತೆ Mr. 186).

ಚಕ್ರೀವತ್ cakri-vat. an ass.

ଝଞ୍ଜଞ୍ଜଳି cañcale. lightning; fortune, Lakṣmī.

ಚೆಂಚಿ cañel. a bag with divisions or pockets, especially for betelnut, etc. (S. Mhr.; Mhr. ಚೆಂಚಿ). cf. ಸಂಚಿ.

ಚೆಂಚಿತಿ cañciti. a woman of the Cañcas (Bp. 44, 7; Te. ಚೆಂಚಿತಿ, ಚೆ-, ಚೆಂಚಿತಿ).

ಚೆಂಚು cañcu. = ಚೆಂಚೆ. a man of wild tribe, etc. — ಚೆಂಚುದೊಡ್ಡಿ. an abode of Cañcus (ಪಕ್ಕಣ, ಶಬರಾಲಯ Si. 114).

ಚೆಂಚು cañcu. the beak or bill of a bird. 2, the castor-oil plant, *Ricinus communis*. 3, renowned, celebrated, clever. see ಲಘು ಚೆಂಚುಪಾತನ.

ಚೆಂಚುಕ cañcuka. a kind of bird (ಪಸುಬ Mr. 174, o. r. ಚೆಂಚುಕ).

ಚೆಂಚುಪಾತ cañcu-ghāṭa. striking with the bill. see ಕದ್ದುಕು, ಕುಕ್ಕು.

ಚೆಂಚುಪಾತನ cañcu-ghāṭana. = ಚೆಂಚುಪಾತ. see ಕುಕ್ಕು.

ಚೆಂಚುಪುಟಿ cañcu-puṭa. the bill of a bird when shut. (Sév. 2, 49).

ಚೆಂಚುರ cañcūra. going repeatedly; expert in, conversant with (Kāvya. II, 2, B, 45); beautiful (see Cpr. 3. ಚೆಂಚುರೋನ; Cpr. 7, 65).

ಚೆಂಚೆ cañje. = ಸಂಜೆ. evening. (My.).

ಚೆಟ್ರ್ cat. = ಚೆಟ್ಟಿ. a term in imitation of the smacking noise of a whip (C.), or of the noise of a smart blow with a cane (C.). 2, the sound of wood when being suddenly broken or that of an earthen pot when cracking on the fire (C.). cf. ಚಾಟು 2.

ಚೆಟಿ caṭa. = ಚೆಟಿ 4, ಛೆಟಿ. an imitative sound. (Sk. ಚಟಿ ಚಟಾ, a sound for the clashing of weapons, the crackling of fire, the rattling of violent rain, etc.; cf. Mhr. ಚಟಿಕಚಟಿಕ). — ಚೆಟಿ ಚಟಿ. rep. the snapping sound of corn in being parched (C.). — ಚೆಟಿ ಪಟಿ. reit. = ಚೆಟಿ ಚಟಿ. (C.). 2, the sound of a dry or wet cotton cloth when shaken out (ಪಾಡಿಸು) by its wearer (C.). 3, the sound made by slippers or native shoes when striking the heels in fast running (My.). 4, the sound of sparks bursting forth (My.).

ಚೆಟಿ caṭa. 1. — ಚೆಟಿಪಟಿ. fretting and grieving, anxious longing and hankering; in a shake, quickly (B. 2, 28; Mhr.). — ಚೆಟಿ ಪಟಿನೆ. = ಚೆಟಿಪಟಿ. (B. 3, 72).

ಚೆಟಿ caṭa. 2. a taste, taking; an acquired liking or fondness; an ill-habit (S. Mhr.; Mhr. ಚೆಟಿ, ಛೆಟಾ).

ಚೆಟಿಕ caṭaka. a sparrow.

ಚೆಟಿಕವ್ರದ್ಧ caṭaka-srāddha. an annual ceremony in honour of the departed spirits at which kūrās substitute Brahmins. (My.).

ಚೆಟಿಕಾಯಿಸು caṭakāyisu. = ಚಟಾಯಿಸು, ಚಟಾಸು. to cut or knock off, to cut clean asunder, to cut short (S. Mhr., H.; Mhr. ಛಾಟಿಕಾಯಿಸು).

ಚೆಟಿಕು caṭaku. 1. = ಚೆಟಿ. an imitative sound. — ಚೆಟಿಕು ಚಟಿಕನೆ. = ಚೆಟಿಕು ಪುಟಿಕು. (My.). — ಚೆಟಿಕು ಪುಟಿಕು. = ಚೆಟಿ ಪಟಿ No. 3. (C.).

ಚೆಟಿಕು caṭaku. 2. = ಚೆಟ್ರ್, ಚೆಟುಕು. — ಚೆಟಿಕು ಚಟಿಕನೆ. = ಚೆಟುಕು ಚಟಿಕು. (My.; Mhr. ಚಟಿಕಚಟಿಕ, ಛಟಾಛಡ).

ಚೆಟಿಕು caṭaku. 3. = ಚೆಟಿಕು. a term in imitation of the cracking of the finger joints. — ಚೆಟಿಕು ಮುರಿ. = ಚೆಟಿಕು. (My.).

ಚೆಟಿಕೆ caṭake. = ಚೆಟಿಕೆ. a hen-sparrow. 2, a young hen-sparrow.

ಚೆಟಿಕ್ಕನೆ caṭakkane. = ತಟಿಕ್ಕನೆ 2. all at once, suddenly, used of rising, or of sneezing, etc. (M. ಚೆಟುಕ್ಕನೆ; Mhr. ಝಟಿಕನೆ). ಚೆಟಿಕ್ಕನೆ ಎದ್ದು (C.). ಚೆಟಿಕ್ಕನೆ ಸೀತನು (C.). ಚೆಟಿಕ್ಕನೆ ಹೊಡೆದನು (My.). cf. ಚೆಟ್ಟಿನೆ.

ಚೆಟಿಚಟಾಯಮಾನ caṭaṭāyamaṇa. the crackling of fire (My.; see Sk. 3. K. ಚೆಟಿ).

ಚೆಟಿಪಟಿಕೆ caṭapaṭike. 1. fretting and grieving after, anxious thought (S. Mhr.; cf. ಚೆಟಿಪಟಿ 3. ಚೆಟಿ 1).

ಚೆಟಿಪಟಿಕೆ caṭapaṭike. 2. = ಚೆಟಿಪಟಿಕೆ, etc. smartness, etc. (My.).

ಚೆಟಿಲ್ caṭal. = ಚೆಟಿಲ್. a term in imitation of the loud crack of a whip (C.).

ಚೆಟಿಲ್ಲನೆ caṭallane. = ಚೆಟಿಲ್ಲನೆ. with the sharp noise of a cracker (in firework, C.).

ಚೆಟಿನಟಿಕೆ caṭavaṭike. = ಚೆಟಿನಟಿಕೆ 2, ಚೆಟಿನಟಿಕೆ. quickness, smartness, liveliness, briskness; activities (My.; Mhr. ಚೆಟಿನಟಿಕೆ, ಝಟಿನಟಿಕೆ; ಚಟಲತನ G.).

ಚೆಟುಕು caṭiku. the sixteenth part of a pakkā sēr (C.; Br; Mhr., H. ಛಟುಕು).

ಚೆಟಾಯಿಸು caṭāyisu. = ಚೆಟಾಯಿಸು, etc. (S. Mhr.).

ಚೆಟಾಸು caṭāsu. = ಚೆಟಾಯಿಸು, etc. (S. Mhr.).

ಚೆಟಿಶಾಶಿರಸ್ caṭikā-sīras. the root of long pepper.

ಚೆಟಿಕೆ caṭike. a hen-sparrow. 2, the root of long pepper.

ಚೆಟಿಗೆ caṭige. = ಚೆಟಿಗೆ. a small earthen pot with a broad mouth (C.).

ಚೆಟಿಲ್ caṭil. = ಚೆಟಿಲ್. (My.).

ಚೆಟಿಲ್ಲನೆ caṭillane. = ಚೆಟಿಲ್ಲನೆ. (My.).

ಚೆಟಿಲ್ಲನೆ caṭirane. with the noise of a smart blow with a cane or whip (My.).

ಚೆಟು caṭu. pleasing, kind, or flattering discourse; praise; the belly.

ಚೆಟುಕನೆ caṭukane. smack! whack! (Bp. 52, 16).

ಚೆಟುಕು caṭuku. = ಚೆಟುಕು 2. a sound in imitation of that produced by a stroke with a cane or by a smack with a whip. — ಚೆಟುಕು ಚೆಟುಕು. rep. smack, smack! whack, whack! (Bp. 52, 16).

ಚೆಟುಲ caṭula. trembling, shaking, moving; unsteady. 2, fine, beautiful, nice. (Bp. 51, 61, 82; Rāv. 1, 9; J. 27, 37).

ಚೆಟುನಟಿಕೆ caṭuvaṭike. = ಚೆಟಿನಟಿಕೆ, etc. activities, etc. (My.).

ಚೆಟುಲಿಶ caṭuḷiṣa. vibration. ಶಂಖ ಭೇರಿಯ ಚೆಟುಲಿಶದನ್ನೆ ಬಿಳಿ ಪಟಿಕ ಮನ್ನರ ಪಟಿಕಂ Pb. 10, 67.

ಚೆಟುಲಿಕೆ caṭu-ukṭi. a pleasing, flattering word (Cpr. 8, 54).

ಚೆಟ್ಟಿ caṭṭa. 1. = ಚೆರಟಿ. extraneous matter separated by sifting, straining, or filtering (S. Mhr.).

ಚೆಟ್ಟಿ caṭṭa. 2. = ಚೆಟ್ಟು 1, etc., ತಟ್ಟಿ. flatness (My.). 2, the frame of a cart, of a bedstead, of a chair, or of a picture; the bottom or platform of a cart (My.; Te., T., M.; Mhr. ಸಾಟಿ, ಸಾಠಾ); a bier on, or a litter in,

which a corpse is carried (My.). ಮಟ್ಟು ಮೀಣ ಉಣ್ಣರೆ ಚಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟುವದೇ! (Prv.). see Prv. 5. ಪಟ್ಟು. — ಚಟ್ಟಿದ ತೋರು. = ಚಟ್ಟಿನ. (My.).

ಚಟ್ಟಿ caṭṭa. 3. plan; order, regulation (in law); neatness, fineness (My.; Tu., T., M., Te.; Te. also ಚಕ್ಕಟಿ).

ಚಟ್ಟಿ caṭṭa. 1. = ಚಟ್ಟು. ಚಟ್ಟು, ಚಟ್ಟಿ, ಸಟ್ಟು, ಸಟ್ಟಿ. (Tbh. of ಶ್ರೀಶೈಲ, in the sense of ಶ್ರೀಶೈಲ, the head or chief of a trade; a clever merchant; Mhr. ಸಟ್ಟು, mercantile transaction; T. ಚಟ್ಟು, trade, merchandise). see ಮಾಣಕ.

ಚಟ್ಟಿ caṭṭa. 2. disciple. (Sk. ಛಾತ್ರ?). ಮತ್ತಣದ ವಿದ್ಯೆಗೆ ಕೋಪರ ಚಟ್ಟಿವಿವರಣೆ ನೆರವು Pb. 2, 34.

ಚಟ್ಟಿನೆ caṭṭane. suddenly, all at once, quickly, also of sneezing (C.; B. 4, 79; Te.; cf. ಚಟ್ಟಿನೆ).

ಚಟ್ಟಿ caṭṭi. = ಚಟ್ಟು. 2. an earthen pot or pan (ಛಾಣ್ಣ ಸ್ಮ. 89; My.; T., M., Te.).

ಚಟ್ಟಿ caṭṭi. 1. Tbh. of ಪಟ್ಟಿ. the sixth day of a lunar fortnight. (Smd. 348, 370; Sm. 19; ಸಂಖ್ಯೆ Sm. 89; My.). ಚಟ್ಟಿದಿನ ಚಟ್ಟಿಗೂ ಹೋಗಬೇಡ (Prv.).

ಚಟ್ಟಿ caṭṭi. 2. = ಚಟ್ಟು, ಸಟ್ಟು. a merchant or tradesman. (My.).

ಚಟ್ಟಿಗರಣೆ caṭṭi-garapa. Tbh. of ಪಟ್ಟಿಗರಣೆ (Smd. 376).

ಚಟ್ಟಿಗೆ caṭṭige. = ಚಟ್ಟಿಗೆ. a small earthen pot, etc. (My.).

ಚಟ್ಟಿಣಿ caṭṭaṇi. to smear the body with fragrant unguents, to perfume the person in a particular mode (cf. ಚರ್ಚಿ?). ಚಟ್ಟಿಣುವುದು (ಸ್ಥಾಪಕ, ಹಸ್ತವಿವರಣೆ Hla.).

ಚಟ್ಟು caṭṭu. 1. = ಚಟ್ಟು, ಚಟ್ಟು. 2. flatness (My.). 2, the bottom or platform of a cart (S. Mhr.; Te.; T., M. ಸಟ್ಟು; Te. also ಸರುಗುಡು). 3. = ಚಟ್ಟು, the flat cloth-cover over a palankeen (S. Mhr.). 4, the flat, yet seedless pod of beans, peas, etc. (My.). — ಚಟ್ಟಿನ ತೋರು. = ಕಳಗ. (My.).

ಚಟ್ಟು caṭṭu. 2. = ಚಟ್ಟು. 2. impurity, vileness (cf. ಕಡು; M. ಚಟ್ಟು, fault; ಚಿಡಿ, dirty; to be dirty; Te. ಚಿಡಿ, ಚಿಡು, being vile, spoiled, abominable; ಚಿಡ್ಡೆ, ruined, bad). see ಮುಟ್ಟು, ಮುಟ್ಟು, ಮುಡು, ಮುಡಿ. 2, destruction. ಅವನನ್ನು ಚಟ್ಟು ಮಾಡಿದರು, they killed him (C.). ಅದು ಚಟ್ಟಾಯಿತು (My.). cf. ಸವಟು 2. [Tu.].

ಚಟ್ಟು caṭṭu. 3. hardness, (Te.; cf. ಕಡು); ನೆಲ್ಲಿ. the nelli fruit deprived of its seeds and dried in the sun (C.).

ಚಟ್ಟಿ caṭṭe. 1. a garment adapted to the body after the European fashion (T., M., Te.; see ಚಟ್ಟಿಕಾಳ).

ಚಟ್ಟಿ caṭṭe. 2. = ಚಟ್ಟು, etc. flatness, levelness (Tu.). 2, a kind of venereal disease appearing as white, somewhat raised flats (My.).

ಚಟ್ಟಿ caṭṭe. = ಚಟ್ಟು, or ಚಟ್ಟು. 2. see 3. ಮಾಣಕಚಟ್ಟು.

ಚಟ್ಟಿಕಾಳ caṭṭe-kāra. a man dressed in European fashion: a Eurasian (S. Mhr.; M.; Te. ಚಟ್ಟಿಕಾರೆ, ಛಟ್ಟಿಕಾರೆ).

ಚಟ್ಟಿಗಾಳ caṭṭe-gāra. = ಚಟ್ಟಿಕಾಳ. (My.).

ಚಟ್ಟಿ caṭṭi. a seasoning formed of chopped chillies, etc., chutney (C.; Si. 313; M.; Mhr., H. ಚಟ್ಟಿನೆ); the state of being cut to pieces, mangled, etc. (Mhr.): — ಚಟ್ಟಿ ಮಾಡು. to prepare a chutney (C.). 2, to kill; to trouble greatly (My.).

ಚಡತಿ caḍati. = ಚೋಡಿ. jealousy (My.; H.).

ಚಡಾಯಿಸು caḍāyisu. 1. = ಕಡಾಯಿಸು 1, ಚಡಾಯಿಸು 1, ಚಡಾಯಿಸು. to tighten, to fasten (S. Mhr.).

ಚಡಾಯಿಸು caḍāyisu. 2. = ಚಡಾಯಿಸು 2. to raise; to increase (My.; Mhr. ಚಡವೇಂ), to raise (My.; Mhr. ಚಡವೇಂ); to lay on, to apply, as a slap, stroke, etc. (Mhr. ಚಡವೇಂ); to lash with a whip, stick or cane (My.).

ಚಡಾವು caḍāvu. ascent, rise (My.; Mhr. ಚಡ); increase of assessment; increase of position, degree, value or price (My.; Mhr., H. ಚಡಾವು). 2, a kind of shoe worn by Mohammadans (My.).

ಚಡಾಳ caḍāḷa. = ಚಡಾವು. increase, excess (Rām. 4, 3, 15; 6, 35, 15; Bh. 2, 5, 51; 10, 8, 22).

ಚಡಾಯಿಸು caḍāyisu. 1. = ಚಡಾಯಿಸು 1. (Bh. 3, 13, 19).

ಚಡಾಯಿಸು caḍāyisu. 2. = ಚಡಾಯಿಸು 2. to increase, to become excessive (Rām. 5, 8, 55, 66; 6, 50, 18; Bh. 6, 8, 15; 8, 24, 12; 8, 25, 7).

ಚಡಿ caḍi. 1. a staircase (My.; Mhr., H. ಸಿಡಿ).

ಚಡಿ caḍi. 2. a dovetail (in carpentry, C.; Mhr. ಚಡಕಾಮ, joinery).

ಚಡಿ caḍi. 3. a cane (C.; Mhr., H. ಛಡಿ).

ಚಡಿಸು caḍisu. = ಚಡಿಸು. see ಸಮ, 3. ಸಮ 1.

ಚೆಡು caḍu. = ಚೆಡು. — ಚಡು ಪುಡನೆ. reit. quickly, rapidly (ಶೀಘ್ರ Smd. 391; Kk. 50, o. r. — ಪಡನೆ).

ಚೆಡೆ caḍe. = ಸೆಡೆ. detached, single, unencumbered (Mhr., H. ಸಡಾ). — ಚೆಡೆಪುಟ. an unencumbered army (Rām. Mhr., H. ಸಡಿಲಪುಟ). — ಚೆಡೆಸವಾರಿ. = ಸೆಡೆ. going out alone (S. Mhr.).

ಚೆಡ್ಡಿ caḍḍi. breeches which reach only to the middle of the thighs (My.; ಚಣ್ಣಾತಕ, etc. Si. 224; H.; cf. ಚಣಕ). [Tu.].

ಚಣ caṇa. 1. renowned, famous for, known; skilled. see ಅಕ್ಷರ; Bp. 50, 11.

ಚಣ caṇa. 2. Tbh. of ಕ್ಷಣ. moment. (Smd. 18; C.; T.; Bp. 51, 35).

ಚಣಕ caṇaka. breeches which reach only to the middle of the thighs (ಚಣ್ಣಾ, ಅರ್ಧೋರುಕ Smd. II; cf. ಚೆಡ್ಡಿ, ಚಣ್ಣಾ, ಚಣ್ಣಾತಕ, ಚಲನಕ, ಚಲಣ, ಚಲಣ).

ಚಣಕ caṇaka. = ಚಣಂಗ. the chick-pea, Bengal gram, Cicer arietinum Lin. (ಕಡ್ಲೆ G.). see ಕಡಲೆ.

ಚಣಗಿ caṇagi. = ಚಣಗಿ, ಚಣಗಿ, ಚಣ್ಣಂಗಿ No. 2. a sort of pulse or lentil, Ervum hirsutum, Cicer lens (ಮಂಗಲಕ್ಕ, ಮಸೂರ Nr.).

ಚಣಗಿ caṇage. = ಚಣಗಿ. (ಮಂಗಲಕ್ಕ, ಮಸೂರ Hla.).

ಚಣಂಗ caṇaṅga. Tbh. of ಚಣಕ. (ಉತ್ಕಲಿಕೆ, ಕಡಲೆ Nn. 102).

ಚಣಂಗಿ caṇaṅgi. = ಚಣಗಿ, etc. (ಮಂಗಲಕ್ಕ, ಮಸೂರ Si. 304; ಮಸೂರ Mr. 373).

ಚಣ್ಣ caṇḍa. hot; fiery, shining (Bp. 5, 14). 2, ardent with passion, passionate, wrathful, angry; cruel, severe; fierce, violent,

impetuous; active, quick; mischievous, evil; pungent, acrid; heat, warmth; passion, wrath. ಚಣ್ಣ ಹಯನೇಜುಮಂ (ಸಾಧಿನ Mr. 247). 3, Siva; Skanda; etc.; N. of a demon; N. of a devotee of Siva (V. 14, 100).

ಚಣ್ಣ ಕರ caṇḍa-kara. the sun (Cpr. 5, 71; Bp. 58, 67).

ಚಣ್ಣ ಕೀರ್ತಿ caṇḍa-kīrti. N. of an attendant of Siva (Śśv. 1, 80).

ಚಣ್ಣ ಕೋದಣ್ಣ caṇḍa-kōḍaṇḍa. a bow that does great mischief (Śśv. 4, 59).

ಚಣ್ಣ ನೆ caṇḍane. the state of being hot or fiery (Bh. 8, 20, 10).

ಚಣ್ಣ ರುಚಿ caṇḍa-ruel. the sun (Cpr. 5, 4). 2, N. of a rākṣasa (5, 4, 87).

ಚಣ್ಣ ನರ caṇḍa-vara. N. of a devotee of Siva (= ಚಣ್ಣ).

ಚಣ್ಣ ನರನರದ caṇḍa-vara-varada. N. of Siva (Bp. 58, 67).

ಚಣ್ಣ ನಾಳ caṇḍavāla. = ಚಣ್ಣ ನಾಳ. what is given to ratify a bargain, earnest money, a handsel (My.; Te.).

ಚಣ್ಣಾಂಶು caṇḍa-aṁśu. the sun.

ಚಣ್ಣಾತ caṇḍāta. fragrant oleander, *Nerium odorum* Ait.

ಚಣ್ಣಾತಕ caṇḍātaka. a short petti-coat (ನರಯುವತಿಯರು ಅರ್ಧ ತೊಡೆ ಪರಿಯನ್ನರ ಉಡುವನ್ನಾ ಸೀರೆ Nr.; see ಚಣ್ಣ).

ಚಣ್ಣಾಲ caṇḍāla. a *Caṇḍāla*, an outcaste, a man of the lowest and most despised of the mixed tribes, born from a *Sūdra* father and a *Brāhmaṇa* mother.

ಚಣ್ಣಾಲವಲ್ಲಕಿ caṇḍāla-vallaki. the lute of the *Caṇḍāla*, a common lute.

ಚಣ್ಣೆ caṇḍi. = ಚೆಣ್ಣೆ. a passionate, violent female (see ಅ-); an obstinate female (C.). 2, a term of endearment applied to a mistress (Bp. 24, 39). 3, *Durgā*; N. of a female (J. 10, 23 seq.). 4, an untractable, obstinate man (C.; Te., T.; Bp. 59, 42). 5, obstinacy, etc. (My.; cf. ಕಡು 1; ಕಿಡಿ 1; ಸಣ್ಣ, ಸಣ್ಣ; M. ಚೆಡಿ 1, to be angry, to frown). 6, the state of being very hot (Rām. 5, 8, 77). 7, a mischievous man (? ನಾಸಿ Bhn. 27). see Śmd. 109. — ಚಣ್ಣೆ ಗುನ್ನಿ. — ಕುನ್ನಿ. an irascible dog (Bp. 11, 19). — ಚಣ್ಣೆ ಗೊಳ. — ಕೊಳ. to become passionate, obstinate, etc. (Bp. 38, 18; 40, 34; J. 4, 68; 10, 24). — ಚಣ್ಣೆ ಹುಣು. a vicious insect or reptile (Bp. 18, 56).

ಚೆಣ್ಣೆ caṇḍi. = ತಣ್ಣೆ. wetness (Tu.). [cf. ತಣ್ಣೆ].

ಚೆಣ್ಣೆ ಕಾರಮಣಿ caṇḍikā-ramaṇa. Siva (Bp. 58, 67; Śśv. 4, 59 va.).

ಚೆಣ್ಣೆ ಕಾರ್ತನೆ caṇḍikā-arcane. worship of *Durgā* (J. 31, 52).

ಚೆಣ್ಣೆ ಕಾಲಯ caṇḍikā-ālaya. a temple of *Durgā* (J. 31, 38, 39, 55).

ಚೆಣ್ಣೆ ಕೆ caṇḍike. = ಚೆಣ್ಣೆ ಕೆ. a tuft; a crest; a tuft of hair left on the head of the young children of all castes (C.); the tuft of hair left on the top of the head (at the ceremony of tonsure) by all those people who wear the *janivāra* (C.; T. ಚಿಣ್ಣ; Mhr. ಶೇಣ್ಣೆ), and occasionally by others who look upon it as an ornament (C.). ನವಿಲ ಚಣ್ಣೆ ಕೆ (ಶಿವಿ, ಚೂಡಿ Nr. 6). ಮಾಲೆಯಂ ಚಣ್ಣೆ ಕೆಯೊಳ್ ಇಕ್ಕೆ ಪ್ರಭ್ರಪ್ಪಕಂ (Mr. 334). see Grj. 2, 106 va.; Bp. 14, 33; 40, 39; 47, 30; 50, 3. — ಚಣ್ಣೆ ಕೆ ಬಿಡಿಸು. to cause the tuft of hair to be left (C.). — ಚಣ್ಣೆ ಕೆ ಬಿಡು. to leave that tuft on the head (C.). — ಚಣ್ಣೆ ಕೆವಿಡಿ. — ವಿಡಿ. to seize that tuft (V. 9, 96).

ಚೆಣ್ಣೆ ಕೆ caṇḍike. ಚಣ್ಣೆ ಕಾ. *Durgā*.

ಚೆಣ್ಣೆ ಕನ caṇḍitana. obstinacy, etc. (J. 18, 46; B. 4, 6; My.)

ಚೆಣ್ಣೆ ಲ caṇḍilla. Rudra. 2, a barber.

ಚೆಣ್ಣೆ ನಾಳ caṇḍivāla. = ಚಣ್ಣೆ ನಾಳ. a handsel, etc. (My.).

ಚೆಣ್ಣೆ ಸು caṇḍisu. to be angry or obstinate (My.; Te. ಚಣ್ಣೆಂಚು; see ಎದುರ್-).

ಚೆಣ್ಣೆ ಶ್ವರ caṇḍi-śvara. Siva. (R.).

ಚೆಣ್ಣು caṇḍu. 1. = ಚೆಣ್ಣು q. v., etc. cf. ಸೆಡೆ 1. a ball to play with (ಕನ್ನಕ, ಕನ್ನಕ Si. 231, o. r. ಕಣ್ಣುಕ; 72; C.; Te. T., M. ಚೆಣ್ಣು; see T. 3, ತತ್ತಿ); a wall or cluster of flowers, etc. (Rāv. 13, 88, o. r. ಚೆಣ್ಣು; My.; Te., T., M.). 2, the glands of the penis (C.). ಕುಣ್ಣೆ ಬಟ್ಟಿನ ಚೆಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ನಂಗುಣ್ಣು, ಕಾಣದವಂಗಿಲ್ಲ (Prv.). — ಚೆಣ್ಣೆ ನ ಹೊಣಕೆ. a kind of tennis (My.; Bh. 1, 6, 1). — ಚೆಣ್ಣುಡು. — ಅಡು. to play at ball (C.). — ಚೆಣ್ಣು ಮಲ್ಲಿಗೆ. a variety of jasmine (C.). — ಚೆಣ್ಣು ಹೂವು. a flower resembling the marigold, a *Chrysanthemum* (C.).

ಚೆಣ್ಣು caṇḍu. 2. the nape of the neck, the neck (S. Mhr.; B. 4, 156). — ಚೆಣ್ಣುಡು. — ಅಡು. to strike and break the neck (S. Mhr.).

ಚೆಣ್ಣೆ caṇḍe. ಚೆಣ್ಣಾ. *Durgā*, who destroyed the asura Mahiṣa. 2, a certain perfume (ರಾಕ್ಷಸ, ಧನಹರಿ, etc. Nr.). 3, the small tree *Cerbera Odollam* Gaert. (St. & Pl.).

ಚೆಣ್ಣೆ ಶ caṇḍē-śa. Siva. see Bp. 24, 76; 58, 31; ಅಡಿ. — ಚೆಣ್ಣೆ ಶಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 46).

ಚೆಣ್ಣೆ ಶ್ವರ caṇḍē-śvara. Siva. see Bp. 9, 14; 31, 22; 59, 23. — ಚೆಣ್ಣೆ ಶ್ವರನ ಚಾಮಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 3).

ಚೆಣ್ಣೆ ಶ್ವರಿ caṇḍēśvari. *Durgā* (S. Mhr.).

ಚೆಣ್ಣೆ ಲ caṇḍēla. the pyramid-crested wood-lark (Mhr.; B. 3, 27).

ಚೆಣ್ಣು caṇṇa. = ಚಲ್ಲಣ, etc., ಚೆಣ್ಣು. short breeches (C.; see ಚಣ್ಣೆ). see ಅರ, ಕುಣ್ಣೆ, ಗುಡಿಗಿ.

ಚತುಃ catuḥ. = ಚತುರ್, ಚೌ. four.

ಚತುಃಖಣ್ಣ catuḥ-khaṇḍa. = ಚೌಕಣ್ಣ. four pieces.

ಚತುಃಪಟ್ಟ catuḥ-paṭṭa. = ಚೌನಟ್ಟ, ಚೌನಟ್ಟಿ. a place where four roads meet.

ಚತುಃಪದ catuḥ-pada. = ಚೌಪದ, ಚತುಸ್ಪದ. having four feet; a quadruped.

ಚತುಃಶತ catuḥ-śata. = ಚೌಶತ. 104; 400.

ಚತುಃಶಾಲ catuḥ-śāla. a square formed by four houses.

ಚತುಃಶಾಲಿ catuḥ-śāli. a square of four houses.

ಚತುಃಷಷ್ಟಿ catuḥ-ṣaṣṭi. = ಚೌಷಷ್ಟಿ. 64 (Ch. v. 288; J. 33, 41, 47).

ಚತುರ್ catur. = ಚತುಃ. (Śmd. 31, 101).

ಚತುರ catura. = ಚದರ, ಚದರು, ಚದುರ, ಚದುರು, ಚೆದುರು. four (Śmd. 106). 2, dexterous, clever, ingenious; shrewd (Bp. 24, 67; B. 4, 20, 79); skilfulness, cleverness. 3, charming, agreeable. — ಚತುರಕಳ್ಳಿ. a large leafless shrub, the triangular spurge, *Euphorbia antiquorum* Lin. (St. & Pl.).

ಚತುರಂಗ catur-aṅga. = ಚದರಂಗ, ಚದುರಂಗ. four-membered; = ಚತುರಂಗಬಲ (J. 2, 54). 2, chess.

ಚತುರಂಗಬಲ catur-aṅga-bala. an entire or complete army, comprising elephants, chariots, cavalry and infantry. see ಚತುರ್ಬಲ ದಲ.

ಚತುರಂಗುಲ catur-aṅgula. four fingers. 2, the plant *Cathartocarpus fistula* Pers.

ಚತುರತನ caturatana. = ಚದುರತನ, ಚತುರತೆ q. v. cleverness, etc. (My.).

ಚತುರತರ catura-tara. uncommonly clever, etc (Śśv 1, 79 va.).
ಚತುರತೆ caturate. cleverness, sagacity, shrewdness. (Cpr. 1, 54; Bp. 1, 23; 53, 7).

ಚತುರಧಿಪತಿ catur-adhipati. a ruler or commander of four (either of four districts or of the four constituents of an army, My.).

ಚತುರನ್ತ catur-anta. bordered on all four sides. 2, a palankcen (My., also ಚತುರನ್ತ ಯಾನ).

ಚತುರಬ್ದೆ catur-abde. a heifer four years old.

ಚತುರಶೀತಿ catur-aśiti. = ಚೌಶೀತಿ. 84.

ಚತುರಶ್ರ catur-aśra. ಚತುರಶ್ರ, = ಚೌರಶ್ರ. four-cornered, quadrangular; regular; agreeable (Ch. v. 12); a square; a boundary (My.).

ಚತುರಾನ್ತ catur-ānana. four-faced; *Brahmā*; N. of an author = ಕವಿಬೋಮ್ (Ct. II, 2); a man with ingenious features (J. 2, 13).

ಚತುರಾಸ್ಯ catur-āśya. = ಚತುರಾನ್ತ. (Ct. I, 1, seq.; II, 2, seq.).

ಚತುರಾಸ್ಯನಿಘಾಣ್ಣ caturāśya-niḡhaṇṇu. a vocabulary by Kavi Bomma (Ct. I & II, colophon).

ಚತುರೋದ್ಧಾಮ catura-uddāma. distinguished by (the caesura being) at four or at the end of every fourth syllable (Ch. v. 138).

ಚತುರೋಪಾಯ catura-upāya. the four expedients, the four means of success against an enemy; sowing dissension, negotiation, bribery, and open attack (J. 6, 28; B. 5, 228). ಕೊಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವುದು ದಾನಮನಿಸಿಕ್ಕು, ವೈರಮಂ ಪುಟ್ಟಿಸಲು ಭೇದಮನಿಸಿಕ್ಕು, ಶಿಕ್ಷಿಸಲೊಡವುಟ್ಟಿದ ದಣ್ಣ ಮನಿಸಿಕ್ಕು, ಸಯ್ಯನೆ ಸಾಮನುಕ್ಕು. ಇನ್ನಿವು ಆಯ್ದು ಮುಟ್ಟಿ ಚತುರೋಪಾಯನುಕ್ಕು (Mr. 267).

ಚತುರ್ಗತಿ catur-gati. a tortoise. (R.).

ಚತುರ್ಗ್ರಾಮ catur-grāma. = ಚೌಗ್ರಾಮ. four villages; N. of a country.

ಚತುರ್ಥ caturtha. fourth; the fourth.

ಚತುರ್ಥಾಕ್ಷರ caturtha-akṣara. ? the fourth syllable (375).

ಚತುರ್ಥಾಶ್ರಮ caturtha-āśrama. the fourth order of a Brāhmaṇa's life. (My.). see ಆಶ್ರಮ.

ಚತುರ್ಥಿ caturthi. = ಚತುತಿ, ಚೌತಿ. the fourth case, the dative: (Śmd. 51. 112. 115. 137-140. 158. 166. 177. 399; Kāvya. I, 2, 31. 32. 36-40; I, 5, 38-40). 2, the fourth day in a lunar fortnight.

ಚತುರ್ದಂತ catur-danta. = ಚೌವತ್ತ, ಚೌದತ್ತ. having four tusks: Airāvata, the elephant of Indra.

ಚತುರ್ದಶ catur-dāśa. fourteen (= ಚತುರ್ವಿಂಶತ್, Ch. v. 320). 2, the fourteenth.

ಚತುರ್ದಶಭುವನ caturdāśa-bhuvana. the fourteen lokas or divisions of the universe (Mr. 348; Bp. 52, 45).

ಚತುರ್ದಶಮಾನು caturdāśa-manu. the fourteen Manus (Mr. 348; Abh. P. 1, 69).

ಚತುರ್ದಶಿ caturdāśi. the fourteenth day in a lunar fortnight (C.; Si. 39).

ಚತುರ್ದಿಕ್ catur-dik. ಚತುರ್ದಿಕ್. = ಚತುರ್ದಿಶ. (My.).

ಚತುರ್ದಿಶ catur-diśa. the four points of the compass (My.).

ಚತುರ್ಬಲ catur-bala. = ಚತುರಂಗಬಲ. (ಸಂಜ್ಞೆ, ಚತುರಂಗಬಲ Nn. 99).

ಚತುರ್ಭದ್ರ catur-bhadra. the aggregate of four objects of human pursuit or wishes: dharma, kāmā, artha and mōkṣa.

ಚತುರ್ಭಾಷೆ catur-bhāṣe. the four languages (Ch. p. 22).

ಚತುರ್ಭುಜ catur-bhūja. = ಚೌಭುಜ. four-armed; *Viṣṇu* or *Kṛiṣṇa*. see Bp. 27, 26; 53, 3.

ಚತುರ್ಮುಖ catur-mukha. = ಚತುರಾನ್ತ. *Brahmā* (My.); *Śiva*; etc.

ಚತುರ್ಯುಗ catur-yuga. the aggregate of the four yugas or ages of the world (C.).

ಚತುರ್ವಕ್ತ್ರ catur-vaktra. four-faced; *Brahmā*.

ಚತುರ್ವರ್ಗ catur-varga. = ಚತುರ್ಭದ್ರ. the aggregate of four objects, etc.

ಚತುರ್ವರ್ಣ catur-varṇa. the four classes or castes: Brāhmaṇa, Kṣatriya, Vaiśya and Śūdra (Mr. 248. 249).

ಚತುರ್ವಿಂಶತಿ catur-vimśati. twenty four. 24.

ಚತುರ್ವಿಂಶತಿಜಿನ caturvimśati-jina. the 24 principal saints (tīrthaṅkaras) in each of the three Jaina ages (Mr. 348).

ಚತುರ್ವಿಧ catur-vidha. four-fold; of four sorts, in four ways.

ಚತುರ್ವಿಧನರ್ತನ caturvidha-nartana. the four kinds of acting: music, song, gesticulation and dance (Śśv. 1, 79 va.).

ಚತುರ್ವಿಧಪುರುಷಾರ್ಥ caturvidha-puruṣārtha. = ಚತುರ್ಭದ್ರ. (My.).

ಚತುರ್ವೇದ catur-vēda. the four vēdas (ಬ್ರಹ್ಮ, ವೇದ Nn. 79; Śmd. 101; Bp. 46, 2).

ಚತುರ್ವೇದಿ catur-vēdi. = ಚೌವೇದಿ. familiar with the four vēdas. (Bp. 47, 65; 55, 16).

ಚತುರ್ಹಾರಿಯಣಿ catur-hāyaṇi. a heifer four years old.

ಚತುಷ್ಟ catuska. = ಚೌಕ. four; consisting of four; increased by four; a collection or an aggregate of four; etc. (Śmd. 101).

ಚತುಷ್ಟೋಣ catur-kōṇa. square, quadrangular; a square: (My.).

ಚತುಷ್ಟಯ catusṣṭaya. consisting of four; fourfold; the number four; a collection or an aggregate of four; etc.

ಚತುಷ್ಟಥ catur-patha. a place where four roads meet.

ಚತುಷ್ಟದ catur-pada. = ಚತುಃಪದ. four-footed; a quadruped.

ಚತುಷ್ಟದಿ catuspadī. = ಚೌಪದಿ. N. of a metre (Ch.).

ಚತುಷ್ಟಾದ್ catur-pād. quadruped, etc.; N. of the ninth karaṇa in astrology (My.).

ಚತುಷ್ಟಾದ catur-pāda. = ಚತುಷ್ಟದ. (My.).

ಚತುಸ್ಸಾಗರ catur-sāgara. the four oceans (C. Bp. 47, 12).

ಚತುರಸ catur-rasa. the four principal tastes (Nn. 119).

ಚತ್ತರಿ cattari. = ಚತ್ತಿ. (My.).

ಚತ್ತರಿಗೆ cattarige. = ಚತ್ತಿರಿಗೆ, ಚತ್ತಿಗೆ. Tbh. of ಛತ್ತಿಕೆ. an umbrella or a parasol, regarded as an ensign of royal power (S. Mhr.).

ಚತ್ತಾಣ cattāṇa. = ಚತ್ತಾಣ. a kind of poetical composition [ನುಡಿಗೆಲ್ಲಂ ಸಲ್ಲದ ಕನ್ನಡಮೊಳ್ ಚತ್ತಾಣಮುಂ ಬೆದಣ್ಣೆಯುಂ Kr. 1, 32]; (ಒನ್ನು ಕಾವ್ಯಂ Śmd. II; Kk. 82; ಕಬ್ಬನೇಸರ್ ದಿಷ್ಟಿಚತ್ತಾಣಂ Ct. II, 99).

ಚತ್ತಿರಿಗೆ cattirige. = ಚತ್ತರಿಗೆ. a royal parasol. (S. Mhr.).

ಚತ್ತು cattu. a ceiling; a covering in general (of cloth, planks, etc. over a bed, palankcen, room, My.; Mhr. ಛತ್ತ; cf. ಚಟ್ಟು¹, No. 3).

ಚತ್ತ catra. 1. = ಛತ್ತ. 2. Tbh. of ಸತ್ತ. a session, etc. (C.; see ತಳಿ 4).

ಚನ್ನಲ candala. Tbh. of ಚನ್ನನ. sandal (My.). 2, a vessel
made of sandal-wood (My.).

ಚನ್ನವುರ candavura. Tbh. of ಚನ್ನವುರ. N. of a town (Smd. 380).

ಚನ್ನಳ candaḷa. = ಚನ್ನಲ. (My.).

ಚನ್ನಾವರ candāvara. N. of a small town near Honnāvara in N. Canara. see Prv. s. ಸೂಟಿ.

ಚನ್ನಳ candaḷa. = ಚನ್ನಳ. a kind of sandal (ಕೃಷ್ಣಾ ಗರುಚನ್ನ ನ G.; S. Mhr.).

ಚನ್ನಿ oandl. a gable-wall (Mhr. ಚಾನ್ನಳ). — ಚನ್ನಿ ಗೋಡೆ. = ಚನ್ನಿ. (S. Mhr.; B. 4, 122).

ಚನ್ನಿರ candira. = ಚನ್ನರ 2, ಚನ್ನಿರ 2. the moon (ಚನ್ನಿ Ct. II, 49; Sm. 16; ತಿಂಗಳ್, etc. Kk. 11b.; ಶಬಿ 44; C.).

ಚನ್ನಿ candu. = ಚನ್ನ 2. the moon; the date (My.; H.).

ಚನ್ನಿಳಿ canda-ullī (i. e. ullā). beautiful (My., colloq.).

ಚನ್ನಿ candra. 1. glittering, shining. 2. the moon (ಸುಧಾಕರ Nn. 69; ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮಯ್ಯನ Mr. 19; ಚಳಿಗದಿರ, ಸವಿಗಡಲಣುಗ, etc. Sm. 15. 16; ಕುಳಿಗಿಯ್, Ct. I, 55; ತಿಂಗಳ್, ಪಟಿ I, 96). 3, a lovely or agreeable phenomenon of any kind, anything which gives pleasure. 4, gold. 5, camphor. 6, = ಚನ್ನ 2, the colour red (ಅರುಣ, ಕೆಮ್ಮು 69). 7, excellent, eminent; excellence (ಮುಖ್ಯ, ಶ್ರೇಷ್ಠ 69). 8, dust (ರಜ, ದೂಳು 69). 9, the eye in a peacock's tail (ಮೀಲಿ, ನವಿಲ ಹೀಲಿಯ ಕಣ್ಣು 69). 10, a seat, a throne (ವಿಪ್ರರ, ಸಿಂಹಾಸನ 69). 11, a kind of house (ಭವನ, ಮನೆ ಗಳ ಭೇದ 69; cf. ಚನ್ನಿ). 12, a particular plant (= ಕಾವ್ವಿಲ್ಲ). 13, a wood (ಅರಣ್ಯ, ವನ 69). 14, a certain metrical foot (Ch.). 15, water. — ಚನ್ನಿ ಕೊಲು. a kind of gold ornament worn on the head by females (S. Mhr.). — ಚನ್ನಿ ಗಲ್. — ಕಲ್. = ಚನ್ನಿ ಕಾನ್. (ಕುಳಿಗಲ್, ಒಸಗಲ್ Ct. II, 112). — ಚನ್ನಿ ವಲ್ಲಿಗೆ. the red jasmine (a plant whose flower blooms only in the evening. Mr. H. Haigh; ಕೆಮ್ಮುಗಿರುವ ಒನ್ನ ಬಗೆ ಹ:ವ್ವ. Rāmaswāmi Śāstri). — ಚನ್ನಿ ಮುರು. = ಚನ್ನಿ ಮುರುಗು. (My.). — ಚನ್ನಿ ಮುರುಗು. a semi-circular ring for the tip of the ear, set with pearls, etc. (My.). see ಚನ್ನ 2, ಚನ್ನಿರ.

ಚನ್ನಿ candra. 2. = ಚನ್ನರ, ಚನ್ನರ 1, ಚನ್ನಿರ 1, ಸನ್ನರ. Tbh. of ಸಿನ್ನಾರ. red lead, minium (ಸಿನ್ನಾರ Mr. 102; C.; Te. ಚನ್ನರ, ಚನ್ನರ; cf. ಚನ್ನಿ 1, No. 6). — ಚನ್ನಿ ಕಾಳಿಸೀರೆ. a black garment of women with a red border (C.). — ಚನ್ನಿ ಗಾವಿಸೀರೆ. — ಕಾವಿ. = ಚನ್ನಿ ಕಾಳಿಸೀರೆ. (My.). — ಚನ್ನಿ ತಿಲಕ. a leaf-like ornamental mark on the forehead made with minium (J. 11, 8). — ಚನ್ನಿ ತ್ತುಡಿ. = ಚನ್ನಿ. (ಸಿನ್ನಾರ, etc. Si. 334). — ಚನ್ನಿ ಬಾಣಿ. a good kind of plantain of a reddish colour (C.). — ಚನ್ನಿ ಮಾವು. a good kind of mango of a reddish colour (C.).

ಚನ್ನಿ ಕ candraka. the eye in a peacock's tail. 2, the moon. — ಚನ್ನಿ ಕಬಳ್ಳಿ. a small ornamental shrub, Rauwolfia serpentina Benth. (St. & Pl.).

ಚನ್ನಿ ಕಾನ್ candra-kānta. the moon-stone, a fabulous gem, supposed to be formed from the congelation of the rays of the moon and to dissolve under the influence of its light, or to distil water when the moon's rays fall upon it; perhaps a kind of crystal or jasper (ಸಸಿಗಲ್ Ss.; Bp. 51, 19; J. 11, 10). 2, the moon (ಹಿಮಗು Mr. 102).

ಚನ್ನಿ ಕಾನ್ತಿ candra-kānti. the lustre of the moon, moon-light. 2, a large creeping shrub, the moon-flower, Ipomaea grandiflora Lamk. (St. & Pl.).

ಚನ್ನಿ ಕಿ candrakī. a peacock.

ಚನ್ನಿ ಕೀರ್ತಿ candra-kīrti. N. (Bp. 52, 18).

ಚನ್ನಿ ಗಾವ್ವ (candra-kāvya. of ಕಾವಿ). a red sire (My.).

ಚನ್ನಿ ಗ್ರಹಣ candra-grahaṇa. an eclipse of the moon. (C.; B. 4, 67).

ಚನ್ನಿ ಚೂಡ candra-cūḍa. Śiva. (My.).

ಚನ್ನಿ ಜ candra-ja. Budha (Mercury). (R.).

ಚನ್ನಿ ಜ್ಯೋತಿ candra-jyōti. moonlight. 2, a kind of firework (S. Mhr.; Mhr.: Mg.).

ಚನ್ನಿ ತಾರಾಬಲ candra-tārā-bala. propitiousness of the moon and stars (My.).

ಚನ್ನಿ ದಾರ candra-dāra. a wife of the moon: any one of the twenty-seven lunar mansions.

ಚನ್ನಿ ಧರ candra-dhara. Śiva (Bp. 8, 4). 2, sign for a long syllable (Ch.).

ಚನ್ನಿ ನಖಿ candra-nakhi. N. of Rāvaṇa's sister (Abh. P. 9, 149 va.; 9, 151).

ಚನ್ನಿ ಪುರ candra-pura. = ಚನ್ನವುರ. N. of a town.

ಚನ್ನಿ ಪ್ರಭ candra-prabha. N. of the eighth Arhat (tirthaṅkara) of the Jinas (Cpr. 1, 52. 66. 67).

ಚನ್ನಿ ಬಲ candra-bala. propitiousness of the moon (Mhr.; R.).

ಚನ್ನಿ ಬಾಲೆ candra-bāle. large cardamoms.

ಚನ್ನಿ ಬಿಮ್ಮ candra-bimba. the lunar disk (ಸವಿಮುಣ್ಣು Ct. I, 28).

ಚನ್ನಿ ಭಟ್ಟ candra-bhaṭṭa. N. of an author (Smd. 4).

ಚನ್ನಿ ಭಾಗೆ candra-bhāge. the Chenab, one of the five streams of the Panjāb.

ಚನ್ನಿ ಮು candrama. Tbh. of ಚನ್ನಿ ಮುಸ್. (ಚನ್ನಿ Nn. 9; ಹಿಮಕರ 35; ಚನ್ನಿ, etc. Mr. 36).

ಚನ್ನಿ ಮುಣ್ಣುಲ candra-maṇḍala. = ಚನ್ನಿ ಬಿಮ್ಮ. (My.).

ಚನ್ನಿ ಮುಸ್ candramas. the moon.

ಚನ್ನಿ ಮುನಿ candra-muni. N. (Bp. 52, 18).

ಚನ್ನಿ ಮುಲಿ candra-maull. Śiva. 2, a certain metrical foot (Ch.).

ಚನ್ನಿ ಲೇಖೆ candra-lēkhe. a digit of the moon (Mr. 1a).

ಚನ್ನಿ ಲೋಕ candra-lōka. the sphere or heaven of the moon. (My.).

ಚನ್ನಿ ವಂಶ candra-vaṁśa. the lunar race of kings. (C.).

ಚನ್ನಿ ವತ್ candra-vat. brilliant; illuminated by the moon. (R.).

ಚನ್ನಿ ವದನೆ candra-vadane. a woman having a face fair as the moon. (My.).

ಚನ್ನಿ ಶಾಲೆ candra-śāle. = ಚನ್ನಿ ಶಾಲೆ. a room on the top of a house, an upper room, an upper story. (J. 30, 36).

ಚನ್ನಿ ಶಿಲೆ candra-śile. = ಚನ್ನಿ ಕಾನ್. a fabulous gem, etc. (My.; B. 5, 241).

ಚನ್ನಿ ಶೇಖರ candra-śekhara. Śiva; a form of Śiva (Bp. 58, 18).

ಚನ್ನಿ ಶಾಲೆ candra-śāle. Tbh. of ಚನ್ನಿ ಶಾಲೆ. ಅಗ್ರಶಾಲೆ ಊಟ, ಚನ್ನಿ ಶಾಲೆ ನಿವ್ರೆ (Prv.).

ಚನ್ನಿ ಸೂರ್ಯ candra-sūrya. moon and sun; a rough drawing of the moon and sun on a stone, worshipped by peasants (S. Mhr.).

ಚನ್ನಿ ಹಾರ candra-hāra. a necklace of flat, moon-like (circular) gold beads (C.).

ಚನ್ನಿ ಹಾಸ candra-hāsa. deriding the moon. 2, a glittering scimitar, a sword (Abh. P. 14, 188). 3. N. of a prince (J. 28, 6. 60-63; 29, 2-49).

ಚನ್ನಿ ಅಂಗದ candra-aṅgada. N. of a son of king Indrasēna. (R.).

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ candrācūḍa. = ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. Śiva. (Bp. 1, 51).
ಚೆನ್ನಾಚೂಡ candra-āṭapa. moonlight; an open hall; an awning.
(Kāvya. V, 12).

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ candra-āṭmaja. = ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. Budha (Mercury). (R.).

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ candra-ābharaṇa. Śiva (Grj. 3, 86; 4, 13).

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ candrāvati. N. of a place. (My.).

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ candra-āvali. N. of the elder sister of Rādhā. (My.).

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ candra-asma. = ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. a fabulous gem. (Śśv. 3, 64).

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ candri. shining, golden. 2, N. of a vṛitta (Ch.). 3, = ಚೆನ್ನಾಚೂಡ.

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ candrike. moonlight; elucidation. 2, N. of two vṛittas (Ch.). 3, a coil of written palm-leaf (My.).

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ candre. = ಚೆನ್ನಾಚೂಡ, No. 11. a hall covered only at the top; an awning, a canopy.

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ candra-udaya. moon-rise. (C.). 2, an awning, a cloth spread over an open court.

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ candrōdaya-mātra. a bolus said to be very cooling (My.).

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ candra-upala. the moon-gem (Bh. 1, 20, 54).

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ cannu-23. = ಚೆನ್ನಾಚೂಡ, ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. a man of beauty, a handsome man. 2, N. (C.; Bp. 18, 10; B. 1, 15). see ಮಾದರ.
— ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. Canna's town: Madras (C.; Te. ಚೆನ್ನಾಚೂಡ, ಚೆನ್ನಾಚೂಡ; T. ಚೆನ್ನಾಚೂಡ, ಚೆನ್ನಾಚೂಡ). also N. of other places. — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. N. (C.). see ತೊಗೆಯ. — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. N., especially that of the sister's son of Basava (C. Bp. 6, 47; Te. ಚೆನ್ನಾಚೂಡ). see Bp. 7 sum.; 7, 9; 35, 41; 47, 37; 61, 74. 75. — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. = ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. (Bp. 35, 8). — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. a work about Cannabāsava, etc. of A. D. 1585 (C. Bp. 63, 77; Te. ಚೆನ್ನಾಚೂಡ). — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. N. (C.; Bp. 13, 82; 25, 4; 38, 42; 45, 37; 56, 50). see ಮಾದರ. — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. N. (C.; Bp. 9, 40).

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ cannage. handsomely, nicely, properly (My.).

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ cannaṅga. — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ ಮರ. = ಚೆನ್ನಾಚೂಡ No. 1. (Z.).

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ cannaṅgi. = ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. a large timber-tree with white bark, Lagerstroemia parviflora Roxb. (Z.; ಚೆನ್ನಾಚೂಡ Mr. 121, one MS. ಚೆನ್ನಾಚೂಡ; Bp. 45, 37; Te., and also ಚೆನ್ನಾಚೂಡ). 2, = ಚೆನ್ನಾಚೂಡ, etc. (C.; ಮಂಗಳಲ್ಪ, ಮಸುರ, ಮಸೂರ G.).

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ canniga. a handsome, fine man (C.; Bp. 15, 18; 24, 40; 47, 33; 48, 10; Rām. 6, 14, 29; Dp. 1, 2). — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. N. of a Kṛiṣṇa idol at Belūr near Hāsana (My.).

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ cannu. = ಚೆನ್ನಾಚೂಡ, ಚೆನ್ನಾಚೂಡ, ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. straightness; beauty, grace, niceness, properness; excellence (My.; Te. ಚೆನ್ನಾಚೂಡ). Gen. and Acc. ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. ನಾಯ ಬಾಲ ಸದೆಯಂ ಕಟ್ಟಿಲ್ಲ ಚೆನ್ನಾಚೂಡ? (Śś. 85). — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ ಕುಲ. (Bp. 18, 9). — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. (Bp. 24, 81). — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ ಪಾಯಸ. (Bp. 14, 13). — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ ಭಕ್ತಿ. (Bp. 24, 75). — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ ಮಗ. (Bp. 18, 52). — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ ಮದುವೆ. (Bp. 21, 45). — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ ಮಾಡು. (Bp. 27, 60; 45, 37; 47, 37). — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ ಮಾತು. (Bp. 29, 16). — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ ಮಿಣ್ಣುಪಾಯ. (Bp. 25, 9). — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. (Bp. 28, 69; 44, 4). — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ ಶಿಶು. (Bp. 18, 89). — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. = ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. nicely, handsomely, properly, well, in good circumstances (ಅಯ್ಯ Śśmd. 26 Cm.; ನೆಚ್ಚಿ 31 Cm.; Bp. 14, 5; 39, 24; 44, 41; 47, 65; 57, 69; C.; Si. 272. 283. 368. 398; B. 1, 1;

2, 46, 52; 4, 209, 214). ಚೆನ್ನಾಚೂಡ ನನ್ನರು, ಕಟ್ಟಿರೆ ಸ್ನೇಹಿತರು (Priv.). — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. — ಎಸ. to shine beautifully, to be splendid, to be conspicuous (Bp. 5, 13; 32, 39; 38, 42). ಕನ್ನಡದ ಕನ್ನಡಿಯದು ಎನ್ನ ಗೀರ್ವಾಣದೊಳು ಚೆನ್ನಾಚೂಡ ದರ್ಶನಮನುತ್ರ ಬರೆವುದು (Cidakhaṇḍānubhava 1, 8).

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ canni. = ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. (My.).

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ canne. = ಚೆನ್ನಾಚೂಡ 1. a handsome female (Ch. v. 378; Cpr. 7, 103; Abh. P. 3, 85; Grj. 3, 91 va.; Bp. 4, 42). 2, N. (S. Mhr.). — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. N. (C.; Bp. 14, 3). — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. N. (C.; B. 4, 217).

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ cap. an imitative sound. (cf. ಚೆನ್ನಾಚೂಡ). — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. rep. the sound produced by beating with a cane or stick (C.), or by cutting a tree with an axe (C.). 2, one of the notes of the house-lizard (S. Mhr.).

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ cap. silent! still! (H., Mhr.; S. Mhr.).

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ capa. an imitative sound. (see ಚೆನ್ನಾಚೂಡ). — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ ಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. to chirp (ಬಗ್ಗು, etc. G.). — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. to emit a smacking sound in eating (S. Mhr.).

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ capa. bamboo cane (ವಂಶ, etc., ಬಿದಿರ್ Mr. 125; T. ಚೆನ್ನಾಚೂಡ; Sk. ಚೆನ್ನಾಚೂಡ).

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ capa-kāraka. a worker in bamboo cane, a manufacturer of baskets, etc. (ವಂಶಚೆನ್ನಾಚೂಡ, ಮೇದ Mr. 377).

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ capate. = ಚೆನ್ನಾಚೂಡ, ಚೆನ್ನಾಚೂಡ 1. flatness; (flat). (Mhr. ಚೆನ್ನಾಚೂಡ, ಚೆನ್ನಾಚೂಡ; ಚೆನ್ನಾಚೂಡ, any thing beaten flat; ಚೆನ್ನಾಚೂಡ, to press; ಸಮಾಚೂಡ, flat, level, plain; smoothed; ಸಮಾಚೂಡ, levelness, etc.; Te. ಚೆನ್ನಾಚೂಡ, ಚೆನ್ನಾಚೂಡ; T. ಚೆನ್ನಾಚೂಡ, ಚೆನ್ನಾಚೂಡ, ತಟ್ಟು; M. ಚೆನ್ನಾಚೂಡ, ಚೆನ್ನಾಚೂಡ; cf. ಚೆನ್ನಾಚೂಡ; Sk. ಚೆನ್ನಾಚೂಡ; ಚೆನ್ನಾಚೂಡ; Te. ಚೆನ್ನಾಚೂಡ, ಚೆನ್ನಾಚೂಡ, to level; to make even with the ground; to break to pieces; T. ಚೆನ್ನಾಚೂಡ, M. ಚೆನ್ನಾಚೂಡ, K. ಸದೆ, to squash, etc.). — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ ಮೂಗಿನವನು. = ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. (ಋರಣಸ್, etc. Si. 197).

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ capala. moving to and fro, being agitated, wavering, unsteady, restless, fickle; wanton. 2, active, quick, swift, agile, expeditious. 3, inconsiderate, rashly or inconsiderately committing a crime. 4, momentary, instantaneous. 5, quicksilver (ಪಾರದ, ರಸ Mr. 329).

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ capalatana. = ಚೆನ್ನಾಚೂಡ, ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. (B. 3, 39; 5, 27).

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ capalate. the state or nature of moving to and fro; trembling; fickleness; inconstancy; agitation; smartness. (Śśmd. 159. 230; Kāvya. IV, 2, 16; My.).

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ capalatva. = ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. (Śśmd. 230 Cm.; My.).

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ capale. a fickle or wanton woman (Bp. 40, 54; My.). 2, lightning. 3, long pepper.

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ capā. (cf. ಚೆನ್ನಾಚೂಡ). — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ. rep. the sound produced by beating the surface of water with the hand, a stick, etc. (My.; cf. Mhr. ಚೆನ್ನಾಚೂಡ).

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ capāḥ. = ಚೆನ್ನಾಚೂಡ a slap (Mhr.). — ಚೆನ್ನಾಚೂಡ ಬಡಿ. to slap with the open hand (S. Mhr.).

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ capāḍisu. see s. ಚೆನ್ನಾಚೂಡ.

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ capāḍi. a cake flattened with the hand without a roller (H.).

ಚೆನ್ನಾಚೂಡ capāyisu. to hide (v. t., C.; Mhr., H. ಚೆನ್ನಾಚೂಡ).

ಚಸಾವಣೆ capavane. hiding, concealment (My.; Mhr., H. ಭವಾ ವಣೆ).

ಚಸಾವು capavu. = ಚಸಾವಣೆ. (My.).

ಚಪಟೆ capāṭa. a palm of the hand with the fingers extended.

ಚಪ್ಪಗೆ cappage. = ಸಪ್ಪಗೆ. insipidness, insipidly (My.; Te. ಚಪ್ಪಗಾ; ಚಪ್ಪಡಿ, ಚಪ್ಪಿಡಿ. ಚಪ್ಪಿಡಿ, insipidness; Mhr. ಚಪ್ಪಟ್ಟಿ, vapid, flat, insipid).

ಚಪ್ಪಟೆ cappaṭe. 1. = ಚಪಟೆ, ಚಪ್ಪಡಿ, etc. flatness, etc. (My.; B. 4, 125). ಚಪ್ಪಟೆಯಾದುದು (ಚಕ್ರಣ ಕ್ರಮದ 1). — ಚಪ್ಪಟೆ ಮೂಗು. a flat nose (My.; T. ಚಪ್ಪೆಮೂಕು; M. ಚಪ್ಪಿಯ ಮೂಕು, ಚಪ್ಪೆ). — ಚಪ್ಪಟೆಮೂಗಿನವನು. a flat-nosed man (ಖುರಣಸ್, ಖುರಣನ.Nr.).

ಚಪ್ಪಟೆ cappaṭe. 2. = ಚಪ್ಪಳಿ, etc. clapping the hands. (My.).

ಚಪ್ಪಟೆ cappaṭe. = ಚಪಟೆ. (H., Mhr. ಚಪ್ಪಟೆ, a smart slap; Mhr. ಚಾಪಟೆ, ಸಪ್ಪಾ, ಫಾಪಟೆ, a slap; cf. ಚಪ್ಪರಿಸು 2). — ಚಪ್ಪಟೆ ಬಡೆ. = ಚಪ್ಪಟೆ ಹೊಡೆ. (My.). — ಚಪ್ಪಟೆ ಹೊಡೆ. to apply a smart slap with the palm (My.).

ಚಪ್ಪಡಿ cappadi. = ಚಪ್ಪಟೆ 1. a large flat stone (My.). — ಚಪ್ಪಡಿ ಎಣ್ಣೆ. to drag a flat stone (on another's head): to ruin (My.). — ಚಪ್ಪಡಿ ಹಾಕು. to put a flat stone (on another's business): to ruin (My.). 2, a trick.

ಚಪ್ಪನೆ cappane. with the sound of ಚಪ್ in beating (S. Mhr.).

ಚಪ್ಪನ್ನೆ cappanna. ಫಪ್ಪನ್ನೆ. fifty-six (H., Mhr.; Br.).

ಚಪ್ಪನ್ನೆನೇಶೆ cappanna-dēśa. the 56 countries (all the world). (C. Bp. 6, 48 seq.; Vivēkacintāmaṇi; Rāv. 5, 127; 5, 22 va.; J. 25, 12; see Ch. p. 133 seq.). cf. ಪಟ್ಟಿಂಚಾಶವಿಪ್ರಮು.

ಚಪ್ಪರ cappara. = ಚಪ್ಪ (Smd. 48). a frame thrown over houses to form the roof (My.; Te.; Mhr. ಫಪ್ಪರ). 2, a shed (ಪನ್ನರ, ಪನ್ನರ Nn. 143; ಕಾವಣ, ಪನ್ನಲ್ Kk. 26, Sm. 59; Bp. 8, 37; Rām. 13, 7; J. 34, 8; My.; M., Te.; Mhr. a temporary hut). 3, a court-yard (ಪ್ರಾಂಗಣ, ಅಂಗಣ Nn. 143; ಗೃಹಾಂಗಣ Mr. 480; cf. ಚಪ್ಪರ). 4, a thatched or tiled roof (S. Mhr.; Mhr.; Te., M.). 5, a trellis (My.; Te.). 6, the canopy of a bedstead (My.; Te., T., M., Mhr.; see ನಡೆಚಪ್ಪರ). ಚಪ್ಪರಕ್ಕೆ ಗಿಡೆಯಿಲ್ಲದವ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯನಪೇಕ್ಷಿಸಿದ (Prv.). — ಚಪ್ಪರಗಾಲ ಮಂಚ. a cot with a canopy that rests on (four) staffs (My.). — ಚಪ್ಪರದ್ರಾಕ್ಷೆ. grapes trained upon a trellis (ಮದ್ದಿಣ್ಣೆ, ಗೋಪ್ಪನ್ನಿ, ದ್ರಾಕ್ಷೆ. etc. Si. 148; My.). — ಚಪ್ಪರಮಂಚ. a canopied bedstead (My.).

ಚಪ್ಪರಣೆ capparane. the crying or chirping of birds (ಬಿಟ್ಟೆ Smd. 11; ಬಿಟ್ಟೆ Kk. 42, 88, o. r. ಬಿಟ್ಟು; ಬಗ್ಗು, ಬಿಟ್ಟು 77; ಬಿಟ್ಟೆ, ಚಿಡಿಪ್ಪ, ಬಗ್ಗು, ಬಿಟ್ಟು Sm. 29, 30; Sāv. 2, 45). 2, the peculiar smacking of the lips by which peasants use to stop their cattle (C.; Bp. 47, 46; My.; T., M. ಚಪ್ಪು, Te. ಚಪ್ಪಡಿಂಚು, ಚಪ್ಪರಿಂಚು, — ಲಿಂಚು, to smack the lips; to suck; Te. also: to chuckle or cluck to an animal to urge it on); chuckling, cockering (Rām. 1, 5, 31).

ಚಪ್ಪರಿಗೆ cappariga. — ಚಪ್ಪರಿಗನ ಹುಲ್ಲು. a name given to several kinds of grass, as Panicum repens L., Manisurus granularis Swartz., Andropogon lanceolatus Roxb. (Z.).

ಚಪ್ಪರಿಸು capparisu. 1. to chuckle or cluck to an animal to urge it on (Bh. 1, 10, 22; 8, 23, 12; 8, 26, 16; Rāv. 6, 11 va.; 25, 45). 2, to smack the lips in sucking or sipping (Bp. 33, 15); to produce the peculiar sound of chewing, to chew with a noise (C.; see s. ಚಪ್ಪರಣೆ; M. ಚಪ್ಪೆ, chewing; the sound of it). 3, to chirp (Grj. 2, 106 va.; 8, 8 va.); to bark (1, 104).

ಚಪ್ಪರಿಸು capparisu. 2. = ಚಪ್ಪಳಿಸು. to slap; to pat (S. Mhr.; Abh. P. 14, 123; 14, 123 va.; Rāv. 6, 11 va.; Rām. 6, 11, 17; J. 13, 50; 16, 23; Tr. ಚರಚು; cf. ಚಪ್ಪಟೆ 2).

*ಚಪ್ಪರಿಸು capparisu. 3. to frighten, to overpower. ಮದಾಕೈತಿಯಂ ಮಾಸಿಸಿ ಮುಪ್ಪು ಚಪ್ಪರಿಸಿಯಂ ಚೆ ಕೆಮ್ಮಿನೊಳ್ಳು ಮ್ಪಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಳ್ಳತ್ತೆ ಗಡಂ ಕಡಂಗಿ ತೊಡರ್ಪು Ap. 1, 81; 4, 82 va.

ಚಪ್ಪಲ್ cappal. = ಚಪ್ಪಳಿ. (My.).

ಚಪ್ಪಳಿ cappall. a shoe or sandal (S. Mhr.; Mhr., H. ಚಪ್ಪಳಿ, — ಫ; cf. ಚಮ್ಪಾಳಿಗೆ). — ಚಪ್ಪಳಿಚೆಣ್ಣು. a weed, Tricholepis amplexicaulis Clarke (Z.).

ಚಪ್ಪಳಿ cappalli. = ಚಪ್ಪಟೆ 2, ಚಪ್ಪಳಿ, ಚಪ್ಪಾಳಿ. clapping the hands (S. Mhr.; T. ಚಪ್ಪಣೆ). — ಚಪ್ಪಳಿಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು. to clap the hands (Bp. 4, 8; 47, 42; 59, 24; My.). — ಚಪ್ಪಳಿ ಬಡೆ. = — ಹೊಡೆ. (C. 157, 158). — ಚಪ್ಪಳಿ ಹೊಡೆ. = ಚಪ್ಪಳಿಕ್ಕು. (S. Mhr.; My. us ಚಪ್ಪಳಿ-).

ಚಪ್ಪಳಿಸು cappalisu. = ಚಪ್ಪರಿಸು, ತಪ್ಪಳಿಸು. (Bp. 15, 9).

ಚಪ್ಪಳಿ cappale. = ಚಪ್ಪಳಿ. (My.; see ಕೆಯ್-). — ಚಪ್ಪಳಿಗೆಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. = ಚಪ್ಪಳಿಕ್ಕು. (Bp. 18, 15).

ಚಪ್ಪಾಳಿ cappāle. = ಚಪ್ಪಳಿ, etc. (My.).

*ಚಪ್ಪಿಣಿ cappiri. = ಚಪ್ಪರಿಸು 1. to smack the lips in sucking or sipping. ಚನ್ನಯ್ಯನುಣ್ಣು ಮಿಕ್ಕು ಬಿಟ್ಟು ಸವಿದ Cv. 770.

ಚಪ್ಪೆ cappe. 1. that which is flattened or pressed down (T. ಚಪ್ಪು). — ಚಪ್ಪಲರ್. — ಅಲರ್. to be flattened and distended (Cpr. 4, 77; 7, 64).

ಚಪ್ಪೆ cappe. 2. the hip-bone (My.; T. ಚಪ್ಪು, the hip).

ಚಪ್ಪೆ cappe. 3. = ಸಪ್ಪೆ. insipidness (Tn.).

ಚಪ್ಪೆ cappe. an impression, a stamp, a seal (S. Mhr.; Mhr. ಫಪ್ಪಾ; cf. ಚಾಪೆ).

ಚಪ್ಪ capra. = ಚಪ್ಪರ. (My.). ಚಪ್ಪದ ಮಂಚ (Si. 230; see ಚಪ್ಪರ ಮಂಚ).

ಚಬಕ cabaka. = ಚಬಕು, ಚಬುಕು. a horse-whip (S. Mhr.; B. 4, 123; Mhr., H. ಚಾಬಾಕ; T., M. ಚಪ್ಪುಕ್ಕು; Te. ಚಪ್ಪುಕು, ಚಬುಕು).

ಚಬಕು cabaku. = ಚಬಕ. (C.; B. 4, 123).

ಚಬುಕು cabuku. = ಚಬಕ. (C. Bp. 47, 44; My.). — ಚಬುಕುಮರ.

the Casuarina tree, Casuarina muricata Roxb. (St. & Pl.; My.).

ಚಮಕಾಯಿಸು camakāyisu. = ಚಮಕಿಸು. to lash soundly (My.; Mhr. ಚಮಕವಿಣೇಂ, ಚಮಕಾವಿಣೇಂ); to cause to quiver, to frighten, to rebuke (My.; Mhr.).

ಚಮಕಿಸು camakisu. = ಚಮಕಾಯಿಸು. (My.). 2, to make to flash (or brandish), as a sword (S. Mhr. rare; Mhr. ಚಮಕವಿಣೇಂ, ಚಮಕಾವಿಣೇಂ).

ಚಮಟಿಕೆ camatlike. = ಚಮಟಿಗೆ, ಚಮ್ಮಟಿಗೆ q. v., ಚಮ್ಮಟ್ಟಿಗೆ, ಸಮಟಿಗೆ.
a whip. (My., in the meaning of ಚಮ್ಮಟ್ಟಿಗೆ No. 2).

ಚಮಟಿಗೆ camatige. = ಚಮಟಿಕೆ, etc. (C.).

ಚಮಡ camada. the skin (C.; Mhr., H. ಚಮಡಿ, ಚಾಮಡಿ; ಚಾಮ
ಡೇ. skin, hide; leather; cf. ಚಮಫ; ಚಾನಟಿ).

ಚಮತ್ amat. an interjection of surprise.

ಚಮತ್ಕರಿಸು amat-karisu. to grow wonderful, to cause surprise
(Skt. 4, 75).

ಚಮತ್ಕಾರ camat-kāra. astonishment, surprise; a show, a spec-
tacle; an astonishing event or object, a wonder (C.; R. 5, 34,
171. 177. 196); cleverness, skillfulness (My.); quickness (My.).
see Prv. s. ಬಲಾತ್ಕಾರ.

ಚಮತ್ಕಾರಿ camat-kārī. astonishing, surprising, unusual; a clever
person (My.).

ಚಮತ್ಕೃತಿ camat-kṛti. = ಚಮತ್ಕಾರ. (Bp. 1, 5; 28. 4; J. 1, 6; 26, 10).

ಚಮರ camara. = ಚಮರ, etc. a kind of deer, or rather the Yak
or *bos grunniens*. 2, the chowrie or long brush or fan, most
usually made of the tail of the Yak; it is also one of the insigni-
fia of royalty (ಮುಖೇರ, ಚಾಮರ Nn. 91).

ಚಮರಿ camari. = ಚಮರ No. 2, ಚಮರಿ, ಚಮರಿ, ಚಮರಿ. the tail of the
Yak used as a fan, etc. (Bh. 6, 2, 1; J. 3, 17). 2, a compound
predic. — ಚಮರಿವುಗ. = ಚಮರೀವುಗ. (ಗೋಕರ್ಣ, ರೋಮಿ Mr
163).

ಚಮರಿಕೆ camarika. the tree *Bauhinia variegata* Lin.

ಚಮರೀವುಗ camari-mṛiga. = ಚಮರ No. 1, ಚಮರೀವುಗ. a kind
of deer. (ಸರಲ Nn. 63).

ಚಮಸ camasa. = ಚಮ್ಮ. a vessel used at sacrifices for drinking the
soma; a ladle or spoon. 2, a kind of sweetmeat.

ಚಮಸಿ camasi. = ಚಮಸ. a vessel used at sacrifices, etc.

ಚಮು. ಚಮೂ camu. camū. an army. 2, a division of an army
consisting of 129 elephants, 129 cars, 2187 horses, and 3685 foot.

ಚಮೂಪ camū-pa. a general (ಬಲಿ, ಸೇನಾಪತಿ Nn. 16).

ಚಮೂಪತಿ camū-pati. a general of a division; any general (ಅನೇ
ಕಸ್ಥ, ದಣ್ಣನಾಥ Mr. 269).

ಚಮೂರ camūra. a tiger (ಪುಣ್ಣರೇಕ, ಹುಲಿ Nn. 18; ವ್ಯಾಘ್ರ, etc.,
ಪುಲಿ Mr. 159).

ಚಮೂರನೇರ camū-ramaṇa. a general (Rām. 6, 19, 17).

ಚಮೂರು camūru. a kind of deer.

ಚಮ್ಮ cama. = ಚಮಸ. a spoon (C.; Mhr., H. ಚಮಚಾ).

ಚಮ್ಮampa. = ಚಮ್ಮ. the plant *Bauhinia variegata*, mountain
ebony (Sk.). 2, = ಚಮ್ಮಕ No. 1 (My.).

ಚಮ್ಮಕ campaka. = ಸಮ್ಮಗ. a tree bearing a yellow fragrant
flower, *Michelia champaca* Lin. 2, = ಚಮ್ಮಕಮಾಲೆ (Ch.; Mr.
366).

ಚಮ್ಮಕಪುರ campaka-pura. N. of a town (J. 11, 30).

ಚಮ್ಮಕಮಾಲಿನಿ campaka-mālīni. N. of Candrahāsa's second
wife (J. 30, 1. 11. 12).

ಚಮ್ಮಕಮಾಲೆ campaka-māle. N. of a vṛitta (Ch.).

ಚಮ್ಮ campu. ಚಮ್ಮಾ. a species of composition in which the
same subject is continued through alternations in prose and
verse. (Ch.).

ಚಮ್ಮ campe. = ಚಮ್ಮ No. 2. (Bh. 3, 17, 34). 2, perfume (Cpr.
7, 63).

ಚಮ್ಮಕ cambaka. a sort of musical instrument (C. Up.
5, 7). — ಚಮ್ಮಕವಣಿ. — ಪಣಿ. a kind of drum (Rā. 6, 11 va.:
T. ಚಾಪಣಿ, ಚಾಮ್ಪು, a kind of drum).

ಚಮ್ಮಾರ cambāra. 1. = ಸಮ್ಮರ, ಸಮ್ಮಾರ. ingredients of season-
ing used in cookery. — ಚಮ್ಮಾರಕಾಗಿ. = ಸಮ್ಮರ, ಸಮ್ಮಾರ. (ರ
ಕುಸ್ತ Si. 421).

ಚಮ್ಮಾರ cambāra. 2. = ಚಮ್ಮಾರ. a caste that are workers in
leather (My.; Mhr. ಚಾಮ್ಪಾರ, ಚಾಮ್ಪಾರ, ಚಾಹ್ಪಾರ; see ಚಮಡ).

ಚೆಮ್ಮು cambu. (fr. ಚನ್ 1-). = ಚೆಮ್ಮು, ಚೆಮ್ಮಿಗೆ, ಚೊಮ್ಮು,
ತಮ್ಮಿಗೆ, etc. the red metal: copper (T., M., Tu. ಚೆಮ್ಮು;
cf. ತಾಮ್ರ). 2, a globular copper or brass vessel, used
for drinking water, etc. (My.; Te. T., M.: Mhr. ಚಮ್ಮಾ,
a goglet; M. also ಚೆಲ್ಲ; cf. ಚರವಿಗೆ). ಅನ್ನು ಬೆರಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೆ
ಇದ್ದರೆ ಚಮ್ಮು ಮುಣುಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ? — ಕುಮ್ಮಾಪನ ಅನಿಗಯಲ್ಲಿ
ತಾಮ್ರದ ಚಮ್ಮು ಹುಡುಕಿದನು. — ಚಮ್ಮು ಚರಿಗೆಗೆ ದರಿದ್ರನಾದರೂ
ಹಂಚುತುದಿಗೆ ದರಿದ್ರನಿಲ್ಲ (Prvs.). — ಚಮ್ಮುಕುಟ್ಟಿಗೆ. = ಚೆಮ್ಮುಕುಟ್ಟಿಗೆ.
a coppersmith (ಶೌಲಿಕ, ತಾಮ್ರಕುಟ್ಟಿಕ Si. 339). — ಚಮ್ಮುಕುಟ್ಟಿಗೆ.
= ಚೆಮ್ಮುಕುಟ್ಟಿಗೆ. (My.).

ಚೆಮ್ಮು camma. Tbh. of ಚರ್ಮ. skin, leather, etc. see ಚಮ್ಮ
ಟ್ಟಿಗೆ.

ಚೆಮ್ಮಟಿಗೆ cammatige. = ಚಮಟಿಕೆ, etc., ಚಮ್ಮಟ್ಟಿಗೆ, q. v. a whip
[ಬಾಳುಂ ಬಾರುಂ ಚಮ್ಮಟಿಗೆಯುಮನೋರ್ವ ಕೀರ್ತಾಯಿಂ ವಿದಿಯುಸಿಕೇಣ್ಣ
ಬನ್ನು Ph. 8, 54 va.]; (ಕರೆ, ಚರ್ಮದಣ್ಣ Mr. 274; Grj. 6, 56 va.;
Bp. 52, 8; 59, 37; J. 6, 49; T., M. ಚೆಮ್ಮಟ್ಟಿ). 2, a sledge-hammer
(C.; T. ಚಮ್ಮಟ್ಟಿ; M. ಚೆಮ್ಮಟ್ಟಿ-ಕುಡ; Te. ಸವ್ವೆಟ್ಟಿ, ಸಮ್ವೆಟ್ಟಿ).

ಚೆಮ್ಮಟ್ಟಿಗೆ cammatige. Tbh. of ಚರ್ಮ ಪಟ್ಟಿಕೆ (Sind. 382). a flat
piece of leather for playing upon with dice, a leather back-
gammon board, etc. 2, Tbh. of ಚರ್ಮಯ್ಯಕ್ಕೆ, a whip (ಚರ್ಮ
ದಣ್ಣ, ಕರೆ Hā.; the T. & M. ಚೆಮ್ಮಟ್ಟಿ is Tbh. of ಚರ್ಮಯ್ಯಕ್ಕೆ =
ಚರ್ಮಯ್ಯಕ್ಕೆ). 3, a sledge-hammer (My.; ಅಯೋಧ್ಯೆ ಸಿ. 415).

ಚೆಮ್ಮಳಿ cammaḷi. = ಚೆಮ್ಮಳಿಕೆ. (Tbh. of ಸೈಂಹಿಕೇಯ?). the
dragon's tail or descending node, the ninth of the
planets, considered in mythology as the body of the
demon Saimhikēyā, son of Simhikā, which was severed
from the head of Rāhu by Viṣṇu at the churning
of the ocean (ಕೇತು Sm. 17; T. ಚೆಮ್ಮಾಮ್ಮ; Te. ಚೆಮ್ಮಳಿಕಾಮು.
a prickly eel, found on the sea-coast; cf. ಚಾಲ್).

ಚೆಮ್ಮಳಿಕೆ cammaḷike. = ಚೆಮ್ಮಳಿ. (ಕೇತು Kk. 116).

ಚೆಮ್ಮಾರ cammaḷa. = ಚೆಮ್ಮಾರ. a shoe-maker, etc. (C.).

*ಚೆಮ್ಮಾವುಗೆ cammaḷvuge. sandals, chappals made of leather.
ಕಾಗೆ ಎಷ್ಟು ಸುವ ಹೊನ್ನ ಕಳಸವಹುದುಪ್ಪಾನ್ ಬಜೆಯರು ಚೋಗ್ಗುಗುವ ಚೆಮ್ಮಾ
ವುಗೆಯ ಮಾಡಯ್ಯ Bv. 361; Cv. 929. [ಚೆಮ್ಮಾ + ಹಾವುಗೆ].

ಚೆಮ್ಮಾಳಿಗೆ cammaḷige. Tbh. of ಚರ್ಮಪಾದುಕೆ. a kind of leather
shoe (Bp. 26, 14; My.; Te. ಸಮ್ಮಾಳಿ, T. ಚೆಮ್ಮಾಳಿ; cf. also ಚಪ್ಪಲಿ).

ಚೆಮ್ಮ camme. = ಚೆಮ್ಮ, ಚೆಮ್ಮೆ. N. of a plant (ಕೃಕವಾಕು.
ಮಸ್ತಕ, ನೇತ್ರಿ Mr. 140, o. 13. ಚೆಮ್ಮೆ, ಚೆಮ್ಮೆ).

ಚೆಮ್ಮ camya. = ಚೆಮ್ಮೆ, q. v.

ಚೆಯ್ cay. ಚೆಯ್ಯ. = ಚಲ್ಲ 1, ಚೆಯ್, ಚೆಯ್ಯ 1, ಚೆಯ್ಯ. fun.
etc. — ಚೆಯ್ಯಾಟಿ. — ಅಟಿ. = ಚೆ, q. v. (ಚೆಯ್ಯಾಟಿ Kk. 21, o. 1.
ಚೆಯ್ಯಾಟಿ).

*ಚೆಯ್ ಚೆಯ್ cay cay. an onomatopoeic word indicating the sound emanating during flight. ಚೆಯ್ ಚೆಯ್ ಮ್ಹಾಗ್ ಮೆಯ್ ಮೆಯ್ ಚಲದಿಂ ಮುಟ್ಟಿ ಪೊಡರ್ದು Pb. 13, 34.

ಚೆಯ cayā. accumulation; a heap, a mound of earth, a rampart, etc. 2, a collection, a mass, a multitude.

ಚೆಯನ cayāna. 1. heaping, piling up; collecting, gathering. see ತಮಳ್ಳು, ತರಳ್ಳು, ಬೆರಂಜು.

ಚೆಯನ cayāna. 2. observing, perceiving, etc. see ವಿ.

ಚೆರ cara. an imitative sound. — ಚರ ಚರ. rep. the sound of rending, of scratching with the nails or with a pen, of cutting grass, and of mincing vegetables (C.; Mhr.). — ಚರ ಚರನೆ. with the sound of ಚರ ಚರ (C.).

ಚೆರ cara. moving, walking, going; locomotive, any animal; movable; being, living. 2, a spy, a secret emissary or agent (ಉಪಸರ್ಪ, ಅರಸಾರ್ Mr. 262). — ಚರನುಡಿ. (i. e. ಚರರ ನುಡಿ). news brought by emissaries (ವಾರ್ತ, ದೂತರ ವಾಕ್ಯ Nn. 138).

ಚೆರಕ caraka. a wanderer, a wandering religious student; a spy, etc. 2, N. of a muni and physician, the author of a treatise upon medicine. 3, the title of the treatise on medicine written by Caraka (Sk.). 4, witchcraft (My.). [5, a spinning wheel].

ಚೆರಕ್ಕನೆ carakkane. with the sound of ಚರ (C.).

ಚೆರಗ caraga. = ಚರುಗ, etc. an offering to village goddess, etc. (S. Mhr.).

ಚೆರಟ್ಟೆ caraiḷa. = ಚಟ್ಟೆ. 1. extraneous matter separated by filtering, etc. (C.; B. 4, 225; M. ಚಟ್ಟೆ, sediments, husk, etc.; ಚಣ್ಣು, chaff; T. ಚಣ್ಣು, an empty husk, cf. ಜರಡು).

ಚೆರಣ carapa. moving, wandering; acting, dealing. 2, a foot (ಶಾಲಿ Nn. 84). 3, a sect, a school, a branch of the vēda. 4, the fourth part of a stanza (Ch.). 5, a verse line (Ch.).

ಚೆರಣತಲ carapa-tala. the sole of the foot (ಅಂಗಾಲ್ Mr. 332).

ಚೆರಣನಲಿನ carapa-nallina. = ಚರಣಸರಸಿರುಹ. (My.).

ಚೆರಣಯುಗ carapa-yuga. both the feet (Sm. 110).

ಚೆರಣವಾಲ್ಮೀಕ carapa-vālmika. a foot or leg like an ant-hill, a kind of elephantiasis (ಹುತ್ತುಗಾಲ್ Mr. 385).

ಚೆರಣವಿನ್ಯಾಸ carapa-vinyāsa. putting or placing down the foot. see ಮುಟ್ಟು.

ಚೆರಣಸರಸಿರುಹ carapa-sarasiruha. a foot-lotus: a foot like a lotus, a beautiful foot. (Sm. 1).

ಚೆರಣಾಭರಣ carapa-ābharana. an ornament for the feet.

ಚೆರಣಾಯುಧ carapa-āyudha. having the feet for weapons: a cock.

ಚೆರನ್ನ caranta. = ಚರನ್ನ. (My.). 2, the pupil of a caranta (My.).

ಚೆರನ್ನಿ caranti. a jaṅgama who has taken the vow of celibacy (S. Mhr.), frequently called also ಚರನ್ನಯಸ್ತ.

ಚೆರಪ್ಪ carapu. = ಚರುಪ್ಪ. Tbh. of ಚರು. an oblation to a deity (My.).

ಚೆರಬಣ್ಣವಲ carā-baṇḍavala. live stock; capital employed in business (B. 5, 101; My.).

ಚೆರಬಾಗಿಲು carabāḷisu. to go away (S. Mhr., used in lingavanta maṭhas).

ಚೆರಬಿ carabi. = ಚರ್ಬಿ. fat, suet (C.; Mhr., H.).

ಚೆರಮ carama. last, final, ultimate; western, west; lowest, least; immediately following (ಪಶ್ಚಾತ್, ಬಟುಕ Mr. 434); a final letter (Sm. 71, 219, 222, 223, 249, 289; Kāvya. I, 3, 57-59; I, 4, 50-52).

ಚೆರಮಕ್ಕಾಚ್ಚೈರ್ carama-kṣmābhṛt. the western mountain behind which the sun and moon are supposed to set.

ಚೆರಮಗಿರಿ carama-giri. = ಚರಮಕ್ಕಾಚ್ಚೈರ್. (Si. 114).

ಚೆರಮಸ್ವರ carama-svara. a final vowel (Sm. 243).

ಚೆರಮಾಕ್ಷರ carama-akṣara. a final consonant (Sm. 245).

ಚೆರಮಾದ್ರಿ carama-adri. = ಚರಮಗಿರಿ. (Sk.; R.).

ಚೆರಮೂರ್ತಿ cara-mūrti. = ಚರನ್ನ No. 2. (My.).

ಚೆರಯಿಸು carayisu. to roam, wander or walk about (ಭ್ರಮಣ Sm. Dh., o. r. ಚೆರಯಿಸು). ಚೆರಯಿಸಿದಂ (92, o. r. ಚೆರಿ-).

ಚೆರಲಿಂಗ cara-liṅga. a walking liṅga: a jaṅgama of the liṅga-vantas (Bp. 7, 9; 27, 42; 31, 1; 36, 24; 61, 2). — ಚೆರಲಿಂಗಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (C.).

ಚೆರವಣ caravaṇa. Tbh. of ಚರ್ವಣ. chewing, etc. (My.).

ಚೆರವಿಗೆ caraviḷe. = ಚರಿಗೆ, ಚರಿವಿಗೆ, ಚರ್ವಿಗೆ, ಚವರಿಗೆ, ಚವುರಿಗೆ. a large copper or brass pot in the form of the cambu for carrying water (My.; Tu. ಚೆರಿಗೆ; T. ಚೆರಾಗ್ಗೆ, a pot, cup, or basin; T., Te. ಚೆರುಪ, a large metal pot; Te. ಚೆರವೆ, ಚೆರವ, ಚೆರಿವ, a brass kettle or boiler; cf. Sk. ಚೆರು; Mhr. ಚೆರವೀ, a sort of bowl).

ಚೆರಾಚೆರ cara-ā-cara. 1. moving; movable; shaking, unsteady.

ಚೆರಾಚೆರ cara-acara. 2. movable and immovable, locomotive and stationary, moving and fixed. 2, the aggregate of all created things, whether animate or inanimate. (Kāvya. I, 14, 2; Bp. 28, 54; 51, 16; J. 2, 55; 8, 42).

ಚೆರಾದಾಯ carā-ādāya. the profit arising to government by the sale of unowned cattle, etc. (My.). 2, the gain by bribes, etc. above salary (My.).

ಚೆರಾಯಿ carāyi. pasture; pasture-ground (My.; Mhr. ಚೆರಣ, ಚೆರವಣ, ಚೆರಾಳ).

ಚೆರಿ carl. 1. = ಚಾರಿ. going, being, living. (Bp. 47, 12).

ಚೆರಿ carl. 2. = ಚೆರೆ. small shot (S. Mhr.; Mhr., H. ಭರಾ).

ಚೆರಿಕ carlki. = ಚರ್ಕಿ. a grinding-wheel, a pulper, a power's wheel, etc. (My.; Mhr. ಚೆರಿಕಿ, ಚೆರಿವೀ).

ಚೆರಿಗೆ carige. = ಚೆರಿಗೆ. = ಚೆರಿವಿಗೆ, etc. (My.). 2, = ಚೆಮ್ಮು, a globular copper or brass vessel, used for drinking water, etc. (S. Mhr.). ಚೆಮ್ಮು ಚೆರಿಗೆಗೆ ದರಿದ್ರವಾದರೂ ಹಂಚು ಹುಡಿಗೆ ದರಿದ್ರವಿಲ್ಲ (Prv.). see Prv. s. ತೆಟಪ್ಪ.

ಚೆರಿಗೆ carige. Tbh. of ಚೆಯ್. going, wandering, etc. (Sm. 343; Abh. P. 16, 63). going, etc.; the meal or eating of Jainas (ಚೈನರ ಭೋಜನಂ Mr. 222). see ಕಾನ್ತಾರ. — ಚೆರಿಗೆಪೋಗು. — ಪೋಗು. to wander, to walk [ನಿರ್ವಾಣ ಚರಿತಂ ಚರಿಗೆಪೋಗುನರಸನ ದೀದಂ Ap. 5, 10; Vr. 46, 29]; (Abh. P. 15, 49 va.).

ಚೆರಿಚೆಲಿ caricali. = ಚಂಚಲಿ. a small tree, etc. (St. & Pl.).

ಚೆರಿತ carita. gone, gone to; going, moving, course, walking; walk, conduct, practice; proper or peculiar observance (ಅಚಾರ Mr. 250); acts, deeds, adventures; story. see ಉಪ-, ಬೋಳ ಪಾಲ-, ಪಾವನ-, ಸು-; Bp. 43, 13.

ಚರಿತಾರ್ಥ carita-artha. attaining one's object, successful in an undertaking; accomplishment of a work; serving of a purpose; welfare. (B. 4, 133; 5, 291; My.).

ಚರಿತಾರ್ಥತ್ವ caritārthatva. the attainment of an aim, successfulness, success (Bp. 2, 36).

ಚರಿತೆ carite. = ಚರಿತ. walk, etc. (Bp. 5, 64; 60 sum.; 61, 81; My.).

ಚರಿತ್ರ caritra. going; acting; walk, behaviour; practice; deeds, exploits (ಸಂವರ್ತ, ವರ್ತನ, ಚರಿಸುವುದು Nn. 160; ವಿಸರ್ಜ, ಚಾರಿತ್ರ, 62); adventures; story, history or account of anyone's deeds, exploits, feats and achievements; nature, disposition.

ಚರಿತ್ರಗಾಣ caritra-gāṇa. a historian (B. 4, 165; My.).

ಚರಿತ್ರೆ caritre. = ಚರಿತ್ರ. history, etc. (C.).

ಚರಿಯಿಸು cariyisu. = ಚರಯಿಸು q. v., ಚರಿಸು. to roam, etc. (Cpr. 1, 108; Bp. 60, 10).

ಚರಿವಿಗೆ carivige. = ಚರವಿಗೆ, etc. a large copper or brass pot. (My.).

ಚರಿಷ್ಣು carisṇu. moving, wandering about, unsteady.

ಚರಿಸು carisu. to move about; to walk; to wander, to roam, to behave, to live (ಚಲಿಸ Nn. 158). see Bp. 1, 29; 10, 14; 40, 75; 47, 4; 52, 1. ಚರಿಸಿದಂ (Smd. 92). 2, to be engaged in; to undertake, to set about, to observe, to practise (Bp. 55, 41).

ಚರು caru. a kind of vessel in which a particular oblation is prepared: a caldron, a pan, a pot, a kettle (ಕುಮ್ಮ, ಕುಣ್ಣ, ಉಖೆ, ಪಿರೆ, ಸ್ಥಾಲಿ, ಭಾಣ್ಣ, ಮಡಕೆ Mr. 209). 2, ಚರುತ್ತು, an oblation of rice, etc. for presentation to the gods or manes (ಹವಿಸ್, ಬೇಳ್ತು ತುತ್ತು ಗಳು Mr. 260).

ಚರುಗ caruga. = ಚರಗ, ಚೆರಗ. an offering to Dēmaṇva, for which Holeyas kill one or more he-buffaloes, cut up the flesh, and throw the pieces about on the fields of the village or town to which they belong (ಹೊಳೆಯೊಳಗೆ ಚೆಲ್ಲುವ ಅಹುತಿ G.).

ಚರುತ್ತು caruṭṭu. = ಚರತ್ತು. an oblation to god. (My.).

ಚರೂಟಿ carūṭi. = ಚರೂಟಿಕೆ. the preparing or proper boiling of flesh (ಕಣ್ಣು ಮುಂ ತಾಳಿಸುವುದು Mr. 217 in three MSS.).

ಚರೆ care. = ಚರಿ 2. small shot. (My.).

ಚರ್ಕೆ carke. = ಚರಿಕೆ. (My.).

ಚರ್ಚ carca. the sun (ಸೂರ್ಯ Mr. 468).

ಚರ್ಚರಿ carcarl. festive sport. 2, a kind of song. see Nr. 3. ಕಪ್ಪದಿಗ.

ಚರ್ಚಿಕೆ carclike. the state of being smeared or covered with anything; cleaning the person with perfumes; covering, smearing (Cpr. 6, 54). see ವಿ-.

ಚರ್ಚಿತ carclita. smeared, perfumed, anointed; inquired into or after, investigated (My.); sought, desired.

ಚರ್ಚಿಸು carclisu. to consider; to investigate, to inquire into; to discuss (Abh. P. 9, 8 va.; My.).

ಚೆಚುರ್ careu. to support or sustain children (ಶಿಶು ಸನ್ಧಾರಣ Smd. Dh.; o. rs. ಚುಚುರ್, ಶಿಶುಸನ್ಧಾರಣ).

ಚೆರ್ಚ carce. = ಚೆರ್ಚೆ. smearing the body with sandal and other unguents, perfuming the body (ಲೇಪನ, ಅನುಲೇಪನ Nn. 73; ಅಂಜನ Mr. 522). 2, reflection, consideration, repeating over in thought (ಚಿಂತೆ 73; 522). 3, Durgā (ಚಾಮುಂಡೆ 73; ಭೈರವಿ 522; ಚಾಮುಂಡೆ, ಭೈರವಿ, ವನದೇವಿ Mr. 14; ಇನ್ನಾರ್ತ, ಭೈರವಿ Nn. 28). 4, investigation, reasoning, inquiry, logic (ತರ್ಕ 73). 5, a festival, etc. (ಉತ್ಸವ 73; 522; ಮುದ Mr. 330). 6, sexual intercourse (ರತ,

ಕೂಟಿ 73; ಅತಿಸುರತ 522). 7, a word (ಉಕ್ತಿ Nn. 73; ಶ್ಲಾಸಕ, ಜಿಹ್ವಾರವ Mr. 330). 8, a vow (ವ್ರತ 73). 9, an image (ಪ್ರತಿಮೆ 73; 522). 10, a bubble (ಬುದ್ಬದ, ತನಗೆ ತಾನೆ ಹುಟ್ಟುವುದು 73; ಬುದ್ಬದ 522). 11, idle slander (not Sk., but Mhr. & T.; Sk. ಚರ್ಚ, to abuse; to menace; cf. ಜಜಿ 1). 12, ridicule, mocking, making fun of (not Sk., but S. Mhr.). 13, a quarrel, a dispute (not Sk., but My.).

ಚರ್ಮ carma. = ಚಮ್ಮ, ಸಮ 2, ಸಮ್ಮ. skin, leather, hide, bark, etc. (ತೊಗಲು Nn. 28; ತೊವಲ್ Ct. II, 104). 2, a shield.

ಚರ್ಮಕೆ carma-kāṣe. the soap-nut plant, Mimosa abstergens Roxb.

ಚರ್ಮಕಾರ carma-kāra. = ಸಮ್ಮಗಾಣ. a shoe-maker, a worker in leather (ಬಾರು ಮಿಳಿಗಳ ಮಾಡುವವನು Nn. 152, o. r. ಮುಟ್ಟಿಗೆ; ಪಾಡು ಕಾಕಾರ, ಸಮ್ಮಗಾಣ Mr. 381).

ಚರ್ಮಕೃತ್ carma-kṛt. = ಚರ್ಮಕಾರ. a shoe-maker, etc.

ಚರ್ಮಗತ carma-gata. being in or connected with skin. see Prv. 3. ಅನ್ನಗತ.

ಚರ್ಮಗರ್ಪಟ carma-karpaṭa. a bottle made of skin to hold oil, etc. (ಬುದ್ಬಲಿಕೆ Mr. 213, o. rs. ಚರ್ಮಗರ್ಪರ and ಬುಜ್ಜನೆಗೆ in two MSS.).

ಚರ್ಮಚಕ್ಷು carma-cakṣu. the material, physical eye (My.).

ಚರ್ಮಣ carmaṇa. a man who has the power of promptly answering any question, an eloquent man (ವಾಗ್ವಿ, ಮೇಳಯ್ಯ ನಾ ನಾರವಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಗೆಯುವಂ Mr. 360 in two MSS., o. r. ಚರ್ಮಣ).

ಚರ್ಮದಣ್ಣ carma-danḍa. a whip (ಚಮ್ಮಟಿಗೆ ಕೆಶೆ Mr. 274).

ಚರ್ಮಪಟ್ಟಿಕೆ carma-paṭṭike. = ಚಮ್ಮಟಿಗೆ, ಸಮಟಿಗೆ. a leather backgammon board, etc.

ಚರ್ಮಪಾಡುಕೆ carma-pāḍuke. = ಚಮ್ಮಳಿಗೆ. a leather shoe (ಉಪಾ ನಕ, ಕೆರಹು Mr. 205).

ಚರ್ಮಪಾಶ carma-pāśa. a leathern rope (ಮಿಡೆ Mr. 286).

ಚರ್ಮಪ್ರಭೇದಿಕೆ carma-prabhēḍike. a shoe-maker's awl or knife.

ಚರ್ಮಪ್ರಸೇವಕೆ carma-prasēvaka. a bellows.

ಚರ್ಮಪ್ರಸೇವಿಕೆ carma-prasēvike. a bellows.

ಚರ್ಮಯಸ್ಪಿಕೆ carma-yaṣṭike. = ಚಮ್ಮಟಿಗೆ No. 2. a whip.

ಚರ್ಮರತ್ನ carma-ratna. an excellent shield (Cpr. 6, 106 va.).

ಚರ್ಮವಲ್ಲಿಕರಣ carma-vallikaraṇa. the act of making creepers, i. e. straps, of leather. see ಬಾರ್.

ಚರ್ಮಿ carml. armed with a shield: a soldier armed with a shield (see ಕಡಿತಲೆಗಾಣ). 2, N. of a tree, the bark of which is used for writing upon (= ಭೂರ್ಜ; see ಬೂರ್ಜ).

ಚರ್ಯೆ carye. = ಚರಿಗೆ. going, wandering; walk, behaviour, conduct; course; practice; occupation; perseverance in wandering about as a religious mendicant. 2, eating.

ಚರ್ವಣ carvapa. 1. = ಚರ್ಮಣ, q. v.

ಚರ್ವಣ carvapa. 2. = ಚರವಣ. grinding with the teeth, champ-ing, chewing, masticating; eating; solid food. see ಅಗಿ, ಕಡಿ, and ದನ್ನ ಚರ್ವಣ.

ಚರ್ವಣಕ್ರಿಯೆ carvapa-kriye. chewing, etc. see ಪೊಳಕು.

ಚರ್ವಣೆ carvape. a species of blue fly (ನೀಲಮುಟ್ಟಿಕೆ, ಕರಿಯ ನೋಣ Nr.; My. Amara similarly).

ಚರ್ವಿತ carvita. chewed; eaten.

ಚರ್ವಿತಕೆ carvitaka. the act of eating (Cpr. 5, 54).

ಚರ್ವಿಗೆ carvige. = ಚರವಿಗೆ, etc. (My.).

ಚೆಲ್ eal. = ಚುಲ್, etc. pregnancy, etc. see ಚೊಳ್ಳಲ್.

ಚಲ cala. = ಚಲ್, etc. see ಚೊಚ್ಚಲ, ಮುಜುಚಲ, ಮುಜಲ.

ಚಲ cala. 1. = ಚಳ. moving, stirring, shaking, trembling; unsteady, movable; wavering, flying unsteadily; confused; agitation, etc.

ಚಲ cala. 2. Tbh. of ಫಲ. firmness of character, resoluteness, constancy in pursuing a purpose [ಕನ್ನಡ ಪಂಚಲವೆನ್ನೆಳ್ಳ ನಿಸ್ಸಂ Kr. 2, 84; ಚಲಮೇಳ್ ದುರ್ಯೋಧನಂ Pb. 14, 64; Ap. 4, 27]: (Smd. 138, 150); obstinacy, self-will (Smd. 143; Bp 58, 37; C.: Mhr. 138, 150); teasing, harassing; for the other significations see ಫಲ; and see Prva. 3. ಬರು and ಬಲ; Sśv. 4, 49, 63. — ಚಲದಂಕ. — ಅಂಕ. a man distinguished by firmness of character (Sśv. 4, 27). — ಚಲದಂಕರಾಮ. — ಅಂಕ. — Rāma who is distinguished by firmness of character (Smd. 205 Mdh. MS.). — ಚಲದಾಣ್ಣ. — ಅಣ್ಣ. (Smd. 63). a resolute master.

ಚಲಕು calaku. = ಚಲಂಕು, ಚಲಂಗು, ಚಲಂಕು, ಚಲಂಗು. to let go from the hand, to discharge, to throw away, etc. (ಕರವನೋಚನ Smd. Dh.).

ಚಲಗಾಳ cala-gāṇa. a determined or obstinate man (My.).

ಚಲಂಕು calaṅku. = ಚಲಕು. (Smd: Dh.).

ಚಲಂಗು calaṅgu. = ಚಲಕು, etc., ಚಲಂಗು q. v. to let go from the hand.

ಚಲಣ calaṇa. = ಚಲ್ಲಣ, q. v. drawers of different length. (My.).

ಚಲತ್ calat. going; moving; shaking; being loose (Smd. 100, 117, 173).

ಚಲತನ calatāna. obstinacy, self-will (J. 10, 31).

ಚಲಶೃಂಗಲ calat-kuntala. (Smd. 100). hair that moves about, etc.

ಚಲಶ್ಚ calatva. moving, shaking, trembling; pulsation. see ಸಂ-.

ಚಲದಲ cala-dala. having trembling leaves: the holy fig-tree, *Ficus religiosa* Lin.

ಚಲದಿ caladi. cooling food given to develop chicken-pox (My.; Te. ಚಲದಿ; see ಚಲಿ 1). cf. ಸರದಿ 2.

ಚಲನ calana. moving, shaking; wandering; moving on or forward, proceeding; going away; starting off, setting out, departing; walking, marching. see ತಳರ್, ತರಳ್, 2, a foot (Abh. P. 4, 90; 16, 28).

ಚಲನಕ calanaka. a short petticoat worn by common women (Sk.; see ಚಣಕ, ಚಲ್ಲಣ, etc.).

ಚಲನಿ calani. = ಚಲನಕ. (Sk.).

ಚಲನೆ calane. = ಚಲನ. (ಚಲನ, ಪರಿವರ್ತನ Nn. 158; My.; B. 4, 101).

ಚಲನು calame. = ಚಲಮೆ, ಚಲುವೆ, ಚಲ್ಮೆ, ಚಲುವೆ. an orifice, a bore, a small pit (Te. ಚಲಮೆ, ಚಲುವೆ); a hole dug in the dry bed of a river or in a dried up tank; a spring of water or a fountain head (My.; [Tu. ಚಲುವೆ]; Te. ಚಲುವು, ಚಲುವೆ, ಚಲಿವೆ, ಸಲುವೆ, ಚಲಿ, ಸಲಿ; cf. ಸಲಿ 2). see Si. 83, 102, 115.

ಚಲನಾದಿ cala2-vādi. (Smd. 193, 198, 221). = ಫಲನಾದಿ. a resolute, determined or obstinate speaker (My.). 2, a Holeyā who with resoluteness and obstinacy serves Śiva, lives by begging alms, and is greatly respected by the Liṅgavantas (C.). 3, an obstinate person (My.). ಚಲನಾದಿಯ ಸಂಗಡ ಪಟನಾದಿ ಸೇರಿವ ಹಾಗೆ (Prv.). 4, = ಕುಳನಾದಿ, who always is a Holeyā (My.).

ಚಲಾಚಲ cala-ā-cala. movable, unsteady.

ಚಲಾಯಿಸು calāyisu. to make go, to carry on, to execute (C.; H.). 2, to go beyond; to be finished (My.; H.).

ಚಲಾನಣಿ calāvaṇi. ಚಲಾನಣಿ. current, as coin, etc. (C.; Br.; Mhr. ಚಲನಣಿ); currency; practice (Si. 396).

ಚಲಿ cali. 1. = ಚಳ 2. (Te. ಚಲಿ, cold, coolness; ಚಲುವು, cold, watery; a cold, catarrh = T. ಚಲುವು; ಚಲ್ಲೆ, ಚಲ್ಲಣ, cool, cold; refreshing; benign, healing; comfortable; ಚಿಲ್ಲು, coldness, chill). — ಚಲಿನೆಂದರೆ. a cool shed where passers by are supplied with water to drink (ಪ್ರಪ್ಪ, etc., ಅಜರೋಟ್ಟಿಗೆ Si. 108; Te. ಚಲಿಪ್ಪಣ, ಚಲಿನೆಂದರೆ, ಚಲಿನೆಂದೆ).

ಚಲಿ cali. 2. = ಚಿಲ್ಲೆ. clearing-nut tree. (Si. & Pl.).

ಚಲಿ cali. 1. a woman who runs after. see ಪುಶ್ಚಲಿ.

ಚಲಿ cali. 2. the tree Lagerstroemia parviflora Roxb. (ಚನ್ನಂಗಿ Mr. 121) 2, (= ಚಳಿ?), a cover, a wrapper, a surout (Sk.).

ಚಲಿತ callita. gone; proceeded; moving; shaking, trembling; marching.

ಚಲಿನೆ calime. = ಚಲಮೆ. a small pit, etc. (My.).

ಚಲಿಯಿಸು calliyisu. = ಚಲಿಸು. (Grj. 8, 44).

ಚಲಿಸು callisu. to be in motion, to move; to stir; to shake, to tremble; to be confused; to go astray; to sport about, to wanton; to go away, to start. ಚಲಿಸದೆ ಇದ್ದನಾದು (ನಿಶ್ಚಲ Nn. 133). see Bp. 5, 14; 40, 70; 49, 19; ಸಂ-.

ಚಲುವು calu. 1. = ಚನ್ 2, ಚಲುವು, etc. beauty, etc. — ಚಲುವು. — ಪಟುವು. to become beautiful, etc. (Bp. 18, 83; 43, 28).

ಚಲುವು calu. 2. = ಚಲ್, etc. see ಚೊಚ್ಚಲ, ಮುಜುಚಲ.

ಚಲುವು caluku. = ಚಲುವು. to pour out or forth, let loose, cast forth or throw away water (ಚಲೋತ್ಸರ್ಗ, Smd. Dh.; cf. ಚಲ್ಲು 1).

ಚಲುವು caluṅku. = ಚಲುವು. (Smd. Dh.).

ಚಲುವು calumi. = ಚಲುವಿ. a handsome woman. (ಸುನ್ನಂ ರಾಂಗಿ, ಸುನ್ನಂ G.).

ಚಲುವು calume. = ಚಲಮೆ, etc. (My.; Si. 92).

ಚಲುವು caluva. = ಚಲುವು, ಚಲ್ಪು No. 1, ಚೆಲ್ಪು No. 1. see ಕದು-; Bp. 18, 29; 51, 25. ಚಲುವನಾಗಿ (= ಚಲುವಾಗಿ, Bp. 12, 36; 22, 7; 33, 14). ಚಲುವನಹ ಬಾಚಿಯಲೆಗೋ? (26, 41). ಚಲುವ ನಾಯ್ತು (51, 41). 2, see 3. ಚಲುವು.

ಚಲುವತನ caluvatana. beauty; charming, coquettish behaviour (My.; Rām. 3, 4 sum.).

ಚಲುವತಿ caluva-ti. a beautiful woman; the goddess of love (ರಾವಣಿವಿ Ct. I, 91).

ಚಲುವಿ caluvi. = ಚಲುವಿ, ಚಲುವೆ, ಚಲ್ವಿ, ಚಲ್ವೆ, ಚೆಲ್ವಿ, ಚೆಲ್ವೆ. a handsome woman (C.).

ಚಲುವಿಕೆ caluvike. = ಚಲ್ವಿಕೆ, ಚೆಲ್ವಿಕೆ, ಚೆಲ್ವಿಕೆ. beauty, handsomeness, elegance, grace; propriety, niceness (ರಾಮ Mr. 504; ಸುರಭಿ 509; C.; B. 5, 66).

ಚಲುವು caluvu. = ಚಲು 1, ಚಲುವ No. 1, etc., ಚಲೋ, ಚಲೋ, ಚಲ್ಪು q. v., ಚೆಲ್ಪು, ಚೆಲ್ವೋ, ಚೆಲ್ವು. beauty, etc. (= ಚಲುವಿಕೆ, q. v.). ಚಲುವ ಚನ್ನನಂ (Bp. 27, 4). ಚಲು

ನಕ್ಕಿ (27, 18). ಚಲುವೆ ಗಾಲ್ (32, 30). ಚಲುವೆ ಮುಖಸರಸಿರುಹಂ (38, 43). ಜನಮಾರ್ಗವೆ ಚಲುವದು (52, 31). see Bp. 28, 53; 41, 22; 43, 24; 56, 47; 57, 46. — ಚಲುವೆ. — ಅ3. = ಚಲ್ವ. ಚೆಲುವ, ಚೆಲ್ವ. a handsome man (C.). — ಚಲುವಣ. — ಅಣ. beauty to go or disappear (Bp. 50, 31). — ಚಲುವಾಗು. — ಅಗು. to become (or be) handsome, nice, etc. (Bp. 38, 42; C. Bp. 5, 2; Bh. 2, 13, 31; Si. 319). ಚಲುವಾದ ರೂಪವುಳ್ಳವಳು (ಶಾಸ್ತ್ರ Si. 182). ಬಹಳ ಚಲುವಾದದು (ಅನೇಚನಕ 368). ಮಡದಿ ತಾ ಚಲುವಾಗಿ (properly, etc.) ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವಳು (Dp. 148).

ಚಲುವೆ caluve. = ಚಲುವಿ, etc. a handsome woman. (My.).

ಚಲೆ cale. she who does move, etc. see ಅ.

ಚಲೊ calo. = ಚಲುವ, etc. ಅದು ಚಲೊ, that is a beauty or beautiful (S. Mhr.) or ಚಲೊದು (C.). ಅಕೆ ಚಲೊಹೆಂಗೆಸು; ಚಲೊ ಬುದ್ಧಿ. ಚಲೊಮನಸ್ಸು, ಚಲೊಫಕ್ತಿ. ಚಲೊಗುಣ, ಚಲೊನಡತೆ, etc. (C.). ಚಲೊತ್ತಾಂಗೆ (i. e. ಚಲೊದಟ ಹಾಂಗೆ), nicely, etc. (S. Mhr.).

ಚಲೋ calō. = ಚಲೊ, etc., ಚೆಲೋ. (B. 1, 3, 17; C.). — ಚಲೋ ಚಲೋ. rep. (B. 3, 38).

ಚಲ್ವ calna. = ಚಲ್ವಣ, etc. (My.).

ಚೆಲ್ವ calme. = ಚಲಮೆ. a small pit, a spring of water. (My.).

ಚೆಲ್ವ calla. 1. = ಚೆಯ್, etc., ಚೆಲ್ವ. great mirth, fun, amusement, pleasure; jest; smiling, laughter (ಸರಸ Ct. I, 30; ಉರುಹಸನ II, 66; ನಗೆ Sm. 66; Sk. ಚಲ್, to sport). see Cpr. 7, 52; 8, 44 va.; Bp. 59, 16; Rév. 1, 135 va.; 4, 14 va.; 8, 82 va.; ಕಣ್ಣಿಲ್ಲ. — ಚೆಲ್ವರಿ. — ಪರಿ. = ಚೆಲ್ವನಾಡು. (Rév. 1, 135 va.). — ಚೆಲ್ವನಾಡು. — ಅದು. to frolic, to sport, to gambol [ಚೆಲ್ವನಾಡು ಪೂವತ್ತು ವಮಲೆಗಾರ್ತಿಯರಂ Pb. 4, 81; ಬೆಣ್ಣೆಯ ಬೆನಕಂಗೆ ಕೆಣ್ಣಿದುಣ್ಣಲಿ ಗೆಯ ಮಾಡಿ ಚೆಲ್ವನಾಡಿದರೆ ಹಲ್ವ ಹೋಹುದು! Bv. 660]; (Abh. P. 3, 81 va.; Bp. 32, 27; Te. ಚೆರಲಾಡು, ಚೆರಲ್ಲಾಡು, ಚೆಲ್ವಾಡು, to frolic, etc.). — ಚೆಲ್ವಾಟಿ. — ಅಟಿ. = ಚೆಯ್ಯಾಟಿ (ಸ. ಚೆಯ್), ಚೆಯ್ಯಾಟಿ. ಚೆಲ್ವಾಟಿ. sport, fun (C.; Te. ಚೆಲ್ವಾಟಿ). ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಚೆಲ್ವಾಟಿ, ಇಲಿಗೆ ಪಾಣಿ ಸಂಕಟಿ (Prv.). — ಚೆಲ್ವಾಟಿನಾಡು. — ಅಡು. = ಚೆಲ್ವನಾಡು. (C.; B. 4, 23; 5, 24, 32).

ಚೆಲ್ವ calla. 2. = ಚೆಲ್ವಾ. infinitive of ಚೆಲ್ವಾ 1. so as to be scattered about in all directions, so as to run over. — ಚೆಲ್ವ ಬಡಿ. to beat (persons) so as to make (them) fly to all directions (Bh. 1, 2, 33). — ಚೆಲ್ವರಿ. — ಪರಿ. in ನೀರನ್ನು ಚೆಲ್ವರಿದು ಹಾಕು, to throw water round about a place (S. Mhr.). — ಚೆಲ್ವಾರಿ. = ಚೆಲ್ವರಿ. in ಹಳ್ಳಿ ಚೆಲ್ವಾರಿದು ಹೋಯಿತು, the stream ran over its banks (S. Mhr.).

ಚೆಲ್ವಗಾರ್ತಿ calla-gārti. a merry or charming woman (ಸರಸನಕ Kk. 28; Sm. 73; Ss.).

ಚೆಲ್ವಣ callana. = ಚಲಣ, ಚಲ್ವ, ಚೊಲ್ವಣ, ಚೊಳ್ವ, ಚಣ್ಣ, ಚಣಕ, ಚಡ್ಡಿ. drawers or breeches of different length (ಚಣಕ, ಅರ್ಧೋರುಕ Sm. II; ಚಲಣ Kk. 78, o. r. ಚೊಲ್ವಣ; ಚಣ್ಣಾಕೆ Hla.; My.; Tu., M., T. ಚಲ್ವಡ; Te. ಚಲ್ವಡ, ಚಲ್ವಾಡ, ಚಲ್ವಡ; Mhr., H. ಚೋಳಣ). [ಮಕಾಲಾನ್ವರದೊಳವ್ವಾಗಿ ಚೆಲ್ವಣಮನುಟ್ಟು Pb. 12, 108 va.]. ಪಾದ ಪರಿಯನ್ತ ತೊಟ್ಟ ಚೆಲ್ವಣಂ (ಅಪ್ಪಪದಿನೆ Nr.). see ಅರ, ಅರತೊಡೆ, ನಿಜಾ; ಕೆವ. 3, 3, 16, 27; cf. ಚಲನಕ, ಚಲನ.

ಚೆಲ್ವನತ್ತ calla-vatta. = ಚೆಲ್ವನರ್ತ, ಚೆಲ್ವನೊತ್ತ, ಚೆಲ್ವನೊತ್ತ a jocose man, a coaxer or wheedler; a man who gets his food by coaxing or wheedling (ಬೊನ್ನಕ್ಕ, ನವ್ವಿ ಸಿಯ ತಿಮ್ಮಾತ Sm. 46, o. r. ಚೆಲ್ವನರ್ತ; ನವ್ವಿ ಸಿಯ ತಿಮ್ಮಾತ Kk. 78; ಬೊನ್ನಕ್ಕ, ನವ್ವಿ ಸಿಯ ತಿಮ್ಮಾತ Ss.). [ಕೆಮ್ಮಿಗೆ ನಾಡ ಚೆಲ್ವನತ್ತ ರ ನುಡಿಗೊಳ್ಳ ದಿರ್ Pb. 9, 42].

ಚೆಲ್ವನರ್ತ calla-varta. = ಚೆಲ್ವನತ್ತ, q. v. (ಬೊನ್ನಕ್ಕ, ನವ್ವಿ ಸಿಯ ತಿಮ್ಮಾತ Kk. 36 in three MSS.; one MS. ಚೆಲ್ವನೊತ್ತ. another ಚೆಲ್ವನೊತ್ತ).

ಚೆಲ್ವನೊತ್ತ calla-votta. = ಚೆಲ್ವನರ್ತ q. v., ಚೆಲ್ವನೊತ್ತ. (ನವ್ವಿ ಸಿಯ ತಿಮ್ಮಾತ Sm. II).

ಚೆಲ್ವಾ callā. (fr. ಚೆಲ್ವಾ 1). = ಚೆಲ್ವ 2, ಚೆಲ್ವಾ, ಚೆಲ್ವಾ. — ಚೆಲ್ವಾ ಪಲ್ಲಿ. reit. in a scattered-about manner, disorderly, confusedly (C.; Te. ಚೆಲ್ವಾ ಕುಚಿದುರುಗು). — ಚೆಲ್ವಾ ಪಲ್ಲಿ = ಚೆಲ್ವಾ ಪಲ್ಲಿ. (C.).

ಚೆಲ್ವಾಟಿ callāṭa. see s. ಚೆಲ್ವ 1 & ಚೆಲ್ವಾ 1.

ಚೆಲ್ವಿ calli. 1. a mirror (ಕೆಯ್ಯಡಿ, ಕನ್ನಡಿ Sm. 64; cf. ಚನ್ 1 & 2, ತಿಳಿ; Te. ತೆಲ್ಲೆ, whiter ess, clearness; Sk. ಝಲ್ಲೀ, sunshine).

* **ಚೆಲ್ವಿ calli. 2.** steps in dance? ರಸಭಾವಾಭಿನಯನಂಗಳ್ ಪೂಸವೆ ಪುಗಿಲ್ ಪೂಸವೆ ಚೆಲ್ವಿಗಳ್ ಪೂಸವೆ... ಎನೆ ಪೂಸಯಿಸಿದಳಾಕೆ ನಾಟ್ಯ ಗಮಮಂ Ap. 9, 25.

ಚೆಲ್ವಿಸು callisu. = ಚೆಲ್ವಿಸು. to cause to scatter about, etc., to cause to throw, as a bundle of firewood (B. 2, 30), as fodder (4, 43), as cut off heads (4, 80); to cause to pour, etc.

ಚೆಲ್ವು callu. 1. = ಚೆಲ್ವು q. v., ಕೆವಟು 1, etc. to scatter about, as manure (C.); to pour out or pour, as water (Bp. 3, 5; 22, 56; 30, 20; C.); to spend profusely or squander, as treasury-money (11, 6; C.); to shed by accident or spill, as milk (14, 26; C.); to throw away, as wash or waste liquor (27, 57; C.); as a stick, etc. (S. Mhr.); to throw to the ground, to deposit here and there, as sand (32, 6; C.); to scatter in the wind, as dust (43, 31; C.); to throw, as sand into another's eyes (47, 1; C.); to sow, as seed, etc. (Te.; T. ಚೆಲ್ವು, to sprinkle water). see Bp. 56, 31; B. 3, 31; 4, 9, 37, 42, 60, 110, 123, 148, 158, 225. — ಚೆಲ್ವಾಟಿ. — ಅಟಿ. = ಚೆ. throwing about, etc. (C.; ಸೂಸಾಟಿ G.). — ಚೆಲ್ವಾಡು. — ಅಡು. = ಚೆ. to throw about, etc. (C.; ಕುಡಾಡು, ದೀಸಾಡು G.).

ಚೆಲ್ವು callu. 2. a gad-about, an idle person (My.; cf. ಚೆಲ್ವ 1).

ಚೆಲ್ವು ತೆನೆ callutana. the state of being a gad-about, etc. (My.).

ಚೆಲ್ವೆ calle. = ಚೆಲ್ವೆ, q. v. length (see s. ಗೇರ್ 1 and cf. ಚೆಯ್ 2; ಚಳ್ಳು?). — ಚೆಲ್ವೆ ಗರ್. = ಚೆಲ್ವೆ ಗರ್. (Bh. 1, 2, 33).

ಚೆಲ್ವ calva. = ಚಲುವ No. 1, etc. beauty (Bp. 43, 26). 2, see s. ಚೆಲ್ವು.

ಚೆಲ್ವಿ calvi. = ಚಲುವಿ, etc. a handsome woman. (C.).

ಚೆಲ್ವಿಕೆ calvike. = ಚಲುವಿಕೆ, etc. beauty, etc. (C.; B. 3, 11).

ಚೆಲ್ವು calvu. = ಚೆಲ್ವು, etc. beauty, etc. (Te. ಚೆಲ್ವು, ಚೆಲ್ವು, ಚೆಲ್ವು; T. ಚೆಲ್ವು, felicity; wealth). ಕಮ್ಮಿನ ಚಾರಾಗಾರಮುಂ ಚೆಲ್ವಿನ ಕುಲಗ್ಯದಮುಮ್ ಇರ್ಪನೆ (Cpr. 7, 92 va.). ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದ ಚೆಲ್ವು (Kk. 3). see Ct. II, 2; Sm. 41. 55; Rā. 2, 49. — ಚೆಲ್ವು = ಚೆಲ್ವು a handsome man (C.).

ಚೆಲ್ವೆ calve. = ಚೆಲ್ವೆ, etc. a handsome woman. (C.; B. 5, 56).

ಚೆನಕೆ cavaki. = ಚೆನಕೆ, ಚಾಕೆ. any square or low seat or pedestal, a stool (C.; B. 5, 140. 295; Mhr., H. ಚಾಕೆ); 2, a square shed; a guard-house (C.; Mhr., H.); a maṭha (S. Mhr.); the inner veranda of a house (My.).

ಚೆನಡಿಕೆ cavaḍike. perhaps Tbh. of ಚಾಣ್ಣಾಲಿಕೆ (which appears also as ಚೆಣ್ಣಾಲಿಕೆ). a small wooden vessel or barrel, closed at one end and covered with a thin wire at the other, used as a rude lute (S. Mhr.).

ಚೆನರ cavara. = ಚೆನಲ 2, ಚೆನಲ. Tbh. of ಚೆನುರ. a chowrie. (ಚಾನುರ Ct. II, 94; ಕುಂಚೆ Sm. 44; C.). see Bp. 61, 30; C. Bp. 47, 37; Rā. 9, 39. — ಚೆನರದ ಚೆಕ್ಕದೇವ. N. (Bp. 58, 3).

ಚೆನರಿ cavari. = ಚೆನುರಿ, ಚೆನುರಿ, ಚಾರಿ. (C.; B. 3, 55; 5, 12). — ಚೆನರಿ ಕೊಟ್ಟು. a kind of gold ornament with some hair of the tail of the Bos grunienis, worn by women in their plaited hair (My.). — ಚೆನರಿಕೊಟ್ಟು. = ಚೆನರಿಕೊಟ್ಟು. (My.). — ಚೆನರಿನುಗ. = ಚೆನುರಿ. ದೊಡ್ಡ ಚೆನರಿನುಗ (ಸ್ಯಮರ Si. 170).

ಚೆನರಿಗೆ cavarige. = ಚೆನರಿಗೆ, etc. a large copper or brass pot. (My.).

ಚೆನರ್ಗ ca-varga. the palatals (Smd. 77).

ಚೆನಲ cavala. 1. two Apas (Mhr., S. Mhr.; cf. ಚೆನಲಿ).

ಚೆನಲ cavala. 2. = ಚೆನರ, etc. (My.).

ಚೆನಲನ್ನು cavalamba. an eyelash (ಕಣ್ಣಿನ Kk. 32, Sm. 70. = ಚೆನಿ-ಲನ್ನು? M. ಚೆನು, T. ಚೆನು, eyelash).

ಚೆನಲಿಕಾಯಿ cavaḷi-kāyī. a bean, Dolichos catjang or sesquipedalis: Portulaca quadrifida (Mhr. ಚೆನಲಿಕೆ; R.). [Tu.]. 2, a common vegetable, the pods of a much cultivated erect herb, Cyamopsis ploraloides D. C. (Z.). 3, = ಗೋರಿಕಾಯಿ (My.).

ಚೆನಿ cavi. Tbh. of ಛನಿ (Smd. 338). light, lustre (ಚಾನ್ರಿ Sm. 15; Kk. 46); skin, hide.

ಚೆನಿಕೆ cavike. a species of the pepper plant, Piper chuba, W. Hunt.

ಚೆನು cavu. 1. = ಚಾ. four. (Mhr. ಚೆನು).

ಚೆನು cavu. 2. = ಸಬ 2, ಸಬು, ಸಬ್ಬು 1. soap (Mhr., H. ಸಾಬಣ, ಸಾಬೂ, Arab. ಶಾಬೂನ್; Te. ಚಾ, ಸಬ್ಬು; T. ಚೆನು, M. ಚೆನು). — ಚೆನು ಕಾರ. country-made or European soap (My.; T., Te.).

ಚೆನು cavu. 3. ಚಾ. a measure of estimation obtained from a calculation formed upon the number or weight of pearls (My.; Mhr. ಚೆನು; Te. ಚೆನು). see Prv. 5. ಮುತ್ತು.

ಚೆನುಕೆ cavuka. 1. = ಚಾಕೆ, ಚಾಕು. four; four-sided, square. 2, the four-sided liṅga box (of wood or silver) carried by the Liṅga-vantas (S. Mhr.). 3, a small uncoloured square handkerchief (My.). 4, four Rupees (My.). 5, a showy pace of the horse (Mhr., H. ಚಾಕೆ, ಪುತ G.).

ಚೆನುಕೆ cavuka. 2. cheap (R.; Te. ಚೆನಕೆ, ಚೆನುಕೆ; Mhr. ಸವಂಗ; Te. ಚಾಕೆ, T. ಚೆನುಕೆ, cheapness, = Mhr. ಸವಂಗಾಳ; Mhr. ಸವಂಗೇರಿ, to become cheap).

ಚೆನುಕಸತ್ತಿಗೆ cavuka-sattige. a square Chattr or umbrella (Cpr. 7, 81 va.).

ಚೆನುಕಸಿ cavukasi. ಚಾಕಸಿ. careful inquiry; investigation (C., Mhr., H. ಚಾಕಸಿ); [hargaining, higgling, etc.].

ಚೆನುಕಳಿ cavukali. = ಚೆನುಕಳಿ. a set of four pearls; an ear-ring with four pearls (My.; Te.; Mhr. ಚಾಕಡಾ, ಚಾಕಡಿ; T., M. ಚೆನು ಕಳಿ, ear-ring with a square piece of gold). 2, a checkered cloth (R.; T. ಚೆನುಕಳಿ, a plaid, either coloured or overlaid; Mhr. ಚಾಕಡಿ, a square, on cloth, etc.).

ಚೆನುಕೆ cavuki. = ಚೆನಕೆ. any square or low seat. (My.).

ಚೆನುಕಳಿ cavukali. = ಚೆನುಕಳಿ No. 1. (S. Mhr.; Bp. 4, 39; 14, 4).

ಚೆನುಗಡೆ cavugade. an assemblage of four kettle-drums beaten by two men (S. Mhr. rare; Mhr. ಚಾಘಡಾ).

ಚೆನುಡೆ cavuḍa. = ಚೆನುಡ್ಡು, ಚಾಪುಡ್ಡು. N. (My.). see ಸುರಗಿ.

— ಚೆನುಡೆದೇವ. N. (Bp. 32, 10). see ಸುರಗಿಯು. — ಚೆನುಡೆನಾ

ಚಾಯ್. — ಅಚಾಯ್. N. (Bp. 32, 5. 59). — ಚೆನುಡೆಯ. — ಅಯ. N.

(Bp. 32, 7). see ಮುಸುಟಿ. — ಚೆನುಡೆಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 32, 53).

see ಸುರಗಿ, ಮುಸುಟಿ. — ಚೆನುಡರಸ. — ಅರಸ. N. (Bp. 8, 15; 32,

39; 46, 44). — ಚೆನುಡರಾಜ. N. (Bp. 32, 7. 45). — ಚೆನುಡರಾಯ. N.

(Bp. 9, 45; 32, 37). see ಸುರಗಿಯು, ಮುಸುಟಿಯು. — ಚೆನುಡಾಚಾ

ಯ್. — ಅಚಾಯ್. N. (Bp. 32, 5. 59).

ಚೆನುಡಂಗಿ cavuḍaṅgi. = ತನುಡಂಗಿ. N. of a plant. (My.).

ಚೆನುಡಿ cavuḍi. = ಚಾಪುಡ್ಡು. N. of a female demon worshipped

by Ṣūdras in the form of three stones under a tree on the

outside of a village (My.). 2, N. of a village (S. Mhr.). — ಚೆನು

ಡಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮ. N. (My.). — ಚೆನುಡಿವೇವ. N. see ಮುಸುಟಿಯು.

— ಚೆನುಡಿವೆಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. see ಮುಸುಟಿಯು.

ಚೆನುಡೇಶ್ವರಿ cavuḍa-Isvari. = ಚಾನುಡೇಶ್ವರಿ, a form of Durgā

(My.; C. Bp. 32, 44).

ಚೆನುಡ್ಡು cavuḍḍa. = ಚೆನುಡ್ಡು, etc. — ಚೆನುಡ್ಡು ಚಾಯ್. — ಅಚಾಯ್. N.

(Bp. 52, 61).

ಚೆನುತಿ cavuti. = ಚಾತಿ. Tbh. of ಚೆನುತಿ. (C.). see ನಾಗರ.

ಚೆನುದರಿ cavudari. ಚಾದರಿ. a public officer of a village (Mhr.,

H. ಚಾಧರಿ). 2, the head man of a trade or caste (Mhr., H.).

3, the officer of a royal guard (My.).

ಚೆನುರಿ cavuri. = ಚೆನರಿ. (Mr. 334, o. r. ಚೆನರಿ; My.).

ಚೆನುರಿಗೆ cavurige. = ಚೆನರಿಗೆ, etc. a large copper or

brass pot. (My.).

ಚೆನುಲ cavula. = ಚೆನಲ 2, etc. (My.).

ಚೆನುಲಿ cavulli. ಚೆನಲಿ. a silver coin equivalent to two Apas

(B. 3, 88; Mhr. ಚೆನಲಿ, ಚಾಲಿ).

ಚೆನುಳು cavuḷu. = ಸವಳು. brackishness (My.; T. ಚೆನಳು;

Te. ಚೆನಡು, ಚಾಡು). ಮೀನು ಬಲ್ಲದೆ ನೀರು ಚೆನುಳು ಸೋಡು ಎನ್ನು

ದನು? (Dp. 76). — ಚೆನುಳುಕಾರ. = ಚೆನುಳುತ್ತು. (My.). — ಚೆನುಳು

ಪ್ಪು. — ಉಪ್ಪು. impure soda, soda-saltpeṭer (My.). — ಚೆನುಳುನು

ಣ್ಣು. Fuller's earth, earth impregnated with carbonate of soda

(ಉಪ, ಪ್ಪು ರವ್ವತ್ತಿಕೆ Si. 100; My.; T. ಚೆನಟ್ಟು, ಮಣ್ಣು).

ಚೆನು cavya. = ಚೆನಿಕೆ. piper, chaba.

ಚೆನೈ cavve. = ಚೆನೈ, q. v. N. of a plant.

ಚೆನಕೆ caṣaka. a drinking vessel; a goblet (ಬಟ್ಟಲ್ Mr. 212; 30

Sm. 113).

ಚೆನಾಲ caṣāla. a ring on the top of a sacrificial post.

ಚಳಿ **ca** 1. (to be sprinkled about, *cf.* ತಳಿ 1); to abound, as fruits on a tree, pox on the body (S. Mhr.).
P. p. ಚಳತೆ.

ಚಲಿ calo. 2. = ಚಲಿಯು, etc. — ಚಲಿಸೋದು. to sprinkle (S. Mhr.; ಸಿವಿಸು; ಸೂಸು G.). — ಚಲಿ ಹಾಕು. = ಚಲಿಸೋದು. (S. Mhr.). — ಚಲಿ ಹೊಡೆ. = ಚಲಿ ಹಾಕು. (S. Mhr.).

ಚಲಿ calo. (Tbh. of ಚಲಿ 2, No. 2?). a cloth when used for carrying children or weak persons, or their bodies (S. Mhr.).

ಚಲಿಯು calaya. = ಚಲಿಕೆ 2, ಚಲಿಯು, ಚಲಿಯು 1, ಚಲಿ 2, ತಲಿ 3. sprinkling (ಸಿವಿಸುವುದು, ಸೂಸುವುದು Kk. 69; Sm. 35; ನೀರ ತಲಿ ದುಡು Bhn. 60, o. r. ಚಲಿಯು). ಅವಿರಲಮಾಗಿ ತಲಿದ ಕುಂಕುಮಜಲದ ಚಲಿಯದೋರ್ (Cpr. 7, 92 va.). ನನಪರಮುರದ ಪನ್ನೀರ ಚಲಿಯಂ (Rām. 1, 13, 5). ಗನ್ನೋದಕದ ಚಲಿಯುಗಳು (Pril. 3, 4). ಸುರಿನ ಮುದುತ್ತುವ ಚಲಿಯಂ ..ಅದಾಗಿ (Rāv. 13, 50). ಪನ್ನೀರ ಚಲಿಯದಿನ್ದ (C. Bp. 5, 2). ಸಿರಿಗನ್ನ ಪನ್ನೀರೊಳು ಬೆರಸರ್ಪ ಚಲಿಯಂ (5, 5). ಕಸ್ತೂರಿಕೆಯ ಚಲಿಯದಲಿ (Bp. 12, 13). see Cpr. 7, 96 va.; Bh. 1, 12, 3, 10.

ಚಲಿ calia. = ಚಲಿ, etc. see ದೊಡ್ಡ. — ಚಲಿಮರ. = ಚಲಿ. (S. Mhr.).

ಚಲಿ calu. = ಚಲಿ, ಚಿಕ್ಕು, ಸೆಕ್ಕು. a long, flexible twig or rod. (M. ಚವಳು, T. ಚವಳು, ಚಲಿ, to be flexible, to bend; T. ಚವಟ್ಟು, ತುವಟ್ಟು, to make flexible; Tu. ಗೆಲ್ಲು, a branch, twig; cf. ಸವಿ ಗೆ; see s. ಸೆಳೆ 1; ಚಲಿ ?). — ಚಲಿವರೆ. — ಅನರೆ. = ಚಿಳವರೆ. a cultivated pulse, *Dolichos lablab* Lin. (S. Mhr.). — ಚಲಿಗುರು. — ಉಗುರು. = ಚಿ. finger nails as long as a switch (S. Mhr.).

ಚಲಿ calio. = ಚಲಿ, ಚಿಕ್ಕು, ಚಿಕ್ಕು, ಸೆಕ್ಕು. Tbh. of ಶೇಲು. the Sepistan plum, of a gummy character, *Cordia myxa* Lin. — ಚಲಿ ಮರ. = ಚಲಿ. (My.; ಶೇಲು, ಶ್ಲೇಷ್ಮಾತಕ, ಶೀತ, ಉದ್ದಾಲ, ಬಹು ವಾರಕ, ಬೊಂಕೆಕಾಯಿಗಿದ Si. 129).

ಚಾ ಎ. = ಚೋ, ಚೋ. an imitative sound. — ಚಾ ಚಾ. rep. a sound used in driving cattle when ploughing or going by carriage (S. Mhr.).

ಚಾ ಎ. = ಚಾ. — ಚಾಕಿ. the China tea-plant, *Camellia thierifera* Griff. (St. & Pl.; My.). — ಚಾಕುಲ್ಲ. the Roussa or ginger grass, *Andropogon Martini* Roxb. (St. & Pl.).

ಚಾಕೆ cāka. neat, tidy, trim. — ಚಾಕಚಕ್ಕ. acuteness, as a quality or principle (My.; Te.; Mhr. ಚಾಕಚೋಷೀ); agility, speed (My.).

ಚಾಕರ cākara. a servant (ಸೇವಕ, etc. Si. 259; C.; Dr.; Mhr., H.; B. 4, 33; 5, 266). ಅನೇ ಚಾಕರನ ಹೆಣ್ಣು ತಿ ಅಜ್ಜು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮುಣ್ಣೆ, ಕುದುರೇ ಚಾಕರನ ಹೆಣ್ಣು ತಿ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಮುಣ್ಣೆ, ದಣ್ಣೆಗೆ ಹೋದವನ ಹೆಣ್ಣು ತಿ ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಮುಣ್ಣೆ (Prv.).

ಚಾಕರಿ cākari. service; employment (C.; Br.; Mhr., H.; Si. 299; B. 4, 142; 5, 216, 286, 290). — ಚಾಕರಿ ಚೋಕರಿ. reit. (C.). — ಚಾಕರಿ ಯನ. — ಅನ. a servant (C.; ಭೃತ್ಯ, etc. Si. 341).

ಚಾಕು cāku. a penknife (C.; Mhr., H.; Br.; Si. 290).

ಚಾಕುಕು cākusu. — ಚಾಕುಸಿನ ಗಿಡ. the shrub *Cassia auriculata* Lin. (St. & Pl.).

ಚಾಕಿಕೆ cākrika. a bard who chants in chorus the praises of kings, heroes, etc.

ಚಾಕುಷ cākusa. (fr. ಚಕ್ಷುಸ್). belonging to the eye; perceptible by the eye, visible, seen. (Smd. 10, 11).

ಚಾಗ cāga. 1. = ಚಾಗ, q. v. the colour green.

ಚಾಗ cāga. 2. = ಚೇಗ. quickness, etc. — ಚಾಗ ಚಾಗ. = ಚೇಗ ಚೇಗ, q. v.

ಚಾಗ cāga. Tbh. of ತ್ಯಾಗ, abandoning. [ಇವು ಭದ್ರದೇವರ ಚಾಗ ದೊಳಿಬಿಡುಗಾದನೇ Pb. 1, 29; Ap. 2, 24]; (Abh. P. 11, 77; Grj. 4, 161). ಎನೇಚ್ಚುನ್ ಅವನ ಚಾಗದ ಪೆನ್ನುಂ? (Smd. 211).

ಚಾಗಿ cāgi. Tbh. of ತ್ಯಾಗಿ (Ci. II, 43). a giver, donor, etc. see Smd. 104, 183, 296; Bp. 37, 34.

ಚಾಗು cāgu. = ಚಾಂಗು, ಜಾಗು 1. [ಚೆನ್ನ ಚೇರಮರ ಬಣ್ಣ ನಾನಯ್ಯ. ಎನ್ನ ಚಾಗು ಬೊಲ್ಲನೆ ಕಾವ ಗೋವನನ್ನುರು Bv. 337]. — ಚಾಗುರೆ. — ಉರೆ huzza! hurra! bravo! (ಕೊಣ್ಣಾಟದ ನುಡಿ Blin. 38, o. r. ಜಾ; Te. ಚಾಂಗುರೆ). see Bp. 36, 12.

ಚಾಂಗು cāngu. = ಚಾಗು, etc. a word of encouragement (Mhr. ಜಾಗ, waking; freshness, vividness, animated state). — ಚಾಂಗು ಬಲ. = ಚಾಂಗು ಭಲ. (Bp. 6, 23; 43, 32; 56, 17). — ಚಾಂಗು ಬಲ, ಚಾಂಗು ಬಲ. (46, 52). — ಚಾಂಗು ಭಲ. huzza! hurra! bravo! (Bp. 44, 34, 71). — ಚಾಂಗು ಭಲರೆ. = ಚಾಂಗು ಭಲ. (Bp. 4, 7). — ಚಾಂಗು ಭಲಾ. = ಚಾಂಗು ಭಲ. (Bp. 5, 39; 56, 7; Te.).

ಚಾಂಗೇರಿ cāngēri. wood sorrel, *Oxalis pusilla* Salisb.

ಚಾಚಿ cāci. = ತಾಚಿ. a childish word for the female breast (My.; Te.; Mhr., H. ಛಾಚಿ), for stools.

ಚಾಚು cācu. to stretch out, to hold out, to extend, to stretch forth, to put out, as the hand (C.; Si. 213; B. 3, 26; 4, 155; 5, 130), a leg (C.; B. 3, 123; Si. 288), a finger (Si. 211; C.), the trunk (B. 5, 238), the breast or teat (Bp. 60, 36), the body (Bh. 1, 20, 61), a bow (Rām. 3, 6, 39), one's crown (J. 2, 40; 7, 18), etc. (Te. ಚಾಗು, ಸಾಗು, to fall prostrate; to lie flat, be stretched or extended; to extend or stretch, to lengthen, as hot iron under the hammer; ಚಾಚು, to cause to extend, to stretch, etc.; T. ಚೇಯ್, length; cf. ಸಯ್ 1, etc.; ಚಾಪು, ಗೇಣ್ 1, ಜಾಗಿಸು).

ಚಾಚು cācu. Tbh. of ತ್ಯಾಚು. to be left, etc. (My.).

ಚಾಂಚಲ್ಯ cāncalya. (fr. ಚಂಚಲ). moving; fickleness, unsteadiness. (J. 18, 37; My.; Si. 70).

ಚಾಟಕ cāṭaka. jugglery; incantation (S. Mhr., as ಚಾಟಕ ವಿದ್ಯೆ; Mhr., H. ಚೇಟಿ, ಚೇಟಿಕ, sorcery). cf. ಚಾಟಿನ.

ಚಾಟಿಕೈರ cāṭakāira. (fr. ಚಟಿಕ). a young he-sparrow.

ಚಾಟಿನ cāṭana. injuring, killing, etc. see ಉಚ್ಚಾಟಿನ.

ಚಾಟಿ cāṭi. = ಚಾವಟಿ, ಚಾವುಟಿ. a whip, made of cord or leather (My.; Si. 344; Tu.; Te. ಚಾಟಿ, ಜಾಟಿ, ಝಾಟಿ; T. ಚಾಟಿ; M. ಚಾಟಿ; Mhr., H. ಝಾಟಿ; T. ಚಾಟಿ, to beat, strike; cf. ಚಾಟಿ 2). see ಬಲ್ಟಾಟಿ.

ಚಾಟಿ cāṭi. Tbh. of ತಾಟಿ. cloth, etc. (My.).

ಚಾಟು cātu. 1. a refuge; a shelter, anything that screens from rain, wind, or the heat of the sun (C.; Te.; T., M. ಚಾಯ್, to incline, lean to one side, be bent; to rest or lie on or against).

ಚಾಟು cātu. 2. an imitative sound (cf. ಚಟ್). — ಚಾಟಿನ. rep. with the peculiar noise of repeated whipping (Bp. 52, 8).

ಚಾಟು cātu. pleasing discourse; flattery, coaxing; distinct or clear speech.

ಚಾಟುತನ cātutana. agreeableness, etc.; flattery (Rāv. 11, 83). ಚಾಟುತನದ ನುಡಿ (ಚಾಟಿ, ಚಟಿ, ಶ್ಲಾಘೆ, etc. Nr.).

ಚಾಡ ಷಡ್ಘಾ. a male slanderer or defamer (S. Mhr.; Mhr. ಚಾಡ; B. 5, 106). 2. = ಚಾಡಿ 2. see s. ಚಾಡಿಗ.

ಚಾಡಗಾಣ ಷಡ್ಘಾ-ಗಾಣ. = ಚಾಡ No. 1. (S. Mhr.).

ಚಾಡತನ ಷಡ್ಘಾ. = ಚಾಡಿ 2. (G.).

ಚಾಡಿ ಷಡ್ಘಿ. 1. a female slanderer (S. Mhr.).

ಚಾಡಿ ಷಡ್ಘಿ. 2. = ಚಡಡ, ಚಾಡ. inventing and telling tales of; slander, backbiting (ಸಿಫುಣ, ಕೊಣ್ಣೆಯು, ಕುತ್ಸಿತ Sm. 65; ಗನ್ನನ Si. 436; C.; Tu., T., Te.). (ಗಣಕಂ) ಅತಿವ್ಯಮಂ ಕೆಡಿಸಿ, ಚಾಡಿ ಕೇಳಿ (Skt. 94). ಚಾಡಿ ಹೇಳುವನು (ಕರ್ಣಜಪ, ಸೂಚಕ, ಪಿಶುನ Si. 366). see Si. 56; B. 4, 49. 51. 139; 5, 66.

ಚಾಡಿ ಕಾಣ ಷಡ್ಘಿ-kāṇa. = ಚಾಡಗಾಣ. a male slanderer or defamer (My.). ಸುಳುಚಾಡಿ ಕಾಣ (ದ್ವಿಜಿಹ್ವ Si. 440).

ಚಾಡಿಯೋರ ಷಡ್ಘಿ-khōra. = ಚಾಡಿ ಕಾಣ. (Mhr. ಚಾಡಾಯೋರ; My.; ಪಿಶುನ Si. 439).

ಚಾಡಿಗ ಷಡ್ಘಿ. = ಚಾಡಿ ಕಾಣ. (ಚಾಡ ಹೇಳುವನು G.; My.).

ಚಾಡಿಗಾಣ ಷಡ್ಘಿ-gāṇa. = ಚಾಡಿ ಕಾಣ. (My.).

ಚಾಡಿಗಾರ್ತಿ ಷಡ್ಘಿ-gārti. = ಚಾಡಿ 1. (My.).

ಚಾಣಿ ಷಡ್ಘಿ. = ಚಾಣ, etc. a small chisel. (My.).

ಚಾಣಕ್ಕ ಷಡ್ಘಿ-kaṇṇa. N. of a Brāhmaṇa, also called Viṣṇugupta (Sk.; a pupil of Viṣṇugupta, My.), minister of king Candragupta at Pāṭaliputra or Pāṭṇa (C.).

ಚಾಣಕ್ಕ ಷಡ್ಘಿ-kaṇṇa. = ಚಾಣಕ್ಕ. (My.).

ಚಾಣಕ್ಕ ಷಡ್ಘಿ-kaṇṇa. = ಚಾಣಕ್ಕ. N. of a dynasty.

ಚಾಣಕ್ಕ ಚಕ್ರೇಶ್ವರ ಷಡ್ಘಿ-kaṇṇa-cakrēśvara. the Cāṇṇa king (see Smṛ. 8. ಎಲ್ಲೆಟ್ಟು).

ಚಾಣೂರ ಷಡ್ಘಿ-kaṇṇa. N. of a wrestler in the service of Kāṇṇa, slain by Kṛiṣṇa. (Bhāgavata 10. 39, 2).

ಚಾಣ್ಣಾಲ ಷಡ್ಘಿ-kaṇṇa. = ಚಾಣ್ಣಾಲ. a caṇḍāla, an outcaste, a pariah (ದೋಷ Mr. 381). see Bp. 56, 51; 60, 41.

ಚಾಣ್ಣಾಲಿಕೆ ಷಡ್ಘಿ-kaṇṇa. = ಚಾಣ್ಣಾಲಿಕೆ. a vulgar lute, the lute of the caṇḍāla.

ಚಾತೆ ಷಡ್ಘಿ. a demon (T., M. ಚಾತ). see ಕುಟ್ಟು.

ಚಾತಕ ಷಡ್ಘಿ. = ಚಾಡಗಿ. a bird said to live only upon rain-drops, *Cuculus melanoleucus*. see Mr. s. ಭೃಂಗ.

ಚಾತಾಣಿ ಷಡ್ಘಿ. = ಚಾತಾಳಿ. (My.).

ಚಾತಾಳದನ ಷಡ್ಘi-ladava. = ಚಾತಾಣಿ, ಚಾತಾಳಿ, ಸಾತಾಣಿ. a so-called Sarternee, a man of a caste of Sūdras who worship Viṣṇu exclusively (My.; Te. ಚಾತಾಣಿ; T. ಚಾತಾಡವನ).

ಚಾತಾಳಿ ಷಡ್ಘi-lāḷi. = ಚಾತಾಳದನ. (My.).

ಚಾತುಃಶ್ರುತಿ ಷಡ್ಘi-śruti. the four vēdas (Bp. 55, 51).

ಚಾತುಃಸ್ವರ ಷಡ್ಘi-svara. the four (generally three) tones or accents (ಉದಾತ್ತಾ ದಿಶಾತುಃಸ್ವರ Nn. 84).

ಚಾತುರ ಷಡ್ಘi-tura. (fr. ಚತುರ). dexterous, clever, able, ingenious; pleasing; flattering. (Sm. 5).

ಚಾತುರಂಗ ಷಡ್ಘi-turaṅga. (fr. ಚತುರಂಗ). = ಚತುರಂಗಬಲ. (J. 2, 39).

ಚಾತುರತನ ಷಡ್ಘi-turātana. dexterity, cleverness; amiableness; flattery. ಚಾತುರತನದ ನುಡಿ (ಚಾಟು, ಚಟು, ಶ್ಲಾಘೆ, etc. Nr.).

ಚಾತುರಿ ಷಡ್ಘi-turi. = ಚಾತುರ. (Sk.; R.).

ಚಾತುರಿಯ ಷಡ್ಘi-turiya. Tbh. of ಚಾತುರ. (Grj. 2, 106 va.; My.).

ಚಾತುರ್ಥಿಕ ಷಡ್ಘi-turthika. (fr. ಚತುರ್ಥ). a quartan ague. (My.).

ಚಾತುರ್ಧನ್ವ ಷಡ್ಘi-turdanta. (fr. ಚತುರ್ಧನ್ವ). an elephant (Abh. P. 13, 83 va.; 13, 96).

ಚಾತುರ್ಬಲ ಷಡ್ಘi-turbala. = ಚತುರ್ಬಲ. (Cpr. 2, 8).

ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯ ಷಡ್ಘi-turmasya. a period of 4 months (which is spent by sanyāsis in seclusion, My.).

ಚಾತುರ್ಮುಕ್ತಿ ಷಡ್ಘi-turmukti. = ಚಾತುರ್ಮರ್ಗ. (Bp. 39, 3).

ಚಾತುರ್ಯ ಷಡ್ಘi-turya. (fr. ಚತುರ). = ಚದುರೆ 2, ಚಾತುರಿಯ. dexterity, cleverness, ability, shrewdness; pleasantness, amiableness, charm. see Cpr. 1, 126; 5, 138; Bp. 58, 58; Si. 230; B. 4, 21.

ಚಾತುರ್ಮರ್ಗ ಷಡ್ಘi-turvarga. = ಚತುರ್ಮರ್ಗ. (Bp. 24, 89; 57, 89).

ಚಾತುರ್ಮರ್ಗ ಷಡ್ಘi-turvargya. (fr. ಚತುರ್ಮರ್ಗ). the aggregate of the four castes, viz. the Brāhmaṇa, Kṣatriya, Vaiśya and Sūdra. (J. 18, 15).

ಚಾಡಗಿ ಷಡ್ಘi-dage. Tbh. of ಚಾತಕ. a kind of bird. [ಕಾಗಾಳದ ಬರನಂ ಚಾಡಗಿ ಸಾರ್ವಜ್ಞ ತನ್ನ ಬರನನಿ ಪಾರುತ್ರ್ವ Pb. 8, 36 va.]; (Hla.; Ct. II, 7; Mr. 171; Kk. 21; Sm. 29). — ಚಾಡಗಿನಕ್ಕಿ. — ಶಕ್ಕಿ. = ಚಾಡಗಿ. (ಚಾತಕ Nr.).

ಚಾದರ ಷಡ್ಘi-dara. a cotton or silk sheet or dōṭṭa, worked with gold or silver threads (C.; Mhr., H.).

ಚಾದ್ಯ ಷಡ್ಘi-dya. the multiplier (My.).

ಚಾನೆ ಷಡ್ಘi-ṇa. = ಚಾಣ, ಚೀರಣ, ಚೀಣ, etc. a small chisel (C.; Te. ಸೇನ). [Tu. ಚೀಣ]. ಅಜಿಯಂ ಸೀಳುವದೆ (o. r. ಸೀಳುವದು) ಅನೆ ಮುಟ್ಟಲ್ ಅಡುದೇ? ಚಾನಂಗಿಲ್ಲದೇ? (Skt. 11).

ಚಾನ್ತ ಷಡ್ಘi-anta. a word ending in ಚ or ಚ (Smṛ. 307).

ಚಾನ್ತಣಿ ಷಡ್ಘi-ṇa. = ಚಾನ್ತಣಿ, ಚಾನ್ತ. an awning (My.; Mhr., H. ಚಾನ್ತಣಿ, ಚಾನ್ತವಾ; Br. ಚಾನ್ತಣಿ).

ಚಾನ್ತಣಿ ಷಡ್ಘi-ṇa. = ಚಾನ್ತಣಿ, etc. (My.).

ಚಾನ್ತಸ ಷಡ್ಘi-ṇa. Tbh. of ಚಾನ್ತಸ (Smṛ. 338).

ಚಾನ್ತ ಷಡ್ಘi-ṇa. (fr. ಚನ್ತ). lunar; the 5th lunar mansion or mṛigaśīras.

ಚಾನ್ತಪ್ರಭ ಷಡ್ಘi-ṇa. (fr. ಚನ್ತಪ್ರಭ). relating to Candraprabha (Cpr. 1, 1).

ಚಾನ್ತಮಾಸ ಷಡ್ಘi-ṇa. (fr. ಚನ್ತಮಾಸ). lunar.

ಚಾನ್ತಮಾಸಾಯನ ಷಡ್ಘi-ṇa. = ಚಾನ್ತಮಾಸಾಯನ. *Budha, the planet Mercury*.

ಚಾನ್ತಮಾನ ಷಡ್ಘi-ṇa. lunar measurement of time (B. 5, 309; My.).

ಚಾನ್ತಮಾನವರ್ಷ ಷಡ್ಘi-ṇa. the lunar year (B. 5, 309; My.).

ಚಾನ್ತಮಾಸ ಷಡ್ಘi-ṇa. a lunar month (B. 5, 307. 309; My.).

ಚಾನ್ತವರ್ಷ ಷಡ್ಘi-ṇa. the lunar year (B. 5, 309; My.).

ಚಾನ್ತಸಂವತ್ಸರ ಷಡ್ಘi-ṇa. = ಚಾನ್ತವರ್ಷ. (My.).

ಚಾನ್ತಾಯಣ ಷಡ್ಘi-ṇa. an expiatory observance regulated by the moon's waxing and waning. (My.).

ಚಾನ್ತಿ ಷಡ್ಘi-ṇa. = ಚಾನ್ತಣಿ, etc. an awning. (My.).

ಚಾಪ ಷಡ್ಘi-pa. = ಚಾಪೆ. a mat. — ಚಾಪಗಣ. = ಚಾಪೆ, q. v.

ಚಾಪ ಷಡ್ಘi-pa. 1. a bow (ದಿಲ್ಲ Nn. 79; Mr. 293; ದೋಷ Smṛ. 1). ಚಾಪದ ಅನ್ಯ (ದಿಲ್ಲ ಕೊಳ್ಳು Nn. 43). 2, an arc or portion of a circle. 3, a rainbow. 4, a kind of vicchitticitra (Kāvy. III, 2, B. 57. 60 seq.).

ಚಾಪ ಷಡ್ಘi-pa. 2. = ಚಪ್ಪೆ, ಚಾಪೆ, ಛಾಪೆ. a stamp; a type or printing letter; an impression (My.; Mhr., H. ಛಾಪ, ಛಾಪಾ; M. ಚಾಪ್ಪು, ಚಾಪ್ಪೆ).

ಚಾಪ ಷಡ್ಘi-pa. 3. = ಚಾಪು. the cock of a gun (Mhr.; H.; S. Mhr. rare; M. ಚಾಪ್ಪು, Br. ಛಾಪೆ).

ಚಾಪಖಾನೆ cāpa-khāne. = ಚಾಪಖಾನೆ. a printing-house or office (C.; B. 5, 217; Mhr., H. ಛಾಪಖಾನಾ).

ಚಾಪಕಿಯ cāpakaṣya. = ಚಾಪಕಿಯ. an adulterer (?); a deceitful man? (ಚಾರ Bhn. 35, o. rs. ಚಾಲ, ಚಾಲ).

ಚಾಪಲ cāpala. = ಚಾಪಲ, ಚಾಪಲ. (fr. ಚಪಲ). mobility; unsteadiness; fickleness; quick movement; agility; agitation; tremor; inconsiderateness. (ಚಪಲತ್ವ Smd. 230 Cn.; Gh. v. 252; Kāvya. I, 3, 89 seq.; Mr. 428; Bp. 40, 58; J. 28, 42).

ಚಾಪಲತೆ cāpala-tate. a bow-string (Cpr. 3, 9 va.; Rśv. 5, 19 va.). 2, ಚಾಪಲತೆ. = ಚಪಲತ್ವ. (Cpr. 3, 9 va.; Rśv. 5, 19 va.).

ಚಾಪಲ್ಯ cāpalya. = ಚಾಪಲ. see ಚಾಳಿಸು 1; ವಾಕ್-.

ಚಾಪವಲ್ಲರಿ cāpa-vallari. a bow (Śśv. 2, 82).

ಚಾಪಾರ cāpāra. = ಚಾಪಾರ, q. v. Bishop's weed.

*ಚಾಪಿ cāpi. a kind of flag? ಸೀಗುರಿ ಚಾಪಿ ನಾಣ್ಯ ನೆಡು ಮಟ್ಟಿನ ಗುಜ್ಜರಿಗಟ್ಟು Pb. 4, 87.

ಚಾಪಿಸು cāpisu. (ಛಾಪಿಸು). to stamp; to print (C.; B. 4, 103; 5, 196, 217).

ಚಾಪು cāpu. = ಚಪ್ಪು, ಜಾಪು, ದಾಪು. stretch, length, extent (My.; Te.; M. ಚಾಪ್ಪು; Te. also ಚಪ್ಪು, ಚಾಲುಪ್ಪ; see ಚಾಚು; and cf. ದಾಪು). — ಚಾಪುಗಲ್ಲು. — ಕಲ್ಲು. a long, flat stone (My.; Te. ಚಾಪರಾಯ). — ಚಾಪುಗಾಲು. — ಕಾಲು. a stretched out or advanced leg (the other being retracted, My.).

ಚಾಪು cāpu. = ಚಾಪು. (My.).

ಚಾಪೆ cāpe. = ಚಾಪ, ಸಾಪೆ. what is extended or spread: a mat (ಕಟ್ಟಿ, ಕಿಲಿಂಜಕ Nr.; Si. 307; ವಂಶಾಸನ Mr. 208; C.; Te.; T. ಚಾಪ್ಪು). ಚಾಪೆ ಕೆಳಗೆ ಒಬ್ಬ ತೂಡಿದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ರಂಗೋಲೆ ಕೆಳಗೆ ತೂಡಿದ (Prv.). see B. 2, 42; 4, 183. — ಚಾಪೆಗೂಟ. — ಕೂಟ. one who eats what is offered to him on a mat: a deity (ಜನ್ನ ಗೂಟ, ಗಾಳಿಜನ್ನ, ನಿರ್ಜರ, etc. Kk. 10 a, o. r. ಚಾಪ-).

ಚಾಪೆ cāpe. = ಚಾಪ 2. a stamp, etc.

ಚಾಪೆಖಾನೆ cāpe-khāne. = ಚಾಪಖಾನೆ. (My.).

ಚಾಬಕ್ cābak. (Mhr., ಚಾಬೂಕಸ್ತಾರ, a horsebreaker). — ಚಾಬಕ್ ಸವಾರಿ. ಚಾಬೂಕಾ ಸುತ್ತು ತಿರುಗುವ ಚಾಬಕ್ ಸವಾರಿ (ವಲಿತ Si. 274).

ಚಾಮ cāma. Tbh. of ಶ್ಯಾಮ. (My.). dark-coloured, etc. — ಚಾಮಯ. — ಅಯ. N. see ಸತ್ಯೇಶ. — ಚಾಮಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. see ಸತ್ಯೇಶ, ಚಣ್ಣೇಶ್ವರನ.

ಚಾಮರ cāmara. = ಚಮರ. a chowrie, the bushy tail of the Bos grunniens used as a fly-flap or fan, and as one of the emblems of princely rank (ಅಲೇಖ N. 96). ಚಾಮರವನ್ ಇಡು, to fan (Bp. 1, 46).

ಚಾಮರಗ್ರಾಹಿಣಿ cāmara-grāhīṇī. a woman who carries a cāmara (Abh. P. 3, 83 va.).

ಚಾಮರಿಗ cāmara-iga. a man who carries a cāmara. (Smd. 233).

ಚಾಮರಿಗಿತಿ cāmariṅgi-ti. a woman who carries a cāmara. (Smd. 244).

ಚಾಮಿಕಾರ cāmīkara. gold.

ಚಾಮುಣ್ಣಿ cāmuṇḍī. = ಚಮುಂಡಿ, ಚಾಮುಣ್ಣಿ, ಚಾಮುಣ್ಣಿ. (ಚರ್ಚೆ Nn. 73; ಚರ್ಚೆ, ಭೈರವಿ, ವಸವೇವಿ Mr. 14; My.). — ಚಾಮುಣ್ಣಿ ಬೆಟ್ಟ. a hill in Mysore over which stands the temple of Cāmuṇḍēśwari..

ಚಾಮುಣ್ಣಿ cāmuṇḍe. Durgā. (see ಚರ್ಚೆ); one of the seven māṭris (see ಮಾತೃ and ಸಪ್ತ ಮಾತೃಕೆ).

ಚಾಮುಣ್ಣಿ ಶೃಂಗ cāmuṇḍēśvārī. = ಚಮುಂಡೇಶ್ವರಿ. Durgā (My.).

ಚಾಂಪುಯ cāmpuaya. (ಏಕಚೋಯ C. II, 110).

ಚಾಂಪುಯ cāmpūya. the tree *Michelia champaca* Lin. (= ಚಮ್ಪುಕ). 2, the tree *Mesua ferrea* Wight. Arn. 3, gold.

ಚಾಯ cāya. = ಚಾಯಿ. Tbh. of ಛಾಯೆ. colour; shade; etc. (Bp. 19, 47; My.; T. ಚಾಯ, ಚಾಯಲ್; M. ಚಾಯ; Te. ಚಾಯ). — ಚಾಯಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. a stripe formed by dying (My.).

ಚಾಯಿ cāyi. = ಚಾಯ. (My.). — ಚಾಯಿಬೇರು. = ಚಿರನೇಲು. the madder plant or Chay root, serving to dye fine red, Oldenlandia umbellata L. (St. & Pl.; T., M. ಚಾಯನೇರ; Te. ಚಿರಿ-).

ಚಾಯಿತ cāyita. sought; perceived; respected. see ಅಪ-.

ಚಾಯೇಂದ್ರಮುನಿ cāya-Indra-muni. N. (Bp. 52, 18).

ಚಾಯ್ಯ cāyya. = ಚಯ. accumulation, etc. see ಪರಿ-.

ಚಾರ cāra. 1. going; wandering about; course, motion (Cpr. 1, 79). 2, a spy, a secret emissary; a messenger. 3, performing, practising. 4, a fetter. 5, a prison (cf. ಸೆಜೆ). 6, mischievous tricks (Mhr.). 7, a woollen blanket (ಅವಿಕ, ಉರ್ಣಾಯು, ಕಮ್ಪುಳ Mr. 343). 8, the tree *Buchanania latifolia* Roxb.

ಚಾರ cāra. 2. anything green considered as food for cattle (My.; Mhr.).

ಚಾರಕ cāraka. acting; proceeding; etc. (= ಚಾರಿ). see ಪರಿ-.

ಚಾರಚಕ್ಷು cāra-cakṣu. spy-eyed: a king who uses spies as his eyes. (Cpr. 6, 19).

ಚಾರಚಿಪ್ಪಿ cārachippī. = ಚಾರಚಿಪ್ಪಿ. a privy (S. Mha.; T. ಚಾಲಗಿ; Mhr., H. ತಾರತ-ಖಾನಾ).

ಚಾರಚಿಪ್ಪಿ cārachippī. = ಚಾರಚಿಪ್ಪಿ. (S. Mhr.).

ಚಾರಟಿ cārāṭi. a small tree, *Hibiscus mutabilis*.

ಚಾರಣ cārāṇa. = ಸಾರಣೆ. wandering; a strolling actor, a bard; a celestial singer, a panegyrist of the gods (ಕಥೆಯ ಮಾಡುವ ಗೋಸಾಬಿ G.). 2, causing to move, driving. ಅಂಕುಶದ ಚಾರಣಂ (ಯಾತ Mr. 157); ಮುಟ್ಟಿ ಒದಹಂ ಚಾರಣಂ ಕೂಡೆ (ವೀತ 158).

ಚಾರಣಯೋಗಿ cārāṇa-yōgi. a yōgi of the gandharvas (Cpr. 3, 69).

ಚಾರಭಟಿ cāra-bhaṭa. a valourous warrior.

ಚಾರಮ cārāma. king of Cēra (i. e. Koṅgu or Kēraja; M. ಚೇರಮಾನ್). see Bp. 3, 82; 9, 45; 15, 23; 25, 4, 48; 47, 34; 54, 73; 56, 17. — ಚಾರಮರಾಯ. (Bp. 31, 24; 44, 51).

ಚಾರಮಾನಿ cāramāni. N. of a country (Mr. 282, o. rs. ಚೇರಮಾನಿ, ಚೇರಮಾಡಿ).

ಚಾರಲಿಂಗ cārallīṅga. = ಚರಲಿಂಗ. a jaṅgama of the liṅgavantas. (Bp. 35, 34; 36, 57).

ಚಾರಿ cārī. 1. going, moving, wandering about; living; acting; that moves or wanders about (Rśv. 5, 29). 2, course, coursing [ವಿಟಿ ಜನಕ್ಕೆ ತೊಡರ್ವ ಚಾರಿಯುನ ಪ ಸೂಳೆಗೇರಿಯು Pb. 1, 58]; (Bh. 10, 6, 22). 3, a way, a manner, a method (My.; see ಇಚ್ಛಾರಿ). 4, a certain movement in acting or dancing [ಚರಣದ ಚಾರಿಯ ಚಲ್ಲಿಯ ಪರಿಕ್ರಮ ಕ್ರಮದ ಭಂಗಿಗಳ Ap. 9, 39]; (ಬೈಸಿಕೆ Mr. 82; Bp. 17, 17). 5, stratagem (J. 22, 6). 6, intention, mind, aim (Bh. 1, 8, 75). 7, generally current or common price: cheapness (My.; Mhr.; H. ಚಾರಿ). — ಚಾರಿವರಿ. — ಪರಿ. to run with application of stratagem (Rām. 6, 11, 9, 16; J. 13, 50; 27, 40). — ಚಾರಿವರಿವರಿ. — ಪರಿ-ಪರಿ. to run here and there with the application of stratagem (J. 8, 29).

ಚಾರಿ cārī. 2. Tbh. of ಶಾರಿ. a kind of dye, etc. (Nn. 134, o. r. ಸಾರಿ; My.).

ಚಾರಿತ cārīta. caused to go; performed; etc. see ವಿ-.

ಚಾರಿತ್ರ cāritra. *conduct, behaviour; peculiar observance or practice; a ceremony* (ವಿವರ್ಣ, ಚರಿತ್ರ Nn. 62; ಧರ್ಮ, ವರ್ತನ 79; ಪ್ರಕೃತ, ಚರಿತ್ರ 111; ನಡವಳಿ, ವೃತ್ತ 112; ಅಚಾರ Mr. 250).

ಚಾರಿಸು cārisu. 1. to grind, to triturate, as sandal (Grj. 2, 89); to mix by rubbing or triturating, as medicine (My.): cf. ತೇ 2?

*ಚಾರಿಸು cārisu. 2. to cut root and branch; to cut out entirely? ಚಾರಿಸಿ ಬಾಳಾಗಮಮವತಾರಂ ಗೆಯ್ಯಂತೆ Pb. 10, 83.

ಚಾರು cāru. *agreeable, pleasing, lovely; beautiful, pretty, elegant.*

ಚಾರುಕರಣ cāru-karapa. *embellishing, etc. see ಸಮುಜು.*

ಚಾರುತರ cāru-tāra. *uncommonly agreeable, etc. (Bp. 41, 3; Kk. 13).*

ಚಾರುತ್ವ cārutva. *loveliness, beauty (Cpr. 10, 17 va.).*

ಚಾಱಿ cāḷi. = ಗೀಟು 2. a line, a streak (My.; Te.). — ಚಾ ಟಪುಳು. a checkered female garment (My.).

ಚಾಱು cāḷu. = ಸಾಱು. sap, juice; broth (My.; Tu., T., M. ಚಾಱು, ಚೇಱು; Te. ಚಾರು, ಚೇರು; M. ಚಾಱು, to run off or out, to drizzle; cf. ಜಾಱು 1). see ಪುಳಿಜಾಱು.

ಚಾರ್ವಾಕೇ cār-khāne. a square house, a square (Mhr. ಚಾರ್, four). — ಚಾರ್ವಾಕೇಸೀರೆ. a female's cloth with small coloured squares in it (C.).

ಚಾರ್ವಕ್ಯ cārelkya. (fr. ಚರ್ವಾ). *smearing the body with sandal and other unguents.*

ಚಾರ್ಮಣ cārmaṇa. (fr. ಚರ್ಮ). *covered with skin or leather; a multitude of hides or of shields.*

ಚಾರ್ವಾಕಿ cār-māḷi. N. of a ghaut that is crossed in going from Mysore to Mangalore (My.).

ಚಾರ್ವಾಕ cārṇāka. an atheist or materialist, a sophistical philosopher, a sceptic; N. of a sophistical philosopher. see Bp. 49, 25; 50, 65; 53, 10.

ಚಾಲ cāla. = ಚಾಲು. the state of being movable or in motion, shaking. — ಚಾಲಗೇಣಿ. moving or movable rent: rent for one year. (Tu.; Sd.).

ಚಾಲಕ್ cālak. = ಚಾಲಾಕ್. (My.).

ಚಾಲತಿ cālati. = ಚಾಲ್ತಿ. that is in motion, going on, or in force; that is in use; that is current (Mhr. ಚಾಲತಾ); the state of being going on, etc., etc. (My.). — ಚಾಲತಿದಪ್ಪರ. the records required for current business (My.).

ಚಾಲನ cālana. causing to move or go; causing to pass through a sieve, sifting; moving to and fro; wagging; making loose. see ಸಂ-.

ಚಾಲನಿ cālani. a sieve, a strainer (ದಾರಿವಟ್ಟಿಲ್ Nr.; ರನ್ನಿ, ಸಾರಣಿ Mr. 208; Mhr. ಚಾಲನೀ). cf. ಜರಡೆ, ಸಾಣಿಗಿ.

ಚಾಲಾಕ್ cālāk. smart, dexterous, clever (My.; Br., H.).

ಚಾಲಿತ cālita. moved to and fro, shaken (Rā. 13, 71 va.).

ಚಾಲಿಸು cālisu. = ಚಾಲಿಸು 1, ಚಾಲಯಿಸು. to move to and fro (v. t.); to shake, etc.; to wag (Rā. 5, 92).

ಚಾಲು cālu. = ಚಾಲ. moving, walking; custom, way, manner; gait, air (My.; Mhr. ಚಾಲ) 2, currency, of a coin, of an order, etc. (S. Mhr.; Mhr. ಚಾಲ). 3, a pace of the horse (S. Mhr.; Mhr. ಚಾಲ).

ಚಾಲ್ತಿ cāliti. = ಚಾಲತಿ. (My.).

ಚಾವಟಿ cāvaṭi. = ಚಾಟಿ, etc. a whip, etc. (My.; cf. Mhr. s. ಚಮಡ).

ಚಾವಟಿಯ cāvaṭeya. = ಚಾಪಟಿಯ. an adulterer? (Bh. 2, 2, 30).

ಚಾವಡಿ cāvaḍi. a choultry, a court, a kotwal's hall or court in the market; a village-hall; a place for sitting in front of the house; etc. (ಮುಣ್ಣಪ, ಜನಾರಾಯ Nr.; ಪೊಟಲ್, ಇಕ್ಕಿ, ಹಕ್ಕಿ, ತಾಣ, ಬೀಡು, etc. Sm. 38; Kk. 64; C.; Mhr., H.; Br.; M.). see C. Bp. 47, 33; J. 9, 6; 17, 23; 30, 44; B. 3, 23; Si. 106, 109.

ಚಾವಣಿ cāvaṇi. cantonments, temporary erections for troops (S. Mhr.; B. 5, 39, 40; Mhr., H. ಛಾವಣಿ). 2, roofing; a roof (My.; Mhr., H. ಛಾವಣಿ).

ಚಾವಣೀನು ಬಾಹುಸೇನು cāvaṇēnu bāhusēnu. (S. Mhr. ಕಾಹುಸೇನಾ ಬಾವಣೀನ್). a cry in memory of Hussein and Hassan at the Mohurum (My.).

ಚಾವಳ cāvaḷa. = ಜಾವಳ 1. Tbh. of ಚಾಪಲ (Smd. 342).

ಚಾವಿ cāvi. (ಸಾವಿ). a key (Br. ಚವಿ, ಶಾವಿ; T. ಚಾವಿ; Mhr., H. ಚಾವಿ; S. Mhr. rare).

ಚಾವುಟಿ cāvuṭi. = ಚಾವಟಿ, etc. a whip. (My.).

ಚಾವುಣ್ಣ cāvuṇṇa. = ಚವುಡ, etc. N. — ಚಾವುಣ್ಣ ರಸ. — ಅರಸ. N. (Bp. 32, 17, 44). — ಚಾವುಣ್ಣ ರಾಯ. N. (Bp. 32, 29, 31, 49). see ಮುಸು ಟಿ. — ಚಾವುಣ್ಣಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 32, 38).

ಚಾವುಣ್ಣಿ cāvuṇṇi. = ಚವುಡಿ. Tbh. of ಚಾಮುಂಡಿ (Smd. 347).

ಚಾವೊತ್ತು cā-ottu. the under letter ಚೌ (C.).

ಚಾಪ cāpa. the blue jay, *Coracias indica*.

ಚಾಪ cāpa. = ಚಪಾ. tea. (B. 5, 287).

ಚಾಬಿ cābi. a person who is well acquainted (with the use of the cāmara? Bh. 8, 21, 4; Mhr. ಛಾಪ, perfection, masterliness).

ಚಾಳಕ cāḷaka. = ಚಾಳಕ್. mischievous; full of artful caresses or blandishment (Mhr.); a man full of tricks and pranks (S. Mhr.).

ಚಾಳಯಿಸು cāḷayisu. = ಚಾಲಿಸು, etc. to move, to shake. (Bp. 35, 28).

ಚಾಳಯ್ಲು cāḷaysu. = ಚಾಳಯಿಸು. (Bh. 3, 18, 5).

ಚಾಳವಿಸು cāḷavisu. = ಚಾಳಿಸು 2. to go (Bhāgavata 3, 3, 5).

ಚಾಳಿ cāḷi. = ಚಾಳಿ. conduct, practice, habit; a fondness for; a silly habit (Bp. 28, 31, 34; 29, 26; 40, 85; 54, 77; My.; Mhr. ಚಾಳಾ). see ಕು-. ಹಿರೀ ಮಕ್ಕಳ (or ಅಕ್ಕನ) ಚಾಳಿ ಮನೇ ಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲಾ (Prv.). 2, a form of interlocking of bodies or of parts, e. g. that of the fingers intertwined with the ends downwards (Mhr.; see ಬರಳು-).

ಚಾಳಿಸಪತ್ರಿ cāḷisa-patri. = ಚಾಳೀಸಪತ್ರಿ, ತಾಳೀಸಪತ್ರಿ. (ಗನ್ನ ಕುಟಿ, ಗನ್ನಿ ನಿ, ಪಾಲಪರ್ವ G.).

ಚಾಳಿಸು cāḷisu. to overcome, to defeat [ಪಾಂಚಾಳರಂ ಚಾಳಿಸಿ Pb. 6, 29 va.]; (ಸೋಲಿಸು Kk. 73; Sm. 42; Cpr. 10, 5. Grj. 2, 106 va.; cf. ಚಳಿ 1? or the terms s. ಚಾಚು and ಚಾಟು 1?).

ಚಾಳಿಸು cāḷisu. 1. = ಚಾಲಿಸು, ಸಾಣಿಸು, etc., ಚಾಲಿಸು, ಚಾಳಿಸು 1. to be agitated, fickle, unsteady, etc. (ಚಾಪಲ್ಯ Smd. Dh.). 2, to shake (Cpr. 7, 88 va.), to sift, to strain (My.).

ಚಾಳಿಸು cāḷisu. 2. = ಚಾಳೀಸು, ಚಾಳೀಸ. dimness of vision taking place about the age of forty when a pair of spectacles is required; the age of forty (Mhr. ಚಾಳೀಸ).

ಚಾಳೀಸಪತ್ರಿ, cālisa-patri. = ಚಾಳೀಸಪತ್ರಿ. etc. (ದ್ಯುತೆ G.; My. as ಚಾಳೀಸಪತ್ರಿ).

ಚಾಳೀಸು cālisa. = ಚಾಳೀಸು 2, etc. forty (Mhr. ಚಾಳೀಸ; My.); etc. 2, a pair of spectacles (S. Mhr.; Mhr. ಚಾಳೀಸಪತ್ರಿ).

ಚಾಳು cālu. = ಚಾಳು (Dp. 127, 3).

*ಚಾಳುಕ್ಕ cāluka. = ಚಾಳುಕ್ಕ. ಚಾಳುಕ್ಕ ವಂಶೋದ್ಭವಂ ಶ್ರೀಮದರಿ ಕೇಸರಿ Pb. 1, 148 va.

ಚಾಳಿ cālī. = ಚಾಳಿ. (ನಡತೆ G.).

ಚಾಳಿಯ cālīya. the act of going by artificial leaps or jumps; the act of skilfully assaulting (ಗತಿಲಂಘನ Mr. 82, o. 18. ಗತಿ ಲಾಘನ, ಚಾಳಿಯ; J. 22, 6). Mr. 299 has: ಚಾಳಿಯಮುಡ್ಡೆ ಸೀರಣಂ (o. r. ನೀರಣಂ) ಹೆಜ್ಜೆಯಕ್ಕುಂ.

ಚಾಳೀಸ cālīsa. = ಚಾಳೀಸು 2, etc. (My.).

ಚಾಳೀಕ್ಕ cālīkka. = ಚಾಳುಕ್ಕ. N. of a dynasty.

ಚಾಳೀಕ್ಕಾನ್ವಯ cālīkka-anvaya. the cālīkka lineage (Bp. 5, 57).

ಚಾಲ್ cāl. the dragon's head (the head of the demon Saimhikēya), the ascending node of the moon (ರಾಹು Smd. 1; ಎಲರ್ವಟ್ಟಿನಾಪು, ರಾಹು Smd. 17; M. ಚಾಲ್, an unlucky time, chiefly for sowing; empty grain; ಚಾಡೆ, empty, as husk; cf ಚಮ್ಮಳಿ).

ಚಿಃ cih. (ಛಿಃ) = ಚಿಃ. fie! for shame! pshaw! pish! (ಜುಗುಪ್ಸನ Smd. 398; ಹೇಸಿಕೆ Cm.; ಜುಗುಪ್ಸಾರ್ಥ Ct. 1, 20; C.; Tu.; M. ಚಿ; Te: ಚಾ; Mhr. ಛಿ; Sk. ಛಿ, abuse, reproach). [ಚಿ ತಃಪುಗೊಳಿ ಬಾಳುವೆನ್ನು Pb. 8, 95]. see Smd. 68. 184; Cpr. 8. 18; Bp. 61, 19. — ಚಿ: ಚಿ: rep. (Bp. 24, 55; T., M. ಚಿಚ್ಚಿ; Mhr. ಛಿಛಿ).

ಚಿಕ್ಕ cikka. = ಚಿಕ್ಕ, etc. smallness. — ಚಿಕ್ಕಣ. a small bodice (S. Mhr.). — ಚಿಕ್ಕಾಸು. a small ಕಾಸು or cash (My.).

ಚಿಕ್ಕಟೆ cikkaṭa. = ಚಿಕ್ಕಟೆ, etc. a flea. (My.).

ಚಿಕ್ಕಣೆ cikkaṇe. ಚಿಕ್ಕಣೆ. hard; substantial; thick, rich; fat (Mhr. ಚಿಕ್ಕಣ; Mhr., H. ಚಿಕ್ಕಣ). a little fellow or object. — ಚಿಕ್ಕಣೆಯು ಚಿಕ್ಕ. — ಅದಿಕೆ. a fine kind of betel-nut (S. Mhr.).

ಚಿಕ್ಕರಿ cikkaṛi. Tbh. of ಶಿಕ್ಕರಿ. pointed, peaked, etc. (Smd. 348).

ಚಿಕ್ಕಿತ್ತೆ cikkaṭṭe. Tbh. of ಚಿಕ್ಕಿತ್ತೆ (Smd. 340, orig. ಚಿಕ್ಕಿಚ್ಚಿ instead of ಚಿಕ್ಕಿತ್ತೆ; My.). see Prv. s. ಯೋಗಕ್ಕೆ ನಮ.

ಚಿಕ್ಕಿತ್ತಕ್ಕ cikkaṭṭaka. a physician.

ಚಿಕ್ಕಿತ್ತೆ cikkaṭṭe. = ಚಿಕ್ಕಿತ್ತೆ. the practice or science of medicine; therapeutics; treatment.

ಚಿಕ್ಕಿರ್ವೆ cikkaṛve. intention or desire to act, will, design. (My.).

ಚಿಕ್ಕರ cikkaṛa. inconsiderate, rash, punishing or injuring others without consideration. 2, the hair of the head a lock of hair.

ಚಿಕ್ಕ cikka. (fr. ಚಿಕ್ಕ). = ಚಿಕ್ಕ, ಚಿಕ್ಕ. little, small; young (C.; Tu. ಸಿಕ್ಕ; M. ಚಿಕ್ಕ, ಚಿಕ್ಕುಕ್ಕ, a boy; T. ಚಿಕ್ಕ, thinness; T. ಚಿಕ್ಕ, ಚಿಕ್ಕು, to grow lean; ಚಿಕ್ಕಲ್, to grow less, be wanting = ಕುಟ್ಟು; cf. ಚಿಕ್ಕಲ್ 2; to be destroyed = ಕೆಡು; ಚಿಕ್ಕು, meanness, lowness = ಕೀಟ; ಕೆಡು, to be destroyed, etc. = ಕೆಡು). [ಮೂಲಕಮುಮನಾಶ್ವತೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವು ಚಿಕ್ಕ ಪೋರ್ಕುಳಿ ಬೊಜಂಗರುಮಂ Pb. 4 87 va.]. 2, N. (My.). — ಚಿಕ್ಕ ಊರು. a small village (Si. 106; C.). — ಚಿಕ್ಕಕ್ಕ. — ಅಕ್ಕ. a sister elder than oneself, but not the oldest (C.). — ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ. rep. ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಹಡಗು (ಪೋತ Si. 85). ದೊಡ್ಡ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಲೂ ಸಮಾಪನಾಗಿರುವ

ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಕಲ್ಲು ಗುಡ್ಡಗಳು (ಪ್ರತ್ಯನ್ವರ್ತನಗಳು 116). — ಚಿಕ್ಕ ಚೋರ ಚಿಗ. (Smd. 78 Mdb.). a little wonder. — ಚಿಕ್ಕಜ್ಜ. — ಅಜ್ಜ. grand father's younger brother. (My.). — ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ. — ಅಣ್ಣ. a brother elder than oneself but not the oldest (C.). 2, N. (My.). — ಚಿಕ್ಕ ತನ್ನೆ. = ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ. (My.). — ಚಿಕ್ಕ ತಮ್ಮ. the youngest brother (C.). — ಚಿಕ್ಕತಾಯಿ. the wife of one's father's younger brother (C.). 2, a mother's younger sister (C.). 3, a step-mother (My.). — ಚಿಕ್ಕದು. — ಅದು. that is small (C.; Si. 309. 394). — ಚಿಕ್ಕ ದೇವ. N. see ಜನರದ. — ಚಿಕ್ಕನ್ನು. — ಅನ್ನು. the time of childhood or youth; at the time of youth (C.). ಚಿಕ್ಕನ್ನಿನ ಕೂಡುಗೆಳೆಯಂ (ವಯಸ್ಸು, ಸವಯಸ್, ಸ್ನಿಗ್ಧ, ಒನ್ನೆ ಪ್ರಾಯದ ಸಂಗಡಿಗನು Nr.). see Bp. 42, 7; Bh. 2, 10, 13; B. 3, 32. 33; 5, 197. — ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. a father's younger brother (C.; T. ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ). 2, the husband of a younger sister of one's mother (My.). ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ತಾನೂ ಇಕ್ಕ, ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬೇಡಲೇಸ. — ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನಾದರೆ ಮನೆಗೆ ಬನ್ನು ಕಾಲು ಹಿಡಿದೇನು. ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ದೋಷಾ ಕೂಡ ಬೇಕು (Prvs.). see B. 2, 25; 5, 38. 167; Si. 191; Prv. s. ನನ್ 1. — ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಯ. the age from about the seventh to the sixteenth year (C.). ಬಹಳ ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಯದ ಹುಡುಗ (ಕನ್ನಡ Si. 416). ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಯದವಳು (ಬಾಲೆ G.). — ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳು. small, young children (C.; Bp. 47, 50). — ಚಿಕ್ಕ ಮಾತು. an insignificant word (My.; S. Mhr. as ಸಣ್ಣ). — ಚಿಕ್ಕ ಮಾದಣ್ಣ. N. (Bp. 47 sum.; 47, 38. 55. 59). — ಚಿಕ್ಕ ಮಾದಯ. N. (Bp. 47, 4). — ಚಿಕ್ಕ ಮೀನು. a small fish; a kind of fish (ಶಕುಲ Mr. 410). ಚಿಕ್ಕ ಮೀನು ಬನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಮೀನು ನುಂಗಿತನ್ನೆ (Prv.). — ಚಿಕ್ಕ ಮೂಗಿ ನಮ. a small-nosed man (ನಕ್ಕುದ್ರ Hla.). — ಚಿಕ್ಕ ಮೆಣಸು. small chilli. ಚಿಕ್ಕ ಮೆಣಸಿಗೆ ಕಾರ ಹೆಚ್ಚು (Prv.). — ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮ. = ಚಿಕ್ಕ ತಾಯಿ. (My.). — ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. an uncle (Bp. 3, 82). 2, N. (C.). — ಚಿಕ್ಕವ. — ಅವ. a small, or young, male person (C.). ತನುಜರೊಳ ಚಿಕ್ಕವಂ (ವಟು Mr. 309). see Bp. 48 sum.; 50, 7; B. 1, 1; 2, 35; 4, 56. 200. — ಚಿಕ್ಕವಳು. — ಅವಳು. a small, or young, female person (ಬಾಲೆ Nr.; My.). — ಚಿಕ್ಕವು. — ಅವು. that are small things (C.). — ಚಿಕ್ಕವ್ವ. — ಅವ್ವ. = ಚಿಕ್ಕ ತಾಯಿ. (C.). — ಚಿಕ್ಕ ಸರ್ಲಹಕ್ಕಿ. = ಗುಬ್ಬಿಟೀಲ. (My.). — ಚಿಕ್ಕ ಹಣ. a silver fanam worth two Agas (My.). — ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗಿ. = ಚಿಕ್ಕವಳು. (ಬಾಲೆ Si. 65). — ಚಿಕ್ಕಾಕೆ. — ಆಕೆ. = ಚಿಕ್ಕವಳು. (C.). — ಚಿಕ್ಕಾಣೆ. — ಅಣೆ. a silver Agas (My.). — (the word ಚಿಕ್ಕ probably is the Genitive, etc. of a lost ಚಿಕ್ಕು).

ಚಿಕ್ಕ cikka. 1. flat-nosed (Sk.).

ಚಿಕ್ಕ cikka. 2. Tbh. of ಶಿಕ್ಕ. a sling, a net. a network for carrying or suspending burdens, a muzzle, etc. (Te., T.; Te. also ಚಿಕ್ಕ). ಚಿಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇಡಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಕಾಚಿತ, ಶಿಕ್ಕಿತ, ಉಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಡಲ್ ಪಟ್ಟಿದು Si. 378; see also 274).

ಚಿಕ್ಕಟೆ cikkaṭa. = ಚಿಕ್ಕಾಡು, etc. a flea. (My.).

ಚಿಕ್ಕಣ cikkaṇa. 1. a small bodice. see s. ಚಿಕ್ಕ.

*ಚಿಕ್ಕಣ cikkaṇa. 2. small bits. ಮೆಣಸು ಗಡಲೆಯ ಪುಡಿ ಯೊಳದಸಿಲ್ಲವಲ್ಲನೆಗೆಯ ಚಿಕ್ಕಣಂಗಳಂ ಸವಿ ಸವಿದು Pb. 4, 87 va.

ಚಿಕ್ಕಣ cikkaṇa. smooth, glossy; slippery; bland, soft, emollient; unctuous, greasy.

ಚಿಕ್ಕಣೆ cikkaṇe. N. of a plant (ಬನ್ನಿ Mr. 110, two MSS. ಭಣ್ಣೆ).

ಚಿಕ್ಕತನ cikkatana. childhood, youth (C.; ಕಾನೂ, ಬಾಲ್ಯ G.; B. 1, 4; 5, 32. 166).

ಚಿಕ್ಕಲಿಗೆ eikkalige. — ಚಿಕ್ಕಲಿಗೆಮುದ್ದಾಯ. N. (Bp. 59, 6).

ಚಿಕ್ಕಸ eikkasa. barley meal.

ಚಿಕ್ಕಾ eikkā. = ಚಿಕ್ಕ. — ಚಿಕ್ಕಾದೇವಿ. N. (Bp. 59, 8).

ಚಿಕ್ಕಾಡ eikkāḍa. = ಚಿಕ್ಕಾಡು, etc. (S. Mhr.).

ಚಿಕ್ಕಾಡಿ eikkāḍi. = ಚಿಕ್ಕಾಡು, etc. ಚಿಕ್ಕಾಡಿ ತಗಡೆಯೂ ರಕ್ಕಸರು ಜಾರೆಯರು ಒಕ್ಕಲಿಕ್ಕುವರು ಇರುಳ್ಳ; ಬೆಳಗಾಗೆ ಸುಕ್ಕಿದನ್ನಿಹರು (Sp.).

ಚಿಕ್ಕಾಡು eikkāḍu. (fr. ಚಿಗಿ 3). = ಚಿಕ್ಕಟ, ಚಿಕ್ಕಟೆ, ಚಿಕ್ಕಾಡ, ಚಿಕ್ಕಾಡಿ, ಚಿಗಟ. a flea (C.; B. 1, 24; ಆನೆ Mr. 177; T. ಚಿಕ್ಕು, ತಕ್ಕು, ತಕ್ಕು; Te. ತುಕ್ಕು).

ಚಿಕ್ಕಾಸು eikkāsu. a small cash. see s. ಚಿಕ್ಕ. [Tu.].

ಚಿಕ್ಕಿ eikki. 1. a young female; N.; [an aunt. T. ಚಿತ್ತಿ].

ಚಿಕ್ಕಿ eikki. 2. = ಚಿಕ್ಕಿ, ಚುಕ್ಕಿ, ಚುಕ್ಕಿ. a spot, a speck, a dot, as that of a cat, of a leopard, of a horse, of a cloth, etc. (C.). 2, a star (C.). see B. 3, 31. 55. 98. — ಚಿಕ್ಕಿಪಾವು. the venomous snake Trimerurus andersonii (Bd.).

ಚಿಕ್ಕಿ eikke. = ಚಿಕ್ಕಿ 2, etc. (B. 4, 36. 67; C.). — ಚಿಕ್ಕಿಬೊಟ್ಟು. a round black dot applied to the region between the eyes or to the forehead (My.).

ಚಿಕ್ಕಿ eikke. = ಚಿಕ್ಕಾ. a flat-nosed woman. 2, a mouse. 3, a betel-nut.

ಚಿಗ eiga. = ಚಿಕ್ಕ. little, small. — ಚಿಗಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. = ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ. (C.; B. 2, 7). — ಚಿಗವ್ವ. — ಅವ್ವ. = ಚಿಕ್ಕವ್ವ. (C.; B. 1, 25).

ಚಿಗಟಿ eigaḍa. = ಚಿಕ್ಕಾಡು, etc. (My.).

ಚಿಗತು eigaṭu. = ಚಿಗಿತು. P. p. of ಚಿಗಿ 2. ಬೆಣ್ಣೆರದೆ ಮುಟ್ಟುಗಿ ದರೂ (i. e. —ರೂ), ಗುಣ್ಣೆದ್ದು ತೇಲಿದರು, ಬಣ್ಣೆಯ ನೋಗುವ ಚಿಗತರು ಸಾಲಿಗನು ಕೊಣ್ಣೆದ್ದ ಕೊಡನು (Sp.). see Sp. s. ಯಾತ.

ಚಿಗರಿ eigari. = ಚಿಗರಿ. an antelope; the black buck or antelope, Antelope bezoartica (Gz.; C.; ಎರಳೆ, ಜಿಂಕೆ, ಮೃಗ, ಸಾರಂಗ, ಹರಿಣ, ಹುಲ್ಲೆ G.; cf. Sk. ಛಿಕ್ಕಾರಿ). see B. 1, 16; 3. 44. 100. — ಚಿಗರಿಬಲಗಾಣ. A class of people (S. Mhr.; B. 4, 130).

ಚಿಗರು eigaru. 1. = ಚಿಗುರ್ 1, etc. to sprout. (My.).

ಚಿಗರು eigaru. 2. = ಚಿಗುರ್ 2, etc. a sprout. (C.; ತಳಿರು G.).

ಚಿಗರೆ eigare. = ಚಿಗರಿ. an antelope. (My.; B. 3, 40; ಪುಲ್ಲೆ G.).

ಚಿಗಲಿ eigali. = ಚಿಗುಲಿ. a ball made of fried gingillie-oil seed mixed with jaggory (C.; Te. ಚಿಮ್ಮಿ, ಚಿಮ್ಮಿರಿ). — ಚಿಗಲಿಕಸ. a small herb, Cyanotis fasciculata Roem and Schultz (Z.).

ಚಿಗಿ eigi. 1. to let a finger or fingers loose (?), to discharge with (or from) the fingers, to throw with the fingers (ಅಂಗುಲಿವಿಸರ್ಜನೆ Smd. Dh.); to propel a pagade die that is laid near the doubled fore and middle finger by suddenly disjoining them (My.).

ಚಿಗಿ eigi. 2. = ಚಿಗುರ್ 1. to sprout, to shoot (C.). P. ps. ಚಿಗಿತು (C.), ಚಿಗಿತು (My.), ಚಿಗುತು, ಚಿಗುತ (ಅಂಕುರಿತ G.). see B. 2, 17. 22; 3, 35.

ಚಿಗಿ eigi. 3. = ಚಿಗುರ್ 1, etc., ಚಿಗಿ 2. to jump (Rsv. 1, 135; 5, 55 va; J. 7, 46; 13, 48. 50; 23, 47; 27, 44. 45; My.). P. p. ಚಿಗಿದು. ಮೇಲಕ್ಕೆ ಚಿಗಿವುದು ಅನಿಲಂ (ಪ್ರಭಂಜನ Mr. 52, o. r. ಚಿಗಿವುದು).

ಚಿಗಿರ್ eigr. quickness. see s. ಚೀಗ.

ಚಿಗಿಲ್ eigli. = ಚಿಗಿಲ್ 1. to be sticky, etc. ಚಿಗಿಲ್ತು (ಸಜುಗೊಣ್ಣು ದು ಸ.).

ಚಿಗಿಸು eigisu. to cause to jump, to cause to run about quickly (J. 17, 57).

ಚಿಗುರ್ eigur. 1. = ಇಗರು 2, ಚಿಗರು 1, (ಚಿಗಿ 2), ಚಿಗುರು 1. to sprout, to shoot (ಪಲ್ಲವೋತ್ಪತ್ತಿ Smd. Dh.; Tu. ಹಿಗ್ಗರ್; Te. ಇಗುರು and ಚಿಗುರು, as an initial ಚ್ may be dropped in Te., see Br. s. his ಚಿ, and see this confirmed s. ಇಮೆ and ಈರ್ 3; T. ಕಿಕ್ಕಿ; see s. ಕೆಯ್ 5). P. p. ಚಿಗುರ್ತು (Smd. 286). ಚಿಗುರ್ತು ದು ಎನೆ, ಚಿಗುರಾದುದು (Kk. 23; Sm. 21).

ಚಿಗುರ್ eigur. 2. = ಚಿಗುರ್ 2, ಚಿಗುರು 2. a sprout, a shoot. — ಚಿಗುರಾಗು. — ಅಗು. to sprout, etc. (ಚಿಗುರ್ Kk. 23; Sm. 21).

ಚಿಗುರಿಸು eigurisu. to cause to sprout, etc. (J. 30, 5; C.); to cause to expand, as the mind (Grj. 4, 36).

ಚಿಗುರು eiguru. 1. = ಚಿಗುರ್ 1, etc. P. p. ಚಿಗುರಿ (J. 15, 18; C.). ಚಿಗುರದ ಆ ಮಾವು (3, 3). see Prv. s. ವನ.

ಚಿಗುರು eiguru. 2. = ಚಿಗುರ್ 2, etc. (C.; ಪಲ್ಲವ, ಕಿಸಲಯ or ಕಿಸಲ Si. 123; ಕೊನರು G.; B. 3, 57; Te.). — ಚಿಗುರು ಕೊಮ್ಮೆ. the young branch of a tree (ವಿಟಪ Si. 440). — ಚಿಗುರುದೋಣು. — ತೋಣು. shoots to appear; to shoot, to sprout (Rām. 2, 4, 19). — ಚಿಗುರಲೆ. — ಎಲೆ. a young betel leaf (My.); a fresh leaf (My.). ಚಿಗುರಲೆಗಳಿಂ ಕೊಡಿದುವ ಕುಡಿಲು (ಪಲ್ಲವ, etc. Si. 123). ಹಣ್ಣೆಲೆ ಉಮರುವಾಗ ಚಿಗುರಲೆ ನಗುವುದು (Prv.).

ಚಿಗುಲಿ eiguli. = ಚಿಗಲಿ. (Bp. 14, 15; V. 9, 78; My.).

ಚಿಜ್ಜಕ್ಕು eṭṭaṭṭu. the mental eye (Sév. 2, 70).

ಚಿಂಚಿ eṇṇol. = ಗಿಂಚಿ, etc. the plant Abrus precatorius Lin. see ಕಾಕ.

ಚಿಂಚಿ eṇṇol. = ಬೆಂಚಿ. a pond, a well (ನಿಪಾಸ, ಉದಪಾಸ, ವಾಪಿ, ಆಪಾನ Hla.; see T., M. s. ಕೇಣಿ).

ಚಿಂಚಿ eṇṇol. the tamarind tree (ಅಮ್ಮ, ತಿಮ್ಮಣೇಕ, ಪುಣೆ Mr. 125).

ಚಿಟಿ eṭṭa. 1. = ಕಿಟ 1, etc., ಚಿಟಿ 1 q. v., (ಚಿಟ್ಟು 1). littleness, etc. — ಚಿಟಿಕೊಳಗು. = ಚಿಟಿ, q. v. (S. Mhr.). — ಚಿಟಿಗುಟ್ಟಿ. a humming bird (Bd.; ವರ್ತಕ G. sic!).

ಚಿಟಿ eṭṭa. 2. = ಚಿಟಿ 2. an imitative sound. — ಚಿಟಿಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. to throb, as the head with pain (from hearing, My.).

ಚಿಟಿ eṭṭa. 3. an imitative sound. — ಚಿಟಿ ಚಿಟಿ. rep. the sound produced when water touches burning oil (My.).

ಚಿಟಿ eṭṭa. 4. = ಚಿಟಿ. — ಚಿಟಿ ಪಟಿ. reit. the snapping sound of corn in being parched (My.).

ಚಿಟಿಕಾಯಿಸು eṭṭakāyisu. to loosen a thorn in the flesh with a needle (My.; H.); to cause pain (My.).

ಚಿಟಿಕಿ eṭṭaki. 1. = ಚಿಟಿಕೆ 1, etc. (My.).

ಚಿಟಿಕಿ eṭṭaki. 2. = ಚಿಟಿಕೆ 2, etc. (My.).

ಚಿಟಿಕಿ cītiki. 3. = ಚಿಟಿಕೆ 4, etc. (My.).

ಚಿಟಿಕಿಸು cītakisū. to push (a thing) a little forward with any kind of lever (My.).

ಚಿಟಿಕು cīṭaku. = ಚಿಟಿಕು 2. a sound in imitation of the cracking or snapping of the finger joints. 2, that quantity of thread which when wound upon a reel, is indicated by a snapping sound of the reel and forms a skein (S. Mhr.). — ಚಿಟಿಕು ಮುರಿ. to intertwine the fingers with the end downwards and crack their joints by close pressure (C.), occasionally done by females when cursing somebody (C.).

ಚಿಟಿಗ cīṭaga. the red minivet (Bd.; Pr.).

ಚಿಟಿ cīṭi. 1. = ಕಿಟಿ, etc., ಚಿಟಿ 1. smallness, littleness. (Te.). — ಚಿಟಿಕೊಳಗು. = ಚಿಟಿ-. the small appendages at the back of the hoofs of cattle, the hind-hoofs (B. 3, 24). — ಚಿಟಿಗಿಣಿ the common Indian bee-eater (Bd.; Pr.). — ಚಿಟಿಗೊಳಗು. = ಚಿಟಿಕೊಳಗು. (B. 1, 21; 3, 16). — ಚಿಟಿ ಮಿಟಿ. reit. the state of being scarcely sufficient (S. Mhr.).

ಚಿಟಿ cīṭi. 2. = ಚಿಟಿ 2. an imitative sound. — ಚಿಟಿಚಿಟಿ ಹೊಡೆ. to throb, as the head from ache (S. Mhr.).

ಚಿಟಿ cīṭi. 3. = ಚಿಟಿಲ್, ಚಿಟಿ 1. an imitative sound. — ಚಿಟಿ ಚಿಟಿ. rep. the sound of sparks or flames bursting forth and crackling (Bp. 17, 19; My.); of roots being torn (32, 24), etc. — ಚಿಟಿಚಿಟಿಚಿಟಿ. = ಚಿಟಿ ಚಿಟಿ. (Bp. 56, 32). — ಚಿಟಿ ಚಿಟಿಲ್. = ಚಿಟಿ ಚಿಟಿ. (Bp. 58, 59; C.). — ಚಿಟಿಚಿಟಿಸು. to crackle, etc. (Bh. 1, 20, 55).

ಚಿಟಿಕೆ cīṭike. 1. = ಚಿಟಿಕಿ 1, ಚಿಟಿಕು 2, ಚಿಟಿಕೆ, ಚಿಟಿಂಕು. a snap with a finger and the thumb (C.; Te.; Mhr. ಚಿಟಿಕೆ, ಚುಟಿಕೆ; T. ಚುಣ್ಣುಡಲ್; Sk. ಘೋಟಿಕಾ). — ಚಿಟಿಕೆ ಹಾಕು. to snap with a finger and the thumb (My.).

ಚಿಟಿಕೆ cīṭike. 2. = ಚಿಟಿಕೆ 2, ಚಿಟಿ 1, ಚುಟಿಕೆ 2. a little (My.); a pinch, as of snuff (My.).

ಚಿಟಿಕೆ cīṭike. 3. a castanet (Te.). — ಚಿಟಿಕೆತಾಳ. = ಚಿಟಿಕೆ (My.).

ಚಿಟಿಕೆ cīṭike. 4. = ಚಿಟಿಕೆ 3, ಚುಟಿಕೆ 1, q. v. burning the body, especially some parts of the head, with a piece of a hot glass-bracelet or a piece of hot leather in order to cure particular diseases (My.; Te.). — ಚಿಟಿಕೆ ಹಾಕು. to apply such a burn (My.).

ಚಿಟಿಪಾಲ cīṭipāla. the three-nerved zizyphus tree, Zizyphus glabrata Heyn. (St. & Pl.; Te. ಜಿಡ್ಡುಪಾಲ).

ಚಿಟಿಲ್ cīṭil. ಚಿಟಿಲು. = ಚಿಟಿ 3, ಚಿಟಿಲ್. an imitative sound: the crackling of flames, etc. (Bp. 56, 32; cf. ಚಿಟಿಚಿಟಿಲ್, ಚಿಟಿಚಿಟಿಲ್), the clashing of weapons, etc. cf. Te. ಚಿಟಿಲು, ಚಿಟ್ಟು. — ಚಿಟಿಲುಂ ಚಿಟಿ. a sound as is heard on a battle-field (ಕಾದುನಡೆ Ct. I, 37). — ಚಿಟಿಲು, ಚಿಟಿಲೆನ್. -ಎನ್. to crackle, etc. (Bp. 23, 16).

ಚಿಟುಕೆ cīṭuka. an imitative sound. — ಚಿಟುಕೆ ಚಿಟುಕೆನ್. rep. with the sound of ties being torn (Bp. 32, 44).

ಚಿಟುಕು cīṭuku. 1. a disk-like or round appearance or object (ವಿನ್ನು Mr. 330 in three MSS., one MS. ಚಿಟಿಕು).

ಚಿಟುಕು cīṭuku. 2. = ಚಿಟಿಕು, ಚಿಟಿಕೆ 1, etc. a little. see ಕಯ್. — ಚಿಟುಕಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. to snap with a finger and the thumb (Bp. 61, 20). — ಚಿಟುಕಿಡು. -ಇಡು. = ಚಿಟುಕಿಕ್ಕು. (Bp. 31, 16; 55, 46). — ಚಿಟುಕು ಮುರಿ. = ಚಿಟಿಕು ಮುರಿ. (My.).

ಚಿಟುಕೆ cīṭuke. = ಚಿಟಿಕೆ 1, etc. (My.).

ಚಿಟುಂಕಿಸು cīṭunkisu. to snap with a finger and the thumb (Rśv. 8, 82 va.; Te. ಚಿಟುಕು).

ಚಿಟುಂಕು cīṭunku. = ಚಿಟಿಕೆ 1, etc. — ಚಿಟುಂಕು ಗಯ್. = ಚಿಟು ಕಿಕ್ಕು. Rśv. 5, 85 va.).

ಚಿಟ್ಟು cīṭṭa. — ಚಿಟ್ಟುಹುಲ್ಲು. (ಮಾಲಾತ್ಯಾಣಕ, ಭೂಸ್ತುಣ Si. 165).

ಚಿಟ್ಟುನೆ cīṭṭane. (fr. ಚೀಲು). with a scream (S. Mhr.; B. 2, 50; 5, 132).

ಚಿಟ್ಟುಮ್ಬಲ cīṭṭambala. the town of Chellamburam (T. ಚಿಟ್ಟುಮ್ಬಲ). see ತಿರು. cf. ಚಿವಮ್ಮರ.

ಚಿಟ್ಟಾಮುಟ್ಟು cīṭṭāmutṭi. a perennial plant, Pavonia zeylanica Cav. (St. & Pl.; Te. ಚಿಟ್ಟುಮುಟ್ಟಿ).

ಚಿಟ್ಟು cīṭṭi. = ಚಿಟ್ಟು 1. a measure of grain, equal to four sēru (S. Mhr.; My. as ಚಿಟ್ಟು); one equal to four solige (My. as ಚಿಟ್ಟು; the fourth part of a sōle, Br.; a very small measure, T.).

ಚಿಟ್ಟು cīṭṭi. = ಚಿಟ್ಟು. a rough daybook, an account taken on slips of paper before written (My.; Br.; H. ಚಿಟ್ಟಾ).

ಚಿಟ್ಟು cīṭṭu. 1. = ಕಿಟ್ಟು 1 q. v., etc. smallness, shortness, etc. cf. ಸಿಡಿ 1. — ಚಿಟ್ಟುರಳು. -ಅರಳು. = ಚಿಟ್ಟುಹರಳು. [T. ಚಿಟ್ಟು, T. ಚಿಟ್ಟು, Te. ಚಿಟ್ಟು]; (My.; Si. 147). — ಚಿಟ್ಟುಲಿ. -ಇಲಿ. a small rat, a mouse (ಗಿರಿಕೆ, ಬಾಲಮೂಷಿಕೆ Si. 170; My.; Te. ಚಿಟ್ಟುಲಿಕೆ). — ಚಿಟ್ಟುದ್ದು. -ಉದ್ದು. a small kind of uddu (My.). — ಚಿಟ್ಟುಹರಳು. a herbaceous shrub, Sida cordifolia (ಬಿಲೆ, ವಾಟ್ಯಾಲಕೆ Si. 147). 2, a small kind of castor-oil seed (My.). — ಚಿಟ್ಟುಬಾಗ. -ಉಬಾಗ. work of small importance (My.).

ಚಿಟ್ಟು cīṭṭu. 2. loathsomeness, disgust (My.; Te.; see ತಲೆ-). ಚಿಟ್ಟು ಹಿಡಿಯುಕು (My.). cf. ಸಿಡಿ 6.

ಚಿಟ್ಟು cīṭṭe. 1. = ಚಿಟ್ಟು. a measure of grain. (My.).

ಚಿಟ್ಟು cīṭṭe. 2. = ಚಿಟ್ಟು 2. grass-hopper. (My.).

*ಚಿಟ್ಟು cīṭṭe. 3. butterfly. ಗಾನ್ಧರ್ವ ಬಲಂಗಕ್ಕಿಡೆದುವು ಮಿಟ್ಟು ಗೊಣ್ಣು ಚಿಟ್ಟಿಯ ತಪದಿಂ Pb. 7, 38. cf. ಚಿಟ್ಟು 2. 2, a raised platform-like structure.

ಚಿಟ್ಟು cīṭṭha. a roll of lands under cultivation (My.; Mhr., P. ಚಿಟ್ಟಾ). see ಕುಳವಾರ್.

ಚಿಟ್ಟು cīṭṭi. a kind of forest tree (cf. T. ಚಿಟ್ಟುಲಿಂ). ಕರೇ ಚಿಟ್ಟು (ಕಾಕೇನ್ನು, ಕುಲಕ, etc. Si. 130).

ಚಿಟ್ಟಿಸು cīṭṭisu. = ಸಿಡಿಸು, ಸಿಡ್ಡಿಸು. to break, to snap, to crack, to burst, etc. (My. occasionally; Te.). see ಮೊಗ-ಜಿಡಾಯಿಸು cīḍāyisu. to excite, to provoke (My.; Mhr. ಚಿಡೆ ಎಣೆಂ).

ಚಿಣಿ cini. 1. = ಚಿಟಿ 1, ಚಿಣ್ಣೆ, ಚಿಣ್ಣೆ, ಚಿಣ, ಚಿಣ್ಣೆ. smallness, shortness (Te. ಚಿಣ; M. ಚಿಣಮ್ಮ, a little). 2, a small piece of wood, a piece of stick, which is struck with the ಕೋಲು or ಪಣ, the thick stick or bat, in the game of tip-cat (C.). — ಚಿಣಕೋಲಾಟ. = ಚಿಣಪಣಿಯಾಟ. (My.). — ಚಿಣ ಕೋಲು. the small piece of wood and the bat (My.). 2, the game of tip-cat (Bh. 1, 6, 1). — ಚಿಣಪಣಿಯಾಟ. — ಆಟ. the game of tip-cat (S. Mhr.; B. 1, 16).

ಚಿಣಿ cini. 2. an imitative sound. (Mhr. ರಿಂಗರಿಂಗಣಣಣ, to ring, tingle). see ಚಿಟಿಲುಂ ಚಿಣ.

ಚಿಣಿಗಿ cingli. — ಚಿಣಿಗಿಹಾವು. the venomous snake Callophis maclellandii (Bd.; B. 2, 26).

ಚಿಣ್ಣ cinnā. (fr. ಕಿಣ್ಣ) = ಚಿಣ್ಣ 2. a little one, a boy. (T. ಚಿಣ್ಣ, smallness; Te. ಚಿಣ್ಣ, ಚಿಣ್ಣ, small, etc. Tu. ಕಿಣ್ಣ). ಚಿಣ್ಣ ರಾಟ (ಕೂಸಾಟ Ct. II, 66). see Bp. 15, 18; 18, 91; 47, 83; V. 33, 27.

ಚಿಣ್ಣ cinni. = ಚಿಣಿ 1, No. 1. (Te. ಚಿಣ್ಣ). 2, = ಚಿಣಿ 1, No. 2. (My.). — ಚಿಣ್ಣ ಕೋಲು. = ಚಿಣ. (My.). ಚಿಣ್ಣ ಕೋಲುಗಳಾದುತ್ತ (Dp. 50, 2).

ಚಿಣ್ಣ cinnō. = ಚಿಣಿ 1, No. 2. (My.). — ಚಿಣ್ಣ ಕೋಲಾಟ. tip-cat (My.).

ಚಿತ್ತ cīt. 1. = ಚಿತ್ತು 2. thought, intelligence, intellect, understanding; mind; the soul, heart.

ಚಿತ್ತ cīt. 2. piling up, heaping; arranging. see ಅಗ್ಗಿ-.

ಚಿತ್ತ cīt. 3. ಚಿಡ್. indeed; even; also; at least; just; merely. see ಕಡಾ; ಕಿಂ-.

ಚಿತ್ತ cīt. = ಚಿಣ್ಣ. an imitative sound. see ಚಿತ್ತಾರ.

ಚಿತ್ತ cītā. 1. thought of, noticed, etc. see ಅಪ- 1.

ಚಿತ್ತ cītā. 2. piled up, collected; covered; full. see ಅಪ- 2, ನಿ.

ಚಿತ್ತಾಭಸ್ಮ cītā-bhasma. the ashes of a funeral pile (My.).

ಚಿತ್ತಾಭಸ್ಮಧಾರಿ cītābhasma-dhārī. Śiva (My.).

ಚಿತಿ cītī. 1. noticing; understanding. see ಅಪ- No. 1.

ಚಿತಿ cītī. 2. piling up, heaping; collecting, accumulating. 2, a funeral pile (ಚಿತ್ತ, ಸಿದ್ಧಿ Mr. 398). see ಅಪ- No. 2.

ಚಿತಿ cītē. ಚಿತ್ತಾ. = ಚಿತಿ 2. a funeral pile.

ಚಿತ್ತಲೆ cīt-kālē. the sentient principle of animated creatures; the portion of the divine intelligence (Mhr.; R.).

ಚಿತ್ತಾರ cīt-kāra. = ಚಿತ್ತೃತ, ಚಿತ್ತೃತಿ, ಚಿತ್ತಾರ. a cry, scream, bray; croaking; creaking (Cpr. 5, 64 va.; J. 19, 8).

ಚಿತ್ತೃತ cīt-kṛtā. = ಚಿತ್ತಾರ. a term used to imitate the creaking of wheels (Mr. 89; Abh. P. 13, 67).

ಚಿತ್ತೃತಿ cīt-kṛtī. = ಚಿತ್ತೃತ. the creaking of wheels (Rāv. 6, 11 va., twice; 13, 76).

ಚಿತ್ತ cītā. 1. perceived, considered, etc. 2, thinking, thought; intention, aim, wish, will (ಬಗಿ Ct. II, 60). 3, the seat of intellect: the heart; the faculty of reasoning: the mind (ಮನಸ್ಸು Nn. 134). ದೇವರು ತನ್ನ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿ! (B. 5, 208). see Bp. 25, 12; Bh. 4, 3, 10. — ಚಿತ್ತಗೊಡು. — ಕೊಡು. to agree to (Rām. 6, 53, 27). — ಚಿತ್ತಂಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to become inclined. — ಚಿತ್ತಂಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. to cause to feel inclined; to fascinate, to delude (ಮೋಹನ Ct. I, 54).

ಚಿತ್ತ cītā. 2. Tbh. of ಚಿತ್ರ. a picture, etc. see ಚಿತ್ತಾಗಾರ.

ಚಿತ್ತಜ cītā-ja. produced within the mind: Kāma (Cpr. 5, 55).

ಚಿತ್ತಜನ್ಮ cītā-janma. = ಚಿತ್ತಜ. (Abh. P. 1, 23).

ಚಿತ್ತಜಾರಿ cītā-ja-ari. Kāma's enemy: Śiva (Bp. 9, 36; 43, 28).

ಚಿತ್ತಭವ cītā-bhava. = ಚಿತ್ತಜ. (Śmd. 16, 164).

ಚಿತ್ತಭವರಿಪು cītābhava-ripu. = ಚಿತ್ತಜಾರಿ. (Bp. 16, 6).

ಚಿತ್ತಭವಹರ cītābhava-hara. Śiva (Bp. 54, 45).

ಚಿತ್ತಭೇದ cītā-bhēda. inconsistency, contrariety of purpose or will. (R.).

ಚಿತ್ತಭ್ರಮೆ cītā-bhrame. wandering of mind; madness (My.). see Prv. 3. ವಿತ್ತಭ್ರಮೆ.

ಚಿತ್ತಮೋಹನ cītā-mōhana. alluring, fascinating, or bewitching the mind; confusion or infatuation of mind. (Kāvy. III, 3, B, 103).

ಚಿತ್ತಯಿಸು cītāyisu. = ಚಿತ್ತಯ್ಯ, ಚಿತ್ತವಿಸು. to fix the mind upon, to attend to, to notice, to take notice of, to consider (Bp. 55, 3).

ಚಿತ್ತಯ್ಯ cītāyisu. = ಚಿತ್ತಯಿಸು, etc. (Cpr. 5, 85; Bp. 1, 54; 2, 4, 16; 14, 20; 22, 41; 24, 78; 37, 5; 57, 62; Bh. 1, 8, 7, 8, 10, 24, 48; J. 2, 21).

ಚಿತ್ತರ cītāra. Tbh. of ಚಿತ್ರ. (My.).

ಚಿತ್ತರಟೆ cītāraṭe. N. of a plant (ರುಚಿ, ಸಿಂಹಿಕೆ Mr. 130).

***ಚಿತ್ತರಟ್ಟೆ cītāraṭṭe.** = ಚಿತ್ತರಟೆ. ಚಿತ್ತರಟ್ಟೆಯ ಕಾಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೇನನಟ ಸುವಿರಯ್ಯಾ Rv. 28.

ಚಿತ್ತವನ್ತ cītā-vanta. a man possessing observation; a spy or secret agent (ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ Mr. 268).

ಚಿತ್ತವಿಭ್ರಮ cītā-vibhrama. derangement of mind, madness.

ಚಿತ್ತವಿಮೋಹನ cītā-vimōhana. = ಚಿತ್ತಮೋಹನ. see ಮನಂಗೊಳ್; Cpr. 6, 67.

ಚಿತ್ತವಿಸು cītāvisu. = ಚಿತ್ತಯಿಸು, etc. (Bp. 10, 48; 13, 29; 16, 28; 43, 12; 50, 74; Bh. 3, 13, 15, 16).

ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿ cītā-vṛtti. disposition of mind, feeling; inward purpose, emotion; thinking, imagining; the mind, the attention. see Sp. 3. ಮದವೇಟು; Cpr. 5, 135 va.

ಚಿತ್ತಶುದ್ಧಿ cītā-śuddhi. purity of mind (My.; Mhr.).

ಚಿತ್ತಸಮುನ್ನತಿ cītā-samunnati. arrogance, pride.

ಚಿತ್ತಸ್ಪುರಣ cītā-sphuraṇa. the trembling, quivering, or expanding of the mind; the act of flashing on the mind. see ಕಣ್ಣುಲೆ.

ಚಿತ್ತಾಗಾರ cītā-āgāra. = ಚಿತ್ತಾರ. Tbh. of ಚಿತ್ತಾಗಾರ. a portrait, etc. (Śmd. 345).

ಚಿತ್ತಾಭೋಗ cītā-abhōga. full consciousness of pleasure or pain.

ಚಿತ್ತಾಭ್ಯಂತರ cītā-abhyantara. the interior of the heart (Bp. 3, 67).

ಚಿತ್ತಾರ cītā-āra. Tbh. of ಚಿತ್ತಾಗಾರ. a portrait; any picture (C.; Si. 177). — ಚಿತ್ತಾರ ಬರೆಯುವವನು. (ಚಿತ್ರಕರ, etc. Si. 338).

***ಚಿತ್ತಾರಿ cītāri.** = ಚಿತ್ತಾರಿಗ. ನಿಧಾತ್ರನೆನ್ನು ಚಿತ್ತಾರಿಯ ವರ್ಣಕ್ರಮಂ ಗೆಯ್ಯ ಕದಳಿಗಳಭ್ರಾತೃಮಮೆನ್ನು ಬಣ್ಣ ದನ್ನಾದುದು Pb. 2, 39 va.

ಚಿತ್ತಾರಿಗ cītāra-iga. a painter [ಅಯಿಡೆಗಳೊಳಂ ವ್ಯಾಳಂಗಳಪ್ಪಾನೆ ಗಳಂ ತನ್ನ ಚಿತ್ತಾರಿಗರನ್ನಂ ಬರೆಯಿಸಿದಂ Vr. 34, 11]; (ರಂಗಾಜಿನ, ಚಿತ್ರಕರ Nr.).

ಚಿತ್ತಿನಿ cītini. an intelligent woman (Grj. 7, 11 va.). cf. ಚಿತ್ತಿಣಿ?

ಚಿತ್ತು cittu. = ಚಿಲ್ಲ. the clearing-nut tree. (St. & Pl.; T ತೇಟು, ತೇಟು ಮರ, Strychnos L.).

ಚಿತ್ರ eittu. 1. a rough copy or draft (Br., R.). 2, a blot, as of ink; a blot, an obliteration of something written; corrections in writing (My.; H.).

ಚಿತ್ರ eittu. 2. Tbh. of ಚಿತ್. thought, etc. (My.; Śév. 1, 81 va.).

ಚಿತ್ರ eitta. Tbh. of ಚಿತ್ರ. the fourteenth lunar mansion. (C.; Te.). [ಚಿತ್ರೆಯ ಸರಿಯನ್ನೆ ಆಗಿ ಪೋದುದಮರ ಸಮಾಜಂ Ap. 14, 147]. 2, a female who has the mind on (J. 6, 22).

ಚಿತ್ರೋದ್ರೇಕ oltra-udrēka. pride (ಗರ್ವ G.).

ಚಿತ್ರಕಾಶ oltra-prakāśa. he who is universally known for his intellect or wisdom (Śév. 2, 98).

ಚಿತ್ರ eitye. = ಸಿದ್ಧಿ. 1. piling up. 2, a funeral pile.

ಚಿತ್ರ oltra. = ಚಿತ್ರ 2, ಚಿತ್ರ ರ. perceptible; conspicuous; bright-coloured; anything bright or coloured which strikes the eyes; a brilliant ornament, an ornament; a spot. 2, variegated, spotted, speckled; variegated colour. 3, a painting, a picture, a sketch (ಬರದ ಚಿತ್ರ Nn. 8). 4, auspicious (ಭದ್ರ, ಶುಭ 8). 5, a wonder, a marvel (ಅದ್ಭುತ, ಅಶ್ಚರ್ಯ 8). 6, red, or any metal (ಲೋಹ 8). 7, a mark on the forehead (ತಿಲಕ, ಬೊಟ್ಟು 8). 8, = ಮೂಲಿಕೆ, ಚಿತ್ರಮೂಲ. (8). 9, wind (ಮಾರುತ, ವಾಯು 8). 10, various modes of writing verses (Kāvya. III, 2, B, 75 seq.; ಸಾಧನ 8). 11, N. of two vṛttas (Ch.). 12, N. of two other metres (Ch.). 13, = ಚಿತ್ರ. (ನಕ್ಷತ್ರ ಭೇದ 8). — ಚಿತ್ರ ತೆಗೆ (C.; B. 5, 271) or ಚಿತ್ರ ಬರೆ (C.; B. 3, 49; 5, 171. 275; Prv. 2. ಗೋಡೆ), to draw a picture. — ಚಿತ್ರದುಡಿಗೆ. — ಶುದ್ಧಿ. cloth of variegated colour (Si. 271).

ಚಿತ್ರಕ oltra. a painter (ರಂಗಾಜೀವ, ಚಿತ್ರ Mr. 377; Grj. 2, 106 va.). 2, a leopard or chīla. 3, a sectarian mark on the forehead (ಪುಣ್ಯ, etc. Mr. 335). 4, the plant called Ceylon leadwort, *Plumbago zeylanica* Lin. (ಪಾನಕ, ಚಿತ್ರಮೂಲ Nn. 122; ವ್ಯಾಲ, ಅಗ್ನಿ, ಚಿತ್ರಮೂಲ Mr. 128). 5, the castor-oil plant, *Ricinus communis*. 6, the beryll with (or of) which the śīrōgranthi is made (Mr. 334, one MS. ಕೀಲಕ; My.).

ಚಿತ್ರಕಮ್ಬ oltra-kambala. a variegated blanket. see Nr. 8. ನೋಡ.

ಚಿತ್ರಕಮ್ಬ oltra-kamball. = ಚಿತ್ರಕಮ್ಬಲ. (My.; Si. 271).

ಚಿತ್ರಕರ oltra-kara. a painter.

ಚಿತ್ರಕಾಯ oltra-kāya. a tiger, a panther, a chīla (ವ್ಯಾಳ, etc., ಹುಲಿ Mr. 159).

ಚಿತ್ರಕಾರ oltra-kāra. a painter. (My.).

ಚಿತ್ರಕುಟ oltra-kuṭi. a tent (ಗುಣಲಯ, ದೊಡ್ಡ, ಗುಡಿ Mr. 288).

ಚಿತ್ರಕೂಟ oltra-kūṭa. N. of a hill and district, Chitrakote or Chatarcot near Kāmpia. (Rām. 2, 4 sum.; Si. 101).

ಚಿತ್ರಕೃತ್ oltra-kṛt. a painter. 2, the tree *Dalbergia oujeinensis*.

ಚಿತ್ರಗಾಣ oltra-gāṇa. a painter, one of the caste of painters (C.; B. 3, 49; 5, 83). ಕತ್ತೆ ಚಿತ್ರಗಾಣನ ಮಿಣ್ಣ, ಹಣ ನೋಟಗಾಣನ ಮಿಣ್ಣ, ಟನಣ ಶಾನಭೋಗನ ಮಿಣ್ಣ (Prv.).

ಚಿತ್ರಗುಪ್ತ oltra-gupta. N. of one of the beings recording the vices and virtues of mankind in Yama's world. (My.).

ಚಿತ್ರತಾಂಡುಲ oltra-taṇḍula. the vegetable substance *Erycibe paniculata*, considered of great efficacy as a vermifuge.

ಚಿತ್ರತರ oltra-tara. uncommonly beautiful or wonderful (ವಿಚಿತ್ರ G.; Śév. 4, 51).

ಚಿತ್ರಪಟ oltra-paṭa. a painting, a picture. (My.).

ಚಿತ್ರಪತ್ರ oltra-patra. a coloured leaf; brilliant decoration or spots (Cpr. 7, 92 va.; Bh. 1, 12, 14; J. 17, 25).

ಚಿತ್ರಪದ oltra-pada. N. of two vṛttas (Ch.).

ಚಿತ್ರಪರ್ವ oltra-parṇ. the plant *Hemionitis cordifolia* Roxb.

ಚಿತ್ರಪುಂಖ oltra-puṅkha. an arrow.

ಚಿತ್ರಪ್ರಾರಂಭ oltra-prārambha. the commencement or the undertaking of a painting; the outline of a picture, a sketch, drawing. see ತಿಟ್ಟಿವಿಡು.

ಚಿತ್ರಭಾನು oltra-bhānu. bright-shining; the sun; fire (J. 28, 15). 2, the sixteenth year of the cycle of sixty (C.).

ಚಿತ್ರಮಾಲೆ oltra-māle. a wreath or row of pictures. (Śmd. 408).

ಚಿತ್ರಮೂಲ oltra-mūla. an under-shrub, the Ceylon leadwort, *Plumbago zeylanica* Lin. (ವ್ಯಾಲ, ಅಗ್ನಿ, ಚಿತ್ರಕ Mr. 128; ಪಾನಕ 526; ಚಿತ್ರ, ಮೂಲಿಕೆ Nn. 8; ದವ, ವೃಕ್ಷ 110; ಪಾನಕ, ಚಿತ್ರಕ 122), also the rose-coloured leadwort, *Plumbago rosea* Lin. (St. & Pl.).

ಚಿತ್ರಮೂಲಿಕೆ oltra-mūlike. Ceylon leadwort (ಶಿವಿ, ಮೂಲಿಕೆ Nn. 4).

ಚಿತ್ರರಥ oltra-ratha. having a bright or splendid chariot: fire; the sun; N. of the king of the Gandharvas; etc. see ಚೈತ್ರರಥ.

ಚಿತ್ರರೂಪ oltra-rūpu. = ಚಿತ್ರಾಕಾರ. a portrait. (Bp. 42, 3).

ಚಿತ್ರಲತೆ oltra-lata. N. of a metre (Ch.).

ಚಿತ್ರಲೇಖ oltra-lēkha. a picture, a portrait. 2, N. of a daughter of king Vāṇa's minister. 3, N. of an Apsaras. (My.).

ಚಿತ್ರನಧಿ oltra-vadhā. horrid torture (Te., R.); the state of being cut up into small pieces (My.).

ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರ oltra-vlelra. variegated; various, multiform. (My.; B. 4, 146).

ಚಿತ್ರವಿಹಗ oltra-vihaga. a kind of large black bee (ಪಟವು, ಅಲ ರುಣ, ವಿಂಗ, ಬನರ, etc. (Śm. 27).

ಚಿತ್ರವಿಹಂಗ oltra-vihaṅga. = ಚಿತ್ರವಿಹಗ. (ಅಲರ್ವಕ್ಕಿ, ಮಲ್ಲಣ, ಪಟವು, etc. Kk. 14).

ಚಿತ್ರವೃತ್ತಿ oltra-vṛtti. any astonishing act or practice. (Cpr. 1, 134).

ಚಿತ್ರಶಿಖಣ್ಣ oltra-śikhaṇḍi. having bright crests. 2, the *saptarṣis* or seven great ṛṣis (Marīci, Atri, etc.) as represented in the seven principal stars of the constellation of *ursa major* (ಮುಷಿಯರ್ Mr. 39); the constellation itself.

ಚಿತ್ರಶಿಖಣ್ಣಜ oltraśikhaṇḍi-ja. *Bṛhaspati*.

ಚಿತ್ರಶಿಖಣ್ಣಪ್ರಸೂತ oltraśikhaṇḍi-prasūta. *Bṛhaspati*.

ಚಿತ್ರಸೇನ oltra-sēna. N. of the leader of the Gandharvas (Bh. 3, 18, 38).

ಚಿತ್ರಾಕಾರ oltra-ākāra. = ಚಿತ್ರಾಗಾರ, ಚಿತ್ರಾರ. a painted resemblance, a portrait, a picture.

ಚಿತ್ರಾಂಗ oltra-aṅga. having a variegated, spotted, or beautiful body; N. of a horse (Bp. 59, 38); etc.

ಚಿತ್ರಾಂಗದ oltra-aṅgade. she who is decorated with beautiful bracelets; N. of the wife of Arjuna and mother of Babhru-vāhana. (J. 17, 31. 33. 35. 49. 55).

ಚಿತ್ರಾಂಗಿ oltra-aṅgi. a woman (J. 30, 8).

ಚಿತ್ರಾನ್ನ oltra-anna. rice dressed with coloured, or various, condiments; a hotchpotch of boiled grain. (Mhr.; My.).

ಚಿತ್ರಾಪುರ oltrā-pura. N. of a place in North Canara where the guru of the Śārasvata Brāhmaṇas resides (Mg.).

ಚಿತ್ರಾವಲಂಬನ citra-avalambana. the state of possessing or having various colours (J. 30, 16).

ಚಿತ್ರಾವಳ citra-āvala. producing wonder (Cpr. 6, 99).

*ಚಿತ್ರಾವಳ citrāvali. a kind of cloth. ಪಟಾ ಚಿತ್ರಾವಳ ಜೋಗಂ ಪಟಾಯಂ ದೇವಾಂಗಮಮ್ಮ ವಸನಂಗನೇಂ ಘಳಿಯಿಸುವವೊ Ap. 5, 34.

ಚಿತ್ರಾಸನ citra-āsana. a square carpet of a variegated colour (Te.; My.).

ಚಿತ್ರಿ cītri. a painter (ರಂಗಾಚೀವ, ಚಿತ್ರಕ Mr. 377).

ಚಿತ್ರಿಕ cītrika. = ಚಿತ್ರಕ. a painter (Rām. 5, 8, 50).

ಚಿತ್ರಿಣಿ cītrīṇi. N. of a woman endowed with various talents and excellencies. (R.).

ಚಿತ್ರಿತ cītrita. variegated; painted; a picture (Cpr. 2, 47).

ಚಿತ್ರಿಸು cītrisu. to trace figures and images, to draw; to paint (ರೂಪಾದಿಲೇಖನ Smd. Dh., o. r. -ನಿಲೇಖನ; Cpr. 6, 64 va.; My.).

ಚಿತ್ರಿಸಿದಂ (Smd. 274). ಚಿತ್ರೈದಿ ತಲಿಕೆಯಂ ತರಿಸುವಂ (298).

ಚಿತ್ರೈ cītrai. = ಚಿತ್ತೈ. the fourteenth lunar mansion, spica virginis. (B. 5, 308; My.) 2, the plant *Anthericum tuberosum* Roxb., or *Salvinia cucullata* Roxb. 3, a sort of cucumber, *Cucumis madraspatanus*.

ಚಿದಕು cīdaku. 1. = ಚಿದಕು 1, ಹಿದಕು 1. to squeeze the soaked pulse called avare with the fingers and thus remove its skin (My.; cf. Te. ಚಿಡಕು, ಚಿದಕು, ಚಿದುತ್ತು, ಚಿದು ಮು; see s. K. ಚಿವುಟು 1).

ಚಿದಕು cīdaku. 2. = ಚಿದಕು 2, ಹಿದಕು 2. the state of being freed from one's skin by squeezing. — ಚಿದಕವರೆ. — ಅವರೆ. the pulse avare when deprived of its skin (My.).

ಚಿದಕ್ಷಿ cīdākṣi. = ಚಿಚ್ಚಕ್ಷು. the mental eye. (Sēv. 2, 96).

ಚಿದಂಗಸಾಪ್ತಿಯ cīd-aṅgaṇa-priya. Siva (Sēv. 5, 26).

ಚಿದವ್ಯುಳ cīd-ambara. N. of a town and temple, Chillumbrum near the Coleroon river (T.; My.).

ಚಿದಾನಂದ cīd-ānanda. intellectual happiness. (Smd. 2; Bp. 23, 1). 2, N. of a poet (My.).

ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ cīd-ānanda-mūrti. Siva (My.).

ಚಿದಾನಂದರೂಪ cīd-ānanda-rūpa. Siva (Sēv. 2, 97).

ಚಿದುಕು cīduku. 1. = ಚಿದಕು 1, etc. (My.).

ಚಿದುಕು cīduku. 2. = ಚಿದಕು 2, etc. (My.).

ಚಿದಗನರೂಪ cīd-gaṇa-rūpa. Siva (Sēv. 5, 49).

ಚಿದ್ರೂಪ cīd-rūpa. intelligent, thoughtful; amiable, good-hearted (ಕಡುಲೇಸು ಮನದವಂ Mr. 241; Kṛṣṇa (J. 5, 9).

ಚಿನ cina. = ಚಿಣ 1. smallness; small pieces. — ಚಿನ ಕಡ. to cut into small pieces (J. 4, 38; Te. ಚಿನಕ್ಕೊಟ್ಟು, to beat to pieces).

ಚಿನಾಯಿ cīnāyi. relating to or coming from China (B. 5, 296; Mhr. ಚಿನಕ, ಚಿನಕ).

ಚಿನಾಲಿ cīnāli. a woman that commits whoredom (My.; Mhr., H. ಫಿನಾಲ, ಶಿನ್ದಳ).

ಚಿನಿ cini. a certain colour (Bp. 11, 24).

ಚಿನಿನಾರ cini (= cinnai)-vāra. = ಚಿನಿನಾಲ, ಚಿನ್ನವಾಲ, ಚಿನ್ನವಾರ. a money-changer; a seller of jewels; [a goldsmith]. (C.; B. 4, 52; cf. ಚಿನ್ನವರದ).

ಚಿನಿನಾಲ cini-vāla. = ಚಿನಿನಾರ. (S. Mhr.).

ಚಿನು cinu. = ಚಿಲು 1. a sound to indicate a cry of a bird. — ಚಿನುಕುರುಳಿ. N. of a bird (ಕುಕ್ಕುಕ Mr. 175, one MS. ಚಿನುಕುರು).

ಚಿನುಕು cinuku. a drop? (Te. ಚಿನುಕು, a drop or sprinkle; see ಚಿನುಗು 2). — ಚಿನುಕುರುಳಿ. — ಉರುಳಿ (= ಹುರುಳಿ). gram steeped in water till it germinates, then seasoned with salt and chillies and fried (My.). 2, N. of a village (My.).

ಚಿನುಮಯ cīnumaya. Tbh. of ಚಿನ್ಮಯ. pure intelligence. (My.) (Dp. 90, 2; 96, 5; 107 pallavi).

ಚಿನ್ತನ cīntana. thinking; thinking of, reflecting upon; anxious thought. see Bp. 39, 29; Sēv. 5, 32; ದ್ರೋಹ.

ಚಿನ್ತನೆ cīntane. = ಚಿನ್ತನ. (Bp. 35, 32; 47, 6; B. 4, 97; My.).

ಚಿನ್ತಾಕ cīntāka. a kind of gold necklace (S. Mhr.; Si. 218; Te.; T. ಚಿನ್ತಾಕ-ಕಟ್ಟಿಗೆ).

ಚಿನ್ತಾಕುಲ cīntā-ākula. disturbed in thought, distracted by any idea, anxious, solicitous.

ಚಿನ್ತಾಕುಲತೆ cīntākulate. the state of being disturbed in thought, etc. (Sēv. 4, 92).

ಚಿನ್ತಾಕೃಪ್ತ cīntā-ākṛānta. agitated or overcome by anxiety or care (My.). fem. ಚಿನ್ತಾಕೃಪ್ತೆ (Bp. 2, 48).

ಚಿನ್ತಾಗ್ನಿ cīntā-agnī. extreme anxiety (Mhr.; R.).

ಚಿನ್ತಾಗ್ನಿನೆ cīntā-āṅgane. care regarded as a woman (Bh. 1, 8, 7).

ಚಿನ್ತಾತರಲತ್ವ cīntā-taralāva. unsteadiness of mind on account of anxiety (Cpr. 3, 63).

ಚಿನ್ತಾಪಂಕ cīntā-pāṅka. anxiety looked upon as dirt (Sēv. 4, 99 va.).

ಚಿನ್ತಾಪರತನ್ತ್ರ cīntā-paratāntre. a woman who is subject to or in anxiety (Cpr. 3, 63 va.).

ಚಿನ್ತಾಭರ cīntā-bhara. excess of care (Cpr. 4, 92).

ಚಿನ್ತಾಮಣಿ cīntā-maṇi. a gem of svarga, supposed to yield to its possessor everything wanted; the philosopher's stone. (Bp. 1, 39; 5, 69; 31, 18; 55, 22; 61, 70; Sēv. 1, 71 va.; J. 24, 39).

ಚಿನ್ತಾರತಿ cīntā-rati. addiction to sad thoughts (Grj. 9, 93).

ಚಿನ್ತಾರತ್ನ cīntā-ratna. = ಚಿನ್ತಾಮಣಿ. (Grj. 4, 43 va.; Bp. 61, 84).

ಚಿನ್ತಾಲು cīntālu. large scales for weighing (C.; Mhr., H.; Si. 327).

ಚಿನ್ತಿತ cīntita. thought, considered; thought about, reflected upon; thought; care; intention. (My.).

ಚಿನ್ತಿತಾರ್ಥ cīntita-ārtha. that which is thought about or desired (Dp. 157, pallavi).

ಚಿನ್ತಿಸು cīntisu. to think about, to direct the thoughts towards, to reflect upon (My.). [ಮಾಗ್ಗೊಗದಿತ ದೋಷಂಗಳುಮಂ ಚಿನ್ತಿಸಿ ಮತ್ತೆನ್ನಲುಮದುಂ ಕಟುಸಲೆ ಬುಧಜನಕ್ಕೆ ಕೆಲವಂ ಪೇಟ್ಟಿಂ Kr. 1, 47; Pb. 1, 48]. ಚಿನ್ತಿಸಿ ಉಪಾಯಮಂ (Smd. 112). ನೀವು ಸರ್ವದಾ ಎರಡನೆಯವರಿಗೆ ಹಿತ ಚಿನ್ತಿಸುತ್ತಾ ಇರಿ! (B. 4 17). 2, to be anxious, sorrowful, or disturbed in thought (C.). ಗಣಗಣನೆ ಕಣ್ಣೀರ್ ಸುರಿಯ ಚಿನ್ತೆ ಪ ಪಾರ್ವತ (Smd. 229). see Cpr. 3, 35; Bp. 9, 49; 27, 17; 41, 13; 47, 5; 57, 50; J. 2, 30; B. 3, 127.

ಚಿನ್ತೆ cīnte. ಚಿನ್ತಾ. thought, especially sad or sorrowful thought, care, anxiety (C.; ಬಾಗುಳ Ct. I, 71; ಬೇವಸ I, 58, 93; II, 20; ದೂನಿಸಿದರ್ಥಂ II, 107; ದುಮ್ಮಾನ, ಉಮ್ಮುಳ Kk. 52; ಉಬ್ಬೆಗೆ 72; see ಉಮ್ಮುಳಿಸು, ಮಿಡುಗು); reflection, consideration; recollection. 2, one of the sañcāribhāvas (Kāvy. 1V, 2, 16). ಚಿನ್ತೆಯನ ಚಿನ್ತೆಗೆ ಅತ್ತರೆ

ಕಂಚ ತನ್ನ ಗುದಿಗೆ ಅತ್ತ. — ಚಿನ್ತ್ಯೇ ಮುತ್ತು, ಸನ್ನೋಪನೇ ಯಾವನ (Prvs.). ಚಿನ್ತ್ಯ! never mind! (C.). — ಚಿನ್ತ್ಯೆಗೆಯ್. to entertain anxious thoughts, to be anxious, to grieve, etc. (R&v. 13, 97). — ಚಿನ್ತ್ಯೆಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. to become anxious (My.; S. Mhr. rare). — ಚಿನ್ತ್ಯೆ ಮಾಡು. = ಚಿನ್ತ್ಯೆಗೆಯ್. (C.; B. 4, 25, 142; 5, 182; ಹಮ್ಮಲಿಸು G.). 2, to reflect, to consider (My.). — ಚಿನ್ತ್ಯೆ ವರ್. — ಪೆರ್. to become full of anxious thoughts (J. 10, 25).

ಚಿನ್ತ್ಯ cIntya. to be considered or reflected; to be thought of; to be apprehended or conceived, etc.; the necessity of thinking about anything. see ಅ-, ಪ್ರ-.

ಚಿನ್ತ್ಯ cIndl. a shred, a strip; a rag (C.; Br.; Mhr. ಚಿನ್ತ್ಯೆ). see Bp. 27, 13; Si. 223. ಚಿನ್ತ್ಯಾದರೂ ದೊಡ್ಡಿಗೆ ಅಗುತ್ತದೆ (Prv.).

ಚಿನ್ತ್ಯ cInna. 1. (fr. ಚೆನ್ 1, etc.). gold (C.; ಹರಿ, ಸುವರ್ಣ Nn. 10; ಅರ್ಜುನ, ಸುವರ್ಣ 112; ಪರಾಗ, ಕನಕ 113; ಸ್ವರ್ಣ, ಸುವರ್ಣ, ಕನಕ, ಕಾಂಚನ, ಕರ್ಪುರ, ಚಾಮಾರ, etc. Si. 331; Te. ಚಿನ್ತ್ಯೆ; T., M. ತಂಗ). [ಮಣಿಮಚಿತ ಕನಕ ಪೀಠಂಗಳೊಳ್ ಕಟ್ಟಿದ ಚಿನ್ತ್ಯೆ ಬೊನ್ನರಿ ಗೆಯೊಳಂ ಭೀಷ್ಮದ್ರೋಣಾಪತ್ಯಾ ಮು... ಪ್ರಭೃತಿಗಳನ್ನರಿಸಿ Pb. 9, 28 va.]; ಬದಿಗೆಯಲ್ಲದ ಚಿನ್ತ್ಯೆ ಕಡಗಮಾಗುವದೇನೋ? (Dp. 148). ಚಿನ್ತ್ಯೆಕ್ಕೂ ಕಬ್ಬಿಣಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲವೇ? — ಚಿನ್ತ್ಯೆದ ಚೂರಿಯನ್ನು ಕುತ್ತಿಗೆ ಕುಯ್ಯಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು ಬಹುದೇ? — ಎರವಿನ ಚಿನ್ತ್ಯೆ ಧರಿಸಿ, ತಾನೂ ಅರಸಿ! ಎನ್ನಲು. — ಚಿನ್ತ್ಯೆದ ತಲೆಯಾದರೂ ಒಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಕಬ್ಬಿಣವೇ! — ಚಿನ್ತ್ಯೆದ ಹರಿವಾಣಾದರೂ ಮಣ್ಣಿನ ಗೋಡೆಗೆ ಒಲಗಬೇಕು (Prvs.). see R&v. 6, 11 va.; 12, 39; B. 4, 94; Si. 267. 268. 328. 330. 331. 345. — ಚಿನ್ತ್ಯೆ ದೋರೆ. — ಒರೆ. a gold ear-ring worn by women (My.). — ಚಿನ್ತ್ಯೆ ಧಾರೆ. the tree Sesbana grandiflora (ವಸು Mr. 134). [— ಚಿನ್ತ್ಯೆ ಪೂ. the flower-shaped ornament dangling on the cheek. ಚಿನ್ತ್ಯೆ ಪೂವನೋಪರಿಸುವ Pb. 3, 77; Ap. 3, 48]. — ಚಿನ್ತ್ಯೆವರದ. — ಹರದ. a dealer in gold or money, a shroff (ಸೊನ್ನವರದ ಕು.; ವಿತ್ತವಣಿಜ Mr. 338). see C. Bp. 47, 41; J. 6, 13.

ಚಿನ್ತ್ಯ cInna. 2. = ಚಿಣ್ಣ, ಜಿನ. smallness, etc. (see ಕಿಣ್ಣ). — ಚಿನ್ತ್ಯಂಗಾಳಿ. — ಕಾಳಿ. = ಚಿನ್ತಗಾಳಿ. a small kâle or trumpet, usually blown in pairs by one person (My.). — ಚಿನ್ತ್ಯೆಚಿರುಕು. (ಲಾಂಗಲಿಕೆ, ಅಗ್ನಿ ಶಿಖೆ. ಕೊಲುಕುಟಿಕನ ಗಿಡ Si. 151).

ಚಿನ್ತ್ಯ cInna. 1. Tbh. of ಚಿನ್ತ್ಯ (Smd. 338).

ಚಿನ್ತ್ಯ cInna. 2. Tbh. of ಚಿನ್ತ್ಯ (Smd. 349; My.; T.; Te. ಚಿನ್ತ್ಯೆ). ಕಮ್ಮುಚಿನ್ತ್ಯದ ಎಲೆ ಗಿಡ (ವಂಜುಲ, ಅಶೋಕ Si. 137).

*ಚಿನ್ತ್ಯೆಗೆಯ್ cInna-geyka. a goldsmith. ಬಣ್ಣ ವಿಟ್ಟು ನುಡಿ ದಲ್ಲಿ ಫಲವೇನು ಚಿನ್ತ್ಯೆಗೆಯ್ನಾಡುವನನೇ! Bv. 215.

ಚಿನ್ತ್ಯವರದ cInna-harada. see s. ಚಿನ್ತ್ಯ 1.

ಚಿನ್ತ್ಯವಾರಿಕೆ cInnavārike. the business of a shroff. (Dp. 107, 2).

ಚಿನ್ತ್ಯವಾಲ cInna-vāla. = ಚಿನ್ತ್ಯವಾರ, etc. a seller of jewels. (ಪೊನ್ನರದ, ಸೊನ್ನವರದ G.).

ಚಿನ್ತ್ಯ cInni. 1. minute particles of togari given as food to cattle (S. Mhr.; Mhr. ಚೂಣ, husks and fragments given as food to cattle).

ಚಿನ್ತ್ಯ cInni. 2. a shrub, the birch-leaved Acalypha, Acalypha betulina Retz. (St. & Pl.; T.).

ಚಿನ್ತ್ಯ cInni. = ಚಿನಾಯ, ಚೀನ. see ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ, ರೇವಲ್ವೆನ್ನಿ; B. 3, 45. — ಚಿನ್ತ್ಯ ಸಕ್ಕರೆ. a kind of white powder-like sugar of minute crystals (S. Mhr.).

ಚಿನ್ತ್ಯಧಾನ cIt-nidhāna. a treasure of intelligence (Bp. 61, 75).

ಚಿನ್ತ್ಯ cIt-nidhi. = ಚಿನ್ತ್ಯಧಾನ. (Bp. 59, 37).

ಚಿನ್ತ್ಯವಾರ cinni-vāra. = ಚಿನ್ತ್ಯವಾರ, etc. a jeweller. ಚಿನ್ತ್ಯ ವಾರನ (My. ಚಿನ್) ಮನೆಯ ನಾಯಿಯಾದರೆ ನಾಣ್ಯದ ನೋಟಾ ಬಲ್ಲದೇ? (Prv.).

ಚಿನ್ತ್ಯ cInne. = ಚಿನ್ತ್ಯ 2. a sign, token, mark; an allusion (My.; Te. ಚಿನ್ತ್ಯೆಯ, ಚಿನ್ತ್ಯೆ).

ಚಿನ್ತ್ಯ cIt-maya. = ಚಿನ್ಮಮಯ. all intelligence, full of knowledge; pure intelligence. (Bp. 8, 53; 34, 10; 49, 33; 61, 88; R&v. 4, 97).

ಚಿನ್ತ್ಯ cInha. Tbh. of ಚಿನ್ತ್ಯ. (C.; ಲಕ್ಷಣ, ಗುಣತು G.). see G. 1, 20; Ch. 117; B. 3, 5.

ಚಿನ್ತ್ಯ cIp. an imitative sound. (cf. ಚಪ್, ಚಪ). ಚಿನ್ತ್ಯ ಚಿನ್ತ್ಯ rep. one of the peculiar notes of the house lizard (C.).

ಚಿಪಟ cIpaṭa. flattened, pressed flat, flat; flat-nosed. 2, grain flattened after boiling, cf. ಚಪಟಿ.

ಚಿಪಟಿಕೆ cIpaṭaka. grain flattened after boiling. see ಅವಲ್.

ಚಿಪ್ಪೆ cippa. — ಚಿಪ್ಪಕಸುವು. the fragrant grass Andropogon shoenanthus (ಮಾಲಾತ್ಯಣಕ, ಭೂಸ್ವಣ, ಮಾರವಳಿ ಹುಲ್ಲು, ಚಿಟ್ಟು ಹುಲ್ಲು Si. 163; Te. ಚಿಪ್ಪೆ, ಚಿಪ್ಪರೆ, ಚಿಪ್ಪಗಡ್ಡಿ).

ಚಿಪ್ಪ cippa. Tbh. of ಶಿಲ್ಪ (Smd. 233).

ಚಿಪ್ಪಿಗ cippa-iga. 1. (Smd. 233). Tbh. of ಶಿಲ್ಪಿಕ (Smd. 348). an artisan, a mechanic (My.). ಚಿಪ್ಪಿಗರ ಗೃಹ (ಅನೇಶನ Mr. 195). ಚಿಪ್ಪಿಗರ ಮನೆ (ಶಿಲ್ಪಶಾಲೆ Nr., Hla.).

ಚಿಪ್ಪಿಗ cippiga. 2. = ಚಿಪ್ಪಿಗ, ಸಿಪ್ಪಿಗ. a tailor. (fr. Sk. ಸಿನ್, to sew; cf. ಸೀಮು and ಸೀವನ), a tailor (ತುನ್ನವಾಯ, ಸೌಚಿಕ Nr., Hla.; ಚೀಲಿಕ, ತುನ್ನವಾಯ Mr. 377; Rām, 5, 8, 51; Mhr. ಶಿಪ್ಪಾ; Te. ಚಿಪ್ಪಿನಾಡು, ಚಿಪ್ಪಿನಾಡು, ಚಿಪ್ಪ; T. ಚಿಪ್ಪಿಯನ್). ಚಿಪ್ಪಿಗರವನು (ತುನ್ನವಾಯ, etc. Si. 338).

ಚಿಪ್ಪಿಗಚಿಪ್ಪೆ cippiga-bijje. Tbh. of ಶಿಲ್ಪಿಕವಿದ್ಯೆ (Smd. 376).

ಚಿಪ್ಪಿಗಿತಿ cippiga-iti. a female tailor (My.), or a female artisan. (Smd. 244).

ಚಿಪ್ಪು cippu. = ಸಿಪ್ಪು. an oyster-shell, a muscle, a cockle (C.; Mhr., H. ಶಿಪ್ಪು); a portion of the fruit-stalk of the plantain (My.); a portion of the shell of a cocoanut (C.); the case of the brain, the skull; a pearl-oyster, a shell (ಅಬ್ಬ Mr. 516; ಶುಕ್ತಿ Mr. 412; Bh. 3, 19, 37; J. 6, 6; 31, 62; Rām. 5, 8, 58; Mhr. ಶಿಪ್ಪು; Tu. ಚಿಪ್ಪಿ; Te. ಚಿಪ್ಪೆ, a shell; a cup, saucer; T. ಚಿಪ್ಪಿ, ಇಪ್ಪಿ, a small shell; M. ಚಿಪ್ಪಿ, an oyster-shell; cf. ಚಿಪ್ಪಿ, ಚಿಪ್ಪು, etc.). ನೀರೊಳಗಣ ಚಿಪ್ಪು (ಜಲಶುಕ್ತಿ, ಶಮ್ಭೂಕ Nr.). ಮುತ್ತಿನ ಚಿಪ್ಪು (ಮುಕ್ತಾ ಸ್ಫೋಟಿ, ಶುಕ್ತಿ Nr.; Si. 89). ತಲೆಯ ಚಿಪ್ಪು (ಕರ್ಪರ, ಕಪಾಲ Nr.; ಶಕಲ Mr. 397). see B. 3, 20, 52, 114; ಕಪ್ಪೆ; Prv. s. ಮುತ್ತು. — ಚಿಪ್ಪುಗಟ್ಟು. — ಗಟ್ಟು. the shell of a cocoanut to form (R. 2, 42; My.).

ಚಿಪ್ಪಳು cippaḷu. pinching a person's ear or other limb with a cracked coconut shell: pinching, teasing, tormenting (Tu.). — ಚಿಪ್ಪಳು ಹಾಕು. to pinch, to tease, to torment — ಚಿಪ್ಪಳೇಟು. — ಏಟು. = ಚಿಪ್ಪಳು ಹಾಕು (Dp. 145, 2).

ಬಿಬಕಳಿ cibakali. the Indian sand-piper, Totanus indica (Bd.); — the white-tailed sandpiper, Totanus icucurus (Bd.).

ಚಿಬಟಿಗ cibatiga. = ಚಿಬಟಿಗ. — ಚಿಬಟಿಗನ ಹುಲ್ಲು. = ಚಿ. a grass, *Leptochloa calycina* Kunth. (Z.)

ಚಿಬುಕ. cibuka. = ಚಿವುಕ, ಚುಬುಕ. the chin.

ಚಿಬ್ಬ cibba. = ಚಿಬ್ಬ, etc. (ಕಿಲಾಸ, ಸಿಧ್ಧ Hla.). ಚಿಬ್ಬವುಳ್ಳವನು (ಸಿಧ್ಧಲ Hla.). — ಚಿಬ್ಬನ್ನೆಯ್. — ಚಿಬ್ಬಯ್. to produce cibbas by beating (Abb. P. 11, 183).

ಚಿಬ್ಬಲ cibbala. = ಚಿಬ್ಬಲು, ಚಿಬ್ಬಲ್, ಚಿಬ್ಬಲ್. a bamboo lid (S. Mhr.; Te. ಸಿಬ್ಬ).

ಚಿಬ್ಬಲು cibbalu. = ಚಿಬ್ಬಲ. (My.). — ಚಿಬ್ಬಲುಗಾರ. a head of Gauri placed on a bamboo lid to which clothes are attached, at the Gauri habba (My.).

ಚಿಬ್ಬಲ್ cibbhl. — ಲು. = ಚಿಬ್ಬಲ್, q. v. (My.).

ಚಿಬ್ಬು cibbu. = ಚಿಬ್ಬ, ಸಿಬ್ಬ, ಸಿಬ್ಬು, ಸಿಬ್ಬು. (Tbh. of ಸಿಧ್ಧ). a whitish, reddish, or blackish spot on the body (C.; ಕಿಲಾಸ, ಸಿಧ್ಧ Nr.; ಸಿಧ್ಧ Mr. 385; Tu. ಸಿಬ್ಬ; Te. ಸಿಬ್ಬಮು; Mhr. ಶಿವ್ವೇ). ಅನೆಯ ಚಿಬ್ಬು (ಪದ್ಮ, ವಿಸ್ತಾರಾಲಕ Hla.; ಬಿನ್ನ, ಪದ್ಮ Mr. 154; ಪದ್ಮ, ಗಜದಿನ್ನು Nn. 54). ಅನೆಯ ಮುಖಭಾಗದ ಚಿಬ್ಬು (ಪದ್ಮಕ, ವಿಸ್ತಾರಾಲಕ); ಚಿಬ್ಬು ತುಟಾ ಹಿಡಿದು (ಪ್ರಸರ, ವಿಸರ್ಪಣ Nr.). ಸರ್ಪದಲ್ಲಿ ಚಿಬ್ಬು ಸಂಜ್ಞಿಸಿರಲು ಗೋಧೂಮವರ್ಣಮ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 402). ಚಿಬ್ಬುಳ್ಳವನು (ಸಿಧ್ಧಲ Nr.). — ಚಿಬ್ಬುದೋಷು. — ತೋಷು. whitish spots to appear, on a horse (Mr. 275).

ಚಿಬ್ಬುಲ್ cibbul. — ಲು. = ಚಿಬ್ಬಲ, etc. (ಪದಲಿಕ Mr. 207, o. r. ಚಿಬ್ಬಲ್; My.).

ಚಿಮ್ cīm. an imitative sound. — ಚಿಮ್ ಚಿಮ್. rep. the peculiar cry of kites, hawks, etc. (C.).

ಚಿಮುಕಿಸು cimakisu. = ಚಿಮುಕಿಸು, ಚಿಮುಕಿಸು, ಚಿವುಕಿಸು. to sprinkle (My.; cf. ಚಿಮ್ಮು 1, ಸಿಮ್ಮುಡಿಸು, ಸಿಮ್ಮುಸು; Mhr., H. ಶಿಡ ಕಣೇಂ, ಶಿಡಕಾವಣೇಂ, Mhr. ಶಿವ್ವಡಣೇಂ, to sprinkle; to besprinkle).

ಚಿಮುಕು cimaku. = ಚಿಮುಕು, ಚಿಮುಕು, ಚಿವುಕು. to sprinkle (any liquid, My.; Te. ಚಿದುಪು, ಚಿದುಮು, to splash or drop as water; ಚಿಲುಕು, to sprinkle, to churn; to be shed, to distil; see ಚಿಲು).

ಚಿಮುಟ cimaṭa. = ಚಿಮುಟಿ q. v., ಚಿಮುಟಿ, ಚಿಮುಟಿ. (My.; Mhr. ಚಿಪಟಾ, ಚಿಮುಟಿ, ಚಿಮುಟಿ; ಚಿಬಲಣೇಂ, ಚಿಮುಟಣೇಂ, ಚಿವಣೇಂ, to pinch, to squeeze; cf. ಚಿಮುಟು 1 and ಚಿವುಟು 1).

ಚಿಮುಟಿಗ cimaṭiga. = ಚಿಮುಟಿ, etc. a pair of tweezers, pincers, nippers (S. Mhr.; Te. ಚಿಮುಟಾ, ಚಿಮಿಟಾ, ಚಿಮುಟಿ; M. ಚಿವಣಿ, ಚಿವಣಿ; T. ಚಾವಣಿ, ಚಾವಣಿ, ಶ್ರವಣಿ 4; cf. ಚಿವುಟು 1, etc.). — ಚಿಮುಟಿಗ ಹಾಟಾಸು. to use the tweezers (S. Mhr.). — ಚಿಮುಟಿಗ ಹೊದಿಸು. = ಚಿಮುಟಿಗ ಹಾಟಾಸು. (S. Mhr.).

ಚಿಮಣಿ cimanl. a chimney (of a lamp, My.).

ಚಿಮಿ cimi. 1. (cf. ಚಿಮ್, ಚಿವು; Te. ಚಿಮಿಚಿಮಿ-ಕಾರ, a slight wincing sound, as in pain; T. ಚಿಮ್ಮು, to sound; Sk. ಚಿಮಿ, a parrot, cf. ನಿಳಿ). — ಚಿಮಿ ಚಿಮಿಸು. to utter a certain sound (ಶಬ್ದ Smd. Dh.).

ಚಿಮಿ cimi. 2. — ಚಿಮಿ ಚಿಮಿಸು. to roll, to wallow, to welter (ಲಾಶನ Smd. Dh.).

ಚಿಮಿಕಿಸು cimikisu. = ಚಿಮುಕಿಸು, etc. to sprinkle (C.).

ಚಿಮಿಕು cimiku. = ಚಿಮುಕು, etc. (My.).

ಚಿಮಿಟ cimiṭa. = ಚಿಮುಟಿ, etc. (My.).

ಚಿಮುಕಿಸು cimakisu. = ಚಿಮುಕಿಸು, etc. (My.).

ಚಿಮುಕು cimaku. = ಚಿಮುಕು, etc. to sprinkle, etc. (My.).

ಚಿಮುಟ cimaṭa. = ಚಿಮುಟಿ, etc. (My.).

ಚಿಮುಟಿ cimiṭi. plucking out hairs with nippers (My.; Mhr. ಚಿಪಟಾ, cf. ಚಿವುಟು 1). ಚಿಮುಟಿ ಮಾಡು (My.). — ಚಿಮುಟಿಕಾರ. = ಚಿಮುಟಿ. (My.).

ಚಿಮುಟು cimuṭu. = ಚಿಮುಟು, ಚಿವುಟು 2. to twinkle the, or with the, eyes, to wink with the eyes (My.; T. ಚಿಮುಟು, ಚಿಮಿಟಾ; M. ಚಿಮ್ಮು, ಚಿವುಟು; see ಇಮೆ).

ಚಿಮುಟು cimuṭu. 1. = ಚಿವುಟು 1, ಚಿಗಟು. to press together; to squeeze, to pinch (My.; see ಚಿಮುಟಿ). see ಕಣ್ಣು-.

ಚಿಮುಟು cimuṭu. 2. = ಚಿವುಟು 2. the pressing together of the eyelids (as a sign, My.; see ಕಣ್ಣು-).

ಚಿಮ್ಮಿ cimpl. = ಚಿಮ್ಮು, ಸಿಮ್ಮು, ಸಿಮ್ಮು, ಸಿಮ್ಮು, and K. ಚಿತ್ತು, where the Mhr. term occurs. (ಚಿಲಕುಕಿ, ಶಮ್ಮು, ಶಮ್ಮುಕ, ಶಮ್ಮುಕ G.).

ಚಿಮ್ಮಿಗ cimpliga. = ಚಿಮ್ಮಿಗ 2, etc. a tailor (S. Mhr.; C. Bp. 47, 41).

— ಚಿಮ್ಮಿಗನ ಹುಲ್ಲು. a kind of grass (S. Mhr.).

ಚಿಮ್ಮಿ cimme. = ಚಿಮ್ಮು, etc. ಮುತ್ತು ಹುಟ್ಟುವ ಚಿಮ್ಮಿ (ಮುತ್ತು ಸ್ತೋಟ G.).

ಚಿಮ್ಮಳಿಯ cimbaliya. N. (Bp. 27, 20).

ಚಿಮ್ಮಣ್ಣಿ cimmāṇḍi. = ಚಿಮ್ಮಣ್ಣಿ q. v., ಚಿಮ್ಮಣ್ಣಿ, ಜೇಲುಣ್ಣಿ. a cricket (ಝಲ್ಲಿಕ Mr. 176, o. r. ಜಿಮ್ಮಣ್ಣಿ).

ಚಿಮ್ಮಣ್ಣಿ cimmāṇḍe. = ಚಿಮ್ಮಣ್ಣಿ, etc. (Te. ಚಿಮುಟಿ, ಚಿಮಿಟಿ, ಚಿಮುಟಿ, ಚಿಮುಟಿ; M. ಚಿಮಿಲಿ, T. ಚಿಮಿಲಿ, ಚಿವುಟು, ಚಿವುಟು, ಚಿವುಟು, ಚಿವುಟು; cf. ಚಿವುಟು 1, etc.). — ಚಿಮ್ಮಣ್ಣಿ ಹುಟ. (ಝಂಗಾರಿ, ಝಲ್ಲಿಕ, etc. Si. 176).

ಚಿಮ್ಮಿಸು cimmisu. 1. to cause oneself to spring out, to gush forth; to come forth suddenly (Bp. 18, 62; 57, 82).

ಚಿಮ್ಮಿಸು cimmisu. 2. to shake (v. t.), to swing (J. 17, 29; 30, 44).

ಚಿಮ್ಮು cimmu. 1. to discharge by means of two fingers, to propel something with a finger placed to the thumb and suddenly forced from that position, to shoot with the finger (ಯುಗಾಂಗುಲಿವಿಮೋಚನ Smd. Dh.; C.). 2, to cast or push forward by means of the foot, as a stick, etc. (C.), or of a stick (My.); to cast, to fling, to push away (Bp. 21, 17; Sdv. 4, 51, 73; Te.); to butt or toss with the horns (C.; Te.). 3, to squirt (Bp. 44, 15; My.; Te.); to sputter. ವೇದವನೋದುವಲ್ಲಿ ಚಿಮ್ಮಿದ ಉಗುಟುಗಳು (ಬ್ರಹ್ಮದಿನ್ನುಗಳು Nr.). 4, to break forth; to burst forth (Rām. 5, 8, 58; cf. ಸಿಧ್ಧ); to flow forth; to gush out, to fly off (J. 7, 43; 14, 15; 25, 40; cf. Te. ಚಿಮ್ಮಿಲ; ಚಿಲುಪು, to spirt out, flow, gush, break out, etc.); to fly, to run away (Rām. 3, 8, 43).

ಚಿಮ್ಮು cimmu. 2. to brandish a weapon, to shake, to swing (ಶಸ್ತ್ರಕ್ರಿಯೆ Smd. Dh.; Bp. 26, 13; 61, 28, 32; Rām. 5, 3, 61).

ಚಿಮ್ಮುರಿ cimmuri. the act of fastening the arms to the back, pinioning (Bh. 2, 2, 30; ಚಿಮ್ = ಹಿಮ್?).

ಚಿರ್ olr. an imitative sound. (cf. ಕಿಲು 2). — ಚಿರ್ ಚಿರ್. rep. the sound emitted by a monkey when beaten (S. Mhr.).

ಚಿರ olra. long, lasting a long time; existing from ancient times (ಪಾರಾಣ, ಪಟಿಯದು Nn. 165); charming, good (ವಿಲಸತ್, ಒಪ್ಪು, ವನ್ನಾಡು 165, o. r. ಒಳ್ಳಿತ್ತು); a long time (ಅತಿಶಯ Mr. 533).

— ಚಿರಂ, for a long time, etc.

ಚಿರಕ್ರಿಯೆ olra-kriya. dilatory, slow.

ಚಿರಜೀವತೆ olra-jivate. longevity (Cpr. 2, 26).

ಚಿರಜೀವಿ olra-jivi. = ಚಿರಂಜೀವಿ. (My. Amara).

ಚಿರಂಜೀವ olra-m-jiva. = ಚಿರಂಜೀವಿ No. 1. a term of address in a letter to any male person younger than the writer (B. 4, 87; My.).

ಚಿರಂಜೀವಿ olra-m-jivi. long-lived. 2, a crow.

ಚಿರಣ್ಣೆ olraṇṇi. a woman, married or single, who continues to reside after maturity in her father's house; a young woman (ಜವ್ವನೆ Hla.).

see ಮುತ್ತಯ್ಯ.

ಚಿರತರ olra-tara. uncommonly long (Bp. 32, 64).

ಚಿರತೆ olrate. long duration. (Cpr. 10, 110).

ಚಿರವನ್ನ olrantana. having lasted long, old, ancient.

ಚಿರಪಾಲ್ olra-pāl. condensed milk (ಕಾಯೆ ಬತ್ತಿದ ಪಾಲು Mr. 215).

ಚಿರಮ್ಪುನಾಣಿಕೆ olram-pramāṇika. N. of a vr̥tta (Ch.).

ಚಿರರಾತ್ರಿ olra-rātri. a great many nights, a long period (ಅಸಂಖ್ಯಾತದ ಇರಾರ್ Mr. 66).

ಚಿರರಾತ್ರಿಯ olra-rātrīya. for a long period, a long time.

ಚಿರವಿಲ್ಲ olra-vilva. the tree *Pongamia glabra* Vent.

ಚಿರಸೂತೆ olra-sūte. a cow that has borne many calves (and does not bear any more). see ಕಡೆಗನ್ನಿ.

ಚಿರಸ್ಯ olrasya. for a long time, a long time.

ಚಿರಾಕು olraku. a lamp (My.; Mhr., H. ಚಿರಾಗ; Br.).

ಚಿರಾತ್ olrāt. for a long time, a long time.

ಚಿರಾತೀತ olra-atita. long since past.

ಚಿರಾಯ olrāya. for a long time, a long time.

ಚಿರಾಯಿತ olrāyita. see ಚಿರಾಯಿತ.

ಚಿರಾಯು olra-āyu. = ಚಿರಂಜೀವಿ. long-lived; a moderately long life (see Prv. s. ಪಾಟಿ). 2, a crow (ಶಾಗೆ Mr. 170).

ಚಿರಿಚೆ olriou. to titter, to laugh (My.; Te. ಕೇರು; T., M. ಚಿರಿ; Tu. ತೆರಿಪು; see ಕಿಲ). ಎಲ್ಲರು ಚಿರಿಚಿದರು, ನಾನೂ ಚಿರಿಚಿದೆ (Prv.).

ಚಿರಿಣ olriṇa. for a long time, a long time.

ಚಿಟಚೆ olraça. = ಚಿಟತೆ, etc. (S. Mhr.).

ಚಿಟತೆ olrate. = ಚಿಟಚೆ, ಚಿರ್ಚೆ, ಚಿರ್ಚೆ. a small kind of tiger, the cheeta or hunting leopard (My.; Tu., T. ಚಿಟತ್ತೆ, ಚಿಟುಪುಲಿ; Te. ಚಿಟತೆ, ಚಿಟುತಪುಲಿ, ಚಿಟುಪುಲಿ; M. ಚಿಟು; cf. ಕಿಟಬ No. 2 and Sk. ಚಿತ್ತೆ).

ಚಿಟಾಯಿತ olrāyita. = ಕಿರಿಯಾತು, ಚಿಯಾತ. a kind of gentian, *Agathotes chirayta* Don. (C.; T. ಚಿಟಾಯಿತ್ತು; ಕಿರಾತಿಕೆ, etc., ದೇಶವರ Si. 157; Sk. also ಚಿರಾತಿಕೆ; Mhr. ಚಿರಾತಿಕೆ, ಚಿರಾಯಿತ).

ಚಿಟು olru. = ಕಿಟು 1, etc. smallness (see s. ಕಿಟು). — ಚಿಟು ಗುಳ್ಳೆ. = ಕಿಟು. ಮುಳ್ಳುಳ್ಳೆ ಚಿಟುಗುಳ್ಳೆ (ನಿಧಿಗಿ ಕೆ, ಸ್ವಪ್ತಿ, ಕುಲಿ, ಕ್ಷುದ್ರೆ).

ದುಸ್ತರ್, etc. Si. 144). — ಚಿಟುತೊಣ್ಣೆ. N. (Bp. 18, 89; 24, 50; 25, 19; T.). — ಚಿಟುತೊಣ್ಣೆಯನರ್. N. (Bp. 27, 70). — ಚಿಟುಪುಲಿ. N. (Bp. 27, 70).

ಚಿರ್ಚೆ olraça. = ಚಿರ್ಚೆ, etc. the hunting leopard, *Felis jubata* (Gz.).

ಚಿರ್ಚೆ olraçu. = ಚಿಟತೆ, etc. (S. Mhr.; B. 3, 98; 5, 254).

ಚಿರ್ಚೆ olrbhaṇa. a sort of cucumber, *Cucumis utilissimus*.

ಚಿಯಾತೆ olryāta. = ಚಿಟಾಯಿತ. (St. & Pl.).

ಚಿಲ್ ol. ಚಿಲು. = ಚುಲ್, etc. see ಎಡಚಿಲ್, ಚೊಚ್ಚಿಲ್.

ಚಿಲಕ್ olak. = ಚಿಲ್ಕು. the sound produced when cattle discharge the urine (S. Mhr.).

ಚಿಲಕೆ olaka. = ಚಿಲುಕೆ. a hasp or small chain for fastening a door (C.; B. 4, 122; Tc. ಚಿಲಕೆ, ಚಿಲುಕೆ, ಚಿಲುಕು; T. ಚಿಲುಕು; cf. ಕಿಲ್? ಸಿಲ್?).

ಚಿಲಕು olaku. a kind of urinary disease in men (S. Mhr.).

ಚಿಲಖತೆ olakhata. body-armour (Mhr.; ಕಂಕಟಕೆ, ಕವಚ, etc. G.).

ಚಿಲವಾನ್ olavān. the odd money over a round sum (My.; Tu.; see T., M. s. ಚಿಲ್ಲಣ).

ಚಿಲಿ illi. = ಕಿಲ್, ಕಿಲಿ, ಚಿನ್ನ, ಚಿಲು 1. an imitative sound (T. ಚಿಲ್ಕು, M. ಚಿಲಿ, to sound, rattle, tinkle, chatter, chirp; Mhr. ಚಿಲಿಚಿಲಾಟೆ, ಚಿಲಿಲಿಲಾಟೆ, confused chattering of birds, monkeys, men, etc.; cf. ಸಿಲಿ). [— ಚಿಲಿಮಿಲಿ. an onomatopoeic word signifying the sounds of birds. ಸಕ್ಕಿಗರ್ ಚಿಲಿಮಿಲಿಯನ್ನು ಪೊಟ್ಟುಕೊಳೆ ಬನ್ನಿ Pb. 11, 33]. — ಚಿಲಿಮಿಲಿಗ. N. of a bird (Bh. 1, 20, 53). — ಚಿಲಿನಲಿ. = ಕಿಲಿನಲಿ. (ಪಕ್ಷಿಗಳ ಉಲಿಪು ಕೆ.).

ಚಿಲಿಕೆ illike. 1. the potherb *Hingtsha repens* (ಸ್ವಸ್ತಿಕೆ Mr. 149; Te. ಚಿಲ್ಕು). — ಚಿಲಿಕೆಸೊಪ್ಪು. = ಚಿಲಿಕೆ. (ಹಿಲನೋಚಿಕೆ, ವಾಸ್ತುಕೆ, etc. Si. 162).

ಚಿಲಿಕೆ illike. 2. sticks and other small pieces of wood used, instead of bamboos, for building a flat roof (S. Mhr.; B. 4, 121; T. ಚಿಲ್ಕು, M. ಚಿತ್ತೆ, ಚಿಟಿಕೆ, Te. ಚಿಡುಗು, ಚಿತ್ತೆ, ಚಿರುತೆ, little sticks, leaves, etc.; cf. ಚಿಲ್ಕು 1?).

ಚಿಲಿಚಿಮೆ illielma. a kind of sprat, *Clupea cultrata* (ಕಿಟುಮಾನ Hla.; ನಲಿಮಾನ, ಕಿಟುಮಾನ Mr. 409).

ಚಿಲಿಮೆ illime. the bowl of a hukka (C.; Mhr., H. ಚಿಲಮ; M. ಚಿಲಿಮ್ಪು).

ಚಿಲು ilu. 1. = ಚಿಲಿ, etc. — ಚಿಲುಕೂಲಿ. (= ಚಿಲುಕುರುಳಿ?). N. of a bird (Rév. 5, 59; V. 10, 54).

***ಚಿಲು ilu. 2.** — ಚಿಲುಪಾಲು. creamed milk. ಪ್ರಸನ್ನ ಪರಿಣಾಮದ ಮಹಾರುಚಿಯನ್ನು ಚಿಲುಪಾಲ ಘಟ್ಟಿಯ ತಣ್ಣಿಗುಹಿ Cv. 829.

ಚಿಲುಕೆ illuka. = ಚಿಲಕೆ. (My.).

ಚಿಲುಮೆ illume. = ಚಿಲಮೆ, etc. a small pit, [ಪದಿನೈದು ಸಾವಿರ ಚಿಲುಮೆಯಗ್ಗನಣೆಯ ವ್ರತಸ್ಥರ ಮತಂಗಳು Cv. 357]; (C. Bp. 57, 7).

ಚಿಲ್ಕಿ illkadli. a very irritable person (S. Mhr.; Mhr. ಚಿರಡ, irritability; ಚೀಫ, offence, huff; cf. ಸಿಟ್ಟು?).

ಚಿಲ್ಕು cilku. = ಚಿಲಕ್. an imitative sound (Te. ಚಿಲುಕು, ಚಿಲ್ಕು, to churn; see s. ಚಿಮಕು). — ಚಿಲ್ಕು ಚಿಲ್ಕು. the noise of milk in churning (My.).

ಚಿಲಿಷ cilmīṣa. = ಕಿಲಿಷ. malice, roguery (My.; Te. ಚಿಲಿವಿಷ).

ಚಿಲಿ cillā. = ಚಿಲ್ಲಣ. (My.).

ಚಿಲ್ಲ cilla. = ಚಿಲಿ 2, ಚಿತ್ತು, ಚಿಲ್ಲು 3. the clearing-nut tree, *Strychnos potatorum* Lin. (Bp. 45, 41; My.; T.; Te. ಚಿಲ್ಲ).

ಚಿಲ್ಲ cilla. = ಚುಲ್ಲ. bleared-eyed. 2, the Bengal kite, *Falco cheela* Lath. see ತಪಪು.

ಚಿಲ್ಲತನ cillatana. trouble (Bp. 45, 41; T., M. ಚಿಲುಗು; T. ಚಿಲ್ಲಣ).

ಚಿಲ್ಲತ್ತಿರುವದೂರ್ cillattiruvadūr. N. of a place (Bp. 50, 53).

ಚಿಲ್ಲಯಿತ cillayita. = ಚೀಲಯಿತ. N. of a plant.

ಚಿಲ್ಲಣ cillāṇa. = ಚಿಲ್ಲೆ, ಚಿಲ್ಲಣ. smallness; pettiness; fractional quantities; money under the value of a rupee (S. Mhr.; Mhr. ಚಿಲ್ಲಣ; T. ಚಿಲ್ಲಣ; M. ಚಿಲ್ಲಣ; Tu., Te. ಚಿಲ್ಲಣ; T., M. also: ಚಿಲ್ಲಣ, ಚಿಲ್ಲಣ). — ಚಿಲ್ಲಣಕರ್ಪ. the nondescript petty expenses (S. Mhr.; Mhr.; My. as ಚಿಲ್ಲಣ). — ಚಿಲ್ಲಣಜನಕು. sundry small articles of commerce, as grain, etc., excluding cloth (S. Mhr.; My. as ಚಿಲ್ಲಣ). — ಚಿಲ್ಲಣನಾಣಿ. various small coins under the value of a rupee (B. 4, 140; My. as ಚಿಲ್ಲಣ). — ಚಿಲ್ಲಣರೊಕ್ಕ. small money, change (S. Mhr.; My. as ಚಿಲ್ಲಣ).

ಚಿಲ್ಲಣಿ cillāṇi. = ಚಿಲ್ಲಣ, etc. (My.). — ಚಿಲ್ಲಣಿಕಲಸ. minor business (My.). — ಚಿಲ್ಲಣಧಾನ್ಯ. sundry grains, generally exclusive of rice and ragi (My.; Si. 307). — ಚಿಲ್ಲಣಮಾತು. a trifling word (My.). — ಚಿಲ್ಲಣಯಂಗಡಿ. -ಅಂಗಡಿ. a shop of sundry articles, as rice, pulse, oil, ghee, etc., with the exclusion of cloth (My.). — ಚಿಲ್ಲಣಸಾಮಾನು. = ಚಿಲ್ಲಣಜನಕು. (My.; Si. 84).

ಚಿಲ್ಲಾ cillā. = ಚಿಲ್ಲಾ, etc. — ಚಿಲ್ಲಾ ಪಿಲ್ಲಿ. = ಚಿಲ್ಲಾ ಪಿಲ್ಲಿ. (C.).

ಚಿಲ್ಲಾಣ cillāṇa. a small dagger; a sword of waving form (Te. ಚಿಲ್ಲಾಣ, ಚಿಲ್ಲಾಣ; R.).

ಚಿಲ್ಲ cillu. 1. (fr. ಚಿಲು). smallness, as that of a leaf-plate or of betel-leaf; small bits (My.; Tu.; Te. ಚಿಲ್ಲ, bits, fragments; trifling, useless).

ಚಿಲ್ಲ cillu. 2. a piece of wood holding a spindle (S. Mhr.).

ಚಿಲ್ಲ cillu. 3. = ಚಿಲ್ಲ, etc. (ಕತಕ Mr. 141).

ಚಿಲ್ಲೆ cilla. a worthless, mischievous, misbehaving woman (Bp. 40, 54; occasionally used as a term of abuse in S. Mhr.; Te. ಚಿಲ್ಲಣ, mischievous; cf. Te. s. ಚಿಲ್ಲ 1).

ಚಿವು civaṭu. = ಚಿವುಟು, etc. to twinkle with the eyes, etc. (C.).

ಚಿವರು civaru. = ಚಿವರು 1, ಚೀರು 1, ಚೂರು 1. to scratch with the nails or claws (S. Mhr.; B. 1, 27; cf. ಕೆರೆ 1? ಗಿಣು 1?).

ಚಿವಿಕೆ civike. — ಚಿವಿಕೆಸೂತ್ತು. the potherb *Amarantus oleraceus* Willd. (St. & Pl.).

ಚಿವಿಟು civiṭu. = ಚಿವುಟು 1, etc. (Bp. 53, 10).

ಚಿವು civu. an imitative sound (cf. ಚಿವು). — ಚಿವು ಚಿವು. rep. the peculiar cry of rats or mice (S. Mhr.). 2, the twittering of small birds (S. Mhr.; B. 2, 5).

ಚಿವುಕ cīvuka. = ಚಿವುಕ. the chin.

ಚಿವುಕಿಸು cīvukisu. = ಚಿವುಕಿಸು, etc. to sprinkle. (My.).

ಚಿವುಕು cīvuku. = ಚಿವುಕು, etc. to sprinkle. (My.).

ಚಿವುಟು civuṭu. 1. = ಚಿವುಟು, ಚಿವುಡು, ಚಿವುಣ್ಣು, ಚಿಗುಟು 2. to cut or cut off with the nails, to pluck off or pinch off with the nails, to nip off (S. Mhr.; Bp. 38, 10; 54, 48; 57, 75; Te. ಚಿವುಟು, ಚಿವುಮು, to squeeze, pinch; to nip or twitch off, to pluck, as flowers; see s. ಚಿವು 1).

ಚಿವುಟು civuṭu. 2. = ಚಿವುಟು, etc. (My.).

ಚಿವುಟು civuṭu. 1. = ಚಿವುಟು 1, etc. (C.; see ಕಣ್ಣು -).

ಚಿವುಟು civuṭu. 2. = ಚಿವುಟು 2. (C.; see ಕಣ್ಣು -).

ಚಿವುಡು civuḍu. = ಚಿವುಟು 1, etc. (ನೂಟಿರೇಡೆ Smd. Dh.).

ಚಿವುಣ್ಣು civuṇṇu. = ಚಿವುಡು. (C. Bp. 47, 25, 30).

ಚಿವುರು civuru. 1. = ಚಿವುರು, etc. (C.).

ಚಿವುರು civuru. 2. = ಚೀರು 2. scratching. — ಚಿವುರಣಾಯ. a wound made by scratching (C.).

ಚಿವ್ವ cīvva. = ಚೀವ್ವ. to cut thin, shave, or scrape; to peel or bark; to pair or trim the nails; to make a pen or pencil; to form into a pointed shape; to smooth, furbish or polish (T.; M. ಚೀವ್ವ; Te. ಚಿವ್ವ, ಚೀವ್ವ; R.; see ಕೀಸು 2, ಕೆತ್ತು 4; cf. ಸಿಗುಟು, ಸಿಪ್ಪೆ).

ಚಿಹ್ನ cihna. = ಚಿಹ್ನ 2, ಚಿಹ್ನೆ, ಚಿಹ್ನ. a mark, a sign.

ಚಿಳಿ cili. 1. an imitative sound. — ಚಿಳಿ ಚಿಳಿ. dupl. the sound of cracking, bursting asunder, of clapping (as thunder), crackling, etc. (Rāv. 5, 37; 8, 113). — ಚಿಳಿ ಚಿಳಿ. rep. = ಚಿಳಿ ಚಿಳಿ. (Rām. 5, 8, 60). — ಚಿಳಿ ಚಿಳಿಲು ಚಿಳಿಲು. = ಚಿಳಿ ಚಿಳಿ. (Rām. 5, 8, 58). — ಚಿಳಿ ಚಿಳಿಲ್ ಚಿಳಿ. = ಚಿಳಿ ಚಿಳಿಲ್, etc. (Bh. 1, 20, 57). cf. ಚಿಲಿ 3.

ಚಿಳಿ cili. 2. — ಚಿಳಿಯ ಮೀನ. N. of a fish. ನಲಮೀನ, ಚಿಲಿಮೀನ ಎನ್ನೂಡೆ ಸಿಳಿಲು, ಚಿಳಿಯ ಮೀನನ್ನ ಎನ್ನುರು (Nr.).

ಚಿಳಿ cili. 3. = ಚಿಲಿ 1. an imitative word. — ಚಿಳಿ ಚಿಳಿ. rep. the watering of one's mouth when seeing desirable things, also when eating sour things. ಚಿಳಿ ಚಿಳಿ ನೀರು ಬರು (S. Mhr.).

ಚಿಳಿ cili. 4. an imitative sound. — ಚಿಳಿ ಚಿಳಿ. rep. the report of a whip (My.).

ಚಿಳಿಲ್ ciliḷ. = ಚಿಳಿಲ್. ಪಾಯ್ ಸಿಳಿಲ್, ಚಿಳಿಲ್ ಎನ್ನು ಮಂಚು (Smd. 218). see ಚಿಳಿ -.

ಚಿಳಿ cilya. N. of a village in Mysore known for its thieves. — ಚಿಳಿ ದಳ್ಳೇ ಕಳ್ಳ. a very bad thief (My.).

ಚಿಳಿ cille. = ಚಿಲಿ 1, No. 1. (My.; cf. ಚಿಲ್ಲು 1). — ಚಿಳಿ ಪಿಳ್ಳ. dupl. small children (My.; Mhr. ಚಿಲಿಪಿಲಿಂ).

ಚೀಲಿ cī. = ಅಚಿ, ಚಿ. fie! shame! (C.; T., M.; Mhr. ಛೇ). ಚೀ! ಅನ್ನ ಕೆನ್ನ ಭಲಾ! ಅನ್ನರು ಎನ್ನುತ್ತೆ (Prv.). see B. 2, 41; 3, 37; 4, 139. — ಚೀ ಚೀ. rep. fie, fie! (C.; B. 3, 83; T. ಚೀಚೀ; Mhr. ಛೇಛೇ). — ಚೀ ಹಾಕು. to show one's dislike by uttering cī (S. Mhr.; B. 4, 139).

ಚೀಕರಿ oikari. = ಚೀಕಲು. — ಚೀಕರಿ ಚಾಕರಿ. reit. small articles of gold, etc. (My.).

ಚೀಕಲು oikalu. = ಚೀಕು. (My.).

ಚೀಕು oiku. smallness, littleness of size, used of grain and pulse (My.; cf. ಚಕ್ಕು).

ಚೀಕು oiku. = ಸೀಕು. sick; sickness (My.; Br. ಶೀಕು, ಸೀಕು).

ಚೀಕುರುನಾಯಿ oikuru-vāyi. a cockroach, etc. (ಪರೋಷಿ, etc., ಹೆಣ್ಣು ಮೂಗಕ್ಕಿ, ಗದ್ದಲಾಯಿ Si. 175; Te. ಚೀಕುರಾಯಿ, ಚೀಕುರುನಾಯಿ, a squeaker; a bat; a beetle; a cricket).

ಚೀಟಿ oīl. 1. = ಚೀಟಿ 1. printed cotton, chintz (My.; M., Te. ಚೀಟಿ; T. ಚೀಟಿ, ಚೀಟಿ; Mhr., H. ಫೀಟಿ). — ಚೀಟಿಪಾಟಿ. reit. = ಚೀಟಿ. ಚೀಟಿಪಾಟಿ ಪಡೆಕಾಣಿಗೆ ಸಾಟಿಯೇ? (Prv.).

ಚೀಟಿ oīl. 2. = ಚೀಟಿ 2. a chit, a note or small letter; a bill, a bond (C.; Br.; T. ಚೀಟಿ; M. ಚೀಟಿ, ತೀಟಿ; Mhr., H. ಚೀಟಿ, ಚೀಟಿ, ಚೀಟಿ). 2, a written order (My.; Bh. 10, 7, 11?).

ಚೀಟು oīu. 1. = ಚೀಟಿ 1. (C.; B. 5, 297).

ಚೀಟು oīu. 2. = ಚೀಟಿ 2. (C.). see Fry. 2. ತಾನ್ದು. 2, a small wrapper or envelope (S. Mhr.; B. 3, 28). 3, a slip of paper (My.). 4, a stamp (My.).

ಚೀಟಿಯೆ oīnīsa. an under-secretary, a clerk of higher standing (S. Mhr.; Mhr., H. ಚಿಟಿನವೀಸ, ಚಿಟಿನೀಸ).

ಚೀಡೆ oīdē. 1. (Te. ಚೀಡೆ, the rot, the murrain, cf. ಕಿಡು; Te. ಚೀಡೆ, the sap or milk of the mango, etc.). — ಚೀಡೆಹುಲುವು. the sap worm, that destroys herbs; the grub inside a fruit or a seed (ನೀಲಂಗು, ಕ್ರಿಮಿ Si. 171; Te. ಚೀಡೆಹುಲಗು, ಚೀಡೆ, ಚೀಡೆ).

ಚೀಡೆ oīdē. 2. (fr. ಸೀ?). a sweetmeat in the form of a marble fried in ghee or oil (My.; Te., M.; T. ಚೀಡ್ಡು).

ಚೀಣ oīna. = ಚೀನ.

ಚೀಣಾನ್ಬುರ oīna-ambara. = ಚೀನಾನ್ಬುರ. (Si. 271).

ಚೀರ್ oī. = ಚೀರ್ 4. an imitative sound.

ಚೀತ್ಕಾರ oī-kāra. = ಚೀತ್ಕಾರ. (Grj. 8, 8 va.; Sēv. 2, 49).

ಚೀನ oīna. = ಚೀನ. China; Chinese. [ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ದಿಯಾಯ್ತು ಚೀನದ ಸುಯ್ಯತಾಣದ ಪಟ್ಟಿ Pb. 14, 15.]. 2, a sort of cloth, silken cloth (Cpr. 3, 45; 4, 63; 6, 46; Rēv. 8, 2). 3, a kind of deer. — ಚೀನದೇಶ. China (My.; B. 2, 11; 4, 162).

ಚೀನಾ oīnā. = ಚೀನ. — ಚೀನಾಸಕ್ಕರೆ. granulated white sugar (My.).

ಚೀನಾನ್ಬುರ oīna-ambara. China-cloth, silk, a silken cloth (Cpr. 2, 59; 6, 63).

ಚೀನಿ oīni. = ಚಿನಾಯಿ, ಚಿನಿ. Chinese. 2, camphor (ಹಿಮವಾಲುಕ, ತುಹಿನ ಪನ್ನೆ Mr. 336). — ಚೀನಿಕಾಯಿ. the squash-gourd, Cucurbita maxima Duches. (St. & Pl.).

ಚೀಪರಿ oipari. (Te. ಚೀಕರಿ, ಚೀಪರು, a broom; ಚೀಪರೆ, trash; T. ಚೀ, to sweep; ಚೀಕ್ಕು, sweepings, rubbish). — ಚೀಪರಿಕ್ಕು. a broom (ಸಮ್ಮಾರ್ಜನ, etc. Si. 112).

ಚೀಪು oīpu. = ಸೀಪು. to suck the substance out of anything, to suck (My.; T. ಚೂಪು; Te. ಚೀಪು, to make a sound with the lips).

ಚೀಪು oīpu. a chip, a piece of stone or wood, especially used as a supporting prop (C.; Tu.: Mhr. ಚೀಪ; cf. ಚಿಪ್ಪು).

ಚೀರ oīra. = ಚೀಲ. a bag, a sack (ಸೂಕ, ಪ್ರಸೇನ Nr.).

ಚೀರ oīra. = ಚೀವರ, ಸೀರೆ. a strip, a long narrow piece of bark or rind; a strip of cloth; a rag, a tatter, an old and torn cloth; cloth; the dress of a Buddhist priest; a stripe, a stroke, a line (cf. ಗೀಟಾ 2).

ಚೀರಣ oīraṇa. = ಚಾಣ, ಚೀರ್ಣ, ಜೀರ್ಣ, ಸೀರಣ, ಸೀರ್ಣ. a small chisel, especially used in cutting metals (C.; Te.; Mhr. ಚಿರಣೇ).

ಚೀರಿ oīri. a cricket.

ಚೀರಿಕೆ oīrike. = ಝೀರುಕೆ. a cricket (Si. 133).

ಚೀರಿಲ್ಲ oīrilli. a kind of large fish. [Tu. ಚೀಕಡೆ].

ಚೀರು oīru. 1. = ಚಿವರು, etc. (My.; Te.; Te. also: to cut in slices, to tear into shivers, to rend).

ಚೀರು oīru. 2. = ಚಿವುರು 2. scratching (My.); a shiver, a fragment. — ಚೀರ ಗಾಯ. = ಚಿವುರ ಗಾಯ. (My.). — ಚೀರಾಗಿಸು. — ಅಗಿಸು. to shiver (J. 13, 50).

ಚೀರ್ಣ oīr. = ಕೀಲು 1, ಚೀಲು 1, ಸೀಲು 4. to scream, to emit a shrill sound, to cry out. (Te. ಚೀಲು, to call out, exclaim). ಚೀರ್ಣ (J. 19, 50; 26, 53; 29, 46). ಚೀರ್ಣ (19, 30). ಚೀರ್ಣ (31, 30). [Tu. ಕೀರಿಕುತ್ತು].

ಚೀರ್ಣಕೆ oīrike. screaming, etc. (Rām. 6, 19, 29).

ಚೀರ್ಣಾಸು oīrisu. to cause to scream, etc. (J. 23, 39; My.).

ಚೀಲು oīru. 1. = ಚೀರ್. P. p. ಚೀಲ. (C.; J. 24, 1; 28, 32; 31, 46; 32, 51; B. 2, 50; 5, 132). ದಿಗುತಟಿ ದಿಯೆ ಚೀಲುವ ಶಂಖಂ (Pril. 22, 23). ಚೀಲು ಗೃಹದೊಳ್ ಗರ್ಜನಂ (ಪಿಣ್ಣೆ ತೂರ Mr. 236). — ಚೀಲಾಡು. — ಅಡು. to scream much, etc. (S. Mhr.; B. 5, 64).

ಚೀಲು oīru. 2. = ಚೀಲು. screaming, etc. (Bh. 8, 21, 8). — ಚೀಲಾಣ. — ಏಣ. = ಚೀಲಾಣ, q. v.

ಚೀಲು oīru. 3. (fr. ಕೀಲು 2). = ಚೀರ್, ಸೀಲು 3. raging, fierceness. — ಚೀಲ ನಾಯಿ. = ಚೀರ್ನಾಯಿ. the wild dog, Canis rutilans (S. Mhr.).

ಚೀಲುವು oīrumbu. screaming; useless speech (ವೃಥಾ ಲಾಪ ಕೆ.).

ಚೀರ್ಣ oīr. = ಚೀಲು 3. — ಚೀರ್ನಾಯಿ. the wild dog, Cyon rutilans; (Gz.).

ಚೀರ್ಣ oīrṇa. = ಚೀರಣ, etc. (ವೃಶ್ಚನ, ಪತ್ರಪರಶು Si. 345; My. Te.).

ಚೀರ್ಣ oīrṇa. the tree Murraya koenigii Spr. (ಅನನಿ, ಕರಿಬೇಳೆ Mr. 134).

ಚೀಲ oīla. = ಚೀರ, ಚೀಲು. (ಅರ್ Mr. 358; C.; Si. 194. 205. 490; M. ಚೀಲ). ಕೂತು ಕೂಸಿಪ್ಪ ಚೀಲಂ (ಜರಾಯು Mr. 308).

ಚೀಲಮುಣ್ಣೆ oīlamandē. the ankle (Te.; ಘಟಿಕೆ, ಗುಳ್ಳೆ Si. 207). ಚೀಲಮುಣ್ಣೆಯ ಕೆಳಗಡೆ ಪ್ರದೇಶ (ಪಾಪ್ಪಿ 207).

ಚೀಲಯಿತೆ oīlayita. N. of a plant (ಎಕಾಕ್ಷ Mr. 133, o. r. ಚಿಲ್ಲಯಿತ).

ಚೀಲಾಯೆ oīlāya. a small blade of a knife or sword (ಕರ್ತಲಗು Bhn. 5, o. r. ಕಿತ್ತಲಗು; Bh. 8, 25, 31; see remark 5. ಕರ್ತು; cf. ಚಿಲ್ಲಾಯೆ; Sk. ಕೀಲ = ಶಸ್ತ್ರ).

ಬೀಲಾಳ eilāḷa. N. of a man (Bp. 24, 11. 12. 15; V. 14, 40 va., etc.).

ಬೀಲಿ cili. a word of calling to a cat, like pussy (My.; Te.). see Prv. s. ಚಂಗಾಳಿ.

ಬೀಲು eilu. = ಬೀಲ. (B. 3, 46).

ಬೀಲೆ eile. (Tbh. of ಕೀಲ). a pin, a peg, any fastening (Te.). ಮಣ್ಣು ಬೀಲೆ (ಕೀಲ Si. 456; Te. ಬೀಲೆಮಣ್ಣು, the luring round a crucible).

ಬೀನರ eivara. = ಬೀರ. the dress of a Buddhist mendicant or of any mendicant.

ಬೀವು eivu. = ಬೆವ್ವು. to cut thin, etc. (My.).

ಬೀಳು eīl. = ಗೀಳು. a scream, a cry (M. sound). — ಬೀಳು. — ಇಡು. to scream (ಗೀಳು Kk. 54; Sm. 50).

ಬೀಳು eīlu. to scream. (Dp. 127, 3).

—ಚು eū. = —ಇಸು 4, etc. see Sm. 307-309.

ಚುಂಯಿ eumyi. = ಚುಯ್, ಚುಂಯಿ, ಸುಂಯಿ. the hissing of water on heated iron or fire, that produced by a dōse when put in the hot pan (My.; Te. ಚುಂಯಿ, ಚುಂಯ್ಯ. ಚುಯಿ, ಚುಯ್ಯ). — ಚುಂಯನ್. — ಎನ್. to hiss, to fizz (C. Bp 46, 25; My.).

ಚುಕಾಣಿ eukāṇi. = ಚುಕ್ಕಣ. (My.).

ಚುಕಾಯಿಸು eukāyisu. = ಚುಕಾಯಿಸು. to complete, to settle, to adjust, to fix the price, to discharge (as a debt, C.; Br., H.).

ಚುಕುಲ eukula. ಚುಕುಳ. N. of a plant (ಹೇಮದುಗ್ಧ, ಅಕ್ಕಿ ಹೆಡೆ Mr. 129).

ಚುಕ್ಕಣ eukkapa. = ಚುಕಾಣಿ. the helm of a ship (ಹಡಗಿನ ಪಿನ್ನು Mr. 40; T., M. ಚುಕ್ಕಾನ್; Br. ಚುಕ್ಕಾಣಿ, ಸುಕ್ಕಾಣಿ; Arabic ಸುಕ್ಕಾನ್; Mhr., H. ಸುಕಾಣ, ಸುಕಾಣು).

ಚುಕ್ಕಿ eukki. = ಚುಕ್ಕಿ, etc. (My.).

ಚುಕ್ಕಿ eukki. Tbh. of ಶುಕ್ರ. Sūkra, the planet Venus and the preceptor of the daityas or rākṣasas (My.; ರಕ್ಕಸರ ಹಿಜ, ಅಸುರ ಗುರು Si. 17). see Prv. s. ಶುರುಕ. — ಚುಕ್ಕಿಗುವರ. — ಕುವರ. a son or pupil of Sūkra : a daitya (ದೈತ್ಯರಾಕ್ಷಸಾವಳಿ Kk. 11 a; ರಕ್ಕಸ 10 b; ರಕ್ಕಸ, ಮದ್ದಿಗ, ಅಸುರ Sm. 9).

ಚುಕ್ಕಿ eukke. = ಚಿಕ್ಕಿ 2, etc. a small mark, a dot, etc. (My.; Te.; T. ಚುಕ್ಕಿ, a star). — ಚುಕ್ಕಿಡುಪ್ಪಿ. the spotted antelope (ಪ್ರಪಂಚ Si. 169).

ಚುಕ್ಕಿ eukke. Tbh. of ಚುಕ್ಕ. wood sorrel (Te., R.; Mhr. ಚುಕ್ಕಾ).

ಚುಕ್ಕ eukra. = ಚುಕ್ಕಿ. sour sauce, acid seasoning, vinegar. 2, a kind of wood sorrel, *Rumex vesicarius*.

ಚುಕ್ಕಿ eukrike. a kind of wood sorrel (= ಅಮ್ಲ ಲೋಹಿಕೆ).

ಚುಂಗ eunḡa. — ಚುಂಗ ಚುಂಗ. rep. an expression to denote the smell of fetid urine (C.). — ಚುಂಗನಾತ. the smell of fetid urine (My.).

ಚುಂಗಡಿ eunḡaḍi. (fr. ಕುಟು). pettiness; small money, change; a trifling or petty sum above the large one, odd, as in one hundred and odd (Mv.; Tu.; Te.; cf. ಚುಂಚು 2; Te. also ಚುಂಗುಡು, ಚುಂಗುಡು; T. ಚುಕ್ಕಲ್, ಚುಕ್ಕು, ತುಕ್ಕು, ತುಕ್ಕುಣ, a small piece, bit or particle, cf. ತುಕ್ಕಡಿ). 2, interest

on money (C.; T. ಚೊಚ್ಚ). ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಚುಂಗಡಿ ಸಿಕ್ಕಿದೇ? (Prv.). — ಚುಂಗಡಿಲಾಭ. gain by interest (Si. 300; My.). — ಚುಂಗಡಿಹಣ. interest (My.). 2, small pieces of money (My.).

ಚುಂಗಾಣಿ eunḡāṇi. a small smoking pipe of clay (My.; M. ಚುಪ್ಪಾ, Br., H. ಚೋಂಗಿ, T. ಚುಂಗಾನ್; Mhr. ಚೋಖಣೆ, to suck; ಝುರಕಾ, a long pull at a hooka).

ಚುಂಗಿ eunḡi. = ಚೋಂಗಿ, q. v. a perverse female.

ಚುಂಗು eunḡu. = ಚುಂಗು. the end of a turban sticking out, a small part torn and hanging to the thing, a dangling tatter (S. Mhr.; Te. ಚುಂಗು, ಚುಂಗು, skirt, end of cloth; T. ಚುಂಗು, a plait, or fold, in a waist cloth or in a turban).

ಚುಚುನ್ನರಿ eucundari. = ಚುಚುನ್ನರ, ಛುಚುನ್ನರ. (My. Amara; ಚುಂಚಿ Si. 170; T.).

ಚುಚುಲು euculu. = ಚುಜ್ಜಲು. a shrub or small tree, *Helicteres isora* L. (St. & Pl.).

ಚುಚಿ ಸು eucēisu. to cause to pierce, etc. (C.). see Prv. s. ಗೇರು.

ಚುಚು euceu. 1. = ಚುರ್ಚು 1. to cause to enter into, to put upon, as upon a roasting spit, etc., to insert (C.; Tu. also ತುಚ್ಚು to bite; Te. ಗುಚ್ಚು, ಗುಚ್ಚು, to pierce or prick; to run through, to insert; ಚೋರು, to enter; ಚೋಚ್ಚು, to make enter; T. ಚೋರುಗು, ಚೋರುಗು, to tuck in; to thrust into, as a sword; cf. ಸರ್ಪು?). ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಚುಚ್ಚಿ ಸುಡುವ ಮಾಂಸ (ತೂಲ್ಯ, ಸುಣ್ಣಗೆ Nn.). ಕುಡುಗೋಲಿಗೆ ಚುಚ್ಚಿ ಪಕ್ಕ ಮಾಡುವ ಭಕ್ಷ್ಯ (ತೂಲ್ಯ, Si. 313). ಒತ್ತಿ ಮೂಗಂ ಚುಚ್ಚಿ (i. e. if a rope is strung through its, the bullock's, nose) ನಸ್ತಿ ತಮಕ್ಕು (Mr. 179). ನೋಡುವ ಪಕ್ಕಿಗೆ ಸೂಚಿ ಚುಚ್ಚಿ (B. 2, 42). ಅವನ ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಯ್ದು, ಭಾಲಿಗೆ ಚುಚ್ಚಿ (4, 9). 2, to pierce into, as with a knife, a thorn, the beak, etc. (C.; Si. 172); to pierce into, as a knife, a thorn, etc. (C.); to pierce or bore, as the ears (C.); to incite, as to quarrel (S. Mhr.). see Bp. 40, 4; Bh. 1, 8, 70; J. 4, 44; 13, 18; Prv. s. ಗೋಡಿ.

ಚುಚು euceu. 2. piercing, etc. see ಒಳ. — ಚುಚ್ಚುಗೊಣ್ಣೆಯ. — ಕೊಣ್ಣೆಯ. piercing abuse (Rām. 3, 6, 55).

ಚುಚು euceu. 3. = ಚುರ್ಚು 2. to burn; to consume with fire (Bh. 1, 8, 86).

ಚುಚು euceu. 4. = ಗುಚ್ಚು, etc., ಚುಂಚು 2. smallness.

ಚುಚು ವಿಕೆ eucēvike. = ಚುಚ್ಚು 2. (ವ್ಯಥೆ, ವೇಧ Si. 388).

ಚುಚುನ್ನರ eucundara. = ಚುಚುನ್ನರಿ, etc. (ಸುಣ್ಣೆಲಿ Mr. 164).

ಚುಜ್ಜಲು eujjalu. = ಚುಚುಲು. (My.).

ಚುಂಚ eunēca. = ಚುಂಚು 1, ಚುಣ್ಣು. a bird's beak (S. Mhr.; Mhr.; M. ಚುಣ್ಣು; T. ಚುನವು; cf. ಚಂಚು); a snout (M. ಚುಣ್ಣು, what points; ಚುಣ್ಣಲ್, pointed; ಚುಣ್ಣೆ, an elephant's trunk; see ಚುಣ್ಣೆಲಿ; cf. ಚೂಟಿ).

ಚುಂಚಲ eunēcala. — ಚುಂಚಲಗಿಡ. a common herb, *Corchorus trilocularis* L. and *C. olitorius* L. (Z.).

ಚುಂಚಿಲಿ cunçilli. see. s. ಚುಂಚು 1.

ಚುಂಚು cunçu. 1. = ಚುಂಚ. a snout. — ಚುಂಚಿಲಿ. — ಇಲಿ. = ಚುಂಡಲಿ, ಸುಂಡಲಿ ಸುಂಡಲಿಲಿ, ಸೊಂಡಲಿಲಿ. a musk rat (ಭುಜುಂಡರಿ, ಗಂಡುಮೂಷಿ Si. 170; My.; Sk. ಚುಂಚು, ಶುಂಡು ಮೂಷಿಕಾ; T. ಚುಂಡಲಿ, ಚುಂಡುನ್, ಚೂಚನ್, ಚುವು; M. ಚುಂಡಲಿ; Te. ಚುಂಡಲುಕೆ, T. ಚುಂಡಲಿ, a mouse, cf. ಚಿಟ್ಟಿಲಿ.).

ಚುಂಚು cunçu. 2. (fr. ಕುಟು). = ಚುಚ್ಚು 4, etc. smallness (ಗುಟ್ಟು, ಕಿಟುಮು Sm. 62; Kk. 56, o. r. ಚುಚ್ಚು; T. ಚುಣ್ಣು; Te. ಚುಂಚು, young; ಸುಣ್ಣೆ, little, small; T. ಕುಂಚು, a small or young one, etc.; cf. ಕೊಂಡ).

ಚುಂಚು cunçu. 3. = ಚುಂಚು 1? a projecting ledge on a house (Te.; Te. ಚುಂಚುಮಿವ್ವೆ, an overhanging tower or turret; T. ಕುಣಕ್ಕು, curvature, bending, incurvation, crookedness, cf. ಕುಣಿ 1). ಮನೆಯ ಚುಂಚು (ನಲೀಕೆ, ನೀವು, ಪಟಲಪ್ರಾಸ್ತ, ಹೊದಿಕೆ ಚೂರು, ಸೂರು Si. 111). — ಚುಂಚುಲೋವೆ. an overhanging ledge (?). ಅಶೋಕೆಯ ಮಿಸುಪ ಪೊಸದಳಿರಿನ್ನ ಪೊಸಯಿಸಿ ವಾಸಸ್ತಿಯ ಮುಗುಳ ಸೂಸಕದಿನ್ನ ಎಸವ ಎಟ್ಟ ಆ ವಿಲಾಸಾವಾಸಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಚುಂಚಿನನ್ನ ಚಂಚುರಮ್ ಆದ ಚುಂಚುಲೋವೆಗರ್ (Cpr. 7, 92 va.). see Rāv. 10, 31 va.

ಚುಂಚು cunçu. 4. (fr. ಸುಟಾ?). the hair curling round the forehead (see Cpr. s. ಚುಂಚುಲೋವೆ & Smṛd. s. ಬಾಸಲ್; Te. ಚುಂಚು = ರಿಪ್ಪೆ, ಕಚಬಿಟ್ಟ). cf. the ಚೂರ್ಣ in ಚೂರ್ಣ ಕುಣ್ತಲಿ.

ಚುಂಚು cunçu. 5. N. of a plant (ವೀರ್ಯವತಿ Mr. 149).

ಚುಂಚು cunçu. 6. the colour red or brown (My.; see ಚುಂಚು 1-).

ಚುಂಚು cunçu. known, celebrated, renowned. see ಅಕ್ಷರ- 2, a musk rat or shrew.

ಚುಟಕು cūṭaku. shortness, briefness (of time), smallness (of quantity, My., H., also ಚುಟಕು).

ಚುಟಕ್ಕನೆ cūṭakkane. = ಚುಟು 1, ಚುಟುಕ್ಕನೆ, ಚುಟ್ಟನೆ. fiercely, in a manner that at once causes pain, used of the manner in which scorpions sting and ants bite (S. Mhr.). ಚುಟಕ್ಕನೆ ಕಡಿಯಿತು (S. Mhr.).

ಚುಟಿಕೆ cūṭike. 1. = ಚಿಟಿಕೆ 4. a snap, etc. (My.; Mhr. ಚುಟಿಕಾ; cf. ಸುಡು).

ಚುಟಿಕೆ cūṭike. 2. = ಚಿಟಿಕೆ 2. a little, etc. (My.).

ಚುಟಿಗೆ cūṭige. swelling? see ಗಣ್ಣು-.

ಚುಟು cūṭu. 1. = ಚುಟುಕ್ಕನೆ. — ಚುಟು ಚುಟು. rep. fiercely and fiercely, used of the repeated bites of fleas and bugs (S. Mhr.). 2, a sound in imitation of the sensation of pain caused by a thorn or by pus in the foot, etc. (S. Mhr.). cf. ಚುರು 2.

ಚುಟು cūṭu. 2. = ಚೋಟು. a span. see ಒಚ್ಚುಟು. (Te. ಜಟ್ಟಿ, ಜುತ್ತು = ಪ್ರಾದೇಶ).

ಚುಟುಕ್ಕನೆ cūṭukkane = ಚುಟುಕ್ಕನೆ. (S. Mhr.).

ಚುಟ್ಟು cūṭṭa. = ಚುಟ್ಟು. a cheeroot [Tu.].

ಚುಟ್ಟನೆ cūṭṭane. = ಚುಟ್ಟಕ್ಕನೆ. (S. Mhr.).

ಚುಟ್ಟು cūṭṭi. = ಚುಟ್ಟು, ಸುತ್ತು. a thing rolled up: a cheeroot or cigar (S. Mhr.; Te. ಚುಟ್ಟು; T., M. ಚುರುಟ್ಟು; T. ಚುರುಟ್ಟು, a roll; Mhr., H. ಚುಟ್ಟಾ, a leaf rolled up containing tobacco, a cigar; Te. ಚುಟ್ಟು, to roll, to roll round, to wrap up, cf. ಸುತ್ತು). 2, a kind of frontlet (My.).

ಚುಡು cūḍu. = ಚೆಡು, ಚುರು 1. to indicate quickness. — ಚುಡು ಪುಡನೆ. = ಚೆಡು, q. v.

ಚುಣ್ಣೆ cūṇṇi. ಚುಣ್ಣೆ. = ಚುಣ್ಣೆ. (Sk., see ಕುಣ್ಣೆ 2).

ಚುಣ್ಣು cūṇṇu. = ಚುಂಚ, etc. — ಚುಣ್ಣಲಿ. — ಇಲಿ. = ಚುಂಚಿಲಿ (My.).

ಚುಣ್ಣಿ cūṇṇi. a small well (ಚುರಿ, ಮಾನಂಗಿ Mr. 422; see ಬಗೆರೆಗೆ). ಚುದ್ರು cūdra. Tbh. of ಕ್ಷುದ್ರ. slander (My.).

ಚುದ್ರತನ cūdratana. the act of slandering (My.; see Dp. s. ಕಳವು).

ಚುನಾಯಿಕೆ cūṇāyike. choosing, selection (My.).

ಚುನಾಯಿಸು cūṇāyisu. 1. to plait, to fold (S. Mhr.; Mhr. ಚುಣಣೇಂ, ಚುನಣೇಂ).

ಚುನಾಯಿಸು cūṇāyisu. 2. to choose (My.; Mhr., H. ಚುನಣೇಂ).

ಚುನಾನೇ cūṇāvane. = ಚುನಾಯಿಕೆ. (My.).

ಚುನ್ನಿ cūṇṇi. a procuress, a bawd. cf. ಸೊನ್ನೆ.

ಚುನ್ನ cūṇṇa. blame, censure, abuse, defamation, scorn, reviling (ನಿನ್ನೆ Gr. II, 66; Sm. 57; ಪಾಪ, ಅಕ್ರೋಶ, etc., ಬಯ್ಯಳು Hlā.; T. ಚಿನ್ನ, contempt, dishonour; Tu. ತೂ, to blame, abuse). — ಚುನ್ನನುಡಿ. a word of abuse, a hurriedly and inconsiderately uttered word (ನಿರಸ್ತ, ತೂಣೋದಿತ Hlā.); ridicule, sarcasm, irony (ಸೋಲುಣ್ಣ, ಸೋಪಹಾಸ Mr. 88). — ಚುನ್ನವಾಡು. — ಅಡು. to blame, censure, etc. ಚುನ್ನವಾಡಿ ಬೆಸಗೊಳುಹ (ಪರ್ಯಾನು ಯೋಗ, ಉಪಾಲಮ್ಪು Hlā.). 2, to cheat, to deceive. ಚುನ್ನವಾಡಿ ಬೆಸಗೊಮ್ಮದು (ಪರ್ಯೋಗ, ಪ್ರಲಮ್ಪು Mr. 90). see Cpr. 8, 58 va.; Bp. 21, 23; 28, 15; 29, 16; 46, 20; 49, 11; Abhā. 2, 55; Bh. 7, 19, 28.

ಚುಬುಕ cūbuka. = ಚಿಬುಕ, etc. chin (J. 14, 27; 19, 21).

ಚುಬುಕಿಣ cūbuku-ṇi. to start up, or to make an onset (Rām. 6, 19, 24).

ಚುಮ್ cūm. an imitative sound. — ಚುಮ್ ಚುಮ್. rep. one of the sounds emitted by rats (C.).

ಚುಮ cūma. 1. = ಜುಮ. an imitative sound. — ಚುಮ ಚುಮ. rep. sounds to imitate the smarting or throbbing sensation caused by the stinging of a scorpion, or by the formation of pus in a wound or boil (My.).

ಚುಮ cūma. 2. — ಚುಮ ಚುಮ. rep. with intense brilliancy, used of the rising of the sun (S. Mhr.).

ಚುಮ್ಪುಕ cūmbaka. a kisser; a lecher; a cheat; one who is kissed by (Bh. 3, 4, 7). 2, a loadstone.

ಚುಮ್ಪುನ cūmbana. kissing; a kiss (ಮುತ್ತು Sm. 97).

ಚುಮ್ಪುತ cūmbita. kissed; touched softly or lightly. (Grj. 4, 92).

ಚುಮ್ಪುಸು cūmbisu. to kiss; to touch softly or lightly [ಪೊಸ ತಲವೊನ್ನು ತಾನರೆಯ ಗೆತ್ತು ಮುಖಾಬ್ಬ ಮನೊನ್ನು ತುಮ್ಪಿ ಚುಮ್ಪುಸೆ Pb. 5, 63]; (Smṛd. 264; Cpr. 2, 84; 3, 43; 6, 83; J. 5, 57; 18, 20; 31, 59).

ಚುಯ್ cūy. = ಚುಂಯಿ, etc. Tu. (T. ಚುಯ್ಕೇರ್; cf. ಚೋರ್). — ಚುಯ್ಕನ್. — ಎನ್. to fizz, to hiss (Grj. 4, 120 va.; Rāv. 5, 38).

ಚೂರಿ euri. a small well. cf. ಕುಣಿ 2, and see ಬಗೆರಗಿ.

ಚೂರು euru. 1. = ಚೂಡು. — ಚೂರು ಬಾರಿ. reit. swiftly, hurriedly (ಉತ್ತರ, ತ್ವರಿತ Hla.).

ಚೂರು euru. 2. a sound in imitation of the burning caused by the bite of an ant, the sting of a scorpion, the touch of fire, etc. (T. ಚೂರುಕ್ಕು, acute pain; M. ಚೂರು ಚೂಳಿ, with sharp pain). — ಚೂರು ಚೂರು. rep. with violent smarting (C.; Mhr. ಚೂಣ ಚೂಣಾಟಿ, ಚೂರಚೂರಾಟಿ). — ಚೂರುಚೂರು ಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. = ಚೂರು ಚೂರನ್ನು. (My.). — ಚೂರುಚೂರನ್ನು. — ಎನ್ನು. to smart violently (My.).

ಚೂಣಕು euraḥu. = ಚೂಣಕು, q. v. (C.). — ಚೂಣಕುಬುದ್ಧಿ. = ಚೂಣಕು. (B. 5, 82).

ಚೂಣಚಿ euraḥi. = ಚೂಣಚಿ, ಪೂಣಚಿ q. v., etc. (C.). ಕಾಲ ಕೂಟದ ವಿಷವು, ಜೇಣು, ನಮ್ಮಿದ ಹಗೆಯು, ಹಾಣೂಣ ಚೂಣಚಿ (nettle), ನಸುಗುಣ್ಣು, ತಿಗುಳರ ಗಾಳಿ ಜೇಡ! (Sp.).

ಚೂಣು euru. an imitative sound (Te. ಚೂಣ). — ಚೂಣು ಚೂಣು. rep. the hissing or sputtering of boiling water. ನೀರು ಚೂಣು ಚೂಣು ಕಾಯುತ್ತದೆ (S. Mhr.). 2, the spitting and sputtering of heated oil or ghee or of a thing frying (My.; Mhr. ಚೂರ ಚೂರ).

ಚೂಣುಕು euruḥu. = ಚೂಣಕು, ಚೂರ್ಕು. excessive heat of fire (My.; Te.); great bodily heat (My.); quickness, speed (My.; Tu., Te.); pain (My.; Te.); sharpness of a knife, etc. (My.; Te.); keenness, smartness (C.; Tu., Te.; T., M. ಚೂಣುಕ್ಕು; cf. ಕೊಣ್ಣಿ 1 and see ಚೂಟಿ). ಮಿಾನುಗಳ ಕಣ್ಣು ಕಿವಿಗಳು ಬಲು ಚೂಣುಕಾಗಿರುವನೆನ್ನೆ ತೋಣುತ್ತದೆ (B. 4, 118). see B. 5, 82; Pṛ. 3. ನೇಯುಗೆಯವ. 2, dearness, in price (My.). — ಚೂಣು ಕುಬುದ್ಧಿ. keen wit, quick understanding (C.; B. 4, 151).

ಚೂಣುಕುತನ euruḥutana. keenness, smartness (B. 3, 54; My.).

ಚೂಣುಚಿ euraḥi. = ಚೂಣಚಿ, etc. (My.). — ಚೂಣುಚಿಬಳ್ಳಿ. a climbing shrub, *Tragia cannabina* L. f. (Z.).

ಚೂರ್ಕು euruḥu. = ಚೂಣಕು. (My.).

ಚೂರ್ಚು euru. 1. = ಚೂಚ್ಚು 1. to pierce, etc. (3ನಿ Smd. 86).

ಚೂರ್ಚು euru. (eureu). 2. = ಚೂಚ್ಚು 3. to burn; to consume with fire (ದಾಹ Smd. Dh.; ಸುಡು Kk. 50; Sṣv. 2, 9; 5, 9). [ಉರಿವ ಕೈದೀನಿಗೆಗೊಳ್ ಮೊಗಮಂ ಚೂರ್ಚುವರುಂ Ap. 5, 85 va.]. ಚೂರ್ಚಿದ ಮೋಲ್ ಬಿಸಿಲ್ ಅಳರೆ ಕಿಮುಟ್ಟುಡ ತಳಿ ರನ್ನೆ ನೊನ್ನಂ (Smd. 38). see s. ಚೂಪು 1.

ಚೂರ್ಚು euru. 3. burning. — ಚೂರ್ಚುಗೊಳ್ಳಿ. — ಕೊಳ್ಳಿ. (Smd. 203). a burning fire-brand.

ಚೂಲ್ eul. ಚೂಲು. = ಚಲ್, ಚಲ, ಚಲು 2, ಚಿಲ್, ಚೂಲ್ q. v., ಸಲ್ 2, ಸಿಲ್, ಸುಲ್, ಸೂಲ್ q. v. see ಚೂಚ್ಚುಲ್.

ಚೂಲ eula. raising; rising; diving into. see ನಿ-.

ಚೂಲಕ eulaka. = ಚೂಲುಕು. lightness of temper or conduct, want of seriousness, levity (Te. ಚೂಲಕೆ, ಚೂಲೈ; cf. ಸುಣ). — ಚೂಲಕಬುದ್ಧಿ. levity (My.).

ಚೂಲಕ eulaka. = ಚೂಲಕ. the palm of the hand hollowed so as to receive or contain a liquid. (R.; Mhr. ಚೂಳಕ; Sk., Te. ಚೂಲಕ; M. ಚೂಳುಗ). cf. ಕುಡಿಕೆ, ಕುಡಿತೆ; ಸೊಲಗಿ.

ಚೂಲಕತನ eulakatana. = ಚೂಲುಕತನ. (My.; Te.).

ಚೂಲಕ eulaka. = ಚೂಲಕ. (Sk.; Cpr. 6, 29). 2, a small vessel or pot, a gallipot, etc. (Sk.).

ಚೂಲುಕು euluku. = ಚೂಲಕ. — ಚೂಲುಕುಬುದ್ಧಿ. = ಚೂಲಕಬುದ್ಧಿ. (My.).

ಚೂಲುಕುತನ eulukutana. = ಚೂಲಕ, ಚೂಲಕತನ. lightness of temper or conduct, levity (My.).

ಚೂಲ್ಲ eulla. = ಚಿಲ್ಲ. blear-eyed.

ಚೂಲ್ಲಿ eulli. a fire-place, a cooking-stove (ಅತ್ತನ್ನಕ, ಅಧಿಶ್ರಯ, etc., ಒಲೆ Mr. 211).

ಚೂಸ್ತ eusta. = ತುಸ್ತ, ಬುಸ್ತ, the burnt exterior or crust of roast meat; fried meat. cf. ಸುಣ್ಣಗಿ.

*ಚೂಳುಕು euluku. = ಚೂಲಕ. ಜಗದಗಲ ಮುಗಿಲಗಲ ಮಿಗೆಯಗಲ ನಿಮ್ಮಗಲ...ಎನ್ನ ಕರಸ್ತಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬನ್ನ ಚೂಳುಕಾದಿರಯ್ಯಾ Bv. 743.

ಚೂಳಿಕೆ eulike. a stout stick to beat cotton with (S. Mhr.; T. ಚೂಳಿಕ್ಕು, a staff or stick, armed with a sharp point and carried by travellers).

ಚೂಳ್ಳಿ eulli. see ಕರಿ-. (T. ಚೂಳ್ಳಿ, the timber tree *Diospyros* L.; etc.).

ಚೂ ಎಣ್ಣೆ. the sound used in setting on a dog (C.; Mhr. ಛೂ). — ಚೂ ಬಿಡು. to set on a dog (C.).

ಚೂಚುಕ ಎಣ್ಣು. the nipple of the breast (ಮೊಲೆಯ ತೊಟ್ಟು Mr. 321).

ಚೂಟಿ eṇṭi. 1. = ಸೂಟಿ. aim (Te. ಸೂಟಿ; M. ಚೂಣ್ಣು, to point at or out; to aim; T. ಚೂಟ್ಟು, pointing at; a sign; cf. ಕುಣಿ 1. ಸುಟ್ಟು 2. & see s. ಚೂಂಚ). 2. = ಚೂಟು, a device, a scheme, an expedient (C.; Dp. 99, 3; Te. ಸೂಟಿ; Te. ಚೂಟ್ಟು, ಚೂಡ್ಡಿ, seeing, viewing, glancing; a look; an eye; T. ಚೂಣ್ಣು, the property of examining and knowing scientific systems; Tu., M. ಚೂಟ್ಟು, smartness, quickness, cf. ಚೂಣುಕ್ಕು; T. ಚೂಟುಟ್ಟು, acuteness, sagacity; ಚೂಣುಡಿ, alacrity, celerity; for "seeing" see s. ಚೂಪು 1; Mhr. ಸೂಡ, inquiry, searching after or into). see ಕಣ್ಣು. — ಚೂಟಿಪರಿಚಾರಕ. an underling in the service of a temple (My.).

ಚೂಟಿ eṇṭi. 2. remission (from study, labour, service); leave or liberty granted (My., Mhr.; H. ಸುಟಿ, Mhr. ಸೂಟಿ). remission (of a debt, etc.); the sum remitted, abatement; release from bondage, freedom granted. see s. ಸೋಡ 2. cf. ಸೂಟಿ.

ಚೂಟು eṇṭu. = ಚೂಟಿ No. 2. (My.; H.).

ಚೂಟುಗಾಣ ಎಣ್ಣು-ಗಾಣ. a contriver, a schemer (My.).

ಚೂಡ ಎಣ್ಣೆ. 1. = ಚೂಡೆ, ಚೂಲ. (ಶಿಖಿ, ಮುಕುಟ Nn. 4; ಶಿಖಿ, ಕೊಟ್ಟು Mr. 169; ಶಿರಸ್ 471; ಶಿಖಿ 503; ಮೂಲಿ 521). cf. ಜುಟ್ಟು.

ಚೂಡ ಎಣ್ಣೆ. 2. Tbh. of ಚೂಟಿ 1 (Ct. II, 91). the matted hair of Śiva.

ಚೂಡಕ ಎಣ್ಣೆ. a gold ornament worn by women (especially when married and their husband is alive) on their braided hair (C.; Dp. 122, 21).

ಚೂಡಾಕರ್ಮ cūḍā-karma. the ceremony of forming the cūḍā, the rite of tonsure. (My.).

ಚೂಡಾಮಣಿ cūḍā-maṇi. a jewel worn in a crest. ಶಿರದ ರತ್ನ ಚೂಡಾಮಣಿ (ಶೇಖರ, etc. Mr. 333). 2, a person or thing pre-eminently excellent.

ಚೂಡಾಲು cūḍālu. = ಸೂಡಗ, ಸೂಡಿಗ. (ಅವಾಶಕ, etc., ಸೂಡಿಗ Si. 219). a bracelet. cf. ಚೂಡಾಬಳೆ s. ಚೂಡೆ.

ಚೂಡಾಲಿ cūḍāli. a kind of Cyperus, Kyllinga monocephala (= ಉಬ್ಬಿ).

ಚೂಡೆ cūḍe. ಚೂಡಾ. = ಚೂಡ 1, (ಚುಟ್ಟು). a single lock or tuft of hair left on the crown of the head at the ceremony of tonsure. 2, the crest of a cock or peacock. 3, any crest, plume, diadem, etc. 4, the head. 5, top, summit. 6, a kind of bracelet. — ಚೂಡಾಬಳೆ. a bracelet with a hinge and lock (My.).

ಚೂಣೆ cūṇi. = ಚೂಳಿ. the foremost part, the front, the van, the avant-guard (T. ತೂಣಿ; cf. ಚುಂಚ, ಚುಣ್ಣು, ಚೂರ್ಚ-). See Bp. 5, 34; Bh. 1, 19, 18; 2, 4, 5; 6, 4, 107; J. 4, 30, 31; 8, 28, 29; 13, 12; 22, 3, 6; ಮುಂ-, ಮುನ್ನು-. — ಚೂಣೆಗಾಳಗ. — ಕಾಳಗ. fight of the avant-guard (J. 9, 15).

ಚೂತ cūta. the mango tree, Mangifera indica.

ಚೂತಕ cūta-ka. a small well (see ಬಗೆರೆಗೆ).

ಚೂತಕುಜ cūta-kuja. = ಚೂತ. 2, N. of a vṛtta (Ch.).

ಚೂತಲತೆ cūta-late. = ಚೂತಕುಜ. (J. 29, 31).

ಚೂಪು cūpu. 1. seeing; sight; a look, vision, glance; the eye (Te.; R.; Te. ಸುಡಿ, to appear; to look; ಚುಣ್ಣಿ, ಚುಣ್ಣು, ಚೂಡಂಡಿ, ಸುಡಿ, ಸುಣ್ಣಿ, ಸುಮಾ, ಸುಮಾ, ಸುಮ್ಮ, ಸುಮ್ಮೇ, ಸೂ, see! behold! do you know? ಚೂಚು, to see; to look, etc., to consider; to regard; infinitive ಚೂಡ; ಚೂಪು, to show, etc.; ಚೂ ಪಟ್ಟು, to appear, seem; to be fair, beautiful; ತೂರುಪು, ತೂಪು, the east; see ಚೂಟಿ; Tu. ತೂ, to see; fire; bright; ತೂಪುಣಿ, seeing. Sk. ಚೂರ್, ದೂ, to burn; ಧೂ, to perceive; ಧೂಪ್, to shine; ಚೀಯ್, to shine; T. ತುಯ್, ತೂಯ್, clear, pure, fair; intelligible; ತೂ, purity; white; T., M. ತೀ, fire; cf. ಸೀ 2, ತೀ 1 seq.; Te. ತೀಣ್ಣು, splendour; ತೀಣ್ಣುಂಚು, to shine; to gaze; Kodagu ತಿತ್ತು, fire, cf. ಕಿಡ್ಡು; T. ತಿಗಲ್, to shine; light, cf. ತಿಂಗಲ್; Sk. ತಿಥ, fire; ಚೀಯ್, ದೀ, to shine; Te. ಚೂಡು, ಜೂಡು, to burn, cf. ಸುಡು, ಸೂಡರ್; see ಚೂ 1-, ಚೂರ್ಚ 2, ಚೂಕ್ಕ; ತುಬ್ಬು 1; ತೂಣು; T. ತೂಣ್ಣು, to intimate, suggest. Tu. ತೂಣ್ಣು, to point at, aim).

ಚೂಪು cūpu. 2. pointedness, as of a pen, an iron crow, etc. (My.; see ಚುಂಚ and ಚೂಣಿ).

ಚೂರ cūra. = ಚೂರು. (B. 3, 54). — ಚೂರ ಚೂರ. = ಚೂರು ಚೂರು. (3, 224).

ಚೂರಣ cūraṇa. Tbh. of ಚೂರ್ಣ: (My.). see ಮೋಡ-.

ಚೂರಿ cūri. Tbh. of ಚೂರಿ. a small billhook-like knife (C.; T. ಚೂರಿ, ಚೂರಿಕತ್ತಿ); a penknife (My.); a knife (My.; M., Te.; Te. also ಚೂರುಕತ್ತಿ, ಚೂರಿಕತ್ತಿ, ಸೂರಿ; ಸೂರಿಕತ್ತಿ); a tableknife (C.). see B. 4, 40, 149. ಚಿನ್ನದ ಚೂರಿಯನ್ನು ಕುತ್ತಿ ಗೆಕುಯ್ಯ ಸಿಕೊಳ್ಳ ಬಹುದೇ? — ಚೂರಿ ಹದ, ಅದರೂ ಗಿಡ ಕಡಿಯಲಾಟದು (Prvs.).

ಚೂರಿಸು cūrisu. to reduce to pieces (Rām. 6, 10, 6; Bh. 9, 2, 43).

ಚೂರು cūru. 1. = ಚಿವರು, etc. to scratch, etc. (S. Mhr.).

ಚೂರು cūru. 2. = ಸೂರು. the part of a sloping roof that projects a little beyond the walls, the eaves

(Te.). ಒಪ್ಪಾರದ ಚೂರು, ಲೋವೇ ಚೂರು, ಮನೆಯ ಚುಂಚು, ಹೊದಿಕೇ ಚೂರು, ಮನೆಯ ಮೇಲ್ಬುಟ್ಟಿನ ಅಂಚು, ಸೂರು (ವಲೀಕ, ನೀವು, ಪಟಿಲ ಪ್ರಾನ್ತ Si. 111). ಮನೆಯ ಚೂರಿಗೆ ಅಧಾರಮಾದ ಮರದ ಪಟ್ಟಿ (ಗೋಪಾನಸಿ 111). 2, a frame thrown over houses to form the roof (My.).

ಚೂರು cūru. = ಚೂರ. a part, a portion, a piece, a fragment [Tu.]. (ಛತ್ರ, ಶಕಲ, ಖಣ್ಣು Si. 32; C.; Mhr., H. ಚುರಾ, ಚೂರ; Te. ಚೂರೆ, T. ತೂಣಿ, powder, dust). see B. 4, 71, 75; ಹೆಂಚು-. — ಚೂರದಿಕೆ. — ಅದಿಕೆ. betelnut in small bits (C.). — ಚೂರು ಚೂರು. rep. bits and pieces (C.; B. 4, 50, 96). — ಚೂರು ಪಾರು. dupl. = ಚೂರು ಚೂರು. (My.).

ಚೂರುಮರಿ cūrumari. = ತುರುಮರಿ. cleaned rice soaked and parched (S. Mhr.; Mhr. ಚುರಮುರಾ, ಕುರಮುರಾ).

ಚೂರ್ಣ cūrṇa. 1. = ಚೂರಣ, ಸುಣ್ಣು. reduced to powder, pulverized, ground, crushed; powder, dust, crumbs; flour; pounded sandal; pounded camphor. 2, chunam or lime; chalk (ಸುಣ್ಣು Sm. 66; ನುರ್ಗು 84). see ಇಡಿ. — ಚೂರ್ಣಮಾಡು. to powder (My.).

ಚೂರ್ಣ cūrṇa. 2. = ಸುವರ್ಣ, ಸೂರಣ. (T. ಚುಣನ, a bulbous plant, Tacca L.). — ಚೂರ್ಣಗಡ್ಡೆ. the esculent root Arum campanulatum (ಅಶೋಕಫ್ಲ, ಸೂರಣ, etc. Si. 161; My.).

ಚೂರ್ಣಕುನ್ತಲ cūrṇa-kuntala. a curl, curly hair. cf. ಚುಂಚು 4 and ಸುಣಿ.

ಚೂರ್ಣ cūrṇi. a sum of one hundred cowries. 2, the picking out or selection of an unanswerable argument.

ಚೂರ್ಣಕೆ cūrṇike. a kind of easy prose. (My.).

ಚೂಲ್ cūl. ಚೂಲು. = ಚುಲ್, etc. pregnancy. (Te. ಚೂಡು, heat; pregnancy of cows = ಪಶುಗರ್ಭ; ಚೂಡಿ, ಚೂಲಿ, pregnant; ಚೂಲಾಲು, a pregnant woman; ಚೂಲು, womb, fruit, child, embryo = ಗರ್ಭಸ್ಥ ಸಿಣ್ಣು, ಶಿಶು; T. ಚವುಲ್, pregnancy of mares, cows, etc. = ಚೂಲ್; T., M. ಚೂಲ್, pregnancy; T. ಚೂಲಿ, a pregnant woman). see ಮಲ-.

ಚೂಲ cūla. ಚೂಳ. = ಚೂಡ 1. a crest, the top part, etc. see ಅನ-; Cpr. 5, 64 va.; 6, 18, 19.

ಚೂಲಿಕೆ cūlike. ಚೂಳಿಕೆ. the root of an elephant's ear (ಕರ್ಣದ ಮೊದಲ್ Mr. 156). 2, the comb or crest of a cock. 3, the top of a mountain (Cpr. 5, 7; Abh. P. 9, 52), or of a tree (Rāv. 5, 55 va.). 4, the front, the van (Bh. 1, 7, 64).

ಚೂಷೆ cūṣe. an elephant's girth.

ಚೂಳೆಯ cūḷaya. the space left by the division of hair in combing, when ornamented with pearls (ಮುತ್ತಿನ ಬಯಲೆ Ss.).

ಚೂಳಿ cūḷi. = ಚೂಣಿ. (J. 8, 27). the foremost part, etc. — ಚೂಳಿಗಲಹ. — ಕಲಹ. the quarrel of the avant-guard (Bh. 1, 8, 1).

*ಚೂಳಿಕೆ cūḷike. = ಚೂಲಿಕೆ. ಇದು ರಿತುವಿನಾನಮಂ ತನ್ನದಗ್ಗ ಚೂಳಿಕೆ ಯೋಚಾನ್ತ ಕೊಣ್ಣರೆ ಸಗ್ಗ ಕ್ಕಿದು ನಿಜ್ಜಣಿಗಿಪ್ಪ ಪೊಲಿದುರ್ದಲ್ಲೆ ಚಿನಸವನಚ್ಚ ಪವಿತ್ರತ ಕಟಿಕಂ Ap. 2, 31.

— ಚೆ 00. = — ಕೆ 1, etc. see ಅಂಚೆ, ಅಚೆ, ಈಚೆ, ಮುಂಚೆ, ಹಿಂಚೆ.

ಚೆಕ್ಕನೆ cekkane. = ಚಕ್ಕನೆ, ಚಂಗನೆ. quickly, speedily (ಫೋರಕನೆ, ಫೋರನೆ, ಚಡುಪ್ಪಡನೆ, ಗಿಜ್ಜುಪ್ಪನೆ, ಕಡು, ಚೆಚ್ಚರೆ, ಬೆಚ್ಚರೆ, ಶೀಘ್ರ Sm. 391; Sm. 61; Kk. 50, o. r. ಚಕ್ಕನೆ).

ಚೆಕ್ಕರಿಸು cekkarisu. = ಚಕ್ಕರಿಸು, ಬೆಕ್ಕರಿಸು. to bleat (ಅಜ್ಜನಿ Smd. Dh., o. r. ಚಕ್ಕರಿಸು in most MSS.; cf. ಕಕ್ಕು?).

ಚೆಕ್ಕಳ cekkaḷa. = ಚಕ್ಕಳ, q. v. a small cot, etc. (Nn. 107).

ಚೆಕ್ಕು cekku. 1. = ಚಕ್ಕು. a kind of checkered cotton cloth; [a bank cheque E.].

ಚೆಕ್ಕು cekku. 2. Tbh. of ಚಕ್ಕ. an oil-press, a sugar-mill, etc. (T. ಚಕ್ಕು; M. ಚಕ್ಕು; R.; Mhr., H. ಚಕ್ಕಿ, a hand-mill).

ಚೆಕ್ಕುಸು cekkusu. to stop, to arrest, to prevent, to repel, etc. (ತಕ್ಕಾಯ್, ತ. i, etc., ಪ್ರತಿಹತ ಸ್ತ.; cf. ಕಿಕ್ಕ).

ಚೆಕ್ಕಿ cekke. = ಚಕ್ಕಿ a chip of wood, etc. (My.).

ಚೆಗ್ಗಿ ceglee. the horse-radish tree, Hyperanthera moringa (Mhr., H. ಶೇಗಟಿ, ಶೇಗವಾ; R.).

ಚೆಂಗು-ಚೆಂಗು-ಚೆಂಗು. = ಚೆಂಗು, ಚೆಂಗು, etc. (Smd. 215). redness. — ಚೆಂಗಣಗಿಲೆ. — ಚೆಂಗಣಿಲೆ. = ಚೆಂಗಣಗಿಲೆ. a red water-lily (ಸಾಗಣಿಕ್ಕ, ಕಲ್ಲಾರ, ಹಲ್ಲಕ್ಕ, ರಕ್ಕಸನ್ನಕ್ಕ Nr.). — ಚೆಂಗಣಗಿಲೆ. — ಕಣಗಿಲೆ. (Smd. 216). = ಚೆಂಗು. — ಚೆಂಗಣಗಿಲೆ. — ಕಣಗಿಲೆ. (Smd. 216). = ಚೆಂಗಣಗಿಲೆ. — ಚೆಂಗದಿರ್. — ಕದಿರ್. a red or fiery ray (Rsv. 6, 133; 8, 34). — ಚೆಂಗದಿರ್. — ಕದಿರ್. = ಚೆಂಗು. the fiery-rayed: the sun (ಸೂರ್ಯ Kk. 11b, o. r. ಚೆಂಗು; Sm. 14). — ಚೆಂಗಲವೆ. — ಕಲವೆ. = ಚೆಂಗು. (ಅಲ, ಚೆನ್ನಯ್ಯಲ್ Sm. 26). — ಚೆಂಗುಡಿ. — ಕುಡಿ. = ಕೆಂಗು. the red sprout: a coral (ವಿದ್ಯುಮು Kk. 47; Sm. 68; Rsv. 8, 25). — ಚೆಂಗೊರಲ್. — ಕೊರಲ್. (Smd. 216). a red throat.

ಚೆಂಗು cenggu. 1. = ಚೆಂಗು 1, ಚೆಗಿ 3, etc. to jump, to skip, to frisk about, to caper; to pass by a leap (My.; T. ಚೆನ್ನು); to run away (My.; cf. ಜರುಗು?).

ಚೆಂಗು cenggu. 2. = ಚೆಂಗು 2, ದಿಂಕು 2. a jump, etc. — ಚೆಂಗು ಚೆಂಗನೆ ಹಾಟು. = ಚೆಂಗು ಚೆಂಗನೆ. (My.).

ಚೆಚ್ಚಿ cecceara. = ಚೆಚ್ಚಿ, ಬೆಚ್ಚಿ. quickness; quickly (ಶೇಘ್ರ Smd. 391; Sm. 61; Kk. 50, o. r. ಚೆಚ್ಚಿ, ಭೋಂಕನೆ Ct. I, 21, Abh. P. 11, 100 va.; 14, 49; Te. ಚೆಚ್ಚಿ, forthwith, at once). [ಮಯ್ಯನೆ ಕರ್ಚಲೆನ್ನು ಚೆಚ್ಚಿ ರಮಪರಾಮ್ನು ರಾತಿಗಿಟುವನ್ನಿ ಟಾದಂ Pb. 11, 51]. ಚೆಚ್ಚಿ ರಂ (Smd. 109). ಚೆಚ್ಚಿ ರದೆ (ಶೇಘ್ರದಿನ್ನೆ 181 Cm.). 2, certainty. ಚೆಚ್ಚಿ ರದೆ (ನಿಶ್ಚಯದಿನ್ನೆ Smd. 181 Mdb. Cm.). ಚೆಚ್ಚಿ ರಂ ನುಡಿದಂ or ಚೆಚ್ಚಿ ರಮಂ ನುಡಿದಂ (112). 3, carefulness (My.).

*ಚೆಚ್ಚಿ ರಿಕೆ ceccearlike. skill, dexterity. ಕೆಯ್ ಚೆಚ್ಚಿ ರಿಕೆಯ ಜಲದಿಂ Pb. 13, 34.

ಚೆಚ್ಚಿ ರಿಗ cecceariga. = ಚೆಚ್ಚಿ ರಿಗ. a zealously active, restless, quick man (ಪ್ರತೂರ್ಣ, ತ್ವರಿತ, ತೂರ್ಣ, ಉತ್ಕೃಷ್ಠ, ಪ್ರಸೃತ Hla.; ತ್ವರಿತ, ಪ್ರಸೃತ, ತೂರ್ಣ Mr. 233, o. r. ಚೆಚ್ಚಿ ರಿಗ).

ಚೆಚ್ಚು ceeuu. = ಚೆಚ್ಚು, ಜಜ್ಜು 1. to crush, to grind, to triturate (My.). ನಾನಾದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಚೆಚ್ಚಿ ಕಟ್ಟುವದಜ್ಜನ್ನು ಹುಟ್ಟಿ ಜನನನೋಹರವಾದ ಗನ್ನವು (ಪರಿಮಲ, ವಿಮದೋತ್ಕೃತಗನ್ನ Si. 50). 2, to strike, thrash, beat (My.).

ಚೆಜ್ಜಿ cejje. = ಚಜ್ಜಿ, etc. a kind of grain. (My.).

ಚೆಜ್ಜಿ cejje. = ಚಜ್ಜಿ, etc. a bed. (My.).

ಚೆಟ್ಟಿ cejja. = ಚಟ್ಟಿ, etc. see s. ಮಾಣಿಕಚಟ್ಟಿ.

ಚೆಟ್ಟಿ cejja. 1. a hen-sparrow (ಚಟ್ಟಿ, ಕ್ಷುಧ್ರಪ್ರಕ್ಷಿಕ Hla., Aufrecht's ed.; ಟಿಟ್ಟಿ, ಕ್ಷುಧ್ರ- in Mdb. MS.; Te. ಚಿಟ್ಟಿ, a generic name of a class of birds).

ಚೆಟ್ಟಿ cejja. 2. = ಚಟ್ಟಿ. an earthen pot or pan. (My.).

ಚೆಟ್ಟು cejju. 1. = ಗಿಡ. (Te.). see ಅವಡೆ, ದುಪ್ಪುಪು, ಪಾವರೆ, ವಾಯಿಣ್ಣೆ.

ಚೆಟ್ಟು cejju. 2. = ಚಟ್ಟು 2, No. 1. (My.; see ಮುಟ್ಟು-).

ಚೆಡು cedu. = ಚಡು, ಚುಡು. — ಚಿಡು ಪುಡನೆ. = ಚಡು. (ಶೇಘ್ರ Sm. 61, o. r. ಚಡು, ಚುಡು-).

ಚೆಣ್ಣಿ ಕೆ cendaka. — ಚೆಣ್ಣಿ ಕೆ ನರಿ. the Canis (vulpes) rufescens (Bd.). — ಚೆಣ್ಣಿ ಕೆ ನರಿ. the Indian-fox, Vulpes bengalensis (Gz.).

ಚೆಣ್ಣಿ cendi. = ಚಣ್ಣಿ. — ಚೆಣ್ಣಿ ಕಸ. a low annual plant growing in rice-fields, Sphaeranthus indicus Lin. (Z.).

ಚೆಣ್ಣಿ ಕೆ cendike. = ಚಣ್ಣಿ ಕೆ. (ಶಿಖಿ, ಕಾಕಪಕ್ಷ, ಶಿಖಣ್ಣಿ ಕೆ Hla., Nr.; Mr. 320; ಚೂಡೆ, ಮಾಲಿ Nr.; ಶಿರಸ್, ಶಿಖಿ Nn. 162; My.). ನವಿಲ ಚೆಣ್ಣಿ ಕೆ (ಶಿಖಿ, ಚೂಡೆ Nr. a). ಚೆಣ್ಣಿ ಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಡಿದ ಹೂ (ಪ್ರಭುಪ್ಪು ಕೆ Hla.). ಚೆಣ್ಣಿ ಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ನೇಲುವ ಹೂಮಾಲೆ (ಪ್ರಭುಪ್ಪು ಕೆ Nr.).

ಚೆಣ್ಣು cendru. = ಚಣ್ಣು 1, ಸೆಣ್ಣು, (Sk. ಗೇಣ್ಣು, Mhr. ಚೆಣ್ಣು). a play-ball (Bp. 31, 3; B. 5, 42; Dp. 50, 2).

ಚೆಣ್ಣು cenna. = ಚಣ್ಣು. short breeches. (B. 5, 123).

ಚೆದಟು cedaru. = ಚೆದಟು, etc. (My.; T. ಚೆದಟು, to pour out, shed = ಚೆನ್ನು; to disperse, scatter; to be poured out; to be dispersed; ಚೆದರು, to be split or shed).

ಚೆದುರು ceduru. = ಚೆದುರು. (Rsv. 11, 83).

ಚೆನ್ನಂ-ಚೆನ್ನಂ. 1. = ಚೆನ್ನಂ 1-, etc. redness. — ಚೆನ್ನಂ ಕಿರ್. — ತಕ್ಕಿರ್. = ಕೆನ್ನಂ, ಚೆನ್ನಂ. (Rsv. 2, 46; 8, 85; V. 4, 33, ಸೆವ. 2, 42 va.; 2, 47; J. 3, 3; M.). — ಚೆನ್ನಂ ಕಿರ್ನಂಗಲ್. — ತೊಂಗಲ್. a cluster of young leaves (ಸೆವ. 2, 41). — ಚೆನ್ನಂ ಕಿರ್ನಾಸು. — ಪಾಸು. a bed of young leaves (ಸೆವ. 1, 50). — ಚೆನ್ನಂ ಕಿರ್. — ತಾವರೆ. = ಕೆನ್ನಂ. (R.). — ಚೆನ್ನಂ ಟಿ. — ತುಟಿ. = ಕೆನ್ನಂ, ಚೆನ್ನಂ. (Smd. 216). a red lip (ಸೆವ. 2, 79). — ಚೆನ್ನಂ ಗಾಯ್. — ತೆಂಗಾಯ್. a nut of the ಚೆನ್ನಂ ಗು (J. 3, 27). — ಚೆನ್ನಂ ಗು. — ತೆಂಗು. = ಚೆನ್ನಂ. (Smd. 216). a palm called "red cocoanut tree" [ಕಾಯ್ ಕೆರವನ್ನಿ ದರ್ಪು ಚೆನ್ನಂ ಗು Ap. 11, 68]; (Grj. 2, 69; M. ಚೆನ್ನಂ ಪ್ಪು; My. as ಕೆನ್ನಂ ಗು). — ಚೆನ್ನಂ ಗಿಲು. = ಕೆನ್ನಂ ಗಿಲು. (St. & Pl.). — ಚೆನ್ನಂ ಯಿಲ್. = ಕೆನ್ನಂ ಯಿಲ್, ಚೆನ್ನಂ ಯಿಲ್, ಚೆನ್ನಂ ಯಿಲ್. the red water-lily, Nymphaea lotus L. [ತೆನ್ನಂ ಸಕ್ಕಳಿ ನನುಕರಿಸುವ ಚೆನ್ನಂ ದಿಲ ಕಮ್ಮನೆಯ್ಯ ರಾರ್ಪವೆ ಪೂಗರ್ Ap. 11, 123]; (ಸಾಗಣಿಕ್ಕ, ಕಲ್ಲಾರ Hla.; ಚೆಂಗಲವೆ, ಅಲ Sm. 26; ಚೆಂಗಲವೆ Kk. 22; Abh. P. 9, 120 va.; V. 4, 115). — ಚೆನ್ನಂ ಯಿಲ್ ಕೆ. — ಕೊಳ. a pond abounding in red water-lilies (Smd. 216).

ಚೆನ್ನಂ-ಚೆನ್ನಂ. 2. = ಚೆನ್ನಂ 2-, etc. beauty, straightness, regularity, correctness, etc. — ಚೆನ್ನಂ ಮಿಲ್. — ತಮಿಲ್. correct Tamil, the polished Tamil dialect (T.; B. 4, 130 as ಶನ್ತಮಿಳ). — ಚೆನ್ನಂ ನೆತ್ತು. proper remembrance (Cpr. 8, 60).

ಚೆನ್ನಂ cenda. = ಚೆನ್ನಂ 1. pleasing, etc. (B. 5, 12, 27, 30). — ಚೆನ್ನಂ ಗೇಡ. = ಚೆ. (B. 5, 21, 249).

ಚೆನ್ನಂ cendara. 1. = ಚೆನ್ನಂ 2, etc. (My.).

ಚೆನ್ನಂ cendara. 2. = ಚೆನ್ನಂ ರ, etc. (My.).

ಚೆನ್ನಂ cendira. 1. = ಚೆನ್ನಂ ರ 1, etc. (My.).

ಚೆನ್ನಂ cendira. 2. = ಚೆನ್ನಂ ರ 2, etc. (My.).

ಚೆನ್ನಂ cennu-23. = ಚೆನ್ನಂ. a man of beauty. [2, a valiant person, a brave man. ಚೆನ್ನಂ ರನದಿಗೊತ್ತಿ ಮಣ್ಣು ಕೆರಂ ಚೆನ್ನಂ]

ಚೆಲ್ಲೆ celle. = ಚೆಲ್ಲೆ. length (ನಿಡಿದು Sm. 49; Kk. 51, o. r. ಚೆಲ್ಲೆ). — ಚೆಲ್ಲೆ ಗರ್. — ಕರ್. a long, extended eye (Sm. 118, o. r. ಚೆಲ್ಲೆ; Bp. 40, 14; J. 6, 18; 31, 10).

ಚೆಲ್ಲೆ celva. = ಚೆಲ್ಲೆ No. 1, etc. beauty (ಪುಣ್ಯ, ರೂಪು Nn. 63). [ಸದನಜಾದವನನ್ನು ಸಮಜಾ ಪೇಟೊಡೆ ಚೆಲ್ಲೆ Kr. 1, 93]. 2, = ಚೆಲ್ಲೆ No. 2, ಚೆಲ್ಲೆ, etc. [ಚೆಲ್ಲೆರ್. pl. handsome persons. (note the use of double pl. suffix). ಸುಭಟರ್. ಕವಿ ಗರ್ ಸುಪ್ರಭುಗರ್ ಚೆಲ್ಲೆರ್ ಅಭಿಜನರ್. ಗುಣಿಗರ್ Kr. 2, 28]. see s. ಚೆಲ್ಲೆ.

ಚೆಲ್ಲೆ celvi. = ಚೆಲ್ಲೆ, etc. a beautiful woman.

ಚೆಲ್ಲೆಕೆ celvike. = ಚೆಲ್ಲೆಕೆ, etc. beauty. (C.; B. 3, 18).

ಚೆಲ್ಲೆ celvu. = ಚೆಲ್ಲೆ, etc. beauty. (C.; ಸುರಭಿ Mr. 509, o. r. ಚೆಲ್ಲೆ; ಅನ್ವ Kk. 32; Cpr. 1, 77, 132; Grj. 10, 45, 47; J. 30, 7). [ಸಪಜದ ಚೆಲ್ಲೆನೊರ್ ರತಿಯ ಸೋಲದ ಕೇಳಿಕೆಯೊರ್ Ph. 1, 4; Ap. 1, 61]. ಚೆಲ್ಲೆ ಶಿಶು (J. 28, 20). ಚೆಲ್ಲೆಂ ಬೀಜು (Rév. 13, 69, 70). ಚೆಲ್ಲೆನ ಕಣೆ (13, 104). ಚೆಲ್ಲೆನೆ (Smd. 216). ಇದು ದೇಶಿಯೊರ್ ಚೆಲ್ಲೆ (191). — ಚೆಲ್ಲೆ = ಚೆಲ್ಲೆ, etc. a handsome man (Cpr. 1, 108). see ಕಡು. — ಚೆಲ್ಲೆನ್ ಅನ್. to get (or possess) beauty, etc. (Kk. 18, 26; J. 3, 17). — ಚೆಲ್ಲೆಗು. — ಅಗು. to become or be beautiful, etc. (Smd. 174; Cpr. 1, 80; Rév. 5, 51; Sév. 5, 54; J. 17, 4). — ಚೆಲ್ಲೆಡಿ. — ಇಡಿ. to abound in beauty (Grj. 10, 92). — ಚೆಲ್ಲೆನಲು. — ಪೆಲು. = ಚೆಲ್ಲೆನ್ ಅನ್. (Ch. v. 181, 206; Cpr. 3, 38). — ಚೆಲ್ಲೆನ್. — ಎನ್. to say "it is a beauty", or "it is beautiful". ಪರಿಶೋಧಿಸಿತು... ಪದ್ಧಾಕರಂ ಚೆಲ್ಲೆನೆ (J. 15, 8). — ಚೆಲ್ಲೆನೆ. — ಎನೆ. to beam beautifully. ಅಯ್ದ ತೊಳಪ ಕನ್ನವರಂ ಚೆಲ್ಲೆನೆದಿರೆ (Smd. 75). — ಚೆಲ್ಲೆಗಿ. — ಒಗಿ. beauty to arise or appear (Kk. 28). — ಚೆಲ್ಲೆದರಿಸು. — ಒದರಿಸು. to produce beauty (Grj. 10, 103). — ಚೆಲ್ಲೆಡು. — ಒಡು. beauty to fade. ಬಾಡದ ಬಾಸಿಗಮುಡೆ ಚೆಲ್ಲೆಡದ ದಿವ್ಯವುರಂ ಮನಂಗೊಳೆ Ap. 6, 40].

ಚೆಲ್ಲೆ celve. = ಚೆಲ್ಲೆ, etc. (My.). ಗೌಡನ ಹೆಣ್ಣು ಕಡುಚೆಲ್ಲೆಯಾ ದರೆ ಕಸದ ಮಂಕ್ರಿ ಹೊತ್ತು ತನ್ನಾಗ ಕಣ್ಣೆಳು (Prv.).

ಚೆಳು celu. = ಚೆಳು, etc. a long flexible rod. — ಚೆಳಾವಂ. — ಅವಂ. = ಚೆಳವಂ. (St. & Pl.).

ಚೆಳ್ಳೆ celia. = ಚೆಳ್ಳೆ, etc. a kind of tree. — ಚೆಳ್ಳದ ಮರ. (ಶೇಲು, etc. Nr.).

ಚೆಳ್ಳೆ celiu. = ಚೆಳ್ಳೆ, etc. — ಚೆಳ್ಳೆಗುರ್. — ರು. = ಚೆ. (J. 8, 21; S. Mhr.).

ಚೆಳ್ಳೆ celiu. = ಚೆಳ್ಳೆ, etc. (ಜಾತಿ, ಶ್ಲೇಷ್ಮಾತಕ Mr. 124).

ಚೆಳ್ಳೆ celio. = ಚೆಳ್ಳೆ, etc. (My.).

ಚೇಕಿತಾನ cēkitāna. N. of a prince and ally of the Pāṇḍus. (Bh. 6, gītārtha 1, 4).

ಚೇಗ cēga. = ಚಾಗ 2, ಚಿಗರ್, ಚೇಗಿ, ಜೇಗ, ಜೆಗ್ಗ, ಜೇಗಿ. quickness; quickly (ಚೆಚ್ಚರ, ಬೆಚ್ಚರ, ಚೆಕ್ಕನೆ, etc., ಶೀಘ್ರ Sm. 61, o. r. ಜೆಗ್ಗ; Kk. 50, o. r. ಚಿಗರ್, ಚೇಗಿ, ಜೇಗ, ಜೆಗಿ). — ಚೇಗ ಚೇಗ. rep. = ಚಾಗ ಚಾಗ. (Mr. 90, o. r. ಚಾಗ ಚಾಗ).

ಚೇಗಿ cēgi. = ಚೇಗ, q. v.

ಚೇಗು cēgu. = ಕೆಚ್ಚು 4, ಚೇಗೆ. the heart, or core, of a tree; essence; strength; [benefit. ತನಗೆ ಮುನಿನವನಿಗೆ ತಾ ಮುನಿಯಲೇಕಯ್ಯ ತನಗಾದ ಅಗೇನು? ಅವರಿಗಾದ ಚೇಗೇನು? Bv. 248; 40

Cv. 181, 1276]; (ಬಲಿತುಮಿಕೆ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವಿಕೆ Si. 122; My.; T.; Te. ಚೇಗೆ, ಚೇವೆ). ಗಿಡದಲ್ಲಿರುವ ಚೇಗು (ಸಾರ, ಮಜ್ಜನ್ Si. 122).

ಚೇಗೆ cēge. = ಚೇಗು. (Bp. 24, 25).

ಚೇಚೇ cē-cē. fie! shame! (My.; Mhr. ಫೇಫೇ; cf. ಚೇ. 2, not so! (My.).

ಚೇಟಿ cēṭa. a servant; a slave.

ಚೇಟಿಕ cēṭaka. a servant; a slave. cf. ತೆತ್ತಿಗ?

ಚೇಟಿ cēṭi. a female servant; a female slave. [ಅಗರ್ ವಿದಿತ ವೃತ್ತಾ ನ್ನೆಯಾಗಿ ದ್ರೌಪದಿಯ ಕಲದೊಳಿಡ್ ಸುನ್ನರಮಾಲೆಯನ್ನು ಚೇಟಿ Ph. 3, 53 va.]; (Bp. 6, 10; J. 6, 37; 7, 6).

***ಚೇಟಿಕ cēṭike.** = ಚೇಟಿ. ಮುಂದೆ ಬಂದೇಜಾದ ಚೆನ್ನಗನ್ನದಿಯ ಚೇಟಿಕ Ph. 9, 100.

ಚೇಡೆ cēḍe. a goblin of that class which can be summoned to harass people (Mhr. ಚೇಡಾ). — ಚೇಡೆ ಮಾಡು. to practise black-art in order to ruin somebody (S. Mhr.).

ಚೇಣಿ cēṇi. = ಚಾನ, etc. a small chisel. (ವ್ರಶ್ಚನ, ಪತ್ರ ಪರಶು Nr.).

ಚೇತ cēta. Tbh. of ಚೇತಸ್. see ದುಶ್ಚೇತ; Cpr. 5, 121.

ಚೇತಕಿ cētaki. the yellow myrobalan, *Terminalia chebula*.

ಚೇತನ cētana. (fr. ಚೆತ್). conscious; sentient; intelligent; alive, living; feeling; conspicuous, distinguished, excellent. 2, the thinking principle, the mind; the soul (ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ, ಅತ್ಮ Mr. 29). 3, a living and sentient being. 4, = ಚೇತನ (ಸಂಜ್ಞಾ, ಚೈತನ್ಯ Nn. 99). 5, power, strength (C.; not Sk.).

ಚೇತನಕರಣ cētana-karāṇa. the act of making conscious, etc. see ಎಲರ್ಚು, ತೆಪ್ಪಲು.

ಚೇತನಧರ್ಮ cētana-dharma. the nature of consciousness, etc. (Kāv. V, 939).

ಚೇತನಭಾವ cētana-bhāva. the state of being conspicuous or distinguished, conspicuous nature (Smd. 247; Kāv. I, 4, 22-26); the state of being conscious, etc.

ಚೇತನಾಚೇತನ cētana-acētana. animate and inanimate (Smd. 113).

ಚೇತನೆ cētane. consciousness; understanding, intelligence, reflection. — ಚೇತನೆವಡೆ. — ಪಡೆ. to recover consciousness (Cpr. 5, 6).

ಚೇತನ್ಯ cētanya. Tbh. of ಚೈತನ್ಯ. power (S. Mhr.).

ಚೇತರಣೆ cētarāṇe. consciousness, strength (Cpr. 8, 71).

ಚೇತರಿಸು cētarisu. (i. e. ಚೇತನಿಸು). to recover consciousness, or strength (My.; ತೆಪ್ಪಲು, ಮಲರ್ಚು, etc. G.). see Abh. P. 9, 44; 14, 103; Grj. 4, 66; J. 4, 47, 50; B. 5, 130, 132.

ಚೇತಸ್ cētas. = ಚೇತ, ಚೇತಸ್. consciousness; intelligence; the soul; the mind, intellect.

ಚೇತಸ cētaṣa. having such and such a mind (at the end of a compound). ಚೇತಸೆ, a female having such and such a mind (Bp. 41, 4).

ಚೇತಸ್ಸು cētaṣsu. Tbh. of ಚೇತಸ್. (My.).

ಚೇತೋಜಾತ cētaṣ-jāta. Kāma.

ಚೇತೋಜಾತವೈರಿ cētaṣ-jāta-vairi. Śiva (Bp. 54, 47).

ಚೇತೋಜಾತಹರ cētaṣ-jāta-hara. Śiva. 2, a long syllable (Ch. v. 102, 127).

ಚೇದಿ cēdi. N. of a country and of its people. (R.).

ಚೇಡು cēdu. bitterness (Te.; see ಕಯ್ 6). — ಚೇಡು ಬೀಳಿ (ಧಾಮಾರ್ಗವ, ಘೋಷಕ, ಕಯ್ಯರೆ, etc. Si. 151; Te.).

ಚೇತು ಕೃಪು. = ಸೇಬು? a gush or spirt, as of milk [Tu. to splash]; (Te.; Te. ಚೇತು, to moisten, or let the milk, to give forth, emit, as a breast does milk; T. ಚೇಕ್ಕು, woman's milk). — ಚೇಪಿನ ಗಿಡ. a tree the leaves of which are given to cows to increase the milk (Sd.).

ಚೇಮು ಕೃಮಾ. Tbh. of ಕ್ಷೇಮ. (My.). well-being, etc.

ಚೇರ ಕೃರಾ. (also Sk.). the Cēra or Kōngu country (including also Kēṇṇa or Malabār). 2, the name of a certain horse (Bp. 59, 40; ಅರುಣಂ ಮಾಸೆ ಚೇರನಕ್ಕು Mr. 275). — ಚೇರಕ್ಕಟ್ಟು. the strong Cēra (king? Cpr. 1, 134).

ಚೇರಣಿಗೆ ಕೃರಾಂಗಿ. a Malabār man (see Mr. s. ಕೇರಲ).

* **ಚೇರಮ್ಮ ಕೃರಾಮಾ.** N. of a prince belonging to the Cēra dynasty. ಎನ್ನನೆ ಕಿಟ್ಟು ಕೊಡು ನೋಡುತಿರ್ಪವನವಂ ಚೇರಮ್ಮಂ Pb. 3, 54.

ಚೇರು ಕೃರು. testicles swollen from venereal disease (S. Mhr.; Te. ಚೇರು, a string, cord; roe or a string of spawn in fish; veretrum tauri vel equi). — ಚೇರು ಇಲು. the testicles to enlarge and hang down on account of venereal disease (S. Mhr.).

ಚೇಲ ಕೃಲಾ. = ಕಲ್ಪ, ಕಲ್ಪೆ, ಕಾಲೆ, ಕಲ್ಪೆ, ಕೇಲೆ, ಸೇಲೆ. cloth; clothes; a garment. 2, (at the end of compounds) low, vile, bad.

ಚೇಲಾಂಚಲ ಕೃಲಾ-ಕೃಲಾ. the border or end of a garment (folded into a pouch, ಮಡಿಲ್ ಕೆ.).

ಚೇಲಿ ಕೃಲಿ. 1. circumcision (My., H., from H. ಚೇಲಾ, a disciple).

ಚೇಲಿ ಕೃಲಿ. 2. a bad woman.

ಚೇಲಿಕ ಕೃಲಿಕಾ. a tailor (ಕುಸ್ತುನಾಯು, ಚಿಪ್ಪಿಗ Mr. 377).

ಚೇಲಿಕ ಕೃಲಿಕೆ. ಚೇಲಿಕೆ. a bodice. 2, civet (ಪುಣುಗು Mr. 336).

ಚೇಲೈತ ಕೃಲೈತ. the state of moving, stirring, etc. see ನೆಪ್ಪು.

ಚೇಲೈತ ಕೃಲೈತ. done with effort, exerted, set in motion. 2, motion, gesture, act, function; action, behaviour, etc. see ನೆಪ್ಪು; Cpr. 3, 65.

ಚೇಲೈಸು ಕೃಲೈಸು. to move, to stir, to exert oneself, to be busy; to act, to do, to perform (Cpr. 2, 28; 3, 68).

ಚೇಲೈ ಕೃಲೈ. moving any member of the body; gesture, action, activity (as one of the sentiments, ಭಾವ Nn. 100); effort, exertion; doing, performing, behaving, manner of existence. 2, wild capers, mischievous tricks, derision (C.; Mhr.; not Sk.; B. 2, 34). ಕುಣ್ಣಿಗೆ ಎಣ್ಣು ಚೇಲೈ, ಕುರುಡಿಗೆ ಹದಿನಾಲು ಚೇಲೈ (Prv.). — ಚೇಲೈಗಿಡು. — ಕಿಡು. activity to cease (Abh. P. 7, 15). — ಚೇಲೈ ಗುನ್ನುಡ. — ಕುನ್ನುಡ. fainting (ನಪ್ಪು ಚೇಲೈತೆ Nr.). — ಚೇಲೈಯವನು. — ಅವನು. = ಚೇಲೈಗಾಣ. (C.); fem. ಚೇಲೈಯವಳು (C.).

ಚೇಲೈಗಾಣ ಕೃಲೈ-ಕೃಲೈ. a man full of tricks and pranks (C.).

ಚೇಲೈ ಕೃಲೈ. = ಚೇಲೈ, ತೇಲೈ. a scorpion. — ಚೇಲೈಸಿಗ. a kind of fish (Rāv. 5, 115).

ಚೇಲೈ ಕೃಲೈ. = ಚೇಲೈ, etc. (C.; ದ್ರುತ, ಅಲಿ, ವೃತ್ತಿಕ Hā.; Mr. 403; ಅಲಿ, ಅಲಿ, ದ್ರುತ, ದ್ರುತ, ವೃತ್ತಿಕ Nr.; Si. 171; ವೃತ್ತಿಕ 405; Tu.; T., M. ತೇಲೈ; Te. ತೇಲೈ). ಚೇಲೈ ಬಾಲ (ಅಲಿ, ವೃತ್ತಿಕಲಾಂ ಗಾಲ Hā.; ಅಲಿ, ದ್ರುತಪುಚ್ಚ Mr. 403). ಕಚ್ಚಿದರೆ ಕಚ್ಚುವದು, ಕಚ್ಚಿಲ್ಲ, ಚೇಲೈ (pepper, Sp.). ಚೇಲೈ ಬಾಲದ ಉರಿಯ ತಾಳಲು ಬಹುದು; ಕಾಲುಮೂಲರ ಸಂಗ ಮಹಿಮೆ ಕಳೆ, ಮನನ (Dp. 172). ಚೇಲೈ ತೆಗೆ ಯಲ್ಲೆ, ಸುಮ್ಮನಿಹದೆ? (Sk. 85). ಚೇಲೈಗೆಯು ಕೊಡುಯಿರುದು ನಿಜ

(Jñs. 42, 72). ಚೇಲೈಗೆ ಪಾರುಪತ್ಯಾ ಕೊಟ್ಟರೆ ಜಾವಕ್ಕೊನ್ನು ಸರ್ತಿ ಮುಟ್ಟಿಸಿತು. — ಚೇಲೈಗೆ ಮುತ್ತು ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ. — ಚೇಲೈನ ಮನ್ತ್ರವನ್ನೆಣ್ಣು ಯದವ ಹಾವಿನ ಹುತ್ತಕ್ಕೆ ಕೆಯಾ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). see B. 2, 50; 5, 41; ಎಮ್ಮೆ, ಎಲೆ, ಕರೀ, ಕೆನ್ನು, ಲಕ್ಷ್ಮಿ. — ಚೇಲೈನ ಕೊಣ್ಣೆಯ ಗಿಡ. a stout annual plant with showy flowers and a seed resembling the sting of a scorpion, Martynia diandra Don. (Z.). — ಚೇಲೈಕೊಣ್ಣೆ ಗಿಡ. an annual herb, the Indian turnsole, Heliotropium indicum L. (St. & Pl.; My.). 2, the thorny shrub Vangueria spinosa (ವೃತ್ತಿಕ Si. 405). — ಚೇಲೈಬಾಣ. a rocket resembling a scorpion in its movements (My.). — ಚೇಲೈ ಬಾಲದ ಗಿಡ. = ಚೇಲೈಕೊಣ್ಣೆ ಗಿಡ No. 1. (St. & Pl.; My.). — ಚೇಲೈ ಮಣಿ. a stone used to extract the poison of a scorpion (R.). — ಚೇಲೈಮಣಿಗಿಡ. = ಚೇಲೈಬಾಲದ ಗಿಡ. (St. & Pl.).

ಚೈತನ್ಯ ಕೃತನ್ಯಾ. = ಚೈತನ್ಯ. (fr. ಚೈತನ್). intelligence; mental perception, feeling; consciousness; sensation; the soul; the deity considered as the source of life. 2, = ಚೈತನ್ No. 5 (C.; not Sk.). see ಮಿಡುಕು. 3, N. of a reformer of the Vaiṣṇava sect, born about 1484 A. D. 4, a family-name (Mg.). see Nn. 99 s. ಸಂಜ್ಞೆ.

ಚೈತನ್ಯ ಭಾವ ಕೃತನ್ಯಾ-ಭಾವ. = ಚೈತನ್ಯಭಾವ. (Smd. 247 Cm.).

ಚೈತನ್ಯ ಭಾವಿ ಕೃತನ್ಯಾ-ಭಾವಿ. a person endowed with intelligence (Bp. 51, 31).

ಚೈತನ್ಯ ಮಯ ಕೃತನ್ಯಾ-ಮಯ. full of life, life-like (Bh. 1, 12, 9).

ಚೈತನ್ಯ ಸ್ಥ ಕೃತನ್ಯಾ-ಸ್ಥ. standing, abiding, or living in intelligence, etc. (Bp. 61, 59); a rich man (My.).

ಚೈತ್ಯ ಕೃತ್ಯಾ. 1. (fr. ಚೈತ್ಯ). relating to a funeral pile; a monument on the site of a funeral pile; a place of sacrifice or religious worship; a temple; a building containing an image or some relic of Buddha or Jina (Cpr. 3, 81, 82); a Buddhist or Jaina image (ಜಿನಾಂಗ, ಜಿನವಿನ್ನು Nn. 134); the world of Bauddhas (ಬೌದ್ಧತವ Mr. 485); heaven (ಪ್ರಿದವಾಸ, ಸ್ವರ್ಗ Nn. 134; ಸುರಧಾಮ Mr. 485).

ಚೈತ್ಯ ಕೃತ್ಯಾ. 2. (fr. ಚೈತ್ಯ). the individual soul; the mind (ಚೈತ್ಯ ಮನಸ್ಸು Nn. 134).

ಚೈತ್ಯಗೃಹ ಕೃತ್ಯಾ-ಗೃಹ. = ಚೈತ್ಯಾಲಯ. (Cpr. 1, 115; 6, 5).

ಚೈತ್ಯಭವ ಕೃತ್ಯಾ-ಭವ. = ಚೈತ್ಯಾಲಯ. (Cpr. 8, 100).

ಚೈತ್ಯಾಗಾರ ಕೃತ್ಯಾ-ಗೃಹ. = ಚೈತ್ಯಾಲಯ. (Cpr. 4, 85 va.).

ಚೈತ್ಯಾಯತನ ಕೃತ್ಯಾ-ಯತನ. = ಚೈತ್ಯಾಲಯ. (Cpr. 3, 17; 6, 11 va.).

ಚೈತ್ಯಾಲಯ ಕೃತ್ಯಾ-ಯಲಯ. a Jaina temple (ವಸತಿ, ಜಿನಗೃಹ Nn. 133; Cpr. 2, 57; Abh. P. 7, 47 va.).

ಚೈತ್ರ ಕೃತ್ರಾ. (fr. ಚೈತ್ರ). the first month of the year (March-April) when the full moon stands in citrā (B. 5, 307, 308); the spring month, spring (ಮಧುಪ್ರಿಯ, ವಸಂತ Nn. 29, o. r. ಚೈತ್ರ ಮಾಸ; ಮದು ಸಿಮ. 20). ಚೈತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೃತ್ತನಾದರೂ ಮೆಯಾ ತಗಲಿಸ ಕೊಡದು (Prv.).

ಚೈತ್ರದೂತಿ ಕೃತ್ರಾ-ದೃತಿ. = ವಸಂತದೂತಿ. a kind of creeper. (Rāv. 9, 46).

ಚೈತ್ರಮಾಸ ಕೃತ್ರಾ-ಮಾಸ. = ಚೈತ್ರ. (ಮಧು Nn. 13; ಮಧುಪ್ರಿಯ 29; ಸುಗ್ಗಿ Ct. I, 5; J. 5, 18).

ಚೈತ್ರರಥ ಕೃತ್ರಾ-ರಥ. (fr. ಚೈತ್ರರಥ). the garden of Kubera planted by the gandharva Citraratha.

ಚೈತ್ರಸಖ ಕೃತ್ರಾ-ಸಖ. the friend of spring; Kāma. (R.).

ಚೈತ್ರಾನಿಲ ಕೃತ್ರಾ-ನಿಲ. the breeze of spring (Cpr. 7, 39).

ಚೈತ್ರಿ ಕೃತ್ರಿ. the month caitra. (R.).

ಚೈತ್ರಿಕ ಕೃತ್ರಿಕಾ. the month caitra.

ಚೈದ್ಯ calidya. belonging to cēdi; Sīsupāla. (Bhāgavata 10, 80, 11).
ಚೈನಿ calni. full or fond of sport (ಚಂಚಲ Ch.; Mhr. ಚೈನೀಗದೀ).
ಚೈರನ್ನ calrantana. (fr. ಚಿರನ್ನ). old, ancient (Kāvya. V, 968; Cpr. 1, 22).

ಚೋ 00. = ಚಾ, ಚೋ. an imitative sound.

ಚೋಂಯಿ comyl. = ಚುಂಯಿ, etc. (My.).

ಚೋಕಟಿ cokaṭa. = ಚೋಕ್ಕಟಿ, etc. purity, cleanness (My.).

ಚೋಕ್ಕ cokka. niceness, elegance, beauty, charm, etc. (ರಯ್ಯ, ಲೇಸು, ಹಸಗಟ್ಟಿ, ಎಡ್ಡ, ಅನು, ಚೋಕ್ಕಳಿಕೆ, ಮನೋಹರ Sm. 55; ಚೋಕ್ಕಳಿಕೆ, etc. Kk. 18; Tu., T. ಚೋಕ್ಕ, ಚೋಕ್ಕು; M., Te. ಚೋಕ್ಕ; Sk. ಚೋಕ್ಷ; Mhr., H. ಚೋಖಾ; see ಚನ್ 1- & 2-, & ಚೂಪು 1; cf. Te. ಚೋಕೆ, T. ಚೋಗಜು, M. ಚೋಂಗು, K. ಸೋಗಸು, beauty). ಚೋಕ್ಕಹೆಣ್ಣು ತಯವಳ್ಳಿ ತಕ್ಕ ವರನಿಲ್ಲದಿರೆ ಕುಕ್ಕ ತುನ್ನುದ ರೊಕ್ಕವಿದ್ದು ಫಲ ವೇನು? (Dp. 148). 2, purity, cleanness (C.; T., Te.; Sk. ಚೋಕ್ಷ; Mhr., H. ಚೋಖ). — ಚೋಕ್ಕಲೂಟ. an excellent, clean meal (C.). — ಚೋಕ್ಕಚಿನ್ನ. pure gold (C.). — ಚೋಕ್ಕದಮ್ಮುಲ. — ತಮ್ಮುಲ. excellent tambula (Cpr. 8, 47). — ಚೋಕ್ಕನೀರು. pure water (My.). — ಚೋಕ್ಕನಯ್ಯಾರ್. N. (Bp. 11, 17). — ಚೋಕ್ಕಬಳ್ಳಿ. pure silver (C.). — ಚೋಕ್ಕಭೋಜನ = ಚೋಕ್ಕಲೂಟ. (My.). ಚಿಕ್ಕ ಮಡಿಕೆ ಚೋಕ್ಕಭೋಜನ (Prv.).

ಚೋಕ್ಕಟಿ cokaṭa. = ಚೋಕಟಿ, ಚೋಕ್ಕಟು q. v., ಚೋಕ್ಕಳ. (Te.). ಚೋಕ್ಕಟದ ತನಿಸುಖಂ (Cidakhapānubhava sūtra 1, 7). ಚನ್ನನಾದಿಗಳಿನ್ನ ಶರೀರಮಂ ಚೋಕ್ಕಟಿ ಮಾಡುವುದು (ಪರಿಕರ್ಮ, ಅಂಗ ಸಂಸ್ಕಾರ Nr.). 2, purity, cleanness (My.; Te.).

ಚೋಕ್ಕಟು cokaṭu. comeliness, beauty, etc. (ಗಾಡಿ, ಸೊಬಗು, ಗರಗಂಕೆ, ನಿಜತೆ, ಸುಭಗ Sm. 47, o. r. ಚೋಕ್ಕಟಿ). 2, purity (Mhr., H. ಚೋಖಟಿ, ಚೋಖಟಾ, ಚೋಖೋಟಿ).

ಚೋಕ್ಕಳಿ cokaḷa. = ಚೋಕ್ಕಟಿ, etc. (ಗರಗಂಕೆ Ct. II, 88; V. 11, 9; Mhr., H. ಚೋಖಾಳ, clean, clear; pure).

ಚೋಕ್ಕಳಿತನ cokaḷatana. the state of being nice, etc. (V. 40, 75).

ಚೋಕ್ಕಳಿಕೆ cokaḷike. elegance, beauty, etc. (ನಿಜವಣಿಗೆ Sm. 386 Mḍb. Cn.; ರಯ್ಯ, etc. Sm. 55; ಕೆನೆ 100; ಅನು, ಲೇಸು, ಹಸ, ಕೆನೆ, ಅಣಿ, etc., ಮನೋಹರ Kk. 18). ಸಕ್ಕದಮಂ ಮಣಿಗೊಳ್ಳದೆ ಚೋಕ್ಕಳಿಕೆಯನ್ ಅಜ್ಜಗನ್ನಡಂ ಬೇಟ್ಟರ್ (Sm. 386).

ಚೋಕ್ಕೆಯ cokka. a device, a dexterous feat (of wrestlers, Grj. 2, 106 va.; Bh. 2, 2, 96; 3, 6, 23).

ಚೋಕ್ಕೆಯತನ cokka. skill, proficiency, etc. (ದಿನ್ನಣ Bhn. 56).

ಚೋಗಚಿ cogaci. = ಚಗಚಿ, etc. (S. Mhr.). the shrub-like, though annual herb Cassia occidentalis L. (Z.; cf. ದೊಡ್ಡ ತಗಚಿ).

ಚೋಗರ್ಚಿ cogarci. = ಚೋಗಚಿ. (Z.).

ಚೋಂಗ conga. = ಚಂಗ, ಚೂಂಚ, ಚೂಂಚು, etc. crookedness, perverseness (My.). 2, see s. ಚೋಂಗ.

ಚೋಂಗಿ conggi. = ಚುಂಗಿ. a perverse female (My.). 2, = ಚೋಂಗು, e. g. in ಚೋಂಗಿದನ, ಚೋಂಗಿಮನುಷ್ಯ (My.).

ಚೋಂಗು conggu. = ಚೋಂಗ No. 1. (My.). — ಚೋಂಗ. — ಅ. 3. a perverse man (My.).

ಚೋರ್ 600. = ಚೋಮ್, q. v. the state of being the point, first or previous. — ಚೋಚ್ಚಲ್. — ಚಲು. (the first pregnancy), the first birth; the first offspring. ಚೋಚ್ಚಲ ಮಗ, a first-born son (C.; B. 3, 15). ಚೋಚ್ಚಲ ಮಗಳು, a first-born daughter (C.). ಚೋಚ್ಚಲ ಬಸು, the pregnancy with the first offspring, the first pregnancy (used only of women, C.). ಚೋಚ್ಚಲ ಈತ, the first production of young (used of cattle, My.). ಚೋಚ್ಚಲ, ಕಲು, the first calf (My.). — ಚೋಚ್ಚಲ. = ಚೋಚ್ಚಲು. ಈತ ಚೋಚ್ಚಲ, ಆಕೆ ಚೋಚ್ಚಲ (C.). — ಚೋಚ್ಚಲ್. — ಚಲು. = ಚೋಚ್ಚಲ್. [ನಿಮ್ಮ ಚೋಚ್ಚಲ ಮಗನಪ್ಪ ಸೂರ್ಯಸೂನುವಂ Pb. 9, 63 va.]. — ಚೋಚ್ಚಲದು. — ಅದು. one (i. e. a cow) that has had the first or one calf (ಗೃಪ್ಪಿ Mr. 181, o. r. ಚೋಚ್ಚಲದು). — ಚೋಚ್ಚಲಾತ್ಮಜ. — ಆತ್ಮಜ. a first-born son (Mr. 310, o. r. ಚೋಚ್ಚಲಾತ್ಮಜ). — ಚೋಚ್ಚಲ್. — ಚುಲು. = ಚೋಚ್ಚಲ್. — ಚೋಚ್ಚಲ ಮಣಕೆ. a cow that has had one calf (ಗೃಪ್ಪಿ, ಸಕ್ಕತ್ತೈ, ಸೂತೆ Hla.). — ಚೋಚ್ಚಲು ಬಸು. = ಚೋಚ್ಚಲ. (My.). ಎಳೆತನದಲ್ಲೇ ಚೋಚ್ಚಲುಬಸುಜಾದ ಆಕಳು (ಪ್ರತ್ಯಾಟಿ, ಬಾಲಗರ್ಭಿಣಿ Si. 322, thus only in Si.).

ಚೋಚ್ಚ covea. Tbh. of ಸ್ವಚ್ಛ. (My.).

ಚೋಂಚಿ comci. = ಚೋಂಗ, ಚೋಂಚು, etc. 2, see s. ಚೋಂಚು. — ಚೋಂಚಗೆಯ್. — ಕಯ್. a crooked, crippled arm (S. Mhr.).

ಚೋಂಚು comcu. = ಚೋಂಚ No. 1. the state of being crooked. — ಚೋಂಚ. — ಅ. 3. a man who has a crooked, crippled arm (S. Mhr.).

ಚೋಟ್ಟಿ coṭṭa. (fr. ಕುಡು 3). = ಚೋಟ್ಟು, ಚೋಟ್ಟು, ಚೋತ್ತು, ಸೊಟ್ಟಿ, ಸೊಟ್ಟು, ಸೊತ್ತು. crookedness; a cripple. [Tu. ಚೋಟ್ಟಿ]. — ಚೋಟ್ಟಿಗಾಲು. — ಕಾಲು. a crooked, crippled foot (My.). — ಚೋಟ್ಟಿಗೆಯ್. — ಕಯ್. a crooked, crippled arm (My.).

ಚೋಟ್ಟಿಗೆ coṭṭage. = ಸೊಟ್ಟಿಗೆ. crooked.

ಚೋಟ್ಟಿ coṭṭi. = ಚೋಟ್ಟು, etc. crookedness; a cripple woman. (T. ಚೋಟ್ಟು; T. ಚೊರಡು, M. ಚುಜಡು, a crook, hook; see s. ಕೋಟಿ and cf. ತೊಟಡು). — ಚೋಟ್ಟಿಗೆಯ್. — ಕಯ್. a man who has a crooked, crippled hand or arm (ಕುಕರ, ಕುಣೆ Nr.).

ಚೋಟ್ಟು coṭṭu. = ಚೋಟ್ಟು, etc. (My.).

ಚೊಟ್ಟಿ coṭṭe. Tbh. of ಚೋಟಾ. a small, mean man (My.).

ಚೊತ್ತಿ cottl. = ಸೊತ್ತಿ. a female with crooked, crippled limbs (My.).

ಚೊತ್ತಿಗೆ cottige. = ಜತಿಗೆ, ಜತ್ತಿಗೆ, ಜೆತ್ತಿಗೆ, ಜೊತಿಗೆ, ಜೊತ್ತಿಗೆ, ಜೊತ್ತಿಗೆ. Tbh. of ಯೋಕ್ತಕ. the plaited strap or collar round an ox's neck by which it is fastened to the yoke (the form of ಚೊತ್ತಿಗೆ only in Si.). ಪಶುಗಳ ಕೊರಳಿಗೆ ಕಟ್ಟುವ ಚೊತ್ತಿಗೆ (ಅಬನ್ನ, ಯೋಕ್ತ, ಯೋಕ್ತ Si. 303).

ಚೊತ್ತು cottu. = ಚೋಟ್ಟು, etc. — ಚೊತ್ತು. — ಅ. 3. a male with crooked, crippled limbs (My.).

ಚೊಪ್ಪಟಿ coppaṭe. the red cedar, Erythroxylon monogynum Roxb. (ದೇವದಾರು Mr. 118, one MS. ಚೊಪ್ಪಡ; for "redness" see s. ಚನ್ 1-).

ಚೊಮ್ಮು combu. = ಚಮ್ಮು No. 2. a copper vessel, etc. (My.).

ಚೊರ್ 609. = ಚುಯ್, etc. — ಚೊಣನ್ನು. — ಅನ್ನು. = ಚುಯ್ಯನ್. (C.).

ಚೋಟಿ coṭṭa. a shark (ಮಕರ Si. 88; Tu. ತೊರಕೆ; T. ಚುಟಾ; M. ಚುಟಾಗು, ಚುಟಾವು, ತುಟಾವು, ಶ್ರಾವು, ಇಟಾವು; Te. ಚೋಟಿ, ಸೊಟಿ; cf. ತುಟಾ 2?).

ಚೋಲ್ಲಣ collana. = ಚಲ್ಲಣ, q. v. drawers or breeches of different length. (My.).

ಚೋಲ್ಲೆಯ colleya. = ಚೊಲ್ಲೆಹ, ಚೊಲ್ಲೆಹ. the pointed end of a female's bundle of hair at the back of the head (ತುಟಾವುನ ಕೊನೆ Sm. 72; Kk. 51, o. r. ಚೊಲ್ಲೆಹ; Te. ಚೊಲ್ಲೆಮು, ಚೊಲ್ಲೆಮು, a tire formed by weaving the tresses in chains and then coiling them up at the back of the head; a wreath of Mogili flowers; cf. ಚೊಚ್?); see Cpr. 8, 52; Bh. 1, 13, 30; Rsv. 7, 5; Ssv. 3, 11; ಮಾಣಕಗೊತ್ತು ಚೊಲ್ಲೆಯ.

ಚೋಲ್ಲೆಹ colleha. = ಚೊಲ್ಲೆಯ, q. v. (ತುಟಾವುನ ಕೊನೆ Ss.; Bp. 12, 43).

ಚೋಳ್ಳೆ coṭṭa. = ಚೊಲ್ಲಣ, etc. (My.).

ಚೋರೆ. = ಚೊ, etc. an imitative sound.

ಚೋಕ್ಷ ಲೇಕ್ಷa. pure, clean; pleasing, delightful, beautiful; honest; clever; sharp, pungent, keen. cf. ಚೊಕ್ಕ.

ಚೋಚ ಲೇಚa. bark, rind; skin. 2, the bark of a kind of cinnamon; see ತ್ತಚ. 3, a coconut (Cpr. 6, 55 va.). 4, a plantain.

ಚೋಜಿಗ ಲೇಜಿಗa. = ಸೋಜಿಗ. Tbh. of ಚೋದ್ಯ (or a ಚೋದ್ಯಕ). surprise, wonder, a marvel, a wonder (C.; T. ಚೋತ್ತಿಯ; Te. ಸೋದ, ಸೋದ್ಯ, ಸೋಯಗತ್ತು, ಸೋಯಗಮು, ಸೋಯಗಮು; Mhr. ಚೋಜ). see Bh. 2, 4, 10; ಚಕ್ಕ.

ಚೋಟಾ ಲೇಟಾ. = ಚೊಟ್ಟ. short, small, little (My.; H. ಛೋಟಾ).

ಚೋಟು ಲೇಟು. (fr. ಕುಟು). = ಚುಟು 2. the small span of the thumb and forefinger (ಪ್ರದೇಶ Mr. 324; C.; Tu.; M. ಚೊಟ್ಟುಚ್ಚು). ಚೋಟು ಕಡಿಮೆ ಅಗಲು ದಾಖದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಚೋಟುಗಲ. — ಅಗಲ. a span's breadth (C.; Si. 122, 211). — ಚೋಟುಕೆ. — ಅಕೆ. a span's measure (C.). — ಚೋಟುದ್ದ. — ಉದ್ದ. a span's length or height (C.; Si. 211; V. 39, 13). ಚೋಟುದ್ದ ಮಗುವಿಗೆ ಗೇಣುದ್ದಕುಲಾವಿ. — ಚೋಟುದ್ದ ಹುಡುಗಿಗೆ ಮಾರು ದ್ದಕ್ಕನ್ನುಳಿ (Prvs.). — ಚೋಟುತರ. — ಎತ್ತರ. a span's height (C.; Si. 211).

ಚೋಡಿ ಲೇಡಿ. = ಚಡತಿ. (My.).

ಚೋದನ ಲೇದಾನa. driving, impelling; commanding, etc. see ಪ್ರ-. *ಚೋದಿಸು ಲೇದಿಸu. to drive. ದಾರುಕಂ ರಥಮಂ ಚೋದಿಸಲೊಡಂ Pb. 5, 78 va.

ಚೋದ್ಯ ಲೇದ್ಯa. = ಚೋಜಿಗ, etc. to be driven or impelled, etc. 2, raising a question, objecting. 3, surprise, astonishment, wonder; a wonderful thing (ದಿಸುವನ್ನ Ct. I, 57). see ಕು-, ಬಲು-; Cpr. 1, 31; 6, 100; Grj. 1, 14; Bp. 32, 48; 50, 73; Prv. s. ಬಾಡ್ಯ. — ಚೋದ್ಯ ಮೃದು. — ಪದು. to be surprised, to wonder (Bp. 33, 18). — ಚೋದ್ಯನದು. — ಪದು. = ಚೋದ್ಯಮೃದು. (Rsv. 14, 58 va.).

ಚೋದ್ಯತರ ಲೇದ್ಯa-tara. uncommonly wonderful, uncommonly beautiful (ವಿಚಿತ್ರತರ Smṛd. 301 Cm.; Bp. 26, 7).

ಚೋಪದಾರ ಲೇಪದಾರa. a mace-bearer (C.; Mhr.).

ಚೋಪಾರ ಲೇಪಾರa. = ಜಾಪಾರ, q. v. Bishop's weed.

ಚೋರ ಲೇರa. a thief, a robber. (My.).

ಚೋರಕ ಲೇರaka. = ಚೋರ. (Bp. 40, 54; 43, 51).

ಚೋರಖಂಡಿಕ ಲೇರa-khaṇḍika. N. of a plant (ಹಳ್ಳಿಸರಡು Mr. 142, one MS. — ಕಳ್ಳಿ ಕ).

ಚೋರತ್ವ ಲೇರatva. theft, robbery (My.).

ಚೋರಪುಷ್ಪ ಲೇರa-puṣpl. the plant *Chrysopogon aciculatus* Trin.

ಚೋರಪ್ರಸ್ತರ ಲೇರa-prastarōpakarapa. a thief, and an instrument for (cutting) stones. see ಉಳಿ 3 and 4.

ಚೋರಸೂಚನ ಲೇರa-sūcāna. pointing out, informing against, or spying out thieves. see ತುಟ್ಟು.

ಚೋರಿ ಲೇರಿ. theft, robbery (C.; Mhr.).

ಚೋಲ ಲೇಲಾ. ಚೋಳ. a short jacket, a bodice. see ಕಟ್ಟುಂ ಜೋಳ. ಚೋಲಕ ಲೇಲaka. a bodice, a jacket; a cuirass, mail (ವಾರವಾಣ, ಕಂಚುಕ, ಕುಪ್ಪಸ, ಬಾಚ Mr. 343).

ಚೋಲಿ ಲೇಲಿ. a kind of chignon made of some hair of the camari (My.).

ಚೋಷಣ ಲೇಷṇa. sucking, suction. (G.).

ಚೋಷ್ಯ ಲೇಷ್ಯa. suckable; anything that can be sucked. (My.).

ಚೋಸರಿಗಿತಿ ಲೇಸರಿಗಿತಿ. (Smṛd. 246 Mḍb., o. r. ಜೋಸರಿಗಿತಿ).

ಚೋಹ ಲೇಹa. Tbh. of ಯೋಗ = ಜೋಹ, ಸೋಗು. dress: an assumed character and guise, a mask [ಎನ್ನುತ್ತೆಣ್ಣು ಪವಾಡನ ಮುಟೆದು ಹಗರಣದ ಚೋಹದವನಾಯಿತ್ತೆನ್ನ ಭಕ್ತಿ! Bv. 891; (ನೇಷ Bhn. 45; Bp. 32, 15; Mhr. ಸೋಗ)].

ಚೋಳ ಲೇಳa. the coast of Coromandel; the titular name of a dynasty of that country; N. of its people (My., T., M. ಚೋಳ; Sk. ಚೋಡ, ಚೋಲ). see ಉತ್ತುಂಗ-, ಕರವೀರ-, ಕರವೂರ-, ಕರಿಕಾಲ-, ನರೇಂದ್ರ-, ಪರ್ಗಲ್-, ರಾಜೇಂದ್ರ-, ವಿಕ್ರಮ-, ವೀರ-; Cpr. 7, 41; Bp. 6, 18; 9, 33; 22, 6; 33, 15; 38, 56; Smṛd. 276 Mḍb.; Prv. s. ಚೋಳ. — ಚೋಳನ್ನ. — ಅನ್ನ. N. see ವೀರ-. — ಚೋಳಾದೇವಿ. — ದೇವಿ. N. (Bp. 33, 17; 59, 8).

ಚೋಳದೇಶ ಲೇಳa-dēśa. the cōḷa country (Bp. 16, 1).

ಚೋಳದೇಶದನ (a Tamil vagabond) ಚೇಟುಗಿನ್ನ ಹೆಚ್ಚು (Prv.).

ಚೋಳನೃಪ ಲೇಳa-nṛipa. the cōḷa king (Bp. 24, 78).

ಚೋಳಪಾಲಕಚರಿತ್ರ ಲೇಳa-pālaka-caritra. the history of the cōḷa king or of the cōḷa kings, a work by Kēśava (Smṛd. 408).

ಚೋಳಭೂಮಾಂಡಲ ಲೇಳa-bhūmaṇḍala. = ಚೋಳದೇಶ. (Bp. 50, 62).

ಚೋಳಭೂವರ ಲೇಳa-bhūvara. = ಚೋಳನೃಪ. (Bp. 24, 85).

ಚೋಳಮಾಂಡಲ ಲೇಳa-maṇḍala. Coromandel (T. ಚೋಟ-; My.).

ಚೋಳಮಹೀಶ ಲೇಳa-mahīśa. = ಚೋಳನೃಪ. (Bp. 31, 24).

ಚೋಳರಾಯ ಲೇಳa-rāya. = ಚೋಳನೃಪ. (Bp. 9, 40; 25, 48; 50, 22; 52, 10).

ಚೋಳಿ ಲೇಳಿ. relating to or coming from Cōḷa; a man from Cōḷa (My.). — ಚೋಳಿಯಣ್ಣ. — ಅಣ್ಣ. N. (Bp. 11, 4).

ಚೌ cau. = ಚವು 1. four. Tbh. of ಚತುಃ (Smṛd. 377).

ಚೌಕ cauka. = ಚವುಕ 1. Nos. 1-5, ಚೌಕು. Tbh. of ಚತುಷ್ಕ (Smṛd. 378). 6, a square in a town where four roads meet (My.); the square space forming the central portion of a temple or house (My.; Mhr.); a square made with cowdung on the ground (Bp. 18, 3; Mhr., H. ಚೌಕಾ). 7, the number of four on a die (My.). 8, slow time in music. ಅದೃಷ್ಟ ಮಧ್ಯಕಾಲಸ್ಥಿತಿಗಳು ಅನ್ವರಿಸುರು ಚೌಕ ಮುಕ್ತಾಯಗಳು (ತತ್ತ್ವ, etc. Si. 64; My.). 9, prolixity

(in ಚೌಕನಾತು, My.); of little worth (in ಚೌಕನಾತು, S. Mhr.).
 ಚೌಕದ ನಾತು (Bp. 43, 6). see Si. 103. 421. 438. — ಚೌಕವನ್ ಎಚ್ಚು.
 to count by four and four (C.; Bp. 28, 41).
 ಚೌಕಟ್ಟು cau-kaṭṭu. a frame (C.; B. 3, 58; 4, 209; Si. 112. 219;
 Mhr., H. ಚೌಕಟ್ಟು).
 ಚೌಕಣ್ಣೆ cau-kaṇṇa. four pieces. Tbh. of ಚತುಃಪದ್ಧ (Śmd. 378).
 ಚೌಕದಾಯೆ cauka-dāya. a throw of dice that exhibits the even
 numbers from 4-12, one exceeding the other at the rate of four
 (Bp. 43, 6).
 ಚೌಕದುಗ್ಗು cauka-duga. four times (a throw of) two dice of
 which both exhibit the number one (Bp. 43, 6).
 ಚೌಕಸುದ್ದೆ cauka-sudda. quite square (C.).
 ಚೌಕಳಿ caukaḷi. = ಚವುಕಳಿ, etc. a set of four pearls, etc.
 ಚೌಕಿ cauki. = ಚನಕಿ, etc., ಚೌಕಿಗೆ, ಚೌಕು, (ಚೌರಗೆ). a group of
 four houses; a quadrangle enclosed by four buildings; the
 square open court in the centre of a house (ಸಂಜನನ Mr. 195;
 see ಚೌರಗೆ).
 ಚೌಕಿಗೆ caukiḡe. the inner veranda of a house (Bp. 12, 8; Bh. 2,
 13, 28; 3, 12, 66).
 ಚೌಕೀದಾರ cauki-dāra. a watchman (My.; Mhr., H.; B. 5, 106).
 ಚೌಕು cauku. = ಚೌಕ. a square, etc. see ಚೌಕ. 2. = ಚೌಕಿ
 No. 3, q. v. (ಚತುಃಪಾಲ, ಸಂಜನನ Nr.).
 ಚೌಕುಳ cau-kuḷa. the four castes. 2, a certain musical term
 (Bp. 19, 10).
 ಚೌಕುಳಿ caukuḷi. = ಚವುಕುಳಿ, etc. a set of four pearls, etc.
 ಚೌಗಾವೆ cau-gāve. N. of a country. Tbh. of ಚತುರ್ಗ್ರಾಮ
 (Śmd. 378).
 ಚೌಜನ್ತ cau-janta. elephant Airāvata. Tbh. of ಚತುರ್ದನ್ತ (Śmd.
 378; ಸುರಕರಿ Śm. 10, o. r. ಚೌದನ್ತ).
 ಚೌಡ cauḍa. = ಚೌಲ. (fr. ಚೌಡಾ). relating to a crest, crested;
 relating to tonsure. 2, the ceremony of tonsure.
 *ಚೌತ cauta. the cause? ಕಡುಗಮ್ಮನೊಳಟ್ಟು ಮಗೊಳಗಪ್ಪೆವೆನ್ನು
 ಮಧುಪಂಗ್ಗ ತಮ್ಮಟ್ಟು ಮೆಯೆ ಚೌತನಾಗಿರೆ ನೀಟ್ಟುರಿಸಿದುವುನೆ ಚೌತಕಕ್ಕೆ
 ಆಗದುನೇ Ap. 11, 119.
 ಚೌತಾಳ cautaḷa. forty-four (S. Mhr.; Mhr. ಚೌತೇಚಾಳ).
 ಚೌತಿ cauti. = ಚವುತಿ. fourth day in a lunar fortnight.
 ಚೌಥಾಯಿ cauthāyi. a fourth part (My.; Mhr.).
 ಚೌದನ್ತ cau-danta. = ಚೌಜನ್ತ, q. v. (Śśv. 3, 44).
 ಚೌದರಿ caudari. = ಚವುದರಿ. a public officer of a village.
 ಚೌದಳ cau-dāḷa. having four leaves (Bp. 3, 8).
 ಚೌಪಂಜಿ cau-pañci. a play at dice at which four cinques are
 expected to fall (Bp. 43, 8).
 ಚೌಪಟ್ಟಿ cau-paṭṭi. = ಚೌಪಟ್ಟಿ No. 2. (Bh. 8, 19 sum.; 10, 6, 22).
 ಚೌಪದ cau-pada. Tbh. of ಚತುಃಪದ (Śmd. 378, o. r. ಚತುಃಪಥ).
 2, a class of metres (My.); a schoolmaster going with his
 pupils from house to house, singing caupadas and asking for
 presents (My.).
 ಚೌಪದಿ cau-padli. N. of two metres [Kr. 1, 35]; (Ch.; Mr. 366).
 2, four roads, or a place where four roads meet (ನಾಲ್ಕುಟ್ಟಿ Ct.
 II, 88).

ಚೌಪಳಿಗೆ cau-paḷḷige. a square-hall or pavilion: the maṇṭapa
 in front of a Jaina temple [ಚೆನ್ನಯ ನೆಲೆಯ ಚೌಪಳಿಗೆಗಳೊಳೆ
 Pb. 2, 66]; (My.; Abh. P. 5, 53 va.: 11, 10 va.).
 ಚೌಭುಜ cau-bhuja. = ಚತುರ್ಭುಜ. four arms (Bp. 24, 73).
 ಚೌಮುಲೆ cau-mūle. the four cardinal points (Rām. 1, 13, 7).
 ಚೌರ caura. 1. (fr. ಚೋರ). a thief, a robber.
 ಚೌರ caura. 2. shaving, etc. Tbh. of ಕೌಶ್ಲ (C.).
 ಚೌರಗೆ caurage. = ಚೌರಿಗೆ (ಚೌಕಿ No. 3, ಚೌಕು No. 2). a square
 open court. (ಚತುಃಪಾಲ, ಸಂಜನನ Hla.).
 ಚೌರಸ caurasa. Tbh. of ಚತುರಶ್ರ. a square. (J. 17, 23; My.;
 Mhr.).
 ಚೌರಾಶೀತಿ cauraśīti. Tbh. of ಚತುರ್ ಅಶೀತಿ eighty-four. (Bh.
 2, 2, 77; Mhr. ಚೌರಾಶೀತಿ).
 ಚೌರಿ cauri. = ಚನರಿ, etc. (Mhr., H.). a chowrie. see Si. 169.
 267. 453.
 ಚೌರಿಕೆ caurike. theft, robbery.
 ಚೌರಿಗೆ caurige. = ಚೌರಿಗೆ, q. v. (ಮನೆ ಸೆ. V. 38, 101).
 ಚೌರ್ಯ caurya. theft, robbery.
 ಚೌಲ caula. = ಚೌಡ.
 ಚೌಲಕರ್ಮ caula-karma. = ಚೌಡಾಕರ್ಮ. ceremony of tonsure.
 (My.).
 ಚೌಲೋಪನಯನ caula-upanayana. tonsure and investiture with
 the sacrificial thread (ಮುಂಜೆ G.). ಚೌಲೋಪನಯನವಾಗದವ ನವಿ
 ಲಿಗಿನ್ತ ಕಡೆ (Prv.).
 ಚೌವಂಗುಲ cau-aṅgula. four fingers (Bh. 2, 2, 97).
 ಚೌವಟಿ cauvaṭi. = ಚೌವಟ್ಟಿ (Śmd. 378). place of junction of
 four roads (ಸಂಸ್ಥಾನ Mr. 192; Mhr. ಚೌವಟಿ, ಚೌವಟಿ). 2, = ಚೌ
 ಪಟ್ಟಿ, four kinds of accomplishments (Rāśv. 6, 11 va.).
 ಚೌವಟ್ಟಿ cauvaṭṭi. = ಚೌವಟ್ಟಿ. Tbh. of ಚತುಃಪಟ್ಟಿ (Śmd. 378; Abh.
 P. 5, 103).
 ಚೌವಿಡೆ cauviṣa. Tbh. of ಚತುರ್ವಿಂಶತ್. twenty-four (Mhr.
 ಚೌವಿಡೆ). see 3. ವಿವರ.
 ಚೌವೇದಿ cau-vēdi. Tbh. of ಚತುರ್ವೇದಿ (Śmd. 378).
 ಚೌವ್ಯಾಂಗಿ cauvyāṅgi. a play among children with tamarind
 seeds (S. Mhr. rare; Mhr. ಚೌವ್ಯಾಂಗಿ, a play amongst children).
 ಚೌಶತ cau-śata. Tbh. of ಚತುಃಶತ. four hundred, one hundred
 and four. (R.).
 ಚೌಶೀತಿ caušīti. Tbh. of ಚತುರಶೀತಿ. eighty-four. (My.; Te.).
 ಚೌಷಟ್ಟಿ cau-ṣaṭṭi. Tbh. of ಚತುಃಷಟ್ಟಿ. sixty-four. (Mr. 82; J.
 5, 72).
 ಚೌಷಟ್ಟಿಕಲೆ cauṣaṭṭi-kale. the sixty-four arts or accomplish-
 ments (C. Bp. 47, 43).
 ಚೌಸೋಪಿ causōpi. a building (Mhr.; ಸಂಜನನ G.).
 ಚೌವನ cyavana. causing to move or go away; moving, motion;
 sinking, falling; etc. see ದುರ್-; N. of a ṛṣi.
 ಚೌತ cyuta. moved; fallen; fallen from; dropped; oozed out;
 lost, perished. see ಅ-, ಅಕ್ಕರ-, ಪರಿ-, ದಿನ್ದು-.
 ಚೌತಕ cyutaka. moving, sinking, etc. see ಅ-.
 ಚೌತತ್ವ cyutatva. the condition of moving, sinking, etc. see ಅ-.
 *ಚೌತಯಾಥಾಸಂಖ್ಯೆ cyutayāthā-sāhkhya. one of the flaws in
 poetical compositions. Kr. 1, 69. 87.
 ಚೌತಾಕ್ಷರ cyuta-akṣara. a dropped syllable. 2, a kind of
 citra (Kāvya. III, 2, B, 75 seq.).
 ಚೌತಿ cyuti. motion; falling, a fall; deviating from; perishing,
 ruin, loss; etc. (Rām. 3, 5, 1. 4; Rāśv. 13, 22; My.).

ಛ the twenty-seventh letter of the alphabet (Smd. 12. 21-23). its use in Kannaḍa and Tadbhava words is very limited, as it occurs only in ಛಟಿ, ಛನು (74), ಛಮ್ಮನೆ (22). ಛಟಾಲನೆ (1), ಛಗಿಸು, ಛಲ್ಲ, ಏಕಛಾಯ (23), and in ಅಛಾಸಿರಂ, ಎಛಾಸಿರಂ; ನೂಛಾಸಿರಂ, ಪದಿನೆಛಾಸಿರಂ, wherein it replaces ಸ್ (22. 33).

ဓံ cha. the letter ဓံ when pronounced with a short
a, as is generally done at school. 2, the number 7
(Mr. 349).

ਛਕਾਰ cha-kāra. the syllable ਛ (Śmd. 11).

ಛಕ್, *chakka*. six, at cards (My.; Te. ಚಕ್ಕು; Sk. षट्).

ಚಗ್ಗ chaga. = ತ್ಯಗ. a he-goal.

ಚಗಲಕ chagalaka. *a he-goat.*

ဓနုဗာဏှ၊ chagala-antri. the plant *Argyrea speciosa* or *argentea*
sweet.

ಛಟಿ chaṭa. = ಚಟಿ. an imitative sound. — ಛಟಿ ಛಟಿ. rep.
 the sound of being suddenly separated, of bursting, of snapping,
 of rending, of clashing, of crackling, etc. (Bp. 51, 81). — ಛಟಿ
 ಛಟಿಛಟಿನೆ. with the sound of ಛಟಿಛಟಿಛಟಿ (Bh. 1, 20, 27). — ಛಟಿ
 ಛಟಿಛ್ಛನ. the sound of ಛಟಿಛಟಿ (Bh. 8, 25, 6). — ಛಟಿಛಟಿನೆ.
 with the sound of ಛಟಿಛಟಿ (Bp. 23, 16; Rśv. 6, 11 va.). — ಛಟಿ
 ಛಟಾ-ಕ್ಕಿ. the uttering of ಛಟಿಛಟಾ (Rām. 5, 8, 60). — ಛಟಿ
 ಛಟಿಮ್ಛ. — ಎಮ್ಛ. uttering ಛಟಿಛಟಿ (Śmṛd. 74).

ಛಟಿಸು chaṭisu. to crackle or bustle (Bh. 1, 20, 27).

နံ့ ဓာတု. a mass, lump, assemblage, etc. (Bp. 17, 18).

ಛಾದಕಿ chadaki. one of the seats of wrestlers (Cpr. 5, 77).

ಛಡಾಛಡಿ cḥadācḥadī. quickly (My.; Br.; H.).

ಛತ್ವಿಂಶಃ chaṭṭiṣa. ಛತ್ವೀನಃ. thirty-six (Bp. 57, 4; Mr. 82, 357; Mhr., H.).

ಚತ್ರ, *chatra*. 1. = ಚತ್ರ, 2. a parasol, an umbrella, regarded also as an ensign of dignity. 2, a mushroom.

ಛತ್ರ, *chatra*. 2. = ಚತ್ರ, 1, etc. a choultry (My.). ಛತ್ರದ ಗೃಹ
(ಪ್ರತಿಶಬ್ದ Mr. 196).

ಚತ್ರಕ ಚತ್ರಕಾ. *a mushroom.*

ಚತ್ರಪತಿ chatra-pati. title of any king over whom a parasol is carried as a mark of dignity. (My.).

ಚತ್ರಾಕಿ chaatrāki. the ichneumon plant (= ಗನ್ನನಾಕುಲಿ, ರಾಸ್ತೆ).

ಛತ್ರಿಕೆ *ohatrike*. = ಚತ್ತರಿಗೆ, etc., ಸತ್ತಿಗೆ. a parasol or umbrella (not Sk.; ಸತ್ತಿಗೆ Smṛd. 340. 345; Ct. II, 60). 2, a mushroom (ಕೆಸವು Mr. 149). see ಅನ್ನೋಲಬ.

ಚತ್ರ, chatro. the plant *Anethum sowa* Roxb. 2, coriander. 3, a mushroom.

ਫੜ, chatva. the letter or syllable ਫ (Sind. 82. 339).

ಛತ್ರರ chatvara. = ಚಪ್ಪರ? a house, a dwelling; a bower, an
 harbour.

ಛದ chada. a covering. 2, a wing (ವಾಟ, ಗಣ Nn. 124). 3, a leaf.

ಛದನ chadana. a covering. 2, a wing. 3, a leaf.

ਢਾਂਡਾ chadls. a covering. 2, the thatch or roof of a house.

ಬದಿ chade. = ಭದಿಸ್. (ವಲಭಿ, ಮನೆಗೆ ಏಟುಸಿದ ಪೊದಕೆ Mr. 200).

ಚದ್ಮಾ. a covering. 2, disguise, fraud, deceit.

ಛದ್ಮನೆ chadmano. = ಛದ್ಮ No. 2. (My.).

ಭನ್ದ *chanda*. 1. = ಚಂದ 1. pleasing, being pleasant or delightful.
2, appearance, look, shape (see Mr. 3. ಭಂಗಿ). 3, pleasure,
delight. 4, liking, fondness for; *intention, purpose; fancy, whim;*
will; arbitrary choice; wilfulness, wilful conduct. ಸ್ವಸ್ತಿಕ ವರ್ಧ
ಮಾನ ನನ್ದಾಚರ ಈ 3 ಮೊದಲಾಗುವು ಅರಮನೆಯ ಭನ್ದಗಳು
(Hla). see Bp. 29, 16. 19.

ಚನ್ನ chanda. 2. = ಚನ್ನ 3. Tbh. of ಚನ್ನಸ್ [Kr. 1, 95]; (Mr. 362; Nn. 58; Ch.). 2, the number 26 (ಇಪ್ಪತ್ತಾಱು Mr. 348).

ਭ੍ਰਮ ਚ ਚandaka. = ਭ੍ਰਮ 1. see ਭ੍ਰਮ.

ॐ चण्डोऽथ चण्डोः = चण्ड २, etc., चण्डश्च. wish, will; free will.
२, metrical science, prosody (Kāvya. II, २, B, ३०-३२). ३, a metre-type (Ch.). ४, the text of the vedic hymns, the vēdas.

భన్దస్సు chandassu. Tbh. of భన్దస్. (Nn. 40, 100).

ಅನಂದಾಂಬುಧಿ *chandas-ambudhi*. N. of Nāgavarma's Prosody
(Ch. v. 23. 24).

ಚನ್ನೋಮುರಾಶಿ *chāndas-amburāśi*. = ಚನ್ನೋಮುಧಿ. (Ch. v. 22).

ಚನ್ನೋವತಂಸ chandas-avataṁsa. N. of a metre (Ch.).

ಚನ್ನ channa. *covered, full; concealed; private, solitary.*

ಛಪ್ಪಿಸು *chappisu*. = ಛರ್ಪಿಸು. [to suck? T. ಚಪ್ಪುಣೆ suck].
(Smd. 23, o. r. ಛರ್ಪಿಸು).

ಭಮ chama.=ಛಮ. an imitative sound.—ಭಮಮ್ಭು.
-ಎಮ್ಭು. emitting (and appearing with) ಭಮ (Smd. 74, o. r.
ಛಮಮ್ಭು.).

ಛಮ್ಮನೆ chammene. with the sound (or appearance)
of ಛಮ್ (Smd. 22, o. r. ಛಡ್ಡೆನೆ).

ಭರು charu. Tbh. of ತರು. (ಅಡಾಯುಧಗಳ ಪಿಡಿಗಳು Mr. 298).

ಭರ್ದಿ chardl. sickness, vomiting [ರಿಸಿಯರ್ಕ್‌ಗೊಡನೆ...ಚರಿಂವೊಕ್ಕೊ
ಡಾರುಂ ನಜಾಸುವೊರಿಲ್ಲ ಮೂಜುತ್ತು ನಜಾಸಿಮೊಡಂ ಭರ್ದಿಯಕ್ಕುಂ Vr-
171, 8]; (My.).

ಛರ್ದಿಕೆ chardike. = ಛರ್ದಿ. see ಪು.

ಛರ್ಪಿಸು *charpisu.* = ಛರ್ಪಿಸು, q. v.

ಫಲ chala. = ಚಲ ೨, q. v. *fraud, deceit, deception, disguise, pretext; wickedness; design, device; intention.* see Cpr. 1, 96; Bp. 6, 3-2, see the meanings of ಚಲ ೨. — ಫಲ ಗಿಲ. reit. (Bh. 8, 26, 29). — ಫಲದಾಳು. — ಆಳು. an obstinate person. ಹುಲಿಯ ಹಾಲು ಹುಲಿ ಗಲ್ಲದ ಹೊಲದ ಹುಲಿಗೆ ಉಜ್ಜೆ ಸವಾರದು. ಕಲಿಯ ಕಾಲತೊಡರು ಫಲ ದಾಳಿಗಲ್ಲದ ಇಕಬಾರದು Bv. 663].

ಛಲಗಾಹಕ *chala-gāhaka*. the act of entering deeply into fraud, etc., excessiveness of deceit, etc. (Bp. 49, 45).

ಭಲಲಲೆ *chalalale*, an imitative sound. ಬೆಳೆಯು ಕೊಳ್ಳ
ಇರ್ತು, ಎತ್ತಂ ಕಳರವದಂ ಕೆಯ್ಯನೆತ್ತಿ, ಭಲಲಲೆ ಎನುತುಂ etc. (*Kavya*
I, 3, 95; *Smd.* 231).

ಫಲವಾದಿ ehala-vādi. = ಚಲವಾದಿ. an obstinate speaker (J. 5, 61).

ಫಲ್ಲ ehalla. ಫಲ್ಲಂ ಮಾಡಿದಂ (Śmd. 23, o. r. ಫಲ್ಲಿ-).

ಫಲ್ಲಿ ehalli. see ಫಲ್ಲ.

ಫಲ್ಲಿ ehalli. skin, bark; a spreading creeper; a kind of flower; offspring.

ಫವಿ ehavi. = ಚವಿ. skin, hide. 2, colour; beauty. 3, light, lustre. — ಫವಿನದೆ. -ಪದೆ. to bloom, etc. (Bp. 35, 13).

*ಫಱಲಾಲ್ ehall. an onomatopoeic word. ಶರಾಳಿಗಳ ಫಱಲಾಲ್ ಫಱಲೆನೆ ಪಾಯೆ Pb. 8, 105.

ಫಱಲೆನೆ ehallilene. with the sound (or the manner) of ಫಱಲಾಲ್ (Śmd. I). (Te. ಝರೀಲುನೆ, ಝರಾಲನೆ, at once, instantly; sweepingly, whizzingly).

ಫಾಗ ehāga. = ಫಗ. a he-goat.

ಫಾಗಗಲಸ್ತನೆ ehāga-gala-stana. fleshy protuberances depending from a goat's throat (ಮೇ, ಅಡ ಕೊರಳ ಮೊಲೆ Nn. 67).

ಫಾಗಿ ehāgi. a she-goat.

ಫಾತ ehāta. cut off, cut, divided. 2, thin, feeble, emaciated.

ಫಾತ್ರ ehātra. (fr. ಫತ್ರ). a pupil, a disciple.

ಫಾದ ehāda. = ಫಾದನ. see ಅ-.

ಫಾದನ ehādāna. covering; a cover; hiding, concealing, screening. see ಅ-, ಪ್ರ-.

ಫಾದಿತ ehādita. covered.

ಫಾನಸ ehānasa. Tbh. of ಫಾನ್ಸಸ. loitering, delay (My.).

ಫಾನಸಗಾಣ ehānasa-gāṇa. a loiterer (My.).

ಫಾನ್ಸಸ ehāndasa. (fr. ಫನ್ಸಸ್). = ಚಾನ್ಸಸ, ಫಾನಸ. relating or belonging to prosody or to the vēdas; a Brāhmaṇa conversant with the vēdas (ವೇದವನ್ನೋದಿದಾತನು Nr.; Śmd. 128; Bp. 53, 39). (2, a loiterer in vedic ceremonies: a loiterer in general).

ಫಾನ್ಸಸಿಕ ehāndasika. a Brāhmaṇa conversant with the vēdas (My. Amara).

ಫಾನ್ಸಸಿಗ ehāndasa-iga. (Śmd. 233, o. r. ಫನ್ಸಸಿಗ). a priest familiar with the vēdas (?).

ಫಾಯಾಗ್ರಹ ehāyā-graha. a mirror. (R.).

ಫಾಯಾಗ್ರಹಣ ehāyā-grahana. seizing the shadow; photography. — ಫಾಯಾಗ್ರಹಣಂಗೆಯ್. -ಂ-. to seize the shadow (Abh. P. 11, 52 va.).

ಫಾಯಾಗ್ರಾಹಿ ehāyā-grāhi. N. of a rākṣasi (Rām. 5, 1, 16).

ಫಾಯಾತನಯ ehāyā-tanaya. the son of Chāyā: the planet Saturn.

ಫಾಯಾನಂದನ ehāyā-nandana. = ಫಾಯಾತನಯ. (My.).

ಫಾಯಾಪತಿ ehāyā-pati. the sun (Rām. 5, 1, 16).

ಫಾಯಾಯನ್ತ್ರ ehāyā-yantra. shadow-instrument: a sun-dial. (My.; B. 5, 181).

ಫಾಯೆ ehāye. ಫಾಯಾ. = ಚಾಯ, ಚಾಯಿ. shade; shadow. 2, a reflected image, reflection. 3, a screen, protection, shelter; respect, civility (S. Mhr.). 4, splendour, lustre; colour; appearance, look (of a man's face, My.). 5, the wife of the sun and mother of Saturn. 6, faint appearance (My.; Mhr.); hint (My., in ಫಾಯೆ ತೋಟು). — ಫಾಯೆಗಾಣೆನು. -ಕಾಣೆನು. to hint (J. 18,

61). — ಫಾಯೆಗೆಡು. -ಕೆಡು. lustre, colour, etc. to disappear (Bp. 44, 27).

ಫಾಸಿರ ehāsira. = ಸಾಸಿರ. in compounds (Śmd. 22. 121. 226. 227).

ಫಿಕ್ಕಾರ ehikkāra. a kind of antelope (Sk.; cf. ಚಿಗರಿ).

ಫಿತ ehita. = ಫಾತ. cut.

ಫಿದುರ ehidura. cutting; easily breaking, frail (Kāvya. V, 930); hostile.

ಫಿದ್ರ ehidra. a hole, a slit, a rent, a fissure, an opening; a defect, a flaw, a fault; a weak point or side, a foible; imperfection, infirmity. see Nn. 1. ಶಂಕು.

ಫಿದ್ರತರ ehidra-tara. being uncommonly full of openings for letting light in: open, manifest (ಉಲ್ಲಾಸ, ಪಾವಕ Nn. 123).

ಫಿದ್ರಾನ್ವೇಷಣ ehidra-anvēṣaṇa. the act of searching for faults. (My.).

ಫಿದ್ರಾನ್ವೇಷಿ ehidra-anvēṣi. looking out for faults or flaws, a censorious or captious critic. (My.).

ಫಿದ್ರಿತ ehidrita. pierced, perforated, having holes.

*ಫಿದ್ರಿಸು ehidrisu. to break through; to pester. ಸೈನ್ಯವನವರಂ ಫಿದ್ರಿಸಲೆನ್ನು ಮಯ್ಯರೆದು ಬಿನ್ನು Pb. 7, 30 va.; Bv. 10.

ಫಿನ್ನ ehinna. = ಚಿನ್ನ. 1. cut; divided, torn, broken, destroyed. — ಫಿನ್ನ ಫಿನ್ನ. rep. shattered, mangled, destroyed, piecemeal, etc. (Bp. 14, 31; 18, 52; 21, 45; 60, 57). — ಫಿನ್ನ ಫಿನ್ನ. dupl. = ಫಿನ್ನ ಫಿನ್ನ. (My.; Te.).

ಫಿನ್ನಕುಜಾತ ehinna-kujāta. the trunk of a lopped tree, a lopped tree (ಮುಣ್ಣ, ಕಡಿದ ಮರ Nn. 112, o. ra. ಕಟಾದ ಮರ, ಕಡಿದ ಫುಂಗಮರ).

ಫಿನ್ನರುಚಿ ehinna-ruhe. the plant Cocculus cordifolius DC.

ಫುಕ್ಕುನ್ನರ ehuehunnara. = ಚುಚುನ್ನರಿ, ಚುಚುನ್ನರ. the musk rat or shrew.

ಫುಮ ehuma. see ಫಮ.

ಫುರಿಕೆ ehurike. a knife. cf. ಸುರಿಕೆ.

ಫುಲುಮೈನೆ ehulummēne. with the sound (or manner) of ಫುಲುಂ (Śmd. 22, o. r. ಫುಮೈನೆ).

ಫೂರಿ ehūri. = ಚೂರಿ. a knife (Sk.; B. 2, 28).

ಫೇಕ ehēka. tame, domesticated. 2, town-bred, shrewd, clever. 3, a kind of alliteration, repetition of two or more consonants in different words (Sk.; My.).

ಫೇದ ehēda. cutting; cutting off; chopping; tearing off; destroying; a section, a piece, etc. see ನಖ-, ತಣ. 2, divisor, the denominator of a fraction (Sk.; My.).

ಫೇದನ ehēdāna. = ಫೇದ. cutting, etc. see ಅರಿ. — ಫೇದನ ಮಾಡು. to cut, etc., to destroy (Bp. 24, 39).

ಫೇದಿ ehēdi. cutting; a cutter; a pair of scissors or shears; a knife (ಕರ್ಕಿ Mr. 377; Bp. 40, 63).

ಫೇದಿಸು ehēdisu. to cut, to cut off, etc. ಹೊದಣ ಫೇದಿಸ ಲವಿತ್ರಂ (Śm. 85). see Bp. 32, 35; 36, 42; 61, 79; Nn. 99; J. 34, 17.

ಫೇದಿಸುವಿಕೆ ehēdisuvika. cutting, etc. (ಲವ, etc. Si. 395).

ಫೇದ್ಯ ehēdyā. to be cut, be cut off, etc. (adj.); amputation, excision. see ರೀರ್ಷ-.

ಜ್ ಜ. the twenty-eighth letter of the alphabet (Smd. 12. 21. 22. 53); it is substituted for ಸ್ in ಪೊಂಜುರಿಗೆ, ಮುಂಜೂರ್, ಮುಂಜೊಂಗು, ತಜ್ಜೂದರ್, ತುಡುಜೊದರ್ (83), ತೂಗುಂಜೊದರ್, ಕಟ್ಟುಂಜುರಿಗೆ (204); for ಜ್, e. g. in ಜಕ್ಕು; for ಯ್, e. g. in ಜಕ್ಕು; for ದ್, e. g. in ಜಿನ, (ಜಿನಸು), ಜೀನ; and for ತ್, e. g. in ಜೂಗು, ಜೂಪಜು.

ಜ ಜ. the letter ಜ್ when pronounced with a short a, as is generally done at school.

-ಜ ಜ. born; produced; a son. see ಅಗ್ರಜ, etc. 2, the number eight (Mr. 349). 3, a certain metrical foot (Ch.; Mr. 363).

ಜಕಣೆ jakapli. = ಜಕ್ಕಣೆ. (My.). see Prv. 1. ನೆರಮನೆ.

ಜಕಾತಿ jakāti. customs, excise (C.; Mhr., H. ಜಕಾತ).

ಜಕಾರ ja-kāra. the letter or syllable ಜ (Smd. 11).

ಜಕೇರೆ jakēre. an old store or hoard (My.; Br., H.).

ಜಕ್ಕು jakka. 1. = ಚಕ್ಕು. 1. = ಜಕ್ಕುನ್ನೊಬಲಿ. -ಂ-ತೊಬಲಿ. (Smd. 205). (the wheel-turner or cart-puller): a male buffalo, which is yama-ratha or Yama's vehicle. ಜನನ್ ಎಜುಡೊನ್ನು ಜಕ್ಕುನ್ನೊಬಲಿನ್ ಕಣೆ ನೆದುರು ಎಜುಡ ಇಥಂ ಜಲದಂಕರಾಮನಾ (205). (Grj. 6, 56 va.). — ಜಕ್ಕುನ್ನೊಬಲಿದೇರೆ. -ತೇರೆ. whose vehicle is a buffalo: Yama (ಅನ್ತಕೆ ಸಿಮ. 12; ಯಮ Kk. 15). — ಜಕ್ಕುನಕ್ಕು. = ಚಕ್ಕು. [ದಿವ್ಯ ಮುಖಮಂ ಕೆಯ್ಯೊಬ್ಬು ಸಗ್ಗಕ್ಕೆ ಪಾಪುಡುವಾ ಪಾರಿವ ಜಕ್ಕುನಕ್ಕುಗಳದೇಂ ಪನ್ನೋ ಮಹಾಯಜ್ಜ ದಾ Pb. 6, 38; Ap. 11, 50]; (ಚಕ್ರವಾಕೆ Nr.; Kk. 14; ಚಕ್ರ. ಚಕ್ರವಾಕೆ, ಕೋಕೆ, ರಥಾಂಗ Hll.; ಎಣೆನಕ್ಕು, etc. ಸಿಮ. 28; ಕಲಮ್ಪು, ರಥಾಂಗ Nn. 17; ಚಕ್ರ, ರಥಾಂಗ 49; ಕೋಕೆ, ಚಕ್ರಯುಗ 128; Abh. P. 3, 133 va.; J. 9, 13; 26, 13).

ಜಕ್ಕು jakka. 2. Tbh. of ಯಕ್ಕು. [ಕುಬೇರನಿಂ ಕಪ್ಪಂಗೆೊಬ್ಬು ಜಕ್ಕುರೆಕ್ಕು ಯಿಂ ಪೊತ್ತು ಬರೆ Pb. 6, 32 va.]; (Abh. P. 14, 95; 15, 3). — ಜಕ್ಕುಣ. — ಅಣ. = ಜಕ್ಕುಣ. (C.). — ಜಕ್ಕುಣಾಚಾರಿ. N. of an architect (C.). — ಜಕ್ಕುಣಾಚಾರ್ಯ. N. of a Saiva devotee (Rév. 1, 17). — ಜಕ್ಕುಣ. — ಅಣ. N. (S. Mhr.). see ಫಿಟಿಪಾಸಿಗ. — ಜಕ್ಕುಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. N. (S. Mhr.; B. 5, 136). — ಜಕ್ಕುಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. N. (S. Mhr.).

ಜಕ್ಕುಣೆ jakkapli. = ಜಕಣೆ, ಜಕ್ಕಣೆ. Tbh. of ಯಕ್ಕುಣೆ. (My.).

ಜಕ್ಕಲು jakkalu. obsequiousness, fawning (My.; Te. ಜಾಗಿರಿ, prostration, see 1. ಚಾಚು).

ಜಕ್ಕು jakki. = ಜಕ್ಕು. Tbh. of ಯಕ್ಕು. (ಕರ್ಣಕೆ, ಜಲಾಶ್ರಿತೆ Mr. 15, o. r. ಜಕ್ಕು; Bp. 23, 20). see ನೆಲಮುಕ್ಕು. — ಜಕ್ಕಿಯರ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 3).

ಜಕ್ಕುಣೆ jakkipli. = ಜಕಣೆ, etc. Tbh. of ಯಕ್ಕುಣೆ. a woman who dies in the matron state; not as a widow, and receives divine honours, e. g. mēres are dedicated to her, etc. (My.; Te. ಜಕ್ಕಿನಿ).

ಜಕ್ಕಿಸು jakkisu. 1. = ಜಗ್ಗಿಸು 1. to bend or twist the body in up and down (obscene) movements (when walking, My.). ಜಕ್ಕಿಸುತ್ತಾ ನಡೆ (My.).

ಜಕ್ಕಿಸು jakkisu. 2. = ಜಗ್ಗಿಸು 2. to pull with effort (My.; cf. ಜಗ್ಗಿಸು); to be rude or uncivil (C.).

ಜಕ್ಕಿಸು jakkisu. 3. = ಜಗ್ಗಿಸು 3, ಜರಗಿಸು, ತಗ್ಗಿಸು. to lower, by pressure or blows (My.).

ಜಕ್ಕುಲಿ jakkuli. the state of being sensible to slight touches or ticklish (?). — ಜಕ್ಕುಲಿಗಾರೆ. -ಕಾರೆ. N. of a plant Mimosa sensitiva or pudica (ಪ್ರೀಡೆ Mr. 134).

ಜಕ್ಕುಲಿಸು jakkulisu. 1. to tickle; to touch (Abh. P. 6, 41; Grj. 7, 11 va.; Bp. 15, 14; 47, 32; V. 9, 113; cf. ಚಕ್ಕುಲಗುಳಿ).

ಜಕ್ಕುಲಿಸು jakkulisu. 2. = ಜಕ್ಕುಳಿಸು. to amuse, to divert, to rejoice (Cpr. 1, 51; 8, 98; V. 2, 10; 5, 43 va.; 34, 66; Rām. 4, 3, 1). 2, to play about (Abh. P. 3, 133 va.). 3, to jeer at, to make sport of, to deride (Bhāgavata 10, 18, 2).

ಜಕ್ಕುಲಿಸು jakkulisu. = ಜಕ್ಕುಲಿಸು 2. (ನರ್ವಕರಣ Smd. Dh.; see ಚಕ್ಕುನ; Te. ಜಕ್ಕುಲಿನ್ನು, jeering, quizzing).

ಜಕ್ಕು jakke. = ಜಕ್ಕು, q. v.

ಜಗ jagā. 1. = ಜಗ, ಝಗ. glittering, shining (Sk. ಝಗಝಗಾಯ್, to glitter); notoriety; greatness (Te. ಜಗ; cf. ದಗ). 2, the large, round basket carried on the head by the Jōgatis (S. Mhr.). ಜಗಾ ಹೊಜುವನಳಿಗೆ ಮಗು ಭಾರವೇ? — ಜಗಾ ಜಾಲಿಸುವ ಬಡ್ತಿ ಮಗೂ ತೂಗಲಾಪರೋ? (Prvs.). — ಜಗ ಜಗ. rep. sparklingly. (Mhr. ಝಗಝಗ). — ಜಗಜಗನೆ. brightly (My.). — ಜಗಜಗ ಹೊಳೆ. to shine brilliantly (My.). — ಜಗಜಗಿಸು. to glitter, to shine (Rām. 1, 13, 9; Rév. 5, 19 va.; Rév. 4, 54; J. 4, 30; 12, 22; 16, 4; B. 5, 45). — ಜಗಜಟ್ಟು. a celebrated, matchless wrestler (Bh. 2, 2, 102; 7, 6, 81; 8, 23, 36; Te.). — ಜಗಜಮ್ಮ. greatness, grandeur (Rév. 6, 11 va.; Te. ಜಗಜಮ್ಮ, ಜಗಜಮ್ಮ, ಜಗಜಮ್ಮ). 2, the gown of the Jōgatis extending to the feet (S. Mhr.; Mhr. ಝಗಾ; see ಝಗ).

ಜಗ jagā. 2. Tbh. of ಜಗತ್. the world (ಜಗತ್, ಲೋಕ, etc. Hll.; ವಿಶ್ವ, ಲೋಕ Nn. 95). see Smd. 159. 242; Nn. 3. 168. — ಜಗದಾಳ್. — ಅಳ್. the ruler of the world (C. Bp. 47, 18). — ಜಗದೊಡೆಯ. — ಒಡೆಯ. (Smd. 242, o. r. ಚಾಗದೊಡೆಯ). the lord of the world. — ಜಗಬಣ್ಣ. the greatest liar in the world (S. Mhr.); the most shameless man in the world (My.). — ಜಗಮೊಣ್ಣ. the most stupid or obstinate man in the world (C.).

ಜಗಜ್ಜಕ್ಕುಸ್ jagat-cakṣus. the eye of the universe: the sun.

ಜಗಜ್ಜನ jagat-jana. mankind, all human beings (Rév. 1, 39; My.).

ಜಗಜ್ಜನನಿ jagat-janani. the mother of the world (J. 19, 28).

ಜಗಜ್ಜೋತಿ jagat-jyōti. the light of the world; the sun (My.).

ಜಗಜ್ಜೋತಿ jagat-jyōti. a flambeau on a pole fixed in the ground (My.).

ಜಗಣ ja-gaṇa. the syllable foot ಜ (Ch. v. 34).

ಜಗತ್ jagat. = ಜಗ 2, ಜಗತ್ತು. moving, movable, locomotive. 2, the world, the universe.

ಜಗತಿ jagati. = ಜಗಲಿ q. v., ಜಗಲಿ, ಜಗುಲಿ. a raised place, a verandah, etc. (ಜಗಲಿ, ನೇರಿ Nn. 86; Te. ಜಗತಿ, ಜಗಲಿ, ಜಗಲಿ).

M. ಜೇಡಿ; T. ತಾವಾರ; T. ತಾವಡ, a place, residence; ತಾವರ, a place, abode = ಸ್ಥಾನರ.

ಜಗತಿ jagati. ಜಗತಿ. = ಜಗತ್. the earth (ಪ್ರ. ಭೂಮಿ Nn. 86). 2, the world, the universe. 3, the king and his subjects; the first attendant of a king (ಪ್ರಧಾನ, ಮುಖ್ಯನು 86); courtiers (ನೃಪಸಭೆಯರ್ Mr. 468). 4, the site of a house; 5, N. of a type of metres (Ch.; Mr. 362). 6, a person who earns a livelihood by carrying weights (ಭಾರೋಜಜೀವಿ, ಹೊಜೆಯ ಹೊತ್ತು ಬದುಕುವನು Nn. 86). — ಜಗತಿಯೊಡೆಯ. — ಜಡೆಯ. the lord of the earth or of the world (Bp. 57, 75; 61, 12).

ಜಗತಿಪ jagati-pa. a king (Bp. 61, 4).

ಜಗತೀತಲ jagati-tala. = ಜಗತಿ Nos. 1 & 2. (Smd. 57, 221).

ಜಗತೀಪಾಲಕ jagati-pālaka. a king (Bp. 50, 46).

ಜಗತೀಮಾನಿನಿ jagati-mānini. a world-respected woman; the world regarded as a woman (Rāv. 13, 45).

ಜಗತೀವಲಯ jagati-valaya. the circumference of the earth; the terrestrial globe (J. 1, 1).

ಜಗತ್ಕರ್ತ jagat-karta. = ಜಗತ್ಕರ್ತೃ. (C.; B. 4, 202; 5, 103).

ಜಗತ್ಕರ್ತು jagat-kartu. = ಜಗತ್ಕರ್ತೃ. (C. Bp. 47, 19).

ಜಗತ್ಕರ್ತೃ jagat-kartṛ. the creator of the world; Brahmā.

ಜಗತ್ತು jagattu. Tbh. of ಜಗತ್ (Smd. 106 Cm.; C.). the world etc.

ಜಗತ್ರಯ jagat-traya. = ಜಗತ್ರಯ. the three worlds: svarga, bhūmi, and pātāla.

ಜಗತ್ಪತಿ jagat-pati. = ಜಗನ್ನಾಥ. No. 1. see ಶ್ರೀ.

ಜಗತ್ಪಾವನ jagat-pāvana. purifying the earth (J. 2, 56).

ಜಗತ್ಪ್ರಖ್ಯಾತ jagat-prakhyāta. renowned throughout the world. (My.).

ಜಗತ್ಪ್ರಾಣ jagat-prāṇa. the breath of the world, wind, air.

ಜಗತ್, jagatya. Tbh. of ಜಗತಿ. the earth (S. Mhr.; B. 5, 199, 219).

ಜಗತ್ರಯ jagat-traya. Tbh. of ಜಗತ್ರಯ. (Cpr. 1, 69; 6 67; Bp. 1, 13; 54, 57).

ಜಗತ್ರಯದೇವ jagatraya-dēva. the god or the king of the three worlds (Bp. 50, 55).

ಜಗತ್ರಯಪಾಲ jagatraya-pāla. the protector or ruler of the three worlds (Bp. 9, 40).

ಜಗದಣ್ಣ jagat-aṇṇa. the world-egg; the world (Bp. 10, 1).

ಜಗದಮ್ಬೆ jagat-ambe. Durgā. 2, the river Ganges (J. 9, 28).

ಜಗದಿಟ್ಟಿ jagat-iṭṭi. the eye of the universe: the sun (ಸೂರ್ಯ Sm. 4).

ಜಗದೀಶ jagat-īśa. the lord of the universe. (Bp. 43, 12). ಜಗದ್ಗುರು ಜಗದೀಶ, ಜಗದ್ಗುರು ಕವುದೀಶ (Prv.).

ಜಗದೀಶ್ವರ jagat-īśvara. = ಜಗದೀಶ. (Bp. 58, 65). ಜಗದೀಶ್ವರನ ದಯೆ ಇದ್ದರೆ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲಾ ನನ್ನದು (Prv.).

ಜಗದುದರ jagat-udara. Kṛṣṇa (Bhāgavata 3, 2, 48).

ಜಗದುಳ jagat-tuḷa. equal to the (whole) world (Smd. 207, o. r. ಗಜದುಳ).

ಜಗದ್ಗುರ್ತ jagat-gūrt. -ದ್ಗುರ್. = ಜಗದ್ಗುರ್ತು. (Mr. 33).

ಜಗದೇಕಚಕ್ಷು jagat-eka-cakṣu. the sole eye of the world: the sun (ಅರ್ಕ, ಸೂರ್ಯ Nn. 56). 2, the moon (ಶಶಿ, ಚಂದ್ರ 56). 3, Yama (ಯಮ, ಅನ್ತಕ 56). 4, Karna (56). 5, glory, renown (ಯಶ, ಕೀರ್ತಿ 56).

ಜಗದೇಕದೇವ jagat-eka-dēva. the sole god of the world (Siv. 4, 132).

ಜಗದೇಕಮಲ್ಲ jagat-eka-malla. the sole wrestler or strong person of the world (Bp. 23, 21; 53, 69).

ಜಗದೇಕರಕ್ಷಕ jagat-eka-rakṣaka. the sole protector or guardian of the world (Bp. 28, 64).

ಜಗದೇಕವೀರ jagat-eka-vīra. the sole hero of the world (Siv. 4, 95, 128).

ಜಗದೇವ jaga-dēva. N. (Bp. 9, 42; 60 sum.; 60, 1. 3. 46. 54. 59. 62; 61 sum.; 61, 6. 7. 13. 20. 21. 34). — ಜಗದೇವಣ್ಣ. — ಅಣ್ಣ. N. (Bp. 60, 2). — ಜಗದೇವದಣ್ಣಾಯಕ. N. (Bp. 37, 6). — ಜಗದೇವರಸ. — ಅರಸ. N. (Bp. 60, 5).

ಜಗದ್ಗುರು jagat-guru. the guru of the world; an eminent guru (C.). 2, Kṛṣṇa (J. 6, 48). see ಶ್ರೀ; Prv. 3. ಜಗದೀಶ.

ಜಗದ್ಗುಪ್ತ jagat-gupta. (Smd. 188). the mirror of the world.

ಜಗದ್ಗುಪ್ತಕ jagat-rakṣaka. the protector or saviour of the world (My.).

ಜಗದ್ರಾಜ jagat-rāja. the king of the universe (J. 5, 4).

ಜಗದ್ವಂದಿತ jagat-vandita. praised or adored by the world. 2, N. of a vrīta (Ch.).

ಜಗದ್ವಲಯ jagat-valaya. the circumference of the world, the universe (Smd. 217, 222 Mdb.).

ಜಗದ್ವಿನಾಶ jagat-vināśa. the destruction of the world.

ಜಗನ jagana. Tbh. of ಜಘನ. the hip and the loins. (Smd. 338). [ಜಗನಮದೇಕ ಜೇಮರತನಾಧ್ವನಿಯಿಲ್ಲದ ಮೂಗುವಟ್ಟುದು Pb. 4, 67].

ಜಗನ್ನಾಥ jagat-nātha. Viṣṇu or Kṛṣṇa. 2, N. of a district and town near Cuttack (B. 4, 28).

ಜಗನ್ನಾಯಕ jagat-nāyaka. the governor of the world (My.).

ಜಗನ್ನುತ jagat-nuta. praised by the world (Bp. 4, 2; 5, 11).

ಜಗನ್ನಯ jagat-maya. containing, or one who contains, the whole world (J. 13, 29).

ಜಗನ್ನಾತೆ jagat-māte. Durgā; Lakṣmī. (My.).

ಜಗನ್ನೋಹನ jagat-mōhana. a very fascinating man (My.). feminine ಜಗನ್ನೋಹಿನಿ (My.).

ಜಗಪಾಪಿ jagat-pāpi. a very profligate woman (Smd. 207, o. r. ಗಜಪಾಪಿ, ಗಜಪೋರು).

ಜಗರ jagara. = ಜಗಲ, ಜಾಗರ 2, ದಗರ. armour, mail.

ಜಗಲ jagala. fraudulent. 2, vinous liquor for distilling. 3, the plant Vangueria spinosa. 4, = ಜಗರ, armour, mail. 5, = ಸಗಲ, cow-dung.

ಜಗಲಿ jagali. = ಜಗತಿ, etc. a verandah, an artificially raised place: a kind of sacrificial altar; the pedestal of an idol (S. Mhr.); a seat of mud, stone, etc. [Tu.]; (ಜಗತಿ, ವೇದಿ Nn. 86; ವೇದಿಕೆ Nn. 148; ವಿಶದಿಕೆ Hla.). [ಕಪ್ಪುರವಳು ಕಿನ ಜಗಲಿಯ ನಗಲಿ ತಾಗಿ ಸಮುದು Pb. 5, 6 va.]. ಯಾಗಕ್ಕೆ ನ್ನು ಮಾಡಿದ ಜಗಲಿ (ವೇದಿ Nr.). ಕಪ್ಪುರವಳಿಕಿನ ಅಳವಟ್ಟ ಜಗಲಿಗರ್ (Cpr. 7, 92 va.). ಜಗಲಿ ಹಾಕಿದವ ಗಗನಾ ಹಾಚ್ಚಾನೇ? — ಜಗಲಿ ಹಾಕಿದ ಬಡ್ಡಿ ಗಗನಾ ಹಾಚ್ಚಾನೇ? — ಎಲ್ಲಾ ದೇವರ ಜಗಲಿಯಾದರೆ ನಿಲ್ಲೋದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳಿ ವಲ್ಲಿ? — ಗೋಡೆ ದಿವ್ದರೆ ಜಗಲಿ ಮೇಲೆ (Prva.). see Cpr. 8, 73 va.; Bp. 47, 10; Rām. 1, 13, 8; J. 17, 23; Si. 106; ಪೊಂ, ರಸ್ಸು.

ಜಗವತ್ತಿ jaga-vatti. Tbh. of ಜಗವರ್ತಿ (Smd. 376).

ಜಗವರ್ತಿ jaga-varthi. (Smd. 376). the turner or mover of the world.

ಜಗಲೆ jagala. a quarrel, a fight; war (ವೆಚು Smḍ. I; ದಾರ್ಮದ್, ಕರೇಕ Hlā.; Mr. 452; ಕದನ Nn. 96, o. r. ಕಾಲೆಗ; ಯುಧ್ಧ, ಸಂಖ್ಯ, ಸಮಾಕ, ಕಲಹ, etc., ಬನರ Si. 294; ದ್ವಂದ್ವ 459; C.; Te. ಜಗಡ; Mhr. ಝಗಡಾ, ಝಗಡ). see ಅಟ್ಟಿಂ- ಉಟಿ ಬಲ್ಲ ವನಗೆ ರೋಗವಿಲ್ಲ, ಮಾತು ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಜಗಲೆವಿಲ್ಲ. — ಜಗಲೆವಿಲ್ಲವೆ ಜಾತು ಹೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಜಗಲೆ ಬನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. — ಜಗಲೆವಿಲ್ಲವೆ, ಜಂಗ ಮಯ್ಯಾ? ಅನ್ನರೆ ಹೆಚ್ಚುಮುಣ್ಣೆ, ಭಿಕ್ಷು ನೀಡೆ! ಅನ್ನ (i. e. at once a quarrel arose). — ಜಾರ ಜೋರರ ಜಗಲೆದಿನ್ದ ಯಜಮಾನಗೆ ಕ್ಷೇಮ. — ಮಾತು ಬಲ್ಲವನು ಮಾಣಿಕಾ ತನ್ನ, ಮಾತಜಾಯದವ ಜಗಲಾ ತನ್ನ (Prvs.). see Prv. s. ಗಾಣಿ. — ಜಗಲೆಗಣ್ಣು, a quarrelsome man (C.). — ಜಗಲೆ ಗಣ್ಣಿ, a quarrelsome woman (C.; Bp. 40, 53; Te. ಜಗಡ-). ಜಗಲೆಗಣ್ಣಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು. to create a quarrel. (Dp. 157, 2). — ಜಗಲೆ ಗಣ್ಣಿಗೆ. = ಜಗಲೆಗಣ್ಣು. (My.). — ಜಗಲೆಗಣ್ಣುಮರ. = ಜಗಲೆದ ಮರ. (My.). — ಜಗಲೆಗಣ್ಣು. a knot of quarrel. — ಜಗಲೆ ತರು. to bring the news of some quarrel before others, generally as a complaint and with the purpose of rousing a quarrel (C.). — ಜಗಲೆ ತೆಗೆ. to pick a quarrel (C.; Bh. 1, 3, 7; B. 2, 31). — ಜಗಲೆದ ಮದ್ದು. (ಬಳಮದು G.). — ಜಗಲೆದ ಮರ. = ಜಗಲೆಗಣ್ಣುಮರ. ತಿನ್ನು ಕ, ಸ್ವಾರ್ಜಕ, ಕಾಲಸ್ಯನ್ತ, ಶಿವಸಾರಕ ಅನ್ನರೆ ತುಮ್ಮರಗಿಡ, ತೂಬರೇ ಗಿಡ; ಇದನ್ನು ಜಗಲೆದ ಮರವೆನ್ನು, ಕೆಲವರು ಅನ್ನುವರು (Si. 130). — ಜಗಲೆ ವಾಡು. = ಜಗಲಾಡು. (My.; B. 5, 321). — ಜಗಲೆ ಹಚ್ಚು to create a quarrel or fight between two parties (C.). ನಡುವೆ ಬನ್ನು ಜಗಲೆ ಹಚ್ಚೋಣ (ತಳ್ಳಿ G.). ಜಗಲೆ ಹಚ್ಚುವನ (ಪಿಶುನ G.). — ಜಗಲಾಡು. — ಆಡು. to quarrel, etc. (C.; B. 1, 18; 2, 30). see Prvs. s. ಬೀದಿ, ಮಗಲು.

ಜಗಲೆಗಾತಿ jagala-gāti. a quarrelsome woman (My.). ಜಗಲೆಗಾತಿ ಮಗಲನೆಯಳು (Prv.).

ಜಗಲೆ jagali. = ಜಗಲಿ, etc. a verandah, etc. (ವಿರ್ಧಿ, ವೇದಿಕೆ Nr.).

ಜಗಲೆ jagale. = ಜಿಗಲೆ, ಝಗಲೆ, ಝಗಡೆ, ಝಗಲೆ, (ಜಾಗಲೆ, etc.). Tbh. of ಝಗಲೆ (Smḍ. 339, o. r. ಝಗಡೆ). a kind of cymbal; a round metal plate beaten on by a class of mendicants; that on which the hours are struck, a gong (ಕಂಸಾಳ Kk. 67; Ss.; Sm. 64, o. r. ಜಿಗಲೆ; Mhr. ಜಂಗಲೆ, ಝಗಲೆ, ಝಗಡೆ, ಜೀಂಗಲೆ).

ಜಗಾತ್ಯ jaga-ātma. Brahmi (Mr. 9).

ಜಗಿ jagi. = ಜಿಗಿ 4, etc. to chew, etc. (My.).

ಜಗುನೆ jagune. = ಜಮುನೆ. Tbh. of ಯಮುನಾ [ದ್ವೈತವನಮಂ ಪೂಜ ಮಟ್ಟಿ ಜಗುನೆಯಂ ಪಾಯ್ಬು Pb. 8, 50 va.]; (Smḍ. 343, 362; Ct. II, 13). ಜಗುನೆಯ ತಡಿಯಲ್ಲಿ ತುಲುಗಲಂ ಮೇಯಿಸಿದಂ (273). — ಜಗು ನೆಯ ಪಿರಿಯ. the elder brother of Yamunā: Yama (Ss.). — ಜಗುನೆಯಯ್ಯ. — ಆಯ್ಯ. the father of Yamunā: the sun (ಸೂರ್ಯ Sm. 14).

ಜಗುಲಿ jaguli. = ಜಗಲಿ, etc. (ವೇದಿಕೆ, ವಿರ್ಧಿಕೆ Mr. 199, o. r. ಜಗಲೆ; ವಿರ್ಧಿಕೆ, ವೇದಿಕೆ Si. 111). [ಕಪ್ಪುರವಳುಕಿನ ಜಗುಲಿಯ ಮೇಗಣ ಕುಸುಮದಸಳ Ap. 11, 73 va.]. see Si. 106.

ಜಗುಲ್ ಜಾಗು. 1. to go away or move off; to slip; to drop down (ಅಪಸರಣ Smḍ. Dh.; ಜಾಲು, ಬಜಲ್ Smḍ. I; ನುಣ್ಣು, ಜಾಲು Ss.). ಜಗುಲ್ಯಂ (Smḍ. 49, 55), ಜಗುಲ್ಯಪಂ, ಜಗುಲ್ಯಂ, ಜಗುಲ್ಯಂ (55). [ಅಕುಳ ವ್ಯಾಕುಳರಾಗಿ ನಾಣ್ಣಿ ಜಗುಲ್ಯ ವರ್ತಮನನ್ನೊಳ ಸಾರ್ಧ ಪೋಷುಂ Ap. 3, 89]. ಗಗನಗಜನಟಿಲತಟಿದಂ ಜಗುಲ್ಯನ್ತ ಪುರಾಣಶ್ಲೋಕಮಯಮಕುರುಂ (Rév. 11, 2). see Cpr. 6, 106 va.; Grj. 2, 71 va.; Rām. 3, 6, 5; J. 14, 26; Sēv. 4, 61, 62, 78.

ಜಗುಲ್ ಜಾಗು. 2. = ಜಗುಲ್ಯ. P. p. of ಜಗುಲ್ 1. — ಜಗು ಟ್ಪರ್. to go away, to disappear (Cpr. 8, 98).

ಜಗೆ jage. = ಜಗಿ, etc. shine, lustre, glitter (Bh. 1, 20, 55; 2, 13, 25).

ಜಗ್ಗನೆ jaggaṇe. = ಚಕ್ಕನೆ. quickly. (S. Mhr., rare).

ಜಗ್ಗಿಸು jaggisu. 1. = ಜಕ್ಕಿಸು 1. to bend the body. (My.).

ಜಗ್ಗಿಸು jaggisu. 2. = ಜಕ್ಕಿಸು 2. to pull with effort. (My.).

ಜಗ್ಗಿಸು jaggisu. 3. = ಜಕ್ಕಿಸು 3. to lower by pressure. (My.).

ಜಗ್ಗು jaggu. 1. = ಜರಗು. to bend down, as a tree with fruit; to bend in, as a roof with weight; to sink, as a wall (My.); to sink, to be diminished, to grow less (as the water of a river. My.; Te. ಸಗ್ಗು, ಸ್ತಗ್ಗು). 2, to hang down; to overspread, in ಮೋಡ ಜಗ್ಗಿ ಹಾಕಿ ಅದೆ (S. Mhr.). [Tu. ಜಗ್ಗು].

ಜಗ್ಗು jaggu. 2. bending. — ಜಗ್ಗು ಹಾಕು. = ಜಕ್ಕಿಸು 1, etc. (My.).

ಜಗ್ಗು jaggu. 3. = ಜೆಗ್ಗು. to pull with effort, to drag, to draw, as cloth, a cart, water, etc. (C.; ಎಟಿ, ಸೆಳೆ G.; ಫ. ಜರಗು). [Tu. ಜಗ್ಗು].

ಜಗ್ಗು jagdha. eaten.

ಜಗ್ಗು jagdhi. eating; food.

ಜಘನ jaghana. = ಜಗನ. the hinder part, the buttock; the hip and loins; the pudenda, the mons veneris (ತಿಳಿ Nn. 118; ಪೂಜನಾಟಿ Ct. II, 75). 2, the rear guard of any army.

ಜಘನಕೂಪಕ jaghana-kūpaka. the hollow of the loins ಇಳುಂಡೆಯ ಕುಪು Hlā.).

ಜಘನೇಫಲೆ jaghanē-phale. the opposite-leaved fig-tree, Ficus oppositifolia.

ಜಘನ್ಯ jaghanya. hindmost, hinder; last, ultimate. 2, low, base, wicked, very vile (ಕುಪ್ರಿಯ, ಅತಿಕೀಟದು Mr. 453); a Cūḍra, or Cāṇḍāla.

ಜಘನ್ಯಜ jaghanya-ja. last-born; a younger brother. 2, a Sūdra.

ಜಘನ್ಯಪಾತ್ರ jaghanya-pātra. a low receptacle or person. (Kāv. IV, 2, 34).

ಜಂಕಣೆ jaṅkane. = ಜಂಕೆ, ಜೆಂಕಣೆ. scolding, chiding (ಜರ್ವ Sm. 39; Kk. 42, o. r. ಜೆ-; Ct. II, 50; ಫ. ಜಡಿ 1); crying, chirping, etc. (ಬಗ್ಗು Ct. II, 22; ಫ. ಜಡಿಪ); grunting (ಹು ಮ್ನನೆ I, 44).

ಜಂಕಿಸು jaṅkisu. = ಜೆಂಕಿಸು. to scold, to chide; to despise; to put into shade (Bp. 21, 15; 22, 33; 40, 38; Rēv. 8, 47; Sēv. 4, 14); to cry, to chirp, to grunt (Grj. 5, 20; Rēv. 5, 55 va.).

ಜಂಕೆ jaṅke. = ಜಂಕಣೆ, ಝಂಕೆ. crying out, chiding [ಕೊನೆ ವೆಸೆ ದಿಟ್ಟುಮುಟ್ಟಿ ಕೆಲಜಂಕೆ ನಿವರ್ತನೆ ಕಾಣ್ಣೆ ಪರ್ವದೇವರ್ಸನದೊಳಾ ಬಲೆಯೊಳೊಡವ್ವುಡೆ Pb. 10, 77]; (Grj. 2, 15; Sēv. 4, 131).

ಜಂಕೆ jaṅke. Tbh. of ಝಂಕೆ (Smḍ. 339).

ಜಂಗಮ jaṅgama. moving, movable, locomotive; that which has motion; living. 2, a walking liṅga: a Liṅgavanta (sometimes

married, sometimes unmarried) of a higher position brought about by a kind of dikṣe, also called an Ayya, whose feet and liṅga are worshipped by the other Liṅgavantas, who lives either by begging and eating in the houses of the various castes of the Liṅgavantas or by trading, and may be made a guru [ಉಂಬ ಜಂಗಮ ಬಂದರೆ ನಡೆಯೆಂಬರು ಉಣ್ಣದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಬೋನನ ಹಿಡಿಯೆಂಬರಯ್ಯಾ Bv. 194]; (C.; Bp. 2, 41; 24. 1-3; 30, 20; 35, 42). see ಮಿಣ್ಣ. — ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕುಲವಿಲ್ಲ ಗಂಗೆಗೆ ಹೊಲೆಯಿಲ್ಲ. — ಜಂಗಮನ ಹೆಣ್ಣು ತಿ ಜಾಣೆಯಾದರೆ ಜಗಕ್ಕೆ (ಆಕೆಯನ್ನು) ಬನ್ನ ಭಾಗ್ಯವೇನು? — ಜೂಜಾಡು ವನಗೆ ಜಂಗಮನ ಸುದ್ದಿ ಯಾಕೆ? — ಜಂಗಮನಿಗೆ ಯಾಕೆ ಜನವಾರ, ಹಾರು ವನಿಗೆ ಯಾಕೆ ವ್ಯಾಪಾರ? (Prvs.). see Prvs. s. ಬೊಟ್ಟು, ಶಿವಾರ್ಜನೆ. — ಜಂಗಮಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. = ಜಂಗಮ. see Prv. s. ಜಗ.

ಜಂಗಮಗಿತ್ತಿ jaṅgama-gitti. a Jaṅgama's wife (C.).

ಜಂಗಮತಿ jaṅgamati. = ಜಂಗಮಗಿತ್ತಿ. (S. Mhr.).

ಜಂಗಮಪ್ರಸಾದ jaṅgama-prasāda. any favour or gift from a Jaṅgama (C.; Bp. 33, 12; 56, 22).

ಜಂಗಮಪ್ರಾಣ jaṅgama-prāṇa. the specific soul or quality of a Jaṅgama (Bp. 37, 1).

ಜಂಗಮಲತೆ jaṅgama-late. a walking creeper or tree (Cpr. 1, 125).

ಜಂಗಮಲಿಂಗ jaṅgama-liṅga. a walking liṅga : a Jaṅgama (Bp. 3, 18; 35, 50; C.); or occasionally the liṅga worn by a Jaṅgama.

ಜಂಗಮಸ್ಥಾವರ jaṅgama-sthāvāra. that which has motion and that which is stationary. (My.).

ಜಂಗಮೇತರ jaṅgama-itara. immovable.

ಜಂಗಲ jaṅgala. = ಜಂಗಲು. a jungle, a forest; a waste, desert place (Sk., Mhr., H.; S. Mhr. rare).

ಜಂಗಲಿ jaṅgali. relating to a jungle or forest (My.).

ಜಂಗಲು jaṅgalu. = ಜಂಗಲ. (My.).

ಜಂಗಕ್ಕೆ jaṅgaḷa. 1. slackness, looseness (ಸಡಿಲ್ಲದು Kk. 56; ಬಜಲ್, ಸೋಲ್, ಸಡಿಲುದು Sm. 49, o. r. ಬಜಲ್; Te. ಸಳು; Mhr. ಚಳು; cf. ಸಡ್ಲು; ಚಳು?). [Tu. ಚಕ್ಕೆ].

ಜಂಗಳೆ jaṅgaḷa. 2. = ಜಂಗುಳಿ, etc. (Rām. 4, 3, 5). — ಜಂಗ ಳನ್ನು 0. — ಸರಿ. to flow in large quantities (Rām. 4, 2, 38).

ಜಂಗಳಿ jaṅgaḷi. = ಜಂಗುಳಿ, etc. (S. Mhr.). — ಜಂಗಳಿದನ. a herd of village cattle (S. Mhr.).

ಜಂಗಾಲ್ jaṅgāl. 1. a platform with railings placed on two boats, used at ferries (My.; Tu.; M. ಚಜ್ಜಾಡ, portuguese *jangada*; Mhr. ಸಾಂಗಡ, a float composed of two boats bound together).

ಜಂಗಾಲ್ jaṅgāl. 2. Zangar, verditer, a greenish blue dye (C.; Si. 51; Mhr., H. ಜಂಗಲ; cf. ಜಾಗ). — ಜಂಗಾಲ್ಪಟ್ಟೆ. = ಜಂಗಾಲ್. (My.).

ಜಂಗು jaṅgu. (fr. ಜಣ್). a ringing round brass bell worn by a Jaṅgama mendicant on his leg (S. Mhr.).

ಜಂಗು jaṅgu. 1. rust of iron, of brass or copper. (Mhr. H.). ಬಂಗಾರ ಬಹಳ ಜಡ; ಅದು ಜಂಗು ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮಿಗೆಯನ್ನು ದಿನಾಲು ಬೆಳಗುವದಜ್ಜಾನ್ದ ಜಂಗು ಹತ್ತುವುದಿಲ್ಲ (B. 1, 25. edition of 1886).

ಜಂಗು jaṅgu. 2. to become rusty, to grow covered with verdigris. (Mhr. ಜಂಗಜೇಂ). ನನ್ನ ತಮ್ಮಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಜಂಗುತ್ತದೆ? (B. 1, 25. edition of 1886).

ಜಂಗು jaṅgu. 3. war, warfare (My.; Mhr., H. ಜಂಗ).

ಜಂಗುಡಿ jaṅguḍi. the region of the arm (ಭುಜದೇಶ Bhn. 39; cf. ತೆಗಲ್).

ಜಂಗುಳಿ jaṅguḷi. = ಜಂಗಳೆ 2, ಜಂಗಳಿ, ಜಂಗುಲು. ಜಂಗುಳಿ or ಜಂಗುಲು (Sm. 39). a mass, an assemblage, a herd, etc. [ಜಂಗುಳಿಯ ಕಾವ ಗೋವ ಹಲವು ಹಸುವ ನಿನಾದಿಸುವನೆ Bv. 284; Cv. 600]; (ಮೊತ್ತ Ct. II, 99; Bhn. 39; ಗೊನ್ನಡೆ, ದೊನ್ನಡೆ, ಗೊಂಗಿ, ವಂಗಡ, ತಣ್ಣ, ಗಡಣ, etc., ಶ್ರೇಣಿ Sm. 54; ತೆರಳಿ, ದೊನ್ನಡೆ, etc. ಶ್ರೇಣಿ Kk. 17). see Pril. 3, 31; Cpr. 10, 87 va.; Bhāgavata 10, 18, 8.

ಜಂಗುಳಿಗ jaṅguḷiga. (Tbh. of ಜಾಂಗುಲಿಕೆ? cf. Sk. ಜಂಗುಲ, poison, venom). N. of a class or caste of people (Rām. 5, 8, 51).

ಜಂಗುಲು jaṅguḷu. = ಜಂಗುಳಿ, q. v.

ಜಂಗಿ jaṅge. a stride (Te.; cf. ಚಂಗು 2; ಜಂಘೆ?). ಗುರು ಜಂಗಿ ಯಂ ನಿಡುಜಂಗಿಗಳನಿಡುತ (Bp. 26, 31). ಗುರುಜಂಗಿಗಳನಿಡುತುಂ (32, 28).

ಜಂಘಾಕರಿಕೆ jaṅghā-karika. active with the legs, running quickly; a runner, a courier.

ಜಂಘಾನಿಲ jaṅghā-nilla. a swift, rapid wind (ಸಾರಿ ಬಹ ಗಾಳಿ, Mr. 50, o. r. ಜಂಘಾನಿಲಂ. cf. ಜಂಘಾನಾತ).

ಜಂಘಾಬಲ jaṅghā-bala. power of, or in the, legs (My.).

ಜಂಘಾಲ jaṅghāla. running, fleet, swift; a runner, a courier (ನೇಗಿ, ನಿಲ್ಲದೆ ಆತಿ ಹರಿವನಂ Mr. 234).

ಜಂಘೆ jaṅghe. ಜಂಘಾ. the shank or lower part of the leg from the ankle to the knee; the upper part of the leg; the leg (ಪ್ರಸ್ತುತೆ, ಕಿಣುದೊಡೆ Hā.; Mr. 332). 2, N. of a plant (see Mr. s. ವಿಶಾಕ್ಷ).

ಜಜ jaṭa. a warrior (Sk.; cf. ಜಜ್ಜಾರ).

ಜಜಾವನೆ jaṭāvane. a mode used in saṅgīta (V. 11, 9).

ಜಜ್ಜರಿತೆ jajjarita. Tbh. of ಜಜರಿತ. crushed, etc. ಜಜ್ಜರಿತಧೈರ್ಯ (ದಿಗಿಲ್ Ct. 1, 64).

ಜಜ್ಜಾರ jajjāra. = ಜಂಝಾರ, ಜರ್ಜಾರ. a lofty, bold man, a hero (Bh. 8, 21, 27; Rām. 6, 13 sum.); a body of heroes (Rām. 6, 50, 44).

ಜಜ್ಜು jajju. 1. = ಜೆಚ್ಚು, etc. to bruise, to crush, to squash (C.). cf. ಜಡಿ 4.

ಜಜ್ಜು jajju. 2. the state of being bruised, etc. (My.). — ಜಜ್ಜಿಡಿಕೆ. — ಅಡಿಕೆ. an areca nut somewhat squashed after boiling (My.).

ಜಂ jaṇ. = ಜಣ್, ಜಣ. — ಜಂಜಣ. the sound of the geṇṇe and of small bells (My.). — ಜಂಜಣೆನು. to emit the sound of ಜಂಜಣ (My.).

ಜಂಜಡ jaṇjaḍa. = ಜಂಜಾಟ, ಜೊಂಜಾಟ. trouble, cares, bother, plague (Bh. 1, 10, 24; Rām. 2, 2, 26; Bh. 3, 14, 15. J. 19, 33; 25, 22; Mhr. ಜಂಜಾಳ; Te. ಜಂಜಾಟ).

ಜಂಜರ jaṇjara. (general): running, not specified or classified; = ಜಂಜರನಮ್ಮರ (My.). — ಜಂಜರನಮ್ಮರ. numbers added together consecutively without regard to particulars (My.). — ಜಂಜರಬನ್ನಿ. running (not classified) state of numbers or papers (My.).

ಜಂಜಾಟ jaṇjaṭa. = ಜಂಜಡ, etc. (My.). ಜಂಜಾಟ ತಪ್ಪಿದರೆ ಆತನದ್ದಿ ಏನು? (Prv.).

ಜಂಜಾಲು jaṇjālu. a swivel gun (My.; Br. H. ಜಜಾಯಿ, ಜಲಾಲಿ, ಜಜಾಯಿಲ್, ಜಂಜಾಲಿ, ಜಮುಜಾಲಿ; T. ಜಂಜಾಲ).

ಜಂಜು jaṇju. Tbh. of ಝಂಝೂ (Sm. 339).

ಜಂಝಾರ jaṇjhāra. = ಜಜ್ಜಾರ, etc. a hero, etc. (Rām. 5, 9, 1; 6, 20, 36).

ಜಟಿ jaṭa. 1. = ಜಟಾ. an imitative sound. — ಜಟಿಪಟಿ. reit. smartly, briskly, quick (C.; Mhr. ಝಟಿಪಟಿ). — ಜಟಿಪಟಿ. = ಜಟಾಪಟಿ, strife.

scuffle, an angry or brisk discussion (S. Mhr.; Mhr. ಝಟಾ ಪಟೀ).

ಜಟಿ jaja. 2. wearing twisted or entangled locks of hair. (Smd. 142).

ಜಟಿಕರಿಸು jajakarisu. to shake off; to scorn, to treat scornfully (S. Mhr. rare; Mhr. ಝಟಿಕರಿಸು, ಝಟಿಕಾವಿಸೇನು, to shake a cloth, etc.).

ಜಟಿಕಾಯಿಸು jajakāyisu. = ಜಟಿಕರಿಸು, ಜಡಕಾಯಿಸು. (My.).

*ಜಟಿಮಟಿಕ jajamaṭika. an agitated person; dandy? ಜಟಿಮಟಿ ಕರ್ಕಳಂ ತೊಡರೆ ಸುತ್ತಲುಂ Ap. 3, 45.

*ಜಟಿಮಟಿಸು jajamaṭisu. to be agitated; to be pompous? ಜಟಿಮಟಿಕೊಣ್ಣು ನಿಮ್ಮಿ ಘಟಿಯಿಸುವೀ ಸನ್ನಿ ಕಾರವರ್ಕೊಳ್ Pb. 9, 23.

ಜಟಾ jajā. = ಜಟಿ 1. — ಜಟಾಪಟಿ. = ಜಟಿಪಟಿ. (C.).

ಜಟಾಜುಟಿ jajā-juṭi. the long tresses of hair twisted on the top of the head; a quantity of twisted hair.

ಜಟಾಧಾರಿ jajā-dhārī. wearing matted or braided hair. (My.).

ಜಟಾಬಂಧು jajā-bandha. a knot or coil of matted hair.

ಜಟಾಭಸ್ಮ jajā-bhasma. N. of rakṣasa (Bp. 54, 56).

ಜಟಾನಾಂಜಿ jajā-māṅgi. a herb growing on the Himalaya, the Indian spikenard, *Nardostachys jatamansi* Dec.

ಜಟಾಯು jajāyū. N. of a fabulous bird, the king of the vultures, killed by Rāvaṇa (Smd. 231 Mdb.; Rām. 3, 10, 31; J. 18, 4).

ಜಟಿ jaji. wearing the jajā; Śiva; an attendant of Skanda. 2, the waved-leaved fig-trees, *Ficus infectoria*. see ಕಬ್ಬಿಸುರಿ, ಬಸರಿ. 3, a woman whose business is to braid (another's) hair (J. 5, 58).

ಜಟಿಲ jajila. wearing the jajā, having clotted or entangled hair. ಜಟಿಲತ jajilita. clotted, twisted, braided (Smd. 142 Mdb.; Abh. P. 12, 2 va.).

ಜಟಿಲೆ jajille. = ಜಟಾನಾಂಜಿ. the Indian spikenard.

*ಜಟಿಕೆ jajika. = ಜಟಿಲ. ಎನೆಯನೆ ರತ್ನ ರತ್ನಿ ಜಟಿಕೆಂ ಮಕುಟಂ Pb. 8, 7.

ಜಟುಲ jajula. = ಜಡುಲ. a freckle, a mark.

ಜಟಿ jaja. ಜಟಾ. = ಜಡಿ 1, ಜಡಿ 3, ಜಡಿ ಸಟಿ 2. the hair matted and twisted together as worn by Śiva, ascetics, etc.; the long tresses of hair twisted or braided together and coiled in a knot over the head, etc. (ಕಡ, ಮುಟ್ಟು ಯ ಕೂದಲು Nn. 100; ಮೂಲಿ, ಜಡಿ 101; ಕೇಶ Mr. 518); a braid or trees of hair (of females, My.). 2, a pendent root from the banyan, etc. (ಶಿಫೆ, ಮರದ ಬೀಜಲು 100; ಬಿಜಲ್ 518; ಮರದ ಬಿಜಲು Hla). 3, a fibrous root; a root; the root of trees (ಮೂಲ, ಮರದ ಬೀರು 100; ಬೇರ್ 518). 4, peculiarity, a peculiar object (ವಿಶೇಷ, ವಿಶೇಷವಾದನ್ವಾದು 100). 5, a peculiar arrangement of the vedic text (ಛಂದ, ಛಂದಸ್ಸಿನ ಭೇದ 100). 6, a crow (ಬರಿಘರ್, ಕಾಗೆ 100). — ಜಿಗಣೆಯುಪದ್ಧಾ, ನೋಡಲೋ? ಜಟಿಯ ಹಾವಳಿ ನೋಡಲೋ? (Prv.).

ಜಟ್ಟಿ jaji. = ಜಟ್ಟಿ 1. a professional wrestler (C.; B. 2, 2; Te. ಜಟ್ಟಿ, ಜಟ್ಟಿ, ಝಟ್ಟಿ, ಝಟ್ಟಿ; T. ಜಟ್ಟಿ; Mhr., H. ಜೇರೇ). ಜಟ್ಟಿಯಾದರೂ ತಟ್ಟಿನ ಹಾಟ ಬೇಕು (Prv.). see Prv. 2, ಪಟ್ಟಿ 3, ಪಟಿ 2, ಭಟಾ. — ಜಟ್ಟಿಕಾಳಗ. a wrestling match or combat (My.). — ಜಟ್ಟಿಮಲ್ಲ. dupl. an athlete among wrestlers (S. Mhr.). — ಜಟ್ಟಿಹಿಡಿತ. the wrestler's hold, a grapple (My.).

ಜಟ್ಟಿಗ jajiṅga. = ಜಟ್ಟಿಗ. a professional wrestler. [ನಮ್ಮ ಕುಲಮೊಳ್ ಮಕ್ಕಳೆರೊ ನೀನೆ ಜಟ್ಟಿಗನ್ನೆ ಮುನ್ನಿನೊಡಣ್ಣನೇಡ ಮಗನೇ ಕೈಕೊಳ್ ಧರಾಧಾರಮಂ Pb. 1, 81]; (Abh. P. 3, 28; Si. 294).

ಜಠರ jathara. hard, firm, solid; (cf. ಕಡು 1). 2, old. 3, the belly (ಪೊದೆ Ct. II, 46; cf. ಬಸಣು).

ಜಠರಾಗ್ನಿ jathara-agni. the digestive fire of the stomach, the gastric juice. (My.).

ಜಡ jada. = ಜಲ 1. cold, frigid, chilly; cold, frost (ತುಷಾರ, ಹಿಮ Nn. 53; ತುಷಾರ Mr. 525; cf. ಚಳಿ 2). 2, slow, dull, apathetic, senseless, stupid, irrational, foolish, unintelligent (ವಿಝಲ Nn. 149; ಮೂರ್ಖ, ಮೂಢ 53; ಅಜ್ಞ 525; cf. ಚಳಿ 1); hard, solid; heavy (My.; Mhr.). 3, water (ಜಲ; ಉದಕ 53; ಜಲ 525). 4, dumb (ಕಳ, ಸನ್ನ ಮೂಗ Mr. 388). 5, a mountain (ಪರ್ವತ, ಬೆಟ್ಟ 53). 6, sacrifice ಮಖ, ಯಜ್ಞ 53). 7, substance, thing, matter (ದ್ರವಿಣ, ವಸ್ತು 53). 8, = ಜಡ್ಡು, heaviness in the body, fatigue, indisposition, illness (C., not Sk.). — ಜಡದನ ನಡೆದು ಬನ್ನಾನೇ? (Prv.). — ಜಡ ಹೋಗು. difficulty to take place, to be difficult (S. Mhr.; B. 5, 225. 226).

ಜಡಕಾಯಿಸು jadakāyisu. = ಜಟಿಕಾಯಿಸು. (My.).

ಜಡಕ್ರಿಯೆ jada-kriya. slow at work, sluggish, dilatory (ತಳುವೆ ಮಾಟ್ಟು Mr. 242).

ಜಡಜ jada-ja. = ಜಲಜ. water-born; a lotus.

ಜಡಜಗರ್ಭ jada-garbhā. = Brahmā (Bp. 54, 6).

ಜಡಜಜ jada-ja. Brahmā (My.).

ಜಡಜಂತು jada-jantu. = ಜಡಜೀವಿ. (Cpr. 4, 54).

ಜಡಜಭವ jada-bhava. = Brahmā (Bp. 43, 42).

ಜಡಜಾತ jada-jāta. = ಜಡಜ. (R.).

ಜಡಜಾಪ್ತ jada-jāpta. the sun (R.).

ಜಡಜಾರಿ jada-jāri. the moon (R.).

ಜಡಜೀವಿ jada-jīvi. a stupid, etc. being (Bp. 60, 7).

ಜಡತೆ jadata. (fr. ಜಡಿ 4). = ಜಡಿತ. beating, ramm-ing, forcing in, as a cartridge, driving in, as a nail (C.). — ಜಡತೆ ಮಾಡು. to ram, etc. (C.).

ಜಡತನ jadātana. = ಜಡತೆ. (J. 6, 2).

ಜಡತಿ jadati. a close and narrow search (C.; Mhr. ಝಡತಿ); a strict reckoning; an account (Mhr.; My.; B. 5, 279).

ಜಡತೆ jadate. coldness, chilliness; apathy; stupidity; stupor, stupefaction; despair (Bp. 36, 42; 39, 15; Rām. 3, 4, 4). 2, one of the sancāribhāvas (Kāvya. IV, 2, 16).

ಜಡತ್ವ jadātva. = ಜಡತೆ. (Abh. P. 7, 14; My.). 2, heaviness; inertia (Mhr.; ಸ್ತಮ್ಭ, ಒಜ್ಜೆ G.; My.; B. 4, 96).

ಜಡಧರ jada-dhara. = ಜಲಧರ. a cloud (Bp. 37, 25; Śēv. 3, 37).

ಜಡಧಿ jada-dhi. = ಜಲಧಿ. the ocean (Bp. 58, 62; C. Bp. 47, 33; J. 2, 12). 2, a receptacle or place of fools (J. 2, 12).

ಜಡಪು jadapu. (fr. ಜಳಿ 1). lustre, radiance, brightness, shine (Rām. 4, 6, 4; 4, 7, 10; 6, 2, 7; T. ಜಡಿ, splendour).

ಜಡಪ್ರಾಸು jada-prāsu. a stupid, unidiomatic alliteration (Mr. 2).

ಜಡಮತಿ jada-mati. a stupid person (Bp. 32, 49; 35, 51). 2, stupidity.

ಜಡಾಕರತ್ವ jada-ākaratva. the state of being an accumulation of water or an ocean (Cpr. 1, 127 va.).

ಜಡಾಯಿಸು jadāyisu. = ಜಡಾಯಿಸು 1, etc. to ram, to drive in; to fasten or bolt, as a door (My.).

ಜಡಾಶಯ jada-śaya. = ಜಲಾಶಯ. a reservoir, etc. (Cpr. 7, 62 va.).

ಜಡಿ jadi. 1. = ಜಡೆ, ಜಟಾ 1. to use threatening language; to threaten, to menace; to frighten; to blame,

to chide; to grunt angrily, as a wild hog; to urge on by cries (ತರ್ಜನ Sm. Dh.; Sm. 93; Te. ಜಡಿ, to fear; ಜಡಿಸಿಂಚು, to frighten; T. ಕಡಿ, fear; to reprove; see s. ಜಳಿ; cf. ಜವ್ವ 1 & 2). [ಇನಿಸೆದೊತ್ತೊಡೆ ಮಾಡದೆ ಜಡಿದವನೆ ಕೃತಿಗಳಂ ಕೆಡೆನುಡಿವರ್ Kr. 1, 40; Pb. 2, 13; Ap. 14, 36; ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಎನ್ನ ಮನನ ಜಡಿದು ನೋಡದಿರಯ್ಯ Bv. 323]. ಜಡಿಯದಿರ್ಕೆ ನಯಮಾಟವನ ಅರಸಂ! (Sm. 234). ಜಡಿದು ಸಾರಥಿಯಂ (28). ಬಾರಿಸಿದುವು ಬಿಡದೆ ಜಡಿದು ವನದೇವತೆಗಳ (109). ಜಡಿಯುತ್ತಂ ಪೊದಂ (280, o. r. -ಪೊಡೆದಂ). ಜಡಿನ ರಕ್ಕಸಬೇರಂ (Kk. 7). ಶಿಶ್ನಾಚಾರ್ಯತನದಲಿ ಜಡಿದು, ಜಂಕಿಸಿ (Pril. 3, 32). see Grj. 2, 107; Bp. 38, 28; 47, 49; Bh. 1, 8, 31; 1, 10, 27; 3, 13, 26; Rām. 6, 10, 18; V. 9, 60; Sēv. 1, 83; 4, 44; Rāv. 5, 123; 6, 11 va. (twice); 14, 12 va.; J. 2, 9; 4 sum.; 11, 33; 28, 45; Bhāgavata 10, 18, 2.

ಜಡಿ jādī. 2. to wave, to brandish, as a sword, etc. (Abh. P. 13, 78; 14, 188; Grj. 2, 106 va.; Rām. 5, 3, 61; 6, 2, 7; Sēv. 4, 14, 60; J. 4, 19; 20, 37; Rāv. 5, 120; 6, 36; C. Bp. 47, 37). 2, to move to and fro (v. i.; Rāv. 7, 18). — ಜಡಿ ಜಡಿ. rep. of No. 1. (Bp. 16, 18).

ಜಡಿ jādī. 3. short P. p. of ಜಡಿ 2 No. 1, in ಜಡಿ ಜಡಿದು (Bp. 26, 12; 32, 58).

ಜಡಿ jādī. 4. to beat (with a stick, the hand, the fist, C.); to pound, to crush. [ನಾಯುಭೂತಿಯುಂ ಮುಳಿದು ಬಯ್ಯು ಜಡಿದು ಕಾಲಿನ್ದಂ ತಲೆಯನೊಡೆದು Vr. 8, 16; (J. 4, 23; 28, 45, 47; My.). ಜೇಡಿಮಣ್ಣು ಜಡಿದರೆ ಸಕ್ಕರೆ ಆಗುವದೋ? (Prv.). 2, to beat into, as mud into a hole; to force in, to ram, as a cartridge; to drive in, as a nail (C.). [Tu.]

ಜಡಿ jādī. 5. the act of beating (Bh. 1, 7, 2).

ಜಡಿ jādī. 6. = ಜಡಿ. a long-continued fine small rain (ಅಲ್ಪವೃಷ್ಟಿ Sm. Dh.; ಸೋನೆ Sm. 93; J. 2, 9; C.; Te.; Mhr. ಝಡ; M. ಜಟುಜಟೇ, drizzlingly; ಚಾಟು, ಚಾಟು, to drizzle; cf. ಕಸಿ 3, ಸರಿ 4); [— ಜಡಿಕುಟ್ಟಿಮುಟೆ continuous heavy rain]. — ಜಡಿ ಮುಟೆ = ಜಡಿ. (C.). ಎಡೆ ಬಿಡದೆ ಸುರಿಯುವ ಜಡಿಮುಟೆ (ಧಾರಾಸಮ್ಪಾತ, ಅಸಾರ Si. 31).

ಜಡಿ jādī. 1. to join (v. i.), to be connected with, to be accompanied by (C. Bp. 11, 5; Mhr. ಜಡಣೇಂ). 2, to be filled to superfluity or be crammed (Bh. 1, 10, 24); to become abundant or excessive (Bh. 2, 13, 33; 8, 23, 4; Rām. 3, 6, 50).

ಜಡಿ jādī. 2. to be shed in a continuous manner, as tears (Rām. 5, 9, 25; Mhr. ಝಡಣೇಂ, ಝಡಿಣೇ; to waste away, as the body (J. 18, 48; Mhr.); to give way, to sink (Bh. 3, 13, 32; Rām. 1, 16, 10; Mhr.; see Bhn. s. ಕುಸಿ 4).

ಜಡಿ jādī. 3 = ಜಡಿ 1, etc. (S. Mhr.; B. 2, 22). ಕಾಸಿ ಕಂಜಡಿ ಯಾಕೆ? ಭಾಸುರದ ಜಡಿ ಯಾಕೆ? ಕೇಶ ಕಿತ್ತಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಯಾಕೆ? ತ್ರೈಮಲದ ಅತಿ ಬಿಡನ್ ಅನಕ! (Sp.).

ಜಡಿತೆ jādita. = ಜಡತೆ. beating, etc. (My.).

ಜಡಿತಿ jāditi. Tbh. of ಝಟಿತ. quickly. (Sm. 339; ಬೇಗಂ Cm.)

ಜಡಿಸೆ jādipa. the sound or cry of birds (ಬೆಜ್ಜೆ, ಬಗ್ಗೆ, ಬಿಪ್ಪಣ್ಣ, ಚಪ್ಪರಣೆ Sm. 29; cf. ಜಂಕಣೆ); the note of the cuckoo (ಕೋಗಿಲೆಯ ಚಪ್ಪರಣೆ Sm.). (Te. ಜಡಿ, ಸಡಿ, ತಪ್ಪಡು, noise, sound; cf. ಸಪ್ಪಳ).

ಜಡಿಸು jādīsu. to cause to beat, etc. (C.).

ಜಡಿಸು jādīsu. to fill to superfluity, to cram (Rām. 6, 13, 4).

ಜಡಿಕ್ಕುತೆ jādī-kṛta. stunned, rendered sluggish, etc. (Cpr. 6, 103).

ಜಡಿಛಾವೆ jādī-bhāva. dullness, sluggishness, apathy; insensibility.

ಜಡುಪು jādupu. a flap (attached to a paper-kite, My.; Mhr. ಝಡಪ).

ಜಡುಲ jādula. = ಜಟುಲ. trembling, etc. (Sk.; R.).

ಜಡೆ jādē. = ಜಡಿ 1, of which it is an o. r. in Sm. 28, 109.

ಜಡೆ jādē. 1. = ಜಡಿ 3, ಜೆಡೆ. Tbh. of ಜೆಜಿ (Ct. II, 91; ಸಜಿ, ಜೆಜಿ Mr. 320; ಮರದ ಬೀಜಲ್ Kk. 19). [ಅತಿ ವಿಶದ ವಿಶಾಲೋರುಕ್ತತದಿನ್ನೊಪ್ಪಿ ವನಿತು ಜಡೆಯುಮಂ ನಾನ್ತಿ Pb. 1, 105; Ap. 14, 142]. see Si. 121. 216. 230. 415. ಜಡೆಯವರನ್ನೂ ಮುದಿಯವರನ್ನೂ ತೊಡಗಿ ಬಾರದು (Prv.). (the Mysore use of ಜಡೆ for a woman's long plaited hair is unknown in S. Mhr., but occasionally the term is used for the plaited hair of little girls). — ಜಡೆಕಳ್ಳಿ. a kind of the Euphorbia called Triangular spurge (My.). — ಜಡೆಕುಟ್ಟು. an ornament that is attached to the point of a tress of hair by women (My.). — ಜಡೆಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. 1. = ಜೆಡೆ-1. the hair to be matted. ಜಡೆಗಟ್ಟಿದ ಕೂದಲದ ಗುಮ್ಮು (ಜಟಾಜಾಟಿ G.). 2, to plait tresses (J. 26, 9). — ಜಡೆಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. 2. = ಜೆಡೆ-2. a band of plaited hair. see ಕಡ್ಡಣ. — ಜಡೆದೇವರು. Siva, etc. ಜಡೆದೇವರಿಗೆ ನೆಲೆ ಇಲ್ಲ, ಬೋಟದೇವರಿಗೆ ನೆಲೆ ಉಣ್ಣೇ? (Prv.). — ಜಡೆನಾಗರ. a small circular plate of gold ornamented with the figure of a cobra, that is attached to the upper part of a woman's long plaited hair (My.). — ಜಡೆ ಬಂಗಾರ. the flowery gold ornament tacked along the braid of hair of a female (C.). — ಜಡೆವಿಲ್ಲೆ. a round gold plate ornamented with a jasmine flower, worn by women over their plaited hair (My.; Si. 217). — ಜಡೆಮುಡಿ. (ಮೌರಿ Si. 455). ಜಡೆಮುಡಿಯವ, a ṛṣi (J. 16, 28). — ಜಡೆವೆಣೆ. — ಜೆಣೆ. an entwining of pendent roots (Cpr. 5, 39 va.). — ಜಡೆ ಪತ್ತಿ. a kind of cotton (Si. 150; My.). — ಜಡೇ ಬಸರೇ ಗಿಡ. see s. ಪಣೆಯಾಲ.

ಜಡೆ jādē. 2. the plant *Mucuna pruriens* Hook.

ಜಡ್ಡಿ jādī. a judge (C.; Si. 258; Br. ಜಝ್). [E.].

ಜಡ್ಡೆ jādḍē. = ದಡ್ಡೆ 1. nearness, union (Te. ಜಡ್ಡೆ). — ಜಡ್ಡೆ ಕ್ಕರ. — ಅಕ್ಕರ. = ದ. — one consonant written below another (Te.; R.).

ಜಡ್ಡು jādḍu. 1. = ಜೆಡ್ಡು 2, ದಡ್ಡು 2. callosity; a callous spot; a wart; a scar (My.; Tu. ದಡ್ಡು. Te.; M. ತಟುಮ್ಪು, T. ತಟುಮ್ಪು; see ಕಲೆ 1). ದೊಡ್ಡ ಮಾರ್ಗಮೆನ್ನು, ಅನೆ ಕುದುರೆಗೊಳ ಅದ ಕಿಟುಮೊಡೆಯ ಜಡ್ಡು (Sm. II, o. r. — ಜೆಡ್ಡು, — ದಡ್ಡು).

ಜಡ್ಡು jādḍu. 2. = ಗದಡು, ಜೆಡ್ಡು 3. the disagreeable smell of ghee, etc. due to its becoming old. (C.). ಗೊಡ್ಡು ಸಾಟುಗೆ ಜಡ್ಡು ತುಪ್ಪ (Prv.). — ಜಡ್ಡು ವಕ್ಕಿ. — ಪಕ್ಕಿ. the ruddy shield-rake, *Casarea rutila* (Gz., as Jaddu —). [Tu. ಜೆಡ್ಡು].

ಜಡ್ಡು jādḍu. Tbh. of ಜಡ. heaviness in the body, slight indisposition (C.; Te.; B. 4, 122); sickness, disease (My.).

ಜಣ್ ಜಾṇ. = ಜಣ, etc., ಠಣ್. (My.). — ಜಣ್ ಜಣ್. = ಜಣ ಜಣ. (My.).

ಜಣ jana. = ಜಂ (ಜಣ್), ಜಣ್, ಝಣ. an imitative sound. — ಜಣ ಜಣ. rep. the tinkling of the geṇṇe or of small bells, and the ringing or clanking of rupees when falling on a

stone or being filled in a bag (C.; Mhr. ಝಣಝಣ; Sk. ಝಣ ಝಣ). — ಜಣಜಣಿಸು. = ಜಂಜಣಿಸು. (My.).

ಜಣ್ಣೆ janna. joining; meeting and going together (on a road); partnership; the state of being joined to (as one article to another; My.; Te. ಜಣ್ಣೆ; H.). cf. ಜಿಟ್ಟಿ, ತಣ್ಣೆ. — ಜಣ್ಣೆಪಟ್ಟಿ. title-deeds in the name of two persons (My.). — ಜಣ್ಣೆ ಹಾಕು. to join (one person to another for company's sake), to tie (one beast to another, My.).

ಜಣ್ಣೆಗಾಣೆ janna-gaṇa. a companion; a partner (My.).

ಜಣ್ಣೆಸು jannaṣu. to join (v. t.); to annex, to affix (My.; Te. ಜಣ್ಣೆಂಚು).

ಜಣ್ಣೆ janna. = ಜಾಣ್ಣೆ. a flag, a banner, an ensign (S. Mhr.; Te.; Mhr., H. ಝಣಝಣ).

ಜತಣೆ jatana. = ಜತನ. (My.).

ಜತನ jatana. = ಜತಣ, ಯತನ. Tbh. of ಯತ್ನ (Smd. 336; My.). 2, care; heed in order to protection (C.; J. 24, 29; Te.; Mhr.; B. 3, 67). ಜತನವಿಧವೆಗೆ ಮಥನವಿಲ್ಲ (Priv.).

ಜತಿ jati. Tbh. of ಯತಿ (Smd. 343; Ct. I, 97). an ascetic (ಕಿತ್ತಡಿ Ct. I, 81; ಯತಿ Kk. 33; Sm. 34; My.). 2, harmonious musical time or measure (ಕರಣಾಂಗ ಹಾರ ಮೃದುಪದ ಪರಿಕ್ರಮಂಗಳ ಬೆಡಂಗು ಗಳ ಜತಿಯೊಳಕಂಕರಿಸಿದುದೆಮ್ಮನಂ Ap. 7, 18); (Bp. 4, 8; 17, 21; 56, 14); etc. — ಜತಿಗುಡು. — ಕುಡು. to give or indicate the time or measure in music (Rāva. 4, 14 va., 6, 11 va.; twice; V. 5, 8). — ಜತಿವಗೆಯ. — ಪಗೆಯ. the enemy of ascetics: Kāma (ಮನ್ಮಥ Kk. 8; Sm. 7).

ಜತಿಗೆ jattige. = ಜೊತ್ತಿಗೆ, etc. the plaited collar round an ox's neck, etc. (My.).

ಜತು jatu. lac.

ಜತುಕೆ jatuka. *Asafoetida*. 2, lac; a kind of gum.

ಜತುಕೃತ್ jatu-kṛt. making lac: a kind of fragrant tree, in which the lac insect forms its nest.

ಜತುಕೆ jatuke. lac; a kind of gum. 2, a bal. 3, a kind of fragrant substance or perfume (ಪಾಪಡಿ Mr. 141).

ಜತುರಸೆ jatu-rasa. lac (ಅಲತೆಗೆ Ct. I, 91).

ಜತೂಕೆ jatūke. = ಜತುಕೃತ್. a kind of fragrant tree.

ಜತೆ jate. = ಜತ್ತು, ಜೊತೆ, ಜೊತ್ತು. union; intercourse; combination; company; a pair; a fellow (C.; Te.; Mhr. ಜತ; Mhr., H. ಜಫಾ, a band or company). see B. 3, 103, 113; ಇಜ್.

ಜತೆಗಾತಿ jate-gaṭi. = ಜತೆಗಾತಿ. (My.).

ಜತೆಗಾಣೆ jate-gaṇa. a male companion (C.; B. 4, 6).

ಜತೆಗಾತಿ jate-gaṭi. a female companion (C.).

ಜತ್ತ jatta. Tbh. of ಯತ್ನ. effort, work (Cpr. 9, 13).

ಜತ್ತಕೆ jattaka. = ಜತ್ತವ, ಜತ್ತುಕ. fraud, deceit, disguise, hypocrisy (ಕೃತವ Ct. II, 12; Tu., T., M. ಜಡಿ; T. ತಟ್ಟು; T. ಎತ್ತು, to deceive; Te. ಜಿತ್ತುಲವಾಡು, a deceiver; ಚಿಟ್ಟಕ, roguish prank).

ಜತ್ತರ jattara. a cloth covering worn over the privities (ಕಾಪೀನ ಸ್ತ.; cf. ಭತ್ತರ?).

ಜತ್ತವ jattava. = ಜತ್ತಕ, etc. (ಕಯ್ಯ, ಕೃತವ Kk. 66, o. r. ಜತ್ತುಕ).

*ಜತ್ತವಟ್ಟಿ jatta-vaṭṭa. a dance pose? ಶಕ್ತ ನೃತ್ಯದೊಳೊಡವ್ವುಡೆ ನರ್ತಿಸುವಲ್ಲಿ ಜತ್ತವಟ್ಟಿದ ಮಹಯನ್ನದೇಂ ಪದುಳಮಾದುದೊ ದಿವ್ಯ ವಧೂ ಕದಮ್ಮಂ Ap. 7, 124.

ಜತ್ತಾಣೆ jattāṇa. = ಜತ್ತಾಣ. a kind of poetical composition. ನುಡಿ ಗೆಲ್ಲಂ ಸಲ್ಲದ ಕನ್ನಡದೊಳ್ ಜತ್ತಾಣಮುಂ ಬೆಡವ್ವೆಯುಮ್ ಎನ್ನು, etc. (Smd. 121).

ಜತ್ತಿಗೆ jattige. = ಜೊತ್ತಿಗೆ, etc. (C.).

ಜತ್ತಿಳೆ jattilla. Tbh. of ಜಿತ್ತಿಳೆ (Hla.).

ಜತ್ತು jattu. = ಜೊತ್ತು. Tbh. of Mhr. ಜತ (ಜತ; see 3. ಜತಿ). intercourse, friendship, as between two persons (C.); equality, as that of two bullocks (C.).

ಜತ್ತುಕೆ jattuka. = ಜತ್ತುಕ, etc. (ಕೃದವ, ಕಯ್ಯ, ಕಪಟ Sm. 52).

ಜತ್ತುಳೆ jattula. = ಜೆತ್ತುಳೆ. scum, foam (ನೋರಿ Sm. 35; Kk. 13, o. r. ಜೆ-).

ಜತ್ತು jattu. the collar bone, the clavicle.

ಜತ್ತು jattu. the letter or syllable ಜ (Smd. 82, 342, 352, 369).

ಜನ jana. = ಜನ. a born being; man, mankind, people; a person or individual in general. ಜನ ಮರುಳೋ? ಜಾತ್ರೆ ಮರುಳೋ? — ಜನ ನೋಡಿ ಬೇಡ ಬೇಕು, ಜಾಗ ನೋಡಿ ಉಗುಟ ಬೇಕು (Prva.). — ಜನವಡೆ. — ಪಡೆ. multitude of people. ಈ ಜನವಡೆಯೊಳಾರಾನು ಮೊ ದಿಲ್ಲನೆಜುಸಲಾರ್ಪಣೆ ಬಿಟ್ಟು ಮೆನ್ನು ಸಾಟುವುದುಂ Pb. 3, 60 va.].

ಜನಕೆ janaka. generating; producing, causing (Kāvy. III, 3, B, 135). 2, a progenitor, a father. 3, the father of Rāma's wife Sītā (Rām. 1, 12, 2).

ಜನಕಜಾರನುಣೆ janakajāraṇa. Rāma (Rām. 1, 1, 1).

ಜನಕಜೆ janaka-je. — ಜಾ. Sītā (Bp. 31, 21).

ಜನಕತನಯೆ janaka-tanaye. = ಜನಕಜೆ. (My.).

ಜನಕತನುಜೆ janaka-tanu-je. = ಜನಕಜೆ. (Ch. v. 58).

ಜನಕಾತ್ಮಜೆ janaka-ātma-je. = ಜನಕಜೆ. (My.).

ಜನಂಗನು jana-ṅ-gama. a Caṇḍāla (ಹೊಲೆಯು Mr. 381).

ಜನಜನಿತೆ jana-janita. generated by people: known to all (My.).

ಜನತೆ janate. ಜನತಾ. an assemblage of people; people; mankind; birth (Kāvy. IV, 2, 30).

ಜನನ janaṇa. birth; production. 2, race, lineage. 3, generating, causing.

ಜನನಪತ್ರಿಕೆ janana-patrike. = ಜನ್ಮಪತ್ರ. a horoscope. (My.).

ಜನನರಹಿತೆ janana-rahitā. free from birth (Bp. 12, 51).

ಜನನಹರ ಜನana-hara. the remover of birth, etc. (Bp. 43, 71).

ಜನನಾಥ ಜana-nātha. a king (Cpr. 4, 60; 6, 11 va.).

ಜನನಿ janani. a mother. 2, a kind of fragrant plant (ಕಳವಿಗೆ Mr. 141; cf. ಜನಿ 1, No. 4).

ಜನಪೆ jana-pa. a king (Bp. 5, 58; 21, 46).

ಜನಪತಿ jana-pati. = ಜನಪ. (Cpr. 2, 21. Bp. 46, 59; 50, 36).

ಜನಪದ ಜana-pada. a community, nation, people; an inhabited country, an empire (ದೇಶ Nn. 70); man, mankind.

ಜನಪ್ರಮೋದ ಜana-pramōda. people's delight; the white water-lily, or red lotus (ಕುಮುದ, ಜನರುಗಳ ಹರುಷ Nn. 29).

ಜನಮೋಜಯ ಜana-mōjaya. causing men to tremble: N. of a king, the son of Parikṣit and great-grandson to Arjuna. (Bp. 56, 45; Bh. 1, 9, 1; J. 2, 2).

ಜನಯಿತ್ತು janayitṭi. a father. (R.).

ಜನಯಿತ್ತಿ janayitṭi. a mother.

ಜನರಂಜನ ಜana-raṇjana. gratifying the people, courting popular favour. (R.).

ಜನರನುಣೆ jana-ramaṇa. a king (Bp. 57, 73).

ಜನಲೋಕ ಜana-lōka. = ಜನೋಲೋಕ. one of the seven divisions of the universe, where the sons of Brahmā and other pious men reside (Mr. 32).

ಜನವರ jana-vara. a king (Bp. 53, 35).

ಜನವಾದ jana-vāda. the talk of men: news, rumour, report, scandal.

ಜನವಾರ್ತೆ jana-vārtē. rumour, report (B. 5, 55; My.).

ಜನಶ್ರುತಿ jana-śrutī. rumour, news, intelligence.

ಜನಸ್ janas. = ಜನಲೋಕ. see ಜನೋಲೋಕ.

ಜನಸ್ಥಾನ jana-sihāna. N. of a part of the Daṇḍaka forest (Rām. 3, 5, 2; J. 19, 20, 24).

ಜನಾಂಗ jana-aṅga. a nation, a tribe (B. 4, 127, 215; My.).

ಜನಾನುಕೂಲ jana-anukūla. the favour or help of people (My.); public benefit (My.).

ಜನಾನಿ janāni. made for, or suitable to, women, belonging to the harem (Si. 259; My.; Mhr., H.); a seraglio, harem (My.; Mhr., H. ಜನಾನಖಾನಾ).

ಜನಾಂತ jana-anta. an uninhabited place. 2, a region, a country (ವಾಡಬ, ದೇಶ Nn. 13; ಗೋತ್ರ, ದೇಶ 16, 72).

ಜನಾರ್ದನ jana-ardana. Viṣṇu or Kṛiṣṇa (Bp. 54, 36).

ಜನಾಪವಾದ jana-apavāda. popular accusation (J. 5, 51; My.).

ಜನಾರಾಜ jana-ārāja. a country, a region (Cpr. 6, 11 va.).

ಜನಾಶ್ರಯ jana-āśraya. an asylum for men (J. 11, 36); a temporary shed or hall.

ಜನಿ jani. = ಜಿನಿ. to flow, to drop (My.). ಜನಿದು ಹೋದುದು (ಸ್ಯನ್ನ, ರೀಣ, ಸ್ರುತ, ಸ್ತುತ Si. 379; cf. ಜಡಿ 6).

ಜನಿ jani. 1. birth, production; one who has been born (see ಗುಡ-). 2, a woman. 3, a daughter-in-law. 4, a kind of fragrant plant (= ಜತುಕ್ಕುತ; cf. ಜನನಿ No. 2).

ಜನಿ jani. 2. = ಜನ್ನ, ಜನ್ನಿ, ಜಿನಿ. see ಜನಿವಾರ. (Te. ಜನ್ನಿ, the brahmanical thread).

ಜನಿತ jñāta. born, begotten; produced; occasioned (ಭೂತ, ಹುಟ್ಟುವನ್ನಾದು Nn. 78).

ಜನಿಯಿಸು janiyisu. to be born or produced; to take place, to happen [ಪೂರ್ವೋದಾರ್ಥ ಪದಪದ್ಧತಿಗೊಂದಿನಿಸುಂ ವಿಶೇಷಮಿಲ್ಲದ ಜನಿಯಿಸಿದ ಪದಾರ್ಥಮದಟದೀ ದೃಷ್ಟಾಂತಂ Kr. 1, 84]; (ಪುಟ್ಟು Sm. 7 Cm.; ಹುಟ್ಟು 46 Cm.; Ch. v. 172; Cpr. 2, 8; 3, 77).

ಜನಿಯುವಿಕೆ janiyuvike. flowing, dropping (ತೋಷಿತ, ಪ್ರಾಘಾರ Si. 390).

ಜನಿವಾರ jani-vāra or hāra. = ಜನ್ನವಿರ, ಜನ್ನಿವಾರ, ಜಿನಿವಾರ. the sacrificial thread C.; Si. 230, 252; Tu. ಜನಿಯಾರ. Mhr. ಜಾನವೇಂ).

ಜನಿಸು janisu. = ಜನಿಯಿಸು. (Bp. 2, 7, 8; 51, 25; 54, 57; J. 10, 49).

ಜನುಮ januma. Tbh. of ಜನ್ನ. (My.).

ಜನುಸ್ janus. birth, production, origin.

ಜನೆ jane. = ತನೆ, ತೆನೆ 2, ಸೆನೆ. the yolk of an egg (R.; Te. ಚೆನೆ, ಜೆನೆ, ಜನೆ, spawn, roe; the yolk of an egg; T. ಚೆನ್ನಿ, the embryo in the womb of beasts; an egg, particularly the eggs of fish, spawn; a bud; ಚೆನ್ನಿ, to be with young; to bud; Tu. ತನೆ; M. ಚನೆ, ಚೆನೆ, pregnancy; ಚೆನೆ, animals to conceive; ಚೆನೆ, ಚೆನೆ, ಚುನೆ, juice, as of a mango stalk after the fruit is broken off, see ಸೊನೆ; Sk. ಜಲ, the embryo or uterus of a cow).

ಜನೇಶ jana-īśa. a king (Ch. v. 52).

ಜನೇಶ್ವರ jana-īśvara. a king (Cpr. 6, 18 va.; J. 26, 57).

ಜನೋದಯ jana-udaya. N. of a vr̥tta (Ch.).

ಜನೋಲೋಕ janas-lōka. = ಜನಲೋಕ. (My.).

ಜನ್ಮ janta. Tbh. of ದನ್ತ (Sm. 352; ಪಲ್, ರದನ Sm. 70).

ಜನ್ಮ jantu. a creature, a living being; man; people. 2, any animal, usually beings of the lowest organization, such as worms, insects, etc. (C.).

ಜನ್ಮನಿಕರ jantu-nikara. the multitude of living beings (ಜೀವ, ಪ್ರಾಣಿಗಳು Nn. 73).

ಜನ್ಮಫಲ jantu-phala. the glomerous fig-tree, Ficus glomerata.

ಜನ್ತೆ jante. a short, small beam crossing the chief beams in a flat roof and supporting the ceiling [ಪವಳದ ಜನ್ತೆಯೊಳಂ Pb. 3, 74 va.]; (C.; B. 4, 121; Śśv. 1, 70; C. Bp. 5, 48; Te. ದನ್ತೆ, a beam or rafter; cf. ಜತೆ, and Sk. ಯಮ್?). see ಬಲ್ವನ್ತೆ. — ಜನ್ತೆ ಕುಣ್ಣೆ. = ಹನ್ನಿ ಕುಣ್ಣೆ (S. Mhr.). — ಜನ್ತೆ ಮಿಡೆ. a kind of leather rope (S. Mhr.).

ಜನ್ಮ jantra. Tbh. of ಯನ್ತ್ರ (Sm. 343; ಅವರಣೆ Mr. 207; Śśv. 3, 25; C.). [ಜನ್ಮದ ಮೀನನಚ್ಚನುಮಾಕೆಗೆ ಗಣನಕ್ಕುಂ Pb. 3, 32 va.]. ಜನ್ಮದ ಕೀಲಂ ಕಳೆದನ್ನಿರೆ ಅಯ್ಯು (Sm. 84 Mḍb.). see ಅಮೃತ್ಯು.

ಜನ್ಮ jantri. an index; a table of contents (My.; Mhr. ಜನ್ಮೀ); any string of annals memoirs (Mhr.).

ಜನ್ನ janna. = ಜನಿ 2, ಜನ್ನಿ 1. Tbh. of ಯಜ್ಞ (Sm. 354, Sm. 63; Kk. 48). a sacrifice. [ಜನ್ನಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಕನ್ನೆಯಾದು ಶ್ರುತಿಯನ್ನ ಹೊಣಗು Cv. 542; Bv. 581]. 2, N. of a certain horse (ತುರಗಂ ಬಿಲಿಗೊರೆದ ಕೆಮ್ಮಿರೆ ಜನ್ನನ್ ಅದು Mr. 275; Bp. 59, 49). see Abh. P. 10, 183 va.; Bp. 24, 74; 56, 27. — ಜನ್ನ ಗೊಣ. — ಕೊಣ. whose food is sacrifice: a god (ನಿರ್ಜರ Kk. 10 a). — ಜನ್ನವಗೆಯ. — ಪಗೆಯ. the enemy of (Dakṣa's) sacrifice: Virabhadra (Kk. 6; Sm. 4, 5). — ಜನ್ನವಳ. — ವಳ. Indra (ಸುರಪ Kk. 11 a).

ಜನ್ನಣೆ jannape. a sacrificial shed or house (ಯಾಗಶಾಲೆ Ct. I, 70).

ಜನ್ನವಿರ janna-vira. = ಜನಿವಾರ, etc. [ತಾವರೆಯ ಸೂತ್ರದೊಳಾದ ಜನ್ನವಿರಂ ದುಕೂಲದ ಕೋವಣಂ Pb. 6, 8]. ಜನ್ನವಿರಮಂ ಬಲನೊಡು ವುದು (ಉಪವೀತ); ಜನ್ನವಿರದನ್ನೆ ಇಕ್ಕಿದ ಹೂವಿನ ಮಾಲೆ (ವೈಕೃಷ್ಣಕ Hla.).

ಜನ್ನಿ janni. 1. = ಜನಿ 2. see ಜನಿವಾರ.

ಜನ್ನಿ janni. 2. = ಸನ್ನಿ. (My.).

ಜನ್ನಿಗೆ jannige. (Tbh. of ಯಜ್ಞಿಕ). that belongs to sacrifice or is suitable for sacrifice, or that is dedicated to be offered to an idol, especially used of cattle and of their milk (Bp. 12, 28; 14, 5, 23; S. Mhr.). [ಕಟ್ಟಿದ ಒಣೆಯ ಬಿಟ್ಟಿ ಜನ್ನಿಗೆಯರ ಮುಟ್ಟಿ ಬನ್ನಿ ಟಾದಿರೆ ಒಸರಿಸುವನಲ್ಲ Bv. 700].

ಜನ್ನಿವಾರ janni-vāra. = ಜನ್ನವಿರ, etc. (ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ, ಉಪವೀತ Mr. 255; Bp. 21, 25; 50, 6). ಜನ್ನಿವಾರಮನ್ ಎಡನ್ನೊಡಲ್ (ಪ್ರಾಚೀನ 255). ಎಡದ ಕೆಯ್ಯ ನೆಗಹಲು ಪಟ್ಟಿ ಜನ್ನಿವಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನಾವೇತ ಎನಿಸುಗು. ಕೊರಳಿನ್ನೆ ಇಟಾಯಿಕ್ಕಿದ ಜನ್ನಿವಾರವು ನಿವೇತ ಎನಿಸುಗು (Nr.).

ಜನ್ಮ jannu. = ಜನ್ಮ. 1 king who adopted Ganges as his daughter. (My.).

ಜನ್ಮ janma. = ಜನುಮ, ಜಲುಮ, ಜಲ್ಮ. birth, production, origin; existence, life, life-time; born from. — ಜನ್ಮ ಕೊಡು. to give birth to. ಜನ್ಮ ಕೊಟ್ಟವಳು (ಜನ್ನಿ, ತಾಯಿ G.). — ಜನ್ಮ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. to take birth upon oneself, to be born (B. 5, 279). 2, to take away life, to kill (S. Mhr.). — ಜನ್ಮವತ್ತು. — ಎತ್ತು. = ಜನ್ಮ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು No. 1. (My.).

ಜನ್ಮದೇಶ janma-dēśa. = ಜಲ್ಮ. native place or country (C.).

ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರ janma-nakṣatra. the natal star, the star of the zodiac under which a person is born (My.).

ಜನ್ಮಪತ್ರ janma-patra. horoscope (C.), also -ಪತ್ರಿಕೆ (C.).

ಜನ್ಮಪಾಪ janma-pāpa. = ಜಲ್ಮ. original sin (My.).

ಜನ್ಮಭೂಮಿ janma-bhūmi. = ಜಲ್ಮ. birthplace, native country (Kāvya. V, 44; J. 15, 11; My.).

ಜನ್ಮರಾಶಿ janma-rāśi. the sign of the zodiac that contains the natal star (C.).

ಜನ್ಮಸಾಫಲ್ಯ janma-sāphalya. attainment of the object or end of existence (C.).

ಜನ್ಮಾಂತ janma-anta. = ಜಲ್ಮಾಂತ. the end of existence (ನಿರ್ವಾಣ, ಜನ್ಮದ ಕಡೆ Nn. 19, o. rs. ಜಲ್ಮಾಂತ. ಪ್ರಾಣಾಂತ). 2, a district, a country (ಗ್ರಾಮ, ದೇಶ Nn. 37).

ಜನ್ಮಾಂತರ janma-antara. another state of existence; another birth, past or future (Cpr. 5, 4; J. 13, 54; 18, 19, C.).

ಜನ್ಮಿ janmi. a creature, a living being.

ಜನ್ಮಿಸು janmisu. = ಜನಿಸು. (Bp. 4, 72; S. Mhr. rare).

ಜನ್ಮ ಜನ್ಮಾ. to be born, fit to be born; born from, occasioned by; generating (Bp. 47, 61). 2, relating to men or to the people; people. 3, rumour, report. 4, the friend or companion of a bridegroom. 5, war, combat.

ಜನ್ಮು janyu. birth. 2, a creature, a living being.

ಜನ್ಮು janhu. = ಜನ್ಮು. Tbh. of ಜಹ್ಮು. (My.).

ಜನ್ಮು ತನಯೆ janhu-tanaya. = ಜಹ್ಮು. the Ganges. (G.; My.).

ಜಪ japa. 1. — ಜಪ ಜಪ. rep. quickly, briskly (S. Mhr.; Mhr. ದೃಢದೃಢ).

ಜಪ japa. 2. muttering; muttering passages from the veda, charms, prayers, names of a deity, etc., counting silently the beads of a rosary; a muttered prayer. — ಜಪ ಮಾಡ. to perform japa (C.).

ಜಪಮಾಲಿಕೆ japa-mālīke. a rosary (C.; B. 5, 73).

ಜಪಮಾಲೆ japa-māle. = ಜಪಮಾಲಿಕೆ. (C.; ಅಕ್ಷಮಾಲೆ G.).

ಜಪಸರ japa-sara. = ಜಪಮಾಲೆ. (My.).

ಜಪಸು japasu. = ಜಪಿಸು. (S. Mhr.).

ಜಪಾನುಷ್ಠಾನ japa-anuṣṭhāna. performance of japa (Śev. 2, 107; J. 10, 23).

ಜಪಾಪುಷ್ಪ japa-puṣpa. = ಜಪ. (ದಾಸಾರದ ಹೂ G.; My.). 2, ಮದ್ದು ಗುಣಕಯ ಹೂವು (G.).

ಜಪಾರುದ್ರ japa-rudra. = ಜಪ. (ದಾಸರ Mr. 126, o. r. ದಾಸ್ಯ).

ಜಪಿಯಿಸು japyisu. = ಜಪಿಸು. (Cpr. 2, 6; Abh. P. 14, 100).

ಜಪಿಸು japisu. = ಜಪಿಸು. to mutter (J. 28, 54; Śev. 1, 79 va.; My.); to perform japa (C.; Si. 251).

ಜಪೆ jape. ಜಪಾ. = ಜಪೆ. the China rose or shoe-flower, Hibiscus rosa sinensis Lin.

ಜಪ್ತಿ japti. seizure, confiscation, sequestration, attachment (in law, C.; Br.; Mhr., H.; B. 5, 88).

ಜಪ್ಪನೆ jappane. in a lurking manner (C.; B. 4, 180; 5, 242).

ಜಪ್ಪಳೆ jappala. N. of a jātre at Basarūr. — ವಜ್ರಾಕರ ಕಪ್ಪಳ, ಬಸವರ ಜಪ್ಪಳ, ಕೋಟೇಶ್ವರ ಕೋಡೀ ಹಬ್ಬ ಘೂಟಾ ಕಣ್ಣರೆ ಮೋಜೆ (Prv.).

ಜಪ್ಪಿಸು jappisu. to wait and watch patiently, to lurk (C.; B. 3, 31; 5, 31. 138; Mhr. ಜಪಣೀಂ).

ಜಪ್ಪು jappya. to be muttered; a prayer that is to be muttered.

ಜಬ್ ಜಬ. = ಜಬ್ಬು. — ಜಬ್ಬು. a weak rope (Bh. 8, 26, 56).

ಜಬರ jabara. = ಜಬರು. powerful; heavy; difficult; huge; high in price; massy; ponderous, etc. (Mhr., H.).

ಜಬರದಸ್ತು jabara-dastu. oppression; force; violence (C.; Mhr., H. ಜಬರದಸ್ತೀ).

ಜಬರಿಸು jabarisu. = ಜಬ್ಬರಿಸು. to chide, to scold, to abuse (S. Mhr.).

ಜಬರು jabaru. = ಜಬರು.

ಜಬರುಜಂಗು jabaru-jāṅgu. Zafar-jang (Zubber Jung): the ruler of the battle: a title bestowed on certain cannon (Te., R.; T. ಜವಿರ್ ಜಂಗಿ).

ಜಬಾಬು jabābu. = ಜವಾಬು. (My.; Mhr., H. ಜಬಾಬ, ಜವಾಬ).

*ಜಬ್ಬು jabba. old man (Tu. ಜಬ್ಬ).

ಜಬ್ಬರಿಸು jabbarisu. = ಜಬರಿಸು. (My.). cf. ಜಬರ್.

ಜಬ್ಬಲ jabbala. = ಜಬ್ಬಲು, ಜಬ್ಬು. 1. the state of being weak, infirm or frail from old age, etc., that of being withered and dry, as that of grass or of some parts of grass occasionally is (S. Mhr.; My. as ಜಬ್ಬಲು); that of being soft or pulpy, as that of ripe fruit (from a fall or blow, My. as ಜಬ್ಬಲು); that of being relaxed or slack, as that of a female's breast (My. as ಜಬ್ಬಲು). cf. ಜರಗು?

ಜಬ್ಬಲು jabbalu. = ಜಬ್ಬಲ. (My.).

*ಜಬ್ಬಿ jabbi. old woman (Tu.).

ಜಬ್ಬಿಸು jabbisu. 1. = ಜಬ್ಬು 3. to suck (as a mango, sugarcane, etc., My.; cf. ಸೀಳು).

ಜಬ್ಬಿಸು jabbisu. 2. to cause to scold or abuse (My.).

ಜಬ್ಬು jabbu. 1. = ಜಬ್, ಜಬ್ಬಲು, weakness, frailty; softness, pulpiness; relaxed state, slackness (My.; Te. also: slowness; negligence; indolence; Tu.; oldness; infirmness; hollowness). — ಜಬ್ಬುದುಟ್ಟು. — ತುಟ್ಟು. to reduce to pulp by treading (Rām. 6, 39, 23).

ಜಬ್ಬು jabbu. 2. = ಜಬ್ಬು, etc. to scold, to abuse (My.).

ಜಬ್ಬು jabbu. 3. = ಜಬ್ಬಿಸು 1. to suck (My.).

ಜಬ್ಬುಲು jabbulu. a grassy place (ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆದ ಸ್ಥಳ G.; Te. ಜೊಬ್ಬಲು, to thrive, to grow thickly; to be full, abundant).

ಜಮು jama. = ಜಮ 2. Tbh. of ಯಮು. — ಜಮುದಾಡೆ. a kind of weapon (Rév. 6, 11 va.; Te. ಜಮುದಾಡಿ, ಜಮುದಾಡಿ, ಜಮುದಾಳಿ, ಜನ್ಮಾಡು; T. ಚಮುದಾಡು, a sword, a cutlass, a dagger; H. jamdhar, Br.). cf. ಜವದಣ್ಣ.

ಜಮುಖಾನೆ jamakhāne. = ಜಮ್ಖಾನೆ, ಜಮ್ಖಾನೆ. a sitting carpet (C.; B. 4, 60; Mhr., H.; T. ಚಮುಖಾಳ).

ಜಮದಗ್ನಿ jamat-agni. blazing fire; N. of a ṛṣi, father of Parāśurāma (Mr. 258).

ಜಮದಗ್ನಿತನಯೆ jamadagni-tanaya. Parāśurāma (Mr. 504).

ಜಮಳ jamaḷa. Tbh. of ಯಮಲ (Śmd. 343; Te. ಜಮಲಿ, ಜಮಲು).

ಜಮಾ jamā. = ಜಮೆ. receipts, income, revenue (C.; Mhr., H.). 2, collected, gathered together (Mhr.).

ಜಮಾಖರ್ಚು jamā-kharau. receipts and disbursements (C.; Mhr., H., Br.).

ಜಮಾದಾರ jamā-dāra. the head of a body (of peons, etc., My.; Mhr.); a commander of a body of troops (My.; Mhr.).

ಜಮಾಬಂದಿ jamā-bandī. the general assessment of lands, etc., settlement of the assessments (C.; Mhr., H., Br.).

ಜಮಾಯಿಸು jamāyisu. to assemble, to come together (C.; Mhr. ಜಮೇಣಿ); to succeed or answer, as a business (C.; Mhr.); to collect (My.; Mhr.).

ಜಮಾನಣಿ jamāvaṇi. agreement, harmony (in music, Si. 64; My.).

ಜಮಾನಸೂಲಬಾಕೆ jamā-va.ūlu-bākl. the collections and the outstanding balances (C.; Mhr., H., Br.).

ಜಮಾನದಾರ jamā-dāra. = ಜಮಾನುದಾರ. a zamindar, a land-holder, a hereditary officer (S. Mhr.; Mhr., H.).

ಜಮಾನು jamānu. land or ground (C.; Mhr.; H.).

ಜಮಾನುದಾರ jamānu-dāra. = ಜಮಾದಾರ. (C.; Mhr., H., Br.).

ಜಮುನೆ jamune. = ಜಗುನೆ. (My.; N. (My.).

ಜಮೆ jame. = ಜಮಿ, etc. the hair of a horse's tail. (My.).

ಜಮೆ jame. = ಜಮಾ. (C.).

ಜಮೇದಾರ jamē-dāra. = ಜಮಾದಾರ. (My.; Br.).

ಜಮ್ಖಾನೆ jamkhāne. = ಜಮಖಾನೆ, etc. (My.).

ಜಮ್ಪ jampa. Tbh. of ಝಮ್ಪ (Sind. 339 Mdb.).

ಜಮ್ಪತಿ jampati. = ದಮ್ಪತಿ. husband and wife.

*ಜಮ್ಪಳಿಸು jampaliṣu. to doze. ಜಮ್ಪನ ಕಡ್ಡಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ಗಿಳಿ ಜಮ್ಪಳಿಸುತ್ತಿ ದಿ೯ತ್ತು Cv. 1286.

ಜಮ್ಪಾ jampa. — ಜಮ್ಪಸೆಟ್ಟಿ. N. ಜಮ್ಪಸೆಟ್ಟಿ; ಜಾಡೀ ತಾರೋ! ಅನ್ನ ರೆ ಜಲಪ್ರಮಾಣವೆನ್ನ? ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Priv.).

ಜಮ್ಪು jampu. 1. = ಜೊಮ್ಮು. drowsiness, sleepiness (S. Mhr.; T. ಜಮ್ಪುಡ, ಜೊಮ್ಮಲ್, laziness, slowness).

ಜಮ್ಪು jampu. 2. a multitude (Te. = ಸಮುದಾಯ). see ಜಗ-
ಳ. K. ಜೊಮ್ಮು.

*ಜಮ್ಪು jampu. 3. — ಜಮ್ಪಿನ ಕಡ್ಡಿ. a resting rod in an aviary, ಜಮ್ಪಿನ ಕಡ್ಡಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ಗಿಳಿ ಜಮ್ಪಳಿಸುತ್ತಿ ದಿ೯ತ್ತು Cv. 1286.

ಜಮ್ಪೆ jampe. (T. ಜಮ್ಪೆ, one of the seven modes in music). — ಜಮ್ಪತಾಳ. slow time in music, andante (My.; Te.).

ಜಮ್ಪು jamba. 1. a certain horse (Bp. 59, 40; ತುರಗಂ ತುಮ್ಮಿ ಚಿಬ್ಬು ದೋಬಾರಲ್ Mr. 275, o. rs. ಜಮ್ಪು, ಬಿಮ್ಮು).

ಜಮ್ಪು jamba. 2. = ಜಮ್ಪು, ಡಬ್, ಡಬ್ಬ, ಡಬ್ಬ, ಡಬ್ಬ, ಡಬ್ಬ, ಡಬ್ಬ. Tbh. of ದಮ್ಪ. ostentation, pomp (C., also ಜಮ್ಪು; Te. ಜಮ್ಪು; T. ಜಮ್ಪು). ಜಮ್ಪು ಮಾಡಿ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಹೋದರೆ ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಸು ಇಲ್ಲ (Priv.).

ಜಮ್ಪುಗಾಣೆ jamba-gāṇa. a man of ostentation (My.).

ಜಮ್ಪುರ jambara. affair, business (C., also ಜಮ್ಪುರ; Tu.; Te. ಜರುಪು, to do, perform). ಜಮ್ಪುರದವನಿಗೆ ತಮ್ಮರವೋ? (Priv.).

ಜಮ್ಪುಲ jambāla. mud, mire (also ಜಮ್ಪು).

ಜಮ್ಪು jambi. Tbh. of ಶಮಿ. the tree Acacia or Mimosa suma Roxb. (R.; Te. ಜಮ್ಪು, ಜಮ್ಪಿ).

ಜಮ್ಪುರ jambira. a lemon, the common lime (ಝಿಮ್ಪೆ Mr. 112; Si. 126).

ಜಮ್ಪು jambu. length (My.; Te. ಜಮ್ಪು; see ಜಾಪು). 2, a kind of reed or sedge, Typha angustifolia L. (T. ಜಮ್ಪು; Te. ಜಮ್ಪು, ಜಮ್ಪು). — ಜಮ್ಪುಮಾನ. (ಚಿಲಿಚಿಮ, etc., ಕಾರ ಹುಲ್ಲಿಸೊಳು ತಿರುಗುವ ಮಾನ. ಹುಲ್ಲು ಮಾನು Si. 87; — ಜಮ್ಪು ಹುಲ್ಲು. (ಕಾಡ. ಇಕ್ಕು ಗಡ್ಡ, ಪೋಟಿಗಲ Si. 163; My.).

ಜಮ್ಪು jambu. 1. ಜಮ್ಪು. the rose apple, Eugenia jambolana Lam. or another species of Eugenia (ನೇಜುಲ್ Mr. 115; ನೇಜುಲೆ Si. 125). — ಜಮ್ಪು ನೇಜುಲ. the rose apple, Eugenia jambos L. (C. St. & Pl.). see ಕೆಮ್ಮು.

ಜಮ್ಪು jambu. 2. = ಜಮ್ಪು. (S. Mhr.). ostentation.

ಜಮ್ಪುಕೆ jambuka. a jackal. 2, Varuṇa. 3, = ಜಮ್ಪು. 1.

ಜಮ್ಪುಕೆಡ್ಡುನಿ jambuka-dhvanī. the sound of a jackal. see ಊಳಿಡು.

ಜಮ್ಪುಖಾನೆ jambukhāne. = ಜಮಖಾನೆ, etc. (My.).

ಜಮ್ಪುಕೇಶ್ವರ jambuka-īśvara. a Śaiva place of pilgrimage near Trichinopoly (My.).

ಜಮ್ಪುದ್ವೀಪ jambu-dvīpa. one of the seven continents surrounding the mount Mēru; the central division of the world, including India; India (pretty C.).

ಜಮ್ಪುಮಾಲಿ jambu-mālī. N. of a rākṣasa in the army of Rāvaṇa (Abh. P. 13, 121; Rām. 5, 4 sum.; J. 27, 43).

ಜಮ್ಪುನದಿ jambu-nadī. N. of a fabulous river, said to flow from the mount Mēru, and to be formed by the juice of the fruits of a jambu tree on that mount. (R.).

ಜಮ್ಪುಫಲ jambu-phala. a jambu fruit (Bp. 54, 56).

ಜಮ್ಪುರ್ jambūr. N. (Bp. 49, 15; 55, 54).

ಜಮ್ಪುಸವಾರಿ jambaz-savārī. pomp-ride; the state procession of a rājā on the vijaya daśarī (My.).

ಜಮ್ಪು jambha. the common lime or lemon. 2, seizing with the mouth: N. of a dāitya or demon, destroyed by Indra (C. Bp. 47, 21). 3, the jaws; the mouth; a tooth or tusk.

ಜಮ್ಪುಧೇನಿ jambha-dvēṣī. Indra (Bp. 54, 52).

ಜಮ್ಪುಭೇದಿ jambha-bhēdī. Indra.

ಜಮ್ಪುರಿಪು jambha-ripu. Indra (Mr. 41).

ಜಮ್ಪುಲ jambhala. the common lime or lemon.

ಜಮ್ಪುವೈರಿ jambha-valī. Indra (Rāv. 1, 99).

ಜಮ್ಪುಮಿತ್ರ jambha-amitra. Indra (Bp. 61, 82).

ಜಮ್ಪುರಿ jambha-ari. Indra (ಇನ್ನ. ಜಿಪ್ಪು Nn. 38; J. 4, 7).

ಜಮ್ಪುರ jambhira. the common lime or lemon. 2, a kind of basil (Ocimum) with small leaves. see ಮರುನಕೆ.

ಜಮ್ಪುಡಿಸು jammaḍiṣu. to cause to tremble (Rām. 6, 11, 3).

ಜಮ್ಪುನೆ jammāne. with a thrill of joyful rapture (ರೋಮಾಂಚನಸಂಖಿ Ct. I, 44; cf. ಜುಮ್ಮನೆ).

ಜಯ jaya. conquering, winning; captivating, fascinating, charming, etc. (ಮನೋಹರ, ಶುಭ, ಸೌಮ್ಯ, etc. Mr. 424). 2, victory; conquest; winning (ಗಲ Ct. I, 83; ಗೆಲ್ಲ II, 35). 3, a formula causing victory. 4, the plant Pteris spinosa or longifolia. 5, the twenty-eighth year of the cycle of sixty (C.). — ಜಯ ಜಯ. rep. hurra! bravo! all hail! glory unto—! (Bp. 32, 40; C.; Mhr.). — ಜಯಜೀಯ. hail, master! (Cpr. 4, 67). — ಜಯವಿಡು. — ಇಡು. to shout "victory!" "bravo!", etc. (Bp. 52, 42; 57, 50; 59, 43). — ಜಯ ಹೊನ್ನು. to gain the victory (C.; B. 4, 8). ಜಯ ಹೊನ್ನು (ಸಾರ್ಥಕ G.).

ಜಯಘಂಟೆ jaya-ghanṭe. a bell of victory or for the proclamation of victory, used to be carried about (Bp. 21, 10, 40); a bell used in temples on joyous occasions (My.; see 3. ಪಂಚಮಹಾ ವಾದ್ಯ).

ಜಯಘೋಷ jaya-ghoṣa. shouting to proclaim victory, a cry of victory. (My.).
ಜಯತ್ jayat. conquering.
ಜಯದ್ವೈಪ jayat-ratha. N. of a king of the Sindhus and Sauvīra (J. 13, 32; 27, 42; 32, 50).
ಜಯದ್ವೈಪ jaya-dhvaṣa. a standard of victory. (Cpr. 6, 43). 2, a N.
ಜಯದ್ವೈಪ jaya-dhvaṇi. a shout or cry of victory. (My.).
ಜಯನ jayana. conquering. 2, armour.
ಜಯನಶಾಲಿಕೆ jayana-śālīke. an armoury (Cpr. 1, 139).
ಜಯನ್ತ jayanta. N. of a son of Indra. 2, N. of a minister of Daśaratha (Rām. 1, 16, 12).
ಜಯನ್ತಿ jayanti. a flag, a banner. 2, the day, or the anniversary of it, on which a deity assumed an incarnation, see ಕೃಷ್ಣ-ನರಸಿಂಹ, ರಾಮ-. 3, the plant *Sesbania aegyptiaca* Pers. 4, = ನೇತ್ರಮೂಲಿ, q. v. 5, N. of an author (Nn. 3).
ಜಯಪತ್ರ jaya-patra. a record of victory (Bp. 52, 46; My. also ಜಯಪತ್ರಿಕೆ).
ಜಯಮಂಗಳ jaya-maṅgala. a royal elephant. 2, a cheer (or festival) of victory (Cpr. 4, 42).
ಜಯಮಾನ jayamāna. conquering (Bp. 52, 19).
ಜಯಮಿನಿ jayamini. Tbh. of ಜೈಮಿನಿ. (C.).
ಜಯಯಾತ್ರೆ jaya-yātre. a march of conquest or victory (Cpr. 7, 30).
ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ jaya-lakṣmī. the goddess of victory, victory (Śév. 4, 97).
ಜಯವನ್ತ jaya-vanta. (Śmd. 242, o. r. ಜಸ-). a victorious man (C.). fem. ಜಯವನ್ತಳು (C.).
ಜಯವರ್ಮ jaya-varma. N. of a king (Cpr. 3, 94. 101. 112).
ಜಯವಿಜಯ jaya-vijaya. N. of two doorkeepers of Viṣṇu. (Bhāgavata 3, 5 sum.).
ಜಯಶಾಲಿ jaya-śālī. a conqueror (Si. 282; My.).
ಜಯಶೀಲ jaya-śīla. a victorious man (ಚಿತ್ತರ, ಜಿಷ್ಣು G.; My.).
ಜಯಶಾಸ್ತ್ರ jaya-śāstra. exceedingly fond of victory (Bp. 36, 39).
ಜಯಶ್ರೀ jaya-śrī. the goddess of victory, victory (Cpr. 2, 1; 6, 1). 2, N. of Jayavarma's wife (5, 94).
ಜಯಸು jayasū. = ಜಯಿಸು, ಜಯಿಸು. to conquer, to defeat, to overcome (Bp. 50, 19; S. Mhr.); to be victorious.
ಜಯಸ್ತಂಭ jaya-stambha. a column erected to commemorate a victory (Cpr. 7, 32; My.).
ಜಯಿಸು jayisu. = ಜಯಿಸು, etc. (Bp. 28, 46; J. 12, 1; 13, 7. 8. 55. 57; B. 4, 218; My.).
ಜಯ jaye. 1. = ಜಯಾ. the plant *Sesbania aegyptiaca* Pers. 2, N. 3, third, eighth, or thirteenth lunar day (tithi). (My.).
ಜಯವಿಜಯ jaye-vijaye. N. of two attendants of Girijā (Grj. 8, 83; 9, 59).
ಜಯ್ಯ jayya. to be conquered or gained, conquerable.
ಜಯ್ಯ jaysu. ಜೈಸು. = ಜಯಿಸು. (C.).
ಜರ jara. 1. = ದರ. an imitative sound. — ಜರ ಜರ. rep. the noise in drawing anything on the ground (My.; Te. ಜರಜರ).
ಜರ jara. 2. = ಜರು. sliding. — ಜರಗುಣ್ಣ. — ಕುಣ್ಣ. sliding on the posteriors down a slope, as children do in play (S. Mhr.).
ಜರ jara. 3. = ಜರಿದು. P. p. of ಜರಿ, in ಜರ ಕೊಳ್ಳು. (My.).

ಜರ jara. 1. Tbh. of ಜರು (Śmd. 368; C.). — ಜರಜಳ. ague (C.). — ಜರಗಣ್ಣ. ague-cake: enlargement of the spleen (My.).
ಜರ jara. 2. growing old; decaying; wearing out, wasting; etc. see ನಿರ್ಜರ. — ಜರಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. to become thin or lean, as a child (S. Mhr.).
ಜರ jara. 3. = ಜರಿ. brocade (C.; Mhr., H.; B. 2, 7; 3, 102. 103; 4, 125). 2, gold (ಪೊನ್ Bhn. 10, o. r. ಜರಗು; Br., H. ಜರು, gold).
ಜರ jara. 4. somewhat; a little (C.; Mhr., H. ಜರಾ).
ಜರಕೆ ಜarak. the sound produced when a swing is in motion (C.).
ಜರಕ್ಕನೆ jarakkane. = ಜರನೆ. with a sudden sliding motion, in ಜರಕ್ಕನೆ ಜಾಲು (My.).
ಜರಗ jaragu. 23. = ಜಲಗಾಣ. a man who gathers sand, etc. (V. 41, 43).
ಜರಗಿಸು jaragisu. = ಜರಿಗಿಸು, ಜರುಗಿಸು, (ಸರಕಿಸು, ಸರಿಕಿಸು, ಸರುಕಿಸು). to make slide aside, to move forward or push on (a thing on a surface, v. t., My.); to push or carry on, as work (My.).
ಜರಗು jaragu. 1. = ಜರಿಗು, ಜರುಗು 1, (ಸರಕು 1, ಸರುಕು). to slip, as from the hand; to slide, as tiles; to roll down, as sand or corn from a heap; to change one's place, to move forward or aside (v. i.); to pass, to elapse, as time, words; to be done, as business (My.; Te.; T., M. ಜರಿ, to slide or slip, as a garment; to roll down, as corn from a heap; to fall down, as little stones from a wall; to lean, bend, be in a bending posture, incline, slope = ಜಾಯ್, cf. ಜಾಜು; cf. ಜಗ್ಗು 1, ಜರಿ 1, ಜಾಲು 1, ಸರಿ).
ಜರಗು jaragu. 2. = ಜರುಗು 2. loose texture, as that of cloth (My.).
ಜರಗು jaragu. = ಜರ 3, No. 2 q. v., ಜಲ 3, ಜಲಗು, ಜಾಲ 2. gold.
ಜರತೆ jaraṭha. worn out, decayed, infirm; old; hard, solid; old age (ಘನ, ಹಟದಾದುದು Nn. 15, o. r. ಹಟದು; ಪುರಾಣ, ಹಟದು 138; ಪುರಾಣ, ಹಟನಾದುದು 146). 2, bent, drooping. 3, harsh, cruel (ನಿಷ್ಕಾರ 146). 4, mud, mire (ಪಂಕಿಲ, ಕೆಸಲು 146).
ಜರತೆ jaraṭa. = ಜರತೆ. hard, solid, firm, stiff (ಬಟ್ಟೆತು Mr. 484); a cruel man (V. 37, 60).
ಜರಡು jaraḍu. = ಜಳ್ಳು, q. v., ಜಾಲ್, ಜೊಟ್ಟೆ. unsubstantiality; uselessness (ಜಳ್ಳು, ಜಾಳು, ಪೊಳ್ಳು, ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನ Bhn. 49; see ಜರಟಿ).
ಜರಡೆ jaraḍe. = ಜಲಡೆ, ಜಲ್ಲಡಿ, ಜಲ್ಲಡೆ. a sieve (My.; Te. ಜಲ್ಲೆಡೆ, a wicker sieve; T. ಜಲ್ಲೆಡ್ಡೆ, M. ಜಲ್ಲೆಡೆ, a large sieve, a cribble; Te. ಜಲ್ಲೆಂಚು, T., M. ಜಲಿ, to sift; to find by sifting or searching, a piece of gold, etc.; T. ಜಲ್ಲು, to sift, to sprinkle water; see ಜಲ್ಲಿಸು; cf. ಜಾಲನಿ).
ಜರಣ jaraṇa. waxing old; decayed. 2, promoting digestion. 3, cumin-seed.
ಜರತೆ jaraṭe. old; decayed, infirm.
ಜರತಾರೆ jaratāra. = ಜರತಾರೆ. silver wire covered with gold (S. Mhr.; Mhr., H.; Br. ಜರತಾರು).
ಜರತಾರಿ jaratāri. = ಜರತಾರಿ. worked with jaratāra (C.; Mhr., H.).
ಜರತಾರೆ jaratāre. = ಜರತಾರೆ. (My.).

ಜರದಾ jaradā. = ಜರದಿ, ಜರ್ದಾ, ಜರ್ದೆ. dun, used of the horse (Mhr., H.; R.).

ಜರದಿ jaradī. = ಜರದಾ, etc. (B. 5, 242).

ಜರದು jaradu. = ಜರಿದು. P. p. of ಜರಿ 1. (My.).

ಜರದ್ಧನ jarat-gava. an old bull or ox.

ಜರನೆ jarane. = ಜರಕ್ಕೆನೆ. with a sudden sliding motion. (C.).

ಜರನ್ನಣಾಲ jarat-mṛṇāla. old, rotten lotus fibres (Cpr. 5, 39 va.).

ಜರಬು jarabu. = ಜರುಬು. terribleness; imperativeness; overawing; awe (C.; Mhr., H. ಜರಬ).

ಜರಸ jaras. old age; decrepitude.

ಜರಾಯು jarāyu. the exterior membrane which invests the fetus, the Chorion (ಕೂತು ಕೂಸಿಪ್ಪ ಬೀಲ Mr. 308). 2. the womb, the uterus. 3, the after-birth.

ಜರಾಯುಜ jarāyu-ja. born from the womb, viviparous, as man, horses, etc.

ಜರಾವತ jarā-vat. aged, old, infirm (ವಿಸ್ರಸ, ಮುಪ್ಪುದೋಷವನವ Mr. 310).

ಜರಾಸನ್ನ jarā-sandha. N. of a king of Magadha and Cēdi, and enemy of Kṛṣṇa. (Śmd. 64 Mdb.; Bp. 54, 36).

ಜರಿ jari. 1. = ಸರಿ 1. to slip or fall, as from the hand (C.); to slide, to come, fall or slip down, as a bank (ತೀರಪತನ Śmd. Dh.; ಕಸಿ Śm. 110; My.); to fall in, as a house (My.); to slip away or shrink back. [Tu.]. see Bp. 2, 15; Rśv. 5, 120 va.; Rām. 1, 16, 14; J. 21, 13; 25, 35. P. ps. ಜರದು (My.), ಜರಿದು (C.). (see T., M. s. ಜರಗು 1; T. also ಜರುಪು). 2, to fall away, to lose flesh, to become emaciated (My.).

ಜರಿ jari. 2. a short P. p. of ಜರಿ 1, in ಜರಿ ಜರಿದು (Bp. 16, 5; 54, 80).

ಜರಿ jari. 3. = ಸರಿ 2. (a sliding place): a sloping hollow between hills, a ravine worn by a stream (C.; ದರವ್ Si. 485; J. 10, 8; Tu., Te. ಜರಿ, ಜರಿ, ದರಿ, ಜರಿಯೆ; T. ಜರಿವು). ಬೆಟ್ಟದ ಜರಿ (ಪ್ರಪಾತ, ತಟಭೃಗು Si. 113; ಪ್ರಸ್ಥ 429; cf. ರು:ರಿ). ನಡೆಯಲ್ ಇವ್ವಂ ಕೊಡದ ಜರಿಗಳಿಂ ದರಿಗಳಿಂ... ಕಾನನಂ ಕಣ್ಣೆನೆದುದು (Rāghc. 17, 56). — ಜರಿಗಿಡ. a fern (My.). — ಜರಿವೊನಲ್. — ಪೊನಲ್. a mountain stream ಸುತ್ತಲುಂ ಪರಿವ ಜರಿವೊನಲ್ಗಳಿಂ Ph. 3, 22].

ಜರಿ jari. = ಸರಿಗೆ No. 3. worked with gold or silver threads; gold or silver threads (My.; Mhr., H.; Br.). — ಜರಿಪಟಿಕ. the streamer of the grand ensign of the Pēṣwa (Mhr., H. — ಕಾ); a grand flag (S. Mhr.; Cb. 125); a golden girdle or belt (My.; Mhr.).

ಜರಿಗಿಸು jarigisu. = ಜರಿಗಿಸು. to make slide aside, etc. (My.).

ಜರಿಗು jarigu. = ಜರಿಗು 1, etc. (My.).

ಜರಿಪ jaripa. a giraffe (My.); Arabic zīrafāh, zorāfeh.

ಜರಿಬು jaribu. a land-measure; land-surveying (Mhr., H., Br.); measurement (My.).

ಜರು jaru. = ಜರು 2. — ಜರುಗಡಹು. — ಕೆಡಹು. to fell to the ground (Bh. 8, 26, 11).

ಜರುಗಿಸು jarugisu. = ಜರಿಗಿಸು, etc. (My.).

ಜರುಗು jarugu. 1. = ಜರುಗು 1, etc. to slide, etc. (My.); to give way, to flee (Bh. 8, 26, 15; Rām. 4, 5, 19).

ಜರುಗು jarugu. 2. = ಜರುಗು 2. (My.).

ಜರುಬು jarubu. = ಜರುಬು. (My.).

ಜರುಹು jaruhu. to cause to come down, to demolish (Bh. 3, 14, 19; Rām. 6, 11, 15)

ಜರುರು jarūru. necessarily, at all events; invincible necessity (C.; Mhr., H.).

ಜರೆ jare. ಜರಾ. old age; decrepitude; hoary age, grey hair (ಸರೆ Ct. I, 48; ಪಲಿತ, ಸರೆ Mr. 320). ಜರೆ ಬನ್ನರೂ ಸರೆ ಬರ ಬಾರದು (Prv.). — ಜರೆ ಸರೆ. old age and greyiness (Rām. 5, 8, 67).

ಜಱಿ jar. an imitative sound. — ಜಱಿ ಜಱಿ. rep. the continual creaking of shoes (C.).

ಜಱಿ jara. = ಜಱಿದು. P. p. of ಜಱಿ 1, in ಜಱಿ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಜಱಿಕ್ಕು jarakku. the creaking of shoes (C.).

ಜಱಿದು jaradu. = ಜಱಿದು. P. p. of ಜಱಿ 1. (My.).

ಜಱಹು jaraha. rebuke, censure (ನಿರಾಕಾರ, ಪರಾಭವ, ಪರಿಭವ, etc. Mr. 428; Dat. ಜಱಹಕ್ಕೆ 428).

ಜಱಿ jari. 1. = ಜಡಿ 1, ಜಱಿ 1 q. v., ಜೆಜಿ, ಜೆಜಿ. (C.; Bp. 44, 68; J. 9, 5; 10, 53; 12, 31). ಅಭಿನವಮಂಗಳನ್ ಉಸುರ್ದ ಸತ್ಕೃತಿ ಯಿದಂ ಜಱನರಾರ್? ಮಹನರ್ ಅರ್? (Mr. 7). — ಜಱಿದಾಟಿ. — ಅಟಿ. abusing, etc. (My.). — ಜಱಿದಾಡು. — ಅಡ. = ಜೆಜಿ. — to revile, to censure. ಜಱಿದಾಡಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಅವರಿಣ. ಛಕ್ತೃತ Si. 379).

ಜಱಿ jari. 2. P. p. of ಜಱಿ 1, in ಜಱಿ ಜಱಿದು (Bp. 23, 25).

ಜಱಿ jari. 3. a centipede; a scolopendra (Te. ಜೆಜಿ; cf. ಜೆಜಿಲೆ). ಕರ್ಣಜಲಾಕೆ, ಶತಪದಿ ಎನ್ನರೆ ಜಱಿ, ಸರಸ್ವತೀ ಪುತ್ರನೆನ್ನು. ಹುಲು; ಮತ್ತು ಕೆಲವರು ಒನಕೇ ಬಣ್ಣ ಹುಲುನೆನ್ನುವರು (Si. 171).

ಜಱಿಜೆ jarieu. = ಜಱಿಜೆ 1. (Cpr. 7, 62 va.).

ಜಱಿಜೆ jarieu. 1. to talk much, to be talkative or loquacious, to talk vainly (ಬಹುಭಾಷಿ Śmd. Dh.). [ಅಜಱರ ಮುಂ ಸಾರ್ವತ್ರದೇನೆನ್ನು ಮುನ್ನಜಿಂಗಳ್ ಜಱಿಜೆ ಮಿಪುರ್ದ ರಣ ಕ್ಕಾರೆನ್ನರೆನ್ನೇಗಳೆನ್ನಜಿಯಲ್ ಬರ್ಕವು Ph. 9, 92].

ಜಱಿಜೆ jarieu. 2. garrulity, loquaciousness, vain talk (ವ್ಯರ್ಥಾಲಾಪ Śmd. II; Kk. 80). [ಅ ಜಱಿಜೆವೆವುಡ್ನಾ ಚಿತಾ Ap. 13, 85].

ಜಱಿ jare. 1. = ಜಱಿ 1, etc. to speak assaulingly; to rebuke, to abuse; to disgrace, to disdain, to jeer 21, etc.; to utter a harsh sound (ಅಕ್ರಮಣಾಲಾಪ Śmd. Dh.; ಹೇಲೆ, ಪಟುವು Nn. 108; ತಿರಸ್ಕಾರ Nn. 154; My.; Tu. T. ಕಟುವು, to scold, etc.; cf. ಜರ್ವು 1). P. ps. ಜಱಿದು, ಜಱಿದು. ಪಾಪಿಗಳ್ ಸುಜನರಂ, ಮಾಣಿಕ್ಕುಮಂ ಡಕ್ಕೆ ತಾಂ ಜಱಿಯಲ್, ಸಿಂಹಕ್ಕೆ ಗಾನಸಿಂಗವ್ ಎನೆಯೇ? (Ss. 103). [ನಮ್ಮ ಅಡ್ಕರ ವಜನಂಗಳೆನೆಲ್ಲ ಜಱಿದಾರು, ತನ್ನ ಕವಿತ್ತವ ಮೆಜಿದಾರು Cv. 490. 1118]. see Bp. 9, 10; 45, 17; 60, 21; Rśv. 13, 60; C. Bp. 5, 50; 11, 6; J. 1, 6, 7; 14, 15; 17, 8; 31, 26; Bh. 8, 21, 8.

ಜಱಿ jare. 2. an imprecation or term of abuse (ಅವ ಗ್ರಹ Śmd. Dh.; ಬಹುವಾಚ ಕ್ಷೀಣಂ Ct. I, 29).

ಜಲಜೆ jallane. quickly, rushingly (Cpr. 8, 36 va.; My.; Te. ಜಲಜೆ).

ಜರ್ಕು jarku. = ಜರ್ಕು. to strike with the nails or claws (ನಖಾತನ Smd. Dh.).

ಜರ್ಗು jargu. (Smd. 50). the noise of a thing falling, crash (T. ಚಲಕ್ಕು). — ಜರ್ಗುವಿಲ್. — ವಿಲ್. to fall with a crash (?), ಜರ್ಗುವಿಲ್ದ (Smd. 50).

ಜರ್ಜಡ jarjāḍa. = ಜರ್ಜಡ, q. v.

ಜರ್ಜರ jarjara. old, infirm, decayed. 2, broken in pieces, split into small particles, broken, shattered (ವಿರ್ಜರ, ಒಡೆದುದು Nn. 41, o. r. ಜರ್ಜರ). 3, perforated, wounded. 4, dull, hollow (as the sound of a cascade, Cpr. 5, 76 va.).

ಜರ್ಜರಿತ jarjarita. = ಜರ್ಜರಿತ. torn or broken in pieces, broken, crushed; infirm (Cpr. 4, 16). 2, perforated, wounded, hurt (Smd. 288, o. r. ಜರ್ಜರಿತ). 3, tremor, trembling (Te., R.; not Sk.).

ಜರ್ಜರಿಸು jarjarisu. to become infirm; to droop, to be bowed down; to lose heart (C. Bp. 47, 20).

ಜರ್ಜರ jarjāra. = ಜರ್ಜರ, etc. ಜರ್ಜರರೆ ಉದ್ಭವರು (Bhn. 54).

ಜರ್ಜೆ jarje. ಜರ್ಜಾ. a rattling, clattering sound (Sk. ಝಂಝಾ). ತೇರನಂಗಡ ಜರ್ಜಾರನಂ (J. 22, 4).

ಜರ್ತಾರಿ jartāri. = ಜರ್ತಾರಿ. (G. 346; My.).

ಜರ್ತಲ jartila. = ಜರ್ತಲ. wild sesamum (ಕಾಡೆಳ್ಳು Hla.).

ಜರ್ದಾ jarda. = ಜರ್ದಾ. dun, used of the horse.

ಜರ್ದೆ jarde. = ಜರ್ದೆ. (B. 5, 12).

ಜರ್ಬು jārḅu. 1. = ಜರ್ಬು 2, ಜರ್ವು 1. to use an assaulting voice: to chide, to scold, to rebuke (ಅಕ್ಕಮಾಣ್ಡನ Smd. Dh.; Rsv. 4, 70; Sśv. 4, 19; cf. ಜಡಿ 1, ಜಜಿ 1). [Tu.].

ಜರ್ಬು jārḅu. 2. a movement of the eye or eye-brow to indicate a particular sentiment. ಒದವಿದ ಬೇಟೆದತ್ತಳೆಗೆ ದೊಳ್ ಮುಳಸಂ ಪುರುಡುಣ್ಣುಮಾಡೆ ಜರ್ಬದ ಕಡೆಗಣ್ಣು ಜರ್ಬುಗಳೊ? Ap. 4, 10.

ಜರ್ಯ jarya. becoming old, etc. see ಅ-.

ಜರ್ವು jārḅu. 1. = ಜರ್ಬು 1, etc. [Ap. 4, 10]. ಬೇಡತೆಯು.... ಕೊಲೆಗೆ ಎಳಸದ ಮೊಲು ಪುರ್ವಿಣಂ ಜರ್ವುತ ಇನೆಯಂ (Rāghc. 17, 66).

ಜರ್ವು jārḅu. 2. chiding, reproaching (ಜಂಕಣಿ Ct. II, 50; Kk. 42; Sm. 39; S. Mhr.).

*ಜರ್ವು jārḅu. 3. = ಜರ್ಬು 2. ಮತ್ತಿನ ಬೂತು ತಪಂಗಲೆಮ್ಮ ಪುರ್ವಿನ ಕಡೆಯೊನ್ನು ಜರ್ವಿನೊಳೆ ತೀರ್ವು Ph. 7, 81.

ಜಲ್ jal. a sound in imitation of a sudden great palpitation of the heart, etc. — ಜಲ್ಲೆನ್. — ಎನ್. — ಎನ್ನು. such palpitation to take place; to be greatly alarmed (C.). ಭ್ರಮೆಗವಿದ ಎನೆಗಲ್ ಉಜಿ ಜಲ್ಲೆನುತ (Bp. 9, 3; see also 26, 27; 31, 31). 2, to sound as water when suddenly poured out, as grain, pearls, etc. when scattered about (My.).

ಜಲ jala. 1. = ಜಲ, ಜಲ 2. cold; stupid; apathetic. 2, water (ಉದಕ, ನೀರು Nn. 87; ಅಶ್ವ Sm. 100). 3, mental frigidity; fraud, hypocrisy (ಕಪಟಿ 87; Mr. 473; cf. ಜಲಿಕ್). 4, a kind of fragrant medicinal plant (= ಬ್ರಿವೇರ). 5, a certain metrical foot (Ch.; Mr. 364).

ಜಲ jala. 2. = ಜಲ 1, ಝಲೆ. — ಜಲಜಲಿಸು. to glitter, to shine (Cpr. 4, 81; 7 56; Abh. P. 8, 64; 10, 80; 11, 88).

ಜಲ jala. 3. = ಜಲಗು, etc. gold. see ಜಲಗಾಣ.

ಜಲಕ jalaka. = ಜಲಕ. relating to water: a bath, bathing (Te.; T. ಜಲಕ್ಕು, ಜಲಗ).

ಜಲಕಣ jala-kaṇa. a water-drop; water-drops (ಸೀನರೆ, ತನ್ನಲ್ Kk. 13; Sm. 35).

ಜಲಕಣ್ಣುಕ jala-kaṇṭaka. a crocodile (Sk.). 2, the plant Trapa hispinoza (Sk.). 3, an alarming danger arising from water (My.).

ಜಲಕನ್ನೆ jala-kanne. a water-nymph (Bp. 19, 83).

ಜಲಕಾಕ jala-kāka. a water-crow: the diver-bird (ಮದ್ದು, ನೀರ್ಗಾಗಿ Mr. 171).

*ಜಲಕ್ಕುಗೆ jalakkage. = ಜಲಕ್ಕುನೆ. ಈ ಧರ್ಮನಂ ನೀಂ ಜಲಕ್ಕುಗೆ ಮಾಡಲ್ಪಗೆದರ್ಪುಡೆನ್ನು Ap. 7, 2.

ಜಲಕ್ಕುನೆ jalakkane. = ಜಲಕ್ಕುಗೆ, ಜಲಕ್ಕನೆ, ಜಲಕ್ಕನೆ, ಜಲಕ್ಕನೆ, (ತಳಕ್ಕನೆ). clearly, purely; brightly, shiningly; clearness, etc. (ಪಳಕ್ಕನೆ, ನಿರ್ಮಲ ಸ್ವ.; Kk. 52, o. r. ಜಲಕ್ಕನೆ; Cpr. 4, 81; Rsv. 7, 6; Sk. ಝಲ್ಲರಿ, purity). [2, quickly. ಜಲಕ್ಕನೀಗಲೆ ಒದಂ ಸಿರಿ ಕಳೊಡವುಟ್ಟುತೆಮ್ಮದಂ Pb. 2, 49].

ಜಲಕ್ಕುನೆ jalakkane. quickly (R.; Mhr. ಝರಕ್ಕನೆ). [this seems to be a dēśya word cited above under ಜಲಕ್ಕನೆ No. 2].

ಜಲಕ್ಕೀಡೆ jala-kriḍe. sporting or gamboling in water, bathing for pleasure or amusement (ನೀರಾಟ ಸ್ವ.; Cpr. 1, 81 va.; J. 30, 1).

ಜಲಕ್ಕಾಲನ jala-kṣālana. washing or cleansing with water. see ಅಲಮ್ನು.

ಜಲಖೀಲನ jala-khēlana. = ಜಲಕ್ಕೀಡೆ. see ಓಲಾಡು.

*ಜಲಗರ jalagara. a disease of belly. ಅಂಜನೆ ಜಲಗರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯು ತ್ತೆನ್ನು ಅಂಜಿ ಹೇಮರಸನ ಕುಡಿದಡೆ ಉದರವೊಳಗಿರ್ವ ಕಪಿ ಶೃಂಗಾರ ವಾಗನೆ? Cv. 60.

ಜಲಗಾಣ jalaj-gāṇa. = ಜಾಲಗಾಣ 1. a man who gathers the contents of drains, sweepings, and the sand of rivers, and washes them for gold (My.; Mhr. ಝಾರೇಕರಿ; Te. ಜಲಗರಿ-ವಾಡು, ಜಲ ಕಡುಗು-ವಾಡು, ಜಾಲರಿ-ವಾಡು, ಜೆರಗಡುಗು-ವಾಡು; Te. ಜಲ-ಗಡುಗು, to wash gold).

ಜಲಗು jalagu. = ಜಲಗು, etc. gold. [ಮುಂಗೈ ಕಂಕಣಕೆ ಕನ್ನಡಿಯ ತೋಟುವನ್ನೆ ಎನ್ನ ಮನವು ನಿಧಾನವನೊಲ್ಲವೆ ಜಲಗ ಮಚ್ಚಿತ್ತು ತೋಡಾ Bv. 31; Cv. 309]. — ಜಲಗಂ ಕಚ್ಚು. to wash gold. ಎಮಗೆ ತಾನ್ ಅಚ್ಚರಿಯು ನಿಧಿಯರಲು, ಜಲಗಂ ಕಚ್ಚುವೆ? (Bp. 2, 23). — ಜಲಗಂ ತೋಲೆ. = ಜಲಗಂ ಕಚ್ಚು. ನಿಧಿಯದಿರೊಳಿರೆ, ಕಡೆಗೆ ಜಲಗಂ ತೋಲೆಯ ಹೋದಹೆವು? (Bp. 57, 62).

ಜಲಗ್ರಹ jala-graha. a shark, or crocodile. ರಾಗಾದಿಯ ಜಲಗ್ರಹವು (Jñs. 42, 63).

ಜಲಜರ jala-cara. going in water, aquatic; a fish (ನೀನು Nn. 80).

ಜಲಜ jala-ja. = ಜಲಜ. born or growing in water; a lotus (Ch. v. 99; Bp. 3, 8). 2, a shell, a conch-shell (Sśv. 1, 60). 3, a good kind of sālagrāma (My.).

ಜಲಜಜ jalaja-ja. Brahmā.

ಜಲಜಜಾಣ್ಣು jalaja-jaṇṇu. the universe (Rām. 5, 8, 58).

ಜಲಜದಲನೆಯನೆ jalaja-dala-nayane. a woman with eyes like lotus-petals (Bp. 44, 59).

ಜಲಜದಲಲೋಚನೆ jalaja-dala-lōcane. = ಜಲಜದಲನೆಯನೆ. (Bp. 40, 21)

ಜಲಜನಾಭ jalaja-nābha. Viṣṇu (Dp. 119).

ಜಲಜನ್ತು jala-jantu. an aquatic animal.

*ಜಲಜಲನೆ jalajalane. a word to indicate the sound of the flow of water. ಜಲಜಲನೇಷ್ವರತರ್ಪ ಪುಕಾರ್ 1'h. i. 52.

ಜಲಜಲೇಜನೆ jalaja-lōcane. a woman with lotus-like eyes (Rām. 3, 8, 25).

ಜಲಜಸಂಭವ ಜಲaja-sambhava. Brahmā.

ಜಲಜಸಂಭವಗಣೆ jalajasambhava-gaṇa. a class of metrical feet (Ch.).

ಜಲಜಾತ jala-jāta. = ಜಲಜ. a lotus. (My.).

ಜಲಜಾರಿ jalaja-ari. the moon. (My.).

ಜಲಡೆ jalade. = ಜರಡೆ, etc. a sieve. (My.).

ಜಲತರಂಗ jala-taraṅga. a wave. 2, musical cups or glasses, harmonicon (My.; Mhr.).

ಜಲದ jala-da. water-giving: a cloud (Cpr. 4, 34). 2, a fragrant grass, Cyperus rotundus.

ಜಲದನಿನದ jalada-ninada. thunder (Bp. 37, 54).

ಜಲದರ್ಪಣಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಜಲ-darpaṇa-pratibimba. an image reflected in water or in a mirror. see ನೆಟಲ್.

ಜಲದಾಗಮ ಜಲada-āgama. the arrival of clouds, the rainy season (Cpr. 4, 39, 44). see ಕಾರ್.

ಜಲದಾರಿ jaladāri. a drain, a kennel (My.; Br., H. ಜಲದಾರಿ, ಜಲ್ದಾರಿ).

ಜಲದಿ jaladi. = ಜಲದು, ಜಲ್ದಿ, ಜಲ್ದು. quickly (My.; Mhr., H. ಜಲದೀ).

ಜಲದು jaladu. = ಜಲದಿ. (C.).

ಜಲದುರ್ಗ ಜಲ-durga. a fortification surrounded by water (Cpr. 4, 27).

ಜಲದೇವತೆ jala-dēvate. a water-goddess (Abh. P. 16, 28; J. 34, 1).

ಜಲದ್ರೋಣಿ jala-drōṇi. a bucket.

ಜಲಧರ jala-dhara. water-holding: a cloud.

ಜಲಧರನಾರ್ಗ jaladhara-mārga. the sky (A.).

ಜಲಧಿ jala-dhi. water-receptacle: the ocean (ಕಡಲ್. ಮುಸ್ಸೀರ್ Sm. 36).

ಜಲನಿಧಿ jala-nidhi. water-treasure: the ocean. 2, the number four (Ch.).

ಜಲನಿಮಜ್ಜನ ಜಲ-nimajjana. sinking, diving, or plunging into water. see ಅಗುಣ್, ಆಲ್, ಮುಖುಕು.

ಜಲನಿರ್ಗಮ ಜಲ-nirgama. a water-course, a drain, etc.

ಜಲನಿಷ್ಕ್ರಮಣ ಜಲ-niṣkramaṇa. the going out, or taking out, of water. see ಸೇನ್ನು.

ಜಲನೀಲಿ jala-nīli. the aquatic plant Blyxa octandra Rich.

ಜಲನರ ಜಲ-n-dhara. water-bearer: N. of an Asura, the son of Siva and the ocean. (Grj. 10, 110 va.; Bp. 18, 22; 46, 18; 54, 36, 56; C. Bp. 47, 26).

ಜಲಪಕ್ಷಿ jala-pakṣi. a water-bird (Si. 174, 175).

ಜಲಪತಿ jala-pati. Varuṇa. 2, the ocean. (My.).

ಜಲಪದ್ಧತಿ jala-paddhati. a water-course, a gutter, a drain.

ಜಲಪಾತ್ರೆ jala-pātre. a water, or drinking vessel (ಗುಣ್ ಗೆ Kk. 32; Sm. 34; ಕಮಣ್ಡು Mr. 212).

ಜಲಪಿಪ್ಪಲಿ jala-pippali. the aquatic plant Commelina salicifolia Roxb., and another species.

ಜಲಪುರುಷ jala-puruṣa. a water-male (Bp. 19, 83).

ಜಲಪುಷ್ಪ jala-puṣpa. an aquatic flower. 2, a fish (My.).

ಜಲಪ್ರಣಾಲಿ jala-praṇāli. an outlet or channel from a pond, a water-course, a waste-pipe, etc. (ತುಮ್ಮು Sm. 101).

ಜಲಪ್ರಣಾಲಿ jala-praṇāli. = ಜಲಪ್ರಣಾಲಿ. (ತುಮ್ಮು Sm. Dh.).

ಜಲಪ್ರತಿಬಂಧನ ಜಲ-pratibandhana. a water-barrier, a dam, etc. see ಅಣೆ.

ಜಲಪ್ರಸ್ರವ ಜಲ-pratyaya. a water-hole, (a pond? ತಡಗುಣ್ಡೆ Sm. 11; ತಡಗುಣ್ಡೆ ಗೆ Kk. 76, o. r. ಜಲದ ಪಾತ್ರೆ).

ಜಲಪ್ರಲಯ ಜಲ-pralaya. destruction by water, a destroying deluge (J. 32, 32; C.).

ಜಲಪ್ರವಾಹ ಜಲ-pravāha. the current or flow of water (My.).

ಜಲಪ್ರಾಂತ್ ಜಲ-prānta. a bank, a shore.

ಜಲಪ್ರಾಯ ಜಲ-prāya. abounding with water, watery, wet.

ಜಲಫಣಿ jala-phani. a water-snake (ಅಲಗರ್ಡ Mr. 401).

ಜಲಬುಬುಬು ಜಲ-budubuda (i. e. ಬುದ್ಬುದಿ). a water-bubble (Cpr. 4, 57).

ಜಲಭಂಗ ಜಲ-bhaṅga. a wave (ನೀರ. ತೆರೆ Nn. 102).

ಜಲಭೃತ್ ಜಲ-bhṛit. water-bearing: a cloud (ಮೋಡ G.).

ಜಲಭ್ರಮ ಜಲ-bhrama. a whirlpool (ಅವರ್ತ, ಸುಟ Mr. 415).

ಜಲಮಗ್ನ ಜಲ-magna. immersed in water. see ಅಜ್ಜಿ.

ಜಲಮಯ ಜಲ-maya. formed of water, consisting of water, watery. (My.).

ಜಲಮಲಿ jalamali. an annual weed, the Indian acalyptha, Acalyptha indica L. (Z.).

ಜಲಮುಷ್ ಜಲ-muc. water-shedding: a cloud.

ಜಲಯಂತ್ರ ಜಲ-yantra. a syringe (Cpr. 7, 130, 131, 135, 141). see ಜೀರ್ಣೋಪವಿ. 2, a water-work, a water-engine.

ಜಲರಂಕು ಜಲ-raṅku. a kind of gallinule (ಜಾದುರು Hla.; ವಿರುವಕ್ Mr. 176, o. r. ನಿರುಗ).

ಜಲರಾಶಿ jala-rāśi. the ocean.

ಜಲರುಹ ಜಲ-ruha. = ಜಳರುಹ. growing in water: a lotus.

ಜಲರುಹರಿಪು ಜalaruha-ripu. the moon (Śśv. 2, 114).

ಜಲರುಹಾಕ್ಷ ಜalaruha-akṣa. Viṣṇu (Bh. 8, 21, 23).

ಜಲರುಹೋದರ ಜalaruha-udara. Viṣṇu.

ಜಲರುಹೋದರಗಣೆ jalaruhōdara-gaṇa. a class of metrical feet (Ch.).

ಜಲರ್ಕನೆ jalarkane. = ಜಲಕ್ಕನೆ, etc. clearly, etc. ಇನ್ನಿರೆ ಶಬ್ದಂ, ಸನ್ನೇಹಧ್ಯಾನೌಘಂ ಸಿಂಹಿರೆ, ಜಲರ್ಕನಾಗಿ (o. r. ಜಲಕ್ಕನಾಗಿ)... ಪೇಟ್ರನ್ ಇದಂ ಪಾನ್ತಮನಂ ಕವಿತಾಗುಣೋದಯಂ (Kāvy. I, 5, 49).

ಜಲವತ್ ಜala-vat. abounding in water (A.).

ಜಲವಾಯಸ ಜala-vāyasa. the diver bird.

ಜಲವಾಹ ಜala-vāha. water carrying: a cloud. (R.).

ಜಲವಿಹಂಗ ಜala-vihaṅga. = ಜಲಪಕ್ಷಿ. (Cpr. 6, 33).

ಜಲವ್ಯಾಲ ಜala-vyāla. a water-snake.

ಜಲಶಂಕೆ ಜala-śaṅke. fear arising from water (My.). 2, making water urination. ಜಲಶಂಕೆಗೆ ಹೋಗು (My.).

ಜಲಶಯನ ಜala-śayana. reposing on the water; Viṣṇu.

ಜಲಶುಕ್ತಿ ಜala-śukti. a bivalve shell.

ಜಲಶೂಕ ಜala-śūka. the plant Blyxa octandra Rich., duck-weed.

ಜಲಸಂಧಿ ಜala-sandhi. straits, a narrow passage in the ocean (My.).

ಜಲಸ್ಪರ್ಶ jala-sparśa. = ಜಲಶಂಕೆ No. 2. (My.).

ಜಲಹರಿ jala-hari. a small channel for conveying off waste water, at the pedestal of a linga, etc. (C.; Bp. 26, 26; 57, 43).
 ಜಲಹಿಪ್ಪಲಿ jala-hippall. the plant *Jussiaea repens* Lin. (ಲಾಂಗುಲಿ, ಶಾರದಿ, ತೋಯಿಸಿಪ್ಪಲಿ Nr.). cf. ಜಲಸಿಪ್ಪಲಿ.
 ಜಲಾಕರ jala-ākara. a source of water, a spring, a fountain, a pond (Cpr. 4, 42 va.).
 ಜಲಾಕರ್ಷಣೆ jala-ākarsaṇa. the pulling, drawing or taking away of water. see ನೋಗೆ.
 ಜಲಾಗಮ jala-āgama. the act of bringing water (J. 33, 45).
 ಜಲಾಧಾರ jala-ādharma. a reservoir; a lake or pond (ತಟಾಕ, ಕೆಲಸಿ Mr. 417).
 ಜಲಾಧಿವೃತ್ತ jala-adhivṛtta. *Varuṇa*.
 ಜಲಾಯಿಸು jalāyisu. to burn (v. t., My.).
 ಜಲಾಲಿ jalālī. a sort of masquerade at the Moharam (My.; Br. H. ಜಲಾಲಿ, ಜಲಾಲಿ).
 ಜಲಾನವಾರ jala-avātāra. a landing place at a river's side.
 ಜಲಾವರ್ತ jala-āvarta. a whirlpool, an eddy. see ಸುಟಾ.
 ಜಲಾವರ್ತಾಕ್ಷರ jala-āvarta-akṣara. letters (written) on a whirlpool (Sā. 74).
 ಜಲಾಶಯ jala-āśaya. = ಜಡಾಶಯ. a reservoir or any piece of water; a lake or pond. 2, the root of *Andropogon muricatus*. 3, a fish. 4, stupid, dull, apathetic; stupid manner.
 ಜಲಾಶಯನುಗ್ಗ jala-āśaya-magna. immersed in a pond, etc. see ಅಗುಟ್ಟು.
 ಜಲಾಶ್ರಯ jala-āśraya. = ಜಲಾಶಯ. (My.).
 ಜಲಾಶ್ರಿತೆ jala-āśrite. dwelling in water: a female Yakṣa (ಜಕ್ಕಿ Mr. 15 in two MSS., o. rs. ಜಕ್ಕಿ and ಜಲಾಶ್ರಿತೆ).
 ಜಲಿ jallī. an impression made with a pike or pin (?). ಜಲಿಯನೆ ಸೆಳೆಯುವೊತ್ತು (Mr. 226, o. r. ಸೆಳೆಯು-).
 ಜಲಿಕೆ jalika. a deceiver (ವ್ಯಂಸಕ, ಮಾಯೆಗೆಯ್ಯು Mr. 227; cf. ಜಲಿ 1, No. 3).
 ಜಲಿಕೆ jalike. = ಜಲಾಕೆ, etc.
 ಜಲುಕೆ jaluke. = ಜಲಾಕೆ, etc.
 ಜಲುಗು jalugu. (fr. ಜಲ). a place where water drops or oozes (J. 10, 8).
 ಜಲುಮು jaluma. = ಜನ್ಮ. birth. (My.).
 ಜಲಾಕೆ jalūke. = ಜಲಿಕೆ, ಜಲುಕೆ, ಜಲೋಕೆ, ಜಲಾಕೆ. a leech; its Tbh. are ಜಿಗುಳಿ, ಜಿಗುಳಿ (Smd. 354, 362).
 ಜಲೋಕೆ jalōke. = ಜಲಾಕೆ, etc.
 ಜಲೋಚ್ಛ್ವಾಸ jala-ucchvāsa. a drain; a sluice (ಪರಿವಾಹ, ಕಡೆ ಗೋಡಿ Mr. 418).
 ಜಲೋತ್ತರಣೆ jala-uttaraṇa. crossing over water. see ಈಸಾಡು, ಈಸು.
 ಜಲೋತ್ಸರ್ಜನ jala-utsarjana. pouring out, letting loose, or casting forth water. see ಜಲುಕು.
 ಜಲೋದರ jala-udara. water-belly; dropsy (My.; B. 5, 236).
 ಜಲೋದ್ಧತೆ jala-uddhate. N. of a vr̥tta (Ch.).
 ಜಲಾಕರ್ಷ jala-ōkas. living in water; a leech.
 ಜಲಾಕೆ jala-ōke. = ಜಲಾಕೆ, etc. a leech.
 ಜಲಾಘ jala-ōgha. a quantity of water. 2, N. (B. 5, 134).
 ಜಲಿ jaldī. = ಜಲದಿ, etc. quickly. (C.; Br.).
 ಜಲ್ದು jaldū. = ಜಲಿ, etc. (My.).
 ಜಲ್ಪ jalpa. talk, speech; prate, babble, chatter; disputation, wrangling, discussion. (Bp. 53, 8).

ಜಲ್ಪನ jalpāna. = ಜಲ್ಪ. (My.).
 ಜಲ್ಪಕ jalpāka. talkative, talking nonsense; a chatterer.
 ಜಲ್ಪಕೆ jalpāki. a talkative female.
 ಜಲ್ಪಿತ jalpita. spoken, said; talk, etc.
 ಜಲ್ಮ jalma. Tbh. of ಜನ್ಮ. (ಜನ್ಮ Mr. 507; C.).
 ಜಲ್ಮದೇಶ jalma-dēśa. = ಜನ್ಮ. native place.
 ಜಲ್ಮಪಾಪ jalma-pāpa. = ಜನ್ಮಪಾಪ. original sin.
 ಜಲ್ಮಭಾಷೆ jalma-bhāṣa. mother-tongue (S. Mhr.).
 ಜಲ್ಮಭೂಮಿ jalma-bhūmī. = ಜನ್ಮಭೂಮಿ. birth place.
 ಜಲ್ಮವೈರಿ jalma-vairi. an enemy from one's birth (C.).
 ಜಲ್ಮಶತ್ರು jalma-śatru. = ಜಲ್ಮವೈರಿ. (My.).
 ಜಲ್ಮಾಂತ jalma-anta. = ಜನ್ಮಾಂತ, q. v. the end of existence.
 ಜಲ್ಲಡಿ jalladī. = ಜರಡೆ, etc. a sieve. (ಚಾಲಿಣಿ Si. 307).
 ಜಲ್ಲಡೆ jalladē. = ಜಲ್ಲಡಿ, etc. (My.).
 ಜಲ್ಲನೆ jallane. with a start (Rā. 6, 11 va.; cf. ಜಲ್).
 ಜಲ್ಲಿ jalli. 1. = ಜಲ್ಲೆ 1. a pretty, large, round bamboo basket used for storing corn (S. Mhr.; Te. ಜಲ್ಲೆ, a long, narrow basket built on a tray).
 ಜಲ್ಲಿ jalli. 2. broken stone, metal (My.; Tu.; Te.; T. ಜಲ್ಲೆ; cf. ಕೆಲ್ಲೆ). 2, falsehood, a lie (My.; Te., T.). — ಜಲ್ಲಿ ಹೊಡೆ. to lie (My.).
 ಜಲ್ಲಿ jalli. 3. = ರುಲ್ಲಿ. tassels; hangings (Tu., T. ಜಲ್ಲಿ); a whisk made of the tail of the camara or bos grunniens (Rā. 13, 62; 13, 77 va.; Sā. 2, 44; C. Bp. 5, 2. 3. 51; J. 12, 4; Mhr. ರುಲಾ, a bunch; a nosegay). see ಪಕ್ಕಜಲ್ಲಿ. — ಜಲ್ಲಿಮಗ. the bos grunniens (Sā. 3, 47).
 ಜಲ್ಲಿಸು jallisū. to sift (My.; see T., M., Te. s. ಜಲ್ಲಡೆ; cf. ಚಾಲಿಸು 1, etc.).
 ಜಲ್ಲು jallu. 1. the state of being torn, as cloth or plantain leaves (My.).
 ಜಲ್ಲು jallu. 2. = ಜಲ್ಲೆ 2. a boatman's pole (Tu. ಜಳ್ಳು, ಜಲ್ಲ). ಒಡಕು ಡೋಣೆಗೆ ಗಿಡ್ಡ ಜಲ್ಲು (Prv.).
 ಜಲ್ಲೆ jalle. 1. = ಜಲ್ಲಿ 1. (S. Mhr.).
 ಜಲ್ಲೆ jalle. 2. = ಗಟ್ಟಿ, ಜಲನೆ. a bamboo pole (My.); a sugar-cane (My.).
 ಜವ java. 1. swift, fleet, expeditious; speed, velocity, swiftness; (power, strength). [Pb. 8, 37; Ap. 13, 39]. — ಜವಗೆಡಿಸು. — ಕೆಡಿಸು. to impair swiftness (or power). (J. 13, 33; 14, 5; 25, 39; 28, 5). — ಜವಗೆಡು. — ಕೆಡು. velocity (or power) to be impaired (Bp. 19, 27; 43, 55). — ಜವಂಗಡು. — ಕೆಡು. = ಜವಗೆಡು. (Rā. 5, 114 va.; Sā. 2, 40; 3, 61). [— ಜವಜವ rep. with great speed. ಆ ಜವಂ ಜವಜವನಾಗಿ ಮುಟ್ಟುಗಿದುನನ್ನಂ Ap. 13, 88]. — ಜವನ್ನೆಪ್ಪ. — c-ಸೆಪ್ಪ. to acquire quickness (V. 11, 8). — ಜವನಲು. — ಅಲು. = ಜವಗೆಡು. (Bp. 44, 12).
 ಜವ java. 2. = ಜಮ. Tbh. of ಯಮ. (ಯಮು Hā.; Kk. 15; ಅನ್ನಕೆ Smd. 12; ಅಲ 117). [Pb. 2, 62; Ap. 4, 63; Bv. 153]; see Smd. 68, 73, 104; Abh. P. 13, 61. — ಕೂಟುಕ್ಕುವನೇ ಒಡೆಯ, ಕೊಡ್ತು ಹೋಗುವನೇ ಜವರಾಯ (Prv.). — ಜವನ ಹೂತ. = ಯಮದೂತ. (Dp. 4). — ಜವನ ತನ್ನೆ. the sun (ಸೂರ್ಯ Smd. 14). — ಜವನವರ್. — ಅವರ್. the servants of Yama (Sā. 2, 66).

ಜವಕಾರ java-kāra. Tbh. of ಯವಕ್ಕಾರ. saltpetre, nitrate of potash (G.; Mhr.).

ಜವಣ javāṇa. Tbh. of ಜೇಮನ (Smd. 376).

ಜವದಣ್ಣ java-dañṇa. = ಜಮದಾಣ್ಣ. Tbh. of ಯಮದಣ್ಣ (Smd. 376).

ಜವನ javāna. 1. fleet, swift; a fleet horse; speed, velocity. 2. = ಯವನ.

ಜವನ javāna. 2. = ದವನ. a fragrant plant.

ಜವನಿಕೆ javanike. Tbh. of ಯವನಿಕೆ (Smd. 343). a curtain, a screen; a veil (ದಡ್ಡಿ Ct. II, 24). see Smd. 16; Grj. 10, 82; 10, 83 va.; Bp. 12, 44.

ಜವರಕ್ಕೆ java-rakke. a coat of mail (ಕವಚ, ಅವುತೆ Kk. 94).

ಜವಹುರ java-hura. Tbh. of ಯಮಹುರ (Smd. 376; Ct. II, 117).

ಜವಳ javaḷa. Tbh. of ಯಮಳ (Smd. 347; ಅಮಳ, ಪೋಣರ್, ಜುಗನು, ಎರಡು Kk. 60, o. r. ಗವಳ). = ಸವಡ.

ಜವಳಿ javaḷi. cloth of any kind [ಬಣ್ಣವ ಕಣವ ಬಣ್ಣವಣ್ಣ ಗೆಯ ಜವಳಿಗಳನೆ Ap. 4, 34 va.]; (ಸೀರೆ Sm. 112; C.; B. 4, 28; Tu., T., M. ಜವಳಿ; Te. ಜವಲಿ, ಜವಳಿ; cf. ಜಾಡಿ, ಜಾಟಿಗಿ).

ಜವಳಿ javaḷi. = ಜೋಳಿ, ಸವಡಿ 1. Tbh. of ಯಮಲಿ and ಯಮಲ. a pair; twins; sameness, similarity (ಜೋಡು Ct. II, 74; ಜೋಡು, ಎಣೆ, ಜೋಳಿ, etc., ಸಾಮ್ಯ Sm. 55; ಜೋಡು 93; ಜುಗ 112; ಪಾಸಟಿ, etc. Ct. I, 88; C.). — ಜವಳಿಗದ. — ಕದ. double (i. e. folding-) doors or gates (Bp. 16, 9). — ಜವಳಿಗಾಲು. — ಕಾಲು. two feet (Bh. 2, 10, 13). — ಜವಳಿಗಾಳಿ. — ಕಾಳಿ. a pair of kales (Grj. 6, 67 va.; cf. ಚಿನ್ನಂಗಾಳಿ, etc.). — ಜವಳಿದುಮ್ಮಾನ. double grief (Bh. 1, 7, 46). — ಜವಳಿನುಡಿ. a pair of words, two words (Bp. 52, 48). — ಜವಳಿನಡಿ. — ಸಡಿ. = ಜವಳಿಗದ. (Cpr. 7, 92 va.). — ಜವಳಿನೆರಳ. — ಬೆರಳ. two fingers (Bh. 8, 23, 7).

ಜವಳಿಕೆ javaḷika. a seller of cloth (ದೂಸಿಗ Ct. I, 83).

ಜವಳಿಕಾಣಿ javaḷi-kāṇa. = ಜವಳಿಕ. (S. Mhr.).

ಜವಳಿನುದ್ದಳಿ javaḷi-maddaḷe. Tbh. of ಯಮಲಮದ್ದಳ. (Smd. 380). — ಜವಳಿನುದ್ದಳಿದೊಂಗಲ್. — ತೊಂಗಲ್. (Smd. 387); a cluster or number of double drums.

ಜವಳಿಸು javaḷisu. to be coupled or paired, to unite (Bh. 2, 13, 26).

ಜವಳು javaḷu. = ಜವುಗು, etc. swampy ground. (S. Mhr.; B. 5, 24; Mhr. ಝಿಲಾವ). ನೀರಿನ ಜವಳು (ತೀರ್ಥ, ಶುಲ್ಕ G.).

ಜವಾ javā. junction (Mhr.). see ಗರಜವಾಕರಣ.

ಜವಾಜಿ javāji. = ಜವಾಜಿ, ಜವಾಜಿ. (Bp. 4, 35; J. 17, 27; 28, 43; 31, 25; My.). — ಜವಾಜಿಮಿಗ. the musk-deer, Moschus moschiferus (My.).

ಜವಾದಿ javādī. the perfume-bag of the civet cat; civet (Mhr.; H. ಜವಾದ್, civet cat; M. ಜವಾದು; Te. ಜವಾಜಿ, ಜವಾದಿ, ಜವಾಜಿ, ಜವಾದಿ). 2, musk (ಮಾಜಾರಿ Mr. 336; My.). ಮೃಗಮದದ ಚಸ್ತೆ ನದ ಕರ್ಪುರದ, ಅಗಿಲು ಸಾದು ಜವಾದಿಗಳ ಸಿಮ್ಮುಗಳ (Bp. 12, 11). — ಜವಾದಿಬೆಕ್ಕು. a civet cat (J. 28, 43, sic! it stands side by side with ಪುಣುಗುಬೆಕ್ಕು). — ಜವಾದಿಮಿಗ. = ಜವಾಜಿಮಿಗ. (My.).

ಜವಾಧಿಕ java-adhika. very fleet or swift.

ಜವಾನ javāna. a peon (C.; Si. 258; B. 3, 38; Br., H.).

ಜವಾಬು javābu. = ಜವಾಬು. an answer, a reply (C.; Si. 56).

ಜವಾಬುದಾರ javābu-dāra. a responsible man (C.).

ಜವಾಬುದಾರಿ javābu-dāri. a responsible person (My.). responsibility (My.).

ಜವಾಯ್ಲ java-āyā. fleet (Bh. 3, 13, 19).

ಜವಾರಿ javāri. relating to or produced in one's own country, as wool, cloth, cotton, etc. (B. 4, 162, 163, 164; S. Mhr.; Mhr., H.). 2. = ಜವಾಹೀರು (My.).

ಜವಾಹೀರು javāhīru. a jewel, gem; jewelry (My.; Br., Mhr., H.).

ಜವಿ javi. = ಜಮೆ, ಜಮೆ. the hair of a horse's tail (C.; Te. ಜವಿ). — ಜವಿನಲೆ. — ಬಲೆ. a net made of javi (Bh. 3, 22, 4).

ಜವಿ javi. hastening, speedy; a horse, a camel. see ಪ್ರ-.

ಜವುಗು javugu. = ಜವಳು, ಜವುಳು, ಜೋಗು 1. ground having springs; swampy ground, a swamp [Tu. ಚವುಳಿ cold, etc.]; (Te. ಜವಳು, Te. ಚವುಳು, to ooze; to become soft; to rot). ಜವುಗಿನ ನೆಲ (ಸಿಪ್ಪಲ, ಶ್ಲಕ್ಷ್ಮ Nn. 62). ಚಲಮೆ ಜವುಗುಭೂಮಿ (ಅನೂಪ Si. 103). ಬೆಟ್ಟಜವುಗು (ಉತ್ತ, ಪ್ರಸ್ತನಣ, ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ನೀರುಬ್ಬರ, ಬೆಟ್ಟಚಲಮೆ Si. 113). — ಜವುಗೇಳಿಸು. — ಏಳಿಸು. to make morassy (Cpr. 10, 58). — ಜವುಗೇರ್. — ಏರ್. to become morassy (Bp. 10, 5).

ಜವುಳು javuḷu. = ಜವುಗು, etc. ಜವುಳ, ಅಡವಿ (B. 3, 10).

ಜವೆ jave. = ಜವಿ, etc. (My.).

ಜವೆ jave. 1. = ಜವೆ. the China rose, Hibiscus rosa sinensis L.

ಜವೆ jave. 2. Tbh. of ಯವ barley corn. (ಯವೆ Smd. 343; ಯವೆ Mr. 374; Mhr. ಜವೆ). ಜವೆಯ ಕೆಯ (ಯವ್ಯ Hla.). ಜವೆಯ ಕೆಯ (ಯವೆ Mr. 93). ಜವೆಯ ಹಿಟ್ಟು (ಸಕ್ಕುಗಳು, ಧಾನಾಚೂರ್ಣ Nr.). ಮೊಸರಲ್ಲಿ ಕಲಸಿದ ಜವೆಯ ಹಿಟ್ಟು (ಕರವು, ದಧಿಸಕ್ಕುಗಳು Nr.). [ಮೇಲೆ ತೋಗುವ ತ್ರಾಸು ಕಟ್ಟಿಳಿ ನಿನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ! ಒನ್ನು ಜವೆ ಕೊಜತೆ ಯಾದರೆ ಎನ್ನ ನದ್ದಿ ನೀನೆದ್ದು ಹೋಗು Bv. 440]. — ಜವೆಗೋಡಿ. barley, Hordeum vulgare Lin. (C.; B. 3, 112).

ಜವ್ವನ javvana. = ಯವ್ವನ. Tbh. of ಯಾವನ. youth, [Pb. 1, 106]; (Smd. 343). ಜವ್ವನವಿಲಾಯದು (291). see ಕಕ್ಕಸ-. 2, the female breast (ಉರಸಿಜ Ct. I, 33; ಕುಜ Kk. 32; Sm. 70; Sk. ಯಾವನ ಲಕ್ಷಣ).

ಜವ್ವನಿ javvani. = ಜವ್ವನೆ. Tbh. of ಯಾವನಿ. a young woman (ವಧೂತಿ Mr. 302).

ಜವ್ವನಿಗ javvaniga. = ಯವ್ವನಿಗ. Tbh. of ಯಾವನಿಗ. a youth, a young man (ಯುವನ; ತರುಣ, ದಾರಕ Hla.; Grj. 2, 106 va.).

ಜವ್ವನಿಗ javvanige. a young woman (Cpr. 8, 56 va.).

ಜವ್ವನೆ javvane. = ಯವ್ವನೆ, ಜವ್ವನಿ. (ವಧೂತಿ, ಚರಣೆ Hla.). see ಏಜುಂ-; J. 8, 17.

ಜವ್ವಾಜಿ javvāji. = ಜವಾಜಿ, etc. (My.).

ಜವ್ವಾಲೆ javvāle. = ಜವ್ವಾಲೆ, ಜೋವ್ವಾಲೆ, ಜೋಕಾಲೆ. a swing (My.; Mhr. ಝೋಕಾ, ಝೋಕಾ, ಝೋಕಕಮ್ಪಾ; Mhr. ಝೋಕಣೇಂ, to bend, incline; to stagger; ಝೋಕಾಣ್ಣೆ, a motion forwards or to one side; ಝೋಕಮ್ಪಾಳಾ, a swinging bed or seat).

ಜಸ jasa. Tbh. of ಯಸ. fame, etc. [Kr. 3, 185; Pb. 1, 2]; (Smd. 343; ಕೀರ್ತಿ Nn. 106; ಕೀರ್ತಿ Ct. II, 80; ವಿಭೂತಿ Nr. 476). see Smd. 89; Bp. 40, 41; 53, 64; 57, 88. — ಜಸಸ್ತಳಿ. — ಸತಳಿ. to obtain fame (J. 5, 48). — ಜಸಮ್ಪಡೆ — ಸಮ್ಪಡೆ. = ಜಸಸ್ತಳಿ. (J. 2, 2). — ಜಸನಡೆ. — ಸಡೆ. = ಜಸಮ್ಪಡೆ. (J. 3, 15; 27, 15).

ಜಸಯುತ jasa-yuta. endowed with fame, etc. (ಕೀರ್ತಿವಿಡನೆ ಅಹಣ್ಣಾ ಪುರುಷ Nn. 114).

ಜಸವನ್ತ jasa-vanta. possessing fame, etc. (Smd. 242, o. r. ಜವುಂ-). 2, N.

ಜಸೋಯೆ jasōye. Tbh. of ಯತೋಯೆ (Smd. 352).

ಜಸ್ರ, jasra. exhaustion, fatigue. see ಲ-.

ಜಹಗೀರು jahagīru. = ಜಾಗೀರು, ಜಾಹಗೀರು, ಜಾಹಾಗಿರಿ. an assignment by government of lands or revenues (My.; Br.; Mhr. H. ಜಾಹಾಗಿರಿ).

ಜಹಗೀರುದಾರ jahagīru-dāra. = ಜಾಗೀರುದಾರ, ಜಾಹಗೀರುದಾರ. the holder of a jahagīru (My.; B. 5, 51).

ಜಹಜು jahaju. = ಜಾಜು 2. a ship (My.; Mhr., H. ಜಹಾಜ, ರೂಪ).

ಜಹ್ನು jahnu. = ಜನ್ಮ, ಜನ್ಮ. a king and sage who adopted the Ganges as his daughter (Mr. 258).

ಜಹ್ನುತನಯೆ jahnu-tanaye. = ಜನ್ಮ. Jahnu's daughter: the Ganges.

ಜಳ jalā. 1. = K. ಜಳ 1, ಜಲ 2, ರೂಪ. heat; hot vapour, a hot blast (ಸಗಳಿ, ಉಷ್ಣ Sm. 15; C.; Mhr. ರೂಪ, ಜಳ; ಛ. ಜ್ವಲ). see J. 15, 3; B. 4, 60, 223; 5, 165. 2, glitter, lustre, brightness. — ಜಳ ಜಳ. rep. shining brightly, etc.; in a bright or clean manner (Mhr. ರೂಪರೂಪ). ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ನೆಯ್ಯ ಜಳ ಜಳ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು (B. 4, 25). ತಮ್ಮ ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಗಳನ್ನು ಜಳ ಜಳ ಇರುವುದಿಲ್ಲ (1, 18).

ಜಳ jalā. 2. = ಜಲ 1. (Smd. 25).

ಜಳಕ jalaka. = ಜಲಕ. a bath, bathing, ablution (C.; Bp. 24, 60; ನಿಷೇಜನೆ, ಮಿಹ, ಸ್ನಾನ G.). — ಜಳಕ ಮಾಡು. to bathe (C.; B. 3, 26; ಮಿಯು G.). ಜಳಕ ಮಾಡಿದ (ಸ್ನಾನ G.). — ಜಳಕನ್ನಾಗಿರು. — o-ಪೊಗು. to cause to bathe (V. 5, 14 va.). — ಜಳಕನ್ನಾಗಿರು. — o-ಪೊಗು. to bathe (V. 9, 71 va.).

ಜಳಕನೆ jalakane. = ಜಲಕನೆ, etc. (ಪಳಕನೆ, ನಿರ್ಮಲಾರ್ಥಂ C. II, 30; ಛ. ರೂಪಕ).

ಜಳಕನೆ jalakkane. = ಜಳಕನೆ, ಜಲಕನೆ, clearly, etc. q. v.

*ಜಳದ jalada. = ಜಲದ. a cloud. Pb. 2, 77.

*ಜಳದಾನೆ jaladāna. oblations to the manes. ಪಾಣ್ಡುರಾಜಂಗೆ ಜಳದಾನಾದಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳಂ ನಿರ್ವರ್ತಿಸಿ Pb. 2, 29 va.

ಜಳವು jalamba. = ರೂಪವು. a wrapper, a cloak, a veil (ಮೇಲು ಮುಸುಕು Sm. 59; ಮೇಲ್ಮುಸುಕು Kk. 21, o. r. ರೂಪ; Te. ಜಾಲಿಮಿ, a veil; ಛ. ಸಂವ್ಯಾಸ, an upper garment? Mhr. ರೂಪವುಡ, muffling up the face; ರೂಪವುಡ, ರೂಪವುಡ, ರೂಪಾಂಕಣ, a cover: a lid; ರೂಪವುಡ, ರೂಪಾಂಕಣ, to cover; to hide).

ಜಳವುಯ್ತು jalamba-ēyta. a fanner (Smd. 234). (ಬಿಜ್ಜಣಿಯವ Sm. 45; Mhr. ರೂಪವುಡ, to fan, winnow; a flapper, fan).

ಜಳರುಹು jalā-ruha. = ಜಲರುಹ. a lotus (Bp. 11, 20).

ಜಳಗ್ರಾಹ್ಯ jal-grāhya. = a ಜಡಿ. to be taken or understood as something cold, or solid, poetically used of moonshine (adj., Kāvya. 5, 10).

ಜಳ್ಳು jalḷu. = ಜರಡು etc., ಜೊಳ್ಳು. unsubstantiality; emptiness, hollowness; worthlessness; defect (ಶೋಷಿತ C. I, 29; ಜರಡು, ಪಾಳೆ, ಪೊಳ್ಳು, ನಿಷ್ಪಯೋಜನ Bhn. 49; ಪಲಾಲ, ನಿಷ್ಫಲ, ಫಲವಿಲ್ಲದ ಜೊಳ್ಳು Si. 306; My.; Tu., M. ಜಳ್ಳು; ಛ. M. ಜನಲೆ, ಬಾಡೆ, ಬಾಯಿ, ಬಾವಿ, ಬಾಟು, empty grain, etc.; and T. ಜನಲೆ, ಬಾವಿ, ಬಾವಿ; and Te. ಪಾಡು, ಸಾವಿ; T. ಜಣ್ಣು, an empty husk). — ಜಳ್ಳುಕಾಟು. an empty grain of corn (My.). — ಜಳ್ಳು ಜಗರಿ. reit. (Rām. 5, 8, 54). — ಜಳ್ಳು ತೆನೆ. a blasted spike of corn (My.). — ಜಳ್ಳುತನೆಯ ಹುಲ್ಲು. (ಕಡಂಗರ, ಬುಸ, ಪೊಳ್ಳು Si. 306). — ಜಳ್ಳುಬತ್ತ. (ಪುಲಾಕ, ತುಚ್ಛಭಾಷೆ Si. 405). — ಜಳ್ಳುಮಾತು. an empty, vain, not trustworthy word or speech (My.). ಜಳ್ಳುಮಾತಿ

ನಿಷ್ಠ ಪೊಳ್ಳುಗಳೆಯುತ್ತಾನೆ (Prv.). — ಜಳ್ಳೆಳ್ಳು. -ಎಳ್ಳು. barren sesamum (My.; ತಿಲಸಿಂಜ, ತಿಲಪೇಜ, ನಿಷ್ಫಲತಿಲ Si. 305).

ಜಳ್ಳುಗ jalḷuga. a weak, feeble man (Bh. 8, 24, 43). [Tu. ಜಳ್ಳು. useless].

ಜಲನೆ jalave. = ಗಲ 2, etc., ಜಲ್ಲೆ 2. (My.). a bamboo pole. ಜಾ ಜೆ. = ಜಾಜಿ. — ಜಾಕಾಯಿ. = ಜಾಜಿಕಾಯಿ. (My.; Si. 228). — ಜಾಜಿ = ಜಾಜಿಪತ್ರಿ. (B. 3, 52; My. as ಜಾಪತ್ರಿ).

ಜಾಗ jāga. = ಚಾಗ 1. the colour green (ಪಸುರ್, ಪಚ್ಚಿ Sm. 69; ಪಸುರ್ಪು Kk. 25, o. r. ಚಾಗ; ಪಸುರ್ಪು, ಮರಕತ ವರ್ಣ Sm. 68; ಜಂಗಾಲ್. — ಜಾಗವರ್ಣ. — ಪರಲ್. the green, pebble: an emerald see ಪೊಸ. (ಪಸುರವಣಿ, ಮರಕತ Sm. 68; ಪಸುರ್ವಣಿ, ಮರಕತ Kk. 48). [ಜಾಗಂಗಳ ಪಸುರ್ಗಳಿಸೆಯೆ Ap. 4, 3].

ಜಾಗ jāga. 1. Tbh. of ಯಾಗ a sacrifice. (C. II, 43; Abh. P. 5, 108).

ಜಾಗ jāga. 2. a place; a spot; room (C.; Mhr., H., Br. ಜಾಗಾ). see ಪರಲ್. ಜಾಗವಿಲ್ಲದ ತಾಗ ಬೇಕು (Prv.). see Prv. s. ಜನ.

ಜಾಗಟೆ jāgaṭe. = ಜಗಲೆ, etc., ಜೇಗಟೆ q. v. a circular metal plate, a gong, used by religious mendicants, in temples, etc. (C.; Te. ಜೇಗಟೆ, ಜೇಗಣ್ಣೆ; T. ಜೇಗಣ್ಣೆ, ಜೇನುಕಲ್ಲು; M. ಜೇಗಣ್ಣೆ, ಜೇನು ಮುಖ್ಯ, ಜೇನುಖ್ಯ). ಕೂಗಟೆ ಹುಣ್ಣು ದತ್ತೆ ಜಾಗಟೆ ಬಿಡಿಯುವದಕ್ಕೆ ಆಗದೇ? (Prv.). see ಬೀರ-ವೀರ-; s. ಪುಷ್ಪಮಹಾವಾದ್ಯ.

ಜಾಗರ jāgara. 1. = ಜಾಗ್ರ. waking, watching; wakefulness. (Pb. 3, 83 va.); (Bp. 53, 11).

ಜಾಗರ jāgara. 2. = ಜಗರ, etc. mail, armour.

ಜಾಗರಣೆ jāgarane. waking, remaining awake; keeping a vigil; becoming awake; wakefulness, watchfulness. see ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ.

ಜಾಗರಣೆ jāgarane. = ಜಾಗರಣ. (C.; B. 4, 123). ಏಕಾದಶೀ ಜಾಗರಣೆ ದ್ವಾದಶೀ ಪಾರಣೆ (Prv.).

ಜಾಗರಿತ್ಯ jāgaritṭi. wakeful, awake, vigilant.

ಜಾಗರೂಕೆ jāgarūka. wakeful; watchful.

ಜಾಗರೂಕೆತೆ jāgarūkate. wakefulness, etc. (Si. 73; My.). see ಲ-.

ಜಾಗರೆ jāgare. waking, being awake.

ಜಾಗರ್ಯೆ jāgareye. waking, being awake.

ಜಾಗಿರು jāgisu. to stretch or raise (the body to its full length); (Grj. 5, 20; see s. ಚಾಡು).

ಜಾಗೀರು jāgīru. = ಜಹಗೀರು. (C.; Br.).

ಜಾಗೀರುದಾರ jāgīru-dāra. = ಜಹಗೀರುದಾರ, a land holder, etc., (My.).

ಜಾಗು jāgu. 1. = ಚಾಗು, etc. hurrah, bravo. (Bh. 8, 3, 4).

— ಜಾಗು ಜಾಗು. rep. (J. 4, 16). — ಜಾಗುರೆ. — ಉರೆ. = ಜಾಗುರೆ, q. v.

ಜಾಗು jāgu. 2. silence, taciturnity (ಮಾನ C. I, 71). ಛ. ಸಾವಗಿಸು 2.

ಜಾಗುಡೆ jāguḍa. saffron. (T. ಜಾಯಲ್).

ಜಾಗ್ರತೆ jāgrate. = ಜಾಗ್ರತ. awake; attentive (Mhr.; B. 4, 41).

ಜಾಗ್ರ jāgra. = ಜಾಗರ 1. waking, etc. (My.). ಅಜ್ಜಾದೀಕ್ಷಿಸಲು ಜಾಗ್ರಾ (Mr. 317).

ಜಾಗ್ರತ್ jāgrat. watching, being awake.

ಜಾಗ್ರತೆ jāgrate. = ಜಾಗ್ರತ. (My.; B. 5, 170, 228). 2. = ಜಾಗ್ರತೆ — ಜಾಗ್ರತವಿಡು. — ಇಡು. to pay attention to, to consider well (c. Acc., B. 4, 31).

ಜಾಗ್ರತೆ jāgrate. wakefulness; attention, carefulness (My.; B. 2, 9). see ಲ- — ಜಾಗ್ರತೆಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. to take care (My.; B. 4, 162).

ಜಾಗ್ರತ್ಸ್ವಪ್ನಸುಷುಪ್ತಿ jāgrat-svapna-susupti. waking, dreaming (or hallucination) and profound sleep. (My.).

ಜಾಂಗಲ jāṅgala. (fr. ಜಂಗಲ). arid; desert, covered with jungle; wild, not tame; savage, barbarous; flesh (ದಿಕ್ಕು, ಅಡಗು Kk. 41).

ಜಾಂಗಲಿಕ jāṅgalika. = ಜಾಂಗಲಿಕ. (Sk.).

ಜಾಂಗುಲ jāṅgula. knowledge of poisons; jugglery.

ಜಾಂಗುಲಿಕ jāṅgullika = ಜಾಂಗುಲಿಕ? a snake-catcher, a dealer in antidotes, a poison-doctor, a conjurer, a juggler (ಗಾರುಡಿಗೆ Mr. 391).

ಜಾಂಘಿಕ jāṅghika. (fr. ಜಂಘಾ). light-footed; a courier, a runner.

ಜಾಜಮು jājama. = ಜಾಜೀಮು. a floor-cloth (Mhr., H. ಜಾಜಮು, ಜಾಜೀಮು; ಅಸನ Cb.).

ಜಾಜಿ jājī. = ಜಾ, ಜಾದಿ, ಜಾಯಿ 2. Tbh. of ಜಾತಿ. mace, nut-meg 2, *Jasminum grandiflorum* (ಜಾತಿ, ಮಾಲತಿ, ಸುಮನಸ್ Mr.; ಜಾತಿ Ct. II, 7; ಮಾಲತಿ Mr. 123). see ಕಾಡು-, ಗುಣ್ಣು-, ಹೆಜ್-; J. 3, 36. — ಜಾಜಿಕಾಯಿ. = ಜಾಜಿ No. 1. (C.; ಜಾತಿಕೋಶ, etc. Si. 228). — ಜಾಜಿಕಾಯಿಗಡ. the nutmeg-tree, *Myristica moshata* Thumb. (St. & Pl.; My.; B. 3, 52). — ಜಾಜಿಪತ್ರಿ. = ಜಾಪತ್ರಿ, ಜಾತಿಪತ್ರಿ. the outer skin of the nutmeg, mace (My.; Mhr. ಜಾಯಿ-). — ಜಾಜಿಮಲ್ಲಿಗೆ. *Jasminum grandiflorum* Lin. (S. Mhr.) — ಜಾಜಿಯ ಗಿಡವು. the shrub *Jasminum grandiflorum* (ಜಾತಿ Nn. 76; ಜಾತಿ, ಮಾಲತಿ, ಸುಮನಸ್ Si. 139). — ಜಾಜಿಹುಳ್ಳು. = ಜಾಜಿಮಲ್ಲಿಗೆ. (My.).

ಜಾಜೀಮು jājīma. = ಜಾಜಮು. (B. 5, 126; S. Mhr. rare).

ಜಾಜು jājū. = ಜಾದು, q. v. the colour of red ochre, red colour (ಹಿಮು, ಕಾವಿ Nn. 81; J. 23, 36; Te.; see s. ಜನ್ 1). [ಬಿಸುನೆತ್ತರದಿಗಳಿಗುವಿ ಪಾಯಿ ಪೇರವಿಗಳೆರಸು ಜಾಜಿನ ಪರ್ವತಗಳನ್ನೆ ಕೆಡದಲ್ಲು ತಲ್ಲಿದಾಗರ್ Ph. 10, 96 va.]. [Tu. ಜಾಯಿ, grey colour].

ಜಾಜು jājū. 1. = ಗಾಜು No. 2. ಜಾದು. a mineral.

ಜಾಜು jājū. 2. = ಜಜಜು. a ship. (My.).

ಜಾಜ್ಜಲ್ಯಮಾನ jājvalyamāna. shining, flaming, resplendent. (My.; Te.).

ಜಾಟಲಿ jāṭali. = ಝಾಟಲ, ಪಾಟಲಿ. the tree *Bignomia suaveolens* Roxb. (?).

ಜಾತರ jāṭhara. (fr. ಜತರ). stomachic, abdominal. (R.).

ಜಾಡೆ jādē. = ಜೇಡ. a weaver (My.), belonging to the *Lingavanta* sect (S. Mhr.; Tu. ಜಾಡೆ; T. ಜೇಡ; Te. ಜೇಡ್ತು. ದೇಡ್ತು; cf. ಜಾಡಿಕೆ, ಜಾಲುಗೆ, ಸಾಲುಗೆ, ಸಾಲೆ; Sk. ಜಾಲ, ಶಾಟ, ಶಾಲಿಕೆ). 2, spider (ಗುಣಪ್ರಜ್ಞೆ, ಮತಕಾರಿ Mr. 166; My.; Bp. 18, 37, 42; cf. Sk. ಜಾಲಿಕೆ). ಜಾಡನಾದರೂ ನೋಡಿ ನೇಯಬೇಕು (Prv.). — ಜಾಡನ ಗೊಡು. a spider's net (My.). — ಜಾಡ ಬೂಡ. dupl. = ಜಾಡಹುಲು. (S. Mhr.). — ಜಾಡರ ದಾಸೆ. N. (Bp. 11, 36; 23, 41; 57, 34). — ಜಾಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ. N. (Rp. 23, 6). — ಜಾಡಹುಲು. = ಜಾಡಹುಲು. (C.). — ಜಾಡಹುಲು. = ಜೇಡಹುಲು, ಸಾಲೆ-. a spider (ಲಾತೆ, ತನ್ನವಾಯ, ಊರ್ಜನಾಭ, ಮರ್ಕಟಿಕ Si. 171).

ಜಾಡೆ jādē. a kind of horse (ತುರಗಂ ಎಡನಾಗಿ ಜಾಡಂ Mr. 275).

ಜಾಡಗಿತ್ತಿ jādē-gitti. a woman of the jādā caste (C.).

ಜಾಡಗಿತ್ತಿಯ ಗಣ್ಣು ನಾಡರೂ ನೆಯ್ದಲ್ಲದೇ ಬಿಟ್ಟುಯಾಗದು (Prv.).

ಜಾಡಣೆ jādēṇe. ಝಾಡಣೆ. shaking; shaking off; throwing; removal (Bh. 10, 6, 22; Rām. 3, 4, 4; 4, 6, 4; 6, 11, 7); discharging the bowels, purging (My.); diarrhoea (My.; Mhr. ಝಾಡಣೆ. ಝಾಡಣೆ, to sweep; to shake cloth, etc.; to fan, grain, fire, etc.; to jerk or throw out, an arm, etc.; to clear off all moneys in arrears; to scold vehemently; to exercise; to kick, to recoil in going off,

as a gun; ಝಾಡಾ, a general clearance of accounts; discharging the bowels; ಝಾಡೂ, a broom; a sweeper).

ಜಾಡತಿ jādāti. = ಜಾಡಗಿತ್ತಿ. (C.).

ಜಾಡಮಾಲಿ jādā-mālī. a sweeper (C.).

ಜಾಡಾ jādā. = ಜಾಡ. a general clearance of accounts (My.; see Mhr. s. ಜಾಡಣೆ).

ಜಾಡಿ jādī. a common cumbly, especially for spreading out on the ground and sitting upon; old. (C; T. ಚಾಡಿ, a cloth = ಚೀಲ; cf. ಜವಳಿ). see Prv. s. ಜಮ್ನಾಸೆಟ್ಟಿ.

ಜಾಡಿ jādī. 1. a discharge, a flood, a stream, an outburst, as of tears, heat, wrath, etc.; force (Rām. 2, 7, 3; 3, 2, 23; 3, 6, 50; 6, 11, 3; Bh. 2, 10, 25).

ಜಾಡಿ jādī. 2. a mass (Bh. 8, 26, 11; Mhr. ಝಾಡೀ, Sk. ಝಾಟಿ, a thicket; Te. ಝಾಟಿ = ಸಮೂಹ).

ಜಾಡಿ jādī. 3. a jar (My.; H.).

ಜಾಡಿಕೆ jādīke. (fr. ಜಾಡ). a weaver's business; an assemblage or number of weavers (S. Mhr.).

ಜಾಡಿಸು jādīsu. to sweep; to dust; to whisk (C.; B. 1, 25; 4, 154; Bh. 1, 12, 15). 2, to shake, as cloth, etc. (C.; J. 30, 14); to remove by dusting, etc. (C.; B. 1, 21; 4, 197); to shake off; to jerk or throw out, as an arm, a leg, so as to remove something (C.; B. 4, 79; Bh. 3, 13, 35). 3, to discharge from the bowels; to purge (v. i., C.; B. 4, 41; 5, 13). 4, to throw (Rām. 5, 8, 51). 5, to reprove (My.; Te.). 6, to put into smart action, to urge on or drive forwards (Abh. P. 13, 70). 7, to be fanned, as fire (Bh. 1, 20, 27, o. r. ಗಾಡಿಸಿಕು; Te. ಜಾಡಿದು; T., M. ಚಾಡು; see Mhr. s. ಜಾಡಣೆ).

ಜಾಡು jādū. = ಜಾಡೆ. (My.; Te. ಚಾಡು, a line, row, furrow, track, trace = K. ಸಾಲು).

ಜಾಡೆ jādē. = ಜಾಡು. the mark of a footstep, or of a carriage-wheel, a track, a trace (My.; Te.); a slight or faint notice (My.; Tu. ಚಾರಿ, T. ಚಾಡ್ಕಿ, M. ಚಾಡೆ); a wink, a hint (My.; Te., T.; Mhr. ಝಾಡಾ, a trace, vestige and indication of a thing sought). see ಕರ್-.

ಜಾಡೆ jādē. = ಜಾಡಾ. (My.).

ಜಾಡ್ಯ jādya. (fr. ಜಡ). coldness, etc.; apathy; dullness; stupidity; heaviness of system occasioned by crudities in the stomach; indisposition, disease (My.). see ಕುಸುಮೆ-; J. 18, 48.

ಜಾಣ್ jāṇ. Tbh. of ಜ್ಞಾನ. knowing, knowledge, understanding, ingenuity, cleverness; cognizance. (Smd. 58, 60). [ಮೊದಲೊಳ್ ಕಲ್ಪಂಗಳ್ಲದೆ ಪದದೊಳ್ ಜಾಣಂ ಬೆಡಂಗುಮಕ್ಕುಮು ಕೈತಿಯೊಳ್ Kr. 1, 9]. ನಾಣಂ ಮಿಗಿಸಿ ಮುಗ್ಧಿಗೆ ಜಾಣಂ ಕೆಯ್ಯೊಳಿಸುವನೆ (Smd. 84). ಜಾಣ್ ನೆರೆದಪುದು or ಜಾಣ್ಗೆರೆದಪುದು (190). see Cpr. 1, 43; Ch. v. 16, 131; J. 21, 57. — ಕುಟು ಕಬ್ಬಿನೊಳು ಹೊಕ್ಕು. ಕುಟುವದೇ ತನಿರಸವ, ಹೊಟಗಣ ಸೋಗೆಗೆ ಅಗಿವನೆ? ಜಾಡನಾ ಕುಟುಹು ಬೇಟೆ! (Sp.). ಜಾಣ ಮುದಕಿ (C.; B. 3, 59). — ಜಾಣ. see it separately. — ಜಾಣೊಡೆಯ. — ಒಡೆಯ. (Smd. 242). a possessor of knowledge. — ಜಾಣೊಡು. — ಕೆಡು. knowledge to be destroyed or impaired. ಜಾಣೊಡೆ ಮುತ್ತುಂ ಮೊಸಂಗೆಡದನ್ನಿರೆ ಪೇಟ್ಟುಟಾಗವಿಗಳ ಕವಿತೆ (Smd. 78). — ಜಾಣೊಡು. — ಕೊಡು. understanding to join (Rāv. 11, 110). — ಜಾಣ್ನುಡಿ. 1. see s. ಕಾಲಿಕೆ. a clever word. — ಜಾಣ್ನುಡಿ. 2. to utter clever words (J. 8, 16). — ಜಾಣ್ನುಡಿ. — ಪಡೆ. to obtain

knowledge, etc. (Abh. P. 2, 53; Rāv. 6, 23). — ಜಾಣ್ಣಿಡು. to abandon investigation, to forget (Cpr. 2, 35).

ಜಾಣಿ ಜ್ಞಾನ-೩. a skilful, knowing, or clever man (ಕೈತ್ರಜ್ಞ, ಪ್ರವೀಣ Si. 333. 414; C.; Bp. 59, 3; Nn. 168; Prll. 3, 6; J. 1, 8; B. 1, 18). [ನುಡಿಯಂ ಭನ್ನದೊಳೊನ್ನಿರೆ ತೊಡರ್ಬಲಜುವಾತನಾತನನ್ನಂ ಜಾಣಂ Kr. 1, 16; Pb. 11, 56; Ap. 7, 128]. [Tu. ಜಾಣೆ]. ನುಡಿದು ಜಾಣಂ (ಸಮುಖ Mr. 241). ಜಾಣನಿಗೆ ಲೋಕನಿಗೆ ಎರಡು ಹಾದಿ, ಕೋಣನಿಗೆ ಜಾಣನಿಗೆ ಮೂರು ಹಾದಿ, ಜಾಣನಿಗೆ ಮೂರು ಹಾದಿ, ಕತ್ತಿಗೆ ಲತ್ತೇ ಪಟ್ಟು. — ಜಾಣನಿಗೆ ಮೂರು ಕಡೆ, ಹೆಡ್ಡನಿಗೆ ಒಂದೇ ಕಡೆ (Prvs.). see ನುಡಿ-; Prv. s. ಮಾತು. fem. ಜಾಣಳು (B. 3, 59; C.).

ಜಾಣತನ ಜ್ಞಾತಾನಾ. = ಜಾಣ್. (C.; B. 3, 29, 32; ಚತುರತೆ, ವೈಚಕ್ಷಣ್ಯ G.).

ಜಾಣಾಯಿಲ ಜ್ಞಾನ-ಯಿಲ್ಲಾ. = ಜಾಣಾಯಿಲ್ಲ, q. v.

ಜಾಣಾಯಿಲ್ಲ ಜ್ಞಾನ-ಯಿಲ್ಲಾ. = ಜಾಣ, q. v. (ಜಾಣ Bhn. 18, o. r. ಜಾಣಾಯಿಲ).

ಜಾಣಿಕೆ ಜ್ಞಾನಿಕೆ. = ಜಾಣ್. [ಸಹಜ ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಕರ್ತೃತ್ವ ಭೃತ್ಯತ್ವವಿಲ್ಲದೆ ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು — ಇನ್ನಿದು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಜಾಣಿಕೆಕಾಣಿಕೆ Cv. 454]. see ಬಿಲ್ವಾಣಿಕೆ.

ಜಾಣಿಮೆ ಜ್ಞಾನಿಮೆ. = ಜಾಣ್, q. v. (Bp. 42, 24; My.).

ಜಾಣುಮೆ ಜ್ಞಾನುಮೆ. = ಜಾಣ್. (Bp. 4, 27).

ಜಾಣುವೆ ಜ್ಞಾನುವೆ. = ಜಾಣ್. (Rām. 1, 5, 31).

ಜಾಣೆ ಜ್ಞಾನೆ. a skilful, knowing, or clever woman (C.; Grj. 4, 62; Si. 185). ಆ ಪರ್ವ ಜಾಣೆ (Smd. 109). ಜಾಣೆಯಾದರೆ ವೀಣೆ ಬಾಲು ಸ್ಯಾಳು. — ಕೆಟ್ಟ ಅದಿಗೆ ಅದ್ವೀಳೇ ಜಾಣೆ (Prvs.).

ಜಾಣ್ಣೆ ಜ್ಞಾನ್ಣೆ. = ಜಾಣ್. (Si. 84; My.).

ಜಾಣ್ಣೆ ಜ್ಞಾನ್ಣೆ. = ಜಾಣಿಮೆ, ಜಾಣುಮೆ, ಜಾಣುವೆ. (Smd. 248). knowing, knowledge, etc. (= ಜಾಣ್; ಪ್ರತಿಪತ್ತಿ, ಪ್ರಗಲ್ಬತೆ Mr. 458). ನರ ರುಚಿಯ ಜಾಣ್ಣೆ (Mr. 4). see Bp. 40, 23; 42, 16; J. 6, 31.

ಜಾತ ಜಾತ. born, brought forth, grown, become, produced; having, possessing; appearing, manifest; a male issue, a son; birth; a creature; a race, kind, sort, or species; a mass, a multitude, a collection of things; a man of caste, an honorable man (see Prv. s. ಜಾತಿಹೀನ). see Mr. 78 & ರಾಗ.

ಜಾತಕ ಜಾತಕ. astrological calculation of a nativity; nativity; a horoscope (C.; Mhr.).

ಜಾತಕರ್ಮ ಜಾತ-karma. a ceremony performed after the birth of a child, as giving a name, etc. (Cpr. 3, 102 va.; Grj. 3, 56; J. 28, 60). ಜಾತಕರ್ಮ ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಪಾತಕವಿಲ್ಲವೋ? (Prv.).

ಜಾತನ ಜಾತ-tana. ? (Smd. 248, Mdb. MS.).

ಜಾತರಜಸ್ ಜಾತ-rajas. having the catamenia.

ಜಾತರೂಪ ಜಾತ-rūpa. the form in which a person is born, nakedness. 2, gold.

ಜಾತವೇದ ಜಾತ-vēda. (Smd. 285). = ಜಾತವೇದಸ್. a certain metrical foot (Ch.).

ಜಾತವೇದಸ್ ಜಾತ-vēdas. Agni. 2, a certain metrical foot (Ch.).

ಜಾತವೇದಸ್ ಜಾತ-vēdasa. = ಜಾತವೇದಸ್. (Mr. 45).

ಜಾತಸೂತಕ ಜಾತ-sūtaka. impurity from birth. (Bp. 18, 98).

ಜಾತಾಪಾತ ಜಾತ-apatya. a woman who has borne a child.

ಜಾತಾಬಾಕಿ ಜಾತ-ābaki. balance, remainder, after deduction (My.; Br.).

ಜಾತಾಶಾಕ ಜಾತ-āśauca. = ಜಾತಸೂತಕ. (My.).

ಜಾತಿ ಜಾತಿ. = ಜಾತಿ, etc. birth, production. 2, birth, descent; rank; lineage, race, family; tribe; caste (ಕುಲ Nn. 76). 3, kind, sort, genus, species (Ch.); the character or peculiarities of a species. 4, superior breed or quality; good or fit behaviour (ಸನಯ, ಅತನಯ 76). ಜಾತಿಯಾದ ಕುದುರೆ (ಉತ್ತಮಾಶ್ವ Si. 272). 5, a word expressing the idea of species or genus; a collective noun (Smd. 167. 168; Kāv. I, 2, 62-65). 6, a particular figure of speech in rhetoric (III, 3, B, 3-9; ಸಾಹಿತ್ಯಭೇದ 76). [Kr. 3, 2. 6]. 7, a flower (ಕುಸುಮ, ಪುಷ್ಪ 76). 8, nutmeg; mace. 9, the great-flowered jasmine, *Jasminum grandiflorum* Lin. (ಜಾದಿ Ct. I, 104; ಜಾಜಿಯ ಗಿಡುವು 76). 10, a multitude (ಸಮೂಹ 76). 11, the number eighteen (ಪದಿನೆಂಟು Mr. 348; see ಜಾತಿಸಮೂಹ). 12, the tree *Cordia myxa* (ಶ್ಲೇಷ್ಮಾತಕ, ಚೆಳ್ಳು Mr. 124). 13, a class of metres (Ch.). 14, ನೆಲ್ಲಿ ಗಿಡ (G.). ಜಾತಿಗೆ ತಕ್ಕ ನೀತಿ. — ಜಾತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮಾತು, ತೂತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಬಣಿ. — ಜಾತಿಗೆ ಭೇದವಾದರೂ ನೀತಿಗೆ ಭೇದವಿಲ್ಲ. — ಜಾತಿ ತಪ್ಪಿದರೂ ನೀತಿ ತಪ್ಪಬಾರದು. — ಜಾತಿ ಬೇಟೆಯಾದರೆ ನೀತಿ ಬೇಟೆಯೇ? — ಜಾತಿ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಅನ್ನದಿ ಅಳಿಗೆ ಒನ್ನು ದುಡ್ಡು ತೂಕ. — ಜಾತಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಪಾತಕಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. (Prvs.). ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮೊದಲಾದ ಹದಿನೆಂಟು ಜಾತಿಗಳು (ವರ್ಣ, ದ್ವಿಜಾದಿಗಳು Nn. 71). — see Bp. 53, 19; Prv. s. ನಾಯಿ. — ಜಾತಿಕೋಟಿ. a European fowl (My.). — ಜಾತಿಜನ. Europeans (My.; Te. ಜಾತಿವಾಡು).

ಜಾತಿಕರ್ಮ ಜಾತಿ-karma. the essential and purificatory rites of a tribe or caste (ಸಂಸ್ಕಾರ G.; My.).

ಜಾತಿಕೋಶ ಜಾತಿ-kōśa. = ಜಾತಿಕೋಶ.

ಜಾತಿಗಾದೆ ಜಾತಿ-gāde. a kind of metre (Ch.).

ಜಾತಿಗಾಣ ಜಾತಿ-gāṇa. a kind of strolling merry-andrew (S. Mhr.; the Mhr. ಭೋಪರೇ). ಜಾತಿಗಾಣನ ಮಾತು ಸೀತಲ್ಲಿ ಕಾಣುವದು (Prv.).

ಜಾತಿಗೊಲ್ಲ ಜಾತಿ-golla. a golla by descent, etc. (Bp. 40, 32).

ಜಾತಿದ್ವೇಷ ಜಾತಿ-dvēṣa. innate hatred or enmity. 2, mutual hatred of races or castes (My.). 3, enmity with one's caste (My.).

ಜಾತಿಧರ್ಮ ಜಾತಿ-dharma. the duty of caste, the law or usage of caste (C.).

ಜಾತಿಪತ್ರಿ ಜಾತಿ-patrl. = ಜಾತಿಪತ್ರಿ, etc. (ಜಾಯಿಫಲ Mr. 144).

ಜಾತಿಫಲ ಜಾತಿ-phala. = ಜಾಯಿಫಲ. the coat of the nutmeg, mace.

ಜಾತಿಭೇದ ಜಾತಿ-bhēda. a difference or distinction of castes (B. 5, 285).

ಜಾತಿಭ್ರಷ್ಟ ಜಾತಿ-bhṛasṭa. fallen from caste; an outcast (C.).

ಜಾತಿಮಾತ್ರೋಪಜೀವಿ ಜಾತಿ-mātra-upajīvi. one who gets a living only by the merit of his caste.

ಜಾತಿವನ್ತ ಜಾತಿ-vanta. of high kind, breed or rank, as fruits, beasts, etc. (My.). ಜಾತಿವನ್ತ ಕುದುರೆ (ವಲ್ಲಭ G.).

ಜಾತಿವರ್ಣ ಜಾತಿ-varṇa. a characteristic or peculiar colour. ಜಾತಿವರ್ಣದ ಹಯಕ್ಕೆ ಅಂಘ್ರಿವಲಯಂ ವಾಲ ಮೋತಿ ಕಪ್ಪಿಗೆ ಸತ್ಪಾದಿಕಂ (Mr. 278).

ಜಾತಿವಳ ಜಾತಿ-vala. a man who belongs to a caste. ಅಷ್ಟಾದಶಂ ಲೆನ್ನನಿವ ಜಾತಿವಳವರ್ (C. Bp. 47, 43).

ಜಾತಿನೈರ ಜಾತಿ-valra. = ಜಾತಿದ್ವೇಷ (My.).

ಜಾತಿಸಂಕರ ಜಾತಿ-saṁkara. a medley or amalgamation of castes. (My.).

ಜಾತಿಸಮೂಹ ಜಾತಿ-samūha. the collection of castes (ಹದಿನೆಂಟು ಜಾತಿಗಳು Nn. 78).

ಜಾತಿಸಮ್ಬಂಧ ಜಾತಿ-sambandha. connection of race or genus (Smd. 161).

ಜಾತಿಹೀನ jāti-hīna. of low birth or descent; void of caste; an outcast (C.). ಜಾತಿಹೀನರ ಮನೆಯ ಜೋತಿ ತಾ ಹೀನವೇ? ಜಾತಿ ನಿಜಾಯೆಂಬದೇ! ದೇವನೊಲಿದಾತನೇ ಜಾತ (Sp.).

ಜಾತೀಕೋಶ jātī-kōśa. the coat of the nutmeg, mace.

ಜಾತೀಯ jātīya. relating or belonging to any species, genus, tribe, etc. see ಸ-.

ಜಾತು jātu. sometimes; once upon a time.

ಜಾತೆ jātē. the feminine form of ಜಾತ: born, etc.; a female offspring, a daughter. see ಪ್ರ-; J. 2, 12.

ಜಾತೋಕ್ಷ jātā-ukṣa. a young bullock, an ox. see Nr. s. ಹಿಡಿಕು.

ಜಾತ್ಯ jātya. belonging to a family or caste; of noble descent (ಕುಲೀನ, ಕುಲವುಳ್ಳವನು Nn. 74; ಸತ್ಕುಲಜ Mr. 482); best, excellent (ಒಳ್ಳು, ಒಳ್ಳೆತ್ತು 74); pleasing, beautiful (ಸಾಮ್ಯ, ಚೆಲುವನು 74); great power (ಅತಿಬಲ್ಲು, ಅತಿಬಲವು 74).

ಜಾತ್ಯನ್ಧ jātī-andha. blind from birth, born blind. (Bp. 49, 43; Sṣv. 5, 14 va.).

ಜಾತ್ಯಶ್ವ jātī-śva. a high-bred horse. (Smd. 22, 83).

ಜಾತ್ಯಾ jātyā. by nature or disposition. (B. 4, 47, 217).

ಜಾತ್ರೆ jātrē. Tbh. of ಯಾತ್ರೆ (Smd. 343; C.). ಜನ ಮರುಳೋ? ಜಾತ್ರೆ ಮರುಳೋ? (Prv.). see Bp. 42, 10; Prv. s. ತೇರು.

*ಜಾದಗೇ jādage. = ಜಾತಕ. a bird said to live only upon rain drops. ಮುನ್ನುನಿಯ ಜಾದಗವಕ್ಕಿ ಹಂಸೆ ಕೊಳನಂ... ನೆನವನ್ನಾಂ ನೆನವಂ Ap. 12, 32.

ಜಾದಿ jādī. Tbh. of ಜಾತಿ. a kind of jasmine. [ಕಡವಿನ ಕಮ್ಮಡಂಗಿ ದುದು ಜಾದಿಯ ಕಮ್ಮಡವಿತ್ತು Pb. 7, 69; Ap. 5, 36]; (Smd. 338; Sm. 27; Kk. 20; Ct. I, 104; ಮಾಲತಿ Ss.; Rṣv. 11, 84). ಜಾದಿಯ ತ್ರಣೆನ್ನೆಯುಂ ಕೇದಗಯತ್ತಣೆನ್ನೆಯುಂ ಕಮ್ಮು ಬನ್ನದು (Smd. 150).

ಜಾದು jādu. = ಜಾಜು. red colour. (Te.; T. ಚಿವಪ್ಪು, ಚೇಪ್ಪು, ಚೇದ್ರು, ಚೇನ್ದು, ಚೇಪ್ಪು, ಚೇಯ್; M. ಚಾಯಿಲ್, ಚಾಲಿಯ, vermilion; see ಜಿನ್ 1). [-ಜಾದಿನ ಸೇಲೆ. a red coloured cloth. ಪನ್ನೆರದು ವರುಷದೊಳಗೆ ಮಹಾಪದ್ಮನಂ ಕಿಡಿಸಿದಲ್ಲವೆ ಕಾಸೆಗಳಂ ಕಳೆಯೆನೆನ್ನು ಜಾದಿನ ಸೇಲೆಗಳನುಟ್ಟು Vr. 186, 6]. -ಜಾದುಕಲ್. red ochre (ಕಾಸಿ Sm. 52).

ಜಾದು jādu. = ಜಾಜು 1. Tbh. of ಧಾತು. a mineral. (Smd. 370; ಗೈರಿಕ, ಧಾತು Hlā.). 2, magic. (H.).

ಜಾದುಹ jādūha. Tbh. of ದಾತೃಹ. a water bird. (ಜಲರಂಕು, ದಾತೃಹ Hlā.).

ಜಾದುಗಿರಿ jādū-giri. magical arts (Mhr., H.; ಕುಹಕ Cb.).

ಜಾನ jāna. 1. Tbh. of ಧ್ಯಾನ. meditation. [ಸರೋಜಾನೆ ಜಾನದಿಂ ಬರಿಸೆ ಬನ್ನ ಯಮಂ Pb. 1, 119]; (Smd. 344; Sṣv. 3, 25). -ಜಾನಾಚಾರ್ಯ. -ಅಚಾರ್ಯ. a parrot (ಕನ್ನಡನಕ್ಕಿ, ಗಿಳಿ Ct. II, 83).

ಜಾನ jāna. 2. = ಜೇಣ, ಜೇನ. a woollen rug or blanket (My.; Si. 230; Mhr. ಜೇನ, felt).

ಜಾನಕಿ jānakī. (fr. ಜನಕ). = ಜಾನಕಿ. Sitā, the wife of Rāma. (J. 18, 15, 18, 24, etc.).

ಜಾನಕೀಜಾನಿ jānakī-jāni. whose wife is Jānakī: Rāma (My.).

ಜಾನಕೀಪತಿ jānakī-pati. Rāma. (My.).

ಜಾನಕೀರಮಣ jānakī-ramāṇa. Rāma (My.).

ಜಾನಕ್ಕಿ jānakki. Tbh. of ಜಾನಕಿ. see Sp. s. ಮಕ್ಕಿ.

ಜಾನಪದ jānapada. (fr. ಜನಪದ). an inhabitant of the country; a peasant, a rustic; a subject. (R.); community, folk.

ಜಾನಹೀನ jāna-hīna. thoughtless (Bp. 60, 43).

ಜಾನಿ jāni. -ಜಾನಿಗಿಡ. a small tree, Grewia abutilifolia Juss. (Z.).

ಜಾನಿ jāni. 1. a wife. see ಅರುನ್ಧತಿ, ಜಾನಕೀ.

ಜಾನಿ jāni. 2. Tbh. of ಧ್ಯಾನ. meditating. see ಮನೋಜ್ಞ.

ಜಾನಿಸು jānisu. Tbh. of ಧ್ಯಾನಿಸು, to meditate, to think on, etc. (ಧ್ಯಾನ Smd. Dh.; Sṣv. 2, 84, 93; 4, 117). [ಜಿನೇನ್ದ್ರನಂ ಬಗೆನ ಮನಂ ಗಡಂ ಮುಗುಳ್ಳು ಜಾನಿಸ ಕಣ್ಣಡಂ Ap. 2, 60].

ಜಾನು jānu. the knee.

ಜಾನುದಘ್ನ jānu-daghnā. reaching to or as high as the knee (Abh. P. 13, 61).

ಜಾನೆ jāne. = ಜಾನ. see ಮುಂ-.

ಜಾನ್ತೆ ja-anta. a term with final ಜ್. (Smd. 309).

ಜಾನ್ತವಿ jānhavi. Tbh. of ಜಾನ್ತವಿ. the Ganges (My.; J. 9, 26, 28).

ಜಾಪ jāpa. (fr. ಜಪ). muttering, whispering, etc. see ಉಪ-.

ಜಾಪಾರ jāpāra. Bishop's weed, Ptychotis ajowan Dec. (ಯನಾಫ Mr. 136, o. rs. ಜಾಪಾರ in one MS., ಬೋಪಾರ in two MSS.).

ಜಾಪಾಳ jāpāla. = ಜಾಪಾಳ. (T. ನೇರಾಳ; Te. ನೇಪಾಳ; Mhr. ಜೇಪಾಳ). -ಜಾಪಾಳದ ಕಾಯ. the croton-seed (C). -ಜಾಪಾಳದ ಗಿಡ. a shrub or small tree, the croton-oil plant, Croton tiglium, Lin. (St. & Pl.). -ಜಾಪಾಳದ ಮಾತ್ರ. a pill of croton-seed (My.). ಜಾಪಾಳದ ಮಾತ್ರಗೆ ನೇಪಾಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆ? (Prv.). -ಜಾಪಾಳದ ಸತ್ತ. (ದನ್ನ Si. 158).

ಜಾಪು jāpu. = ಜಾಪು, etc. the measure of a long stride (S. Mhr.).

ಜಾಪ್ಯ jāpya. 1. (Tbh. of ಯಾಪ್ಯ). a sluggard, a lazy man (My.); loitering, laziness (My.; Te.).

ಜಾಪ್ಯ jāpya. 2. to be muttered, to be repeated in a low voice (ಜಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕನ್ನಾಡ್ತು Dhv.).

ಜಾಪ್ಯಗಾಢ jāpya-gāṇa. a sloth, sluggard (My.; Te.).

ಜಾಬಾಲ jābāla. N. of a school of the Yajurveda, and of an Upaniṣad of the Atharvaveda. see Bp. 43, 75. 2, a goat-herd (ಅಜಾಜೀವ, ಸುಖಿ Mr. 239).

ಜಾಬಿತಾ jābitā. a law, regulation; an authorizing document; a passport (Mhr., H. ಜಾಬಿತಾ); a memorandum, a list, an inventory, a catalogue (My.; Br.).

ಜಾಬು jābu. an answer; a letter of advice respecting a hupdi (Mhr., H.); a letter of correspondence (S. Mhr., Br.).

ಜಾನು jāma. = ಜಾನ, etc. the eighth part of a day, etc. (My.).

ಜಾಮದಗ್ನಿ jāmādagni. N. of a ṛṣi (J. 33, 40).

ಜಾಮದಗ್ನಿ jāmādagnya. (fr. ಜಮದಗ್ನಿ). Parasurāma, the son of Jamadagni (ಖಣ್ಡ ಪರಶು, ಪರಶುರಾಮ Nn. 163; Smd. 223).

ಜಾಮದಾರ jāma-dāra. the officer in charge of the treasure and jewels, the keeper of the wardrobe (Mhr., H.; R.).

ಜಾಮಫಲ jāma-phala. the guava fruit (Br., R.; Mhr., H. ಜಾಮ್ನ).

ಜಾಮಾತ jāmāta. Tbh. of ಜಾಮಾತೃ. (A.).

ಜಾಮಾತೃ jāmātrī. a daughter's husband, a son-in-law (ತನ್ನ ಮಗಳ ಪತಿ Mr. 314; ಅಳಿಯನು Nn. 124). see ಮದವನ.

ಜಾಮಾರು jāmāru. a long cloth without any coloured border, chiefly worn by widows (Br., R., H.).

ಜಾಮಿ jāmi. = ಯಾಮಿ 1. a sister (ಸಹಭವೆ, ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳು Nn. 109). 2, a virtuous or respectable woman (ಪತಿವ್ರತೆ 109).

ಜಾಮಿನಿ jāmīni. = ಜಾಮಿ No. 2. (ಪತಿವ್ರತೆ Mr. 467).

ಜಾಮಿನಾ jāmīna. = ಜಾಮಿನು. surety, sponsor (S. Mhr.; Mhr., H.; ಪೋಣಿ, ಪ್ರತಿಭೂ, ಲಗ್ನಕ, ಹೊಣೆ G.).

ಜಾಮಿನಾದಾರ jāmīna-dāra. = ಜಾಮಿನುದಾರ, ಜಾಮಿನ್ದಾರ. a surety (S. Mhr.; Mhr., H.; ಪೋತಗಾಢ G.).

ಜಾಮಿನು jāmīnu. = ಜಾಮಿನ. surety, etc. (My.; Br. ಜಾಮಿನ).
ಜಾಮಿನುದಾರ jāmīnu-dāra. = ಜಾಮಿನದಾರ. a surety. (My.).
ಜಾಮಿನದಾರ jāmīn-dāra. = ಜಾಮಿನದಾರ. (ಲಗ್ನಕ, ಪ್ರತಿಭಾ, ಮೊನೆ
ಗಾಣ Si. 349; My.).

ಜಾಮೇಯ jāmēya. a sister's son.

ಜಾನ್ಪು jām̐ba. = ಜಾನ್ಪು. a sort of goblet, in the form of a
calix (B. 5, 79; Mhr.).

ಜಾನ್ಪುನ jām̐bava. (fr. ಜನ್ಪು). belonging to the jambu tree; its
fruit. see ನೇಪುಲ್. 2, = ಜಾನ್ಪುವನ (J. 21. 9. 19. 38. 39;
Rām. 4. 2. 30).

ಜಾನ್ಪುವತಿ jām̐bavati. the daughter of Jām̐bavanta, and wife
of Kṛiṣṇa. (J. 33, 21. 51. 52).

ಜಾನ್ಪುವತೀರಮಣಿ jām̐bavati-ramaṇa. Kṛiṣṇa. (My.).

ಜಾನ್ಪುವನ jām̐bavanta. (Sk. ಜಾನ್ಪುವನ್, ಜಾನ್ಪುವಾನ್). N. of
the chief of the bears, and father of Jām̐bavati (My.).

ಜಾನ್ಪು jām̐bu. = ಜಾನ್ಪು. (S. Mhr.; B. 5, 79).

ಜಾನ್ಪುವನ jām̐buvana. (fr. ಜನ್ಪುವನ). coming from the
river Jambū: gold; golden.

ಜಾಯಕ jāyaka. a kind of yellow fragrant wood.

ಜಾಯಮಾನ jāyamāna. being born, coming into life; nature.
ಜಾಯಾ jāyā. destroyed, spoiled (Mhr., H.); loss, injury,
damage (My.; Br.). 2, see ಜಾಯೆ.

ಜಾಯಾಜೀವ jāyā-jīva. who gets a livelihood by his wife: a
dancer, an actor.

ಜಾಯಾಪತಿ jāyā-pati. husband and wife.

ಜಾಯಿ jāyī. 1. = ಝಾಯಿ. a sort of drum (ಝಾಯಿ Si. 63).
2, a mode in saṅgita (V. 11, 9).

ಜಾಯಿ jāyī. 2. = ಜಾಜಿ, etc. Tbh. of ಜಾತಿ. a kind of jasmine.
— ಜಾಯಿಕಾಯಿ. = ಜಾಜಿ-. (My.). — ಜಾಯಿಫಲ. Tbh. of. ಜಾತಿ-.
(Nr.; ಜಾತಿಪತ್ರಿ Mr. 144).

ಜಾಯಿಲ jāyīla. a dog (ಪೇರಡಿ, ಸೊಣಗು, ಕುಕ್ಕುರ, ಶುಣಿ Ss.;
Te. ಜಾಗಿಲ). [ಪಕ್ಕರೆದುಕ್ಕಿದ ಜಾಯಿಲಂ ಭಯಂಗೆಣಿಸೆ ಕಡಂಗಿ ತಾಗಿ
ದುದು Pb. 10, 76]. see Grj. 1, 104; Bp. 34, 23. 24; 55, 38. 46; Bh.
3, 13, 19. 28; Rāghc. 17, 67. 72; Rāv. 5, 87; Sāv. 4, 10; 4, 17 va.
cf ಜಾಗಿ?

ಜಾಯು jāyu. a medicament, a medicine.

ಜಾಯೆ jāye. ಜಾಯಾ. a wife, a spouse.

*ಜಾರ್ ಜಾರ್. = ಜಾರ್? ಕಿಷುನೇಶ್ವಯ ನಾಯಂ ಕೊಣ್ಣಂ ಜಾರಿ
ಯಂ ನೆಲನಂ ಪೊಟ್ಟಂ ಪೊಲನುನುನುನು Pb. 5, 46 va.

ಜಾರ jāra. a paramour; a fornicator; an adulterer (ಉಪಪತ್ತಿ, ಹಾದರಿಗೆ
Mr. 243; ಸತಗ, ಜೋಡ, ಪರಳಿಗೆ, ಪಾಣ್ಣಿ Ss.). ಜಾರ ಜೋರರ ಜಗಳ
ದಿವ್ವ ಯಜಮಾನಗೆ ಕ್ಷೇಮ (Prv.).

ಜಾರಜ jāra-ja. a son born in adultery, a bastard.

ಜಾರಜ್ಜ jārājva. adultery; fornication. (My.).

ಜಾರದೇವ jāra-dēva. Kṛiṣṇa (Bh. 6, 1, 4).

ಜಾರಪುರುಷ jāra-puruṣa. = ಜಾರ. (C.).

ಜಾರಸ್ತ್ರೀ jāra-strī. = ಜಾರಿ. (C.).

ಜಾರಿ jārī. relieving from a state of sequestration, as land (My.;
Br.; H.). 2, current (My.; Mhr., H.). 3, enactment, execu-
tion (My.).

ಜಾರಿಗೆ jārige. (Tu.). — ಜಾರಿಗೆಡುಮರ. the Mysore gam-
boge-tree, Garcinia morella Desr. (St. & Pl.).

ಜಾರಿ jāre. a fornicatress; a harlot; an adulteress (ಹಾದರಿಗಿತ್ತಿ,
ಜೋಡೆ, ಬೆದೆಗಾತಿ, ಪಾಣ್ಣಿ, ಸಿತಗೆ Ssm. 75; Kk. 29; ಸಿತಗೆ, ಜೋಡೆ,
ಪಾಣ್ಣಿ Ss.; C.). [Pb. 4, 83]. see Bp. 40, 57; J. 5, 59. 60; 9, 13;
26, 10. ಜಾರಿಗೆ ನೀತಿಯಿಲ್ಲ. ಮಾರಿಗೆ ಕರುಣವಿಲ್ಲ. — ಜಾರೀ ಗುಣ ಮೋಷ
ಯಿಲ್ಲ ಕಾಣುವದು (Prvs.).

*ಜಾಲ್ ಜ್ವಾರ. 1. = ಜಾಲ್ 1. ಇಜಾಯಲ್ ಪರಿವಾತಂ ನಾಪೀಸೋಪಾನ
ಮನದರುತ್ತಂ ಜಾಲ್ಪವರುದು Ap. 2, 14 va.

*ಜಾಲ್ ಜ್ವಾರ. 2. ಜಾಲ್ 2. ಹರಣಂ ಗೆಯ್ಯುವು ಜಾಲ್ಪವೆ ಜೋಡ
ರಟ್ಟಿಗಳ Pb. 10, 95; 5, 40 va.

ಜಾಲ್ ಜ್ವಾರ. = ಜಾಲ್ 2. — ಜಾಲ್ಗುಪ್ಪ. — ಕುಪ್ಪೆ. sliding on the
posteriors or in sitting position down a slope, as children do in
play (My.).

ಜಾಲ್ಕೆ ಜ್ವಾರಿಕೆ. slipping; sliding; slipperiness (C.).

ಜಾಲ್ಕೆ ಜ್ವಾರಿಸು. to make slip, go away, etc. (Bh. 8,
23, 39; J. 30, 16).

ಜಾಲ್ಕೆ ಜ್ವಾರು. 1. to slip, to slide (C.; ಪಯ್ಸರಿಸು Bhn. 26;
ರಿಂಗಣ, ಸ್ವಲನ Si. 74; ತೇಲ್ Ct. I, 93; Tu.; Te.; T ಜಾಲ್ಕೆಗು).
ಜಗುಟ್ಟನೆನ್ನು ಜಾಲ್ಕೆದಂ (Smd. 1). ಭೃಂಗರಿತು ನೀಳ್ಕೆಗಿನ ಕೀಟ
ಸಳ್ಳುಟಾಯ್ಲಾ ಒಯ್ಯನೆ ಜಾಲ್ಕೆ (Cpr. 7, 60). see Bp. 45, 18; 52, 13;
Bh. 1, 18, 5; Rāv. 8, 124; J. 3, 7; Si. 115. 116. 277. 289. 400; B
4, 181. 2, to slip away, to steal away (C.; B. 2, 40).
3, to withdraw or retire, to shrink (Bp. 50, 66; 60, 61;
Sāv. 4, 44); to disappear (J. 15, 43). 4, to go off or
start swiftly, to run (Rām. 3, 2, 21); to run away (J.
14, 4; My.). 5, to drop or ooze out, to flow (Te.); to
flow down (from a hill, My.). 6, a knot to slip
open or become loose (My.; Te.). ಜಾಲ್ಕೆ ಬಿವ್ವದು (ಜ್ಯುತ,
ಗಲಿತ Si. 382). ಜಾಲ್ಕೆ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಶ್ವಾಸ, ಪ್ರಾಪ್ತಾರ 390).
ಊಟೋಡು, ಜಾಲ್ಕೋಡು, ನಾಟೋಡು (a bug, Prv.). cf. ಜರಿ 1.

ಜಾಲ್ಕೆ ಜ್ವಾರು. 2. = ಜಾಲ್ಕೆ, slipping, etc.; a retiring state,
disappearance (Bh. 8, 26, 2). 2, a slide; a stumbling
block (Bp. 40, 57). see ಇಜಾ-. — ಜಾಲ್ಕೆನಡಿಕೆ. (ರೇಚಿತ Si. 274).
— ಜಾಲ್ಕೆಗಡಹು. — ಕೆಡಹು. to throw down (from a fort, Rām. 6,
11, 12).

ಜಾಲ್ಕೆ ಜ್ವಾರುವಿಕೆ jārūvike. sliding, etc.; flowing, trickling
(ರೀತಿ Si. 424).

ಜಾಲ jāla. 1. = ಜಾಲ. a net; a snare (ಬಲೆ Nn. 34). [ಅ ಮಾನ
ನೊರ್ವ ಜಾಲಗಾಣಂ ಜಾಲಮೊಳ್ ಪಿಡಿದು Pb. 1, 68 va.]. a web; a cob-
web; net-work, any reticulated or woven texture; a wire net.
reticulated or chain-armour. 2, a lattice, an eyelet or loophole,
a window. 3, entanglement, deception, illusion; conjuring, magic.
4, pride, arrogance. 5, a feigned or idle promise, a pretext,
purposed delay (Te.; T. ಜಾಲ; R.; not Sk.). 6, a collection, a
multitude, an assemblage (ಸಮೂಹ 34); a herd of cows (ಗೋಪಿ
ಕಾಯ, ಗೋಪಮೂಹ 34). 7, a cover, covering, coating, film,
etc. (ಪಟಲ 34, one MS. ನಿಕರ). 8, an unblown flower. 9, orna-
ment (ಸಂಗರ, ಶೃಂಗಾರ 34). 10, an organ, or the organs, of
sense (ಇಂದ್ರಿಯ 34). 11, the sky (ಅಗಸ, ಆಕಾಶ 34). 12, the
tree Nauclea cadamba (Rāghc. 17, 53).

ಜಾಲ jāla. 2. = ಜಾಲ, etc. see ಜಾಲಗಾಣ 1.

ಜಾಲಕ jālaka. = ಜಾಲಕ. a net; a woven texture; a web. 2, a
lattice, an eyelet or loophole, a window. 3, a bud. 4, a multitude.
cf. ಜಾಲಕೆ.

ಜಾಲಕರಣ jāla-karaṇa. fishing. see ಗೋಲ್. 2, making a heap (?).

ಜಾಲಗಾತಿ jāla-gāti. a female deceiver (My.).

ಜಾಲಗಾಣ jāla-gāṇa. 1. = ಜಲಗಾಣ. a fisher man. (C.).

ಜಾಲಗಾಣ jāla-gāṇa. 2. a deceiver; a conjurer (My.; T. ಜಾಲ ಕ್ಕಾರಿ). 2. = ಜಾಲಿಗಾಣ, a fisherman [Pb. 1, 68 va.]; (ಜಾಲಿಕ, ಕೈವರ್ತ, etc. Hla.; Mr. 378; My.). 3, the pied kingfisher (Pr.).

— ಜಾಲಗಾಣನ ಹಕ್ಕಿ. the white-breasted kingfisher (Bd.; Pr.).

ಜಾಲಗಾತಿ jālagaṇa-iti. a fisherwoman (Smd. 246).

ಜಾಲಗಾನ್ದ್ರ jālāndra. = ಜಾಲಾನ್ದ್ರ. N. of a country.

ಜಾಲರಿ jālari. net-work, fringe (My.; Br. ಜಾಲರು; Mhr., H. ರುಲರ).

ಜಾಲವಾತಾಯನ jāla-vāṭayana. a lattice-window (My.).

ಜಾಲಾರಿ jālari. a tree yielding a kind of lac, Shorea talura Roxb. (or Shorea laceifera Wall., Hayn.; Te.; Si. 129). see ಕೆಮ್ಮು.

ಜಾಲಿ jālī. = ಜಾಲಿ. the thorny babool tree, Acacia arabica Willd. Tu. (ಬಬ್ಬಳಿ, ಬಬ್ಬರ್ Si.; ಕಬರಿ Cl.; My.; B. 5, 60; Z.). ಜಾಲಿ ಬಿತ್ತಲು (or ಬಿತ್ತಿ ದರೆ) ಕಾಲಿಗೆ ಮೂಲ (Prv.). see ಕರ್ಜಾಲಿ, ಕರಿ-, ಜೋಣ್ಣೆ ಮುಳ್ಳಿನ, ಪರಂಗಿ-, ಪೀರ್-, ಬಿಳಿ-, ಬಿಳಿ-. 2, the thorny shrub Acacia farnesiiana (My.). see Prv. s. ಜೋಲಿಗಾಣ. — ಜಾಲಿಯ ಗಿಡ. = ಜಾಲಿ. ಅಲಕ್ಕಿ ಹೂವಿಲ್ಲ, ಸಾಲಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲ, ಜಾಲಿಯ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಗಲ್ಲು, ದೇವರು ಸೂಳೆಗಿಲ್ಲ (Sp.).

ಜಾಲಿ jālī. a species of cucumber, Trichosanthes dioeca Roxb. 2, a fisherman (ಸೂತ, ಬಲಿಗಾಣ, o. r. ಬಲಿಯ ಬೀಸುವನು Nn. 32).

ಜಾಲಿಕ jālīka. a fisherman. 2, a spider. 3, = ಜಾಲಕ, a cheat, a rogue; a conjurer or juggler. 4, = ಜಾಲಿಕ No. 1, a net (for catching deer or wild animals. ನಾಗುರೆ, ಬೆಳ್ಳಾರ Mr. 380). 5, = ಜಾಲಿಕ No. 2, chain-armour (ಮುಟ್ಟಿ Mr. 292). 6, the president or governor of a district.

ಜಾಲಿಕ jālīka. = ಜಾಲಿಕ, ಜಾಲಿಗೆ, (ಜಾಲಿಗೆ). a net. 2, chain-armour, armour. 3, a spider. 4, a leech. 5, a kind of cloth or raiment, woolen cloth. cf. ಜಾಲಕ.

ಜಾಲಿನಿ jālīni. N. of a plant (ಫಲಿನಿ, ಮೃದಂಗ, ಹೀರೆ Mr. 146).

ಜಾಲಿಸು jālīsu. = ಜಾಲಿಸು 1, etc. to shake, etc.; to cleanse rice, etc. from dust and stones by washing in water (My.). ಜಗಾ - ಜಾಲಿಸುವ ಬಡ್ಡಿ ಮಗೂ ತೂಗಲಾಟಲೋ? (Prv.).

ಜಾಲೆ jālē. = ಜಾಲಿ. (ಜಾಲಿಕ Mr. 139). see s. ಅರ್ಜಕ, ಬಿಳಿ ಹೂವಿನ.

ಜಾಲೆ jālē. 1. = ಜಾಲೆ. Tbh. of ಜಾಲೆ. (ಜಾಲೆ, ಉರಿ Sm. 11).

ಜಾಲೆ jālē. 2. = ಜಾಲ 1. see ಜಾಲೆಗಾಣ.

ಜಾಲೆಗಾಣ jālē-gāṇa. = ಜಾಲಗಾಣ 2, No. 2. (ಕೈವರ್ತ, ಧೀವರ, etc. Nr.).

ಜಾಲ್ಮ jālma. cruel, harsh; acting inconsiderately, rashly or foolishly; low, vile.

ಜಾನ jāva. = ಜಾನೆ, ಜಾಮು, ಜಾವು. (Smd. 25). Tbh. of ಯಾಮು 2. (ಯಾಮು Sm. 18; ಯಾಮು, ಪ್ರಹರ Hla., Mr. 65; My.). ಜಾನಮಂ ತೊಟ್ಟಂ (Smd. 157); [Pb. 13, 39; Cv. 232]. ಜೇಜುಗೆ ಪಾರುಪತ್ಯ, ಕೊಟ್ಟರೆ ಜಾನಕ್ಕೊನ್ನು ಸರ್ತಿ ಮುಟ್ಟಿಸಿತು (Prv.). ಹಲವು ಮಕ್ಕಳ ತನ್ನೆ, ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟನಗೆ, ಸಲೆ ಗಲಾಗೆ ಜಾನವಜುವನ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮೊಲೆಯಿಲ್ಲ (a cock, Sp.). see ಮುಂ-; Cpr. 6, 91; Bp. 41, 19; 43, 25; 46, 27; 60, 26. — ಜಾನದಾನೆ. — ಅನೆ. an elephant on duty during a night-watch (Cpr. 8, 44 va.). — ಜಾನಮಿಸು. — ಇರಿಸು. to cause to

keep watch. ನಾಲ್ಕೊಳ್ಳಿದರಪ್ಪ ಸುಭಟರಂ ಜಾನಮಿಸಿ ಪೋದಂ Vr. 14, 26].

ಜಾನಕ jāvaka. 1. that is to go or be despatched outward (S. Mhr.; Mhr.).

ಜಾನಕ jāvaka. 2. the hair of a child before its head is shaved (ಜಡೆ G.; Mhr. ಜಾನಕ).

ಜಾನಟಿ jāvate. = ಜಾನಟಿ. junction of four roads (Bh. 2, 6, 6).

ಜಾನಡಿ jāvadi. a kind of lewd poetry (My.).

ಜಾನಳ jāvāla. 1. = ಜಾನಳ. mobility (ಜಾಲಲ Sm. 10, 112; Kk. 56).

ಜಾನಳ jāvāla. 2. Tbh. of ಸಾಮಾನ್ಯ. common; vulgar, insignificant, etc. (ಸಾಮಾನ್ಯ Sm. 112; Kk. 56). see Bp. 1, 38; 3, 19; 24, 70; 28, 40; 38, 21, 65; V. 38, 85. 2, N. (V. 38, 36).

ಜಾನಾಳ jāvāla. = ಜಾನಾಳ. cotton seed (ನಿರಲ್ಪ Si. 446).

ಜಾನಿಗೆ jāvige. the burning match to be applied to a match-lock (S. Mhr.; Mhr. ಝಾವಳ, glimmering; ಜಾಳ, fire; ಜಾಳಿನ, burned; ಶೇವಟಿ, a gun-match).

ಜಾವು jāvū. = ಜಾವ, etc. (C.; Bp. 23, 7, 25). ಜಗವಿಲ್ಲದೆ ಜಾವು ಮೊತ್ತಿ ದರೆ ಜಿಗಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ (Prv.). see ಮುಂ-.

ಜಾವೊತ್ತು jāvottu. the under letter ಜ್ (C.).

ಜಾಸನ jāsana. striking, killing. see ಉಜ್-.

ಜಾಸ್ತಿ jāsti. more than, exceeding; excess; additional, extra (C.; Br.; Mhr., H.); oppression, force (My.; Mhr., H.).

ಜಾಹಕ jāhaka. a pole-cat (ಮಣ್ಣಲಿ, ಇಲಿಯ ತಿನಲ್ ಅನುಗಯ್ಯ ಬೆಕ್ಕು Mr. 164).

ಜಾಹಗೀರು jāhagīru. = ಜಹಗೀರು. an assignment of lands. (My.).

ಜಾಹಗಿರಿ jāhagīri. = ಜಹಗೀರು. ಜಾಹಗಿರಿಯೂರು (ಉಪ್ಪುಲು Cl.).

ಜಾಹಗಿರಿದಾರ jāhagīri-dāra. = ಜಹಗೀರಿದಾರ. the holder of a jāhagīru. (B. 5, 240).

ಜಾಹೀರಾತು jāhīratu. proclamation or the paper containing it (My.; Mhr., H.). ಅದು ನಮ್ಮ ಜಾಹೀರಾತಿಗೆ ಬಂದಿದೆ, we have been apprised of it, it has come to our knowledge (My.).

ಜಾಹೀರು jāhīru. published; public (C.; Mhr., H. ಜಾಹೀರು).

ಜಾಹೀರುನಾಮೆ jāhīru-nāme. a written proclamation (C.; Mhr., H.).

ಜಾಹ್ನವಿ jāhnavi. = ಜಾನ್ವವಿ. (fr. ಜಹ್ನು). the daughter of Jāhnu: the Ganges.

ಜಾಹ್ನವೀಧರ jāhnavi-dhara. Śiva (My.).

ಜಾಹ್ನವೀನಂದನ jāhnavi-nandana. Bhīṣma (My.).

ಜಾಳ jālā. = ಜಾಲ 1. [ಪ್ರಾಸಾದದ ಸಹಗಣ ಗವಾಕ್ಷ ಜಾಳಮೊಳ್ ಕಟ್ಟಿ, Vr. 28, 18]. — ಜಾಳಅಜಾವೆ. cloth of a web-like or loose, thin, texture (C.).

ಜಾಲಕ jālaka. = ಜಾಲಕ. a loop-hole, an air-hole (ಗವಾಕ್ಷ Nn. 39; Bp. 12, 14); a multitude (ಸನ್ನೋಹ, ಸಮೂಹ 39). 2, = (ಜಾಲಕ, ಜಾಲಿಕ, an enemy (ಅಮಿತ್ರ, ಮೈರಿ 39); fraud, deceit (ಕೈತವ, ಕುಟಲ 39).

* ಜಾಲರಿಗೆ jālariḡe. = ಜಾಲರಿ. ಕರ್ತೃತನದ ಜಾಲರಿಗೆಯೊಳಂ ಪಳುಕನ ಚಿತ್ರ ಧಿತ್ತಿಯೊಳಂ Ph. 3, 74 va.

ಜಾಲವನೆ jāvavane. = ಜಾಲ 1 No. 3. deception, fraud (Rām. 1, 5, 31).

ಜಾಲಾನ್ದ್ರ jālāndra. Tbh. of ಜಾಲನ್ದ್ರ. (Bp. 6, 19). 2, a lattice, a lattice-window (J. 23, 36). 3, the state of being full of holes (My.).

ಜಾಲಿಗೆ jālige. Tbh. of ಜಾಲಿಕೆ and ಜಾಲಿಕಾ. a net; a web (B. 4, 112; 5, 79, 119). 2, a lattice-window, lattice-work (Bh. 2, 13, 25; B. 4, 146). 3, a money-bag, a purse (My.; T. ಜಾಲಿಗೆ, M. ಜಾಲಿಗೆ; Te. ಜಾಲಿಯ, ಜಾಲೆ, ಜಾಲೆಮು; Bp. 30, 16, 20; 42, 8; V. 8, 3). 4, a multitude, a mass, an assemblage (ಜಂಗುಳಿ, ತೆರಳು, ಭಟ್ಟು, ತಣ್ಣ, ಬಮ್ಮಲ್, ಗಡಣ, etc. ಶ್ರೀಶಕ್ತಿ Kk. 17, o. r. ಜೋಳಿಗೆ; Bh. 2, 10, 23). 5, a cord used in spinning a top (S. Mhr.). — ಜಾಲಿಗೆವೆರಸು. — ಬೆರೆಸು. to be together with, or to be in, a bag (Bp. 30, 10). — ಜಾಲಿಗೆಯಜಾವೆ. — ಅಜಾವೆ. knitting-work, etc. (B. 5, 294).

ಜಾಲಿಸು jālisu. 1. = ಜಾಲಿಸು 1, etc. (ಝಾಲಿಸು). to shake: to shake off, to remove; to set aside, to treat disrespectfully (Rām. 4, 2, 5; 6, 13, 1. 36; Bh. 2, 4, 5; cf. ಜಾಡಿಸು).

ಜಾಲಿಸು jālisu. 2. = ಜಾಲಿಸು. to go. ಜಾಲಿಸೋಣ (ವರ್ತನ Cb.).

ಜಾಳು jālu. = ಜರಡು, etc. uselessness, etc. (ಜರಡು, ಜಳ್ಳು, ಪೊಳ್ಳು, ನಿಪ್ಪಯೋಜನ Bhn. 49; My.). — ಜಾಳುನುಡಿ. = ಜಾಳುಮಾತು. (Bh. 8, 22, 28). — ಜಾಳು ಬೋಳು. reit. a worthless fellow (Abhā. 7, 2). — ಜಾಳುಮಾತು. an empty, vain speech (C.).

ಜಾಳಿ ಜಾಲಿ. Tbh. of ಜಾಲಿ. a flame (Smd. 368; see Mhr. s. ಜಾಲಿ).

ಜಾಣಿಗೆ jālige. = ಸಾಟಿಗೆ. cloth, raiment (ಉಡುಗೆ Smd. I, o. r. ಸಾಟಿಗೆ; the term may be = ಜಾಲಿಕೆ, ಜಾಲಿಗೆ, or a Tbh. of ಜಾಲಿಕೆ).

ಜಿಂಕೆ jinke. Tbh. of ಜಿಂಕಾ. tongue. (Sév. 4, 133).

ಜಿಗಟು jigatu. 1. = ಗಿಜಟಿ 1, ಜಿಗಟಿ, ಜಿಗಿ 1, ಜಿಬಟು. stickiness; gumminess (C.; Te. ಜಿಗಟಿ; Mhr. ಚಿಕಟಿ, gummy); gum (C.; B. 4, 207); birdlime (My.; Te. ಜಿಗಟಿ, ಜಿಗುರು). see B. 1, 2; 4, 120.

ಜಿಗಟು jigatu. 2. = ಜಿವುಟು 1, etc. to pluck, etc. (My.).

ಜಿಗಟು jigatu. 3. = ಚಿವುಟು 1, etc. to squeeze, etc. (My.; cf. ಗಿಜು).

ಜಿಗಟಿ jigati. = ಜಿಗಟು 1. (ಜತುಕೆ Si. 175, only in Si.).

ಜಿಗಣೆ jigani. = ಜಿಗಣೆ, ಜಿಗಣಿ, ಜಿಗಣಿ, ಜಿಗಣಿ q. v., ಜಿಗಣಿ q. v. a leech (ರಕ್ತಪಿ, ಜಿಗಣಿ, etc. Si. 89; T. ಜಿಗಣಿ; M. ಜಿಗಣಿ; Te. ಜಿಗಣಿ, ಜಿಗಣಿ). see ದೊಡ್ಡ.

ಜಿಗಣೆ jigani. = ಜಿಗಣೆ, etc. ಅನೇಕ ರಕ್ತವನ್ನು ಹೀರಲುಳ್ಳ ದೊಡ್ಡ ಜಿಗಣೆ (ದುರ್ವಾಮು, ದೀರ್ಘಕೋಶಿಕೆ, ಹೆಚ್ಚು ಗಣೆ Si. 90; My.). ಜಿಗಣೆ ಯುಪದ್ರಾ ನೋಡಲೋ? ಜಿಜಿಯ ಹಾವಳಿ ನೋಡಲೋ? (Prv.). 2. = ಜಿಗಣಿ No. 2. (My.).

ಜಿಗಣಿ jigani. = ಜಿಗಣೆ, etc. (S. Mhr.). 2, an iron clamp to fasten the kula of a rapte (S. Mhr.; see ಜಿಗಣಿ).

ಜಿಗಣು jigani. = ಜಿಗಣು. a small channel (My.).

ಜಿಗಣಿ jigani. = ಜಿಗಣೆ, etc. (My.). ಜಿಗಣಿವಿಲ್ಲದೆ ಜಾವುಹೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಜಿಗಣಿ ಬನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ ಅಗುತ್ತದೆ (Prv.).

ಜಿಗಿ jigil. 1. = ಜಿಗಟು 1, ಜಿಬಿ. thickness, viscosness, viscosity, glutinousness (C.; Bp. 27, 4; 44, 26; Rām. 5, 8, 69; J. 22, 23). 2, a kind of blight or mildew that falls on the cotton plant (S. Mhr.). 3, gum (My.). — ಜಿಗಿ ಜಿಗಿ rep. (Rév. 5, 120 va.).

ಜಿಗಿ jigil. 2. = ಜಿಗಿ 3. to jump; to jump over (C.; B. 2, 15). — ಜಿಗಿದಾಡು. — ಅಡು. to jump about (C.; B. 3, 90).

ಜಿಗಿ jigil. 3. P. p. of ಜಿಗಿ 2, in ಜಿಗಿ ಜಿಗಿದು (C.; B. 2, 16).

ಜಿಗಿ jigil. 4. = ಜಿಗಿ, ಜಿಗಿ. to chew, as betelnut, bread, etc. (My.).

ಜಿಗಿಲೆ jigil. 1. = ಜಿಗಿಲೆ, ಪಗಿಲೆ 1. to be sticky, gummy, viscid, glutinous, adhesive, etc. (ಸಿಗ್ಗು Smd. Dh.); to adhere, to stick fast (Rév. 5, 55 va.; Sév. 3, 35 va.). [ಗಾಲಿ ಗಳತ್ತಂ ತಳರದೆ ಜಿಗಿಲು ಸಲೆ Pb. 10, 90; Ap. 3, 5].

ಜಿಗಿಲೆ jigil. 2. = ಪಗಿಲೆ 2. to suffer distress, to be afflicted, etc. (ಸಂಕ್ಲೇಶ Smd. Dh.; see Tu. ಜಿಗಿ to ache. T. ಜಿಗಲ್, s. ಜಿಕ್ಕು).

ಜಿಗಿಲೆ ಜಿಗಿಲೆ. wishing to gain or obtain: striving to conquer. see ವಿ-.

ಜಿಗಿಲೆ ಜಿಗಿಲೆ. desire of gaining, or of conquering. 2, profession or habit of life (Si. 358). see ವಿ-.

ಜಿಗುಪ್ಪೆ jigupse. = ಜುಗುಪ್ಪೆ, of which it is a Tbh. (ನಿನ್ನೆ Mr. 87; ಭಾವ 74; My.).

ಜಿಗುಳಿ jiguli. = ಜಿಗಣೆ, etc. Tbh. of ಜಿಗಣಿಕೆ (Smd. 354).

ಜಿಗುಳು jigulu. = ಜಿಗಣು. a small channel. (My.).

ಜಿಗುಳಿ jigulu. = ಜಿಗಣೆ, etc. Tbh. of ಜಿಗಣಿಕೆ [ನೇತ್ರ ಕಡಲೊಳಗಣೆ ಜಿಗುಳಿ ಬಳೆವ ತೆಜವೊಳೆ ಬಳೆದಂ Pb. 1, 46]; (Smd. 362; Nr., Hla.; Mr. 411; Bp. 40, 74). 2. = ಜಿಗಣೆ No. 2, ಜಿಗಣಿ No. 2. (ವಸಿ Mr. 370).

ಜಿಘತ್ಸು jighatsu. hungry; voracious.

ಜಿಘತ್ಸೆ jighatse. hunger; voracity.

ಜಿಘಾಂಸು jighamsu. desirous of slaying or killing; malicious; an enemy.

ಜಿಂಕೆ jinke. an antelope (ಮೃಗ, ಕುರಂಗ, ಹರಿಣ, ಅಜಿನಯೋನಿ, etc., ಎರಳೆ Si. 168; ಸಾರಂಗ, ಹರಿಣ 410; ಹರಿಣ 419; My.; Te.; cf. ನೃಂಕು). see Si. 168, 169.

ಜಿಂಕಿ jingil. 1. intoxication (R.; Mhr. ಝಿಂಗೀ).

ಜಿಂಕಿ jingil. 2. the plant Rubia munjista Roxb., madder.

ಜಿಜ್ಞಾಸೆ jijnase. desire of knowing; inquiry, investigation, examination.

*ಜಿಂಜಿಣೆ jijnjil. heat? ಕೆನ್ನಳಿರ ಸೆಜ್ಜಿಯ ಜಿಂಜಿಣೆ ಪೋಕೆ ನಿನ್ನ ಕೂಟಿ ಮೊಳ Pb. 5, 18.

*ಜಿಂಜಿಣಿ jijnjiri. a cage. ಎನ್ನ ಧನ ಎಮ್ಮನಂಗಿ ರುದ್ರನಿಕ್ಕಿದ ಅನೆ ರೋಷ ಜಿಂಜಿಣಿ ಹೂಡಿತ್ತು Cv. 531.

ಜಿಟ್ಟಿ jitti. 1. the bird Parra jacana or goensis (ಖಿಟ್ಟು Mr. 171, o. rs. ಜಿಟ್ಟಿ, ಚಿಟ್ಟಿ, ತಿಟ್ಟಿ).

ಜಿಟ್ಟಿ jitti. 2. = ಚಿಟ್ಟಿ 2. a grasshopper, a locust (S. Mhr.; ಮಿಡಿತೆ G., Cb.).

ಜಿಟ್ಟಿ jitti. 3. a sty, cyst or imposthume (S. Mhr.).

ಜಿಡಿ jidi. = ಜಡಿ 6. (My.).

ಜಿಡ್ಡಿ jiddi. = ದಿಡ್ಡಿ, q. v. an opening made in a panel of the front door or gate, just large enough for a person to squeeze himself through; it is shut at night (S. Mhr.; cf. ಕಿಣ್ಡೆ?). — ಜಿಡ್ಡಿ ಬಾಗಲು. = ಜಿಡ್ಡಿ. (S. Mhr.).

ಜಿಡ್ಡು jiddu. 1. a substance that is smeary, greasy or oily, as ghee or oil (My.; Te.). ಜಿಡ್ಡುಳ್ಳದು (ವಿಚ್ಛಲ, ವಿಜಲೆ Si. 313).

ಜಿಡ್ಡು jiddu. 2. = ಜಡ್ಡು 1, q. v. callosity, etc.

ಜಿಡ್ಡು jiddu. 3. = ಜಡ್ಡು 2. rancidity, etc. (Tu.). ಜಿಡ್ಡು ಕುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಮಡ್ಡು ಬಹಳ (Prv.).

ಜಿಣಗು jinagu. = ಜಿಣುಗು, ಜಿನಗು q. v., ಜಿಣುಗು 1. fineness or thinness. (My.; Te. ಜಿಲುಗು).

ಜಿಣುಗು jinugu. = ಜಿಣುಗು, etc. (My.).

ಜಿತ jita. conquering, victorious. see ಕಂಸ, ಕೈಟಭ, ಸುರೇಂದ್ರ.

ಜಿತ jita. 1. Tbh. of ಸ್ಥಿತ. fixed, settled, firm, stable (My.). — ಜಿತ ಪಡಿಸು. to make firm: to keep from being forgotten (My.); to commit to memory, to learn by heart (My.). — ಜಿತ ಪಡು. to become firm, as the mind (My.); to be well laid up in the mind or mastered, as a lesson (My.). — ಜಿತ ಮಾಡು. = ಜಿತ ಪಡಿಸು. (My.).

ಜಿತ jita. 2. conquered, subdued, overcome; won, gained, obtained. see ಅ-, ಪರ-.

ಜಿತಕಾಮು jita-kāma. one who has subdued desire, lust or Cupid; an ascetic (ಎತಿ, ಮುನಿ Nn. 44); a Buddhist (ಬುದ್ಧನು, ಬೌದ್ಧನು 44); an Arhat or superior divinity with the Jainas (ಅರ್ಹ, ಜಿನ 44); Śiva (ಶಂಕರ, ಈಶ್ವರ 44).

ಜಿತಕಾಮೆ jita-kāme. a virtuous woman (ವರನಧು, ಪತಿವ್ರತೆ Nn. 44).

ಜಿತಕಾಶಿ jita-kāśi. appearing victorious; victorious, triumphant (ಸಸಿನೆ ಗೆಲ್ಲುವ Mr. 300).

ಜಿತಬುದ್ಧಿ jita-buddhi. a firm, fixed mind (My.).

ಜಿತಭಾವನ ಜಿತಿ-bhāvāna. Śiva (Bp. 53, 22).

ಜಿತರತೀಶ jita-ratīśa. Śiva (Bp. 24, 67).

ಜಿತಶತ್ರು jita-śatru. one who has overcome his enemies; N. of Ajitasēna's son (Cpr. 9, 42 va.).

ಜಿತಸಂಸ್ಥಾಪಿ jita-saṁsthāpi. one who has overcome transmigration, the world, etc. (Bp. 43, 7).

ಜಿತಸೇನ jita-sēna. one who has overcome armies; N. see ಅಜಿತ ಸೇನ.

ಜಿತಾಕ್ಷ jita-akṣa. one who has mastered the organs of sense or his passions. 2, he who has overcome the rākṣasa, Akṣa: Hanumanta (My.).

ಜಿತಾಂಗಜ jita-aṅgaja. Śiva (Bp. 54, 71).

ಜಿತಾನ್ತಕ jita-antaka. Śiva (Śēv. 4, 131).

ಜಿತಾಹವ jita-āhava. one who has won a battle; victorious, triumphant.

ಜಿತೇಂದ್ರಿಯ jita-indriya. = ಜಿತಾಕ್ಷ No. 1. (My.).

ಜಿತೇಂದ್ರಿಯತೆ jitēndriyate. the state of having overcome one's passions (Cpr. 7, 62 va.).

ಜಿತ್ವ jitya. conquerable. 2, a ploughshare; a harrow. (R.).

ಜಿತ್ವರ jityara. victorious, triumphant.

ಜಿಡ್ಡು jiddu. perverse opposition, refractoriness; affront; contention; an obstinate resolution (C.; Mhr., H. ಜಿಡ್ಡ; spite, hatred (My.).

ಜಿನೆ jina. = ಚಿನ್ನ 2. smallness, etc. — ಜಿನಗಾಳಿ. = ಚಿನ್ನಂಗಾಳಿ, q. v. a small trumpet. (My.).

ಜಿನ jina. 1. = ಚಿನ್ನ 2, ಜಿನ್ನ. victorious, triumphant (ಅಜಿತ Nn. 16); being victorious over one's passions (ವೀತರಾಗ Mr. 512); steady, brave, self-controlled, grave, wise, etc. (ಧೀರ Nn. 62). 2, a guru, a worthy person (ತೀರ್ಥ 48). 3, a saint of the Bauddha sect, or a Jaina saint (ಬುದ್ಧ 62; ಬೌದ್ಧ Mr. 23). 4, an Arhat, a chief saint of the Jainas, who count twenty-four Jainas (ವೀತರಾಗ, ಜಿಪ್ಪು Nn. 38; ಜಿತಕಾಮ, ಅರ್ಹ Nn. 44; ಅರುಹ, ಅರ್ಹ 62; ಅಜ 47). 5, the number twenty-four (ಇಪ್ಪತ್ತಾಲ್ಕು Mr. 348). 6, Viṣṇu or Kṛiṣṇa. see Śmd. 301; Bp. 49, 12; 50, 65; 51, 75. 78. 79. 81. 82; 52, 14. 48; 54, 7. 66; ಪ್ರಕೃತಿ No. 9. — ಜಿನ ಗಿನ, reit. Arhats and others (Bp. 51, 80).

ಜಿನ jina. 2. Tbh. of ದಿನ. a day, etc. (My.).

ಜಿನೆಗು jinagu. = ಜಿಣುಗು, ಜಿಣುಗು, ಜಿನುಗು 1. fineness or thinness, as of texture, thread, powder, written letters, etc. (C.; T. ಜಯಿಕ್ಕ; see s. ಚಿಕ್ಕ; Mhr. ಚಿನಕಾ, ಚಿನುಲಾ, small-sized; small and tiny, as a child).

ಜಿನಗೃಹ jina-grāha. a Jaina monastery; a Jaina temple (ವಸತಿ Hla., Nn. 133, Mr. 475).

ಜಿನಚರಿತ jina-carita. the story in the Jinas or Arhats (Cpr. 1, 60).

ಜಿನದೀಕ್ಷೆ jina-dīkṣe. initiation of the doctrines of the Arhats (Cpr. 9, 37).

ಜಿನಪ jina-pa. an Arhat (ಅಜ Mr. 524).

ಜಿನಪತಿ jina-pati. = ಜಿನಪ (Śmd. 301; Cpr. 7, 31).

ಜಿನಪ್ರತಿಮೆ jina-pratime. the image of a Jina (Cpr. 1, 116).

ಜಿನಪ್ರತುಮೆ jina-pratume. = ಜಿನಪ್ರತಿಮೆ. (Bp. 49, 42. 46).

ಜಿನಪ್ರಬುದ್ಧಿ jina-prabuddhi. Jaina doctrine (Bp. 51, 1).

ಜಿನಬಸದಿ jina-basadi. = ಜಿನಗೃಹ. (Bp. 52, 13).

ಜಿನಬಿಮ್ಮ jina-bimba. = ಜಿನ ಪ್ರತಿಮೆ, q. v.

ಜಿನಭವನ jina-bhavana. = ಜಿನ ಗೃಹ. (Bp. 52, 32).

ಜಿನಮಂತ್ರ jina-mantra. a prayer to a Jina, a Jaina mystical verse (Bp. 50, 33. 35. 37. 38. 40).

ಜಿನಮಾರ್ಗ jina-mārga. the usages or religion of the Jainas (Bp. 52, 1. 31).

ಜಿನಮುದ್ರೆ jina-mudre. an image or form of a Jina (Cpr. 6, 9).

ಜಿನಮುನಿ jina-muni. a Jaina saint, ascetic, devotee or monk (Bp. 50, 33. 37. 40. 51. 52. 76. 78; 51, 1. 3. 72; 52, 2. 6. 28).

ಜಿನಮುನೀಂದ್ರ jina-muni-indra. = ಜಿನಮುನಿ. (Bp. 52, 21).

ಜಿನಯತಿ jina-yati. = ಜಿನಮುನಿ. (Bp. 51, 6).

ಜಿನರೂಪು jina-rūpu. = ಜಿನಪ್ರತಿಮೆ. (Bp. 51, 72).

ಜಿನಸಮಯ jina-samaya. a Jaina congregation (Cpr. 7, 155; Bp. 49 sum; 49, 4. 13. 26. 42; 50, 21. 30. 50; 52, 47).

ಜಿನಸಮಯಿ jina-samayl. a member of a Jaina congregation (Bp. 51, 5).

ಜಿನಸಿ jinasl. = ದಿನಸಿ. grain (My.).

ಜಿನಸು jinasu. = ಜಿನಿಸು, ಜಿನುಸು, ಜೀನಸು, ದಿನಸು, ದಿನಿಸು, ದಿನುಸು. an article; wares, goods; a thing in general (My.; Mhr., H. ಜಿನ್ನಸ; M. ಜಿನಿಸು).

ಜಿನಾಂಗ jina-aṅga. = ಜಿನಪ್ರತಿಮೆ. (ಚೈತ್ಯ, ಜಿನಬಿಮ್ಮ Nn. 134).

ಜಿನಾಲು jinalu. = ದಿನಾಲು. daily (My.).

ಜಿನಿ jini. = ಜಿನಿ. to flow. (My.).

ಜಿನಿಗಿಸು jinigisu. 1. to be deprived of the power of motion, to become unconscious or insensible, to faint (ಸಪ್ತಚೇತ್ಯ Śmd. Dh.; T. ಚಿಣುಂಗು, M. ಚಿನಜ್ಜು, to feel inward discontent).

ಜಿನಿಗಿಸು jinigisu. 2. to liquify, to melt, as butter (My.).

ಜಿನಿಸು jinis. = ಜಿನಸು, etc. an article, goods, etc. (My.).

ಜಿನುಗು jinugu. 1. = ಜಿನಗು, etc. fineness, etc. (C.; B. 4, 28, 144).

ಜಿನುಗು jinugu. 2. = ಜಿನುಂಗು 1. to rain slightly, to drizzle (ವರ್ಷಭೇದ Smd. Dh.; Grj. 9, 30; M. ಚಿನಜ್ಜು; cf. ಜಿನ; Te. ಚನುಕು, ಚಲುಕು, to be shed, to distil or trickle; cf. ಚಲುಮೆ).

ಜಿನುಗು jinugu. 3. = ಜಿನುಂಗು 2 (Smd. 48). ಜುಂಜು 2. a drizzling rain (ಕಸಿ Sm. 110; Bh. 1, 19, 21); a small flow (of milk, Cpr. 5, 15).

ಜಿನುಗು jinugu. 4. = ಜಿನುಂಗು 3. (Smd. 48; Smd. Dh.). to mutter, to murmur; to hum, etc. (ಅವ್ಯಕ್ತ ಧ್ವನಿ Smd. Dh.; Grj. 5, 37; Te. ಗೊಣಗು, ಸಣಗು, ಸನುಗು; M. ಚಿನಕ್ಕು, to mutter; to neigh; T. ಚಿಣುಂಗು, to repine or be discontented, as a wife or child whose wishes are not fulfilled; cf. ಗೊಣಗು 4). [ಕೋಗಿಲೆಯು ಕರ್ತವ್ಯದೊಳಗೆ ಜಿನುಗುವ ತುಮ್ಮಿ Ap. 1, 65].

ಜಿನುಗು jinugu. 5. to melt (v. i.), as butter, ghee or jaggory (My.).

ಜಿನುಂಗು jinungu. 1. = ಜಿನುಗು 2, q. v. to drizzle (ಅಲ್ಪ ವೃಷ್ಟಿ Sm. 83).

ಜಿನುಂಗು jinungu. 2. = ಜಿನುಗು 3, q. v. (Grj. 9, 38 va.).

ಜಿನುಂಗು jinungu. 3. = ಜಿನುಗು 4. to hum, etc. (ಅವ್ಯಕ್ತ ರವ Sm. 83; Abh. P. 3, 16; Grj. 4, 16; V. 2, 31). [ಮಧುಕರಮದು ಭೋಂಕನೆ ಪಾಯಿಲಂಕೆ ನಾನೊಡೆ ಜಿನುಂಗಿ ನೆಲಿಸಿದುದು ವಿಕಟ ಕನಕಾಬ್ಬಿ ನಿಯೋಗ Ap. 11, 62].

ಜಿನುಸು jinus. = ಜಿನಸು, etc. goods, etc. (My.; Si. 325; T. ತಿನಜು).

ಜಿನೇಂದ್ರ jina-Indra. = ಜಿನಪ. an Arhat (ಜಿನೇಶ್ವರ Hla.). see Smd. 38, 151; Kavy. V, 969; ಪರಮ-.

ಜಿನೇಶ್ವರ jina-Isvara, an Arhat (ಜಿನ, ಅರ್ಹ Nn. 60; ಜಿನೇಂದ್ರ Hla.; ಶಾಸ್ತ್ರ, ತ್ರಿಕಾಲವಿದ್, etc. Mr. 23). 2, the supreme soul, ಪರಮಾತ್ಮ Nn. 157).

ಜಿನ್ನ ಗಾಣಿ jindagani. = ಜಿನ್ನಗಿ (My.; Br.; Mhr., H. ಜಿನ್ನಗಾಣಿ).

ಜಿನ್ನಗಿ jindagi. = ಜಿನ್ನಗಾಣಿ, ಜಿನ್ನಗಿ. goods and chattels; one's estate; articles of property and animals as distinguished from lands (My.; Cb. 130, 173; Mhr., H.).

ಜಿನ್ನಗಿ jindagi. = ಜಿನ್ನಗಿ (C.; Br.).

ಜಿನ್ನ jinna. 1. Tbh. of ಜೀರ್ಣ. grown old, etc. (Smd. 350, o. r. ಜೀನ್; Ss. MS. wrongly ಜಿನ). cf. ಜೀನ್ 2.

ಜಿನ್ನ jinna. 2. = ಜಿನ್ನ. Tbh. of ಜಿನ 1. an Arhat, etc. (S. Mhr.). — ಜಿನ್ನದೇವ. = ಜಿನ್ನ. (S. Mhr.).

ಜಿನ್ನ jinne. = ಜಿನ್ನ 2. — ಜಿನ್ನದೇವ. (My.; ಧರ್ಮರಾಜ, ಜಿನ Si. 413; ಬುದ್ಧ 432). ಜಿನ್ನದೇವರ ಮನೆಗೆ ಭೈರವದೇವರು ಬನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಜಿಪಾಣಿ jipana. = ಜಿಪುಣ. (Tbh. of ಕೃಪಣ). a miserly, avaricious man (My.).

ಜಿಪುಣ jipuna. = ಜಿಪಣ. (My.).

ಜಿಪುಣಿ jipuni. a miserly woman (My.).

ಜಿಪ್ಪಟೆ jippate. N. of a certain bird, the small bird Amadavat (Si. 173).

ಜಿಪ್ಪೆ jippe. (fr. ಜಿಗಿ 2?). — ಬಿಪ್ಪೆಯಾಟ. — ಅಟ. hop-scotch (S. Mhr.).

ಜಿಬ jiba. = ಜಿಬಿ. — ಜಿಬ ಜಿಬ. = ಜಿಬಿ ಜಿಬಿ. (My.).

ಜಿಬಟಿಗ jibatiga. = ಚಿಬಟಿಗ. a kind of grass. — ಜಿಬಟಿಗನ ಹುಲ್ಲು. = ಚಿ-. (S. Mhr.).

ಜಿಬಟು jibatu. = ಜಿಗಟು 1. (C.).

ಜಿಬರು jibaru. gummy excretion of the eye (My.; Mhr. ಚಪಡಪ, ಚಡಾ, ಚಪಡೇಂ).

ಜಿಬಳೆ jibale. = ಜಿಬ್ಬು. — ಜಿಬಳಡಿಕೆ. — ಅಡಿಕೆ. a young good areca nut cut into pieces and boiled, whereby it becomes soft and nice (My.). [Tu. ಜಿಬುಳು].

ಜಿಬಿ jibi. = ಜಿಗಿ 1. — ಜಿಬಿ ಜಿಬಿ. rep. the state of being very sticky (C.); that of being very soft; as fruit that is over-ripe (My.; Mhr. ಚಿಂದಟಿ, squeezed, as fruit).

ಜಿಬ್ಬು jibbu. stickiness, sliminess; the sap or milk that issues from the stalk of the mango after it is cut from the tree (My.; Te. ಜೀಡಿ). — ಜಿಬ್ಬಡಿಕೆ. — ಅಡಿಕೆ. = ಜಿಬಳಡಿಕೆ. — ಜಿಬ್ಬಳೆಳು. — ಹೋಲು. = ಜಿಬಳಡಿಕೆ.

ಜಿಮಿಕಿ jimiki. = ಜುಮಿಕಿ, etc. (My.).

ಜಿನ್ನೆ jimbe. see ಜೀಜು-.

ಜಿಮ್ಮಣ್ಣೆ jimmanḍe. = ಚಿಮ್ಮಣ್ಣೆ, q. v. a cricket.

ಜಿಮ್ಮಿ jimmi. a prickly tree, Zanthoxylon rhetsa D. C. (St. & Pl.).

ಜಿಮ್ಮೆ jimme. charge, trust of a thing (My.; Br., Mhr., H. ಜಿಮ್ಮಾ).

ಜಿರಾಯಿತು jirayitu. land fit for agriculture (Mhr., H. ಜಿರಾಕತ, ಜಿರಾಯತ; ಜಿರಾಕತೀ, ಜಿರಾಯತೀ, relating to fields or their crops: the tax, their survey, etc.; fit for agriculture; raised or arable land); cultivation (My.; Br. ಜಿರಾತು, ಜಿರಾಯತ).

ಜಿಜ್ಞೆ jir. ಜಿಜ್ಞೆ. to fear (ಭಯ Smd. Dh.).

ಜಿಜಲೆ jirale. = ಜಿಜಲೆ 3, ಜಿಜಲೆ, ಜಿಜಲೆ, ಜಿಜಲೆ. a centipede; a scolopendra. 2, the worm Julus cornifex; a kind of earwig. 3, a cockroach (My.). ಕರ್ಣಜಲೆಕೆ, ಶತಪದ ಎನ್ನಾಡೆ ಪಟ್ಟಿಪುಣಜ; ಜಿಜಲೆಯ ಹುಟ್ಟುವೆನ್ನಾ, ಎವ್ವರು (Nr.). [Tu. ಎಕ್ಕಲೆ].

ಜಿಜಲೆ jirili. (ಜಿರಿಲಿ). = ಜಿಜಲೆ. an insect that is hurtful to cloth (ಪಟಹಾರಿ Mr. 165).

ಜಿಜಲೆ jirile. = ಜಿಜಲೆ. a cockroach. ಜತುಕೆ, ಅಜಿನಪತ್ರ ಎನ್ನಾಡೆ ಹೆಬ್ಬಾವಲು; ಜಿಜಲೆ ಎನ್ನಾ, ಎವ್ವರು (Nr.).

ಜಿರ್ಲೆ jirle. a kind of earwig (S. Mhr.). 2, a cockroach (My.).

ಜಿಲಿ jili. 1. = ಚಿಲಿ 3. an imitative sound. — ಜಿಲಿ ಜಿಲಿ. — ಚಿಲಿ ಚಿಲಿ. (S. Mhr.).

ಜಿಲಿ jili. 2. an imitative sound. — ಜಿಲಿ ಜಿಲಿ. rep. the sound produced in churning butter-milk (My.). cf. ಚಿಲ್ಕು, ಜೀರ್.

ಜಿಲಿಬಿಲಿ jilibili. = ಜಿಲೇಬಿ. a sort of sweetmeat (S. Mhr.; Br., H. ಜಿಲೇಬಿಲು, ಜಿಲೇಬಿ, ಜಿಲ್ಲೇಬು).

ಜಿಲೇಬಿ jilebi. = ಜಿಲಿಬಿಲಿ. (My.).

ಜಿಲೇವು jilēvu. glitter, gloss, shine (S. Mhr.; Mhr. ಜಿಲ್ಲೆಳು).

ಜಿಲ್ಲಾ jillā. = ಜಿಲ್ಲೆ. a zillah or district (C.; Br.; Mhr. H. ಜಿಲ್ಲಾ).
2. = ಜಿಲ್ಲೆ. (My.).

ಜಿಲ್ಲಿ jilli. a small hole in an earthen vessel (My.; Te., T., M. ಬಿಲ್ಲಿ).

ಜಿಲ್ಲು jillu. the sensation produced by touching cold water (My.). — ಜಿಲ್ಲೆನ್ನು. — ಎನ್ನು. that sensation to be produced (My.).

ಜಿಲ್ಲೆ jille. = ಜಿಲ್ಲಾ No. 1. (C.; B. 2, 52).

ಜಿಲ್ಲೆದಾರ jille-dāra. ಜಿಲ್ಲೆದಾರ. the governor of a district (S. Mhr.; Br.; Mhr., H. ಜಿಲ್ಲೆದಾರ).

* ಜಿವುಳಿ jivuli. ಜಿವುಳಿದುಣು. — ಕುಣು to trample into pulp. ಬಲಮನೆಲ್ಲಂ ಜವನೆ ಜಿವುಳಿದುಣುವನೆ ತೊಟ್ಟು ಟುದುಡುದು Pb. 11, 72 va.

ಜಿಪ್ಪುಣ jippuṇu. a Tbh. of ಜಿಪ್ಪು (Mr. 512; My.).

ಜಿಪ್ಪು jippu. victorious; conquering; triumphant (ವಿರೋಧಿ ಮರ್ಧನ, ಹಗೆಯ ಗೆದ್ದವನು Nn. 38; ಗೆದ್ದವಂ Mr. 512). 2, an Arhat (ವೀತ ರಾಗ, ಜಿನ 38; ವೀತರಾಗ 512, originally ಜಿಪ್ಪು). 3, Indra (ಜಮ್ಮ ರಿ, ಇನ್ನ 38; ಇನ್ನ 512). 4, Viṣṇu or Kṛiṣṇa. 5, Śiva (ನಿ ಜೇಶ, ಈಶ್ವರ 38; ಶಾಲಿ 512). 6, Arjuna (ಧನಂಜಯ, ಅರ್ಜುನ 38; ಗಾಣ್ಣೀವಿ 512; ಇನ್ನ ಜಿ, ಫಲ್ಲುನ, etc. Mr. 264). 7, the snake-king Śeṣa (ಅನನ್ತ, ಧರಣೇಂದ್ರ, o. r. ಸರ್ಪ 38).

ಜಿಪ್ಪುಚಾಪ jippu-cāpa. a rainbow (Rāv. 6, 17 va.).

ಜಿಹಾಸೆ jihāse. desire of abandoning or giving up (Sk.). 2, dislike, aversion, disinclination (My.; Te.).

ಜಿಹ್ಮ jihma. crooked, awry, not straight; deceitful, dishonest. 2, slow, tardy.

ಜಿಹ್ಮಗ jihma-ga. a snake (ಕುಣ್ಣಿ, ಮುರಿದ ಫಣಿ Mr. 400).

ಜಿಹ್ಮಾಡವ್ವುರ jihvā-āḍambara. roaring of the tongue (Cpr. 5, 40).

ಜಿಹ್ಮಾಮ್ಬಾಲ jihvā-mūla. the root of the tongue (Śmd. 42).

ಜಿಹ್ಮಾಮ್ಬಾಲೀಯ jihvā-mūliya. the letter (X) uttered from the root of the tongue, especially the visarga before ಕ (and ಖ, Śmd. 26, 45).

ಜಿಹ್ಮಾರವ jihvā-raṇa. a word (ಶ್ವಾಸಕ, ಚರ್ಚೆ Mr. 330).

ಜಿಹ್ಮಿಕೆ jihvike. = ಜಿಹ್ಮೆ. see ಅಧೋಲೆ, ನಾಗ-.

ಜಿಹ್ಮೆ jihve. ಜಿಹ್ಮಾ. = ಜಿಹ್ಮೆ. the tongue. 2, a tongue or flame of fire.

ಜೀ-ji. = ಜೀ- — ಜೀಕೊಟವಿ. = ಜೀಕೊಟವಿ. (Bh. 7, 7, 45; J. 4, 15, o. r. ಜೀಕೊಟವಿ).

ಜೀಕಳಿ jikali. = ಜೀಕೊಟವಿ. a squirt, etc. (S. Mhr.).

ಜೀಕು jiku. to push and pull a swing (S. Mhr.).

ಜೀಗ jiga. = ಜೀಗ. quickness.

ಜೀಟು jīṭu. a prop or stay, as for a wall (S. Mhr.). — ಜೀಟುಗಾಲು. — ಕಾಲು. the foot or feet put so as to form a stay (S. Mhr.).

ಜೀತ jīta. (Tbh. of ಜೀವಿತ). living (Mhr.); a living; salary, wages, pay (C.; Te.); work (My.). ಜೀತದಾಳು (C.).

ಜೀತಗಾಣ jīta-gāṇa. a man receiving wages, a paid servant (My.; Te. ಜೀತಗಾಡು). ಜೀತಗಾಣಗೆ ಯಾತಕ್ಕೆ ಜೀರಿಗೆ ಬೆಲ್ಲ? (Prv.).

ಜೀನ jīna. 1. Tbh. of ದೀನ. a parsimonious, niggardly, miserly man (C.; B. 4, 178; 5, 178; ಅನಮಿತಮೃಜ, ಕೃಪಣ, ಕ್ಷುಧ್ರ, G.). ಜೀನನ ಮನಸ್ಸು ಯಾವಾಗ್ಯೂ ಹೀನನೇ ಸರಿ (Prv.). see Prv. 3. ವಾಸಿ 4.

ಜೀನ jīna. 2. decayed; old.

ಜೀನ jīna. 3. = ಜೀನ 2, ಜೀನು. a saddle (C. Bp. 47, 44; Mhr., H.). ಜೀನಗಾಣ jīna-gāṇa. a caste of leather-workers, saddlers, etc., who do also a little work in brass, iron, etc. (Mhr., H.; S. Mhr.). ಜೀನಗಾಣಗೆ ಸಿಕಲಿಗಾಣ ಸಾಕ್ಷಿ (Prv.).

ಜೀನಂಗಿ jīnaṅgi. N. of a plant. see ಕಂ-.

ಜೀನತನ jīnatana. parsimoniousness (C.).

ಜೀನಶಾಲೆ jīna-śāle. an armory (ಶಸ್ತ್ರಜೀನಾಸಾನ Mr. 193, o. r. ಶಸ್ತ್ರಜೀನಾಸಾನ).

ಜೀನಸು jīnasu. = ಜಿನಸು, etc. (C.; B. 3, 100; 4, 44). ಜೀನಸು ಇದ್ದ ರೂ ಮನಸ್ಸು ಇಲ್ಲ (Prv.).

ಜೀನಿ jīni. 1. a miserly woman (My.).

ಜೀನಿ jīni. 2. = ಜೀನ 3. (S. Mhr.; Te.; T. ಜೀನ).

ಜೀನು jīnu. = ಜೀನ 2. (My.; Te.; B. 4, 163; M. ಜೀನ).

ಜೀನ್ವ jīnna. = ಜಿನ್ವ 1, q. v.

ಜೀಬಿ jībi the area between the outer and inner walls, or between the two gates of the entrance of a town (My.; Br., H.).

ಜೀಮೂತ jīmūta. a cloud (ಪಯೋಧರ, ಮೇಘ Nn. 57). 2, a mountain (ಕುತ್ವೀಲ, ಪರ್ವತ 57; ಅದ್ರಿ, ಸಂಕುಲ Mr. 467). 3, an elephant (ಕರಿ, ಅನೆ 57). 4, blackness (ಅಸಿತ, ಕಪ್ಪು 57). 5, the grass *Lipeocercis serrata* Roxb. see ದೇವತಾದ.

ಜೀಮೂತಲತೆ jīmūta-late. lightning (Bh. 1, 19, 19).

ಜೀಮೂತವಾಹನ jīmūta-vāhana. Indra. (Śśv. 2, 42 va.). [N. of a Vidyadhara King who saved not only the serpent Śaṅkha-cūḍa, but the entire family of the Nāgas from Garuḍa. Pb. 4, 26].

ಜೀಯ jīya. = ಜೀಯ್ಯ. sir, master; a particle expressing assent or approbation (Śmd. 63; Sk., Mhr. ಜೀ). [Pb. 6, 16; Ap. 14, 77]. see Cpr. 1, 48; 4, 69; Abh. P. 2, 70; Bp. 32, 42; 46, 38, 41; 57, 63; 58, 16; Bh. 1, 8, 7, 57; 3, 13, 15, 16, 24; J. 2, 15; 13, 28; 29, 23; 31, 34; ಕಲ್ಲ, ಜಯ, ಬೊಲ್ಲ, ಮಲ್ಲ. — ಜೀಯ ಜೀಯ. rep. (Bp. 26, 8). [— ಜೀಯನೆ. — ಎನೆ. ಧೂತ್ರಿಯಂ ಜೀಯನೆ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳದೆ Pb. 1, 1].

ಜೀಯ್ಯ jīyya. = ಜೀಯ. (Bp. 8, 53; 23, 29; 32, 14).

ಜೀರ್ jīr. an imitative sound. [— ಜೀರ್ಗರ್. — ಕರಿ. to produce a jarring sound. ಅರರೀ ಪುಟಿಮರಡುಂ ಜೀರ್ಗರಿದು Ap. 13, 37]. — ಜೀರ್ ಬೋರ್: dupl. the sound produced when milk is churned (My.). cf. ಜಿರಿ 2.

ಜೀರ jīra. quick motion; a sword, a scymitar; cumin seed. (R.).

ಜೀರಕ jīraka. = ಜೀರಗೆ, ಜೀರಿಗೆ. the fruit of *Cuminum cyminum* L., cumin seed.

ಜೀರಗೆ jīrage. = ಜೀರಿಗೆ. q. v. (ಜೀರಕ, ಜೀರಣ Nr.; ಜೀರಕ Hla.).

[— ಜೀರಗೆಯೊಕ್ಕಲ್. — ಒಕ್ಕಲ್. to scatter as the seeds of cumin? ಕುರುಬಲಮ್ಬುಮಂ ಜೀರಗೆಯೊಕ್ಕಲ್ಯಾಡಿ ತುಣುದು ಕೋಲೆ Pb. 12, 9 va.].

ಜೀರಣ jīraṇa. 1. = ಜೀರಕ. (ಜೀರಗೆ Nr.; ಜೀರಿಗೆ Si. 310).

ಜೀರಣ jīraṇa. 2. Tbh. of ಜೀರ್ಣ. (My.).

ಜೀರಾ jīrā. cumin seed (My.; H.).

ಜೀರಿಗೆ jīrige. Tbh. of ಜೀರಕ (Śmd. 364, o. r. ಜೀರಗೆ; ಅಜಾಜಿ ಪುಷ್ಪಿಕೆ Mr. 137; ಜೀರಕ, ಜೀರಣ, etc. Si. 310; C.; B. 4, 62). see ಕಂ- ದಿಳಿ- ಜೀತಗಾಣಗೆ ಯಾತಕ್ಕೆ ಜೀರಿಗೆ ಬೆಲ್ಲ? (Prv.). — ಜೀರಿಗೆ ಮಾಳು. a kind of fragrant mango having the smell of cumin seed. (ಸಹಕಾರ Si. 129; My.). — ಜೀರಿಗೆಸಣ್ಣಕ್ಕಿ. a superior kind of rice (My.). — ಜೀರಿಗೆಸಮ್ಬಾರದ ಬತ್ತ. a kind of paddy (ಅಣ್ಣು Si. 303). — ಜೀರಿಗೆಸಾಲೆ. = ಜೀರಿಗೆ ಸಣ್ಣಕ್ಕಿ. (Tu. ಜೀರಸಾಲೆ). see 3. ಬಟ್ಟೆ 2.

ಜೀವು jīvu. = ಗೀಜು 3, ಚೀಜು 2. screaming; shrilling; buzzing. — ಜೀಜುಜಿವು, a kind of humble bee (ಮಧುವ್ರತ, ಪಟ್ಟಿದ, ಭ್ರಮರ, etc., ತುಪ್ಪಿ Si. 176). — ಜೀಜುಣ್ಣೆ = ಗೀಜುಣ್ಣೆ q. v. (ಚಿಮ್ಮಣ್ಣೆ, etc.). a cricket (ಭೃಂಗಾರಿ, ಭೀರಿಕೆ, ಚೀರಿ, ಭಿಲ್ಲಿಕೆ Nr.; My.). — ಜೀಜುಬುಗುರಿ. a whirlingig, (My.). — ಜೀಜುಕೀರ್. — ಏಜ್. = ಚೀ-. to scream, to shrill, to hiss, etc. (ಧ್ವನಿಕಾರ ಕ್ರಮದ. Dh.). [ಪಾಪುನ ಪಾಪುನ್ನುಳಿ ಕೊಳಿ ಜೀಜುಟ್ಟುನ್ನುರಕೆ ತಲೆ ಸಿಡಿಲೊಡಂ Pb. 10, 95].

ಜೀರ್ jīr. = ಜೀ-. (T. ಚಿಜಿ, an engine to throw out water). — ಜೀರ್ಕೊಟವಿ. a squirt, a syringe [ಜೀರ್ಕೊಟವಿಗಳಿಂದ ತಳಿಯು ತುಂ ನೀರ್ಗಲಂ ಸೂಸುತ್ತಂ ಜಲಕ್ರೀಡೆಯಂ ಮನಕ್ಕೆ ವನ್ನರಸಿಯರ್ಕಳೊಡನೆ ನೀಡುಂ ಬೇಗಮಾಡುತ್ತಿರ್ಪನ್ನೆಗಂ Vr. 137, 3]; (ಜಲಯುಕ್ತ ಕ್ರಮದ. I; Cpr. 7, 129. 140; Bp. 44, 15; J. 30, 7; C.).

ಜೀರ್ಣ jīrṇa. = ಚೀರಣ, etc. a small chisel. see ಛಿತ್ತಿ-.

ಜೀರ್ಣ jīrṇa. = ಜಿನ್ನಿ, ಜೀನ್ನ, ಜೀರಣ 2. grown old; become decrepit; worn out, wasted, withered, decayed, ruined, consumed; digestion; old; ancient; dissolved, digested; decrepitude, old age (ಅಜಮ್ಬಿ, or ಅಜವೆ, ಅಜ್ಜಮೆ Kk. 48; ನಸಿಕು, or ನಸುಕು Ct. I, 57). see ಅಜ್ಜು, ಕೊಜೆ, ನಸಿ, ಪಟಮ.

ಜೀರ್ಣಕಾರಿ jīrṇa-kāri. anything that aids digestion (My.).

ಜೀರ್ಣಕೋಶ jīrṇa-kōśa. the stomach (B. 3, 17; 4, 24).

ಜೀರ್ಣತನ jīrṇatana. old age; infirmity; decay (ಜ್ಯಾನಿ G.).

ಜೀರ್ಣವಸ್ತ್ರ jīrṇa-vastra. old, tattered cloth.

ಜೀರ್ಣವಗನ್ಧ jīrṇa-avagandha. a musty smell; see ಮುಗ್ಧ.

ಜೀರ್ಣ jīrṇa. wearing, growing old; old age; decay.

ಜೀರ್ಣಸು jīrṇasu. to decay, etc. see ಕೊಜೆ. 2, to be digested (Si. 443; My.).

ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ jīrṇa-uddhāra. the repairing of what is worn out or old, repairs (My.; S. Mhr. rare).

ಜೀರ್ಣ jīrṇa. digestion. see ಅ-.

ಜೀವ jīva. living, existing; a living being, a creature (ಜನ್ಮನಿಕರ, ಪ್ರಾಣಿಗಳು Nn. 73). ಮೋಕ್ಷವನ್ ಅಯ್ಯವ ಜೀವರುಗಳು (ಮೋಕ್ಷಗತಜೀವಗಳು, ಭವ್ಯ Nn. 90). 2, existence, life. ಜೀವಕ್ಕೆ ಸಂಜ್ಞಾಕಾರ ಸೀರೆಯ ಸೆಗು (Prv.). 3, = ಜೀವಾತ್ಮ, the principle of life and sensation, the living, personal or individual soul incorporated in the body and imparting to it motion and sensation (to be distinguished from ಪರಮಾತ್ಮ, the supreme soul or soul of the universe). see Kāvya. IV; 1; Smd. 7; Bp. 51, 16. 26-29 (always masculine). 4, livelihood, profession (ಜೀವನ 73). 5, *Bṛihaspati* (73; ಅಮರಗುರು, ಬೃಹಸ್ಪತಿ Mr. 38; ಸುರಗುರು Mr. 517, Bhn. 8). 6, speech (ವಾಕ್ 73, one MS. ಮಾತು). 7, water (ಅಮೃತ, ಉದಕ 73). 8, a horse (ವಾಜಿ, ಕುದುರೆ 73; ತುರಗ 517). 9, a bow-string (ಮಾರ್ವಿ, ಬಿಲ್ಲ ಹೆಡೆ 73; ಬಿಲ್ಲ ನಾರಿ 517). — ಜೀವ ಈ. to give or restore life (Bp. 32 sum.; 41, 29). — ಜೀವ ಎತ್ತು. to uphold or preserve life (Bp. 48, 16). — ಜೀವ ಕೊಡು. to give or offer up one's life (C.; B. 5, 42). — ಜೀವಗಳ್ಳ. — ಕಳ್ಳ. a man who wants to save his life (in battle): a coward (J. 23, 10). — ಜೀವ ತೀವು. life to become filled or replenished (Bp. 47, 57). — ಜೀವ ತೆಗೆ. to take away life, to harass, to kill (C.; B. 5, 245). — ಜೀವದ ಗೆಳೆಯ. a very true and dear friend (C.; B. 3, 40; 5, 29). — ಜೀವದ ಪರವೆ. concern about or attention to life (B. 5, 205; My. as -ಪರವಾ). — ಜೀವದ ಭಯ. fear to lose one's life (C.; B. 5, 53). — ಜೀವದ ಮೇಲಿನ ಆಸೆ. desire of, love of, or concern about,

one's life (C.; B. 5, 165). — ಜೀವದ ಮೇಲಿನ ಹಂಗು. obligation with regard to the preservation of one's life (My.; B. 5, 164). — ಜೀವದ ಮೇಲೆ ಉದಾರನಾಗು. to become liberal or bold with regard to one's life, to become ready to offer it (B. 5, 43). — ಜೀವದ ಹಂಗು. = ಜೀವದ ಮೇಲಿನ ಹಂಗು. (My.; B. 5, 163). — ಜೀವದಿನ್ನಿ ಇರು. to be alive (B. 3, 85; 5, 183. 279; C.). — ಜೀವದಿನ್ನಿ ಉಟು. to remain alive (C.; G. 39). — ಜೀವ ನಿಲ್. -ನಿಲ್ಲು. life to remain (Bp. 42, 28; C.). — ಜೀವವೊಯ್. -ಂ-ಪೊಯ್. to pour or put life into (Abb. P. 3, 156). — ಜೀವ ಹಿಡಿ. to uphold one's life: to remain alive (Bh. 8, 27, 1; My.).

ಜೀವಕೆ jīvaka. = ಜೀವಗ. living; living by, making a livelihood by; a servant, a slave. 2, a *Jaina mendicant* (ಸವಣ Hlā.; see s. ಜೈನ). 3, the tree *Terminalia tomentosa* W. & A. 4, a medicinal plant, considered as one of the eight principal drugs; see ಅಪ್ಪವರ್ಗ. 5, an usurer. 6, a snake-catcher.

ಜೀವಕಳೆ jīva-kalē. the gloss and glow of life: life (Grj. 7, 11 va.; My.; B. 4, 15).

ಜೀವಕೆ jīvaki. the tree *Terminalia chebula* Roxb. (ಅಜಲೆ Mr. 122).

ಜೀವಗ jīvaga. Tbh. of ಜೀವಕೆ (Smd. 338). ಜೀವಗಮೆನ್ನು ಮೊನ್ನೆಯ ಮರಂ (338).

ಜೀವಜಯ jīva-ajaya. the aggregate of living beings (ಸತ್ಯ, ಜೀವರಾಶಿ Nn. 14).

ಜೀವಂಜೀವ jīva-ñ-jīva. a species of pheasant; the Greek partridge. see ಬಣ್ಣದ ಹಕ್ಕಿ, ಹೊಟಸು.

ಜೀವತ jīvat. = ಜೀವನ್. living, alive.

ಜೀವತೋಕೆ jīva-tōka. a woman whose children are alive.

ಜೀವತ್ಪತಿ jīvat-pati. a woman whose husband is living.

ಜೀವತ್ಯಾಗ jīva-tyāga. renouncing, or sacrificing, life (Bp. 61, 16; My.).

ಜೀವದಾನ jīva-dāna. giving of life, the gift of life; rescuing from sickness or any jeopardy. (My.; B. 4, 21. 91. 181, always with ಕೊಡು).

ಜೀವದ್ರವ್ಯ jīva-dravya. the elementary substance called jīva. ಜೀವದ್ರವ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಷಡ್ದ್ರವ್ಯಗಳು (Nn. 164).

ಜೀವಧನ jīva-dhana. living wealth: live-stock, property consisting of cattle, cattle (ಪಸು Smd. Dh.; Smd. 109). ಜೀವಧನವಿನ ಹೆಗಲು (ಷ್ಠನ್ಯ ಪ್ರದೇಶ, ವಹ Nr.).

ಜೀವಧನಪ್ರಸೂತ jīvadhana-prasūta. calving. see ಈಸು.

ಜೀವಧಾರಣ jīva-dhāraṇa. the sustenance of life (B. 4, 74; My.).

ಜೀವನ jīvana. life, existence; living by; means of subsistence, livelihood, profession (ಜೀವ Nn. 73). 2, enlivening. 3, water (ಉದಕ 47).

ಜೀವನವಾಹ jīvana-vāha. a cloud (ಮೇಘ Mr. 42).

ಜೀವನಾಂಶ jīvana-aṁśa. means of subsistence, maintenance (My.).

ಜೀವನಾರ್ಥ jīvana-ārtha. the affair of living or of livelihood. see ಬದುಕು, ಬಾಪ. 2, = ಜೀವನಾಂಶ. (My.).

ಜೀವನಿ jīvani. a certain plant (ಕಿಟಾಪಾಲೆಸೊತ್ತು Si. 157).

ಜೀವನಿಧಿ jīva-nidhi. the water-treasure: the ocean (Bp. 11, 44).

ಜೀವನೀಯ jīvaniya. supporting life; water.

ಜೀವನೀಯ jīvaniye a certain plant (= ಜೀವನಿ, ಜೀವನಿ).

ಜೀವನೋಪಾಯ jīvana-upāya. means of subsistence, livelihood. (My.).

ಜೀವನಾಷಢ jivana-aushadha. a drug for reviving the dead; elixir vitae.

ಜೀವನ್ತ jivanta. Tbh. of ಜೀವತ್. (Bp. 24, 88; 36, 44; B. 5, 44, 131, 223, 275, 279; My.).

ಜೀವನ್ತಿ jivanti. = ಜೀವೆ. a certain plant (= ಜೀವನೀಯೆ; = ಗುಡೂಚಿ Mr. 145, cf. ಜೀವನ್ತಿ ಕೆ).

ಜೀವನ್ತಿ ಕೆ jivanti-ke. a parasitical plant, *Epidendron tesseloides*, and other species. 2, the plant *Cocculus cordifolius* D. C. (= ಗುಡೂಚಿ).

ಜೀವನ್ಮುಕ್ತ jivat-mukta. a man purified by knowledge of Brahma and exonerated whilst living from future birth and all ritual ceremonies. (Bp. 29, 2).

ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ jivat-mukti. liberation from further births, and at present from all ritual acts. 2, a secondary sort of liberation which conducts the soul after death to live with Brahma, not however divested of a subtle corporeal frame. see Bp. 3, 70; 35, 33; 49, 35.

ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ ಪಠ jivanmukti-paṭha. a kind of back-gammon or pagade (My.).

ಜೀವಪತ್ನಿ jiva-patni. a woman whose husband is alive. (R.).

ಜೀವಮಾನ jiva-māna. duration of life, life-time, life (B. 4, 175; My.).

ಜೀವರಕ್ತ jiva-rakke. Tbh. of ಜೀವರಕ್ತ. (ಕನಚ, ಅವುತೆ Smd. II). cf. ಜವರಕ್ತ.

ಜೀವರಕ್ತ jiva-rakṣo. a preservative of life: a coat of mail, etc. ಜೀವರತ್ನ jiva-ratna. the pearl which is life; a gem of the first water; excellent persons and animals, excellent things (Sā. s. ಎಣಿ; Cpr. 6, 106 va., twice).

ಜೀವರಾಶಿ jiva-rāśi. = ಜೀವಜಯ. the aggregate of living beings. (Nn. 14; J. 8, 40).

*ಜೀವಜ್ಞ jivala. full of life.

ಜೀವವಂಚಕ jiva-vanācaka. = ಪ್ರಾಣವಂಚಕ, q. v. ಜೀವಲ. (Bp. 61, 15).

ಜೀವವಧೆ jiva-vadhe. destruction of life, killing. — ಜೀವವಧೆಗೆಯ್. to kill (Sāstrasāra in W. v. 1269).

ಜೀವವಾರ jiva-vāra. = ಬೃಹಸ್ಪತಿವಾರ. Thursday (Bp. 61, 92).

ಜೀವವ್ರಾತ jiva-vrāta. = ಜೀವರಾಶಿ. (ಗ್ರಹ, ಜೀವಸಮೂಹ Nn. 33).

ಜೀವಶವ jiva-srava. a living corpse, a mere skeleton (My.).

ಜೀವಸೂ jiva-sū. the mother of living offspring.

ಜೀವಸ್ಥಾನ jiva-sthāna. a joint, an articulation, a vital member or organ.

ಜೀವಹಿಂಸೆ jiva-himse. injuring, or destroying, life (C.).

ಜೀವಾಕ್ಷರ jiva-akṣara. a vowel (My.).

ಜೀವಾಜೀವ jiva-a-jiva. organic beings and inorganic matter.

ಜೀವಾಶು jivāśu. life; food; a medicine for restoring life; a vitamin.

ಜೀವಾತ್ಮ jiva-ātma. = ಜೀವ No. 3. the living or individual soul enshrined in the human body (distinguished from ಪರಮಾತ್ಮ), the vital principle, that principle of life which renders the body capable of motion and sensation (ಜೀವನು Smd. 7 Cm.; ಅತ್ಮನು 46 Cm.). see Bp. 32, 58; 55, 41.

ಜೀವಾಂತ jiva-anta. the end of life, death (My.).

ಜೀವಾಂತಕ jiva-antaka. a fowler, a bird-catcher; a murderer.

ಜೀವಾಳ jivāḷa. Tbh. of ಜೀವಲ, full of life, and of a ಜೀವನಾಲ. = ಜೀವಸ್ಥಾನ (C.). 2, a chip put in the mouth-piece of a musical pipe or drone (My.; Te. ಜೀವಾಳ, ಜೀವಾಳಿ). 3, substance, pith, essence (My.).

ಜೀವಿ jivi. living, alive, animate; living upon or by; a living being. 2, = ಜೀವಂಜೀವ (ಹೊಣೆ Mr. 172). see Bp. 28, 60; 46, 16; 58, 56.

ಜೀವಿಕೆ jivike. living, life; means of living, livelihood, profession.

ಜೀವಿತ jivita. = ಜೀತ. lived, lived through, as a period of time; living; life, existence. 2, means of existence, livelihood. 3, wages, etc. (Bp. 11, 2; 16, 16; 40, 44).

ಜೀವಿತಕಾಲ jivita-kāla. life-time, period or duration of life.

ಜೀವಿತೇಶ jivita-īśa. presiding over life; the lord or master of life; a lover: a husband; etc. (Cpr. 2, 38; 3, 62).

ಜೀವಿತೇಶ್ವರ jivita-īśvara. = ಜೀವಿತೇಶ. (Bp. 55, 1).

ಜೀವಿಸು jivisu. to live, to be or remain alive; to live by; to become re-animated. see Smd. 237; Bp. 32, 60; 50, 4; 52, 14; 60, 1; J. 24, 65; B. 4, 219; ಉಪಾ, ಬಿಲ್, ಬಿಟ್ಟುಂಕು; Prv. 3, ನೋಣ.

ಜೀವಿಸುವಿಕೆ jivisuvi-ke. living, etc. ಚಾಕರಿ ಮಾಡಿ ಜೀವಿಸುವಿಕೆ (Si. 299).

ಜೀವೆ jive. living (fem.). 2, a bow-string (see Hla. s. ತಿರು 1). 3, a certain plant (= ಜೀವನ್ತಿ).

ಜುಂಯ್ jūmy. = ಜುಮ್. numbness, the sleeping of a limb kept long in one position. ಕಾಲು ಜುಂಯ್ ಹಿಡಿಯಿತು (S. Mhr.).

ಜುಕಾಯಿಸು jukāyisu. to stoop, to bend; to walk nodding and waggling, to reel, to stagger (My.; Mhr., H. ಝಳಣೆ).

ಜುಕುತಿ jukuti. = ಜುಗುತಿ, ಜುತ್ರಿ, etc. Tbh. of ಯುಕ್ತಿ. tact, skill, etc. (Smd. 349 Mqb.; My.).

ಜುಗ juga. Tbh. of ಯುಗ. yoke, pair, etc. (Smd. 343; Ct. II, 95; ಜನಕಿ Smd. 112). [Bv. 533].

ಜುಗಮ ಜುಗama. = ಜುಗುಮ. (ಪೊಣರ್. ಅಮರ್, etc., ಎರಡು Kk. 60).

ಜುಗಾರು jugāru. gambling (My.; Mhr.). ಜುಗಾರಾದಿ ಜಯಿಸಿದನ ರಲ್ಲ (Prv.).

ಜುಗುತಿ juguti. = ಜುಕುತಿ. (Smd. 349).

ಜುಗುಪ್ಪನ jugupsana. = ಜುಗುಪ್ಪ. (Smd. 398; Kāv. IV, 2, 42).

ಜುಗುಪ್ಪೆ jugupse. = ಜಿಗುಪ್ಪೆ. censure, abuse, reproach. 2, dislike, aversion, abhorrence, disgust (ಹೇಸಿಕೆ Nn. 104; ಚಿ, ಇಸ್ಸಿ Ct. I, 20).

ಜುಗುಮ ಜುguma. Tbh. of ಯುಗ, pair, etc. (Smd. 336, 343).

ಜುಂಗ ಜುnga. the plant *Argyrea speciosa* or *argentea* Sweet.

ಜುಂಗು ಜುngu. = ಗುಂಜು 3 No. 2. (My.). 2, the hair about the privities (My.). 3, = ಜುಂಗು. (My.).

ಜುಂಜು ಜುnju. 1. to comb of a cock (My.); the rising part of a tree (V. 4, 36).

ಜುಂಜು ಜುnju. 2. = ಜಿನ್ಸು 3. a drizzling rain (cf. ಜೂಪ ಉ). — ಜುಂಜುವಣಿ. — ಮಣಿ. a drizzling rain (Bh. 3, 6, 11).

ಜುಂಜು ಜುnju. 3. = ಜುಂಜುರು. (ಗುಂಜು 3). — ಜುಂಜುಡಲೆ. — ತಲೆ. = ಜುಂಜುರುಡಲೆ. (C. Bp. 31, 9).

ಜುಂಜುರು ಜುnjuru. = ಗುಂಜುರು 1. (Te.). — ಜುಂಜುರುಡಲೆ — ತಲೆ. a head with tangled or curled hair (Bp. 18, 31).

ಜುಂಜೂರಿ ಜುnjūri. a large hookah (S. Mhr.; H.).

ಜುಟ್ಟು juttu. = ಜುಟ್ಟು. a tuft of hair. (S. Mhr.).

ಜುಟ್ಟು juṭṭu. = ಜುಟ್ಟು, ಜುಟ್ಟು. the tuft of hair left on the crown of the head at the ceremony of tonsure, etc. (=ಚೂಡೆ, q. v.), a crest, a tuft growing on an animal's head (ಶಿವ, ಚೂಡೆ, ಕೇಶವಾಶಿ Si. 216; ಶಿವ 409; ಮಾಲಿ 455; C.; Tu.; Tu. also ಕೂಟ್ಟು; Te.; T. ಚೂಟ್ಟು, ಕುಡುಮ; cf. ಕೂಟ್ಟು 1). ಜುಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ವಿಷ ಇಟ್ಟು ರಕ್ತದ ಮೇಲೆ ಬಯ್ಯೆ ಇಟ್ಟು. — ಜುಟ್ಟು ಇದ್ದರೆ ಮಟ್ಟು ತಿಳಿದೀತು. — ಜುಟ್ಟು ಇದ್ದವ ನಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಾ ನು (Prvs.). see ಕೋಟು; ನವಿಲು. — ಜುಟ್ಟುಗಣ್ಣು. the knot in which the hair-tuft is tied (Si. 230). — ಜುಟ್ಟು ಬಿಡಿಸು. to leave or produce a juṭṭu at the ceremony of tonsure (My.). — ಜುಟ್ಟು ಸುತ್ತಿಗೆ. a goldsmith's hammer with a face and a claw (My.).

ಜುಟ್ಟು juṭṭi. having a crest or plume: a kind of pigeon (S. Mhr.; B. 3, 113).

ಜುಟ್ಟು juṭṭu. = ಜುಟ್ಟು. (S. Mhr.). — ಜುಟ್ಟು ಗುಬ್ಬಿ. a lark, the *Alauda gulgula* (Bd.); — the *Alauda malabarica* (Rd.). ಜುಡುಪು juḍupu. a bush; a thicket (S. Mhr.; Mhr., H. ಝುಡುಪು). ಜುಣುಗಿಸು juṇugisu. to cause to shrink, etc. (Bh. 6, 4, 36).

ಜುಣುಗು juṇugu. 1. to shrink, to contract (v. i.); to withdraw, to retire; to decline action (Bh. 4, 4, 26; Rām. 6, 13, 16). see ಸೊಣಡು.

ಜುಣುಗು juṇugu. 2. = the state of being shrunk, shrinkage. 2, a shrunk, crippled body (Rām. 6, 13, 35). — ಜುಣುಗುಗಿವಿ. — ಕಿವಿ. a shrunk, maimed, deformed ear (Rām. 3, 7, 12).

ಜುಣುಗು juṇugu. = ಸೊಣಗ. a dog. see Prv. s. ಪುಣುಗು.

ಜುತ್ತಿ juṭṭi. = ಜುಕುತಿ, etc. Tbh. of ಯುಕ್ತಿ. tact, etc. (Smd. 349).

ಜುಡ್ಡೆ juḍḍa. Tbh. of ಯುಡ್ಡ. a war. (Smd. 343; ಕಾಳಗ, etc. Sm. 39).

ಜುನಾರದಾರ ಜುನಾರದಾರ. a Brahmanical writer with the rank of a peon (My.).

ಜುನು juṇu. = ಜುಮ್. an imitative sound. — ಜುನು ಜುನು. rep. the sensation arising in one's feet when standing long in a damp place, etc. (S. Mhr.).

ಜುಬರ jubarā. = ಜುಬರು. the stringiness of certain mangoes (S. Mhr.).

ಜುಬರು jubaru. = ಜುಬರೆ. (S. Mhr.).

ಜುಮ್ jum. = ಜುಮ 1, ಜುಯ್, ಜುನು, ಜುಮ, ಜುಮು, ಜುಮ್ಮು, ಜೊಮ್ಮು 2, ಜೊಗು. an imitative sound used in the sensation of coldness or chill (C.; B. 1, 22), of the taking effect of poison (My.), on the being set on edge of the teeth (My.), of horripilation (C.), of the pain of a wound (My.), of the numbness of a limb kept long in one position (My.). — ಜುಮ್ ಎನ್ನು. the sensation of ಜುಮ್ to be produced or felt (C.). (Tu.).

ಜುಮ ಜುಮ. = ಜುಮ್, etc. — ಜುಮ ಜುಮ ಎನ್ನು. = ಜುಮ್ ಎನ್ನು. the sensation of ಜುಮ ಜುಮ to be produced or felt (My.).

ಜುಮಕಿ jumaki. = ಜುಮಕಿ, ಜುಮುಕಿ. the pearl-bob or the pendant of an ear-ring, etc. (My.; Br. ಜುಮಕಿ; Mhr., H. ಝುಮಕಾ). — ಜುಮಕಿಯೋಲೆ. an ole with a drop (My.).

ಜುಮಲಾ jumalā. = ಜುಮ್ಲಾ. (My.).

ಜುಮು jumu. = ಜುಮ್, etc. (My.).

ಜುಮುಕಿ jumuki. = ಜುಮಕಿ, etc. (My.).

ಜುಮ್ಮನೆ jummane. 1. quickly (My.).

ಜುಮ್ಮನೆ jummane. 2. with horripilation (Siv. 4, 112; V. 23, 8).

ಜುಮ್ಮಾನುಸೀದಿ jumma-masīd. a mosque that is visited on Fridays (C.; B. 4, 145).

ಜುಮ್ಮು jumu. = ಜುಮ್, etc. (My.; Tu. ಜುಮ್ಮು).

ಜುಮ್ಮು jumu. = ಜೂಜು. gambling, etc. (Mg.; H.).

ಜುಮ್ಮುಗಾಣ ಜುಮ್ಮು-ಗಾಣ. = ಜೂಜುಗಾಣ. a gambler. ಜುಮ್ಮುಗಾಣಗೆ ಹಮ್ಮು ಹೆಚ್ಚು (Prv.).

ಜುಮ್ಲಾ jumlā. amount, sum, total (C.; Mhr., H. ಜುಮಲಾ).

ಜುರಮಾನು juramānu. = ಜುಲಮಾನ, etc. (My.).

ಜುರಿ juri. to ooze away, to flow or ooze out plentifully (Mhr. ಝುರಣ್ಣೆ: cf. ಸುರಿ). ಜುರಿವ 'Bh. 6, 8, 13). P. p. ಜುರಿತು (Bh. 4, 4, 37; Rām. 3, 7, 12).

ಜುರು juru. an imitative sound. — ಜುರು ಜುರು. rep. the sound produced when sugar, bdellium, etc. is put on a live coal (C.), and that arising when a child sucks with force (C.). the sound of a liquid when poured out plentifully. ಜುರು ಜುರುನ್ನು ಸುರಿವುತ (Bp. 59, 19).

ಜುಲು ಜುಲು. the sound produced when a liquid is supped (see s. ಸುಲು 1). — ಜುಲುಜುಲು. rep. ಜುಲುಜುಲುನ್ನು ಸುಲುವುತ (Rp. 59, 19).

ಜುಲಮಾನ ಜುಲಮಾನ. = ಜುರಮಾನ, ಜುಲಮಾನ, ಜುಲ್ಮಾನೆ. a fine, a mulct (S. Mhr.; My. as ಜುಲಮಾನ; Mhr., H. ಜುಲಮಾನ).

ಜುಲಮೆ julame. = ಜುಲಮೆ, etc. (C.).

ಜುಲಾಬು julābu. a purgative; a purge (C.; Mhr., H. ಜುಲಾಬು).

ಜುಲಾಯಿ julāyi. a weaver (C.; Mhr.); the month July (E.).

ಜುಲಿಪೆ julipa. = ಜುಲಪು, ಜುಲ್ಪಾ. a small tuft or lock of hair left, for ornament's sake, at different places of the head of children, at tonsure (C.; Mhr., H. ಝುಲಾಪ, a ringlet).

ಜುಲಿಮೆ julime. = ಜುಲಮೆ, etc. (S. Mhr.).

ಜುಲುಂ julum. = ಜುಲಮೆ, etc. (My.).

ಜುಲುಪು julupu. = ಜುಲಿಪೆ. (My.).

ಜುಲಮಾನು julumānu. = ಜುಲಮಾನ, etc. (My.).

ಜುಲಮೆ julume. = ಜುಲಮೆ, ಜುಲಿಮೆ, ಜುಲಂ, ಜುಲ್ಮೆ. oppression, tyranny, injustice, vehement or violent action, compulsion (C.; Mhr., H. ಜುಲಮ).

ಜುಲ್ಪಾ julpā. = ಜುಲಿಪೆ, etc. — ಜುಲ್ಪಾ ಕೂಡಲು. (ಕಾಕಪಕ್ಷ, ಶಿವಣ್ಣೆ Si. 215).

ಜುಲ್ಮಾನೆ julmāne. = ಜುಲಮಾನ, etc. (ದ್ವಿಪಾದ್ಯ Si. 265; My.).

ಜುಲ್ಮೆ julme. = ಜುಲಮೆ. (My.).

ಜುವ್ವಾರೆ juvvāre. a reed. — ಜುವ್ವಾರೆ ಕಾಡು. (ವೇತಸ್ಪತ್ Si. 102). **ಜುವ್ವಾಲೆ juvvāle.** = ಜವ್ವಾಲೆ, etc. (My.). — ಜವ್ವಾಲೆ ಜವ್ವಾಲೆ. reit. = ಜವ್ವಾಲೆ. (My.).

ಜುಪ್ಪಿ juvvi. appertaining to the *Ficus infectoria* (Te.; T. ಜುಪ್ಪಿ; Sk. ಶೌಂಗೀ, *Fic. inf.*). — ಜುಪ್ಪಿಮರ. the wavy-leaved fig tree, *Ficus infectoria* Willd. (or *Ficus venosa* Ait.; ಪಕ್ಷ, ಜಟಿ, ಪರ್ಕಟಿ, ಬಸರೇ ಗಿಡ Si. 128).

ಜುವ್ವು juvvu. = ಜುಮ್ಮು. a sound to express the sensation of fatigue and pain in the feet after walking (My.).

ಜುಹು juhu. a semi-circular, crescent-like vessel or spoon used in sacrifice.

ಜುಹೂರಾಣಿ juhūrāṇa. fire; a sacrificing priest; the moon. (R.).

ಜೂಗಲಿಸು jūgaḷisu. = ತೂಕಡಿಸು. to nod, to doze (My.); to move on or proceed slowly, as vehicles or work (My.).

ಜೂಗು jūgu. = ತೂಗು 1. to swing or rock, etc. — ಜೂಗಾಡು. — ಅಡು. = ತೂಗಾಡು. to waddle, to waggle (My.).

ಜೂಜ jūja. = ಜೂಜು. ಜೂಜದಲ್ಲಿ ಪಂದ್ಯ (ಗ್ಲೆಡ್ Si. 249).

ಜೂಜು jūju. = ಜೂಜ, ಜೂಡು. Tbh. of ದ್ಯೂತ (C.; ದ್ಯೂತ, ಲಕ್ಷ್ಮನತಿ Nr., Hla.; ಅಕ್ಷ Nn. 37; ದ್ಯೂತ 134; ದ್ಯೂತ Si. 349). ಜೂಜಿನ ಒಡ್ಡಿ (ಗ್ಲೆಡ್ Hla.). ಜೂಜುಳ್ಳ ಮನೆ (ಕೈತವ Mr. 198). see Bp. 31, 21; J. 5, 68; 6, 39; Si. 418. 450. 461; Prv. s. ಮಗ 1. — ಜೂಜನಾಡು. — ಅಡು. = ಜೂಜಾಡು. (Bp. 44, 64). — ಜೂಜಾಡಿಸು. — ಅಡಿಸು. to cause to gamble; to keep a gaming house (C.). ಜೂಜಾಡಿಸುವವನು (ಸಭಿಕ, ದ್ಯೂತಕಾರಕ Si. 349). — ಜೂಜಾಡು. — ಅಡು. to game, to gamble (C.). ಜೂಜಾಡುವವನು (ಕಿತವ, ದ್ಯೂತಕೈತ್, etc. Si. 349). ಜೂಜಾಡುವವನಿಗೆ ಸತ್ಯವು ಯಾಕೆ? — ಜೂಜಾಡುವವನಿಗೆ ಜಂಗಮನ ಸುದ್ದಿ ಯಾಕೆ? (Prvs.). — ಜೂಜುಕಚೇರಿ. a gambling house (My.). — ಜೂಜುಕಟ್ಟು. to wager (v. t., My.).

ಜೂಜುಗಾಳಿ jūju-gāḷa. a gambler, a gamester (ದ್ಯೂತಕೈತ್, ಕಿತವ, etc. Nr.; ಕಿತವ, ದ್ಯೂತಕಾರ Hla.; Mr. 245; C.; Bp. 40, 76; 44, 60; C. Bp. 47, 41).

ಜೂಟ jūṭa. 1. = ಜೂಡೆ 2, ಜುಟ್ಟು. the matted hair of Śiva; the twisted or clotted hair of an ascetic. see ಇನ್ನು, ಜಟಾ.

ಜೂಟ jūṭa. 2. a lie (C.; Mhr., H. ಝಾಟ; Dr. ಜೂಟ).

ಜೂಟ jūṭa. 3. bodily strength of children (S. Mhr., also ಜೂಟ).
ಛ. ಜೂಟ?

ಜೂಡಿ jūḍi. = ಜೋಡಿ 2. a favorable quit-rent on ināṁ lands (S. Mhr.; Mhr. ಜೂಡಿ, the assessment upon ināṁ land). ಛ. ಸೋಡಿ; ಜೂಟ್.

ಜೂತಿ jūṭi. 1. quickness, speed; impulse, energy.

ಜೂತಿ jūṭi. 2. a shoe (C.; H.). see Prv. s. ಜಾತಿ.

ಜೂದ jūda. N. of a Paṇḍita (Nn. 3, o. rs. ದೂಜ, ಮಾಜೆ).

ಜೂದಾಳಿ jūdu-āḷi. a gamester. (Smd. 239. 40).

ಜೂದು jūdu. = ಜೂಜು. Tbh. of ದ್ಯೂತ [ಸಾಲದ ಜೂದು ಸಮ್ಮೋಳಗಿ ದೇಂ ಗಳ ಮಾಣಿಸಿನೊಡೆ Pb. 6, 74]; (Smd. 344. 364, one MS. ಜೂಜು).

ಜೂದುಂಗಾಳಿ jūdu-gāḷa. a gamester. (Smd. 236).

ಜೂಪಳಿ jūpaḷa. = ಜೂಪಳು, ತೂಪಳು. thin, drizzling rain, spray (S. Mhr.; ಛ. ಜೂಜು 2). ಮುಟೆ ಜೂಪಳಿ ಜೂಪಳಿ ಬರುತ್ತದೆ (S. Mhr.). ಛ. ಸೀನರ.

ಜೂಪಳು jūpaḷu. = ಜೂಪಳಿ. (S. Mhr.).

* **ಜೂಬು jūbu.** an evil spirit, a devil. ಪರಸ್ತ್ರೀ ಪರಧನ ನೆಮ್ಮೇ ಜೂಬಿಂಗಂಜುವೆ Bv. 446; Cv. 18.

ಜೂರ್ತಿ jūrti. fever.

ಜೂಲ jūla. = ಜೂಲು. a body-cloth of horses, etc. (S. Mhr.; Mhr., H. ಝಾಲ).

ಜೂಲು jūlu. (T. ಚುನಲ್, a horse's mane). 2, a tattered state, a tatter. ವಸ್ತ್ರ ಜೂಲು ಜೂಲಾಗಿ ಹೋಯಿತು (My.). — ಜೂಲು ನಾಯಿ. a dog with long hair [Tu.]; (C.; B. 3, 39; 5, 27). ಊರು ತಿರು ಜೂಲುನಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿದ (Prv.).

ಜೂಲು jūlu. = ಜೂಲ. (C.).

ಜೂಳೆಯ jūḷaya. = ಜೂಳೆಯ, q. v.

ಜೂಳಿ jūḷi. the spout of a vessel (My.; ಛ. ಅಂಜುಳಿ?). ಕರಗದ ಜೂಳಿ (ಮೂಟು Smd. 1).

ಜೂಳೆಯ jūḷeya. = ಜೂಳೆಯ. a mark made with coloured clay, etc. upon the forehead (ತಿಂಗಳಿಗೆ, ನೇರ ಜೂಟ್ಟು Smd. 72; Kk. 27, o. r. ಜೂಳೆಯ).

ಜ್ಯಮ್ಮು jṛimbha. gaping, yawning; opening, as a flower; swelling, expanding, increasing.

ಜ್ಯಮ್ಮು jṛimbhaṇa. = ಜ್ಯಮ್ಮು. gaping.

ಜ್ಯಮ್ಮುತ jṛimbhita. opened, expanded; opened, as a flower, blown; opening, etc. (ವಿಕಸನ, ಹಸಿತ, etc., ಅರಳುವುದು Mr. 107).

ಜ್ಯಮ್ಮು jṛimbhe. gaping.

ಜೆ jē. born (fem.); a daughter. see ಆತ್ಮ, etc.

ಜೆಗಲೆ jēgale. = ಜಗಲೆ, q. v.

ಜೆಗಿ jēgi. = ಜಿಗಿ 4. to chew, etc. (My.). ಜೆಗಿಯುವವೆಲ್ಲಾ ನುಂಗುವ ಆಸೆಗೆ (Prv.).

ಜೆಗ್ಗೆ jēgga. = ಜೇಗ್ಗೆ, q. v. quickness, etc.

ಜೆಗ್ಗೆ jēggu. = ಜಗ್ಗು 3. to pull with effort, etc. (C.). — ಜೆಗ್ಗಾಡು. — ಅಡು. to pull repeatedly, etc. (B. 3, 19). — ಜೆಗ್ಗಾಡು. = ಜೆಗ್ಗಾಡು. (C.).

ಜೆಂಕಣೆ jēṅkane. = ಜಂಕಣೆ, q. v. scolding, etc.

ಜೆಂಕಿಸು jēṅkisu. = ಜಂಕಿಸು. to scold. (ಬಗ್ಗಿಸು Ct. I, 4).

ಜೆಂಗಿ jēṅgi. relating to war (Mhr., H. ಜಂಗೀ); quarrelsomeness, petulance: dunning (My.); besieging (My.). ಛ. ಜಂಗು. — ಜೆಂಗಿ ಸರಂಜಾಮು. arms and ammunition (My.).

ಜೆಜ್ಜೆ jējē. = ಜಜ್ಜೆ. a kind of grain. (Z.).

ಜೆಟ್ಟಿ jēṭṭi. 1. = ಜಟ್ಟಿ, ಜೆಟ್ಟಿಗ 1. (Cpr. 5, 77; C.).

ಜೆಟ್ಟಿ jēṭṭi. 2. = ಜಣ್ಣಿ. joining. (ತೋಡು Smd. 250, Md. MS.).

ಜೆಟ್ಟಿಗ jēṭṭiga. 1. = ಜಟ್ಟಿಗ. a wrestler. [ನೆಗಟ್ಟು ಮಲ್ಲರುಮಂ ಪಿಡಿ ದೊತ್ತಿ ಗೆಲ್ಲ ಜೆಟ್ಟಿಗರ್ Ap. 8, 48]; (Cpr. 5, 69).

* **ಜೆಟ್ಟಿಗ jēṭṭiga.** 2. most superior person, most powerful person. ಅಣ್ಣುಗಿನೊಳಿನ್ನ ಜೆಟ್ಟಿರೊಳಗೀತನೆ ಜೆಟ್ಟಿಗನೆನ್ನು Pb. 2, 61. (Tbh. of ಶ್ರೇಷ್ಠ?).

ಜೆಡೆ jēḍe. = ಜಡೆ 1, etc. (Smd. 109. 113). Tbh. of ಜೆಡಿ (Smd. 357; Nn. 101; ಜೆಡಿ, ಸಡಿ Nr., Hla.; ಲಗ್ನಕಜೆ, ಜೆಡಿ Nr.; C.). [ನುಡಿಯ ತೊದಲ್ ನಡೆಯ ತಳರ್ ಜೆಡೆಗಲ್ ಕೆನ್ನು Ap. 8, 39]. ಮರದ ಜೆಡೆ (ಬೀಟಲ್ Smd. I; Smd. 24). — ಜೆಡೆಕಳ್ಳಿ. = ಜತುರಕಳ್ಳಿ. (St. & Pl.).

— ಜೆಡೆಕೋಲಾಟ. a play at which five or nine ropes are suspended which are held by as many dancing girls severally; in their hands are sticks with which they strike mutually and at the same time inter-knit and unknot the ropes by dancing one round the other (My.). — ಜೆಡೆಗಟ್ಟು 1. = ಜೆಡೆ-1 No. 1. (Bp. 15, 3). — ಜೆಡೆಗಟ್ಟು 2. = ಜೆಡೆ-2, q. v. — ಜೆಡೆಗೆಡು. — ಕೆಡು. to loosen (one's) matted hair tresses (Cpr. 8, 41). — ಜೆಡೆಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to be joined (Abh. P. 9, 16). — ಜೆಡೆದಲೆ. — ತಲೆ. a head of matted, etc. hair (Bp. 27, 37. 38). — ಜೆಡೆಮುಡಿ. a knot of matted hair (Bp. 3, 26).

ಜತ್ತಿಗೆ jettige. = ಜೊತ್ತಿಗೆ, etc. the plaited strap. (C.).
 ಜೆತ್ತುಳೆ jettula. = ಜಪ್ತುಳೆ. scum, foam.
 ಜನೆ jena. = ಜನ. man, people. (Cb. 77. 86).
 ಜನಿ jeni. = ಜನ 2. sacred thread.
 ಜನಿವಾರ jeniṁāra. = ಜನಿವಾರ. sacred thread. (My.).
 ಜೆಮ್ಮಾಳಿ jembāḷi. — ಜೆಮ್ಮಾಳಿಹುಳಿ. a greenish insect that destroys the flowers and ears of jōḷa (S. Mhr.).
 ಜೆಜಿ jeri. = ಜಜಿ 1, etc. to abuse, etc. see ಜೆಜಿಯುವಿಕೆ.
 ಜೆಜಿಯುವಿಕೆ jeriyuvike. rebuking, etc. (ಅನಾದರ, ಪರಿಭವ, ತಿರಸ್ಕಾರ, ಅವಹೇಳನ Si. 68; ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾನ, ನಿರಾಸನ, etc. 398).
 ಜೆಜಿ jere. = ಜೆಜಿ, etc. — ಜೆಜಿದಾಡು. = ಜಜಿ-. (ನಿಜಿಸು G.).
 ಜೆರ್ಕು jerku. = ಜರ್ಕು. to wound with the nails or claws (ನುಜ್ಜತ Smd. Dh.).
 ಜೆಲ್ಲನೆ jellane. with a violent gush (of water, My.).
 ಜೆಜ್ಜೆ jēḷḷe. = ಜೇಜೆ. Tbh. of ಜೇಜೆ. (My.; Te.).
 ಜೇ- jē. = ಜೇಂ-, ಜೇಗಿ-, ಜೇನ್ q. v., ಜೇನು, ತೇನು. honey. — ಜೇನೆಯ್. = ಜೇನ್-ನೆಯ್ (Smd. 209). honey-ghee, i. e. honey (ಮಧು, ಕಾದ್ರ, ಮುಕ್ತಿ ಕೆ Nr.; Abh. P. 2, 18).
 ಜೇ jē. Tbh. of ಜ್ಯಾ 1. see ಜೇವಡೆ. — ಜೇಗಿಯ್. to twang a bow-string (J. 4, 31; 12, 23; 14, 1. 24; 16, 9; 20, 8). — ಜೇನಾದ. the twang of a bow-string (J. 22, 46). — ಜೇಯನೇಜುಸು. — ಜಿಜುಸು. to fasten the bow-string to both ends of a bow; to bend a bow (J. 12, 28).
 ಜೇಕು jēku. = ಗೇಕು, etc. the sedge Cyperus hexastachyses Rottl. (S. Mhr.). — ಜೇಕಿನ ಗಡ್ಡೆ. (ಅಬ್ಬ, ನಾಗರ, ಭದ್ರ, ಭದ್ರಮುಸುಕೆ G.; S. Mhr.).
 ಜೇಗಟೆ jēgaḷe. = ಜಾಗಟೆ q. v., etc. 2, a kind of small drum or tabor (ದಿಣ್ಣಮು Nr.). see C. Bp. 5, 7; 47, 37; ದೀರ-.
 ಜೇಗಣ್ಣೆ jēgaṇṇe. = ಜೇಗಟೆ, etc. (Dp. 140, 6).
 ಜೇಗಿ jēgi. = ಜೇಗಿ, q. v. quickness.
 ಜೇಂ- jēn. (ಜೇಜು-). = ಜೇ-, etc. — ಜೇಂಕೊಡ. a vessel containing honey (Sév. 1, 27). ರಾಜ್ಯ ಜೇಂಕೊಡನೋಲ್ ತುಮ್ಮಿ ತುಳುಂಕೆ (Sé. 96). — ಜೇಂಗಣ್ಣೆ. — ಕಣ್ಣೆ. to rain honey (J. 24, 34). — ಜೇಂಗೊಡ. = ಜೇಂಕೊಡ. (Rév. 5, 25). — ಜೇಂವಣ್ಣೆ. — ಮಣ್ಣೆ. a rain of honey (V. 11, 8).
 ಜೇಂಕರಿಸು jēnkarisu. to laud, to praise (ಪ್ರಶಂಸೆ, ಕೊಣ್ಣು Smd. Dh.; cf. ಜಾಗು 1; T. ಜೇಜೇ, Te. ಜೇಜೇ, huzza!).
 ಜೇಂಕಾರ jēn-kāra. = ಝಂಕಾರ, etc. ಗುಂಗೀ ಹುಳದ ಜೇಂಕಾರ (C. 181). 2, = ಝಂಕಾರ (S. Mhr. Liṅgavantas).
 ಜೇಜಿ jēje. a deity: god or goddess (Te., R.; T. ತೇ, god; cf. ದೇವ).
 ಜೇಜಿ jēje. = ಜೆಜ್ಜೆ. Tbh. of ಜೇಜೆ (Smd. 370).
 ಜೇಡೆ jēḍe. = ಜಾಡೆ. (ತನ್ನುವಾಯ, ಕುವಿನ್ನ Nr.; My.). see B. 3, 91; 5, 101. 227. — ಜೇಡನ ಹುಳು. a spider (ಲೂತೆ, ತನ್ನುವಾಯ, ಲೂರ್ಣನಾಭ, etc. Nr.). — ಜೇಡಹುಳು. = ಜಾಡೆ-. (B. 4, 111; My.).
 ಜೇಡಿ jēḍi. a sort of pipe-clay (My.; Tu.; M. ಜೇಡಿ; Mhr. ಶಾಡೂ, ಶೇಡಿ, ಶೇಡೂ). — ಜೇಡಿಮಣ್ಣು. = ಜೇಡಿ. ಜೇಡಿಮಣ್ಣು ಜಡಿ ಪರೆ ಸಕ್ಕರೆ ಅಗುವದೋ? (Prv.).

ಜೇಣಿ jēṇa. = ಜಾನ 2, etc. a woollen rug or blanket. ಕಮ್ಮಳಿಯ ಜೇಣಿ (ಮೇಷಕಮ್ಮಲ, ಲೂರ್ಣಾಯು Nr., o. r. ಜೇನ).
 ಜೇತವ್ವ jēṭavya. to be conquered, conquerable, fit for conquest.
 ಜೇತಾರ jēṭāra. Tbh. of ಜೇತು (Smd. 104 Mḍb.).
 ಜೇತು jēṭu. victorious, triumphant; a victor.
 ಜೇನ್ jēn. (Smd. 59). = ಜೇ-, etc. (Smd. 209; ಕೊಡೆ Smd. 93; Bp. 60, 44; J. 33, 8; T., M. ತೇನ್; Te. ಜುನ್ನು, ತೇನೆ; T. ತೇನ್, ತೇನ್ also: sweetness; smell; palm juice; Tu. ಚೇಯ; T., M. ತೇಜಲ್, palm-tree juice, nectar; T. ತೇಜು, palm wine; sweetness = ತಿತ್ತಿಪ್ಪು; Te. ತಾವಿ, fragrance; cf. ಸಿ 1). [ಪಾಡೆ ಜೇನಮಣಿ ಕೊಣ್ಣು ನ್ನ ಪ್ಪ ಗೇಯಂ Pb. 9, 29; Ap. 7, 17]. — ಜೇನ್ನೋಣ. a bee (J. 8, 32).
 ಜೇನ jēna. = ಜೇಣ, q. v. a woollen blanket.
 ಜೇನು jēnu. = ಜೇನ್, etc. honey (ಮಧು Nn. 9. 13; ಮಕರನ್ದ, ಪುಷ್ಪರಸ Si. 124; C.). ಜೇನು ಸವಿಯೆನ್ದ, ಮೇಣ ಸಹಾ ತಿನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.). see Prv. s. ನೋಣ. — ಜೇನ ತುಪ್ಪ. = ಜೇನು. (ಕೌಡ್ರ, ಮಧು, etc. Hlā.; ಮಧು, etc. Mr. 175. 509; C.; ಮಧುಚ್ಚಿಪ್ಪು, etc. Si. 334; B. 3, 36). ಜೇನ ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಸಕ್ಕರೆ ಸಲ್ಪುದು (Smd. 159). — ಜೇನ ನೋಣ. a bee (ಮಧುಮುಕ್ತಿ, ಮುಕ್ತಿ ಕೆ Mr. 175; C.; B. 3, 36; 4, 2). — ಜೇನ ಪುಟ್ಟು. = ಜೇನ ಹುಟ್ಟು. honey-comb in which honey is deposited [ಮುಗಿಲ್ಲುಳ್ಳಿಟ್ಟೆಗೆ ಕೊಳ್ಳ ತಲೆಗರ್ ತೊಡರ್ದಿರ್ದ ಜೇನಪುಟ್ಟು ಗಳನೆ ಪೋಲ್ತುವು Pb. 10, 80; Ap. 5, 83 va.]; (Cpr. 5, 64 va.). — ಜೇನವರೆ. — ಅವರೆ. a superior kind of avare (My.). — ಜೇನ ಹುಟ್ಟು. = ಜೇನ ಹುಟ್ಟು. (B. 4, 2). — ಜೇನ ಹುಟ್ಟು. = ಜೇನ ಪುಟ್ಟು. (Bh. 8, 25, 19; My.). — ಜೇನ ಹುಟ್ಟು. honey-comb in which honey is deposited (S. Mhr.; B. 1, 9). — ಜೇನ ಹುಳು. = ಜೇನ ನೋಣ. (C.). — ಜೇನುಗೊಡು. = ಜೇನ ಹುಟ್ಟು. (My.). — ಜೇನುತುಪ್ಪ. = ಜೇನ. (My.; B. 5, 259). — ಜೇನುತೊಟ್ಟು. the shells, i. e. the empty shells or repositories, of honey, an empty comb (My.). — ಜೇನುಮೇಣ. wax (C.). — ಜೇನುಪುಟ್ಟು. — ಪುಟ್ಟು. = ಜೇನ ಪುಟ್ಟು. (Rév. 5, 55 va.). — ಜೇನುಹುಳು. = ಜೇನ. (C.). ಜೇನುಹುಳು ಕಚ್ಚು ವಾಗ್ಗೆ ಮಾನಿ ಅನ್ನರೆ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? (Prv.).
 ಜೇನೆ jēne. the tree Adenanthera aculeata Roxb. (Te.). — ಜೇನೆಹಣ್ಣು. (Bp. 18, 16).
 ಜೇಬು jēbu. a pocket (My.; Br., H.).
 ಜೇಮನ jēmana. = ಜವಣ, ಜೇವಣ. eating; food, victuals.
 ಜೇಯ jēya. to be conquered, conquerable, fit for conquest.
 ಜೇರು jēru. = ಕೇರ್ 1. a wall. — ಜೇರುಗಣ್ಣೆ. — ಕಣ್ಣೆ. an embrasure for guns, a loophole (My.; Te. ಜೇರು-, ಜೇವರು-); a wicket (My.). — ಜೇರುಗಿಣ್ಣೆ. — ಕಿಣ್ಣೆ. = ಜೇರುಗಣ್ಣೆ. (S. Mhr.). — ಜೇರುಮುತ್ತಿಗೆ. a close siege (My.).
 ಜೇರು jēru. feeble; reduced by, exhausted; weakness, indisposition (S. Mhr.; Mhr., H. ಜೇರು).
 ಜೇರುಬನ್ದು jērubandu. a zerband, a martingal (Br.; R.; Mhr., H. ಜೇರುಬನ್ದು). 2, a whip (Br.; H.; R.).
 ಜೇವಡೆ jē-bade. 1. = ಜೇವೊಡೆ 1. to twang a bow-string (ಸಿಂಜಿನಿ ಪ್ರಹರಣ Smd. Dh., o. r. ಜೇವೊಡೆ; Grj. 8, 22).
 ಜೇವಡೆ jē-bade. 2. = ಜೇವೊಡೆ 2. the twang of a bow-string (ಜ್ಯಾರನ ಸು.). — ಜೇವಡೆಗೆಯ್. to twang a bow-string (Smd. 66. 133, o. r. ಜೇವೊಡೆ-). [ಸಮತೆಯನ್ನು ತಿರುವ ಮೆಟ್ಟಿ ಜೇವಡೆಗೈದು ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ಅನ್ನು ತೊಡಚಿ Cv. 1451].

ಜೇವಣ jēvana. Tbh. of ಜೇವಣ. food, etc. (Smd. 347; ಕವಳ, ವಳಗೆ, ತುತ್ತು Kk. 46; Sm. 59; ಪೊಳಿಗೆ, ಕಬಳ, ತುತ್ತು Ss.; ಕೆವ. 2, 46).

ಜೇವಣಿ jēvani. = ಜೇವಣಿ. a kind of plant. see ಮುಟು.

ಜೇವಣಿಗೆ jēvanige. sweetness; pleasantness (ಮಾಧುರ್ಯ Bhn. 139; cf. ಜೇನ್).

ಜೇವೊಡೆ jē-bode. 1. = ಜೇವಡೆ 1, q. v. jo twang a bow-string. [ಪೊಡೆದುದು ಬಿಲ್ಲ ಜೇವೊಡೆಯ ಮಿಡುವ ನೈರಿ ನರೇಂದ್ರರಂ Pb. 1, 99; Ap. 12, 87 va.]; (Abh. P. 3, 50; Cpr. 6, 31, 32).

ಜೇವೊಡೆ jē-bode. 2. = ಜೇವಡೆ 2. ಬಿಲ್ಲ ಜೇವೊಡೆಯ ಧ್ವನಿ (ವಿಸ್ತಾರ Nr.). — ಜೇವೊಡೆಗೆಯ್. = ಜೇವಡೆಗೆಯ್, q. v. (Abh. P. 14, 176).

ಜೇಷ್ಠ ಜೇಷ್ಠ. Tbh. of ಜೇಷ್ಠ (Sm. 20).

ಜೇಷ್ಠ ಮಧ ಜೇಷ್ಠa-madha. liquorice (S. Mhr., Mhr.; My. as ಜೇಷ್ಠ ಮಧು).

ಜೈತ್ರ jaitra. victorious, triumphant; a victor. see ಸುರ.

ಜೈತ್ರರಥ jaitra-ratha. a triumphant car (ಗೆಲ್ಲ ರಥ Mr. 283); a victor.

ಜೈತ್ರಯಾತ್ರೆ jaitra-yātre. a triumphant march (My.).

ಜೈನ jaina. (fr. ಜಿನ). relating to the Jinas; a follower of the doctrine of the Jinas, a Jaina (ಕಾಣಿಕೆವರದ Ct. I, 27, o. r. ಕಾಣಿಕೆ). ಸಾಧು, ನಿಗ್ರಹಂ, ನಗ್ನಾಟರ್, ಜೈನರ್, ದಿಗಮ್ಬರರ್, ಜೀವಕರ್, ಮಲಧರರ್, ಕ್ಷಪಣರ್ ಎನೆ ಗುರುಗರ್ ಆಕ್ಕು (Mr. 222). ಬಗೆದನ್ನಾಗಿ ಸುರೇಂದ್ರಂ ಕ್ರಮದ ಕಲ್ಯಾಣದ್ವಯಂ ಜೈನದೀಕ್ಷೆಗೆ ಪೂಣ್ಣ (Smd. 132 in two MSS.). see Smd. 7, 128; Cpr. 2, 1; 3, 1; Bp. 49, 8, 41, 46; 50 sum.; 50, 22, 25, 42, 45, 52, 57, 75, 77, 80; 51, 5, 9, 41, 42, 54, 65, 66, 70; 22, 11, 15, 19, 29, 35.

ಜೈನಮುನಿ jaina-muni. = ಜಿನಮುನಿ. (Bp. 52, 31).

ಜೈನವೃತ್ತಿ jaina-vṛtti. Jaina practice (Bp. 51, 11).

ಜೈನಾಗಮೆ jaina-āgama. a collection of Jaina doctrines or precepts, a Jaina scripture or manual, Jaina doctrine. — ಜೈನಾಗಮಂಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to accept the Jaina doctrines, to be initiated in them. ಜೈನಾಗಮಂಗೊಣ್ಣ ವರ್ (ಅತಿಶಯ Mr. 303).

ಜೈನಾಚಾರ್ಯ jaina-ācārya. a Jaina teacher (Bp. 49, 26).

ಜೈನಾಶ್ರಮ jaina-āśrama. a Jaina monastery.

ಜೈಮಿನಿ jaimini. = ಜಯಮಿನಿ. N. of a ṛṣi and philosopher, the pupil of Vyāsa and founder of the pūrva-mīmāṃsā school, counted among the chief ṛṣis (Mr. 238; J. 9, 2).

ಜೈಮಿನಿಭಾರತ jaimini-bhārata. a translation of a Sk. poem into Kannaḍa by Lakṣmīśa (J. 1, 11).

ಜೈಮಿನೀಯ jaiminiya. relating to Jaimini and the pūrva-mīmāṃsā, a follower of the pūrva-mīmāṃsā (G.).

ಜೈವಾತ್ಯಕ jai-vātyaka. (fr. ಜೀವ). long-lived (ಅಯುನವ್ವ Mr. 239); the moon.

ಜೈಸು jaisu. = ಜಯ್ಸು, etc. to win. (J. 4, 37).

ಜೊಂಗುಳಿ joṅguḷi. = ಜೊಂಗುಲಿ (Smd. 39). fainting, faintness (ಮುಚ್ಚಿ, ಹರವಣ, ಮೂರ್ಛೆ Sm. 56; cf. ಜೊಮ್ಮಿ ಸು; M. ಚುರುಗು, ಚೊರುಗು, to be stupified; ಚೊರುಕ್ಕು, to feel dizzy; slight intoxication, giddiness; T. ಚೊಕ್ಕು, to be stupified, bewildered, deluded; faintness = ಚೋರು; see ಸೊಕ್ಕು).

ಜೊಂಗುಲಿ joṅguḷi. = ಜೊಂಗುಳಿ, q. v.

ಜೊಂಜಾಟಿ joṅjāṭi. = ಜಂಜಡ, etc. trouble, etc. (C.).

ಜೊಟ್ಟಿ joṭṭi. = ಜರಡು, etc. uselessness. (S. Mhr.).

ಜೊಡರ್ joḍar. = ಸೊಡರ್. a lamp, light, etc. in compounds, see e. g. ಬಾನಜೊಡರ್. [Tu. ಸುಡರ್, ತುಡರ್].

ಜೊಣ್ಣಿಗಿ joṇḍiga. = ತೊಣ್ಣಿಂಗಿ. a cockroach (S. Mhr.; Mhr. ಝರಳ).

ಜೊಣ್ಣು joṇḍu. 1. the scurf of the head, dandruff (C.; T., Te. ಚುಣ್ಣು).

ಜೊಣ್ಣು joṇḍu. 2. = ದೊಣ್ಣೆ. a filthy mass of scum, rotten leaves, etc. swimming on the surface of water (C.); an ugly clotted mass (Bh. 6, 8, 13; J. 13, 44). — ಜೊಣ್ಣೆಲ್. — ಏಲ್. to become an ugly mass (Rēv. 5, 120 va.).

ಜೊಣ್ಣು joṇḍu. 3. the elephant grass (= ಅಪ್ಪಿ 1, My.). ಅನೆಯಾಗಿ ಜೊಣ್ಣು ತಿನ್ನುವದಕ್ಕಿನ್ನ ಇಜುವೆಯಾಗಿ ಸಕ್ಕರೆ ತಿನ್ನುವದು ಮೇಲು (Prv.).

ಜೊತಿಗೆ jotiḡe. = ಜೊತ್ತಿಗೆ, etc. (My.).

ಜೊತೆ jote. (= ಜತೆ; or a Tbh. of ಯುತ or ಯುತಿ?). union, etc. (= ಜತೆ, q. v.; My.). see Bp. 5, 42; Si. 179, 222, 410. ಜೊತೆ ಬಿಟ್ಟರೂ ವ್ಯಥೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಜೊತೆಗೊಡು. — ಕೊಡು. to be combined, etc. (Si. 96). — ಜೊತೆಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. to join (v. t., My.); to bring in, as money (My.). — ಜೊತೆಗೊಳಿಸುವಿಕೆ. — ಕೊಳಿಸುವಿಕೆ. the act of combining (v. t.; Si. 392).

ಜೊತೆಗಾಣ jote-ḡaṇa. = ಜತೆಗಾಣ. ಜೊತೆಗಾರನ ಸಂಗಡ ಮಥನಿಸ ಬಾರದು. — ಜೊತೆಗಾಣನು ಹೋಗಿ, ವ್ಯಥೆ ಆರವ್ವಿಸು (Prvs.).

ಜೊತ್ತಿಗೆ jottige. = ಜೊತ್ತಿಗೆ, etc. (My.; Bp. 56, 28; V. 38, 93; Mhr. ಜೋತೇಂ). ಅಬನ್ನ, ಯೋತ್ರ, ಯೋಕ್ತ ಎನ್ನೊಡೆ ಮಿಳಿ; ಜೊತ್ತಿಗೆ ಎನ್ನೊ, ಎನ್ನರು (Nr.).

ಜೊತ್ತಿಗೆ jottige. = ಜೊತ್ತಿಗೆ, etc. plaited strap. (My.).

*ಜೊತ್ತಿಸು jottisu. to kindle? ತಳಿರ ಸೋಮುಡಿ ಮನಮಂ ಪತ್ತಿಸಿ ಜೊತ್ತಿಸೆ Pb. 5, 99.

ಜೊತ್ತು jottu. = ಜತ್ತು q. v. (ತಟೆ Ct. II, 90; My.). 2, a mass, a row, a line (C. Bp. 42, 15).

ಜೊನ್ನ jonna. Tbh. of ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನ. moonlight. (Sm. 16; ಬೆಳ್ಳಿಂಗರ್ Kk. 116 45; ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನ Ct. II, 15). see Cpr. 6, 64, 92; Rēv. 11, 71; J. 8, 3; ತಿಳಿ. — ಜೊನ್ನದ ಪಕ್ಕಿ. = ಜೊನ್ನವಕ್ಕಿ. (ಚಕೋರ Kk. 21). — ಜೊನ್ನವಕ್ಕಿ. — ಪಕ್ಕಿ. the Greek partridge (ಚಕೋರ Smd. II; ತಣ್ಣ ದಿವಕ್ಕಿ, ಚಕೋರ Sm. 28; ತಣ್ಣ ದಿರಾದಿ Ct. I, 38; V. 8, 11; J. 17, 25). ಜೊನ್ನವಕ್ಕಿಗಣ್ಣಿ (Smd. 387). — ಜೊನ್ನೊಡಲ. — ಒಡಲ. whose body is moonlight: the moon (ಚನ್ನ Ct. I, 107; Sm. 15; ಇರುಳಿಲೆಯ Ct. II, 6; ಚನ್ನಿರ Kk. 116; ಶಬಿ 44). — ಜೊನ್ನೊಡಲಿಲೆಯ. — ಅಳಿಯ. the son-in-law of the moon: Kāma (ಮನ್ಮಥ Sm. 7).

ಜೊನ್ನೆ jonne. = ದೊನ್ನೆ, q. v. a cup made of leaves (My.).

ಜೊಮ್ jom. = ಗೊಮ್. an imitative sound. cf. ಜೊಮ್ಮನೆ. — ಜೊಮ್ ಎನ್ನು. to buzz, as flies, when alighting on and covering anything (C.).

ಜೊಮ್ಮ jompa. = ಜೊಮ್ಮೆ. a cluster, a bunch (ತೊಮ್ಮೆ Ct. I, 103; II, 9; ತೊಂಗಲ್, ಗೊಂಜಲ್, ತೊಡಮ್ಮ, etc., ಗುಚ್ಚ Sm. 24; Kk. 20; Abh. P. 1, 110; 2, 13 va.; Cpr. 5, 132; Te.). see ಅಲರ್ಜೊಮ್ಮ, ತಳಿರ್ಜೊಮ್ಮ. 2, a mass (Cpr. 6, 92; cf. ಗುಮ್ಮು, ಜೊಣ್ಣು 2; Mhr. ಜೋಮ, compactness, thick-set). [3, a bower. ನನೆಯ ಜೊಮ್ಮಂಗೊಳಂ ಗಗನ ಗಮನ ಜನಿತ ಶ್ರಮಮನಾ ಗಜಗಮನ ಯರಾಣಿಸ Pb. 7, 81 va.; Ap. 1, 75. Tu. ದೊಮ್ಮೊ. a pandal].

ಜೊಮ್ಮ jompa. = ಜನ್ನು 1. sleepy (R.; Mhr. ಝೋಪ, ಝೋನ್ಯ, sleep).

ಜೊಮ್ಮಿಸು jompisu. 1. (ಜೋಮ್ಮಿಸು). to cause to tremble, to make start, etc. (Bh. 1, 12, 15). ಜಯಸಬುದ ಜೊಮ್ಮಿಸಿದುದು ಅನ್ನುರವ (Bh. 2, 13, 11). 2, to tremble (J. 25, 35; Bh. 8, 7, 18). ನಡುಕಮ್ ಎನೆ, ಜೊಮ್ಮಿಸಿತ್ತು (Sīm. 76; Kk. 31). 3, to start up, to be aroused (Bh. 3, 19, 45).

ಜೊಮ್ಮಿಸು jompisu. 2. (ಜೋಮ್ಮಿಸು). to get intoxicated, inebriated, bewildered, stupefied, etc. (Grj. 7, 14; J. 18, 59; Gr. ಜೊಂಗುಳಿ; Te. ಸೊಮ್ಮ, ಸೊರಗು, faintness, swoon; torpidity, see ಜೋಮು; T. ಚೋಂಗು, forgetfulness = ಮಹಿತ್ತಲ್, ಮಜನ). ಜೊಮ್ಮಿಸಿತೆನ್ನು, ಮರನೆ (Sis.); ಜೊಮ್ಮಿಸಿದನೆನ್ನು, ಮರನೆ (Bhn. 48).

ಜೊಮ್ಮು jompu. ಜೋಮ್ಮು. = ಜೊಮ್ಮು 1. inebriation; stupor, suspension of sensibility, paralyzation (Rām. 6, 30, 31).

ಜೊಮ್ಮು jompe. = ಜೊಮ್ಮು No. 1. a cluster, etc. (My.). ಜೊಮ್ಮಿಸು jombisu. ಜೋಮ್ಮಿಸು. to bend the body towards an object; to move forwards (Rām. 3, 4, 25; 6, 9, 24; Mhr. ಝೋಂ ಕಣೆ, v. 1., to bend, etc.).

ಜೊಮ್ಮು jomma. N. see ತಲಗು. — ಜೊಮ್ಮಯ. — ಅಯ. N. see Bp. 34, 30, 36; ತಲಗು, ತಲಗು. — ಜೊಮ್ಮಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. = ಜೊಮ್ಮಯ. see Bp. 34, 15, 26; ತಲಗು, ತಲಗು. — ಜೊಮ್ಮವೆ. — ಅವೆ. N. (Bp. 57, 7).

ಜೊಮ್ಮನೆ jommane. buzzingly (Bp. 46, 59).

ಜೊಮ್ಮಿ jommi. N. — ಜೊಮ್ಮಿದೇವ (Bp. 34, 16, 17, 37).

ಜೊಮ್ಮು jommu. 1. = ಜೊಮ್ಮು. (Grj. 7, 11 va.; Rām. 3, 4, 4, o. r. ಜೊಮ್ಮು; Bh. 8, 4, 15; 8, 24, 6).

ಜೊಮ್ಮು jommu. 2. = ಜುಮ್, etc. a sound used in the sensation of the numbness of a limb kept long in one position (My.). [— ಜೊಮ್ಮನೆ ಪೋಗು. — ಪೋಗು. to become motionless and be in a stupor. ಅರಾಧಿತ ದರ್ಶನಾ ಚಾರಣರ್ ನಭಕ್ಕೊಗೆದಾಗ್ ಆ ದಮ್ಮತಿಗ್ ಜೊಮ್ಮನೆಪೋದವನಿರ್ದುರ್ Ap. 5, 64, 65].

ಜೊಯಿಸ jōyisa. = ಜೋಯಿಸ. an astrologer, etc. (S. Mhr.).

ಜೊಟ್ಟನೆ jōrrane. = ಜೋರನೆ. with a gushing sound (of water, rain, My.).

ಜೊಲ್ಲಯೆ jollaya. = ಜೊಲ್ಲೆಯೆ, etc. pointed end of a female's bundle of hair. (Bh. 8, 22, 27).

ಜೊಲ್ಲು jollu. saliva, slaver (C.; ಸ್ವಣೆ, ಸ್ವಣ್ಣಿ, ಲಾಲೆ Si. 206; Te. ಜೊಲ್ಲು, ಜೊಂಗಿ; Tu.; M. ಘೋಲೆ, ನೋಲೆ). see Si. 214; J. 18, 20; 19, 50; 28, 18; B. 4, 85; Sp. 2. ಪೊಡವೀಶ.

ಜೊಲ್ಲೆ ಹೆ jolleha. = ಜೊಲ್ಲೆಯೆ, etc. (ಕಬರಿಯಗ್ರ C. I, 30, o. r. ಕವರಿ.).

ಜೊವ್ವಾಲೆ jōvāle. = ಜವ್ವಾಲೆ, etc. a swing. (My.).

ಜೊಳೆ jōla. an imitative sound. (Gr. Mhr. ಝಳ ಝಳಣೆಂ). — ಜೊಳ ಜೊಳ. rep. the sound produced in discharging urine (C.). — ಜೊಳಳಳ. = ಜೊಳ ಜೊಳ. (S. Mhr.).

ಜೊಳ್ಳು jōllu. = ಜಳ್ಳು, etc. unsubstantiality, emptiness, the state of being pithless or without stuff, etc. (C.; Te. ಸೊಳ್ಳು, ತೊಲ್ಲೆ; M. ಚುಚ್ಚು, ಚುಳ್ಳು, ಚುರುಚ್ಚು, to grow dry, lean, be reduced; ಚುಳ್ಳು, what is little, trifling; ಚೊಂಗು, ಚೊತ್ತಿ, lean, withered; ಚೊಳ್ಳು, ಚೊಟ್ಟು, ಚೊತ್ತೆ, ಚೊಟ್ಟೆ, worm-eaten, unsubstantial; T. ಚೊಳ್ಳು, that which is worm-eaten, a tree, nut, etc.; Tu. ಜಳ್ಳು; Gr. ಚೊಳ್ಳು, ತೊಳೆಳಿ, ತೊಳ್ಳೆ; ಸುರುಗು). — ಜೊಳ್ಳು ಗಾಟು. = ಜಳ್ಳು ಕಾಟು. (C.). — ಜೊಳ್ಳು ಪೊಳ್ಳು. reit. (My.). — ಜೊಳ್ಳು ಮನುಜ. a worthless man. ಜೊಳ್ಳು ಮನುಜರು ತಾವು ಸುಳ್ಳು ಸಂಸಾರಮೊಳು ಮಲ್ಪಿಡಿದು ಮಾಯೆಯೆನ್ನುವಳ ಬಲೆಯೊಳು ಜೊಳ್ಳುಡುತಿದರು (Sp.). — ಜೊಳ್ಳು ಮಾತು. = ಜಳ್ಳು ಮಾತು. (C.).

ಜೋ ಜೋ. 1. an imitative sound: hush! (Grj. 3, 68, 69) ಅಮರಾಗನೆಯರ್ ಜೋಯೆನ್ನು ಪಾಡಿಬರ ಜೋಗಳಮಂ (Sīmd. 64). — ಜೋಳುಮಾರ. an image of clay, having an immense membrum virile, carried in procession in a basket on the head by a woman of the sunnagāras (S. Mhr.). — ಜೋ ಜೋ, rep. hush, hush! words used in lulling infants to sleep, a lullaby (Grj. 3, 68, 69; C.; Te.; Mhr.; T. ತಾಲಾಟ್ಟು, ಹಿರಾಟ್ಟು; M. ತಾಲೋಲ). ಜೋ ಜೋ ಅನ್ನರೆ ಜ್ಞಾನವಂತೆಯೇ? — ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಗೊಡ್ಡಿ ಗುಣ್ಣು ಕಲ್ಲುನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಲಿ ಹಾಕಿ, ಜೋ ಜೋ ಅನ್ನಳು (Prvs.).

ಜೋ ಜೋ. 2. (fr. ಜೋಲ್). hanging downwards, dangling. — ಜೋಮಾಲೆ. a necklace of gold beads hanging down to the navel (ಲವ್ವನ, ಲಲಿಕ್ಕಿ Si. 218; C.; Te.).

ಜೋಕಾಲೆ jōkāle. = ಜವ್ವಾಲೆ, etc. a swing (C.).

ಜೋಳು jōku. an affected manner of speaking, singing, walking, dressing, etc. (My.; Mhr. ಝೋಳಿ); a scheme, a trick (My.).

ಜೋಳುಗಾಣೆ jōku-gāṇa. a man of affected manners; a schemer (My.).

ಜೋಳುಗಾರ್ತಿ jōku-gāṇti. a woman of affected manners (My.).

ಜೋಕೆ jōke. attention, caution, care (C.; J. 6, 4, 29, 38; see ಚೂಪು 1; Mhr. ಜೋಗವಿಣೆಂ, to take care of; to feed or foster satisfyingly). ಜೋಕೆ ತಪ್ಪಿದ ಬಟಾಕ ಅರ್ಥ ವರ್ಧ (Dp. 1). 2, beauty, comeliness, harmony, grandeur (Bp. 4, 7; Rām. 3, 4, 4; 5, 9, 1; C. Bp. 42, 21; J. 21, 57; Tu.; Te.; see ಜೆನ್, ಜೆನ್). — ಜೋಕೆ ಮಾಡು. to take care of, to foster, etc. (C.; B. 1, 24; 2, 9, 40; 4, 200). — ಜೋಕೆಯಾಗಿರು. to be attentive, etc. (C.). 2, to be well taken care of or well protected (C.; B. 4, 83).

ಜೋಗ ಜೋಗ. 1. Tbh. of ಯೋಗ, q. v. (also: a kind of boat?). ಜೋಗಂ ಪೋತಂ ನಿಮಜ್ಜರಂ (o. r. ನಿಮಂಜರಂ) ದುರ್ಗಿ (o. r. ದುಗ್ಗಿ) ಹಿಡಂ ಜೋಣೆಯೆನ್ನಯ್ಯ ನಾವೆ (o. r. ನಾವ್ಯಮ್) ಆಳ್ವಂ (Mr. 407). [ಕೇಸರಿ ಮದ ಜೋಗ ವಿದಳ ಮದ ಸೇನೆಯ ದಳ ಮುಖಾಯಿತ್ತು Cv. 879].

*ಜೋಗ ಜೋಗ. 2. a kind of cloth. ಪಟಾ ಚಿತ್ರಾವಳಿ ಜೋಗಂ ಪಟಾಯಂ ದೇವಾಂಗಮನ್ನು ವಸನಗಳಂ Ap. 5, 34.

ಜೋಗತಿ jōgati. a female beggar who is dedicated to Ellamma (Pārvatī, C.; Mhr.). ಸೂಳೆ ಮುಪ್ಪಾಗಿ ಜೋಗತಿಯಾದಳು (Prv.).

ಜೋಗಜೋಧ ಜೋಗ-bōdha. one who understands jōga (or yōgā, Bh. 8, 4, 15).

ಜೋಗಯಿಸು jōgayisu. = ಜೋಗಿಸು. to join; to prepare [ಒಡೆಯರು ಜೋಗಿಸುವ ಜಮ್ಮಾಪ್ಪಗೆಯ ಮಾಡಯ್ಯ Bv. 361; Cv. 480]. ಹಣು ಗೊಲನೆ ಜೋಗಯಿಸಿ ಕೊಳುತಲೆ ತೊಟ್ಟಿಯ ದಾಣ್ಣುವರ್ (Prll. 12, 14).

ಜೋಗರಿಸು jōgarisu. to become or be stupified or benumbed (Bh. 8, 11, 30; cf. ಜೋಗು 2).

ಜೋಗವಟ್ಟಿಗೆ jōga-paḷḷige. Tbh. of ಯೋಗವಟ್ಟಿಕೆ. cloth thrown over the back and knees of an ascetic. (Kk. 33; V. 14, 31).

ಜೋಗವಾಣಿಗೆ jōga-pāvāṇige. Thh. of ಯೋಗವಾಡುಕೆ. a magical shoe. (Smd. 380, originally -ಪಾಡುಕೆ).

ಜೋಗಲೆ jōgala. = ಜೋಗುಲೆ. a lullaby (C.; see Smd. s. ಜೋ 1). ಬನ್ನು ಬರಗವು ಕೂಡಿ, ಜೋಗಲೆ, ಜೋಗಲೆ ಪಾಡಿ, ಹಿನ್ನೆ ಸತ್ತವರ ಹೆಸರಿಟ್ಟು, ಗುಗ್ಗರಿ ತಿನ್ನು, ತೂಗುವರು (Sp.). ಕೂಸು ಕಾಸ ಹಡೆಯದು, ಜೋಗಲೆ ಮುಗಿಲು ಮುಟ್ಟುಕು (Prv.). [Tu. ಜೋಕ್ಕು, children].

ಜೋಗಿ jōgi. Tbh. of ಯೋಗಿ. an ascetic (Smd. 343; Ct. II, 43; ಮುಷಿ Kk. 33; Sm. 34). ಜೋಗಿಗೆ ಜೋಗಿ ತಬ್ಬಿಕೊಣ್ಣರೆ ನೆಯ್ಯೆಲ್ಲಾ ಬೂದಿ. — ಜೋಗಿ ಜೋಗಿ ತಟ್ಟಾಡಿದರೆ ಬುಜಡೆ ಬುಜಡೆ ತಟ್ಟಾಡಿತು (Prvs.). see Prv. s. ಕಡಾಸು. — ಜೋಗಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. a male companion of jōgatis (C.). — ಜೋಗಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮ. = ಜೋಗತಿ. (C.). — ಜೋಗಿಯರಳೇ ಮರ. — ಅರಳೇ. the Portia tree, *Thespesia populnea* Corr. (St. & Pl.). see ಹಸ್ತಿ.

ಜೋಗಿಸು jōgisu. = ಜೋಗಯಿಸು. to join (V. 14, 28 va.).

ಜೋಗು jōgu. 1. = ಜುಗು. (My.). 2, a waterfall (My.; S. Mhr. rare; Tu.; Mhr. ಧೋಧಾ; Te. ಜೋಮ್ಮು. ಜೋಪು, ಜೋ ಮ್ಪು, ಜಾಕು, oozings).

ಜೋಗು jōgu. 2. = ಜೋಮು. the sensation of a limb being asleep (My.; cf. ಜುಮ್, etc.).

ಜೋಗುಳೆ jōguḷe. = ಜೋಗಲೆ. (C.; Abh. P. 3, 69 va.; Bp. 15, 14; C. Bp. 47, 6). ಜೋಗುಳದಿನ್ದ ತೊಟ್ಟು ಅಡುವೋ? (Prv.). — ಜೋಗುಳವಾಡು. — ಪಾಡು. to sing a lullaby (J. 18, 21).

ಜೋಗಂಕೆ jōgaka. *Aloe wood, Agallochum.*

ಜೋಡೆ ಪೊಡು-23. a lewd, profligate man (ಪಾಣ್ಣಿ, ಸಿತಗ Smd. II; Kk. 89; cf. ಜೋಡೆ).

ಜೋಡೆಣೆ jōḍaṇe. = ಜೋಡಣೆ, etc. (S. Mhr.).

ಜೋಡಣೆ jōḍaṇe. = ಜೋಡಣೆ, ಜೋಡಾಣೆ, ಜೋಡ್ಡಿ. joining, being joined, junction; joining; laying equally together; heaping up; accomplishing; getting ready, preparation; readiness (C.; Rām. 3, 4, 4; 4, 2, 4; Mhr. ಜೋಡಣೆ; Br., H. ಜೋಡಣೆ).

ಜೋಡಾಣೆಕೆ jōḍaṇe-ke. = ಜೋಡಣೆ. (My.).

ಜೋಡಿ jōḍi. 1. = ಜೋಲಿ. the state of being united or connected, that of being equal or same; a pair or couple (C.; ದ್ವಂದ್ವ ಯುಗ್ಮ, ಕೂಡಿದುದು Si. 459; Mhr. ಜೋಡೀ; a mass (Rām. 2, 7, 3; Bh. 8, 23, 20). 2, a sheet of paper (My.; cf. Mhr. ಜಾಫಡೀ). — ಜೋಡಿನಪ್ಪ. a double handkerchief (My.).

ಜೋಡಿ jōḍi. 2. = ಜೂಡಿ, q. v. a favourable quit-rent on inām lands. (My.).

ಜೋಡಿಕೆ jōḍike. the state of being joined, united, connected with, etc. (C.; Rām. 5, 3, 43).

ಜೋಡಿಸು jōḍisu. 1. = ಜೋಳಿಸು. to join (v. t.), to unite (Bh. 3, 13, 19; J. 4, 4; C.; B. 4, 152); to put to (Rāv. 6, 11 va.); to bring together, to collect (J. 22, 2); to communicate (J. 6, 26); to fill (Bh. 8, 23, 3). 2, to come together, to assemble (J. 10, 47; 16, 3); to become ready (Bh. 1, 10, 25; 3, 12, 16); to arise (Bh. 8, 21, 23). 3, to get ready (Bh. 1, 8, 66; Kāv. 4, 28; J. 4, 37; 7, 36; 12, 12).

ಜೋಡಿಸು jōḍisu. 2. to beat (S. Mhr.; Mhr. ಝೋಡಣೆಂ).

ಜೋಡು jōḍu. junction, union; company; a pair or couple; equality, sameness; a match (ಜವಳಿ Ct. II, 74; ಪಡಿ, ಪಾಟಿ, ಪಾಂಗು, ಜವಳಿ, ಎಣೆ, ತೋಡು, ಜೋಳಿ, etc., ಸಾಮ್ಯ. Sm. 55, 93; ಸಮಾನ Kk. 16; ಎರಡು 60; C.; Tu.; Te., M.; T. ಜೋಡು; Mhr. ಜೋಡು; Bh. 1, 10, 39; J. 6, 31; 23, 57; 26, 20; Rām. 3, 6, 50). [ಅಮ್ಮಿನ ಬಮ್ಮಲೊಳಂ ಜೋಡಾಗಿ ಕೋಡನೂಟ ಕೆಡದ ಗಜವುಜಂಗರ Pb. 10, 116 va.; ಕುರು ಪುತ್ತಲೊಳನ್ನೆ ಜೋಡುಮಾಪ್ಪುರೇ Pb. 9, 24]. 2, a pair of shoes (C.; Te., M.; B. 3, 109; 5, 297). 3, a suit of armour or mail (ಸವಗ Sm. 42; ದಗಲೆ 93; ಅಂಗರಕ್ಕ, ಕವಚ, ಜಗರ, etc. Mr. 292; ಸವಗ Bhn. 30; ವಾರವಾಣ, ಕವಚ Nn. 97; Te., T.). 4, close connection, friendship (My.; Mhr.). ಜೋಡು ಇದ್ದರೆ ನಾಡು ತಿರುಗಬಹುದು. — ಜೋಡು ದಿಟ್ಟಿ ಹೋಯಿತು, ಹಾಡು ಮುಗಿದು ಹೋಯಿತು (Prvs.). see ವೆಯ್ಯೋಡು. — ಜೋಡಕ್ಷರ. — ಅಕ್ಷರ. a double consonant (S. Mhr.). — ಜೋಡುಕೋಡೋಲೆ. (My.). see s. ಒಲೆ 4. — ಜೋಡುಗನಡೆ. — ಕವಣೆ. a double sling (Rām. 6, 11, 3). — ಜೋಡುವಕ್ಕಿ. — ಪಕ್ಕಿ. the ruddy goose (ಎಣೆಪಕ್ಕಿ, ಅಮುಕ್ಕಿ, etc., ಚಕ್ರ ವಾಕ Sm. 28; Kk. 14; V. 9, 24). — ಜೋಡುಶಂಖ. two conch shells blown by one person at the same time (C.; Rāv. 6, 11 va.). — ಜೋಡುಶಬ್ದ. repetitive words as ಶಿವ ಶಿವ, etc. (C.).

ಜೋಡೆ jōḍe. (Smd. 245). a lewd woman; a whore; an adulteress (ಸಿತಗೆ, ಪಾಣ್ಣಿ Smd. II; ಸಿತಗೆ Ct. II, 29; ಪಾಣ್ಣಿ Ct. I, 38; ಪಾಣ್ಣಿ, ಸಿತಗೆ Kk. 89; ಸೂಳೆ Bhn. 63; ಹಾದರಗಿತ್ತಿ, ಬೆವಗಾರ್ತಿ, ಪಾಣ್ಣಿ, ಸಿತಗೆ, ಜಾರೆ Kk. 29; Sm. 75; Te. ಜೋಟಿ, a woman, damsel). [ಪೊಪ ಜೋಡೆಯರಂ ಕಣ್ಣು Pb. 4, 81 va.; ಉಡುವ ಉಡಿಸುವ ಗಣ್ಣು ನಿಡ್ಡನೆ ಜೋಡೆ ಮಿಣ್ಣಂಗೆ ಕಣ್ಣು ಬೆಲ್ಲವಳ ಕೇಡಿಗೆ ಬೆಟಗಾದೆ ನಾನು! Bv. 617]. ಒಕ್ಕಲಿತಿ ಜೋಡೆಯಾದನ್ನ ಕ್ಕುಮ್ etc. (Smd. 244). cf. ಜೋಡ. — ಜೋಡೆಗೆಯ್ಯ. — ಕಯ್ಯ. behaviour of a prostitute. ಅಕೆಗಳ ಜೋಡೆಗೆಯ್ಯಂಗಳಂ ಕಣ್ಣು Pb. 4, 81 va.].

ಜೋಡ್ಡಿ jōḍḍi. = ಜೋಡಣೆ, etc. (S. Mhr.).

ಜೋಡ್ಡೆಗ ಪೊಣ್ಣಿಗಾ? Tbh. of ಝೋಡ್ಡೆಗ. (Smd. 339).

ಜೋಡಿ jōḍi. Tbh. of ಜೋಡಿ. light, etc. (Smd. 368; C.; Bp. 19, 71).

ಜೋಡಿಯದ್ದಲ್ಲಿ ಧೀತಿಯಿಲ್ಲ (Prv.). — ಜೋತಿಬಣ್ಣದವರು. N. of a Sūdra caste (My.). ಜೋತಿಬಣ್ಣದವರ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಜೂತಿ ಮಾಡುವುದು ಲೋಕ? (Prv.). — ಜೋತಿಯಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. N. (C.).

ಜೋತಿಷ jōḍiṣa. = ಜೋಯಿಸ, etc. astrologer, etc. (C.; B. 5, 166. 180. 307).

ಜೋತು jōṭu. = ಜೋಲ್ಡು. P. p. of ಜೋಲು 1.

ಜೋಪು jōṭra. = ದೋಪು. a male garment (My.).

ಜೋದ ಪೊಡ. (Tbh. of ಯೋಕ್ಷು, ಯೋಧ). an elephant-driver (ಮಾವನ್ನ Kk. 65; Sm. 51; ಮಾವತೆ Kk.); a soldier. [Pb. 10, 93]. see Abh. P. 13, 76 va.; Rām. 6, 21, 14; Bh. 2, 13, 32; J. 21, 14; 22, 7, 21. 43. — ಜೋದಗಾಳಗ. — ಕಾಳಗ. a fight of elephant-drivers (J. 20, 27).

ಜೋದಕೆ jōḍaka. Tbh. of ಯೋಧಕೆ. a warrior. (Abh. P. 13, 69).

ಜೋನಿ jōṇi. the state of being fluid (from humidity), used of jaggory (Tu.; Te. ಜೋನೆ, ಸೋನೆ). ಬೆಲ್ಲ ಜೋನೆಯಾಗಿದೆ (My.). ಜೋನಿಬೆಲ್ಲ (My.).

ಜೋನಿಗ jōṇiga. N. of a caste of Sūdras (My.).

ಜೋನೆಗ jōṇega. Tbh. of ಯವನಕೆ. an Ionian; a Turk, an Arab (ಪುರುಕ, ಪುರುಷ್ಯ, ಯವನ Mr. 382; Te. ಜೋನಂಗಿ, T., M. ಜೋನಗ). — ಜೋನೆಗವಟ. — ಪಟ. Turkish cloth (Rāv. 6, 11 va.).

ಜೋಪಡಿ jōpaḍi. a hut; a cottage (C.; Mhr. ಪೋಪಟೀ, ಝೋಪಡಿ).

ಜೋಪಾನ jōpāna. taking care of, looking after, treating carefully, fostering, etc. (C.; Bp. 17, 8; B. 2, 33, 40; 3, 25; Mhr. ಜೋಗವಣೇಂ, ಜೋಮ್ಪಾಳಣೇಂ, to take care of, etc.).

ಜೋಬ jōba. = ಜೋಬದ್ರ, (ಸುಮ್ಮ), etc. a dull, lazy man (ಅಲಸ, ಜಡ, ಮುನ್ನ Mr. 245; T. ಜೋಬ, ಜೋಮ್ಪಲ್, ಜೋಮ್ಪು, ಜೋಬಲ, laziness, etc.; cf. ಜೋಮ್ಪು).

ಜೋಬದ್ರ jōbadra. = ಜೋಬ. (C.).

ಜೋಮಾಲೆ jōmāle. a necklace. see s. ಜೋಲೆ.

ಜೋಮು jōmu. = ಜೋಮ್ಪು, ಜೋಗು 2. the sensation of a limb being asleep. (My.; Te. ಜೋಮು, torpidity, stupefaction; silliness with pride = ಸೊಮ್ಮೆ; see ಜೊಮ್ಮು 2).

ಜೋಯಸ jōysa. = ಜೋಯಸ, ಜೋತಿಸ, ಜೋಸ್ಯ. Tbh. of ಜ್ಯೋತಿಸ. an astrologer, etc. (Smd. 368; C.; ಸಾಂವತ್ಸರ, ಜ್ಯೋತಿಸಿಕ, etc. Si. 261).

ಜೋಯಸಿಗ jōysa-iga. (Smd. 233). Tbh. of ಜ್ಯೋತಿಸಿಕ. an astrologer, astronomer. see Hlā. s. ಜ್ಯೋತಿಸ್ಯ.

ಜೋರನೆ jōrane. = ಜುರುಜುರು, ಜೊಟ್ಟನೆ. with a gushing sound. ನೆತ್ತರು ಬಿಡದೆ ಜೋರನೆ ಸುರಿಯೆ (Bp. 38, 28).

ಜೋರಾವರಿ jōravari. violence, force, compulsion (C.; Br.; Mhr., H.).

ಜೋರಿಸು jōrisu. = ಸೋರಿಸು. to cause to trickle or flow (Bh. 8, 25, 19; My.).

ಜೋರು jōru. 1. = ಸೋರು 1. to trickle, to drip, to drop, to leak, etc. (My.).

ಜೋರು jōru. 2. = ಸೋರು 2. trickling, flowing; a flow (as of blood, Bh. 7, 16, 36). — ಜೋರಿಡು. — ಇಡು. to trickle, etc. (Rām. 4, 2, 37). — ಜೋರುಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. to tie up in a cloth for straining, as curds or sunpa (My.). — ಜೋರು ಬಾರು. reit. = ಸೋರು. a falling of drops, dripping (as from a wet cloth, My.); droppings (as of rice, etc. My.). — ಜೋರು ಹಾಕು. to strain, as soaked grain or pulse (My.).

ಜೋರು jōru. 3. colour applied in stripes to the walls of a house (S. Mhr.; cf. ಓರಣ? ಕಾರಣ?).

ಜೋರು jōru. strength; force; quickness; violence; stress; injustice, oppression, compulsion (C.; Br., Mhr., H. ಜೋರು).

ಜೋರುವರಾತ jōru-varāta. dunning hard for payment (C.).

ಜೋಲ್ jōl. 1. = ಜೋಲು 1. to hang down from; to hang down; to move to and fro; to swing, to oscillate, to dangle; to be or become loose or slack; to droop, to become downcast, etc. (ಅಲವ್ವನ Smd Dh.; ಎಟಲ್ Smd. I; ನೆಟಲ್ Smd. II, Kk. 91; ಸೋಲ್ Smd. 103; ಒಟಲ್ 107; Mhr. ಝಲಣೇಂ, ಝಾಲಣೇಂ, Sk. ದುಲ್; Tu.; Te. ಸೋಲು, to turn faint, etc.). ಜೋಲ್ಕಂ (Kk. 91); ಜೋಲ್ಕುದು (72). ಜೋಲ್ಕು [ಜೋಲ್ಕು ಪುನಃನಿತ್ರಿ ಕಟ್ಟಿದ ಲಲಾಟ ಪಟ್ಟಿದೊಳ್ Pb. 10, 52 va.; Ap. 2, 45]; (J. 18, 21). ಜೋಲ್ವ (Bp. 20, 11; J. 15, 18; 21, 36; 28, 46). see ಕೆಯ್ಲಲ್. 2, to let hang down (J. 13, 60); to make loose (Bp. 47, 47). see Cpr. 1, 102; 5, 59, 132; 7, 88; Grj. 4, 68; Bp. 17, 3; 51, 71.

ಜೋಲ್ jōl. 2. = ಜೋಲು 2. hanging down, hanging, etc.; slackness, looseness. — ಜೋಲ್ಕುಟಿ. — ತುಟಿ. a lip that hangs down (My.; V. 11, 61). — ಜೋಲ್ಕುಟು. — ತುಟು. a loose

bundle of hair (J. 5, 60). — ಜೋಲ್ವಣು. to hang and move to and fro, as fruit on a tree; to hang down, as a person on his hands from a branch (My.).

ಜೋಲಿ jōli. 1. = ಜೋಲಿ 1, ಜೋಳಿ. concern; business, affair (My.; Te.; T., M. ಜೋಲಿ). 2, connexion, intercourse (My.; Te.; Rām. 6, 2, 25). 3, regard (see ಮುಂ-, ಹಿಂ-).

ಜೋಲಿ jōli. 2. = ಜೋಲಿ. hanging, swinging, oscillating, dangling (Mhr.); an oscillation (B. 5, 171); sudden motion aside (Mhr.); evasion, shifting off, delay (C.; Mhr. ಝಾಲ, ಝಾಲೆ). — ಜೋಲಿ ಮಾಡು. to shift off, to delay (C.). — ಜೋಲಿ ಸವ್ವಾಳಿಸು. to preserve the equilibrium of the body (S. Mhr.; B. 4, 182). — ಜೋಲಿ ಹೊಡೆ. to push one aside (S. Mhr.).

ಜೋಲಿಗಾಳ jōli-gāḷa. a loiterer (My.). ಜೋಲಿಗಾಳನ ಬೇಲಿ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಹೊಲವೆಲ್ಲಾ ಜಾಲಿ (Prv.).

ಜೋಲು jōlu. 1. = ಜೋಲ್ 1. P. ps. ಜೋಲಿ (Bp. 3, 9; 20, 13; 26, 28; Bh. 8, 24, 6), ಜೋಲು (C.). ಜೋಲುವ (Bp. 61, 27). ಜೋಲುವವನ ಕಾಲು ಹಿಡಿದರೆ ಸಾಲ ತೀರೇತೇ? (Prv.). see Prv. 8. ನೂಲು 2. — ಜೋಲಾಡು. — ಅಡು. = ಜೋಲಾಡು. (C.; Te. ತೋಲು ಕಾಡು). see Prv. 8. ನೇಲಾಡು. — ಜೋತು ಬೀಲು. = ಜೋಲ ಬೀಲು. (My.). — ಜೋಲ ಬೀಲು. = ಜೋಲು. ಜೋಲ ಬಿದ್ದದ್ದು (ಲವ್ವಿತೆ G.; My.). — ಜೋಲಾಡು. — ಅಡು. to hang down from; to hang down; to dangle, etc. (My.). ಅಡುವರು ಲತೆಯ ಉಯ್ಯಲನು, ಜೋಲಾಡುವರು ಲತೆಗಳನ್ನು (Bhāgavata 10, 18, 9). see Si. 215, 229, 230, 232.

ಜೋಲು jōlu. 2. = ಜೋಲ್ 2. (Bh. 8, 24, 7). — ಜೋಲುಗರುಳು. — ಕರುಳು. the hanging intestines: the liver (My.). — ಜೋಲುಗಿವಿ. — ಕಿವಿ. a long, flapping ear (My.). — ಜೋಲುಮೊಗಲ್. — ತೊಗಲ್. a wrinkled skin (My.). — ಜೋಲು ಬಾನಲಿ. a kind of ear ornament (C.). — ಜೋಲು ಬೀಲು. to hang down, etc. (C.; B. 4, 47, 134). — ಜೋಲುಮುಖ. a down-cast countenance (My.).

ಜೋಲೆ jōle. = ಜೋಲಿ 2. see ಮುಂ-, ಹಿಂ-, and cf. ಡೋಲಿ.

ಜೋಲೆಳೆಯ jōlēya. a man who knows to wrestle or to strive with; a clever, strong opponent (Bh. 8, 4, 14; see Mhr. ಝಾಲೆ ಮ್ಹಟಿ, ಝಾಲೆಮ್ಹಣೇ).

ಜೋಷ jōṣa. = ಜೋಸ. satisfaction, approval, pleasure, felicity. — ಜೋಸಂ. joyfully, happily; silently.

ಜೋಸ jōsa. Tbh. of ಜೋಷ (Smd. 335 Mḍb.).

ಜೋಸರಗಿತಿ jōsaragiti. = ಜೋಸರಗಿತಿ. a woman astrologer?

ಜೋಸ್ಯ jōsya. = ಜೋಯಸ, etc. (My.; Te. ಜೋಸಿ, Mhr. ಜೋಶೇ).

ಜೋಹ jōha. = ಜೋಹ. disguise. Tbh. of ಯೋಗ. (Bh. 6, 7, 31; 7, 3, 52; Rām. 6, 39, 23).

ಜೋಹರ jōhara. 1. = ಜೋಹಾರ. a term used by inferiors in saluting their betters (Bp. 46, 7, 42; ಜೋಹಾರ).

ಜೋಹರ jōhara. 2. = ಸೋಹಲ. a festive ceremony; a festivity; merry-making: rejoicings; play (Rāv. 6, 11 va.; B. 5, 43).

ಜೋಹಾರ jōhāra. = ಜೋಹರ 1. (Bp. 46, 5). = ಜೋಹಾರಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 46, 8).

ಜೋಳ jōḷa. Tbh. of ಯವನಾಲ. a generic name of several species and varieties of millet (ಕಲಿಕೆ, ಯವನಾಲ Mr. 374; C.; T., M. ಜೋಳ; Te. ಜೋನ್ನೆ; Mhr., H. ಜವಾರೀ, ಜಾರೀ). ನಿನ್ನ ಮನೆ ಜೋಳಾಗಲಿ! (a kind of innocent curse, S. Mhr.). ಜೋಳ ಹೊಸ ದಾದರೆ ಮುತ್ತು ಅದೀತೇ? — ಜೋಳ ತನ್ನ ಕ್ಷಣ ಜೋಳ ಕಾಣುವದೋ? (Prvs.). see Bp. 9, 16; 16, 2; 22, 27; B. 1, 22; ಕಂ-, ಗೋಂ-, ದೊಡ್ಡ-, ದೋಸೆ-, ಬಿಳಿ-, ಮುಸುಕಿನ-. [— ಜೋಳಕ್ಕೆ ತಪ್ಪು. to be

ungrateful, to forget one who served food (jōla). ಸತ್ಕೃತಮು ಮಂ ಪಿನ್ನಿಕ್ಕಿ ಜೋಳಕ್ಕಿ ತಪ್ಪಿಯುಮಿಂ ಬಾಬುದೆ Ph. 9, 84]. — ಜೋಳ ಮಯ್ಯಿ. a harmless kind of small-pox (S. Mhr.). [— ಜೋಳ ವಾಳಿ. -ಪಾಳಿ. obligation to the master who feeds. ಜೋಳವಾಳಿಯಾ ನಲ್ಲ, ವೇಳೆವಾಳಿಯವ ನಾನಯ್ಯ Bv. 698]. — ಜೋಳವಾಲು. -ಪಾಲು. = ಜೋಳವಾಳಿ. (Abh.-P. 13, 57; Bh. 6, 5, 10; 8, 27, 9; Bp. 53, 35).

ಜೋಳಿ jōli. = ಜವಳಿ, ಜೋಡಿ 1, ಜೋಲಿ 1. union, etc. (ಜವಳಿ, ಜೋಡು, ತೋಡು, ಎಣೆ, etc., ಸಾಮ್ಯ ಕ್ರಮ. 55; ಸಮಾನ Kk. 16). see Bp. 4, 7; 58, 50. see ಸಮ-. — ಜೋಳಿದೆಗೆ. -ತೆಗೆ. to become equal (Bh. 8, 21, 23).

ಜೋಳಿಗೆ jōlige. a square piece of cloth gathered up at the corners, into which alms are put, etc. (C.; Tu.; T. ಜೋಳಿ, ಜೋಳಿಗೈ; M. ಜೋಲನೆ; Mhr. ರ್ಪೋಳಣಾ; cf. Sk. ರ್ಪಾಲಿಕ). ಗುರು ಕೊಟ್ಟ ಜೋಳಿಗೆಯನ್ನು, ಗೊಟ್ಟಿಕ್ಕೆ ಸಿಗ (or ತೂಗ) ಹಾಕಿದರೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುತ್ತೇ? (Prv.).

ಜೋಳಿಸು jōlisu. = ಜೋಡಿಸು 1. (Grj. 6, 56 va.). see ಕೆಯ್- s. ಕೆಯ್ 3.

ಜೋಳು jōlu. (= Mhr. ರ್ಪೋಲ?) see Dp. 70, 5.

ಜೌ jau. for a K. term with an initial ಜೌ in writ see initial ಜವು.

*ಜೌವನ jāvana. = ಜವ್ವನ. youth. Ap. 2, 35.

-ಜ್ಞ jñā. knowing; intelligent. see c. g. ಅ-, ಪ್ರ-.

-ಜ್ಞತೆ jñāte. knowledge of, regard, etc. see ಕೃತ-.

ಜ್ಞತ್ವ jñātvā. the syllable ಜ್ಞ (Smd. 354, 363).

ಜ್ಞಪಿತ jñāpita. made known.

ಜ್ಞಪ್ತ jñāpta. made known.

ಜ್ಞಪ್ತಿ jñāpti. = ಗೆಪ್ತಿ. knowing, understanding, apprehension.

ಜ್ಞಾತ jñāta. known, perceived, understood. see ಪ್ರ-.

ಜ್ಞಾತಸಿದ್ಧಾಂತ jñāta-siddhānta. versed in any science or śāstra.

ಜ್ಞಾತಿ jñāti. a paternal relation; a kinsman in general. 2, a distant kinsman, one who does not participate in the oblations offered to deceased ancestors. [3, a cognate].

ಜ್ಞಾತಿತ್ವ jñātitva. = ಜ್ಞಾತೇಯ. (G.; My.).

ಜ್ಞಾತ್ರಿ jñātri. knowing; a knower.

ಜ್ಞಾತೇಯ jñātēya. relationship, affinity.

ಜ್ಞಾನ jñāna. = ಗೇನ, ಗ್ನಾನ, ಗ್ನಾನ, ಜಾಣ್. knowing; knowledge, cognizance; intelligence; sacred or religious knowledge (ಸುಜ್ಞಾನ Nn. 52; ಬ್ರಹ್ಮ, ಸುಜ್ಞಾನ 79). see ತಿಳಿ.

ಜ್ಞಾನಕಾಣ್ಡ jñāna-kāṇḍa. that portion of the veda which relates to the knowledge of the Brahma. (My.).

ಜ್ಞಾನಚಕ್ಷು jñāna-cakṣu. = ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿ (My.).

ಜ್ಞಾನತೆ jñānate. = ಜ್ಞಾನ. see ಮಿಥ್ಯಾ-.

ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿ jñāna-dṛṣṭi. the eye of intelligence, inner eye, mind's eye, intellectual vision (Bp. 34, 21).

ಜ್ಞಾನಧನ jñāna-dhana. knowledge and wealth; knowledge looked upon as wealth (Cpr. 9, 21).

ಜ್ಞಾನಮಂಟಪ jñāna-maṇḍapa. a prison (My.).

ಜ್ಞಾನಮಯ jñāna-maya. consisting of knowledge; containing knowledge. (My.).

ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗ jñāna-mārga. the path of wisdom (My.).

ಜ್ಞಾನವಂತ jñāna-vanta. = ಗೇನವನ್ತ. endowed with knowledge; an intelligent, wise man. ಜ್ಞಾನವನ್ತ ಗೆ ಸ್ನಾನ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ಜ್ಞಾನವನ್ತೆ jñāna-vante. an intelligent, wise woman. ಜೋ ಜೋ ಅನ್ತರೆ ಜ್ಞಾನವನ್ತೆಯೇ? (Prv.).

ಜ್ಞಾನವರ್ಧನ jñāna-varḍhana. increasing wisdom. 2, an Arhat (ಜಿನೇಸ್ತ್ರ Mr. 23).

ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧಿ jñāna-vṛddhi. advanced in knowledge (J. 32, 10).

ಜ್ಞಾನಸಮ್ಬಂಧಿ jñāna-sambandhi. N. (Bp. 9, 36; 23, 4; 50 sum.; 50, 21, 26, 30, 41, 45, 49).

ಜ್ಞಾನಿ jñāni. endowed with knowledge or intelligence; a learned or wise person; a sage. 2, an astronomer or astrologer. ಜ್ಞಾನಿ ಬನ್ನರೆ ಮನ್ನಿಸು, ಹೀನ ಬನ್ನರೆ ತೃಪ್ತಿಸು (Prv.). see Prv. s. ನೀನು.

ಜ್ಞಾನಿಕೆ jñānike. = ಗೇನಿಕೆ. knowledge, perception, investigation, consideration.

ಜ್ಞಾನಿಸು jñānisu. = ಗೇನಿಸು. to consider, to reflect (My.).

ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯ jñāna-indriya. = ಬುದ್ಧಿೇಂದ್ರಿಯ. an organ of perception or sensation: the skin, tongue, eye, ear, and nose. (My.).

ಜ್ಞಾನೋತ್ಕೃಷ್ಟತೆ jñāna-utkrīṣṭate. excellence or eminence of knowledge (ಗ್ರಂಥ, ಜ್ಞಾನದ ಹೆಚ್ಚುಗೆ Nn. 141).

ಜ್ಞಾಪಕ jñāpaka. = ಗೇಪಕ, ಗ್ನಾಪಕ. making or causing to know, teaching, informing; a teacher, etc.; a precept, a rule. 2, bearing in mind, remembrance, recollection (C., not Sk.). ಜ್ಞಾಪಕ ವಿಧವನು ಭಾಪು ಎನ್ನಿಸುವನು (Prv.). see Kāvya. III, 3, B, 22-29.

ಜ್ಞಾಪಿಸು jñāpisu. to notify, to indicate (B. 4, 219).

ಜ್ಞೇ jñē. the feminine of ಜ್ಞ. see ಪ್ರ-, ಪ್ರತಿ-, etc.

ಜ್ಞೇಯ jñēya. cognizable. 2, the state of being cognizable or perceptible (Śiv. 2, 97).

ಜ್ಯಾ jyā. 1. (Smd. 103). = ಜೇ, ಜೈ. a bow-string; the chord of an arc, a sine in geometry. 2, the earth.

ಜ್ಯಾ jyā. 2. an incorrect way of writing ಜಾ, e. g. ಜ್ಯಾತಿ (Cb. 85, 89), ಜ್ಯಾದ (34), ಜ್ಯಾದಿಸು (45, 120), ಜ್ಯಾಡ್ಯ (102), ಜ್ಯಾಣ (44, 68), ಜ್ಯಾಣತನ (39), ಜ್ಯಾತಿ (68, 132), ಜ್ಯಾರ (36, 128), ಜ್ಯಾಲಿ (91). (cf. Cb.'s ಜ್ಯಾತಕ 139; ಜ್ಯಾಪೆ 99).

ಜ್ಯಾಘಾತನಿವಾರಣ jyā-ghāta-nivāraṇa. = ಜ್ಯಾಘಾತನಾರಣ. see Nr. s. ಕಟ್ಟು 2.

ಜ್ಯಾಘಾತನಾರಣ jyā-ghāta-vāraṇa. a fence for the arm against the strokes of a bow-string.

ಜ್ಯಾನಿ jyāni. decay, old age, infirmity.

ಜ್ಯಾಮಂಡಲ jyā-maṇḍala. the terrestrial circle or globe (V. 11, 55).

ಜ್ಯಾಯಸ್ jyāyas. = ಜ್ಯಾಯಾಂಸ. superior, more or uncommonly excellent. 2, elder, senior, elder-born.

ಜ್ಯಾಯಾಂಸ jyāyāṁsa. Tbh. of ಜ್ಯಾಯಸ್ (Smd. 108).

ಜ್ಯಾರವ jyā-rava. the twang of a bow-string (ಜೇವಡೆ Śs.). — ಜ್ಯಾರವಂಗೆಯ್. -ಂ-. to twang a bow-string (Śiv. 4, 39).

ಜೈ jyē. = ಜ್ಯಾ, etc. see Hlā. s. ತಿರು 1.

ಜೈಷ್ಠ jyēṣṭha. = ಜೇಷ್ಠ. most excellent, pre-eminent. 2, eldest, very old; elder-born; an elder brother. 3, = ಜೈಷ್ಠ. N. of a lunar month.

ಜೈಷ್ಠ jyēṣṭhe. ಜೈಷ್ಠಾ. = ಜೇಷಿ, etc. an elder sister (ತನ್ನನ್ನಲಾ ಹಿರಿಯಳು Nn. 128). 2, the eighteenth lunar mansion, being a part of scorpio. (My.). 3, the elder sister of Lakṣmī who is the goddess of misfortune; misfortune, poverty (ಅಲಕ್ಷ್ಮಿ, ನಿರ್ಯತಿ Hlā.). 4, a small house-lizard.

ಜ್ಯೋಷ್ಠ ಜ್ಯಾಲಿಠಾ. = ಜ್ಯೋಷ್ಠ No. 3. the month in which the full moon stands near the scorpion, May-June.

ಜ್ಯೋತಿ ಜ್ಯಾಲಿ. = ಜ್ಯೋತಿ, ಜ್ಯೋತಿರ್. light; brightness, clearness; a burning lamp (ದೀಪ್ತಿ, ಗೃಹಭಾಷಾ, ದೀವಿಗೆ Mr. 205). 2, fire (ಅನಲ, ಅಗ್ನಿ Nn. 68; ವಹ್ನಿ, etc. Mr. 45). 3, a ray of light (ಅಂಶು, ಕಿರಣ 68). 4, a star (ನಕ್ಷತ್ರ 68; ಉಡು, ನಕ್ಷತ್ರ, etc. Mr. 37). 5, the eye (ನೇತ್ರ, ಕಣ್ಣು 68). 6, good nature or disposition (ಸದ್ಭಾವ, ಒಳ್ಳೆ ಹುನುಪು 68).

ಜ್ಯೋತಿಶಾಸ್ತ್ರ ಜ್ಯಾಲಿ-ಕಾಸ್ತ್ರ. the science of, or a work on, astronomy (or astrology). (My.).

ಜ್ಯೋತಿರಿಂಗಣ ಜ್ಯಾಲಿ-ಲಿಂಗಣ. moving light; a fire-fly.

ಜ್ಯೋತಿಸುರ್ಯ ಜ್ಯಾಲಿ-maya. consisting of light; brilliant; starry. (R.).

ಜ್ಯೋತಿರ್ಲತೆ ಜ್ಯಾಲಿ-late. N. of a plant (Sév. 3. 35, = ಜ್ಯೋತಿರ್ಲತೆ No. 5?).

ಜ್ಯೋತಿಸುರ್ವಾಸ ಜ್ಯಾಲಿ-vimāna. a bright, brilliant vimāna (Cpr. 1, 111).

ಜ್ಯೋತಿಷ ಜ್ಯಾಲಿṣa. = ಜ್ಯೋಯಿಷ, etc. astronomy; astrology. 2, an astronomer; an astrologer.

ಜ್ಯೋತಿಷಿ ಜ್ಯಾಲಿṣi. = ಜ್ಯೋತಿಷಿ. (B. 5, 53; ಸಾಂವತ್ಸರ G.).

ಜ್ಯೋತಿಷಿಕ ಜ್ಯಾಲಿṣika. = ಜ್ಯೋಯಿಷಿಗ. an astronomer; an astrologer.

ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಜ್ಯಾಲಿṣka. = ಜ್ಯೋತಿಷಿಕ. (ಸಾಂವತ್ಸರ, ಜ್ಯೋಯಿಷಿಗ Hlā. MS.; Si. 261; My.).

ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯಾನು ಜ್ಯಾಲಿ-stōma. a sōma sacrifice considered as the typical form of a whole class of sacrifices. (My.).

ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯತಿ ಜ್ಯಾಲಿ-mati. she who is luminous or brilliant. 2, the heart-pea, *Cardiospermum halicacabum* (ಜ್ವಾಲನಿ, ಕಂಗು Mr. 146, o. r. ಕಾಂಗು). 3, the night as illumined by the stars.

ಜ್ಯೋತಿರ್ ಜ್ಯಾಲಿ. = ಜ್ಯೋತಿ, q. v. light. 2, a star. 3, the eye. 4, lightning. 5, N. of the plant *Trigonella foenum graecum*.

ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾ ಜ್ಯಾಲisna. = ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾ. moonlight, etc. (ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾ Ct. II, 15).

ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾಪ್ರಿಯ ಜ್ಯಾಲisna-priya. the Greek-partridge or cakōra. (R.).

ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಿ ಜ್ಯಾಲisni. a moonlight night. 2, a species of cucumber, *Trichosanthes dioeca*.

ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಿಕೆ ಜ್ಯಾಲisnike. the plant *Tuffa acutangula*, etc. (= ಕೋಶಾತಕಿ).

ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಿ ಜ್ಯಾಲisne. ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾ. = ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನ, ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾ. a moon-light night; moonlight; splendour.

ಜ್ಯೋತಿಷಿಕ ಜ್ಯಾಲisika. an astronomer; an astrologer.

ಜ್ವರ ಜ್ವಾಲ. = ಜರ 1. heated, inflamed. 2, fever (of many kinds). 3, mental pain, grief. ಸಿನ್ಹ ಜ್ವರ ಬನ್ನಿದ್ವವು (B. 3, 67). ಜ್ವರ ಬರುತ್ತವೆ (S. Mhr.). ಜ್ವರ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ (S. Mhr.). ಜ್ವರ ನಿವೃತ್ತವು (S. Mhr.). ದೇಹಜ್ವರವನ್ ಈಗಲೆ ಕೆಡಿಸು, ಸದ್ಗುರುವೇ! (Bp. 50, 29). see ಜೀರ್ಣ, ಜೀರ್ಣ.

ಜ್ವರಿತ ಜ್ವಾಲita. hot with fever or passion. see ಕಾಮ.

ಜ್ವಲ ಜ್ವಾಲ. flaming, shining, brilliant; flame, blaze. see ಪ್ರ- and ಲ. ಜಳ 1.

ಜ್ವಲತೆ ಜ್ವಾಲat. burning, blazing; shining, brilliant. (My.). — ಜ್ವಲತರ್ವತ. a volcano (My.).

ಜ್ವಲನ ಜ್ವಾಲana. shining, burning, blazing; fire. 2, a certain metrical foot (Ch.).

ಜ್ವಲನನೇತ್ರ ಜ್ವಾಲana-nētra. having the eye flaming, fiery-eyed; Śiva (Bp. 25, 28; 50, 57; 56, 38).

ಜ್ವಲನಾಕ್ಷ ಜ್ವಾಲana-akṣa. = ಜ್ವಲನನೇತ್ರ. (Sév. 4, 123).

ಜ್ವಲನಿ ಜ್ವಾಲani. = ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯತಿ No. 2, q. v.

ಜ್ವಲಿ ಜ್ವಾಲ. burning, flaming; shining.

ಜ್ವಲಿತಾರಿಕೆ ಜ್ವಾಲ-tārike. pictures drawn on a wall (ಈಕ್ಷಿಸುವ ಭಕ್ತಿಯೊಳ ಬರದ ಚಿತ್ರಂಗರ್ Mr. 201).

ಜ್ವಲಿತ ಜ್ವಾಲita. kindled, burnt, blazing, flaming. (B. 19, 81).

ಜ್ವಲಿಸು ಜ್ವಾಲisu. to burn, to flame (Bp. 3, 12; My.).

ಜ್ವಾಲಾನುಖಿ ಜ್ವಾಲā-mukhl. a volcano. (My.; S. Mhr. occasionally).

ಜ್ವಾಲಿ ಜ್ವಾಲ. flaming, blazing. 2, fire, Agni (Mr. 45).

ಜ್ವಾಲಿಕಾಬ್ಜವಿಲೋಚನ ಜ್ವಾಲ-ka-abjā-vilōcana. whose eye is like fire, the sun and the moon (Bp. 21, 21).

ಜ್ವಾಲೆ ಜ್ವಾಲē. ಜ್ವಾಲಾ. = ಜಾಲೆ 1, ಜಾಲೆ. a blaze; a flame. 2, fire; a certain metrical foot (Ch.). 3, N. of a woman (J. 9 sum.; 9, 17, etc.).

ರೂ jh. the twenty-ninth letter of the alphabet (Smd. 12, 21); it occurs only in a limited number of Tadbhava words (Smd. 22, 23).

ರೂ jha. the letter ರೂ when pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 9 (Mr. 349).

ರೂಕಾರ jha-kāra. the letter or syllable ರೂ (Smd. 11).

ರೂಗ jhaga. = ಜಗ 1. glittering, etc.

ರೂಗಟಿ jhagaṭe. = ಜಗಟಿ. a kind of cymbal (Smd. 339, o. r. ರೂಗಡೆ), ರೂಗತಿ (29, o. r. ರೂಗಡೆ).

ರೂಗಡೆ jhagaḍe. = ರೂಗಟಿ, q. v.

ರೂಗರೂಗಾಯಮಾನ jhaga-jhagāyamāna. = ಚಕಚಕಾಯಮಾನ. sparkling, flashing. (My.).

ರೂಗತಿ jhagaṭe. = ರೂಗಡೆ, q. v.

ರೂಗಿ jhage. = ಜಗಜವ್ವ No. 2. a robe or gown extending to the feet (Mhr. ರೂಗಾ; B. 5, 297).

ರೂಂಕಾರ jhañ-kāra. = ಜೇಂಕಾರ, ರೂಂಕೈತಿ, ರೂಂಕಾರ, (ರೂಂಕೈತಿ). a low murmuring sound, as the buzzing or humming of bees, etc.

ರೂಂಕಾರಿತ jhañ-kārita. = ರೂಂಕೈತಿ, (ರೂಂಕೈತಿ). tinkling, jingling, clanking. (Smd. 173). cf. ರೂಂರೂ No. 2.

ರೂಂಕೈತಿ jhañ-kṛita. = ರೂಂಕಾರಿತ. (ಕಟಕರವ Mr. 89).

ರೂಂಕೈತಿ jhañ-kṛiti. = ರೂಂಕಾರ, etc. (Cpr. 1, 105; 7, 38).

ರೂಂಕೆ jhañke. = ಜಂಕೆ? order? one of the terms with ರೂ (Smd. 23). [ನಿಮ್ಮ ಅಂಕೆಗೆ ರೂಂಕೆಗೆ ಶಂಕಿಸೆನಾದರೆ ಎನ್ನ ಲೆಂಕತನಕ್ಕೆ ಪಾಣ Bv. 728].

ರೂಂಕೆ jhañke. = ಜಂಕೆ (Smd. 339).

ರೂಂರೂನಿಲ jhañjā-anila. = ರೂಂರೂನಾತ. (ಮುಟೆಯ ಸಾರಿ ಬಹ ಗಾಳಿ Mr. 50).

ರೂಂರೂನಾತ jhañjā-vāta. a violent storm with rain, a high wind in the rainy season, a storm, a squall (ಮುಟೆವರಸಿದ ಗಾಳಿ Hla.).

ರೂಂರೂನಿಲ jhañjhū. = ಜಂಜು? (Smd. 339).

ರೂಂರೂನಿಲ jhañjhe. ರೂಂರೂನಾ. the noise of the wind or of falling rain. 2, a clanking, jingling sound.

ರೂಟಿ jhaṭi. a small tree (cf. ಗಡೆ).

ರೂಟಿತಿ jhaṭiti. = ಜಡಿತಿ. quickly, instantly, at once, on the spot.

ರೂಟಿ jhaṭe. the plant Flacourtia cataphracta Roxb.

ರೂಡಪ jhaḍapa. a stoop of a bird of prey, the rising or springing forward of a serpent, etc. (Mhr. ರೂಡಪ, ರೂಮ್ವ; Bh. 10, 6, 23).

ರೂಣ jhapa. = ಜಣ, etc. — ರೂಣ ರೂಣ. = ಜಣ ಜಣ. the jingling or tinkling of metallic ornaments (Bp. 5, 24; Rāv. 13, 70; Sk.). — ರೂಣರೂಣತಾರುಣ. = ರೂಣರೂಣತು. ರೂಣರೂಣತಾರುಣ ಕಂಕಣಂ (Pril. 3, 25). — ರೂಣರೂಣತ. = ರೂಣತ. (Bp. 5, 29). — ರೂಣ ರೂಣತು. = ಜಂಜಣತು. to tinkle, to jingle, etc. (Bp. 56, 5; Rāv. 6, 11 va.; twice).

ರೂಣತ jhapat. jingling, tinkling, clinking (Smd. 100).

ರೂಣತಾರ jhapat-kāra. = ಕಣತಾರ. the jingling, tinkling or clinking of metallic ornaments or small bells. (Cpr. 8, 83 va.; Grj. 2, 106 va.; 8, 8 va.; J. 6, 46).

ರೂಣತೈತಿ jhapat-kṛiti. = ರೂಣತಾರ. (Rāv. 5, 19 va.; 10, 6).

ರೂಣನೂ ಪುರ jhapat-nūpura. a tinkling anklet. (Smd. 100).

* ರೂಣವು jhapamba. skin, hide. ಶ್ರುತಿ ಮುಖಮಂ ಕೊಣ್ಣು ತನ್ನ ಮುಖಮೊಳಿಟ್ಟು, ಪುಲಿಯ ರೂಣವು ಮುಮಂ ತೊಟ್ಟು, ಶ್ರುತಾನಮೊಳಿರಿವ ಕಿಚ್ಚಿನ ಪಕ್ಕದೆ ನಿನ್ನಿರ್ವರ್ V. 19, 13.

ರೂಣರ್ jhapar. = ರೂಣ. a sound in imitation of jingling, etc. (Rāv. 4, 73; cf. ರೂಣತ).

ರೂಣು jhapu. bravo! huzza! (Bh. 2, 2, 107).

ರೂವು jhampa. = ಜವ್ವ. a spring, a jump; jumping, springing. ರೂವುಳ jhampāla. a veil (cf. the Mhr. s. ಜಳವು). — ರೂಮ್ವಳಂ ಗಮಿ. — ಕಮಿ. a veil to cover (Cpr. 7, 104).

ರೂರ jhara. a cascade.

ರೂರಿ jharl. a cascade; a river. see ವಾಗ್-.

ರೂರೂರ jharjhar. a sort of drum. see s. ಪಂಜಮಹಾವಾದ್ಯ.

ರೂಲಮ್ವನೆ jhalammene. = ರೂಳಮ್ವನೆ. an imitative sound. (Smd. 22, o. r. ರೂಳಮ್ವನೆ, ರೂಲೈನೆ; cf. ಜಲ್?).

ರೂಲೆ jhale. = ಜಲ 2. sunshine, splendour, brilliant or glittering light.

ರೂಲರಿ jhallari. = ರೂಲ್ಲರಿ (Smd. 30). a sort of drum or cymbal. 2, a curl, a lock of hair. 3, = ಜಲ್ಲಿ 3, (ರೂಲ್ಲಿ), tassels, fringes, hangings (Bp. 1, 12, 3; Rām. 1, 7, 14; 1, 13, 4; not Sk.; cf. ಜಾಲರಿ).

ರೂಲ್ಲರಿ jhallali. = ರೂಲ್ಲರಿ, q. v. (Rāv. 6, 11 va.).

ರೂಲ್ಲಿ jhalli. = ಜಲ್ಲಿ 3. (Smd. 23). tassels, fringes, hangings (Cpr. 7, 81 va.; Bh. 9, 2, 42); a chowry (V. 4, 36).

ರೂಲೈನೆ jhallene. see ರೂಲಮ್ವನೆ.

ರೂಷ jhaṣa. a fish.

ರೂಷಕೇತನ jhaṣa-kētana. Kāma.

ರೂಷಕೇತನಧ್ವಂಸಿ jhaṣakētana-dhvañsi. Śiva (My.).

ರೂಷಧ್ವಜ jhaṣa-dhvaṣa. = ರೂಷಕೇತನ. (Sk.; R.).

ರೂಷಪತಾಕೆ jhaṣa-patāke. a banner with the sign of a fish (Cpr. 6, 67).

ರೂಷೆ jhaṣe. the plant Uraria lagopodioides Dec.

ರೂಳ jhala. = ಜಳ 1. heat, etc. (Smd. 23). (ಸೆಗಲಿಗೆ ಉಮ್ಮೆ Kk. 11 b; ಸೆಗಲಿ 12). see Bh. 1, 12, 13; 1, 20, 54, 59; Rām. 2, 7, 3; J. 8, 40; 21, 36.

ರೂಳಕೆ jhalaka. (Smd. 23), or ರೂಳಕೆ (39). (Mhr. ರೂಳಕೆ, glitter; Sk. ರೂಲಕ್ಕಾ, ರೂಲ್ಲಿಕಾ, light; a great flame).

ರೂಳಪ jhalapa. glitter, shine (Bh. 6, 2, 6).

ರೂಳಸು jhalapsu. = ರೂಳಸು, ರೂಳಸು, ರೂಳಮ್ವಸು. (Smd. 23). to make glitter or shine (Bh. 2, 13, 26). 2, to brandish or shake, as a sword, etc. (Bh. 32, 14, 35; Rām. 6, 2, 12; J. 4,

30; 16, 7; 20, 26; Abhā. 2, 53; My.); to brandish like a weapon (Bh. 1, 5, 8).
 ಝಳವ್ವ jhaḷamba. = ಜಳವ್ವ, q. v. a wrapper, a cloak, etc. (Cpr. 8, 45). cf. ಝಣವ್ವ.
 ಝಳವ್ವೆನೆ jhaḷammene. = ಝಲವ್ವೆನೆ, q. v.
 ಝಳವಿಸು jhaḷipisu (Śmd. 39), or ಝಲವಿಸು (39). (in My. = ಝಳವಿಸು No. 2).
 ಝಳವಿಸು jhaḷupisu. = ಝಳವಿಸು No. 2. (Bp. 27, 55; My.).
 ಝಳವಿಸ್ವು jhaḷumpisu = ಝಳವಿಸು. (Rśv. 5, 123; 6, 11 va.).
 ಝಳಕ jhaḷaka. = ಝಳಕ, q. v.
 ಝಲವಿಸು jhaḷipisu. = ಝಳವಿಸು, q. v.
 ಝಲವಿಸು jhaḷisu. (Śmd. 23, not in all MSS.).
 ಝಾಂಕೃತ jhāṅ-kṛta. = ಝಂಕೃತ. a tinkling ornament worn round the toes or feet. 2, = ಝಂಝ, the noise of the wind (ವಾತರವ Mr. 89).
 ಝಾಂಗಕ jhāṅgaka. N. of a perfume (Cpr. 6, 102).
 ಝಾಟ jhāṭa. a wood, a thicket (cf. ಕಾಡು); a place overgrown with creepers; an arbour. (R.).
 ಝಾಟಲ jhāṭala. the tree *Bignonia suaveolens* Roxb. (= ಗೋಲೀಡ). 2, = ಎಕ್ಕಿಗಿಡ (Si. 497).
 ಝಾಡನೆ jhāḍane. = ಜಾಡನೆ, q. v. shaking, etc.; purging.
 ಝಾಬುಕ jhābuka. = ಝಾವುಕ. the tamarisk.

ಝಾಯಿ jhāyl. = ಜಾಯಿ 1. a sort of drum. see s. ಪಂಚಮಹಾನಾಡ್ಯ.
 ಝಾವುಕ jhāvuka. the tamarisk, *Tamarix indica* (& dioeca).
 ಝಾಳಿಸು jhāḷisu. = ಜಾಳಿಸು 1. (Śmd. 23 Mḍb.). to set aside, to be unconcerned about (Cpr. 8, 44 va.).
 ಝಾಣ jhāṇa. = ಝಣರ್. an imitative sound. — ಝಾಣ ಝಾಣರ್. a sound in imitation of the jingling or tinkling of ornaments (Grj. 2, 106 va.).
 ಝಾಣೈ jhāṇṇai. the shrub *Barleria cristata* (ಕರಿಯ ಗೋರಣೈ, Hla.; see Mr. s. ಗೋರಣೈ).
 ಝಿಲ್ಲಿಕೆ jhiliḷike. a cricket (ಜಿಮ್ಮಿಣೈ Mr. 176, o. r. 23-).
 ಝಿಲ್ಲಿಕೆ jhiliḷike. a cricket.
 ಝೀರುಕೆ jhīruke. a cricket.
 ಝಲುಮ್ಮೆನೆ jhulummene. (Śmd. 22 Mḍb.).
 ಝೇಂಕರಿಸು jhēṅ-karisu. to hum, to buzz (Rśv. 1, 135 va.; J. 1, 12). [2, to shout a war cry. ಓರನ್ನು ತಗುಳ್ಳು ಝೇಂಕರಿಸಿ ದೊಡ್ಡಲ್ಪಡಗಾಗೆ ಮೋದಲೆನ್ನಿ ದೊಡೆಯೋಳ್ Pb. 2, 73].
 ಝೇಂಕಾರ jhēṅ-kāra. = ಝಂಕಾರ, etc. (Grj. 8, 8 va.; J. 3, 21). 2, the twang of a bow-string (J. 13, 2).
 ಝೇಂಕೃತ jhēṅ-kṛta. = ಝೇಂಕಾರ No. 1. (ತುಮ್ಮಿಯ ರವ Mr. 89).
 ಝೋಣೈಗ jhōṇṇiga. = ಜೋಣೈಗ, q. v.
 ಝಾಲಿಕೆ jhāulika. a small bag for betel, etc. (cf. ಜೋಳಿಗೆ?).

ಞಾ

ñ

ಞಾ ñ. the thirtieth letter of the alphabet (Śmd. 12. 21. 24). see note ad o, m 1.

ಞಾ ña. the letter ಞ when pronounced with a short a, as is generally done at school.

ಞಾಕಾರ ña-kāra. the letter or syllable ಞ (Śmd. 11).

ಟಾ ತ. the thirty-first letter of the alphabet (Smd. 12, 21). regarding its connection with ಟ see Smd. 30; regarding that with ಘ, Smd. 31; regarding that with ಡ, Smd. 214, 228, 250, 282, 284, 287; regarding that with initial ತ see e. g. ಟಗರು, ಟಕ್ಕು 2, ಟಂಕಲು, ಟಂಗು; and regarding that with ಟ see e. g. ಬಿಟ್ಟು. about its being doubled see Smd. 215, 275.

ಟ ಟ. the letter ಟ when pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 1 (Mr. 349).

ಟಕ್ ಟk. = ಟಕ್. an imitative sound. — ಟಕ್ ಟಕ್. = ಟಕ್ ಟಕ್.

ಟಕವಿಕಟಿ ಟakavikaṭa. one of the sounds used in beating time in music (Bp. 37, 8).

ಟಕಾಯಿಸು ಟakāyisu. 1. to put in mind, to remind, to charge strictly. ಅನನಗೆ ಟಕಾಯಿಸಿ ಬಾ! (S. Mhr.).

ಟಕಾಯಿಸು ಟakāyisu. 2. to deceive, to cheat (My.; Mhr. ಟಕ ವಣೇಂ).

ಟಕಾಯಿಸು ಟakāyisu. 3. to be exhausted (S. Mhr.; Mhr. ಟೀಕ, ಟೀಂಕ, exhausted state).

ಟಕಾರ ಟa-kāra. the letter or syllable ಟ (Smd. 11).

ಟಕ್ಕು ಟakku-23. = ಟಕ್ಕು. a cunning, deceitful fellow, a rogue (C.; Mhr., H. ಟಕ್ಕ; Tu. ಟಕ್ಕ; Te. ಟಕ್ಕಟಂಕು). ಕರಂ ಟಕ್ಕಂ (Smd. 193). ಟಕ್ಕನಲ್ಲವೆನ್ನ ಫಕ್ಕನೆ ಹೋಗಲು ನೆಗಸಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಇಕ್ಕದ (Priv.).

ಟಕ್ಕಿಗ ಟakkiga. = ಟಕ್ಕು. (My.).

ಟಕ್ಕಿಸು ಟakkisu. = ಟಕಾಯಿಸು 2, (ಟಕ್ಕಿಸು). (C.).

ಟಕ್ಕು ಟakku. = ಟಕ್ಕು. cunning, deceit, trickery, hypocrisy (C.; B. 3, 85; 5, 32). ಕಡುಟಕ್ಕು (Smd. 78). ಟಕ್ಕು ಇರುವನೆಗೆ ಟಕಾಣ ಸಿಕ್ಕದು (Priv.). = ಟಕ್ಕು ಟವಳಿ. dupl. = ಟಕ್ಕು. (My.). [— ಟಕ್ಕು ನಗೆ. —ಬಗೆ. deceitful intention. ಟಕ್ಕುವಗೆಯಂ ಗೆಲ್ಲಿದ ಜೂದೊನ್ನೆ Pb. 9, 22].

ಟಕ್ಕುತನ ಟakutana. = ಟಕ್ಕತನ. cunning, deceitful behaviour (S. Mhr.). see Priv. s. ಬೊಕ್ಕ 2.

ಟಕ್ಕು ಟakke. ಟಕ್ಕು. = ಟಕ್ಕು, etc. a banner. (Bp. 53, 57).

ಟಗರ ಟagara. = ಟಗರು, etc. (B. 5, 25).

ಟಗರಿಸೆ ಟagarise. = ತರುಟಿಗ, etc. a kind of plant. ಟಗರ ಸ್ಕನ ಗಿಡ. = ತರುಟಿಗ. (Z.).

ಟಗರು ಟagaru. = ಟಗರ, ಟಿಗರು, ತಗರ್ 2. a ram (C.; B. 3, 9). — ಟಗರುದಲಯ. —ತಲಯ. (ದಕ್ಕುಬ್ರಹ್ಮನು G.).

***ಟಂಕ ಟanka.** tank? ಇದಿರೊಳ್ ಕೂಡುವುದಿಲ್ಲಿ ಜನ್ನನರಸಂ ಕೆನ್ನೊನ್ನ ಟಂಕಂಗಳೊಳ್ Pb. 4, 22.

ಟಂಕ ಟanka. = ಟಂಕ, ತಂಕ a stone-mason's hammer (cf. ಟಂಕೆ, etc.), a stone-cutter's chisel (ಉಳಿ, ಕಲ್ಲುಳಿ Nn. 129; ಉಳಿ Mr. 383, 483). 2, pride, conceit (ಅಭಿಮಾನ 129; 483). 3, a stamped coin (ನಾಣಯ 129). 4, borax (Si. 407).

ಟಂಕಣ ಟankana. borax (ಬೆಳುಗಾರ Mr. 102; ರಸಯೋಗಿ, ಬೆಳುಗಾರ Nc.). — ಟಂಕಣಕಾರ. = ಕಂಕಣಕಾರ, ಟಂಕಣ. (C.; Sk. ಟಂಕಣಕ್ಕಾರ).

ಟಂಕಣಾಲಿ ಟanka-sāle. = ಟಂಕಣಾಲಿ, ಟಂಕ. a mint. (My.).

ಟಂಕಣಾಲಿ ಟanka-sāle. = ಟಂಕಣಾಲಿ. (C.; B. 4, 103; 5, 182; Te.).

ಟಂಕಣಾಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿ (ರೂಪಾಧಿಕಾರಿ, ನೈಷ್ಠಿಕ Nr.; Si. 259).

ಟಂಕಾರ ಟān-kāra. = ತಕಾರ 1, No. 2. howling; clanging; a sound, a clang; the twang of a bow-string. see ಬಿಲು; Abh. P. 9, 57; Bp. 17, 17; J. 21, 13; 22, 45.

ಟಂಕಾಹತಿ ಟānkā-hati. a stroke with the leg (Cpr. 4, 27).

ಟಂಕ್ಕುತ ಟān-kṛta. = ಟಂಕಾರ. (ಬಿಲ್ಲು ರವ. Mr. 89).

ಟಂಕ್ಕುತಿ ಟān-kṛti. = ಟಂಕಾರ. (Cpr. 1, 27).

ಟಂಕೆ ಟanke. = ಡಂಕೆ, ಡಂಗಿ, ಡಂಗಿ. a staff, a cudgel, etc. (ಬಡಿಕೋಲ್, ಡಂಗಿ Smd. 31; M. ಟಂಗ; T., M. ತಯ್, ತಯ್, to strike, beat; cf. ಜಡಿ 4). see ತಡೆ.

ಟಂಕೆ ಟanke. ಟಂಕಾ. the leg.

ಟಂಗು ಟāngu. = ತಂಗು. a girth, especially of a horse-saddle (S. Mhr., Te.; Mhr., H. ತಂಗ; cf. ತಂಗುಡ). — ಟಂಗು ಹಣ. the girth to be broken: to be reduced to poverty (My.). ಟಂಗು ಹಣಾಯಿತು, ಕಾಲು (or ಕೋಲು) ಮುಟ್ಟಾಯಿತು (Priv.).

ಟಿಣ್ ಟan. = ಟಿಣ 2, ದಣ್ 1. the sound of a gong being struck (My.); that of a metal vessel falling and striking hard things in its way (My.; Mhr. ಟಿಣಕಣ, ಟಿಣ ಟಿಣ, the sound of a pebble rebounding from a hard body, of leaping, dancing, etc., and of the twang of a bow; ಕಣಕಾಣಿಕೆಂ, to ring a vessel; ಕಣಕಣಿಕೆಂ, to clank; ಕಣಕಣ, ಕಣಕಣ, the sound of hammering, banging, etc.; the ringing of empty vessels, etc.). — ಟಿಣ್ಣಣಿಸು. = ಟಿಣ್ಣಣ್ಣ ಎನ್ನು. (My.). — ಟಿಣ್ಣಣ್ಣ ಎನ್ನು. (a falling vessel) producing the repeated clanking sound of ಟಿಣ್ (My.).

ಟಿಣ ಟana. 1. an imitative sound used in leaping. — ಟಿಣ ಟಿಣ. rep. (= ಟಿಣಕ್ಕನೆ). ಟಿಣ ಟಿಣ ಹಾಟು, to leap with bounces, as boys, etc. (S. Mhr.).

ಟಿಣ ಟana. 2. = ಟಿಣ್. (S. Mhr.).

ಟಿಣಕ್ ಟanak. = ಟಿಣಕ್ಕನೆ. (C.).

ಟಿಣಕಲಿ ಟanakali. an aquatic plant of which sun-hats are made, Aeshynomene aspera Lin. (St. & Pl; cf. ತಕ್ಕಲಿ).

ಟಿಣಕ್ಕನೆ ಟanakkane. = ಟಿಣಟಿಣ, ಟಿಣ್ಣನೆ. with a bounce in leaping (C.).

ಟಿಣಾಯಿಸು ಟanāyisu. to stop (v. t.), to detain (My.; H.).

ಟಿಣ್ಣನೆ ಟannane. = ಟಿಣಕ್ಕನೆ. (C.; B. 2, 47).

ಟಿತ್ತ ಟatva. the letter or syllable ಟ (Smd. 214, 288, 369; Kāv. I, 3, 30-34).

ಟಿಪಾಲ ಟapāla. = ಟಿಪಾಲು. the post. (S. Mhr.; B. 5, 125, 126).

ಟಿಪಾಲು ಟapālu. = ಟಿಪಾಲ. (C.).

ಟಿಪ್ಪಾ ಟappa. = ಟಿಪ್ಪೆ, ತಪ್ಪೆ. a stage; a halting place (My.; Mhr., H.). 2, a variety of song (My.; Mhr., H.).

ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು [appālu]. ಟಿಪ್ಪಣಿ. = ಟಿಪ್ಪಣಿ, ಟಿಪ್ಪಣಿ, ತಪ್ಪಣಿ. the post; the mail (C.; Br.; Mhr., H. ಟಿಪ್ಪಣಿ). — ಟಿಪ್ಪಣಿಗಿ ಹಾಕು. to post (C.). — ಟಿಪ್ಪಣಿನವ. the post-man (C.). — ಟಿಪ್ಪಣಿಲಕಟ್ಟಿ. a post-office (C.). — ಟಿಪ್ಪಣಿಲ್ಪಗದ. letter-paper (My.). — ಟಿಪ್ಪಣಿಲ್ಪಗಡಿ. a post-cart or -coach (C.; Si. 273).

ಟಿಪ್ಪೆ [appe]. = ಟಿಪ್ಪಣಿ. (C.). — ಟಿಪ್ಪೆಕುದುರೆ. a relay-horse (C.). — ಟಿಪ್ಪೆ ನಿಲ್ಲು. to stop or be in readiness, as a relay (C.). — ಟಿಪ್ಪೆಯಿಡು. — ಇಡು. to supply a relay of horses, oxen, etc. (My.).

ಟಿಮು [ama]. an imitative sound. — ಟಿಮು ಟಿಮು. rep. the sound of the ಟಿಮುಕು (My.; Mhr. ಟಿಮುಟಿಮು, ಟಿಮುಟಿಮು).

***ಟಿಮಾರ [amāra].** = ತಮಾರ. idle? ದುರ್ವಿಮನ್ವಯಂ ಪರಿಸ ಟಿಮಾರ ಮಂ Pb. 13, 66.

ಟಿರ್ [ar]. an imitative sound. — ಟಿರ್ ಉಸ್. = ಉಸ್ ಟಿರ್. (C.).

ಟಿರಾಯಿಸು [arāyisu]. to settle, to fix, to determine, to decide (C.; B. 5, 9; Te. ಟಿರಾಯಿಂಚು; Mhr., H. ಟಿರಾಯಿಣೀಂ. ಫಾರಾಯಿಣೀಂ).

ಟಿರಾವಣೆ [arāvape]. = ಟಿರಾವು. (My.).

ಟಿರಾವು [arāvu]. settlement, decision (C.; B. 5, 9; Mhr., H. ತಿರಾವು).

ಟಿರಾಯಿಸು [arāyisu]. to lead, as a horse (My.; Te. ಟಿರಾಯಿಂಚು; Mhr., H. ತಿರಾವು, leading or walking about, as of a horse). 2, to walk to and fro or about (My.; Mhr., H. ಟಿರವಣೀಂ, to take a turn or two).

ಟಿರಾಸು [arāsu]. = ತಿರಾಸು. search, looking after, quest (S. Mhr.; Mhr., H. ತಿರಾಸು, ತಿರಾಸು).

ಟಿವಣೆ [avane]. simple and compound addition (C.; see ೪೭೭-; Mhr., H. ತಿವಣೀಂ, to add together or sum up several items). ಟಿವಣೆಯನ್ನು ಕವಣೆಯ ಕಲ್ಪಿಸಿ? — ಕತ್ತೆ ಚಿತ್ರ ಗಾಣನ ಮಿಣ್ಣು, ಹಣ ನೋಟಗಾಣನ ಮಿಣ್ಣು, ಟಿವಣೆ ಶಾಸನಭೋಗನ ಮಿಣ್ಣು (Prvs.).

ಟಿವರ್ಗ [a-varga]. the cerebrals (Smd. 77).

ಟಿವಳಿ [avali]. = ಟಿವಳಿ. beguiling, guile, trick, deceit, untruth (My. in ಟಿವಳಿ-; T. ಟಿವಳಿ; Te. ತಿವಳಿ; T. ತಿವಲ್, deception; Mhr. ಟಿವಳಿಂ, to fail of observance; ಟಿವಳಿಣೀಂ, ದೋಷಣೀಂ, to amuse, beguile).

ಟಿವಳಿಗಾಣ [avali-gāra]. a deceiver, etc. ಟಿವಳಿಗಾಣನ ಮೆಯ್ ಮೇಲೆ ಗವಳಿ ದಿತ್ತು. — ಟಿವಳಿಗಾಣನ ಹತ್ತರ ಧರ್ಮ ಉಣ್ಣೋ? (Prvs.).

ಟಿವಳಿ [avuli]. ಟಿವಳಿ. armour, mail (ಕಂಕಟಿಕ Mr. 292); a helmet. ತಲೆಯ ಟಿವಳಿ (ಸೀಸಕ Smd. 345; Kk. 43; Sm. 42; Bhn. 9).

ಟಿವಳಿ tavuli. = ಟಿವಳಿ.

ಟಿವಳಿಕಾಣ [avuli-kāra]. = ಟಿವಳಿಗಾಣ. (Bh. 8, 26, 32).

ಟಿವಳಿಗಾಣ [avuli-gāra]. = ಟಿವಳಿಕಾಣ, etc. (Dp. 22, 2).

ಟಿವಳಿ [ākaṇa]. = ಟಿವಳಿ. a pony (C.; Br., H. ಟಿವಳಿ, ತಿವಳಿ).

ಟಿವಳಿ [āka]. = ಟಿವಳಿ, ಟಿವಳಿ. a stitch (My.; Mhr. ಟಿವಳಿ, ಟಿವಳಿ).

ಟಿವಳಿ [āka]. = ಟಿವಳಿ. (My.); [a roll of cloth]

ಟಿವಳು [āku]. a support; a vault (T. ತಿವಳು; M. ತಿವಳು; see ತಾಂಕು 2). — ಟಿವಳುಗೊಡು. arches with niches on the wall that surrounds big temples (My.).

ಟಿವಳು [āku]. 1. = ಟಿವಳಿ, etc. (My.).

ಟಿವಳು [āku]. 2. the nib of a pen (My.; Te.; Mhr. ಟಿವಳು); a steel-pen (S. Mhr.). ಟಿವಳು ಹೊಡೆ, to nib a pen (My.).

ಟಿವಳುಟಿವಳು [āku-āku]. right, orderly, neatly; order, neatness; iiptop (C.; Mhr. ತಿವಳಿತಿವಳಿ).

ಟಿವಳುಟಿವಳು [āku-āku]. in the manner of the post or mail, speedily, etc. (C.; Mhr. ಟಿವಳುಟಿವಳು).

ಟಿವಳುಟಿವಳು [āku-āku]. = ಟಿವಳಿ. a pony. ಅರವ್ವಿ ಟಿವಳುಟಿವಳು, ಪೈಗೋ ಟಿವಳುಟಿವಳು (Si. 272).

***ಟಿವಳಿಡಾಡಣಿ [āha-dāḍhaṇa].** a certainty. ಎನ್ನ ನುಡಿ ಟಿವಳಿಡಾಡಣಿ Pb. 6, 26.

ಟಿವಳಿ [āha]. = ತಿವಳಿ, ತಿವಳಿ. the head station of a district. (Mhr. ತಿವಳಿ). — ಟಿವಳಿಡಿವಿಗಿ. = ತಿವಳಿ, q. v. (Bp. 12, 10; My.).

ಟಿವಳಿಯ [āheyā]. = ತಿವಳಿಯ, ಟಿವಳಿ, etc. (C. Bp. 47, 11; My.).

ಟಿವಳಿ [ānta]. a term ending in ಟಿ (or ಟಿ, Smd. 309).

ಟಿವಳಿ [āvike]. = ತಿವಳಿ. known; knowledge, acquaintance with (C.; Mhr. ತಿವಳಿಕೆ, ತಿವಳಿಕೆ).

ಟಿವಳಿ [āvu]. = ತಿವಳಿ, ತಿವಳಿ. 1. a place; room; an abode (C.; Te. ತಿವಳಿ, ತಿವಳಿ; Mhr. ತಿವಳಿ; Mhr., H. ತಿವಳಿ). [ಭಕ್ತನಿವಾಸ ಟಿವಳಿ ದೇವಲೋಕ Bv. 139]. cf. ದಿವಳಿ 2.

ಟಿವಳಿ [āku]. = ಟಿವಳಿ. a sound in imitation of ticking. — ಟಿವಳಿ ಟಿವಳಿ. rep. tick-tack (of a watch or small clock; My.). — ಟಿವಳಿ ಟಿವಳಿ ಎನ್ನು. to tick (My.).

ಟಿವಳಿ [āku]. = ತಿವಳಿ. a place; a spot, an abode; seat, home; ground, basis of a rumour, etc. (C.; Br., Mhr., H. ತಿವಳಿ). ಟಿವಳಿ ಇರುವನಗೆ ಟಿವಳಿ ಸಿಕ್ಕಿದು (Prv.).

ಟಿವಳಿ [āku]. = ಟಿವಳಿ 2, No. 2. the gem or boss in the middle of a finger-ring, etc. (Mhr., H. ತಿವಳಿ); or a mock-gem (Mhr., H. ದಾಂಕು, ದಾಂಕು). ಮಾಣಿಕ್ಯಮಂ ಟಿವಳಿ (Cm. ಕಾಡು) ಾಂ ಜಟಾ ಯಲ್ (Ss. 130, Dharwar ed.). see ಮಾಣಿಕ್ಯಟಿವಳಿ.

ಟಿವಳಿ [āku]. the sound produced by any stringed instrument played upon with the fingers. — ಟಿವಳಿ ಟಿವಳಿ. rep. the sound of a guitar, cittern, etc. (My.).

ಟಿವಳಿ [āku]. (Sk. = ಟಿವಳಿ). (ಜಿಪ್ಪಿ Mr. 171, o. rs. ಜಿಪ್ಪಿ, ಜಿಪ್ಪಿ, ತಿಪ್ಪಿ; ಬಾನಾಡಿ Ss.; Mhr. ಟಿವಳಿ, the lapwing).

ಟಿವಳಿ [āku]. the bird Parra jacana, the lapwing (Parra goensis; ಟಿವಳಿ ಹಕ್ಕಿ Nr. 2; see ಲಕ್ಕಿಮುಕ್ಕಿ).

ಟಿವಳಿಯ [āyisu]. to shuffle, as cards (My.; H.; cf. Mhr. ತಿವಳಿಣೀಂ, to put, etc.?).

ಟಿವಳಿ [āpapa]. = ಟಿವಳಿ. (Smd. 191). a gloss, a comment, a commentary (ಟಿವಳಿ C. I, 66; My.; Te., Mhr.; cf. ತಿವಳಿ). see ಕಳ್ಳ- 2, a note, a jotting, a memorandum.

ಟಿವಳಿ [āpapi]. = ಟಿವಳಿ. (My.; Te.; Mhr., Sk.).

ಟಿವಳಿಗಾಣ [āpapi-gāra]. a commentator, an annotator (My.).

ಟಿವಳಿ [ābbi]. = ತಿವಳಿ, q. v. a manner of stitching. (My.).

ಟಿವಳಿ [āyya]. = ಟಿವಳಿ. N. of a bird. — ಟಿವಳಿ ಹಕ್ಕಿ. = ಟಿವಳಿ. (ಟಿವಳಿ ಹಕ್ಕಿ Nr. 2).

ಟಿವಳಿ [āsalu]. a forked, or lateral, branch (S. Mhr.; ಕವಳಿ G.; cf. Mhr., H. ಟಿವಳಿ. a leafy branch, a twig?). — ಟಿವಳಿಡೆ. = ಟಿವಳಿಡೆ. (S. Mhr.). ಟಿವಳಿಡೆ ದೊಂಗಿ (ಅಕ್ಕಿಗೊಮ್ಮು, ಬಗಲೊಡೆ ದೊಂಗಿ G.).

ಟಿವಳಿ [ākā-kāra]. a commentator (My.; Mhr.).

ಟೀಕಾಚಾರ್ಯ ಫಿಕಾ-ಚಾರ್ಯ. N. of a commentator on Mādhva literary works (My.).

ಟೀಕಿಸು ಫಿಕಿಸು. to explain, to make clear, to interpret.

ಟೀಕು ಫಿಕು. 1. = ಟೀಕೆ. [ಟೀಕೆಕೃದರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಟೀಕೆನಿಸಿದ ತನ್ನ ನುಡಿ ಮನಂಗೊಳಿಸೆ Pb. 9, 14]; (ಟಿಪ್ಪಣಿ Ct. I, 66; ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ II, 109; My.). — ಟೀಕುವರೆ. -ಬರೆ. to write a commentary or gloss (Cpr. 4, 11).

ಟೀಕು ಫಿಕು. 2. = ತೀಕು. right, just, correct, proper (Mhr., H. ತೀಕ; My.). see ಟೀಕು-.

ಟೀಕೆ ಫಿಕೆ. 1. ಟೀಕಾ. a commentary; a gloss.

ಟೀಕೆ ಫಿಕೆ. 2. a necklace of gold wire (C.; M. ಟೀಗಿ; Te. ತೀಗಿ; Te. ತೀಗಿ also: a vine, tendril; wire; the string of a lute; see ತೀಗಿ). 2. = ಟಿಕ್ಕೆ. a gem or boss (My.).

ಟೀಕು ಫೀಕು. to throw (a marble with the object of hitting another one. My.).

ಟೀಪುಸುಲ್ತಾನ ಫೀಪು-ಸುಲ್ತಾನ. Tippoo Sultan, a sultan of Mysore.

ಟೀಲ ಫೀಲ. a "teal": the common teal, Querquedula crecca (Bd.); the larger whistling teal, Dendrocygna fulva (Bd.). see ಗುಬ್ಬಿ-.

ಟೀವ ಫೀವ. = ಟಿಯ್ಯ. N. of a bird (ಚಲಾಣ್ಡ Mr. 177, one MS. ಚಲಾಣ್ಡ, another one ಚಲಾಂಜ; see also 3. ಉಚ್ಚಪುಚ್ಚ). see ಕೆಸ. 3, 33. — ಟೀವನ ಹಕ್ಕಿ. = ಟಿಯ್ಯನ. (ಟಿಟ್ಟು ಭ Nr. 6).

*ಟೀವಕ ಟಿವುಕ ಫೀವಾ ಫಿಂಬಾಕ. sound produced while playing on tambūra. ಟೀವಕ ಟಿವುಕನಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತಯ್ಯಾ ನಿನ್ನ ಮಾಯೆ Bv. 18.

ಟುಕಾರ ಫು-ಕಾರ. the syllable ಟು (Smd. 290).

ಟುಣ್ಣುಕ ಫುಫುಕ. the tree Calosanthus indica Bl.

ಟುಮಿಕ ಫುಮಿಕ. = ಟುಮುಕಿ, etc. (S. Mhr.).

ಟುಮುಕು ಫುಮುಕಿ. = ಟುಮುಕಿ, ಟುಮುಕು. a tom-tom (beaten by a crier, My.; H.; Mhr. ಟಮುಕಿ, ಟಮುಕಿ; Te. ಟಮುಟಮು).

ಟುಮುಕು ಫುಮುಕು. = ಟುಮುಕಿ, etc. (C. Bp. 5, 7; My.; Te. ಟಮುಕು).

ಟುಝ ಫುಝ. an imitative sound. — ಟುಝ ಟುಝ. rep. the sound of the breaking of wind in continuation, used of a horse (C.).

ಟುಸ್ ಫುಸ್. = ತಿಸ್. a sound to imitate the breaking of wind of any animal (S. Mhr.).

ಟೆಕ್ಕೆ ಫೆಕ್ಕೆ. 1. = ಟೆಕ್ಕಿ, ಟೆಕ್ಕಿಯ, ತೆಕ್ಕಿ, ತೆಕ್ಕಿ. a banner or standard (ಹಟವಿಗೆ Ct. 1, 53; Te. ಟೆಕ್ಕಿಮು, ಟೆಕ್ಕಿಮು = ಧ್ವಜ; T. ಇಡಕ್ಕಿಯ, ಡಕ್ಕಿಯ).

ಟೆಕ್ಕೆ ಫೆಕ್ಕೆ. 2. = ತೆಕ್ಕಿ, etc. an embrace (S. Mhr.); the amount of wood, etc., that can be grasped with the arms (S. Mhr.).

ಟೆಕ್ಕಿ ಫೆಕ್ಕಿ. 3. = ತೆಕ್ಕಿ, q. v. coupling, etc. (My.).

ಟೆಕ್ಕಿಯ ಫೆಕ್ಕಿಯ. = ಟೆಕ್ಕಿ, etc. (J. 12, 29; 23, 39; 25, 22).

ಟೆಗರು ಫೆಗರು. = ಟೆಗರು, etc. a ram. (S. Mhr.).

ಟೆಂಕ ಫೆಂಕ. = ಟೆಂಕ. a stone-mason's hammer. (C.).

ಟೆಂಕಲು ಫೆಂಕಲು. = ತೆಂಕಲ್. the south. (C.; ಅನಾಚಿ, ದಕ್ಷಿಣ Si. 28). see Si. 100. 478.

ಟೆಂಕಸಾಲೆ ಫೆಂಕಸಾಲೆ. = ಟೆಂಕಸಾಲೆ. a mint. (C.).

ಟೆಂಕು ಫೆಂಕು. = ತೆಂಕು, etc. the south. (My.).

ಟೆಂಕ ಫೆಂಕ. = ಟೆಂಕ No. 3. an imaginary coin of the value of 16 dudḍus at 4 pies (S. Mhr.; Te. ಟೆಂಕ).

ಟೆಂಗು ಫೆಂಗು. = ತೆಂಗು, q. v. (C.). the cocoanut tree. ಟೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ, ಟೆಂಗಿನ ಗಣ (C.).

ಟೆಣ್ಣುಣಿಸು ಫೆಣ್ಣುಣಿಸು. to get irritated, incensed, or enraged; to fret, to be vexed (Grj. 2, 106 va.; Rām. 5, 8, 66; J. 13, 62; Abhā. 8, 2).

ಟೆಣ್ಣೇ ಫೆಣ್ಣೇ. an imitative sound. ಟೆಣ್ಣೇ ಬೋಣ ಮದನ ಗೋಪಾಲ (Prv.).

ಟೆಪಾರಿಕೆ ಫೆಪಾರಿಕೆ. a lid (S. Mhr.). 2, striking off the excess of grain in a measure (S. Mhr.; Mhr. ಟಾಪ, ಟಾಪರ, a stroke, a knock).

ಟೆಪ್ಪರ ಫೆಪ್ಪರ. a bound, a gallop (?). (Smd. 48 & 191 Mdb.).

ಟೆಪ್ಪರಿಸು ಫೆಪ್ಪರಿಸು. to jump, to bounce, to gallop. (see next).

ಟೆಪ್ಪರಿಸುಹ ಫೆಪ್ಪರಿಸುಹ. bouncing, galloping. ಟೆಪ್ಪರಿಸುಹಂ (ವಲ್ಲಿತ Nr.).

ಟೆಪ್ಪಣಿಸು ಫೆಪ್ಪಣಿಸು. = ತೆಪ್ಪಣಿಸು. to awake, etc. (My.).

ಟೆಪ್ಪು ಫೆಪ್ಪು. ? (Smd. 191, not in Mdb.).

ಟೆಬ್ಬರಿಸು ಫೆಬ್ಬರಿಸು. to make stupid, motionless or dull, to paralyze, to stun (ಕುಣ್ಣೇಕರಣ Smd. Dh.; Bh. 8, 5, 10).

ಟೊಕಳಿ ಫೊಕಳಿ. the shell or crust of a crab (S. Mhr.). 2, hollow words, gabble (Bp. 58, 54).

ಟೊಂಕ ಫೊಂಕ. the hip and loins; the hip, the loins; the waist [Tu.]. (ಕಟ್ಟಿ, ಶ್ರೋಣಿಫಲಕ, ಸೊಣ್ಣು, ನಡು Si. 208; ಮಧ್ಯ, ಅವಲಗ್ನ, ಸೊಣ್ಣು, ನಡು 210; C.). ಟೊಂಕದ ಚಟ್ಟಿ (ಸಾರಸನೆ, ಅಧಿಕಾಂಗ 279). ಅನೆಯ ಟೊಂಕಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುವ ತೊಗಲುಪಟ್ಟಿ (ಚೂಪೆ, ಕಟ್ಟೆ, ವರತ್ತೆ 271). ಟೊಂಕ ಮುಟ್ಟಾದರೂ ಟೆಂಕ ಮುಟ್ಟಾಯಿಲ್ಲ (Prv.). see Bp. 18, 2; 20, 12; 21, 15; B. 4, 16. 175. [—ಟೊಂಕಕಟ್ಟಿ, to gird up one's loins].

ಟೊಂಕಾಯಿಸು ಫೊಂಕಾಯಿಸು. to knock, to rap, to strike gently (Mhr. ಟೋಕಣೇ; R.). [2, to limp, to hop].

ಟೊಂಗಿ ಫೊಂಗಿ. = ಕೊಂಗಿ. the branch of a tree (C.). see B. 1, 9; 2, 2. 22. 37. 41.

ಟೊಣಪ ಫೊಣಪ. = ಟೊಣೆಯ, ಟೊಣ್ಯ. a (cudgel-like) stout, fat dolt, a blockhead (B. 4, 108; see Mhr. 3. ಟೊಣಪ).

ಟೊಣಪ ಫೊಣಪ. a stout piece of stick, a cudgel (C.; Mhr. ಟೊಣಪ, a cudgel; an unlettered savage; ಟೊಣಪನಾಥ, a blockhead; ಟೋಮ್ಪು, dull, boorish; cf. ಕೊಣಪಿ, ಡೊಣ್ಣೆ); stoutness, bigness (My.). ಟೊಣಪೇ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಹಣಗೋದೇ ಅರ್ಥ (Prv.).

ಟೊಣೆ ಫೊಣೆ. 1. to cheat, to defraud, to deceive (ಶಾರ್ಫ Smd. Dh.; Bh. 4, 4, 89; ಕೆಸ. 4, 10; J. 5, 59). [ಕೃಣ ಹದುಕವಿರದೆ ಬಾಯಿ ಟೊಣೆದೇ ಹೋಯಿತ್ತೆನ್ನ ಭಕ್ತಿ Bv. 271]. ಹಣಕ್ಕೊನ್ನು ಈಸ, ಇಪ್ಪಣಕ್ಕೊನ್ನು ಬೇಳೆಯು, ತ್ರಿಣಯನ ಮುಕುಟವಾದರು ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯ ಟೊಣೆಯದೆ ದಿಡನು (Sp.). ಬೂದಿಯೊಳು ಹುಡುಗಿಸಿ, ವೇದಿಸಿ, ಮುಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ, ಕಾದಿದ್ ಚಿನ್ನದೊಳು (ವಿನೂ) ಬೆರಸಿ, ಒರೆ ಹಚ್ಚಿ, ಊದುತ್ತಾ ಟೊಣೆ (ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯನು, Sp.). ಅಕ್ಕನ ಚಿನ್ನವಾದರೂ ಅಕ್ಕಸಾಲೆ ಟೊಣೆಯದೆ ದಿಡ (Prv.).

ಟೋಣೆ tone. 2. to dig (Sév. 4, 12; cf. ತೋಡು 2).

*ಟೋಣೆ tone. 3. to split up; to knock. ಅಭಿಮನ್ಯುವ ಕೂರ್ಗಣ ಪಾಯ್ಡು ನುಂಗಲೂಂ ಟೋಣೆಯಲುಮುರ್ಚಿ ಮುಕ್ಕಲೂಂ Pb. 11, 94.

ಟೋಣೆಯ ಟೋಣಾ. = ಟೋಣಪ್, a stout, dull person. etc. (My.).

ಟೋಣ್ಣೆ ಟೋಣ್ಣೆ. a stout, dull, boorish woman. ಟೋಣ್ಣೆಯಾದರೆ ನುಣ್ಣು ಕೆಲಸಾ ಮಾಡ್ಕಳು (Prv.).

ಟೋಣ್ಣೆ ಟೋಣ್ಣೆ. = ಟೋಣೆಯ. (My.).

ಟೋಪ್ಪರ ಟೋಪ್ಪರ. a cap (Mhr. ಟೋಪದೇಂ, ಟೋಪರೇಂ). [ಸಮತೆಯನ್ನು ಕನ್ನೆಯ ತೊಟ್ಟು ಸುಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಟೋಪ್ಪರನಿಕ್ಕಿ ವಿಪಯವನ್ನು ಹಾಪ್ಪಗೆಯ ಮೆಟ್ಟಿ Cv. 1121]. ಕಾಳಗಮೊಳಗೆ ಗುಣ್ಣು ತಗಲಬಾರದನ್ನು ತಲೆಗೆ ಹಾಕುವ ಟೋಪ್ಪರ (G. 237).

ಟೋಪ್ಪಿ ಟೋಪ್ಪಿ. = ಟೋಪ್ಪಿಗೆ, ಟೋಪಿ, ತೋಪ್ಪಿಗೆ, ತೋಪಿ. a cap; a hat (My.; ಮುಕುಟ, ಕಿರೀಟ Si. 217; Mhr. ಟೋಪಿಲೆ).

ಟೋಪ್ಪಿಗೆ ಟೋಪ್ಪಿಗೆ. = ಟೋಪ್ಪಿ, ತೋಪ್ಪಿಗೆ. (C.; B. 3, 109; ಶೀರ್ಷಣ್ಯ G.). ಪೊಸ ಟೋಪ್ಪಿಗೆ (Smd. 78). ಟೋಪ್ಪಿಗೆಯ ಮಾನಸಂ (162, o. r. ಮಾನವಂ). ತಲೆಯನ್ನು ರಕ್ತಿಸುವ ಲೋಪದ ಟೋಪ್ಪಿಗೆ (ಶೀರ್ಷಣ್ಯ, etc. Si. 279). see ಪಚ್ಚ. — ಟೋಪ್ಪಿಗೆ ಹಾಕು. to put on a hat (C.; B. 5, 273).

ಟೋರೋ ಟೋರ. a kind of cry (Mhr. ತೋರಂತೋರ, noising abroad; cf. Mhr. ಟೋರೋ). ಎನಗೂ ಹರಿನಾನು, ಮಾಧವನಿಗೂ ಹರಿನಾನು;

ಎನಗೂ ಜಲಶಯನ, ಮಾಧವನಿಗೂ ಜಲಶಯನ; ಎನ್ನದು ಕಿಣುದೇನು? ಮಾಧವನದು ಹಿರಿವೇನು? ಟೋರೋ, ಟೋರೋ, ಟೋರೋ! ಅನ್ನಿತು (Prv.).

ಟೋಳ್ಳು ಟೋಳ್ಳು. = ಟೋಳ್ಳೆ, ಡೋಳ್ಳು, ತೋಳ್ಳು. the state of being hollow, empty, or void within [Tu.]; (My.; cf. ಜೋಳ್ಳು). see Prv. s. ಪೋಕ. — ಟೋಳ್ಳು ಮಾತು. an empty, vain speech. ಟೋಳ್ಳು ಮಾತು ಸುಳ್ಳಿಗಿನ್ನ ಕಡೆ (Prv.).

ಟೋಳ್ಳೆ ಟೋಳ್ಳೆ. = ತೋಳ್ಳೆ, etc. a hollow, a cavity (My.); a fistula, or an eye-socket in which the ball has perished. ಹೂ ಹುಟ್ಟಿದುದೋ? ಕಣುಕಾಲೆಯೋ? ಅಣುಗಣ್ಣೋ? ತಿಮಿರವೋ? ಟೋಳ್ಳೆ ಹೋದಪ್ರದೋ? (Bp. 18, 66).

ಟೋಕು ಟೋಕು. whole or round, as a number; wholesale (Mhr. ತೋಕ, ತೋಕಳ; Tc.). — ಟೋಕುತಾಲೆ. a rough estimate (My.; Mhr.).

ಟೋಪಿ ಟೋಪಿ. = ಟೋಪ್ಪಿ, etc. (C.; Si. 279). — ಟೋಪಿ ಬೀಟು. a trick or fraud to happen. ಅವನಿಗೆ ಟೋಪಿ ಬಿತ್ತು (My.). — ಟೋಪಿ ಹಾಕು. to put on a hat (C.). 2, to cheat (My.).

ಟೋಳಿ ಟೋಳಿ. = ಟಾಪುಡಿ. a heap, a band, a body, a swarm (S. Mhr., Mhr.).

ಟೌ ಟೌ. for words beginning thus see ಟವ- and ಟವು.

ಠ

th

ಠ ಠ. the thirty-second letter of the alphabet (Smd. 12. 21. 23). only a few words have it as their initial (23), and it appears in ಪಠಿರೇನೆ (22); about its connection with ಠ see ಪೇಟಾಗೆ, (or ಪೇಟಾಗೆ) and ಮುಟಾಗೆ.

ಠ ಠ. the letter ಠ when pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 2 (Mr. 349).

ಠಕಾರ ಠhākāra. 1. the letter or syllable ಠ (Smd. 11). 2, a loud noise; clanging; cf. ಬಿಂಕಾರ.

ಠಕಾರ ಠhākāra. 2. = ಠಕ್ಕು. (Bp. 52, 42).

ಠಕಾರಿಕೆ ಠhākārike. = ಠಕಾರ 2. cunning. (My.).

ಠಕ್ಕು ಠhaku-a 3. = ಠಕ್ಕು. a rogue. (ನಿಕ್ಕುತ, ಅನ್ಯಜು, ಶಠ Nr.; Bp. 36, 16; My.). see Prv. s. ನಗು 1.

ಠಕ್ಕುತನ ಠhakatana. = ಠಕ್ಕುತನ. deceit, etc. (ಕುಹಕ Ch.; My.). see Prv. s. ಮಕ್ಕು.

ಠಕ್ಕುತೆ ಠhakkite. a cunning, deceitful woman (Bp. 40, 52).

ಠಕ್ಕುಸು ಠhakkisu. = ಠಕ್ಕುಸು, to cheat, (J. 6, 35; Smd. 23).

ಠಕ್ಕು ಠhaku. = ಠಕ್ಕು. cunning, etc. (ಶಾತ್ಯ, ಕೃತವ, ಕಪಟ, ಕೂಟ, etc. Nr.; ಉಕ್ಕುತ, ಪರ್ವಾ Smd. 11; ಉಕ್ಕುತ Kk. 83; ಅಟಮಟ Bh. 35; My.). see Abh. P. 3, 39; Bp. 24, 65; 42, 17; 56, 17; Bh. 1,

8, 76. — ಠಕ್ಕುನಿರ್. -ಬಿರ್. to be deceived. ಠಕ್ಕುನಿರ್ದು (Cpr. 5, 122).

ಠಕ್ಕುಗಾರ್ತಿ ಠhaku-ḡārthi. a cunning female (Rév. 11, 154 va.; My.).

ಠಕ್ಕು ಠhake. = ಠಕ್ಕು 1. etc. a banner, etc.

ಠಣ್ ಠhan. = ಜಣ್, etc. an imitative sound. — ಠಣ್ ಠಣ್. rep. = ಜಣ್ ಜಣ್. (My.).

ಠಣತಾರ್ತು ಠhanat-kāra. = ರ್ಘಾಣತಾರ್ತು. jingling, etc. (Cpr. 6, 14; Grj. 8, 8 va.).

ಠಮಾಳ ಠhamāla. = ಠಮಾಳ (Smd. 39). mischief. (Mhr. ಬಿಮಾಳ, idle, wanton, mischievous).

ಠಮಾಳತನ ಠhamālatana. wantonness, lewd sport (Bp. 42, 19).

ಠಮಾಳ ಠhamāla. = ಠಮಾಳ, q. v.

ಠವಣಿಕೆ ಠhavanika. a stick used to hold cudjan leaves together. see ರವಣಿಕೆ.

ಠವ್ವೆ ಠhasse. a stamp (My.; Br., H. ತವ್ವಾ; Mhr., H. ತವಾ).

ಠಳಳತಾರ್ತು ಠhalat-kāra. the sound of bursting or snapping (Bh. 1, 20, 57).

ಠಾಕೂರ ಠhākūra. an object of reverence or worship; a honorific title, Tagore (B. 5, 42. 45; My.; Sk. ತಕ್ಕುರ; Mhr. ತಾಕೂರ, state of credit and reputation in the world).

ತಾಣ ಫಾಣಾ. a term used with regard to saṅgita: Tbh. of ತಾನ 1? (Smd. 23; Bp. 19, 8, see ನನ-
ತಾಣಾ ಫಾಣಾ. = ಫಾಣೆಯ, ತಾಣೆ, ತಾಣೆಯ, ತಾಣ್ಯ. (Tbh. of ಸ್ಥಾನ).
the head station of a district (My.; Mhr. ತಾಣೇಂ); a station
under the civil authority (My.; Mhr.); the establishment of
peons, etc. maintained there (My.; Te.; Mhr., H.); an
encampment (My.); a police station (My.); a garrison (My.;
Te.).
ತಾಣೆಸು ಫಾಣಿಸು. (fr. ತಾಣ ?). to camp. ತಾಣೆಸಿತು (Smd. 23 Mdb.).
ತಾಣೆ ಫಾಣೋ. = ತಾಣಾ, etc. (C.).
ತಾಣೆಗಾಣ ಫಾಣೋ-ಫಾಣಾ. the officer in charge of ಫಾಣಾ. ತಾಣೆಗಾ
ಆಗಿ ನಾಣ್ಯ ಕೊಟ್ಟವನೇ ಜಾಣ (Prv.).
ತಾಣೆದಾರ ಫಾಣೋ-ಫಾಣಾ. = ತಾಣೆಗಾಣ. (C.; Mhr. ತಾಣೇ-).
ತಾಣೆಯ ಫಾಣೆಯಾ. = ತಾಣಾ, etc. (ತಾಣಾಂಕ Ct. II, 110).
ತಾಣ್ಯ ಫಾಣ್ಯಾ. = ತಾಣಾ, etc. an encampment, etc. (My.). ದಣ್ಣ
ನೊಡನೆ ತಾಣ್ಯ ಹಾಕಿ ಸಮಯ ಹೊಂಚುವಿಕೆ (ಆಸನ, etc. Si. 262).
ದಣ್ಣ ತಾಣ್ಯದ ಸ್ಥಲ ಬಿಟ್ಟು ಹೊಂಚಿದು (ವ್ರಜ್ಯ 291).
ತಾಯ ಫಾಣ್ಯಾ. = ತಾಯಿ. (Bh. 5, 3, 96).
ತಾಯಿ ಫಾಣ್ಯಿ. = ತಾಯಿ. (Tbh. of ಸ್ಥಾಯಿ). a mode of singing
(Bp. 19, 13; V. 11, 9).
ತಾಯೆ ಫಾಣ್ಯಾ. = ತಾಯಿ. (Cpr. 7, 97).
ತಾವಿಕೆ ಫಾಣ್ಯಾ. = ತಾವಿಕೆ, acquaintance, etc. q. v. (C.).
ತಾವು ಫಾಣ್ಯಾ. = ತಾವು, etc. (Smd. 23). a place, a spot (ಅಯನ,
ಸ್ಥಾನ Hlā.; Mr. 453; ಎದೆ Nn. 128, o. r. ಬೀ; C.; Mhr. ತಾಯ;
cf. Sk. ಸ್ಥಾ, ಸ್ಥಾನ, standing). ಅಡುವ ತಾವು (ರಂಗ); ಅನೆಯ ಹಿಡಿನ
ತಾವು (ವಾರಿ); ಇರ್ಪ ತಾವು (ಉಪಪ್ಪ, ಆಶ್ರಯ); ಮುನಿಗರ್ ಇರ್ಪ
ತಾವು (ಮತೆ); ಶ್ರವಂಗಯ್ಯ ತಾವು (ಬಿಲಾರಿಕೆ Hlā.). ಮಡುವ ಕೊಮ್ಮ

ತಾವು (ಶುಣ್ಣಾ ಪಾನ, ಮದಸ್ಥಾನ); ಕುಣಿದಾಡುವ ತಾವು (ಅನರ್ತ); ಸೇರು
ನೆಟಿಲ್ಲದ ತಾವು (ಮರು); ಯಾಗಂಗಳ್ಳ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ನೆರೆದು ಸ್ತುತಿಯ
ಸುವ ತಾವು (ಸಂಸ್ಥಾನ); ಸವಳು ಮಣ್ಣುಳ್ಳ ತಾವು (ಊಪ Nr.). ಕೊ
ಲ್ಲದೆ ಮೃಗವ ಹಿಡಿಯುವುದೆಲ್ಲ ತಾವಿನೊಳು (a net, Sp.). see Bp. 9, 6;
13, 22; 24, 72; 30, 17; 43, 72; 50, 6; 55, 48. 51; J. 17, 4.
ತಾವುಡಿ ಫಾಣ್ಯಾ. = ಡೋಳಿ. a heap, etc (Rām. 6, 14, 22).
ತಿರ್ಕಾಣೆ ಫಾಣ್ಯಾ. = ಬೀಕಾಣೆ. an abode, etc. (C.). ತಿರ್ಕಾಣೆಯಲ್ಲದವ
ಮುಖಾ ಮುಟ್ಟಿಹೋದ (Prv.).
ತಿರ್ಕು ಫಾಣ್ಯಾ. = ಬೀಕು 2. proper, etc. (My.).
ತಿರ್ವ ಫಾಣ್ಯಾ. = ತಿರ್ವ. (My.).
ತಿವಿ ಫಾಣ್ಯಾ. style, fashion (Te.); grandeur, splendor of appear-
ance; ornament (My.; ನವಾಯ Bhn. 5; Mhr. ತೇವ, an air,
manner; a peculiarity of speech or action). ತಿವಿಯಿಲ್ಲ ನೇವ
ಮುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳು (Prv.). see ಅರಸು-; Bp. 12, 45; Prv. s. ರಾಜ.
ತಿಕ್ಕಿಸು ಫಾಣ್ಯಾ. ? (Smd. 23 Mdb.).
ತಿಕ್ಕಿ ಫಾಣ್ಯಾ. = ಟಿಕ್ಕಿ 1, etc. a banner, etc. (ಕೇತನ, ಸವಾಕೆ
Nn. 18).
ತಿಬ್ ಫಾಣ್ಯಾ. = ತಿರ್ವ. the report of a pistol or gun
(S. Mhr.).
ತಿವಣಾತಿ ಫಾಣ್ಯಾ. = ತೇವಣೆ, etc. (My.; Br.; Mhr. ತೇವರೇವ).
ತಿವಣೆ ಫಾಣ್ಯಾ. = ತೇವ. (C.; Br.; Mhr. ತೇವ, ತೇವಾ, ತೇವಣೆ, a
hoard; a stock; a buried treasure; a deposit; Mhr. ತೇವಣೆ, to
put, place etc.).
ತಿವು ಫಾಣ್ಯಾ. a hoard (of money, C.; see Mhr. s. ತೇವಣೆ). 2, a
deposit (as security, C.; Mhr.).

ಡ

d

ಡ ಧ. the thirty-third letter of the alphabet (Smd.
12, 21). regarding its connection with ಟ see Smd. 214. 229.
246. 250. 282. 284. 287; regarding that with ದ, 287; that with
ಱ, 206; that with ಳ, 28. 217. 222, and that with ಴, 29. cf.
ಅಂ = ಅಡಿ, ಕೊಂಕು = ಕುಡು (ಕುಡುಕು). initial ಡ್ appears also
as ದ್, see c. g. ಡೆ 1 and 2, etc., etc.
ಡ ಧ. the letter ಡ್ pronounced with a short a, as is
generally done at school. 2, the number 3 (Mr. 349).
ಡಕಾರ ಧಾ-kāra. the letter or syllable ಡ (Smd. 11; Kāvya. I, 3,
98-103).
ಡಕಾಯಿತಿ ಧಾಕಾಯಿತಿ. gang robbery, etc. (My.).
ಡಕ್ಕಿ ಧಾಕ್ಕೆ. = ಡಂಕೆ. ಡಂಕೆ. Tbh. of ಧಕ್ಕಿ (Smd. 339). [Pb. 4, 90];
(T. ಇಡಕ್ಕಿ, ಡಕ್ಕಿ, a large drum, a drum double headed; Te.
ಡಕ್ಕಿ, a small double drum, used as a rattle). ಬನ್ನಿಯ ತರು
ಡಕ್ಕಿ (Smd. 75).

ಡಗೆ ಧಾಕ್ಕೆ. 1. = ದಗೆ 1, q. v. deceit, etc. (S. Mhr.).
ಡಗೆ ಧಾಕ್ಕೆ. 2. = ದಗೆ 2. heat, glow, sultriness (My.; Bh. 3, 23, 11;
Mhr. ಡಗಡಗಣೆ, ಡಗಾಗಣೆ, to be hot and sweltering, to be
close and sultry).
ಡಗೆ ಧಾಕ್ಕೆ. 3. fear, danger of tottering or of falling (Sv. 4, 76
Mhr. ಡಗ).
ಡಂಕೆ ಧಾಕ್ಕೆ. = ಡಕ್ಕಿ, etc. a pretty large double drum (My.; Te.
ಡಂಕೆ; Mhr. ಡಂಕಾ, ಡಾಂಕಾ, a large kettle-drum).
ಡಂಕೆ ಧಾಕ್ಕೆ. = ಟಂಕೆ, etc. a staff, etc. (ಬಡಿಕೋಲ್ ಸಾ.).
ಡಂಗರ ಧಾಂಗರಾ. = ಡಂಗುರ q. v., ದಣ್ಣೋರ, ದಣ್ಣೋರೆ. public
notice by a crier who beats a tom-tom, an oral proclamation
(My.; Mhr. ಡಾಂಗೋರಾ, ಧಾಣ್ಣೋರಾ, ದಾಣ್ಣೋರಾ, ಧಾಣ್ಣೋರಾ);
the tom-tom beaten by the crier (C.; Te. ಡಂಗುರ; T. ತಣ್ಣೋರ;
Mhr. ಡವಣ್ಣೋರ).
ಡಂಗಿ ಧಾಂಗಿ. = ಟಂಕೆ, etc. a staff, etc. (ಕೋಲ್ Kk. 74).

ದಂಗುರ ḍaṅgura. = ದಂಗರ, etc. tom tom, etc. (Rām. 5, 8, 24; My.).
ಮೇಘಘನಾಲಕನ ದಂಗುರವೋ? ಮೊಟಗುವ ಸಿದ್ಧಿಲಿನ ಅಬ್ಬರವೋ? (Bh. 1, 19, 19). — ದಂಗುರ ಪೊಯಿಸು. = ದಂಗುರ ಹೊಯಿಸು. (J. 10, 47; 17, 38). — ದಂಗುರ ಬಡಿ. to beat the ḍaṅgura (Bp. 26 sum.). — ದಂಗುರ ವೊಯಿಸು. — o-ಪೊಯಿಸು = ದಂಗುರ ಹೊಯಿಸು. (Cpr. 8, 18). — ದಂಗುರ ಸಾಟಿಸು. to have proclaimed (B. 4, 20; My.). — ದಂಗುರ ಹೊಡೆ. = ದಂಗುರ ಬಡಿ. ದಂಗುರಾ ಹೊಡದರೆ ಹೊಂಗರಕನ ಮರ ಕೇಳೇ ತೋ? (Prv.). — ದಂಗುರ ಹೊಯ್. = ದಂಗುರ ಬಡಿ. (Bp. 37, 59). — ದಂಗುರ ಹೊಯಿಸು. = ದಂಗುರ ಹೊಯ್. (Bp. 37, 42, 47). — ದಂಗುರ ಹೊಯಿಸು. to have the ḍaṅgura beaten (Rām. 1, 13, 12).

ದಂಗುಟುಚು ḍaṅgūṭuṭu. = ಅದಂಗುಟುಚು. hide and seek.
— ದಂಗುಟುಚಾಟಿ. — ಆಟಿ. = ಅದಂಗುಟುಚಾಟಿ. (ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಾಟಿ Sm. 56; Te. ದಾಗಲಿ ಮುಚ್ಚುಲು, ದಾಗಲಿಮೂತಲು, ದಾಗಲಿಮೂತೆ, ದಾಗುಡು ಬೂಚೇಲು, ದಾಗುಡುಮೂಚೇಲು, ದಾಪುಮೂಪುಲು; ದಾಗಲಿಮುಚ್ಚುಲಾಡು, to play at hide and seek; ದಾಗುರಿಂಚು, to be hid; ದಾಗು, to hide, lie hid).

ದಂಗೆ ḍaṅge. = ದಂಗಿ, etc. (ಮುದ್ದರ, ದ್ರುಘಣ Hā.; ದ್ರುಘಣ Mr. 298).

ದಂಗೆ ḍaṅge. = ದಂಗೆ, q. v. tumult, uproar, riot, etc. (C.); dunning. — ದಂಗೆ ಕೂತು ಕೊಳ್ಳು. to dun (My.).

ದಂಗೆಗಾಣ ḍaṅge-gaṇa. = ದಂಗೆಗಾಣ. a man who raises a tumult or uproar, a rioter. (C.).

ಡಣ್ ಧṇ. an imitative sound. — ಡಣ್ ಡಣ್. rep. the sound of the drum called ಡವಣೆ (My.).

ಡಣ ಧṇa. = ಗಣ 1, etc. an imitative sound of ringing bell. (cf. ಧಣ). — ಡಣ ಡಣ. = ಗಣ ಗಣ. (C.).

ಡಣಾಕೃತಿ ḍaṇa-kṛti. a clang, a clash, etc. ಹೊದಟ ಹೊಂಕಣೆ ಗಳ ಡಣಾಕೃತಿ (Bh. 6, 2, 4).

ಡತ್ತ್ ಧatva. the letter or syllable ಡ (Smd. 78. 286. 352. 369).

ಡಬ್ ಧab. a sound produced by the sudden falling of heavy bodies (My.).

ಡಬ್ ಧab. = ಡಬ್ಬ 2. ostentation. (Mhr., H. ಧಬ, an imposing air; largeness, greatness). — ಡಬ್ಬಳ್ಳಿ. — ಕಳ್ಳಿ. = ಡಬ್ಬಗಳ್ಳಿ. the prickly pear, Opuntia dillenii Haw. (St. & Pl. and some parts of S. Mhr. My.). 2, Euphorbia antiquorum L. and similar kinds (Z. about Baḷḷāri).

ಡಬಿ ḍabi. = ಡವ, ಡಬ್ಬ 1, ದಬ. an imitative sound. (My.).

ಡಬಡ್ಡಾಳಿಕೆ ḍabaḍḍāḷike. showiness, an empty display of authority or good circumstances, boast (My.; Mhr., H. ಧಬ, an imposing air; greatness, as boasted of; ಧಬದಾರ, large, showy).

ಡಬರಿ ḍabari. = ದಬರಿ. a cylindrical copper or brass saucepan or cooking vessel (C.; also Baṅgāli in various meanings; Te. ದಬರೆ, ದಬ್ಬರೆ).

ಡಬಾಣ ḍabaṇa. = ಡಮಾಣ, etc. ದಬಾಣ. a pair of kettle-drums (My.; Te.).

ಡಬೀರಿ ḍabīri. a moonshee, a writer, a clerk. (Sd.; Mhr., H. ದಬೀರೆ, a rājā's secretary).

ಡಬ್ಬ ḍabba. = ದಬ್ಬ. (My.).

ಡಬ್ಬನೆ ḍabbane. = ದಬ್ಬನೆ. suddenly and with the sound of ಡಬ್, in ಡಬ್ಬನೆ ಬೀಟು, used of vessels, stones, etc. that fall from above (C.).

ಡಬ್ಬಕ ḍabbaka. = ದಬ್ಬಣ, etc. a big needle. (My.).

ಡಬ್ಬಿ ḍabbi. a small box, as a snuff-box, one used as a powder-horn, a pill-box, an offering-box, etc. (C.; Te., T.; Mhr., H. ದಬಾ, ದಬೀ). — ದಬ್ಬಿಗಡಿಗೆ. an offering-box (My.).

ಡಬ್ಬು ḍabbu. 1. = ಡಬ, ದಬ. the sound emitted by a hollow box, a sort of tabour, etc., when struck (C.; Te. ದಬ್ಬು, aloud).

ಡಬ್ಬು ḍabbu. 2. = ಡೊಬ್ಬು q. v., etc. to push, etc. (C.). — ಡಬ್ಬಿಗವುಚು. — ಕವುಚು. = ಡಬ್ಬಿ ಹಾಕು. (My.). — ಡಬ್ಬಿ ಹಾಕು. to put upside down (C.; B. 4, 207. 209). — ಡಬ್ಬಿ ಹಿಡಿ. to hold upside down, as a vessel (S. Mhr.; B. 5, 153). [Tu.].

ಡಬ್ಬು ḍabbu. 1. a kind of drum (S. Mhr.; Te. ಡಪ್ಪು, a large drum; T. ತಪ್ಪು, a kind of timbrel or drum; Mhr. ಡಫ, a sort of tambourine).

ಡಬ್ಬು ḍabbu. 2. = ಡಬ್, ಡಮ್ಬ 1, etc. greatness, especially as boasted of, showiness, ostentation, an assumed imposing air (C.; see Mhr., H. s. ಡಬ್); the biggest one of marbles at play (S. Mhr.; Mhr. ಧಬ್ಬಾ, a gross and bulky person); bragging; fiction, falsehood, a lie (My.; Tu.; Te.; T. ಡಪ್ಪು). 2, a dub or copper coin, four paces (Te.; T. ಡಪ್ಪು; Mhr. ಧಬ್ಬಾ, a double pice). — ಡಬ್ಬುಗಳ್ಳಿ. = ಡಬ್ಬಳ್ಳಿ. (My.).

ಡಬ್ಬುಗಾಣ ḍabbu-gaṇa. a man fond of display, etc. (My.).

ಡಬ್ಬಿ ḍabbe. = ಡೆಬ್ಬೆ, ದಬ್ಬೆ, etc. a split of a bamboo, etc. Tu. ದಬ್ಬೆ; (My.). see ಬೆನ್ನು.

ಡಭೀಲ್ ಧabhi. the sound produced when a heavy thing is thrown into water (My.).

ಡಮ ಧama. an imitative sound. — ಡಮ ಡಂ. to, tom ! (the sound of certain drums, My.; Mhr. ದಮದಮಾಟ; Tu., Te. ಟಮ ಟಮ, a tom-tom; Sk. ಡಮ್, to sound, as a drum). ಡಮಡ ಮೆನ್ನುಡಿಣ್ಣೆ ಮಂ (Rā. 6, 11 va.).

ಡಮರ ಧamara. = ಡಾಮರ 1. a riot, a tumult, an affray, a scuffle, a turmoil; calamity, distress (ಡಿನ್ನು, ಈತಿ, ಉಪದ್ರವ, etc. Mr. 27).

ಡಮರು ಧamaru. a sort of small drum, shaped like an hour-glass. see s. ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ.

ಡಮರುಕ ಧamaruka. = ಡಮರುಗ (Smd. 337), ಡವರುಗ (347). a kind of drum (= ಡಮರು).

ಡಮರುಗ ಧamaruga. Tbh. of ಡಮರುಕ, q. v. (ಡಮರು Nr.; My.). ಹೊನ್ನೆಯ ತರು ಡಮರುಗಕ್ಕೆ (Smd. 75).

ಡಮಾಣ ḍamaṇa. = ದಬಾಣ, ಡಮಾರ, ದಬಾಣ. (C. Bp. 5, 7; My.).

ಡಮಾರ ḍamaṛa. = ಡಮಾಣ, etc. a pair of kettle-drums (My.; Te.; T. ಡಮಾ, ಡಮಾಣ, ಡಮಾರ, ಡಮ್ಬಾಣ, ಡಮ್ಬಾರ). ಡಮಾರದ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಕೆಯ್ ಕಾಲು ಬಿಟ್ಟ (Prv.).

ಡಮ್ಬ ಧamba. 1. = ಜಮ್ಬ 2, etc., ಡೊಮ್ಬು 1. grandeur, pomp, ostentation, etc. [ಹಿಡಿಮ್ಬು ಡಮ್ಬಮಿಲ್ಲದೆ ಭೀಮಸೇನನೊಳಪ್ಪೆ ಡಮ್ಬದಂ ನುಡಿಯ Pb. 3, 18 va.; Ap. 2, 8]; (C.; Tu., Te., T., M.). — ಡಮ್ಬಾಚಾರ. — ಅಚಾರ. vain display, etc. (C.; ಒಣಹೆಮ್ಮೆ G.).

ಡಮ್ಬ ಧamba. 2. throwing; ordering. see ವಿ.

ಡಮ್ಬಕ ḍambaka. Tbh. of ದಮ್ಬಕ. arrogance, ostentation, pride. 2, deceit, trickery. [ಡಮ್ಬು ಡಳುಡು ಎನ್ನದಯ್ಯಾ, ಡಮ್ಬಕನೆವ್ವನ ನಾ ನಯ್ಯಾ Bv. 336]; (Bp. 40, 51; 60, 21; J. 17, 54). 3, an ostentatious man; a deceiver (J. 5, 69).

ದವ್ವು ಕೆಡನೆ ḍambakatana. the state of possessing pride, etc. (Dp. 37, 1).

ದವ್ವು ಗಾಣ ḍamba-ḡaṇa. an ostentatious man (C.).

ದವ್ವು ನ ḍambana. = ದವ್ವು 2. ordering, etc. see ಎ.

ದವ್ವು ರ ḍambara. an assemblage, a mass, etc. (= ಅದವ್ವು ರ No. 8; see ಮೇಘ-). 2. = ಅದವ್ವು ರ No. 7 (Cpr. 7, 140).

*ದವ್ವು ಸು ḍambisu. to cheat. ಲೋಗರರ ದವ್ವು ಸಿ ಮಾಟುಗೊಳ್ಳ ಬತ್ತ ಮಂ ಕಳೊನ್ Vr. 14, 19.

ದವ್ವು ಥಂಬು. = ದವ್ವು 1, etc. pomp, etc. (ಅದವ್ವು ರ Nn. 135; Bp. 39, 17). [ಪ್ರಪಂಚಿನ ದವ್ವು ನಲ್ಲಿ ಎನ್ನ ನೊನ್ನು ರೂಪಮಾಡಿ ನೀವಿರಿಸಿದಿರಿ Bv. 29].

ದವ್ವು ಕ ḍambuka. = ದವ್ವು ಕ (?). (Rām. 6, 19, 17).

ದವ್ವು ḍambha. = ದವ್ವು 1, etc. (Cpr. 5, 81).

ದಯನೆ ḍayana. going, running; flying in the air; a car, or a kind of litter (ಪ್ರವಹಣ, ರಥದ ಹರಿ Hlā.; ಪ್ರವಹಣ, ಭಣ್ಣೆಯ ಹರಿಮು Mr. 284).

ಡಲಕಿ ḍarakī. a belch (S. Mhr.; Mhr. ಫೇಕರ).

ಡಲಕು ḍaraku. to belch. (S. Mhr.).

ಡಲನೆ ḍarrane. = ಗಟ್ಟನೆ, ಡಿಟ್ಟನೆ, ದಿಟ್ಟನೆ. with the noise that accompanies belching. ಡಲನೆ ತೇಗು (S. Mhr.; Bp. 25, 30; My.).

ಡಲಾಯಿತ ḍalāyita. a peon of a district office (My.; Br.; H. ಫಲಾಯ್).

ಡವ ದಾವಾ. = ಡಬ, etc. an imitative sound. — ಡವ ಡವ. audible palpitation of the heart on account of the fear arising from a bad conscience, etc. (C.).

ಡವಕೆ ḍavake. a spittoon [ಜಾಮರದ ಕುಂಜದಡಪದ ಡವಕೆಯ ನಾರವಿಹಾಸಿಯರ್ Ph. 3, 48 va.; Ap. 3, 23 va.]; (ಕಾಳಂಜಿ Smd. II; Kk. 54; Sm. 61; ಕಾಳಂಜಿ Ct. II, 94; Cpr. 4, 68; 6, 86 va.; Abh. P. 3, 83 va.). see ಪೊಣ್ಣು ವಕೆ. ೧. ಪೊಣ್ಣು?

ಡವಡವಿಕೆ ḍavaḍavike. = ಲವಲವಿಕೆ. ardent desire. (S. Mhr.; Mhr. ಡವಡವೀಂ, to yearn with affection).

ಡವಡೆ ḍavaḍe. 1. = ಡವುಡೆ 1. (My.).

ಡವಡೆ ḍavaḍe. 2. = ಡವುಡೆ 2, etc. (S. Mhr.).

ಡವಣೆ ḍavaṇe. = ದವಣೆ. a sort of larger drum, shaped like an hour-glass (My.; ಯಶಶಬಹಿಷ, ಫಕ್ಕಿ, ಡೋಲು Si. 62; Te. ತವಣೆ = ಥಂಕಾ, ದವಣೆ = ಡಿಣ್ಣೆ ಮು). — ಡವಣೆವಣಿ. — ಪಣಿ. (Rāv. 6, 11 va.).

ಡವರುಗ ḍavaruga. = ಡಮರುಗ. a kind of drum. Tbh. of ಡಮರುಕ (Smd. 347).

ಡವಾಲಿ ḍavāli. = ದವಾಲಿ. a peon's belt on which a badge is worn (My.; Br., H.).

ಡವಿಗೆ ḍavige. = ಡವುಗೆ. a thick bamboo (S. Mhr.); the skull of a skeleton (S. Mhr.). [ಪಾಕನ ಮಾಡುವ ಭಾಣ ಸೋಗನ ಡವಿಗೆಯಯ್ಯ Bv. 602].

ಡವುಗೆ ḍavuge. = ಡವಿಗೆ. a skull. ತಲೆಯ ಡಾಗೆ (ಓಡು G.).

ಡವುಡು ḍavuḍu. = ದವಡು 2, ದವುಡು 2. a race or a run; the gallop of a horse (S. Mhr.; Br.; Mhr., H. ದವಡ, ದಾಡ).

ಡವುಡೆ ḍavuḍe. 1. = ದವಡೆ 1. a kind of small drum or tabour (ಡಿಣ್ಣೆ ಮು Nn. 66). ಮೊರೆವ ದವುಡೆ (ಡಿಣ್ಣೆ ಮು Mr. 80). see C. Bp. 5, 7; 47, 37; J. 12, 12; ಬೀರ-.

ಡವುಡೆ ḍavuḍe. 2. = ದವಡೆ 2, ದವಡೆ, etc. a jaw (S. Mhr.).

ಡವುಲು ḍavulu. ಡಾಲು. shape, form; way, manner; signs, indications, appearance (Mhr., H. ಡಾಲ). 2. estimated revenue (My.); probable produce (My.); the amount of the government demand; fixed rate of assessment (Br.). 3. a pompous air; buckishness; empty display (C.; Mhr., H.; B. 3, 95). — ಡವುಲನ್ನಾ ಜು. — ಅನ್ನಾ ಜು. a probable estimate (My.). — ಡವುಲು ಕೊಡ್ಚು. to brag, to boast (S. Mhr.). — ಡವುಲುಜಮಾಬನ್ನಿ. the probable assessment (of a village, My.). — ಡವುಲುಜಾಸ್ತಿ. too high an estimate (My.). — ಡವುಲುಬಾರ. a man who estimates the probable harvest, etc. (My.); an ostentatious man (My.). — ಡವುಲ:ಬಾರಿ. well-shaped (My.; Mhr. ಪಾಲಬಾರ).

ಡಹು ḍahu. the tree *Artocarpus lacucha* R. see ಕುರಿಬಿನ್ನಿ.

*ಡಳುಕು ḍaluhu. outward show. ದವ್ವು ಡಳುಕು ಎನ್ನ ದಯ್ಯಾ ದವ್ವು ಕನೆಮ್ಮವ ನಾನಯ್ಯಾ Bv. 336.

ಡಾಕೆ ḍāka. N. — ಡಾಕರಸು. — ಅರಸು. king Ḍāka (Smd. 75).

ಡಾಕಾಯಿತಿ ḍākāyiti. = ದಕಾಯಿತಿ. dacoity, gang-robbery (My.; H.).

ಡಾಕಿಣಿ ḍākini. = ಡಾಕಿಣಿ, ಡಾಹಿಣಿ. the sword of a female demon (ರಕ್ಕಸಿಯ ಕತ್ತಿ Kk. 81).

ಡಾಕಿನಿ ḍākini. = ಡಾಕಿಣಿ, etc. (ರಕ್ಕಸಿಯ ಕತ್ತಿ Sm. 43). 2, a kind of female demon attending Kālī (Sk.; J. 12, 45).

ಡಾಕು ḍāku. 1. = ಡಾಗು. a spot, stain, blot (My.); a mark put on cattle with a red-hot iron (My.); inoculated cow-pox (My.; Mhr., H. ಡಾಗ; T., Te. ಡಾಗು).

ಡಾಕು ḍāku. 2. an attack (Bh. 3, 19, 13; Mhr., H. ಡಾಂಕ, an attack of robbers; Te. ಡಾಕೆ, inroad, invasion).

ಡಾಕು ḍāku. 3. daw, post, post-office; a disposition (of horses, runners, etc.) along a road to convey the post or travellers (M.; Mhr., H. ಡಾಕ).

ಡಾಗಿಲಿ ḍāgilli. an anvil (Sd.; Te. ಡಾಕಲ್ಲ, ದಾಗಲಿ).

ಡಾಗು ḍāgu. = ಡಾಕು 1. (C.; B. 5, 174).

ಡಾದಿಮು ḍāḍima. Tbh. of ದಾದಿಮು. the pomegranate tree and its fruits. (ದಾಳಿಮು, ಕರಕ Nr.).

ಡಾಣಿ ḍāṇi. = ದಾಣಿ 1, ದಾಣಿ 2, ಧಾನ No. 2. Tbh. of ಧಾನಾ or ಧಾನ್ಯ. grain, horse-corn, horse-gram (My.; Mhr. ದಾಣಾ).

ಡಾಣಿ ḍāṇi. = ಡಾಣಿ. a staff, a club (ಲಗುಡ, ದಣ್ಣು Nr.).

ಡಾಣಿ ḍāṇi. = ಡಾನಣಿ, ದಾಣಿ 2, ದಾಣಿ, ದಾಣಿ 2. (My.).

ಡಾಣಿ ḍāṇi. = ಡಾಣಿ. (ಲಕುಟ, ಲಗುಡ Smd. 338). ಚಿನ್ನಂಗಿಯ ತರು ಡಾಣಿಗೆ (75). ಮರದ ಸಿಳ್ಳೆ, ಡಾಣಿ ಮುನ್ನಾದ ಆಯುಧ (ಸರ್ವಲೆ, ತೋಮರ Si. 290).

ಡಾನ್ತ ḍa-anta. a term ending in ಡ (Smd. 310).

ಡಾಬು ḍābu. 1. = ದಾಬು 1. (Tbh. of ದಾಬು). a woman's girdle or zone (ಕಕ್ಷಿ Si. 446; C.; Te.; T. ಡಾಬು). see Si. 220.

ಡಾಬು ḍābu. 2. = ದಾಬು 2. intimidation, repression, menacing; awfulness (My.; Mhr., ದಾಬು). — ಡಾಬುಜರಬು. awfulness (My.).

ಡಾಮರ ḍāmara. 1. = ಡಮರ q. v., ಡಾಮರ 2. an affray, a riot, etc., the bustle and confusion of strife, etc. (Sk.). 2, any surprising thing, sight, or occurrence (Sk.). see Bp. 7, 17.

ಡಾಮರ ḍāmara. 2. danimer (My.; Mhr.).

ಡಾಮ್ಬಿಕ ḍāmbika. Tbh. of ದಾಮ್ಬಿಕ. (My.).

ಡಾಲರಿ ḍālari. a dollar (E.). (Te. ಡಾಲರು; R.).

ಹಾಲಿಮು ಧೈಲಿಮಾ. = ಹಾಲಿಮು q. v., ಹಾಲಿಮು. ಹಾಲಿಮು, ಹಾಲಿಮುರ, ಹಾಲಿಮು, ಹಾಲಿಮು. a pomegranate. (Sk.).
 ಹಾಲಿ ಧೈಲಿ. Tbh. of ಹಾಲ. a shield (C.; Tc.; T.; B. 4, 46).
 ಹಾನಣಿ ಧೈವಾಢಿ. = ಹಾನಿ, etc., ಹಾನಣಿ 1. Tbh. of ಹಾನಣಿ. a rope stretched along and secured at the ends, unto which cattle are tied up by means of a tie-rope (My.; Prll. 3, 10; Mhr. ಹಾನಣಿ). — ಹಾನಣಿ ಕಟ್ಟು. to tie cattle in a row to a long rope fastened by two pegs (My.).
 ಹಾನರ ಧೈವಾರಾ. 1. = ಹಾನರ, q. v. (Cpr. 8, 67; Bh. 2, 2, 103; J. 13, 11).
 ಹಾನರ ಧೈವಾರಾ. 2. Tbh. of ಹಾನರ 1. an affray [ಬಿಡದ ಕಳಂಚಿನ ಹಾನರದ ಬಾಧೆಯಿಲ್ಲದ ಪದಮೋ Ph. 8, 51]; (Ct. II, 93).
 ಹಾನರಿ ಧೈವಾರಿ. burning, combustion (J. 8, 45).
 ಹಾನರಿಗ ಧೈವಾರಿಗ. an uproarious or raving man (Bh. 3, 4, 45).
 ಹಾನರಿಸು ಧೈವಾರಿಸು. to whirl or move about (ಕೋವರಿ, ಸಮ್ಪ್ರಮು Ct. I, 20), as sparks (Bh. 1, 20, 60), to flicker, as flames (J. 8, 39; 13, 59; 24, 31); to rave, to talk irrationally (Rām. 3, 4, 21; J. 5, 54). see Bh. 2, 2, 103.
 ಹಾನಳಿ ಧೈವಾಢಿ. = ಹಾನಳಿ, etc. a sort of woollen cloth. (My.).
 ಹಾವು ಧೈವು. 1. = ಹಾವೆ, (ಹಾವಾ, etc.). spite, malice, hatred (S. Mhr.; Mhr., H. ಹಾವೆ). — ಹಾವು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳು. to be rancorous (S. Mhr.). — ಹಾವು ತೀರಿಸು. to satiate spite, to revenge oneself (S. Mhr.).
 ಹಾವು ಧೈವು. 2. = ಹಾವುರ. desire (My.).
 ಹಾವುರ ಧೈವುರಾ. = ಹಾವುರ 1, ಹಾವುರ 2, ಹಾವುರ, ಹಾವುರ, ಹಾವುರ, burning, thirst; desire; need, want (ಅಪೇಕ್ಷೆ Bhn. 22, o. r. ಹಾವುರ; cf. ಹಾವು; Mhr. ಹಾವು = ಹಾವು).
 ಹಾವೆ ಧೈವೆ. = ಹಾವು 1. (S. Mhr.). — ಹಾವೆ ಸಾಲು. to publish one's intention of being revenged on an enemy (S. Mhr.).
 ಹಾಹಿಣಿ ಧೈಹಿಣಿ. = ಹಾಹಿಣಿ, etc. sword of a female demon. (ರಕ್ಕಸಿಯ ಕತ್ತಿ Smd. II).
 ಹಾಳ ಧೈಲಾ. = ಹಾಳ. lustre, radiance; beauty, loveliness; gracefulness (ಕಳ, ಮಿಂಚು, ತೋಳು, ತೋಳಗು, ಬೆಳಗು, etc., ಕಾಶ್ತಿ Smd. 15; Kk. 25, o. r. ಹಾಳ; ಲಾವಣ್ಯ Bhn. 26; J. 17, 26; Mhr. ಹಾಳ; Te. ಹಾಲು, ಹಾಳು, ಹಾಳು; cf. Sk. ಧನು).
 ಹಾಳಯಿಸು ಧೈಲಾಯಿಸು. = ಹಾಳಯಿಸು, ಹಾಳವಿಸು, ಹಾಳಿಸು 1. to be radiant, to shine, to be beautiful (Bp. 61, 30).
 ಹಾಳಯಿಸು ಧೈಲಾಯಿಸು. = ಹಾಳಯಿಸು. (Bp. 4, 23).
 ಹಾಳವಿಸು ಧೈಲಾವಿಸು. = ಹಾಳಯಿಸು. (Bp. 3, 27).
 ಹಾಳಿ ಧೈಲಿ. = ಹಾಳ. (J. 30, 11).
 ಹಾಳಿಕೆ ಧೈಲಿಕೆ. = ಹಾಳ. — ಹಾಳಿಕೆಗುನ್ನು. — ಕುನ್ನು. lustre, etc. to fade. (Rām. 4, 6, 9).
 ಹಾಳಿಮು ಧೈಲಿಮಾ. = ಹಾಳಿಮು, etc. a pomegranate tree, etc. (ಹಾಳಿಮು, ಕರಕ Nr.).
 ಹಾಳಿಮು ಧೈಲಿಮಾ. = ಹಾಳಿಮು, etc. (My.; Mhr.).
 ಹಾಳಿಮುರ ಧೈಲಿಮಾರಾ. = ಹಾಳಿಮು, etc. (My.; ಹಾಳಿಮು G.).
 ಹಾಳಿಮು ಧೈಲಿಮಾ. = ಹಾಳಿಮು, etc. (My.).
 ಹಾಳಿಮು ಧೈಲಿಮಾ. = ಹಾಳಿಮು, etc. (My.; ಹಾಳಿಮು Ch.).
 ಹಾಳಿಸು ಧೈಲಿಸು. 1. = ಹಾಳಯಿಸು. (C. Bp. 42, 21).
 ಹಾಳಿಸು ಧೈಲಿಸು. 2. to wave around, a fan, etc. (Siv. 1, 78; 1, 79 va.; 5, 57; C. Bp. 5, 8; J. 20, 37; Mhr. ಹಾಳಿಸು).
 ಹಾಳು ಧೈಲಿ. = ಹಾಳು. an attack, etc. (My.).
 ದಿಕ್ಕಾ ಧಿಕ್ಕಾ. = ದಿಕ್ಕಿ 1, ದೀ, ದೀಕು. a push or thrust by the head, a butt (of a ram, a child; Mhr. ಧೇನುಣಿ). — ದಿಕ್ಕಾ. — dupl. = ದಿಕ್ಕಾ. (My.). — ದಿಕ್ಕಾ ದಿಕ್ಕಿ ಕೊಡು. to

butt (My.). — ದಿಕ್ಕಾ ದಿಕ್ಕಿ ಕೊಡು. = ದಿಕ್ಕಾ ದಿಕ್ಕಿ ಕೊಡು. (My.).
 ದಿಕ್ಕಾ ಮುಕ್ಕಿ. dupl. = ದಿಕ್ಕಾ ದಿಕ್ಕಿ. (My.).
 ದಿಕ್ಕಿ ಧಿಕ್ಕಿ. 1. = ದಿಕ್ಕಾ, etc. — ದಿಕ್ಕಿ ಕೊಡು. to butt (My.). — ದಿಕ್ಕಿ ಕೊಡು. = ದಿಕ್ಕಿ ಕೊಡು. (My.).
 ದಿಕ್ಕಿ ಧಿಕ್ಕಿ. 2. a sort of drum (ಮದ್ದು Si. 63; My. as ದಕ್ಕಿ). see s. ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ.
 ದಿಗುರು ಧಿಗುರು. the yōni (My.; cf. ಕುಲು?).
 ದಿಂಗರ ಧಿಂಗರಾ. a servant, a slave. 2, a rogue. 3, a low man. 4, a fat man.
 ದಿಂಗರಿ ಧಿಂಗರಾ. = ದಿಂಗರ No. 1. [ನಿಮ್ಮ ನಮ್ಮದ ಶರಣರ ದಿಂಗರ ನಾನು Bv. 336]; (Bp. 27, 35, 73; 29, 8; 47, 37; Rām. 6, 53, 19; J. 21, 39; 24, 61).
 ದಿಣ್ಣಲ ಧಿಣ್ಣಲಾ. the plant Bignonia or Calosanthos indica (ಶೋಣಕ G.). cf. ದಿಣ್ಣಲ.
 ದಿಣ್ಣಮ ಧಿಣ್ಣಮಾ. a kind of small drum or tabor (ಡವುಡೆ Nn. 66; ಮೊರವ ಡವುಡೆ Mr. 80; see Nr. s. ಜೇಗಡಿ). see s. ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ.
 ದಿಣ್ಣಮವುತ್ತ ಧಿಣ್ಣಮಾ-ವುತ್ತಾ. a kind of metre (Ch. p. 23 in two MSS.).
 ದಿಣ್ಣರ ಧಿಣ್ಣರಾ. Cuttle-fish bone, considered to be the foam of the sea (ಫೇನ, ನೋರೆ Mr. 415).
 ದಿಬಿಕ ಧಿಬಿಕಾ. N. of a cruel king slain by Kṛiṣṇa (Bhāgavata 10, 25, 35, 36).
 ದಿಬಿಕಮದರ್ಶನ ಧಿಬಿಕಾ-mardana. Kṛiṣṇa (J. 25, 43).
 ದಿಬಿಕಾಗ್ರಜ ಧಿಬಿಕಾ-agraja. Harisa, the elder brother of Dībika (Bhāgavata 10, 25, 11).
 ದಿಮುಕ ಧಿಮಾಕಿ. a kind of small drum or tabor (ದಿಮುಕೆ Si. 63; Mhr. ಟಿಮುಕೆ).
 ದಿಮ್ಬ ಧಿಮಾ. an affray, a scuffle, a turmoil. 2, calamity, arising from excessive rain, drought, foreign invasion, or birds, rats and locusts. 3, a globe or ball; an egg. 4, = ದಿಮ್ಬ No. 1, a child; a son.
 ದಿಮ್ಬಹವ ಧಿಮಾ-āhava. petty warfare, an affray. (R.).
 ದಿಮ್ಬು ಧಿಮ್ಬು. = ದಿಮ್ಬು. an eminence, an elevation; a stand of a lamp; a pillow for the head, etc. ಹೊಮ್ಮಣ್ಣ ದಲಿ ಹೊಳೆವುತಹಳು ತಾ ಕನ್ನೆ ದಿಮ್ಬಿನಲಿ, ಮೂಲು ಬಣ್ಣದಲಿ ಸಮ್ಪನ್ನೆ, ಉಮ್ಮದಕೆ ಕರೆಸಿಕೊಮ್ಮಳು ಜೆಲ್ಲ ಚನ್ನೆ (a burning lamp, Begaḍina caupadi).
 ದಿಮ್ಬು ಧಿಮ್ಬಾ. a new-born child, any young animal. 2, a fool, an ignorant man.
 ದಿಮ್ಬುಕ ಧಿಮ್ಬಾಕಾ. = ದಿಮ್ಬು No. 1. (R.).
 ದಿಮ್ಬು ಧಿಮ್ಬಾ. a female infant.
 ದಿವಿ ಧಿವಿ. — ದಿವಿವಿ ಮರ. Sumach, a tree with sweet-scented flowers, Caesalpinia coriaria Willd. (Z.).
 ದಿಕ್ಕು ಧಿಕ್ಕು. = ದಿಕ್ಕು. to totter, etc. ದಿಕ್ಕಿಯಾಟಾದೆ (V. 29, 26).
 ದಿಕ್ಕಿ ಧಿಕ್ಕಿ. = ದಿಕ್ಕಿ, q. v. unnerved, tottering state, agitation of mind, loss of courage, fear. (Te. ದಿಕ್ಕಿ; cf. ದಿಕ್ಕಿ?). — ದಿಕ್ಕಿಮಾಗು. — ಅಗು. to be unmanned, astounded, or horrified (J. 4, 21; 19, 3). — ದಿಕ್ಕಿಪೋಗು. — ಪೋಗು. to fall into fear, to lose courage, etc. ಎದೆ ದಿಕ್ಕಿಪೋಗುತರನೆ? (Bp. 54, 40).

ದಿಲ್ಲಿ ದಿಲ್ಲಿ. ದಿಲ್ಲಿ dillī. the city of Delhi (My.; Br., T., M. ದಿಲ್ಲಿ, ದಿಲ್ಲಿ). see s. ಅಮ್ಮು.

ದಿಲ್ಲಿಸು dillisu. to totter, to become agitated, etc. ದಿಲ್ಲಿಸದವಂ (ಪ್ರ. ಸ್ವ. ಸ್ವ. ಲಿತ Mr. 300).

ದೀ ಧಿ. = ದಿಕ್ಕಾ, etc. a butt. (T. ಇಡಿ, a stroke, blow; to beat in a mortar, dash or beat against, thrust one). — ದೀ ಕೊಡು. to butt (My.). — ದೀ ಕೊಳ್ಳು. to receive a butt (My.). — ದೀ ಹೊಡೆ. = ದೀ ಕೊಡು. (My.).

ದೀಕು dīku. = ದೀ, etc. (My.).

ದೀನ dīna. flown; flying; the flight of a bird. see ಉದ್ದೀನ, ಪ್ರದೀನ, ಸಂಧೀನ.

ದೀಲಿ dīlī. loose, slack (My.; Mhr., H. ಫಿಲಾ, ಫೀಲ). 2, backwardness, delay (My.). — ದೀಲಿ ಬಿಡು. to slacken (v. l., My.). 2, to delay (My.).

ಡುಣ್ಣು ಭ ಧುಣ್ಣು dūṇṇu bh. = ದುಣ್ಣು ಭ. a kind of snake, an amphisbaena. (ರಾಜಲ, ಒಳ್ಳೆ Hla.; Mr. 401).

ಡುಬರಿ dūbari. = ಡುಬ್ಬ, ಡುಬ್ಬು. the hunch on the back of a camel (B. 3, 64; C.). 2, the state of having a curved form, roundness (C.).

ಡುಬಾಯಿಸು dūbāyisu. to plunge into water, to immerse (v. l., My.; Mhr. ಡುಬಾಣೀ); to ruin (My.).

ಡುಬ್ಬ dūbba. = ಡುಬರಿ, etc. (My.).

ಡುಬ್ಬು dūbbu. = ಡುಬ್ಬ, etc. (My.).

ಡುಱಕಿ dūraḱi. the bellowing of bulls and oxen (B. 5, 19; My.). — ಡುಱಕಿ ಹಾಕು. to bellow, as bulls, etc. do (B. 3, 17; My., also -ಹೊಡೆ).

ಡುಱಕು dūraḱu. = ಡೊಂಕು 1. to duck, to bend, to stoop, to cringe, to crouch. ಪನ್ನಿ, ಡುಱಕು! ಎನ್ನೊಡೆ ತಾಂ ಡುಱಕು! ಎನ್ನುದೇ ಮಹಾನನಕರಿಯಂ ವಿದಾರಿಸುವ ಸಿಂಹಮ್ ಅದು (Grj. 1, 23).

ಡುಲಿ dūli. = ದುಲಿ. a female tortoise. (ಹೆಣ್ಣು ನೆ Mr. 411).

ಡೆಂಕಣ dēṅkana. = ಡೆಂಕಣಿ. (Cpr. 5, 103).

ಡೆಂಕಣಿ dēṅkani. = ಡೆಂಕಣ, ಡೆಂಕಣಿ. the flag-staff (with or without its flag) on the bastion of a fort (Bp. 16, 10; C. Bp. 42, 22; Rām. 6, 11, 7, 13; Bh. 8, 23, 37; J. 3, 21; 17, 9; cf. ಬೆಕ್ಕ, ಬೆಂಕೆ?).

ಡೆಂಕೆ dēṅke. = ಡಕ್ಕ, ಡಂಕ, ಡೆಂಕೆ. a pretty large drum, etc. (S. Mhr.).

ಡೆಂಜೆಯು dēṅceya. = ಡೆಂಜೆಯ. (ಸಾರಿ, ಬಿಸುಗೆ Smd. 11, o. r. ಡೆಂಜೆಯ; cf. ದುಣ್ಣಿ ಬೆ).

ಡೆಂಜೆಯು dēṅjeja. = ಡೆಂಜೆಯ, q. v. a piece at chess?

ಡೆಣ್ಣುಣಿಸು dēṅṇuṇisu. to be overcome by grief, terror, etc., to be stupefied with grief, sudden fright, etc. (Bh. 3, 13, 33; 4, 4, 14, 91; Mhr. ತಣ್ಣಣಣೀಂ, v. i., to throb, beat).

ಡೆಣ್ಣುಣಿಸು dēṅṇuṇisu. = ಡೆಣ್ಣುಣಿಸು. (V. 9, 81).

ಡೆಬ್ಬೆ dēbbe. = ಡಬ್ಬೆ, ದಬ್ಬೆ, etc. a split of a bamboo, etc. (My.).

ಡೆಬ್ಬೆ dēbbe. = ದಬ್ಬೆ, etc. a blow (My.).

ಡೇಗೆ dēge. = ಗಿಡಗ, etc. a hawk, a falcon (Te.; My.).

ಡೇರಾ dēra. = ಡೇರೆ. a tent (My.; Mhr., H.; Br.; Si. 224).

ಡೇರಿ dēri. a diary (E.). (My.).

ಡೇರೆ dēre. = ಡೇರಾ. (My.; B. 3, 66; 5, 240).

ಡೊಕ್ ḍok. P. p. of ಡೊಗೆ, in ಡೊಕ್ಕಾಳ್ಳು (My.).

*ಡೊಕ್ಕನೆ ḍokkane. an onomatopoeic word to indicate suddenness of action. ಡೊಕ್ಕನೆ ಸುರಿಗೊಳುರಮಂ ಬಿಕ್ಕನೆ ಬಿರಿಯುಡುದು Ph. 12, 153.

ಡೊಕ್ಕರ ḍokkara. = ಡೊಗಟು, etc. (My.).

ಡೊಕ್ಕರ ḍokkara. = ಡೊಕ್ಕಳ, ಡೊಕ್ಕರ. thumping, striking; a blow, a cuff, a box (ಗುದ್ಡು Bhn. 48, o. r. ಡೊಕ್ಕಳ; Mhr., H. ಹೊಕ್ಕರ, thumping, striking against). [ತೊಟ್ಟಿನಾಯ್ಡು ಡೊಕ್ಕರ ಡೊಕ್ಕ ಮಿಕ್ಕ ದಿಕ್ಕರಿಯನಿಕ್ಕುವ ಪೋಲ್ Ph. 11, 104]. see Bh. 2, 2, 97; 3, 13, 33; Sēv. 4, 75. [— ಡೊಕ್ಕರಂಗೊಳ್. - ಕೊಳ್. to attack. ನಿರ್ಮ ಡೊಕ್ಕರಂಗೊಣ್ಣು ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದಿನ್ನತ್ತ ಪನ್ನೆ ರಡು ಯೋಜನಮ್ಮರ ಮೊತ್ತುವುದುಂ Ph. 11, 74 va.].

ಡೊಕ್ಕರಿಸು ḍokkarisu. to choke, to stifle (Grj. 2, 106 va.; Bh. 1, 10, 38).

ಡೊಕ್ಕರ ಧೊಕ್ಕಾ. = ಡೊಕ್ಕರ, q. v.

ಡೊಕ್ಕೆ ḍokke. the body (ಒಡಲ್, ಮಯ್ Smd. 71; T. ತೊಕ್ಕ; Te.: the belly; the flanks of the belly). — ಡೊಕ್ಕೆಯೆಲುಬು. - ಎಲುಬು. a rib (S. Mhr.).

ಡೊಗ್ಗ ḍog. = ಡೊಂಕು 2. — ಡೊಗ್ಗಲು. - ಕಾಲು. bent leg. see Prv. s. ಪಪ್ಪಳ. [— ಡೊಗ್ಗು ಸಲಾಮು. abject submission].

ಡೊಗಟು ḍogaru. = ಡೋಟು, ಡೊಗಟು, ಡೋಟು. a hollow, a hole in a wall, in a tree, in the ground, etc. (My.; Te., T. ಡೊಂಗು). — ಡೊಗಟು ಬೀಟು. a hole to be formed (My.).

ಡೊಗೆ ḍoge. = ಡೊಗೆ. to make a hole, to excavate a hole (with the hand, a crow, the nails or claws, etc., My.; cf. Te. ಡೋಳು).

ಡೊಗ್ಗೆ ḍogge. the state of being thick (used of pure buttermilk, My.). ಅಗ್ಗದಾ ಅರಳುಣ್ಣು, ಡೊಗ್ಗೆ ಮಜ್ಜೆಗೆಯುಣ್ಣು, ಹೆಗ್ಗದ ಕಾಯ ಮೆಲಲುಣ್ಣು; ಮೂಡನಾಡೆಗ್ಗೆನ್ನಬಹುದೆ? (Sp.).

ಡೊಂಕ ḍonka. = ಡೊಂಕು 2. (ಕುಂಚಿತ, ಕುಡು G.; Te. ಡೊಂಕು, ಡೊಂಕು). ಡೊಂಕಗೋಣು (B. 4, 181).

ಡೊಂಕಣಿ ḍonkani. = ಡೊಂಕಳಿ, ಡೊಂಕಣಿ. a spear, a lance (ಕೊನ್ನ, ಸಬಳ Kk. 40; Smd. 43; Bh. 6, 2, 4; J. 12, 24; 22, 6; Te. ಡೊಂಕನೆ).

ಡೊಂಕತೆನೆ ḍonkatana. = ಡೊಂಕುತನೆ. (ನಮ್ಮತ Cb.).

ಡೊಂಕಳಿ ḍonkali. = ಡೊಂಕಣಿ. see s. ಈಟಿ.

ಡೊಂಕು ḍonku. 1. = ಡುಱಕು. to bend, to be crooked (Bp. 59, 22; Te.: to shrink or retreat, hide).

ಡೊಂಕು ḍonku. 2. = ಡೊಂಕ. the state of being bent, curved, crooked or out of the regular, straight course; crookedness, etc.; a bend, a curve [Tu.]; (ಪದ್ಮ, ವಕ್ರ Nn. 54; ವಿಕಟ, ಕೊಂಕು 146; My.; fr. ಡುಱಕು). [ಲೋಕದ ಡೊಂಕ ನೀವೇಕೆ ತಿದ್ದುವಿರಿ Bv. 124]. ಡೊಂಕಾದರೆ ಸುಂಕಾ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? — ಕಬ್ಬು ಡೊಂಕಾದರೆ ಸವಿ ಡೊಂಕೇ? (Prva.). ಡೊಂಕಿನಲ್ಲಿ (Nn. 54). ಡೊಂಕು ಗಳ (Bp. 46, 58). ಲೋನೆಯ ಹೊದಿಸಿದ ಡೊಂಕ ಮರದಲ್ಲಿ ಗೋ ಪಾನಸಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.). see Bp. 17, 13; 58, 49; B. 2, 3; ಅತಿಡೊಂಕು;

Prvs. s. ನಾಯ, ಬಂಕಾಪುರ, ಬಂಕ, ಬೆಂಕಿ. — ದೊಂಕುಗಾಲು. — ಕಾಲು. a bent foot (Bp. 20, 11). — ದೊಂಕು ಗೋಣು. a bent neck (B. 5, 34). — ದೊಂಕು ದೊಸುಕು. dupl. (My.). — ದೊಂಕು ಪಂಕು. dupl. (My.). — ದೊಂಕುಬೆಣ್ಣೆ. — ಪೆಣ್ಣೆ. to get crooked or bent (V. 11, 60).

ದೊಂಕುತನ ಧಂಕುತಾನಾ. = ದೊಂಕತನ. the state of being bent (My.).

ದೊಂಕರ ಧಂಗರ. = ದೊಂಕರ. a steep rock (Mhr. ದೋಂಗರ, a hill); a precipice (My.).

ದೊಣೆ ಧೋ. 1. = ದೊಣೆ 1. a small natural pond in rocks (ಕುಣ್ಣು Sm. 96; Bp. 1, 39; My.; Si. 102; cf. Sk. ದ್ವಣಿ or ದ್ವೋಣ?). ದೊಣೆ ನೀರಿಗೆ ದೊಣೆಯಾಕನ ಅಪ್ಪಣೆಯೋ? (Prv.). 2, a hollow, a hole (J. 16, 24). — ದೊಣೆಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. a sunken eye (S. Mhr.). — ದೊಣೆಪೋಗು. — ಪೋಗು. to get holes (Abh. P. 13, 54 va.).

ದೊಣೆ ಧೋ. 2. = ದೊಣೆ 2. a quiver (ನಿಪಂಗ Ct. II; 36; ಬತ್ತಳಿಕೆ, ಮೂಡಿಕೆ, ಪೊದೆ Sm. 43; ಬತ್ತಳಿಕೆ 96; ಹೊದೆ 98; ಬತ್ತಳಿಕೆ, etc. Kk. 40; cf. Sk. ತೋಣ 1). see Abh. P. 13, 90; Bp. 4, 18; Rsv. 6, 45; Ssv. 4, 19.

ದೊಣೆ ಧೋ. 3. = ದೊಣೆ 3. — ದೊಣೆಯಾಪ್ಪು. — ಉಪ್ಪು. (coarse salt), a kind of factitious salt (ಪಾಕ್ಕು, ಬಿಡ Si. 312; only in Si.).

*ದೊಣೆವು ಧೋವು. deep wound. ಗಜವ್ರಜಂಗಳ ದೊಣೆವು ಗಳಿಸ್ತೊಡುತ ಪರನ ನೆತ್ತರ ಕಡಲ್ಗುಳುಂ Pb. 10, 116 va. cf. ದೊಣೆ 1.

ದೊಣ್ಣೊಳೆ ಧಂಧೋ. = ದೊಣ್ಣೊಳೆ. N. of a plant (ನಾಳಿ Mr. 110, o. r. ದೊಣ್ಣೊಳೆ; Sk. ನಾಡಿ, a sort of bent grass; ನಾಲಿ, a lotus flower).

ದೊಣ್ಣೆ ಧೋ. = ದೋಣಿ, ತೊಣ್ಣೆ 2, ತೊಣ್ಣೆ, ದೊಣ್ಣೆ. a cudgel, a club (My.; B. 4, 43; Mhr. ಧೋಣಾ, large and bulky; ಧೋಣ, the stump of a tree; a rude block; cf. ಬೊಣಪೆ; Sk. ಸ್ಥೂಣ, ಸ್ಥೂಲ?). ಕಂಕುಟದಲ್ಲಿ ದೊಣ್ಣೆ, ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಸಲಾಮು. — ಕುಮ್ಮಾಟಿಗೆ ವರುಷ, ದೊಣ್ಣೆಗೆ ನಿಮಿಷ (Prvs.). 2, a chameleon. 3, = ದೋಣ್ಣಪ್ಪ. (My.). — ದೊಣ್ಣಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. a stout, or a stupid man. ಉಮ್ಮೊದಕೆ ಉದೋದಕೆ ಅಣ್ಣಪ್ಪ, ಕೆಲಸಕೆ ಮಾತ್ರ ದೊಣ್ಣಪ್ಪ (Prv.). — ದೊಣ್ಣೆಕಾಟ. = ದೊಣ್ಣೆಕಾತ, ದೋಣೆಕಾಟ, etc. N. of several kinds of Agaves (Bd.; My.). — ದೊಣ್ಣೆಕಾತ. = ದೊಣ್ಣೆಕಾಟ. (My.). — ದೊಣ್ಣೆಮುಳ್ಳಿನ ಕಾತಿ. a shrub or low tree with very large white spines, Acacia latronum Willd. (Z.). — ದೊಣ್ಣೆಮೂಗು. a huge nose (My.). — ದೊಣ್ಣೆಮೆಣಸಿನ ಕಾಯ. a large kind of chilli (My.). — ದೊಣ್ಣೆಗಣ್ಣುಕ್ಕಿ. a kind of middle-sized rice (My.). — ದೊಣ್ಣೆಹುಣ. an insect living in cow-dung (S. Mhr.).

ದೊಪ್ಪೆ ಧೋ. = ದೊಪ್ಪೆ, ದೊಪ್ಪೆ q. v., ದೊಪ್ಪೆ. a cup made of leaves, etc. (My. occasionally; Te. ದೊಪ್ಪೆ).

ದೊಬ್ಬು ಧೋ. = ದೊಬ್ಬು 2, ದಬ್ಬು, ದೊಬ್ಬು. to shove, to push, to thrust; to throw (a thing) down from above (My.); to put (one thing, as a basket, etc., over another, or as rubbish, etc., into any receptacle, My.). cf. ದಪ್ಪು 2.

ದೊಮ್ಮು ಧೋ. = ದೊಮ್ಮುರ, ದೊಮ್ಮು, ದೊಮ್ಮುರ. a caste of tumblers and merry-andrews (ಕೊಲ್ಲುಟಿಗ Kk. 38; Sm. 59; C.; M., T.; Te. ದೊಮ್ಮು, ದೊಮ್ಮುರ, ದೊಮ್ಮುರ; Mr. ದೋಮ್ಮುರ; cf. Sk. ದಮ, ದುಮ್ಮು,

ದೋಮ, ದೋಮ್ಮು, a man of low caste, a Dom, also Mhr.; see ದೋಹ). [ಮಾನಾವೆ ಪನ್ನಯನ್ನೇತಾನುಂ ತೆಜನಾಗಿ ದೊಮ್ಮು ವಿದ್ವಯ ನಾದಲ್ ನೀನಟಾನ Pb. 6, 57]. ಕತ್ತೆ ಬೆಲ್ಲಾ ಹೇತರೆ ದೊಮ್ಮುಗೆ ಯೋಕಿ ಬಿಕ್ಕೆ? — ರಮ್ಮಾಸ್ತತ್ಯೇಂ ದೊಮ್ಮುರೆ? (Sk. in B. 5, 160). see ಮುದಿ. — ದೊಮ್ಮುರ ಹುಣ. an insect used by children to perform tumbling feats (S. Mhr.). — ದೊಮ್ಮುಪಟಿ. — ಪಟಿ. a tumbler's drum (ದದ್ಧ ಸ Sm. II; Sm. 65).

ದೊಮ್ಮುರ ಧೋ. = ದೊಮ್ಮು. (My.).

ದೊಮ್ಮುರಗಿ ಧೋ. = ದೊಮ್ಮುರಗಿ. a particular thing or article of a peasant's cart (S. Mhr.).

ದೊಮ್ಮುರಗಿತ್ತಿ ಧೋ. = ದೊಮ್ಮುರಗಿತ್ತಿ. a woman of the dombas (My.).

ದೊಮ್ಮು ಧೋ. = ದೊಮ್ಮು, ತೊಮ್ಮು 2, ದೊಮ್ಮು q. v. ದೊಮ್ಮು. a mass, a multitude; a swarm, a crowd; a disorderly mob (My.; J. 29, 46). [a riot; Tu.].

ದೊಮ್ಮುಗಾಣ ಧೋ. = ದೊಮ್ಮುಗಾಣ. (Dp. 142, pallavi).

ದೊಮ್ಮುತಿ ಧೋ. = ದೊಮ್ಮುರಗಿತ್ತಿ. (My.).

ದೊಮ್ಮು ಧೋ. = ದೊಮ್ಮು, etc. (Bh. 1, 8, 7).

ದೊಮ್ಮು ಧೋ. 1. = ದಮ್ಮು 1, etc. ostentation (Bp. 40, 51; Bh. 1, 5, 19; J. 17, 54; T. ಇಡುಮ್ಮು, ಇಡುಮ್ಮು).

ದೊಮ್ಮು ಧೋ. 2. a hole or deep part in a river or tank (S. Mhr.; Mhr. ದೋಹ).

ದೊಟ್ಟಿ ಧೋ. = ತೊಟ್ಟಿ 2, q. v. a hollow or hole. (Si. 122, only in Si.).

*ದೊವಿಗೆ ಧೋ. = ದವಿಗೆ. the skull of a skeleton. ಅವ ಲಕ್ಕಣ ನಾಯ ನುಡಿಯ ಸದಗರ ದೊವಿಗೆ ಮೃತ್ಯುವಿನ ನುಡಿಗೊಳಗಾಯಿತ್ತು Bv. 567.

ದೊಸಕ್ ದೋ. = ತಸಕ್, ತೊಸಕ್, ದೊಸಕ್. an imitative sound, used when one's foot treads in mud, clay, fresh cow-dung, etc. ಕೆಸಟನಲ್ಲಿ ಕಾಲು ದೊಸಕ್ಕೆನ್ನ ಇಟಾಯಿತು; ಕೆಸಟನಲ್ಲಿ ದೊಸಕ್ಕೆನ್ನ ಕಾಲಿಟ್ಟನು; ದೊಸಕ್ಕೆನ್ನ ತುಟುದನು (My.).

ದೊಸಕ್ಕನೆ ದೋ. = ತಸಕ್ಕನೆ, ತೊಸಕ್ಕನೆ, ದೊಸಕ್ಕನೆ. with the sound of ದೊಸಕ್ (My.).

ದೊಳ್ ದೋ. = ದೊಳ್ಳು. — ದೊಳ್ಳುಟ್ಟಿ. = ದೊಳ್ಳುಹೊಟ್ಟಿ. (My.).

ದೊಳ್ಳುಸ ದೋ. = ದೊಳ್ಳುಸ. trick, deceit, fraud (ವೈಸಕ್ Ct. II, 20; ಕಪಟಿ, ಮಾಯ Bhn. 26; Bh. 8, 26, 29; Rām. 3, 4, 21; Te. ದೊಳ್ಳು, a lie, falsehood); a fantastic form (Bh. 1, 20, 60).

ದೊಳ್ಳು ಧೋ. = ದೊಳ್ಳು, ದೊಳ್ಳು, ದೊಳ್ಳು, ದೊಳ್ಳು. what is hollow: hollowness (Tu., Te. ದೊಳ್ಳು, ದೊಳ್ಳು; Mhr. ಧೋಲ, a cavity, in a tree, rock, etc.; cf. ದೊಗಲು); a hollow protuberance; a protuberant, huge belly (My.; Bh. 1, 14, 21; Mhr. ಧೋಲ; cf. ದೋಲು 2). [ತೀವಿದ ನರೆಯುಂ ದೊಳ್ಳುಂ ದೇವ ವ್ರತನಿನಿ ನೆಗಟ್ಟು ಯತಮುಂ Pb. 6, 43]. ದೊಳ್ಳುಗಳ ಹೇರೊಡಲ ವಂ ಚಕರು (Bp. 51, 54). ಎರವು ಸಿರಿಯಲ್ಲ, ಬಾವು ದೊಳ್ಳಲ್ಲ, ನೆರಮನೇ ಅಕ್ಕನ ಗಟ್ಟಿ ಬಾವನಲ್ಲ. — ಅರಮನೇ ಹಣ ಕಟ್ಟಿ, ಅಕ್ಕನಾಲಿಗೆ ದೊಳ್ಳು ಬಪ್ಪು (Prvs.). — ದೊಳ್ಳುಗಣಪತಿ. Gaṇapati with his huge belly. see Prv. s. ತಟಗು. — ದೊಳ್ಳುಹೊಟ್ಟಿ. a huge belly (My.; Bp. 59, 11). — ದೊಳ್ಳುಹೊಟ್ಟಿಯ ಕೂಟ. N. (Bp. 56, 42).

ದೋಕಾ ಧೋ. = anxious apprehension; danger, peril; a perilous event; injury; a loss in trade (My.; Mhr., H. ಧೋಕಾ).

ಜೋಕಾರಿ ḍōkārī. a person of anxious apprehension, one who cries out when he is not hurt (S. Mhr.).

ಜೋಕಾರಿತನ ḍōkārītana. the state or behaviour of a ḍōkārī (S. Mhr.; B. 4, 137).

ಜೋಣೆ ḍōṇi. = ಜೋಣ್ಣೆ. a chameleon. — ಜೋಣೆಕಾಟಿ. = ಜೋಣ್ಣೆ ಕಾಟಿ. (ಸರಟಿ, ಓತಿಕಾಟಿ G.).

ಜೋಣೆ ḍōṇi. = ಜೋಣೆ. Tbh. of ದ್ರೋಣ. a tub, a trough, etc.; a boat (C.; ನಾನೆ Mr. 407). ಜೋಣೆ ದಾಟಿದ ಮೇಲೆ ಅಮ್ಮಿಗಾಟನ ಮಿಣ್ಣು (Priv.). ಜೋಣೆಯೇಟುವನಂ (ನಾವಿಕ Mr. 247). see J. 22, 26; Si. 83, 94; B. 3, 119; 5, 154. 2, a particular thing or article of a peasant's cart (S. Mhr.).

ಜೋರ ḍōra. a man who colours leather (S. Mhr.).

ಜೋರಿಯ ḍōriya. a sort of stiped cloth (My.; Mhr., H. ಜೋರನಾ; Br. ಜೋರಿಯಾ).

ಜೋಟು ḍōṭu. = ಜೋಗಟು, etc. a hollow, etc. (Bp. 38, 55). — ಜೋಟುಗಲೆ. — ಕಳೆ. to rend (v. t.), to crack, to perforate (J. 22, 42; 24, 30; Bh. 8, 21, 8).

ಜೋಲಾಯಮಾನ ḍōlāyamāna. swinging; wavering, being perplexed (My.; Te, Sk. ಜೋ-).

ಜೋಲಿ ḍōli. = ಜೋಳಿ, ಜೋಲಿ, ಜೋಲೆ. a dooly or litter (My.; B. 5, 47, 286; Mhr., H. ಜೋಲಾ, the taboot, a kind of bier).

ಜೋಲು ḍōlu. 1. = ಜೋಳು, ಜೋಳು. Tbh. of ಢೋಲ. a large drum. (My.; Si. 62, 453). see s. ಪಂಚಮಠಾಪಾದ್ಯ.

ಜೋಲು ḍōlu. 2. (Mhr. ಢೋಲ; see s. ಜೋಳು). — ಜೋಲುಜೋಟ್ಟು. = ಜೋಳು. (Si. 197).

ಜೋಡ ḍōḥa. a cāṇḍāla (ಚಾಣ್ಡಾಲ Mr. 381; Mhr. ಜೋಡ್ವು; see Sk. s. ಜೋಡ್ವು). — ಜೋಡರ ಕಕ್ಕೆಯ್ಯ. N. (Bp. 57, 30). — ಜೋಡರ ಕಕ್ಕದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 3).

ಜೋಳಿ ḍōḷi. = ಜೋಲಿ. (Si. 275).

ಜೋಳು ḍōḷu. = ಜೋಲು 1. (My.).

ಜೌ ḍṣau. for Kannaḍa or Tadbhava words beginning thus see ಜನ- and ಜವು-.

ಢ

dh

ಢ ḍh. the thirty-fourth letter of the alphabet (Śmd. 12, 31). rarely words begin with this letter in Kannaḍa (22-24).

ಢ ḍha. the letter ಢ pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 4 (Mr. 349).

ಢಂ ḍhaṁ. a sound in imitation of the report of a cannon (C.) 2, a peculiar way of breaking wind (S. Mhr.). — ಢಂ ಢಂ. rep. with repeated bangs (My.; Te. ಢಮಂ ಢಮಂ). — ಢಮ್ಠೆ. — ಎನೆ. (Śmd. 22 Mḍb. MS.) bang!

ಢಕಾರ ḍha-kāra. the letter or syllable ಢ (Śmd. 11).

ಢಕ್ಕಾನುಕ್ಕಿ ḍhakkā-mukki. = ಢಕ್ಕಾನುಕ್ಕಿ. pushing and pummeling and cuffing (My.; Mhr., H. ಢಕಾಬುಕ್ಕಿ; Br., H. ಢಕ್ಕಾನುಕ್ಕಿ).

ಢಕ್ಕುಳಿ ḍhakkulī. putting off a thing to be done from day to day, putting off one upon another, as a work to be done (Bh. 8, 26, 32; Mhr. ಢಕಲ, ಢಕಲಾಢಕಲಿ).

ಢಕ್ಕೆ ḍhakke. 1. = ಢಕ್ಕೆ, etc. a double drum, a pair of kettle-drums, a ḍhāk.

ಢಕ್ಕೆ ḍhakke. 2. = ಢಕ್ಕೆ, ಢಕ್ಕೆ. a sudden push; a shock; a blow or stroke of misfortune, damage, harm (My.; Mhr. ಢಕಾ; Mhr., H. ಢಕಾ, ಢಕ್ಕಾ). — ಢಕ್ಕೆ ಪಡು. to receive or suffer a shock, etc. (My.). — ಢಕ್ಕೆ ಬಡಿ. a shock, etc. to happen (to a person, etc., My.). ಢಕ್ಕೆ ಬೀಟು = ಢಕ್ಕೆ ಪಡು. (My.).

ಢಣ ḍhana. = ಢಣಲ್, ಢಣ್ 1. a sound to imitate that

emitted by a jāgaṭe or gong when struck. — ಢಣ ಢಣ. the repeated sound of ಢಣ (My.).

ಢಣಂ ḍhanam. — ಢಣಮ್ಠೆ. — ಎನೆ. (Śmd. 22 Mḍb. MS.).

ಢಣಕ್ಕುತ ḍhanat-kṛita. the sound of bells (C. Bp. 47, 36; cf ಢಣ).

ಢಣಲ್ ḍhanal. = ಢಣ. (S. Mhr.).

ಢಣಾಯಕ ḍhaṇāyaka. N. (My.). a chieftain. ಜೋಣ್ಣೆ ನೀರಿಗೆ ಢಣಾಯಕನ (or ಜೋಣನಾಯಕನ) ಅಪ್ಪಣೆಯೇ? (Priv.). ಢ. ದಣ್ಣಾಯಕ? ಢವಳ ḍhavaḷa. a deranged, disorderly man (Bh. 2, 1, 60; Mhr. ಢವಳಾ, confusion, disorder).

ಢಾಲ ḍhāla. = ಢಾಲು. a shield.

ಢಾಳ ḍhāḷa. (Śmd. 24 Mḍb., o. r. ಅಢಾಳ). a tall banner (= ಢಾಳ, My.).

*ಢಾಳಕ ḍhāḷaka. = ಢಾಮ್ಮಿಕ್ಕ. a showy person. ಮಾತಿನ ಮಿಂಚಿನ ಢಾಳಕರಿಗೆ ಸಮಯ ಭಕ್ತಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡಲ ಚನ್ನ ಸಂಗಮವೇನಾ? Cv. 361.

ಢಾಳು ḍhāḷu. cast, mould; way, style (Mhr. ಢಾಳ). — ಢಾಳ. — ಅ 3. a clever fellow (Bh. 8, 26, 32).

ಢಂಕಣಿ ḍhenkāṇi. = ಢಂಕಣಿ. a flag staff. (Śmd. 24). ಇಟ್ಟಿ ದುನ ಢಂಕಣಿ (ಬಿಲೋಜ್ಜಿತ Mr. 192, o. r. ಬಿಲೋಜಿತ; see ಬಿಲೋಜಿತ).

ಢಂಕೆ ḍhenke. = ಢಂಕೆ. a drum. (Śmd. 24).

ಢೊಕ್ಕುರ ḍhokkara. (Śmd. 24, o. r. ಢೊಂಕರ) = ಜೊಕ್ಕುರ, a hollow.

ಢೊಂಕಣಿ ḍhoṇkāṇi. = ಜೊಂಕಣಿ. a spear, etc. (Śmd. 24).

ಢೊಂಕರ ḍhoṇkara. = ಢೊಕ್ಕುರ, q. v.

ಢೋಲ ḍhōla. = ಜೋಲು 1, etc. a large drum.

೧. the thirty-fifth letter of the alphabet (Śmd. 12. 21. 24); it stands as final in many K. and some Tbh. words, e. g. ಉನ್, ಕನ್, ಗೇನ್, ಜಾನ್, ತನ್, ನಾನ್, ನುನ್, ಪನ್, ಪವನ್, ಪೂನ್, ಪೆನ್, ಪುನ್, ಮನ್, ಮಾನ್, ಗೋನ್, ಶರನ್, and is often doubled as such when meeting a short vowel, e. g. ಕಣ್ಣಂ, ಪಣ್ಣಂ, ಪಣ್ಣಂ, ಮಣ್ಣಂ. ಉಣ್ಣರ್ (84), ಉಣ್ಣಂ, ಉಣ್ಣರ್, ಉಣ್ಣದೆ (87), ಪಣ್ಣದೆ, ನುಣ್ಣರಿಸಿನಂ, ತಣ್ಣಲರ್ (214); but ಉಣಲ್, ಉಣಲೊಡಂ, ಉಣೆ (86), ಶರಣಾರುಂ, ಪರಲೆಲ್ಲಂ, ಪವಣೆಲ್ಲ, ತೊಡಳುಣ್ಣು (85), ದಲಿವಂ (85), ಜಾಣಂ, ನಾಣಂ (84), about its connection with ನ್, ರ್ and ರ್ see e. g. ಕಣ್ಣೇರ್, ಕಣ್ಣೋಟಿ, ತಣ್ಣೆಬಲ್; ಮಣಲ್; ಉಣ್ಣು, ಕೊಣ್ಣು, ಮಳಲ್. 2, it forms an auxiliary in -ಣಿ 2.

ಣ na. 1. the letter ನ pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 5 (Mr. 349).

-ಣಿ na. 2. = -ದ 3, q. v.

ಣಕಾರ na-kāra. the letter or syllable ಣ (Śmd. 11; Kāv. I, 3, 104-108).

ಣತ್ತಡಗಡೈಡಣ nattadga-gaḍaiḍaṇa. a mode of beating time in music (ತಾಳರವ Mr. 81, o. r. ಣತ್ತಡ-; cf. ತನ್ನನ್).

ಣತ್ತ naṭṭa. = ಣಕಾರ. (Śmd. 42. 189. 290. 291; Kāv. I, 3. 104-108).

ಣಾನ್ na-anta. a term ending in ನ್ or ಣ (Śmd. 274. 314).

ತ t. the thirty-sixth letter of the alphabet (Śmd. 12. 21); about its connection with ದ್ see 53. 54. 78. 79. 120. 146. 184. 199. 200. 204-206. 212. 213. 215. 216. 223. 224. 229. 246. 265. 281. 282. 284. 285. 287-289. 381. 385. 386; about that with ಟ್, 199. 214. 215. 282. 285. 287; about that with ಲ್, 30; for other connections see e. g. ಪದಿ, ಪನ್, ಪಯಿನ್, ಒಪ್ಪಯ್; ಚೇಟ್, ತೇಟ್; ಜೇನ್, ತೇನ್; ಸೋಗಿ ತೋಗಿ; ಬಿಂಗು, ತಿಂಗು; ಜೂಗು, ತೂಗು.

ತ ta. 1. the letter ತ pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 6 (Mr. 349). 3, N. of a certain metrical foot (Ch.; Mr. 363).

-ತ ta. 2. = -ದ 2, in -ಇನ್ತ 1.

-ತ ta. 3. an affix, e. g. in ಆತಂ, ಉತಂ, ಈತಂ (Śmd. 182). ಅಜಾತಂ, ಕಡಿತಂ, ಉಜಾತಂ, ಏತಂ, ಓತಂ, ಎತಂ, ಪೂತಂ (246, 247).

ತ ta. 4. = ತರ್-, etc., e. g. ತಗೊಮ್ಮೋಣ (ಉಪಚಯ, ಪಂ ಗ್ರಹಣ Ch.).

ತೆ tam. = ತನ್ 2, etc. he, etc. ತಂ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದಂ (J. 4, 16). ತಂಸೂಕು tamṣūku. a note of hand, a bond (My.; Mhr., H. ತಮಾಸೂಕ).

ತಃ taḥ. ತಸ್. from that, from. see ಅನ್ಯತಸ್, etc.

ತಕ್ tak. = -ತ 4, ತೇರ್-, etc., ತೆಗೆದು. a P. p. of ತೆಗೆ 1, in ತಕ್ಕೊಳ್ಳು, ತಕ್ಕೋ (= ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು, etc.; My.; Bp. 48, 6; B. 1, 15; 2, 17; Si. 260. 388). — ತಕ್ಕೊಳ್ಳು ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. rep. (B. 4, 126).

ತಕ್ಕ takka. = ತೆಕ್ಕ. an imitative sound. — ತಕ್ಕ ತಕ್ಕನೆ. rep. quickly (of dancing, My.; Te. ತಕ್ಕತಕ್ಕ.). — ತಕ್ಕ ತಾ. = ತಕ್ಕ ತಕ್ಕನೆ.

(My.). — ತಕ್ಕ ತೈ. a sound used in beating time at dancing (My.). — ತಕ್ಕ ಪಕ್ಕನೆ. reit. = ತಕ್ಕ ತಕ್ಕನೆ. (My.). 2, vehemently, greatly, much (used of boiling. C. Bp. 2, 3; C.; Te. ತಕ್ಕತಕ್ಕ).

ತಕ್ಕತೆ takate. = ತಕ್ಕ, q. v. a tabular statement, etc. (My.).

ತಕ್ಕರಾರು takarāru. a statement or representation in disproof or disallowal, as by litigants, etc.; starting objections; making difficulties; (contesting, My.; Mhr., H., Br.; see Prv. s. ತಕ್ಕೈ 1).

— ತಕ್ಕರಾರು ಅರ್ಜಿ. an appeal against a lower court's judgment, an appeal (Mhr.); a counter-petition (My.).

ತಕ್ಕರೀರು takarīru. = ತಕ್ಕರಾರು. contesting, etc. (My.).

ತಕ್ಕರೀರು takarīru. = ತಕ್ಕರೀರು. an offence, a fault (My.; Mhr., H.).

ತಕಾರ ta-kāra. the letter or syllable ತ (Śmd. 11; Kāv. I, 3; 30-34).

ತಕಾವಿ takāvi. advances made out of the public treasury (My.; Br.; Mhr., H. ತಗಾಳ).

ತಕ್ಕ takka. (P. p. relative of ತಗು; cf. ತಗಪು 2). fit; proper, right, deserving, suitable, salutary, good, etc. (C; Tu.; ಜವಳಿ, ಪಾಸಟಿ Ct. I, 88); a good man; a friend (ಕೇಯ Ct. II, 72; ಹಿತವ Kk. 38; ಪರಮಹಿತವ Śm. 47). [ಅಳಲ್ ತಕ್ಕ ಲಕ್ಷಣ ಸಮ್ಮುರ್ಣವು Pb. 2, 39 va.; ಪೊಲೆಯನಂ ನೆಜ್ಜಿ ತಕ್ಕನೆ ಮೂವು Pb. 12, 92; Ap. 2, 15]. ಪಾಸಕ್ಕ ಅಂಜುಗುಂ ತಕ್ಕಂ (Śmd. 139). ಆತಂಗಿ ಈತಂ ತಕ್ಕಂ (139). ತಜಾಯಲ್ ತಕ್ಕ ಎಳವರ್ತಿಗಳ್; ಬಿಡದೆ ಈಯಲ್ ತಕ್ಕ ಸನ್ನತ್ತಿ; ಮಾತಜಾಯಲ್ ತಕ್ಕ ವಿವೇಕಂ (277). ಬಯಸಲ್ ತಕ್ಕ ಮೋಕ್ಷಂ (8 Cm.). ಪೋಲಿಸುವೊಡೆ ಇವರುಂ ತಕ್ಕರ್ (298). ಸಧೆ ಯಲ್ಲಿ ಇರಲು ತಕ್ಕವನು (ಸಭಾಸದ್, ಸಾಮಾಜಿಕ, etc.); ದಕ್ಷಿಣೆಗೆ ತಕ್ಕ ವನು (ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಧ); ತಕ್ಕ ಹೊತ್ತು (ಪ್ರಸ್ತಾವ, ಅವಸರ); ತಲೆಯನ್ ಅಂಜಿ

ಕೊಳಲ್ ತಕ್ಕವನು (ಶೀರ್ಷಚ್ಛೇದ್ಯ); ಕಾಳಗಕ್ಕೆನ್ನು ಸನ್ನದ್ಧಮಹ ಚತುರಂಗಬಲವನು ತಕ್ಕ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ವಿಭಾಗಿಸಿ ಇರಿಸುವವು (ಪ್ರಾಕೃತ); ಒನಕೆಯನ್ನ ಕೊಲ್ಲಲ್ ತಕ್ಕವನು (ಮುಶಲ್); ಅತಿಥಿಗೆ ತಕ್ಕ ಒಡವೆ (ಅತಿಥ್ಯ); ಗೊಳಿಯಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸುವದಕೆ ತಕ್ಕ ಹೋರಿ (ಅರ್ಪಣ್ಯ); ಚಮ್ಮಟಿಗೆಯನ್ನ ಹೊಡೆಸಿ ಕೊಳಲ್ ತಕ್ಕವನು (ಕಕ್ಕ, ಕರ್ತಾರ್ಹ Nr.). ಹಿಡಿಯಿಸಲ್ ತಕ್ಕ ಹೋರಿ (ಅರ್ಪಣ್ಯ); ಪೂಜಿಸಲ್ ತಕ್ಕವ (ಪ್ರತಿಕ್ಷೇಪ, ಪೂಜ್ಯ Hlā.). ತಕ್ಕವನಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕಿದ್ದರೆ ತಕ್ಕಪ್ಪ ಅದರೂ ಸಿಕ್ಕುವದು (Prv.). see Bp. 56, 21; 61, 56; B. 1, 15, 25; 4, 119, 144; 5, 127; Rāv. 13, 97; J. 6, 35; 26, 11; 30, 51; 31, 31; Si. 236, 264, 319. — ತಕ್ಕದು. — ಅದು 1. that is fit, etc., anything proper (C.). ನೀನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗ ತಕ್ಕದು, it is a fit thing (for) you to go there, i. e. you ought to go there (C.). — ತಕ್ಕನಿತು. — ಅನಿತು. as much as is suitable, etc. (Bp. 17, 8). — ತಕ್ಕನಿರೆ. — ಅನಿರೆ. = ತಕ್ಕನೆ. (ತಕ್ಕ ಹಾಂಗೆ Smd. 210, 356 Cm.). — ತಕ್ಕನೆ. — ಅನೆ. as is or was fit (C.). [ನಿಕ್ಕುವನೊಳ ವಪ್ಪು ದಟಾಂ ತಕ್ಕನನ್ನನಿಜನಿ ಲಕ್ಷ್ಯವುಂ ಲಕ್ಷಣವುಂ Kr. 1, 41]. — ತಕ್ಕ ನ್ನಾಡು. — ಅನ್ನಾಡು. = ತಕ್ಕದು. (Si. 265, 344). — ತಕ್ಕಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. = ತಕ್ಕನಿತು. (C.). — ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ. = ತಕ್ಕನೆ. (C.). — ತಕ್ಕದು. — ಉದು. = ತಕ್ಕದು. (ಯುಕ್ತ, etc. Nr.). [ಇಲ್ಲಿಗಿದು ತಕ್ಕದಿಲ್ಲಿಗೆ ಪೊಲ್ಲದಿವೆನ್ನ ಟಾದು Kr. 2, 4; Ap. 8, 22]. ಪದಾರ್ಥವುಂ ಸಾಧಿಸಲ್ ತಕ್ಕದುದೋಗೊ (Smd. 6). ಪಿರಿಯರೆವೆನ್ನು, ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ಬಯ್ಯುದು ತಕ್ಕದೇ? (258). see Cpr. 3, 68; 3, 135 va.; Abh. P. 9, 152; 11, 22; 14, 93; Rāv. 13, 4.

ತಕ್ಕಡಿ takkaḍi. a balance or pair of scales (ಛಟಿ Si. 490; C.; Tu; T. ತಕ್ಕಡೆ; M. ತಕ್ಕಡಿ; Te. ತಕ್ಕಡಿ; Mhr. ತಾಗಡಿ, ತಾಜನಾ). ತಕ್ಕಡಿ ಬಲ್ಲದೇ ಮನೆಯ ಬಡತನವ? — ತಕ್ಕಡಿ ಸ್ವರೂಪಾ ತಕ್ಕವನೇ ಬಲ್ಲ (Prvs.). see ಅಕ್ಕಡಿ.

ತಕ್ಕಳಿಸು takkaḷisu. to sprinkle, as water (My.; cf. ತಳಿ 1).

ತಕ್ಕಾ ṭakkā. = ತಕ್ಕಿ. (ದಗೆ 1, etc.). deceitful. (Mhr., H. ದಗಾ, deceit, etc.). — ತಕ್ಕಾಬಿಕ್ಕಿ. fraud, dishonest doings (My.; Mhr., H. ದಗಾಬಾಜೀ).

ತಕ್ಕಾಳಿ takkaḷi. the tomato or love-apple, Lycopersicum esculentum Mill. (St. & Pl.; T., M.; Te. ಟಕ್ಕಲಿ).

ತಕ್ಕಿ takki. = ತಕ್ಕಾ. — ತಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿ. = ತಕ್ಕಾ. (My.).

ತಕ್ಕಲೆ takkile. = ತಗ್ಗಿ No. 1. (Tbh. of ತರ್ಗಾರಿ). vegetable. — ತಕ್ಕಲೆಗಿಡ. the tree Sesbania aegyptiaca Pers. (Aeschynomene sesban, Burm. Lin.; ಜಯ, ಜಯನ್ನಿ, ತರ್ಗಾರಿ, ನಾದೇಯಿ, ವೈಜಯಂತಿಕೆ, ತಗ್ಗಿ ಸೊಪ್ಪಿನ ಗಿಡ Si. 137; Te. ತಕ್ಕಲೆ, ತಕ್ಕಲಿ, ತಕ್ಕಲೆ, ತಕ್ಕಿ, ತಕ್ಕಡೆ).

ತಕ್ಕಿಸು takkisu. = ತಕ್ಕೆಯ್ನು, etc. (Rām. 6, 45, 28).

ತಕ್ಕು takku. 1. largeness, greatness, exalted position (ಸಿರಿ Ct. I, 36; Abh. P. 14, 95; T. ತಗ್ಗು, ತಂಜ, ತಡವು, ತಡಿಪ್ಪು, greatness = ಪೆರುಮ್; ತಗ್ಗುಡಿ, a crowd; cf. ತನೆ 2, ತಾಮರೆ, ತಕ್ಕನೆ). [ತಕ್ಕಿ ನಗ್ಗದ ಬಾಡಂಗಳನಾಯ್ತು ಕೊಟ್ಟು ತಡೆದಂ ಪೋ ಸಾಲು ಮೆನ್ನುನ್ನಂ Pb. 2, 53]; (Cpr. 10, 83). — ತಕ್ಕಟ. — ಅಟ. greatness to be ruined, to be brought low (Abh. P. 6, 9; 9, 58); to sacrifice one's exalted position (9, 152). — ತಕ್ಕುಗಿಡು. — ಕಿಡು. to lose one's greatness, to be brought low or humbled (Abh. P. 11, 52; 13, 126 va.; 14, 11).

ತಕ್ಕು takku. 2. love, affection (ನೇಹ Ct. II, 36; ಅಪ್ಪುಟ, ಕಾದಲ್, ನಲ್, ಎಪಕ, etc., ಸ್ನೇಹ, Ss.; Cpr. 6, 21; T. ತಂಗ್ಗಿ, ತಗವು; M. ತಂಗ); desire (Abh. P. 11, 51 va.; 13, 21).

*ತಕ್ಕು takku. 3. valour. ನಡೆ ತನ್ನರಾಜಿಗರ್ವಲದಲರಾತಿ ನಾಯ ಕರುಮೊರ್ವರನೊರ್ವರೆ ಗೆಲ್ವ ತಕ್ಕಿನೊಳ್ Pb. 10, 52; Ap. 14, 134.

ತಕ್ಕುಮೆ takka-ume. fitness, etc. (Smd. 248).

*ತಕ್ಕುಮೆ takkūrme. reputation, fame. ಬಟ್ಟೊಡೆನ್ನ ಕುಲಮುಂ ತಕ್ಕುಮೆಯುಂ ಮಾಸದೇ Pb. 1, 71. cf. ಕೂಮೆ.

ತಕ್ಕ takke. 1. = ಟಕ್ಕೆ 2, ತಟ್ಟು 2, ತರ್ಕ, ತಟ್ಟಿ, ತಟ್ಟು, ತೆಕ್ಕಿ, ತೆಕ್ಕಿ 1. embracing; an embrace (J. 6, 34; 28, 5). 2, the amount of wood, etc., that can be grasped with the arms at once (My.). — ತಕ್ಕ ಕೊಳ್. to embrace. ತರ್ವಾಸಿ ನಿನ್ನ ಸಜ್ಜೆಗೆ ಕೆಳದಿಯರ್ ಏಂ ತಕ್ಕ ಕೊಣ್ಣು ಹೋದರ್ ವಿರಹಾಕುಲಿಯರ್? (Smd. 133). — ತಕ್ಕೆ ಗೊನ್ನಿಸು. — ಒನ್ನಿಸು. to link (to oneself) for an embrace, to embrace (J. 26, 21).

ತಕ್ಕ takke. 2. = ಟಕ್ಕೆ 3, ತಕ್ಕು 1, ತಕ್ಕೆ 2, ತೆಕ್ಕೆ 2. joining, coupling; an associate, a mate (used of animals, My.). 2, an accumulation, a heap (as of grass, etc.), a number of persons or beasts assembled together, a putting together (of clothes, etc., My.). — ತಕ್ಕ ಹಾಕು. to tie any restive animal to a tame one (My.).

ತಕ್ಕೆಯ್ನು takkeysu. = ತಟ್ಟು 1, ತರ್ಕೆಯಿಸು, ತರ್ಕವಿಸು, ತರ್ಕಿಸು, ತರ್ಕೆಯ್ನು, ತಟ್ಟಿಸು, ತಟ್ಟಿಯ್ನು. to embrace, etc. [ತಕ್ಕೆಯ್ನು ಭುಜತುಪ್ಪು ಲಿಂಗ ಸ್ಪರ್ಶನವ ಮಾಡದೆ ಅಕ್ಕಿ ಹಾ! ಸಂಸಾರ ವೃಥಾ ಹೋಯಿತಲ್ಲ Bv. 516]; (Bp. 59, 24; Rām. 1, 16, 17; J. 2, 49; 4, 60, 72).

ತಕ್ಕೊಳ್ಳು takkoḷḷu. to take. see s. ತಕ್ಕ.

ತಕ್ಕೋಲ takkoḷa. the tree Pimenta acris. 2, a particular fragrant drug (ದ್ವಿಜೆ, ಹರೇಣು, ರೇಣುಕೆ, ಭಸ್ಮಗನ್ನಿ, etc., ರೇಣುಕೆ ಎನ್ನುವ ಗನ್ನದ್ರವ್ಯ Si. 152; M.: Illicium anisatum; Te.: Clerodendrum inerme Heyne; T.: different kinds of perfume).

ತಕ್ಕೋಲಕ takkoḷaka. the aromatic fruit of Clerodendrum inerme (My. Amara).

ತಕ್ಕ takte. = ತಕ್ಕೆ. a tabular statement, list, etc.; an account of particulars, as of receipts, expenses, etc. (My.; Mhr., H. ತಕ್ಕಾ; Br.).

ತಕ್ಕ takya. a pillow, a cushion, or pad (Mhr., H. ತಕ್ಕಾ). ತಿಪ್ಪೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಣ್ಣುವನಗೆ ತಕ್ಕ ಯಾತಕ್ಕೆ? (Prv.).

ತಕ್ಕ takra. buttermilk with a fourth part of water (according to others with still more water; ಅಳಿ Mr. 182). see ಅಳಿ, ಕಬಲ್. ತಕ್ಕ ರಕ್ಕನಿಗೆ ಸಹಾ ದುರ್ಲಭ (Prv.). see Prv. s. ಶುಕ್ಕ.

ತಕ್ಕಬಲಿ takra-bali. a kind of dish or food. ಮೂಲಂಗಿ ಮೊದಲಾದವು ಉಳ್ಳಿ ಅಲ್ಲಂಗಳೊಳ್ ಪುಳಿನರಸಲ್ ಅವು ತಕ್ಕಬಲಿಗಳಕ್ಕುಂ (Mr. 219).

ತಕ್ಕ takṣa. a cutter; a carpenter.

ತಕ್ಕಕ takṣaka. a carpenter. 2, one of the principal serpents of pātāla. 3, N.

ತಕ್ಕಣ takṣaṇa. Tbh. of ತಕ್ಕುಣ. (My.; Te.).

ತಕ್ಕೀರು takṣīru. = ತಕ್ಕಿರೇರು. an offence. (My.).

ತಗ taga. 1. = ತಗವೆ, ತಗೆ 2, ತಡ 1, ತೆಯ್ಯು. stop, delay, etc. (ತಡದರ್ಥಂ Ct. I, 46; see ತಗೆ 1, ತಂಗು).

ತಗ taga. 2. = ತಗದು 1, ತಗೆದು. P. p. of ತಗೆ 1. see J. s. ತಗೆ 1 (ತಗ ತಗವ, ತಗ ತಗದು).

ತಗಣಿ tagaci. = ತಗಣಿ, etc. a kind of plant. (ಪ್ರಪುನ್ನಾಡ, ಪ್ರಪುನಾಟ, ಏಡಗಣ, ದದ್ರುಳ್ಳಿ, ಚಕ್ರಮರ್ಧಕ, etc. Nr. a; My.; Sk. ತರ್ಕಣ, ತರ್ಕಲ, ತರ್ಕುಟ).

ತಗಣಿ tagace. = ತಗಣಿ, etc. (Hila.; My.). 2, the under-shrub *Cassia occidentalis* L. (St. & Pl.). 3, the Indian mulberry tree, *Morinda citrifolia* L. (St. & Pl.). see ದೊಡ್ಡ.

ತಗಜೆ tagaje. = ತಗಜೆ, etc. (Nr. b).

ತಗಡಿ tagadi. = ತಗಡಿ. fraud. (My.).

ತಗಡು tagadu. metal beaten into a plate, a flat piece or sheet of metal (My.; Te., M. ತಗಡು, ತಗಡು; Mhr. ತಕಟಿ). see B. 3, 36; 4, 96. 124; Prv. s. ಬೇಗಡೆ.

ತಗಣಿ tagani. = ತಗಣಿ, ತಗುಣಿ, ತಿಗಣಿ, ತಿಗುಣಿ. a bug (S. Mhr.; B. 1, 24; Tu. ಚಗುಣಿ, ತಗುಣಿ; Mhr. ಡೇಕೂಣ). — ತಗಣಿ ಗೊಮ್ಮು. — ಕೊಮ್ಮು. a peculiar thing or article of a peasant's cart (S. Mhr.).

ತಗಣೆ tagane. = ತಗಣೆ, etc. (My.). ತಗಣೆ ಉಪದ್ರವ ಮಗಳಿಗೂ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). ತಗುಣಿ. see Sp. s. ಒಕ್ಕಲಿಕ್ಕು.

ತಗದು tagadu. 1. = ತಗ2, ತಗದು. P. p. of ತಗ1, q. v.

ತಗದು tagadu. 2. (fr. ತಗು). that is not fit or proper [ಅವನನ್ನು ಪೇಟಾಂ ಪೇಟಾಂಡೆ ತಕ್ಕದು ತಗದುಮನುನಜಾಯಲಕ್ಕುಂ Vr. 116, 3]; (Abh. P. 14, 93).

ತಗರ್ tagar. 1. to be stopped or impeded; to impede, etc. [ಒದಲುತ್ತುಂ ಪುತನ್ನು ತಾಗಿ ತಗರ್ದಂ ಗಂಗಾಸುತಂ ಭೀಮನಂ Pb. 11, 10]; (ಗತಿಬನ್ನ ಸಂದ. Dh., Sm. 104; ತಗಿ ಸಂದ. II, Kk. 93).

ತಗರ್ tagar. 2. ತಗರು. = ಟಗರು, etc. a ram (ಅಜಭೇದ ಸಂದ. Dh.; ಅಜ ಸಿಂ. 104; ಏಲಕ, ಏಡಕ, ವೃಷಿ, ಮೇಷ, etc. Nr.; My.; Te.; Bp. 29, 4; Mhr., H. ತಗರ, ತಂಗಡಿ). [ಅನೆ ತಗರೊಳೋ ರಸ್ತೆ ಶ್ರುದು Vr. 34, 18; ತಗರ ಬೆನ್ನಲಿ ಹರಿವ ಸೋಣಗನನೆ Bv. 641]. — ತಗರ್ದೇರ. — ತೇರ. having a ram for his vehicle: fire (ಅನಲ ಸಿಂ. 11). — ತಗರ್ವಣಗಿಸು. — ಪಣಗಿಸು. to cause rams to fight (J. 6, 39).

ತಗರ tagara. 1. = ತನರ, etc. Tbh. of ತಮರ or ತ್ರಪ್ಪ. tin (My.; Te., T., M.).

ತಗರ tagara. 2. a shrub with fragrant white flowers, cultivated in gardens, *Tabernaemontana coronaria* Br. (ನನ್ನಿವಟ್ಟು Mr. 123; Te. ತಗರೆ. = ನನ್ನಿವರ್ಧನ).

ತಗರ್ಚೆ tagarce. = ತಗರ್ಚೆ, etc. a kind of plant. (ಪ್ರಪುನ್ನಾಡ, ಏಡಗಣ, etc. Si. 159). [Tu. ತಜಂಕ್].

*ತಗರ್ತಲೆ tagartale. a kind of arrow? ನಾರಾಜಂ ತಗರ್ತಲೆಯಂ ನೆಜನನ ಕಣಿ ಗಲೆಯಮ್ಮು Pb. 13, 39.

ತಗಲಿಸು tagalisu. = ತಗಲಿಸು, ತಗುಲಿಸು. to cause to come in contact with, etc. ಜೈತ್ರದಲಿ ಮೈತ್ರನಾದರೂ ಮೆಯ್ ತಗಲಿಸ ಕೂಡದು (Prv.).

ತಗಲು tagalu. = ತಗಲು, ತಗುಲು, ತಗುಳ್. to come in contact with; to touch; to hit (v. i., My.; Te. ತಗಲು, ತಗುಲು); to have sexual intercourse with (My.). ತಗಲಿ ದನನಿಗೆ ಹಗಲಿರುಳೇನು? (Prv.). see Si. 198, 247; B. 3, 45. 82; 5, 56. — ತಗಲಗೊಡು. — ಕೊಡು. to allow to come in contact, etc. (B. 5, 224). — ತಗಲು ಹಾಕು. (i. e. ತಗಲ-). to bring into con-

tact, to join, to attach (My.). ತಗಲು ಹಾಕಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಸಂಗೊಡ, ಸಂಕಲಿತ Si. 379; see also 303).

ತಗಲು tagalu. = ತಗುಲು, ದಗಲ್, q. v. (B. 4, 51; T. ತಗಲ್).

ತಗಲುಗಾಣ tagalu-gaṇa. a dishonest man, a cheat (My.). ತಗಲುಗಾಣನಿಗೆ ಬಗಲ ಮೇಲೆ ಜ್ಞಾನ (Prv.).

ತಗವುದು tagavudu. = ತಗವು 1. see s. ತಗ1

ತಗನೆ tagave. (fr. ತಗಿ). = ತಗ1. stop, delay; an impediment. ತಗವಪ್ಪಿಡೆ (=ತಗನೆ ಅಪ್ಪಿಡೆ, Smd. 67, o. r. ತೆ-).

ತಗಹು tagahu. 1. = ತಗವುದು. an obstacle; a hindrance, an impediment (ಪ್ರತಿಬಂಧ, ವಿಷ್ಕಂಧ Mr. 433). [ಧ್ಯಾನದ ಧೈಯವಳವಟ್ಟು ಅನನ್ಯ ಪಂಗೆ ತಪದ ತಗಹೆಲ್ಲಿಯದೊ? Cv. 683]. ತಗ ಹಿಂ ಸಿಲ್ಲಿದಂ (Smd. 157).

ತಗಹು tagahu. 2. (fr. ತಗು). connection (Bp. 28, 54; Rām. 6, 13, 8); a continuous line or row; order (ಪರಿವಿಡಿ, ಪಂಕ್ತಿ Sm. 103).

ತಗಹುದು tagahudu. (for ತಗವುದು, 3rd person singular of a verb ತಗಸು, fr. ತಗು). it joins, it comes upon one (Bh. 1, 10, 13).

ತಗಾಡೆ tagāde. urging for payment, dunning (My.; Mhr., H. ತಗಾದಾ). 2, a claim, suit, or dispute (Br., R., as H.).

ತಗಿಣಿ tagile. = ತಗಣಿ, etc. (ಪ್ರಪುನ್ನಾಡ, etc. Si. 159).

ತಗಲಿಸು tagilis. = ತಗಲಿಸು, etc. (My.; Si. 63).

ತಗಿಲು tagilu. = ತಗಲು, etc. (My.). ಒನ್ನ ಕೊನ್ನ ತಗಿಲಿದದು (ಪ್ರಾಥ, ಸಂತತಿ Si. 418; see also 354. 273).

ತಗಿಸು tagisu. = ತೆಗಿಸು 1. to cause to take. (My.; B. 5, 161; cf. ತಕ್-).

ತೆಗು tagu. to be (joined), fit or proper, to suit (T., M., Te.). see ತಕ್ಕ, ತಗದು 2, ತಗಹು 2, ತಗಹುದು.

ತಗುಣೆ tagune. = ತಗಣೆ, etc. (ಮತಕ Mr. 166). ಮೊಗೆ ನೀರಿ ನೊಳಗೊನ್ನು ನೆಗಣ್ ಅಡಿದನ್ನಿಗಿ, ತಗುಣೆ ಹೆಬ್ಬಲಿಯ ಹಿಡಿದನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಗೆಯ ನಮ್ಮುವದು (Sp.).

ತಗುಲಿಸು tagulis. = ತಗಲಿಸು, etc. (My.).

ತಗುಲು tagulu. = ತಗಲು, etc. (My.).

ತಗುಲು tagulu. = ತಗಲು, etc. a trick, fraud. (My.).

ತಗುಲುವಿಕೆ taguluvike. touching, etc. ಬೇನೆ ತಗುಲುವಿಕೆ (ಸ್ವರ್ತ, etc. Si. 392).

ತಗುಸಿ tagusi. decrease, want, deficiency, defect, scarcity (ಕುನ್ನು Bhn. 52; T. ತವಕ್ಕ; see ತವು 1; ತಗು 1).

ತಗುಳ್ tagul. = ತಗುಲು, etc., ತಗುಳು 1. to be joined together; to come near, to approach, to meet, to unite oneself with; to commence (ಸನ್ನಾನ ಕೆ.; ಅಯ್ಯು Smd. Cm. 15. 189. 219. 279. 381; ಪತ್ತು 136; ಕೂಡಿ ಕೊಣ್ಣೆರು 348; ಬರ್ 381). [ಲೇಸಕ್ಕುಮುಭೇದರೂಪಗುಣಮಾಗಿ ತಗುಳ್ಳರೆ ಮೇಣ್ ಶ್ರಿಯಾಪದಂ Kr. 1, 117; Pb. 1, 3; Ap. 1, 5]. 2, to run after; to chase, to pursue; to drive away; to push back (ಅನುಧಾವನ Smd. Dh.). P. p. ತಗುಳ್ಳು, ತಗುಳ್ಳಂ (Smd. 49). see Smd. 80; Cpr. 3, 9; 5, 79; Abh. P. 4, 38; 10, 91 va.; Bp. 3, 36; 21, 20; 37, 19; 51, 67; 54, 36; Rāṣ. 8, 102; Kēv. 4, 99 va.; J. 5, 27; 8, 39; 24, 67; 25, 27. 30; ಬೆನ್ನಗುಳ್.

ತಗುಳಿಸು taguḷisu. to chase, to drive away (Bp. 60, 27).

ತಗುಳು taguḷu. 1. = ತಗುಳ್. to be joined. P. p. ತಗುಳಿ. (Bp. 13, 21, 23; 43, 52; 50, 54, 80; 57, 37; 59 sum; Bhāgavata 10, 17, 21).

ತಗುಳು taguḷu. 2. coming near, etc. — ತಗುಳು ಮಗುಜು. approaching and receding (J. 22, 29).

ತಗುಳು taguḷu. 1. to join (v. t.), to attach, to put to [ನುಡಿಯಂ ತಗುಳ್ಳೆ ನೋಟಂ ನುಡಿ ಪರಿಚಯಮಂ ತಗುಳ್ಳೆ Kr. 3, 203; Pb. 6, 24]; (Cpr. 6, 64 va.). ಕೋಡ ಮೊನೆಯೊಳ್ ತಗುಳ್ಳೆ ಸೂನುಗಿತ್ತಿ (Rā. 6, 11 va.). 2, to join oneself to, to get to, to come under the rule of. ಆರೆ ವಸ್ತುವಿನರ್ಥಮನ್ ಉಸಿರುತ್ತರೆ ಸಂಹಿತೆಯಂ ತಗುಳ್ಳುವುದು (ಆಯ್ದುವುದು, Smd. 77 Cm.). 3, to undertake anything, to engage in (ಉದ್ಯೋಗ Smd. Dh.); to employ. ಕೊಪ್ಪೆ ಸಕ್ಕದಮಂ ತಗುಳ್ಳಿ (Smd. 78).

ತಗುಳು taguḷu. 2. (to put fire to), to set on fire, to kindle, to damage with fire (ಅಗ್ನಿಬಾಧನ Smd. Dh.; cf. ತಾಗುಳ?).

ತಗುಳ್ಳೆ taguḷpa. the state of being joined, union (Cpr. 8, 96).

*ತಗುಳ್ಳು taguḷpu. = ತಗುಳ್ಳು. ನೆಲನಂ ಪರ್ವತ ಬಳ್ಳಿಗಂ ಚದುರ ನೊಳ್ ಮೈಮೈಯೊಡವುಟ್ಟು ತಳ್ಳಲರಾ ಕೋಮುಕೆಗಂ ತಗುಳ್ಳು ಪೊವೊ ನೈನ್ನಕ್ಕುಂ Ap. 12, 19.

ತೆಗೆ tagge. 1. to stop, to arrest, to obstruct, to impede; to stun (ಪ್ರವೃತ್ತಿ Smd. Dh.; ತಗರ್ Smd. II; T. ತಗ್ಗೆ; see ತಂಗು 1, ತಡೆ 1). P. ps. ತಗ, ತಗದು, ತೆಗೆದು. ತೆಗೆದುದು (ತಳ್ಳಿಯುತ್ತುದು, ಅಳಿಕೆದುದು, ಅಣ್ಣಲೆದುದು, etc., ಪ್ರತಿಪತ್ 3s.). ತಗದುದು (ತಡ್ಡಮದು Kk. 93; Cpr. 9, 102 va.). ತಗ ತೆಗೆವ (J. 12, 22). ತಗ ತಗದು (J. 3, 39). — ತಗವುತ್ತು = ತಗದು 1. arresting. 2, an impediment (ವಿಷ್ಣುಮೃತ್ಯು ಪ್ರತಿಬಂಧ Hla.). 3, a trap, a snare (ಉನ್ಮಾಥ, ಕೊಟೆಯನ್ತು Hla.).

ತೆಗೆ tagge. 2. = ತಗ 1, etc. stopping, etc. — ತೆಗೆವುಗಿಲ್. — ಮುಗಿಲ್. an obstructing cloud: the state of being greatly clouded (Abh. P. 9, 84).

ತಗೈರು tagairu. dismissal, turning out (My.; Br. H.).

ತೆಗೆಚ್ಚಿ taggaeci. = ತೆಗೆಚ್ಚೆ, etc. a kind of plant. (ಪ್ರಪುನ್ನಾಡ, ಎದಗಜ, etc. Si. 159).

ತೆಗ್ಗಿ taggi. = ತಕ್ಕಿಲೆ. vegetable. (ಜಯ, ಜಯನ್ತಿ, ತರ್ಕಾರ, etc. Mr.; ಜಯ, etc., ತಕ್ಕಿಲೆ ಗಿಡ Si. 137). 2, N. of a tree (ಕರಿ Mr. 118). 3, a large shrub, Clorodendron phlomidis L. f. (St. & Pl.). see Bp. 45, 41.

ತಗ್ಗಿ taggi. tuggee, the practice of strangling and robbing, the practice of child-stealing (My.; H. ತೆಗಿ?).

ತೆಗ್ಗಿಸು taggisu. to make low; to bow, as the face or head; to lessen; to appease (My.; B. 4, 181). ತೆಗ್ಗಿಸಲ್ ಪಟ್ಟು (ಪಾಪ, ಕಮಿತ Nr.).

ತೆಗ್ಗು taggu. 1. = ತಗುಳ್, ತಟ್ಟು. to be or become low; to be depressed; to be bent down or inclined; to stoop (v. i.); to be humble, to humble oneself; to become less, to decrease; to fall in price; to be

appeased, etc. (C.; Te. ತಗ್ಗು, ತಟಗು, ತಟುಗು; Tu. ತಗ್ಗು). ತಗ್ಗಿದ ನೆಲ (ಪ್ರವಣ Nr.). ತಗ್ಗಿ ಇರ್ಪುದು (ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಪ್ರ, ಸ್ಯಂಚಿತ Mr. 449). ತಗ್ಗಿದವ ಎನ್ನಿಗೂ ಮಗ್ಗಾಗೆ (Prv.). see Cpr. 2, 44; Bp. 13, 25; 21, 40; 28, 55; 45, 41; 47, 16; Prv. s. ಮೆಟ್ಟು 1.

ತೆಗ್ಗು taggu. 2. = ತರಗು, ತಾಗು 4, ತೆಗ್ಗು. low ground; the state of being low; a depression, a sinking; a declivity; a hole; a flat, a valley; diminution; decrease; diminutiveness; scarcity, dearth; etc. (C.; Te.). ತಗ್ಗಿದ ಗುಜ್ಜು (ಪಾಪ, ಸೀತ, etc. Si. 372). ಅಗಲ ಉದ್ದಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ತಗ್ಗುಗಳಲ್ಲವೇ ಇರುವುದು (ಸಿಫ 400). (Dp. 63. pallavi). see Prv. s. ಬೊಗ್ಗು 1. — ತಗ್ಗುಳು. — ಅಳು. a dwarfish man (My.). — ತಗ್ಗುಗದ್ದೆ. a low paddy-field. ತಗ್ಗುಗದ್ದೆಗೆ ಮೂಜು ಬೆಳೆ. ಎತ್ತರ ಗದ್ದೆಗೆ ಏನೆ ಬೆಳೆ (Prv.). — ತಗ್ಗು ದವಸ. dear grain (My.). ತಗ್ಗು ದವಸಕ್ಕಾಗಿ ಹಗ್ಗು ಕೊಂಡು ಹಾಗೆ (Prv.). — ತಗ್ಗು ದಿನ್ನೆ. dale and hill, low and rising ground, flats and prominences (My.; B. 4, 66). — ತಗ್ಗು ನೆಲ. = ತಗ್ಗು ಭೂಮಿ. (My.). — ತಗ್ಗು ಬುಟ್ಟು. — ಉಬ್ಬು. = ತಗ್ಗು ದಿನ್ನೆ. (My.). — ತಗ್ಗು ಭೂಮಿ. low ground; a flat (My.; B. 4, 116). — ತಗ್ಗು ಮುಗ್ಗು. ups and downs, unevenness (My.; ವಿಷಮ G.; Te. ತಗ್ಗು ಮೊಗ್ಗು). — ತಗ್ಗು ಶ್ರುತಿ. a note below the key, a deadened or muffled tone (My.).

ತೆಂ-ತೆಗ್ಗಿ. ತೆಜ್ಜೆ. = ತಣ್ಣ, ತಣ್ಣ 1-, ತಣ್ಣ 2-. coolness. — ತೆಂಗದಿರ್. — ಕದಿರ್. = ತಣ್ಣದಿರ್. a cool ray. — ತೆಂಗದಿರ್. — ಅ 3. = ತಣ್ಣದಿರ್. who has cool rays: the moon (ಚನ್ನಿರ Kk. 11 b). — ತೆಂಗದಿರ್ಗಲ್ಲು. — ಕಲ್ಲು. = ತಣ್ಣೆ. (ಕೆವ. 1, 30). — ತೆಂಗದಿರ್ ವಕ್ಕಿ. — ಪಕ್ಕಿ. the Greek partridge, as subsisting upon moonbeams (ತೆಜ್ಜೆ Kk. 21). — ತೆಂಗಾಳಿ. = ತಣ್ಣಾಳಿ. a cool breeze. ತೆಂಗಾಳಿ ಕಣ್ಣಿರೆ ಮಂಗಳವಾರೂ ಉಲ್ಲಾಸಿಸುತ್ತದೆ (Prv.). see Bh. 1, 5, 5, 10; J. 2, 63; 3, 5; 17, 40; 30, 19. — ತೆಂಗೊಳ. — ಕೊಳ. = ತಣ್ಣೊಳ. a cool pond (Rā. 2, 37; V. 4, 3; J. 30, 36).

ತೆಂಕೆ taṅka. = ಬೆಂಕೆ, etc. a stone cutter's chisel. (Sk.).

ತೆಂಗಳೆ taṅgaḷa. = ತೆಂಗಳು. (My.; Te. ಚಂದಿ, ಚಂದ್ರ). ಹಂಗಿನ ಆರಮಣಿಸ್ತೆ ಇಂಗಡದ ಗುಡಿ ಲೇಸು; ಭಂಗಬಟ್ಟು, ಉಪ್ಪು ಬಿಸಿದುನ್ನ ಕಿನ್ನಲು ತೆಂಗಳೆ ಲೇಸು! (Sp.).

ತೆಂಗಳೆ taṅgaḷu. = ತೆಂಗಳೆ. any cold food, as rice, bread, etc., stale food (My.). [Tu. ತಣ್ಣಾಣ]. ಇದ್ದ ತೆಂಗಳು ನಸಗಿಕ್ಕು, ನಸಗನ್ನೆನ್ನಿಗೂ ಹಸಿವಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. — ಉದಕ್ಕಿಲ್ಲದವ ಮೆಲ್ಲಗೆಗೆ ಹೇಸ, ಉಪ್ಪುಕ್ಕಿಲ್ಲದವ ತೆಂಗಳಿಗೆ ಹೇಸ. — ಎಂಜಲಿಗೆ ಹೇಸದವರು ತೆಂಗಳನ್ನ ಬಿಟ್ಟಾಳೇ? — ತೆಂಗಳನ್ನ ಬಿಟ್ಟಿ ಗಣ್ಣಿನ ಹಸಿವೆ ಅಜಾಯಳು (Prv.). ತೆಂಗಳ ಮೂಸ (My.; B. 5, 287). see Prv. s. ತೆಂಗಿ and ತಮ್ಮ.

ತೆಂಗಿ taṅgi. a younger sister (C.; T. ತೆಂಗೈ, M. ತೆಂಗಿ; Tu. ತೆಂಗಾಟ; Te. ಚೆಟ್ಟೆ, ಚೆಟ್ಟೆ). [ಇನ್ನು ತೆಂಗಿ ತೆಂಗಿಗೆ ಬಿಡುವುದು ತನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವವಿಲ್ಲದಂ ಪುರುಷೋತ್ತಮಂ. Pb. 5, 26]. ತೆಂಗಿಯ ಅಧಿಪತಿ (ಶ್ಯಾಲಕ Mr. 313). ತೆಂಗಿ ಬಡವನಾದರೆ ತೆಂಗಳ ಹಿಟ್ಟಿಗೂ ಗತಿಯಿಲ್ಲವೇ? (Prv.). it is often used as an epithet of endearment for a female younger than oneself. see Bp. 3, 23; 24, 35; B. 1, 80, 81; 4, 177; Si. 191, 192; J. 30, 51; 31, 29; ಕಿಜುದಂಗಿ. — ತೆಂಗಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮ. = ತೆಂಗಿ. (My.; B. 3, 53).

ತೆಂಗು taṅgu. 1. = ತಳುಗು, ತಾಗು 3. to stop; to stay, to tarry, to sojourn, to lodge (My.; Tu., T., M. ತಂಜು, ತಜ್ಜು; see ತೆಗೆ 1, ದಕ್ಕು 1). ಊರು ಬಿಟ್ಟು, ಹೊಲಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿದರು. — ಕಾಶಿಗೆ ಹೋಗಿ ತೆಂಗಿದರೂ ಕಾಶಿನ ಆಳೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲ (Prv.).

ತೆಂಗು taṅgu. 2. stoppage, halt; a day's journey (My.). — ತೆಂಗುಮನೆ. a lodging house (My.).

ತೆಂಗು taṅgu. = ಟಿಂಗು. (My.; Si. 271. 279). 2, tight (My.; Mhr., H.).

ತೆಂಗುಡ taṅguḍa. = ತೆಂಗು, ತೆಂಗುಳ. a horse's or an elephant's trappings (ಗುಣ, ಟಂಚೆ, ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ Kk. 58, o. r. ತೆಂಗುಳ).

ತೆಂಗುಳ taṅguḷa. = ತೆಂಗುಡ, q. v.

*ತೆಂಗಿ taṅge. = ತಂಗಿ. ಮುರಾಯ ತೆಂಗೆಯನಪ್ಪುಕೆಯ್ P. 4, 34; Ap. 8, 15 va.

ತೆಂಗೇಡಿ taṅgeḍi. the plant Cassia auriculata Lin. (My.; Te. ತೆಂಗಡಿ, ತೆಂಗೇಡು; M. ಚಿಮುಡೆ). — ತೆಂಗೇಡಿ ಬೊಬ್ಬಡೆ. chips of ತೆಂಗೇಡಿ (My.).

ತಟ್ಟಣ taṭ-ṇa. Tbh. of ತತ್ತ್ವಣ. forthwith, etc. (My.).

*ತಜಿನೆವಣಿಯಿಗೆ tajine-paḷayige. a royal flag? ಪಾಳೆದ್ದಜಂಗುಂ ತಜಿನೆವಣಿಯಿಗುಂ...ಮೊದಲಾಗೊಡೆಯ ರಾಜ್ಯ ಚಿಹ್ನೆಂಗರ್ V. 133, 19.

ತಜಿವಿಜಿ tajiviji. = ತಜಿವೀಜು. (My.).

ತಜಿವೀಜು tajiviju. investigating; planning, contriving, arranging (My.; Mhr., H. ತಜಿವೀಜು).

ತಜ್ಜ tad-ja. produced at that moment: immediate, instantaneous. (R.).

ತಜ್ಜ ತಾ tad-jā. knowing that; a knowing or intelligent man. (R.).

ತೆಂಜಾವೂರು taṅjā-ūru. Tanjore (B. 4, 81; My.; T. ತಂಜೈ, ತಂಜಾವೂರು).

ತಟಿ taṭa. 1. a sound in imitation of beating or throbbing. (cf. ತಟ್ಟು 1, ತಾಟ; Sk. ತಟಿತಟಿ, rumbling, etc.). — ತಟಿ ಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. to hammer, as a goldsmith (My.). 2, to wander about (My.). — ತಟಿ ತಟನೆ. rep. with repeated blows (Bp. 14, 17; cf. Mhr. ತಾಡಕನೆ, ಥಡಥಡ). 2, with repeated throbs or pulsations (2, 34; Te. ತೊಟಿ ತೊಟಿ). — ತಟಿ ಶಟಿ. reit. = ತಟಿ ತಟನೆ No. 2. (My.). 2, danger to life, extreme peril (ಪ್ರಾಣ ಬಾಧೆ Bhn. 66, o. r. only ತಟಿ). ತಟಿಕಿನಿನ್ದ ತಟಿ ಪಟವಾಯಿತು (Prv.).

ತಟಿ taṭa. 2. = ತೊಟಿ. an imitative sound. — ತಟಿ ತಟನೆ. rep. in many drops. ತಟಿ ತಟನೆ ಕಡ್ಲೇರು ಸುರಿ (My.).

ತಟಿ taṭa. 3. (T. ತಟ್ಟು, scarcity; cf. ತಡ 3). — ತಟಿ ಮಟಿ. reit. deficiency, insufficiency, as of food; difficulty, trouble (My.; V. 38, 33). cf. ತಟ್ಟುಮುಟ್ಟು.

ತಟಿ taṭa. 4. probably a meaningless prefix. ತಟಿವಟಿ. -ಮಟಿ. = ಅಟಿಮಟಿ. fraud, trickery, untruth (My.; Te. ತಟಿಮಟಿ, ತಟಿಮಡಿ). — ತಟಿವಟಿಗಾಟ. a deceitful man, a liar (My.).

ತಟಿ taṭa. = ತಡ, (ತಡಿ, ತಡೆ), ದಡ. the declivity or side of a hill (ಸಾನು, etc. ಗಿರಿಯ ಪೊರೆ Mr. 96). 2, a bank or shore (ದಡ Ct. II, 91; Nn. 51); a bound. 3, a term applied to certain parts of the human body, which have, as it were, sloping sides (see s. ಕಕುಡ್ಡ 3). 4, a field. 5, the sky or horizon. — ತಟಿವುಚ್ಚು. -ಉಚ್ಚು. to free oneself, or deviate from the boundary, to go beyond ordinary limits; to pierce right through (Bp. 22, 10; 40, 4; 46, 33).

ತಟಿಕು taṭaku. = ತೊಟ್ಟು 4. a drop, as of water, honey, etc. (My.; B. 4, 2); a small quantity, a little (ತೊಂಚ,

ತುಸ, ಅಲ್ಪ, ತುಟಿ, etc. Si. 370; My.; B. 3, 95). ತಟಿಕು ಬಿದ್ದು, ಮುಠಾ ಕಡಿಸಿತು. — ತಟಿಕಿನಿನ್ದ ತಟಿಪಟವಾಯಿತು (Prvs.).

ತಟಿಕ್ಕನೆ taṭakkane. 1. = ತೊಟಿಕ್ಕನೆ. in drops (My.).

ತಟಿಕ್ಕನೆ taṭakkane. 2. = ಚಟಿಕ್ಕನೆ, ತಟಾರನೆ. quickly, suddenly (My.; Te. ತಟುಕನೆ). ತಟಿಕ್ಕನೆ ಸೀತ (My.). ತಟಿಕ್ಕನೆ ದೀಪವನ್ನು ಅಜ್ಜಿಸಿದನು (My.).

ತಟಿಜ taṭa-ja. born on or near the shore (Cpr. 1, 92).

ತಟಿವಾಣೆ taṭavāṇi. a female of the taṭtu breed (R.; Mhr., H. ತಟಾಣೆ; Br., T. ತಟ್ಟುವಾಣೆ; see ತಟ್ಟು 2). 2, a trickish, deceitful woman (My.).

ತಟಿಸು taṭasu. = ತಡಸು 3. N. of a plant (ನಟಿಲ Mr. 120, o. rs. ತಡಸು, ನಟಿಲ, ನಿಂಳ).

ತಟಿಸ್ತ taṭa-sṭha. situated on a bank or shore; standing near; indifferent, neutral; standing still; awaiting intently (Sk., Mhr.). ತಟಿಸ್ತನಾದವನಿಗೆ ತಟ್ಟೆಯೇನು? (Prv.).

ತಟಾಕ taṭāka. = ತಡಾಗ, q. v. a pond, etc. (ತೀರ್ಥ, ಕೆಜಿ Nn. 48; ಜಲಾಧಾರ, ಕೆಜಿ Mr. 417).

ತಟಾಕಬುನ್ದನ taṭāka-bandhana. the embankment of a tank (ಕೆಜಿಯು ಎರಿ Nn. 99).

ತಟಾಯ್ taṭāy. a contraction of ತಟ್ಟಿ ಹಾಯ್, to proceed after having touched, to pass by or over, as a village, a river (My.). ತಟಾಯ್ವು or ತಟಾದು ಹೋಗು (My.). 2, to pass right through, as a ball (My.).

ತಟಾಯಿಸು taṭāyisu. (i. e. ತಟ್ಟಿ ಹಾಯಿಸು). to make pass by or cross; to have oneself taken over, etc. (My.). ತಟ್ಟು ಇದ್ದರೆ ತಟಾಯಿಸು ನಡೆದಾನು (Prv.). 2, to pass right through, as a ball (My.).

ತಟಾರನೆ taṭārane. = ತಟಿಕ್ಕನೆ 2. quickly, all at once (My.; Te. ತಟಾಲನೆ, ತಡಾಲನೆ; Mhr. ತಡಕ; cf. ತಟ್ಟನೆ).

ತಟಿ taṭi. = ತಟಿ, ತಟಿ, ತಡಿ, ತಡೆ, ದಣ್ಣೆ 1, ದಣ್ಣೆ 2. a shore or bank.

ತಟಿರ್ taṭi. = ತಟಿತ್ತು (Smd. 106). lightning (Rév. 8, 99; My. Amara; Sk. ತಡಿತ್, ತಳಿತ್).

ತಟಿತ್ತು taṭittu. = ತಟಿತ್, q. v.

ತಟಿದ್ದಲ್ಲರಿ taṭiṭ-vallari. forked lightning (Abh. P. 5, 53 va.).

ತಟಿನಿ taṭini. having a bank: a river.

ತಟಿನಾಳಿಕೆ taṭi-mālike. a garland of lightnings (V. 14, 27).

ತಟಿರ್ತೆ taṭi-late. forked lightning (Bp. 61, 66; the correct form is ತಟಿಲ್ತೆ).

ತಟಿ taṭe. = ತಟಿ, ತಡೆ. (Sk.).

ತಟ್ಟ taṭṭa. = ಚಟ್ಟು 2, etc., ತಟ್ಟು 3, ತಟ್ಟು 1, ತಡ 4. flatness, levelness (Te., M. ತಟ್ಟು; T. ತಟ್ಟು; T. ತಟ್ಟು, to flatten; cf. ಚಪಟಿ). 2, a thin, emaciated fellow (Bp. 51, 53). — ತಟ್ಟುತಳ. (Smd. 386; Kk. 98). a flat palm of the hand.

ತಟ್ಟನೆ taṭṭane. = ತೊಟ್ಟನೆ, ತೊಟ್ಟನೆ, ತೊಟ್ಟನೆ. quickly; suddenly, all at once (My.; Tū., Te. ತಟ್ಟನೆ; cf. ತಟಾರನೆ). ಜಟ್ಟಿಯಾದರೂ ತಟ್ಟನೆ ಹಾಟಬೇಕು. — (ಛಿಕ್ಕಿ ಗಾಟನು ಬರುವಲ್ಲಿ) ತಟ್ಟನೆ ಅದಿದರೆ ಕೊಟ್ಟಪ್ಪು ಫಲ. — ತಟ್ಟನೆ ಬಾ! ಎನ್ನರೆ ತುಟೀ ಬಿಟ್ಟನೆ (Prvs.). see J. 39, 44; B. 2, 40; Prv. s. ಪೊಟ್ಟಣ.

ತಟ್ಟಾಮಾಲೆ taṭṭāmaḷe. a play at which children turn round rapidly till they become giddy (My.).

ತಟ್ಟು taṭṭu. = ತಡಿಕೆ, q. v. a frame of bamboos, etc., a tatty (C.; T., M., Tu.; Mhr. ತಾಟಿ; T. ತಟ್ಟು Te. ತಟ್ಟುಂಚು, to join, to intertwine; see ತೆತ್ತು). 2, matting, a bamboo mat (My.; Mhr. ತಟ್ಟು). cf. also ಸೆಡು. — ತಟ್ಟು ನಲೆ. — ಬಲೆ. a kind of net (Bh. 7, 6, 81). — ತಟ್ಟು ನೆಣೆ. — ಜಡೆ. to plait screens (ತಟ್ಟು ಮಡಲು Smd. II; Kk. 76).

ತಟ್ಟು taṭṭu. = ತಟ್ಟು. ತಟ್ಟು ಹೇಳುವತ್ತುವಂ ಧಾರೇಯಕನನಿಕು (Mr. 350).

ತಟ್ಟಿಯು taṭṭiya. flatness; want of liveliness or vigour (Bh. 2, 14, 61; cf. ತಟ್ಟು No. 2).

ತಟ್ಟಿಸು taṭṭisu. 1. to stammer, to stutter (T. ತತ್ತು, ತೆತ್ತು, to walk uncertainly; to stammer, etc.). — ತಟ್ಟಿಸಿ ಮಾತಾಡು. = ತಟ್ಟಿಸು. (ಉಗ್ಗು G.).

ತಟ್ಟಿಸು taṭṭisu. 2. to cause tap, etc. (My.).

ತಟ್ಟು taṭṭu. 1. to tap; to touch; to come close, to come on in the way; to pat; to strike, to beat; to clap; to slap; to knock (ತಾಡನ Smd. Dh.; Smd. 88; My.; Tu., Te., T., M.; cf. ತಡೆ, ತಾಟು 1; T. also ತಟ್ಟು, to touch); to clap on a thing, as cow-dung on a wall (My., T.); to drive, to beat off or back, to remove (My.; Te., T.; see ಪೊಟ-). [ಮಗುಗಾಟಾಕ್ಷಿಯ ಕಮ್ಮು ತಟ್ಟು Ph. 1, 70]. ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದ ಕುಮ್ಮಾಟ ಮಕ್ಕಳ ಕುಣ್ಣೆ ತಟ್ಟಿದ (Priv.). see Bp. 32, 44; Ssv. 4, 81; B. 2, 33; 5, 176. 191. 203. 221; ಮನವಟ್ಟು; Priv. s. ತೊಟ್ಟು 2. — ತಟ್ಟುಚ್ಚು. — ಉಚ್ಚು. to pass right through, as an arrow (J. 13, 18). — ತಟ್ಟಾಡು. — ಅಡು. to knock one against the other. ಜೋಗಿ ಜೋಗಿ ತಟ್ಟಾಡಿದರೆ ಬುಲಡೆ ಬುಲಡೆ ತಟ್ಟಾಡಿತು (Priv.).

ತಟ್ಟು taṭṭu. 2. touching (see ತಾಗುಡಟ್ಟು); a slap or pat; a blow (My.; T., M.). ತಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಾಗ್ಗೆ ಗಟ್ಟಿ (an ingot, etc.) ಅಗಲಾಟ (Priv.). 2, a blow or knock of disease, cholera, danger, death (M.); fatigue, exhaustion (My.). 3, the measles (S. Mhr.; Te. ತಟ್ಟುಮೈ, T. ತಟ್ಟುಮೈ). [— ತಟ್ಟು ಗೆಡಹು. — ಕೆಡಹು. to knock and throw down. ಮೂಟು ಲೋಕದವರೆ ನಿಧ್ರಾಂಗನೆ ಹೀರಿ ಹೀಗೆ ಕಾರ್ಪಣ್ಯನ ಮಾಡಿ ತಟ್ಟುಗೆಡಹಿದಳು Cv. 96]. — ತಟ್ಟುಮುಟ್ಟು. (= ತೆಟುಮುಟ್ಟು). a knock or blow of misfortune, a great strait or dilemma (My.).

ತಟ್ಟು taṭṭu. 3. = ತಟ್ಟು, etc. flatness. [Tu.]. 2, the flat, i. e. the blade, of a sword. ಅಡ್ಡಾಯುಧದ ತಟ್ಟು (ಖಡ್ಗಫಲ, ಪುಷ್ಕರ Hll.). — ತಟ್ಟುಬಳೆ. a flat, broad, plain bracelet (My.; Si. 219).

ತಟ್ಟು taṭṭu. 4. = ತಟ್ಟು. multitude. (ಸಮೂಹ Ss.; Mhr., H. ತಾಟಿ; cf. ತಟ್ಟು).

ತಟ್ಟು taṭṭu. 5. (Tbh. of ತಟ್ಟು?). side; direction (C.; Te.; Te. also ತೊಟ್ಟು; Mhr. ಧಡ, a side or face). — ತಟ್ಟುಗು. — ಅಗು. (ಬದಿಗಾಗು, ಸರಿ, ಕೆಲಸಾರು G.). — ತಟ್ಟುನೆಯಿಸು. — ಪರೆಯಿಸು. to make go to one side or aside (Rsv. 6, 11 va.).

ತಟ್ಟು taṭṭu. 1. = ತಟ್ಟು, ತಾಟು 2. sackcloth (My.; Mhr. ತರಟ್ಟಿ, ತಾಟಿ). see ಗೋಣೆ. 2, the cloth or cloak of a Bauddha or Jaina mendicant (ಕೃಪಣಾಚಾರ್ಯದನ Smd. Dh.; Smd. 88; ಸವಣರ ಉಕ್ಕುಡೆ Ct. I, 64; Bp. 31, 33 ?).

ತಟ್ಟು taṭṭu. 2. a small breed of horses, a pony, or tattoo (My.; Te., T., M.; Si. 273; Mhr., H. ತಟ್ಟೂ, ತಟ್ಟೂ; see ತಟ್ಟವಾಣಿ). [— ತಟ್ಟುಮಟ್ಟು. plain mud used for the religious mark on the forehead. ತಟ್ಟುಮಟ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಭ್ರಷ್ಟಂಗೆ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಕಪ್ಪನ ಮುಟ್ಟಲಾಗ ದಯ್ಯಾ Cv. 366].

ತಟ್ಟುಕೆ taṭṭu-uka. a man who slaps, strikes, etc. (Smd. 239).

***ತಟ್ಟುಪೊಟ್ಟು taṭṭupōṭṭu.** an onomatopoeic word conveying the noise of the shooting. ಸಮತಟ್ಟುಗಟ್ಟು. ತಡವರಿಸಿ ತಟ್ಟುಪೊಟ್ಟುನೆ ಚ್ಚುಮಿಟ್ಟುಮಿಟು:ವು Ph. 10, 70 va.

ತಟ್ಟು taṭṭu. 1. = ತಟ್ಟು, etc. flatness, levelness (My.; T.). 2, a flat, lid-like bamboo or rattan basket for setting out fruits, wares, etc. (C.). 3, the same made of wood or metal, a platter or plate (ಪಾತ್ರೆ Mr. 212, o. r. ತಾಟಿ; My.; Tu.; M.; T. ತಟ್ಟು; Mhr. ತಾಟಿ; see ತಾಟಿ 1). see Bp. 12, 11; 33, 18; Si. 241; ಕೆಲವಟ್ಟು, ಪೊನ್ನಟ್ಟು. 4, a flat, young, beanless pod (cf. ಚಟ್ಟು). ತಟ್ಟು ಬಯಸಿಕೊಂಡು ರೂ (though he is beaten and blamed for having stolen the pods) ತಟ್ಟೇ ಹುಳಿ ಜನ್ನಾಗಿದೆ (Priv.). — ತಟ್ಟೆಕಾಲು. the feet of a platter (My.); two cross legs, upon which the warp of a weaver's loom rests (R.).

ತಟ್ಟು taṭṭu. 2. a thick bamboo, or an areca-palm stem, split in two (My.; T. ತಟ್ಟು, ತಟ್ಟು, a corn stalk, see ದಟ್ಟು; a bamboo).

ತಟ್ಟು taṭṭu. a woman's shoe (S.-Mhr.).

ತಡ taḍa. 1. = ತಗ 1, etc., ತಡಸ, ತಡವು, ತಡವು 2, ತಡಹು 2, ತಡೆ 2, q. v., ತರ್ 2, ತಳವು, ತಳು, ತಳುವು 2, ತಳುವು 2. impeding (see s. ಪುಸಿ 1); check, impediment, obstacle, hold. 2, delay [Tu.]; (My.; J. 17, 37); etc. ಮೊನೆಯೊಳ್ ಸೂಟ್ ತಡವಾಯಿತು (Smd. 263). ತಡವ ಮಾಡುವವನ ಗೊಡವೆ ಬೇಡ (Priv.). — ತಡಕೆಯ್. a hand that checks or holds fast; an embrace. ತಡಕೆಯ್ಯಂ ಮಾಡಿದಂ (ಪಟ್ಟು ತಟ್ಟೆಯ್ಯದಂ Smd. I; Smd. 2, 8; the ಪಟ್ಟು is not in Mdb. MS.). — ತಡಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. = ತಡೆಗಟ್ಟು 1. to stop, as water (My.). 2, to stop by charms, to charm, as snakes, tigers etc.; to tie a charm to the wrist, as against fever, to the ear, as against headache (My.; Te.). — ತಡಗಲ್ಲು. — ಕಲ್ಲು. a stone put as an impediment (My.). — ತಡಗಾಲ್. — ಕಾಲ್. (Smd. 206). = ತಡಂಗಾಲ್, ತಡೆಗಾಲ್. a foot that obstructs; a foot that comes athwart; hindrance (My.). 2, a trip, a false step. — ತಡಂಗಲಸು. — ಕಲಸು. = ತಡಂಗಲಸು. to be obstructed, entangled, or mixed. ನಳನಳಿಕೆ ಕೇಸರದ ಸೂಯೊಳ್ ತಡಂಗಲಸಿ ಬೆಳೆದ ದವನದ ಕಣ್ಣೆವನ್ನ ವನದ ನಡುವೆ (Cpr. 7, 92 va.). — ತಡಂಗಲಸು. — ಕಲಸು. = ತಡಂಗಲಸು. (Cpr. 1, 92; 6, 97 va.; 8, 98; V. 4, 12). — ತಡಂಗಾಲ್. — ಕಾಲ್. (Smd. 206). = ತಡೆಗಾಲ್. [ತೊಡರೆ ತಡಂ ಗಾಲ್ ಪೊಯ್ಯದೆ Ph. 11, 68]. — ತಡಗುಣ್ಣೆ. a hole or pit with a checking bank (ಜಲಪ್ರತ್ಯಯ Smd. II; see s. ತಡಗುಣ್ಣೆ ಗೆ). — ತಡ ಗುಣ್ಣೆ ಗೆ. = ತಡಗುಣ್ಣೆ. (ಜಲಪ್ರತ್ಯಯ Kk. 76, o. r. ಜಲಪಾತ್ರೆ). [— ತಡ ತಡ rep. haltingly. ಕುಡುಪುಂ ಕೈಯುಂ ಜತಿಯೊಳ್ ತಡತಡವರೆ ವಾದ ಕಂಗೆ Ap. 9, 32. — ತಡತಡಿಸು. faltering. ತಡತಡಿಸಿ ಯತಿ ನಿನ್ನಿರೆ ತೊಡರ್ತೆ ಕೆಡೆ ಪೇಟೊಡಕ್ಕುಮದು ಯತಿಭಂಗಂ Kr. 1, 73. — ತಡತಡಿಸು. — ತಡಿಸು. = ತಡತಡಿಸು. ದಶನ ನಿಮಿಡಿತ ದಶನ ವಸನನಿಧೀನುವಂ ಕಿಟ್ಟು ನಡನಡನಡುಗಿ ತಡತಡಿಸುತ್ತ ಮಿಟುಯಲ್ Ap. 2, 14 va.]. — ತಡಬಡಿಸು.

-ಪಡಿಸು. to impede, to cause to trip or stagger (Bp. 26, 28). see another ತಡಬಡಿಸು s. ತಡ 3. — ತಡಬಡು. -ಪಡು. to hesitate in walking, to trip (Dp. 59, 3). — ತಡ ಮಾಡು. to delay, to loiter, to be slow (C.; B. 2, 1; 5, 205. 235). [ಕೂರಿದುವನು ಕಳ್ಳಿಲರ್ಗಗಳಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡದೊಳ್ ತಡಮಾಡೆ Pb. 4, 83; ಮನಂ ವಿನೋದ ರಸದೊಳ್ ತಡಮಾಡೆ Ap. 5, 41]. see another ತಡ ಮಾಡು s. ತಡ 3. — ತಡವ್ವರೆ. -೦-ಪರೆ. to spread for opposition: to oppose; to repel; etc. (ತಡವ್ವೆಯ್, ತಳ್ಳಿಯ್, ತೊಡರ್, ಮಾರ್ಕೊಳ್, etc., ಪ್ರತಿಪತ್ ಕೆ.ಸ.). — ತಡವ್ವೆಯ್. -೦-ಪೆಯ್. = ತಳ್ಳಿಯ್. (ವಿಪ್ರಾನ್ ಸ್ಮದ. II; ತಡವ್ವರೆ, etc. ಕೆ.ಸ.). Cpr. 10, 83. — ತಡವ್ವೆಟ್ಟು. -ಮೆಟ್ಟು. to walk slowly [ತಾಗಿ ತಡಂಮೆಟ್ಟಿದೆ ಕಾದೆ Pb. 11, 7]; (Abh. P. 7, 27). — ತಡವಾಗು. -ಅಗು. delay to occur (Bp. 38, 34; C.; B. 3, 123). see another ತಡವಾಗು s. ತಡ 3. — ತಡ ಹಾಯು. to cross over or through obstacles: to pass right through (G. 40. 238).

ತಡ ತಾಡಾ. 2. = ತಡದು, ತಡೆದು. P. p. of ತಡೆ 1, in ತಡ ಕೊಳ್ಳು, to delay, to wait; to keep down, etc.; to bear patiently (My.). ಸ್ವಾಮಿರಾಯನು ಸಿಟ್ಟು ತಡಕೊಣ್ಣು (B. 3, 81; My.). ಕಡುಕೋಪ ಬನ್ನಾಗ ತಡಕೊಣ್ಣು ನನೇ ಜಾಣ (Prv.).

ತಡ ತಾಡಾ. 3. = ತತ್, ತಡೆ 2, ತಳೆ 1. perplexity, confusion, embarrassment, fear. (Te. ದಡೆ; cf. ತಟ 3, ದಡೆ 2; M. ತಪ್ಪು, to stop; to be entangled, see ತಂಗು). — ತಡ ಬಡ. reit. or dupl. = ತಡ, ತಡವ್ವಡ. (Bp. 40, 62; Te. ದಡಬಡೆ, ತಡಬಾಟು). — ತಡಬಡಾಯಿಸು. to get perplexed, etc. (My.). — ತಡಬಡಿಸು. = ತಡವ್ವಡಿಸು. to cause to get perplexed or to fail, to perplex, to disorder (Bp. 38, 19; 56, 17). 2, to get perplexed, confused, etc. (My.); to turn the wrong way. — ತಡಮಾಗು. -ಅಗು. to get perplexed or confused (Cpr. 7, 100). — ತಡ ಮಾಡು. = ತಡಮಾಡು. to turn the wrong way (v. t.): to delude; to perplex; to cause to fear (ವಿಪ್ರಾನ್ ಸ್ಮದ. Dh.; ತಳ್ಳಂಕಗೊಳಿಸು ಸ್ಮದ. II; Kk. 92). — ತಡವ್ವಡ. -೦-ಬಡ. = ತಡಬಡ. (ತಳ್ಳಂಕ Ct. II, 21). — ತಡವ್ವಡಿಸು. = ತಡಬಡಿಸು. (Bp. 47, 13; Räv. 6, 33; C. Bp. 5, 13). — ತಡಮಾಡು. -೦-ಮಾಡು. = ತಡ ಮಾಡು (Smd. Dh.). — ತಡವಾಗು. -ಅಗು. = ತಡ ಮಾಗು. (Abh. P. 16, 95).

ತಡ ತಾಡಾ. 4. = ತಟ್ಟೆ. flatness, levelness, etc. — ತಡವ್ವರೆ. -೦-ಪರೆ. levelness, evenness (ಸಮನೆಸಪ್ಪ ಅರ್ಥಂ Kk. 69).

ತಡ ತಾಡಾ. 5. touching, stroking; groping; (see ತಡವು 3). [ತಡಮಾದುವವ್ವರದೊಳವ್ವರಮೆಮ್ಮನೆಗಂ Pb. 12, 111]. — ತಡವರಿಸು. -ಪರಿಸು. (to cause oneself to run and feel about): to feel one's way, as with the hands or feet, to grope; to seek [ಅವ್ವರವ್ವರಂ ನೆಗೆದ ಧೂಳಿಯೊಳ್ ದೆಸೆಯಜಾಯದೆಯುಂ ... ಚಾತುರ್ವಲಂಗಳ್ ನೊದಲ ಸನುಕಟ್ಟುಗೆಟ್ಟು ತಡವರಿಸಿ Pb. 10, 70 va.]; (Bh. 2, 12. 38; ಅನ್ನೇಪಣ ಸ್ಮದ. Dh. Mdb., o. 13. ಅಸೌಪ್ಪನ, ಅಸೌಪ್ಪನ; My.; Grj. 4, 129; Bp. 53, 63; J. 18, 21) 2, to stroke (My.; Räm. 4, 3, 17).

ತಡ ತಾಡಾ. Tbh. of ತಟ. a bank or shore, etc. (Smd. 388 Mdb.).

ತಡಕಸ ತಾಡಕಾಸಾ. disturbance, vexation; hurt, injury (ಉಪದಾ Bhn. 52, o. r. ತಡಗಸ).

ತಡಕಿಸು ತಾಡಕಿಸು. to cause to seek (My.).

ತಡಕು ತಾಡಕು. 1. to grope for, to seek (Räv. 1, 23; My.).

ತಡಕು ತಾಡಕು. 2. = ತಡಿಕೆ, etc. a bamboo screen. (My.).

*ತಡಕು ತಾಡಕು. 3. a stumbling block? ತಡಕುಂ ಪಿಟ್ಟು ಯುನೊತ್ತೆ ಮೆಲ್ಲದಿಗಳಂ Pb. 3, 9.

ತಡಗಣೆ ತಾಡಗಾಣಿ. = ತಡಗುಣೆ. the pulse Vigna (or Dolichos) catjang Endl. (My.).

ತಡಗಸ ತಾಡಗಾಸಾ. = ತಡಕಸ, q. v.

ತಡಗುಣೆ ತಾಡಗುಣಿ. = ತಡಗುಣೆ. (My.).

ತಡತೆ ತಾಡತಾ. (fr. ತಡೆ 1). the act of restraining or keeping down, as wrath; the state of being stopped, as water (My.); the state of lasting or wearing well, as cloth (My.).

ತಡದು ತಾಡದು. = ತಡೆದು. P. p. of ತಡೆ 1. (C.).

ತಡಸ ತಾಡಾಪಾ. delay, slowness. — ತಡಸವ್ವೆಪ್. -೦-ಪೆಪ್. to become slow (Cpr. 6, 69).

ತಡವು ತಾಡವು. hindrance (My.); impediment; a small plate at the end of a screw to prevent it from becoming loose (My.). [Tu. ತಡವು, to obstruct]. 2, a small cloth that occasionally is tied to the lower back-part of the body, also over one's clothes, to do the service of an apron (My.).

*ತಡಬಡಿ ತಾಡಾಬಡಿ. anxiety, concern. ಊರ ಸೀಟಿಗೆ ಅಸಗ ತಡಬಡಿ ಹಡೆದನೆ Bv. 309.

ತಡವು ತಾಡವು. 1. = ತಳೆದು, ತಳುಗು, ತಳುವು 1, ತಳ್ಳು 1. to stop (ಸ್ತಿ ಮಿತಭಾವ ಸ್ಮದ. Dh.; ಸ್ತಿ ಮಿತ ಸ್ಮ. 108).

ತಡವು ತಾಡವು. 2. = ತಡೆ 1, etc. delay (My.). [ಇದಿಗೊಳೆ ತಮ್ಮಲಮಂ ಕೊಳ್ಳದೆ ಮಾಡ್ಲೇ ಮಗನ ತಡವಿದೇನಸುರಾರೀ Pb. 11, 115; ತಪಾಸನ್ನು ದಗ್ರತಪಮಂ ತಡವಿಲ್ಲದೆ ಕೊಣ್ಣು Ap. 2, 61; — ತಡನವ್ವುದು. -ಅವ್ವುದು. to be faltering, halting. ನುಡಿತಡನವ್ವುದೊನ್ನೊ ಮೊಗ ದೊಳ್ ಮುಟುಕಂ ದೊರೆಕೊಳ್ಳುದೊನ್ನೊ Pb. 2, 49. — ತಡತಡವ್ವುದು. rep. ಅದಿಗದಿಗೆ ತಡತಡವಪ್ಪ ನಡೆಗಳುಂ Ap. 11, 70 va.]. — ತಡವು ಮಾಡು. = ತಡ ಮಾಡು. (Bp. 47, 45; 51, 68).

ತಡವು ತಾಡವು. 3. = ತಡದು 1, ತಳುಕು 1. to touch or rub gently with the hand, to stroke (ಕರದೆ ನೇವರಿಸು ಸ್ಮ. 108; My.; Te., T., M.; B. 1, 26; 2, 26; cf. ತಟ್ಟು 1). ತಡವಿದರೆ ಮಡಿ ಸಡಾ ಕೆಡುವದು (Prv.). see ಮೆಯ್ಯಡವು. 2, to feel one's way with the hands, to grope (ಹಸ್ತಾನ್ನೇಪಣ ಸ್ಮದ. Dh.; My.; Te., T., M.).

ತಡನೆ ತಾಡಾವೆ. a time, a turn (My.; Te. ತಡವು, ತಡನೆ, ತೇಮೆ. T. ತಡವೆ, ತಾಟು).

ತಡಸಲು ತಾಡಾಸಲು. = ತಡಸು 2. (My.).

ತಡಸಲು ತಾಡಾಸಲು. a water-fall (S. Mhr.; Mhr. ಫಡಕಣೇಂ, to dash against, as water, etc.).

ತಡಸು ತಾಡಸು. 1. to stay, to wait (C. Bp. 47, 22). 2, = ತಡಿಸು. to stop, to hinder, to impede. 3, to cause to halt or stop (J. 6, 51. 55).

ತಡಸು ತಾಡಸು. 2. the state of impeding one another or of being in one's way, as thicket plants in a paddy-field (My.).

ತಡಸು ತಾಡಸು. 3. = ತಟಿಸು, q. v. N. of a plant. — ತಡಸಿನ ಗಿಡ. a moderate tree with small eatable fruits, *Grewia tiliacifolia* Vahl. (Z.; My.).

ತಡಕು taḍahu. 1. = ತಡವು 3. to stroke (Bh. 8, 7, 28; J. 31, 39).

ತಡಕು taḍahu. 2. = ತಡ 1, etc. stop, cessation, etc. (J. 10, 42).

ತಡಾಕ taḍāka. = ತಟಾಕ, ತಡಾಗ. a pond, etc.

ತಡಾಕು taḍāku. smartness, shrewdness (My.; fr. Mhr. ತಡಕ).

ತಡಾಗ taḍāga. a pond, a pool, a reservoir.

ತಡಿ taḍi. 1. = ತಟ್ಟ, ದಡಿ 1. a thick staff, a cudgel (T., M.; M. also: stout, robust; T., M. ತಡಿ, to grow thick; to become heavy and fat, as the body; to swell; cf. ದಟ್ಟ). — ತಡಿ ಕೋಲ್. dupl. = ತಡಿ. (Rāghc. 17, 67; T.).

ತಡಿ taḍi. 2. wet, damp, moistness (Te.; cf. ತಣ್ಣ). — ತಡಿ ಪುಡಿ. the state of being not sufficiently or properly mixed with water, etc., as clay, etc. (My.).

ತಡಿ taḍi. 3. = ದಡಿ 2. a saddle made of woollen or cotton cloth (C.); a mattress (C.).

ತಡಿ taḍi. 4. = ತಡೆ 1. (C.).

ತಡಿ taḍi. = ದಣ್ಣ 1, etc. Tbh. of ತಟ್ಟ (Smd. 338 Mḍb.; Ct. II, 91). (ನುಯಾದೆ, ಕೂಲದೇಶ Hlā., Mr. 406). ತೊಟ್ಟಿಯ ತಡಿ (ತೀರ, ತಟ್ಟ, ಕೂಲ, etc. Nr., Hlā.). ಎರಡು ತಡಿಯ ನಡು (ಪಾತ್ರ); ಸಮುದ್ರದ ತಡಿಯ ಬನ (ವೇಲಾವನ Hlā.). ಸಮುದ್ರದ ತಡಿ (ಜಲಧೀತೀರ Nn. 152). see Smd. 273. Cpr. 1, 129; Lilv. 3, 2; [Bv. 82]; Bp. 52, 11; 60, 46; Bh. 1, 5, 5; C. Bp. 2, 4. [— ತಡಿಗಾಣ್. — ಕಾಣ್. to reach the other shore. ಈ ಸಂಸಾರಾವ್ಯಾಧಿಯನ್ನೀಡುವ ನಿನಗಿ ದುವೆ ನಾವೆ ತಡಿಗಾಣ್ವೆಯನಾಯಾಸದೊಳೆ ನಿನಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಪ್ರಾಪ್ತವನುನಡೆರ ಲಿವುನೆ ಸೋಪಾನಂಗರ್ Ap. 5, 60]. — ತಡಿಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. = ತಡಿವಿಡಿ. (Rāgh. 1, 102 va.). — ತಡಿವಿಡಿ. — ತಡಿ. rep. (Cpr. 1, 90; 5, 39 va.; 7, 32). — ತಡಿವಿಡಿ. — ಪಿಡಿ. to be along shore [Ph. 5, 53; Ap. 1, 55 va.]; (Cpr. 1, 82; 5, 45; Rāgh. 6, 9).

ತಡಿಕೆ taḍike. = ತಟ್ಟ No. 1, ತಡಕು 2, ದಡಿ 2. a frame of bamboos, straw, leaves, etc., used as a door, blind, screen, etc., a tatty (My.; Te.). — ತಡಿಕೆನಲೆ. a framework-net used by fowlers (Bh. 3, 13, 23; Abhā 2, 72).

ತಡಿತ್ taḍit. = ತಟಿತ್. lightning.

ತಡಿತ್ತು taḍit-vat. a cloud.

ತಡಿಸು taḍisu. to stop; to detain, to hinder; to keep off (My.). see Prv. s. ಪಿಕೂರಿ, ಮುಟೆ.

ತಡೆ taḍe. 1. = ತಗೆ 1, ತಡಿ 4. to allow time to pass, to delay, to lose time; to wait, to loiter; to stop (ಕಾಲ ಕ್ಷೇಪ Smd. Dh.; C.; Tu.; Te.; M.; to be obstructed, be caught or entangled; cf. Mhr. ತಟಿಣೇ, to stop or wait for, tarry in expectation of; ತಟು). [ಜಡಜನಮುಮೆಲ್ಲಮೋದಂ ತಡೆಯದೆ ಕಲ್ಲುಂ ಗುರುಪದೇಶಕ್ರಮದಿಂ Kr. 1, 10; Ph. 5, 20; Ap. 12, 43]. P. ps. ತಡ, ತಡದು, ತಡೆದು. ತಡೆದುದು (ತಮ್ಮಡ Smd. II). ತಡೆವನೆ ನಿಂ ಕಾರಣಂ, ಕುರುಪತೀ, ಎಮಗೀಗರ್? (151). ತಡದರ್ಥಂ (ತಗಂ Ct. I, 46). ತಡದು ಗೆಯ್ಯವನು (ದೀರ್ಘಸೂತ್ರ, ಜಡಕ್ರಿಯ Hlā.). see Rāgh. 5, 33; 13, 61 va. & 95 va.; J. 28, 45; 30 28; Rām. 26, 21; B. 5, 130, 2, to stop; to detain (ತಟು Ct. I, 51; J. 2, 28); to restrain, to check, to keep down, as anger, etc.; to endure; to bear patiently (J. 4, 29; 8, 28; My.; M.). ಕಡ್ಡಿ

ತಡೆವನೆ ಕಡಲಂ? (Bh. 1, 19, 18). ಹಸಿವೆಯನ್ನೂ ನೀರಡಿಕೆಯನ್ನೂ ತಡೆಯುವ ಗುಣ (B. 5, 35). 3, to be bearable, to agree with (My.). ಮುಪ್ಪಿನವರಿಗೆ ರಾತ್ರೀ ಊಟ ತಡೆಯುವದಿಲ್ಲ. (B. 5, 152). 4, to be able to bear or stand, as a vessel may bear knocks or blows without being broken; to last, to wear well, as cloth (My.).

ತಡೆ taḍe. 2. = ತಡೆ 1, etc. (Smd. 230). a check, an impediment, an obstacle: restraint (My.; Tu.; Te.; T. ತಡೆ; Si. 107. 201. 376. 391; Bh. 6, 2, 2; J. 2, 20); a small plate at the end of a screw to prevent it from loosening; a bit of wood, etc., placed in the hole of the ear-lobe to keep it open (My.); a charm (My.); delay (My.; Te.). — ತಡೆಕಟ್ಟು. = ತಡಗಟ್ಟು. No. 2. (My.). ತಡೆ ಕಟ್ಟುವವನ ಮುನ್ನೆ ಮುಡಿಯೇನು? (Prv.). — ತಡೆಗಟ್ಟು. 1. = ತಡಗಟ್ಟು. (My.). — ತಡೆಗಟ್ಟು. 2. a dam (My.); that is tied to the wrist, etc., as a charm (My.). — ತಡೆಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. a dam (My.). — ತಡೆಗಡಿ. — ಕಡಿ. to cut so as to impede or stop (J. 20, 15. 46. 48; 22, 27; 23, 52). ಕಾಡ ಕೋಣಗಳ ಹಿಮ್ಮಡವ ತಡೆಗಡಿದು (Rāghc. 17, 74). 2, to overcome an impediment (J. 12, 43). — ತಡೆಗಾಲ್. — ಕಾಲ್. = ತಡೆಗಾಲ್. (Grj. 3, 22; Rāgh. 13, 95 va.; J. 25, 54). — ತಡೆಗೆಡವು. — ಕೆಡವು. to throw down so as to impede one's progress: to impede, to stop (J. 8, 37). [— ತಡೆಗೆಡದು. — ಕೆಡದು. = ತಡೆಗೆಡವು. ತಡೆಗೆಡಹಿ ಮೂಗ ಕೊಯ್ಯದೆ ಮಾಣ್ವನೆ? Bv. 413]. — ತಡೆಗೆಡೆ — ಕೆಡೆ. to be impeded and fall, to stumble (Rāgh. 6, 24 va.). — ತಡೆಗೊಳಿಸುವಿಕೆ. — ಕೊಳಿಸುವಿಕೆ. impeding, stopping (ಉದಾಹರಣೆ, ಬನ್ನನೆ Si. 265). — ತಡೆವಿಡಿ. — ವಿಡಿ. to let go the check of something, to free oneself (J. 8, 29). = ತಡೆವೇಟಾತಿ. — ಬೇಟೆಕಾತಿ. a huntswoman who stops or charms (Bh. 3, 8, 10). — ತಡೆ ಹಾಕು. to stop (My.); to make objections (B. 5, 289); to raise obstacles (My.).

ತಡೆ taḍe. Tbh. of ತಟ್ಟ. ತೊಟ್ಟಿಯ ತಡೆ. a bank or shore, etc. (ತಟ್ಟ Mr. 413).

ತಡ್ಡು taḍḍu. = ತರಡು, etc. a testicle. (S. Mhr.). see ಬೆಕ್ಕಿನ ತಡ್ಡ ಗಡ.

ತಣ್ಣ tan. = ತಂ-, ತಣ್ಣ-, etc. coolness, cold. (T., M.; cf. ಜಳಿ 2, ತಣೆ 1). — ತಣ್ಣದಿರ್. — ಕದಿರ್. = ತಂಗದಿರ್ a cool ray (Lilv. 3, 2, 7). — ತಣ್ಣದಿರ. = ತಂಗದಿರ. (ಜಳಿಗದಿರ, ತಂಗರ್, ಇಂಗದಿರ, etc., ಚನ್ನಂ Smd. 15, 16; Rāgh. 13, 61). — ತಣ್ಣದಿರನನಯ. — ಅನನಯ. the lunar race (J. 15 sum.). — ತಣ್ಣದಿರಾಡಿ. — ಆಡಿ. the Greek partridge (ಜೊನ್ನವಕ್ಕಿ Ct. I, 38); [— ತಣ್ಣಮ್ಮು. — ಕಮ್ಮು. cool fragrance. ಬತ್ತಿ ಸೊಗಯಿಸುವ ಬೆಳರ್ವಾಯ್ ಕೊಳಿಮ್ಮಂ ತಾಳ್ ಪೊಜಮದುವ ತಣ್ಣಮ್ಮುಗಳುಂ Ph. 4, 88 va.; Ap. 11, 106]. — ತಣ್ಣರಗ. — ಕರಗ. a cool jar: a crystal jar (Abh. P. 7, 106 va.; V. 4, 25). — ತಣ್ಣಲ್. — ಕಲ್. the moon-gem (ಚನ್ನಂ ಕಾನ್ನ ಸ.). — ತಣ್ಣಾಳಿ. = ತಂ-. (Cpr. 2, 93 va.; 6, 93; Abh. P. 9, 120 va.). — ತಣ್ಣಾಳಿ. = ತಂ-. (J. 18, 13). — ತಣ್ಣಾಡರ್. — ಸೊಡರ್. (Smd. 83). an extinguished lamp. — ತಣ್ಣೇರ್. — ನೀರ್. — ರು. cool or cold water (C.; B. 4, 158). ತಣ್ಣೇರು ಅದರೂ ಪುಣ್ಯದಿನ್ನ ದೊರಕಬೇಕು (Prv.). — ತಣ್ಣೇರ್ಡಳಿ. — ತಳಿ. to sprinkle cold water (J. 19, 16). — ತಣ್ಣರಲ್. — ಎರಲ್. a cool breeze (Cpr. 8, 103; Rāgh. 2, 27). = ತಣ್ಣಲರ್. — ಎಲರ್. (Smd. 214). a cool breeze [ಅಲರಿಂ ತುಮ್ಮಿಗಳಿಂ ತಣ್ಣಲರಿಂ ತುಮ್ಮಿದ ತಿಳಿಗೊಳದಿನೆಸೆವ ಬನಮಂ ಪೊಕ್ಕುಳ್ Ph. 5, 2];

(Cpr. 3, 15, 94; 5, 19 va.; J. 8, 18; 29, 49). — ತಣ್ಣಲೆ. -ಎಲೆ. a cool leaf. ಅರಲ್ಲ ತಾನರೆಯ ತಣ್ಣಲೆ (Cpr. 7, 92 va.). — ತಣ್ಣಲಲ್. -ನೆಲಲ್. (Smd. 190). a cool shade [ಸಿಂಧಾತಪತ್ರಂ ಪುದಿದತ್ತಂ ತಣ್ಣಲಲ್ದುವುದು ಗಡಂ Ph. 13, 98]; (Cpr. 7, 80; Abh. P. 14, 194; Bp. 5, 45; Rsv. 1, 130 va.). — ತಣ್ಣನಿ. -ಪನಿ. a cool drop (Cpr. 7, 84). — ತಣ್ಣಸಿಲ್. assuaged, moderate heat or shine of the sun (Abh. P. 2, 5; 11, 177). — ತಣ್ಣುಟಲ್. -ಪುಟಲ್. (Smd. 78). a cool sandbank or island; cool sand [ಎಲ್ಲಿ ಕೊಳನೆಲ್ಲಿ ತಣ್ಣುಟಲ್ಲಿ ಲತಾಭವನಮಲ್ಲಿ Ph. 3, 19]; (Abh. P. 7, 31 va.; 9, 75 va.; 14, 48; V. 4, 25). [— ತಣ್ಣಲೆ. to spread. ಕಮ್ಮು ತಣ್ಣಲೆಯ ಪೂತ ಸುರಯಿಯಂ Ph. 3, 22; Ap. 5, 65 va.].

ತಣಕ tanak. = ತಳಕ. a sound in imitation of quick motion and flashing. — ತಣಕೆನ್ನು. -ಎನ್ನು. a quick motion or flash to take place. ತಣಕೆನ್ನು ಹಾಟಾದನು; ತಣಕೆನ್ನು ಮಿಂಚಿತು (My.).

ತಣಕಾಯಿಸು tanakāyisu. (fr. ತನಕಿ). to inquire after, etc. (My.).

ತಣಲು tanalu. glowing coals (My.; T. ತಣಲ್. T. ತಟಲ್, fire).

ತಣವ tanava. = ತಳವಾರ. a watchman, etc. (Bp. 32, 22).

ತಣವು tanavu. = ತಣೆವು. satiety, etc. (ಸೌಹಿತ್ಯ, ತರ್ಪಣ, ತೃಪ್ತಿ Si. 317; My.).

ತಣಸು tanasu. = ತಣೆಸು 2, ತಣ್ಣಸ. coldness; wetness (My.).

ತಣಾಯಿಸು tanāyisu. = ತಣಕಾಯಿಸು. (My.).

ತಣೆ tanī. 1. = ದಣೆ. to grow cool or of proper temperature; to be refreshed; to be satisfied or satiated; to be or become sufficient; to be calmed or appeased (ತೃಪ್ತಿ Smd. Dh.; My.; T., M.; Te. ತಣ). [ಅಗ್ನಿ ದ ಬಾಡಂಗಳನಾ ಯ್ದು ಕೊಟ್ಟು ತಣೆದಂ ಪೋ ಸಾಲು ಮೆಮ್ಮನ್ನ ಮನ್ನಿದಿರೊಳ್ Ph. 2, 53; Ap. 2, 70]. 2, to be subdued, get feeble or fatigued (ದಟ್ಟಿನ್ನಟ Ct. II, 34; Te., M.). see Cpr. 2, 57, 84; 7, 88; Grj. 1, 62; 4, 47, 64; Bp. 15, 25; 42, 34; 59, 3, 24; Bh. 8, 27, 7; [— ತಣೆಯುಣ್. -ಉಣ್. to eat so as to be satiated. ಉಣಲಿಕ್ಕಿದೊಡೆ ತಣೆಯುಣ್ ಬೆಣ್ಣು ಮರಲ್ಪು ಮಣಿಸುನ್ನಿದರ್ Ph. 3, 4 va.; 5, 71; Ap. 12, 60]. ಬಸುಡಾದಣೆ, ಮನ- ಮನನ್-. P. ps. ತಣಿತು (Ct. II, 34), ತಣೆದು (C.).

ತಣೆ tanī. 2. humbled state, shame, modesty (ನಾಚಿಕೆ G.).

ತಣೆಗೆ tanige. = ತಳೆಗೆ. (My.).

ತಣೆಪು tanipu. 1. = ತಣೆಸು 1. to satisfy, to refresh; to appease, etc. [ನಿಜ ಸನ್ನತಿಯಂ ತಣೆಪಿ ಸುಡ್ವತ್ತನ್ನತಿಯಂ ಪರ್ಜಿ ಪುದು ರಾಜ ಫಲಮಾನಿತ ವಲಂ Ap. 8, 75]; (ತೃಪ್ತಿ Smd. Dh.; Abh. P. 2, 8; Rsv. 8, 117).

ತಣೆಪು tanipu. 2. = ತಣೆವು, etc. (Cpr. 9, 22).

ತಣೆವು tanivu. = ತಣವು, ತಣೆಪು 2, ತಣು, ತಣುವು 1, satiety, satiation, etc. (ತರ್ಪಣ, ಉಪಸಮ್ಪನ್ನ, ತರ್ಪಣ, ತೃಪ್ತಿ, ಸೌಹಿತ್ಯ Nr., Hla.; Cpr. 3, 43; Bp. 35, 2; Rsv. 1, 21; Mhr. ಧಣೆ). ತಣೆವಿಲ್ಲದವನು (ಅಸೇಜನಕ Hla.). [ತಣೆವುಣ್ಣೇ ಪಟತೊನ್ನ ಪೂರ್ವರಸ ಮೇಂ ಕೈಸಾಗುಮೇ Ap. 3, 60]. ಮಿಾ ತಣೆವಿಲ್ಲದಂ (ಅಸೇಜ Mr. 231). ಅವುದಟ ಕಾಣ್ಣೆಯಂ ತಣೆವು ಕಡೆಗಣೆಸದ್ವು, ಅದು ಅಸೇಜನಕಂ (Nr.).

ತಣೆಸು tanisu. 1. = ತಣೆಪು 1. (Bp. 4, 47; 22, 58; 24, 53; 25, 2; 26, 19; 27, 59; 32, 30; 39, 63; 46, 75; 61, 54; Rsv. 1, 11). — ತಣೆಸು ತಣೆಸು. rep. (Bp. 6, 29).

ತಣೆಸು tanisu. 2. = ತಣಸು, etc. (My.).

ತಣು tanu. = ತಣುವು. satiety, etc. (Smd. 59).

ತಣುವು tanuvu. 1. = ತಣೆವು, etc. (My.).

ತಣುವು tanuvu. 2. = ತಣು, etc. coolness, etc. (My.).

ತಣ್ಣ tanṇ. 1. = ಜಣ್ಣ. connection, intercourse (ಗೊಡವೆ My.). ತಣ್ಣ ತೀರದೊ ತಕರಾರು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. — ತುಣ್ಣುಮುಣ್ಣೇ ತಣ್ಣ ಹಟಾತು (Prvs.).

ತಣ್ಣ tanṇ. 2. a quarrel, a dispute; a troublesome and a necessary business (My.; Mhr., H. ತಣ್ಣಾ); trouble, annoyance (My.; Te.; T. ತಣ್ಣಿ). ತಣ್ಣೆಯವನ ನಣ್ಣಿಕೆ ಸಲ್ಲ, ಒಣ್ಣೆಯಾಗಿ ಹೋಗ ಸಲ್ಲ (Prv.). see Prvs. s. ಒಣ್ಣೆ 2, ಒಣ್ಣೆಗೆ, ಪ್ರೇಮ. — ತಣ್ಣೆಯವ. — ಅವ. a troublesome man (My.).

ತಣ್ಣ tanṇ. 2. = ತಣ್ಣೆ 2. — ತಣ್ಣಮಾರಿ. a troublesome person (My.).

ತಣ್ಣ tanṇ. a mass; a multitude; a crowd; a troop; a company, a party (ಗುಮ್ಮ, ಗುಣ್ಣು, ಬವ್ವಲ್, ತುಣುಗ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Km. 54; ಜಂಗುಳಿ, ಭಟ್ಟು, ಕದಲೆ, ಗಡಣ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ಒಳಿ Bhn.; My.; Te.; Mhr. ತಾಣ್ಣಾ; see T., M. s. ತಡಿ 1; cf. ದಟ್ಟು 2). [ಸುಸಾಳ ಭಂಜಿಕೆಗೆತ್ತದು ಕೆಳದಿಯರ ತಣ್ಣ ಮಾರೆಯ ರೂಪಂ Ph. 4, 54; Ap. 11, 46]. ತಣ್ಣದ ಜನರು ಹಿಣ್ಣು ಒಡಕೊಂಡು ಹೋ ದರೆ ಮುಣ್ಣಿಯರಿನ್ನ ಕಡೆ (Prv.). see Bp. 4, 5; Abh. P. 13, 54 va.; 13, 63; Grj. 2, 106 va.; Pril. 3, 30; J. 5, 13; 6, 34; ಇತ್ತಣ್ಣ: ತಣ್ಣೋ ಪಣ್ಣ. — ತಣ್ಣಂಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to assemble. ನೆರೆದು ನಿಗುಮ್ಮಿಸಿ ತಣ್ಣಂಗೊಣ್ಣೆರ್ ನರರ ಬಿಜರರ ಗುಣ್ಣಂ Ap. 4, 3]. — ತಣ್ಣ ತಣ್ಣಿ. rep. (Bp. 6, 20; 11, 2; 24, 1; 28, 48; 59, 27; 61, 10; J. 17, 10). — ತಣ್ಣ ಮ್ಪುಳ್. — ಎ-ಪೆರ್. to meet or come together, to convene (V. 36, 65).

ತಣ್ಣ ಕ tanṇaka. right preparation, complete performance; decoration. 2, a composition abounding in compound words (cf. ದಣ್ಣ ಕೆ). 3, a juggler, a cheat. 4, the trunk of a tree.

ತಣ್ಣ ಕಾಣ tanṇa-kāṇa. one who amasses; a man who has a large amount of — (Bp. 38, 25).

ತಣ್ಣ ವಾಳ tanṇavāḷa. = ತಾಣ್ಣ ವಾಳ. cast iron (Si. 332; T.; Te. ತಣ್ಣ ವಾಳ).

ತಣ್ಣ ಸ tanṇasa. = ತಾಣ್ಣ ಸ. pincers, tweezers, tongs (ಲಾಳಿ, ಗಾಳಿಕ, ಇಕ್ಕುಟ Mr. 883; Bp. 44, 14; My.; Te. ತಣ್ಣ ಸ, ತಣ್ಣ ಸ; M. ತನಾಸ್ಸ; Portuguese *tenaz*). cf. ಸಣ್ಣ ಶ.

ತಣ್ಣ ಸಿ tanṇasi. = ತಣ್ಣ ಸು. (Rsv. 5, 58).

ತಣ್ಣ ಸು tanṇasu. = ತಣ್ಣ ಸಿ. N. of a thorny tree (ಕಣ್ಣಿಕೆ Mr. 121).

ತಣ್ಣಾ tanṇa. = ತಣ್ಣೋ. an irresponsible destitute? ತಣ್ಣಾ ಮುಣ್ಣಾ ನಾಸುದೇನ (= ತಣ್ಣೋ -; Prv.).

***ತಣ್ಣಾಲಯ tanḍālaya.** an organiser, manager, ಕಾಯನೆ ಶಿವಾಲಯ ಕಮಲ ಮಧ್ಯ ಮಣ್ಣುಪನೆ ಸುಖಾಸನ ನೋಡಯ್ಯಾ, ಜ್ಞಾನಾಚಾರ್ಯ ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರನಮ್ಮ ತನಲ್ಲಿಯ ದೇವರು; ಒಪ್ಪುತ್ತ ಮಾನಿಸರು ತಣ್ಣಾಲಯರು Civ. 1078.

ತಣ್ಣೆ tandi. = ತಣ್ಣೆ. cold; coldness (C.; Mhr., H. ಭಜ್ಜೆ; B. 5, 86, 239, 257); wetness (My.).

ತಣ್ಣು tandu. ತಡಿ 1? or Tbh. of ದಣ್ಣು? a staff; a club (Bp. 38, 18; 42, 19; T.); a heavy (iron) club (Cpr. 7, 139).

ತಣ್ಣು tandu. 1. Tbh. of ತದು. a wooden ladle. (Si. 310).

ತಣ್ಣು tandu. 2. one of Siva's door-keepers or attendants, and an original teacher of the arts of dancing and mimicry.

ತಣ್ಣುಲ tandula. rice cleaned from the husk (ಅಕ್ಕಿ Mr. 14). 2, the vegetable substance *Erycibe paniculata*. ತಣ್ಣುಲಂ ವಸ್ತುಮೂಲಂ (Prv.).

ತಣ್ಣುಲಚೂರ್ಣ tandula-churna. broken rice. see ನುಚ್ಚು.

ತಣ್ಣುಲಪ್ರಕ್ಷಾಲಜಲ tandula-prakṣāla-jala. water in which rice has been washed. see ಕಚರ್.

ತಣ್ಣುಲೀಯ tandulīya. the plant *Amaranthus polygonoides* Roxb. see ಕಿಜುಕುಸಾಲೆ.

ತಣ್ಣುಲೀಯಕ tandulīyaka. = ತಣ್ಣುಲೀಯ. (ಮುದ್ರಿಸ್ವ, ನೀರದರವ, ಕಿಜುಕುಸಾಲೆ Mr. 142, o. rs. ಮುದ್ರಿಸ್ವ, ನೀರಧ-).

ತಣ್ಣೆ tandi. a foot-ornament of women (= ಗಗ್ರ My.; M.; T. ತಣ್ಣೆ).

ತಣ್ಣೆಲ್ tandil. the master of a boat, a Tindal (My.; Te.; Mhr. ತಾಣ್ಣೆಲ್; T., M. ತಣ್ಣೆಲ್).

ತಣ್ಣೆಲ್ ತಾಣ್ಣೆ. = ತಣ್ಣೆ. — ತಣ್ಣೆಲ್ ಮುಣ್ಣೆಲ್ ವಾಸುದೇವ. an expression used of a man who is free from domestic incumbrances; but at the same time without refuge and destitute (My.).

ತಣ್ಣೆಲ್ಪತಣ್ಣೆ tandi (as if Sk.) -upaṇḍa. crowds upon crowds, etc. (My.; Te.).

ತಣ್ಣೆ tanna. = ತಣ್ಣೆ. coolness, etc. — ತಣ್ಣೆ ತಣ್ಣೆನೆ. rep. (Sind. 229). very cool.

ತಣ್ಣೆಗೆ tannage. = ತಣ್ಣೆನೆ. cool; cold; cooling, refreshing; in good health, happy; calm; finished, as work; extinguished, as a light (My.; B. 1, 22; 4, 119; Si. 228; J. 28, 5). ಎಣ್ಣೆ ತಣ್ಣೆಗಾದರೆ ಬೆಣ್ಣೆಯ ಹಾಗೆ ಇದ್ದೀತೇ? — ಗಾಣೆಗಿತ್ತಿ ಅಯ್ಯೋ ಅನ್ನರೆ ನೆತ್ತಿ ತಣ್ಣೆಗಾದೀತೇ? — ತಣ್ಣೆಗಿದ್ದರೆ ಮಣ್ಣಾದರೂ ಅ ಸಾಧ್ಯ (Prv.).

ತಣ್ಣೆನೆ tannane. = ತಣ್ಣೆಗೆ. [ಮುನ್ನಿನ ಭವದ ಪುಣ್ಯಕಲ್ಪಾವನಿಷದ ತನಿ ವಣ್ಣ ರಸದ ತಣ್ಣೆನೆ ತಣ್ಣೆನೆ Ap. 6, 48]; (Sind. 89; Cpr. 1, 59; 2, 83, 84; Abh. P. 3, 77; Bp. 18, 16; My.; Si. 138). see ತಣ್ಣೆ. — ತಣ್ಣೆನೆ ಪಣ್ಣೆನೆ. reit. (Cpr. 3, 94).

ತಣ್ಣೆನ್ನೆ tannanna. = ತಣ್ಣೆನೆ, ತಣ್ಣೆನೆ. ತಣ್ಣೆನ್ನೆ ಉಸುಬು (ತಣ್ಣೆ ಬಾಲ್ G.).

ತಣ್ಣೆಸ tannasa. = ತಣ್ಣೆಸು. coldness, frigidity, cold, coolness [ಕೋಳನದ ವನಗಂಗಳೊಳ್ ಸುಟ್ಟದು ತಣ್ಣೆಸಮಾಗದೆ ಕೂಡೆ Pb. 5, 34]; (ಶೈತ್ಯ Ct. I, 2; II, 28; Abh. P. 11, 153; J. 13, 57; 18, 34; 30, 35). — ತಣ್ಣೆಸನ್ನೋಲು. — o-ತೋಲು. coldness to appear (J. 30, 12). — ತಣ್ಣೆಸವ್ವದೆ. — o-ಪದೆ. to get cold or cool (J. 30, 16).

ತಣ್ಣಾನೆ tannāne. = ತಣ್ಣೆನೆ. (My.).

ತಣ್ಣೆತು tannitu. = ತಣ್ಣೆತ್ತು (Sind. 96). that is cold or cool; coolness; coldness (ಕೋಟೆ, ಕೋಡು, ಶೈತ್ಯ Kk. 23; ಕುಳಿರ್, ಕೋಡು, ಕೊಟ್ಟ, ಶೈತ್ಯ ನಮ. 36).

ತಣ್ಣೆತ್ತು tannittu. = ತಣ್ಣೆತ್ತು, q. v. (Cpr. 8, 69).

*ತಣ್ಣೆದೆ tannide. = ತಣ್ಣೆತ್ತು. ಅಗ್ನಿದೇವಂ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುಮೆನ್ನೊಡೆಮ್ಮ ನ್ನಯಕ್ಕೆ ನೀಂ ತಣ್ಣೆದೆಯಾಗೆನ್ನು ಬೇಡುವುದು Pb. 5, 100 va.

ತಣ್ಣೆಳೆ tannali. ? ತಣ್ಣೆಳಿಸುವ ಪ್ರಭೆ (Ct. I, 57, o. r. ತಾಣ್ಣೆಳಿ ವಿಸರುವ ಪಣ್ಣೆಮ್ಮ).

ತಣ್ಣು tan-pu. (Sind. 248). = ತಮ್ಮ, etc. coolness; cold; a cooling, refreshing quality; happiness. [ಕುಡಿಯಲ್ ನೀರುಣ್ಣು ಪದ್ಮಾಕರಾಳಿಗಳೊಳ್ ತಣ್ಣುಗಳುಣ್ಣು ಹೇಮಲತಾ ಕುಂಜಂ ಗಳೊಳ್ Pb. 7, 30]. ತಣ್ಣೆನೆ ತವಮನೆ (Rsv. 10, 31 va.). see Cpr. 2, 83; 8, 62, 90; Abh. P. 12, 28; Bp. 18, 30; 30, 28. — ತಣ್ಣು ವದೆ. — ಪದೆ. to get cold or cool (Cpr. 1, 101 va.). — ತಣ್ಣುವೀಲು. — ದೀಲು. to bestow coolness or refreshment profusely (Sév. 4, 136).

ತಣ್ಣುಣ tanvapa. the sound of the lute (ವೀಣೆಯ ಧ್ವನಿ Mr. 81).

ತತ್ತ- tat. = ತಟ್ಟ 1, ತಳ 1, in ತತ್ತಟ್ಟ, ತತ್ತಳ.

ತರ್ tat. = ತರು, ತತ್ತ 1, ತರ್ q. v., (ತತಿ 2, ತತುವು), ತದು. he, she, it, etc.

ತತ tata. extended, drawn, stretched out; spread, diffuse. 2, any stringed musical instrument. 3, wind, air.

ತತವಿತತಾದಿದ್ಯ tata-vitata-ādi-vādyā. various stringed and other musical instruments (Bp. 37, 2, 69; 59, 29).

ತತಸ್ tatas. from that; from that place; afterwards, then; therefore.

ತತಾ tatā. = ತಾತಾ. a meaningless prefix. — ತತಾತತು. = ತಾತಾತತು. (My.).

ತತಿ tatī. 1. extent; a series, a line, a range; a number, a crowd, a troop (ಸ್ತೋತ್ರ Mr. 422); a sacrificial act, a ceremony.

ತತಿ tatī. 2. = ತತುವು. Tbh. of ತರ್. a proper time or season (S. Mhr.; Te.; T. ತದಿ; Mhr. ತದೀ, on that day, at that time).

ತತು tatu. = ತರ್, etc. Tbh. of ತರ್.

ತತುಕ್ಕಣ tatu-kṣaṇa. = ತತ್ಕ್ಷಣ. (Bp. 24, 26; My.).

ತತುವ ತatuva. Tbh. of ತತ್ವ 2. the state of being that, etc. (Bh. 3, 8, 30; My.).

ತತುವು tatuvu. = ತತಿ 2. (My. occasionally).

ತತ್ಕಾಲ tad-kāla. that time; time being, present time; at that time. ತತ್ಕಾಲಂ, at the time being; directly, immediately.

ತತ್ಕಾಲೋತ್ಪನ್ನಧಿ tatkāla-utpanna-dhi. possessed of presence of mind.

ತತ್ಕ್ರಿಯ tad-kriyā. performing a particular work or service.

ತತ್ಕ್ಷಣ tad-kṣaṇa. = ತತ್ಕ್ಷಣ, ತತ್ಕ್ಷಣ, ತತುಕ್ಷಣ. that or the same moment. ತತ್ಕ್ಷಣಂ, at the time being, at the same time, instantly, forthwith.

ತತ್ತ tatā. 1. = ತರ್, etc. ತತ್ತರಣ (J. 14, 24). ತತ್ತರವಿ (-ಅಳವಿ, 14, 15).

ತತ್ತ tatā. 2. Tbh. of ತಥ್ಯ. (J. 31, 43). ತನಯರೊಳ್ ತನ್ನ ತಾನೆ ದೊರಕೊಣ್ಣು ವಂ ತತ್ತನನ್ನನಂ (J. 28, 57).

ತತ್ತಕಾರ tatā-kāra. truthfulness (Rām. 4, 3, 20).

ತತ್ತರ tat (= ತರ) -tara. = ತರತರ. trepidation, trembling, shuddering (My.; T., M.; see Mhr. s. ತರ 2). — ತತ್ತರಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. to tremble, to shudder (My.). — ತತ್ತರಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. to begin to tremble (My.).

ತತ್ತರಿಸು tattarisu. to tremble, etc. (My.; B. 4, 90).

ತತ್ತಲ tat-tara. = ತತ್ತಲ, ತತ್ತಳ. perplexity, confusion, embarrassment (Ch. v. 19; Te.). severity? see ಎತ್ತಲ.

[— ತತ್ತಣದಣ. —ತಣ. = ತತ್ತಣದಣ. ಬಾಗಿಲೊಳ್ ಮುಸುಣಾ ನೆನ್ನ
ಘಟಾವಳಿಯಂ ತೆರಳ್ ತತ್ತಣದಣದೊತ್ತಿ ಪೊಕ್ಕನಧಮುನ್ಯು Pb. 11, 93].
— ತತ್ತಣದಣ. —ತಣ. to cut with great severity (Grj. 6, 5).
— ತತ್ತಣದಿತ್ತಣ. mental embarrassment (V. 11, 8).

ತತ್ತಣಾ tattara. = ತತ್ತಣ. — ತತ್ತಣದಣ. —ತಣ. = ತತ್ತಣದಣ.
[ಸಹಿಸು ತ್ತಪೆ ವಿಷಯವೆನ್ನು ಮರಂಗಳನೆ ಕಣ್ಣು ಪರಿಣಾಮವೆನ್ನು ಕೊಡಲಿ
ಯಲ್ಲಿ ತತ್ತಣದಣದು Cv. 276]; (Bh. 3, 13, 34).

ತತ್ತನಣ tattavape. probably a kind of Tbh. of ತತ್ತ (Bh. 5, 3, 76).

ತತ್ತಣೆ tat-ta. = ತತ್ತಣ. (J. 30, 23). ತತ್ತಣದ ರಾವುತಂ (Smd. 162). — ತತ್ತಣಂಗಳೊಳ್. —ತಣ. to get perplexed (J. 14, 15).

***ತತ್ತಣೆ tat-ta.** — ತತ್ತಣಗುಡಿ. —ಕುಡಿ. to boil vehemently. ತತ್ತ
ಜಗುಡಿಯುತ್ತು ಮಿರ್ಪ ಕುಡಿಯೊಳ್ ಸಿದ್ಧಿವಲ್ಲಯ ಮುತ್ತುಗಳ್ Pb. 11, 153.

ತತ್ತಿ tatti. = ತತ್ತಿ. an egg (ಅಣ್ಣು Nr.; ಕೋಶ, ಅಣ್ಣು, ಪೇರಿ Mr. 167; C.; Tu. ಕತ್ತಿ, ತತ್ತಿ; T. ತರಳ, ತಿರಡ್ಡಿ, ತಿರಳ್ಳು, ತಿರಳ್ಳು, roundness; a ball; a round lump; ತಿರಟ್ಟು, to make round; cf. ತೆರಳು 2).
[ಸಿದ್ಧಿವಲ್ಲಯದೊಡ್ಡು ತತ್ತಯ ಪೊಲಾಯ್ತು Pb. 9, 94]. see B. 2, 6; 3, 20, 113, 120; 4, 119, 132, 193.

ತತ್ತು tattu. a tripping, a stumbling (T.); peril, misfortune (Grj. 4, 97; T.).

ತತ್ತು tattu. Tbh. of ತತ್, in ತತ್ತುಗೊತ್ತು, in the sense of "the master of that" (My.).

ತತ್ತುದು tattudu. third person singular of the imperfect of ತಣ 1 (J. 25, 58).

ತತ್ತುವ tattuva. = ತತುವ. (Dp.; T.).

ತತ್ತ ತದ-iva. = ತತ್ತ 2. (Sk.).

ತತ್ತಮುಸಿ tad-ivam-asl. thou art that, viz. the supreme soul (a common vēdāntic expression, e. g. Abhā. 3, 19).

ತತ್ತರ tad-para. subsequent to that; following after, inferior. 2, having that as one's highest object or aim, intent upon, totally devoted to, attending to closely and anxiously (ಪ್ರೇಮಿ, ಪ್ರಬರ್ಹ, ಪರಾಯಣ. ಪ್ರೇಮಗೆಯುವ Mr. 229).

ತತ್ತರತೆ tad-parate. entire devotion or addiction to. (Cpr. 3, 38 va.; 8, 4 va.).

ತತ್ತರುಪ ತದ-puruṣa. the original or supreme soul. 2, a class of compounds in which the last number is defined or qualified by the first without losing its original independence (Smd. 89 Aṭṭb. Cm.; 196, 201, 209; Kāvya. I, 3, 6-9, 49-52).

ತತ್ತರುಪವಕ್ತೃ tatpuruṣa-vaktra. one of the faces of Śiva (Śālv. 5, 6).

ತತ್ತರ್ಪುರ್ವ tad-pūrva. prior, former. (My.).

ತತ್ತ tatra. 1. in that, therein; on account of that; there; thither; then.

ತತ್ತ tatra. 2. Tbh. of ತತ್ತ. — ತತ್ತ ದಿತ್ತಿ. reit. jugglery. ತತ್ತ ದಿತ್ತಿಯವನ ಮುನ್ನೆ ಕತ್ತಯ ಹಾಗೆ ಆದ (Prv.).

ತತ್ತಭವತೃ tatra-bhavat. your honour there: venerable, respectable (used in speaking of a person not present). see ಪೂಜಾ ನಚನ.

ತತ್ತಾಣೆ tatrāṇi. (tatrāṇi). — ತತ್ತಾಣೆಕೋಣ. the pochard, Fuligula ferina (Bd.).

ತತ್ತ ta-tva. 1. the letter or syllable ತ (Smd. 103, 350).

ತತ್ತ tatva. 2. = ತತುವ, ತತ್ತವ, ತತ್ತ. the state of being that; true state, real state; reality, truth; essential nature; the very essence; the real nature of the human soul as being one and the same with the universal soul; a principle; a first principle or an elementary substance: bhū, salila, tēja, anila, ākāśa (Mr. 53), or satva, rajas, tamas (ಸತ್ವಾದಿಗಳು 259), or any one of the twenty-five Sāṅkhya first principles; the number 25 (ಇತ್ತ ತಯ್ತು 348); *Brahma*; a kind of śīṣa (Kāvya. III, 3, B, 148 seq.); slow time in music. — ತತ್ತವೆಣ. —ವೆಣ. the essence (of something) to have been born or be (Bp. 61, 1).

ತತ್ತಜ್ಞ tatva-jñā. knowing the truth or true nature of anything; understanding the principles of a science thoroughly (Kāvya. III, 3, B, 148).

ತತ್ತಜ್ಞಾನ tatva-jñāna. = ತತ್ವಾಲೋಕ, q. v.

***ತತ್ವಾಖ್ಯಾತೋಪಮೆ tatva-ākhyāta-upame.** a kind of similitude Kr. 3, 76.

ತತ್ವಾರ tatvāra. want, lack (My.). ಹೆಸರು ಮಾತ್ರ ಕ್ಷೀರಸಾಗರ ಭಟ್ಟ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಜ್ಜೆ ಗೆಣಿಗಿರೆ ತತ್ವಾರ (or ಗೊಟ್ಟು, Prv.).

ತತ್ವಾಲೋಕ tatva-ālōka. knowledge of the truth, etc. (ತತ್ತ ಜ್ಞಾನ Smd. 8 Cm.).

ತತ್ತಮೆ tad-sama. the same with it; equal to it. 2, one of the terms that are not borrowed from Sāṅskṛita, but exist in Kannaḍa as well as in Sāṅskṛita (Smd. 220, 384-387; Ct. II, 2; Kk. 3, 95, 100; Sm. 77, 119; see ಸಮಾನ); the Smd. adduces 21 such tatsamas (384).

ತಥಾ tathā. so thus. 2, yes, it is so. see Prv. s. ರಾಜ.

ತಥಾಗತ tathā-gata. being in such a state or condition. 2, a *Buddha*; a *Jina*.

ತಥ್ಯ tathya. = ತತ್ತ 2. true, real, genuine; truth, reality. (J. 9, 31). ಸಂಸಾರಿಗೆ ತಥ್ಯ, ರೋಗಿಗೆ ಪಥ್ಯ (Prv.).

ತದ್ tad. = ತತ್, etc. he, she, it, that, this. 2, therefore. (Smd. 100).

ತದಕು tadaku. 1. to strike, to beat (My.).

ತದಕು tadaku. 2. striking, beating. see Prv. s. ಮುದುಕ.

ತದನಂತರ tad-anantara. nearest or next to that; immediately upon that, thereupon, then (J. 7, 19; 10, 38; 24, 63; C.).

ತದಲು tadalu. = ತದ್ಲು. a frame of thorns, etc., used as a gate in a hedge (My.; T. ತವಲ್, firmness, stability, cf. ತಗೆ; ತತ್ತು, a hedge of briars, etc.; a wicket or small gate; lines of intrenchment).

ತದಾ tadā. at that time, then.

ತದಾತ್ಮ tadātvā. time being, present time.

ತದಾನಂತ tadānānt. then.

ತದಾರಭ್ಯ tad-ārabhya. beginning from that time, thence, since then (My.; Te.).

ತದಿಕು tadiku. = ತದುಕು. the gum olibanum tree, Boswellia thurifera (ಸಲ್ಲಕಿ, ಗಜಪ್ರೇಮಿ Mr. 123; Cpr. 5, 64 va.).

ತದಿಗಣ tadigina. sounds used in beating time in music (My.; cf. ತನ್ನ ನತಾನ). — ತದಿಗಣಧೋ. = ತದಿಗಣ. (My.).

ತದಿಗೆ tadige. Tbh. of ತೃತೀಯ. the third day in a lunar fortnight, etc. (Smd. 343, 359, 373; Sm. 19).

ತದೀಯೆ tadiya. his, hers, its, theirs; such. (Bp. 3, 6; 4, 56; 18, 49).

ತದು tadu. Tbh. of ತದ್. (Bp. 19, 32).

ತದುಕು taduku. = ತದಿಕು. (ಸಲ್ಲಕಿ, ಗಜಪ್ರಿಯೆ Hla.; ಗಜಭಕ್ಷಿ, ಸುವಹೆ, ಸುರಭಿ, ರಸೆ, ಮಹೇರಣೆ, ಕನ್ನರುಕಿ, ಶಬ್ದಕಿ, ಹ್ಯಾದಿನಿ Nr.; ಗಜ ಭಕ್ಷಿ, etc., ಅನೇ ಬೇಲೆ Si. 153; Rāv. 5, 55 va.). ತದುಕಿನ ಧೂಪ (ಯಾವನ, ತುರುಪ್ಪ, ಪಿಣ್ಣಕ, ಸಿಹ್ಲ Nr.; ಪಿಣ್ಣಕ, ಸಿಹ್ಲ Si. 406). ತದುಕಿನ ಮಡ್ಡಿ (ಯಾವನ, ತುರುಪ್ಪ, etc., ಅನ್ನು ಗಬೊಂಕ, ಹಾಲಾಮಡ್ಡಿ Si. 227; cf. ಮಡ್ಡಿಯ ಧೂಪ).

ತದೆ tade. = ಸದೆ 1. to strike (ತಾದನ Smd. Dh.; T. ತಯ್, M. ತಯ್; Te. ತನ್; cf. ತಗಲು, ತಟ್ಟು 1). see s. ಟಿಂಕ.

ತದ್ಗತ tad-gata. gone to that; bent or intent on.

ತದ್ಗುಣ tad-guṇa. the quality or virtue of anything; possessing these qualities. 2, a figure of speech in rhetoric, transferring the quality of one thing to another (Kāv. III, 3, B, 121. 140 seq.).

ತದ್ದಿನ tad-dina. that day (J. 10, 26); during the day; day by day. 2, the day of mourning for deceased relations; the death anniversary (ಮೃತತಿಥಿ My.; Te.).

ತದ್ದು taddu. = ದದ್ದು. Tbh. of ದದ್ದು. cutaneous and hespetic eruptions, etc. (ದದ್ದು Nr., Mr. 384; Si. 202). ತದ್ದುಳ್ಳವನು (ದದ್ದು ಣ, ದದ್ದು ರೋಗಿ Nr.).

ತದ್ಧರ್ಮ tad-dharma. having that business; that business; that religion (My.).

ತದ್ಧಿತ tad-d-hita. good for that, etc. 2, an affix which forms nouns from other nouns. 3, a noun formed by a taddhita affix, a derivative noun. see Smd. 6. 88. 110. 120. 232. 245. 252; Kāv. I, 1a, 6; I, 4, 1 seq.

ತದ್ಧಿತಪ್ರಿಯೆ taddhita-pratyaya. = ತದ್ಧಿತ No. 2. (My.).

ತದ್ಧಿತಲಿಂಗ taddhita-liṅga. = ತದ್ಧಿತ No. 3. (Smd. 88 Cm.).

ತದ್ಧಿತಾನ್ತ taddhita-anta. = ತದ್ಧಿತ No. 3. (My.).

ತದ್ಬಲ tad-bala. a sort of arrow; a sort of bow (ದಣ್ಣಾಸನ, ತೀರಿ, ಬಿಲ್ಲಭೇದ Mr. 294).

ತದ್ಬವ tad-bhava. born or coming from that (Smd. 236). 2, a word corrupted from Saṃskṛta (Smd. 334. 360. 375. 377. 383), (or from any other language).

ತದ್ಭಾವ tad-bhāva. the becoming that. 2, the substance, thing, or nature of that (Smd. Dh. No. 67).

ತದ್ಭಾವ tad-yama. kindness, gentleness, mildness, peaceable behaviour (ಸಾಮ Ct. II, 49 in one MS.).

ತದ್ಲು tadlu. = ತದಲು. a frame of thorns, etc. (My.).

ತದ್ವಚನ tad-vacana. that speech or word. (Smd. 100).

ತದ್ವತ್ tad-vat. having or containing that. 2, like that, in that manner, thus. 3, also, likewise.

ತನ್-**tan**. 1. = ತಂ-, ತಣ್-, etc., ತನು. coolness, etc. — ತನ್ನೆ ಲೆವುಳು ಗಡ. — ಎಲೆ-ಪುಳುಕ. the herb or low shrub *Crotolaria verrucosa* Lin. (St. & Pl.).

ತನ್-**tan**. 2. = ತನ್ನ. ತಾ 1-, ತಾಂ 1, = ತಂ-. ತಾನ್ q. v., ತಾನು (Smd. 178). he, she, it, in the reflexive or reciprocal sense. Gen. ತನ (see ತನಕು), Dat. ತನಗೆ (My., Smd. 133. 178; Nr.; Nn. 73; J. 8, 2; 28, 57; 29, 34; 30, 49; Bh. 1, 8, 8), ತನಗೆ (Si. 69. 264. 265. 267. 293), ತಂಗೆ plural ತಮ್ (ತಮ್ಮ). [ತನಗಿನ

ತನ ಬೇವನಮೇಂ ಕವರ್ವವರುಮೊಳರೆ ಕನಿಯಲ್ಲದರಂ Kr. 1, 12]. ತನಗೆ ಇಲ್ಲದ ಮಾರಿ ತಮ್ಮದಿಗೆ ವರಾ ಕೊಟ್ಟೀತೇ? — ತನಗೆ ಬನ್ನ ಹಾಸಿ ಅರ್ಥದಿನ್ ಹೋದಿತು. — ತನಗೆ ಇಲ್ಲದವನು ಪರಂಗೇನು ಕೊಟ್ಟಾನು? — ತನಗೆ ಇಲ್ಲ. ಕೊಸಿಗೆ ಏನು ಹೊದಿಸಲಿ? — ತನಗೆ ಇಲ್ಲದವಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೇನು ಹೊದಿಸ್ಸಳು? (Prvs.). ನಾಳೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿತನ್ನರೆ ತನಗೆ ತಾನೇ ಇವೆಲ್ಲಾ ತುಣ್ಣು ತನ ಕಡಿಮೆ ಅದೀತು (B. 1, 200). — ತನ ತನಗೆ. rep. (Bp. 10, 4; 18, 82; 57, 8; J. 13, 24). — ತನ್ನು = ತನ್ನದು. (My.).

— ತನ **tana**. an affix for forming true Kannada words, e. g. ಕಲಿತನಂ, ಅಕ್ಷನಂ, ವೆಣ್ಣನಂ (Smd. 248; words like ಆರೋಹಕ ತನ are wrong formations 248).

ತನಕ **tanaka**. = ಅನಕ, ತನ್ನ. up to that measure; till, until, as far as (C.; Te. ದನಕೆ, ದಾಕಾ, ದಾಕೆ; M. ತನೆ, T. ತನ್ನೆ, quantity, number, measure). ಶನಿವಾರ ತನಕ (B. 1, 7). ಹುಡುಗರು ಹದಿನಾಳು ವರ್ಷದವರಾಗುವ ತನಕ (1, 12). ಇನ್ನಿನ ತನಕ (2, 33). ಅಯ್ಯಾಳ ತನಕ (2, 42); ಕಡೆ ತನಕ (4, 197). ಇಷ್ಟು ದಿನ ತನಕ (4, 199). See Bp. 27, 22; 49, 18; 57, 12; 61, 57; B. 2, 6, 7; 3, 10, 67; 5, 59. 64. 72. 243; ಅಲ್ಲಿ-, ಇಲ್ಲಿ-, ಎಲ್ಲಿ-.

ತನಕಿ **tanaki**. ascertaining; examination (My.; H. tanqih; Br. ತನಕಿ, ತನಕ್ಕಿ, ತನಖಿ).

ತನಖೆ **tanakhe**. an assignment on the revenues, an order for money; a standard rent-roll of villages (Mhr., H. ತನಖಾ; Br.; ತನಖಾ, ತನಖಿ; R.).

ತನತು **tanatu**. ತನ-ಅತು. = ತನತ್ತು, ತನ್ನದು (Smd. 178; Kk. 61). its, hers. ನಿನತು ಚಲಮ್, ಎನತು ಶಾಯೆಂ, ತನತು ಮಹಾ ಧೈರ್ಯಮ್ ಅವನತನಿಗೆ (Smd. 179).

ತನತ್ತು **tanattu**. ತನ-ಅತ್ತು 1. = ತನತು, etc. (Smd. 178; Ct. II, 102). See Smd. 179. 144.

ತನಯ **tanaya**. a son. feminine ತನಯಳ್ = ತನಯೆ. (Bp. 4 sum.; 5, 5; 11, 38; 42, 17).

ತನಯೆ **tanaye**. a daughter.

ತನಿ **tani**. 1. to thrive, to develop, to become full-grown, etc. P. p. ತನಿತು (Cpr. 3, 15).

ತನಿ **tani**. 2. the state of having thriven, full, strong, fully developed, complete, matured, abounding in agreeable qualities, rich, etc. [Tu. ದಣೆಯ, abundant]. (T. ತನೆ, M. ತಣಿ, Te. ತನಿ, to thrive, prosper, grow, increase, become full or fleshy). — ತನಿಗಣ್ಣ. — ಕಣ್ಣ. a big piece of flesh (Abh. P. 13, 54 va.). — ತನಿಗನ್ನ. = ತನಿಗಮ್ಮ. (J. 26, 8). — ತನಿ ಗಮ್ಮ. — ಕಮ್ಮ. a full or rich fragrance (Smd. 77; Cpr. 7, 4; Abh. P. 3, 75 va.; J. 3, 8; 15, 9). — ತನಿಗರ್ಬು. — ಕರ್ಬು. juicy sugarcane (V. 4, 29). [— ತನಿಗರ್ವು. — ಕರ್ವು. = ತನಿಗರ್ಬು. ನಿ:ದಿಮೇತೆ ತನಿಗರ್ವು ರಸಂ ಬಿಡುವುವು Pb. 1, 56]. — ತನಿಗಿಚ್ಚು. — ಕಿಚ್ಚು. a great, blazing fire (Abh. P. 11, 144). — ತನಿಗುಡಿ. — ಕುಡಿ. to be completely boiled (Bh. 1, 20, 54). — ತನಿಗುಳ್ಳು. (Si. 149). a kind of prickly nightshade. — ತನಿಗಣ್ಣ. — ಕಣ್ಣ. a glowing coal (Rāv. 3, 34; V. 30, 35 va.; J. 3, 32; 13, 12). — ತನಿಗಿಡು. — ಕಿಡು. 1. to be greatly or completely scattered (Bh. 8, 23, 20; Rām. 3, 6, 7). — ತನಿಗಿಡು. — ಕಿಡು. 2. the state of being profusely scattered (J. 9, 24). — ತನಿನಗೆ. great laughter (Rām. 6, 10, 10). — ತನಿಬಿ ಮಲ = ತನಿಗಮ್ಮ. (Rām. 2, 7, 3). — ತನಿಬೀಜ. a seed full of vital power (Bh. 2, 13, 9). — ತನಿಬಿಲ್ಲ. delicious jaggory (Bh. 1,

15, 7). — ತನುಯೋಜಿ. — ಎಜಿ. to throw delicious food to snakes to appease them (My.; Bh. 8, 2, 15). — ತನುರಸ. a superior fluid. essence; excellent taste or flavour; great beauty. [ಇನಿಗದ್ದಿನೋಳಿಗಿನ ತನುರಸವನುಯೋಜಿ ಸೋಗೆಯ ಹೊಜಿಗಿನ ರವದಿಯ ಸವಿದು ಸನ್ನ ಸವ್ವು ದುವ ಮೇಷದನ್ನೆ Cv. 96]. ಕಾಳದೊಳಗೆ ಕಾಮುಗಿಲ ಅಂಜನವ ಕಲಿಸಿ ತನುರಸದೊಳು ಪೊರಲ್ಪಿದ ನೀಲಪುತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನೆ (Rāghc. 17, 64). ಕುಜು ಕಬ್ಬಿನೊಳು ಹೊಕ್ಕು, ಅಜಾವದೇ ತನುರಸವ ಪೊಟಗಣ ಸೋಗೆಯಗಿನನ್ನೆ? (Spr.). see J. 15, 47; 21, 57. — ತನುರಸ. — ಪರ್. a fully ripe fruit. [ತನುರಸ ರಸದ, ತಣ್ಣ ನೆ ತಣವಂ Ap. 6, 48]. ನೇಜಾಲ ತನುರಸಂ (Smd. 85 Mdb.). see Cpr. 7, 88; Bp. 18, 16; 48, 11; Rāv. 2, 47; J. 3, 11, 31; 28, 20. — ತನುರಸು. = ತನುರಸ. (Bp. 20, 26). — ತನುರಾಲ್. — ಪಾಲ್. rich milk (V. 9, 107). — ತನುರೀರಸ. great heroism (J. 8, 31; 12, 25; 13, 51; 23, 26). — ತನುನೇಚ್ಚು. — ಪೆಚ್ಚು. to increase much (Cpr. 3, 45). — ತನುನೇಳು. — ಬೇಳು. a great or brilliant light or lustre (Bh. 2, 2, 1). — ತನುನೇಟಿ. — ಬೇಟಿ. various love-gestures (Rāv. 11, 93). — ತನುನೇಸಿಗಿ. — ಬೇಸಿಗಿ. a very hot season (J. 15, 5). — ತನುಸುಖ. great pleasure or joy. ಅನಾತುರದೊಳು ಚೊಕ್ಕಟದ ತನು ಸುಖವ ಮುಕ್ಕಳಿಸುವ ಅನುಭವಿ (Cidakhagḍḍenubhavasāra 1, 7). — ತನುಸುಸಿಲ್. a full coitus (Sāv. 3, 35 va.). — ತನುಸೂಟಿ. enormous plundering (Bh. 2, 4, 12). — ತನುಸೂಬು. great beauty (J. 6, 15). — ತನುಸೇಕು. to cling to closely (Cpr. 7, 94). — ತನುಹರಕೆ. great blessing or praising (Bh. 1, 7, 30). — ತನುಹಳುಕು. a large piece (Bh. 2, 2, 103).

ತನು tanu. = ತಣುವು 2, ತನ್ 1-, ತನುವು, ತಮ್ಮ. coolness, etc. (My.).

ತನು tanu. thin, slender, emaciated; small, minute; delicate, fine. 2, the body; self. 3, the skin. ತನುವುಯದ ನೋವಿಲ್ಲ, ಮನವುಯದ ಪಾಪವಿಲ್ಲ (Prv.). — ತನುಗಮ್ಮು. — ಕಮ್ಮು. fragrance of the body (J. 6, 12).

ತನುಕರಣ tanu-karapa. an organ, or the organs, of the body (Bp. 4, 65).

ತನುಜ tanu-ja. a son (ತನುಜಾತ Mr. 309; ಮಗ Nn. 48, 92).

ತನುಜಾತ tanu-jāta. = ತನುಜ. (Mr. 309; ಬಾಲಿಶ, ಮಗ Nn. 131).

ತನುಜಾತೆ tanu-jāte. = ತನುಜ. (J. 2, 51).

ತನುಜೆ tanu-je. a daughter. see ಜನಕ.

ತನುಕರ tanu-tara. thinner, more minute; uncommonly small or insignificant (Sāv. 2, 86).

ತನುಕ್ರ tanu-ira. armour, mail.

ತನುಕ್ರಾಣ tanu-irāṇa. armour, mail.

ತನುತ್ವ tanutva. thinness, etc. see ಕಟಲ್.

ತನುಧನಪ್ರಾಣ tanu-dhana-prāṇa. body, property and life (J. 17, 35).

ತನುಧರ್ಮ tanu-dharma. the right, merit, or nature, of the body (Bp. 42, 20).

ತನುಭವ tanu-bhava. = ತನುಜ. (Bp. 24, 62, 63).

ತನುಮಧ್ಯ tanu-madhye. N. of a vṛtta (Ch.).

ತನುಮನಧನ tanu-mana-dhana. body, mind and property (Bp. 1, 17; 2, 42; see ಅರ್ಥಪ್ರಾಣವತ್ಯಸ).

ತನುಮಿಶಾರ tanu-vikāra. gesticulation (ಅಂಗಹಾರ Mr. 75).

ತನುಮಿದಾಹ tanu-videha. burning or great heat of the body (Cpr. 4, 33).

ತನುವು tanuvu. = ತನು, etc. coolness, etc. (My.).

ತನುಸಮ್ಮವ tanu-sambhava. = ತನುಭವ. (J. 2, 35).

ತನುಕರಣ tanu-karapa. making thin or fine, attenuation, diminishing, weakening; paring. see ಹಿರೆ; ಕೆತ್ತು.

ತನುಕೃತ tanu-kṛta. made thin; pared.

ತನುಜ tanu-ja. = ತನುಜ. (Ch. v. 11; Cpr. 2, 53 va.; Bp. 2, 3; 25, 25).

ತನುಜೆ tanu-je. = ತನುಜೆ. see Cpr. 5, 102; Bp. 4, 32; ಶೈಲರಾಜ.

ತನುಜರಿ tanu-udari. having a thin, delicate belly: a beautiful damsel. (Ch. v. 89; Cpr. 7, 139).

ತನುನಪಾತ್ tanu-napāt. the son or descendant of himself; Agni.

ತನುನಪಾತ tanu-napāta. = ತನುನಪಾತ್. (Mr. 46).

ತನುಭವ tanu-bhava. = ತನುಭವ. (ಮಗ Nn. 126; Smd. 227).

ತನುರುಹ tanu-ruha. the hair of the body; the wing of a bird.

ತನೇ tane. = ಜನೇ, ತನೇ 2, ಸೆನೆ. the embryo of beasts; pregnancy [Tu.]; (ಪ್ರಜನ, ಉಪಸರ Nr.; cf. Sk. ಘನ, the foetus in its second month). ತನೇ ಕರಗಿನ ಆಕಳು (ಸ್ರವದ್ಭೇದ, ಅವತೋಕೆ Nr.). ತನೆಯ ಆವು (ಪ್ರಪ್ತಾಹಿ, ಗರ್ಭಣಿ Hla.). ತನೇ ಬಲಿಯ ಪರಿಕ್ಕ ಎನಿಸುಗು; ತನೇ ನೀಲು ಪ್ರಪ್ತಾಹಿ (Mr. 180). see ಎಳದನೆ. [— ತನೇ ಯಾಗು. — ಆಗು. to become pregnant. ಗುರುವನ್ನು ಗೂಳಿ ಮುಟ್ಟಲು ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ಮಣಕ ತನೆಯಾಯಿತ್ತು Cv. 815].

ತನ್ಮು tanka. = ತನಕ. up to that measure, etc. (My.).

ತನ್ತರ tantara. Tbh. of ತನ್ತ್ರ. (My.). ತನ್ತರವಿದ್ಯವನಿಗೆ ಮನ್ತರ ಬೇಡ (Prv.).

ತನ್ತಿ tantl. Tbh. of ತನ್ತಿ. a string, wire, etc. (My.; Si. 61; B. 4, 97, 124, 157; B. 5, 219). — ತನ್ತಿ ಟಿಪ್ಪಾಯಿ. the telegraph (My.).

ತನ್ತಿಮೇಹ tantl-mēha. = ತನ್ಮುಮೇಹ. (My.).

ತನ್ತಿರ tantira. Tbh. of ತನ್ತ್ರ. a design; a trick, etc. (My.).

ತನ್ತಿವಾದ್ಯ tantl-vādyā. a wire or stringed instrument. ತನ್ತಿ ವಾದ್ಯವನ್ನು ತಕ್ಕೆಯು ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ತನ್ಮು tantu. = ತನ್ಮುತು. third person singular imperfect of ತರು (C.). ಕೇಳದ ಕಿವಿ ಊರಿಗೆ ಮಾರಿಯ ತನ್ಮು. — ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದ ಮುಕ್ಕ ಇದ್ದವರಿಗೆಲ್ಲ ಕೇಡು ತನ್ಮು. — ಕೋಪ ಪಾಪಾ ತನ್ಮು, ತಾಪ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ತನ್ಮು (Prvs.). see Prv. 3. ನಾಯಿ.

ತನ್ಮು tantu. 1. a thread, a string, a cord; a filament or fibre; wire (ತನ್ತ್ರ, ನೂಲು Nn. 75; ಗುಣ, ನೂಲು 78; ನೂತ ನೂಲ ಎಜಿ Mr. 530; ಸಾರಸದ ನಾಳದ ಎಜಿ 421; ಪುರಿ Sm. 106; ಎಜಿ 119). — ತನ್ಮುಹಾರುವ. a cord-Brahmana, a Brahmana whose only merit is his sacrificial thread (Bp. 53, 33).

ತನ್ಮು tantu. 2. Tbh. of ತನ್ತ್ರ. (ಬಲುತನ್ತ್ರ, ಪರಿಗ್ರಹ Mr. 530; My.; Te.). ಅಚಾರಮಾರ್ಗ ತನ್ಮು ವನ್ ಅಜಾವನ್ ಅನನೋರ್ವಂ (ಬ್ರಹ್ಮ ವರ್ಷ Mr. 248).

ತನ್ಮುಕರಣ tantu-karapa. making thread. see ನೂಲ್.

ತನ್ಮುಕ್ರಿಯೆ tantu-kriye. working in thread; weaving. see ಕೆಚ್ಚು. ನೆಯ್.

ತನ್ಮುಗಾಣ tantu-gāṇa. = ತನ್ಮುಗಾಣ. a cunning, crafty, tricky man (My.). ತನ್ಮುಗಾಣಿಗೆ ಯಾಕೆ ತನ್ಮುಯಾಟಿ? (Prv.).

ತನ್ಮುಗ್ರಸ್ಥಿ tantu-granthi. a knot in a thread. see ಕಿರಿ.

ತನ್ಮುನಾಗ tantu-nāga. a shark. (R.).

ತನ್ಮುನಾಭ tantu-nābha. a spider (Te., R.).

ತನ್ಮುಪಟ tantu-paṭa. cotton-cloth (Rām. 5, 8, 24).

ತನ್ಮುಭ tantu-bha. mustard seed, Sinapis dichotoma Roxb.

ತನ್ತುಮಾತ್ರ tantu-mātra. nothing but (the sacrificial) cord as in ತನ್ತುಮಾತ್ರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ (Prv.). 2, a thread, a string; [just managing to exist]. see ಎಣ್ಣೆ, ನೂಲ್.

ತನ್ತುಮೇಹ tantu-mēha. = ತನ್ನಮೇಹ. a particular stage of gonorrhoea (My.).

ತನ್ತುರ tantura. Tbh. of ತನ್ನ (Smd. 336 Md.b.).

ತನ್ತುವಾಯ tantu-vāya. a weaver. 2, a spider. 3, weaving. 4, a loom (ಮಗ್ಗ Mr. 383).

ತನ್ತುವಾಯಕ್ರಿಯೆ tantuvāya-kriye. a certain work done by a weaver. see ಕೆಚ್ಚು.

ತನ್ತು tantra. = ತನ್ನ, ತನ್ನರ, ತನ್ನಿರ, ತನ್ನ, ತನ್ನರ. a thread, a string (ತನ್ನ, ನೂಲು Nn. 75). 2, weaving; a loom. 3, raiment, vesture (ಪರಿಧಾನ, ಹೊದಕೆ 75). 4, the leading or principal action of a ceremony, characteristic or prevalent features, the regular order of ceremonies or rites, system, ritual, rule. 5, an established doctrine, a scientific treatise; a system. 6, magical and mystic formularies. 7, a medicament, a drug; a charm. 8, an expedient; a design, a stratagem, as sowing dissension (ಉಪಾಯ 75; ಭೇದ, ತನ್ನ ಭೇದ 62; cf. ಪಂಚ-); cunning, trick, intrigue, plot. 9, an oath or ordeal, curse, imprecation; designing, plotting (see Mr. s. ತನ್ನ 2). 10, royal retinue, a court, train; an assembly (ವಿಧಾನ, ಕೂಟ 75). 11, an army (ಸೇನೆ 75). 12, a division of class or caste (ಕುಲಭೇದ 75). 13, decoration (ಸಿಂಗರ, ಶೃಂಗಾರ 75). 14, the quality of being chief or principal (ಪ್ರಧಾನ, ಮುಖ್ಯ 75). 15, the highest truth, real truth, reality, certainty (ಪರಮಾರ್ಥ, ನಿಶ್ಚಯ 75). — ಮನ್ನವಿದ್ದರೂ ತನ್ನವಿರಬೇಕು. — ತನ್ನವನಜಾಯನು, ಮನ್ನವನಜಾಯನು, ಯನ್ನವನಜಾಯನು ಎನ್ನಿನ ಬೇಡ! (Prvs.). see Prv. s. ಮನ್ನ; ಯನ್ನತನ್ನ. — ತನ್ನಮೈರಸು. — 0-ಬೆರಸು. expedient, etc. to be combined with (Bp. 54, 75).

ತನ್ನಕ tantraka. new and unbleached, as cloth.

ತನ್ನಗಾಣ tantra-gāṇa. = ತನ್ನಗಾಣ. a man who uses an expedient, one who is fertile in expedients; a cunning, crafty man (My.). ತನ್ನಗಾಣನನ್ನು ಕುತನ್ನಗಾಣ ಜಯ್ಯಿದ (Prv.).

ತನ್ನಾಧ್ಯಕ್ಷ tantra-adhyakṣa. a master of ceremonies (Rśv. 6, 10 va. & 43 va.). 2, a general (Cpr. 10, 1 va.).

ತನ್ನಿ tantri. = ತನ್ನ. a string, a cord; a wire; the string or wire of a lute, etc. 2, a pūjāri. see Prv. s. ಮನ್ನಿ.

ತನ್ನಿಕ tantrika. the plant *Cocculus cordifolius* DC.

ತನ್ನಿಸು tantrisu. to use an expedient, etc. see Nn. 147 s. ತ್ರಾಸ.

ತನ್ನಿನತಾನ tandana-tāna. = ತನ್ನಿನಾನ, ತನ್ನಾನತಾನ, ತನ್ನಾನ ತಾನಾನ. sounds used in beating time in music (My.; Te.; M. ತತ್ತಿತ್ತೋನ್ನ, ತನ್ನಿನಾದಿ; cf. ಉತ್ತರಗಡ್ಯದಣ, ತದಿಗಿಣ; Mhr. ತಣಾಣಾ).

ತನ್ನಿನಾನ tandanāna. = ತನ್ನಿನತಾನ. (My.).

ತನ್ನಲ್ tantal. water-drops, spray, light rain (Smd. 48, 38). [ಸೋನೆಯಂ ಸಂಗಿಂ ತನ್ನಲ್ಲಿನಿನ್ನ ಭೂತಳಮೇರ್ಪಣವನ ಮಾಗೆ Ap. B, 59; (ಸೀವರ, ಜಲಕಣ Kk. 13; Sm. 35; ಸೋನೆ Ct. I, 101; II, 113; Cpr. 1, 97; 2, 86; 5, 19 va.; Abh. P. 3, 67 va.; 4, 119; cf. ಚದಲು).

ತನ್ನಾನತಾನ tandāna-tāna. = ತನ್ನಿನತಾನ. (My.).

ತನ್ನಾನತಾನಾ tandāna-tānāna. = ತನ್ನಿನತಾನ. (My.).

ತನ್ನಿ tandu. 1. P. p. of ತರ್, ತರು 1.

ತನ್ನಿ tandu. 2. see s. ತನ್ 2.

ತನ್ನಿರಿಸು tandurisu. = ತಾನ್ನಿರಿಸು, ತಾನ್ನೂಳಿಸು. to grieve, to be distressed (ಚಿನ್ನಿಸು, ಬೇವನ Kk. 52, o. rs. ತಾನ್ನಿರಿಸು, ತಾನ್ನೂಳಿಸು).

ತನ್ನಿ tande. father (C.; ಜನಕ, ಪಿತೃವಪ್ತ, ತಾತ Mr. 309, ಅವುಕೆ Hla., Si. 65; ವಪ್ತ, ತಾತ, ಜನಕ, ಪಿತೃ Hla., Si. 190; M.; T. ತನ್ನಿ; Te. ತನ್ನಿ, ತನ್ನಿ; it is said to be a Tbh. of Sk. ತಾತ, Smd. 338, 356, 372; cf. védic ತತ, father). [ತನ್ನಯ ತನ್ನೆಯನ್ನುದನೆ ಕೊಟ್ಟು, ವಿವಾಹಮನಿಸ್ತೆ ಮಾಡುವೆಂ Pb. 1, 72; Ap. 2, 19; ಕಿಷಾದಿನಿಗಾಯಾಚ್ಚ ಮೆನ್ನು ಪೇಟ್ಟೊಡೆ ವೈದಾಗ್ಯ ಪರಾಯಣನಾಗಿ ತಾಯುಂ ತನ್ನೆಯುಮಂ ನಣ್ಣುರುಮಂ ಬಿಡಿಸಿ ನಿಶ್ಚಯಂ ಗೆಯ್ದು Vr. 72, 8]. occasionally it is an endearing appellation (like ಅಪ್ಪ), e. g. Bp. 47, 29; J. 13, 55. plural ತನ್ನಿವಿರ್, ತನ್ನಿಗರ್ (Smd. 120, 124). ತನ್ನಿಯರ್ (Bp. 32, 42; 48, 36), ತನ್ನಿಗಳು (C.). ಪ್ರಸಿದ್ಧನಪ್ಪ ತನ್ನಿಗೆ ಪುಟ್ಟಿದಾತನು (ಅಮು ಪ್ಪಾಯಣ Hla.). ತಾತನ ತನ್ನಿ (ಪ್ರಪಿತಾಮಹ, ಮುತ್ತಾತ Si. 192). ತನ್ನಿಗೆ ಹಿಳೆಯನ ಎನ್ನ ಹೇಳಿಸಿದ ಅವ್ವಿಗನ ಮಗ. — ತನ್ನಿಯ ಮದುವೆಗೆ ಪಂಜು ಹಿಡಿಯುವ ಮಗ. — ಆರಸ ಯಾರಿಗೆ ತನ್ನಿ? ಸೂಳೆಯಾರಿಗೆ ತಾಯಿ? — ತನ್ನಿಯ ಬದುಕು ತಾಯಿಗೆ ದಾನ. — ತನ್ನಿಯ ಹೋಲೋ ಕನ್ನಯ್ಯ (Prvs.). see ಮಲ-; Bp. 60, 60; B. 1, 28; Rām. 3, 2, 13; J. 13, 55; 30, 24; 31, 34; Rśv. 13, 26; Bh. 1, 8, 17; Prvs. s. ನೂಗ, ಪಿತ. — ತನ್ನಿಗೆ ತನ್ನಿ. a paternal grandfather (ಪಿತಾಮಹ, ತಾತ Si. 192). — ತನ್ನಿಗೆ ಪಿತಾಮಹ. a paternal great-grandfather (ಪ್ರಪಿತಾಮಹ, ತಾತನ ತನ್ನಿ, ಮುತ್ತಾತ Si. 192). — ತನ್ನಿ ತಾಯ್. father and mother (Bp. 46, 48). — ತನ್ನಿ ತಾಯಿಗರ್. — ಋ. parents (Bp. 3, 81; 14, 16; 25, 15; My.). ತನ್ನಿ ತಾಯಿಗಳ ಮಾತು ಕೇಳಿದ ಮಕ್ಕಳು ನಾಯಿಬಾಯಿಗೆ ಹತ್ತು (Prv.). — ತನ್ನಿ ತಾಯ್ಗರ್. = ತನ್ನಿ ತಾಯಿಗರ್. (J. 28, 17). ತನ್ನಿ ತಾಯ್ಗಳು (ಮಾತಾಪಿತೃಗಳು Nr.). — ತನ್ನಿಯ ತನ್ನಿ. = ತನ್ನಿಗೆ ತನ್ನಿ. (ಪಿತಾಮಹ, ತಾತ Nn. 22; B. 4, 156). 2, Brahṃā (ಬೊಮ್ಮ Kk. 9). — ತನ್ನಿಯ ತನ್ನಿಯಲ್ಲದ. = ತನ್ನಿಯಯ್ಯನಲ್ಲದವ, q. v. — ತನ್ನಿಯಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. = ತನ್ನಿಯ ತನ್ನಿ. — ತನ್ನಿಯಯ್ಯನಲ್ಲದವ. Gaṇēśa (ವಿನಾಯಕ Kk. 5, o. r. ತನ್ನಿಯ ತನ್ನಿಯಲ್ಲದ). — ತನ್ನಿಯೊಡಹುಟ್ಟಿದವ. a paternal uncle (ಪಿತೃವ್ಯ, etc. Nr.). — ತನ್ನಿವಾವಿ. relationship by a father's side (My.).

ತನ್ನಿ tandra. tired, fatigued; lazy. (R.).

ತನ್ನಿತೆ tandrate. = ತನ್ನಿ. (Cpr. 4, 85).

ತನ್ನಿ tandri. ತನ್ನಿ tandre. fatigue, lassitude; sleepiness, drowsiness; fainting, exhaustion.

ತನ್ನ- tann. = ತನ್-2, ತನ್ನ, etc., ತಾನ್, q. v. he, she, it in reflexive or reciprocal sense. Gen. ತನ್ನ (C.); Dat. ತನಗೆ (C.); Acc. ತನ್ನಂ (J. 18, 39), ತನ್ನನ್ನು (My.); Loc. ತನ್ನೊಳ್ (J. 29, 40), ತನ್ನಲ್ಲಿ (C.); Abl. ತನ್ನಿನ (C.). Pl. (ತಮ್ಮ-), ತಮ್ಮ. [ಕವಿ ತನ್ನಜನನ್ನು ಕಲ್ಪಾನ್ತಸ್ಥಾಯಿ Kr. 1, 21; Pb. 1, 3]. ತನ್ನ — ಕಾಲಿಗೆ ತಾನೇ ಶರಣು ಮಾಡಿ ಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಹಾಗೆ — ತನ್ನ ಅಕ್ಕನ ಅಜಾಯದವಳು ನೆರೆಮನೆಯ ಬೊಮ್ಮಕ್ಕನ ಬಲ್ಲಕೇ? — ತನ್ನ ತಾಣಾಡರೆ ಸುಜ್ಞಾನಿ — ತನ್ನ ದನ್ನಾ ತಾನು ಮುಜಕೊಣ್ಣು ಅನ್ನನ ಮೇಲೆ ದೂಣು ಹೇಳಾದ — ತನ್ನ ಮುನ್ನೆ ಉಪ್ಪು ಇಲ್ಲ; ಬಿಸ್ಸೆ ಹಿನ್ನೆ ಉರಿಯೋ? — ತನ್ನ ಸುಖವೇ ಲೋಕದ ಸುಖ, ತನ್ನ ಕಷ್ಟವೇ ಲೋಕದ ಕಷ್ಟ. — ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ತಾನು ಹೊರೆಯದವ ಮುನ್ನಾರ ಸಲಹುವನು? — ತನ್ನ ಊರಿಗೆ ರಂಗ, ಪರಲೂರಿಗೆ ಮಂಗ. — ತನ್ನ ತಾನು ಅಜಾತರೆ ತಾನಾದನು; ತನ್ನ ತಾನು ಮಜತರೆ ತಾನು ಹೋದಾನು (Prvs.). — ತನ್ನದು. — ಅದು 1. = ತನ್ನ, ತನಕು, ತನತ್ತು. is, his, hers [ಅಗ್ಗಲದ ಪೊಗಳ್ತೆ ತನ್ನದನೆ Ap. 1, 72]; (Smd. 178; Ct. II, 102; Bp. 51, 22; C.). — ತನ್ನ ಘ. — ಅಘ 4. his, etc. own female or woman (V. 29, 28).

ತನ್ನಿ tanni. second person plural of the imperative of ತರ್, q. v.

ತನ್ನ- tannu. perhaps = ತನ್ನ- (but see -ಉವಂ 2). — ತನ್ನವಂ. himself, herself, itself (Acc.; or: also him, etc.). ತನ್ನವನ್ ಅಡಿಸುವ ಕೆಳದಿಯರ ತನ್ನವನು ಹೆಮ್ಮೆಗೊಳಿಸುತ್ತ (Pril. 3, 30). see Bp. 8, 7, 57; 39, 11; 40, 10; 44, 3; 55, 34.

ತನ್ನದ್ಯ tad-madhyā. in its middle: meanwhile (My.).

ತನ್ನಿ tānvi. a delicate, slender, or graceful woman. (J. 11, 26). 2, N. of a vr̥tta (Ch.).

ತಪ ತapa. = ತಪ್ಪ, ತೊಪ್ಪ, ತೊಪ್ಪ, (ದಪ 1, ದೊಪ್ಪ 2). a sound in imitation of the noise of blows, of running feet, of falling cow-dung, fruits, etc. ತಪ ತಪ. rep. (My.; Te.). — ತಪ ತಪನೆ. = ತಪ ತಪ. with the sound of ತಪ ತಪ (My.).

ತಪ tapa. = ತಪ 2. heat; burning; shine (ದಾವ Nn. 33). 2, the hot season. 3, the month of māgha (January-February, ತಪಸ್ Mr. 70). 4, austerity, penance. 5, a demon (ಗ್ರಹ Nn. 33). ತಪದ ಬಾಧೆಯಂ ಸಯ್ಯಸುವಾತನು (ದಾನ್ತ Hla.). — ತಪಗಯ್. to perform: or undergo penance. ತಪಗಯ್ಯ ಮುಖ್ಯಮುಷಿಯರ್ (Mr. 258). — ತಪಂಗಯ್. -o-ಗಯ್. = ತಪಗಯ್. (Abh. P. 15, 80 va.; Śśv. 2, 89). — ತಪಂಗೊಳ್. -o-ಕೊಳ್. to undertake penance (Abh. P. 16, 34 va.). — ತಪಮಾನ್. -ಅನ್. = ತಪಂಗೊಳ್. (Śśv. 2, 116). — ತಪಮಿರ್. -ಇರ್. = ತಪಂಗಯ್. (Śśv. 2, 115, 117). — ತಪ ವ್ಯಡು. -ಪಡು. = ತಪಗಯ್. (Bp. 4, 73). — ತಪವ್ಯಡು. -ಪಡು. ascetic devotion, religious austerity (ಪರಿವ್ರಜ್ಯ, etc. Hla.).

ತಪಃಕ್ಲೇಶತಪ tapas-kleśa-saha. enduring with resignation the privations imposed by austerities.

ತಪಸ್ತುಭಾವ tapas-prabhāva. the efficacy of devotion. (Cpr. 2, 82).

ತಪಕ್ಕನೆ tapakkane. = ದಬಕ್ಕನೆ. all at once, slapdash (My.; Te. ತೆಬುಕ್ಕು, ತೆಬುಕ್ಕು). ತಪಕ್ಕನೆ ಬಿದ್ದನು (My.).

ತಪಟೆ tapaṭṭe. = ತಪ್ಪಟೆ, ತಬಟೆ, ತಮಟೆ, ತಮ್ಮಟೆ, ತಮ್ಮಟೆ, ತಮ್ಮಟೆ, ತಮ್ಮಟೆ. a large tambourine beaten with sticks (My.).

ತಪನ tapana. heating; burning; shining. 2, the sun. 3, a kind of hell. 4, a divine being or demon who fights with Garuḍa (ಗ್ರಹ Nn. 49). 5, pining, mental distress.

ತಪನಸುತ tapana-suta. the son of the sun: Karṇa (J. 12 sum.). 2, Yama. 3, Śani. 4, Sugriva (My.).

ತಪನಸುತನನ್ನ ತಪಾನಸುತ-nandana. Karṇa's son Vṛṣakētu (J. 12 sum.).

ತಪನೀಯ tapaniya. to be heated. 2, gold.

ತಪಪಕ್ಷಿ tapa-pakṣi. the Bengal kite (ಚಿಲ್ಲ, ಮುಣ್ಣು ಮುಳುಕ Mr. 171, o. r. ಅತಪ-).

ತಪರಾಮು taparākhū. a slap (Mhr. ಥಪಡಾಕ, ಥಬರಾಕ; My.).

ತಪಲೆ tapale. = ತಪ್ಪಲೆ, ತಪೇಲಿ. a round brass or copper cooking-vessel (My.; Tu.; Te. ತಪಲೆ, ತಪೇಲಾ; T. ತವಲೆ; M. ತಗಲೆ, ತವಲೆ; Mhr. ತಪೇಲೀಂ). see Prv. s. ತಪಪ್ಪ.

ತಪಲೋಕ ತapa-lōka. = ತಪಸ್ No. 4, ತಪೋಲೋಕ. (Mr. 32).

ತಪವೇಸ ತapa-vēsa. Tbh. of ತಪವೇಸ. a mere masquerade of penance. — ತಪವೇಸಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. to put on the mere form of penance. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊಳು ತಪವೇಸಗೊಪ್ಪುವಂ (ಧರ್ಮಧ್ವಜ, ಲಿಂಗ, ಪುತ್ರಿ Mr. 254).

ತಪತೀಲು tapatīlu. ತಪತೀಲು. a detailed account, details, a minute narration (My.; ವಿವರ Ch. 132; Br.; Mhr., H. ತಪತೀಲು).

ತಪಶ್ಚರಣ tapas-carāṇa. the practice of penance (My.).

ತಪಶ್ಚರಣೆ tapas-carāṇe. = ತಪಶ್ಚರಣ. (My.; Bp. 12, 29).

ತಪಶ್ಚರ್ಯ tapas-carya. = ತಪಶ್ಚರ್ಯ. (My.; Ch. 41).

ತಪಶ್ಚರ್ಯೆ tapas-carye. = ತಪಶ್ಚರಣ. (My.).

ತಪಶ್ರೀ tapa-śrī. the goddess called tapa (Cpr. 2, 40).

ತಪಶ್ರೀಕ ತapa-śrīka. a man possessing excellent austerity or being rich in austerity (Cpr. 3, 70).

ತಪಸ್ tapas. = ತಪಸ್ಸು, ತಪಸ್ಸು. heat; fire. 2, austerity, penance. 3, the month of māgha (January-February). 4, one of the seven worlds, the region above the janalōka, inhabited by saints or devotees after death. 5, the ninth lunar mansion.

ತಪಸಿ tapasi. ತಪಸಿ, ತಪ್ಪಸಿ, ತವಸಿ. Tbh. of ತಪಸ್ಸಿ [Pb. 1, 113]; (Śmd. 368; ಮುಷಿ Kk. 33, o. r. ತವಸಿ). — ತಪಸಿಗಿದ. = (ತಪ್ಪಸಿ-), ತವಸಿಮರ. the plant Caesalpinia bonducella Flemm., (Guilandina bonducella or bonduc Lin., see ಗಜುಗ; ಪ್ರಕೀರ್ಯ, ಪೂತಿಕ, ಕಲಿಕಾರಕ Si. 133). see ನವಲೇಗಿದ.

ತಪಸಿಗ tapasiga. an ascetic or religious mendicant (Bp. 43, 28). ತಪಸು tapasu. Tbh. of ತಪಸ್. (Bp. 45, 36).

ತಪಸ್ಯ tapasya. the month phālguna (February-March). 2. = ತಪಸ್ಸು.

ತಪಸ್ಯೆ tapasye. religious penance, mental devotion.

ತಪಸ್ಯೆ tapasvi. = ತಪಸಿ, etc. practising austerities; an ascetic, a religious mendicant (ಯತಿ Nn. 109). 2, a mendicant, a pauper. 3, poor, miserable, pitiable (ಕರುಣ 109). 4, the flower Artemisia indica (ದವನ, ಮುಷಿಪುತ್ರಿ Mr. 136). 5, fire (ದಹನ, ಅಗ್ನಿ 109). 6, a kind of Pongamia glabra tree (ಕುಜಾತಭೇದ, ವೃಕ್ಷಭೇದ 109).

ತಪಸ್ಸಿನಿ tapasvini. a female devotee (J. 15, 16); a poor wretched woman. 2, spikenard, Valeriana jatamansi.

ತಪಸ್ಸಿ tapassi. = ತಪಸಿ, etc. (Bp. 32, 52, 58).

ತಪಸ್ಸು tapassu. Tbh. of ತಪಸ್. (ದಾವ, ತಪ Nn. 66; ವರ್ಣ, ತಪ 71). ತಪಸ್ಸಿಗೆನ್ನ ಹೋಗಿ, ಕುಪ್ಪಸಾ ಕಳಕೊಣ್ಣು. — ತಪಸ್ಸು ಇದ್ದವನೇ ಗಭಸ್ಸಿ ಉಕ್ಕುವನು (Prvs.).

ತಪಾತ್ಮಯ ತapa-ātyaya. the end of the heat: the rainy season.

ತಪಾಲು tapālu. = ಟಪಾಲು, etc. the mail, etc. (My.).

ತಪಿತ tapita. heated, burnt, spoiled. ತಪಿತೆ, a spoiled, ruined woman (J. 5, 61).

ತಪಿಸು tapisu. = ತಪಿಸು. to be hot, to burn; to suffer pain (J. 17, 34; 23, 20; My.).

ತಪೇಲಿ tapēli. = ತಪಲೆ, etc. (ಕುಣ್ಣು, ಪಿತರೆ, ಸ್ಥಾಲ G; B. 2, 24; 3, 58).

ತಪೋಧನ tapas-dhana. rich in penance; ascetic, pious; richness in austerities; an ascetic, a devotee. (Cpr. 9, 21; Bp. 16, 6; 19, 79; 24, 30; 52, 3; J. 2, 30).

ತಪೋಧನನಿಧಿ tapōdhana-nidhi. an ocean of austerity-riches (Bp. 52, 5).

ತಪೋನಿಧಿ tapas-nidhi. a treasury of austerities and penance, an eminently pious man. see ತವನಿಧಿ; J. 2, 15.

*ತಪೋಪಳ tapas-upala. hot pieces of stones? ಇದವುಂ ಪೋದ ತಪೋಪಳಂ ಗಗನಮಂ ಮಾರ್ಪೊಯ್ತೆ Pb. 4, 24.

ತಪೋಬಲ tapas-bala. the power acquired by austerities (J. 10, 45).

ತಪೋಭರ tapas-bhara. a mass of austerities (Cpr. 4, 16).

ತಪೋರಾಜ್ಯ tapas-rājya. the empire or reign of austerities (Cpr. 2, 41).

ತಪೋಲಕ್ಷ್ಮಿ tapas-lakṣmī. the riches of austerities (Cpr. 4, 60).

ತಪೋಲೋಕ tapas-lōka. = ತಪಲೋಕ. one of the seven worlds, etc. (My.).

ತಪೋವನ tapas-vana. a penance-grove. (Cpr. 4, 15).

ತಪೋವೃದ್ಧ tapas-vṛddha. very ascetic or pious. (J. 32, 10).

ತಪೋವೇಶ tapas-vēśa. = ತಪವೇಶ. — ತಪೋವೇಶಗೊಳ. — ಕೊಳ. = ತಪವೇಶಗೊಳ. ತಪೋವೇಶಗೊಣ್ಣು ವನು (ಧರ್ಮಧ್ವಜ, ಲಿಂಗವೃತ್ತಿ Hlā.).

ತಪೋವೇಷ tapas-vēṣi. he who has the garb of an ascetic on; a hypocritical ascetic (Bp. 24, 40).

ತಪ್ತ tapta. heated; hot; burnt; afflicted. see ಸನ್-; Bp. 50, 42; J. 11, 31. 32. 40.

ತಪ್ತಮುದ್ರಾಂಕನ tapta-mudrā-āṅkana. branding (the upper arm) with a hot seal (on which there is either a śaṅkha or cakra, My.).

ತಪ್ತ taptri. heating; a heater. see ಉಪ-.

ತಪ್ಪ tappā. 1. = ತಪ, etc. — ತಪ್ಪ ತಪ್ಪನೆ. = ತಪ ತಪನೆ. (My.).

ತಪ್ಪ tappā. 2. present relative participle of ತಪ್ತ 1, q. v.

ತಪ್ಪ tappā. 3. = ತರ್ಪ. a present relative participle of ತರ್, e. g. Bp. 13, 13; 26, 6; 30, 9; 53, 22.

ತಪ್ಪ tappā. 4. = ತಪ್ಪಲ್ 2. see ತಪ್ಪ ತಪ್ಪಲ್ ಸ. ತಪ್ಪಲ್ 2.

ತಪ್ಪಟ tappāṭi. = ತಪಟ, etc. (My.; Te. ತಪ್ಪಟ; M. ತಪ್ಪಿಟ್ಟಿ).

ತಪ್ಪಡಿ tappāḍi. a false step, etc. see ಸ. ತಪ್ಪ 2.

ತಪ್ಪಣ tappāṇa. Tbh. of ತರ್ಪಣ, q. v. an ablation to the manes or to the gods.

ತಪ್ಪನೆ tappāṇe. = ತೆಪ್ಪ 1, ತೊಪ್ಪನೆ 2. quickly, suddenly, all at once (My.; Te. ತಪ್ಪನೆ, ತಪ್ಪನೆ, ದಬ್ಬನೆ; M. ತರುತ್ತನೆ). ತಪ್ಪನೆ ಬಾ! ಅನ್ನರೆ ತಪ್ಪಲಿಕ್ಕೆ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ತಪ್ಪಲ್ tappāl. 1. stumbling; erring; missing. — ತಪ್ಪಲಡಿ. — ಅಡಿ. a staggering, tottering, or false step (Bh. 44, 2). — ತಪ್ಪಲೆಚ್ಚಂ. — ಎಚ್ಚಂ. a man who misses the mark in shooting (ಲಕ್ಷಣ್ಣುತ Mr. 296).

ತಪ್ಪಲ್ tappāl. 2. = ತಪ್ಪಲ 1, ತಪ್ಪಲು q. v., ತಪ್ಪಲ್. a level expanse round the foot of a mountain, level ground on the top or edge of a mountain, tableland. ನನಮ್ ಅದು ಆ ಗಿರಿಯ ತಪ್ಪಲಲೊಪ್ಪಿ ತೀವಿರಲ್ ಉಪತ್ಯಕ ನಾನುಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 151). [Tu. ಜಪ್ಪ, ದಪ್ಪ descent, ಜಪ್ಪು to descend] ತಪ್ಪಲ್ (see s. ಕಿಕ್ಕಿಟ 1). see J. 10, 3; 26, 4; Rév. 5, 53; ರನ್ನದಪ್ಪಲ್. — ತಪ್ಪ ತಪ್ಪಲ್. rep. (J. 28, 41).

ತಪ್ಪಲ tappāla. 1. = ತಪ್ಪಲ್ 2, etc. (B. 4, 213). — ತಪ್ಪಲ ಸೀನು. a table-land (B. 4, 115. 116. 163).

ತಪ್ಪಲ tappāla. 2. = ತೊಪ್ಪಲ, etc. all small leaves of plants in general. see ಮುಸ್ಸಿ-.

ತಪ್ಪಲು tappālu. = ತಪ್ಪಲ್ 2, etc. (ಸ್ವ, ಪ್ರಸ್ವ, ಸಾನು Nr.; My.). ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು (ಕಟಕ, ಸಾನು, ಪ್ರಸ್ವ Nr.; ಬೇಟಿ, ಗಿರಿಸಾನು Nn. 23; ಸಾನು 90; ಕಟಕ, ಪರ್ವತೋಪತ್ಯಕ 127; ಕಕುದ, ಅದ್ರಿತಿಲಿ 143; ಕೂಟ, ಮೇಬಲಿ 152, o. r. ಬೆಟ್ಟದ ತುದಿ).

ತಪ್ಪಲೆ tappāle. = ತಪಲೆ, etc. a round brass or copper vessel. (My.). ತಪ್ಪಲೆಲಿ ಇದ್ದದ್ದು ಹೋದರೆ ಕಪಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದದ್ದು ಹೋದೀತೇ? (Prv.). ತಪ್ಪಿಗೆಯು ತಪ್ಪಲೆಯು ಅವು ತಾಮ್ ಉಮ್ಮದಕೆ ಕುನಿದಕೆ ಬಾಹವು (Jñs. 42, 14).

ತಪ್ಪಸಿ tappasī. = ತಪಸಿ, etc. — ತಪ್ಪಸಿಗಡ. the wild mangosteen, Diospyros embroypteris Pers. (St. & Pl.).

ತಪ್ಪಳಿಸು tappālisu. = ಚಪ್ಪಳಿಸು. to smack the lips in sucking or sipping, etc. (My.).

ತಪ್ಪಿತೆ tappīta. = ತಪ್ಪು 2. (My.).

ತಪ್ಪಿಸು tappīsu. to cause to miss; to cause to pass by or not to fall into; to let slip; to leave undone; to interrupt; to do without; to avert; to deviate; to swerve; to evade; to resort to subterfuges; to elude; to avoid; to escape, to run away, etc. (C.). ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು ಓಡಿಹೋಗುವಿಕೆ (ಪ್ರದ್ರಾವ, ಉದ್ಧ್ರಾವ, ಅಪಯಾನ, etc. Si. 296). ಸಾಲಿಗೆ ಹೋಗುವದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಾರದು (B. 1, 12). ಕುಟುಮಲು ಕುಟುಬನ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ಅಡವಿಗೆ ಹೋಯಿತು (2, 46). ಪಾರಿವಾಳ ತಾವಿರು ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಣ್ಣು ಅವನಿಗೂ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ (3, 113). ಅವಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನೆವ ಹೇಟು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಣ್ಣು ಗ್ಯಾ ಅವನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ (4, 6). ನೀನು ಈಗ ಎರಡು ದಿವಸದಿನ್ನ ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿಸಿದ್ದರೂ ತಪ್ಪಿಸಿರಬಹುದು (4, 154). ಅಡಕ ಸಂಗಡ ಮನುಷ್ಯನ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಅದು ಬಹುತರ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಣ್ಣು ಒಣ್ಣೆಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದನು (4, 170). ನೀನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಣ್ಣು ಹೋಗದಿದ್ದರೆ (4, 154). ಕೊಟ್ಟ ಮಾತನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಾರದು (C.). ನಿನ್ನ ಧರ್ಮವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಾರದು (C.). ಇವನನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಡ (C.). ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಣ್ಣು ವನು, a man who escaped (C.). ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳು (C.). ಈ ಕಾಟದಿನ್ನ or ಈ ಕಾಟಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ತಪ್ಪಿಸು! (My.). see Bp. 13, 7; 14, 3; 30, 5; 34, 27; 43, 13. 23; 46, 47; 47, 12; 51, 48; 53, 15. 34; 60, 36; Prv. 3. ಪರಿಹಿತ.

ತಪ್ಪು tappu. 1. to make a false step, to trip; to slip; to deviate; to commit an error, mistake or blunder; to be missed; to be forfeited or lost; not to come to pass; to fail; to disappear, to be passed (ಸ್ವಲನ Smd. Dh.; ತೊಲಗು Smd. 96. 132. 259 Cm.; C.; T., M., Te., Tu.; T. also ತವಂ, ತವಲು, ಲ. ತಪ್ಪುರಿ 2); to miss. [ತಪ್ಪದೆ ಬಗೆದು ಪೇಟ್ಟುದಾಗಮಂ Kr. 1, 44; ಸಂಸಾರಮಿದಮ್ಬುದಿನೈನಗೆ ತಪ್ಪುದು ತನ್ನನಿ ಶಾಪದಿಂದಂ Pb. 1, 114; Ap. 1, 48]. ತಪ್ಪಿದವನಿಗೆ ಒಪ್ಪು ಇಲ್ಲ. — ತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದವನಿಗೆ ತಪ್ಪ ವಿನು ಮಾಡೀತು? — ಸೂಲು ತಪ್ಪಿದರೆ ಗೊಡ್ಡೇ? — ಜಾತಿ ತಪ್ಪಿದರೂ ನೀತಿ ತಪ್ಪಬಾರದು (Prvs). ತಪ್ಪದು (ಪ್ರಮಾಣ, ಸತ್ಯ Nn. 139). ಎಚ್ಚು ತಪ್ಪಿದವನು (ಅಪರಾಧೇಷು Hlā.). ಅವನಾನೊಬ್ಬನು ಗುಣಯನ್ ಎಚ್ಚು ತಪ್ಪಿದವನುಣ್ಣು, ಈತನು ಅಪರಾಧ ಪೃಷತ್ಯ (Nr.). ಹಾದಿ ತಪ್ಪಿ, ಕೆಜಿಯೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕಿದ್ದೇನೆ (B. 3, 123). ಬನ್ನ ಪಥಮಂ ತಪ್ಪದೆ (Bp. 60, 26). ತಪ್ಪವೆಮ್ಮ ಬ್ರತಕೆ (60, 28). ಉದ್ಧ ಮರದ ತುದಿಯನ್ ಏಟು, ಕೆಯ್ ತಪ್ಪಿ, ಬಿದ್ದು ಸತ್ತನೆ (Sp.). ರೊಟ್ಟಿ, ಕೆಯ್ ತಪ್ಪಿ, ಬಿತ್ತು (My.). ಯಾವ ಗುಣಾಕಾಪನು ಬಿಲ್ಲಿನ್ನೆಸ್ತ ಕೋಲು ಗುಣಾಯಿನ್ನ ತಪ್ಪಿಹೋಯಿತೋ, ಅನ್ವ ವನು ಅಪರಾಧ ಪೃಷತ್ಯ (Si. 280). ಕ್ರಮ ತಪ್ಪಿ ಮಾತಾಡುವದು (ವಿಶ್ವಲಮ್ಬ 74). ಎಚ್ಚಟಾಕೆ ತಪ್ಪಿಹೋಗುವದು (ಪ್ರಮಾದ, etc. 71). ತಪ್ಪಿ ಹೋಗಿರುವದು (ಸ್ವಸ್ತ, ಭ್ರಷ್ಟ, ಸ್ವಸ್ತ, etc., ಜಾಟಿ ಬಿದ್ದುದು 382). ಹೋಕೆ ತಪ್ಪಿದ ಒಟಾಕೆ ಅರ್ಥ ವರ್ಥ (Dp. 1). ವಿಶ್ವ ರಿನ್ನ ನುಡಿ ತಪ್ಪದು (J. 28, 29). ನುಡಿದು ತಪ್ಪುಗುಮೆ ಗಂಗಜೊಡಾ ಮಹೆಯಾ? (Smd. 68). see Cpr. 2, 41; 6, 95; Alh. P. 13, 71; Clh. v. 50; Bp. 24, 76; 27, 3; 28, 33; 30, 9; 31, 25; 32, 43; 34, 13; 37, 25; 39, 32; 43, 13. 14. 43; 46, 17. 44; 48, 3; 57, 13; 61, 76; Bli. 1, 8, 19. 38. 39; J. 2, 60; 4, 2; 6, 6; 30, 27; Smd. 38; Si. 57. 92. 247. 264. 265. 295. 377; ನೀರ್ನಲೆದಪ್ಪು, ಮಾರ್ಗಸ್ತಪ್ಪು, ಮುನ್ನಪ್ಪು, ಮೇರೆ ದಪ್ಪು; Prvs. 3. ತಿರಿತಿ, ಒಟಗಾಲ. — ತಪ್ಪು ತಪ್ಪು. rep. ತಪ್ಪ ತಪ್ಪದೆ ತರ ತರಂಗಳಂ ತೆಗೆದಜ್ಜು (J. 28, 41).

ತಪ್ಪು tappu. 2. (Smd. 191). tripping, slipping, erring, missing. 2, a slip, an error, a mistake, a blunder; an impropriety; a fault, misdemeanor (C.; Tu., T., M., Te.). ತಪ್ಪು ದ್ವಿ (J. 30, 29). ತಪ್ಪುಳ್ಳ ತನ್ನ ತನಯನೊಳು! (31, 35). ಮದನನ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪುಳ್ಳ (31, 36). ತಪ್ಪುಳ್ಳದೆ ಒಪ್ಪಂಗೆಯ್ಯು ದು! (Mr. 3). see Smd. 377; Cpr. 1, 104; Bp. 11, 5; 24, 86; 38, 27; 40, 43. 62. 90; 45, 4; 48, 2; 53, 34. 44; 60, 31; 61, 4. 35. 56; J. 21, 46; B. 3, 84. — ತಪ್ಪುಜ್ಜೆ. (-ಅಜ್ಜೆ). = ತಪ್ಪು ಹೆಜ್ಜೆ. (My.). — ತಪ್ಪುಡಿ. -ಅಡಿ. (Smd. 48). = ತಪ್ಪುಲಡಿ. a false step, a slip; an irregular, waddling step. (T.). — ತಪ್ಪುಣಿ. -ಅಣಿ. the condition of the woof missing the warp in the web of a loom (My.). — ತಪ್ಪಾಡು. -ಅಡು. to utter falsehood, to lie. see Sp. s. ಸಪ್ಪಗೆ. — ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳು. to acknowledge one's fault (B. 3, 84; My.). — ತಪ್ಪು ಕಾಣಿಕೆ. a gift (to an idol or a guru) to make amends for an impropriety (My.). — ತಪ್ಪುಕೆಲಸ. a misdeed, a fault. ತಪ್ಪು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ (ಅಭಿಪನ್ನ Si. 439). — ತಪ್ಪು ಕ್ಷಮಿಸು. to put up a fault, to pass it unavenged or overlook it (Bp. 18, 80; 22, 41; B. 4, 200; 5, 9; My.). — ತಪ್ಪುಗಣ್ಣು. a knot that is wrongly formed and cannot be solved (My.). 2, a connexion that is contrary to rule and useless (B. 3, 79). — ತಪ್ಪು ತಪ್ಪು. rep. (Bp. 49, 16). — ತಪ್ಪುದಾರಿ. a wrong road (ಅಪಥ Si. 105; My.). — ತಪ್ಪುನುಡಿ. a wrong word (ಅಬದ್ಧ, ವಿಯುತಾರ್ಥಕ Hlā; ಅಬದ್ಧ Mr. 84; My.). [ತಪ್ಪುನೋಡು. to avoid seeing straight. ಕಣ್ ನಡೆ ನೋಡದೆ ತಪ್ಪುನೋಡಿ ನಾಣಿಯೊಳಮಾಡುವುದಾ ಸತಿಗೆ ನೋಡಲೊಡಂ ಪಡೆಮೆಜ್ಜೆಗಣ್ಣು ನಂ Pb. 5, 15]. — ತಪ್ಪು ಬೀಟು. a mistake to occur (C.). — ತಪ್ಪು ಸಯ್ಯಸು. = ತಪ್ಪು ಕ್ಷಮಿಸು. (Bp. 22, 34; 23, 40; 27, 60; My.). [ತಪ್ಪು ವಿಡಿ. -ವಿಡಿ. to find fault with. ಮುನಿಕುಮಾರರೋಧನ ವೇದ ವೇದಾಂಗಂಗಳಂ ತಪ್ಪುವಿಡಿದು ಜಡಿದು ಬಗ್ಗಿಸುವ ಪದುಮರಾಗದ ಬಣ್ಣ ದರಗಿಗಳೆನುಂ Pb. 1, 115 va.]. — ತಪ್ಪು ಸಹಿಸು. = ತಪ್ಪು ಸಯ್ಯಸು. (My.). — ತಪ್ಪು ಸಾಧಿಸು. to charge a fault upon (a man), to charge (a man) with a fault (My.). ತಪ್ಪು ಸಾಧಿಸು ವನ್ನಿ ಇಪ್ಪವನೆ ಕಡುಹೆಜ್ಜೆ (Sp.). — ತಪ್ಪು ಹಚ್ಚು. to impute a fault to (B. 5, 266). — ತಪ್ಪು ಹಿಡಿ. to find fault with (Bp. 25, 33; My.). — ತಪ್ಪುಹೆಜ್ಜೆ. = ತಪ್ಪುಹೆಜ್ಜೆ. (My.; ದಟ್ಟಿಡಿ G.). — ತಪ್ಪು ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳು. = ತಪ್ಪು ಸಯ್ಯಸು. (B. 4, 201). — ತಪ್ಪು ಹೊಣಿಸು. to accuse (one) of misdemeanor, to charge a fault upon (one, My.). ಇಲ್ಲದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೊಣಿಸಿ ಹೇಳುವದು (ಮಿಥ್ಯಾಭಿ ಶಂಸನ, ಅಭಿಪಾಪ Si. 56). ತಪ್ಪು ಹೊಣಿಸಿದವನಿಗೆ ಒಪ್ಪುವವನು ಯಾರು? (Prv.). — ತಪ್ಪು ಹೊಣಿಸು. a fault to be charged upon (one, Rām. 6, 53, 78).

ತಪ್ಪುವಿಕೆ tappuviḥe. erring, etc.; missing. ಕ್ರಮವನ್ನು ತಪ್ಪುವಿಕೆ (ಅಪಾಪ, etc. Si. 247). ಕ್ರಮ ತಪ್ಪುವಿಕೆ (ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ವಿಪ ಯಾಸ, etc. 398).

ತಪ್ಪೆ tappu. = ಟಪ್ಪು, etc. a stage, etc. (My.).

ತಪ್ಪರೀಕು taphariku. allotment, division into shares (Br., H. ತಪ್ಪರೀಕು; R.).

ತಪ್ಪಾವತಿ taphāvati. = ತಪ್ಪಾವತು. (My.).

ತಪ್ಪಾವತು taphāvatu. difference; deviation, variance, as of accounts; failure, shortcoming; error (My.; Mhr., H.).

ತಪ್ಪಾವತುಗಾಣ taphāvatu-gāṇa. a man who defalcates. ತಪ್ಪಾವತು ಗಾಣ ತಪ್ಪಿದರೆ ತಪ್ಪಯ್ಯಗೆ ಏನು ಕೋಪ? (Prv.).

ತಬಕ tabaka. = ತಬಕು. a platter or plate for betel leaf, betel nut, etc. (Mhr., H. ತಬಕ; B. 4, 125; 5, 283).

ತಬಕು tabaku. = ತಬಕ. (My.). see Prv. s. ತಬ್ಬಲಿ.

ತಬಕಿ tabaki. = ತಬಕಿ, etc. a sort of drum. (My.).

ತಬಲಕು tabalaku. a packet of papers (My.; Mhr., H. ತಬಲಕ). 2, the string encircling and confining them (Mhr.; My. as ತಬಲಕುದಾರಿ).

ತಬೀಯತು tabiyatu. constitution; disposition; temper of mind (My.; Mhr., H. ತಬೀಯತ).

ತಬೀಲಿ tabēli. a stable (My.; Mhr., H. ತಬೀಲಾ).

ತಬ್ಬರಿಸು tabbarisu. (ತಬ್ಬರಿಸು). 1. to be overcome by terror, grief, etc.; to be amazed or bewildered (My.; cf. ತಟ; Te. ದೆಪ್ಪರ, difficulty, distress).

ತಬ್ಬರಿಸು tabbarisu. 2. to slip, to stumble (My.; T. ತವರ್, ತವಣು). ತವಕಪಟ್ಟವ ತಬ್ಬರಿಸಿ ಬಿದ್ದ (Prv.).

ತಬ್ಬಲಿ tabballi. = ತಬ್ಬಲಿ, q. v. (My.). ತಬ್ಬಲಿ ತಬಕು ಕಡ್ಡು ಜಗಲಿಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದ (Prv.). see Prv. s. ತಲೆ ಬೋಟುಸು. — ತಬ್ಬಲಿ ಕೂಸು. a child who is bereaved of its mother; an orphan; a bad, troublesome child (Tu.). — ತಬ್ಬಲಿಕೆಲಸ. vile action (My.). — ತಬ್ಬಲಿದನ. vicious cattle (My.). — ತಬ್ಬಲಿಬಾಟಹಣ್ಣು. an inferior plantain (My.). — ತಬ್ಬಲಿಮನುಷ್ಯ. a vile man (My.). — ತಬ್ಬಲಿಮುಷನ. a friendless and broken man (My.). see Prv. s. ತಲೆಕೂದಲ್. — ತಬ್ಬಲಿಯಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. inferior rice (My.).

ತಬ್ಬಿಬ್ಬು tabbibbu. the state of being overcome by terror, etc., bewilderment, maze (My.; Te.). ಅವನಿಗೆ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾಯಿತು, ಅವನು ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾದನು (My.). — ತಬ್ಬಿಬ್ಬುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. to get bewildered or confused (C. Bp. 46, 20; My.). — ತಬ್ಬಿಬ್ಬುಮಾತು. bewildered or disordered language, as that of a dying person, etc. (My.).

ತಬ್ಬಿಲಿ tabbilli. = ತಬ್ಬಲಿ, ತಬ್ಬಿ. (Tu. ತಬ್ಬಲಿ, ತಬ್ಬಲಿ). the state of a child's being bereaved of its mother (My. as ತಬ್ಬಲಿ); the state of its being bereaved of its parents (My. as ತಬ್ಬಲಿ). 2, a wretched, mean or inferior person or thing (My. as ತಬ್ಬಲಿ; if ತಬ್ಬಲಿ, as Si. has it, be the true form, it might be ತಬ್ಬಿಲಿ -ಇಲಿ; but see ತವಿಲ್). — ತಬ್ಬಿಲಿ ಹುಟ್ಟು. be born as a low person! (ಅಜನನಿ, ಅಕರಣೆ Si. 401).

ತಬ್ಬಿಸು tabbisu. to cause to embrace; to cause to clasp in the arms, as a quantity of straw, firewood, etc. (My.).

ತಬ್ಬು tabbu. 1. = ತಕ್ಕೆಯ್ತು, ತರ್ಬು, ತಬ್ಬು. to embrace (My.; Bh. 8, 26, 56). ಜೋಗಿಗೆ ಜೋಗಿ ತಬ್ಬಿಕೊಣ್ಣರೆ ಮಯ್ಯೆಲ್ಲಾ ಬೂದಿ. — ತಪ್ಪನೆ ಬಾ! ಅನ್ನರೆ ತಬ್ಬಲಿಕ್ಕೆ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ (Prvs.). 2, to clasp in the arms, as a quantity of wood, etc. (My.; Bp. 16, 20). see Prv. s. ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆ.

ತಬ್ಬು tabbu. 2. = ತಕ್ಕೆ. 1. an embrace. 2, the amount of wood, etc., that can be taken in the arms at one time. — ತಬ್ಬುಹುಲ್ಲು. an armful of grass, straw, etc. (My.).

ತಬ್ಬೀಲ್ tabdhil. = ತಬ್ಬೀಲ್, q. v.

ತಬ್ಬಿ tabbi. = ತಬ್ಬಲಿ, etc. the state of being bereaved, etc. (My.).

ತಬ್ಬೀಲ್ tabdhil. exchange; transposition; transfer (Si. 398; My., Br., H. ತಬ್ಬೀಲ್).

ತಮ್- tam. 1. = ತಮ್ಮ, ತಮ್ಮ, ತಾಂ2, ತಮ್, ತಾವು. plural of ತನ್-2, etc.; (cf ತಮರ್). Gen. ತಮ್, ತಮ- (see below), ತಮ; Dat. ತಮಗೆ [ದನ್ನಗಮನ್ನಂ ತಮಗಾಗದನ್ನೆ ಸಗುವರ್ Ap. 1, 5]; (Smd. 296; C.), ತಮಗೆ (see ತವ ತಮಗೆ). — ತಮ ತಮ. rep. (Bp. 54, 19; 60, 30). — ತಮ ತಮಗೆ. rep. = ತಮಗೆ ತಮಗೆ, ತವ ತವಗೆ. (Cpr. 7, 115 & 129 va; Bp. 4, 6. 68; 8, 8; 51, 71; 53, 7; 56, 25; 58, 15. 68; J. 8, 31; 17, 18; 33, 21; My.). — ತಮ ತಮ್ಮ. = ತಮ ತಮ. (Bp. 3, 85; 7, 10; 46, 27). — ತಮ್ಮಮ್ಮ. = ತಮ ತಮ್ಮ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ. [ತನ್ನಮ್ಮ ನುಡಿಯೊಳ್ಳರ್ ಜಾಣರ್ Kr. 1, 39; Pb. 1, 84]; (Smd. 211; Cpr. 7, 125; B. 3, 77).

ತಮ್- tam. 2. = ತಂ-, ತಜ್-, etc. coolness, etc. — ತಮ್ಮಳಿ. trituated vegetables, etc. mixed with curds (My.). — ತಮ್ಮರಲ್. -ಎರಲ್. cool wind. ಅಡುವ ತೊಣ್ಣು ನಣ್ಣುರುಳಿ ತೀಡುವ ತಮ್ಮರಲ್ Pb. 3, 37. — ತಮ್ಮಳಗ. he of cool light: the moon (ಚನ್ನಿರ, etc., ಶಶಿ Kk. 44, o. r. ತೆಳ್ಳಳಗ). — ತಮ್ಮಳಗು. cool light (Bh. 3, 8, 16).

ತಮು tama. 1. the termination of the superlative degree: most, etc.

ತಮು tama. 2. = ತಮಸ್. (ಕತ್ತಲೆ Nn. 26. 34; ಮರ್ಬು Kk. 116; ರಾಹು Mr. 39). see Ch. IV, 2, 49; Abh. P 14, 20; ಪ್ರತಿಜೋರ. — ತಮುವಿಡಿ. -ವಿಡಿ. darkness to seize (Bp. 54, 30).

ತಮುಂಗ tamang. = ತವಗ, ತವಂಗ. a platform, a stage.

ತಮುಟಿ tamate. = ತವಟಿ, etc. a sort of drum. (My.; ಅನಕ Si. 404). see Prv. s. ಅನಕಿ.

ತಮತ tamata. desirous, longing after. 2, wished, desired. (R.; see ತವಕ).

ತಮತು tama-atu. = ತಮತ್ತು, ತಮ್ಮತು, ತಮ್ಮದು. theirs. (Smd. 179; Tu. ತಮ, T. ತಮದು).

ತಮತ್ತೆ tama-attu. = ತಮತು. (Smd. 179).

ತಮನ tamana. becoming breathless. (R.).

ತಮನ್ನ tamandha. Tbh. of ತಮೋನ್ನ. great darkness. (Bp. 8, 57; 58, 48; 61, 85. 88).

ತಮರ್ tamar. = ತಮರ್, ತಮರು, ತವರು. those who are his, hers or theirs (= ತಮವರ್), one's own people (T., M.; Te. ತಮರು, ತಾರು). — ತಮರೂರ್. -ಲೂರ್. a woman's native village. ತಮರೂರ್ಗೊವೇಳೆಪ ಕುಲಜಾಂಗನೆಯರ್ ಮಹೀಧರಂಗಿ ಪಡೆದರ್ ಮುದವುಂ (Smd. 82).

ತಮರ tamara. = ತಗರ, etc. tin; (lead).

ತಮರಸ tamarasa. = ತಾಮರಸ. the lotus (ತಾಮರೆ Kk. 13, one MS; not Sk.).

ತಮಸ್ tamas. = ತಮ2, ತಮಸ್ಸು. darkness. 2, Rāhu. 3, mental darkness; sin. 4, darkness or ignorance as one of the three qualities or constituents of everything in creation, the other two being ಸತ್ತ್ವ and ರಜಸ್. 5, a N.

ತಮಸ್ಸುಕು tamassuku. a note of hand, a bond (My.; Mhr., H. ತಮಾಸ್ಸುಕ).

ತಮಸ್ವಿನಿ tamasvini. night.

ತಮಸ್ಸು tamassu. Tbh. of ತಮಸ್.

ತಮಾಮು tamāmu. completed, finished (Mhr. H.); the whole (My.; Br.); wholly, entirely.

ತಮಾಲ tamāla. a tree with a very dark bark, but white blossoms, *Xanthoxylum pictorius* Roxb. (ಗದ್ದರ Mr. 469; ಕದ್ದಾಳಿ ಗಿಡ G.). see ಹೊಂಗೆ. 2, = ತಮಾಲಪತ್ರ.

ತಮಾಲಪತ್ರ tamāla-patra. a sectarian mark on the forehead.

ತಮಾಲರೇಖೆ tamāla-rēkhe. a streak or stripe on the forehead (Rāsv. 6, 11 va.).

ತಮಾಲಿ tamāli. N. of several plants. (Cpr. 4, 31. 37).

ತಮಾಜೆ tamāje. a diverting exhibition; a farce; the trick of conjurers; sport, fun (C.; Mhr., H. ತಮಾಜಾ).

ತಮಾಜೆಗಣಿ tamāje-gaṇi. a seeker of sights and shows; a showman, buffoon (My.).

***ತಮಾಳ tamāḷa.** = ತಮಾಲ. Pb. 5, 52.

ತಮಿ tami. night.

ತಮಿಸ್ಸ tamisra. darkness.

ತಮಿಸ್ಸ tamisre. darkness. 2, night; a dark night.

ತಮಿಲ tamila. = ತಮ್ಮಲ. the Tamil language; Tamilian. (T. ತಮಿಲ್; B. 4. 128. 206).

ತಮೋಗುಣ tamas-guṇa. = ತಮಸ್ No. 4. (My.).

ತಮೋಘ್ನ tamas-ghna. destroying darkness: fire.

ತಮೋನುದ್ tamas-nud. dispersing darkness: fire.

ತಮೋನ್ಧ tamas-andha. = ತಮನ್ನ. great darkness (J. 31, 63).

ತಮೋವಹ tamas-apaha. removing darkness: fire. 2, the sun. 3, the moon.

ತಮೋನುಣಿ tamas-maṇi. the jewel of darkness: a kind of gem. 2, fire-fly. (R.).

ತಮೋನುಯು tamas-maya. = ತಮ್ಮನುಯು. consisting or composed of darkness, covered with darkness.

ತಮ್ಮಿಸು tampisu. to cool: to extinguish, as fire or a light (My.). or a fiery weapon (J. 4, 36).

ತಮ್ಮು tampu. = ತಣ್ಣು, ತನುವು, ತಮ್ 2-, ತಮ್ಮ. coolness; coldness; wetness, dampness (of soil); a cooling, satisfying, gratifying, pleasing or refreshing quality, character or thing; satisfaction, etc.; (cool, coolly; C.). Tu. ತಮ್ಮು ಇದ್ದವನಿಗೆ ಸಮ್ನು ಇದ್ದಿತು (Prv.). ತಮ್ಮ ಮಾಡು ತವು (ಅತಂ ಚನ Nr.). ತಮ್ಮಿನಂ (J. 15, 9). ತಮ್ಮಿನ ಮನೆ (G. 147). see Bp. 1, 7; 36, 29; Bh. 1, 5, 5; C. Bp. 4, 7; Rānu. 2, 7, 3; ಕೆವ. 3, 35 va.; 4, 68; J. 3, 10; 6, 32; 10, 16; Rāghc. 17, 34; B. 2, 22. 49. see ನುಲಯಜದಮ್ಮು. — ತಮ್ಮುಕಿರಣ. a cool ray (G. 148). — ತಮ್ಮುಗಾಳಿ. a cool wind (G. 147). — ತಮ್ಮುನಾಡು. a cool or cold country (B. 3, 29). — ತಮ್ಮುಭೂಮಿ. cool, damp soil (ಕಚ್ಚು G.; My.). — ತಮ್ಮುವಡೆ. -ಪಡೆ. to obtain coolness: to remain unburnt (J. 11 sum.). — ತಮ್ಮುವೆಜ್. -ವೆಜ್. to obtain coolness: to be refreshed (J. 8, 5).

ತಮ್ಮಿಗೆ tambagi. = ತಮ್ಮಿಗೆ, etc. a small copper vessel. (ಕಲಶ Clb.).

ತಮ್ಮಟೆ tambaḷa. = ತವಟೆ, etc. a kind of drum. (ಮಡ್ಡು Nr.; T. ತಮ್ಮಟ್ಟಿ). ಪಟಿಹ, ದಿಗ್ಗವು, ದವುಡೆ, ಫೇರಿ, ನಿರ್ವಾಳ, ತಮ್ಮಟೆ, ಮುರಜ, ಥಕ್ಕೆ, ದಮರುಗ, ಕೊಮ್ಮು, ಕಡಳೆಗಳ ಬಹಳರಸಮ್ ಆಳ್ವಿಡುಡು (J. 12, 12). see Rāsv. 6, 11 va.; Bp. 5, 39; C. Bp. 5, 7.

ತಮ್ಮಟೆ tambaḷe. = ತಮ್ಮಟೆ, etc. ತಮ್ಮಟೆ ಹೋಗಿ ಫೇರಿಗೆ ದೂಡು ಹೇಡು ಹಾಗೆ (Prv.).

ತಮ್ಮಟ್ಟಿ tambaḷḷa. = ತಮ್ಮಟೆ, etc. (ಅನಕ Nr.).

ತಮ್ಮತ್ತಿ tambatti. — ತಮ್ಮತ್ತಿ ಜಾಲಿ. a shrub with long white thorns and fragrant yellow flowers, *Acacia eburnea* Willd. (Z.).

ತಮ್ಮಲ tambala. — ತಮ್ಮಲದ ಹುಣ್ಣು. a worm that is found in damp places, especially in the drain of a bathroom (My.).

ತನ್ನಲು tambaḷa. = ತನ್ನಲು. the Tamil language etc. (C.).

ತನ್ನಾಕೆ tambaḷa. = ತನ್ನಾಕು. tobacco (ಧೂಮಪತ್ರ, ಹೊಗೆಸೊತ್ತು G.; B. 4, 203; Mhr., H. ತನ್ನಾಕೂ, ತನ್ನಾಖೂ). ತನ್ನಾಕೆ ಸೇದೋಣ (ಧೂಮಪಾನ G.).

ತನ್ನಾಕು tambaḷa. = ತನ್ನಾಕೆ. (B. 4, 40; My.; Te., T., M.).

ತನ್ನಿ tambl. chastisement, beating (Mhr., H. ತನ್ನಾ; Sd.).

ತನ್ನಿಗೆ tamblige. = ಚೆನ್ನಿಗೆ, etc., ತನ್ನಿಗೆ, ತನ್ನಿಗೆ. a small copper vessel. (ಅನುತ್ರ, ಕನುಕ, ಕಲತ, ಕುಟಿ, ಚೆನ್ನು, ನೇರ್ಚೆಮ್ಮು G.; My.; Te.; Tu. ಚೆನ್ನು; ಲ. ತನ್ನು; B. 1, 10, 18; 3, 59; Si. 241, 309; Jns. 42, 14). see ಮಿಸುನಿದಮ್ಮಿಗೆ; Prv. s. ಗಂಗೆ 2.

ತನ್ನಿಸು tamblisu. Tbh. of ತನ್ನಿಸು. to stop, to check, to arrest (J. 8, 20).

ತನ್ನು tambu. = ತನ್ನು. coolness, etc. — ತನ್ನಿಟ್ಟು. — ಇಟ್ಟು. the flour of raw rice mixed with milk or water, jaggory, etc. (My.). — ತನ್ನಿಲರ್. — ಎಲರ್. a cool, refreshing breeze (Smd. 151; Cpr. 1, 101 va.; 2, 72; 7, 64, 107; Bp. 5, 30; 12, 14; J. 3, 6, 36; 26, 13).

ತನ್ನು tambu. a tent (My.; Mhr., H. ತನ್ನು). ತನ್ನು ಒಳ್ಳೆದೇ ಸರಿ, ನೆರಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹವ್ವುಲಿಸ ಬೇಕು (Prv.).

ತನ್ನಿಗೆ tambuge. = ತನ್ನಿಗೆ, etc. (Bp. 12, 9; 58, 68; 59, 16; Te.; see Mr. 212 s. ಗಿಣ್ಣೆ).

ತನ್ನಲು tambula. Tbh. of ತಾನ್ನಾಲ. betel leaf. [Pb. 9, 104; Ap. 3, 25]; (Smd. 359; Hll.; ವೀಟಿಕೆ, ವೀಳಿಯ Kk. 59; Cpr. 8, 54; Te., M., T. ತನ್ನಲ). see ಕಯ್ಯದನ್ನಲ, ವೀರದನ್ನಲ.

ತನ್ನಲು tambull. Tbh. of ತಾನ್ನಾಲಿ. the piper betel. (ಹಡ್, ಪಾಳಿ Ct. I, 25).

ತನ್ನಲಿಗೆ tambula-iga. Tbh. of ತಾನ್ನಾಲಿಕೆ. (Smd. 233). a seller of betel (233; Rām. 5, 8, 51).

ತನ್ನೂರಿ tambūra. = ತನ್ನೂರಿ. ಜನ್ಮರದವಗೆ ತನ್ನೂರಿವೋ? (Prv.).

ತನ್ನೂರಿ tambūri. a kind of guitar with from three to five strings (My.; ಬಂಡರ, ವಲ್ಲಕಿ, ವೀಣೆ G.; Te. ತನ್ನೂರಿ, ತನ್ನೂರಿ; T., M. ತನ್ನೂರು; Mhr., H. ತನ್ನೂರಾ, ತನ್ನೂರಿ).

ತನ್ನ — tamm. = ತನ್ನ 1-. Gen. ತನ್ನ (C.); Acc. ತನ್ನೂ, ತನ್ನೂ, ತನ್ನೂ (C.); Loc. ತನ್ನಲ್ಲಿ (C.); Abl. ತನ್ನಿನ (C.). ತನ್ನ ಕಲಹಕೆ ತಾವು ಅಯ್ಯರು ಪರರ ಕಲಹಕೆ ನೂಜಿ ಅಯ್ಯರು (Prv.). — ತನ್ನ ತನ್ನ. rep. (Smd. 211; Bp. 54, 65). — ತನ್ನದು. — ಅದು 1. = ತನ್ನದು. theirs (Kk. 61; C.). [— ತನ್ನನಿಬರುಂ. all of them. ಅನ್ನು ರಾಜಮನ್ನಿರಮಂ ಪೊಕ್ಕು ಭರ್ವಪುತ್ರನಗಲ್ಲ ಪನ್ನೆರಡು ಮಾಸ ದೊಳಾದ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಪ್ರಪಂಚಮುಮಂ... ಅಜ್ಜಾಡು ಸನ್ನ ಸನ್ನಿಟ್ಟು ತನ್ನನಿ ಬರುಮೇಕಕ್ಕರಾಗಿ Pb. 5, 23 va.].

ತನ್ನ tamma. a younger brother (ಜಘನ್ನಜ, ಕನ್ನಿಜ, ಅವರಜ, ಅನುಜ, ಯವೀಯಸ್ Hll.: Nr.; Mr. 311; Si. 196; J. 16, 25; 18, 54, 58; C.; Te.; T. ತನ್ನಿ; M. ತನ್ನಾನ್, ತನ್ನಿ); also a word of endearment (Bp. 25, 17; B. 4, 92). plural ತನ್ನನ್ನರು (My.). ತನ್ನನ್ನರು (My.; B. 4, 75, 215). [ತನ್ನ ತನ್ನಂ ವಿಚಿತ್ರ ವೀರ್ಯಂಗೆ Pb. 1, 74 va.; Ap. 3, 55]. ತನ್ನ ಒಳ್ಳೆಯವನೇ ಸರಿ, ಒಮ್ಮಾನಕ್ಕಿಗೆ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ. — ತನ್ನ ನಮ್ಮನಾದರೂ ನಾದಿನಿ ನಮ್ಮವಲ್ಲ. — ತನ್ನ ನ ಸಂಗಡ ತಂಗಿಯ ಗಡ್ಡ ದೂಜು ಹೇಡಾದರೆ ನಿನ್ನೇನೆಪ್ಪ? — ತನ್ನ ನ ಸಂಗಡ ಕಿಮ್ಮ ಬನ್ನರೆ ತಂಗಲನ್ನೇ ಗತಿ. (Prv.).

ತನ್ನಟಿ tammaḷa. = ತನ್ನಟಿ, etc. a large tambourine beaten with sticks. (J. 4, 18; see s. ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ).

ತನ್ನಟಿ tammaḷa. = ತನ್ನಟಿ, etc. (My.; Te. ತನ್ನಟಿ; M. ತನ್ನಿಟ್ಟಿ; ಅನಕ, ಪಟದ Si. 62, sic!).

ತನ್ನಡ tammaḍa. 1. impediment; delay (ತಡದುಮೆ Smd. II; ಲ. ತಗ 1, etc.).

ತನ್ನಡ tammaḍa. 2. = ತನ್ನಡಿ 2, q. v.

ತನ್ನಡಿ tammaḍi. 1. an attendant on an idol (ದೇವಾ ಜೀವ, ವೇವಲ Nr.; My.; Te. ತನ್ನಳನಾಡು, ತನ್ನಳಿ, ತನ್ನಡಿ, ತನ್ನಲಿ, ತನ್ನಳನಾಡು). ತನ್ನಗೆ ಇಲ್ಲದ ಮಾರಿ ತನ್ನಡಿಗೆ ವರಾ ಕೊಟ್ಟೇತೇ? (Prv.). see Bp. 18, 45; 24, 77; 28, 48; 32, 50; 51, 67; 52, 8; V. 14, 102, 103.

ತನ್ನಡಿ tammaḍi. 2. — ತನ್ನಡಿವಳ್ಳಿ. — ಬಳ್ಳಿ. N. of a creeper (ಶ್ವಾರಿಕೆ Mr. 147, o. r. ತನ್ನಡ-).

ತನ್ನತು tamma-atu. = ತನ್ನತು, ತನ್ನದು. (Kk. 61).

ತನ್ನಮಯ tammamaya. Tbh. of ತನ್ನೋಮಯ. (Bp. 28, 56).

ತನ್ನು — tammu. = ತನ್ನ —. (but see — ಉವಂ 2). — ತನ್ನುವಂ (Bp. 25, 17).

ತನ್ನುತು tamma-utu. = ತನ್ನತು, etc. (Smd. 180). theirs; they themselves. [— ತನ್ನುತಯರ್. — ಅಯ್ಯರ್. those five persons themselves. ಆ ಪಾಣ್ಣವರ್ ತನ್ನುತಯರುಮಿದರ್ ದ್ರುಪದಾಧಿರಾಜಪುರದೊಳ್ ಕೆಯ್ಯೊಣ್ಣು ಪಾಂಚಾಳಿಯಂ Pb. 4, 2]. ತನ್ನುತಿರ್ವರುಮಾ ಎಮ್ಮತಯರುಂ ತನ್ನುತಟುವರುಂ (180).

ತನ್ನೆ tammē. the soft part, as the lobe of the ear, or gristle of the nose (Te.); a halter's knot (Te.). — ತನ್ನಿಗಿಡ. a cultivated pulse, Dolichos lablab L. (St. & Pl.). 2, a shrub of which the root is used medicinally (My.).

ತಯಾರ tayāra. = ತಯಾರು. (ಸಿದ್ಧ G.; Ch. 108; B. 5, 123, 124).

ತಯಾರಿ tayāri. readiness; preparation (ಸಂವರಣೆ, ಸವರಣೆ G.; My.; Mhr., H. ತಯಾರೀ).

ತಯಾರು tayāru. prepared, made; ready, waiting to do, etc. (C.; B. 5, 37; Mhr., H. ತಯಾರ).

ತೆರ್ tar. = ತರು 1, ತಾ2, ತಾರ್. to lead or conduct near or somewhere near, as men (Bp. 51, 4; 53 sum.; Bh. 1, 8, 4; Rāv. 5, 130; 6, 137 va.; J. 30, 48), horses (Bp. 11, 16; Rām. 26, 19, 20), etc.; to bring (ಅನಯ Smd. Dh.; C. as ತರು; Te. ತೆಜ್ಜು); occasionally: to give (My. as ತರು; T., M.). negative base ತಾರ್, q. v. P. p. ತನ್ನ. [Kr. 3, 171; Pb. 1, 74]; (Smd. 281, 76; Ch. v. 71; Bp. 60, 15; etc.); pres. ತನ್ನಪಂ (Smd. 260, 281), ತನ್ನಪೆಂ (Rāv. 5, 130), ತನ್ನಪೆಂ (Smd. 73), etc.; future ತರ್ಪಂ (275; Rāv. 6, 137 va.); [ಅದಂ ತರ್ಪರಗಿಯೆನೊನ್ನ ಗಿಡುಗೆ ನೆಡೆಗೊಣ್ಣು Pb. 1, 68 va.; Ap. 2, 56]; ತರ್ಪರ್ (Rāv. 6, 35: participle relative present also ತಡ್, see ತಡ 1, and ತಪ್ಪ, see ತಪ್ಪ 3; imperative 3rd person singular and plural ತರ್ಕೆ (Smd. 269); imperative 2nd person singular ತಾ2, q. v.; imperative 2nd person plural ತನ್ನಿ (Bp. 4, 4; 9, 9; 59, 30-40; My.), ತನ್ನಿರಿ (My.). ಪಾದಪ್ರಣ್ಣು ಲನೆಗೊಳಿಸುಗೆ ತನ್ನ ಉದಕ (ಪಾದ್ಯ); ಕಿಣ್ಣಾದಾಗಿ ತೆಗೆದು ತನ್ನ ಮೂಡಿದ ತೊಟ್ಟಿ (ಕುಲೈ Nr.). see Bh. 1, 10, 39; J. 28, 30; 79, 22; Rāv. 6, 11 va.; ಅಯ್ಯರ್. ಇಟ್ಟು, ಉಗು, ಎಟ್ಟು, ಒಗೆ, ಕರೆ, ಕವಿ, ನೆಡೆ, ಪರಿ, ಬಿಡು, ಮಾರ್, ಸಾರ್, ಹರಿ, ಹಿಡಿ, ಮನದರ್.

ಮನಸ್ತರ್. — ತರ್ ತರ್. rep. (Bp. 59, 42). — ತರನೇರ್. — ಪೇರ್. to order to conduct near or to bring (Smd. 82).

ತರ tara. 1. = ತರಡ, ತರಾ. ತಲ 1, a line, a row; succession; order; kind, manner, fashion; rank, class; sort; equality, likeness (ಪರಿವಿಡಿ, ಕ್ರಮ ಸ್ಮ. 53; ತಟುವಾಯ್ ಸ್ಮದ. 13. 366 Cm.; ಕ್ರಮ 44 Cm.; C.; T., M., Te.; Mhr., H. ತರ್ಹಾ, ಥರ). 2. the storey of a building (ಅಸ್ತರಸ್ತರ, ನೆಲೆ ಸ್ಮ. 105. 106). ತರವಲ್ಲದ ಮಾತು ಮರಾ ಏಜಾದರೂ ಅದೀತೇ? (Prv.). see Cpr. 3, 60; 5, 125; 6, 30; 8, 23; C. Bp. 42, 15; B. 2, 22. 23; 3, 79. 125; 5, 148. 205. 245; ಇತ್ತರ, ಎತ್ತರ, ಎಟ್ಟರ, etc. 3, a layer, a stratum; a heap (B. 4, 202. 204; Mhr., H. ಥರ, Sk. ಸ್ತರ). — ತರಗತಿ. sort, kind; condition; classification; position at school, class (My.; Te.). — ತರಂಗೊಳ್. — ತರಂಗೊಳ್. to form a line, to get oneself into regular order (Abh. P. 1, 110; Rsv. 6. 11 va.; 13, 77 va.; Ssv. 1, 79 va.). — ತರಂಗೊಳಿಸು. — ತರಂಗೊಳಿಸು. to cause to form a line, to put into proper order. etc. (Rsv. 8; 5 va.; 10, 31 va.; V. 14, 28 va.). — ತರ ತರ. rep. [ಓಗಡಿಸದೆ ನಡೆದು ಬಲ ಸಾಗರಮಾ ಸಾಗ ರವ್ವರಂ ತರತರದಿಂ Ap. 12, 64; (Ch. v. 234; Abh. P. 1, 53; Bp. 8, 9; 10, 32; 12, 35; 51, 66; 58, 50; J. 17, 2; C. Bp. 5, 51). ತರ ತರ ವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದು ಮಹತರ ಮರಕ್ಕಿನ್ನ ಕಡೆ (Prv.). — ತರವ್ವಿಡಿ. — ತರವಿಡಿ. to form a row or rows; to seize or select every thing in its order, etc. see ಇತ್ತರವ್ವಿಡಿ; Grj. 2, 106 va.; Rsv. 5, 19 va.; 8, 5 va. — ತರವ್ವೆಟ್ಟು. — ತರವೆಟ್ಟು. to form a row or rows (Rsv. 13, 77 va.).

ತರ tara. 2. an imitative sound. — ತರಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. to tremble (My.). — ತರ ತರ. rep. = ತತ್ತರ, q. v. tremblingly, quakingly (C. in — ನಡುಗು; Mhr. ಥರಥರ; Mhr. ಥರಥರಣೀಂ, to tremble). — ತರ ತರನೆ. = ತರ ತರ. (My.). — ತರತರಾಯಿಸು. = ತರತರಿಸು. (My.). — ತರತರಿಸು. to tremble, to quake (My.; Rām. 3, 6, 8).

ತರ tara. 3. the termination of the comparative degree: more, uncommonly, see e. g. ಅತಿಶಯ, ಅಧಿಕ, ಅಮಲ, ಉರು, etc.

ತರ tara. 4. passing over or beyond, crossing, passing; freight. see ಅ-, ಉತ್- 2.

ತರ tara. 5. Tbh. of ತರಸ್. (Mr. 273).

ತರಕಲು tarakalu. = ತರಕು, ತರಸು 2, (ತರ q. v.), ತೊರಸಲು, ದರಕು, ದೊರಗು. roughness of surface, unsmoothness (as that of cloth, stones, vessels, planks, leaves), unevenness (of soil); grittiness; grit (that is involuntarily produced in pounding rice, My.; Tu. ದೊರಗ್; M. ತರು; T. ಜರಜರಪ್ಪ; cf. ಕಕ್ಕು 1?).

ತರಕಸ tarakasa. a sword (T.: a quiver; cf. ತರವಾರಿ?). ಗಣಗಣೆ ಗಳ್ ತುಣುಗಿದ ಪೊನ್ನ ಬತ್ತಳಿಕೆಯಂ ಬೆನ್ನೊಳ್ ತಳೆದು, ತರಕಸಮನ್ ಎದನೆಗಲೊಳ್ ತೊಡರ್ಚಿ (Rsv. 6, 11 va.).

ತರಕಾರಿ tarakāri. an esculent vegetable, vegetables (My.; Si. 156. 162. 310; Mhr., H.).

ತರಕು taraku. = ತರಕಲು, etc. (My.). — ತರಕು ತರಕಲು. rep. (My.). — ತರಕು ತರಕು. rep. (My.).

ತರಕ್ಕು tarakku. the striped hyena. 2, a tiger (ವ್ಯಾಘ್ರ Mr. 159). cf. ಮೃಗಾದನ.

ತರಗಡೆ taragaḍe. wastage; loss; deficiency. ತರಗಡೆ ಬರು ವಿಕೆ (ಅಪಹಾರ, ಅಪಜಯ, ಹಾನಿ, ಕೊಯಲು, ಕಸುಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ Si. 392; see ತರಗು).

ತರಗಸಿ taragasi. = ತಗಜೆ, etc. (ತರುಮ). Cassia tora Lin. (St. & Pl.).

ತರಗಾಣೆ tara-gāṇa. a bricklayer (B. 4, 122).

ತರಗು taragu. = ತಗ್ಗು 2. sinking; diminishing; wastage (Te. ತರಗು, ತರುಗು, ತಟಗು, ತಟುಗು; cf. ತಟು 1?). 2, customary deduction; brokerage, commission, fees called customs; a small allowance or gratuity given by the seller, borrower of money, etc. to the broker (My.; Te., T., M.). — ತರಗಿನಂಗಡಿ. — ಅಂಗಡಿ. a broker's shop (My.). — ತರಗಿನ ಪೇಟೆ. (ವಿಪಣಿ, ಪಟ್ಟಾವೀಳಿಕೆ, ಮಾಟ್ಟುಟ್ಟು, ಮಾಟುವ ಕೇರಿ Si. 106).

ತರಂಗ tara-ga. = ತರಂಗು. waving, moving to and fro; a wave (ನೀರಿನ ತೆರೆ Nn. 12; ಭಂಗ, ವೀಚಿ, ಕಿಣುದೆರೆ Mr. 406). 2, one of a horse's paces, the gallop of a horse (Sk.; ದುಡಕಿ Cb.).

ತರಂಗತನು tarāṅga-tana. N. (Abh. P. 4, 38. 66).

ತರಂಗನು tara-gama. = ತರಂಗ. N. of a vṛitta (Ch.).

ತರಂಗಿಣಿ tarāṅgiṇi. a river.

ತರಂಗಿತ tarāṅgiṭa. waving; overflowing (Abh. P. 12, 2 va.).

ತರಂಗಿಸು tarāṅgisu. to move like a wave, to wave, to move to and fro; to overflow (Grj. 2, 106 va.).

ತರಂಗು tarāṅgu. Tbh. of ತರಂಗ (Smd. 364).

ತರಟೆ taraṭa. = ತರಟು, ತಟಟಿ. the state of being cut off; baldness (see ತಟು 1). — ತರಟದಲೆ. — ತಲೆ. = ತರಟೆನ್ನಲೆ. (Bp. 51, 53). — ತರಟೆನ್ನಲೆ. — ತಲೆ. a bald head (ಖಲತಿ, ಶಿವಿವಿಷ್ಟ, ಐವ್ವು ಲುಪ್ತಿಕ Hla.).

ತರಟು taraṭu. = ತರಟಿ, etc. — ತರಟುಮಟ್ಟೆಯವನು. a man with a bald head (ಖಲತಿ, ಶಿವಿವಿಷ್ಟ, etc. Nr.).

ತರಡು taraḍu. = ತಡ್ಡು, ತರುಡು, ತೊಡ್ಡು, ತೊರಡು. a testicle (My.; cf. ತರಿ). ಕುರುಡನಿಗೆ ತರದಿನ ಮೇಲೆ ಕೆಯ್. — [ಕುರುಡನಿಗೆ ತರಡೇ ಕೈಲಾಸ]. — ಹೊಲೆಯನ ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ ತರಡೇ ಒರೆಗಲ್ಲು (Prv.). see ಗೋದರಡು, Prv. 3. ಕುರುಡೇಟು.

ತರಣ tarāṇa. 1. crossing over, passing, floating; overcoming, etc. see ಅನ-, ನಿ-.

ತರಣ tarāṇa. 2. Tbh. of ತ್ರಾಣ (Smd. 336; My.).

ತರಣಕ tarāṇaka. a man who crosses, etc. (J. 22, 30).

ತರಣಿ tarāṇi. crossing over; moving forwards. 2, a float, a raft, a boat. 3, the sun. 4, the plant Aloe perfoliata Lin. 5, a kind of rose, Rosa glandulifera (ಮುಳ್ಳುಸೇವನಿಗೆ G.). 6, a parrot (ಶಿವ Mr. 495).

ತರಣಿಕಾನ್ತ tarāṇi-kānta. the sun-stone, a kind of crystal (ಇನಾತ್ಯ, ಸ್ವಟಿಕ Mr. 101).

ತರಣೀಯ tarāṇīya. to be passed or crossed over (adj., Cpr. 7, 65).

ತರತಮ taratama. = ತಾರತಮ್ಯ (ತಾರುತಮ್ಯ), q. v. (Ct. II, 114; Smd. 171. 172; Mhr.).

*ತರತ್ತರಳ tarattaraḷa. fickle, tremulous. ತರತ್ತರಳ ತಾರೋದಾರ ಭಾಭಾರಮಂಗಲತಾಲಾಲಿತ ಸಾನ್ವ ಚನ್ನನರಸಂ Pb. 1, 137.

ತರಡೂದು taradūdu. getting ready, arranging matters; improving, correcting; effort, labour, exertion, painstaking (My.; Br.; Mhr., H. ತರತೂದು).

ತರಪಣ್ಯ tara-panya. ferriage, freight, the price or fare paid at a ferry.

ತರಪು tarapu. = ತರಬು, ತರುಪು. an inferior stone, like a diamond (My.; T. ತರುಪು, ತಬುಪು; Te. ತರುಪು).

ತರಪು taraphu. side, direction; party; a division of a country, a district (Br., R.; Mhr., H. ತರಫ).

ತರಬು tarabu. = ತರಪು, etc. (My.).

ತರಬೇತು tarabētu. able, skilled; education, training (My.; Br.; Mhr., H. ತರಬೇಜ, ತರಬೇತ).

ತರಲ tarala. = ತರಳ, (ತರುಣ). moving to and fro, trembling, tremulous, unsteady, fickle (ಚಂಚಲ Nn. 63; ಎಳೆದು Smd. 395 Cm.); splendid, glittering, sparkling. 2, liquid, liquefied. 3, a child, an infant, a boy (ಬಾಲಕ, ಹಸುಮಕ್ಕಳು 63). 4, the central gem of a necklace (ಹಾರಮಧ್ಯಮಣಿ, ಹಾರಮಧ್ಯದ ರತ್ನ 63; ಹಾರಮಧ್ಯದ ರತ್ನ ನಾಯಕಂ Mr. 338). 5, N. of a vṛitta (Ch.). 6, libidinous, wanton.

ತರಲತೆ taralate. tremulousness, shaking; unsteadiness; sprightliness; glittering. (Smd. 173; Cpr. 3, 54).

ತರಲತ್ವ taralatva. = ತರಲತೆ. see ಚಿನ್ತಾ-.

ತರಲಾಕ್ಷಿ tarala-akṣi. a woman with tremulous eyes. (J. 30, 26).

ತರಲಾಯತಾಕ್ಷಿ tarala-āyata-akṣi. a woman with large and tremulous eyes (Cpr. 3, 65).

ತರಲಿತ taralita. shaking, dangling, tremulous, unsteady (ಉಲಿತ, etc. ಅಲ್ಲಾಡಿದು Mr. 454).

ತರಲೆ tarale. rice-gruel (ಗಂಜಿ Hla.).

ತರನಾರ taravar. = ತಲನಾರ್. a sword (Si. 289; Mhr. ತರನಾರ, ತಲನಾರ).

ತರನಾರಿ taravāri. a sword, a scymitar (ಪುಷ್ಕರ, ಖಡ್ಗ Nn. 27).

ತರಸ್ taras. = ತರಸ. speed, velocity. 2, power, strength, energy.

ತರಸ tarasa. 1. meat, flesh.

ತರಸ tarasa. 2. Tbh. of ತ್ರಾಸ. moving, locomotive, etc. (Smd. 336).

ತರಸು tarasu. 1. = ತರಿಸು. to cause to bring, etc. (My.; B. 5, 117).

ತರಸು tarasu. 2. = ತರಕಲು, etc. rough, uncultivated state: a field lying waste or fallow (M. ತರಿ, ತರಿಕು; T. ತರಿಜು; see ತರಿ). — ತರಸುಭೂಮಿ. = ತರಸು. (My.).

ತರಸ್ವಿ tarasvi. swift. 2, valiant. 3, a courier. 4, a hero. 5, Garuḍa.

ತರಹ taraha. = ತರ 1, etc. a kind; a way, fashion, method (My.; Si. 62, 109).

ತರಹರ tarahara. staying: the exercise of patience, forbearance (Bh. 3, 18, 34; 3, 19, 45; J. 19, 35; cf. ತಡೆ 1; T. ತರಿ, to remain, stay, lodge; to be quiet; Mhr. ಧಾರಾಧಾರ, settling, fixing, making or staying still).

ತರಹರಿಕೆ taraharike. = ತರಹರ. see Prv. s. ಬರಹ.

ತರಹರಿಸು taraharisu. to be or become quiet or patient; to be able to endure with patience; to bear patiently; to hold out patiently. ಮುಖಗಡೆ ಅಪತ್ತಿನೊಳ ತರಹರಿಪುದೆ! (Kp. 3, 15, 2). ತರಹರಿಸಲಾಟವಳು ಮರಣಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರಳು (Prv.). see Grj. 2, 106 va.; Bp. 24, 58; Bh. 8, 23, 37; Sēv. 4, 76; J. 9, 16; 12, 37. 39; 18, 57; 21, 33; 22, 34; 25, 36; 26, 5; 27, 40.

ತರಹೀನ tarahīna. devoid of proper order, etc. ಈಜಲದ ಮರ ಹೀನ, ನೀಜರದು ನೆರೆ ಹೀನ, ನೋಟದ ಹೆಣ್ಣು ತರಹೀನ, ಮನೆಯೊಳಗೆ ಪೇಜಾಟ ಹೀನ (Sp.).

***ತರಳ tarāḷa.** 1. = ತರಲ. to move to and fro, etc. ಜಳನಿಧಿ ತೊ ಜಿಗಲನೆನಿಸುಮನೊಳಕೊಳ್ಳುವೊಲಿಸು ತರಳದಾಶ್ಚರ್ಯ ಮಹಾ ಜಳನಿಧಿ ಪಯಾ ಪ್ಲವಂಗನೊಳಕೊಣ್ಣಂ Ap. 7, 89.

ತರಳ tarāḷa. 2. = ತರಲ, ತರುಳ. fickle, etc. 2, a child, a boy (ತರುವಲಿ Bhn. 46, o. r. ತರುಳ; J. 20, 13, 15). see Prv. s. ತಾಯಿ.

ತರಳತನ tarāḷatana. = ತರಲತೆ. the state of being unsteady, etc. (J. 2, 57); childhood (Rām. 6, 2, 18).

***ತರಳತೆ tarāḷate.** = ತರಲತೆ. Ap. 3, 7.

ತರಳಭಾವ tarāḷa-bhāva. a fickle; etc. state of being (ಅರುಮೆ Ct. I, 72).

ತರಳು tarāḷu. = ತರ್ಳು, ತಳ್ಳು, ತಲಲ್. a ripe fruit that has become dry, especially a cocoanut (My.).

ತರಳೆ tarāḷe. a girl (Bp. 14, 3; 32, 44; 44, 67; J. 6, 36; 11, 11).

ತರಾ tāra. = ತರ 1. — ತರಾತರ. rep. various kinds or ways (My.); differences of rank, variety in the grades of society, etc. (My.; M.). ತರಾನಾರಿ. various kinds (My., also ತರಾನಾರು).

ತರಾಸು tarāsu. = ತ್ರಾಸು. a balance, scales (My.; ಏಷಣಕೆ G.; Mhr., H. ತರಾಜೂ). ತರಾಸಿನ ಮುಳ್ಳು (ನಾರಾಜಿ G.).

ತರಾವಳಿ tarā-āvali. various kinds (My.).

ತರಾತುರಿ tarā-turi. (fr. Sk. ತ್ವರಾ-ತುರಿ). speed, haste (My.).

ತರಿ tari 1. = ತರಕಲು etc. roughness; granule, grit (My.; M.: grit, granule, sand, grain of sand.; rough, uncultivated; ತರು, rough, coarse; ತರಿ ಎಡು, to geld).

ತರಿ tari 2. wet land (My.; H.).

ತರಿ tari. a boat, a ship.

ತರಿಗೊಟ್ಟು tari-goḷḷu. a sort of pot-herb, Pentaptera arjuna (ಲಾಂಗಲಿಕೆ, ಅಗ್ನಿಶಿಖೆ, ಕೊಲುಕುಟಕನ ಗಿಡ; ತೆಲುಗರದನ್ನು ತರಿಗೊಟ್ಟು-ಚೆಟ್ಟು, ಚಿನ್ನೆಚೆರುಕು ಎನ್ನುವರು Si. 151; Te. ತರಿಗೊಟ್ಟು-ಚೆಟ್ಟು = ಶಕ್ರಪುಷ್ಪಿ, ವಿಶಲ್ಯ, Pentaptera arjuna; but ಶಕ್ರಪುಷ್ಪಿ also: the Gloriosa superba; see ಲಾಂಗಲಿಕೆ).

ತರಿಯಿಸು tariyisu. = ತರಿಸು. (Cpr. 2, 49).

ತರಿಸು tarisu. = ತರಸು 1. to cause to lead or conduct near; to cause to bring [ವಾರಾಂಗನೆಯರ್ ಜಾತ್ಯತ್ಯನ್ಯನ್ತಂ ಸಮ ದ ಕರಿಕುಳಂ ತಾರಹಾರಂಗಲೆನ್ನಿ ನಿತಾನುಂ ವಸ್ತುವಂ ತಾಂ ತರಿಸಿದನಧಿಕ ಪ್ರೀತಿಯಂ ವಜ್ರದನ್ತಂ Ap. 4, 54]; (C.; Bp. 16, 8; 28, 15; 39, 46; 40, 43; 51, 56; 57, 16, 59, 26; 60, 4; Bh. 2, 13, 11; J. 16, 18; 31, 35; B. 3, 58; 5, 191). ತರಿಸು! (Smd. 270). ತರಿಸುಂ (275). [ತರಿಪೆನ್ Kr. 2, 105; Pb. 8, 64; ತರಿಪೆನ್ Kr. 2, 106]. ಬೇಬ್ಬರಿದಿರೊಳ ಚಕ್ರಾದಿಚಡ್ಡಂ ಗಳಂ ತರಿಸಿಟ್ಟುಂ (282 Mḍb.). see Prv. s. ರೋಗಿ.

ತರಿಸು tarisu. = ತರಿಯಿಸು. to pass across or over, to cross over (My.); to float, to swim. see ಅವನ, ಉತ್ತರಿಸು 2.

ತರು taru. 1. = ತರ್. (C.) to bring, etc. P. p. ತನ್ನು; 3rd person singular imperfect ತನ್ನಿತು or ತನ್ನು; 2nd person plural imperative ತರಿ (My.); negative participle also ತರದೆ (B. 5, 291; My.). ತರುವನ ಮುಜತರೆ ಮೊಜ ಏನು ಮಾಡೀತು? — ತರುವನ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮುಜಗುವವರುಜ್ಜೇ? — ತರಬಲ್ಲವನ ಹೆಣ್ಣು ತಿ ಅಡೆ ಪಾಡೆ. — ತರೆ ಲಿಲ್ಲ, ಬರಲಿಲ್ಲ; ಬಜ ಹ್ಯಾಗೆ ಹಿಂಗೀತು? — ತನ್ನ ಹೊಜೆ ಬಜಾದೇ ಹೋ ಯಿತು. — ಮಾತು ಬನ್ನವ ಮಾಣಕ ತನ್ನ, ಮಾತು ಅಜಿಯದವ ಜಗಕ ತನ್ನ

(Prvs.). ಬಾಯಿಗೆ ಸುವಾಸನವನ್ನು ತರುವ ತಾಮ್ಬುಲ ಮುಂತಾದ್ದು (ಮುಖವಾಸನ G.). see Si. 260, 263, 299, 300; B. 3, 127; 4, 75; Prv. s. ನೋಟ. — ತನ್ನೆರೆ ಗಿನ್ನರೆ. reit. ಎಮ್ಮೆ ಗಿಮ್ಮೆ ತನ್ನೆರೆ ಗಿನ್ನರೆ ತನ್ನೆರೆ ಕೊಟ್ಟೆಯಾ? ನನ್ನೆರೆ ಕೊಟ್ಟೆಯಾ? (Prv.).

ತರು taru. 2. bringing. see ತರುವಳಿ.

ತರು taru. a tree. — ತರು ತರು. rep. (Bp. 19, 48). — ತರು ನೊಡಲ್. the lower part or foot of a tree (ಅಮಾಗ್ಯಗ, ಬುಧ್ಧ Mr. 104).

ತರುಕುಟೆ taru-kuṭi. a squirrel (ತೃವಳಿ, ಅಳಿಲ್ Mr. 165, o. r. s. ಅಳಿಲ್ and ತೃವಳಿ).

ತರುಟಿಗಿ taruṭigi. = ಚಗಚೆ, etc. a kind of plant. — ತರು ಬಿಗಿಗದ. an annual weed, Cassia tora L. (Z.).

ತರುಡು taruḍu. = ತರಡು, etc. testicle (ಮುಷ್ಕ, ವೃಷಣ Si. 209; My.).

ತರುಣ taruṇa. = ತರಲ. young, tender, juvenile; new, fresh; soft; a young man, one of the virile age (ಹರೆಯದವ G.); fresh, lively; a boy (ಹುಡುಗ G., not Sk.).

ತರುಣಕುರಂಗಧರಧರ taruṇa-kuraṅgadharā-dhara. wearing the young moon or crescent: Śiva (Bp. 43, 82).

ತರುಣತೆ taruṇate. = ತರುಣತ್ವ. (J. 3, 17).

ತರುಣತ್ವ taruṇatva. the state of being tender, young, fresh, etc. (Cpr. 2, 17). ಕ್ರೀಡೆಯಲಿ ಬಾಲತ್ವ, ಪ್ರೌಢಿಯಲಿ ತರುಣತ್ವ, ಗಾಢ ಚಿಂತೆಯಲಿ ವೃದ್ಧತ್ವಗಳೆ! ಸುಡುಗಾಡಿಗೆಡೆಯಹರು (Sp.).

ತರುಣಶಶಿ taruṇa-śaśi. the crescent (Bp. 50, 9).

ತರುಣಾತಪ taruṇa-āṭapa. moderate sunshine (J. 12, 8).

ತರುಣಿ taruṇi. a young woman, a girl from about sixteen years of age. (Bp. 52, 24). 2, a girl (ಹುಡುಗಿ G., not Sk.).

ತರುಣಿಮ taruṇima. youth, juvenility. (Cpr. 3, 41; 5, 99).

ತರುಣೇನ್ನುಜೂಟಿ taruṇa-indu-jūṭi. = ತರುಣೇನ್ನುಧರ. (Bp. 1, 56).

ತರುಣೇನ್ನುಧರ taruṇa-indu-dhara. = ತರುಣಕುರಂಗಧರಧರ. (Bp. 3, 76).

ತರುಣೇನ್ನುಮಾಲಿ taruṇa-indu-maull. Śiva (J. 5, 36).

ತರುಪು tarupu. = ತರಪು, etc. an inferior stone, like a diamond. (My.).

ತರುಭೇದ taru-bhēda. a kind of tree. see ನೊಟಗು.

ತರುರುತ taru-ruha. a parasitical plant (ಮಾರ, ಬನ್ನಣೆ Mr. 142).

ತರುವಲಿ taruvali. (Smd. 109). a boy [ತರುವಲಿಗಳನೆಯ್ತೆ ನಡೆವಿಡ್ಜರ್ ನೀಂ Pb. 11, 48; Vr. 76, 18]; (ತರಳ Bhn. 46, o. r. ತರುಳ; Bp. 47, 43; Bh. 7, 7, 9); a girl (Bp. 14, 2, 24, 26, 30; V. 9, 88).

ತರುವಲಿತನ taruvalitana. childishness (Bh. 7, 6, 48).

ತರುವಸ taruvasa. = ತರಗಸಿ, etc. (ಚಕ್ರಮರ್ಧ, ಚಗಚೆ Mr. 129, o. r. ಚಗಚೆ; Sk. ತರವಟಿ, Mhr. ತರವಡ, the plant Cassia auriculata; ತರ್ಕಣ, ತರ್ಕಿಲ, Cassia tora).

ತರುವಳಿ taru-vaḷi. the act of bringing or taking home, as a girl for marriage (My.).

ತರುವಿಕೆ taruvike. bringing, etc. (Si. 396).

ತರುವಿಶೇಷ taru-viśeṣa. = ತರುಭೇದ. see ಉರಿ.

ತರುಷಣ್ಣ taru-ṣaṇṇa. a group of trees.

ತರುಸಾರ taru-sāra. essence of trees: camphor; the pith, or core, of trees. see ಕೆಚ್ಚು.

ತರುಹ taruha. bringing, etc. ಮೂರದ್ದಿರ್ದುರ್ದಂ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ತರುಹ (ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರ, ಉಪಾಧಾನ Nr.).

ತರುಹ taruḥl. (probably fr. H. ತರ್ಹ, see ತರಹ). a person who has his own ways, whims or pranks (Bh. 8, 22, 27).

ತರುಳ taruḷa. = ತರಳ, q. v. fickle, etc.

ತರುಟಿಗಿ taruṭigi. = ತರುಟಿಗಿ. (Z.).

ತಟಾ tārā. 1. = ತರ್ತ, etc. [ತಟತಟಾಂಗು. -ಅಗು. = ತಟತಟಾಂಗು. ತಟತಟಾಂಗದ ಕುಂಕುಮದ ನಿಜವದವಮಂ Ap. 7, 27 raga]. — ತಟ ತಟಾಂಗು. to be or become perplexed or bewildered (ಮಯ್ಯ, Ct. I, 82, o. r. ಮಯ).

ತಟಾ tārā. 2. = ತಟದು, ತಟ 2, ತಟದು. P. p. of ತಟ 1, in ತಟ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ತಟಾ tārā. 3. = ತಟ 5, etc. the state of being joined, etc. — ತಟವಾಯ. = ತಟವಾಯ್, q. v. (My.).

*ತಟಾ tārā. 4. = ತಟ 1 No. 2. a manner, way etc. ಕೆಯ್ಯಯ್ಯ ತರ್ಹ ತಟದ ಗುಣುಗಯರಪ್ಪನ್ನ ಪುರ ಪುರದ್ಧಿಯರಂ ಕರೆದು Pb. 3, 44 va.

ತಟಗು taragu. that which is dried or to be dried; dry, fallen or dead leaves (My.; T. ಚರುಗು, ಚರುವು; cf. ತಾಪ್ 1). said to be eaten by ascetics (My.). 2, a cake fried in oil and dried (Bp. 14, 15; V. 9, 78). ತಟಗು ತಿಮ್ಮ ನದೇ ಪರಮಸುಖ. — ತಟಗು ತಿಮ್ಮನನಿಗೆ ಒಪ್ಪಗೊನ್ನು ಕೇಡು. — ತಟಗು ತಿನ್ನುವವನ ಮನೆಗೆ ಹಪ್ಪಳಕ್ಕೆ ಹೋದರು. — ತಟಗು ಮೊಣದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯೆದು. — ತಟಗುಲದ್ದಿಗೆಗೆ ದೊಳ್ಳುಗಣಪತಿಯೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ (Prva.). — ತಟ ಗುದೊನ್ನೆ. a cup made of dry plantain leaves (My.). — ತಟಗೆಲೆ. -ಎಲೆ. a dry leaf or dry leaves [ಪರದ ತಟಗೆಲೆಯ ಪರಿಯಣಮಾಗೆ ಪಣ್ಣಲಮತ್ತಿದ ಬೋನಮಾಗೆ Pb. 7, 28; Ap. 15, 43; Vr. 156, 25; ತಟಗೆಲೆ ಗಿಣಾಕೆನ್ನೊಡೆ ಹೊಣಗನಾಲಿಸುವೆ Bv. 374; Cv. 1173]; (My.; Cpr. 5, 9; Bp. 58, 36). ತಟಗೆಲೆಯದಿಕೇ ತಿರುದು ತಿನ್ನಬೇಕೇ? (Prv.). — ತಟಗೆಲವಿಡಿ. -ವಿಡಿ. to seize or hold a dry leaf (J. 32, 30, 35).

ತಟಜೆ taraje. (ತರಜೆ). — ತಟಜೆಗತ್ತರಿ. -ಕತ್ತರಿ. a kind of ornament for a horse (Rāv. 6, 11 va.).

ತಟಟೆ tarāṭa. = ತರಟೆ, etc. baldness, etc. (T. ತಟ್ಟು, baldness). — ತಟಟದಲೆ. -ತಲೆ. = ತರಟದಲೆ. (Bp. 58, 49). — ತಟಟಮಣ್ಣ. = ತಟಟದಲೆ. (Bp. 20, 12).

ತಟದು taradu. = ತಟದು, ತಟದು. P. p. of ತಟ 1, ತಟ 1 (My.).

ತಟಬು tarabu. 1. = ತಟಬು 1 q. v., ತಟಬು 1. to stay, to stop (S. Mhr.; T. ತಟಗು, to be hindered = ತಡೆ ಪಡು; ತಟು, to stay, tarry = ತಂಗು).

ತಟಬು tarabu. 2. = ತಟಬು 2, etc. a wooden lever for raising stones. (My.).

ತಟಲೆ tarāle. = ತಟಲೆ, etc. (My.).

ತಟಳಿ tarāḷe. = ತಟಲೆ, ತಲೆ. the state of being dry, useless or vain; a useless business (My.); tale-bearing. — ತಟಳಿಮನುಷ್ಯ. a useless, good-for-nothing man, a tale-bearer (My.). — ತಟಳಿಮಾತು. a useless word; a tale-bearing.

ತಟಾ tārī. 1. = ತಟ 1, ತಟ 2. to strip off, or to cut off, the leaves from a bough, etc., to pluck (G.); to cut into small pieces, as fruits and vegetables (My.); to cut, etc. (ಅನನ Smd. Dh.; ಛೇದ Smd. Dh.; ಬಣ್ಣನ Smd. 116; My.; T., M. ತಡಿ, ತಟ; Te. ತಟಗು, ತಟಗು). 2, to be chafed, abraded or grazed (My.). P. ps. ತಟ, etc. (see

ತೆಣು 2). [ಎನ್ನುವನುಸುರಾರಿಯ ಪಿಡಿವುನ್ನತ ಕರಚಕ್ರಮೆನ್ನು ಭೇಷಂ ತುಗುಂ Ph. 11, 24; Ap. 12, 102; Cv. 276]. ತೆಣುದ ಮರ (ಮುಣ್ಣು Nn. 12). see Smid. 277; Bp. 4, 72; 20, 14; 21, 13; 27, 37; 54, 53; 61, 35; C. Bp. 50, 27; Bh. 1, 8, 21; 4, 4, 37; 8, 23, 22; 8, 27, 2; J. 12, 19, 20; 25, 21; V. 14, 34; ಕತ್ತರಿದಣಾ, ಕುಟಾದಣು No. 1, ತತ್ತರಿದಣು ದಟ್ಟಣು, ದಿಣ್ಣು ದಣು.

ತೆಣು ತಾರಿ. 2. = ತೆಣು 2, etc. to cut, etc. — ತೆಣು ತೆಣುದು. — ತೆಣು ತೆಣುದು. (Bp. 39, 33; 45, 30; J. 4, 44).

ತೆಣು ತಾರಿ. 3. cutting; slaughter. see ಕುಟಾದಣು No. 2.

ತೆಣು ತಾರಿ. 4. = ತೆಣು. a stake, a post (T., M.); a sharp-pointed stake (ಕೂರ ದಸಿ Sm. 116; or, if the term be ಕೂರದ ಅಸಿ), a sharp knife or sword (T.: a kind of axe to cut wood with; M.: a pin; cutting). see ಕಕ್ಕು ದಣು.

ತೆಣು ತಾರಿ. 5. = ತೆಣು 3, ತೆಣು 2, ತೆ. the state of being joined; that of being put in or down, fixed or settled. (see ತೆಣು 1). — ತೆಣು ಸಲ. to be settled, decided, ascertained, etc.; to determine, to make up one's mind, to resolve [ದೋಷ ಮಿಸಿತೆನ್ನು ಬಗೆದುದು ಪಿಸಿ ತೆಣುಸನ್ನು ಕನ್ನಡಂಗಳೊಳೆನ್ನುಂ Kr. 1, 46; Ph. 11, 37; Ap. 2, 61]; (ನಿಶ್ಚಯ Smid. Dh.; Ct. II, 45; ನಿರ್ಣಯ Sm. 33; ಜನ್ಮಾ ಗಿ ಸಲ್ Smid. 70 Cm.; Abh. P. 14, 181; 15, 30 va.; 16, 41; Rāv. 1, 120; Sāv. 4, 98. 113). 2, to place in a fixed condition, to settle, etc. ಏವನ್ನರ? ಏವೋದರ? ಎನ್ನದೆ, ಕಾಲ (time) ತೆಣು ಸಲ್ಲಂ! (Smid. 211). — ತೆಣುಸಲ. decision, determination, ascertainment (ನಿರ್ಣಯ Smid. II; Kk. 80, 'o. r. ತೆಣು; Abh. P. 2, 20 va.). — ತೆಣುಸಲವು. = ತೆಣುಸಲ. ಕೇಳಿದ ಪಾಣ್ಡು ಸುತರ ಮು ಸಿಸಿ ತೆಣುಸಲವಿನ ಜಲದ ಬಲದ ಕಲಿತನದಳವಂ Ph. 10, 2; Ap. 3, 51. — ತೆಣುಸಲಿಸು. to determine, decide. ಇಚ್ಛೆಯನುಪಾಯದ ತನ್ನಿಚ್ಛೆಯನ್ನು ಕಜ್ಜಂ ಬೇಟ್ಟಂ ತೆಣುಸಲಿಸಲಾಪರಿ Kr. 3, 152. — ತೆಣುಸಲುಪೋಗು. — ಪೋಗು. to be attracted. ಕಾಯ ವಿಕಾರಕ್ಕೆ ತೆಣುಸಲುಪೋದನು Bv. 41].

ತೆಣು ತಾರಿ. 6. = ತೆಣುಯ, ತೆಣು 2, ತೆಣುಯ. the shrub or tree Acacia catechu Willd. (ಖದಿರ Smid. Dh.).

ತೆಣು ತಾರಿ. 7. = ತೆಣು, etc., q. v. a large timber tree. (St. & Pl.).

ತೆಣು ತಾರಿ. 8. = ತೆಣು 3. running. — ತೆಣುಮಿಣ್ಣು. = ತೆಣು. — a menstruous woman (ಪುಷ್ಪಿತೆ ಆದ ಕಾನ್ತೆ ಸ.).

ತೆಣುಮು ತಾರಿ. dry sand (Cpr. 5, 39 va.; cf. ತೆಣುಗು).

ತೆಣುಯ ತಾರಿ. = ತೆಣು 6, etc. [ಪಲವುಂ ಪಿರಿಯವುಮಪ್ಪ ತೆಣುಯ ಪುಳಿಗಳಂ ಕಡಿಮೊಟ್ಟಿ ಕಿಚ್ಚನಿಕಿ ಸುಟ್ಟಿ V. 114, 11]; (ಖದಿರ Mr. 118; Bp. 45, 38). ತೆಣುಯದ ಮರ (ದನ್ನಭಾವನ, ಖದಿರ, ಗಾಯತ್ರಿ, etc. Nr.). see ನಾಯ್ಕಣಾಯ, ಬಿಳಿಯ ತೆಣುಯ.

ತೆಣುನು ತಾರಿಸು. to cause to cut, etc. (My.). see ದಿಣ್ಣು ದಣುಸು. — ತೆಣುಸಿಕೊಳ್ಳು. to offer one's head to be cut off. ಇಣುಸಿಕೊಣ್ಣು ಭಕ್ತರಾದರೆಮ್ಮವರು ತೆಣುಸಿಕೊಣ್ಣು ಭಕ್ತರಾದರೆಮ್ಮವರು Bv. 253].

ತೆಣು ತಾರು. 1. ತೆಣು. to join (v. i.); to approach; to enter in; to engage in (cf. ಸಣು, Te. ತೆಣು; M. ತೆಣು, to enter, to be fixed; to sink; ತೆಣು, to sink, sink in; to be tucked in; T. ತೆಣು, M. ತೆಣು, a foundation); to come about, to come to pass. P. p. ತೆಣು. see ತೆಣುಮು.

ತೆಣು ತಾರು. 2. = ತೆಣು 5, etc. the state of being joined or connected, that of being fit; that of being settled.

— ತೆಣುಬುಲ್ಲು. — ಪುಲ್ಲು. joined grass: an harbour, etc. (ಕುಡುಂಗಳೆ Nr.). — ತೆಣುನಾಯ್. — ಪಾಯ್. order, succession (ತರೆ, ಪರಿವಿಡಿ, ಕ್ರಮ Sm. 53; T. ತರನಾಯ್, ತೆಣುನಾಯ್, Te. ತರನಾಯ, ತರು, seasonable time, opportunity; Te. ತರುನಾತೆ, afterwards); subsequently, afterwards. ಆ ತೆಣುನಾಯಲಿ (Cpr. 7, 81 va.). ತೆಣುನಾಯಂ (ಕ್ರಮದಿನ್ನೆ Smid. 7; ಕ್ರಮದೆ 18). ತೆಣುನಾಯನ್ನಂ (ಕ್ರಮಾತ್, ಯಥಾಕ್ರಮಂ Nr.). ತೆಣುನಾಯನ್ನಂ (ಕ್ರಮದಿಂ Smid. 15). ತೆಣುನಾಯಿನ್ನೆ (ಪರಿವಿಡಿಯಂ 9; ತರದಿಂ 13). see Bh. 1, 8, 59; J. 32, 3. — ತೆಣುನಾಯ. — ಪಾಯ. = ತೆಣುನಾಯ್. (ಪಾಣು, ಕ್ರಮ ಸ.; My.; R. 2, 25, 34; 3, 34, 156; 5, 65). — ತೆಣುನಾಯಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to get into regular order. ತೆಣುನಾಯಗೊಣ್ಣು ಕುಳ್ಳಿಹಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕಾರ್ಯ ಎಸಿ ಸುಗು (Nr. 6; ತೆಣುನಾಯ - - - in Nr. 6). — ತೆಣುನಾಯ. — ಪಾಯ. = ತೆಣುನಾಯ್. (ಆಧೋ, ಅಥೆ Nr.). — ತೆಣುನಾಯಗೊಳ್. see ತೆಣುನಾಯ. — ತೆಣುನಾಯ. — ಪಾಯ. = ತೆಣುನಾಯ್. (ಪರ್ಯಾಯ Nr.). — ತೆಣುಸಲ. = ತೆಣುಸಲ, q. v.

ತೆಣುಣ ತಾರುಣ. fit or proper time (My.; T. ತರುಣ; Te. ತೆಣು, time, or season). ಆ ತೆಣುಣ, immediately afterwards (My.).

ತೆಣುಬು ತಾರುಬು. 1. = ತೆಣುಬು 1, etc. to stay, etc. (ತಡವು ದು Ct. 1, 51). [ಸದಾಶಿವನ ಪೂಜಿಸುವನೆನ್ನು ಹೋದಡೆ ತೆಣುಬಿ ಹಿಡಿದವನು ಸಕಲ ವಿಪತ್ತುಗಳು! Cv. 492]. ತೆಣುಬಿದವನು ಹಿಡಿದವನು ಸರಿಪಾಲು ಕಪ್ಪ. — ಹಿಡುವವನು ಬೆತ್ತಲೆ, ತೆಣುಬುವವನು ಬೆತ್ತಲೆ. — ತೆಣುಬಿ ಹೋಗುವವನು ಕೆಣುಬಿ ಮಾಡುವದೇನು? (Prvs.). see Bh. 1, 12, 5; 3, 19, 44, 45; J. 8, 36; 25, 50.

ತೆಣುಬು ತಾರುಬು. 2. = ತೆಣುಮು 3, etc. (My.). ತೆಣುಬಿಟ್ಟವ ಒಡ್ಡನು, ಬಿಡಿಸಿಲ್ಲದ ಹುರಿಯು. — ತೆಣುಬು ಇದ್ದರೆ ಹರುಬು ಸ್ವೀಕೇ? (Prvs.).

ತೆಣುಮು ತಾರುಮು. 1. = ತೆಣುಬು 1, etc. to stay, to stop (v. i., ಗತಿವು ಸ್ಮದ. Dh.; Sm. 101; ನಿಲ್ Smid. 86 Cm.); to stop (v. t.), to restrain [ತೆಣುಮು ತೆಣುಮ್ಪದೆ ಮಿಕ್ಕ ಶತ್ರುಮಣ್ಣು ಲಿಕರೆ ಮಿತ್ರಮಣ್ಣು ಕಿರಾದರ್ Ph. 2, 90; Ap. 7, 96 va.]; (Abh. P. 11, 107).

*ತೆಣುಮು ತಾರುಮು. 2. to carry. ಪೆಣ್ಣು ಮ್ಪಿಗಳ ಸರಮನೆತ್ತಿ ತೆಣುಮ್ಪತ್ತುಂ ಬನ್ನದಾ ಪ್ರಭಾತ ಸಮಾರಂ Ph. 12, 103; Ap. 12, 70 va. (Tu. ತೆಣುಕ್ಕು. to carry in arms).

ತೆಣುಮು ತಾರುಮು. 3. = ತೆಣುಬು 2, ತೆಣುಬು 2. a wooden lever for raising stones (ಶಿಲೋದ್ವಹನದಾಯ Smid. Dh.; ಶಿಲೆಯನ್ನೆತ್ತುವ ಮರ Sm. 101).

ತೆಣು ತಾರೆ. 1. = ತೆಣು 1. to cut off, etc. (My.; Cpr. 1, 112; Bp. 24, 82).

ತೆಣು ತಾರೆ. 2. = ತೆಣು 6, etc. a kind of tree, etc. (St. & Pl.).

ತೆಣುಯ ತಾರೆಯ. = ತೆಣು 6, etc. ತೆಣುಯದ ಮರ (ಗಾಯತ್ರಿ, ಖದಿರ, etc., ಕಗ್ಗಲಿ ಮರ Si. 134). 2, ತೆಣುಯದ ಗಿಡ, a thorny shrub or tree, Acacia sundra D. C. (Z.). [ಚನ್ನನದ ಸನ್ನಿಧಿಯಲಿ ಪರಿಮಳ ತಾಗಿ ಬೇವು ಬೊಬ್ಬು ಕಿ ತೆಣುಯ ಗಂಧಂಗಳಾಗವೆ? Bv. 141].

ತೆ- ತಾರ. = ತೆಣು 2, etc. — ತರ್ನಾಯ್. — ಪಾಯ್. = ತೆಣುನಾಯ್. (J. 19, 54). — ತರ್ನಾಯ. — ಪಾಯ. = ತೆಣುನಾಯ. (J. 28, 6; 31, 20; Nly.; Te. ತರ್ನಾಯ).

ತರ್ಕ tarka. *supposition, conjecture.* 2, reasoning; speculation (ಉಹ, ಊಹಿಸುತೆ Nn. 148; Mr. 522). 3, deliberation; discussion; disputation, dispute (ನಿಜಾರ 148; ಮೋಹದ ಮಿಜಾರ Mr. 536; ಚರ್ಚೆ Nn. 73, o. r. ವಾದ). 4, doubt (ನಿರ್ತರ್ಕ 522). 5, the science of logic, one of the six philosophical sciences or systems (ಅಜ್ಞಾನ 536). 6, wish, desire (ಕಾಂಕ್ಷೆ, ಬಯಕೆ 148; ಕಾಂಕ್ಷೆ 522). 7, cause, motive. 8, accomplished, effected, attained, or obtained works (ಸಮ್ಪಾದಿತಕರ್ಮ, ಕಟ್ಟಲು ಪಟ್ಟ ಕರ್ಮ 148, o. r. ತನಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಕರ್ಮಗಳು; ಸುತಕರ್ಮ 522). 9, supplying an ellipsis. ತರ್ಕಾ ಮೂಡುವನ ಮೂರ್ಖನಿನ್ನ ಕಡೆ (Prv.). see Bp. 50, 70; 51, 9. **ತರ್ಕಕ tarkaka.** = ತರ್ಕಕ, ತರ್ಕಗ. an asker, an inquirer; a logician; a disputant, a reasoner.

ತರ್ಕಯಿಸು tarkayisu. = ತರ್ಕಯ್ನು, etc. to embrace, etc. (Bp. 45, 29).

ತರ್ಕಯುಕ್ತಿ tarka-yukti. skill in logic (Bp. 53, 5).

ತರ್ಕವಾದ tarka-vāda. disputation, dispute (Bp. 50, 23; 53, 8).

ತರ್ಕವಿದ್ಯೆ tarka-vidyē. the science of reasoning or logic.

ತರ್ಕವಿನಾದ tarka-vivāda. = ತರ್ಕವಾದ. (Bp. 51, 12).

ತರ್ಕವಿಸು tarkavisu. = ತರ್ಕಯಿಸು, etc. (Bp. 45, 9).

ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರ tarka-śāstra. logic; a logical treatise. (My.).

ತರ್ಕಾರಿ tarkārī. = ತಕ್ಕಿಲಿ. the tree *Sesbania aegyptiaca* Pers.

ತರ್ಕಿಕ tarkika. = ತರ್ಕಕ, ತರ್ಕಗ, ತಾರ್ಕಿಕ, q. v.

ತರ್ಕಗ tarkiga. Tbh. of ತರ್ಕಕ. see ಪ್ರ.

ತರ್ಕಿಸು tarkisu. = ತರ್ಕಯ್ನು, etc. to embrace, etc. (Abh. P. 16, 21). [Tu. ತರ್ಕೋಣ್].

ತರ್ಕಿಸು tarkisu. to conjecture, to guess; to reason; to speculate; to dispute, etc. (My.). ಮೇಲಿಟ್ಟಾದು ತರ್ಕಪಂ (ತಾರ್ಕಿಕ, ವಾದಿ Mr. 360). see Bp. 50, 23; 51, 11, 15; B. 4, 128, 171, 219.

ತರ್ಕೆ тарке. = ತಕ್ಕಿಲಿ, etc. embracing, etc. (Abh. P. 10, 175).

ತರ್ಕೆಯ್ನು tarkelsu. = ತಕ್ಕಿಯ್ನು, etc. to embrace, etc. ತರ್ಕೆಯ್ನು ಬಾಜಿಸುತೆ (ಅಲಿಂಗ್ಕ, ಮುದಂಗದ ಭೇದ Nr.). see Cpr. 3, 46; Abh. P. 10, 110; Bp. 4, 68; 5, 61; 36, 11; 50, 3. [— ತರ್ಕೆಯ್ನು ಕೊಳ್. to embrace. ಅನ್ನು ಮೊಡವಟ್ಟು ನಿಜತನೂಜೆಯಂ ಕಲ್ಯಾಣ ಭೋಗಭಾಗಿಯಾಗೆನ್ನು ಪರಸಿ ತರ್ಕೆಯ್ನು ಕೊಂಡು Ap. 3, 47 va.].

ತಗರ್ಗ targu. = ತಗ್ಗು, etc. to be low, lowered, etc., to stoop (ತಳ Sm. 84; Rkv. 5, 94); to get poor (ಬಡತನ Sm. 84); to fall in value or price (ಅನರ್ಥ 84). [Tu. ತಗ್ಗು]. see ತಲಿದಗರ್ಗ.

ತರ್ಜನ tarjana. threatening, blaming, censuring; pointing at in ridicule or contempt; putting to shame; wrath, anger. see ಜಿಡಿ.

ತರ್ಜನಿ tarjani. the threatening one: the fore-finger.

ತರ್ಜಿತ tarjita. threatened, blamed, etc.; threatening, menace (Smd. 81).

ತರ್ಜಿಸು tarjisu. to threaten, etc.; to keep or ward off, to prevent, hinder, or oppose (ನಿವಾರಣ Smd. Dh.; 92).

ತರ್ಜುನೆ tarjume. a translation (My.; Mhr., H. ತರಜಮಾ, ತರ ಜುಮಾ); an abstract, epitome.

ತರ್ಗಕ targaka. a calf.

ತರ್ದು tardu. = ತರ್ದು 1. a wooden ladle.

ತರ್ಪಣ tarpaṇa. satisfying, satiating, pleasing, refreshing; the state of being pleased; satisfaction; satiety, fulness; the act of satis-

fyng, refreshing or pleasing; an oblation to the manes or to the gods, a libation; food; fuel for a sacrificial fire. 2, the cook-room of a ship (ಹಡಗಿನ ಅಡಿಕೆ ಅಟ್ಟಣ Mr. 408, one MS. ತಪ್ಪಣ).

ತರ್ಪಿಸು tarpisu. to satiate, to satisfy, to please; to offer an oblation to the manes or gods (My.).

ತರ್ಬು tarbu. = ತಬ್ಬು, etc. to embrace (ಅಶ್ಲೇಷ, ಅಲಿಂಗನ Smd. Dh.).

ತರ್ಮ тарма. the top or end of the sacrificial post.

ತರ್ಲೆ тарле. = ತಲಿಲೆ, etc. idle talk (My.). ತರ್ಲೆ ಕೇಳುವನ ಮುದುಕನಿನ್ನ ಕಡೆ (Prv.).

ತರ್ಷ тарша. thirsting; thirst; wish, desire. see ಅನು.

ತರ್ಷಣ таршаṇa. = ತರ್ಷ. see ಅನು.

ತರ್ಷಿತ таршитa. thirsty; desiring.

ತರ್ಹಣ тарһаṇa. injuring, crushing, bruising. see ನಿರ್.

ತರ್ಳು тарлу. = ತರಳು, etc. the ripe fruit that has become dry, etc. (My.).

ತಲ талa. = ತಲೆ. the head. — ತಲಬಾಕಲು. = ತಲಬಾಗಿಲು (My.; Si. 113). ತಲಬಾಗಿಲು. = ತಲೆಬಾಗಿಲು (My.; Si. 110). — ತಲಾ. per head, each, a piece (My.; Tu. ತರೆ; Te.).

ತಲ талa. 1. = ತರಲಿ, etc. a line, etc. — ತಲತಲಾನ್ನರ. ತಲ-ತಲ-ಅನ್ನರ. different or various rows or lines of descent; generations upon generations, for generations (My.). — ತಲಾನ್ನರ. — ಅನ್ನರ. a generation (My.).

ತಲ талa. 2. (Mhr. ಥಳ, the portion of the produce of a field due from an under-tenant to the landlord). — ತಲನಾಸಿ. interest on grain or money paid in grain (My.; Si. 299, 300).

ತಲ талa. 3. = ತಲಿ. 1. a level surface. 2, the palm of the hand with extended fingers; the sole of the foot. 3, depth; the lower part, the base, the bottom; a hole, a pit; the ground. 4, the palmyra tree, *Borassus flabelliformis*. 5, a leathern fence worn by archers on the left arm. 6, the natural or essential form; cause, origin, motive. 7, the fore-arm. 8, the hilt or handle of a sword, etc. 9, pressing the strings of a lute with the left hand. 10, a wood. 11, one of the seven divisions of hell (Mr. 32). 12, a pond.

ತಲಿಸಿಸು talapisu. to cause to reach, etc. (My.).

ತಲಪು talapu. = ತಲುಪು. to reach, to come to hand, to be received (My.); to arrive [Tu. ತಲೆಪು to cause to stop]. (B. 4, 218; cf. ತರ್ 1).

ತಲಬು talabu. pay, wages; a demand from the creditor upon the debtor; summoning; a summons (Mhr., H. ತಲಬು; My.; B. 5, 113); desire after (My.; Mhr.).

ತಲನಾರ talavār. = ತರನಾರ. a sword. (My.).

***ತಲಹು talahu.** aim? ತಲಹಿಲ್ಲದ ಕೋಲು ಹೊಕ್ಕು ಹಾಕುವುದಲ್ಲದೆ ಗುಣಿಯ ತಾಗಬಲ್ಲದೆ? Bv. 202. cf. ತಲಪು.

ತಲಾತಲ tala-atala. one of the seven divisions of the infernal regions (Mr. 32).

ತಲಾರಿ talārī. = ತಲವಾರ. a watchman, etc. (My.; Te. ತಲವರಿ, ತಲಾರಿ).

ತಲಾವು talāvu. a tank (My.; Mhr., H. ತಲಾವ, ತಲಾವ).

ತಲಾಸು talāsu. = ಟಲಾಸು. search, etc. (My.).

ತಲಿನ talina. situated under or beneath, below; inferior; thin; delicate; small. 2, separate, having interstices. 3, a bed, a couch or cot.

ತಲಪು talupu. = ತಲಪು. to reach, etc. (B. 4, 81).

ತಲೆ tale. = ತಲ, ತಲ 3, ತಲೈ, ತಲೆ. the head (ಮೂರ್ಧ Mr. 315; ನೆತ್ತಿ, ಮುಖೆ Krm. 71; ಉತ್ತಮಾಂಗ, ಶಿರಸ್, ಶೀರ್ಷ, ಮೂರ್ಧ, ಮುಸ್ತಕ Si. 215; G.; Te., M. ತಲ; T. ತಲೈ; Tu. ತಲೆ; [ಕೂಸಿನ ತಲೆಯೊಳ್ ಬಿಡುಬಿಡುಯಿಲ್ಲವೇಲಸುಮಕರಂ Kr. 2, 6]. a generation (My.; see ಇತರೇ, ತಲೆಗಡೆ); [ಇರ್ಪತ್ತೊ ನ್ನಂ ತಲೆವರೆಗಂ ನಮಗೆ ಪರಿಭವಂ Pb. 7, 56]. being uppermost or principal (My.). ತಲೆಯಂ ಬಾಗಿ ಇರ್ಪವನು (ನುಬ್ಬಿ, ಅಧೋಮುಖ); ತಲೆಯ ನವಿರು (ಕೇಶ, ಶಿರಸಿಜ, etc.); ತಲೆಯೊಳ್ ಇರ್ಪ ಮಾಣಕಂ (ಚೂಡಾಮಣಿ); ತಲೆಯ ಕಪಾಲಂ (ಕರೋಟಿ Hla). ತಲೆಯ ಚಿತ್ತು (ಕರ್ಪರ, ಕಪಾಲ Nr., Hla.; ಶಕಲ Mr. 397). ತಲೆಯ ಮಿದುಳು (ಮಸ್ತಿಷ್ಕ Nr.; Mr. 397). ತಲೆಯನ್ ಅರಿಸಿ ಕೊಳಲ್ ತಕ್ಕವನು (ಶೀರ್ಷಚ್ಚೇದ್ಯ Nr.). ತಲೆಯ ಮೂಳೆ (ಕರ್ಪರ, ಕಪಾಲ Si. 206). ತಲೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲ, ತನು ಮೃಗನಾಥಿ ಬೇಡಿತ್ತು. — ತಲೆ ಗಟ್ಟಿ! ಎನ್ನು, ಕಲ್ಲು ಹಾಯ ಬಾರದು. — ತಲೆ ಚನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ ಮುಣ್ಣಾಸು ಸಹಸ್ರ ಕಟ್ಟಿ ಬಹುದು. — ತಲೆ ತಾಗಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಬುದ್ಧಿ ಬಾರದು. — ತಲೆ ಒಡೆದವನೂ ಸಮ, ಲೇಪಾ ಹಚ್ಚಿದವನೂ ಸಮ. — ತಲೆ ಮೂಟು ಸುತ್ತು ತಿರುಗಿದರೂ ತುತ್ತು ಬಾಯಿಲೇ. — ತಲೆಗೆ ಒನ್ನು ಕಡ್ಡಿ ಅದರೆ ಒನ್ನು ತಲೆಯ ಹೊಣೆ. — ತಲೆ ಮೇಲಣ ಬರಹ ಎಲೆಯಿಲ್ಲ ಒರಸಿದರೆ ಹೋದೀತೇ? — ತಲೆ ಸಿದಿತಕ್ಕೆ ಮಲತೋಧನೇ ಕೊಣ್ಣು ಹಾಗೆ (Prvs.). see Kmd. 128; Bp. 6, 7; 28, 24; 38, 63; 47, 31; 48, 12; 49, 19-23; 50, 37; 51, 42; 67, 41; 58, 44; 59, 13, 14; 60, 28, 32; Bh. 1, 8, 73; Rśv. 5, 25; 13, 96; J. 28, 44; B. 2, 11, 25; 4, 20. observe the peculiar S. Mhr. use of ತಲೆ in ವಿಚಾರದ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ, ಅದಜಾನ್ದ ಲಾಭವಿಲ್ಲೆನ್ನು ಕಣ್ಣು ಬನ್ನರೆ ಅದಜ ಹಾದಿಯನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿರಿ (B. 4, 15). — ತಲೆಕಟ್ಟು. (Kmd. 78). a head-tie (My.). 2, the head of a letter (indicating that it is to be pronounced with a short a), e. g. ಕ, ಗ (of ್ಕ, ್ಗ), etc. (C.; Te.). 3, an adjoining field (My.). — ತಲೆ ಕಾಯಿ. = ತಲೆ. (My.; Te.). — ತಲೆಕೂದಲ್. — ಉ. ತಲೆ ಕೂದಲು. the hair of the head (ಚಿಕುರ, ಕುನ್ನಲ, ಕೇಶ, etc. Si. 215). ತಲೆ ಕೂದಲಿದ್ದರೆ ಎತ್ತ ಬೇಕಾದರೂ ತುಟುಬು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. — ತಲೆ ಕೂದಲಿಲ್ಲದವರು ತುಟುಬು ಬಯಸಿದವನು. — ತಲೆ ಕೂದಲು ಉದ್ದವಿದ್ದವರು ಹಾಗೆ ಕಟ್ಟಿದರೂ ಚನ್ನ. — ತಲೆ ಕೂದಲು ನೆರೆಯಾದ ಮೇಲೆ (ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು) ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ತಬ್ಬಲಿಮುಟವ (Prvs.). — ತಲೆಕೆಳಕು. = ತಲೆಕೆಳಗು, ತಲೆಕೆಳಗೆ, ತಳಕೆಳಕು. the head downwards. ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ಇದ್ದಾತನು (ಅವಾಚ್, ಅಧೋಮುಖ Nr. a; cf. ತಲೆಗುತ್ತು). 2, upside down, topsy-turvy (My.; Te. ತಲೆಕಿನ್ನ; T. ತಲೈಕೀಣ್); perverseness, pride (My.). — ತಲೆಕೆಳಗು. = ತಲೆಕೆಳಕು. (My.). ವಿಟಿಕೋವಿಡತ್ವದ ಹಮ್ಮಿಣಂ ನೀನಿತ್ತು ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ನಡೆವುತಿಹೆ (Bp. 42, 17). ಲೋಡ ಶೂಲದೊಳ್ ಇನ್ನಿಬರಂ ತೆಗಸುವನು ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ನಿಮ್ಮವನು (50, 51). ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ಬೀಟು (Abh. 2, 96). ಅಜಾಪು ತಲೆಕೆಳಗಾಯಿತು (Bh. 4, 3, 12). see Prv. s. ಗೊಮ್ಮೆ 2. — ತಲೆಕೆಳಗೆ. = ತಲೆ ಕೆಳಗು, etc. (C.). ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ಹಾಕು (ಮಗುಚು G). ಸೇನಾಜಲ ನಿಧಿಯ ಬೊಬ್ಬಾಟ ಕೆಟಿಬಲಮಹಾರ್ಜವ ತಲೆಕೆಳಗೆ ಮಾಡುತ್ತು (Rām. 6, 13, 3). — ತಲೆಕೊಟ್ಟ ಮಾರಿ. a brawler, a riotous rascal (Te.; My. occasionally). — ತಲೆಕೋವೆ. = ಕೋವೆ 1, No. 2. (My.). — ತಲೆ ಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. a head-tie (Rśv. 5, 24; Kśv. 3, 16). 2, = ತಲೆ ಕಟ್ಟು No. 3 (Dp. 154, 2). — ತಲೆಗಡಿ. — ಕಡಿ. to behead (Rśv. 6, 11 va.). — ತಲೆಗಡಿತ. — ಕಡಿತ. the act of beheading (Rām. 6, 51, 20). — ತಲೆಗಡೆ. — ಕಡೆ. a generation to pass. ಸನಾನಸಿಂಧು ಮ್ ಅಹರು ಏಟು ತಲೆಗಡನ್ನಬರ ಸನಾಥಿಗ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ತಲೆಗರೆ. — ಕರೆ. to hide or muffle the face (Abh. P. 3, 27; 6, 105; 13, 56). [ಅಗಿದು ಸುಗಿದು ತಲೆಗರೆದಿರ್ಪಂ Pb. 7, 43. — ತಲೆಗವಿ. — ಕವಿ. to bend one's head in shame. ಏನದೊಳ್ ತಲೆಗವಿದು ಸಿಗ್ಗಂ ಕೊಣ್ಣು ದಿ

ನೆತ್ತಮನಾದಿ Pb. 7, 2 va.]. — ತಲೆಗಾಯ್. — ಕಾಯ್. — ಗಾಯ್. to support, to maintain, to protect (My.; J. 15, 34). — ತಲೆಗಿಮ್ಮು. — ಇಮ್ಮು. a pillow (ಉಚ್ಚೇರ್ಪಕ, ಉಪಧಾನ, ಉಪಬರ್ಹ Hla., Nr., Mr. 203; Bp. 12, 9; B. 4, 155; My.). — ತಲೆಗುಡ್ಡೆ. a square head-cloth or turban (Sd.; T. ತಲೈಕ್ಕುಟ್ಟು). — ತಲೆಗುತ್ತಿಗಿ. — ಕುತ್ತಿಗಿ. heating (another's) head (Rām. 6, 39, 17). — ತಲೆಗುತ್ತು. — ಕುತ್ತು. the head to be turned downwards, or to turn the head downwards. [ನಾಣ್ಣೆ ತಲೆಗುತ್ತಿರ್ಪಾಯೇಂ ಜೋಡೆಯೇ Pb. 4, 82]; (Bp. 26, 23; Rām. 5, 9, 24). ತಲೆಗುತ್ತಿ ಕೊಣ್ಣು ಇದ್ದಾತನು (ಅವಾಚ್, ಅಧೋಮುಖ Nr. b; see s. ತಲೆಕೆಳಕು). 2, to beat (another's) head (Bh. 8, 26, 45; Rām. 5, 9, 12). — ತಲೆಗುತ್ತುಗಿ. — ಕುತ್ತುಗಿ. the state of the head being bent downward (Bh. 7, 1, 11). — ತಲೆ ಗೂದಲ್. = ತಲೆಕೂದಲ್. (Bp. 16, 24; 20, 13). — ತಲೆಗಡೆಹು. — ಕಡೆಹು. to throw a head to the ground, to decapitate (J. 17, 56). — ತಲೆಗಡೆಹು. — ಕಡೆಹು. a woman whose hair is dishevelled (My.). — ತಲೆಗಡೆಹು. — ಕಡೆಹು. to dishevel the hair (J. 31, 54). — ತಲೆಗೇಟು. — ಏಟು. to rise to the head, to affect it, as poison, etc. (Bp. 10, 3; 18, 12, 43; 36, 13; My.; B. 4, 185; Si. 72; Prv. s. ಸಿತ್ತ). — ತಲೆಗೊಡಪು. — ಕೊಡಪು. to shake the head (Rśv. 5, 43). — ತಲೆಗೊಡದು. — ಕೊಡದು. = ತಲೆಕೊಡಪು. (J. 34, 13). — ತಲೆಗೊಡು. — ಕೊಡು. to give one's head to: to devote oneself to (My.); to risk one's life in an enterprise (Bh. 8, 27, 7). — ತಲೆ ಗೊಯ್. — ಕೊಯ್. to decapitate (Rśv. 3, 95; V. 10, 8). — ತಲೆ ಗೊಯ್ಕು. — ಕೊಯ್ಕು. a murderer; a ruffian; a cheat (My.). — ತಲೆಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to take the head away, to behead, to kill (Bp. 23, 3; 61, 33). — ತಲೆಚಿಟ್ಟು. mental disgust (My.). — ತಲೆಚಿನ್ನು. a rag tied round the head (Bp. 44, 62). — ತಲೆ ತಲೆ. rep. (B. 3, 119). [— ತಲೆತನ್ನು. to worry about, to be troubled]. — ತಲೆ ತಿರುಗು or ತಿರುಗು. the head to turn round, become giddy or deranged (My.; Si. 361). — ತಲೆದಗುರ್. — ತಗುರ್. the head to be lowered (Rśv. 6, 11 va.). — ತಲೆದಳಿರ್. — ತಳಿರ್. young leaves tied to the head (Kśv. 3, 3). — ತಲೆದಿಮ್ಮು. = ತಲೆಗಿಮ್ಮು. (ಉಪಧಾನ, ಉಪಬರ್ಹ Si. 230; J. 30, 19; My.). see Prv. s. ಗಾದೆ. — ತಲೆ ದಿಮ್ಮು. dizziness of the head (My.). — ತಲೆದಿರುಗು. = ತಲೆತಿರುಗು, etc. (My.). — ತಲೆದಿರುತ್ತು. — ತಿರುತ್ತು. to turn the head (My.). — ತಲೆದುಡಿಗೆ. — ತುಡಿಗೆ. an ornament for the head (Abh. P. 5, 117). [— ತಲೆದುಡುಗೆ. — ತುಡುಗೆ. = ತಲೆದುಡಿಗೆ. ಬವ್ವುಲಬಾದಿದ ತನು ಲತೆಗಳುಂ ಎಟಿಕೊನಾದ ತಲೆದುಡುಗೆಗಳುಂ Ap. 11, 70 va.]. — ತಲೆದೂಗಿಸು. — ತೂಗಿಸು. to cause to wag the head (Cpr. 9, 60; J. 1, 8). — ತಲೆದೂಗು. — ತೂಗು. 1. to wag or move the head from side to side (Cpr. 1, 134; Bp. 11, 21; 37, 68; J. 2, 20; 3, 6; B. 5, 94). — ತಲೆದೂಗು. — ತೂಗು. 2. the act of wagging the head [ಇನಿಂ ತಲೆದೂಗುವನ್ನೆ ವೋಲ್ Pb. 3, 83]; (Rām. 6, 14, 21). — ತಲೆ ದೊಡವು. — ತೊಡವು. an ornament for the head (Cpr. 8, 64). — ತಲೆದೋಟುಸು. — ತೋಟುಸು. = ತಲೆದೋಟು. (Rām. 5, 8, 60). — ತಲೆದೋಟು. — ತೋಟು. to show the head; to appear. [ಕಟಕುಟ ಮಾದುದೊಡ್ಡ ಣಮಣಂ ತಲೆದೋಟಲೆ ಗಣ್ಣಿಲ್ಲ Pb. 11, 137]; (Cpr. 2, 83; 7, 47; Abh. P. 6, 49; 14, 172; Bp. 4, 57; 9, 31; 60, 61; J. 6, 10; 10, 52; 11, 19; 18, 22; 30, 30). — ತಲೆನವಿರ್. — ರು. the hair of the head (Abh. P. 14, 101). [ಪೊನ್ನಲತೆಯ ಮೆಯ್ಯುಮಂ ನೀಲದ ತಲೆ ನವಿರುಮಂ Pb. 4, 75 va.]. ಕೊಂಕಿದ ತಲೆನವಿರು (ಅಲಕ Hla). ಕದರ್ ತಲೆನವಿರ್ (Rśv. 5, 120 va.). [— ತಲೆನವಿರ್ ಗಣ್ಣು. tuft of the hair. ದುರ್ಯೋಧನನ ಮೊಗಂ ತಲೆನವಿರ್ಗಣ್ಣಂ ಕಿಟಾದಾಗೆ Pb. 2, 77va.]. — ತಲೆನೋವು. the headache (My.). see Prv. s. ತಾಯಿ. — ತಲೆ

ಪಟ್ಟಿ. a piece of wood over a door. ಬಾಗಿಲದ ತಲೆಪಟ್ಟಿ (My.; ನಾಸೆ G.). — ತಲೆಪಟ್ಟಿ. an application to the head against the headache, etc., that sticks to it by itself (My.). — ತಲೆಪಟ್ಟಿಗಟ್ಟಿ. —ಕಟ್ಟಿ. mental disgust to be created (My.). — ತಲೆಪಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟುವಳು. the delicious bustard, Otis deliciosa (Bd.). — ತಲೆಬಾಗಿಲು. the entrance-door, the principal entrance (My.; T. ತಲೆಬಾಗಿಲು, Te. ತಲೆಬಾಗಿಲಿ). — ತಲೆಬಾಗಿಲು. = ತಲೆಬಾಗಿಲು. (B. 4, 185; My.). — ತಲೆಬುಟ್ಟು. the skull (My.; Si. 67; B. 4, 82). — ತಲೆಬಿಲಗು. a ridge-pole (B. 4, 122). — ತಲೆಬೇನೆ. = ತಲೆನೋವು. (My.). — ತಲೆ ಬೇಸಸಿ. tiresomeness (N. 4, 135). — ತಲೆ ಬೋಟುಸು. to shave or shear the head (ಕಿರಿ, ಭದ್ರಿಗು G.; My.). ತಲೆ ಬೋಟುಸೋಣ (ಚವುಲ, ಮುಣ್ಣು ನ G.). ತಲೆ ಬೋಟುಸುವ ಕರ್ಮ (ಚೂಡಾಕರ್ಮ G.). — ತಲೆ ಬೋಟುಸಿ ಕೊಳ್ಳು. to get the head shaved (My.). ತಲೆ ಬೋಟುಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ (ಭದ್ರಾಕರಣ); ತಲೆ ಬೋಟುಸಿಕೊಳ್ಳುವ (ಪರಿ ವಾಪಿತ G.). ತಟ್ಟಿ ತಲೆ ಬೋಟುಸಿ ಕೊಳ್ಳು ಅನೇಕಲು ಮುಟ್ಟು ಬನ್ನು. — ಗ್ರಾಮ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ತಲೆಬೋಟುಸಿ ಕೊಳ್ಳು (Prva.). — ತಲೆ ಮಡು. to join (v. t.). head to head (in battle, etc., ಶಿರಸ್ಸನ್ನಾ ನೆ Smd. Dh., o. r. ತಲೆನಡು; Abh. P. 13, 78; 14, 132 va.). [ಅನ್ನ ರದಂ ಪಡೆಯ ನಾಯಕರೊರ್ವರೊರ್ವರೊರ್ವ ತಲೆಮಟ್ಟು ಕಾದನಾಗಳ್ Pb. 10, 114 va.]; (Cpr. 10, 83). — ತಲೆ ಮಾಡು. to shave the head (ಕನ್ನಿರ Cb.). ತಲೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳು, to get the head shaved (C.). — ತಲೆಮಾರಿ. a person who cuts a head off (Bh. 6, 8, 15). — ತಲೆಮಾಲೆ. a garland or wreath for the head (Rsv. 6, 11 va.). — ತಲೆಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲು. to stand on another's head: to be near and force (B. 4, 72). — ತಲೆಮೊಟ್ಟು. a knock on the head (My.). — ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡು. to sit on another's head: to remain and trouble (B. 5, 112); to be less modest than is proper, to be forward (My.). — ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತು ಕೊಳ್ಳು. to put on one's own head, to pamper (C.; B. 5, 49). — ತಲೆಯಾದವ. —ಅವನ. a chief or head-man (My.). — ತಲೆಯಾರ್. —ಅರ್. ತಲೆಯಾರು. a kind of yoke for cattle. see Nr. 3. ಅರು. 4. 2, the leading pair of oxen in ploughing (My.; Te. ತಲೇರು). — ತಲೆಯಾವು. —ಅವು. the head cow of a herd (ಶ್ರೀಷ್ಠ, ನೈಚಕಿ Hlā.; Mr. 181). — ತಲೆ ಯಿಡು. to put one's head (into a house), to come (into it, My.). — ತಲೆಯುರ್ಚು. —ಉರ್ಚು. to disappear, to withdraw from sight. ಅನ್ನರಾಜ್ಯದ ನನ್ನೆಲ್ಲದನ್ನು ತಲೆಯುರ್ಚುಗುಮೇ Pb. 13, 75]. — ತಲೆ ಯೆತ್ತು. —ಎತ್ತು. to lift up the head (or the face, J. 11, 6; My.); to rise from a poor condition (My.). — ತಲೆಯೊಳ್ ಅಗು. to appear in or enter one's head. ಮಲಹರನ ಸದ್ವಕ್ತಿ ನಿನ್ನಯ ತಲೆ ಯೊಳ್ ಆಯಿತೆ? (Bp. 55, 13). — ತಲೆಯೊಳ್ ಅನ್. to put or take upon one's head: to accept with pleasure (as a command) for execution (Abh. P. 8, 26). — ತಲೆಯೋಡು. —ಹಿಡು. the skull, the cranium (My.; J. 22, 24). — ತಲೆಯೋಟ್. —ಹಿಟ್. a piece of the head (J. 4, 46). — ತಲೆನಡು. = ತಲೆ ಮಡು, q. v. [ಗಿಲ್ಲೆ ಗಿಗ ನೊಳ್ ತಲೆವಟ್ಟಿರಿದಾಗಿ ನಿನ್ನು ಸೂತಜನಿಜಾನಂ ಗಡಂ Pb. 12, 40]. — ತಲೆ ನಣೆ. —ಮಣೆ. a jewel in (a nāga's) head (V. 4, 81). 2, the head looked upon as a jewel (J. 21, 18). — ತಲೆನತ್ತು. —ಪತ್ತು. to seize or attack the head. (Cpr. 10, 70); cf. ತಲೆಪೊತ್ತು. — ತಲೆ ನರಿ. —ಪರಿ. to protect the head? (cf. ತಲೆವರಿಗೆ). ತಲೆವರಿದೋಪೆಯ ಪಿಡಿಯನೇಣು Pb. 3, 48 va.]. — ತಲೆವರಿಗೆ. —ಪರಿಗೆ. a shield to protect the head (Bh. 9, 2, 44; Rām. 6, 13, 21). — ತಲೆನಣು. —ಪಣು. to decorate the head. ಗೈರಿಕರಸಾರ್ಧಮಂ ಸಿನ್ನಾರು ತಲೆ ನಣುದುದು ಕರಂ ಕಣು Kr. 3, 93. 2, to tear off the hair from the head. ತಲೆನಣುದುಟ್ಟು ದಿಕ್ಕಿ ಸುರಲೋಕ ಸುಖಂಗಳನುಣ್ಣೆ ನನ್ನು

ಬತ್ತಲೆಗರ ಮಾತುಗೇಳದಿರ್ Ap. 2, 9]. — ತಲೆನಳಸು. —ಬಳಸು. to surround or put round the head (Rsv. 6, 11 va.). — ತಲೆನಾಗಿಸು. —ಬಾಗಿಸು. to cause the head to bend (v. i.); to bend (v. t.) the head (Bp. 26, 25; 38, 16; 51, 52; J. 2, 12). — ತಲೆನಾಗು. —ಬಾಗು. the head to bend; to bend the head. ತಲೆನಾಗಿ ಇರ್ದುದು (ಅಪಾಚೀನ, ಪರಾ ಪ್ಪು ಬಿ Hlā.). see Cpr. 6, 77; Bp. 8, 45; 13, 22; 20, 24; 21, 46; 24, 66; 25, 1; 38, 48; 47, 31; 50, 77; 54, 80; J. 2, 14. — ತಲೆನಾಗುಡ. —ಬಾಗುಡ. bending the head. ತಲೆನಾಗುಡಂ (ಅಪಾಚೀನ, ಅಪಾಪ್ಪು ಬಿ Mr. 455). — ತಲೆನಿಕ್ಕು. —ನಿಕ್ಕು. to disentangle (the hair of) the head (Cpr. 6, 65; Abh. P. 5, 39). — ತಲೆನಿಡಿ. —ನಿಡಿ. to seize forcibly. ಕೃಷ್ಣಯ ಮುನ್ನಲೆಯಂ ಪಿಡಿನೆವೆವೆವೆ ತಲೆನಿಡಿರ್ದ ನನ್ನು ದೀರಮಂ ಕಾರವರು Pb. 7, 56]. — ತಲೆನಿಡಿ. —ನಿಡಿ 2. = ತಲೆ ಹಿಡಿ. (Cpr. 7, 103; Abh. P. 13, 56; Bp. 3, 38). — ತಲೆನಿಲು. —ನಿಲು. a head's bow (Rām. 6, 50, 21). — ತಲೆನೀಡು. —ನೀಡು. a chief place (Cpr. 1, 99). — ತಲೆನೀಸು. —ನೀಸು. to discard, to overlook. ನೀಂ ತಲೆನೀಸದುವರ್ವರಾಶ್ರೀಯನಿಡಾಗದನ್ನ ದೊಳಕೊಳ್ Pb. 14, 17]. — ತಲೆನೊತ್ತು. a blow on the head, a blow (ಹೊಯ್ತು ಬಿ Bhn. 42, o. r. ತಲೆನತ್ತು; Bh. 1, 7, 26). — ತಲೆನೊಟ್ಟಿ. —ಹೊಟ್ಟಿ. = ತಲೆ ಹೊಟ್ಟಿ. (ವಿನಧ, ವಿನಸ್ತ Mr. 213). — ತಲೆನೊಲೆ. = ತಲೆನೋವು. (C.). — ತಲೆಹಂಚು. a tile on the ridge of a roof (B. 4, 121, 122). — ತಲೆಹಿಡಕ. a head-seizer: a pimp, a procurer (My.). — ತಲೆ ಹಿಡಿ. = ತಲೆನಿಡಿ. to seize the head; to effect the head, as a strong smell, etc. (B. 4, 71; My.); to procure, as a pimp does (My.). — ತಲೆಹಿಡಿಕಿ. a procuress, a female pander (My.; Si. 183). — ತಲೆಹುಟ. a louse, used in the phrase: ನಾನು ಹಿಳಿತಾಗಿ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿ, ಅತನ ತಲೆಹುಟಗಳನ್ನು ಜಾಡಿಸಿದನು (B. 4, 197). 2, a worm that feeds on the brain (My.). — ತಲೆಹೋಕ. a very dissolute man (My.). — ತಲೆಹೊಟ್ಟಿ. = ತಲೆನೊಟ್ಟಿ. a burden or load carried upon the head (ವಿನಧ, ಭಾರ, ಪರ್ಯಾಪಾರ Hlā.). ತಲೋದರಿ tala-udarl. a mistress or wife. (Smd. 267; Bp. 4, 33; 12, 17; 24, 44; 40, 11).

ತಲ್ಲ talpa. = ತಲ್ಲ. a bed; a couch (ಹಾಸಿಕೆ Nn. 55; ಶಯನ ಸ್ಥಳ, ಹಾ ಸಿಕೆ 118). 2, a wife (ಸ್ವಸ್ತೀ, ಕುಲಸ್ತೀ 118, o. r. ತನ್ನ ಸ್ತೀ). 3, an upper storey; a room on the top of a house; a turret, a tower or keep. 4, a raft, a float (cf. ತೆಪ್ಪ 2).

ತಲ್ಲ talla. a pond, a tank (ಪಲ್ಲಲ, ನೇಶನ, ಕೊಳ್ಳ Mr. 417 in two MSS., o. r. ಕೊಳ್ಳಲ್).

ತಲ್ಲಜ tallaja. capitalness, excellence; happiness.

ತಲ್ಲಂಛ tallañcha. (probably for ತಲ್ಲಾಂಛನ, ತತ್-ಲಾಂಛನ, the marking out of that). see ತುಟ್ಟು 2.

ತಲ್ಲಣ tallana. = ತಲ್ಲಣ. agitation; amazement; alarm; fear; grief, etc. (ಭಯ Bhn. 14, o. r. ತಲ್ಲಣ; ತಕ್ಕಂಕ, ದಿಕ್ಕ, ಭೀತಿ 49; Bp. 25, 33; My.; Te. ತಲ್ಲಣ). see ಎದೆದಲ್ಲಣ, ಕಟ್ಟಿಂಕದಲ್ಲಣ, ನಾಟದಲ್ಲಣ, Sp. 3. ಪಡಿ 4. — ತಲ್ಲಣಗೆಡು. —ಕೆಡು. fear, etc. to cease (Bh. 8, 26, 58). — ತಲ್ಲಣಗೊಳ್ಳು. —ಕೊಳ್ಳು. to be or become agitated, etc. ಮನ್ನಣೆ ಸಿಕ್ಕದಿದ್ದರೆ ತಲ್ಲಣಗೊಳ್ಳು ಬಹುದೇ? (Prv.).

ತಲ್ಲಣಿಸು tallanisu. to be or become agitated from fear or amazement, to be troubled, alarmed, anxious about, etc. [ತಲ್ಲಣಿಸದಲಸದಿಡು ಮೃದುಪದಮಂ Kr. 2, 4]; (Abh. P. 9, 43; 13, 126 va.; Bp. 3, 17; 15, 22; 26, 27; 27, 58; 37, 43; 38, 32; 41, 17; 54, 40; Rsv. 13, 101 va.; J. 13, 2; 4, 5, 22; 7, 32; 15, 2; 27, 46; B. 4, 91; My.; Te. ತಲ್ಲಣಿಂಚು). ಇಲ್ಲದವನು ತಲ್ಲಣಿಸನು (Prv.).

ತಲ್ಲಣ tallaṇa. = ತಲ್ಲಣ. agitation, etc. (ಭಯ ಕ್ರಂದ. I; ತಳ ನಳಗು, ಬಕ್ಕುಡಿ, ಬೆಗಡು, ತಳಮಳ, ಬೆಜಗು, ಮಲ್ಲಣ, etc. Kk. 42; Sī. 49; ಅದಿಪು, etc., ಭಯ ಕ್ರ.; J. 2, 5). ನರಲೋಕದಲ್ಲಣಂ (Sī. 207, o. r. -ದಲ್ಲಣಂ).

ತವ tava. 1. = ತು 3. an imitative sound. — ತವತವನೆ. rep. ತವ ತವನುಗುಲು! (Bp. 46, 30).

ತವ tava. 2. = ತಮ or ತಮ್ 1-. — ತವ ತವಗೆ. rep. = ತಮ ತಮಗೆ. (Bp. 5, 54; 9, 15; 32, 37; 38, 11; 52, 41; Bh. 3, 19, 43).

ತವ tava. 1. of thee, thine, thy. (Bp. 9, 33; 47, 64; J. 2, 24).

ತವ tava. 2. = ತಪ. heat, etc. see ತವನಿಧಿ.

ತವಕ tavaka. = ತವಕು. (Sī. 25). love (My.; Te. ತಮಕ, ತಮಗ, ತಮ; M. ತಮ್ನಾನ, ತಾಠಿ); desire (My.; Te.; T. ತಾಟಲ್; Sk. ತಮ್, to wish, desire); eagerness, ardour; haste, hurry (My.). ತವಕ ಪಟ್ಟಿನ ತಬ್ಬರಿಸಿ ಬಿದ್ದ (Priv.). see Bp. 5, 11. 27. 31; 6, 11; 18, 43; 22, 9; 26, 54; 34, 23; 42, 21. 34; 61, 54; C. Bp. 5, 4; Rēv. 12, 12; J. 2, 46; 6, 34; 30, 24; ರಣದವಕ. — ತವಕಮ್ಪಿಟ್. — ತವಕ. to become eager, etc. (V. 2, 2 va.).

ತವಕಿ tavaki. a person full of desire, etc. (Bp. 40, 51).

ತವಕಿಗ tavakiga. a man full of eagerness, etc. (Bh. 7, 3, 19).

[ತರಣರೆಮ್ಮನರು ಜನನಕ್ಕೆ ತವಕಿಗರಲ್ಲ C. 1295]. see ರಣದವಕಿಗ.

ತವಕಿಸು tavakisu. to desire; to be eager; to hasten; etc. (Bp. 51, 43; 55, 8; Bh. 3, 19, 43; B. 5, 40. 161. 162. 185. 188; G. 415).

ತವಕು tavaku. = ತವಕ. eagerness, etc. (B. 5, 44).

ತವಕ್ಕೀರ tavakkīra. = ತವಕ್ಕೀರೆ. manna of bamboo. 2, an extract obtained from wheat, etc. (My.; Mhr. ತವಕ್ಕೀರ).

ತವಗ tavaga. Tbh. of ತಮಂಗ. a platform, etc. (ಇಂದ್ರ ಕೋಶ Mr. 192; ತಮಂಗ ಕ್ರ.; Bh. 3, 18, 26; Te. ತಮಕ, ತಮಗ).

ತಮಂಗ tavaṅga. = ತವಗ. (ಕ್ರ.; Cpr. 9, 3 va.).

ತವಟು tavaṭu. = ತವುಟು, ತೆಣ್ಣು, ತೆವಟು. to shake pounded grain, turmeric, etc. on a bamboo fan (moṅṅa) in order to separate any grits (My.).

ತವಡು tavaḍu. = ತವುಡು. bran (My.; ತುಪ G.; Tu. ತವುಡು; T., M. ತವಿಡು; Te. ತವುಡು). ತವಡು ತಿಮ್ಮುವನಿಗೆ ನಯ್ಯಾರ ಯಾಕೆ? — ತವಡು ತಿಮ್ಮುವನ ಜೋದರೆ ಉಮಿ ತಿಮ್ಮುವನ ಬರುತ್ತಾನೆ (Prvs.). ತವನಿಧಿ tava2-nidhi. = ತವೋನಿಧಿ. (Bp. 23, 9. 10. 41).

ತವರ್ tavar. = ತಮರ್, etc. one's own people, etc. (Grj. 4, 48; 8, 16. 80). — ತವರ್ಮನೆ. a woman's native house (My.). ಆ ಮನೆ ಸಿರಿಯ ತವರ್ಮನೆ (Sī. 202). see Bp. 30, 12; 39, 25; 40, 70; Rēv. 10, 31 va.; J. 18, 46.

ತವರ tavara. = ತಗರ, ತಮರ, ತವರು. tin (ತೃಪ್ತ, ವಂಗ, ಮಧುಕ Mr. 100; ಮಧು, ವಂಗ Nn. 13; ತೃಪ್ತ, ವಂಗ, ಮಧುಕ, ರಂಗ, ಪಿಚ್ಚಟಿ Hlā., Nr., Si. 334; My.; Te.).

ತವರಾಜ tavaraṇa. a sort of sugar prepared from yavāsa. (Si. 311; Bp. 60, 45).

ತವರು tavaru. = ತವರ್, etc. 2, the house of a woman's own people itself (My.; see Priv. s. ತಾಯಿ). — ತವರ ಮನೆ. = ತವರಮನೆ. ತಾಯಿ ಇದ್ದರೆ ತವರು, ಎಮ್ಮೆ ಗಿಮ್ಮೆ ತನ್ನರ ಗಿನ್ನರ ತವರ ಮನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟೆಯಾ? ನನಗಿಕ್ಕಿಯಾ? — ಕಟ್ಟೆವರಿಗೂ ಅಜ್ಜದವರಿಗೂ ಗೊಟ್ಟಿಕಟ್ಟೆ ತವರಮನೆ (Prvs.). see Priv. s. ನೆರಮನೆ, ಮಜ್ಜಿಗೆ ನೀರು. — ತವರಮನೆ. = ತವರ್ಮನೆ. (Si. 184; My.). see Priv. s. ತಾಯಿ. — ತವರೂರು. — ಊರು. = ತಮರೂರ್. (My.).

ತವರು tavaru. = ತವರ. (ತೃಪ್ತ, ನದೀವರ, ಪಿಚ್ಚಟಿ, ವಂಗ G.; B. 4, 141). ತವರಿನದು (ತೃಪ್ತ G.).

ತವಲಾಯ tavalaṇya. = ತವಲಾಯ. (Tbh. of ತಾಮ್ಬುಲ). the betel leaf; the roll of this leaf with betel nut, spices and lime (ವೀರಯ Bhn. 17).

ತವಲಾಯ tavalaṇyi. = ತವಲಾಯ. (Bh. 1, 12, 16; Rām. 1, 13, 9).

ತವಸ tavasa. = ದವಸ, q. v. grain, etc. (ಘಾಸ, ಯವಸ Mr. 111).

ತವಸಿ tavasi. = ತಪಸಿ, etc. Tbh. of ತಪಸ್ವಿ. an ascetic, etc. (Sī. 368; ಯಮಿ Sī. 109). [Cv. 857]. 2, N. of a tree (ವೃಕ್ಷಭೇದ 109). — ತವಸಿಯಮರ. = ತಪಸಿಗಡ. (ಪ್ರಕೀರ್ಯ, ಕಲಿಮಾರಕ, etc. Nr.).

ತವಳಿಸು tavaliṣu. (fr. ತವು 1). to destroy, to cause to droop or fade (Cpr. 5, 132).

ತವಾಯಿ tavāyi. a fine; a blow, as in trade (Mhr., H. ತವಾಯಿ); misfortune, peril, great trouble (Br.; My.).

ತವಿ tavi. = ತವೆ, q. v. a metal lid of cooking pots. (B. 5, 74).

ತವಿರ್ tavir. = ತವಿಲ್. want, poverty, trouble (ಕೊಡಗ, ಎಡರ್, ದಾರಿದ್ರ C. II, 73; T. ತವಿರ್, ತವಿಲ್, to be avoided; to be dismissed, sent away; to be left or abandoned; to be excepted or excluded; to cease).

ತವಿಲ್ tavil. = ತವಿಲ್. (ಎಡರ್, ದಾರಿದ್ರ ಕ್ರ.; Cpr. 5, 96; Abh. P. 12, 67; 14, 85; 16, 67; Grj. 4, 159 va.; V. 30, 15).

ತವಿಸು tavisu. to cause to decrease or to be diminished; to make an end of; to destroy; to remove (ಕ್ಷಯ ಕ್ರಂದ. Dh.). [ತವಿಗಿಟ್ಟು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಟಿಯಂ ತವಿಸಿ ನಿಲ್ಲೆ ಮನೋಹರ ಕಾವ್ಯದೊಳ್ Kr. 1, 141; ಕ್ಷಿತಿಯೊಳಗುಳ್ಳ ಭೂಭುಜರ ವಿತ್ತು ಮೊದಲಿಡೆ ಮುನ್ನಮೇಕವಿಂಶತಿ ಪರಿಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ ತವಿಸಿ Pb. 2, 45; Ap. 2, 52]. see Cpr. 7, 25; Abh. P. 7, 60; 13, 129; Bp. 25, 16; 53, 10; 56, 56; Rām. 3, 8, 21; 5, 9, 13; Rēv. 8, 116; J. 15, 47; 17, 1; 18, 39; 19, 35; 28, 5.

ತವಿಸು tavisu. = ತವಿಸು. to suffer pain, etc. (My.).

ತವು tavu. 1. = ತವುಂಕು. to decrease, to be diminished; to waste away; to come to an end; to perish (ಕ್ಷಯ ಕ್ರಂದ. Dh.; Cpr. 8, 82; T. ತವುಂಕು, to diminish, etc.; ತವರ್, want; ತವು, to perish; see ತಗುಸಿ, ತಗುಲಿ, etc., ತವೆ 1, ತವಿಲ್, ಸವೆ). 2, to diminish; to destroy. ತಪ್ಪಂ, ತಪ್ಪಪಂ, ತಪ್ಪರ್ (Sī. 284. 286). ತಪ್ಪಂ ತನ್ನೊಳ್ ಕಿಡುಗುಟ್ಟಿ ತಪ್ಪುವಮ್ಮಗಳನಂ (286. 287. o. r. -ಮ್ಮಗಳ ರವಂ). [— ತವದ, ತವ. not diminishing (see ತವೆ 1). ತಕ್ಕನೆ ತೀವಿದ ತವದೊಡಗಲುಮಂ ತನ್ನೆನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯಂ ತೀರ್ಚು ವೊಡಮುನ್ನಂ ಗೆಡೊಡಂ Pb. 5, 77 va.; ತೊಲಗದ ಜವನಂ, ತವದ ಮೆಚ್ಚು ಮರಲ್ಪುವ ನೋಟಮುಟ್ಟುಯಂ ಸಲಿಸುವ ಭೋಗಮೊಲ್ಲ ಗಲದೋ ಪರ ಕೊಟಂ Ap. 5, 42. — ತವುತರ್. to decrease, to bring about a decrease. ಅವನೋಡುವನಿತ್ತು ಬುದ್ಧಿಯ ತವುತನ್ನೊಡೆ ಪಂಚಪದದ ನಾಮಾಕ್ಷರಮಂ ಧ್ರುವಮೋಡುವುದು Ap. 2, 55; (Cpr. 9, 79). — ತವು ತವು. rep. ತವು ತವುಡು (Abh. P. 13, 53).

ತವು tavu. 2. decrease, etc., destruction, ruin; drooping, depressed or humbled state (ಕ್ಷಯ ಕ್ರ.; ಕೊಪ್ಪ C. II, 104). — ತವುಡಲೆ. — ತಲೆ. a drooping head; drooping or waning state. [ಪಾಣ್ಡು ನನ್ನನರಿಗೇ ಪೋದೊಡಮೇಂ ತಿಣುಕಾಗದೆ ಪೋದ ಪುದೇ ನಮ್ಮ ನೈಪತಿಗವು ತವುಡಲೆಯೊಳ್ Pb. 7, 18; (Grj. 7, 35).

— ತವುದಲೆಗಾಣೆಸು. — ಕಾಣೆಸು. to cause to show a drooping head (Rév. 6, 11 va.).

ತವುಗೆ tavuge. ಕೌಗೆ. decrease, end (Cpr. 4, 85; 8, 69).

ತವುಂಕು tavunku. = ತವು 1, to decrease, etc. ತವುಂಕಲ್ (ಪ್ರಯ ಸ್ಮ. 64). ತವುಂಕಲ್ or ತಾಂಕಲ್ (Smd. 189).

ತವುಟು tavuṭu. = ತವುಟು, etc. to shake pounded grain, etc. (My.).

ತವುಟೆ tavuṭe. = ತೊಗಟೆ? the bark, rind, etc. — ತವುಟಿ ಗಿಡ. the gooseberry bush of the Nilagiri, the red myrtle, Rhodomyrtus tomentosa (T. ತವುಟು-ಚ್ಚಿಡಿ).

ತವುದಂಗಿ tavudaṅgi. = ಜವುದಂಗಿ. N. of a plant (ಅಜ ಗನ್ನಿ Mr. 134).

ತವುದು tavudu. = ತವುದು. bran. [Tu.] (My.; ಶವು, ಸಿವು, Si. 306). see Bp. 23, 6; 60, 45; Prv. 3. ಗವುದಿ.

ತವುರು tavuru. = ತವುರು, etc. a woman's own people, etc. — ತವುರುಮನೆ. = ತವುಮನೆ. (My.). — ತವುರುರು. = ತವುರುರು. (My.)

ತವುಳಿತೆ tavuḷita. one of the feats in fighting (Abh. P. 13, 54 va.; cf. ತವಳಿಸು?).

ತವೆ tave. 1. = ಸವೆ 2. to decrease, to wane [ಎನಿವಿರಾನ್ತ ರಾತಿ ಬಲವುನುನಿತಂ ತವೆ ಕೊನ್ನು Pb. 11, 107; Ap. 5, 4]; (Cpr. 3, 41; 8, 11). 2, to be insufficient; to be not satisfied by or content with (Cpr. 3, 42).

ತವೆ tave. 2. abundantly, greatly, wholly, completely, exceedingly, further, fitly, etc. (ಪದಪೂರಣಾರ್ಥಂ Ct. I, 19; II, 34; T. ತವ; Te. ತವೆ, much, exceedingly; T. ತಗೈ, fitness; greatness; see ತಕ್ಕು 1). see Smd. 267; Cpr. 8, 82; Abh. P. 9, 63; Bp. 5, 29; 9, 15; 21, 39; 22, 9, 56; 24, 39; 38, 9; 46, 6; Smd. 18, 19, 63; Kk. 30, 32; Rév. 2, 37; 5, 119; 6, 9; 12, 12; 13, 64, 91; J. 3, 40; 17, 1; 22, 5; 28, 5.

ತವೆ tave. = ತವಿ. a metal lid of cooking pots (My.; Mhr., H. ತವಾ, a griddle).

ತವ್ವೆ tavve. made thin, pared.

ತವ್ವಿ tavvi. Tbh. of ತವ್ವು. (Bp. 51, 49).

ತವ್ವು tavvu. = ತವ್ವು, q. v. a carpenter, etc.

ತವ್ ತas. an adverbial termination with an ablative meaning, e. g. in ಅಧರತವ್, ಪ್ರಾನ್ತತವ್, etc.

ತಸಕ್ ತasak. ತಸಕ್. = ಡೊಸಕ್, etc. an imitative sound. — ತಸಕ್ ತಸಕ್. rep. (My.).

ತಸಕಲು tasakalu. = ತಸಕ್, ತಸಕ್ ಲು. cheating, deceiving, trickery (My.; cf. ತಸ್ಯರ and ಸ್ಥಗಿ).

ತಸಕ್ ತasaku. = ತಸಕಲು, etc. (My.; Te. ತಸಕ್).

ತಸಕ್ಕನೆ tasakkane. = ಡೊಸಕ್ಕನೆ, etc. with the sound of ತಸಕ್ (My.).

ತಸದೀಕು tasadīku. = ತಸದೀಕು. a fixed sum paid by government to a pagoda, a mosque, etc. as consolidated allowance in lieu of assumed lands (My.; Br.; H. tasaduq).

ತಸದೀರ tasadīra. = ತಸದೀರು, ತಸದೀರ್. a picture. (B. 5, 207).

ತಸದೀರು tasadīru. = ತಸದೀರು. (My.).

ತಸ್ಯರ taskara. a thief, a robber (ನಿಶಾಚರ, ಕಳ್ಳ Nu. 23; ಕ್ರೂರ, ಕಳ್ಳ 107); anything bad or contemptible; theft (ಕಳವು 118; My.).

ತಸ್ಯರೆ taskare. a female thief (J. 5, 61).

ತಸ್ಯಲು taskalu. = ತಸಕ್ ಲು, etc. cheating, etc. (My.).

ತಸ್ತಿ tastī. extension, stretch. see ವಿ.

ತಸ್ತೀಕು tastīku. = ತಸದೀಕು. (My.; Br.).

ತಸ್ತು tastu. a metal vessel to hold water; an ewer (S. Mhr.; Mhr., H.).

ತಸ್ತೀರ್ tastīr. = ತಸದೀರ, etc. a picture (My.; Mhr., H. ತಸದೀರ).

ತಹ taha. 1. participle relative present of ತರ್. ತಹುದು (Bp. 43, 60). ತಹಂ (8, 42; 14, 10; 59, 16; Bh. 1, 14, 27). ಅಯ್ಯರ (J. 29, 11). ನಡೆ ತಹ (Rāghc. 17, 64).

ತಹ taha. 2. = ತಡ 3. perplexity, etc. — ತಹ ತಹ. rep. agitation, anxiety; distress; eagerness (My.; Si. 71; Te. ತಹತಹ).

ತಹ taha. peace; agreement of opinion (My.; B. 5, 193; Mhr., H.). — ತಹನಾಮು. a written treaty (My.; B. 5, 7; Mhr., H.).

ತಹಕೀಕು tahakīku. correct, true (My.; Br., H. ತಖೀಕು).

ತಹರೀರು taharīru. percentage or allowance made to superintendents of public works (Br., H. tahrīr; R.).

ತಹಸೀಲು tahasīlu. = ತಾಸೀಲು. collection of the revenue (My.; Mhr., H. ತಹಸೀಲು, -ಸೀಲು).

ತಹಸೀಲುದಾರ tahasīlu-dāra. = ತಾಸೀಲುದಾರ. a native collector of the revenue (Mhr.), a Tahsildār, a native collector, the head of a talook (My.).

ತಹಿ tahi. union, company (ಜೊತ್ತು Ct. II, 90, o. r. ತಹ; cf. ತಗ್ಗು).

ತಹಿಕಾಲ tahi-kāra. a companion (Bp. 31, 11).

ತಳೆ talā. 1. to join (v. i.); to be intertwined or yoked ಪಣೆ Ct. I, 35); to come into close connection; to get within (ಪೊದರ್ಗನೆ ಆಗು Smd. 68. 266 Cm.; ಕೊಡು 218. 367 Cm.; cf. ತಲಪ್ಪ, ತಳೆ 1 & 2, ತಾಳ); to come to close quarters; to present oneself to view, to appear. P. p. ತಳು. [ಶ್ರೀ ತಳುರದೊಳ್ ಕಾಸ್ತು ಭಜಾತದ್ಯುತಿ ಬಳಸಿ. Kr. 1, 1; Ap. 1, 61. — ತಳು. ದು. getting in, passing in. ಪೊಕ್ಕು ಮಾರ್ಗದೊಳೆ ತಳುದು ತಳೊಡೆ ಕಾವ್ಯಬಿನ್ನ ಮೊಪ್ಪುಗುಂ Pb. 1, 8]. see Smd. 216; Ch. v. 179; Abh. P. 10, 232; 13, 39, 68; Rév. 2, 38; 6, 9, 23; 8, 102; 9, 22, 23, 27; 13, 43, 62, 65, 70, 75, 88, 89; V. 3, 72; Sdv. 1, 74. — ತಳು. -ಇಲು. to fall upon and smash, to attack. ಅರಿನ್ನಪರ ಪಡಲ್ಪಡೆ ತಳುಲುಮ Pb. 1, 25. — ತಳೊಯ್. to get together, to be united. ನೆತ್ತರ ಪೊನಲೊಳ್ ನಾನ್ದು ನನೆದ ಮೆಯ್ಯುಮಂ ತೊಯ್ವ ತಳೊಯ್ವ ಜನೆ ಯುಮಂ ಕಣ್ಣು Pb. 1, 105 va.; Ap. 9, 97].

ತಳೆ talā. 2. = ತಡ 1, etc. impediment, etc. — ತಳೊಯ್. to obstruct, to impede, to hinder; to oppose; to beat against; to repel; to put into shade (ಪ್ರತಿಹತ Smd. Dh.; ಇಲುಸುನೊಂಕು, ತಡವ್ವರೆ, ತಡವ್ವೆಯ್, ತೊಡರ್, ಮಾರ್ಕೊಳ್, etc., ಪ್ರತಿಹತ ನೆ.; Cpr. 2, 36, 54; 5, 20; 6, 70, 73; Abh. P. 2, 10; 12, 92; 13, 18; 14, 150).

ತಳೆ talā. 1. = ತಡ 3, etc. perplexity, etc. see ತತ್ತಳ. — ತಳಮಳ. dupl. agitation, alarm, fear, amazement (ಬಿಜಾಗು ಬಂ Smd. II; ಬಿಜಾಗುದು Ct. I, 3, o. r. ತಳಮಳ; ತಲ್ಲು, ತಳವಳಗು, ಬಕ್ಕುಡಿ, ಬೆಗಡು, ಗುರ್ವ, ಮಲ್ಲು, ಬಿಗುರ್, ಬೆಪ್ಪಳ, ಬಿಜಾಗು Smd. 49; Mhr. ತಳತಳ, ತಳಮಳ, ತಾರವ್ವಳ, agitation; restlessness through pain; anxious eagerness; etc.). — ತಳಮಳಗು. = ತಳಮಳ. (ಬಿಜಾಗು

ಗುಹಾಂ Smd. II). [ತಳಮಳಗು 2. to agitate, etc. ತಳಮಳಗುತ್ತುಂ ಜನಿತ ನಿಜ ಭೀತಿ ಮನಂಗೊಳಿ ಕಳವಳಿಸಿ ಚಲಿತ ನಿಲವು Kr. 2, 151]; — ತಳ ಮಳಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. to get agitated, etc. (My.). [— ತಳಮಳ ಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. to cause to be agitated. ಪರಭೃತಂಗಳುಲಿನ ರವಂಗಳ್ ಸಹಸಾ ತಳಮಳಗೊಳಿಸಿದುವೋ Kr. 1, 54]. — ತಳವಳ. = ತಳಮಳ, q. v. (ಬಿಜಾಗುಗು Kk. 80). [— ತಳಮಳಿಸು. to boil with rage. ಫಣಕೇತು ಮುಳಿದು ತಳಮಳಿಸಿ ಕಣ್ಣಾಣದೆ Pb. 9, 57 va.]. — ತಳ ವಳಿಸು. to get agitated, alarmed, etc. (J. 11, 12). — ತಳವಳಗು. = ತಳಮಳಗು. [ಬಳ್ಳಳ ಬಲೆ ಬೇಟೆದುರುಳಿಯ ಬಳಗಮಿದೆನ್ನೆಳೆಯಳೆಕು ತಳವಳಗಾದರ್ Pb. 5, 3; Ap. 2, 14]; (ಬಿಜಾಗು Ct. II, 96; ನಿಜ್ಜಿಜಾಗು Ss.; ಬಕ್ಕುಡಿ, ಬೆಗಲ್, ತಲ್ಲು, etc., ಬಿಜಾಗು ಭಾವಂ Kk. 42; ತಳಮಳ, etc. Smd. 49). see Abh. P. 5, 57; Grj. 4, 129; Rām. 6, 10, 26; Rāv. 13, 101 va.; Sāv. 4, 114.

ತಳೆ talja. 2. = ಚಳ 2, etc., ತಲೆ, ತಲೆ 1, ದಳ 2. an imitative sound. — ತಳ ತಳನೆ. with a briskly bubbling noise in boiling (My.). — ತಳ ಪಳ. = ಚಳ ಪಳ. (My.). — ತಳ ಪಳನೆ. = ತಳ ತಳನೆ. (Rām. 5, 8, 58; J. 11, 31, 37).

ತಳೆ talja. 3. = ತಲೆ, etc. the head. — ತಳಕೆಳಕು. = ತಲೆಕೆಳಕು. (ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ವಿವರ್ಯಾಸ, ವ್ಯತ್ಯಯ, ವಿವರ್ಯಯ, ಕ್ರಮ ತಪ್ಪುವಿಕೆ Si. 398; My.). — ತಳಕೆಳಗೆ. = ತಳಕೆಳಕು. (My.).

ತಳೆ talja. 4. = ಚಳ 1, ತಳತ, ತಲೆ 2. dazzle. (Mhr. ತಳಪ ಣೇಂ, to shine; M. ತಳಪ್ಪು, to glitter; cf. ತಿಳಿ 1). — ತಳಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. = ತಳತಳಗುಟ್ಟು. (My.). — ತಳ ತಳ. rep. brightness, gleam, glitter; sunrise (ಉದಯ Ct. I, 23; Te. ತಳತಳೆ, ತಲೆತಲೆ; Mhr. ಬೆಳಬೆಳ, clearly, brightly). — ತಳತಳಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. = ತಳ ತಳಿಸು. (My.). — ತಳತಳನೆ. = ತಲೆತಲೆನೆ (Smd. I). gleamingly, flashingly, brightly (Bp. 53, 53; Sāv. 2, 114; My.). — ತಳತಳಾಯಿಸು. = ತಳತಳಿಸು. (My.). — ತಳತಳಿಸು. to glitter, to flash, to shine (My.). [ಅತ್ತಮಿತ್ತಮಚ್ಚಿತ್ತಿದವೋ ತಳತಳಿಸಿ ಬೆಳಗೆ ಬೆಳಗನೆ ಮೊಳತೆನ್ನೆನ್ನಿ ದುವು ತೊಳಪ ರನ್ನದ ಕೇರ್ಗರ್ Ap. 4, 34]. ಎಳೆವಾಟೆಯ ಸುಣಾಯಲೆಯ ತಳತಳಿಸಿ ಮೇಲ್ಗುಟ್ಟು (Cpr. 7, 92 va.). see Grj. 4, 36; Bp. 3, 11; 4, 38; 5, 28; 12, 14; 18, 86; 27, 77; 34, 5; 44, 20; 45, 54; 51, 33; 56, 47; Smd. 69; Sāv. 1, 81 va.; J. 11, 10; 19, 21; B. 5, 37. — ತಳದಳಿಸು. = ತಳತಳಿಸು. [ಕಣ್ಣೆ ಸೊಗಯಿಸಿ ತಳದಳಿಸಿ ಬೆಳಗಲುಂ Ap. 7, 3 va.]; (Cpr. 1, 138; 7, 141; Abh. P. 9, 79).

ತಳ talja. 1. = ತಲ 3. one of the *talsamas* (Smd. 384; Kk. 95; Smd. 77; cf. ತಟ್ಟು). the bottom, etc.; the hand (ಕೆಯ್ Kk. 32; Smd. 70; ಕರ Smd. 113; ತರ್ಗು Smd. 84; ಕೆಳಗು Smd. 113; Smd. 348, 349 Cm.; My.; Mhr.). [ತುಮ್ಮಿ ಕುರುಳ್ ತಳಿರ್ ತಳಂಗೊಲೆ ಮೊಲೆ ಕೆಮ್ಮು ಕೆಮ್ಮು ಕೊನೆ ಸೆಳ್ಳುಗುರ್ಗರ್ Pb. 5, 12; Ap. 2, 39 va.]. ನೀಡಿದ ಬೆರಳ ತಳಂ (ಪಾಣೆ); ಬೆರಳುಂ ತಳಮುಂ ಬೆರಸಿದೆ ಪ್ರತಲ ಎಮ್ಮುದು, ಅದನೆ ತಳಪ್ಪಮ್ ಎಮ್ಮುದು (Hlā.). ಮೆಲ್ಲಿದುವಪ್ಪ ಕಾಲ ತಳಮುಂ ಕಡುವೆಟ್ಟಿದುವಪ್ಪ ಹಸ್ತಮುಂ (Smd. 117). ತಳಾ ಬಿಟ್ಟು ಬಣ್ಣ ಹಾಟದು (Prv.). see Cpr. 7, 71, 100; B. 3, 96; 4, 55, 106, 120, 151. — ತಳ ಗಡೆಕಾಲು. — ಕಡೆ. = ತಳಹಲ್ಲು. (My.). — ತಳತಪ್ಪ. the army under one's hand or command (Cpr. 10, 94 va.; Bh. 4, 11, 54; 7, 7, 56; 7, 15, 49; J. 7, 22; 20 sum.; 27, 9). — ತಳಪಟಿ. a plain, a wild, a waste (ಬಯಲ್ Bhn. 29; Bh. 7, 18, 46; Rām. 3, 8, 14; Mhr. ತಳವಟಿ). — ತಳವರ್ಗ. the action at hand: the available form of action (Cpr. 10, 94 va.). — ತಳವಾಗು. — ಅಗು. to go to the bottom, to sink, to decrease (Bh. 10, 6, 30). — ತಳಹಗ್ಗ. (Smd. 386; Kk. 98). a lower rope; a rope that touches the bottom. — ತಳಹಲ್ಲು. the lowest step of a ladder (B. 4, 150; My.). — ತಳಾಟುಸು.

— ಅಟುಸು. to dry what is at the bottom, as grain, etc. (My.); to give recreation to the sole (of one's feet) after much walking (My.).

ತಳ talja. 2. Tbh. of ಸ್ಥಲ. place, etc. (My.). see ಎಕ್ಕ, ಕುಮ್ಮ.

ತಳೆಕ್ಕ talak. = ತಣಿಕ್ಕ. a sound to indicate quick motion or flashing. (My.).

ತಳೆಕ್ಕು talaku. 1. = ತಕ್ಕೆ 2, etc. coupling, etc. — ತಳಕ್ಕು ಹಾಕು. to tie two beasts together (B. 5, 24).

ತಳೆಕ್ಕು talaku. 2. = ತಳುಕ್ಕು 2, ತಳುಕ್ಕು 2, ತೊಳಗು 2. shine, glitter, lustre, flash (My.; Te. ತಳುಕ್ಕು). 2, coquetry, dandyism (= ಒಲಪು, My.).

ತಳೆಕ್ಕನೆ talakkane. = ಜಲಕ್ಕನೆ. flashingly, brightly, etc. (Bp. 42, 30; My.; Te. ತಳುಕ್ಕನೆ).

ತಳೆತ್ talat. = ತಳ 4. — ತಳತ್ತಳಿಸು. = ತಳತಳಿಸು. (Rāv. 13, 72).

ತಳೆದು taladu. = ತಳೆದು. P.p. of ತಳೆ 1.

ತಳೆಪ talapa. = ತಳಪು, ತಳುಪು. splendour, lustre, shine; a dye to embellish or colour the hair (ಪೊಗರ್, ಮಸೆ, etc., ಕಾನ್ತಿ Ss.; ಮಸೆ Kk. 54, 66; Bh. 6, 2, 6; Rām. 6, 44, 8. ನರೆಗೆ ಇಡುವ ಕಪ್ಪು Ct. I, 68; T. ತಳ, plaster; sandal paste; a topical liniment; cf. ತಳು 1 & 2). cf. ಪಟಪು?

ತಳೆಪು talapu. = ತಳಪ. splendour (ಕಾನ್ತಿ Kk. 25, o. r. ತೊಳ ಪು; My.).

ತಳೆರ್ talar. 1. to move (v. i.), to tremble, to totter; to move on or forward; to start off, to set out; to depart (ಜಲನ Smd. Dh.; ಪೊಳಪುದು Ct. I, 36). ತಳರ್ದಂ (Smd. 55, 73). [ವನನಾಸದೊಳಿರ್ಪೆನನ್ನ ದುರ್ವಾರ ಪರಾಕ್ರಮಂ ತಳೆರೆ ಬಾರಿಸಿ ವಾರಿಸಿ ಕುನ್ನಿ ಮಾದ್ರಿಯರ್ Pb. 1, 114; Ap. 4, 76]. see Cpr. 2, 39 va.; 3, 50 va.; Abh. P. 8, 67 va.; Grj. 4, 115; Rāv. 5, 133; 6, 12; 6, 132 va.; 8, 97, 98, 124; 9, 30; 10, 31 va.; 13, 71 va., & 77 va.

ತಳೆರ್ talar. 2. moving, trembling, tottering. — ತಳರಡಿ. — ಅಡಿ. a trembling, etc. step (Cpr. 4, 2; Abh. P. 3, 140). — ತಳ ನರ್ದಿ. a trembling, tottering walk [ನಡೆವ ತಳರ್ನಡೆಯೋ ಪುಡಿವುದಿ ಯಾದುವು ಶಿಲೆಗರ್ Pb. 2, 5; Ap. 8, 2]; (Abh. P. 3, 126; T.). — ತಳ ನರ್ದಿ. a trembling voice (Rāv. 6, 33).

ತಳೆರು talaru. = ತಳರ್ 1. P.p. ತಳರಿ (C., Bp. 31, 25).

ತಳೆರ್ತು talareu. to go away from a place, to start, to depart (ಸ್ಥಾನಾಪಗಮನ Smd. Dh.; Abh. P. 11, 9).

*ತಳೆರ್ಪು talarpu. spread, expanse. ತನ್ನ ಜಸದನ್ನೆ ಪಸರಿಸಿ ದಜ್ಜನಲ್ಲಿಂಗಳನಾಕೆಯ ಕಣ್ಣಳ ಬೆಳ್ಳಿನ ತಳರ್ಪನುತ್ತುಂ ಪೆಳ್ಳಳಿಸಿ ಜನ್ಮನಂ ನೋಡಿ Pb. 4, 69 va.

ತಳೆಲ್ talal. = ತಳ 6. to bud, to sprout, to shoot (ಪಾಪಾಮುಖ Smd. Dh., Te. ತಲರು, to bloom, to thrive). see ಎಲೆ.

*ತಳೆವಟ talavara. = a watchman, etc. ಅತೋಕ ಮಹಾರಾ ಜಂ ಪರಚಕ್ರದ ಮೇಗೆತ್ತಿ ಪೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದಂ ಮಸ್ತಿ ಪುರೋಹಿತ ತಳವಟಾದಿಂ ಳ್ಳಿನೆ ನೋಡಲೆಯ ನಟ್ಟಿದೊನ್ V. 75, 14. cf. ತಳವಾರ.

ತಳವರ talavara. = ತಳವಾರ, etc. (Rām. 5, 8, 52).

ತಳವಾರ talja-vāra. = ತಲಾರಿ, ತಳವರ, ತಲಾರ. Tbh. of ಸ್ಥಲವಾರ. a watchman, a beadle (C., who in My. generally is a besta, occasionally a holeya). ಎಲ್ಲರಂ ಬಾಧಿಸಾ ತಳವಾರಂ ವೆಳವಾರನ್, ಅಯ್! (Ss. 97). ಎಳ್ಳು ಗಾಡಗ ಬಲ್ಲ, ಸುಳ್ಳು ಸಿವ್ವಿಗ ಬಲ್ಲ, ಕಳ್ಳರನು ಬಲ್ಲ ತಳವಾರ, ಬಣಜಿಗನೆಲ್ಲವನು ಬಲ್ಲ (Sp.). ಕುಳವಾರು ಇಲ್ಲದ ಊರಿಗೆ ತಳವಾರ ಏನು ಮಾಡ್ತಾನು?—ಗ್ರಾಮ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗೆ ತಳವಾರ ತಲೇ ಬೋಟಾಸಿ ಕೊಣ್ಣ. —ತಳವಾರನಿಗೆ ಪಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಕುಳವಾರು ಹೋದೀತೋ? (Prvs.). see Bp. 53, 48; J. 8, 22; B. 3, 22; ಇರುಳು. — ತಳವಾರನ ಬಳ್ಳಿ. a climbing herb with fleshy stem and leaves, Vitis setosa Wall. (Z.).

ತಳೆವು taljavu. = ತಡ 1, etc. impeding, etc. (Bp. 32, 24; 57, 34).

ತಳಹದಿ talai-hadi. = ತಲಾದಿ. the foundation of a building (My.).

ತಳೆಹು talahu. = ತಡವು 1, etc. to stop. (Bh. 3, 8, 52).

ತಳಾದಿ taladi. = ತಳಹದಿ. (My.).

ತಳಾಮಳ talai-āmaḷa. an āmala fruit in the hand (ಕರದೊಳ್ ತಾಳಿದರ್ ಧಾತ್ರೀಫಲ, ಕೆಯ್ಯಾಳ್ ಧರಿಸಿದರ್ ನೆಲ್ಲಿಯ ಕಾಯಿ Nn. 166). 2, innate; reality (ನಿಜವಾದುದು 166). 3, pure; purity (ನಿರ್ಮಲ 166).

*ತಳಾಟ talāṭa. = ತಳನಟ, a watchman. ತಳಾಟಂ ಕಣ್ಣೆಪೊ ಲ್ಲೆತ್ತ ಪೋದಪ್ಪಯ್ ಪೊಲ್ಲ ಮಾನಸಿಯೆ ಎನ್ನಾತಂ ಪಿಡಿದು ಕಾಪೆ Vr. 16, 5.

ತಳಾರ talāra. = ತಳವಾರ. etc. (Abh. P. 15, 39 va., originally ತಳಾಟ; Grj. 5, 7; V. 6, 37).

ತಳಿ talī. 1. to spread by scattering, to strew; to sprinkle (ಸೇಜನ Smd. Dh.; Sm. 113; My.; M.; T. ತಳಿ; Tu. ತಳಿಪು; ಛ. ಚಳಿ 1, ತಳ್ಳಳಿಸು). P. ps. ತಳಿ, ತಳಿದು. [ಮುಳಿಸೆನ್ನು ಕಿಚ್ಚಂ ತನ್ನ ಮುದುಮಧುರ ವಜನ ರಜನಾಜಾಲಂಗಳಿಂ ತಳಿದು ನನ್ನಿಸಿದಂ Pb. 5, 22 va.; Ap. 4, 17; ಡಳ್ಳೆಯ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಕಿಯ ತಳಿದೆನು Bv. 750]. ಅವಿರಳ ಮಾಗಿ ತಳಿದ ಕುಂಕುಮಜಲದ ಚಳಿಯಂ (Cpr. 7, 92 va.). ಗೊಬ್ಬರಮಂ ತಳಿದು (Rsv. 11, 68). ನೀರ ತಳಿದುದು (ಚಳಿಯ Bhn. 60). see Cpr. 2, 70; 5, 19 va.; 6, 97 va.; 7, 130; Grj. 2, 89; Bp. 3, 32; 4, 40; 39, 5; 46, 65; 49, 29; 50, 79; 59, 64; 60, 8; Rsv. 8, 5; J. 3, 27; ನೀರ್ದಳಿ, ಸೇಸೆದಳಿ. 2, to be scattered about (Bh. 6, 8, 13). — ತಳಿ ತಳಿ. rep. see s. ತಳಿ 2.

ತಳಿ talī. 2. P. p. of ತಳಿ 1, in ತಳಿ ತಳಿದು (Bp. 22, 42; 50, 30).

ತಳಿ talī. 3. = ಚಳಿ 2, etc. scattering; sprinkling. — ತಳಿ ಸಾರಿ. dice or chess-men that are thrown about (Bh. 2, 13, 50).

ತಳಿ talī. 4. = ತಡ 1, etc. a fence (Bh. 3, 18, 26, 28, 31); a place of refuge, an asylum, a covert; a choultry for travellers; the building appointed for the distribution of food to Brahmanas, etc. (ಸತ್ರ Smd. Dh.; Smd. I; Kk. 85, o. r. ಚತ್ರ; T., M., Tu. ದಳಿ). ತಳಿಯ ಕೂಟ್, ಇದಿರೊಳ್ ಪಣ್ಣಾರನೆ (Smd. I). — ತಳಿಗೋಡ್ಡೆ. — ಕೋಡ್ಡೆ. (Smd. 386; Kk. 99); a fort with a choultry, etc. [ನಿತಿತ ರರಕೋಟಿಯೊಳ್ ತಳಿಗೋಡ್ಡೆಯನಿಕ್ಕಿ ನೀರರಸ ನೀತನನಾಗಿರ್ದ ಕಳಶಕೇತನನಂ ನೋಡಿ Pb. 12, 18 va.].

ತಳಿ talī. 5. a race, a family (ನಂಶ Sm. 113); a stock or breed (My.; Mhr. ಫಳ). — ತಳಿದನ. cattle of a good breed (My.).

ತಳಿ talī. 6. = ತಳಲ್. to shoot, to sprout, to put forth leaves, etc. (M. ತಲೆ; T. ತಲೈ; M. ತಲೆ, a shoot, a green twig with leaves, ಛ. ತಲೆ; see T. s. ಕೆಯ್ 5). P. p. ತಳಿತು. see Bp. 38, 39; 47, 66; Bh. 1, 5, 8; 7, 24, 47; J. 3, 23; 8, 5. 2, to unfold (v. i.); to present oneself to view, to appear (Prll. 3, 4; Bh. 1, 16, 15; 8, 23, 36; J. 24, 72).

ತಳಿ talī. 7. = ತಿಳಿ 1. to become clear. ನೀರು ತಳಿಯತು (My.).

ತಳಿಗೆ talige. = ತಣಿಗೆ (Smd. 40). a metal plate turned up at the rim [Pb. 6, 64; Ap. 2, 67 va.; Vr. 64, 17; ನಮ್ಮ ಸೊಣಕಂಗೆ ತಳಿಗೆಯು ನಿಕ್ಕಬೇಡ! Bv. 752; Cv. 37]; (My.; M.; T. ತಳಿಗೈ; Te. ತಳಿಗೆ, ತಳಿಯ, ತಳಿಹೆ; ಅಮತ್ರೆ, ಭಾಜನ, ಪಾತ್ರ, ಸ್ಥಾಲ Hla.; ಅಮತ್ರೆ, ಭಾಜನ, ಪಾತ್ರ, ಭಾಣ್ಣ Nr.; Mr. 212; Si. 451; ಛ. Sk. ಸ್ಥಾಲ, ಸ್ಥಾಲಿ, which in Mhr. appear as ಫಾಲೀ, ಫಾಳಾ, ಫಾಲೀ; Sk. ತಲ್ಲಿಕಾ, a certain vessel; see ತಾಲಿ 1; M. ತಾಟ, an earthen wash-hand basin). ಹಿರಿಯ ತಳಿಗೆ (ಸ್ಥಾಲ Nr.). ತಳಿಗೆ ಚೆಮ್ಮು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮಳಿಗೆ ಬಾಗಲು ಮುಚ್ಚಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). see Bh. 2, 13, 7, 11; B. 3, 94; ಪೊನ್ನಳಿಗೆ, ಹೊನ್ನಳಿಗೆ.

ತಳಿಪೆ talipa. sprinkling. see ಪನ್ನೀರ್ತಳಿಪ.

ತಳಿರ್ talir. 1. to shoot, to sprout, to put forth leaves (ಪಲ್ಲಪೋತ್ತತಿ Smd. Dh.; T., M.; Te. ತಳಿರ್ಚು). P. p. ತಳಿರ್ತು [ಸೀಯನಪ್ಪ ಮಾತಿನ ರಸದೊಳ್ ಕೊನರ್ಪದು ತಳಿರ್ಪದು ಪೊ ವುದು ಕಾಯ್ದುದು Pb. 4, 102; Ap. 7, 21]; (Smd. 115, 286; Ssv. 2, 42 va.). ತಳಿರ್ತು (Smd. 187; ತಳಿರಿದಿದುದು Kk. 20; Sm. 21). once P. p. ತಳಿರ್ದು: ನವಜೊತಂ ತಳಿರ್ದನ್ನದಿಂ ತಳಿರ್ಗುಮೇ ಸ್ಥಾಣಾತ್ಕರಂ ಚೈತ್ರದೊಳ್? (Jnv. 1, 13).

ತಳಿರ್ talir. 2. = ತಳರು (Smd. 58). a young shoot, a sprout, a new leaf or new leaves (ಪ್ರವಾಲ, ಪಲ್ಲವ Nn. 7; T., M., Tu.; Te. ತಳಿರು). [ತಳಂ ತಳಿರನ್ನೆ Kr. 3, 60; Pb. 1, 58; Ap. 1, 65]. ತಳಿರ್ಗರ್ (Smd. 52). ಕಳಸದ ತಳಿರ್ (162). ತಳಿರೆ (155). ದಿಸಲ್ ಅಳುರೆ ಕಿಮ್ಮುಟ್ಟಿದ ತಳಿರನ್ನೆ ನೊಣ್ಣು (39). see Cpr. 1, 101 va.; 2, 86; Bp. 42, 7; Ssv. 1, 51; J. 3, 11, 17, 32; 30, 4; ಅಸುಗಿದಳಿರ್, ಎಳೆ, ಕೆನ್, ಚೆನ್, ಪನ್, ಪೊ, ಪೊಸ. — ತಳಿರಡಿ. — ಅಡಿ. an elegant foot (C. Bp. 10, 24; J. 6, 27). — ತಳಿರಮ್ಮು. — ಅಮ್ಮು. a young shoot used as an arrow (V. 5, 14 va.). — ತಳಿರಡಿ. — ಇಡಿ. to shoot, etc. (ತಳಿರ್ Kk. 20; Sm. 21); young leaves to abound or to be attached in numbers (J. 3, 17). — ತಳಿರುಡೆ. — ಉಡೆ. = ತಳಿ ವರ್ಟ್ಟಿ. (Ssv. 3, 6, 9). — ತಳಿರುಯ್ಯಲ್. — ಉಯ್ಯಲ್. (Smd. 152). a swing of young shoots (Cpr. 8, 49). [— ತಳಿರ್ಗರ್ಪ. — ಕಳಸ. a water vessel with shoots. ತಳಿರ್ಗರ್ಪಂ ಮುಕುನ್ನ ರವಮೆತ್ತಿದ ಮುತ್ತಿನ ಮಣ್ಣುಪಂ Pb. 1, 107]. — ತಳಿರ್ಗೊಮ್ಮು. — ಕೊಮ್ಮು. a branch with young leaves (Cpr. 2, 93 va.; J. 5, 15). — ತಳಿರ್ಜೊಮ್ಮು. a bunch of new leaves (V. 4, 25). — ತಳಿರ್ದುಟಿ. — ತುಟಿ. a bud-like lip (Rsv. 7, 102). — ತಳಿರ್ದುಟುಗು. — ತುಟುಗು. young leaves to abound (J. 29, 45). — ತಳಿರ್ಜೊಗಲ್. — ತೊಗಲ್. = ತಳಿರ್ಜೊಮ್ಮು. (Cpr. 1, 125; 7, 109). — ತಳಿರ್ಜೊರಣ. — ತೋರಣ. (Smd. 54, 383; Kk. 97). a festoon of young leaves (Cpr. 4, 42; J. 8, 3). — ತಳಿ ಪಳಿ. an umbrella (made of leaves, ಸತ್ತಿಗೆ Bhn. 32). — ತಳಿ ಬಿಡು. to put forth shoots, etc. (Rsv. 2, 37). — ತಳಿವರ್ಟ್ಟಿ. — ಬಿಟ್ಟಿ. cloth made of foliage (Rsv. 8, 5 va.; 12, 69). — ತಳಿವರ್ಣ. — ಬಿಣ್ಣ. the reddish colour of young leaves (Ragbc. 17, 65). — ತಳಿವರ್ ನ್ನರ. — ಪನ್ನರ. a shed made of young leaves (Rsv. 1, 133 va.).

— ತಳಿರ್ವನ. — ಪಸಿ. a bed of young leaves (J. 30, 19, 36). — ತಳಿರ್ವನು. — ಪಸಿ. = ತಳಿರ್ವನ. ತಳಿರ್ವನುನಿನ್ನೆ ಸೆಜ್ಜೆಗೆ ಏಂ ತಳ್ಳು ಕೊಣ್ಣು ಪೋದರ್ ವಿರಹಾಕುಲೆಯಂ? (Smd. 133). — ತಳಿರ್ವನು. — ಪೇಟು. to cause to be laden with young leaves (Cpr. 6, 62, 96). — ತಳಿರ್ವನು. — ಪೋಟಿ. a load or burden of new leaves (Cpr. 7, 93).

ತಳಿರು taliru. = ತಳಿರ್ 2. (ಪಲ್ಲವ, ಕಸಲಯ Hla.; Si. 123; C.). ತಳಿರುಗರ್ (Bp. 5, 20). — ತಳಿರುದೋರಣ. = ತಳಿದೋರಣ. (Si. 112).

ತಳಿರ್ವನ taliru. to cause to sprout (Cpr. 7, 73).

ತಳಿಸು talisu. 1. = ತೊಳಸು 1. to pound, to beat; to deprive rice of its bran by pounding (B. 1, 23; 2, 31; 5, 186).

ತಳಿಸು talisu. 2. to sprinkle (My.). 2, to cause to sprinkle (My.). (Dp. 106, 9).

ತಳಿಸು talisu. 3. to cause to appear. — see ಸಮ.

ತಳು talu. = ತಡ 1, etc. check, etc. (Smd. 39). ತಳುವ ಮಾಟುಂ (ಜಡಕ್ರಿಯ Mr. 242).

ತಳುಕು taluku. 1. = ತಡವು 3. to stroke (Bh. 3, 7, 83).

ತಳುಕು taluku. 2. = ತಳಕು 2, etc. shine, glitter, etc. (Bh. 2, 2, 78; My.; Te., T.).

ತಳುಗು talugu. = ತಂಗು 1, ತಡವು 1, etc. to stop (v. i.), etc. (My.).

ತಳುಪು talupu. = ತಳಪ, etc. splendour, etc. (My.).

ತಳುವು taluvu. 1. = ತಡವು 1, etc. to stop (v. i.), to delay, to be slow, etc. (Bp. 11, 39; 18, 55; 42, 28; 47, 40; 61, 23; J. 11, 28; 19, 25; 30, 31). 2, to be motionless, benumbed or bewildered. ತಳುವಿವದು (ವ್ಯಸ್ರ, ಅಪ್ರಗುಣ, ಅಕುಲ Nr.).

ತಳುವು taluvu. 2. = ತಡ 1, etc. stop, delay (My.; Te. ತಲವು). see Bp. 3, 37; 17, 4; 28, 14; 37, 41, 42, 35; 44, 69; 47, 9, 21; 24, 10.

ತಳೆ tale. 1. (Smd. I). to hold; to bear; to carry; to support, to sustain; to put on oneself, as clothes, etc.; to obtain, to receive, to get; to take; to assume, to take to oneself; etc. (ಧಾರಣ Smd. Dh.; Sm. 114; ಧರಿಸು Smd. 23, 171, 348; ಛ. ತಳೆ 1, ತಳೆ 1; T. ತಳ್ಳೆ, M. ತಳೆ, to fetter). [ಜಳದ ಜಳಧರ ಪಥಮುಂ ತೊಳಪೆನಿಪಿಯುಂ ತಳೆದುವು ಮುಳಿಸಂ Kr. 3, 168]. ಪಸಾಯದ ಅಜ್ಜ ಮುತ್ತಿನ ಪೊಸ ಪಚ್ಚೆಯಂ ತಳೆದ ಪೋರ್ ಅದಿಮುಪ್ಪೆ ಮುಗುಳ್ಳುದು (Cpr. 7, 41). see Smd. 23, 99, 100, 171, 247, 345, 348, 363; Cpr. 1, 77, 110; 2, 13, 66, 73; Rév. 4, 117; 6, 11 va. thrice; 8, 117, 119; 9, 7; 12, 12; 13, 70; 13, 95 va.; J. 3, 6; 8, 2; 28, 28; 29, 26; Bp. 39, 10; 59, 54; 60, 8; ಅಲರ್ವಳೆ, ಕೊಂಡೆವಟ್ಟಿನ್ನಳೆ, ಬಾನೊಪ್ಪಿದಳೆ, ಮುನ್ನಳೆ, ಸಾಲ್ಪಳೆ, etc.

ತಳೆ tale. 2. a tie, a tether or halter; fetters (J. 2, 5; M.; Tu.; T. ತಳ್ಳೆ; ಛ. ತಳ್ಳೆ 2). ಶಶುವಿನ ತಳೆ (Smd. I).

*ತಳ್ಳಿಲಂ talikiri. to anoint. ನೆತ್ತರೊಳ್ ತಳ್ಳಿಲುವಂ ತನ್ನರ ಮುಂ Pb. 5, 50. ಛ. ತಳ್ಳಿಲ.

ತಳ್ಳು talu. 1. to smear or anoint the body with an unguent (ಅನುಲೇಪನ Smd. Dh.; T. ತಳುಕ್ಕು, to glitter).

ತಳ್ಳು talu. 2. the state of being anointed (ಅನುಲೇಪನ ಭಾವ Smd. Dh.; see ತಳಪ). [ಒತ್ತಿದ ತಳ್ಳಿತ್ತಿದ ತಲೆ ... ಮನಮಂ ಪತ್ತಿಸಿ ಜೊತ್ತಿಸೆ ... ಬನ್ನರರಸಿಯರೆಬರ್ Pb. 5, 59; Ap. 13, 5]. glitter, lustre (= ತಳಕು 2, etc., J. 3, 3; My.).

ತಳ್ಳು talpa. (ತಟ್ಟ). = ತಲ್ಪ. see ತಪ್ಪೆ 2; Cpr. 8, 78.

ತಳ್ಳಿದಿ tal-padi. = ತಳ್ಳುಪಡಿ 1. ತಳ್ಳು 2. dismissal. (My.).

*ತಳ್ಳು talpu. something solid felt by a limb, a support. ಅನೆಯನಪಾಯ ಪಂಕದೊಳೆನುಂ ತಳ್ಳಿಲ್ಲದಿರ್ವದಂ ಕಾಣಿಸಿ ದಂ Kr. 3, 130. [Tu. to feel something solid].

ತಳ್ಳು talvu. 1. = ತಡವು 1, etc. to allow time to pass away, to delay, to wait, to linger (ಕಾಲಕ್ಷೇಪ Smd. Dh.). see Rév. 5, 23 va.; 6, 132 va.; 12, 13; 13, 101, 102; V. 14, 52.

ತಳ್ಳು talvu. 2. = ತಡ 1, etc. delay [ಪಾಣವಮನಾಂ ತಳ್ಳಿಲ್ಲ ದಿನ್ನಡುವಂ Pb. 5, 74]; (Rév. 13, 45).

ತಳ್ಳೆ talia. = ತಲೆ, etc. head. — ತಳ್ಳಕಳಕು. = ತಲೆಕಳಕು. (Si. 412).

ತಳ್ಳಂಕ talanka. embarrassment, fear, etc. (ಸಿಡಿಮಿಡಿ, ಕಾತಳ Sm. 30; ಸಿಡಿಮಿಡಿ Kk. 67; ತಡವುಡ Ct. II, 21; ದಿಕ್ಕ, ತಲ್ಲಣ, ಭೀತಿ Bhn. 49; Rām. 5, 8, 71; Rév. 2, 2 va.; J. 23, 10; Te. ತನಕು, ತಲಕು, to sink, fail; to tremble). — ತಳ್ಳಂಕಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. to perplex, etc. (ತಡ ಮಾಡು Smd. II). — ತಳ್ಳಂಕಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to become alarmed, etc. (Rām. 3, 6, 7). [— ತಳ್ಳಂಕಂಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. to be in commotion, agitation. ಅಕ್ಕಾಡಿ ತಳ್ಳಂಕಂಗುಟ್ಟಿ ನೀರಾಟಮಾಡುವಾಗರ್ Pb. 5, 62 va.]. — ತಳ್ಳಂಕಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. = ತಳ್ಳಂಕಗೊಳ್. (Rév. 5, 55 va.). [— ತಳ್ಳಂಕುಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. = ತಳ್ಳಂಕಂಗುಟ್ಟು. ಸುರಕಾನ್ತಾ ರಾಗದಿನ್ನಂ ಸುರವಿರಚಿತ ಮುನ್ನಾ ನೀರಾನ್ತಾ ರಾಗ ದಿನ್ನಂ ಸುರವನ್ನಿ ಸ್ತೋತ್ರದಿನ್ನಂ ದೆಸೆ ಗಗನತಳಂ ತೀವಿ ತಳ್ಳಂಕುಗುಟ್ಟುತ್ತಿರೆಯುಂ Ap. 10, 17].

ತಳ್ಳೆ talii. 1. connexion; association, company (J. 10, 24; My.; Tu.; T. ಜಳ್ಳೆ, entangled state, intermeddling; intricacy; perplexity). ಮುಳ್ಳುಮೊನೆಯಪ್ಪು ಅಸ್ತದ ಕೊಡದವನ ತಳ್ಳೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಡ (Prv.). 2, intermeddling; raising quarrels; seditious practices (ನಡುವೆ ಬನ್ನು ಜಗಳ ಹಚ್ಚೋಣ; ಬಣ್ಣಾಯಿ G.). ತಳ್ಳೆ ಮಾಡೋಣ (ವಿಗ್ರಹ G.).

ತಳ್ಳೆ talii. 2. calumny, slander (My.; Tu.; ಕೊಣ್ಣೆ Cl.). see Prv. s. ಪಳ್ಳಿ 2. — ತಳ್ಳೆಯರ್ಚಿ. — ಅರ್ಚಿ. a slanderous anonymous petition (My.).

ತಳ್ಳು talu. 1. = ತೆಳ್ಳು. to push, to shove away, to thrust, to drive, to throw; to reject, to dismiss; to heave (J. 11, 25; My.; T., Tu., M.; Te. ತಪಮು, ತಪುಮು, to drive, pursue, follow). ತಳ್ಳಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಸುತ. ಮುನ್ನ. ಅಸ್ತ. ನಿಷ್ಕೂತ, ಕ್ಷಿಪ್ರ, ಕುರಿತ, ನೂಕಲ್, ಪಟ್ಟಿದು Si. 377). ನರಕದಲ್ಲೆ ತಳ್ಳಿ ಬಿಡುವದು (ವಿಷ್ಣು, ಅಜು 80). ಮೇಲಿನ್ನ ಕೆಳಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿ ಬಿಡುವಿಕೆ (ಅವನಾಯ, ನಿಪಾತನ 397). ಹಡಗು ಮುಸ್ಸಕ್ಕೆ ಹಾಯುವನೆ ಕೆಳಗಡೆ ನೀರನ್ನ ಹಿನ್ನಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುವ ಮರಮುಟ್ಟು (ನೌಕಾದಣ್ಣ, ಕ್ಷೇಪಣ 84).

ತಳ್ಳು talu. 2. pushing, etc. — ತಳ್ಳಕ್ಕು. — ಅಕ್ಕು. the love of pushing (J. 18, 31). — ತಳ್ಳುಪಡಿ. = ತಪ್ಪಡಿ. a setting aside, dismissal (My.).

ತಳ್ಳು talu. 3. = ತರಳು, etc. a ripe fruit that has become dry. (My.).

ತಾಗು ತ್ತೆಗು. 2. = ತಾಕು 2, No. 1. touch, etc. [ತಾಗು ನಿರೋಧದ ಅಗುಹೋಗನಟಾಯದ ಶರಣನ ಚರಿತ್ರನ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಬಿಜಗಾದೆ ನಯ್ಯ Bv. 902; Cv. 930]; (Rām. 5, 3, 45). see ಮರದಾಗು. — ತಾಗುವಟ್ಟು. — ತಟ್ಟು 2. touching and hitting (Bh. 10, 4, 21).

ತಾಗು ತ್ತೆಗು. 3. = ತಂಗು 1, etc. to stay, etc. ಪಾಗವಿದ್ದಲ್ಲಿ ತಾಗ ಬೇಕು (Priv.).

ತಾಗು ತ್ತೆಗು. 4. = ತಗು 2, etc. inclining, bowing, bending (M. T. ತಾಕು, to lower; ತಾಣ್, to be low, etc.; see ತಾಣ್ 4). — ತಾಗು ಪಾಗು. dupl. (Bh. 5, 3, 43; Dp. 19, 4; My.).

ತಾಗು ತ್ತೆಗು. 5. to jump, to skip, to leap over (R.; Tu. ಲಾಗು; T. ತಪ್ಪು, ತಾಗು, ತಾವು, ತಾಣ್; M. ಜಾಡು; T. ತಾಗು, to halt, hobble upon one leg; cf. ದಾಟು 1).

ತಾಗುಡಿ ತ್ತೆಗುಡಿ. an ambush, lurking or hiding place (Sd.; Te. ಜಾಗು, ದಾಗು, to be hidden or concealed, to lie hid; ತಾಜು, to hide; see ತಾಜು).

ತಾಗುಳೆ ತ್ತೆಗುಳೆ. = ತಾಕುಳೆ. ardour, passion, rage; formidableness (ರೌದ್ರ, Bhn. 47; M. ತಾಕು, to burn a little; cf. ತಗುಳ್ಳು 2?).

ತಾಂಕು ತ್ತೆಗು. = ತಾಕು 2, etc. touching, etc. (Rām. 6, 10, 26).

ತಾಂಗು ತ್ತೆಗು. 1. = ತಾಕು 1, etc. to attack, etc. (ಸಂಘಟ್ಟು Smd. Dh.; ಸವ್ವುನ್ಧ Smd. 83; see Kk. s. ತಾಗು 1).

ತಾಂಗು ತ್ತೆಗು. 2. to support, to keep, to sustain, to bear up [ಅಂಗಪತಿ ಸುಡಿಮ ಕೊಲ್ಲುವ ತಾಂಗಿದ ನಮ್ಮಿಕೆಗೆ ಸುಡಿದ ಸುಡಿ ಸಲೆ ಮನವೊಳ್ Pb. 11, 144; Ap. 11, 19; Vr. 90, 29]; (ಧಾರಣ Smd. Dh.; Smd. 83; Tu., T., M. ತಾಜು; see ಟಾಕು).

*ತಾಂಗು ತ್ತೆಗು. 3. a support. — ತಾಂಗಾಗು. — ಅಗು. to become a support. ಮಣವಿತಾನ ನಾನಾ ಮಯೂಖಂಗಲೊಳ್ ಸೆಣಸಿ ಬೆಳಗುವ ಮಣ ಮುಕುರಂಗಲುಂ ಅವರ್ತ ತಾಂಗಾಗಿ ಪಟ್ಟೆಯ ಪಸಲೆಯ ಸಮರಸಕಳಿದು ನಿಮಿರ್ ನೆಲವಡಲಗೆಯ ಜಾಗಂಗಲುಂ Ap. 8, 15 va. — ಕೈತಾಂಗು. a railing across a stream so as to support oneself while crossing over a narrow bridge. [Tu.].

ತಾಟಿ ತ್ತೆಗು. = ತಾಟಿ. a childish word for female breast. (My.).

ತಾಜಾ ತ್ತೆಗು. = ತಾಜಾ. fresh; green; new; not stale (Cb. 66, 172; My.; Br.; Mhr., H.).

ತಾಜಾಕಲಂ ತ್ತೆಗು-kalam. a fresh paragraph; a postscript (My.; Mhr., H.).

ತಾಜೀ ತ್ತೆಗು. = ತಾಜಾ. ತಾಜೀಬೆನ್ನ (ಶುಕ್ಲ Ch.).

ತಾಜೀಮು ತ್ತೆಗು. treating with ceremony and respect; receiving politely and courteously (My.; Mhr., H., Br.).

ತಾಟಿ ತ್ತೆಗು. 1. = ತಾಟಿ 3, ತಾಟಿ a dining-plate of silver, gold, etc. (B. 5, 283; Mhr. ತಾಟಿ).

ತಾಟಿ ತ್ತೆಗು. 2. stiffness, the absence of pliability; tightness; firmness, robustness, strength and stoutness; pride, haughtiness (Mhr. ತಾಟಿ; see ತಾಟಿ 3).

ತಾಟಿಕಾನ್ತ ತ್ತೆಗು-antaka. the destroyer of Tāṭakā: Rāma.

ತಾಟಿಕಿ ತ್ತೆಗು. = ತಾಟಿಕಿ. (Rām. 1, 10 sum.; J. 18, 2).

ತಾಟಿಕತನ ತ್ತೆಗು-akittana. a wicked, quarrelsome disposition or behaviour like that of the fiend Tāṭaki (My.). ತಾಟಿಕತನಂ ತಾಂ ಮಾಜ್ಜರ್ (Sā. in IV. p. 237).

ತಾಟಿಕಿ ತ್ತೆಗು. ತಾಟಿಕಾ. = ತಾಟಿಕಿ. N. of a female fiend (sister of Subāhu. Mhr.; cf. Sk. ತಾಡಕಾ); a vixen, virago; a monstrous and hideous woman (Mhr.).

ತಾಟಿಗಿತ್ತಿ ತ್ತೆಗು-2-gitti. a (haughty), quarrelsome, wicked woman (My.).

ತಾಟಿಗಿತ್ತಿನ ತ್ತೆಗು-aggittitana. the behaviours of a ತಾಟಿಗಿತ್ತಿ (My.).

ತಾಟಿಂಕ ತ್ತೆಗು-āṅka. = ತಾಡಂಕ. a kind of ear-ring. (Sk.; My.).

ತಾಟಿ ತ್ತೆಗು. skin, bark (ತೋಪ, ವಲ್ಕ, ವಲ್ಕಲ G.; Te. ತಾಟಿ; cf. ತೋಪಿ).

ತಾಟಿ ತ್ತೆಗು. 1. stiffness, tension, tightness (Mhr. ತಾಟಾ). — ತಾಟಿ ಗಟ್ಟು. a tight knot (J. 6, 37).

ತಾಟಿ ತ್ತೆಗು. 2. = ತಾಲಿ 2, etc. palm tree (Te.). see ನೆಲ. — ತಾಟಿ ಬೆಲ್ಲ. palm-tree jaggery (My.; Te.).

ತಾಟಿಸು ತ್ತೆಗು. to cause to come in contact with; to strike [ಭೂ ಭಾಗದೊಳ್ ತನ್ನ ತಾಟಿಸುತುಂ ಕೋಟಿಲೆಗೊಳ್ ರತ್ನಮ ಕುಟಿದೊಡತೋತ್ತಮಾಂಗಂ Pb. 12, 151; Ap. 5, 17]; (Bp. 5, 40; 14, 17, 21; 23, 11; 29, 17; 45, 27; 47, 1; 52, 13; 60, 32; Bh. 6, 4, 26; My.). 2, to cause to strike (My.). see Priv. s. ತಾಟಿ.

ತಾಟು ತ್ತೆಗು. 1. to strike against, to touch, to come in contact with, etc. (ಸಂಘಟ್ಟು Smd. Dh.; cf. ತಟ್ಟು 1, ತಾಗು 1). 2, to strike (My.; T.; T. also ತಾಟು; Tu. ತಾಟು). — ತಾಟಾಟಿ. — ಅಟಿ. wandering about in one's difficulties (My.); trouble (My.); continually going from one to another (My.). — ತಾಟಾಡಿಸು. — ಅಡಿಸು. to cause to knock one against another (J. 13, 43; My.); to cause to wander from one to another (My.). — ತಾಟಾಡು. — ಅಡು. to wander from place to place on account of trouble (My.); to knock one against another, as branches, etc. (My.); to move about, to wave, as trees in the wind (My.).

ತಾಟು ತ್ತೆಗು. 2. striking against, etc. — ತಾಟುಗೋಲಿ. marbles of lac that are suspended and used as a toy (My.). — ತಾಟು ಹೊಡಿ. to knock one against another (v. i., My.).

ತಾಟು ತ್ತೆಗು. 1. the sloping frame of a roof (B. 4, 121, 122; Mhr. ತಾಟ, deviation from rectitude, as of a balance).

ತಾಟು ತ್ತೆಗು. 2. = ತಟ್ಟು 1. sackcloth (My.). — ತಾಟಿ ಪಟ್ಟಿ. = ತಾಟು. (My.).

ತಾಟು ತ್ತೆಗು. 3. = ತಾಟಿ 1, etc. a dining plate, etc. (B. 3, 58; 4, 125).

ತಾಟು ತ್ತೆಗು. 4. pompous array; pomp; show (Mhr., H. ತಾಟಿ).

ತಾಟುಗಾಣ ತ್ತೆಗು-gaṇa. a pompous, or proud, man. ತಾಟುಗಾಣನು ಅಟಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಮೋಟಿಗಾಣನಾಗಿ ಬಿದ್ದ (Priv.).

ತಾಟಿ ತ್ತೆಗು. = ತಾಟಿ 1. a dining plate. see ತಟ್ಟು 1, No. 3.

ತಾಡ ತ್ತೆಗು. a kind of grass, Andropogon serratus or Lipeocercis serrata. see ದೇವ. 2, (= ತಾಲಿ 1). beating, striking; a blow. 3, sound, noise; chest-sound (ಎವೆರವ Mr. 330). 4, (in Mhr.), the palmyra-tree (= ತಾಲಿ 2).

ತಾಡಕ ತ್ತೆಗು. the grass Lipeocercis serrata Trin. (ದೇವನಾಥ Mr. 133).

ತಾಡಂಕ ತ್ತೆಗು-āṅka. = ತಾಟಿಂಕ, ತಾಲಕ. a kind of ear-ring.

ತಾಡನ tādāna. heating, striking, whipping, hitting. see ಒಗೆ, ತಟ್ಟು, ತಡೆ, ಪೊಡೆ, ಪೊಯ್, ಬಡಿ, ಮೋಡು; Cpr. 3, 46; 5, 39 va. ತಾಡನಿ tādāni. a whip.

ತಾಡನೆ tādāne. = ತಾಡನ. (My.).

ತಾಡಪತ್ರ tādā-patra. = ತಾಲಪತ್ರ, (ತಾಳೆಯೋಲೆ). a hollow cylinder of palmyra leaf, etc. thrust through the lobe of the ear; a blade of the palmyra-tree (ತಾಡವಾಲೆ G.).

ತಾಡವಾಲೆ tādā-vāle (ōle). = ತಾಡಪತ್ರ. ತಾಡವಾಲೆ ಬೀಸಣೆ (ತಾಲ ನೃನ್ತ, ತಾಲನೃಜನ G.). — ತಾಡವಾಲೆಮರ. = ತಾಳೆ. — (ತಲ G.). 2, ಹಿನ್ನಾಲ (G.).

ತಾಡಿ tādī. = ತಾಲಿ 2, etc. the palm Corypha taliera Roxb. 2, the spirituous exudation of the palmyra-tree, toddy (Mhr.). — ತಾಡೀ ಮರ. the palmyra-tree (ಆಸಿಕದ್ರುಮ Ch.). ತಾಡೀ ಮರ ದಿನ್ತ ಆಗುವ ಸರಾಯಿ (ತಾಲಮಧು G.). — ತಾಡೀ ಸರಾಯಿ. toddy (ಕಳ್ಳು G.).

ತಾಡಿಗೈ tādīgaya. the barred-headed goose, Anser indicus (Bd.).

ತಾಡಿತ tādīta. struck, beaten. (Cpr. 1, 126).

ತಾಡಿಸು tādīsu. to beat [ಶಂಖಂಗಳಂ ಪೊರಿಸಿಯುಂ ಭೇರಿಯಂ ತಾಡಿಸಿಯುಂ Ph. 13, 76 va.]; (My.; J. 16, 41).

ತಾಣ tāṇa. 1. = ತಾಳ 1. Tbh. of ತಾಲ 1. a span (ಗೇಣ್ Mr. 324, o. r. ತಾಳ). see Grj. 2, 106 va.

ತಾಣ tāṇa. 2. = ಟಾಣ. Tbh. of ಸ್ಥಾನ (Smd. 341, 364; ಚಾವಡಿ, ಬೀಡು, ಇಮ್ಮು, etc., ಆಶ್ರಯ ಸಿಂ. 58; Kk. 64). [ಆಜಾದ ಪೋಲನ ಗುಣದಾ ತಾಣಮದು Kr. 1, 40; Ph. 5, 73; Ap. 1, 71]. see Smd. 27, 139, 148, 183, 268; Cpr. 8, 7, 62; Smd. 31, 32; ಉಪದರ್ಶಣ, ಕುಣುಹುದಾಣ, ನೀರ್ದಾಣ, ಮಿಗದಾಣ. — ತಾಣದೀವಿಗೆ. = ಟಾಣ. a lamp that always stands in the same place before an idol and is constantly kept burning (Tbh. of ಸ್ಥಾನದೀಪಿಕೆ Smd. 376; My.). — ತಾಣದೀವಿಗೆವೆಳಗು. — ಬೆಳಗು. (Smd. 387). light of the tāṇa-divige. — ತಾಣಬಟ್ಟು. Tbh. of ಸ್ಥಾನಭ್ರಷ್ಟ (Smd. 376).

ತಾಣಾಂಕ tāṇa-aṅka. the head station of a district, etc. (ತಾಣೆಯ Ct. II, 110).

ತಾಣೆಗೆ tāṇiga. one who occupies, or is in, a place. see ರಣ ದಾಣೆಗೆ.

ತಾಣು tāṇu. Tbh. of ಸ್ಥಾನು. Śiva (Bp. 37, 61).

ತಾಣ್ಣು, ತಾಣ್ಣು. = ದಾಣ್ಣು 1. to jump, to dance, to leap; to skip over; to cross (Rāv. 13, 78, o. r. ದಾಣ್ಣು; T., M. ತಾಣ್ಣು; see ತಾಗು 5).

ತಾಣ್ಣವ ತಾಣ್ಣದಾ. dancing with violent gesticulation, as that of Śiva and his votaries (ರೂಪಕ, ನೃತ್ಯ Nn. 135; ನೃತ್ಯ, ಲಾಸ್ಯ, ನಾಟ್ಯ Mr. 79).

ತಾಣ್ಣವಾಳೆ tāṇḍavāḷa. = ತಣ್ಣವಾಳೆ. cast iron.

ತಾಣ್ಣಸ ತಾಣ್ಣಸಾ. = ತಣ್ಣಸ. [Tu. ದಣ್ಣಾಸ್]; (ಇಕ್ಕುಟ್, ಸನ್ನಂಶ Smd. 1). pincers, etc.

ತಾಣ್ಣಳಿ tāṇṇaḷi. [soothing effect?]. see ತಣ್ಣಳಿ.

ತಾತ tāta. = ತನ್ನೆ. a father. 2, a grand-father (C.; ಪಿತಾಮಹ, ತನ್ನೆಯ ತನ್ನೆ Nn. 22). 3, N. ತಾತಾಚಾರ್ಯರ ಮನೆಗೆ ಏನಪ್ಪಣೆ? (Prv.). see ಮುತ್ತಾತ; Prv. 3, ಯಾತ.

ತಾತಾ tāta. = ತತಾ. a meaningless prefix. — ತಾತಾತಾತು. full of loaves (My.).

ತಾತಿ tāti. 1. = ತಾಯಿತಿ. (My.). an amulet.

ತಾತಿ tāti. 2. augmenting; granting. see ಶಿನ್. 2, offspring, a son.

ತಾತ್ಕಾಲಿಕ tātkālika. (fr. ತತ್ಕಾಲ). relating to that time; contemporary, instantly appearing; happening without delay. (My.).

ತಾತ್ಪರಿಯ tātpariya. Tbh. of ತಾತ್ಪರ್ಯ. (Mr. 6; My.).

ತಾತ್ಪರ್ಯ tātparya. (fr. ತತ್ಪರ). aim, object, purpose, intent, design. 2, meaning, scope, purport, drift. 3, explanation. see Smd. 3; Kāv. III, 3, B, 148; Bp. 3, 77.

ತಾತ್ಸಾರ tātsāra. slight, disrespect, contempt (My.; B. 4, 39; Tc. ತಾತ್ಪರ್ಯ, ತಾತ್ಸಾರ).

ತಾದರ್ಥ್ಯ tādarthya. (fr. ತದರ್ಥ). the being intended for that; identity of aim; sameness or precision of meaning; regard, sake, purpose. see Nr. 3, ಹಿಸುಗರ.

ತಾದೃಶ tādṛśa. such like, such a one. (B. 4, 221; My.).

ತಾದ್ಧರ್ಯ tādḍharmya. (fr. ತದ್ಧರ್ಮ). sameness of law, analogy.

ತಾನ್ tān. = ತನ್ 2- q. v., etc., ತಾನು q. v. he, she, it, in the reflexive or reciprocal sense (Smd. 109, 110, 174, 177, 178; Tu., T., M.). for the plural see ತಮ್ 1-, etc.; Smd. 178 one MS. adduces the plural ತಾಂಗಳ (T.). [ಸಾಜುಗಾನೆಯವರೆಲ್ಲ ರುಮಂ ನೃಪ ತಾನೆ ಮತ್ತೇಜುವಂ Kr. 1, 134; Ph. 1, 7; Ap. 1, 43]. ತಾನ್ ಇದಂ (262). ತಾನ್ ಎಚ್ಚಂ ಪೊಚ್ಚಮಲ್ಲದ ಅರಿವಾಹಿಯಂ (263). ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಯತ್ನವತ್ತದೊಳ್ ಬಹುತೆ ತಾನ್ ಎನ್ನ ಮಿಲ್ಲ (66). ಮಿಾನಾಗಿಯುಮ್ ಎಸದಿಯಾಗಿಯುಮ್ ಏನಾಗಿಯುಮ್ ತಾನ್ ಎಲ್ಲಂ (84). ಕಾವ್ಯಮಾರ್ಗದೊಳ್ ಈ ತೆಕಡಿಂ ಬಿಟ್ಟಂ ತಾನ್ ಉಣ್ಣು (139). ಆಧಾರಂ ತಾನ್ ಆವುದು, ಅದು ಅಧಿಕರಣಂ (162). ಇತರೇತರ ಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹತಮ್ ಅದು ತಾನ್ ಆವುದು, ಅಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಬಹುವ್ರೀಹಿ ತಗುಳ್ಳುಂ (219). ಏನ್ ಎನ್ನು ಪೆನ್ನೊ! ಮನುಷ್ಯಂ ತಾನುಂ ಸಚ್ಚರಿತಂ, ಅಮರ ಕುಜಮುಂ ತಾನುಂ ದಾಸಿಗಳ್, ಅನ್ನೋನಿಧಿಯುಂ ತಾನುಂ ಗಮ್ಮಾರಂ! ಎನಪನುದಯಾದಿತ್ಯಂ (175). ತಾನೆ ಮೇಲೆಮ್ಮುದು (ಅಹಂಕಾರ, etc. Hlā.). ತಾನೆ ತಾನಾಗಿ (Bp. 39, 15). see Bp. 54, 83; Bh. 1, 8, 6, 32, 64; Rāv. 13, 6; 13, 96 va. — ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆ (ಸ್ವಾಚ್ಛಿನ್ತೆ, etc.); ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆ ಕಾಣ (ಯಥಾಕಾಮಿ, ಸ್ವರುಚಿ, ಸ್ವಚ್ಛಿನ್ತೆ, etc. Hlā.). ತನ್ನ ಸಮಸ್ತ ಮಾದ ವಿಧ್ಯೆಗಳು (ನಿಜವಿದ್ಯಂಗಳ್ Nn. 92). ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆ (ಸ್ವೀಕರ, ಸ್ವೀಚ್ಛೆ 101). ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪ (ಪ್ರಕೃತ 111). ತನ್ನ ಸ್ತ್ರೀ (ಸ್ವಸ್ತ್ರೀ 118). ತನ್ನಯ ಸೀಮೆ (ಸಾಕ್ಷಾತ್ 118). ತನ್ನಿಚ್ಛೆಗೆ ಬಾರದ ಕಾರ್ಯ (ಹರಣ 165). ತನ್ನಿಚ್ಛೆ (ಅನಿಮಿತ್ತ, ಸ್ವಚ್ಛಿನ್ತೆ, ಯದ್ವಚ್ಛೆ Mr. 452). ತನ್ನ ಮಗಳ ಪತಿ (ಜಾಮಾತೃ 314). ತನ್ನಿಚ್ಛೆಗಾಣ (ಸ್ವರುಚಿ, ಸ್ವಚ್ಛಿನ್ತೆ, ನಿರವಗ್ರಹ 230). ತನ್ನ ಸೋಲುವ ನುಡಿದು ಕೊಮ್ಮನ್ ಅದರನ್ ಅಕ್ಕ; ತನ್ನ ತಾ ಸಾವವಂ ನಯುರೂಪಿಣ್ ಎನಿಕ್ಕು (217). ತನ್ನಿರವ್ರ (ಸ್ತ್ರೀತಿ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ 486). ತನ್ನ ಒಡಹುಟ್ಟಿದವಳ ಮಗನು (ಭಾಗಿನೇಯ); ತನ್ನ ಕೆಡಿಸಿದಂಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡು (ಕ್ಷಯ); ತನ್ನ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇರು (ಸ್ಥಾನ); ತನ್ನ ಬಸು ಜಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗನು (ಸ್ವಜಾತ, etc.); ತನ್ನ ಒಡಲ ಹೊರವಾತನು (ಅತ್ಯ ಮೃತಿ, etc. Nr.). ತನ್ನ ನೆಜಲಿಗೆ ತಾನೆ ಮುನಿಪತ, ತನ್ನ ತಾಣಾಯದೆ (Bp. 22, 29). ಒಬ್ಬನು ಪೆಟಿಯೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ತನ್ನೊಬ್ಬನ ಪೂರ್ತಿ ಅಡಿಗೆ ಸಾಮಾನ ತರುವದು (B. 5, 125; My.). ತನ್ನಯ ವಧುವಿಲ್ಲದ ಲೀಲೆ (Smd. 67). ತನ್ನದು (ಅನ್ವರ Si. 453); ತನ್ನವನು (ಸ್ವ 459). ತನ್ನದೇ! (B. 4, 197). ತತ್ತನಯರೊಳ್ ತನ್ನ ತಾನೆ ದೊರಕೊಣ್ಣವಂ ತತ್ತನನ್ನನನ್ ಇವಂ ತನಗೆ! (J. 28, 57). ತನ್ನೊಳಗೆ ತಾನೆ (Bp. 40, 50). ಕನ್ನಡದ ನುಡಿಯಲಿ ತಳಿದು, ತನ್ನೊಳು ತನ್ನ ಮೋಕ್ಷನ ಗಟುಕೊಣ್ಣರ ಸಾಲದೇ? ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿನ್ನೇನು? (Ablā. 1, 5). ಮಾಯೆ ತನ್ನನ್ನೆ ನಡೆಯ ಕಲಿಸಿ

ದೌ ಅಂಚೆವಿಡ್ಗೆ (Pril. 3, 32). see Bh. 1, 8, 11; J. 18, 39; 29, 32. 39, 40; Si. 190, 239, 267, 413 and Prvs. s. ತನ್ನ. — ನನಗೆನಗೆ ತನಗೆ ತೀರ್ಗುಮೆ ಹನುಮನನ ಶಕ್ತಿ ಸಾಹಸಂ ರಶ್ಮಿವಿಜಯಂ? (Smd. 178). ಕರ್ಣನೊಳ್ಳುಡಿ ತನಗದು ನಿಜಮಾಗಿ ನೆಗಟ್ಟುನ್ ಆ ವಿಭುವಿಯೊಳ್ (133). ಪರರಿಗೆ ಕೇಡಮಾಡಿ ತನಗೆ ಲೇಸು ಮಾಡಿಕೊಳುತು (ವೃದ್ಧಿ Nr.). ತನ್ನನ ರಿನ್ನಲೇ ತನಗೆ ಉಣ್ಣುಗುವ ಭೀತಿ (ಅಹಿಭಯ Si. 267). ತನಗೆ ನಿನ್ನ ಸುತನಂ ಕಣ್ಣು ಮೂಡಿತುಪ್ಪಹಮ್! ಎನ್ನನಾ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿ (J. 29, 34). ತನಗೆ ತಾನೆ ಹುಟ್ಟುವುದು (ಬುದ್ಧಿ, ಜರ್ಜಿ Nn. 73). ತನಗಿನ್ನಲೂ ಬಲನನ್ನನು (Si. 262). see Si. 69, 264, 265, 293; J. 8, 2; 30, 49; Bh. 1, 8, 8 and Prvs. s. ತನ್ 2. — ತನ್ನಿನ್ನ (ಸ್ವಯಂ Nr.). ತನ್ನಿನ್ನ (ಸ್ವಯಂ, ತಾನಾಗಿ Si. 475). ತನ್ನಿನ್ನಲು ಹಿರಿಯಳು (ಜೈಷ್ಠ Nn. 128. o. r. ತನ್ನಿನ್ನ). ತನ್ನಿನ್ನ ಮಿಾಟುದು (ಅತ್ಯಯ 134). ಈ ಮನೆ ತನ್ನಿನ್ನ ತಾಕೇ ಆಗಿದೆ (R. 4, 58).

ತಾನೆ tāna. 1. = ತಾಣ. drawn, stretched; directed; bent on; expanse, extension; a thread; a tone, a protracted tone, the keynote in music; a monotonous tone. see ಉತ್, ವಿಕ, ಪ್ರ, ವಿಸ್, ಸನ್; Bp. 3, 77; V. 11, 8.

ತಾನೆ tāna. 2. Tbh. of ಸ್ನಾನ. bathing, etc. (My.; T., Te.).

ತಾನು tānu. = ತಾನ್, etc. (C.; Te.). he, she, it, in the reflexive singular. ತಾನು ಹಗೆಯ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿ ಹೋಡಲ್ಲಿ ಹಿನ್ನೆ ರಾಜ್ಯವನ್ ಉಪದ್ರವ ಮಾಡುವನು (ಪಾಷ್ಣಿಗ್ರಾಹ Nr.). ತಾನಾಗಿ, of himself, herself or itself, voluntarily. ತಾನಾಗಿ ಹರಿವುತ ಇರುವ ಜಲಪ್ರವಾಹ (ಸ್ಪ್ರೀತ, etc. Si. 84). ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಿನ್ನಲೂ ವಿತ್ತಲ್ ಪಡ ದೇ ತಾನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಯಜ್ಞ ಭತ್ತ ಮುನ್ನಾದದು (ನೀವಾರ 307). ತಾನಾಗಿ ಬನ್ನ ಆತಿಥಿ (ಅಭ್ಯಾಗತ G.). ಶತ್ರುವೂ ತಾನೂ ಸಮವಾಗಿರುವಿಕೆ (ಸ್ಥಾನ Si. 263); ಶತ್ರುವಿಗಿನ್ನಲೂ ತಾನು ಹೆಚ್ಚಿರುವಿಕೆ (ವೃದ್ಧಿ 263). ನಾನು ಮುನ್ನ ತಾನು ಮುನ್ನವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲ್ ಪಡುವ ಕೆಲಸ (ಅಹಮ್ಮಾವಿರ್ಕ 293). ತಾನಾಗಿ ಬೀಟುವ ಮರಕ್ಕೆ ಕೊಡಲೇ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ. — ತಾನುಣ್ಣೋ? ಮೂಟು ಲೋಕ ಉಣ್ಣೋ? — ತಾನು ಕೋಡಗ, ಪರರನ್ನು ಆಣಕಿಸಿತು. — ತಾನು ನೆಟ್ಟ ಬೀಟು ತನ್ನ ಎದೆಗೆ ಹಬ್ಬಿತು. — ತಾನು ಜಾಟು ಬಿದ್ದು, ಉಣ್ಣೆಯನ್ನ ನೆಲ! ಅನ್ನ. — ತಾನು ತಿಮ್ಮೇಡು ಪಲ್ಲೇ ಸಪ್ಪು, ಹಿರೇ ಕುದುರೇ ಜೇಷ್ಠ. — ತಾನು ಬಾಟಲಾಟದ ವಿಧಿಯ ಬಯ್ಯುತ್ತೆ. — ತಾನು ಗರ್ತಿ ಆದರೆ, ಸೂಳ ಗೇರೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟು. — ತಾನು ಸಾಯಬೇಕು, ಸ್ವರ್ಗ ಪಡೆಯಬೇಕು. — ತಾನು ಹೋದರೆ ಮಜ್ಜಿಗಿಲ್ಲ. ಹೇಟು ಕಳಿಸಿದರೆ ಮೊಸರು ಕೊಟ್ಟುರೇ? — ತಾನು ಹೋದರೆ ಮಜ್ಜಿಗಿಲ್ಲ, ಮೊಸರಿಗೆ ಬೇಟು. — ತಾನೂ ಕುದಿಯ, ಕುದಿಯುವವನಿಗೂ ಬಿಡ. — ತಾನೊನ್ನೆಣಿಸಿದರೆ ದೈವವೊನ್ನೆಣಿಸಿತು (Prvs.). see Prv. s. ತಾಟುಮಾಟು, where ತಾನೆ refers to ಯಾರು.

ತಾನು tānu. a web or piece of cloth (My.; Mhr., H. ಥಾನ).

ತಾನ್ತ tānta. 1. wearied, fatigued, distressed; languid; faded, withered. see ಸಿ.

ತಾನ್ತ tānta. 2. a term with final ತ (Smd. 314).

ತಾನ್ತ್ರಿಕ tāntrika. (fr. ತನ್ತ್ರ). a man versed in any science or system, a scholar; a philosopher. 2, relating to the tantras; a follower of the doctrine taught or contained in the tantras (Si. 142). see Nr. s. ಬಲ್ಲವ.

ತಾನ್ದೂರಿಸು tāndūrisu. to grieve, etc. see ತನ್ನೂರಿಸು.

ತಾನ್ದೂರಿಸು tāndūrisu. = ತಾನ್ದೂರಿಸು, q. v.

*ತಾಪೆ tāpa. attacking, falling upon. ಅವಿಶ್ರುತ ಶಾರ್ಕಮಿ ದನಿಸಿ ತಾಪ ಬೆತ್ತನನ್ನಾ ಪ್ರತಿವಿನ್ಯಂ... ಬನ್ನಾನ್ತಂ Ph. 12, 62. 2, reaching. ಬಳನುಂ ಕಳ್ಳುಣೆಯುಂ ಘುಳುಮ್ನುಣಿಗುಂ ಶೃಭಾನ್ತಮಂ ಪಾಪಿನಂ Ap. 5, 81. see ತಾಪಂ under ತಾಗು 1.

ತಾಪ tāpa. heat; burning; torment, pain; sorrow, affliction, distress. see Prv. s. ಪಾಪ.

ತಾಪಜ್ವರ tāpa-jvara. a burning fever (My.).

ತಾಪಣೆ tāpaṇe. Tbh. of ಸ್ಥಾಪನ (Smd. 341, 364; My.).

ತಾಪತ್ರಯ tāpa-traya. the three-sorts of affliction incidental to created beings, viz. ādhidaivika, ādhibhautika and ādhyātmika (C.; Bp. 39, 22; Kṣv. 1, 75; B. 4, 77). ತಾಪತ್ರಯದವನಿಗೆ ತಾಪ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ತಾಪಸ tāpaṣa. (fr. ತಪಸ್). relating to or performing penance. 2, an ascetic; a hermit; a devotee. (J. 2, 44; 20, 1).

ತಾಪಸಕರು tāpaṣa-taru. the tree *Terminalia catappa* or *putrajiva* Roxburghii Wall.

ತಾಪಸೇಂದ್ರ tāpaṣa-Indra. a great ascetic or devotee (Bp. 32, 13).

ತಾಪಾಳ್ tāpāḷ. —ಳು. a bar, a bolt (My.; T. ತಾಪ್ಪಾಳ್, ತಾಪಾಳ್, ತಾಟಾಳ್; see ತಾಟ 2). — ತಾಪಾಳುಮರ. the cross bar of a door, used in My. (to frighten children) in the saying: ತಾಪಾಳುಮರದ ಮೇಲೆ ಗೋಪಾಲದಾಸಯ್ಯ ಕೂತಿದ್ದಾನೆ.

ತಾಪಿ tāpi. oppressed by heat; suffering from moral or physical disease. see ಅನು.

ತಾಪಿಚ್ಚ tāpiche. the tree *Xanthochymus pictorius* Roxb.

ತಾಪಿಂಜ tāpiṇja. = ತಾಪಿಚ್ಚ. (G.).

ತಾಪಿತ tāpita. heated; distressed, pained. see ಸನ್.

ತಾಪಿಸು tāpisu. 1. to be hot, to burn, to suffer pain (Bp. 19, 50; 45, 36).

ತಾಪಿಸು tāpisu. 2. Tbh. of ಸ್ಥಾಪಿಸು. (My.).

ತಾಪಿಸು tāpisu. 3. to give warning, to admonish (My.; Mhr. ಥಾಪಣೇ, to pat and coax in order to persuade).

ತಾಪು tāpu. = ತಾಪೆ. a pimp's house (ತಾಪೆ, ಕುಣುವನನ ಕೂ; ತಾಪೆ, ಕುಟುಂಬದಾಣ Kk. 57; Te. ದಾಪು, to hide; ತಾಪಿ, bringing together; ತಾಪಿ ಜೇ, to pimp; see ತಾಗುಡಿ; T. ತಾಪ್ಪು, the expected moment, the wished-for occasion, immediate proximity; ತಾಪ್ಪುಗೊಳ್ಳು, to wait for an opportunity; to lurk, lie in ambush; M. ತಾಪ್ಪು, opportunity).

ತಾಪೆ tāpe. 1. ತಾಫೆ. a set or company, as of dancing girls and musicians (My.; Br., Mhr., H. ತಾಫಾ).

ತಾಪೆ tāpe. 2. = ತಾಪಿ. (My.).

ತಾಪ್ತ tāptā. a kind of silk cloth (My.; Br. ತಾಫ್ತ; Mhr., H. ತಾಪತಾ, ತಾಫತಾ).

ತಾಟುತು tāṭutu. a bier, especially that which is carried about in the Moharam by Muhammadans (My.; Mhr., H.).

ತಾಪೆ tāpe. = ತಾಪೆ 2. dependance; charge (My., Br., H.).

ತಾಪೆದಾರ tāpe-dāra. a dependant or follower (My.).

ತಾಪೇಲು tāpēlu. = ತಾಮ್ಬೇಲು. a sea or land turtle (Te. ತಾಪೇಲು, ತಾಮೇಲು; S. Mhr.; My. occasionally).

ತಾಮ್ ತāim. = ತಮ್ 1-, etc. they, in the reflexive or reciprocal sense, applicable to the three genders. [ತಾಮುಂ ಮನುಜುತ್ವವದಂ ಕುಣವನ್ನ ನಿಲಾಹತ ಕೇತನಾಳಿ ಸೊಗಯಿಸು ತಿರ್ಕುಂ Kr. 1, 96]. ತಾಮ್ ಇರ್ದರ್ (Smd. 262). ತಾಮ್ ಇರಲ್ ಪಟ್ಟಿರ್ (300). ತಾಮ್ ಅರೆಬರ ಮತದಿನ್ನ ಅನ್ಯತರ್ಗಲೋಪಮನ್ ಆಳ್ವಂ (56). ತಮ್ಮಂ ತಾಮೆ (Abh. P. 15, 16). 2, in an honorific sense, used also in addressing a single person: you, your Honor. ತಾಮ್ ಇರಲ್ ಪಟ್ಟಿರ್ (Smd. 299).

ತಾಮರ tāmara. pride, arrogance (ಗರ್ವ Ct. II, 94; ಛ. ತಕ್ಕು 1?).

ತಾಮರಸ tāmaraśa. = ತಮರಸ. gold, copper; a lotus (cf. ತಾಮರೆ, etc. and see Hla. s. ತಾಮರೆ). — ತಾಮರಸಬಾನ್ಧವ. the sun (Rām. 3, 6, 54).

ತಾಮರೆ tāmāre. = ತಾಮರೆ (Smd. 128). a lotus (Cpr. 1, 10; M.; Tu., T. ತಾಮರೆ; Te. ತಮ್ಮ, ತಾಮರೆ; T., M. also ತಾರ). [— ತಾಮರೆಗೆಣ್ಣೆ. — ಕೆಣ್ಣೆ. a lotus tank. ಅದಿತ್ತಂಗಿಗಿರಂ ನೀರಂ ಸೂ ಸುನಾಗಳ ಬೆಲಿಲ್ಲ ಮುಟ್ಟಿ ನೀರ್ವರಸು ಸೂಸಿ ತಾಮರೆಗೆಣ್ಣೆಯೊಳುಂಗು ರಂ ಬಿಟ್ಟತ್ತು Vr. 5, 4]. 2, (= ತಾಮ್ರ No. 3), a disease spreading on the body as an orbicular lotus leaf: the ring worm (Te. ತಾಮರೆ, ತಾಮರೆ; R.; T. ಪಡುಡಾಮರೆ). see ಅನ್ನ ರದಾಮರೆ.

ತಾಮಲಕೆ tāmālaki. the tree *Placourtia calaphracta* Roxb. (ಭೂ ನೆಲ್ಲೆ ಗಿಡ G.).

ತಾಮಸ tāmāsa. (fr. ತಮಸ್). of or belonging to darkness; an ignorant, vicious or malignant man, a villain; slothfulness, torpidity, tardiness, slowness (My., not Sk.; ದಡ್ಡ ಗುಣ G.: J. 6, 52); N. of a Manu; darkness, also as a guṇa (Śā. 4, 60); an attendant of Siva. — ತಾಮಸ ಮಾಡು. to be slothful (Bp. 37, 16; My.).

ತಾಮಸಗಾಳ tāmāsa-gāḷa. a sloth, a sluggard (My.).

ತಾಮಸಗಾಳಿ tāmāsa-gāḷi. a female sloth (My.).

ತಾಮಸಿ tāmāsi. night.

ತಾಮ್ಬರ tāmbara. = ತಾಮ್ರ. copper, etc. (My.; B. 5, 81).

ತಾಮ್ರಸಿ tāmbari. the tree *Dolichandrone falcata* Seem. (Z.; perhaps also ಟಾಮ್ರಸಿ, ಡಾಮ್ರಸಿ Z.).

ತಾಮ್ರಾಣ tāmbrāṇa. = ತಾಮ್ರಾಳ. a metal (copper or brass) dish (My.; Mhr. ತಾಮ್ರಾಣ).

ತಾಮ್ರಾಳ tāmbrāḷa. = ತಾಮ್ರಾಣ. (My., Te.).

ತಾಮ್ರಾಳಿಲ tāmbrāḷi. = ತಮ್ಮಲಿಲ, (ತವಲಾಯ). betel, the pungent and aromatic leaf of *Piper betel*; a roll of the leaf of *Piper betel* with its ingredients: betelnut, spices and caustic lime, the Pān. 2, the areca-nut.

ತಾಮ್ರಾಳಿಲವಲ್ಲಿ tāmbrāḷi-valli. the climbing plant *Piper betel* Lin.

ತಾಮ್ರಾಳಿಲಸಂಗ್ರಹ tāmbrāḷi-saṅgraha. the aggregate of tāmbrāḷi or the place (bag) wherein it is kept. ಬಿತ್ತರದ ತಾಮ್ರಾಳಿಲ ಸಂಗ್ರಹಂ ಹಡಪಮ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 265).

ತಾಮ್ರಾಳಿಲ tāmbrāḷi. = ತಮ್ಮಲಿಲ. the *Piper betel* (ನಾಗಲತೆ Mr. 123). 2, the Pān-bearer, a servant who prepares and furnishes the betel with its ingredients. 3, a seller of betel.

ತಾಮ್ರಾಳಿಲಕೆ tāmbrāḷi-ka. = ತಮ್ಮಲಿಗ, ತಾಮ್ರಾಳಿಗ. a seller of betel. 2, = ತಾಮ್ರಾಳಿಲ No. 2 (Cpr. 2, 21 va.; 8, 83 va.).

ತಾಮ್ರಾಳಿಲಗ tāmbrāḷi-ga. Tbh. of ತಾಮ್ರಾಳಿಲಕೆ. (C. Bp. 47, 41).

ತಾಮ್ರಾಳಿಲು tāmbrāḷi-lu. = ತಾಬೇಲು. a turtle. (My. occasionally).

ತಾಮ್ರಾ tāmbara. = ತಾಮ್ರರ. Tbh. of ತಾಮ್ರ. (ತಾಮ್ರ, ಕುಲ್ಲ, etc. Nr.; ಶಿಖಿ, ತಾಮ್ರ Nn. 4; My.). see ಪಟದಾಮ್ರ.

ತಾಮ್ರ tāmra. = ತಾಮ್ರ, ಚಿಮ್ಮು, etc. copper. 2, of a coppery red colour. (cf. ಚಿಮ್ಮು, ಚಿಮ್ಮು). 3, a kind of leprosy with large red spots (cf. ತಾಮರೆ No. 2).

ತಾಮ್ರಕೆ tāmra-ka. copper. (cf. ತಮ್ಮಗೆ, etc.; Sk. ತಾಮ್ರಿಕ, made of copper).

ತಾಮ್ರಕರ್ಣಿ tāmra-karṇi. the female of the elephant *Artiana* (Mr. 59).

ತಾಮ್ರಕುಟ್ಟಿಕೆ tāmra-kuṭṭika. = ಚಿಮ್ಮುಕುಟ್ಟಿಕೆ. a brazier or copper-smith.

ತಾಮ್ರಕೇತು tāmra-kētu. N. of a king (J. 23, 12).

ತಾಮ್ರಕೊಡ tāmra-koḍa. red-crested: a cock (ಕುಕ್ಕುಟ್ಟಿ, ಕೊಡೆಣ್ಣೆ Mr. 171).

ತಾಮ್ರಕುಣ್ಣಿ tāmra-kuṇṇi. a parrot (Cpr. 7, 88).

ತಾಮ್ರಧ್ವಜ tāmra-dhvaja. = ತಾಮ್ರಕೇತು. (J. 23 sum.).

ತಾಮ್ರಪರ್ವ tāmra-parva. N. of a river rising in Malaya, celebrated for its pearls (Kāv. V, 40). 2, N. of a town in Ceylon, and of Ceylon itself.

ತಾಮ್ರಭಸ್ಮ tāmra-bhasma. oxide of copper (My.).

ತಾಮ್ರಮರ್ದನ tāmra-mardana. = ತಾಮ್ರಕುಟ್ಟಿಕೆ. (Rām. 5, 8, 50).

ತಾಮ್ರಮುಖಿ tāmra-mukhi. a copper-faced, fair-complexioned person, a European (My.).

ತಾಮ್ರಾಕ್ಷಿ tāmra-akṣi. red-eyed; a crow; the cuckoo. (R.).

ತಾಮ್ರಾಧರೆ tāmra-adhare. a woman with red lips (J. 18 sum.).

ತಾಯ್ tāy. = ತಾಯಿ, ತಾಯೆ. mother (Bp. 48, 19; 57, 70; T., M.; Te. ತಲಿ, ತಲ್ಲಿ). [ವಯ್ಯರ ಬಾಲಕಿಯೆಯುಂ ಮುಯ್ಯಂ ನೋಡಿ ಸಿತು ತಾಯುಮುಂ ತನ್ನೆಯುಮುಂ Ph. 2, 11; Ap. 3, 55; Vr. 29, 18]. plural ತಾಯ್ಲ (Smd. 124), ತಾಯ್ಲಿ (120), ತಾಯ್ಲಿಲು (Bp. 40, 54), ತಾಯ್ಲರು (R.; T. ತಾಯರ್). ತಾಯ್ಲ ಒರ್ವಳ್, ತನ್ನೆ ಬೇಟೆ (Smd. 84). ಎಮ್ಮ ತಾಯ್ಲಳ್ (125). ಕಲು ತಾಯ ಬಲಾಯನ್ ಉಣ್ಣು ಯದ ತೆಪದಿನ್ದಂ (194). ತಾಯ್ ಹರಸಿದಳು ನನ್ನನನ (Bh. 1, 10, 26). ಸ್ವಪಕ್ಷತ್ರ ತಾಯ ದಸೆಯವರು (1, 8, 17). ಕೆಡಿಸಿದ ತಾಯ ಜವ್ವನನ (1, 8, 57). ತಾಯಂ ಕರೆ ಕರೆದು, ಬಾಯಂ ಬಿಟ್ಟು ಅಣ್ಣು (Rā. 13, 95 va.). ತಾಯ್ಲ ಒಡಹುಟ್ಟಿದವನು (ಮಾತುಲ Nr.). ತಾಯ್ಲ ಕಣ್ಣು, ನಾಯ್ಲೆ ಬಾಲೆ. — ತಾಯ್ಲೆ ಮಕ್ಕಳು, ನೂಲಿ ಬಾಲೆ (Prva.). ಪಡ್ಡ ತಾಯ್ಲೆ ಅಲಂಕಾರಧನ್ವಮನ್ ಈವುದು (Mr. 6). ತಾಯ ತನ್ನೆ (ಮಾತಾ ಮದ 314). see ತನ್ನೆ ತಾಯ್ಲಳ್. — ತಾಯ್ is also a term of respectful mention and of endearment (Bp. 14, 2; 45, 8, 9). — ತಾಯ್ಲೆ ನ್ನೆ ಗಳ್. mother and father, parents (Bp. 3, 31). — ತಾಯ್ಲೆ ಯರ್. = ತಾಯ್ಲೆ ನ್ನೆ ಗಳ್. (Bp. 46, 36). — ತಾಯ್ಲಿಲು. mother-sand: the sand at the bottom (of a river, Rām. 4, 3, 9). — ತಾಯ್ಲಿಲುಗಾಣೆಸು. — ಕಾಣೆಸು. to show the sand at the bottom (Bp. 32, 36; 50, 67; cf. ಅಡಿಮಳಲ್). — ತಾಯ್ಲೆ. — ಮನೆ. a mother's house: a place of refuge or shelter, a home (ಹಕ್ಕಿ, ಇಕ್ಕಿ, etc., ಅಶ್ರಯ Kk. 64; Abh. P. 3, 154). — ತಾಯ್ಲಿಡಿ. — ಪಿಡಿ. a parent female elephant (Cpr. 5, 64; Rā. 5, 40). — ತಾಯ್ಲಾಡು. — ಬೀಡು. = ತಾಯ್ಲೆ. ಸತ್ಯವಿಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಆಯ್ತು ತಾಯ್ಲಾಡು (Nn. 168). — ತಾಯ್ಲೆಗೊಡು. (—ಬೀಡುಗೊಡು?). to join to or deliver to the mother-place or place of origin (Abh. P. 11, 127).

ತಾಯಕ tāyaka. = ತಾಯಿ. (S. Mhr.).

ತಾಯಿ tāyī. = ತಾಯ್. (ಅಮ್ಮ, ಸವಿತ್ರಿ, ಜನನಿ, ಮಾತೆ Hla.; ಜನ ಯಿತ್ರಿ, ಪ್ರಸು, ಮಾತೆ, ಜನನಿ Si. 190; C.; Mhr. ತಾಳಿ). ದೈತ್ಯರ ತಾಯಿ ದಿತಿ, ದೇವರ್ವರ ತಾಯಿ ಅದಿತಿ (Hla.). ವೀರರನ್ನು ಪೆತ್ತ ತಾಯಿ (ವೀರ ಮಾತೆ Si. 157). ತಾಯಿಗಿನ್ನಾ ಬಿನ್ನಾ ವಿಲ್ಲ. ಉಸ್ತಿಗಿನ್ನಾ ರುಚಿಯಿಲ್ಲ. — ತಾಯಿಗಿನ್ನ ಹಿತವನ್ನಿಲ್ಲ, ಸಕ್ಕರೆಗಿನ್ನ ಸವಿಯಿಲ್ಲ. — ತಾಯಿಯಿದ್ದರೆ ತವರು ಮನೆ, ನೀರಿದ್ದರೆ ಕೆಣ್ಣೆ ಬಾವಿ. — ತಾಯಿಯಿಲ್ಲದ ತವರು, ಕಾಟಕೊಡ್ಡ ಅಡವಿ. — ತಾಯಿ ಒನ್ನಾದರೂ ಬಾಯಿ ಬೇಟೆ. — ತಾಯಿ ಕಲಿಸಿದ ಲಾಟಿ, ಕನ್ನೆ ಕಲಿಸಿದ ಬುದ್ಧಿ. — ತಾಯಿ ಮಾಡಿದ ಹೊಟ್ಟೆ, ಊರು ಮಾಡಿದ ಕೊಳಸ. — ತಾಯಿಯ ಹತ್ತರ ತರ್ಕವಲ್ಲ, ಗುರುವಿನ ಹತ್ತರ ವಿಷಯಲ್ಲ. — ತಾಯಿಗೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಲೆನೋವು (used of unkind children). — ತಾಯಿಗೆ ಕಲ ವಿಷ್ವರೆ ಅಪ್ಪ, ಮಗಳಿಗೆ ಕಲ. — ತಾಯಿಗೆ ಸೇರದ್ದು ನಾಯಿಗೂ ಸೇರದು.

— ತಾಯಿ ಬೇಕು, ಇಲ್ಲವೆ ಬಾಯಿ ಬೇಕು. — ತಾಯಿ ಮಾರಿಯಾದರೆ ತರಳನು ಎಲ್ಲಿ ಹೋದನು? — ಹೆತ್ತ ತಾಯಿನ (i. e. ತಾಯಿಯನ್ನು) ತಿನ್ನುವವಳು ಅತ್ತೆಗೆ ಬಿಟ್ಟಾಳೇ? — ತಾಯಾನ ನೋಡಿ ಮಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್! ಹಾಲನ್ನು ನೋಡಿ ಎಮ್ಮೆಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್! (Prvs.). see Bp. 13, 8; 15, 3, 4; 47, 25; 60, 36; 61, 34; ಮಲ-, ಮಲದಾಯಿ; Prvs. s. ಪಕ್ಷಿ, ಮಗುವು. — ತಾಯಿ ತನ್ನೆ. mother and father (My.; B. 4, 199). — ತಾಯಿ ತನ್ನೆಗಳ. — ತಾಯಿ ತನ್ನೆಗಳ. (My.; Bp. 46, 67; B. 1, 12, 14). — ತಾಯಿ ತನ್ನೆಯರ್. = ತಾಯ್ತನ್ನೆಯರ್. (Bp. 32, 42). — ತಾಯಿಪ್ಪೆ. a primer of the coffee tree (My.). — ತಾಯಿನಾವಿ. relationship by a mother's side (My.).

ತಾಯಿತಿ t̥ayiti. = ತಾಯಿತಿ, ತಾಯಿತ. a small box or tube worn round the neck or arm, also tied to the waist-band, containing an amulet and occasionally small gold coins (C.; Te. ತಾಯಿತು, ತಾಯಿತೆ; T. ತಾಯಿತ್ತು; Mhr., H. ತಾಯಿತ).

ತಾಯೆ t̥ayē. = ತಾಯ್, etc. mother. (Mr. 309, o. r. ತಾಯಿ).

ತಾರ್- t̥ār. the base for the negative of ತರ್ (Smd. 281, 282). ತಾರಂ (283). ತಾರನೇ (Bp. 14, 14). ಕುಟಾಯಂ ತಾರಮೊಡೆ (28, 23). ಕುಶಬ್ಧಮಂ ತಾರದೆ (Mr. 2). see Bp. 59, 16; 60, 15. 2, occasionally this base occurs also in the affirmative (Smd. 283), especially the imperative singular. ನಡೆ ತಾರೆ (i. e. ತರೆ, ತರುವಾಗ, Bp. 12, 43). ತಾರಮ್ಮ! (Bp. 30; 10; My.). ತಾರ, ನಮ್ಮವ್ವಾ! (B. 3, 60). ತಾರೋ! (My.). ತಾರೇ, ಬಡ್ಡಿ, ನೀರಾ! ಎನ್ನರೆ ತರುವೆನು, ನೀಲ್ವಾ, ತಿರುಕಮುಟ್ಟುನ! (Prv.).

ತಾರ t̥āra. 1. a copper coin of 2 kāsū or cash [ದಣನ ಕೊಟ್ಟು ಪಾದರನನಾದುವುದುಪಟ್ಟು ತಾರನ ಕೊಟ್ಟು ಸೂಳೆಗೈಯಬಾರದೆ? Cv. 369]; (Bp. 23, 34; My.; Tu.; M.: $\frac{1}{2}$ a pice or $\frac{1}{3}$ fanam; cf. Mhr., H. ಚಾರ, four?). ತಾರಕ್ಕೆ ಮೂಟು ಸೇರು ಉಪ್ಪಾದರೂ ತರುವದಕ್ಕೆ ಗತಿ ಬೇಡವೋ? — ತಾರಕ್ಕೊನ್ನು ಸೀರೆಯಾದರೂ ನಾಯಾ ತಿಕ್ಕ ಬತ್ತಲೆ (Prvs.). see Prv. s. ನಾರಿ 1.

ತಾರ t̥āra. 2. = ತಾರೆ. crossing, passing over; floating, swimming; descending. see ಅನ-. 2, high, as a note in music, soprano; loud, shrill; a high tone or note in music (ಸಂಗೀತಕ, ಸಂಗೀತಕನ ಸ್ವರಭೇದ Nn. 40, o. rs. ಸಂಗೀತವ ಸ್ವರಭೇದ ರಾಗಭೇದ). 3, a river (ನದಿ, ಹೊಣೆ 40). 4, the ether, the sky (ನಭೆ, ಆಗಸ 40). 5, a mountain (ನಗ, ಪರ್ವತ 40). 6, wind (ಮರುತ, ವಾಯು 40). 7, clear, white (ಶುಭ್ರ, ಬಿಳಿದು 40); good, excellent. 8, silver. 9, a star (ರುಕ್ಮ, ನಕ್ಷತ್ರ 40). 10, the pupil of the eye (ದೃಗುಮಧ್ಯ, ಕಣ್ಣಿನ ಮಧ್ಯ 40). 11, the clearness or transparency of a pearl; a clear or beautiful pearl (ಮುಕ್ತಾಫಲ, ಮುತ್ತು 40). 12, N. of a daitya (ದೈತ್ಯ, ರಾಕ್ಷಸಭೇದ 40).

ತಾರ t̥āra. 3. tare (in trade, Te., H.). — ತಾರತಕ್ಕದಿ. fraud, deceit (My.). — ತಾರತಕ್ಕದಿಗ. a deceiver (My.). — ತಾರತಗದಿ. = ತಾರತಕ್ಕದಿ. (My.; H.). — ತಾರತಿಗದಿ. = ತಾರತಗದಿ. (My.; H.).

ತಾರಕ t̥āraka. one who causes or enables to pass or go over; one who helps another through a difficulty; a protector; a pilot. see Kāvya. III, 3, B. 54. 2, N. of a daitya (Smd. 260; Grj. 6, 2, 3, 5; Bp. 18, 22). 3, a star.

ತಾರಕಜಿತ t̥āraka-jit. Skanda.

ತಾರಕಮಥನ t̥āraka-mathana. Skanda (ಮುಯ್ಯಾಮೊಗ Ct. I, 92; II, 52).

ತಾರಕರಾಜ t̥āraka-rāja. the moon (Bp. 10, 30).

ತಾರಕರಿಪು t̥āraka-ripu. = ತಾರಕಾರಿ. (Mr. 16).

ತಾರಕಾರಿ t̥āraka-ari. Slanda.

ತಾರಕಾಸುರ t̥āraka-asura. = ತಾರಕ No. 2. (Grj. 10, 111; Bp. 54, 56).

ತಾರಕ t̥āraki. a star (ತಾರಗೆ Ct. II, 13). 2, one of the lunar mansions (ಚಿತ್ರ, ನಕ್ಷತ್ರಭೇದ Nn. 8). 3, another lunar mansion (ವಿಶಾಖ, ನಕ್ಷತ್ರಭೇದ 38).

ತಾರಕಿತ t̥ārakita. starry, star-spangled (Cpr. 10, 49).

ತಾರಕ t̥ārake. = ತಾರಗೆ. a star. 2, the pupil of the eye. 3, a meteor.

ತಾರಗೆ t̥ārage. Tbh. of ತಾರಕ. a star (ಮಿನ್ Ct. I, 46; ತಾರಕಿ II, 13; ಮಿನ್, ಅಜುಲ್, ನಕ್ಷತ್ರ Kk. 106; ಮಿನ್, ಅಜುಲ್, ತಾರೆ Smd. 16; Cpr. 1, 113; 3, 96); [Pb. 8, 15]. 2, one of the lunar mansions (ಮೃಗ, ನಕ್ಷತ್ರ Nn. 81). 3, another lunar mansion (ಶುಕ್ಲ, ನಕ್ಷತ್ರಭೇದ 130). — ತಾರಗೆಯಾಳ್. — ಅಳ್. the moon (Smd. 15). — ತಾರಗೆನಟ್ಟಿ. — ಬಟ್ಟಿ. the starry path, the sky (ಆಗಸ Smd. II; Kk. 88).

ತಾರಣ t̥āraṇa. who or what causes or enables to cross; crossing, reaching the opposite shore; carrying across. 2, the eighteenth year of the cycle of sixty (My.). see ಅನ-, ಪ್ರ-.

ತಾರತಮ್ಮ t̥āratamya. (fr. ತರ, more, and ತಮ, most). = ತಾರು ತಮ್ಮ. gradation, the state or condition of more or less, high or subordinate rank (ತರತಮಭಾವ, ಮುಖ್ಯತೆ ಅನುಮುಖ್ಯತೆ Smd. 172; Cpr. 10, 36; J. 2, 51; My.); discrimination (Mhr.). ತಾರತಮ್ಮ ನಜಾಯದನ ದೊರೆಯಲ್ಲ, ಮಾತು ಮಿಟಾದನ ಸೇವಕನಲ್ಲ (Prv.).

ತಾರಯ್ವು t̥ārayṣu. = ತಾರವಿಸು. to sing in soprano; to shrill, to utter a loud sound; to exercise or tune the voice before commencing to sing (Bp. 17, 21).

ತಾರಲ್ t̥āral. a bush (Cpr. 4, 47).

ತಾರವಿಸು t̥āravisu. = ತಾರಯ್ವು. (Bp. 12, 44).

ತಾರಸಿ t̥ārasī. work done with bricks and gāre, a terrace (My.; H.).

ತಾರಾಚಲ t̥āra-acala. N. of a mountain (Cpr. 6, 90).

ತಾರಾಧಿಪ t̥āra-adhipa. the moon (Mr. 36).

ತಾರಾಪತಿ t̥āra-pati. = ತಾರಾಧಿಪ. (Grj. 4, 43 va.).

ತಾರಾಬಲ t̥āra-bala. the influence or aspect of stars (My.).

ತಾರಾನುಣ್ಣುಲ t̥āra-maṇḍala. the starry region, the sphere of the stars, the zodiac. (My.). 2, a large well (My.). 3, a kind of fire-work (My.).

ತಾರಾಶಶಾಂಕ t̥āra-sāśāṅka. a licentious work, giving an account of the illicit intercourse between the wife of Br̥haspati and the moon (My.; Te.).

ತಾರಿಕೆ t̥ārike. = ತಾರಕೆ (?). see ಜ್ವಲಿತಾರಿಕೆ.

ತಾರಿನೆ t̥āriṇi. Durgā. 2, a kind of goddess with Buddhists. (R.).

ತಾರಿಪ t̥ārita. made to cross, conveyed across, saved. see ಪ್ರ-.

ತಾರೀಖು t̥ārikhu. ತಾರೀಕು. a point of time, a date (C.; Br.; Mhr., H.; B. 3, 87; 4, 5, 217; 5, 179).

ತಾರೀಫು t̥āriphu. ತಾರೀಫು. praise, applause. 2, ridicule, mock at (My.; Mhr., H. ತಾರೀಫ, ತಾರೀಫು).

ತಾರು t̥āru. = ತಾಲ್ 2. the bar or bolt of a door.

— ತಾರುಗದ. — ಕದ. a double door (My.).

ತಾರುಣ್ಯ t̥āruṇya. (fr. ತರುಣ). youth, youthfulness. ತಾರುಣ್ಯವೇ ರೂಪ, ತಾರುಣ್ಯವೇ ಗುಣ (Prv.).

ತಾರುಣ್ಯವತಿ t̥āruṇya-vati. a youthful female (Cpr. 8, 72 va.; Rāv. 11, 84 va.).

ತಾಲಾಂಕೆ tāla-aṅka. *Balarāma.*

ತಾಲಿ ತಾಲಿ. = ತಾಳಿ. a small round plate of gold worn at the neck, by females as a marriage-badge answering to the marriage-ring (My.; T., Tu., M.; Te. ತಾಳಿ, ತಾಳಿಬೊಟ್ಟು); that plate used as an ornament (My.). see ಕಾಶಿತಾಲಿ No. 2.

ತಾಲಿ ತಾಲಿ. 1. Tbh. of ಸ್ಥಾಲಿ. a kind of metal vessel (My.; Mhr. ಫಾಳಿ). see ಕಾಶಿತಾಲಿ No. 1.

ತಾಲಿ ತಾಲಿ. 2. = ತಾಟಿ 2, ತಾಡಿ, ತಾಳಿ 2. the *Talipot* or *fanpalm*, *Corypha taliera* Roxb. (or *Corypha umbraculifera* Lin.). 2, a species of the mountain-palm (see ಕಿಟುಡಾಲ್ & cf. ತಾಳಿ 2). 3, the spirituous juice of the palm, toddy. 4, the small tree *Flacourtia calaphracta* Roxb.

ತಾಲೀನು ತಾಲೀನು. instruction, as in gymnastic exercises (Mhr., H.); a gymnasium. (My.; Mhr., H.).

ತಾಲು ತಾಲಿ. the palate.

ತಾಲು ತಾಲಿ. = ತಾಲುಗೆ, ತಾಳಿಗೆ, ತಾಳುಗೆ, ತಾಳೆಗೆ. the palate (Sk.); the throat (not Sk.). 2, the cheek (ಗಲ್ಲೆ Smd. 43 Cm.; see Ct. I, 45 s. ತಾಳೆ; is ಗಲಿ meant?).

ತಾಲುಗೆ ತಾಲಿ. Tbh. of ತಾಲುಕ (Smd. 43).

ತಾಲುಜಿಹ್ವೆ ತಾಲಿ-ಜಿಹ್ವೆ. a crocodile. 2, the uvula. (R.).

ತಾಲುಕ ತಾಲಿ. = ತಾಲುಕು (ಗಡಿ G.).

ತಾಲುಕು ತಾಲಿ. a dependency: a talook, a division of a district (C.; B. 4, 216; Br.; Mhr., H. ತಾಲುಕಾ, ತಾಲುಖಾ).

ತಾನ ತಾಲಿ. = ತಾವು 2. a sheet of paper. (B. 5, 225).

ತಾನಕ ತಾಲಿ. (fr. ತವ). thy, thine. (Bp. 54, 80, 82; 59, 55).

ತಾನಕೇನ ತಾಲಿ. thine. (My.).

ತಾನಡ ತಾಲಿ. a kind of necklace formed of lotus beads hanging as low as the navel, worn by men (J, 16, 24; 28, 9; M.; T. ತಾಟುಡ; Te. ತಾನಡ, ತಾನಳ, ತಾಳಿ; see ತಟ್ಟು).

***ತಾನಡಿ ತಾಲಿ.** — ತಾನಡಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to get exhausted, to tire oneself. ಅಪಸಿ ಪರಪರಿದು ಕರಂ ತಾನಡಗೊಳ್ಳೇ ಭೀಮನ ಬೇವನಂ Pb. 7, 46.

ತಾನರ್ ತಾಲಿ. so great, so large; so far, so long; so many; such.

ತಾನರೆ ತಾಲಿ. = ತಾನರೆ. a lotus. (Smd. 128; C.; ಪುಣ್ಣಿರೇಕ, ವನೇಜಾತ Nn. 18; ರಾಜೀವ, ಕಮಲ 22; ಪುಷ್ಕರ, ಸರಸಿಜ 27; ಕಮಲ 29; ಕುಮುದ, ಅಮೃತ 29; ವಿಶೇಷ, ಸರಸಿಜ 41; ಶತಪತ್ರ, ಅಮೃತ 49; ವನೇಜ 53; ನರಿಸ 54. 110; ದಿವ್ಯ 56; ತಾಮರಸ, ಅರವಿನ್ದ, ಪದ್ಮ, ಪಂಕಜ, etc. Hlā. ಅರವಿನ್ದ Smd. 26). [Pb. 6, 8; Ap. 6, 85]. ತಾನರೆಯ ಕರ್ಣಿ ಕೆ (ವನಜಾತಕೋಶ Nn. 21; ಅಬ್ಜ ಕರ್ಣಿಕೆ 52); ತಾನರೆಯ ದಣ್ಣು (ಮೃಣಾಲ 60). see Smd. 98. 155. 167. 207; Si. 95-97. 136. 158; Cpr. 5, 39 va.; 8, 98; Bp. 49. 30; Bh. 1, 5, 9; Rām. 2, 7, 3; ಅದಿದಾಸರೆ, ಕೆನ್, ಕೆಮ್ಮು, ನೆಲ, ಬಯಲ್, ದಿಳಿ, ಬೆಟ್ಟ, ಬೆಳ್, ಮರ. ತಾನರೆಗೆ ಆಶ್ವನೇ ನೈರಿ (Prv.). — ತಾನರೆಗಡ್ಡೆ. the bulbous root of a lotus (Bp. 30, 28). — ತಾನರೆಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. Viṣṇu (Ss.; ಉಪೇಂದ್ರ Smd. 6). — ತಾನರೆಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. Brahmā (ಬೊಮ್ಮ Ct. II, 3; Kk. 9). — ತಾನರೆಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. the sun (ನೇಸರ್, etc., ಸಮಾಶ್ವ Kk. 45). [— ತಾನರೆಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. = ತಾನರೆಗೊಳ್. ಕಿಟುಡನ್ನ ರಂ ಬನ್ನೊನ್ನು ತಾನರೆ ಗೊಳ್ಳೆಯ ಮೊದಲೊಳ್ ನಿನ್ನು Pb. 2, 95 va.]. — ತಾನರೆಗಳೆಯ. the sun (Smd. 14; Kk. 45; Bh. 8, 26, 5). — ತಾನರೆಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. a pond abounding with the lotus (Cpr. 7, 153; Bh. 2, 13, 27). — ತಾನರೆನೊಳ್. lotus fibres (Smd. 66, 133). — ತಾನರೆಮಣಿ.

a lotus seed, often used as a bead (My.). — ತಾನರೆಯ ಕಣ್ಣು. — ತಾನರೆಗಣ್ಣು. (ಉಪೇಂದ್ರ Kk. 6). — ತಾನರೆಯಣ್ಣು. — ಅಣ್ಣು. Brahmā (Smd. 8). — ತಾನರೆಯರಲ್. — ಅರಲ್. a lotus flower (Cpr. 7, 70). [— ತಾನರೆಯಸರ್. — ಎಸರ್. petal of a lotus. ಪೊಸತ ಲರ್ಧ ಬಿಳಿಯ ತಾನರೆಯಸಣ್ಣ ನಡುವರ್ಪ ಸಿರಿಯಂ Pb. 1, 40]. — ತಾನರೆವಗೆ. — ಪಗೆ. = ತಾನರೆವಗೆಯ. (V. 4, 114). — ತಾನರೆವಗೆಯ. — ಪಗೆಯ. the enemy of the lotus: the moon (Smd. 16). — ತಾನರೆವಣೆಯ. — ಮಣೆಯ. Brahmā (Ss.). — ತಾನರೆವನೆಯಳ್. — ಮನೆಯಳ್. Lakṣmī (Smd. 6). — ತಾನರೆವನೆಯ. — ಪನೆಯ. Brahmā (ಬೊಮ್ಮ Kk. 9). — ತಾನರೆವೊಕ್ಕು. — ಪೊಕ್ಕು. Viṣṇu (ಹರಿ Ct. II, 4). — ತಾನರೆಹಕ್ಕು. (ಪುಷ್ಕರಾಶ್ವ, ಸಾರಸ Si. 174). — ತಾನರೆಹುತ್ತು. a lotus flower (Si. 96).

ತಾನಿ ತಾಲಿ. a gold or silver ring occasionally put round the hoof of a horse (ವಳಯ Mr. 274, o. r. in two MSS. ಲೋನು).

ತಾವು ತಾಲಿ. = ತಮ್ 1, etc., ತಾಮ್ q. v. they (reflexive). (C.; Bp. 14, 28). ಭಕ್ತರು ತಾವು ಸರ್ವರು ಸನ್ನೆನಿಸಿ ನೋಡಲ್ಪ ಕೇಳಲ್ಪ (Bp. 36, 22). ತಾವು ಮೂವರು (36, 36). ತಾವಿಬ್ಬರ (37, 57). ತಮ್ಮಣ್ಣು (29, 15). ತಾವುನ್ನು (60, 29). ಫಲಮಾಗಿ ಬಲಿಯಲೊಡನೆ ತಾವ ಕೆಡುವ ಧಾನ್ಯಂಗಳು (ಓಷಧಿಗಳು Nr.). ಬಹು ಮನ್ನಿ ರೈತರು ತಾವಾಗಿ ಒನ್ನು ಕಡೇ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡ್ತರು ಊರು (ಗ್ರಾಮ, etc. Si. 113). ಆ ವಸ್ತು ಗೆಲ್ಲ ತಮ್ಮಿನ್ದ ತಾನೇ ಆಗಿವೆಯೋ? ಇಲ್ಲ! (B. 2, 24). ಆ ತತ್ವಗಳು ಬಿಸಲಿನ ಕಾವಿಗೆ ತಮ್ಮಿನ್ದ ತಾನೇ ಒಡೆದು (4, 119). ಮನುಷ್ಯರು ತಾವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಗಣಾಸ್ತರ ತನ್ನ ಕೊಳ್ಳ ಬಾರದು (4, 59). ಕುದುರೆಗಳು ತಮ್ಮಪ್ಪಕ್ಕೆ ತಾನೇ ನಿಲ್ಲುವವು (4, 61). ತಾವು ಮಾಡುವದು ಗನ್ನವರು ಮಾಡಿದರು (Prv.). 2, YOU (honorific). (C.; see B. 2, 48; 3, 67; 4, 50. 52. 53. 64. 66. 127. 156).

ತಾವು ತಾಲಿ. 1. = ತಾವು, etc. a place, etc. (My.; T.; J. 17, 4; B. 5, 250). ತಾವಿನಲ್ಲಿ (Smd. 139. 233. 234. 238. 246. 268 Cm.). ತಾವಿಂಗೆ (250 Cm.). see Prv. 3. ನೀರು.

ತಾವು ತಾಲಿ. 2. = ತಾನ. a sheet of paper (My.; B. 4, 103; Br.; Mhr., H. ತಾವ; T., M. ತಾಳ).

ತಾಸಾನಾರು ತಾಸೀನಾರು. = ತಾಸೀ. (My.).

ತಾಸೀಲು ತಾಸೀಲು. = ತಹಸೀಲು. collection of the revenue. (My.).

ತಾಸೀಲುದಾರ ತಾಸೀಲು-ದಾರ. = ತಹಸೀಲುದಾರ. head of a taluk. (My.).

ತಾಸು ತಾಸು. an hour (C.; Bp. 2, 11; Br.; Mhr., H. ತಾಸ); a gong (Br.; Mhr., H.); ತಾಸು ಬಡಿ (B. 3, 87), — ಬಾಟುಸು (3, 88), to strike the hour-gong. ತಾಸಿಗೊನ್ನು ಕೊಸ ಹೆತ್ತರೆ ಈಸೀಸು ಮುತ್ತು. — ತಾಸಿನ ಗೊತ್ತು ದಾಸಿಗೆ ತಿಳಿದೀತೇ? (Prvs.). — ತಾಸಿನ ಬಟ್ಟಲು. the metal vessel by the sinking of which in water the hour is measured (My.). ತಾಸಿನ ಬಟ್ಟಲು ನೀರು ಕುಡಿದರೆ ತಾಸಿಗೆ (gong) ಕೊಡತೇ ಪಟ್ಟು (Prv.). — ತಾಸುಹೊತ್ತು. an hour's time (My.; B. 5, 126).

ತಾಸೆ ತಾಸೆ. = ತಾಸಾನಾರು. a flat drum that is fastened in front of the belly when beaten (Mhr. ತಾಶಾ). — ತಾಸೇದವ. a man who beats that drum (C.).

ತಾಶಿ ತಾಲಿ. = ತಾಶೆ, q. v.

ತಾಶೆ ತಾಶೆ. = ತಾಪು. a pimp's house. (ತಾಪು, ಕುಣ್ಣಿನವನ Ss.; ತಾಪು, ಕುಣ್ಣುಮದಾಣ Kk. 57, o. r. ತಾಶಿ).

ತಾಳೆ ತಾಲಿ. = ತಾಳು 1. to hold; to take, to assume, to get, to obtain, to receive; to have or possess; to

undergo, to experience; to suffer patiently or quietly; to be patient; to endure; to wait; to last, to continue unimpaired, to wear well (ಧಾರಣೆ Smd. Dh.; Sm. 113; ಅಳು Smd. 56. 77. 344 Cm.; ಧರಿಸು 70. 105 Cm.; ನಿಲುಕಡೆ Sm. 113; C. as ತಾಳು; Tu., T., Te.; Te. also ಚಾಲು; ಲ. ತಳ 1, ತಳೆ 1, ತಾಳು). 2, to bear with, etc. (ಕೈನಿಸು G.; C. as ತಾಳು). P. p. ತಾಳು. [ಬುಧರೋಲವೊಗೆದಿರೆ ಹೃದಯಮೊಳೆ ತಾಳಿ ಮನಹಾರಂ ಬೋಲೆ ಸೊಗಯಿಸುವ ವಚನ ವಿರಚನೆ Kr. 1, 13; Pb. 1, 1; Ap. 1, 5]. ಕರದೊಳ ತಾಳಿದ್ ನೆಲ್ಲಿಯ ಕಾಯಿ (ತಳಾಮಳ Nn. 166). see Ch. v. 177; Bp. 24, 67; 37, 24; 43, 26; Rsv. 2, 32; 5, 51. 120; 8, 116; 9, 4; 13, 45; J. 3, 31; 17, 1. 21; 28, 40; 29, 7; ಕಾತುಕನ್ನಾಳ, ಬೆಳೆದಾಳ, ಸೀಸಕನ್ನಾಳ.

ತಾಳೆ ತಾಳೆ. ? (Smd. 40)

ತಾಳೆ ತಾಳೆ. 1. = ತಾಲಿ, etc. beating time in music, etc. (Ch. ಹೊತ್ತ ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಮಾಣಂ Mr. 79; —ಗೇರ್ 324, o. r. ತಾಣ). ರಾಗಂ ಗಳಲ್ಲಿ ನೊಪ್ಪೊನ್ನು ತಾಳಮ್ ಅಕ್ಕು (78). ತಾಳ ತಪ್ಪಿದರೆ ಕುಣಿಯೋದು ತಪ್ಪುವದಿಲ್ಲ. — ತಾಳದಲ್ಲಿ ಚಾಣನಾದರೆ ತಾಳಿಕೆ ಇದ್ದೀತೇ? (Prvs.). see Bp. 19, 8; 37, 44. 45; ಸಂಗಡದಾಳ; Prvs. s. ಪದ, ಮೇಳ; Mr. s. ಅಯ್ಯ ಉತ್ತಮನಾದ್ಯ. also: N. of a vṛitta (Ch.). ತಾಳೆ ತಾಳೆ. 2. = ತಾಲಿ 2. palmyra tree (Smd. 30; My.; Si. 166). see Sp. s. ಬೇಳಿ. [— ತಾಳತರು. palmyra tree Kr. 3, 194. — ತಾಳಮರ. = ತಾಳತರು. ತಾಳಮರದ ಕೆಳಗೆ ಒನ್ನು ಹಾಲ ಹರವಿಯೊಡೊಡೆ ಆದ ಹಾಲ ಹರವಿಯನ್ನರು ಸುರಿಯ ಹರವಿಯನ್ನುರು Bv. 90]. ತಾಳಗಣನೆ ತಾಳಾ-gaṇane. the counting of the tāla (Ch.). ತಾಳಗತಿ ತಾಳಾ-gati. a mode or variety of beating time in music (Bp. 52, 42).

ತಾಳಿದ ತಾಳಿದಾ. = ತಾಳಿದ, ತಾಳಿದ, ತಾಳಿದ. boiled and seasoned vegetables (My.; T., M. ತಾಳಿದ; see ತಾಳಿಸು).

ತಾಳಧರಿ ತಾಳಾ-dhara. = ತಾಳಧರಿ, ತಾಳಧಾರಿ. a man who has and uses a cymbal; a time-keeper in musical performances (ನಿಶಾಬ, ತಾಳಧಾರಿ Nn. 38; ನಿಶಾಬ Mr. 528, o. r. ತಾಳಧಾರಿ; ಶಬ್ದಜ್ಞ Mr. 378). see s. ಶಬ್ದಜ್ಞ.

ತಾಳಧರಿ ತಾಳಾ-dhari. = ತಾಳಧರ. (Bp. 5, 43; 12, 42).

ತಾಳಧಾರಿ ತಾಳಾ-dhāri. = ತಾಳಧರ, q. v.

*ತಾಳಧ್ವಜ ತಾಳಾ-dhvaja. one who has on his banner emblem of a tāla; Bhīṣma.

ತಾಳಮಾನ ತಾಳಾ-māna. time-measuring in music; a particular time in music (ರೂಪಕ Mr. 526).

ತಾಳರವ ತಾಳಾ-rava. a sound or sounds used in beating time. see ಉತ್ತರಗದ್ಯದಣ.

ತಾಳವಟ್ಟಿ ತಾಳಾ-vatta. a fan (Cpr. 5, 64; ಲ. ಅಲವಟ್ಟಿ). [ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಂ ಗಳ ದೊಣೆಗಳನರಿದುಂ ದೆಸೆಯೊಳಂ ಬಿಗಿದು ತಾಳವಟ್ಟಿದ ಬಿಲ್ಲಂ ಕೆನ್ನಳದೊಳಮರೆ ನೀವಿ ಜೇವೊಡೆದಾಗಳು Pb. 12, 135 va. (this word seems to be ಕಾಳವಟ್ಟಿ, Tbh. of ಕಾಲಪೃಷ್ಠ name of Karṇa's bow)].

ತಾಳವಿಭೇದ ತಾಳಾ-vibhēda. a particular time in music (ರೂಪಕ Nn. 135).

*ತಾಳಸಮ್ಪುಟ ತಾಳಾ-samputa. speech? ಅವುದು ಹಿರಿದನ್ನೆನಯ್ಯಾ ತಾಳಸಮ್ಪುಟಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಘನನ Cv. 251; Bv. 392.

ತಾಳೆ ತಾಳೆ. = ತಾಲಿ. a small round plate of gold tied to the bride's neck as a marriage badge (My.; Si. 218). see ಅಯರ್ವಾಳಿ, ಗಿಳಿವಾಳಿ, ಗುಳದಾಳಿ. — ತಾಳೆಬೊಟ್ಟು. a small kind of tāli (My.). — ತಾಳೆಸರ. a necklace composed of tālis, worn by women (My.). [Tu.].

ತಾಳೆ ತಾಳೆ. 1. = ತಾಳೆ 1. a pile of dried cakes of cowdung (My.; T.; Mhr. ಫಾಳ; see ಶ್ರೇತವಾಳ). ಕುಳ್ಳುತಾಳೆ ಮೇಲೆ ಬೇಯಿಸಿದನ್ವ ಅನ್ನ (ಉಖ್ಯ G.).

ತಾಳೆ ತಾಳೆ. 2. = ತಾಲಿ 2, etc. the palmyra tree, Borassus flabelliformis Lin. (T.; M.: Corypha umbraculifera). see ಶ್ರೇತ; ದೇವ ದಾಳಿ. — ತಾಳೆ ತರು (Rsv. 2, 36). — ತಾಳೆ ಫಲ (Rsv. 6, 20). — ತಾಳೆ ಮರ. = ತಾಳೆ. (St. & Pl.; My.).

ತಾಳಿಕೆ ತಾಳಿಕೆ. unceasing, suffering (Bh. 1, 8, 34); patience; patient endurance; perseverance (J. 22, 12; My.; B. 5, 296; Te. ತಾಲಿಕೆ, ತಾಳಿಕೆ). ತಾಳಿಕೆಯುಳ್ಳವನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದರೆ ಕಾಯಿ ಸಿಕ್ಕುವದು (Prv.). see Prv. s. ತಾಳೆ 1.

ತಾಳಿಗೆ ತಾಳಿಗ. (Smd. 40). Tbh. of ತಾಲುಕ. the palate (see ಕಿಟ್ಟಾಳಿಗೆ). 2, the throat (Bh. 1, 8, 34; 1, 10, 38; 3, 23, 11).

ತಾಳಿದ ತಾಳಿದಾ. = ತಾಳಿದ, etc. boiled and seasoned vegetables. (My.).

ತಾಳಿನೆ ತಾಳಿಮೆ. = ತಾಳಿನೆ, ತಾಳೆ. patient endurance; patience; forbearance; perseverance (My.).

ತಾಳಿಸಪತ್ರೆ ತಾಳಿಸ-patre. = ಚಾಳಿಸಪತ್ರೆ, ತಾಳಿಸಪತ್ರೆ, ತಾಳಿಸಪತ್ರೆ. a kind of plant. (St. & Pl.; Mhr. ತಾಲಿಸಪತ್ರೆ, the name of a drug).

ತಾಳಿಸು ತಾಳಿಸು. to season food (My.; Te. ತಾಲಿಂಚು; T., M. ತಾಳಿ). [ಕಾಯ್ದ ಕಾವಲಿಗಳೊಳ ಪರ್ವರನಾಗಿ ತಾಳಿಸುವರುಂ Ap. 5, 85 va.]. ತಾಳಿಸಿದ ಅಡಗು (ಭರೂಟಕ Hla.). ತುಪ್ಪ ಹಾಕಿ ಎರಡು ಜಲಿ ತಾಳಿಸಿದ ಹೊಯಿಗಲವು (ಶ್ರೀರಸ q. v., Mr. 216). ಕಣ್ಣಿನಂ ತಾಳಿಸಿ ಚರೂಟವೆನಿಸಿಕ್ಕು (217). ತುಪ್ಪದಲಿ ತಾಳಿಸಿದವು ಭಕ್ಷವೆನಿಸಿಕ್ಕು (216). ಭಕ್ಷಕಲ್ಪದ್ರುಮಫಲಂಗಳನ ಆವ್ಯಯಾಮೃತದಿನ್ನ ತಾಳಿಸಿ (Bp. 8, 38). 2, to temper, to sharpen, as weapons (Bh. 6, 4, 141).

ತಾಳಿಸಪತ್ರೆ ತಾಳಿಸ-patre. = ತಾಳಿಸಪತ್ರೆ, etc. (My.).

ತಾಳು ತಾಳು. 1. = ತಾಳ. to hold, etc. (C.). P. p. ತಾಳಿ. ತಾಳಲಾಪದ ವಿರಹ ತಿಣಕಿದರೆ ಹೋದೀತೇ? — ತಾಳಿದನ ಬಾಲ್ಯಾನು (Prvs.). see Bp. 26, 41; Rsv. 13, 9; J. 2, 4; 29, 24; Dp. 172, 2; B. 3, 58; 4, 23. 120. 163. 182; 5, 22.

ತಾಳು ತಾಳು. 2. = ತಾಲು 2. confusion, etc. — ತಾಳುಂ ಕಟ್ಟುಂ. in confusion or disorder. — ತಾಳುಂ ಕಟ್ಟುಂಗಡೆ. — ಕಡೆ. to fall to the ground in a confused manner (Abh. P. 11, 119). — ತಾಳುಂ ಕಟ್ಟುನ್ಯಾಯ. — ಪೊಯ್. to beat indiscriminately or ad libitum (Abh. P. 13, 54 va.; 13, 64).

ತಾಳುಗೆ ತಾಳುಗೆ. Tbh. of ತಾಲುಕ. the palate (ತಾಲು, ಕಾಕುಡ Nr., Hla., Mr. 318); [Pb. 10, 70 va.; Ap. 22, 79]. 2, the throat (Grj. 9, 27 va.).

ತಾಳುಮೆ ತಾಳುಮೆ. = ತಾಳಿನೆ, etc. patience, etc. (My.).

ತಾಳುವಿಕೆ ತಾಳುವಿಕೆ. patient endurance, etc. (ತಾಳಿನೆ, ಸ್ಥಾಯಿ G.; My.).

ತಾಳೆ ತಾಳೆ. 1. = ತಾಳೆ 1. (B. 5, 50).

ತಾಳೆ ತಾಳೆ. 2. tallying, agreement, as of accounts, etc., correspondence, relation of different statements, stories, etc. (Mhr. ತಾಳ, ತಾಳಾ). — ತಾಳೆ ನೋಡು. to compare together (My.). — ತಾಳೆ ಬೀಡು. to agree with (My.). — ತಾಳೆ ಹಾಕು. = ತಾಳೆ ನೋಡು. (My.).

ತಾಳೆ ತಾಳೆ. 3. = ತಾಲಿ 2, etc. the palmyra tree, Borassus flabelliformis Lin. see ಶ್ರೇತ, ಹೆಣ್ಣು. — ತಾಳೆಬಿಲ್ಲ. = ತಾಳೆಬಿಲ್ಲ. (My.).

— ತಾಳೆಮರ. = ತಾಳೆ. (ತೃಣರಾಜ, ತಾಲ Si.; My.; B. 3, 47). ತಾಳೆ ಮರ ಉದ್ದವಾದವರೆ ಕೋಟಿಗೆ ಬನ್ನದ್ದೇನು? — ತಾಳೆಮರ ದೊಡ್ಡದಾದರೂ ತಾಟೆಹೂವಿಗೆ ಸರಿಯಾದೀತೇ? (Prvs.). — ತಾಳೆಯೋಲೆ. ತಾಳೆಪೋಲೆ. — ಓಲೆ. = ತಾಳೆನಾಲೆ, ತಾಡನಾಲೆ, (ತಾಲಪತ್ರೆ). a hollow cylinder of palm-leaf, gold, etc. thrust through the lobe of the ear as an ornament, especially by women whose husbands are alive (My.). — ತಾಳೆನಾಲೆ. = ತಾಡನಾಲೆ, ತಾಳೆಯೋಲೆ. (My.). — ತಾಳೆನಾಲೆ ಮರ. = ತಾಡ. the palmyra tree (Si. 166). — ತಾಳೆಹಣ್ಣು. a ripe palmyra-fruit. ತಾಳೆಹಣ್ಣು ತಾನೇ ಬಿದ್ದರೂ ಬಾಟದ ಮುಟವಗೆ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿತು (Prv.). — ತಾಳೆಹಣ್ಣು. palmyra-toddy (My.). ತಾಳೇಸಪತ್ರೆ tãḷēsa-patre. = ತಾಳೆಸಪತ್ರೆ, etc. a kind of plant. (My.). ತಾಳೆ tãḷge. Tbh. of ತಾಲುಕ. the palate, etc. (ಗಲ್ಲ Ct. I, 45). ತಾಳೆ tãḷda. = ತಾಳದ, etc. seasoned vegetables. (My.). ತಾಳ್ದು tãḷdu. = ತಾಳ 1, q. v. to hold, etc. (ಧಾರಣೆ Smd. Dh.; ಧರಿಸು Smd. 58 Cm.). ಇನಿತತಿಯಂ ತಾಳ್ದು ಈ ಕನ್ನೆಯ ನ್ನಂ (66. 128). ತಾಳ್ದಿದ ಮಣಿದೊಡವಿನ ಕೆನ್ನಳಗು ಒದವಿರೆ (Rā. 12, 42). see Cpr. 1, 137; 2, 4. 35. 50. 72; 3, 9, 60; 8, 92. ತಾಳ್ಮೆ tãḷme. = ತಾಳಮೆ, etc. patience, etc. [Tu.]. (My.; B. 2, 20; ಶಾಸ್ತ್ರ ಗುಣ, ಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಹನ, ಕ್ಷಮೆ, ಸುಧಾರಿಕೆ G.). ತಾಳ್ಮೆ ಇದ್ದ ಪುರುಷನಲ್ಲಿ ಬೀಟು ಬಿದ್ದರೆ ಬಾಟ್ಯಾನು (Prv.). ತಾಳ್ಯು tãḷyu. = ತಾಳದ, etc. seasoned vegetables. (My.). ತಾಲ್ ತãḷ. (ತಾಲು). 1. considered to be Tbh. of ತಾಲ (ತಾಳ Smd. 30). the palmyra tree, *Borassus flabelliformis* Lin. (ವೃಕ್ಷಭೇದ Smd. Dh.; ಒನ್ನದು ಮರ Smd. I; ತರು Smd. 113; ಕಲ, ಧ್ವಜದ್ವಯ, ಪತ್ರಿ Mr. 111; Te. ತಾಡು). [ನೂರ್ನಯಂ ಪೊನ್ನತಾ ಲ್ಲಿ ಸೂಲಿಪೊಳ್ ಬೀಟುನೆ ಬಿಟ್ಟಿರ್ Ph. 11, 95]. see ಕದ್ದಾಟು, ಕಿಟುಡಾಟ, ನೆಲ. — [ತಾಟಪಣ್. fruit of the palmyra tree. ಚೆನ್ನರ ಸನ್ನ ಚೆನ್ನಪೊಂಗರ ತಲೆ ತಾಟಪಣ್ ಕೆದಟುದನ್ನೆ ನಿರನ್ನರನಾಜಿ ರಂಗದೊಳ್ ಪರಿದಿರೆ Ph. 8, 106]. — ತಾಟ ಮರ. = ತಾಟ್. (ತೃಣರಾಜ, ತಾಲ Nr.). — ತಾಟುದ್ದ. — ಉದ್ದ. the height of a palmyra tree. ತಾಟುದ್ದ ಮರಂ, as high as a palmyra (Abh. P. 13, 64). — ತಾಟೀಟು ಉದ್ದ. — ಏಟುಟು ಉದ್ದ. the height of seven palmyra trees (Rām. 6, 30, 8). — [ತಾಟುರ. = ತಾಟಮರ. ನೀಟು ತಾಟುರದವೊಲಪ್ಪೊಡಲ್ Ph. 12, 7]. ತಾಲ್ ತãḷ. (ತಾಲು). 2. = ತಾರು, ತಾಲ 2, No. 3. the bar or bolt of a door (ಅಗುಟು Smd. I; Smd. 113; T., M. ತಾಲ್, ತಾಳ್; M. also ತಾಪ್ತ, ತಾಕ್ಕುಟ, ತಟುಡು; cf. ತಟು; ತಾಪಾಳ್). see ಕಯ್ಯಾಟು. ತಾಲ್ ತãḷ. 3. = ತಾಲು 1. the stem or stalk of corn, flowers, etc. (ಸೂರಣದ ದಣ್ಣು Smd. I; T., M. ತಾಳ್). ತಾಲ್ ತãḷ. 4. = ತಾಲು, ತಾಲು 2. being low; sinking; sloping, inclining (Tu. ತಾರ್ to sink, to deepen; T. ತಾಲ್, low, deep; T., M. ತಾಲ್, ತಾಲು, to be low, etc.; to slope, incline; M. ತಾಲು, sinking; see ತಟು, ತಾಗು 4). 2, the bottom (ಬುಡ Smd. 113, o.r. ಬುಡ; M. ತಾಲು). — ತಾಲ್ತು. the bottom of a tree or of a hill (My.; M. ತಾಲ್ತು, declivity; a valley). — ತಾಲ್ತಾರ. a slope; a sloping front of a house, a veranda lower than the house (T., M.; Te. ತಾನಾರ, ತಾರ್ತಾರ, ತಾರ್ತಾರ; R.). ತಾಲು tãḷu. = ತಾಲ್ 4. the bottom of a carriage (ಘಟಿ Mr. 285). — ತಾಟನಾರ. = ತಾಟಾರ. (Si. 106). 2, (ರಟ್ಟೆ, ಪ್ರತೋಲಿ, ವಿಶಿಟ, etc. Si. 106, sic!).

ತಾಲು tãḷu. 1. = ತಾಲ್ 3. a corn-stalk the ears of which are deprived of grain. ತಾಲು ಬದಿವೆ ಕಾಲು ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prv.). — ತಾಲುಕುಪ್ಪೆ. a pile of such corn-stalks (My.).

ತಾಲು tãḷu. 2. = ತಾಲ್ 4. the bottom (My.). ಕೊನ್ನೆ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನು ತಾಲು ಕಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ತಾಟಿ tãḷe. the fragrant screw-pine, *Pandanus odoratissimus* Lin. (My.; T.). see ತಟ್ಟಿ, ಕದ್ದಾಟಿ. — ತಾಟಿ ಹುನ್ನು. (ಕೇದಿಗೆ) the pandanus flower (Si. 166). — ತಾಟಿಹೂ. = ತಾಟಿಹುನ್ನು. ತಾಳೆಮರ ದೊಡ್ಡದಾದರೂ ತಾಟಿಹೂವಿಗೆ ಸರಿಯಾದೀತೇ? — ತಾಟಿಹೂ ಶಿವನಿಗೆ ಆಗದು, ಸವ್ವಿಗೆಹೂ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಆಗದು (Prvs.). see Prv. s. ತುಟು 2.

— ತಿ tī. an affix for the formation of female nouns, e. g. ಪೊಲತಿ, ನರತಿ, ಎಡತಿ (Smd. 244; cf. -ಇತಿ), ಚಲುವತಿ.

ತಿ tī. a Tbh. of ತ್ರಿ. three. (Smd. 377; Mhr.).

ತಿಕ್ಕಿ tika. = ತಿಗ. Tbh. of ತ್ರಿಕ್ಕ. the anus. (ಮೇಬಿಲೆ, ಜಘನ Nn. 118; ಗುಡು, ಅಪಾನ, ಪಾಯು Si. 208). ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದ ಬಡಗಿ ಮಕ್ಕಳ ತಿಕ್ಕಾ ಕೆತ್ತಿದ. — ತಿಕ್ಕ ಮುಖ ಒನ್ನೇ ತಿಪ್ಪಾಭಟ್ಟಿರಿಗೆ (Prvs.). see Prv. s. ಶೂಲ.

ತಿಕ್ಕಡಿ ti-kaḍi. = ತಿಕ್ಕಡಿ, ತಿಗಟಿ. a triangle, a mason's level (My.; Mhr. ತಿಕ್ಕಟೆ); a cross (My. Rom. Catholics); a cross-stick instrument used in spinning thread and ropes (My.).

ತಿಕ್ಕಿ tikka. Tbh. of ತೀಕ್ಷ್ಣ. (Smd. 346. 456). hot, pungent, harsh, etc.

ತಿಕ್ಕಡಿ tikkadi. = ತಿಕ್ಕಡಿ. (My.; Br.).

ತಿಕ್ಕಲು tikkalu. 1. the state of being confused or deranged in the mind (My.); [Tu. ತಿಕ್ಕ to be entangled]; (Te. ತಿಕ್ಕ, madness; T. ತಿಯಕ್ಕ, perturbation, confusion in the mind, etc.; M. ತಿರಕ್ಕು, thronging, pressing; precipitation; confusion; T. ತಿಯರಡಿ, ತಿಗರಡಿ = ತಿಯಕ್ಕ; ತಿಯಂಗು, to grow dejected, be perplexed or confounded = ಕಲಂಗು; ತಿಕ್ಕು, to vacillate, stagger, be at stand not knowing which way to go, be astonished or confused, be dismayed or fear; cf. ಸಿಕ್ಕು, ದಿಗಲು). — ತಿಕ್ಕ ಲಾಟಿ. — ಆಟಿ. confused behaviour (My.).

ತಿಕ್ಕಲು tikkalu. 2. stuttering (My.; T., M. ತಿಕ್ಕು, to stutter; T. ತೆಪ್ಪು, to stammer; M. ತಿಕ್ಕು, straining, pressure, throng, cf. ತಿಣುಕು; stuttering). — ತಿಕ್ಕಲು ತಿಕ್ಕಲಾಗಿ ಮಾತಾಡು. to stutter (My.).

ತಿಕ್ಕಿಸು tikkisu. to cause to rub, etc. (My.; B. 3, 64).

ತಿಕ್ಕು tikku. to rub, to scour (ಉಜ್ಜು, ಮರ್ದಿಸು G.; My.; B. 1, 15. 22; 3, 20; 4, 60. 158; 5, 294; M. ತಿಟ್ಟು, ತಿರಕ್ಕು, ತಿಕ್ಕು, to press, throng, treat harshly; cf. ತಿಗಡು 2, ತಿಗರು 1, ತೀಡು 2). 2, to treat harshly, to annoy (My.). — ತಿಕ್ಕಾಟಿ. — ಆಟಿ. = ತಿಕ್ಕಾಟಿ. (My.). — ತಿಕ್ಕಾಟಿ. — ಆಟಿ. rubbing, grinding, scouring; friction (ಘರ್ಷಣೆ G.; My.); annoying (My.).

ತಿಕ್ಕಿ tika. (sharpened; sharpening); sharp, pungent; bitter (ಕಟಿ Nn. 147); one of the six modifications of flavour (see s. ಸೌರಭಿ); pungency; bitterness; fragrance, perfume.

ತಿಕ್ಕಿಕೆ tiktaka. bitter. 2, the plant *Trichosanthes dioeca* Roxb. (ಪಡೆನಲ ಬಳ್ಳಿ G.). 3, the tree or shrub *Terminalia catappa* Lin.

ತಿಕ್ಕಿಕೆ tiktaki. N. of a plant (ಕಾಕೆ Mr. 139).

ತಿಕ್ತಶಾಕೆ tikta-śāka. bitter herbs or greens; the plant *Capparis trifoliata* Roxb.

ತಿಗೆ tiḡa. = ತಿ. Tbh. of ತ್ರಿ. anus. (Smd. 378; ಕಟ್ಟಿರ, ತ್ರಿಕಸ್ಥಾನ Hla.; ಕಟ್ಟಿರ Mr. 331; ಮೇಖಲೆ 483); a triad (Bh. 2, 13, 50). see ಇತ್ತಿಗ.

ತಿಗಟಿ tiḡaḡi. = ತಿಕ್ಕಡಿ, etc. a triangle, a mason's lever (B. 4, 110).

ತಿಗಟು tiḡaḡu. = ತಿಗಟಿ, ತಿಗಡು, ತಿಗಡೆ, ತಿಗುಡು, ತಿಗುಡೆ, ತೋಗಟು, etc. rind, bark (My. occasionally).

ತಿಗಟಿ tiḡaḡe. = ತಿಗಟು, etc. (My.).

ತಿಗಡಿ tiḡaḡi. = ತಗಡಿ. fraud (My.; H.; see ತಾರ-). — ತಗಡಿ ಬಿಗಡಿ. dupl. = ತಗಡಿ. (My.).

ತಿಗಡು tiḡaḡu. 1. = ತಿಗಟು, etc. (My.).

ತಿಗಡು tiḡaḡu. 2. = ತಿಕ್ಕು. to rub, etc. (Bh. 6, 2, 4).

ತಿಗಡುಗೆ tiḡaḡuga. a kind of tree. — ತಿಗಡುಗಮರ. (ಮಣ್ಣು ಕರ್ಪಣ, ಪತ್ರಿಣ, ನಟಿ, ಕಟ್ಟಿಂಗ, ಟುಣ್ಣುಕ, ಶ್ವೇತನಾಕ, ದೀರ್ಘ ವೃತ್ತ, etc., ಹೆಮ್ಮರ, ದೊಡ್ಡ ಮರ Si. 135).

ತಿಗಡೆ tiḡaḡe. = ತಿಗಟು, etc. (My.).

ತಿಗಡೆ tiḡaḡe. = ತಿಗುಡು, ತಿಗುಡೆ, ತಿಗಡೆ. Tbh. of ತ್ರಿಪುಟಿ (or ತ್ರಿಪುತೆ). Indian jalap (My.; ಸರ್ವಾನುಭೂತಿ, ಸರಲೆ, ತ್ರಿಪುಟಿ, ತ್ರಿಪುತೆ, ತ್ರಿಪುಣ್ಣಿ, ರೇಷನ್, ಕೆಚ್ಚನೇ ತಿಗಡೆ, ಬಿಳಿ ತಿಗಡೆ, ಭೇದಿ ಆಗುವ ಲಾಲ್ಪಿಗಡೆ; ಶ್ಯಾಮ, ಪಾಲಿನ್, ಸುಷೇಣಕೆ, ಕಾಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕರೆ ಲಾಲ್ಪಿಗಡೆ Si. 148; Te. ತಿಗಡೆ). — ತಿಗಡೆಬಳ್ಳಿ. the Indian jalap creeper, *Ipomoea turpethum* R. Br. (or *Convolvulus turpethum* Lin., St. & Pl.).

ತಿಗಣೆ tiḡane. = ತಗಣೆ, etc. a bug. (My.).

ತಿಗರಿ tiḡari. = ತಿಗುರಿ. a wheel. (My.; T. ತಿಗಿರಿ).

ತಿಗಲೆ tiḡale. = ತಿಗುಲ. a Tamil man, especially an emigrant (My.). ತಿಗಲ ತಾ ಕೆಡುತ್ತಾ ಏಲು ನೆರೇ ಕೆಡಿಸಿದ (Prv.).

ತಿಗಲೆಗಿತ್ತಿ tiḡale-gitti. = ತಿಗಲಿತಿ. (My.). ತಿಗಲಿತ್ತಿಯ ಬಾಯಿ ಕಣಕ ಬೇಡ, ಬೊಗಲುನ ನಾಯಿ ಹೊಡೆಯ ಬೇಡ (Prv.).

ತಿಗಲಿತಿ tiḡale-iti. = ತಿಗಲಿತಿ. a Tamil woman. ತಿಗಲಿತಿ ಬಾಯಿ ಕಣಕ ಬೇಡ, ಬಗುಳೇ ನಾಯಿ ಬಡಿಯ ಬೇಡ (Prv.).

ತಿಗುಡು tiḡuḡu. = ತಿಗಟು, etc. (Abh. P. 14, 17; J. 28, 44; My.; G. 264). ಮರದ ತಿಗುಡು (ತೃಕ್, ವಲ್ಕ, etc. Mr. 105).

ತಿಗುಡು tiḡuḡu. = ತಿಗಡೆ. see ಅತ್ತಿಗುಡು.

ತಿಗುಡೆ tiḡuḡe. = ತಿಗಟು, etc. (My.).

ತಿಗುಡೆ tiḡuḡe. = ತಿಗಡೆ, etc. (ಮಾಲವಿಕೆ Mr. 141). see ಕರಿಯ- ಬಿಳಿಯ-.

ತಿಗುಣ tiḡuḡa. Tbh. of ತ್ರಿಗುಣ. three times. (Smd. 376. 378).

ತಿಗುಣೆ tiḡuḡe. = ತಿಗಣೆ, etc. a bug. (My.).

ತಿಗುರಿ tiḡuri. = ತಿಗರಿ, ತಿಗುರಿ 3. a wheel, especially a potter's wheel (ಚಕ್ರ Ct. I, 64; Mr. 383. 516; T. ತಿಗಿರಿ; My.; Abh. P. 4, 107; Bp. 21, 27). ಕುಮ್ಮಾಟರ ತಿಗುರಿ (ಕುಲಾಲಚಕ್ರ Nn. 49. 83). ಕೇಲಂ ಮಾಡುವ ತಿಗುರಿಯ ಕೋಲನೆ ವೋಲ್ (Smd. 84).

ತಿಗುರು tiḡuru. 1. = ತಿಮಿರ್ 1, ತಿಗಡು 2. cf. ತಿಕ್ಕು. to rub; to annoy (Cpr. 7, 47); to rub on, as an unguent, etc., on the body (T. ತಿಮಿರ್, ತುವರ್). ತಿಗುರಿದ ಅನುಲೇಪನ (J. 16, 4). ಪಚ್ಚಿಕರ್ಪುರದ ಪುಡಿಯ ಮೆಯ್ನೆ ತಿಗುರಿದೊಡ (31, 2).

ತಿಗುರು tiḡuru. 2. = ತಿಮಿರ್ 2. an unguent, a perfume. [ವೀರ ಪಟ್ಟಿಯ ಕಟ್ಟಿ, ತಿಗುರನೆಣಿಸಿಕೊಮ್ಮೆ Bv. 701]. ತಿಗುರನಿಕ್ಕು

ವುಡು (ಉದ್ವರ್ತನ, ಉತ್ಪಾದನ Nr.). ತಿಗುರಿದ ಅರಿಸಿನ (ಕಳವಂಜರ Ct. I, 63). see Bp. 12, 11; 15, 9; Bh. 1, 13, 2; 10, 5, 41; J. 18, 29; 30, 17; ಬಾವನ್ನ-.

ತಿಗುರು tiḡuru. 3. = ತಿಗುರಿ, etc. a wheel, etc. see ಮೋಳೆ ದಿಗುರು. cf. ತಿರುಗು.

ತಿಗುಲೆ tiḡula. = ತಿಗಲ. (ದ್ರವಿಡ ಕ್ರಮ. 64; ದ್ರಾವಿಡ Mr. 382). ಕಾಲಕೊಟಿದ ವಿಷವು, ಜೇಷ್ಠ, ನಮ್ಮಿದ ಹಗೆಯು, ಹಾಲುರ ಜುಜುಜಿ, ನಸು ಗಾನ್ನಿ, ತಿಗುಲರ ಗಾಳಿ ಬೇಡ! (Sp.). ತಿಗುಲಜನ ಗೆಡಗಿನ್ನ ಬಗಲುವ ಶುನಿ ಲೇಸು, ಮುಗುಳಿಯ ಮರದ ನೆರಳಿನ್ನ ನುಂಗುವಾ ನೆಗಲು ಲೇಸು! (Sp.). Prv. 2. ನೆತ್ತಿ. — ತಿಗುಲರಾವುತ. a Tamil horseman (Bh. 6, 4, 67).

ತಿಗುಲಿತಿ tiḡula-iti. = ತಿಗಲಿತಿ. a Tamil woman. (Smd. 42 Mdb.).

ತಿಗ್ಗಾ tiḡga. = ತಿರಗಂಜೆ, ತಿರುಗಾ. — ತಿಗ್ಗಾ ಮುಗ್ಗಾ. dupl. = ತಿರುಗಾ ಮುಜುಗಾ. so that a turning and breaking takes place: in a very rough manner (My.). ತಿಗ್ಗಾ ಮುಗ್ಗಾ ಎಜೆ, ತಿಗ್ಗಾ ಮುಗ್ಗಾ ಹೀಜು (My.).

ತಿಗ್ಗಿ tiḡga. sharp, pointed; pungent; violent; hot, fiery; heat.

ತಿಗ್ಗಿಕರ tiḡga-kara. = ತಿಗ್ಗಾಂಕು. (Cpr. 2, 66).

ತಿಗ್ಗಿತೆ tiḡgate. sharpness, pungency; heat. (Cpr. 5, 71).

ತಿಗ್ಗಾಂಕು tiḡga-aṅku. hot-rayed: the sun.

ತಿಂಗ tiṅga. an abbreviation of ತಿಂಗಲ್. (My.). ಒನ್ನು ತಿಂಗ, ಎರಡು ತಿಂಗ, etc. (My.). — ತಿಂಗ ತಿಂಗಲು. rep. ತಿಂಗ ತಿಂಗಲೆ, from month to month (My.; B. 2, 41).

ತಿಂಗಲ್ tiṅgal. ತಿಂಗಲೆ. = ತಿಂಗ, ತಿಂಗಲ್. the moon; a month (ಪೆಜಿ, ಜೆನ್ನ Ct. I, 96; ಇಂಗದಿರ, ಅಮರ್ತುಗದಿರ II, 18; ಚಳಿಗದಿರ, ಸವಿಗಡಲಣುಗ, ಜೊನ್ನೊಡಲ, ತಣ್ಣದಿರ, ಜನ್ನಿರ, etc. ಕ್ರಮ. 15. 16; ಕಂಜವೈರಿ, ಮಾಸ 112; ಜನ್ನಿರ Kk. 116; C. as ತಿಂಗಲು; T., M.; [Tu. ತಿಂಗೊಳು]; Te. ನೆಲೆ; T., M. ತಿಗಲ್, to shine; light; see 3. ಜೊಪು 1). [ತಿಂಗಲೊಳಗಿನೆದಾದಂ ಸೊಗಯಿಸಿ ತೋಳುಂ...ಲಕ್ಷ್ಮಿಂ Kr. 3, 36]; ಮನುಷ್ಯರ ಒನ್ನು ತಿಂಗಲು ಪಿತ್ತಗಲ ಒನ್ನು ದಿವಸ (Hla.). ಜಿಸಲದ ತಿಂಗಲು (ಸೂತಿಮಾಸ, etc. Nr.). [ಒಮ್ಮತ್ತ ನೆಯ ತಿಂಗಲು ಮೊಡನೊಡನೆ ನೆಜೆಯ Pb. 1, 120 va.; Ap. 6, 16]. ತಿಂಗಲ ಬೆಳಕು (= ಬೆಳ್ಳಿಂಗಲ್; My.). see Cpr. 1, 59; Bp. 3, 4; J. 5, 18; 15, 44; B. 4, 222; Si. 41. 42; ಅಜುದಿಂಗಲ್, ಬೆಳು, ಬೆಳು- — ತಿಂಗಲು ದಾಟಿ ದರೂ ಮಂಗಲ ದಾಟಿಲ್ಲ. — ತಿಂಗಲು ಹೋದರೂ ಅಂಗಲ ದಾಟಿಲ್ಲ (Prvs.). — ತಿಂಗಲಂ ಸೂದಿದವ. Siva (Bp. 1, 32). — ತಿಂಗಲಣುಗ. — ಅಣುಗ. the moon's son: the planet Mercury (ಬುಧ, ಸೌಮ್ಯ, ಕ್ರಮ. 17). — ತಿಂಗಲವರೆ. — ಅವರೆ. an avara that generally bears every month (My.). — ತಿಂಗಲು ತಿಂಗಲು. = ತಿಂಗ ತಿಂಗಲು. ತಿಂಗಲು ತಿಂಗಲಿಗೆ, — ಗೂ. = ತಿಂಗ ತಿಂಗಲಿಗೆ. (B. 5, 303; Si. 244. 422). — ತಿಂಗಲುನರಿ. for a month (B. 5, 276).

ತಿಂಗಲೆ tiṅgal. = ತಿಂಗಲ್, etc. (G. 104).

ತಿಂಗಲೆಗಿ tiṅgalige. a mark made with coloured clay, etc. upon the forehead (ಜೂಳಿಯ, ನೇರ ಬೊಟ್ಟು, Kk. 27, ಕ್ರಮ. 72; ತಿಲಕ ಕ್ರಮ.).

ತಿಂಗಲು tiṅgalu. = ತಿಂಗಲ್, q. v. (C.).

ತಿಟ್ಟಿ tiṭṭa. 1. = ತಿಟ್ಟು 1. mass; quantity, number (Mr. 63).

ತಿಟ್ಟಿ tiṭṭa. 2. a sketch, etc. (T. ತಟ್ಟು, a painted galler or corridor, especially in a heathen lane; a raised seat under the veranda of a house, the wall of which is sometime

painted with figures = ಚಿತ್ರರಂಗದ. [— ತಿಟ್ಟಮಿಡು. — ಇಡು. = ತಿಟ್ಟನಿಡು. ಬರೆಯಲೆನ್ನು ಬಟ್ಟೆಗೆನಲಗೆಯಂ ತರಿಸಿ ತಿಟ್ಟಮಿಟ್ಟು ಬರೆವನ್ನೆ ಗಂ. Ap. 4, 63 va.]. — ತಿಟ್ಟನಿಡು. — ಇಡು. (Smd. 283). to delineate, to sketch, etc. (ಚಿತ್ರಪ್ರಾರಂಭ Smd. Dh.).

ತಿಟ್ಟನೆ tiṭṭane. = ತಿಟ್ಟನೆ. whirlingly, hurriedly, confusedly (ತಿಟ್ಟನೆ, ಬಟ್ಟನೆ, ಭ್ರಮಾರ್ಥ Smd. 392, o. r. ಬಟ್ಟನೆ; ಒಟ್ಟನೆ, etc. Ct. I, 15; M. ತಿಡುದಿಡೆ, hurriedly; ತಿಣ್ಣು, quickly, hurriedly). ದುರ್ವಿಮೋಹದಿಂ ತಿಟ್ಟನೆ ಬಣ್ಣ (Sāstrasāra in W. v. 1254). [ಮಾಣವೆ ಅರಳೆಯತಿಟ್ಟನೆ ತಿರುಗುವ ಗಾಣವೆತ್ತಿನೆ Bv. 578].

ತಿಟ್ಟು tiṭṭu. 1. = ತಿಟ್ಟು 1, ತಿಟ್ಟು 1, ದಿಡ್ಡ, ದಿಡ್ಡು, (ದಿಣ್ಣೆ, ದಿಣ್ಣು). rising ground, a hillock (ಉನ್ನತಭೂಮಿ Smd. Dh.; ಉನ್ನತದ ಭರಣೆ Sm. 88; My.; Tu. ದಿಡ್ಡ; Te., M. ತಿಟ್ಟು, ತಿಟ್ಟ; T. ತಿಟ್ಟು, ತಿಡರ್, ತಿಡರ್; cf. ತಿಣ್ಣೆ, ತಿಣ್ಣು, ಸೆಡೆ 1).

ತಿಟ್ಟು tiṭṭu. 2. = ತೆಗಲ್ 1. to abuse, to scold (ಭರ್ಷನ Smd. Dh.; Ti., Te.).

ತಿಟ್ಟು tiṭṭu. 3. = ತೆಗಲ್ 2. abuse, scolding (ಬಯ್ಯು Smd. II, o. r. ಬಯ್ಯು; ಬಯ್ಯು Ct. I, 47; ಗಾಳಿನಾತು, ಬಯ್ಯು Kk. 90; ಗಾಳಿನಾತು, ಬಯ್ಯು Smd. 55; ಬಯ್ಯು 88; Te., T.).

ತಿಟ್ಟೆ tiṭṭe. 1. = ತಿಟ್ಟು 1, etc. (Si. 112).

ತಿಟ್ಟೆ tiṭṭe. 2. = ಜಿಟ್ಟೆ 1, q. v. a kind of bird.

ತಿಣ tiṇa. Tbh. of ತ್ಯಣ (Smd. 353; Ss.). grass.

ತಿಣಕು tiṇaku. = ತಿಣಕು, q. v. (My.). ರಾಯರ ಹೆಣ್ಣುತಿ ಹೆತ್ತರೆ ಊರಲ್ಲೆ ತಿಣಕ ಬೇಕೋ? (Prv.).

ತಿಣೆ tiṇi. to be united or mixed together; to be crowded or closely packed; to be full or filled (ಸಂಕೀರ್ಣ Smd. Dh.; T. ತಿಣೆ, ತಿಟ್ಟ; M. ತಿಣರ್, to swell; see ತಿಟ್ಟು 1, ತಿಟ್ಟನೆ, ತಿಟ್ಟೆ, ತಿಟ್ಟು 2, ತಿಟ್ಟನೆ, ತಿಟ್ಟು, ತಿಟ್ಟು).

ತಿಣೆಕು tiṇiku. 1. = ತಿಣಕು, etc. (My.). ತಿಣೆಕಿದನು ಘನರಾಯ ರಾಮಾಯಣದ ಕವಿಗಳ ಭಾರದಲಿ (Bh. 1, 8, 11). ಕನಕನ ಕವಿತ್ವ ತಿಣೆಕಿದರೂ ಸಿಕ್ಕದು. — ತಾಳಲಾಟದ ವಿರಹ ತಿಣೆಕಿದರೆ ಹೋದೀತೇ? (Prvs.).

*ತಿಣೆಕು tiṇiku. 2. trouble, difficulty, struggle, etc. ಅನುಕು ಬಲಮುಂ ಮುತ್ತಿ ಬಳಾವರ್ತರ್ ಸುತ್ತಲುಮೇಸಾದಿ ಸಿರಿದು ತಿಣೆಕಂ ತನ್ನರ್ Ap. 14, 70.

ತಿಣುಕು tiṇuku. 1. = ತಿಣಕು, ತಿಣೆಕು. to use pressure or strain, as in childbirth or in easing nature (My.; Te. ತಿಣುಕು). 2, to press, to make violent efforts; to undergo trouble (My.). 3, to fart (ಅಪಾನವಾಯು Smd. Dh., o. r. ತಿಣುಕು). (see ತಿಟ್ಟು 2 and ತಿಟ್ಟು; T. ತಿಣುಗು, to be straitened; M. ತಿಣ್ಣು, to be thronged, tight, dense). — ತಿಣುಕಾಟ. — ಅಟಿ. trouble (My.).

*ತಿಣುಕು tiṇuku. 2. = ತಿಣೆಕು 2. ಕಾರವರ್ಗದ ನಾಡೆಯುಂ ತಿಣುಕನಾಗಿಸದೇಂ ಗಳ ಸಯ್ಯು ಪೋಕುಮೇ Pb. 2, 87.

ತಿಣ್ಣೆ tiṇṇi. 1. food (My.; Tu.; Te.; T. ತಿಣ್ಣೆ). ಬಹಳ ತಿಣ್ಣೆ ತಿಟ್ಟುವವನು (ಭಕ್ಷಕ, ಫುಡ್ಡರ, ಅಡ್ಡರ Si. 358). ತಿಣ್ಣೆ ಹೆಚ್ಚು ತಿರುಮು ತೂರಿಗೆ ಹೋದರೆ ತಿರುಪಟ್ಟ ಕೆಯ್ಗೆ ಬನ್ನು (Prv.). see ದೆವ್ವ, ದೆವ್ವಿಣ್ಣೆ. — ತಿಣ್ಣೆಕೋರ. a glutton (My.). — ತಿಣ್ಣೆಪೋತ. = ತಿಣ್ಣೆ ಹೋತ. (My.). — ತಿಣ್ಣೆಬಾಕ. = ತಿಣ್ಣೆಕೋರ. (My.). — ತಿಣ್ಣೆ ಬಾಕಳು.

a female glutton (My.). — ತಿಣ್ಣೆಹೋಕ. = ತಿಣ್ಣೆಕೋರ. (My.). — ತಿಣ್ಣೆಹೋತ. = ತಿಣ್ಣೆಹೋಕ. (My.). — ತಿಣ್ಣೆಹೋತತನ. gluttony (My.).

ತಿಣ್ಣೆ tiṇṇi. 2. = ತಿಣ್ಣೆ 2, etc. itching; the itch (ಕಣ್ಣು, ಕಣ್ಣಾಯ, ತಿಮಿರ G.; S. Mhr.).

ತಿಣ್ಣೆಗಾತಿ tiṇṇi-gāti. a female glutton (My.).

ತಿಣ್ಣೆಗಾಣ tiṇṇi-gāṇa. a male glutton (My.).

ತಿಣ್ಣೆ tiṇṇa. thickness, stoutness; greatness; weight, gravity; excess (ಸಿರಿದು Ct. I, 107; ಭಾರ II, 31; ದೊಡ್ಡತು, ಭಾರ Kk. 63; ಕೆವ. 3, 14; J. 16, 17; 30, 35; [Tu. ದಿಣ್ಣೆ heaviness]; T., M. ತಿಣ್ಣೆ, ತಿಣ್ಣೆ; T. ತಿಣ್ಣೆ, to be stout, strong; cf. ತಿಣ್ಣೆ, etc.). — ತಿಣ್ಣೆಂ. excessively [ತೊಡೆಯ ಬಿಣ್ಣು ಪದಾನ್ವಯರುಹಕ್ಕೆ ತಿಣ್ಣೆಂ Pb. 3, 46; Ap. 5, 51]; (Abh. P. 9, 42; 13, 122 va.; 14, 173). — ತಿಣ್ಣೆಗೊಮ್ಮು. — ಕೊಮ್ಮು. a large branch (Grj. 1, 131 va.). — ತಿಣ್ಣೆಮಾಗು. — ಅಗು. to become large or great; to become excessive, etc. (Abh. P. 9, 32; 11, 178; 13, 54 va.; J. 34, 2). ಕೊಮ್ಮುಟುವಿದ ಮರದಿನ್ನೆ ಅಗ್ಗಲಂ ತಿಣ್ಣೆಮ್ ಅದಂ (Smd. 289). — ತಿಣ್ಣೆಮೋಲೆ. a large, full breast (J. 8, 18; 16, 3; 18, 34).

ತಿಣ್ಣು tiṇṇu. = ತಿಣ್ಣೆ. [ಇಳಾವಧು ತನ್ನ ತಿಣ್ಣುಂ... ಬಿಸುಟೊಡಂ Pb. 1, 83]. ಪರಪೆ ಕೇಕಿಗಳ ತಾಣ್ಣವಮಂ ನುಣ್ಣರದ ತಿಣ್ಣು ಘನಘೋಷಗಘೀರಂ (Kāvy. 1, 1b, 43; Smd. 83, where o. r. ಬಿಣ್ಣು).

ತಿತವು titavu. a sieve, a cribble.

ತಿತಿ titi. 1. Tbh. of ಸ್ಥಿತಿ (My.; Bp. 7, 13). standing, etc.

ತಿತಿ titi. 2. Tbh. of ತಿಥಿ.

ತಿತಿಕ್ಕು titikku. patient, enduring patiently.

ತಿತಿಕ್ಕೆ titikke. forbearance, patience, resignation.

ತಿತ್ತಣ tiṭṭana. = ತಿತ್ತಣ, q. v.

ತಿತ್ತಿ titi. = ತಿಡಿ. Tbh. of ದೃತಿ. a leather bag; a bag in general; a pair of bellows. (My.; Te.; Rāghc. 17, 67). ಸಮ್ಮದ ತಿತ್ತಿ (ಮೊಟ್ಟೆ Sm. 89).

ತಿತ್ತಿಣ titi-ṭiṇa. the sound of a lute (ವೀಣೆಯ ಧ್ವನಿ Mr. 81, o. r. ತಿತ್ತಣ; T. ತಿಣ್ಣೆನ್, to vibrate, said of the sound of the string of any musical instrument).

ತಿತ್ತಿರಿ titiṭṭi. 1. the francoline partridge. — ತಿತ್ತಿರಿವಕ್ಕಿ. — ಪಕ್ಕಿ. (ತಿತ್ತಿರಿ Nr.).

ತಿತ್ತಿರಿ titiṭṭi. 2. = ತುತಾರಿ, etc. a long trumpet. (Rām. 3, 6, 3).

ತಿಥಿ titi. = ತಿತಿ 2. a lunar day, the thirtieth part of a whole lunation. ನಾಡಿ ಆಟುವತ್ತಾ ಗಲ್ ಒನ್ನು ತಿಥಿ ಅಕ್ಕು (Mr. 68). 2, an annual ceremony at which Brāhmanas present offerings to the manes or deceased ancestors (My.).

ತಿಥಿಪ್ರಸ್ತ titi-prasta. = ತಿಥಿ No. 2. (My.; Si. 244).

ತಿಡಿ tidi. = ತಿತ್ತಿ. Tbh. of ದೃತಿ. a pair of bellows [Tu.]; (ಭಸ್ತೆ, ಚರ್ಮ ಪ್ರಸೇವಿಕೆ Nr., Si. 345; ದೃತಿ, ಚರ್ಮಪ್ರಸೇವಕ Hla., Mr. 453; C.). ತಿದಿಯೊಡು (My.; B. 4, 157), ತಿದಿಯೊತ್ತು (My.). 2, skin, hide [ತನ್ನ ಸಹಜ ಕವಚಮಂ ನೆತ್ತರ್ ಪನಪನ ಪರಿಯೆ ತಿದಿಯುಗಿನನ್ನು ಗಿದು ಕೊಟ್ಟೊಡೆ Pb. 1, 102 va.; Ap. 5, 85 va.]; (Bp. 57, 25). see Prv. s. ಬೋಧನೆ.

ತಿದ್ಧಿಕೆ tiddike. correction, etc. (My.).

ತಿದ್ಧಿಸು tiddisu. = ತಿದ್ಧಿಸು. to cause to correct, train, etc. (My.).

ತಿದ್ಧಿ tiddu. 1. = ತಿರ್ಮ 1. to make straight or right; to correct, to rectify mistakes, to mend; to improve; to reform; to train, to break in (C.; Tu. ತಿರ್ಮ; Te. ತಿರ್ಮ; T. ತಿರು, ತಿರುತ್ತ; M. ತಿರುತ್ತ). ಸರ್ವರ ವಿಚಾರವಂ ತಿರ್ಮವಂ (ಕಾರಣಕ, ಪರಿಶ್ಲೇಷ Mr. 244). ತಿರ್ಮಲೆನ್ನು ನೋಗದ ಕೆಲವಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹೋರಿ (ಯುಗಪಾರ್ಶ್ವ, ಪೃಷ್ಠವಾಚ); ತಿರ್ಮಲಾದ ಹೋರಿ (ದಮ್ಮ, ವತ್ಸರ Nr.). see J. 18, 49; 30, 28. 29. 50; Dp. 148, 2. 6; B. 4, 209; 5, 195. 196. 198. 276; Si. 275. 319. 2, to settle or pay, to discharge a debt (Bp. 42, 13; Te., T.).

ತಿದ್ಧಿ tiddu. 2. = ತಿರ್ಮ 2. making straight, etc. — ತಿರ್ಮ ಪಡಿ. = ತಿರ್ಮಪಾಟಿ. (My.). — ತಿರ್ಮಪಾಟಿ. a corrected, reformed, etc. state or condition (My.). — ತಿರ್ಮಪಾಟು. = ತಿರ್ಮಪಾಟಿ. (My.; B. 4, 140).

ತಿದ್ಧಿವಿಕೆ tidduvike. correcting, improving, etc. (B. 4, 209; My.).

ತಿನೆ tin. 1. = ತಿನ್ನು, ತಿನ್ನು, ತಿನ್ನು 1. to eat, especially such things in the eating of which the teeth have to be used for biting, as flesh (Bp. 48, 13; Si. 358. 416. 461; Rśv. 5, 119; Abh. P. 13, 66; C. as ತಿನ್ನು), bread, cakes (C. as ತಿನ್ನು; Jñs. 22, 30), fruits (C. as ತಿನ್ನು), grass (Si. 165; C. as ತಿನ್ನು), etc., and occasionally, in abusing, also rice (Bh. 1, 10, 30 and Prv. s. ತಿರಿಕೆ; ಪಾದನ Smd. Dh.; Tu.; T.; M. ತಿನ್ನು; Te. ತಿನ್ನು). P. p. ತಿನ್ನು (C. of ತಿನ್ನು); [Ap. 3, 34va.]. part. neg. ತಿನ್ನದೆ (Smd. 82); present or future relative participle ತಿನ್ನು (27. 275). ತಿನಲ್ ಕೊನ್ನಂ (86, ೦. r. ಕೊನ್ನಂ). ನೀನುಮ್ ಆನುಂ ತಿನ್ನುಂ! (275). ಮಾಂಸವ ತಿನ್ನುವ (ಅಮಿಷಾತಿ Nr.). ಆದಗು ದಿನ್ನುನು (ಶಾಪಲ Hlā.). ಇಲಿಯ ತಿನಲ್ ಅನುಗಯ್ ಬೆಕ್ಕು (ಮಣ್ಣಿಲಿ, ಪಾದಕ Mr. 164). ಹೆಣ್ ಅರಿಕ್ಕಿದುದಂ ತಿನ್ನುವಂ (ಪರಾನ್ನ etc.); ಅಹಗನ್ ಓರನ್ನೆ ತಿನ್ನುವಂ (ಶಾಪಲ Mr. 231); ಎಲ್ಲವಂ ತಿನ್ನುವಂ (ಸರ್ವ ಭಕ್ಷಕ 234). ಮಾಂಸವ ತಿನ್ನುವನು (ಮಾಂಸಜೀವಿ Nn. 92). ನಮ್ಮಿಯ ತಿನ್ನುವಂ (ಬೊನ್ನಕ್ಕ, etc. Kk. 36; Sm. 46). 2, to suffer or undergo, as blows, etc. (C. as ತಿನ್ನು; Te.; see ಪೆಟ್ಟು ತಿನ್ನು). 3, to take, to receive, as bribes (C. as ತಿನ್ನು).

ತಿನೆ tin. 2. = ತಿನಿಸು 2, etc. ತಿಂಗೆ (Cpr. 5, 64 va.).

***ತಿನವು tinavu.** food.

ತಿನಸೆ tinasa. = ತಿನಿಸು 1, ತಿನಿಸು 1. food — ತಿನಸಗೂಳಿ. a glutton (B. 3, 40; 5, 28).

ತಿನಸು tinasu. 1. = ತಿನಸ, etc. (My.). — ತಿನಸುಗೂಳಿ. = ತಿನಸ. (B. 5, 255). — ತಿನಸುಬಕ್ಕ. = ತಿನಿಸುಬಕ್ಕ. a glutton (ಅದ್ದರ G.).

ತಿನಸು tinasu. 2. = ತಿನೆ 2, ತಿನಿಸು 2, ತಿನೆ, ತಿನಿಸು. irritation in the skin, itching; the itch (ಕಣ್ಣಾತಿ, ವಿರ್ಜು, etc. Hlā.; Cpr. 6, 28 va.; My.; T. ತಿನವು; Te. ತಿನವು; ೮. ತಿಣ್ಣೆ 2, ತಿನ್ನರ, etc.); irritability (B. 5, 32).

ತಿನಸು tinasu. 3. = ತಿನಿಸು 3, ತಿನಿಸು. to cause to eat, to make eat, to feed, etc. (My.).

ತಿನಾಳಿ tināḷi. = ತಿನಾಳಿ. a glutton.

ತಿನಿ tini. = ತಿನ್ನು. eating; an eater. (M. ತಿನ್ನು). see ಪಿಪ್ಪಿ.

ತಿನಿಕೆ tinike. the plant *Holcus sorghum* (Sk.). see ಕಲಿಕೆ.

ತಿನಿತ tinisa. the tree *Dalbergia oujeincensis* Roxb.

ತಿನಿಸು tinisu. 1. = ತಿನಸ, etc. (My.). ಕಾಲು ಮುನ್ನಾದ ತಿನಿಸು (ವಿನಧ G.). — ತಿನಿಸುಬಕ್ಕ. = ತಿನಸುಬಕ್ಕ. (B. 3, 85).

ತಿನಿಸು tinisu. 2. = ತಿನಿಸು 2, etc. (My.).

ತಿನಿಸು tinisu. 3. = ತಿನಿಸು 3, etc. (My.; B. 3, 17). ತಿನಿಸುಜೆಸು ವದು (B. 5, 283).

ತಿನಿಹು tinihu. food. (Bh. 10, 3, 13).

ತಿನು tinu. = ತಿನೆ 1, etc. to eat, etc. (My.). P. p. ತಿನ್ನ. ತಿನಲಿ! (J. 26, 64).

ತಿನುಹಿ tinuhi. an eater. see ಹೆಣ್ತಿನುಹಿ.

ತಿನ್ನಿ ತಿನ್ನಿ. = ತಿನ್ನಿ. the tamarind tree, *Tamarindus indica*.

ತಿನ್ನಿ ದೀಕೆ tinṇiḍika. = ತಿನ್ನಿ, ತಿನ್ನಿ ದೀಕೆ. 2, a sour sauce, especially one made of the fruit of the tamarind tree.

ತಿನ್ನಿಣೆ tinṇiṇi. (fr. ತಿಣೆ). a mass, a crowd, a multitude, a row (ಗೊನ್ನಣೆ, ಭಟ್ಟು, ತಮ್ಮಲ್, ತರಳ್, ತಣ್ಣ, ಸನ್ನೆ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Sm. 54; Kk. 17). [ರವಿಕರಣಾಳಿಗಳ್ ಧ್ವಜ ಪಟಾಳಿಯ ತಿನ್ನಿಣೆ ಯನ್ನಮುರ್ಜಲಾಪವೆ Ph. 10, 30; Ap. 11, 63; Bv. 367]. see Smd. 235; Cpr. 7, 81 va.; Grj. 10, 79 va.; Bp. 35, 56; 37, 27; Rām. 1, 13, 9; J. 3, 25.

ತಿನ್ನಿಣಸು tinṇiṇisu. to be crowded, etc. (Grj. 2, 102; J. 33, 20).

***ತಿನ್ನಿಣೆ tinṇiṇi.** = ತಿನ್ನಿ. ಪುಣ್ಣ ತಿನ್ನಿಣೆಗಳನ್ನಗುರ್ವವೆರಸಾದಿ ಮುಪ್ಪಿನೆರಡಾನೆಯಟ್ಟಿಗಳ್ Ph. 10, 96.

ತಿನ್ನಿಣೆ tinṇiṇi. = ತಿನ್ನಿ. the tamarind tree. (My. Amara).

ತಿನ್ನಿಣಿಕೆ tinṇiṇika. = ತಿನ್ನಿ ದೀಕೆ No. 1. (ಚಿಂಚಿ; ಅಪ್ಪ, ಪುಣೆ Mr. 125; Bp. 19, 66).

ತಿನ್ನು tintu. = ತಿನ್ನುತು. third person singular imperfect (C.). ಹಾಗದ ಕೋಟಾ ಮುಪ್ಪಾಗದ ಮೇವು ತಿನ್ನು. — ಎತ್ತನ್ನು ಹುಲಿ ತಿನ್ನು, ಸಬರ ಮುರಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದಲು ತಿನ್ನು. — ಕಾಲ ಕೆಟ್ಟಿತು, ಕಾಗೆ ರಾಗೀ ತಿನ್ನು (Prvs.).

ತಿನ್ನು tinḍu. P. p. of ತಿನೆ 1, etc. (C.).

ತಿನ್ನುಕೆ tinḍuka. the tree *Diospyros embryopteris* Pers.

ತಿನ್ನುಕೆ tinḍukl. the tree *Diospyros embryopteris* Pers.; its resinous fruit.

ತಿನ್ನ tinna. that which in eating is left; oris (ಎಂಜಲ್, ಎವಳ್ಳಿ, ಪತ್ತಳೆ ಕೊ.).

ತಿನ್ನಾಳಿ tinṇāḷi. = ತಿನಾಳಿ. a glutton (My.).

ತಿನ್ನಿ tinṇi. = ತಿನಿ. an eater, etc. see ತುಡು.

ತಿನ್ನಿಸು tinṇisu. = ತಿನಿಸು 3, etc. to cause to eat, etc. (C.; B. 3, 86).

ತಿನ್ನು tinṇu. = ತಿನೆ 1, etc. to eat, etc. (C.). P. p. ತಿನ್ನು; ಮೊಣ್ಣನ ಕೊನ್ನವರಿಲ್ಲ, ನಾಯಿಯ ತಿನ್ನವರಿಲ್ಲ. — ಹನುಮನ್ನರಾಯ ಹಗ್ಗ ತಿನ್ನರ ಪೂಜಾರಯ್ಯ ಸಣ್ಣ ಸಾವಿಗೆ ಬಯಸಿದನನ್ನೆ. — ಹುರುಳಿ ತಿನ್ನುವವನಿಗೆ ಕಣ್ಣಿ ಹಿಡಿಯುವವರು ಮೂಟಾ ಮುನ್ನಿ. — ತಿನ್ನವಣ್ಣ ತಿನ್ನಿ ಹೆಚ್ಚು, ಮಿನ್ನವನ ಕೊಟಿ ಹೆಚ್ಚು. — ತಿನ್ನು ಸೊಕ್ಕಿದ ಸನ್ಯಾಸಿ ಮರೆ ಸುಟ್ಟಿ (Prvs.). [2, to bite, ಹಾವು ತಿನ್ನವರ ನುಡಿಸಬಹುದು Bv. 132].

ತಿಪ್ಪರ tipura. Tbh. of ತ್ರಿಪುರ (C. Bp. 42 sum.).

ತಿಪ್ಪರಾನ್ತಕೆ tipura-antaka. Tbh. of ತ್ರಿಪುರಾನ್ತಕೆ (Smd. 376). Siva.

ತಿಪ್ಪರಾರಿ tipura-ari. Tbh. of ತ್ರಿಪುರಾರಿ. (My.). Siva.

ತಿಪ್ಪೆ tippa. (fr. ತಿಪ್ಪೆ). a man of the dung-hill: N. (My.). see Prv. s. ತಿಪ್ಪೆ. — ತಿಪ್ಪೆಯ್ಕ. — ಅಯ್ಯ, N. ತಪ್ಪಾವತುಗಾಣ

ತಪ್ಪಿದರೆ ತಪ್ಪಯ್ಯಗೇನು ಕೋಪ? — ತಪ್ಪಯ್ಯಗೆ ಸೂಜಿ ಮೇಲು, ಕಳ್ಳಗೆ ಬಾಯಿ ಮೇಲು (Prvs.). — ತಪ್ಪಾ ಭಟ್ಟ. N. ತಕ ಮುಖ ಒನ್ನೇ ತಪ್ಪಾ ಭಟ್ಟಿಗೆ (Prv.).

ತಿಪ್ಪಲಿ tippalli. piper longum Lin. (Sk. ಪಿಪ್ಪಲಿ; My.; T.).

ತಿಪ್ಪುಲ್ tippu. = ತುಪ್ಪುಲ್, etc. (Smd. 48). a bird's wing or feather (ಪಕ್ಕಿಯ ಗಜು Smd. I; ಗಜು Smd. II, Sm. 30; ಗಜು Kk. 84, o. r. ತುಪ್ಪುಲ್).

ತಿಪ್ಪೆ tippe. = ತಿಟ್ಟು 1. a heap, a hillock (My.; T. ತಿಟ್ಟು); a dung-hill (My.; Te.; B. 3, 48). ತಿಪ್ಪೇ ಮೇಲಣ ಅಜಾನೆಯಾ ದರೂ ಕಾಲಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಬಿರುದು. — ತಿಪ್ಪೇ ಮೇಲಣ ದೀಪ ಉಪರಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬನ್ನೇತೋ? — ತಿಪ್ಪೇ ಮೇಲೆ ಕುಣ್ಣುವನಗೆ ತಕ್ಕ ಯಾತಕ? — ತಿಪ್ಪೇ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿ, ಉಪರಿಗೇ ಕನಸು ಕಣ್ಣು ಹಾಗೆ. — ತಿಪ್ಪೇ ಮೇಲೆ ಯೇ ಮುಪ್ಪಾದ ಕುಮ್ಮುಟ ತಿಪ್ಪ (Prvs.).

ತಿಬ್ಬ tibba. Tbh. of ತೀವ್ರ. strong, etc. [ಉಜ್ಜಳ ಯತೋಧಿಕನೀತನೆ ತಿಬ್ಬಮೆನ್ನಲಸಿ ಪೇಜ್ಜವಧಾರಣ ದೋಷಮಂ Kr. I, 139]; (Smd. 345; II; Kk. 85; Ct. I, 65; II, 104; ತೀವ್ರ Sm. 61; ಕೆವ. 4, 40).

ತಿಬ್ಬಳಿ tibballi. = ತಿಳವಳಿಕೆ. understanding, intellect, knowledge (My.).

ತಿಬ್ಬಿ tibbi. = ಬಿಬ್ಬಿ. a manner of stitching (My.; Mhr., H. ಬೀಪ).

ತಿಬ್ಬು tibbu. = ತಿರಿ 4, ತಿರು 1, ತಿರುವು 2, ತಿರ್ಪು, ತಿರ್ಬು. the string of a bow (ತಿರು, ಬಿಲ್ಲ ನಾರಿ Ss.).

ತಿಮ್- tim. = ತಿನ್ 2, etc. itching, etc. — ತಮ್ಮನೆ. to rub an itching (Cpr. 5, 63; 8, 69; V. 40, 44).

ತಿಮರ timara. = ತಿನ್ 2, ತಿನ್ಸು 2, etc., ತಿಮ್-, ತಿಮರು, ತಿಮಿರ, ತಿಮಿರು 2, ತೀಟಿ 2, ತೀಟಿ, ತೀಣ್ಣೆ, ತೆವಲು, ತೆವುಲು. irritation in the skin, itching (My.); the itch. (Te. ತಿಮಿರಿ).

ತಿಮರು timaru. = ತಿಮರ, etc. (My.). ತಿಮರು ತುಜುಸಿದರೆ ಅರಸಿನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ತಿಮಿ timi. = ತಿವಿ 1. to strike with the fist, etc. (My.).

ತಿಮಿ timi. a fish in general. 2, a fabulous fish of an enormous size. ತಿಮಿಂಗಿಲ timi-gilla. swallowing even the timi: a large fish. ತಿಮಿಂಗಿಲಾದಿಗಳ ಅದು ಒನ್ನಕ್ಕೊನ್ನ ಪಿರಿದಪ್ಪ ಮಿನ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 410).

ತಿಮಿಂಗಿಲಿಲ timihgilla-gilla. a large fabulous fish.

ತಿಮಿತ timita. Tbh. of ಸ್ತಿಮಿತ (Smd. 358; Cpr. 7, 151). still, motionless, etc.

ತಿಮಿರ್ timir. 1. = ತಿಗುರು 1, ತಿಮಿರು 1, (ತೆಮರ್ 2). to rub and clean the skin [ಯಕ್ಷ ಕರ್ಧಮದ ಕೆಯ್ಯಟ್ಟಿಯೊಳ್ ಕೆಯ್ಯಂ ತಿಮಿರ್ ತಮ್ಮಲಮಂ ಕೊಣ್ಣು Pb. 3, 79 va.]; (ತೃಜ್ಜಲವಿಸರ್ಜನ Smd. Dh.). ತಿಮಿರ್ (Smd. 49). [T. to smear as sandal paste].

ತಿಮಿರ್ timir. 2. = ತಿವಿರ್ (Smd. 128), ತಿಗುರು 2. a perfume, etc. ತಿಮಿರ್ (Smd. 52). see ಪಚ್ಚಿದಿಮಿರ್.

ತಿಮಿರ timira. = ತಿಮರ, etc. (Rév. 11, 32; My.).

ತಿಮಿರ timira. darkness (ಕಪ್ಪಲೆ, ಮರ್ವ Sm. 16; ಕತ್ತಲೆ Nn. 12). 2, a morbid affection of the eye (Bp. 18, 66). 3, the quality of darkness or ignorance (ಗುಣ 12). 4, the three qualities of everything in creation (ಸತ್ವರಜಸ್ಸು 12). 5, sorrow (ಶೋಕ, ಅಕ್ಕ 12). 6, Rāhu (ರಾಹು 12). 7, a stupid man (ಮೂಢ 12). 8, bad fraud (ದುಕ್ಕೃತ್ರಿಮ 12).

ತಿಮಿರರಿಪು timira-ripu. the sun.

ತಿಮಿರವೈರಿ timira-valri. = ತಿಮಿರರಿಪು. (My.).

ತಿಮಿರು timiru. 1. = ತಿಮಿರ್ 1. ತಿಮಿರುತ್ತುಡು (ಉದ್ವರ್ತನ, ಉತ್ಪಾದನ Hla.).

ತಿಮಿರು timiru. 2. = ತಿಮರ, etc. (My.). ಮೆಯ್ಯ ತಿಮಿರು (ಕಣ್ಣು, ಬರ್ಜು Mr. 384). [2, pride, arrogance T.].

ತಿಮುರು timuru. = ತಿಗುರು 1, ತಿಮಿರು 1, ತಿವುರು. (Dp. 116, 10, 12. 13. 15. 17. 19. 22. 24. 25. 27. 32).

*ತಿಮುಲು timula. — ತಿಮುಲನಾಡ್. Tamil land? ತಿಮುಲ ನಾಡ್ ಪೋದ ಮುನಿ ಸಮುದಾಯಮೆಲ್ಲಂ ಪನ್ನೆರದುಂ ವರುಷಮ್ಪರಿಗೆ ಸುಖದೊಳಿರ್ದು V. 90, 14.

ತಿಮ್ಮ timba. 1. see s. ತಿನ್ 1.

ತಿಮ್ಮ timba. 2. fullness. cf. ತುಮ್ಮ. ತಿಮ್ಮಂ, excessively (V. 36, 16).

*ತಿಮ್ಮಡ timbaḍa. cooked eatables. ಎಲ್ಲಾ ಕುಮಾರರ್ಕ್ಕಳ್ಳಂ ತಾಯ್ತನ್ನೆಯಜ್ಜರ್ಕ್ಕ ಮನೆಯಿನ್ದಂ ಪೂಸಲುಮುಡಲುಂ ತುಡಲುಂ ಪೂವುಂ ತಮ್ಮಲಮುಂ ತಿಮ್ಮಡಂಗಳುಂ ಬನ್ನವು V. 116, 20. T. ತಿಮ್ಮಣಂ; Te. ತಿನ್ನುಣಿ ಮು.

ತಿಮ್ಮ timbu. 1. = ತಿನ್ 1, etc., in the present and future (C.). ತಿಮ್ಮುತ್ತದ (My.). ತಿಮ್ಮುವಣ, ತಿಮ್ಮೋಣ (My.). ಅನೆ ತಿಮ್ಮೋದು ಸೊಪ್ಪು, ಇಜುವೆ ತಿಮ್ಮೋದು ಸಕ್ಕರೆ. — ಕದಾ ತಿಮ್ಮುವನಿಗೆ ಹಪ್ಪಳ ಈಡೇ? — ಕದ್ದ ತಿಮ್ಮುವದಕ್ಕಿನ್ನಾ ಬೇಡಿ ತಿಮ್ಮುವದು ಲೇಸು. — ತಜಗು ತಿಮ್ಮುವದೇ ಪರಮಸುಖ (Prvs.). ತಿಮ್ಮುಮ್ಮೋ ವಿಷಯ (B. 5, 133); ತಿಮ್ಮುಮ್ಮುವದು (205); ತಿಮ್ಮುಮ್ಮುವ ನೇಮ (215). ತಿಮ್ಮುವ (B. 3, 30; 4, 41).

ತಿಮ್ಮ timbu. 2. to fill (v. i., ಪೂರಣ Smd. Dh.; Cpr. 3, 44; 6, 64 va.; 6, 70. 73. 90; 8, 4 va. & 44 va.). [ನಿಜರಜತರಥಮ್ಗುರ್ವು ವರೆಯಂ ತಿಮ್ಮ ಕಳಶಭೃಜಂ ಮಿಳಿದ್ವಮ್ಪರಮಂ ಬಳಸೆ ನಿನ್ನನಾತಂ ದೋಣಂ Pb. 10, 54]; to fill (v. i., 8, 39). (see ತಿಣಿ, ತೀರ್, ತೀವ್ರ, ತೆಮಳ್ಳು).

ತಿಮ್ಮುವಿಕೆ timbuvike. eating (My.).

ತಿಮ್ಮ timma. a monkey; N. (My.; B. 4, 45; Te., T.: a monkey). ತಮ್ಮಕ್ಕ. — ಅಕ್ಕ. N. (My.). see Prv. s. ನಮ್-. — ತಮ್ಮಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. N., also of Viṣṇu's idol at Tirupati (My.); see ವರಾಹ-, and Prv. s. ತಿರಿ 3 & ತಿವಿ 2. — ತಿಮ್ಮರಸಿ. — ಅರಸಿ. N. of Viṣṇu's wife; N. of other females (My.). — ತಿಮ್ಮರಾಯ. N. (B. 2, 10).

ತಿರ tira. = ತಿರಿ 3, ತಿರು 2. an abbreviated P. p. of ತಿರುಗು, in ತಿರ ತಿರುಗು (My.). ತಿರ ತಿರಿಗೆ ನೋಡುತ್ತ ಓಡ ಹತ್ತಿದನು (B. 5, 130).

ತಿರ tira. 1. = ತಿರಿ, ತಿರು, etc. Tbh. of ಶ್ರೀ. — ತಿರಗೋಣ್ಣೆ. (= ಶ್ರೀ ಬಸವ). — ತಿರಗೋಣ್ಣೆ ವಜಯಿಗೆಯ. — ಪಜಯಿಗೆಯ. Siva (Kk. 4, o. r. ತಿರ-).

ತಿರ tira. 2. Tbh. of ಸ್ಥಿರ. firm [ಅದೇಂ ತಿರಪೋ ಪೂಜಿಸಿದ ಮುಷ್ಟಿ ಭೂಂತ್ರವನಾ Pb. 11, 141]; (My.; Te., T.).

ತಿರಕ tiraka. = ತಿರುಕ. one who wanders about; a beggar (My.).

ತಿರಕ tiraka. = ತಿಲಕ. a round mark made on the forehead. (Bh. 4, 3, 59).

ತಿರಕಿ tiraki. = ತಿರುಕಿ. a female beggar (My.).

ತಿರಗಂಚಿ tiragañci. = ತಿಗ್ಗಾ. — ತಿರಗಂಚಿ ಮುಜಗಂಚಿ. dupl. = ತಿಗ್ಗಾ ಮುಗ್ಗಾ. (My.).

ತಿರಗಣೆ tiragani. = ತಿರಗಣೆ, ತಿರುಗಣೆ, ತಿರುಗಣೆ, ತಿರುಗಣೆ.
turning; that which turns; a wheel for raising water,
a windlass, a roller (My.; ನೇಮಿ, ತ್ರಿಕೆ Si. 90); a screw
— ತಿರಗಣೆಮಡವು. = ತಿರುಗಣೆಮಡವು. ತಿರುಗಣೆ. a whirlpool (ಅ
ವರ್ತ Cb.; ಚಕ್ರ, ಸುಲು G.).

ತಿರಗಣೆ tiragane. = ತಿರಗಣೆ, etc. a screw, etc.

ತಿರಗಿಸು tiragisu. = ತಿರಗಿಸು q. v., ತಿರುಗಿಸು. to turn, etc.
(My.).

ತಿರಗು tiragu. = ತಿರುಗು q. v., ತಿರುಗು. to turn (v. i.), etc.
(My.; B. 4, 45: 5, 322; Si. 292). ತಿರುಗುವಣ್ಣ (ಜಂಗಮ Cb.). — ತಿರ
ಗಾಡು. — ಅಡು. = ತಿರಗಾಡು. to walk about, etc. (ಚರಿಸು Cb.).

ತಿರಪೆ tirapa. = ತಿರಪೆ, ತಿರು 1, ತಿರುಪ, ತಿರುಪೆ. wandering
about (for alms); begging; anything received by
begging, alms (My.; Te. ತಿರಪೆ).

ತಿರಪೆ tirape. = ತಿರಪ, etc. (My.).

ತಿರವು tiravu. 1. = ತಿರುವು 2, etc. to turn round, etc.
(My.).

ತಿರವು tiravu. 2. = ತಿರುವು 2. the turn or bend of a
road (My.).

ತಿರಶ್ಚಿ, tirasel. a female that goes horizontally, the female of an
animal.

ತಿರಸ್ ತಿರಾ. transversely, crookedly, obliquely, awry. 2, aside,
apart from; indirectly, secretly, covertly.

ತಿರಸ್ಕರ ತಿರಾ-kara. putting or leaving on one side; setting aside;
passing by; surpassing, excelling. (Bp. 59, 31).

ತಿರಸ್ಕರಣ ತಿರಾ-karapa. = ತಿರಸ್ಕಾರ. (Grj. 6, 37).

ತಿರಸ್ಕರಿಣೆ ತಿರಾ-karipi. o curtain, a veil.

ತಿರಸ್ಕರಿಸು ತಿರಾ-karisu. to put aside, to disrespect, to disdain, to
contempt, to scorn (J. 5, 33; 12, 15; My.; B. 5, 95, 217). ತಿರ
ಸ್ಕರಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿದ್ದು (ಧಿಕ್ಕುತ G.).

ತಿರಸ್ಕರಿಸುವಿಕೆ ತಿರಾ-karisivike. (ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾನ, etc. Si. 398).

ತಿರಸ್ಕಾರ ತಿರಾ-kāra. setting aside; disregard, disdain, disgrace,
reproach, censure, abuse (ಒಬ್ಬರ ಜಟವು Nn. 154). see ಸಾಕು.

ತಿರಸ್ಕೃತ ತಿರಾ-kṛita. censured, reviled, abused, reproached,
scorned. (J. 12, 4). 2, concealed, hidden, veiled.

ತಿರಸ್ಕೃಯೆ ತಿರಾ-kṛiye. disregard, disdain.

ತಿರಳು tiraḷu. = ತಿರುಳು, ತಿರುಳು, ತಿರುಳೆ, ತಿಳಲು, ತಿಳ್ಳು, ತೆರಳೆ 1.
pith (of plants and trees); pulp (of fruits); kernel (of nuts,
My.); [Tu. ಅರ್ಥ]; essence; the vital or essential part;
strength (of the body); value, importance (of words,
My.). cf. ಬೇಗು?

ತಿರಿ tiri. 1. to turn round (v. i., as a potter's wheel, etc.
Abh. P. 4, 107; 14, 183; see ಕಣ್ಣರಿ; to wander, to roam
about [ಒಂದು ರಥವು ತೋಟಿಗೆ ಪಲವಾದರೆ ಪರಿಧು ಕಣ್ಣರಿನ್ನು ತಿರಿವ
ಪುದು Pb. 5, 95; Vr. 8, 22; Ap. 9, 60]; (Cpr. 5, 87; 7, 21; T., M.;
Tu. 10). 2, to wander about in quest of alms, to beg
alms (Bp. 15, 4; 43, 59; J. 28, 16; C.; Te.) ತಿರು ತನ್ನ ಪದಾರ್ಥಗಳ
ಗುಮ್ಮು (ಭಿಕ್ಷು, ಭಿಕ್ಷಾ ಕದಮ್ಬುಕ Si. 251). ಊರು ತಿರು, ಜೂಲುನಾಯಿಗೆ
ಹಾಕಿದ. — ಕೊಟ್ಟು ಕಟ್ಟುವಣ್ಣ, ತಿರು ಬದುಕಿದವನಲ್ಲ. — ತಲಗಲೆಯುಡಿಕೆ
ತಿರು ತನ್ನ ಬೇಕೇ? (Prvs.). [—ತಿರರ್. to go on begging. ಅರಣ್ಯ
ಮೊಳ ತಿರತರುರ್ವ ಕಣ್ಣರಿಗಿಂ ಮಗುಟ್ಟುಂ ಬಿಟುತೋಡಿ Pb. 8, 83].

— ತಿರುಡಾವಿಕೆ. — ಅಡುವಿಕೆ. (ಯಾಚ್ಚೆ, ಭಿಕ್ಷು. ಅರ್ಥನೆ, ಅರ್ಥನೆ Si.
387). — ತಿರುಡು. — ಉಣ್. — ಉಣ್ಣು. to beg alms and eat, to live
by alms. ಊರಲ್ಲ ತಿರುಡು, ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬಿನ್ನ, ಪದಾ ಹೇಟು (Prv.). see
Bp. 15, 27; 43, 58; Prv. s. ಇಡಿ 2. — ತಿರುಡುಮ್ಪು. — ಉಮ್ಮು. = ತಿರುಡು.
ತಿರುಡುಮ್ಪು ಪದಕ್ಕಾಗಿ ತಿರುಗುವಿಕೆ (ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಅಪಾಜ್ಞೆ, ಪರ್ಯಟನೆ Si. 246;
see 254). ತಿರುಡುಮ್ಪು ಪದಕ್ಕೆ ಬೇದಿ ಹಂಚಿ ಕೊಡು ಹಾಗೆ. — ಹಟ ತಿರುಡು
ವನನ ಬಟಗೆ ತಿರುಡುಮ್ಪು ವನ ಹೋದ ಹಾಗೆ. (Prvs.). See Prvs. s.
ಅಡು 1, ತಿರಿ 3, ಮುಟ್ಟುಳು 1. [—ತಿರರ್ವ. — ಎಸರ್. moving petal.
ತಿರರ್ವರ್ವ ಮುಟ್ಟುಳು ಮಧುಕರಂಗಳಂ ಸೋಯೆ Ap. 4, 70].

ತಿರಿ tiri. 2. = ತಿರು. P.p. of ತಿರಿ 1. — ತಿರಿ ತರ್. to wander, to
roam about (Abh. P. 6, 37; 8, 63; 16, 39 va.). — ತಿರಿ ತಿರ್. = ತಿರಿ
ದು ತಿರ್. (Bp. 43, 62).

ತಿರಿ tiri. 3. = ತಿರ, etc. an abbreviated P. p. of ತಿರಿಗು in
ತಿರಿಗು (My.). ತಿರಿ ತಿರಿ also: again and again (My.; B. 3, 3). ತಿರಿ
ತಿರಿ ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ತುರುಕನಿನ್ನ ದೆಬ್ಬಿ ತಿನ್ನ. — ತಿರಿ ತಿರಿ ತಿಮ್ಮ
ಪ್ಪನ ಹತ್ತರ ಹೋದರೆ ತಿರುಮ್ಪೋಡು ತಪ್ಪೇತೇ? (Prvs.). ತಿರಿ ತಿರಿ
ಸುಟುವ ಜಲಜನ್ನುಗಳ ಗನ್ನುಗಳ (J. 19, 5). ತಿರಿ ತಿರಿ ಬರುವಣ್ಣ (ನವ
ನವಾಗಮ G.). ತಿರಿ ತಿರಿ ಬರೋಣ (ಪುನರಾಗಮನ G.).

ತಿರಿ tiri. 4. = ತಿರು 1, etc. turning; a turn, a twist (T., M.,
Te.). ಜಡೆ ತಿರಿಗಳು (ಜಡೆ, ಸಡಿ Si. 216). — ತಿರಿಮುರಿವು. turnings
and windings (Bh. 2, 2, 96).

ತಿರಿ tiri. = ತಿರಿ 1, ತಿರು, etc. — ತಿರಿಗೂಣ. — ಕೂಣ. holy, i. e. sac-
rificial, food. ಇಟಾದೆಯು ಬಿಟ್ಟು, ಹಟಾದೆಯು ಸೀಳಿಲ್ಲ. ತಿರಿಗೂಣ
ಕೊಡು ರಿವಿಲ್ಲ (fire, Sp.). — ತಿರಿಚಿನಾಪಳಿ. Trichinopoly (My.; T.
ತಿರಿಚಿನಾಪಳಿ, where ತಿರಿ = ತ್ರಿ; in My. also ತಿರು-). ತಿರಿಚಿನಾಪಳಿಗೆ
ತಿರುಮ್ಪೋಡಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿನ ಕೆಯ್ ಸರಸಬೇಕೇ? (Prv.). — ತಿರಿವಂಚ
ದಾಯ. — ಸ- N. (Bp. 43, 7).

ತಿರಿಕೆ tirike. wandering about in quest of alms (Bp. 43,
59; My.). ತಿರಿಕೆಯ. ಕೂಟು ತಿನ್ನ. ಹರಿಕೆಯ ಕೋಣನಾದ (Prv.).

ತಿರಿಗಿಸು tirigisu. = ತಿರಿಗಿಸು, etc. to make go or come
round, to turn, etc.; to twist, to shift, to fail to fulfil,
as a promise (My.; Si. 87). ತಿರಿಗಿಸುವ ಗಾಳಿ (ವೈರಮ್ಭು Mr. 52,
o. r. ತಿರುಗಿಸುವ). ಕೊಟ್ಟ ಮಾತು ತಿರಿಗಿಸುವ (ಬಾಸೆಗಳ G.; My.).
Sec. Bp. 21, 26; 38, 17; ಹಿನ್ನಿರಿಗಿಸು.

ತಿರಿಗು tirigu. = ತಿರುಗು, etc. to go round; to turn; to
turn round, to whirl, to roll; to turn or go back; to
change or shift, as the wind; to go back, i. e. to go
away, to cease, as a disease, a habit; to be without
effect, as poison; to wander, to walk or ramble
about (My.; Bp. 44, 26; Si. 361, 362, 394; B. 5, 72, 205); to walk
or ramble over, as over a country, etc. [Tu.]; (My.,
c. Acc.). ತಿರಿಗಿ also: again. ಹೊತ್ತು ತಿರಿಗಿತು, the sun has cross-
ed the meridian (My.). ತಲೆ ತಿರಿಗಿದರೆ ಲೋಕವು ತಿರಿಗಿತಮ್ಪುನೆ
(Abh. 9, 20). see ಪಿನ್ನಿರಿಗು; Prv. s. ತಿರಿ 1. — ತಿರಿಗಾಟ. — ಅಟ.
wandering about (My.; ಸುಟವು G.). — ತಿರಿಗಾಡು. — ಅಡು. to
wander or walk about (My.; ಚರಿಸು, ವಿಹರಿಸು G.; B. 2, 12; 3, 41;
Si. 88). — ತಿರಿಗಾಡುವಿಕೆ. — ಅಡುವಿಕೆ. = ತಿರಿಗಾಟ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಿರಿಗಾಡುವಿಕೆ
(ವಿಹಾರ, ಪರಿಕ್ರಮ Si. 392). — ತಿರಿಗಿ ಕೊಳ್ಳು. to turn round (v. i.,
My.). 2, = ತಿರಿಗಿ ಬೀಟು. (My.). ಅವನಿಗೆ or ಅವನ ಮೇಲೆ ತಿರಿಗಿ
ಕೊಡು ನು (My.). — ತಿರಿಗಿ ಬರು. to return (Bp. 60, 58; B. 4, 197).
— ತಿರಿಗಿ ಬೀಟು. = ತಿರುಗಿ. to turn round and fall upon, to
affront, to oppugn (ವಿರೋಧವಾಗಿ ನಿಲ್ಲು My.). ತಿರಿಗಿ ಬಿದ್ದದು

(ಪ್ರಸನ್ನ, ಪ್ರತಿಕೂಲ, etc. Si. 376). ಅವನ ಮೇಲೆ ತಿರಿಗಿ ಬಿದ್ದನು (My.). — ತಿರಿಗಿ ಮಾತಾಡು. to contradict (B. 3, 60; My.). — ತಿರಿಗು ತಿರಿಗು. rep. ತಿರಿಗಿ ತಿರಿಗಿ. = ತಿರಿ ತಿರಿಗಿ. ಅನ್ನದ್ದೇ ತಿರಿಗಿ ತಿರಿಗಿ ಅನ್ನೋಣ (G. 67). — ತಿರಿಗಾಡು. = ತಿರಿಗಾಡು. (My.; ಎಡೆಯಾಡು G.). ತಿರಿಗಾಡದ್ದು (ಸ್ಥಾನದ, ಅಚರ G.).

ತಿರಿಚು tiricu. to twist, as a string, a plant, etc., to wring off, as the neck of a bird, etc. (My.; T. ತಿರಿ).

ತಿರಿಪು tiripu. = ತಿರುಪು 2, etc. to turn round (v. t.), etc. [ಅಂವದೊನ್ನು ಹಕ್ಕದೊಳೆ ನಿನ್ನ Kr. 2, 146; ಕಟ್ಟಿದ ನೂಲ ತೊಂಗಲಂ ತಿರಿಪುನ Pb. 3, 77; Ap. 4, 69 va]; (Cpr. 5, 73; Abh. P. 14, 183; Grj. 2, 106 va.).

ತಿರಿವು tirivu. 1. = ತಿರುವು 1, etc. to make go round, etc. — ತಿರಿನ್ನಾಡು. -ಅಡು. to cause to walk about. ಕುದುರೆಯ ತಿರಿನ್ನಾಡೋಣ (ಓಯ್ಯಾಳಿ G.; My.).

***ತಿರಿವು tirivu.** 2. turning round, etc. ಕರ್ಮಮೆ ಕಡು ಬಲ್ಲಿತ್ತದೊ ತಿರಿವೇಂ ಬರುವಿಧವೋ Ap. 5, 97.

ತಿರಿಹು tirihu. = ತಿರಿಪು, etc. (Grj. i, 88).

ತಿರಿಟಿ tirita. = ತಿರಿಟಿ. a kind of head-dress, a tiara; a diadem. (Cpr. 5, 80; 7, 7). 2, the tree *Symplocos racemosa* Roxb.

ತಿರು tiru. 1. = ತಿಬ್ಬು, ತಿರಿ 4, etc. turning; (a twist, a string); a bow-string (ತಿಬ್ಬು, ಬಿಲ್ಲ ನಾರಿ Ss.; ತಿರ್ಪು, ಬಿಲ್ಲ ನಾರಿ Kk. 39; ತಿರ್ಪು, ಹೆಡೆ, ಬಿಲ್ಲ ನಾರಿ Sm. 43; ನಾರಿ, ಬಿಲ್ಲ ಹೆಡೆ Nn. 74). [ಅಲರನ್ನು ಕರ್ಬುವಿಲ್ ಕೋಮಲಸರಸಿಜ ನಾಳ ತನ್ನು ತಿರು Kr. 3, 122; Pb. 4, 37 va.]. ಬಿಲ್ಲ ತಿರು (ಮೌರ್ವಿ, ಜೈ, ಸಿಂಜಿನಿ, ಗುಣ, ಜೀವೆ Hla.). 2. = ತಿರಪು, etc., begging, etc. — ತಿರುಪುಟ್ಟು. a mendicant's basket. ತಿಣ್ಣೆ ಹೆಚ್ಚಿ, ತಿರುಮುತ್ತೂರಿಗೆ ಹೋದರೆ ತಿರುಪುಟ್ಟು ಕೆಯ್ನೆ ಬನ್ನು (Prv.). 2, the basket in which Vaiṣṇavas keep their clothes, rosaries, household-gods, śālagrāmas, etc. (My.). — ತಿರುಬೋಕಿ. -ಪೋಕಿ. a beggar (My.). 2. -ಬೋಕಿ. a mendicant's bowl (My.). — ತಿರುಮುರು. turnings and windings: reverse order (My.). 2, crookedness, deceit (My.). — ತಿರು ನಾಯ್. -ಬಾಯ್. the middle of a bow-string [ದೊಡೆಗಳಿನ್ನುಚ್ಚುವ ತಿರುನಾಯ್ಕೋರ್ಚಿ ತೆಗೆ ನೆಟವೆ ಬೇಗಮಂ ಕಾಣದೆ ಕೂರ್ಗಣೆಗಳ ಪನ್ನರನೆ ನೆಣೋಂಗಣದೊಳ್ ಕಣ್ಣುತ್ತು ದೇವಗಣಮಿಸುತನಾ Pb. 12, 184; Vr. 96, 6]; (Cpr. 1, 99; 5, 108; Abh. P. 13, 90, 128; Sśv. 4, 19 va.). — ತಿರುವಿಲ್. -ಬಿಲ್. the bow-string and bow (Abh. P. 14, 31). — ತಿರುಪ್ಪೆಯ್. -ಪೋಯ್. to adjust a bow-string (Sśv. 4, 46 va.). — ತಿರುಪ್ಪೆಯ್. -ಪೋಯ್. the stroke of a bow-string (Cpr. 6, 61).

ತಿರು tiru. 2. = ತಿರ, etc. an abbreviated P. p. of ತಿರುಗು, in ತಿರು ಕೊಳ್ಳು, to beg (My.; G. 133). — ತಿರು ತಿರುಗು. rep. = ತಿರುಗು ತಿರುಗು. (C. Bp. 19, 35; J. 3, 7; 13, 50; My.).

ತಿರು tiru. = ತಿರಿ 1, ತಿರಿ, ಸಿರಿ. Tbh. of ಶ್ರೀ. (T., Te., M.). — ತಿರು ಕಾಳತಿ. the town Calastri (Bp. 18, 26, 103; T.). — ತಿರುಕುರುಸಿ. N. (Bp. 27, 69). — ತಿರುಕೋವಿನಾಚಿ. N. (Rśv. 14, 75). — ತಿರು ಚಿಟ್ಟಿಮ್ಬಲ. N. of the pagoda of Chellambrum (Bp. 10, 9; T. ತಿರುಚಿಟ್ಟಿಮ್ಬಲ). — ತಿರುಚೂರ್. a powder of different colours, used to put a perpendicular mark to the middle of the forehead, etc. by votaries of Viṣṇu (My.; Te., T.). — ತಿರುಣಾಮಲೆ. a hill in the Eastern ghats where a liṅga is worshipped (My.; T. ತಿರುನಣ್ಣಾ ಮಲೈ). — ತಿರುನಾಸು. the two perpendicular marks

on the forehead, etc., of a Vaiṣṇava to the right and left of the ತಿರುಚೂರ್ (My.; Te., T., M.). see Prv. s. ನಮ್. — ತಿರು ನೀಟು. holy ashes of burnt cow-dung, used only by Śaivas (Bp. 50 sum.; 56, 28, 42; T.). — ತಿರುನೀಲಕಣ್ಣು. N. (Bp. 27, 57; 54, 72). — ತಿರುಪತಿ. the town and Vaiṣṇava fane of Tirupati in the Cūtūr district (My.; T., M., Te.). ತಿರುಪತಿ ಕೃಷ್ಣರಕರು ತಲೇ ಬೋಟುಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ತಿರುಪರನ್ನಾ ಮ. N. of a man (Bp. 27, 10). — ತಿರುಪಾಠ. a sacred song or hymn (Bp. 26, 68; 27, 71; T. ತಿರುಪ್ಪಾಟ್ಟು). — ತಿರುಮಡ. holy-monastery: N. of a place (Bp. 43, 49). — ತಿರುಮಣಿ. = ತಿರುಮಣ್ಣು. (My.; Te.). — ತಿರುಮಣ್ಣು. sacred clay, used by Vaiṣṇava in making the sectarian marks to the right and left of the ತಿರುಜೂರ್. (T., My.). — ತಿರುಮನ್ತ್ರ. a holy formula. ಕಲಕಾಲ ದಾಸಯ್ಯನಾದರೆ ತಿರುಮನ್ತ್ರ ಹೇಚ್ಚಾಸು (Prv.). — ತಿರುಮರಕ್ಕಡ. N. of a town (Bp. 50, 19; T. ತಿರುಮರ ficus religiosa). — ತಿರುಮಲ. = ತಿರುಮಲೆ. (My.). ತಿರುಮಲದೇವ ರಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಮಲಮೂತ್ರಾ ಬಯಸಿಕೊಣ್ಣು (Prv.). see Prv. s. ತಿಣ್ಣಿ. — ತಿರುಮಲೆ. the sacred hill with the Vaiṣṇava fane at Tirupati (My.; Te., T.). see ತಿರುಪತಿ. — ತಿರುಮಾಲೆ. a garland or string of flowers used for the decoration of idols (My.). — ತಿರುಮಾಳಿಗೆ. the house of a spiritual preceptor (My.; T., Te.). — ತಿರುಮುಡಿ. a holy tuft of hair at the back of the head (Bp. 27, 68; My.). — ತಿರುಮುತ್ತೂರು. N. ತಿಣ್ಣೆ ಹೆಚ್ಚಿ, ತಿರುಮುತ್ತೂರಿಗೆ ಹೋದರೆ ತಿರು ಪುಟ್ಟು ಕೆಯ್ನೆ ಬನ್ನು (Prv.). — ತಿರುಮೂಲ. N. (Rśv. 14, 156). see ತಿರುಪೂರ್. — ತಿರುವಾಕರೀಶ. N. (Bp. 27, 69; 49, 26, 31, 35, 42). — ತಿರುವಾಕರೀಶ್ವರ. N. (Bp. 49, 41). — ತಿರುವಾಂಕೋಡು. Travancore (My.). see ಅನನ್ತ ಶಯನ. — ತಿರುವಾರೂರ್. N. (Bp. 49, 43). ತಿರುವಾರೂರ ನೆಯ್ಯಾರ್ (9, 47). — ತಿರುವಾಲವಾ. N. of a town (Bp. 50, 19). — ತಿರುವಾಲೂರ್. N. (Bp. 26, 3, 59). — ತಿರುವಾವರೀಶ. N. (Bp. 49, 38). — ತಿರುವಾವಲೂರ್. N. (Bp. 49, 26). — ತಿರುವೂರ್. N. ತಿರುವೂರ ತಿರುಮೂಲ. N. (Bp. 27, 69).

ತಿರುಕೆ tiruka. = ತಿರಕೆ. a beggar, etc. (My.; B. 4, 44). ತಿರುಕೆಗೆ ಎಚ್ಚಿಕೊಣ್ಣು ದೇ ಹಬ್ಬ. — ಅರಸು ಒಲಿದರೆ ಅರ್ಧರಾಜ್ಯ, ತಿರುಕೆ ಒಲಿದರೆ ಮೂಟು ಬೊಗಸೆ. — ತಿರುಕನ ಬಣುಗೆ ತಿರುಕ ಹೋದರೆ ಮೂಕ ತಾ ಬರುವದೇ? — ತಿರುಕನಿಗೆ ಮುಟುಕು ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ತಿರುಮುನ್ನುವದು ತಪ್ಪದು (Prvs.). see ಪರಿಮಳದಿರುಕ; Prv. s. ರಾಜ. — ತಿರುಕಮುಟುವ. an imbecile beggar. ತಾರೆ, ಬಡ್ಡಿ, ನೀರಾ! ಎನ್ನರೆ ತರುವೆನು, ನೀಲ್ಲಾ, ತಿರುಕಮುಟುವ! (Prv.).

ತಿರುಕಿ tiruki. = ತಿರಿಕಿ. a female beggar. (My.).

ತಿರುಗಣೆ tirugani. = ತಿರಿಗಣೆ, etc. turning, etc. (My.; Tu. ತಿರ್ಗಣೆ; T.). — ತಿರುಗಣೆ ಮಡುವು. = ತಿರಿಗಣೆಮಡುವು, etc. (ಅ ವರ್ತ, ಜಲನಗರಮ, ಪುಟಿಭೇದ G.; My.).

ತಿರುಗಣೆ tirugane. = ತಿರುಗಣೆ, etc. turning. (My.).

ತಿರುಗಾ tiruga. = ತಿಗ್ಗಾ. — ತಿರುಗಾ ಮುಟುಗಾ. = ತಿಗ್ಗಾ ಮುಗ್ಗಾ. (My.).

ತಿರುಗಿಸು tirugisu. = ತಿರಿಗಿಸು q. v., etc. (My.). to cause to move or go round or about, to turn round, etc. (J. 12, 17, 23; B. 3, 63; 118; 4, 10; My.). ತಾವು ಮೊದಲು ಅದಿವ ಮಾತು ತಿರುಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಹಿನ್ನೆ ಮುನ್ನೆ ನೋಡುವದಿಲ್ಲ (5, 13). ಆಟ ದೊಳಗೆ ಪಗಡಿ ತಿರುಗಿಸೋಣ (ಪರಿಣಾಯ G.).

ತಿರುಗು tirugu. = ತಿರಿಗು, etc. to go round; etc. (ಬಳಸು Sm. 110; My.; Te.; in T. & M. as v. t., cf. ತಿರುಗುಹ). ತಿರುಗು

ವಾತನು (ಘೋರ್ಣತ, ಪ್ರಚಲಾಯಿತ Nr.). ತಿರುಗುವುದು (ಭ್ರಮಣ Nn. 45; ಸಮ್ಪ್ರಮು, ವಿಭ್ರಮಣ 63); ತಿರುಗುವನ್ನಾದು (ವಿಭ್ರಮ 129, o. r. ತಿರಿಗಿ ಬಾಳನ್ನಾದು). ಮನೆ ಮನೆ ತಿರುಗುವವಗೆ ಮಾತು ಬಾರದೆ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? — ಗಣ್ಣು ಸು ಕೂತು ಕೆಟ್ಟು, ಹೆಂಗಸು ತಿರುಗಿ ಕೆಟ್ಟಳು (Prvs.). see Bp. 16, 21; 19, 46; 45, 34; 46, 56; Rsv. 13, 88 va.; J. 2, 57; 3, 24; 6, 8; 8, 49; 25, 5; 26, 26; 29, 26; Jñs. 22, 29, 31; Dp. 32, 5; Si. 274, 373, 385; B. 3, 10, 87; 4, 190; 5, 168; ಪಿನ್ನಿರುಗು; Prv. s. ಬಿಕ್ಕು ಬಿಕ್ಕು; ಮನೆ ಮನೆ. — ತಿರುಗಾಟ = ತಿರಿಗಾಟ. (My.). — ತಿರುಗಾಡು = ತಿರಿಗಾಡು. (My.; B. 2, 18, 46; 3, 119; 4, 56; 5, 292). ತಿರುಗಾಡೋಣ (ಅಟ್ಟಿ G.). — ತಿರುಗಿ ಬರು = ತಿರಿಗಿ. (My.; B. 4, 197). — ತಿರುಗಿ ಬೀಜು = ತಿರಿಗಿ. (My.; B. 5, 2, 10). — ತಿರುಗು ತಿರುಗು = ತಿರಿಗು ತಿರಿಗು. (My.).

ತಿರುಗುಣಿ tiruguni. = ತಿರಿಗಣಿ, etc. turning. Tu. (G. 52, 202, etc.). — ತಿರುಗುಣಮಡುವು. = ತಿರಿಗಣಮಡವು, etc. (My.).

ತಿರುಗುವಿಕೆ tiruguvike. turning, etc. (ಭ್ರಮ Si. 389; ಪರಿ ಸರ್ಯ 394). see ಹಿನ್ನಿರುಗುವಿಕೆ.

ತಿರುಗುಹ tiruguha. returning, restitution, compensation, discharge of a debt or obligation (ಸಪ್ತುತಿ Nr.).

ತಿರುಪೆ tirupa. = ತಿರಪ, etc. begging, etc. — ತಿರುಪದಪುಟ್ಟಿ ಯಲ್ಲಿ ಶನೀಶ್ವರ ಕೂತ (Prv.).

ತಿರುಪು tirupu. 1. that turns: a screw; an ornamental gold or silver screw. [Tu. ತಿರುಪುತ ಪು; (My.). see ಹಿಲೆ. ತಿರುಪಿ ನನ್ನೆ ಇರಬೇಕು ತಿಳಿದವ (Prv.). see Mr. s. ಸುತ್ತವಳೆಯ and ಹೊಮ್ಮು ತಿರುಪು. 2, a changing, transitory feeling or state (= ವ್ಯಭಿಚಾರಭಾವ, Grj. 2, 106 va.; Rsv. 5, 19 va.; J. 7, 15). — ತಿರು ಪಿನ ಹಿಲೆ. a golden ear-ornament with a screw (My.). — ತಿರುಪಿನ ಹೂ. an ornament with a screw worn by females in their braided hair (My.). — ತಿರುಪುಹೂ. = ತಿರುಪಿನ ಹೂ. (My.).

ತಿರುಪು tirupu. 2. = ತಿರುವು 1, ತಿರಿಪು, ತಿರಿವು, ತಿರಿಹು, ತಿರುಮ್ಮು, ತಿರುವು 1, ತಿರುಹು 1. to cause to go round or move about, to turn, etc., to whirl round, etc. [ನೆಯ್ದುಲ ಕಾವಂ ತಿರುಪುತ್ತು ಮೊನ್ನಂ Pb. 3, 55]; (ಭ್ರಮಣ Sm. Dh.; Bp. 29, 4; C. Bp. 19, 34; Rāghc. 17, 73; Ssv. 1, 40; J. 4, 49; 19, 14; 27, 43; Tu. ತಿರುಪು; T. ತಿರುಪು.).

ತಿರುಪು tirupu. 3. causing to go round, etc. — ತಿರುಪುಳಿ. — ಉಳಿ. a turn-screw. Tu. ತಿರುಪುಳಿ.

ತಿರುಪೆ tirupe. = ತಿರಪ, etc. (My.). begging. see Sp. s. ಅಕ್ಕರ.

ತಿರುಪೆಗಾಣಿ tirupe-gāṇa. a male beggar (My.).

ತಿರುಪೆಗಾರ್ತಿ tirupe-gārti. a female beggar (My.).

ತಿರುಮ್ಮು tirummu. = ತಿರುಪು 2, etc. (Grj. 10, 61 va.; T., M. ತಿರುಮ್ಮು.).

ತಿರುವು tiruvu. 1. = ತಿರುಪು 2, etc. to turn (v. t.), as the head (B. 2, 16; My.), as a key, a screw, a millstone, a roller for inking types, etc. (3, 87; 4, 190, 209; 5, 148, 286; My.), the stone in a mortar to grind substances in combination with some water (My.), to cause to move about, as a weaver's shuttle (B. 5, 227; My.), etc. Pres. relative participle also ತಿರೋ. — ತಿರೋ ಕಲ್ಲು. a mortar (My.). ತಿರೋ ಕಲ್ಲು ಗಾಳಿಯನ್ನ ಹಾಕುವದೋ? — ತಿರೋ

ಕಲ್ಲು ಮುಖೇಲಿ ಬಿದ್ದರೆ ಮುಖಕ್ಕಿನ್ನಾ ಕಡೆಯಾದೀತೇ? (Prvs.). — ತಿರು ವಾದಿಸು. — ಅಡಿಸು. to turn about (v. t., B. 4, 158).

ತಿರುವು tiruvu. 2. = ತಿರುಪು, etc., ತಿರುವು 2. going round, turning. 2, a bow-string [ಅಚಾರವನ್ನು ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾರಿ ಸಮತೆಯನ್ನು ತಿರುವ ಮುಟ್ಟಿ, ಜೇವಡೆಗೈದು Cv. 1451]; (Abh. P. 13, 142; Rām. 3, 8, 69; Ssv. 4, 42; J. 4, 36; 12, 46). Tu. see ಬಿಲ್ಲಿ ರುವು. — ತಿರುವು ಮುರುವು. = ತಿರು ಮುರು. (My.).

ತಿರುಹು tiruhu. 1. = ತಿರುವು 1, etc. to turn round (v. t.), etc. (Bp. 40, 20, 61, 32; Bh. 2, 2, 105; 2, 13, 44; 3, 26, 6, 16; J. 14, 3), to let the hand circuit in rubbing, or the tongue in licking (Bp. 15, 10; 18, 60). see ಮೇಲುಡಿರುಹು, ಮೊಗದಿರುಹು.

ತಿರುಹು tiruhu. 2. the act of turning or whirling round (Rām. 4, 3, 10).

ತಿರುಳ್ tiruḷ. = ತಿರುಳು, etc. [ಸದಭಿಸ್ತುತಮುಚ್ಚಿಂಕುನ್ನದ ನಡುವಣ ನಾಡೆ ನಾಡೆ ಕನ್ನಡದ ತಿರುಳ್ Kr. 1, 37; Pb. 3, 20]; (Ssv. 2, 42 va.; J. 12, 44; 24, 35). Tu. ತಿರ್ಲ್. — ತಿರುಳೋಲೆ. — ಹಿಲೆ. an ear-ring of (cocoa-nut tree) pith (Abh. P. 3, 106).

ತಿರುಳಿ tiruḷi. the shrub Capparis aphylla Roxb. (ಗ್ರಸ್ಥಿಲ. ಕ್ರಕರ, ಕರೀರ Nr.).

ತಿರುಳು tiruḷu. = ತಿರುಳು, etc. (My.). essence, etc. ಶೌರ್ಯ ದ ತಿರುಳು ಬಲಿದು (Bh. 3, 24, 47). ತಿರುಳು ತಿನ್ನರೂ ಮರುಳು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. — ತಿರುಳು ಹೋಗಿ ಬೆಣ್ಣು ಉಪಾತು (Prvs.). — ತಿರುಳಿನ ಹುಟ. = ತಿರುಳೆಯ ಹುಟು. (ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿಗಳೊಳಗಿನ ಹುಟ G.). — ತಿರುಳುದೋರ್. — ತೋರ್. pith or pulp just to appear. ತಿರುಳು ಮೋರ್ವ ಮಿಡಿಯಾಯಿ (ಕೋಮಲ, ಶಲಾಖು Mr. 109).

ತಿರುಳೆ tiruḷe. = ತಿರುಳು, etc. — ತಿರುಳೆಯ ಹುಟು. = ತಿರುಳೆಯ. an insect found inside fruits.

ತಿರೆ tīre. Tbh. of ಸ್ಥಿರೆ. the earth. (ಪೊಡವಿ, ಧಾತ್ರ, Ct. II, 71; ಧರೆ Kk. 16; ಮೇದಿನಿ Sm. 37).

ತಿರೋ tirō. see s. ತಿರುವು 1.

ತಿರೋಧಾನ tiras-dhāna. the act of hiding or cloaking, concealment (ವ್ಯವಧಾನ, ಅಪವಾರಣ, ನೆವ Mr. 435).

ತಿರೋಹಿತ tiras-hita. covered, concealed, hidden, removed or withdrawn from sight, missing, lost; one of the atisayas (Kāvya. III, 3, B, 121, 130 seq.).

ತಿರೋಹಿಸು tirōhisu. to cover, to hide, etc. (Kāvya. III, 3, B, 130).

ತಿರ್ಲ tir. ತಿಲ. = ತೆಲ. to exchange, to barter (ವಿಙ್ ಮಯ Sm. Dh.); to pay (Abh. P. 8, 26; C. as ತೆಲು); to offer, to present, to give (see ತೆಲಿ 2). P. p. ತೆತ್ತು. ತೆತ್ತುಂ (Sm. Dh. 282, 285). see ತೆಲಿ 2; Bp. 23, 21; Bh. 1, 5, 6; 2, 4, 5; 3, 27, 34; Rsv. 6, 35; J. 17, 16; 26, 6.

ತಿಲ tirā. = ತಿಲ 1, etc. — ತಿಲಗಲ್. = ತಿಲಕಲ್. q. v.

ತಿಜಿ tirī. 1. = ತಿಜ, ತಿಜು. throwing off (a thing) by a quick motion, tossing. (T., M. ತೆಜು, to throw off a thing etc., to throw stones or bullets, etc.). — ತಿಜಕಲ್. a stone thrown up and caught; a game (ಅಟ್ಟಿ ಕಲ್ Sm. 56; Kk. 60, 63, o. rs. ತಿಜಗಲ್, ತಿಜಕಲ್). — ತಿಜಕಲ್ಲಾದು. — ಅಡು. to toss two or more stones and catch them alternately (Cpr. 7, 110; Abh. P. 3, 77).

ತಿಜಿರಿ tiri. 2. = ತಜಿರಿ 1. to cut, to cut off; to gather (ಕುಯ್ Ct. II, 106; M. ತಜಿರಿ). [ಮಾಡದೊಳಲ್ಲಿಯೆ ತಿಜಿರಿಕೊಳ್ಳಿವ್ವು ನೆಸಕಮೆಗದು ಪನನಂ Pb. 3, 41; ಎತ್ತಿದ ತಳಿಗೊಳಿಡೆ ತಿಜಿರಿ ತಜಿರಿ ತಲೆ ಪರಿಡಾಗರ್ Pb. 6, 64; Ap. 1, 104]. see Grj. 5, 53, 54, 55, 56, 58, 59, 62; Bp. 10, 9; 34, 21; J. 29, 48, 49; ಕೆವ. 4, 100

ತಿಜಿರಿ tiri. 3. P. p. of ತಿಜಿರಿ 2. — ತಿಜಿರಿ ತರ್. = ತಿಜಿರಿಕೊಳ್ಳು ಬರ್. (J. 31, 63).

ತಿಜಿರಿ tiri. 4. cutting, gathering. — ತಿಜಿರಿಕೊಪ್ಪ. a rambler (and collector of grain) at places where gathering has taken place, a rambling mendicant (ಅಯ್ಯು Sm. II, o. r. ತಿರಿ; Ct. I, 66 as ತಿರಿ; Sm. 53; Kk. 86, o. r. — ಕೊಪ್ಪ).

ತಿಜಿರಿ tiru. = ತಿಜಿರಿ 1. tossing, etc. — ತಿಜಿರಿಕಲ್. = ತಿಜಿರಿ, q. v. (ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಅಡವ ಅಣ್ಣ ಕೈ G.).

***ತಿಜಿರಿನೀರ್ tirunir.** = ತಿರುನೀರು. 1. ತಿರು. holy ashes of burnt cow-dung, used only by Śaivas. ತಿಜಿರಿನೀರುಳ್ಳವುಡೆ ನಿಸಿದ ತಜಿರಿನೀರು ಜಲದ ಬಲದ ಕಲೆ ನರಸಿಂಹಂ Pb. 1, 33. [T.].

ತಿಜಿರಿ tirane. = ತಿಟ್ಟಿನೆ. whirlingly, hurriedly, etc. (ತಿಟ್ಟಿನೆ, ಬಟ್ಟಿನೆ, ಭ್ರಮಾರ್ಥ Sm. 392, o. r. ಬಿಟ್ಟಿನೆ; ಬಟ್ಟಿನೆ, etc. Ct. I, 15; Cpr. 7, 21; Abh. P. 15, 42 va.; Bh. 8, 23, 22, 24; Rām. 3, 6, 13; J. 13, 5, 35). — ತಿಜಿರಿ ತಿರಿ. onomatopoeic word denoting the revolution. ಇವರ್ ರಥಂಗಳುಂ ಸುಟ್ಟುರೆಯೊಳಗಣ ತಜಿರಿಗೆ ಯನ್ನೆ ತಿಜಿರಿ ತಿರಿಯೆ Pb. 12, 75 va.; Vr. 29, 5].

ತಿಜಿರಿ tireu. = ತೀರ್ಚು. to finish, etc. (Bp. 30, 15).

ತಿರಿದಿಸು tirdisu. = ತಿರಿದಿಸು. to cause to correct. (Rēv. 13, 5).

ತಿರ್ದು tirdu. 1. = ತಿರ್ದು 1, q. v. (Sm. 49). to make straight, etc. [ಮೆಲ್ಲಗೆ ತಿರ್ದವ ಬಗೆಯನಡೆ ನೆಪದಿಂ ಪೊಪಂ ನಿಗದಿ ಸುವುದು Kr. 3, 132; ಶಕುನಂಗಳೆಲ್ಲಂ ಉತ್ತರೋತ್ತರಂ ತಿರ್ದವಿನಂ Pb. 3, 33 va.; Ap. 1, 3]; (ಮಜ್ಜಾರಣ Sm. Dh.; ನೇರಿತ್ತಂ ಮಾಡು Sm. 4, Cm.; Cpr. 7, 71; 8, 54; ಕೆವ. 1, 53). ವಿಚಾರಮಂ ತಿರ್ದ ವಾತ (ಪರೀಕ್ಷಕ, ಕಾರಣಕ Nr.). ಅನೇಡರ್ಗಲುಮಂ ತಿರ್ದವೊನ್ನು ಕೋಡುಂ ಪೆಮ್ಮುಂ (Sm. 53 Mdb.). ತಿರ್ದವಿರ್ (255). ಅನರಾರುಮ್, ಎಮ್ಮಾನ್ನೆಡನ್ ಅಮೆ ತಿರ್ದವಂ! (258). ತಿರ್ದ ನರನ್ ಉದ್ಧಮಿಸೆ ಬೇಟೆಬಿಂ (280). ತಿರ್ದವೊಡೆ ಆವರ್ ಒಳ್ಳಿದರ್ (298). [Tu. ತಿರ್ದ].

ತಿರ್ದು tirdu. 2. = ತಿರ್ದು 2. making straight, etc. — ತಿರ್ದು ನೋರಿ. -o-ಪೋರಿ. a bullock under training (ದಮ್ಮ, ವತ್ಸಕರ Hla.).

ತಿರ್ಪು tirpu. = ತಿಬ್ಬು, etc. the string of a bow. (ತಿರು, ಹೆಡೆ. ದಿಲ್ಲ ನಾರಿ Sm. 43; ತಿರು, ದಿಲ್ಲ ನಾರಿ Kk. 39, o. r. ತಿರ್ಪು).

ತಿರ್ಬು tirbu. = ತಿರ್ಪು. the string of a bow.

ತಿರ್ಯಕ್ tiryak. = ತಿರ್ಯಕ್. going or lying crosswise or transversely or obliquely; obliquely; transversely, horizontally, crooked, awry. 2, an animal (going horizontally, as opposed to man who walks erect), a brute, an amphibious animal; a bird.

ತಿರ್ಯಕ್ಕುಣ್ಣ ತಿಲೇಹನ tiryak-kannu-tilehana. licking the itch, as brutes do. see ತೆಕ್ಕು.

ತಿರ್ಯಕ್ಕು tiryakku. Tbh. of ತಿರ್ಯಕ್ (Sm. 106).

ತಿರ್ಯಕ್ಕುಪ್ಪೆ tiryak-kuppa. placed obliquely or across.

ತಿರ್ಯಕ್ಕಾದನ tiryak-khadana. chewing or eating as beasts do. see ಮೇ.

ತಿರ್ಯಕ್ಪುಣ್ಣ tiryak-punḍra. a horizontal sectorial line on the forehead of a Śaiva (My.).

ತಿರ್ಯಕ್ಪ್ರಸವ tiryak-prasava. bearing young as beasts. see ಈನ್.

ತಿರ್ಯಕ್ಸಮೂಹಸವ್ವು tiryak-samūha-sambhrama. moving or roaming about as a herd of beasts. see ದೊಮ್ಮಳಿಸು.

ತಿರ್ಯಗ್ಗಾಸ tiryak-grāsa. food for animals. see ಎರೆ.

ತಿರ್ಯಗ್ಜಂತು tiryak-jantu. an animal (My.).

ತಿರ್ಯಗ್ಜೀವ tiryak-jīva. an animal. (Sm. 113).

ತಿರ್ಯಗ್ಗೋನಿ tiryak-yōni. the animal creation or race. (My.).

ತಿರ್ಯಗ್ಗೋಕ tiryak-lōka. the earth (Cpr. 1, 70).

ತಿರ್ಯಗ್ವರ್ತಿತ tiryak-varṭita. being oblique or askant (Cpr. 6, 76).

ತಿರ್ಯಚ್ tiryac. ತಿರ್ಯಂಚ್. = ತಿರ್ಯಕ್, ತಿರ್ಯಕ್ಪು. obliquely, transversely, etc.

ತಿಲ tila. = ತಿಳ. the Sesamum plant, Sesamum indicum Lin., and its seed (ಎಳ್ಳು Mr. 374). 2, = ತಿಲಕ No. 3 (ಪಟ್ಟ ಕೆ. Ss.).

ತಿಲಕ tīlaka. = ತಿಲಕ. a species of tree with beautiful flowers (= ಕ್ಷು ರಕ). 2, a freckle, a natural mark under the skin. 3, a mark made with coloured earths, etc. upon the forehead, either as an ornament or a sectorial distinction (ತಿಂಗಳಿಗೆ Ss.; ಹಂಸ, ಬೊಟ್ಟು Nn. 8; ಲಲಾಮ, ಬೊಟ್ಟು 26). 4, the ornament of anything. 5, N. of two vṛttas (Ch.). 6, a kind of horse. ಬಾಳ (the forehead) ಬೆಳ್ಳುಗೆ ತಿಲಕಂ (Mr. 276). 7, the lungs. 8, the bladder. — ತಿಲಕವ್ವ. — ಅವ್ವ. N. (Bp. 40, 28; 52, 26).

ತಿಲಕತರು tīlaka-taru. N. of a tree (ಕ್ಷು ರಕ, ಫೇನಿಲ Mr. 119).

ತಿಲಕಾಲಕ tīlaka-kāḷaka. a dark spot under the skin, a freckle or mole.

ತಿಲಘಾತಕ tīlaka-ghāṭaka. an oil-man (My.; Te.).

ತಿಲಜ tīlaja. sesamum-oil (V. 9, 110).

ತಿಲಪರ್ಣ tīlaka-parṇi. red sanders, Pterocarpus santalinus Lin. (= ಕು ಚನ್ನ).

ತಿಲಪಿಂಜ tīlaka-piṇḍja. barren sesamum.

ತಿಲಪೇಜ tīlaka-pēja. barren sesamum.

ತಿಲವಿಘಾತಕ tīlaka-vighāṭaka. = ತಿಲಘಾತಕ. (Rām. 5, 8, 51).

ತಿಲಶ್ಚ tīlaka. a large snake (= ಗೋನಾಸ; see ಅಜಗರ).

ತಿಲುವನಿ tīlavanī. = ತಿಲೋಣಿ? N. of a plant (ಬೇಳೆಪುಂಗಳಿ Mr. 133, o. rs. ತಿಲುವನಿ, ತಿಲುವನಿ, ತಲುವನಿ).

ತಿಲೋಣಿ tīlōṇi. a strong-smelling annual herb, Gynandropsis pentaphylla Lin. (St. & Pl.).

ತಿಲೋತ್ತಮೆ tīlaka-uttame. N. of an Apsaras.

ತಿಲೋದಕ tīlaka-udaka. sesamum seeds and water, used as an oblation. (Si. 243). ಕರ್ಮದ ತಿಲೋದಕ (ಪ್ರೇತಕರ್ಮ, ನಿನಾಪ Mr. 395).

ತಿಲಾದನ tīlaka-ōḍana. a dish of ghee, rice and sesamum. see ಹುಗ್ಗಿ.

ತಿಲ್ಯ tīlya. a field of sesamum.

ತಿಲ್ಲಾನೆ tīllāna. an unmeaning sound, used in humming over a tune; rhythmic syllables used in dancing.

ತಿಲ್ಲ tīlva. the tree Symplocos racemosa Roxb.

ತಿವಟಿಗೆ tivaṭige. Tbh. of ತ್ರಿಪದಿಕೆ. a tripod. (ತೃಪದಿ Mr. 208; o. rs. ತ್ರಿಪದಿ = ತಿವಿಗೆ; ತ್ರಿಪದಿ = ತಿವಿದಿಗೆ, probably ತಿವಿದಿಗೆ).

ತಿನದಿ tivadi. Tbh. of ತ್ರಿಪದಿ (Sm. 378). N. of a metre (Ch.).

ತವದಿಗೆ tivadige. = ತವದಿಗೆ. a tripod. see s. ತವದಿಗೆ.

ತವದಿ tivado. Tbh. of ತ್ರಿಪದಿ. three footed, etc. (Smd. 342, o. r. ತವದಿ = ತ್ರಿಪದಿ).

ತವಳಿ tivali. Tbh. of ತ್ರಿವಲಿ (Smd. 376, 378). three folds of skin (Cpr. 3, 85; 7, 117).

ತಿವಾಸಿ tivāsi. a sort of carpet (Te.; Mhr.). ತಿವಾಸಿ ಯಾತಕ್ಕೆ ತಿವೇ ಮೇಲಣವಗೆ? (Prv.).

ತಿವಿ tivi. 1. = ತಿವಿ. to strike with the fist, to box, to strike (ಮುಷ್ಟಿಪ್ರಹರಣ Smd. Dh.). 2, to thrust into, as a sword; to pierce; to stab (ಜುರ್ಜು Sm. 86; ಇಜಾ 109; My.). [ಪೂಯೋಡ ಕೆಡೆದುಂ ತಿವಿಮೊಡೆ ಸುರುಳ್ಳು ಮೋದಿದೊಡಿದಲ್ಲದ ಗಾಗಿ ಮಡಿದು ಬಿಟ್ಟು ವು ಗಡಣವ ಕರಿಫಟೆಗಳ್ಳಾ Pb. 11, 68]. ಅನೆಯನ್ನು ತಿವಿದು ಶಿಕ್ಷಿಸುವ ಬಿದುರುಕೋಲು (ತೋತ್ರ. ವೈಣಿಕ Si. 271). ತಿವಿಯುವ ಆಯುಧ (ಸಿನಾಕ 407). see Bp. 38, 16; 50, 39; Rśv. 13, 84; Bh. 1, 10, 37; 2, 13, 16, 49; 3, 13, 26, 30; 6, 2, 5; Rāghc. 17, 74; J. 4, 44; 22, 35; B. 5, 68. — ತಿವಿ ತಿವಿ. rep. (Bp. 50, 39). — ತಿವಿದಾಟ. -ಅಟ. mutual piercing, vexing, or challenging. ತಿವಿದಾಟದ ನುಡಿ (ಅಡುಪಾಡು Bhn. 56). — ತಿವಿದಾಡು. -ಅಡು. to strike, box, or pierce mutually, to gore (Bhāgavata 10, 18, 10; My.).

ತಿವಿ tivi. 2. = ತಿವಿದು. P. p. of ತಿವಿ 1. ತಿವಿ ತಿವಿದು (Bh. 8, 23, 47). — ತಿವಿಕೊಳ್ಳು. = ತಿವಿದು-. (My.). ತಿವಿಕೊಣ್ಣರೆ ಬನ್ನೀತೇ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನ ದಯೆ? — ಚಿನ್ನದ ಕತಾರಿಯೆನ್ನ, ಹೊಟ್ಟೆ ತಿವಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ? (Prvs.).

ತಿವಿ tivi. 3. striking; piercing, goading (Rām. 4, 3, 10, 14; 6, 30, 16). — ತಿವಿಗೋಲು. -ಕೋಲು. (ತೋತ್ರ. ವೈಣಿಕ Si. 271; ಶಲ್ಯ 290; ಪ್ರಾಜನ, ತೋಡನ, ತೋತ್ರ 302). — ತಿವಿನುಡಿಗಾಣ. a man of piercing or vexing speech (ಅರುನ್ನುದ, ಮರ್ಮಸ್ಪರ್ಶ Si. 376).

ತಿವಿ tivi. 4. to take off or remove the staff with which dogs are led to the chase (ಪಾಸುಗಳವುದು Sm. 31, 109; Te. ತೀ, ತಿವಿ, to take, draw, pull off, remove, etc.; cf. ತೆಗೆ 1 seq.).

ತಿವಿಗೆ tivige. a tripod, etc. see ತವದಿಗೆ.

ತಿವಿತೆ tivita. = ತಿವಿ 3.

*ತಿವಿದಿ tividi. = ತ್ರಿಪದಿ. N. of a metre; a three lined stanza. ಕನ್ನಂಗಳ ಪಲವಾಗಿರೆ ಸುನ್ನರ ವೃತ್ತಂಗಳಕ್ಕಳಂ ಚಾಪದಿ ಮತ್ತಂ ದಲ್ ತಿವಿದಿಗಳನ್ನ ಮೈತ್ತೆಸೆಯ ಪೇಜ್ಜೊದದು ಚತ್ತಾಣಂ Kr. 1, 35.

ತಿವಿದಿಗೆ tividige. = ತವದಿಗೆ.

ತಿವಿರ್ tivir. = ತಿವಿರ್ 2. a perfume, etc.

ತಿವಿಸು tivisu. to cause to strike or pierce (My.).

ತಿವುಡೆ tivuḍe. Tbh. of ತ್ರಿಪುಟ. a musical beat, etc. (My.).

ತಿವುದಿಗೆ tivudige. = ತವದಿಗೆ (ಆಸನ್ನ Nr.).

ತಿವುರು tivuru. = ತಿಮುರು, etc. irritation, etc. (Dp. 130, 47, 48, 50).

ತಿಷ್ಠಿಸು tiṣṭhisu. to stay, to stand, to abide; to establish, etc. see ಪ್ರ-.

ತಿಷ್ಠೆ tiṣṭhe. staying, standing. see ಪ್ರ-. — ತಿಷ್ಠೆ ಹಾಕು. to stay, to lodge (My.).

ತಿಷ್ಯ tiṣya. the eighth lunar asterism. 2, the Kaliyuga or fourth age of the world. 3, the month Pausa (December-January).

ತಿಷ್ಯಫಲೆ tiṣya-phale. the plant Emblic myrobalan.

ತಿಸ್ tis. = ಟಿಸ್. an imitative sound. (My.).

ತಿಸ್ತಕ್ tisak. an imitative sound. ತಿಸ್ತಕ್ ಎನ್ನ ಸೀತನು (My.).

ತಿಸರ tisara. 1. Tbh. of ತ್ರಿಸರ. three arrows. (Smd. 377).

*ತಿಸರ tisara. 2. Tbh. of ತ್ರಿಸರ. a necklace consisting of three strings. ತೋರಣಂಗಳೊಳೆ ತೊಡರ್ಡ ತಿಸರದಿಂ Pb. 3, 22.

ತಿಸು tisu. an imitative sound. — ತಿಸುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. to mutter, to grumble (My.).

ತಿಸುಳ ತಿಸುಳ. Tbh. of ತ್ರಿಸುಳ. a three pointed spear. [Pb. 1, 6]; (Smd. 378; ಮುಮ್ಮೋನೆಗೆಯ್ದು Ct. II, 79; Grj. 7, 53; C. Bp. 19, 34).

ತಿಸುಳ ತಿಸುಳ. Tbh. of ತ್ರಿಸುಳ. Siva. (ಈಶ್ವರ Sm. 2; ಶಿವ Kk. 4; ಉಮಯಾಳ್ Ct. II, 5). — ತಿಸುಳಿಗೆಯ. Kubēra (Kk. 16).

ತಿಳೆ tila. = ತಿಳೆದು, ತಿಳೆ 3, ತಿಳೆದು, ತಿಳೆ. P. p. of ತಿಳೆ 1, in ತಿಳೆದೊಳ್ಳು. (B. 3, 121; 5, 28, 39, 65, 101, 107; My.).

ತಿಳೆ tila. = ತಿಳೆ. gingely seed. (Smd. 25).

ತಿಳೆದು tiladu. = ತಿಳೆದು. P. p. of ತಿಳೆ 1. (B. 5, 151; My.). ಜುಟ್ಟು ಇದ್ದರೆ ಮುಟ್ಟು ತಿಳೆದೀತು (Prv.).

ತಿಳೆಲಿ tilali. = ತಿಳೆಲಿ. — ತಿಳೆಲಿಯಾಟ. -ಅಟ. a game at which two opposite parties try to get through the compartments of a figure traced upon the ground, one party hindering the other according to certain rules (S. Mhr.).

ತಿಳೆಲು tilalu. = ತಿಳೆಲು, etc. (C.). pulp, etc. ಹಣ್ಣಿನ ಮೇಲಿನ ತೊಗಟೆ ತೆಗೆದು, ಒಳಗಿನ ಬೀಳೆ ತಿಳೆಲು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ (B. 3, 111). ಕಾಯೋಳಗಿನ ತಿಳೆಲು ಬಲು ರುಚಿಕರವು (4, 70).

ತಿಳೆವಳಿಕೆ tilavali. = ತಿಳೆವಳಿಕೆ, q. v. knowledge, etc. (ಅಜಾನ್ತ, ಜ್ಞಾನ G.; B. 5, 163; My.). [Tu. ತಿಳೆವಳಿಕೆ].

ತಿಳಿ tilī. 1. = ತಳಿ 7. to become clear, pellucid or pure (ನೈರ್ಮಲ್ಯ Smd. Dh.; ನಿರ್ಮಲ್ಯ Sm. 113; Cpr. 1, 90; 7, 8; My.; Tu., T., M. ತಳಿ). [ತಿಳಿಗೊಳನಂ ಪೋಲಿದುರ್ತು ತಿಳಿಯದಿವೇನಮ್ಮದುಂ ತದ ಸ್ವಯಮದಹಂ Kr. 1, 89; Ap. 1, 80]. see P. ps. s. ತಿಳೆ. ತಿಳಿನ (Bp. 45, 43). ತಿಳಿವುದು (Smd. 107; Sm. 22, 118); ತಿಳಿಯುವ (C.). ಪಾಸನೆ ಕಿಡಲೊಡಂ ನೀರ್ ತಿಳಿದುದು (Smd. 295). ತಿಳಿದತ್ತು ಆಪಣಾ ವಾರಿಪೂರಂ (Rśv. 6, 2). ನದಿಗಳ ಉಬ್ಬರಮಡಗಿ ತಿಳಿದು ಪರಿವವು (J. 25, 3). 2, to become bright, to brighten up, to be exhilarated or pleased, to be calmed (ಪ್ರಸನ್ನಭಾವ Smd. Dh.; ಪ್ರಸನ್ನತ್ವ Sm. 113; similarly M. ತಳಿ; see ತಿಳಿಪು, ತಿಳಿವು No. 1; see s. ಚೊಪ್ಪು 1); to pass away, to cease, as sleep, a swoon (My.). 3, to come to light; to be or become plain or known (My.; Tu. ತೆರಿ; Te. ತೆರಿ; T. ತೆರಿ; M. ತಿರಿ, ತೆರಿ). ನನಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ, I understand, know, etc.; ನನಗೆ ತಿಳಿದುತು, I understood, etc. (My.). ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದದಕ್ಕಿನ್ನ ಮುಂಚೆ ಮೊದಲು ಒಬ್ಬನಿಗೆ ತಿಳಿದ ತಿಳಿವಿಕೆ (ಉಪಜ್ಞೆ Si. 216). ಮೂವು ನೆಯವನು ಮೊದಲಾಗಿ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದವನೆ ನಡದ ಇಬ್ಬರ ವಿಚಾರ (ಅಪದ್ವೇಷ 264). ಸೋತು ಓಡಿಹೋಗಿ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದವನೆ ಅವುಕೊಣ್ಣವನು (ತಿರೋಹಿತ 296). ನಿಮ್ಮಿಂದಮ್ ಆಜ್ಞೆ ತಿಳಿಯದು (Dp. 47, 47). see B. 1, 19; 2, 15; 4, 139. 4, to know, to perceive, to learn (ಜ್ಞಾನಭಾವ Smd. Dh.; ಜ್ಞಾನ Sm. 130; ಅಜಾ Smd. 45, 107, 124, 184, 298 Cm.; Cpr. 3, 68; 8, 88; My.; Te. ತೆರಿ; M. ತಿರಿ, Tu. ತೆರಿ; T. ತೆರಿ, ತೆಳಿ, ತೆರುಳು, ತೇರ್); to feel, as pain (see Prv. s. ಪಾಪ). ತಿಳಿನ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿ (ಜ್ಞಾನಾರ್ಥ ಮಾಗಿ Smd. 9 Cm.). ತಿಳಿಗೆ! (ಅಜಾಗೆ! 140 Cm.; Sm. 69). ತಿಳಿ!

(Smd. 124, 135; Sm. 15). ರೋಗಂಗಳಂ ತಿಳುವುದು (ನಿಧಾನ Mr. 390). ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ತಿಳಿದವನು (ಶಾಸ್ತ್ರವಿತ್ Si. 353). ತಿಳಿಯದ ಮೂಢನು (ಜಡ 363). ಹಿನ್ನು ಮುನ್ನು ತಿಳಿಯದವನು (ಪ್ಯಾಕುಲ, ವಿಹಸ್ತ 365). ತಿಳಿಯಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಬುದ್ಧ, ಬುದ್ಧಿ, ಮನ, etc. 383). ಅತಿಜೀವಮ್ ಇರಲು, ಮೋಕ್ಷದ ಗೊತ್ತು ತಿಳಿ (Sp.). ಮದ್ದನಜಾಯದೆ, ಧಾತು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಏನು? (Dp. 148). ತರಲಾಸ್ತಿ ತಾನ್ ಅದಕೆ ಮತ್ತೊಂದಭಿಪ್ರಾಯ ಮಂ ತಿಳಿದರ್ (J. 30, 26). ತಂಗಿಗೆ ತಕ್ಕ ವರನ್ ಈತನೆನ್ನು, ಮದನಂ ತಿಳಿದಂ (30, 51). ಸರ್ವರೋಳು ನಿಜ ತಿಳಿ (Sp.). ತಿಳಿದ ಕಳ್ಳ ತಿರಿಗಿದರೂ ಬಿಡ. — ತಿಳಿದವನಾದರೂ ಮಲಮೂತ್ರ, ಬಿಟ್ಟೇತೇ? — ತಿಳಿದವ ಮಾಡ್ಯಾನು ನಳಪಾಕವ. — ತಿಳಿದು ಒಡ್ಡೋ ತೀರು ಬಾಣವ! — ತಿಳಿಯಕ್ಕಿಲ್ಲ ನೋಡಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಹುಚ್ಚಮೂಕನ ಆಟ (Prva.). see Bp. 53, 51; 58, 37; B. 2, 22, 43; 3, 51, 194; 5, 187; Sm. 9, 39, 119; J. 28, 60; 31, 35; Abh. 1, 5; Si. 36, 48, 261, 283, 350, 361, 408; ನದ್ರೆ ತಿಳಿ, ಮುಳಿಸು, ಮೂರ್ಛನೆ, ಮೂರ್ಛೆ. — ತಿಳಿ ತಿಳಿ. rep. (B. 4, 45, 198). — ತಿಳಿದು ಕೊಳ್. — ಕೊಳ್ಳು. = ತಿಳಿ No. 4. (Ch. v. 231; Bp. 58, 37; Sm. 77; My.). — ತಿಳಿಯಗೇಡಿ. — ಕೇಡಿ. (ಅಜ್ಜ G.). — ತಿಳಿಯಗೊಡು. — ಕೊಡು. to allow to be known, to let know (B. 3, 2, 41; 4, 138; My.). — ತಿಳಿಯ ಪಡಿಸು. to make known; to manifest (Si. 66, 68, 260, 282; My.). — ತಿಳಿಯ ಪೇಜ್. to tell in an apprehensible manner, to explain (Ch. v. 228). — ತಿಳಿಯ ಬರು. = ತಿಳಿ No. 3. (B. 3, 33, 45; 4, 148, 184; Si. 49; My.). — ತಿಳಿಯಲ್ ಬರ್. = ತಿಳಿಯ ಬರು. (Smd. 255). — ತಿಳಿಯ ಹತ್ತು. to begin to be known; to be known or understood (B. 5, 214, 271). — ತಿಳಿಯಡು. — ಇಡು. to make pellucid or pure (Grj. 7, 42 va.).

ತಿಳಿ tilī. 2. an abbreviated infinitive of ತಿಳಿ 1 (=ತಿಳಿಯು). — ತಿಳಿ ಹೇಜು. = ತಿಳಿಯ ಪೇಜ್. (B. 4, 109; My.).

ತಿಳಿ tilī. 3. = ತಿಳ, etc., in ತಿಳಿ ಕೊಳ್ಳು (Si. 381).

ತಿಳಿ tilī. 4. clearness, pellucidity, pureness; brightness (Te. ತಿಳಿ; T., M. ತಿಳಿ). 2, knowingness, knowledge, understanding. 3, clear, serumlike substances, watery parts: conjee water (ಕಾಂಜಿಕೆ Smd. Dh.; My.; Tu., M. ತಿಳಿ), etc. ಕುಪ್ಪ ವಜ್ಜಿ ಮುನ್ನುದ ಸರ್ವರಸಗಳ ತಿಳಿ (ಮಣ್ಣು ಸರ್ವರಸಾ ಗ್ರ. Si. 315). ಮೊಸರಿನ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಯಾಗಿರುವ ಭಾಗವು (ಶರ316). ಮೊಸರಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ತಿಳಿಯಾದ ಕೆನೆ (ಮಸ್ತು, ದಧಿಭವಮಣ್ಣು 316). ಹೆಣ್ಣು ದ ಮೇಲಣ ತಿಳಿ (ಕಾರೋತ್ತರ, ಸುರಾಮಣ್ಣು 348). ಕೆಟ್ಟ ಹಾಲಿನ ಹುಳಿಯು ಟ್ಟಿದ ತಿಳಿ ಲೇಸು; ಕೆಟ್ಟ ಹಾರ್ವಿಯು ಬದಕಿನ್ನ ಸೂಳೆಯು ನೆಟ್ಟಿನೇ ಲೇಸು! (Sp.). see ಉಕ್ಕು. — ತಿಳಿಗೇಡಿ. — ಕೇಡಿ. a person whose understanding is impaired, an unwise, stupid person (B. 1, 18; 3, 14, 68; 4, 21); ತಿಳಿಗೇಡಿಜನ (4, 223). — ತಿಳಿಗೇಡಿತನ. — ಕೇಡಿತನ. ignorance, stupidity, foolishness (B. 4, 49, 88). — ತಿಳಿಗೊಳ. — ಕೊಳ. a clear pond [ತಿಳಿಗೊಳನಂ ಪೋಲಿದುರ್ ತಿಳಿಯದಿವೇನೆಮ್ಮದುಂ Kr. 1, 89; Pb. 5, 2]; (Cpr. 8, 4 va.; Abh. P. 1, 104; 16, 28; Bh. 1, 20, 54; Rām. 2, 7, 3; J. 3, 8, 24; 15, 16, 29). ತಿಳಿಗೊಳದಿನ್ನ ಪಾಟಾದುವು ಹಂಸಕುಲಂ (Smd. 142, 166). — ತಿಳಿಜೊನ್ನ. clear, bright moonshine (Rāv. 13, 43; Sāv. 1, 38, 77). — ತಿಳಿನಿದ್ರೆ. an easily interrupted, light sleep (B. 5, 253). — ತಿಳಿನೀರ್. — ನೀರು. clear water [ಅ ಮರಕತವರ್ಣಂ ಕರಿಕರ ಪರಿಫುಡಿಸಾದನೊಡನೆ ತುಳುಕಿದಂ ತಿಳಿನೀರಂ Ap. 14, 107]; (Cpr. 3, 15; Abh. P. 9, 37; J. 30, 6, 11; Rāghc. 17, 56; My.). 2, = ತಿಳಿ 4 No. 3. (B. 4, 35). ತೆಳ್ಳನ್ನ ಪದಾರ್ಥದ ಮೇಲಿನ ತಿಳಿನೀರು (ಮಣ್ಣು); ಮೊಸರಿನ ಮೇಲಿನ ತಿಳಿನೀರು (ಮಸ್ತು G.); ಅನ್ನದ ಮೇಲಿನ ತಿಳಿನೀರು (ಮಾಸರ, ಗಂಜಿ); ಸರಾಯದ ಮೇಲಿನ ತಿಳಿನೀರು (ಸುರಾಮಣ್ಣು G.). — ತಿಳಿಬಣ್ಣ. a bright or light colour (ಹೂಬಣ್ಣ G.). — ತಿಳಿಯಣ್ಣ. — ಎಣ್ಣೆ. clear oil (on the surface,

My.). — ತಿಳಿರಸ. a pure liquid (V. 4, 2, 9; B. 4, 225; My.). — ತಿಳಿಸುಣ್ಣ. milk of lime; caustic lime (My.; B. 4, 71, 121).

ತಿಳಿ tilī. 5. a vessel used for drinking spirits; any drinking vessel (ಚಪಕೆ Sm. 113; Te. ತೆಲಿಯೆ, ತೆಲಿ = ಪಾತ್ರೆ). — ತಿಳಿನಟ್ಟಲು. — ಬಟ್ಟಲು. = ತಿಳಿ. (ಗಲ್ಪಕರ್, ಅನುತರ್ಪ, ಚಪಕೆ, ಸರಕೆ Hla.).

ತಿಳಿಪು tilipu. = ತಿಳಿಹು, ತಿಳಿಪು, ತಿಳಿಹು 1. to cause oneself to brighten up; to abandon one's anger, to become calm, soothed, content, pleased, or friendly (ಕ್ರೋಧೋತ್ಪಜನ Smd. Dh.). 2, to calm, to appease, to cause to cheer up, etc. (Cpr. 8, 80). ತಿಳಿಪುವುದು (ಪ್ರಸಾದ, ಪ್ರಣಯ Hla.). 3, to make clear or known; to cause to know, to let know; to inform [ಸುರದನುಜ ಮನುಜ ವರ ಕಿನ್ನ ರತಿಯರ್ಗ್ಗಣಮನೆಯ್ ತಿಳಿಸಿದುದು Ap. 10, 62]; (ತಿಳಿಸು Smd. 43 Cm.; Cpr. 7, 18). ಅಕೆಯಂ or ಅಕೆಗೆ ತಿಳಿಸಿದಂ (Smd. 167).

ತಿಳಿಯುವಿಕೆ tiliyuvike. = ತಿಳಿವಿಕೆ, ತಿಳುವಿಕೆ. knowing; knowledge, etc.; the state of being known. ಸಪ್ರಕಾರ ವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಿಕೆ (ಉಪಲವ್ವು, ಅನುಭವ Si. 397). ಬಹು ಮುನ್ನಿಗೆ ತಿಳಿಯುವಿಕೆ (ಪ್ರಥೆ, ಪ್ಯಾತಿ 389).

ತಿಳಿವಳಿಕೆ tilivalike. = ತಿಳಿವಳಿ, ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ತಿಳಿವಳಿಕೆ. knowledge; understanding, intellect, intelligence (ಅಜ್ಜತ Smd. 232 Cm.). Tu.

ತಿಳಿವಿಕೆ tilivike. = ತಿಳಿಯುವಿಕೆ, etc. (My.; ಜ್ಞಾನ, ಬಲ್ಲವಿಕೆ G.; B. 5, 24, 27, 44, 151, 170).

ತಿಳಿವು tilivu. = ತಿಳಿಹು 2. (Smd. 247). calmness, friendliness, kindness, etc. (ಪ್ರಣಯ, ಪ್ರಸಾದ Mr. 455). 2, knowledge, etc. (Bh. 2, 13, 44; Sāv. 4, 57, 60, 114; My.).

ತಿಳಿಸು tilisu. to make clear or known; to cause to know; to let know; to inform (Smd. 43 Cm.; C.). [Tu ತೆರಿಪು]. ಅಕೆ ಆ ಮಾತನು ತನ್ನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಳು (B. 2, 14). see Bp. 27, 76; B. 3, 13; 5, 187.

ತಿಳಿಸುವಿಕೆ tilisuvike. making clear or known, etc. ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವಿಕೆ (ಗನ್ನನ Si. 436).

ತಿಳಿಹು tilihu. = ತಿಳಿಪು, etc. to appease (Bp. 47, 22). see ಮುನಿಸು. 2, to make clear or known, etc. (Bp. 49, 33).

ತಿಳು tilu. = ತಿಳ, etc., in ತಿಳುಕೊಳ್ಳು (My.; B. 2, 14; 3, 1, 51, 115; 4, 57; 5, 204).

ತಿಳುಪು tilupu. = ತಿಳಿಪು, etc. to become calm, etc. (Bp. 58, 37); to appease, etc. (Bp. 57, 7; J. 24, 70; 28, 55; 29, 26). 2, to make clear or known, etc. (Ch. v. 232; Bp. 26, 63; 49, 35; J. 2, 24; 9, 2; 10, 18).

ತಿಳುವಳಿಕೆ tiluvake. = ತಿಳಿವಳಿಕೆ, etc. knowledge, etc. (My.; ದೃಷ್ಟಿ Si. 415; ಪ್ರಭವ 459). ತಿಳುವಳಿಕೆಯುಳ್ಳವನು (ಅರ್ಥ 447). ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದವನು (ಅಜ್ಜ, ಮೂಢ 366). see 236, 265, 410; B. 2, 16; 3, 39; 4, 73, 168, 183; 5, 271. [Tu.].

ತಿಳುವಿಕೆ tiluvike. = ತಿಳಿಯುವಿಕೆ, etc. knowledge, etc. (My.; B. 5, 190; Si. 236). ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ನೆಲೆಯು ಇಲ್ಲದೆ ತಿರುಗುವರು ಕಾಮ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು (Jñs. 22, 31).

ತಿಳುವು tiluvu. = ತೆಳುವು, etc. thinness (My.). ತಿಳುವಾದ ಅಜ್ಜನ (B. 1, 15). [Tu. ತೆಳುವು]. ತಿಳುವಾದ ತೊಗಲು (3, 16; 5, 18).

ತಿಳುಹಿಸು tiluhisu. to make known, to let know (My.). ಅಕ್ಕಗೆ ತಿಳುಹಿಸದೆ (B. 5, 158). see B. 5, 78. 175. 177. 184.

ತಿಳುಹು tiluhu. 1. = ತಿಳಿಪು, etc. to be calmed, etc. 2, to appease (Bp. 42, 16; Bh. 1, 10, 21). see ಮುನಿಸು-, ಮುಳಿಸು-. 3, to make known, etc. (My.).

ತಿಳುಹು tiluhu. 2. = ತಿಳಿವು No. 2. knowledge, etc. (Rām. 6, 2, 25).

ತಿಳಿ tilī. = ತಿಳಲಿ. — ತಿಳಲಿ ಹಾಡಾಡು. to play at ತಿಳಲಿ or ತಿಳಿ (B. 1, 16).

ತಿಳು tilū. = ತಿರುಳು, etc. pulp, etc. (My.).

ತಿರ ತಿ. 1. = ಸಿರ 2. to burn, singe, scorch, parch, broil (T. ತಿರ. ತಿರಯ್; R.; cf. ತಿಂಗಳ್; see ಚೂಪು 1; Te. ತಿರನ್ನ = ಪ್ರಕಾಶ).

ತಿರ ತಿ. 2. fire (T., M.; Tu. ತಿರ also ಸೂ; R.; cf. ಕಿಚ್ಚು).

ತಿರಕ್ಷಣ tirkṣṇa. = ತಿಕ್ಕ. sharp; hot, pungent, fiery; harsh; vehement, zealous; energetic, eager, quick (ಪರುಷ, ನಿಷ್ಕುರವಾದುದು Nn. 119).

2, sharpness; heat, pungency; haste. 3, any weapon. 4, poison. 5, iron. 6, war, battle.

ತಿರಕ್ಷಣಗಂಧಕ tirkṣṇa-gandhaka. the plant *Moringa pterygosperma* Gaertn.

ತಿರಕ್ಷಣತರ tirkṣṇa-tara. uncommonly sharp, etc. (Cpr. 5, 34).

ತಿರಕ್ಷಣಪಾಯ tirkṣṇa-upāya. forcible means, a strong measure.

ತಿರಗೆ tige. a creeping plant, vine, tendril, or spray; wire; the string of a lute (Te. ತಿರಗೆ, ತಿರನೆ). see ನಾಚಿ-. cf. ಸಿರಗೆ.

ತಿರಟೆ tiṭa. 1. (Smd. 250). (fr. ತಿರಡು 1). blowing (ತಿರಡೂದು, ಊದೂದು, ವಾಯುಸಂಚಾರ ಕ್ಷ.; Cpr. 7, 107; Abh. P. 1, 116; 7, 147).

ತಿರಟೆ tiṭa. 2. = ತಿರಟೆ, etc. — ತಿರಟೆಕಸಿನ್ದಿ. the prickly creeper *Scopolia* (Te.). 2, = ಯಾಸ, ಯವಾಸ, ಕುನಾಶಕ, ಕಚ್ಚುರ, ಮುಸ್ತರ್, etc., ನಸುಗುನ್ನೆ, ತುಣುಚಿ, ಬಳ್ಳಿಮುಣುಚಿ (Si. 144).

*ತಿರಟೆ tiṭa. 3. a sense of touch, caressing touch. ತಿಳಿ ಪಲದಿಗೆಣಗಿಮೋಪನ ತಳಂಗಳಾ ತಿರಟಿದಿಂ ಪದಂಗಳೊಳೊಗೆದಾ ಪುಳಕ ಚಯಂಗಳ್ Kr. 3, 119; Ap. 7, 46. T. ತಿರಟೆ.

ತಿರಟೆ tiṭe. = ತಿಮರ, etc. itching; irritation; an itching desire, a teasing inclination, irregular desires, lust, lasciviousness (ತಿರಟೆ Ct. I, 2; Bp. 21, 7; J. 25, 8; My.; Te.). ಮೂಗ ತಿರಟೆ ಕಷ್ಟಿಯುಳ್ಳನನು (ಪಾಮನ, ಕಚ್ಚುರ Si. 202). ತಿರಟೆ ಅದರ ಪಾನೇ ಬರುತ್ತಾನೆ. — ತಿರಟೆಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಹೆತ್ತು, ತಿರುಮಲದೇವರ ಹೆಸರಿಟ್ಟ ಹಾಂಗೆ (Prvs.). see ತೋಳ್ವಿಟ್ಟ. — ತಿರಟೆಗಳ. useless quarrel (My.). — ತಿರಟೆಬಾಯಿ. a blabber, a tattler (My.).

ತಿರಟೆಗಾಳಿ tiṭe-gāṇa. a man who rouses inordinate desires or evil passions in others (My.). see ಬಾಯಿ-.

ತಿರಡು tiḍu. 1. (Smd. 254). to touch, as air or wind (ವಾಯುಸ್ಪರ್ಶನ Smd. Dh.; ವಾಯುವಿನ ಸೊಂಕು Sm. 94; T., M. ತಿರಡ್ಡು, to touch; to infect by touching; [Tu. ದೀಡ್ to place, to lay down]; M. ತಿರಟ್ಟು, T. ತಿರಟ್ಟು, ತಿರಟ್ಟು, ತಿರಟ್ಟು, uncleanness;

M. ತಿರಡ್ಡುಲ್, atmospheric pollution). [ವಿಭೂಷಣಂಗಳೊಳ್ ತಿರಡುವ ರಶ್ಮಿಗಳ್ ಮಸುಳ್ಳುವು Ap. 3, 3]. 2, to blow, as the wind. [ಅಡುವ ತೊಣ್ಣು ವೆಣ್ಣುರುಳಿ ತಿರಡುವ ತವ್ವೆರಲ್ Pb. 3, 37; Ap. 12, 44]: (Cpr. 9, 102 va.). ಸೊಂಕಿ ಬಲವನ್ನು ತಿರಡುವ ತೆಂಕಣಗಾಳಿ (Smd. 44). ಮಲಯಾನಿಲಂ ತಿರಡಿದಂ or ತಿರಡಿದುದು (109). ಕಮ್ಮೆಲರ್ ತಿರಡು ಗುಂ (297). ತಿರಡು, ಎಲೆ ಗನ್ನವಾಡ! (153. 272). see Cpr. 2, 83; 4, 30; 8, 4 va.; Abh. P. 7, 147; 12, 28; Grj. 8, 41; Rām. 2, 7, 3; Rāv. 12, 23; C. Bp. 4, 7; J. 8, 5; 25, 1. 3, to touch, as with the fingers (or = ತಿರಡು 2?). ತಿರಡಿದರೂ ನೋಡನು ಅನ್ನ ಕನು ರೂಪವ (Prv.).

ತಿರಡು tiḍu. 2. to press, to squeeze (J. 8, 48), to rub (ನಿರೀಡನ Smd. Dh., probably ನಿರೀಡನ; ಧಾವನ Mr. 339; J. 25, 8; cf. ತಿಕ್ಕು, ಸೀಣ್ಣು; T. ತಿರಟ್ಟು, to rub and clean, the wall, a house, etc.); to rub out, as fire (Sāv. 3, 19); to rub with the finger, as snuff, etc. (My.); to rub clean, to scour (My.); to rub or smear on, as unguents on the body (My.; cf. ತಿಗುರು); to whet, to sharpen (My.; T. ತಿರಟ್ಟು; M. ತಿರಟ್ಟು, to rub, smear; to polish, sharpen, cf. ತಿರ 2); [ದಾಡೆಗಳ ನಜೆಯೊಳಿವ್ವುಂ ತಿರಡುತ್ತಂ Pb. 3, 28]; to make sharp, keen or full of wit (J. 30, 18), to increase (33, 18); to rub out, i. e. to kill by pressing and rubbing with the finger, as insects (My.); to apply a wipe or blow with the palm of the hand (My.), or with a blast (J. 22, 42); to smooth a twisted cord (J. 12, 46; 20, 8; 23, 33; 25, 31; My.; Si. 287; T. ತಿರಟ್ಟು).

ತಿರಣ್ಣೆ tirṇe. = ತಿರಟೆ. itching, etc. (Ct. I, 2; Rāv. 5, 55va.; see ನಾಲಗೆ-).

*ತಿರಣ್ ತಿರ. itching sensation, pain. ನಡುಮೋಳಳ ತಿರಣಂ ಮುಟ್ಟು ಸುವಯಪ್ಪೊಡಾನೊಲ್ಲದನೆ Pb. 2, 81.

ತಿರಣ್ tir. three (Mhr. ತಿರನ). — ತಿರನ್ನೇರಾ. (three-thirteen, i. e.) dispersed in every direction (My.; Mhr. ತಿರನತೇರಾ).

ತಿರನಾಳಿ tirṇāḷi. = ತಿರನಾಳಿ, ತಿರನ್ನಾಳಿ, ತಿರನಿಹಾಳಿ. a glutton (ಕೂಟನಿಗ Sm. 48; Kk. 38, o. r. ತಿರನಾಳಿ; ಭಕ್ಷಕ, ಫಸ್ಮರ, ಅದ್ವರ Hlā., Nr. b; ಭಕ್ಷಕಾರಿ, etc. Mr. 231).

ತಿರನಿ tirni. food (of every description, My.; Tu.; T., Te.; M. ತಿರನ); eating. ಗಣ್ಣುನಿಗೆ ಗಣಾಕ ತೋಟಾಸ ಬೇಡ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿರನ ಕಲಿಸ ಬೇಡ (Prv.). see ಹೆದ್ದೀನಿ; Prv. 3, ತಿನ್ನು.

ತಿರನಿಹಾಳಿ tirniḥāḷi. = ತಿರನಾಳಿ. a glutton. (Nr. a).

ತಿರನು tiru. a stake used to support fences or hedges (My.).

ತಿರಬು tirbu. the clove tree; cloves (ಲವಿ, ಲವಂಗ, ದೇವಕು ಸುನು Mr. 143; Tu. ತಿರಬ್ಬ, Te. ತಿರಬ್ಬ, T. ತಿರಬ್ಬ, sweetness, taste, relish; cf. ಸೀರಿ).

ತಿರರ್ tir. = ತಿರು 1. to be finished, to come to an end, to end, to cease; to be done, to be accomplished, to be brought about or effected; to be possible to be accomplished (ನಿಪ್ಪತ್ತಿ Smd. Dh.; ಬೀ Bhn. 21, 33; My. as ತಿರು; Tu., T., Te., M. ತಿರು); [ಬಯಕೆ ತಿರದ ಕಾರಣದಿಂ ವಿಶಯ ಯಮಿದಭ್ಯುಪಗಮೋಕ್ತು ಪದೂಷಣಂ Kr. 1, 145; Pb. 1, 69; Ap. 14, 30]. to be cured, as a disease (Bp. 46, 32; T.). 2, to

cease to live, to die (Bp. 48, 18; My., Tu., Te. as ತೀರು). 3, to be paid, discharged, liquidated (My., Te. as ತೀರು); to be settled, decided (My. as ತೀರು). P. p. ತೀರ್ಮ, ತೀರ್ಮಂ (Smd. 50). ನಿನ್ನಗೆ ಎನ್ನಗೆ ತನ್ನಗೆ ತೀರ್ಮಂ ಹನುಮನ್ನ ನ ಶಕ್ತಿ ಸಾಹಸಂ ರಿಪುಜಯಂ? (178). ನಿನ್ನಂ ತೀರದ ಕಜ್ಜ ಮದು ಇನ್ನೆನಗೊನ್ನಣ್ಣೆ? (R4v. 5, 132). see Cpr. 3. 67; 5, 83; 8, 51; Bp. 16, 19; Mr. 2; J. 1, 5; 3, 28; 13, 11; 27, 50. cf. Sk. ತೀರಿತ.

ತೀರ್ tīr. = ತೀರು. an arrow (Mhr., H. ತೀರ). — ತೀರ್ ಕಮಾನ್. arrow and bow (Si. 280; Br.).

ತೀರ tīra. = ತೀರು 2, etc. conclusion, etc. 2, = ತೀರ s. ತೀರು 1. — ತೀರಗಡೆ. -ಕಡೆ. end, completion (ಅನ್ತ, ಸಮಾಪ್ತಿ G.; My.); 2, leisure (My.).

ತೀರ tīra. a shore, a bank; margin, brink, edge; the brim of a vessel. see ಒತ್ತು, ಕರೆ. ತೀರಕ್ಕೆ ಬನ್ನ ಮೇಲೆ ತೆರೆಯ ಭಯವೇ? ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಮರಕ್ಕೆ ನೀರು ಯಾತಕ್ಕೆ? (Prvs.).

ತೀರತ tīrata. Tbh. of ತೀರ್ಥ. a holy place, etc. (My.).

ತೀರದು tīradu. an adverb with final ಅದು. (ತತ್ತದು Smd. 389, o. r. in Mḍb. ತಿರದು, ತಕ್ಕದು).

ತೀರಪತನ tīra-patana. the falling down of a bank. see ಜರಿ.

ತೀರಮೆ tīr-ame. (Smd. 248). conclusion, termination; fulness (Abh. P. 1, 103).

ತೀರಿ tīri. a kind of arrow, three-fourths of which consists of reed and a fourth part of a iron; a sort of bow (see ತದ್ಬಲ).

ತೀರಿಕೆ tīrike. = ತೀರ್ಕೆ. conclusion, end (My.); settlement, decision (My.); [Tu.]. 2, leisure (My.; Te.).

ತೀರಿತ tīrita. finished, settled, completed, adjudged, decided according to evidence (Sk.).

ತೀರಿಸು tīrisu. = ತೀರ್ಚು. to finish; to accomplish, to carry out, to execute; to fulfill; to settle, to decide; to remove, to clear off, to liquidate, to pay (My.). see B. 3, 28, 124; ಉಪಕಾರ, ಕಾಂಕ್ಷೆ, ಕೆಯ್ಯಡ, ಹಾವು, ನ್ಯಾಯ, ಬಡ್ತಿ, ಮುಯ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಯ್ಯ, ವ್ಯಾಜ್ಯ, ಸಿಟ್ಟು, ಹಗೆ.

ತೀರಿಸುವಿಕೆ tīrisuvike. finishing, etc. (My.).

ತೀರು tīru. 1. = ತೀರ್. (C.). to be finished, etc. P. p. ತೀರಿ. ಕಾಂಕ್ಷೆ ತೀರಿ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿರುವಿಕೆ (ತೃಪ್ತಿ Si. 317). ತೀರಿ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಸಾತಿ 424). ತೀರಿದುದು ತಮದೊಬ್ಬಳಿ (Rām. 14, 1). ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ರಣವು ತೀರಿದಾ ಕ್ಷಣದಿ ಮಣ್ಣುಪಾಲ್ (Sp.). ಅವನು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದವನಾದಾಗ ಅವನ ತನ್ನ ತೀರಿದನು (B. 3, 28). ಇವರ ತನ್ನ ತೀರಿದನು (4, 3). ಅತ್ತ ತೀರಿದನ್ನಿನ (4, 139). ತೀರದ ಕಾರ್ಯ ಹಾಜರಾದರೂ ಅಗದು. — ತೀರದ ಅಡಿಗೆ ತಿರಿಗಿ ಬಯಸಿದರೆ ಬನ್ನೀತೇ? (Prvs.). see B. 1, 11; 3, 3, 60; 4, 50; ಮಜ್ಜಾಸಾರ. — ತೀರ. so that (anything) is completed: fully; thoroughly; quite; very (My.). ಮಂಗಳಗಳು ತೀರ ಮನುಷ್ಯನ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ (B. 1, 13). ಇಜ್ಜಾವೆಗಳು ತೀರ ಸಣ್ಣವು (2, 8). ಅವನ ಹೆಣ್ಣು ತೀರ ಹಾಗಲಹಣ್ಣು ಅಗಿದ್ದಾಳೆ (2, 38). ಆ ಪ್ರಾಣಿ ತೀರ ಕುರುಡನು (3, 89). ತೀರ ಬಡವನು (5, 124). ತೀರ ಪುಸು ಹಣ (5, 216). ತೀರ ಸಣ್ಣ (ಅಣು G.). — ತೀರಾ. = ತೀರ. ಬಾಲವು ತೀರಾ ಸಣ್ಣದು (C.; B. 3, 108).

ತೀರು tīru. 2. = ತೀರ, ತೀರ್. conclusion, end. 2, settlement (M., Tu.); arrangement, establishment (Te.). 3, finish: beauty (Te. ತೀರು, ತೀಜು; Te. ತೀರು, ತೀಜು, to be adorned;

ned; T. ತೀರೈ, to adorn); manner, mode; peculiar temper or habit (My.; Te.). ಅವನು ಒನ್ನ ತೀರಿನ ಮನುಷ್ಯ (My.). — ತೀರುಗಡೆ. -ಕಡೆ. = ತೀರಗಡೆ. (My.; ಸಮಾಪ್ತಿ G.). — ತೀರುಪಡಿ. = ತೀರುಪಾಟು. (My.; Te. ತೀರುಬಡಿ). — ತೀರುಪಾಟು. leisure, opportunity (My.; Te. ತೀರುಬಾಟು). — ತೀರುಮಾನ. = ತೀರ್ಮಾನ. conclusion, completion (My.; Te.; T. ತೀರ್ಮಾನ); settlement, decision, sentence (My.; Te.; T.). — ತೀರುಮಾನಿಸು. to complete, finish (R.); to define, to determine, to decree (T. ತೀರ್ಮಾನ); to decide (My. = ತೀರ್ಮಾನಿಸು).

ತೀರು tīru. = ತೀರ್. an arrow. ತಿಳಿದು ಒಡ್ಡೋ ತೀರು ಬಾಣನ! (Prv.). 2, a bar; a prop; a lever (Mhr.); a rafter of a roof (My.).

ತೀರುಕಣಿ tīrukani. = ತೀರ್ಕಣಿ. end, termination. 2, the state of being discharged; the state of being expended, disbursed or spent. ಅರ್ಥದ ತೀರುಕಣಿ (ಅರ್ಥಾಪಗಮ, ವ್ಯಯ, ವೆಚ್ಚ Nr.).

ತೀರುವಿಕೆ tīruvike. = ತೀರ್ವಿಕೆ. ending, etc.; the state of being settled or decided. ನ್ಯಾಯತೀರುವಿಕೆ (G. 244; My., also ನ್ಯಾಯದ-).

ತೀರುವೆ tīruve. = ತೀರ್ವೆ. dues, fees, toll, custom tax (My.; Tu. ತೀರ್ವೆ. Te.).

ತೀರ್ ತೀ. ತೀಟು. to take mouthfuls, to devour (ಕಬಳನ Smd. Dh.; M. ತೀಟು, to cram; to force down, e. g. down the throat; see ಅಮ್ಮು 2, ತೀವು).

ತೀಟೆ tīre. the worms (a disease, My.; T.). — ತೀಟೆಹುಣ್ಣು. = ತೀಟೆ. (My.).

ತೀರ್-tīr. = ತೀರು 2. — ತೀರ್ಪಡಿ. = ತೀರುಪಡಿ. leisure (My.). 2, settlement, decision (My.; M.). — ತೀರ್ಮಾನ. = ತೀರುಮಾನ. (My.). — ತೀರ್ಮಾನಿಸು. = ತೀರುಮಾನಿಸು. to settle, to decide (My.; T.).

ತೀರ್ಕಣಿ tīrkane. = ತೀರುಕಣಿ. end, etc. (ನಿದಾನ Hla.). ಯಜ್ಞದ ತೀರ್ಕಣಿ (ಯಜ್ಞಾನ್ತ, ಅವಭೃಥ Hla.).

ತೀರ್ಕೆ tīrke. = ತೀರಿಕೆ. conclusion, etc. (My.).

ತೀರ್ಚು tīru. = ತೀರ್ಚು, ತೀರಿಸು. to finish, etc. (ನಿಷ್ಪತ್ತಿ Smd. Dh.; Cpr. 5, 121 va.; 6, 99 va.; 7, 25; 7, 154 va.; Bp. 60, 33; Te.). 2, to remove, etc.; to remove, as a sickness, to cure (ಪರಿಹರಿಸು Kk. 68; Sm. 51; Bp. 39, 24; Te.); to destroy (Grj. 10, 111).

ತೀರ್ಪು tīrpa. passed across or over, crossed; floated; spread; surpassed. see ಅವ-, ಅ-, ಉತ್-.

ತೀರ್ಥ tīrtha. = ತೀರತ. a passage, a ford; a landing place at a river's side; the stairs of a landing place (ಸೋಪಾನ Nn. 48). 2, a holy place in the vicinity of streams or springs; a holy place (ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ 48; ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರ Mr. 332). 3, any piece of water (ಅವಗೆ, ನದಿ, ತಟಾಕ, ಕೆಣ್ಣಿ, ಕೂಪ, ಬಾವಿ 48; ನದಿ ಬಾವಿ ಕೆಣ್ಣಿಗಳ 332); sacred water. 4, a part of the hand dedicated to a deity. 5, a sacred object; sacred science; a school of philosophy (ದರ್ಶನ, ಪಡು ದರುಸನ, ಅಜ್ಞಾದರ್ಶನ 48, o. r. ಪದ್ಧರ್ಶನ; ಸನ್ನ ಪದ್ಧರ್ಶನಗಳ 332). 6, a worthy person, a fit recipient (ಸಪ್ತಾತ್ರ 48); a person of a good family or race (ಅಮ್ಮಾಯ, ಸದ್ಗುಂಶ 48); a Brāhmaṇa. 7, a minister and seventeen other officers of state who are in close attendance

on a king (ಅಪ್ಪಾದಿಶಾಸನಾತ್ಮಕ, ಮನ್ವಿ ಮೊದಲಾದ ಹದಿನೆಂಟು ಮನ್ವಿ ಪ್ರಧಾನರ 48; ಮನ್ವಿ ಮೊದಲಾದ ಪದಿನೆಂಟು ಪ್ರಧಾನರ 532). 8, an ascetic (ಮುನಿ, ಯತಿ 48). 9, a learned man (ವಿದ್ವಾಂಸ 48). 10, a Jina (48). 11, a virtuous wife (ಪತಿವ್ರತೆ 48). 12, a religious teacher, a guru. 13, the pudendum muliebri (ಭಗ, ಯೋನಿ 48; ಕಾನ್ತೆಯರ ಯೋನಿ 532). 14, a flag, a banner (ಪತಾಕೆ 48). ತೀರ್ಥ ಕ್ಕಿನ್ನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿಲ್ಲ ಪಾರ್ಥಗಿನ್ನ ದೊರೆಯಿಲ್ಲ (Prv.). see Sp. s. ನಡೆ 2.

ತೀರ್ಥಕ tirthaka. holy, sacred; an ascetic Brāhmaṇa; N. of a nāga.

ತೀರ್ಥಕರ tirtha-kara. an Arhat, a Jina (Sk.; also: ತೀರ್ಥಕರ). see Nn. s. ಅಸನ್ನ; Cpr. 7, 6.

ತೀರ್ಥಜಲ tirtha-jala. water of a holy place. 2, water in which a worthy man's feet have been washed (Grj. 4, 39; V. 14, 53).

ತೀರ್ಥಪಾದ tirtha-pāda. one whose feet are sacred: a title for a venerable man (My.).

ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ tirtha-yātre. a visit to any sacred bathing place or shrine, a pilgrimage. (J. 17, 49; My.; B. 4, 155).

ತೀರ್ಥಯಾನ tirtha-yāna. = ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ. (Cpr. 4, 17).

ತೀರ್ಥರೂಪ tirtha-rūpa. one whose form is sacred; father; a title for a venerable man (My.; B. 4, 87).

ತೀರ್ಥವಿಧಿ tirtha-vidhi. the rites to be observed at a place of pilgrimage. (My.).

ತೀರ್ಥಶ್ರಾದ್ಧ tirtha-śrāddha. funeral ceremonies performed with water, (sesamum seed, and sacrificial grass, My.); funeral ceremonies observed at a place of pilgrimage (My.).

ತೀರ್ಥಸನ್ಮಾನನ tirtha-sambhāvana. the reception of water with which a guru's or another worthy man's feet or an idol have been washed and the offering of presents for it, on festive occasions (My.).

ತೀರ್ಥಸ್ವರೂಪ tirtha-svarūpa. = ತೀರ್ಥರೂಪ. one whose form is sacred, etc. (My.; B. 4, 87).

ತೀರ್ಥಾವು tirtha-ambu. = ತೀರ್ಥಜಲ No. 1. (Cpr. 8, 106). water of a holy place.

ತೀರ್ಪು tīrpu. settlement, decision, sentence (My.; B. 4, 93. 169). [Tu.].

ತೀರ್ಪಿಕೆ tīrvike. = ತೀರುನಿಕೆ. settlement, etc. ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಪಿಕೆ (G.; My.; B. 5, 263).

ತೀರ್ನೆ tīrve. = ತೀರುನೆ. dues, custom tax, etc. (My.; Si. 266; Tu. T.).

ತೀವರ tīvara. Tbh. of ತೀವ್ರ. severe, etc. (My.; Te.).

ತೀವು tīvu. to become full; to abound; to spread (v. i.; ಪೂರಣ ಸಂದ. Dh.; ಇಡಿಕಿಟ್ಟು Cr. II, 86; ಲ. ತೀನೆ, ತಿಮ್ಮು, ತೀರ್, ತೆಮ್ಮು; [Tu. ದಿಂಜ್]; T. ತೆಗುರ್, ತೆವಿಟ್ಟು, ತೆವಿರ್, to be full, abound; ತೆವುರ್, to increase, v. i.; ತಿಮಿರ್, to grow, increase; ತೆವುಟ್ಟು, M. ತಿವಿಟ್ಟು, to fill or press or stuff in; T. ಕೆಲುಮು, ಕೆಲುವು, to be full; see s. ಕೆಯ್ 5). [ಎಣ್ಣೆಯೊಳೆ ತೀವಿ ದೀರ್ಪಿಕೆಗಳ ನನ್ನಾ ನೈಕೆ ನಿಟ್ಟಲಯ್ಯು ಜಾನೆಯನವಗಾದಮರಿಸುವಂ ಬೋದನದೊರ್ Ph. 1, 17; Ap. 2, 24; ಹೊಗೆ ಗಗನನ ತೀವೆ Bv. 683; Cv. 357]. ಇಕೋರ್ ದಿಯಿಂ ತೀವಿ ನಾಲ್ಕೆಸಗಂ ಸೂಸಿ (ಸಂದ. 79). ಹೊತ್ತು ತೀವುವುದು (ಸೂತಿ ಮಾಸ, ವೈಜನನ Hk.). ನೆಲೆಯ ತೀವಿದ ಉಪ್ಪರಿಗೆ (ಸೌಧ, ಸುಧಾಧನಲಿತ Mr. 193). ಪಚ್ಚಿ ತೀವರ್ ಬಣ್ಣ (ಮಾನ್ಯಣ್ಣ Kk. 25). see Cpr. 1,

101 va.; 1, 102; 3, 99; 7, 141; Grj. 4, 28. 42; Bp. 28, 6; 32, 53; 38, 47; 43, 81; 50, 4. 28; 55, 14; 59, 58; Rāv. 2, 37; 6, 11 va.; 13, 70 va. & 80 va.; 13, 90; J. 1, 1; 17, 21; Pril. 3, 3; ಸೊಮ್ಮುದೀವು. 2, to fill (v. t.), etc. ಭುವನಮನ್ ಅವಗಂ ಪರೆದು ತೀವಿದ ತಣ್ಣದಿರ್ಪಿ (Lilv. 3, 7). see Cpr. 2, 39; Bp. 8, 37; 12, 28; 14, 25; 57, 13; 58, 57. 68; 59, 52; Rāv. 13, 76; J. 13, 10. 17; 22, 4; 28, 5. 47; ದೆಸದೀವು. — ತೀವೆ so that (anything) abounds, etc. ಧನಧಾನ್ಯಂ ತೀವೆ ಭಣ್ಣಾರದೊರ್ (Ss. 96). 2, abundantly, greatly, etc. ತೀವೆ ಸೊಗೆ ಸೊಗಿಸಿ, ನಲಿ ನಲಿದು, ಮೊರೆ ಮೂರೆವ ಭಂಗಾವಳಿ (J. 3, 37).

ತೀವು tīva. = ತಿಬ್ಬ, ತೀವರ. strong, severe, violent, rough (ನಿಪ್ಪುರ Nn. 57); fierce; sharp; hot; impetuous; rash, quick; excessive, much, unbounded. — ತೀವುಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. to become impetuous or quick (My.).

ತೀವುತೆ tīvate. impetuosity, ardor, haste (Grj. 6, 11. 48); the flight of an arrow (ದೀಪ್ತಿ, ನೇಗ, ಅಮ್ಮಿನ ಬೇಗ Hk.); exceedingness.

ತೀವುತ್ತ್ವ tīvatva. violence, impetuosity, ardor, haste, daring. see ಕಡುಕೆಯ್.

ತೀವುಬುದ್ಧಿ tīva-buddhi. a fierce, ardent disposition; a keen mind. (My.).

ತೀವುನೇದನೆ tīva vēdane. sharp pain, agony.

ತೀವಾಸ್ತ್ರ tīva-āstra. a discus or thunderbolt (ವಜ್ರ Nn. 119).

—ತು tu. 1. = (ಅತ್ತು, ಇತ್ತು, ಉತ್ತು), —ತ್ತು, —ದು 1. a termination of the third person singular neuter of the imperfect, e. g. ಆಯ್ತು, ಹೋಯ್ತು, ತನ್ನು, ಬಿನ್ನು (C.). 2, a form of the demonstrative pronoun neuter (said to form adjectives, ಸಂದ. 95), e. g. ಒಳ್ಳಿತು, ಮೆಲ್ಲಿತು, ಬೆಟ್ಟಿತು (95), ಬೆಟ್ಟಿತು, ತೋರಿತು, ನೇರಿತು, ಕೂರಿತು, ಉದ್ದಿತು, ನುಣ್ಣಿತು, ತಣ್ಣಿತು, ಬಿಣ್ಣಿತು, ಗುಣ್ಣಿತು, ಅಗಲಿತು, ದೊಡ್ಡಿತು, ಬುಡ್ಡಿತು, ಬಿಣ್ಣಿತು (96), ಎತ್ತಿತು, ಆರ್ತು (181), ಪಿನ್ನು (199), ಉನ್ನಿತು (Ss.).

—ತು tu. 2. = —ದು 2. a termination of the P. p., e. g. ಸೋಲ್ತು, ಪೋಲ್ತು, ಕಿಟ್ಟು, ಉಟ್ಟು (ಸಂದ. 288).

ತು tu. 3. = ತವ 1, ತೂ 1. an imitative sound. (My.).

ತು tu. but, on the other hand; indeed; pray! well! (ಅಡ್ಡ ಇದು ತಪ್ಪದು ಎನ್ನುವುದು, ಬೆಟಗಂ ನುಡಿಸ ಗಾಡು Mr. 536).

ತುಕ್ ತು. offspring, children.

ತುಕಡೆ tukāḍa. = ತುಕಡಿ No. 1. (My.).

ತುಕಡಿ tukāḍi. = ತುಕಡೆ, ತುಕ್ಕಡೆ, ತುಕ್ಕಡಿ. a bit; a kind of fried eatable, a bit of bread, etc.; bread in general; a detachment from a body; a party (Mhr., H. ತುಕಡಾ, ತುಕಡಿ; Si. 284; Ch. 136). ತುಕಡಿಯಿಲ್ಲದವಗೆ ತಕ್ಕಡಿ ಯಾಕೆ? (Prv.). 2, a division, a district, a province (My.; Br. ತುಕಡಿ, ತುಕ್ಕಡಿ; M. ತುಕ್ಕಡಿ).

ತುಕಲಿ tukali. — ತುಕಲಿಗಿಡ. a large leguminous shrub with pinnate leaves, Albizzia amara Boivin. (Z.).

ತುಕಾರ ತು-kāra. the syllable ತು (ಸಂದ. 95. 145. 183).

ತುಕಾರಾಂತ ತು-kāra-anta. a term with final ತು (ಸಂದ. 119).

ತುಕ್ಕ ತುkka. = ತುಕ್ಕು. 2. rust of iron. ತುಕ್ಕ ಹಿಡಿದ ಖಡ್ಗ ಮಿಕ್ಕದವನಗೂ ಆಗದು (Prv.).

ತುಕ್ಕಡೆ tukkaḍa. = ತುಕಡೆ. a bit, etc. (My.).

ತುಕ್ಕಡಿ tukkaḍi. = ತುಕಡಿ. (My.; see s. ತುಂಗಡಿ). ತುಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿ ತುಕ್ಕದಿದಾರ ಸೇರಿ, ತುಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿ ಸುಡಿಸಿದ (Prv.).

ತುಕ್ಕದಿದಾರ tukkaḍi-dāra. the headman of a district (My.).

ತುಕ್ಕಾ tukkā. — ತುಕ್ಕಪ್ಪಯ್ಯ. N. see Prv. 5. ನಮ್ (where the Mhr. poet ತುಕ್ಕಾರಾಮ is meant).

ತುಕ್ಕು tukku. 1. to crowd, to throng, to come en masse. (cf. ತುಟ್ಟು, ತುಟ್ಟುಗು). ಅಕ್ಕಪಕ್ಕವರವರ ತನು ಪು ಮಳಂಗೆ ತುಕ್ಕುವ ಎಳೆದುಮೈಗಳ ಬಳಗಂಗಳ್ (J. 28, 43).

ತುಕ್ಕು tukku. 2. rust, of iron (Mv.: Tu .T. ತುರು; M. ತುರುಮ್ಪು, ತುರುಚ್; Te. ತುಕ್ಕು, ತುಕ್ಕು, ತುಕ್ಕು). ಕಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ತುಕ್ಕು ಹಿಡಿಯುವದು (B. 4, 149).

ತುಗ್ಗಿಲ್ tuggil. N. of a plant (ಉಗ್ಗಿ Mr. 120).

ತುಂಗ tunṅa. = ತುಂಗ, q. v. a kind of grass. — ತುಂಗಗಡ್ಡೆ. = ತುಂಗ. (My.). — ತುಂಗಮುಸ್ತ. = ತುಂಗ. (ಕುಟಿನ್ನಟ್ಟಿ, ಗೋಪುರ, ಗೋನರ್ಡ, ಕೈವರ್ತಮುಸ್ತ ಕ, etc. Si. 155). — ತುಂಗಮುಸ್ತೆ. = ತುಂಗ ಮುಸ್ತ. (My.).

ತುಂಗ tunṅa. high, elevated, lofty, prominent (ಮೊಡ್ಡಿತ್ತು Nn. 26. 28); long; chief, principal (Smd. 171); strong, passionate. 2, the tree *Rottleria tinctoria* Roxb. 3, N. of a river in the Mysore territory (that has very good water). ಗಂಗಾಸ್ಥಾನ ತುಂಗವಾನ (Prv.).

ತುಂಗಕುಚೆ tunṅa-kuce. a woman with prominent breasts (Bp. 55, 15).

ತುಂಗಭದ್ರೆ tunṅa-bhadra. = ತುಂಗಭದ್ರೆ. (My.). 2, a restive elephant.

ತುಂಗಭದ್ರೆ tunṅa-bhadre. the river Tuṅga-bhadra in the Mysore territory, formed by the junction of the Tuṅga and Bhadre (My.; B. 4, 128; Bp. 44, 4; Si. 94). ತುಂಗಭದ್ರೆಗೆ ಮಂಗಳ ಹೋದರೆ ಭಂಗಬಡೋದು ತಪ್ಪಿತೇ? (Prv.).

ತುಂಗಿ tunṅi. a kind of basil or *Ocymun* (=ಅಜಗನ್ನಿಕೆ; see ನಾಜುವ ಬೀಳೆ).

ತುಂಗೆ tunṅe. = ತುಂಗ. a grass the root of which is a fragrant bulb and is imagined to contain a pearly concretion (Te.). — ತುಂಗಗಡ್ಡೆ. the bulb of *Cyperus rotundus* (ಕುಟಿನ್ನಟ್ಟಿ, ಗೋನರ್ಡ, ಗೋಪುರ, etc. Si. 155; ಗೋಪುರ 452; ಪೀಕರ 453; My.). ಫೀಳಮಾದ ತುಂಗ ಗಡ್ಡೆ (ಕುರುವಿನ್ನ, ಮುಸ್ತೆ, etc., ಉದ್ದಾನೆ ತುಂಗಮುಸ್ತೆ, ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ 162). — ತುಂಗಮುಸ್ತೆ. = ತುಂಗಗಡ್ಡೆ. (My.; Te.). ಉದ್ದಾನೆ ತುಂಗಮುಸ್ತೆ, see s. ತುಂಗಗಡ್ಡೆ. — ತುಂಗ ಹುಲ್ಲು. the *Cyperus* grass (My.).

ತುಚ್ಚ tueca. Tbh. of ತುಚ್ಚ (Smd. 340), ತುಚ್ಚ.

ತುಚ್ಚ tuecha. = ತುಚ್ಚ, ತುಚ್ಚು. empty; void, vain; small, trifling; insignificant, contemptible; low, mean. ತುಚ್ಚನ ಸಂಗಡ ಬಾಟೋದಕ್ಕಿನ್ನಲೂ ಹುಚ್ಚನ ಸಂಗಡ ಬಾಟೋದ: ವಾಸ. — ತುಚ್ಚ ಮಾತು ಅಡು ವನನು ಹುಚ್ಚನಿನ್ನ ಕಡೆ (Prvs.).

ತುಚ್ಚ ತುಚ್ಚaka. = ತುಚ್ಚ. empty; void, vain; etc.

ತುಚ್ಚಧಾನ್ಯ tuecha-dhānya. straw, chaff, blighted grain.

ತುಚ್ಚೇಕರಿಸು tuechi-karisu. to consider as vain or idle, to despise, to condemn (My.).

ತುಚ್ಚೇಕಾರ tuechi-kāra. the act of considering as vain or idle contempt. (My.).

ತುಚ್ಚ tuechya. = ತುಚ್ಚ. (Smd. 340).

ತುಟಾರ ತುಟಾರ. inconsideration, indiscretion (My.; cf. Mhr. ತುಟೇರ; Mhr. ತುಟಾರ, that snaps readily; that readily breaks in and quarrels, snappish; ತುಟಾರ, broken down, wasted, spent,

unconnected). ತುಟಿ ಮೀಟಾದ ಹಲ್ಲು ತುಟಾರದ ಮಾತು ಸರಿ ಮಾಡಲಾಸ (Prv.).

ತುಟಾರಿಸು tuṭārisu. to be inconsiderate or indiscreet (Bh. 7, 15, 10; 7, 16, 34; 7, 19, 27; My.).

ತುಟಿ tuṭi. the lip (ಅಧರ, ದನ್ನಚ್ಚದ, ಓಷ್ಠ, ದನ್ನವಾಸಸ್ಥ Hā.; Mr. 318; ಓಷ್ಠ. ಅಧರ, ರದನಚ್ಚದ, etc. Nr., Si. 213; ಅಧರ 454; ಸಮ್ಪ್ರಮ, ಓಷ್ಠ Nn. 63; ದಶನಚ್ಚದ, ಅಧರ 67; Bp. 20, 11; 54, 81; J. 30, 4; C.; T. ತುಡಿ; M. ಚೊಡಿ; ಚಿಟು, ಚುಣ್ಣು; Tu. ದುಡಿ). ಹಕ್ಕಿ ತುಟಿ (ಚಂಚು, ತ್ರೋಟಿ Si. 178, only in Si.). ತುಟಿಗೆ ತುಪ್ಪವಿಲ್ಲ, ಕಟಿಗೆ ಪಂಚಾರ್ಥಿ ಭಯಿಸಿದ ಹಾಗೆ. — ತುಟಿ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ಸುಮ್ಮನಿರದು. — ತುಟೀ ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಮತದ ಭೋಜನ ಯಾಕೆ? — ತುಟೀ ಮೀಟಾದ ಹಲ್ಲು, ಮತಾ ಮೀಟಾದ ಕಮ್ಮ. — ತುಟೀ ಮೇಲೆ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿದ ಹಾಗೆ. — ತಟ್ಟಿನ ಬಾ! ಎನ್ನೆ ತುಟೀ ಬಿಟ್ಟಿನನ್ನೆ. — ನುಂಗ ಬಾರದ ತುತ್ತಾ ತುಟೀ ಮೀಟಾದ ಹಲ್ಲು ಸಮ (Prvs.). see Prv. 5. ತುಟಾರ.

ತುಟ್ಟು tuṭṭa. = ತುತ್ತ q. v., (ತೊಟ್ಟು 2). end— ತುಟ್ಟು ತುಡಿ. the very end (My.; Te. —ತುಡೆ. Rām. 6, 4, 31).

ತುಟ್ಟು tuṭṭi. (Tbh. of ತುಟ್ಟಿ?). dearness, excess of price; dear; dearly, at a high rate (ಅನರ್ಘ್ಯ G.; C.; Te. ತುಟ್ಟು, loss, failure in mercantile profits). (Rām. 6, 4, 31). ಅವರು ಲವಂಗವನ್ನು...ತುಟ್ಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು (B. 3, 13). ತುಟ್ಟಿಯಿನ್ನ ಮಾಡು, ಬಹಳ ಹಣ ಗಳಿಸಿದರು (3, 63). ಕೇಶರವು ತುಟ್ಟಿ ಇರುತ್ತದೆ (3, 107). ಅವರು ಅಗ್ಗವಾದಾಗ ಕಾಟು ಕೊಣ್ಣು, ತುಟ್ಟಿಯಾದಾಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (3, 102). ತುಟ್ಟಿಯಾದಾಗ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಟ್ಟಿಗಾದ (Prv.).

ತುಟ್ಟಿಸು tuṭṭisu. strength to be diminished, impaired, or lost; to decrease in power (ಶಕ್ತಿ ಕ್ಷಯ Smd. Dh.; cf. ತುಟು 3?); to grow less (Bh. 3, 13, 48). ತುಟ್ಟಿಸಿದಂ (Smd. 273).

ತುಡಗ tudagu-a. = ತುಡುಗ, q. v. a thief, etc. (ತಕ್ಕರ Cb.; B. 5, 125; My.). ಅನೆ ತಾ ತುಡಗಾಗಿ, ಜ್ಞಾನಿ ಮ್ಯೂರ್ಖನುಮಾಗಿ, ಭೂನಾಥ ಜಾರನಾದರೆ ಮಾಡಿರುವ ಮಾನವರಿಗಳನೆ? (Sp.).

ತುಡಗತನ tudagatana. = ತುಡುಗತನ, q. v. thievishness. (My.).

ತುಡಗಿ tudagi. = ತುಡುಗ. a female thief (My.).

ತುಡಗು tudagu. = ತುಡುಗು, q. v. theft, etc. (My.). ತುಡಗ ಮಾಡಿದ್ದು (ಮೂಷಿಕ G.).

ತುಡಗೆ tudage. = ತುಡಿಗೆ, q. v.

ತುಡಿ tudī. = ತುಡು 3. a stolen thing (J. 6, 53).

ತುಡಿಕು tudiku. = ತುಡುಕು 1, etc. to grasp hastily, etc. (B. 5, 31).

ತುಡಿಕೆ tudike. a fruit store-house (My.).

ತುಡಿಗೆ tudige. = ತುಡಗೆ, ತುಡುಗೆ, ತೊಡ 1, ತೊಡಗೆ, ತೊಡಿಗೆ, ತೊಡುಗೆ. putting to or on; that is put on: certain clothing or dress; an ornament. ತುಡಿಗೆಯಂ ತೊಟ್ಟು (Smd. 156, o. r. ತುಡಗೆಯಂ). see ಅಂಗದುಡಿಗ, ಉಕ್ಕುಡಿಗ, ಕಿವಿ ದುಡಿಗ, ಚಿತ್ರದುಡಿಗ. cf. the terms 3. ತೋಟಿ.

ತುಡಿಯಿಸು tudiyisu. = ತುಡಿಸು, ತೊಡಿಸು 1. to put on another (Rāv. 13, 59 va.).

ತುಡಿಸು tudisu. = ತುಡಿಯಿಸು, etc. to cause to put to or on. 2, to put on another (Cpr. 5, 119; 6, 64 va.; Bp. 56, 5).

ತುಡು tudu. 1. = ತೊಡು 1. (Smd. 91). to join, to put to or on; to put (the arrow) on (the bow); to put on, as ornaments or clothes adapted to the body, e. g. a jacket, trousers, etc. (ಶರಸನ್ಧಾನ Smd. Dh.; ಕಣೆಯ ಸನ್ಧಾನ Smd. 92; ಭೂಷಣವರಣ Smd. Dh.; see Tbh. ಪಚ್ಚ: [Tu. ತುತ್ತು]; T. ತೊಡು, ತುನಕ್ಕು, ತೋಯ್; M. ತೊಡು; Te. ತೊಡಗು, ತೊಡಂಗು; ತೊಡುಗು; T., M. ತೊಗು, to join, be united, see ತೊಂಗಲ್: T. ತುಗಿಲ್, M. ತುಗಿಲ್, ತುಯಿಲ್, cloth, dress; cf. ತೊಗಟು, ತೊಣೆ, ತೋಡು 4); [ಅದಟಿನಣಂ ತುಡನೆ ಕವಚಮಂ ರಾಧೇಯಂ Pb. 12, 109; Ap. 11, 7; Vr. 5, 2; ಅಗ್ನೇಯ ಪಾರ್ವತಾದಿ ಬಾಣಂಗಳಂ ತುಡೆ Pb. 2, 76 va.]. to cover (Bh. 1, 20, 55). P. p. ತೊಟ್ಟು. [ತಾಮರ್ವರುಂ ಉಟ್ಟುಂ ತೊಟ್ಟುಂ ಪೂಸಿಯುಂ ನೆಜೆಯ ಕೆಯ್ಯು Pb. 5, 67 va.]. ತುಡಿಗೆಯಂ ತೊಟ್ಟುಂ (Smd. 156). ತೊಟ್ಟುಂ, ತೊಟ್ಟುಪಂ (282). ಪಸುರಂಗಿಯನು ತೊಟ್ಟುನು (Bh. 3, 13, 19). ಕೂರ್ಪಾಸಮಂ ತೊಟ್ಟು (Rév. 5, 51). ಕನಕ್ಕನಕ ಕವಚಮಂ ತೊಟ್ಟು (6, 11 va.). ರಾಘವಂ ತೊಟ್ಟು ಬಾಣದ ಮೊನೆ (J. 8, 40). see Cpr. 6, 36, 37; Abh. P. 7, 81; 13, 47, 59; Grj. 1, 55; J. 33, 22; ಪರ್ಗಣೆದುಡು, ಪೊಂಗುಪ್ಪ ಸನ್ದುಡು. [—ತೊಟ್ಟುನು. —ಇನು. to shoot having picked the arrow in the bow. ಶೌರ್ಯಾಮ್ನುಧಿ ತೊಟ್ಟುಸಲೊಡಮಿರದವ್ವರದಿನ್ನುಳ್ಳು ವುಳ್ಳುಮಂ ಪೋಲ್ತು ಶರಂ Ap. 12, 90; —ತೊಟ್ಟುಡು. —ಉಡು. to dress oneself after having put on the ornaments. ನೀವೆಲ್ಲಂ ನೆಜೆಯ ತೊಟ್ಟುಟ್ಟು ಪಸದನಂಗೊಣ್ಣು ಚೆಲ್ವೆಯರಾಗಿ ಬನ್ನಿಂ Vr. 30, 1].

ತುಡು tudu. 2. = ತೊಡು 2. putting on, etc. — ತುಡು ಜೊಡರ್. —ಸೊಡರ್. (Smd. 83, 204). an ornamented or trimmed lamp.

ತುಡು tudu. 3. = ತುಡಿ, ತುಡುಗು. a stolen thing. — ತುಡು ತಿನ್ನಿ. = ತುಡುಗುಣೆ. a person who makes stolen or furtive entertainments, or one who eats stolen things. ತುಡುತಿನ್ನಿ ಗಣ್ಣು ನಾ ಬಡತನನ ಬಲ್ಲಳೇ? ಕಡನ ತನ್ನಿಕ್ಕಿ, ಕುಡಿಸಿ, ತುಪ್ಪನ ಬೆರೆಸಿ, ಹೊಡೆದು, ಕುಳ್ಳಿಹಳೊ! (Sp.).

ತುಡುಕಿಸು tudukisu. to cause to seize, etc. (Bp. 44, 48; 51, 56).

ತುಡುಕು tuduku. 1. = ತುಡಿಕು, ತುಡುಂಕು. to grasp quickly, hastily, suddenly, or firmly, to seize, to snatch, to grasp; to touch with some force, to touch (ಸತ್ತರ ಗ್ರಹಣ Smd. Dh.; Te. ತೊಡುಕು, ತೊಡುಗು; T., M. ತೊಡು, to touch; cf. ತೊಡಕು 1). [ಬಾಯ್ ಬೆಡಗಿಡಿವಳಸಲ್ ಕೆರಲ್ಲಿ ತುಡುಕಲ್ಗೆ ತಗುಳ್ಳು ಮ ಕನ್ನನೀಕ ಕನ್ನದಿಪಳೊ Pb. 7, 89; ಭಕ್ತಿ ವಿಶೇಷ ಅಳವದ ದಯ್ಯಾ ವಿಷದ ಕೊಡನ ತುಡುಕಲೆ ಬಾರದು ಅಂಗಕ್ಕೆ ಹಿತವಲ್ಲ Cv. 72; Bv. 212]. see Cpr. 7, 127; Abh. P. 3, 35; 7, 57; Rév. 5, 41, 71; 6, 20; 9, 60; Bh. 1, 10, 37; 3, 13, 20, 27; 6, 2, 2; 8, 23, 40; J. 4, 13, 36; 8, 22; 9, 14; 13, 15; 28, 45, 46; Rām. 1, 13, 10; ಕೆಯ್ಯುಡುಕು 1.

ತುಡುಕು tuduku. 2. grasping quickly, etc. see ಕೆಯ್ಯುಡುಕು 2. — ತುಡುಕುಗಾಯ. a wound that catches or hits (Bh. 3, 10, 52). — ತುಡುಕುಗುದುರೆ. —ಕುದುರೆ. a horse that is firmly reined (Bh. 9, 2, 44). — ತುಡುಕುಳಿ. —ಉಳಿ 3. a grasping thief (V. 38, 47). — ತುಡುಕುನೇಳಗು. —ಬೇಳಗು. joint-light (Rām. 1, 16, 41).

ತುಡುಗ tudugu-3. = ತುಡಗ. a thief, a trickish, dishonest man, a rascal (ಚಾರ, ತಕ್ಕರ, ಪೂಸುನ್ನಿ, ಪಟಿಚ್ಚರ, ಮಲಿ ಮಲ್ಲ ಚ, ಸ್ತೇನ, ಸ್ತೇಯ G.; My.). see B. 3, 38; 5, 106.

ತುಡುಗತನ tudugatana. = ತುಡಗತನ. theft, thievishness, rascality, mischievousness (My.; ಸ್ತೇಯ G.).

ತುಡುಗಿ tudugi. = ತುಡಗಿ. a female thief. (My.).

ತುಡುಗು tudugu. = ತುಡಗು, ತುಡಿ, etc. theft, stealth, rascality, etc.; a stolen thing (ಅಘ್ಯಾಚಾರ, ಕಳವು G.; My.; B. 3, 29; T. ತುಡುಕ್ಕು). ತುಡುಗಿನ ಹಣ (ಲೋಪ್ತ G.; My.). ಮೃದನ ಬೋನವನ್ ಇನ್ನು ತುಡುಗಿಂ ತಿನ್ನ ಶಿವದ್ರೋಹಿಂ (Bp. 24, 56). — ತುಡುಗ ಅವು. a thievish, straying cow (B. 3, 22). — ತುಡುಗ ದನ. thievish, straying cattle (My.). — ತುಡುಗ ಮಾಡು. = ತುಡುಗು. (B. 5, 268). ತುಡುಗ ಮಾಡೋಣ (ಅಘ್ಯಾಚಾರ, ಅಘ್ಯಾಚಾರ G.). — ತುಡುಗ ಮೇಯ್. to graze stealthily (B. 3, 22). — ತುಡುಗುಣೆ. —ಉಣೆ. = ತುಡುತಿನ್ನಿ. who or what lives on stolen things, etc. [ತುಡುಗುಣೆ ನಾಯನು ಹಿಡಿತನ್ನು ಸಾಕಿದರೆ ತನ್ನೊಡೆಯಂಗೆ ಬಗುಳುವನೆ Bv. 564]; (Bp. 40, 65; V. 14, 81 va.). see ನಾಲ್ಕು. [—ತುಡುಗುಣೆತನ. the act of ತುಡುಗುಣೆ. ಕದ್ದು ತಿನ್ನರೆ ಕೈಹಿಡಿದೊಮ್ಮೆ ಬಡಿದು ತುಡುಗುಣೆತನನ ಬಿಡಿಸಯ್ಯಾ Bv. 433]. — ತುಡುಗುಣೆನಾಯ್. a dog that lives on stolen things or by stealth [ಇಗದ ಕರ್ತನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಣ್ಣು ಬೇಡುವ ತುಡುಗುಣೆಗಳ ನಾನೇನೆಮ್ಮನಯ್ಯಾ Cv. 220]; (ಹಾಟುನೆಹಾಟು Smd. I; Ct. II, 81). — ತುಡುಗು ಮಾಡು. to steal. ಭಂಗಾರ ತುಡುಗು ಮಾಡೋಣ (G. 306). see B. 2, 29; 3, 78.

ತುಡುಗೆ tuduge. = ತುಡಿಗಿ, etc. dress, ornament. (ಭೂಷಣ, ಅಲಂಕಾರ, ನೇಪಥ್ಯ, ಅಭರಣ Hla.). ಕೊರಳಲಿಕ್ಕುವ ತುಡುಗೆಯಿಲ್ಲಂ (ಗೈವೇಯಕ Hla.). [ಅಡಿಯೊಡಲಲ್ಲ ತೆಗೆಯಂ ತುಡಲ್ಲೆ ತುಡುಗೆಯನು ದಲ್ಲೆ ದಿನ್ಯಾನ್ವರಮಂ ಕುಡುವಮರಿ ಕಲ್ಲುಲತೆಯನೆ ಪೋಲ್ತು Ap. 7, 11; Pb. 3, 50]; see ಮೇಲ್ದುಡುಗೆ.

ತುಡುಂಕು tudunku. = ತುಡುಕು 1. to grasp quickly, etc. see Cpr. 5, 64; Rév. 5, 25 va.; 6, 11 va. (twice) and 24 va.; 8, 125 va.; Rév. 1, 33; 3, 38.

ತುಡುಪು tudupu. an oar (T.); a flat wooden spoon (My., occasionally; T. ತುಡುಪ್ಪು, a stirrer, etc.; cf. ತುಣು 4 and see ತುಣುಕು 2).

ತುಡುಬು tudubu. a kind of drum (Te. ತುಡುಂ, ತುಡುಮು; [Tu. ದುಡಿ]; T., M. ತುಡಿ, a small drum; cf. ಟುಮುಕಿ). ತುಡುಬು ಬಡಿಯದೆ ದನಿಯ ಕೊಡುವದೇನೊ? (Dp. 148).

ತುಡುರು tuduru. to frighten away (S. Mhr. according to Z.).

ತುಣಕ tunaka. = ತುಣಕು 1, ತುಣುಕು 1, ತುಳಕು 2. a fragment, a piece, a bit (ಶಕಲ Ch.; T. ತುಣೆ, ತುಣೆಕ್ಕು; M. ತುಣೆ; Te. ತುನಕೆ, ತುನಯೆ; T. ತುಣೆ, to cut in pieces; Te. ತುನಿ, ತುನುಗು, to go to pieces, etc.; ತುನುಮು, to break or cut to pieces, to pluck, etc.; Mhr. ತುಟಿಕೆ, broken). ಹಲೇ ಆಜುವೀ ತುಣಕ (ಲಕ್ಷ್ಮ G.).

ತುಣಕು tunaku. 1. = ತುಣಕೆ, etc. (ಅರ್ಧ, ಭತ್ತ, ವಿಡಲ, ಶಕಲ G.; My.). ಆಜುವೀ ತುಣಕು (ಹಾಟಿ G.). ಒನ್ನು ತುಣಕು ರೊಟ್ಟಿ B. 3, 22). ತುಣಕಾಗದನ್ನಾ (ಅಬಣ್ಣ G.). — ತುಣಕು ತುಣಕು. rep. (My.).

ತುಣಕು tunaku. 2. = ತುಣುಕು 2, etc. to shake, etc. (My.).

***ತುಣವ tunava.** a musical instrument. ಪಟುಪಟಿತ ತುಣವ ಭಮ್ಮಾ ಮರ್ದಳೆ ಝಲ್ಲರಿ ಮುಕುನ್ನ ತಾಳ ಕಾರಳ ಶಂಬಿ ವಂಶ ವೀಣಾ ಸ್ವರಂಗಳೆನೆಯೆ Vr. 83, 28.

ತುಣಿ tuni. = ತುಣಾ 1. to tread (My.). — ತುಣಿದಾಟಿ = ತುಣಾ ದಾಟಿ. (My.).

ತುಣಿ tuni. the tree *Cedula toona*.

ತುಣಿಸು tunisu. = ತುಣಿಸು. to cause to tread. (My.).

ತುಣುಕಿಸು tunukisu. = ತುಣುಕಿಸು. to cause to shake or be agitated (My.).

ತುಣುಕು tunuku. 1. = ತುಣಕ, etc. a fragment, etc. (My.).

ತುಣುಕು tunuku. 2. = ತುಣಕು 2, ತುಣಕಾಯಿಸು, ತುಣಕು 1 q. v., ತುಣಕು, ತುಣಕು 1 q. v., ತುಣುಕು, ತುಣುಕು. to shake or be agitated, as water (My.; T. ತುಡುಪು, a stirrer, an oar, etc.; ತುಡುಪು, palpitation, M. ತುಡಿ, to splash violently; cf. ತೋನೆ, and see ತುಡುಪು).

ತುಣ್ಣು tunñu-a. a mischievous, wicked, rascally, insolent, lewd man, a rogue, etc. (My.; B. 5, 106; M. ತೋಣ್ಣ; Tu., Te. ತುಣ್ಣ, ತುಣ್ಣರಿ; T. ತುಣ್ಣರಿಕ್ಕಾರು; T. ತುಣ್ಣರಿಗೆ, insolence; mischief). ತುಣ್ಣನ ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ಗಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಣ್ಣನನ್ನಿರುವನು. — ತುಣ್ಣನ ಮನೆಗೆ ನಣ್ಣರು ಬನ್ನರೆ ಗಣ್ಣಿಗಿನ್ನ ಕಡೆ. — ತುಣ್ಣನಿಗೆ ನಣ್ಣರಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣರ ಹಾಗೆ. — ತುಣ್ಣ ಬಂದವನಿಗೆ ತುಣ್ಣನ ಭಯವೇನು? (Prvs.). — ತುಣ್ಣ ಕುದುರೆ. a wicked horse (My.). ತುಣ್ಣ ಕುದುರೆಗೆ ಗಣ್ಣುಲಗಾಮು (Prv.). — ತುಣ್ಣ ಕುದುರೆ. a wicked boy (B. 1, 13; My.).

ತುಣ್ಣಕತನ tunñakatana. = ತುಣ್ಣತನ. (B. 3, 82).

ತುಣ್ಣತನ tunñatana. wickedness, mischief, roguishness, impudence, lewdness (My.; G. 183, 184).

ತುಣ್ಣೆ tunñi. a wicked female [Tu.].

ತುಣ್ಣು tunñu. = ತುಣ್ಣತನ. wickedness, etc. (My.; cf. ತುಣ್ಣ 2, ತೋಣ್ಣ 2). — ತುಣ್ಣುಟ. wicked, etc. behaviour (My.). — ತುಣ್ಣುಮುಣ್ಣೆ. a wicked, etc. widow (My.; see Prv. s. ತಣ್ಣೆ).

ತುಣ್ಣ tunñ. a beak; a snout; a trunk; a mouth; the point of an instrument. cf. ತೋಣ್ಣಲು.

ತುಣ್ಣ ಕೇರಿ tunñakēri. = ತುಣ್ಣ ಕೇರಿ. the cotton plant.

ತುಣ್ಣಂಗಿ tunñangi. = ತೋಣ್ಣಂಗಿ, q. v. a cock-roach.

ತುಣ್ಣ tunñ. = ತೋಣ್ಣ, ತೋಣ್ಣ. a beak; the mouth. 2, the navel. 3, a prominent navel (ಬುಗುಡುಹೊಕ್ಕು Mr. 388). 4, a kind of gourd (= ತುಣ್ಣೆ ಕೆ, etc.).

ತುಣ್ಣೆ ತುಣ್ಣೆ tunñē. furnished with a snout or trunk; (one who brings near, see ಅಹ-).

ತುಣ್ಣೆ ತುಣ್ಣೆ tunñē. a plant bearing a bright-red gourd, *Momordica monadelphica* Roxb. (ಓಪ್ಪ, ಬಿಟ್ಟು, ತೋಣ್ಣ Mr. 127).

ತುಣ್ಣೆ ಕೇರಿ tunñkēri. the cotton plant. 2, = ತುಣ್ಣೆ ಕೆ, the *Momordica monadelphica* Roxb. (ತೋಣ್ಣ Hla.).

ತುಣ್ಣೆ ಕೇರಿ tunñkēri. = ತುಣ್ಣೆ ಕೇರಿ No. 2. (Sk.; ತೋಣ್ಣೆ ಬಳ್ಳಿ G.).

ತುಣ್ಣೆ ಭ tunñibha. having a prominent navel.

ತುಣ್ಣೆ ಲ tunñilla. having a prominent navel (or belly, ಹೊಟ್ಟೆಗೆ Mr. 388; cf. ತುಣ್ಣಿಲ). 2, speaking harshly or severely. 3, loquacious.

ತುಣ್ಣೆ ಸು tunñisu. to cut or break into pieces or parts, to make piece-meal, etc. [ಸಹಸ್ರಾರ್ಜುನ ಬಲ್ಲದನ್ನೆಡೆ ತೋಳು ತುಣ್ಣೆ ಸಲದೇನು? Cv. 481; (My.; Bh. 8, 23, 42; Kév. 4, 6 va.; Rév. 8, 120 va.; J. 4, 44; 20, 28; Tu. ತುಣ್ಣೆ ಪು, Te. ತುಣ್ಣೆ ಂಚು; T., M. ತುಣ್ಣೆ; see ತುಣಕ). 2, to go to pieces (Bp. 38, 36).

ತುಣ್ಣು tunñu. 1. a fragment, a piece; a bit, a little (ಅಸ್ತು, ಅವ Nn. 65; ಗುಣ, ಲೇಶ 78; ಶಲ್ಯ, ಅವ 157; ಕಣ್ಣೆ ಕೆ Kk. 74; ಶಲ್ಯ Si. 407; ಹೋಣು G.; Bp. 51, 81; J. 12, 44; 22, 32, 26; B. 4, 34, 157; My.; Tu., T., M. ತುಣ್ಣ; Te. ತುಣ್ಣೆ); a small piece of cloth (My.; Tu.; T. ತುಣ್ಣು); the state of being small, short or petty. ಶರ್ಮವಿಲ್ಲದ ಗಣ್ಣು ಕರಿಯೊನಕೆಯು ತುಣ್ಣು (Dp. 54). ತುಣ್ಣಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ತುಣ್ಣಿನ ಭಯವೇನು? (Prv.). see Si. 110. 399. — ತುಣ್ಣು ಕಾಲು. a mutilated, maimed leg (My.). — ತುಣ್ಣು ಗಿಡಿ. — ಕಿಡಿ. a small spark (Rām. 5, 8, 77). — ತುಣ್ಣು ಗೆಯ್ಯ. = ತುಣ್ಣು ಮಾಡು. ಹವಣಿಡುವು ಮಾಡುವುಂ ತುಣ್ಣು ಗೆಯ್ಯು ಉಪ್ಪುಡು ವದು (ನಲ್ಲೂ Mr. 218). — ತುಣ್ಣು ತುಣ್ಣು. rep. (C. Bp. 11, 11). ತುಣ್ಣು ತುಣ್ಣು ದೊರೆಗಳು ಕೂಡಿ ಹಿಣ್ಣು ಹಿಣ್ಣು ಸೈನ್ಯ ಕೂಡಿಸಿದರು (Prv.). — ತುಣ್ಣು ದೊರೆ. = ತುಣ್ಣು ಪಾಳೆಗಾಣ. see Prv. s. ತುಣ್ಣು ತುಣ್ಣು. — ತುಣ್ಣು ಪಾಳೆಗಾಣ. a petty chieftain (My.). — ತುಣ್ಣು ಪಿಣ್ಣ. a small piece of cloth and food given as alms. ತುಣ್ಣು ಪಿಣ್ಣ ಸಿಕ್ಕಿದ ಮೇಲೆ ಮುಣ್ಣೆಗೆ ಯಾರ ಹಂಗು ಏನು? (Prv.). — ತುಣ್ಣು ಬಟ್ಟೆ. a small piece of cloth (My.). — ತುಣ್ಣು ಮಾಡು. to cut or break into pieces or parts (My.; ಬಿಣ್ಣೆ ಸು G.). ತುಣ್ಣು ಮಾಡಿದರೂ ನೀರು ಒಣ್ಣು ಗದೆ ಇರದು (Prv.).

ತುಣ್ಣು tunñu. 2. = ತುಣ್ಣು, ತೋಣ್ಣು 2. mischief, rascality, etc. ಬಣ್ಣ ಹೆಣ್ಣು ತಿಯಾಗಿ, ತುಣ್ಣು ಬಟ್ಟೆ ಸೊಸೆಯಾಗಿ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ತಿರ ಗೋ ಮಗನಾದರೆ ಮನೆಗೆ ದಣ್ಣ ತಪ್ಪದು (Sp.). ತುಣ್ಣು ದೇವರಿಗೆ ತುಣ್ಣು ಪೂಜಾರಿ (Prv.).

ತುಣ್ಣು ತನ tunñutana. = ತುಣ್ಣತನ. mischief, etc. (B. 4, 200).

ತುಣ್ಣೆ tunñi. = ತುಣ್ಣೆ. the penis (T. ಚುಣ್ಣೆ; Tu. ಕುಣ್ಣೆ; M. ಕುಣ್ಣೆ, ಕುಣ್ಣು, ಚುಣ್ಣೆ, ಚುಣ್ಣು; Te. ಚುಣ್ಣಿ, ಚುಣ್ಣಿ). see ಮುಚ್ಚು ತುಣ್ಣೆ.

ತುಣ್ಣೆ tunñe. = ತುಣ್ಣೆ. (My.). ತುಣ್ಣೆಯುಣ್ಣು ರೂ ತುರುಕಳ ಸಹ ವಾಸ ಬೇಡ (Prv.).

ತುತಿ tuti. Tbh. of ಸ್ತುತಿ. praise, etc. (Smd. 358; My.).

ತುತಿಸು tutisu. = ಸ್ತುತಿಸು. to praise. (Bp. 5, 37; 43, 32; 61, 54; My.).

ತುತೂರಿ tutūri. = (ತಿತ್ತಿರಿ 2), ತುತೂರಿ, ತುತೂರಿ. a long trumpet (My.; Te. ತುತೂರಿ, M. ತುತೂರಿ, Mhr. ತುತೂರಿ). ತುತೂರಿಯೊಂದಿ ದರೆ ತುತುಟಿ ಬಿಟ್ಟೇತೇ? — ತುತೂರೀ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿ, ತುತುಟಿಕೊಣ್ಣು, ಓಡಿ ಹೋದ (Prvs.). see Prv. s. ಪಿತೂರಿ.

ತುತ್ತು tutta. = ತುಟ್ಟು. another form of ತುದಿ (Smd. 229). — ತುತ್ತು ತುದಿ. (Smd. 229). the very point or end (My.). [ನಿವಾ ದಶ ರುದ್ರರೊಳಗೆ ತುತ್ತು ತುದಿಯು ರುದ್ರನುಂ ರೌದ್ರನುಮಪ್ಪ ಶ್ವಾತುಮಂ Pb. 13, 39 va.]. ನೆಗೆದಯ್ಯ ಲೋಕದ ನೀಳ್ ತುತ್ತು ತುದಿಯುಂ ನೀಂ (229, o. r. ತುಟ್ಟು-).

ತುತ್ತು tutta. = ತುತ್ತು, ತುತ್ತು. Tbh. of ತುತ್ತು. sulphate of copper, etc. (My.).

ತುತ್ತುರಿ tuttāri. = ತುತೂರಿ. (My.).

ತುತ್ತಿ tutti. the mulberry tree, *Morus indica* (Mhr., H. ತುತಿಲೆ ತೂತ; B. 5, 89; ಕವುಂಗು, ಪೂಗ Cb.).

ತುತ್ತಿದ ತುತ್ತಿದಾ. a proficient, etc. man (ಬಿತ್ತಗ, ಪ್ರೌಢ Kk. 82; ಬಿತ್ತಗ Smd. II; cf. ತುಟ್ಟು 1 & 2?).

ತುತ್ತು tuttu. 1. to take by mouthfuls, to eat; to swallow (ಕಬಲನ Smd. Dh.; Bh. 3, 6, 49; T. ತು, ತುಯ್ಯ; ತುಟ್ಟು, to fill up; to eat; ತುಟ್ಟು, to be close or thronged; to be eating; see ತುಟ್ಟುಕು, ತುಟ್ಟುಗು 1, ತೂಟ್ಟು 1; cf. ತೀರ್ಪು). [ಬಣ್ಣಿಯು

ತುನ್ನಿ tundi. *gorbellied, corpulent*; having a prominent navel.

ತುನ್ನಿಕೆ tundika. *gorbellied*; having a large navel.

ತುನ್ನಿಭ ತುನ್ನಿಭಾ. = ತುನ್ನಿಕೆ. (Sk.; G.).

ತುನ್ನಿಲ ತುನ್ನಿಲಾ. *gorbellied* (cf. ತುನ್ನಿಲ); having a large navel. see s. ದುರದೃಷ್ಟ.

ತುನ್ನ ತುನ್ನಾ. struck, hit; pricked; stung; hurt, injured, tormented (ಪೀಡಿತ, ನೋವು Mr. 448). 2, the tree *Credela toona* Roxb. (see ನನ್ನಿ ವರ್ಧನಹವು).

ತುನ್ನನಾಯ ತುನ್ನಾ-ವಾಯ. a tailor.

ತುಪಟಿ tupāḥ. = ತುಪ್ಪಟೆ, etc. wool. ತುಪಟಿಯಾದಿದರೆ ತುಪಟ ಬನ್ನಿತೇ? (Prv.).

ತುಪರಿ tupari. — ತುಪರಿಬಳ್ಳಿ. a creeping plant much cultivated; *Luffa aegyptiaca* Mill. (Z.).

ತುಪಾಕ ತುಪಾಕ. = ತುಪಾಕಿ. (Rév. 5, 52. 39; Sév. 3, 23).

ತುಪಾಕಿ ತುಪಾಕಿ. = ತುಪಾಕ, ತುಪಾಕಿ. a musket, a matchlock, a gun (My.; Br.; H. tufang). ತುಪಾಕಿ ಹೊಟ್ಟೀಲಿ ಕಿರಂಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ತುಪಾನಿ ತುಪಾನಿ. = ತುಪಾನು. (B. 5, 128).

ತುಪಾನು ತುಪಾನು. a storm, a typhoon. 2, slander, calumny (My.; Mhr., H. ತುಪಾನ). ತುಪಾನು ಬನ್ನ ಮೇಲೆ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡರೆ ಅದೀತೇ? (Prv.).

ತುಪ್ಪೆ tuppa. clarified butter, ghee (ಸರ್ಪಿಸ್, ಘೃತ, ಅಜ್ಜ, ಆಫಾರಿ Hla., Mr. 183; ಘೃತ, ಅಜ್ಜ Nn. 24; ನಾಜ, ಘೃತ 124; ಘೃತ, ಹವಿಸ್, etc. Si. 316; C.; T. ತುಪ್ಪಗ, ತುಪ್ಪ, see s. ತುಪ್ಪ 2; Mhr. ತೂಪ). [ಸಜ್ಜ ರಸವೆಣ್ಣೆಯ ತುಪ್ಪದ ಕಮ್ಮಿದಲ್ಲಮೆಮ್ಮದೆ ಬಗೆದಲ್ಲಿ ನೋಡು ವೊಡಂ Pb. 3, 4; Vr. 75, 15]. ಹೊಸ ತುಪ್ಪ (ಹೈಯಂಗವೀನ); ಹೆತ್ತ ತುಪ್ಪ (ಶೀನ, ಸ್ತಾನ); ಕಾಸಿದ ತುಪ್ಪ (ಶ್ವತ, ಪಕ್ಕ); ಕರಗಿಸಿದ ತುಪ್ಪ (ವಿಲೀನ, ದ್ರುತ); ಜೀನ ತುಪ್ಪ (ಸರಾಫ, ಮಾಕ್ಕಿಕ, etc.); ತುಪ್ಪದಲಿ ಮಾಡಿದುದು (ಸಾರ್ಪಿಸಿ Hla.). ಜೀನ ತುಪ್ಪ ಬೆರಗಿನ ಮದ್ಯ (ಮಧು, ಮಾಧಿಕ, etc.); ತುಪ್ಪ ಮೊಸರು ಮೊದಲಾದವೆಲ್ಲವೂ (ಪಯಸ್ಕ); ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣಿನ ಹಾಲಿನಿಂದ ಬೆಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪವು (ಹೈಯಂಗವೀನ Nr.). ತುಪ್ಪ ಮೊದಲಾದ ಆಯ್ದ ರಸಗಳು (ಘೃತಾದಿರಸಪಂಚಕ Nn. 83). ಜೀನ ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಸಕ್ಕರೆ ಸಲ್ಲದು (Smd. 159). ತುಪ್ಪ ಅನ್ನ ಉಣ್ಣಲಿಕ್ಕೆ ನಾಯಿ ಯುಟ್ಟೇಲಿ ಕೆಂಪು ತೋಳಿನ. — ತುಪ್ಪದನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ತಿಪ್ಪೇ ಪಾಲಾದ. — ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಮುತ್ತು ಬನ್ನರೆ ಸನ್ನ ಕೊಡಿಸುತ್ತದೆ, ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮುತ್ತು ಬನ್ನರೆ ಮಣ್ಣು ಕೊಡಿಸುತ್ತದೆ. — ಒಪ್ಪಿಲ್ಲದ ಮಾತು ತುಪ್ಪವಿಲ್ಲದ ಊಟ. — ತುಪ್ಪದ ಆಲಿಗೆ ಎಂಜಲು ತಿನ್ನ (Prvs.). see Bp. 14, 9; 32, 30; 51, 32; 57, 18; Bh. 1, 10, 30; B. 1, 15; Prvs. s. ತುಟಿ, ನೆರಮನೆ, ಪಟ್ಟಿ 2. — ತುಪ್ಪಗೆಣಸು. a good kind of *genasu* (My.). — ತುಪ್ಪದ ನಾಗಲಾಯ. N. (Bp. 59, 6). — ತುಪ್ಪದಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 12). — ತುಪ್ಪಹೀರೆ. = ತುಪ್ಪೀರೆ. (Si. 150). — ತುಪ್ಪೀರೆ. = ತುಪ್ಪಹೀರೆ. a kind of *Luffa* (C.).

ತುಪ್ಪಟಿ tuppaḥ. = ತುಪಟೆ, ತುಪ್ಪುಲ್, etc. wool (My.; Te. ತುಪ್ಪಟೆ), etc.

ತುಪ್ಪಲು tuppaḥ. = ತುಪ್ಪಲು. the plumage on some pigeon's legs (B. 3, 114), etc. ಪಕ್ಷಿಯ ತುಪ್ಪಲು (ಗಣಾ G.). see ಅಂಚೆದುಪ್ಪಲು.

ತುಪ್ಪಲು tuppaḥ. = ತುಪ್ಪುಲ್, etc. wool, fine, soft hair, as of cats (B. 3, 30). see ಕೊಣ್ಣು ಗುಣಾದುಪ್ಪಲು.

ತುಪ್ಪುಲ್ tuppuḥ. — ಟು. = ತಿಪ್ಪುಲ್, ತುಪಟೆ, ತುಪ್ಪಟೆ, ತುಪ್ಪಲು, ತುಪ್ಪಲು, ತುಪಟೆ. a feather; the soft plumage, or down, of birds; the fine, soft hair of rabbits, etc.

(ಪಕ್ಕಿಯ ರೋಮ Smd. I, Sm. 30; ಬುಗದ ರೋಮ Bhn. 7; ಗಣಾ Ct. I, 66; Cpr. 6. 96; 8, 101 va.; Te. ತುಪ್ಪಡು; M. ತೂವಲ್, ತೊಪ್ಪಲ್, ತೊಪ್ಪೆ, ಚೊಪ್ಪೆ; T. ತೂವಿ; Tu. ತುಯಿ, ಸುಯಿ). ಮೊಲದ ತುಪ್ಪುಲು (ಶರೋಣ, etc. Nr.).

ತುಬಟಿ tubaḥ. = ತುಪ್ಪಟೆ, etc. wool. (My.).

ತುಬಾಕಿ tubāki. = ತುಪಾಕಿ, etc. a gun, etc. (My.; B. 3, 44; 5, 240; ಕೋವಿ G.). ಹಾಜುಸುವ ತುಬಾಕಿ (ಕುತ್ತು ಕೋವಿ G.). ತುಬಾಕಿ ಹಾಜುಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಮಂಚಿಕೆ (ತೋವು G.). ತುಬಾಕಿಯ ಗುಣ್ಣು (B. 4, 131).

ತುಬ್ಬು tubbu. 1. to point out a thief, or to spy out a thief and make him known (ಚೋರ ಸೂಚನೆ Smd. Dh.; T. ತುರುತ್ತು, to seek; ತುರುನು, to explore, examine; Tu., T. ತುತ್ತು, M. ತುನಿತ್ತು, ತುನ್ತು, search; a clue, trace; cf. ಚೂಪು 1, ತೋಪ್ಪ, and ದೋಪಿಲ್). 2, to be found out or discovered [ನಾಲಗೆ ಕುಲಮಂ ತುಬ್ಬುವವೊಲುಜನೆ ನೀಂ ಕಡೆ ನುಡಿದು Pb. 10, 20]; (Bh. 4, 4, 39; J. 30, 31).

ತುಬ್ಬು tubbu. 2. the state of being found out or detected, detection. (ತಲ್ಲಂಫೇ ಚ Smd. Dh.; Tu.). ತುಬ್ಬಾಗದ ಕಳವು ಮಜ್ಜಾದ ಮೇಲೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prv.).

ತುಮಾಕಿ tumaki. = ತುಮರಿ, ತುಮ್ಮುರು q. v. etc. (Te. ತುಮಿಕೆ, ತುಮಿಕೆ, ತುಮ್ಮಿಕೆ). the wild mangosteen tree, *Diospyros embryopteris* Pers. (St. & Pl.).

ತುಮರಿ tumari. = ತುಮರಿ, etc. (St. & Pl.).

ತುಮಲ tumala. = ತುಮುಲ. tumult, etc.

ತುಮುಲ tumula. uproar, tumult, mingled, tumultuous and vehement combat, melee.

ತುಮುಲ್ tumuḥ. 1. to be enlightened (as the eye by eating, Cpr. 4, 48), to be re-animated or refreshed (?). ತುಮುಟ್ಟಂ (Smd. 49. 55).

*ತುಮುಲ್ tumuḥ. 2. to get faded, to get disfigured. ಧಾತ್ರಿಯ ದಿಣ್ಣೆನೆನ್ನಿನನ್ನವಲ್ಲಣಕವಿದೆನ್ನು ಕಣ್ ತುಮುಟ್ Pb. 9, 99.

ತುಮ್ಮ ತುಮ್ಮಾ. = ತುಮ್ಮಾ. fully, etc. see s. ತುಮ್ಮು 1.

ತುಮ್ಮ ತುಮ್ಮಾ. = ತುಮ್ಮಿ. a kind of pumpkin. (ಕರೇ ಕುಮ್ಮಳಕಾಯಿ G.).

ತುಮ್ಮರ ತುಮ್ಮಾರಾ. = ತುಮ್ಮುರು, etc. a kind of tree. (ತಿನ್ನುಕೆ, ಶಿಶಿರಾರಕ etc. Si. 130).

ತುಮ್ಮರಿ tumbari. = ತುಮ್ಮರ, etc. (ತಿನ್ನುಕೆ Si. 484).

ತುನ್ನಿ tumbi. 1. = ತುನ್ನಿ 1, ದುನ್ನಿ, ದುನ್ನೆ. a large black bee, resembling the humble bee (ಅಳಿ Smd. I; ಮುಯ್ಯಾರದಿ; ಅಜಡಿ, ಅಲರ್ವಕ್ಕಿ, ಪಜನು, ಮೇಳವು Smd. II, Kk. 90; ಮಧುಕರ, ಮಧುಪ, ಶಿಲೀಮುಖ, ಭ್ರಮರ, ಭೃಂಗ, ಪಟ್ಟಿರಣ, ಪುಟ್ಟಿರಿಟ್. ಅಲಿ, etc. Hla., Nr., Si. 176; ಗುಂಗಿರುಟ G.; ಮಧು, ಭೃಂಗ Nn. 13; ಮಧುಭಿಯ 29; ಭ್ರಮರ 45; ಮಧುವ್ರತ 63; ಅಳಿ 107; ನೆಲಬಣ್ಣುಣ Ct. I, 28; ಪರಿಮಳದಿರುಕ I, 27; My.; T., M.; Te. ತುಮ್ಮದೆ). [ಮಿಗೆ ಕಣ್ಣಿನವು ತುನ್ನಿಗಳ್ Kr. 3, 25; ತುನ್ನಿಗಳನೆ ತುನ್ನಿ Pb. 1, 8; Ap. 1, 65]; see Smd. 152. 169. 272; Cpr. 7, 55; Mr. 89; Jnv. 1, 13; Bh. 1, 5, 7. 9; 1, 20, 54; Rév. 2, 39; J. 3, 25; 8, 3; 26, 5; ಎಳೆದುನ್ನಿ, ಕೆನ್ನುತುನ್ನಿ, ಮರುಳುನ್ನಿ, ಮಣ್ಣು, ಮಾಲೆ, etc. — ತುನ್ನಿ ಗುರುಳ್. — ಕುರುಳ್. black bee-like ringlets (Smd. 212 Mdb.); ringlets consisting of black bees (Rév. 1, 53). — ತುನ್ನಿ ವಿಣ್ಣು. — ಸಿಣ್ಣು.

a swarm of black bees (J. 26, 24). — ತುಂಬುನೆಣ್. — ಪೆಣ್. a female black bee (Cpr. 8, 98). — ತುಂಬುನೆದೆ. — ಹೆದೆ. a bow-string of black bees (J. 6, 17).

ತುಂಬು tumbi. 2. = ತುಮ್ಮ 2, q. v. a kind of herb. (ದ್ರೋಣ Nr.; Te. ತುಮ್ಮ). see ದೊಡ್ಡ. — ತುಮ್ಮಿಹೂ. (ಕುನ್ನ G., Ch., sic!).

ತುಂಬು tumbi. = ತುಮ್ಮ. a kind of long gourd, *Lagenaria vulgaris* Ser. 2, the plant *Asteracantha longifolia*.

ತುಂಬುಕೆ tumbike. repletion, etc. (My.).

ತುಂಬಿಸು tumbisu. to fill (v. t., My.). ತುಮ್ಮಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಪೂರ್ಣ, ಪೂರಿತ Si. 381). see Bh. 2, 4, 10; Bp. 46, 53; 59, 10; J. 4, 21; 9, 19; B. 5, 187. 2, to cause to fill (My.). 3, to give the male to any she-animal (My.).

ತುಮ್ಮು tumbu. 1. to become full, to be filled up; to become full or complete; to abound, to be amassed; to get plump and strong (ಪೂರ್ಣ Smd. Dh.; ಸಮ್ಪೂರ್ಣ Sm. 101; C.; T., M. ತುನಲು, ತುಗರು, ತೂರು; [Tu. ದಿಂಜ್; ತುಮ್ಮು to carry]; T. ತುನಲು also: to be close pressed together; ತುಷ್ಟು, plenty; ತುಮ್ಮು, host; see ತುಟ್ಟುಗು 1; cf. ತಿಮ್ಮು 2). [ತುಮ್ಮು ಕಣ್ಣು ನೀರಂ ತುಮ್ಮು Pb. 1, 76 va.]. ತುಮ್ಮಿದ ಹುಣ್ಣುನೆ (ರಾಕೆ Hla.). ತುಮ್ಮಿದ ಮೆಯ್ಯನು (ಬಲವಾನ್ Nr.). ತುಮ್ಮಿದ ಕೊಡ ತುಳುಕೋದಿಲ್ಲ. — ತುಮ್ಮಿದ ಮನೆಗೆ ಉಡು ಸೇರಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ತಮಂ ತುಮ್ಮಿದುದು (J. 26, 5). see Bp. 3, 4; 32, 32; 46, 24; 47, 29, 31; 59, 17; 60, 34; Bh. 1, 10, 31, 34; J. 28, 25; Dp. 4, 5; 148, 4; Si. 39, 389. 2, to fill (v. t.). ತುಮ್ಮಲು ಪಟ್ಟಿದು (ಪೂರ್ಣ, ಪೂರಿತ Nr.; Si. 381). see Bp. 43, 26; 46, 78; 49, 22; 56, 9, 12; 59, 4, 16; Bh. 3, 13, 28; Rév. 2, 48; 6, 11; 13, 65; Rām. 1, 13, 10; Si. 309; B. 1, 10; 3, 59. 3, to possess, as a demon. ದೇವರು ಅವನ ಮೆಯ್ಯ ತುಮ್ಮಿ ಬನ್ನದೆ (My.). — ತುಮ್ಮು. so that it becomes or is full: fully, completely, all over, much (My.). see Si. 78; ಮೆಯ್ಯುತ್ತು; Prv. s. ಪಟ್ಟಿಗ. — ತುಮ್ಮು. = ತುಮ್ಮು. ನಾವು ಆತನನ್ನು ತುಮ್ಮು ನಮ್ಮಿ (B. 3, 3). ನನಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಮ್ಮು ಮೇವು ದೊರಕುವದಿಲ್ಲ (3, 22). ನಿನಗೆ ಹಿತವಾಗ ಬೇಕೆನ್ನು ತುಮ್ಮು ಆಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ (4, 39). ತಕ್ಕ ಉಪಾಯವನ್ನು ಹೇಳುವಿರನ್ನು ತುಮ್ಮು ನಮ್ಮಿ ಕೊಣ್ಣೆದ್ದೇನೆ (4, 107). ಆ ಮಾತಿಗೆ ತುಮ್ಮು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಣ್ಣು (4, 124). ತುಮ್ಮು ಹೊಯ್ದರೂ ಹಮ್ಮಲು ಹೋಗದು. — ಬಾಯಿ ತುಮ್ಮು ಮಾತು, ಹೊಟ್ಟೆ ತುಮ್ಮು ಊಟ (Prvs.).

ತುಮ್ಮು tumbu. 2. the becoming full, etc. — ತುಮ್ಮು ಜವ್ವನ. full, blooming youth (Rév. 2, 8 va.). — ತುಮ್ಮುರಕೊಳ್ಳಿ. — ಉರ. a fire-brand in full blaze (Abh. P. 4, 39). — ತುಮ್ಮು ನೆಣ್. — ಪೆಣ್. the full moon. (Rév. 1, 84).

ತುಮ್ಮು tumbu. 3. = ತೊಟ್ಟು 3, ತೊಡವ್ವ. the foot-stalk of a leaf, flower or fruit, a stalk (ವೃತ್ತ Smd. Dh.; ವೃತ್ತ, ತೊಟ್ಟು Sm. 22; ವೃತ್ತ 101; ನಾಟ Smd. I, o. r. ನಾಟ; ವೃತ್ತ, ಕಾಯ ದೇಟು G.; B. 4, 64; My.). ಮೊಗ್ಗಯ ಬುಡದಲ್ಲಿ ತುಮ್ಮು ಇರುತ್ತದೆ (B. 3, 36).

ತುಮ್ಮು tumbu. 4. = ತೂಬು. a bore, a tube: the nave of a wheel through which the axle passes (ನಾಭಿ, ಪಿಣ್ಣೆ ಕೆ Hla.; Tu., T., M. ತೂಮ್ಮು, perforation; a pipe or tube = ತೊಳ್ಳಿ; Te. ತೂಮ್ಮು, a bore, hole, fissure; see ತುರುತ್ತು 1, ತೊಳ್ಳಿ 3). ಗಾಲಿ ಯ ತುಮ್ಮು (ನಾಭಿ Nr.). [ತುಮ್ಮಿನ ನೀರನುರ್ಚಿದಾಗಳೆ ಪರಿಮ ಮನ್ನೆ ಯ:ರಾಳನ್ನ ಕಾದಿ Pb. 5, 46 va.; ಅಲ್ಲಿ ತುಮ್ಮಿದ ಪಾದೋದಕದ ತುಮ್ಮಿನು

ಚ್ಚಲು ಬೆಳೆವ ರಾಜರಾಲಿಯ ಗದ್ದೆ ಹನ್ನೆರಡು ಕಣ್ಣು Gv. 357]. 2, an outlet, a sluice, a floodgate, a water-course (ಜಲಪ್ರಣಾಲಿ Smd. Dh.; ಜಲಪ್ರಣಾಲಿ Sm. 101; ಕೆಣ್ಣೆಯ ಕೋಡಿ G.; T., M. ತೂಮ್ಮು; Te. ತೂಮ್ಮು). see ಕೊಲುದುಮ್ಮು — ತುಮ್ಮುವರಿಯು. — ಪರಿಯು. to cause (something) to over-flow a floodgate (Cpr. 8, 44 va.).

ತುಮ್ಮುರ tumbura. N. of a Gandharva (Bp. 1, 48; V. 7, 58; ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ಹಾಡಕಾಳಿ G.).

ತುಮ್ಮುರು tumburu. = ತುಮಕಿ, ತುಮರಿ, ತುಮ್ಮರ, ತುಮ್ಮರಿ, ತೂಬರೆ, ತೂಬರೆ. the wild mangosteen tree, *Diospyros embryopteris* Pers. (*Embryopteris glutinifera* Roxb.), the fruit of which contains a powerful glue (ತಿಮ್ಮಕೆ, ತಿಮ್ಮಕೆ, ಕಾಲಸ್ಯನ್, ಸ್ವಾಜಕ Nr.; ತಿಮ್ಮಕೆ Mr. 115; T. ತುಮ್ಮು; Sk. ತುಮ್ಮುರು, the fruit of *Diosp. embryop.*). see ಕಿಣ್ಣುಯ; Bh. 1, 20, 48. [— ತುಮ್ಮುರುಕೊಳ್ಳಿ. a faggot of the tumbura tree which is highly inflammable. ಹಿಡಿಮುನಾದವುರಂಗಯ್ಯ ತುಮ್ಮುರು ಕೊಳ್ಳಿಯನ್ನವುರಂ ಸಿಡಿಲ್ಲ Pb. 3, 17 va.].

ತುಮ್ಮುರು tumburu. = ತುಮ್ಮುರ. (My.). — ತುಮ್ಮುರುತಿರ್ಥ. N. of a lake at Tirupati (My.).

ತುಮ್ಮು tumbi. 1. = ತುಮ್ಮಿ 1. a large black bee, etc. (ಶಿಲೀಮುಖಿ Si. 408, only in Si.). — ತುಮ್ಮುಹುಣ್ಣು. (ಮಧುಕರ, ಮಧುಪ, etc. Si. 176; ತೂಲಿ 410).

ತುಮ್ಮು tumbi. 2. = ತುಮ್ಮು 2. the herb *Phlomis indica* Lin. (*Leucas ind. R. Br.*; ದ್ರೋಣ Si. 419; ಶಮ್ಮಾಸು Mr. 150, o. r. ಶಂಖಾಸು; Tu., T., M.; Te. ತುಮ್ಮಿ). 2, the very common weed *Leucas linifolia* (Z.). see ಕಾಡ ತುಮ್ಮಿ, ಗಣ್ಣು, ದವ್ವದುಮ್ಮಿ, ಹೆದ್ದುಮ್ಮಿ.

ತುಯ್ tuy. = ತೋಯ್, ತೋಯ್ಯು; ತೋ 1, etc. to be or become wet or moist (ಸಾರ್ವತ್ಯ Smd. Dh., o. r. ತೋಯ್; [Tu. ತೋಯ್ to wash]; T. ತುನ್ನ; M. ತುವ; T. ತೋಯ್ಲ್, mire: ತೋಯ್ಲ್, cultivated moist land).

ತುಯಿ tuyi. to pull, to draw, to stretch (My.; Te. ದುಯ್ಯ, ದೂಯು). P. ps. ತುಯಿದು, ತೂದು (My.).

ತುಯಿತೆ tuyita. the act of pulling, etc. (My.).

ತುಯ್ಯಲ್ tuyyal. a dish of rice, milk and sugar (ಕ್ಷಿರೇಯಿ, ಪಾಯಸ, ಪರಮಾನ್ನ Hla., Nr.; see ತುತ್ತು 1 & 2?). [ಈ ಜಿನವರ್ಮನ ಬೆನ್ನಿಳಿದಿರುಲ್ಲದ ತಳಿಗೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ಬಿಸಿಯ ತುಯ್ಯಲ ನುಣ್ಣುದಿನಗಟ್ಟು Vr. 64, 17; Bv. 120]. — ತುಯ್ಯಲಿಲ್ಲಮದೇವ. N. (Bp. 37, 6).

ತುರ tura. quick, swift. see ಹೊತೆಯಕ್ಕಿದುಯ್ಯಲು s. ಹೊತೆ 6.

ತುರಕ turaka. = ತುರುಕ. (B. 5, 89; My.). — ತುರಕಬೇವುಮರ. the common bead tree or Persian lilac, *Melia azedarach* Lin. (St. & Pl.; My.).

ತುರಕಿ turaki. a Turkish horse (Te. ತುರಿಕಿ). — ತುರಕಿನದಿಗೆ. a horse's trot (ಧಾರಿತಕೆ G.).

ತುರಗ tura-ga. going quickly: a horse. 2, the number seven, because of the seven horses of the sun. — ತುರಗದೇವ. a troop of horses (Smd. 207).

ತುರಗಗತಿ turaga-gati. the paces of a horse. see Mr. s. ನಾಜ.

ತುರಗಮುಖಲೋಕ turaga-mukha-lōha. the iron in the mouth of a horse. see ಕೀರ್.

ತುರಗಮೇಧ turaga-mēdha. = ಅಶ್ವಮೇಧ. the horse-sacrifice. (J. 25, 7; Rām. 1, 7, 24).

ತುರಗವ್ರತ turaga-vrāta. the troop of (the sun's) horses: the number seven (Ch.).

ತುರಗಾರೂಢ turaga-ārūḍha a horseman. (R.).

ತುರಗಾಳಿ turaga-āli. a multitude of horses (Rām. 5, 8, 59).

ತುರಂಗ tura-ga. 1. = ತುರಗ. a horse (ಕುದುರೆ Nn. 13. 26. 46); 2. = ತುರಗ No. 2. 3, a kind of vicchitticitra (Kāvya. III, 2, B. 57. 60 seq.). ತುರಂಗಕ್ಕೂ ತುರಂಗಕ್ಕೂ ಸಮವೋ? (Prv.).

ತುರಂಗ turāṅga. 2. a jail (B. 5, 162. 176. 201. 204; Mhr., Port.).

ತುರಂಗಪ್ರಾಸ turāṅga-prāsa. a kind of alliteration (Ch.).

ತುರಂಗಮ tura-ga-ma. a horse. 2, N. of a vrīta (Ch.).

ತುರಂಗವಕ್ತ್ರ turāṅga-vaktra. = ತುರಂಗವದನ (My.).

ತುರಂಗವದನ turāṅga-vadana. horse-faced: a Kinnara. 2, Haya-grīva (My.).

ತುರಂಗಸ್ಥಂಭ turāṅga-sthambha. a troop of horses.

ತುರಂಗಿ turāṅgi. a horseman, a rider, a groom. (Cpr. 10, 81; 10, 86 va.; R. v. 13; 85).

ತುರಂಜಿ turāṅgi. = ತೋರಂಜಿ, ದುರಂಜಿ? a tree so called (My.; Br., H. ತುರಂಜಿ, the citron, a dry lime of large size); excellent (My.).

ತುರತ turāta. = ತುರಿತ, ತುರುತ, ತುರ್ತ, ತುರ್ತು. smartly, quickly; haste; urgency (My.; Mhr., H. ತುರತ, ತುರ್ತ, ತುರ್ತು).

ತುರಾಯ turāya. = ತುರಾಯ. an ornament for the turban, of flowers, pearls, etc.; a plume, a crest, a nosegay. 2, the tufted head of certain flowers and vegetables (Mhr., H. ತುರಾ; Br. ತುರಾ, ತುರಾಯ). — ತುರಾಯದ ಹಕ್ಕಿ. (ಕಲಿಂಗ, ಭೂಮ್ಯಾಟ, ಭೃಂಗG.).

ತುರಾಯ turāyi. = ತುರಾಯ. (My.). ನವೀನ ತುರಾಯ (ಶಿಖೆ, ಜೊಡೆ G.). ಜುಟ್ಟೇ ಎನ್ನು ಪಾರಿವಾಳಗಳಿಗೆ ತುರಾಯ ಇರುತ್ತದೆ (B. 3, 114). — ತುರಾಯಮರ. a cypress (My.).

ತುರಾಪಾಹು turāpāhu. = ತುರಾಪಾಹು.

ತುರಾಪಾಟ್ರವ್ರಾಸ್ತ್ರ turāpāṭra-vrastra. the thunderbolt and weapon of Indra (ಇಂದ್ರನ ಆಯುಧವೆಂದೂ ನಜ್ರ Nn. 119).

ತುರಾಪಾಹು turāpāhu. (-sāh). quickly overpowering: Indra.

ತುರಿ tūrī. 1. = ತುರುವು 1. to hollow, etc. (My.).

ತುರಿ tūrī. 2. = ತುರುವು 2. grating, etc. 2, = ತುರುವಲು 8. ತುರುವು 1. (My.). — ತುರಿಮನೆ. = ತುರುವುಮನೆ.

ತುರಿ tūrī. 1. = ತುರಿ, ತೂರಿ, ತೂರಿಕೆ, q. v. a painter's brush, etc. (Sk.; R.).

ತುರಿ tūrī. 2. = ತೂರ್ಯ 2. a bugle (My.).

ತುರಿತ tūrīta. = ತುರಿತ, ತುರಿತ. quickly, soon (ಅಂಜನಾ Mr. 537; My.).

ತುರಿತ tūrīpa. = ತುರಿತ. [ಕೆನ್ನಳಿರ ಪಾಸುಗಳಂ ಕುರ್ವಾಲ್ಪೀರ್ಗಂ ತುರಿತದ ಸೂಸುತುಂ ಕೆಳದಿಯರ್ ನೆರಪುತ್ತಿರೆ ನೋಡೆ ದಾಡೆನೊತ್ತ ರಿಸಿದುದು Ph. 5, 8; Ap. 4, 17; Vr. 111, 20]; (Abh. P. 7, 94; V. 8, 30). — ತುರಿತಂಯ್ಯ. -o-. to be hasty (Abh. P. 8, 61 va.).

ತುರಿತ tūrīha. Tbh. of ತುರಿತ. hastening, etc. (Smd. 354. 363. 368; ಶೀಘ್ರ Kk. 50, Sm. 61).

ತುರಿಯ turīya. fourth; a fourth, a quarter; the fourth state of the soul in which it has become one with the Brahma or universal soul.

ತುರಿಯವರ್ಣ turīya-varṇa. belonging to the fourth caste; a Śūdra.

ತುರಿಯಾತೀತ turīya-atīta. an attribute of Śiva (Śiv. 2, 103).

ತುರುಕ turuka. = ತುರಕ, ತುರುಕ್ಕು. a turk; a mussulman; turkish (ತುರುಕ್ಕು, ಯವನ, ಜೋನೆಗ Mr. 382; My.; Tu.; T., M. ತುರುಕ್ಕು Si. 227). ತಿರಿ ತಿರಿ ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ತುರುಕನಿದ್ದ ದೆಬ್ಬ ತಿನ್ನ. — ತುರುಕ ಮಿಣ್ಣ ಬರುವಾಗ್ಯೆ ಎದುರು ಜುಕ್ಕಿಯೇ? — ತುರುಕರ ಸಂಗ ಎನ್ನಿ ಗಾಡರೂ ಭಂಗ (Prvs.). see Prv. 8. ತುಣ್ಣ and ತುಕುವರಸ.

ತುರುಕಿತಿ turukiti. a turkish or mahomedan woman (My., also ತುರುಕಿತಿ).

ತುರುತ turuta. = ತುರಿತ. quickly, etc. (My.).

ತುರುಪು turupu. a "troop" (My.; Br. ತುರುಪು). 2, a trump or winning card (My.; H.).

ತುರುಮರಿ turumari. = ಜೂರುಮರಿ. — ತುರುಮರಿಗಡ್ಡೆ. a plant with a yellowish flower and eatable tubers, Habenaria marginata Colebr. (Z.). — ತುರುಮರಿಯಲಬು. — ಅಲಬು. an herb, Aerva monsonia Mart. (Z.).

ತುರುವು turuvu. 1. = ತುರಿ 1. to hollow, to bore, to drill, to make a hole (T.). 2, to grate, to scrape, as fruits; to scrape out, as a kernel out of its shell (My.; Tu. ಪಿರೆಪು; T.; Te. ತುರುಮು). — ತುರುವಲು. that which has been grated or scraped out (My.).

ತುರುವು turuvu. 2. = ತುರಿ 2. grating, scraping, scraping out. — ತುರುವುಮನೆ. an instrument with indents on a piece of wood for scraping the kernel of a cocoanut out of its shell; a grater for reducing the kernel of a cocoanut, etc. into minute parts, pulp, or powder (My.).

ತುರುಷ್ಕ turuṣka. an Indo-Skythian or Turk; a Mahomedan; any foreigner, a Greek, etc. (ಯವನ, ಜೋನೆಗ Mr. 382); Turan or Turkestan (Bp. 6, 18). 2, olibanum, Indian incense, the resin of Boswellia serrata Stackh. see Si. 227; ಲೋಬಾನ.

ತುಲಿ turā. 1. = ತುಲಿ 2. a cow, etc. — ತುಲಿಮನೆ. = ತುಲಿ. (B. 3, 23).

ತುಲಿ turā. 2. = ತುಲಿದು. P. p. of ತುಲಿ 1, in ತುಲಿ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ತುಲಿಕು turaku. = ತುಲಿಕು. to stuff, etc. (My.).

ತುಲಿಗು turagu. = ತುಲಿಗು 1. to be crammed, etc. (J. 4, 44, o. r. ತುಲಿಗು).

ತುಲಿಜಿ turaji. = ತುಲಿಜಿ, ತುಲಿಜಿ, ತುಲಿಜಿ, ತುಲಿಜಿ, ತುಲಿಜಿ. a plant. see ಕಪಿ; ದೂಲೆ. — ತುಲಿಜಿಗಿಡ. an annual plant, stinging like nettles, cowhage, Mucuna pruriens D. C. (Dolichos pruriens Lin.; St. & Pl. & Z.; My.; M. ಚೋಪಾಯಣಜಿ, ತೂನೆ; Te. ದುರವೆಗೊಣ್ಣೆ, ದೂಲೆಗುಣ್ಣೆ, -ಗೊಣ್ಣೆ). — ತುಲಿಜಿಬಳ್ಳಿ. a climbing shrub, Tragia involucrata Lin. (St. & Pl.; Te. ದೂಲೆಗುಣ್ಣೆ, -ಗೊಣ್ಣೆ; T. ಚೋಪು; M. ಚೋಪುಳ್ಳಾಣ; M. ಚೋಪುವಳ್ಳಿ, cowhage). 2, Tragia cannabina L. f. (Z.).

ತುಲಿಸು turasu. = ತುಲಿಸು. to scratch, etc. (My.).

ತುಲಾ turī. 1. = ತುಲಾಸು. (My.).

ತುಲಾ turī. 2. = ತುಲಾತ, ತುಲಾ 1. itching; the itch; scratching (ಕಣ್ಣು, ಮಜು, ಕಣ್ಣಾಯ Nr., Si. 200; My.); an

itching desire, lust (My.; Tu. ಕಿರ್‌ಮ್; T. ಚೋಟು, ತುರುದ್ಡು, ಚುರು; Te. ದುಜೆ, ದೂಲೆ; M. ಚೋಟು; T. ಚೋಟು, M. ಚುರಣ್ಣು, to scratch; M. ಚೋಟುಮಾನ್, an itching polyp, cf. ಚೋಟು). ತುಲಾಯಿದ್ವನಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಿಲ್ಲ, ಮಜೆಯಿದ್ದವನಿಗೆ ಮನ್ನತ್ತವಿಲ್ಲ. — ತುಲಾಯಿರು ನಲ್ಲಿ ತುಲಾಸುವನು (Prvs.). — ತುಲಾಕಟ್ಟು. herpes, scab (ಕಚ್ಚು, ಪಾಪು, ವಿಚರ್ಚೆ Si. 200). — ತುಲಾಗಟ್ಟು. = ತುಲಾಕಟ್ಟು. (My.). — ತುಲಾಮುಳ್ಳುಮಾನು. (ಸಹಸ್ರದಂಷ್ಟ್ರ, ಪಾಠೀನ Si. 87). — ತುಲಾ ಹಿಡಿ. a morbid itching to seize. ಚಿಬ್ಬು ತುಲಾ ಹಿಡಿವುದು (ಪ್ರಸರ, ವಿಸರ್ಪಣ Nr.).

ತುಲಾಕೆ turike. itching, stinging; scratching (My.). — ತುಲಾಕೆಗಿಡ. an erect herb, the Neilgherry nettle, *Urtica heterophylla* Willd. (St. & Pl.; T. ಚೋಟು).

ತುಲಾಗು turigu. misprint for ತುಲಾಗು 1 (Räv. 8, 5 va.).

ತುಲಾಚು turicu. = ತುಲಾಸು. (My.).

ತುಲಾಚೆ turice. = ತುಲಾಚೆ, etc. a kind of plant. see ಬಳ್ಳಿದುಲಾಚೆ.

ತುಲಾತೆ turita. = ತುಲಾ 2. itching, etc. (My.).

ತುಲಾಸಿಕೆ turisike. = ತುಲಾಕೆ. itching, etc. — ತುಲಾಸಿಕೆಗಿಡ. = ತುಲಾಕೆ. (St. & Pl.).

ತುಲಾಸು turisu. = ತುಲಾಸು, ತುಲಾ 1, ತುಲಾಚು, ತುಲಾಸು. to scratch what itches, to scratch (ಕಣ್ಣೂತಿಕ್ರಮಣ Smid. Dh.; J. 5, 68; My.). ಕೀಟ ಕೆಣಕಬೇಡ, ಮೇಗಾಲು ತುಲಾಸಬೇಡ. — ಕೊಳ್ಳೀ ತೆಗದುಕೊಣ್ಣು, ತಲೇ ತುಲಾಸಿಕೊಣ್ಣು. — ತಿಮರು ತುಲಾಸಿದರೆ ಅರಸಿನ ಹಾಗೆ. — ತುಲಾರೀ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿ, ತುಲಾಸಿಕೊಣ್ಣು, ಓಡಿ ಹೋದ. — ತುಲಾಯಿರುನಲ್ಲಿ ತುಲಾಸುವನು. — ತುಲಾಸಿಕೊಣ್ಣು ರ ಬಣ ಬಿಟ್ಟು ತೇ? — ತುಲಾಸಿ ಕೊಣ್ಣು ವ ಉರಿ ಪಟ್ಟುನು (Prvs.).

ತುಲಾ turu. 1. = ತುಲಾ 2. itching, etc. — ತುಲಾಗಟ್ಟು. = ತುಲಾ. (My.).

ತುಲಾ turu. 2. = ತುಲಾ 1. (Smid. 59). a cow; kine (ಗೋಧನ Mr. 187; Te. ತೋಟು; T. ತೋಟು, ತೋಟುವು, a crowd; a herd of cows; M. ತುಲು, a heap; Te. ತುಲಿಮು, an assembly, crowd; a flock; a clump; a row; see ತುಲಾಗು 2). [ತಳ್ಳದೆಯ್ದಿ ನಾಂ ತುಲು ವನೆ ಕೊಳ್ಳುವನ್ನು ತುಲಾಗೊಣ್ಣುಡೆ ಪಾಣ್ಣು ವರಿಪ್ಪ ಗಣ್ಣುರೇ Ph. 8, 89]. ತುಲಾಗಲ್ (ಅಕಲ್ Bhn. 38). ತುಲಾವಿನ ಮನ್ನೆ (ವ್ರಜ, ಗೋಕುಲ, ಗೋಷ್ಠ); ತುಲಾವಿನ ಹಿಣ್ಣು (ಗೋವೃತ್ತ, ಗೋಧನ, ಧನ Hla.). ಜಗು ನೆಯ ತಡಿಯಲ್ಲಿ ತುಲಾಗಳಂ ಮೇಯಿಸಿದಂ (Smid. 273). ತುಲಾಗಳ ಪೆಣ್ಣೆರ ಪಾರ್ವರ ಮಣಿವೊಕ್ಕರ (120 Mdb.). ತುಲು ಅಲ್ಲದವ ಮರಕ್ಕೆ ನ ಕಡೆ (Prv.). see Bp. 58, 22; 60, 21, 22, 27, 31; ಕಾಲ್, ಸಗ್ಗ ದುಲು. — ತುಲು ಕಲು. dupl. ತುಲು ಕಲು ವಿಲ್ಲದ ಊರು ನರಕಭಾಷಣ (Sp.). — ತುಲಾಗಾಯ್. — ಕಾಯ್. to tend kine (J. 6, 47). — ತುಲಾಗಾಯ್. — ಕಾಯ್. a cowherd (J. 7, 30). — ತುಲಾಗಾಹಿ. — ಕಾಹಿ. = ತುಲು ಗಾಯ್. (Bh. 2, 2, 78). — ತುಲಾಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. [to lift a cow or kine. ತುಲಾಗೊಳ್ ಬಾಣಿಮೆನ್ನು ತುಲಾಗೊಳ್ಳೊಳ್ ಸಾವುದು ಸೈವಿದೆನ್ನು Ph. 8, 95]. ಬೇಡರ ವೋಲ್ ಮಸಗಿ ತುಲಾಗೊಳ್ಳಲ್ ಬಾಣಸನ್ನಂ (Smid. 281, o. r. ತುಲಾಸನ್ನಂ). [— ತುಲಾಗೊಳ್ಳಲ್. seizing or cattle lifting. ತುಲಾಗೊಳ್ಳೊಳ್ ಸಾವುದು ಸೈವಿದೆನ್ನು Ph. 8, 95. — ತುಲಾಹಟ್ಟು. = ತುಲು ಹಟ್ಟು. ನಾಮಲ್ಲಿ ಚರಿಗೆವುಗದೆ ಗಂಗೆಯ ತಡಿಯೊಳಿದ್ ತುಲಾಹಟ್ಟಿಗೆ ಪೋಪಮನ್ನಿ ವರುಂ ಪೋಪರ್ V. 103, 22]. — ತುಲಾಹಳ್ಳಿ. a cowpen, or a station of cowherds (ಗೋಸ ಸೆ.). — ತುಲಾಹಳ್ಳಿ ಕಾಣ. a cowherd (Bh. 2, 8, 17). — ತುಲಾಮುನ್ನಿ. = ತುಲಾಮುನ್ನೆ No. 2. (ಗೋಕುಲ,

ಗೋಷ್ಠ Mr. 187, o. r. — ಮನ್ನೆ). — ತುಲಾಮುನ್ನೆ. a herd of kine (ತುಲಾವಿಣ್ಣು Sm. 33; ಹಿಣ್ಣು 96; ಪಕ್ಕೆ 79, which might mean "cowpen"). 2. = ತುಲಾಮುನ್ನಿ, a cowpen, or a station of cowherds (see ತುಲಾವಿನ ಮನ್ನೆ 3. ತುಲು). — ತುಲಾವಿಣ್ಣು. — ಹಿಣ್ಣು. = ತುಲಾಮುನ್ನೆ No. 1. (Smid. 33). — ತುಲಾಹಟ್ಟು. a cowpen. ಹಟ್ಟಿಯ ತುಲು ಹಟ್ಟಿ (ಗೋಷ್ಠೀನ); ತುಲಾಹಟ್ಟಿಯ ಅದ್ವಿ ಕದವನು (ಗೋಷ್ಠಾಧ್ಯಕ್ಷ, ಗೋವಿನ್ದ Nr.).

ತುಲಾ turu. 3. = ತಲಾ 8. running (see ಮುನ್ನುಡು; M. ತುಲು. to gush out; ತುಲಿ, to be opened; cf. ತೋಟಿ 3 and ತೋಟಿ 1; T. ತುಕ್ಕೈ, menstruation; ಚುಲಾ, the filth or nastiness of the body). — ತುಲಾಮಿಣ್ಣೆ. = ತಲಾ. a girl at the age of puberty, a female that has become menstruant (ನೆಟೆದ ಪೆಣ್ Sm. 73; ಪುಷ್ಪವತಿ ಯಾದವ್ Kk. 27).

ತುಲಾಕಾಣ turu-kāra. a cowherd (ಗೋಪಾಲ, ವಲ್ಲವ Hla.); [ಪಚ್ಚಪಸಿಯ ತುಲಾಕಾಣಂಗ್ಗೆಳೆಯನೆ ಮಾಡಿ ನೀನಂ Ph. 6, 46]. an owner of cows (ಗೋಮತ್, ಗೋಮಿ, ಗೋಸ್ವಾಮಿ Hla.). ತುಲಾಕಾಣರ ಪಟ್ಟಿ (ಘೋಷ, ಅಧೀರಪಲ್ಲಿ Hla.).

ತುಲಾಕು turuku. = ತುಲಾಕು, ತುಲಾಬು 1, ತುಲಾಮು 1. to force or crowd things into, to cram, to stuff, to cause to enter (ಗಾಢಪ್ರವೇಶ Smid. Dh.; Rām. 5, 8, 34; My.; T., M. ತುಲು; M. also ತುಲುತ್ತು; Te. ತುರುಗು, ತುರುಗು, ತುಲುಮು, to insert, stick in, as flowers, cram in, thrust in; to deck the head with flowers; cf. ತುತ್ತು 1 and ತೂಲು 2).

ತುಲಾಗ turuga. = ತುಲಾಗು 2. a throng, a crowd, etc. (ತಣ್ಣ, ಒಟ್ಟಲ್, ಗುಣ್ಣು, ತೋಮ, ತೊನ್ನೆ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Sm. 54).

ತುಲಾಗಲ್ turugal. = ತುಲಾಗಲ್. a throng, a crowd, a mass, a thicket, etc. (ಪುಂಜಿತು Ct. I, 63; ಜಂಗುಳಿ, ಗೊಂಚಿ, ತೆನ್ನುಲ್, ನೆರವಿ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ಸಮೂಹ ಸೆ.; T. ತೂಲು). [ನನೆಯ ದಿರಿ ಮುಗುಳ್ಳ ತುಲಾಗಲೊಳಗಿ ತುಲಾಗಿದ ಕಲ್ಲುಲತೆ ಗಳುಂ Ph. 2, 12 va.; Ap. 1, 67]. see Cpr. 1, 101 va.; Räv. 1, 120; Säv. 1, 79 va.; ಎಮದುಲುಗಲ್, ಕಾಯದುಲುಗಲ್, ಮರದುಲುಗಲ್.

ತುಲಾಗಾಣ turu-gāra. = ತುಲಾಕಾಣ. a cowherd. [ಪಾರ್ವ ಸಾರ್ಧಿ ತುಲಾಗಾಣರನ್ನಿನು ಬಲ್ಲಲನಾದುದೊಣ್ಣು ಕಾಳೆಗಂ Ph. 8, 93]; (Bp. 21, 31; Bhāgavata 10, 15, 2).

ತುಲಾಗಾತಿ turu-gārti. a cowherdess (ಗೋಪಕಾಮಿನಿ Ct. II, 106; ಗೋಪಿ ಸೆ.).

ತುಲಾಗು turugu. 1. = ತುಲಾಗು. to be crammed, thronged, crowded, closely packed, close, amassed, or plentiful; to appear in numbers; to be entirely covered or enveloped, concealed, surrounded or clothed (ಅಕೀರ್ಣ Smid. 389 Cm.; ಸಂಕೀರ್ಣ Mdb. Cm.; ಸಂಭನ್ನ Smid. Dh.; T., M. ತುಲು; see ತುಮ್ಮು 1, ತುಲು 2). [ಪಾಪನ ಕನ್ನೆಯರ್ ನಡವಿದಳಲತೆಗೊಳಗಿ ತುಲಾಗಿ ಸಾಮವೇದ ಧ್ವನಿಯೊಳ್ ಮೊರೆವ ತುಮ್ಮಿಗಳುಂ Ph. 1, 115 va.; Ap. 5, 45]. see Ct. II, 121; Cpr. 1, 81; 3, 51; 4, 63; Abh. P. 11, 183; Grj. 6, 7; 10, 93, 102; Räv. 6, 11 va.; 6, 47; 8, 5 va.; 9, 28; J. 3, 31; 4, 10. (44); 8, 36; 26, 14; 31, 55; 33, 19; ತಳಿದುಳುಗು. 2, to cover (J. 12, 31).

ತುಲಾಗು turugu. 2. = ತುಲಾಗು. a throng, etc. — ತುಲಾಗಲ್. — ಅಲರ್. clustered flowers (J. 29, 46). — ತುಲಾಗೆಮೆ. — ಎಮೆ. = ತುಲಾಗೆಮೆ [ತುಲಾಗೆಮೆ ನೀಳ್ ಪುರ್ವ ನಿದುಗಲ್ Ph. 1, 108;

Ap. 4, 21]. — ತುಣುಗೆಮೆಗರ್. — ಕರ್. an eye with bushy lashes (Abh. P. 15, 45). — ತುಣುಗೆಮೆ. — ಎನೆ. bushy eyelashes (Rām. 3, 4, 8; J. 2, 48; V. 5, 14 va.). — ತುಣುಗೆಮೆಗರ್. = ತುಣುಗೆಮೆಗರ್. (Cpr. 4, 82).

ತುಣುಂಗಲ್ turuṅgal. = ತುಣುಗಲ್. a throng, etc. (Cpr. 6, 64 va.; 8, 4 va.; Grj. 7, 11 va.).

ತುಣುಚಿ turuṇi. = ತುಣುಚಿ, etc. a kind of plant. (My.). — ತುಣುಚಿಬಳ್ಳಿ. (ಯಾಸ, ಯನಾಸ, etc., ಬಳ್ಳಿದುಣುಚಿ, ಬಳ್ಳಿದುಣುಚಿ Si. 144).

ತುಣುಚಿ turuṇi. = ತುಣುಚಿ, etc. a kind of plant. (ದಾಸ್ಯಶ್ವ Mr. 146). see Bh. 1, 8, 5; ಬಳ್ಳಿದುಣುಚಿ.

ತುಣುಬಿ turubi. = ತುಣುಬಿ. a tall plant, etc. (Z.). see ಬನದುಣುಬಿ.

ತುಣುಬು turubu. 1. = ತುಣುಬು q. v., ತುಣುಬು. 1. to insert, to tuck in, to stick in, as flowers in the hair (ಸೂದು Ct. I, 51; Te. ತುಣುಬು). [ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಪುಸ್ತನ ತುಣುಬು ತಾ ತುಣುಬಿಕೊಂಡು ನಾಡೆ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಪಕ್ಷಿಗಳ ತುಣುಬಿಕೊಂಡು ಸಮಾನ Cv. 281]. ಶಿರೋಜಂಗಳಂ ಬಿಗಿ ಬಿಗಿದು, ಪೊಸ ಕುಸುಮಂಗಳಂ ತುಣುಬಿದರು ಸತಿಗಾ ಪುಣ್ಯಯುತಯರು (Bp. 4, 34).

ತುಣುಬು turubu. 2. = ತುಣುಬು. 2. a bundle or knot of the hair of the head, the bundle of hair at the back of the head into which the muḍi has been tucked (ಅಭ್ಯ, ಕಚ Nn. 51; ಕಬರಿ, ಕೇಶವೇಶ Si. 215; ಹಸ್ತಕ Mr. 320; My.; T. ಚೂಪುಕು; Te. ತುಣುಬು; Bp. 46, 57). ತುಣುಬಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೂಮಾಲೆ (ಗರ್ಭಕ Nr.). ತುಣುಬು ಜಡೆಗಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಳ ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಚಿನ್ನದ ಒಡನೆ (ಮಾಲಪಾಶ್ವ, ಪಾರಿ ತಥ್ಯ Si. 217). ಅತ್ತೆಯ ತುಣುಬು ಮಾವಗೆ ದಾನ. — ತಲೇ ಕೂದಲಿಲ್ಲರೆ ಎತ್ತ ಬೇಕಾದರೂ ತುಣುಬು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. — ತಲೇ ಕೂದಲು ಇಲ್ಲ ದನಳು ತುಣುಬು ಬಯಸಿದಳನ್ನೆ. — ತುಣುಬು ಇಲ್ಲದವಳಿಗೆ ತಾಟೆಹೂವೇ. — ಬೋಣಿ ತುಣುಬು ನೆನಸಿಕೊಂಡು ಹಾಗೆ (Prvs.). see ಜೋಲುಜುಬು.

ತುಣುಬು turumbu. 1. = ತುಣುಬು 1, etc. to insert, etc. [ತೋರ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ತುಣುಬು ರಾಹು ತವ ನುಂಗಿದ ಜನ್ಮನನೊ ಯ್ಯನೊಯ್ಯನನ್ನು ಗುಣ್ಣುಪ್ಪೇಲೊಪ್ಪರಲ್ ಬಲದೊಳುವಸಿ ದೇಸಿಗೆ ದೇಸಿ ಯಾಡಿದಳ್ Pb. 7, 87; Ap. 7, 113; (V. 5, 14 va.). ತುಣುಬುದ ಮೂ (ಗರ್ಭಕ Hla.).

ತುಣುಬು turumbu. 2. (Smd. 48). = ತುಣುಬು 2. (Cpr. 8, 4 va.). ತುಣುಬುನ ಕೊನೆ (ಚೊಲ್ಲೆಯ Kk. 51, Smd. 72). ಉಗರಿಸಿ ದುವು ತುಣುಬು (Smd. 288). see ಜನ್ಮದವು, ಪೂದುಜುಬು, ಪೂಮಾಲೆದುಜುಬು.

ತುಣುವಳಿ turu-vaḷa. a cowherd (ಗೋಪ, ಗೊಲ್ಲ Smd. 33; ಗೋಪಾಲ Ss.; Bp. 47, 35).

ತುಣುವಳಿ turu-vaḷti. a cowherdess (ಗೊಲ್ಲತಿ, ಗೋಪಿ Smd. 33).

ತುಣುವಾಳಿ turu-vāḷa. a possessor of cows (ಗೋಪತಿ, ಗೋಪು Mr. 187).

ತುಣುವೆ turuve. = ತುಣುಬಿ. a tall plant, the country mallow, Sida indica Lin. (ತೇಜಸ್ವಿ, ಕಾಸುಳಿ Mr. 129; T. ತುತ್ತಿ; Te. ತುತ್ತಿ, ತುತ್ತರಿ). — ತುಣುವೇ ಗಿಡ = ತುಣುವೆ. (My.; Abutilum indicum Don., Z.).

ತುಣುಸು turusu. = ತುಣುಸು, etc. to scratch, etc. (My.).

ತುರ್ತು turta. = ತುರತ, etc. soon, etc. (My.).

ತುರ್ತು turtu. = ತುರ್ತು. (My.).

ತುಲ tula. = ತುಲೆ, ತುಳ. a balance. (My.; Te.).

ತುಲನ tulana. lifting, raising; weighing. see ತೂಗು.

ತುಲಸಿ tulasi. = ತುಲಸಿ q. v., ತೊಳಚಿ, ತೊಳಚಿ, ತೊಳಂಚಿ, ತೊಳಸಿ, a small shrub (said to have been produced from the hair of the goddess Tulasi and held in veneration by the worshippers of Viṣṇu), the holy basil, Ocymum sanctum Lin. (ಸುರಸೆ, ಬಹು ಮಂಜರಿ Mr. 129). — ತುಲಸಿಕಟ್ಟೆ. = ತುಲಸೀವೃಂದಾವನ. (My.). — ತುಲ ಸಿಪೂಜೆ. the worship of the basil, especially on utthānadvāsa (My.). — ತುಲಸಿಮಾಲೆ. a garland of basil shoots (My.).

ತುಲಸೀವಿನಾಹ ತುಲಸಿ-vivāha. the annually celebrated marriage between an image of Viṣṇu and the Ocymum sanctum (My.).

ತುಲಸೀವೃಂದಾವನ ತುಲಸಿ-vṛindāvana. the square pedestal in which the Ocymum s. is planted (My.).

ತುಲಾಕೊಟಿ tulā-kōṭi. an ornament of the feet of women; a ring for the toe (ನೂಪುರ, ಮಿಸುಕ ಗೆಜ್ಜೆ Mr. 344).

ತುಲಾಭಾರ ತುಲā-bhāra. the weight of gold, jewels, sugar, etc., obtained by weighing them against one's person; it is to be given away to Brāhmaṇas (My.). ಕಪ್ಪೆಯ ತುಲಾಭಾರಾ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prv.).

ತುಲಾನಾನವಿಕುಡ್ಡಿ tulā-māna-vīśuddhi. the correctness of weight and measure (Cpr. 2, 49 va.).

ತುಲಾಸೂತ್ರ ತುಲā-sūtra. the string suspending a balance.

ತುಲಿ tull. = ತುಲಿ, etc., ತುಳಿ. (Sk.). 2, a person who is equal to. ತುಲಿತ tullita. made equal or like, equalled, compared; weighed. see ಅ-, ನಿರ್-.

ತುಲೆ tule. ತುಲಾ. = ತುಲ, ತೊಲಿ, ತೊಲೆ, ತೊಲ. a balance, scales. 2, measure by weight, weight. 3, the sign of the zodiac Libra. 4, a measure or weight of gold and silver, being 100 palas or about 145 ounces troy. 5, the rite of weighing against one's person gold, jewels, etc., and the equivalent of gold, etc. so ascertained (Mhr.). 6, weighing. 7, equality, likeness, resemblance. 8, the beam of a balance; beams or timbers in the roof of a house. 9, a tola, being the weight of one Rupee (My.; Te. ತುಲ). 10, a kind of vessel. 11, a kind of ordeal (by the balance or weighing).

ತುಲ್ಯ tulya. equal, like, similar, comparable.

ತುಲ್ಯಪಾನ tulya-pāna. computation.

ತುಲ್ಲು tullu. the pudendum muliebre (My.; cf. ಗೊಲ್ಲಿ, ದಿಗುರು, ಚೂಗು; Te. ದುಬ್ಬೆ, ದೂಬೆ, p. m.; M. ತೇಜ್ಜಿ, a cocconut; p. m.). ಪೊಸತುಲ್ಲಾ ರಂ (a bad compound as it may mean ಪೊಸತು ಉಲ್ಲಾ ರಂ, or ಪೊಸ ತುಲ್ಲ ಅರಂ, Smd. 75).

ತುನರ tuvara. = ತೂವರ, ತೊಗರಿ 2, ತೊಗಟು, ತೊನಜು. astringent; an astringent taste. 2, beardless. 3, a path for thieves (ಕಪಾಯ, ಕಳ್ಳಹಾದಿ Mr. 226).

ತುನರಿ tuvari. = ತುನಜು, ತುನಜು, ತೊಗರಿ 1 & 2, ತೊನರಿ. the pigeon-pea, a kind of lentil, Cajanus indicus Spr. 2, a fragrant earth (red clay, My.). 3, alum. see ಅಜ್ಜೆ-.

ತುನರಿಕೆ tuvarike. a fragrant earth.

ತುನಣು tuvaṇi. = ತುನಜು. — ತುನಜುಮಣ್ಣು. = ತುನಜುವಣ್ಣ. (ಅಥಕೆ Si. 484).

ತುನಲು tuvaṇu. Tbh. of ತುನರಿ. the pigeon pea. ತುನಲು ಮಣ್ಣು (ಅಡಕಿ, ಕಾತ್ತಿ, ಮೃತ್ವೆ, ತುನರಿಕೆ, ಮೃತಾಲಕ, ಸುರಾಪ್ಯಜ Nr. 6). — ತುನಲುಮಣ್ಣು. = ತುನಲು ಮಣ್ಣು. (Nr. 6).

ತುನಾಲ್ tuvāl. a towel, a touaille (My.; Te.).

ತುಷ್ tuṣa. the husk or chaff of grain, of corn, rice, etc. 2, *Beleric myrobalan*, *Terminalia bellerica*. 3, a gnat, an eye-fly (ನೋರಜು Mr. 177).

ತುಷಪರ್ಣೆ tuṣa-parṇi. N. of a plant (ಕಿಜುಗೋಳಿ Mr. 149, o. r. -ಗೋಳಿ).

ತುಷಾಗ್ನಿ tuṣa-agni. a fire of chaff or of the husk of corn.

ತುಷಾನಲ tuṣa-anala. = ತುಷಾಗ್ನಿ. a fire of chaff, etc.

ತುಷಾರ tuṣāra. cold, frigid, dewy. 2, cold, frost; mist, dew, thin rain (ಮಂಜು Nn. 81); ice, snow.

ತುಷಾರಾದ್ರಿ tuṣāra-adri. the Himālaya. (R.).

ತುಷಾರಾದ್ರಿ ತನುಜೆ tuṣāradri-tanuḷe. Pārvaṭi (R.).

ತುಷಿತ tuṣita. a class of subordinate deities.

ತುಷೋದಕ tuṣa-udaka. sour rice gruel (ಅಕ್ಕಿಗಚ್ಚು Hla.), or barley gruel.

ತುಷ್ಟ tuṣṭa. satisfied, contented, pleased, glad, etc. (My.). see ಸರ್.

ತುಷ್ಟಿ tuṣṭi. satisfaction, gratification; contentment; pleasure; acquiescence. see Bp. 59, 16; Pr. 3. ಪುಷ್ಟಿ. 2, the plant *Aloe perfoliata* (ಸ್ವರಣೆ, ಬ್ರಹ್ಮ Mr. 130, one MS. ಸ್ವರಣೆ, another one ಬ್ರಾಹ್ಮ). — ತುಷ್ಟಿ ಮಾಡು. to cause pleasure, etc. ಮೂಗಿಗೆ ತುಷ್ಟಿ ಮಾಡುವ ಗಂಧ (ಘ್ರಾಣತರ್ಪಣ Nr.). — ತುಷ್ಟಿವದಿಸು. — ಪಡಿಸು. to satisfy, to gratify, to appease (Grj. 7, 42 va.). — ತುಷ್ಟಿವಡು. — ಪಡು. to be satisfied or contented (Rév. 1, 35).

ತುಸೆ tusa. = ತುಸು. a little (J. 27, 5; My.; ಮಾತೆ, ಪ್ರತಿ, ಲಪ್ಪೆ, ಲೇಶ, ಕಣ, ಕೊಂಚ, ತಟಿಕು Si. 370; cf. ಕುಟು). — ತುಸೆ ತುಸೆ. rep. (B. 5, 254). — ತುಸೆ ತುಸಾ. = ತುಸೆ ತುಸೆ. (B. 5, 228, 271). — ತುಸಾ. = ತುಸೆ. (B. 5, 249).

ತುಸೆ tusa. 1. = ತುಸ್ತ, etc. fried meat, etc. see ಕೋಲಿಸ್ತು.

ತುಸೆ tusa. 2. = ತುಸೆ. the husk of a corn, etc. (Sk.).

ತುಸು tusu. = ತುಸೆ. a little. (ಈಷತ್, ಕಿಂಚಿತ್ G.; My.; B. 1, 8, 21; 3, 7, 68, 71, 82; 5, 216). — ತುಸು ತುಸು. rep. (B. 3, 17, 86; G. 338).

ತುಸುಕು tusuku. = ತುಸು. a little. (My.).

ತುಸ್ತ tusta. = ಜುಸ್ತ, ಬುಸ್ತ. fried meat, etc. (Sk.).

ತುಹಿನೆ tuhina. cold, frigid, frosty; mist, dew; hoar frost, snow; cold. 2, moonlight. 3, camphor (ಚೀನಿ, ಹಿಮವಾಲಕ, ಪನ್ನೆ Mr. 236).

ತುಹಿನೆಕರ tuhina-kara. the moon (Cpr. 3, 8; Bp. 54, 13).

ತುಹಿನೆಕೊಣ್ಣೇಡ್ರು tuhina-kōṇṇēḍṛa. a snowy mountain; the Himālaya (Smd. 68, 289).

ತುಹಿನೆಗಿರಿ tuhina-giri. the Himālaya.

ತುಹಿನೆಗಿರಿರಾಜನನ್ನೆ ತುಹಿನಗಿರಿ-ರಾಜಾ-nandane. Pārvaṭi (J. 15, 10).

ತುಹಿನಾಚಲ tuhina-acala. = ತುಹಿನಗಿರಿ. (J. 24, 76).

ತುಹಿನಾದ್ರಿನ್ದ್ರ tuhina-adri-Indra. the chief of the snowy mountains (Smd. 260).

ತುಳೆ tuḷa. = ತುಳವ, ತುಳುವ. a Tulu man. (Mr. 382).

ತುಳ tuḷa. = ತುಲ. a balance. see ಜಗದುಳ.

ತುಳಕಾಯಿಸು tuḷakāyisu. = ತುಳಕು 1. (My.).

ತುಳಕು tuḷaku. 1. = ತುಳುವು 2, etc. to be agitated, to shake, to fluctuate, as water, etc. (My.; T. ತುಳಕ್ಕು, ತುಳುಮ್ಬು; M. ತುಳಜ್ಜು, ತುಳುಮ್ಬು; see ತೋಳಗು 1); to be scattered in drops, to spill, to run over, etc. (My.; Te. ತೋಸುಕು, ತೋಲುಕು, ದುನುಕು, ದುಮುಕು). — ತುಳಕಾದು. — ಅಡು. to be agitated, etc. (Bp. 40, 22; 59, 17). — ತುಳಕಾದುವಿಕೆ. — ಅಡುವಿಕೆ. being agitated, etc. ನೀರು ಅಳಿದಿ ತುಳಕಾದುವಿಕೆ (ಜಲೋಚ್ಚಾಸ, etc. Si. 83).

ತುಳಕು tuḷaku. 2. = ತುಣಕ, etc. a fragment, etc. (ತಕಲ, ವಿಕಲ, ಬಿಣ್ಣು, ಶಲ್ಯ, in Dh.).

ತುಳವ tuḷava. = ತುಳ, ತುಳುವ. a Tulu man (ತುಳ Mr. 382, o. r. ತುಳುವ). ಅರ್ಗಣೆನಲ್ ತುಳವರ್ (Ct. I, 60, o. r. ತುಳುವರ್). 2, the Tulu language (My.).

ತುಳಸಿ tuḷasi. = ತುಲಸಿ. (C.). see ಅಡವಿಯು. — ತುಳಸಿಕಟ್ಟೆ. = ತುಲಸಿ ಕಟ್ಟೆ. (My.). — ತುಳಸಿಮಣಿ. a rosary made of tuḷasi wood (My.).

ತುಳಾದೆ tuḷāḍe. one of the seats of wrestlers (Cpr. 5, 77).

*ತುಳಾಪುರುಷ tuḷāpuruṣa. = ತುಲಾಭಾರ. the weight of some stuff weighed against one's weight. Pb. 14, 20 va.

ತುಳಿ tuḷi. = ತುಲಿ No. 2. a person who is equal to. see ಗಜದುಳಿ.

ತುಳಿಕು tuḷiku. = ತುಳಕು 1, etc. ನೀರು ಕಡದಿ ತುಳಿಕೆ ಮೇಲಾಯ್ತು ಬರುವ ತೆರೆ (ಜಲೋಚ್ಚಾಸ, ಪರೀವಾಹ Si. 83, only in Si.).

ತುಳು tuḷu. Tulu, N. of a country on the Western coast. — ತುಳುಗತ್ತಿ. — ಕತ್ತಿ. = ತುಳುವ. a kind of knife or sword (ಈರಿ, ಕರನಾಲಿಕೆ Nr. 6).

ತುಳುಕಿಸು tuḷukisu. = ತುಳುವಿಸು. to cause to shake.

ತುಳುಕು tuḷuku. 1. = ತುಳುಕು (Smd. 48 & Smd. Dh.), ತುಳಕು 1 q. v., etc. to be agitated, etc. [ಸರಸೀ ಜಳಮಂ ವಿಶಾಸದಿಂ ಪುಗುವಳಾಡರದಿನ್ನೆ ಪೊಕ್ಕು ತುಳುಕಿದರವಿನ್ನೆ ರಜುಪಿಂಗಳಿಶಾ ಜೋಡಕಮಂ Ap. 14, 106]; (My.; Bp. 18, 48; J. 4, 44; 18, 52; Bh. 1, 12, 17; 8, 26, 56; Rév. 8, 3). ತುಮ್ಮಿದ ಕೊಡ ತುಳುಕೋದಿಲ್ಲ. — ತುಲುಕು ಕೆಣ್ಣೆ ತುಳುಕಿದರೆ ಬತ್ತೀತೇ? (Prva.). 2, to sprinkle, to scatter in drops, to shed (ಸೇವನ Smd. Dh.; J. 30, 7, 8; see ಕಮ್ಮನಿದುಳುಕು; to throw, as arrows (J. 4, 43). — ತುಳು ಕಾದು. — ಅಡು. to be agitated, etc. (Bp. 52, 39; J. 29, 12).

ತುಳುಕು tuḷuku. 2. = ತೋಡಕು 1. to join (v. t., Rām. 3, 8, 69).

ತುಳುಕುವಿಕೆ tuḷukuvike. running over or out (ಪೊಣ್ಣೆ, ಪ್ರಾಚಾರ Si. 390).

ತುಳುಕು tuḷunku. = ತುಳುಕು 1 (Smd. 48 & Smd. Dh.). ರಾಜ್ಯ ಜೇಂಕೊಡನೋಲ್ ತುಮ್ಮಿ ತುಳುಕೆ (Ss. 96). 2, to agitate [ಅಪ್ಪಜನ್ನದ ಮುನಿಸದು ಕಣ್ಣೆಂ ತುಳುಕೆ ಸೈರಿಸದೆ Pb. 2, 39; Ap. 7, 125 va.]; (v. t., Grj. 10, 74). — ತುಳುಕಾದು. — ಅಡು. to agitate (v. t., Cpr. 7, 144 va.; 8, 43). 2, to be agitated, etc.

ತುಳುವ tuḷuva. = ತುಳವ. relating or belonging to the Tulu country; a Tulu man (ತುಳ Mr. 382, o. r. ತುಳವ); the Tulu country (Bp. 19, 19). cf. Sk. ತುಲಭ, N. of a warrior-tribe. — ತುಳುವಗತ್ತಿ. = ತುಳುವಗತ್ತಿ. (ಈರಿ, ಕರನಾಲಿಕೆ, ಮೊಟಕುಗತ್ತಿ, ಗುಜ್ಜುಗತ್ತಿ, ಈಟಿಗತ್ತಿ, ಈಗಿಗತ್ತಿ Si. 290). — ತುಳುವ ಗತ್ತಿ. = ತುಳುಗತ್ತಿ. (Nr. 6). — ತುಳುವರಸ. — ಅರಸ. the Tulu king. ತುಳುವರಸನ ರಾಜ್ಯ ತುಳುಕರು ಬನ್ನ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲತೇ? (Prva.).

ತುಳ್ಳು tulku. = ತುಳುಕು 1, etc. to be agitated. [ಸರೋವರಾಂಜನನ ಪಂಚ ತುಳ್ಳು Pb. 13, 80; Ap. 11, 151]. ಕೊಳ್ಳೊಳ್ಳೆ ನೊಡನೊಡನೆಯ ತುಳ್ಳುವ ಯುವತಿಯರ ಕರಪರಿಚ್ಛೇದಸಲಿಲಂಗಳ ಕೊಳೆ ಬಿಡೆ ಕೆಡಲು ಕಂಜಲ್ಪದಿನ್ ಆದುದು ಸರೋವರಂ ಕಂಪಿಜಲಂ (Smd. 272). see Cpr. 6, 14; 7, 102; Rsv. 6, 11; 13, 65; 14, 35. — ತುಳ್ಳಾಡು. — ಅಡು. to scatter about (Grj. 4, 32); etc. see ತುಳುಕಾಡು, ತುಳುಕಾಡು.

ತುಳ್ಳು tulū. to roll; to frisk, to jump, to leap (Te., T. ತುಳ್ಳು; M. ತುಳ್ಳು, ತಳ್ಳು; Tu.: to roll, turn; to leap, jump). — ತುಳ್ಳಾಡು. — ಅಡು. to frisk, or roll about, etc. ತುಳ್ಳಾಡಿ ತುಳ್ಳಾಡಿ ಮುಳ್ಳಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ (Prv.).

ತುಲಾ tulā. = ತುಲಾ 3. trampling, etc. see ದಟದಟ.

ತುಲತೆ tulata. = ತುಲತ, ತುಲ. the act of treading, etc. (My.; G. 65).

ತುಲಿದು tuladu. = ತುಲಿದು. ತುಲಿದಂ (Smd. I, o. r. ತುಲಿದಂ; My.).

ತುಲಿ tulī. 1. = ತುಲೆ. to tread; to tread on, to trample, to tread down, to crush to pieces with the feet; to tread out (ಪಾದಸಂಘಟ್ಟಿನ Smd. Dh.; ಕಾಲೊ ಮರ್ದಿಸು Smd. I; C.; T. ತುಗ್ಗಿ, ತುನ್ನೆ; Te. ತೊಕ್ಕು; [Tu. ತೊರಿಪು]; M. ತೊಟಾ [ಇಟುಂಕಿದ ಣಿಟಾ ಗಣ್ಣರಳ್ಳೆದರ್ಗಳಂ ತುಲಿವೊಣೆಯ ನುಟ್ಟುಮಾಡುವನ್ನದೆ Pb. 4, 35; Ap. 11, 100]. 2. to annoy, to harass, to pain (ಘಾಸಿ ಮಾಡು Smd. I). 3. to be trodden down: to become poor (ಬಡವಾಗು Smd. I). 4. to be trodden under foot: to be abject or cast out (ಅಗಲ್ Smd. I). P. ps. ತುಲಿದು, ತುಲಿದು. — ಬಾಗಿಲ ಕೆಳಗಡೆ ಹೊಸ್ತಲ ಬಣ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ತುಲಿಯುವದಕ್ಕೆ ಹಾಕಲ್ ಪಟ್ಟಿರುವ ಮೆಟ್ಟಿಲದಿಗೆ (ಶಿಲೆ Si. 110). ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳುಗಳನ್ನು ತುಲಿದು ಬೇಸತ್ತನು (B. 3, 125). ತುಲಿದ ಧಾನ್ಯವೂ ಮಳಲೂ ಸಮವೋ? (Prv.). see J. 5, 28; 10, 8; 15, 6; B. 5, 133; ಕಾಲ್ಪುಟ 1, ಕಿಮುಟ್ಟುಟಾ. — ತುಲಾ ತುಲಾ. rep. (B. 1, 2). — ತುಲಾದಾಟ. — ಅಟ. treading, trampling (My.). — ತುಲಾ ದಾಡು. — ಅಡು. to tread, etc. (My.).

ತುಲಿ tulī. 2. = ತುಲಿದು, in ತುಲಿ ತುಲಿದು (Bp. 45, 28; J. 3, 37).

ತುಲಿ tulī. 3. = ತುಲ, ತೊಲ್. treading, trampling, etc. see ಕಾಲ್ಪುಟ 2, ತೊಟ್ಟುಟಾ. 2, that which has been trodden. — ತುಲಾಗಣ್ಣ. — ಕಣ್ಣ. walking on fire (My.). — ತುಲಾ ಮಣ್ಣು. a quantity of clay that has been trodden (My.).

ತುಲಿ tulī. 4. = ಸುಲಾ. to turn round (v. t.; Tu. ತುಳಿ, ಸುಳಿ; ಛ. ತೊಟಲ್, ತೊಟಸು 1; ತುಡುಪು). ತುಲಾದ ಕಚ್ಚರಿ (ವಿಜಯಿ Mr. 219).

ತುಲಿಕಲ್ tulikal. that is faded or withered (ಸೊಪ್ಪು ದುಡು Smd. II; T. ತೊಯ್, to wither, etc.; M. ತೊಟಾ, to droop; ತೊಳ್ಳಲ್, drooping, drowsiness, grief; see ತೊಟ್ಟುಟಾ).

ತುಲಿತೆ tulita. = ತುಲತ, etc. the act of treading. (My.). see ಕಾಲ್ಪುಟಾತ.

ತುಲಿಲ್ tulil. 1. (fr. ತುಡು 1?). a salutation (by joining the hands), an obeisance, a bow (ಪೊಡವಡಿ ಕೆ Smd. I & II; Smd. 106; ಎಣಗು, ಮೊಟ್ಟು, ಮಡೆ, ಕುಮ್ಮು, ನಮಸ್ಕಾರ 34; ಮಡೆ 96; Kk. 34; T., M. ತೊಟು, to salute by joining the hands,

to adore etc.; ಛ. ತೊಡು 4; Te. ದೋಯಿಲ, the two hands joined so as to form a cup; ದೋಯಿಲಿಂಚು, to join the hands like a cup). [ನ್ಯಾಸರ್ ಮೊದಲಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಮುಷಿಯರೆಲ್ಲರುಮಂ ಬರಿಸಿ ತುಲಿಲ ಪರಕೆಯ ಸಮಾನ ಪ್ರತಿಪತ್ತಿಯಂ ಕಿಟಾವಿಯರಣಾದು ಪೊಡವಟ್ಟು Pb. 6, 33 va.]. — ತುಲಿಲ್ಯಯ್. to salute, to bow (ನಮಸ್ಕಾರ Smd. Dh.; Abh. P. 6, 47 va.).

ತುಲಿಲ್ tulil. 2. heroism, valor (ವೀರ Smd. I & II; ವೀರತ್ವ Smd. 106; ಕೆಸ. 5, 9; T. ತುಡಿ, preference, superiority; ತುಣೆ, M. ತುಣಿ, to venture, hazard, act boldly, be daring; to be petulant, insolent or forward; Te. ದುನುಕು, to make haste). — ತುಲಿಲ್ಯಾಳ್. — ಅಳ್. a valorous man (ಬಲ್ಲಣ್ಣ Ct. I, 6; II, 70; ಬಣ್ಣ, ಘನವೀರ Kk. 43; Smd. 42; ಉರ್ಕಾಳ್, ಬಲ್ಲಾಳ್, ಬಲ್ಲಣ್ಣ, etc., ಪರಾಕ್ರಮವುಳ್ಳವನು ಕೆಸ.; ಕಟ್ಟಾಳ್ Bhn. 37). — ತುಲಿಲ್ಯಲ್. to be valorous ತುಲಿಲ್ಯನ್ದಂ (ವೀರಂ Smd. I; Cpr. 10, 97).

ತುಲಿಲ್ tulil. 3. work: servitude, slavery. (T., M. ತೊಟಲ್, work, business, occupation; T. ತೊಟುವು, work = ಚಿಯೊಟಲ್; servitude, slavery; ಛ. ತೊಟ್ಟು, ದುಡಿ). — ತುಲಿಲ್ಯಲ್. to belong to the fifth class, to be a servant. ತುಲಿಲ್ಯನ್ದಂ (ಪಂಚಮಂ Smd. I).

ತುಲಿಸು tulisu. = ತುಲಿಸು. to cause to tread, etc. (My.; Si. 306; B. 4, 40, 177).

ತುಲಿಹ ತುಲಿಹ. treading, etc.; pressing out. ಯಜ್ಞಾ ಥವಾಗಿ ಸೋಮವ ತುಲಿಹ (ಸೂಕ್ತ, ಅಭಿಷೇಕ, ಸವನ Nr.).

ತುಲಿ tulita. = ತುಲತ, etc. (My.).

ತೊ tũ. 1. = ತು 3, etc., ತೊನ್ನು 3, ತೊಪು. an imitative sound of spitting (C.), of flouting (My.), and of puffing away with the breath (T., Tu. ತೊ, fie!). — ತೊ ತೊ. rep. (My.; Te.; Mhr. ಥುಥು, flouting with fie! hoot! Sk. ಥೂ ಥೂ, imitative sound of spitting). — ತೊತೊಯೆನ್. — ಎನ್. to say tũ tũ (Bp. 13, 20). — ತೊಯೆನ್ನು. — ಎನ್ನು. to say tũ (My.).

ತೊ tũ. 2. the peculiar sound of the vāḷaga (pipe) (My.). — ತೊ ತೊ ತೋ. rep. (My.).

ತೊಕೆ tũka. = ತೊಕು, ತೊಗು 3, ತೊಂಕು 2. weighing; weight; the quantity determined by weighing (C.; Tu. ತೊಕೊ, Te., M., Mhr.); worth, dignity (My.; see Prv. s. ತುತ್ತು 2); the weight of a gold varaha (My.). [ಒಟ್ಟಿದ ಪೊನ್ನ ಬೆಟ್ಟುಗಳನೇವೆಡೆಗೇವುದೊ ತೊಕಮೆನ್ನ ಕೆಯ್ನಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳಿ ಮೆನ್ನ ಕುಡೆ Pb. 6, 39; Ap. 10, 53]. ಅಯ್ಯ ಗುಂಜಿಯ ತೊಕವು (ಅದ್ಯಮಾಪಕ Nr.). 300 ಗುಲಗಂಜೀ ತೊಕವುಳ್ಳದು (ಪಲ Si. 328). ತೊಕದ ಕಲ್ಲು (ಕಟ್ಟಿ ಕೆ G.). ಅದಟ ತೊಕ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದು (B. 4, 71). ತೊಕಕ್ಕೆ ದಯವಿಲ್ಲ, ಪಾಕಕ್ಕೆ ಹಸಿಯಿಲ್ಲ. — ತೊಕದ ಗುಟ್ಟುತ ಸೂಕರ ಬಲ್ಲದೇ? — ತೊಕದಿನ್ನಿರುವವನು ನಾಕಕ್ಕೆ ಬೇಕು. — ತೊಕವಿದ್ದದ್ದು ತೊಗ್ಯಾ ದೀತೇ? (Prvs.). see Bp. 30, 21; 43, 20, 21, 24; 50, 35; 55, 57; Mr. 353; Si. 329, 407, 495; B. 4, 30. — ತೊಕನೀರು. the quantity of water that is carried by a person in two pots (My.). — ತೊಕ ಮಾಡಿಸು. to have weighed (My.; B. 4, 31). — ತೊಕ ಮಾಡು. to weigh (My.; B. 5, 199).

ತೊಕಿಕೆ tũkike. the act of weighing (My.).

ತೊಕಿಣಿ tũku-lrī. to dance (Rām. 6, 44, 52; T. ತೊಕ್ಕು, dance = ಕೂತ್ತು; see ಕೂತು 1).

ತೊಳು tūku. = ತೊಳ, etc. weight (B. 5, 161). 2, moving up and down or backwards and forwards; nodding. — ತೊಳದಿಕೆ. — ಅದಿಕೆ. = ತೊಳದಿಕೆ. drowsiness, sleepiness, dozing, lassitude (ತನ್ನಿ, ಪ್ರಮಾಣೆ Nr.; Si. 74; My.). see Bh. 1, 9, 8; Si. 361. — ತೊಳದಿಸು. — ಅದಿಸು. = ಜೂಗಲಿಸು, ತೂಗದಿಸು. ತೂಕದಿಸು. to doze, etc. (My.).

ತೊಗಿಕೆ tūgike. = ತೊಕಿಕೆ. the act of weighing. (My.).

ತೊಗಿಸು tūgisu. to cause to weigh, etc. (My.); to swing or rock, as a cradle (My.).

ತೂಗು tūgu. 1. = ಜೂಗು, ತೂಂಕು 1, (ತೊಂಕು). to weigh (ತುಲನೆ Smd. Dh.; My.; Bp. 27, 45; C. Bp. 5, 52; Si. 327; T., M. ತೂಕ್ಕು; Tu. ತೂಕ್; Te. ತೂಚು; Mhr. ತುಕಣೇಂ). [೦ಪ್ಪ ಭೂವ ದ್ವಂದ್ವದ ತೊಲೆಯೊಳ್ ಪರಾಕ್ರಮದಿನೆನ್ನನೆ ಭೂಪತಿ ತೂಗಿ ತೋಪಿನೇ Pb. 10, 40]. ತೂಗುವ ಕೋಲ್ (ಸಮದಪ್ಪ Mr. 358). ತೂಪ (i. e. ತೂಗುವ, Cpr. 8, 68). ತೂಪಂ (Smd. 275). 2, to swing or rock, as a cradle [ತೂಗಿ ಪಣ್ಣಲೆಯಂ ಬಕ್ಕುವ ಕಾಂಗು Ap. 1, 67]; (Cpr. 3, 45; 8, 4 va.; J. 18, 21; Prll. 3, 26; My.; Te.; Sp. 3, ಗುಗ್ಗ 1); to wag or move the head from side to side (My.; see ತಲೆದೂಗು 1); to hold or lift up and wave, to swing (Abh. P. 7, 57; 13, 54; Bh. 1, 10, 32); to nod, as in sleep, or to be drowsy (Tu. ತೂಕ್, Te.; T. ತುಂಜು, ತೂಂಕು; M. ತುಂಜು, ತೂಕ್ಕು, ತೂಜ್ಜು). 3, to hang, to be suspended, to dangle (Cpr. 1, 101 va.; 8, 48; T. ತೂಂಕು, ತೂಂಕು; M. ತೂಜ್ಜು); to wave (V. 4, 15). — ತೂಗಲಾಪದ ಬದ್ಧಿ ಕೂಗಿ ಕರದಾಳೇ? (Prv.). see ತೂಮ್; Prv. 3. ಮಣಿ. — ತೂಗ ಕಟ್ಟು. to suspend, to hang up (My.; B. 4, 158). — ತೂಗ ಹಾಕು. = ತೂಗ ಕಟ್ಟು. (My.; B. 3, 44). — ತೂಗಾಡು. — ಅಡು. = ಜೂಗಾಡು, ತೂಗಾಡು, to swing, to hang down, to dangle about (My.; B. 4, 38; ನೇಲ್ G.). 2, to swing or rock, as a cradle (C. Bp. 47, 7; My.). 3, to waddle, to waggle (My.). [— ತೂಗಿತೋನೆ. to dangle, to oscillate. ಮಿಸು ಗುವ ನೊಸಲಂ ನಟ್ಟಿ ವಿಸುವಿನೆಗಂ ತೂಗಿ ತೊನೆವ ನಾರಾಚಮದೇನೆನೆದುರೊ Pb. 12, 70]. — ತೂಗಿ ನೋಡು. to weigh and examine; to estimate deliberately and maturely (Bp. 55, 57; My.). — ತೂಗಿ ದೀಟು. to nod, as in sleep, to be drowsy (My.). — ತೂಗಾಡು. = ತೂಗಾಡು. to oscillate, etc. (ಅನ್ನೋಲನ G.; My.). ತೂಕವಿದ್ದ ದ್ದು ತೂಗಾಡಿದೇ? (Prv.). 2, to swing (v. t.), as a standard (Bp. 5, 40). [4, to feel drowsy, sleepy, etc.].

ತೂಗು tūgu. 2. an irregular infinitive of ತೂಗು 1. ತೂಗು ಹಾಕು. = ತೂಗ ಹಾಕು. (G. 444; B. 5, 218; My.).

ತೂಗು tūgu. 3. = ತೂಕ, etc. weighing; swinging about, oscillating, waving; wagging (ಹಿಲಾಟ Ct. I, 71; ಅಲ್ಲಾಡು, ತೊನೆ, ಒಲೆ, etc. Ss.; see ತಲೆದೂಗು 2. — ತೂಗದಿಕೆ. = ತೂಕದಿಕೆ. (My.). — ತೂಗದಿಸು. = ತೂಕದಿಸು. (My.). — ತೂಗುಕೋಲು. a kind of balance or scales (My.; Si. 327). — ತೂಗುಂಜೊಡರ್. — ೦-ಸೊಡರ್. (Smd. 204). a hanging, or waving, lamp (T., M. ತೂಕ್ಕು ವಿಳಕ್ಕು). — ತೂಗುದೀವಿಗೆ. a hanging lamp (My.). — ತೂಗುದೊಲೆ. — ತೊಲೆ. = ತೂಗುನ್ನೊಲೆ. (C. Bp. 42, 22). — ತೂಗುನ್ನಲೆ. — ೦-ತಲೆ. (Smd. 204). a head moving one way and the other; a nodding head. — ತೂಗುನ್ನೆನೆ. — ೦-ತನೆ. a waving ear, or ears of corn (V 4, 4). — ತೂಗುನ್ನೊಟ್ಟಿಲ್. — ೦-ತೊಟ್ಟಿಲ್. (Smd. 204). a swinging cradle. — ತೂಗುನ್ನೊಲೆ. — ೦-ತೊಲೆ. (Smd. 204). an oscillating, or a suspended, beam or staff. ತೂಪ ತೂಗುನ್ನೊಲೆ

(204). — ತೂಗುಮಂಜ. a hanging cot, a swinging bed (ಅನ್ನೋಲನ ಬಲೆಯಂಕ್ Mr. 204; My.; T. ತೂಂಗು-). ಎಕೆಗಾಂಗಿನ ಬಾಟು ಮ್ತು ದೊಳ್ ತೊಡರ್ಚಿದ ಲತೆಯ ತೊಡರ ತೂಗುಮಂಜದೊಳ್ ಶಶಿಪ್ರಭಾ ಮಜಾವೇವಿಯುಂ ತಾನುಂ ಕುಳ್ಳಿದರ್ (Cpr. 7, 92 va.). see Bp. 46, 21; Si. 230, 275. — ತೂಗುಮನೆ. a swing (My.). — ತೂಗು ಮರ. a gallows (My.; T. ತೂಕ್ಕು-). — ತೂಗುಯ್ಯಲೆ. — ಉಯ್ಯಲೆ. a swing in motion (J. 19, 29).

ತೂಂಕು tūnku. 1. = ತೂಗು 1, etc. to weigh, to swing, etc. ತೂಂಕಿದಂ (Smd. 48).

ತೂಂಕು tūnku. 2. = ತೂಗು 3, etc. swinging, etc. — ತೂಂಕದ. — ಅಡ. swinging-play, swinging (Cpr. 8, 4 va.). — ತೂಂಕದಿಸು. = ತೂಕದಿಸು, etc. ಅಲಮ್ ಒಲೆದುರು, ಅವಜದಿಯೊಳ್ ತೂಂಕದಿಸ ಮಿಗಂ etc. (Lilv. 3, 3, see 3. ಪಡು 3). [— ತೂಂಕಡು. = ತೂಕದಿಕೆ. ಕುಮ್ಮರಿಯಂ ಸುಡಲೆನ್ನು ತುಂಕಭದ್ರನೆನ್ನು ಪೋಡುಂಗಾಟಂ ಸೂರ್ಕಿ ತೂಂಕದಿಸ್ತುರುಳ್ ಕಣ್ಣುಂಗರ್ ಕಡುಗತ್ತಲೆಯೊಳ್ ಬನ್ನು ಕಿಚ್ಚರ್ ತಗುಳ್ಳಿ ಪೋಪೊನ್ Vr. 156, 9. — ತೂಂಕಡುಗಡು. — ಕೆಡು. = ನಿದ್ರೆಗಡು. ಅಗಣ ತನುಂ ನೇಸಮ್ಮೂಡುವಾಗಳ್ ತೂಂಕಡುಗಟ್ಟಿ ದೆಸೆಗಂ ನೋಟುಂ Vr. 54 19].

ತೂಣ tūna. = ತೂಳಗ, ತೂಳು 1. violent agitation, frenzy, demoniac possession. (T. ತುವಳ್, to shake, be agitated; ತೂಣ, hatred; ತೂಣ್ತು, to stir, as the fire; to irritate, incite; to spur on, as horses, to goad, as oxen; ತುಣವು, haste, swiftness, see 3. ತುಣಲ್ 2). — ತೂಣಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to become frantic (J. 3, 32).

ತೂಣ tūna. 1. a quiver.

*ತೂಣ tūna. 2. = ತೂನ. a stake, post, etc.

ತೂಣೆ tūṇi. a quiver.

ತೂಣೇರ tūṇira. a quiver.

ತೂತು tūtu. (fr. ತೂಟು 2). = ತೊನ್ನು 2. a hole (ಕುಡರ, ಸುಡಿರ, ವಿನರ, ದಿಲ, ಥಿರ, ನಿರ್ವೃನ್ದನ, ರೋಕ, ರನ್ದ, ಶ್ವಭ್ರ, ವಜೆ, ಶುಖಿ Si. 75; ಅನ್ನರ 453; My.; Te. ತೂಟು). ಮುರ್ವವಿಲ್ಲದ ಮಾತು ಒಡಮೊಗೆಯ ತೂತು (Dp. 54). ಎಲ್ಲರ ಮನೇಲಿ ದೋಸಿಗೆ ತೂತು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾವಲಿಗೆ ತೂತು. — ಪಾತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮಾತು, ತೂತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಬಣೆ (Prvs.). see Bp. 40, 70; Si. 116, 307; B. 3, 36. — ತೂತಪ್ಪಚ್ಚಿ. — ಅಪ್ಪಚ್ಚಿ. a cake with a hole in the middle (My.); the membrum muliebri (My.). — ತೂತಾಗು. — ಅಗು. to become holed, to get a hole or holes (My.). ತೂತಾದದ್ದು (ಶುಡಿರ G.). ಮಾತಿನಾ ಪ್ಪಾನೇ ತೂತಾದ ಮದಿಕೆಯೇ (Sp.). — ತೂತು ಕೆಡವು. to pierce a hole through (My.). ತೂತು ಕೆಡವ ತಕ್ಕದು (ಅವಿಧ G.). — ತೂತು ಕೆಡದು. = ತೂತು ಕೆಡವು. (My.; B. 4, 158). — ತೂತು ಕೊಣೆ. to bore a hole (My.; Si. 381, 388, 399). — ತೂತು ತೆಗೆ. = ತೂತು ಕೊಣೆ. (My.; B. 5, 181). — ತೂತು ದೀಟು. to fall into holes: to become holed; to be spoiled (My.). ತೂತು ದಿದ್ದದ್ದು (ವಿಧ G.). ಮಾತ ಬಲ್ಲಾ ತಂಗಿ ಮಾತೊನ್ನು ಮಾಣೆಕವು, ಮಾತುಗಳಣಿಯದ ಅಧಮಂಗಿ ಮಾಣೆಕವು ತೂತು ದಿದ್ದನೆ (Sp.). ತೂತು ದಿದ್ದದ್ದು ಮಾತಿನನ್ನ ಮುಚ್ಚಿಕೇ? (Prv.). see B. 3, 62; 5, 154. — ತೂತು ಮಾಡು. to make a hole (My.). ರತ್ನಗಳನ್ನು ತೂತು ಮಾಡುವ ಶಸ್ತ್ರ (ಅನ್ನೋಲನ G.).

ತೂಡ tūda. the cotton tree; the mulberry tree; the tree *Thespesia populneoides*. see Nr. 3. ಬ್ರಹ್ಮವೃಕ್ಷ.

ತೂದು tūdu. = ತುಯಿದು P. p. of ತುಯಿ (My.).

ತೂನ tūna. (Tbh. of ಸ್ತೂನಾ). a stake, post (Tu. ತೂಣ್ತು; Mhr., Kōṇkāpi ಕೋನ, a yam). — ತೂನಗಣಸು. the West Indian yam,

a climbing plant, *Dioscorea alata* Lin. (St. & Pl.; Tu. ತೊನ್ನ-ಕರಂಗ್).

ತೊನ್ನು tuntu. 1. (fr. ತೊಟ್ಟು 2). to cause to enter (Cpr. 9, 125; Abh. P. 11, 70, 142; cf. ತುತ್ತ 1).

ತೊನ್ನು tuntu. 2. = ತೊತ್ತು. a hole. [ತೊನ್ನುವೆ ಗಿರಿಕುಳದಿಂ ತೊನ್ನುವೆ ನೀಲಾವೋದಗರ್ ಕೂಡೆ Ap. 14, 97]; (Cpr. 5, 69; Abh. P. 12, 96). [— ತೊನ್ನುದು. — ಇಡು. to make a hole. ಅತನ ಕೆಲಮೊಳ್ ಬಾಳಬಟ್ಟಂ ತೊನ್ನುವೆ ಸನ್ನೆನೆ ಸನ್ನೆ ಗೋಪಕುಮಾರರಣಿಯ ನಡುವೆ ಪೊನ್ನ ರಥಮನೆಣಾ Pb. 10, 57 va.].

ತೊನ್ನು tuntu. 3. = ತೊ 1, etc. act of spitting. — ತೊನ್ನು. — ಇಟ್ಟು. to spit (V. 8, 50; 9, 56, 57, 59, 61, 62).

ತೊನ್ನರೆ tūpare. = ತೊಬರೆ, etc. a kind of tree. (My.).

ತೊನ್ನಲು tūparu. = ಜೊನ್ನಲು, ತುನ್ನುಲು. drizzling, etc. (My.).

ತೊಪು tūpu. = ತೊನ್ನು 3, etc. — ತೊಪು. — ಇಟ್ಟು. to spit (Bp. 13, 20-25). 2, to drive away with a puff, to puff (so as to remove an inauspicious thing), to blow on (any thing, Cpr. 3, 45; Grj. 4, 3; 9 78; C. Bp. 47, 6; Rāv. 2, 8 va.; Rām. 6, 12, 38; My.); to assuage (Rām. 3, 5, 1; 6, 14, 22).

ತೊಬರೆ tūbare. = ತುಮ್ಮುರು, etc. a kind of tree. (ತುನ್ನಕ, ಸ್ಪರ್ಶಕ, etc. Si. 130). see ಕಾಗಿ-.

ತೊಬು tūbu. = ತುಮ್ಮು 4. the nave of a wheel. ಬಣ್ಣೆಯ ತೊಬು (ಪಿಣ್ಣೆ, ನಾಥಿ Nr.). see ನಡು-. 2, the sluice, etc. of a tank (My.). [Tu. ತೊಮ್ಮು]. ತುನ್ನುಲುಮುಟ್ಟಿಯನ್ನ ತೊಬಿನ ಕೆಣಿ ತುಮ್ಮುತೇ? — ತೊಬುಳ್ಳ ಕೆಣಿ ತುಳುಕಿದರೆ ಬತ್ತಿತೇ? (Prva.). 3, the hole or eye of an axe, hoe, etc. into which the handle goes (My.); the tube of an ear-ornament (My.).

ತೊಮ್ಮು tūmba. = ತೊಗು 1. to weigh (V. 4, 56).

ತೊಟ್ಟಲ್ tūral. going or having gone to a distance (ದೂರ ಪೋದುದು Ct. I, 77, o. r. ತೊಟ್ಟಲ್).

ತೊಟ್ಟಲು tūralu. = ತೊಪಲು. drizzle (My.).

ತೊಟ್ಟಸು tūrisu. 1. to cause to winnow (My.). 2, to cause to be shaken off or fly (J. 23, 39).

ತೊಟ್ಟಸು tūrisu. 2. to cause to enter; to make go through, as a thread through the eye of a needle, etc. (My.).

ತೊಟ್ಟು tūru. 1. ತೊಟ್ಟ. to drive off the chaff from grain by means of the wind, to winnow (My.; T., M. ತೊಟ್ಟು; Tu. ತೊ; cf. Sk. ತೊರ್ಪ). ಧಾನ್ಯಂಗಲ ತೊಟ್ಟುವುದು (ನಿಷ್ಪಾ ವ, ಪವನ, ಪವ; ಧಾನ್ಯಂಗಲನೆತ್ತಿ ತೊಟ್ಟುವುದು (ಉತ್ತಾರ, ನಿಹಾರ); ತೊಟ್ಟು ಬತ್ತವು (ಪೂತ, ಬಹುಲೀಕೃತ Nr.). ಉಚ್ಚಾಸಿ ಎನೆ ತೊರ್ಪ ನಾಮಂ (Mr. 372). ಗಾಳಿ ಬಿಡ್ತಾಗ್ಗೆ ತೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು. — ತೊಟ್ಟು ವಾಗ್ಗೆ ಹಾಡುಬಿಟ್ಟು ಮಾರಿ ಪಾಲು (Prva.). see Bp. 1, 18; 56, 20; B. 4, 40, 158; Si. 306, 400. [— ತೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳ. to drive away, chaff. ವಿರೋಧಿ ಸೈನ್ಯಮಂ ಮಾರಿ ಪೊಕ್ಕನೆ ಪಣಮಯಂ ಮಾಡಿ ತೊಟ್ಟು ಕೊಣ್ಣೆ ಜೋಳದನ್ನಿರೆ ಪಡಲ್ಪಡಿಸಿದಾಗ್ Pb. 11, 93 va.]. 2, to rouse up (ಉದ್ವಿಗಿತ Smd. Dh.). ತೊಟ್ಟದರ್ ಅಖಿಲಮ್ಗ ಕುಲವ (Bh. 3, 13, 26). 3, to be shaken off, to fall from or off.

ತೊಟ್ಟು ಬಿದ್ದುದು ಮಕುಟ (Rām. 3, 2, 21). 4, to go or run to a distance (see ತೊಟ್ಟಲ್); to bolt, as men or beasts do (My.).

ತೊಟ್ಟು tūru. 2. to enter; to enter a hole, as a mouse; to go through a hole or eye, as a thread, etc.; to penetrate, to pierce (My.; Abh. P. 9, 69; J. 20, 47; [Tu. ನೂರು]; Te. ತೊಟ್ಟು, ದುಯ್ಯ, ದೂಯ್ಯ, ದೂಟ್ಟು, to enter; to pierce, penetrate, go through; to creep in, under or through; to be introduced or inserted; ದೂಕ್ಕೊನ್ನು, to penetrate, pierce; cf. ತುಟ್ಟು, ಚುಟ್ಟು 1). ತೊಟ್ಟುವ ಸರಲ್ (Smd. 204. Mdb.). ಸ್ವರ್ಗವ ತೊಟ್ಟು, ನರಕವ ಸೇರಿ (Abhā. 2, 5). ಚಾಪೇ ಕೆಳಗೆ ಒಬ್ಬ ತೊಟ್ಟಾದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ರಂಗೋಲೇ ಕೆಳಗೆ ತೊಟ್ಟಾದ (Prv.).

ತೊಟ್ಟು tūru. 3. to fall in fine particles, to drizzle (Cpr. 4, 40; Rāv. 2, 8 va.; see ತುನ್ನುಟ್). 2, to cause to drizzle or drop. [Tu.]. ನಸನ್ನ ಮಣ್ಣುಪದ ಮಧ್ಯದ ಮಕರನ್ನ ರಸದ ತುನ್ನುಟ್ಟಂ ತೊಟ್ಟುವ ಪಜ್ಜಳಿತ ಗೊಣ್ಣೆಗೆಯ ಅರಲಿ ಜನ್ನದ ಬೆಳ್ಳುಗಿಲ ಕೆಳಗೆ (Rāv. 10, 31 va.).

ತೊಟ್ಟು tūru. 4. falling in fine particles, drizzling. — ತೊಟ್ಟುಗಿಡಿ. — ಕಿಡಿ. fine sparks (Rām. 5, 8, 77; J. 13, 12).

ತೊಟ್ಟು tūru. 5. penetrating, etc. — ತೊಟ್ಟುಗಲ್ಲ. — ಕಲ್ಲು. a stone that pierces (Rām. 6, 11, 3).

ತೊಟ್ಟುವಿಕೆ tūruvike. winnowing (ನಿಷ್ಪಾವ, ಪವನ Si. 395).

ತೊರ್ಪ tūrpa. quick, fleet (ಉತ್ಪುಕ, ತ್ವರಿತ, ಪ್ರಸ್ಪತ, ಚಚ್ಚರಿಗ Mr. 233, o. r. ಚಿ-); rapidity, quickness, velocity.

ತೊರ್ಪೋದಿತ tūrpa-udita. spoken quickly, uttered rapidly.

ತೊರ್ಪ ತುರ್ತಾ. = ತುರತ, etc. speed, expedition (ಪ್ರಸ್ತುತ Cb.).

ತೊರ್ಪ ತುರ್ಯಾ. 1. a fourth, a quarter.

ತೊರ್ಪ ತುರ್ಯಾ. 2. = ತುರಿ 2. a musical instrument (of which four kinds are sometimes reckoned (wind instruments, stringed instruments, etc.): see Abh. P. 13, 111; Bp. 25, 47; 61, 63. 2, a bugle (My.).

ತೊರ್ಪ ತ್ರಯ ತುರ್ಯಾ-ತ್ರಯಾ. = ತ್ರಯತ್ರಯ. union of song, dance and instrumental music. (Bp. 4, 54).

ತೊಲ ತುಲಾ. cotton (ಹತ್ತಿ Ct. I, 79); the down of birds (Bp. 12, 14). 2, the mulberry, *Morus indica*. 3, the panicle of a flower or plant. see Nr. s. ಅಲತಗೆ.

ತೊಲಕ ತುಲಾಕಾ. cotton (ಪಿಚ್ಚು, ಅರಳೆ Mr. 128).

ತೊಲ ತುಲಿ. = ತುರಿ 1, etc., ತೊಲಿಕೆ q. v., (ದೂದಿ 2).

ತೊಲಿಕೆ ತುಲಿಕಾ. ತೊಲಿಕಾ. = ತೊಲಿಕೆ. a painter's brush, a stick with a fibrous extremity used as one; a weaver's brush. 2, a kind of probing-rod (ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯರ ಸಲಾಕೆ G.). 3, a wick of twist of cotton. 4, a down or cotton bed; its down or cotton (Cpr. 4, 18 va.).

ತೊಲಿನಿ ತುಲಿನಿ. the silk-cotton tree. (R.).

ತೊಲೆ ತುಲೆ. the cotton tree; the wick of a lamp; (a division? see ಫಲ-).

ತೊಲರ ತುಲಾರಾ. = ತುನರ, etc. astringent. 2, a bull without horns. 3, a beardless man; a eunuch.

ತೊಟ್ಟಿಕಾಂ ತುಟ್ಟಿಕಾಂ. silently, quietly.

ತೊಟ್ಟಿಕಾಂಶೀಲ ತುಟ್ಟಿಕಾಂ-ಶೀಲಾ. silent, taciturn

ತೊಟ್ಟಿಕೆ ತುಟ್ಟಿಕಾ. silent, taciturn.

ತೊಟ್ಟಿಕಾಂ ತುಟ್ಟಿಕಾಂ. silently.

ತೊಟ್ಟಿಲರುತ tūṣṇī-ruta. silent; silence (ಮೋನ, ನುಡಿಯದಿಹುದು Nn. 135).

ತೊಳ್ tūl. = ತೂಳು 2, ತೂಳ್ಳು. to go, move or proceed off, away, or down (ಅನುಸರ್ಪಣೆ Smd. Dh.). 2, to drive away, to pursue, to chase [ನರರಥಂ ತೂಳ್ಳಾ ಕುರುತ್ತೇತ್ತದಿಂ ಪಡುವಣ್ಣಾ ವುದು ಪೋಗೆ ಪೋಗದಿಸುವಂ Pb. 10, 25]; (C. Bp. 31, 10). (ಅರಿಯಟ್ಟು, ಬೆನ್ನಟ್ಟು, ಬೆಂಗೆವಾಯ್, ಬೆನ್ನೇಟು Ss.).

ತೊಳೆ tūla. = ತೂಣ, etc. see C. Bp. 31, 55.

ತೂಳೆ tūla. Tbh. of ಸ್ಥೂಲ. strong, bulky, etc. (Smd. 341).

ತೊಳೆಗೆ tūlaga. = ತೂಣ, etc. demoniac possession, etc. (My.). ಅನನಿಗೆ or ಅನನ ಮೇಲೆ ತೂಳೆಗೆ ಬನ್ನದೆ (My.).

ತೂಳಿಕೆ tūlike. = ತೂಲಿಕೆ. ಚಿತ್ರಪೊದೆ ತೂಳಿಕೆಯಂ ತರಿಸುವಂ (Smd. 298).

ತೊಳಿಸು tūlisu. to cause to proceed, to spur on. ತೂಳಿಸಿದರ್ ಅನೆಯಂ ಜೋದರ್ (J. 22, 7).

ತೊಳು tūlu. 1. = ತೂಳೆಗೆ, etc. ತೂಳು ಬನ್ನು ಹೇಟಾದ ಮಾತು ಮೂಟನಾಯಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಕೇಳ ಬೇಕು? (Prv.).

ತೊಳು tūlu. 2. to go off; to go away or backward (Bh. 8, 26, 15); to recoil (Rām. 6, 10, 26); to spring back or recoil on account of elasticity. ತುಡುಕಿ ತೂಳುವ ಸೂತ್ರ ಯನ್ತ್ರಂ (Rām. 1, 13, 10). 2, to rush forward, to make an attack on, to attack, to chase (Rām. 3, 6, 8, 15; J. 20, 47; 22, 31). ತೂಳಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥನ್ ಈತನ ಮೇಲೆ (Bh. 8, 27, 2). 3, to come or break forth, to originate (Bh. 3, 2, 2).

ತೊಳು tūlu. 3. attacking, etc. — ತೂಳುವಣ್ಣಿ. — ಪಣ್ಣಿ. a drum used in making an attack (Bh. 8, 2, 2).

ತೂಳ್ಳು tūldu. to drive or chase away; to remove; to scatter [ತಾಪಸರಂ ಬೆರ್ಚಿಸಿ ತೂಳ್ಳು Pb. 8, 37; Ap. 7, 90]; Cpr. 10, 89. (Cpr. 4, 19; 5, 9; 6, 84; 7, 41; Abh. P. 14, 91 va.). ಆರ್ ಮೆಯ್ಯೋರ್ಪರ್? ಆರ್ ಮಲೆವರ್ (o. r. ನಿಲ್ವರ್)? ಆರ್ ಪೊಣರ್ವರ್? ಆರ್ ತೂಳ್ಳುವರ್? ಆರ್ ಅನಂ? ಜನಮ್ ಏನ್ ಎನ್ನರ್? (Smd. 183 Mdb.).

ತೂಣ tūṇa. = ತಿಣ, ತ್ರಿಣ. any gramineous plant; grass; a blade of grass; a reed (ಶರ, ಹುಲ್ಲು Nn. 35; ಹುಲ್ಲು 93; ಸೇನೆ Sm. 96); straw (often a symbol of minuteness and worthlessness). ತೂಣ ನಾದರೂ ಹಣ ಕೂಡಿಸುತ್ತದೆ (Prv.).

ತೂಣಕುಟಿ tūṇa-kuṭi. a hut of grass or straw. (Cpr. 4, 16).

ತೂಣಗ್ರಾಹಿ tūṇa-grāhi. amber, etc., or any gem which being rubbed becomes electrically attractive. (Cpr. 1, 39).

ತೂಣದರ್ಭೆ tūṇa-darbhe. (Si. 164).

ತೂಣದ್ರುಮ tūṇa-druma. any of the various species of palm-trees.

ತೂಣಧಾನ್ಯ tūṇa-dhānya. grain growing wild or without cultivation.

ತೂಣಧ್ವಜ tūṇa-dhvaṇa. a bamboo.

ತೂಣಪುರುಷ tūṇa-puruṣa. a scare-crow. see ಬೆರ್ಚು; Abh. P. 11, 6.

ತೂಣಪೂರ tūṇa-pūra. a bundle or sheaf of grass or straw. see ಸೂಡು.

ತೂಣಪ್ರಾಯ tūṇa-prāya. worth a straw, worthless. (My.).

ತೂಣರಾಜ tūṇa-rāja. the palmyra tree, *Borassus flabelliformis* Lin. 2, the cocoa-nut tree. 3, bamboo. 4, sugarcane.

ತೂಣರಾಶಿ tūṇa-rāśi. a stack of grass or straw. see ಮೆದೆ.

ತೂಣಶೂನ್ಯ tūṇa-sūnya. Arabian jasmine, *Jasminum sambac* Ait.

ತೂಣೇಕೃತ tūṇi-kṛita. being esteemed as lightly as straw (Bp. 29, 2; 38, 3).

ತೂಣೈ tūṇyē. a heap or quantity of grass or straw.

ತೂತೀಯ tūṭiya. the third; the third part; chunam (being the third ingredient of tāmbūla, My.).

ತೂತೀಯತೆ tūṭiyate. thirdness; the condition of the third consonant of a varga (Smd. 380, 381).

ತೂತೀಯತ್ವ tūṭiyatva. = ತೂತೀಯತೆ. (Smd. 78, 79, 119, 139).

ತೂತೀಯಪುರುಷಾರ್ಥ tūṭiya-puruṣārtha. kāma; lust; coitus (My.).

ತೂತೀಯವೃತ್ತಿ tūṭiya-vṛtti. the employment of the third consonant of a varga (Smd. 78).

ತೂತೀಯಾಕೃತ tūṭiyā-kṛita. thrice ploughed.

ತೂತೀಯಾಕ್ಷರ tūṭiyā-akṣara. the third consonant of a varga (Smd. 77, 283, 372, 374, 375; Kāvya. I, 1 b, 23-31).

ತೂತೀಯಾಪ್ರಕೃತಿ tūṭiyā-prakṛiti. the third nature; the neuter gender; a hermaphrodite.

ತೂತೀಯ tūṭiyē. ತೂತೀಯಾ. = ತದಿಗೆ. the third day in a hall month. 2, the third case, the instrumental (Smd. 112, 115, 129, 131, 132, 134, 137, 141, 155, 157, 164, 398; Kāvya. I, 2, 23-35).

ತೂಪ್ತ tūpta. satiated; satisfied, contented, pleased. ತೂಪ್ತನಿಗಾದರೂ ಮೃತ್ಯು ತಪ್ಪದು (Prv.).

ತೂಪ್ತಿ tūpti. satisfaction, contentment; pleasure, gratification; satiety, disgust (ಸಾಕಾಗೋಣ G.). see ತಣೆ, ತಣೆಪ್ಪ. — ತೂಪ್ತಿ ಪಡಿಸು. to satiate, to refresh, to satisfy (G. 259, 322; My.). — ತೂಪ್ತಿ ಪಡು. to get satisfied, pleased, or satiated (G. 514; My.). — ತೂಪ್ತಿ ನಡಿಸು. = ತೂಪ್ತಿ ಪಡಿಸು. (Bp. 52, 4).

ತೂಷ್ಠ ತ್ರಿಷ್ಠ. (ತೂಟ್). thirst. 2, desire.

ತೂಷಿತ ತ್ರಿಷಿತ. thirsty; thirst, desire.

ತೂಷೆ ತ್ರಿಷೆ. ತೂಷಾ. = ತೂಷ್ಠ. ತೂಷೆ ಅದವಗೆ ಮುಸಿಕಣ್ಣ ತನ್ನ ಕೊಟ್ಟಿ. — ತೂಷೆ ಇಲ್ಲದವ ಯಿವಿಗೆ ಸಮಾನ (Prvs.).

ತೂಷ್ಣಕ ತ್ರಿಷ್ಣಕಾ. thirsty; craving, longing for.

ತೂಷ್ಣಜ್ಞ ತ್ರಿಷ್ಣಜ್ಞ. thirsty; cupidinous.

ತೂಷ್ಣ ತ್ರಿಷ್ಣ. thirst. 2, desire.

—ತೆ te. an affix for the formation of neuter nouns. e. g. ಅಗಟ್ಟಿ, ಪೊಗಟ್ಟಿ, ನೆಗಟ್ಟಿ, ಪುಗುತೆ (Smd. 247).

ತೆಕ್- tek. = ತಕ್, ತೆಗೆ, ತೆಗೆ 2. P. p. of ತೆಗೆ 1, in ತಕ್ಕೊಳ್, ತೆಕ್ಕೊಳ್ಳು (My.). ತೆಕ್ಕೊಮ್ಮದು (ನಿರ್ಜಾಡ, ಅಭ್ಯವಕರ್ಷಣ Nr.).

ತೆಕ್ಕೆ tekka. = ತಕ್. an imitative sound. — ತೆಕ್ಕ ತೆಕ್ಕನೆ. = ತಕ್ ಪಕನೆ No. 2. (Bp. 36, 46).

ತೆಕ್ಕದು tekkadu. = ತೆತ್ತದು, q. v.

ತೆಕ್ಕನೆ tekkane. = ತೆಕ್ಕನೆ. greatly, excessively, very much, in a large body [ಇಂಜರಗೊಳ್ಳೊಂ ದಗ್ಗಿತ್ತಿ ಗರ್ ತೆಕ್ಕನೆ ತೀನೆ Pb. 3, 54 va.; Ap. 4, 34 va.; Vr. 68, 4]; (Abh. P. 13, 44; 15, 3; Grj. 4, 78; 10, 77 va.; Rāv. 6, 11 va.; 13, 70 va.; cf. ತೆಕ್ಕ 2, ತೆಕ್ಕಂಕಿ, ತೆಕ್ಕ 2).

ತೆಕ್ಕಿ tekki. = ತೆಕ್ಕಿ 1, etc. embracing, etc. — ತೆಕ್ಕಿ ಬೀಟು. to clasp in the arms (or in the paws). ಕರಡಿ ಮುಂಗಾಲುಗಳನ್ನ ಅನಾಗಿ ತೆಕ್ಕಿ ಬಿಡ್ತು (B. 3, 109). ತೆಕ್ಕಿ ಬಿಡ್ತು ಯುದ್ಧ ಮಾಡೋಣ (ದಮ್ಮಾದಪ್ಪಿ, ಮಲ್ಲಾ ಮಲ್ಲಿ G.).

ತೆಕ್ಕು tekku. 1. to lick the itch, as brutes do (ತಯ್ಯ ಕೃಷ್ಣಾ ತಿಲೇಹನ Smd. Dh.).

ತೆಕ್ಕು tekku. 2. = ತೆಂಕು 1. to cause to (float or) flow (Abh. P. 6, 169, print). 2, to faint (Bh. 3, 8, 20; Rām. 3, 4, 20). [Tu. ತೆಕ್ಕು to go out, to extinguish].

ತೆಕ್ಕು tekke. 1. = ತಕ್ಕು 1, etc. embracing; an embrace, etc. (My.). 2, a coil (My.). 3, a chignon (Cpr. 8, 47). see Bh. 3, 13, 17, 33; 4, 2, 59, 61; Rām. 2, 7, 3. — ತಕ್ಕು ಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. to coil, to get coiled. ತಕ್ಕು ಗಟ್ಟಿದ ಹಾವು (ಕುಣ್ಣಲಿ, ಜಿಹ್ವೆಗೆ Hlā.). — ತಕ್ಕು ಗೊನ್ನಿಸು. — ಒನ್ನಿಸು. to embrace (J. 26, 21). — ತಕ್ಕು ಬೀಟು. — ತಕ್ಕು ಬೀಟು. (My.). ಹೆಣ್ಣು ತಿ ಅವನ ಕೊರಳಿಗೆ ತಕ್ಕು ಬಿದ್ದು (B. 5, 155). — ತಕ್ಕು ವರಿ. — ಪರಿ. to begin to embrace or inclose (J. 13, 22). — ತಕ್ಕು ಹಾಕು. to embrace. ಅವನಿಗೆ ತಕ್ಕು ಹಾಕು (My.). — ತಕ್ಕು ಹಾಯ್ತು. to give an embrace to, to go to clasp in the arms (B. 5, 137).

ತೆಕ್ಕು tekke. 2. = ತಕ್ಕು 2 q. v., etc. (ತೇಂಕೆ). joining, etc. ತಕ್ಕುಯಿಲ್ಲದ ಎತ್ತು ಬಿಕ್ಕು ಪಕ್ಕಿರಿದನೆ (Priv.). see Cpr. 10, 87 va.; Grj 10, 79 va. — ತಕ್ಕು ಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. = ತಕ್ಕು ಹಾಕು. (My.). — ತಕ್ಕು ಗೆದಿಸು. — ಕೆಡಿಸು. to disperse (J. 14, 6). — ತಕ್ಕು ವರಿಗೆ. — ಪರಿಗೆ. a large number of shields (Bh. 6, 4, 26). — ತಕ್ಕು ಹಾಕು. = ತಕ್ಕು ಹಾಕು. (My.).

ತೆಕ್ಕನೆ tekkene. = ತೆಕ್ಕನೆ. greatly, etc. (Cpr. 3, 99; 8, 87).

ತೆಗೆ tega. = ತೆಗ್, etc. P. p. of ತೆಗೆ 1. — ತೆಗೆ ತರ್ (i. e. ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರ್). = ತೆಗೆ. to take and bring. ಬಳ್ಳುಮಂ ತೆಗೆ ತನ್ನಿ! (Bp. 9, 9). ಬಹಳ ವಸ್ತುವನ್ನೆಲ್ಲವಂ ತೆಗೆ ತಡಂ (31, 9). — ತೆಗೆ ತರಿಸು. to cause to bring. ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಂ ತೆಗೆ ತರಿಸಿ (Bp. 11, 15). — ತೆಗೆ ತೆಗೆ. (= ತೆಗೆದು ತೆಗೆ). rep. (Bp. 26, 43; B. 3, 46).

ತೆಗೆದೆ tegade. = ತಿಗದೆ, etc. Indian jalap. see ಕೆಚ್ಚನೆ.

ತೆಗೆದು tegadu. = ತೆಗೆದು. P. p. of ತೆಗೆ 1. (My.). ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವದು (ಗ್ರಹ, ಗ್ರಾಹ Si. 388). ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು ತಕ್ಕದು (ಪ್ರಾಪ್ತ 379). ಆ ಪಟ್ಟವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಾಲಕ್ಕೆ (B. 5, 52). ಒನ್ನು ದೂರಿಗೆ ಯಂ ತೆಗೆದು ಮೆಲಲು (Bp. 24, 55). ಧನವನ್ ಆಯ್ತೆ ತೆಗೆದು ಕೊಟ್ಟೊ ಯಲ್ಲೆ (31, 12). ಕಂಗಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಮುಸುಕನ್ ಅಭಂಗನ್ ಅಗಲೆ ತೆಗೆದು (51, 81). ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪೂ, ಮುಗಿದರೆ ಮುಗಿನಿಗೇನು ಉಟ ದೀತು? (Priv.). see B. 5, 117, 121. — ತೆಗೆದು ಹಾಕು. = ತೆಗೆದು. to put away, to remove, etc. (My.; ಕಳಚು, ತಳ್ಳು G.). ಈಚೆಗೆ ತೆಗೆದು ಹಾಕುವಿಕೆ (ನಿರ್ಹಾರ, ಅಭ್ಯವಕರ್ಷಣ Si. 393).

ತೆಗೆಲ್ tegal. = ತೆಗೆಲ್. the shoulder (ಪೆಗಲ್ Kk. 87; T. ಜಿಗಲ್, ಜುವಲ್, the upper part of the shoulder; [Tu. ಪುಗಲ್; ತಿಗಲೆ chest]. cf. ಜಂಗುಡಿ).

***ತೆಗೆಲೆ tegale.** = ತೆಗೆಲ್. ಅಡಿ ತೊಡೆ ಪೂರ್ವಾಯಂ ತೆಗೆಲೆ ಕೈ Pb. 11, 136; ಪುಲಿ ಬನ್ನು ಪಾಯ್ತು ಬಸಿಂ ಪೋಟ್ಟು ನೆತ್ತರಂ ಕುಡಿದು ತೆಗೆಲೆ ಯಂ ಪೋಟ್ಟು ತಿನ್ನಾರ್ V. 48, 20.

ತೆಗೆಸು tegasu. 1. = ತೆಗೆಸು, ತೆಗೆಸು 1, ತೆಗೆಯಿಸು, ತೆಗೆಸು. to cause to take; to cause to take away, to cause to remove (My.; Bp. 53, 18); to cause to pull out, as an eye (61, 4); to cause to open, as a door, a grave (44, 18; 48, 29; 50, 19); to strip off the covering of, to bare, as the back (B. 3, 49); to cause to impale, as on a stake (Bp. 50, 39, 42, 45, 51, 52); etc. see Priv. s. ಪರಸೆ.

ತೆಗೆಸು tegasu. 2. = ತೆಗೆಸು 2. to cause to go away or retreat (J. 13, 14; 15, 34). ಪ್ರವೀರನಂ ತೆಗೆಸಿದರ್ ಪಿನ್ನೆಲೆಗೆ (J. 8, 31).

ತೆಗೆಹು tegahu. taking; assuming, assumption (C. Bp. 19, 35; Bh. 7, 3, 74). see ಬಿಸಿಲು ದೆಗಹು.

ತೆಗೆಳ್ tegal. = ತೆಗೆಲ್. the shoulder. (ಪೆಗಲ್ Smd. II).

ತೆಗೆಲೆ tegali. = ತೇವುಲೆ, etc. a disease producing baldness, etc. — ತೆಗೆಲೆ ನೆಕ್ಕೋಣ (ಇನ್ನೆಲುಪ್ಪಕ, ತಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಕೂದಲುಗಳು ಇಲ್ಲದ ಹಾಗಾಗುವ ಬೇನೆ G.).

ತೆಗೆಲಿಗೆ tegalige. = ತೆಗೆಲೆ, etc. — ತೆಗೆಲಿಗೆ ಬೀಟ್. to get deprived of hair (Abh. P. 7, 93).

ತೆಗೆಲ್ tegal. 1. = ತಿಟ್ಟು 2. to rebuke, to blame, to abuse [ಮದಿರಾಮದವಾಗಿಸೆ ತೆಗೆಟ್ಟನಾಕೆಯ ನುಡಿಯೊಳ್ Kr. 3, 9]; (ನಿನ್ನೆ Smd. Dh.; ಪಟು Smd. I; V. 14, 104; Sēv. 1, 15; T. ತೆಟಾ). ತೆಗೆಟ್ಟಂ (Smd. I; 49, 55, o. r. ತೆವಟ್ಟಂ). ತೆಗೆಟ್ಟೆ, ತೆಗೆಟ್ಟಂ (55).

ತೆಗೆಲ್ tegal. 2. = ತಿಟ್ಟು 3. blame, etc. (ಪೆಗಲ್ Smd. II, probably a mistake for ಬಿಯ್ಲೆ; ನಿನ್ನೆ [ತನ್ನೊಡನಾದಿಗಳಪ್ಪ ಮೇಳದ ಸಬ್ಬವದ ನನೆಯ ತೆಗೆಟಾನವರನೆನ್ನು ಬಿಡುಯಿಟ್ಟದನ್ನು ಬನ್ನಿಂ Pb. 2, 95 va.; Ap. 1, 21]; Kk. 64; ನಿನ್ನೆ Smd. 48; ದೂಸು, ಪಟಾ 115; Te. ತೆಗೆದು). see Mr. s. ಸಮ್ಮಾಧ. Smd. 72; Cpr. 4, 78.

ತೆಗೆಟಾಸು tegalisu. to cause to rebuke, etc. (ನಿನ್ನೆ Smd. Dh.).

ತೆಗೆ tegi. = ತೆಗೆ 1. (My.; Si. 112, 221, 231).

ತೆಗೆಸು tegisu. 1. = ತೆಗೆಸು 1, etc. (Bh. 3, 13, 19; J. 29, 24; My.; B. 5, 115); to cause to inoculate, as with the cow-pox (B. 4, 222; My.); to cause to go out or be exhausted; to exhaust (J. 8, 31).

ತೆಗೆಸು tegisu. 2. = ತೆಗೆಸು 2. to cause to go away. (J. 12, 16).

ತೆಗು tegu. = ತೆಗೆ 1. (Bp. 32, 52; Tu.).

ತೆಗೆ tege. 1. = ತೆಗೆ, ತೆಗು. P. ps. (ತೆಗ್, etc.), ತೆಗೆದು, ತೆಗೆದು.

to draw towards oneself (ಅಕರ್ಷಣ Smd. Dh.; Smd. 81; Cpr. 3, 102 va.; 4, 78; 6, 91 va.; Bp. 20, 6; 39, 63; 46, 63; J. 4, 70; 28, 59); to take (Smd. 157; Rēv. 5, 25 va.; 6, 11 va.; J. 30, 28; Si. 221, 316, 300, 325; C.; Te. ತೆ; Tu. ಗೆಪ್ಪು, ದೆಪ್ಪು; cf. ತಿವಿ 4); to be-take oneself to. ತೆಗೆದಯ್ ಮೋಕ್ಷದ ಬಟ್ಟೆಯಂ (Smd. 225); to buy (My.); to take away; to steal (ಕವರ್ Ct. I, 47; My.). ಬಹಳದ ಒಳ್ಳುಮಂ ತೆಗೆವುದು (ಅಪಹಾರ, ಅಪಚಯ Nr.); see Bp. 45, 19; to take off; to remove (Cpr. 4, 82; Bp. 47, 20; 49, 10; 52, 27; 58, 58; Rēv. 11, 7; J. 30, 24, 50; My.; Si. 231). ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ಹಾದರವಾಡಿ, ಇರುಳು ಗಣ್ಣನ ತಲೆಯ ಹೇನು ತೆಗೆದಳೆ (Priv.); to seize. ಚೇಲಂ ತೆಗೆಯಲ್ಲೆ ಸುಮ್ಮನಿಹುದೇ? (Sā. 85); see Bp. 57, 37; Bh. 2, 4, 12; J. 31, 26, 27; Si. 265; to exact, to levy, (Te. ತೆ); to extinguish, to put out (My.; Te. ತೆ); to draw or pull, as an arrow on the bow. ವಿಟಿರಂ ಎಸಲೆ ತೆಗೆದ ಮದನನ ನಿಡಿಯಲರ್ಗಣೆಗಳನೆ ಪೋಲುಮಾಕೆಯ ಕಣ್ಣಿಳ್ (Smd. 81); see Abh. P. 13, 87, 142; Rāghc. 17, 69; J. 4, 40, 41; 28, 41; to pull (Bp. 32, 16); to prolong as a note in music, etc., to drawl (My.; B. 2, 1); to drag. ತೊಡರೆ

ಮಾನ್, ಮೃಗಲಾಂಛನಧೀವರಂ ತದಿಗೆ ಬೀಸಿದ ಜಾಲಮನೊತ್ತಿ ತನ್ನಡಸಿ ಬಾನೊಟ್ಟಿಯೊಳ್ ತೆಗೆವನ್ನೆ ಒನ್ನಡೆಗೆ ಬನ್ನುತ್ತ ತಣ್ಣದಿರೋಳಿಗಳ್ (Lilv. 3, 2); to take up, to lift (Rśv. 5, 39; Śśv. 4, 26; Tu. ದೆವ್ವು, T. ತೆವ್ವು, a taking up); to take out of; to extract; to obtain (Bp. 42, 2; C. Bp. 11, 11; Si. 312; B. 2, 11). ಹಗೆಯದೊಳಗೆ ಬಿದ್ದ ನಾಯಿ ಹಾಕುವವರನ್ನೆ ಪಾಯದು, ತೆಗೆಯುವವರನ್ನೆ ಪಾಯದು (Prv.); to open, as a door (Bp. 47; 24; 57, 43; Si. 112; My.; Prv. s. ಬಲ್ಲಿದ); to undertake, to begin, to pick up, as a war, a quarrel (Rśv. 5, 124; Bh. 1, 8, 7; My.); to bring in, as a word (Bh. 1, 8, 56); to assume, as a birth (My.); to employ, to use, as a grammatical form (Śmd. 230), as sounds (B. 1, 6); to vaccinate (B. 4, 220 in ಮಯ್ಯಿ; My.); to draw, as a line, a picture, map, etc. (B. 1, 15; 3, 97; 5, 169; My.; see ಚಿತ್ರ-); to bore, as a hole (B. 5, 181; My.); to take out, as an eye with an arrow (Bp. 18, 71. 74); to do, as embroidery (see ಕಸೂತಿ-); to find out, to devise, as a means, an expedient (My.; B. 4, 222; 5, 170. 171. 173. 175. 179. 227; Te. ತೇ); to inquire, to ask about, as about tidings (B. 5, 281; My.); to bear, as the similitude of, to represent. ಈ ನುಡಿಗಳೇಕೆ ಇನ್ನು ತೆಗೆದವು ನಿಮ್ಮ ಸಾಮ್ಯವನು? (Bp. 58, 33); to dig, as a channel, etc. ಕಿಟಾ ದಾಗಿ ತೆಗೆದು ತನ್ನ ಮಾದಿಡ ತೋಟ (ಕುಲೈ Nr.; My.; Te. ತೇ).
 *2, to be taken away, to be removed; to become less or diminish; to disappear (Bh. 1, 5, 5; My.; Si. 83; Te. ತೇ). — ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು ಬರು. to bring, as water, a horse, etc., etc. (My.). — ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು ಹೋಗು. to take away, as water, a horse, etc., etc. (My.). [— ತೆಗೆದುನೋಡು. to look with eyes drawn towards. ಪರದ ಕುರುಳಲುಗೆ ಘಟ್ಟಿಯನರೆಯುತ್ತಂ ನಾಡ್ವೆ ತೆಗೆದು ನೋಟ್ಟುದುಮನ್ನಂ Pb. 8, 65]. — ತೆಗೆದು ಹಾಕು. = ತೆಗೆದು- to throw down (My.). ಅವನನ್ನು ಪಟ್ಟಿದ ಮೇಲಿನ್ನ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದರು (B. 5, 52); to remove (5, 179. 227; My.); to raise, as a seige (My.). ಮುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ (5, 53); to discharge, as from office (5, 264; My.); to strike off; to annul (My.). — ತೆಗೆಯು ಗೊಡು. — ಕೊಡು. to allow to take, etc.; to allow to vaccinate. ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಯ್ಯಿ ತೆಗೆಯಗೊಡುವದಿಲ್ಲ (B. 4, 223). [— ತೆಗೆಯ ಪಡು. to be caught. ಪೇಚರ ಕನ್ನೆಯಕ್ಕಳ ಕಣ್ಣಳಿನ್ನು ಮಿಂಗಳ್ ಕುಮಾರನ ರೂಪೆನ್ನು ಗಾಳದಿಂ ತೆಗೆಯಪಟ್ಟಿ V. 57, 11].

ತೆಗೆ tege. 2. = ತೆಕ್, etc., [ಈ ಲಕ್ಷ್ಯಮಂ ತೆಗೆಯೆಮ್ಮುದಂ Pb. 2, 52 va.]. in ತೆಗೆ ತೆಗೆದು (Bp. 29, 18; 36, 47; Rśv. 5, 117). — ತೆಗೆ ತರ್. = ತೆಗೆ ತರ್. (V. 37, 96).

ತೆಗೆ tege. 3. taking, etc. [— ತೆಗೆನೆಟಿ. to finish the take-in (of arrows). ತಿರುವಾಯ್ಮೂರ್ತಿ ತೆಗೆನೆಟಿವ ಬೇಗಮಂ ಕಾಣದೆ Pb. 12, 184]. see ಎತ್ತು ತೆಗೆ, ಕಾಲ್ಗೆಗೆ No. 1. 2, a kind of infinitive of ತೆಗೆ 1. — ತೆಗೆನೆಟಿ. to pull (the bow-string) to its full extent, i. e. so as to reach the ear (ಅರ್ಕರ್ತನ Smd. Dh.; Abh. P. 14, 176; Grj. 8, 44; Rśv. 6, 97 va.; Śśv. 4, 21; 4, 24 va. & 46 va.).

ತೆಗೆ tege. 4. = ತೇ 1. to retreat, to flee [ಇಡಸಿ ನೀರೊಪ್ಪಿದ ಪುದರ್ಪದಿಗೆ ಬರೆ ತೆಗೆನ ಗಾಳಿಯನಡಗಿಪಾಡಪುದು Ap. 13, 52]; (ಪಲಾಯನ Sm. 81; Grj. 6, 38; Bp. 60, 23; Rām. 5, 8, 74; Te. ತೇ).

*ತೆಗೆ tege. 5. retreat, getting back. ಅಮುರ್ತುನ ನಿಲ್ಲಿದೆ ಯಂ ಬಗೆಯಂ ತೆಗೆಯನಲ್ಲಾ ಬಿಮಂ ... ಎಲ್ಲನ್ನದಿಂ ಬಗೆದು Pb. 5, 43.

ತೆಗೆ tege. 6. = ತೇ 2. to grind one substance on another, as sandalwood on a stone (My.).

ತೆಗೆಯಿಸು tegeyisu. = ತೆಗಸು 1, etc. to cause to take or take off (Bp. 5, 58), etc.

ತೆಗೆಯುವಿಕೆ tegeyuvike. disappearance, concealment (ಅಪಹರಣ, ಅಚ್ಚಾದನ Si. 438), etc.

ತೆಗೆಸು tegesu. = ತೆಗಸು 1, etc. to cause to take, etc. (Bh. 1, 10, 14).

ತೆಗ್ಗು teggu. = ತಗ್ಗು 2. low ground, etc. (ಅವಟಿ, ಕುಣಿ, ಗರ್ತ, ಗುಣ್ಣೆ G.; B. 3, 124; 5, 174). — ತೆಗ್ಗು ತೆವರು. dupl. = ತಗ್ಗು ದಿನ್ನೆ. (ವಿಷಮ Ch.). — ತೆಗ್ಗು ಬೀಟು. a hole to be formed. ತೆಗ್ಗು ಬಿದ್ದ ಗಲ್ಲ (ಗುಣಗಲ್ಲ G.).

ತೆಂ- ten. 1. ತೆಜ್ಜ- = ತೆಂಕ. the south. (T., M. ತೆನ್, Tu. ತೆನ್-). — ತೆಂಗಾಳಿ. (Smd. 89. 209). south wind (My.).

ತೆಂ- ten. 2. ತೆಜ್ಜ- = ತೆಂಗು 1. the cocoanut tree. (T. ತೇಂ). — ತೆಂಗಾಯ್. -ಕಾಯ್. a cocoanut. (Te. ತೆಂಕಾಯೆ, ಟಂ-). see ಚೆನ್ನೆಂಗಾಯ್.

ತೆಂಕ tenka. = ಟೆಂಕು, (ತೆಂ 1), ತೆಂಕಲ್ (Smd. 145), ತೆಂಕು 2, ತೆಮ್ಮ. the south (My.; T. ತೆಜ್ಜ, M. ತೆಕ್; Tu. ತೆಜ್ಜಾಯ್). ಪಡುವೆ ಮೂಡ ತೆಂಕ ಬಡಗ ಪೊಡವಿಪತಗಳಿಲ್ಲ! ಎನಲ್ ನಡೆದು, ಗೆಲ್ಲ (145). ತೆಂಕನಾಡ ಮುಟಿಯಲ್ಲಿನುಂ ಮನಂ ಬರ್ಕುಮೆ? (164). — ತೆಂ ಕರ್. — ಅರ್. (Smd. 134. 135). belonging to the south; the south. declension: ತೆಂಕಣ, ತೆಂಕಣಂ (135); ತೆಂಕಣ (C.; B. 3, 24), ತೆಂಕಣಕ್ಕೆ (B. 4, 67), ತೆಂಕಣೆನ್ನ (My.). — ತೆಂಕಣಂ. — ಅಂ. (Smd. 136). a man of the south. — ತೆಂಕಣ ಕಡಲ್. — ಕಡಲ್. the sea of the south (J. 18, 7). — ತೆಂಕಣ ಗಾಳಿ. a south wind. [ತೆಂಕಣ ಗಾಳಿ ಸೋಂಕಿದೊಡಂ Pb. 4, 30; Ap. 1, 56]. ತೇಡುವ ತೆಂಕಣ ಗಾಳಿಯುಮದೇಂ ಮನಂಗೊಳಿಸಿದುದೋ! (Smd. 24). ತೆಂಕಣ ಗಾಳಿ ಮಂಕುಮುಟೆ ಬರಿಸೀತು (Prv.). — ತೆಂಕಣ ದೆನೆ. the southern quarter or point; the south (ಯಾಮೈ, ದತ್ತಿ, ಅವಾಚಿ Hla.). — ತೆಂಕಣ ದೇಶ. the southern country. ತೆಂಕಣ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಕೊಂಕಣ ಕಟ್ಟಿ (Prv.). — ತೆಂಕಣವಂಕ. (Smd. 196; Mdb. ತೆಂಕಣ ಪಕ್ಕ). = ತೆಂಕವಂಕ, q. v. — ತೆಂಕದೆನೆ. = ತೆಂಕಣ ದೆನೆ. (J. 16, 46). [— ತೆಂಕ ನಾಡು. southern country. ತೆಂಕನಾಡ ಮುಟಿಯಲ್ಲಿನುಂ ಮನಂ ಬರ್ಕುಮೇ Pb. 4, 31]. — ತೆಂಕಮುಖಮಾಗಿ. towards the south (J. 10, 1). [— ತೆಂಕಮೋಗ. southern direction. ತಾರಾಗಣಂಗಳ್ ಸಿನ್ನ ನೆಲೆಯಂ ದೆನೆಯಂ ಪೊಟ್ಟು ಮನಟಾದು ತೆಂಕಮೋಗದ ಪಯಣಂಬೋಗಿ Pb. 3, 8 va.]. — ತೆಂಕವಕ್ಕ. see ತೆಂಕವಂಕ. ತೆಂಕವಕ್ಕದೊಳ್ ಅಸಂಖ್ಯ ಬಲಂ (Smd. 196 Mdb.). — ತೆಂಕವಂಕ. — ಪಂಕ or ಪಕ್ಕ. (Smd. 196; Mdb. ತೆಂಕವಕ್ಕ). the southern side.

ತೆಂಕಲ್ tenkal. = ತೆಂಕ (Smd. 145), ಟೆಂಕಲು, ತೆಂಕಲು. (ಅವಾ ಚಿ, ದತ್ತಿ Mr. 58; My. as ತೆಂಕಲು). ತೆಂಕಲಾದುದು (ಅವಾಚೀನ, ಅವಾಚ್ Hla.; ಅವಾಚೀನ Mr. 58).

ತೆಂಕಲು tenkalu. = ತೆಂಕಲ್, etc. the south. ತೆಂಗಿನ ಮರ ತೆಂಕಲಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು (Prv.).

ತೆಂಕು tenku. 1. = ತೆಕ್ಕು 2, ತೇಕು 1 (Smd. 48). to be afloat, to float, to swim (ಪ್ಪನನ Smd. Dh.; Cpr. 5, 39 va.; Abh. P. 5, 55; 13, 64. 79); to faint (Grj. 9, 89). — ತೆಂಕಾಡು. — ಅಡು. to float (v. i.) or swim about (Cpr. 1, 51; 8, 44 va.; Grj. 2, 63; 7, 11 va.; 9, 54; V. 9, 63).

ತೆಂಕು tenku. 2. = ತೆಂಕ, in ತೆಂಕುಕಡೆ (My.).

ತೆಂಗಲೆ teṅgale. a certain Vaisṇava mode of putting the nāma, drawing a line down the middle of the nose, as is done by southerners (My.). cf. ಬಡಗಲೆ.

ತೆಂಗು teṅgu. 1. = ಟಿಂಗು, ತೆಂ2. the cocoa-nut palm, *Cocos nucifera* Lin. (ನಾರಿಕೇಳ, ಲಾಂಗಲಿ Nr.; ನಾರಿಕೇಳ Mr. 112; My.; Tu. ತೆಜ್ಜುಯ, T.; M. ತೆಜ್ಜು). ತೆಂಗಿಗೂ ದೇವಗೂ ಹಂಗ ಮಾಡಲಿ ಬೇಕು; ತೆಂಗಿನ ಮೊದಲಿಗೆ ನೀರೇಷೆಯ ಕಡೆಯಲಿ ಹಿಂಗದೀವನೆ (Sp.). see Cpr. 3, 15; Rāv. 2, 48; J. 19, 6; Prll. 3, 3; ಎಳೆ, ಚೆನ್ನಿಂಗು. — ತೆಂಗಿನಕಾಯ್. — ಕಾಯು. a cocoa-nut (B. 2, 11. 20). ನೀರು ಅಟ್ಟಿಸಿದ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯು (G. 181). ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಸಿರಿಯು ಕೊಟ್ಟಿತ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯು (Dp. 54). — ತೆಂಗಿನ ಮರ. = ತೆಂಗು. (Si. 166). ತೆಂಗಿನ ಮರಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟೀ ಸೀರೆ ಕಟ್ಟಿದ. — ತೆಂಗಿನ ಮರ ತೆಂಕಲಾಗಿ ಹೆಜ್ಜು. — ತೆಂಗಿನ ಮರ ಯಾಕೆ ಹತ್ತುತ್ತಿ? ಅನ್ನರೆ ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ಕೊಯ್ಯೋದಕ್ಕೆ ಅನ್ನ. — ತೆಂಗಿನ ಮರ ಏಜುವವನ ತಿರ್ತಾ ಎಲ್ಲಿ ತನಕ ಹಿಡಿದಾನು (or ಎತ್ತಿ ಯಾನು)? (Prvs.). (Tu. also ತಾರೆ, the cocoa-nut palm, ತಾರೆ, the palmyra, cf. ತಾಳಿ 2, ತಾಳಿ 3, ತಾಳಿ 1).

ತೆಂಗು teṅgu. 2. to perch (see ದಿಗು). see ತೆಂಗುಹ.

ತೆಂಗುಹ teṅguha. the descending or perching of birds (ಪಕ್ಕಿಯೆಜಗುಹ Sm. II; Ct. II, 101; ಪಕ್ಕಿಯೆಜಗುಹ Kk. 86; ಪಕ್ಕಿಯೆಜಗುವುದು Sm. 30).

ತೆಜಿಸು teḷisu. Tbh. of ತೆಜಿಸು. to leave, etc. (My.).

ತೆಟ್ಟುಂ teṭṭuṁ. (fr. ತೆಟ್ಟಿ 1). in an opened way. — ತೆಟ್ಟುಂ ತೆಜಿಸು. to become fully opened, i. e. to be heard far around (Cpr. 7, 88).

ತೆಣಿಸು teṇaru. to groan (Abh. P. 12, 35; 13, 67; cf. T. ತಳಿರ್ = ಉಳ್ಳೋಚ್ಚ).

ತೆಣ್ಣಿಸು teṇṇisu. to cause to winnow. ತೆಣ್ಣಿಸಿದಂ (Sm. 273 Mdb.).

ತೆಣ್ಣು teṇṇu. = ತನಟ್ಟು, etc. to winnow (corn by casting it gently up in a mora or fan, ಶೂರ್ಪಕರಣ Sm. Dh.; T. ತಳ್ಳು).

ತೆಣ್ಣೆ teṇṇe. = ತೆಪ್ಪಡೆ 1. the state of being entwined, matted or entangled (as hair from filth, My.); a small bundle, as of grass, etc. (My.; see ತೆಪ್ಪು 2). — ತೆಣ್ಣೆ ಸುತ್ತು. to tie some growing sugar-canes together in order to prevent them from falling (My.).

ತೆತ್ತದು teṭṭadu. an adverb with final ದು (Sm. 388. 389). ತೆತ್ತದನ್ನು ತಿರದೆಮ್ಪುರ್ಥಂ (389, o. r. ತೆಕ್ಕದನ್ನು ತಿರದೆಮ್ಪುರ್ಥಂ).

ತೆತ್ತಿ teṭṭi. = ತೆತ್ತ. an egg. (My.; Tu.).

ತೆತ್ತಿಗೆ teṭṭiga. (fr. ತೆತ್ತು 2). a man who is entwined or closely bound to: a servant (Bp. 23, 30; 29, 29; Bh. 6, 2, 16; 8, 27, 34). 2, a connection, a friend [a master. ಅಂಕ ಓದಿದರೆ ತೆತ್ತಿಗೆಗೆ ಭಂಗವಯ್ಯಾ Bv. 299]; (Rām. 4, 3, 20; J. 20, 14; 26, 6; Bh. 7, 5, 2).

ತೆತ್ತಿಸು teṭṭisu. 1. to cause to pay. ತೆತ್ತಿಸು ತೆತ್ತಿಸಲ್ ಪಟ್ಟು ವನು (ದಾಖತೆ, ಸಾಧಿತ Si. 364, only in Si., also p. 263). [2, to bestow. ಹರನೊಳ ಪತ್ತಿ ತೆತ್ತಿಸಿದ ಚಿತ್ತಮಂ Pb. 13, 63].

ತೆತ್ತಿಸು teṭṭisu. 2. to bring into close connection: to cause to enter as nails (Cpr. 7, 96 va.). or arrows (J.

25, 47), Rām. 6, 19, 27, to set, as precious stones (Rāv. 8, 3; 8, 5 va.; V. 4, 33), to insert, as decorations in a street (Bp. 4, 3), as an ornament in the nose (12, 21); to pierce through, as a pointed object (Rāv. 10, 31 va.); to bring in contact with, as the lower part of an arrow with the bow-string. ತೆತ್ತಿಸುವ ಹಿಳುಕು (ಕರ್ತರಿ, ಪುಂಬ Mr. 295); to pierce, as with an arrow (Bh. 8, 26, 7; J. 14, 4). 2, to enter, to pierce (J. 12, 25; 23, 40; 25, 40). ತೆತ್ತಿಸಿದ ಮುತ್ತು (ಪಣ್ಣದ ಮುತ್ತುಕ, ರಜತ Nn. 104).

ತೆತ್ತಿಸು teṭṭisu. thirty-three (Mhr. ತೇತಿಸು; Rām. 6, 50, 6; Bh. 1, 20, 56). — ತೆತ್ತಿಸಕೋಟಿ. thirty-three crores. ಮಹಿಯಲಾ ಗದು ತೆತ್ತಿಸಕೋಟಿ ದೇವಕರ್ಕ Bv. 551].

ತೆತ್ತು teṭṭu. 1. P. p. of ತಿಟ್ಟ, ತೆಟ್ಟು. having paid, etc.

ತೆತ್ತು teṭṭu. 2. to intertwine, to interweave, to twist (T. ತೆತ್ತು, ತೆಟ್ಟು; M. ಚೆಟ್ಟು, closeness; cf. ಕಿಟ್ಟ, ಕಿಟ್ಟು, ಕೆತ್ತು 3).

2, to be twisted, to twist (Bh. 8, 23, 5); to be connected or befriended (J. 26, 6).

ತೆತ್ತು teṭṭu. 3. a servant? — ತೆತ್ತುವೆಗ್ಗಡೆ. = ತೊತ್ತು, q. v.

ತೆನಸು tenasu. = ತಿನಸು 2, etc. itching, etc. (My.).

ತೆನೆ tene. 1. a point; a spike, an ear of corn (ಕದಿರ್ Sm. 105; ಕಣಶ, ಧಾನ್ಯಶೀರ್ಷಕ Hlā.; My.; T. ಚೆನ್ನೆ, M. ಚನೆ, to branch out; T. ಚೆನ್ನೆ, M. ಚೆನೆ, branching out, as an ear of corn; M. ತೆಲ್ಲು, a point; see s. ಕೆಯ್ಯ 5). ಧಾನ್ಯದ ತೆನೆ (ಕದಿರ್ Ct. II, 14; Sm. 66). ಸಸ್ಯದ ತೆನೆ (ಕಣಶ, ಸಸ್ಯಮಂಜರಿ Nr.; see Si. 305). ಬೆಳದ ತೆನೆ (ಕಣಶ Mr. 372). ತೆನೆ ತಿನ್ನ ಎತ್ತು ತೆವೆಯನ್ನು ಏಜಾತು (Prv.). 2, the upper part or coping of a wall, the top of a rampart, a merlon of a fort (Cpr. 1, 108; Rām. 6, 11, 2; C. Bp. 42, 22; My.). ಕೋಟೆಯ ತೆನೆ (ಪ್ರಾಕಾರಾಗ್ರ, ಕಪಿಶೀರ್ಷ Hlā.; ಕಪಿಶೀರ್ಷ, ಕೋಟೆಯಗ್ರ Nn. 149). see ಕೊಬ್ಬು, ಜಳ್ಳು, ಕೋಟೆದನೆ, ಪಣ್ಣನೆ, ಪಾಲ್ದನೆ, ರನ್ನದನೆ, ಸೀ. — ತೆನೆಗಿಡ. the Indian millet, *Panicum italicum* Lin. (St. & Pl.). — ತೆನೆಗೊನೆ. — ಕೊನೆ. the parapet on a rampart, or the top of a merlon (Cpr. 1, 113; J. 3, 21). — ತೆನೆ ತೆನೆ. rep. (Bp. 16, 18). — ತೆನೆವೋಗು. — ಪೋಗು. to get ears (Cpr. 1, 90).

ತೆನೆ tene. 2. = ತನೆ, etc. the embryo of beauty. (My.). ತೆನೆಗೆ ಬನ್ನು (My.). — ತೆನೆ ನಿಲ್ಲು. the embryo to remain, not to miscarry, as a cow (My.). — ತೆನೆಯಾವು. = ತನೆಯ ಅವು. (My.).

ತೆಪ್ಪ teppa. 1. = ತಪ್ಪನೆ, etc. quickly, etc. — ತಪ್ಪ ತಪ್ಪನೆ. rep. ತಪ್ಪ ತಪ್ಪನೆ ಪುರುಳ (Sm. 229 Mdb.).

ತೆಪ್ಪ teppa. 2. (Sm. 48). (fr. ತೇಲ್, cf. ತೆಂಕು 1). a float. a raft (ತಳ್ಳ, ಉಡುಪ, ಪ್ಲವ Hlā.; ಉಡುಪ, ಪ್ಲವ, ಕೋಲ Nr.; Si. 84; ಉಡುಪ, ತರಿ G.; My.; Tu.; T. ತಳ್ಳು, ತಪ್ಪ, ತಪ್ಪಲ್, ತವಣ್ಣ; Te. ತಪ್ಪೆ, ತೇಪೆ, ತೇಟಿಕೆ; Mhr., H. ತರಾಫಾ, ತಾಫಾ). ತಪ್ಪ ಹಜಾದರೆ ದೋಣ. — ತಪ್ಪ ಹಜಾದರೆ ಮುಪ್ಪಿನವನೇ ಸಾಯುವನೋ? (Prvs.). see ಬಲುದಪ್ಪ; Abh. P. 13, 79; Sāv. 5, 14 va. — ತಪ್ಪೋತ್ಪವ. — ಉತ್ಪವ. rowing an idol in a decorated boat up and down an illuminated tank at the time of a yearly jātre (My.).

ತೆಪ್ಪಗೆ teppage. = ತೆಪ್ಪನೆ, (fr. ತೆಪ್ಪ). at leisure, at ease; comfortable; well (My.).

ತೆಪ್ಪನೆ teppane. = ತೆಪ್ಪಗೆ. (My.).

ತೆಪ್ಪರ್ teppar. ತೆಪ್ಪು. = ತೆರ್ಪ್ಪ. to become conscious, to recover one's senses, to recover from fainting. [ಎನ್ನುವುದುಮಾನ್ಯ ತಪ್ಪತ್ತು ಮುಖದನೆತ್ತಣನೆನ್ನು ಕರ್ಣನ ಕಳೇವರ ಮಂ ನೋಡಿ Ph. 13, 58 va.]. (Te. ತೆಪ್ಪು, ತೆಪ್ಪು, to recover from illness; to escape from danger). ತಪ್ಪತ್ತು ಕೊಡ್ತು (My.). 2, to animate (ಚೇತನಕರಣ Smd. Dh.). ತಪ್ಪತ್ತಂ (Smd. 285).

ತೆಪ್ಪುರಿಸು tepparisu. = ತೆಪ್ಪುರಿಸು. to recover one's senses, to become conscious, to start up, to awake (My. with ಕೊಳ್ಳು).

ತೆಬ್ಬರಿಸು tebbarisu. [to lift up, to raise, to pick up. ವಿನಮಿತೋತ್ತಮಾಂಗನಾದನರ್ವರುಂ ಪರಸಿ ತಡವರಿಸಿಯುಂ ತೆಬ್ಬರಿಸಿಯು ಮಟ್ಟುಪೊಳಪ್ಪುಕೊಡ್ತು Ph. 13, 8 va.]; (Cpr. 10, 73).

ತೆಬ್ಬು tebbu. to fly or jump about (?). (ಮೃಗಂಗಳ) ಸೂಸಿದವು ದೆಸಗೆ, ತೆಬ್ಬಿದವು, ಬೆಳ್ಳಾರನಲೆ ಹಟುದು ಉಬ್ಬಿ ಹಾಯ್ದರೆ ನೇಡೆ ಯವರಿಗೆ ಹಬ್ಬಮಾಯ್ತು (Bh. 3, 13, 25). ತೆಬ್ಬಿ ತುಳುಕುವ ಕಣೆಯ ಕಣೆ (ಎನ್ನು) ತರಹಬ್ಬ ಹರದುದು (8, 26, 56).

ತೆಮರ್ temar. 1. (Smd. 58). = ತೆಮರ್ (128), ತೆಮರು 1 q. v. ತೆಮರ್ಗಲ್ (52). a long stretch of land.

ತೆಮರ್ temar. 2. = ತಿಮಿರ್ 1, ತೆಮರು 2. to rub (Riv. 12, 55); to rub out, to destroy (V. 5, 39 va.; Srv. 5, 40).

***ತೆಮಳ್ tema.** to slip, to slide. (cf. ತೆವಳ್). ಎನ್ನು ಗಜಜು ಗರ್ಜಿಸುವುದುಮುಳುರುಮಾ ಬೇಳ್ಳೆಯ ಮಾತಂ [ತೆ]ಮಳೆ ನುಡಿದು Ph. 6, 26 va. ಅವರ್ಕೆ ಪುಟ್ಟಿದ ಯುಗಳಂಗಳ ಪೆಜಗೇಲು ದಿನಸದೋ ತೆಮಳ್ಳು Ap. 5, 41 va.

ತೆಮಳ್ಳು temaldu. to collect, to gather, to heap up, to accumulate (ಚೆಯನ Smd. Dh.; cf. ತಿಣ; ತಿನ್ನು, ತಿಣ್ಣ). ತೆಮಳ್ಳಿ ಕೊಡ್ತು ಮಸ್ತಾನಿಲನ್ ಒಯ್ಯುತಿರ್ಪ ತನಿಗಮ್ಮ (Cpr. 7, 49).

ತೆನ್ನು tembu. = ತೆಂಕೆ, etc. the south. [Te. ತೆನ್ನು, wet]. — ತೆನ್ನುರಲ್. — ಎರಲ್. = ತೆನ್ನುರಲ್, q. v. [ಬಿಲ್ವಗುಳೊಳ್ ಪೊಜೆ ದೋಣಿ ತೆನ್ನುರಲ್ ಪೊರೆಪೊರೆಯಂ ಸಡಿಲ್ Ph. 5, 33]; (Cpr. 2, 72). [Te. ತೆನ್ನುರಲ್. — ತೆನ್ನುರಲ್. — ಎರಲ್. (Smd. 210, o. r. ತೆನ್ನುರಲ್). south wind. [ಕವುನವುಂಕುತಿರ್ಪ ತೆನ್ನುಲರುಮಿದಂ ಗೆಲಲ್ಕಿಗನ ತುನ್ನು Ph. 2, 12; ತೆರಳ್ಳಿ ದೀಸಿದುದು ತೆನ್ನುಲರೆನ್ನುಲರಪ್ಪುಕೊಳ್ಳುಪೋಲ್ Ap. 2, 65. T. ತೆನ್ನುರಲ್].

ತೆನ್ನುಲ್ temmal. a mass, a multitude, etc. (ತಿಣ್ಣ, ತಣ್ಣ, ತುಜುಗ, ತೋಮ, ತೊನ್ನು, ತೆರಳ್ಳಿ, etc. Smd. 54; ಜಂಗುಳಿ, ತೆರಳ್ಳಿ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ತೇಂಕೆ, etc. Ss.; Te. ತೆನ್ನು; cf. ತಿಟ್ಟು, ತಿನ್ನು, ತೆಮರ್ 1, ದಿಮ್ಮ).

ತೆಯ್ಯ teyya. ತೆಯ್ಯ. = ತಗ 1. stop, delay (ತಡದುದು Ct. I, 55, o. r. ತೆಯ್ಯಮನಲ್ ನಡೆದುದು).

ತೆರ tera. = ತೆರವು (Smd. 56). the state of being balled or heaped one upon the other, a mass, etc. (see T., M. s. ತೆರೆ). — ತೆರ ತೆರ. rep. ತೆರ ತೆರದ ಕಲ್ಲೋಲಮಾಲೆಗಳ ಲೀಲೆ ಗಳ ... ಗಂಗೆಗವನಜಿ ಬನ್ನಳು (J. 19, 5).

ತೆರಟು teratu. to make round (T. ತೆರಟು); to roll up: to tuck up (a garment when passing a river, My.); to join, to unite (T.; see ತೆರಳು 2, ತೆರೆ).

ತೆರಣ್ಣ teranṇu. (Smd. 48). to make a gift of raiment to the bride and bridegroom at a wedding (ನಿವಸನೋ ದ್ವಹನ Smd. Dh.; ಮದುವೆಯ ಮುಯ್ಯ ಸೀರೆ Cm.; ಉಡುಗುಣಿ ಮಾಡು G.; cf. ತೆಲ್ಲಟಿ, etc.).

ತೆರಯಿಸು terayisu. or ತೆರೆಯಿಸು, q. v. to go back, etc. ತೆರಯಿಸಿದಂ (Smd. 65). ತೆರಯಿಸಿದಂ or ತೆರೈಸಿದಂ (189).

ತೆರವು teravu. 1. = ತೆರೆ, q. v. (Smd. 247).

***ತೆರವು teravu.** 2. tax, fee. cf. ತೆಜವು, ತೆಜಗೆ. ತೆರವುಂಪೊಣ್ಣೆಯುಮನ್ನರಿಕೇಸರಿಗಾಳೇವಪೋಲ್ ಬನ್ನಿತ್ತರ್ Ph. 3, 72.

ತೆರಳ್ teral. = ತೆರಳು 1. to move, to stir; to move or be shaken about; to tremble, to shake, to quiver; to move on or forward, to proceed; to go, to go away, to set out, to depart, to proceed (Te. ತೆರಲು, ತೆರಲು; cf. ತಳರ್ 1). [ಮಲ ಯಾನಿಲನೂದೆ ತೆರಳ್ಳು ಚೂತಪಲ್ಲವದ ತೆರಳ್ಳಿ Ph. 2, 14; Ap. 2, 65]. ತೆರಳ್ಳಂ (Smd. 55). ಒಡೆಯನ್ ಅಟ್ಟಿದೊಡೆ, ಅನ್ನು ಮೇಲ್ವರಿದೊಡೆ ತೆರಳ್ಳೊಡುವುದು ವೀರನೆ? (Bp. 46, 51). ಸೀಮುನಿ ನೀಗಣಸಹಿತ ರುಕ್ಕಿಣೆಯ ದಣ್ಣೆಗೆ ತೆರಳ್ಳುದು (J. 33, 20). see Cpr. 4, 50; 7, 70; 8, 73; Abh. P. 11, 141; J. 2, 29, 57; 13, 22.

ತೆರಳಿಕೆ teralike. 1. = ತೆರಳ್ಳಿ 1. a wrong form for ತೆರಳ್ಳಿ (Smd. 248). moving; coming forth; moving onwards, marching, going (Bh. 2, 4, 9; 7, 3, 19; J. 30, 11).

ತೆರಳಿಕೆ teralike. 2. = ತೆರಳ್ಳಿ 2. a mass, etc.

ತೆರಳಿಜು teralieu. = ತೆರಳ್ಳು 1. to cause to move or to tremble; to cause to go away, etc. (Bh. 1, 20, 56; J. 7, 58).

ತೆರಳು teralu. 1. = ತೆರಳ್. to move, to stir, etc. ತೆರ ತೆರದ ತೆರೆ ನಡೆವ ಭರದಲಿ ತೆರಳಿ ನಡೆವ ವಹಿತ್ತದನ್ನೆ (Bp. 8, 9). ಅಮಣ್ಣ ತತ್ತಂಗಳು ತೆರಳುತೆರೆ (17, 18). ಈ ಸುದತಿಯ ಕಟಾಕ್ಷಾತಕೆ ತೆರಳಿ, ಮುನ್ನಕೆ ಹೋಗಬಾರದು (40, 8). ಧೃತಿಯಂ ದಿಡೆ, ತೆರಳುವಂ (44, 6). ಅಲ್ಲಿರಲ್, ತೆರಳಿ, ನಡೆ ತಪ್ಪಾಗಲ್ (47, 51). ಪೊರಳಿ ಪೊರಳಿ, ಉಣಿ ತೆರಳೊಲಿಂಗೋತ್ತರಂ (57, 45). ಪೊರಳಿ ಪೊರಳಿ ಅನ್ನ ರದೆ ಪಥದೊಳು ತೆರಳುತೆರೆ (57, 60). ಸರ್ವಗನತೆಯಲಿ ತೆರಳಿ ಅಲ್ಲಿನ (Bh. 2, 4, 9). ಕಣೆ ಕಣೆಗೆ ತೆರಳಿದುದು ಕಣೆ (8, 23, 7). ಸುರಪನ ಅಯುಧತೆಗೆ ಕುಲಗಿ ತೆರಳುವನ್ನಿರಲ್ (8, 23, 22). see Prv. s. ದುರುಳ. 2, to remove (Bp. 35, 38).

ತೆರಳು teralu. 2. to ball itself (Bp. 27, 4); to become round (T. ತೆರಳ್, ತೆರಳು; M. ತೆರಳು); to coalesce, to join (T., M.); to be numerous (T.); to be amassed, to come together, to assemble. (see ತತ್ತಿ, ತತ್ತಿ, ತೆರಟು). ಎಲ್ಲಾ ಸೇನೆಯೂ ತೆರಳುವುದು (ಸರ್ವಾಧಿಸಾರ, ಸರ್ವಾಧಿ, ಸರ್ವಸನ್ನದ Nr.).

ತೆರಳೆ terale. 1. = ತಿರುಳೆ, etc. sap, pith, etc. [Tu. ತರ್ಲ್]. — ತೆರಳೆಯ ಹುಣು. a silk-worm. ತೆರಳೆಯ ಹುಣು ಮುಳುಕಾಕಾರ ದಿನ್ನ ಮಾಡಿದುದ ದಿಡಿಸಿ ನೆಯ್ದ ಸೀರೆ (ಕಾಶೇಯ Nr.). 2, a worm or insect living in fruits (Abhā. 1, 37, o. r. ತಿರುಳೆಯ-).

ತೆರಳೆ terale. 2. a round lump (My.).

ತೆರಳ್ಳೆ teralke. 1. = ತೆರಳಿಕೆ 1 (Smd. 248). moving; trembling, quivering; setting out, etc. [ವಿಶಾಸಿನಿಯುಟ್ಟಿ ದು ಕೊಲಮೊನ್ನ ಪಲ್ಲವದ ತೆರಳ್ಳೆಯನ್ನೆ ಸೆಯ Ph. 2, 14; Ap. 9, 76]; (ಸಂ ಜಲ Ct. I, 3; Cpr. 1, 95; Grj. 6, 11). [— ತೆರಳ್ಳಿವಣು. — ಪೆಜು. to

have folds in garments. ಕರೆನರಸಿದ ಪೊಸದುಗುಲದ ತೆರಳ್ಳೆವತ್ತು ತೆ
Ap. 4, 36].

ತೆರಳ್ಳೆ teralke. 2. a mass, a multitude, a row, a file
(ಗೊನ್ನಡೆ, ಸಾಲ್, ಒಬ್ಬಳಿ, ಹೊರಳಿ, ಬಳಗ, etc. Sm. 54; ಜಂಗುಳಿ,
ದೊನ್ನಳಿ, ನೆರವಿ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; Grj. 10, 79 va.; V. 7, 28;
T., M. ತರಟ್ಟು).

ತೆರಳ್ಳು teralau. 1. = ತೆರಳಿಚು. to cause to move; to
cause to tremble; to cause to go or set out, etc.
[ಅನ್ವೇಷಣ ಕಟಕಕ್ಕೆ ನಿತ್ಯಕ್ಷಯವ್ಯಯಪ್ರತ್ಯಯಾಂಗಂ ಮಾಡಿ ಬೇಸಣ್ಣಾಸಿ
ನೆಲದಿಂ ತೆರಳ್ಳುವಂ Ap. 13, 58 va.]; (ಚಲನ Sm. Dh; Cpr. 8, 4
va.; J. 25, 27).

ತೆರಳ್ಳು teralau. 2. to amass, to join, etc. [ಎನ್ನು ಧನಂ
ಗಳಂ ಪ್ರಯೋಗಾನ್ತರದಿಂ ತೆರಳ್ಳಿದವಿರ್ Ap. 6, 23; Ap. 13, 56]; (ಚಯನ
Sm. Dh.; Cpr. 3, 63; Kév. 2, 60; see ತೆರಳು 2).

ತೆರಿಮೆದ್ದು teri(-)meddu. a minute annual plant,
Linum mysorens Heyne (Z.).

ತೆರಿ tere. a wave, a billow (ವೀಚಿ, ಭಂಗ, ತರಂಗ, ಉರ್ಮಿ
Hla., Nr.; ವೀಚಿ, etc., ಅಲೆ Si. 81; ವಹಣೆ Bhn. 15; C.; Te.; M.
ತರೆ; T. ತಿರೈ; M. ತರೆ, T. ತಿರೈ also: a river; a roll, as of paper;
a coiling, as of a snake; a mass; T. ತಿರೈ, M. ತರೆ, to ball itself;
to roll, as waves; to crumple, wrinkle; to roll up or fold, as
mats, leaves, paper; cf. ತೆರೆ, ನೀರ ತೆರೆ (ವೀಚಿ Nn. 5, 107; ಧಾರ,
ತರಂಗ 12; ಜಲಭಂಗ 102; ಉತ್ಪಲಿಕೆ 164). ಘನಪಾದ ತೆರೆ (ಉಲ್ಲಾಸ,
etc. Si. 81). ತೀರಕ್ಕೆ ಬನ್ನ ಮೇಲೆ ತೆರೆಯ ಭಯವೇನು? (Priv.). [ತನ್ನ
ತೆರೆಗಳನ್ನು ನಳಿತೋಳ್ಳಂ Ph. 1, 95 va.; Ap. 4, 41 va.]. see Sm. Dh.
79, 286; Cpr. 5, 40; Bp. 20, 17; 35, 10; Rév. 2, 59; C. Bp. 42, 14;
B. 4, 38; Jñs. 42, 63; ಕಿಷುದರೆ, ಪರ್ತರೆ, ಪದರೆ, ಹೆದರೆ. 2, a fold;
a natural fold of the skin, a wrinkle (ವಳಿ Ct. 1, 59; ವಲಿ
Kk. 13, Sm. 35; ದೇಹಸುರ್ಕು Sm. 103; T.). [ನೆರೆ ಕೆನ್ನಗೆ ತೆರೆ ಗಲ್ಲಕೆ
ಶರೀರ ಗೊಡುಪೋಗದ ಮುನ್ನ Bv. 161]. ಪ್ರಾಣಗಳ ಮೆಯ್ಯ ತೆರೆ
(ಪ್ರಾಣ್ಯಂಗಳ, ಬಲಿ Nr.). 3, what can be rolled up and
unrolled: a curtain, a cloth for concealing oneself,
used also by huntsmen, a screen (ಅಪಟಿ, ಕಾಣ್ಕು ಪಟಿ, ಪ್ರತಿ
ಸೀರೆ; ಯವನಿಕೆ, ತಿರಸ್ಕರಣೆ Hla.; ಕಾಣ್ಕು Nn. 116; ಅತಿಪ್ರಚ್ಛನ್ನಪಟಿ
Sm. 105; Cpr. 7, 69 va.; 8, 8; My.; Te., T., M.). ಬೇಣ್ಣೆಯ ತೆರೆ
(ಪಟಕ Sm. Dh. 1). ತೆರೇ ಕೊಟ್ಟು, ಮೊಣಕೊಣ್ಣು ಕೊಣ್ಣು. — ತೆರೇ ತೆಗೆದು
ಮಾಯೋಡುಣ್ಣೇ? (Priv.). see Bp. 18, 38; 60, 5; Rév. 8, 118;
ಇತರೆ, etc. — ತೆರೆಗೆಯ್ಯ. — ಕೆಯ್ಯ. the hand looked upon as a
wave (Cpr. 7, 127). — ತೆರೆಗೆಯ್ಯ. — ಕೆಯ್ಯ. to have a curtain
put up (V. 41, 5). — ತೆರೆಗೊನೆ. — ಕೊನೆ. the crest or comb of a
wave (Cpr. 5, 39 va.). — ತೆರೆದೆಗಸು. — ತೆಗಸು. to have a curtain
removed (J. 31, 16). — ತೆರೆದೆಗೆ. — ತೆಗೆ. to remove a curtain (Rév.
5, 19 va.). — ತೆರೆಪೊಡೆ. a pouch formed by folding a part of
one's garment (ಮಡಿಲ್ Sm. Dh. II, Kk. 76; ಸೋಗಿಲ್, ಮಡಿಲ್ Kk.
49, 35.). — ತೆರೆಬಟ್ಟು. a curtain (ಪ್ರತಿಸೀರೆ, etc., ಪರದೆ Si. 225).
— ತೆರೆಯುರಿ. — ಉರಿ. the sound or roar of waves (Abh. P. 12,
30). — ತೆರೆವಿಡಿ. — ವಿಡಿ. to lay hold of waves, to follow their
course (Rév. 6, 24 va.). 2, to put a curtain up (Rév. 5, 19
va.). — ತೆರೆವಿಡು. — ವಿಡು. to let down a curtain (Mr. 204). — ತೆರೆ
ವರೆ. — ವರೆ. one wave to join the other (Bh. 1, 7, 2). — ತೆರೆವೊಯ್ಯು.
ಪೊಯ್ಯು. the beating of waves (Rév. 6, 24 va.). — ತೆರೆವೊತ್ತು.
the state of being surrounded or covered with a curtain (Cpr.
6, 83 va.; 8, 8).

ತೆರೈಸು teralsu. (or ತೆರೈಸು). = ತೆರೆಯಿಸು, q. v. to go
back, etc.

ತೆಟ tera. 1. (fr. ತೆಟಿ 1). = ತೆಟವು 1. an opening, a clear-
ing: the state of being clear or bright. 2, a clear-
ing: a way, a course; a manner, a form; a sort,
a kind (ರೀತಿ Sm. Dh. 20, 91 Cm.; T. ತಿಟ, ತಿಟನ್, ತಿಟವು; M. ತಿಟ,
ತಿಟವು; Te. ತೆಟಿ, ತೆಟಿ open; a plain). [ಬನಮಂ ಸಾರ್ತಕ್ಕುಮಾವ
ತೆಟದಿಂ ಪೋಪಂ Kr. 1, 79; Pb. 11, 36]. ಒನ್ನೆ ತೆಟಂ (ಹಿರನ್ನೆ Ct. II,
73). ಪಲವು ತೆಟಂ (Sm. 119). ಭದ್ರ ಮನ್ನ ಮಗ ಎನ್ನು, ಇನ್ನಾನೆ
ಗಳ ಮೂಟು ತೆಟನಕ್ಕುಂ (Hla.). ನಾರು ನೂಲು ಕ್ರಿಮಿಜ ರೋಮಂ
ಗಳಂ ಪುಟ್ಟುವು (ಸೀರೆಗಳ್) ನಾಲ್ಕು ತೆಟನಕ್ಕುಂ (Hla.). ವರಿಷ್ಠ ಪುತ್ರ
ತೋಕದಿನ್ನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಿದ್ದರೆ ನೂಟು ತೆಟನಾದ ನದಿ
(ಶತಮ್ರು Nr.). ಎಲ್ಲ ತೆಟದೊಳಂ ಕುಡುಗೆ, ಎಮ್ಮ! (Sm. Dh. 183, 208).
ತೆಟನಂ (Cpr. 5, 30; Mr. 531). ತೆಟದಿನ್ನೆ, ತೆಟದಿನ್ನಂ (Sm. Dh. 20, 91,
194). ತೆಟದ (10), ತೆಟದೆ (Sm. 22). ತೆಟದಿಂ, ತೆಟದಿನ್ನ (J. 17, 2;
25, 5; 28, 4). ತೆಟದೊಳ್ (28, 36; C. Bp. 5, 51). see Sm. Dh. 45,
156, 266; Cpr. 2, 65, 74; Bp. 37, 53; 56, 24; 57, 15; Mr. 278; ಇತ್ತೆಟ,
ಇತ್ತೆಟ, ಎರಲ್, ಮೂದಿಟ. — ತೆಟಂ. used as an adverb (Sm. Dh.
110): in a manner, etc. — ತೆಟ ತೆಟ. rep. (J. 33, 19). [ತೆಟದಿರಿ.
— ತಿರಿ. to turn about in (various) ways or dexterously. ತೆಟ
ದಿರಿದು ಮೊರೆವ ಪೆಣ್ಣು ಮೈಯ ಬಿಚ್ಚಳಿಪ ಪರಚ್ಚತದ ಕಳಕಳದೊಳೆ Ap. 6,
94]; (Cpr. 10, 84). — ತೆಟಮ್ಪಳಿ. — ತೆಟೋಳಿ. to shine brightly or
beautifully, to become clear or bright (ತೋರ್ಕೆವಡೆದ ಕಾನ್ರಿ Kk.
55; ತೋಪು ಕಾನ್ರಿ Sm. 63). [ಅತೋರ್ಕೆಗಳ ಲತೆಯ ಮನೆಗಳೊಳೆ
ತೆಟಮ್ಪಳವಲರ ಬಸದೆ ಸುಣ್ಣವಳಿಗಳ Ph. 5, 4; Ap. 11, 46]; see Cpr. 5;
39 va.; Abh. P. 3, 75 va.; 9, 79; 10, 81; Rév. 6, 11 va.; 8, 5 va.,
10, 31 va.

ತೆಟ tera. 2. = ತೆಟದು, ತೆಟಿದು. P. p. of ತೆಟಿ 1 in, ತೆಟ
ಕೊಳ್ಳು, to open (My.).

ತೆಟ tera. 3. = ತೆಟವು 2, ತೆಟಿ 2. price, etc. ಅಪ್ಪನ ಹುಡುಗಿ
ಅಗಬೇಕು, ಇಪ್ಪಣ ಅಡ್ಡ ತೆಟ ಅಗಬೇಕು (Priv.).

ತೆಟಗೆ terage. = ತೆಟಗೆ. tax, etc. (B. 5, 119). — ತೆಟಗೆ ಕೊಡು.
to pay taxes (B. 5, 116, 117, 118, 119). — ತೆಟಗೆ ದೊರೆ. taxes to
be got or to accrue (B. 5, 119). — ತೆಟಗೆ ಬೀಟು. taxes to be
laid upon or to be levied (B. 5, 117).

ತೆಟದು teradu. = ತೆಟಿದು. P. p. of ತೆಟಿ 1. (My.).

ತೆಟಪು terapu. = ತೆಟವು 1, ತೆಟಹು, ತೆಟು. opening; an
opening, a gap; a vacancy; an interval, an interstice;
room, place (ಎಡೆ Sm. Dh. 135; ಅನ್ನರ, ಒನ್ನಡೆ Nn. 77; ವಿಸ್ತರ, ವಿಸ್ತೀ
ರ್ಣ 140, My.; Te. ತೆಟಪು). [ಪೊಳೆಪೊಳ್ಳೊಡೆ ತೆಟಪಾದೆರ್ಯಂ ನಟ್ಟುವನ್ನು
ತನ್ನನಿಸತಿಯಾ Ph. 2, 42; Ap. 11, 153]. ತೆಟಪಿಲ್ಲದುದು (ನಿಡಿ, ನಿವಿ
ರೀಶ, ದೃಢ, ಗಾಢ Hla.). ಎರಡು ಕಾಲ ನಡುವೆ ಪನ್ನೆರಡಂಗುಲದ ತೆಟ
ಪಾಗಿದ್ದೆ ವೈಶಾಖ ಎನಿಸುಗು (Nr.). see Cpr. 7, 92 va.; 7, 131; 8,
98, 100; Rév. 5, 21; 10, 31 va.; J. 33, 19. 2, cessation, inter-
mission, as of sounds (Cpr. 3, 5), as of rain (My.; Te.).
3, leisure (My.; Te.). ತೆಟಪಿಲ್ಲವನ್ನ, ತೆಟಗೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಚರಿಗೆ
ತಪಲೇ ಮಾಡುಕೊಂಡು (Priv.). 4, opportunity (My.). 5,
the state of being empty, as houses, boxes or vessels
(My.). — ತೆಟಪುಗುಡು. — ಕುಡು. to give cessation, i. e. to cease
(Grj. 9, 49). — ತೆಟಪುಗೊಡು. — ಕೊಡು. = ತೆಟಪುಗುಡು. (Kév. 3, 35
va.). — ತೆಟಪುಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. — ಗೊಳ್ಳು. to gain place, i. e. to

occupy more place (Grj. 3, 36). 2, to leave room (for others, My.). [- తేలుపునడే. -పడే. to gain room, to have opportunity. తేలుపునడేదంగం కయ్యిపోగొళి నోటికర మనమనాగల్... ఈటు నదిగళి మేటిదువనర నాణ్ణి తేలుపం Pb. 5, 67; (Cpr. 10, 74 va.).

తేలివి telavi. = తేలివ. opening. see కణ్ణిజి.

తేలుపు telavu. 1. = తేలి 1, తేలుపు, etc. opening (see కణ్ణి జి). 2, a way, a manner, etc. (My.). 3, the state of being empty (My.). అనక అనరడూ కయ్య తేలివిల్లడూన్ ఆ కళడనన్న అల్లె చిట్టకు (B. 4, 62); the state of being open or vacant. జాకరి మాడునదక్క కలసగళు తేలివిరువదిల్ల (B. 5, 290); leisure (My.). - తేలువాగు. - అగు. to become empty, vacant (My.; B. 4, 102). - తేలుపు మాడు. to empty, to vacate (My., B. 2, 23).

తేలుపు telavu. 2. = తేలి 3. the price paid for a wife (My.).

తేలివే telave. (Smd. 247, o. r. తేలుపు). = తేలివి. opening (see s. కణ్ణిజి); becoming manifest, appearing (Rām. 3, 6, 51).

తేలుసు telasu. = తేలుసు 1, తేలియసు. to cause to open.

తేలుకు telaku. = తేలుపు q. v., etc. opening, opportunity, etc. (అన్తర Mr. 531; అనకాశ, స్థాన Nr.; అనకాశ, అన్తర Nr.). [బరణయనాయలల్లడే అట్టుల్ల తేలుకుల్లవనగ Bv. 270]. see Grj. 5, 38; Bp. 26, 51. 52; 37, 55; 49, 22; 51, 31. 34; Bh. 2, 13, 32. - తేలుకుగుడు. - కుడు. = తేలుపుగుడు. (Grj. 2, 106 va.; J. 12, 20). 2, to offer or present place (Grj. 8, 37). - తేలుకుగొడు. - కొడు. to offer or leave room (Bh. 1, 12, 3). - తేలుకుదొలు. - తొలు. to show a way (Rām. 5, 9, 2).

*తేలుకుమలుకు telaku-maraku. negligence. ఒడయరు మనగే బన్నుద కణ్ణి తేలుకుమలుకుగిప్పనే భక్తను? Cv. 277.

తేలుగే telige. = తేలుగే, తేలుగే. tribute; tax [Tu.]; (My.; కన్డాయ G.). తేలుగయ దణ (ఒట్టిజ G.). తేలుకుల్లవన తేలుగే ఇట్టుకొణ్ణి, జరిగే తపరే మాణ్ణికొణ్ణి (Prv.). see Si. 266. 364; Sp. s. ముత్తు. - తేలుగే ఎత్తు. to levy taxes (C.; B. 4, 142). - తేలుగే కట్టు. to assess or impose a tax (C.; B. 4, 80). - తేలుగే కొడు. to pay taxes (C.; B. 5, 107). - తేలుగే చిడు. to free from or quit taxes (B. 5, 54).

తేలుసు telisu. 1. = తేలుసు, etc. to cause to open (B. 4, 217; 5, 44. 211).

తేలుసు telisu. 2. to cause to pay, as taxes, fines, etc. (My.).

తేలు telu. = తేలు. to pay (My.). P. p. కెత్తు (My.). [పర మణ్ణిళికెత్తుం కెత్తుం బసళయ్య Pb. 6, 1 va.; భాణ్ణిద తుమ్మిద బళిళి సుంకన కెత్తుల్లది విరహిత తొలుగబారదు Bv. 198]. తేలువ (J. 25, 12). తేలులాపరే (if thou, etc.) తొలుణయగు! - కెత్తుమ్మ బాకి చిడ్డరే మత్తేలు కేటొను? - బరువదు కడిమయదరొ తేలువదు కెత్తుల్ల (Prvs.). see Prv. s. దణ్ణి.

తేలువికే teluvike. paying, etc. పొగది తేలువికే (దాన Si. 263).

తేలు telu. 1. to be unclosed; to be uncovered; to open (v. l., అనావరణ Smd. Dh.; My.). P. ps. తేలు, తేలు.

[కరితన్ను పోర బగయం తేలుదిరే పోగణ్ణిపలాపం మాతలాపం Kr. 1, 15; Pb. 13, 56 va.; Ap. 1, 66]. తేలుద కణ్ణి న మట్టి ముటు గువా తేలునన్న అయదర కేట (Sp.). తేలుద కిటికియన్న బక్క తొక్కకు (Prv.). see Cpr. 4, 62. 63; 5, 40; Bp. 46, 56. 58; J. 23, 36. 2, to make open, to open; to uncover; to unfold (అద్దాటిన Smd. Dh.; My.; T. తేలు, M. తేలు, to open; to show the way; Te. తేలు). అభయభాషాన్తమం తేలుదు (Mr. 5). బాయం తేలుదు (Rā. 5, 120 va.). తేలుయబారదు కణ్ణి (J. 4, 10). తేలుదు బన్న బాగలిన్న కళ తొక్క. - కణ్ణి గే బాయ తేలుదు, కడినాణ్ణి బాయ ముట్టిదరే అదిరే? - తేలుయలాపద కణ్ణి, తొలులాపద తొలు (Prv.). see Bp. 15, 21; 22, 49; 43, 49; 51, 81; 60, 31; B. 4, 71; కణ్ణిజి, పలా, బాయ, etc. - తేలుయ నుది. to unfold, to bring out in all the details, to declare (Abh. P. 9, 93 va.).

తేలు telu. 2. = తేలి 3. tribute; tax (కర Smd. Dh.; T. తేలు, M. తేలు). see Bp. 27, 52; సలకగద్య, ఇదే. - తేలుది. - తేలు. to pay tribute or taxes. తేలుదెత్తు (Smd. 200).

తేలు telu. 3. opening, the state of being opened. see కివిదే, బాయ్త 2, ముదిదే (s. ముది 2).

తేలుగే teluge. = తేలుగే. tax, etc. తొలుద తేలుగే (G. 374). సరకార కేలుద తేలుగేయ దణ (భాగధేయ G.).

తేలుయసు teluyisu. = తేలుసు, etc. to cause to open. see ఎనదేయసు.

తేలుతే telupar. (telupar). = తేలుతే. (మూర్ఖ 30 Smd. II; Kk. 91). to become conscious. [Tu. తెలిపు, to know].

తేలు telu. = తేలుపు, etc. తేలుల్లది ఇడు (అడకు, చిడకయల్లది ఇడు G.). an opening, etc.

తేలుగ telugu-3. = తేలుగ, etc. a Telugu man. (My.).

తేలుగి తేలుగి. = తేలుగి, etc. a Telugu woman. (My.).

తేలుగు telugu. = తేలుగు, q. v. the Telugu language. (My.; B. 4, 130). - తేలుగుజొమ్మయ. N. (Bp. 34, 1. 25). - తేలుగు జొమ్మయ. N. (Bp. 34 sum.; 37, 6; 54, 73).

తేలుగి తేలుగి. = తేలుగి, తేలుగి, తేలుగి. a Telugu woman. q. v. (My.).

తేలుగు telugu-3. = తేలుగ, తేలుగ. a Telugu man (అన్త Mr. 382; My.; Si. 145. 147. 152. 165; etc.). - తేలుగేశమనయ్య. N. (Bp. 58, 6).

తేలుగి తేలుగి. = తేలుగి. (My.).

తేలుగు telugu. = తేలుగు, తేలుగు. Telugu; the Telugu language (My.; Te. తేలుగు, తేలుగు, తేలుగు, తేలుగు). తేలు గిన్న (Si. 151. 152). see Prv. s. అరవ. - తేలుగ జొమ్మ. N. (Bp. 47, 36). - తేలుగ లి. Telugu writ (Bp. 5, 53). - తేలుగు జొమ్మయ. N. (Bp. 34, 14). - తేలుగుజొమ్మయ. N. (Bp. 3, 82; 34, 23. 29. 38; 58, 6).

తేలుంగ telungu-3. = తేలుగ. see తేలుగి. Grj. 2, 106 va.

తేలుంగి telunga-iti. = తేలుగి, etc. a Telugu woman (Smd. 244, o. r. తేలుగి 246).

తేలుంగు telungu. = తేలుగు, etc. (T.). see తేలుంగ.

ತೆಲೆ tele. = ತಲೆ. head. see ಮುನ್ನೆಲೆ, ಹೆಜ್ಜೆಲೆ.

ತೆಲ್ಲಟಿ tellaṭi. = ತೆಲ್ಲಟು, ತೆಲ್ಲಟು, (ತೆಲ್ಲಣ್ಣ). a gift, a present, especially one given to the bride and bridegroom at their marriage by relations, etc., with the prospect of a recompense being made at such an occasion in their own house (ಮುಯ್ Sm. 62; cf. ತೆರಣ್ಣ). [ಪಾಶುಪತಾಸ್ತ್ರ ಮನ್ಮಥನು ತೆಲ್ಲಟಿಯನ್ನು ಗಿರಿಜೆಯ ಮೆಚ್ಚು ಕೊಟ್ಟು ನಿಶಿಪಾಸ್ತ್ರ ಮನಂಜಲಿ ಕಾಸ್ತ್ರ ಮಂ Pb. 12, 211 va.].

ತೆಲ್ಲಟು tellaṭu. = ತೆಲ್ಲಟಿ. (ಉಡುಗುಣಿ G.).

ತೆಲ್ಲಟ್ಟು tellaṭṭu. = ತೆಲ್ಲಟಿ, etc. (ಮುಯಿ Ct. II, 69).

ತೆಲ್ಲಣ್ಣ tellaṇṇi. = ತೆಲ್ಲಟಿ, etc. (ನಿಬ್ಬಣ Sm. II). [ಅಗಲೇಶ್ವರಂ ಕೊಟ್ಟುಡರ್ಕ ತೆಲ್ಲಣ್ಣಯನ್ನು ಗೌರದೇವಿಯು ಮಂಜಲಿಕಾಸ್ತ್ರ ಮನ್ಮಮೋಘಾಸ್ತ್ರ ಮಂ ವಕ್ರಮಾರ್ಜನಂಗೆ ಕುಡೆ Pb. 8, 26 va.].

ತೆಲ್ಲಯಿಸು tellayisu. = ತೆಲ್ಲೈಸು. to become thick, etc.; to become strong, stout or robust; to become abundant or excessive; to become unctuous, oily or viscid (ಮನ್ಮಯ Sm. 49; cf. ತಿಣ್ಣ). ತೆಲ್ಲಯಿಸಿದಂ (Sm. 65). ತೆಲ್ಲಯಿಸಿದಂ or ತೆಲ್ಲೈಸಿದಂ (189).

ತೆಲ್ಲಿಗ telḷiga. Tbh. of ತೈಲಿಕ an oil-man (Sm. 357; Bp. 43, 71). ತೆಲ್ಲಿಗಿ telḷiga-iti. (Sm. 244 Mḍb.). a woman of the oil-man caste.

ತೆಲ್ಲೈಸು tellaisu. ತೆಲ್ಲಯಿಸು. = ತೆಲ್ಲಯಿಸು (Sm. 189; ಮನ್ಮಯ ಸು Kk. 56; Bh. 3, 8, 36).

ತೆವಟು tevaṭu. = ತವಟು, etc. to sift, etc.

ತೆವಡೆ tevaḍe. 1. = ತೆಣ್ಣೆ. a small bundle as of grass.

ತೆವಡೆ tevaḍe. 2. = ತೆಮರ್. a small dam or bank constructed to form a bed in a field (My.).

ತೆವರ್ tevar. = ತೆಮರ್ 1 (Sm. 128), rising ground, etc. ತೆವರಿ, ತೆವರು 1 q. v. (ಉದ್ದಲ ನೆಲ Ct. II, 35). [ಮುಗಿಲಿನ್ನೆಡಗುವ ಮಣಿ ಕಡದಿ ಬರ್ಕ ತೊಣಿ ಬೆಟ್ಟು ತೆವರ್ ಮೊಡುಪುಳಲಿಧಿಗನೆ Ap. 6, 62].

ತೆವರಿ tevari. = ತೆವರು 1. (My.; T., M. ತೇರಿ). see Prv. s. ತೆನೆ 1.

ತೆವರು tevaru. 1. = ತೆವರ್, etc. rising ground, a hillock; a balk (Bh. 3, 11, 37; My.). ಬಟ್ಟು ಮೊದಲಾದ ತೆವರು (ಕೋಟ್ರಾರಿ); ಉದಕದ ನಡುವಣ ತೆವರು (ದ್ವೀಪ, ಅನರೇಪ, ಕುಣುವ Nr.). see ಕುಣು-, ಗುಣು-, ತೆಗ್ಗು-.

ತೆವರು tevaru. 2. = ತೆಮರ್ 2. to rub; to tease; to thwart (J. 13, 50; Rām. 4, 2, 24; 2, 2, 25; C. Bp. 31, 50).

ತೆವರು tevaru. 3. to rob, to steal. ಅ ಸಮಯದಲಿ ತಸ್ತರಂ ಮೋಸದಿ ಕನ್ನವಿಕ್ಕಿ ಮನೆಯೊಳ ಪೊಕ್ಕರೆ ಸಾಸಿಗನ್ ಆ ಇದುರ್ಡ ಕಣ್ಣು ಓಸರಸದ ಒಡನೆಯೆಲ್ಲವ ತೆವರಿ ಕೊಣ್ಣಂ (Sāstrasāra in W. v. 1637; cf. ಕವರ್; ತೆಗೆ 1).

ತೆವಲು tevalu. = ತಿಮರ್ etc. an itching desire, an inordinate addiction (My.).

ತೆವಲುಗಾಣ tevalu-gāṇa. a man who is inordinately addicted to (My.).

ತೆವಳ್ teval. = ತೆವಳು. (J. 14, 16).

ತೆವಳು tevalu. to creep along (My.; T. ತೆವಳ್, ತವಳು; M. ತವಿಲು, ತವಿಲು). ಉತ್ತು ಬರುವ ನುಗ ತೆವಳಿ ಬನ್ನರೆ ಹೆತ್ತ ತಾಯಿಯ ಪುಣ್ಯ (Prv.).

ತೆವಣ್ tevaḷ. see s. ತೆಗೆಣ್ 1. to rebuke?

ತೆವುಲು tevulu. = ತೆವಳು, etc. (My.).

ತೆಳ್ ತೆḷ. = ತೆಳ್ಳು. thinness, fineness, delicateness, smallness. (Tu. ತೆಲು; ತೆಲುಣ್ಣು, ತೆಳುಣ್ಣು, to contract, shrivel; to wither, grow thin). — ತೆಳ್ಳದಪು. — ಕದಪು. = ತೆಳ್ಳದಮ್ಪು. (J. 18, 29). — ತೆಳ್ಳದಮ್ಪು. — ಕದಮ್ಪು. (Sm. 197). a delicate cheek. — ತೆಳ್ಳನ್ನಡ. — ಕನ್ನಡ. = ತೆಳುಗನ್ನಡ. — ತೆಳ್ಳಲ್ಲ. (Sm. 386; Kk. 99). a thin cheek. — ತೆಳ್ಳರೆ. — ತೆರೆ. a small wave (Sēv. 2, 56). — ತೆಳ್ಳದು. a thin, small waist (Rēv. 7, 17; Sēv. 3, 52). — ತೆಳ್ಳೊಡೆ. = ತೆಳ್ಳಸುಣ್. (Rēv. 11, 85). — ತೆಳ್ಳಸಿಣ್. — ಬಸಿಣ್. = ತೆಳ್ಳಸುಣ್. [ರೇಖೆ ಗೊಣ್ಣ ಕೊರಲೊಡ್ಡಿ ಪೆಮೊಲೆ ತೆಳ್ಳಸಿಣ್ ಕರಂ ನೆಣ್ಣೆದ ನಿತಮ್ಮನಿಮ್ಮು ನಡೆದೊಳ್ಳೊಡೆ Pb. 1, 108]; (Cpr. 7, 137). — ತೆಳ್ಳಸುಣ್. — ಬಸುಣ್. (Sm. 212, o. r. — ಸಿಣ್). a thin or delicate belly. — ತೆಳ್ಳಳಕು. — ಪಳಕು. fine crystal (Cpr. 8, 62). — ತೆಳ್ಳಳಗ. see ತೆವ್ವಳಗ s. ತಮ್ 2. — ತೆಳ್ಳೆಜಿ. — ಪೆಜಿ. the young moon: the crescent (Sēv. 3, 3). — ತೆಳ್ಳರಿ. a fine rain (Rēv. 8, 112).

ತೆಳ್ಳಿಗ telḷagi. (or ತೆಲಿಗಿ, Z.). — ತೆಳ್ಳಿಗೊರೆ (or — ಮಾರೆ, Z.). a weed common in ricefields, *Caesulia axillaris*, Roxb. (Z.).

ತೆಳ್ಳು telu. = ತೆಳ್ಳ. — ತೆಳ್ಳುಕಾಗದ. thin paper (My.). — ತೆಳ್ಳುಗನ್ನಡ. — ಕನ್ನಡ. fine, i. e. transparent or perspicuous, Kannaḍa (Subhāṣitanīṭikanda). — ತೆಳ್ಳುನೀರು. = ತೆಳ್ಳುವಾದನೀರು. fine, i. e. transparent, water (My.). — ತೆಳ್ಳುಬಟ್ಟು. fine cloth (My.). — ತೆಳ್ಳುಬಣ್ಣ. a colour of moderate brightness (My.); a thin coating of colour (My.). — ತೆಳ್ಳುವಸುಣು. = ತೆಳ್ಳಸುಣ್. (G.). — ತೆಳ್ಳುವಾಸೆ. — ಬಾಸೆ. ಬಡಬಾಸೆ. (J. 18, 34). — ತೆಳ್ಳುವೆಲರ್. — ಎಲರ್. a gentle breeze (J. 8, 5).

ತೆಳ್ಳುಪು telupu. = ತೆಳ್ಳುಪು, ತೆಳ್ಳು. thinness; delicateness; fineness; diluted, watery state. ತೆಳ್ಳುಪಾದುದು (ಪೇಲವ, ವಿರಲ, ತನು Nr.). ತೆಳ್ಳುಪಾದ ಮೆಯ್, ಬೆಳ್ಳುಪಾದ ಗಮ್ಪು ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ತೆಳ್ಳುಲು telulu. fineness (J. 9, 24).

ತೆಳ್ಳುವು teluvu. = ತೆಳ್ಳುಪು, etc. ಬಟ್ಟು ತೆಳ್ಳುವಾಗಿದೆ (My.). ನೀರು ತೆಳ್ಳುವಾಗಿದೆ, the water is fine, i. e. transparent (My.).

ತೆಳ್ಳು telpu. 1. = ತೆಳ್ಳುಪು, etc. [ಬಸಿಣ್ ತೆಳ್ಳಳಿದತ್ತೆ ಮೊಗಂ ಬೆಳ್ಳೇ ಷಾದುದೇ ಕುಜ ಜೊಜುಕಂ ಮಸುಳ್ಳುವೇ Ap. 7, 31]; (J. 11, 9, o. r. ತೆಳ್ಳು).

*ತೆಳ್ಳು telpu. 2. clearness. ಮುನ್ನಿನ ತೆಳ್ಳುಗೆಟ್ಟು ಕೆಪುಪಾಯ್ತಾ ಕಾಶ ಗಂಗಾಜಲಂ Pb. 10, 29.

ತೆಳ್ಳಿಗೆ telḷage. 1. = ತೆಳ್ಳನೆ. thin; delicate, etc.; thinly, etc.; thinness; diluted state (ವಿದ್ವತ್, ಅಲ್ಪಕ G.; My.). ತೆಳ್ಳಿಗಿರುವುದು (ಪೇಲವ, etc. Si. 371; ತಲಿನ, ವಿರಲ 438). ಒಣ್ಣೆಯ ಪೀರಪು ತೆಳ್ಳಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ (B. 3, 64). ಹವೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ ತೆಳ್ಳಿಗಾಗಿರುತ್ತದೆ (4, 60). ಕರ್ಪುರದ ಗಿಡದ ಹೂವಿನ ದೇಣ್ಣು ತೆಳ್ಳಿಗಾಗಿ ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದಿರುತ್ತವೆ (4, 70). ಸುತ್ತಿಗೆಯನ್ನ ಹೊಡೆ ಹೊಡೆದ ಹಾಗೆ ಧಾತುಗಳು ತೆಳ್ಳಿಗಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆ (4, 97). ಉಸುಬು ಕಾದು, ಕರಗಿ, ನೀರಿನನ್ನೆ ತೆಳ್ಳಿಗಾಗಿ (4, 224). ನೀರು ತೆಳ್ಳಿಗೆ ಅದೆ, the water is fine, i. e. transparent (My.).

ತೆಳ್ಳಗೆ telḷage. 2. distinct, clear, etc. ತೆಳ್ಳಲೆಯಾದನೆ
ಪಡೆಗಳುಮಂ ತೆಳ್ಳಗೆರೆ ತೆಳ್ಳಗುಂ Ph. 2, 35.

ತೆಳ್ಳನೆ telḷane. = ತೆಳ್ಳಗೆ. (Smd. 109). thin, etc. ತೆಳ್ಳನಡ
ಅನ್ನುಕಳ (Bp. 30, 6). ತೆಳ್ಳನೆಯ ಬಟ್ಟೆ (My.).

ತೆಳ್ಳನ್ನೆ tel-anna. thin. ತೆಳ್ಳನ್ನ ತಗಡು (B. 4, 124). ತೆಳ್ಳನ್ನ
ಮೊಸರು (ದ್ರವ್ಯ, ದ್ರವ್ಯ G.). ತೆಳ್ಳನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ (ತೆಳ್ಳಸುಣು G.).

ತೆಳ್ಳಾನೆ tel-āna. = ತೆಳ್ಳನ್ನ. ತೆಳ್ಳಾನವಳು (ತನ್ನಿ Cb.).

ತೆಳ್ಳಾನೆ tel-āne. = ತೆಳ್ಳಾನ. thin, etc. ತೆಳ್ಳಾನೆಯ ಬಟ್ಟೆ
(My.). ತೆಳ್ಳಾನೆಯ ಗಂಜಿ (My.).

ತೆಳ್ಳಿತು tel-itu. = ತೆಳ್ಳಿತ್ತು (Smd. 96). that is thin, etc.
(Mr. 277). plural ತೆಳ್ಳಿದುವು (Smd. 120). [—ಕದಮ್ಮಗುವರ್ಸಿಜನ
ನೋಡೆ ಮೊಕ್ಕಳಮದಾರ್ ನಡೆ ನೋಟೊಡಮನ್ನು ಮಿನ್ನು ... ಮೂಜಿಡ
ತೆಳ್ಳಿದುವನ್ನು ಜಾಕ್ಷಿಯಾ Ph. 4, 72].

ತೆಳ್ಳಿತ್ತು tel-ittu. = ತೆಳ್ಳಿತು, q. v.

ತೆಳ್ಳಿದ telḷida. a thin or delicate man. (Smd. 184).

ತೆಳ್ಳು telḷu. = ತಳ್ಳು 1. to push, etc. (My.).

ತೇ ತೇ. 1. = ತೇಗೆ 4. to go away, to walk off, to retreat
(ಅಪಸರಣ Smd. Dh.).

ತೇ ತೇ. 2. = ತೇಗೆ 5, ತೇಯ್, ತೇಯು. to grind, triturate or
macerate in water on a slab (My.; Te. ಚಾಡು; ಛ. ತೇಡು 2).
P. p. ತೇಡು [ಎಲ್ಲಂ ತೇಡುಂ ಕುಡಿಯಲ್ಗೆ ತಳ್ಳ ಪಗೆವನ Ph. 12, 159].
ತೇವ ಸಾಡೆಯ ಕಲ್ಲು (ಚನ್ನನೋಪಲ Mr. 206). ತೇಯ್ (Abh. P. 7,
79). ಉಟಿಕ್ಕಿ ಕಿಚ್ಚು ಬಿತ್ತು, ಗನ್ನಾ ತೇಡು ಹಣ ಹೋಯ್ತು (Priv.).
ಓದಿ, ಬೂದಿಯ ಪೂಸಿ, ತೇಡು ಕಾವಿಯ ಹೊದಿದು ಹೋದಾತ ಯೋಗಿಯನ
ಬೈಡ! (Sp.). 2, to waste by use, to wear away, as a
metal vessel; to be chafed or galled, as the foot
(My.; T. ತೇಯ್, ತೇಮ್; M. ತೇಯು, ತೇಮ್, to be rubbed off;
to be worn out, waste, grow thin, etc.; T. ತೇಯ್, to rub off,
cleanse by rubbing; to rub between the hand and fingers, as
millet, rice, etc.; to destroy).

ತೇಕು ತೇku. 1. = ತೇಕು 1. to float etc. (ಬೆನ್ನೇಲ್, ತೇಲ್
ಸ.). — ತೇಕಾಡು. — ಅಡು. = ತೇಕಾಡು. (Bh. 7, 6, 10).

ತೇಕು ತೇku. 2. = ತೇಗು 2. (G.).

ತೇಕು ತೇku. 3. = ತೇಗು 3. ತೇಕು ಹತ್ತಿದನ (G. 143).

ತೇಗ ತೇga. = ತೇಗು 1, ತ್ಯಾಗ. (Rāghc. 17, 54). ತೇಗದ ಮರ
(My.).

ತೇಗ ತೇga. a kind of sword or sabre (Sd.; Mhr., H. ತೇಗಾ).

ತೇಗು ತೇgu. 1. = ತೇಗ, ತೇಗು 1. the teak tree, Tectona
grandis Lin. (ಉರಿಮೇಷ Mr. 120; ವೃಕ್ಷ ಭೇದ Smd. Dh.; ವೃಕ್ಷ
Sm. 82; ಪಾಡಗ Kk. 71; ಕಮ್ಮಾಡಗ Sm. 25; My.; [Tu. ತೇಗ್]; T.,
M. ತೇಕ್ಕು; Te. ಟೇಕ್ಕು, ತೇಕು; ಛ. ತೇಗು?). ತೇಗಿನ ಮರ (G. 250; C.).
ತೇಗಿನ ಗಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲ, ಜೋಗಿನ ಗಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲ (who makes incessant
bows as a beggar, Priv.). see ಕಿಜುದೇಗು.

ತೇಗು ತೇgu. 2. = ತೇಕು 2, ತೇಕು. to breathe upwards :
to belch (ಉದಾಸನಾಯು Smd. Dh.; ನಾಯುವಿಶಾರ Sm. 82; My.;
Tu., M. ತೇಕ್ಕು, Te. ತೇಂಚು, ತೇಣ್ಚು, ತೇನ್ನು, ತೇಪ್ಪು, ದೇಪ್ಪು; M.
ತೇಜ್ಜು, Te. ದೇಪ್ಪು, to feel nausea, to sob). [ಕುಕಿಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಳಿ ತೇ
ಗುವ ತನ್ನ ತೊಡಕದ್ದೆ ನೂರ್ಮಡಿ ಮನದೊಳ್ ಪಳಂಚಲೆಯ Ph. 4,

90]. ತೇಗಿ ತೇಗಿ ದೀಗಿ ದಿದ್ದ (Priv.). see Abh. P. 11, 148; Grj. 8, 47;
Bp. 25, 30; 38, 16; 59, 19; V. 5, 67; J. 6, 52.

ತೇಗು ತೇgu. 3. = ತೇಕು 3. a belch (Bh. 1, 10, 34; My.; Tu.,
Te. ತೇಣ್ಚು, ತೇಣ್; Mhr. ಥೇಂಕರ, ಥೇಕರ). ತೇಗು ಬನ್ನು ಪಾಗು
ಹಜಾತು (Priv.).

ತೇಗುವಿಕೆ ತೇguvike. belching. (ವಿಶ್ವಾಸ Si. 400, sic!).

ತೇಂಕಿ ತೇnki. = ತೇಕು 2, etc. a mass, a multitude, etc.
(ಸೇಣ್, ತಣ್ಣ, ಏಣ್ಣ, ಗುಣ್ಣ, ತೆಮ್ಮಲ್, etc., ಸಮೂಹ ಸ.; ಛ. ತೇಕನೆ,
ತೇನ).

ತೇಂಕು ತೇnku. 1. = ತೇಗು 2. to belch. (G.).

*ತೇಂಕು ತೇnku. 2. to float. (ಛ. ತೇಂಕು 1). ತೋಣ್ತ ಧಾರಾಳಿ
ಗುರ್ಚಿ ಪರ್ಚಿ ಸಿದಿಯಲ್ ತೇಂಕಲ್ Ph. 11, 7; Ap. 1, 61.

ತೇಂಗು ತೇngu. 1. = ತೇಗು 1. the teak tree. see ಕಿಜುದೇಗು.

ತೇಂಗು ತೇngu. 2. likeness, resemblance, etc. (ಪಾಂಗು,
ಸದೃಶಭಾವ ಸ.; ಸದೃಶಾರ್ಥತೆ Kk. 21; ಛ. ಕಿಜು 1?).

ತೇಜ ತೇju. = ತೇಜಸ್ q. v., ತೇಜಸ್ಸು (Smd. 107; Nn. 62, 130). sharp-
ness. 2, splendour. 3, the sun (ಅರ್ಕ, ಸೂರ್ಯ Nn. 51). 4, a
ray (ಕಿರಣ 51). 5, power, strength, prowess, etc. (ಪಾರ್ವತ,
ಪ್ರತಾಪ, ಪರಾಕ್ರಮ, ವೀರ Mr. 438). 6, wind (ಅನಿಲ, ನಾಯು 51).
7, the body (ತನು, ದೇಹ 51). 8, a house (ಭವನ, ಮನೆ 51). 9, a
certain metrical foot (Ch.). ತೇಜ ಇದ್ದವನೇ ಪೂಜ್ಯ. — ತೇಜವಿ
ದ್ದದ್ದು ಮಾಜ ಕೂಡೀತೇ? (Priv.). — ತೇಜಂಗಿಡು. — ತೇಜು. splen-
dour to be spoiled or to disappear (Abh. P. 9, 61).

ತೇಜಸ್ತುಂಜ ತೇjas-puñja. a mass of lustre : the sun; a learned
or virtuous man. (B. 2, 24; Mhr.).

ತೇಜಕ ತೇjaka. sharpening; making brilliant. see ಉತ್.

ತೇಜನ ತೇjana. sharpening; rendering bright; whetting; a bamboo.
see ಉತ್.

ತೇಜನಕ ತೇjanaka. a kind of reed, Saccharum sara Roxb. (ಕಾಗೆ
ಗಟ್ಟಿನ ಹುಲ್ಲು G.).

ತೇಜನಿ ತೇjani. the plant Sansevieria roxburghiana Schult.

ತೇಜನಿಧಿ ತೇja-nidhi. a treasury of glory; abounding in glory.
(Abh. P. 10, 140).

ತೇಜಸ್ಪಿಣ್ಣ ತೇjas-piṇṇa. a mass of splendour; full of splendour
(Abh. P. 16, 27).

ತೇಜಸ್ ತೇjas. = ತೇಜ, etc. sharpness. 2, radiance, splendour, bril-
liance, light. 3, ardour, power, might, strength, male energy. 4,
influence, consequence, majesty, dignity, glory, fame. 5, a person
of consequence, a renowned person. 6, semen virile.

ತೇಜಸ್ವಿ ತೇjasvi. brilliant; powerful; famous. 2, N. of a plant
(ತೇಜುನ Mr. 129).

ತೇಜಸ್ಸು ತೇjassu. Tbh. of ತೇಜಸ್. (ತೇಜ Smd. 107; Nn. 106, 108;
ಕಿರಣ 52, 60).

ತೇಜಿ ತೇji. a horse [Cv. 443]; (J. 3, 40; 22, 7; 29, 48; Dp. 148, 2);
an Arab horse (Mhr., H.).

ತೇಜಿತ ತೇjita. sharpened, whetted, burnished (ಮನೆವ ತೇಜಿ Mr. 299).
ತೇಜೋಮಯ ತೇjas-maya. consisting of or full of light, energy,
etc. (My.).

ತೇಜೋಮೂರ್ತಿ ತೇjas-mūrti. = ತೋಜೋರೂಪ. (My.).

ತೇಜೋರೂಪ ತೇjas-rūpa. consisting wholly of splendour; whose
form or nature is light. (My.).

ತೇಜೋವತಿ tējas-vatī. sharp; bright. 2, N. of a town (My.).

ತೇಜೋವನ್ತ tējas-vanta. a man with a bright face (My.).

ತೇಟಿ ತೇಟಿ. = ತೇಟಿ. see Prv. s. ಅರವ.

ತೇಟು ತೇಟು. genuine, pure (My.; Mhr., H. ಥೇಟು).

ತೇಟಿ ತೇಟಿ. clearness, purity, as that of water, etc.

(My. in Prvs.; Te. ತೇಟಿ; T. ತೇಟು, ತೇಟು; M. ತೇಟು; Te. ತೇಟು,

T. ತೇಟು, to be clarified, to become clear, as water; T. M.

ತೇಟು, Te. ತೇಟು, to clarify the water, let it settle; to strengthen,

confirm, etc.). ತೇಟಿ ಗಂಜಿ ಕುದಿಯೋನಿಗೆ ಏಟೇಟು ಪಾರುಪತ್ಯ?

— ತೇಟಿ ನೀರು ಓಟೇ ಅಡೀರಿ ಇದ್ದರೆ ಕಾಟಿ ಬಿಟ್ಟೇತೇ? (Prvs.).

ತೇನ ತೇನಾ. (ಫ. ತೇನ, ತೇನಿ?). — ತೇನ ತೇನ. rep. up and up, higher and higher; one upon or after the other; by degrees; again and again (ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ Sm. II; Ct. I, 97; Kk. 90; Sm. 65; ಎಕ್ಕಿಕ್ಕಿ, ಮೇಲ್ಮೇಲೆ Ct. II, 72; ಪುನಃ ಪುನಃ, ಅಗಾಗ್ಗೆ G.; V. 5, 84; 11, 8).

ತೇನ ತೇನಾ. in that direction, there; in that manner, thus, so; on that account.

ತೇನಜಾತ ತೇನಾ-ಜಾತಾ. a son born in adultery (ಕುಣ್ಣು, ಗೋಲಕ Mr. 245).

ತೇನು ತೇನು. = ಜೇನ್. honey. — ತೇನುಕೊಟಲ್. a kind of sweet fritters (My.; T. ತೇನ್ ಕುಟಲ್, -ಕುಟಾಯ್; Te. ತೇನೆ ತೊಲಲು, a sort of cake or vermicelli).

ತೇಪೆ ತೇಪೆ. = ತಾಪೆ. a patch (My.; Tu., T., M. ತೈ, to sew, stitch, fasten; M. ತೈಪು, needle-work). ಫ. ಸೆಡು.

ತೇಮ ತೇಮ. = ತೇವ, ತೇವು, ತಾವ, ತಾವು, ತಾವೆ. becoming wet; wetness, damp, moisture.

ತೇಮನ ತೇಮಾನಾ. = ತೇವನ. moistening; moisture. 2, a sauce, condiment (ಪರದ G).

ತೇಮಾನ ತೇಮಾನಾ. (ಫ. ತೇ2). waste from rubbing, especially metals (Te. ತೇಗಡೆ); loss in assaying metals (My.; Tu.; M.; T. ತೇಯಾನ; see ತೇ2). 2, the state of being wasted, above work, afraid of work or lazy (Te.: hesitation, delay, sluggishness; T. ತೇಯಾನಕ್ಕಾರ, a mean, penurious man, fond of living at other people's cost). ತೇಮಾನ ದಿನ್ತ ಹೋಮಾ ಮಾಡಿ, ಗುಮಾನಪಟ್ಟಿ (Prv.).

ತೇಯ ತೇಯ. = ತೇ2, etc. to grind on a stone, etc. P. p. ತೇಯ್ದು (My.). ತನ್ನಯ ಬಲದ ಮೊಣಕೆಯ ಸಾಣೆಗಲ್ಲುಳು ನಿರಿಸಿ, ತವ ತೇಯ್ದು (Bp. 27, 6). ಶ್ರೀಗಂಧಮಂ ತೇಯ್ದು (43, 30). — ತೇಯ್ ತೇಯ್. rep. (Bp. 27, 3).

ತೇಯಿಸು ತೇಯಿಸು. (Sm. 64). to cause to grind, etc. (My.).

ತೇಯು ತೇಯು. = ತೇಯ್, etc. P. p. ತೇಯ್ದು (only in Si.). ಮಯ್ಯೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಅಗಿ ತೇಯ್ದ ಗಂಧ (ವರ್ಣಕ, ವಿಲೇಪನ Si. 229). ತೇಯುವದು (My.). see Prv. s. ವೀಣೆ.

ತೇರ್ ತೇರ್. = ತೇರು 1, ತೇರ್ 1-. (Sm. 58). a chariot; an idol car. (Tu., T., M.). [ಸಾರಥಿ ಕಣ್ಣುಬಿಡಿಯನ್ನು ತೇರಂ ಕೊನೆ ಗೊಣ್ಣು ಚಕ್ರಿಯಂ ದಿನ್ನವಿಕುಂ Ap. 11, 57]. ತೇರ್ಗರ್ (Sm. 51). ತೇರ್ ಪರಿಮದು (219). ತೇರೋ (122, 136). see Abh. P. 13, 67, 70; Rāv. 13, 77 va.; 13, 83; J. 4, 14; 7, 39; 22, 4; J. 6, 30. (in

chess). ನೀರ ತೇರ್, ನೀರ್ದೇರ್, ಹೊನ್ನೇರ್. — ತೇರ್. a man who has a chariot or as his chariot. see ಅಂಜಿದೇರ್, ಇಲಿ, ಗಿಳಿ, ತಗರ್, ತೇರ್, ನವಿಲ್, ನೆಗರ್, ಪರ್ವ, ಮಾನಸ, ಮಿಗ, ಮುಗಿಲ್, ಮೂಸಿಕ್.

ತೇರಣ ತೇರಣಾ. N. of a plant, used to dye the nails and toes (My.; ಪ್ರಜ Mr. 117).

ತೇರಯಿಸು ತೇರಯಿಸು. 1. = ತೇರಯಿಸು, ತೇರಯ್ಯ. (J. 8, 28).

*ತೇರಯಿಸು ತೇರಯಿಸು. 2. to long for, with mouth open, to salivate. ಅಸ್ತಗ್ಗಲ ಪಾನಮಂ ಬಯಸಿ ಬಾಯ್ ತೇರೈಸೆ ಸ್ವತಿರ್ಪನೇ Pb. 7, 58.

ತೇರಯ್ಯ ತೇರಯ್ಯ. = ತೇರಯಿಸು. to go back, to retreat; to fail in one's endeavours (J. 15, 4). 2, to cause to go backwards (Rāv. 6, 11 va.). ಫ. ತೇಲ್.

ತೇರಸ ತೇರಸಾ. Tbh. of ತ್ರಯೋದಶ. thirteen (Mhr.). 2, ತೇರಸ ಗಣ, ತೇರಸರ್, thirteen renowned Lingāyāta devotees (Bp. 14, 12; 48, 18; 51, 70, 74; 54, 76).

ತೇರಸ ತೇರಸಿ. Tbh. of ತ್ರಯೋದಶಿ (Ct. II, 61). the thirteenth day of lunar fortnight.

ತೇರಿಸು ತೇರಿಸು. to cause to reach, as the end (My.).

ತೇರು ತೇರು. 1. = ತೇರ್, etc. a chariot. (ತಾಂಗೆ, ಸ್ವಸ್ಥನ, ರಥ Si. 275; C.). ಅನೆ ಕುದುರೆ ತೇರು ಕಾಲಾಳೆವ್ವುವಿ ನಾಲ್ಕು ಸೇನಾಂಗ ಗಳಿಸುಗು (Nr.). ತೇರಿನ (Bh. 6, 2, 3, 5); ತೇರಿನಲ್ಲಿ (Si. 293); ತೇರನ್ನು (277). ತೇರ ಕಣ್ಣಿ ತೊಲಗು ಮಾರಯ್ಯನ್ ಅ ಪ್ಪಣದಿ (Dp. 172). see Si. 276, 278. — ತೇರಾಗು. — ಅಗು. the procession of an idol car to take place. ತೇರಾದ ಮೇಲೆ ಜಾತ್ರೆ ನೆರೆಯಿತು. — ತೇರು ಅಯಿತು, (ವ್ಯಾಪಾರದ) ಹೇಜು ಮಾತ್ರ ವೃಥಾ ತನ್ನೆ. — ತೇರು ನುಂಗುವ ವನಿಗೆ ಪರಿಸೆ ಹಪ್ಪಳ ಸಣ್ಣಗೆ (Prvs.). — ತೇರಾಟಿ. — ಅಟಿ. an idol-car-festival (Tu.). ತೇರಾಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿಕೊಣ್ಣು (Prv.). — ತೇರುದೀದಿ. the street in which an idol car is kept, or one through which it is drawn in procession (My.).

ತೇರು ತೇರು. 2. to reach, as the end [Tu. ದೇರ್ to drive as cattle]; (Te.; ಫ. ಸೇರು; see ಕಡೆ, ಕಡೆ-). 2, the object to be reached: to be successful, as in an examination (Te. ತೇಲು).

ತೇರು ತೇರು. 3. = ತೇರ್ 2-. — ತೇರುಗಡೆ. — ಕಡೆ. = ತೇರ್ಗಡೆ. success (in an examination, My.). T. ತೇರ್ಗರ್. ಅವನಿಗೆ ತೇರುಗಡೆಯಾಯಿತು or ಅವನು ತೇರುಗಡೆಯಾದನು (My.).

ತೇರ್ ತೇರ್. ? (Sm. 59, o. r. ಕೇರ್).

ತೇರ್ ತೇರ್. 1. = ತೇರ್, etc. — ತೇರ್ಗುದುರೆ. — ಕುದುರೆ. a chariot-horse (J. 3, 41; 5, 9). — ತೇರ್ಗೆ. — ತೇಗೆ. to take a chariot: to pull it along (J. 12, 35).

ತೇರ್ ತೇರ್. 2. = ತೇರು 3. — ತೇರ್ಗಡೆ. = ತೇರುಗಡೆ. (My.).

ತೇಲ್ ತೇಲ್. = ತೇಲು 1. to be afloat, to float (ಬೆಣ್ಣೆಲ್ Ct. I, 28, Kk. 67; ತೇಳು, ಬೆಣ್ಣೆಲ್ ಸ.; My. as ತೇಲು; Tu.; Te., T. ತೇಲು). 2, to slip, slide or glide off: to go backwards or away (ಜಾಣು Ct. I, 93; J. 5, 60; 12, 36; 17, 26); to become loose (J. 3, 7; 18, 21); to sink into a fainting fit, to faint (J. 7, 49). P. p. ತೇಲ್ಲು (Kk. 67). — ತೇಲ ಕಟ್ಟು. to suspend (J. 17, 28).

ತೇಲಿ ತೇಲಿ. an oilman (My.; Mhr.; see Prv. s. ವಾಣಿ 1).

ತೇಲಿಸು tēlisu. to make float (My.; Te. ತೇಲಿಂಚು). 2, to open the eyes wide and stare upwards, as at the point of death, etc. ಕಣ್ಣು ತೇಲಿಸು (My.). 3, to cause to fail, as a promise. ಮಾತು ತೇಲಿಸು (My.).

ತೇಲು tēlu. 1. = ತೇಲ್. to float (C.). ಅವನು ಹೊಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಾ ತೇಲುತಾ (B. 4, 38). ಅವನು ನೀರ ಮೇಲೆ ತೇಲದ ಹಾಗೆ (4, 54). ಕಪ್ಪು ನೀರಿಗಿಂತ ಹಗುರವಾಗಿರುವದನ್ನು ನೀರ ಮೇಲೆ ತೇಲು ತ್ತದೆ (4, 71). ಮೊಸಳೆಗಳು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ತೇಲಿಬಿಟ್ಟ ಹಣಗಣನ್ನು ಸಹ ತನ್ನ ನಡುಣ್ಣು (4, 132). see Sp. s. ಚಿಗುತ್ತು; B. 4, 61; Prv. s. ಮುದ್ದೇ ಕಬ್ಬಿಣ. 2, not to take root, not to grow, as young plants (My.). — ತೇಲ ಬಿಡು. to let float (B. 4, 39). — ತೇಲಾಡಿಸು. — ಅಡಿಸು. to make float (My.). — ತೇಲಾಡು. — ಅಡು. to float about (ಅನಗಾಡಿಸು G.; My.).

ತೇಲು tēlu. 2. being afloat, etc. — ತೇಲುಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. eyes that are wide open and stare upwards, as at the time of death, etc. (My.).

ತೇವ ತೇವಾ. Tbh. of ತೇವು. moisture, etc. (My.). ತೇವದಲ್ಲಿ ನೆನದದು (ಅದ್ರ್, ತಿಮಿತ್ತ, etc. Si. 383).

ತೇವನ ತೇವಾನಾ. Tbh. of ತೇವುನ. a sauce, etc. ತೇವನವನ್ನು ಮಜ್ಜೆಗೆ, ಪಳೆದ್ದು, etc. (ತೇವುನ, etc. Si. 313).

ತೇವು tēvu. Tbh. of ತೇವು. (B. 4, 25; 5, 140, 203; My.). — ತೇವು ಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. to become damp or moist (B. 4, 83; My.).

ತೇವುಳಿ tēvuḷi. = ತೆಗಲಿ, ತೆಗಲಿಗೆ, ತೇವುಳು. a disease producing baldness, falling of the hair (ಕೇಶಭೈ Mr. 386, o. r. ತೇವುಳು).

ತೇವುಳು tēvuḷu. = ತೇವುಳಿ, q. v.

ತೇಳಿದ ತೇಲಿದಾ. a faithful friend (Abh. P. 14, 84).

ತೇಲಿ ತೇಲಿ. = ಜೇಲ್, ಜೇಲು q. v. a scorpion. (ವೃಶ್ಚಿಕ Sm. I; Ct. I, 79). ತೇಲಿ ಬಾಲ (ಕತ್ತರಿ Ct. I, 76). — ತೇಲಿವೇರ. — ತೇರೆ. whose vehicle is a scorpion: Bhairava (ದಿಗುರ್ವರಿಚ, ಭೈರವ Sm. 5; ಭೈರವ Kk. 6).

ತೈ tēy. an imitative sound used in beating time and in dancing (My.; cf ತಳಿ). — ತೈ ತಾ. reit. (My.). — ತೈ ತೈ. rep. (My.). — ತೈ ತೋ. reit. (My.).

ತೈಜ ತಾಜಾ. (fr. ತೇಜಸ್). bright, luminous; etc. (Sēv. 5, 35); any metal.

ತೈಜಸಾವರ್ತನಿ taljasa-āvartani. a crucible.

ತೈತಿಲ taltila. N. of the fourth Karṇa or astronomical period (My.).

ತೈತ್ತಿರ talittira. (fr. ತಿತ್ತಿರಿ). a flock of francoline partridges.

ತೈನಾತಿ talnāti. stipendiary; placed at the command of, made over to; assigned (My.; Mhr., H.).

ತೈಯ talya. = ದೈಯ. (Tbh. of ದೈವ). a demon. ಅಯ್ಯನಿಗಿಂತ ತೈಯ ನಾಸಿ (Prv.).

ತೈಲ talia. (fr. ತಿಲ). oil expressed from sesamum, etc.; oil in general. ತೈಲದ ಗುಣ ನವಿಲು ತಿಳಿದೀತೇ? (Prv.).

ತೈಲಕ tallaka. the refuse of oil (ಹಿಡ್ಡೆ Mr. 378).

ತೈಲಪ talipa. N. (Sm. 142).

ತೈಲಪರ್ಪಿ talipa-parpi. sandal (ರಕ್ತ ಚಂದನ G.); turpentine; incense.

ತೈಲಪರ್ಪಿಕ talipa-parpika. a kind of sandal wood.

ತೈಲಪಾಕ talipa-pāka. any article of food boiled or fried in oil (My.).

ತೈಲಪಾಯಿಕ talipa-pāyika. a kind of beetle; a cockroach; = ತೊಗಲಿ ಬಾವುಲಿ (G.).

ತೈಲಾರಿ talia-ari. a climbing prickly shrub whose pods are used like soap, *Acacia concinna* D. C. (ಸೀಗಿ Mr. 150).

ತೈಲಿ talli. a bag (My.; Mhr. ಫೈಲಿ). see Prv. s. ಪೋಲಿಯವ.

ತೈಲಿಕ tallika. = ತೈಲಿಗ. an oilman, an oil manufacturer.

ತೈಲಿನ tallina. a field of sesamum.

ತೈಷ talṣa. (fr. ತಿಷ್ಠ). N. of a month (December-January), the month in which the full moon stands in the asterism *tiṣya*.

ತೊಕ್ಕು tokku. leaves or fruits bruised or pounded with a small portion of water and mixed with salt, chillies, etc. (My.; Te.; T. ತೊಕ್ಕು, to tread, crush, etc. = K. ತುಟು).

ತೊಕ್ಕು tokku. Tbh. of ತ್ವಕ್. skin, etc. (My.; Te., T., M.).

ತೊಗಟು togaṭu. = ತಿಗಟು, etc., ತೊಗಟೆ, ತೋಟೆ. bark, rind; peel; a pod, legume (ತ್ವಕ್ Nr.; My.; [Tū. ಚೋಲಿ]; M. ತುಗಲ್, ತೊಣ್ಣು, ತೋಡು, ತೊಲಿ, ತೋಲ್; see ತುಡು1). ಧಾನ್ಯದ ತೊಗಟು (ಶಮಿ, ಶಿವು Nr.).

ತೊಗಟೆ togaṭe. = ತೊಗಟು, etc. (C.; B. 3, 7, 20). ಮರದ ತೊಗಟೆ (G. 264). ಕಾಟಾನ ಮೇಲಿನ ತೊಗಟೆ (ಕಂಚುಕ G.).

ತೊಗರಿ togarī. 1. Tbh. of ತುಮರಿ No. 1. a kind of lentil (ಅಧಕ, ತುಮರಿ Hā., Nr.; Mr. 374; ತುಮರಿ Ct. II, 74; B. 4, 32; Si. 181; C.). ತೊಗರೇ ಕಾಲು (ಸುರಾಪ್ಪಣ G.). ತೊಮ್ಮತ್ತಲ ಮೇಲೆ ತೊಗರೇ ಬೀಳಿ (Prv.). 2. Tbh. of ತುಮರಿ No. 2. (ತುಮರಿಕೆ, ಕಾಪ್ಪಿ, ಅಧಕ, etc. Si. 154). see ಅಚ್ಚೆದೊಗರಿ, ಕಾಡುತೊಗರಿ.

ತೊಗರಿ togarī. 2. Tbh. of ತುಮರಿ No. 1. astringent. (ಕಷಾಯ, ತುಮರಿ Nr.).

ತೊಗರು togaru. red colour, scarlet (My.; Te.; T. ತುಮರ್, ತುತ್ತು; see ಜನ್ 1). — ತೊಗರಂಚು — ಅಂಚು. the small purple border of a white cloth (My.).

ತೊಗಲು togaru. = ತೊಗರಿ 2. (My.).

ತೊಗಲ್ togal. ತೊಗಲು. = ತೊವಲ್ 1, ತೋಲ್ 1. the skin; a hide; leather (ತ್ವಜ Mr. 394; ಕವಚ, ಜರ್ಮ Nn. 88; ತ್ವಕ್, ಅಸ್ತಗ್ಧರಿ, ಜರ್ಮ Si. 204; My.); the skin or peel of an orange, etc. (My.). ತೊಗಲ ಬುದ್ಧಚಿಗೆ (ಕುತೂ Nr.). ಕಟ್ಟಿ ತೊಗಲು (ಕಪ್ಪ ಜರ್ಮ Nn. 143, o. r. ತೊವಲು). ಬಿಟ್ಟು ಅಡುವ ಗೆಣೆಯ ಹಣಕುತೊಗಲಿನ ಮಿಣಿಯು (Dp. 54). ತೊಗಲು ತೊಳೆ ಅದೀತೇ? — ತೊಗಲು ಸಡಲಿ ಮುತ್ತು, ಹಗಲು ಸಡಲಿ ಇರುಳು (Prv.). see Bp. 46, 58; Si. 275, 279, 344, 345, 402; ಗಂಗೆದೊಗಲು. — ತೊಗಲಕ್ಕಿ. — ಅಕ್ಕಿ. = ತೊಗಲಿ ಬಾವುಲಿ. (My.). — ತೊಗಲ ಬಾವುಲಿ. the large bat called flying fox (C.; B. 2, 23). — ತೊಗಲುಪಟ್ಟಿ. a leathern girth (ಜೂಪ, ಕಕ್ಷೆ, ವರತ್ತ Si. 271).

ತೊಗೆ toge. = ತೊಯೆ, ತೊವೆ, ತೊವ್ವೆ, ತೋವೆ. a dish prepared of boiled split pulse (My.). ಜೋಳದಾ ಪೋಸಕ್ಕೆ ಬೇಳೆಯಾ ತೊಗೆಯಾಗಿ, ಕಾಟಮ್ಮ ಕಟದ ಹೈನಾಗಿ, ಬೆಳವಲದ ಹವಣಂ ನೋಡು! (Sp.). — ತೊಗೆಯ ಚನ್ನಪ್ಪ. N. (Bp. 56, 41).

ತೊಂಕು toṅku. = ತೊಂಗು. to stoop (Grj. 1, 87).

ತೊಂಗಲ್ toṅgal. = ತೊಣ್ಣಲ್. a cluster; a bundle; a bunch; a tassel; a tuft; a mass (ತೊಂಗಿ, ತೊಮ್ಮ, ಗೊಂಚಲ್,

ಜೊನ್ನು, ತೊಡನ್ನು, ಗುಚ್ಚ Sm. 24; Kk. 20; Abh. P. 9, 149; T.; M. ತೊಜ್ಜಲ್; T. ತೊಗು, to be united; ತೊಗೈ, ತೊಜುಡಿ, a crowd; T., M. ತೊಂಗು, to hang; T. ತುನ್ನು, to be thick together; see ತೋಕೆ. [ವಸ್ತ್ರದುಳ್ಳುಡೆಯೊಳುಲಿನ ಸೂಸಕದ ನೂಲ ತೊಂಗಲ್ವೆರಸೆಟ್ಟು ಮುನ್ನಣಿ ಸೋಗೆ Pb. 2, 41 va.; Ap. 3, 48]. see ಅಮಳ್ಳೊಂಗಲ್, ಅಲದೊಂ ಗಲ್, ಕುರುಳ್ಳೊಂಗಲ್, ತಳಿದೊಂಗಳಲ್, ದನಿದೊಂಗಳಲ್, ದಾರದೊಂ ಗಲ್, ಪಟ್ಟಿಯದೊಂಗಳಲ್, ಪೂದೊಂಗಳಲ್. — ತೊಂಗಲ್ಲುಣ್ಣೆ. a cluster of bells (Rk. 6, 11 va.). — ತೊಂಗಲ್ಲುರುಳ್. — ಕುರುಳ್. (Smd. 212). a tuft of locks. [ನೊಸಲಂ ತೊಂಗಲ್ಲುರುಳ್ ಮೇಲುದನೊಗಿನ ಕುಚಂ ಬೆನ್ನನಾ ನೀಳಕೇಶವ್ರಸರಂ Ap. 11, 16]. — ತೊಂಗಲ್ಲುರಣಿ. — ಪರಣಿ. a bundle of sword-blades or of swords. (ಸಿನ್ನುರಂಗಲೆ) ಮಿಳಿವ ಕೊರಲ ಮುಸುನಿಯ ತೊಂಗಲ್ಲುರಣಿ (Rk. 6, 11 va.).

ತೊಂಗಲೆ toṅgale. that is joined or united: a thread. ನೂಲ ತೊಂಗಲೆ (ಕಟಿಸೂತ್ರ, Ss.).

ತೊಂಗು toṅgu. 1. = ತೊಂಕು. to hang, to be pendent, to hang down, to swing (My.; J. 19, 6; see T. & M. s. ತೊಂಗಲ್; cf. ತೊನೆ). 2, to stoop, in ತೊಂಗಿಸೋಡು (My.).

ತೊಂಗು toṅgu. 2. suspension, suspense. see Prv. s. ಪಂಗು.

ತೊಂಗಿ toṅge. = ತೊಂಗಲ್, q. v. a cluster etc. (ತೊಂಗಲ್ etc. Sm. 24; Kk. 20).

ತೊಂಚೆ toṅce. — ತೊಂಚೆ ಹಂಚೆ. tauntingly. (Dp. 95, 3).

ತೊಟೆ toṭa. = ತಟೆ 2. an imitative sound. — ತೊಟಗಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. to drop, as rain from a leaky roof, etc. (My.).

ತೊಟಕ್ಕನೆ toṭakkane. = ತಟಕ್ಕನೆ 1. in drops. (My.).

ತೊಟಲ್ toṭil. — ತೊಟಲ್ಪಳ್ಳಿ. a beautiful scandent plant with red and yellow flowers, *Gloriosa superba* L. (St. & Pl.).

ತೊಟ್ಟಿ toṭṭa. = ತೊಟ್ಟು 2, q. v. a point, nipple, etc.

ತೊಟ್ಟಿಗೆ toṭṭage. = ತೊಟ್ಟಿನೆ. [ರಾಗರಸಮುಣ್ಣುವಿನಂ ನಡೆ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ತೊಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಳ ಮೇಲೆ ಪಾಯ್ Pb. 2, 18; Ap. 5, 43]; (Ch., G. MS. v. 4).

ತೊಟ್ಟಿನೆ toṭṭane. = ತಟ್ಟಿನೆ, etc. (Smd. 109). suddenly. [ಛನೆ ಪ್ರತ್ಯಯ ಜ್ಞಾನಂ ತೊಟ್ಟಿನೆ ಧಟ್ಟಿ Ap. 2, 66]; (Cpr. 8, 67; Abh. P. 4, 19 va.; 13, 9; Bp. 60, 40; Rk. 1, 23; 5, 96; 5, 120 va.; 13, 104 va.; Te. ತೊಟ್ಟಿನೆ).

ತೊಟ್ಟಿಲು toṭṭalu. = ತೊಟ್ಟಲ್, etc. (My.).

ತೊಟ್ಟಿ toṭṭi. 1. a building with a square open court in the centre; the court itself (ಗೃಹಭೇದ Sm. 89; My.; T., M., Te.; cf. ದೊಡ್ಡಿ). see ನಡು-.

ತೊಟ್ಟಿ toṭṭi. 2. a trough, a font, a tub (My.; Tu., T., M., Te.). see ಕಲ್, ನೀರು-.

ತೊಟ್ಟಿ toṭṭi. Tbh. of ಪುಟ್ಟಿ. a kind of creeper (ಲತೆ Sm. 89; ನಂಜುರಂಚೆ, ಪುಟ್ಟಿ Mr. 139; o. rs. ತುಟ್ಟಿ, ನುಟ್ಟಿ, ತೊಟ್ಟಿ ಬಳ್ಳಿ G.).

ತೊಟ್ಟಲ್ toṭṭil. ತೊಟ್ಟಿಲು. = ತೊಟ್ಟಿಲು, ತೊಟ್ಟಿ 1, ತೊಟ್ಟು. a cradle (ಕಯಶವಿ, ಬಾಲಶಯ್ಯ Mr. 203; My.; Tu.; T.; M. ತೊಟ್ಟು, ತೊಟ್ಟಲ್; Te. ತೊಟ್ಟಿಯ, ತೊಟ್ಟಿ). [ದ್ರವಿದನದೊಳೆ ಕಟ್ಟಿದ ತೊಟ್ಟಿಲಂ ನಯದಿನ್ನಮೇಷುನೆ Pb. 1, 43]. ತೊಟ್ಟಿಲೊಳಗಣ ಕೊಸಾ ದರಣಿ ಅತ್ತ ದೊರ್ತು ಹಾಲು ಕೊಡರು (Prv.). see Cpr. 3, 45; J. 18,

21; 19, 50; 28, 17; Pril. 3, 26; B. 1, 25; ತೊಗುನ್ನೊಟ್ಟಲ್, ಬೊನ್ನು, ಪಲಗೆಮಾಡಕ-.

***ತೊಟ್ಟಿಲಿಗೆ toṭṭilliga.** child in the cradle. ಬಾಳಕಾಲದೊಳೆ ತೊಟ್ಟಿಲಿಗೆಂ ಗಜಪ್ರಿಯನಪ್ಪದಂ ಸಲೆ ತೋಜಾದಂ Pb. 1, 43.

ತೊಟ್ಟು toṭṭu. 1. P. p. of ತುಡು 1 & ತೊಡು 1.

ತೊಟ್ಟು toṭṭu. 2. = ತುಟ್ಟು, ತೊಟ್ಟು. a point; a nipple (Abh. P. 3, 96; My.; Tu.; M. ತೊತ್ತು). ಮೊಲೆಯ ತೊಟ್ಟು (ಜೊಜುಕ Mr. 321, o. r. ತೊಟ್ಟು; ಜೊಜುಕ, ಕುಚಾಗ್ರ, Si. 209). ತೊಟ್ಟು ಮುಜಾದಡಿ ಅಟ್ಟಿದರೆ ಹೋಗಿ ತಟ್ಟೀತೇ? (Prv.).

ತೊಟ್ಟು toṭṭu. 3. the foot-stalk of a fruit, flower or leaf (ತುಮ್ಮು, ವೃತ್ತ Sm. 22; ವೃತ್ತ, etc. Si. 123; Bp. 47, 15; My.; Tu.; M. ತೊತ್ತು; cf. ತೊಡವ್ವು 1). ಫಲ ಪುಷ್ಪ ಪತ್ರಾದಿಗಳ ತೊಟ್ಟು (ವೃತ್ತ, ಪ್ರಸವಬಂಧನ Nr.).

ತೊಟ್ಟು toṭṭu. 4. = ತಟಕು. a drop (J. 11, 17; My.; T. ಜೊಟ್ಟು; see ತುನ್ನುಣ್ಣೆ). ಉದಕದ ತೊಟ್ಟುಗಳು (ಪೃಷ್ಠ, ಬಿನ್ನು, etc., ನೀರಿನ ತುನ್ನುಣ್ಣುಗಳು Si. 82). — ತೊಟ್ಟುಣ್ಣುಕೆ. — ಉಣ್ಣುಕೆ. the remnant of a drop: the last drop (of life, Bh. 8, 19, 59; 8, 20, 3).

ತೊಟ್ಟಿ toṭṭe. 1. a bee's empty cell (My.; Te. ತೊಟ್ಟಿ; a small hole, a cell; M. ತೋಟ್ಟಿ, a hole; see ತೊಟ್ಟಿ 2 & ತೊಳ್ಳಿ). see ಜೇನು- — ತೊಟ್ಟಿಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. to build a cell, as bees (My.).

ತೊಟ್ಟಿ toṭṭe. 2. a basket made of leaves usually coconut leaves (Tu.). ತೊಟ್ಟೀ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಣು, ಮೊಟ್ಟೀ ಹೊತ್ತ (Prv.).

ತೊಟ್ಟಿನಲ್ toṭṭenal. = ತೊಟ್ಟಿನೆ. (Abh. P. 7, 71).

ತೊಟ್ಟಿನೆ toṭṭene. = ತೊಟ್ಟಿನೆ, etc. suddenly. (Cpr. 4, 72; 5, 75; Abh. P. 12, 96).

ತೊಟ್ಟಿ toṭṭa. 1. = ತೊಟ್ಟಲ್, etc. a cradle. ಪಾಲಕೀ ತೊಟ್ಟಿ (G. 347).

ತೊಟ್ಟಿ toṭṭa. 2. — ತೊಟ್ಟಿಗಿಡ. a small undershrub, *Adenoropium glaucum* Pohl. (St. & Pl.). — ತೊಟ್ಟಿಬಳ್ಳಿ. a prickly climbing shrub, *Capparis horrida* Lin (Z.; Te. ತೊಟ್ಟಿಚೆಟ್ಟು; see s. Tbh. ತೊಟ್ಟಿ).

ತೊಟ್ಟು toṭṭu. = ತೊಟ್ಟಲ್, etc. (My.). a cradle. ಜೋಗುಳ ದಿನ್ನ ತೊಟ್ಟು ಅಡುವದೋ? (Prv.). see Prv. s. ಜೋ ಜೋ.

ತೊಡ toḍa. 1. = ತುಡಿಗೆ, etc., ತೊಡವು 1, etc., ತೋಡ 1. certain clothing or dress; an ornament (ಭೂಷಣ Ct. 11, 65; ತೊಡಿಗೆ, ಪಸದನ, ಪಚ್ಚ Sm. 72; Kk. 26). see ಒಳ್ಳುತ್ತುದೊಡ. — ತೊಡಂಗೆಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. to make an ornament (J. 25, 61). — ತೊಡವಣ್ಣುಕೆ. — ಪಣ್ಣುಕೆ. decoration with ornaments (Rām. 6, 2, 7). — ತೊಡವಳಗು. — ಬೆಳಗು. lustre of ornaments (Rk. 14, 34).

ತೊಡ toḍa. 2. = ತೊಡದು, etc. P. p. of ತೊಡೆ 1, in ತೊಡ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ತೊಡಕೆ toḍaka. = ತೊಡಕು 2. entangling, etc. (Bp. 57, 62). — ತೊಡಕೆ ಬೀಲು. to become entangled; to be hindered, as work. ತೊಡಕೆಬಿದ್ದ ನೂಲು (G. 252).

ತೊಡಕಿಸು toḍakisū. = ತೊಡಗಿಸು. to cause to join, to bring in contact (ತಗಲಿಸು G. 232); to involve (ಹೊಡ ಗಿಸು G.).

ತೊಡಕು todaku. 1. = ತುಳುಕು 2, ತೊಡಕು 1. (Smd. 48 & Dh.), (ತೊಡಗು 1). to get entangled or twisted, as thread, etc. (J. 10, 50; My.); to get entangled, as a horn in a tree (B. 3, 19; My.); to be caught, as in a net (Bp. 27, 23); to become subject to, to get into the power of (Bp. 3, 38; 41, 7). 2, to engage, as in work (ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಹೋಗು G.; B. 5, 193, 294). ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೊಡಕು (ವ್ಯಾಪರಿಸು G.). 3, to enter into conflict (Bh. 1, 10, 31). 4, to be in opposition, to be objectionable; to offer opposition; to impede, to hinder; to interfere (ವಿಷಯಾಸ Smd. Dh.; Bp. 51, 48; J. 24, 3). 5, = ತೊಡಗು 1, to commence (v. t., B. 5, 146; see Sp. s. ಬೆಸಲಾಗು). 6, to entangle (see ಕಾಲೊಡಕು 1); to involve (Rām. 3, 9, 4).

ತೊಡಕು todaku. 2. = ತೊಡಕ, ತೊಡಗು 2, ತೊಡಕು 2, ತೊಳಸು 4. entangling; entanglement; impediment, hindrance (My.); objection; perplexity, embarrassment (My.). ತೊಡಕಿಲ್ಲದೆ (ತೊಡಕದೆ Smd. 58 Cm.). ಮನಸಿನ ತೊಡಕು (My.). [ರಾಯ ರಾಜಗುರು ಜಗದ ವಿನ್ನಾಣಿಯ ತೊಡಕೆ ವಿವಿಧವಾದ Bv. 724]. see Bp. 40, 38; Bh. 1, 20, 55; ಕಾಲೊಡಕು 2, ಬಲೆದೊಡಕು, ಮುಳು. — ತೊಡಕಾಗು. — ಆಗು. to become entangled (G. 497); to be hindered, as work (My.). — ತೊಡಕು ಬೀಟು. = ತೊಡಕ. (My.). — ತೊಡಕುವಲೆ. — ಬಲೆ. a kind of net (Bh. 3, 13, 23; Rāghc. 17, 67).

ತೊಡಗಿಸು todagisu. to cause to commence or undertake (My.; J. 5, 38; 19, 51).

ತೊಡಗು todagu. 1. = ತೊಡಕು 1, No. 5. to engage, as in work, to begin (v. t.), to commence, to undertake; to measure or count from (ಪ್ರಾರಂಭ Smd. Dh.; My.; Te., M. ತುಡಜ್ಜು, ತೊಡು; T. ತುವಕ್ಕು, ತೊಡಂಗು, ತೊಡು; see ತುಡು 1, ತುಡುಕು 1). [ಉದೇಶನ ಪಟುಯದ ಮುನ್ನವು ತೊಡಗಿ ಜಲಂ ನೆಗಟು P. 1, 46]. ವೇದದ ಮೊದಲನೋಡ ತೊಡಗಿದವನು (ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪ್ರಾಥಮಿಕಲ್ಲಿಕ Nr.). ಮಣಿಕಟ್ಟು ತೊಡಗಿ ಕಿಟುಕುಣಿಕೆ ಪರ್ಯಂತವಾಗಿ ಉಳ್ಳ ಕೆಯ್ಯ ಹೊಟಗು (ಕರಭ Nr.). see Smd. 407; Bp. 4, 14; 43, 68; 48, 23; 57, 15; 60, 29; J. 8, 39; 10, 17, 21; 18, 23; 20, 52; 25, 3; 27, 16; B. 4, 183; 5, 293. 2, = ತೊಡಕು 1, No. 3. (Bh. 1, 10, 32). 3, to be begun, to begin (J. 21, 44; 29, 2; 34, 5; My.; M.). 4, = ತೊಡಕು 1, No. 4. see Prv. s. ದಸಿ 3.

ತೊಡಗು todagu. 2. = ತೊಡಕು 2. entangling, etc. see ಇಡುಗು.

ತೊಡಗುಹೆ todaguha. beginning, undertaking (ಪ್ರಕ್ರಮ, ಆರಂಭ, etc. Nr.).

ತೊಡಗಿ todage. = ತುಡಿಗೆ, etc. dress, ornament. (Bp. 24, 44; My.).

ತೊಡಂಕು todanku. 1. = ತೊಡಕು 1. to get entangled. (Smd. 48 & Dh.). [ಜಯದ್ರಥನನ್ನಿಕ್ಕು ಉಪಾರೋಳಮಂ ತೊಡಂಕನೆಡೆನು ತುಮಜಂ ಮರುಜ್ಜವದೆ ಜೋಡಿಸೆ P. 11, 145; Ap. 6, 25]. see Smd. 58; Cpr. 4, 77; 8, 67; Rāv. 5, 124; 6, 11 va. (twice); 6, 24 va.; 13, 84; V. 4, 52.

ತೊಡಂಕು todanku. 2. = ತೊಡಕು 2, etc. entangling, etc. (Smd. 58; Rāv. 13, 14). — ತೊಡಂಕುವೆನಿಲು. a number of entangled peacocks (Bh. 3, 13, 18). — ತೊಡಂಕುವಲೆ. — ಬಲೆ. = ತೊಡಕುವಲೆ. (Sāv. 3, 24).

ತೊಡಚು todacu. 1. = ತೊಡಿಸು 1. to put on, as arrows on the bow (Bh. 3, 23, 10; 7, 6, 6. 73. 74; 8, 3, 4; Rām. 3, 6, 55).

ತೊಡಚು todacu. 2. = ತೊಡಚು. to tie, etc. (Rām. 1, 5, 29).

ತೊಡದು todadu. = ತೊಡೆದು. P. p. of ತೊಡೆ 1, q. v.

ತೊಡಬೆ todabe. = ತೊಡವೆ 2. a mass: excess. ಬೇಗುದಿಯ ತೊಡಬೆಗ ಹಾಂ (i. e. ಹಾಪು, Bh. 8, 23, 40).

ತೊಡವೆ todambe. 1. (Smd. 48). the foot-stalk of a fruit, flower or leaf (Cpr. 2, 82; 3, 15; Te. ತೊಡಿಮೆ; cf. ತೊಟ್ಟು 3). ಹೂವಿನ ತೊಡವೆ (ವೃತ್ತ, ಪ್ರಸವವಸ್ತ್ರನ Hla.). see ಪೂಮೊಡವೆ.

ತೊಡವೆ todambe. 2. = ತೊಡಬೆ. a cluster; a bundle; a bunch [Tu.]; (ತೊಂಗಲ್, ತೊಂಗಿ, ತೊಮ್ಮ, ಗೊಂಡಲ್, ಜೊಮ್ಮ, ಗುಚ್ಚು Smd. 24; Kk. 20; ಮಂಜರಿ Ct. 11, 80, which means also "a compound pedicle or flower-stalk, a branching flower-stalk"; [ತೊವಲ್ಲರಸು ನಟ್ಟುಲಂಗಳುಮನಮರೆಮಾಡಿದ ಬಿಟ್ಟುಳಿಯ ಕಕ್ಕುಮ್ಬ ತೊಡವೆಯ ಮೂಡಿಗೆಯ ಕದಳಿಯ ಕಡ್ಡ ಪಟಂಗಳುಮಂ P. 5, 47 va.]; Abh. P. 1, 83; Bp. 22, 8; Sāv. 2, 42 va.; T. ತೊಡಬ್ಬೆ).

ತೊಡಯಿಸು todayisu. = ತೊಡಸು 2, etc. to wipe away. (Bp. 61, 7).

ತೊಡರ್ todar. 1. = ತೊಡರು 1, ತೊಡ್ರು, ತೊಡ್ರುರ್. to be linked to, to be connected with or tied to, etc.; to join, to associate oneself to, to enter; to meet, to fall in with; to be bound, to be arrested, checked or impeded; to be entangled; to be caught (ಬನ್ನನ Smd. Dh.; ಪೊರ್ದುಗೆ ಆಗು 157 Cm.; ಮಾರ್ಕೊಳ್, etc., ಪ್ರತಿಪತ್ತಿ 58; Cpr. 1, 134; 4, 55; 5, 64 va.; 6, 83; 7, 20; Abh. P. 14, 200; Te. ತೊಡರು, M. ತುಡರು, T. ತೊಡರ್). [ವಿಕಟಾಕ್ಷರಂಗಕೋಶ ತೊಡರೆ ಸಕ್ಕದಂಗಳ ಪದಂ ಪವಣಾಗಿರೆ Kr. 1, 149; P. 5, 89; Ap. 3, 39]. ತೊಡರ್ದು (Smd. 55). ತೊಡರ್ದುಡೆ ಭಂಗಂ ಬರ್ಕುಂ (177). ತಾಂ ಸಮಸಾಚಿಯೊಳ ತೊಡರ್ದುಡೆಯರ್ (263). ತೊಡರೆ ಮಿನ್, ಮೃಗಲಾಂ ಭನಧೀನರಂ ತಡಿಗೆ ಬೀಸಿದ ಜಾಲಮನ್ ಒತ್ತಿ ತನ್ನ (Lilv. 3, 10). ಪುಣ್ಯ ಮೊಳ ತೊಡರೊ ಬೇಗಂ! (Jmt. 17). ಮೋಹಮುನ್ನು ಬಲು ಬಲೆ ಯೊಳು ೭೭೦ ತೊಡರ್ದು ಬೀಟದೆ (24). see Ch. v. 17, where, instead of ತೊಳಲಿ, an o. r. is ತೊಡರ್ದು; Smd. s. ಪವಣ್ಣ. 2, to encircle or surround, to wind oneself round, to wind, as creepers round a tree, aquatic plants round the hand, etc. (J. 6, 6; 11, 18; 27, 44; 29, 45). ಗಾಳಿ ಚನ್ನವದ್ರುಮಂ ಗಳಂ ತೊಡರ್ದು (J. 8, 2). — ತೊಡಂ ತೊಡರ್. to get united. ನಡುಕಮುಮುಳ್ಳುಂ ಬರಸಗಲೆ ಯೊಳಿನ್ನಿ ತೆಮ್ಮ ಪೊಲ್ಲೊಡಂ ತೊಡರೆ ರಸಾ ನ್ತರೊಳ್ ಬಗೆದು ಭೋಂಕನೆ ಪೋದಪನೋಪಂ Ap. 12, 27].

ತೊಡರ್ todar. 2. = ತೊಡರು 2. joining, connection; a tie (J. 18, 25); a chain, or any other badge, of honor (ಬಿರುದತ್ಯಂಖಲೆ Smd. Dh.; ಬಿರುದಿನ ಹಾಕೆ Kk. 67; ಬಿರುದಿನ ಹಾಕೆ Smd. 51; M. ತುಡರ್, T. ತೊಡರ್); an impediment, a check (Bh. 1, 6, 4; J. 2, 62; My. as ತೊಡರು). ನಡುವಣ ಎಳೆಗೊಂಗಿನ ಬಾಟು ಮ್ಬದೊಳ್ ತೊಡರ್ಬಿದ ತೊಡರೆ ತೊಗುಮಂಚಂ (Cpr. 7, 92 va.). see Rāv. 6, 11 va.; ಪೊನ್ನೊಡರ್.

ತೊಡರಿಸು todarisu. = ತೊಡಚು. (Bp. 35, 5).

ತೊಡರು toḍaru. 1. = ತೊಡರ್ 1. P. p. ತೊಡರಿ (My.). [ಕರ್ನು ವನ್ನು ಅಂಕದೊಡನೆ ತೊಡರಿದ Bv. 699]. see Bp. 22, 41; 34, 25; 35, 13; 38, 9; J. 3, 36; 25, 54.

ತೊಡರು toḍaru. 2. = ತೊಡರ್ 2. (Bp. 5, 40; 16, 17; 58, 65; Bh. 1, 14, 21; My.).

***ತೊಡರು toḍaru. 3.** a leg ornament. - ಕಲಿಯ ಕಾಲ ತೊಡರು ಭಲವಾಗಿಗಲ್ಲದೆ ಇಕ್ಕಬಾರದು Bv. 665.

ತೊಡರ್ಚು toḍarcu. = ತೊಡಚು 2, ತೊಡರಿಸು. to tie, to link, to fasten, to fix, to put or beat in, to insert, to make enter, etc. (ಬನ್ನನ Smd. Dh.). [ತಡತಡಿಸಿ ಯತೆಯ ನಿನ್ನಿರ ತೊಡರ್ಚಿ ಕೆಡ ಪಟ್ಟೊಡಕ್ಕುಮದು ಯತಿಭಂಗಂ Kr. 1, 73]. see Cpr. 1, 118; 3, 28; 6, 64 va.; 6, 65, 89; Abh. P. 9, 16; Bp. 43, 27; Rśv. 6, 11 va. (twice); 10, 31 va. (twice); 13, 39 va.

***ತೊಡರ್ಪು toḍarpu.** entanglement, connection. ರಾಜ್ಯದ ತೊಡರ್ಪದೇವಾಲ್ಪಿ ಬಾಲ್ಪಿ Ph. 1, 82. ಎನಿತು ಪರಿಗ್ರಹದ ತೊಡರ್ಪ ನಿತ ಮನೋದಾಸಿಂ Ap. 3, 62.

ತೊಡವು toḍavu. 1. = ತೊಡ 1, etc., ತೊಡಹು 1. certain clothing; an ornament [ಈ ತೊಡವೇವುದೊ ರೂಪೆ ಸಾಲದೇ Ph. 3, 46]; (Cpr. 6, 81; 8, 56 va.; Abh. P. 16, 41; V. 5, 9; J. 11, 9, 10, 26; 14 sum.; 18, 14, 25; My.; Te.). see ಒಕ್ಕೊಡವು, ಕರ್ಣಿ, ಕಿವಿ, ಮಣಿ. - ತೊಡವು ಮಾಡು. to make (something) one's decoration (Cpr. 8, 56 va.).

ತೊಡವು toḍavu. 2. the beginning; the bottom (ಬುಧ್ Mr. 486).

ತೊಡಸು toḍasu. 1. = ತೊಡಿಸು 1, etc. to put on another, as raiment, etc. (My.).

ತೊಡಸು toḍasu. 2. = ತೊಡಯಿಸು, ತೊಡಿಸು 2. to wipe away; to efface, to obliterate; to destroy, to extirpate (My.). 2. = ತೊಡೆಯಿಸು, etc., to cause to smear or to apply to, as chunam, cow-dung, etc. (My.).

ತೊಡಹ toḍaha. smearing, anointing, daubing, etc. (ಹೂಸಕ Bhn. 26, o. r. ಹಾಸಕಮನೆ ಕೊಡಹಂ), gilding [ತೊಡಹದ ಬಣ್ಣದ ಕೆಲಸದನ್ನೆ ಕಡಹಕ್ಕೆ ಬರೆಗೆ ಬಾರದು ನೋಡಾ! Bv. 289]; (Rām. 6, 53, 16).

ತೊಡಹು toḍahu. 1. = ತೊಡವು 1, etc. (My.).

ತೊಡಹು toḍahu. 2. the state of being connected with or of having laid hold of (Rām. 4, 7, 10).

ತೊಡಹು toḍahu. 3. (fr. ತುಡು 1). to cover, to fall upon (Bh. 8, 23, 36).

ತೊಡಿಗೆ toḍige. = ತುಡಿಗೆ, etc. certain clothing; an ornament, a trinket (ಅಲಂಕಾರ, ಅಭರಣ, ಪರಿಷ್ಕಾರ, ವಿಭೂಷಣ, ಮಣ್ಣಿನ Nr.; ನೇಪಥ್ಯ, ಭೂಷಣ, etc. Mr. 333; ಪಸದನ, ತೊಡ, ಪಚ್ಚ Smd. 72, Kk. 26; My.). [ಮುತ್ತಿನ ತೊಡಿಗೆಗಳಂ ತೊಟ್ಟು ದರ್ಭಶಯನ ದೊಳಿರ್ದು Ph. 1, 118 va.; ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಪಾದಕ್ಕೆ ತೊಡಿಗೆಯ ಮಾಡಿ ಸಲಹು Bv. 251]. ಕಾನ್ನನ ಕೊಡೆ ತೊಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಗಳಂ ತಾನು ಕಂಸಿ ಕೊಳುಹ. (ಲೀಲೆ); ಕಾನ್ನನ ಹತ್ತಿರ ಬಹ ಸಮಯದೊಳು ಸಮ್ಮುನದಿಂ ಮಾಡುವ ತೊಡಿಗೆಯ ಪಲ್ಲಟಿ (ವಿಧವು Nr.). ತೊಡಿಗೆಯ ತೊಡಿಸು ವಾತನು (ಅಲಂಕಾರ್ಯ, etc.); ತೊಡಿಗೆ ತೊಟ್ಟು ಮುಜವಾತನು (ವಿಧವು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, etc.); ತೊಡಿಗೆ ತೊಟ್ಟಾತನು (ಅಲಂಕಾರ್ಯ, ಭೂಷಣ, etc. Nr.). ಕುದುರೆಯ ತೊಡಿಗೆ (ಅಶ್ವಾಭರಣ Nr.). see Bp. 3, 36; 5, 28; 40, 43; J. 14, 27; Si. 220, 271, 280, 439; ಪೊನ್ನೊಡಿಗೆ, ಬಾಲ, ಮಯಾ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, etc.); ತೊಡಿಗೆ ತೊಟ್ಟಾತನು (ಅಲಂಕಾರ್ಯ, ಭೂಷಣ, etc. Nr.). ಕುದುರೆಯ ತೊಡಿಗೆ (ಅಶ್ವಾಭರಣ Nr.). see Bp. 3, 36; 5, 28; 40, 43; J. 14, 27; Si. 220, 271, 280, 439; ಪೊನ್ನೊಡಿಗೆ, ಬಾಲ, ಮಯಾ.

ತೊಡಿಸು toḍisu. 1. = ತುಡಿಯಿಸು, ತುಡಿಸು, ತೊಡಚು 1, ತೊಡಸು 1. to cause to put to or on. 2, to put, as an arrow on the bow or to the string (J. 4, 36). 3, to put on another, as ornaments, certain clothes, etc. (My.). ಕಾಲ ಸಂಕಲೆಯಿರಲು ಕೊರಳಿಗೆ ಕೋಳವನು ಬಲು ಹಾಕಿ ತೊಡಿಸುವ ಪೋಲ್ (Abhā. 1, 35). ತೊಡಿಗೆಯ ತೊಡಿಸುವಾತನು (ಅಲಂಕಾರ್ಯ, ಅಲಂಕಾರ್ಯ, etc. Nr.). see Bp. 2, 52; 4, 33; 32, 51; 40, 39; 41, 20; J. 19, 47; B. 3, 32. 4, to put into, to cause to enter, as an arrow (J. 20, 30).

ತೊಡಿಸು toḍisu. 2. = ತೊಡಸು 2 Nos. 1 & 2, etc. (My.).

ತೊಡು toḍu. 1. = ತುಡು 1. to put on, etc. P. p. ತೊಟ್ಟು (C.). ತೊಡುವ ಅಭರಣಂ (ಪಚ್ಚ C. II, 54). ಪಾಧಪರಿಯನ್ನ ತೊಟ್ಟು ಚಲ್ಲಣಂ (ಅಪ್ಪಪದಿನ Nr.). see Bp. 3, 48; 12, 19; 22, 41; 57, 25; Bh. 2, 13, 13; Rśv. 3, 90; J. 4, 37; 6, 25; 28, 45; B. 4, 92; 5, 297, 298; ಎಡನ್ನೊಡು, ಕಡೆದೊಡು, ಕವಣದೊಡು, ಬಲನ್ನೊಡು.

ತೊಡು toḍu. 2. = ತುಡು 2. putting on, etc. see ಇಡು. - ತೊಡುಗೊಣ. - ಕೊಣ. a present of certain clothes at the celebration of marriage (used in combination with ಉಡುಗೊಣ, My.).

***ತೊಡು toḍu. 3.** to happen, to take place. P. p. ತೊಟ್ಟು. ಪೂರ್ವಜನ್ಮದೊಳೊಡ್ಡೊನ್ನು ವೃತ್ತಾಂತಮಂ ನೆಟಿಯೆಟಾದು Ap. 2, 66.

***ತೊಡು toḍu. 4.** to begin, to start with. (ಫ. ತೊಡಗು). P. p. ತೊಟ್ಟು. ಮೊಟಕಾಲಿಂ ತೊಟ್ಟು ಕಟಿವರೆಗಂ ತಿನ್ನತ್ತು. Vr. 29, 13.

ತೊಡುಗೆ toḍuge. = ತುಡಿಗೆ, etc. dress, ornament. (C). see B. 5, 273; ಇಡುಗೆ, ಉಡುಗೆ.

ತೊಡೆ toḍe. 1. = ತೊಳೆ 1. to smear, to besmear, to daub, to anoint, to rub on, as oil on the hand, to apply to, as whitewash to the wall (My.; ಹಚ್ಚು G.; Bp. 49, 29; 50, 30; Rśv. 6, 11 va.; 13, 71 va.; Rśv. 1, 81 va.; T. ತುಳುಮ್ಬು). 2, to wipe, to remove by rubbing, as tears (Cpr. 3, 53; Bp. 18, 57; 45, 54; My.; see ಕಮ್ಮನಿದೊಡೆ). 3, to wipe; to wipe away, to wipe out, to remove, to efface, to obliterate, to destroy (ಸಮ್ಮಾರ್ಜನ Smd. Dh.; Smd. 91; ಎಟವುವುದು, ಅಪಮರ್ಜನ Smd. Dh. Cm.; My.; Te.; T. ತುಡ್ಡೆ, M. ತುಡೆ). [ತದೀಯ ಪಾದಪಲ್ಲವಂಗಳನಾನನ್ನಾಶ್ರುಮಿಶ್ರಿತ ಜಳಂಗಳೊಳ್ ತೊಳೆದುಂ ನಿಜೋತ್ತರೀಯ ಪಲ್ಲವಂಗಳೊಳ್ ತೊಡೆದುಂ Ap. 5, 46 va.; ತತ್ಪಮುಸಿಯೆಮ್ಮುದನಜಾದು ಕತ್ತಲೆದೊಡೆವಿರಯ್ಯಾ Bv. 91]; ಕಾರ ಕಾರಿರುಳೊಳ್ ಸಯ್ಯದಿನದಿಕೆಗಳಿಂ ತೊಡೆದತ್ತೆಡೆವಟ್ಟುಯದೆ ಪೊಳೆವ ಮಿಂಚು Kr. 3, 126]. ಅವನ ನೊಸಲಕ್ಕರಂ ತೊಡೆದುದಕ್ಕುಂ (Smd. 69, o. r. ಅಕ್ಕರನುಂ). see Cpr. 8, 87; Bp. 46, 13; 50, 50; 51, 45; J. 30, 29. - ಕೇಸರ ಮುನ್ನಾದ ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಮೆಯ್ಯ ತೊಡೆದು ಕೊಳ್ಳೋಣ (ಸಮಾಲಮ್ಬು G.).

ತೊಡೆ toḍe. 2. the thigh (ಅಂಗ Smd. Dh.; ಊರು Smd. 70, 91; ಸಕ್ಕಿ, ಊರು Si. 207; ಅಂಕ Nn. 131; Si. 404; C.; Te.; Tu., M. ತುಡೆ; T. ತುಡ್ಡೆ). [ತನ್ನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ತಲೆಯನಿಟ್ಟು ಪರಶುರಾಮಂ ಮುಜಿದೊಟಗಿದಾ ಪ್ರಸ್ತಾವದೊಳ್ Pp. 1, 104 va.; Ap. 1, 74]. ತೊಡೆಯ ಸನ್ನಿ (ವಂಕ್ಷಣ Hla.). ಎರಡು ತೊಡೆಗಳ ಸನ್ನಿ (ವಂಕ್ಷಣ Mr. 332). ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಇಕ್ಕಿ ಬಾಟುಸುಹ (ಅಂಕ್ಯ Nr.). ಯುವತಿಯರು

ಅರ್ಧತೊಡೆಪರೆಯನ್ನರ ಕುಡುವನ್ನಾ ಸೀರೆ (ಜಣ್ಣಾತಕ, ಜಲ್ಲಣ Nr.). ತೊಡೇ ಸೋಕಿದ ನಾಯಿ ಒಡೆಯನ ಗುರ್ತು ಬಲ್ಲದೇ? (Priv.). see Smd. 117. 132. 195; Cpr. 4, 77; 8, 96; Bp. 4, 12; 20, 11; 32, 50; 41, 26; Bh. 2, 13, 46; Rśv. 6, 11 va.; 9, 22; Si. 208; B. 5, 221; ಒಕ್ಕೊಡೆ, ಕಿಣುದೊಡೆ, ತೋರ, ನುಣ್, ಪರ್ವೊಡೆ, ಬಟ್ಟು, ಬಟ್ಟು, ಹೆಡ್. — ತೊಡೆಯ. — ಅ 3, a man who has thighs or on his thighs. see ಪನ್ನೊಡೆಯ. — ತೊಡೆವಾಟ. — ಬಾಟ. a (venereal) tumour arising in the groin, a bubo (My.). [—ತೊಡೆಸಕ್ಕಿ? ನಜ್ರವೇದಿಕೆಯಂ ತಾಂ ತೊಡೆಸಕ್ಕಿ ಪಾಯ್ವೋಲ್ ಪೊಯ್ವೊಡನುಚ್ಚಳಿವಿವಟ ತುಂಗ ಕರಂಗೊ Ap. 12, 124].

ತೊಡೆಯಿಸು toḍeyisu. = ತೊಡಿಸು 2 No. 2, ತೊಡಿಸು 2. to cause to smear, etc. (ಲೇಪ್ಯಕರಣ Smd. Dh.).

ತೊಡೆಯುವಿಕೆ toḍeyuvike. smearing, etc. (ಸಮಾಲಮ್ಪು, ನಿಲೇಪನ Si. 397).

ತೊಡ್ಡು toḍḍu. = ತರಡ್ಡು, etc. testicles. see ಬೆಕ್ಕಿನ ತೊಡ್ಡು ಗಿಡ.

ತೊಡ್ರು toḍru. = ತೊಡರ್ 1, etc. (My.). to be entangled, etc.

ತೊಣಚಿ tonaci. = ತೊಣಚೆ, ತೊಣಚಿ, ತೊಣಚೆ, ತೊಣಸೆ. a gadfly, a dog-fly, a horse-fly (My.). ಕುಡ್ಡಿಗೆ ತೊಣಚಿ ಹೊಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಅಡುತ್ತಾನೆ (Priv.). — ತೊಣಚಿನಾಯಕ. a big gadfly. ಅಮ್ಮಲೀಲೆ ಕಣ್ಣಯಾ ತೊಣಚಿನಾಯಕನನ್ನೆ? (Priv.).

ತೊಣಚೆ tonace. = ತೊಣಚೆ, etc. (My.).

ತೊಣಸೆ tonase. — ತೊಣಸೆತೊಳ್ಳು. a low undershrub, *Crotolaria ramosissima* Roxb. (Z).

ತೊಣೆ toni. = ತೊಣೆ, q. v. (ತೋಡು, ಒರೆ, ದೊರೆ, ಸರಿ, ಪಾಸಟಿ, etc., ಸಾಮ್ಯ Ct. II, 25). — ತೊಣೆವಕ್ಕಿ. — ಹಕ್ಕಿ. the ruddy goose (ಕೋಕ Ct. II, 109).

ತೊಣೆ tone. = ತೊಣೆ. (the state of being joined, see ತುಡು 1; T. ತುನ್ನು, to come near, to be close together; to sew; M. ತುಳಿ, to solder; ತುನ್ನಲ್, sewing; see ದೊನ್ನೆ): likeness, parity, equality [ಕರ್ಣನೇಗಂ ತೊಣೆಗಂ ನೃಪರಾರಾಮಿಲ್ಲ Pb. 12, 100]; (ಜೋಡು, etc., ಸಮಾನ Ss.; V. 30, 28; 37, 80; T. ತುಣ್ಣ, M. ತುಣೆ). see also 2. ತೊಂಗಲ್.

ತೊಣ್ಣ tonḍa. 1. [a devotee; an old man]; N. see ಬಿಜು, ಸಾಂಪ್ಪು.

*ತೊಣ್ಣ tonḍa. 2. a thief. ತೊಣ್ಣ ತೊಣ್ಣರ ಕಾಲ ತೊಳೆದು ಬದುಕುವನ ಪಡೆದೊತ್ತಿನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎಮ್ಮರಲ್ಲದ ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನೆನ್ನರು Cv. 405.

ತೊಣ್ಣಂಗಿ tonḍaṅgi. = ಜೊಣೆಗೆ, ತುಣ್ಣಂಗಿ. a cockroach (ಮುಖಲೋಮ Mr. 165, o. r. ತುಣ್ಣಂಗಿ; My.).

ತೊಣ್ಣರ್ tonḍar. = ತೊಡರ್ 1. to be linked to, etc. (one Ch. MS. in its v. 27).

ತೊಣ್ಣಲ್ tonḍal. = ತೊಂಗಲ್, ತೊಣ್ಣಲ್. a chaplet of pearls worn on the head (ಬಿರೋಗ್ರಸ್ಥಿ Mr. 334).

ತೊಣ್ಣಲು tonḍalu. = ತೊಣ್ಣು, ತೊಣ್ಣು, ಸುಣ್ಣಲು, etc. the trunk of an elephant (My.; T. ತೊಣ್ಣು; Te. ತೊಣ್ಣು; S. Sk. ತುಣ್ಣು).

ತೊಣ್ಣಸೆ tonḍase. ತೊಣ್ಣು ಸೈ. — ತೊಣ್ಣು ಸೈನ ಗಿಡ. a common very thorny shrub with thick coriaceous obovate leaves, *Gymnosporia montana* W. & A. or *Celastrus montana* Roxb. (Z).

ತೊಣ್ಣ tonḍi. = ತೊಣ್ಣ, q. v. a kind of gourd. (M.). — ತೊಣ್ಣ ಬಳ್ಳಿ. (ತುಣ್ಣ ಕೇರಿ, ದಿಮ್ಮಿ ಕೆ, ರಕ್ತಫಲ G.). — ತೊಣ್ಣ ಹಣ್ಣು. (ದಿಮ್ಮಿ G.).

ತೊಣ್ಣೆಗೆ tonḍiga. 'N. of a bird (Rśv. 5, 59; Sśv. 3, 33).

ತೊಣ್ಣೆಲ್ tonḍill. = ತೊಣ್ಣಲ್ (Grj. 10, 44).

ತೊಣ್ಣು tonḍu. 1. chatter, prate (T. ತೊಣ್ಣು, to blab, chatter, prate; ತೊಣ್ಣು, prate, etc.). — ತೊಣ್ಣು ಗೆಡೆ. — ಕೆಡೆ. to prate, as a parrot (ತುಕೋಕ್ತಿ Ct. II, 65; ಗಿಳಿವಾತು Kk. 24; Smd. 29). ತೊಣ್ಣು ಗೆಡೆನ ತುಕಸಾರಿಕೆ (Smd. 24). see Grj. 3, 103 va.; Rśv. 2, 38; 7, 16; Sśv. 1, 52.

ತೊಣ್ಣು tonḍu. 2. (fr. ತೊಬಲ್?). = ತುಣ್ಣು Z. wild or overbearing behaviour, insolence (Abh. P. 7, 53. 115); straying (My.; Mhr. ಫೋಟಿ, ಫೋಣ್ಣ, rascally and rude; Mhr. ದ್ವಾಡ, wicked, full of mischief). [ತೊಣ್ಣು ನೊಳುಕಿ ಕೆಟ್ಟ ದಶಕಣ್ಣು ನ ನಕ್ಕಟ ಕೊಣ್ಣು ಪರ್ವರುಳ್ ಕೊಣ್ಣು ದೆ ತನ್ನಮಂ Pb. 6, 33; ಅಡುವ ತೊಣ್ಣು ನಣ್ಣುರುಳಿ Pb. 3, 37]. — ತೊಣ್ಣು ಜುಲುಮಾನೆ. a fine for the trespass of stray cattle (My.). — ತೊಣ್ಣು ತೊಬಸು. insolence and wandering of mind or deviation from rectitude (J. 10, 30). — ತೊಣ್ಣು ದನ. stray cattle (My.). — ತೊಣ್ಣು ಮುಣ್ಣೆ. a strolling widow. ತೊಣ್ಣು ಮುಣ್ಣೆಗೆ ಗಣ್ಣು ನೇನು? ಮುಣ್ಣು ನೇನು? (Priv.). — ತೊಣ್ಣು ನೊಲ. a stray hare (Bh. 3, 13, 18).

ತೊಣ್ಣು ತನ tonḍutana. a straying, strolling behaviour (My.).

ತೊಣ್ಣೆ tonḍe. 1. the upper part of a sugarcane (My.).

ತೊಣ್ಣೆ tonḍe. 2. = ದೊಣ್ಣೆ, etc. a chameleon (ಸರಟಿ, ಕೈಕಲಾಸ Si. 170; Te.). — ತೊಣ್ಣೆ ಕ್ಯಾತ. = ದೊಣ್ಣೆ ಕ್ಯಾತ. (My.).

ತೊಣ್ಣೆ tonḍe. = ಕೊಣ್ಣೆ, ತೊಣ್ಣೆ, ದೊಣ್ಣೆ. Tbh. of ತುಣ್ಣೆ (Smd. 365). the gourd *Momordica monodelpha* Roxb. (or *Bryonia grandis* Lin., ತುಣ್ಣೆ ಕೇರಿ, ರಕ್ತಫಲ Nr.; ತುಣ್ಣೆ ಕೆ, etc. Mr.; ಓಸಿ, ದಿಮ್ಮಿ, ತುಣ್ಣೆ ಕೆ Hla.; My.; Tu., Te., T. ತೊಣ್ಣೆ). ತೊಣ್ಣೆ ತಿನ್ನು ಮುಣ್ಣೆ ಬೆಳೆತು (Priv.). see ಕಾಗೆದೊಣ್ಣೆ, ಹುಣ್ಣು ತೊಣ್ಣೆ. — ತೊಣ್ಣೆ ಬಳ್ಳಿ. the climbing herb *Mom. mon.* (C.). — ತೊಣ್ಣೆ ವರ್ಣ. — ಪರ್ಣ. = ತೊಣ್ಣೆ ಹಣ್ಣು. (J. 30, 4). — ತೊಣ್ಣೆ ಹಣ್ಣು. its ripe red gourd (ದಿಮ್ಮಿ, ದಿಮ್ಮಿ ಕೆ Nr. 69).

ತೊಣ್ಣು tonḍla. = ತೊಣ್ಣುಲು, etc. the trunk of an elephant (My.).

ತೊಣ್ಣು tonḍlu. = ತೊಣ್ಣುಲು, etc. (My.).

ತೊಣ್ಣು tonḍu. = ತೊಣ್ಣು. leprosy; white leprosy, vitiligo (ಕುಷ್ಕ, ಶಿತ್ರ, ಬಿಳಿ ಕುಷ್ಕ Si. 201).

ತೊಣ್ಣೆ tonne. = ತೊಣ್ಣೆ 2, etc. — ತೊಣ್ಣೆ ಕೇತ. = ತೊಣ್ಣೆ ಕ್ಯಾತ. (My.). — ತೊಣ್ಣೆ ಕ್ಯಾತ. = ತೊಣ್ಣೆ ಕ್ಯಾತ. (My.; Si. 89).

ತೊತ್ತಲು tottala. ತೊತ್ತಲೆ. = ತೊಟ್ಟುಲ್. the state of being quite trodden down. — ತೊತ್ತಲಮಣ. — ತುಣ್ಣ. to tread into a mass [ತೊತ್ತಲಮಣದತ್ತು ನೈರಬಲಮೈಮನಮನ್ನ ಗನ್ನ ವಾರಣಂ Pb. 2, 105; Ap. 14, 102]; (Bp. 29, 6; 59, 34; J. 20, 6; Rām. 6, 45, 25).

ತೊತ್ತು tottu. 1. = ತೊಟ್ಟು. a male or a female servant (My.; ಕುಟಿಪಾರಿ, ದಾಸಿ, etc. Mr. 304; ಗವಡಿ G.; Bp. 35, 28; Rām. 5, 8, 72; B. 3, 51; Te.; Tu.; T. ತೊತ್ತು, slavery; a slave male and female; ತೊತ್ತನ್, ತೊಣ್ಣನ್, a slave; ತೊಣ್ಣು, a slave; slavery); — a strumpet (My.). plural ತೊತ್ತರ್ (Bp.

32, 46; C. Bp. 47, 46), ತೊತ್ತರ್ (see ತೊತ್ತಿ-). ತೊತ್ತಿಂಗೆ ಪುಟ್ಟಿದಂ (ಗೋಪ Mr. 310). [ನಿಮ್ಮ ತೊತ್ತಿನ ತೊತ್ತು ನಾನು Cv. 60; Bv. 401]. ಮನೆ ಮನೆ ತಿರುಗುವ ತೊತ್ತು ಮಾತು ತಾರದೆ ಬಿಟ್ಟಾಳೇ? — ತೊತ್ತಿಗೆ ಒನ್ನು ಪಡಿ ತೊತ್ತು. — ತೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದು ಯಾರೂ ಅಜ್ಜಿಯರು, ತೊತ್ತಿನ ತಲೆ ಹೊಡೆದದ್ದು ಊರೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿತು (Prvs). ತೊತ್ತು ಬಿಟ್ಟು ಮನವಳಿಮಾನವನ್ನುದನು? (Dp. 76). ಭೈತ್ಯ, ದಾಸೇರ, ದಾಸ, etc. ಇವು ಎಲ್ಲಂ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗಂಗವಾದೊಡೆ ತೊತ್ತಿನ ಹೆಸರು (Nr.). see ಮನೆದೊತ್ತು, ಮಸಣ್ಣ-; Prv. and Sp. s. Tbh. ಮುತ್ತು. — ತೊತ್ತಿನ ಮಗ. the son of a female servant; a slave (ದಾಸ, ದಾಸೇರಕ, ಗೋಪ, ದಾಸೀಸುತ Hla.). — ತೊತ್ತಿನ ಮಗಳ. the daughter of a female servant (Bp. 40, 46; 48, 27). — ತೊತ್ತಿರ ತೊತ್ತರ್. the servants of servants (Bp. 32, 46). — ತೊತ್ತಿರ ತೊತ್ತರ್. the children of female servants (C. Bp. 47, 46). — ತೊತ್ತು ಕೆಲಸ. = ತೊತ್ತು ಗೆಲಸ. (G. 37). — ತೊತ್ತು ಗೆಲಸ. — ಕೆಲಸ. a female servant's work [ತೊತ್ತಿಂಗೆ ತೊತ್ತು ಗೆಲಸವಲ್ಲದೆ ಅರಸರ ಸುದ್ದಿ ಎನಗೇಕಯ್ಯಾ Bv. 401]; (Bp. 21, 7; 27, 62). ತೊತ್ತು ಗೆಲಸಂಗಯ್ಯ (23, 29; 29, 30). — ತೊತ್ತು ಬಡಿಕ. one who beats the female servants (Abh. 1, 43). — ತೊತ್ತುಮಗ. = ತೊತ್ತಿನ ಮಗ. (ದಾಸ Mr. 238, o. r. -ವಗ). — ತೊತ್ತುವಗ. = ತೊತ್ತುಮಗ q. v. — ತೊತ್ತುವಗ್ಗಡೆ. — ಪೆಗ್ಗಡೆ. a superintendent of servants (ಅನ್ನವರ್ಸಿಕ Mr. 268, o. r. ತೆತ್ತು. — ತೊತ್ತುವೊಗು. — ಪೊಗು. to serve. ಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ತೊತ್ತುವೊಕ್ಕು, ಲಿಂಗಜಂಗಮಪ್ರಸಾದಿಯಾದ Cv. 821].

ತೊತ್ತು tottu. 2. = ತುತ್ತು 2. a morsel. see s. ಒರ್ತುತ್ತು and Prv. s. ತೊತ್ತು 1.

***ತೊತ್ತುತೆನೆ tottu-tana.** service. ಬಿಜ್ಜೆದೆ ಬೆದಟವೆ ತೊತ್ತುತೆನೆ ಮಾಡಲು ತನ್ನ ನೀನ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ Bv. 148.

ತೊದ toda. a Toda of the Nilgiris (B. 4, 136 wrongly as ತೋದ). — ತೊದವ. — ಅವ. = ತೊದ. (My.).

ತೊದಲ್ total. = ಕೊದಲು 2, ಕೊದಲ್, ತೊದಲು 2, ತೊದಲ್, ತೊದುಲ್, ತೊವಲ್ 3. entanglement; faltering, stammering; speaking inarticulately or indistinctly, lisping [ತೊದಲ್ಪು ಶಿಶು ಶುಕಂಗಂ Pb. 1, 58]; (J. 18, 20). 2, untruth (ಕಟ್ಟುಕ, ನೂಳ್, ಪುಸಿ, ಅನ್ನತ Kk. 60, o. rs. ತೊದಲ್, ತೊವಲ್; cf. ತೊಬಲ್). see Prvs. s. ಪುತ್ತಳಿ, ಬದಲುಮಾತು. — ತೊದಲ್ಪುಡಿ. = ತೊದಲ್ಪುತು. [ತೊದಲ್ಪುಡಿ ಲಲ್ಗೆಗೆ ಪಕ್ಕುಗೊಟ್ಟು Pb. 4, 12]; (Grj. 3, 76, 77; 3, 91 va.). — ತೊದಲ್ಪುತು. — ಮಾತು. a stammering, etc. speech (Rkv. 4, 70).

ತೊದಲಿಸು todalisu. = ತೊದಳಿಸು. to falter, to stammer (Bp. 3, 40; 47, 32; My.).

ತೊದಲು todalu. 1. = ಕೊದಲು 1. to stammer (My.).

ತೊದಲು todalu. 2. = ತೊದಲ್, etc. stammering, etc. (My.). — ತೊದಲ. — ಅ 3. a stammerer (My.). — ತೊದಲು ನುಡಿ. = ತೊದಲ್ಪುಡಿ. (Bh. 2, 11). — ತೊದಲುಮಾತು. = ತೊದಲುನುಡಿ. (My.). ವ್ಯಕ್ತಮಾಗದ ತೊದಲುಮಾತನಾದುವನನು (ಲೋಹಲ, ಅಸ್ತುಟಿ ವಾಕ್ Si. 363).

ತೊದಲ್ toda. = ತೊದಲ್, etc. entanglement (Bh. 3, 13, 17); faltering, etc. [ಕವಿಗಿನ್ನುಂ ತೊದಲೊಳ್. ಪೊದಟ್ಟು ನುಡಿಗಳ್ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟುಂ ರಾಗದಾಡುವ ಕೂಸಾಟದ ಚೆಲ್ಲುಗಳ್ ಕುಡೆ Ap. 7, 128]; (Ch. v. 102; Abh. P. 3, 127). 2, untruth (ಪುಸಿ, ಪುಸಿಯ ಭೇದ Smd. II; ನೂಳ್, ಪುಸಿ Smd. 48, o. r. ತೊದುಲ್; ಪುಸಿಯ ಭೇದ Kk. 88, see s. ತೊದಲ್). [ಕವಿಫ ತುದಿಯನ್ನಿರೆ ವಿರಸಮಕ್ಕುಮದು

ತೊದಳುಣ್ಣೇ Kr. 2, 88; ಮುಗಿಲ್ಲ ಕಲ್ಲ ಕಪಿಯುತ್ತಿರೆ ಪಾನಕನುರ್ಕುಗಿಟ್ಟು ದೆನ್ನುವೊ ತೊದಳಾಯ್ತು ದಾನಮನೆ Pb. 5, 96; Ap. 15, 12]. ಎನ್ನ ಮಾತಿನೊನ್ ತೊದಳುಣ್ಣೇ? (Smd. 85). — ತೊದಳ್ಳುಡಿ. 1. to stammer, to lisp. ತೊದಳ್ಳುಡಿವನನು (ಲೋಹಲ, ಅಸ್ತುಟಿವಾಕ್ Nr.). — ತೊದಳ್ಳುಡಿ. 2. = ತೊದಲುನುಡಿ. (Abh. P. 1, 79; J. 28, 18). [—ತೊದಳ್ಳುತು. — ಮಾತು. stammer, falsehood. ತೊದಳ್ಳಾತಿನೊಳೇನೊ ಪಾಣವರ ಕೆಯ್ಯೊಳೆ ನನ್ನ ನಿಸೇಕಮಾಗದೇ Pb. 9, 49].

ತೊದಳಿಸು todalisu. = ತೊದಲಿಸು. to falter, etc. (J. 19, 50).

ತೊದುಳ್ todul. = ತೊದಲ್, q. v.

ತೊನಚಿ tonaci. = ತೊಣಚಿ, etc. a gad fly, etc. (My.).

ತೊನಚೆ tonace. = ತೊನಚಿ, etc. (My.).

ತೊನಸೆ tonase. = ತೊನಚೆ, etc. (ರಹಿ Mr. 177, o. r. ತೊನಚೆ).

ತೊನೆ tone. to swing, to wave, to move to and fro (v. i. ಅನ್ನೋಲನ Smd. Dh.; see Ss. s. ಅಲ್ಲಾಡು 2; cf. ತೊಂಗು). [ಅನ್ನಾಕೆಗಳ್ ತೊಗಿ ತೊನೆವ ತೊನೆವಂಗಳುಮಂ... ನೋಡಿ Pb. 4, 90 va.; Ap. 11, 152]; see Cpr. 3, 15; Abh. P. 1, 107 va.; Bp. 42, 21; Rkv. 2, 11; 5, 116; 6, 11 va.; J. 13, 34; Srv. 3, 41.

***ತೊನೆಪೆ tonepa.** swinging, waving. ಅನ್ನಾಕೆಗಳ್ ತೊಗಿ ತೊನೆವ ತೊನೆವಂಗಳುಮಂ ಮರಸರಿಗೆವಿಡಿದು Pb. 4, 90 va.

ತೊನ್ನು tontu. 1. to wind, to wind oneself round; to surround or encircle (J. 27, 43; My.; cf. ತೊಡರ್ 1). ಕಾಲ ತೊನ್ನಿದ ಹಾವು ಕಚ್ಚದೆ ಬಿಡದು (Prv.). 2, to entangle one in, i. e. to instigate one (to quarrel, My.). 3, to climb (My., occasionally).

ತೊನ್ನು tontu. 2. climbing: one climb or rise in climbing. ತೊತ್ತಿಗೆ ಒನ್ನು ಕನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಕೇ? (Prv.). ಎತ್ತು ತೊನ್ನಿಗೆ ಮರವನ್ನು ಹತ್ತುತ್ತಿ? (My.; occasionally).

ತೊನ್ನರು tondaru. = ತೊನ್ನರೆ. (Ch. 165).

ತೊನ್ನರೆ tondare. = ತೊನ್ನರು, ತೊನ್ನೆ. intricacy, embarrassment, entanglement, difficulty, trouble, vexation, molestation; impediment, drawback (My.; Tu., T., M. ತೊನ್ನರೆ; M. also ತೊಲ್ಲೆ, ಸೊಲ್ಲೆ; T. also ತೊನ್ನರೈ, ತೊಲ್ಲೈ; cf. ತೊದರ್, ದನ್ನಲೆ). see B. 3, 47, 88, 92, 93; 4, 139, 161; 5, 13, 85, 104, 171, 221; Prv. s. ಪುರನ್ನರೆ. — ತೊನ್ನರೆಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. to embarrass, etc. (My.). — ತೊನ್ನರೆಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. to get embarrassed, etc. (My.).

ತೊನ್ನೆ tondre. = ತೊನ್ನರೆ. (My.).

***ತೊನ್ನೆ tonna.** a man leper. ಈತಂ ತನ್ನ ರೂಪುಗರೆದಿರುಳ್ ಪೊಟಲೆಲ್ಲಮಂ ಕಳ್ಳು ದಿವಸಕ್ಕೇ ಪಾಂಗಿನೊಳ್ ತೊನ್ನೆನಾಗಿಪೊಂ Vr. 124, 9.

ತೊನ್ನು tonnu. = ತೊಣ್ಣು. leprosy; white leprosy (ಕುಷ್ Mr. 383; T. ತೊಣ್ಣು; Te. ತೆನ್ನು; My.). ನನು ಬಿಳಿದಾಗಿ ಮಿಂಚುವ ಬಟ್ಟೆಹ ತೊನ್ನು (ಕೋಕ, ಮಣ್ಣಿಲಕ); ಬಿಳಿಯ ತೊನ್ನು (ಕುಷ್, ಶ್ವಿತ್ತೆ Nr.). ತೊನ್ನು ಹತ್ತಿದವ, ಹೊನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೀನೆನ್ನ, ಗನ್ನ ಹೇಟಾದರೆ ಬಿಟ್ಟೀಕೇ? (Prv.). see Bp. 57, 56; ಬೆಳ್ಳೊನ್ನು.

***ತೊನ್ನೆ tonne.** a female leper. ಅರಸಿಯರ ಸೂಳಿಯರ ಕಣ್ಣಿ ಕೊಳ್ಳು ಘಟಿಕಾಂಜನಂಗಳನೆಚ್ಚಿದೊಡನುಬರುಂ ತೊನ್ನೆಯರಾಗಿಪೆನ್ನೆಗಂ Vr. 124, 16.

ತೊಪೆ topa. = ತಪ, etc. — ತೊಪ ತೊಪನೆ. = ತಪ ತಪನೆ. (My.).

ತೊಪ್ಪೆ toppa. = ತೊಪ್ಪ, etc. — ತೊಪ್ಪ ತೊಪ್ಪನೆ. = ತಪ್ಪ ತಪ್ಪನೆ. (Smd. 229; J. 28, 41; My.).

ತೊಪ್ಪನೆ toppane. 1. with the sound of ತೊಪ್ಪ (My.).

ತೊಪ್ಪನೆ toppane. 2. = ತಪ್ಪನೆ. quickly, or greatly, much, thoroughly (Bp. 6, 25; 18, 65; M. ತೊಪ್ಪಲ್, ತೊಪ್ಪ, much, plenty).

ತೊಪ್ಪಲ toppala. = ತಪ್ಪಲ 2, ತೊಪ್ಪಲು, etc. ಮರಗಿನ ತೊಪ್ಪಲ (ಸುಗಂಧ Cb.). ನಾಯಿ ಎಲೆ ತೊಪ್ಪಲಗಳನ್ನು ಎಣ್ಣೆಗೂ ತಿನ್ನುವದಿಲ್ಲ (B. 5, 28).

ತೊಪ್ಪಲು toppalu. = ತೊಪ್ಪಲ, etc., ತೊಪ್ಪಲ್ 2. all small leaves of plants in general (cf. ಸೊಪ್ಪು, ತುಪ್ಪು; M. ತೋಲ್, green leaves, small branches, etc.). ನಾಯಿ ತೊಪ್ಪಲ ತಿನ್ನುವದಿಲ್ಲ (B. 3, 40).

ತೊಪ್ಪಿಗೆ toppige. = ಟೊಪ್ಪಿಗೆ (My.).

ತೊಪ್ಪೆ toppe. fresh cow-dung (My.; Si. 380, 402). ತೊಪ್ಪೆ ಬರುವದೇ ಹೆಪ್ಪಿಗೆ? (Priv.).

ತೊಮ್ tom. = ಜೊಮ್, (ತುತ್ತು, ತುದಿ). the state of being first or the first; the being former, previous, old (Te. ತೊಮ್, ತೊಲಿ, ತೊಲು; T. ತೊನ್, ತೊಲ್, ತೊಡರ್, ತೊಣ್, ತೊಣ್ಣು, ತೊತ್ತು, ತೊಣ್ಣು, ತೊಳ್). — ತೊಮ್ಪತ್ತಯ್ಯ. ninety-five (B. 5, 73). — ತೊಮ್ಪತ್ತಾಯ್ತು ಸಾವಿರ. ninety-six thousand (Bp. 22, 52). — ತೊಮ್ಪತ್ತು. — ಪತ್ತು. (Smd. 225; J. 21, 19; 34, 39). the top-ten or the ten just before hundred, i. e. ninety. ತೊಮ್ಪತ್ತಲ ವರಿವಿಗೂ (Si. 326). ತೊಮ್ಪತ್ತಲ ಮೇಲೆ ತೊಗರೇ ಬೇಳೆ (Priv.). — ತೊಮ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ. ninety-thousand (Bp. 5, 18; 10, 13). — ತೊಮ್ಪತ್ತಿ ಡು. ninety-two (B. 5, 73). — ತೊಮ್ಪತ್ತೊ ಮ್ಪತ್ತು. = ತೊಮ್ಪತ್ತೊ ಮ್ಪಯ್. (C.). — ತೊಮ್ಪತ್ತೊ ಮ್ಪಯ್. ninety-nine. — ತೊಮ್ಪತ್ತೊ ಮ್ಪಯ್ಯಾಸಿರ, ninety-nine thousand (Smd. 226). [ತೊಮ್ಪಯ್ಯಾಸಿರ್ವರ್ ninety thousand persons. ತೊಮ್ಪಯ್ಯಾಸಿರ್ವರ್ ನಿಮ್ಮಮ್ಮಿನ ಬಮ್ಮಲೊಳೆ ಮಕುಟಿಬದ್ಧರ್ ಮುಡಿವರ್ Pb. 11, 29].

ತೊಮ್ಮಾರ tombāra. a mass, a heap (of grain, My.).

ತೊಮ್ಮೆ tombe. i. a cluster, etc. (ಜೊಮ್ಮೆ Ct. I, 105; II, 9; ತೊಡಮ್ಮೆ, ತೊಂಗಲ್, ತೊಂಗೇ, ಗೊಂಚಲ್, ಜೊಮ್ಮೆ, ಗುಚ್ಚೆ Sm. 24; Kk. 20; ಗೊಂಚಲ್ Sm. 101). [ಬಣ್ಣವಣ್ಣದ ಗುಡಿ ತೊಮ್ಮೆ ಗೊಂಚಲೆಸೆಯಕ್ಕಿದ ಕಾವಣಮಲ್ಲಿಯಂ Pb. 3, 38. (Tu. ತೊಡಿಮ್ಮೆ)]. — ತೊಮ್ಮೆ ಗಡುಕು. — ಕಡುಕು. a kind of ornament for the ear (Bp. 61, 27).

ತೊಮ್ಮೆ tombe. 2. = ಡೊಮ್ಮೆ, etc., ದೊಮ್ಮೆ. a multitude, an assemblage, a host (ಗೊನ್ನಣ, ಗೊಂಗೇ, ಗುಮ್ಮಿ, ಗುಣ್ಣು, ತೋಮ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Sm. 54; ಬಮ್ಮಲ್ Ct. I, 25; Te.; ತುಮ್ಮು; cf. ತುಲುಗು 1).

ತೊಮ್ಮೆ tombe. 3. a large, high bamboo basket for storing corn (ಗಳಗೆ Sm. 101, o. r. ಗಳಗೆ; T. ತೊಪ್ಪು-ಕ್ಕಾಡು).

ತೊಯ್ toy. = ತುಯ್, etc. to become wet or moist [Tu. ತೊಯ್ಪು to wash]; (ಸಾಧ್ಯತ್ವ Smd. Dh.; o. r. ತುಯ್). P. ps. ತೊಯ್ಪು [ಅಮರ್ದಿಸೋ ತಾನಪ್ಪಯಿಂ ತೊಯ್ಪು Pb. 4, 75]; (Bp. 27, 37; Bh. 1, 7, 19; Rév. 10, 31 va.), ತೊಯಿದು (My.); 3rd person singular imperfect ತೊಯಿತು (My.). ತೊಯ್ಪುಣ್ಣ (ಅಪ್ರೃ); ತೊಯ್ಪುಡ್ಡು (ಕ್ಲಿನ್ನ G.). ತೊಯಿದನ್ನ (ಸಾಧ್ಯ Cb.). 2, to wet (v. t.), to moisten (Cpr. 5, 10; 5, 64 va.; 6, 64 va.; 8, 65). — ತೊಯ್ ತೊಯ್. rep. (Bp. 6, 25).

ತೊಯಿಸು toylisu. = ತೊಯ್ಪಿಸು, ತೋಯಿಸು, ತೋಸು. to cause to become wet, etc.; to steep in water (My.). ಜೊಲ್ಲು ಅಜಾರವನ್ನು ತೊಯಿಸುತ್ತದೆ (B. 4, 85). ಸೂಜಿಗಳನ್ನು ಬಿಸಿ ನೀರೊಳಗೆ ತೊಳೆದು, ತೊಯಿಸಿ (B. 5, 158). ತೊಯಿಸಿಕೊಳ್ಳು, ತೊಯಿಸು. to become wet or be drenched (B. 1, 21; 3, 123).

ತೊಯೆ toye. = ತೊನೆ. (Ct. II, 74).

ತೊಯ್ಪಿಸು toyyisu. = ತೊಯಿಸು, etc. (My.).

ತೊಯ್ಪು toyyu. = ತೊಯ್, etc. (ತೊಯ್, ನನೆ, ನಾನ್, ನಾಮ್ಪು G.). P. p. ತೊಯಿದು (My.).

ತೊಯ್ಪುವಿಕೆ toyyuvike. becoming wet, etc. (ಸಮುನ್ನೆ G.).

ತೊರಡು toradu. = ತರಡು, etc. see ಚಿಕ್ಕನ ತೊರಡಿನ ಗಿಡ.

ತೊರದು toradu. = ತೊರೆದು. P. p. of ತೊರೆ 1.

ತೊರಯಿಸು torayisu. = ತೊರೈಸು (Smd. 189, o. r. ಕೊ-).

ತೊರಸಲು torasalu. = ತರಕಲು, etc. (My.).

ತೊರಳೆ toraḷe. the spleen which, with the liver, is regarded as the part of the body from which the blood flows (ಗುಲ್ಮ, ಪ್ಲೀಹೆ Nr.; Bh. 6, 8, 13; Te. ದೊಮ್ಮೆ). see ಗುಡುಮೊರಳೆ.

ತೊರಿತ torita. Tbh. of ತ್ತರಿತ. (My.).

ತೊರೆ tore. 1. milk to form or collect in the breast or to come to it; the breast to be filled with milk (ಸ್ತನ್ಯ Smd. Dh.; M. ಚುರೆ; T. ಚೊರಿ, Te. ದೊರಗು, to flow down, as milk from the breast, etc., see ಸುರಿ; M. ಚುರೆ, also: to spring forth, gush out; giving milk). [ತೊರೆದುದು ಕಾಮಧೇನು ತುಲುಗಲೊನೆವಣ್ಣದು ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಂ Pb. 14, 21]. ಮೊಲೆ ತೊರೆಯುವದು (My.). P. ps. ತೊರೆದು, ತೊರೆದು. see Cpr. 6, 91 va.; Bp. 50, 3; 57, 83; Rév. 5, 55 va.; Bhāgavata 10, 66, 38; ಪಾಲೊರೆ; B. 1, 21.

ತೊರೆ tore. 2. mature; ripe (ಪಕ್ಕೆ Ct. I, 57).

ತೊರೆ tore. Tbh. of ತ್ತರೆ. (My.; Te.).

ತೊರೆಯೆ toreya. (ತೊಟಿಯೆ?). a salt-maker (My.; see ಅಪ್ಪಾದಶಹಾತಿ).

ತೊರೈಸು toraisu. = ತೊರೆಯಿಸು (Smd. 189, o. r. ಕೊ-).

ತೊಟ tora. = ತೊಟಮ. P. p. of ತೊಟಿ 1, in ತೊಟಿಕೊಳ್ಳು (My.).

ತೊಟಕಲ್ torakal. an o. r. of ತೊಟಕಲ್, q. v.

ತೊಟಡು toraḍu. = ದೋಟಿ. a crook, a hook, a crooked instrument for taking down fruits from trees (T. ತುಟಿ, ತುಟಡು; R.). 2, distortion, deceit (T.). see ಚೊಟಿ.

ತೊಟದು toradu. = ತೊಟಿದು. P. p. of ತೊಟಿ 1.

ತೊಟಯಿಸು torayisu. = ತೊಟಿಸು. to cause to quit, etc. (My.).

ತೊಟಲು toralu. a hole, etc. ಗಿಡದ ತೊಟಲು (ನಿಮ್ಮಣ್ಣ, ಕೋಟಿರ, ಮರದ ತೊಟಿ, -ಡೊಟಿ Si. 122).

ತೊಟವಿ toravi. leaving, abandoning; an object to be abandoned (ಹೇಯ Nn. 95).

ತೊಲನೆ torave. (ತೊಲನೆ). 'N. of a place in S. Mhr.

(Rām. 1, 1, 1).

ತೊಲಸು torasu. = ತೊಲಯಿಸು. to cause to give up, etc. (My.); see ಬುದ್ಧಿಹೊಲಸು.

ತೊಲಳೆ toraḷe. = ತೊಳ್ಳೆ q. v., etc. (My.).

ತೊಲಿ torē. 1. to put away, to abandon, to quit, to give up, to renounce, to repudiate, to reject (ವಿಷಯ ಸಂದ. Dh.; Sm. 116; ಬಿಡು Nn. 84; My.; T. ತುಲ). P. ps. ತೊಲಿದು, ತೊಲಿದು. [ಪರರ ದೋಷಂಗಳಕುಮಂ... ತೊಲಿವುದು ತೊಲಿವನ ಸಾಧು ಜನ ಸಂಗತಿಯಂ Kr. 1, 67; ಹರನೀಕೆಗಣ್ಣು ನೂತನ ಗಿರಿಜಾತೆಯಂ ತೊಲಿದಂ Pb. 4, 85; Ap. 3, 57; Bv. 642]. ಪರೀಕ್ಷಣೀಗಮಂ ತೊಲವನಕರ್ತ (Smd. 140 Mdb.). ಕುಕವಿಗಳ ಸಂಗಮಂ ಸನ್ನತಂ ತೊಲಿದು (Mr. 7). ತೊಲದವನಿಗೆ ಬಲದ ಹಂಗೇನು? (Priv.). see Cpr. 3, 65; 4, 18; Bp. 13, 14; 26, 29; 31, 14; 43, 17; C. Bp. 11, 6; Rkv. 9, 4; 13, 20; J. 1, 5; 11, 21, 28; 28, 35; Si. 77; B. 2, 10; 5, 163, 164; ಅಸು ದೊಲಿ, ಅಸೆದೊಲಿ.

ತೊಲಿ torē. 2. = ದೊಲಿ. a hollow or hole (in a tree, My.); a cave (Si.; Te. ತೊಲಿ, ತೊಲಿ; cf. ತೊಟ್ಟಿ, ತೊಲಿ, ತುರಿ). ಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿ ಇರುವ ತೊಲಿ (ದರಿ, ಕನ್ನರ Si. 116). ಬೆಟ್ಟದ ದೊಡ್ಡ ತೊಲಿ (ಗುಡ್ಡ, ಗೆಡ್ಡರ 116).

ತೊಲಿ torē. 3. a stream, a river (ಪೊಲಿ Smd. I; ಪೊಲಿ, ಪೊಲಿ Sm. 36; ನದಿ Smd. Dh., Sm. 116; ಸಿನ್ಹ, ಸ್ರವಸ್ತ, ತಟಿನಿ, ತರಂಗಿಣಿ, ನದಿ, ಧುನಿ, ದ್ವೀಪವತಿ, etc. Hlā., Mr. 413; ವಾಹಿನಿ, ಸ್ರವಸ್ತಿ Nr.; My.; T. ತುಲಿ; see s. ತುಲಿ 3). [ಬನ್ನದ ಕರ್ಪಸೆದುರು ತೊಲಿ ಗಿನ್ನುಂ ಹರಗಳ ತಮಾಳ ನೀಳಚ್ಚು ವಿಯಂ Pb. 5, 54; Ap. 1, 54; ತೊಲಿಯ ವಿನವಣ್ಣುಗಳಿರಾ ತೊಲಿಯ ವಿನ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿರಾ Bv. 642; Cv. 203]. ತೊಲಿಯ ನೀರಿಂ ಬೆಳನ ಭೂಮಿ (ನದೀಮಾತೃಕೆ); ಬೆಟ್ಟದ ತಟ್ಟಲೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿದ ಪರಂ ತೊಲಿ (ನಿರ್ಭರ); ತೊಲಿಯ ಹರಿಹ (ಹಿಳೆ, ಪ್ರವಾಹ, ವೇಣ, ಧಾರೆ, ಸ್ತೋತ, ರಯ Hlā.). ತೊಲಿಯ ತಡಿ (ತೀರೆ, ಕೂಲ, ತಟಿ, etc. Hlā., Nr.). ಕಿಟಾಡಾಗಿ ತೆಗೆದು ತನ್ನ ಮಾಡಿದ ತೊಲಿ (ಕುಲೈ, ಕಾಲುನೆ); ನರಕದ ತೊಲಿ (ಸಿನ್ಹ, ವೈತರಣಿ Nr.). ತೊಲಿಯ ತಡಿ (ತಟಿ Mr. 413); ತೊಲಿಯ ನಡುವು (ಪಾತ್ರ 415); ಬನ್ನ ತೊಲಿ (ಪೂರ 415). ನೆತ್ತರ ತೊಲಿ (Abh. P. 13, 66). ತೊಲಿಯಂ ಪಾಯ್ಲು ಎತ್ತಿ ಬನ್ನಂ (Smd. 64). see Cpr. 8, 4 va.; Bp. 20, 22; 45, 28; 50, 40. 66; Bh. 1, 5, 9; J. 15, 2; ಉರ್ಕುನೊಲಿ, ಗಣ್ಣು ದೊಲಿ, ಪೆರ್ವೊಲಿ, ಬಯಲ್-, ಬಿಸಿಲು-, ಬೆಟ್ಟದೊಲಿ; ಹೆದ್-. [ತೊಲಿಕೊಳ್. to take in with the face of a stream? ಪೇಜ್ವಾ ಗಳೆಯ್ತು ನದಿಂ ತೊಲಿಕೊಳ್ಳು ನಿರೆ ಕೋಣ್ಣು ವನ್ನರಿಗನೆಚ್ಚು ಗ್ರೇಷುಧಾರಾಜಂ Pb. 5, 21]. — ತೊಲಿ ಗಣಗಿಲೆ. — ಕಣಗಿಲೆ. a small tree growing in wet soil, Barringtonia acutangula Gaertn. (ನಿಜುಲ, ಅಮ್ಮುಜ, ಹಿಜ್ಜಲ Nr.; ಲೋನುಕ, ಪಿಜುಲ Mr. 113). — ತೊಲಿಗಣ್ಣು. — ಅಣ್ಣ. the ocean (ಸಮುದ್ರ Ss.). — ತೊಲಿಮತ್ತಿ. the tree Terminalia arjuna W. and A. (ನದೀಸರ್ಜ, ವೀರತರು, ಇನ್ನದ್ರು, etc. Nr.; ಕಕುಭ Nn. 128). 2, a shrub or small tree, the five-leaved chaste-tree, Vitex negundo Lin. (? ಸಿನ್ಹಕೆ Mr. 116, o. r. ಸಿನ್ಹಕೆ). — ತೊಲಿಮಾವು. (Smd. 195). a mango tree near a river. — ತೊಲಿಮೆನ್ನೆ. an undershrub, Indigofera trita L. f. (Z.). see ಅಡವಿ. — ತೊಲಿಯಂಗುಳ. — ಇಂಗುಳ. the prickly plant Alhagi maurorum Tournef. (ದುರಾಲನ್ನು Mr. 118). — ತೊಲಿವೇಣ್ಣು. — ಬೇಣ್ಣು. river-hunting; fishing (Rkv. 5, 114 va.).

*ತೊಲಿದ torēda. one who has abandoned, renounced; an ascetic. ಕಿಟಾಯಂ ಮುತ್ತುಂ ಧನದಂ ಬಟಾಯಂ ತೊಲಿದಂ

ಗೃಹಸ್ಥನೆನ್ನದೆ ಮುಮ್ಮಿಟ್ಟುಕೊ ಕೊಲುತಿರ್ಪ ಜವನೆಮ್ಮುಕೆಯ ಪಗೆವಂಗ ದೆನ್ನು ಪಂಗಿಗನಪ್ಪಂ Ap. 4, 77. T. ತುಲವಿ.

*ತೊಲಿಯಿಸು torēyisu. to cause to renounce, etc. ಪರಮಾಯುಷ್ಯಾನ್ನಂ ಬರಂ ನಿರಾಕುಳಮಾಗಿರ್ಪಾಯಿರವಿನ ಜೈನಾಭಿಪ್ರಾಯಂ ಪ್ರಾಯೋಪಗಮನದಿಂ ತೊಲಿಯಿಸಿದಂ Ap. 2, 55.

ತೊಲಿ tola. a short P. p. of ತೊಲಗು. — ತೊಲ ತೊಲಗು. (= ತೊಲಗಿ ತೊಲಗು). rep. (Bp. 28, 24; 32, 43; J. 3, 24).

ತೊಲಗಿಸು tolagisu. to cause to go away, etc. (ಅಗಲ್ಲು Smd. 134 Cm.; My.). [ಮಲೆಯದುದಂ ಮಲೆಯಸಲುಂ, ಮಲೆದುದಂ ತೊಲಗಿಸಲುಂ Pb. 5, 43 va.]. ಅದೇಶಮ್ ಎನ್ನೊಡೆ ಮೊದಲಿರ್ದುದಂ ತೊಲಗಿಸಿ ಬರ್ಪುದು (Smd. 30 Cm.). see Cpr. 1, 95; 8, 98; Abh. P. 1, 116; Bp. 35, 3; 42, 34; 46, 30; 50, 68; 54, 16; 61, 23; J. 13, 9; 28, 40.

ತೊಲಗು tolagu. = ತೊಲಂಗು. to go away; to depart; to go aside or out of the way; to retire; to separate (v. i.); to be separated; to be excluded; to fail (ವಿವಿಕ್ತ Smd. Dh.; ಹಿಂಗು Smd. 17, 118 Cm.; ತಪ್ಪು 132, 259 Cm.; My.; [Tu. ತೆಲಾವು]; Te.; M. ತುಲೆ, T. ತೊಲೈ). [ನಿಲ್ಲದೆ ತೊಲಗಿದಿರ್ದಂ Kr. 3, 200; Pb. 11, 73; Ap. 1, 52; ಅಳಿಯನ ಕಣ್ಣರೆ ತೊಲಗಿವೈ ಮಗಳೇ Bv. 912]. ಅವುದೊನ್ನಣಂ ತೊಲಗುವುದು (ಅಪಾದಾನ Smd. 160). ತೊಲಗಿದುದು (ವ್ಯಸ್ತ, ಅಪ್ರಗುಣ, ಅಕುಲ); ಯಥೋಚಿತಸ್ಥಾನದತ್ತಣ್ಣ ತೊಲಗುವುದು (ಭ್ರಂಶ); ಸೇನೆಯಿದ್ದೆಯಿನ್ನು ತೊಲಗುವುದು (ಪ್ರಚಕ್ರ); ಅರ್ಥದ ದೆಸೆಯಿನ್ನು ತೊಲಗದವನು (ಅನರ್ಪೇತೋರ್ಥಾತ್, ಅರ್ಥ Nr.). see Smd. 73; Cpr. 1, 92; Bp. 21, 10, 14; 43, 14; 45, 9; 46, 23; 57, 47; C. Bp. 11, 9; Rkv. 5, 119; 6, 6; 6, 11 va.; Rāghc. 17, 66; J. 2, 49; 15, 18; 26, 14; 30, 29; Dp. 87, 1; 172, 5. [ತೊಲತೊಲಗು. rep. ಮನಮನಂಜದಂಜದೆ ತೊಲತೊಲಗೀ ಮಳೆಗೆ Kr. 2, 26].

ತೊಲಂಗು tolaṅgu. = ತೊಲಗು. (Bp. 33, 14; 40, 49, 71; 46, 58; 51, 81).

ತೊಲಿ toll. (fr. ತುರಿ 1). = ತೂಳೆ 3. a hole, a socket (Te.). ತೊಲಿ ಇದಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ವೇಧಿತ, ಛಿದ್ರಿತ, ವಿದ್ಧ Si. 381).

ತೊಲಿ toll. Tbh. of ತುಲೆ. a kind of wooden sacrificial vessel (Si. 241). 2, = ತೊಲಿ No. 4. (S. Mhr.).

ತೊಲಿ tole. Tbh. of ತುಲಾ. a beam of wood (ವೇಶ್ಯಾಂಗ, ಮನೆಯ ಮುಟ್ಟುಗಳ ಭೇದ Nn. 158; My.; T. ತುಡೈ; Mhr. ತುಳಕು; Bp. 40, 77; C. Bp. 5, 48; J. 17, 23; B. 4, 121; G. 403). [ರಿಪುಭೂಪದ್ವಿನದ್ವದ ತೊಲಿಯೊಳ್ ಪರಾಕ್ರಮದಿನೆನ್ನನೆ ಭೂಪತಿ ತೂಗಿ ತೋಲಿನೇ Pb. 10, 40]. see ಅಡ್ಡದೊಲಿ, ತೂಗು, ತೂಗುನ್, ಪೇ. 2, a balance (Abh. P. 14, 188; Bp. 27, 47; 55, 57). 3, a certain weight (ತೂಕ, ಪ್ರಮಾಣ 158). ನಿಕ್ಕಮ್ ಅಯ್ಯಾ ಗಲ್ಲೆ ತೊಲಿ, ಅನ್ನವು ಇಪ್ಪತ್ತಿ ರಲ್ಲೆ ಭಾರಂ (Mr. 355). see Bp. 43, 83; Si. 329; G. 46, 321, 388. 4, a tola, being the weight of one Rupee coin (My.; B. 3, 13, 96; see ಕಾಲ್-). ತೊಲಿಯಿನ್ನು ಹಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಹೊಲಿಯಿನ್ನು ಭ್ರಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ (Priv.). 5, equality, etc. (ಸಮ, ಸಮಾನ 158; Bp. 43, 21). 6, propriety, fitness; fame (ಕೀರ್ತಿ, ಸಮಂಜಸ 158; Abh. P. 7, 166). 7, a cloth for females (ವಸ್ತ್ರ, ಸೀರೆ 158). 8, pooriness (ಕೈಶ, ಬಡತನ 158). see ದಿಬ್ಬದ-.

ತೊವರಿ tovari. Tbh. of ತುವರಿ (Smd. 355). the pigeon-pea. ಉರ್ದು ತೊವರಿ ಹೆಸರು ಮೊದಲಾದುವನ್ನಿಕ್ಕಿ ಅಟ್ಟ ಕೂಲ್ (ಪುಟ್ಟ Smd. I). 2, = ತುವರಿ No. 2 (Si. 154).

*ತೊವಲ್ tovar. pleasing, fragrant? — ತೊವರ್ಗಮ್ಮ.
—ಕಮ್ಮ. a pleasing smell? ಅಲರ್ವಿ ವನಜ ವನಂಗಳ ತೊವರ್ಗ
ಮ್ಮನಮ್ಮ ಬಗೆ ಬಳೆಯ ಮೊರೆವುವಳಿಗಳ ಬಳಗಂ Ap. 12, 50.
ತೊವಲು tovaru. Tbh. of ತುನರ No. 1. (ಕಪಾಯ, ತುನರ Hla.;
My.).

ತೊವಲ್ toval. 1. ತೊವಲು. = ತೊಗಲ್, etc. skin, etc.
(ಅಸ್ತಗ್ಗರೆ, ಅಜಿನ, ಚರ್ಮ, ಕೃತ್ತಿ, ತ್ವಕ್ Hla.; ಚರ್ಮ Ct. II, 104;
ತೋಲ್, ಸಮ್ಮ, ಕಡವಸ Sm. 32; ಸಮ್ಮ, ತೋಲ್ Kk. 46; My.).
[ಕರದಿಯ ತೊವಲೊಳ್ ಪುದಿದ ಕರ್ಬೊನ್ನ ರಥಮುಂ Pb. 12, 7 va.;
Vr. 23, 2]. see Bp. 20, 44; ಗಂಗೆದೊವಲು.

ತೊವಲ್ toval. 2. = ತೊಪ್ಪಲು, q. v. young green leaves
(ಎಳೆದಳಿರ್ Ct. II, 105; Cpr. 7, 101). — ತೊವಲಿಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು. to
get young leaves (Abh. P. 13, 48).

ತೊವಲ್ toval. 3. = ತೊದಲ್, faltering, etc.

*ತೊವಲ್ toval. 4. something (usually leaves) reduced
to a mass by pounding (T. ತೊವಯಲ್) ಕೆನ್ನ ಕರ್ವಾಸು
ಸೇಕದ ತೊವಲ್ಗೆಡಿಯಾಯ್ತು Pb. 5, 7. cf. ತೊಕ್ಕು.

*ತೊವಲ್ toval. 5. stupor. — ತೊವಲ್ದೊಳ್. — ಕೊಳ್. to be
stupefied, be in a stupor. ಅಂಗನೆಯರ್ ತೊವಲ್ದೊಳ್ ಭಯಂಗೆಲೊ
ಕೋಡಗ ಗಟ್ಟುಗಟ್ಟಿ ಚಿತ್ರಾಂಗದನುಯ್ತು Pb. 9, 54.

ತೊನೆ tove. = ತೊಗೆ, etc. a dish prepared of boiled split
pulse. (ತೊಯೆ Ct. II, 74; My.; ಕುದಿಸಿದ ಬೇಳೆ G.). [ಕಟಮಯ
ಕೂಟುಂ ತುಪ್ಪಮುಂ ತೊನೆಯುಮನುಣಲೊಟ್ಟು ಕುಮಾರನನೋದಿಸುಗೆ
Vr. 75, 15].

ತೊನ್ನೆ tovrve. = ತೊನೆ, etc. (My.).

ತೊಸಕ್ tosak. = ಡೊಸಕ್, etc. an imitative sound (My.).

ತೊಸಕ್ಕನೆ tosakkanne. = ಡೊಸಕ್ಕನೆ. with the sound of
ತೊಸಕ್ (My.).

ತೊಳೆ tola. 1. a short P. p. of ತೊಳೆಗು 1. — ತೊಳ ತೊಳಗು.
(= ತೊಳಗಿ ತೊಳಗು). rep. (Grj. 10, 71; Bp. 1, 53; 4, 26; 61, 28;
C. Bp. 42, 14; Räv. 13, 71 va.; J. 3, 37; 13, 51; 28, 18). — ತೊಳ
ತೊಳ ತೊಳಗು. rep. (Cpr. 9, 27).

ತೊಳೆ tola. 2. = ತೊಳದು, ತೊಳೆದು. P. p. of ತೊಳೆ 2, in
ತೊಳಕೊಳ್ಳು (Bp. 30, 9; B. 4, 57, 136; 5, 239; My.). — ತೊಳ ತರ್.
= ತೊಳಕೊಣ್ಣು ಬರ್. (Bp. 1, 53; 27, 49).

ತೊಳೆಕೆ tola. — ತೊಳಕಂ (Smd. 241, o. r. ಕೊಳಕಂ).

ತೊಳೆಕು tola. 1. = ತೊಳೆಕು (Smd. 48, o. r. ತೊಡಕು,
ತೊಡಂಕು).

ತೊಳೆಕು tola. 2. a part of the body. ಅಡಿ ತೊಡೆ
ಪೊರ್ಕುಲುಂ ತೆಗೆರೆ... ಬಿಸ್ ತೊಳಕು ಕರ್ಚರೆ Pb. 11, 136.

ತೊಳೆಗು tolagu. 1. to shine, to be full of splendour,
etc. (ಕಾನ್ರಿ Smd. Dh.; T. ತುಲಂಗು, ತುಳಂಗು; Te. ತುಳಕಿಂಚು;
M. ತುಳಚ್ಚು, to shake; to shine; T. ತುಳಕ್ಕು, to move; to polish;
T., M. ತುಳಕ್ಕು, tremor; splendour; see ತುಳಕು 1). [ಅತಿ ಧನಕ
ಜಳದ ಜಳಧರ ಪಥಮುಂ ತೊಳಪೆಳವೊಯುಂ ತಳೆದುವು ಮುಳಿಸಂ Kr.
3, 168; Pb. 10, 52 va.; Ap. 4, 12]. ತೊಳಪಂ, ತೊಳಪ್ಪಂ (Smd. 275).
ಅಯ್ತೆ ತೊಳಪ ಕನ್ನವುರಂ (75). ತೊಳಗಿದನ್ ಇನ್ನ ನನ್ನನನ ಮಯ್ಯರಿ
ಯಂ ಜೊಡು (Räv. 13, 60). ತೊಳಗುವ ಅಚ್ಚರೆಗಣ್ಣು ನಗೊಗದ
ಬೇಡೆ (Räghc. 17, 66). ತೊಳಪ ತತ್ವಮದ ದಿನ್ನಣಂ (Kk. 3). see

Cpr. 1, 120, 138; 6, 49; Räv. 6, 2; C. Bp. 5, 2; J. 3, 17; 5, 4; 13,
9, 10; 29, 45; 31, 14; Räghc. 17, 72. — ತೊಳಗು ಬೆಳಗು. dupl. ರವಿ
ತೊಳಗಿ ಬೆಳಗುವ ಪೋಲು (Bh. 1, 8, 9; see J. 31, 13). [— ತೊಳ
ತೊಳಗು rep. ರಕ್ತಾ ತೋಕಪಲ್ಲವದನ್ನೆ ತೊಳತೊಳಗುವಾನ್ರಿ ಕುಚ
ಕಲಶ ಪಲ್ಲವನ ಕರತಳ ಪಲ್ಲವಂಗಳ Pb. 2, 39 va.; — ತೊಳ ತೊಳ
ತೊಳಗು. double rep. to shine with resplendence. ತೇಜಂ
ಪಜ್ಜಳನೆ ತಟತಟು ತೊಳ ತೊಳ ತೊಳಗಿದನಸ್ತಮಯ ಸಮಯದೊಳ್
ದಿನಪಸುತಂ Pb. 12, 210].

ತೊಳೆಗು tolagu. 2. = ತಳರು 2, etc. shine, splendour,
etc. (ಕಳೆ, ಕದಿರ್, ಮಿರುಗು, ತೊಳಪು, ಬೆಳಗು, ಪೊಳಪು, ಪೊಗರ್, etc.,
ಕಾನ್ರಿ Sm. 15; Kk. 25, o. r. ತಳಪು).

ತೊಳೆಂಕು tola. = ತೊಳಕು, q. v.

ತೊಳಚೆ tola. Tbh. of ತುಲಸಿ basil leaf. (Smd. 348, 355; Sm.
27; My.).

ತೊಳಚೆ tola. = ತೊಳಚೆ. (ತುಲಸಿ Smd. 365; My.).

ತೊಳಚೆ tola. = ತೊಳಚೆ. (ತುಲಸಿ Ct. II, 58).

ತೊಳೆದು toladu. = ತೊಳೆದು. P. p. of ತೊಳೆ 2, q. v.

ತೊಳೆಪು tolapu. = ತಳಪ, etc. shine, lustre, etc. (see
Sm. 15 and Kk. 25 s. ತೊಳಗು 2).

ತೊಳೆಯಿಸು tolayisu. = ತೊಳಸು 3, ತೊಳಿಸು 2. (Bp. 27, 40;
My.).

ತೊಳೆಸಲ್ tolasal. ತೊಳೆಸಲು. pounding. — ತೊಳಸಲಕ್ಕು.
— ಅಕ್ಕು. rice cleared of its bran by pounding (My.).

ತೊಳಸಿ tolas. = ತೊಳಚೆ. (My.; Te. ತೊಳಸಿ).

ತೊಳೆಸು tolasu. 1. = ತಳಿಸು 1, ತೊಳಿಸು 1. to pound, to
beat; to pound rice so as to deprive it of its bran
(My.; cf. ತೊಳಕು); to box, to fight (Bp. 57, 72).

ತೊಳೆಸು tolasu. 2. pounding, etc.; boxing. see ಕಯ್ಲೊ
ಕಸು.

ತೊಳೆಸು tolasu. 3. = ತೊಳೆಯಿಸು, etc. to cause to wash,
to get washed, to have washed (My.; Bp. 3, 71. Te.
ತೊಲಂಚು, ತೊಲುಚು, to wash; ತೊಲಿಂಚು, to get washed).
ತುಪ್ಪ ಅನ್ನ ಉಣ್ಣಲಿಕ್ಕು ನಾಯಿಯುಣ್ಣಲಿ ಕರ್ಮ ತೊಳಸಿದ (Prv.).

ತೊಳೆಸು tolasu. 4. = ತೊಡಕು 2. entanglement (My.).

ತೊಳೆ toli. = ತೊಳೆ 2. (C.).

ತೊಳೆಸು tolisu. 1. = ತೊಳೆಸು 1, etc. (My.).

ತೊಳೆಸು tolisu. 2. = ತೊಳೆಸು 3, etc. (My.).

ತೊಳೆ tole. 1. = ತೊಡೆ 1. to besmear, etc. ತೊಳವಲ್ಲಿ (ಉದ್ವ
ತರ್ನ Nu. 71, o. r. ತೊಳೆವುದಜ್ಜಿ). ಮಯ್ಯೆ ಉಣ್ಣ ತೊಳೆಯುವ ಪುದಿ
(ಉದ್ವತರ್ನ, ಉತ್ಪಾದನ Si. 225). cf. ದೊಳಿಸು.

ತೊಳೆ tole. 2. = ತೊಳೆ. to wash; to remove by wash-
ing [Tu. ದೆಕ್ಕು]; (ಪ್ರತ್ಯಾಲನ Smd. Dh.; ಕ್ವಾಲನ Sm. 114;
ಅಲುಲು, ಕರ್ಚು Sm. 61, Kk. 51; ಕರ್ಚು Sm. 86; C.). P. pa.
ತೊಳದು, ತೊಳೆದು. ತೊಳೆಯಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ನಿರ್ವಕ್ತ, ಪ್ರತ್ಯಾಲಿತ,
ಧಾತ Hla.). ತೊಳವದು (ಧಾತ, ಪ್ರತ್ಯಾಲಿತ Mr. 225). [ಪಳುಕಿನ ಪಾ
ಪೆಯನಮದಿಂ ತೊಳೆದನ್ನೆ Ap. 6, 39]; (Cpr. 5, 23). ಪಿಡಿಯೊಳ್
ತುಮ್ಮಿರೆ ಪಂಕ, ಮೇಲೆ ತೊಳೆಯಲ್, ತಾಂ ಶುದ್ಧನೆ? (Sk. 64). ಸಗ್ಗ
ಳೆಯ ನೀರಿನ್ನ ಕಾಲ್ಪದಿಯೊಳ್ ಬಸಿನ ನೆತ್ತರಂ ತೊಳೆದು (J. 28, 53). see
Cpr. 2, 12; 3, 30; 7, 87; Bp. 15, 13; 24, 53; 32, 30; 46, 53; 47, 13;

56, 52; 57, 63; 59, 54; 60, 4, 49; J. 12, 27; 18, 2; Si. 222, 225, 245, 312; ಕಯ್ಯಾಳ, ಮಯ್ಯಾ, ಮೊಗ್ಗ-.

ತೊಳೆ tole. 3. = ತೊಲಿ. a hole, a bored hole (My.; T. ತೊಳ್ಳೆ, M. ಕುಳ್ಳೆ; T. ತೊಳ್ಳೆ, to cut out a hole; to bore a hole; ತೆಳ್ಳೆ, to bore, make a hole; cf. ಕೊಡೆ 2). — ತೊಳೆ ಮಾಡು. to make or bore a hole (My.). — ತೊಳೆ ಹಾಕು. = ತೊಳೆ ಮಾಡು. (My.).

ತೊಳೆ tole. 4. a separate piece or division, one of the divisions in an orange, jack fruit, cotton-pod, etc. (ಫಲತೊಳೆ Sm. Dh.; ಫಲವಿನರಣೆ Sm. 114; ಪಣ್ಣೊತ್ತರ Ct. I, 23; My.; Te. ತೊನೆ, ತೊಲೆ). ತೊಳೆಗಳು ತೊಳೆ ಅದೀತೇ? (Prv.).

ತೊಳೆಯುವಿಕೆ toleyuvike. washing (Si. 225).

ತೊಳ್ಳು tollu. = ಹೊಳ್ಳು. (My.).

ತೊಳ್ಳೆ tollu. = ಹೊಳ್ಳೆ, ತೊಟಲು, ತೊಟಲೆ, ಸೊಳ್ಳೆ, 1: a hollow, a hole, a cavity (My.; M.; T. ತೊಳ್ಳೆ; T. ತೊಳ್ಳು, to make a hole with any instrument; see ತೊಟ್ಟಿ 1 and ತೊಟ್ಟಿ 2; M. ತೋಳ್ಳು, to bore a hole; Te. ತೊಲ್ಲೆ, pithless grain, see ಜೊಳ್ಳು). 2, deficit, debt (My.). — ತೊಳ್ಳೆಗಣ್ಣಿನವ. -ಕ-. a man with a sunken eye (My.). — ತೊಳ್ಳೆ ಪಳ್ಳೆ. dupl. (My.). — ತೊಳ್ಳೆಮನುಷ್ಯ. a man who has debts (My.).

ತೊಲ್ to. = ತುಲು 3. see ತೊಟ್ಟು.

ತೊಲಕಲ್ tolakal. the act of turning, wandering, etc. (ತೊಲಲ್ಪಡು Sm. I, o. r. ತೊಲಕಲ್).

ತೊಲಲ್ tolal. 1. ತೊಲಲು. to move round; to go or turn round, to revolve; to roam or wander about; to get perplexed or bewildered, etc. [ಗುಣಾರ್ಣವಂಗೆ ಮಧುಕೈಟಿಭ ಹಾರಿ ತೊಲಲ್ಪಡು ತೋಟಾದಂ Pb. 5, 68; Ap. 11, 83]; (ಭ್ರಮೆಗೊಳ್, ಗರವಟ್ಟಿಗೆವರ್ Sm. I; ಭ್ರಮಣ Sm. Dh.; Cpr. 3, 69; 6, 25; 8, 10; J. 2, 45; 6, 8; 21, 55; Rsv. 13, 101). ತೊಲಲ್ಪಡು (Bp. 54, 39). ತೊಲಲ್ಪಡು (Sm. 49). ಜಾನಮಂ ತೊಲಲ್ಪಡು (157). ಆ ಬನಮಾ ಬನಮಾ ಬನಮನ್ನದೆ, ತೊಲಲ್ಪಡು, ಪೊಗೊಯ್ದರ್ ಅವರ್ (202). 2, to roam over, to cross in wandering about (Cpr. 7, 115; J. 16 sum.). 3, to roll (v. t.; see ಕಣ್ಣೊಟಲ್).

ತೊಲಲ್ tolal. 2. moving round, getting perplexed, etc. see ಕಣ್ಣೊಟಲ್ 2.

***ತೊಲಲ್ tolal. 3.** to spread round, to declare. ಆತಂಗಿ ಯಾತನ ಬೇಡುವುದೆಲ್ಲಮಂ ಕುಡುವೆನ್ನೆಂದು ತೊಲಲ್ಪಡು ಗೋಸಣೆಯ ಗಜ ಕುಮಾರಂ ಪಿಡಿದೊಡೆ Vr. 50, 22.

ತೊಲಲಿ tollali. moving round, etc. see ಕಣ್ಣೊಟಲಿ, ಜಕ್ಕನ್ನೊಟಲಿ. — ತೊಲಲಿಕಲ್ಲು. a wooden hand-mill to remove the husk from paddy (S. Mhr.).

ತೊಲಲಿಕೆ tollalike. wandering about, etc. (Bh. 1, 20, 56; Rām. 2, 7, 3; My.).

ತೊಲಲಿಚು tollalieu. = ತೊಲಲಿಸು. to cause to roam about, to send about (Rām. 3, 2, 16).

ತೊಲಲಿಸು tollalisu. to cause to move round, etc. (J. 32, 39). 2, to surround. ತೊಲಲಿಸುತ್ತಿಪ್ಪ ಮಾಸು (ಕಲಲ Mr. 308).

ತೊಲಲು tollalu. = ತೊಲಲ್. (My.). P. p. ತೊಲಲಿ, ತೊಲಲು ವುದು (ವ್ರಜ್ಯ. ಅಟಾಟಿ, ಪರ್ಯಟನ Nr.). ತೊಲಲಿದರೂ ಬಲಲೋದು

ತನ್ನೇತೇ? (Prv.). see Bp. 12, 47; 16, 16; 35, 9; 40, 70; 54, 12; 57, 65; Bh. 1, 8, 93; 1, 12, 7. — ತೊಲಲಿ ಬಿಜಲು. to roam about and become wearied (J. 28, 16).

ತೊಲಲುವಿಕೆ tollaluvike. roaming or wandering about, etc. (Si. 49).

***ತೊಲಲು tollaleu.** to cause to spread round, announce. ಒಂದು ದಿನಸಂ ವಿಪ್ಲ ಪೊಜಲೊಳ್ ಗೋಸಣೆಯಂ ತೊಲಲ್ಪಿ ವಂ Vr. 50, 20.

ತೊಲಸು tollasu. 1. to turn round (v. t., as with a ladle, My.; cf. ತುಲು 4; see Si. 5. ಕುದಿಸು); to row (Abh. P. 13, 66); to nauseate (v. i., as the belly, (My.).

ತೊಲಸು tollasu. 2. turning round, revolving, rolling; wandering of mind, deviation from rectitude. see ಕಣ್ಣೊಟಸು, ತೊಣ್ಣು ತೊಲಸು.

ತೊಟ್ಟು tollu. = ತೊಟ್ಟು 1. (Sm. 49). a male or female servant (ದಾಸನುಂ ದಾಸಿಯುಂ Sm. I; ಪೋಟಿ, ಪೋಟಿ, ಚೇಟಿ, ದಾಸಿ, etc. Hla.; T. ತೊಟ್ಟುತಿ, a female slave; ತೊಟ್ಟು, ತೊಟ್ಟುವು, ತೊಟ್ಟುಮ್ಪು, slavery; ತೊಟ್ಟು, ತೊಟ್ಟುವು, ತೊಟ್ಟಲ್, work, action, occupation; see s. ತುಟ್ಟಲ್ 3). [ಆದಂ ಪಟಾಕಿಯು ತೊಟ್ಟು ನುಟಾದಂ ಪಟಾದ ಮಹಾಪುರುಷರ್ Kr. 3, 176; Pb. 7, 5; Ap. 4, 87]. ಇವಂ ದೇವರ ತೊಟ್ಟು, ಇವಳ್ ದೇವರ ತೊಟ್ಟು (Sm. 109). plural ತೊಟ್ಟುರ್ (120, 288). [ಸಗ್ಗಂಗಲೊಳರ್ಪ ದೇವದತಿ ತೊಟ್ಟುರೊಳಪ್ಪುಯನಾಗಲೀ ವನೇ Pb. 10, 45. — ತೊಟ್ಟು ವಸ. -ಬಸ. work of a slave. ತೊಟ್ಟು ತೊಟ್ಟು ವಸಕಯ್ ಪೋ ಪೋಗು Pb. 7, 5].

ತೊಟ್ಟುಟಾ toll-tulli. = ತೊಟ್ಟುಟ. the state of being perfectly trodden down, poor, miserable, dejected or faded (ಸೊಪ್ಪಾದುದು Sm. I; if another derivation be required, cf. T. ತೊಯ್, to wither, fade away, be wrinkled or corrugated, pine; be wearied, and see ತುಟ್ಟಲ್ 3). [ಚೆನ್ನ ಪೊಂಗರ ಸಬಂಗಳ ತೊಟ್ಟುಟಾಯೊಳ್ ತೊಡಂಕಿ ನಿಲ್ಲದೆ Pb. 8, 104].

***ತೊಟ್ಟುಟ್ಟಿ toll-puṭṭi.** son of a slave. ವಿಮರನೆಮ್ಮೇ ತೊಟ್ಟುಟ್ಟಿಯ ಮನೆಯ ಕೂಟಿ ನುಡಿಯಿಸ ನುಡಿದು Pb. 9, 58.

ತೋ to. 1. = ತುಯ್, etc., ತೋಯು. to become wet or moist; to be dipped in (Bp. 18, 65; Rsv. 8, 122; J. 12, 28; 13, 14; T. ತುಯ್, ತೋಯ್; Te. ದೋಗು). 2, to wet, to moisten, to dip, to soak, to steep (ಅದ್ರವಕರಣ Sm. Dh.; T. ತೋಯ್, M. ತೋಯು; Te. ತೋಜು; Bp. 22, 35; J. 19, 34). P. p. ತೋದು (also My.). — ತೋ ತೋ. rep. (Bp. 33, 9).

ತೋ to. 2. = ಜೋ 2, ತೋಕೆ. — ತೋಮಾಲೆ. a garland of flowers (My.; Te.).

ತೋಕೆ toka. offspring, children.

ತೋಕು toku. to beat, to strike (Bh. 3, 19, 21; 7, 17, 26; Tu. ತೋಕು, collision, ತೋಕು to splash as water; ತೋಯ್, to strike, beat; cf. ತೋಳಸು 1). ಬೊಟ್ಟಿಯ ತೋಕು = ಬೊಟ್ಟಿ ಹೊಡೆ. (Rām. 6, 44, 52).

ತೋಕುಳಿ tokuḷi. the act of dipping, steeping, (tanning, V. 34, 118).

ತೋಕೆ toke. = ಸೋಗೆ. anything that hangs down (T.): a tail (Te.; T. ತೋಗೈ, M. ತೋಗೈ, a feather, especially of a peacock; a peacock's tail; a tail; Te. ತೋಗು = ತೋಗು; Tu.

ತೋಕೆ, a slope, declivity; M. ತೋಕ್ಕೆ, a bunch; ತೋಂಗಲ್, drapery; a pendulous ornament, = Mhr. ತೋಂಗಲ; see ತೋಗಲ್). — ತೋಕ್ಕಾಯು. — ಉರು. N. see Prv. s. ರೇಕೆ.

ತೋಕೆ tōke. a woman who has children. see ಜೀವ.

ತೋಕ್ಕೆ tōkma. a young green blade of corn, especially of barley, green or unripe barley. cf. ತೋವಲ್ 2?

ತೋಜಿಕೆ tōcike. appearing; occurring to the mind (My.).

ತೋಜು tōju. = ತೋಜು. to cause oneself to appear: to appear, to seem, to occur to the mind [Tu. ತೋಜು to see]; (Te.; see ಜೊಪು 1). ನನಗೆ ಹೀಗೆ ತೋಜುತ್ತದೆ, so it seems to me (My.). see B. 4, 63, 95; Si. 73, 388.

ತೋಜೆ tōje. = ತೋಲ್ 2, q. v. way, manner (Rām. 6, 45, 36).

ತೋಟೆ tōṭa. = ತೋಣ್ಣ. a garden (C.; ಕಾನನ, ವನ Si. 118; [Tu. ತೋಟಾ]; Te. ತೋಟೆ; T., M. ತೋಟ್ಟು; M. also ತೊಡಿ, ತೊಡಿಗೆ; T. also ತೊಡು; M. ತೊಡುಗೆ, ತೊಡುವೆ, an enclosure, compound; T. ತೋಟೆ, ತೊಡುವು, an enclosed ground adjoining a house; ತುಡವ್ವೆ, a cultivated high ground; a flower garden). ತೋಟದ ಮೂಟನಿಗೆ ಯಾತಲ ಸಿರಿ? ಅನ್ನರೆ ನೇತಾಡುವ ಎರಡು ಬದನೇ ಕಾಯಿ ಸಿರಿ. — ತೋಟ ಮೂಟು ಮೊಟು, ಕಾಯಿ ಆಟು ಮೊಟು. — ತೋಟ ಸೊಕ್ಕು ದರೆ ಅಡನಿರಿಸು, ನಾಡು ಸೊಕ್ಕು ದರೆ ಕೊಂಕಣೆಯನಿರಿಸು. — ತೋಟ ಹಾಟು ಗುನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೋತೀ ಮೋಟಿಯ ಕಾಯಿ ಹುಟ್ಟಿತು (Prvs.). see Si. 118; B. 5, 195; ಪೂಮೋಟೆ; Prv. s. ಬೇಟೆಗಾಟ. — ತೋಟಗಾವಲ್. — ಕಾವಲ್. the act of watching a garden (J. 20, 5). — ತೋಟ ತುಡಿಕೆ. dupl. a garden and what belongs to it (My.). — ತೋಟ ದಯ್ಯ. — ಆಯ್ಯ. N. (My.).

ತೋಟ್ಟೆ tōṭa. = ತೋಟೆ. (My.).

ತೋಟಕೆ tōṭaka. N. of a vrilla (Ch.).

ತೋಟಗಾಟ tōṭa-gaṭa. a gardener (My.).

ತೋಟನಳೆ tōṭa-vala. = ತೋಟನಾಳ, q. v.

ತೋಟನಾಳೆ tōṭa-vala. a gardener (Rāv. 10, 5 va., o. r. -ವಳ).

ತೋಟೆ tōṭi. 1. a hand-to-hand conflict, an affray; a scuffle, a struggle; fight, a quarrel (ತೊಡಕು Bhn. 16, o. r. ಹೊಡಕು; Te. ತೊಡಕು = ಪೋರಾಡು, ಯುದ್ಧವು ಬೇಸು). [ಒನ್ನು ರಥವು ತೋಟೆಗೆ ಸಲನಾಗಿರೆ ಪರಿಧು Pb. 5, 95; ಉಲಿಗರ ಮಾತು, ಉಲಿಗರ ತೋಟೆಯೊಳಗುಣ್ಣೆ ಲಿಂಗಾನುಭಾವ? ಸನ್ನೆಯೊಳಗೆ ಸಮಾಧಿಯಣ್ಣೆ Cv. 839]. ಹಾಗೆಯೇ ಯುದ್ಧಾದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತೋಟೆ ತಪ್ಪಿ ವೀರಾ ವೇಶದಿನ್ದ ತನ್ನಿ ಬೆಟ್ಟ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ ಬಹಳ ಬಹಳ ನುಗ್ಗಿ ಹೋಗುವವನು (ಅತ್ಯುನ್ನೀನ Si. 283). see Cpr. 8, 56; Bh. 1, 6, 17; 1, 8, 1; 2, 3, 3; 2, 13, 47; 3, 13, 17; 3, 18, 38; J. 21, 44; 24, 35. — ತೋಟೆಗೆಯ್. to come to a hand-to-hand fight (Rāv. 13, 84).

ತೋಟೆ tōṭi. 2. an inferior village servant, especially one who performs the lowest offices, a sweeper, a scavenger, etc. (My.; T., M. ತೋಟ್ಟು; Te. ತೋಡೆ, ತೋಟೆ, ತೋಟೆಗ).

ತೋಟೆ tōṭi. gulping eagerly and largely (Mhr. ಧೋಟಾ; Bh. 1, 10, 33).

ತೋಟಿಕಾಟ tōṭi-kāṭa. a hand-to-hand fighter (Bh. 6, 4, 26).

ತೋಟೆಗ tōṭiga. = ತೋಣ್ಣೆಗ. a gardener, a florist (ಮಾಣಾಕಾರ, ಮಾಲಿಕ C.; B. 2, 21, 52).

ತೋಟೆ tōṭe. = ತೋಗಟು, etc. bark. (ಶಲ್ಯ G.; My.). see B. 1, 4; ಮೇಲ್ಪೋಟೆ.

ತೋಟೆ tōṭe. = ತೋಟೆ. a cartridge (My.; Mhr., H. ತೋಟಾ).

ತೋಡೆ tōḍa. 1. = ತೊಡ 1, an ornament, etc. (ಪಚ್ಚ C. I, 21).

ತೋಡೆ tōḍa. 2. a kind of white rat that infests crops (My.).

ತೋಡಿ tōḍi. the name of a tune (My.; T., M., Te.).

ತೋಡಿಸು tōḍisu. to cause to dig or burrow (My.; Bp. 31, 14).

ತೋಡು tōḍu. 1. to go out, to come forth; to cause to go out: to take water out of a large vessel with a small one, to bale out water, to put rice from one vessel into another one or in another place, to wind thread from one spool upon another one, to remove, as ear-wax, etc. (ನಿಷ್ಕ್ರಮಣ Smd. Dh., Sm. 91; My.; Tu., Te.; T., M. ತೋಣ್ಣ; cf. ಕೊಡೆ 2).

ತೋಡು tōḍu. 2. to dig; to excavate a hole, to burrow (My.; Tu.; Te.; T., M. ತೋಣ್ಣ; cf. ಬೊಡೆ 2, ತೊಳ 3). [ತೋಡು ವೆನೆಮ್ಮು ದಲ್ಲದಿರಲಾಗದು ನಿಕ್ಕುವ ತೋಟನೆಮ್ಮುದುಂ Kr. 2, 103; ತಾ ಪೊಳಗಂ ತನೆ ತೋಡಿ ತನ್ನ ರಕ್ಕ ಸಿಯರ ಕಣ್ಣ ಕುಮ್ಮಳದ ಮಾಟು ಪೊಲಾ ಗೆರೆ Pb. 9, 48]. ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಫಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ, ತೋಡಿದ ಬಾವಿಗೆ ಜಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ. — ತೋಡಿದ ಬಾವಿಗೆ ಜಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ, ಮಾಡಿದ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಮನವೇ ಸಾಕ್ಷಿ (Prvs.). see Bp. 31, 6, 8; 47, 10; B. 3, 112; Si. 83, 91. 2, to bury, as an arrow in a victim (J. 12, 46). 3, to penetrate, as the breast (Bh. 3, 10, 49).

ತೋಡು tōḍu. 3. a water-course; a stream. (M., Tu.).

ತೋಡು tōḍu. 4. (fr. ತುಡು, Smd. 250), joining: putting (an arrow) to (the bow, Abh. P. 9, 63). [— ತೋಡುಂ ಬೀಡುಂ. putting an arrow to the bow and shooting (noun forms of ತುಡು and ಬೀಡು) ಎರಡುಂ ಕೆಯ್ಯೊಳ್ ತೋಡುಂ ಬೀಡುಂ ಕಾಣಲಾಗ ದಪ್ಪನೆ Pb. 5, 96 va.]. 2, a pair; an equal; equality, resemblance, etc. (ಯುಗ್ಮ Smd. Dh.; ಪೊಲ್, ಅನ್ನೆ, ಪಡಿ, ಸಾಮ್ಯ C. I, 88; ಒರೆ, ದೊರೆ, ತೊಣೆ, ಸರಿ, etc., ಸಾಮ್ಯ C. II, 25; ಜೋಡು, ಜೋಳಿ, ಜವಳಿ, ಪಡಿ, ಪಾಟಿ, ಪಾಂಗು, etc., ಸಾಮ್ಯ Sm. 35; ಯುಗ, ಸಾಮ್ಯ 91; Abh. P. 4, 119; Rāv. 5, 114 va.; My.; Te. ತೋಡಿ, ತೋಡೆ, joint, fellow; with, together; ತೋಯು, company; ದೋಯು, couple, pair; T. ತೋಡು, a crowd; ತೋಟು, a companion; ತೋಯ್, ತುಣೈ, M. ತೋಯು, to unite; see ತುಡು 1, ತುಟಾಲ್ 1). [ಅಗಲ್ದಿರ್ದ ನಿರ್ವಕ್ಕಿಗಳಾಗಳ್ ಕೂಡಿ ತೋಡಾದುವು Ap. 12, 9]. — ತೋಡುಪೊಯ್. — ಪೊಯ್. a double blow (Bh. 3, 10, 52).

ತೋಡು tōḍu. an expedient (My.; Mhr. ತೋಡ).

ತೋಡೆ tōḍe. 1. a ring of gold, etc., for the wrist, and also for the ankle (Mhr., H., Te. ತೋಡಾ; My.; Si. 219, 220).

ತೋಡೆ tōḍe. 2. little, few; a little, somewhat (Mhr., H. ಧೋಡಾ; My., Te.).

ತೋಣ್ಣ tōṇṇa. = ತೋಟೆ. (Smd. 48). [ಕುಟಾವಿಣ್ಣು ಕಬ್ಬಿನ ಉಲಿ ವ ತೋಣ್ಣವ ಹೊಕ್ಕು ತೊನನಟಾಯದೆ ತನಿರಸದ ಹೊಟಗಣೆಯನೆ ಮೇ ದುವು Bv. 596]. ಕಾಯ ತೋಣ್ಣ (ಶಾಕ ಶಾಕಟಿ, ಶಾಕಶಾಕಿನ, ಬಾಡು;

ಕಬ್ಬು ಮೂಲಗೆ ಇವು ಮೊದಲಾದ ತೋಟಗಂಗಳ್ (ಶಾಕಿನ); ಪೂವಿನ ತೋಟಗ (ಪುಟ್ಟನಾದೆ Hla.). — ತೋಟಗದಾರ್ಯ. — ಅರ್ಯ. N. of the author of the Kannaḍa Śabdamañjarī Sm. 1). — ತೋಟಗದ ಸ್ವಾಮಿಗಳ್. N. (Smd. 125, not in all MSS.). — ತೋಟಗವಸಂಗೆಯ್. — ಬೆಸಂಗೆಯ್. to cultivate a garden (Cpr. 1, 86). [Tu. ತೋಟಗ].

ತೋಟಗ ಟೆಂಗಿಗಾ. = ತೋಟಗ, ತೋಟಗಂ. a gardener. (Smd. 48. 283).

ತೋತಾಯ ಟೆಟಾ. ತೋತಾಯಾ. a fabrication; a counterfeit pretender to the throne; an imposter (Mhr. ತೋತಯಾ; B. 5, 69. 70).

ತೋತ್ತರ ಟೆತ್ತರಾ. Tbh. of ಸ್ತೋತ್ರ. praise, etc. (My.; T. ತೋತ್ತರ). ತೋತ್ರ ಟೆತ್ರಾ. a goad for driving cattle.

ತೋಡ ಟೆಡಾ. striking, guiding, driving, etc.; sharp, shooting or pricking pain. see ಪ್ರ-.

ತೋಡನ ಟೆಡಾನಾ. striking, etc.; a goad for driving cattle; pain.

ತೋಡು ಟೆಡು. 1. an expedient (My.; T. ತೋಡು; cf. ಜೊಬಿ No. 2; ತೋಲ್ 2).

ತೋಡು ಟೆಡು. 2. P. p. of ತೋ 1, q. v.

ತೋಡುಗಾಲ ಟೆಡು-ಗಾಣಾ. a man fertile in expedients (My.).

ತೋಡು ಟೆಡ್ಯಾ. to be struck, fit to be beaten. see ಅ-.

ತೋಡ ಟೆಪಾ. ತೋಫ. = ತೋಪು. a cannon (Mhr., H. ತೋಫ; B. 5, 70. 192. 240).

ತೋಡಮಾನೆ ಟೆಪಾ-khāne. ತೋಫ-. a place of cannon and artillery stores, a park (My.; Mhr.).

ತೋಪಡೆ ಟೆಪಾಢೆ. a pusher: a carpenter's plane (Te. ತೋಪಡೆ, ತೋಪುಡು; My.; Si. 381; Te. ತೋಪು, a push, etc.; ತೋಪುಡು, pushing, etc.).

ತೋಪಿ ಟೆಪಿ. = ಟೆಪಿ, etc. a cap, etc. (My.; Te.). see Prv. s. ಪಾಪ.

ತೋಪು ಟೆಪು. = ತೋಪು 1. a clump of trees, a grove, a wood (Bh. 1, 11, 17; 3, 18, 33. 35. 40; My.; Tu.; Te.; Si. 118. 242; M. ತೋಪು; T. ತೋಗುಪು, ತೋಪು, a crowd; a grove; see s. ತುಮ್ಮು, ತೋಂಗಲ್, ತೋಡು 4). [ಒಂದು ದಿವಸಂ ತೋಪಿನ ಬೇಟ್ಟೆಯ ನಾಡಲಟ್ಟುಯಂ ಪೋಗಿ Ph. 1, 110 va.].

ತೋಪು ಟೆಪು. ತೋಪು. = ತೋಪ. (My.; B. 3, 117. 146; 5, 68. 240). ತೋಪು ಹಾಟು, to fire a cannon; ತೋಪು ಹಾಟು, a gun to be fired (My.).

ತೋಬರ ಟೆಬಾರಾ. = ತೋಬರ. (My.).

ತೋಬರಿ ಟೆಬಾರಿ. a horse's mouth-bag (B. 4, 79; Br.; Mhr. ತೋಬರಾ).

ತೋಮ ಟೆಮಾ. Tbh. of ಸ್ತೋಮ. crowd, etc. (ಒಟ್ಟಲ್, ಗುಣ್ಣು, ಗಡಣ, ತೋಮ್ಪು, etc. Sm. 34; Kk. 17).

ತೋಮರ ಟೆಮಾರಾ. an iron club or crow; a lance, a javelin.

ತೋಯ ಟೆಯಾ. water. 2, a kind of metrical foot (Ch.).

ತೋಯಜ ಟೆಯಾ-ಜಾ. born or living in water. 2, a lotus.

ತೋಯಜನಾಭ ಟೆಯಾ-ನಾಭಾ. Viṣṇu (My.).

ತೋಯಜಪ್ರಭವ ಟೆಯಾ-ಪ್ರಭವಾ. Brahmā (Bp. 1, 41).

ತೋಯಜಭವ ಟೆಯಾ-ಭವಾ. Brahmā (My.).

ತೋಯಜಮಿತ್ರ ಟೆಯಾ-ಮಿತ್ರಾ. the sun (My.).

ತೋಯಜಾಕ್ಷ ಟೆಯಾ-ಅಕ್ಷಾ. Viṣṇu (My.).

ತೋಯಜಾನನೆ ಟೆಯಾ-ಅನಾನಾ. a female with lotus-like eyes (Bp. 32, 42).

ತೋಯಜಾರಿ ಟೆಯಾ-ಅರಿ. the moon (My.).

ತೋಯದ ಟೆಯಾ-ದಾ. giving water; a cloud.

ತೋಯದನಾಹನ ಟೆಯಾ-ವಾಹಾನಾ. N. of a king (Abh. P. 10, 91 va.).

ತೋಯನಿಧಿ ಟೆಯಾ-nidhi. the ocean.

ತೋಯಪಿಪ್ಪಲಿ ಟೆಯಾ-pippalli. the plant *Jussiaea repens* Lin.

ತೋಯಭೃತ್ ಟೆಯಾ-bhṛt. water-bearing: a cloud. (Cpr. 9, 76).

ತೋಯಾಶಯ ಟೆಯಾ-ಶಸಯಾ. a water-reservoir, a lake, etc. (ಹೃದ, ಮಡು Hla.).

ತೋಯಿಸು ಟೆಯಿಸು. = ತೋಯಿಸು, etc. to cause to become wet. (My.). ಗುಬ್ಬಿ ಎಣ್ಣೆ ಕುಡಿದರೆ ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು ತೋಯಿಸುತ್ತೇ? (Prv.).

ತೋಯು ಟೆಯು. = ತೋ 1, etc. (My.). to become wet. P. p. ತೋಯಿದು (My.).

ತೋರ ಟೆರಾ. bigness, largeness, plumpness, stoutness; greatness, dignity; a stout man; a great man (Mhr. ಘೋರ; My.; Te., Tu.; M. ತೋನೆ, much, greatly; ತುವರು, to be filled up, as wells, etc.; Te. ತೋನ = ಸ್ಥೂಲ; see ತುಮ್ಮು 1, ತುಟುಗು 1). ತೋರಿತ ಕೆಚ್ಚಲನುಳ್ಳ ಅಕ್ಕಳು (ಪೀನೋಧಿ, ಪೀನರಸ್ತನಿ Hla.). ತೋರನಾದವ ಹಾಟನು, ಧೀರನಾದವ ದೂಟನು (Prv.). see Bp. 1, 65; 8, 43; 12, 20; 20, 12; 30, 4; 34, 34; 40, 6; 60, 46; J. 3, 11. 28; Sṣv. 4, 8; B. 5, 321; Si. 169. 417. — ತೋರಗಾಯಿ. — ಕಾಯಿ. a large fruit (Cpr. 1, 101 va.; 10, 85). — ತೋರಗಿಡಿ. thick spark. ಅಮ್ಮಮ್ಮನಟ್ಟಿ ಸಳಂಚುತ್ತೆ ಸಿಡಿಲ್ಲ ತೋರಗಿಡಿಯನ್ನೊ ನೊನ್ನಟ್ಟುಪೋಳ ಬೇವುದುಂ Pb. 11, 17; — ತೋರಗುರುಳ್. — ಕುರುಳ್. thick locks of hair (Abh. P. 3, 133 va.). — ತೋರಗೊಮ್ಮು. — ಕೊಮ್ಮು. a large branch. (Cpr. 9, 102 va.). — ತೋರತಲೆ. a large head (B. 5, 244). — ತೋರ ತೋರ. rep. (Bp. 8, 15). — ತೋರಮೊಡೆ. — ತೊಡೆ. a big thigh (C. Bp. 47, 14). ಅತನಯ ತೋರಮೊಡೆಗಳಿವು (Smd. 64). — ತೋರಮುತ್ತಿ. = ತೊಟ್ಟಿ. (ನದೀ ಸರ್ಪ, ವೀರತರು, etc. Si. 132). — ತೋರಮಲ್ಲಿಗೆ. big jasmine. ಪೊದಟ್ಟ ತೋರಮಲ್ಲಿಗೆಯ ತುಟುಮ್ಮು Pb. 7, 87. — ತೋರಮುತ್ತಿ. a large pearl [ತುಡಲೈ ಯೋಗ್ಯಮಪ್ಪ ಸಾಸಿದೆಣ್ಣು ತೋರಮುತ್ತಿನ ಸರದಿಂ Ap. 8, 54 va.]; (Cpr. 6, 64 va.; Abh. P. 5, 53; Bh. 2, 13, 7; J. 26, 9). ಇಪ್ಪತ್ತೇಟು ತೋರಮುತ್ತಿನ ಸರಂ (ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲೆ Mr. 338). — ತೋರಮೊಲೆ. a stout breast (Abh. P. 3, 95). — ತೋರ ವಣ್. — ಪಣ್. a large ripe fruit (Cpr. 7, 48). — ತೋರವಣ್ಣಿನೆ. a bunch of big ripe fruits (Cpr. 7, 86). — ತೋರವನ್ನಿ. — ಪನ್ನಿ. a large drop [ಪೊಳವುವೆವಿವಿಲೋ ಬೆಳ್ಳರಿ ತೋರವನ್ನಿಯ ಪುದುವಿನೋ ರಲ್ಲ ತಿಳಿಗೊಳನೆ ನಭದೋಟುವನ್ನಿ ಕುಂ Ap. 11, 8; (Cpr. 5, 19 va.). — ತೋರವಣಿ. — ಪಣಿ. a huge dead body (Abh. P. 9, 186; 13, 38). — ತೋರಹ. — ಅಹ. being large (Bp. 28, 17). — ತೋರಹತ್ತ. a large, powerful hand (Cpr. 5, 79; Grj. 2, 106 va.; Sṣv. 4, 75). 2, a man with large, powerful hands; a man who is brave in war (ರಣಧೀರ Bhn. 25; Bh. 2, 2, 79. 101; 8, 24, 55). — ತೋರಿಹ. — ಇಹ. being large (Bp. 60, 67).

ತೋರಂಜಿ ಟೆರಾಂಜಿ. = ತುರಂಜಿ, etc. the pumplemose (Mhr. papannas) or shaddock tree, *Citrus decumana* Lin. (St. & Pl; Konkani ತೋರಂಜಿ).

ತೋರಣ ಟೆರಾಣ. a festoon suspended across gateways, streets, etc. on festive occasions (ವಸ್ತ್ರ ಸಮಾಲೆ Mr. 200); it is one of the *talsamas* (Smd. 384; Ct. 11, 48; Kk. 95; Sm. 77). ಪನ್ನಿಳಿ ತೋರಣಂ (Smd. 216). see Bp. 5, 12; ಕಾಂಸ್ಯ, ತಳದೋರಣ, ಪಚ್ಚಿ, ಮಕರ,

ಮಾಳೆ. — ತೋರಣಂಗಳಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. to have festoons tied (Cpr. 8, 92). [— ತೋರಣಂಗಳಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. to tie festoons. ಆತನ ಬರವಿಗೆ ತೋರಣಂಗಳಟ್ಟಿದ್ದನೆ ... ಮರದಿಂದ ಮರಕ್ಕೆ ದಾಂಗುಡಿದಿರುವ ಮಾಧವ ಲತೆಗಳುಂ Pb. 2, 12 va.].

ತೋರಿತು tōra-itu. = ತೋರಿತ್ತು (Smd. 96. 183). that which is big, etc. plural ತೋರಿತುವು (170).

ತೋರಿತ್ತು tōra-ittu 1. = ತೋರಿತು, q. v.

ತೋರಿದ tōrida. a big, etc. man. ತೋರಿದಂ (Smd. 184).

ತೋರ್ ತೋ. = ತೋರು 1. to appear, to be visible; to appear, to seem; to be conspicuous, (to shine): to become visible or come into existence; to occur (ದರ್ಶನ Smd. Dh.; ಕಾಣಿಸು Smd. 86 Cm.; ಬರ್ 244 Cm.; T. ತೋನ್ನು, ತೋಟ್ಟು, M. ತೋನ್ನು; Tu. ತೋರ್; see ಜೊಪು 1). 2, to show; to exhibit; to evince. P. p. ತೋರ್ದು (Bp. 56 sum.). ತೋರ್ಪಂ (39, 39). ತೋರ್ಪಂ (Smd. 275). ತೋರ್ಪುದು (Smd. 26. 230). ತೋರ್ಕೆ (270). ತೋರ್ಕು, ತೋರ್ಕುಂ (Sm. 15. 19; Rāv. 2, 49; Ch. v. 111). ತೋರ್ಪ (Ch. v. 16; Mr. 327; Cpr. 1, 46; Bp. 51, 39; Rāv. 2, 37). ತೋರ್ಪಂ (Rāv. 5, 129. 132). ತೋರ್ಪತ್ತು (11, 67). for the v. i. and v. t. see further Smd. 86. 244; Cpr. 1, 93; 2, 2; 4, 14; Bp. 22, 65; Sm. 9. 63; C. Bp. 5, 48. 52; 11, 4; Kk. 16; Rāv. 6, 11 va.; 11, 2; 13, 14. 17; J. 28, 30; ಒಣಗುದೋರ್, ಒಳ್ಳುಡಿ, ತಿರುಳು, ಪರಿಣತೆ, ಮತ್ತೆ, ಮಯ್ಯ, ಮಲ್ಲಡೆ.

ತೋರಿದ ತೋ-ada. a kind of mortgage. see s. ತೋರು 2.

ತೋರಿಸಿಕೆ tōrike. = ತೋರ್ಕೆ. appearance; sight (Rām. 1, 8, 2; My.). 2, seeming, conjecture, opinion (My.). 3, exhibiting, exhibition (see ಕೆಯ್ದೋಷಿಕೆ). [ತೋರಿಸುವ ತೋರಿಸಿಕೆಯೆಲ್ಲ ಹುಟ್ಟಿತ್ತು ಕಾಣಾ ಕೂಡಲ ಚನ್ನ ಸಂಗಮದೇವಾ Cv. 6]. ತೋರಿಸುವ ತೋರಿಸಿಕೆಗಳೆಲಿ ಸಂಗವನಗಿಲ್ಲ (Abhā. 6, 23).

ತೋರಿಸು tōrisu. = ತೋರು. to make appear; to show; to evince (Bh. 3, 13, 18; J. 27, 9; 29, 38; Bp. 60, 40; Dp. 150, 7; My.; B. 3, 33; 4, 16; 5, 73. 198. 234; Si. 71. 296). (ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು) ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಗುರು ಏಷಾಸಲಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟನೇ? (Prv.). 2, to cause oneself to appear, to appear; to occur (Smd. 131; ಕಾಣಿಸು Cm.).

ತೋರಿಸುವಿಕೆ tōrisuvike. showing, etc. (Si. 55. 230).

ತೋರು tōru. 1. = ತೋರ್. P. p. ತೋರು (C.). [ಉರ್ಚಿದ ಕರ ವಾಳನ ತೋರು ನೃಪತಿ ಗೆಲ್ಲಂ ಗೊಣ್ಣಂ Pb. 1, 19; ಚನ್ನಿ ಸದಿರ್ ತಾ ತೋರು ನಿನ್ನಿ ಬರೆದ ಪಟಮನುತ್ತುಲ್ಲ ಪಂಕೇಷನೇತ್ರೇ Ap. 3, 44; Cv. 6]. ಎಲೆ, ಸರ್ವೇಶ, ನಿನ್ನ ನಿಜಮಂ ತೋರು! (Smd. 155). ಒರ್ವನಿನ್ನು ಅಭಿನವ ಬ್ರಹ್ಮಂ ಗಡ! ಎಮ್ಮನೆ ತೋರುವಂ ... ಕೇಶವಂ (301). ಲಿಪಿಭೇದದಿಂದ ಪಲವಾಕಾರಮಾಗಿ ಕಣ್ಣೆ ತೋರುವಂ ಅಕ್ಕರಂ ಚಾಕ್ಷುಷಮುಮ್ದು (11; Mdib. ತೋರ್ಪ). ಜಾತಿಮಾತ್ರವನ ತೋರು ಬಾಪ್ಪ ಪಾರ್ವಂ (ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬುವ Hla.). ನನ್ನ ಮನಸಿಗೆ ಹೀಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ, ನನಗೆ ಹೀಗೆ ತೋರು ತ್ತದೆ (My.). see Ch. v. 25. 245; Cpr. 1, 68; 2, 60. 61; Bp. 1, 50; 4, 12; 5, 57; 22, 55; 24, 13; 26, 21; 31, 10; 40, 44; 44, 10; 50, 77; 51, 80; 52, 13; 57, 80; 58, 61; 61, 12. 23; Bh. 1, 8, 9; 1, 10, 32. 37; 2, 13, 47; 3, 13, 26; Rāv. 2, 35; 5, 118; 6, 11 va.; 9, 22; 13, 89. 91. 102; Pril. 3, 31; Si. 72. 115. 234; J. 1, 10; 3, 21. 41; 28, 33. 44; Dp. 148, 5; 150, 8; B. 4, 157; ಒಣಗುದೋರು, ಕೆಮ್ಮು, ಚಿಬ್ಬು, ದಾರಿ, ನರಿ, ಬೆಳ್ಳು, ಮುತ್ತು, ಸರನ್, ಹಾಯ್. — ತೋರುಗೊಡು. — ಕೊಡು.

to let appear (B. 5, 233; G. 42). — ತೋರು ಬರು. to appear (B. 5, 1. 10). — ತೋರು ಬರು. = ತೋರು ಬರು. (My.).

ತೋರು tōru. 2. = ತೋರ್. appearing; showing. — ತೋರು. — ಅರು. = ತೋರು. (My.). — ತೋರು. — ಅರು. a sort of mortgage, conditionally conveying lands, etc. as property by pointing them out as security (My.). — ತೋರು ಬೆರಳು. the forefinger, the index. ಹೆಬ್ಬರಳು ಮತ್ತು ತೋರು ಬೆರಳು ಇವುಗಳ ನಡುವಿನ ಅನ್ನರ (ಪೃತ್ಯ G.). — ತೋರು ಮೊಗ. the side (of a house, etc.). that is turned towards one (My.). — ತೋರುಮೊಗ. — ತೋರು. (Smd. 204). = ತೋರು. (?)

ತೋರುವಿಕೆ tōruvike. appearing (Si. 40).

ತೋರ್ ತೋ. = ತೋರು 2. — ತೋರ್ಪುದು. to appear; to become conspicuous (Rāv. 6, 4; J. 31, 50).

ತೋರ್ಕೆ tōrke. = ತೋರಿಸಿಕೆ (Smd. 248). appearing, etc. (ತೋರ್ಪು Smd. II, o. r. ತೋರ್ಪ; Ct. I, 37; Kk. 87; My.). [ಕುಮರಿಯ ಬಣ್ಣದಿಂದ ರಥದ ತೋರ್ಕೆಯನ್ನೆತ್ತಿ ಬಿತ್ತರಿಸುವ ವೃತ್ತದ Pb. 10, 87]. — ತೋರ್ಕೆವಡೆ. — ಪಡೆ. to appear; to become conspicuous (Rāv. 5, 128). ತೋರ್ಕೆವಡೆ ಕಾಣಿ (ತೆವಣ್ಣಿಕೆಯದು Kk. 55).

ತೋರ್ಪು tōrpu. = ತೋರ್ಕೆ. appearing, etc. (Ct. I, 37; Kk. 87).

ತೋರ್ಪೆ tōrpe. = ತೋರ್ಕೆ, q. v.

ತೋರ್ ತೋ. 1. ತೋರು. = ತೋರ್, etc. skin, etc. (ಸಮ್ಮ, ತೋರ್ Kk. 46; ತೋರ್, ಸಮ್ಮ, ಕಡವನ Sm. 32; ಕಡವನ 106; My.; Te., T., M.; Tu. ತೋರಿ). [ಸಿಡಿಲನ್ನೊಮ್ಮೆಯ ಪೊಯ್ಯ ಪೊಯ್ಯ ಭರದನ್ನೊಮ್ಮೆಯ ತೋರ್ ನೆತ್ತರೆಲ್ಲದೊಮ್ಮೆಯ ಪೊಯ್ಯ ಮೊನ್ನದೆ Pb. 10, 105]. see ಸನ್ನೋಲ್. — ತೋರಿ ಬಾವಲಿ. = ತೋಗಲ ಬಾವಲಿ. (C.). [— ತೋರುಳ್ಳೆ. — ಪುಳ್ಳೆ. skin stuffed in the shape of a deer. ನೆರೆದಿಸುತೆ ತೋರುಳ್ಳೆಯನಿರದದು ಬಿಟ್ಟೊಡೆ ಪುರಾಣ ಕೂಪದೊಳ್ Pb. 2, 51].

ತೋರ್ ತೋ. 2. = ತೋರ್. a way, a road (ದಾರಿ Sm. 106; Te. ತೋಯ, ತೋವ, ತೋವ, ದೋವ, a way, road, means, expedient = ದಾರಿ, ರೀತಿ; Tu. ತಾದಿ, ಸಾದಿ; T. ತುಟ್ಟಿ, ತೊಮ್ಮು, a road, way = ವಯ; a narrow, difficult way, see ತುಮ್ಮು 1; 6. ತೋರು 1).

ತೋರು tōra. weighing; weight; heaviness (B. 3, 79; My.); a weight of gold or silver amounting to 210 grains; = ತುಲೆ, etc., a Rupee's weight, a Tola (My.).

ತೋರಿ tōli. road. see ಪು, and 6. ತೋರ್ 2.

ತೋಲೆ tōle. (fr. ತೋರ್ 1). a film over the eye, cataract (My.).

ತೋನೆ tōve. = ತೋಗಿ. a dish made of pulse, etc. see Prv. s. ಮುದುವ.

ತೋಷೆ tōṣa. satisfaction, gratification, contentment; joy, pleasure, happiness, hilarity (ಗಡಗಹಿಕೆ Bhn. 15). see ಸನ್.

ತೋಷಣೆ tōṣaṇa. the act of satisfying; satisfaction; gratification; pleasing, delighting. (Bp. 20, 38).

ತೋಷಿ tōṣi. satisfied or contented with, pleased with; satisfying, gladdening. see ಪರಿ.

ತೋಷಿತ tōṣita. satisfied, gratified, appeased, pleased. see ಸನ್; Rāv. 10, 5.

ತೋಷಿಸು tōṣisu. to be gratified, delighted, pleased, etc. (Dp. 53, 4; My.).

ತೋಷೇಖಾನೆ tōṣē-khāne. a treasury (My., also ತೋಷೇಖಾನೆ; Br., H. ತೋಷಾಖಾನಾ).

ತೋಸು tōsu. = ತೋಯಿಸು, etc. to cause to become wet. (My.). ತೋಸಿಕೊಳ್ಳುವವನು (ನಾವು G.).

ತೋಸಾನು tōṣānu. = ದಸಾನು, ದೋಸಾನು. a cartridge box; a leather pouch (My.; Br. ತೋಸಾನಂ, H. ತೋಷ್ಠಾನ್).

ತೋಡಿಕೆ tōhaḍike. vomiting. (ಒಗಡಿಕೆ Bhn. 45, o. r. ಒಡ ರಿಕೆ = ಒಗಡಿಕೆ).

ತೋಡು tōhu. 1. = ತೋಪು. a hedge; a thicket (ಬೇಲಿ Mr. 380; Bh. 3, 13, 17; 3, 23, 10); a throng, a crowd (Bh. 2, 2, 78; 9, 2, 43).

ತೋಡು tōhu. 2. deceiving, deceit (Bh. 5, 3, 47; J. 2, 5; Rām. 4, 3, 15); lurking (cf. ತುಟುಗು 1). 2, a lurking place, an ambush, for watching animals (Bp. 18, 2; Siṅṅirāja 28, 34, 35). 3, the act of decoying. ತೋಟಲದ ಅಡವಿಗಳಲ್ಲಿ ತೋಟಿಗೆ ಸಿಲುಕಿದವ ಮೃಗವಿಲ್ಲ. ಬೇಟೆಯಾಳಿ ಅಲಗುಗಾಣೆಸದರ್ ಮೃಗವಿಲ್ಲ (Rām. 3, 8, 39). [ಮನುಮುನಿಯತವ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿರು ನಿಮ್ಮ ತೋಟಿ ನೊಳಗಿದ್ದರು Cv. 834]. — ತೋಟಿನ ಮೃಗ. a tame animal used to seduce wild ones, a decoy-animal (J. 6, 37). cf. ಸೋಡುಮೃಗ, ದೀಹದ ಮೃಗ. [Tu. ತೋವು, ಸೋವು spying, secret information].

ತೋಳೆ tōḷe. = ತೋಳು. the arm (ಫೀಮ Mr. 512; T., Tu., M.). [ಒಡನಕುರಿ ಕಿರ್ತು ತೋಳಂ ಸದಿಸದಾ ಪ್ರಾಣವಲ್ಲಭರ್ Pb. 5, 93; Ap. 7, 125]. ತೋಳೆ ನಾಲ್ಕುಂ (Smd. 18). ತೋಳೆ (93). ಇವರ್ ತೋಳೆ ಅಲೆ ನೃಪತಿಗೆ ರಣಮೋಳೆ (57). ತೋಡೆ ತೋಳೆ (Rāv. 9, 22). ಕಡೆನಡೆದ ತೋಳೆ (5, 120 va.). ತೋಳೆ (Smd. 142, 275; Bh. 1, 10, 37; Rāv. 6, 11 va.; J. 30, 19; Dp. 148, 1). ತೋಳಂ (Bp. 47, 29). ತೋಳೆರಡು (47, 58). see Cpr. 1, 95; 2, 43; Bp. 57, 24; ಇನ್ನೋಳೆ, ಏಡಿ, ಏಡು, ನಳತೋಳೆ. — ತೋಳಾಟ. — ಆಟ. (Smd. 84). playful movements (of small children) with their arm or arms (My.). — ತೋಳಾಡಿಸು. — ಆಡಿಸು, to perform ತೋಳಾಟ. see Prv. 8. ಎಳೆಯನ. — ತೋಳೆಟ್ಟು. a bracelet worn on the upper arm (ಕೇಯೂರ, ಅಂಗದ Hlā.). — ತೋಳುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. to slap one's arm (J. 12, 5). — ತೋಳೆಲೆ. — ತಲೆ. the shoulder (ಮುಯ್ಯ, ಭುಜಾಗ್ರ Kk. 67; ಭುಜದ ತುದಿ, ಮುಯ್ಯ ಕೆಮ. 71; ಮುಯ್ಯಬು, ಭುಜಾಗ್ರ 55.). — ತೋಳೆಲೆ. — ತಲೆ. the itching or itching desire of (one's) arm (J. 14, 1). [— ತೋಳೆಲೆ. = ತೋಳೆಲೆ. ಇನ್ನು ಸನ್ನ ತೋಳೆಲೆ ದಡಟಿ ಪರಾಭವಮನೇಕೆಯೊ ಸ್ಥಿರಿಸುವಂ Ap. 12, 103]. — ತೋಳೊಡಲ್. the arm-pit (Cpr. 7, 102). — ತೋಳೆಲೆ. — ಬಲ. (Smd. 386; Kk. 99) strength of the arm (Cpr. 5, 94). 2, a man with a strong arm. — ತೋಳೆಲೆ. — ಬಲೆ. the arms considered as a net (Abh. P. 14, 200). [— ತೋಳೆಲೆ. — ಬಲೆ. armlet. ಅನಿತಪತೋಳಂ ಮುಗುಳ್ಳರಿಗೆ ತೋಳೆಲೆ ಕಂಕಣವಾರಮನ್ನು ಬೇಜ್ಜುನಿತನೆ ಮಾಡಿ Pb. 2, 16]. — ತೋಳೆಲೆ. — ಬಲೆ. (Smd. 81). strength of the arm. — ತೋಳೆಲೆ. — ಪಸುಗೆ. the act of separating or spreading out the arms (for embracing, Abh. P. 12, 60). — ತೋಳಾಸ. — ಸಾಸ. the arms considered as a rope (Rāv. 9, 32). — ತೋಳೆಲೆ. — ಬೆರಗು. expedition of the arms. (Cpr. 2, 1). — ತೋಳೊಡಲ್. — ಪೊಯ್. to strike or slap one's arm (J. 13, 42; 20, 60).

ತೋಳೆ tōḷa. a wolf (ಅರಣ್ಯಶ್ವನ್, ಕೋಳ, ಕುಪಾವ್ಯಗ, ವೃಕ Hlā., Nr., Mr. 159; Si. 168; ಕೋಳ, ವನಾಶ್ವ Nn. 128; C.; Tu.; Te. ತೋಡಲು; T. ತೋಷ್ಠಾನ್, a kind of wolf). [ನಿಲ್ಕೋಳಂ ಬರ್ಪುದು Kr. 1, 63]. ಕುಪಾ ಹಿಡ್ಗೆಗೆ ತೋಳೆ ಹಾಜರಾದ ಸಾಗೆ. — ತೋಳೆ

ಗುಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ಅಳಿಗೊನ್ನು ಕಲ್ಪ. — ತೋಳೆ, ತೋಳೆ, ಕುಪಾ ಕಾಯು ತ್ರಿಯಾ? ಅನ್ನರೆ ಸಮ್ಪ್ರದಿವಿವ! ಎವ್ವನೆ (Prvs.). see Bh. 1, 8, 72; B. 2, 18; 5, 252.

ತೋಳು tōḷu. ತೋಳೆ. (ಮೋಷ್, ದೋಷನ್, ಪ್ರವೇಷ್, ಭುಜ, ಪಾಡು, ಭುಜೆ Hlā., Nr., Mr. 321, Si. 210; C.). ಉರದ ತೋಳೆ ಸನ್ನಿ (ಜಪ್ತ); ತೋಳು ಮೊಲೆ ಕೊರಳ್ಳಲ್ಲಿ ಅನುಲೇಪನದಿಂದ ಬರೆದ ರೇಖೆ (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ Hlā.). ತೋಳೆ ಮೊದಲುಗಳೆರಡೂ (ಕಕ್ಷಗಳು); ಮೇಲಕ್ಕೆ ಸುಗಮವಾದ ತೋಳು ಸಹಿತವಾದ ಪುರುಷಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪಾರುಸಮನಿಸುಗು (Nr.). ನೀನೆಯ ದಣ್ಣೆಗೆ ತೋಳು (ನೀನಾದಣ್ಣು Si. 63). ತೋಳುಗಳು (212). ತೋಳಿಗೆ (My.), ತೋಳಿಗೆ (Mr. 321), ತೋಳಿನ (My.). ಕಾಲಿಲ್ಲವೇ ಹರಿಗು, ತೋಳಿಲ್ಲವೇ ಹೊಣುಗು, ನಾಲಿಗೆಯಿಲ್ಲದೆ ಉಲಿವದು (running water, Sp.). ತೋಳು ಪೂಜಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಮೂಲನಾದ (Prv.). [— ತೋಳೆ ತೀನ್. the itching of the shoulder. ನೋಡಲಂಜಿ ದೆಸೆದವತೆಗಳ ಪಟವಿಗೆ ತೋಳೆ ತೀನ್ ಕಿಡೆ...ತಲೆಜಾಯಿದಿವೊಡೆ Pb. 10, 42]. — ತೋಳೆ ಬಿಟ್ಟು. a bracelet worn (by women) on the upper arm (ಕೇಯೂರ, ಅಂಗದ Nr.; Grj. 3, 91 va.; Bp. 14, 4; My.). — ತೋಳೆ ಬಾಪುರಿ. a padaka tied to the upper arm (My.). — ತೋಳೆ ಮಣೆ. a jewel tied to the upper arm [ನಳಿ ತೋಳೊಳ ತೋಡೊಡೊನ್ನು ತೋಳೆಮಣೆ ಪೋಲ್ Ap. 12, 40]; (Bp. 61, 27). — ತೋಳೆ ಮೊದಲ್. = ತೋಳೊಡಲ್. (Abh. P. 1, 103; 3, 133 va.). — ತೋಳುತೊಡಿಗೆ. = ತೋಳೆಬಿಟ್ಟು. (ಕೇಯೂರ, etc. Si. 220). 2, the head branch of a tree (My.). — ತೋಳುಮರ. the two pieces of wood that connect the pole of a cart with the front seat, the bands of a carriage pole (Si. 277; My.). — ತೋಳುವಲ. — ಬಲ. = ತೋಳೆಲೆ No. 2. (Bh. 1, 8, 1). [3, a beam].

ತೋಳೆ tōḷe. the large bat called flying fox (?). — ತೋಳೆ ನಿಟ್ಟು. — ನಿಟ್ಟು. a flock of tōḷes (Abh. P. 13, 47).

ತೌ tau. for Kannaḍa terms appearing with this initial syllable in writ see s. ತನ or ತವು, e. g. ತೌಕಲ್ = ತವುಕಲ್, ತೌಗೆ = ತವುಗೆ, ತೌಡು = ತನಡು, ತವುಡು.

ತೌರ್ಯ ತ್ರಿಕ ತೌರ್ಯ-ṭrika. (fr. ತೌರ್ಯ) = ತೌರ್ಯತ್ರಯ. union of song, dance and instrumental music.

ತೌರ್ವ ತೌರ್ವ. (fr. ತುಳು). relating to the Tulu country (Bh. 1, 19, 21).

— ತು tū. = — ತು 1, No. 2. (Smd. 95, 96). see also ಉನ್ನ ತು.

ತೃಕ್ tyakta. left, resigned, forsaken, abandoned; thrown away; given.

ತೃಕ್ತಾಗ್ನಿ tyakta-agnī. a Brāhmaṇa who has neglected his household fire.

ತೃಜ tyaja. = ತೃಜನ. (ವಿಸರ್ಜ, ಬಿಡುವುದು Nn. 62; ಪ್ರತ್ಯತಿ, ಬಿಡುವುದು 111; ಕಳೆವುದು 150; ಬಿಡುವುದು 157, 166).

ತೃಜನ tyajana. leaving, quitting, abandoning; giving away; giving; excepting. see ನೀಗು.

ತೃಜಯಿಸು tyajayisu. = ತೃಜಿಸು. (ನೋಡು, ಬಿಡುವುದು Nr. 155).

ತೃಜಿಸು tyajisu. = ತೆಜಿಸು. to leave, to quit, to abandon, to renounce, to let go; to discharge, to dismiss; to shun; to give away; to give (ಪ್ರತೀಹಾರ, ವಿಸರ್ಜನ Nn. 100). ಜ್ಞಾನ ಬನ್ನರೆ ಮನ್ನಿಸು, ಹೀನ ಬನ್ನರೆ ತೃಜಿಸು (Prv.). see Bp. 37, 18; 51, 35; 52, 26.

ತೃತ್ಯಥ ತೃತ್ಯ-kathana. that narration (Smd. 100).

ತೃದ್ tyad. that, that person or thing. (Smd. 100). ತೃದಾದಿ. the pronouns ತೃದ್, ತದ್, ಯದ್, etc. (99, 100).

ತ್ಯಾಗೆ tyāga. = ತೇಗ. a kind of tree; teak (My.). ಶ್ರೀ ಪರ್ವತ, ಕುಮುದಿಕೆ, ಕಟ್ಟಿಲ, ಕುಮ್ಮಿ, ಕೈಟರ್ಯ ಎನ್ನು, ಕಿಷಾಯ ಸೀವನೇ ಮರ; ಇದನ್ನು ತ್ಯಾಗದ ಮರವೆನ್ನು ಕೆಲವರು ಅನ್ನುವರು (Si. 131). see ನಾಯಿತ್ಯಾಗದ ಮರ.

ತ್ಯಾಗೆ tyāga. = ಬಾಗ. abandoning, forsaking, letting go, renouncing; discharging, dismissing; giving up, resigning; gift, donation; liberality, generosity; prodigality (ಕೊಡುವುದು Nn. 37). ಗವುಡೀ ಹಾಡಿಗೆ ತವುಡೇ ತ್ಯಾಗೆ (Prv.). see ಇಕ್ಕು, ಇರ್ಕು. — ತ್ಯಾಗೆ ರಾಜ. N. of a famous Telugu musical composer.

ತ್ಯಾಗಭೋಗ tyāga-bhōga. generosity and enjoyment, communicating and enjoying (My.).

ತ್ಯಾಗಿ tyāgi. = ಬಾಗಿ. Leaving, renouncing, etc.; liberal; that has renounced the world; a giver, a donor, a liberal person; a hero. ತ್ಯಾಗೀ ಗುಣ ಭೋಗದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವದು (Prv.).

ತ್ಯಾಜ್ಯ tyājya. = ಚಾಜ್. to be left, proper to be abandoned, avoided, shunned or removed (Cpr. 1, 45); part of an asterism or its duration considered as unlucky; an hour astrologically unpropitious, an unlucky hour (My.). 2, resigning, giving up (My.). ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮಾಡಿ, ವ್ಯಾಜ್ಯ ಆಡಿದ (Prv.).

ತ್ಯಾಪೆ tyāpe. = ತೇಪೆ. patch work. (My.). ಅಪಾವಯ ಹಜಾ ಕೆಗೆ ಗೋಣೇ ತ್ಯಾಪೆ ಹಜ್ಯಾರೋ? (Prv.).

ತ್ಯಾವೆ tyāva. = ತೇವ, etc. moisture. (Si. 89. 92. 103; B. 3, 17; 5, 19; My.).

ತ್ಯಾವಿಸು tyāvisu. to moisten, etc. (My.).

ತ್ಯಾವು tyāvu. = ತ್ಯಾವ, etc. (ತೇವು, ದ್ರವ, ಸಮುನ್ದನ G.; My.).

ತ್ಯಾವೆ tyāve. 1. = ತ್ಯಾವ, etc. (My. occasionally).

ತ್ಯಾವೆ tyāve. 2. an oar, a rudder, a helm. ಹಡಗು ನಡಿಸುವ ತ್ಯಾವೆ (ಅರಿತ್ರ, etc., ಹಡಗಿನ ಗಡಿ Si. 85; only in Si.; Mhr. ಥಾಸಾ, a wooden instrument to break clouds).

ತ್ರಾ. protecting. see ಅತಪ್ಪ, ತಪ್ಪು.

ತ್ರಾಪಿಸ್ತು trāpistu. ashamed, modest. see ಅಪ.

ತ್ರಾಪು trāpu. = ತಗರ 1, etc. tin; lead (ಖಜುರ Mr. 135).

ತ್ರಾಪೆ trāpe. perplexity; bashfulness, shame; modesty.

ತ್ರಾಪ್ಯ trāpya. = ದ್ರಾಪ್ಯ, thin or diluted curds.

ತ್ರಾಯ trāya. triple, threefold, treble; a triad; three (ಮೂರು Nn. 98). see ಗುಣ, ಭುವನ, etc.

ತ್ರಾಯಗುಣ trāya-guṇa. = ಗುಣತ್ರಯ. (ತ್ರಿಗುಣ Nn. 78).

ತ್ರಾಯಪರತ್ರ trāya-paratra. in the three vēdas and in other knowledge (Bp. 61, 43).

ತ್ರಯಸ್ತಿಂಶತ್ trāyas-triṁśat. thirty-three.

ತ್ರಯಸ್ತಿಂಶತ್ಸರ trāyas-triṁśat-sura. the thirty-three deities see ಸುರ.

ತ್ರಯಿ trayi. ತ್ರಯಾ. a triad. 2, the rik, yajus and sāma vēdas collectively, the triple science.

ತ್ರಯಾತನು trayi-tanu. having the three vēdas for a body: the sun.

ತ್ರಯಾಧರ್ಮ trayi-dharma. the duty enjoined by the three vēdas.

ತ್ರಯೋದಶ trāyas-dāśa. = ತೇರಸ. the thirteenth; consisting of thirteen. 2, thirteen (i. e. ತ್ರಯೋದಶನ್).

ತ್ರಯೋದಶಿ trāyas-dāśi. = ತೇರಸಿ (Ct. II, 61). the thirteenth day of the lunar fortnight.

ತ್ರಸ trāsa. movable, moving, locomotive; quivering. 2, the collective body of moving or living beings; animals (ಕ್ರಿಮಿ, ಹುಲು ಗಳು Nn. 121).

ತ್ರಸನ trasana. fear, terror, anxiety; one of the sañcārībhāvas. (Kāvya. IV, 2, 16).

ತ್ರಸರ trasara. a weaver's shuttle.

ತ್ರಸ್ತ trasta. frightened, alarmed; trembling, timid.

ತ್ರಸ್ತು trasnu. timid.

ತ್ರಾಡನ trāḍana. shyness? ತ್ರಾಡನಂ ದ್ರುಷ್ಟಕ್ಕು. (Mr. 297, o. rs. ದ್ರುಷ್ಟಕ್ಕು. ದ್ರಷ್ಟಕ್ಕು, ತಪ್ಪಕ್ಕು).

ತ್ರಾಣ trāṇa. = ತರಣ 2, ಪ್ರಾಣ, protecting; preserving, saving; protection, a preservative, defence; shelter, help; armour. 2, (not Sk., but Mhr., My., S. Mhr., etc.) strength, vigour, might, ability. (ಬಲ, ಓಜಸ್, etc. Mr. 442; ಶಾಲ, ಶಕ್ತಿ Nn. 20). ತ್ರಾಣ ವಿದ್ವನನ ಸುಗಡ ಹೋಗಿ ತಾಟಿಸಿಕೊಣ್ಣ (Prv.). 3, capacity: the articles which can be received, freight (ಹಡಗು ಸರಿಯಲ್ಲಿ ಪಡಿಸ ಬಣ್ಣಂ Mr. 408). — ತ್ರಾಣಗುಣ್ಣು. — ಕುಣ್ಣು. to impair vigour or power (My.; ಜನಗಡಿಸು G.). — ತ್ರಾಣಗುಣ್ಣು. — ಕುಣ್ಣು. power to be impaired (My.). — ತ್ರಾಣಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. to become strong (My.).

ತ್ರಾಣಲಿಂಗ trāṇa-liṅga. the liṅga of a temple (Bp. 35, 50).

ತ್ರಾಣಿ trāṇi. one who protects or preserves; one who has strength or power (My.). see ಸನ್, ಸರ್ವ.

ತ್ರಾಣಿ trāṇi. = ತ್ರಾಣ No. 2. (B. 3, 27).

ತ್ರಾತ trāta. protected, guarded, saved.

ತ್ರಾಪುಷ trāpuṣa. (fr. ತ್ರಪು). made of tin (ತವರಿನದು G.).

ತ್ರಾನು trāma. protection. see ಸು.

ತ್ರಾಯನ್ನಿ trāyanṭi. a medicinal plant.

ತ್ರಾಯನಾಣಿ trāyamāṇi. = ತ್ರಾಯನ್ನಿ. a medicinal plant.

ತ್ರಾಸ trāsa. = ತರಸ 2. moving, locomotive; quivering. 2, terrifying, frightening, causing alarm. 3, fear, terror, anxiety; vexation, annoyance (Mhr.; My.). 4, killing, destroying (ಕೊಲೆ, ಕೊಲುವುದು Nn. 147). 5, a flaw or defect in a jewel (ಮಣಿರೋಳೆ ಕಟ್ಟಿಡೆ, ರತ್ನಗಳ ಕಾಣಿ ಕಟ್ಟಿಲ್ಲಿ 147). 6, ತನ್ನ (ಯನ್ನಭೇದ. o. r. ತನ್ನಿ ಸುವುದು 147). see ಸನ್. — ತ್ರಾಸ ಕೊಡು. to cause fear or annoyance, to vex, to harass (B. 5, 67. 109; My.). — ತ್ರಾಸ ಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. to be frightened; to be vexed (B. 5, 136; My.). ತ್ರಾಸಾ ತ್ರಾಸೆ. a kind of musical instrument. see 1. ಪಂಚ ಮಹಾ ನಾದ್ಯ.

ತ್ರಾಸು trāsu. = ತರಾಸು. a balance (ಪಿಪಣಿಕೆ, ನಾರಾಚಿ Nr.; Si. 345; ಪಾತ್ರದ Mr. 358; My.; Te). [ತ್ರಾಸಿನ ಕಟ್ಟಿಳೆಯನ್ನಿ ನಿತು ವೆಗ್ಗಳವಾದರೆ ಈಶ್ವರ ನೋಡಿಯಿಕ್ಕದೆ ಮಾಣುವನೆ? Bv. 804.]: ಕೂಗಿ ಹೇಳಾದರೆ ತೂಗುವ ತ್ರಾಸು ಕೇಳುತ್ತದೋ? (Prv.).

ತ್ರಾಹಿ trāhi. protect! save! (Bp. 20, 38; 61, 49; J. 11, 36; Dp. 150, 8.)

ತ್ರಿ tri. = ತಿ. three. (Kāvya. IV, 1, 5).

ತ್ರಿಂಶತ್ triṁśat (-dāśat). thirty, see ತ್ರಯಸ್.

ತ್ರಿಕ trika. = ತಿ, ತಿ. triple, threefold; trine, forming a triad 2, the aggregate of three, a triad. 3, the lower part of the spine or regio sacra; the part about the hips.

ತ್ರಿಕಕುಡ್ tri-kakud. ತ್ರಿಕಕುತ್. three-peaked. 2. N. of a mountain in the Himālaya.

ತ್ರಿಕಟು tri-kaṭu. the aggregate of three spices, viz. black and long pepper and dry ginger.

ತ್ರಿಕಟುಕ tri-kaṭuka. = ತ್ರಿಕಟು. (ಓಪ Mr. 138).

ತ್ರಿಕಣ್ವಕ tri-kaṇṭaka. the plant Tribulus lanuginosus (see ನೆಗ್ಗಿಲ್).

ತ್ರಿಕರಣ tri-karāṇa. = ಕರಣತ್ರಯ. ಮನ-ವಚನ-ಕಾಯ-ತ್ರಯ ಎನ್ನು
ತ್ರಿಕರಣ (ಕರಣತ್ರಯ Nn. 114).

ತ್ರಿಕರಣಶುದ್ಧ trikarāṇa-suddhi. purity or rightness of mind,
speech and body (My.).

ತ್ರಿಕಸ್ಥಾನ trika-ssthāna. the part below the spine.

ತ್ರಿಕಾಲ tri-kāla. the three times: past, present and future; morning,
noon and evening; the present, past and future tenses of a
verb. see Bp. 18, 40; 48, 3; 53, 56.

ತ್ರಿಕಾಲಗೋಚರ trikāla-gōcāra. one in the range of whose mind
the three times come; N. (Cpr. 2, 67).

ತ್ರಿಕಾಲದರ್ಶಿ trikāla-darśi. seeing or knowing the past, present and
future; omniscient.

ತ್ರಿಕಾಲವಿದ್ trikāla-vid. knowing the three times; a Jaina saint,
an Arhat (ಜಿನೇಂದ್ರ Mr. 23).

ತ್ರಿಕೂಟ tri-kūṭa. = ತ್ರಿಕುಂದ. three-peaked. 2, N. of a mountain.
3, = ತ್ರಿಪುಟೇಸ್ಥಾನ (Bp. 3, 8).

ತ್ರಿಕೆ trike. a triangular frame or bar across the mouth of a well over
which passes the rope of a bucket; a wooden frame at the mouth
of a well, or the upper part of a well; the cover or lid of a
well; a frame at the bottom of a well on which the masonry
rests. see ಕೆಯ್ಯಾಡೆ.

ತ್ರಿಕೋಟಿ tri-kōṭi. three crores (Bp. 1, 64).

ತ್ರಿಕೋಣ tri-kōṇa. triangular; a triangle (B. 4, 115; My.).

ತ್ರಿಖಟ್ಟ tri-khaṭṭva. three beds collectively; also fem. ತ್ರಿಖಟ್ಟಿ.

ತ್ರಿಗರ್ತ tri-garta. N. of a people inhabiting the modern Lahore;
the country of the Trigartas, and their king (Bh. 4, 5, 4).

ತ್ರಿಗುಣ tri-guṇa. = ತ್ರಿಗುಣ. the three qualities or constituents
of nature and every existing thing, i. e. satva, rajas, and tamaṣa
(ಸತ್ವ ರಜಸ್ ತಮಂಗ್ Nn. 14; ಗುಣತ್ರಯ 67; ಸತ್ವ ರಜಸ್ ತಮ
ಮೆನ್ನು ಗುಣತ್ರಯ 78). 2, consisting of three threads or strings.
3, threefold, three times repeated, thrice, treble; three times.
(Ch. v. 288).

ತ್ರಿಗುಣಾಕೃತ triguṇa-kṛta. thrice ploughed.

ತ್ರಿಗುಣಮು triguṇamu. to make threefold (Cpr. 9, 54).

ತ್ರಿಜಗ tri-jaga. = ತ್ರಿಜಗತ್. (Bp. 43, 49; 54, 32).

ತ್ರಿಜಗತ್ tri-jagat. the triple world: heaven, the intermediate
region and earth, or heaven, earth, and the lower world.

ತ್ರಿಜಗದ್ಗುರು trijagat-guru. the guru of the three worlds. 2, a
certain metrical foot (Ch.).

ತ್ರಿಜಗನ್ಮತೆ trijagat-māte. Lakṣmī (My.).

ತ್ರಿಣ triṇa. Tbh. of ತೃಣ. grass, etc. (Bh. 19, 71).

ತ್ರಿಣಯನ triṇayana. = ತ್ರಿಣಯನ. Śiva. (Grj. 7, 63; 8, 40; see Sp. s.
ಈಸ 1).

ತ್ರಿಣೇತ್ರ triṇētra. = ತ್ರಿಣೇತ್ರ. three-eyed. Śiva. (ರುದ್ರ Mr. 11).
see Śmd. 72. 204 (Mḍb.). 207; ಅಂಕ- ಭುವನ- ಸಬಳ-.

ತ್ರಿತಕ್ಷ tri-takṣa. an association of three carpenters, also fem. ತ್ರಿತಕ್ಷಿ.

ತ್ರಿತತ್ವಾತ್ಮಕ tri-tatva-ātmaka. having the nature or form of
satva, rajas and tama (Śāv. 5, 58).

ತ್ರಿತನು tri-tanu. three bodies or forms (Bp. 61, 33).

ತ್ರಿತಯ tritaya. a collection of three, a triad. (Nn. 96. 136).

ತ್ರಿತಯಜಾತ tritaya-jāta. a Vaiṣya (Mr. 345).

ತ್ರಿತಾಪ tri-tāpa. = ತಾಪತ್ರಯ. (Rāv. 1, 11).

ತ್ರಿದಣ್ಣ tri-daṇḍa. the three staves (tied together so as to form
one) of a mendicant Brāhmaṇa who has resigned the world.
(My.).

ತ್ರಿದಣ್ಣಿ tri-daṇḍi. a wandering mendicant who has resigned
worldly pursuits and carries three staves tied together in his
right hand; the religious man who has obtained a command
over his mind, speech, and body. (My.).

ತ್ರಿದಶ tri-daśa. thirty. 2, the thirty-three deities (11 rudras, 12
ādityas, 1 dyaus, 1 pṛithivī, 8 vasus); a deity. 3, a certain
metrical foot (Ch.). 4, heaven.

ತ್ರಿದಶಕನ್ಯಿಕೆ tridaśa-kannike. a maiden or nymph of the gods
(Bp. 24, 42).

ತ್ರಿದಶದೀರ್ಘಿಕೆ tridaśa-dīrghike. the heavenly lake: the Ganges.

ತ್ರಿದಶಧುನಿ tridaśa-dhunī. the Ganges (ವಿಷ್ಣು ಪದಿ, ಗಂಗೆ Mr. 413).

ತ್ರಿದಶಪಾಲ tridaśa-pāla. Indra (Mr. 41).

ತ್ರಿದಶಶತ tridaśa-śata. 3000 (Bp. 61, 91).

ತ್ರಿದಶಾಚಾರ್ಯ tridaśa-ācārya. the preceptor of the gods:
Bṛihaspati.

ತ್ರಿದಶಾಲಯ tridaśa-ālaya. the mountain Mēru. 2, heaven.

ತ್ರಿದಶಾವಾಸ tridaśa-āvāsa. heaven.

ತ್ರಿದಶಾಹಾರ tridaśa-āhāra. the food of the gods: ambrosia.

ತ್ರಿದಿನ tri-dina. three days collectively. (Śāv. 2, 99).

ತ್ರಿದಿವ tri-dīva. the space within the third sky: heaven.

ತ್ರಿದಿವೇಶ tridīva-īśa. Indra. 2, a deity.

ತ್ರಿದೋಷ tri-dōṣa. disorder of the three humours of the body,
vitiation of the bile, blood and phlegm. (My.).

ತ್ರಿದೋಷಹರ tridōṣa-hara. removing the tridōṣa (My.).

ತ್ರಿನಯನ tri-nayana. = ತ್ರಿಣಯನ. three-eyed: Śiva (Bp. 50, 9).

ತ್ರಿನಾಮ tri-nāma. = ಮೂಟು ನಾಮ, q. v. (My.).

ತ್ರಿನಾಮಿ tri-nāmi. one who wears the trināma (My.).

ತ್ರಿಣೇತ್ರ tri-ṇētra. = ತ್ರಿಣೇತ್ರ. three-eyed: Śiva. 2, N. of a
prince. 3, three eyes; a third eye (Bp. 24, 71).

ತ್ರಿಪತ್ರಕ tri-patrakā. the tree Butea frondosa.

ತ್ರಿಪತ್ರಿಣ tri-patṭriṇi (?). N. of a plant (ಹಿಡಿಹಿಡಿಕೆ, o. rs. ಹಿಡಿ
ಹುಡಿಕೆ, ಹಿಡುಹುಡಿಕೆ Mr. 146; for ತ್ರಿಪತ್ರಿಣ the MSS. have ತತ್ರಪ
ತ್ರಿಣ, ತಪ್ಪತ್ರಿಣ, ತತ್ರಪತ್ರಿಣ, ಚತ್ರನತ್ರಿಣ).

ತ್ರಿಪಥ tri-patha. the three paths: the sky, atmosphere, and
earth; or the sky, earth, and lower world. 2, a place where
three roads meet.

ತ್ರಿಪಥಗಾಮಿನಿ tripatha-gāminī. = ತ್ರಿಪಥಗೇ. (My.).

ತ್ರಿಪಥಗೇ tripatha-ge. the Ganges.

ತ್ರಿಪಥೇ tripathe. the Ganges (Śmd. 72). 2, Mathurā.

ತ್ರಿಪದ tri-pada. three feet; three-footed; having three divisions,
etc.; a tripod; three words.

ತ್ರಿಪದಿ tri-padi. = ತಿವದಿ, ತಿವದೆ, ತ್ರಿವದಿ, ತ್ರಿವಳಿ. three-footed, 2,
N. of a metre (Ch.; Mr. 366). 3, the plant Cissus pedata Lam.
(ಧೃತಮುಣ್ಣಿ, ಮರಾಲಪದಿ, ಹಂಸಪಾದಿ Mr. 141). 4, a tripod (ತಿವ
ಟಿಗೆ 208). 5, having three steps: Viṣṇu.

ತ್ರಿಪದಿಕೆ tri-padike. = ತಿವಟಿಗೆ, ತಿವದಿಗೆ, ತಿವುದಿಗೆ. a stand with three
feet, a tripod.

ತ್ರಿಪದೆ tri-pade. = ತಿವದೆ, q. v. (Śmd. 342). Sk. ತ್ರಿಪದೆ (ತ್ರಿಪದಾ) =
ತ್ರಿಪದಿ No. 3; three-footed; having three divisions (as a stanza).

ತ್ರಿಪದೋನ್ನತಿ tripada-unnati. N. of a vṛitta (Ch.).
 ತ್ರಿಪಾದ tri-pāda. an asterism (nakṣatra) of which three-fourths are included under one sign of the zodiac.
 ತ್ರಿಪಾದಿ tri-pādī. = ತ್ರಿಪಾದ. such asterisms are considered to be very inauspicious; they are six in number: the 3rd (ಕೃತ್ತಿಕಾ), 7th (ಪುನರ್ವಸು), 12th (ಉತ್ತರಾ), 16th (ವಿಶಾಖಾ), 21st (ಉತ್ತರಾಷಾಢ), and 25th (ಪೂರ್ವಾಫಾಲ್ಗುಣಿ, My.).
 ತ್ರಿಪುಟ tri-puṭa. = ತ್ರಿಪುಡೆ, ತ್ರಿಪುಟ, ತ್ರಿವಿಡೆ, ತ್ರಿವುಡೆ. triangular. 2, a musical tāla that requires three beatings (My.; Te.).
 ತ್ರಿಪುಟೇಸ್ಥಾನ ತ್ರಿಪುಟೇ-sthāna. the centre between the eye-brows (My.).
 ತ್ರಿಪುಟೆ tri-puṭe. = ತ್ರಿಗಡೆ, etc. Indian jalap, Convolvulus turpethum R. Br. 2, small cardamoms. 3, = ತ್ರಿಪುಟ No. 2 (My.).
 ತ್ರಿಪುಂಡ್ರ tri-puṇḍra. a sectarian mark consisting of three lines made on different parts of the body by Śaivas and Vaiṣṇavas (My.; Bp. 1, 53; 3, 26; 46, 62; 50, 44).
 ತ್ರಿಪುರ tri-pura. three strong cities of gold, silver, and iron, in the sky, air, and earth, built for an Asura and destroyed by Śiva (Bp. 58, 41; ಖಪುರ Nn. 102; ದೈತ್ಯಲೋಕ Mr. 32). 2, N. of that Asura.
 ತ್ರಿಪುರಾಂತಕ tri-pura-antaka. Śiva.
 ತ್ರಿಪುರಾರಿ tri-pura-ari. Śiva (Bp. 59, 2).
 ತ್ರಿಪುರುಷ tri-puruṣa. the three puruṣas or males: Brahmā, Viṣṇu, and Śiva (Bp. 5, 62). 2, three generations of men.
 ತ್ರಿಪುರುಷ tri-pauruṣa. (names) extending through three male generations, or father, grand-father, and great-grand-father. (My.).
 ತ್ರಿಪ್ರಯೋಗ tri-prayoga. a triple use; the use of repeating a word three times (Śmd. 231).
 ತ್ರಿಪ್ರಾಸ tri-prāsa. a kind of alliteration (Ch.).
 ತ್ರಿಫಲೆ tri-phale. the three myrobalans: the fruits of Terminalia chebula (haritaki), Terminalia bellerica (vibhitaka), and Phyllanthus emblica (āmālaki). see s. ತಾಳು & ತಾಳಿ.
 ತ್ರಿಭಂಗಿ tri-bhaṅgi. having three curves or bends. 2, a kind of dramatic attitude. ಏಕಪಾದಕಟಿವೃತ್ತ ತ್ರಿಭಂಗಿ ಬಾಗಿನಲು ಏಕಕಡೆಯಕ್ಕು (Mr. 82, o. r. ನಿಲಕಡೆ; Rév. 11, 86 va.; Te.).
 ತ್ರಿಭಾಂಡ tri-bhaṇḍi. the plant Convolvulus turpethum R. Br.
 ತ್ರಿಭುವನ tri-bhuvana. the three worlds: sky, atmosphere, and earth; or heaven, earth, and the lower region (Śmd. 168; Bp. 5, 62; 37, 26).
 ತ್ರಿಭುವನಾಧೀಶ tribhuvana-adhīśa. the ruler of tribhuvana (Śiva, Śév. 5, 58).
 ತ್ರಿಮತ tri-mata. = ಮತತ್ರಯ. three systems of religion: smārta or advaita, mādhva or dvaita, rāmānuja or viśiṣṭadvaita (My.).
 ತ್ರಿಮಾತ್ರ tri-mātra. having the quantity of three moras or short syllables (Śmd. 19).
 ತ್ರಿಮಾತ್ರಕ tri-mātraka. = ತ್ರಿಮಾತ್ರ. (Śmd. 17).
 ತ್ರಿಮಾಸ tri-māsa. three months collectively (Śév. 2, 99).
 ತ್ರಿಮೂರ್ತಿ tri-mūrti. the triad of Brahmā, Viṣṇu, and Śiva (My.; Bp. 54, 79).
 ತ್ರಿಯಕ್ಷ tri-akṣa. (Sk. as ತ್ರ್ಯಕ್ಷ). triocular; Śiva.
 ತ್ರಿಯಕ್ಷರ tri-akṣara. (Sk. as ತ್ರ್ಯಕ್ಷರ). trilateral. 2, a genealogist. 3, a slanderer (ಕೊಡ್ಡೆಯ Mr. 244).
 ತ್ರಿಯಕ್ಷವತ triyakṣa-vaha. a bull, an ox (ಎತ್ತು Mr. 178).

ತ್ರಿಯಕ್ಷವತ triyakṣa-sakha. Kubēra (Mr. 54).
 ತ್ರಿಯಮ್ಬಕ tri-ambaka. = ತ್ರ್ಯಮ್ಬಕ. (Sk.; ಕಿಡಿಗಣ್ಣು Ct. II, 31; Bp. 54, 82). 2, sign for a long syllable (Ch.).
 ತ್ರಿಯಾನು tri-yāma. containing three watches (or nine hours): night.
 ತ್ರಿಯಾಯುಷ tri-āyusa. (Sk. as ತ್ರ್ಯಾಯುಷ). threefold vital power or period of life (Bp. 43, 74).
 ತ್ರಿರತ್ನ tri-ratna. the three gems: Buddha, the law, and the congregation. cf. ರತ್ನತ್ರಯ.
 ತ್ರಿರಾತ್ರ tri-rātra. three nights collectively; the duration of three nights (Śmd. 159 Mdb.); a festival which lasts three days.
 ತ್ರಿರಾತ್ರಿ tri-rātri. = ತ್ರಿರಾತ್ರ. three nights (My.).
 ತ್ರಿರೇಖ tri-rēkha. = ತ್ರಿರೇಖ. having three lines; a conch (Sk.).
 ತ್ರಿಲಿಂಗ tri-līṅga. three genders (Śmd. 111). 2, having three genders: an adjective. 3, possessing the three guṇas.
 ತ್ರಿಲಿಂಗಕ tri-līṅgaka. an adjective.
 ತ್ರಿಲೇಖ tri-lēkha. = ತ್ರಿರೇಖ. (Bp. 4, 23).
 ತ್ರಿಲೋಕ tri-lōka. = ತ್ರಿಭುವನ. (Śmd. 101).
 ತ್ರಿಲೋಕಿ tri-lōki. an inhabitant of the three worlds (Kāma, Cpr. 5, 55).
 ತ್ರಿಲೋಕೇಶ್ವರ trilōka-īśvara. lord of the three worlds; the sun. (Śmd. 74).
 ತ್ರಿಲೋಚನ tri-lōcana. three-eyed: Śiva. (Bp. 24, 71).
 ತ್ರಿನಚನ tri-vacana. the three numbers in grammar (Śmd. 259).
 ತ್ರಿನದಿ trivadi. Tbh. of ತ್ರಿಪದಿ. N. of a metre. (Ch. p. 98).
 ತ್ರಿನರ್ಗ tri-varga. an aggregate of three things, etc. 2, the three objects or pursuits of life: religion or virtue, wealth, and pleasure (ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮ Nn. 159). 3, the three conditions of a king or kingdom: progress (vṛiddhi), remaining stationary (sthāna), and decline (kṣaya).
 ತ್ರಿನಲಿ tri-vall. ತ್ರಿನಳಿ. = ತ್ರಿನಳಿ. three folds of skin or corrugations over the navel (ನಲಿನ, ನಲಿಭ Si. 197). 2, a squirrel (ತರುಕುಟಿ, ಅಳಿ Mr. 165, o. rs. ಅಳಿ, ತ್ರಿನಳಿ).
 ತ್ರಿನಳಿ tri-vali. = ತ್ರಿನದಿ (Ch. p. 98).
 ತ್ರಿವಿಂಶತಿ tri-viṁśati. twenty-three (Bp. 61, 91).
 ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ tri-vikrama. one who makes three steps or strides; Viṣṇu in his vāmanāvatāra (Bp. 57, 23; J. 25, 50); N. (B. 4, 153).
 ತ್ರಿವಿಡೆ trivide. Tbh. of ತ್ರಿಪುಟಿ. (My.).
 ತ್ರಿವಿದ್ಯ tri-vidyā. three branches of knowledge, especially that of the three vēdas. see ತ್ರೈವಿದ್ಯ.
 ತ್ರಿವಿಧ tri-vidha. three forms or kinds (Śmd. 97 Cm.; Bp. 39, 20).
 ತ್ರಿವಿಧತನು trividha-tanu. a body of three forms (Bp. 39, 30).
 ತ್ರಿವಿಧಪ್ರಸಾದ trividha-prasāda. the threefold gifts: the śuddha-prasāda, coming from the guru; the siddhaprasāda, coming from the līṅga; the prasiddhaprasāda, coming from the jaṅgama (Bp. 4, 66; 7, 5; 10, 48; 26, 63; 37, 36; 59, 55).
 ತ್ರಿವಿಧಪ್ರಸಾದಿ trividha-prasādi. one who gets the threefold prasādas (Bp. 61, 2).
 ತ್ರಿವಿಧಭಕ್ತಿ trividha-bhakti. the threefold devotion paid to the guru, the līṅga, and the jaṅgama (Bp. 6, 28; 33, 1; 36, 33; 37, 1, 41; 49, 35; 57, 21, 92).
 ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗ trividha-līṅga. the threefold genders: masculine, feminine, and neuter (Śmd. 97 Cm.).

ತ್ರಿವಿಧೋದಕ trividha-udaka. the threefold water, as coming from the guru, liṅga, and jaṅgama (Bp. 47, 17).
 ತ್ರಿವಿಷ್ಣು trī-viṣṇu. heaven.
 ತ್ರಿವಿಷ್ಣುಸದ trīviṣṇu-sad. a deity.
 ತ್ರಿವುಡ trīvuḍ. Tbh. of ತ್ರಿವುಟ. a kind of tāla (Ch.; My.).
 ತ್ರಿವೃತ್ trī-vṛt. threefold, triple. 2, a triple cord consisting of three things. 3, the plant *Convolvulus turpethum* R. Br.
 ತ್ರಿವೃತ trī-vṛt. = ತ್ರಿವುಟ. the plant *Convolvulus turpethum* R. Br.
 ತ್ರಿವೇಣಿ trī-vēṇi. triple braid; the place where the Gaṅga joins with the Yamunā and is supposed to receive underground the Sarasvatī. (My.).
 ತ್ರಿವೇಣಿಕ trī-vēṇika. (= Sk. ತ್ರಿವೇಣಿ). a particular part of a carriage (J. 8, 38; Br.: the bands of a carriage pole).
 ತ್ರಿಶತ trī-śata. one hundred and three; three hundred. (Bp. 24, 14).
 ತ್ರಿಶರ trī-śara. = ತಿಸರ. three arrows.
 ತ್ರಿಶುದ್ಧಿ trī-śuddhi. = ತ್ರಿಕರಣಶುದ್ಧಿ. (My.). 2, a paper written thrice in order to obtain a correct copy (My.).
 ತ್ರಿಕೂಲ trī-kūla. = ತಿಸುಳ. a three-pointed pike or spear, a trident (Smd. 72). 2, sharpness (ಕ್ರೂರ, ಕ್ರೂರವಾದುದು Nn. 92). 3, a snake's hole (ಭುಜಂಗನಿಲಯ, ಹುತ್ತು 92). 4, a god (ಸುರ, ವೇನತೆ 92).
 ತ್ರಿಕೂಲಿ trī-kūli. = ತಿಸುಳ. armed with the trident: Śiva.
 ತ್ರಿಕೂಲಿ trī-kūli. a Śabara female (ಪಾನುರಿ, ಶಬರಸ್ತ್ರೀ Nn. 92).
 ತ್ರಿಷವಣ trī-ṣavaṇa. containing three oblations, 2, the three ablutions to be performed daily, i. e. at dawn, noon, and sunset. (R.).
 ತ್ರಿಷ್ಪುಷ್ಪ trī-ṣṭupu. = ತ್ರಿಷ್ಪುಷ್. (Mr. 362).
 ತ್ರಿಷ್ಪುಷ್ಪ trī-ṣṭubh. N. of a type of metres (Ch.).
 ತ್ರಿಸಂಧಿ trī-sandhi. N. of a plant (ದೇವಕುಸುಮ Mr. 132).
 ತ್ರಿಸಂಧಿಗೃಹ trī-sandhi-grāhi. one who understands and remembers a śloka hearing it three times (My.).
 ತ್ರಿಸಂಧ್ಯ trī-sandhya. the three periods or divisions of the day: dawn, noon, and evening or sunset.
 ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಾಕಾಲ trīsandhyā-kāla. = ತ್ರಿಸಂಧ್ಯ. (ಮುನ್ನುಗಲ ನಡುವಗಲ ಕಡೆವಗಲ Ss.).
 ತ್ರಿಸಂಧ್ಯ trī-sandhye. ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಾ. = ತ್ರಿಸಂಧ್ಯ. (Bp. 7, 18; 36, 10).
 ತ್ರಿಸರ trī-sara. a necklace consisting of three strings (J. 14, 27; 18, 29).
 ತ್ರಿಸೀತ trī-sītya. thrice ploughed.
 ತ್ರಿಸಂಧಾನ trī-sādhāna. the three octaves in singing (My.).
 ತ್ರಿಸ್ತೋತ trī-srōtas. three-streamed: the Ganges.
 ತ್ರಿಹಲ್ಯ trī-halya. thrice ploughed.
 ತ್ರಿಹಾಯಣಿ trī-hāyaṇi. a heifer three years old.
 ತ್ರುಟಿ trūṭi. = ತುಟ್ಟಿ? cutting, breaking; a tear, split. 2, a small part, an atom. 3, a very minute space of time, a moment, an instant. 4, breaking, as a promise. 5, doubt, uncertainty. 6, loss, destruction. 7, a sort of tree. 8, small cardamoms, *Alpinia cardamomum*.
 ತ್ರುಟಿತ trūṭita. cut, broken, divided, hurt, wounded. (Cpr. 5, 9 va.).
 ತ್ರುಪ್ಪಿ trūṣṭi. = ತುಟ್ಟಿ. a kind of plant (ನಂಜುರಂಜಿಕೆ Mr. 139, o. rs. ತುಟ್ಟಿ, ನುಟ್ಟಿ).
 ತ್ರೇತಾಗ್ನಿ trēṭa-agni. the three sacred fires collectively. 2, one who has preserved the three sacred fires. (My.).

ತ್ರೇತಾಯುಗ trēṭa-yuga. = ತ್ರೇತೆ No. 3. (Bp. 2, 5).
 ತ್ರೇತೆ trēṭe. ತ್ರೇತವ. a triad (ತ್ರಯ, ಮೂರು Nn. 98). 2, the three sacred fires collectively, i. e. the southern (dakṣiṇāgni), household (gārhapatya), and sacrificial (āhavanīya) fires (ಅಗ್ನಿ ಮೂ ಷೋಡ ನುಡಿವುದು Mr. 466; ಜ್ವಾಲೆ, ಅಗ್ನಿ Nn. 98). 3, the second of the four ages of the world (ಯುಗ, ಯುಗಭೇದ 98; Bp. 54, 39), which consists of 1,296,000 years (ಗಗನ-ಗಗನ-ಅಕಾಶ-ರಸ-ನವ-ದ್ವಿತಯ-ವಿಕ Mr. 73).
 ತ್ರೈಕಾಲಯೋಗಿ trāikāla-yōgi. N. of a ṛṣi (Cpr. 2, 63).
 ತ್ರೈಕಾಲಿಕ trāikālika. (fr. ತ್ರಿಕಾಲ). relating to the three times, i. e. past, present, and future. (My.).
 ತ್ರೈಗುಣ್ಯ trāigunya. (fr. ತ್ರಿಗುಣ). the state of consisting of three qualities, etc.; the three guṇas collectively (Bp. 30, 18; Śsv. 1, 81 va.).
 ತ್ರೈಜಗ trāijaga. (fr. ತ್ರಿಜಗ). the three worlds (Bh. 3, 13, 10).
 ತ್ರೈತನು trāitanu. (fr. ತ್ರಿತನು). the sun (Mr. 34).
 ತ್ರೈನೇತ್ರ trāinētra. (fr. ತ್ರಿನೇತ್ರ). Śiva (ಸವಾತನ Nn. 22; ಸ್ಥಾಣು, ಈಶ್ವರ 162).
 ತ್ರೈಪುಣ್ಣ trāipuṇḍra. (fr. ತ್ರಿಪುಣ್ಣ). = ತ್ರಿಪುಣ್ಣ (Bp. 4, 10).
 ತ್ರೈಪುರ trāipura. (fr. ತ್ರಿಪುರ). = ತ್ರಿಪುರ (Bp. 16, 3; 18, 88).
 ತ್ರೈಭುವನ trāibhuvana. (fr. ತ್ರಿಭುವನ). = ತ್ರಿಭುವನ (Bp. 5, 49; 9, 16; 46, 45; J. 2, 46).
 ತ್ರೈಮಲ trāimala. the three impurities: desire after gold, women, and landed property (see Sp. s. Tbh. ಜಡಿ 3). cf. ದುರ್ಮಲತ್ರಯ.
 ತ್ರೈಮೂರುತಿ trāimūrutī. = ತ್ರೈಮೂರ್ತಿ. (Rām. 1, 5, 25).
 ತ್ರೈಮೂರ್ತಿ trāimūrti. (fr. ತ್ರೈಮೂರ್ತಿ). = ತ್ರೈಮೂರ್ತಿ (J. 13, 46).
 ತ್ರೈರಾಶಿಕ trāirāśika. (fr. ತ್ರಿ-ರಾಶಿ). the rule of three. (My.).
 ತ್ರೈಲೋಕ್ಯ trāilōkyā. (fr. ತ್ರಿಲೋಕ). = ತ್ರಿಲೋಕ (Smd. 93).
 ತ್ರೈವಿಕ್ರಮ trāivikrama. (fr. ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ). = ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ (Bp. 54, 43).
 ತ್ರೈವಿದ್ಯ trāividyā. (fr. ತ್ರಿವಿದ್ಯ). familiar with the three branches of knowledge (Cpr. 1, 24. 30. 33. 51; Abh. P. 1, 99).
 ತ್ರೈಸಂಧ್ಯ trāisandhye. (fr. ತ್ರಿಸಂಧ್ಯ). = ತ್ರಿಸಂಧ್ಯ (Bp. 33, 12; 44, 25).
 ತ್ರೈಸೋಮಪಾನ trāisōmapāna. (fr. ತ್ರಿ-ಸೋಮಪಾನ). three draughts of soma (Bp. 57, 78).
 ತ್ರೋಟಿ trōṭi. the beak or bill of a bird.
 ತ್ರೈಬ್ಧಿ trāibde. a heifer three years old.
 ತ್ರೈಮುಕ trāimuka. = ತ್ರಿಯಮುಕ. triocular; Śiva. (Bp. 26, 22; 43, 50).
 ತ್ರೈಮುಕಸಖ trāimuka-sakha. Kubēra.
 ತ್ರೈಹಿಕ trāihika. (fr. ತ್ರಿ-ಹಿಕ). tertian (My.); returning after the third day, quartan, as a fever.
 ತ್ರೈಘಣ trāighaṇa. the three spices collectively: black pepper, long pepper, and dry ginger.
 ತ್ರೈಘಣ trāighaṇa. the three spices collectively.
 ತ್ವಕ್ tvak. = ತೋಕ್ಕು, ತ್ವಕ್ಕು, ತ್ವಚ್. skin.
 ತ್ವಕ್ಕು tvakku. Tbh. of ತ್ವಚ್ (Smd. 106).
 ತ್ವಕ್ಕುರೇ tvac-kṛē. manna of bamboo, tabāṣir.
 ತ್ವಕ್ಕುತ್ರ tvac-patra. *Laurus cassia* Bol., Mag., the plant and its bark.
 ತ್ವಕ್ಕುತ್ರಿ tvac-patri. the leaf of the *Asa foetida* (= ಕಾರವಿ, ಹಿಂಗು ಪತ್ರಿ) or the leaf of the *Laurus cassia* (ತಮಾಲಪತ್ರಿ).
 ತ್ವಕ್ಕುಪುಷ್ಪ tvac-puṣpa. bloch, scab, etc. 2, horripilation. (R.).
 ತ್ವಕ್ಕಾರ tvac-sāra. a bamboo (ದಿವರ್ Nn. 55. 131).

ತೃಗ್ವೀವಿ tvac-jīvi. N. of a plant (ಸೇಗುಡುತ Mr. 139, o. r. ಸೇಗುಡಿತೆ).
 ತೃಗ್ವೀವಿ tvac-dhara. Śiva (Mr. 12).
 ತೃಜ್ಜಲ tvac-mala. impurities of the skin; the hairs of the body.
 ತೃಜ್ಜಲವಿಸರ್ಜನ tvam̐mala-visarjana. getting rid of or removing the impurities of the skin. see ತಿಮಿರ್.
 ತೃಚ್ tvac. = ತೃಕ್, etc. skin, as of men, serpents, etc. 2, hide, as of a goat, cow, etc. 3, bark, rind, peel, husk, etc.
 ತೃಚ tvaca. = ತೃಕ್. (ತೋಗಲ್ Mr. 394). 2, *Laurus cassia*, the plant and its bark. cf. ಚೋಚ.
 ತೃಚಿಸಾರ tvaci-sāra. a bamboo.
 ತೃತ್ tvat. ತೃದ್. by thee; (of thee).
 ತೃತಪಾದ tvat-pāda. thy or your feet (J. 2, 56).
 ತೃದೀಯ tvadiya. thine, your, yours. (Bp. 39, 60).
 ತೃದ್ರಾವ tvat-bhāva. thy or your mind (J. 14, 8).
 ತೃಮ್ tvam. thou. see ತತ್ತ್ವಮಸಿ.
 ತೃರ tvara. Tbh. of ತೃರೆ. (My.; B. 5, 40. 73. 131).
 ತೃರಿತ tvarita. = ತುರಿತ, ತುರಿದ, ತುರಿತ, ತೊರಿತ. hastening, quick, swift, speedy, rapid, hurried (ಉತ್ಪುಕ್, etc., ಚಚ್ಚರಿ Mr. 233; ಚಚ್ಚರಿ Ct. II, 29). ತೃರಿತಂ, quickly, etc.

ತೃರಿತೋದಿತ tvarita-udita. uttered rapidly, hurried.
 ತೃರೆ tvare. = ತೊರೆ, ತೃರೆ. haste, speed, velocity, expedition. — ತೃರೆ ಪಡು. to be quick. hasty, etc. ತೃರೆ ಪಟ್ಟರೆ ಮಹಾಯಾಗುವವು (Prv.).
 ತೃರಿಗಾಳ tvare-gāṛa. a hasty, precipitous, impetuous man, one devoid of deliberation (My.).
 ತೃಪ್ಪ tvasṭa. pared, peeled; made thin.
 ತೃಪ್ಪ ತೃಪ್ಪಿ. a carpenter, a builder. 2, the architect of the gods, Viśvakarma.
 ತೃಪ್ಪ ತೃಪ್ಪಿ. the son of Tvasṭri, Vṛitra, or Viśvarūpa. 2, roughness, want of politeness, clownishness (Te. also ತೃಪ್ಪ; Mhr. ತೃಪ್ಪ, fierce, ferocious); a man of very dirty, nasty habits (My.).
 ತೃಪ್ಪ ತೃಪ್ಪ. light, splendour.
 ತೃಪ್ಪಾನ್ವತಿ tvīṣāṃ-pati. the lord of lights: the sun.
 ತೃಪ್ಪ ತೃಪ್ಪ. ತೃಪ್ಪಾ. = ತೃಪ್ಪ.
 ತೃಗ tsaga. = ಥಗ. see ತೃಗಭಜನ. ಕಬ್ಬಿಳಿ.
 ತೃರು tsaru. = ಥರು. the hilt or handle of a sword and similar weapons.

ಥ

th

ಥ th. the thirty-seventh letter of the alphabet (Śmd. 12. 21); in Kannada it occurs only in a few words, viz. ಥಟ್ಟು, ಥಾಪನೆ, ಸುಥನೆ, (o. r. ಸುತ್ಥನೆ. ಸುತ್ಥನೆಯಂ), ಮತ್ಥ ನಟ್ಟಿಗೆ, ಕಥಾಯಂ (Śmd. 23, o. r. ಕಥಾಯಂ).

ಥ tha. the letter ಥ pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 7 (Mr. 349).

ಥಕಾರ tha-kāra. the letter or syllable ಥ (Śmd. 11. 340).

ಥಟ್ಟು thaṭṭu. = ತಟ್ಟು 4 (Śmd. 23). a mass, a multitude,

a host, an army, a large number (ಗೊನ್ನಣೆ, ತೆರಳ್ಳಿ, ಸಾಲ್ ಒಬ್ಬಳಿ, ಬಳಗ, etc. Śm. 54; ಜಂಗುಳಿ, ತೆರಳ್ಳಿ, ನೆರವಿ, etc., ಶ್ರೀಣೆ Kk. 17; ಮೋಹರ Bhn. 37; cf. ದಟ್ಟು2). ಕುದುರೆಯ ಥಟ್ಟು (Śmd. 161). see Bh. 8, 23, 8. 36. 40. 42; J. 22, 3; 24, 34. — ಥಟ್ಟುಗಡೆ, —ಕೆಡೆ. to fell in masses (J. 21, 48). — ಥಟ್ಟುಗಡೆ. —ಕೆಡೆ. to fall in masses or large numbers (Bhāgavata 3, 2, 20; J. 25, 51). — ಥಟ್ಟುರಿ. —ಉರಿ. to flame in masses or greatly, to blaze up (ಚಿಂಗಿ ಮೂಡು Bhn. 37).

ಥತ್ತ್ವ (hatva. = ಥಕಾರ. (Śmd. 340).

ಥಾಪನೆ thāpane (Śmd. 23). ಸ್ಥಾಪನೆ? placing, etc. (cf. ತಾಪನೆ?).

ದ್ ದ. 1. the thirty-eighth letter of the alphabet (Smd. 12. 21); about its connection with ತ್ see ತ್; for other changes see e. g. ಒಕ್ಕಂ, etc. (Smd. 282. 284. 287), ಎಚ್ಚಂ, etc. (282. 284. 287), ಕಟ್ಟಂ, etc. (282. 284. 287. 288. 290), ಉಣ್ಣಂ, etc. (285. 287. 291), ತಪ್ಪಂ (286. 287); ದೊಣೆ 1 & 2.

-ದ್ ದ. 2. an auxiliary syllable. see -ದ3 and 6.

ದ da. 1. the letter ದ್ pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 8 (Mr. 349).

-ದ da. 2. =-ತ2; -ದಂ, -ದ್ವಂ, -ದೆ. an auxiliary syllable used in the formation of the ablative and the instrumental. see -ಇಂ 4; Smd. 114, seq.

-ದ da. 3. i. e. ದ್2-ಅ11. = ಣ2, ನ2, ಉ2. an auxiliary used in the formation of the genitive singular neuter of nouns with final a. see ಅ11.

-ದ da. 4. an auxiliary to form the plural of nouns and pronouns. see -ದಿರ್.

-ದ da. 5. =-ದ3-ಅ3? an auxiliary to form nouns of direction, e. g. ಕೆಲದಂ, ಬಲದಂ, ಅಲ್ಲಿದಂ, etc. (Smd. 136). see also ಒಕ್ಕದಂ, ತಕ್ಕದಂ, ಮಲ್ಲಿದಂ, etc. (184).

-ದ da. 6. =-ದ್2-ಅ17. the termination of the verbal adjective (or relative participle) of the past tense (ಗ್. -ದ್2) a, without an auxiliary, e. g. ಜಗುಟ್ಟ, ನುಸುಕ್ಕ, ತೊಡರ್, ಅರ್ (Smd. 55), ಆದ (90. 201); b, with the auxiliary -ಇ, e. g. ಪೂಸಿದ (201; see -ಇ 4). 2, (correctly -ಅದ, i. e. ಅ3-ಅದ್2-ಅ17 compared with -ಅ13) the termination of the relative negative participle, e. g. ಅಜಾಯದ (Bp. 37, 40), ಕಾಣದ, ಮಾಡದ, ಜಗುಟ್ಟದ, ಅಜದ, etc. (see -ಅದ). these participles may be used as kṛit nouns, e. g. ಮಾಡಿದಂ (Smd. 89, = ಮಾಡಿದವಂ, ಮಾಡಿದವನು), ಈವಂ (90), ನಲಿದಂ (91), ಪಾದಿದರ್ (111), ಓಸರಿದರ್ (245), ನೋಡಿದಂ, etc.

-ದ da. 7. =-ದ6 No. 1. an auxiliary used in the formation of the present tense. see -ದಪ1, -ದಪ್ಪ1, -ದಹ.

ದ da. giving; a giver. Fem. ದೆ (ದಾ). see ಅಬ್ಬ, ಜಲದ, ಪ್ರದ, ಶ್ರೀದ. 2, = ಧೈವತ, the sixth note of the gamut (Mr. 76; see ಸಪ್ತಸ್ವರ).

-ದಂ dam. =-ದ2, q. v.

ದಂಶ damśa. biting; stinging; a bite; a sting. 2, a tooth. 3, a gad-fly.

ದಂಶಕ damśaka. biting; stinging. see ಮೃಗ-, ವೃಷ-. 2, something fit to be bitten or chewed, as pickles (Bh. 1, 10, 17).

ದಂಶನ damśana. armour, mail (ದಕ್ಕಂಕೆ Mr. 292).

ದಂಶಿ damśi. a small gad-fly.

ದಂಶಿತ damśita. bitten, stung; armed, mailed.

ದಂಷ್ಟ damṣṭra. = ದಾಡೆ2. a large tooth, a tusk, a fang. see ಸದೃಶ-.

ದಂಷ್ಟಕ damṣṭrakā. Tbh. of ದಂಷ್ಟಕಾ (Smd. 102).

ದಂಷ್ಟಕೆ damṣṭrake. ದಂಷ್ಟಕಾ (Smd. 102). (Sk. ದಂಷ್ಟಕಾ, a beard?).

ದಂಷ್ಟಾಯುಧ damṣṭrayudha. a wild boar. ೨, a monkey (My.).

ದಂಷ್ಟಿ damṣṭri. having tusks; a wild boar.

ದಂಷ್ಟ್ರ damṣṭra. the plant Tribulus lanuginosus (ನೆಗ್ಗಿಲ್ Mr. 124).

ದಕ daka. = ಉದಕ. water.

ದಕಾರ da-kāra. the letter ದ (Smd. 11).

ದಕ್ಕಡ dakkada. ಧಕ್ಕಡ. steady, stout, burly, firm, brave (Bh. 3, 18, 7; 3, 19, 13; 4, 2, 62; 8, 21, 14; Mhr. ಧಕ್ಕಡ).

ದಕ್ಕಡತನ dakkadatana. bravery (Bh. 9, 2, 43).

ದಕ್ಕಡೆಯತನ dakkadayatana. = ದಕ್ಕಡತನ. (Rām. 6, 40, 10).

ದಕ್ಕಳ dakkāla. bravery (Rām. 4, 3, 12).

ದಕ್ಕಿ dakkī. = ದಕ್ಕ, etc. a double drum, etc. ಬೀಜಕ್ಕಿ ದಕ್ಕಿ ಹತ್ತದ ಹಾಗೆ (B. 4, 40).

ದಕ್ಕಿಣ dakkīṇa. Tbh. of ದಕ್ಷಿಣ. the south; the upper Dekhan (My.; Te. ದಕ್ಕಿಣ; T. ತಕ್ಕಿಣ್ಣ).

ದಕ್ಕಿಸು dakkisu. to cause to be obtained, etc. — ದಕ್ಕಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು, to appropriate to oneself; to make one's own, etc. (My.; Si. 68); to keep in one's stomach (My.).

ದಕ್ಕು daku. 1. to accrue to, to be obtained, got, or acquired, to fall to one's share or lot; to come into and remain in one's possession; to remain, as in one's possession, stomach, etc. (ವಸ Sm. 78; My.; B. 3, 38. 78; 5, 72; [Tu. ದಕ್ಕು]; Te. ತಕ್ಕು, ದಕ್ಕು; T. ತಕ್ಕು; M. ತಪ್ಪು. ತಕ್ಕು; see ತಂಗು1); to be advantageous (T.). 2, to remain, to be preserved; to be saved; to recover, to become well (ಅರೋಗ್ಯ 78; Te.). — ತಿನ್ನ ಅಹಾರ ದಕ್ಕಲಿಲ್ಲ (My.). ನನಗೆ ಹಣ ತಿ ದಕ್ಕಿದಳು (My.). ತಿನ್ನರೆ ದಕ್ಕದು ಮನ್ನೇ ಹಣ. — ದಕ್ಕೀತು ಎನ್ನು, ತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾಡಬಾರದು (Prva.). — ದಕ್ಕಗೊಡು. — ಕೊಡು. to allow to accrue to or to become one's own (B. 5, 91).

ದಕ್ಕು daku. 2. = ದರ್ಕು. acquirement, attainment; possession, property. ಈ ಮೋಹರಗಳನ್ನು ನಿಮಗೆ ದಕ್ಕು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಕೆಯ್ಯಡದನ್ನೆ ನೀವು ತಿಳುಕೊಳ್ಳಬೇಕು (B. 5, 91). — ದಕ್ಕುನ್ನಲೆ. — ತಲೆ. (Smd. 205, o. r. ದರ್ಕು-). a head that has been saved or has escaped (?). — ದಕ್ಕು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳು. to obtain possession of, to acquire, etc. (My.).

ದಕ್ಕು daku. 3. a stick of wood, a stake, a stubble (ಶಂಕು, ಕೀಲ Nr.; ದಸಿ Sm. 78). [ದಕ್ಕು ಸಂಗಿಡದನ್ನೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಬೇಡ Bv. 189]. ದಕ್ಕು ನೆರಸಿದ (-ಬೆರಸಿದ) ಕುಣಾ (ಕುಕೂಲ Hlā.). ದಕ್ಕುಳ್ಳ ಕುಣ (ಕುಕೂಲ Mr. 482).

ದಕ್ಕು daku. 4. an imitative sound (of noise). — ದಕ್ಕು ದಕ್ಕು. rep. (Rām. 6, 19, 25).

ದಕ್ಕಿ dake. = ದಕ್ಕಿ, ಧಕ್ಕಿ2. a double drum. (My.).

ದಕ್ಷ dakṣa. *dexterous, skilful, able, intelligent* (ಬಲ್ಲಿದನು, ಸತ್ಯವುಳ್ಳವನು Nn. 121). 2, *Dakṣa, the son of Brahmā, father of Durgā and father-in-law of Śiva, who on one occasion celebrated a great sacrifice to obtain a son, but omitted to invite Śiva, wherefore Śiva interrupted the sacrifice, and by his incarnation Virabhadra had Dakṣa decapitated* (see ಜನ್ನವಗೆಯು); for the decapitated head that of a ram was substituted (ದೈತ್ಯ, ರಾಕ್ಷಸ 121). 3, *an ascetic* (ತಪಸ್ವಿ, ತಪಸ್ವಿ 121). 4, *a cock* (ಪದಾಯುಧ, ಕೋಟುಕುಂಜ 121; ಕೋಟು Mr. 482). 5, *ability, power, fitness*. see Bp. 29, 4; 54, 46; 16, 17, 47. — ದಕ್ಷವೆರ್. — ವೆರ್. to obtain power or fitness (Cpr. 1, 65).

ದಕ್ಷಕನ್ಯೆ dakṣa-kanyē. *Durgā*. (My.).
ದಕ್ಷತೆ dakṣate. *dexterity, cleverness, ability* (Cpr. 4, 17; My.).
ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮ dakṣa-brahma. = ದಕ್ಷ No. 2. (G. 28. 168. 228; My.).
ದಕ್ಷಮಖ್ಯತಯ dakṣa-makha-kṣaya. *Śiva* (Bp. 27, 32; 61, 93).
ದಕ್ಷಾಧರಧ್ವಂಸಕೃತ್ dakṣa-adhvara-dhvaṁsa-kṛt. *Śiva*.
ದಕ್ಷಾರಿ dakṣa-ari. *Virabhadra* (Mr. 15).
ದಕ್ಷಿಣ dakṣiṇa. = ದಕ್ಷಿಣ. *right, not left. 2, straightforward, candid, sincere, upright. 3, dexterous, skilful, able. 4, the right side; the right. 5, the south, the country of the south, the Dekhan.*
ದಕ್ಷಿಣಧ್ರುವ dakṣiṇa-dhruva. *the south-pole* (B. 4, 64; My.).
ದಕ್ಷಿಣಪತಿ dakṣiṇa-pati. *Yama* (Bp. 24, 37).
ದಕ್ಷಿಣಮಾರ್ಗ dakṣiṇa-mārga. *a rhetorical way found in the southern country* [Kr. 2, 53, 54]; (Kāvya. III, 1, A, 24).
ದಕ್ಷಿಣಸ್ಥ dakṣiṇa-sṭha. *a charioteer, as standing on the right of his master.*
ದಕ್ಷಿಣಾಗತಿ dakṣiṇa-gati. = ದಕ್ಷಿಣಾಯನ. (Si. 41).
ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ನಿ dakṣiṇa-agni. *a kind of sacrificial fire, that which is taken from the domestic fire and is placed towards the south.*
*ದಕ್ಷಿಣಾಪಥ dakṣiṇa-pāṭha. = ದಕ್ಷಿಣಮಾರ್ಗ Kr. 2, 110.
ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿ dakṣiṇa-mūrti. *a N. of Śiva* (Rāva. 3, 109).
ದಕ್ಷಿಣಾಯನ dakṣiṇa-ayana. *the sun's progress south of the equator, the winter's solstice* (Si. 41. 478; My.; B. 5, 306). [2, ದಕ್ಷಿಣಮಾರ್ಗ (in poetry) Kr. 2, 109].
ದಕ್ಷಿಣಾಯಾತ್ರ dakṣiṇa-yātre. *wandering about for alms (money) or fees*. see Prv. s. ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ.
ದಕ್ಷಿಣಾರುಢ್ ದಕ್ಷಿṇa-arus. *wounded on the right side.*
ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಹ dakṣiṇa-arha. *meriting a fee or present.*
ದಕ್ಷಿಣಾಶಾಪತಿ dakṣiṇa-āśā-pati. *the lord of the southern quarter: Yama.*
ದಕ್ಷಿಣೇಯ dakṣiṇīya. *meriting a fee or present.*
ದಕ್ಷಿಣೆ dakṣiṇe. = ದಖಣ, ದಖಣ. *the south. 2, presents (money) or fees given to Brāhmaṇas. 3, fees or gifts in general; a fee, a gift. 4, property acquired by taking presents (money) or fees*. see Bp. 39, 15; 43, 63; J. 2, 25; 6, 46; Prvs. s. ಭಕ್ಷ, ಭೂಮಿ, ಮಣೇ ಸರ.
ದಕ್ಷಿಣೇರ್ವ dakṣiṇa-irma. *wounded on the right side.*
ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರ dakṣiṇa-uttara. *situated on the right and left; lying, or turned, to the south and north; the south and north.* (My.).
ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರವೃತ್ತ dakṣiṇōttara-vṛtta. *the meridian line.* (My.).
ದಖಣ dakhṇā. *Tbh. of ದಕ್ಷಿಣ. the upper Dekhan* (My.).
ದಖಣೆ dakhṇi. = ದಖಣ. *the Hindusthāni language* (My.).
ದಖಣಿ dakhani. = ದಖಣ. (My.).

ದಖಣಾ dakhkṇā. = ದಖಣ. (My.).
ದಖಣದಖಣಿ dakhkṇā-dakhkṇi. = ದಖಣದಖಣಿ, q. v. *emulation, etc.*
ದಗ dagā. = ದಗ, q. v. *a glow of fire.* (My.; cf. ಜಗ 1).
ದಗಡಿ dagadī. = ದಟ್ಟಿ. *a rude, dissolute or licentious female* (My.; Mhr., H. ಧಾಂಗಡ, a gallant). *ಬುಗಡಿ ಅದರೆ ದಗಡೀ ಮಗ ಳಿಗೆ ಆಗದೇ?* (Prv.). see Prvs. s. ಅಗದುತನ and ನೆಗಡಿ.
ದಗದೆ dagadā. *work* (ಕೆಲಸ, S. Mhr. at Guḷēdagudā).
ದಗಲ್ dagal. ದಗಲು. = ತಗಲು, ತಗುಲು. *trick, fraud* (My.; Mhr., H. ದಗಲ). — ದಗಲ್ಪಜಿ. *rogue, roguery* (My.; Mhr., H.). 2, *a knave, a dishonest person, an idle talker* (My.; H., Mhr. ದಗಲ್ಪಜಿ). — ದಗಲ್ಪಜಿತನ. = ದಗಲ್ಪಜಿ No. 1. (My.).
ದಗಲೆ dagale. = ದಗಲೆ. *Tbh. of ಜಗರ or ಜಗಲ. armour, mail, a coat of mail* (ಸನ್ನಾಹ, ಸನ್ನಾಹ 348; ಕವಚ, ದಂಶನ, ವರ್ಮ Nr.; ಜವಳಿ, ಜೋಡು 3m. 93; Mhr. ದಗಲೇ; My., Te.); *a wide jacket or coat* (My.).
ದಗಾ dagā. = ದಗಿ, etc. (My.).
ದಗಾಖೋರ dagā-khōra. *a dishonest man, a knave* (My.; Mhr., H. ದಗೇಖೋರ).
ದಗಾಖೋರತನ dagākhōratana. *bamboozling, deceiving* (My.).
ದಗಾಬಾಜಿ dagā-bāji. = ದಗಲ್ಪಜಿ No. 2. (My.; Mhr., H. ದಗೇ ಬಾಜಿ).
*ದಗುನ್ತಿ dagunti. *great, excess.* *ಮೂಝುಮುರಾನಾಸಂ ಗಳೊಳ್ ಪೇಟೊಡುತ್ತಮ ಸಮ್ಯಕ್ಸ್ಥಲಂ ದಗುನ್ತಿ ಮಗಲೇ ನೀನಿವಂ ನಮ್ನುನುಕ್ರಮದಿಂದಂ ದೊರೆವೆತ್ತ ಸತ್ತ ಪರಮ ಸ್ಥಾನಂಗಳಂ ಪೊರ್ವವೈ* Ap. 5, 63.
ದಗಿ dagō. 1. = ದಗಿ 1, (ತತ್ಯಾ), ದಗಾ. *deceit, fraud* (My.; Mhr., H.). *ದಗಿಯೆಮ್ಮುವದು ಹಗಿಯೇ ಸರಿ* (Prv.).
ದಗಿ dagō. 2. = ದಗ, ದಗಿ 2. *heat, glow, etc.* (My.; Mhr. ದಗ).
ದಗಲೆ dagale. = ದಗಲೆ. *ದಗಲೆಯ ತೊಟ್ಟು ಸನ್ನದ್ಧಮಾಗಿದ್ದವನು* (ವರ್ಮ ತ Nr.).
ದಗ್ಗನೆ daggane. *with a blaze. — ದಗ್ಗನೆ ಉರಿ. to burn blazingly or brightly* (My.).
ದಗ್ಧ dagdha. *burnt; scorched; blasted; dry* (ದಹ್ಯ, ಸುಡುವುದು Nn. 133); *inauspicious. 2, free from doubt, certain* (ಅಸಂಶಯ, ಸಂಶಯವಿಲ್ಲದುದು 133).
ದಗ್ಧಹಸ್ತ dagdha-hasta. *an unfortunate or luckless man* (My.; Mhr.).
ದಗ್ಧಿಕೆ dagdhlke. *scorched rice.*
ದಟ್ಟಿ daghna. *reaching to, as high as.* see ಡಾನು.
*ದಂಗಟೆ daṅgaṭṭa. *a hunter.* *ದಂಗಟನ ಪುಣಜಿಯರು ಹೋಗಿ ಟಾಯ ಬಿಲ್ಲ ಕೋಲನೊನ್ನು ಕೈಯಲಿ ಪಿಡಿದು ಒನ್ನು ಕೈಯಲಿ ದಿದಿರಕ್ಕಿ ಯ ಹಿಡಿದು ಮುನ್ನೆ ಬನ್ನಾಡುತಿರೆ* Cv. 332.
ದಂಗುಳಿ daṅguḷi. N. see ಎಳೆಯ. — ದಂಗುಳಿಯಾರ. N. see ಇಳೆಯ.
ದಂಗಿ daṅge. = ದಂಗಿ. *tumult and confusion, as of a mutiny or an insurrection; a riot* (My.; Mhr., H. ದಂಗಾ); *outrageous anger* (Mhr., H.); *bullying, dunning* (My.; Te.). — ದಂಗಿ ಏಟು. *to become tumultuous or rebellious* (My.).
ದಂಗಿಗಾಣ daṅge-gāṇa. = ದಂಗಿಗಾಣ. *a man who raises a tumult or uproar; a tumultuous or rebellious man; a rioter* (My.).
ದಟ್ಟಿ daeci. *one half of a split tamarind seed* (My.). — ದಟ್ಟಿಬಾರ. *a kind of backgammon played by children with four daccis* (My.).

ವೆಂಚಿ dañci. = ಒಂಚಿ, q. v. the armour and gear of elephants.

ವೆಟೆ daṭṭa. strait, narrow, crowded (Mhr. ದಾಟಣ್ಣೆ, to thicken; to be crowded; etc.). ವೆಟೆವಾದನ್ನ ಜಾಗಾ (ಸಂಕಟ Cb.).

ವೆಟ್ಟಿ daṭṭa. = ವೆಟ್ಟು 2. the state of being thick, stout, robust, close, crowded together, clustered together, thick-set, or dense (ಅನಿರಲ, ಬಹುಲ, ಘನ, ಸಾನ್ದ Mr. 430; ಸಾನ್ದ, ಶಿವ Nn. 6, o. r. ದಟ್ಟುತ್ತು; ಘನ, ಸಾನ್ದ 15; My.; Tu.; Te.; Mhr. ವಾಟು; ಲ. ತಡಿ 1, ದಡಿ 1; Te. ತಟು, ತಟು, close, thick; ಲ. ತಟ್ಟು). ದಟ್ಟುಮಾದು (ಘನ, ನಿರನ್ನ ರ, ಸಾನ್ದ Nn.). ದಟ್ಟುಮಾಗಿ ನಯಮಾಗಿ ಇದ್ದಾತನು (ಸಾನ್ದ ಸ್ತಿಗ್ಧ, ಮೇದುರ Nn.). ಅಲದ ನೆರಳು ದಟ್ಟವಾಗಿ (B. 2, 22; 3, 36; My.). ರಸವು ದಟ್ಟವಾಗುವ ತನಕ (3, 46; My.). ಹವೆಯು ನೆಲದ ಹತ್ತರ ದಟ್ಟಾಗಿರುತ್ತದೆ (4, 60; My.). ದಟ್ಟವಾದ ಹಲುಕುಗಳು (4, 205; My.). ಪಯ್ಯು or ಬೆಳೆ ದಟ್ಟವಾಗಿದೆ (My.). 2, quilted rags, a quilt (My.; Te. ದಟ್ಟು, coarse linen). — ದಟ್ಟು ಕೂದಲು. thick, bushy hair (B. 3, 74; My.). — ದಟ್ಟುಗೂದಲು. = ದಟ್ಟು ಕೂದಲು. (B. 3, 84; My.). — ದಟ್ಟುನ್ನಟು. — ತಟು. stoutness, robustness, or vigour to be removed, to get feeble, fatigued or tired (ತಟೆ Ct. II, 34; o. rs. ನೆಟ್ಟುನ್ನಟುಮಾದು = ದಟೆಮಾದು I, 19; ರೆಟ್ಟುನ್ನಟುಮಾದು = ದಟೆಮಾದು ಸು.). — ದಟ್ಟು ನಳ್ಳಿ. — ಬಳ್ಳಿ. (Smd. 212). a thick, etc. creeper. — ದಟ್ಟಾಗು. — ಅಗು. to become thick, etc. (My.; ಮನ್ನೈಸು G.). ದಟ್ಟಾದದ್ದು (ವಿಕೀರ್ಣ G.).

ವೆಟ್ಟಿಗೆ daṭṭage. = ದಟ್ಟನೆ. in a thick-set manner, densely, in large numbers (Bh. 6, 8, 12); thickness, etc. ಪಯ್ಯು ದಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಳೆಯಿತು (My.). ದಟ್ಟಿಗಾದ ವಸ್ತ್ರ (My.). ದಟ್ಟಿಗಾದ ಅನ್ನಲಿ (My.).

ವೆಟ್ಟಿಣಿಸು daṭṭanis. to be crowded together, etc. (ಇಟ್ಟಿಣಿಸು, ಗುಮ್ಮಾಗು G.).

ವೆಟ್ಟಿಣೆ daṭṭane. the state of being thick, crowded together, close, etc. (ಅಟ್ಟಿಣಿ, ಇಟ್ಟಿಣಿ G.; Te. ದಟ್ಟನೆ; Mhr. ದಾಟಣ, ದಾಟಣೆ); a crowd (B. 3, 79); a noisy, troublesome throng (Bp. 8, 36; 37, 47; Bh. 2, 2, 113, 2, 3, 44; 7, 15, 51).

ವೆಟ್ಟಿಣೆ daṭṭane. = ದಟ್ಟಿಗೆ, ದಟ್ಟಾನೆ. in a thick-set manner, etc. (My.).

ವೆಟ್ಟಿನ್ನ daṭṭa-anna. thick, dense, etc. (My.). ದಟ್ಟಿನ್ನ ಹವೆ (B. 4, 61).

ವೆಟ್ಟಿಯಿಸು daṭṭayisu. = ದಟ್ಟಯ್ಯು. to grow thick, dense, close, to assemble in large numbers, etc. (Grj. 4, 76. 81. 111. 131; Rām. 6, 50, 5). ದಟ್ಟಿಯಿಸುವ ಕತ್ತಲೆ (ಅನ್ನ ತಮಸ್ಸು Nn.).

ವೆಟ್ಟಿಯು daṭṭaysu. = ದಟ್ಟಿಯಿಸು, ದಟ್ಟಿಸು 1. (ಅತಿ ಸಾನ್ದಾ ಫಂ Bhn. 25). ದಟ್ಟಿಯುನು ತಮಾಸ್ಸು (Bp. 3, 30).

ವೆಟ್ಟಿವಿಸು daṭṭavisu. = ದಟ್ಟಿಯಿಸು. (Rām. 6, 4, 31).

ವೆಟ್ಟಾನೆ daṭṭāne. = ದಟ್ಟಿಗೆ. (My.).

ವೆಟ್ಟಿ daṭṭi. a waist-band; a sash; a zone (ಸಾರಸನೆ Si. 279; My.; [Tu. ಜಟ್ಟಿ]; Te.; Sk. ಫಟೀ old cloth; a piece of cloth worn over the privities; ಫಟೀ, a cotton cloth or string fastened round the loins; Mhr. ದಾಟೀ tightness). ಉಟ್ಟಿ ದಟ್ಟಿ ಎಷ್ಟು ಮಾಸಿದೆ! (B. 1, 6). ದಟ್ಟಿವಾಸಾರ ಮಾಡಿ, ಸಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ ಹೋದ (Prv.).

ಸಟಗಿನೊಳು ನವಿಲ ಗಟ್ಟಿವೆರೆದ ಕಾಗಿನ ದಟ್ಟಿ ಮೆಟೆಯ ನಡುವಿನೊಳು (Rāghc. 17, 64). see ಕೆನ್ನಟ್ಟಿ, ಬಲ್ಲಳ್ಳಿ, ಬಲ್ಲಳ್ಳಿ; Prv. s. ಧರ್ಮ.

ವೆಟ್ಟಿತ್ತು daṭṭittu. = ದಟ್ಟಿತ್ತು (Smd. 96). that is thick, etc. plural ದಟ್ಟಿದುವು (120).

ವೆಟ್ಟಿತ್ತು daṭṭittu. = ದಟ್ಟಿತ್ತು, q. v. (ಶಿವ, ಸಾನ್ದ Nn. 6, o. r. ದಟ್ಟಿ).

ವೆಟ್ಟಿಸು daṭṭisu. 1. = ದಟ್ಟಿಯ್ಯು, etc. to grow thick, etc. (J. 7, 5; 8, 26).

ವೆಟ್ಟಿಸು daṭṭisu. 2. = ದಡಿಮೆ. to rub out, as the writing on a sand-board or slate, to obliterate (My.; ಲ. ತೊಡಿಸು 2).

ವೆಟ್ಟಿಸು daṭṭisu. to scold, to menace, to intimidate (Mhr. ದಟಾ ವಿನೇ, to menace; to intimidate; ದಟಾ, ದಟಾ, a scolding). see Bp. 11, 3; 14, 18; 33, 75; Rām. 3, 8, 10; Bh. 2, 2, 105; 4, 2, 65; J. 9, 18; 11, 28.

ವೆಟ್ಟು daṭṭu. 1. stumbling, tripping (M. ತಟ್ಟು, to slip, stumble, mistake, err, fail, ಲ. ತಪ್ಪು; Tu. ದಟ್ಟು, to stumble). — ದಟ್ಟಿಡಿ. — ಅಡಿ. a tottering, toddling, waddling step (My.; Te.; B. 1, 25; Cpr. 3, 48; Abh. P. 3, 128; Grj. 3, 74. 77; Bp. 3, 40; Rāv. 4, 72; J. 19, 50; 28, 18).

ವೆಟ್ಟು daṭṭu. 2. = ದಟ್ಟು. a mass (Bh. 1, 10, 2); a crowd, a host, an army (ದಟೆ Ct. II, 69; J. 8, 26; 22, 3; Mhr. ದಾಟೆ; ಲ. ತಟ್ಟು, ಫಟ್ಟು).

ವೆಡ daḍa. 1. an imitative sound, indicating the rattling of thunder, the clattering of the contact of vessels, of window-shutters, etc., the gushing of water, the pattering of feet in running, and the tumbling of buildings. — ದಡಗರೆ. — ಕರೆ. to run or walk with a pattering noise (in busy preparations, My.). — ದಡಗರೆತ. — ಕರೆತ. running or walking about with a pattering noise (My.). — ದಡ ದಡ. rep. (My.; M. ತಡುತಡೆ; T. ತಡುತಡೆ; Mhr. ಫಡ ಫಡ, ವಡವಡ, ಫಡಫಡ). — ದಡ ದಡನೆ. with the sound of ದಡ ದಡ. (My.). ದಡ ದಡನೆ ಕವನಂ ಹಾಟ ತೆಗೆಯಲು (Bp. 43, 47). — ದಡ ದಿಡು. dupl. an exclamation (of noise, Rām. 6, 19, 25). — ದಡ ಬಡ. = ದಡ ದಡ. (My.). — ದಡ ಬಡಲು. the noise of rattling thunder, etc. (My.).

ವೆಡ daḍa. 2. an imitating sound, indicating trembling, quivering, palpitation, agitation, or hurry (Te. ದಡೆ; ಲ. ಗಡ 2, ಜಲ್, ತಡ 3). — ದಡ ದಡ, rep. (My.; Te. ವಡವಡೆ; Mhr. ಫಡಫಡ, ಫಡಫಡ). ವಡ ದಡ ಓಮುತ್ತಾನೆ (My.). — ದಡ ದಡನೆ. in hurry and flurry (when reading, My.); disquietly, restlessly (in weltering on the ground from grief, My.). — ದಡ ದಡಿ. rapidity and animation of action; hurry and flurry; hurry-skurry; tremblingly, etc. (Rāv. 6, 33). — ದಡದಡಿಸು. to tremble, etc. (Grj. 6, 8; 7, 12; Bh. 7, 7, 62; Rāv. 8, 82 va.). — ದಡ ಬಡ. = ದಡ ದಡ. (Mhr. ದಡಫಡ). ದಡ ಬಡ ಮಾತಾಡು, to speak rapidly (My.). — ದಡ ಬಡನೆ. in hurry and flurry, quickly. ದಡ ಬಡನೆ ಓಡು, ದಡ ಬಡನೆ ಮಾತಾಡು (My.).

ವೆಡ daḍa. Thh, of ತಟಿ. a bank, a shore (ಕುಲ್ಕ, ಕೂಲ Nn. 42; ತಟಿ 51; ಪ್ರಮಾಣ, ತಟಿ 139; ಕೂಲ, ತೇರ, ತಟಿ, etc. Si. 82; My.).

ಎರಡು ದಡ (ಪಾರಾವಾರ Nr.). ಸಮುದ್ರದ ದಡ (ಸಮುದ್ರ ತಟ Nn. 132). ದಡದಲ್ಲಿ ಮರಕ್ಕೆ ಅಡಿಯೇ? (Prv.). see Si. 82. 423. 351.

ದಡಕು dadaku. = ದಡ 1, (ದಬಕು). a sound used to imitate the clattering of the contact of vessel (My.). — ದಡಕು ದಡಕು. rep. (My.).

ದಡಗ dadaga. N. of some villages (My.).

ದಡವ್ವುಡಿಕೆ dadā-m-paḍike. impetuosity, force (My.). see Prv. s. ಒಡವ್ವುಡಿಕೆ.

ದಡಲ್ dadal. = ದಡಾರ್, ದಡುಂ. a sound imitating that which is produced when anything falls with force into water (My.).

ದಡಾಣಿ dadāṇi. = ದಡಾಲಿ. a very stout woman (My.; see ಬಟ್ಟೆ & ದಡಿ 1).

ದಡಾರ್ dadār. = ದಡಲ್, etc. (My.). — ದಡಾರನೆ. with the sound of dadār (My.).

ದಡಾರ dadāra. (Tbh. of ದವು). measles (My.; Mhr. ದಾದರ, herpetic eruptions). see ಗೋಣಿ.

ದಡಾಲಿ dadāli. = ದಡಾಣಿ. a very stout woman. (My.).

ದಡಿ dadī. 1. = ತಡಿ 1, etc., ದಣ್ಣ 3. a staff; a cudgel (ವೈಣವ, ಲಗುಡ, ದಣ್ಣ, etc. Mr. 442; My.); the penis (My.). ದಡಿ ಯಾತಕ್ಕೆ ಮಡದೀ ಬಡೀಲಕ್ಕೆ (Prv.). [a beam of wood. ಗುಡಿಯ ದಡಿಬಿದ್ದು ಪಲ್ಲು ಹೋಯಿತು ನೋಡಾ! Bv. 564]. see ಕುಡು, ಕುಟು, Bp. 29, 17; 57, 36; Bh. 8, 23, 4; Prv. s. ಬೊಗಳು 1. — ದಡಿ ಗೆಯ್ಯು, — ಕೆಯ್ಯು. Yama (ಅನ್ತಕ, ಜನ, ಅಪ, ವಮ್ಮ, etc. Sm. 12). — ದಡಿಯ. — ಅ 3. a club-like, very stout man (My.). — ದಡಿ ನಲೆ. — ಬಲೆ. a kind of net (Bh. 3, 9, 46).

ದಡಿ dadī. 2. = ತಡಿ 3. a mattress, etc. (Bh. 6, 4, 140).

ದಡಿ dadī. the border of a cloth (B. 3, 102; Mhr. ಧಡಿ).

ದಡಿಗ dadīga. a man who bears a club (Cpr. 5, 75; Rām. 5, 8, 39; C. Bp. 47, 14). [2, a stalwart, a fat person. ಬಲ್ಲಡಿಗರ್ ವನ್ನಿ ವರ್ವೆ ವರಾಲದ ಕಳಗಿಂ ತೊಡವರ್ ನಮ್ಮಯ ಭಕ್ಷಮೊಳ್ Pb. 3, 12. (T. ದಡಿಯಂ).

ದಡಿಸು dadīsu. = ದಟ್ಟಿಸು 2. to obliterate, etc. (My.; Mhr. ಧಡಾ, letters traced on the sand-board in instructing children to write or read).

ದಡುಂ dadūm. = ದಡಲ್, etc. an imitative sound. (My.).

ದಡುಮು dadūmu. thickness, stoutness (T. ತಡಿತ್ತು). — ದಡುಮು. — ಅ 3. a very stout man (My.). — ದಡುಮಿ. a very stout woman (My.).

ದಡೂತಿ dadūti. of close texture, thick and heavy, as cloth (My.; Mhr. ಧಡವತಿ, ಧಡೋತಿ). 2, respectability; wealth (My.).

ದಡೆ dadē. = ದಡೆಯ. a weight of ten sērs and equivalent to the fourth of a maund (My.; Mhr., H. ಧಡಾ, Te.). ಬೆಲ್ಲವಿದ್ದ ಕಡೆ ನೋಡಿ, ದಡೆ ನಾಲ್ಕಕ್ಕೆ ಮಣ (Prv.). 2, a weight put into the opposite side to counterbalance the receiving vessel (Mhr. ಧಡಾ, ಧಡಿ; My.; Te.; T. ತಡ್ಡೆ, ತಡ್ಡೆಯ; M. ತಡಯ). — ದಡೆ ಕಟ್ಟು. to produce equipoise (My.).

ದಡೆಯ dadēya. = ದಡೆ No. 1. (My., also ದಡಿಯ). — ದಡೇದ ರೋಗ. cholera (S. Mhr. in Gulēdguḍḍa).

ದಡ್ಡ dadḍa. 1. = ಜಡ್ಡ, ದಣ್ಣ. closeness; union. 2, a compound or double consonant (ದ್ವಿತ್ವಾಕ್ಷರ Ct. II, 24). — ದಡ್ಡಕ್ಷರ. — ಅಕ್ಷರ. = ದಡ್ಡ No. 2. (Ch.; Smḍ. 38; ದ್ವಿತ್ವಾಕ್ಷರ, ಒತ್ತಿನ ಅಕ್ಷರ Cm.).

ದಡ್ಡ dadḍa. 2. a blockhead, a stupid, doltish; ignorant man [Tu. ದಡ್ಡ]; (My.; ಎಡಗ G.; B. 1, 4; cf. ದಡ್ಡ 2; Tbh. ಜಡ್ಡ; Mhr. ಧಡ್ಡ, rude, rough). ದಡ್ಡನಿಗೆ ಹೆಡ್ಡನೆನ್ನರೆ ಮಡ್ಡನಿಗೆ ಜಾಣಾ ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.). — ದಡ್ಡಕೆಲಸ. the business of a stupid man, i. e. a stupid business (My.). — ದಡ್ಡಗುಣ. a dull nature (ತಮಸ್ಸು, ತಾಮಸ G.; My.). — ದಡ್ಡದಾನೋವರೆ. the stupid Kṛiṣṇa; a blockhead (My.). — ದಡ್ಡಬುದ್ಧಿ. a dull understanding (My.). — ದಡ್ಡಮಗ. a stupid, ignorant son (My.; B. 1, 4). — ದಡ್ಡಳು. a stupid female (ಮುಗ್ಧೆ G.; My.).

ದಡ್ಡತನ dadḍatana. stupidity; ignorance (My.; ನೋಡG.).

ದಡ್ಡಸೆ dadḍasa. the drum of a Domba (ಡೊಮ್ಮವಜೆ Smḍ. II; Kk. 76).

ದಡ್ಡಿ dadḍi. 1. = ದಡ್ಡೆ. a stupid female. Tu.

ದಡ್ಡಿ dadḍi. 2. = ತಡಿಕೆ, etc. a tatty, a screen (My.); a curtain (ಜವನಿಕೆ Ct. II, 24). 2, what screens or encloses: a cage (ಪಂಜರ Ct. I, 11; but cf. ಪನ್ನರ). 3, the flat roof of a house (ಮಾಳಿಗೆ Ct. II, 38; Kk. 46; Ss.). see ಬಲ್ಲಾಳ.

ದಡ್ಡಿ dadḍi. 3. = ದೊಡ್ಡಿ. a stable, etc. (B. 2, 45; 4, 144).

*ದಡ್ಡಿಸೆ dadḍisa. = ದಡ್ಡಿಸೆ? ಪೆಸರ್ ನಿನಗೆ ಕೇಳೆ ಮೊಸರ್ ಪೆಟರ್ಗೆ ನಿನ್ನ ಮೆಯ್ಯೋ ದಡ್ಡಿಸಕ್ಕೆ ಗುಣಾಯಪ್ಪದೊಡ್ಡಿ ಉದು ತಿಮ್ಮರ್ Ap. 3, 60.

ದಡ್ಡು dadḍu. 1. an imitative sound. — ದಡ್ಡು ದಡ್ಡು. the sound of pounding by means of an ṛta (My.), that of knocking at a door with the fist (My.).

ದಡ್ಡು dadḍu. 2. = ಜಡ್ಡು 1. callosity, etc. q. v.

ದಡ್ಡೆ dadḍe. = ದಡ್ಡಿ 1. a stupid female. (My.).

ದಡ್ಡೆಯ dadḍeya. Tbh. of ದಾಡ್ಯ. hardness. — ದಡ್ಡೆಯಮ್ಮೋಗು. — ಪೋಗು. to become hard or unfeeling (Cpr. 7, 67).

ದಡ್ಡುಂಚೆ dadḍuñce. = ದಡ್ಡುಂಚೆ, ದಣ್ಣುಂಚೆ, ಮಡ್ಡುಂಚೆ. a profligate woman (ಪಾಪ, ಸಿತನೆ Smḍ. II; Sm. 75; Kk. 91; o. rs. ದಡ್ಡುಂಚೆ, ದಣ್ಣುಂಚೆ, ಮಡ್ಡುಂಚೆ).

ದಡ್ಡುಂಚೆ dadḍuñce. = ದಡ್ಡುಂಚೆ, q. v.

ದಣ್ dan. 1. = ಟಣ್, etc., ಧಣ, ದಣ 1, ದಣಲ್. an imitative sound. — ದಣ್ ದಣ್ rep. the sound of a gong (My.).

ದಣ್ dan. 2. a sound to imitate that of burning fiercely. — ದಣ್ ದಣ್. rep. (S. Mhr.; cf. Mhr. ಧಣಧಣಣಿ, ಧನಗಣಣಿ).

ದಣ dana. 1. = ದಣ್ 1. — ದಣ ದಣ. = ದಣ್ ದಣ್. (My.).

ದಣ dana. 2. = ದಣು 1, ದಡೆಮು. P. p. of ದಣೆ, in ದಣ ಕೊಳ್ಳು (My.; B. 5, 126. 220). ಬೆನೆಯಿನ್ನ ದಣಕೊಣ್ಣನ (ಗ್ಲಾನ G.).

ದಣಲ್ danal. = ದಣ್ 1, etc. (My.; Tu.).

ದಣವು danavu. = ದಣವು, ದಣು, ದಣುವು. fatigue (My.; ಊಕ, ಪ್ರಮಾತಿ, ವ್ಯಾಯಾಮ G.; B. 5, 231). — ದಣವಾಟು. — ಆಟು. to quench fatigue, to rest, to take rest (C.; B. 4, 14).

ದಣಾಯಕ dāṇāyaka. = ದಣಾಯಕ. an army chief. (My.). ದಣಾವಟ್ಟ dāṇāvāṭṭhi. = ಧನುವಟ್ಟ. one of the feats of wrestlers (Cpr. 5, 77).

ದಣೆ dani. = ತಣೆ 1. to grow fatigued or tired (ದಟ್ಟನ್ನಟ, q. v.; My.; B. 2, 13; 3, 71; Bh. 2, 4, 12; J. 4, 43; cf. ಚಳಿ 1). [Tu.]. ದಣೆ ಎತ್ತಿಗೆ ಮಣುವೇ ಭಾರ (Prv.). 2, to be satisfied or satiated (Bp. 5, 57; 29, 17; J. 3, 10, 12; 5, 35, 48; My.). ಕಣ್ಣು ದಣೆದೆಯೋ? ಉಣ್ಣು ದಣೆದೆಯೋ? (Prv.)

ದಣೆ dāṇi. (ಧಣೆ). Tbh. of ಧನ. a master, an owner (My.; B. 4, 170; B. 5, 85; Dp. 54, 1). ದಣೇ ಹೇಟಾಟಿ, ಬಡಗೇ ಮಾಡಾಟಿ (Prv.).

ದಣತನ dāṇitana. mastership, proprietorship (My.).

ದಣೆಬು daniba. = ದಣೆಬು, ದಳೆಬು. a woman's cloth, sare (Bp. 14, 5); cloth or raiment in general (Bh. 4, 8, 12).

ದಣೆಬು dāṇimba. = ದಣೆಬು, etc. (V. 9, 71 va.).

ದಣೆವು dāṇivu. = ದಣವು, etc. fatigue [Tu. ದಣೆಕೆ]; (My.). 2, satisfaction, satiety, sufficiency (My.). ಭೋಜನದ ದಣವು (ಪರಿಯಾಪ್ರ, i. e. ಪರ್ಯಾಪ್ರ, ಉಪಪನ್ನ Mr. 220).

ದಣಿಸು dāṇisu. to cause to grow fatigued or tired (My.; ಶ್ರಮಗೊಳಿಸು G). 2, to satisfy (My., ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸು G.; J. 2, 25; 16, 30; 31, 60; 34, 34).

ದಣು dāṇu. 1. = ದಣ, etc., in ದಣುಕೊಳ್ಳು (My.).

ದಣು dāṇu. 2. = ದಣವು, etc. (My.). ದಣು ಪಟ್ಟವನು ಹೆಣವಾ ಪರೂ ಹೊಟನೇ? (Prv.).

ದಣುವು dāṇuvu. = ದಣವು, etc. fatigue. (My.; B. 3, 26, 33). — ದಣುವಾಗು. — ಆಗು. fatigue to be originated or come to or over (B. 4, 134; My.). — ದಣುವಾಟು. = ದಣವಾಟು. (B. 4, 134, 155, 176). — ದಣುವಾಟು. — ಆಟು. fatigue to be quenched or go (B. 2, 13; My.).

ದಣ್ಣೆ dāṇṇi. = ದಗಡಿ. a harlot. ಒಣ್ಣೆ ಮಾಟು, ತಣ್ಣೆ ತೀರಿಸಿದರೂ (although the gallant etc.) ದಣ್ಣೆ ಕೋಲ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (to beat him, Prv.).

ದಣ್ಣು dāṇṇu. a stalk (My.; Tu.; Te.; T., M. ತಣ್ಣು; see 3. ತಟ್ಟೆ; cf. ದಣ್ಣು). [ಸಿದಿದ ಬಿಲ್ಲೆ ದಣ್ಣೆಂಗಿಣೆ Pb. 10, 17]. ಜೋಳದ ದಣ್ಣು (B. 3, 47). ತಾವರೆಯ ದಣ್ಣು (ಪ್ರಕಾಣ್ಣು, ಮೃಣಾಲ Nn. 60). ಸೂರಣದ ದಣ್ಣು (ತಾಣ್ Smd. 1). ತಾವರೆ ನೆಯ್ದಲೆ ಮುನ್ನಾದವುಗಳ ದಣ್ಣು (ನಾಲ Si. 96). ಹುಲ್ಲು ಮೊದಲಾದವುಗಳ ದಣ್ಣು (ನಾಲ, ನಾಲ 306). ತರಕಾರಿಯ ದಣ್ಣು (ಕಡಮ್ಬ, ಕಲಮ್ಬ 310). ದಣ್ಣು ಮುಟಾದರೆ ಕಣ್ಣವಾದೀತೇ? (Prv.).

ದಣ್ಣು dāṇṇa. = ದಣ್ಣು, ದಾಡೆ 1, ದಾಣ್ಣು. a stick, a staff, a rod; a cudgel (ಕೋಲ್ Smd. 106); a kind of weapon. 2, a churning stick (ಮಥನ, ಕಡೆವುದು Nn. 127; ಕಡನ ಕೋಲ್ Mr. 525). 3, a stalk; a stem (cf. ದಣ್ಣು). 4, a stick for striking the cords of a lute, for heating a drum, etc. (ವಾದ್ಯಕೋಣ, ಬಾಜಿಸುನ ಕುಡುಕು 127; ಹಟಿಯ ಕುಡುಕು 525). 5, the penis (ಅಪಮಾನ 127; 525; cf. ದಡಿ 1). 6, the oar of a boat. 7, a staff or pole as a measure of length, 4 hastas or 96 finger-breadths. ಎರಡು ಕೋಲಾಗೆ

ದಣ್ಣು ಮೆನಿಕ್ಕು (Mr. 325). 8, an arm or leg. 9, a particular appearance in the sky similar to a staff or rod. 10, a staff or scepter; the rod as a symbol of judicial authority and punishment. 11, punishment; a fine, a mulct (ಅಪಹರಣೆ 525); imprisonment. 12, one of the caturōpāyas: open attack (ಉಪಾಯ 525); ಶಿಕ್ಷಿಸಲೊಡಮಟ್ಟಿದೆ ದಣ್ಣು ಮೆನಿಕ್ಕು (Mr. 267); violence. 13, capital punishment (ಶಿಕ್ಷಿಸ್ವೀಪಾಯ, ಕಡೆಯ ಉಪಾಯ, o. r. ಕೊಲುನ, 127). 14, punishment personified: Yama (ಅನ್ತಕ, ಯಮ 127; ಅನ್ತಕ 525). 15, a form of military array: a long line or column of troops. 16, an army, a military force (ಪಡೆ, ಸೇನೆ 127; ಪಡೆ 525; cf. ದಟ್ಟು). 17, an improper, useless act (ಅಪಕೃತ್ಯ, ಅಲ್ಲದ ಕೃತ್ಯ 127); pride. 18, Dāṇḍa, one of the three attendants of the sun. 19, jagḡory (probably in the shape of rods, ಗುಡ, ಬೆಲ್ಲ 127; ಗುಡ 525). — ಕಳ್ಳ ಹೊಕ್ಕ ಮನೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ದಣ್ಣು. — ದಣ್ಣು ಬೇಟೆ ಮುಟ್ಟಿಗೋಲು ಬೇಟೆ. — ದಣ್ಣು ತೆತ್ತ ನನೂ ಉಣ್ಣು ಹೇತನನೂ ಒನ್ನೇ (Prvs.). — ದಣ್ಣು ಕಟ್ಟು. to set a fine on (My.). ಅವನಿಗೆ ದಣ್ಣು ಕಟ್ಟಿ (B. 3, 13). — ದಣ್ಣು ಕೊಡು. to pay a fine (My.; B. 5, 84, 300). see Prv. 3. ಪಿಣ್ಣು. — ದಣ್ಣು ಬೀಟು. a fine to be imposed upon (My.). ದಣ್ಣು ಬಿದ್ದರೆ ಮುಣ್ಣೇ ಗೊಡನ ಯಾಕೆ? (Prv.). see Prv. 3. ಹಾದರ.

ದಣ್ಣುಕ dāṇṇaka. N. of a vrilla (Ch.; ಮುಟ್ಟಿ ಬಹ ಪದದ ನುಡಿ Mr. 85). 2, a pole (ಗಟೆ, ಸ್ತಂಭ 288). 3, N. of a forest-district in the Dekhan (Abh. P. 15, 23 va.). 4, N. of a man (Abh. P. 9, 15 va.).

ದಣ್ಣಾಹತ dāṇṇā-āhata. struck with the churning-stick: butter-milk.

ದಣ್ಣೆ dāṇḍi. 1. greatness, eminence, power, might, vigour (Te.; Bp. 23, 3; 24, 39; 36, 59; 61, 33; Rām. 6, 53, 55; J. 21, 39; T. ತಣೆ, to prosper, thrive, grow, increase; cf. ಕೆಯ್ 5, and Sk. ದಣ್ಣ, pride); abundancy, excess, redundancy (My.; Te.).

ದಣ್ಣೆ dāṇḍi. 2. anger, wrath; cruelty (ಸಣಸು Bhn. 27; Bp. 24, 21; Rām. 3, 8, 43; cf. ಚಣ್ಣ No. 5). — ದಣ್ಣೆ ಮೃಗಕುಲ. fierce wild beasts (Bp. 18, 56).

ದಣ್ಣೆ dāṇḍi. 3. = ದಡಿ 1. a staff, etc. — ದಣ್ಣೆ ವಲೆ. = ದಡಿವಲೆ. (Bh. 3, 13, 23).

ದಣ್ಣೆ dāṇḍi. 1. = ತಟ್ಟೆ, etc., ದಣ್ಣೆ 2. a bank, a shore (B. 2, 22; 3, 100; Mhr. ದಾಣ್ಣೆ).

ದಣ್ಣೆ dāṇḍi. 2. having or bearing a staff or stick. 2, a door-keeper, a warder, a porter (ಭಾರಂಕ Bhn. 51). 3, a herald (ಉಚ್ಚಾರಕ Mr. 265). 4, a religious mendicant or Bhikṣu carrying a staff; an ascetic; Yama. 5, N. (of a poet, Bp. 54, 70).

ದಣ್ಣೆ dāṇḍi. 3. = ದಣ್ಣೆಗೆ. the beam of a balance (My.; Mhr. ದಾಣ್ಣೆ; see ಅಡ್ಡ-).

ದಣ್ಣೆ dāṇḍi. 4. an adze (ಬಾಜಿ Mr. 383).

ದಣ್ಣೆ dāṇḍi. 5. = ದಣ್ಣೆ 1. a string. — ದಣ್ಣೆ ಸರ. a wreath-like line (Rām. 3, 8, 24).

ದಣ್ಣೆಕೆ dāṇḍike. = ದಣ್ಣೆಗೆ. a stick, a staff. 2, a row, a line, a series. 3, a rope. 4, a string of pearls.

ದಣ್ಣೆಗೆ dāṇḍiga. = ದಣ್ಣುಗೆ, etc. (My.).

ದಣ್ಣೆಗೆ dāṇḍige. = ದಣ್ಣುಗೆ, etc. Tbh. of ದಣ್ಣೆಕೆ. = ದಣ್ಣುಗೆ, q. v. (My.). 2, the beam of a balance (= ದಣ್ಣೆ 3, My.). 3, the backbone (Mhr. ದಾಣ್ಣು). ದಣ್ಣೆಗೆಯ್ತುಯ ತೆಗದು, ಕೋಲನ ಮಾಡಿ

(Anubhava-sīkhāmaṇi 11, 12-15). 4, the neck or long rounded board of a lute (Grj. 3, 98). [ಬೀಣೆಯ ದಣ್ಣೆಗೆಯುಂ ತಳಿರ್ತುದೆ ಮೈಯ್ನು ಶಂಕೆಯಂ ಪುಟ್ಟಿಸಿದ್ Ap. 7, 21]. ವೀಣೆಯ ದಣ್ಣೆಗೆ (ಪ್ರವಾಲ Si. 457). ವೀಣೆಯ ದಣ್ಣೆಗೆ ತೋಳು (ಪ್ರವಾಲ, ವೀಣಾದಣ್ಣೆ 63). 5, the lute itself (ವೀಣೆ, ವಲ್ಲಕಿ, ವಿಪಂಚಿ Nr.; Te. ದಣ್ಣೆ; T. ತಣ್ಣು). [ಎನ್ನ ಕಾಯನ ದಣ್ಣೆಗೆಯ ಮಡಯ್ಯಾ ... ಬತ್ತೀಸ ರಾಗವ ಹಾಡಯ್ಯ Bv. 498]. ತಣ್ಣಿಯ ಕಟ್ಟಿ ಬಾಟುಸುವ ದಣ್ಣೆಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಕಂಕಣ ಮೊದಲಾದುವು (ತತ, ವೀಣಾದಿಕವಾದ್ಯ Nr.). see Bp. 19, 6. 8. 5, (the pole of a palankeen, Mhr. ದಾಣ್ಣೆ), a kind of soft-going palankeen (My.; Te.; T. ತಣ್ಣೆಗೈ; M. ತಣ್ಣು; Grj. 3, 91 va.; Bp. 50, 16; 55, 9; C. Bp. 47, 39; J. 7, 3; 31, 14; 33, 20). [ದಣ್ಣೆಗೆಗೆ ವೇಣುನನಂಗಳುಂ ... ಆ ಪಡೆಗೆ ನೆಟೆಯವನಿಸಿ Pb. 9, 104 va.; Cv. 367]. ದಣ್ಣೆಗೆಯನೇಟುವಂ (ನರವಾಹನ Mr. 247). ದಣ್ಣೆಗೆ ಹೊಟ್ಟೇ ಬೋಯಿಯರು ಕಟಾ ಚುಡುಕ್ಕಾರೇ? — ದಣ್ಣೆಗೆ ಮೇಲೆ ನಾಯಾ ಕುಣ್ಣಿಸಿದರೆ ಹೇಳು ಕಣ್ಣು, ಹಾಟುತು (Prvs.). see Prv. s. ಪಂಚಾರ್. — ದಣ್ಣೆಗೆಯ ಗುಡ್ಡಾದೇವಿ. N. (Bp. 59, 7). — ದಣ್ಣೆಗೆವಿಡಿ. — ಪಿಡಿ. to seize a lute (J. 22, 24).

ದಣ್ಣೆತ dandita. punished, chastised; fined. (Bp. 32, 1; 39, 56).
ದಣ್ಣೆಪಾದ dandī-pāda. N. of a snake (Bp. 46, 28).
ದಣ್ಣೆಲ dandīla. = ಚಣ್ಣೆಲ. a barber (ದಿನಾಕೀರ್ತಿ, ಸಾವಿರ Mr. 376).
ದಣ್ಣೆಸು dandisu. to punish, to chastise; to control; to mortify etc. (My.; Bp. 11, 8; 53, 34; 54, 15; Abhā. 1, 50; Śśv. 4, 85; B. 4, 93; 5, 7, 40).
ದಣ್ಣೆಗ dandaga. = ದಣ್ಣೆಗ, ದಣ್ಣೆಗೆ. a pole set horizontally in the corner of a room and used as a shelf (My.). see ಮೂಲೆ-
ದಣ್ಣೆಣೆ dandane. = ದಣ್ಣೆನೆ. Tbh. of ದಣ್ಣೆನ. (My.; ಕಾರಣೆ, ಯಾತನೆ Hlā.; Mr. 392; Abh. P. 9, 15 va.; ಶಾಸ್ತ್ರ G.; B. 5, 188). see Prv. s. ಧಾರಾಳ.
ದಣ್ಣೆಧರ dandā-dhara. a staff-bearer; a king; a magistrate; Yama; a porter.
ದಣ್ಣೆನ dandana. = ದಣ್ಣೆಣೆ. beating, punishing, chastising, inflicting punishment; torment, the pains of hell.
ದಣ್ಣೆನಾಥ dandā-nātha. the leader of an army, a general (ಅನೀಕಸ್ತ, ಚಮೂಪತಿ Mr. 269); a judge, a magistrate; a head police-officer. see Bp. 4, 13; 57, 83; 59, 27; ಪದಿನೆನ್ನರ್.
ದಣ್ಣೆನಾಯಕ dandā-nāyaka. = ದಣ್ಣೆನಾಥ, ದಣ್ಣೆಯಕ. (ಸೇನಾನಿ, ವಾಹಿನೀಪತಿ, etc. Hlā.). see Bp. 57, 87; 58, 66; 59, 68.
ದಣ್ಣೆನೀತಿ dandā-nīti. application of the rod, administration of justice. 2, the system of civil and military administration taught by Cāṇakya and others. 3, logical philosophy, ethics, system of morals.
ದಣ್ಣೆನೆ dandane. = ದಣ್ಣೆಣೆ. (My.; B. 5, 9; Bp. 61, 35).
ದಣ್ಣೆಪಾಣಿ dandā-pāṇi. staff-handed. 2, Yama (Mr. 49). 3, a mace-bearer, a peon or ōlekāra; see ಪದಿನೆನ್ನರ್; Bp. 24, 39.
ದಣ್ಣೆಪಾರುಷ್ಯ dandā-pāruṣya. actual violence; cruel or harsh infliction of punishment. (R.).
ದಣ್ಣೆಪ್ರಣಮ dandā-praṇama. a prostration of the body, at which the body so-to-say lies as straight as a stick (Bp. 25, 35; 28, 61). see ಸಾಷ್ಟಾಂಗ-
ದಣ್ಣೆಪ್ರಣಮ dandā-praṇāma. = ದಣ್ಣೆಪ್ರಣಮ. (Bp. 2, 21, 50; 7, 18; 46, 63).
ದಣ್ಣೆಮಧ್ಯ dandā-madhyā. the midmost or central rod, the tongue of a balance. see ಬಸಿ.

ದಣ್ಣೆಯಾತ್ರೆ dandā-yātre. a line-procession: a solemn or festive procession in state or with attendants, especially a bridal procession. 2, warlike expedition, conquest of a region. (My.).
ದಣ್ಣೆರತ್ನ dandā-ratna. an excellent dandā or kind of weapon (Cpr. 6, 106 va.).
ದಣ್ಣೆವತ್ dandā-vat. having a stick; like a stick. 2, = ದಣ್ಣೆನ ಪ್ರಣಾಮ (Mhr.).
ದಣ್ಣೆವತ್ಪ್ರಣಾಮ dandāvat-praṇāma. = ದಣ್ಣೆಪ್ರಣಾಮ. (My.).
ದಣ್ಣೆವಿಷ್ಣು dandā-viṣṇubha. a post or a stake to which is fastened the string that works the churning-stick.
ದಣ್ಣೆಹಸ್ತ dandā-hasta. = ದಣ್ಣೆಪಾಣಿ. (Śk.; R.).
ದಣ್ಣೆಜೀವಕ dandā-jīvakā. a staff-beggar: a Brahmacāri or an ascetic who uses the staff that distinguishes him as such a one, merely to get a livelihood: a hypocrite, a deceiver (ಮಾಯಕ, etc., ಮಾಯೆಗೆಯ್ಪಂ Mr. 227).
ದಣ್ಣೆದಣ್ಣೆ dandā-dandī. stick against stick; single stick, cudgelling, fighting with sticks and staves. (Cpr. 10, 70).
ದಣ್ಣೆಧೀಪ dandā-adhīpa. = ದಣ್ಣೆನಾಥ. an army chief. (Bp. 37, 70).
ದಣ್ಣೆಧೀಶ್ವರ dandā-adhīśvara. = ದಣ್ಣೆಧೀಪ. (Bp. 36, 1).
ದಣ್ಣೆನ್ವಯ dandā-anvaya. line-drift or tenor: paraphrase (My.).
ದಣ್ಣೆಸನ dandā-āsana. a kind of arrow (or of bow, ತೀರಿ, ತದ್ವಲ, ಬಿಲ್ಲ ಭೇದಂಗಳ್ Mr. 294).
ದಣ್ಣೆ dandū. Tbh. of ದಣ್ಣೆ (Śmd. 364). an army (C.; Te.; T., M. ತಣ್ಣು). ದಣ್ಣೆಗಲಿ ದಾಟಿಯಾಗಲಿ ಉಣ್ಣೆರು, ಮಗನೇ! — ದಣ್ಣೆನ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಕ್ಕೆ ಚನ್ನ, ನೋಡಕ್ಕೆ ಭಯ. — ದಣ್ಣೆನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾದರೆ ನಲ್ಲ, ಬಿಡವಲ್ಲಿ ಕದ್ದದು ಕಳವಲ್ಲ. — ದಣ್ಣೆನಲ್ಲಿಯೂ ಸೋದರ ಮಾವನೇ? (Prvs.). see B. 5, 41. 51. 59. 63. 68. 2, a staff, in ದಣ್ಣೆಕೋಲು, q. v. — ದಣ್ಣೆನವ. — ಅವ. a man belonging to the army; a soldier (My.; B. 4, 10). — ದಣ್ಣೆ ಇಡು. to put an army (B. 4, 80); to keep an army (B. 4, 216; My.). ದಣ್ಣೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳು, to procure an army for oneself (4, 216); to keep an army (My.). — ದಣ್ಣೆ ಕೂಡಿಸು. to assemble an army (B. 4, 9; My.). — ದಣ್ಣೆ ಕೋಲು. the staff given to a Brāhmaṇa at initiation or at the investiture with the sacred thread (My.). — ದಣ್ಣೆ ಬಿಡು. to encamp an army (My.; Bp. 22, 28). [—ದಣ್ಣೆವರ್. — ಬರ್. to raise an army and attack. ಗೊಣ್ಣೆಗೆನೆನ್ನು ಸಕಲ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಬೆಸನೆ ದಣ್ಣೆವನ್ನ ಮಹಾ ಸಾಮನ್ವರಂ Pb. 9, 52 va.]. — ದಣ್ಣೆತ್ತು. — ಎತ್ತು. to levy an army (My.; B. 4, 30, 218). ದಣ್ಣೆತ್ತಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೊಟುಡುವಿಕೆ (ಯಾನ Si. 262).

ದಣ್ಣೆಗಾಣ dandū-gāṇa. = ದಣ್ಣೆನವ. a soldier. (My.).

*ದಣ್ಣೆರುನ್ನು dandurumbō. virago. ಅನ್ನುಯನ್ನು ದಣ್ಣೆರುನ್ನು Pb. 1, 80 va.

ದಣ್ಣೆಃಗ dandā-ḥga. a man upon whom a fine is imposed or who is liable to one (ದಣ್ಣೆದೊಳ್ ಪಡೆದವಂ Śmd. I, o. r. ಪಡೆವನಂ).

ದಣ್ಣೆ dandō. = ದಡ್ಡ 1. the state of being adjoining or close by, vicinity (My.; Te.; Te. also: side, cf. ತಟ್ಟು 5).

ದಣ್ಣೆ dandō. 1. = ದಣ್ಣೆ 5. a string (see ದಣ್ಣೆಕೆ No. 4); a garland, a wreath (Cpr. 7, 43; Bp. 18, 2; 22, 32; ಅಪೀಡ, ಬಾಸಿಗ Nr.; ನೈಕಕ್ಕ Mr. 334; My.; Te.). [ದಾಸವಣ ದಣ್ಣೆಯಂ ತೋರದಿಡ್ತಯಾದಿ ದನ್ನೆ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ಕೆಡುಡ ಕಣ್ಣಿಡ್ತೆಗಳುಂ Pb. 11, 140 va.]. ಮುತ್ತಿನ ದಣ್ಣೆ (ವಾಲಪಾಶ್ಯ, ಪಾರಿತಥ್ಯ Nr.). ದಣ್ಣೆ ನಿಡಿದಾಗಿರಲು ಸ್ತಗುವಕ್ಕು

(Mr. 334). ಮಣ್ಣೆಯೊಳಗಿರುವ ಹುನ್ನಿನ ದಣ್ಣೆಗಳು (ಮಾಲ್ಯ, ಮಾಲೆ, ಸ್ವಕ್ Si. 229). see Si. 219. 219. 2. a gymnastic exercise performed with the body, turning it windingly up and down while it is stretched at full length, resting on the hands and toes only (My.; Mhr. ದಣ್ಣೆ; Te. ದಣ್ಣೆ, = ಕುಸ್ತಿ). 3. the position of the knees being firmly put down (Bh. 1, 14, 11. 20. 24), or the hands (Bp. 26, 12; 38, 18). 4. the position of the hands when they hold the bow and push or discharge it (ಬಿಲುನಿಡುವ ನೂಕುವ ಕರಂ Mr. 297; Grj. 8, 24; Rāv. 5, 99). 5. a full and firm grasp (Bh. 2, 2, 95). 6. = ದಣ್ಣೆ No. 15, a long line of troops (see ದಣ್ಣೆ ಗೊಡು No. 3). — ದಣ್ಣೆ ಗಟ್ಟಿ, — ಕಟ್ಟಿ. to make a wreath or garland (Śśv. 2, 64). — ದಣ್ಣೆ ಗೊಡು. — ಕೊಡು. to perform or assume the dandē No. 3. (Bp. 26, 12; 38, 18). 2. to perform or take the dandē No. 4 (Rāv. 5, 123). 3. (horsemen) to form a long line (Rāv. 13, 85). — ದಣ್ಣೆ ಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to take or assume the dandē No. 4 (Rāv. 5, 55 va.; Śśv. 4, 59). — ದಣ್ಣೆ ನಲಗೆ (?) (Bh. 6, 41, 36).

ದಣ್ಣೆ dandē. 2. = ದಣ್ಣೆ 1. a bank, a shore (My.; Rām. 3, 8, 24; B. 3, 119. 123). — ದಣ್ಣೆ ಗುಣ್ಣು. along the shore (B. 4, 205; My.).

*ದಣ್ಣೆ dandē. 3. = ದಣ್ಣು. an army; a way of throwing arrows. ಶಿವರಥವನ್ನು ದಣ್ಣೆಯ ಹೂಡಿ ಗಣಮೇಳಾಪನವು ಲಗಿಸಿ ನಿಜವು Bv. 699. ದಣ್ಣೊತ್ತಲ dandē-uttala. = ಗಣ್ಣೊತ್ತಲ. a species of plant (= ಸಹ ದೇವಿ).

ದಣ್ಣೊರ dandōra. ದಣ್ಣೊರೆ. = ದಂಗರ, etc. an oral proclamation (My.; Te.). — ದಣ್ಣೊರೆ ಹಾಕಿಸು. to cause to be proclaimed by beat of drum (My.).

ದಣ್ಣುಂಚೆ dandūñce. = ದಡ್ಡುಂಚೆ, q. v. a profligate woman.

ದಣ್ಣನೆ dandnane. in a fatiguing manner. — ದಣ್ಣನೆ ದಣ್ಣೆ. to become greatly fatigued (B. 5, 319).

ದಣ್ಣನಾಯಕ dandnāyaka. Tbh. of ದಣ್ಣನಾಯಕ. an army chief. see ಜಗದೇವ.

ದಣ್ಣನಾದಣಿ dandnādāṇi. a sound used to imitate that of a gong or a bhēri (C. Bp. 47, 31; cf. ಧಾನ್ಯ ಧಣಿ).

ದತ್ತ datta. given, granted, presented, made over, assigned; placed, etc. (Bp. 7, 16); a gift, a present. ದತ್ತಾ ಕೊಟ್ಟು, ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿದವ ಎತ್ತಿ ಗಿನ್ನ ಕಡೆ (Prv.). 2. = ದತ್ತಪುತ್ರ.

ದತ್ತಕ dattaka. = ದತ್ತಪುತ್ರ. (My.). 2. one of the heirs acknowledged by law. 3. N. (Bp. 40, 18).

ದತ್ತಪುತ್ರ datta-putra. a son given away by his natural parents to persons engaging to adopt him; an adopted son (My.; B. 4, 217). ದತ್ತಪುತ್ರನಿಗೆ ಪಿತೃಭಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟುವದೋ? (Prv.).

ದತ್ತಹೋಮ datta-hōma. a hōma made at the adoption of a son (My.).

ದತ್ತಾಕ್ಷರ datta-akṣara. a put or placed letter (Kāvya. III, 2, B, 75 seq.).

ದತ್ತಾತ್ರೇಯ datta-ātrēya. N. of a sage, son of Atri and Anasūya (My.). 2. N. of an avatāra of Viṣṇu (My.).

ದತ್ತಾಪಹಾರ datta-apahāra. the resumption of a gift (My.).

ದತ್ತಾಪ್ರದಾನಿಕ datta-a-pradānika. non-delivery or resumption of gifts. (R.).

ದತ್ತೂರ dattūra. = ದತ್ತೂರಿ, ದುತ್ತೂರೆ, etc. Tbh. of ಧತ್ತೂರ. the thorn-apple, *Datura alba* Wall. and *D. fastuosa* Lin. (My.). ದತ್ತೂರರಸ (Śmd. 225).

ದತ್ತೂರಿ dattūri. = ದತ್ತೂರ. (My.).

ದತ್ತ ದತ್ತಾ. the letter or syllable ದ (Śmd. 135. 291. 342. 347).

ದದ್ದರಿಸು daddarisu. the skin to get pustules from inward heat, swellings from bites, blows, etc. (My.; cf. ದದ್ದು, etc.).

ದದ್ದಾಲ daddāla. a middle-sized tree, *Careya arborea* Roxb. (St. & Pl.; Tu. ದದ್ದಾಲೊ. ದದ್ದಲ್).

ದದ್ದು daddu. the state of being cracked or not sound, as an earthen vessel (My.; cf. Te. ತೆಗು, to be broken? Sk. ದರತ್?). — ದದ್ದು ನುಡಿಕೆ. a vessel with a crack (My.; see Prv. s. ಕುಲುಕು 2).

ದದ್ದು daddu. = ತಟ್ಟು. Tbh. of ದದ್ದು. (Si. 202; Te. ದದ್ದು, ದದ್ದುರು; also: swellings from mosquito-bites, etc.).

ದದ್ದು dadru. = ತದ್ದು, ದದಾರ, ದದ್ದು, ದದ್ದು, cutaneous and herpetic eruptions, rash, herpes; a kind of leprosy; a ring-worm.

ದದ್ದುಳ್ಳೆ dadru-ghna. the ringworm-shrub, *Cassia alata* or *tora* Lin.

ದದ್ದುಣ dadruṇa. herpetic, afflicted with cutaneous diseases or ring-worm.

ದದ್ದುರೋಗಿ dadru-rōgi. = ದದ್ದುಣ. herpetic, etc.

ದಧಿ dadhi. milk thickened or coagulated by heat, curds (ಮೊಸರ್ Mr. 182).

ದಧಿತ್ಥ dadhiṭṭha. the wood-apple tree, *Feronia elephantum* Corr.

ದಧಿಫಲ dadhi-phala. the wood-apple tree.

ದಧಿಮಣ್ಣೆ dadhi-maṇḍa. the liquid part or skim of curdled milk, whey (see Hlā. s. ಮಜ್ಜೆಗೆ).

ದಧಿಮನ್ಥ dadhi-manṭha. the churning of coagulated milk. 2. butter-milk (ಕಯ್ಯಳೆ Mr. 219).

ದಧಿಮುಖ dadhi-mukha. N. of a serpent. 2. N. of a monkey (My.).

ದಧಿವಿಘಾತ dadhi-vighāta. a churning-stick (ಕಡಗೋಲ್ Mr. 183).

ದಧಿಸಕ್ತ dadhi-saktu. barley-meal mixed with curds. see Nr. s. ಕಲಸು 1.

ದಧಿಸಾರ dadhi-sāra. fresh butter.

ದಧಿಣಿ dadhiṇi. N. of a ṛṣi (Bp. 3, 77; 43, 41; 53, 5; 54, 38). see ಮುಖ್ಯ ಋಷಿ.

ದಧ್ಯನ್ನ dadhi-anna. ದಧ್ಯೋದನ. boiled rice mixed with curdled milk, etc. (My.).

ದನ dana. = ದನವು. Tbh. of ಧನ (Śmd. 339). cattle (My.; ಸುಶಿ Sm. 107); a cow, a bullock (My.). ದನಗಳು (Si. 320. 323. 400). ದನದ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ದಾಯಾದಿಯ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಯಾರು ಬಲ್ಲರು? — ದನದ ಮುನ್ನೆ ಹೋಗಬೇಡ, ಕುದುರೇ ಹಿನ್ನೆ ಹೋಗಬೇಡ. — ದನಾ ತಿಮ್ಮುವವನಿಗೆ ಸಗಡೆ ಆಣೆಯೇ? — ದನಾ ಮೇಯಿಸುವವನಿಗೆ ಘನ ಯಾಕೆ? (Prvs.). — ದನ ಕಣ. dupl. (My.; B. 3, 15; 5, 114. 235). — ದನ ಕಣು. = ದನ ಕಣ. (My.; B. 3, 90).

ದನವು danavu. = ದನ, (My.). ದನವಿನ ವರ್ಣ ಹಾಲಲ್ಲಿ ತಿಳಿದೀತೇ? (Prv.).

ದನಿ dani. Tbh. of ಧ್ವನಿ (Śmd. 368). a sound, a voice, a report (ಧ್ವಾನಿ Kk. 25; ಸೊಪ್ಪುಳ್ಳ 94; ಸೊಪ್ಪುಳ್ಳೆ, ಅಬ್ಬರೆ, ಸರೆ, etc., ಧ್ವಾನಿ Sm. 30; Cpr. 2, 93 va., twice; My.). [ಇದು ಲೀಲಾಸ್ವೋಪಮಿಸ್ವೋಪದ

ದನ ನೆಪಗೊಳ್ಳನ್ನೆ ಗಂ ಪಾಡಲೆನ್ನೆ ಷಾಡಳಂ ತೂಗುತ್ತ ಮಿರ್ದು Ap. 4, 9]. ಮುಗಿಲ ದನ (ಮೂಟಗು Sm. 1; Sm. 35). ನವಿಲ ದನ (Sm. 29). ಸಿಡಿಲ ದನ (ಮೂಟಗು Kk. 73). ತನಗಲೆಗಳ ದನ (ಮುರ್ದು, etc. Hla.). ದೊಡ್ಡ ದನ (ಪ್ರವಚ Nn. 88). — ದನಗೊಡು. — ಕೊಡು. a tone to be added (Bp. 19, 10). — ದನಗೊಡು. — ಕೊಡು. the voice to be spoiled; to become hoarse, etc. (My.). — ದನಗೊಡು. to sound, to utter sounds. ಗಾಳಿಗೆ ದನಗೊಡು ಬಿದಿರು (ಕೀಚಕ, etc. Hla.). — ದನಗೊಡು. — ಕೊಡು. to hear a sound, etc. (J. 23, 21). — ದನಗೊಡಿಸು. — ಕೊಡಿಸು. to cause to sound, to sound (Bp. 26, 68). — ದನಗೊಡು. — ಕೊಡು. to produce a sound; to utter sounds; to utter a loud sound, to bawl; to echo; etc. (Bp. 14, 18; 19, 52; 35, 5; 60, 28, 29). — ದನದೊಂಗಲ್. — ತೊಂಗಲ್. a mass of sounds (Cpr. 8, 98). — ದನದೊಣಿಸು. — ತೊಣಿಸು. to cause a sound to become manifest or to be heard (Rām. 3, 8, 7). — ದನದೊಣಿಸು. — ತೊಣಿಸು. to manifest, i. e. to produce, a sound (Bp. 33, 15; Sśv. 2, 49). — ದನಿಯಾಗು. — ಆಗು. a sound to become manifest or be produced (Bp. 26, 26). — ದನಹೀನ. a man with a defective voice (My.).

ದನು danu. *Danu*, one of the daughters of Dakṣa, wife of Kāśyapa, and mother of the *Dānavas*.

ದನುಗೂರು danugūru. a place in Mysore (Rśv. 1, 62).

ದನುಜ danu-ja. a *Dānava* (ಮಧು, ರಾಕ್ಷಸಭೇದ Nn. 13).

ದನುಜಭಂಜನ danuja-bhañjana. destroyer of *dānavas*. 2, Viṣṇu (My.).

ದನುಜಮಥನ danuja-mathana. Kṛiṣṇa (J. 14, 28).

ದನುಜಹರ danuja-hara. Kṛiṣṇa, Viṣṇu (Bhāgavata 10, 18, 10).

ದನುಜಾರಿ danuja-ari. Kṛiṣṇa (J. 7, 55).

ದನುಜೇಂದ್ರ danuja-Indra. Rāvaṇa (Abh. P. 13, 104).

ದನ್ ದant. ದತ್. = ದನ್. see ಪೋಡತ್.

ದನ್ತ danta. = ಜನ್ತ. a tooth (ಹಲ್ಲು Nn. 36; ವಶನ, ಹಲ್ಲು 81); a tusk, a fang. 2, an elephant's tusk, ivory. 3, an elephant (ಗಜ, ಅನಿ 81). 4, the peak of a mountain (ಶೃಂಗ, ಕೋಡು 81). 5, the side or ridge of a mountain; a class of mountains (ಅದ್ರಿವಿಭೇದ 81). 6, the number 32 (ಮೂನವತ್ತೆರಡು Mr. 348). 7, a thorn (ಕಣ್ಣು, ಮುಳ್ಳು 81). 8, a certain tree (ತಮಭೇದ 81). — ದನ್ತದೋಲೆ. — ಓಲೆ. an ole of ivory (Sśv. 3, 9; My.).

ದನ್ತಚರ್ವಣ danta-carvaṇa. chewing with the teeth. see ಅವುಡು.

ದನ್ತಚ್ಛದ danta-c-chada. a lip.

ದನ್ತಧಾವನ danta-dhāvana. cleaning (or washing) the teeth (ಮುಕ್ಕುಳಿ Kk. 56; Cpr. 8, 103 va.). 2, a piece of stick for doing so. 3, the tree *Alecia catechu* Willd. — ವನ್ತಧಾವನಗಯ್. to clean the teeth (Bp. 14, 5).

ದನ್ತಭಾಗ danta-bhāga. the fore-part of an elephant's head.

ದನ್ತಮೂಲ danta-mūla. the root of a tooth (ಕರಿಶ, ಅನೆಯ ಮೊದಲ ಕೊನ್ನು Mr. 155).

ದನ್ತವಕ್ರ danta-vakra. N. of a *Dānava* and prince (Bhāgavata 10, 100, 19).

ದನ್ತವಾಸ danta-vāsa. a lip.

ದನ್ತವಿಕಸನ danta-vikasana. displaying the teeth. see ಕಿರಿ.

ದನ್ತಶಠ danta-śaṭha. acid; sourness. 2, the common lime, *Citrus acida*. 3, the wood-apple tree, *Feronia elephantum* Corr.

ದನ್ತಶಕೆ danta-śaṭhe. wood sorrel, *Oxalis pusilla* Salisb.

ದನ್ತಸ್ವಾನ danta-svāna. a sound of the teeth (see 5. ಕಮ್ಮು 1).

ದನ್ತಹೀನ danta-hīna. toothless. (ಕುದುರೆಗೆ ಹಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ) ಹೆಚ್ಚು ಕುನ್ನಾಗಿ ದನ್ತಾಧಿಕಂ ದನ್ತಹೀನಂ (Mr. 277).

ದನ್ತಾಂಕುರ danta-āṅkura. pointed blades of grass (ಮೊಳಕೆಹುಲ್ಲು G.). 2, the point of a tooth (ಹಲ್ಲಿನ ತುದಿ G.).

ದನ್ತಾಧಿಕ danta-adhika. having additional teeth. see 5. ದನ್ತ ಹೀನ.

ದನ್ತಾಬಲ dantābala. = ದನ್ತಾಬಲ.

ದನ್ತಾವಲ dantāvala. an elephant (ದನ್ತಾವಳ Rām. 5, 8, 52). 2, = ಗಜಾಸುರ. see Bp. 46, 1; 49, 38; 57, 82; 58, 52; 59, 58.

ದನ್ತಾವಲಾರಿ dantāvala-ari. Śiva (Bp. 19, 38).

ದನ್ತಿ danti. having teeth, tusks, or fangs. 2, an elephant (ಅನಿ Nn. 28, 81). 3, the croton-oil plant, *Croton tiglium* Lin. (ಜಾಪಾಳದ ಸತ್ತೆ Si. 158). 4, a black sort of thorn-apple (ಕರೇ ಉಮ್ಮತ್ತ 158). 5, the number 8 (Ch.). — ದನ್ತಿಮೊಗನಯ್ಯ. the father of Gaṇapati, Śiva (My.).

ದನ್ತಿಕಪ್ಪೋಲ danti-kapōla. the temples of an elephant (ಅನೆಯ ಗಣ್ಣು ಸ್ಥಲ Nn. 87).

ದನ್ತಿಕೆ dantike. the croton-oil plant, *Croton polyandrum* Roxb., or *Croton tiglium* Lin.

ದನ್ತಿಪುರ danti-pura. Hastināpura (J. 26, 77).

ದನ್ತಿಮುಖ danti-mukha. Gaṇapati (My.).

ದನ್ತಿವೃಂದ danti-vṛinda. a troop or herd of elephants (ಭೇಟಿ Mr. 155).

ದನ್ತುರ dantura. having long or projecting teeth. 2, jagged, notched, serrated, uneven. 3, waving, undulatory. 4, rising, as hair, bristling.

ದನ್ತುರಿತ danturita. having prominent teeth, toothed; notched; bristling; undulatory, waving (Cpr. 3, 10 va.; Abh. P. 12, 2 va.).

ದನ್ತೆ dante. ivory.

ದನ್ತೆ dantya. dental, as a letter (Sm. 27).

ದನ್ತಲೆ dandale. = ದಾನ್ತಲೆ. vexation, molestation, chicanery (My.; Mhr., H. ಧಾನ್ತಲ).

ದನ್ತಶೂಕ dandaśūka. biting; a snake.

ದನ್ತಶೂಕೇಶ್ವರ dandaśūka-īśvara. the snake śēṣa (J. 24, 26).

ದನ್ತುಗ danduga. intricacy, complication, bewilderment (Ch. v. 17; Cpr. 8, 44 va.; J. 1, 6); vexation, trouble, annoyance (Cpr. 9, 16; Grj. 4, 106; Bp. 24, 17; J. 19, 24; My.). [ಅನ್ತರಂ ಯಮಸ್ಥಾನಮನೆಯ್ ಸುತ್ತಿಮನೆ ದನ್ತುಗಮನೆರ್ವೆ ಮುಟ್ಟಿ ಕೂರ್ತು ಪೇಜ್ Pb. 13, 3; Ap. 1, 56; ದನ್ತುಗ ಬಿಡದು ಮನದ ಸನ್ನಿಹ ಹಿಂಗದಾಗಿ Bv. 37]. ಬನ್ತನನ ಮಾಡಿದರು (i. e. — ರೂ) ಸನ್ನ ಜ್ಞಾನಿಯೇ ಲೇಸು! ಹೊನ್ನಿ ಸಾಸಿರವ ಕೊಡುತರಲು (i. e. — ಲೂ) ಕರ್ಮಿಯ ದನ್ತುಗನೆ ಬೇಡ! (Sp.). — ದನ್ತುಗಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to begin to be in trouble, to fall into trouble (J. 22, 41). busy preparation, bustle (Abh. P. 13, 11 va.). — ದನ್ತುಗಬಡು. — ಪಡಿಸು. to trouble, to annoy (Dp. 149, 10). — ದನ್ತುಗಬಡೆ. — ಪಡೆ. = ದನ್ತುಗಗೊಳ್. (J. 7, 47).

ದಪ್ ದap. = ದಪ್, ದಪ 1. a sound in imitation of the fall of heavy bodies, as cocoanuts, etc.: plump! whop!; and of smart slapping and striking. ದಪ್ಪನ್ನ ಬೀಟು, ದಪ್ಪನ್ನ ಬಿಡಿ (My.).

ದಪ ದapa. 1. = ತಪ, ದಪ್ 9. v., ದಬ, ದೊಪ್, ದೊಪ್ಪ 2. (My.; Mhr. ದಪ್, ಧಪ). — ದಪದಪ. rep. ದಪ ದಪ ಬೀಟು, ದಪ ದಪ ಬಿಡಿ (My.). — ದಪ ದಪನೆ. with the sound of ದಪ ದಪ (My.).

— ದಪೆ da-apā- 2. = — ದಪ್ಪ 1, — ದಹ. an affix for the formation of the present tense (Sm. 54. 259. 260. 275).

276, 280-291). ಜಗುಟ್ಟುಪಂ (55), ನೋಡಿದಪಂ (91); ಬನ್ನಪುಮ (259). (ನೋಡಿದಪಂ, for instance, is "ನೋಡಿದ ಆಪಂ, a having-seen-one he is" in the sense of the present).

-ದಪ್ಪೆ dā-appa. 1. = -ದಪ 2, e. g. ಬರೆದಪ್ಪಂ, ಕರೆದಪ್ಪಂ, ನಿಲಿಸಿದಪ್ಪಂ, ಇಣಾದಪ್ಪಂ (Smd. 276).

ದಪ್ಪೆ dappa. 2. = ದೊಪ್ಪ 1, thickness; stoutness; coarseness (My.; Tu.; Te.; B. 4, 47; ಗಡತರ, ಗಡುತರ G.; ಛ. ತಡಿ 1 and ದಮು). ಆ ಕಾಗದ ಬಹಳ ದಪ್ಪಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ (B. 1, 15). ಗಣ್ಣು ಕದ ಕಿವಿ ದಪ್ಪವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ (4, 46). ಬನ್ನ ದಪ್ಪವಾದ ಹಲಿಗೆ (4, 158). ದಪ್ಪವಾದ ಪಾದೀ ಬಟ್ಟೆ (ವರಾಶಿ, ಸ್ಥೂಲ ಶಾಟಿಕೆ Si. 223). ದಪ್ಪವಾದ ಮಧ್ಯದೊಲವಿಲ್ಲದೆ ತುಮ್ಮಾ ಬಹಳ ಎಲೆಗಳುಳ್ಳ ಮರ (ಸ್ತಮ್ಮ, ಗುಲ್ಮ 120). ದಪ್ಪದವನು; ದಪ್ಪದ ಬಟ್ಟೆ; ದಪ್ಪದ ಅಮ್ಮಲಿ (My.). - ದಪ್ಪಕ್ಕಿ. - ಅಕ್ಕಿ. coarse rice (My.). - ದಪ್ಪನೂಲು. stout, coarse thread (My.). - ದಪ್ಪನೆಯ್ಯೆ. coarse texture (My.).

ದಪ್ಪ dappa. Tbh. of ದರ್ಪ. pride, arrogance, etc. (Smd. 345; ಅದಟ, etc. Kk. 66; Sm. 38).

ದಪ್ಪಕ dappaka. Tbh. of ದರ್ಪಕ. Kāma (ಮನ್ನಥ Sm. 7). - ದಪ್ಪಕ ವಗೆಯ. - ಸಗೆಯ. Siva (ಈಶ್ವರ Sm. 3).

ದಪ್ಪನೆ dappane. 1. with the sound of ದಪ್ (My.).

ದಪ್ಪನೆ dappane. 2. = ದಪ್ಪಾನೆ. thick; coarse; thickness, etc. ದಪ್ಪನೆಬಟ್ಟೆ or ದಪ್ಪನೇ ಬಟ್ಟೆ (My.).

ದಪ್ಪನ್ನೆ dappa-anna. thick; coarse (My.). ದಪ್ಪನ್ನೆ ಎಲುತ್ತು (B. 4, 82). ದಪ್ಪನ್ನೆ ಅಣಾನ (ಸ್ಥೂಲಶಾಟಿಕೆ G.).

ದಪ್ಪಲ್ dappal. = ದಪ್ಪನೆ 1. - ದಪ್ಪಲಿಡು. to throw (with stones) so that the sound of ದಪ್ is produced (Bp. 20, 14).

ದಪ್ಪಾನೆ dappāne. = ದಪ್ಪನೆ 2, ದೊಪ್ಪಾನೆ. (My.).

ದಫನ daphana. burial (My.; H.).

ದಫಾ daphā. ದಫೆ. time, occasion, turn (My.; H.); a company of peons or policemen (Br., H.).

ದಫೇದಾರ daphē-dāra. a head of a party of police; a head of a number of peons (My.; Mhr., H.). 2, an officer of cavalry in a native army (My.; Mhr., H.).

ದಫೇದಾರಿ daphē-dārī. the business of a daphēdāra (My.).

ದಫ್ತರ daptara. a record, a register, an account, especially of the public revenue; a bundle of records; a schoolboy's bundle of papers or books (My.; Br., Mhr., H.). - ದಫ್ತರದಾರ. the head native revenue officer of a collectorate, etc. (Mhr.; S. Mhr.). - ದಫ್ತರಬನ್ನಿ. an assistant of a record-keeper (My.).

ದಬು daba. (ದಬ್). = ಡಬು, ಡಬ್ಬು 1, ಡವ, ದಪ 1. a sound in imitation of the audible palpitation of the heart in fever, etc., of the pattering of running feet, of the falling of heavy bodies, and the slapping of blows. - ದಬು ದಬು. rep. (My.; Te.; Mhr. ಧಬಧಬಾ). - ದಬು ದಬು ಅನ್ನು. to palpitate audibly (My.); etc. - ದಬು ದಬಿ. a waterfall (S. Mhr.). [ಛ. ಅಬ್ಬಿ].

ದಬುಕು dabaku. = ದಡಕು. a sound used to imitate the clattering of the contact of vessels. - ದಬುಕು ದಬುಕು. rep. (My.).

ದಬುಕ್ಕು dabakku. a sound in imitation of that produced by the falling of bundles or persons or of that produced by stones falling into mud. - ದಬುಕ್ಕನೆ. = ತಪಕ್ಕನೆ with the sound of dabakku (My.).

ದಬರಿ dabarī. = ಡಬರಿ. a cylindrical copper or brass cooking vessel (My.).

ದಬಾಣ dabāṇa. = ಡಬಾಣ, etc. a pair of kettle-drums. (My.).

ದಬಾದುಬಿ dabā-dubī. unfair dealing, cheating (My.; Mhr. ದಬಾ, lurking, lying in wait; ದಾಬುದೀ, repressing, snubbing).

ದಬಾಯಿಸು dabāyisu. to force down; to menace (My.; Br.; Mhr. ದಬಾವಿಣೇ, ದಾಬಣೇ); to slam, as a door (My.).

ದಬ್ಬಣ dabbaṇa. = ಡಬ್ಬಣ, ದಬ್ಬಣ. a pack-needle (My.; B. 3, 103; Te. ದಬ್ಬನ; Mhr. ದಾಭಣ).

ದಬ್ಬನೆ dabbane. = ಡಬ್ಬನೆ. suddenly and with the sound of ದಬ (My.).

ದಬ್ಬಳ dabbaḷa. = ದಬ್ಬಣ, etc. (My.).

ದಬ್ಬು dabbu. = ಡೊಬ್ಬು, etc. to push, etc. [Tu.]; (B. 3, 82; 4, 156; My.).

ದಬ್ಬುಳಿ dabbuli. = ದಾವಳಿ. a sort of woolen cloth, a fine white cumly or blanket (ಪಟರ್ಲೆದ Mr. 342; Mhr. ಧಾಬಳಿ).

ದಬ್ಬೆ dabbe. = ಡಬ್ಬೆ, ಡೆಬ್ಬೆ, ದೆಬ್ಬೆ. a slip, a slit, a split, a strip, especially of a bamboo; the half of a split bamboo (My.; Tu.; Te.; T. ಡಬ್ಬೆ, ತಬ್ಬೆ; Mhr. ಚಿಮ್ಮ; ಛ. ಚಿವ್ವ). ಕಾವಡಿಯ ದಬ್ಬೆ (ವಿಹಂಗಿಕೆ, ಭಾರಯ್ಯ Si. 344; My.). ನಾಯಾ ಬಾಲಕ್ಕೆ ದಬ್ಬೆ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ದಬ್ಬೆ dabbe. 1. = ಡೆಬ್ಬೆ, ದೆಬ್ಬೆ. a blow, a stroke (My.; Mhr. ಧಪ್ಪಾ). ದಬ್ಬೆ dabbe. 2. Tbh. of ದರ್ಭ. a kind of grass used at sacrifices. (My.).

ದಬ್ಬೆ dabhra. little, small, deficient; weak.

ದಬ್ಬಭಕ್ತ dabhra-bhakta. N. (V. 14, 74).

ದಮು dama. = ದಮೆ. taming, subduing; see ಅರಿನ್. 2, self-command, self-restraint, subduing the passions. 3, punishment, chastisement; a fine. 4, a house (also ದಮ್).

ದಮುಡಿ damaḍi. 1. = ದಮ್ಮಡಿ 1. a small tambourine with gejjes (My.).

ದಮುಡಿ damaḍi. 2. = ದಮ್ಮಡಿ 2. a kāsū, the fourth part of a duḍḍu or paisa (My.; Mhr., H. ದಮ್ಮಡಿ).

ದಮುಥ damatha. = ದಮು No. 2. self-command, etc.

ದಮನ damana. = ಜನನ 2, ದವನ. taming, subduing, restraining. 2, the flower Artemisia indica.

ದಮನಕ damanaka. N. of a jackal. (My.).

ದಮಯನ್ತಿ damayanti. she who subdues (men); N. of the wife of Nala. (Rām. 3, 2, 14).

ದಮಾಸು damāsu. damask (My.; Br., H. ದಮ್ಮಕು, ದಮಾಸಿ, ದಮಾಸು).

ದಮಿತ damita. lamed, subdued, conquered.

ದಮಿತಶಾತ್ರನ damita-śātrava. one whose foe is subdued. (My.).

ದಮಿತಾಘ damita-āgha. one whose sin is subdued or conquered. (My.).

ದಮಿತಾರಿ damita-ari. = ದಮಿತಶಾತ್ರನ. (My.).

ದಮುನ damuna. Tbh. of ದಮುನಸ್. fire. (Mr. 46; Bp. 21, 29).

ದಮುನಸ್ damunas. agni, fire.

ದಮೆ dame. Tbh. of ದಮ. self-restraint, etc. (My.; see ಶಮ-).

ದಮ್ಪತಿ dam(= ದಮ No. 4)-patl. the master of the house. 2, (dual) man and wife (ಪ್ರೀತುರಾಶರು No. 90). ದಮ್ಪತಿಗಳ್ (ಸತಿ ಪತಿಗಳ್, ಗಣ್ಣ ಹೆಣ್ಣರ Mr. 24). — ದಮ್ಪತಿಪೂಜೆ. the worship paid to wife and husband on certain festive occasions (My.). — ದಮ್ಪತಿವಕ್ಕ. — ಪಕ್ಕ. the ruddy goose, cakravāka (Bh. 1, 5, 9).

ದಮ್ಪ damba. = ದಮ್ಪ 1, etc. Tbh. of ದಮ್ಪ. (My.).

ದಮ್ಪ dambha. = ದಮ್ಪ, etc. arrogance, ostentation, pride; fraudulent assumption and display. 2, deceit, fraud, cheating, hypocrisy; sin, wickedness (ಶಾಸ್ತ್ರರಿ, ಈರ್ಷ್ಯೆ, ಮಾಯೆ, ಕುಹಕ, etc. Mr. 450).

ದಮ್ಪಕ dambhaka. = ದಮ್ಪಕ. arrogant, etc. 2, arrogance, etc. (= ದಮ್ಪ).

ದಮ್ಪಾಚಾರ dambha-ācāra. arrogant, ostentatious, proud behaviour (My.).

ದಮ್ಪೋಲಿ dambhōli. Indra's thunderbolt.

ದಮ್ಪ damma. Tbh. of ಧರ್ಮ. merit, etc. (Smd. 345; ಜನ್ಮ ಅಪಿ Sm. 12). — ದಮ್ಪಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. generous master; N. ದಮ್ಪಯ್ಯ! ಅನ್ನರೆ ಒನ್ನು ಎನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Priv.). see Priv. s. ದೊನ್ನೆ; J. 13, 55.

[2, a coin. Sk. ದ್ರಮ್ಯ. ಎಣ್ಣು ದಮ್ಪದ ಪುಳ್ಳಿಯಂ ತನ್ನೊಡಂ Vr. 77, 20; ಹಾದರಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಕಳ್ಳದಮ್ಪನಾಯಿತ್ತು Bv. 111].

ದಮ್ಪದಿ dammadī. 1. = ದಮದಿ 1. a small tambourine with gejjes (My.).

ದಮ್ಪದಿ dammadī. 2. = ದಮದಿ 2. the fourth part of a dudḍu, etc. (My.).

ದಮ್ಪಸ್ dammas. the tool called a road-tamper (My.; H.).

ದಮ್ಪಣಿ dammaṇi. Tbh. of ಧರ್ಮಪಾನೀಯ. water given gratuitously. (Smd. 381).

ದಮ್ಪ dammu. breath; increased respiration; panting, gasping; asthma (My.; Mhr., H. ದಮ, ದಮಾ; B. 5, 236). — ದಮ್ಪ ಕಟ್ಟ. to suppress or suspend one's breath (My.). 2, breath to be impeded, to be choked or stifled. ದಮ್ಪ ಕಟ್ಟ ಕೊಣ್ಣು, ಹಮ್ಪ ಕಳ ಕೊಣ್ಣ (Priv.). — ದಮ್ಪ ಗಟ್ಟ. = ದಮ್ಪ ಕಟ್ಟ. (S. Mhr.). — ದಮ್ಪ ಹಿಡಿ. = ದಮ್ಪ ಕಟ್ಟ No. 1. (My.).

ದಮ್ಪ damya. to be tamed, subjected, or punished; tamable; punishable. 2, a young bullock.

ದಯ dayā. Tbh. of ದಯೆ. (My.; ಕೃಪೆ, etc. Mr. 20; B. 59, 41).

ದಯವುಳ್ಳವನು (ದಯಾಲು Nr.). — ದಯೆಗೆಡು. — ಕೆಡು. compassion, etc. to be destroyed or to cease (Bp. 55, 15). — ದಯೆದೋಣು.

— ತೋಣು. to show compassion, etc. (Dp. 154, 8). — ದಯೆ ಪಾಲಿಸು.

= ದಯೆ ಪಾಲಿಸು No. 1. to entertain or have compassion, etc., to take pity on (My.). ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ (or also ನಿನಗೆ, My.). ಯಾರೂ ದಯೆ ಪಾಲಿಸದಿದ್ದರೂ ದೇವರು ಕರುಣಿಸುತ್ತಾನೆ (B. 4, 144). 2, = ದಯೆ ಪಾಲಿಸು No. 2. (My.). — ದಯೆ ಮಾಡು. to exercise pity, kindness, etc.; to show pity or compassion (B. 2, 39; 4, 2, 90; 5, 234; My.); to be kind, considerate, or obliging in words or actions (B. 2, 39; 4, 18; My.). 2, to grant graciously (My.). ಕ್ಷೇಮ ಮಂ ದಯೆ ಮಾಡು! (Bp. 23, 17). 3, to be so kind as to go or to come (My.). — ದಯೆವಿಡು. — ಇಡು. to put or have pity, etc. on (My., e. g. ಅವನ ಮೇಲೆ).

ದಯಕಾಳ dayā-kāra. a man who shows pity or compassion. (Smd. 25).

ದಯವನ್ತ dayā-vanta. a pitiful, merciful, compassionate, kind man (My.). feminine ದಯವನ್ತಳು (My.).

ದಯಾಕಟಾಕ್ಷ dayā-kaṭākṣa. a side-glance full of mercy, kindness, etc. (My.).

ದಯಾಕರ dayā-ākara. a mine of mercy, etc. (My.). 2, ದಯಾ-ಕರ, showing pity or compassion (Sk.).

ದಯಾಖ್ಯ dayā-ākhyā. the deity which is called Dayā, i. e. personified pity (ಇಷ್ಟಮಂ ಮಾಟ್ಯ ದೈವಂ Mr. 27).

ದಯಾಗುಣ dayā-guṇa. the quality or property of compassion, etc. (My.). 2, a man endowed with the quality of compassion, etc. (My.).

ದಯಾಧಾರ dayā-ādihāra. a receptacle of compassion, etc., a very compassionate man (My.).

ದಯಾನಿಧಿ dayā-nidhi. a treasure of mercy, etc., a very compassionate person (Bp. 28, 5; My.).

ದಯಾಪರ dayā-para. having compassion, etc. as the highest object, extremely compassionate, etc. (Bp. 38, 6; 55, 27; My.).

ದಯಾಬ್ಧಿ dayā-abdhi. = ದಯಾಮೃಧಿ. (Sēv. 2, 89).

ದಯಾಮೃತ dayā-amṛita. compassion considered as ambrosia (Bp. 55, 47).

ದಯಾಮೃಧಿ dayā-ambudhi. an ocean of mercy, a very compassionate person (Bp. 59, 50; J. 14, 31).

ದಯಾರಸ dayā-rasa. the sentiment, feeling, or emotion of compassion, etc. (My.).

ದಯಾರಸಾರ್ವ dayārasa-arpava. an ocean of compassionate sentiments (Cpr. 7, 7).

ದಯಾರ್ಪಣ dayā-arpava. = ದಯಾಮೃಧಿ. (J. 7, 21).

ದಯಾಲು dayā-ālu. = ದಯಾಳು. pitiful, merciful, compassionate, kind, etc.

ದಯಾಸಮುದ್ರ dayā-samudra. = ದಯಾಮೃಧಿ. (Bp. 36, 37).

ದಯಾಳು dayālu. Tbh. of ದಯಾಳು. (My.).

ದಯಿತ dayita. = ದೈತ. desired, cherished, beloved, dear; a husband, a lover.

ದಯಿತೆ dayite. a beloved woman; a wife or mistress.

ದಯೆ daye. ದಯಾ. = ದಯ. taking interest in, sympathy, compassion, tenderness, pity, mercy, clemency, love. 2, pity personified as a daughter of Dakṣa. — ದಯೆಗೆಯ್. to grant graciously [ಮೊದಲೊಳ್ ದೇವರ ದಯೆಗೆಯ್ದ ದಲೈ ಯುವರಾಜ ಪದವಿಯನಗೆ Ap. 14, 138]; (Cpr. 1, 5; 3, 83; 7, 75; 9, 37; Abh. P. 10, 37); to go to (c. Acc., Abh. P. 3, 79). — ದಯೆದೊಣಿ. — ತೊಣಿ. to abandon compassion (J. 18, 59). — ದಯೆ ಪಾಲಿಸು. = ದಯೆ ಪಾಲಿಸು No. 1. (My.). 2, to grant graciously (My.). ದೇವರು ಅವರಿಗೆ ಒನ್ನು ತರದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ದಯೆ ಪಾಲಿಸಿದ್ದಾನೆ (B. 3, 111). — ದಯೆನಿಟ. — ಮೆಟ. to manifest itself graciously (Cpr. 2, 8). — ದಯೆ ಹುಟ್ಟು. compassion to be born or to arise (B. 3, 124).

ದರ dara. = ಜರ 1. an imitative sound. — ದರ ದರ. = ಜರ ಜರ. (C.).

ದರ dara. 1. splitting, cleaving, tearing. 2, a hole in the ground; a cave, a cavern. 3, limidity, fear, terror. 4, little, small, slight, gentle; a little. 5, a conch-shell. 6, a stream.

ದರ dara. 2. Tbh. of ದ್ವಾರ. entrance, door, etc. (Smd. 384).

ದರ dara. 3. rate, price (My.; Mhr.; B. 5, 81, 103).

ದರಕು daraku. = ತರಕು, etc. roughness, etc.; hoarseness. — ದರಕುದನಿ. a hoarse voice, as from nature or from a cold (My.). cf. ದೊರಗು.

ದರಖಾಸ್ತು darakhāstu. an humble application in law matter; a proposal, an application, an offer, for a rent or farm (My.; Mhr., H.).

ದರಗ daraga. a Mohammadan place of worship (My.; Br., Mhr., H. ದರಗಾ).

ದರಜಾಸ್ತಿ dara-jāsti. an extra assessment, an extra tax (My.; Br., H.).

ದರಜಿ daraji. = ದರ್ಜಿ. a tailor (My.; Br. ದರಿಜಿ; Mhr., H. ದರ್ಜೀ).

ದರಣ darana. Tbh. of ಧರಣ. the weight and value of one-fourth of a varaha: 11 āṇes 8 kāsus (My.; see Prv. s. ಪಾನಲೆ). 2, cleaving, rending, splitting, tearing (Sk.).

ದರತ್ darat. ದರದ್. (cleaving, rending, splitting, breaking; cf. ದದ್ವೆ?). 2, N. of a tribe of barbarians (in Sindhu). 3, a precipice. 4, fear.

ದರದ darada. N. of a country in the N. W.; an inhabitant of this country. see ದಾರದ.

ದರದು daradu. ailment, disease (Mhr., H.). 2, care, regard (for, about, in, My.; Mhr.); need (My.).

*ದರದುರ daradūra. immeasurable, excess. ಅನು ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತಿ ಯಲ್ಲಿ ದರದುರನೆನ್ನು Bv. 311.

ದರಬಾರ darabāra. = ದರಬಾರು, ದರ್ಬಾರ್. ದರ್ಬಾರು. (B. 5, 221).

ದರಬಾರು darabāru. = ದರಬಾರ, etc. a royal court; a hall of audience; a levee-room. 2, the people assembled. 3, holding a levee (My.; Br., Mhr., H.). 4, rule, government (My.). — ದರಬಾರುಖರ್ಫ. money paid (by way of bribe) to public functionaries (My.; Mhr.); [extravagance].

ದರಮಜಾ daramahā. monthly pay (My.; Mhr., H.); monthly (My.; Mhr.).

ದರವಾಜಾ daravājā. = ದರ್ವಾಜಾ. a gate or door; a gate-way (My.; Mhr., H. ದರವಾಜಾ).

ದರಸ್ಮಿತ darasmita. a gentle smile (Grj. 3, 114).

ದರಹಸಿತ darahasita. gently smiling; a gentle smile (Bp. 6, 27; 13, 11; 28, 67; 32, 16; Rām. 6, 53, 11).

ದರಹಾಸ darahāsa. a gentle smile (Cpr. 2, 13; 4, 81; Bp. 2, 23).

ದರಿ dari. = ದರು. a cave, a cavern; a hole (of a rat, etc., My.). 2, a valley. 3, a deep ravine (Mhr.; cf. ಜರಿ 3).

ದರಿವಿಲ್ಲಾ darivivillā. ದರಿಂವಿಲ್ಲಾ. in this case; at this time; subsequently; hereinafter (My. as ದರಿವಿಲ್ಲಾ; Br., H.).

ದರಿತ darita. torn, rent, divided. 2, frightened, timid.

ದರಿದ್ರ daridra. poor, needy; distressed; a poor man. 2, poverty, want, distress; a term of abuse. (ಎಡಜ್, ತವಿಲ್ ಸೆ.). ಅನ್ವಕನಿಗೆ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲ. ಮನ್ನಭಾಗ್ಯನಿಗೆ ದರಿದ್ರವಿಲ್ಲ. — ಜಮ್ಮು ಜರಿಗೆಗೆ ದರಿದ್ರವಾದ ರೂ ಹಂಚುಹುಡಿಗೆ ದರಿದ್ರವಿಲ್ಲ (Prvs.). feminine ದರಿದ್ರಳು (My.). see Prvs. s. ಪಾಲಕ, ಪುಟಗೋಷಿ, ವಡೆ, ಶಾಲೆ 2.

ದರಿದ್ರತನ daridratana. = ದರಿದ್ರತೆ. (My.).

ದರಿದ್ರತೆ daridrate. poverty, indigence (Cpr. 2, 31; Bp. 23, 6).

ದರಿದ್ರತ್ವ daridratva. = ದರಿದ್ರತೆ. (My.).

ದರಿಯಾಸ್ತಿ dariyāsti. = ದರ್ಯಾಸ್ತಿ. investigation (My.; Mhr., H. ದರ್ಯಾಸ್ತಿ).

ದರಿಸಣ darisana. = ದರುಸನ, etc. (My.).

ದರಿಸನ darisana. = ದರಿಸಣ. (My.).

ದರು daru. = ದರಿ. (Grj. 1, 86).

ದರುಣ daruṇa. N. of a plant (see Mr. s. ಕೋಲೆ).

ದರುವು daruvu. (Tbh. of ಧುವು). a song in a peculiar metre (at the beginning of a performance, My.; T. ತರು).

ದರುಸನ darusana. Tbh. of ದರ್ಶನ. sight, appearance, etc. (Sind. 336; Bp. 3, 72; My.). — ದರುಸನ ಈ. = ದರುಸನ ಕೊಡು. (Bh. 1, 7, 55). — ದರುಸನ ಕೊಡು. = ದರ್ಶನ. (Bh. 2, 13, 10). — ದರುಸನ ನೀಡು. = ದರುಸನ ಕೊಡು. (Bh. 8, 1, 29).

ದರೆ dare. 1. a cave, a cavern. 2, barren soil (My.). see Prv. s. ಬಡ ಎತ್ತು.

ದರೆ dare. 2. Tbh. of ಧರೆ. the earth. (Kk. 16; ಬುವಿ, etc., ಮೇ ದಿನ Sm. 37).

ದರೋಗ darōga. the chief native officer in the departments of abkārī, sandal, cattle, and gardens (My.; Mhr., H. ದರೋಗಾ). ದರೋಗಿಗಿರಿ darōga-giri. ದರೋಗತನ darōgatana. the business of a darōga (My.).

ದರೋದರ darōdara. = ದುರೋದರ. playing at dice. 2, a gamester. 3, a stake at play. 4, a die.

ದರೋಬಸ್ತು darōbastu. all without exception (My.; Mhr., H.).

*ದೊಡೊ ದಾರಾದಾರಾ. = ದರದರ. s. ದರ. an imitative sound. ತಲೆನವಿರಂ ಪಿಡಿಮ ದೊಡೊನೊಡುಕೊಣ್ಣು ಬನ್ನಂ Vr. 117, 25.

ದರ್ಕು darku. = ದಕ್ಕು 2. acquirement, etc. — ದರ್ಕುನ್ದಲೆ. = ದಕ್ಕುನ್ದಲೆ, q. v.

*ದಕ್ಕು darkku. stake? ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಒಡುಕೊಣ್ಣು ಪೋಗಿ ದಕ್ಕುಂ ಬಸಿದು ಸೂಲದೊಳಿಕ್ಕುವಾಗ್ಗೆ Vr. 124, 29.

ದರ್ಜಾ darjā. a rank, order; a dignity or a post in a government (My.; Mhr., H.).

ದರ್ಜಿ darji. = ದರಜಿ. a tailor. (My.).

ದರ್ದು darḍu. a frog.

ದರ್ದುರಿ darḍuri. N. of a plant (ಮಿಟಲ Mr. 116).

ದರ್ದು darḍu. = ದದ್ದು, etc. cutaneous and herptic eruptions. (Sk.).

ದರ್ಪ darpa. = ದಪ್ಪ. inflicting pain; humbling (see ಅವರ್ಷಿಸು). 2, pride, arrogance, insolence, rashness. 3, boldness (Mhr.; ಅದಟು Ct. I, 99). see ಪಪ್ಪ. — ದರ್ಪಂಗಿಡು. -ಂ-ಕಿಡು. pride to be lost or disappear (Grj. 4, 120 va.).

ದರ್ಪಕ darpaka. = ದಪ್ಪಕ. Kāma.

ದರ್ಪಕಧ್ವಂಸ darpaka-dhvaṁsi. Śiva (C. Bp. 47, 17).

ದರ್ಪಭೂಷಣ darpa-bhūṣaṇa. turning round or being giddy on account of pride. see ಮೊರಕು.

ದರ್ಪಣ darpaṇa. a mirror, a looking-glass.

ದರ್ಪಭೂಷಣ darpa-bhūṣaṇa. N. of the court of Kāma (Grj. 7, 10 va.).

ದರ್ಪಮುಖ darpa-mukha. a man with a proud face. ದರ್ಪ ಮುಖರ್ (ಮದಮುಖರ್ Bhn. 64).

ದರ್ಪಿತ darpita. made proud, arrogant. (Bp. 58, 41).

ದರ್ಪಿಸು darpisu. to inflict pain, etc. see ಅ-.

ದರ್ಬಾರ darbāra. = ದರಬಾರ, etc. a royal court, etc. (C.; B. 4, 92).

ದರ್ಬಾರು darbāru. = ದರ್ಬಾರ್. (C.; B. 4, 219).

ದರ್ಬೆ darbe. Tbh. of ದರ್ಭ. (My.). — ದರ್ಬೆಯಲ್ಲ. = ದರ್ಭ No. 3. (My.; St. & Pl.).

ದರ್ಭ darbha. = ದಬ್ಬೆ 2, ದರ್ಬೆ, ದರ್ಭೆ. stringing or binding together; see ಸನ್- . 2, a bundle, tuft, or bunch of grass. 3, the kuśa grass, Poa cynosuroides Lin., used at sacrifices.

ದರ್ಭಮುಷ್ಟಿ, darbha-muṣṭi. a handful of kuśa grass (ವಿಷ್ಣು ರ G.).
 ದರ್ಭಶಯನೇ darbha-sāyana. a bed of strewed kuśa grass. 2, N.
 of a place near Rāmāśvara (My.).
 ದರ್ಭಶಾಯಿ darbha-sāyl. (reclining on a kuśa-bed): Rāma (My.).
 ದರ್ಭಾಸನ darba-āsana. a seat or bed of strewed kuśa grass
 (My.).
 ದರ್ಭಾಸರಣ darbha-āsaraṇa. = ದರ್ಭಾಸನ. (Bh. 1, 4, 28).
 ದರ್ಭೆ darbhe. Tbh. of ದರ್ಭ (Śmd. 102; Mr. 474; ವಿಪ್ರ., ಕುಶೆ Nn.
 104; ಕುಶಪ 107; ಪವಿತ್ರ 111). — ದರ್ಭೆಹುಲ್ಲು. = ದರ್ಭೆ-. (ಕುಶ, etc.
 Si. 164; My.).
 ದರ್ಯಾಪ್ತಿ daryāpti. = ದರಿಯಾಪ್ತಿ. investigation (My.).
 ದರ್ವಾಜಾ darvājā. = ದರವಾಜಾ. a gate or door. (My.).
 ದರ್ವಿ darvi. a spoon, a ladle. 2, the expanded hood of a snake.
 see ಇಟ್ಟಿವಟ್ಟಿಲ್.
 ದರ್ವಿಕರ darvi-kara. a (kind of) snake. (Bp. 39, 55).
 ದರ್ಶ ದarśa. looking at, viewing; showing; sight, view, appear-
 ance. 2, the day of new moon (when it rises invisible); (the
 moon when it is going to become visible), the new moon.
 ದರ್ಶಕ ದarśaka. looking at, a spectator; examining, searching.
 2, showing, displaying, explaining; a shower, an exhibiter.
 3, a door-keeper, a warder. 4, one conversant with any science,
 a savant.
 ದರ್ಶನ ದarśana. = ದರಿಸಣ, ದರಿಸನ, ದರುಸನ. seeing, looking; see-
 ing in the mind; experiencing. 2, sight, vision, observation;
 inspection, examination; perception (ಲಕ್ಷಣ, ಧ್ಯಾನ, ಅವಲೋಕನ,
 ನೋಟಿ Mr. 316). 3, the being or becoming visible, appearance.
 4, the act of showing or exhibiting; teaching; exhibition.
 5, aspect, semblance. 6, visiting; a visit; visiting any idol and
 worshipping in its presence (ಸುದೈವಭಜನಾದಿಗಳು Mr. 259).
 7, view, theory; doctrine. 8, a system or school of philosophy
 (see ಷಡ್‌ದರ್ಶನ). see ಕಾಣ್, ತೋರ್. — ದರ್ಶನ ಕೊಡು. = ದರು
 ಸನ. to favor one with a visit. ರಾಜನು ನಮಗೆ ದರ್ಶನ ಕೊಟ್ಟನು
 (My.). 2, to present oneself, to come into the presence of a
 superior (My.). — ದರ್ಶನ ತೆಗೆ. to go to see, to come to see, to
 visit. ಏನೂ ಇಲ್ಲದವರ ದರ್ಶನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು (B. 5, 212; My.).
 — ದರ್ಶನ ಮಾಡು. to favor one with a visit, to visit. ಅವನನ್ನು
 ದರ್ಶನ ಮಾಡು, ಅವನ ದರ್ಶನ ಮಾಡು (My.). — ದರ್ಶನಹುಣ್ಣಿ. a bill
 payable at sight (My.; Mhr.).
 ದರ್ಶನಾನುಶಾಸನ ದarśana-anuśāsana. regulation of a system (B.
 5, 180, 181).
 ದರ್ಶನೀಯ ದarśanīya. to be seen, visible; observable, per-
 ceptible, conspicuous; worthy of being seen, beautiful, agree-
 able, handsome. see ಕಣ್ಣಿಳ್; Śmd. 174.
 ದರ್ಶಶ್ರಾದ್ಧ ದarśa-śrāddha. the śrāddha or funeral ceremony
 observed on the day of new moon (Si. 244).
 ದರ್ಶಿ darśi. seeing, looking, inspecting, etc.; showing, exhibit-
 ing, etc.; a spectator, a seer. see ದೀರ್ಘ-
 ದರ್ಶಿತ ದarśita. shown, displayed, exhibited, exposed to view;
 explained; seen, understood; apparent. see Ch. v. 59; Bp.
 38, 44.
 ದರ್ಶಿನಿ darśini. feminine of ದರ್ಶಿ. see ಪ್ರತಿಷ-
 ದರ್ಶಿಸು ದarśisu. to see (Bp. 6, 11; My.).
 ದೆಲ್ dal. certainly, to be sure, indeed (ಅತಿಶಯಾರ್ಥಂ
 Śmd. 392; ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ 24. 97. 160 Cm.; ಸಾಜ, ದಿಟಿ Śm. 34).

[ಚಾಪದಿ ಮತ್ತಂ ದಲ್ ಗೀತೆಗೆ ತಿವಿದಿಗಳನ್ನ ಮೈತ್ತೆ ಸೆಯ ಪೇಟೊಡದು
 ಚತ್ರಾಣಂ Kr. 1, 35; Pb. 1, 39; Ap. 1, 28]. see Śmd. 85; Ch. v.
 196; Cpr. 5, 98; Abh. P. 7. 83; Śm. 35. 48.
 ದಲ dala. = ದಳ2, (ದಳಿ, ದಳಿ). a part, a portion, a fragment;
 (opening, expanding, blossoming). 2, a leaf. 3, a clump.
 a lump, a heap, a quantity (cf. ದಳಿ1). 4, a detachment,
 a body of men (cf. ದಲ). 5, an adulteration or alloy.
 ದಲತ್ dalat. (Śmd. 100). burst, split, etc.; blown; splitting, etc.
 ದಲತ್ಪುರವ ದalat-kalrava. a full-blown lily. (Śmd. 100).
 ದಲತ್ಪುಷ್ಪ dalat-puṣpa. a full-blown flower (Cpr. 1, 107).
 ದಲನ dalana. splitting, tearing asunder, breaking to pieces,
 rending, etc.; bursting. see ಹಿಳಿ, ಮನುಮುಢ-
 ದಲಾಲಿ dalāli. = ದಲ್ಲಾಳಿ, etc. (My.).
 ದಲಿತ dallita. burst, split, etc.; opened, unfolded, blown, full-
 blown (Śmd. 117. Mdb.; Ch. v. 112).
 -ದಲೆ dale. an adverbial syllable (Te.). see ಅಗುನ್ನಲೆ.
 ದಲ್ಲಾಳಿ dallāli. = ದಲಾಲಿ, ದಳಾಳಿ, ದಳಾಳಿ. the business of a
 broker, brokerage; commission (My.; Mhr., H. ದಲಾಲಿ). 2, a
 broker (My.; Mhr., H. ದಲಾಲ).
 ದಲ್ಲಾಳಿತನ dallālitana. = ದಳಾಳಿತನ. the business of a broker
 (My.).
 ದವ ದava. fire. 2, a wood on fire, a forest conflagration (ಕಾಡು
 ಗಿಡ್ಡು Nn. 97; ಕಾಣ್ಣುಟ್ಟು Śm. 12). 3, the plant Plumbago zey-
 lanica Lin. (ಚಿತ್ರಮೂಲ Nn. 110; see ಅಗ್ನಿ). 3, a wood, a forest.
 ದವಡ davadā. vile, bad; a vile man (Mhr. ದವಡ, ದಾಡ). see
 ಅತಿ-
 ದವಡತನ davadātana. vileness, etc. (Bh. 2, 2, 74).
 ದವಡಿತಿ davadā-ti. a vile woman. see ಅತಿ-
 ದವಡಿ davadā. = ದವಡೆ, etc. (ಸ್ವಕ್ಕ, ಸ್ವಕ್ಕ, ಮೆಲುಕು G.; B. 3, 57).
 ದವಡು davadū. 1. = ದವಡೆ, etc. (My.).
 ದವಡು davadū. 2. = ದವಡೆ2, etc. a race or run. (My.).
 ದವಡೆ davadē. = ದವಡೆ2, ದವಡೆ2, ದವಡಿ, ದವಡು1, ದವಡೆ2.
 No. 2. the jaw bone, the mandible (My.; Te.; M. ತಾಡಿ; T.
 ತವಡ್ತಿ, ತಾಡ್ತಿ, ತಾಳ್; Mhr. ದಾಡ್, a molar tooth; a jaw; ಜಾಫಾಡ್,
 ದಾಫಾಡ್, a jaw; Sk. ದಾಢಾ, a large tooth, tusk). see Si. 214;
 ಕೆಳ- — ದವಡೆಹಲ್ಲು. the great and lesser molars (My.).
 ದವಣೆ davanē. = ದವಣೆ. (My.). a kind of drum.
 ದವತಿ davatī. = ದವತಿ, ದಾತಿ. an inkstand (ಮೇಲಮಣಿ G.; My.;
 B. 1, 23; Br.; Mhr., H. ದಾತಿ). — ದವತಿಗುಳ್ಳಿ. a small inkstand (R.).
 ದವಠು davaṭhu. fire, heat; burning, fever; pain, distress (ಪರಿತಾಪ,
 ಬಲಲಿಕೆ Mr. 385).
 ದವದಹನ dava-dahana. = ದವಾನಲ. (Abh. P. 13, 129).
 ದವನ davana. = ಜವನ2. Tbh. of ದಮನ. the plant Artemisia
 indica and its flower, southern-wood (Sk. also ದಮನಕೆ, ಅಜಜಟಿ,
 ಮುಷಿತ್ತಿ, ತಪಸ್ವಿ Mr. 136; ಹಬ್ಬಿದ ಹೂವು Kk. 23; Śm. 27; My.;
 Te.; T. ತಮನಗೆ, ತವನಗೆ). see Rāv. 10, 31 va.; Cpr. 7, 92 va.;
 Bp. 42, 11. ದವನದ ಹೂ ಅನ್ನಾಕ್ಷಣ ಹವನವಾದೀತೇ? (Prv.).
 ದವಸ dāvasa. = ತವಸ. Tbh. of ಯವಸ (Hlā.). corn, grain
 (ಧಾನ್ಯ Mr. 350; My.; Te.; T. ತವಜ; Bp. 16, 12; 23, 9; 53, 18).
 ಕೆಟ್ಟಿ ಭೂಮಿಗೆ ಮನೇ ದವಸಾ ಕೊಟ್ಟಿ, ಕೊಲೀ ಮಾಡಿಸಿದ. — ತಗ್ಗು ದವಸ
 ಕ್ಕಾಗಿ ಹಗ್ಗಾ ಕೊಣ್ಣು ಹಾಗೆ (Prvs.). — ದವಸ ಧಾನ್ಯ. reit. (My.).
 ದವಳೆ davalā. 1. the conch-shell (used for blowing). see s.
 ಪಂಚಮಹಾದ್ಯ.

ದವಳೆ davalja. 2. Tbh. of ಧವಲ. white, etc.
 ದವಳಾರ davalja-āra. = ಧವಳಾಗಾರ (Smd. 383). Tbh. of ಧವಲಾಗಾರ. a house whitened with chunam or stucco, a palace (ಸುಧಾಧವಳಿತ, ಸೌಧ Hla.).
 ದವಳಾರ್ತಿ davalja-ārti. an ārti for which camphor is used (My.).
 ದವಾ dāvā. medicine (My.; Mhr., H.). — ದವಾಖಾನೆ. a store-room of medicines; a medicine-shop (My.; B. 4, 146).
 ದವಾಗ್ನಿ dāva-agnī. = ದವಾನಲ. (J. 12, 15).
 ದವಾನಲ dāva-anala. a conflagration in a forest (ಪತ್ರ, ಕಾಡು ಗಿಡು Nn. 39).
 ದವಾಲಿ dāvālī. = ದವಾಲಿ. a peon's belt on which his badge is worn. (My.).
 ದವಿಷ್ಠ daviṣṭha. (fr. ದೂರ). very remote, very distant.
 ದವೀಯಸ್ ದಾವೀಯಸ್. (fr. ದೂರ). more or uncommonly remote.
 -ದವು dāvu. = -ದ 2, etc. see ಇನ್ನವು.
 ದವುಡು dāvuḍu. 1. = ದವಡೆ, etc. (My.).
 ದವುಡು dāvuḍu. 2. = ದವುಡು, etc. a race or run. (My.). 2, a brisk military excursion, an expedition (Mhr., H.).
 ದವುತಿ dāvuti. = ದವತಿ. an ink-stand. (ಮುಸಿಪಾತ್ರೆ Mr. 359). — ದವುತಿ ಕುಳಿ. = ದವುತಿ. (S. Mhr.).
 ದವ್ವಾರಿಕೆ dāvārīka. = ದಾರ್ವಾರಿಕೆ. Tbh. of ದಾರ್ವಾರಿಕೆ. a door-keeper. (ದ್ವಾರ, ಬಾಗಿಲವಂ Mr. 266).
 ದಶ dāśa. = ದಸ, ದಹ. ten (ಗಣನೆ Nn. 27).
 ದಶಕ dāśaka. consisting of ten, containing ten, ten-fold; an aggregate of ten, a decade. see Mr. 357.
 ದಶಕಣ್ಣ ದಾಶ-kaṇṭha. Rāvaṇa (Abh. P. 10, 156).
 ದಶಕನ್ಧರ ದಾಶ-kaṇḍhara. Rāvaṇa (Abh. P. 9, 109; Bp. 38, 63).
 ದಶಕಸ್ಥಾನಲೆಕ್ಕ ದಾಶ-kaṣṭhāna-lekka. decimal calculation (Si. 327).
 ದಶಕಾಮಜನ್ಮಸನ ದಾಶ-kaśa-jā-vyasana. ten vices arising from love of pleasure: hunting, gambling, sleeping by day, fault-finding, lechery, drunkenness, dancing, singing, playing, and useless travel. (R.).
 ದಶಗುಣ ದಾಶ-guṇa. ten-fold, ten times larger, ten times more. 2, penalty for the omission of affixing a stamp to an official document (My.).
 ದಶಗ್ರೀವ ದಾಶ-grīva. = ದಶಕನ್ಧರ. (Abh. P. 13, 3 va.).
 ದಶದಲ ದಾಶ-dala. having ten leaves (Bp. 3, 8); ten leaves.
 ದಶದಾನ ದಾಶ-dāna. ten gifts: cows, land, sesamum, gold, ghee, raiment, betel, grain, jaggery, daughters in marriage (My.).
 ದಶದಿಕ್ಕು ದಾಶ-dīkku. the eight points of the compass and the earth and sky (J. 13, 12; My.).
 ದಶಧರ್ಮ ದಾಶ-dharma. ten ordinances, practices, or duties. ಏಕೆನ್ನಾ ಯೆ? ದಶಧರ್ಮಾಲಿತಕರಾಗ್ರನಾದನೆಗೆದು ಬೋಡ್ಯಂ (Smd. 137 Mḍb.).
 ದಶಧ್ರುವ ದಾಶ-dhruva. the ten fixed objects (of the body of a horse which cannot be absent without disastrous effects). ಶಿರ ದೋ ಎರಡಿರಲ್, ಅಳಿಯೊಳು ನಾಲ್ಕು, ನೊಸಲೊಳು ಒನ್ನು, ಉದರ ದೊಳು ಎರಡು, ಪೊಳ್ಳೊಳು ಒನ್ನು ಸುಖ ಪುಟ್ಟಿ ತೋಟಾರ ದಶಧ್ರುವಮಕ್ಕು; ಅಬ್ಬಿದರಿ ಅಧ್ವನಂ (Mr. 279).
 ದಶನ ದಾśana. biting; a tooth (ಹಲ್ಲು Nn. 81).
 ದಶನಚ್ಚಿದ ದಾśana-o-chaḍa. a lip (ಅಧರ, ತುಟಿ Nn. 67).
 ದಶನವಾಸ ದಾśana-vāśas. a lip.

ದಶನಹತಿ ದಾśana-hati. a wound made with the teeth (Cpr. 5, 76 va.).
 ದಶಪುರ ದಾśa-pura. a species of the grass *Cyperus rotundus* Lin. (= ಕುಟಿನ್ನಿಟ್ಟಿ, ಗೋನರ್ಡ).
 ದಶಬಲ ದಾśa-bala. possessing ten powers: a Buddha.
 ದಶಭುಜ ದಾśa-bhujā. Śiva (Grj. 9, 30).
 ದಶಮ ದಾśama. tenth; the tenth; the tenth part. see Smd. 101; Ch. v. 234.
 ದಶಮಾಂಶ ದಾśama-aṁśa. one tenth; decimal (My.).
 ದಶಮಿ ದಾśami. = ದಸಮಿ. the tenth lunar day. 2, the tenth decade of human life, from the 90th to the 100th year.
 ದಶಮಿನ್ಯ ದಾśami-siṅha. arrived at the tenth decade of life, above 90 years old.
 ದಶಮುಖ ದಾśa-mukha. ten mouths or faces. 2, Rāvaṇa (Abh. P. 9, 89 va.; Bp. 19, 26).
 ದಶರಥ ದಾśa-rātha. having ten chariots. 2, N. of the father of Rāma (Rām. 1, 5 sum.; J. 18, 1. 2).
 ದಶರಥನನ್ನ ದಾśarātha-nandana. = ದಶರಥಾತ್ಮಜ. (My.).
 ದಶರಥಾತ್ಮಜ ದಾśarātha-ātmaja. Rāma (Mr. 504; ರಾಮಚಂದ್ರ Nn. 24).
 ದಶವಕ್ತ್ರ ದಾśa-vaktra. Rāvaṇa (My.).
 ದಶವದನ ದಾśa-vadana. = ದಶವಕ್ತ್ರ. (J. 16, 34; 18, 8).
 ದಶವಿಧನಾದ ದಾśa-vidha-nāda. ten kinds of sounds (heard when performing tapas, Śālv. 2, 96).
 ದಶವ್ಯಾಕರಣ ದಾśa-vyākaraṇa. the ten grammars (Smd. 101).
 ದಶಶತ ದಾśa-śata. ten hundred, a thousand. 2, one hundred and ten. see Bp. 43, 19; 60, 56.
 ದಶಶತಕರ ದಾśa-śata-kara. having a thousand rays: the sun (Bp. 61, 42).
 ದಶಶತದ್ಯುತಿ ದಾśa-śata-dyuti. = ದಶಶತಕರ. (Bp. 16, 26).
 ದಶಶತಪತ್ರ ದಾśa-śata-patra. having a thousand leaves: a lotus (Bp. 10 56).
 ದಶಶತಪತ್ರಮಿತ್ರ ದಾśa-śata-patra-mitra. the sun (Bp. 61, 36).
 ದಶಶಿರ ದಾśa-śira. = ದಸಸಿರ. ten heads. ದಶಶಿರದಾತ, Rāvaṇa (Bp. 54, 39). 2, Rāvaṇa (C. Bp. 8, 1).
 ದಶಾಂಶ ದಾśa-aṁśa. ten parts, the tenth part (B. 5, 235).
 ದಶಾಂಗ ದಾśa-aṅga. having ten members; ten members. 2, the ten ingredients of dhūpa or incense (Bp. 35, 14; 41, 22).
 ದಶಾನನ ದಾśa-ānana. Rāvaṇa (Abh. P. 9, 73; 10, 153; J. 9, 22).
 ದಶಾರ್ಣ ದಾśārṇa. N. of a country lying south-east of Madhyā-dēśa, and of its inhabitants. (My.).
 ದಶಾವಂತ ದಾśa-vanta. a fortunate man (My.).
 ದಶಾವತಾರ ದಾśa-avatāra. the ten descents or incarnations of Viṣṇu (My.; see ಹತ್ತು ಅವತಾರ). 2, Viṣṇu. — ದಶಾವತಾರ ಗಂಜೀರು. play-cards on which the ten avatāras are drawn (My.). — ದಶಾವತಾರದ ಅಟಿ. also called ಬಯಲಾಟಿ. [performance of a kind of native play, based mostly on the themes drawn from the ten incarnation stories].
 ದಶಾವಸ್ಥೆ ದಾśa-avasṭhe. ten adverse conditions of life (Bp. 35, 32-35; C. Bp. 19, 31; Cpr. 5, 135 va.).
 ದಶಾಸ್ಯ ದಾśa-asya. Rāvaṇa (Abh. P. 9, 75 va.; 14, 160).
 ದಶಾಹೀನ ದಾśa-hina. an unfortunate man (My.). ದಿನದೀಪದನ್ನೆ ದಶಾಹೀನನು (Priv.).

ದಶೆ ದಾಸೆ. ದಶಾ = ದಸೆ 1, ದಸೆ 1. the skirt, edge, or hem of a garment; the unwoven threads of a web of cloth (see ವಸ್ತ್ರ-); a new cloth (ನೂತನಾವಸ್ತ್ರ. ಹೊಸ ವಸ್ತ್ರ Nn. 27); the wick of a lamp (see ಬತ್ತಿ). 2, age, period or time of life, as youth, manhood, etc. 3, state or condition of life (ಅವಸ್ಥೆ 27). 4, the result or consequence of actions, fate; the fulfilment of actions (ಕರ್ಮಪರಿಪಾಕ, ಕರ್ಮದ ಬಿಡುಗಡೆ 27). 5, the aspect of the planets; considered as influencing the fortunes of men for good or bad. 6, duty, etc. (ಧರ್ಮ 27). 7, state or condition of mind; quality (ಗುಣ 27). 8, the past (ಅದಿ, ಪೂರ್ವ 27). 9, a bowstring (ಮಾರ್ವಿ, ಬಿಲ್ಲು ಹೆಡೆ 27). 10, an arrow (ಶಿಲೀಮುಖ, ಬಾಣ 27). 11, a hare (ಶರಕ, ನೊಲನು 27).

ದಶೇಂದ್ರಿಯ ದಾಸಾ-Indriya. the ten organs of perception and action: the skin, eye, tongue, nose, ear, larynx, hand, foot, anus, and pudendum. (My.).

ದಪ್ಪ ದಾಙ್ಗಾ. bitten, stung. 2, a bit (ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದುದು Mr. 391; Rp. 46, 24).

ದಸ ದಾಸಾ. Tbh. of ದಶ. ten. (Mhr., H.; see ದಸಮಾಹೆ).

ದಸಕತ್ತು ದಾಸಾಕತ್ತು. = ದಪ್ಪತ್ತು. handwriting; signature (My.; Mhr. ದಸಕತ).

ದಸಕು ದಾಸಾಕು. = ದಪ್ಪು. a thin, dust-like coating on certain grains, as jōla, rāgi, wheat, etc., a kind of husk (My.).

ದಸಮಾಹೆ ದಾಸಾ-māhe. ten months' pay given for twelve (My.).

ದಸರ ದಾಸಾರಾ. = ದಸರಿ 1, ದಸರೆ q. v. (My.). 2, N. of a man (Bp. 38, 48. 52. 53). — ದಸರಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 38 sum.; 38, 19. 27. 49). — ದಸರಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 37, 6; 38, 2. 16. 24).

ದಸರಿ ದಾಸಾರಿ. 1. = ದಸರೆ. N. — ದಸರಿವೇನ. N. (Bp. 38, 18. 71. 77; 47, 34). — ದಸರಿವೇನಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 38, 19. 61. 74).

ದಸರಿ ದಾಸಾರಿ. 2. a sort of (silk) cloth (ಪಟಿಭೇದ Mr. 342; Bp. 11, 26; 55, 25; Te.).

ದಸರೆ ದಾಸಾರೆ. = ದಸರೆ, ದಸರಿ 1. the tenth day of the śuklapakṣa of the seventh month (āśvina), the last day of the navarātri, the day on which Rāma marched against Rāvaṇa, the devatās defeated the dailyas, etc.: the dasare feast of 10 days (My.; B. 1, 20; Mhr. ದಸರಾ). see ಅಯುಧಪೂಜೆ.

ದಸವಿ ದಾಸಾವಿ. Tbh. of ದಶವಿ. the tenth lunar day. (Sm. 19).

ದಸಸಿರ ದಾಸಾ-sira. Tbh. of ದಶಶಿರ. ten heads. (Smd. 376).

ದಸಿ ದಾಸಿ. = ತಟಾ. a stake (ದಕ್ಕು Sm. 78); a pointed wooden peg (My.); a silver in the foot (My.; Tu.; Te.). ಮುಕ್ಕು ತೆಗೆದು, ದಸಿ ಹೆಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). see Bp. 16, 11; 43, 84-86; 44, 8. 10. 14; 55, 44; C. Bp. 55, 44; ಕೂರ್ವಸಿ, ಬಿಲು, ಬಲ್-.

*ದಸಿಕು ದಾಸಿಕು. = ದಸಿ. a pointed wooden peg. ದಸಿಕೊನ್ನ ಕ್ಕುಂ ಬೇದಂಗಿಸಲ್ವೆ ದೊರೆ ಮೃಗನುಂ Pb. 8, 19.

ದಸೆ ದಾಸೆ. 1. = ದಸೆ 1. Tbh. of ದಶೆ (Smd. 335). ದಸೆ ಬರುವಾಗ್ಗೆ ಹಸೇ ಮೇಲೆ ರತ್ನ ಬಿತ್ತು (Prv.). see Prv. 3. ವಶ.

ದಸೆ ದಾಸೆ. 2. = ದಸೆ 2. direction, etc. ದಸೆಯಿನ್ನ (on account of, = ದಸೆಯಿನ್ನ, Dhv.), ದಸಿನ್ನ (= ದಸೆಯಿನ್ನ, Ch. 20).

ದಸಕ್ಕು ದಾಸಕ್ಕು. = ದಸಕು. a kind of husk, etc. (My.).

ದಪ್ಪತ್ತು ದಾಪ್ಪತ್ತು. = ದಸಕತ್ತು. (My.).

ದಸಾಣು ದಾಸಾಣು. = ತೋಸಾಣು, ದೋಸಾಣು. a cartridge bore. (My.).

ದಸಾ ವೇಜು ದಾಸಾವೇಜು. = ದಸೈವಜು. a document of any kind; a note of hand, a bond (My.; Br.; Mhr., H. ದಸೈ-ವವಜ).

ದಪ್ಪು ದಾಪ್ಪು. a quire of paper (My.; Mhr., H. ದಪ್ಪು). 2, a collection of four play-cards. 3, the money which has been realized by an official, but has been withheld by him from the government treasury (My.; Te.).

ದಸೂರಿ ದಾಸೂರಿ. ದಸೂರು. custom, fashion, manner (My.; Br.; Mhr., H. ದಸೂರು). 2, customary fees; tax (My.; Br.; Mhr., H.).

ದಸೈವಜು ದಾಸಾವೇಜು. = ದಸಾ ವೇಜು. (My.).

ದಸ್ಯು ದಾಸ್ಯು. an enemy. 2, a thief, a robber. 3, an outcast. 4, N. of a class of demons.

ದಸ್ರ ದಾಸ್ರ. N. of one of the two āsvins. 2, ದಸ್ರಂಗ್, the two āsvins. see ದಿವ್ಯದೈ.

—ದಹ ದಾಹ. i. e. —ದೆ7.—ಅಹ. = —ದಪ2, etc. an affix for the formation of present tense. e. g. ಕೆಡಿಸಿದಹಂ (Bp. 9, 13), ಒಣಗಿದಹಂ (18, 37), ಹೋದಹುದು (18, 42), etc. see Bp. 18, 104; 22, 65; 24, 29. 34. 64; 25, 41; 26, 69; 28, 15; 29, 17; 35, 11; 36, 10. 11; 37, 8. 9. 53; 38, 19. 20. 29. 32; 39, 43. 49; 42, 13; 43, 53. 69; 47, 19. 20. 26; 50, 57. 77; 51, 77; 52, 34; 53, 17. 18; 56, 31; etc.; J. 3, 36.

ದಹ ದಾಹ. Tbh. of ದಶ. ten. (My.; Mhr. ದಹಾ). ಏಕದಹಶತಕ ಸ್ತಂ (Mr. 356).

ದಹನ ದಾಹಾನಾ. consuming by fire, burning, scorching; destroying. 2, fire; Agni. see ಉರಿ, and Mr. 3. ಭಂಜನ.

ದಹನಕರಣ ದಾಹಾನಾ-karapa. making fire, or causing to burn. see ಮುರುಣ್ಣು.

ದಹನಕ್ರಿಯೆ ದಾಹಾನಾ-kriya. the act, business, or rite of burning, or of fire. see ಪುಟ್ಟು.

ದಹನಜಿಹ್ವಾನ್ತ ಕ ದಾಹಾನಾ-jihvā-antaka. extinguishing the tongues of fire or Agni (Bp. 49, 40).

ದಹನಲೋಚನ ದಾಹಾನಾ-lōcana. Śiva (Bp. 41, 27).

ದಹನಸಂಸ್ಕಾರ ದಾಹಾನಾ-saṁskāra. the rites of cremation (My.).

ದಹನಾತಿಕ್ರಮಣ ದಾಹಾನಾ-atikramapa. excess of burning. see ಅಟ್ಟು.

ದಹನೋಪಲ ದಾಹಾನಾ-upala. fire-stone: the sun-gem, crystal.

ದಹಿಸು ದಾಹಿಸು. to consume with fire, to burn up, to scorch (Bp. 49, 40; 50, 23; 56, 38; 57, 9; J. 8, 39. 44; My.; Prv. 3. ಪಾಣ್ಣವ).

ದಹ್ಯ ದಾಹ್ಯಾ. to be burnt, burnable, combustible (ದಗ್ಧ, ಸುಡು ವುದು Nn. 133).

ದಹ್ಯಳ ದಾಹ್ಯಳ. Tbh. of ದದ್ವುಳ್ಳ. the ring-worm shrub, Cassia alata Lin. (St. & Pl.).

ದಳೆ ದಾಳೆ. 1. the state of spreading widely. — ದಳ್ದಿರ. — ಕದಿರ. far spreading lustre or shine (Cpr. 1, 101 va.). — ದಳ್ಯ ರಿ. — ಉರಿ. a great blaze [ಎಂ ಪಿರಿದೊ ತೇಜದ ದಳ್ಯರಿ ಪಾಣ್ಣ ರಾಜ ನಾ Pb. 1, 109; Ap. 14, 115]; (ಪೇರುರಿ; ಘನಜ್ವಲಿತ Sm. 11; Abh. P. 16, 28; Grj. 4, 132; 8, 66; Bp. 16, 25; 56, 36; Bh. 1, 20, 26; 3, 12, 41; Rām. 5, 8, 74; J. 8, 39. 40).

ದಳೆ ದಾಳೆ. 2. = ತಳೆ2. a sound in imitation of that of boiling (Abh. P. 9, 48).

ದಳೆ ದಾಳೆ. 1. an imitative sound. — ದಳದಳಿಸು. to fall in large drops (as tears, Abh. P. 4, 23).

ದಳೆ dāla. 2. = ದಳೆ 2. P. p. of ದಳೆ 1, in ದಳೆ ಕೊಳ್ಳು (My.).
 ದಳೆ dāla. 1. thickness, stoutness, compactness, solidness (My.; Mhr.; cf. ದಲ No. 3 & ದಳೆ 1). ದಳವೂ ದಪ್ಪವೂ ಅಗಲವೂ ಇರಬೇಕು, ಕಾಸು ಮೂಟು ಕ್ರಯ ಹಡಿಯಬೇಕು (Priv.). [—ದಳಮ್ಮಡೆ. —ಪಡೆ. to attain thickness. ಪಲರುಮೊಳ್ಳೆಡೆ ರೊನ್ನೆಡೆಯೊಳಿದು... ಮುರ್ದಕಾಪನ ಮಾಡಿದ ಮುರ್ದಿನನೆ ಬಳೆದು ದಳಮ್ಮಡೆದು Pb. 4, 87 va.]. — ದಳನೇಟುಸು. —ಏಟುಸು. to increase (v. i., Grj. 10, 45 va.). — ದಳವೇಟು. —ಏಟು. to increase (v. i., Cpr. 1, 25, 7, 96; Grj. 3, 47; Bp. 4, 59; Bh. 8, 21, 5).
 ದಳೆ dāla. 2. = ದಲ. a leaf, a petal (ಪರ್ಣ, ಎಲೆ Nn. 9; ಪರ್ಣ Mr. 105). 2, an army (ಬಲ, ಸೇನೆ 9; cf. ದಲ and ದಲ No. 4). 3, war (ಸಂಗರ, ಕಾಳಿ 9). 4, alchemy (ವಾದ, ರಸವಾದ 9). 5, = ದಳೆ (My.). — ದಳದಳಾಳಿ dāla-dāla-āli. a mass of many leaves (J. 15, 4).
 ದಳೆಗೆ dālage. = ದಳೆಗೆ q. v., a seam. ದಳೆಗೆ, ದಳೆ 3. (My.).
 ದಳೆದು dāladu. = ದಳೆದು. P. p. of ದಳೆ 1.
 *ದಳೆದುಳೆ dāladuḷa. longing for, great desire. ಭಕ್ತಿ ದಳದುಳಿದಿನ್ನ ಬಣ್ಣ ಕಾಕರಾಗಿ ಬಣ್ಣ ಹೊಕ್ಕಡೆ ಬದನೆಯ ಕಾಯಿಗಳು ಬಾಣ ಲಿಂಗವಾಗೆ ನಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣ ನ ದೃಷ್ಟಿ ತಾಗಲು Cv. 191.
 *ದಳೆದುಳಿ dāladuḷi. plunder. ನಚ್ಚುಮುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎಳೆದು ಸೆಳೆದು ಕೊಮ್ಮದು ದಳದುಳಿ ಪ್ರಸಾದ Cv. 576.
 *ದಳನ dāḷana. = ದಲನ. splitting, etc. ಅನಿರಪ ಶಿವೋದಕನ ಪರಿಣ ತೋಗ್ರಾಸಿ Pb. 1, 22.
 ದಳಸರ dālasara. thickness; compactness; good behaviour (Mhr. ದಳದಾರ). ಪಯ್ಯು ದಳಸರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು (My.). ಅರಸನು ದಳಸರ ದಿನ್ದ ಅಳಿದನು (My.).
 ದಳೆಸು dālasu. (fr. ದಳೆ 1). the state of being thick-set (as a crop, My.).
 ದಳಾಳಿ dāḷali. = ದಲ್ಲಾಳಿ, etc. a broker. (My.).
 ದಳಾಳಿತನ dāḷalitana. = ದಲ್ಲಾಳಿತನ. the business of a broker. (My.).
 ದಳೆ dāli. 1. = ದಳೆ 1. to seam. (My.). [—ದಳೆವಿಡಿ. —ಸಿಡಿ. to join together. ಮಾಣಕಚಟ್ಟಿಂ ನೀರಂಜಿಸಿ ದಳೆವಿಡಿದ ಮಹಾರತ್ನದ ದೊರೆಗೆವನ್ನು ದಾ ಸ್ತೀರತ್ನಂ Ap. 4, 42].
 *ದಳೆ dāli. 2. ತಳೆ 1. to sprinkle. ಶಿವನ ದಾಸೋಹದ ಶಿಶು ನನ್ನು ಕಸಕಿಲಂ ಸಿಡಿದು ಬಯಲನುಡುಗಿ ಹೊತ್ತ ನೀರಲ್ಲಿ ದಳೆಯ ಸ್ಥಾಪನ ಮಾಡಿ Cv. 507.
 ದಳೆ dāli. = ದಳೆ 2. a leaf (ಪತ್ರ Smd. II; Ct. I, 104; T. ತಟ್ಟೆ).
 ದಳೆಗೆ dālike. = ದಳೆಗೆ, etc. a seam (My.).
 ದಳೆಗೆ dālige. = ದಳೆಗೆ, etc. (My.).
 *ದಳಿತ dāḷita. = ದಲಿತ. open, full-blown. ಮನಸ್ಸಳಿತಮಪಸನ್ನು ಗ್ಧಂ ಸ್ತೀಗ್ಧಂ Pb. 4, 77.
 ದಳೆಮ್ಮ dālimba. = ದಳೆಬ, etc. a woman's cloth, etc. [ತೀರ್ಥ ಜಲಂಗಳಂ ಮಿನ್ನು ದಳೆಮ್ಮವನುಟ್ಟು Pb. 1, 118 va.; Ap. 4, 47 va.]; (Cpr. 6, 71 va.).
 *ದಳೆವ dāliḷa. = ದಳೆಮ್ಮ. a woman's cloth; cloth or raiment in general. ದಳೆವದ ತೊಟ್ಟಿಂಗಿಗೆ ತನ್ನೊಳಮರೆ Pb. 5, 36.
 ದಳೆ dāle. 1. = ದಳೆ. to join by sewing together, to seam (My.; T. ತಳ್ಳೆ, to fetter, see ತಳೆ 2). 2, to grow uni-

ted or close together; to become abundant, as fruits, leaves, etc. on a tree; to spread, as small-pox or itch over the body; etc. (My.; J. 6, 3; 15, 17; 24, 72; T. ತಟ್ಟೆ, to sprout, thrive, grow in branches and twigs, spread, see ಕೆಯ್ 5). P. ps. ದಳೆದು, ದಳೆದು.
 ದಳೆ dāle. 2. = ದಳೆ 2. P. p. of ದಳೆ 1, in ದಳೆ ದಳೆದು (J. 3, 37).
 ದಳೆ dāle. 3. = ದಳೆಗೆ, etc. a seam. (My.).
 ದಳೆ dāle. = ದಳೆ 2, No. 5. Tbh. of ದಲ. a portion or division of a paddy-field (My.).
 ದಳಾಳಿ dāḷali. = ದಳಾಳಿ, etc. (My.).
 ದಳೆಸು dāḷisu. to overspread and cover; to spread widely, to increase (v. i., ಅಳುರ್, ಅವರಿಸು Kk. 53; Smd. 60; Abh. P. 11, 142, 146; 12, 96; 14, 181; 15, 78; Grj. 9, 17). [ಈ ಮರುಪುತ್ರನಿನ್ನಾ ದಂ ದಳೆನೆ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಪುದುವಾಟೆನ್ನ ಕ್ಕುಂ Pb. 13, 88; Ap. 11, 82]. ಘೃತಾಹುತವಡೆದ ಅನಲನನೆ ಮಿಗೆ ದಳೆಸಿದಂ (Smd. 273).
 ದಲೆ dāla. an army containing infantry, cavalry, elephants, and chariots (ಚತುರಂಗಬಲ Smd. I); a common force or troop (ಸಾಮಾನ್ಯಬಲ Smd. I; ದಟ್ಟು Ct. II, 69; cf. Sk. ದಲ No. 4 and ದಳೆ 2). [ಘಟೆಯ ದಲದುಲಿವು ಲಯ ಘನಘಟೆಗಳ ಮೊಟಗಿನೆ Pb. 10, 67]. ತುರಗದಲಂ (Smd. 207). ಪಾಯದಲ (Bh. 6, 2, 2). ಕಾಲುನಡೆಯ ದಲ (ಪದಾತ Si. 268). ದಲಾ ನಡಿಸೋ ಬಣ್ಣ ಬತ್ತಿ ನೂಕ್ಕಾನೇ? (Priv.). see Bh. 2, 4, 7; J. 15, 4, 14; 22, 4. — ದಲಮುಟ. —ತುಟ. to tread down hosts (Rām. 6, 11, 25). — ದಲಪತಿ. a general (Bp. 27, 29; Rām. 5, 8, 52; J. 8, 13; B. 2, 10). — ದಲಮುಖ. the van of an army. — ದಲಮುಖದವಳೆ. (Smd. 207). an excellent ox (a hero) at the van. — ದಲಮುಖ್ಯ. = ದಲಪತಿ. — ದಲಮುಖ್ಯಾದಿತ್ಯ. (Smd. 208). a sun among generals.
 ದಲೆದುಲೆ dāla-tuḷa. traupling or annoyance by an army or mob : a great pillage or ravage; an inroad of robbers (ಬಲ್ಲಾಟೆ Smd. I; ಕಳ್ಳದಾಟು Ct. I, 3; Bh. 1, 2, 32; Grj. 4, 120 va.). ಅಕ್ಷನತ್ತಣಂ ದಲೆದುಲೆಮಾಯ್ತು (Smd. 141).
 ದಲೆದುಲೆಸು dāladuḷisu. (fr. ದಲೆದುಲೆ). to get into commotion (J. 10, 47).
 ದಲೆವಾಯಿ dālavāyi. a general (ಸೇನಾಪತಿ, etc. Si. 279; My.; Te., M., T.; B. 2, 10).
 ದಲ್ಲೆ ಲಾ (dāḷ-dāli, dupl.). a fetter, a chain (ಸಂಕಲೆ Smd. I; see ದಳೆ 1).
 ದಾಕ್ಷ dākṣa. (fr. ದಕ್ಷ). relating to Dakṣa.
 ದಾಕ್ಷಾಯಣಿ ದākṣāyaṇi. N. of any of the daughters of Dakṣa. 2, Durgā. 3, ದಾಕ್ಷಾಯಣಿಗಳ್, the daughters of Dakṣa and wives of the moon : the 27 lunar mansions.
 ದಾಕ್ಷಾಯಣೀನಾಥ ದākṣāyaṇī-nātha. the moon. 2, Siva. (My.).
 ದಾಕ್ಷಾಯಣೀಪುತ್ರ ದākṣāyaṇī-putra. Gaṇeśa (My.).
 ದಾಕ್ಷಾಯಣೀರಮಣ ದākṣāyaṇī-ramana. the moon. 2, Siva.
 ದಾಕ್ಷಾಯ್ಕ ದākṣāyā. a vulture.
 ದಾಕ್ಷಾರಾಮ ದākṣa-ārāma. N. of a place (Bp. 12, 32; 25, 10; 33, 17; 40, 29; 58, 34).

ದಾಣ್ಯಸು ದಕ್ಷಿಣಿಸು. = ದಾಟಿಸು. (My., occasionally). to make cross, etc. ಮೃತ್ಯುನ ಜನನ ಮಾರಿಯ ದಾಣ್ಯಸುನ ವೇದಾನ್ತಿ ಗಳ ಪಾಟಿ (Bp. 6, 10). ತದಿಗೇ ದಾಣ್ಯಸುನ ತೋರವಡ ಬಲುದೆಪ್ಪವರೆ (60, 46). see Rāv. 13, 82, 96; J. 9, 25. 2, to make oneself to get beyond or the upperhand: to subdue, to tame. ದಾಣ್ಯಸರ್ ಪಟ್ಟಿದು (ದಾನ್ತ, ದಮಿತ Nr.).

ದಾಣ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಿಸು. 1. = ದಾಟು 1, etc. to cross, etc. (Smd. 48). (ಲಂಘನ Smd. Dh.; ಕೂಣಕಿಡು Kk. 53; ದಿಂಕಿಡು 71; ದಿಂಕಿಡು, ಮಿಕ್ಕಿಸು, ಸರಳಿಸು, ಕೂಣಕಿಡು Smd. 31; [Tu. ತಾಣ್ಯ to collide]; T., M. ತಾಣ್ಯ). [ದಾಣ್ಯ ಕೀರ್ತಿ ಚತುರ್ವಾರ್ಧಿಯಂ Pb. 3, 85; Ap. 12, 71]. see Smd. 157; Ch. v. 39; Cpr. 7, 15; Bp. 32, 33; Rāv. 6, 11 va.: 13, 82 va.; 13, 91; J. 2, 56; 18, 6.

ದಾಣ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಿಸು. 2. = ದಾಂ-, ದಾಣ್-, ದಾಟು 2. passing over. (Smd. 250). see ಮಾಣು-. — ದಾಣ್ಯಗುಡಿ. = ದಾಂಗುಡಿ (Ss.).

ದಾಣ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಿಸು. Tbh. of ದಣ್ಣ. a stick, a club (Mhr.). ದಾಣ್ಯ ಕಟ್ಟಿ ಗೆಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವವ (ಯಾಪ್ತೀಕ G.).

ದಾಣ್ಯ ಗ ದಕ್ಷಿಣಿಸು. a stout, strong man (My.; Mhr. ದಾಣ್ಯ ಗಾ); huge, monstrous (Mhr.). see ಎಮ್ಮೆ-. 2, rude (Mhr.).

ದಾಣ್ಯ ಗತನ ದಕ್ಷಿಣಿಸು. = ದಾಣ್ಯ ಗತನ. roughness, rudeness (My.). ೪. ದಿಕ್ಕಿ ಗತನ.

ದಾಣ್ಯ ಗತನ ದಕ್ಷಿಣಿಸು. = ದಾಣ್ಯ ಗತನ. (ಗುಣ್ಯ ಗೊಯ್ಯತನ, ತುಣ್ಯತನ G.).

ದಾತ ದೇತಾ. 1. cut, reaped.

ದಾತ ದೇತಾ. 2. Tbh. of ದಾತ್ಯ. (My.). a giver, etc. ಅಳು ಕಟ್ಟಿ ದವನೇ ಅರಸು, ಕೂಟು ಇಕ್ಕಿದವನೇ ದಾತ (Prv.). see Bp. 36, 3; 54, 66; J. 11, 32, 34; ಅನ್ನ-, ವಿಶ್ವ-.

ದಾತಾರ ದೇತಾರ. Tbh. of ದಾತ್ಯ. (My.; see Smd. 104; J. 13, 60; and Prv. 2. ಪತಿ 1).

ದಾತ್ಯ ದೇತಾರ. giving, bestowing, etc.; a giver, a donor. (My.).

ದಾತ್ಯತ್ವ ದೇತಾರ್ತಾ. liberality. (My.).

ದಾತ್ಯತ್ವ ದೇತಾರ್ತಾ. = ಜಾದುಡ. the water-bird *Gallinula madraspatana* (ಜಲರಂಕು, ನಿರುಗ Mr. 176, o. r., instead of ನಿರುಗ, ವಿರುವಕ).

ದಾತ್ರ ದೇತಾರ. a sickle (ಲವತ್ರ, ಕುಡುಗೋಲು Mr. 371; Bp. 53, 4).

ದಾದ ದೇತಾ. (Tbh. of ತಾತ). a respectful term of address for an elderly man (Mhr. ದಾದಾ; My.).

ದಾದಿ ದೇತಾ. = ದಾಯಿ 2. Tbh. of ಧಾತ್ರಿ. [ಅಕೆಯ ದಾದಿಯ ಮಗರ್ Pb. 4, 59 va.; Ap. 3, 21]; (ಧಾತ್ರಿ, ಉಪಮಾತ್ಯ Hla.; Cpr. 3, 45; Grj. 2, 106 va.; Bp. 59, 26; My.; Te., T.). ಓತು ಸಾಕಿದ ದಾದಿ (ಧಾತ್ರಿ Mr. 312).

ದಾಧಿಕ ದೇಧಿಹಿಕಾ. (fr. ದಧಿ). dressed with curdled milk. 2, a kind of dish made of curdled milk mixed with other substances.

ದಾಧಿಕ ದೇಧಿಹಿಕಾ. = ದಾಧಿಕ No. 2. (ನಿಲೆ ಕಾಯಿ ಮೊದಲಾದವಂ ಮೊಸ ರಲ್ಲಿ ಕಲಸಿದುದು Mr. 215).

ದಾನ ದೇನಾ. 1. giving, presenting; a gift, a present, a donation, (ಕೂಡುವುದು Nn. 141; ವಿಶ್ವವಾರಣ Mr. 455); liberality. 2, bribery (Mr. 267; see ಚತುರೋಪಾಯ). — ದಾನಮ್ ಈ. to grant a gift (Sév. 2, 58). — ದಾನ ಮಾಡು. to make gifts, etc., to be liberal (B. 5, 183; My.).

ದಾನ ದೇನಾ. 2. binding. see ಉದ್-, ಸನ್-. 2, = ದಾಣ 2, etc. see ಮೂ-.

ದಾನ ದೇನಾ. 3. cutting off, dividing; part, share; distributing. 2, the fluid flowing from an elephant's temples when in rut.

ದಾನಕರ್ಣ ದೇನಾ-ಕರ್ಣ. a man like Karṇa for liberality (My.).

ದಾನಗುಣ ದೇನಾ-guṇa. a liberal disposition (Bp. 37, 32; My.).

ದಾನತ ದೇನಾತ. the state of the dāna flowing from an elephant's temples. 2, liberality. (Cpr. 3, 9 va.).

ದಾನಧರ್ಮ ದೇನಾ-dharma. almsgiving, charitable acts (My.; B. 5, 178, 322; Mhr.); the rules or practice of almsgiving.

ದಾನಪತ್ರ ದೇನಾ-patra. a deed of gift (My.).

ದಾನಪಾತ್ರ ದೇನಾ-pātra. a vessel which has been presented (My.). 2, an object of charity, a man who deserves a gift (My.).

ದಾನವ ದೇನಾ. (fr. ದನು). a descendant of Danu: a giant, a Titan.

ದಾನವಮರ್ದನ ದೇನಾ-mardana. = ದಾನವಾನ್ತ ಕ. (My.).

ದಾನವಪುರಟ್ಟಿ ದೇನಾ-gharaṭṭa. Kṛiṣṇa (J. 25, 51).

ದಾನವರಾಜ ದೇನಾ-rāja. the king of the Dānavas. 2, Rāvaṇa. (Abh. P. 11, 157).

ದಾನವರಾಜಮಂತ್ರಿ ದೇನಾ-rājā-mantri. the adviser or counsellor of the king of the Dānavas: Śukra (Venus, Bp. 10, 30).

ದಾನವರಿಪು ದೇನಾ-ripu. Viṣṇu, Kṛiṣṇa (Smd. 200, 263).

ದಾನವವಾಸ ದೇನಾ-vāsa. the abode of the Dānavas (ನಾಡವ, ರಸಾ ತಲ Nn. 13).

ದಾನವಸೂದನ ದೇನಾ-sūdana. Kṛiṣṇa (J. 25, 13).

ದಾನವಸ್ತ್ರ ದೇನಾ-vastra. a cloth that has been presented (My.).

ದಾನವಾನ್ತ ಕ ದೇನಾ-antaka. Viṣṇu, Kṛiṣṇa (Bp. 54, 33; Bh. 8, 23, 14).

ದಾನವಾರಣ ದೇನಾ-vāraṇa. an elephant in rut. 2, opposition to liberality. (J. 2, 8).

ದಾನವಾರಿ ದೇನಾ-ari. an enemy of the Dānavas: a god or deity. 2, Indra. 3, Śiva. 4, Viṣṇu (J. 29, 6). 5, dāna-vāri = ದಾನ 3 No. 2 (V. 4, 38).

ದಾನವೇಶ್ವರ ದೇನಾ-īśvara. Hiraṇyakaśipu (J. 28, 30).

ದಾನಶಾಲೆ ದೇನಾ-śāle. = ದಾನಶಾಲೆ. a house where alms are given.

ದಾನಶಾಸನ ದೇನಾ-śāsana. = ದಾನಪತ್ರ. a deed of gift. (My.).

ದಾನಶೀಲ ದೇನಾ-śīla. liberally disposed, liberal, generous.

ದಾನಶೂರ ದೇನಾ-śūra. profusely munificent (My.; ಸ್ಥೂಲಶೂರ, ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸಿನವ G.; Mhr.).

ದಾನಶೌಣ್ಡ ದೇನa-śauṇḍa. intoxicated with giving; exceedingly liberal.

ದಾನಶಾಲೆ ದೇನಾ-śāle. Tbh. of ದಾನಶಾಲೆ (Smd. 376).

ದಾನಿ ದೇನಿ. 1. giving; liberal, benevolent; a donor. see Smd. 109, 157, 175; Bp. 2, 1; ಘಡಾ-; Prvs. 8, ದೀನ.

ದಾನಿ ದೇನಿ. 2. Tbh. of ಧಾನಿ. anything which holds or contains. see ಊದು-.

ದಾನಿತ ದೇನಿತ. bound. see ಸನ್-.

ದಾನೋತ್ಕೃಷ್ಟ ದೇನಾ-utkrīṣṭa. an excellent gift (ದಾಯ, ಹಿರಿದಾತ ದಾನ, ವೆಗ್ಗಲವಡ- Nn. 142).

ದಾನ್ತ ದೇನಾ. 1. tamed, broken in, subdued; enduring with resignation the privations imposed by austerities; = ದಾನ್ತಿ (Bp. 22, 50).

ದಾನ್ತ ದೇನಾ. 2. da-anta. a term ending in ದ (Smd. 315).

ದಾನ್ತಿ ದೇನಿ. self-restraint, self-command; the patient endurance of religious austerities.

ದಾನ್ತಲೆ ದೇನಾ-dale. = ದನ್ತಲೆ, q. v. vexation, etc. (My.).

ದಾಪನ ದೇನಾ. forcing or obliging to give or pay, causing to restore.

ದಾಹಿತ ದೇನಾ. caused to give or pay, condemned to pay, fined; entitled to receive a fine.

ದಾಪು ದಾಪು. = ಚಾಪು. stretch, etc.; the measure of a stride (My.). — ದಾಪುಗಾಲು. = ಚಾಪುಗಾಲು. (My.). — ದಾಪು ಹಾಕು. to measure by strides (My.).

ದಾಬಣ ದಾಬಣ. (Mhr. ಧಾಬಳ, a dove). — ದಾಬಣಕಾಶಿ. a certain border of a cloth (B. 3, 103).

ದಾಬು ದಾಬು. 1. = ದಾಬು 1, q. v. a woman's girdle or zone. (My.).

ದಾಬು ದಾಬು. 2. = ದಾಬು 2, q. v. intimidation, etc. — ದಾಬುಜರುಬು. = ದಾಬುಜರುಬು. (My.).

ದಾನು ದಾಮಾ. = ದಾಬು 1, ದಾಬು 1, ದಾಬು, ದಾನೆ 1. a string, a cord, a rope, a thread (ಪಾಶ, ಹಗ್ಗ Nn. 33). 2, a girdle. 3, a chaplet, a wreath or garland for the forehead. 4, a ray of light (ರುಕ್, ಕಿರಣ 33). — ದಾನುಮಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Ch. v. 9).

ದಾನುನಿ ದಾಮಾನಿ. = ದಾಣಿ, ದಾನಣಿ q. v., ದಾಣಿ, ದಾಣಿ 2, ದಾನಣಿ 1. a rope for tying cattle (ದಾನಣಿ Mr. 372).

ದಾನುನಾಪಾ ದಾಮಾಪಾ. any just proportionate distribution, equitable allotment, dividends (My.; Br. ದಾನುನಾಪಾ, ದಾನುನಾಪಾ); division amongst the creditors of the money of a bankrupt (My.; Mhr., H. ದಾನುನಾಪಾ).

ದಾನುನು ದಾಮು. Tbh. of ದಾನು. a rope, etc. (ಅಗ್ಗರಣಿ, ಹಗ್ಗ Kk. 70; ಸನ್ದಾನ Mr. 183).

ದಾನೋದರ ದಾಮಾ-udara. having a cord round the belly: *Kṛṣṇa* (Yasodā, his foster-mother, having in vain passed a rope round his body, whilst a child, to keep him in confinement; Bp. 56, 27). see ಹೆಡ್ಡೆ-.

ದಾನೋದರತನಯ ದಾಮರದಾರa-tanaya. the author Nāgavarma (Kāvy. V, 970; Ch. p. 132).

ದಾವುಕ ದಾಮಭಿಕಾ. (fr. ದಮ್ಬ). = ದಾವುಕ. deceitful; proud, ostentatious. (My.). 2, ostentatiousness (My.).

ದಾಯಿ ದಾಯಾ. 1. a gift, a present. 2, a special gift, a nuptial present, that which a bride and bridegroom receive at their marriage (ದಾನೋತ್ಪನ್ನ. ಹಿರಿದಾಹ ದಾನ Nn. 142; ದಾನವಿಶೇಷ Mr. 491). [— ದಾಯಂಗೊಡು. — ಕೊಡು. to make a gift. ಅರಸಂ ದಾಯಂಗೊಟ್ಟ ನೆನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯರ ನಿಯೋಗಿಗಳ ಅರಸಿಯರ ಗೋವುಗಳೊಳಿಕ್ಕಿದುವು ಎಮ್ಮೆಯುಂ ಪಸುಗಳುಮನಾಯ್ದು ಕೊಡು V. 22, 4].

ದಾಯ ದಾಯಾ. 2. dividing; distributing; a part; a division, a partition, a line, a row (J. 3, 20; ಸಾಲು My.). 2, share, portion, property to be divided, inheritance, *patrimony* (ವೈಭಾಗ, ವಿಭಾಗ Nn. 142; ಭಾಗಸಂಖೆ Mr. 491). 3, property, wealth (ದ್ರವಿಣ, ವಿತ್ತ 142; ಹೊನ್ನು 491). 4, receiving, obtaining. 5, place, site. 6, a kind of backgammon (ಅಟಿಂಗಳು, ಅಟಿಂಗಳ ಭೇದ 142; Bp. 43, 5-6; My.; T., M. ತಾಯ); a throw of dice (Bp. 43, 4, 7; My.; Mhr., H. ದಾನ, a game at chess, etc.; a throw of dice; a hand at cards; see ಚಾಕದಾಯ). ದಾಯ ಬಿದ್ದರೆ ಹುಚ್ಚ ಗೆದ್ದ (Prv.). 7, a portion of time, an opportunity, a fit moment (My.; T., M. ತಾಯ); a means, an expedient (My.; J. 9, 22; 30 sum.; 32, 23; 23, 62). ದಾಯ ಬಿದ್ದಾಗ ಹಾಯ ಬೇಕು (Prv.). 8, a forest or wild (ಕಾನನ, ಅದವಿ Nn. 142; cf. ದಾನ 2).

ದಾಯಕ ದಾಯಾ. giving, bestowing, etc.; a giver, a donor (B. 5, 10; see ಫಲ-, ಬಾಣ-, ಶೇಷ-). 2, = ದಾಯಿಗ, an heir; a kinsman.

ದಾಯಕಿ ದಾಯಾ. she who gives, a female donor (Rām. 1, 1, 4).

ದಾಯವಿಭಾಗ ದಾಯಾ-vibhāga. partition or portioning of inheritance; a portion of inheritance (My.; Mhr.).

ದಾಯಾದ ದಾಯಾ-āda. the receiver of a portion of heritage: an heir. 2, a son. 3, a kinsman entitled to participate in the offering of funeral oblations to deceased relations (J. 2, 54).

ದಾಯಾದಿ ದಾಯಾದಿ. Tbh. of ದಾಯಾದಿ. a descendant from the same original male stock, as a son of an elder or younger brother, of a cikkappa, doddappa, or savati (My.; Te., T.). ದನದ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ದಾಯಾದಿಯ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಯಾರು ಬಿಲ್ಲರು? — ಸವತಿ ಸಣ್ಣ ವಳ್ಳ, ದಾಯಾದಿ ಚಿಕ್ಕವಳ್ಳ (Prvs.). see Prvs. s. ಪಿರಿಯಾದಿ, ಬರೆ 1. 2, an heiress, a daughter (Sk.).

ದಾಯಾದಿತ್ಯ ದಾಯಾದಿತ್ಯ. the state of being a *dāyādi* (My.).

ದಾಯಾದ್ಯ ದಾಯಾದ್ಯ. = ದಾಯಾದಿ (My.); a son born from a rival wife or from a step-mother (ಮಲದಾಯಿಗೆ ಪುಟ್ಟಿದಾತ, ಸಾಪತ್ಯ Mr. 312; ದಾಯಿಗ Nn. 140). 2, inheritance (Sk.).

ದಾಯಿ ದಾಯಿ. 1. giving, granting, etc. see ಅ-.

ದಾಯಿ ದಾಯಿ. 2. Tbh. of ಧಾತಿ. a wet nurse (Mhr., H. ದಾಳಿ; Sd.).

ದಾಯಿಗ ದಾಯಿಗ. (Smd. 25). Tbh. of ದಾಯಿ No. 2. a cognate kinsman in a remote degree, one subsequent in right of inheritance to the *sagōtra* (ಬನ್ದು, ನಣ್ಣ Nn. 140; Mhr. ದಾಳಿಜ, a kinsman). [ದಾಯಿಗರಪ್ಪಿಡೆ ಕರಂ ಪರ್ಚಿದರ್ Pb. 6, 67 va.]. 2, a son (ಪುತ್ರ, ಮಕ್ಕಳು 140; ಪುತ್ರ Mr. 482). 3, = ದಾಯಾದ್ಯ (140; Rām. 3, 2, 25; My.).

ದಾಯಿಗತನ ದಾಯಿಗತನ. the state of being a *dāyiga* (i. e. *dāyā-dya*, Abh. P. 12, 73).

ದಾಯಿತ ದಾಯಿ. bound, joined (ಕೂಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು G.).

ದಾಯಿನಿ ದಾಯಿನಿ. giving, granting (fem.); a female donor. (Cpr. 2, 66).

ದಾರ ದಾರ. 1. = ದಾರೆ 2. breaking, tearing, splitting; see ಭೇ- 2, a rent, a cleft, a hole. 3, a ploughed field. 4, a wife (ನಾರಿ Ct. I, 31).

ದಾರ ದಾರ. 2. Tbh. of ದಾರೆ (Smd. 384; Mhr.). a door.

ದಾರ ದಾರ. 3. Tbh. of ದಾರ. a string, a thread (ಸೂತ್ರ Nn. 55; My.; T.; Bp. 51, 33; 61, 27; B. 2, 1; 4, 175). ಬಿಲ್ಲಿನ ದಾರ (ಗುಣ, ಗೋಧಿ, ಜ್ಯಾ, ಶಿಂಜಿನಿ G.). see e. g. ಉಡಿ-, ಉಡು-, ಕಿಟ್ಟು-. — ದಾರಗೊಣ್ಣೆ. = ದಾರದೊಂಗಲ್. (Bh. 3, 4, 26). — ದಾರದೊಂಗಲ್. — ತೊಂಗಲ್. a string-tassel (Bp. 61, 26).

ದಾರ ದಾರ. 4. Tbh. of ದಾರ. that holds, carries, has, possesses (H., Mhr.). see e. g. ಅಮಲದಾರ, ಅಮಾನಿ-, ದಾನಾ-.

ದಾರಕ ದಾರಾಕಾ. breaking, tearing, splitting; see ವಿ-. 2, a boy, a son, a child, an infant. 3, a hole; see ಬಗರಗಿ.

ದಾರಣ ದಾರಾಣ. 1. splitting, tearing asunder; opening, bursting. see ಅನ-, ಕ್ರಾಂಚ-, ಗೋ-, ವಿ-.

ದಾರಣ ದಾರಾಣ. 2. = ದಾರಣೆ. — ದಾರಣನಾಸಿ. = ದಾರಣ. (My.; Te.).

ದಾರಣ ದಾರಾಣ. = ದಾರಣೆ, ದಾರಣೆ 2. rate, market price (My.; Te. ದಾರಣೆ; T. ತಾರಣೆ; Mhr. ದಾರಣ).

ದಾರದ ದಾರಾದ. (fr. ದರದ). coming from the Daradas; a kind of poison coming from their country.

***ದಾರದ ದಾರಾದ.** = ದಾರಬನ್ನ. Tu. ದಾರನೊ.

ದಾರಪರಿಗ್ರಹ ದಾರa-parigraha. taking a wife, marrying.

ದಾರಬನ್ನ ದಾರa-bandana. Tbh. of ದಾರಬನ್ನ. a door frame, etc.

ದಾರಬನ್ನ ದಾರa-bandana. Tbh. of ದಾರಬನ್ನ. (My.). = ದಾರ ಬನ್ನ.

ದಾರವ ದಾರವ. (fr. ದಾರು). wooden, made of wood.

ದಾರವಟ್ಟಿ dāra-vaṭṭa. Tbh. of ದ್ವಾರವಟ್ಟಿ (Smd. 368). threshold, etc. (ಗೋಪುರ, ಪುರದ್ವಾರ Mr. 191). ಅರಸಿನ ಒಳಗಣ ದಾರವಟ್ಟಿ (ಶುದ್ಧಾನ್ತ, ರಾಜವಾಸದ ಮನೆ Nr.; Bh. 3, 8, 9). ಪ್ರಣವ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯುಗುಳಿ ದಾರವಟ್ಟಿಪೊತ್ತುತ್ತಿರೆ Cv. 340].

ದಾರವನ್ನನ dāra-vandana. = ದಾರವನ್ನನ. (My.).

ದಾರಾಗೃಹ dāra-grīha. the women's apartments (Abh. P. 11, 151).

ದಾರಾಡ್ಯ dāradhya. Tbh. of ದಾಡ್ಯ. (My.). hardness, etc.

ದಾರಿ dāri. a way, a road, a path (ಮಾರ್ಗ, ಬಟ್ಟಿ Nn. 86; ತೋಲ್ Sm. 106; ಅಯನ, etc. Si. 104; My.; Te.; T. ತಾರಿ, ತಾರೈ). ದಾರಿ ತಪ್ಪಿದ ಮೇಲೆ ಹಾಲು ಏನು ಫಲ? — ದಾರಿಗೆ ದಾರಿ (the work is spoiled)! ಓ, ಅಮ್ಮಲಾಲಾ! — ನುಣುಪು ದಾರಿ ಆಲು ಬಟ್ಟಿ (the work is spoiled, Prv.). ಒಕ್ಕಲಿಗನು ಅವೇ ದಾರಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗು ತ್ತಿರಲು (B. 4, 177). see Bp. 60, 26; 61, 23, 24; J. 7, 5; 17, 4; 21, 42; Si. 104, 105, 413, 431; Prv. 3. ವಾರಿ. — ದಾರಿ ಕಟ್ಟಿ. to shut up a way, to obstruct or block up a way (My.). — ದಾರಿ ಕೊಡು. to grant a way or passage; to let pass; to go out of the way (My.). — ದಾರಿಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. to set out, to start (Bp. 22, 30). 2, to make a way for oneself, as water (My.). — ದಾರಿದೇಗಿ. — ತೇಗಿ. = ದಾರಿಗೊಳ್ಳು No. 1. (Rām. 3, 8, 43). — ದಾರಿದೋಲು. — ತೋಲು. to show the way or manner (Dp. 150, 7). — ದಾರಿ ನಡೆ. to go or march on foot; to travel (My.). ಚೋರನೊಡನೆ ದಾರಿ ನಡೆಯುವದೇನು? (Dp. 167). see B. 2, 13, 22; 3, 125; 5, 126; Si. 273. ದಾರಿ ನಡೆಯುವವನು (ಅಧ್ಯಗ, ಪಾನ್ಥ, ಪಥಿಕ, etc. Si. 262). — ದಾರಿ ನೋಡು. to look out for, to wait for, to look forward to (My.). ವರ್ತಕನು ಆತನ ದಾರಿ ನೋಡಿದನು (B. 3, 72). ನಿನ್ನ ದಾರಿ ನೋಡುತ್ತ (3, 77). — ದಾರಿ ಬಿಡು. to go out of the way (My.; ಓಸರಸು G.). — ದಾರಿಹೋಕ. a road-goer, a stroller (My.).

ದಾರಿ dāri. tearing, splitting; a cleft, a gap. see ವಿ.

ದಾರಿಕಾಳ dāri-kāṣa. a traveller (ಪಥಿಕ, ಪಥಗಾಮಿ G.; My.; Abhā. 2, 71; B. 2, 14, 53).

ದಾರಿಕೆ dārike. a daughter; see ಭರ್ತೃ-. 2, a harlot (Cpr. 8, 59).

ದಾರಿಗ dāriga. a traveller (My.; Rāv. 9, 23; J. 3, 5).

ದಾರಿಗಾಳ dāri-gāṣa. = ದಾರಿಕಾಳ. (My.).

ದಾರಿತ dārita. split, rent, torn.

ದಾರಿತಕ dāritaka. the act of splitting (Cpr. 5, 54).

ದಾರಿದ್ರ್ಯ dāridra. (fr. ದರಿದ್ರ್ಯ). poverty, indigence, need, distress (ಎಡಲ್ Ct. II, 73). see ಎಡಲ್, ನಮೆ.

ದಾರಿದ್ರ್ಯ dāridrya. = ದಾರಿದ್ರ್ಯ. (My.; B. 4, 126).

ದಾರು dāru. plural of ದಾವ. who.

ದಾರು dāru. (fr. ದ್ರು). a piece of wood, wood, timber; a bolt; see ಸ್ಥೂಲ-. 2, = ದೇವದಾರು, the pine Pinus devadāru.

ದಾರುಕ dāruka. a certain class of Siva's attendants (Bp. 1, 52). 2, N. of Kṛṣṇa's charioteer (J. 7, 56; 25, 17, 19; 33, '6).

ದಾರುಣ dāruṇa. heart-rending, cruel, horrible, terrific; hard, harsh, rough; cruelty, horror, horribleness. see Kāvya. IV, 2, 37.

ದಾರುಭೇದ dāru-bhēda. a kind of a piece of wood. see ಅರ್.

ದಾರುಹರಿದ್ರ್ಯ dāru-haridra. a species of Curcuma (= ದಾರ್ವಿ).

ದಾರುಹಸ್ತ dāru-hasta. = ದಾರುಹಸ್ತಕ. (ಬಜಿಕೆ, ದರ್ವಿ, ಹುಟ್ಟು Mr. 205). see ಪುಟ್ಟು.

ದಾರುಹಸ್ತಕ dāru-hastaka. a wooden spoon or ladle.

ದಾರೆ dāre. a prominent line, edge. [Tu.]. — ದಾರೆಹುಳಿಮರ. (T. ತಮರತ್ತೈ). [Tu. ದಾರೆಪುಳಿ]. the tree Averrhoa carambola Lin. (St. & Pl.; My.).

ದಾರೆ dāre. 1. Tbh. of ಧಾರೆ (Smd. 339; Bp. 44, 15). ದಾರೆಯಿಟ್ಟು ಸುರುವುದು (ಶ್ಲೋಕ, ಪ್ರಾಘಾರ Nr.). — ದಾರೆಗಿಣ್ಣೆ. = ದಾರೆಗಿಣ್ಣಲ್. (My.). — ದಾರೆಗಿಣ್ಣಲ್. a water-vessel (with a spout, ಸರಕ, ಶಂಕರಿ Mr. 212, o. r. -ಗಿಣ್ಣಲ್). — ದಾರೆಗಿಣ್ಣಲ್. = ದಾರೆಗಿಣ್ಣಲ್, q. v. — ದಾರೆವಟ್ಟಲ್. -ಬಟ್ಟಲ್. a vessel for sprinkling or pouring water (ಚಾಲನಿ, ತಿತಪು Nr.; Bp. 12, 12).

ದಾರೆ dāre. 2. ದಾರಾ. = ದಾರೆ 1. a wife. see ದಾರಾಗೃಹ.

ದಾರೆಷಣ dāre-ṣaṇa. the longing for a wife (My.; G. 65).

ದಾರ್ಢ್ಯ dārdhya. (fr. ದೃಢ). = ದಡ್ಡೆಯ, ದಾರಾಡ್ಯ. hardness; fixedness; stability; strength, energy; confirmation.

ದಾರ್ಢ್ಯ dārdhe. = ದಾರಣೆ. (My.). market price, rate.

ದಾರ್ವ dārva. (fr. ದಾರು). wooden.

ದಾರ್ವಾಘಾಟಿ dāru-āghaṭi. the wood-pecker.

ದಾರ್ವಿ dārvi. the plant Curcuma aromatica Salisb.; or, according to others, C. xanthorrhiza.

ದಾರ್ವಿಕೆ dārvice. a collyrium made of darvi. 2, N. of a plant (= ಗೋಜಿಡ್ಡೆ).

ದಾರ್ವಿಕರ dārvicekara. (fr. ದರ್ವಿಕರ). a snake (Cpr. 5, 65).

ದಾಲ dāla. a sort of wild honey (Sk.).

ದಾಲಚಿನ್ನಿ dāla-cinni. = ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ, ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ. cinnaom (My.; B. 4, 164; ಉತ್ತರ, ಚೋಚ, ತ್ವಕ್ತೃ, ಭೃಂಗ G.; Mhr. ದಾಲಚಿನ್ನಿ). see ಕಾಡು.

ದಾಲಿ dāl. ದಾಳಿ. possessing (the taste of) wild honey (ದಾಲ). see ರಸ.

ದಾಲಿಮ dālma. = ದಾದಿಮ. (Sk.). pomegranate.

ದಾಲು dālu. split pulse, dhal (My.; H.; Mhr. ದಾಳ).

ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ dāl-cinni. = ದಾಲಚಿನ್ನಿ. — ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿಮರ. the cinnaom tree, Cinnamomum zeylancicom Nes (St. & Pl.).

ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ dāl-cinni. = ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ. (My.; B. 3, 63).

ದಾವ dāva. = ಆವ, ಯಾವ, etc. what? which? (Tu. ದಾ, ದಾನೆ, ಜಾನೆ). ದಾವನು = ಆವನು; plural ದಾರು. ದಾವದು (Dhw.). ಆಚಾರ್ಯರೇ, ದಾವ ಉರು? ಅನ್ನರ ದಾವಳಿ ಮುಣುಪಣ (Prv.). — ದಾವಾಗಲು. = ಆವಾಗಲು. (ಸರ್ವದಾ, ಸದಾ Dhw.).

ದಾವ dāva. 1. = ದ್ರಾವ. running, going quickly. see ಸನ್.

ದಾವ dāva. 2. = ದವ. a forest conflagration (ಕಾಟ್ಟುಚ್ಚು, ಕಾಡುಗಿಚ್ಚು Nn. 66). 2, = ದ್ರಾವ, ದಾಹ, fire in general, heat (ತಪ, ತಪಸ್ಸು 66). 3, a forest (ಅರಣ್ಯ, ವಿನಿನ 66).

ದಾವಣಿ dāvāṇi. 1. Tbh. of ದಾಮನಿ, q. v. a rope for tying cattle. (My.; ದಾಮನಿ, ಪುರಂಜು Nr.; ದಾಮನಿ, etc. Mr. 372; ದಾಮನಿ Si. 323). ದಾವಣಿ ಕಟ್ಟುವವನಾದರೂ ಹವಣು ಬೇಕು (Prv.).

ದಾವಣಿ dāvāṇi. 2. a multitude, an assemblage (Grj. 6, 56 va.; Bh. 6, 2, 16; 8, 20, 10).

ದಾವತಿ dāvati. = ದಾವನ್ತ, labour, toil, pains, exertion; trouble, grief (J. 30, 20; My.; cf. Mhr. ಧಾವನ್ತ, pains, toil, ado). — ದಾವತಿಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. to toil, etc. (My.). — ದಾವತಿ ಕಡಿಸು. to cause or give trouble (My.). — ದಾವತಿ ಮಾಡು. to exert oneself, to take pains (My.). — ದಾವತಿ ಬಿಡು. = ದಾವತಿಗೊಳ್ಳು. (My.).

ದಾವದಹನ dāva-dahana. = ದಾವ 2, No. 1. (My.).

ದಾವನ್ತ dāvānta. = ದಾವತಿ. (Te. ಧಾವನ್ತ; T. ತಾವನ್ತ; R.).

ದಾವರ dāvāra. = ದಾವುರ, etc. thirst; desire; need, want (My.).

ದಾವರು dāvaru. = ದಾವರೆ, etc. thirst. (ಉದನ್ಯ, ಸಿಪಾಸ್, etc., ಬಾಯಾ ಟಾಕೆ, ಸೀರದಿಕೆ Si. 317).

ದಾವವಿಭ್ರಾಂತಿ dāva-vibhrānti. confusion of mind with regard to a forest conflagration (Cpr. 1, 137).

ದಾವಳಿ dāvālī. = ದಾವಳಿ, ದಬ್ಬಳಿ. a sort of woolen cloth. (My.; Tc. ಧಾವಳಿ, ಜಾವಳಿ; T. ಪಾವಳಿ; Si. 221). see Prv. s. ಪಾವ; ಕಾಸಿ.

ದಾವಾ dāvā. = ದಾವು 1, ದಾವೆ, ದಾವೆ 2. enmity, spite (My.; Mhr., H. ದಾವ, ದಾವಾ); in law: a suit, a complaint (My.; Mhr.; H. ದಾವಾ). — ದಾವಾಸೂತ್ರ. property in litigation (My.).

ದಾವಾಗ್ನಿ dāva-agnī. a forest conflagration (ಪ್ರದ್ವಂಸ, ದವ Nn. 25).

ದಾವಾದಾರ ದಾವೇ-dāra. = ದಾವಾದಾರ. a prosecutor, a complainant (My.). 2, a man who bears spite against (My.).

ದಾವಾನಲ dāva-anala. = ದಾವಾಗ್ನಿ. (My.).

ದಾವಿಕ ದāvika. (fr. ದೇವಿಕಾ). coming from the river Dēvikā.

ದಾವು dāvu. 1. = ದಾವರೆ, etc. thirst, etc. (My.).

ದಾವು dāvu. 2. Tbh. of ಧಾವ (Smd. 364). an abode; a site, etc. cf. ಟಾವು.

ದಾವುರೆ dāvura. = ದಾವರೆ, etc. (My.).

ದಾವೆ dāve. 1. Tbh. of ದಾವ. a rope, etc. (ಅಗ್ಗರಡೆ, ರಣೆ, ರಜ್ಜು ಕೆ.).

ದಾವೆ dāve. 2. = ದಾವಾ, q. v. (My.; B. 5, 264). ಸಿಪೀ ಅಥವಾ ಮೇಜಿಸ್ಟೀರೀ ದಾವೆ ತರುವಿಕೆ (ನಿವಾಡ, ವ್ಯವಹಾರ, ಕಲಹ Si. 55).

ದಾವೆದಾರ ದಾವೇ-dāra. = ದಾವಾದಾರ. a prosecutor. (My.).

ದಾವು dāvura. = ದಾವರೆ, etc. (My.). thirst, desire, etc.

ದಾಶ ದೇಶ. = ದಾಸ. a fisherman. 2, a servant.

ದಾಶರಥಿ ದಾಸārathi. (fr. ದಶರಥ). Rāma (J. 18, 12, 16).

ದಾಶಾರ್ಹ ದಾಸārha. Viṣṇu or Kṛiṣṇa.

ದಾಷ್ಟಿಕ ದಾಷ್ಟika. = ದಾಷ್ಟಿಕ. (My.).

ದಾಷ್ಟಿಕ ದಾಷ್ಟika. Tbh. of ಧಾಷ್ಟಿಕ. a bold and influential man (My.; Te., T.); boldness, forwardness (My.).

ದಾಷ್ಟಿಕತನ ದಾಷ್ಟikatana. the state or behaviour of a dāṣṭika (My.).

ದಾಸ ದāsa. = ದಾಸ. a male servant, a slave; a devotee (ತೋತ್ತು ನಗ Mr. 238; see ತೋತ್ತು; Bp. 23, 10; 24, 72; 27, 73; 28, 49; a Vaiṣṇava religious mendicant. ಎರಡು ದಾಸರಿಗೆ ನನ್ನಿ, ಕುರುಡದಾಸ ಕಟ್ಟಿ. — ದಾಸನಾದರೆ ದೋಸೆ ತಿನ್ನಾನು, ಹೂಸಿನನ್ನ ಕುಣ್ಣು ಕೂಡದು (Prvs.). 2, a fisherman. feminine ದಾಸಳು. (My.). — ದಾಸಗಲಸ. — ಕೆಲಸ. servile work (Bp. 21, 16). — ದಾಸಬಣಜಿಗ. a man of the baṇajiga caste who is a follower of Viṣṇu (My.). — ದಾಸಭಾವ. the condition, attitude, or deportment of a servant, slave, or devotee (Bp. 24, 86; 29, 9; 31, 30). — ದಾಸಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. a (Vaiṣṇava) devotee; N. ಕಲಕಾಲ ದಾಸಯ್ಯನಾದರೆ ತಿರುಮುನ್ನು ಹೇ ಟ್ಯಾನು. — ದಾಸಯ್ಯನೆತ್ತ? ದನ ಕೆಲುವೆತ್ತ? (Prvs.). see Bp. 23, 7, 30, 32, 35; 25, 8; 43, 39; 51, 2, 3, 65; ಬಾಡಗಿಯು. — ದಾಸರ ಪದಗಳು. songs composed by Vaiṣṇava devotees (My.). — ದಾಸಹಾವು. = ದಾಸರಹಾವು, ದಾಸರಿಹಾವು q. v. a kind of python, a species of boa (Bd.).

ದಾಸಗಿತ್ತಿ dāsa-gitti. the wife of a (Vaiṣṇava) dāsa (My.).

ದಾಸಣ ದāsaṇa. = ದಾಸಣಿಗೆ, ದಾಸು 1, ದಾಸವಣ, ದಾಸವಾಣ, ದಾಸವಾಳ. ದಾಸಳ. ದಾಸಾಳ. ದಾಸವಾಳ. ದಾಸ್ಯಣ. the shoe-flower plant, or China rose, Hibiscus rosa sinensis Lin. (ಜಪಾರುದ್ರ Mr. 126, o. r. ದಾಸ್ಯಣ; Rām. 3, 6, 10; J. 14, 46; ಸಿವ. 5, 4; My.; Te. ದಾಸನೆ, ದಾಸಾನೆ; Mhr. ಜಾಸ್ಯನ್ನ, ಜಾಸ್ಯನ, ಜಾಸ್ಯನ್ನ).

ದಾಸಣಿಗೆ dāsaṇige. = ದಾಸಣ. (St. & Pl.).

ದಾಸತ್ವ ದāsatva. servitude, slavery. (My.).

ದಾಸರೆ dāsara. = ದಾಸರಿ 2. (Tbh. of ದಾಸೇರೆ). — ದಾಸರೆಹಾವು. = ದಾಸ, ದಾಸರಿ, q. v. the boa, Boa constrictor (My.).

ದಾಸರಿ dāsari. 1. = ದಾಸಣ. (St. & Pl.).

ದಾಸರಿ dāsari. 2. = ದಾಸರೆ. a Vaiṣṇava religious mendicant (My.; Te., T.). ಸಾವಿರ ಗೋವಿನ್ದಗಳನ್ನು (1000 times the name of Gōvinda) ಅನ್ನ ಬಹುದು, ದಾಸರಿಗೆ ಕಾಸು ಕೊಡುವದು ಕಷ್ಟ (Prv.). — ದಾಸರಿಹಾವು. the boa (ರಯ, ವಾಹಸ, ಹೆಬ್ಬಾವು Si. 77; My.; Te., T.), so-called (it is said) because like a Vaiṣṇava mendicant it wears an upright white line on the forehead (My.; Te.). because it is marked with white streaks, like the mark used by Vaiṣṇavas (T.).

ದಾಸವಣ ದāsavāṇa. = ದಾಸಣ, etc. a shoe-flower plant, etc. (ರುದ್ರಪುಷ್ಪ, ಜನೆ Hla.). [ದಾಸವಣದಲ್ಲೆ ಯಂ ತೋರದಿಡ್ಡೆ ಯಾದಿದೆನ್ನ ದೆಸೆದೆನೆಗೆ ಕೆಡಬಾದ ಕಣ್ಣು ದಿಡ್ಡೆ ಗರುಂ Ph. 11, 140 va.]. ದಾಸವಣಯ್ಯನ ಬಣ್ಣವು (ತೋರಿಸಿ Hla.).

ದಾಸವಾಣ ದāsavāṇa. = ದಾಸವಣ. (My.).

ದಾಸವಾಳ ದāsavāḷa. = ದಾಸವಣ. (My.; St. & Pl.).

ದಾಸಳ ದāsaḷa. = ದಾಸಣ. (ಪ್ರದ್ರಪುಷ್ಪ, ಜನೆ Nr. a; My.).

ದಾಸಾಳ ದāsaḷa. = ದಾಸಳ. (ಪ್ರದ್ರಪುಷ್ಪ, ಜನೆ Nr. b; My.; B. 1, 5).

ದಾಸಿ dāsi. 1. a female servant or slave, a servant-maid (My.); see ತೋತ್ತು; Bp. 41, 24; 46, 12; 55, 78, 30; B. 5, 283. 2, a harlot (My.). 3, the plant *Barleria carulea* (ಕರೇ ಗೋರಲೆ ಗಿಡ G.). ದಾಸಿಗೆ ಭಯವಿಲ್ಲ. ನೇರಿಗೆ ದಯವಿಲ್ಲ. — ತಾಸಿನ ಗೊತ್ತು ದಾಸಿಗೆ ತಿಳಿದೀತೇ? (Prvs.). see Prv. s. ನೀಸ. — ದಾಸವ್ವ. — ಅವ್ವ. see ಪಡೆಹಟ್ಟಾಯ.

ದಾಸಿ dāsi. 2. perhaps a Tbh. of ದಾಸೇಯ or ದಾಸ್ಯ. a male servant, a devotee. see Bp. 23, 5, 6, 34, 35; 35, 53; 36, 9; 47, 33; ಗಣ, ದೇನರೆ. — ದಾಸಿವೇನ. N. (Bp. 59, 5). — ದಾಸಿವೇನಯ್ಯ. see ಪ್ರಸಾದಿಯು. — ದಾಸಿಘನಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 56, 57). — ದಾಸಿಮಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 33; 23, 26; 28, 52; 37, 3; 43, 48; 47, 35; 51 sum.; 51, 2, 10, 16, 58, 63; 54, 73). see ಜಾಡರೆ, ರಂಕರೆ.

ದಾಸಿನಾಳ ದāsiṇāḷa. = ದಾಸವಾಳ. a shoe-flower, etc. (ಪ್ರದ್ರಪುಷ್ಪ, ಜನೆ Si. 140; My.).

ದಾಸಿಣಭ ದāsi-sabha. an assembly of female servants.

ದಾಸೀಸುತ ದāsi-suta. the son of a female servant or slave.

ದಾಸೇಯ ದāseya. a male servant, a slave.

ದಾಸೇರ ದāsera. a male servant, a slave.

ದಾಸೇರಕ ದāseraka. the son of a female slave, a servant. 2, a camel.

ದಾಸೋಹ ದāsoha. (fr. ದಾಸ: ಆಹಂ, a servant I, i. e. I am a servant). self-subjection to a deity or a man; a devotional act; devotedness, devotion, or attention to a deity or man (Bp. 6, 10; 36, 56; 37, 53, 58; 44, 56; 49, 45). 2, a devotee (49, 1). — ದಾಸೋಹದಲ್ಲಮದೇವಿ. — ಅಲ್ಲಮದೇವಿ. N. (Bp. 12, 41). — ದಾಸೋಹಭಾವನೆ. the attitude, or deportment, of a pious devotee (Bp. 30, 3).

ದಾಸೋಹತನ ದāsohatana. = ದಾಸೋಹಭಾವನೆ. (Bp. 30, 3).

ದಾಸೋಹಿ ದāsohi. a devout servant or devotee (Bp. 1, 32; 25, 41).

ದಾಸ್ಯ ದāsyā. servitude, slavery, service (My.; see ನವನಿಧಿ ಭಕ್ತಿ).

ದಾಸ್ಯಣ ದāsyāṇa. = ದಾಸಣ, q. v. a shoe-flower.

ದಾಹ dāha. = ದಾವು 1. burning, combustion, conflagration; internal heat; feverish heat. see ಕಾಸು, ಜುಜುಗು, ಬೇಸುಡು; J. 14, 30. 2, ardent desire (My.). 3, thirst (My.; Te.). — ದಾಹ ಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. to get an ardent desire; to become thirsty (My.).

ದಾಹನಿವಾರಣೆ dāha-nivāraṇe. keeping off, checking, suppressing or quenching ardent desire or thirst (My.).

ದಾಹಶಮನ dāha-sāmanā. allaying, appeasing, soothing, or stilling desire or thirst (My.).

ದಾಹಶಾಂತಿ dāha-śānti. = ದಾಹಶಮನ. (My.).

ದಾಹಾಂತ dāha-anta. the end of burning, of desire or of thirst. see ಸಿದ್ಧಿ 6.

ದಾಹಿಸು dāhisu. to burn (v. i.), to cause heat (Bhāgavata 10, 18, 2).

ದಾಳ ದೇಲಿ. a die used in gaming (My.; Mhr. ದಾಳ, split pulse). ದಾಳಿ ದೇಲಿ. see Mr. s. ಕೊಯಲು.

ದಾಳಿವು ದೇಲಿಂಬಾ. Tbh. of ದಾಡಿಸು (Smd. 29). a pomegranate. (Smd. 371. 372; Ct. II, 19; Nn. 59; Mr. 119; Sm. 24; My.).

— ದಾಳಿವು ವರ್ಣ. — ವರ್ಣ. a ripe dālimba (Rsv. 10, 2).

ದಾಳಿವುರ ದೇಲಿಂಬಾರಾ. = ದಾಳಿವು, etc. (C.).

ದಾಳಿವುರಿ ದೇಲಿಂಬಾರಿ. = ದಾಳಿವುರ. (My.; Si. 137).

ದಾಳಿವು ದೇಲಿಂಬೆ. = ದಾಳಿವು. (My.; Si. 137; St. & Pl.).

ದಾಳಿವು ದೇಲಿಂಬಾ. = ದಾಳಿವುರ. (Cb. 59. 60; My.).

* ದಾಳಿವೂ ದೇಲಿ-ಫು. a kind of flower. — ದಾಳಿವೂಗೊಯ್. — ಕೊಯ್. to pluck dāli flower. ಮುನಿಗಣೇಶ್ವರರೊಡನೆ ದಾಳಿವೂ ಗೊಯ್ಯೊಡನೆವರ್ಷ ಗೋಳಾಂಗೂಳಂಗಲುಮಂ ನೋಡಿ Ph. 1, 115 va. ೯. ಜಾಲಿ?

ದಾಟಾ ದೇಲಿ. = ದಾಟು. (in compounds). — ದಾಟಾದಾಟು. (Smd. 220). a mutual assault. — ದಾಟಾದೂಳಿ. rush and confusion; a confused sound (Bh. 2, 13, 50; 5, 1, 38; Rām. 6, 19, 28; Mhr. ಧೂಳಿ, confusion).

ದಾಟು ದೇಲಿ. = ದಾಟು. Tbh. of ಧಾಟಿ (Smd. 30. 220). an impetuous, desolating assault; an attack, a storm; a rush, an incursion, an inroad (ಅವಸ್ಥೆ, ಪ್ರಪಾತ Hla.; Mr. 287; ಲಗ್ನಿ Bhn. 13; My.). [ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಾ ರಿಯಾಗಿ ದಾಟುಯನಿಟ್ಟು ಮುಟ್ಟಿವನ್ನು Ph. 13, 106 va.; Ap. 4, 65]. ಅರಸನತ್ತಣೆ ದಾಟು ಬನ್ನುದು (Smd. 160). see Bp. 44, 55; 56, 16; Bh. 2, 3, 37. 44; 2, 4, 5. 11; 2, 6, 1; Rām. 5, 8, 63; J. 8, 27; B. 4, 218; 5, 38. 52. 67; ಕಳ್ಳ; s. ಖಜಲಿ. — ದಾಟು ಇಡಿಸು. to cause to make an attack, etc. (C. Bp. 47, 22). — ದಾಟು ಇಡು. = ದಾಟುಡು (Smd. 63). to make an assault, etc. (C. Bp. 47 sum. 47, 10; V. 4, 10; Rām. 1, 8, 31); to run or rush up to (C. Bp. 6, 51). — ದಾಟುಗಿಜ್ಜು. — ಕಿಜ್ಜು. fire that makes a desolating inroad (Rām. 5, 8, 59). — ದಾಟುಡು. = ದಾಟು ಇಡು (Smd. 63). to advance or rush far against (an enemy, etc.), etc. (ದೂರ ಧಾವನ Smd. Dh.). see Ch. v. 36; Abh. P. 8, 35 va.; Mr. 365. [— ದಾಟುಮೋಗು. — ಮೋಗು. to raid, attack. ಚರಪುರುಷರನಟ್ಟಿ ಬೇಗಂ ದಾಟುಮೋಗಿ ಜಲಕ್ರೀಡೆಯಾಡುವನನಿಜು ಸಿದ್ಧಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟು Vr. 166, 1].

ದಾಟುಗಾಳಿ ದೇಲಿಗೇರಾ. a revolter (a brief history of Indian people, Department of Public Instruction, Bombay, P 134).

ದಿಕ್ ದಿಕ್. = ದಿಕ್. see Nn. s. ದಿಕ್.

ದಿಕ್ಕನೆ ದಿಕ್ಕನೆ. = ದಿಗ್ಗನೆ. suddenly, all at once, quickly (Bp. 4, 58; 9, 30; 13, 24; 24, 6; 27, 8. 48; 31, 29; 32, 10; 35, 3; 36, 35; 44, 16; 46, 60. 67; 47, 3; 57, 80).

ದಿಕ್ಕರಿ ದಿಕ್-kari. = ದಿಗಿ. (ಕುಮುದ, ದಿಗ್ಗ ಜ Nn. 29). 2, the number 8 (Ch.).

ದಿಕ್ಕಾ ಪಾಲು ದಿಕ್ಕಾ ಪಾಲು. in all directions. (i. e. ದಿಕ್ or ದಿಕ್ಕಿನ ಪಾಲು). see s. ದಿಕ್ಕು.

ದಿಕ್ಕಾಮಲ್ಲಿ ದಿಕ್ಕಾಮಲ್ಲಿ. a small tree, yielding a fragrant resin, Gardenia lucida Roxb. (St. & Pl.).

ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕು. Tbh. of ದಿಕ್ (Smd. 106). a point of the compass, direction (ಗೋ, ದಿಕ್ Nn. 5; ಪಾಲಿ, ಅಸೆ 31; ಕಾಪ್ಪ, ದಿಕ್ 33; ನೈಋತ್ಯ, ದಿಕ್ 42; ಗೋಣ್ಣು, ದೇಸೆ, ದಿಕ್ Sm. 13; Kk. 16; My.). 2, refuge, protection, help (My.; Bp. 13, 5; 23, 29). ದಿಕ್ಕಿಗೆ (C.), ದಿಕ್ಕಿಂಗಿ (Bp. 26, 26). — ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೆ (in every direction) ಹೋದರೂ ದುಃಖ ತಪ್ಪಿತೇ? (Prv.). — ದಿಕ್ಕಾ ಪಾಲು. a portion of, or a play-ball in the hands of, the quarters of the compass: dispersion in all directions; scattered, lost and ruined condition (My.; Tu.). ಅನರು ದಿಕ್ಕಾ ಪಾಲಾದರು or ದಿಕ್ಕಾ ಪಾಲಾಗಿ ಹೋದರು; ಅಸ್ತಿ ದಿಕ್ಕಾ ಪಾಲಾಯ್ತು (My.). — ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ. — ಇಲ್ಲದೆ. refuge, etc. not existing. ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದವ, a man who has nothing or nobody to depend upon (My.; B. 5, 201). ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ್ದು (ಅನಾಥ G.). ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಮನುಷ್ಯಗೆ ದೇವರೇ ಗತಿ. — ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದವ ದೈವಾ ತಪ್ಪಿದ (Prvs.). — ದಿಕ್ಕು ಗೆಡು. — ಕೆಡು. refuge, etc. to be destroyed or lost (My.). — ದಿಕ್ಕು ದಾತಾರ. dupl. = ದಿಕ್ಕು ದಿನಾಣ. (My.). — ದಿಕ್ಕು ದಿನಾಣ. also — ದಿನಾಣ. dupl. = ದಿಕ್ಕು No. 2. (My.). — ದಿಕ್ಕು ದೇಸೆ. dupl. (Bp. 27, 72; 28, 66; 46, 47; 57, 50; 59, 52; My.).

ದಿಕ್ಕುಮ್ಬಿ ದಿಕ್-kumbhi. = ದಿಗಿ. (R.).

ದಿಕ್ಕುಕ್ರ ದಿಕ್-ekakra. the horizon; the whole world (Cpr. 6, 70).

ದಿಕ್ಕುಟ ದಿಕ್-taṭa. = ದಿಗುತಟಿ. the horizon, the line of the horizon. (Bp. 51, 61; J. 23, 38).

ದಿಕ್ಕುತಿ ದಿಕ್-pati. = ದಿಕ್ಕಾಲ. (My.).

ದಿಕ್ಕಾಲ ದಿಕ್-pāla. the regent or guardian of a point of the compass or quarter of the world (Bp. 54, 12; J. 15, 23). see ದಿಶಾಧಿಪ.

ದಿಕ್ಕಾಲಕ ದಿಕ್-pālaka. = ದಿಕ್ಕಾಲ. (My.).

ದಿಕ್ಕುಡೇಶ ದಿಕ್-pradēśa. = ದಿಕ್ಕುಣ. (My.).

ದಿಕ್ಕುಣಿ ದಿಕ್-sandi. the joints of the corners of the world (C. Bp. 47, 31).

ದಿಗ digā. an imitative sound. — ದಿಗ ದಿಗ. rep. the noise occasioned by a quick motion of the feet in walking or dancing (My.). — ದಿಗ ದಿಗನೆ. with that noise (My.).

ದಿಗಧಿಪ ದಿಕ್-adhipa. = ದಿಕ್ಕಾಲ. (My.).

ದಿಗಂತ ದಿಕ್-anta. the visible horizon; the end of space or of the earth (Bp. 38, 67; 46, 77; Abh. P. 13, 63). 2, N. of a vṛitta (Ch.).

ದಿಗಮ್ಬರ ದಿಕ್-ambara. sky-clothed, clad by the regions of space: unclad, stark naked. 2, a naked mendicant of the Jainas or Bauddhas, a guru of the Jainas (Mr. 222). 3, Bhairava (Mr. 15). ದಿಗಮ್ಬರತ್ರೇಕ ದಿಗambara-śrīka. a superior digambara (Cpr. 4, 24 va.).

ದಿಗರ್ ದಿಗಾರ. also, additionally (Mhr., H.); another (My.; Br.). — ದಿಗರ್ ಜವಾಬು. another answer, i. e. a contradictory, disagreeing answer (My.; Si. 74).

ದಿಗಲು digalu. = ದಿಗಿಲ್, etc. (My.). ದಿಗಲು ಪಡು (My.).

ದಿಗವಲೋಕನ ದಿಕ್-avalōkana. looking into all directions (Cpr. 5, 121 va.).

ದಿಗಿಭ ದಿಕ್-ibha. = ದಿಗ್ಗಜ. one of the cardinal elephants. (Cpr. 2, 52; Ssv. 4, 61).

ದಿಗಿಲ್ digil. ದಿಗಿಲು. = ದಿಗಲು, ದಿಗುಲು, ದಿಗಿಲ್. consternation, horror, alarm, fear (ಜಜ್ಜರಿತದೈರ್ಯ Ct. I; 64; My.; Tu.; Te. ದಿಗುಲು; T. ತಿಗರ್, ತಿಗಿಲ್; see ತಿಕ್ಕಲು 1; ದಿಕ್ಕು). ದಿಗಿಲು ತಾಗದೆ, ಮಗಳು ಬತ್ತಿದಳು (Prv.). — ದಿಗಿಲುಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. to alarm, to fill with anxiety (Dp. 138, 3). — ದಿಗಿಲು ದಿಗಿಲು. rep. — ದಿಗಿಲು ದಿಗಿಲ್. — ಎನ್. to get greatly alarmed; to shiver to

tremble, to fear (Bp. 9, 3; 48, 10; 58, 61). — ದಿಗಿಲೆನ್. — ಎನ್. to get alarmed, etc. (Bp. 29, 32; J. 26, 24).

ದಿಗಿಸು digisu. to bring down, to let down, to lower (Te. ದಿಗಿಂಚು, ದಿಂಚು, ದಿಮ್ಪು; R.; Te. ದಿಗು, ದಿಗು, to come down, etc.; see ಇಣು 1 and cf. ತೆಂಗು 2).

ದಿಗೀಶ ದಿś-īśa. = ದಿವ್ಯಾಲ. the guardian of a point of the compass. (Bp. 24, 48).

ದಿಗೀಶ್ವರ ದಿś-īśvara. = ದಿಗೀಶ. (C. Bp. 6, 53).

ದಿಗು digu. coming down, being lowered. — ದಿಗುಮತಿ. disembarkation, importation, landing (Te.; R.; see ಎಗು-). @ a Telugu loan rarely used in Kannada.

ದಿಗು digu. Tbh. of ದಿಶ್. direction, etc.

ದಿಗುತಟ digu-taṭa. = ದಿಕ್ತಟ. the horizon. (Bh. 6, 1, 42, 47; 6, 13, 6).

ದಿಗುನಿಚಯ digu-nicaya. the assemblage of the points of the compass (Bp. 8, 10).

ದಿಗುಬಲಿ digu-bali. Tbh. of ದಿಗ್ಬಲಿ. (Bp. 45, 28; Bh. 1, 8, 7; 6, 1, 22, 40).

ದಿಗುಮಣ್ಣಲ digu-maṇḍala. Tbh. of ದಿಜ್ಞಣ್ಣಲ. (Bp. 5, 14).

ದಿಗುಲು digulu. = ದಿಗಿಲು, etc. (My.).

ದಿಗ್ಗ ಜ ದಿś-gaja. a male elephant supposed to be placed at one of the eight quarters of the compass; the 8 male elephants are: airāvata, puṇḍarīka, vāmana, kumuda, añjana, puṣpadanta, sārvaḥma, supratika (Mr. 57; see ದ್ವಿಪ).

ದಿಗ್ಗನೆ diggane. = ದಿಕ್ತನೆ. suddenly, etc. (My.; Te.).

ದಿಗ್ಗತ ದಿś-hata. striking or touching the points of the compass (Bp. 38, 1).

ದಿಗ್ಗನಿ ದಿś-danti. = ದಿಗ್ಗ ಜ. (ಪುಣ್ಣರೇಕ, ದಿಕ್ತನಾನೆ Nn. 18; ದಿಗ್ಗ ಜ 61). 2, the number 8 (Ch.).

ದಿಗ್ಗೇಶ ದಿś-dēśa. the country in various directions; various regions, distant countries (B. 4, 28; My.).

ದಿಗ್ಧ digdha. smeared, anointed. 2, a poisoned arrow.

ದಿಗ್ವಸ್ತ್ರನೆ ದಿś-bandhana. binding or fettering the points of the compass by mantras to keep off all evils (My.; Mhr.).

ದಿಗ್ವಲಿ ದಿś-bali. = ದಿಗುಬಲಿ. an offering to the regions of the sky, made daily by throwing boiled rice to them before the house, or, on festive occasions, by throwing pieces of the flesh of sheep or buffaloes and their blood, or at least red-colored rice, to them round temples and villages (My.).

ದಿಗ್ವಯ ದಿś-bhaya. being alarmed with regard to the proper direction, confused about the quarters of the compass, etc. (ಮೃತ, etc., ದೆಸೆಗೆಟ್ಟವಂ Mr. 300; it is possible to read ದಿಗ್ವಯ ಮೃತ).

ದಿಗ್ವೇದ ದಿś-bhēda. = ದಿಗ್ವನರ. one of the points of the compass (Nn. 77).

ದಿಗ್ವಮಣ ದಿś-bhramana. wandering about in every direction; turning from quarter to quarter, as one lost. see ಹೊಲಬುಗಿಡು.

ದಿಗ್ವಮೆ ದಿś-bhrame. consternation (My.).

ದಿಗ್ವಾಸ್ತ್ರ ದಿś-bhrānti. = ದಿಗ್ವಮಣ. (My.).

ದಿಗ್ಗಾಲೆ ದಿś-mūle. a corner or point of the compass (ಗೋಣ್ಣು Ct. I, 42).

ದಿಗ್ವಮಣ ದಿś-ramana. = ದಿಗೀಶ. guardian of one of the eight points of the compass. (Bp. 54, 86).

ದಿಗ್ವಧು ದಿś-vadhu. a point of the compass considered as a woman (My.).

ದಿಗ್ವರ ದಿś-vara. = ದಿಗ್ವಮಣ. (Rāv. 5, 36).

ದಿಗ್ವಲಯ ದಿś-valaya. = ದಿಜ್ಞಣ್ಣಲ. (Kk. 101).

ದಿಗ್ವಾಚಕ ದಿś-vācaka. a term denoting direction (Śmd. 135).

ದಿಗ್ವಾಚಿ ದಿś-vāci. = ದಿಗ್ವಾಚಕ. (Śmd. 134, 144).

ದಿಗ್ವಾರಣ ದಿś-vāraṇa. = ದಿಗ್ಗ ಜ. (Bp. 11, 10).

ದಿಗ್ವಾಸಸ್ ದಿś-vāsas. = ದಿಗ್ವಮ್ಹುಗ್. stark naked. 2, a Jain or Buddhist mendicant (ಸವಣ Hā.).

ದಿಗ್ವಿಜಯ ದಿś-vijaya. the subjugation of various countries in all directions, universal conquest (Śmd. 163; C. Bp. 47, 19; J. 2, 34; 29, 9, 22).

ದಿಗ್ವಿಭು ದಿś-vibhu. a virgin widow re-married (ಪುನರ್ಭವ, ಮಜು ನಾಟ ಶಾಸ್ತ್ರ Mr. 303; cf. ದಿಧಿಪು).

ದಿಗ್ವನರ ದಿś-vivara. one of the points of the compass (ಉತ್ತರ, ದಿಗ್ವೇದ Nn. 77).

ದಿಂಕ ದಿṅka. a nit, the egg of a louse. (R.).

ದಿಂಕು diṅku. a jump, a leap (cf. ಚಂಗು 2, etc.; Mhr., H. ಚಕೇಂ, to leap). [Ttu. ದಿಮುಕ್ಕು]. 2, skipping about in frolic, gambol (ಎರಲ್, ಗೋಣ್ಣುಗಳೊಳ್ ಬಿನದಿಸ ಆಟಂ Ss.). — ದಿಂಕಡು. — ಇಡು. to leap, to jump; to frisk, to gambol (ನೆಗೆ Ct. I, 80; ದಾಣ್ಣು Kk. 71; ದಾಣ್ಣು, ಮಿಕ್ಕಿಸು, ಸರಳಿಸು, ಕೊಣಕಿಡು Śm. 31; Cpr. 5, 39 va.; Abh. P. 12, 17; 13, 114; Grj. 1; 96; 16, 34; 18, 6). [— ದಿಂಕುಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. to fly at, to jump in. ಮಯ್ಯಾರಗಡಂಗುವ ಸಂಕುಗೆ ದಿಂಕುಗೊಳ್ಳ ಕಕ್ಕಡೆಗೆ Pb. 10, 94].

ದಿಜ್ಞಾನ್ ದಿś-nāga. = ದಿಗ್ಗ ಜ. (Grj. 10, 74).

ದಿಜ್ಞಣ್ಣಲ ದಿś-maṇḍala. the circle of the quarters of the compass, the horizon; the compass, all regions or quarters. (My.).

ದಿಟ ದಿṭa. = ದಿಶ್. Tbh. of ದಿಶ್. truth; certainly, truly (ಸೂನ್ಯತ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ Nn. 48, o. r. ದಿಶ್; ಅಂಜಸಾ, ನಿಬದ್ಧಿ 129, o. r. ದಿಶ್; ಅನಿ Mr. 534; ಸತ್ಯ Bhn. 35; ವಲಂ, ನೆನಸು, ವೆಲಂ Kk. 48, o. r. ದಿಶ್; ನೆನಸು 77, 87; ನಿಕ್ಕುವ, ನಿಸದ, ನನ್ನಿ, ನನಸು or ನೆನಸು, ವಲಂ, ವೆಲಂ, ವಲ್, ಸಾಜ Śm. 34; My.). [ಸಾವು ದಿಟಂ ನಿಮ್ಮಡಿ ಕೊಲೆ ಸಾವುದು ಲೇ ಸಲ್ತೆ Pb. 11, 31; Bv. 18; Cv. 99]. see ನನಸು; Si. 59. 299. 420; Cpr. 1, 128; 3, 63; Bp. 38, 65; 61, 8; J. 7, 60. — ದಿಟಮಾತು. a true word (ಸೂನ್ಯತ Mr. 84).

ದಿಟನಾಮ ದಿṭa-nāma. a noun of which the meaning is clearly exhibited or well-known (but of which the etymology is not apparent at the first sight, Śmd. 94, 95).

ದಿಟಪುಟ ದಿṭa-puṭa. Tbh. of ದೃಷ್ಟಪುಷ್ಪ. courage, boldness (Bp. 28 sum.). 2, stout, robust (My.).

ದಿಟ್ಟ ದಿṭṭa. = ದಿಟ್ಟು. Tbh. of ದೃಷ್ಟ. bold, courageous; impudent; strong, powerful (ದೃಷ್ಟ, ದೃಷ್ಟು, ವಿಯಾತ Nr.; ಧೀರ Bhn. 36; My.). see ಕಡು-; Bp. 17, 8; J. 8, 8; Prva. s. ಪುಟ್ಟ, ಮುಟ್ಟು 1.

ದಿಟ್ಟಗಾಣ ದಿṭṭa-gaṇa. a courageous, bold man (My.).

ದಿಟ್ಟತನ ದಿṭṭa-tana. boldness; (energy); impudence (ಕಡ್ಡ Ct. II, 38; Bp. 40, 27; Bh. 2, 2, 114; My.; B. 3, 34; Si. 359; ದಾಡ್ಯ G.).

ದಿಟ್ಟ ದಿṭṭi. = ದಿಷ್ಟಿ 2. Tbh. of ದೃಷ್ಟಿ. seeing, sight, etc. (ಅಚ್ಚಿ, ಅಲಿ Kk. 32; Śm. 70; Cpr. 6, 47; 7, 144. 155; My.). [ಕೊನೆ ದೆಸೆ ದಿಟ್ಟಮುಟ್ಟ ಕಲಜಂಕೆ Pb. 10, 77]. ದಿವಿಜರ ದಿಟ್ಟಿಗೆ ಸೊಗಯುಪುದು ಮುನ್ನೆ ಮನ್ನರತ್ತಲಂ (Śmd. 266). see ಜಗ- and ಪರಿ-, s. ಪರಿ 3. 2, (Tbh. of ದಿಷ್ಟಿ 1), the measure of two galiges (ಎರಡು ಗಳುಗೆ Mr. 64). — ದಿಟ್ಟಿಗೆಡು. — ಕಡು. = ಕೆಂಗೆಡು. to be blinded, confused,

etc. (J. 19, 30). — ದಿಟ್ಟನೆ. — ಕೊನೆ. a side-glance (J. 33, 22). — ದಿಟ್ಟಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. to appear (J. 18, 35). — ದಿಟ್ಟವರಿವರಿ. — ಪರಿವರಿ. the eye or sight to go or be turned repeatedly towards an object (J. 3, 9). — ದಿಟ್ಟನೆಳಗು. — ಬೆಳಗು. the lustre of the eye (Cpr. 3, 102va.). — ದಿಟ್ಟಿಸಾರ್. to approach the sight, to come before the eye (Bp. 3, 21).

ದಿಟ್ಟು ಬಿಸೆ diṭṭi-bisa. = ದಿಟ್ಟು ಬಿಸೆ. Tbh. of ದೃಷ್ಟಿ ಬಿಸೆ. a snake. (Smd, 376).

ದಿಟ್ಟು ಬಿಸೆ diṭṭi-bisa. = ದಿಟ್ಟು ಬಿಸೆ. an evil eye (Cpr. 6, 107).

ದಿಟ್ಟು ಸು diṭṭi-su. Tbh. of ದೃಷ್ಟಿಸು. to see, to sight; to look at; to view, to inspect, etc. (Bp. 5, 33; 11, 15; 14, 18; 28, 49; 38, 50; 42, 6; 44, 41; 48, 22; 60, 29; B. 3, 18; 4, 12, 21; 5, 165).

ದಿಟ್ಟು diṭṭi. = ದಿಟ್ಟು. boldness, etc. — ದಿಟ್ಟುಳ್ಳವ. — ಉಳ್ಳವ. a courageous, etc. man (Bh. 8, 23, 43, o. r. ತಟ್ಟುಳ್ಳವ; B. 5, 141).

ದಿಟ್ಟಿ diṭṭi. a bold, impudent woman (Bp. 23, 19; 40, 56; J. 31, 6; My.).

ದಿಶ diṭṭha. = ದಿಟ್ಟ, q. v. truth, etc. (ಯಥಾರ್ಥಂ, ಯಥಾಯುಕ್ತಂ Nr.). ದಿಶದುದು (ನಿಶಾತ್ಯ, ಅನವಸ್ಥರ Hlā., o. r. ನಿಶೋದ್ಯ). ದಿಶವ ನುಡಿ (ಸತ್ಯ, etc. Nr.).

ದಿಶೆ diṭṭha. = ದಿಶೆ. Tbh. of ದೃಷ್ಟಿ. (My.; T., M. ತಿಶೆ). firm, strong, etc.; firmness, strength; reliability, truth (My.). — ದಿಶೆ ಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. to become firm, established, strong, etc. (My.).

ದಿಶೆ diṭṭha. = ದಿಶೆ, etc. (Si. 82, only in Si.).

ದಿಶೆ diṭṭi. = ದಿಶೆ, ದಿಶೆ. a wicket; a hole in a wall expressly made for egress or ingress; a sally port (C. Bp. 42, 28; Si. 110; My.; Te.; T. ತಿಟ್ಟಿ; Mhr. ದಿಶೆ, ದಿಶೆ). — ದಿಶೆ ಬಾಗಿಲು. a sally port; a wicket (My.).

ದಿಶೆ diṭṭi. = ತಿಟ್ಟಿ, etc. an eminence, an elevation; a hillock (My.).

ದಿಶೆ diṭṭi. = ದಿಶೆ, etc. a wicket, etc. (C. Bp. 42, 26, 28).

ದಿಶೆ diṭṭi. = ದಿಶೆ. N. of tree (Rāghc. 17, 54). 2, = ಗಿರಿ ಕರ್ಣಿಕೆ. q. v. (Te. ದಿಶೆನೆ, Hedysarum alhagi = ಗಿರಿಕರ್ಣಿಕೆ).

ದಿಶೆ diṭṭi. = ದಿಶೆ. N. of tree (My.).

ದಿಶೆ diṭṭi. = ದಿಶೆ. N. of a tree (= ದಿಶೆ. N. of tree; ಅರಟು, ಅರಲು, ಮುಳ್ಳು, ಕಟ್ಟಂಗ, ಟುಣ್ಣು, ಕ, ದೀರ್ಘವೃತ್ತ, ಪತ್ರೋರ್ಣ, ಮಣ್ಣು ಕ ಪರ್ಣ, ಶ್ಲೋಕ G.). — ದಿಶೆ ಲಬಾದಿ. (B. 3, 46).

ದಿಶೆ diṭṭi. = ದಿಶೆ. N. of tree. (Sv. 3, 32).

ದಿಶೆ diṭṭi. = ದಿಶೆ. N. of tree, ದಿಶೆ, ದಿಶೆ, ದಿಶೆ, ದಿಶೆ, ದಿಶೆ, ದಿಶೆ. the tree Anogeissus latifolia, which yields a hard, white, clear gum (My.).

ದಿಶೆ diṭṭi. = ದಿಶೆ. gadding, rude conduct, naughtiness (My.; cf. Mhr. ದಿಶೆ).

ದಿಶೆ diṭṭi. = ದಿಶೆ. a heap (Bh. 6, 8, 13; Rām. 6, 30, 14; Te. ದಿಶೆ, much); a roundish mass or piece (Abhā. 2, 81); a roundish big stone (My.); a bundle of wood or grass (My.); a bale of cloth (My.; Tu. ದಿಶೆ; Te.; M. ತಿಶೆ; Mhr. ದಿಶೆ). 2, the block of wood used for a kuppē; the pole or handle of a plough (ನೇಗಲಿಯ ದಿಶೆ, ಈಶಾ G.); a log of timber. 3, the stem or trunk of

a tree (from the root to the branches, My.). ಮರದ ಮೊದಲಿನ ಕೊಮ್ಮು ಪರ್ಯಂತರಮಿರ್ಧ ನಡುವಣ ದಿಶೆ (ಪ್ರಕಾಶ, ಸ್ವಸ್ಥ Nr.). 4, the thread-like centre of an orange, etc. (My.); the inside stalk or heart of a plantain tree [ಎಳವಾಟು ಯ ದಿಶೆ ನೋಳ್ ಸಾಣೆಗಟ್ಟಿದನಾದುವು Pb. 2, 39 va.]; (My.; B. 2, 37). 5, thickness, stoutness; strength; pride; nutritiousness (My.). ದಿಶೆ ದಿಶೆ ಹಾಗೆ ಇದ್ದರೂ ದಿಶೆಗೆ ಅದೀತೇ? — ದಿಶೆ ಉ. — ಅಳು. a strong man. — ದಿಶೆ ಉಗಲನ್ನು ಕರೆದರೆ ಮಿಶ್ಣು ದ ಕೆಲಸವೂ ಆಗುತ್ತದೆ (Prvs.). — ದಿಶೆ ಗೆಡೆ. — ಕೆಡೆ. to throw down like a log of timber or a trunk (J. 4, 56; 7, 37; 21, 39). — ದಿಶೆ ಗೆಡೆ. — ಕೆಡೆ. to fall down like a log (Bh. 4, 2, 60, 66; 8, 19, 72; J. 31, 65). — ದಿಶೆ ದಿಶೆ. — ತಿಶೆ. to deprive (one) of strength, to take away the pride or beauty (Bp. 51, 69; Bh. 8, 7, 11; 8, 11, 45; J. 24, 16). — ದಿಶೆ ದಿಶೆ. — ತಿಶೆ. to cause to deprive of strength, etc. (C. Bp. 24, 29). — ದಿಶೆ ಮೆಯ್ಯ. a stout, strong body (My.). — ದಿಶೆ ರುಳು. — ಉರುಳು. to roll down (v. i.) like a log of wood or trunk (J. 7, 62). — ದಿಶೆ ರುಳು. — ಉರುಳು. to cause to roll down like a log or trunk (C. Bp. 11, 11; J. 22, 20). — ದಿಶೆ ವಾಯ್. — ಪಾಯ್. to go or rise straight up like the stem of a tree, as a horse on the hind legs (Rsv. 6, 11 va.; 13, 82).

ದಿಶೆ diṭṭi-uka. a stout man (?). (Smd. 239).

ದಿಶೆ diṭṭi-ga. = ದಿಶೆ, etc. N. of tree (My.).

ದಿಶೆ diṭṭi. = ದಿಶೆ. a roundish big stone or lump. see Prv. s. ಬಿಶೆ 2. [— ದಿಶೆ ಯಾಡು. — ಅಡು. to play with a round lump. ದಾಸವಣ ದಿಶೆ ಯಂ ತೋರದಿಶೆ ಯಾದಿನೆ ವೆಸೆನೆಗೆ ಕೆಡುವ ಕಣ್ಣ ದಿಶೆ ಗಳುಂ Pb. 11, 140 va.].

ದಿಶೆ diṭṭi. = ದಿಶೆ. a rude, naughty fellow (Dp. 48, 1).

ದಿಶೆ diṭṭi. = ದಿಶೆ. a gad-about, a rude, naughty woman (My.; cf. ದಿಶೆ ಗತನ).

ದಿಶೆ diṭṭi. = ದಿಶೆ, etc. (My.).

ದಿಶೆ diṭṭi. = ದಿಶೆ. a rising ground, an eminence; a bank, an islet (My.; Si. 83, 100, 457; see ತಿಟ್ಟಿ 1). ಮಳಲ ದಿಶೆ (ಸ್ವಕ, ಪುಲಿನ, ದ್ವೀಪ Hlā.). 2, a heap (Si. 107, 112, 490; only in Si.).

ದಿಶೆ diṭṭi. 1. cut, cut-off, divided.

ದಿಶೆ diṭṭi. 2. bound, tied. see ಸನ್.

ದಿಶೆ diṭṭi. Diti, a daughter of Dakṣa, the wife of Kaśyapa and the mother of the Dāityas.

ದಿಶೆ diṭṭi-jana. = ದಿಶೆ. (Bp. 16, 3).

ದಿಶೆ diṭṭi-putra. = ದಿಶೆ. (My.).

ದಿಶೆ diṭṭi-suta. a daily.

ದಿಶೆ diṭṭi-sūnu. = ದಿಶೆ. (My.).

ದಿಶೆ diṭṭi. = ದಿಶೆ. boiled rice (ಕೊಟ್ Hlā.).

ದಿಶೆ diṭṭi. shining, blazing, bright. (Rsv. 13, 92).

ದಿಶೆ diṭṭi. trying to obtain; a suitor; a husband; the second husband of a woman twice married. 2, a virgin widow remarried.

ದಿಶೆ diṭṭi-pati. the husband of a woman remarried. (R.).

ದಿನ dina. = ದಿನ 2. a day. 2, the number 30 (Mr. 348). ದಿನ ಹೋಗಿ ಮುಳಗಲನೇ? (Prv.). — ದಿನಗಟ್ಟಿ. — ಕಟ್ಟಿ. a stretch of many days; daily (My.). — ದಿನಗಲೆ. — ಕಲೆ. to spend a day or days (B. 5,

193). 2, a day or days to be spent or pass away (J. 11, 29). — ದಿನಗಾಲಿ. — ಕಾಲಿ. daily hire (B. 4, 142; My.). — ದಿನದನ್ನೆ. — ಅನ್ನೆ. as usual (B. 4, 138; My.). — ದಿನದ ಹಾಗೆ. = ದಿನದನ್ನೆ. (B. 4, 57; My.). — ದಿನ ದಿನ. rep. daily. ದಿನ ದಿನ ಶನಿ ಕಾಡಿದರೆ ಬಾಲ್ಯೋದು ಯಾವಾಗ? — ದಿನ ದಿನ ಸಾಯುವವರಿಗೆ ಅಬುವವರು ಯಾರು? (Prvs.). see Bp. 11, 23; 27, 3; 29, 11; 30, 5; 39, 7; 43, 60; 48, 16; 58, 23. — ದಿನ ದಿನಕ್ಕೆ. ದಿನ ದಿನಕ್ಕೆ. day by day, daily (Bp. 3, 4; 4, 28; B. 4, 154, 208). — ದಿನದ್ದಪ್ಪ. — ದ-ತಪ್ಪ. a day to fail (C. Bp. 47, 17). — ದಿನಪೊನ್ನಕ್ಕೆ. — ಒನ್ನಕ್ಕೆ. in a day; for a day (B. 4, 209; My.).

ದಿನಕರ dina-kara. making day or light; the sun. 2, the number 12 (Ch.).

ದಿನಕರಾತ್ಮಜೆ dinakara-ātmaṇe. the daughter of the sun: the *Tamunā* or *Jumna* river.

ದಿನಚರಿ dina-carī. a śloka in honour of the founder of one's sect, daily to be repeated before dinner (My.).

ದಿನಚರ್ಯೆ dina-carye. the daily due observance of all rites (My.). 2, an official journal (Mhr.; My.).

ದಿನದೀಪ dina-dīpa. a lamp lighted by day. ದಿನದೀಪವನ್ನೆ ದಶಾ ಹೀನನು (Prv.).

ದಿನನಾಥ dina-nātha. the lord of the day: the sun (Cpr. 8, 18). 2, the number 12 (Ch.).

ದಿನಪ ದಿನ-pa. = ದಿನನಾಥ. (ಅರ್ಕ Mr. 503). 2, a certain metrical foot (Ch.). 3, the number 12 (Ch.).

ದಿನಪಕುಲ dinapa-kula. = ಸೂರ್ಯವಂಶ. (J. 18, 41).

ದಿನಪೂರ್ತಿ dina-pūrti. — ಪೂರ್ತಿ. a day's completion: for a day only (My.; B. 4, 53).

ದಿನಪ್ರಮಾಣ dina-pramāṇa. = ದಿನಮಾನ. (My.).

ದಿನಪ್ರತಿ dina-prati. = ದಿನವುತಿ. every day. (Bp. 14, 22; My.).

ದಿನಮಣಿ dina-maṇi. the jewel of day: the sun (Śmd. 385; Bp. 61, 70; Kk. 96).

ದಿನಮಾನ dina-māna. the length of day (B. 5, 305; My.).

ದಿನಮುಖ dina-mukha. the early morning, dawn (Cpr. 8, 101).

ದಿನವುತಿ dina-m-prati. every day, daily (My.; Bp. 13, 19; 25, 13; 30, 7; 34, 17; 43, 19. 34; 44, 4. 24; B. 4, 73).

ದಿನರಾಜ dina-rāja. = ದಿನಪ. the sun. (Bp. 10, 30).

ದಿನಲಕ್ಷ್ಮಿ dina-lakṣmi. = ದಿನಸಲಕ್ಷ್ಮಿ. the wealth or glory contained in the day. (Abh. P. 9, 161).

ದಿನವರ್ತನೆ dina-varṭane. a daily allowance or fee, for astrologers, priests, etc. (My.).

ದಿನವಹ ದಿನ-vahl. a diary, a day-book (My.). 2, daily (My.).

ದಿನವಾರು dina-vāru. daily (My.).

ದಿನಸಿ dinasi. = ಜಿನಸಿ. grain (My.).

ದಿನಸು dinasu. = ಜಿನಸು, etc. article, provision.

ದಿನಾ dinā. 1. daily (My.; B. 1, 20. 21; B. 4, 57).

ದಿನಾ dinā. 2. abbreviation of ದಿನಸು. — ದಿನಾ ದಿನಸು. rep. (My.).

ದಿನಾಗ ದಿನāga. = ದಿನಾ 1. (My.).

ದಿನಾಗಲು dināgalu. = ದಿನಾ 1. (My.).

ದಿನಾಧಿನಾಯಕ dina-adhināyaka. = ದಿನಾಧಿಪ. (Cpr. 8, 7).

ದಿನಾಧಿಪ dina-adhipa. = ದಿನಪ. the sun. 2, a certain metrical foot (Ch.).

ದಿನಾನ್ತ dina-anta. the close of the day, evening; sun-set.

ದಿನಾಲು dinaḷu. = ಜಿನಾಲು, ದಿನಾ 1. (My.; B. 1, 10. 12. 19); ದಿನಾಲೂ = ದಿನಾಲು (My.; B. 2, 12).

ದಿನಾವಸಾನ dina-avasāna. = ದಿನಾನ್ತ. (My.).

ದಿನಿಸು dinisu. = ದಿನಸು, etc. (My.). — ದಿನಿಸು ದಿಪ್ಪಟ. dupl. (My.).

ದಿನುಸು dinusu. = ದಿನಸು. (My.).

ದಿನೇಂದ್ರ dina-indra. = ದಿನಪ. the sun.

ದಿನೇಂದ್ರಕಾಂತ dinēndra-kānta. = ಸೂರ್ಯಕಾಂತ. sun-crystal (Bp. 1, 40).

ದಿನೇಶ dina-īśa. = ದಿನೇಂದ್ರ. (ಖಗ Mr. 511). 2, a certain metrical foot (Ch.). 3, the number 12 (Ch.).

ದಿನೇಶಕಯ dinēśa-haya. the (even) horses of the sun. 2, the number 7 (Ch.).

ದಿನ್ನೆ dinne. = ದಿಣ್ಣೆ. a rising ground. (My.; Te. ತಿನ್ನೆ, ತೀನೆ: B. 4, 66. 204). ದಿನ್ನೇ ಮೇಲೆ ಮಣಿ ಕೊಯ್ದರೆ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಬರುವದು (Prv.). see Prv. 3. ನೀರು. — ದಿನ್ನೆ ಕಟ್ಟು. = ದಿನ್ನೆ. My.). — ದಿನ್ನೆ ತಗ್ಗು. nill and dale (My.).

ದಿಬ್ಬ dībba. = ದಿಬ್ಬು. an eminence a hillock, etc. (My.; B. 3, 10; 5, 55. 136. 174. 198).

ದಿಬ್ಬ dībba. Tbh. of ದಿವ್ಯ, divine, etc. (Abh. P. 15, 10).

ದಿಬ್ಬಣ dībbāṇa. 1. = ನಿಬ್ಬಣ, q. v. a nuptial procession, especially of the friends and relatives of the bridegroom (Rām. 1, 16, 13. 43; My.); [a marriage party. Tu. ದಿಬ್ಬಣ].

ದಿಬ್ಬಣ dībbāṇa. 2. a wooden stopple or cork (My.; Te. ದಿಬ್ಬಡ, ದಿಬ್ಬಡೆ, ದಿಮ್ಮ; cf. ತಿಮ್ಮು 2?).

ದಿಬ್ಬು dībbu. = ದಿಬ್ಬ. (My.).

ದಿಬ್ಬ dībba. Tbh. of ದಿವ್ಯ. an ordeal (ಕೋಶ Nn. 52; wrongly written also ಕೋಶ. q. v.). [ವಿನ ಬೇಡಿದುದನೀನನಾಗಿ ನಮ್ಮಗೆಯಕ್ಕ ಶಿವಭಕ್ತರಿಗೆ ಇದೇ ದಿಬ್ಬ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ ದೇವಾ Bv. 236]. ದಿಬ್ಬದ ತೋಲೆ, the balance used at ordeals (ಧಟಿ Nr.). [—ದಿಬ್ಬವ್ವಿಡಿ. —ಪಿಡಿ. to hold something (like a ball of iron) red hot in order to prove one's sincerity or veracity. ನಲ್ಗೆಗೆ ದಿಬ್ಬವ್ವಿಡುವನ್ನೆ ಪೋಲ್ ಪಿಡಿದು ನೀಂ ದಾ. Pb. 1, 70. cf. ದಿವ್ಯವ್ವಿಡಿ].

ದಿವ್ ದim. a sound in imitation of tingling or ringing. — ದಿಮ್ಮಿಡು. — ಇಡು. to cause tingling or ringing. ದಿಮ್ಮಿಡುವ ಘಟಘಟಾ ಎನ್ನು ಗಣ್ವಯ ರವಕ್ಕೆ ಬಿರ್ಬಿಗೊಳುತ (Dp. 53, 4). — ದಿಮ್ಮಿನ್. — ಎನ್. to tingle or ring, as the head, the ears (My.; Te.; C. Bp. 47, 31).

ದಿವಾಕು dimāku. haughtiness, inflation, airs of consequence (My.; Mhr., H. ದಿವಾಕು).

ದಿವಿ dimi. = ಗಿವಿ, q. v. whirlingly, etc. (My.). 2, = ದೀನ್, the sound produced by the quick motion of the feet in dancing (My.; cf. ದಿಗ). — ದಿವಿ-ಕಿಟಿ, ದಿವಿ-ಕಿಟಿ — ಫೋ, sounds used in beating time in music (My.).

ದಿಮ್ಮ dimbu. = ದಿಮ್ಮು. a pillow for the head or for the back (My., see ಒಪ್ಪಗು- ತಲೆ-; Tu.; Te. ದಿಮ್ಮ). 2, the pericarp of a lotus (only in Si.). ತಾವರೆ ಮಣಿಯುವುದು ದಿಮ್ಮ ನೊಳಗಣ ದಿಮ್ಮು (ಕರ್ಣಕೆ, ಪದ್ಮಬೀಜಕೋಶ Si. 407).

ದಿಮ್ಮಗೆ dimmage. = ದಿಮ್ಮನೆ 1. strongly; loudly; strongly. ಅವನು ದಿಮ್ಮಗೆ ಇದ್ದಾನೆ (My.). ದಿಮ್ಮಗೆ ಕೂಗು! (My.).

ದಿಮ್ಮನೆ dimmane. 1. strongly; firmly (Bh. 2, 3, 9; Rām. 1, 16, 18). ದಿಮ್ಮನೆ ಹಿಡಿ! (My.).

ದಿಮ್ಮನೆ dimmane. 2. with a sound that makes the ears ring (Bp. 22, 43).

ದಿಮ್ಮಿ dimmi. an eminence, an elevated spot (Si. 207, 208, 269; only in Si.). 2, the stem or trunk of a tree (120, cf. ದಿಮ್ಮ; only in Si.). 3, a log of wood ready for sawing (My.). 4, a bulbous object, a bulb (Si. 95; only in Si.). 5, a thick, strong covering. ಎದೆಗೆ ರಕ್ಷಕಮಾದ ತೊಗಲ ದಿಮ್ಮಿ (ತನುತ್ತು, ಕನುತ್ತು, etc. Si. 279).

ದಿಮ್ಮಿ dimmi. demi (My., in printing offices).

ದಿಮ್ಮಿತ್ತು dimmitu. that is thick or strong; weighty (Bp. 27, 44); that is big, eminent, or great (ಪಿರಿಮೆ Ct. I, 22; Bp. 55, 33).

ದಿಮ್ಮಿದ dimmida. an eminent person; a Brāhmaṇa (ಸಯ್ಯ ಗನಹ, ನೇರಹ, ಇಳಿಯ ಪಿರಿಯ, ದ್ವಿಜ Kk. 34; Sm. 52; J. 4, 22).

ದಿಮ್ಮಿದು ದಿಮ್ಮಿದುದು. = ದಿಮ್ಮಿತ್ತು. bigness, importance, greatness, dignity; weight (ದಿಮ್ಮಿ, ಗೌರವ Ct. II, 79).

ದಿಮ್ಮು dimmu. 1. giddiness, confusedness (My.; Te.; cf. ದಿಮ್ಮ). see ತಲೆ. — ದಿಮ್ಮು ಹತ್ತು. giddiness, etc. to come over one (My.). — ದಿಮ್ಮೇಟು. — ದಿಮ್ಮು. = ದಿಮ್ಮು ಹತ್ತು. (My.).

ದಿಮ್ಮು dimmu. 2. to push, shove (My.; cf. ದಿಮ್ಮು, ದೂಡು).

-ದಿರ್ da-ir. an affix for the formation of the masculine and feminine plural, e. g. ಇನಳ್ ದಿರ್, ಇನ್ನಿರ್, ಅವನ್ನಿರ್ (Sm. 120), ಅನ್ನಿರ್, ಅಕ್ಕನ್ನಿರ್, etc. (124, 126; cf. -ವಿರ್).

ದಿರನೇವು diravēvu. Tbh. of ದ್ರವ್ಯ (ದ್ರವ್ಯವು, S. Mhr.).

ದಿಟ್ಟನೆ dirrane. = ದಟ್ಟನೆ, etc. to indicate sound in belching. (J. 6, 52).

ದಿಲ್ dil. the heart, the mind (My.; Mhr., H. ದಿಲ).

ದಿಲೇಪ ದಿಲಿಪಾ. N. of a king and ancestor of Rāma. (Rām. 1, 16, 23).

ದಿವ div. splendour; heaven, the sky, the air; day-time, the day.

ದಿವ diva. heaven (Sm. 106); (ಸ್ವರ್ಗ Nn. 7); the sky, air, atmosphere. 2, day-time, a day (ದಿನ ಪಗಲ್ Mr. 65). 3, a certain metrical foot (Ch.). — ದಿವ ರಾತ್ರಿ. day and night (Dp. 4).

ದಿವವೈದ್ಯ diva-valdya. a physician of svarga. ದಿವವೈದ್ಯರ್ (ದ್ರವ್ಯ, ಅಶ್ವಿಯರ್ Mr. 23).

ದಿವಸ್ divas. = ದಿವಸ. see ದ್ಯುಸ್.

ದಿವಸ divasa. = ದಿವಸ, ದೇವಸ. a day (ಪಗಲ್ Sm. 18). ದಿವಸಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ದಿವಸವಾಗುವದು (Prv.). — ದಿವಸ ಕಳೆ. = ದಿನಗಲೆ. (B. 5, 124). — ದಿವ ಸಕ್ಕೆ ಹಾಕು. to procrastinate (C.). — ದಿವಸ ದಿವಸ. rep. = ದಿನ ದಿನ. ದಿವಸ ದಿವಸಕ್ಕೆ (C. Bp. 47, 7). — ದಿವಸ ಹತ್ತು. days to be required, (it takes...days, C.). ವಿಲಾಸತಿಯು ಈ ಪಟ್ಟದಿನ ಆ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳು ಹತ್ತುತ್ತಿದ್ದವೋ, ಅವುಗಳನ್ನು ಬರಹ. ಹೆಚ್ಚು ದಿವಸಗಳು ಈಗ ವಿಲಾಸತಿಯನ್ನು ಹಿನ್ನಡ್ಡುವಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಹತ್ತುವದಿಲ್ಲ (B. 5, 226). — ದಿವಸ ಹಿಡಿ. = ದಿವಸ ಹತ್ತು. (My.). ಮುನ್ನುಯಿನ್ನು ಕಾತಿಗೆ ಹೋಗುವದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಹಿಡಿಯುತ್ತವೋ, etc. (B. 5, 227).

ದಿವಸಕರ divasa-kara. = ದಿನಕರ. the sun. 2, the number 12 (Ch.).

ದಿವಸಮುಖ divasa-mukha. the beginning of day: daybreak, dawn.

ದಿವಸಲಕ್ಷ್ಮಿ divasa-lakṣmi. the wealth contained in days (Abh. P. 9, 165).

ದಿವಸವಲ್ಲಭ divasa-vallabha. the sun (J. 23, 20).

ದಿವಸವ್ಯಾಪಾರ divasa-vyāpāra. = ದಿನಚರ್ಯ No. 1. (Cpr. 5, 121 va.).

ದಿವಸಾಧಿಪ divasa-adhipa. the sun. 2, a certain metrical foot (Ch.).

ದಿವಸಾನ್ತ divasa-anta. the end or close of day, evening. ದಿನ ಸಾನ್ತ ಮುತ್ತು ಇರುಳು (ಸಾಯಂಕಾಲ Mr. 66).

ದಿವಸೇಂದ್ರ divasa-Indra. = ದಿನಸೇಶ. (Cpr. 3, 98; Grj. 3, 69 va.).

ದಿವಸೇಶ divasa-īśa. = ದಿನೇಶ. the sun. (Bp. 24, 48).

ದಿವಸ್ವತಿ divas-patl. the lord of heaven: Indra.

ದಿನಾ divā. by day; the day.

ದಿನಾಕರ divā-kara. the day-maker: the sun. 2, a certain metrical foot (Ch.).

ದಿನಾಕೀರ್ತಿ divā-kīrti. a barber (ಕನ್ನಿ ರಕೆ, ನಾವಿದ Nn. 152). 2, a man of a low caste, a Caṇḍāla (ಪೊಲೆಯು 152; ಹೊಲೆಯು Mr. 479). 3, a shoemaker (ಚರ್ಮಕೃತ್, ಮುಟ್ಟಿಗೆ 152).

ದಿನಾಣ divāṇa. = ದಿನಾನ, (ದಿನಾನು). a prime minister (Br., Mhr., H.); the officer in charge of the revenue-administration of a district (Mhr., H.). 2, a royal hall; a court of justice (My.; Mhr., H.). 3, the sarkār or government (My.; Mhr., H.).

ದಿನಾಣಗಿರಿ divāṇa-giri. = ದಿನಾನಗಿರಿ. the office or business of a divāṇa (B. 5, 87; Mhr.).

ದಿನಾಣಿ divāṇi. civil, as a court or case (B. 5, 265; Mhr.).

ದಿನಾನ divāna. = ದಿನಾನ No. 1. (My.; Si. 256; B. 4, 139).

ದಿನಾನಗಿರಿ divāna-giri. = ದಿನಾಣಗಿರಿ (My.).

ದಿನಾನಾ divāṇā. mad; foolish (Mhr., H.; My.).

ದಿನಾನ್ಧ divā-andha. blind by day. 2, an owl (My. amara).

ದಿನಾನ್ಧಕೆ divā-andhakī. the musk-rat (ಸೊಂಡೆ ಇಲಿ G.).

ದಿನಾಭೀಶ divā-bhīṣa. timid by day. 2, an owl (My. Amara). 3, a thief.

ದಿನಾಭೀಶಿ divā-bhīṣi. a person timid by day (My.).

ದಿನಾನುಧ್ಯ divā-madhya. midday, noon. (My.).

ದಿನಾರಾತ್ರ divā-rātra. day and night. (My.).

ದಿನಾರಾತ್ರಿ divā-rātri. day and night (My.; J. 27, 17). 2 day or night.

ದಿನಾರ್ divāl. a wall (My.; Mhr., H.).

ದಿನಾವಸಾನ diva-avasāna. the end or close of day.

ದಿನಾಳಿ divāli. 1. Tbh. of ದೀಪಾವಳಿ. festival of lights, etc. (C.).

ದಿನಾಳಿ divāli. 2. bankruptcy (My.; Mhr. ದಿನಾಳೂ, ದಿನಾಳೇಂ; Br. ದಿನಾಲಾ. see Prvs. 3. ದಿನಾಳಿ. — ದಿನಾಳಿ ತೆಗೆ. to become bankrupt or insolvent (My.).

ದಿನಾಳಿಖೋರ divāli-khōra. a prodigal, a spendthrift (My.; Mhr. ದಿನಾಳಿಖೋರ). 2, a bankrupt (My.).

ದಿವಿ divi. in heaven, in the sky (Sk.). 2, heaven, the sky (not Sk.; My.; Bp. 1, 38; 21, 17; 32, 35); day (My.).

ದಿವಿಜ divi-ja. born in heaven; a deity (Nn. 1; Sm. 266). 2, a certain metrical foot (Ch.). — ದಿವಿಜಗಿವಿಜ. reit. (Bp. 54, 5).

ದಿವಿಜಕಲ್ಪಲತ divija-kalpalata. N. of a vṛitta (Ch.).

ದಿವಿಜತ divijate. the state of being a deity (Cpr. 4, 91).

ದಿವಿಜದೀರ್ಘಕೆ divija-dīrghike. a divine tank (Cpr. 5, 42 va.).

ದಿವಿಜಧೇನು divija-dhēnu. the celestial cow (Bp. 38, 40).

ದಿವಿಜಪದ divija-pada. the sky (J. 31, 10); svarga (My.).

ದಿವಿಜಪುರ divija-pura. heaven. 2, a certain metrical foot (Ch.). 3, N. of a village in Mysore (J. 10, 54).

ದಿವಿಜಸಿನ್ಧು divija-sindhu. the celestial Ganges (My.).
 ದಿವಿಜಾಂಗನಿ divija-aṅgane. a celestial female, a courtesan of svarga (Śmd. 82, 109, 112, 121).
 ದಿವಿಜಾರಿ divija-ari. a rākṣasa (My.).
 ದಿವಿಜೇ divi-je. a female deity (Bp. 10, 31).
 ದಿವಿಜೇಂದ್ರ divija-Indra. the chief of the gods: Indra; Brahmā; Viṣṇu; Śiva. (Nn. 1; J. 30, 24).
 ದಿವಿನಾಯಕ divi-nāyaka. Indra (My.).
 ದಿವಿಭಾಗ divi-bhāga. the sky (J. 12, 7).
 ದಿವಿಪದ್ divi-pad. sitting or dwelling in heaven: a deity.
 ದಿವಾಕಸ diva-ōkas. dwelling in heaven: a deity. 2, the bird *Cuculus melanoleucus*, the Cātaka. 3, a deer. 4, a bee.
 ದಿವ್ಯ divya. = ದಿಬ್ಬ, ದಿಬ್ಬ (Śmd. 181). brilliant; divine, heavenly, celestial; charming, beautiful, excellent. 2, an ordeal. 3, a fragrant resin. — ದಿವ್ಯಕಳೆ. divine lustr- (My.). — ದಿವ್ಯವ್ವಿ. 2. — ೦-ಪಿಡಿ. to undergo an ordeal (Cpr. 5, 130).
 ದಿವ್ಯಗಾಯನ divya-gāyana. celestial music; a celestial musician, a Gandharva.
 ದಿವ್ಯತರ divya-tara. uncommonly beautiful (Śśv. 4, 52).
 ದಿವ್ಯಾಂಗ divya-aṅga. a charming member; having charming members (Bp. 57, 61).
 ದಿವ್ಯೋಪಪಾದುಕ divya-upapāduka. divinely born, celestial; a divine being.
 ದಿಶ್ ದಿś. = ದಿಕ್, ದಿಕ್ಕು, ದಿಗು. pointing out or to. 2, direction pointed at, a point of the compass, quarter, region; direction; place, space, part. 3, an indication; a hint; an example; precept, order; manner, method. 4, the number 8 (Ch.); the number 10.
 ದಿಶ ದಿśa. a point of the compass (Bp. 16, 30).
 ದಿಶಾಕರಿ ದಿśa-kari. elephant of the quarters. 2, the number 8 (Ch.).
 ದಿಶಾಗಜ ದಿśa-gaja. = ದಿಶಾಕರಿ. 2, the number 8 (Ch.).
 ದಿಶಾಧಿಪ ದಿśa-adhipa. = ದಿಶಾಪ. guardian of the quarters: sura-rāja, agni, kālā, niruti, varuṇa, maruta, artharśa, iśa (Mr. 57).
 ದಿಶಾನ್ತ ದಿśa-anta. = ದಿಗನ್ತ, No. 1. the horizon, etc. (My.).
 ದಿಶಾಪಟ ದಿśa-paṭa. causing (his enemies) to be scattered in all directions (Rām. 3, 8, 35).
 ದಿಶಾಬಲಿ ದಿśa-bali. = ದೇವಬಲಿ, ದೇವಲಿ. the same as ದಿಗ್ಬಲಿ, q. v. an offering to the regions of sky, etc.
 ದಿಶಾನುಜ್ಞಾಲ ದಿśa-maṇḍalā. = ದಿಶಾಜ್ಞಾಲ. horizon, etc. (J. 12, 9).
 ದಿಶಾನರ ದಿśa-vara. = ದಿಗ್ವರ. guardian of one of the eight points of the compass. (Bp. 5, 40).
 ದಿಶ ದಿśi. Tbh. of ದಿಶ. (ದಿಕ್ಕು Nn. 5).
 ದಿಶ ದಿśe. ದಿಶಾ, = ದೇಶ 2, ದೇಶ 2. a quarter or point of the compass, direction, region, side (ದಿಕ್ಕು, ದೇಶ Śm. 13). 2, the number 8 (Ch.).
 ದಿಶೇಭ ದಿśa-lbha. = ದಿಶಾಕರಿ. elephant of one of the eight points of the compass. (Bp. 26, 9).
 ದಿಶೋತ್ಕರ ದಿśa-utkara. the aggregate of the quarters (ದಿಕ್ಕುಗಳು Nn. 128).
 ದಿಶ್ಯ ದಿśya. relating or belonging to the points of the compass, situated, lying, or bearing in a particular direction.
 ದಿಷ್ಟ ದಿṣṭa. = ದಿಟ, ದಿಶ. pointed to, at, or out, shown; appointed, assigned; directed, ordered, enjoined; fixed, settled; assignment, appointment, decree; fate, destiny; direction, order, command; aim, object; time.
 ದಿಷ್ಟಾನ್ತ ದಿṣṭa-anta. 1. the appointed end: death.

ದಿಷ್ಟಾನ್ತ ದಿṣṭa-anta. 2. Tbh. of ದೃಷ್ಟಾನ್ತ. an example, etc. (My.).
 ದಿಷ್ಟ ದಿṣṭi. 1. = ದಿಟ್ಟ, No. 2. pointing out, assigning, etc. 2, a sort of measure of length.
 ದಿಷ್ಟ ದಿṣṭi. 2. = ದಿಟ್ಟ, No. 1. the eye; sight (My.). 2, the evil eye, a blast from an evil eye (Te.; My.).
 ದಿಷ್ಟ ದಿṣṭi. 3. Tbh. of ದೃಷ್ಟಿ. — ದಿಷ್ಟವಾಳ. a bold, brave man (Bh. 2, 2, 105).
 ದಿಷ್ಟಿತ ದಿṣṭita. = ದಿಷ್ಟ. see ನಿರ್ದಿಷ್ಟಿತ.
 ದಿಷ್ಟ್ಯ ದಿṣṭya. auspiciously, luckily.
 ದಿಢ್ಢ ದಿḍḍa. = ದಿಢ್ಢ. loss of courage, etc. (ತಲ್ಲಣ, ತಳ್ಳುಂಕ, ಭೀತಿ Bhn. 49, o. r. ದಿಢ್ಢ).
 ದೀಕ ದೀke. Tbh. of ದೀಕ್ಷೆ (Śmd. 346; T.).
 ದೀಕ್ಷಾಚಾರ್ಯ ದೀkṣā-ācārya. a spiritual guide for dīkṣā, a conductor or performer of dīkṣā. see ಶೈವ-
 ದೀಕ್ಷಾಮುಖ್ಯ ದೀkṣā-mukhya. = ದೀಕ್ಷಾಚಾರ್ಯ. see ಶೈವ-
 ದೀಕ್ಷಾವಿಧಜ್ಞ ದೀkṣā-vidhā-jñā. a man who knows the proper form or rules of dīkṣā (Bp. 58, 15).
 ದೀಕ್ಷಿತ ದೀkṣita. initiated, consecrated; a man who has received initiation; one by whom the preparatory rites for sacrifice have been observed or commenced; one that has conducted a sacrifice (My.); a priest engaged in a dīkṣā; a pupil. (Bp. 55, 16). 2, a family N. (My.).
 ದೀಕ್ಷೆ ದೀkṣe. ದೀಕ್ಷಾ. = ದೀಕ. preparation or consecration for a religious ceremony; a ceremony preliminary to a sacrifice, initiation, dedication; initiation in the doctrines or mysteries of any sect (or of any art); devotion; the state of not having the head shaved (My.). see ಗರ್ಭ-, ಜನ-, ಜೈನ-, ಸತ್ಯ-, ಮಾತೃ-, ವಿನಾಶ-, ಶಿವ-, ಶೈವ-, Cpr. 7, 28; J. 8, 7. ದೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ ಹೊರ್ತು ಮೋಕ್ಷ ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ (Prv.). — ದೀಕ್ಷೆ ಗೊಳ. — ಕೊಳ. to have oneself initiated, to receive initiation (Abh. P. 7, 8, 14).
 ದೀಟು ದೀṭu. 1. = ದೀಟು 2. to be obtained [Tu. ದೀಡ್ to place].
 ದೀಟು ದೀṭu. 2. similarity, equality (My.; Te.). 2, estimate, valuation (ಅನ್ವಾಜು My.).
 ದೀಡ ದೀḍa. = ದೇಡ. one and a half (Mhr.; S. Mhr.).
 ದೀಣ್ಪ ದೀṇṭu. = ತಿಟ್ಟು 1. a rising ground, a hillock. — ದೀಣ್ಪ ಗುಣ. hill and dale, etc. (J. 31, 54).
 ದೀದಿವಿ ದೀdivi. = ದೀದಿವಿ. boiled rice.
 ದೀಧಿತಿ ದೀdhiti. splendor, brightness. 2, a ray of light.
 ದೀನ್ ದೀn. = ದಿಮಿ No. 2. sound produced in dancing (S. Mhr.).
 ದೀನ್ ದೀn. the Muhammadan faith (My.; Mhr., H.).
 ದೀನ ದೀna. = ದೀನ 1. wasted, ruined, diminished. 2, afflicted, distressed, wretched; miserable, pitiable. 3, dejected, downcast; timid. 4, poor, indigent. 5, covetous, avaricious, miserly (ಕೈಬ್ಬ ಕೈಪಣ Nn. 58; ಕೀನಾರ ಕೈಪಣ 92; ಲುಬ್ಧಕ, ಕೈಪಣ 127; ಕದರ್ಯ, ಪಂಚಲೋಭಿ, ಕೀನಾರ Mr. 228; My.). 6, humble (not Sk.; My.; Mhr.). ದೀನನ ಸಂಗಕ್ಕೆ ನಲೂ ದಾನಿಯ ಒಡನಾಟಿ ಲೇಸು. — ದೀನನ ಸಿಂಗಿ ನಲೂ ದಾನಿಯ ಬಡತನವೇ ಮೇಲು. — ದೀನನಾದರೂ ದಾನಿಯಾದರೂ ಮಾತು ಮಾತಿಗೆ ದೂಷ ಬಾರದು (Prvs.).
 ದೀನಗುಣ ದīna-guṇa. a meek, humble disposition (My.). 2, an avaricious disposition (My.).

ದೀನತನ dinatana. wretchedness, distress, poverty (My.; ಮನ್ಯು G.). 2, humility (My.). 3, avarice (My.).

ದೀನತೆ dinato. = ದೀನತನ. (My.).

ದೀನತ್ಯ dinatva. = ದೀನತನ. (My.).

ದೀನಧಾವ ದೀna-bhāva. an humble state of mind; humility (Cpr. 9, 42-va.; My.).

ದೀನಮನಸ್ಸು dīna-manassu. a submissive, humble mind (My.).

ದೀನಸ್ವರ dīna-svara. an humble, piteous voice (My.; B. 4, 38).

ದೀನಾರ dīnāra. a denarius: a coin, a gold coin. 2, a weight of gold (= ನಿಷ್ಕ). [ರತ್ನ ಕಮ್ಪುರಂಗಳಂ ಲಕ್ಷ ದೀನಾರಂಗಳ ಬೆಲೆಯಪ್ಪವನು. ಜ್ಞಾನಿ ಮಾಣಿಲ್ಯೊಡ್ಡ ಬನ್ನೊನ್ V. 25, 20].

ದೀನೋದ್ಧರಣ ದೀna-uddharāṇa. a deliverer or rescuer of the humble (Cpr. 9, 42).

ದೀಪ dīpa. 1. = ದೀಪ. a lamp; a light. ದೀಪ ದೀಪಾಸ್ತ ರಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತ್ತು, ಬತ್ತಿ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. — ದೀಪವೆನ್ನುವದು ಬೆಂಕಿಯೇ (Prva.). — ದೀಪ ಅಪಾಸು. = ದೀಪ ಕಳೆ. (My.). — ದೀಪ ಕಚ್ಚು. = ದೀಪ ಕಚ್ಚು. (My.). — ದೀಪ ಕಚ್ಚು. = ದೀಪ ಹಚ್ಚು. (My.). — ದೀಪ ಕಪ್ಪು. = ದೀಪ ಕಳೆ. (My.). — ದೀಪ ಕಳೆ. to extinguish a lamp (C.). — ದೀಪ ತೆಗೆ. = ದೀಪ ಕಳೆ. (My.). — ದೀಪದ ಎಣ್ಣೆ. castor oil (My.). — ದೀಪದ ಕಡ್ಡಿ. a match (My.). — ದೀಪದ ಕಲಿ. N. (Bp. 9, 36; 16, 1). — ದೀಪದ ಕಲಿಯನಾರ್. N. (Bp. 16 sum.; 16, 19, 27). — ದೀಪದ ಕುಡಿ. (= ದೀಪಧ್ವಜ). the upper smoking part of the flame of a lamp (My.). — ದೀಪದ ಮಲ್ಲಿ. a metal image of a female with a lamp-cup held in both hands; two such images with lighted lamps are placed on both sides of an idol (My.). — ದೀಪದ ಹುಳಿ. any winged insect attracted by a light (ಪತಂಗ G.; My.). — ದೀಪ ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡು. = ದೀಪ ಕಳೆ. (C., superstitiously used for ದೀಪ ಅಪಾಸು, as this may mean also "to extinguish the family"). 2, to make a lamp burn brighter (My.). — ದೀಪ ಹಚ್ಚು. to light a lamp (My.; B. 4, 215).

ದೀಪ dīpa. 2. Tbh. of ದ್ವೀಪ. an island. (Śmd. 368; ದ್ವೀಪ. Nn. 103; My.). — ದೀಪದ್ರಾಕ್ಷೆ. imported dried grapes (My.).

ದೀಪಕ dīpaka. kindling; illuminating; illustrating (see ವಾಕ್ಯ.); beautifying; exciting; stimulating; exciting appetite, digestive, tonic (My.). 2, a light, a lamp; see ಕುಲ, ಭಕ್ತಿ, 3, a kind of vāstava [Kr. 3, 2, 53]; (Kāv. III, 3, B. 3, 38-47). 4, the plant *Ptychotis ajowan* Dec.

ದೀಪಕವ್ವ dīpa-kamba. a metal lamp-stand with a saucer-like receptacle for the oil and wick or wicks on the top (Bp. 42, 12; My.). 2, a wooden lamp-stand to put the papati on (My.).

ದೀಪಕಲಿಕೆ dīpa-kallike. lamp-bud: the flame of a lamp (Cpr. 8, 24 va.).

ದೀಪದರ್ಶನ dīpa-darśana. looking upon a lamp or lamps, for pleasure's sake, or from superstitious or religious motives (My.).

ದೀಪನ dīpana. = ದೀಪಕ. kindling, etc.; digestive, etc. (Bh. 1, 8, 6; My.). see ಅ, ಪ್ರ.

ದೀಪಮಾಲೆ dīpa-māle. a row of lamps, an illumination (Rāv. 8, 118; My.).

ದೀಪಸ್ತಂಭ dīpa-stamba. = ದೀಪಕವ್ವ. (My.). 2, a stone pillar in front of a temple to support lamps on festive occasions (My.). 3, a light-house.

ದೀಪಾನ್ತರ dīpāntara. Tbh. of ದ್ವೀಪಾನ್ತರ. foreign island. see Prv. s. ದೀಪ 1.

ದೀಪಾರತಿ dīpa-ārati. = ದೀಪಾರ್ತಿ. an ārati in which a wick or wicks are burning (My.; Bp. 41, 22).

ದೀಪಾರಾಧನೆ dīpa-ārādhanē. adoration that is performed with lamps (My.).

ದೀಪಾರ್ತಿ dīpa-ārati. = ದೀಪಾರತಿ. (My.).

ದೀಪಾಲೆಕವ್ವ dīpāle-kamba. a pole with a triangular frame at its top from which lamps are suspended in the month of Kārtika (My.).

ದೀಪಾವಳಿ dīpa-āvali. ದೀಪಾವಳಿ. = ದೀಪಾವಳಿ, (ದೀಪಾವಳಿ). a row of lamps or lights (Bp. 18, 78). 2, a festival with nocturnal illuminations in honor of Balicakravarti in the śuddha pādya of the month of kārtika (C.; B. 4, 200).

ದೀಪಾವಳಿಕೆ dīpa-āvalike. ದೀಪಾವಳಿಕೆ. = ದೀಪಾವಳಿ, ದೀಪಾವಳಿ. a row of lamps or lights.

ದೀಪಾವಳಿಗೆ dīpāvalige. Tbh. of ದೀಪಾವಳಿಕೆ (Śmd. 383).

ದೀಪಿಕೆ dīpīke. = ದೀಪಿಗೆ. a lamp, a light; brilliancy, lustre, light (ದೀಪಿಗೆ Mr. 205; Śāv. 5, 41).

ದೀಪಿತ dīpita. = ದೀಪ್ತ. (Bp. 46, 3; 54, 2).

ದೀಪಿಸು dīpisu. to blaze; to burn; to shine, to be bright (Bp. 11, 39; 19, 38; 33, 7; 35, 21; 44, 34; 57, 70).

ದೀಪೋತ್ಸವ dīpa-utsava. a festival with nocturnal illuminations in the month of kārtika (Cpr. 1, 113; see Prv. s. ಮೊದಲು).

ದೀಪ್ತ dīpta. inflamed, kindled; blazing; flashing, radiant; illuminated, luminous, bright; fine, excellent.

ದೀಪ್ತಿ dīpti. brilliancy, light, lustre (ದೀಪಿಗೆ Mr. 205; ಉಳ್ಳು Ct. I, 57); see ಉಳ್ಳು, ಮಿಂಚು. 2, a ray of light (ಕಿರಣ, ರಶ್ಮಿ, etc. Mr. 35). 3, the rapid flash-like flight of an arrow.

ದೀಪ್ತಿಮತ್ dīpti-mat. bright, brilliant, shining (Cpr. 8, 106).

ದೀಪ್ಯ dīpya. the plant *Celosia cristata* Lin. 2, = ದೀಪಕ No. 4. (ಅಜಿನಾನ G.)

ದೀಪ್ಯಕ dīpyaka. the plant *Celosia cristata*. 2, = ದೀಪಕ No. 4.

ದೀಪ್ಯ dīpra. shining, brilliant, luminous; fire. (Bp. 43, 45).

ದೀರ್ಘ dirgha. long (as space or time), reaching far, lasting long. 2, long, as the quantity of a vowel; a long vowel; a syllable with a long vowel (Ch.; Mr. 363).

ದೀರ್ಘಕಾಲ dirgha-kāla. a long time.

ದೀರ್ಘಕೋಶಿ dirgha-kōśi. = ದೀರ್ಘಕೋಶಿಕೆ. (My.).

ದೀರ್ಘಕೋಶಿಕೆ dirgha-kōśike. a kind of muscle shell, a cockle.

ದೀರ್ಘತಮಸ್ dirgha-tamas. N. of a rīṣi, the father of Kāliṅga, q. v., etc.

ದೀರ್ಘತುಂಡೆ dirgha-tuṇḍe. long-snouted: the musk-rat (ಸೊಂಜ್ಜೆ ಇಲಿ G.).

ದೀರ್ಘತೆ dirghate. length, longness (ನೀಡು Ct. I, 38).

ದೀರ್ಘದರ್ಶಿ dirgha-darśi. seeing far, fore-casting, provident; wise.

ದೀರ್ಘದೃಷ್ಟಿ dirgha-dṛṣṭi. far-seeing, far-sighted, provident, shrewd; a sagacious or penetrating man (ಮುನ್ನಜ್ಞಾನವನು Hla.; Mr. 240; B. 5, 51; My.).

ದೀರ್ಘದೇಹಿ dirgha-dēhi. a bandicoot (ಮೂಷಿಕೆ, ಹೆಗ್ಗಣ Si. 170; My. Amara). 2, a person with a long body, a tall person (J. 16, 22).

ದೀರ್ಘದ್ವೇಷ dirgha-dvēṣa. long hatred, an old grudge (My.).

ದೀರ್ಘದ್ವೇಷಿ dirgha-dvēṣi. cherishing an old grudge, implacable. (My.).

ದೀರ್ಘನಿದ್ರೆ dirgha-nidra. long sleep; the long sleep: death.

ದೀರ್ಘಪೃಷ್ಠ dirgha-pṛṣṭha. long-backed; a snake.

ದೀರ್ಘರೋಗ dirgha-rōga. a long illness (My.).

ದೀರ್ಘವೃತ್ತ dirgha-vṛnta. long-stalked; the tree *Calosanthus indica* Bl. (ದಿಣ್ಣಲ ಮರ G.).

ದೀರ್ಘಶಯನ dirgha-śayana. = ದೀರ್ಘನಿಶ್ವ. long sleep, death. — ದೀರ್ಘಶಯನಂಗಯ್. — ೦-ಗೆಯ್. to die (J. 4, 35).

ದೀರ್ಘಶಾಸ್ತ್ರ dirgha-śānti. long-suffering, patience (My.).

ದೀರ್ಘಸುಮಂಗಲಿ dirgha-sumaṅgalī. a woman of long married life (My.).

ದೀರ್ಘಸೂತ್ರ dirgha-sūtra. spinning a long yarn, dilatory.

ದೀರ್ಘಾಯು dirgha-āyus. long-lived; a long life, long-livedness (Bp. 32, 41; 46, 17, 41).

ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯ dirgha-āyusya. long-livedness (B. 4, 195; My.).

ದೀರ್ಘಾಯುಸ್ dirgha-āyus. ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯ. = ದೀರ್ಘಾಯು. (My.). 2, a crow.

ದೀರ್ಘಾಲೋಕ dirgha-ālōka. looking at or beholding for a long time. see ಮಾಲಿಸು.

ದೀರ್ಘಿಕೆ dirghike. a long or oblong pond.

ದೀರ್ಘ dirgha. torn, rent, sundered, burst, etc. see ಅನ.

ದೀವ ದಿವā. = ದೀಹ (Kk. 40). a decoy: a bird, an elephant, an antelope, etc., trained as a decoy (Te. ದೀಂ, ದೀಮಮು, ದೀಮು; cf. ತೋಹು 2). [ದೀವದ ಬೇಣ್ಣೆಯಂ ಬಿನ್ನಪಂ ಗಯ್ಯಡೆ Pb. 5, 43 va.; Ap. 4, 54 va.].

ದೀವ ದಿವā. Tbh. of ದೀವ 1. see ದೀವಟಗ.

*ದೀವಗಾಱಿ ದಿವā-gāṛa. one who trains birds and beasts for the purpose of decoying other birds and beasts. ಮನೋಜನಮ್ಪ ದೀವಗಾಱನ ಪುಲೈಗಳನ್ನೆ Pb. 4, 84 va. (cf. ದೀವ).

ದೀವಟಿ ದಿವāḷi. a torch (My.; Mhr. ದಿವಟೀ, ದೇವಡಿ, ದೇವಡಿಲಿ). ದೀವಟಿಗೆ ಮುನ್ನೆ ದೀವವೇ? (Prv.) — ದೀವಟಿಕಳ್ಳ. a thief or robber that is so bold as to carry a torch with him (My.). — ದೀವಟಿಗೆಮಾನ್ಯ. land granted to public torch-bearers (My.).

ದೀವಟಿಗೆ ದಿವā-ḷiḡa. (Smd. 240). a torch-bearer (ಪಂಜುವಿದಿನ Ct. I, 58).

ದೀವಟಿಗೆ ದಿವāḷiḡe. a torch (My.). — ದೀವಟಿಗೆಯವ. — ಅವ. a torch-bearer. ಅಟದವನಿಗೆ ದೀವಟಿಗೆಯವನ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣು (Prv.). — ದೀವಟಿಗೆಸಲಾಮು. an honoring ceremony performed every evening by waving lighted torches before an idol, a rājā, a guru and other noble personages.

ದೀವಸ ದಿವāsa. courage, bravery (ಧೈರ್ಯಾರ್ಥಂ Ct. II, 107; Te.).

ದೀವಳಿಗೆ ದಿವāḷiḡe. Tbh. of ದೀಪಾವಳಿಕೆ, q. v. a row of lamps or lights. 2, = ದೀವಳಿಗೆ ಹಬ್ಬ (Bp. 42, 12; My.). [ಅನ್ನೆ ದೀವಳಿಗೆಯಂ ಮಾನಾಮಿಯಂ ಮಾಡನೇ Pb. 4, 93]. ಉಣ್ಣದ್ದೇ ಯುಗಾದಿ, ಮುನ್ನದ್ದೇ ದೀವಳಿಗೆ (Prv.). — ದೀವಳಿಗೆಹಬ್ಬ. = ದೀಪಾವಳಿ No. 2. (My.; B. 1, 25).

ದೀವಿ ದಿವī. Tbh. of ದ್ವೀಪ (Smd. 368; Te.). — ದೀವಿಮೇದರ. a Mēdara of a foreign part of the country. — ದೀವಿಮೇದರಕ್ಕಿ. — ಕತ್ತಿ. a sort of knife (ವಂಕಿ Mr. 383). — ದೀವಿಹಲಸು. the breadfruit tree, *Artocarpus incisa* Lin. f. (St. & Pl.).

ದೀವಿಗೆ ದಿವīḡe. Tbh. of ದೀಪಿಕೆ (Smd. 342). a lamp [ಅಲ್ಲಿ ಪಾದ ಚರಗೊಣ್ಣೆನೆ ದೀವಿಗೆಗಳ್ ಜಲಕ್ಕನೆಕ್ಕಿಕ್ಕೆಯಿಟ್ಟಿಳಂ ಬೆಳಗುತಿರ್ಮವು Pb. 12, 51; ಗೃಹಧಾನು Mr. 205; Cpr. 8, 62; Bp. 47, 17; 50, 53; My.; B. 2, 24; Si. 231]. 2, brightness, brilliancy, splendour, light (ಜ್ಯೋತಿ, ದೀಪ್ತಿ Mr. 205). — ದೀವಿಗೆಗವ್ವು. — ಕವ್ವು. = ದೀಪಕವ್ವು. (My.). — ದೀವಿಗೆಯಣ್ಣೆ. = ದೀಪದ ಎಣ್ಣೆ. (My.). — ದೀವಿಗೆ ಏದಿದವ. — ಏದಿದವ. a lamp-bearer (Smd. 240).

ದೀಹ ದಿḥa. = ದೀವ. a decoy, etc. (Kk. 40); (Bh. 3, 13, 16).

— ದೀಹದೇಣ. — ಏಣ. a decoy-antelope (Rśv. 5, 52). — ದೀಹದ

ಮಿಗ. a decoy-animal or a decoy-antelope (C. Bp. 53, 20).

— ದೀಹದ ಮ್ವಿಗ. = ದೀಹದ ಮಿಗ. (Śśv. 3, 26).

— ದು du. 1. = ಅದು 1, etc., — ತು 1, etc., — ದ್ವ. a suffix to denote the demonstrative pronoun neuter, e. g. ಬಸಿದು, ಅಸಿದು, ಕಡಿದು, ಏದಿದು, ಇದಿದು, ಕರಿದು, ಬಿಳಿದು (Smd. 95, 96, 119, 184), ಬಜುದು, ಕೆಜುದು (184, 185), ಎಳದು, ಪಟದು (185), ಮುನ್ನು, ಪಿನ್ನು (199), ಓನ್ನು (221), ಅಯ್ವು (223), ಓದು 246). its declension in the dative may be -ಇಂಗೆ (see -ಇಂ 2), and in the locative -ಇನ್ನಲ್ಲಿ, -ಇನ್ನೊಳ್ (see -ಇಂ 3). — ಕೆಲಸದ್ದು (ಕೆಲಸದ-ದು, B. 5, 131), ಶಾಸ್ತ್ರದ್ದು (5, 168); ಮಾಡಿದ್ದು (ಮಾಡಿದ-ದು, B. 2, 19; 3, 7, 10); ಹೇಟದ್ದು (2, 29, 36; 3, 28), ಸಿಗದ್ದು (ಸಿಗದ-ದು, 3, 125).

— ದು du. 2. = — ತು 2. a termination of the P. p., e. g. ಕುಸಿದು, ನೆನಿದು, ಕುಡಿದು, ನಡೆದು, ಬನ್ನು (Smd. 280), ಏನ್ನು, ಮಿನ್ನು, ತನ್ನು, ಕೊನ್ನು, ಸನ್ನು (281; cf. -ದ 6).

ದು du. = ದೂ. Tbh. of ದ್ವಿ. two. (Smd. 377).

ದುಃ- duḥ. = ದುರ್-, ದುಃ-, ದುಃ-, ದುಃ-, ದುಃ-, ದುಃ-. a particle and prefix implying: evil, bad, badly, difficult, hard, etc. ದುಃಕರ duḥ-kara. = ದುಷ್ಕರ. difficult to be done. (Kāvya. III, 2, B. 29-32).

ದುಃಕಲಹ duḥ-kalaha. a bad strife or quarrel. see ಸೀಟ್ (where, as other readings, appear ದುಃಖಕಲಹ and ದುಃಖಲಯ).

ದುಃಕೃತ duḥ-kṛta. = ದುಷ್ಕೃತ. a misdeed, etc. see ಮಲೀನ.

ದುಃಕೃತಿ duḥ-kṛti. = ದುಷ್ಕೃತಿ. a bad composition. (Cpr. 1, 50).

ದುಃಕೃತ್ಯ duḥ-kṛtya. = ದುಷ್ಕೃತ್ಯ. a crime. (ಕಾಣ್ಣಿಯು Kk. 74).

ದುಃಕೃತ್ರಿಮ duḥ-kṛtrima. = ದುಷ್ಕೃತ್ರಿಮ. deceit. (ತಿಮಿರ Nn. 12).

ದುಃಖ duḥ-kha. = ದುಃ, ದುಃ. uneasiness, unhappiness, pain, sorrow, grief, affliction, distress, misery, agony; trouble, difficulty (ಅಕ್ಕಿ Ct. II, 62; ಮಜ್ಜಿಮಾಸ, ಕ್ಲೇಶ Nn. 125). see ಅಟಲ್, ಮಿಡುಗು. — ದುಃಖದ ಮೇಲೆ ಸುಖ, ಸುಖದ ಮೇಲೆ ದುಃಖ (Prv.). — ದುಃಖ ಕೊಡು. to give or cause unhappiness, etc. (My.; B. 5, 72, 95). ದುಃಖ ಕೊಡೋಣ (ವಿಪ್ರಕಾರ Cb.). — ದುಃಖಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. to become unhappy, etc. (Bp. 45, 53). — ದುಃಖ ಪಡಿಸು. to cause to experience unhappiness, etc. (My.; ಅಟಲ್ G.). — ದುಃಖ ಪಡು. to feel unhappiness, etc., to be grieved, etc. (My.). — ದುಃಖ ಮಾಡು. to make or cause unhappiness (to oneself), to feel grief, to grieve, etc. (My.).

ದುಃಖಕರ duḥkha-kara. causing pain, sorrow, etc. (My.).

ದುಃಖಜನಕ duḥkha-janaka. generating or causing pain, sorrow, etc. (My.; Si. 391).

ದುಃಖಜೀವನ duḥkha-jīvana. a miserable existence (My.).

ದುಃಖಜೀವಿ duḥkha-jīvi. living in pain or distress (My.).

ದುಃಖನಿವಾರಣೆ duḥkha-nivāraṇe. warding off or averting unhappiness, etc. (My.).

ದುಃಖಶಮನ duḥkha-śamana. appeasing or allaying pain, etc. 2, cessation of pain, etc. (My.).

ದುಃಖಶಾಸ್ತ್ರ duḥkha-śānti. = ದುಃಖಶಮನ. (My.).

ದುಃಖಾತಿಶಯ duḥkha-atishaya. excessive grief (Cpr. 3, 65).

ದುಃಖಾರ್ಣವ duḥkha-āṛṇava. a sea of grief (Bp. 45, 7).

ದುಃಖಾರ್ತ duḥkha-ārta. afflicted with pain, distressed (J. 24, 21). feminine ದುಃಖಾರ್ತೆ (23, 51).

ಮೂಢಿ duḥkhi. having pain, sorrowing, afflicted, grieved (Bp. 40, 63; 51, 29; B. 5, 170).
 ಮೂಢಿತ duḥkhiṭa. pained, suffering pain, distressed, afflicted, etc. (My.; ನೋಂದ G.).
 ಮೂಢಿಸು duḥkhisu. to be unhappy, to grieve, etc. (Bp. 46, 59; B. 5, 91; My.).
 ಮೂಢೋತ್ಪಾದನ duḥkha-utpādāna. generating or causing pain, etc. see ಅಪಲ್ಯ.
 ಮೂಢೋಪಶಮನ duḥkha-upaśamana. = ಮೂಢಶಮನ. (My.).
 ಮೂಢಿನ್ಯೆ duḥ-elnhe. = ಮುಢಿನ್ಯೆ. an evil omen. (ಉಪಪ್ಪವ Ch.).
 ಮೂಢತೀತಿ duḥ-pratīti. = ಮುಢತೀತಿ. a bad idea, notion or understanding (Śmd. 75; Kāvya. II, 1, 24). 2, dishonour, disgrace.
 ಮೂಢಾಪಂಚಿತ duḥ-prāpañcīta. badly mistaken or erring; very tricky or illusory (Bp. 49, 33).
 ಮೂಢಬ್ಧ duḥ-śabda. ಮುಢಬ್ಧ. a bad sound or word. ಅನಿ ಹೂ ಸಿದ ಹಾಗೆ ಮುಢಬ್ಧ ಮಾತ್ರವೇ! (Prv.).
 ಮೂಢಲೆ duḥ-sāle. = ಮುಢಲೆ. N. of the only daughter of Dhṛitarāṣṭra (Śmd. 160).
 ಮೂಢಾಸನ duḥ-śāsana. (Sk.). = ಮುಢಾಸನ, q. v. one of the sons of Dhṛitarāṣṭra.
 ಮೂಢಿಲ duḥ-sīla. = ಮುಢಿಲ. badly disposed, ill-natured, ill-behaved, reprobate (ಮುಢಿಲ Bhn. 46; Bp. 60, 17).
 ಮೂಢಾನ duḥ-śāva. = ಮುಢಾನ. disagreeable to the ear.
 ಮೂಢಂಗ duḥ-saṅga. (Sk.). = ಮುಢಂಗ. bad company.
 ಮೂಢಂತಿ duḥ-santati. = ಮುಢಂತಿ. a bad progeny.
 ಮೂಢಾನ್ಯ duḥ-sandhāna. (Sk.). = ಮುಢಾನ್ಯ. pimpship.
 ಮೂಢಾನ್ಯ duḥ-sandhi. = ಮುಢಾನ್ಯ. an error in grammatical sandhi.
 ಮೂಢಹ duḥ-saha. (Sk.). = ಮುಢಹ. unbearable.
 ಮೂಢಹವಾಸ duḥ-sahavāsa. = ಮುಢಹವಾಸ. bad company.
 ಮೂಢು duḥ-stha. standing badly; badly circumstanced or situated, *hard up, poor*.
 ಮೂಢಲ duḥ-sthala. a bad place (My.).
 ಮೂಢತಿ duḥ-sthiti. ill condition, bad fortune, unhappiness (Bp. 1, 26; My.).
 ಮೂಢತಿಪ್ರೇರಕ duḥ-sthiti-prēraṅga. pushing into an ill condition; setting an ill condition in motion; slander; a vilifier (ಚರದ Mr. 244).
 ಮೂಢರ್ಥ duḥ-sparśa. difficult or unfit to be touched; *the prickly plant Alhagi maurorum* Tournef. (ತುಢುಚಿ Mr. 146).
 ಮೂಢರ್ಥ duḥ-sparśa. *the prickly nightshade, Solanum jacquini* Willd.
 ಮೂಢಸ್ವ duḥ-svapna. = ಮುಢಸ್ವ. a bad dream.
 ಮೂಢೋಢ duḥ-sphoṇa. difficult to be burst: *a sort of weapon*.
 ಮೂಢಾನು dukānu. a shop (My.; Si. 106; Mhr., H.).
 ಮೂಢಾನುದಾರ dukānudāra. a shopkeeper (My.).
 ಮೂಢಾನ್ಯಾರ dukān-dāra. = ಮುಢಾನ್ಯಾರ. (Si. 324).
 ಮೂಢಾರ du-kāra. the syllable ದು (Śmd. 95. 96. 118. 181. 280).
 ಮೂಢಾರಾನ್ತ dukāra-anta. a term with final ದು (Śmd. 118).
 ಮೂಢಲ dukula. Tbh. of ಮೂಢಲ. (My.).
 ಮೂಢಲ dukūla. = ಮುಢಲ, ಮುಢಲ. woven silk, very fine cloth or raiment (ಪುಟ್ಟಿ Mr. 341; Bp. 39, 5).
 ಮೂಢ dukka. Tbh. of ಮೂಢ. sorrow, etc. (My.). see Prv. s. ದೂಢ.

ಮೂಢು duḥ-kudl. two creeper-ends (used as a bridle, Bh. 3, 18, 7).
 ಮೂಢ duga. = ಮುಢ. Tbh. of ದುಃಖ (Śmd. 378; Bp. 43, 6; Bh. 2, 13, 50; My.). see ಚೌಕ-.
 ಮೂಢ ದುಗಾಢ. = ಮುಢ. (Bp. 51, 77; My.).
 ಮೂಢ ದುಗಾಢ. = ಮುಢ. (ಹೂಢಿ-ಚಿಟ್ಟಿ My.).
 ಮೂಢಾಣಿ du-kāṇi. = ಮುಢಾಣಿ. (My.).
 ಮೂಢ ದುಗಾಢ. = ಮುಢ. grief, care, anxiety; uneasiness, indisposition of the body. (ಉಮೃತ Bhn. 29; ಚಿತ್ತ 62, My.). see Bp. 3, 85; 11, 47; 53, 64; 60, 25; Bh. 1, 7, 74; 1, 8, 3, 7. 8. 91; 2, 13, 43; 3, 14, 1; 8, 23, 26; Rām. 1, 5, 22; J. 5, 26.
 ಮೂಢ ದು-ಗುಢ. Tbh. of ದುಃಖ. two fold, doubled. (Śmd. 368. 376. 378; Bp. 43, 15; My.).
 ಮೂಢ ದು-ಗುಢ. Tbh. of ದುಃಖ. (My.). twice. ಮೂಢ ದು-ಗುಢ (ದುಃಖ, ದುಃಖದಿಷ್ಟಿ Si. 265).
 ಮೂಢ ದುಗುಲ. Tbh. of ಮೂಢಲ. [ಮಿಠವ ಮೂಢಲದ ಗುಡಿ Pb. 3, 2; Ap. 4, 36]; (Śmd. 359; Ct. II, 13; ಪುಟ್ಟಿ, ಪುಟ್ಟಿ, ಉಳ್ಳು, ದಿಗಿ, ವಸನ Ss.; Cpr. 4, 82; Abh. P. 12, 28).
 ಮೂಢ duga. = ಮುಢ. see ಇದ-.
 ಮೂಢ duga. Tbh. of ಮೂಢ. (My.). 2, N. (My.).
 ಮೂಢ ದುಗಾಢ. = ಮುಢ. (cf. ಮೂಢ?). — ಮೂಢ ದೇವಿ. N. (Bp. 23, 10. 35. 41). — ಮೂಢ ದೇವಿ. — ಅನ್ವ. N. see ಮೂಢಿಯ-.
 ಮೂಢ ದುಗಾಢ. = ಮುಢ. (Bp. 12, 42; 23, 6. 35. 41; 29, 8; 57, 34).
 ಮೂಢ ದುಗ (duḥga)-kāṇi. = ಮೂಢ. two kāṇis, two kāṇis (My.; Mhr. ಮೂಢಾಣಿ, a half pice; Te. ಮೂಢಾಣಿ, ಮೂಢಾಣಿ, a half-penny, called 10 cash; M. ಮೂಢಾಣಿ, half a pice); worthlessness. ಮೂಢಾಣಿ ಮುಢಾಣಿ ದುಢಾಣಿ ಕೊಟ್ಟು, ತಲೆ ಬೋಲಾಸಿದ ಹಾಗೆ. — ಮೂಢಾಣಿಯ ಮುಢಾಣಿ ಹತ್ತರ ಮುಢಾಣಿ ದೋಸಿಗೆ ಹೋದ (Prv.). see ಅನ್ವ-.
 ಮೂಢ ದುಗುಲ. Tbh. of ಮೂಢ. (My.).
 ಮೂಢ duga. Tbh. of ಮೂಢ. (My.).
 ಮೂಢ ದುಗುಲ. milked. 2, milk; sap, juice.
 ಮೂಢ ದುಗುಲ. (connected with milk); a cake (ಹಪ್ಪಳಾದಿಗಳು Mr. 216).
 ಮೂಢ ದುಗುಲ-taru. the udumbara tree (ಚಿದುಮ್ಬರ, ಅತ್ತಿ Mr. 115).
 ಮೂಢ ದುಗುಲ duḥga-payōdhi. = ಮೂಢಾಣಿ. (My.).
 ಮೂಢ ದುಗುಲ duḥga-sāgara. = ಮೂಢಾಣಿ. (J. 24, 38).
 ಮೂಢ ದುಗುಲ duḥga-abdhi. the sea of milk (ಇಂಗಡಲ್ Ct. I, 96; Cpr. 3, 103); the father-in-law of Viṣṇu (ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮಾವ Mr. 19).
 ಮೂಢ ದುಗುಲ duḥga-abhiśikṣa. sprinkling milk over (J. 21, 52); bathing an idol with milk (My.).
 ಮೂಢ ದುಗುಲ duḥga-ārāma. N. (Bp. 54, 63).
 ಮೂಢ ದುಗುಲ duḥga-arpava. = ಮೂಢಾಣಿ. (Cpr. 5, 3).
 ಮೂಢ ದುಗುಲ. a sort of *Asclepias*, *Asclepias rosea* Roxb. (= ಕೋಲಾಪಿ, q. v.). 2, a kind of gourd, *Lagenaria vulgaris* Ser. (ತುಢಿ, ಅಲಾಪು, ಸೋರೆ Hla.; -, -, ಸೋರೆ Mr. 148). 3, = ಬೆಳಸಿ, q. v.
 ಮೂಢ duga. = ಮುಢ. (Tbh. of ಮುಢ). doubt; hesitation, suspense (Mhr.). 2, ill will, hatred (Te.); envy (My.).
 ಮೂಢ duga. milking. see ಕಾಮ-. feminine ಮೂಢ. see ದೂಢ-.
 ಮೂಢ ದುಃಖದನ duḥkhi-dana. Tbh. of ಮೂಢೋಢನ [Pb. 11, 122 va.]; (Śmd. 343).

ಮಟ್ಟ duṭṭa. Tbh. of ಮಟ್ಟ (Smd. 370; Ss.; T.). bad.

ಮಟ್ಟತನ duṭṭatana. Tbh. of ಮಟ್ಟತನ. (Abha. 1, 22). badness.

ಮಡ duḍa. = ಮಡು. P. p. of ಮಡಿ, in ಮಡಕೊಳ್ಳು. (My.).

ಮಡ duḍa. = ದಿಡ. firm, strong. (My.).

ಮಡಕೆ duḍaku-23. = ಮಡಕೆ, q. v. (My.).

ಮಡಕು duḍaku. = ಮಡಕು 2. (My.).

ಮಡಕಿ duḍaki. 1. = ಮಡಕೆ, q. v. (My.).

ಮಡಕಿ duḍaki. 2. cantering; trotting (one of a horse's paces, B. 3, 55; 5, 13; Mhr. ಮಡ ಮಡ, Te. ಮಡು ಮಡ, the pattering of feet in quick running). ಮಡಕಿಯ ನಡಿಗೆ (ರೇಚಿತ G.). ಮಡಕಿಯ ನಡಿಗೆ (ತರಂಗ Ch.).

ಮಡಮೆ duḍadu. = ಮಡಮೆ. P. p. of ಮಡಿ. (My.; B. 5, 137).

ಮಡಿ duḍi. to labor, to work, to toil (C.; cf. ತುಟ್ಟ 3). ಸೋಮಾರಿಗಳಿಗೆ ದುಃಖವೆಷ್ಟು! ಮಡಿಯುವವರಿಗೆ ಸುಖವೆಷ್ಟು! (B. 3, 69). ತನ್ನ ಒಳಿತಕ್ಕಾಗಿ ಯೇ ಮನುಷ್ಯನು ಮಡಿಯಬೇಕು (3, 115). ಒಬ್ಬ ಕೂಲಿಯಾಕೆ ಹಗಲೆಲ್ಲ ಮಡಿದು, ದಣಿದು (4, 176). ಮಡಿಯುವವರಿಗೆ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು (5, 84). ಮಡಿಯೋ ಎತ್ತು ಮಡಿದು ಬಿತ್ತು (Prv.). 2, to acquire by one's labor or efforts (My.). ಹಣವನ್ನೂ ಬದುಕನ್ನೂ ಮಡಿ (My.). ಮಡಿಯಲಿಲ್ಲ, ಮಕ್ಕ ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲ, ಇದ್ದೆಲ್ಲ ನನ್ನದೇ ಆದ್ದು ಹಾಗಿ. — ನಿನ್ನ ಚಿತ್ತ ಮಡಿದ ಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಸತ್ತ ಎಮ್ಮೆ ಬರಬೇಕು (Prvs.). 3, to throb and pain, as a boil (My.). — ಮಡಿ ಮಡಿ. rep. (B. 3, 68).

ಮಡಿತೆ duḍita. acquisition, gain (My.). 2, the throbbing pain of a boil (My.).

ಮಡಿನೆ duḍime. = ಮಡುಮೆ. acquiring, acquisition; acquisition, gain (My.).

ಮಡಿಸು duḍisu. to cause to labor, etc. (B. 5, 83, 96; My.).

ಮಡು duḍu. = ಮಡ. P. p. of ಮಡಿ, in ಮಡುಕೊಳ್ಳು. (My.).

ಮಡುಂ duḍum. = ಮಡುಂ. an imitation of the sound of a body suddenly falling or plunging into water. ಕುಮ್ಮಳ ಮಡುಮ್ಮೆತ್ತ ಬಾವಿಯೊಳಗೆ ಬಿತ್ತು (My.). ಮಡುಗೆ ಮಡುಮ್ಮೆತ್ತ ನೀರೊಳಗೆ ಮುಳುಕಿದ (My.). — ಮಡುಮ್ಮೆತ್ತೆ. entering headlong upon a work (My.). — ಮಡುಮ್ಮೆನೆ. with the sound of ಮಡುಂ (My.).

ಮಡುಕೆ duḍuku-23. = ಮಡಕೆ. a man of bold, impudent, rude, profligate or wicked contrivances (My.).

ಮಡುಕಿ duḍuki. = ಮಡಕೆ 1. a woman of bold, etc. contrivances (My.).

ಮಡುಕು duḍuku. 1. to act rashly, without deliberation, impudently, violently, profligately or wickedly (My.; Si. 427; cf. ತುಡುಕು 1).

ಮಡುಕು duḍuku. 2. = ಮಡಕು. rashness, want of deliberation, insolence, pushing, etc. (My.; Te.; T. ತುಡುಕು). ಮಡುಕು ಇದ್ದವಗೆ ಬಡತ ತಪ್ಪದು (Prv.). see Prv. 3. Tbh. ಮಡಿಕೆ 1. — ಮಡುಕುಬುದ್ಧಿ. a rash, bold, inconsiderate mind (My.).

ಮಡುಕುತನ duḍukutana. = ಮಡುಕು 2. (My.).

ಮಡುಮೆ duḍume. = ಮಡುಮೆ. ಮಡುಮೆ ಇರುವ ಪರ್ಯಂತ ಮಡದಿ (Prv.).

ಮಡುಮೆಗಾಣ duḍume-gāṇa. an acquisitive man, an economist (My.).

ಮಡ್ಡು duḍḍu. a copper coin, $\frac{1}{3}$ of an Anna (My.; Si. 329; Te.; T., M. ತುಟ್ಟು). 2, money (My.; ಪಣ G.; B. 5, 178). ಮಡ್ಡು ಸುಂಗೋಣ (ಅಪಹಾರ Ch.). ಮಗ್ಗಾಣೆಯ ಮುಣ್ಣೇ ಹತ್ತರ ಮಡ್ಡಿನ ದೋಸೆಗೆ ಹೋದ. — ಮಡ್ಡಿಗೆ ನೂಲು ಕುರುಳು, ಸುಟ್ಟುಕೊಣ್ಣು ಸಾಯುವವರು ಯಾರು? — ಮಡ್ಡಿಗೆ ಪಂಜೀರು (Prvs.). see B. 1, 10; 2, 13, 25; 3, 62, 154; 4, 179. — ಮಡ್ಡಾಸೆ. — ಅಸೆ. covetousness (My.).

ಮಡ್ಡುಂಚೆ duḍruñce. = ದಡ್ಡುಂಚೆ. a profligate woman.

ಮಡುಂ duḍhum. = ಮಡುಂ. — ಮಡುಮಿಟ. — ಇಟ. = ಮಡುಮಿಟಾ (Smd. 48). to plunge. — ಮಡುಮಿಟಾ. = ಮಡುಮಿಟ, q. v. — ಮಡುಮೆನೆ. (Smd. 22). = ಮಡುಮೆನೆ.

ಮಣ್ಣು duṇḍu. the state of having uneven legs: rocking, unevenness. cf. ದೂಣ್ಣು. — ಮಣ್ಣಾಡು. to rock, to be uneven, as a table, a chair, etc. (My.). — ಮಣ್ಣು ಕಟ್ಟು. to remove a rocking state (My.).

ಮಣ್ಣು duṇḍa. = ಮಣ್ಣು. roundness, etc. — ಮಣ್ಣು ವುಳಿ. — ಉಳಿ. a round chisel (G. 184).

ಮಣ್ಣಿಗೆ duṇḍage. = ಮಣ್ಣಿಗೆ, ಮಣ್ಣಿಗೆ. roundly; round; roundness; the state of being without corners, well-proportioned, regular, etc. (ವೃತ್ತ, ಬಟು G.; My.). ಪೃಥ್ವಿ ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣಿನತ್ತೆ ಮಣ್ಣಿಗೆದ (B. 4, 64). ಉಕ್ಕಿನ ತುಣ್ಣನ್ನು... ಸುತ್ತಿಗೆ ಯಿನ್ನ ಹೊಡೆದು ಮಣ್ಣಿಗೆ ಮಾಡುವನು (4, 157).

ಮಣ್ಣಿನೆ duṇḍane. = ಮಣ್ಣಿಗೆ, ಮಣ್ಣನ್ನು, ಮಣ್ಣಾನೆ. (My.).

ಮಣ್ಣನ್ನು duṇḍu-anna1. in a round manner (My.; B. 3, 20).

ಮಣ್ಣರಿಸು duṇḍarisu. to rise on the stomach (S. Mhr.; B. 5, 72).

ಮಣ್ಣಾನೆ duṇḍu-āne4. = ಮಣ್ಣನ್ನು. (My.).

ಮಣ್ಣೆ duṇḍi. ಮಣ್ಣು. a round stone, a boulder (S. Mhr.).

ಮಣ್ಣೆಗು duṇḍigu. a shrub used to make hedges, native of Brazil, the angular-leaved physic nut, Jatropha curcas Lin. (St. & Pl.).

ಮಣ್ಣೆಗೆ duṇḍige. = ಮಣ್ಣಿಗೆ. (My.).

ಮಣ್ಣೆಚೆ duṇḍice. (fr. ಮಣ್ಣೆಸು?). = ಡೆಂಚೆಯ, ಮಣ್ಣೆಚೆ. a piece at chess or backgammon (ಬಿಸುಗೆ, ಸಾರಿ Smd. 39, o. r. ಮಣ್ಣೆಚೆ, ಬಿಸುಗೆ, ಸಾರಿ Kk. 81, o. r. ಮಣ್ಣೆಚೆ).

ಮಣ್ಣೆಜೆ duṇḍije. = ಮಣ್ಣೆಚೆ, q. v.

ಮಣ್ಣೆಸು duṇḍisu. to round, to become round, to form round masses (Bh. 6, 8, 13); to move circularly (Grj. 2, 106 va.; Rāv. 6, 11 va.).

ಮಣ್ಣು duṇḍu. = ಮಣ್ಣು. roundness; the state of being without corners or even; that is round (ಬಟು, ವರ್ತುಲ G.; My.; T. ತುಟ್ಟುಮು, to be round; to make round; to be close,

strong, crowd; ತುಟ್ಟು, closeness, cf. ತುಟ್ಟು 2). ದುಣ್ಣು ದಮ (ವರ್ತುಲ, ಸಿಸ್ತಲ, ವೃತ್ತ, ಗುಣ್ಣು ದಮ, ಉರುಹಾದಮ Si. 372; Dhv.). ಅನೆಯ ಮೆಯ್ ಬಟ್ಟು ದುಣ್ಣು (B. 4, 22). 2, a female's hollow, plain bracelet (My.). — ದುಣ್ಣುಂಚು. — ಅಂಚು. an even, regular border (My.). — ದುಣ್ಣು ಕಡಗ. = ದುಣ್ಣು No. 2. (My.). — ದುಣ್ಣು ಗಳ್ಳಿ. — ಕಳ್ಳಿ. = ಗೂಟಗಳ್ಳಿ. (Z.). — ದುಣ್ಣು ದಣ್ಣೆ. a roundish garland (Rsv. 8, 23). — ದುಣ್ಣು ಬಳಿ. = ದುಣ್ಣು ಕಡಗ. (My.). — ದುಣ್ಣು ಮಲ್ಲಿಗೆ. the double jasmīn (ನನಮಲ್ಲಿಗೆ, ನನಮಾಲಿಕೆ G.; ಮದನ Mr. 126; My.). — ದುಣ್ಣು ಮೊಗ. a round face (My.). — ದುಣ್ಣು ರುಳ್. — ಉರುಳ್. to roll about (Cpr. 5, 108).

ದುಣ್ಣು ಕರ dundukara. = ಅಳಂಗಿಮರೆ, q. v. a kind of tree. (St. & Pl.).

ದುಣ್ಣು ಗೆ dunduge. = ದುಣ್ಣು ಗೆ, etc. roundly, etc. ಅನೆಯ ಶರೀರವು ದುಣ್ಣು ಗಾಗಿಯೂ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ (B. 5, 238).

ದುಣ್ಣು ಭ dundubha. = ದುಣ್ಣು ಭ. a species of snake (= ರಾಜಿಲ).

*ದುಣ್ಣೆ dundē. an adulteress, a prostitute, a harlot. ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ವರೆಲ್ಲರ ಗಣ್ಣು ರೆನ್ನೆ ಮ್ನು ದುಣ್ಣೆಯನವಳ ಸಜ್ಜನೆಯೆನ್ನೆ ಬಹುದೆ? Bv. 615.

ದುತ್ತಾರಿ duttārī. worked or embroidered muslin (My.).

ದುತ್ತಾರ ದುತ್ತಾರ. Tbh. of ಧುಸ್ತಾರ. the thorn apple. (ಕಲಧೌತ, ಉನ್ನತ Nn. 44, o. rs. ಉಮ್ಮತ್ತ, ಉಮ್ಮತ್ತ; Smd. 225; My.).

ದುತ್ತಾರಿ duttārī. = ದುತ್ತಾರ. (My.; St. & Pl.).

ದುತ್ವ dutva. the syllable ದು (Smd. 118, 183).

ದುದ್ದು duddu. the inner pulpy mass of a cucumber or pumpkin that contains the seeds (My.; cf. ಕುಸುರಿ 1).

ದುದುಮ ದುದುಮ. a green onion.

ದುನ್ನು dundu. excessive expenditure, waste, prodigality (My.; T.; T. ತೂಟು, ತೂಟು, to scatter; to squander, or waste, a property; see ತುನ್ನುಟಿ). — ದುನ್ನುವುತನ. — ಅವುತನ. a sumptuous dinner prepared without an adequate occasion (My.). — ದುನ್ನುಟಿ. — ಅಟಿ. = ದುನ್ನು. (My.). — ದುನ್ನುಡಾಯಿಸು. — ಉಡಾಯಿಸು. to scatter squanderingly, to squander (My.). — ದುನ್ನು ಮಾಡು. to squander, etc. (My.).

ದುನ್ನು dundu. a sort of drum. 2, N. of Vasudēva.

ದುನ್ನು ಗಾಳಿ dundu-gāṛa. a male spendthrift, a prodigal (My.).

ದುನ್ನು ಗಾಳತನ dundu-gāṛatana. the state of being a spendthrift (My.).

ದುನ್ನು ಗಾಳಿಕೆ dundu-gāṛike. = ದುನ್ನು ಗಾಳತನ. (a brief history of Indian people, Department of Public Instruction, Bombay. P. 132).

ದುನ್ನು ಗಾರ್ತಿ dundu-gāṛti. a female spendthrift (My.).

ದುನ್ನು ಭಿ dundubhi. a large kettle-drum (ಭೀರಿ Mr. 80). 2, a pair of dice with three spots on each. 3, a particular throw of the dice in gambling. 4, the fifty-sixth year in the cycle of sixty (C.).

ದುಪ್ dup. = ದುಪು, ದುಬ, etc. a sound imitating that of suddenly falling fruits, branches, etc., and blows. — ದುಪ್ಪೆ. — ಎನ್ನು. to emit that sound (My.).

ದುಪು dupu. = ದುಪ್. — ದುಪು ದುಪು. rep. ದುಪು ದುಪು ಬೀಜು, ದುಪು ದುಪು ಹೊಡೆ (My.).

ದುಪಟಿ du-paṭi. = ದುಪುಟಿ, ದುಪುಟಿ, ದುಪುಟ್ಟಿ, ದುಪುಟ್ಟಿ, (ದುನಟ್ಟಿ ಗೆ). two clothes joined; a double cloth, a sheet of cloth of two breadths; a sheet (My.; Mhr. ದುಪೇಟಾ).

ದುಪುಟಿ du-p-paṭi. = ದುಪಟಿ. (My.; Te.).

ದುಪುಟಿ du-p-paṭe. = ದುಪುಟಿ. (ಹಚ್ಚಡ Mr. 342).

ದುಪುಟ್ಟಿ du-p-paṭṭa. = ದುಪುಟ್ಟಿ. (My.).

ದುಪುಟ್ಟಿ du-p-paṭṭe. = ದುಪುಟಿ. (Si. 223; T. ತುಪುಟ್ಟಿ; M. ತುಪುಟ್ಟು, ತುಪುಟ್ಟು).

ದುಪ್ಪನೆ duppane. = ದೊಪ್ಪನೆ. with the sound of ದುಪ್ (My.).

ದುಪ್ಪಿ duppi. the spotted deer with branching horns, the Axis [ವ್ಯಾಘ್ರ, ಭಲ್ಲಾಕ, ದಂಪ್ಯ, ಕರ್ಕಟ, ವಾಜಿ, ಮಹಿಷ, ಸಾಗರದುಪ್ಪಿ ... ಮೊದಲಾದ ಮಲಮಾಂಸ ಭಕ್ಷಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳು Cv. 114]; (Te.; see Si. 169, 170; ಕರೇ-).

ದುಪ್ಪೆ duppe. = ದುಪ್ಪಿ. — ದುಪ್ಪೆ ಗೆಣಸು. a kind of yam, Dioscorea atropurpurea Roxb. (St. & Pl.).

ದುಬ duba. = ದುಪ್, ದುಪು, ದುಬು, (ದೊಪ್ಪ 2). a sound imitating that of a body suddenly falling, that of beating, also that of beating drums the vellum of which is not properly stretched. — ದುಬ ದುಬ. rep. (My.).

ದುಬಾರಿ dubārī. double in quantity, twice as much, double; excessive (My.; Mhr.; Te., H. ದುಬಾರಾ; Mhr. ದುಹಿರೀ, ದುಹೇರಾ, ದುಹೇರೀ). — ದುಬಾರಿಖರ್ಚು. double expenditure, double expense (in a good or bad sense; My.); excessive expenditure. — ದುಬಾರಿಪ್ರತಿ. a duplicate (My.).

ದುಬಾಸಿ du-bāsi. Tbh. of ದ್ವಿಭಾಷಿ. that speaks two languages: an interpreter (My.; Tu., Te.; T. ತುಬಾಜಿ; M. ತುಪ್ಪಾಯಿ; Mhr. ದುಭಾಸೀ).

ದುಬು dubu. = ದುಬ, etc. (My.).

ದುಬ್ಬ dubba. a man with a large belly, a very stout man (My.; cf. ದುಬ್ಬು, etc.).

ದುಬ್ಬಿ dubbī. a very stout female (My.). 2, an earthen oil-vessel with a capacious body and a long, narrow neck (My.).

ದುಬ್ಬಿ ದುಬ್ಬಿ. = ದುಬ್ಬುಳಿ, ದೊಬ್ಬುಳಿ. a beautiful upper story (ಸಿರಿಯ ಕರುಮಾಡ Kk. 13, o. rs. ದುಬ್ಬುಳಿ, ದೊಬ್ಬುಳಿ; T. ತೊಪ್ಪಾರ, ತೊಮ್ಮಾರ, a large building; Mhr. ದು-ಮಜಲೀ, of two stories, as a house).

ದುಬ್ಬುಳಿ dubbūḷi. = ದುಬ್ಬಿಳಿ, q. v.

ದುಮ್ dum. 1. = ಧುಮ್. a sound in imitation of that produced by a body going or coming down suddenly from above. — ದುಮಿಕ್ಕು. = ದುಮ್ನಿಕ್ಕು. (Bp. 57, 37). — ದುಮ್ನಿಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು. = ಧು. to leap or jump down with the sound of ದುಮ್ (Bp. 32, 16, 39; 52, 15; 56, 38; J. 14, 28; My.).

ದುಮ್ dum. 2. — ದುಮ್ ದುಮ್. rep. the sound of the drum called ramadōḷu (My.).

ದುಮು duma. 1. the sound of noisy, trampling or dancing feet on the floor above one's head (My.). — ದುಮು ದುಮು. rep. (My.).

ಮೆನು duma. 2. a sound in imitation of fuming or frowning. (Mhr. ಧುಮೇಂ, smoke; ಧುಮಣೇಂ, to be fuming). — ದುಮಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. to be fuming, frowning or grim, as the look of one's face (My.; Te. ದುಮದುಮಲಾಡು).

ಮೆಮಿಕು dumiku. = ದುಮುಕು. (Bp. 39, 62; My.).

ಮೆಮುಕು dumuku. (fr. ದುಮ್ 1). = ದುಮಿಕು. to leap or jump down from above (My.; Te.; Bp. 52, 17). ದುಮು ಕಿಡರೆ ಮುಖ ಹೋದೀತೇ? (Priv.).

ಮೆನ್ನು dumpa. = ದುನ್ನು. a root (Te. ದುನ್ನು). — ದುನ್ನು ರಾಸ್ತೆ. = ದುನ್ನುರಾಸ್ತೆ q. v., ದುಮ್ರಾಪ್ಪ. ಸಣ್ಣ ದುನ್ನುರಾಸ್ತೆ (ವಿಲಾ ಪರ್ವ, ಸುನಹ, ರಾಸ್ತೆ, ಯುಕ್ತರಣಿ Si. 157; Te. ದುನ್ನುರಾಪ್ಪಕೆ).

ಮೆನ್ನು dumba. = ದುನ್ನು. — ದುನ್ನುರಾಸ್ತೆ. = ದುನ್ನು. a tall perennial plant, the greater Galangal, *Alpinia galanga* Sw. (St. & Pl.).

ಮೆನ್ನು dumbi. = ದುನ್ನು. a bee, etc. (My.).

ಮೆನ್ನು dumbu. (fr. ತುಟಿ 1). dust (My.; Te. ತುರುಮು, ದುಮ್ಮು; T. ತುಮ್ಮು). cf. ದೂಫ್.

ಮೆನ್ನು dumbe. = ತುಮ್ಮು 1, etc. a bee, etc. (ಮಧುವ್ರತ, ಅಳಿ, ಸೆಟ್ಟದ, etc. Si. 176; My.).

ಮೆನ್ನು ದುಮ್ಮತಿ dummatl. Tbh. of ದುಮ್ಮತನ. a foolish, etc. person (Abhā. 2, 56).

ಮೆನ್ನು ದುಮ್ಮನ dummana. Tbh. of ದುಮ್ಮನನ. distress, grief (Cpr. 7, 40).

ಮೆನ್ನು ದುಮ್ಮನಾ dummana. Tbh. of ದುಮ್ಮನ. distress or trouble in the mind, sorrow, grief (ಉಮ್ಮಳ, ಚಿಂತೆ Kk. 52; ಬೇವನ, ಉಮ್ಮಳ ಕ್ಕೆ; My.; J. 5, 26; 18, 47; 24, 41). see ಜನಕಿ.

ಮೆನ್ನು ದುಮ್ಮರಾಸ್ತೆ dumarāṣṭa. = ದುನ್ನುರಾಸ್ತೆ, etc. a kind of plant. (St. & Pl.).

ಮೆನ್ನು ದುಯ್ಯಂ dūyam. (fr. ದ್ವಿ). second in quality or position, secondary, subordinate (My.; Mhr. ದುಯಮ).

ದುರ್- dur. = ದುಃ, etc. evil, bad, etc.

ದುರ dura. 1. = ಧುರ. a battle, a war (ಸಂಗರ, ಕಾಳಗ Nn. 19, originally ಧುರ; ಕಾಳಗ Mr. 289, orig. ಧುರ; J. 9, 32; 21, 44; 23, 45; 27, 32; Te. ದುರಮು; cf. ತುಟಿ?). ದುರವ ಪೊಗುವುದು (ಅಭಿಜಾರ Mr. 490, ಧು-). — ದುರಗಲಿ. — ಕಲಿ. a hero in war (ಕೆವ. 4, 77). — ದುರಜೈತ್ರ. a man who has been victorious in war (ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದವನು Nn. 94, ಧು-). — ದುರಧೀರ. (Kk. 101, as ಧು-). courageous in war.

ದುರ dura. 2. a sound to exhibit wrath as expressed by the eye. (Mhr. ಧುರೀ, fumigation). — ದುರಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. to express anger or wrath by the eye. ದುರಗುಟ್ಟು ನೋಡು (My.). — ದುರ ದುರನೆ. with anger in the eye (My.).

ದುರಕ್ಷರ dur-akṣara. a bad syllable or bad syllables, a bad, inauspicious writ (Bp. 46, 71).

ದುರಂಗಿ du-raṅgi. coloured differently on its two sides (My.; Mhr., Br.).

ದುರಂಜಿ duraṅgi. (= ತುರಂಜಿ?). the custard-apple, *Anona squamosa* Lin. (St. & Pl.). 2, the soursop, *Anona muricata* (van Someren).

ದುರದೃಷ್ಟ dur-adṛṣṭa. bad luck, ill fate, misfortune. (My.). ತುನಿ ಸುರತನ್ಯಾಯದ ಭನ್ನಕ್ಕಳವಡದ ಅತ್ತಲಿತ್ತಲುಮ್ ಎತ್ತಂ ಪೊನ್ನಿದ ಪಾಣ್ಣಿ ಬ್ಬಂ ಬುಧವನ್ನಕೆ ದುರದೃಷ್ಟಮ್, ಹಿಂದದಧಮರಿಗಿಪ್ಪಂ (Ch. as an introductory verse of some MSS.).

ದುರದ್ವ ದುರ-adhva. a bad road.

ದುರಂತ ದುರ-anta. whose end is difficult to be reached; having no end, endless. (Cpr. 5, 96; Bh. 8, 23, 4). [2, a tragedy].

ದುರಪದ durapada. Tbh. of ದ್ರುಪದ. (Bp. 12, 42).*

ದುರಬೀಣೆ durabīṇi. ದುರಬಿಣಿ. = ದುರಬೀಣ, ದುರಬೀಣು, ದುರಬೀಣ, ದುರಬೀಣ, ದುರಬೀಣ. a telescope (Mhr., H. ದುರಬೀಣ; B. 5, 168. 174).

ದುರಬೀಣ ದುರabīṇa. = ದುರಬೀಣ, etc. (B. 5, 173).

ದುರಬೀಣು durabīṇu. = ದುರಬೀಣ, etc. (My.).

ದುರಭಿಪ್ರಾಯ ದುರ-abhiprāya. an evil-minded man (Abh. P. 14, 98). 2, evil intention or aim (My.).

ದುರಭಿಮಾನ ದುರ-abhimāna. ill founded and offensive pride (Bp. 40, 67; B. 4, 89; My.).

ದುರಭಿಮಾನಿ ದುರ-abhimāni. badly or disagreeably proud. (My.).

ದುರಭಿಹಿತ ದುರ-abhihita. an unfriendly declaration or statement (Cpr. 9, 108 va.).

ದುರಭ್ಯಾಸ ದುರ-abhyāsa. a bad practice or habit (My.).

ದುರವಸ್ಥೆ ದುರ-avasthe. a bad, disastrous situation, a miserable condition, an evil case. (My.).

ದುರಸ್ತು durastu. = ದುರುಸ್ತು. right, fit, in good order (Mhr.; My.; Te.); repair.

ದುರಹಂಕಾರ ದುರ-ahaṅkāra. ill founded and offensive egotism (Bp. 22, 50; My.).

ದುರಹಂಕಾರಿ ದುರ-ahaṅkāri. a very presumptuous or arrogant person (My.).

ದುರಹಂಕೃತ ದುರ-ahaṅkrta. = ದುರಹಂಕಾರಿ. (Bp. 60, 56).

ದುರಳ ದುರāḷa. = ದುರುಳ, q. v. (Bp. 4, 55; 13, 8; B. 5, 246).

ದುರಾಗ್ರಹ ದುರ-āgraha. obstinate retention of an opinion, wicked or foolish obstinacy. (My.; B. 5, 53). ಅಗ್ರಹಾರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ದುರಾಗ್ರಹ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Priv.).

ದುರಾಗ್ರಹಿ ದುರ-āgrahi. a head-strong, obstinate person (Rām. 1, 8, 31).

ದುರಾಚರಣೆ ದುರ-ācārāṇe. bad behaviour evil practices (My.; B. 5, 292).

ದುರಾಚಾರ ದುರ-ācāra. ill-conducted, badly behaved; wicked. 2, bad conduct, wickedness. ಮಾಡೋದು ದುರಾಚಾರ, ಮನೇ ಮುನ್ನ ವೃತ್ತಾ ವನ (Priv.).

ದುರಾಚಾರಿ ದುರ-ācāri. ill-conducted, loose, licentious (Mhr.).

ದುರಾಚಾರಿ ದುರ-ācāri. Tbh. of ದುರಾಚಾರಿ. (ದುಷ್ಕರ Cb.).

ದುರಾತ್ಮ ದುರ-ātmā. evil-minded, malevolent; a rascal, a scoundrel. (Bp. 28, 62; 40, 72; 41, 27; 45, 21; 57, 86; J. 24, 25).

ದುರಾತ್ಮಿಕೆ ದುರ-ātmike. an evil-minded woman (V. 9, 57).

ದುರಾಲಭ ದುರ-ālabbha. difficult to be laid hold of or handled, unfit to be touched; difficult of attainment.

ದುರಾಲಭೆ ದುರ-ālabbhe. the prickly *Alhagi maurorum* Tournef.

ದುರಾಲಂಘ್ಯ ದುರ-ālambhya. = ದುರಾಲಭ. 2, = ದುರಾಲಭ. (ತೋಪ್ಪ ಯಂಗುಳ Mr. 118).

ದುರಾಲಾಪ ದುರ-ālāpa. scurrilous or abusive language, abuse, a curse; imprecation. (Bp. 41, 9; My.).

ಮರಾಲೋಚನೆ dur-ālōcana. a bad thought or intention (My.; B. 3, 101; 5, 47).

ಮರಾಶೆ dur-āśe. a bad hope or expectation (Sk.); bad desire (B. 4, 181; Bp. 1, 36; My.). 2, groundless hope (Mhr.; My.).

ಮರಾಶಿಗಾಣ dur-āśe-gaṇa. a man of bad desire (My.).

ಮರಿಚ್ಚೆ dur-loche. bad desire (My.).

ಮರಿತ dur-ita. bad course; evil ways, sin (ಪಾಪ Nn. 115).

ಮರಿತಫುಟ್ಟು, durita-gharaḥḥa. a crusher of sin (Bp. 25, 24; 32, 7).

ಮರಿತಮೋಚನೆ durita-mōcana. freeing or releasing from sin (Bp. 58, 17).

ಮರಿತಯಮು durita-yama. the restrainer of sin: Śiva (Mr. 12).

ಮರಿತಹರ durita-hara. removing sin (Bp. 2, 17).

ಮರಿತಾರಿ durita-ari. an enemy of sin (Bp. 22, 23).

ಮರಿಯೋಧನೆ duriyōdhana. Tbh. of ಮಯೋಧನ. (Bh. 3, 19, 44).

ಮರೀಷನೆ dur-iṣaṇe. a bad wish (My.): curse, imprecation. (G.).

ಮರುಕ್ತೆ dur-ukta. badly spoken; unbecoming, harsh speech (Kāvy. II, 2, B, 30).

ಮರುಕ್ತಿ dur-ukti. harsh, offensive speech; bad language; abuse. (Bp. 54, 79; 56, 24; Śśv. 4, 33).

ಮರುಪದಿ durupadi. Tbh. of ಮೃಪದಿ. wife of five Pāṇḍavas. (Bh. 4, 3, 11).

ಮರುಭರ durubhara. Tbh. of ಮರ್ಭರ. intolerable, etc. (Bh. 5, 1, 41).

ಮರುಯಶ ದುರುಯಾಸ. Tbh. of ಮಯುಶ. ill repute. (Bh. 3, 18, 42).

ಮರುನಚನೆ duruvacana. Tbh. of ಮರ್ವಚನ. a bad language, etc. (Bhāgavata 3, 2, 48).

ಮರುಸ್ತು durustu. = ಮರಸ್ತು. repair, etc. (My.).

ಮರುಳೆ duruḷa. = ಮರಳೆ. (Tbh. of ಧೂರ್ತ). a cunning, crafty, dishonest, mischievous or wicked man (ಧೂರ್ತ Ct. II, 82; Bp. 38, 53; 43, 67; 47, 1; 50, 49; 55, 23; 60, 58; Bh. 1, 8, 72; My.). ಮರುಳನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹರಳು ಚೆಲ್ಲ ಬೇಕು. — ಮರುಳನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತೆರಳ ಬೇಕು (Prvs.).

ಮರುಳತನ duruḷatana. cunningness, wickedness, etc. (Bp. 32, 54; 50, 53; 51, 66; Bh. 4, 4, 10; My.).

ಮರುಳೆ duruḷe. = ಮರುಳೆ. a crafty, mischievous, etc. woman (Bp. 40, 53; My.).

ಮರೋದರ ದುರೋದರ. = ಮರೋದರ. gambling; a gamester. 2, a stake at play.

ಮರ್-ದುರ. = ಮರ್-, etc. evil, bad, etc. see ಮಟ್ಟರಿಣಾಮ, ಮಟ್ಟಿರಣೆ.

ಮುಖದುಮ್ಮಿ duru-kumbhi. a bad, wicked person (Cpr. 7, 107; Bh. 2, 2, 17; 2, 14, 61).

ಮುಖದುಮ್ಮಿ ತನ ದುರುದುಂಬಿತನಾ. depravity, badness, wickedness (Bh. 4, 8, 18).

ಮುಖರಿಣಾಮ ದುರ-paraṇāma. Tbh. of ಮುಖರಿಣಾಮ. evil effect (Abh. P. 10, 195 va.).

ಮುಖ್ರೀರಣೆ ದುರ-paraṇāma. evil impulse (Abh. P. 11, 176).

ಮರ್-ದುರ. = ಮರ್-, ಮರ್-, etc.

ಮರ್ಗ ದುರ-ga. = ಮರ್ಗ. difficult of access or approach; difficult to be walked on; difficult of attainment. 2, a strong-hold, a fort. 3, a forest (ವನ, ಅಟವಿ, ಶಾನನ, etc. Mr. 151). ಜಲಶಿಲಾ ಧರಮಹ ಸರ್ವಸಂಗ್ರಹದ ಮರ್ಗಂ (Mr. 271). ಮರ್ಗದಲ್ಲಿರುವವನಿಗೆ

ಮರ್ಗದ ಗೊಡವೆ ಯಾಕೆ? — ಮರ್ಗ ವಿಜವನ ಸ್ವರ್ಗ ವಿಜ್ಞಾನೇ? (Prvs.).

ಮರ್ಗತ ದುರ-gata. a man whose affairs go badly: unfortunate; distressed; poor, indigent.

ಮರ್ಗತಿ ದುರ-gati. bad circumstances; misfortune; poverty. 2, hell (Bp. 40, 47). — ಮರ್ಗತವಡೆ. — ಪಡೆ. to become unfortunate, etc. (Bp. 52, 24).

ಮರ್ಗನ್ಧ ದುರ-gandha. a bad smell, bad odour, stink (Bp. 46, 58); ill-smelling, stinking; any ill-smelling substance.

ಮರ್ಗಮ ದುರ-gama. difficult to be walked on, to be traversed or travelled over; difficult of access; impassable; difficult of attainment.

ಮರ್ಗಮರ್ಗ ದುರ-ga-mārga. a difficult pass or way.

ಮರ್ಗಸಂವೇಷ್ಣನ ದುರ-ga-saṁvēṣṇana. surrounding a fort. see ಮುತ್ತಿ ಸು.

ಮರ್ಗಸಂಚರ ದುರ-ga-saṁcāra. a difficult passage, a defile.

ಮರ್ಗದೇವಿ ದುರ-ga-dēvi. = ಮರ್ಗ. (My.).

ಮರ್ಗರಮಣ ದುರ-ga-ramaṇa. Śiva (My.).

ಮರ್ಗಾಷ್ಟಮಿ ದುರ-ga-ṣṭaml. the eighth lunar day of the month of āśvina, the birth day of Durgā, on which human sacrifices used to be made (My.).

ಮರ್ಗಿ ದುರ-gi. = ಮರ್ಗಿ, ಮರ್ಗಿ. (Sk.; My.). 2, N. (My.). — ಮರ್ಗಿ ಬೇನೆ. cholera (S. Mhr.).

ಮರ್ಗಿ ದುರ-gi. ಮರ್ಗಾ. = ಮರ್ಗಿ. Durgā, the daughter of Himavat and wife of Śiva. — ಮರ್ಗವ್ವ. — ಅವ್ವ. = ಮರ್ಗಿ. — ಮರ್ಗವ್ವನ ಬೇನೆ. cholera (S. Mhr.).

ಮರ್ಗುಣ ದುರ-guṇa. an evil quality; a vicious propensity (Bp. 22, 62; 38, 26; 57, 76; B. 4, 185, 186; My.).

ಮರ್ಗುಟ ದುರ-guḍa. difficult to be accomplished, difficult of occurrence; difficult, impossible, unattainable (Cpr. 3, 67; Bp. 36, 13; 39, 18; 51, 61; Bh. 2, 13, 44; J. 19, 10; B. 3, 22; 4, 108, 223; My.).

ಮರ್ಜನ ದುರ-jana. a bad man, a mischievous man, a scoundrel, a villain (ಖಲ, etc. Mr. 229; Śmd. 114; Bp. 28, 37; 55, 32; 59, 51; My.); wicked, vile. ಮರ್ಜನನ ಸವನಾಸದಿನ್ದ ಸಜ್ಜನ ಕೆಡುವನು (Prv.).

ಮರ್ಜನತೆ ದುರ-janata. wickedness, villainy (Bp. 56, 15).

ಮರ್ಜಯ ದುರ-jaya. difficult to be subdued or overcome, invincible (Śmd. 91; J. 13, 30); insurmountable.

ಮರ್ಜಾತ ದುರ-jāta. badly or inauspiciously born or produced, wretched, unhappy; bad-natured, bad (Bp. 41, 4).

*ಮರ್ಣಯ ದುರ-ṇaya. = ಮರ್ಣಯ. bad conduct. ಮರ್ಣಯಮಂ ನಚ್ಚು ಪೊಡೆನ್ನನುಗ್ಗ ರಣಮೋ Ph. 1, 77.

ಮರ್ದಮ ದುರ-dama. difficult to be subdued. (Cpr. 2, 8).

ಮರ್ದರ್ಶ ದುರ-darśa. difficult to be seen; disagreeable or painful to the sight; disgusting. (Cpr. 2, 24 va.; 5, 65; J. 16, 29).

ಮರ್ದಶೆ ದುರ-dāśe. = ಮರ್ದಶೆ. a bad situation, a troublous condition; misfortune, calamity. (My.; B. 5, 91).

ಮರ್ದಿನ ದುರ-dina. a dark, cloudy day (ಮೋಡಗತ್ತಲೆ Nn. 97); bad weather. 2, a cloud (ಮೋಡ Mr. 43).

ಮರ್ದಸೆ ದುರ-dese. Tbh. of ಮರ್ದಶೆ. (My.; B. 5, 89).

ಮದ್ಯವ ದುರ-daiya. hard fate, bad luck, unlucky destiny, misfortune. (My.; B. 3, 52; 4, 9). 2, a bad deity (My.).

ದುರ್ಧರ dur-dhara. difficult to be held, borne or suffered; irresistible, hard to be obstructed or restrained; difficult to be accomplished; difficult; dangerous; impracticable. (Cpr. 2, 37; 5, 4, 138; Bp. 9, 17; 44, 42; 54, 70).

ದುರ್ಧರುಷ dur-dharuṣa. Tbh. of ದುರ್ಧರ್ಷ. (Bh. 6, 5, 51).

ದುರ್ಧರ್ಷ dur-dharṣa. difficult of being assailed or assaulted, inviolable; difficult of approach or attainment; difficult of being overpowered; intolerable (My.; Te.); haughty; dangerous; awful.

ದುರ್ಧಾರ dur-dhāra. = ದುರ್ಧರ. (Bp. 59, 32).

ದುರ್ನಡತೆ dur-naḍate. bad conduct (My.).

ದುರ್ನಯ dur-naya. bad conduct; injustice. (Cpr. 6, 17; Śśv. 4, 133).

ದುರ್ನರ dur-nara. a bad man (Bp. 3, 46; 28, 33).

ದುರ್ನಾಮ dur-nāma. (a bad name); piles or hæmorrhoids. 2, a kind of muscle, a cockle. see ದೊಡ್ಡ ಜಿಗಣೆ.

ದುರ್ನಾಮಕ dur-nāmaḥ. (having a bad name); piles or hæmorrhoids.

ದುರ್ನಾಯಕ dur-nāyaka. (a bad leader); a caterpillar (ಕನ್ನಡಿ Mr. 165).

ದುರ್ನಿಮಿತ್ತ dur-nimitta. a bad omen. (J. 19, 3; 31, 46). 2, a bad pretext.

ದುರ್ನಿರೀಕ್ಷಣ dur-nirīkṣaṇa. the state of being scarcely visible; invisibility (Bp. 54, 54; J. 7, 61; 12, 19).

ದುರ್ನೀತ dur-nīta. badly managed, ill-conducted; unjustly decided, wrong; ill-trained, rude (Bp. 38, 70); misconduct, etc.

ದುರ್ನೀತಿ dur-nīti. bad conduct; impropriety; impolicy; bad ethics. (Bp. 37, 22; 53, 43; My.).

ದುರ್ವೇವ ದುರ್-neva. a bad excuse, poor pretence (My.).

ದುರ್ಬಲ dur-bala. weak, feeble. ತನ್ನ ಮೆಯ್ಯೊಳು ಬಲನೆನಿಸಿಪ್ಪ ಆರಸು, ವಿಶ್ವಾಸದಿಂ ನಿಜಮನಿಸಿಪ್ಪ ಪೆರ್ಗಡೆ, ನೆಗಟ್ಟಿಯ ಸಮ್ಪ್ರಮೋದನ ತದ ಜನ ಪದಂ, ಜಲತೀರ್ಥಧರಮದ ಸರ್ವಸಂಗ್ರಹದ ದುರ್ಗಂ, ರನ್ನ ಹೇಮಾದಿಭಿಕ್ಷಾರಂ, ಮಹಾವೀರಸೈನ್ಯಂ, ನಿಜಪ್ರಿಯಂ ಕೂಡೆ ಸಪ್ತಾಂಗಸಮ್ಪನ್ನ ಮನಿಸುವ ರಾಜ್ಯಮಕ್ಕುಮ್, ಇನಿತ್ತಲಿದಿದ ರಾಜ್ಯ ದುರ್ಬಲಮನಿಸ್ಕುಂ (Mr. 271).

ದುರ್ಬಿಣಿ durbiṇi. ದುರ್ಬಿಣಿ = ದುರ್ದಿಣಿ, etc. a telescope. (B. 5, 155).

ದುರ್ಬೀಜ dur-bīja. bad seed. 2, one of base or disreputable descent (My.).

ದುರ್ಬಿಣು durbiṇu. = ದುರ್ಬಿಣಿ, etc. (My.).

ದುರ್ಬುದ್ಧಿ dur-buddhi. weak-mindedness, folly, silliness. 2, evil-mindedness, malignity. (My.; Bp. 34, 11; Sp. s. ಮೆಕ್ಕು). 3, N. (J. 24, 42, 43, 64).

ದುರ್ಬೋಧನೆ dur-bōdhane. evil counsel; bad, harmful teaching (My.; Te.).

ದುರ್ಬೋಧೆ dur-bōdhe. = ದುರ್ಬೋಧನೆ. (Bp. 50, 48, 49; Bh. 1, 8, 54; My.).

ದುರ್ಭಗ dur-bhaga. difficult to be gained or obtained; unfortunate, unlucky. (My.; fem. ದುರ್ಭಗಿ).

ದುರ್ಭಯ dur-bhaya. fear or painful apprehension of evil, such as may come from wild beasts, thieves, etc. (Bp. 7, 1; My.).

ದುರ್ಭರ dur-bhara. = ದುರುಭರ. difficult to be borne, burdensome, troublesome, intolerable; hard to be maintained, supported, or filled. (Bp. 3, 16; 21, 26; 51, 59).

ದುರ್ಭವ dur-bhava. bad or miserable existence or life; the misery of worldly existence (Bp. 53, 3; 61, 79).

ದುರ್ಭಾಗ್ಯ dur-bhāgya. ill luck, an evil destiny, lucklessness, unfortunate. (My.; B. 4, 144).

ದುರ್ಭಾವ dur-bhāva. ill-will, evil-mindedness; hostile feeling (Bp. 53, 45; My.).

ದುರ್ಭಾಷಣೆ dur-bhāṣaṇe. = ದುರ್ಭಾಷೆ. (My.).

ದುರ್ಭಾಷೆ dur-bhāṣe. bad, abusive speech, opprobrious language (Bp. 57, 29; My.).

ದುರ್ಭಿಕ್ಷು dur-bhikṣa. scarcity of provisions, dearth, famine; hardness of the times. (Rām. 1, 5, 24; My.). — ದುರ್ಭಿಕ್ಷು ಬೀಟು. a dearth, etc., to come to pass (B. 4, 74; My.).

ದುರ್ಭೇದ dur-bhēda. difficult to be divided. 2, firmness, close union (Bp. 53, 75).

ದುರ್ಮತ dur-mata. evil-minded, malicious, wicked (Bp. 50, 45). 2, a bad opinion, doctrine, creed, or tenet (Bp. 50, 48; My.).

ದುರ್ಮತಿ dur-mati. = ದುಮ್ಮತಿ. evil-mindedness, malignity; foolishness (My.). 2, foolish (Ābbā. 1, 44); evil-minded, malicious, wicked (Cpr. 2, 31; Bp. 32, 62). 3, the fifty-fifth year of the cycle of sixty (My.). 4, N. (J. 31, 20).

ದುರ್ಮದ dur-mada. a mad conception or imagination; drunken, fierce, infatuated. see Cpr. 1, 142; Śśv. 2, 90; ದುರ್ಮದ್ಯ.

ದುರ್ಮನ dur-mana. = ದುರ್ಮನಸ್ No. 1. (My.).

ದುರ್ಮನಸ್ dur-manas. = ದುಮ್ಮನ. a bad disposition or perversity of mind, evil intention. 2, distressed or troubled in mind, disheartened, sad, sorrowful.

ದುರ್ಮನ್ತ್ರ dur-mantra. bad advice, evil or bad counsel (Bp. 50, 41; 58, 27); a wicked mantra or charm. — ದುರ್ಮನ್ತ್ರ ತನ್ತ್ರ. bad charms and devices (Bp. 49, 27).

ದುರ್ಮರಣ dur-marāṇa. any violent or unnatural death (Sk.; My.).

ದುರ್ಮಲ dur-mala. a heinous moral impurity or sin (Bp. 60, 55). 2, very impure, sinful or depraved (22, 60; 54, 20).

ದುರ್ಮಲತ್ರಯ durmala-traya. the three impure objects difficult to be got rid of: woman, gold, and landed property (Bp. 57, 84). ೪. ತ್ರೈಮಲ.

ದುರ್ಮಲಿನ dur-mallina. = ದುರ್ಮಲ No. 2. (Bp. 3, 47).

ದುರ್ಮಾಂಸ dur-māṁsa. diseased flesh that grows in a sore or wound (Bp. 18, 66; 24, 7; My.).

ದುರ್ಮಾನ dur-māna. = ದುಮ್ಮಾನ. conception or apprehension of evil.

ದುರ್ಮಾರ್ಗ dur-mārga. a bad way (J. 10, 9); misconduct, offence, wickedness (Bp. 31, 24; 41, 7; 57, 76; 60, 44; J. 10, 9; My.). 2, bad, wicked; a bad man (My.).

ದುರ್ಮಾರ್ಗತನ dur-mārgatana. misconduct, etc. (My.).

ದುರ್ಮುಖ dur-mukha. foul-mouthed, abusive. 2, having an ugly face; of a sullen countenance or temper.

ದುರ್ಮುಖಿ dur-mukhi. feminine of ದುರ್ಮುಖ. 2, N. of the thirtieth year of the cycle of sixty (My.).

ದುರ್ಮುದ್ರೆ dur-mudre. an improper sign, badge, or token (Bp. 3, 48).

ದುರ್ನೋಹ dur-mōha. the state of being stupified, bewildered, infatuated, or enamoured (ಮೋಹ Nn. 156; Mr. 488). 2, fainting, a swoon (ಮೂರ್ಛೆ 156; 488). 3, agitation, haste, etc. (ಬೇಗ 156; 488). 4, ignorance, folly (ಅಜ್ಞತೆ 156; ಮುಸುಕಿದ ಅಜ್ಞಾನ 488). 5, a fool (ಕಡು ಮೂರ್ಖ 156).

ದುರ್ಯಶ dur-yaśa. = ದುರುಯಶ. ill. repute, dishonour (Cpr. 2, 41; My., also ದುರ್ಯಶಸ್ಸು).
 ದುರ್ಯೋಧನ dur-yōdhana. = ದುರ್ಯೋಧನ, ದುರ್ಯೋಧನ. the eldest son of Dhṛitarāṣṭra. (Śmd. 177, 182; J. 15, 34). 2, N. of another prince.
 ದುರ್ಯೋಧನಸುತೆ duryōdhana-suta. the daughter of Duryōdhana No. 2 (Cpr. 3, 78).
 ದುರ್ಲಕ್ಷಣ dur-lakṣaṇa. = ದುರ್ಲಕ್ಷಣ. badly marked (Sk.); a bad sign or mark; a bad symptom; a bad character or quality; an evil point; a vice (Mr. 361; Mhr.; B. 4, 200; My.).
 ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯ dur-lakṣya. difficult to be observed, hardly visible (Sk., My.); difficult to be looked at, disagreeable to sight (My.). 2, inadvertence (B. 4, 154; Mhr.).
 ದುರ್ಲಭ dur-labha. difficult to be obtained, hard to be attained, difficult of accomplishment; scarce, rare; difficult; excellent, eminent; dear, beloved. (Cpr. 2, 17; Bp. 8, 1; 39, 13; 51, 34; 58, 32; Śév. 2, 85, 89; B. 5, 9; My.).
 ದುರ್ಲಿಪಿ dur-lipi. a bad, inauspicious writ (Bp. 49, 32).
 ದುರ್ವಚನ dur-vacana. = ದುರುವಚನ. a harsh expression, bad, abusive language, insult. (J. 5, 50).
 ದುರ್ವರ್ಣ dur-varṇa. bad-coloured; of a bad or low species or class; silver.
 ದುರ್ವಹ dur-vaha. difficult to be borne. (Cpr. 2, 43).
 ದುರ್ವಾಕ್ dur-vāk. evil speech, abuse; inelegant language. (My.).
 ದುರ್ವಾರ dur-vāra. difficult to be restrained or stopped, not to be repressed or checked, irresistible (Sk.; My.).
 ದುರ್ವಾರ್ತೆ dur-vārte. bad news, sad intelligence. (My.).
 ದುರ್ವಾಸ dur-vāsa. = ದೂರ್ವಾಸ. N. of a ṛṣi, etc. Tbh. of ದುರ್ವಾಸಸ್. (Bp. 43, 41; 54, 35).
 ದುರ್ವಾಸನೆ dur-vāsane. bad smell, a stink (My.). 2, an evil, inauspicious recollection of past good or evil actions, or of janmāntara (Abhā. 1, 33; My.); a chimera.
 ದುರ್ವಾಸಸ್ dur-vāsaś. ill dressed, unclothed, naked. 2, N. of a ṛṣi of irascible temperament, a son of Atri by Anasūyā and an incarnation of a portion of Śiva.
 ದುರ್ವಿಗಾಢ dur-vigāṇa. abuse (ದ್ವಿತಯವಾಕ್, ಹಣನ ನುಡಿ Mr. 86).
 ದುರ್ವಿಟ ದುರ್-viṭa. a very bad voluptuary (Bp. 40, 10).
 ದುರ್ವಿದ್ಯಾ dur-viḍyā. imperfectly skilled, unskilled; stupid, silly; wholly ignorant. (Rév. 1, 18; fem. ದುರ್ವಿದ್ಯೆ).
 ದುರ್ವಿಧ dur-viḍha. of bad habits, wicked. 2, badly circumstanced, embarrassed, poor (ದುಸ್ತರ, etc., ಬಡವ Mr. 230).
 ದುರ್ವಿನೀತ dur-vinīta. ill-trained, badly educated, ill-mannered, wicked; stubborn; N.
 ದುರ್ವಿನೋಹ dur-vimōha. great bewilderment, evil desire (Śāstrasāra in W. v. 1254).
 ದುರ್ವಿಲಾಸಿತ dur-vilasita. a rude or ill-mannered trick, rudeness, a wayward act (Abh. P. 14, 97).
 ದುರ್ವಿವಾದ ದುರ್-vivāda. a bad contest at law or quarrel (My.).
 ದುರ್ವಿಷಯ dur-viṣaya. a bad thing or affair (Śév. 2, 110; My.).
 ದುರ್ವೃತ್ತಿ dur-vṛtti. bad conduct, mean practices. 2, behaving badly, vile, wicked, etc. (ಅನಾಚಾರಿ, ಶಿವಾನ Mr. 253, one MS. ಸಿದ್ಧಾನ; My.).

ದುರ್ವೃತ್ತಿ dur-vṛtti. disreputable conduct, bad practices (Bp. 41, 8; My.). 2, a misbehaved person (Bp. 38, 71). 3, bad circumstances, distress.
 ದುರ್ವೇಶ dur-vēśa. difficult of ingress or access (Cpr. 5, 65).
 ದುರ್ವ್ಯಯ dur-vyaya. useless or foolish expense (My.).
 ದುರ್ವ್ಯವಹಾರ dur-vyavahāra. a wrong judgment in law (Sk.). 2, a bad law-suit or quarrel (My.).
 ದುರ್ವ್ಯಸನ dur-vyasana. an evil habit; bad desire (My.; B. 4, 194; 5, 53, 191).
 ದುರ್ವ್ಯಸನಿ dur-vyasani. of evil habits, practices or propensities (Bp. 45, 22; My.; B. 5, 208).
 ದುರ್ವ್ಯಸನೆ dur-vyasane. a woman of evil habits, etc. (Bp. 40, 54).
 ದುರ್ವ್ಯಾಪಾರ dur-vyāpāra. evil action or operation (Bp. 19, 2; My.).
 ದುರ್ವ್ಯಾಪಾರಿ dur-vyāpāri. a person engaged in bad business or actions (My.).
 ದುರ್ವ್ಯಾಸೋಹ dur-vyāsmōha. an evil propensity or lust (My.).
 ದುರ್ವ್ಯಾಲಪತಿ dur-vyālapati. a wicked big snake (J. 24, 20).
 ದುರ್ವ್ಯಾಸಂಗ dur-vyāsāṅga. an evil habit (My.).
 ದುರ್ವ್ರಣ dur-vraṇa. a bad (venereal) wound or ulcer (Bp. 40, 70; My.).
 ದುರ್ವ್ರಯ dur-vraya. = ದುರ್ವ್ರಯ. (My.).
 ದುರ್ಹೃದ್ dur-hṛid. having a bad heart; an enemy.
 ದುಲಿ dull. = ದುಲಿ. a female tortoise.
 ದುಲ್ಲಕ್ಷಣ dur-lakṣaṇa. = ದುರ್ಲಕ್ಷಣ. one of the dōṣas in poetry (Ch. v. 40).
 ದುನಂಗುಲ du-aṅgula. two fingers (Bh. 2, 2, 97).
 ದುನಟ್ಟಿಗೆ duvaṭṭige. Tbh. of ದ್ವಿಪಟ್ಟಿಕೆ. a double piece of cloth. (Śmd. 378).
 ದುನದಿ duvadi. = ದುನಯಿ, ದುನವಿ, ದುನ್ವೆ, ದೂವಿ, ದೂವೆ. Tbh. of ದ್ವಿಪದಿ. N. of a metre (Ch.).
 ದುನಯಿ duvayi. = ದುನದಿ. (Ch.).
 ದುನವಿ duvavi. = ದುನದಿ. (Ch.).
 ದುನ್ವಾಳಿ duvvali. rapid course, a run, a gallop (Bh. 1, 7, 2; J. 18, 7; Mhr. ಧೂಮ).
 ದುನ್ವಾಳಿಸು duvvalisu. = ದೂವಾಳಿಸು. to make run; to cause to run or gallop (Bh. 3, 18, 14; J. 22, 7). 2, to run fast, to hasten (v. i., Bh. 3, 8, 31; 3, 19, 13); to frisk (Rév. 6, 11 va.).
 ದುನ್ವೆ duvve. = ದುನದಿ. (Ch.).
 ದುಶ್- duś. = ದುಃ, etc. evil, bad, etc.
 ದುಶ್ಚರಿತ duś-carita. misbehaving, wicked; misbehaviour, ill-conduct, wickedness. (Bp. 45, 9, 38; 57, 91; J. 11, 39).
 ದುಶ್ಚರಿತ್ರ duś-caritra. = ದುಶ್ಚರಿತ. (Abh. P. 15, 71).
 ದುಶ್ಚರ್ಮ duś-carma. affected with disease of the skin: leprous. 2, without prepuce.
 ದುಶ್ಚಿಹ್ನೆ duś-cihne. an inauspicious mark or sign; an evil omen (Mhr.; My.).
 ದುಶ್ಚೇತ duś-cēta. (= ದುರ್ನಮಸ್). disheartened, sad (Bp. 57, 10).
 ದುಶ್ಚೇಷ್ಟೆ duś-cēṣṭe. naughtiness (My.).
 ದುಶ್ಚೈವನ duś-cyavana. unshakable, unmovable, firm: Indra.
 ದುಶ್ಚಕುನ duś-śakuna. (ದುಶ್ಚಕುನ). a bad omen (My.).

ದುಕ್ಕಲೆ दुः-साले. = ದುಃಶಲೆ. daughter of Dhṛitarāṣṭra. (J. 32, 50, etc.).

ದುಶ್ಶಾಲು दुः-शालु. two shawls; a double shawl (Mhr. ದುಶಾಲಾ; My.; Br.).

ದುಶ್ಶಾಸನ दुः-शासना. = ದುಃಶಾಸನ. difficult to be governed, intractable. 2, N. of one of the sons of Dhṛitarāṣṭra (Bh. 2, 14, 61; My.).

ದುಶ್ಶೀಲ दुः-शिला. = ದುಃಶೀಲ. ill-natured. (My.).

ದುಶ್ಶ್ರಾವ दुः-श्रवा. = ದುಃಶ್ರಾವ. disagreeable to the ear. (Cpr. 5, 65).

ದುಷ್-दुः. = ದುಃ-, etc. evil, bad, etc.

ದುಷ್ಕರ್ಣಿಕ दुःकर्णिका. an obstacle difficult to be surmounted (J. 15, 36).

ದುಷ್ಕರ दुः-कर. = ದುಃಕರ. difficult to be done; difficult to be reached or attained; difficult, arduous; acting badly, wicked, bad; a difficult or painful act, a difficult task. see Smṛ. 189, 190.

ದುಷ್ಕರ್ಮ दुः-कर्म. an evil act, a sinful action, a crime (ವೃಜಿನ Nn. 166; Bp. 54, 20; 60, 40; My.). 2, any difficult or painful act. 3, acting badly; a man of a low caste, a cāṇḍāla (ನಿಷಾದ, ಜನಂಗನು, ಹೊಲೆಯ Mr. 381).

ದುಷ್ಕರ್ಮಿ दुः-कर्मी. sinful, wicked (Bp. 22, 60; 51, 27; My.).

ದುಷ್ಕಲಿ दुः-कालि. the bad kaliyuga (Bp. 18, 1).

ದುಷ್ಕವಿ दुः-कवि. a bad, worthless poet (My.).

ದುಷ್ಕವಿತೆ दुः-कविता. bad poetry (Grj. 1, 22).

ದುಷ್ಕಾಮ ದುಃ-काम. wicked lust (Bp. 41, 9).

ದುಷ್ಕಾಲ दुः-काल. an evil time, on account of sin, famine, sickness, etc. (My.).

ದುಷ್ಕೀರ್ತಿ दुः-कीर्ति. ill fame (Rām. 6, 14, 30).

ದುಷ್ಕೃತ दुः-कृता. = ದುಃಕೃತ. done wrongly or wickedly; a misdeed, sin, crime (Bp. 23, 40; 34, 18; 36, 27; etc.).

ದುಷ್ಕೃತಿ दुः-कृति. = ದುಃಕೃತಿ. a work done wrongly, a worthless composition.

ದುಷ್ಕೃತ್ಯ ದುಃ-कृत्या. = ದುಃಕೃತ್ಯ. a misdeed, sin, crime (ಕಾಟ್ಯಯ್ಯ Sm. 52; B. 5, 47).

ದುಷ್ಕೃತ್ರಿನು ದುಃ-कृत्रिनु. = ದುಃಕೃತ್ರಿನು. black, wicked falsehood or deceit.

ದುಷ್ಕು दुः-कु. = ದುಃಖ. pain, sorrow, etc. (ಬಾಧೆ, ನೇದನೆ, ವೃಥೆ, ಪೀಡೆ, ಅರ್ತಿ Mr. 393; ಅಭಿ 515).

ದುಷ್ಕ ದುಃ-कु. = ದುಟ್ಟ. become bad or spoiled; corrupt, bad, wicked, vicious, depraved, noxious (ದುರ್ಜನ Nn. 51); having evil intentions, ill-affected (see ಅಮೃಷ್ಯ). 2, ಅವಲೋಕ (51). 3, sin, crime, guilt. 4, the ṣaḍvarga (51). 5, a serpent (ಸರ್ಪ 51). 6, a horse (ವಾಜಿ, ಕುದುರೆ 51). 7, the fluid that flows from the temples of an elephant in rut (ಗಜದಾನ, ಅನೆಯ ಮದ 51). feminines ದುಷ್ಕೆ (see ಕಮಾ-; J. 5, 61), ದುಷ್ಕಳ (My.).

ದುಷ್ಕಗಜ ದುಃ-कु-गज. a vicious elephant, an elephant in rut.

ದುಷ್ಕಗುಣ ದುಃ-कु-गुण. a wicked disposition, an evil mind (My.).

ದುಷ್ಕಚತುಷ್ಪಯ ದುಃ-कु-चतुष्पय. four desperate characters in Duryōdhana's army: Duṣṣāsana, Kārṇa, Śakuni and Saindhava (Te.; My.).

ದುಷ್ಕತನ ದುಃ-कुतान. = ದುಟ್ಟತನ. badness, wickedness (My.; B. 3, 43); perversity, falsehood (ಕೆಯ್ಯ G.)

ದುಷ್ಕನಿಗ್ರಹ दुःक-निग्रह. punishment of the wicked; punisher of the wicked (C. Bp. 47, 27; Dp. 121, 7).

ದುಷ್ಕಬುದ್ಧಿ दुःक-बुद्धि. evil-minded. 2, N. (J. 28, 25, etc.).

ದುಷ್ಕನ್ಯುಗ ದುಃ-कु-युग. a wild beast, a beast of prey (My.).

ದುಷ್ಕಾತ್ಮ ದುಃ-कु-आत्मा. of a bad nature, evil-minded, wicked (Sā.; My.; B. 5, 48).

ದುಷ್ಕಪುಷ್ಪ ದುಃ-कु-पुष्प. = ಅಜಶೃಂಗಿ, etc. a kind of plant. (ಕುದುರಿಗೆ ಗಿಡ Si. 151; Te. ದುಷ್ಕಪು-ಅಕು, ದುಷ್ಕಪು-ಚಿಟ್ಟಿ, the plant *Odina wodier*).

ದುಷ್ಕ ದುಃ-कु. standing badly: ill-behaved, depraved.

ದುಷ್ಕಪತ್ರ ದುಃ-कु-पत्र. a kind of perfume.

ದುಷ್ಕಪುತ್ರ ದುಃ-कु-पुत्र. a bad son. (My.).

ದುಷ್ಕರಿಣಾನು ದುಃ-कु-परिणाम. = ದುಷ್ಕರಿಣಾನು. difficult to be finished or ended; difficulty.

ದುಷ್ಕಪ್ರತಿ ದುಃ-कु-प्रति. = ದುಃಪ್ರತಿ. ill fame (My.).

ದುಷ್ಕಧರ್ಷಣ ದುಃ-कु-प्रदर्शन. not to be assailed or meddled with (fem.); the plant *Melongena incurva* Mill.

ದುಷ್ಕಲ ದುಃ-कु-फल. a bad fruit or result (My.).

ದುಷ್ಕಾನ ದುಃ-कु-कान. an enemy; the public foe (Mhr., H. ದುಶ ಮನ). see Prv. s. ಹೆಕಮತ್ತು.

ದುಷ್ಕಮ ದುಃ-कु-कम. (ದುಃಕಮ). uneven; unequal. ದುಷ್ಕಮ, improperly; unseasonably. see Abh. P. 1, 67 va.

ದುಷ್-दुः. = ದುಃ-, etc.

ದುಸರ दुः-सरा. 1. Tbh. of ದ್ವಿಶರ. having two arrows. (Smṛ. 378).

ದುಸರ दुः-सरा. 2. a second; other; some besides (My.; Mhr. ದುಸರಾ).

ದುಸರಿ दुः-सरी. = ದುಸರಿಬಳ್ಳಿ. a winding half shrubby plant, *Cocculus villosus* D. C. (St. & Pl.).

ದುಸರ ದುಃ-सरा. difficult to be passed or crossed over, hard to get over; impassable; invincible; difficult to be endured; poor (ಅಕಂಚನ, ದುರ್ಗತ, ದುರ್ವಿಧ, ದರಿದ್ರ, ಬಡವ Mr. 230; Cpr. 2, 49; Bp. 7, 16; 45, 25).

ದುಸ್ರಮಸ ದುಃ-सामसा. the bad quality of darkness (Sēv. 4, 55).

ದುಸ್ತು दुः-स्तु. dress: a suit of clothes, a garment (My.; Te.; T. ಅಸ್ತು). ದುಸ್ತು ಅಲ್ಲದವನ ಮನಸು ಸ್ವಸ್ಥವಾಗದು (Prv.). see Prv. s. ದೇವಾಂಗ.

ದುಸ್ಸಂಗ दुः-सङ्ग. = ದುಃಸಂಗ. bad inclination. 2, bad company, evil connection (My.).

ದುಸ್ಸಂಗಿ ದುಃ-सङ्गी. (ದುಃಸಂಗಿ). a person who associates with evil companions (My.).

ದುಸ್ಸಂತಿ ದುಃ-सन्ति. (ದುಃಸಂತಿ). a bad progeny or family (My.).

ದುಸ್ಸನ್ಧಾನ ದುಃ-सन्धान. = ದುಃಸನ್ಧಾನ. difficult to be joined together or united or reconciled. 2, pimpship (My.).

ದುಸ್ಸನ್ಧಿ ದುಃ-सन्धि. = ದುಃಸನ್ಧಿ. an error in grammatical sandhi (Ch. v. 40; Bp. 1, 18).

ದುಸ್ಸಹ ದುಃ-सह. = ದುಃಸಹ. intolerable, unbearable, irresistible (J. 22, 30; My.). 2, N. of a son of Dhṛitarāṣṭra.

ದುಸ್ಸಹವಾಸ ದುಃ-सहवास. = ದುಃಸಹವಾಸ. = ದುಸ್ಸಂಗ No. 2. (My.).

ದುಸ್ವಪ್ನ दुःस्वप्ना. = ದುಃಸ್ವಪ್ನ. bad dreams. (My.).

ದುಸ್ವಭಾವ dus-svabhāva. (ದುಸ್ವಭಾವ). a bad disposition or nature (My.). 2, N. (J. 24, 42, 43, 64).
 ದುಹ duh. milking; yielding. see ಗೋ-
 ದುಹತ್ವ du-hatta. = ದೂಹತ್ವ. Tbh. of ದ್ವಿಹಸ್ತ. two hands, etc. (Smd. 378).
 ದುಹಿ duhi. Tbh. of ದ್ವಿ (T. ತುವಿ). discordance; hatred, ill-will. ದುಹಿ ಮಾಡುವನು ಅಹಿ ದಾಗೆ (Priv.).
 ದುಹಿತಾರ duhitāra. Tbh. of ದುಹಿತ್ಯ (Smd. 104; My. as ದುಹಿ ತಾರಕು).
 ದುಹಿತುಪತಿ duhituh-pati. a daughter's husband.
 ದುಹಿತ್ಯ duhitri. = ದುಹಿತಾರ, ದುಹಿತೆ. the milk-maid; a daughter.
 ದುಹಿತೆ duhite Tbh. of ದುಹಿತ್ಯ. (My., Te.; Bp. 3, 86).
 ದುಹೇರ duhēra. = ದುಹೇರಿ. doubled; double; consisting of two (Mhr. ದುಹೇರಾ, ದುಹೇರಿ). 2, = ದುರಂಗಿ (My.).
 ದುಹೇರಿ duhēri. = ದುಹೇರ No. 2. (My.).
 ದೂ ದು. = ದು. two. see ದೂವಟ್ಟಿಗೆ, ದೂಹತ್ವ, ದೂಹತ್ತಿ, ದೂಹಸ್ತಿ.
 ದೂಕರಿಸು dū-karīsu. = ತೂಪಿಟ್ಟು. to spit. ದೂಕರಿಸುವಿಕೆ (ಕೇಕರಿಕೆ, ಉಗುಬುವಿಕೆ, ನಿಶ್ಚೇದನ, etc. Si. 400, only in Si.).
 ದೂಚ ದುēa. N. (Nn. 3, o. rs. ಮಾಚ, ಜೂದ, ಧೂಚೆ).
 ದೂಟಿಸು dūṭīsu. to cause to hop (or bound, Rām. 3, 6, 18).
 ದೂಟು dūṭu. = ದೂಣು 1. (to rock, v. i., Bh. 6, 4, 26); to hop, (to bound, Rām. 3, 6, 19). — ದೂಟಾಡಿಸು. — ಅಡಿಸು. to rock (v. t., J. 13, 43).
 ದೂಡಿ dūḍi. N. — ದೂಡಯ. — ಅಯ. (Bp. 56, 51). see ಮಾದರ-
 — ದೂಡಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. (Bp. 56, 52, 53, 56). — ದೂಡಿದೇವ. see ಮಾದರ-
 — ದೂಡಿದೇವಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. see ಮಾದರ-
 ದೂಡಿಗ ದūḍiga. = ದೂಡಿ. see ಮಾದರ-
 ದೂಡಿಸು dūḍīsu. to cause to push, etc.; to cause oneself to be pushed, etc. ದೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮನುಷ್ಯ ಹೇಡಿಗಿತ್ತ ಕಡೆ. — ದೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ನನ್ನಿಗೆ ನಾಡಿನ ಗೊಡವೆ ಯಾಕೆ? (Priv.).
 ದೂಡು dūḍu. to push, to thrust, to shove away or aside, to throw out of, as out of a village, a caste, etc. (My.). ಕಣ್ಣು ವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಾನೀಲಿ ದೂಡಿ, ಅಜ್ಜಾ ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ (Priv.).
 ದೂಣು dūṇu. 1. = ದೂಟು (Smd. 48). to walk on one leg, to hop, to rock (ಏಕಪಾದಗತಿ Smd. Dh.; cf. ದುಣ್ಣು).
 *ದೂಣು dūṇu. 2. a step, hop. ಎಡೆಯೊಳ್ ದೂಣು ನ್ನೇ ದೂ ಬೈಂಗಿ ಪರ್ವತಿಯಂ ಪೊಯ್ತಿ ಕೆಲಕ್ಕೆ ನಾಣ್ಣಿ Pb. 4, 82.
 ದೂತ dūta. = ದೂದ, ದೂದವ. a messenger, a carrier of intelligence, an envoy, an ambassador (ಅರ್ Nn. 66; ಪೋಗಿ ಪೇಟುವಂ Mr. 245); a go-between, a negotiator.
 ದೂತಲಕ್ಷಣ dūta-lakṣaṇa. the characteristic mark of a messenger. (My.).
 ದೂತತನ dūtatana. = ದೂತ. (G.).
 ದೂತತ್ವ dūtatva. = ದೂತ No. 1. (Sk.). ದೂತತ್ವ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಭೀತತ್ವ ಸಲ್ಲದು (Priv.).
 ದೂತಿ dūti. = ದೂದವಿ, ದೂದಿ 1. a female messenger; a confidante. 2, a procuress, a go-between.
 ದೂತಿಕಾಕಲ್ಪ dūtikā-kalpa. the injunction or advice of a procuress (Cpr. 8, 92 va.).

ದೂತಿಕೆ dūtikē. ದೂತಿಕಾ. = ದೂತಿ. see ವಸಸ್ತ-
 ದೂತ್ಯ dūtya. the rank or employment or office of an ambassador, the condition of an envoy. 2, a message.
 ದೂದ dūda. Tbh. of ದೂತ. = ದೂದವ, q. v. a messenger [ಇನ್ನಿ ಯನಟ್ಟಿದ ದೂದರ ಸೀಯನಪ್ಪ ಮಾತಿನ ರಸದೊಳ್ Pb. 4, 102]. see Smd. s. ಬಾರ್ 1 under ಬರ್ 1; V. 9, 106, etc.
 ದೂದವ dūḍava. Tbh. of ದೂತ. a messenger, an envoy. [ದೂ ದವರ ಕೆಯ್ಯೊಳೆ ಕಾಲ್ಪಿಡಿದಟ್ಟಿ Pb. 4, 99]; (ಸೂಟ್ಟಿ ರೆವಂ Ct. I, 45, o. r. ದೂದ).
 ದೂದವಿ dūḍavi. Tbh. of ದೂತಿ. a procuress, a pimp. [ದೂದು ವೋಗಿ ಬನ್ನ ದೂದವಿಗೇಗೆಯ್ಯ ತೆಜನುಮನಜಾಯದೆ Pb. 4, 100 va.]; (ದೂತಿ, ಸಂಚಾರಿಕೆ Hla.; ಕುಣ್ಣುಣ Ct. I, 6; ಕುಟ್ಟಿನ II, 87; ಕುಣ್ಣುಣ Kk. 30, o. r. ಕುಣ್ಣುಣ; ಕುಣ್ಣುಣ Smd. 75; Cpr. 8, 83 va.; Abh. P. 4, 11).
 ದೂದಿ dūdi. 1. Tbh. of ದೂತಿ. a female messenger. (Smd. 338).
 ದೂದಿ dūdi. 2. Tbh. of ತೂಲ or ತೂಲಿ. cotton after being cleaned (Te.; Sk. ದೂಲೀ = ತೂಲೀ). 2, the silk of the silk-cotton tree used as tinder (My.). — ದೂದಿಕಾಯಿ. the pod of the silk-cotton or būruga tree (My.).
 ದೂದಿ dūdi. 3. N. of a plant (see s. ತ್ವೇರಾವಿ No. 2).
 *ದೂದು dūdu. message, errand. ತನ್ನ ನಲ್ಲನಲ್ಲಿಗೆ ದೂದು ವೋಗಿ ಬನ್ನ Pb. 4, 100 va.
 ದೂದೈಲಿ dūḍai-phēli. milk-balls, balls made of milk, sugar and a little flour (My.; Mhr., H., also ದೂದೈಲಿ).
 ದೂನ dūna. burnt, inflamed; pained, afflicted, distressed, fatigued (Sk. ದೂ, pain, distress).
 ದೂನಿಸು dūnīsu. = ದೂಸಿಸು, ದೂರಿಸು. to suffer mental pain, to grieve, to sorrow, to grow fatigued. ದೂನಿಸಿದುದು (ಚಿಂತೆ Ct. II, 107).
 ದೂಪ ದūpa. Tbh. of ಧೂಪ (Smd. 339; My.). incense, perfume, etc. ದೂಪಾ ಹಾಕಿದರೆ ಪಾಪಾ ಹೋದೀತೇ? [— ದೂಸು ಬಿಡ ದಿದ್ದರೆ ದೂಪ ಹಾಕಿದ ಫಲ] (Priv.). — ದೂಪವ ಕಡ್ಡಿ. a thin stick covered with frankincense (My.).
 ದೂಸಿಸು dūṣīsu. = ದೂನಿಸು. to grow fatigued (Bh. 8, 23, 17; J. 23, 30; My.).
 ದೂನು dūma. Tbh. of ಧೂನು (or ಧೂಮ್). smoke, etc. N. (My.) ಕುರುಡದೂನುಗೆ ಶ್ರೀಮುದ್ರೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗೆ (Priv.).
 ದೂನುರ ದūmara. Tbh. of ಧೂಮ್ (My.); fine drizzling rain (My.).
 ದೂರ dūra. = ದೂರು. distant, far from; remote, long (as a journey), a long way off; distance, farness, remoteness, a long distance, a long way (ಗಣ್ಣು Ct. I, 6; Kk. 64; Smd. 50). ದೂರದ ನೀರು ದಾರಿಲಿ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? — ದೂರವಾದ ಊರಿಗೆ ಹಾಟಾ ಹೋದಾನೋ? — ದೂರ ವಿದ್ದ ಮಗನಿಗೂ ಹತ್ತರವಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣಿಗೂ ಸರಿಬಾರದು (Priv.). ತ್ವೇತ ಮುನಿಯಂ ದೂರದಲಿ ಕಣ್ಣು (Bp. 41, 25). see Smd. 230. — ದೂರಂ to a distance, far; at a distance. — ದೂರಕ್ಕೆ. to a distance. 2, from a distance, from afar. ದೂರಕ್ಕೆ ಬೆಟ್ಟ ನುಣ್ಣುಗೆ (Priv.). — ದೂರ ದೂರ. rep. (B. 3, 46; 4, 35, 87; Bp. 47, 63; 58, 57). — ದೂರ ದೂರು. = ದೂರ ದೂರು. (B. 4, 120). — ದೂರ ಪೋಗು. = ದೂರವೋಗು. see ತೂಟಲ್. — ದೂರ ಮಾಡಿಸು. to cause to cease to be, etc. ಸೆಜೆಯವರ ಕಪ್ಪುಗಳನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಿಸಿದನು (B. 5, 206). — ದೂರ ಮಾಡು. to remove (My.). ಅವರ ಆಪತ್ತನ್ನು ದೂರ

ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ (B. 4, 88). ನನ್ನ ಕಷ್ಟವನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ (4, 107). ದೂರ ಮಾಡೋಣ (ಪರಿಹಾರ G.). see B. 5, 78, 199, 205.
 — ದೂರವೋಗು. — ಪೋಗು. to go far, etc. see ಕಲಾ.
 ದೂರಗ ದೂರ-ಗಾ. going far; being far, remote; being far from. (Bp.).
 ದೂರತಸ್ ದೂರ-tas. from afar; at a distance, far. (My.).
 ದೂರದರ್ಶಿ ದೂರ-darsī. far seeing, wise.
 ದೂರದೃಷ್ಟಿ ದೂರ-dṛṣṭi. far-sightedness, long-sightedness; foresight; discernment. (My.).
 ದೂರಧಾವನ ದೂರ-dhāvāna. running far. see ದಾಟು.
 ದೂರಸ್ಥ ದೂರ-sṭha. standing afar off, remote; standing or being far from (Bp. 39, 13).
 ದೂರಾತ್ ದೂರāt. from a distance, from afar; far from; in a remote degree; afar.
 ದೂರಾಧಾಹವನ ದೂರāt-āhvāna. calling from afar or to a distance. see ಊರ್.
 ದೂರಾರ್ಥ ದೂರ-arthā. a remote or recondite object.
 ದೂರಿ ದೂri. an (iron) axle-tree (My.; H.; Mhr. ಧೂರಿ, the shaft of a cart, plough, etc.; ಧೂರಿ, the pole of a cart).
 ದೂರಿಸು ದೂrisu. = ದೂನಿಸು, q. v. ದೂರಿಪುದು (ಚಿನ್ನಪುರು ಕು.). see Cpr. 3, 67; 8, 65; Abh. P. 10, 57; 11, 94.
 ದೂರೀಕೃತ ದೂri-kṛta. made distant, removed, placed to a distance or far off, etc. (Cpr. 4, 28 va.; Bp. 29, 2; 37, 64; 38, 3).
 ದೂರು ದೂru. = ದೂರ. far from, etc. Gen. ದೂರಿನ; Abl. ದೂರಿನ್. (B. 2, 23; 3, 85, 116; 5, 126, 139, 261).
 *ದೂಷಣದಾಟು ದೂṣi-dāṣu. tone down, subdue? ದೂಷಣದಾಟು ದನಿ ಮುಟ್ಟಿ ಮೇನಕ ಸರಸ್ವತಿ ಬಾಯ್ಕೊಡವನೆ ಪಾಡಿವಳ್ Pb. 7, 88. @ this may be ಉಷಾಡಾಟು ದನಿ.
 ದೂಷಿಸು ದೂṣisu. to cause to abuse, etc. [ಅಕ್ಷಯ ಕಲ್ಪ ವೃಕ್ಷ ನನ್ನವನ ರಮ್ಯಮಂ ನೆನೆದು ದೂಷಿಸಿದಂ ಸುರಲೋಕ ಸೌಖ್ಯಮಂ Ap. 3, 11]; (My.).
 ದೂಱು ದೂru. 1. to bear tales; to report evil of others; to blame, to reproach, to abuse, to revile; to calumniate, to slander, to asperse (ಪೈಶುನ್ಯ ಸ್ಮದ. Dh.; My.; Tu.; Te.; T. ತೂಟು). ದೂಟಾದರು ಬಸವನ ದಣ್ಣನಾಯಕನ (Bp. 11, 4). ದೂಟಾದನೆ ಶಿವಭಕ್ತರುಗಳಂ? (45, 18). ದೂಟಾರ್ ಪಟ್ಟವನು (ಅಶ್ವಾರಿ, ಅಭಿಶಸ್ತ Si. 365). see Bp. 36, 28; Bh. 1, 8, 10; B. 3, 13. — ದೂಟಾಡು. — ಅಡು. to abuse one another (My.).
 ದೂಱು ದೂru. 2. aspersion, blame, slander, calumny, etc. (ಗಾರಣ ಸ್ಮದ. II; Cpr. 6, 77; My.; Tu., T., M. ತೂಟು). [ಕೀಚಕನಾಟಿ ಗಣ್ಣವರಣಿಪಾಡನೆನಗೆ ದೂಟಾನೆಗೆಂ Pb. 8, 79; Ap. 15, 25 va.]. ದೂರೆಯ ತನಕ ದೂಟು, ಹೂಟಿಯ ತನಕ ಓಟಿ (Prv.). see Prv. 8. ಎದುರಿಗೆ ಅಡು. — ದೂಟಾಗೊಳಗಾಗು. — ಅಳಗೆ ಅಗು. to become subjected to or undergo the reproach, etc. of others, to become an object of reproach (Bp. 9, 31). — ದೂಟಾಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. to get blamed, etc. (My.). — ದೂಟು ತರು. to bring blame upon oneself (My.). — ದೂಟುಪೋಗು. — ಪೋಗು. to get blamed (Sāstrasāra in W. v. 1259). — ದೂಟು ಹೇಟು. to tell tales; to slander, etc. ತಮ್ಮದಿ ಹೋಗಿ, ಭೇರಿಗೆ ದೂಟು ಹೇಟಾದ ಹಾಗಿ. — ತಮ್ಮನ ಸಂಗಡ ತಂಗೀ ಗಣ್ಣ ದೂಟು ಹೇಟಾದರೆ ನಿನಗೇನಪ್ಪ? (Prvs.). — ದೂಟು ಹೊಟು. to put reproach upon another, to slander, etc.; to bring blame upon oneself (My.). ದೂಟು ಹೊಟೋಕಿನ್ನ ಮಾರಿ ಹೊಟೋದುತ್ತಮ (Prv.).

ದೂರ್ತ ದೂrta. Tbh. of ಧೂರ್ತ. cunning, etc. (ವಿಖಿ Nr.; My.).
 ದೂರ್ತ ದೂrta. Tbh. of ಧೂರ್ತ. a crafty woman, etc. (My.).
 ದೂರ್ವಾಸ ದೂrvasa. = ದೂರ್ವಾಸ. a ṛṣi. (Bh. 3, 16 sum.; My.).
 ದೂರ್ವ ದೂrva. ದೂರ್ವಾ. the grass *Panicum dactylon* Lin. (*Agrostis linearis* Retz.). see ಕಲಾಕೆ.
 ದೂಲ ದೂla. = ತೋಲೆ. a beam of timber (Te.; My.; T. ತೂಲಿ; Si. 77, 120, 290).
 ದೂಲೆ ದೂle. itching; lust (Te., also ದೂಲೆ; cf. ತೂಲಿ 2).
 — ದೂಲೆಗೊಡ್ಡ ಬಳ್ಳಿ. a climbing shrub, *Tragia involucrata* Lin. (St. & Pl.; Te. ದೂಲೆಗೊಡ್ಡ, cowitch, *Dolichos pruriens*).
 ದೂವಟ್ಟಿಗೆ ದೂ-vaṭṭige. Tbh. of ದ್ವಿಪಟ್ಟಿಕೆ. a double piece of cloth. (Smd. 352, 378).
 ದೂವಾಳಿಸು ದೂvāḷisu. = ದುವಾಳಿಸು. to hasten (v. i., J. 18, 8).
 ದೂವಿ ದೂvi. = ದುವವಿ, etc. N. of a metre. (Ch.).
 ದೂವೆ ದೂve. 1. Tbh. of ಧೂಮ. smoke, etc. (Smd. 364). [ಬನ್ನ ದೂವೆ ಮಲೆಯಂ ಕಾಗಾಳಮಂ ಸೋಗಿ ಮುಮ್ಮನಿಯಂ ಜಾದಗೇನಕ್ಕಿ ... ನೆನೆವನಾಂ ನೆನೆವಂ ಸರೋಜಮುಖಿಯಂ ಶ್ಯಾಮಂಗಿಯಂ ನಲ್ಲಳಂ Ap. 12, 32]. ಪುಟ್ಟಯೆನ್ನು ದೂವೆಯೋ ತಲಂ ಪುಟ್ಟ ಕ್ರಿಯೆ (Smd. I). — ದೂವೆಗಿಡ್ಡು. — ಕಿಡ್ಡು. a fire that emits much smoke (ಕುಕೂಲ, etc. Mr. 482). — ದೂವೆದೊಟ್ಟು. — ತೊಟ್ಟು. a female scullion (Cpr. 10, 128).
 ದೂವೆ ದೂve. 2. = ದೂವಿ. (Ch.).
 ದೂಷಕ ದೂṣaka. making bad, corrupting, polluting; dishonouring, disgracing; offending; blaming; he who offends, or blames; he who sullies, defiles, seduces, blames, abuses, etc. (Bp. 32, 52; 44, 34; 45, 20; 56, 22, 37).
 ದೂಷಣ ದೂṣaṇa. = ದೂಷಣ. corrupting, spoiling, violating; contaminating; dishonouring; blaming, censuring, abusing, calumniating; blame; guilt, sin. see ಪಟ; Bp. 20, 38; J. 1, 5; 2, 60, 2, N. of a ṛikṣasa (Rām. 3, 6, 18).
 ದೂಷಣ ದೂṣaṇa. = ದೂಷಣ. blaming, etc. (My.). — ದೂಷಣೆ ಮಾಡು. to abuse, to blame, etc. (My., ಅವನನ್ನು-). — ದೂಷಣೆ ಮಾತು. words of abuse (My.). — ದೂಷಣೆ ಹೇಟು. to tell tales, etc. (My., ಅವನ ಮೇಲೆ-). — ದೂಷಣೆ ಹೊನ್ನು. to get blamed, censured, etc. (ಪಟ ಪೂರ್ವ G.).
 ದೂಷಿಕೆ ದೂṣike. the secretion of rheum of the eyes.
 ದೂಷಿತ ದೂṣita. corrupted, spoiled; contaminated, defiled; blamed, censured, calumniated. see ದೋಷ-, ಮಲ-.
 ದೂಷಿಸು ದೂṣisu. to blame, to censure, to abuse, etc. (Cpr. 5, 127; Bp. 37, 12; 54, 52; J. 7, 11, 63; My.).
 ದೂಷ್ಯ ದೂṣya. 1. corruptible; deserving censure, condemnable, reprehensible; contemptible, vile, bad (Smd. 28; Kavy. II, 2, B. 44).
 ದೂಷ್ಯ ದೂṣya. 2. = ದೂಷ್ಯ, ದೂಷ್ಯ. cloth, or a kind of cloth; cotton, calico. 2, a tent.
 ದೂಸ ದೂsa. 1. milk. see ಅವಿ-.
 ದೂಸ ದೂsa. 2. Tbh. of ದೂಷ್ಯ. 2. see ದೂಷಿಗ; Cpr. 7, 63.
 ದೂಸನ ದೂsana. Tbh. of ದೂಷಣ (Smd. 335; My.).
 ದೂಸರ ದೂsara. Tbh. of ಧೂಸರ, the colour grey. (Smd. 338; ನಸುಬಿಳಿದು Cm.).
 ದೂಸರ್ ದೂsara. ದೂಸಲು. reason, motive; cause; one's own point of view, one's own advantage, self-interest (ತನ್ನಯ ದೆನೆ Ct. I, 95; II, 20; ತನ್ನ ದೆನೆ ಕು.). (ಅನುಸಾರ)

ವಿಸರ್ಗಂಗಳ್) [ಧರ್ಮೋನ್ನಯ ದೂಸಜನಬ್ಬ ಮಜ್ಜಿ ದನ್ತಾ ದರ್ P. 13, 49; Ap. 15, 38]. ಸ್ವರಂಗಳ ಪರಮೋರ್ ಇರ್ಪ ದೂಸಜಂ ಸ್ವರಾಂಗ ಮುಮ್ ಅಪ್ಪುಪ್ಪ (Smd. 21). ಆ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಿಯ ದೂಸಜಂ ಬಿನ್ನದ (Bp. 28, 27). ನನ್ನೊಡನಾದಿದ ದೂಸಜನ್ನಿ ಎನಗಮ್ ಈ ಸಂಕಟಂ ಬಿನ್ನದು (V. 14, 33 va.). ದೂಸಜಂ (ತನ್ನ) ಭುಜವಿಜಯಪ್ರತಾಪ ತೇಜವನ್ ಇಳಿಯೊಳು ನಟ್ಟಿಸರ್, ಎಲೇ? (J. 18, 42). ನುಡಿಸರ್ ಎನ್ನು ಇಳಿಯೊಳ್ ಆರಾದೊಡಂ ದೂಸಜಂ? (18, 56). see Abh. P. 3, 23; 7, 47 va.; 9, 15 va.; 9, 138; C. Bp. 10, 28; V. 2, 34; J. 18, 53. 54. ದೊಸಿಗೆ dūsa-iga. (Smd. 233). a cloth merchant [ಬಚ್ಚರ ದೊಸಿ ಗರ ನಿಯೋಗಿಗಳ ಅಗ್ಗಳಮಪ್ಪ ಸೂಳಿಯರ, ಸಾಮಸ್ತರ ಕಸವರಂಗಳೆಲ್ಲ ಮಂ ಕಳ್ಳು Vr. 123, 4]; (ಸೀರೆವರದ Kk. 35; Sm. 67; C. Bp. 47, 41; Rām. 5, 8, 31). — ದೊಸಿಗವಸರ. — ಪಸರ. the shop of a cloth merchant (ಸೀರೆಯ ಪಸರ Ci. II, 39; Grj. 2, 95).

ದೊಸು dūsu. = ದೂಸ 2. cloth (ಪಜಾ Sm. 113; T. ತೂಜು). ದೊಹತಿ dūhatti. = ದೂಹತಿ. (Rām. 6, 45, 32). ದೊಹತ್ತ dūhatta. = ದೂಹತ್ತ. two hands. (Smd. 378). ದೊಹತ್ತಿ dūhatti. = ದೂಹತಿ, ದೂಹಸ್ತಿ. a sword wielded with both hands (Bh. 6, 4, 140). ದೂಹಸ್ತಿ dūhastī. Tbh. of ದ್ವಿಹಸ್ತಿ, ದೂಹಸ್ತಿ. (Smd. 352). ದೂಳ್ ದುಳ್. = ದೂಳು, etc. (J. 16, 37; 17, 57, 19, 29; T. ತುಗ್ಗರ್, ತೂಜಿ, ತೂಳ್; M. ತೂಳ್, ತೂಳಿ, ಜೂಳಿ; Te. ತುಮುರು, ಮುಮ್ಮು, ದೂಗರೆ, ಮುನ್ನೆ; ಛ. ಮುಮ್ಮು). — ದೂಳಾಟ. — ಆಟ. playing with dust (J. 19, 51). — ದೂಳಿದು. — ಇದು. to throw or raise dust (J. 4, 23; 10, 8). — ದೂಳೋಣ್ಣೆ. — ಕೋಣ್ಣೆ. = ದೂಳಿಗೋಣ್ಣೆ. (C. Bp. 42, 23). ದೂಳ ದುಳ್. = ದೂಳು. (ಪಾಂಶು G.; ರೇಣು Ch.; Mhr. ಧೂಳ). ದೂಳಿ ದುಳ್. = ಧೂಳಿ. Tbh. of ಧೂಳಿ (Smd. 339; ರಜಸ್, ಪಾಂಶು, etc. Nr.; ರೇಣು Nn. 55, o. r. ದೂಳು; J. 3, 8; 22, 36). ದೂಳಿ ದೂಪ ನಾದೀತೇ? ಮೂಳಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗನಾದೀತೇ? — ದೂಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೆ ಚೀಜನ ಕಾಟ ತಪ್ಪೀತೇ? — ದೂಳಿಯನ್ನ ಮೂಳಿಗೆ ಆದೀತೇ? (Prvs.). — ದೂಳಿ ಕೇಳಿ. = ದೂಳಾಟ. (Rāv. 11, 77). — ದೂಳಿಗೋಣ್ಣೆ. — ಕೋಣ್ಣೆ. = ಧೂಳಿ ಕೋಣ್ಣೆ, q. v. (J. 18, 7; Bh. 1, 7, 64). — ದೂಳಿಪಟ. = ಧೂಳಿಪಟ. — ದೂಳಿಮರ. a fence of wood over a carriage wheel to keep the dust down, a dust-board (My.).

ದೂಳಿಸು ದುಳ್ಳಿಸು. to smear on (V. 42, 21 va.; T. ತುಳುಮ್ಪು; ಛ. ತೂಳಿ 1). 2, to be smeared on (Rām. 1, 7, 13).

ದೂಳು ದುಳ್. = ದೂಳ್, ದೂಳ. (Tbh. of ಧೂಳಿ). dust; powder; pollen (My.; ರಜ Nn. 69, 111; ರೇಣು 90; ರೇಣು, ಪರಾಗ 113; ರಜಸ್ Si. 409). ದೂವಿನ ದೂಳು (ಪರಾಗ, ಸುಮನೋರಜ Nr.). ಹುನ್ನು ನೊಳಗಿರುವ ದೂಳು (ಪರಾಗ, etc., ಅಲರ ಪುಡಿ Si. 124). ಗಾಳಿಯನ್ನ ದೂಳು ಹಾಜಾದರೆ ಕೋಣ್ಣೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಮ್ಮಿತ್ತೇ? — ದೂಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದವ ಮೂಜಿನನ್ನ ಕಡೆ (Prvs.). see ಕೆನ್ನ. — ದೂಳಕ್ಷರ. — ಅಕ್ಷರ. a letter which a school-boy draws upon the sand-board, etc. in learning to write (My.; Mhr. ಧೂಳಕ್ಷರ). — ದೂಳಯ. — ಅಯ. N. (Bp. 47, 35). — ದೂಳುಗಡೆ. — ಕಡೆ. to fly about like dust (Rām. 6, 10, 26). — ದೂಳುಮಜ್ಜೆ. a fence of wood or iron protecting a chariot from collisions, etc. (ರಥಗುಪ್ತಿ, ವರೂಫ Nr.). — ದೂಳು ವಡೆ. — ಪಡೆ. to be reduced to powder. ದೂಳುವಡೆಮದು (ಗುಣ್ಣೆತ, ರೂಪಿತ Nr.).

ದೃಕ್ ದ್ರಿಕ್. = ದೃಕ್, (ದೃಗ್), ದೃಗು, ದೃಶ್ q. v. the eye, etc. (ಕಣ್ಣು Nn. 131).

*ದೃಕ್ಕಾಲಿ ದ್ರಿಕ್-ಕಾಲಿ. pupil of the eye. Cv. 70.

ದೃಕ್ ದ್ರಿಕ್. Tbh. of ದೃಕ್. the eye, etc. (ಕಣ್ಣು Kk. 63; My.).

ದೃಕ್ ದ್ರಿಕ್-prabhe. lustre of the eye (Cpr. 6, 70). ದೃಕ್ ದ್ರಿಕ್-srutī. hearing with the eyes: a snake.

ದೃಕ್ ದ್ರಿಕ್ಷಾ = ದೃಶ. seeing, looking, etc. see ಸ-.

ದೃಕ್ಸಿದ್ಧಾಂತ ದ್ರಿಕ್-siddhānta. the science of astronomical observation (My.).

ದೃಗಮ್ಬ ದ್ರಿಕ್-ambu. tears (Cpr. 3, 53).

ದೃಗು ದ್ರಿಗು. Tbh. of ದೃಕ್. (Bp. 40, 7; J. 16, 4).

ದೃಗುಜಲ ದ್ರಿಗು-jala. eye-water: tears (Bp. 18, 53; Sk. ದೃಗ್ಜಲ).

ದೃಗುಮಧ್ಯ ದ್ರಿಗು-madhya. the pupil of the eye (ತಾರ, ಕಣ್ಣಿನ ಮಧ್ಯ Nn. 40).

ದೃಗುಶಿಖಿ ದ್ರಿಗು-śikhī. fire of the eye (Bp. 17, 19).

ದೃಗ್ಗಣಿತ ದ್ರಿಕ್-gaṇita. calculations founded on observations on the heavenly bodies (My.).

ದೃಗ್ಗಸನ ದ್ರಿಗ-g-hasana. laughter or a smile of the eye (Bp. 38, 1).

ದೃಗ್ಗೃತ್ ದ್ರಿಕ್-dṛiśya. visible unto the eye (Abhā. 3, 18).

ದೃಗ್ರುಜ್ ದ್ರಿಕ್-ruj. disease of the eye.

ದೃಢ ದ್ರಿಧಾ. = ದಿಡ, ದುಡ. fixed, fastened; firm, hard, strong, solid, massive; compact; not giving way; tenacious. 2, confirmed, established; certain; reliable. 3, strong, powerful; able. 4, truth; strength (ಸತ್ಯ Nn. 112). 5, much, excessive, severe, mighty, important. — ದೃಢಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. to become firm (My.; B. 5, 207).

ದೃಢಚಿತ್ತ ದ್ರಿಧa-clitta. having a firm mind, firm of resolve or purpose (ಸಂತಿತ, ಸುನಿಶ್ಚಿತ Mr. 252; see ದೃಢಚಿತ್ತ); a firm, or strong, will.

ದೃಢದಂಶಕ ದ್ರಿಧa-damśaka. a shark. (R.).

ದೃಢಪೀಡನ ದ್ರಿಧa-pīḍana. pressing firmly. see ಅವಂಕು.

ದೃಢಬುದ್ಧಿ ದ್ರಿಧa-buddhi. a firm, or strong, mind (My.). ದೃಢ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲದವ ಕಡುಮೂರ್ಖ (Prv.).

ದೃಢವ್ರತ ದ್ರಿಧa-brata. ದೃಢವ್ರತ. having firm vows: strictly observing religious vows or obligations; having a firm resolution; firm, persistent, persevering (ಸಂತಿತ, ಸುನಿಶ್ಚಿತ Hlā.).

ದೃಢಮನಸ್ಸು ದ್ರಿಧa-manassu. a firm, or strong, mind (My.).

ದೃಢಮುಷ್ಟಿ ದ್ರಿಧa-muṣṭī. a strong fist; having a firmly closed or hard fist; one whose hand is difficult to be opened; one who does not open his hand, miserly, niggardly. (R.).

ದೃಢಸನ್ನಾಹ ದ್ರಿಧa-sandhāna. uniting or joining firmly, see ಮದು.

ದೃಢಸನ್ನಿ ದ್ರಿಧa-sandhi. firmly united; strong-knit.

ದೃಢಾಂಗ ದ್ರಿಧa-aṅga. firm-bodied, stalwart (My.; also ದೃಢಾಂಗ).

ದೃಢಾಯತಿಕ ದ್ರಿಧa-āyatika. excessive grandeur (Bh. 1, 7, 2).

ದೃಢಾಯ್ ದ್ರಿಧa-āyā. a strong, powerful man (Bh. 2, 2, 108).

ದೃಢೀಕರಣ ದ್ರಿಧi-karapa. making strong or firm; fixing firmly; corroboration, confirmation. see ಬಲಿ.

ದೃಢೀಕೃತ ದ್ರಿಧi-kṛta. made fast, firm or strong (Cpr. 2, 85; 4, 28 va.).

ದೃಣಿ ದ್ರಿಣಿ. Tbh. of ದ್ರಿಣಿ. a centipede. (ಕಿವಿ ಹೊಗುವ ಹಾವು Si. 485).

ದೃತ ದ್ರಿತ. burst asunder. 2, afraid, frightened.

ದೃತಿ ದ್ರಿತಿ. = ತಿತ್ತಿ, ತಿಡಿ. a leather bag for holding liquids. 2, a pair of bellows, a bellows (ಚರ್ಮಪ್ರಸೇವಕ, ತಿಡಿ Mr. 453). 3, = ದ್ರಾವಕ No. 2 (My.; see ಲೋಹ-).

ದ್ರಪದ drīpada. Tbh. of ದ್ರಪದ. the king of the Pāñcālas. G.; My.).

ದ್ರಪದನನ್ನೆ drīpada-nandane. Draupadī (J. 11, 35).

ದ್ರಪ್ಯತ್ drīpyat. being proud or arrogant (Cpr. 10, 58).

ದ್ರಬ್ಧ drībdha. 1. strung, tied, connected.

ದ್ರಬ್ಧ drībdha. 2. afraid, frightened.

ದ್ರಶ್ drīś. = ದೃಕ್, ದೃಕ್, ದೃಗು. seeing, viewing; seeing with the mind, discerning. 2, a person who sees or knows. 4, the eye. 5, looking like: see ಸ-.

ದ್ರಶ drīśa. seeing; looking. see ಸ-.

ದ್ರಶ್ಯ drīśya. to be seen, visible; to be looked at; pleasing, beautiful. see ದೃಗ್- — ದ್ರಶ್ಯ ಮಾಡು. to make visible, to show (My.).

ದ್ರಶ್ಯಾದ್ರಶ್ಯ drīśya-adrīśya. visible and invisible. (My.).

ದ್ರವದ drīśad. ದ್ರವತ್. a stone (ವಿಸ್ತರ, ಕಲ್ಪು Nn. 140).

ದ್ರವದ drīśada. = ದ್ರವದ.

ದ್ರವದಶನ drīśada-aśana. stone-eating: a dove (ಪಾರಿವ Mr. 174. cf. ಕಲ್ಪು ನೆನು).

ದ್ರವ್ಯ drīśya. seen, beheld, observed; visible, apparent; appearing, manifested; learned, known; experienced, endured; determined, decided. see Bp. 39, 61; 48, 33; ವಾಗ್- 2, an obvious danger or calamity. 3, ಮಚ್ಚೆ q. v. (Mr. 358, one MS. ಮಚ್ಚೆ).

ದ್ರವ್ಯತ್ drīśyatva. the state of having been looked at or examined. (Cpr. 7, 87 va.).

ದ್ರವ್ಯಪ್ರತ್ಯಯ drīśya-pratyaya. having confidence manifested. see Bp. 34, 19; 39, 65. 66; 50, 50; 51, 52; 52, 32; 58, 13.

ದ್ರವ್ಯರಜಸ್ drīśya-rajās. a girl arrived at puberty.

ದ್ರವ್ಯಾಂತ drīśya-anta. = ದಿವ್ಯಾಂತ 2. the end or aim of what is seen, or of what is in view: an example, an illustration. 2, a śāstra; science. 3, death, dying. see Kāvya. III, 3, B, 61. 99. seq.; Bp. 51, 36.

ದ್ರವ್ಯಾನ್ತಾಂಕಾರ drīśya-ānta-āṅkāra. a figure of speech. Kr. 3, 154.

ದೃಷ್ಟಿ drīṣṭi. = ದಿಟ್ಟ, ದಿಷ್ಟಿ 2. seeing, viewing. 2, the faculty of seeing, sight. 3, the sight of the eye, look. 4, the eye (ಕಣ್ C. II, 100). 5, intellect, wisdom, knowledge. 6, consideration, regard. 7, aspect of the stars. see Mr. s. ಕೋಪು; Kāvya. III, 3, B, 103; B. 5, 238. 8, N. of a minister (Rām. 1, 16, 12). — ದೃಷ್ಟಿ ಇಡು. to look at, to inspect, to look after; to aim at (My.). — ಕೆಲವರು ಅಳುಕು ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿ ಇಡುತ್ತಾರೆ (B. 5, 293). — ದೃಷ್ಟಿ ಕೊಡು. to pay attention to, etc. ಸಮ್ಪದ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿ ಕೊಡದೆ (B. 5, 295). — ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಟು. to come in sight, to appear (B. 4, 67; 5, 184; My.). — ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಹರಿ = ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಟು. (B. 4, 65). [— ದೃಷ್ಟಿಯಾರೆ = ಕಣ್ವಾರೆ. to the full of one's eye. ಕಟ್ಟಿದಿರಿಸಿ ಶಿವಭಕ್ತನ ಕಣ್ವು, ದೃಷ್ಟಿಯಾರೆ ಶರಣನೊಡೆ Bv. 140].

ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರ drīṣṭi-gōcāra. the range or compass of the sight. 2, within the range of sight, in sight, visible, observable, appearing (My.; B. 4, 129. 171; Bp. 53, 13).

ದೃಷ್ಟಿಮೋಷ drīṣṭi-mōṣa. a blast from an evil eye (ಕಣ್ಣಂಜಲ್ Kk. 54; Sm. 63; My.). [2, a defect in eye sight].

ದೃಷ್ಟಿವಿಕ್ಲೇಪ drīṣṭi-viklēpa. casting the eye obliquely: an oblique look, a side glance, leer.

ದೃಷ್ಟಿವಿಷ drīṣṭi-viṣa. = ದಿಟ್ಟಿವಿಷ, ದಿಟ್ಟಿವಿಷ. having poison in the eyes: a snake. 2, an evil eye.

ದೃಷ್ಟಿಸು drīṣṭisu. = ದಿಟ್ಟಿಸು. to see, to look at, etc. (Bp. 3, 70; 53, 70; 60, 14; My.).

— ದೆ de. = — ದ 2, etc. an auxiliary syllable. see Smḍ. 131. 132.

ದೇಕಾರ de-kāra. the syllable ದೆ (see Smḍ. 54).

ದೇಖ್ವಾ dekhkhā. (Mhr. ದೇಖಾನ. seeing; sight, view, prospect).

— ದೇಖ್ವಾದೆಖ್ವಾ. (Smḍ. 23, o. r. ದೇಖ್ವಾದೆಖ್ವಾ). emulation, vieing with (Grj. 6, 75 va.; Bh. 8, 21, 23; Mhr. ದೇಖೋದೇಖೀ).

ದೇಖ್ವಾಣ dekhkhāṇa. = ದೇಖ್ವಾಣ. (Smḍ. 23).

ದೇಖ್ವಾಯೆ dekhkhāyē. showiness, pompousness (Bh. 7, 18, 27; Mhr. ದೇಖಾವು, showy, gaudy).

ದೇಖ್ವಾಣ dekhkhāṇa. = ದೇಖ್ವಾಣ. greatness, grandeur, pomp (ಪೆಚ್ಚುಗೆ Bhn. 65; Grj. 2, 106 va.; Rām. 4, 3, 12; Bh. 1, 10, 9; Mhr. ದೇಖಣಾ, sightly, comely; ದೇಖಾವು, showy, gaudy).

ದೇಖ್ವಾಣತನ dekhkhāṇatana. = ದೇಖ್ವಾಣ. (Bh. 7, 6, 37).

ದೇಗ್ deg. = ದೇಗ್ ರಳ. — ಇರಳೆ. (i. e. ಹಿರಳೆ). a large hiraṇ (My).

ದೇಗು denṅgu. sexual union (Te.; My.).

ದೇಬ್ಬೆ debbe. = ದಬ್ಬೆ, etc. a split of a bamboo. (My.).

ದೇಬ್ಬೆ debbe. = ದಬ್ಬೆ 1. a blow, a stroke. (My.; Te.). ದೇಬ್ಬೆ ಕೊಟ್ಟು, ಬೊಬ್ಬೆ ಕೊಟ್ಟು (Prv.).

ದೇವಸ devasa. Tbh. of ದಿವಸ. a day. [Pb. 5, 40; Ap. 4, 5 va.; (Smḍ. 357; ಪಗಲ್, ದಿವಸ Sm. 18; Cpr. 2, 21 va.; 3, 28 va.).

ದೇವ್ವ devva. = ತೈಯ, ದೆವ್ವ, ದೈಯ. Tbh. of ದೈವ. a demon, an evil spirit (My.; Mhr. ದೇವ, a demon; Te. ದಯ್ಯ, ದೇಯ).

— ದೇವ್ವೆಚೇಪ್ಪೆ. the grimaces of one who is possessed (My.).

— ದೇವ್ವೆತೆದ್ವೆ. a glutton (My.). — ದೇವ್ವೆದುಮ್ಮೆ. a herb with scarlet flowers, Leonotis nenetaefolia Br. (Z.; My.). — ದೇವ್ವೆ ಬಡಿ. a demon to strike (or to possess) a person so that he is not likely to survive; a demon to kill (My.). — ದೇವ್ವೆ ಬಿಡಿಸು. to dispossess by mantras, to exorcise (My.). — ದೇವ್ವೆ ಸೋಕು. the touch of an evil spirit (My.). — ದೇವ್ವೆ ಹಿಡಿ. a demon to possess a person (but first not to kill him, My.). ದೇವ್ವೆ ಹಿಡಿದವಗೆ ದೈವದ ಯೋಚನೆ ಏನು? (Prv.).

ದೇವ್ವೆ devvu. = ದೇವ್ವೆ. (S. Mhr.).

ದೇಸಿ desi. (or most probably) ದೇಸಿ. = ದೇಸಿ. beauty, fitness, niceness, comeliness, finish, etc. (ಗಾಡಿ, ಏತೆ, ಸೊಬಗು ಸು.; ಏತೆ, ಗಾಡಿ, ಸೊಬಗು, ಸುಭಗತೆ Kk. 54; cf. the terms s. ಕಯ್ 4, ಚನ್ 2).

ದೇಸೆ dese. 1. Tbh. of ದತೆ. state or condition of life. (My.; Te.; B. 5, 6). ದೇಸೆಯಲ್ಲದವ ಮಸಿಗಿನ ಕಡೆ (Prv.). see ದುರ್ವೇಸೆ.

ದೇಸೆ dese. 2. = ದಸೆ 2. Tbh. of ದಿತೆ. direction, etc. (Smḍ. 357; ದಿಶ್ Hā.; ದಿಕ್ಕು Nn. 162, Mr. 57; ದಿಕ್ಕು, ಗೋಡ್ವಾ, ದಿತೆ Kk. 16, Sm. 13; My.; Te.). [ಬಾಪಾವಿವರದಲ ದೇಸೆಯನುಬಾಗಿ ತೊಡಿದಿಂ Kr. 1, 100 Pb. 1, 132; Ap. 14, 23]. ದೇಸೆಗಲಿ! (Smḍ. 153). ಪಡುವ ದೇಸೆಗೊಡೆಯ (Sm. 13). ದೇಸೆಗೊಡೆಯರು (Bp. 2, 14). ಅವ ದೇಸೆ ಗಯ್ದಿದರವರು? (50, 6). ಅವನ ದೇಸೆಯಿಂದ (on account of him) ಬಹಳ ಚಿತ್ತ ಮಾಡುವರು (B. 4, 142; My.). see Si. 68. 193. 202. 267. 316. 337. 397: 410; Prv. s. ಶಾನಭೋಗ. — ದೇಸೆಗಿಡು. — ಕಿಡು. = ದೇಸೆಗಿಡು. (Abh. P. 9, 63; 15, 78; Grj. 6, 50). — ದೇಸೆಗಿಡಿಸು. — ಕಿಡಿಸು. to cause to lose the direction, etc. (J. 16, 37. 45).

— ದೇಸೆಗಿಡು. — ಕಿಡು. = ದಿಕ್ಕುಗಿಡು. direction, refuge, etc. to be destroyed or lost (Bp. 21, 16). ದೇಸೆಗಿಟ್ಟವಂ (ನಪ್ಪ, ಗೃಹೀತದೃಶ್,

etc. Hlā.; ದಿಗ್ವಯ q. v., ದ್ವೈತ, ನಷ್ಟ, ವಿನಾಶನ, ಗೃಹೀತ Mr. 300). — ದೇವಗೇದಿ. — ಕೇದಿ. = ದೇವನೇ. (Cpr. 2, 89). [— ದೇವದ್ವೈ. — ತತ್ವ. to lose direction. ಯೂಧಪತಿ ಕೇದಿಯ ದೇವದ್ವೈದ ವನ ಕರಿಕೇರಣಗಲುಮಂ Pb. 14, 4 va.]. — ದೇವ ದಿಕ್ಕು. rep. (Bp. 32, 62). — ದೇವದೀಪ್ತ. — ತೀಪ್ತ. to fill the quarters of the compass (Rāv. 11, 19). — ದೇವ ದೇ. rep. (Bp. 3, 33; 12, 37. 48; 28, 6; 32, 27; 56, 34; J. 16, 41; 18, 40). — ದೇವಬಲಿ. = ದೇವನಲಿ. Tbh. of ದಿವಾಬಲಿ. (Śmd. 376). — ದೇವ ಬಿದ್ದಿ. a man who is ordered (to do something, Abh. P. 4, 28). cf. Cpr. 10, 89. — ದೇವನಲಿ. — ಬಲಿ. = ದಿಗ್ವಲಿ q. v., ದೇವಬಲಿ. (Abh. P. 11, 5). — ದೇವನಲಿಗುಡು. — ಕುಡು. to offer a desebari (Abh. P. 13, 96; 14, 62). — ದೇವನಲಿಗೇಯ. — ಕೇಯ. to make a desebari : to kill (Cpr. 9, 102 va.). — ದೇವನೇ. — ವೇ. a point of the compass considered as a woman (Cpr. 8, 4; Abh. P. 10, 156; Rāv. 5, 32).

ದೇವಗಾಂವ ದೇವ-ಗ್ರಾಂವ. a fortunate man (My.).

ದೇ- ದೇ. 1. Tbh. of ದೇವ. (T.). see ದೇಗುಲ, ದೇವಗಂ. ದೇ- ದೇ. 2. Tbh. of ದೇಶ. see ದೇಶಾಕ.

ದೇವೀಲು ದೇಖಿಲು. of or belonging to, together with (My.; Br., H.).

ದೇಗಲ ದೇಗಲ. = ದೇಗುಲ. (Bp. 4, 57; 9, 6; 14, 6; 16, 15; 26, 38; 43, 45; 49, 11. 12; 56, 38; My.).

ದೇಗುಲ ದೇಗುಲ. Tbh. of ದೇವಕುಲ (Śmd. 382). a temple (ಅಯತ Hlā.; My.; Mhr. ದೇಲೂಕ; J. 17, 40; B. 3, 80); [Pb. 8, 95; Bv. 222]. ಪಡುವ ದೇಗುಲವೆಡೆಯಾವುಮ? (Śmd. 125).

ದೇಗುಲಿಗೆ ದೇಗುಲ-ಗಾ. an attendant on an idol. (Śmd. 233). cf. ದೇವಲ, ದೇವಲಕ.

ದೇಟು ದೇಟು. = ದೇಣ್ಣು. a stem (ಕಲವು, ಕಾವು, ತುನ್ನು, ವೃತ್ತ G.; Mhr. ದೇಟಿ, ದೇಣ್ಣು).

ದೇಡ ದೇಡ. = ದೀಡ. one and a half (S. Mhr.).

ದೇಣ ದೇಣ. ದೇಣ. ದೇಣ (in ಲೇಣಾ-). money due, a debt (My.; H.; Mhr. ದೇಣೇಂ); a thing to be given (Mhr.). — ದೇಣಾ ಲೇಣ. paying and receiving, lending and borrowing, mercantile transactions (My.; Mhr. ದೇಣೇಂಫೇಣೇಂ).

ದೇಣ ದೇಣ. = ದೇಣ. (My.).

ದೇಣದಾರ ದೇಣ-ದಾರ. a debtor (My.; H.).

ದೇಣ್ಣು ದೇಣ್ಣು. = ದೇಟು. a stem. (B. 4, 54. 70; ಕಡವು, ಪ್ರಸವ ಬನ್ನನ G.).

ದೇದೀಪ್ಯಮಾನ ದೇದೀಪ್ಯಮಾನ. brilliant, splendid (Cpr. 2, 46; 3, 97 va.; 4, 75 va.).

ದೇವಿ ದೇವಿ. = ದ್ಯಾವಿ. a goddess. Tbh. of ದೇವಿ 1. — ದೇವನು. — ಅವನು. Durgā (C.).

ದೇಯ ದೇಯ. to be given or presented, etc.; a gift, an oblation. see ಅ-, ಪಥಿ.

ದೇವ ದೇವ. = ದೇ 1., ದ್ಯಾವ. (shining, being bright); divine, celestial; a deity, a god. 2, a king, a prince. 3, a title of honour added to names; his majesty, his honour. ದೇವರ್, your honour [ದೇವರ ಬಾಹುಬಳವುಜೇಯಮುನುಸಹಾಯಮುನುಪ್ಪದಾದೊಡಂ Pb. 13, 51 va.]; (Cpr. 5, 135 va.). 4, Indra; Śiva. 5, sign for a long syllable (Ch.). 6, a certain metrical foot (Ch.). 7, a fool, a dolt. Pl. ದೇವರ್, ದೇವರು (Bp. 60, 29); ದೇವರ್ಕ (Hlā. I, 115); ದೇವಗ (Bp. 31, 25; 32, 10; 33, 19; 36, 9; 37, 61). the plural honorific is used also with regard to men, but especially with regard to a deity or an idol, the verb appearing in the singular (B. 4, 144. 178; 5, 132; My.), or in the neuter (My.).

ದೇವರೂಢ ನಿರೋಪನಿಯಾಪಂ (Śmd. 163). ದೇವರ ಗಣ್ಣು ಹೋದರೆ ಪೂಜಾರೀ ಸಣ್ಣ ಹೋಯಿತು. — ದೇವರ ಕಡೆಗೆ ಕೇಯ, ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಒಯ್ಯ! — ದೇವರ ಮುನ್ನೆ ಕಾಯಿ, ಜವಳಿ ಮುನ್ನೆ ಹಣ. — ದೇವರನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ದೇವಸ್ಥಾನ ಹಣ್ಣು ಬಿತ್ತು. — ದೇವರ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ಕಂಚಿನ ಬೆಲೆಗೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. — ದೇವರು ಕೊಟ್ಟದೂ ಪೂಜಾರಿ ಬಿಡ (Prvs.). ಆ ದೇವ ಈ ದೇವ ಮಾದೇವನೆನಬೇಡ; ಆ ದೇವರ ದೇವ ಭುವನಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗಾದಪನೆ ದೇವ (Sp.). — ದೇವಗಣಿಲು. — ಕಣಿಲು. a white sort of oleander (My.). — ದೇವಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 54, 71). see ಅಂಕ, ಅಯ್ಯ, ಕೇತಿ, ದೋಹರ ಕಕ್ಕ, ಪರಿಣಾಮ, ಬಂಕ, ಬಲಹರಿ, ಬೊಮ್ಮಿ, ಭೋಗಿ, ಮಾಳಿ, ರುದ್ರ, ಲಕ್ಕಿ, ಸುಂಕಿ. — ದೇವರ ದಾಸಿ. N. (Bp. 9, 38; 51, 36. 42. 62; 58, 4). — ದೇವರಸ. — ಅರಸ. N. (Bp. 58, 2. 11). — ದೇವರು ದಿಣ್ಣರು. dupl. (My.).

ದೇವಕೇಶ ದೇವ-ಕಾಣಿಷ. N. of a plant (ಪಚ್ಚಿ Mr. 132).

ದೇವಕಾಂಚನ ದೇವ-ಕಾಣಿಷ. the tree Bauhinia purpurea. (R.).

ದೇವಕಾರ್ಯ ದೇವ-ಕಾರ್ಯ. worship of the household gods (My.); any act of worship; any religious rite (Bp. 44, 72).

ದೇವಕಿ ದೇವಕಿ. Dēvaki, the wife of Vasudēva and mother of Kṛṣṇa (Mr. 20; J. 6, 44. 48).

ದೇವಕೇತನಯ ದೇವಕಿ-tanaya. Kṛṣṇa (ಬಾಲಕ Mr. 525).

ದೇವಕೇನಂದನ ದೇವಕಿ-nandana. Kṛṣṇa.

ದೇವಕುಲ ದೇವ-ಕುಲ. = ದೇಗಲ, ದೇಗುಲ. a Vidyādhara (ಬಿಜ್ಜೀ ದರ Kk. 10 b). 2, an Apsaras (ಅಚ್ಚರ 10 b). 3, a temple.

ದೇವಕುಸುಮ ದೇವ-kuṣuma. cloves (ತ್ರಿಸನ್ನಿ Mr. 132; ಲವಂಗ, ಲವಿ, ತೀಬು 143).

ದೇವಪಾತ ದೇವ-khāta. dug by the gods; hollow by nature. 2, a natural pond.

ದೇವಪಾತಕ ದೇವ-khātaka. a natural pond.

ದೇವಗಂಗೆ ದೇವ-gaṅgā. the celestial Ganges (My.).

ದೇವಗಣ ದೇವ-gaṇa. a troop or class of gods. 2, a class of nakṣatras (My.).

ದೇವಗಣಪಾಠ ದೇವ-gaṇa-nātha. Indra. 2, a N. (Bp. 9, 42).

ದೇವಗತಿ ದೇವ-gati. the state of the gods; svarga (Abh. P. 6, 35 va.; 16, 39 va.).

ದೇವಗೇಡ ದೇವ-gēha. a temple (ಕೇದಾರ, o. r. ಶಿವಾಲಯ Nn. 38).

ದೇವಗ್ರಾಮ ದೇವ-grāma. = ದೇವಪುರ No. 1. N. of a place. (J. 18, 64).

ದೇವಚಿಕಿತ್ಸಕ ದೇವ-ekitsaka. a physician of the gods. ದೇವ ಚಿಕಿತ್ಸಕಂಗಳ, the two Aśvins.

ದೇವಚೃಂದ ದೇವ-c-ohanda. a necklace of pearls consisting of a hundred strings (ಸೂಟು ಸರಮುತ್ತು Mr. 338).

ದೇವಜಗ್ಗ ದೇವ-jagdhaka. a kind of fragrant grass (= ಕತ್ತಿಣ).

ದೇವದಿ ದೇವadi. = ದೇಹಲಿ. a porch or vestibule; the threshold; a raised terrace in front of the door (Mhr. ದೇವದಿ, ದೇಹದಿ; ಪ್ರಭಣ G.; Dr.); a house (My.).

ದೇವದಿಗೆ ದೇವ-adiḡa. (Śmd. 239). an attendant upon an idol; a caste.

*ದೇವದಿತಿ ದೇವ-adiḡi. a female attendant upon gods. ಸಗ್ಗಂಗೆ ಲೋಕರ್ಪ ದೇವದಿತಿ ತೋಪು ರೋಫ Pb. 10, 45. (cf. T. ತೇವದಿಚ್ಚಿ).

ದೇವತನ ದೇವatana. = ದೇವತ. the state of a deity. (J. 6, 54).

ದೇವತರು ದೇವ-taru. the divine tree: the holy fig tree. 2, a celestial tree; the tree of plenty, a general name for the five trees mandāra, pārijāta, santāna, kalpavṛkṣa and haricandana.

ದೇವತಾಂಶ dēvatā-aṁśa. a part of the deity; divine (B. 4, 167; My.).
 ದೇವತಾಲುತ್ಪಾರ dēvatā-utpāra. = ದೇವದಾಯ. (My.).
 ದೇವತಾಕಾರ್ಯ dēvatā-kārya. = ದೇವಕಾರ್ಯ. any religious rite, etc. (My.).
 ದೇವತಾಢ dēvatā-ṭāḍa. = ದೇವತಾಲ, ದೇವತಾಳ, ದೇವತಾಳೆ, ದೇವದಾಳ.
 a kind of grass, *Lipecercis serrata* Trin. (= ಬರೆ, ಗರಿ, ಜೀಮೂತ).
 2, the climbing herb *Luffa acutangula* Roxb. or *L. foetida* Cav.
 ದೇವತಾನುಲಭ dēvatā-anulabha. folly with regard to deities (Śāstrasāra in W. v. 1259).
 ದೇವತಾಯನ dēvatā-āyana. a temple.
 ದೇವತಾರ್ಚನೆ dēvatā-arcane. worship of the gods (Bp. 24, 28).
 see Nr. s. ಕಪ್ಪಡಿಗ.
 ದೇವತಾಲ dēvatā-ṭāla. = ದೇವತಾಡ. (see Nr. s. ದೇವದಾಳ).
 ದೇವತಾವಿನಿಯೋಗ dēvatā-vinyōga. application (of money, land, etc.) to the benefit of idols (My.).
 ದೇವತಾಳೆ dēvatā-ṭāle. = ದೇವತಾಲ. (ದೇವತಾಡ, ಜೀಮೂತ, etc. Si. 138).
 ದೇವತೆ dēvate. ದೇವತಾ. the state or nature of a deity, divine dignity or power, divinity. 2, a deity, a god (Bp. 23, 17).
 ದೇವತ್ವ dēvatva. = ದೇವತೆ No. 1. (My.).
 ದೇವದಣ್ಣ dēva-danḍi. — ದೇವದಣ್ಣಯ ಕಾಯಿದೇವ. N. (Bp. 58, 10).
 ದೇವದತ್ತ dēva-datta. god-given. 2, N. of the conch-shell of Arjuna (J. 13, 2. 8). 3, one of the vital airs, that which is exhaled in yawning (Sk.; ಮೇಲು ಕಳಗಂ ನೋಡುವುದು Mr. 52).
 4, (when used in grammatical examples =) any one, a certain man, etc. 5, N. (B. 3, 33; My.).
 ದೇವದಂತಿ dēva-danti. a shrubby creeper, the Indian jalap, *Ipomaea turpethum* R. Br. (St. & Pl.).
 ದೇವದಾಯ dēva-dāya. lands allotted free of rent for the support of pagodas (Br.; My.).
 ದೇವದಾರ dēva-dāra. Tbh. of ದೇವದಾರು. (G. 263. 386; My.).
 ದೇವದಾರು dēva-dāru. a species of pine, *Pinus deodora* Roxb. 2, the red cedar, *Erythroxylon monogynum* Roxb. (St. & Pl.).
 see ಚೂಪ್ಪಟೆ.
 ದೇವದಾಸ dēva-dāsa. a servant of a god or of the gods; N. (My.).
 ದೇವದಾಸಿ dēva-dāsi. a courtesan, especially one employed as a dancer, etc. in a temple (My.).
 ದೇವದಾಳಿ dēva-ṭāli. a kind of tree. ದೇವದಾಳಿ ವೃಕ್ಷ (ವೇಣಿ, ಗರಾಗರಿ, ದೇವತಾಳ, etc.), ದೇವದಾಳಿ ಕಾಯಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ (Si. 138).
 2, = ದೇವತಾಡ (ದೇವತಾಲ, ಜೀಮೂತ, etc. Nr.; ತಾಡಕ Mr. 133).
 3, a kind of cucurbitaceae plant (Sk.).
 ದೇವದುನ್ನುಭಿ dēva-duṇḍubhi. a divine or celestial drum. (J. 31, 74; 33, 45).
 ದೇವದೂತ dēva-dūta. a messenger of the gods, an angel. (My.).
 ದೇವದೇವ dēva-dēva. the god of the gods; the chief of the gods: Śiva (Bp. 1, 60; 38, 72; 44 sum.; 44, 6; 58; 47; J. 15, 23).
 ದೇವದೇವೇಶ dēva-dēva-īśa. the lord among the chiefs of the gods: Śiva (Bp. 60, 7).
 ದೇವದ್ರ್ಯಕ್ ದೇva-dryak. ದೇವದ್ರ್ಯಕ್. turned towards the gods: adoring the gods.
 ದೇವನ dēvana. 1. going, motion. 2, emulation, desire to excel or overcome. 3, affair, business, profession. 4, sport, play.

5, a die, dice for gambling. 6, gaming, gambling. see ಗಮಿಸಿ ವಿಳೆ and ವ್ಯವಹರಿಸುವಿಕೆ.
 ದೇವನ dēvana. 1. lamentation, wailing, grief, sorrow. see ಪರಿ-
 ದೇವನಗರಿ dēva-nagari. = ದೇವನಗರಿ. (J. 19, 55).
 ದೇವನಗರೀಶ dēvanagari-īśa. N. of an idol of Kṛṣṇa (J. 32, 57).
 ದೇವನದಿ dēva-nadi. the Ganges (Mr. 413).
 ದೇವನಗರಿ dēva-nāgarī. the divine city writing: the character in which Samskrita is usually written. (My.).
 ದೇವನಾನ್ವಟ್ಟ dēvanām-pañña. the fort of St. David's on the Coromandel coast (My.).
 ದೇವನಾಳ dēva-nāla. ದೇವನಾಲ. = ದೇವನಾಲಿ. a kind of reed, *Arundo bengalensis* (ನಡ, ಭಮನ, ಪೋಟಿಗಲ Nr.; Si. 163). ದೇವನಾಳಂ ಪಿರದಾಗಿರ್ಚ ಭೂಮಿ (ನಡ್ವತ್, ನಡ್ವಲ Nr.; Mhr. ದೇವನಳ, the reed *Arundo tibialis*).
 ದೇವನಪತ್ರಿ dēva-pātra. N. of a plant (ಗಾನ್ಧಾರಿ, ಪಂಚಪತ್ರಿ, etc. Mr. 132, o. r. ಮಂಜಪತ್ರಿ).
 ದೇವಪುರ dēva-pura. N. of a place in Mysore (J. 1, 1; now ದೇವನೂರು). 2, the residence of Indra.
 ದೇವಪೂಜೆ dēva-pūje. worship of the gods or of an idol (ಅರ್ಚುಗ Ct. I, 24).
 ದೇವಪ್ರಯಾಗ dēva-prayāga. N. of a sacred bathing place. (R.).
 ದೇವಭೂಮಿ dēva-bhūmi. the Gaṅgā of the sky (Sk.). 2, heaven (My.); holy ground, places where are sacred rivers, mighty idols, etc. (Mhr.). cf. ಭೋಗಭೂಮಿ.
 ದೇವಭೂಮಿಜ dēva-bhūmi-ja. an ārya (ಭೂತ, ಅರ್ಯ Nn. 78).
 ದೇವಭೂಯ dēva-bhūya. identification with a deity, inferior deification.
 ದೇವಮಣಿ dēva-maṇi. a divine jewel; the śrīvatsa mark. 2, a twist of hair (like the śrīvatsa) on a horse's neck (ಕುದುರೆಯ ನಡುಗೊರಲ ಸುಟ್ಟ Mr. 281; see ಶ್ರೀವತ್ಸಕ).
 ದೇವಮನ್ದಿರ dēva-mandira. = ದೇವಾಲಯ. temple (My.).
 ದೇವಮಾತೃಕ dēva-mātṛka. fostered or watered by Indra or by rain, as corn, land, etc.
 ದೇವಮಾಡ dēva-māda. a large kind of citron (My.).
 ದೇವಮಾನ್ಯ dēva-mānya. = ದೇವದಾಯ. lands allotted free of rent for the support of pagodas. (My.).
 ದೇವಮಾನುಷ dēva-mānuṣa. = ದೇವಮಾನಸ. a divine man; a simple, harmless fellow.
 ದೇವಮಾರ್ಗ dēva-mārga. the way of the gods; the sky, the ether (My.). 2, the anus or penis.
 ದೇವಯಜ್ಞ dēva-yaṅga. a sacrifice to the superior gods by oblations to fire. 2, the hōma sacrifice. (My.).
 ದೇವಯಾನ dēva-yāna. the car or vehicle of a god. (My.).
 ದೇವಯಾನಿ dēva-yāni. N. of the wife of Yayāti. (Bhāgavata 9, 20, 25. 27).
 ದೇವಯುಗ dēva-yuga. an age or period of the gods comprising the four ages of mankind.
 ದೇವಯೋಗಿ dēva-yōni. a being of divine origin, viz. a kinnara, gandharva, apsara, vidyādhara, niśācara, piśāca, guhyaka, siddha, nabhaścara, yakṣa and bhūta (Mr. 56; ಭೂತ 494).
 ದೇವರ dēvara. = ದೇವ್ಯ. a husband's brother, especially his younger brother.

ದೇವರಥ dēva-ratha. a car for carrying the images of the gods in a procession; the car or vehicle of a deity (ಪುಷ್ಪಕ, ಸುರರ ರಥ Mr. 285).

ದೇವರಮ್ಯ dēva-ramya. N. of a vṛitta (Ch.).

ದೇವರಾಜ dēva-rāja. a divine ruler; king of the gods: Indra. 2, N. (My.).

ದೇವರಾಜೇಂದ್ರ dēvarāja-Indra. the chief of divine rulers. 2, N. (Rāghc. 1, 42).

ದೇವರ್ಷಿ dēva-ṛṣi. a ṛṣi or saint of the celestial class, as Nārada, Atri, etc. (My.). see ಅಮರಮುನಿ, ರವಕಾಯ.

ದೇವಲ dēvala. an attendant upon an idol; a Brāhmaṇa who subsists upon idol-offerings, etc. 2, N.

ದೇವಲಕ dēvalaka. = ದೇವಲ. (Bp. 16, 13).

ದೇವಲಾಂಕ dēvala-ambika. N. (Bp. 57, 7).

ದೇವಲಾಲಿ dēva-lālī. = ದೇವನಾಳ. ದೇವನಾಳ. a kind of reed, etc. (ನಡ, etc.); ದೇವಲಾಲಿ ಕಡ್ಡಿ ಗಳಿಗೂ ಹೆಸರು (Si. 163); N. of a place.

ದೇವಲಿಖಿ dēva-lipi. a divine writing (Bp. 5, 60).

ದೇವಲೋಕ dēva-lōka. heaven (ಸ್ವರ್ಗ Nn. 115). ನಾಯಿ ಬೊಗಳಿ ವರೆ ದೇವಲೋಕ ಹಾಟೇ? — ದೇವಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಭೂಲೋಕ ತಪ್ಪದು (Prva.).

ದೇವನರ್ಧಕಿ dēva-varḍhaki. Tvastri, the carpenter of the gods.

ದೇವನಲ್ಲಭ dēva-vallabha. the tree Rottleria tinctoria Roxb.

ದೇವನಸ್ತ್ರ dēva-vastra. = ದೇವಾಂಗ. a divine garment (Bp. 61, 22).

ದೇವನಾಥ dēva-vānasa. a divine man. Tbh. of ದೇವಮಾನುಷ (Śmd. 380).

ದೇವವೈರಿ dēva-valri. a rākṣasa (ರಾಕ್ಷಸ, ಪುಣ್ಯವನ Nn. 95).

ದೇವಸ dēvasa. = ದೇವಸ. a day. (ದಿವಸ Ct. I, 58).

*ದೇವಸಬಳ dēva-sabaḷa. a standard adopted for coins. ನಿತ್ಯ ದಾನಕ್ಕೆ ದೇವಸಬಳದ ಪದಿನೆಂಟು ಕೋಟಿ ಪೊನ್ನು ಮನ್ನಿತ್ತು Pb. 2, 84 va.

ದೇವಸಭೆ dēva-sabha. an assembly of the gods.

ದೇವಸಾಯುಜ್ಯ dēva-sāyujya. absorption into or identification with a deity. (My.).

ದೇವಸ್ತ್ರೀ dēva-strī. the wife of a god; a courtesan of svarga; a celestial nymph, an Apsaras (ರಮ್ಯ, ಸುರಸತಿ Nn. 62).

ದೇವಸ್ಥಾನ dēva-sthāna. a temple (My.). see Prv. 3. ಮನ್ವಿ.

ದೇವಸ್ವ ದೇva-sva. the property of the gods; property applicable to the service of idols (My.).

ದೇವಾಕ್ಷರ dēva-akṣara. certain metrical feet (Ch.).

ದೇವಾಗಾರ dēva-āgāra. = ದೇವಾರ. the dwelling of the gods or of an idol; heaven (ಸ್ವರ್ಗ Nn. 71); a temple.

ದೇವಾಂಗ dēva-aṅga. N. of an emanation from the body of Sadāśiva, said to be the inventor of the art of weaving. (C.).

2, a kind of cloth (ಪಟಭೇದ Mr. 342; V. 42, 21 va.; J. 30, 15), silk cloth (T., S. Mhr.). 3, the penis (My.). ಪ್ರಸ್ತಾವ ನುಡಿಯಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತವಾಗಿರಬೇಕು; ಪ್ರಸ್ತಾವ ತಪ್ಪಿ ನುಡಿದರೆ ದೇವಾಂಗದುಸ್ತು (the cover of the privities) ಬಿದ್ದವೆ (Sp.). 4, N. of a merchant (Cpr. 3, 76 va.). — ದೇವಾಂಗದವರು. — ಅವರು. a class of Śaiva weavers (C.; Te. ದೇವಾಂಗ).

ದೇವಾಂಗನೆ dēva-aṅgane. = ದೇವಸ್ತ್ರೀ. (My.; Ch. 70, 112).

ದೇವಾಜೀವ dēva-ājīva. an attendant upon an idol; a low Brāhmaṇa.

ದೇವಾದ್ರಿ dēva-adri. Mount Mēru (My.).

ದೇವಾಧಿದೇವ dēva-adhīdēva. a god over all other gods (My.); an Arhat of the Jinas.

ದೇವಾಧಿಪ dēva-adhipa. the king of the gods: Indra.

ದೇವಾಧಿಪತುರ dēva-adhipa-pura. heaven. 2, a certain metrical foot (Ch.).

ದೇವಾನಾಮ್ಯಯ dēva-nām-priya. the beloved of the gods: simple, foolish; a fool. 2, a goat. (R.).

ದೇವಾಖಿ dēva-āpi. the friend of the gods; N. of a ṛṣi; N. of a king.

ದೇವಾರ dēvāra. Tbh. of ದೇವಾಗಾರ. a temple, etc. (Śmd. 383).

ದೇವಾರಾಧನೆ dēva-ārādhanē. worship of the gods or of a god, especially idolatry (My.).

ದೇವಾರಿ dēva-ari. = ದೇವವೈರಿ. a rākṣasa. (My.).

ದೇವಾರ್ಚಕ dēva-arcaka. a worshipper of the gods; a pūjāri (My.).

ದೇವಾರ್ಚನೆ dēva-arcane. the worship of the gods; idolatry. (My.).

ದೇವಾರ್ಯ dēva-ārya. N. (Bp. 1, 14).

ದೇವಾಲಯ dēva-ālaya. the residence of the gods: heaven. 2, a temple (ಅಯತನ Mr. 193; C.; B. 4, 174; Bp. 4, 52; 32, 52; J. 3, 18). 3, a temple of Śiva (ಕೇದಾರ, ದೇವಗೇಹ, o. r. ಶಿವಾಲಯ Nn. 38).

ದೇವಾಶ್ವ dēva-aśva. the horse of a god; Indra's horse.

ದೇವಿ dēvi. 1. = ದೇವಿ, ದ್ಯಾವಿ. a goddess. 2, Durgā (Bp. 50, 2; My.). 3, a queen, chiefly in theatrical language (ನರ್ತನದ ದೇವಿ Mr. 83; Bp. 44, 40); a princess; a lady. 4, the small-pox (My.); vaccinia. 5, the plant Medicago esculenta Rottl. Roxb. (Trigonella corniculata Lin.). 6, the plant Sansevieria roxburghiana Shult. — ದೇವಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮ. N. (My.). — ದೇವಿಪಣ್ಣಿ ತ. a vaccinator (My.).

ದೇವಿ dēvi. 2. = ದೇಣ, etc. giving; a thing to be given. see ಲೇನಾವೇನಿ.

ದೇವಿಕೆ dēvike. N. of a river.

ದೇವುಳಿಗ dēva-ulliga. (Śmd. 237). an attendant upon an idol (My.).

ದೇವೈ dēvī. = ದೇವರ. a husband's brother, especially his younger brother.

ದೇವೇಂದ್ರ dēva-Indra. the chief of the gods: Indra (ಇಂದ್ರ Nn. 53; ಪುರಸ್ಕರ, ಇಂದ್ರ 57; ಬಿಡಾಪ, ಪರಿ 10; Śmd. 145).

ದೇವೇಂದ್ರತ್ವ dēva-ēndratva. the state or dignity of Indra (Bp. 18, 22).

ದೇವೇಂದ್ರಪಟ್ಟ dēva-ēndra-paṭṭa. the frontlet or tiara of the chief of the gods (Bp. 41, 11).

ದೇವೇಶ dēva-īśa. the chief of the gods: Indra (Bp. 24, 48).

ದೇವೋತ್ತಮ dēva-uttama. N. of the author of the Nānārtharatnākara (Nn. 3).

ದೇಶ dēśa. = ದೇಶ-2, ದೇಶ. pointing out, showing; teaching; see ಅನು-, ಉಪ-, ನಿ-. 2, any place or spot shown or pointed out; a place, a spot; a side, a part, a department; a country, a district (ನಾಡು Nn. 50). — ದೇಶದಪೇಟೆ. a section or fraction of a native town connected with the ಹದಿನೆಂಟು ಪಣದವರು or right hand castes (Mr. E. Rice). cf. ನಗರಪೇಟೆ. — ದೇಶ ದೇಶ. rep. (Bp. 59, 56).

ದೇಶಕಾಲ dēśa-kāla. place and time; the proper place and time. (My.).

ದೇಶಕಾಲವರ್ತಮಾನ ದೇಶakāla-varṭamāna. news with regard to place and time (My.).

ದೇಶನ ದೇಶana. pointing out, etc. see ಪ್ರ-.

ದೇಶಪರ್ಯಟನ ದೇಶa-paryatana. = ದೇಶಾಟನ. (My.).

ದೇಶಪಾಣ್ಯ ದೇಶa-pāṇyē. (-ಪಾಣ್ಯ. -ಪಾಣ್ಯ). an hereditary officer of a mahāl (Mhr.); a recordkeeper, a registrar, a clerk (Br.; R.); the head revenue-officer of a district (Br.).

ದೇಶಬಾಂಧವ ದೇಶa-bāndhava. a kinsman or friend on account of the (same) country: a countryman (B. 4, 142).

ದೇಶಭಾಷೆ ದೇಶa-bhāṣe. the language of a country. (My.).

ದೇಶಭೇದ ದೇಶa-bhēda. (a variety of country), a certain country (ಮರುತ Nn. 72).

ದೇಶಭ್ರಷ್ಟ ದೇಶa-bhṛaṣṭa. expelled from a country, expatriated (My.).

ದೇಶಭ್ರಷ್ಟತ್ವ ದೇಶabhṛaṣṭatva. expatriation (My.).

ದೇಶರೂಪ ದೇಶa-rūpa. conformity with place, propriety, fitness.

ದೇಶಶಾಖೆ ದೇಶa-śākhē. = ದೇಶಾಕೆ. a sub-division, etc. of a country.

ದೇಶಸ್ಥ ದೇಶa-sṭha. resident or existing in a country. 2, a tribe of Brāhmaṇas, immigrated from the north and belonging to the Mādhva or Smārta sects (C.; Mhr.).

ದೇಶಾಚಾರ ದೇಶa-ācāra. the custom and manners of a country (My.).

ದೇಶಾಟನ ದೇಶa-aṭana. journeying; travelling abroad (B. 4, 155; My.).

ದೇಶಾಧಿಪತಿ ದೇಶa-adhipati. = ದೇಶಾಧೀಶ. (My.).

ದೇಶಾಧೀಶ ದೇಶa-adhīśa. the chief or ruler of a country (Mr. 15).

ದೇಶಾಂತರ ದೇಶa-antara. another or foreign country (B. 4, 6, 152, 160). 2, longitude (Sk., Mhr.). — ದೇಶಾಂತರದವರಿಗೆ ಸ್ವತನ್ತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿರಿ ತನ್ನ ಭೋಷೆ ಹೋಗದೇ? — ದೇಶಾಂತರ ಹೋದರೂ (if one goes to —) ಸ್ವತನ್ತ್ರವಿರಬೇಕು. — ದೇಶಾಂತರ ಹೋದರೆ ದೈವ ಬಿಟ್ಟೇ? — ದೇಶಾಂತರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಶನೀಶ್ವರ ಬಿಡದು (Prvs.).

ದೇಶಾಂತರಿ ದೇಶa-āntari. belonging to another country; a foreigner. (My.).

ದೇಶಾನ್ತ್ರ ದೇಶa-antra. Tbh. of ದೇಶಾಂತರ. (My.). ಆನಾನ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕುದುರೆ ದೇಶಾನ್ತ್ರವಾಗಿ ಓಡಿಹೋಯಿತು (Prv.).

ದೇಶಾಭಿಮಾನ ದೇಶa-abhīmāna. high opinion of, or love for, a country (My.).

ದೇಶಾಭಿಮಾನಿ ದೇಶa-abhīmāni. a person that has a high opinion of, or love for, his country (B. 4, 55; My.).

ದೇಶಾಯಿ ದೇಶa-ai. = ದೇಶಾಯಿ, q. v. (B. 4, 216; My.).

ದೇಶಾನರ ದೇಶa-āvara. wandering from country to country begging alms (Mhr.). 2, alms so obtained (Mhr.). 3, foreign countries (Mhr.). 4, imports (Mhr.). 5, = ಚೀನಾಯಿತ (Si. 157). ದೇಶಾನರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಭೋಷೆ ಕಳಕೊಂಡು (Prv.).

ದೇಶಿ ದೇಶi. = ದೇಶಿ. pointing out, showing; instructing; guiding. see ಉಪ-. 2, of or belonging to a country (Bh. 1, 10, 2); the language or dialect of a country [ವಾಸುಗಿಯುಮಜಾಯಿಲಾಜಿದೆ ಬೇಸುಗುಂ ದೇಶಿ ಬೇಸುನೇಪು ದಜುಂ Kr. 1, 46]; (Ch.; Ch. v. 16; Śmd. 43, 190). 3, a certain rāga (Bp. 19, 11).

ದೇಶಿಕ ದೇಶika. = ದೇಶಿಗ. 2, a teacher, a spiritual teacher or guru. 3, a traveller, a sojourner; a stranger. 4, Śiva. see Bp. 19, 85; 46, 40, 72.

ದೇಶೀಯ ದೇಶiya. = ದೇಶೀಯ. peculiar or belonging to a country or province, provincial, native; (a letter, word, etc.) pertaining

to the dialect or language peculiar to a country (Śmd. 26, 27, 44; Śm. 119; Kk. 3).

ದೇಶೀಯಪದ ದೇಶiya-pada. a word belonging to a native dialect or language (Śmd. 386).

ದೇಶೀಯಾಕ್ಷರ ದೇಶiya-akṣara. a dēśiya letter (Śmd. 27 Cm.); the five letters e, o, r, l, and i.

ದೇಶ್ಯ ದೇśya. = ದೇಶೀಯ. local; provincial; native. (My.).

ದೇಶ್ಯ ದೇśya. Tbh. of ದೇಶ್ಯ. one who possesses knowledge (ಅಜುನವಂ Mr. 239).

ದೇಶ್ಯ ದೇśya. one who shows, directs, or teaches. see ಅ-.

ದೇಶ ದೇśa. Tbh. of ದೇಶ. (My.). see ಉತ್ತರ, Bp. 28, 52. — ದೇಶಗತಿ. the office of a dēśya (B. 4, 216). — ದೇಶಗತ್ಯ. = ದೇಶಗತಿ. (B. 4, 217).

ದೇಶಾಕೆ ದೇśake. Tbh. of ದೇಶಾಕೆ. a subdivision of a country. (Śmd. 382).

ದೇಶಾಯಿ ದೇśai. = ದೇಶಾಯಿ. an hereditary officer; the head of a district (Mhr.; My.).

ದೇಶಿ ದೇśi. = ದೇಶಿ. beauty, charm, native idiom. see ದೇಶಿಕಾರ್ತಿ, ದೇಶಿಗಾಱ. [ನಿಃಕರ್ಮ ಕುರುಳ್ಳ ಕೊಳ್ಳ ತೊಡಮು ದೇಶಿಯ ನಾವಗಮಾನ ಚೆನ್ನ ಪೂಗಲನನೊಯ್ಯನೋಸರಿಸುತುಂ Ph. 2, 17]. — ದೇಶಿ ವಡೆ. — ಪಡೆ. to become fit, charming [ದೇವಾ ನಿಮ್ಮ ಪೂಜೆ ದಾಸನ ಕುಲ ದೇಶಿವಡೆಯತ್ತು Bv. 604]; (Rk. v. 1, 135 va.). — ದೇಶಿವರ್ಣ. — ಪರ್ಣ. to obtain a finished state (Cpr. 8, 52 va.).

ದೇಶಿ ದೇśi. Tbh. of ದೇಶಿ. the language belonging to a country. ದೇಶಿ ತದ್ವನಂ ತತ್ಸಮಂ (Ct. II, 2).

ದೇಶಿಕಾರ್ತಿ ದೇśi-kārti. a beautiful, charming woman (Cpr. 8, 52).

ದೇಶಿಗ ದೇśiga. Tbh. of ದೇಶಿಕ. Śiva (Śmd. 39; ಶಿವ Kk. 4; ಈಶ್ವರ Śm. 2). 2, a stranger, a homeless male [ಎನ್ನಂ...ಬಡವನಂ ದೇಶಿಗನಂ ಪೂಜಲೊಳ್ ಬೈಕನ್ನಿರಿದುಣ್ಣು ಬಾಲ್ಯನಂ ನಿಡಿದುಕೊಣ್ಣು ಬನ್ನು Vr. 124, 6]; (Śmd. 345; J. 18, 40; 28, 20).

ದೇಶಿಗಾಱ ದೇśi-gāṭa. a finisher, an artist (Bh. 2, 13, 24).

ದೇಶಿಗತಿ ದೇśiga-ti. (Śmd. 246). the wife of a dēśiga; a female dēśiga.

ದೇಶಿಂಗ ದೇśinga. Tbh. of Sk. ದೇವಸಿಂಹ. the lion among the gods: Śiva. — ದೇಶಿಂಗರಾಯ. N. (Bp. 51 sum.; 51, 2).

ದೇಶಿನೂರ್ಗ ದೇśi-mūrga. the language of the country and the style (or rhetorical expression, Abh. P. 16, 97).

ದೇಶೀಯ ದೇśiya. Tbh. of ದೇಶೀಯ. a provincial or dialectical term (ಕಾಕು Kk. 66).

*ದೇಶೆ ದೇśe. = ದೇಶಿ. ಅದು ಪಲವುಂ ದೇಶೆಯ ಮಾಟದನ್ನಂ Ap. 4, 30.

*ದೇಶಿಕಾರ್ತಿ ದೇśe-kārti. = ದೇಶಿಕಾರ್ತಿ. ಲಲಿತಾಂಗನಂ ಮನಂ ಗೊಳಿಸುನಿಬ್ಬಿ ಕಾರ್ತನದ ಲಲೆಯ ಸಗ್ಗದ ದೇಶಿಕಾರ್ತಿಯರ್ Ap. 2, 71.

ದೇಹ ದēha. the body (Bp. 1, 63; ಗೊಡು Bhn. 30). ಹರಹ-ದೇಹ-ಅರ್ಥ (Bp. 39, 17). ದೇಹವಿದ್ದರೆ ಭಾವಿಸಬಹುದು (Prv.). — ದೇಹ ಸುಕುರ್. a wrinkle (ತೆರೆ Śm. 105).

ದೇಹತೆ ದēhate. the possession of a body, embodiment, corporality, materiality (Bp. 26, 24).

ದೇಹತ್ಯಾಗ ದēha-tyāga. resigning the body; death. (My.).

ದೇಹದಣ್ಣಿನ ದēha-daṇḍane. exercising the body (My.); mortification of the body (My.); corporal punishment (My.).

ದೇಹಧರ್ಮ ದēha-dharma. the function or law of the body (Sk.); the constitution (My.).

ದೇವಧಾರಣ dēha-dhāraṇa. living, life, existence. (My.).
 ದೇವಧಾರಿ dēha-dhārī. carrying or holding a body: incarnate (Mhr.); a living being, an individual (My.).
 ದೇವಬಾಧಿ dēha-bādhe. a call of nature (My.).
 ದೇಹರ dēhara. = ದೇಹಲಿ. (Bp. 47, 26).
 ದೇಹಲಿ dēhall. = ದೇವದಿ. the threshold of a door (ಹೊಸಪ್ಪಿಲ್ Kk. 47; Sm. 57; ಹೊಸತಿಲ್ Mr. 199); a raised terrace in front of a door; city of Delhi.
 ದೇಹವಂಚಕ dēha-vañcaka. a man who practises fraud with regard to the body (in his not offering it up to Śiva, Bp. 39, 19).
 ದೇಹಾಂತ dēha-anta. the end of the body: death (B. 5, 234; My.).
 ದೇಹಾರ dēhāra. worship, offerings. ತನು ಶುಭಯಿಲ್ಲದವನ ದೇಹಾರವೇಕೆ? Bv. 646; Cv. 943.
 ದೇಹಾವಸಾನ dēha-avaśāna. = ದೇಹಾನ್ತ. (J. 5, 49).
 ದೇಹಿ dēhi. having a body, corporeal, embodied. 2, a living being, especially a man. 3, the soul (Bp. 1, 63).
 ದೇಹಿಕ dēhika. appertaining to the body; bodily. (Bp. 1, 63; 26, 24).
 ದೈ del. (Tbh. of ದೇಹಿ, give!). an expression of humbly begging. ದೈಯನ್ತಂ (Smṁ. 64, one MS. ಮಾದೈಯನ್ತಂ).
 ದೈತ daita. Tbh. of ದಯಿತ. husband, etc. (ಹಿಡೆಯ Mr. 227).
 ದೈತೇಯ daitēya. (fr. ದಿತಿ). the offspring of Diti: a giant or titan, an asura.
 ದೈತ್ಯ daitya. = ದೈತೇಯ, a demon, an asura, a rākṣasa (ರಾಕ್ಷಸ Nn. 6; ರಾಕ್ಷಸಭೇದ 40. 112; see ಬಾಣ). ದೈತ್ಯನಾದವಗೆ ದೈತ್ಯನಮ್ಮದ ದೇನು? (Prv.).
 ದೈತ್ಯಗುರು daitya-guru. the preceptor of the Daityas: Śukra, the planet Venus.
 ದೈತ್ಯಧ್ವಂಸಿ daitya-dhvaṁsi. destroyer of rākṣasas, Viṣṇu (My.).
 ದೈತ್ಯಮರ್ಧನ daitya-mardana. = ದೈತ್ಯಧ್ವಂಸಿ (My.).
 ದೈತ್ಯಮುನಿ daitya-muni. N. of a ṛṣi (Rām. 4, 2, 45).
 ದೈತ್ಯಲೋಕ daitya-lōka. Tripura (Mr. 32).
 ದೈತ್ಯವೈರಿ daitya-valīri. = ದೈತ್ಯಾರಿ No. 1. (Bp. 54, 59).
 ದೈತ್ಯಾರಿ daitya-ari. Viṣṇu. 2, sign for a short metrical syllable (Ch.).
 ದೈತ್ಯ daitya. a species of fragrant plant (= ಮುರಾ). 2, a female daitya (My.).
 ದೈನ್ಯ dainya. (fr. ದೀನ). feebleness, wretchedness; affliction, grief; depression, low-spiritedness (ಮನ್ಯು Nn. 36; ಲಘು 145; ವಿಕೃತ, ವಿಪ್ರ, ಲಬ್ಧ Mr. 242); poverty; humbleness (Bp. 22, 53; J. 6, 28; 18, 57; My.); meanness, covetousness. see Kāvya. IV, 2, 16. — ದೈನ್ಯ ದವರಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಮರಣದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವದು. — ದೈನ್ಯವಾಗಿ ಬೇಡೋ ಕಿನ್ನ ದೈವಾಧೀನವಾಗೋದುತ್ರಮ (Prv.). see ಕಡು-ಬಲು-ಬಾಯ್ತು. — ದೈನ್ಯಂಗವಿ. —ಂಕವಿ. humbleness to come upon one (to become humble, Bp. 57, 51). — ದೈನ್ಯನ್ನೋಜು. —ಂತೋಜು. to show humility (Śēv. 2, 25 va.; 4, 105 va.). — ದೈನ್ಯವುಡು. —ಂಪಡು. to be depressed or low-spirited; to be humble (especially in supplication, Bp. 26, 67; 27, 72; 56, 39). ದೈನ್ಯವುಟ್ಟವ (ನಿಕ್ಕತ, ವಿಪ್ರ, ಲಬ್ಧ Hll.).
 ದೈನ್ಯವೃತ್ತಿ dainya-vṛtti. wretched, miserable subsistence; mean behaviour; humble behaviour. 2, a person of mean behaviour (Bp. 40, 67).
 ದೈಯ dalya. = ದೆವ್ವ, etc. an evil spirit. (My.; Te.).
 ದೈರ್ಘ್ಯ dāirghya. (fr. ದೀರ್ಘ). length.

ದೈವ dāiva. (fr. ದೇವ). = ದೆವ್ವ, etc. divine. 2, a deity, a god; a lord (Bp. 23, 16, 17; 36, 3; 49, 12; 51, 75; 53, 4; 54, 2, 6-15). 3, destiny; fortune, fate, accident. 4, property, wealth (B. 2, 20; 4, 50, 55; My.). 5, a demon or devil (My.). ಅರಸನ ಅಂಕ ಯಿಲ್ಲ, ದೈವದ ಕಾಟವಿಲ್ಲ. — ಕಣ್ಣು ಕೊಡ್ತು ಹೋದ ದೈವ ಮತೀ ಕೊಟ್ಟಿತು. — ತಾನೊನ್ನೆ ಬಿಸಿದರೆ ದೈವವೊನ್ನೆ ಬೆಸಿತು. — ದೆವ್ವ ಹಿಡಿದವನಿಗೆ ದೈವದ ಯೋಚನೆ ಏನು? (Prv.). see ಪರ-ಬಣಗು.
 ದೈವಕ dāivaka. divine; the state of being divine (Rām. 4, 2, 45).
 ದೈವಜ್ಞ dāiva-jñā. an astrologer. Fem. ದೈವಜ್ಞಿ.
 ದೈವತ dāivata. (fr. ದೇವತಾ). of or relating to a god or to the gods, divine. 2, a deity, a god.
 ದೈವದ್ರೋಹ dāiva-drōha. perfidy committed against a deity (J. 3, 35; 4, 2).
 ದೈವಪರ dāiva-pāra. trusting to fate, believing in predestination, a fatalist.
 ದೈವಯಂತ್ರ dāiva-yantra. god's control or government (J. 29 sum.).
 ದೈವಯೋಗ dāiva-yōga. a fortuitous combination, the intervention of destiny, fortune, chance (B. 4, 38; My.).
 ದೈವಶಾಲಿ dāiva-śālī. a fortunate person (ಧನ್ಯ Cb.; My.).
 ದೈವಾಧೀನ dāiva-adhīna. depending on fate, subject to fate (or the deity, Sk.). 2, death (My.). ದೈನ್ಯವಾಗಿ ಬೇಡೋಕಿನ್ನ ದೈವಾಧೀನವಾಗೋದುತ್ರಮ (Prv.).
 ದೈವಿಕ dāivika. relating to, or proceeding from, the gods; (and noun, B. 4, 223; My.). see Prv. s. ರಾಜಕ.
 ದೈವು dāivu. Tbh. of ದೈವ. ದೈವಕ್ಕು ಗೃಹಸ್ಥನು (B. 4, 122). ದೈವು ಕೃಪರು ಬಡವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವರು (4, 142). — ದೈವಕೃತನ. the state or condition of being rich (B. 4, 194).
 ದೈಷ್ಟಿಕ dāiṣṭhika. (fr. ದಿಷ್ಟ). fated, predestined; a predestinarian, a fatalist (R.).
 *ಮೊಕ್ಕನೆ dōkkane. at once. ಅವನರ್ಧಯಂ ಮೊಕ್ಕನೆ ತಿಣ್ಣು ಮೆಚ್ಚು Pb. 11, 96.
 ಮೊಗಟು dōgaru. = ಮೊಗಟು. a hole in a tree, etc. (My.).
 ಮೊಗೆ dōge. = ಮೊಗೆ. to dig or excavate with the nails, claws or an instrument; to take out, as serum from the ear, as ghee from out of a pot (My.).
 ಮೊಗರ dōḡgara. = ಮೊಗರ. a steep rock. (My.).
 ಮೊಠಾರ dōḡhāra. a firm, steadfast man (Bh. 8, 24, 41; cf. ದೃಢ).
 ಮೊಠಾರತನ dōḡhāratana. firmness, steadfastness (Bh. 7, 1, 26).
 ಮೊಠಾರಿಸು dōḡhārisu. to be firm, steadfast or resolute (Bh. 7, 16, 45).
 ಮೊಡ್ಡ dōḍḍa. 1. (genitive of a ಮೊಡ್ಡು, that still exists in Te., cf. ಮೊಡ್ಡಿ ಹ). (of largeness, etc.), large, big, stout, thick, great; extensive, spacious; respectable; eminent; important; chief, principal; loud (ಬಹುಲ, ಸ್ಥೂಲ, ಪೀನ, ಪೀನ, ಪೀನರ Hll.; ವಿಶಂಕಟ, ಪೃಥು, ಬೃಹತ್, etc. Si. 370; C.; Te. ಮೊಡ್ಡ; T. ತುಲು, ತುನು, to be close or thronged, be thick together; ತುಲು, closeness; see ತೊಂಗಲ್, ತೊಣೆ, ತುಲುಗು). — ಮೊಡ್ಡ ಅಡವಿ. a large wood, a great forest (ಮಹಾರಣ್ಯ Si. 118). — ಮೊಡ್ಡ ಅನ್ನರ. a great difference or distinction (My.); a large story of a building (My.). — ಮೊಡ್ಡ ಅಲೆ. a large wave (ಉಲ್ಲಾಸ, etc.

Si. 81). — ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲು. a large stone or rock. ಬೆಟ್ಟದಿನ್ನ ಉರುಳ್ಳ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲು ಗಣ್ಯ ಶೈಲ ಎನ್ನುವು (Hla.). — ದೊಡ್ಡ ಕಾಡು ಮಲ್ಲಿಗೆ. the shrub *Jasminum pubescens* L. (St. & Pl.). — ದೊಡ್ಡ ಕೂಗು. a loud cry or call (ಘೋಷಣೆ G.). — ದೊಡ್ಡ ಕೂವೆ = ಕೆನ್ನು ಕೂವೆ. (St. & Pl.). — ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ. an important business (My.); a difficult work (My.). — ದೊಡ್ಡ ಕೈ. — ಅಕ್ಕ. the elder one of two or more elder sisters (C.). — ದೊಡ್ಡ ಗಾ ದಾರಿ. the plant *Grangea maderaspatana* Poir. (Z.). — ದೊಡ್ಡ ಗೋರಣ್ಣೆ. (ಅಮ್ಮಾನ, ಮಹಾಸಹ Si. 139). — ದೊಡ್ಡ ಚಕ್ಕ. = ಚಕ್ಕ. (Z.). — ದೊಡ್ಡ ಚ್ಚು. — ಅಚ್ಚು. a large cake of jaggory (My.). — ದೊಡ್ಡ ಜಡ. Cholera (My.). — ದೊಡ್ಡ ಜಿಗಣೆ. a large leech (ದುರ್ನಾಮ, etc. Si. 90). — ದೊಡ್ಡ ಜೋಳ. the maize or Indian corn, *Zea Mayis* L. (St. & Pl.). — ದೊಡ್ಡಣ್ಣ. — ಅಣ್ಣ. the elder one of two or more elder brothers (My.). — ದೊಡ್ಡ ತಗಣೆ. an under-shrub, *Cassia occidentalis* L. (St. & Pl.). — ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪು. a great, serious mistake or sin (My.). — ದೊಡ್ಡ ತನ್ನೆ. = ದೊಡ್ಡ ಪ್ಪ. a father's elder brother (My.). 2, the husband of a mother's elder sister (My.). — ದೊಡ್ಡ ತಾಯಿ. a mother's elder sister (My.). 2, the wife of a father's elder brother (My.). — ದೊಡ್ಡ ತಾಳ್ಮೆ. great patience (My.). — ದೊಡ್ಡ ತುಮ್ಮ. the herb *Leucas urticaefolia* Br. (Z.). — ದೊಡ್ಡ ವನ. a very good kind of cattle (My.). — ದೊಡ್ಡ ವಜ್ರ. a loud sound or voice (ಕವಚ, ಪ್ರವಚ Nn. 88). — ದೊಡ್ಡ ವು. — ಅದು. = ದೊಡ್ಡ ತು. a thing which is large, etc. (ಮಹತ್, etc. Si. 427). ದೊಡ್ಡ ದಾಗಿರುವದನ್ನು ಚಕ್ಕದಾಗಿ ಮಾಡುವಿಕೆ (ಸಂಕ್ಷೇಪಣ, ಸುಸುಸನ Si. 394). ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ದಾದರೆ ಗೋತ್ರ ದೊಡ್ಡದೇ? (Prv.). ವಿಸ್ತೃತ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ದೊಡ್ಡದು (B. 1, 4). — ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ. rep. ಬೆಟ್ಟದಿನ್ನ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಉರುಳಿಕೊಂಡು ಜಾಣುವ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲು ಗುಣ್ಯ ಗಳು (ಗಣ್ಯ ಶೈಲ Si. 116). see B. 3, 33. 38. 43. 74; 5, 119. 194, 270. — ದೊಡ್ಡ ದೊಣ್ಣೆ. a large or stout bludgeon. ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಟ್ಟು ಹಾಕಿದ ದೊಡ್ಡ ದೊಣ್ಣೆ (ಪರಿಘ, etc. Si. 412). — ದೊಡ್ಡ ದೊರೆ. the chief ruler; the first in authority at any place; etc. (My.). — ದೊಡ್ಡ ನಡೆ. a long walk; a fast walk (My.). — ದೊಡ್ಡ ನಾಯಿ. a large dog; a tiger (My.; see ಹೆಬ್ಬಾರೆ ಹುಲಿ). — ದೊಡ್ಡ ನಿದ್ರೆ. great sleep: death (My.). — ದೊಡ್ಡ ನೂಲು. stout or coarse thread. ದೊಡ್ಡ ನೂಲ ಸೀರೆ (ಸ್ಥೂಲ, ಶಾಖಿಕ Nr.). — ದೊಡ್ಡ ನೆಕ್ಕರೆ. a spreading shrub with purple flowers, the Indian rhododendron, *Melastoma malabathricum* L. (St. & Pl.). ದೊಡ್ಡ ನೆಗ್ಗಿಲು. = ಅನೆಗ್ಗಿಲು. (St. & Pl.). — ದೊಡ್ಡ ನೋಣ. a large fly (ಪತಂಗಿಕೆ, ಪುತ್ರಿಕ Nr.). — ದೊಡ್ಡ ಪತ್ರಗಿಡ. a herb, thick-leaved Lavender, *Anisochilus carnosus* Wall. (St. & Pl.). — ದೊಡ್ಡ ಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. = ದೊಡ್ಡ ತನ್ನೆ. (My.; ಪಿತ್ಯವ್ಯ Si. 191; G.; B. 2, 25). — ದೊಡ್ಡ ಬಯ್ಯನಲ್ಲ. (-ಬಯ್ಯ-). a kind of paddy (My.). — ದೊಡ್ಡ ಬಸಳಬಳ್ಳಿ. = ಹಿರಿ. (St. & Pl.). — ದೊಡ್ಡ ಬೀದಿ. the main street (My.). — ದೊಡ್ಡ ಬೆಟ್ಟ. a big hill, a high mountain (Si. 88. 114; My.). — ದೊಡ್ಡ ಬೆಳ್ಳಿ ಹಣ. a double fanam, worth two Agas (My.). — ದೊಡ್ಡ ಮಣೆ ಮರ. a lofty tree, *Ailanthus excelsa* Roxb. (St. & Pl.). — ದೊಡ್ಡ ಮುದ್ದು. the root of the *śvāgandha* (My.). — ದೊಡ್ಡ ಮನಸು. — ಮನಸ್ಸು. a munificent, generous mind; generosity (My.; B. 4, 89; 5, 206). ದೊಡ್ಡ ಮನಸಿನವ (ಸ್ಥೂಲಲಕ್ಷ್ಯ, ದಾನಶೂರ G.). — ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯ. a great or respectable man. (My.; Si. 258). — ದೊಡ್ಡ ಮನೆ. a large house (My.). 2, a jail (My.). ದೊಡ್ಡ ಮನೆಯೆನ್ನ ಓಡಿ ಹೋದರೆ ಹಾಕಿದ್ದು ಎರಡು ಕಾಟಕಿ (Prv.). — ದೊಡ್ಡ ಮರ. a large tree. 2, the tree *Calosanthus indica* (ಮಣ್ಣು ಕರ್ಪಣ, ಪತ್ರ್ಪರ್ಣ.

etc. Si. 135). — ದೊಡ್ಡ ಮರದರಸಿನ. a climbing shrub, the tree turmeric, *Menispermum fenestratum* Gaert. (St. & Pl.). — ದೊಡ್ಡ ಮಾರವಾಳಿ. a very good fodder-grass, *Andropogon mollicornis* Kunth. (Z.). — ದೊಡ್ಡ ಮಾರ್ಗ. a main or high road. 2, a callous spot on an elephant's or a horse's leg [ಅನ್ನ ಪೂರ್ವಂಗವಾಗಿ ತೋಗುವ ಕಿಟುಮೊಡೆಗಳುಮದದ್ದನ್ನ ಮಾರಾಧ ಸರ್ವ ಜ್ಞಾನ ದೊಡ್ಡ ಮಾರ್ಗಗಳೆವಾಟಿಯ ದಿನ್ನೆನೋ? ಸಾಣೆಗಟ್ಟಿದನ್ತು ದುವು Pb. 2, 39 va.]; (ಅನೆ ಕುದುರೆಗಳೋ ಅದ ಕಿಟುಮೊಡೆಯ ಜಿಡ್ಡು ಕೆಂದ; II; ಅನೆ ಕುದುರೆಗಳ ಕಿಟುಮೊಡೆಯೋ ಇರದೆ ಆದ ದಡ್ಡು Kk. 92). 3, a virtuous way, good conduct (My.). — ದೊಡ್ಡ ಮೂಗು. a large nose (Bp. 20, 12). — ದೊಡ್ಡ ಮುಕ್ಕಿಗಿಡ. = ಹಿರಿಮುಕ್ಕಿಗಿಡ. (St. & Pl.). — ದೊಡ್ಡ ಮುಕ್ಕಿ. — ಅಮುಕ್ಕಿ. ದೊಡ್ಡ ತಾಯಿ. (My.). 2, the small-pox (C.). 3, misfortune personified as a goddess, *jēṣṭhā* (My.). — ದೊಡ್ಡ ಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. = ದೊಡ್ಡ ಪ್ಪ. (C.). — ದೊಡ್ಡ ರತ್ನ ಗಣ್ಣಿ. the royal Gool-mohr, a tree with showy scarlet flowers, *Poinciana regia* Bojer. (St. & Pl.). — ದೊಡ್ಡ ರಾಮ. N. (Bp. 56, 33). — ದೊಡ್ಡ ರಿಸಿನ. — ಅರಿಸಿನ. (ವೀತದ್ರು, ಕಾಲೇಯಕ, etc. Si. 146). ದೊಡ್ಡವ. — ಅನ. a male person who is tall, old, great, noble, rich, etc. (ಉದಾರ Si. 454). ಸಣ್ಣವರೂ ದೊಡ್ಡವರೂ (B. 3, 70). ದೊಡ್ಡವನ ಮನೇ ನೋಟ, ಬಡವನ ಮನೇ ಊಟ. — ದೊಡ್ಡವನಾದಿದ್ದೇ ಆಟ, ಬಡವನಾದಿದ್ದೇ ಬಣ್ಣಾಟ. — ದೊಡ್ಡವನುಣ್ಣರೆ ಮುದ್ದು, ಬಡವನುಣ್ಣರೆ ಹೇಸಿಗೆ. — ದೊಡ್ಡವನ ನಣ್ಣತನ ಬಡವನಿಗೆ ಬಣ್ಣಾಟ. — ದೊಡ್ಡವರ ಮನಗೆ ಬಡನಣ್ಣ ಹೋದ ಹಾಗೆ. — ದೊಡ್ಡವರ ಸಂಗಡ ಕೂತು, ಒಡ್ಡಾದ ಹಣ್ಣು (ತಾನು ಕೆಲವ್ ಹಾಕಿ) ತಿನ್ನ ಬಾರದು. — ಹೆಡ್ಡನಾದರೂ ದೊಡ್ಡವನೇ ಲೇಸು. — ದೊಡ್ಡವನ ಮಾತು ಸವಿ, ಬಡವನ ಊಟ ಸವಿ. — ದೊಡ್ಡವನ ಮನೆ ಸುಡ ಬಾರದು, ಬಡವನ ಹೆಣ್ಣು ತಿ ಸಾಯ ಬಾರದು. — ದೊಡ್ಡವನ ಹೆಣ್ಣು ತಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅತ್ತೆ, ಬಡವನ ಹೆಣ್ಣು ತಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸೊಸೆ (Prvs.). — ದೊಡ್ಡವಳು. — ಅವಳು. a female person who is tall, etc. (My.). — ದೊಡ್ಡವ್ವ. — ಅವ್ವ. = ದೊಡ್ಡಮ್ಮ. (My.). — ದೊಡ್ಡ ಶಬ್ದ. a great, loud noise (Si. 60; My.). — ದೊಡ್ಡ ಸರ್ಲಹಕ್ಕಿ. = ಸಿರಿಗಿರಿ. (My.). 2, = ತಾಡಿಗೈ. (My.). 3, = ಸಲಿಕೆಬಾಯಿಹಕ್ಕಿ. (My.). — ದೊಡ್ಡ ಸಾ ಸುವೆ. a kind of mustard (Si. 305). — ದೊಡ್ಡ ಸುದ್ದಿ. important news (My.). — ದೊಡ್ಡ ಹರಳುಗಿಡ. a shrub used to make hedges, *Jatropha curcas* Lin. (St. & Pl.; My.). — ದೊಡ್ಡ ಹಿಪ್ಪಲಿ. (ಕಪಿ ವಲ್ಲಿ G.). — ದೊಡ್ಡ ಹುಳಕ. a kind of sand-piper, snipe (Pr.). — ದೊಡ್ಡ ಹೆಣ್ಣು ತಿ. a woman whose husband has taken another wife (ಕೃತಸಾಪತ್ನಿಕೆ, etc. Si. 183). — ದೊಡ್ಡ ಹೊಟ್ಟೆ. a large belly (Bp. 39, 14). ದೊಡ್ಡ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮಾಧವ, N. (56, 33). ದೊಡ್ಡ ಹೊಟ್ಟೆಯವ (ಪರ್ಬೋಡೆಯ, ಗಣೇಶ G.). ದೊಡ್ಡ ಹೊಟ್ಟೆಯಿದ್ದವ ಹೆಡ್ಡನೋ? (Prv.). — ದೊಡ್ಡಾನೆ. — ಅನೆ. a large elephant, the leader of a herd (ಯೂಥನಾಥ, etc. Si. 269). — ದೊಡ್ಡ ಹ. (ದೊಡ್ಡು) — ಇಹ. (greatness being therein), large, great, etc. ದೊಡ್ಡ ಹ ಎತ್ತು (ಮಹೋಕ್ತ Nr.). ದೊಡ್ಡ ಹ ಐಶ್ವರ್ಯ (ಮಹೈಶ್ವರ್ಯ Nn. 106). ಬೆಟ್ಟದತ್ತಣಿನ್ನ ಉರುಳ್ಳ ದೊಡ್ಡ ಹ ಕಲ್ಲು ಗಳು (ಗಣ್ಯ ಶೈಲಂಗಲ್ Nr.). ದೊಡ್ಡ ಹ ಪ್ರಶ್ನೆ (ಉನ್ನತಪ್ರಶ್ನೆ Nn. 161). — ದೊಡ್ಡ ಹಕ್ಕಿಲು. — ಒಕ್ಕಿಲು. the chief or head inhabitant (My.); a well-to-do inhabitant (My.).

* ದೊಡ್ಡ. ದೊಡ್ಡ. 2. an elder, an eminent person. ದೊಡ್ಡರ್ Pl. ಅನ್ನು ಪೊಟಮದುಮರಾತಿ ಕಾಲಾನಲನಂ ಕಣ್ಣು ಕಡ್ಡುವನ್ನ ದೊಡ್ಡರೆಲ್ಲಂ ಮುಸುಟು Pb. 3, 61 va.

ದೊಡ್ಡತನ ದೊಡ್ಡತನ. exalted state or position, greatness, dignity, etc. (My.; ಉತ್ಕರ್ಷ, ಆತಿಶಯ Si. 390; ಭಗ, ಮಹಾತ್ಮ್ಯ, etc. 411). ದೊಡ್ಡತನದ ಅಹಂಕಾರ (ಮಾನ, ಚಿತ್ತಸಮು ನ್ನತಿ 68).

ದೊಡ್ಡತ್ವ dodḍatva. = ದೊಡ್ಡತನ. greatness. (My.).

ದೊಡ್ಡಸ್ತನ dodḍastana. = ದೊಡ್ಡತನ, ದೊಡ್ಡಸ್ತನ. greatness. (B. 5, 39; My.).

ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ dodḍastike. = ದೊಡ್ಡಸ್ತನ, ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ. (ಆರನ, ೩೯ನಿ G.; ಆಪ್ಪ, ೩೯ನಿ Cb.; My.).

ದೊಡ್ಡಿ dodḍi. = ದಡ್ಡಿ 3. a cow-pen, a cattle-pound, a fold, a stable (Si. 103, 104, 113, 114; My.; M. ಮೊಟ್ಟೆ, T. ಮೊಟ್ಟೆ; cf. ತೊಟ್ಟೆ 1; T. ತೊಟ್ಟು, ತೊಟ್ಟುನ, ತೊಟ್ಟು, M. ತೊಟ್ಟು, ತೊಟ್ಟುನ, a fold, pen, stable); a stockade for impaling wild elephants (My.); a settler's first house (My.).

ದೊಡ್ಡಿ ತು dodḍa-itu. = ದೊಡ್ಡದು, s. ದೊಡ್ಡ 1, ದೊಡ್ಡಿ ತು. that is large, etc. (ಬಲ, ಸ್ಥೂಲ Nn. 14; ವಿಶಾಲ 20; ವಿಪುಲ 36; ವಿಕಟ 146; ಗಾಟಿ Bhn. 41). ದೊಡ್ಡಿ ತು or ದೊಡ್ಡಿ ತು (Smd. 96). ದೊಡ್ಡಿ ತಾವ ಸಂಸ್ಕೃತಂ (ಘನತರಸಂಸ್ಕೃತಂ 257 Cm.). ದೊಡ್ಡಿ ತಪ್ಪವಂ (ನೀವರ, ಸ್ಥೂಲ, ಬಹುಲ, ಬಲವನ Mr. 232). ದೊಡ್ಡಿ ತಪ್ಪಿ (Nn. 36; o. r. ದೊಡ್ಡಿ ತಪ್ಪಿ). ಎಳೆಗಟುಂ ತಾಂ ದೊಡ್ಡಿ ತಪ್ಪು ಆಗದೇ? (Ss. 44). [ದೊಡ್ಡಿ ದುವು Pl. big ones. ಇನ್ನು ಮೂಜಿಯವು ಮೂಜು ದೊಡ್ಡಿ ದುವು ಮೂ ಜಿಡೆ ತೆಳ್ಳಿದುವು Pb. 4, 72. — ದೊಡ್ಡಿ ವೆಸರ್. (ದೊಡ್ಡಿ ತು + ವೆಸರ್). big name. ವಾರಿಜನಾಥಂ ಹರಿಯವು ದೊಡ್ಡಿ ವೆಸರಂ ಪೊತ್ತಿರ್ದ ನೀಂ ಮನ್ನಿ ಯಾಗೆ Pb. 9, 47].

ದೊಡ್ಡಿ ತು dodḍa-ittu. = ದೊಡ್ಡಿ ತು (Smd. 96). (ಝಂಗ, ತುಂ ಗ Nn. 28; ಪುಳು 32; ವಿಪುಲ 127). [ಕಾಮನದ್ವೇಷದನೆ ದೊಡ್ಡಿ ತಾ ಗಿ ಮಾಜುಪ್ಪುತ್ ನೃತ್ಯತೆಯನೀಟ್ಟು ಕೊಣ್ಣನೆ Pb. 2, 39 va.]. ದೊಡ್ಡಿ ತು ಹದು (ವಿಶಂಕಟಿ, ಪುಳು, ಬೃಹತ್, ವಿಶಾಲ, ಪುಳುಲ, ಮಹತ್, ವದ್ರ, ಉರು, ವಿಪುಲ Nr.). ದೊಡ್ಡಿ ತಾ ದನ್ನಾದು (ಪಿನ್ನೆತ್ತೆ Nn. 136). ದೊಡ್ಡಿ ತಿ ನಲ್ಲ (Nn. 28), ದೊಡ್ಡಿ ತಿ ಪಲ್ಲಿ (32).

ದೊಡ್ಡಿದ dodḍida. a great man (Rām. 2, 2, 43).

ದೊಡ್ಡಿಸ್ತನ dodḍistana. = ದೊಡ್ಡಸ್ತನ. greatness. (ಗೌರವ G.; My.; B. 5, 46, 94, 282).

ದೊಡ್ಡಿಸ್ತಿಕೆ dodḍistike. = ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ. greatness. (ಸ್ಥಿತಿ Cb.; My.).

ದೊಡ್ಡೆ dodḍe. the bat used at tip-cat (My.; Te. ದುಡ್ಡು. T. ತುಟ್ಟು-ಕೊಳ್ಳಲ್, a short club or cudgel; cf. ದೊಣ್ಣೆ).

ದೊಡ್ಡಿ dodḍi. a large shrub or small tree, Atalantia monophylla Corr. (Limonia mon. Lin., Roxb., St. & Pl; cf. ಕಾಡಲಿವು).

ದೊಣೆ done. 1. = ದೊಣೆ 1. a small pond in rocks. (J. 10, 8; My.). ದೇವತೆಗಿನ್ನ ತೋಡಲ್ಪಟ್ಟ ದೊಣೆ (ಆಚಾರ, ದೇವಬಾತಕ Si. 91). ದೊಣೆಗೆ ಹೋದರೂ ದೊಣೆ ತಪ್ಪದು (Prv.).

ದೊಣೆ done. 2. = ದೊಣೆ 2. a quiver. [ಬೂದಿಜಿಡೆ ಲಕ್ಕಣಂ ತಪ್ಪಾದುವೆರಬೊಣ್ಣೆ ಶರಾಸಂ ಕವಚಂ Pb. 7, 92]; (ಪ್ರವೆ Ct. I, 37, o. r. ಪೊವೆ; Abh. P. 11, 52; 14, 171; Ss. 3, 52).

ದೊಣ್ಣೆ donḍale. = ದೊಣ್ಣೆ ೪. N. of a plant.

ದೊಣ್ಣೆ donḍe. the state of being blended, lumpy, clotted, folded up (cf. ಜೊಣ್ಣೆ 2; ತೊಣ್ಣೆ 1 ?). (Bh. 8, 8, 8). — ದೊಣ್ಣೆ ಗರುಳ. — ಕರುಳ. clotted entrails [ಕೆನ್ನೆತ್ತ ರಂ ಕೆನೆಗೊಣ್ಣೆ ಜುಡ ಪಾಲ್ಗೆ ದೊಣ್ಣೆ ಗರುಳಂ ಕರ್ಬಿಂಗೆ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿಸುಂ ಮೂವೆ ನೀರ್ದು Pb. 12, 160]; (Bh. 4, 2, 66). ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಗುಪ್ಪೆಗೊಣ್ಣೆ ದೊಣ್ಣೆ ಗರುಳಲ್ (Rsv. 5, 120 va.). — ದೊಣ್ಣೆ ನರ. clotted arteries, etc. (Bh. 6, 8, 12). [Tu.].

ದೊಣ್ಣೆ donḍe. = ತೊಣ್ಣೆ, etc. (ತುಣ್ಣೆ ಕೇರಿ, ರಕ್ತಫಲೆ, etc. Si. 156).

ದೊಣ್ಣೆ donḍe. = ದೊಣ್ಣೆ, etc. a cudgel, a club (ದಣ್ಣೆ, ಲಗುಡ Si. 416; My.; Si. 281, 290, 302). ದೊಣ್ಣೆ ಹಿಣ್ಣೆ ದರೆ ಎಣ್ಣೆ ಬೀಜುವದೇ? — ದೊಣ್ಣೆಗೆ ದೊಣ್ಣೆ ಯಾಕೆ? ದೊಣ್ಣೆಗೆ ಕಣ್ಣು ಯಾಕೆ? (Prvs.). — ದೊಣ್ಣೆ ಪುನಾಯಕ. — ಅಪ್ಪ. N. see Prv. s. ನಾನು 1. — ದೊಣ್ಣೆ ಕೇತ. = ತೊಣ್ಣೆ ಕೇತ. (My.). — ದೊಣ್ಣೆ ಮುಳ್ಳು. a large thorn. see ದೊಣ್ಣೆ ಮುಳ್ಳಿನ ಜಾಲಿ. [Tu. ದೊಣ್ಣೆ].

ದೊದ್ದೆ dodde. 1. = ದೊದ್ದೆ 1, etc. a mass, a heap; a crowd, a mob, a host (see T. ತೊಟ್ಟುದಿಸ. ತೊಂಗಲ್, and see s. ದೊಡ್ಡ); tumult. see Bp. 61, 37; Bh. 6, 1, 6; 6, 7, 21; 7, 2, 10; 7, 16, 13; 7, 18, 46; J. 5, 9; 21, 20. — ದೊದ್ದೆ ಗೊಣ್ಣು. — ಕೊಣ್ಣು. a heap of boiled rice (Bh. 4, 2, 58).

ದೊದ್ದೆ dodde. 2. indistinct or inarticulate speech connected with stuttering (Tu. ಗೊದ್ದೆ, ದೊದ್ದೆ; cf. ಗೊಣ್ಣು). see Prv. s. ವಿದ್ಯಾ. — ದೊದ್ದೆ ಬಿವ್ವೆ. dupl. = ದೊದ್ದೆ. (My.).

ದೊದ್ದೆ ಗ doddega. a man who belongs to a crowd or host (Bh. 7, 2, 9; 7, 17, 29).

ದೊದ್ದೆ ದಿ donḍadi. = ದೊದ್ದೆ 1, ದೊದ್ದೆ ೪ 1, etc. a mass, a crowd, etc. (Bp. 5, 38; Te. ದನ್ನಡಿ, ದೊದ್ದೆ ದಿ).

ದೊದ್ದೆ ಣ donḍaṇa. = ದೊದ್ದೆ ೪, etc. (Bp. 61, 28).

ದೊದ್ದೆ ಣ donḍaṇi. = ದೊದ್ದೆ ೪, etc. (Bp. 18, 9).

ದೊದ್ದೆ donḍi. = ದೊದ್ದೆ, q. v. (My.; Tu.). a torch made of sticks, rags, etc. ಚಿನ್ನಿಯಾದರೂ ದೊದ್ದೆಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ (Prv.).

ದೊದ್ದೆ ೪ donḍuḷi. 1. = ದೊದ್ದೆ ೪, ದೊದ್ದೆ ೪, ದೊದ್ದೆ ೪. a mass, a crowd, a throng; squeeze; tumult, fray (ಗೊದ್ದೆ ೪, ಗಡಣ Ct. I, 34; ಗೊದ್ದೆ ೪, ತೆರಳ್, ಸಾಲ್, ಜಂಗುಳಿ, ತುಟ್ಟುಗ, ತೋಮ, ತೊಮ್ಮ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Sm. 54; Kk. 17; ನೆರವಿ Sm. 113; V. 7, 28).

ದೊದ್ದೆ ೪ donḍuḷi. 2. joy (ಸನ್ನೋಷ Sm. 56; ಮುದ 113).

ದೊದ್ದೆ donḍe. = ದೊದ್ದೆ. a bundle of sticks, grass, rags, etc. for being kindled and used as a torch, etc. (My.). ಕೃಪಾನು ಒಳ್ಳೆರಿಸಿದ ಪುಲ್ಲ ದೊದ್ದೆ (Rsv. 6, 116). see ಪುಲ್.

ದೊದ್ದೆ donne. = ದೊದ್ದೆ, ದೊದ್ದೆ, ದೊದ್ದೆ. a cup or dish made of leaves, to hold ghee, etc. (ಪುಟಿ Si. 498; Tu. M.; Te. ದೊದ್ದೆ, ದೊದ್ದೆ; T. ತೊದ್ದೆ; see s. ತುಟ್ಟು 1, ತೊಣೆ, and Mhr. s. ದೊದ್ದೆ). ದೊದ್ದೆ ತುಟ್ಟು ತುಟ್ಟು ಹೊಯ್ದರೂ ದಮ್ಮಯ್ಯ! ಎಮ್ಮೋದು ಬಿಡ. — ದೊದ್ದೆಗೆ ದೊದ್ದೆ ಯಾಕೆ? ದೊದ್ದೆಗೆ ಕಣ್ಣು ಯಾಕೆ? (Prvs.). see Bp. 18, 29; 39, 33. (Dp. 135a, 22). ತಪ್ಪುಗ.

ದೊಪ್ಪೆ dop. = ದಪ್ಪ, etc. an imitative sound. (My.). — ದೊಪ್ಪೆನ್. — ಎನ್. to produce the sound of ದೊಪ್ಪೆ. (V. 6, 16).

ದೊಪ್ಪೆ doppa. 1. = ದಪ್ಪ 2. thickness, etc. ಬಲಿತು ದೊಪ್ಪೆ ಪಾದುದು (ಸ್ಥೂಲ Si. 457). ಬಾಲದ ಬಿಳಿ ದೊಪ್ಪುಬತ್ತ (ಶಿಶುಕೂ, ಯವ 304).

ದೊಪ್ಪೆ doppa. 2. = ದಪ್ಪ 1, etc., ದುಬ, ಧೊಪ್ಪು. a sound imitating that of a heavy body suddenly falling or knocking against any thing. — ದೊಪ್ಪ ದೊಪ್ಪನೆ. with the repeated sound of ದೊಪ್ಪ (Bp. 20, 14; 49, 26).

ದೊಪ್ಪನೆ doppane. = ದುಪ್ಪನೆ, ಧೊಪ್ಪನೆ. with the sound of ದೊಪ್ಪ (Bp. 14, 18; 45, 6).

ದೊಪ್ಪಾನೆ doppai-āne. = ದಪ್ಪಾನೆ. thick, etc.; thick-ness, etc. ದೊಪ್ಪಾನೆ ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ (ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ, etc. Si. 162). ಶ್ರೀಯರ ಅಣ್ಣ ಗಳ ಬಜಾ ದೊಪ್ಪಾನೆ ಪ್ರದೇಶ (ನಿವೃತ್ತಿ 208).

ದೊಪ್ಪೆ doppe. = ದೊನ್ನೆ, etc. a cup made of leaves, etc. (My.).

ದೊಬ್ಬಿಸು dobbisu. to cause to push, etc. (My.).

ದೊಬ್ಬು dobbu. = ಡೊಬ್ಬು, etc. to shove, to push, to thrust, to push away (My.; Te.). ದೊಬ್ಬಿ ಹಾಕಬಹುದೇ ಮಬ್ಬನ್ನು? (Prv.).

ದೊಬ್ಬುಳಿ dobbuji. = ದುಬ್ಬುಳಿ. a beautiful upper storey.

ದೊಮ್ಮೆ domba. = ಡೊಮ್ಮೆ, etc. (My.). a cast of tumblers and merry-andrews. ದೊಮ್ಮೆಗೆ ದೊನ್ನೆ ಯಾಕೆ? ದೊಣ್ಣೆಗೆ ಕಣ್ಣು ಯಾಕೆ? — ದೊಮ್ಮರ ಸಾವು ಗಣೆಯ ಮೇಲೆ, ಬಿಲ್ಲವರ ಸಾವು ಮರದ ಮೇಲೆ (Prvs.). [Tu. ಡೊಮ್ಮೆ]. see Prv. 3. ಬಣಜಿಗ. — ದೊಮ್ಮರ ಗಣೆ. a tumbler's pole (My.). — ದೊಮ್ಮರ ಪೋರಿ. a Domba girl; a harlot (My.). — ದೊಮ್ಮರಾಟ. -ಆಟ. tumbling (My.).

ದೊಮ್ಮರ dombara. = ದೊಮ್ಮ.

ದೊಮ್ಮರಗಿತ್ತಿ dombara-gitti. = ದೊಮ್ಮಿತ್ತಿ. a woman of dombas.

ದೊಮ್ಮಿ dombi. = ಡೊಮ್ಮಿ, etc., ತೊಮ್ಮಿ. 2. a crowd, a mob; a disorderly, riotous mob; fray, quarrel (My.; Si. 294; Tu. ಡೊಮ್ಮಿ; Te. ದೊಮ್ಮಿ, ದೊಮ್ಮಿ; T. ತುಮ್ಮಿ; ಛ. ದೊಮ್ಮಿ ೧). ದೊಮ್ಮಿಗೆ ಹೋದವನು ಶರೀರದ ಹಮ್ಮಲು ಬಿಟ್ಟರೆ ಲೇಸು (Prv.). — ದೊಮ್ಮಿಜಗಳ. a street quarrel (My.). — ದೊಮ್ಮಿದಾಸರಿ. one of a company of stage players (My.). — ದೊಮ್ಮಿಸಾಕ್ಷಿ. a confused testimony (My.). ದೊಮ್ಮಿಸಾಕ್ಷಿ ಹಮ್ಮಿಗೆ ಕಾರಣ (Prv.). — ದೊಮ್ಮಿ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ. a vain repetition or study of the vēda (My.). 2, disorderly coitus (My.).

ದೊಮ್ಮಿಗ ದಂಬಿಗ. = ದೊಮ್ಮಿ. (My.).

ದೊಮ್ಮಿಗಾಣ ದಂಬಿ-ಗಾಣ. a man that belongs to a disorderly mob, a rioter (My.).

ದೊಮ್ಮಿತ್ತಿ dombitti. = ದೊಮ್ಮರಗಿತ್ತಿ. (My.).

ದೊಮ್ಮೆ dombe. = ದೊಮ್ಮಿ, etc. (Sm. 54, o. 13. ಗೊಂಗೆ, ಗೊಮ್ಮೆ).

*ದೊಮ್ಮಿತ್ತಿ dombetti. = ದೊಮ್ಮರಗಿತ್ತಿ.

ದೊಮ್ಮಳಿಸು dommalisu. = ದೊಮ್ಮಳಿಸು. to move or whirl about, or to be in a hurry and flurry, or to be alarmed, as a herd of cattle or other beasts [ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರ ಕೇತನ ವಾಚರಾಜಿಗಳುಮಾಗಿ ದೊಮ್ಮಳಿಸಿ ನಡೆವ ರಥಂಗಳುಮಂ Pb. 10, 51 va.]; (ತಿಯರ್ಕ್ಕಮೂಹಸವ್ವಂ ಮ Sm. Dh.).

ದೊರ dora. = ದೊರದು, ದೊರಿತು, ದೊರೆ 2, ದೊರೆದು. P. p. of ದೊರೆ 1, in ದೊರ ಕೊಳ್, -ಕೊಳ್ಳು. = ದೊರೆ ಕೊಳ್. (Bp. 4, 65; 23, 42; 27, 79; 28, 69; 53, 22; My.).

ದೊರಕಿಸು dorakisu. to cause to obtain; to acquire for oneself, to obtain, etc. (Bp. 27, 2; B. 3, 34, 91; 4, 50, 113; My.).

ದೊರಕು doraku. = ದೊರೆ 1. to be obtained, etc. (My.; Tu. ದೊರಕು; Te. ದೊರುಕು). ಮುಖ್ಯ ದೊರಕದಿದ್ದರೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಹೇಟುವ ಶಾಸ್ತ್ರವು (ಅನುಕಲ್ಪ Nr.). ನಿನಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುನ್ನು ಮೇವು

ದೊರಕುವನೆ ನಾನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ (B. 3, 22). ದೊರಕಿದ ಬಟ್ಟೆ ಹಚಕು ಅದರೆ ಸರಕೋದು ಯಾಕೆ? — ದೊರಕಿದರೆ ಹರಕೇ ಕೊಡಬಹುದು (Prvs.). see Bp. 1, 25; 8, 23; 16, 21; 27, 17; 39, 71; 43, 70; B. 2, 4.

*ದೊರತೆ dorate. equality, match. ಜಿನೇಸ್ತು ದುಸ್ತು ಮಸ್ತು ಮನವೊನ್ನೇ ದೊರತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ ದೊರತೆ ಮಂ ಸ್ವಕಂ Ap. 4, 63. (cf. ದೊರೆ 3).

*ದೊರಗು doragu. rough, uneven. [Tu.].

ದೊರದು doradu. P. p. of ದೊರೆ 1.

ದೊರಿತು doritu. = ದೊರೆದು, etc. P. p. of ದೊರೆ 1. (My.) ಪುಸ್ತಿಕರ ಸದಾರ್ಥಗಳು ತಿನ್ನುವದಕ್ಕೆ ದೊರಿತರೆ (B. 4, 41). ಆಹಾರವು ಅವರಿಗೆ ದೊರಿತರೆ (4, 76).

ದೊರೆ dore. 1. to come or draw near; to be equal to, to resemble, to suit, to fit (Te.; ಛ. ತುಡು); to come about, to appear (J. 2, 65). 2, to be obtained, gained or found, to accrue (ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗು Sm. 105; C.; Te.; Si. 113, 354). P. ps. ದೊರೆ, ದೊರದು, ದೊರಿತು, ದೊರೆ, ದೊರೆದು. ಆತನನ್ನು ನಮಗೆ ಬೆಳಕು ಬಿಸಿಲುಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ (B. 2, 24). ಹೊತ್ತು ದೊರೆದದ್ದು (2, 34). ಮುಂಚೆ ಲಸಂಗಗಳು ನಾಲ್ಕು ಆಣೆಗೆ ತೊರೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದವು (3, 13). ಬೆಳ್ಳಿ ರುದ್ರಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುತರನಾಗಿ ದೊರೆಯುವವೇ ಅಲ್ಲ (4, 124). see Cpr. 3, 66; Bp. 27, 22; 34, 36; J. 7, 65; 33, 4; B. 4, 179. — ದೊರೆಯಗೊಡು. -ಕೊಡು. to let be obtained, etc. ಹಣವು ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದೊರೆಯಗೊಡುವದಿಲ್ಲ (B. 5, 89).

ದೊರೆ dore. 2. = ದೊರೆ, etc. P. p. of ದೊರೆ 1. — ದೊರೆ ಕೊಳ್. to come near; to come, to appear, to occur, to be in use; to arise; to accrue; to be obtained; gained, or found (ಪ್ರಾಪ್ತಿ Sm. Dh.; ಎರ್ ಕೊಂಡು I; ಗಟಾಯಿಸು Sm. I; ಪ್ರಾಪ್ತಿ Sm. Dh. 42, 127, 136, 164, 190, 203, 270 Cm.; ಬರ್ 221, 352, 382 Cm.). [ದೊರಕೊಣ್ಣೆ ಸೊಗಯಿಸುಗುಂ ಪುರಾಣಕಾವ್ಯ ಪ್ರಯೋಗದೊಳ್ Kr. 1, 50; ಪ್ರಸವನಮಯಂ ದೊರಕೊಳ್ Pb. 1, 144 va; Ap. 2, 68]. ಅಗತ್ಯ ದೊರಕೊಮ್ಮ ಫಲವು (ಸಾನ್ವಸ್ಥಿಕ Nr.). see Sm. 8, 16; Ch. v. 217; Cpr. 1, 50; 3, 65; 5, 135; Abh. P. 9, 54; 14, 144; 15, 71; Sm. 81, 110; Kk. 19; J. 5, 48; 20, 49; 28, 57, 58; 29, 33. — ದೊರಕೊಳಿಸು. to cause to be obtained (by oneself); to obtain or gain (for oneself) (ಗಟಾಯಿಸು Sm. I). [ಪೋ ಬಜಾಯಂ ದೊರಕೊಳಿಸಲಾಗದು Kr. 3, 186]. 2, to cause to be got; to cause to happen, to occasion, to produce (Cpr. 3, 66; 8, 14; Abh. P. 14, 139; Rsv. 13, 99; Ksv. 1, 16).

ದೊರೆ dore. 3. coming near; resemblance, similarity, likeness, equality, adequacy; notoriety; propriety (ತೋಡು, ಒರೆ, ತೋಣ, ಸರಿ, etc., ಸಾಮ್ಯ Ct. II, 25; ಸಮ Sm. 105; Cpr. 4, 13, 61; 5, 54; 7, 60, 70; Te.). [ನಿನ್ನ ಮೊಗಂ ನುರುಪಮೂಗಿ ಯುವಿದೊಳ್ ದೊರೆಯೆಮ್ಮದನುಮದೊಳ್ Kr. 3, 73; Pb. 1, 10; Ap. 3, 33]. ನಿಮ್ಮ ದೊರೆಗೆ ಬೋಟೆಯರ್ ಬಳಕೆ? (Sm. 39). ಮಾನ್ಯತನ ದೊರೆಯಪ್ಪ ವೀರರುಂ ಚಾಗಿಗಳುಂ (104). ಅರಕ್ಕಮಾಗಿ ನೇಟಾಲ ದೋರೆಯನ್ ಅನುಕರಿಪ್ಪುದು ಅದುದಾಗಸಂ (176). ನಕ್ಷತ್ರ ಮೆಪ್ಪಾದದಂ ದೊರೆಯೇ ಚನ್ನಂ (Ss. 62). ಎನಗೆ ಮೊರೆ (equal) ಅದಾರ್ ದೊರೆ (king)? (Rsv. 5, 126). see Bp. 54, 24; Rsv. 12, 42. — ದೊರೆಗಿಡಿಸು. -ಕಿಡಿಸು. = ದೊರೆಗೆಡಿಸು. ಸರಿತುತಂ ತಕ್ಕನೆನ್ನು ನಮ್ಮದ ಸಭೆಯೊಳ್ ದೊರೆಗಿಡಿಸಿ ನುಡಿಯೊಡೆ Pb. 6, 44]. — ದೊರೆಗೆಡಿಸು. -ಕಿಡಿಸು. to destroy equality or propriety (Grj. 7, 62). — ದೊರೆಗೆಡು. -ಕೆಡು. equality or propriety to be destroyed or lost (Abh. P. 9, 141; 15, 71). — ದೊರೆಗೆವರ್. -ಬರ್. to liken, to be equal (Cpr. 5, 3;

Rév. 6, 11 va.). — ದೊರೆಯು. — ಅ. 3. one who is an equal. [ಈ ದೊರೆಯುರಿಲ್ಲ ನರರ್ ಪರ್ವ Kr. 1, 142]; (Abh. P. 11, 85). — ದೊರೆಯುಕ್ಕರ. — ಅಕ್ಕರ. N. of a metre (Ch.). — ದೊರೆವಡೆ. — ಪಡೆ. to become proper; to become well known, famous, etc. (ಪ್ರಸಿದ್ಧವಡೆ Smḍ. 111 Cm.; ಪ್ರಸಿದ್ಧವಡೆ 129. 232 Cm.). see Smḍ. 302. 408. — ದೊರೆವರ್. — ಬರ್. = ದೊರೆಗೆವರ್. (Cpr. 7, 59; 8, 38). — ದೊರೆವೆರ್. — ಪರ್. = ದೊರೆವಡೆ. (ಪ್ರಸಿದ್ಧವಡೆ Smḍ. 169. 189 Cm.). [ತವೇಕವಡನಂಗಲೊಳಂ ದೊರೆವೆತ್ತು ಕೂಡುಗುಂ Kr. 1, 119]. see Ch. v. 303; Cpr. 6, 80; Abh. P. 13, 128; 14, 118; 15, 71. 2, gain, profit, advantage, use. ಕೀಟಿಸ್ತು ದೊರೆಯಿಲ್ಲದ ಭಂಗಾರಂ (Smḍ. I).

ದೊರೆ dore. Tbh. of ಧುರ್ಯ. a chief; a king; a master; a man of the ruling class (ರಾಜ, ಧರಣೀಶ Nn. 80; ಅರಸು Sm. 105; C.; Te.; Tu.; T. ತುರೈ; M. ತುರೆ, ಧುರೈ). [ಗಾಂಗೇಯಂ ದೊರೆಯ ಪಿರಿಯ ಮಗನುಂ ಕ್ರಮ ಕ್ರಮಾರ್ಪನುಮಿದ್ವನ್ನೆ Ph. 1, 70 va.]. ದೊರೆ ಮುನಿದರೆ ಮರನೇಜಾದರೆ ಅದೀತೇ? — ತಾರತಮ್ಯವಜಾಯದವ ದೊರೆಯಿಲ್ಲ, ಮಾತು ಮಿಡುವವ ಸೇವಕನಲ್ಲ. — ದೊರೆಯ ತನಕ ದೂಟ, ಹೊಟ್ಟೆಯ ತನಕ ಓಟ. — ದೊರೆಯ ರಥವಾದರೂ ಎಣ್ಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ತಿರುಗದು. — ದೊರೆಯಾದರೂ ನರೆ ತಪ್ಪೀತೇ? — ದೊರೆಯಾದರೂ ತೋಟಿಗೆ ದೊಡ್ಡವನೇ? — ದೊರೆಯಿಲ್ಲ ಆಗುವನ್ನಾಡ್ತು ನರಿಯಿಲ್ಲ ಅದೀತೇ? — ದೊರೆ ಹೇಟಾದ ನೆನ್ನರೆ ಮರದ ಕಾಯಿ ಬಿದ್ದೀತೇ? (Prvs.). see Si. 257. 278; Bp. 40, 15; Rév. 5. 126; J. 24, 25; 28, 52; 33, 26; Dp. 148, 1. 6; B. 4, 126. — ದೊರೆಸಾಣ. a lady, a mistress (My.; B. 5, 283).

ದೊರೆತನ doretana. kingship, royalty, the rank or function of a king, government, rule (Bp. 40, 15; 42, 6; My.). ದೊರೆತನಕ್ಕೆ ಬಡತನವೇ? (Prv.). see Prv. s. ಯೋಗ್ಯತೆ. — ದೊರೆತನ ಮಾಡು. to rule; to domineer (My.).

*ದೊರೆತು doretu. manner, propriety. ಎಮ್ಮನ್ನಯ ಕ್ಷಾಮ ಪರಾವ ವಿಗಾಸಂಗಳೊಳರ್ಪರೇ ದೊರೆತು ತಾನಮ್ಮಯ್ಯನ್ನೆತ್ತಯ್ಯಂ Ph. 6, 15. cf. ದೊರೆ 3.

ದೊರೆಯಿಸು doreyisu. to cause to obtain, to procure (J. 16, 28).

ದೊರ್ಮಳಿಸು dormalisu. = ದೊಮ್ಮಳಿಸು. to move or whirl about. ಆ ಸಮಯದೊಳ್ ಅಗ್ನಿ ಶಿಖಾಮುಖಕ್ಕೆ ದೊರ್ಮಳಿ ಅಪ್ಪ ಬಳ್ಳಿ ಬಯಲಾಡಿದೊಳ್ ದೊರ್ಮಳಿಸಿ ನಿನ್ನ ಬಹುಜನಂಗಳ ಉಮ್ಮಳಿಸಿ ತಮ್ಮಳ್ ಇನ್ನೆನ್ನರ್ (Abh. P. 11, 155 va.).

ದೊಸಕ್ dosak. = ದೊಸಕ್, etc. an imitative sound. (My.).

ದೊಸಕ್ಕನೆ dosakkane. = ದೊಸಕ್ಕನೆ, etc. with the sound of ದೊಸಕ್. (My.).

ದೊಳೆ dolē. a drug or seed used to produce fermentation in the manufacture of spirits from sugar, bassia, etc. (?). ಮದ್ಯ ಮಾಡುವ ದೊಳೆ (ಕಿಣ್ಣ, ನಗ್ಗಡು Si. 348, only in Si.).

ದೊಳ್ಳಾಸೆ dollāsa. = ದೊಳ್ಳಾಸೆ. trick, deceit, etc. (ವೈಸಿಕೆ Ss.; Bh. 7, 17, 26).

ದೊಳ್ಳು dollu. = ದೊಳ್ಳು, ದೋಣು. huge belly. (My.). see ನಿಡು. — ದೊಳ್ಳು ನೂಳು. the belly to be pushed forward, i. e. to extend or distend (Bh. 4, 6; 25). [Tu. ದೊಳ್ಳು].

ದೋಪರಿಪು ದೋಪರಿಘಾ. a club-like arm (Cpr. 2, 43).

ದೋಕರಿ dōkari. an instrument for grubbing up grass (Te.; Si. 303. 399).

ದೋಚು dōchu. to plunder, to rob (Te.; My.; cf. ಗೋಚು).

ದೋಟಿ dōṭi. = ತೋಟು, ಲೋಟಿ. a pole with a hook for plucking fruit, gathering leaves, etc. (My.; Tu. ದೋಣ್ಣೆ; tall; Te.; M. ತೋಟಿ). ದೋಟಿಯಿಲ್ಲ ಬೇನು ತೆಗೆದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ದೋಟಿಗೋಲು. — ಕೋಲು. = ದೋಟಿ. (My.). 2, a hook for driving an elephant (ಅಂಕುಶ, ಶೃಣೆ Si. 271).

ದೋಣ dōṇa. Tbh. of ದ್ರೋಣ. a measure, etc. (Smḍ. 345). ನಾಗೋಳಗ (345). 2, ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯ (345).

ದೋಣೆ dōṇi. = ದೋಣೆ. Tbh. of ದ್ರೋಣೆ. a boat (Smḍ. 345; Cpr. 8, 43; My.). ನೀರ ದೋಣೆ (ಜಲದ್ರೋಣೆ Hlā.). ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಬಿಲ್ಲುಕೀ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ವೈವ ಮರದ ದೋಣೆ (ದ್ರೋಣೆ Si. 84). — ದೋಣೆ ವಿಚ್. — ಬಿಚ್. to fall down like an empty tub (Abh. P. 13, 81).

*ದೋಣೆಕೋಣ್ಣೆ dōṇi-kōṇṇa. a water tub. ಮನುಷ್ಯಗ್ಗಣಾಯಲಾಗ ದೊಡ್ಡದೊ ದೋಣೆಕೋಣ್ಣೆ ಮಂ ತರಿಸಿ ನೀರಂ ತೆಕ್ಕನೆ ತೀವಿಯದಜೊಳಗ ಚಮರಿಯನ್ನರ್ಪಿ V. 68, 4.

ದೋಣು dōṇu. = ದೊಳ್ಳು. huge belly. (Mhr. ದೋಣ್ಣ, a pot-belly). — ದೋಣ. — ಅ. 3. a man with a big belly (My.). feminine ದೋಣೆ (My.). [2, naked state].

ದೋತರ ದōtara. = ಜೋತ, ದೋತ, q. v. (Mhr. ಧೋತರ; My.; B. 3, 25; 5, 123). [Tu.]. — ದೋತರಜೋಡು. a couple of dōtaras woven together (B. 3, 101; My.). — ದೋತರಸೆಟು. the end or border of a dōtara (B. 3, 41; My.); the coloured cross-lines near it (My.).

ದೋತ್ರ ದōtra. = ದೋತರ. a garment of males worn around the waist, passing under and tucked in behind (Mhr. ಧೋತ್ರ; My.; Te.; C. Bp. 32, 45; Rām. 5, 8, 69; J. 16, 24); ದೋತ್ರ ಉಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳು (My.); that garment hung over the shoulder (ವಿಪರ್ಯಸ್ತಕ್ Mr. 256; My.); ದೋತ್ರ ಹೊಡ್ತು ಕೊಳ್ಳು (My.). ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನಾದರೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಕಾಲು ಹಿಡಿದೇನು, ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ದೋತ್ರಾ ಕೊಡಬೇಕು. — ದೋತ್ರ ದೊಡ್ಡದಾದರೆ ಗೋತ್ರ ದೊಡ್ಡವೇ? (Prvs.). see ಮೇಲು; Si. 222. 223. cf. ದೋವತಿ, etc.

ದೋಧಕ ದōdhaka. N. of a vṛitta (Ch.).

ದೋಬಿ dōbi. a washerman (My.; Mhr., H. ಧೋಬಿ).

ದೋಮಿ dōmi. = ದೋಮೆ. (S. Mhr.).

ದೋಮೆ dōme. a mosquito; a gnat (Te.; cf. T. ತುಮೈ, to sound?). see Prv. s. ಧಾನ್ಯ. — ದೋಮೆತರೆ. a mosquito curtain (Te.). ತೆರೆವಿಡಲ್ ದೋಮೆತರೆಯಕ್ಕು (Mr. 204, o. rs. ತೋಮೆ, ದೋಹ, ದೋಹಾ, ಮೋಮೆ).

ದೋರ್ ದōr. = ದೋಸ್. arm.

ದೋರ ದōra. = ದೋರೆ, q. v. (My.). — ದೋರಗಾಯಿ. — ಕಾಯಿ. a fruit almost ripe (My.; Te.). — ದೋರಹಣ್ಣು. = ದೋರೆಹಣ್ಣು. (My.).

ದೋರ ದōra. 1. Tbh. of ದ್ವಾರ. door. see ದ್ವಾರ-.

ದೋರ ದōra. 2. = ದೋರೆ. thread (My.).

ದೋರಕಾಪುರ ದōrakāpura. Tbh. of ದ್ವಾರಕಾಪುರ. Kṛiṣṇa's capital. (Bh. 3, 16 sum.).

ದೋರವಾರ್ಧಿ ದōra-vārdhi. Tbh. of ದ್ವಾರವಾರ್ಧಿ. N. (Bp. 54, 62). ದೋರಾವತಿ ದōra-vati. Tbh. of ದ್ವಾರಾವತಿ. Kṛiṣṇa's capital. (Bp. 54, 63).

ದೋರಿಯ ದōriya. N. of a certain cloth. see Mr. s. ಪಟಿಫೇದ.

ದೋರೆ ದōre. = ದೋರೆ. the state of being full-grown or mature (see ನಸು-). [2, sweet flow. ಅಮರ್ಧನ ದೋರೆ

ಯನ್ನೆ ನುಡಿಯುವುದು ತಳದನ್ನೆ ಸೋಂಕಿನವು ಮರ್ದಿನ ಪೂರದನ್ನೆ ಪದವಿವು Ap. 12, 28]. — ದೋರರುಳು. — ಕರುಳು entrails fitted by growth for their functions (Bh. 4, 6, 25). — ದೋರಗಾಯು. — ಕಾಯು. (ಶಲಾಖು Si. 123, sic!). — ದೋರವಣ್. — ಪಣ್. a full-grown, almost ripe fruit (Cpr. 1, 101 va.; Sśv. 1, 51; 2, 42 va.). — ದೋರವಲ್. — ಪಲ್. full-grown teeth (Cpr. 8, 52).

ದೋರೆ ದೋರೆ. = ದೋರೆ 2. thread (Mhr., H. ದೋರಾ). 2, a particular bracelet (Mhr., H. ದೋರಾ; Si. 219).

ದೋರು ದೋರು. = ದೋರು, etc. a hollow in a tree, etc. — ದೋರುವೋಗು. — ಪೋಗು. to be shattered or broken (Bh. 4, 3, 10).

ದೋರ್ದಣ್ಣ ದೋರ್ದಣ್ಣ. the arm. (Cpr. 9, 114; Grj. 3, 2, Bp. 38, 54).

ದೋರ್ದಲ ದೋರ್ದಲ. strength of the arm (Sśv. 4, 27).

ದೋರ್ದಲಂ ದೋರ್ದಲಂ. destruction of the arm (Abh. P. 8, 29).

ದೋರ್ದಲಮ ದೋರ್ದಲಮ. the power of the arm (C. Bp. 47, 13).

ದೋರ್ದಲತೆ ದೋರ್ದಲತೆ. an arm-creeper: the arm (Bp. 5, 30; 37, 30).

ದೋರ್ದಲ ದೋರ್ದಲ. = ದೋರ್ದಲ. [Pb. 3, 65; (C. Bp. 47, 27).

ದೋಲ ದೋಲ. = ದೋಲ, etc., ದೋಲ. swinging, oscillating, rocking.

2, = ಕುಣ್ಣಿ 1, see ದೋಲ. 3, a swing, a litter, etc.

ದೋಲಾನೋಲ ದೋಲಾನೋಲ. a swing (ಉಯ್ಯಲ್ Mr. 204).

ದೋಲಿ ದೋಲಿ. = ದೋಲಿ, etc. a dooly or litter. (My.).

ದೋಲೆ ದೋಲೆ. = ದೋಲಿ, etc. a swing; a litter, a dooly, a palanquin. 2, the indigo plant.

ದೋಲೋತ್ಸವ ದೋಲೋತ್ಸವ. the ceremony of swinging an idol that is placed on a swinging-cot (My.).

ದೋಲತಿ ದೋಲತಿ. = ದೋಲತಿ, etc. the garment called ದೋಲತಿ (Bp. 56, 28; 57, 3; Te.).

ದೋಲತಿ ದೋಲತಿ. = ದೋಲತಿ, ದೋಲತಿ. (ಉದ್ಗಮನೀಯ, ಒಲ್ಲೆ Mr. 343).

ದೋಲಿ ದೋಲಿ. = ದೋಲಿ. publicity, etc.

ದೋಷ ದೋಷ. = ದೋಷ. fault, vice, defect, deficiency; a fault, a blemish, a defect; blame, reproach; badness, wickedness, sin (ಅಪ, ಪಾಪ Nn. 15); detrimental effect; obnoxiousness; morbid affection, morbid element, disease; disorder of the three humors of the body (ನಾತ ಪಿತ್ತ ಶ್ಲೇಷ್ಮಗಳನ್ನು ಮೂರು ದೋಷಗಳು Si. 199); black or red spots on the tongue foreboding death (My.). 2, evening, darkness, night (ನಕ್ಕ, ರಾತ್ರಿ Nn. 15; ಇರಳು Mr. 65). 3, a sign (ಅಂಕ, ಕುಟುಮು 15). ದೋಷದಿನ್ ನಾಶ. — ದೋಷವಲ್ಲ ದೋಷ ನುಂಗಿತು. — ದೋಷ ಮಾಡಿದವಗೆ ದೋಷ ತಪ್ಪದು. — ದೋಷ ಮಾಡುವವಗೆ ದೋಷ ಬಹಳ (Prvs.). see Kāvya. II, 1, 6; III, 3, B, 35, 75; ಅಪ್ಯಾದಶ, ಪದ, ವಾಕ್ಯ. — ದೋಷ ಅಡು. to blame. ದೋಷವನ್ನಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ (ನಿನ್ನೆ G.; My.). — ದೋಷ ಇಡು. to put fault or blame upon, to blame, etc. ದೇವರಿಗೆ ದೋಷ ಇಡ ಬೇಡ! (B. 4, 178; My. ದೇವರ ಮೇಲೆ). ತಮ್ಮ ನೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ದೋಷವಿಡ ಬೇಕಲ್ಲವೇ ಎಡನೆಯವರಿಗೆ ದೋಷವಿಡಬಾರದು (B. 5, 86). — ದೋಷ ಒದ್ವಿಸು. to join fault or blame to; to lay, or bring, reproach upon, to impute blame, to find fault with. ಶುದ್ಧ ರಲ್ಲಿ ನಿಜದೋಷ ಮನ್ ಒದ್ವಿಸ ಕಟ್ಟಿ ಪೋಗರೇ? (Rśv. 5, 77). — ದೋಷ ಒದ್ವಿಸು. fault, etc. to be joined or attached: to become blameworthy (Bp. 50, 71; 57, 79). — ದೋಷ ಹಚ್ಚು. = ದೋಷ ಒದ್ವಿಸು. (My.). ಅವನಿಗೆ ಕೆಲವು ಜನರು ದೋಷ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ (B. 5, 206).

ದೋಷಕರ ದೋಷ-kara. causing evil, harm, or blame; hurtful; wrong (Smd. 133).

ದೋಷಕಾರಿ ದೋಷ-kārī. 'causing evil, etc.; an evil-worker (My.).

ದೋಷಗ್ರಾಹಿ ದೋಷ-grāhī. fault-finding, censorious, vituperative.

ದೋಷಜಿತ ದೋಷ-jit. a physician (ಭಿಷಜ, ಚಿಕಿತ್ಸಕ, etc. Mr. 390).

ದೋಷಜ್ಞ ದೋಷ-jña. a discerning or wise man. 2, a physician.

ದೋಷಜ್ವರ ದೋಷ-jvara. a malignant fever (My.).

ದೋಷತ್ರಯ ದೋಷ-traya. vitiation of the three humors, or wind, bile, and phlegm (ನಾತ ಪಿತ್ತ ಶ್ಲೇಷ್ಮಂಗಳ Mr. 386).

ದೋಷದೂಷಿತ ದೋಷ-dūṣita. defiled by sin. feminine ದೋಷ ದೂಷಿತೆ (V. 9, 57).

ದೋಷಹರಣ ದೋಷ-haraṇa. removing disease of the humors; removing sin (My.).

ದೋಷಾ ದೋಷ. in the evening, at night. 2, = ದೋಷ 1.

ದೋಷಾಕರ ದೋಷ-kāra. the night-maker: the moon (Bp. 11, 45).

2, ದೋಷ-ākara, a mine of faults: full of defects, faulty, sinful.

ದೋಷಾನ್ವ ದೋಷ-andha. blind through sin (Abh. P. 7, 6).

ದೋಷಾರೋಪಣ ದೋಷ-ārōpaṇa. imputing fault, accusation (My.).

ದೋಷಾಲೇಪ ದೋಷ-ālēpa. attaching or imputing fault or blame, aspersion (Kāvya. II, 2, B, 43).

ದೋಷಿ ದೋಷ. faulty; guilty; sinful, bad (Bp. 54, 52; J. 10, 45).

ದೋಷಿಗೆ ತೂತು, ದೋಷಿಗೆ ಮಾತು (Prv.).

ದೋಷಿಸು ದೋಷisu. morbid affection to arise, as in fever (My.).

ದೋಷ ದೋಷ. 1. ದೋಷ. evening, darkness, night.

ದೋಷ ದೋಷ. 2. the arm. (ತೋಳು G.).

ದೋಷಕದ್ವಾರ ದೋಷ-kāra-dvār. seeing only defects, faultfinding.

ದೋಷ ದೋಷ. = ದೋಷ. the arm. (ಬಾಹು, ಭುಜ, ತೋಳು Mr. 321).

ದೋಷ ದೋಷ. Tbh. of ದೋಷ. [ದೋಷಮೇನಾನುಂ ಸ್ವಲ್ಪಮಾದೋಷಂ Kr. 1, 112; (Smd. 335; Bp. 24, 78; 28, 27; 30, 13; 55, 30; My.).

ದೋಷರ ದೋಷara. ? (ಪರವಾರ್ಕ್ Ct. I, 83, one MS.).

ದೋಸೆ ದೋಸೆ. a holed, i. e. spongy, cake of rice-flour, uddu, etc., baked on a potsherd or iron plate (C. Bp. 47, 42; Rām. 5, 8, 69; My.; Tu., Te., M.; T. ತೋಜ್ಜು; T. ತೋಯ್, to crust, crystallize; ತೋಯ್-ಅಪ್ಪಂ = ತೋಜ್ಜು). ಹಿಟ್ಟು ಕರಿಸಿ ಮಾಡುವ ದೋಸೆ (ಪೂಪ, etc. Si. 314). ಈಸೀಸಗಳು ದೋಸೆ ಏಸೀಸು ನುಡ್ವಿ? — ಎನ್ನ ನವರು ಅನ್ನೇ ಹೋದರು, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಬಂದು ಹುಳಿದೋಸೆ ಬೇಡಿತು. — ಎಲ್ಲರ ಮನೇಲಿ ದೋಸೆಗೆ ತೂತು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾವಲಿಗೇ ತೂತು. — ದುಗ್ಗಾಣೆಯ ಮುಣ್ಣೇ ಹತ್ತರ ದುಡ್ಡಿನ ದೋಸೆಗೆ ಹೋದ. — ದೋಷವಲ್ಲ ದೋಸೆ ನುಂಗಿತು. — ದೋಸೆಗೆ ತೂತು, ದೋಷಿಗೆ ಮಾತು. — ದೋಸೆ ಬಿಸಿಯನ್ನು ಮುಸಿಕ್ಕಿ ತಿನ್ನ. — ದೋಸೆ ತಿನ್ನಾ ಕ್ಷಣ ದೋಷವಲ್ಲ ಹೋದೀತೇ? — ದೋಸೆ ತಿನ್ನುವಾಗ ಮೀಸೆ ಮುರಿದ ಹಾಗೆ. — ದೋಸೇ ತೂತು ಕಾವಲಿ ಮುಚ್ಚೀತೇ? — ದೋಸೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಮಾಡುವಳಿನ್ ಆಗದೇ? — ದೋಸೇ ಹಿಟ್ಟು ಕೂಸಾಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? — ಎರಡು ಚೊಂಬಿಗೆ ಒಂದು ದೋಸೆ. — ದೋಸೆಯ ಊಟ ಊಟವಲ್ಲ, ದಾಸರ ಅಟ ಅಟವಲ್ಲ (Prvs.). — ದೋಸೆ ಜೋಳ. Holcus saccharatus Roxb. (Z).

ದೋಸಾನು ದೋಸānu. = ದಸಾನು, etc. a partridge box, etc. (My.).

ದೋಸಿ ದೋಸಿ. friendship (My.; Mhr., H.).

ದೋಸಿಗಾಣ ದೋಸಿ-grāṇa. a friend (My.).

ದೋಹ ದೋಹ. 1. milking; milk. see ಸನ್.

ದೋಹ ದೋಹ. 2. Tbh. of ದೋಹ. wrong, offence, etc. (Smd. 345). see Bp. 39, 31; 47, 25.

ದೋಹದ ದೋಹದ. = ದೋಹದ. the longing of a pregnant woman; morbid or violent desire; desire in general, wish.

ಮೋಹದವತಿ dōhada-vatī. a pregnant woman longing for anything. ಮೋಹನ ದೋಹಾ. milking; giving or yielding milk or any desired object, granting desires. see ಈಸು; ಕೂಸು.

ಮೋಹರಿ ದೋಹರಿ. (?) emulation (cf. ದುಹೇರಿ?). — ಮೋಹರಿ ಸಾಹರಿ. emulative effort (Bh. 3, 19, 29).

ಮೋಹಕ ದೋಹಕ. ಮೋಹಕ. = ಮೋಹದ. the longing of a pregnant woman. [Pb. 1, 142]; (ಮೋಹದ, ದೌಹ್ಯದ, etc., ಬಯಕೆ Mr. 307; Cpr. 1, 81 va.; 3, 92 va.; Abh. P. 13, 65). see ಅ-, ಪುತ್ರ-, ರಸ-.

ಮೋಹಿ ದೋಹಿ. Tbh. of ದೋಹಿ. malignant, etc., (Bp. 24, 56).

ಮೋಹಿತ್ರ ದೋಹಿತ್ರ. Tbh. of ದೌಹಿತ್ರ. a daughter's son. (My.).

ಮೋಹಿರ್ ದೋಹಿ. = ಮೋಹಿರ್. publicity, notoriety; making publicly known, disclosure, exposure; calumny (ಮಾಲುಮಾಡು Ct. I, 68, o. r. ದೋಹಿರ್; ಹರನಡಿ, ಗಾಣಿ, ಪ್ರಕಟ Kk. 52; ಗಾರಣಿ, ಹರನರಿ, ಪ್ರಕಟ ಕೆ.; cf. ತುಟ್ಟು 1). see ಹರನರಿ.

ಮೋಹ ರೋಹ. = ಮೋಹ. swinging, etc. (ಅನ್ವಯ, ನೃಪರ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ Mr. 262). 2, = ಕುಟ್ಟು 1 (Mr. 370).

ಮೋಹಾಯಮಾನ ರೋಹಾಯಮಾನ. = ಮೋಹಾಯಮಾನ. swinging, etc. (Abh. P. 14, 136).

ಮೋಹು ರೋಹು. = ಮೋಹು 1, etc. a large drum (My.). ಮೋಹು ದೊಡ್ಡ ದಾದರಿ ಗರಸೆ ಅದೀತೇ? — ಮೋಹು ಬದಿದು, ಗರಸೆ ಮುಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prva.).

ಮೌಕಲ ದೌಕಲ. (fr. ಮೌಕಲ). silk cloth. (G.).

ಮೌತಿ ದೌತಿ. = ದವತಿ, etc. ink-stand. (My.). ಮೌತಿಯುಟ್ಟವನ್ನು, ಸವತೀ ಸಂಗಡ ಜಗವಾದಿದಳು (Prva.).

ಮೌತ್ರಿಕ ದೌತ್ರಿಕ. sixty (Ch. v. 320).

ಮೌತ್ಯ ದೌತ್ಯ. (fr. ದೌತ್ಯ). the state, office, or function of a messenger or ambassador. (My.).

ಮೌರಾತ್ಯ ದೌರಾತ್ಯ. (fr. ಮೌರಾತ್ಯ). evil-mindedness, wickedness, depravity. (My.).

ಮೌರ್ಜನ್ಯ ದೌರ್ಜನ್ಯ. (fr. ಮೌರ್ಜನ್ಯ). wickedness, maliciousness, depravity, vileness. (My.).

ಮೌರ್ಜನ್ಯಕಾರಿ ದೌರ್ಜನ್ಯಕಾರಿ. an evil-worker (My.; see Sp. 3, ಕಟ್ಟಿ).

ಮೌರ್ಭಾಗ್ಯ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ. (fr. ಮೌರ್ಭಾಗ್ಯ). ill luck, misfortune, bad condition. (My.).

ಮೌರ್ಮದ್ಯ ದೌರ್ಮದ್ಯ. (fr. ಮೌರ್ಮದ್ಯ). a drunken brawl; a fight, a battle.

ಮೌರ್ವರಿಕ ದೌರ್ವರಿಕ. = ದವ್ವಾರಿಕ, ದೌರ್ವಾರಿಕ. a door-keeper. (Cpr. 6, 13 va.; 9, 97 va.).

ಮೌರ್ಹದ ದೌರ್ಹದ. (fr. ಮೌರ್ಹದ). = ಮೋಹದ. enmity. 2, the longing of pregnant women; longing, desire.

ಮೌಲತ್ಯ ದೌಲತ್ಯ. wealth, affluence, [pride, vanity]. (My.; Br.; Mhr., H. ದೌಲತ್).

ಮೌವತ್ತಿ ದೌವತ್ತಿ. = ಮೋವತಿ, etc. (ಧೌತ, ಉದ್ಗಮನೀಯ Hlā.).

ಮೌವರಿಕ ದೌವರಿಕ. Tbh. of, or mistake for, ಧೌರೇಯಕ, q. v. (ತಟ್ಟಿಹೇಳುತ್ತ Mr. 330).

ಮೌವಾರಿಕ ದೌವಾರಿಕ. (fr. ದೌವಾರ). = ದವ್ವಾರಿಕ, etc. a door-keeper, a porter.

ಮೌವಾರಿಕ ದೌವಾರಿಕ. = ಮೌವಾರಿಕ. (Bp. 1, 44).

ಮೌಷ್ಯ ದೌಷ್ಯ. (fr. ಮೌಷ್ಯ). depravity, badness, wickedness. (My.).

ಮೌಹಿತ್ರ ದೌಹಿತ್ರ. = ಮೋಹಿತ್ರ. (fr. ಮೌಹಿತ್ರ). a daughter's son.

ಮೌಹ್ಯದ ದೌಹ್ಯದ. Tbh. of ದೌಹ್ಯದ. the longing of pregnant women (My.).

ಮೌದಿ ದೌದಿ. = ಮೌ 1, etc. a form of the demonstrative pronoun neuter. (My.). e. g. ಮೌರವಲ್ಲದ್ದು (= ಮೌರವಲ್ಲದದು), ಕೌಲವಲ್ಲದ್ದು (= ಕೌಲವಲ್ಲದದು), ನೀಳವಲ್ಲದ್ದು (= ನೀಳವಲ್ಲದದು Si. 372). ಕೌಲವಲ್ಲದ್ದು (ಕೌಲವಲ್ಲದದು, B. 5, 131), ಶಾಸ್ತ್ರವಲ್ಲದ್ದು (5, 168).

ಮೌದ್ಯ ದೌದ್ಯ. = ದಿವ್ಯ. a day. see ಸ-.

ಮೌಮಿ ದೌಮಿ. = ದೇಮಿ. a goddess. — ದೌಮವನ್ನು. — ಅಮ್ನ. = ದೇಮವನ್ನು. (S. Mhr.).

ಮೌವ ದೌವ. Tbh. of ದೇವ. a god. (My.).

ಮೌವಾಭೂಮಿ ದೌವಾಭೂಮಿ. heaven and earth.

ಮೌದ್ಯ ದೌದ್ಯ. a day. 2, the heaven, the sky.

ಮೌತ್ಯ ದೌತ್ಯ. = ಮೌತ್ಯ (Smd. 106). shining, being bright, splendour. see ವಿ-.

ಮೌತಿ ದೌತಿ. brightness, splendour, brilliancy, lustre, light. 2, a ray of light.

ಮೌತ್ಯ ದೌತ್ಯ. Tbh. of ಮೌತ್ಯ, q. v.

ಮೌತ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ದೌತ್ಯ-ಪ್ರಾಕೃಷ್ಠ. a very excellent or good man (ಸಲೆ ಒಳ್ಳಿತನಂ Mr. 240).

ಮೌನದಿ ದೌನಾದಿ. the celestial river, Ganges (Cpr. 8, 41).

ಮೌನವೇ ದೌನವೇ. the jewel of the sky: the sun.

ಮೌನಮುಖ ದೌನಮುಖ. the opening of day: dawn, morning (Mr. 67).

ಮೌನ್ಯ ದೌನ್ಯ. = ಮೌತಿ. splendour, glory, majesty. 2, wealth. 3, strength, power.

ಮೌತ್ಯ ದೌತ್ಯ. an inhabitant of heaven: a god. (Sk.; G.).

ಮೌತ್ಯ ದೌತ್ಯ. = ಮೌತ್ಯ. see ಅನ್ಯತರೇ-.

ಮೌತ್ಯ ದೌತ್ಯ. = ಜೂಜು, etc. gambled. 2, play, gaming, gambling. 3, a gambler (ಕಿತನ, ಜೂಜುಗಾಣಿ Mr. 245). 4, a battle, a fight (ಅತಿಯುಟ್ಟ ಮುಂ ಬಿದಿದ ಹಣ್ಣಿ ಇರೆ 466).

ಮೌತ್ಯಕಾರ ದೌತ್ಯಕಾರ. The keeper of a gaming house; a gambler.

ಮೌತ್ಯಕಾರ ದೌತ್ಯಕಾರ. the keeper of a gaming house (ಅದಿಸು ನಂ Mr. 245); a gambler

ಮೌತ್ಯಕಾರ ದೌತ್ಯಕಾರ. a gambler.

ಮೌತ್ಯಕಾರ ದೌತ್ಯಕಾರ. lawsuits arising from gambling and betting. (R.).

ಮೌತ್ಯ ದೌತ್ಯ. the sky, atmosphere. 2, heaven.

ಮೌತ್ಯ ದೌತ್ಯ. shine, light, brilliancy, splendour.

ಮೌತ್ಯ ದೌತ್ಯ. shining, bright; illuminating; enlightening; explaining; sight, seeing.

ಮೌತ್ಯದಿಂಗಳ ದೌತ್ಯದಿಂಗಳ. a fire-fly.

ಮೌತ್ಯದಿಂಗಳ ದೌತ್ಯದಿಂಗಳ. light, brightness; a star.

ಮೌತ್ಯದಿಂಗಳ ದೌತ್ಯದಿಂಗಳ. to shine; to become manifest, to appear (Ch. v. 94; My.).

ಮೌತ್ಯದಿಂಗಳ ದೌತ್ಯದಿಂಗಳ. the sky-river: the Ganges. (G.).

ಮೌತ್ಯ ದೌತ್ಯ. = ದಿವ್ಯ. (G.).

ಮೌತ್ಯ ದ್ರಾಪ್ಸ. dripping, falling in drops, flowing; a drop. 2, diluted curds.

ಮೌತ್ಯ ದ್ರಾಪ್ಸ. diluted curds.

ಮೌತ್ಯ ದ್ರಾವ. running; dropping, dripping, oozing; flowing, fluid; liquid; a liquid substance; fluidity. 2, quick motion; flight. 3, play, sport (see Hlā. 3, ಮೇಳ). 4, moisture, juice, essence; decoction (ಇರ್ಪು ಕೆ.; see ನಿರ್ವೃತ). 5, the melting of pity, or

tenderness (Mhr.). — ದ್ರವಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. to cause to melt in pity (B. 5, 211).

ದ್ರವಣ dravana. running; flight; flowing, dropping, exuding. (R.).

ದ್ರವದ್ರವ್ಯ drava-dravya. a fluid substance; a fluid; a substance having juice. see ದ್ರವ.

ದ್ರವದ್ರವ್ಯದಾನ dravadravya-dāna. giving or putting a fluid. see ಎಣ್ಣೆ.

ದ್ರವದ್ರವ್ಯನಿರ್ಮುಕ್ತಿ dravadravya-nirmukṭi. freeing a fluid. see ಬಾರ್.

ದ್ರವದ್ರಿ dravanti. a river. 2, the plant *Anthericum tuberosum* Roxb.

ದ್ರವಿದ draviḍa. = ದ್ರವಿಳ. (ತಮಿಳು). N. of a people and district on the east coast of the Dekhan: Tamil (ತಿಗುಳ Sm. 64; Ch. p. 22; My.). — ದ್ರವಿದನೇದ. hymns sung by Vaiṣṇava mystics called ālwara.

ದ್ರವಿಡಾನ್ನಾಯ draviḍa-āmnāya. = ದ್ರವಿದನೇದ. (My.).

ದ್ರವಿಣ draviṇa. property, wealth; a thing (ಮಜ್ಜಿ ಸಾರ, ನಸ್ತು Nn. 125). 2, strength, power. 3, gold; silver; money.

ದ್ರವಿಣ draviṇe. = ಧ್ರುವಣ. N. of a plant.

ದ್ರವಿಸು dravisu. to become liquid, to melt (My.). 2, to sport (J. 15, 47). 3, to make fluid, to melt, as the mind (My.).

ದ್ರವಿಳ draviḷa. = ದ್ರವಿದ. [Pb. 9, 95 va.]; (Bp. 6, 19). — ದ್ರವಿಳ ದೇಶ. the Tamil country (Bp. 22, 1).

* ದ್ರವಿಲ draviḷa. = ದ್ರವಿಳ. ಇನರ್ಗಳ್ಳರುಮನಾಚಾರ್ಯರ ಮಾ ದಿ ದ್ರವಿಲ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಪೋಗಿಮೆನ್ನು Vr. 88, 22.

ದ್ರವೀಕರಣ dravi-karaṇa. causing to drop or drip, making wet. see ನಾನ್ನು.

ದ್ರವ್ಯ dravya. = ದಿರವೇವು. a substance, a thing, an object (ಕನ್ನಡ, ನಸ್ತು Nn. 164). 2, substance, property, wealth, money. 3, the receptacle or substratum of properties, etc., elementary substance (ಜೀವದ್ರವ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಪದುವ್ರವ್ಯಗಳು 164; see ಪದುವ್ರ). 4, a wooden image (ಮರದಿಂ ಮಾಡಿದ ರೂಪು, ಮರದಿನ್ನ ಮಾಡಿದನ್ಯಾ ಪ್ರತುಮಗಳು 164); 5, a fit object. 6, a drug. see ಶಬ್ದ; Kāvya. III, B, 4; V, 1. — ದ್ರವ್ಯವಿದ್ವವನಲ್ಲಿ ಹವ್ಯವಾದರೂ ಗವ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಬದತನ. — ದ್ರವ್ಯವಿದ್ವವನು ತಿನ್ನು ಸಾಯಲಿಲ್ಲ, ಸಾಲಾ ಮಾಡಿದನ ತಿದ್ದಿ ಸಾಯಲಿಲ್ಲ (Prva.).

ದ್ರವ್ಯತ್ವ dravyatva. substantiality, substance (Śmd. 7 Cm.).

ದ್ರವ್ಯಲೋಪ dravya-lōpa. deficiency of money for the performance of a religious ceremony (My.).

ದ್ರವ್ಯವನ್ತ dravya-vanta. a man having property, a rich, wealthy man (My.; B. 5, 120).

ದ್ರವ್ಯಸ್ಥ dravya-sṭha. a man staying or living in wealth: a wealthy man (My.).

ದ್ರವ್ಯಸ್ಥಾಪನೆ dravya-sṭhāpane. hiding money in the earth (My.).

ದ್ರವ್ಯಸ್ಥಭಾವ dravya-svabhāva. one of the three kinds of jāti in rhetoric (Kāvya. III, 3, B, 5-9).

ದ್ರವ್ಯಹರಣ dravya-haraṇa. seizing, or stealing, property (B. 5, 95).

ದ್ರವ್ಯಾಂಜನ dravya-āṇjana. a magic ointment applied to the left hand with the object of discerning lost wealth (My.).

ದ್ರವ್ಯಾನುಕೂಲ dravya-anukūla. help of money towards any business (My.).

* ದ್ರವ್ಯಾನುಗತಮಾದಿದೀಪಕ dravya-anugatam-ādīdīpaka. a figure of speech. Kr. 3, 57.

ದ್ರವ್ಯಾರ್ಜನೆ dravya-arjane. acquiring property, acquisition of wealth (My.).

ದ್ರವ್ಯಾಶೆ dravya-āśe. love of money, covetousness (My.).

ದ್ರಷ್ಟು draṣṭu. shyness? see ಸ. ತ್ರಾಡನ.

ದ್ರಾಕ್ ದ್ರāk. quickly, instantly, soon, immediately, shortly.

ದ್ರಾಕ್ಷ ದ್ರākṣa. Tbh. of ದ್ರಾಕ್ಷೆ. ದ್ರಾಕ್ಷದ ಬಳ್ಳಿ. (Cb. 113; Mhr.).

ದ್ರಾಕ್ಷಾದಿಲೇಹ್ಯ ದ್ರākṣā-ādī-lēhya. an electuary of grapes, etc. (My.).

ದ್ರಾಕ್ಷಾಪಾಕ ದ್ರākṣā-pāka. a sweet, accomplished style of diction in poetry (My.).

ದ್ರಾಕ್ಷಾಸವ ದ್ರākṣā-sava. a medicinal and spirituous preparation of the juice of the grape, wine (B. 4, 164; Mhr.).

ದ್ರಾಕ್ಷೆ ದ್ರākṣi. = ದ್ರಾಕ್ಷೆ. (My.; Mhr.).

ದ್ರಾಕ್ಷೆ ದ್ರākṣe. ದ್ರಾಕ್ಷೆ. = ದ್ರಾಕ್ಷೆ. the vine. 2, a grape, grapes. (My.). ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಸೀಯೆನ್ನು, ಬಳ್ಳಿ ಸಹ ತಿನ್ನಬಾರದು (Prv.). — ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಚಪ್ಪರ. a vine-pandal (My.). — ದ್ರಾಕ್ಷೆಬಳ್ಳಿ. the grape vine (My.; G.). — ದ್ರಾಕ್ಷೆರಸ. juice of the grape; wine (My.). — ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಸರಾಯ. wine (ಮಾದೀರ್ಕ G.). — ದ್ರಾಕ್ಷೆಹಣ್ಣು. a ripe grape (My.).

ದ್ರಾಕ್ಷ್ಯುತ ದ್ರāk-bhṛitaka. water just drawn from the well. see ಸ. ಅಗರ್ತ.

ದ್ರಾಘಿಷ್ಠ ದ್ರāghīṣṭha. (fr. ದೀರ್ಘ). longest, very long.

ದ್ರಾಘ ದ್ರāgha. = ದ್ರಾಘೆ. mud, mire. 2, heaven, sky. 3, a fool, blockhead, an idiot.

ದ್ರಾಘೆ ದ್ರāghē. Tbh. of ದ್ರಾಘ. a blockhead, fool, slut (Te. ದೇಟೆ, ದ್ರಾಘೆ, ದ್ರಾಘೆ). 2, wretchedness, poverty, feebleness (My.); trash, rubbish (Te.). 3, a wretched, poor, feeble person (My.). ದ್ರಾಘೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ದೂರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಕಳ್ಳರು ಬನ್ನು ತಲೆ ಹೊಡೆದರು (Prv.). — ದ್ರಾಘೆಮಾತು. a word lacking force of meaning (My.). — ದ್ರಾಘೆಮೋಹಿ. a care-worn, low-spirited face (My.).

ದ್ರಾವ ದ್ರāva. = ದಾನ1.. running, flowing; flight; speed, going quickly; liquefaction; distilling.

ದ್ರಾವಕ ದ್ರāvaka. causing to run. 2, a drug prepared by distillation (My.). 3, a flux to assist the fusion of metals. 4, a thief. 5, a lecher. 6, bee's wax. 7, a sharp or clever man (Bh. 1, 12, 21).

ದ್ರಾವಿಕ ದ್ರāvike. saliva. (R.).

ದ್ರಾವಿದ ದ್ರāvīḍa. (fr. ದ್ರವಿದ). relating to Draviḍa; a man belonging to the Draviḍa country; a Tamil man (ತಿಗುಳ Mr. 382; My.); Tamil (Ch. p. 23). 2, a Brāhmaṇa of the south, one of the five so-called Drāvīḍa Brāhmaṇas, i. e. either a Drāvīḍa or pure Tamil Brāhmaṇa, or a Teliṅga (Telugu), Kārṇāṭa, Marāṭha, or Gujarāṭha one (Sk.); or (instead of a Marāṭha, or Gujarāṭha one) a Kēraḷa, or Taulava one (My.).

ದ್ರಾವಿದಕ ದ್ರāvīḍaka. Zedoary, Curcuma zedoaria Roxb.

ದ್ರಾವಿದಧರೆ ದ್ರāvīḍa-dhare. the Tamil country (Bp. 24, 77).

ದ್ರಾವ್ಯತ್ವ drāvyaṭva. fluidity (B. 4, 97; Sk. ದ್ರವತೆ, ದ್ರವತ್ವ).

ದ್ರು dru. 1. running; see ಶತ. 2, rushing, attacking.

ದ್ರು dru. 2. wood. 2, a tree.

ದ್ರುಕಿಲಿಮ dru-killima. a sort of pine, Pinus deodora Roxb.

ಮೈಗ್ಗ drugdha. = ಮೈಗ್ಗ. hurt, injured, harmed; grieved, plotted against, borne malice or hatred against; offence, injury.
 ಮೈಘಣ dru-ghaṇa. ಮೈಘಣ. a wooden mace, a mallet, a hammer (ದಂಗೆ Mr. 298); an axe, a hatchet.
 ಮೈಣ drūṇa. a scorpion.
 ಮೈಣ drūṇi. = ಮೈಣ. a centipede. 2, a small or female tortoise. 3, = ಮೈಣ.
 ಮೈಣ drūṇa. a bow-string.
 ಮೈಕ druta. run, flown; running away; rushed at, attacked; scattered, diffused; lost (ದಿಗ್ವಯಂ q. v., ನಪ್ಪ, ವಿನಾಶನ, ಗೃಹೀತ, ದೇಶಗಟ್ಟಿವಂ Mr. 300; cf. ಭಯದ್ರುತ). 2, melted, dissolved, liquid, fluid. 3, quick, swift. 4, quick time. 5, a scorpion. 6, a comic actor, a buffoon (ಪರಿಹಾಸ, ವೈಹಾಸಿಕ, ನೃಪರಂ ನಗಿಸುವಂ Mr. 270; cf. ದ್ರವ No. 3). — ದ್ರುತಂ. quickly.
 ಮೈಕಪದ druta-pada. N. of a vṛitta (Ch.).
 ಮೈಕಪುಷ್ಪ druta-puceha. a scorpion's tail (ಅಲ, ಚೇಟಿ ಬಾಲ Mr. 403).
 ಮೈಕತೂರ್ವವಿಲಂಬಿತ druta-pūṛva-vilambita. N. of a vṛitta (Ch.).
 ಮೈಕಯಾನ್ druta-yāna. fast walking (Cpr. 2, 59).
 ಮೈಪದ dru-pada. = ದುರಪದ, ದೃಪದ. N. of a king of the Pāṇḍilas, the father of Kṛiṣṇa (Draupadi), the wife of the Pāṇḍu princes.
 ಮೈಪದಕನುಜಾತೆ drupada-tanujāte. Draupadi (J. 2, 51).
 ಮೈನು druma. a tree.
 ಮೈನುಮಯ druma-māyā. tree-disease; lac, the animal dye; resin, gum.
 ಮೈನೋತ್ಪಲ druma-utpala. the tree Pterospermum acerifolium Willd.
 ಮೈನಯ druvaya. a wooden measure of capacity.
 ಮೈನು druhṇa. \Brahmā; Śiva.
 ಮೈನು ದ್ರೋಣ. = ದೋಣ. a wooden tub shaped like a boat; a trough. 2, a measure of capacity, equal to 4 āḍhakas, or 2 āḍhakas (ನಾಗಳ Si. 329; ಇಕ್ಕಳ 329). 3, a raven (ಕಾಡಕಾಗೆ Mr. 170). 4, a scorpion. 5, Drōṇācārya, the military preceptor of both the Kuru and Pāṇḍu princes (Śmd. 288; J. 13, 4. 19; Bh. 1, 6 sum.). 6, a small tree bearing white flowers (Sk.; ಕುನ್ನು Si. 419; ಕುನ್ನು Nr.). 7, = ದೋಣ, a vessel made of leaves to hold ghee and other liquid substances (not Sk., but Mhr.).
 ಮೈನುಕಾಕ ದ್ರೋಣ-kāka. a raven.
 ಮೈನುಕುಲೇ ದ್ರೋಣ-kūlā. a cow yielding a drōṇa of milk.
 ಮೈನುಕುಲೇ ದ್ರೋಣ-kūlā. a cow yielding a drōṇa of milk.
 ಮೈನು ದ್ರೋಣ. = ದೋಣ, ದೋಣ. a wooden tub shaped like a boat; a trough; a boat. 2, the hollow of two mountains, the valley or chasm between them (cf. ದೋಣ 1, etc.). 3, the indigo plant.
 ಮೈನು ದ್ರೋಣ. = ದೋಣ 2. injury, hostile action, mischief, malice, perfidy, treachery, treason (ಅಪಕಾರ Mr. 448); wrong, offence; rebellion. see Prv. s. ಬಹ್ವಾರ.
 ಮೈನುಕುಲೇ ದ್ರೋಣ-olintana. injurious design, the wish or thought or attempt to injure.
 ಮೈನುಕುಲೇ ದ್ರೋಣ-rata. bent upon doing an injury (My.).
 ಮೈನುಕುಲೇ ದ್ರೋಣ. = ದೋಣ. injuring, hurting, harming, malignant, spiteful, vengeful, treacherous, rebellious; a person who injures, etc. (Bp. 9, 13; 39, 47; 49, 45; 54, 53; 57, 29; My.).

ಮೈನುಕುಲೇ drupika. containing a drōṇa; sown with a drōṇa of grain, as a field.
 ಮೈನುಕುಲೇ drupadi. (fr. ದ್ರುಪದ). = ದುರುಪದಿ. Draupadi, the daughter of Drupada and wife of the Pāṇḍu princes (Bh. 1, 7 sum.; J. 7, 19. 24).
 ದ್ವ dvā. two.
 ದ್ವ dvā-n-dvā. a pair, a couple (ದ್ವಿತಯ, ಎರಡು Nn. 91; ಉಭಯ, ಯುಗ್ಮ, etc., ಎರಡು Mr. 434). 2, any pair of qualities or conditions which are opposite of one another, as heat and cold; etc. 3, strife, contention, dispute, quarrel, contest, fight (ಸಂಗ್ರಾಮ, ಕಾಳಗ 91). 4, doubt, uncertainty. 5, a private consultation, a secret (ಮನ್ತ್ರಾಲೋಚನ, ಏಕಾನ್ವ 91). 6, a form of compound or grammatical combination uniting two or more words which, if uncompounded, would be in the same case and connected by the conjunction "and" (Śmd. 89 Māb.; 197. 210; Kāvya. I, 3, 10-15).
 ದ್ವ dvā-paṇḍa. a kind of alliteration (Ch.).
 ದ್ವ dvā-yuddha. a duel, a single combat. (My.).
 ದ್ವ dvā-dvā. a menstruating woman; a woman recently delivered (ರಜಸ್ವಲೆ, ಸೂತಕವಾದ ಸ್ತ್ರೀ Nn. 91).
 ದ್ವ dvā. twofold, double; a pair; two things; both (Śmd. 255. 400); the masculine and feminine gender.
 ದ್ವ dvā-mantra. the two chief mantras of the Vaiṣṇavas (My.).
 ದ್ವ dvā-hīna. the neuter gender.
 ದ್ವ dvā-atiga. a man who has passed beyond or overcome the two bad qualities, passion and ignorance (illusion), or who has surmounted the several pairs of affection which disturb the mind.
 ದ್ವ dvā. a pair. (R.).
 ದ್ವ dvā. = ದ್ವಾರ. a door, gate.
 ದ್ವ dvā-stha. a doorkeeper, a porter.
 ದ್ವ dvā-sthita. a doorkeeper, a porter.
 ದ್ವ dvā-triṁśat. thirty-two.
 ದ್ವ dvā-triṁśat-danta. the thirty-two teeth (Mr. 348).
 ದ್ವ dvā-dāsa. twelve. 2, the twelfth.
 ದ್ವ dvā-dāsa-ravi. = ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯ. (Grj. 10, 65).
 ದ್ವ dvā-dāsa-aṅgula. a measure of twelve fingers.
 ದ್ವ dvā-dāsa-ātma. appearing in twelve forms; the sun, as identified with the twelve Ādityas (Bp. 55, 49).
 ದ್ವ dvā-dāsa-ātma. the sun (Rāghc. 1, 42).
 ದ್ವ dvā-dāsa-āditya. the twelve Ādityas (Bp. 1, 43). an enumeration of them is as follows: dhātṛi, aryama, mitra, varuṇa, indra, vivasvat, parjanya, pūṣa, arisumat, gabhastimat, tvastṛi, and viṣṇu (Vivēkacintāmaṇi 6, 25).
 ದ್ವ dvā-dāsa. the twelfth day of the half-month (J. 29, 13; C.).
 ದ್ವ dvāpara. that die, or side of a die, which is marked with two spots or points. 2, the third of the four yugas or ages of the world (ಯುಗ Nn. 96) comprising 864,000 years (ಗಗನ-ನಿರ್ದಯದ-ವಾರ್ಧ-ರುಪ-ಗಣ Mr. 73). see Bp. 2, 5. 3, doubt, uncertainty (ಸಂದಿಗ್ಧ, ಸಂದೇಹ 96). 4, war (ಕದನ, ಕಾಳಗ 96).
 ದ್ವ dvāpara. = ದ್ವಾರ. (Bp. 54, 32; Mhr.; My.).
 ದ್ವ dvā. a door, a gate.
 ದ್ವ dvāra. = ದರ 2, ದಾರ 2, ದೋರ 1, ಬಾರ 1. a door, a gate, an opening (ಬಾಗಿಲು Nn. 100). 2, a way, a means, an expedient,

a medium (B. 5, 279); a ground, an occasion (Mhr.). ದ್ವಾರಾ, by the means of, through (My.; Mhr.).
 ದ್ವಾರಕಪಾಟ dvāra-kapāṭa. the leaf or fold of a door, the panel of a door. (R.).
 ದ್ವಾರಕಾನಗರಿ dvārakā-nagarī. = ದ್ವಾರಕೆ. (J. 7, 7).
 ದ್ವಾರಕಾನಾಥ dvārakā-nātha. Kṛṣṇa. 2, N. (B. 4, 149).
 ದ್ವಾರಕಾಪುರ dvārakā-pura. = ದೋರಕಾಪುರ. = ದ್ವಾರಕೆ. (My.).
 ದ್ವಾರಕಾಪುರಿ dvārakā-purī. = ದ್ವಾರಕೆ. (J. 6, 14).
 ದ್ವಾರಕೆ dvārake. ದ್ವಾರಕಾ. she who has (many) gates: Dvārakā, the capital of Kṛṣṇa, on the western point of Gujarāth. (J. 5, 1. 19. 73; 6, 1. 9).
 ದ್ವಾರದೇಶ dvāra-dēśa. the region of a door: a door (Cpr. 1, 129 va.).
 ದ್ವಾರದೋರ dvāra-dōra. = ದ್ವಾರದ್ವಾರ. each and every door. (Bp. 61, 29).
 ದ್ವಾರಪಟ್ಟಿ dvāra-paṭṭi. = ದಾರಪಟ್ಟಿ. the ground under the door, the threshold (Mhr. ದಾರಪಟ್ಟಿ); the upper cross-piece of a door (Mhr.); the panel or surface of a door (Sk.); the curtain of a door (Sk.). 2, ಗೋಪುರ, ಪುರದ್ವಾರ, see ದಾರಪಟ್ಟಿ. 3, ಶು ದ್ವಾರ, ರಾಣನಾಸನ ಮನೆ, see ದಾರಪಟ್ಟಿ.
 ದ್ವಾರಪಾರ್ಶ್ವ dvāra-pārśva. the sides (of the frame) of a door. see ಪುಡಿ.
 ದ್ವಾರಪಾಲ dvāra-pāla. a door-keeper, a porter (Mr. 272: Bp. 35, 42).
 ದ್ವಾರಪಾಲಕ dvāra-pālaka. = ದ್ವಾರಪಾಲ. (Bp. 35, 44).
 ದ್ವಾರಪ್ರವೇಶ dvāra-pravēśa. entering a door or an opening. see ನುಗುಳ, ನುಸುಳ.
 ದ್ವಾರಬಂಧ dvāra-bandha. = ದಾರಬಂಧ. a door-joining: a door-frame (My.). 2, the leaf or panel of a door. see ಪಡಿ.
 ದ್ವಾರಬಂಧನ dvāra-bandhana. = ದಾರಬಂಧನ, ದಾರಪಂಧನ. = ದ್ವಾರಬಂಧ No. 1. (My.).
 ದ್ವಾರವತಿ dvāra-vatī. = ದ್ವಾರಕೆ. (My.).
 ದ್ವಾರಾನತಿ dvārā-vatī. = ದೋರಾನತಿ, ದ್ವಾರನತಿ. (My.).
 ದ್ವಾರಿಕ dvārīka. a doorkeeper, a warder (ದ್ವಾರಿಕೆ, ದ್ವಾರಿ, ಬಾಗಿಲವಂ Mr. 266).
 ದ್ವಾರಸ್ಥ dvāra-stha. = ದ್ವಾರಿ. see ದ್ವಾರಿಕ.
 ದ್ವಿ dvī. = ದು, ದುಡಿ, ದೂ. two (Śmd. 31. 101; Kāv. IV, 1, 5); both. 2, the dual (Śmd. 116; Kāv. I, 2, 44-46). 3, the masculine and feminine gender.
 ದ್ವಿಕ dvīka. = ದುಗ. consisting of two, twofold; a pair; etc.
 ದ್ವಿಕರ್ಮ dvī-karma. two accusatives (Śmd. 157).
 ದ್ವಿಕರ್ಮಕ dvī-karmaka. having two accusatives (My.).
 ದ್ವಿಗು dvī-gu. having two cows. 2, a grammatical compound in which the first-member is a numeral (Śmd. 89 Mdb.; 196. 210; Kāv. I, 3, 6-9).
 ದ್ವಿಗುಣ dvī-guṇa. = ದುಗುಣ. multiplied by two, doubled; double, twofold, of two kinds, twice as much or as large. — ದ್ವಿಗುಣಂ ಗೆಯ್. —o—ಗೆಯ್. to multiply by two (Ch. v. 343).
 ದ್ವಿಗುಣಾಕೃತ dvīguṇā-kṛta. twice ploughed.
 ದ್ವಿಗುಣಿ dvī-guṇī. = ದುಗುಣಿ. Tbh. of ದ್ವಿಗುಣ.
 ದ್ವಿಗುಣಿತ dvī-guṇita. multiplied by two, doubled. (My.).
 ದ್ವಿಗುಣಿಸು dvī-guṇisu. to multiply by two (Ch. v. 346; My.). 2, to be doubled (Cpr. 6, 44; Abh. P. 14, 101).
 ದ್ವಿಗುಣೀಭೂತ dvīguṇī-bhūta. doubled. (Cpr. 5, 11 va.).
 ದ್ವಿಜ dvī-ja. twice-born. 2, a man of any one of the first three classes: a Brāhmaṇa, Kṣatriya, or Vaiśya. 3, a Brāh-

maṇa (ಭೂಸುರ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ Nn. 36; ವಿಪ್ರ Mr. 513; ಸಯ್ಯ, ಗನಕ, ನೇರದ, ಇಳಿಯ ಪಿರಿಯ Śm. 52; ನೆಲನಮರ್ದುಕೆ Kk. 34). 4, a bird (ಅಡ್ಡ ಜ, ಪಕ್ಷಿ 36; ಪಕ್ಷಿ 513). 5, a snake (ಉರಗ, ಸರ್ಪ 36; ಸರ್ಪ 513). 6, a chameleon (ಸರಟ, ಓತಿ 36). 7, various grains (ಧಾನ್ಯಸಮೂಹ, ನಾನಾಧಾನ್ಯಗಳ ಭೇದ 36). 8, a tooth (ದನ್ತ, ಹಲ್ಲು 36; ದನ್ತ 513). 9, the moon (ಚಂದ್ರ 36; 513). 10, a star (ಭಗವ, ನಕ್ಷತ್ರ 36; ತಾರೆ 513). 11, a house (ಗೃಹ, ಮನೆ 36).
 ದ್ವಿಜತ್ವ dvījatva. the state of being twice-born; the condition or rank of a Brāhmaṇa (T. 3, 43. 78).
 ದ್ವಿಜನ್ಮ dvī-janma. = ದ್ವಿಜ. a Brāhmaṇa.
 ದ್ವಿಜರಾಜ dvīja-rāja. the moon; Garuḍa; the snake Ananta.
 ದ್ವಿಜಾತ dvī-jāta. a Brāhmaṇa (Bp. 3, 47).
 ದ್ವಿಜಾತಿ dvī-jāti. a man of either of the first three classes (see ದ್ವಿಜ).
 ದ್ವಿಜಾದಧನ dvīja-adhama. a very low, contemptible Brāhmaṇa (ಬ್ರಹ್ಮಬಂಧು Mr. 254; J. 12, 2).
 ದ್ವಿಜಿಹ್ವ dvī-jihva. double-tongued, insincere (ಪುರೋಭಾಗಿ, ಎರಡು ನುಡಿವಂ Mr. 230). 2, a whisperer or informer. 3, a serpent.
 ದ್ವಿಜಿ dvī-je. (a dvija woman); the resin of the olibanum tree, Gum olibanum.
 ದ್ವಿಜೋತ್ತಮ dvīja-uttama. a Brāhmaṇa.
 ದ್ವಿಜ್ dvīj. = ದ್ವಿಟ್ಟು, ದ್ವಿಜ್. (ವೈರಿ Nn. 119).
 ದ್ವಿಟ್ಟುಲ dvīj-kula. the multitude, or race, of enemies (Śmd. 130).
 ದ್ವಿಟ್ಟು dvījṭu. = ದಿಟ್ (Śmd. 106).
 ದ್ವಿತಯ dvītaya. twofold, double. 2, a pair, two (ಯುಗ, ಎರಡು Nn. 90; ದ್ವಂದ್ವ, ಎರಡು 91; see Mr. 73 s. ತ್ರೇತಿ).
 ದ್ವಿತಯನಾಕ್ ದ್ವಿತaya-vāk. abuse. see s. ದುರ್ವಿಗಾಹ and ಹಣಿ.
 ದ್ವಿತಿಯೆ dvītiye. a Tbh. of ದ್ವಿತಿಯೆ & ದ್ವಿತಯ. a pair, two (ದ್ವಿತಯ, ಎರಡು Nn. 136). 2, a wife (ವೈವಾಹನಾದ ಅಂಗಸಾತತಿ, ಮದುನೆಯಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರು 136). 3, the second day of a half month (ತಿಥಿಭೇದ, ಬಿದಿಗೆ 136).
 ದ್ವಿತೀಯ dvītiya. second; the second. 2, a companion, fellow, partner. 3, the second letter in a class. see Śmd. 22; Bp. 54, 9. 18. — ದ್ವಿತೀಯಂ, a second time, again.
 ದ್ವಿತೀಯನಯಸ್ ದ್ವಿತīya-vayas. having arrived at the second period of life.
 ದ್ವಿತೀಯವಿವಾಹ dvītiya-vivāha. the second marriage.
 ದ್ವಿತೀಯಾಕೃತ dvītiyā-kṛta. twice ploughed.
 ದ್ವಿತೀಯಾಕ್ಷರ dvītiyā-akṣara. the second letter or syllable (Śmd. 373. 375).
 ದ್ವಿತೀಯಾವಿಭಕ್ತಿ dvītiyā-vibhakti. the second case: the accusative (Śmd. 112. 143. 154).
 ದ್ವಿತೀಯೆ dvītiye. = ದ್ವಿತಿಯೆ, ಬಿದಿಗೆ. a female second: a wife. 2, the second day of a half month. 3, the accusative (Śmd. 112. 115. 129. 143. 149. 157. 164. 166; Kāv. I, 2, 23-27. 50. 51).
 ದ್ವಿತ್ವ dvītvā. doubleness; the number two. 2, a pair, a couple. 3, reduplication of a consonant (Śmd. 47. 83. 85. 138. 140. 178. 190. 274. 275. 339. 344; Kāv. I, 2, 31. 32; I, 4, 33-38); repetition of a word (Kāv. I, 3, 89-97). 3, the dual (Śmd. 115. 116. 152; Kāv. I, 2, 4-7).
 ದ್ವಿತ್ವವೃತ್ತಿ dvītvā-vṛitti. reduplicated state or reduplication of a consonant (Śmd. 86. 218. 229).

ದ್ವಿತ್ವಾಕ್ಷರ dvitva-akṣara. a double consonant (Śmd. 38. 71; ಪದ್ಯ Ct. II, 24).
 ದ್ವಿಧಾ dvi-dhā. in a twofold manner; in two ways; of two kinds or sorts (Kāvy. III, 3, B, 162).
 ದ್ವಿಧಾಕೃತಿ dvidhā-kṛti. of a twofold form (J. 19, 49).
 ದ್ವಿಧಾಗತಿ dvidhā-gati. going in two ways; duplicity (My.). 2, a crab. 3, a crocodile.
 ದ್ವಿಪ dvi-pa. drinking twice: an elephant (imbibing fluids by his trunk and thence conveying them into his mouth). the female elephants are: abhramu, kapile, piṅgale, tāmraakarṇi (o. r. -parṇi), purudanti (o. r. purūra-, = sudanti), añjane, añjanā-vati, sitadvipe (Mr. 39).
 ದ್ವಿಪಟ್ಟಿಕೆ dvi-paṭṭike. = ದುಪಟ್ಟಿಗೆ, ದೂಪಟ್ಟಿಗೆ. a double piece of cloth, etc.
 ದ್ವಿಪದ dvi-pada. two-footed; containing two padas (words or lines). 2, a biped, including gods, demons, men, and birds.
 ದ್ವಿಪದನ್ತ dvi-pa-danta. an elephant's tusk. ದ್ವಿಪದನ್ತ ಪದ್ಧತಿ (ಪ್ರತಿಮೆ, ಅನೆಯ ದಾಡೆಯ ಕುದಿ Nn. 102).
 ದ್ವಿಪದಿ dvi-padi. = ದುಪದಿ, etc. a kind of metre.
 ದ್ವಿಪಾದ್ಯ dvi-pādya. a double penalty.
 ದ್ವಿಪಿ dvi-pi. N. of a plant (ಉನ್ನದಿಕೆ, ಪೆರ್ಗಣಿಲ್ Mr. 139).
 ದ್ವಿಪ್ರಾಸ dvi-prāsa. a kind of alliteration (Ch.).
 ದ್ವಿಭಾಷಿ dvi-bhāṣi. = ದುಭಾಷಿ, q. v. an interpreter (My.; B. 4, 167).
 ದ್ವಿನುಮ್ರ dvi-mātra. containing two syllabic instants or moras, as a long vowel (Śmd. 19; Kāvy. I, 1a, 10. 11).
 ದ್ವಿನುಮ್ರ dvi-māsa. two months. 2, the second month (Śśv. 2, 99, sic!).
 ದ್ವಿನುಮುಖ dvi-mukha. (Śmd. 101). two-faced, two mouthed. 2, a kind of snake, an Amphibiaena (ಅಹೀರಣಿ, ಇತ್ತಲೆಯ Mr. 401, o. r. ಇತ್ತಲೆಗೆ).
 ದ್ವಿರ್ dvi. = ದ್ವಿರ್.
 ದ್ವಿರದ dvi-radā. two-toothed, two-tusked. 2, an elephant.
 ದ್ವಿರದಕರಾಗ್ರ dviradā-kara-agra. the tip of an elephant's trunk.
 ದ್ವಿರಸನ dvi-rasana. two-tongued: a snake.
 ದ್ವಿರುಕ್ತಿ dvi-ukti. saying twice, repetition, tautology. 2, repetition or doubling of a syllable (Śmd. 191. 228. 229. 339. 346; Kāvy. I, 3, 21-29).
 ದ್ವಿರೂಪ dvi-rūpa. biform, of two forms. 2, two forms (Cpr. 2, 13).
 ದ್ವಿರೂಪತೆ dvi-rūpate. doubleness of form, a double form or manner.
 ದ್ವಿರೇಫ dvi-rēpha. the insect with two rēphas or r's in its name (bhramara): a large black bee.
 ದ್ವಿರ್ಭಾವ dvis-bhāva. doubling, reduplication (Śmd. 84. 179. 213. 222. 268; Kāvy. I, 2, 104-109).
 ದ್ವಿನಚನ dvi-vaṇana. the dual (Śmd. 111. 115. 117. 153. 259).
 ದ್ವಿನಪ್ಪ dvi-vappi. a step-father (ಮಲದನ್ತೆ Mr. 312).
 ದ್ವಿನರ್ಷ dvi-varṣa. a heifer two years old.
 ದ್ವಿಶರ dvi-śara. = ದುಶರ. having two arrows.
 ದ್ವಿಶಿರ dvi-śira. = ದ್ವಿಸಿರ. having two heads: the bhērūṇḍa (My.).
 ದ್ವಿಷ್ dviṣ. = ದ್ವಿಘ್, ದ್ವಿಘ್. hating, hostile; hostility. 2, a foe.
 ದ್ವಿಷ dviṣa. = ದ್ವಿಷ್. (ಅಮಿತ್ರ, etc., ಹಗೆ Mr. 290).
 ದ್ವಿಷತ್ dviṣat. hating, etc. 2, a foe.

ದ್ವಿಷತೆ dviṣate. hostility, enmity, hostile behaviour, hating. (Bh. 5, 3, 71).
 *ದ್ವಿಷದ್ವಳ dviṣat-bāṣa. army of enemy. ದ್ವಿಷದ್ವಳ ಪಾರಾವಾರ ಮೊಳುದಗ್ಗ ಭುಜವಿಜಯ ಮಹಾಮೇರುನನೆ ಕಡೆದು Pb. 4. 1.
 ದ್ವಿಷ್ಠ dviṣṭa. hated, odious; hostile. 2, = ದ್ವಿಷ್ಠ.
 ದ್ವಿಷ್ಠ dvi-ṣṭha. standing or staying in two places.
 ದ್ವಿಷ್ ದviṣ. = ದ್ವಿರ್. twice.
 ದ್ವಿಷ್ಠಿಗ್ರಾಹಿ dvi-ṣandhi-grāhi. one who understands and remembers a śloka hearing it twice (My.).
 ದ್ವಿಷಪ್ತ dvi-sapta. fourteen.
 ದ್ವಿಷಪ್ತಲೋಕ dviṣapta-lōka. the fourteen worlds (C. Bp. 47, 11; see s. ಲೋಕ).
 ದ್ವಿಷಿರ dviṣira. Tbh. of ದ್ವಿಶಿರ. (Śśv. 2, 65).
 ದ್ವಿಷೀತ್ಯ dvi-sītya. twice furrowed, twice ploughed (first lengthways and then across).
 ದ್ವಿಷಭಾವ dvi-svabhāva. having a double nature, of two characters (My.).
 ದ್ವಿಹಲ್ಯ dvi-halya. twice ploughed.
 ದ್ವಿಹಸ್ತ dvi-hasta. = ದುಹಸ್ತ, ದೂಹಸ್ತ. two hands; two cubits.
 ದ್ವಿಹಸ್ತಿ dvi-hastī. = ದೂಹತಿ, ದೂಹತಿ q. v., ದೂಹಸ್ತಿ. a sword wielded with both hands.
 ದ್ವಿಹಾಯನಿ dvi-hāyanī. a heifer two years old.
 ದ್ವಿಹೀನ dvi-hīna. the neuter gender.
 ದ್ವಿಪ ದvīpa. (fr. ದ್ವಿ-ಅಪ್). = ದೀಪ 2, ದೀಪಿ. an island; a sand-bank (ಪ್ರಲಿನ, ಸೈಕತ, ಮಳಲೊಟ್ಟಿಲ್ Mr. 414). 2, a division of the terrestrial world, of which there are seven (or 4 or 9 or 13) and which are situated round the mountain Mēru. 3, a place of refuge, shelter, etc. see ಶಮ್ಬು.
 ದ್ವಿಪಕಲ್ಪ ದvīpa-kalpa. a kind of island (B. 5, 23. 114; 5, 239).
 ದ್ವಿಪದ್ರಾಕ್ಷೆ dvi-pa-drākṣa. = ದೀಪದ್ರಾಕ್ಷೆ. imported dried grapes. (My.).
 ದ್ವಿಪವತಿ dvi-pa-vatī. abounding in islands: a river.
 ದ್ವಿಪಾನ್ತರ ದvīpa-antara. = ದೀಪಾನ್ತರ. another or foreign island (or country, Si. 126; My.).
 ದ್ವಿಪಿ ದvīpi. a tiger, an ounce or panther, leopard (ವ್ಯಾಘ್ರ Mr. 159).
 ದ್ವಿಷ ದvīṣa. hate, hatred, enmity; dislike; repugnance. see Prv. s. ಬರೆ 1.
 ದ್ವಿಷಣ ದvīṣaṇa. hating; disliking; hostile; an enemy.
 ದ್ವಿಷಿ ದvīṣi. a hater, a foe, an enemy (Bp. 54, 52).
 ದ್ವಿಷಿಸು ದvīṣisu. to hate, to be hostile, to dislike (My.).
 ದ್ವಿಷ್ಯ ದvīṣy. = ದ್ವಿಷಿ. (My.).
 ದ್ವಿಷ್ಯ ದvīṣya. to be hated, hateful, odious, detestable. 2, an enemy.
 ದ್ವೈಗುಣಿಕ ದvāigunika. (fr. ದ್ವಿಗುಣ). one who requires the double or cent per cent interest: a usurer.
 ದ್ವೈತ ದvāita. duality; the state of being doubled or two; a pair (ದ್ವನ್ತ, ಯುಗ, ಉಭಯ, etc., ಎರಡು Mr. 434). 2, dualism in philosophy, the assertion of two always distinct principles, as of spirit and matter, the soul and the universe (My.; see ತ್ರಿಮತ; Bp. 51, 18); [the system of philosophy expounded by Sr. Madhvācārya]. 3, doubt.
 ದ್ವೈಧ ದvāidha. (fr. ದ್ವಿಧಾ), duality, duplicity, twofold form or state. 2, division or separation into two parts, division of an army,

as a stratagem. 3, disunion, difference, contest; dispute; doubt; a dilemma.

ದ್ವೈಧೀಭಾವ dvaldhi-bhāva. twofold form or state, etc. 2, sowing dissension or causing the separation of allies; dividing an army into detachments, making peace with one and waging war with another, as a stratagem. (My.). see s. ಷಡ್ಭಾವ.

ದ್ವೈಪ dvalpa. (fr. ದ್ವೀಪ). made of a tiger's skin; covered with it.

ದ್ವೈಪಾಯನ dval-pāyana. (fr. ದ್ವೀಪ). the island-born: Vyāsa, the place of his nativity being an island in the Ganges. see ಕೃಷ್ಣ.

ದ್ವೈಮಾತುರ dvalmātura. (fr. ದ್ವಿಮಾತೃ). having two mothers; born in two ways: Gaṇeśa, the son of Pārvatī, or of the scurf and impurities of her body.

ದ್ವೈಹಾಯನ dvalhāyana. (fr. ದ್ವಿಹಾಯನ). the state of being two years old. (R.).

ದ್ವೈಕ್ಷರಿ dvi-akṣari. having two syllables; being a compound vowel. 2, a kind of vicchitticitra (Kāvya. III, 2, B, 58. 69 seq.).

ದ್ವೈಷ್ಯ dvi-aṣṭa. copper.

ದ್ವೈಹ ದvi-aha. a period of two days.

ದ್ವೈಹಿಕ dvyāhika. (fr. ದ್ವೈಹ). returning every second day, as fever. (My.).

ಧ

dh

ಧ dh. the thirty-ninth letter of the alphabet (Śmd. 12. 21). in Kannaḍa it occurs only in a few tadbhava and imitative words (22. 24).

ಧ dha. the letter ಧ pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 9 (Mr. 349).

ಧಕಾರ dha-kāra. the letter ಧ (Śmd. 11).

ಧಕ್ಕಾಮುಕ್ತಿ dhakkā-mukki. = ಧಕ್ಕಾಮುಕ್ತಿ. pushing and pummeling. (My.).

ಧಕ್ಕು dhakku. an anvil (ಅಡಗಲ್ Mr. 383; Mhr. ಧಕ್ಕು, steady; stout).

ಧಗ dhaga. = ಧಗ, ಧಗಿ 2. a glow of fire; fire kindled, fire, blaze; glowing, shining (Mhr.). — ಧಗ ಧಗ. (Śmd. 74). rep. glowing fiercely; blazing, flaming, and its sound; being very brilliant or bright, glittering much, etc. (My.; Te.; Mhr.). see Rāv. 5, 37; -ಸ್ವನ. — ಧಗ ಧಗ ಎನ್. to blaze, etc. (Bp. 45, 2). — ಧಗ ಧಗಧಗನೆ. rep. with a fierce glow or blaze, etc. (J. 8, 39). — ಧಗ ಧಗ ಧಗಿಲು ಧಗಿಲು. rep. the sound of great blazing (Rām. 5, 8, 57). — ಧಗ ಧಗ ಧಗಿಲು ಭುಗಿಲು. rep. the sound of great blazing (Rām. 5, 8, 60). — ಧಗ ಧಗನೆ. = ಧಗ ಧಗಧಗನೆ. (My.). — ಧಗಧಗಧಾನ. the sound of ಧಗ ಧಗ (Cpr. 4, 29). — ಧಗಧಗಸ್ವನ. = ಧಗಧಗಧಾನ. (Rāv. 5, 37). — ಧಗಧಗಿಸು. to burn fiercely, etc. (Bp. 44, 21; 55, 25; Bh. 1, 20, 27; Rām. 5, 8, 36; My.). — ಧಗಧಗಿಸು. -o-ಧಗಿಸು. = ಧಗಧಗಿಸು. (Śāstrasāra in W. v. 1258).

ಧಗಿಲ್ dhagil. = ಧಗ. — ಧಗಿಲ್ ಧಗಿಲ್ ಧಗಿಲ್. rep. the sound of great blazing (Grj. 8, 47).

ಧಟ dhajā. a large fixed balance, a pair of scales. 2, ordeal by the balance. see ದಿಬ್ಬದ ತೂಕ.

66

ಧಟ dhaji. old cloth or raiment; a piece of cloth worn over the privities (Sk.; ನಾರು, ನಾರ ಮಡಿ G.). 2, Siva.

ಧಟಿನಿ dhajini. a cotton cloth or string fastened round the loins. (R.).

ಧಣ dhana. a sound of something (e. g. a bow) flying through the air. — ಧಣಧಣತ್ವ 3. the repeated sound of ಧಣ (Rām. 3, 6, 50).

ಧಣಂ dhanam. an imitative sound. — ಧಣಮ್ನೆ. (Śmd. 22 Mḍb.).

ಧಣಾರ್ dhanār. a sound imitating that of falling metal vessels or that of striking them with a club or stone (My.).

ಧಣು dhanu. (Mhr. ಧನ್ಯ, bravo! noble!). — ಧಣು ಧಣು. rep. well done! bravo! (ಕೊಣ್ಣಾಟಿ Ct. II, 103; ಕೊಣ್ಣಾಟಿದ ನುಡಿ Bhn. 38; Bh. 2, 2, 20; 8, 23, 28).

ಧಣುವಟ್ಟಿ dhanuvaṭṭi. = ಡಣುವಟ್ಟಿ, ಧನುವಟ್ಟಿ. one of the seats of wrestlers (Bh. 3, 6, 29).

ಧತ್ತೂರ dhattūra. = ದತ್ತೂರ, ದತ್ತೂರಿ. the white thorn-apple, *Datura alba* Rumph.; the thorn-apple in general (ಉನ್ನತ, ಕನಕ Mr. 128).

ಧತ್ವ dhatva. the letter or syllable ಧ (Śmd. 361).

ಧನ dhana. = ಧನ, ಧನವು. anything valuable: property, wealth, riches, money (ಮಜ್ಜಾಸಾರ Mr. 497). 2, wealth in cattle; cattle; a cow, a bullock (My). ಧನವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಧನವಿದ್ದರೆ ಸಾಕು (Prv.). — ಧನ ಗಿನ. reit. (Bp. 28, 18). — ಧನಮ್ನೆ. -o-ಧನೆ. (Śmd. 200). to acquire riches, etc.

ಧನಕ್ಷಯ dhana-kṣaya. loss of money or property. (My.).

ಧನಂಜಯ dhana-n-jaya. conquering booty or wealth. 2, fire, Agni. 3, Arjuna (ಜಿಷ್ಣು, ಅರ್ಜುನ Nn. 38). 4, N. of an author (Nn. 3; Mr. 1b. 4). 5, a particular vital air which is supposed

to nourish the body (ಸಿರಸದಲಿಲ ಅನಿಲಂ Mr. 51, o. r. ವೃಷಣ ದೊಳಿಹ-).

ಧನಂಜಯಾಮೃತ dhananjaya-ambaka. Śiva (Śśv. 4, 44).

ಧನದ dhana-da. granting wealth: Kubēra.

ಧನದಮು dhana-da-sakha. Śiva (Bp. 25, 49).

ಧನದಾನ dhana-dāna. gift of wealth (Grj. 3, 63).

ಧನಧನ dhana-dhana. Kubēra (Bp. 5, 58).

ಧನಧಾನ್ಯಸಮೃದ್ಧಿ dhana-dhānya-samriddhi. increase of money and grain (My.).

ಧನಪ dhana-pa. Kubēra (Mr. 465).

ಧನಪತಿ dhana-pati. = ಧನಪ.

ಧನಪತಿಪ್ರಿಯ dhana-pati-priya. Śiva (Bp. 25, 52).

ಧನಪಾಲ dhana-pāla. a guardian of treasure: Kubēra. (My.). 2, N. (My.).

ಧನಬಲ dhana-bala. the power of wealth (My.). 2, N. (J. 10, 44).

ಧನಮದ dhana-mada. pride or intoxication of wealth. (My.).

ಧನಲಕ್ಷ್ಮಿ dhana-lakṣmī. richness in money or wealth (My.).

ಧನಲೋಭ dhana-lōbha. desire of wealth: covetousness, avarice (My.).

ಧನಲೋಭಿ dhana-lōbhi. avaricious, covetous, miserly (B. 4, 182).

ಧನವಂಚಕ dhana-vāṇēka. a man who practises fraud with regard to wealth, etc. (in his not giving it to whom it is due, Bp. 39, 19).

ಧನವತ್ dhana-vat. = ಧನವನ್ತ. wealthy, opulent, rich.

ಧನವನ್ತ dhana-vanta. Tbh. of ಧನವತ್. a rich man (ಅಧ್ಯ, ಧನವತ್, etc. Hlā; Si. 355; My.; Bp. 30, 25).

ಧನಹರಿ dhana-hari. stealing property, a thief. 2, inheriting property, an heir. 3, a kind of perfume.

ಧನಹೀನ dhana-hīna. deprived of wealth; reduced to poverty, poor. (My.).

ಧನಾಧ್ಯ dhana-ādhyā. opulent, wealthy (ಹೊನ್ನುಳ್ಳವಂ Mr. 237; My.).

ಧನಾಧಿಪ dhana-adhīpa. Kubēra.

ಧನಾಧೀಶ್ವರ dhana-adhīśvara. Kubēra (Nn. 147).

ಧನಾಧ್ಯಕ್ಷ dhana-adhyakṣa. a treasurer. 2, Kubēra.

ಧನಾಯ dhana-āye. the desire of obtaining riches, covetousness.

ಧನಾಶ್ರಯ dhana-āśraya. a treasury (ಭಂಡಾರ Nn. 133).

ಧನಾಸರಿ dhana-āsari. = ಧನಾಸಿ, ಧನ್ಯಾಸಿ. N. of a tune (My.).

ಧನಾಸಿ dhana-āsi. = ಧನಾಸರಿ. (My.).

ಧನಿ dhanī. 1. = ದಣಿ. possessing wealth; opulent, rich; a rich man; the possessor of anything, an owner, a master. 2, Kubēra.

ಧನಿ dhanī. 2. (Śmd. 24).

ಧನಿಕ dhanika. rich; a wealthy man; a money-lender; an owner.

ಧನಿಕರು ಎನ್ನು, ಹನಿ ಬೀಜವದು ತಪ್ಪಿತೇ? (Prv.). see Cpr. 6, 82; Bp. 1, 34; ಬಲ; ಸಾಹುಕಾರ.

ಧನಿಷ್ಠ dhanīṣṭha. richest, very rich.

ಧನಿಷ್ಠೆ dhanīṣṭhe. (a very rich female); the twenty-third lunar mansion, (considered to be connected with ill-luck). ಅರಸನಗೂ ಧನಿಷ್ಠೆ ನನಗೂ ಧನಿಷ್ಠೆ (Prv.).

ಧನಿಸುತ dhanī-suta. Kubēra's son, Nalakūvara (Bp. 40, 18).

ಧನು dhanu. = ಧನುಸ್. (ಬಿಲ್ಲ Nn. 72).

ಧನುಃ dhanuḥ. = ಧನುಸ್.

ಧನುಃಕೋಟಿ dhanuḥ-kōṭī. = ಧನುಷ್ಕೋಟಿ. the curved end of a bow (ಗೋಲೆ, ಕೊಪ್ಪು, ಪಿಳ್ಳು Kk. 39).

ಧನುಃಪಟಿ dhanuḥ-paṭa. = ಧನುಷ್ಪಟಿ. the Piyal tree, Buchanania latifolia Roxb. see ಮೊಟಲೆ.

ಧನುಕೋಟಿ dhanu-kōṭī. = ಧನುಃಕೋಟಿ. (ಬಿಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪಟಿ Mr. 294).

ಧನುರ್ dhanur. = ಧನುಸ್. a bow, etc.

ಧನುಗುಣ dhanur-guṇa. a bow-string. (Śśv. 4, 17 va.).

ಧನುದ್ಗುಣ dhanur-daṇḍa. a bow without its string (Śśv. 4, 46 va.).

ಧನುಧರ dhanur-dhara. bearing a bow: an archer (Abh. P. 13, 53; Śśv. 6, 45).

ಧನುಧಾರಿ dhanur-dhāri. = ಧನುಧರ. (My.).

ಧನುಬಲ dhanur-bala. a force of the bow, i. e. of archers (Abh. P. 13, 45, 95).

ಧನುಬಾಣ dhanur-bhāṇa. a bow and arrow (My.).

ಧನುಮಧ್ಯ dhanur-madhya. the middle part of a bow.

ಧನುಮಾಸ dhanur-māsa. the period during which the sun is in Sagittarius, when idols are especially adored at dawn (My.).

ಧನುರ್ಮತೆ dhanur-mate. the moon-plant (Sk.). 2, = ಧನುರ್ಮಣ. (Cpr. 6, 67; Śśv. 5, 41).

ಧನುರ್ಮವ dhanur-varma. the cover of a bow (ಬಿಲ್ಲ ಗವಸಣೆಗೆ Mr. 294).

ಧನುರ್ಮತ dhanur-vāta. = ಧನುರ್ಮಾಯು. (My.).

ಧನುರ್ಮಾಯು dhanur-vāyu. a disease by which the body becomes bent like a bow: tetanus (My.).

ಧನುರಿದ್ಯೆ dhanur-vidye. archery (My.).

ಧನುರ್ದೇವ dhanur-vēḍa. the science of archery; knowledge of archery. 2, N. of a treatise on archery, regarded as an upa-veda. (My.; J. 13, 46).

ಧನುವಟ್ಟಿ dhanuvaṭṭi. = ದಣುವಟ್ಟಿ. one of the seats of the wrestlers. (Śśv. 4, 75).

ಧನುಷ್ dhanuṣ. = ಧನುಸ್.

ಧನುಷ್ಕೋಟಿ dhanuṣ-kōṭī. = ಧನುಃಕೋಟಿ. 2, N. of a place of pilgrimage near Rāmēśvara (My.).

ಧನುಷ್ಪಟಿ dhanuṣ-paṭa. = ಧನುಃಪಟಿ, q. v. a kind of tree (= ಪಿಯಾಲ).

ಧನುಷ್ಠ dhanuṣ-mat. furnished or armed with a bow: an archer.

ಧನುಸ್ dhanus. = ಧನುಃ, ಧನುರ್, ಧನುಷ್. a bow. 2, the sign Sagittarius. 3, an arc or part of a circle.

ಧನ್ಯ dhanya. bringing or bestowing wealth. 2, opulent, rich. 3, fortunate, well-fated, happy, blest; lucky; auspicious; good, virtuous. see Bp. 24, 18; 47, 61. 4, treasure, wealth.

ಧನ್ಯತೆ dhanyate. good fortune, fortunate condition; opulence. (Bp. 50, 73; J. 9, 7).

ಧನ್ಯಡಿ dhanmadī. a rice-field (My.; H.).

ಧನ್ಯಾಕ dhanyāka. coriander, Coriandrum sativum.

ಧನ್ಯಾನ್ಯ dhanya-āmla. sour gruel.

ಧನ್ಯಾಸಿ dhanyāsi. = ಧನಾಸರಿ. N. of a tune. (My.).

ಧನ್ಯೆ dhanye. a fortunate or virtuous woman. (My.). 2, emblic myrobalan (ನೆಲ್ಲೇ ಗಿಡ G.).

ಧನ್ವ dhanva. a bow. 2, a desert.

ಧನ್ವಂತರಿ dhanvan-tari. moving in a curve: the sun. 2, the physician of the gods, author of the āyurvēda; N. of a celebrated physician (ಬಿಷ್ಣುಭಾಷಾರ್ಯ Mr. 390).

ಧನ್ವಯಾಸ dhanva-yāsa. the plant *Alhagi maurorum* Tournef.
ಧನ್ವಿ dhanvi. an archer. 2, N. of several plants: (ಬಿಲ್ಲು Mr. 120).

ಧಮ dhama. blowing. see ಸಾಧಿಸ್-.

ಧಮನ dhamana. a kind of reed, *Arundo tibialis* or *karka*.

ಧಮನಮುನಿ dhamana-muni. N. (Bp. 52, 17).

ಧಮನಿ dhamani. a reed, a pipe, a tube (ಕೊಬವಿ Mr. 207). 2, any tubular vessel of the body, as a vein, nerve, etc. 3, the throat. 4, a sort of perfume.

ಧಮ್ಬಿಲ್ಲ dhammilla. the braided and ornamented hair of a woman tied into a round knot at the back of the head and intermixed with flowers, pearls, etc. (ಕಬರಿ, etc., ಕಟ್ಟು, ಮುಡಿ Mr. 320).

ಧಮ್ಬಿಲ್ಲೆ dhammille. N. of the wife of Anusālva (J. 33, 43).

ಧಯ dhaya. drinking, sucking. see ಸ್ತನಸ್-.

ಧರ dhara. = ಧ್ರ. holding, bearing, carrying; wearing; possessing, having; keeping, sustaining, preserving. 2, a mountain.

ಧರಣ dharaṇa. = ಧರಣ No. 1. bearing, holding; preserving; supporting; a support; a dike, a bank. 2, the sun. 3, a sort of weight (for gold) variously reckoned (Sk.; Si. 327).

ಧರಣಿ dharani. ಧರಣೀ. the earth; the soil, the ground. 2, a certain metrical foot (Ch.). 3, the number 1 (ಓನ್ದು Mr. 347).

ಧರಣಿಕ dharanika. one who holds or guards (Cpr. 7, 84 va.).

ಧರಣಿಜ dharani-ja. a tree (ವೃಕ್ಷ Mr. 103).

ಧರಣಿಜಾತ dharani-jāta. = ಧರಣಜ. (Bp. 26, 44).

ಧರಣಿತಲ dharani-tala. = ಧರಣೀತಲ. (Bp. 46, 13; 61, 39).

ಧರಣಿಧರ dharani-dhara. Viṣṇu. 2, = ಧರಣೀಧರ.

ಧರಣಿಪ dharani-pa. lord of the earth: a king (Bp. 10, 10; 34, 31; J. 12, 5).

ಧರಣಿಪತಿ dharani-pati. = ಧರಣಪ. (ಮಾಧವ Mr. 509; Cpr. 6, 82).

ಧರಣಿಪಾಲಕ dharani-pālaka. = ಧರಣಪ. (Bp. 53, 46).

ಧರಣಿವರ dharani-vara. a king (Bp. 56, 49).

ಧರಣಿವಲ್ಲಭ dharani-vallabha. = ಧರಣವರ. (Bp. 5, 19; 57, 56).

ಧರಣಿಸುತೆ dharani-sute. Sītā, the wife of Rāma (Ch. v. 13).

ಧರಣಿಸುರ dharani-sura. a Brāhmaṇa (Bp. 55, 57; 56, 46).

ಧರಣೀಚಕ್ರ dharani-cakra. earth-circle: the earth.

ಧರಣೀಚಕ್ರೇಶ dharani-cakra-īśa. a king (Cpr. 2, 94).

ಧರಣೀತಲ dharani-tala. the surface of the earth (Śmd. 386; Bp. 37, 57; Kk. 94).

ಧರಣೀಧರ dharani-dhara. = ಧರಣೀಧ್ರ. bearing or sustaining the earth: a mountain (ಬೆಟ್ಟ Mr. 96). 2, a mythical elephant said to support the earth. 3, a tortoise. 4, the serpent Śeṣa. 5, Viṣṇu. 6, Śiva.

ಧರಣೀಧರಣ dharani-dharaṇa. a bearer or sustainer of the earth (Bp. 57, 27).

ಧರಣೀಧ್ರ dharani-dhra. = ಧರಣೀಧರ. the serpent Śeṣa (ಅಮೃತ ಕರ, ವಾಸುಕಿ, ಶೇಷ Nn. 35, o. r. ಧರಣೀಧ್ರ; ಜಿಷ್ಣು, ಅನನ್ತ, ಧರಣೀಧ್ರ 38). 2, Śiva (ಶಿವ, ಫಣೀಧ್ರ Nn. 6). 3, a mountain (My.).

ಧರಣೀಧ್ರಜ dharani-dhvaṇa. N. of a Gandharva king (Cpr. 6, 19).

ಧರಣೀಧ್ರ dharani-n-dhra. = ಧರಣೀಧ್ರ No. 1, q. v. (ಅನನ್ತ, ಮುಖಾ ಶೇಷ Nn. 57).

ಧರಣೀಪತಿ dharani-pati. = ಧರಣಪತಿ. a king. (A.).

ಧರಣೀಮಣ್ಣುಲ dharani-maṇḍala. the sphere of the earth: the globe (Bp. 36, 59).

ಧರಣೀರುಹ dharani-ruha. a tree (Bp. 1, 7).

ಧರಣೀವಲ್ಲಭ dharani-vallabha. = ಧರಣವಲ್ಲಭ. (Cpr. 2, 81).

ಧರಣೀಶ dharani-īśa. a king (ರಾಜ, ಜೊರೆ Nn. 80; Cpr. 2, 17; 3, 104).

ಧರಣೀಶಕ್ತಿ dharani-śakti. the divine active power for the earth (Bp. 37, 27).

ಧರಣೀಶ್ವರ dharani-īśvara. a king (Cpr. 1, 129). 2, Śiva. 3, the number 16 (Ch.).

ಧರಣೀಸುರ dharani-sura. = ಧರಣಿಸುರ. a Brāhmaṇa. (Bp. 46, 9; 55, 30).

ಧರಣುದೇವ dharani-dēva. N. (Bp. 58, 11).

ಧರಧುರ dharadhura. excess; marvel [ನೇಟಿ ನಮ್ರೋ ಧರಧುರವಿಲ್ಲವೆ ಸಾಮಾನ್ಯದಿಗಲೆ Bv. 149]; (Bh. 7, 4, 58; 7, 6, 37; 7, 14, 28; 8, 24, 17; 8, 25, 6).

ಧರಯಿಸು dharayisu. = ಧರಯಿಸು, ಧರಿಸು. to hold, to bear, etc. (Śmd. 92, o. rs. ಧರಯಿಸು, ಧರಯಿಸು).

ಧರಾಗ್ರ dharā-agra. the surface of the earth (Bp. 48, 32).

ಧರಾತಲ dharā-tala. = ಧರಾಗ್ರ. (ಗೋ, ಭೂಮಿ Nn. 5; ಭೂಮಿ 130; Bp. 27, 17; 36, 58).

ಧರಾತೃಜ dharā-ātmaṇa. the son of the earth: the planet Mars.

ಧರಾತೃಜೆ dharā-ātmaṇe. = ಧರಣಿಸುತೆ. Sītā. (My.).

ಧರಾಧರ dharā-dhara. a mountain. 2, Viṣṇu.

ಧರಾಧರಾಶನಿ dharādhara-aśani. a thunder-bolt (for splitting) the mountains (of the other gods, i. e. the other strong gods, Bp. 53, 4).

ಧರಾಧಾರಿ dharā-ādharē. the earth.

ಧರಾಧಿಪ dharā-adhipa. a king (Cpr. 2, 6; J. 9, 2).

ಧರಾಧಿಪತಿ dharā-adhipati. a king (ಅರಸು Nn. 56).

ಧರಾಧೀಶ dharā-adhīśa. a king (A.).

ಧರಾನಂದನೆ dharā-nandane. = ಧರಣಿಸುತೆ. (Rām. 1, 16, 8).

ಧರಾಪ dharā-pa. a king (A.).

ಧರಾಮಣ್ಣುಲ dharā-maṇḍala. the terrestrial globe (J. 12, 9).

ಧರಾಮರ dharā-amara. a Brāhmaṇa. (Abh. P. 6, 32 va.; Bp. 55, 35).

ಧರಾಮರಭುಜ dharā-mara-bhuḥ. an eater of Brāhmaṇas (Bp. 38, 1).

ಧರಾರುಹ dharā-ruha. a tree (Śēv. 3, 35 va.).

ಧರಾವನಿತೆ dharā-vanite. the earth considered as a woman (Śmd. 188).

ಧರಾಸುತ dharā-suta. = ಧರಾತೃಜ. (My.).

ಧರಿತ್ರಿ dharitri. ಧರಿತ್ರಿ. a female bearer or supporter: the earth.

ಧರಿತ್ರಿಜಾತ dharitri-jāta. a tree (Bp. 19, 59).

ಧರಿತ್ರಿಪಾಲ dharitri-pāla. a king (Bh. 6, 2, 1).

ಧರಿತ್ರಿರಮಣ dharitri-ramaṇa. a king (J. 2, 47).

ಧರಿತ್ರಿಶ dharitri-īśa. = ಧರಿತ್ರಿಪಾಲ. (A.).

ಧರಯಿಸು dharayisu. = ಧರಯಿಸು, etc. (Śmd. 343 Mdb.; 348; Cpr. 2, 43, 48; 3, 13; 9, 42).

ಧರಿಸು dharisu. = ಧರಯಿಸು, ಧರಯಿಸು. to hold, to bear, to carry; to hold, to contain; to possess, to have; to put on oneself, as clothes, etc.; to obtain, to receive, to get (ತಳೆ Śmd. 23, 99 Cm.; ತಾಳ 103, 343 Cm.); to support, to sustain; etc. see Cpr. 2, 74; Bp. 3, 48; 4, 68; 8, 14; 44, 1, 17; 48, 21; 59, 48; Bh. 1, 8, 3; Si. 64, 254.

ಧರಾನಾಥ dharā-nātha. a king (My.).

ಧರ dhare. ಧರಾ. = ಧರ 2. the earth. 2, a certain metrical foot (Ch.).

ಧರೇಶ್ವರ dharā-īśvara. a king (Bp. 61, 46).

ಧರ್ಮ dharma. = ದಮ್ಯ. that which is to be held fast or kept: ordinance, law; duty; right, justice; propriety; a pious act. 2, usage, practice, custom (ವರ್ತನ, ಚಾರಿತ್ರ, Nn. 79). 3, virtue, morality, merit, good works (ಪುಣ್ಯ 79; Mr. 508); devotion; religion, piety. 4, almsgiving; alms; a gift, a present (My.). 5, harmlessness (ಅಹಿಂಸೆ, ಕೊಲ್ಲದಿಹುದು 79). 6, sacrifice (ಅಧ್ವರ, ಯಜ್ಞ 79; ಕೃತು 508); 7, one who drinks soma at a sacrifice. 8, nature, character, the peculiar state or condition of any thing. 9, the god of justice: Tama (ಕೇನಾಶ, ಯಮ 79; ಕಾಲ 508; ಅಜ Ct. I, 82). 10, Śiva (ಶಿವನು 79; ಗಿರಿಶ 508). 11, a king (ಭೂನಾಥ, ಅರಸು 79). 12, a portent (ಉತ್ಪಾತ 79). 13, a bow (ಚಾಪ, ಬಿಲ್ಲು 79; ಬಿಲ್ಲು 508). 14, poison (ಗರಳ, ವಿಷ 79; ಗರಳ 508). 15, N. of the ninth lunar mansion. 16, the bull, considered as a personification of virtue. ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ದಾನಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. — ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಎಮ್ಮೆಯ ಹಲ್ಲು ಹಿಡಿದು ನೋಡಿದೆ. — ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ದಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹಿತಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಟ ಹಾಕಿ ನೋಡಿದೆ. — ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಕರ್ಮ ಬನ್ನು (Prvs.). — see Kāvya. III, 1, A. 22; ಚೇತನ: s. ಪುನಿ 2; Prvs. s. ಬಯ್ಯು and ಸಿಕ್ಕು. (Dp. 19, 3; 23, pallavi; 23, 3; 26, 1; 41, pallavi; 51, 1; J. 17, 13). — ಧರ್ಮ ಕೊಡು. to give alms or presents. ಕಟ್ಟು ನಡುರ ಸೇರ ಬೇಡ, ಕೊಟ್ಟ ಧರ್ಮ ತಿರುಗಿ ಕೇಳ ಬೇಡ (Prv.). — ಧರ್ಮ ಬಿಡು. to leave, or to deviate from, the right course. ಧರ್ಮವನ್ನು ಬಿಡೋಣ (ಸ್ವಲನ G.). — ಧರ್ಮ ಬೇಡು. to ask for a gift or alms (B. 4, 180; My.). — ಧರ್ಮ ಮಾಡು. to perform a pious act: to give alms or presents (B. 4, 180; My.). ಧರ್ಮ ಮಾಡಿದರೂ ಮರ್ಮ ತಿಳಿಯ ಬೇಕು (Prv.).

ಧರ್ಮಕರ್ತ dharma-karta. the superintendent of the expenses of a temple, of an alms-house, etc. (My.).

ಧರ್ಮಕಾರ್ಯ dharma-kārya. any act of duty or religion; a pious act, a good work, an act of charity (My.; B. 5, 302).

*ಧರ್ಮಗರ್ಹ dharma-kaḥ. toddy free of payment. ಧರ್ಮಗಲ್ಲು ವರ್ಗಲ್ಲಂ ಮಿಸಲ್ಲ ಕ್ಕನೇವು Pb. 4, 87 va.

ಧರ್ಮಗ್ರಂಥ dharma-grantha. a code of religious laws and institutes (B. 4, 128; My.).

ಧರ್ಮಚಿಂತೆ dharma-cinte. consideration of moral duties.

ಧರ್ಮಚತ್ರ dharma-catra. Tbh. of ಧರ್ಮಸತ್ರ. a building where travellers, etc. are accommodated and fed gratis. (My.; B. 4, 155).

ಧರ್ಮಜ dharma-ja. produced by a sense of duty. 2, a son of Yama: Yudhiṣṭhira (ಶಮ್ನು, ಧರ್ಮಪುತ್ರ Nn. 64; ಯುಧಿಷ್ಠಿರ, ಧರ್ಮಪುತ್ರ Mr. 264; Śmd. 282; Bp. 44, 64; J. 5, 11).

ಧರ್ಮತ್ಯಾಗ dharma-tyāga. abandonment of religion, apostasy (Sk.).

ಧರ್ಮತ್ಯಾಗಿ dharma-tyāgi. an apostate (R.).

ಧರ್ಮದೇವತೆ dharma-dēvate. virtue personified as a woman (My.).

ಧರ್ಮದೇವಿ dharma-dēvi. = ಧರ್ಮದೇವತೆ. (My.).

ಧರ್ಮದೋಹ dharma-drōha. violation of the law or right (J. 4, 2).

ಧರ್ಮಧ್ವಜ dharma-dhvaja. a man who hangs out the flag of religion for selfish purposes, a religious hypocrite or impostor (ಲಿಂಗವೃತ್ತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊಳು ತಪನೇಸಗೊವ್ವು ವಂ Mr. 254).

ಧರ್ಮಧ್ವಜ dharma-dhvaj. a religious hypocrite or impostor.

ಧರ್ಮನಂದನ dharma-nandana. = ಧರ್ಮಜ. (Bh. 2, 13, 41).

ಧರ್ಮನಿಷ್ಠೆ dharma-niṣṭhe. devotion or attachment to religion or charity (My.).

ಧರ್ಮಪತ್ತನ dharma-pattana. the city of the law: the city of Śrāvanti. 2, pepper.

ಧರ್ಮಪತ್ನಿ dharma-patni. a lawful wife (the first wife), a wife of the same caste with her husband and married conformably to the established law. (My.).

ಧರ್ಮಪದ್ಧತಿ dharma-paddhati. the way or custom of the law (J. 11, 20).

ಧರ್ಮಪಾನೀಯ dharma-pānīya. = ದಮ್ಯಾಣಿ. water given gratuitously.

ಧರ್ಮಪುತ್ರ dharma-putra. = ಧರ್ಮಜ No. 2, q. v. (J. 2, 47).

ಧರ್ಮಪುರ dharma-pura. N. of a town (J. 26, 33).

ಧರ್ಮಪ್ರವೃದ್ಧಿ dharma-pravṛddhi. growth or increase of law; the customary observances of caste, etc. (Bp. 55, 6; My.).

ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿ dharma-buddhi. service, especially of a deity (ಉಪಾಸ್ತಿ Mr. 461); virtuousness, charitableness of disposition (B. 5, 277; My.).

ಧರ್ಮಮಾರ್ಗ dharma-mārga. the path of virtue. (My.).

ಧರ್ಮರಾಜ dharma-rāja. Yama. 2, a Buddha or Jina. 3, Yudhiṣṭhira.

ಧರ್ಮರಾಜ್ಯ dharma-rājya. a kingdom of just laws and equitable government (My.; Mhr.).

ಧರ್ಮರಾಯ dharma-rāya. Tbh. of ಧರ್ಮರಾಜ. (My.).

ಧರ್ಮವತೀಪಟ್ಟ dharma-vatī-paṭṭa. N. of a town (Rēv. 2, 32).

ಧರ್ಮವಂತ dharma-vanta. a virtuous, pious or just man (My.).

ಧರ್ಮವರ್ತನ dharma-vartana. staying; abiding, or living in duty; virtuous conduct (My.).

ಧರ್ಮವಾಹ dharma-vāha. N. of a king (J. 10, 44).

ಧರ್ಮವಿನಾಹ dharma-vivāha. marriage of another, effected by defraying the expense of it (My.).

ಧರ್ಮವಿಹೀನ dharma-vihīna. devoid of virtue, without virtue (Bp. 56, 44).

ಧರ್ಮಶಾಲೆ dharma-śāle. a building erected for the accommodation of travellers (B. 4, 155; 5, 208. 300; ಆಶ್ರಯ Cb.; My.).

2, a poor-asylum (Mhr.; My.). 3, a school at which children are instructed gratis (My.).

ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ dharma-śāstra. a law-book, a code of law; the body or code of Hindu law; jurisprudence. (Bp. 37, 69; B. 5, 168; My.).

ಧರ್ಮಶೀಲ dharma-śīla. virtuous, just, pious. (My.). feminine ಧರ್ಮಶೀಲೆ (My.; B. 5, 158).

ಧರ್ಮಶ್ರಾವಕೇಂದ್ರ dharma-śrāvaka-indra. N. (Bp. 52, 17).

ಧರ್ಮಸಂಹಿತೆ dharma-saṁhite. a code of law.

ಧರ್ಮಸಂಕಟ dharma-saṅkaṭa. difficulty of deciding between two courses of action (My.).

ಧರ್ಮಸತ್ರ dharma-satra. = ಧರ್ಮಚತ್ರ. an alms-house, a building where travellers, etc. are accommodated and fed gratis (My.).

ಧರ್ಮಸಭೆ dharma-sabhe. a court of justice, tribunal (Sk.). 2, an assembly for the regulation and ordering of matters of religion (My.).

ಧರ್ಮಸುತ dharma-suta. = ಧರ್ಮಪುತ್ರ. Yudhiṣṭira. (J. 14, 9).
 ಧರ್ಮಸ್ಥಲ dharma-sthala. N. of a place of pilgrimage in South Canara (My.).
 ಧರ್ಮಾತ್ಮ dharma-ātma. a just, pious, charitable, virtuous man (My.).
 ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿ dharma-adhikāri. an administrator of the law, a judge (ಅಕ್ಷರಶಃ, etc. Si. 258). 2, the almoner of a prince (My.).
 ಧರ್ಮಾಧ್ಯಕ್ಷ dharma-adhyakṣa. a conservator or administrator of religion, morals, and the laws (as a bishop, priest, etc., B. 5, 280); a king, a magistrate.
 ಧರ್ಮಾಧ್ಯಕ್ಷತನ dharmādhyakṣatana. the office and power of a dharmādhyakṣa (B. 5, 281).
 ಧರ್ಮಾರ್ಥ dharma-artha. in charity; as a religious gift or act (especially in the form of ಧರ್ಮಾರ್ಥವಾಣಿ, My.; B. 5, 277).
 ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮವಿನೋಕ್ಷ dharma-artha-kāma-vimōkṣa. the four ends or objects of existence: religious merit, wealth, pleasure, and final emancipation (Bp. 46, 3; instead of ವಿನೋಕ್ಷ the usual form is ವೋಕ್ಷ, Sk.; My.).
 ಧರ್ಮಾನುಜ dharma-anuja. Arjuna (J. 23, 54).
 *ಧರ್ಮಾಪೋಹ dharma-āpōha. a figure of speech. Kr. 3, 185, 186.
 ಧರ್ಮಿ dharmi. virtuous, religious, pious, just, obeying the law, etc. (My.; Sp. s. ಲಂಚ).
 ಧರ್ಮಿಷ್ಠ dharmīṣṭha. most pious, very virtuous, etc. (My.).
 ಧರ್ಮೋಪಮೆ dharma-upame. a kind of simile or comparison [Kr. 3, 61]; (Kāvya. III, 3, B, 63 seq.).
 ಧರ್ಷ dharṣa. boldness, insolence, overbearing conduct, arrogance, insult, violation, etc. (see ಧುರ್ಧರ್ಷ). 2, a eunuch.
 ಧರ್ಷಣ dharṣaṇa. offending, injuring, assaulting; assault, insult, outrage, violation, overbearingness, etc.; copulation.
 ಧರ್ಷಣಿ dharṣaṇī. a wanton or unchaste woman, a harlot.
 ಧರ್ಷಣಿ dharṣaṇī. a harlot.
 ಧನ dhava. a man. 2, a husband. 3, a possessor, master, lord. 4, the plant *Grislea tomentosa* Roxb.
 ಧನದ dhavaḍa. = ಧನಲ, q. v.
 ಧನಲ dhavala. = ದನಳ 2, ಧನಡ, ಧನಳ. white, dazzling white. 2, handsome, beautiful. 3, an old bull, an excellent ox. 4, a kind of camphor.
 ಧನಲತೆ dhavalate. = ಧನಳತೆ. whiteness (Kāvya. V, 50).
 ಧನಲಯಶ dhavala-yaśa. white, untainted, excellent fame (Bp. 34, 37).
 ಧನಲಾಗಾರ dhavala-āgāra. = ದನಲಾರ, ಧನಲಾಗಾರ, ಧನಲಾರ. a house whitened with chunam or stucco, a palace.
 ಧನಲಾಂಗ dhavala-aṅga. a white body (J. 2, 26).
 ಧನಲಾಯಶ dhavala-āyata. = ಧನಲಾಗಾರ. (Bp. 12, 15).
 ಧನಲಿ dhavali. = ಧನಲೆ. 2, a kind of disease. see ಧನಲಿದೇವ.
 ಧನಲಿತ dhavallita. = ಧನಳಿತ. whitened, made dazzling white or beautiful.
 ಧನಲಿಮ dhavallima. ಧನಳಿಮ. whiteness, white colour, white (J. 10, 35).
 ಧನಲೆ dhavale. a white cow.
 ಧನಲೋತ್ತಲ dhavala-utpala. the white water-lily (Grj. 4, 28).
 ಧನಳ dhavala. (Śmd. 24, o. r. ಧನಡ). = ಧನಲ, etc. (ದಿಳಿದು Nn. 6. 18. 26. 28. 44).

ಧನಳಕ dhavalaḥka. a man of a white colour. see Sp. s. ಕಂಗ.
 ಧನಳಕಾನ್ತಿ dhavala-kānti. white colour (ಬೆಳುವಣ್ಣ Ct. I, 2; ಬೆಳುವಣ್ಣ II, 28).
 ಧನಳತೆ dhavalate. = ಧನಲತೆ. (Grj. 9, 64).
 ಧನಳಪಕ್ಷ dhavala-pakṣa. the light half of a month (Rām. 2, 1, 14).
 ಧನಲಾಗಾರ dhavala-āgāra. = ಧನಲಾಗಾರ. (Śmd. 383).
 ಧನಲಾಯಿ dhavala-āyi. a N. see ನಿರಂಜನದ.
 *ಧನಲಾರ dhavala. ಧನಲಾಗಾರ, ಧನಲಾಗಾರ. Cv. 945.
 ಧನಲಿತ dhavallita. = ಧನಲಿತ. see ಸುಧಾ- (s. ದನಲಾರ; Cpr. 6, 3); [Pb. 4, 52 va.].
 ಧನಲಿದೇವ dhavali-dēva. N. (Bp. 58, 7).
 ಧನಲಿಸು dhavallisu. to become dazzling white (Cpr. 5, 114). 2, to make dazzling white [Cv. 340]; (Grj. 4, 111).
 ಧನಲೇಶ್ವರ dhavala-īśvara. N. (Bp. 58, 4).
 ಧವಿತ್ರ dhavitra. = ಧುವಿತ್ರ. a fan, made of antelope's skin and used especially for blowing a sacrificial fire.
 ಧಲಂ dhalaṁ. (Śmd. 22, 24). a sound imitating that of a kettle-drum, etc. when beaten. ೧. ಧಾನ್ಯ ಧಲಂ. — ಧಲಂ ಧಲಂ. rep. (Bp. 47, 31). — ಧಲಂ ಧಲಂ ಧಲಂ. rep. (Rāv. 13, 65). — ಧಲಂ ಧಲಂ ಧಲಂ ಧಲನಿನಾದ. the repeated sound of ಧಲಂ (Grj. 8, 3). — ಧಲಂ ಧಲಂ ಧಲರನ. the repeated sound of ಧಲಂ (Grj. 6, 55). — ಧಲ ಧಲಂ ಧಲಂ. rep. (C. Bp. 47, 31). — ಧಲ ಧಲಂ ಧಲ ಧಲಂ ಧಲಂ. rep. (C. Bp. 38, 21). — ಧಲಮ್ನಿನೆ. — ಎನೆ. with the sound of ಧಲಂ (Śmd. I).
 ಧಲಂಕೃತ dhalaṁ-kṛita. the sound of ಧಲಂ (Grj. 6, 56).
 ಧಾಟಿ dhāṭi. = ಡಾಟಿ, ದಾಟಿ. assault, assaulting or confronting an enemy, an impetuous, desolating assault.
 ಧಾತ dhāta. Tbh. of ಧಾತೃ (Śmd. 104; ಪಿತಾಮಹ, ಬ್ರಹ್ಮ Nn. 22; My.). see Kāvya. I, 2, 90-91.
 ಧಾತಕಿ dhātaki. the plant *Grislea tomentosa* Roxb. 2, N. see Kāvya. I, 2, 90-95.
 ಧಾತಾರ dhātāra. Tbh. of ಧಾತೃ. one who puts, etc. (My.).
 ಧಾತು dhātu. = ಜಾತು. that which is put, placed or laid. 2, fixing or directing the mind or attention upon, examining (ಪರೀಕ್ಷಣ, ಆರಯ್ತೆ Mr. 437). 3, natural condition (ಭಾವ Mr. 498). 4, an element, primary or elementary substance, primitive matter, of which five are usually reckoned: earth, water, fire, air, and ether or ākāśa (ಇಳಿಯಾದಿಭೂತಂಗಳು 498), or, with Brahma, the eternal soul, six; ಅನ್ಯುರನರ್ಜಿತಪಂಚಭೂತ (ಅಕಾಶ ಹೊಲಗಾದ ಪಂಚಭೂತ Nn. 82). 5, any one of the five properties or qualities of the above elements observed by the organs of sense: smell, flavour, colour, tangibility, and sound. 6, a constituent element or an essential ingredient of the body: blood, marrow, fat, flesh, bone, chyle, and semen (ರಸ ರುದಿರ ಎಲು ಮಾಂಸ ಮೊದಲಾದ ದೇಹ 498; ಸಪ್ತಧಾತುಗಳು 82). 7, a humor or affection of the body: phlegm, wind, and bile. 8, the organs of sense: nose, tongue, eye, skin, and ear. 9, the five colours (ಹಲವು ವರ್ಣ 498; ಸಿತ ಮೊದಲಾದ ವರ್ಣಗಳು 82). 10, a mineral, a fossil; a metal, an ore (ಪಂಚಲೋಹ 498; ವರಪಂಚಲೋಹಗಳು 82). 11, a bone. 12, a grammatical root or theme (which frequently is not the primary element or the true verbal root; Śmd. 6. 47. 54. 85. 92. 152. 249).

253. 255. 270. 272. 283. 285. 286. 289. 291. 297. 299. 302 seq; Kāvya. I, 5, 44-46). 13, a fluid mineral of a red colour. 14, birth, origin (ಉದ್ಭವ, ಹುಟ್ಟುವದು Nn. 82). 15, a kind of poetic style (ಕೃತಿಮತ, ಕವಿತ್ವದ ಘೇದ 82). 16, a vow (ವ್ರತ, ಬ್ರತ 82). 17, good disposition, etc. (ಶೀಲ, ಸುಶೀಲ 82). 18, strength (My.), courage. 19, the pulse (My.; Tc.). 20, the tenth year in the cycle of sixty (My.). — ಧಾತು ನಿಜನು ಕಲಿತು, ಭೂತಪಂಚಕವಾಗಿ, ಓತು ದೇಹವನು ಧರಿಸಿದ ಮನುಷ್ಯಗೆ ಜಾತಿ ಎತ್ತಣದು? (Sp.). ಧಾತು ಕುಸ್ಥದರೂ ಮಾತು ಕುಸ್ಥರಿಲ್ಲ. — ಧಾತು ತಿಳಿಯದವನು ವಿಧಾತ್ರಕ್ಕೆ ನ್ನ ಕಡೆ (Pivs.). — ಧಾತುಗುನ್ತು. — ಕುನ್ತು. strength to decrease or fail; to become weak or exhausted (Bh. 1, 14, 10; C. Bp. 19, 32). — ಧಾತು ಗೆಡು. — ಕೆಡಿಸು. to deprive of strength, to weaken (Rām. 5, 8, 41). — ಧಾತುಗೆಡು. — ಕೆಡು. strength to be impaired or be gone; to become deprived of strength or courage (Bp. 54, 47; Bh. 8, 23, 37; J. 13, 6, 59). — ಧಾತು ನೋಡು. to observe or feel the pulse (My.).

ಧಾತುನಷ್ಟ dhātu-naṣṭa. loss of strength, vitality (My.).

ಧಾತುನಾಶನ dhātu-naśana. = ಧಾತುನಷ್ಟ. (My.). 2, destroying the humors: sour gruel.

ಧಾತುಪ dhātu-pa. the chief of the essential ingredients of the body: the alimentary juice or chyle. (R.).

ಧಾತುಪಾಠ dhātu-pāṭha. a list or collection of roots or verbal themes. (My.).

ಧಾತುಪುಷ್ಟಿ dhātu-puṣṭi. nutrition of the bodily humors. 2, strength of the bodily system. (My.).

ಧಾತುಪುಷ್ಟಿಕೆ dhātu-puṣṭikē. = ಧಾತುಪುಷ್ಟಿ.

ಧಾತುಪ್ರಕರಣ dhātu-prakaraṇa. a section or chapter on verbal roots or themes (Smd. 302).

ಧಾತುಲಕ್ಷಣ dhātu-lakṣaṇa. the state of the pulse (My.).

ಧಾತುವಾದ dhātu-vāda. metallurgy, mineralogy; alchemy (ಸತ್ವ, ರಸವಾದ Nn. 14).

ಧಾತ್ರ dhātri. = ಧಾತ, ಧಾತಾರ, ಧಾತ್ರ. one who puts, places or lays: a founder, a maker, a creator; an orderer, an arranger. 2, a supporter, maintainer or preserver. 3, Brahmin. 4, a kind of metrical foot (Ch.).

ಧಾತ್ರಪುಷ್ಪಿಕೆ dhātri-puṣṭikē. the plant *Grislea tomentosa* Roxb.

ಧಾತ್ರ dhātra. Tbh. of ಧಾತ್ರ. (Cpr. 8, 65).

ಧಾತ್ರಿ dhātri. ಧಾತ್ರಿ. = ದಾದಿ, ದಾಯಿ 2. a wet-nurse, a foster-mother, a nurse; a mother. 2, the earth. 3, *Emblia myrobala*, *Emblia officinalis* Gaertn. (*Phyllanthus emblica* L.in.). 4, a kind of metrical foot (Ch.).

ಧಾತ್ರಿಕೆ dhātrike. ಧಾತ್ರಿಕಾ. = ಧಾತ್ರಿ No. 1 (Cpr. 3, 96 va.), 2, = ಧಾತ್ರಿ No. 3 (Sk.).

ಧಾತ್ರಿಧರ dhātri-dhara. a mountain (ಸರ್ಪತ Nn. 101).

ಧಾತ್ರಿಜಾತ dhātri-jāta. a tree (Bp. 19, 58).

ಧಾತ್ರಿತಲ dhātri-tala. the surface of the earth (Bp. 37, 22).

ಧಾತ್ರಿಧರ dhātri-dhara. = ಧಾತ್ರಿಧರ. (Ch., in v. 23 of one MS.).

ಧಾತ್ರಿಧವ dhātri-dhava. a king (Bp. 50, 34).

ಧಾತ್ರಿಫಲ dhātri-phala. the fruit of the *Emblia myrobala* (ನಲ್ಲಿಯ ಕಾಯ Nn. 166).

ಧಾತ್ರಿರುಹ dhātri-ruha. = ಧಾತ್ರಿಜಾತ. (Smd. 130).

ಧಾತ್ರಿಶ dhātri-śa. a king (Cpr. 2, 90).

ಧಾತ್ರಿಸತಿ dhātri-sati. the earth personified as a woman (Bp. 26, 9).

ಧಾತ್ರರ್ಥ dhātri-artha. having the sense of a grammatical root: a verb (Kāvya. I, 5, 47).

ಧಾನ್ dhān. = ಧಬಂ. a sound to indicate kettle-drum beating. — ಧಾನ್ವಬಧಟ. (Rāv. 6, 31). — ಧಾನ್ವಬಧಟನ್ವ ಬ. (Rāv. 6, 44).

ಧಾನ dhāna. putting, placing; holding, containing. see ಅಧಿ-, ಅ-, ಉಪ-, ತರೋ-, ನಿ-, ಪರಿ-, ಪ್ರ-, ಸನ್-, etc. 2, = ದಾಣ 1, etc., ಧಾನ. plural ಧಾನಗಳು (according to Sk. ಧಾನಗಳು), corn, grain (My.); *fried barley* or rice; grain fried and reduced to powder. ಒರಸಿದ ಉಮ್ಮಿಗೆ ಧಾನಾಹ್ನಿಮ್ ನಿವಿಸಿಕ್ಕು (Mr. 375).

ಧಾನಿ dhāni. = ದಾನಿ 2. anything which holds or contains, a receptacle, a place where anything is kept, seat. see ರ. ಗ. ಮತ್ಸ್ಯ, ರಾಜ-.

ಧಾನಿಕೆ dhānikē. = ಧಾನ. see ಅಂಗಾರ-.

ಧಾನುಷ್ಯ dhānuṣka. (fr. ಧನುಸ್). a bowman, an archer.

ಧಾನೆ dhāne. = ಧಾನ No. 2, q. v. (ಉಮ್ಮಿಗೆ Hla.).

ಧಾನ್ಯ dhānya. corn, grain; rice. ಧಾನ್ಯದ ತೋಗಟು (ಶಮಿ, ಶಿವೈ Nn.). ಧಾನ್ಯದ ತೆನೆ (ಕದಿರ್ Kk. 66; Srm. 66). ಧಾನ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿದರೆ ದೋಮೆಗೆ ಏನು? — ಧಾನ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿದವಗೆ ಮಾನ್ಯ ಬರುವದು (Prva.).

ಧಾನ್ಯಕೆ dhānyaka. coriander seed (ಅರುಪಣ, ಕೊತ್ತು ಮೈರಿ Mr. 137).

ಧಾನ್ಯಕೋಷ್ಠ dhānya-kōṣṭha. = ಧಾನ್ಯಕೋಷ್ಠಕ. (ಕುಶಾಲ Mr. 214).

ಧಾನ್ಯಕೋಷ್ಠಕ dhānya-kōṣṭhaka. a granary, a basket or small shed of matting, etc. for keeping rice, etc.

ಧಾನ್ಯಶ್ವಚ್ಛ dhānya-tvaṣ. the husk of corn or rice.

ಧಾನ್ಯಧನ dhānya-dhana. property in grain. ಧಾನ್ಯಧನವಾಗದೇ ಮಾನ್ಯ ಪೂಜನಾಗನೇ? (Prv.).

ಧಾನ್ಯಭೇದ dhānya-bhēda. a variety of corn. see ಕೋಜಿ.

ಧಾನ್ಯಯುತತ್ವೇಣಾಶಿ dhānya-yuta-tṛṇa-rāśi. a heap of straw which still contains grain. see ಅರಿ.

ಧಾನ್ಯಶೀರ್ಷಕ dhānya-śīrṣaka. the ear or spike of corn.

ಧಾನ್ಯಶೂಕ dhānya-śūka. the awn or beard of corn.

ಧಾನ್ಯಸಮೂಹ dhānya-samūha. the aggregate of corn, corn collectively (ದ್ವಿಜ, ನಾನಾಧಾನ್ಯಗಳ ಭೇದ Nn. 36).

ಧಾನ್ಯಾದಿಧ್ರವ್ಯ dhānya-ādī-dravya. substance of corn, etc. (?) see ಕುಡುಕು.

ಧಾನ್ಯಾನ್ವಲ dhānya-amla. sour gruel (ಅರನಾಲ, ಸೌವೀರ, ಕಾಂಚಿಕ ಅಮ್ಬಲ Mr. 214).

ಧಾಮ dhāma. = ದಾವು 2. a dwelling place, a house, an abode, a home, a residence. 2, site. 3, the body. 4, a troop, host, race. 5, radiance, brilliancy, light. 6, dignity, majesty, glory. 7, a ray of light.

ಧಾಮನಿಧಿ dhāma-nidhi. treasure of splendor: the sun.

ಧಾಮಾರ್ಗವ dhāmārgava. a sort of plant with white flowers, *Luffa foetida* Cav. or a similar plant (= ಘೋಷಕ). 2, the plant *Achyranthes aspera* (= ಅಪಾಮಾರ್ಗ). see ಆನಡೆಚೆಟ್ಟು & ಕಯ್ಯಾರೆ.

ಧಾಯ್ಕೆ dhāyke. an additional verse inserted in certain hymns at sacrifice.

ಧಾರ dhāra. = ದಾರ 3 & 4. holding; bearing; possessing; wearing; supporting; containing. 2, supporter, a holder. 3, streaming down, raining hard; flowing; dripping. 4, a sudden and violent shower, a gush. 5, a wave (ತರಂಗ, ಸೀರ ತೆರೆ Nn. 12). 6, snow, frost (ತುಷಾರ, ಹಿಮ 12). 7, a deep place; a hole (ಗರ್ತ, ಕುಣಿ 12; cf. ತಾಟ 4). 8, a thread (ಸೂತ್ರ, ಸೂತ್ರಧಾರ 12).

9, sickness (ರೋಗ, ವ್ಯಾಧಿ 12). 10, an expression of fear (ಭೀತೋ ತ್ವಂ ಭೀತಿಯ ನುಡಿ 12).

ಧಾರಕ dhāraka. = ಧಾರ No. 1. 2, a receptacle, a trunk or box. 3, a post, a pillar (ಕಮ್ಮ, ಸ್ತಂಭ Mr. 200. o. r. ಕಮ್ಮ). see Bp. 3, 49; 58, 11; ಕರ್ಣ, ಅಂಗ-.

ಧಾರಣ dhārana. = ಧಾರ. the act of holding, bearing, upholding, keeping, wearing, supporting; the act of undergoing, enduring, suffering; the act of sustaining, preserving, maintaining, protecting; the act of possessing, having, assuming; the act of keeping back, of keeping in remembrance; memory; the act of restraining. 2, immovable abstraction of the mind. 3, keeping the mind collected, holding the breath suspended and all the natural wants restrained. see ಆನ್, ಇದು, ತಳೆ, ತಾಂಗು, ತಾಳ, ತಾಳು.

ಧಾರಣಪಾರಣ dhārana-pāraṇa. the performance of ಧಾರಣ No. 3 followed by a meal (My.).

ಧಾರಣವತ್ dhārana-vat. possessing mental retention or memory.

ಧಾರಣೆ dhārane. 1. ಧಾರಣಾ. = ಧಾರಣ 1-3. 4, fixed precept and injunction, a settled rule; certainty; conviction; understanding. 5, continuance in rectitude, keeping in the right way; fortitude, firmness.

ಧಾರಣೆ dhārane. 2. = ದಾರಣೆ, etc. rate, etc. (My.; B. 5, 120).

ಧಾರಾಗೃಹೀತ dhārā-gṛhīta. (a present) received wet from the water that has been poured over it in the donor's hand (My.); if the present is a cow, the tail is kept in the donor's hand, water is poured over it, and then it is given into the receiver's hand (My.). cf. ಧಾರೆ ಎಣೆ.

ಧಾರಾಗ್ರ dhārā-agra. the broad-edged head of an arrow.

ಧಾರಾಟ dhārā-aṭa. the cātaka bird. 2, a horse. 3, a cloud. 4, an elephant in rut. (R.).

ಧಾರಾದತ್ತ dhārā-datta. (a present) given wet from the water that has been poured over it in the donor's hand (My.).

ಧಾರಾಧರ dhārā-dhara. a cloud.

ಧಾರಾಪುರ dhārā-pura. N. of Bhūjarāja's residence (Śmd. 120. 288).

ಧಾರಾಸಮಾಪ್ತ dhārā-sampāta. a heavy fall of rain.

ಧಾರಾಳ dhārā-āla. (stream-like extension): profusion (My.; M., Te.); freedom from reserve (My.; T., Te.); liberality, generosity (My.; M., T., Te.). ಧಾರಾಳಕ್ಕೋಸ್ಕರ ದಣ್ಣ ನೆಯಾದರೆ ಉರಾಳು ಏನು ಮಾಡ್ತಾರು? — ಧಾರಾಳದ್ದವನ ಹತ್ತರ ಹೇರಾಳ ಕೇಳಬಹುದು (Prv.). see Si. 244. 253.

ಧಾರಾಳಿ dhārāli. a liberal, generous person (My.; Si. 352).

ಧಾರಿ dhārī. (Śmd. 24, o. rs. ಧೋರೆ, ಧೋರೆ). holding, bearing, wearing, having, possessing, maintaining, keeping, etc.; a person who holds, bears, wears, etc.

ಧಾರಿಣೆ dhārīṇi. ಧಾರಿಣೆ. = ಧಾರಣೆ. (a female who holds, etc.); the earth (Sk.; Cpr. 8, 39).

ಧಾರಿಣೀಪತಿ dhārīṇī-pati. a king (Cpr. 3, 62 va.).

ಧಾರುಣೆ dhārūṇi. ಧಾರುಣೆ. (Tbh. of ಧಾರಣೆ). the earth (ಧರಣೆ, ಭೂಮಿ, etc. Mr. 91; My.). see Ch. v. 179; Bp. 22, 12; 37. 47; 57, 84; Bhn. 2.

ಧಾರುಣರುಹ dhārūṇi-ruha. a tree (Bp. 1, 39).

ಧಾರುಣೀಜಾತ dhārūṇī-jāta. = ಧಾರುಣರುಹ. (Bp. 19, 47).

ಧಾರುಣೀತಲ dhārūṇī-tala. the surface of the earth (Bp. 1, 66; 50, 3; 57, 11).

ಧಾರುಣೀನಾಥ dhārūṇī-nātha. a king (Bp. 57, 67).

ಧಾರುಣೀಪತಿ dhārūṇī-pati. = ಧಾರುಣೀನಾಥ. (Bp. 5, 15).

ಧಾರುಣೀವಲಯ dhārūṇī-valaya. the circumference or circuit of the earth, the terrestrial globe (Bp. 61, 72).

ಧಾರುಣೀಷಣ dhārūṇī-ṣaṇa. the desire to possess land (Bp. 34, 34).

ಧಾರುಣೀಶ dhārūṇī-īśa. = ಧಾರುಣೀಪತಿ. a king. (Bp. 50, 43; 52, 38).

ಧಾರುಣೀಸುರ dhārūṇī-sura. a Brahmana (Bp. 3, 45).

ಧಾರೆ dhāre. ಧಾರಾ. = ದಾರೆ. the flowing or dropping of any liquid; a stream or current of water (see Rāv. 8, 118); a torrent, a shower. 2, the pace of a horse (see ಪಂಚ-). 3, the sharp edge of a sword or any cutting instrument; an edge. — ಧಾರೆ ಎಣೆ. (the donor of any thing) to pour water (on the gift, and thus to deliver it to the recipient, in order to make it irrevocable, My.). ಉರುಗಳನ್ ಉರಗ್ಗಿಹಾರವ ಧಾರೆಯನು ಎಣವಿತ್ತು (Kanakas's Bhakti-sāra v. 106). ಧಾರೆ ಎಣವು ಕೊಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಮಾತು ಉಣ್ಣೆ? (Prv.). see Bp. 56, 45; Bh. 1, 16, 64, 65; J. 31, 16; Rām. 1, 16. 47. — ಧಾರವಟ್ಟು. — ಬಟ್ಟು. a vessel for sprinkling or pouring water. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ಧಾರವಟ್ಟಿಲ್ಲ ಭಕ್ತಿ Bv. 285].

ಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರ dhārtarāṣṭra. (fr. ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ). belonging to Dhṛitarāṣṭra: a son of Dhṛitarāṣṭra, especially Duryōdhana. (J. 10, 2). 2, a sort of goose or swan with black legs and bill (ಕಾಲ್ ಮೊಗಂ ಕುರಲ್ Mr. 173; J. 10, 2).

ಧಾರ್ಮಿಕ dhārmika. (fr. ಧರ್ಮ). righteous, just, virtuous, religious, pious; conformable to justice. (J. 9, 25; B. 4, 77; 5, 56. 167; My.).

ಧಾರ್ಮಿಕತನ dhārmikatana. righteousness, justice, virtuousness (My.).

ಧಾರ್ಯ dhārya. to be held or maintained; to be borne, bearable; to be upheld or preserved, etc. (adj.). see ಆಸ್, etc.

ಧಾಙ್ಗುಕ dhāṅṅka. = ದಾಙ್ಗುಕ, ದಾಙ್ಗುಕ. (fr. ಧೃಙ್ಗ). bold, confident.

ಧಾಙ್ಗುಕ dhāṅṅka. violence; boldness, daringness, audacity.

ಧಾಙ್ಗುಕ dhāṅṅka. (fr. ಧೃಙ್ಗ). impudence, rudeness, violence, cruelty (My.).

ಧಾವಕ dhāvaka. 1. washing, cleansing. see ಆಸ್.

ಧಾವಕ dhāvaka. 2. running, going quickly.

ಧಾವನ dhāvana. 1. rubbing off, washing off, cleansing; rubbing with anything (ತೀಡುವದು Mr. 339). see ದನ್ನ-, ಪ್ರ-.

ಧಾವನ dhāvana. 2. running; flowing; moving; attack, assault. see ಆನು-, ನಿರ್ಧಾವನ; ಹರಿ.

ಧಾವನಿ dhāvani. a sort of creeping plant, Hedysarum lagopodioides.

ಧಾವಲ್ಯ dhāvālya. (fr. ಧವಲ). whiteness; the colour white. see ಬೆಳರ್.

ಧಾಷತ್ತು dhāṣattu. dread, awe (Br.; Mhr., H. ಧಾಷ್). 2, fr. ಧೃಷತ್, boldness, courage, impudence (My.; Si. 469).

ಧಾಳ dhāla. = ಧಾಳ. a large, tall flag (ಕಾಲಾಶ Mr. 299; My.).

ಧಾಳಿ dhāli. (Śmd. 24, o. r. ಧಾಳಿ). (= ದಾಳಿ?).

ಧಿ dhi. 1. what holds, contains, etc.; any receptacle. see ಆಳ್, ಆಧಿ, ಉಪ-, ಜಲ-, ಸ-, etc.

ಧಿ dhi. 2. Tbh. of ಧಿ. see ಆಧಿ 2, ಸ-.

ಧಿಕ್ dhik. = ಧಿಕ್ಕಿಟಿ. — ಧಿಕ್ ಧಿಕ್. rep. (C.).

ಧಿಕ್ dhik. an interjection of reproach, menace or displeasure; fie! shame! out upon!

ಧಿಕೃತಿಸು dhik-karisu. to reproach, to censure; to treat contemptuously or scornfully (My.). see Śmd. 258; Bp. 24, 15; 29, 22; 45, 12; 50, 20, 22; 53, 72; 55, 44; 57, 40; Rām. 5, 8, 62; Abhā. 2, 52, 54; B. 4, 161; Si. 379.

ಧಿಕಾರ dhik-kāra. reproach, censure; contemptuous, disrespectful treatment. (Bp. 5, 16; My.).

ಧಿಕ್ಕಿಟಿ dhikkīṭa. a sound of the mṛdaṅga. — ಧಿಕ್ಕಿಟಿ ಧಿಕ್ಕಿಟಿ. rep. (Bp. 37, 8).

ಧಿಕ್ಕೃತ dhik-kṛta. censured, blamed, cursed; treated scornfully; reproach, etc.

ಧಿಗಿಲ್ dhigil. = ದಿಗಿಲ್, etc. horror, alarm, etc.

ಧಿಗಿಲನೆ dhigilane. (Śmd. 388, o. r. ಧಿಗಿಲನೆ). with consternation.

ಧಿಮ್ಮಿಕ್ಕಿಟಿ dhimmikīṭa. a sound like ಧಿಕ್ಕಿಟಿ. (Bp. 37, 8).

ಧಿಷಣ dhīṣaṇa. the intelligent one: Brihaspati, the preceptor of the gods, the planet Jupiter (Mr. 38); a guru.

ಧಿಷಣೆ dhīṣaṇe. intelligence, intellect.

ಧಿಷ್ಣ್ಯ dhīṣṇya. intelligent; an intelligent, thoughtful man (ಧೀಮಾನ್, ಬುದ್ಧಿವಂತ Nn. 59). 2, Brahmā (ವನಜಃ, ಬ್ರಹ್ಮನು 59). 3, Śukra, the regent of Venus. 4, an asterism (ನಕ್ಷತ್ರ 59). 5, a star. 6, a place for the sacrificial fire and the fire on it. 7, an abode, a seat, a house, a place (ಭವನ, ಮನೆ 59).

ಧೀ dhī. = ಧಿ 2. thought; understanding, wisdom, intellect.

ಧೀನ್ದ್ರಿಯ dhī-indriya. = ಜ್ಞಾನೇನ್ದ್ರಿಯ. an organ of perception.

ಧೀಮಂತ dhī-maṇṭ. a jewel of intellect: a very intelligent person (Bp. 4 sum.; 46, 79; 61, 70).

ಧೀಮತ್ dhī-mat. (ಧೀಮಾನ್). = ಧೀಮನ. endowed with intelligence, intelligent, wise.

ಧೀಮತಿ dhī-mati. an intelligent female.

ಧೀಮನ dhī-mana. Tbh. of ಧೀಮತ್ (ಧೀಮಾನ್). a man endowed with understanding (Bp. 54, 29).

ಧೀಮಂತ dhī-manta. = ಧೀಮನ. (My.).

ಧೀಯುತ dhī-yuta. joined or endowed with understanding (Bp. 1, 41).

ಧೀರ dhīra. steady, holding firmly; firm, resolute, brave, bold; daring (ದಿಟ್ಟು Bhn. 36); self-controlled, self-possessed, composed, calm; sedate, grave, solemn; deep, as a sound. 2, intelligent, wise, prudent; sensible, learned, skilful (ವಿದ್ವಾಂಸ Mr. 223). 3, a Jina or Jaina saint (ಜಿನ Nn. 62). 4, ಪದ್ಮ (ಧೀರನು Nn. 54). 5, the sea. 6, saffron. ಧೀರನಿಗೆ ಯಾತಕೆ ನಾರೀ ಯೋಜನೆ? (Prv.).

ಧೀರತನ dhīratana. = ಧೀರತೆ. (My.).

ಧೀರತೆ dhīratē. firmness, fortitude, energy, courage, bravery, resolution, staunchness. (Bp. 46, 79; My.).

ಧೀರತ್ವ dhīratva. = ಧೀರತೆ. (My.).

ಧೀರುರೆ dhīr-ure. bravo! well done! (ಕೊಣ್ಣಾ ಟಿದ ನುಡಿ Bhn. 38).

ಧೀವರ dhī-vara. 1. a very intelligent man (Bp. 5, 19).

ಧೀವರ dhīvara. 2. a fisherman, a man of a certain caste of fishermen.

ಧೀಶ dhī-īśa. lord of intellect: a very intelligent man; very wise (Bp. 24, 48).

ಧೀಶಕ್ತಿ dhī-śakti. intellectual faculty.

ಧೀಪವ dhī-saṭva. a minister for counsel, a counsellor or minister.

ಧುತ dhuta. shaken, agitated.

ಧುನಿ dhuni. sounding, roaring. 2, a river.

ಧುನ್ದು dhundhu. N. of an asura.

ಧುನ್ದುಮಾರ dhundhu-māra. the slayer of Dhundhu: N. of a king. 2, an insect, coccinella. 3, the smoke of a house. 4, a house-lizard. (R.).

ಧುಮ್ dhum. = ದುಮ್ 1. an imitative sound. — ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕು = ದುಮ್ಮಿಕ್ಕು. (Bp. 13, 9; Rām. 3, 2, 22; 3, 4, 2). — ಧುಮ್ಮನೆ. with the sound of ಧುಮ್ (Śmd. 22, in some MSS.).

ಧುರ್ dhur. = ಧೂರ್. a yoke. 2, the peg or pin at both ends of an axle for fastening the nave of the wheel. 3, the pole of a carriage, the shaft. 4, the foremost or highest place, the top, the place of honour. 5, a burden, a load. 6, agitation, trembling. 7, wealth.

ಧುರ dhura. = ದುರ 1, q. v. a battle, a war.

ಧುರ dhura. = ಧುರ್ Nos. 1-5.

ಧುರನ್ನರ dhura-n-dhara. bearing the yoke, bearing a burden, fit to be harnessed; bearing a burden with patience; laden with good qualities or with weighty duties. 2, a beast of burden. 3, a man of business. 4, a chief, a leader, a great man (Cpr. 2, 48 va.).

ಧುರೀಣ dhurīṇa. bearing a burden; laden with, abounding with; a beast of burden. 2, a man of business. 3, a chief, a leader.

ಧುರೀಣತೆ dhurīṇate. the state of being busy about (Rām. 6, 38, 19).

ಧುರ dhure. ಧುರಾ. a burden, a load. see ಏಕಧುರಾವತ, ಸರ್ವ-

ಧುರ್ಯ dhurya. = ದೊರೆ, ಧೂರ್ಯ. able to bear a yoke or burden.

2, a beast of burden. 3, a horse or bullock attached to the shaft.

4, standing at the head, holding the first place; a leader, a chief, a minister.

ಧುರ್ಯ dhurye. a woman who bears or carries. see ವರ-.

ಧುವನ dhuvana. shaking. see ಏ-, ವಿ-.

ಧುವಿತ್ರ dhuvitra. = ಧವಿತ್ರ. a fan, etc.

ಧುಸ್ತುರ dhustura. = ಧುಸ್ತೂರ.

ಧುಸ್ತುರ dhustūra. = ದುಸ್ತೂರ, ದುತ್ತೂರ. the thorn apple, Datura metel and fastuosa.

ಧೂತ dhūta. shaken, shaken off, removed, agitated; cleansed.

ಧೂಪ dhūpa. = ದೊಪ. incense, frankincense, perfume; aromatic vapour or smoke that proceeds from fragrant gum or resin. — ಧೂಪದ ಗಿಡ (ಕುಮ್ಮ, ಗುಗ್ಗಿಳದ ಗಿಡ, etc. Si. 129). — ಧೂಪದ ಮರ. the white dammer tree, Vateria indica L. (St. & Pl.). — ಧೂಪದ ಮಾಚಿಬೇವ. N. (Bp. 44, 24).

ಧೂಪಕ dhūpaka. = ಧೂಪ, see ಕೃತ್ತಿಮ-. 2, a perfumer.

ಧೂಪದೀಪನೈವೇದ್ಯ dhūpa-dīpa-nalvēdya. the three essential constituents of idol-worship: the burning of incense, the waving of lamps, and the offering of boiled rice, etc. (My.).

ಧೂಪದೀಪಾರತಿ dhūpa-dīpārati. a dhūpārati and dīpārati (Bp. 46, 53).

ಧೂಪಧೂಪನುನಿರೋಧಕ್ರಿಯೆ dhūpa-dhūma-nirōdha-kriye. aromatic vapour and smoke being shut in or unable to escape. see ಕೊಗೆ.

ಧೂಪವರ್ತಿ dhūpa-vartī. a thin stick covered with frank-incense (Cpr. 8, 4 va.). cf. ಉದಬತ್ತಿ.

ಧೂಪಾಯಿತ dhūpāyita. *incensed, perfumed, fumigated.* 2, *vexed, suffering pain or fatigue.*

ಧೂಪಾರತಿ dhūpa-ārati. = ಧೂಪಾರ್ತಿ. an ārati in which incense is burning: a censer (Bp. 12, 43; My.).

ಧೂಪಾರ್ತಿ dhūpa-ārī. = ಧೂಪಾರತಿ. (My.).

ಧೂಪಿತ dhūpita. = ಧೂಪಾಯಿತ 1 & 2. *incensed, etc.*

ಧೂಪಿಸು dhūpīsu. to incense, to set on fire or burn (any incense, Bp. 43, 20); to perfume, to make fragrant.

ಧೂಮ dhūma. = ದೂಮ, ದೂವೆ. *smoke; vapour* (ಪೊದೆ Mr. 47). 2, a cloud. 3, N. of a man.

ಧೂಮಕೇತನ dhūma-kēṭana. = ಧೂಮಕೇತು. (ಅಗ್ನಿ Mr. 45)

ಧೂಮಕೇತು dhūma-kēṭu. whose sign is smoke: *agni, fire* (ಪಾವಳ, ಅಗ್ನಿ Nn. 33; ಸಪ್ತಾರ್ಥ Mr. 489). 2, a meteor, a falling star; a very portentous object; a comet (ಮಹೋತ್ಪಾದ, ಮಹೋತ್ಪಾದ 33; ಮಹೋತ್ಪಾದ 489).

ಧೂಮಧ್ವಜ dhūma-dhvaṇa. whose banner is smoke: *agni, fire.* 2, the number 3 (Ch.).

ಧೂಮಪತಾಕ dhūma-patāka. = ಧೂಮಧ್ವಜ. (Smd. 272).

ಧೂಮಪಾನ dhūma-pāna. = ಧೂಮಪಾನ. drinking, i. e. inhaling, smoke or vapour; smoking tobacco (My.; ತಮ್ಮಕ ಸೇದೋಣ, ಹೊಗೆ ಕುಡಿಯೋಣ G. as ಧೂಮಪಾನ).

ಧೂಮಯೋನಿ dhūma-yōni. a cloud.

ಧೂಮಲ dhūmala. of a smoky hue; a colour composed of black and red; purple (ಧೂಮ, ಕೆಮ್ಮುಗೂಡಿದ ಹಸರು Mr. 443).

ಧೂಮವರ್ಣ dhūma-varṇa. = ಧೂಮವರ್ಣ. smoke-coloured (My.).

ಧೂಮಶಕಟ dhūma-śakaṭa. a railway-carriage (My.).

ಧೂಮಸಂಹತಿ dhūma-saṃhatī. a mass or cloud of smoke.

ಧೂಮಾಟ dhūmyāṭa. the fork-tailed shrike (ಶುರಾಯದ ಹಕ್ಕಿ G.).

ಧೂಮೈ dhūmye. a mass or cloud of smoke.

ಧೂಮ್ರ dhūmra. = ದೂಮ್ರ, ಧೂಮಲ. smoke-coloured, of a smoky hue, grey; dark-red; purple; a mixture of red and black; the colour purple. 2, dark, lurid, obscured. 3, the colour of the rasa called kārūṇya (Kāvya. IV, 2, 57). 4, sin, vice, wickedness.

ಧೂಮ್ರಕ dhūmraka. the grey animal: a camel. (R.).

ಧೂಮ್ರಚ್ಛದ dhūmra-c-ṣhāda. the crow-pheasant (ಚಿವ್ವೊಳ Mr. 177).

ಧೂಮ್ರಪತ್ರ dhūmra-pātra. having grey or dark-red leaves: N. of a shrub (Sk.). 2, tobacco (not Sk.; My.; Te.; ತಮ್ಮಕ G. as ಧೂಮ್ರಪತ್ರ, which is also in My.).

ಧೂಮ್ರಪಾನ dhūmra-pāna. = ಧೂಮಪಾನ, q. v. smoking tobacco, etc. (My.).

ಧೂಮ್ರವರ್ಣ dhūmra-varṇa. = ಧೂಮವರ್ಣ. smoke coloured. (My.).

ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷ dhūmra-akṣa. grey-eyed. 2, N. of a rākṣasa. (My.).

ಧೂರ್ dhūr. = ಧೂರ್. a yoke, burden, etc.

ಧೂರ್ಜಟ dhūr-jaṭī. whose matted locks are like a burden: *Siva.* 2, a certain metrical foot (Ch.). — ಧೂರ್ಜಟಕೇಶಿ. N. (Bp. 38, 4).

ಧೂರ್ತ dhūrta. = ದೂರ್ತ, q. v. *cunning, crafty, dishonest, knavish, subtle; a rogue, a cheat; a shrewd, sharp man* (ದುರುಳ Ct. II, 82; ಸಾರಸ, ಚತುರನು Nn. 56). 2, a gamester. 3, a gay deceiver, a lover or gallant. 4, the thorn-apple. 5, an angry, passionate man (My.).

ಧೂರ್ತಕ dhūrtaka. a deceiver, a rogue. see ಮೃಗ-. 2, a jackal.

ಧೂರ್ತತ್ವ dhūrtatva. shrewdness; knavery. 2, passion, anger, wrath (My.).

ಧೂರ್ತೆ dhūrte. = ದೂರ್ತೆ. a shrewd, crafty, subtle woman (Bp. 40, 34). 2, a passionate woman (My.).

ಧೂರ್ಯ dhūrya. = ಧೂರ್ಯ. (Bp. 39, 53; 46, 76; 53, 59).

ಧೂರ್ವಹ dhūr-vaha. bearing a load; managing affairs; a beast of burden.

ಧೂಲಿ dhūli. ಧೂಲಿ. = (ದೂಳ, ದೂಳ, ದೂಳ, ದೂಳ), ಧೂಳಿ, ಧೂಳಿ. *dust; powder* (ಬೋರ್, ಪಾಂಸು, ರೇಣು, etc., ಸಣ್ಣ ಹುಡಿ Mr. 284). 2, a particular number.

ಧೂಸರ dhūsara. = ದೂಸರ. of a dusty or greyish or dusty-white colour, grey; the colour grey.

ಧೂಸರಿತ dhūsarita. made grey, greyish. (Cpr. 2, 23).

ಧೂಳಿ dhūli. (Smd. 24 in some MSS.) = ಧೂಲಿ. [Ph. 10, 70 va.].

ಧೂಳಿಕ dhūlika. ಧೂಳಿಕ. dust-like; a grass cultivated for its seed, Eleusine coracana Pers. (ರಾಗಿ Mr. 373).

ಧೂಳಿಕೋಣ್ಣ dhūli-kōṇṇa. (Smd. 386, o. r. -ಕೋಣ್ಣ). = ದೂಳಿ ಗೋಣ್ಣ, ದೂಳಿಣ್ಣ. a fort of dust, i. e. of earth or mud.

ಧೂಳಿಪಟ dhūli-paṭa. = ಧೂಳಿಪಟ್ಟಿ. a sheet or mass of dust (which is formed e. g. after a fort has been scaled). ಮುತ್ತಿ ದನೋ? ಇನ್ನೆ ಕೋಣ್ಣ ಧೂಳಿಪಟಂ! (Smd. 69). see Bp. 17, 16; 53, 71; 56, 33; Bh. 8, 24, 10.

ಧೂಳಿಪಟಲ dhūli-paṭala. a mass of dust (Bh. 3, 18, 40).

ಧೂಳಿಪಟ್ಟಿ dhūli-paṭṭa. = ಧೂಳಿಪಟ್ಟಿ. (ಅಡರಿ ದೂಳಿ ಪುಟ್ಟಿದುದು Bhn. 36).

ಧೂಳಿ dhūli. Tbh. of ಧೂಲಿ. (Si. 126, only Si.).

ಧೃತ dhṛta. held, borne, carried, supported; contained; possessed; kept; seized; used; holding, bearing, etc.; intent upon; firm; ready, prepared. see ಅನ-; ಶರ-; Cpr. 2, 3, 39; Bp. 2, 4; 21, 1.

ಧೃತಮೂಲ dhṛta-mūḍa. the plant Cissus pedata Lam. (3, ಪದಿ, ಮರಾಲಪದಿ, ಹಂಸಪಾದಿ Mr. 141).

ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ dhṛta-rāṣṭra. whose empire is firm, or who holds the kingdom. 2, a good king. 3, Dhṛtarāṣṭra, the eldest, blind-born son of Vyāsa, brother of Pāṇḍu and Vidura, husband of Gāndhārī, and father of 100 sons, the eldest of whom was Duryōdhana (ಪಾಂಡು, ಅಸ್ತರಾಜ Mr. 264; Bh. 1, 4 sum.; J. 7, 19). 4, name of a nāga. (J. 24, 20, 21, etc.). 5, name of a gandharva. (J. 5, 41). 6, a kind of bird. 7, a blind man (My.).

ಧೃತಿ dhṛti. holding; seizing; supporting. 2, firmness; constancy, steadiness, steadfastness, fortitude, energy, courage. 3, happiness, pleasure, contentment. 4, N. of a plant (ಮುಷ್ಟಿ Mr. 150, o. r. ಮುಷ್ಟಿ). 5, N. of a type of metre (Ch.; Mr. 362). 6, one of the viśvādēvas. 7, one of the saṃcārībhāvas (Kāvya. IV, 2, 16).

— ಧೃತಿಗಡು. -ಕಡು. courage, etc. to be lost; to lose courage, etc. (Grj. 8, 23; Bp. 25, 23; 40, 63; 84; 47, 5; 59; J. 13, 62).

ಧೃವ dhṛva. Tbh. of ಧೃವ. fixed, firm, etc. (My.; Si. 118; Te., Mhr.).

ಧೃಷ್ಠ dhṛṣṭ. = ಧಾಸತ್ತು No. 2. bold, daring, courageous.

ಧೃಷ್ಠ dhṛiṣṭa. = ದಿಟ್ಟ. bold, daring, courageous, confident; insolent; impudent, rude, shameless; forward, intrusive; profligate.
ಧೃಷ್ಠ್ಯಮ್ dhṛiṣṭya-m. N. of a son of Drupada (Bh. 1, 7 sum.; 6, 2, 1).

ಧೃಷ್ಠಪುಷ್ಠ dhṛiṣṭa-puṣṭa. dupl. = ದಿಟ್ಟಪುಟ್ಟ. courage, boldness,

ಧೃಷ್ಠಿ dhṛiṣṭi. = ದಿಷ್ಟಿ. boldness, courage.

ಧೃಷ್ಠ dhṛiṣṭa. = ದೃಷ್ಟ. bold, daring, etc.

ಧೃಷ್ಠಜ್ಞ dhṛiṣṭajña. bold, confident; saucy, impudent, shameless.

ಧೃಷ್ಠಿ dhṛiṣṭi. a ray of light.

ಧೃಷ್ಠ dhṛiṣṭu. courageous, bold, confident, valiant; strong, powerful; impudent, shameless. see Nr. s. ದಿಟ್ಟ.

-ಧೆ dhe. (-ಧಾ). placing, putting; holding; containing; having; causing, etc. see e. g. ಅಧಿ-, ದ್ವಿ-, ವಿ-, ಸ್ವ-.

ಧೇನು dhēnu. a cow that has lately calved, a milch cow. 2, the earth. 3, a gift, a present.

ಧೇನುಕ dhēnuka. N. of an Asura or demon in the shape of a donkey (ದನುಜ, ರಾಕ್ಷಸಭೇದ Nn. 98; Bhāgavata 10, 15 sum.).

ಧೇನುಕ dhēnuka. a milch cow; a female animal in general (ಪಶು Nn. 98). 2, a (young) she-elephant (ಬಾಲಕರೇಣು, ಮಹಾಯಾನೆ 98; ಎಳೆಯ ಪಿಡಿಯಾನೆ Mr. 471). 3, a kind of weapon (ಶಸ್ತ್ರ, ಅಯುಧಭೇದ 98).

ಧೇನುಷ್ಠ dhēnuṣṭh. a cow whose milk has been pledged. 2, a cow standing at the dairy.

ಧೇಯ dhēya. - to be put or placed; to be held or taken; to be produced or created; what is produced or created. see e. g. ಅಧಿ- ನಾಮ-, ಭಾಗ-, ವಿ-.

ಧೇನುಕ dhainuka. a herd of cows.

ಧೈರ್ಯ dhairya. (fr. ಧೇರಿ). firmness; hardness, inflexibility; steadiness, stability, constancy (ಗ್ರಾಂ Nn. 106). 2, calmness; gravity; patience. 3, fortitude, courage. — ಧೈರ್ಯ ಕುಗ್ಗು. courage, etc. to sink or decrease (My.; B. 5, 64). — ಧೈರ್ಯ ಗುಣ್ಣು. — ಕುಣ್ಣು. courage to decrease or fail (My.). — ಧೈರ್ಯ ಗೆಡು. — ಕೆಡು. courage to be lost or to fail; to lose courage (My.). — ಧೈರ್ಯಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. to encourage (B. 5, 54; My.). — ಧೈರ್ಯಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. to take courage, to become courageous (My.; B. 5, 58; ಅಣ್ಣು G.). — ಧೈರ್ಯಂಗಿಡು. — ಕಿಡು. = ಧೈರ್ಯಗೆಡು. (Abh. P. 9, 146). — ಧೈರ್ಯ ಬಿಡು. to give up or lose courage (My.; ಅಂಜು G.).

ಧೈರ್ಯಗಾಣ dhairya-gaṇa. a courageous man (My.).

ಧೈರ್ಯಗುಣ dhairya-guṇa. the quality of firmness, etc. (Cpr. 5, 9).

ಧೈರ್ಯಶ್ಚ dhairyatva. the state or condition of being firm or courageous. see ಮೊನೆ.

ಧೈರ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ dhairya-lakṣmi. the riches which consist in patience, fortitude, or courage (My.).

ಧೈರ್ಯವಂತ dhairya-vanta. a man who is possessed of fortitude or courage (My.).

ಧೈರ್ಯವಾರ್ಧಿ dhairya-vārdhi. courage considered as a sea (Śālv. 4, 89).

ಧೈರ್ಯಶಾಲಿ dhairya-śālī. a person who is endowed with fortitude or courage (My.; B. 4, 68; 5, 57, 155).

ಧೈರ್ಯಸ್ಥ dhairya-stha. a man who abides in or does not give up courage (My.).

ಧೈವತ dhaivata. the sixth note of the gamut (Mr. 76, see ಸಪ್ತ ಸ್ವರ).

ಧೊಪ್ಪ dhoppa. = ದೊಪ್ಪ 2. an imitative sound. (My.).

ಧೊಪ್ಪನೆ dhoppene. = ದೊಪ್ಪನೆ. (Śmd. 22, o. r. ಧೊಪ್ಪನೆ). with the sound of ಧೊಪ್ಪ.

ಧೋರ dhōra. a large kettle-drum. see s. ಪಂಚಮಹಾನಾದ್ಯ.

ಧೋರಣ dhōraṇa. 1. a vehicle in general, any means of conveyance, as a horse, an elephant, a car, etc.; the elephant being at the head, or a first-rate elephant (ಮುಖ್ಯಗಜ Mr. 157). 2, going well or quickly; a horse's trot.

ಧೋರಣ dhōraṇa. 2. front, direction, aim; bent, tendency, attention, regard; manner, style; ways, course; established manner (Mhr.; B. 4, 195).

ಧೋರಣೆ dhōraṇe. = ಧೋರಣ 2. a good style (of composition, My.). 2, disregard, inattention (My.).

ಧೋರಣೆಗಾಣ dhōraṇe-gaṇa. an inattentive man (My.).

ಧೌತ dhauta. washed, cleansed, cleaned; polished, whetted; white, bright, shining; pure. 2, silver.

ಧೌತಕಾಶೇಯ dhauta-kaushēya. bleached or purified silk.

ಧೌತವಸ್ತ್ರ dhauta-vastra. washed or clean cloth. see ಮಡಿ.

ಧೌತಾಂಬುರ dhauta-ambara. = ಧೌತವಸ್ತ್ರ. see ಮಡಿ.

ಧಾನ್ಯ dhaumya. (fr. ಧಾನು). an excellent ox (ಉತ್ತಮದ ಹೋರಿ Mr. 179; not Sk.). 2, N. of a ṛiṣi. (Bh. 1, 12, 1).

ಧೌರಿತಕ dhauritaka. a horse's trot (cf. ಧೋರಣ 1). see ಭರದಾಣ್ಣು.

ಧೌರೇಯ dhaurēya. (fr. ಧುರ). fit to be harnessed, fit for a burden; a beast of burden; the bullock carrying, or being attached to, the shaft; a horse.

ಧೌರೇಯಕ dhaurēyaka. = ಧೌರೇಯ. see ದೌವರಿಕ.

ಧ್ಮ dhma. ಧ್ಯಾ dhmā. blowing; exciting fire by blowing.

ಧ್ಮಕಾರ dhmā-kāra. a smith.

ಧ್ಮಾನ dhmāna. = ಧ್ಯ. see ಉದ್-.

ಧ್ಯಾನ dhyāna. = ಜಾನ 1. meditation, thought, reflection; attention, heed; looking at, observation (ದರ್ಶನ, ಅವಲೋಕನ, ನೋಟ Mr. 316). 2, profound and abstract religious contemplation (which forms the favourite religious exercise of Brāhmanas); mental representation of the personal attribute of a deity. ಧ್ಯಾನವಿಲ್ಲದವ ಕಾನನಕ್ಕೆ ಹೋದರೇನು? — ಧ್ಯಾನವಿಲ್ಲದಿದ್ದ ರೂ ಮಾನ ಬೇಕು. — ಧ್ಯಾನವುಳ್ಳವನಿಗೆ ಜ್ಞಾನ (Prvs.). — ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಬರು. to come to the mind, to form an object of consideration (B. 4, 2; My.). — ಧ್ಯಾನದೊಳಗೆ ಇಡು. to consider, to mind (B. 5, 235; My.). — ಧ್ಯಾನವೆನ್ನಿ. — 0-ಪೆಣ್. to begin to think of (Śālv. 2, 89).

ಧ್ಯಾನಪರ dhyāna-para. lost in thought, absorbed in meditation. (J. 30, 43; 31, 70).

ಧ್ಯಾನಯೋಗ dhyāna-yōga. profound meditation, the performance of religious abstraction; meditation and abstraction. (My.).

ಧ್ಯಾನಿ dhyāni. = ಜಾನ 2. contemplative, engaged in religious meditation, meditating. (Bp. 53, 1).

ಧ್ಯಾನಿಸು dhyānisu. = ಜಾನಿಸು. to think of, to have in mind, to contemplate, to meditate, to think or meditate on, to reflect upon (My.; B. 4, 219; Bp. 1, 27; J. 3, 42; 11, 35); to counsel with oneself, to reflect, to deliberate (My.; J. 10, 37). ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಕೂತಾಗ್ಯಾ ಪಾನ ಬರುವದು ತಪ್ಪಿತೇ? — ಧ್ಯಾನಿಸಿದವನೇ ಮಾನಿ (Prvs.).

ಧ್ಯಾನು dhyāna. a fragrant grass in general or a particular kind of it.

ಧೈ dhye. having in mind, thinking of. see ಅಧಿ-.

ಧೃ dhra. = ಧರ. holding, bearing, etc. see ಕು-; ಧರಣೀ-, ಮಹಿ-, etc.

ಧ್ರುವ dhruva. = ದರುವು, ಧ್ರುವ. fixed, firm, fast, immovable, stable; constant, lasting, permanent, continual, perpetual, eternal, unchangeable (Bp. 51, 28); certain, sure, well-ascertained. 2, fixed (in anatomy), as certain members or organs of the body which cannot lie severed without causing death. 3, the polar star; the north pole. 4, the trunk of a lopped tree; a post, stake. 5, a wooden roller used in an oil-mill (ಯಸ್ತಿ, ಕಣಿ Mr. 213). 6, N. of one of the Vasus. 7, the introductory stanza of a poem or song. 8, N. of a king, the son of Utānapāda (J. 29, 1. 14; Bhāgavata 4, 9 sum., who became the ruler of the dhruvalōka).

ಧ್ರುವಕ dhruvaka. polar longitude. 2, = ಧ್ರುವ No. 4. 3, a post, a pole, a stake.

ಧ್ರುವಣಿ dhruvani. N. of a plant (ಪುಸ್ತಕವಳಿ Mr. 147, o. rs. in one MS. ಧ್ರುವಣಿ, in two MSS. ದ್ರವಣಿ).

ಧ್ರುವನಕ್ಷತ್ರ dhruva-nakṣatra. the polar star (My.; B. 4, 67).

ಧ್ರುವಪಾಶ dhruva-pāśa. the rope by which the earth is suspended from the polar star (My.).

ಧ್ರುವಲೋಕ dhruva-lōka. the region of the polar star ruled by king Dhruva (Bhāgavata 4, 9 sum., etc.).

ಧ್ರುವವೃತ್ತ dhruva-vṛtta. a polar circle, arctic and antarctic (My.; B. 5, 306).

ಧ್ರುವಸನ್ನಿಭ dhruva-sannibha. a man who resembles king Dhruva (J. 32, 13).

ಧ್ರುವಸ್ಥಾನ dhruva-sthāna. an extremity of the earth's axis (B. 5, 307).

ಧ್ರುವೆ dhruve. a kind of sacrificial ladle. 2, the plant *Desmodium gangeticum* Dec. 3, the small tree *Sansevieria zeylanica*, from the fibres of which bow-strings are made.

ಧ್ವಂಸ dhvaṁsa. falling down, perishing, destruction; loss; ruin. see e. g. ಅಪ-, ದಶಧ್ವಂಸಕೃತ್.

ಧ್ವಂಸನ dhvaṁsana. causing to fall, destroying, etc. 2, falling; perishing, etc.

ಧ್ವಂಸಿ dhvaṁsi. falling, perishing, etc. 2, causing to fall, destroying. see ಕಾಢು-, ಬಲಿ-.

ಧ್ವಜ dhvaja. a banner, a flag, an ensign. 2, a mark, a sign. ಧ್ವಜದ ಗುರ್ತು ಗಜಕ್ಕೆ ತಿಳಿದೀತೇ? (Prv.).

ಧ್ವಜದ್ವಯ dhvaja-druma. the palm tree (ಕಲ Mr. 111).

ಧ್ವಜಪಟ dhvaja-paṭa. the cloth of a flag, a flag (Śmd. 230).

ಧ್ವಜಪಟೇವಾತ dhvajapaṭī-vāta. the wind created by the cloth of (flying) flags (Cpr. 6, 14).

ಧ್ವಜಭಂಗ dhvaja-bhaṅga. fracture or fall of a banner. (My.). 2, impotence of the male organ.

ಧ್ವಜಸ್ತಂಭ dhvaja-stambha. a flag-staff. (My.).

ಧ್ವಜಿನಿ dhvajini. a standard-bearer. 2, a bannered host: an army.

ಧ್ವನಿ dhvani. = ಧನಿ. sound, echo, noise, tone; a sound, a voice; a word. 2, allusion, hint, figurative allusion, implied meaning; [a figure of speech. ಧ್ವನಿಯೆನ್ನುವ ಕಂಠಾರಂ Kr. 3, 209]. — ಧ್ವನಿ ಗುಡು. — ಕುಡು. = ಧ್ವನಿಗೊಡು. (Bp. 50, 17). — ಧ್ವನಿಗೇಯ್. = ಧನಿಗೇಯ್. (Śmd. 22 Cm.). — ಧ್ವನಿಗೊಡು. — ಕೊಡು. = ಧನಿಗೊಡು. (Bp. 24, 35; C. Bp. 11, 5). — ಧ್ವನಿ ಮಾಡು. to produce a sound, to sound, to roar, etc. ಧ್ವನಿ ಮಾಡಿದರೆ ಹನಿ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? (Prv.).

ಧ್ವನಿತ dhvanita. sounded; making a noise; sound; thunder.

*ಧ್ವನಿಯಿಸು dhvanyisu. to illustrate through suggestion. ಧ್ವನಿಯಿಸುಗುಂ ಶಬ್ದದಿನ್ಮುಖರ್ಥದ ದೂಷ್ಯಂ Kr. 3, 209.

ಧ್ವನಿವಿಕಾರ dhvani-vikāra. a change of voice, caused by fright, grief, etc. see ಜೀಜೀವ್ಯ (ಜೀಜೀವ್ಯ).

ಧ್ವಸ್ತ dhvasta. fallen: destroyed; lost; disappeared.

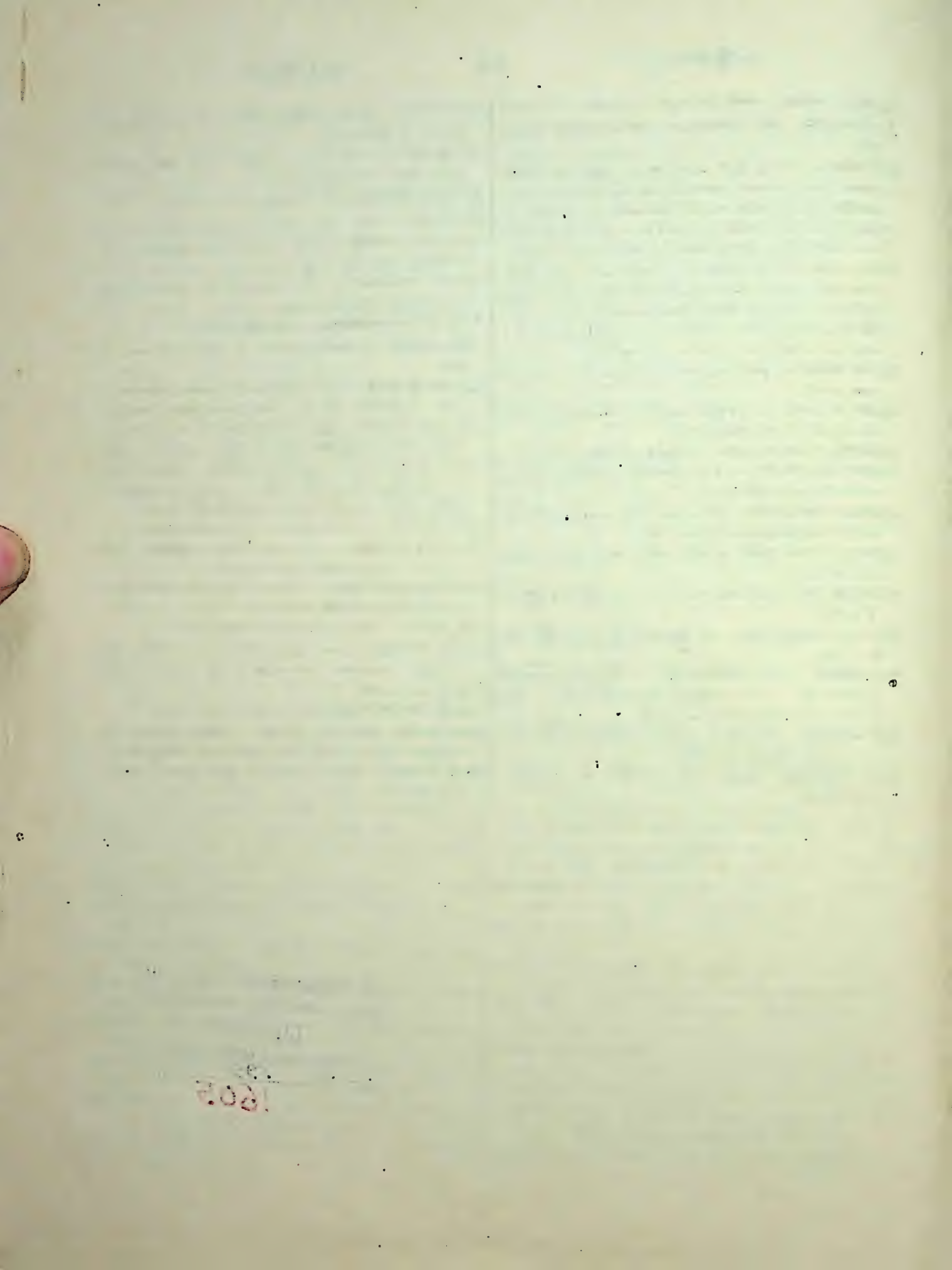
ಧ್ವಾಂಕ್ಷ dhvāṅkṣa. (crier, cawer, etc.); a crow (ಅರಿಷ್ಟ, ಕಾಗೆ Nn. 120). 2, any bird which preys on fish. 3, a crane (ಬಕ, ಬಕನು 120; see ಬಕ).

ಧ್ವಾಂಕ್ಷಾರಾತಿ dhvāṅkṣa-arāti. enemy of crows: an owl.

ಧ್ವಾನ dhvāna. sound, noise, or tone in general; humming, etc. (ಸೊಡ್ಬು, ಅಬ್ಬರ, ಧನಿ, ಸರ, ಗಾನರ, ಗಾನಳಿ, ಉರಿ Sm. 30; Kk. 25).

ಧ್ವಾನ್ತ dhvānta. covered, enveloped, dark; darkness (ಅನುರ್ದ ಕತ್ತಲೆ Mr. 67).

SRI JAGADGURU VISHNUPADHYA
JNANA SIMHASANA JNANABANDHU
LIBRARY
Jangamawadi Math, Varanasi
Acc. No. 799

2001

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
1005

